

فصل

بسم الله الرحمن الرحيم

اولکم

حمد بحمد وثنای لایعد اول جناب واجب الوجوده که زبدۃ الحقایق
دررغرر نوع انسانی ملتقای دریای علم کمال ومجمع بحرین جمال وجلال
اتمکین بعض افرادنی مظهر لطف وجمال ایدوب بدایه ونهایه دن منزه
کنز لایفنای عنایه سنک جوهرهٔ غایة البیانی ایله مانند افتاب روشن
دل وعالی منزل وبعض اخری منهج مختارک نغیرینی اختیار ایدوب
ووقایه ایله سالک مسالک هدایه اولمدقلری اجلدن معرض قهر وجلال
ایدوب تیره خاطر وغمکین دل قلمشدر وصلوات باکمال اول محرم
حرمسرای ازل ولایزال که جانب جناب اقدسدن عباد اللهه مبلغ احکام
دین مبین ودرکاه شارع مقدسدن شام راه هدایتی هادی شرع متین
اولوب ٭ وما ارسلناك الا رحمة للعالمين ٭ خطاب مستطابی
مقتضاسنجه کافهٔ انامدن پاک اعتقاد اولوب آلودهٔ معصیت اولنلره
شفیع مشفق یوم الدین وضامن فردوس برین اولدوغندن ماعدا اعلو
درجات علمایی اقرب الناس من درجة النبوة اهل العلم ٭ قول شریفی ایله
متعین وممتاز اولان وسمو مراتب فقهایی من یرد الله به خیرا یفقهه فی الدین
کلام لطیفی ایله بین الاسلام سرفراز بیورمشدر وتحیات عظام سعادت
انتظام واستکماله که هر بری حرم خاص نبوتن شبچراغ روشن نهاد
وگلستان باغ رسالتن عندلیب خوشنوا وفریاد اولوب جواهر
گرانبهای محبتلری قلوب مسلمینه سرمایهٔ قوی وزواهر طراوت افزای
مودتلری دون مؤمنینه راحت روح معنوی اولمشدر واصحاب کرام
کرامت ارتسام واتصاله که رایات دین محمدیی خورشید جهان آرا
کبی عالی قلمغه اقدام تاملری جهتندن جهاد اکبر واصغره اهتمام تام دنصکره
اجتهاد اصول وفروع اسلامه کمال اشتغال ایله اعلام شریعتک فرقنی
فرقدانه ییوروب گنجینهٔ حقیقتی اله کتورمشلردر اما بعد بو فقیر حقیر محمد موقو

موقوفاتی پرتقصیر زمان ایام جوانی وریعان هنگام کامرانی که وقت هوا
وهوس وبیر وآرزوی نفس ایکن اوقات رخصتنده اکتساب فضایله
تشمیر ساق اجتهاد ایدوب ٭ الفقیه الواحد اشد علی الشیطان من الف
عابدٍ ٭ فحواسنی تفکر ایلدکجه علم ومعرفته رغبتم زیاده اولوب لیل ونهار انیسم کتاب
وجلیسم فصل وباب اولوب هر قنده فضایل ایله محلی بر ادیب لبیب بولسم
صحبتنه جان ایله خریدار اولوردم بدرقهٔ حضر هدایت رفیقم اولوب ٭ ما عُبِدَ الله
بشیءٍ افضل من فقهٍ ٭ حدیث شریفی تذکر ایلدکجه اکثریا علم فروعه اشتغال
ایدوب بین الناس متداول اولان ملتقی الابحر نام کتابی حرز جانم کبی کندمدن
منفک اولمیوب اکثر مسائلنی حفظ ایدردم ومصنف رحمة الله علیه کتاب
مرقومی قدوری ووقایه وکنز ومختار ومجمع البحرین وهدایه نک مسائلندن جمع
ایدوب سواد دیدهٔ حور ایله کتب اولنمغه لایق وسزا بر کتاب ایدوکی بین
العلما مشهور در لکن الفاظ وعباراتی مغلق اولوب انتفاعی عموم اولمامغین
اول محبوب عربی نسب رومی لباس ایله ملتبس اولوب جلوه گر اولسه
نفعی عام اولوردی دیو شرح ایلمک داعیه سی بیدا اولوب لکن بو مقوله کار محکمه
عزیمت کم ٭ انها لیست بجذعة الصبي ٭ ایله اوله بی تهیئة الآلات واسباب
سواد عظیمه شروع اهل رؤیت حضورنن چندان صواب کورنمز زیرا قبل الرمی
یراش السهم مثل سایردر اول اجلدن هدایه واکمل وابن همام وغایة البیان
ونهایه ومعراج الدرایه وکفایه وزیلعی وبحر رایق وعینی وشرح وقایه لشیخ زاده
وصدر الشریعه واصلاح ایضاح ودرر وغرر وشمنی وقاضیخان وخزانة الفتاوی
وذخیره وولوالجیه وخلاصه وظهیریه وبزازیه وتاتارخانیه وجامع الفتاوی
وقنیة الفتاوی ومنظومه وشرح مختصر طحاوی للاسبیجابی وحاوی واختیار
نام کتابلری جمع ایدوب اکثریا مسائله مشکله سنی کتب مذکوره یه تطبیق
ایلمک اوزره تشمیر ساق اجتهاد ایلمک صددنده ایکن بعض عوایق حسبیله
مدت مدید وادی نسیانده قالمش ایدی اتفاقا بر وقت بشارت نماده هاتف
غیبدن بر آواز بلندین بر آواز استماع اولندیکه ای گوشه نشین نشیمن بی نامی
وای عبرت بین اعتبارات عبور ایامی ٭ احطت بما لم تحط به وجئتك
من سبإٍ بنبإٍ يقينٍ ٭ نور بصیرت ایله روشن اعتبار ایله کم عواقب گردشهای
دولابی وسرانجام اختلافات چرخ ابلق سجال وجودات اکوانی افول عدمات
وغروب انعدامات تناسیٔ نام ونشان ویره جکی محققدر آمدر شول هنگام که
نفس نفیسک مونس ومحرم ایدندیکی بدن مألوفه آهنگ وداع ایدوب
٭ اذا مات ابن آدم انقطع عمله الا عن ثلثٍ علمٍ ینتفع به وصدقة جاریة وولد

صالح یدعوله فحواسنی ظهور ایلیه مستثنا اولان ثلثه دن عار اولمق
کار عقل دکلدر اول کمسنه که یا خیری ایچون آثار مشکین بونی جنبر مسامع
جهانبانه ودیعت باقیه ایداع ایلمیه ارباب قلوب صافیه آنی موتادن عد
ایلمشلردر آمدی امور جزئیه کندوکه موانع قویه عد ایلمک ذاتکن ودیعه
اولان استعدادلی یی ضایع ایلمک قبیلندن بر معنادر و بو کلام نصیحت
آمیزنی اختتام ایلدکن بو قلیل البضاعه وعدم الاستطاعه اول قاصد راست
قول درست پیمانه خطاب ایدوب ای هاتف همایون بال سن بر پرده دن
سر آغاز ایلدک که دمساز اولمغه اوازم یوق خصوصا هر دانای زکی طبعه لایق
اولان بر کاره مباشرت کرکدر که مخافة مذلته قرین اولمیه زیرا العالم یضرب بها
الطبل وذلة الجاهل یخفیها الجهل وهر مردکه مقام تصنیفه وضع قدم ایلر کندوینی
مکان مدح ومعرض ذم وقدحه القا ایلر من صنف فقد جعل عقله علی طبق
یعرض علی الناس مضمونی حسب حالی ونتیجه مالی اولور اکر صور کلمات
اوزرینه مواد معانینک هیئاتن وجوه مستحسنه اوزره اجرا ایدرسه حسید
وعیبت سهامنه هدف اولور اکر ایراد اولنان کلامک میزاننه طغیان قلمدن سهو
ونسیان حسبان اولورسه هر لساندن شتم وقذف تیرنه نشانه اولور زمانه ده
ایسه دیده استحسان رمد حسد ایله بسته وحبل متین انصاف تیغ بی دریغ غیبت
مساویله کسته در چو عذرخواه اولدم وغمزده هاتف حاضرجواب عنان مناظره یی
استیناف خطابه تحویل ایدوب برادرم بقای ذکر ومدحت وثنای جمیل
سیرت که باعث اوله نه محل تکاسلدر هیچ بو دولتک ور رسنده بر سعادت
اولور میکه هر ملهوف یته نادانیدن سراسیمه وبیابان جهلده حیرت زده اولوب
نور معرفت ایله اضائت وهدایت ووفور دانش ایله افاضه وافاده ایلیه
خصوصا عنوان کتابک سلطان سلاطین بحر وبر وخاقان ممالک خشک وتر
سلطان ابرهیم خان ابن سلطان احمد خان خلد الله خلافته وابد عمره
وسلطنته حضرتلری بر سلطان سلیمان جناب وشهسوار سعادت رکاب
وبر شهریار سکندر فطنت وجهاندار داود حکمتدر که دور آل عثماندن بویله بر در
یکتا کلمیه وبر پادشاه جلیل الشاندر که کیوان سقف اعلای کنبد کردان اوستنده
پاسبان سرای دولتی وبرجیس منبر هفت پایه آسمان اوزره خطیب مدحتی
وبهرام بدخواهلرینک محاربه سنده تیغ دان وچابک سواری اولمغه لایق وآفتاب
عالمتاب کلریوزنه تشبیه اولنمق وزهره ماه جهره مجلس عیش انلرینک مطرب
اولمق وتیر وافی تدبیر عدالتی جونک دستور صاحب دفتری وهلال زرین کمان
ابرولرینه تشبیه اولمق لایق وسزادر بویله بر پادشاه جلیل الشانک نام نامی وسم

واسم کرامیلری ایله معنون اوله بو سعادت وعزت کیمه میسر در آمدی بادوفرصة
قبل ان یکون غصة وصایای مهربانینی ونصایح جانبخش روحانینی آویزه
کوش حقیر ایدوب حقیقت حال پادشاهم بر سرور بالانشین نشیمن سلطانی
وبر صفدر صدر کزین صفه ثریا بام خاقانی وبر سرنامه سلاطین عالم وبر شهر
یار میمون قدوم همایون مقدمدرکه زمان سعادت اقترانده طبل عدالتک
صیت صداسی اطراف اکنافه ساری اولمغله اغنام ذئاب ایله الفت و
معانقه وکبک کبوتر شهباز ایله معاشقه ایدوب عامه عالم پای حضور سلامتی
دامن امانه چکایدوب مأمون واخواب شر وخیانت کریبان غفلت وبطالتده
سرنکون وابواب جور تعدی مسمار انصاف ایله بسته واسباب رفاهیت
عالم حسن استقامته حصوله پیوسته اولمشدر اصحاب عقول متفقلردرکه
دین دولت توامان وحماد شرع مبین بی حمایت تیغ پادشاه فلک تمکین بی
امن وامان در اکر جویبار شمشیر شاهی وسقایت سیاست عدل پادشاهی
اولمسه بستان شرع مبین تازه وتمکین اولمازدی واکر همای سایه بال
السلطان ظل الله فی الارض یاوی الیه کل مظلوم وملهوف مضمونی مفارق عباد
اوزرینه سایه کستر اولمسه تاب آتش مظالمدن خلق عالم سوزان اولوردی بیت
شاه چون سایه خدا باشد سایه از نور کی جدا باشد وسعادتلو وعظمتلو
پادشاه فریدون فراست وکیکاوس کیاست حضرتلرینک خصایص اجداد
امجاد عالی نژادلرندن من کل الوجوه راجح ایدیکی کالشمس فی وسط السماء
ظاهر وهویدادر وحقایق اسما ودقایق معنایه چیز اولان نکته شناسلره خفی دکلدرکه
اسم شریفلرنده اولان کثرت حروف کثرت معنایه دلالت ایدر زیرا خانه دان
آل عثمان ابد الله دولتهم الی انقراض الدوران حضرتلرینک سلاله پاکلرندن سعادتلو
پادشاهمزدن غیری اون یدی ذات عدیم المثال مسندنشین اریکه شاهی اولوب
درت ذات شریفک اسم لطیفلرنده التیشر حرف واقع اولوب واوج وجود
لطیفک نام پاکلرنده بشر حرف واقع اولوب واون نفر عنصر پاکک نام
شریفلرنده دردر حرف واقع اولوب یدیر حرفلی اسمله مسمی بر وجود شریف مسند
نشین تخت پادشاهی اولمشدر الحمد لله تعالی سعادتلو پادشاهمز حضرتلرینک
اسم شریفلرنده اولان حروف سبعة الاسماء تنزل من صوب السماء فحواسنجه
باذن الله تعالی اقالیم سبعه یی تحت حکومت وفرماننه آلماغه دالدر وطالع
همایونلرینک قوتی فخر بونکا دلیلدر که تخت عالیبخت سلطنته یمن تاییدات
الهی ایله جلوس بیوریله لودن بر واخواب اشرار بنات النعش کبی پراکنده وپریشان
اولوب ظهور ایدنلر فخ هیبت قهرندن مضمحل اولمشدر الحمد لله زمان فرخنده

اثار رنن تأمين بلاد وترقية عباد بر درجه يه وارمشدر كه آفتاب عالمتاب طبقت عقليم
فلكي دوراير معلوم دكلدر كه بو درجه نظم نظامي كورمش اوله عهد همايوننده
هركشي جام محواب استراحة واروب عروس سرور در كنار ومحبوب دلارام
حضوري يار غار ايلمشدر ودولت روزافزون پادشاهيده روي زمين
روضهٔ ارايك جنان كبي بر وجهله آباداندر كه عرصهٔ زميني كوشه بكوشه اراشنك
آشيان بوم ايله خانهٔ عدودن غيري ويران بولنمق احتمالي يوقدر بيت تا فلك
فيروزه كون باشدر بود بير وز تخت • تا كواكب را قران باشدر بود صاحب
قران الحمد لله جميع حامدينك حمدري ياخود محموديت الله ايچون ثابتدر يعني الله
مخصوصدر بو محلده حمدك معناي لغوي وعرفيسي والف لامك جنس واستغراق
جنس ايچون اولمسنك تفصيلي لازم اولمغين نوعا اطنابه جرأت اولندي حضرت
قاضي تفسير شريفنده حمدك تعريفي: الحمد هو الثناء على الجميل الاختياري:
كلامي ايله تسطير ايلمشدر بو ايسه تعريف لفظيدر زيرا ثنا حمدك معناي لغويسي
بيان ايچوندر ومعناي عرفيسي: هو فعل ينبئ عن تعظيم المنعم بسبب كونه منعما وهو
الشكر اللغوي: ديو وصيف بيورمشدر بو محلده حمد ايله شكر بر معنايه اولمشدر
اولور لكن بينلرنده عموم وخصوص من وجه واردر حمد مورود اعتباريله خاص متعلق
اعتباريله عامدر زيرا حمدك موردي لسان ومتعلقي نعمت ونعمتدن غيريدر اما شكرك
موردي عامدر كه لسان وجنان وجوارحدر لكن متعلقي خاصدر كه انجق مقابلهٔ نعمتده در
حتى علي رضي الله عنه حقنده اعرابينك شعر افادتكم النعماء مني ثلثة • يدي
ولساني والضمير المحجبا • يعني شكرك موردي لسان وجنان وجوارح اولديغنه
دليلدر ورسول صلى الله عليه وسلم: الحمد رأس الشكر وما شكر الله من
لم يحمده: بيورمشدر بو حديث شريف دلالت ايدر كه حمد شكردن برشيدر
زيرا برشيئك رأسي انك جزئي اولور وعرفده حمد درت معنايه ذكر اولنمشدر
بري حق سبحانه وتعالينك افعال حسنه سي اوزره ثنادر ايكنجيسي شكر معناسنه
اوچنجيسي رضا معناسنه در دردنجيسي مدح معناسنه معناي اول: الثناء عليه
في كل ما فعل امات واحيا افقره واغنى ابلى وابتلى ابهج وابكى: ثنا بو افعالي
اوزرينه در زيرا هر افعالكه جناب رب العزتدندر اول فعل فضلدر وياخود
عدل وحكمتدر واول افعالك عاقبتي حميدهدر وحمدك ايكنجي استعمالي انعام
اوزرينه شكر معناسنه در مثلا: الشكر على نعمة التي لا تحصى ومنته التي لا تنسى:
يعني اللهك شمول انعامي اوزرينه شكر ايدهرمكه اول نعم احصى وفخ شمول
منتي اوزرينه شكر ايدرمكه اونودلمز وحمدك اوچنجي استعمالي رضا معناسنه در
زيرا حمدت سيرة فلان ومذهبه ديرلر يعني رضيت بقضيته وقسمته بلا اعتراض

اعتراض على فعله ولا اعتراض عن حكمه ديمكدر وحمدك دردنجي استعمالي مدح معناسنه در
يعني: المدح لله على صفاته الحسنى: ديمكدر اكر لام استغراق جنس ايچون اولمسنه حمل
اولنور ايسه ذكر اولنان معاني اربعه يه شامل اولمش اولور زيرا بو معاني اربعه حمدك حقيقت
متحدهٔ شامله سنك مواردي در يوخسه لفظ مشترككي جميع معانيده استعمال دكلدر
كانه حامد اولان: عبد اثنى على الله بكل افعاله فهي جميلة او شكره على كل نعمائه فهي جزيلة
وارضي بكل اقضيته فهي حميدة وامدحه بكل صفاته فهي جليلة: يعني الله تعالينك
كل افعالي اوزرينه ثنا ايدهرمكه اول افعال جميله در وهم كل نعماسي اوزرينه شكر
ايدرمكه اول نعماء جزيله در وكل حكمنه راضيم اول احكام حميده در وكل صفاتي
اوزرينه مدح ايدرمكه اول صفات جليله در ديمش اولدر بيت ثنا كوتا ثنا يابي
شكر كن تا عطا يابي • رضا ده تا رضا يابي ويا اوزرا يابي چونكه حمد: وصف الجميل
على جهة التعظيم اولدرايسه آمد جميع جمال وكمالك وجمال وكمال صاحبنك
وافعالندن حمده مستحق اولان جميع شيئك خالقي حق سبحانه وتعالى حضرتلريدر
حقيقتده جميع محامد الله ايچوندر اكرچه بحسب الظاهر آخره اضافت اولنورسه ده
بنه حمد الله ايچوندر امام طيبي حاشيهٔ كشافده لله در القائل قولك زيد حسن
الوجه وصف لزيد وحمد لبارئه اذ كل حسن صنيع جمال فطرته وكل محسن رضيع لبان
نعمته وهذا الكلام جديران ينمق على صفحات عين انسان المعاني ولا غرو في ذلك
لانه من انسان العين في المعاني بيورديغي حقيقت حمد الله راجع ايدوكني بيان
بيورمشدر وبعض محققلر بوكا ذاهب اولمشلردر كه حقيقت حمد اظهار صفات
كماليه در وبو اظهار قول ايله وفعل ايله اولور اما فعل ايله اولمسي اقوايدر زيرا
دلالت فعليه قطعيه در حق سبحانه وتعالى حضرتلرينك كندو ذاتنه ثناسي بو
قبيلدندر نتكم حضرت رسول صلى الله عليه وسلمك: لا احصي ثناء عليك
انت كما اثنيت على نفسك: قول شريفي بوكا دالدر جناب رب العزتك
بو آثار علوي وسفليي وجوده كتورمه سي: الاتيان بما يدل على كون المحمود متصفا
بالجميل: مضموني حمد فعلي معناسنه ايديكي بديهيدر وحمد مصدردر ومصادر
صيغه سي اكر اصل نسبتده استعمال اولنورسه اكا معناي مصدر درلر واكر
مصدرك متعلقي ايچون مصدردن حاصله اولان هيئت ايچون استعمال اولنورسه
اكا حاصل بالمصدر درلر كرك اول هيئت اولسون كرك حسيه اولسون كتدن
وقيامدن حاصل اولان متحركيت وقائميت كبي وبو هيئت فعل لازمدن انجق فاعل ايچون
كلور اما فعل متعديدن فاعل ومفعول ايچون كلور علمدن عالميت ومعلوميت
كبي بونلره حاصل بالمصدر تسميه اولنور بو تقديرجه حامديت ومحموديت الله
ايچون ثابتدر الذي وفقنا للتفقه في الدين اوليه الله كه دينده تفقه ايچون بزه

توفيقي اعطا ايلدي يعني فقهي تعلم وفهمه داعيه اولان قدرتي بزده خلق ايلدي
وتوفيقي بعضيلر التوفيق جعل الله فعل عباده موافقا لما يحبه ويرضاه كلامي ايله
تعريف ايدوب وبعضيلر التوفيق جعل الله الاسباب متوافقة ايله توصيف
ايلمشلردر وبعضيلر التوفيق خلق الله القدرة الداعية الى الطاعة عبارتي
ايله تخصيص ايلمشلردر اللهم يسر لي وثبتني على ذلك ومعناى تفقه الى شيئا
فشيئا بر شئ اخذدر وتفقه لغتده فهمدر فهم ايسه معناى كلام سرعته ادراكدر
واصطلاحده معرفة النفس ما لها وما عليها ايدوكني امام همام ابو حنيفه دن نقل
ايلمشلردر اكر بو عبارت عقايد دينيه يه ذكر اولنوب اكا متعلق اولورسه مراد
علم كلامدر اكر وجدانياته متعلق اولورسه علم اخلاق مراد اولنور اكر احكام شرعيه
وعمليه يه متعلق اولورسه علم فروعدر بو محلده ايسه مراد علم فروعدر چونكه
تفقه في الدين حق سبحانه وتعالينك رضاسنه موصله اولان اسبابدندر اولدي
اي مصنف رحمه الله كتابنك اولنده وفقنا للتفقه في الدين ذكر نبي عليه الصلوة
والسلامك من يرد الله به خيرا يفقهه في الدين وما عبد الله تعالى افضل من
فقه في الدين الفقيه الواحد اشد على الشيطان من الف عابد ولكل شئ عماد
وعماد الدين الفقه وافضل العبادة الفقه احاديث شريفه سنه اشارت
ايچوندر ودينك تعريفنده بعضيلر هو وضع الهي سائق لذوي العقول
باختيارهم المحمود الى الخير بالذات كلامي ايله بيان ايلمشلردر الذي هو حبله
المتين وفضله المبين ايله دين كه اللهك حبل متيني وفضل مبيني در وميراث
الانبياء والمرسلين دخي انبياء ومرسلينك ميراثيدر ورسول ايله نبي خصوصنده
علما بيننده اختلاف اولنوب وبعضيلر رسول اكا درلركه انوكچون كتاب اوله
ونبي اكا درلركه انوكچون مستقل كتاب اولميه هيچ جواب ويرمشلر وجمهور دخي
بونك اوزرينه دركه رسول نبيدن اخص اوله زيرا حق سبحانه وتعالينك وما
ارسلنا من قبلك من رسول ولا نبي قول شريفنك ظاهري دخي بوكا دلالت ايدر
وحضرت رسول صلى الله عليه وسلمدن عدد انبيا سؤال اولندقده يوز يكرمي
درت بيكدر واوچيوز اون اوچي رسولدر بيوردقلري حديث شريفي دخي بو مضمونه
دلالت ايدر وصاحب كشاف بوكا ذاهب اولمشدركه رسول شول كمسنه دركه
اكا مخصوص كتاب وحي اولنه كشافك بو كلامني رد ايلمشلردر زيرا اكثر رسل
مستقل كتاب صاحبي اولمامشلردر وبعضيلر دخي رسول نبيدر وانلر ايله كتاب
وار اولمشدر ديمشلر بو قوله ذاهب اولنلره دخي نقض وارد اولور زيرا انبياء
بني اسرائيل ايله كتاب وار ايديكه اول توراتدر لكن نيه كندولر رسول دكل ايديلر
بو كلامي قائل اولنلره صاحب دعوت كرك ايدي ديمك قيد لازم ايدي اول

اول دعوت دخي كركسه شريعت جديده صاحبي اوله موسى وعيسى عليهما السلام كبي
ويا خود غيره منضم اوله هارون كبي بو بابجه بر قيد لازم ايدي حاصل كلام رسول ايله نبي
بيننده فرق نه يوزدن ايدوكنه بريسي جازم اولوب قطع جواب ويرممشدر حتى قاضي
وكشاف وامام فخر الدين الرازي هر بري بر طريقه ذاهب اولمشلر ايكن سعدي افندي
اوچنينك دخي كلامني رد ايدوب بونلرك فرقنك مدركي سمعدر بونده اصلا رايك
مدخلي يوقدر هيچ جواب ويرمشدر بو محلده كندولرك عبارتي يازلمق مناسبدركه
نظر ايدن اخوان مؤمنين تفسير كبير وقاضي وكشف وسعدي افنديه مراجعت
ايلمك زحمتندن بر اوله لر حضرت قاضي تفسيرنده وانما سمي رسول بالاضافة
الى الله تعالى ونبيا بالاضافة الى العباد بيورمشلردر وصاحب كشف حاشيه
سنده قوله الرسول الذي يوحى اليه كتابا مختصا به هذا التفسير ذكره المص في سوره
مريم وكذلك في سورة الحج وهو غير سديد لان اكثر الرسل لم يكونوا اصحاب
كتاب مستقل كيف وقد نص تعالى على ان اسمعيل ولوطا والياس من المرسلين
ولم يوح اليهم كتاب وكم وكم والتحقيق ان النبي هو الذي ينبئ عن ذات الله تعالى و
صفاته وما لا يستقبل العقول بدرايته ابتداء بلا واسطة بشر والرسول هو المأمور
مع ذلك باصلاح النوع فالنبوة نظر فيها الى الانباء عن الله والرسالة الى المبعوث
اليهم والثاني وان كان اخص وجودا الا انهما مفهوما مفترقان ولهذا لم يكن رسولا
رسولا نبيا مثل انسان حيوان بو محلده كشفك كلامي تمام اولدي وسعدي افندي
حاشيه سنده قلت الفرق بين الرسول والنبي سواء كان بما ذكره المصنف والزمخشري
والامام الرازي مدركه السمع لا مدخل فيه للرأي وكل واحد منهم ما اسند ما اختاره
الى مستند يصح الاعتماد والله ولي الرشاد ديو ختم كلام ايلمشدر بو تقديرجه رسول ايله
نبينك فرقي سمعه موقوف اولوب توقيفيه اولدوغي ظاهر اولوب قطع جواب اولنمامشدر
خيالي افندي استاد خضر بكك عقايدده اولان قصيده نونيه سني شرح ايلدكده
رسول ايله نبي بيننده فرقه متعلق مضمار بيانده كميت خامه يه بو يوزدن جولان
ايتدرمشدركه نبي شول كمسنه دركه حقدن تبليغ احكام ايچون خلقه مبعوث اوله و
رسول دخي بو منوال اوزره در لكن رسوله كتاب وشريعت مختص قلندي لكن بو كلام
رد اولنمشدر اكر رسوله كتاب مختص اولميدي واجب اولوردي كه عدد رسل كتاب
اوزرينه زياده اولميه بو كلام ايسه بويله دكلدر زيرا مرسل اوچيوز اون اوچ صاحب
سعادت ايديكنه حديث شريف وارد اولمشدر وكتاب وصحف ايسه يوز درتدر
وبعضيلر رسول شول كمسنه دركه آنك ايچون كتاب اوله ويا خود شريعت سابقه
بعض احكامني نسخ ايچون مبعوث اوله نبي ايسه بو ذكر اولنلاندن خالي اوله حضرت يوشع
كبي لكن بو كلامي حضر بك رد ايلمشدر زيرا اسمعيل عليه السلام بالاتفاق رسول ايدي

حال بوکه شریعت ابرهیم علیه السلام تابع ایدرنکلم قاضی تفسیرنده بویلجه تنصیص ایلمشدر
بعده خیالی افندی بوبوزدن جواب ویرمشدر ظاهر امراد بو اولا که رسول شول سنه درکه
انکچون احکام مخصوصه اوله واسمعیل علیه السلامك ابرهیم علیه السلامك شریعتنه
ابتاعدن مراد احکامدن برشئ نسخ ایلمیه و بونسخ ایلمامك اول شریعتده اولمیاندن غیری
احکام اسمعیل علیه السلامه مختص اولسه بوکا منافی دکلدر واسمعیل علیه السلامك شریعتی
ابرهیم علیه السلامك شریعتنه احکامك متعلقات وکمیاتنده موافق اولوب بعض
کیفیات واختصاصنده اختلاف اولمسی انك اختصاصنه منافی دکلدر محصل کلام
رسوله جانب حقدن کتاب و یاخود دعوت جدیده ویرلشر اوله والحجة الدامغة
علی الخلق اجمعین حق اولدین جمیع خلقك اوزرینه اللهك حجت قاطعه و غالبه قاهره
سیدر زیرا دامغه دماغه ایرشن باش یارغنه درلر مصنف حجت دامغه ایله وصف
ایلمسی قهر و غلبه ده مبالغه ایچوندر والمحجة السالکة الی اعلی علیین حق اعلا علیینه ایلتیجی
یعنی اولاشدیریجی اللهك طریق مستقیمیدر ابن عباسدن روایتدر که علیون زبرجددن
تحت العرشه معلق بر لوحدر که اعمال ابرادانده مکتوبه در و کعب و قتاده قائمهٔ عرش
اولمسنه ذاهب اولمشلردر و عطا جنت کندوسیدر دیمش و ضحاك سدرة
المنتهی در دیدی والصلوة والسلام علی خیر خلقه محمد حق صلوة و سلام اللهك
خلقنك خیرلوسی اولان محمد صلی الله علیه وسلم اوزرینه اولسون المبعوث رحمة
للعالمین ایله محمد که عالمینه رحمت بعث اولنمشدر مصنف صلوة ایله سلامی
جمع ایلمسی حق سبحانه و تعالینك «وسلموا تسلیما» قولنه امتثال و احراز فضیلت
ایچوندر وعلی آله وصحبه والتابعین والعلماء العاملین حق صلوة و سلام رسول اکرم صلی الله
علیه وسلمك آل و اصحابی و تابعین و علماء عاملین اوزرینه اولسون آل بنیدن مراد اهل
و عیال و اتباعیدر و بعضیلر قتنده آل بنی هاشم و مطلبدر و بعضیلر قتنده اتقای
مؤمنیندر حتی نبی علیه السلامدن یا رسول الله آلك کملردر دیو سؤال اولندقده
کل مؤمن تقی نقی فهو آلی بیورمشلردر بو تقدیرجه صحابهٔ کرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین
حق داخللردر و صحابه اولدر که نبی علیه السلامی مشاهده ایلیه و ایماننی کتوره و اول ایمان
اوزرینه فوت اوله و بعد اللهه بالذات حمد و رسول اکرمه بالقصد و آل و اصحابه
بالتبع صلوة و سلامدن صکره فیقول المفتقر الی رحمة ربه الغنی ابرهیم بن محمد بن ابرهیم
الحلبی پس امدی غنی اللهه مفتقر اولان حلبیه منسوب ابرهیم اوغلی محمد و محمد اوغلی ابرهیم دیکه
المفتقر محذوف اولان عبدك صفتیدر تقدیر کلام فیقول العبد المفتقر دیمکدر مصنف
رحمه الله حلبیدر اوایل حالده عصرنده واقع اولان علمادن تلمذ ایدوب بعده مصره
واروب علمای مصردن حدیث و تفسیر و اصول و فروع اوقیوب بعده استانبوله
کلوب بعض جامعلرده امام اولوب و بعده فاتح سلطان محمد خان حضرتلرینك

حضرتلرینك جامع شریفنده امام و خطیب اولوب و مفتی سعدی افندی دار
قراسندن مدرس اولوب خطیب و مدرس ایکن طقوز یوز اللی التی سنه سنده
متوفی اولمشدر رحمة الله علیه و عمری طقسانی تجاوز ایلمشدر و تقوی و ورع
برمرتبه ده ایدیکه جامع شریفه کتدکده یوزنی نقاب ایله ستر ایدردی قد سألنی
بعض طالبی الاستفادة استفاده یه طالب اولنلرك بعضیسی بندن سؤال
ایلدی یعنی طلب ایلدی طالبی اصلنده طالبین ایدی اضافت ایله نون ساقط
اولمشدر ان اجمع له کتابا اول بعض ایچون بر کتاب جمع ایلیم که یشتمل علی مسائل
القدوری والمختار والکنز والوقایة اول جمع ایلدیکم کتاب قدوری و مختار و کنز
و وقایه مسائلنی مشتمل یعنی محیط و شامل اوله بعبارة سهلة عبارت سهله
جمع ایلیم که قدوری و مختار عبارتی کبی غیر مغلقة مغلق اولمیه کنز و وقایه عبارتی
کبی غیر مغلقه عبارت سهله نك صفتیدر واجبته الی ذلك پس امدی بندخی
اول بعض سؤالی که کتاب جمع ایلمك ایدی آنی قبول ایلدم و اضفت الیه بعض
ما یحتاج الیه من مسائل المجمع حق اول جمع ایلدیکم کتابه مجمع البحرینك مسئلهلرندن
محتاج الیه اولان شیئك بعضیسنی مضاف ایلدم یعنی الحاق ایلدم و بنذة من الهدایة
و حق هدایه دن شئ یسیر دخی مضاف ایلدم و صرحت بذکر الخلاف بین ائمتنا الاشراف
ائمهٔ اشراف بینینده اولان اختلافك ذکرنی حق تصریح ایلدم یعنی آشکاره ایلدم
وقدمت منها اقاویلهم ما هو الارجح و حق امامل بزك ارجح اولان اقوالنی تقدیم ایلدم ائمه دن
مراد ابو حنیفه و ابو یوسف و امام محمددر و اخرت غیره و حق ارجحدن غیری اولان قوللرینی
تأخیر ایلدم الا ان قیدته بما یفید الترجیح الا شول شئ که ترجیح افاده ایدر شئ ایله تأخیر
ایلدم مجرد تأخیر ایله مرجوح دکلدر مجرد تأخیر ایله مرجوح دکلدر زیرا ترجیح افاده ایدر شئ ایله
تقیید ایلدم واما الخلاف الواقع بین المتأخرین اما مشایخدن متأخرین بینینده واقع
اولان خلاف او بین الکتب المذکورة و یاخود کتب مذکوره بینینده واقع اولان خلاف
فکل ما صدرته بلفظ قیل هر شئ که یعنی هر مسئلهیی که لفظ قیل ایله تصدیر ایلدم اوقالوا
و یاخود لفظ قالوا ایله تصدیر ایلدم وان کان مقرونا بالاصح و نحوه اگر لفظ قیل و قالوا
اصح مثللویه مقرون ایسه فانه مرجوح بالنسبة الی ما لیس کذلك پس امدی قیل
اوقالوا ایله اولان مسئله بو لفظلر ایله اولمیه نسبت مرجوحدر و متی ذکرت بلفظ
التثنیة من غیر قرینة تدل علی مرجعه هر بار که تثنیه نك مرجعنه دلالت ایدر قرینه سز
لفظ تثنیه ذکر ایلیم فهو لابی یوسف و محمد رحمهما الله تعالی اول لفظ تثنیه ابو یوسف و امام
محمد ایچوندر مصنفك قرینه دیدیکی اولدر که بر مسئلهده امام ابو یوسف ذکر اولنه بعده
لهما کلمه سی اولوقت مراد امام ابو حنیفه و امام محمددر و اما اصلا بر ذکر اولنموب عندهما و
یاخود لهما ذکر اولنه اول زمان مراد ابو یوسف ایله امام محمددر ولم آل جهدا فی التنبیه علی

٨ ارجح تقدیم ایلمدم لکن ترجیح افاده
ایدر شئ ایله قید ایلدم اول
مقوله ارجحی تقیید
تأخیر ایلدم صحه

الاصح والاقوى اصح واقوى اوزرينه تنبيه ده بن سعى واجتهادمى ترك ايلمدم يعنى
سعى واجتهادمده تقصير ايلمدم وما هو المختار للفتوى وفتوى ايچون مختار اولان شيئده
اجتهادمى ترك ايلمدم وحيث اجتمع فيه الكتب المذكورة كتب مذكوره كه بنم كتابمده
جمع اولدوغى اجلدن سميته ملتقى الابحر يوقاروده مسطور اولمش ايدى بن كتابه
ملتقى الابحر تسميه ايلدم ليوافق الاسم المسمى اسمى مسماية موافق اولسون ايچون
ابحر بحارك جمعيدر يعنى اولاشاجق نجه بحرلر بر برينه التقا اولاجق مكاندر ايديكنه
اشارت ايلمشدر والله سبحانه اسأل ان يجعله خالصا لوجهه الكريم اويله اولسه
هر كتابى بر بحره تشبيه ايدوب كوياكه بو قدر بحر بر يره جمع اولدوغى جمع ايلديكم
كتابى كندينك رضاى كريمى ايچون خالصا قلماغى الحق رب الغفوردن رجا
ايدرم وان ينفعنى به يوم لا ينفع مال ولا بنون الا من اتى الله بقلب سليم بو آيه
كريمه نك مضمونى ظاهر اولدوغى كونده بو كتاب سببى ايله بنى نفعلندرمكى حق سبحانه
وتعالى حضرتلرندن رجا ايدرم **كتاب الطهارة** كتاب طهارتده اضافتى ولغت
واصطلاحاتى بياننده در وطهارتك لغة وشرعا معناسى واعرابى وفصل وبابك
اعرابى وكتابك وفصل وبابك موادى ولفظ طهارتك مفرد وجمع صيغه سيله ايرادى
وسائر متعلقاتندن فحول علمانك قتى چوق زاده طبع همايونلرى اولمغله بو محلده
تتبع اولنان كتب معتبره نك هر برندن خوشه چينلك طريقه سى اوزره زيور كوش وكردن
عروس معارف اولمغه لايق انواع جواهر الفاظ جمع اولنوب لكن بر برندن تميز وهر صنف
على حدة نوع اولمق طالبينه انفع واولى اولمق ملاحظه سيله برقاچ نوع اوزرينه ترتيب اولندى
النوع الاول اولكى نوع كتابك لغتى بياننده در كتاب لغتده مطلقا جمع معناسنه در | **النوع الاول** كتابك لغتى بياننده در
مثلا كتبت الخيل دينلور جمعته معناسنه بو محلده جمع حروف وجمع الفاظ وكتاب
يا مصدر در مفعول معناسنه ويا مكتوب كه حروف والفاظدن مجموع معناسنه
زيرا مصدر مبالغه ايچون وياخود محل اقتضاسيچون مفعول معناسنه كلور هذا ضرب
الامير اى مضروب الامير ديمكدر بو معنا مبالغه افاده ايدر شول معنايه كه اول نفس
ضربدر ولفظ ملفوظ معناسنه اولور اما بو معنا اقتضا محل ايله مبالغه ايچون
دكلدر ومصدر فاعل معناسنه دخى كلور عدل عادل معناسنه كلديكى كبى زيد عدل
اى زيد نفس العدل ديمك اوله ياخود فعال اوله ده مفعول ايچون بنا اولنه وكتاب
مصدر اولميوب بلكه اسمدر مكتوب معناسنه اچنده يازلمش شيئك اطلاقى اوزره
امام كبى امام دخى اسمدر فعال وزنى اوزره ذات مأموم اوزرينه اطلاقى ايچون بو تقديرجه
كتاب وامام ايكيسى دخى مصدر دكللر اسملردر آمدر كتاب ايكى معنا اوزرينه
مجموع معناسنه اولان مكتوب اوزرينه اطلاق اولنور بو محلده مراد اولان مجموع
طهارتدر الفاظى اعتبارى ايله يوخسه معانيسى دكل زيرا معانى كتب اولنمز وبو

وبو محلده اوچ اعتبار واردر بر كتاب وبر نقش وبر تصوير وبونلرك هر برنده
جمع حروف معناسى واردر واكر جميع حروف معانى اوزرينه دلالت اعتبار اولورسه
كتابت وكتاب دينلور مكتوب معناسنه اكر اول جميع حروف زينت اعتبار يله اولور
اكا نقش دينلور ومنقوش معناسنه واكر صورت اعتبار اولنورسه اكا تصوير دينلور
مصور معناسنه اما بوندن مراد اولان اولدركه معانى اوزرينه دلالت ايلمك اعتبارى
ايله جمع حروف والفاظدر وحاصل كلام كتاب مكتوب معناسنه ومكتوب اليه شول
مجموع معناسنه كه صراحت وكنايه ايله معانى معقوده معينه اولان حروف الفاظ اوله
وكتابت اعتبار يله يوخسه نقش وصورت اعتبار ايله دكلدر بو بله اولديغى اجلدن كتاب
دينلدى وقبل الكتاب كتاب اطلاقى تحقق ووقوع اعتبار يله در وياخود مبالغه قصدى
ايله در النوع الثانى كتابك اصطلاحى بياننده دركه اولوركه كتاب مسائلده طائفه | **النوع الثانى** كتابك اصطلاحى بياننده در
ايله تعبير اولنور مطلق اولدقده مستقلا اعتبار اولنور كرك انواعه شامل اولسون
كرك اولمسون كاه اولوركه مقيدا تعبير اولنور مسائل فقهيه دن بر طائفه در دينلور اولدخى مستقلا
اعتبار اولنور انواعه شامل كرك اولمسون وكتاب بر طائفه در مستقلا اعتبار اولنور ديلديكى
بعض كتاب تابعدر وبعضيسى متبعدر بو تقديرجه استتباع استقلاله منافى دكلدر
وكتاب طهارت كتاب صلوته تابعدر زيرا صلوة عبادت مقصوده در وكتاب صلوة
مستتبعدر كتاب طهارتى زيرا طهارت صلوتك شرطى ومفتاحيدر معلوم اولاكه
كتابك استقلالى آخردن يا باعتبار الذات يا باعتبار الصفة اوله كتاب صلوتك كتاب | الذات اوله كتاب لقطه كتاب ابقدن استقلالى كبى وياخود صح
زكوتدن استقلالى كبى زيرا صلوتك صفاتى زكوتك صفتى كبى دكلدر وياخود بر معناى
آخر اعتبار يله مستقل اوله كتاب صرف كتاب بيعدن استقلالى كبى وكتاب فنون
علميه دن يازلمش مسائل اوزرينه عرف عام اولدر النوع الثالث بو نوع طهارتك لغة | **النوع الثالث** طهارتك لغة وشرعا معناسى بياننده در
وشرعا معناسى بياننده در طهارت طهر الشئ الملوثدن مصدردر ونظف معناسنه هانك
فتح وضميله جائزدر حرف حلق قرينه سيله فتح ايله اولمق اولدر لغتده طهارت مطلقا
نظافتدر كركه خباثتدن نظافت اولسون نظافت ثوب عن النجاسة كبى كرك خباثتدن
غيرى اولسون بقيه طعامدن اوانى نظافتى كبى شرعده طهارت نجاست حقيقيه وحكميه دن
نظافتدر نجاست حقيقيه خبثدر حكميه حدثدر خبث ايسه نجاست ظاهره در حدث
ايسه نجاست خفيه در ثبوتى دلالت عقل ونقل ايله در دلالت عقل بودر كه وضوء
عبادتدر ايچوندر عبادت ايسه قربتدر امدى عقلا عبادتده نظافت لازمدر اما دلالت
نقل آيت وضوء اعضاء مفروضه يى تطهيرده نص قاطعدر تطهير ايسه ازاله نجاستدر
عقلا ونقلا نظافت لازمدر اكر دينلورسه آيت وضوء بعد الهجرة مدنيدر وفرضيت
صلوة قبل الهجرة مكيدر بالاتفاق بو تقديرجه لازم كلوركه آيت وضوء نازل اولمزدن
مقدم صلوة بلا وضوء اوله قائله جواب ويريلوركه وضوء بالفرض مكيدر وبالتلاوة

مدنیدر اسامه رضی الله عنه روایت ایلدیکه جبرائیل ع م حضرت رسول اکرم صلی الله علیه
وسلمه کلوب وحی ایله وضوئی تعلیم ایلمشدر وقتاکه رسول ع م وضودن فارغ اولدقده
مبارک آوجلرینه صو آلوب تخذینی مابینه صاچمشدر بو حدیث شریف ایله وحی ایله مکی
تلاوت ایله مدنیدر محصل کلام فرضیت وضو مکه ده وحی الهی والهام ربانی ایله درو
دنیلمشدرکه بعض منکرینک انکارینی دفع ایچون شرایع سابقه دن اخذ اولنوب صکره آیت
مستقله نازل اولدر وحی دنیلمشدرکه آدم ع م جنتده بغدای اکل ایلدکده یوزی ایله
بغدایه توجه ایلدی الی ایله تناول ایلدی و ید شریفلری باشنه اصابت ایلدی و ایاغی ایکه
یوریدی وقتاکه توبه سی قبول اولدی الهام اولندیکه عضونی اسباب خطا اولنلری غسل
ایلیه و باشنه الی اصابت ایلمش ایدی آنی مسح ایلیه کبار مشایخدن کمسنه اعضاء
مفروضه نک غسلنه حکمت بودر دیو نقل ایلمشلردر النوع الرابع فصل الرابع کتاب
وباب و فصلک اعرابی بیاننده در کتاب الطهارة یا مرفوعدر مبتداء محذوفک
خبری اولمق اوزره تقدیر کلام هذا کتاب الطهارة دیمک اوله یعنی بنم ذهنمده بو
کتاب طهارت ملاحظه و حفظ اولنمشدر لفظ هذا فی نفسه حاضر و ملحوظ اولان
معانی و مسائله اشارتده تجوزدر زیرا اسماء اشارت امور مبصرۀ حاضره ایچون موضوعدر
نکته بودرکه مسائله و معاینه کمال علمی اولدوغی ایچون کندی قتنده کانه مبصره منزله سنده
اولوب هذا ایله اشارته قادر اولور کرک مشار الیه خارجده موجود اولسون
کرک ذهنده موجود اولسون و مشار الیه خارجده موجود کرکدر دینه نک قولی بو کلام
ایله مندفع اولور و یاخود کتاب الطهارة خبری محذوف مبتدأ اوله تقدیر کتاب
الطهارة هذا و یا خود فعل مقدرک مفعولی اولمق اوزره تقدیر کلام اذکر کتاب
الطهارة اذکر لفظی صیغۀ امر ایله و صیغۀ متکلم ایله جائزدر و فعل آخر تقدیری دخی
جائزدر باب اعرابی دخی کتاب اعرابی کبیدر هذا باب المسح مبتدا محذوفک خبری
اولدوغی و باب المسح هذا خبری محذوف مبتدا اولدوغی اذکر باب المسح فعل مقدرک
مفعولی اولمق اوزره اما فصلک اعرابی بر مقدمه بیانه موقوفدر زیرا فصل یا اضافت
ایله استعمال اولنه و یاخود فی ایله استعمال اولنه و یاخود اضافتسز و فیسز استعمال
اولنه اکر اضافت ایله استعمال اولنورسه مبتدأ محذوفک خبری اولمق اوزره
مرفوعدر هذا فصل الاستنجاء و یاخود خبری محذوف مبتداء اوله فصل الاستنجاء
هو الذی یذکر ویجیء و یاخود فعل مقدر ایله منصوب اوله تقدیری اذکر فصل الاستنجاء
اکر فی ایله استعمال اولنورسه مبتداء محذوفک خبری اولمق اوزره مرفوع اولور هذا
فصل فی بیان الاستنجاء و یاخود فعل مقدر ایله منصوب اولور اذکر فصلا فی بیان
الاستنجاء اما ابتدائیت اوزره مرفوع اولمق جائز دکلدر زیرا فصل نکرۀ محضه در
واکر اضافتسز و فیسز استعمال اولنورسه فصل سکون اوزره مبنی در مابعدندن

النوع الرابع کتاب و باب و فصلک اعرابی بیاننده در

باب اعرابی کتاب اعرابی کبیدر

ما بعدن ما قبلنی فرق و قطع ایچون استعمال اولنور زیرا اسم مفردده اصل سکوندر بعد الترکیب
اعرابی عارضی در النوع الخامس کتاب و باب و فصلک اضافتی بیاننده در بو اضافت اضافت
معنویه در پس امدی اضافت معنویه یا لام ایله و یاخود من ایله و یاخود فی ایله استعمال اولنور
بو محلده مضاف الیهک مضاف اوزرینه حملی صحیح اوله و یاخود صحیح اولمیه اکر حملی صحیح اولور
بمعنی من اولور و من اولمسنک وجهی اضافتده من مقدر اولور زیرا مضاف الیه جنس
مضافدندر پس امدی بیانی افاده ایدر بو تقدیرجه من بیانیه دن لابددر خاتم فضة و نعل حدید
بونلرک حملی صحیحدر اکر دینلورسه که قچن خاتم فضه دن و نعل حدیددن اولسه مضاف ایله
مضاف الیه بیننده جنسیت متحقق اولوب اتحاد بولنور بو تقدیرجه حمل الشیء علی نفسه اولمق
لازم کلور بوایسه جائز دکلدر و مفید اولماز جواب ویریلورکه حمل الشیء علی اخر افاده سنک
شرطی ذاتده متحد مفهومده مغایر اولمقدر زیرا خاتم ذاتنده فضه ایله متحددر ایکیسی دخی فضه در
اما مفهومده مغایردر زیرا خاتم بر شیء ایچون موضوع و مصنوعدرکه پارمغه ادخال اولنور
اما فضه بونک خلافنجه در و یاخود مضاف الیهک مضاف اوزرینه حملی صحیح اولمیه اولدخی
شویله خالی دکلدرکه مضاف الیه مضافک ظرفی اوله و یاخود اولمیه امدی ظرفی اولانه اضافت
ظرفیه دینلور کرک ظرفده حقیقی اولسون کرکسه غیر حقیقی اولسون حقیقی اولان ظرف زمانی و ظرف
مکانی وظرف و عامثلا ضرب الیوم و جلوس الخلف و ما الکوز یوم ضربک ظرفیدر خلف
جلوسک ظرفیدر کوز مانک ظرفیدر حقیقة اما غیر حقیقی اولان ظرف مجازدر محل معنی اعتباریله
علاقه ظرفیه سببیله تکلم النجاة فی الصدق والهلاک فی الکذب صدقک نجاته ظرف
اولمسی محل معنوی اعتباریله مجازدر ایکنجیسی اضافه لامیه در و لامیه اولمسنک وجهی اول
اضافتدن لام مقدره در و مقدره اولمسنک وجهی زیرا مضاف عامدر و مضاف الیه
خاصدر پس امدی عامک خاصه اضافتی مضافی مضاف الیه تخصیص ایدر اولتقدیرجه لام
اختصاصک مقدر اولمسی لابددر و کتابک طهارته اضافتی لامیه دن زیرا کتاب عامدر
طهارت خاصدر عامک خاصه اضافتی البته لامیه در غلام زید و علم الفقه کبی زیرا غلام
عامدر و زید خاصدر علم عامدر فقه خاصدر خاصک عامه حملی صحیح دکلدر زیرا مفید دکلدر
مثلا الحیوان انسان والحیوان زید دیمک جائز دکلدر و فردی دخی نوع اوزرینه حملی صحیح دکلدر
الانسان زید کبی امدی کتابک طهارته اضافتی عامک خاصه اضافتی قبیلندندر حملی صحیح اولماز
تقدیر کلام هذا کتاب الطهارة ای کتاب مخصوص الطهارة دیمکدر کتابدن مراد الفاظدر
طهارتدن مراد اول الفاظک مدلولاتیدر اکر دینلورسه که بو اضافتدن کتاب ایله طهارتک
مساواتی لازم کلور زیرا الفاظ معانی مقداریدر بو تقدیرجه عامک خاصه اضافتی صحیح
اولماز بو محلده اضافت لامیه در دیمک نیجه صحیح اولور جواب ویریلورکه بو مساوات
کتابک طهارته اضافتندن صکره در بو جهته اضافتدن اول علمدر طهارت خاصدر و
کتابک طهارته اضافتی بیانیه اولمق دخی جائزدر من تقدیری ایله هذا کتاب من جنس الطهارة

النوع الخامس

دیمک ایله لکن بو اضافتک جوازنه اعتراض اولنور زیرا اضافتک شرطی مضاف الیهی
مضافه حمل ایلمک صحیح اوله بونده ایسه صحیح دکلدر زیرا کتاب الفاظدر طهارت معنادر
ایله اوله معانی الفاظ اوزرینه حمل صحیح دکلدر بو اعتراضه جواب ویریلور که بونده مضاف
مقدردر کتاب مسائل الطهارة دیمکدر بو جوابه دخی اعتراض اولنور زیرا مسائلدن
مراد یا معانیدر یا الفاظدر امدی معانی الفاظ اوزرینه حمل صحیح دکلدر اکر مسائلدن الفاظ
مراد اولنه حمل الشیء علی نفسه لازم کلور جواب صحیح بودر که مضاف مقدردر لفظ
بیان در بو تقدیرجه کتاب اوزرینه بیانی حمل جائز اولور زیرا الفاظک شانی معانی
بیاندر و کتابک طهارته اضافتی اضافه ظرفیه اولمق دخی جائزدر زیرا اضافه ظرفیه نک
شرطی مضاف الیه مضاف ایچون ظرف اوله کرک حقیقی اولسون کرک غیر حقیقی اولسون
تفصیلی مرور ایلمشدر تقدیر کلام هذا کتاب فی الطهارة دیمکدر اکر اضافه ظرفیه ده
بیانی تقدیر اولنه اولی و احری ایدی زیرا بیان حل معانی ایچون مسبوق اولان الفاظی
محیط بر شیء منزله سنده در حقیر بر تقصیر ظن ایدرمکه ذکر اولنان اوچ اضافتدن
اضافه لامیه اولی اوله زیرا بونده ارتکاب حذفدن غیری ایله صحت معنی حاصل اولور
نتکم اضافه بیانیه ده حذف ارتکاب ایله اولدی و غیری کبی و اضافه ظرفیه ده مجازلق ارتکاب
اولندی و غیری کبی محصل کلام کتاب الطهارة لفظنده ظرف اولمسی مجازدر محل معنوی
اولمسی اعتباریله زیرا ظرفده توسع اعتبار واردر چونکه بو محلده طهارت شرعیه ده
نظافتده خیلو شرح ذکر اولندی ایسه اجمالاً مشروعات ذکر اولنمق مناسب اولمشدر
مشروعات شارع درت نوعدر نوع اول خالصاً حقوق الله در نوع ثانی خالصاً حقوق
عباددر نوع ثالث حق عبد ایله حق الله جمع اوله لکن حق الله غالب اوله حد قذف کبی نوع رابع
حق عبد ایله حق الله جمع اوله لکن حق عبد غالب اوله قصاص کبی اما حقوق الله خالصاً
سکز نوع ایله متنوع اولور بری عبادات خالصه در ایمان کبی جمیع توابع و لواحقی و اصول
و فروعی ایله بری دخی عقوبات کامله حد شرب و حد زنا کبی بری دخی عقوبات قاصردر
قاتل سببی ایله میراثدن محروم اولمق بری دخی شول حقوقدر که عبادت ایله عقوبت
ما بیننده دائردر کفارات کبی بری دخی شول عباداتدر که آنده معنای مؤنت واردر صدقه
فطر کبی بری دخی شول مؤنتدر که آنده معنای عبادت واردر عشر کبی بری دخی شول مؤنتدر که
آنده معنای عقوبت واردر خراج کبی بری دخی کندو ذاتنده ثابت و قائم بر حقدر که موجب
اولور بر سبب سبق ایلمیه معادن و غنایمک خمسی کبی اما حقوق عباد معاملات مالیه دن
بیع و شرا کبی و غیر مالیه دن نکاح و طلاق کبی اکثر من ان یحصی در قال الله تعالی یا ایها
الذین امنوا اذا قمتم الی الصلوة فاغسلوا وجوهکم و ایدیکم الی المرافق و امسحوا برؤسکم
و ارجلکم الی الکعبین مصنف کتاب طهارتی بو آیت ایله بدء ایدوب ففرض الوضوء
قولنی ما قبلنک مضمونی کندودن صکره کلان حکمه علت مستلزمه اولمق اوزره داله اولان

اولان فاء تعقیبیه ایله آیت کریمه نک اوزرینه ترتیب ایلدی اکرچه مشهور اولان مدعی
دلیلک اوزرینه تقدیم اولنمق ایدی لکن بو آیت کریمه ایله تبرک قصد ایلدی و آندن
غیری دلیل اصل اولوب حکم فرع اولمغین فرع اصلک اوزرینه تقدیم ایلمسی ایچون
آیت کریمه ایله بدء ایلدی و حق سبحانه و تعالینک اذا قمتم الی الصلوة قول شریفنده
کی قیام مجاز مرسلدر مراد اراده قیامدر ذکر مسبب اراده سبب قبیلندندر کلام ظاهری
اوزره اجرا اولنوب و فاء جزائیه معنای تعقیبدن منسلخ اولسه نفس وضوء صلوته
قیامدن صکره واقع اولمق لازم کلوردی و قیامدن صکره اولان وضوء یا اثنای صلوتده و یا خود
صلوتدن صکره واقع اولوردی بونلر خود جائز دکلدر انوکچون قیامی اراده قیامدن مجاز
قلدیلر کذا فی الکافی پس امدی معنای آیه کریمه یا ایها الذین آمنوا ای شونلر که ایمان
کتورمشلردر اذا قمتم الی الصلوة قچن سز مجالسکوزدن صلوته متوجهین اولدیغکز
حالده و صلوته قصد ایتدیککز حالده و یا خود قچن سز قائم اولساکز بر قیام ایله که صلوته منتهی
اولدیغکز حالده دیمک اولیجق تفسیر آیه کریمه اذا اردتم القیام الی الصلوة دیمک اولور
و ظاهر آیت هر نمازده قیام مراد ایدن کمسنه نک اوزرینه وضوء ایجاب ایدر کرک محدث
اولسون کرک اولمسون زیرا الذین آمنوا اذا قمتم الی الصلوة قولنک عمومی آنی اقتضا ایدر لکن
بالاجماع بویله دکلدر صاحب کشاف دلالت حال قرینه سیله خطاب خاصة محدثینه در
دیو جواب ویرمشدر و بر قرینه دخی بودر که تیمم وضونک بدلیدر و تیمم ایچون حق سبحانه
و تعالینک او جاء احد منکم من الغائط او لامستم النساء فلم تجدوا ماء فتیمموا صعیداً
طیباً قول شریفنده حدث ذکر اولنمشدر چونکه بدلده حدث ذکر اولنیجق اصلده
دخی محدثون تقدیر اولنمق لازمدر زیرا فرع اصله شرط و سببده مفارق اولماز یا شونلر که
ایمان کتورمشلردر قچن سز صلوته قیام مراد ایله کز یوزلریکزی یوک دخی الدیکزی دیرسکلریکزه
وارنجه دیرسکلریکز معاً یوک دخی باشکزه مسح ایدوک دخی آیقلریکزی طوبقلریکزه وارنجه
یعنی طوبقلریکز معاً یوک دیمکدر والله تعالی اعلم آیت وضوءده حق سبحانه و تعالی
اذا ذکر ایلدی و آیت غسلده وان کنتم جنباً فاطهروا دیدی آنده ان ذکر ایلدی دیو بر سائل
سؤال ایدرسه جواب ویریلور که اذا کثیرة الاستعمال اولان اشیاده ذکر اولنور ان البته
متردد الوجود اولان اشیاده استعمال اولنور و قتا که آیه کریمه فرایض وضوءیه داله اولدی
ایسه ففرض الوضوء قولنه فاء تعقیب ادخال ایدوب ففرض الوضوء دیدی پس امدی
وضونک فرضی غسل الاعضاء ثلثة اوچ اعضای بر کره یومقدر فرض لغتده قطعه
درلر و فرض دخی ایکی نوعدر بری فرض اعتقادیدر و بری فرض عملیدر فرض اعتقادی
اولدر که دلیل قطعی ایله ثابت اوله و حکمی تارکی عقابه مستحق اولور و منکری کافر اولور
فرض عملی اولدر که کندو فوت اولمغله آخرک جوازی دخی فوت اولور و منکری کافر اولماز
مثلا صاحب ترتیب اولانلرک صلوة وتر ادا ایلمیه صلوة وتر ادا ایلمیه صلوة فجری

ادا ایدرکن تذکر ایلسه فجرک جوازی فوت اولور مادامکه صلوة وتری ادا ایلمیه صلوة
فجر جائز اولماز بوکا فرض عملی درلر ونچه فرض لغتده تقدیره درلر تکلم کلام عبده
فرض القاضی النفقة دیلور قدرها معناسنه شریعتده برحکم مقدردن عبارتدرکه زیاده
ونقصانی محتمل اولمیه وبردلیل ایله ثابت اولهکه آنده شبهه اولمیه و وضوء اوچ نوعدر
برنوعی ارادهٔ صلوتده حدثدن وضودر کرکسه جنازه وسجدهٔ تلاوت کرکسه مس مصحف
شریف ایچون اوله برنوعی واجبدر طواف کعبه ایچون وضوء کبی وبرنوعی مندوبدر
ارادهٔ نوم ووضوء علی الوضوء ومحافظهٔ وضوء وبعد الغیبة وبعد انشاد الشعر وبعد
القهقهة فی غیر الصلوة وغسل میت ایچون اولان وضوء کبی ووضوء لغتده وضاءتدن
حسن ونظافت معناسنه در شریعتده اعضاء ثلثه غسل ایله باشه مسح ایلمکدر ومسح
الرأس نچه باشه مسح ایلمکدر مراد ربع رأسدر مسح رأس وغسل اعضاء ثلثه قطعی الثبوتدر
اختلاف مقدار مسح ایله حدود اعضاده در بونکچون مسح ربع رأسی انکار ایلسه اکفار
اولنماز زیرا فرض عملیدر وفرض اجتهادی نچه درلر والوجه ما بین قصاص الشعر واسفل
الذقن وشحمتی الاذنین وجه اطلاقی طولا باشده شعرک منتهاسیله چکه آلتنک مابینیدر
وعرضا ایکی قولاق یومشقلرینک آره یریدر امدی بو ذکر اولنان حدودک مابیننه وجه
تسمیه اولندی ایسه فیفرض غسل ما بین العذار والاذن یناق ایله قولاق مابینی یومق
فرض اولندی عذاردن مراد موضع لحیه در امدی اول محل ایله اذن مابینی یایقمق فرضدر
زیرا اول وجهه داخلدر خلافا لابی یوسف ابو یوسف خلاف ایدوب عذار ماوراسنی
اسقاط ایدر عذار ایله اذن مابینی غسل واجب اولمدیغنه ذاهب اولمشدر والمرفقان
والکعبان یدخلان فی الغسل ایکی دیرسک وایکی طوبوق غسلده داخلدر جمهور فقها
دخولنده متفقدر اما امام زفر خلاف ایدوب غایت تحت مغیاده داخل اولماز
چونکه اتموا الصیام الی اللیل قول شریفنی دلیل کتورر بزم ایچون دلیل بودرکه اکر غایت
مغیا جنسندن اولوب واسقاط ماورا ایچون اولورسه غایت مغیاده داخل
اولور مرفق وکعب ایسه اسقاط ماورا ایچوندر وغایت مغیا جنسندندر دخولنده
شبهه یوقدر اکر غسل یدن اقتصار اولنسه قولتوغه دکین متناول اولوردر زیرا
ید اطلاقی بو جملهیه در والمفروض فی مسح الرأس قدر الربع مسح رأسده مفروض یعنی
مقدر اولان رأسک ربعیدر امام مالک واحمد بن حنبل استیعابنه ذاهب اولوب
آیتک اطلاقی اوزره عمل ایلدیلر بروسکم ده اولان بائی صله در دیدیلر وامام شافعی
رح وامسحوا بروسکم ده اولان بانک تبعیض ایچون اولمسنه ذاهب اولوب مسح
رأسده ادنی ما یطلق علیه البعض مراددر چونکه برایکی قیل اوزرینه مسح ایلمکی جائز
کورمشدر زیرا مسح امرار یددر امرار ایسه برایکی قیلده حاصل اولور اما بزم ائمه مز
قاتنده بروسکم ده کی اولان با الصاق ایچوندر قچن باالته داخل اوله وفعل

وفعل مسح بنفسه محله متعدی اولسه اول محل مفعول به اولور مستحب الحایط بیدی
کبیده باالته داخل اولدی وحایط مفعول به اولدی وفعل مسح حایطه بنفسه متعدی
اولدی بو تقدیرجه کله متناول اولوب استیعاب کل حایط لازم کلدی اما قچن باالته
داخل اولسه وامسحوا بروسکم ده کی کبی محل مسح آلته تشبیه اولنوب ومفعول به ذکر
اولنمامغله ایله محل آلته تعدی ایتمش اولور اول تقدیرجه استیعاب لازم کلمیوب
بعض اقتضا ایدر وربع رأسده مسح خبر واحد ایله ثابت اولمشدر اول خبر قول
مغیره درکه ان النبی صلی الله علیه وسلم اتی سباطة قوم فبال وتوضأ ومسح علی
ناصیته وخفیه حدیث شریفنی روایت ایلمشدر بو ایسه خبر واحددر زیاده
علی الکتاب لازم کلمزمی چونکه سؤال اولنورسه جواب ویریلور که آیت مسح مجملدر
خبر واحد ایله مقداری بیان اولور یوخسه زیاده علی الکتاب لازم کلمز بو حدیث
شریف ایکی حدیثدر بریسی اتی سباطة قوم فبال وتوضأ حدیث شریفیدر و
بری نچه مسح علی ناصیته وخفیه حدیث شریفیدر صاحب قدوری ایکیسین
بربیره جمع ایلمشدر اما ایکیسی نچه مغیره روایتیدر ومسح رأسده یعنی مقدارنده
بش مسئله واردر بزم ائمه مزدن ایکی قول واردر برقول مقدار ناصیه که ربع
رأسدر وبرقول اوچ پرمق مقداریدر وشافعینک قولی وهو ادنی ما یطلق علیه
اسم المسح دیو برایکی قیل اوزرینه اکتفا ایلدی وامام مالک استیعاب لازمدر چونکه جمله
باشه مسح ایلمک اوزره ذاهب اولمشدر وحسن بصریدن برقول واردرکه باشک اکثرینی
مسح ایلمکدر وقیل یجزئ وضع ثلث اصبع ونچه خیلدر اوچ پرمغی وضع کفایت ایدر
زیرا واجب اولان الصاق یددر پرمقلر ایسه یدک اصلیدر اوچ پرمق ایسه یدک
اکثریدر اکثرده ایسه حکم کل اولدوغی مقرردر لکن مصنف قیل ایله ایراد ایلمکین بو کلامی
ضعفه نسبت ایلمشدر وقتاکه بروسکم ده اولان بانک معناسی الصاق اولوب ومعنای
مسح امرار شیء علی شیء اولدی ایسه شبهه یوقدرکه شیء اولدن مراد یددرکه آلت تطهیردر
ویدایسه مقدارنجه ربع رأسه قریبدر قچن الینی باشه ادنی امرار ایلسه مسح ربع رأس
حاصل اولور بو تقدیرجه بزم اصحابمزدن اوچ پرمق مقداری مسح کفایت ایدر زیرا
واجب اولان الصاق یددر واصابع ایسه یدک اصلیدر واوچ اصبع یدک
اکثریدر اکثرده ایسه حکم کل واردر دیدکلرینک عدم صحتی ظاهر اولدی وصاحب
نهایهنک نچه قولی بوکا دلیلدرکه ابن رستم نوادرنده ذکر ایلدیکی تصریح ایدوب برنسنه
اوچ پرمغی باشنه وضع ایدوب مد ایلسه امام محمد قتنده مسح جائزدر اما ابو ح
وابو یوسف قتنده اوچ پرمغ وضع ایلدکدن صکره مد ایدوب باشلق ربع رأسه
اصابت ایلمینجه مسح جائز دکلدر واکثر ایچون حکم کل واردر دیین کمسنهلرک قولاری
خیر منعدن در یعنی ممنوعه در مسح مقدرات شرعیه دندر بونک اعتباری شرع شریف

زیرا اکثرده حکم کلک اعتباری اولنمق منع وقتنده اولور بو ایسه مقداری شرعیه دندر بونک اعتباری شرعا تقدیر ایلدیکی اعتبار صح

شریف تقدیر ایلدوکی مقداردر ولو مدّ اصبعاً او اصبعین لا یجوز اکر بر مغنی وخود
ایکی بر مغنی مسح ایچون چکسه جائز دکلدر اما امام زفردن جائزدر ویفوض مسح
ربع اللحیة فی روایة امام ابو حنیفه دن بر روایتده صقالک ربعنی مسح ایلمک فرض
اولندر زیرا لحیه نک تحتی غسلدن ساقط اولمغین باشک ربع مسحنه قیاس
اولندی والاصح مسح ما یلاقی البشرة اصح اولان بشره یه ملاقی اولان یری مسح ایلمکدر
وسنّة غسل الیدین الی الرسغین ابتدا آبدستک سنتی بلکلرینه وارنجه ایکی
الّرینی بو مقدار ابتدا یعنی چناغه الّرین ادخال ایلمزدن اول وسنت لغتده
طریقهٔ معتاده یه درلر اصطلاح دینده مسلوکه اولان طریقه درلر اما صاحب
المحیط دیمشدر که سنّت ایکیدر بر سنّت رسولدر که هی الطریقة المسلوکة
التی فعلها الرسول علیه السلام وواظب علیها کرکعتی الفجر والاربع قبل الظهر
واشباههما وسنّة الصحابة هی الطریقة التی سلکها الصحابة وواظبوا علیها
کالتراویح یقال لها سنّة عمر لانه فعلها وواظبت علیها سنّت اولدر که فعلنده
ثواب وترکنده عتاب اوله اما عقاب اولمیه وغسل یدین اکرچه وضوده فرض
ابسه لکن بلکلرینه دک اوچ کره یومق سنّتدر زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
بیوردرکه قچن سنزدن بریکز اویقودن اویانسه الّرین چناغه ادخال ایلمسون حتی
الخ بایقه مینجه زیرا اول کمسنه بلمز که الّری نه یرده کیجه لدی جمهور فقهانک مختاری
بودر که غسل یدین ابتدا سنّتدر کرک آبدست آلان کمسنه مستیقظ اولسون
کرک ایسه اولمسون محیطدن تحفة الفقهادن نقل اولنمش بو منوال اوزره در
لکن مصنفک استیقاظ قیدنی سنّت اولدوغی ایچون شرط قلدیلر والتسمیة
ابتدا وضوده تعوذدن صکره بسم الله الرحمن الرحیم دیمک سنّتدر زیرا نبی
علیه السلام لا وضوء لمن لم یسم الله بیورمشدر وبو حدیث شریفک معناسی نفی
وضوء اولمیوب نفی فضیلت اولمقدر ودینلمشدر که مشایخدن وضوده تسمیه
خصوصنده نقل اولنان بسم الله العظیم والحمد لله علی الاسلام دیمکدر اما
افضل اولان بسم الله الرحمن الرحیم دیمکدر وشرع شریف جمیع افعال واحوالده
بسمله ذکر ایتمکی مندوب ومرغوب طوتمشدر جمله دن اکل وشرب وجماع
وطهارت ورکوب بحر وافعالدن بونلره بکزرنه وار ایسه نتکم حق سبحانه
وتعالی کلام مجیدنده فکلوا مما ذکر اسم الله علیه بیورمشدر ودخی بر غیری
محلده ارکبوا فیها بسم الله مجریها ومرسیها بیورمشدر ونبی علیه السلام
اغلق بابک واذکر اسم الله واطف مصباحک واذکر اسم الله وخمّر اناءک
واذکر اسم الله بیورمشدر ومحل آخرده لو ان احدهم اذا اراد ان یأتی اهله وقال
بسم الله جنّبنا الشیطان وجنّب الشیطان ما رزقتنا فانه ان یقدر بینهما ولد

ولد فی ذلک لم یضره الشیطان ابدا بیورمشلردر ودخی بر محلده عمرو بن سلمه
یا غلام سم الله وکل بیمینک وکل مما یلیک بیوردیلر ودخی ابن ماجه وترمذی روایت
ایلدیلر که نبی علیه السلام بیورمشدر که ستر ما بین الجن وعورات بنی آدم ان ادخل
الکنیف ان یقول بسم الله چونکه بو محلده بسمله ستر اولدی مستحبة در نتکم صاحب هدایه
والاصح انها مستحبة دیدی ومستحبة اولمسی مبسوطدن نقل ایلمشدر وقیل مستحبة دینلدیکه
ابتداء وضوده تسمیه مستحبة در سنّت اولمسی صاحب قدورینک اختیاریدر والله اعلم سنّت
اولمسنک وجهی بو اوله که حدیث شریف ایله ثابت اولمشدر اوله ودخی بو امتی تسمیه یه
ترغیب وتقویت واهتمام ایچون اوله تا که بر فرد تسمیه ترک واهمال ایلمیه لر ودخی
مستحب اولمسنک وجهی بودر که سنّت اکا درلر که نبی علیه السلام اکا مواظبت
ومداومت ایلیه اول حضرتک ایسه وضوده تسمیه یه مواظبتی نقل اولنمدی زیرا
عثمان وعلی رضی الله عنهما حضرتلری حضرت رسول اکرمک صلی الله علیه وسلم آبدستنی
حکایت ایتدیلر لکن هیچ آنلردن تسمیه نقل اولنمدی ودخی روایت اولندیکه نبی علیه السلام
اعرابیه وضوئی تعلیم ایلدی واول روایتده تسمیه ذکر اولندیغی نقل اولنمدی بلکه حضرت
رسول الله صلی الله علیه وسلمک تسمیه دن اول آبدست آلدیغی روایت اولندی
اول روایت امام ابو جعفر طحاوی شرح آثارده ذکر ایتدیکیدر که مهاجر بندن قنفذ درلر
صحابه دن بر کمسنه برکون آبدست آلورکن حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلمه
سلام ویردی حضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم اول کمسنه نک سلامن المادی
وآبدستدن فارغ اولدقدنصکره بیوردیلرکه بنی سلام المقدن هیچ بر نسنه منع ایلمدی
الا بو قدر وار درکه آبدستسز اللهی ذکر ایلمکی کریه کوردم بیورمشلردر ابو جعفر طحاوی
درکه بو حدیثده دلالت واردر که اول حضرت رسول صلی الله علیه وسلم تسمیه دن
اول آبدست آلمشدر وحدیث آخر ایله سؤال اولنور که نبی علیه السلام وضوده تسمیه
ایدردی لکن اول حدیث ایله تسمیه خصوص وضوء ایچون سنّت اولمسنه دلالت
ایلمز لکن تسمیه افعال مشروعه دن بر فعل اولمشدر اولدر سائر افعالده مستحب اولان
بودر که ذکر الله ایله بدأ اولنه نتکم نبی علیه السلام کل امر ذی بال لم یبدأ باسم الله فهو
اقطع بیورمشلردر وضوده دخی اول قبیلدن اولور تسمیه مذهب صحیح بودر که ایکی
کره تسمیه ایله استنجادن اول بر کیسی احتیاطاً صکره اوله بعضیلر دیدیلر که استنجادن
اول تسمیه ایلمیه زیرا استنجا سنن وضودن بر سنّتدر ایله اوله اول تسمیه ایلمیه
جمیع افعال وضوء فرضی وسنّتی تسمیه ایله اولسون ایچون وبعضیلر دیدیلر که استنجادن
صکره تسمیه ایلیه زیرا استنجادن اول انکشاف حالیدر اول حالده الله ذکر ایلمک
مستحب دکلدر بلکه مکروه در اللهک اسم شریفنی تعظیم ایچون منع اولنمشدر تسمیه ده
اولان اختلاف وغسل یدینده اولان اختلافک نظیریدر والسواک استعمال

٩

بسمله
٨ ثابت اولدیکه هر کار وامرک اولنده

٥ صاحب هدایه نظر مستحب اولمسنه
ذاهب اولمشدر که کرچه کتابده
سنّت دیو ذکر اولندر لکن سنّت
اولدر که رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم اکا مواظبت ایلیه
تسمیه یه مواظبت رسول اولدیغی
مشهور اولمامشدر حتی حضرت
عثمان وعلی رضی الله عنهما رسول
اکرمک آبدستنی حکایه ایلدیلر
لکن تسمیه یی نقل ایلمدیلر مستحب
اولمسی جائزدر که عدم
مواظبتدن اوله
نسخه

مسواك هم سنتدر خذف مضاف طريقيله اوزره زيرا سواك ايله مسواك
بنيندن التباس يوقدر بو سواك استيناك ايچون تعيين اولنان خشبه نك
اسميدر يوخسه نفس خشبه سنده دكلدر مراد استعماليدر وسواك لفظي استياك
لفظيله تفسير اولنمشدر حذف ارتكاب اولنمسون ايچون ونبي عليه السلام استعمال
سواكه مواظبت ومداومت ايدردي واحيانا ترك ايدردي رسول الله صلى الله
عليه وسلمك سواكي احيانا ترك ايلدوكنه دليل بودر كه اعرابيه تعليم وضوء ايلديلر
اول تعليمده استعمال سواك نقل اولنمدي ووقت استياك مضمضه زماننده در
زيرا شيخ الاسلام مبسوطنده ومن السنة حال المضمضة ان يستاك ذكر
اولنمشدر ولايق واولى بودر كه سواك بر مقدار خشين اوله تاكه آنوڭله اسنانك
صفرتي زائل اوله ولايق واولى بودر كه اشجار مره دن اوله زيرا آغزك رائحهٔ كريههٔ ازاله
ايدر وضعيف ديشلرك اتي محكم ايدر ومعده يه قوت ويره وبو سواكك
اصلي زيتوندندر زيرا انبيا عليهم السلامك سواكي زيتوندن ايدي وحاشيهٔ هدايه دن
نقل اولنديكه سواك جميع اوقاتده مستحبدر خصوصا وضوءيه قصد ايتديكي زمانده
استحبابي مؤكددر هر نماز وقتنده وغيرينده ياسنتدر وياخود مستحبدر اختلاف
روايات اوزرينه بو سوزه دليل كافي وبرهان وافي صحيحين ده ذكر اولنانلردر كه
رسول عليه وسلم لولا ان اشق على امتي لامرتهم بالسواك عند كل صلوة بيورمشلردر
وحاكم رضنه روايت ايلمشدر كه نبي عليه السلام ركعتان بسواك افضل من
سبعين ركعة بلا سواك بيورمشلردر وسواك موجود ايكن بارمق ايله
سواك كلنه مسواك مقامنه قائم اولورمي شيخ زاده شرح وقايه ده ذكر ايلمشدر
وحضرت عائشه رضي الله عنهادن فضل الصلوة بسواك على الصلوة بغير سواك
سبعون ضعفا قول شريفي روايت اولنمشدر معلوم اولاكه وضوء ايچون استعمال
اولنان سواك صلوة ايچون اولمغه كافيدر صدر الشريعه محشيسي قره كمال دركه
چونكه استعمال سواك سنت اولدي ايسه هر مؤمنه لازمدر كه قنغي سواك اولورسه
اولسون استعمالندن خالي اولميه شافعي صائم ايچون زوالدن صكره استعمال مسواك
مكروه اولمسنه ذاهب اولمشدر علماء حنفيه قتنده هر نماز وقتنده وضوء زماننده
سواك مستحبدر حتى عبد الله بن مبارك حضرتلري اعاظم علماء حنفيه دن ومشايخلر
شامدندر بيورديلر كه اگر بر قريه وناحيه خلقي استعمال سواكي ترك ايلمك اوزره جمع اولسه لر
بزه لازمدر كه آنلر ايله قتال ايدرز مرتدلر ايله قتال ايتديكمز كبي تاكه بو ناس احكام اسلام
تركنه جرأت ايلميه لر وغسل الفم بمياه والانف بمياه صولر ايله اغزي وبورني غسل
ايلمك سنتدر يعني اوچ دفعه مضمضه واوچ دفعه استنشاق ايلمك سنتدر بمياه
ديو جمع ايله ايراد ايلمك تجديد مايه دلالت ايلسون ايچوندر امام شافعي قاتنده

سواك خشبهٔ مخصوصه اسميدر منه

١٠ قاتنده بو صوايله مضمضه هم استنشاق جائزدر مصنفك وغسل الفم بمياه والانف
بمياه ديديكندن مرادي مضمضه واستنشاقدر هدايه ده وسائر متونده والمضمضة
والاستنشاق ذكر اولنديغي طريقه سلوك ايتميوب نشاط سامع ايچون عبارتده
تفنن ايلمش اولدي ومحمد قهستاني جامع الرموز نام كتابنده غسل فمه قولنده ثلث
مرات ديوب وبمياه قولنده خواى بثلث غرفات ديو تفسير دنصكره دركه مياه
مانك جمعيدر هادن بدل قلنان همزه ايله آزاولور كه قصر ايله قراءت جائزدر واز
اولور كه ها ايله ماه ديمكده جائزدر بوندن مراد بيانا سنتدر ديمش وحضرت
صلى الله عليه وسلم اعرابيه تعليم وضوءده مضمضه واستنشاق ذكر اتمامشلر ايكن
كندولر مضمضه واستنشاقه مواظبت ايلمشدر وابن عباسدن مرويدر كه مضمضه واستنشاق
جنابتده فرض وضوءده سنتدر وتخليل الاصابع واللحية هو المختار صقالني وبرمقلرني
تخليل ايلمك سنتدر مختار اولان بودر كه ابو داوود انسدن روايت ايدوب
حضرت رسول عليه السلام آبدست الدقده آوجنه صو آلوب مبارك بوغازي آلتنه
قيوب صقالني تخليل ايدردي ربم بكا بويله امر ايلدي ديو بيورردي واصحابه دائما
خللوا اصابعكم كيلا تتخللها نار جهنم ديو خطاب ايدرلردي تخليل لحيه واصابع سنت
اولديغي بو دليل ايله ثابت اولمشدر وتخليل اصابع يدين ورجلين بلا خلاف سنتدر زيرا
ابن عباسدن روايت اولنديكه حضرت رسول عليه الصلوة والسلام خطاب
ايدوب بيوررلردي كه اذا توضأت فخلل الاصابع من يديك ورجليك وهم
خللوا اصابعكم كيلا تتخللها نار جهنم ديو بيوررلردي اگر سؤال اولنورسه كه بو
ذكر اولنان حديث شريفلرده مطلق امر وجوب افاده ايدر خصوصا كه امر شريفه
امتثال اتميين حقنده كيلا تتخللها نار جهنم كبي وعيد وارد اولمشدر اوله تخليل اصابع
سنتدر ديمك نيجه حكم اولنور بو سؤاله جواب ويريلور كه خبر واحد ايله ثابت
اولان اولزمان وجوب افاده ايدر كه بر مانع منع ايلميه وظاهرندن دوندرر بر قرينه
بولنميه خبر فاتحه كبي اما ظاهرندن دوندرر بر قرينه موجود اولنجه اول زمانده كذلك دينه
وجوب افاده ايلمز تخليله امر كبي زيرا شول جزلر كه آنده حضرت رسول صلى الله
عليه وسلمك وضوءسي حكايت اولنمشدر آنلرده تخليل اصابع يد ورجل ذكر اولنمدي
واعرابيه تعليم حديثنده هم ذكر اولنمدي آمدي ذكر اولنماق بزم ايچون بر قرينه اولديكه
ظاهرني وجوبه حملدن صارفه ودافعه اولدي وقيل هو في اللحية فضيلة عند الامام
ومحمد وبعضيلر ديديلر كه تخليل لحيه فضيلتدر امام اعظم وامام محمد قتنده يعني
بر يارمغ ايچون فضيلتدر كه بوني اشليان بدعته نسبت اولنماز زيرا بوغازينه مسح
ايدن بدعته نسبت اولنور اما ابو يوسف سنتدر ديمشدر ابن الساعاتي مجمعنده
بو روايتي اختيار ايلدي وهم شرحنده تسطير ايدوب ابو يوسف تخليل لحيه نك

وتخليل لحيه تخليل فضيلتدر مخلننك زيرا سنت فرض بكميلدر اگرچه ايلدر زيرا
داخل خودر محل غسل دكلدر محل اتلك عدم وجوبدر
داخل اولنمسندر حمل اولنوب وارد اولاندر
اختلاف روايت فضيلتنه منه

سنت اولمسنه استدلال ایلدیکه رسول عم آبدست آلدیغی زمانده برمقلرنی مبارک
صقالنه مشبک ایدوب تخلیل ایدرلردی کویاکه اصابعنی مشط یعنی طراق ایله تسریح ایتدکلری
کبی امام اعظم وامام محمد دلیللری مطولاتده ذکر اولنمشدر وتثلیث الغسل اوچ دفعه غسل
ایلمک دخی سنتدر اولکی غسل فرض ایکنجی واوچنجیسی سنتدر وبعضیلر دیدیلرکه ایکنجیسی سنت
اوچنجیسی نافلهدر ابوبکر اسکافدن نقل اولندیکه اوچنجیسی فرضدر واوچدن زیاده غسل
مکروهدر زیرا رسول عم وضوئی تمام ایتدکده هذا وضوئی ووضوء الانبیاء من قبلی فمن زاد
علی هذا او نقص فقد تعدی وظلم بیورمشلردر ولکن مسطوردرکه ثلثهدن صکره غسلی
زیاده ایلسه ووضوء آخر نیت ایلسه جائزدر بویله اولمیوب هواسنه تابع اولمغله مجرد
وسوسه ایچون غسل ایلسه آثم اولور تاتارخانیهده مسطوردرکه برکمسنه اعضاء مغسوله
اوچ دفعه غسلندن تجاوز ایلسه مکروهمیدر دکلمیدر مشایخ اختلاف ایلمشلردر فقیه
ابوبکر اسکاف دیدیکه مکروهدر وفقیه ابوبکر اعمش دیدیکه مکروه دکلدر وضو صاحبی سنت
درتی ولشده دریو اعتقاد وحکم ایلیه وبعض مشایخ دیدیلرکه اگر متوضینک نیتی زیاده
ایسه مکروهدر اگر نیتی زیاده اولمیوب تجدید وضوء آخر نیت اولورسه مکروه دکلدر
بلکه مستحبدر بو ذکر اولنان اقوالک جملهسی وضوء واحدده در واما بر وضوده سنت
اوزرینه فارغ اولسه اندن صکره استیناف وضوء ایلسه بالاتفاق مکروه دکلدر
وفقیه ابوبکر دیدیکه برکمسنه وضوده اعضاء مغسوله اوچ دفعه غسل ایلسه جملهسی فرضدن
صایلور والنیة وضوده نیت ایتمک دخی سنتدر اما امام شافعی قاتنده فرضدر والترتیب
المنصوص آیت وضوده منصوص اولان ترتیب اوزره آبدست آلمق دخی سنتدر اول
یوزنی بعده قوللرینی غسل ایلیه وبعده باشنه مسح ایده وبعده ایاقلرینی غسل ایلیه
اما امام شافعی قاتنده ترتیب فرضدر هدایهده شافعی قاتنده ترتیب فرض اولمسنک
دلیلی حق سبحانه وتعالینک فاغسلوا وجوهکم قول شریفیدر زیرا فاغسلواده
اولان فا تعقیب ایچون اولمسنه ذاهب اولمشدر وبزم ایچون دلیل بودرکه آیت وضوده
مذکور اولان واو مطلق جمع ایچوندر اهل لغتک اجماعیله آیت وضوده ترتیبه وعدم
ترتیبه تعرض اولنمامشدر کانه معنی اذا اردتم القیام الی الصلوة فافعلوا جمعها هذه
الافعال دیمک اولور ظاهردرکه بو کلام ترتیب فعلیه دلالت ایلمز فکیف که نص وفرض
اوله قهستانی صدر الشریعه حاشیهسنده تاتارخانیهدن نقل ایدوب درکه ترتیب
مشهور سنتدر حکم ترتیبده ضرر اوله واستیعاب الرأس بالمسح باشنی قابلایو مسح
ایلمک دخی سنتدر امام مالک واحمد بن حنبل قاتلرنده فرضدر وقیل هذه الثلثة
مستحبة بعضیلر دیدیلرکه بو افعال ثلثه یعنی نیت وترتیب منصوص واستیعاب
مسح رأس مستحبدر بو قول قدورینک اختیاریدر بزم ایله شافعی بیننده مسح رأسک
استیعابی سنت اولمسنده اختلاف یوقدر انجق خلاف استیعابک تثلیثندهدر

وشافعی درکه سنت محلنده اکمال فرض ایچوندر اکمال فرض غسل تثلیث ایله اولدیغی
کبی اکمال فرض مسح تثلیث ایله اولور وشافعی حضرت عثمان وعلی رضی الله عنهمادن
روایت ایدوب انلر حضرت رسول علیه السلامک وضوءنی حکایت ایدوب آندن صکره
کندولر آبدست آلدیلر واعضاء مغسوله اوچ دفعه غسل ایلدیلر وباشلرینه اوچ دفعه
مسح ایلدیلر وهذا وضوء رسول الله علیه السلام دیدیلر اما اول ایکی صاحب سعادتدن
مشهور اولان بودرکه انلر اعضاء مغسوله اوچ دفعه غسل ایلدیلر وباشلرینه بر دفعه
مسح ایلدیلر تسلیم ایدهلوم که آنلردن شافعینک تثلیث مسح رأسی روایت
ایلدیکی ثابت اولدیغی تقدیرجه اوچ دفعه مسح تکرار ایلمک استیعاب رأس ماء واحد
ایله حاصل اولسون ایچوندر جائزدرکه حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم مبارک
برمقلرنی مبلولا مقدم رأسنه وضع ایتدکدنصکره مؤخر رأسنه یعنی قفاسنه چکوب
تکرار ثانیا وثالثا بویله ایتمش اوله ماء واحد ایله استیعاب رأس حاصل اولسون ایچون
بو خود مشروعدر وبر دلیل عقلی بودرکه مطلقا مسحده تثلیث مسنون دکلدر تیممده
ومسح علی الخفینده وجبیره اوزرینه مسحده تکرار مسنون اولمدیغی کبی ممسوحی ممسوحه
قیاس ممسوحی مغسوله قیاسدن اولیدر والولاء اعتدال هواده آبدست آلدقده
بر عضونی اولان صو قورومهدن آخر عضونی دخی غسل سنتدر امام مالک قاتنده فرضدر
مضمراتده ولائی تفسیر ایدوب درکه ولاء اولدرکه وضوء اثناسنده وضو جنسندن
اولمیان شیئه مشغول اولمیه وامام مالک فرض اولمسنه ذاهب اولمشدر قهستانی جامع
الرموز نام کتابنده درکه متوضی یوزنی والدینی وایاقلرینی غسل ایلمدن قورتسه سنت
ولاء ترک ایتمش اولماز اما تحفه واختیار ومصفی نام کتابلرده ولائی تفسیرده افعال
وضو بیننده شیء آخره مشغول اولمیه دیو تسطیر ایلمشلردر بو کلامک اوزرینه اگر مندیل
ایله قورتسه سنت ولائی ترک ایتمش اولور انلکچون بعض مشایخ تجفیفدن منع ایلدیلر
ومسح الاذنین بماء الرأس باشه مسح ایلدیکی صو ایله ایکی قولاقلرینه مسح ایلمک
سنتدر بزم قاتمزده ٩ امام شافعی بو قوله مخالفت ایلمشدر انک قاتنده ماء جدید ایله مسح
اولنمقدر شافعینک دلیلی ابو امامه باهلی روایت ایلدیکی حدیث شریفیدرکه
حضرت رسول علیه السلامک قولاقلری ایچون ماء جدید اخذ ایلدی بزم دلیلمز حضرت
رسول علیه السلامک الاذنان من الرأس قول شریفیدر بو حدیث شریف بیان
حکمدر زیرا حضرت رسول صلی الله علیه وسلم بیان خلقت ایچون مبعوث اولمدی
چونکه اذنان حکم جهتندن اجزاء رأسدن اولدیسه رأس ایچون اخذ اولنان صو
ایله مسح اولنمسی واجب اولدی چونکه اجزاء رأسدن هر جزء ایچون ماء جدیده محتاج
اولمدیغی کبی مسح اذنین ایچون دخی تجدید مایه احتیاج اولنماز اگر شافعی طرفندن بزه
سؤال اولنورسه سز دیدیکزکه اذنان رأسدندر چونکه اذنان رأسدن اولنجه

٩ زیرا قولاق باشدن اولدوغنه حدیث
شریف وارد اولمشدر قال النبی
علیه السلام الاذنان من الرأس
حضرتنک مراد شریفی بو محلده
حکم بیاندر یوخسه خلقتی
بیان دکلدر امام شافعی
باشه وقولاغه ماء
جدید لازمدر زیرا
قولاق باشدن
اولمسنه کتاب
اولمشدر
اونسخه

اذنینه مسح ایلمک معناسنه قائم اولوب فرض اولان مسحدن کفایت کرک ایدی
حال بوکه بویله دکلدر انکا جواب ویریلورکه بو مقدماتی بز تسلیم ایلمزز زیرا مسح راسک
فرضیتی دلیل قطعی ایله ثابت اولمشدر اذنینک راسدن اولمسی خبر واحد ایله ثابتدر
قولقلرینه مسح باشنه مسحدن کفایت ایلدیکی مقطوع به دکلدر بو تقدیرجه دلیل قطعی ایله
ثابت اولان مسحک مقامنه قائم اولمازو مستحبة التیامن ایدستک مستحبی تیامندر
یعنی صاغدن باشلمقدر مستحب لغتده محبوب اولان شیئه درلرمکروهک ضدیدر
ومسح الرقبة خی بیوننه مسح ایلمک مستحبدر اما بوغازنه مسح ایلمک بدعتدر مولانا محمد
قهستانی امام مطرزیدن نقل ایدوب درکه تیامنده اصل جانب یمینی اخذدر یعنی
هرامرده صاغندن بدا ایلمکدر وبوراده تیامندن مراد صاغ النی اول یومقدر کندلک
صاغ ایاغنی دخی اول یومقدر اما یوزو ویشاقلر وقولقلر دفعة واحدة یومقدر و
تیامنک جمیع احوالده حکمی عام اولدوغیچون مصنف رحمه الله تیامنی تخصیص بالذکر
ایلدر مثلا لبس ثوب وخف ودخول مسجد واستعمار سواک واکتحال وطرنق
کسمک وصاج وصقال طرمق وقولتق یولمق وحلق راس وخلادن خروج واکل وشرب
واذیال بونلرک امثالی نه وارسه جمله سنده صاغندن باشلمق مندوب ومستحبدر
مستحب وآداب اکا درلرکه حضرت رسول علیه السلام بردفعه ایکی دفعه ایشلمشر
اوله اما مواظبت ومداومت ایتمامش اوله ویاخود مواظبت ایتمش اوله اما علی سبیل
العبادة ایتمش اوله ~~بومثللویه سنن زواید تسمیه اولنور دبونلرک زواید تسمیه اولنور~~ و
وبونلرک فعلی ترکندن اولی درسنده مذکور اولان تیامن بوقبیلدندر حضرت رسول
صلی الله علیه وسلم جمیع امورنده تیامن سوردی وان الله تعالی یحب التیامن فی کل
شیء بیوررلردی وهرنسنه یه که رسول علیه السلامک تلقالفندن مواظبت ایلیه
واول مواظبت اولان علی سبیل العبادة اکا سنن هدی درلر ترکنده کراهت و
اساءت اولور صلوة خمسه یی جماعت ایله ادا ایلمک کبی انکیچون حضرت رسول
علیه السلام الجماعة سنة من سنن الهدی دیو بیورمشلردر وبومحلده وضوحد قرات
اولنه جق بعض ادعیه نک ذکری لازم اولمغین شروع اولندی مضمراتده مسطوردرکه
وضوحد کمال سنت بودرکه اولا انما الاعمال بالنیات فحواسنجه نیت صحیحه وتسمیه ایله
بدا ایدوب الرینی بلکلرینه دکین اوج دفعه غسل ایلیه اندن صکره بسم الله العظیم
والحمد لله علی دین الاسلام دیه آندن صکره صاغ الیله صول النک اوزرینه صو دوکه
وفرجینی غسل ایلیه والرینی دیواره ویاخود طپراغه یاکه سوره آنده اولان رایحه زائل اوله
وعورتنی ستر ایلیه وبو دعا اوقیه زنهار ستر عورت اتمدین اوقومیه اللهم اجعلنی
من التوابین واجعلنی من المتطهرین واجعلنی من عبادک الصالحین دیدکدنصکره بر
صعیده متوضی طیننده قبله یه قرشو جلوس ایلیه فاستعمل جریان ایدوب الکلمیه

اللهم اعطنی کتابی بیمینی وحاسبنی
حسابا یسیرا دیه وصول
قولنی یورکس صحیح

الکلمیه اندن صکره تکرار الرینی بلکلرینه دک اوج دفعه غسل ایلیه اندن صکره اوج دفعه
مضمضه واستنشاق ایلیه وبومحلده اللهم ارحنی من رائحة الجنة وارزقنی من نعیمها
دیه واستنشاقده سنت مبالغه درمکر صائم اوله اندن یوزنی اوج دفعه یویه بو دعاء
اوقیه اللهم بیض وجهی بنورک یوم تبیض وجوه ولا تسود وجهی یوم تسود وجوه اندن
صکره قوللرینی درسکلرینه معا غسل ایلیه صاغ قولنی یورکن اللهم لا تعطنی کتابی بشمالی
ولا من وراء ظهری ولا تحاسبنی حسابا طویلا دیه اندن صکره باشنه مسح ایدرکن بو
دعاء اوقیه اللهم غشنی برحمتک دیه اندنصکره قولقلرینه مسح ایدوب برکره بو دعا اوقیه
اللهم اجعلنی من الذین یستمعون القول فیتبعون احسنه دیه اندنصکره بوینینه مسح
ایلیه وبو دعاء اوقیه اللهم اعتق رقبتی من النار ومن السلاسل والاغلال آندنصکره
ایکی آیقلرینی اوجر دفعه یویه وبو دعا اوقیه اللهم ثبت قدمی علی الصراط یوم تزل فیه
الاقدام دعاسنی اوقیه یوقاروده ذکر اولندوغی اوزره اگر برکمسنه دفعة صو بی آقه
کفایت ایدر لکن سنتی ترک ایتدوکیچون اساءت ایتمش اولور متوضی اولان کمسنه یه
ذکر اولنانلرک جمله سنی ایشلمک لازمدر فرایض اوزرینه اقتصار ایلمیه وفتاوای حجه ده
ذکر اولنمشدرکه وضوحد عدد مسنوندن زیاده اسراف مادن حذر ایلیه خبرده کلمشدرکه
امتمک شراری وضوحد اسراف ما ایدنلردر ومحیطده ذکر اولنمشدرکه صوبی اسراف
اتمامک آداب وضودندر وشمس الائمة حلوانی عدم اسراف سنتدر دیدی وآداب
وضودندرکه هر عضوی غسل اثناسنده اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له
واشهد ان محمدا عبده ورسوله دیمکدن غفلت ایلمیه وبونک حقنده اثر دخی وارد اولمشدر
ودخی آداب وضودندرکه اثناء وضوحد کلام ناس مقوله سندن اولان شیء تکلم ایلمیه
ووضوییه بالذات کندوسی قائم اوله اما شول شرط ایله که غاسل غیر اولمیه بلکه نفسه
کندوسی غسل ایلیه شرعده امر وضوح برکمسنه دن عون طلب ایلمیه شارح اولان
سید علی زاده مشهیلدن نقل ایدوب وضوحد استعانت مکروهدر غسلده
مکروه اولدوغی کبی الا مکر که عاجز اوله وحضرت رسول صلی الله علیه وسلمک مغیرة بن
شعبه استعانتی جوازی بیان وتعلیم ایچوندر ابن ملک مشارق شرحنده درکه مطلق
استعانت مکروهدر کلدر مکرکه غاسل غیری اوله اولزمانده مکروهدر ودخی وضونک
آداب ندرکه بعد الاستنجا عورتنی ملشو فلشورک اتمیه ودخی آداب ندرکه صلوتک وقتندن
اول حاضر ومهیا اوله ووضودن فارغ اولدقدنصکره سبحانک اللهم وبحمدک اشهد ان
لا اله الا انت استغفرک واتوب الیک اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده
ورسوله دیه ودخی آداب وضودندرکه موضع استنجایی مسح ایتدیکی مندیل ایله اعضاء
وضوبی مسح ایلمیه ودخی وضونک آدابندندرکه وضودن فارغ اولدقده ویاخود اثناء
وضوده اللهم اجعلنی من التوابین واجعلنی من المتطهرین واجعلنی من عبادک الصالحین

چیو اوتیه و آبدست صونیک فضلهسن ایچمک اولدخی آداب وضودندرکه آیاق
اوزرینه اولسون کرک اوتوررکن زیرا ایاق اوزره صو ایچلمز الا ایکی یرده ایچلور بری
عقیب وضوده وبری زمزم یانندە وبعد الوضوء ایکی رکعت شکر وضو قلمق دخی
اولدخی آداب وضودندر برکون حضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم بلاله خطاب
ایدوب یا بلال بو کیجه جنتده سن بندن اول سبق ایتدیک سببی ندر زیرا بو کیجه اوکومجه
برنعلین صوتی اشتدم نظر ایتدم کوردم که سنسن دیدکده بلال رضی الله عنه عهد ایتدمکه
هرنه وقت آبدست آلام ایکی رکعت شکر نمازه وضو قلام دیدی حضرت رسول صلی الله
علیه وسلم بیوردیلرکه جنتده سنک نعلنک اشتمکه سبب بو در دیو کلام در بارینی
ختم بیوردی والمعانی الناقضة آبدستی ناقصه اولان معنالر خروج شیء من احد السبیلین ٧
برشینک خروجیدر معانیدن مراد نقض وضوده مؤثره اولان علتلردر مصنفک معانی
ایله تعبیر ایلمسی حدیث شریفه اقتدادر زیرا حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
لا یحل دم امرء مسلم الا باحدی معان ثلث بیورمشلردر واحد سبیلیندن
خروج شیء اکرکه معتاد اولسون بول وغایط کبی وکرکه غیر معتاد اولسون کوچک
قورد وطاش کبی وبرکمسنهنک ذکرندن وفرجندن قورد چیقسه بالاجماع ناقص
وضودر فجین نقض اجامه مضاف قلنسه تالیفک ابطالی مراد اولنور فجین معاینه
مضاف قلنسه مطلوب اولان شینک حکمنی ابطال مراد اولنور بو محلده چه معنایه
مضاف اولمغین وضونک حکمی که جواز صلوتدر او جوازی ابطال مراد اولنور سوی الریح
الخارج من الذکر والفرج ذکردن وفرجدن خروج ایدن ریح ناقص وضو دکلدر زیرا فرج وذکر مقر نجاست
دکلدرکه مجاورت ایله ریح دخی نجس اوله اول اجلدن ناقص وضو دکلدر وخروج نجس
من البدن بدندن خروج ایدن نجس ناقص وضودر اصطلاح فقهاده نجس جیمک
فتحی ایله عین نجاستدر وجیمک کسری ایله طاهر اولمین نسنهدر ان سال نفسه
الی موضع یلحقه حکم التطهیر اکر خروج ایدن نجس نفسه حکم تطهیر لاحق اولان موضعه
سیلان ایدرسه ناقض وضودر معلوم اولاکه بدندن نجسک خروجنه اوچ شرط
قلندی شرط اول بودرکه بدندن خارج اولان نجس اوله زیرا اجماع بونک اوزرینه
درکه بدندن خارج اولان طاهر اولاجق اولورسه براق ومخاط کبی آنونکله آبدست
بوزلمز شرط ثانی بودرکه بدندن خارج اولان سائل یعنی آقیجی ومخرجندن متجاوز
اوله بو شرطه احتیاجک وجهی بودرکه مخرجندن متجاوز اولمایجه خروج نجاست متغیر
اولماز وشرط ثالث بودرکه سیلان وتجاوز فی الجمله تطهیری واجب اولان موضعه
خروجیدر یا وضوده ویاخود غسلده بو شرطه احتیاج لازم دکلدر زیرا مجرد سیلان
نقض وضوده کفایت ایلمز زیرا آز اولورکه انتقاض وضو اولمدن سیلان موجود
اولور مثلا برکمسنهنک کوزلرینک ایچنده قبارجق اولسه آندنصکره قشر اولنسه

قبلادبردن
صح

اولنه یعنی صو بلمق ایله صاری صو آقسه شویله که کوزلرندن طشره چیقمه آبدست
بوزلمز علت بودرکه داخل عینک وضوده وغسلده تطهیری واجب دکلدر والقیء
ملء الفم دخی اغز طلوسی قوصمق ناقص وضودر وقیء جر ایله شیء اوزرینه عطف ورفع ایله
خروجه عطف ایلمک ایکیسی دخی جائزدر اولی اولان رفع ایله خروج اوزرینه عطف اولمقدر ملء
الفم قرینهسی ایله ولو طعاما او ماء او مرة او علقا اکر اول قیء اولنان طعام وصو وصفرا
وسودا دخی اولورسه ینه ناقص وضودر مره کسر میم ایله صفرادر وعلق فتح عین ایله دم
غلیظدرکه منعقد اوله مراد اویشمش قاندر علق که دم غلیظ منجمددر ناقص وضو دکلدر
مادامکه آغز طولدرمیه زیرا حقیقتده قان دکلدر بلکه سودا محترقهدر سودا محترقه چه
معدهدن چیقر معدهدن چقان چه ملاقم اولمینجه ناقص وضو اولماز لا بلغما مطلقا
مطلقا بلغم ناقض وضو دکلدر زیرا بلغم ایکی نوع اوزرهدر بری باشدن نازل اولاندر
وبری معدهدن یوقاری صعود ایدندر مطلقا قیدی هر قنقیسی اولورسه اولسون ناقض
وضو دکلدر دیمک اولور خلافا لابی یوسف فی الصاعد من الجوف امام ابو یوسف
حضرتلری خلاف ایدوب معدهدن صاعد اولان بلغم ناقض وضودر در زیرا مجاورت
حسبی ایله نجسدر درلر لزوجیت که یکلکدر وطانجقلقدر انکا اعتبار ایلمز ویشترط
فی الدم المایع والقیح مساواة البزاق لا الملاء مایعده وایرکده توکرک برابرلکی
شرط قلندی آغز طلوسی شرط قلندی دم رقیق مایع از اولورسه دخی ناقض وضودر اما برابر
اولوب یا غالب اولمق شرطیله کرک باشدن انسون کرک جوفدن صاعد اولسون
ناقص وضو اولمه صحیح فرقی یوقدر باشدن اینوب غالب اولدوغی صورتده
ناقض اولدوغی حضرت رسول صلی الله علیه وسلمک الوضوء من کل دم سایل
قول شریفی ایله در زیرا دم غالب قوت نفسی ایله سیلان ایدر اما دم مغلوب
غالبک قوتی ایله سیلان ایدر اما براق ایله دم برابر اولدوغی صورتده دخی ناقضدر احتیاطا
زیرا احتمالدرکه قوت نفسی ایله سیلان اما جوفدن صاعد اولان دم جوفدن واقع اولان قرحهدن
خارج اولمش کبیدر زیرا معده موضع دم دکلدر ایله اولنجه سایر عروقدن خارج اولان
دم کبی ناقض وضو اولدر خلافا لمحمد امام محمد خلاف ایدوب سایر قیئلردن شرط
اولندوغی اوزره ملء فی اعتبار ایلدی وهو تعتبر اتحاد السبب امام محمد سببک
اتحادینی اعتبار ایدوب سبب دیدیکی غثیان کبی قیء ایراث ایدن مرضدر الجمع ما
قاء قلیلا قلیلا از آرقیء اولانی جمع ایلمک ایله وغثیان واحد ایله ملء فم مقداری واقع
اولورسه ناقض وضودر اکر مجلس مختلف ایسهده زیرا اتحاد سبب اتحاد حکم منزلهسندە
درمثلا برکمسنه برکمسنهیی مجروح ایلسه واول جرح اوکلمدن فوت اولسه موجب
دیت اولور حتی برکمسنهنک قولی عداد عبیددن اولان برمرضه مبتلا اولوب شفا
بولدقدنصکره بیع ایلسه اول قول مشتری النده دخی مریض اولسه اکر بایع النده

ط دم دخی شوندن خالی دکلدرکه یا اغزدن
چیقه ویاخود باشدن نازل اوله
ویاخود جوفدن صعود ایلیه اغزده اوله
قان غلبه ایدرسه ویاخود قیزیلق
وصاریلق برابر اولورسه ناقضدر
وضودر وباشدن نازل اولان
بالاتفاق ناقضدر اکر ازدخی اولور
زیرا باشدن نازل اولان جراحتدن
کلمش اولور معدهدن کلمش دخی
ایچنج کبیدر ناقض
وضودر نسخه

ایکن اولان مرض سبب اولمش مشتری عبد مریض بایعه ردّ ایلمکه قادر اولور اکر
بایعده اولان مرض دکل ایسه ردّ ایلمکه قادر اولماز زیرا سبب متحد اولمامش اولور
وابو یوسف اتحاد المجلس ابو یوسف اتحاد مجلسی اعتبار ایدر زیرا اتحاد مجلس
متفرقاتی جمعده مؤثردر اتحاد مجلس متفرقاتی جمعده مؤثر اولدیغی اجلدن اقوال متفرقه
مجلس واحدده متحد اولور نکاح وبیع وسائر عقود کبی وبر کمسنه مجلس واحدده سجده
آیتنی مکرر قرائت ایلسه مجلس متحد اولوب وآیت دخی اول آیت اولمغین بر سجده لازم
اولور اکر مجلس متعدد اولسه سجده دخی متعدد اولور وما لیس حدثاً لیس نجساً دخی شول
شیئ که حدث اولمیه نجس دکلدر اعلا معده دن خارج اولان قیئ قلیل ناقض وضوء دکلدر
بدن وثوبه اصابت ایلسه جواز صلوته مانع اولماز زیرا نجس دکلدر امام محمّد قولنده اوزره
نجسدر حتی بر ینبه ایله آلنوب از اجق صوه القا اولنسه صویی افساد ایدر والجنون
جنون دخی ناقض وضوءدر زیرا مجنون مسلوب العقل اولانه درلر مسلوب العقل اولانه
ایسه ابدستی حفظ متصور اولماز والسکر سرخوشلق دخی ناقض وضوءدر سکده
اعتبار یوررکن ایکی طرفه میل ایلیوب دوشر شکلن کوستر مکدر بعضیلر دیدیلر که
ارض ایله سمایی وطول ایله عرضی وسنت ایله فرضی فرق اتمیه وبعضیلر دیدیلر که رجل
ایله مرأه یی فرق ایلمیه والاغماء اغما دخی ناقض وضوءدر اغما اولدر که عقل مسلوب
اولمیوب انجق مغلوب اوله واغما بر مرضدر قوایی ضعیف ایدر عقلی زائل ایلمز
سببی بلغم غلیظ بارددن بطون دماغک امتلاسیدر انبیا علیهم السلامده اغما
واقع اولوب اما جنون واقع اولمامشدر والقهقهة بالغ بالغ اولان کمسنه نک صلوة
الجنبده قهقهه سی ناقض وضوءدر قهقهه ناقض وضوء اولمسی نه حدث حقیقی ونه حدث
حکمیدر والقیاس دخی ناقض وضوء اولماممق ایدی لکن خلاف قیاس اوزرینه نص وارد
اولمغین مورد نصّه اقتصار اولندی بر کون حضرت رسول صلی الله علیه وسلم صحابه ایله
نماز ادا ایدرکن کوزلری علیل بر اعرابی اوکلرندن کچرکن بر قیویه دوشوب حضرت
صلی الله علیه وسلمک خلفنده اولنلرک بعضیسی قهقهه ایلدیلر حضرت رسول
صلی الله علیه وسلم نمازی ادا ایلدکدنصکره الا من ضحک منکم قهقهة فلیعد الوضوء
والصلوة ومن تبسّم فلا شیئ علیه بیورمشلردر معناسی بودر که اکاه اولک بر کمسنه که
سزدن قهقهه ایله کولمشدر اول آبدست وصلوتنی اعاده ایلسون اما تبسم ایلین
کمسنه یه بر شیئ یوقدر یعنی اعاده ایلمسون دیمکدر قهقهه اولدر که کندوسی ویاننده
اولنلر استماع ایلیه ضحک اولدر که انجق کندوسی استماع ایلیه ضحک صلوتی باطل
ایدر اما آبدستی باطل اتمز تبسم هیچ بریسنه ضرر ویرمز بالغ قیدی صبیدن احترازدر
صبینک قهقهه سی ناقض وضوء دکلدر فی صلوة ذات رکوع وسجود رکوع
وسجود صاحبی اولان صلوة ده قهقهه ناقض وضوءدر ذات رکوع وسجود

وسجود دیکله جنازه نمازندن وسجده تلاوتدن احتراز اولندی جنازه نمازنده
قهقهه ایلسه نمازی فاسد اولور اما آبدست بوزلماز سجده تلاوه دخی جنازه نمازی کبی
وذات رکوع وسجوددن مراد اصلنده رکوع وسجود صاحبی اولاندر امدی بر کمسنه
عذری اولوب ایما ایله ویاخود راکباً نفل وفرضی ادا ایدرکن قهقهه ایله کولسه ناقض
وضوءدر والمباشرة الفاحشة مباشره فاحشه دخی ناقض وضوءدر مباشرت
فاحشه اولدر که زوج ایله زوجه ویاخود ایکی کمسنه عورت غلیظه لرین بر برینه
بلا حایل طوقندرمقدر وآلت دخی منتشر اوله بو مقوله مباشرت ناقض وضوءدر
وبو مقامده خروج مذی احتمالی حقیقت خروج منزله سنده تنزیل اولنمشدر
خلافاً لمحمّد امام محمّد خلاف ایدوب ناقض وضوء اولماسنه ذاهب اولمشدر
وقیاس بو ایدیکه ناقض وضوء اولمیه زیرا ناقض وضوء خروج نجسدر اول ایسه
موجود دکلدر ونوم مضطجع او متکئ او مستند الی ما لو ازیل لسقط ویانی
اوزرینه یاتان کمسنه نک نومی ودیرزلرینه ویاخود اللرینه اتکا ایده نک نومی ویر
آخر شیئه استناد ایده نک نومی که اکر اول شیئ ازاله اولنسه اول مستند
اولان کمسنه ساقط اوله بو مقوله نوم ناقض وضوءدر اضطجاع یانی اوزرینه
یاتمقدر وبو بابده اصل حضرت رسول صلی الله علیه وسلمک لا وضوء
علی من نام قائماً او قاعداً او راکعاً او ساجداً انما الوضوء علی من نام مضطجعاً
فانه اذا نام مضطجعاً استرخت مفاصله قول شریفیدر لا نوم قائم او قاعد
او راکع او ساجد قائمک وقاعدک وراکعک وساجدک نومی ناقض
وضوء دکلدر وبو مقوله نومک عدم نقضنه دلیل حدیث شریف وارد اولوب
قوله علیه السلام لا وضوء علی من نام قائماً او قاعداً او راکعاً او ساجداً انما الوضوء علی من
نام مضطجعاً فانه اذا نام مضطجعاً استرخت مفاصله حدیث شریفیدر صاحب نهایه
مبسوطدن نقل ایلمشدر که بر کمسنه اوتوررکن بر شیئه استناد ایدوب اویوسه ابو جعفر
طحاوی بونکا ذاهب اولمشدر که اکر اول کمسنه بر حال ایله اویوسه که استناد ایتدوکی ازاله
ایتدکلرنده ساقط اوله استمساک زائل اولدوغیچون ابدستی بوزیلور اما امام اعظمدن
روایت اولنن بودر که علی کل حال ابدستی بوزلمیه زیرا اول کمسنه نک مقعدی ارض
اوزرنده قرار طوتمشدر بر شیئک خروجندن امیندر ودخی بر کمسنه قاعداً اویوسه و
اویورکن ساقط اوله ابو حنیفه دن روایت اولندیکه اول کمسنه نک یانی ارضه
واصل اولمادن اویانسه وضوءسی باطل اولماز ولا خروج دودة من جرح یره دن خروج ایدن
قورد دخی حقه سی ناقض وضوء دکلدر اولحم سقط منه یاخود یره دن ات پاره سی ساقط
اوله اولدخی ناقض وضوء دکلدر زیرا دوده ولحم بونلر نجس دکلدر انجق پاره دخی
خروج ایله جزوی متنجس اولملری وسبیلندن اولمایجه ناقض وضوء دکلدر زیرا محل

بجاستدن منبعث اولمامشدر آما سبیلندن اولنجه قلیل وکثیری ناقض وضودر
ومس ذکر وامراة ذکرینی وعورتنی ذکره ومطلقا مرأه یه مس ایلمک ناقض وضو
دکلدر مادامکه مذیدن برشی خروج ایلمیه زیرا رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم نسایی
تقبیل ایدکدنصکره تجدید وضوء ایلمیوب نماز قلمشدر نسانک خوارینی مس ایلمکله ابدستر
بوزلماز اما شافعی بوزلمسنه ذاهب اولمشدر امام شافعی قتنده مس مرأه ناقض
وضودر الله تعالینک ⁖ اولامستم النساء ⁖ قول شریفی ایله تمسک ایدر ودرکه اولا
مستم قرائی لمس بالیده حقیقتدر ولمس بالیده محموله در مفاعله بابی واحد ایچونده
اولور طارقت النعل وعاقبت اللص کبی بزم دلیلمز حضرت عایشه رضی الله عنهادن
روایت اولنمندرکه حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بعضی تقبیل ایدوب
اندن نمازه چیقرلردی وتجدید وضو اتمزلردی وآیت مذکوره مراد اولان جماعدن کنایتدر
نتکم ابن عباس رضه بویله تفسیر ایدرلردی لمس بالیده مراد دکلدر ابن عباس ده اعلم
صحابیدر وفرض الغسل الفم والانف وسائر البدن غسلک فرضی اغزی وخی بورنی
وسائر بدنی یومقدر اما متعذر اولان یرلرکه کوزینک ایچی وکوبکی دلکینک ایچی یومق
لازم دکلدر زیرا متعذردر اما الندہ اولان خاتم واسع ایسه تحریک ایلمسی سنتدر اکر
تنک اولوب التنه صو داخل اولمزسه تحریک ایلمسی فرضدر لادکه بدنی اومه سی فرض
قلنمدی بلکه سنتدر بعضیلر مستحبدر دیمشلر غسل فم وانف عملا فرضلردر واعتقادا دکللردر
اعتقادا اولمدیغی اجلدن منکری کافر اولماز بویله اولدوغی اجلدن مالک وشافعی سنت
اولمسنه ذاهب اولمشلردر فرض اولمسنه دلیل قوله تعالی ⁖ وان کنتم جنبا فاطهروا ⁖
نص شریفیدر زیرا مبالغه صیغه سی اوزره وارد اولمشدر وضو حقنده وارد اولان قوله
تعالی ⁖ فاغسلوا وجوهکم ⁖ نص شریفیدر اغزک ایچی حسا قپاندوغی حالده داخلدر
اچلدوغی حالده خارجدر حکما وخی بویله در اغزنده اولان ریقی یوتمق ایله ناقض صوم اولمدیغی
داخل اعتبار اولنور اغزه برشی کیدوب بوغزدن اشاغه کیدکده ناقض صوم اولدوغی
اجلدن خارج اعتبار اولنور مضمضه واستنشاق غسل فم وانفدر شافعی قتنده سنتلردر
زیرا حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم ⁖ عشر من الفطرة ⁖ بیوردیلر ومضمضه واستنشاقی
بیله عد ایتدیلر یعنی اون خصلت فطرة اسلامدندر یعنی سنت اسلامدندر
معلوم اولدیکه سنت ایمش بزم جوابمز بودرکه بو حدیث وضوده سنت اولملرینه
دلیلدر زیرا حضرت رسول صلی الله علیه وسلم حدیث آخرده ⁖ انهما فرضان
فی الجنابة وسنتان فی الوضوء ⁖ بیوردیلر اکر سؤال اولنورسه مضمضه
واستنشاق غسلده نیجه فرض اولور بونک برله که شافعی قتنده سنتلردر زیرا
فرض اکادرلرکه اعتقادی واجب اوله وجاحدی کافر اوله دلیل مقطوع ایله ثابت
اوله دوغیچون اکر فرض اولسه لر ایدی مجتهدین بیننده اختلاف واقع اولورمی ایدی

ایدی بوکا جواب ویریلورکه فرض آز اولورکه مجتهد فیه اوزرینه اطلاق اولنور زیرا
فرض ایکی نوعدر اوزرینه دربری فرض قطعیدر سنک ذکر ایتدوکک کبی وبری دخی
فرض ظنیدر مجتهدک زعمی اوزرینه فرض اولان کبی مثلا فصد وحجامت ایله طهارتک
وجوبی کبی حنفیه قتنده پس امدی غسلده مضمضه واستنشاق فرضدر دیدک
زیرا الله تعالی کلام مجیدنده ⁖ وان کنتم جنبا فاطهروا ⁖ بیوردی اطهار تطهرده مبالغه در
کانه دیمش اولدیکه طهروا ابدانکم غایة ما یمکن منه التطهیر یعنی بدنلریکزی زیاده لرایله تطهیر ایدیکز
تطهیردن ممکن اولدوغی شیئک نهایتنه وارنجه امدی بوندن فهم اولندیکه بدندن تطهیری
ممکن اولان شیئک غسلی واجب ایمش باطن فم وانف عادة وعبادة وضوده
غسل اولنورلر بو اجلدن وضوده نافله اولور غسل فرض اولور اما کوزلرینک داخلی
غسل اولنماز زیرا غسلی حرجدر زیرا کوزلره ضرر وازی واردر حرج ایسه شرعا
مدفوعدر بو اجلدن درکه برکمسنه کحل نجس ایله اکتحال ایلسه غسل ایله امر اولنماز یا
وضوده مضمضه واستنشاق نیچون فرض قلنمدی زیرا وضوده واجب اولان غسل
وجهدر وجه مواجهه دندر مواجهه ایسه وجه ایله اولور باطن فم وانف ایله اولماز
غسلک اوچنجی فرضی جمیع بدنک ظاهرینی یومقدر نتکم مصنف بوکا اشارت
ایلدی امام مالک قتنده جمیع بدنی دلک فرضدر وخی اسرارده ذکر اولندیکه دلک
امام مالک قتنده شرطدر صحت وضوده امام مالک حضرتلری تطهیر بدنی تطهیر ثوبه
قیاس ایلدیلر شمدی تطهیر ثوب دلک ایله وعصر ایله لازم ایسه تطهیر بدن دخی دلکدن
لازمدر دربزم دلیلمز اولدرکه ماهیت غسل اکادرلرکه صویی بشره یه اقتمقدر دلک
ایسه اول اسالهنک تمامتندندر اولیله اولنجه سنت اولدی وبر روایتده مستحب
اولدی امام مالکک بدنی ثوبه قیاسنک هیچ وجهی یوقدر زیرا ثوبه نجاست حلول
اتمشدر دلک وعصر اتمامینجه چیقمز اما بدن بونک خلافنجه در بدنه نجاست حکمیه دن
برشی حلول اتمزکه اخراجنده دلک وعصره محتاج اوله قیل ولا ادخال الماء جلدة
الاقلف بعضیلر دیدیلرکه سنتسزک جلده سنه صویی ادخال واجب دکلدر
وبعض مشایخ قتنده ایصال ماء واجبدر زیرا نص شریف فاطهروا در صیغه مبالغه
اوزره وارد اولمشدر اغزک وبورنک غسلی واجب اولدوغی کبی اقلفک دخی جلده
سنه ایصال واجبدر یاکلکده مبالغه ایچون اصح اولان بودر حتی امام کردری بعض
مشایخدن نقل ایدرکه اقلف یعنی سنتسز جنابتدن غسل ایلسه انک اوزرینه
لازمدرکه داخل جلده یه ایصال ماء ایلیه بو اجلدندرکه اقلفک قلفه سنه یعنی جلده سنه
بول نازل اوله وطشره چیقمسه وضوسی ناقض اولور دخی صاحب ذخیره
درکه مقاتل ابو حنیفه دن روایت ایدرکه قلفک بولی قلفه سنه نازل اولسه ابدستی
بوزیلور اکرچه طشره چیقمسه ده وجنب اوله جلده نک تحتنی غسل ایلیه

وسنتنه غسل یدیه وفرجه غسلك سنتی ایکی الینی وفرجنی غسل ایلمکدر مصنف ضمیر
مذکرا ایراددن اجتنابی مذکره اختصاصی توهم اولنمسون زیرا ذکر وانثی دن هر بری جمله بدنی
غسل ایلمک واجبدر حتی کوبکنه وقولاغنه ایصال ما واجبدر اما نسانک داخل فرجینه
صویی ایصال ویرمغنی ادخال واجب اولمدی ونجاسة ان کانت فی بدنه اکر
بدننده نجاست وارسه غسل ایلمک سنتدر سائر اجزا بدنه شایع
اولماق ایچون والوضوء غسلده وضوء سنتدر الا رجلیه الا ایکی ایاغنی اولکی
وضوده غسل سنت دکل یعنی آخر غسله تأخیر ایلیه بونده استثنا متصلدر
زیرا آبدست المق اعضاء وضو وظایفندن برفعلدر که کرک غسل اولسون کرک
مسح اولسون کانه دیمک اولدیکه اندنصکره اعضاء وضو وظایفندن اشلیه الا ایاقلری
وظیفه سی دکل صاحب الکفایه ایدر الا رجلیه قولی حسن بن زیادک ابو حنیفه دن روایت
ایتدیکی قولدن احترازدرکه جنب اولان کمسنه آبدست اله باشنه مسح ایتمیه زیرا مسحده
فائده یوقدر اساله ماده مسح موجوددر اما صحیح اولان ظاهر روایتدر زیرا روایت
اولندیکه حضرت رسول علیه الصلوة والسلام صلوة آبدستی آلور کبی آبدست الدی
الا مبارک ایاقلرینی غسل ایتمدی پیغمبر صلی الله علیه وسلمک وضوسی وغسله وسحه
شامل در نهایه ده بویله واقع اولدی قره کمال تاتارخانیه دن نقل ایدرکه مذهب
غسل اوزرینه تقدیم سنتدر فرض دکلدر حتی برکمسنه
صحیح بودرکه باشنه مسح ایلیه وضوی جنابتدن غسل ایدرکن آبدست المسه یالکز
مضمضه واستنشاقدن صکره صویی باشنه وبدننه ارساله کفایت ایدر وفی
جامع الجوامعده برکمسنه جنابتدن غسل ایدرکن وضو واجبدر دیسه اول کمسنه غلط
ایلمش اولور وتثلیث الغسل المستوعب استیعاب ایدر غسلی اوچ کره ایلمک
فرض سنتدر ثم غسل رجلیه لا فی مکانه ان کان فی مستنقع الماء اندنصکره ایکی ایاقلر
غسل ایلیه اما غسل ایلدیکی مکانده بومیه اکر اول مکان صو جمع اولور مکان اولورسه
اکر اولمزسه تأخیر غسل رجلین سنت اولماز انک کبی برده مثلا لوح اوزرنده
یاحجر اوزرنده غسل ایلسه بلا تأخیر ایاقلرینی غسل ایلیه ولیس علی المرأة نقض
ضفیرتها عورت اوزرینه اورلمش صاچینی چوزمک یوقدر یعنی واجب دکلدر
ولا بلها ان بل اصلها اکر اول صاچنک اصلی اصلنمش ایسه کندیسنی اصلتمق
واجب دکلدر زیرا اصل شعر اصلنمقدنصکره کفایت ایدر بونک ام سلمه رضی الله عنها
حدیثی درام سلمه دیدیکه یا رسول الله بن بر خاتونم کیم ضفیره راسمی یعنی باشمده کی
اورولمه صاچمی محکم بند ایتمشدر غسل جنابتده چوزب اچایمی حضرت رسول
صلی الله علیه وسلم جوابنده ∴ لا انما یکفیک ان تفیض الماء علی راسک وسائر
جسدک ثلثا ∴ دیو بیوردی نهایه ده بویله ذکر اولندی اما صدر الشریعه بو عبارتی
یکفیک اذا بلغ الماء اصول شعرک وارد اولمشدر شعر اورلمش اولدوغی تقدیر

مقدم ومؤخر غسل
جائزدر نسخه

اصول شعر خصوصنده حدیث
شریف وارد اولمشدر قوله علیه السلام
لام سلمه یکفیک اذا بلغ الماء اصول
شعرک شعر اورلمش اولدیغی
تقدیرجه در اورلمز ایسه
غسلی واجب اولور
نسخه

اولدن اورلمش صاچی اولسه علویه
وادراک کبی اول کمسنه نک صح

جه در اورلماش ایسه غسلی واجب اولور مصنفک ولیس علی المرأة قولنده رمزه
اشارت واردرکه برکمسنه نک اوزرینه واجبدرکه صاچنک اورکوسنی نقض ایلیه
یعنی بوزه شیخ زاده حضرتلری درکه نقض ضفیرتها قولنده تنبیه واردرکه بو حکم نسایه
مخصوصدرکه اما شول رجل که اورلمش ضفیره صاچی اوله اول بو حکمده مخصوص دکلدر
یعنی نقض ضفیره واجبدر مضمراتده ایدر اما شول رجل که اولدن معتاد صاچلو
کزمک ایدر یعنی باشنده اورلمش صاچی اولسه نتکم علویه واتراک ایله ایدرلر
جنابتدن غسل ایدرکن اثناء شعرینه ایصال ما واجبمیدر دکلمیدر جابرینک جلد
ظاهری دلالت ایدرکه واجب دکلدر اما صدر الشریعه ذکر ایلدیکه واجبدر و
احتیاط صویی اثناء شعره ایصالده در اکر دینلورسه ایصال ماده حرج واردر
شرعده حرج یوقدر فقیر درمکه صاچی اولان کمسنه زحمتی اختیار ایدوب نقض ضفیره
وایصال ما ایتمک لازمدر زحمتدن قاچرسه تراش ایلسون زیرا مثله یوقدر اما
نسا طائفه سنده صاچ وذوایب زینتدر تراش ایلمسی مثله در وفرض لانزال
منی ذی دفق وشهوة انک قاتنده غسل واجب اولماز برکمسنه انزال محلنده
قبل الخروج ذکرینی طوتوب صکره بلادفق منی خروج ایلسه ابو یوسف قاتنده غسل
واجب اولماز امام ابو حنیفه وامام محمد قاتنده واجب اولور وبعد الاغتسال بقیه منی
خروج ایلسه امام ابو یوسف قاتنده اعاده غسل واجب اولماز اما ابو حنیفه قاتنده
اعاده غسل واجب اولور وقتاکه مصنف کیفیت اغتسالدن فارغ اولدیسه
فرائض وسنتی بیان ایتمک ایله سبب وجوبی امور رابعه اولدوغنک بیاننه شروع
ایلدیکه اول درتدر انزال منیدر وغیبوبه حشفه در ومستیقظک منی کورمسیدر
وانقطاع حیض ونفاسدر یعنی دفق وشهوت صاحبی اولان منینک انزالی
ایچون غسل فرض قلندی ذی دفق منینک صفتیدر دفق غسلک وجوبنه شرطدر
اکر برادم حمل ثقیل کوتوررکن ویاخود بلی قیرلمق محلنده انزال اولسه غسل واجب
دکلدر امام شافعی قاتنده خروج منی هر نه وجهله اولورسه غسلی ایجاب ایدر
حتی الماء من الماء حدیث شریفنی تخصیص ایدوب اکسال یعنی بلا انزال ادخالده
اغتسالک عدم وجوبنه حکم ایلمشدر بو حکم بزم ائمه مز قاتنده باطلدر بو محلده
منینک ذی دفق وشهوت اولمسی اعتبار اولندی زیرا حضرت رسول علیه السلامک
∴ اذا حذفت الماء فاغتسل وان لم تکن حاذفا فلا تغتسل ∴ دیو وجوب اغتسالده
حذفی اعتبار ایتدیلرکه دفق واسقاطدر حذف ایسه اولمز الا شهوت ایله اولور
صحاحده حذف الشیء اسقاطه در ودفقه الماء اوفقه دفقا ای صبه فهو ماء دافق
ای مدفوق معناسنه ولو فی نوم عند انفصاله اکر اول انزال منی دفق وشهوت
طریقیله اویقوده اولورسه من بین الصلب والترائب انفصالی قاتنده غسل

وشهوت الیه بلا اتفاق شرطدر صح

فرض قلندر امام ابو حنیفه و امام محمد قاتنده لا خوجه یعنی مینینك ذکردن خروجی
وقتنده دکل یعنی دفق و شهوت طریقیله یوقاروده قوبدقدنصکره غسل واجب
اولور خروجی شرط دکلدر خلافا لابی یوسف ابو یوسف خلاف ایدوب مینینك
دفقنی خروجنده اعتبار ایدوب بنا بعده ایدرز اصحابمز بو مسئلهده اختلاف
ایتدیلر ابو حنیفه ایله امام محمد شرط مني نك مکانندن شهوت ایله انفصالیدر
دیدیلر حتی برکمسنه دن انزال واقع اولسه شهوتسز غسل واجب اولمز مثلا
برکمسنه آغر یوك کتورسه ویاخود دیواردن دوشسه اول سبب ایله انزال
مني اولسه اول کمسنه یه غسل لازم دکلدر ابو یوسف شرط مینینك دفق و شهوت
طریقی اوزرینه خروجیدر مثلا دفق و شهوتدن بری بولنسه و بری بولنمسه اول
کمسنه نك اوزرینه غسل لازم دکلدر ثمرهٔ خلاف ایکی مسئلهده ظاهر اولور
بری بودرکه قچن برکمسنه احتلام اولورکن اویانوب ذکرینك باشن طوتسه
شهوتی ساکن اولنجه آندنصکره مني آقسه ابو حنیفه ایله امام محمد قتنده غسل
واجب اولور ابو یوسف قتنده واجب اولمز ایکنجی بودرکه برکمسنه عورتنه
جماع ایلسه همان اول ساعت بول اتمدین غسل ایلسه اندنصکره بقیهٔ مني خروج
ایلسه ابو حنیفه ایله امام محمد درکه تکرار غسل ایلسون ابو یوسف درکه لازم دکلدر
اکر بولدن اول مذی خروج چقسه آنده اولان کلام مني حقنده اولان کلام واختلاف کبیدر
اکر بولدن صکره غسل ایدوب مني چقسه بالاتفاق جمله نك قولنده غسل لازم
دکلدر کمال شمنی شرح نقایه ده درکه شافعی قتنده شهوت شرط دکلدر بلکه نه طریقله
اولورسه اولسون مینینك خروجیدر و حضرت رسول صلی الله علیه و سلمك ❊
الماء من الماء ❊ حدیث شریفنی دلیل کتورمشدر و بزم دلیلمز حق سبحانه و تعالینك
❊ وان کنتم جنبا فاطهروا ❊ قول شریفیدر ولرؤیة مستیقظ بللا لم یتذکر الاحتلام
خروج احتلامی تذکر اتمین مستیقظك بللی یعنی یاشلق کورمسی ایچون غسل فرض اولندی
ولو مذیا اکر مذی خروج اولورسه خلافا له ای یوسف خلاف ایدوب بو مقوله یه
غسل واجب اولمز وغنه اوکمشدر خلاف ابو یوسفکدر بونك امثالنده غسل لازم
کلمز دربنا بعده درکه اکر برکمسنه اویقوسندن اویانسه فراشنده ویاخود فخذنده
مذی کورسه کر احتلامی تذکر اتسون کرك اتمسون اول کمسنه نك اوزرینه غسل
لازمدر امام اعظم ایله امام محمد قتنده اما ابو یوسف قتنده غسل لازم دکلدر مادامکه
یقین ایله احتلامه علم حاصل اولمیانجه اما بو صورتده مستیقظك کوردیکی مني اوله جق
اولورسه جمله نك قولنده بالاتفاق غسل واجب اولور اکرچه احتلامی تذکر اتمزسه
اکر مستیقظ ودی کورسه ینه جمله نك قولنده غسل لازم اولماز کمال شمنی امام اعظم
و امام محمد و ابو یوسفك اختلافنی ذکر ایتدکدنصکره ابو حنیفه ایله امام محمدك دلیلنی ذکر

ذکر ایدوب ابو داود و ترمذی عایشه رضی الله عنهادن روایت ایلدیلرکه حضرت عایشه
رضی الله عنها دیدیلرکه رسول اکرم صلی الله علیه و سلمدن سؤال ایتدیلر یا رسول
الله نه بیوررسز شول کشی حقنده که اویقودن اویاندی و بللی کوردی اما احتلامی تذکر
اتمدی حضرت رسول صلی الله علیه و سلم غسل ایدرچو بیوردیلر و خر نه بیوررسز
یا رسول الله برکمسنه احتلا اولدم ظن ایدر اما اویاندقده بلل کورمدی حضرت رسول
علیه الصلوة و السلام غسل لازم دکلدر دیدکده امهات مؤمنیندن ام سلمه رضه
دیدیلرکه برخاتون احتلامی تذکر ایدر اما بلل کورمدی حضرت رسول علیه السلام جوابنده
نعم غسل ایدرچو بیوردیلر صدر الشریعه ده درکه قچن برخاتون احتلام اولسه
واحتلام و انزال و تلذذی تذکر ایلسه اما بلل کورمسه اول خاتونك اوزرینه غسل
لازمدر بعض مشایخ بونی اخذ ایتدی اما وجهی بودرکه احتلام اولان خاتون شهوتلردن
خالی دکلدرکه یا صاغ یانی اوزرینه یا صول یانی اوزرینه اوله یا ارقه سی اوزرینه اوله
اویاندقده اویقودن کندوی صاغ یانی و صول یانی اوزرینه یاتور کورسه
واحتلامی تذکر ایدوب بلل کورمسه غسل لازم دکلدر شیخ الاسلامك خر قولی بودر
اما اویاندقده ارقه سی اوزرینه یاتور کورسه واحتلامی تذکر ایدوب بلل کورسه
انك اوزرینه غسل لازمدر زیرا جائزدرکه اول خاتونك احتلامی حالنده خروج مني
واقع اولمش اوله نهایت ارقه سی اوزرینه یاتمغله مني کیرویه عودت اتمش اوله قره نما
درکه ظاهر روایتده مرأه نك احتلامنده مینینك فرج داخلندن فرج خارجه خروج
شرط اولندی غسل واجب اولمسه حتی مرأه نك مینیسی مکانندن منفصل اولسه
فرج خارجه چیقمه اول مرأه یه غسل لازم دکلدر اصحده بودر حاصل کلام انزال مینینك
غسلی موجب اولمسی حالته یقظه ده اولمق شرط دکلدر بلکه انزال مینینك غسلی موجبدر
کرك حالت یقظه ده اولسون کرك حالت نومده اولسون زیرا سلطان انبیا صلی
الله علیه و سلم هر احتلام اولان کمسنه نك اوزرینه غسلی واجب قلدی حتی روایت
اولنورکه ام سلمه رضی الله عنها حضرت پیغمبر صلی الله علیه و سلمدن سؤال ایتدیکه
رجل منامنده یعنی دوشنده کوردیکی کبی مرأه خر کورسه یعنی احتلام اولسه حالی نیجه
اولور دیدکده حضرت رسول علیه السلام بیوردیلرکه بو معنادن لذت بولورمی ام
سلمه نعم دیدکده حضرت علیه السلام ❊ فلتغتسل ❊ یعنی غسل ایلسون چو بیوردیلر
ولا یلاج حشفة من قبل او دبر من آدمی حی خر آدمی حینك اوکندن و یاردندن
ایلاج حشفه ایچون یعنی سنت یرینی ادخال ایچون خر غسل فرض اولندی وان لم
ینزل اکر انزال اولمسه ده ینه غسل فرض اولنور آدمی دیمکله حیواندن حی دیمکله
میتدن احترازدر زیرا حیوان و میتده مجرد ادخال ایله غسل واجب اولماز مادامکه
انزال اولمیه حشفه حاء مهمله ایله رأس ذکردن ختانك مابیننه درلر ختان چو ذکر

وانثی دن موضع قطعه دینلدر زیرا عربده نسایه دخی سنت ایدرلر بو معنایه حضرت
رسول صلی الله علیه وسلم بیورر ؛ ختان الرجل سنة وختان المرأة مكرمة ؛ یعنی زوج
حقنده زیرا جماعی الذ اولور مصنف والتقاء الختانین دیمدی بدایه ده واقع اولدوغی
کبی بوکا اشارت ایلدیکه التقاء ختانیندن مراد ایلاج حشفه طریقیله اولان التقادر
یوخسه مجرد فرج فرجه ملاقی اولمق دکلدر اما ایلاج حشفه اولمیه اول التقا غسل ایجاب
ایلمز لکن وضوء ایجاب ایدر شیخین قتنده نتکم حرر ایلدی ذخیره ده ایدر اون یاشنده [اوغلان]
بر اوغلانک بر بالغه عورتی اولسه اول اوغلان عورتنه جماع ایلسه عورته غسل لازم
دکل زیرا اوغلانک نزول ماسنه سبب دکلدر حتی نزول مقامنه قائم اوله نهایت
اوغلانه غسل ایله دیرلر تاکه جنابت کزمکه معتاد اولمسون نتکم صلوة ایله اولنور بی
نمازلغه معتاد اولمسون ایچون اکر رجل بالغ مرأه مراهقه اولسه رجلک اوزرینه
غسل واجب مراهقه یه واجب دکلدر اکر دینلورسه حضرت رسول الله ؛ الماء
من الماء ؛ حدیثینی دفق وشهوت طریقی اوزره خارج اولان منیدن غسل لازم اولمق
معناسنه حمل ایتدیکز بو ایسه اقتضا ایدرکه انزال اولمزسزین مجرد غیبوبت حشفه
ایله واجب اولمیه حال بوکه حضرت صلی الله علیه وسلم ؛ اذا التقی الختانان وتوارت
الحشفة واجب الغسل انزل اولم ینزل ؛ بیوردی حدیث شریفه مناقضدر وبو ایکی
حدیثک بیننده توفیق ایچون جواب ویریلورکه ماء منی التقاء ختانینده تقدیرا موجوددر
اکرچه حقیقتده موجود دکل ایسه ده زیرا التقاء ختانین انزاله سببدر بو مثللوده غالب
انزالدر انزال ایسه کوزدن غایبدر حس ایله بلنمز قلتی اولدیغیچون ایله اولسه سبب
ظاهرکه التقاء ختانیندر احتیاطا انزال مقامنه اقامت اولندی چونکه التقاء ختانین
ماء منینک نزولی منزله سنده اولدر ایسه بلا انزال غیبوبت حشفه صورتنده غسلک
وجوبی تقدیرا ماء منینک وجودی ایچوندر دیمک صحیح اولور علی الفاعل والمفعول بر فاعل
ومفعول اوزرینه غسل فرض اولندر لفظ علی ابتداء کلامنده اولان فرض به متعلقدر
مولانا کمال قریمی صدر الشریعه حاشیه سنده ایدر بزم اصحابمز عبارتی خباثت
ثابت اولان ایلاجده مختلف اولدر امام محمددن روایت اولنمش بودرکه ختانان متلاقی
اوله وحشفه کزلنه غسل واجب اولور ابو یوسفدن روایت اولنمش بودرکه حشفه
متواری اولسه ادمینک دبر وقبلندن فاعله ده ومفعول به ده غسل واجب اولور
کرک انزال اولسون کرک اولمسون بزم علمامز قتنده غسلک وجوبی التقاء ختانینه
مقصود دکلدر زیرا قبل ایلاج فاعله ومفعول به یه بالاجماع غسل ایجاب ایدن اکرچه
التقاء ختانین بولنمازسه ده جماعی قابل اولمین صغیره یه ایلاج غسل ایجاب ایلمز
مادامکه انزال اولمیه اما شرح طحاوی ده غسل ایجاب ایدر در انزال اولمزسه ده
ولا انقطاع حیض ونفاس حیض ونفاس انقطاعی دمنده حتی غسل واجب

واجب اولدر حتی حیضک ونفاسک انقطاعی وقتنده غسل فرض اولندر حتی حیضک
موجب غسل اولمسنده تمسک الله تعالینک ؛ ولا تقربوهن حتی یطهرن ؛ قول
شریفیدر حتی یغتسلن معناسنه تطهر اغتسال ایله اولور زیرا اقرب معانی باب
تفعل تکلف ایچون اولمقدر تکلف ایسه قصد واراده نک مدخلی اولان یرده اولور
اما بو آیت ایله تمسک صحیح اولماز تخفیف طا ایله قرائت اولنه دیو اوزره زیرا طهر
حیضک نقیضیدر یعنی حتی یطهرن من حیضهن دیمک اولور قرائتین بیننده توفیق
بودرکه قرائت تشدید دم حیضی مادون عشره ده منقطع اولان خاتون حقنده اوله
وقرائت تخفیف دم حیضی تمام عشره ده منقطع اولان خاتون حقنده اوله وجه تمسک
بودرکه الله تعالی زوجی وطئدن منع ایلدی خاتون غسل ایتمزدن اول بونک برکه
زوجک وطئدن حقی انقطاع حیض حالنده ثابتدر الله تعالینک قول شریفی دلیلی
ایله که بیورر ؛ فأتوا حرثکم انی شئتم ؛ اکر غسل ایتمک خاتونک اوزرینه واجب
اولمسه زوج حقی ثابتندن منع اولنورمی ایدی حال بودرکه قربانندن منع اولندر غسل
ایدنجیه دک معلوم اولدیکه غسل خاتونک اوزرینه فرض ایمش ونفاسک غسلی
موجب اولمسنک دلیلی اجماع ایله ثابتدر بعضیلر دیدیلرکه حیضه قیاس اولنمشدر
زیرا بو نفاس دم حیضدرکه مدت حملده رحم اندن حبس اولنمشدر وجنین ایچون
غدادر لا المذی وودی واحتلام بلا بلل مذی ایچون وودی ایچون ویاشلق وبلل موجود
اولمین احتلام ایچون غسل فرض اولنمدی مذی ذال معجمه نک سکونیله شول صونک
اسمیدرکه بیاضه مائلدر رقیقدر کیشی اهلی ایله ملاعبه زماننده خروج ایدر قوله علیه السلام
؛ کل فحل یمذی ففیه الوضوء ؛ خاتوندن چقان صویه ودی تسمیه اولنور حکمی مذی حکمی
کبیدر بعضیلر مذی وودی تشدید ایله جائزدر دیدیلر وودی دخی دال مهمله نک سکونیله
بولدن صکره چقن صونک اسمیدر بر لسی غسل ایجاب ایلمز انجق وضوء ایجاب ایدر
یوقرودم لرؤیة مستیقظ بللاً قولنده مصنفک بللدن مرادی حقیقتده مذی اولورسه
غسل فرض ولازمدر دیمک دکلدر بلکه مرادی بودرکه اویانوب فراشنده مذی
صورتنده بلل کورسه غسل لازمدر منی اولمق احتمالی ایچون دیمکدر شمدی برکمسنه
اویقوسندن اویانسه فراشنده ویا بدننده بلل کورسه حال بوکه اول کمسنه
احتلامی تذکر ایلمه اوچ وجهدن خالی دکلدر وجه اول بودرکه اویانوب اول بللی منی
ایدوکنه یقین تحصیل ایدرسه بالاتفاق غسل واجب اولور وجه ثانی بودرکه ودی
اولدوغنه یقین تحصیل ایدرسه بالاتفاق غسل واجب اولمز وجه ثالث بودرکه
صورت مذیده اوله احتمالدرکه حقیقتده مذی اوله ویاخود احتمالدرکه منی اوله ده هوا
ایله ویا حرارت بدن ایله رقیق اولمش اوله بو صورتده غسل واجبدر امام اعظم ایله
امام محمد قتنده کرک احتلامی تذکر اتسون کرک اتمسون احتیاطا ابی یوسف قتنده

غسل واجب اولمز مکر احتلامی تذکر ایلیه ۰ وایلاج فی بهیمة ومیتة بلا انزال ۸ ودخی حیوانه
ومیته یه انزالسز ادخال ایچون غسل فرض اولمندی مثلا برکمسنه حیوانه ومیته یه یاخود
ما دون فرج ادمیه وطی ایله تفخیذ کبی مثلا غسل واجب اولماز مادامکه انزال اولمیه
وسن للجمعة والعیدین والاحرام وعرفة جمعه وعیدین واحرام وعرفه ایچون غسل مسنون ۵
اولدر اما جمعه ایچون غسل سنت اولدیغی حضرت پیغمبر علیه السلام ٭ من توضأ یوم الجمعة
فبها ونعمت ومن اغتسل فالغسل افضل ٭ حدیث شریفی ایچوندر اندن صکره ابو یوسف
ایله حسن بن زیاد اختلاف ایتدیلر جمعه غسلی صلوة ایچونمیدر ویاخود یوم جمعه ایچونمیدر
حسن دیدیکه یوم جمعه ایچوندر فضیلت یوم اظهار ایچون نتکم حضرت رسول علیه السلام
٭ سید الایام یوم الجمعة ٭ بیوردی ابو یوسف دیدیکه صلوة ایچوندر زیرا صلوة
جمع عظیم وجم کثیر ایله ادا اولنور بو صلوه جمعه ده بر فضیلت واردر که غیری صلوتده
یوقدر فائدهٔ خلاف بوراده ظاهر اولور که برکمسنه جمعه کوننده غسل ایلسه اندن صکره
حدث واقع اولوب تکرار آبدست آلسه وجمعه نمازنی قلسه ابی یوسف قتنده سنتی
اقامت ایتمش اولماز اما حسن بن زیاد قتنده اقامت سنت ایتمش اولور اما جمعه
دن ماعداسنک سنت اولمسی نقل صحیح ایله ثابت اولمشدر که حضرت رسول علیه
السلام عیدین واحرام وعرفه ایچون غسل ایدردی معلوم اولاکه غسل اون بر نوع اوزرینه
دراول اون بردن بشی فرضدر اولکیسی غیبوبت حشفه دن غسل ایلمکدر ایکنجیسی انزال
منیدن اوچنجیسی احتلامدن دردنجیسی حیضدن بشنجیسی نفاسدن دردی دخی
سنتدر جمعه کونی غسل ایلمکدر وعرفه کوننده واحرام وقتنده وعیدینده غسل
ایلمکدر وبر غسل دخی بطریق الکفایه واجبدر اول غسل میتدر حتی بر جماعتدن بعضیسی
اشلسه بعض آخردن ساقط اولور هیچ بریسی اشلمسه جمله سی آثم اولور زیرا حضرت
حضرت رسول علیه السلام بیوردیلر که مسلمک مسلم اوزرنده آلتی حقی واردر صحابه
دیدیلر که اول آلتی حق ندر بیان بیورک دیدکلرنده بیوردیلر که حین ملاقاتده سلام
ویرمکدر دعوت ایلسه اجابت ایلمکدر برکمسنه خیر ایله نصیحت طلب ایلسه بلدوکن
دریغ ایتمیوب نصیحت ایلمکدر آغسرسه تشمیت ایلمکدر یعنی یرحمک الله دیو دعا
ایلمکدر خسته اولسه عیادهسنه وارمقدر فوت اولسه جنازهسنه حاضر اولوب
دغسل ایلمکدر اکر کندو یه منحصر ایسه وبر غسل دخی مستحبدر کافر اسلامه کلدکده غسل
ایلمکدر زیرا رسول علیه السلام جنابنه کلوب اسلام مراد ایدنه غسل ایله امر ایدردی اما
بو غسلک مستحب اولمسی کافر جنب اولمدوغی زمانده در اکر جنب اولورسه اول
زمانده غسل فرضدر اصح اقوال اوزرینه فوجب للمیت کفایة ۳ وعلی من اسلم جنباً ۴ والا
ندب ط میتک غسلی واجب اولدی فرض کفایه طریقی اوزره ودخی شول کافر که جنب
ایکن اسلامه کله انک اوزرینه غسل واجبدر اکر اسلامه کلدوکی وقتن جنب

ط اکر اسلامه کلدکدن جنب دکل ایسه غسل ایلمسی مندوب اولدی نسخه

۸ حیوان ومیته یه ایلاج یعنی ادخال انزالسز غسل واجب اولمدر بو جمله ده انزال شرطدر وصغیره قزه ادخال دخی بهیمه کبیدر اما عادةً جماع اولنمیه مثلا آلتی یاشنده ویاخود یدی وسکز یاشنده اوله وقابل جماع اولمیه نسخه

۵ بعضیلر مستحبدر دیمشلردر عند الحسن وابی یوسف غسل یوم جمعه ایچوندر وعند ابی حنیفه ومحمد غسل صلوة جمعه ایچوندر نسخه

غسل

۴ میتک غسلی واجب اولدی فرض کفایه جهتندن جمله غسل سنت فرض کفایه در ... جملهسندن برینک غسل ایدرسه باقیسی ساقط اولور ... نسخه

۳ وشول کمسنه که جنب اولدیغی حالده اسلامه کلدکده انک اوزرینه غسل ایلمک مسنون اولدی نسخه

جنب دکل ایسه اولزمانده غسل مندوب ومستحبدر بو مسائلک حکملری ماسبقدن
فهم اولندی اعادهیه حاجت یوقدر ولایجوز لمحدث مس المصحف آبدستسز اولان
کمسنه ایچون مصحف شریفه یاپشمق جائز دکلدر طاهر اولمدقجه ۶ الا بغلافه المنفصل
لا المتصل فی الاصح الا منفصل اولان غلافی ایله یاپشمق جائز اولور اما متصل اولان ۷
غلافنه یاپشمیه حاصلی محدث اولان کمسنه ایله مصحف شریف بیننده بر شیء ثالث
کرکدر کیم مصحفه تابع اوله جلد مشرز کبی نه مس ایدن ادمه تابع اولهکم کبی جلد مشرز
مصحفه تابعدر مصحف متصل اولدوغیچون الکوکچون مصحف بیع اولنسه جلد مشرز ذکر
اولنمدین بیعه داخلدر وکره بالکم ۵ مصحف شریفی کمی ایله یعنی یکی ایله یاپشمق
مکروهدر صاحب کافی غلافی مطلق ذکر ایلدی اتصال وانفصال ایله قید ایلمدی بلکه
ولا یمس هؤلاء مصحفاً الا بغلافه دیدکدنصکره الله تعالینک ٭ لا یمسه الا المطهرون
بو علت نهی ذکر ایلدی اندن صکره دیدیکه غلاف جلد مشرزدر اصح قول اوزره
بعضیلر دیدیلر که منفصل اولاندر خریطه وغیری کبی جنب وحایض ونفسا ایچون
جلد مشرزده مس ایتمک جائز کورلدی صاحب هدایه وتابعلری غلافدن مراد مصحف
مجلدن ظرف اولاندر مسی جائز اولمیان جلد مشرزدر زیرا ایکیسی شیء واحددر دیدیلر
ودخی فخر الاسلامدن روایت اولندیکه کتب فقهیه وسنن واحادیثیه وسائر کتب
شرعیه محدث وحایض وجنب ونفسانک یاپشملری مکروهدر زیرا بو کتب مذکوره
آیات قرآندن خالی دکللردر اما یکلری ایله یاپشمقده ضرر یوقدر عموم بلوی اولدوغی
ایچون ودخی کفایهده ذکر اولندیکه جنب مضمضه ایلسه والذین غسل ایلسه امام
اعظمدن روایت اولندیکه قرآن اوقومهده ویاخود یاپشمهده ضرر یوقدر علامه نجم الدین
زاهدی ایدر بن استادم نجم الائمه البخارینک فتواسنده کوردمکه لا بأس در دمشدر
ولا مس درهم فیه سورة الا بصرته اوزرنده سورهٔ اخلاص ویا غیری سوره یازلمش
اقچه یه دخی مس ایلمک جائز اولماز الا کیسه سی ایله مس ایلمک اوله صره غلاف
منفصل منزلهسنده اولور ولا الجنب دخول المسجد الا لضرورة ودخی جنب
ایچون مسجده دخول ایلمک جائز دکلدر الا مکر ضرورت ایچون اولاکه الضرورات
تبیح المحظورات دینلمشدر ولا قرائة القرآن جنب ایچون قرائت قرآن دخی جائز
دکلدر ولو دون آیة اکر بر آیتدن دخی اقل ایسه ۸ ده کمال شمنی شرح وقایهده جنب
وحایض تلاوت قرآندن منع اولندوغی کرخینک اختیاریدر اما طحاوی لا بأس اولمسن
اختیار ایلدی مادون آیت اولنجه بخاری ابراهیم آیة تامة قرائتنده ضرر یوقدر وابن
عباس حضرتلری جنب ایچون قرائت قرآنده باس کورمزدی کرخینک قولنک وجهی
بودرکه ترمذی وابن ماجه ابن عمر رضی الله عنهمادن روایت ایتدیلر که حضرت رسول
علیه السلام بیوردیلر که ٭ لا تقرأ الحائض والجنب شیئا من القرآن ٭ شیخ زاده

۶ یعنی نظیف خرقه واردر اولان غلافی ایله یاپشمق جائز دکلدر صحیح قوله ... الا المطهرون

۷ غلافی ایله یاپشمق جائز اولمز بودر نسخه

۵ مصحف شریفی یکی ایله یاپشمق مکروه ... اما کتب شرعیهیی یاپشمق جائزدر لکن تفسیری یاپشمق جائز دکلدر نسخه

سورهٔ اخلاص یاغیری سوره یازلمش اقچه یه دخی مس ایلمک مکروه قلندی نسخه

۸ زیرا جنبک اغزی نجاست حکمیه ایله نجسدر اول نجس اولمز اول ایله قرائت اولنمغله صحیح اولماز اغزی غسل اجلندر که جنبک اغزی اولنمق فرض قلندی نسخه

درکه حضرت رسول صلی الله علیه وسلمک شیئا من القرآن قولی طحاوینک
علیهنه حجتدر زیرا شیئاً لفظی نکره در سیاق نفی ده واقع اولمشدر عموم افاده ایدر
ایله اولنجه مادون آیتی قرآندن ممنوعه اولمغه نص اولور لیس امدی طحاوینک ذکر
ایتدیکی مقابله ده نص ده تعلیل اولور چونکه جائز اولماز کرخی درکه حایض آیت
تامه تلاوت قرآن قصدی اوزرینه اولدوغی کبی مادون آیتی قرائت قرآن قصدی
اوزرینه حتی منع اولنور زیرا جمله قرآندر وینه شرح نقایه ده درکه بزم دیدوکمز که کرخی قولیدر
تلاوت قرآن قصدی اوزرینه اولدوغی زمانده در اما ذکر وثنا قصد ایدوب تلاوت
ایله بسم الله الرحمن الرحیم والحمد لله رب العالمین کبی یاخود جنب وحایض
صبیانه تعلیم ایلر حرف حرف اولدیغی تقدیرده بالاتفاق ضرری یوقدر معذور اولدوغی
ایچون زیرا ضرورت واردر وخ درکه جنب وحایض توراة وانجیل تلاوتی مکروهدر
جمله سی الله کلامیدر جنابت ایله تلاوتده الله کلامنه ترک تعظیم واردر وخ جنب و
حایض ایچون دعا قنوت اوقومق مکروه دکلدر ظاهر روایتده زیرا قرآن دکلدر امام
محمددن روایت اولندیکه مکروهدر زیرا قرآنه مشابهتی واردر مضمراتده درکه صبیانه
مصحف ویرمکده ضرری یوقدر زیرا منع ایلمکده حفظ قرآنی تضییع واردر صبیانه طهارت
ایله امرده حرج واردر صحیح بودر وخ فتاوای کبریدن نقل ایدر که جنب قرآنی یازمیه
اگر صحیفه ارض اوزرینه حتی وضع ایدوب یازارسه وینه مضمراتک موضع اخرنده
درکه متاخرندن رحمهم الله حایض وجنبه تعلیم قرآن ائمده اختلاف ایتدیلر اصح
بودرکه ضرری یوقدر کلمه کلمه اوکره نوب آیه تامه اولمامق قصدی ایله الاعلی وجه
الدعاء والثناء الا مگرکه دعا وثنا وجهی اوزره قرائت ایلیه ویجوز له الذکر والتسبیح
والدعاء جنب ایچون ذکر وتسبیح ودعا جائز اولور شمس ائمه حلوانی ابوحنیفه دن روایت
اولندوغی ذکر ایدوب جنبه سوره فاتحه دعا طریقی اوزره قرائتده یوقدر فقیه ابوجعفر
هندوانی بن بوکه فتوا ویرمم دیو جواب ایلمشدر امام تمرتاشیدن روایت اولنورکه
آیت تامه طویله اولدوغی زمانده تلاوتی حرام اولمسی ظاهردر اما قصیره اولدوقده مثلا لو
تلاوت قصدر اولنمدین السنه ناسده جاری اولاندن اولسه مثلا الله تعالینک
ثم نظر وحتی لم یلد قول شریفی کبی اولدیغی تقدیرده حرام اولماز کتاب عیونده جنبه فاتحه دعا
طریقی اوزرینه قرائتده ضرری یوقدر یا آیات قرآنیه دنکه آنده دعا معناسی مشابهتی
اولسه ضرری یوقدر بو کلامدن معلوم اولدیکه قرآن قاری اولان کمسنه نک قصدی اعتبار
اولنور ایمش صاحب نهایه محیطدن نقل ایدرکه دعاء قنوت اللهم انا نستعینک
الی آخره جنب وحایض کبیلره قرائتی مکروهدر والحائض والنفساء کالجنب حایض
ونفساء احکام مذکوره ده جنب کبیدر ضمنا وصراحة بیانی کچمشدر اعادیه حاجت
یوقدر فصل [9] صاحب عنایه درکه معنای فصل لغتده ظاهردر بو وجهله تعریف

[9] فصل بو محلده مسائل فقهیه دن بر بلوکه درلر
ماقبلنه نسبت ایله احکامی متغیر اوله وکتابدن
وبابدن مترجم اولمیه فصلک تنوینی ایله
اولورسه مبتدا مخذوفک خبری اولمق
اولیدر هذا فصل کبی نسخه

توصیف اولنور طائفه من المسائل الفقهیة تغیرت احکامها بالنسبة الی ماقبلها غیر
مترجمة بالکتاب والباب اگر مابعدینه متصل اولورسه منون اولور اگر متصل اولماز
ایسه منون اولماز شارح تحفه درکه فصل مصدردر فاصل معناسنه یا مفصول
معناسنه اگر فصلدن صکره فی ذکر اولنورسه فصل فی الوضوء کبی مثلا اولدیغی تقدیرده
فصل منون ومرفوع اولور مبتداء محذوفک خبری اولمق اوزره یعنی هذا فصل دیمک
اوله لفظ فی ذکر اولنمزسه فصل الوضوء کبی مثلا اولدیغی تقدیرده فصل منون ومرفوع اولور
مبتداء محذوفک خبری اولمق اوزره یعنی هذا فصل دیمک اوله اگر لفظ فی ذکر اولنمزسه
مثلا فصل الوضوء شرط للصلوة کبی اولتقدیرجه لام ساکن اولور زیرا بر کلمه اوزرینه
وقف اولنسه اخری ساکن اولور وقتاکه مصنف طهارة صغری وکبرانک بیانندن
فارغ اولدیسه طهارت نه شیء ایله حاصل اولور انک بیاننه شروع ایدوب ویجوز
الطهارة بالماء المطلق دیدی یعنی طهارت ماء مطلق ایله جائز اولور کماء السماء و
والعین والبئر والاودیة والبحار ط [margin] ماء سما ایله یعنی یغمور صوبی کبی ماء سماء ایله طهارت
جائز اولور زیرا الله تعالینک وانزلنا من السماء ماء طهورا قول شریفی دلیل کافیدر
ماء سما ایله سمادن نزولی مشاهده اولنانی مراد ایلدی یغمور صوبی کبی وقاردن وطلودن
اریوب مجتمع اولان صولردره لر صوبی کبی وماء عیون ماء ارضدرکه ارضدن خروجی
مشاهده اولنور ماء آبار وبحار حتی ماء عیون کبیدر حاصلی ارض اوزرنده اولان صولر
جمله سی حقیقتده ماء سمادر ماء سما اولدیغنه صاحب کشاف الله تعالینک الم تر
ان الله انزل من السماء ماء فسلکه ینابیع فی الارض ثم یخرج به زرعا مختلفا الوانه
قول شریفنی دلیل ایراد ایلدی دیدیکه هر صوکه ارض اوزرنده در اول صو سمادن صخرایه
نازل اولور اندن صکره الله تعالی اول صویه وجه ارضه تقسیم ایدر اول صو سببی
ایله وجه ارضده چشمه لر وانهار حاصل اولور نتکم اجدادینی ادمدن عوق اولدوغی
کبی وان غیر طاهر بعض اوصافه اگر اول صونک اوصافندن بعضینی طاهر
اولان شیء تغییر ایدرسه اول صو ایله آبدست المق جائزدر اوصاف مادن مراد
طعم ورنگ ورایحه در طعم فتح ایله یعنی ذوق ادا ایتدیکی شیدر کلام عربده طعمه مره
درلر وبو محلده صوی تغییر ایدن شیئک طاهر اولمسی شرط ایلدی زیرا تغییر ایدن
شیء نجس اولنجه آبدست جائز اولماز کرک ماء جاری اولسون کرک ماء راکد
اولسون کالتراب والزعفران والاشنان والصابون اول طاهر اولان شیء
طپراق وزعفران واشنان وصابون کبی بونلر طاهر اولمغله مجرد واحد اوصافندن
برینی تغییر ایلمکله جوازه خلل ویرمز احد اوصاف دیدیکی بری رنکدر بری آتندر بری
قوقودر بو ذکر اولنان صویه تغییر ایدوب طاهر اولانک مثالیدر مصنف اوچ
مثال ایراد ایتمسی ایله بوکتابنه ایلدیکه مغیر وطاهر اولانی برقاچ نوعدر بری بودرکه

ط ماء مطلق درینه یغمور صوبی
بیکار صوبی قیو صوبی دره
صوبی وزالنه صوبی ادوه
وادینک جمعیدر وادی دره
سی اسمیدر

جنس ارضدن اوله تراب كبي وبري خي بودركه جنس ارضدن اولميه ولكن صويه
مناسب اوله يعني صويي استعمالدن مقصود اولان تطهيره مناسب اوله اشنان و
صابون كبي وبري خي بودركه جنس ارضدن اولميه وصويه مناسبده اولميه بلكه
آنك خلطي ايله تطهيردن غيري برغرض قصد اولنه زعفران كبي شرح نقايه حم دركه اشياء
مذكوره ايله وضو جائز اولدوغنه دليلمز بودركه مسلم ايله بخاري ابن عباسدن
راويلردركه بركشي پيغمبر صلى الله عليه وسلم ايله محرم ايكن دوه دن دوشوب فوت
اولدي حضرت رسول عليه السلام ∴ اغسلوه بماء وسدر وكفنوه في ثوبيه ولا تخنطوه
ولا تخمروا رأسه ∴ بو حديث شريفدن معلوم اولديكه ميت غسل اولنمز الا
احيانك استعمال ايتدوكي صو ايله اولور حال ايله سدر ايله اولور غسل تصور اولنمز
الا خلط ايله پس اشياء مذكوره مختلط اولدوغي صو ايله وضو جائز ايمش
اوانتن بالمكث ياخود اول صو برمكانده چوق طورمغله قوقمش اول صو ايله خي
آبدست المق جائزدر مجرد قوقمق ايله جوازنه خلل كلمز لا بماء خرج عن طبعه بكثرة الاوراق
من شجر او ثمر شول صو ايله آبدست المق جائز دكلدر كه شجردن حاصل اولان اوراقك
كثرة وقوعي سببي ايله وياخود ميوه نك كثرة وقوعي سببيله طبعندن چقمش اوله
او بغلبة غيره ياخود كندودن غيريلك غلبه سي سببيله طبعندن چيقه او بالطبخ كالاشربة ياخود
شربت كبي پشمك ايله طبعندن چيقه والخل وماء الورد وماء الباقلاء والمرق وخي
سركه وكل صويي ويشل اوت صويي وشوربا صويي كبي بونلرك صويي كندو طبعندن
غلبه سيله خروج ايدرسه بو مذكوراتك بريسي ايله وضو جائز اولماز ولا بماء قليل وقع
فيه نجس وخي شول صو ايله آبدست آلمق جائز اولمازكه آز اوله واچنده نجس واقع اوله
مالم يكن غديرا مادامكه نجس واقع اولان صو كول اولميه وضو جائز دكلدر لم يتحرك
طرفه المتنجس بتحريك طرفه الآخر ايله كولكه طرف آخرك تحريكي ايله متنجس اولان طرف
متحرك اولميه حاصل كلام علما اتفاق ايتديلركه صو اكر قليل ايله نجاست واقع اوله
اول صو متنجس اولور كرك نجاست قليل اولسون كرك كثير اولسون اما كثيره
نجاست واقع اولسه متنجس اولماز لكن بوندن صكره قلت ايله كثرتك بيننده
اختلاف ايتديلر امام مالك ديديكه قچن صو برحال ايله اوله كه نجاست واقع
اولدوغي زمانده لوني وياطعمي ياريحي متغير اولسه اولزماندن قليل حكمنده در اكر متغير
اولمازسه كثير حكمنده در امام شافعي دركه اكر قلتيندن آشغه ايسه قليل حكمنده در
نجاست واقع اولمسيله متنجس اولور كرك متغير اولسون كرك اولمسون اكر
قلتين مقداري ياخود زياده اولاجق اولورسه اول كثير حكمنده در اولم يكن عشرا
في عشر عشر في عشر اولان غدير كبي دركلكي شويله اولاكه غوف ايله صونك التنده
اولان ارض منكشف اولميه انحسار انفعال بابندندر آچلمق معناسنه غوف غين

غين معجمه نك فتحي ورانك سكونيله آلي ايله صويي المقدر فانه كالجاري بو صفت ايله
موصوف اولان غدير جاري اولان صو كبيدر وهو ما يذهب بتبنة فا جاري شول صودركه
صماني كيدره يعني صمان قونلدقده كتوره الكلفيه فيجوز به الطهارة يو قاروده ذكر اولنان صودركه
شرائطي ايله بولنورسه بو مقوله صو ايله آبدست المق جائز اولور مالم ير اثر النجاسة
فيه مادامكه اول صوده اثر نجاست كورنميه وهو طعم او لون او ريح اثر ديديكي طعم
ولون وريحدر طعم وريح مرئيات دن دكل ايكن مصنف ادراكي رؤيت ايله تعبير ايلدي
مالم ير محلنه مالم نجس ايراد اولنسه بلا تكلف طعم ولون وريحه شامل اولوردي والماء
المستعمل طاهر غير مطهر هو المختار ماء مستعمل ابو حنيفه ايله ابو يوسف قتنده
طاهردر مطهر دكلدر مختار اولانده بودر وفتوى خي بونك اوزرينه در مالك قتنده
هم طاهر هم طهوردر معلوم اولاكه علماء حنفيه اتفاق ايتديلركه ماء مستعمل مادامكه
بدنده در طاهر ومطهر دكلدر زيرا طاهرك طاهره ملاقاتي تنجس ايجاب ايلمز
نتكم ثوب طاهر ماء طاهر ايله غسل اولندوغي كبي وعن الامام انه نجس مغلظ امام
اعظمدن حسن روايتي اوزره اول ماء مستعمل نجس مغلظدر وعند ابي يوسف
مخفف ابو يوسف قتنده نجاست مخففه در وهو ما استعمل لقربة اول ماء مستعمل
نيت ايله قربت ايچون استعمال اولنان صودر آبدستي اولان كمسنه نك تقرب ايچون
الدوغي آبدست صويي كبي اولرفع حدث وياخود رفع حدث ايچون استعمال اولنان
صودر خلافا لمحمد امام محمد قتنده انجق رفع حدث ايچون استعمال اولنان صو ماء مستعملدر
قربت ايچون اولان ماء مستعمل دكلدر ويصير مستعملا اذا انفصل عن البدن اول صو قچن بدندن
منفصل اولسه مستعمل اولور مادامكه بدنده ملاصقدر مستعمل دكلدر وقيل اذا استقر في مكان بعضيلر
ديديلركه اول استعمال اولنان صو وقوع بولدوغي مكانده مستقر اولدقده ماء مستعمل اولور ولو
انغمس جنب في البئر بلا نية برجنب نيتسز برقيويه دالسه فقيل الماء والرجل نجسان
عند الامام ديلديكه رجل وصو ايكيسي خي نجسلردر نيتي اولمدوغي ايچون امام اعظم قتنده
زيرا جنبك نجاستي صويه سرايت ايدوب صويي نجس ايلدر ونيت اولمامق ايله صو
جنابتي ازاله ايلمدي والاصح ان الرجل طاهر له اصح اولان بودركه رجل طاهردر والماء مستعمل
عنده خي صو مستعملدر امام اعظم قتنده قول اولده نيتي شرط طوتوب قول ثانيده شرط
طوتمامشدر اصح اولان وعند ابي يوسف هما بحالهما ابو يوسف قتنده رجل جنب صو طاهر
نيتي شرط اعتبار ايلمك ايله بوندن ايسه فعل عدم نيته مقارن اولوب جنابت صويه
سرايت ايلمدي وصو خي جنابتي ازاله ايلميوب حالدي اوزره باقي قالدي وعند محمد الرجل طاهر
والماء طهور امام محمد قتنده رجل طاهر وصو خي طهوردر رجلك طاهر اولمسي حدثي زائل
اولدوغي ايچوندر وصونك طهور اولمسي نيت اولمدوغي ايچوندر وموت ما ليعيش
في الماء فيه لا ينجسه صوده معيشت ايده نك موتي صويي نجس ايلمز كالسمك

بالق کبی زیرا بالغک دمی یوقدر وقان کبی قرمزی کورنین شئ کنشده طوردقده
قرمزیلغی زائل اولور والضفدع یعنی قورباغا کبی دال ایله کسر ایله وفتح ایله برابردر اکر بری
جه بحدر دیمشدر والسرطان یعنی یکج کبی حاصل کلام شول حیوانک که توالدی
صوده اوله اول حیوانک مقامی ومعیشتی صوده اولور ایچون اول حیوان صوده اولسه
صوبی افساد ایلمز وکذا مالانفس له سایله صوده تعیش ایدن حیوانلرک حکمی کبیدر
نفس سایله یعنی اقارقانی اولمیانلر حتی کالبق والزنبور والعقرب والذباب سوری
سنک واری وعقرب وسنک کبی زیرا بونلرده دم یوقدر نجس اولان ایسه
دمدر وبوکه[۵] دلیل ایچون بخاری حضرتلری ابو هریره دن حضرت علیه السلامک ٭ اذا
وقع الذباب فی شراب احدکم فلیغمسه ثم لیطرحه فان فی احد جناحیه داء وفی الآخر
شفاء ٭ حدیث شریفنی روایت ایلمشدر اکر ذبابک مولی ضرر ویرسه حضرت علیه
السلام غمس وطرح امر ایلمزدی وکل اهاب اذا دبغ فقد طهر هر جلدکه دباغت
اولنه تحقیق پاک اولور[۸] بو مسئله اکرچه متعلقاتیله باب الانجاس مسائلندندر الا
مصنف بو محلده مناسبتی اولدیغیچون ذکر ایلدی زیرا دباغتله اهابک طهارتی بیانندن
مقصود اهابدن محفوظ اولان صو ایله وصونک جوازیدر کانه دینلمش اولدیکه
اداوده محفوظ اولان صو ایله وضوء جائز اولور مغربده درکه اداوه چو جلدن
ایشلنمش مطهره درلر جمعی اداوی کلور اهاب جلد غیر مدبوغک اسمیدر دباغت اولندقده
دائم درلر یا جواب درلر دباغت معنتی ورطوبات نجسه ازاله یه درلر بو دباغت
یعنی ایکی نوعدر برنیسی حقیقیدرکه اول ادویه ایله دباغت اولنندر مادون وبونک
مثللی نه وارسه وبری یعنی حکمیدر تتریب وتشمیس والقاء فی الریح کبی بو ایکی نوعله
طهارت حاصل اولور اما بو ادویه ایله دباغت اولنانک ابدی نجاستی عودت
ایلمز کرک صو اصابت ایتسون کرک ایتمسون وشمس ایله وتراب ایله دباغت اولنان
اصلنده وغیر زمانده نجاستی عودت ایدوب دعودت ایتمسنده ابو حنیفه دن ایکی
روایت واردر خلاصه ده جلد میته قورویه آندن صکره ماء قلیلده دوشسه صوبی
افساد ایلمزدر بعض محققین فقط طهر قولنده ذکر ملزوم واراده لازم مراد ایدوب
فقط طهر قولنی فقد یجوز الانتفاع تفسیر ایلمشدر الا جلد الادمی لکرامته الآدمی
دکل کرامتی اولدیغیچون کرچه آدمی دباغت ایله پاک اولور شرعا انونکله انتفاع جائز
دکلدر انسانه احتراما والخنزیر لنجاسته عینه یعنی خنزیرک جلدی دباغت ایله پاک
اولماز عین نجاست اولدیغیچون آنونکله انتفاع اولنمز وعنه الله تعالی لینک ٭ او لحم
خنزیر فانه رجس ٭ قول شریفی دلیل کافیدر وبرهان ساطعدر والفیل کالسبع
فیل یعنی یرتجی جانورلر کبیدر دریسی دباغت ایله پاک اولور شرعا وحقیقة منتفع به
اولور سائر سباع کبی وعند محمد کالخنزیر امام محمد قتنده خنزیر کبیدر[۹] دباغت

[۵] سنک ایچون حدیث شریف وارد
رضی الله
اولوب عن ابی هریرة
عنه قال قال رسول الله
صلی الله علیه وسلم اذا
وقع الذباب نسخه

[۸] دباغت اولنمامش جلده اهاب
دینلور دباغت اولندقدن
صکره ادیم دینلور دباغت
ادویه ایله اولورسه پاک
اولور اما شمس قوروتق
ایله اولورسه ابو حنیفه دن
ایکی روایت واردر بر
روایتده طاهر اولمق
اوزره وبر روایتده
غیر طاهر اولمق
اوزره در
نسخه

[۹] زیرا شکلن ودمن
لحمن خنزیره مشابهدر
اما شکل خنزیرلکی اولمق
دریسنک دباغت ایله
اولماسی ایجاب
ایلز نسخه

دباغت ایله پاک اولماز وتحفة الملوکده درکه فیلک عظمی طاهردر شیخین قتنده عظمی
بیع وانتفاع جائز اولور وجلد دباغت ایله طاهر اولانک لحمی زکوة سائر سباع جلدی
کبی طاهر اولور ولکن حرام اولدیغیچون اکل اولنمز امام محمد قتنده نجس العیندر خنزیر کبی قالوا
وما طهر جلده بالدباغ طهر بالذکوة فقها دیدیلر که شول حیوانکه جلدی دباغت ایله پاک
اوله ذبح اولندقده یعنی پاک اولور زیرا ذبح جلد رطوباتی قبول ایلمسنه مانع اولورسه کیم
دباغت رطوباتی رفع ایلدوکی کبی وکذا لحمه وان لم یؤکل جلدی دباغت وذبح ایله پاک
اولندک لحمی یعنی پاکدر اکر اکل اولنمزسه زیرا طهارت اکلک حلنی مستلزم دکلدر
دکلی وسائر اکلی حرام اولان حیوانک کبی مثلا بر کمسنه نک اوزرنده درهمدن زیاده مذبوح
اولمش دکلی لحمی اولسه صلوتی جائزدر وشعر المیتة وعظمها وقرنها وحافرها طاهر خنزیرک
غیری میته نک قیلی واول میته نک کموکی وبوینوزی وطرنغی طاهردر اما شافعی[۷] درکه
بو مذکورانک جمله سی نجسدر زهری رحمه الله دیدیکه سلف صالحین علماسندن بر جماعته
یتشدم که انلر فیلک کموکندن طرق اتخاذ ایدوب آنونکله امتشاط ایدرلردی ٭ کذا فی شرح
النقایة ٭ وکذا فی شعر الانسان ٭ بو یلجه انسانک شعری وکموکی طاهردر شافعی[۷] درکه
انسانک شعری وعظمی ایکیسی بله نجسدر کرک انسان یعنی اولسون زیرا بونلر ایله انتفاع
جائز دکلدر وبیع اولنمز اویله اولنجه خمر وخنزیر کبی نجسدر بزدرزکه انسان مکرمدر انسانک
اجزاسیله انتفاع وبیع اهانتنه دلیلدر پس امدی حرام اولمسی کرامت ایچون اولدی بو خسیس
نجاست ایچون اولمدی وخنزیرده ذکر اولندیکه شعر ادمیده امام محمددن ایکی روایت
واردر بر روایتده نجسدر امام الهدی ابو منصور ماتریدی بونی اخذ ایلدی بر روایتده
طاهردر حتی بر کمسنه اوزرنده شعر آدمی موجود ایکن صلوتی جائزدر فقیه ابو جعفر وابو
القاسم الصفار بونی اخذ ایلدیلر بو روایت اوزره اعتماد ایلدیلر اکر سائل سؤال
ایدوب ٭ قل یحییها الذی انشاها اول مرة ٭ بو قول شریفی عظامک حیاتنه دلیلدر
حیوة یوقدر دیمکلک صحیح اولماز دیرسه جواب ویریلورکه بو دلالت قطعیه دکلدر
زیرا جائزدرکه بو احیادن مراد اولکی اسلوب کبی بدنه عمود اولمق اوزره تازه وطری
رد اولنمق اوله یا عظامدن مراد نفوس اوله وطهارتنه بر دلیل یعنی بودرکه حضرت
رسول علیه السلام تراش اولوب مبارک شعرلرینی تقسیم ایدردی فیجوز الصلوة
معه وان جاوز قدر الدرهم انسانک شعری وعظم ایله صلوة جائز اولور اکر درهمدن
متجاوز یعنی اولورسه حسن بن زیادک ابو حنیفه دن روایتنده شعر بسط اولنه وغیر
تقدیرجه دردرهم مقدارندن اکثر اولسه صلوتی جائز اولماز وفی فتاوای ظهیریه دن
نقل اولندیکه عظم آدمی نجسدر ابو یوسفدن روایت اولندیکه طاهردر وبول ما یؤکل
لحمه نجس لحمی اکل اولنانک بولی نجسدر نجاست خفیفه ایله بر قیویه واقع اولسه قیو نجس
اولور جمله صوبی اخراج اولنور ابو حنیفه وابو یوسف قتنده خلافا لمحمد امام محمد خلاف

[۷] قتنده میته نک جمیع اجزاسی نجسدر بنم
ائمه مز قتنده عظم وقرن وحافر حیوة یوقدر
وموت انلره حلول ایلمز زیرا موت زوال
حیوتدر هدایه ده یعنی بو بله در اکر سائل
سؤال ایدوب قل یحییها الذی انشاها
اول مرة قول شریفی عظامک حیوتنه
دلیلدر حیوة یوقدر دیمکلک صحیح
اولماز درسه ائمه حنفیه دن جواب
ویریلوب بو دلالت قطعیه دکلدر دینلور
زیرا جائزدرکه مراد اولکی اسلوب کبی بدنه
عمود اولمق اوزره تازه وطری رد اولنمق اوله نسخه
یا عظامدن مراد نفوس اوله

[۷] شافعی قتنده بیعی جائز دکلدر زیرا انسانک قللی ایله
انتفاع اولنماز ایچون حضرت رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم تراش اولوب مبارک قللرینی نسخه
تقسیم ایدردی

ایدوب طاهردر امام محمد حدیث عرنیین ایله استدلال ایدر امام ابو حنیفه وابو یوسف
استنزهوا عن البول فان عامة عذاب القبر منه حدیث شریفی استدلال ایدرلر بو حدیث شریف
عرنیین حدیثندن متأخردر وبول عامدر جمیع ابواله متناول اولور عام ایسه متناول اولدیغی
شیئک قطعا حکمی موجبدر خاصی نسخ ایلمک جائزدر علی الخصوص ورودی مقدم اوله
ولا یشرب ولو للتداوی ابو حنیفه قاتنده علاج ایچون خی اولورسه ایچلمز زیرا تجدد
خلافا لابی یوسف امام ابو یوسف خلافی ایچون جائزدر علاج ایچون امام محمد
قاتنده مطلقا جائزدر فصل بو فصل بیر واسار بیاننده در وقتاکه بیر حوض
صغیر منزله سنده در وماء بیر ماء راکده منزله سنده اولدیسه قیاس بو ایدیکه بیرده
نجاست واقع اولمغله تنجس اولوب منتفع به اولمیه اکرچه که بیرده اولانک جمله سی نزح
اولنورسه الا بو قدر وارکه قیاس ترک اولندی نیزح البئر بئر نزح اولنور یعنی قیودن
اولان صو چیقاریلور مضاف حذف اولنوب مضاف الیه مقامنه قائم اولشدر
ویاخود ذکر محل اراده حال قبیلندندر لوقوع نجس نجس واقع اولدوغیچون لا نحو بعر
دوه نجسی مثللو ایله نزح اولنمز وروث فرس وخرکب نجسی مثللو ایله نزح اولنمز
وخشی خی صغیر نجسی مثللو ایله خی نزح اولنماز حتی خانک کسریله در مالم یستکثر
مادامکه چوق اولمیه بوندک قلیلی نجس ایلمز ولا بخرء حمام وعصفور فانه طاهر
کوکرجین وسرچه نجسی ایله خی نزح اولنماز زیرا بونلر طاهردر واذا علم وقت الوقوع
قچن نجاستک قیویه واقع اولدوغی وقت معلوم اولسه حکم بالتنجس منه وقته
اول دوشدوکی وقتدن صونک نجس اولدوغنه حکم اولنور والا فمن یوم ولیلة
اکر وقت وقوع بلنمز ایسه برکون برکیجه دن حکم اولنور ان لم ینتفخ الواقع اولم ینفسخ
اکر قیویه دوشن شیشمش ویاخود داغلمامش ایسه برکون برکیجه دن حکم اولنور صلوة
وسائر اعاده سی لازم اولنلرلول وقتدن اعاده اولنور ومن ثلثة ایام ولیالیها ان
انتفخ او تفسخ اکر شیشوب داغلمش ایسه اعاده صلوة اوچ کون اوچ کیجه دندر
زیرا شیشمک وداغلمق تقادمنه دلیلدر انکیچون اوچ کون تقدیر اولندی کثرتک
اورتاسی اوچ اولمغله اوچ کون تقدیر اولندی حتی برمیت بلا صلوة دفن اولنسه
اوچ کونه دکین قبری اوزرنده نماز قلنور اوچ کوندن صکره قول اصح بودرکه نماز قلنمز
وقال من وقت الوجدان امامین دیدیلرکه بولندوغی وقتدن حکم اولنور زیرا یقین
شک ایله زائل اولماز بو تقدیرجه اول صوایله ابدست النوب ادا اولنن فرض
اعاده اولنمق لازم کلمز نهایت آبدست مقتضی اولور زیرا برکمسنه ثوبنده درهمدن
زیاده نجس بولسه نه زمان اصابت ایلدوکی معلوم اولمسه بالاتفاق صلوتدن برشی
اعاده اولنماز صحیح اولان خی بودر وعشرون دلوا وسطا الی ثلثین بموت نحو فارة
او عصفور او سام ابرص اورته قوغا ایله یکرمی قوغه نزح اولنور اوتوز قوغا یه وارنجه

اوتوز قوغایه وارنجه فاره مثللونک ویاخود سرچه مثللونک ویاخود صاری
کلر مثللونک موتی سببی ایله امدی یکرمی قوغه چکلمسی بطریق الایجاب اوتوز
قوغه اولنمسی بطریق الاستحبابدر ماخذ حکم ایکیدر بری مبسوطه انسدن روایت اولنان
حدیث شریفدرکه حضرت علیه السلام الفارة اذا وقعت فی البئر فماتت فیها
ینزح منها عشرون دلوا وثلثون بیوردوغی ابو علی سمرقندی استاد ایله بو یلجه
روایت ایلدی لفظ او شکیک بری ایچوندر پس امدی اقلی یقینا ثابت
اولوب حکمی وجوبا اخذ اولندی اکثری خی کتورلدیکی مروی لفظ ترک اولنمق لازم
کلمسون ایچون واکثری کتورلمک معنی استحباب اولدی ایکی معنانک بری دیکلمه
روایت مختلف اولمشدر بر روایتده قوغه لرینن خی یدی قوغه برنن یکرمی قوغه
وبرنن اوتوز قوغه وبرنده قرق قوغه بعضیلر فاره مثللوده یکرمی قوغه بعضیلر
خی اقل دیدیلر پس امدی علماء اکثر ایله اقل مابینی اختیار ایدوب یکرمی قوغه وجوبا
زیاده سنه استحبابا دیدیلر واربعون الی ستین بنحو حمامة ودجاجة او سنور
قرق قوغه نزح اولنور التمش قوغه یه وارنجه کوکرجین وطاوق وکدی مثللونک
موتی سببی ایله قرق قوغه سی وجوبا یکرمیسی استحبابا در زیرا ابو سعید خدریدن روایت
اولندیکه دجاجه نک بیرده موتی ایچون قرق قوغه نزح اولنه حمامه خی جثه ده دجاجه یه
مماثلدر حکمده دجاجه یه قیاس اولنور وکله بنحو کلب او شاة او آدمی او
انتفاخ الحیوان او تفسخه قیوده واقع اولان صو یک کلیسی نزح اولنور کلب وقیون
وآدم مثللولرک موتی سببی ایله ویاخود برحیوانک شیشمه سی ویاخود طاغلمه سی
سببی ایله ابن عباس وابن زبیردن روایت اولنورکه زغرمه برزنجی دوشوب
فوت اولدقده کلی صوینی نزح ایلمک ایچون فتوی ویرمشلردر وکوچک حیوان قیویه
دوشوب شیشسه وطاغلسه ینه کلیسی نزح اولنور زیرا انک رطوبت جیفه سی
اجزاء مایه منتشر اولمغین صو یک کلیسین تنجس ایدر وکلبک دوشمه سنده ایکی
روایت واردر امامین قاتنده نجس العیندر اما امام اعظم قاتنده نجس العین دکلدر
شرح زیلعیده کلب صوینی افساد ایتمز مادامکه اغزینه صوکیرمیه دیو تصریح اولنمشدر
زیرا کلب نجس العین دکلدر وکلب ایله حفظ وحراثت وصید واجاره وبیع
اولوب انتفاع جائز اولدوغیچون وخزانه ده مذکوردرکه سکز شی قیویه دوشسه
وحیا اخراج اولنسه صونک کلیسی اخراج اولنور بو سکز حیوان قاتر وحمار وکلب
وخنزیر وپارس وقپلان وارسلان وقوردر وان لم یمکن نزحها نزح قدر ماکان
فیها اکر اول قیوده اولان صونک کلیت اوزره اخراجی ممکن اولمزسه قیوده اولان
صو مقداری اخراج اولنور ایکی اهل خبیر تخمینه اعتبار اولنور ویفتی بنزح مائتی دلو الی
ثلث مائة ایکیوز قوغه دن اوچیوز قوغه یه وارنجه اخراج اولنمغه فتوی ویرلدی ایکیوزی

بو بابده روایت مختلفه اولمشدر
بر روایتده مطلق ولا الفضیله
قوغالر بعضیلر خی اقل دیدیلر
قوغا علماء اکثر ایله اقل مابینی اختیار
ایدوب یکرمی قوغا یه واجب وزیاده سی
استحباب دیدیلر

وجوب واستحبابک سببی یکرمی قوغا
تفصیلنک اولنمشدر
محلنده سی

ایکی اهل بصیرت کمسنه دیمکدر

وجوبا ویوز استحبابا بو قول امام محمددن مرویدر قنیه و خلاصهده دخی بویله در و فتوی
دخی بونک اوزرینه در وماءاذا وقع علی الوسط احتسب به ودخی شول شیئ که وسط
قوغا اوزرینه زیاده اولدی یعنی بیوک قوغا ایله چکلدی اول چکلن صو اورته قوغا ایله
حساب اولنور وقیل یعتبر فی کل بئر دلوها دینلدیکه هر قیونک کندی قوغاسی
اعتبار اولنور وبعضیلر دیمشلردرکه اول دلوه بر صاع بغدای صغه اکر بر بیوک
قوغه ایله برکره ده نزح اولنسه که یکرمی قوغا اولسه کفایت ایدر وسؤر الآدمی والفرس
وما یؤکل لحمه طاهر ادمینک سؤری دخی فرسک سؤری دخی شول حیوانکه اکل اولنور
انک سوری طاهردر زیرا سؤر لعاب ایله مخلوط اولور بونلرک ایسه لعابی طاهردر
زیرا لحم طاهردن متولددر شیخ دیمشدرکه وقتاکه بعض مسائل باری انواع سورک
موقته واحکامنه موقوف اولدیحه مباحث بئرا سیار ایله تعقیب ایلدی
زیرا سابقده مرور ایلدیکه کلب وخنزیردن غیریسی قجن قیویه دوشسه واغزی
صویه واصل اولسه اول صونک حکمی اول حیوانک سوری حکمی کبیدر اسار درت
نوعدر طاهردر ونجسدر ومکروهدر ومشکوکدر مصنف رحمه الله انواع اربعه یه
اشارت ایلدی وهر برینک حکمنی بیان ایلدی آدمی بی مطلق ذکر اتمکله اسار
کرک مؤمنک اولسون کرک کافرک اولسون کرک طاهر اولسون کرک جنب اولسون
کرک حایض اولسون نفسا اولسون صغیر وکبیر وذکر وانثی اولسون جمیع فرقی بوقدر
دیمکه تنبیه ایلدی حضرت علیه السلام بیورر المؤمن لاینجس بو حدیث شریف دلالت
ایدرکه جنابت وامثال مؤمنی مردار ایلمز ودخی عایشه رضی الله عنهادن روایت
اولندیکه عایشه حضرتلری بیوررلر دیکه بن حایض ایکن صو ایچردم بعده رسول اکرم
صوردم حضرت علیه السلام مشربه آلوب بن آغز قویوب ایچدوکم یردن ایچردی و
بوندن غیری بر حدیث شریف وارد اولمشدرکه ان النبی علیه السلام لقی حذیفة
فمدیده لیصافحه فقبض یده فقال انی جنب فقال علیه السلام المؤمن لاینجس
بوقدر دخی دلیل وافیدر وکافر دخی سؤرا دمیده داخلدر زیرا حضرت علیه السلام
ثقیفک الحنی مسجدده قوندردیلر حال بوکه حق سبحانه وتعالینک انما المشرکون
نجس فلا تقربوا المسجد الحرام قول شریفی خود مشرکینک نجس اولدیغنه دلیلدر
چو بر سائل سؤال ایراد ایدرسه جواب ویریلورکه بوندن مراد عین نجس دکلدر
انجق اعتقادلرنده نجسلردر اکر عین نجس اولیدی حضرت رسول انلری مسجده
قوندرمزدی واکر سؤال اولنورسه که آدمی لفظی علی الاطلاق شرب خمر ایدنه ده
متناول اولور حال بوکه فقها تصریح ایتدیلر شارب الخمرک سؤری نجسدر الا مکر که
بزاقنی اوچ دفعه بلع ایلیه وطوداقلرنی اوچ دفعه مسح ایلیه یاخود غسل ایلیه اویله
اولنجه ادمینک سؤری طاهردر دیمک نیجه صحیح اولور بز جواب ویریزکه شا

متولد اولمغله بونده جنب وحایض وکافر داخل اولور ادمی اولدوغی ایچون حدیث شریف وارد اولمشدر ان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لقی حذیفة فمدیده لیصافحه فقبض یده فقال انی جنب فقال علیه السلام المؤمن لاینجس وروی عن عایشه رضی الله تعالی عنها شربت من اناء فی حال حیضها فوضع علیه السلام فمه علی موضع فمها وشرب وان رسول الله علیه السلام انزل وفد ثقیف فی المسجد حال بوکه ثقیفک اکثیسی مشرکین ایدیلر اکر مشرکین عین نجس اولیدی حضرت صلی الله علیه وسلم بویله ایلمزدی اکر بر سائل سؤال ایدوب قوله تعالی انما المشرکون نجس فلا تقربوا المسجد الحرام قول شریفی تعارضنی ایراد ایدرسه نجس ایله مراد عین نجس دکلدر انجق اعتقادده درجو جواب ویریلور نسخه

شارب الخمرک سؤری نجس اولمسی آدمینک مطلقا سؤری طاهر اولمسنه منافی اولماز
زیرا بونک معناسی عوارض متنجسه دن قطع نظر آدمینک سؤری طاهردر دیمکدر
بونده شبهه یوقدر بر کمسنه بول ایچسه اغزی نجاسته وضع ایلسه آندنصکره
صو ایچسه نجس اولور وسؤر الکلب والخنزیر وسباع البهایم نجس کلبک
وخنزیرک ویرتجی حیوانلرک سؤری نجسدر امام شافعی خلاف ایدوب انک
قاتنده قوردک ویارسلانک وارسلانک ودخی بونلره بکزرنه وار ایسه طاهردر
خنزیر وکلبدن غیری امام مالک قتنده سؤر کلب وخنزیر طاهردر زیرا کلب طوافیندندر
کدی کبی خنزیر ایسه نجسدر لکن لعابی صویه تأثیر ایلمز زیرا انک قاتنده تأثیر شرطدر
وسؤر الهرة والدجاجة المخلاة وسباع الطیر وسواکن البیوت کالحیة والفارة
مکروه هره نک ویبانده کزن طاوغک ویرتجی قوشک واولرده ساکن اولنلرک
یلان وفاره کبیلرک سؤرلری مکروهدر قیاس بوایدیکه سؤر هره نجس اوله زیرا
دخی سباعدر لکن حضرت علیه السلام انها لیست بنجسة انما هی من الطوافین علیکم
بیورمشلردر بو تقدیرجه نجاستی نفی ایدوب کراهتی باقی قلدی جامع الصغیر حسامیده
مذکوردرکه اکر هره بر فاره اکل ایدوب علی الفور صو ایچسه ابو حنیفه دن روایتدرکه
صو نجس اولور اکر بر ایکی ساعت مکث ایدوب بعده شرب ایدرسه نجس اولماز وابو
یوسفک دخی قولی بودر امام محمد درکه ایکی حالده دخی سؤری نجس اولور وامام ابو حنیفه
درکه بر ایکی ساعت مرورندنصکره لعابی ایله اغزینی غسل ایدر هره نک لعابی
خود طاهردر ومایع ایله ازالهٔ نجاست بزم قاتمزده جائزدر بوندن صکره صو ایچسه
اغزی طاهردر وابو یوسف درکه اکر نجاست صب ماء اولمینجه زائل اولمز سه
لکن بو مقوله موضع ضرورت ایچون ازالهٔ نجاست ایله حکم اولنور امام محمد درکه
ازالهٔ نجاست مایع ایله جائز دکلدر هره نک اغزی کما کان نجسدر دجاجه مخلات
دجاجهٔ محبوسه نک خلافنجه درماء طاهرک وجودی وار ایکن سؤر دجاجهٔ مخلات
ایله آبدست المق مکروهدر وکوجک اوغلانجقلر الدن صوقدوغی صو ایله آبدست
آلمق مکروهدر قیاس بودرکه سواکن بیوتدن یلان وعقرب وفاره وکلرک سؤری
نجس اوله زیرا بونلر دخی صویی لساندری ایله ایچرلر حال بوکه لحمی حرامدر متولد اولان
لعابلری رطبدر لکن استحسانا مکروهدر وکراهت ایکی نوعدر بری کراهیت تحریمیه
وبری کراهت تنزیهیه در بو ذکر اولنان کراهت تنزیهیه در زیرا حضرت علیه السلام
سؤر هره ایله آبدست المشلردر اکر حرام اولیدی حضرت علیه السلام سؤر هره
ایله آبدست آلمزدی آمدی مکروه کراهت تنزیهیه درکه احتی اوزره ماء طاهر وار
ایکن ابدست المق جائزدر حضرت رسول علیه السلامک سؤر هره ایله ابدست المسی
جوازنه تعلیم ایچوندر بو محلده بر سائلک سؤالی لازم کلدیکه حضرت رسول علیه السلام

الهرة سبع قول شريفنده سؤر هره نجس اولمق اقتضا ايدردی لكن معنا بويله دكلدر
هره من حيث الخلقة والصورة سبعدر زيرا حضرت عليه السلام بيان خلقت ايچون
بعث اولنمدی بلكه احكامی ايچون بعث اولنمشدر هره سبعدر من حيث الحكم وسباعك
حكمی چونكه لحمنك حرمتيدر وحضرت عليه السلامدن روايت اولنمشدر سباعدن
ذی ناب اولان حيوانك اكلندن نهی بيورمشلردر بو قوله دلالت ايدر كه سؤر هره
نجس اوله لكن الهرة ليست بنجسة انما هی من الطوافين عليكم حديث شريفی طهارت
سؤرنه دلالت ايدر بو تقديرجه ايكی حديث شريف تعارض ايلمكله شك واقع
اولوب سؤر هره مشكوك اولمق اقتضا ايدر سز چه طاهر مكروه در ديديكز جواب
ويريلور كه حضرت رسول عليه السلامك الهرة سبع قول شريفی نجاست لحم و
سؤرنی اقتضا ايلمز كه الهرة ليست بنجسة قول شريف ايله تعارض ايليه بو ذكر اولنان حكم
اولزمان اقتضا ايدر ديكه سبعك حكمی انجق حرمت لحمنه منحصر اوليدی بو حكم چه
بويله دكلدر بلكه سباعده اوچ حكم واردر اولكيسی نجاست سؤردر سباع بهايم كبی
ايكنجيسی كراهتيدر سباع طير كبی اوچنجيسی حرمت لحميدر بو حكم چه جميع سباعده متحققدر
امدی حضرت عليه السلام الهرة سبع قول شريفنده نجاست سؤر وحرمت لحمی
حيثيتيندن حكم سباعدن اولمق مراد اولمدی چه مراد كراهت سؤر جهتندن اولمش
اولور بو تقديرجه الهرة سبع حديث شريفی الهرة ليست بنجسة قول شريفنه معارض
اولماز وسؤر هره امام ابو يوسف قتنده مكروه دكلدر و بو قول شافعينكدر و بونی
ايكی حديث شريف ايله احتجاج ايدنمشدر بر كتاب صحيح امام محمدك ان النبی كان
يصغی لها الاناء وتشرب منه ثم يشرب عليه السلام ما بقی ثم يتوضأ منه قوليدر ابو
يوسف بو حديث شريفی روايت ايلدكده بويله دليل وار ايكن سؤر هره يه
مكروه در ديمك نيجه ممكندر ايكنجيسی حضرت عايشه رضی الله عنهادن روايت
اولنوب بر كون اونده بر چنق ايچنده هريسه اولوب كندوسی نماز قيلوركن هره
اولهريسه دن اكل ايدوب بعده جاريه لری موضع فم هره دن صاقنورلردی حضرت
عايشه رضی الله عنها موضع هره دن آلوب اكل ايدوب حضرت صلی الله عليه
وسلمدن ايشتدمكه الهرة ليست بنجسة انما هی من الطوافين عليكم بيورمشلردر
لكن لا تأكلن ديو جاريه لرينه خطاب بيورمشلردر بو روايات طهارتنه دلالت
ايدر امام ابو حنيفه وامام محمد بن عمردن يغسل الاناء من ولوغ الهرة حديث
نقل ايلمشلردر و ابو هريره دن خ الهرة سبع حديثنی روايت ايدوب
بونلر نجاستنه دلالت ايتمكين فقهاء ايكيسی بيننده اولان كراهتی اختيار ايلديلر
وسؤر الحمار والبغل مشكوك سؤر حمار وسؤر بغل مشكوكدر يعنی مشكوك فيه در
ومشكوك اولمسی اباحت وحرمتنده ادله نك تعارضی اولدوغيچون وصحابه نك

نك طهارت ونجاستنده اختلافلری اولدوغيچون واقعه نك خ تعارضی
ايچوندر وتعارض ادله بودر كه جابر رضه روايت ايلمشدر كه حضرت عليه السلامدن
ان توضأ بما افضلت الحمر ديو سؤال اولندقده نعم ديو جواب بيورمشلردر وانس
رضه دن روايتيدر حضرت عليه السلام خمر اهلينك لحومندن بزی نهی ايدوب
انها رجس بيورمشلردی بو روايت دلالت ايدر كه سؤری نجس اوله واقوال صحابه
نك تعارضی بودر كه ابن عمر سؤر الحمار نجس بيورمشلردر ابن عباس حضرتلری
الحمار يعلف التبن سؤر طاهر بيورمشدر ابو طاهر دباسی مشكوك اولمسنه
منكر اولوب حكم مشروعده شك اولورمی ديو انكار ايلمشدر امام محمد طهارتنه نص
ايراد ايدوب حضرت عليه السلام بيورمشدر كه اربع لو غمس فيه الثوب لم ينجس
وهی سؤر الحمار والماء المستعمل وبول ما يؤكل لحمه ولبن الاتان ودنلمشدر كه
سؤر حمار وبغل بطاهردر زيرا عرق ولبنی طاهردر سؤری خود بالطريق الاولی طاهردر
شك مطهر اولمسنده در نجس طهارتنده شك واقع اوله سؤر حمار ايله باشنه
مسح ايدن كمسنه يه واجب اولور كه صو بولدقده احتياطاً باشنی غسل ايليه ونهايه ده
مذكوردر كه سؤر حمار ايله آبدست آلان كمسنه ماء مطلق بولسه وضونك اعاده سی
واجب اولور يتوضأ ان لم يوجد غيره ويتيمم وايا قدم جاز وسؤر حمار وبغل ايله آبدست
آلنور اكر متوضی اندن غيری صو بولمز ايسه خ تيمم ايدر وهر قنغيسی تقديم ايدرسه
جائزدر ديلرسه اول آبدست آلور ديلرسه اول تيمم ايدر صكره آبدست آلور
قاضيخانده تصريح اولنمشدر كه ماء مشكوك بولان كمسنه من وجه واجد ومن وجه
فاقد ماء دربر كمسنه ماء مشكوك وار ايكن انجق تيمم ايله اكتفا ايلسه كانه اول كمسنه
اصل موجود ايكن خلقی ايله تطهير ايلمش اولور واكر ماء مشكوك ايله آبدست النجق
انك ايله اكتفا ايلسه كانه اول كمسنه مطهر اولميان شيئی استعمال ايلمش اولور امدی
يقيناً حدث مرتفع اولمق ايچون احتياطاً ايكيسنی جمع ايدر هر قنغيسنی تقديم ايدرسه
جائزدر اكر صو مطهر اولورسه تيمم لغو اولور كرك تقديم ايلسون كرك تأخير
ايلسون واكر صو مطهر اولمز ايسه وضو لغو اولوب تيمم حق اولور وعرق كل شيء
كسؤره هر شيئك عرقی سؤری كبيدر زيرا سؤر لحمدن حاصل اولان لعاب وعرق
مجموعدن متولد اولورلر اويله اولنجق هر بری صاحبينك حكمنی اخذ ايدر دنيلمسونكه سؤری
مشكوك عرقی طاهردر زيرا حمارك سؤرنك طهورينده اختلاف واردر لكن
عرقينك طهارتی خلاف قياس حديث شريف ايله ثابتدر زيرا حضرت عليه السلام
ثقل نبوت ايله حجازك شدت حرارتنده چبلاق حمار اوزرينه راكب اولمشدر
اويله حرارتده ارتكاب ركوب طاهريت عرقه دلالت ايدر عرقك طاهريتی فعل
رسول ايله ثابت اولنجق سؤره نك حكم اصل قياس اوزره باقی قالمش اولور

وان لم یوجد الا نبیذ التمر یتیمم ولا یتوضأ به عند ابی یوسف و به یفتی اگر صو بولنمیوب
الا نبیذ تمر بولنورسه اول کمسنه تیمم ایدر نبیذ تمر ایله آبدست آلمز ابو یوسف
قاتنده و فتوی دخی بونکله در وعند الامام یتوضأ به ابو حنیفه قتنده نبیذ تمر ایله
آبدست آلور تیمم ایلمز و ابو حنیفه نك دلیلی بودر که ابن عباس رضه روایت
ایلمشدر که ان النبی علیه السلام خطب ذات لیلة ثم قال لیقم معنا منهم لم یکن فی
قلبه مثقال ذرة من کبر فقام ابن مسعود و حمله رسول الله مع نفسه فقال عبد الله
بن مسعود فخرجنا من مکة وخط رسول الله حوله خطا وقال لی لا تخرج من هذا الخط فانك
ان خرجت منه ثم تلقنی الی یوم القیمة بیوردقدن صکره حضرت کیدوب جنلره دعوت
ایدر و آنلره قرآن شریفدن قرائت ایلدی حتی فجر طالع اولوب آبدست ایچون صو
وارمیدر دیو بکا خطاب ایلدی صو یوقدر لکن نبیذ تمر واردر دیو جواب ویردیکمده
التمرة طیبة و ماء طهور بیوروب و نبیذ تمر ایله آبدست آلوب صلوة فجری ادا ایلدی
و ابو یوسف قاتنده نبیذ تمر ایله آبدست آلنمز تیمم اولنور زیرا حدیث لیلة جن آیة تیمم
ایله منسوخ اولمشدر زیرا دعوت جن مکه ده اولمشدر آیة تیمم ایسه مدینه منوره ده
واقع اولمشدر وعند محمد یجمع بینهما امام محمد قتنده متوضی نبیذ تمر ایله ابدستی و تیممی
جمع ایدر زیرا حدیث لیلة جن قطعی الثبوت بلکه ثبوتنده تردد و نیجه کلام واردر زیرا بو
حدیثك مداری ابو زید در و بر روایتده ابو فزاره در اول ایسه نقله قتنده مجهولدر
و ابو عبیده بن عبد الله بن مسعوددن روایتدر که حضرت علیه السلام ایله لیلة جنده
باباك بیله می ایدی دیو کندودن سؤال اولندقده معا دکل ایدی خصوصا معا
اولمسنه فخر عظیم ایدر و عقبمزده مقید ایدی دیو جواب ویرمشدر و تسلیم اولنسونکه
ابن مسعود لیلة جنده معا اولسون لکن لیلة جن بر دفعه دکلدر بلکه بر قاج دفعه
اولمشدر بلنمزکه ابن مسعود اولدیغی کیجه نزول آیة تیممدن مقدم میدر یوخسه مؤخر
میدر تاریخنده جهالت واردر بو تقدیرجه نبیذ تمر ایله ابدست المق مشکوک اولور
امام محمد قتنده پس ادای احتیاطا ایکیسنی جمع ایلمك واجب اولور اما ابو حنیفه
درکه حدیث شریفك مداری ابو فزاره در اول ایسه صحابه دن اولوب مطعون دکلدر
و کتاب الصحیح صاحبی ابو فزاره نك اسمی راشد بن کیسان زاهد دیو تسطیر ایلمشدر
کمال دیانتی ایچون و بیع نبیذ طعنی ایجاب ایلمز اباحتنه ناسك اتفاقی واردر و ابو زید
دخی ائمه کبار تابعیندندر و ابن مسعودك لیلة جنده حضرت علیه السلام ایله معا
اولدیغنی محمد بن اسمعیل البخاری حضرتلری اول ایکی وجه اثبات ایلمشدر و بر
دلیل دخی بودر که مسعود حضرتلری کوفه ده لعب ایدردی بر قومی کوردکده ما رأیت
قوما اشبه منهم بالجن الذین رأیتهم لیلة الجن دیو جواب ایلدیکی لیلة مذکوره ده حضرت
علیه السلام ایله معا اولدیغی محقق اولور بو تقدیرجه نبیذ تمر ایله آبدست النور و تیمم او

٨ حضرت امام لیلة الجن حدیث شریفی ایله استدلال ایلدیکی

اولنماز و بر روایت اولنمشدر ابو حنیفه حضرتلری ابو یوسف رح قولنه رجوع ایدوب
تیمم اولنور نبیذ تمر ایله آبدست النماز بیورمشلردر و شافعی و مالك قولی دخی بودر
و فتوی دخی بونك اوزرینه در باب التیمم بو باب مسائل تیمم بیاننده در و بو بابك
تیممه اضافتی کتابك طهارته اضافتی کبیدر تیمم لغتده مطلق قصده درلر نتکم صحاحده
تممته و تیممته ای قصدته تسطیر اولنمشدر و حق سبحانه و تعالینك فتیمموا صعیدا
طیبا قول شریفی ای قصد الصعید الطیب دیمکدر صعید ایسه ترابدر و ثعلبی
صعید وجه ارض ایدوکنه ذاهب اولمشدر و شرعده ازالۂ حدث ایچون صعید
قصد در لکن کثرت استعمال ایله صعیدا اوزرینه ایکی ضربه نك بری ایله یوزین مسح
ایدر و ضربۂ اخری ایله الّذین درسکلریله معا مسح ایدر و تیممك ثبوتی کتاب و سنت
ایله در اما کتاب ایله اولان حق سبحانه و تعالینك فلم تجدوا ماء فتیمموا صعیدا طیبا
قول شریفیدر و بو آیت کریمه نك سبب نزولی غزوۂ مریسیع که غزوۂ مصطلق دخی
دیمشلردر اول غزادن رجوع اولندقده بر مجلس تقریبا اقرب بر مقدار استراحتدن صکره
نهضت بیوردقده حضرت عایشه رضی الله عنهادن بر قلاده دوشوب خیلی مسافه
مرور ندنصکره خاطر شریفلرینه خطور ایدوب حضرت علیه السلام قلاده دن خبر
ویردکلرنده ضایع اولان قلاده ایچون ادم تعیین بیوردقدنصکره بر صو سز یرده نزول
بیوردیلر حال انتظارده صباح اولوب ابدست ایچون صو بولنمدی حضرت ابا بکر
رضی الله عنه حضرت عایشه رضی الله عنهایه نوعا ضجرت کوستروب حضرت
علیه السلام و سائر مسلمینی بو مقوله صو سز یرده توقفه باعث اولدیلر دیو حدّدن
بیرون آزار ایلدی بو اثناده جناب کبریادن آیت تیمم نازل اولدی جمله سی تیمم ایدوب
نمازی ادا ایتدیلر اسید بن الحضیر عایشه رضه عنهانك چادرینه واروب ما اکثر برکتکم
یا آل ابی بکر حالا سنك سببك ایله بر امر نزول ایلدیکه مسلمینه فرح و رحمت اولدی
دیو وافر نوازش و خیر دعا ایلدی و کفایه ده ذکر اولنمشدر تیمم بر امته مشروع اولمیوب
انجق امت محمده مشروع اولدی و تیممك نیت ایله ثبوتی حضرت صلی الله علیه و سلمك
جعلت لی الارض مسجدا و ترابها طهورا اینما ادرکتنی الصلوة تیممت و صلیت
قول شریفیدر روینه حضرت رسول علیه السلامك التراب طهور المسلم و لو الی
عشر حجج ما لم یجد الماء قول دخی برهان قاطعدر تیمم المسافر و من هو خارج المصر بعده
میلا عن الماء مسافر و مصردن خارج اولان کمسنه تیمم ایدر صودن بر میل مقداری بعید
اولدوغیچون میلا لفظی مطلق ذکر اولنوب یمین و یسار و امام و خلف ذکر اولنمدی
هر قنغی جانبده اولورسه علی السویه در حسن بن زیاد رحمه الله دیمشدر که اگر صو
آماننده اولورسه ایکی میل اعتبار اولنور اگر یمین و یسار و خلفنده اولورسه
بر میل اعتبار اولنور زیرا ذهاب و ایاب ایله ایکی میل اعتبار اولنور امام محمددن

٧ میلدن مراد ثلث فرسخ اولان اکی بیک آدمدر ادم ایل بیکسنه بارتنه آدمیله درت بیک ادم اولور سی

روایت اولنمشدرکه صوایکی میل مقداری بعید اولدقده تیمم جائز اولور وکرخیدن
روایت اولنمشدرکه اکر صو غربده اولان کمسنه لرک صوتی استماع اولنورسه
اول صو قریبدر اکر صوت استماع اولنمزیسه بعیددر کذا فی النهایه وامام زفر
دیمشدرکه اکر صونک فوتی خوف اولنورسه تیمم جائزدر صو میلدن اقرب ایسه ده
اکر خوف اولنمزیسه تیمم جائز دکلدر اکر میلدن بعید ایسه ده زیرا تیممک مشروعیتی
صلوتی وقتنده ادا ایلمک ضرورتی ایچوندر بزم ایچون دلیل بودرکه تیممک اباحتی
صوی بولمیان کمسنه ایچوندر کرک فوت صلوتدن خوف ایلسون کرک ایلمسون
کورمزسنکه بر کمسنه نک صوایله کندو مابینی مسافۀ اقربیه اولسه اکا اجماعا عادم
ماء دینلمز واکر بعید اولورسه اجماعا عادم ماء دینلور بو اجلدن قریب ایله بعیدک
مابینی فصل ایدوب میل ایله قطع ایلدیلر وابو یوسفدن روایت اولنورکه اکر صو
بروجهله اولسه که متوضی صویه توجه ایدوب آبدست آلسه لکن قافله کیدوب
کوزدن غائب اولسه اول صو بعیددر اول کمسنه ایچون تیمم جائزدر وبو قول
حسندر کذا فی الذخیره میل ثلث فرسخدر وفرسخ طقوز بیک ذراعدن اون
ایکی بیک ذراعه دکندر ومیل درت بیک آدمدر وهر آدم بر بچق ذراعدر واول ذراع
یکرمی درت برمقدر کلمۀ شهادتک ح وفنک عددی مقداری ومصنفک
من هو خارج المصر قولی مسافردن غیرینک تیممی جائز دکلدر دیین کمسنه نک قولنی
رد ایچوندر وشرح طحاویده ذکر اولنمشدرکه مصرده تیمم جائز اولماز الا اوچ احوالده
جائز اولور مثلا صلوة جنازه حاضر اولسه ولی دن غیری کمسنه ابدست آلورسه
صلوة جنازه فوت اولمق خوفی اولورسه وبری ح صلوة عیدک خوفی ایچون
وبری هم جنب اغتسال ایدرسه صوقدن مرض خوفی اولورسه بونلرده تیمم
جائز اولور اولمرض خاف زیادته او طول برئه ویاخود اول مرض ایچون تیمم
ایدرکه زیاده اولمقدن خوف ایلیه ویاخود اول مرض کیج اوکلمق خوفی اولسه مثلا
بر کمسنه مصرده ساکن اولسه لکن چیچک وحصبه مرضی اولوب استعمال مادن خوف
ایلسه تیمم جائزدر اکر زیاده دن وطول برئدن خوف اولنمسه تیمم جائز دکلدر وفتاوای
ظهیریه ده منقولدرکه اکر مریض آبدست المغه بنفسه قادر اولمسه وابدسته معین کمسنه
اولسه تیمم جائزدرلکن معاونت ایدر کمسنه وار لکن اجرتسز معاونت ایلمسه ابوح
قاتنده اول کمسنه ایچون تیمم جائزدر کرکسه اجرت قلیل اولسون کرکسه کثیر اولسون
برابردر اما امامین دیدیلرکه اجرت ربع درهم اولورسه تیمم جائز دکلدر وینه دیدیلرکه
اکر مریض وضوء وتیممه قادر اولمسه ویاننده معین اولور کمسنه سی اولمسه انلر قاتنده
اول مریض نمازی قلمز وظهیریه ده مسطوردرکه وضوء وتیمم ایچون عذر اکر عباد طرفندن
کلورسه فرض طهارت ساقط اولماز زندانده حبس اولان کمسنه کبی اکر صو بولنمز

٥ ایلمک ایچون ذکر اولنمشدر زیرا شهر خلقی وسائر مقیمین جنازه وبیرام نمازینک فوتی خوفی ایچون وجنبه صووق خوفندن تیمم جائز اولدیغی بوکتابده مسطور اولدیغی کبی سائر کتب معتبره ده هم مصرحدر منه

بولنمزیسه تیمم ایله صلوتی ادا ایدوب خلاص اولدقدنصکره اعاده ایدر خلاصه
ده مذکوردرکه اکر مریضه استعمال ماضرر ویرمسه لکن بنفسه استعماله قادر اولمسه
اول کمسنه یه تیمم جائزدر اکر مریضک ابدست المسنه معین اولسه اکر معین اولان
ح کندونک منکوحه سی ویاخود اجنبی اولسه ابوحنیفه قاتنده اول کمسنه یه تیمم جائزدر
اما امامین قتنده جائز دکلدر اکر معین اولان مریضک مملوکی اولورسه ابوحنیفه
قولی اوزره بومسئله ده مشایخک اختلافی واردر ح ایله مملوک بینینده فرق بودرکه
منکوحه اولان قجه مریضه اولسه زوجک اوزرینه مریضه نک معاهده سی واجب
دکلدر اما عبد وجاریه ده واجبدر ذخیره ده مسطوردرکه آبدست وتیممه قادر اولمیان
کمسنه نک بر جاریه سی اولسه اول جاریه نک اوزرینه لازمدرکه مولاسنه آبدست
ایچون معین اوله زیرا معصیتدن خالی اولیجق مملوک مالکه اطاعتی واجبدر اما منکوحه سی
اولسه آبدست آلدرمق واجب دکلدر زیرا بو اعانت حقوق نکاحدن دکلدر لکن
اعانت ایدوب تبرع ایدرسه عبادت ایچون اعانت ایدوب مثاب اولور
وبر کمسنه نک عبدی مریضی اولسه مولاسی اوزرینه عبدی آبدست آلدرمق واجبدر اما
خاتونی مریضه اولسه ابدست آلدرمق زوج اوزرینه واجب دکلدر اولخوف عدو
اوسبع اوعطش اولفقد آلة ویاخود عدو خوفی ایچون ویاخود یرتجی حیوان خوفی
ایچون ویاخود عطش ایچون ویاخود فقد آلت ٧ ایچون تیمم ایدر ٨ واقع اولان خوف کرکسه
نفسنه وکرکسه مالنه وکرکسه شرعا فعلی حلال اولمیان شیء اوزرینه کراهت خوفی
اوله برابردر مثلا صو اوزرنده بر آلای فاسق کمسنه لر اوله اکر خاتون صویه وارسه
کندوی زنایه اکراهدن خوف ایلسه انک ایچون تیمم جائزدر وسبع ویلان وآتش و
حرامی وبونلره مشابه اولنلر عدویه ملحق اولور بو مقوله اعذار ایله تیمم ایدوب ادا صلوة
ایلمک جائزدر زیرا حق سبحانه وتعالینک ولا تلقوا بایدیکم الی التهلکة قول شریفی ایله
هلاکه القاء نفس حرامدر لکن عذر زائل اولدقده آبدست آلور وصلوتی اعاده ایدر
زیرا عذر عباد طرفندن کلمشدر اویله اولسه عباد طرفندن ممنوع اولدقده اول کمسنه یه
تیمم ایدوب نماز قلمق جائزدر لکن لایق اولان بودرکه صلوتی اعاده ایلیه زیرا شول
صنعکه عباد طرفندن کله وضونک فرضیتی سقوطنده مؤثر اولماز زنداندن حبس
اولان کمسنه کبی کذا فی الذخیره وعطش ده کندونفسنه ودابه سنه خوف اوله
دیمشدر زیرا حاضر اولان صو خوفی عبد وقضاء حاجت اصلیه ایچون معدومه ملحق
اولور فقد آلت دیدوکی قوغا وحبل وبونلره مشابه اولان نسنه دن عبارتدر بو تقدیرجه
قیونک صوبی عدمه ملحق اولور بما کان من جنس الارض مسافر وخارج مصر اولان
کمسنه شول شیء ایله تیمم ایدرکه اول شیء ارض جنسندن اوله وبجاه اولان باتیممه متعلقدر
کالتراب والرمل والنورة والجص والکحل والزرنیخ والحجر ولو بلا نقع خلافا لمحمد رحمه الله

٧ آلت دیدیکی قوغا واورغنه وسائر صونک اخراجی ممکن اولان نسنه لردر منه

٨ بوکا بلان واتش هم ملحق اولور یعنی انلرک خوفندن هم تیمم ایلمک جائزدر زیرا هلاکه القاء نفس حرامدر لقوله تعالی ولا تلقوا بایدیکم الی التهلکة منه

تراب وقوم ونوره وكرج وكحل وزرنيخ وحجر كبي اكر اول حجر غبارسز خي اولورسه
تيمم جائزدر امام محمد ایچون خلاف واردر انك قاتنده غبار شرطدر دنلمشدر او
طون وحشیشدر محترق اولوب كل اولان والتشدن دمرجيلر مطرقه سي ملايم اولان دمر
وسائر معادن كبي جنس ارضدن دكلدر بونلردن ماعداسي جنس ارضدن اولان
ايله ابوحنيفه وامام محمد قتنده تيمم ايلمك جائزدر وخصه ابويوسف رحمه الله
بالتراب والرمل ابويوسف تيمي تراب ورمله مخصوص ايلدي وابتداده تيمم رمل و
تراب ايله جائزدر غيري ايله دكل ديمش ايدي لكن صكره بو قولدن رجوع ايدوب
ولا يجوز تيمم الا بالتراب الخالص ديمشدر وشافعينك قولي خي بودر ياقوتدن وزبرجددن
ومرجان ايله تيمم جائزدر اما زاج ومرداسنج ايله جائز دكلدر كما في الخزانة وغيره وزاهدي ح
ونجيريدح رصاص ونحاس ايله تيمم جائزدر ابوحنيفه وامام محمد قتنده وخلاصه ح برارضك
اوزرينه صو دوكسه بر مقدار بالچق قلسه تيمم جائزدر اما خالص بالچق ايله تيممده اختلاف
اولنمشدر الا مكه برشئ صواوب قورومش اوله بالاجماع رماد ايله تيمم جائز دكلدر ومضمراتده
ابوالقاسم الصغار قتنده رماد ايله تيمم جائزدر خزانه ده رماد ايله تيمم جائز دكلدر الا مكه
حجردن اوله اول ایچه كرهيدر انك ايله جائزدر زيرا بعض بلاد تركستانده انلرك
اوطوني طاشدر وملح جبلي ايله تيمم جائز دكلدر اصح اوزره كما في المضمرات الجو ايله جائز
دكلدر كما في الخلاصه واكر طپراق آتشده يانسه وياخود طاش دوكلوانجه اولسه تيمم
جائزدر وفتوي خي بونك اوزرينه در وظهيريه ح تراب جنس ارضدن اولميان شئ ايله
مخلوط اولسه اعتبار غلبه يه در تيممك تراب ايله جوازي ابن عباس رضي الله عنه حق سبحانه
وتعالينك صعيدا طيبا قولني تراب طاهر ايله تغيير ايلمسيله در وقح حضرت عليه السلامك
جعلت لي الارض مسجدا وترابها طهورا قول شريفي ايله در اكر تطهير ترابه تخصيص اولنمش
اولسه حديث شريفده وترابها ذكر اولنميوب انجق وطهورا ذكر اولنوردي وتيممك
رمل ايله جوازي اهل باديه ايچون ورود ايدن حديث شريف ايله در اهل باديه دن بر
قاچ كمسنه حضرت صلى الله عليه وسلمه كلوب يا رسول الله بز رمالده ساكن اولورز برآي
بلكه ايكي آي اولور كه صو بولمازز حال بوكه قبيله مزده جنب وحايض ونفسا واردر حالمز
نيجه اولور ديدكلرنده حضرت عليه السلام عليكم بارضكم بيورمشدر اسم ارض بعض
اجزاسنه اطلاق طريقه سي اوزره اي يير ملكم ديمكدر وابوحنيفه وامام محمد جنس ارضدن
هرشيئك اوزرينه تيممي جائز كوروب حق سبحانه وتعالينك فتيمموا صعيدا طيبا قول
شريفي استدلال ايلمشلردر ووجه استدلال بودر كه تحقيقا صعيد وجه ارضك اسميدر
كرك تراب اولسون كرك غيري اولسون وصعيد فعيل الصاعد على وجه الارض وياخود
المصعود عليه معنالرينه اوله نتكم حضرت عليه السلامك يحشر العلماء في صعيد واحد كانها
سبكة فضة فيقول الله تعالى يا معشر العلماء اني لم اضع علمي فيكم الا لعلمي بكم اني لم اضع حكمتي

حكمتي وانا اريد ان اغفر لكم انطلقوا مغفورا لكم قول شريفي صعيد ارض كندوسي اولدغنه دلالت
ايدر وعلما اتفاق ايلديلر كه ترابدن غيري جنس ارضدن اولان تراب كبيدر مكان صلوة
اولمقدن وطهورا اولمقدن كذا في النهايه ويجوز بالنقع حال الاختيار حال اختيارده بلا ضرورة
غبار ساره ايله تيمم جائز اولور حتى بر كمسنه اثوابنك غباري ايله وياخود اودوني سپوردكده
طاهر اولان غبار ايله وياخود بغداي كيل ايله وياخود جو اريقله وياخود روزكار
اسوب غباري قالدردقده يوزينه وقوللرينه توز اصابت ايلسه اول كمسنه تيمم نيتي
ايله مسح ايلسه تيممي جائز اولور لابد مسح ایچون امرار يده لازمدر ايلمزسه تيممي جائز دكلدر
حال اختيارده بويله اولنجق عجزده بالطريق الاولى حتى حضرت عمر رضي الله عنه دن
روايت اولنديكه اصحاب ايله سفرده ايكن جابيه نام موضعده عظيم يغمور ياغدي حضرت
عمر رضي الله عنه امر ايلديكه يغمور يقلدين واويكلرين سلكوب غباري تيمم ايليه لر زيرا غبار
تراب رقيقدر ترابك خشيني ايله على كل حال تيمم جائزدر رقيقي ايله خي جائز ايدوكي
محققدر خلافا له ابويوسف ایچون خلاف واردر ابويوسف عدم جوازنه ذاهب
اولمشدر وشرطه العجز عن استعمال الماء حقيقة او حكما تيممك شرطي صويي استعمالدن
عجزدر كرك عجز حقيقة اولسون صويي بولمق كبي كرك صويه بولوب استعماله قادر
اولمامق كبي چونكه عجز شرط اولديه محيطدن نقل اولنوب صويه قدرت ايله دخول
مسجد ومس مصحف ایچون تيمم جائزدر دينلنك قولنك بطلاني ظاهر اولدي وطهارة
الصعيد تيممك شرطلرندن برى خي طپراغك طاهر ايدر زيرا حق سبحانه وتعالى صعيدا
طيبا بيورمشدر صعيد وجه ارضك اسميدر طيبا ديمك بو مقامده طاهر ديمكدر
والاستيعاب في الاصح تيممك شرطلرندن خي قول اصحده حتى بورنك
ايكي طرفنك اورته يرنده اولان محلي خي مسح ايليه زيرا وجهده اول محل داخلدر اسم وجه
بو جمله يه اطلاق اولنور بعضي مسح ايدوب بعضيني ترك ايدر ماسح وجه دنيلمز والذي
خي بويله جه در زيرا وضودن خلفدر وضوده استيعاب فرضدر امدي اصلده فرض
اولنجق خلفده خي فرضدر خلف شرايطنده اصله مخالف اولماز پس امدي فجس استيعاب
واجب اولسه معلوم اولديكه بر كمسنه قاشلرينك مابيني وياخود كوزلرينك مابيني
وياخود قاشلرينك التني وياخود كوزلرينك اوستني مسح ايلمسه تيممي جائز اولماز
وخي معلوم اولديكه نزع خاتم وتخليل اصابع لازم اولور ودنيلمشدر كه تحريك خاتم كفايت
ايدر اخراجي لازم دكلدر حسن بن زياد ابوحنيفه دن روايت ايدوب تيممده استيعاب
واجب دكلدر بلكه اكثري كل مقامنه قائم اولور زيرا ممسوحاتده استيعاب شرط
دكلدر خفده وراسده مسحك استيعاب شرط اولمدوغي كبي اما اصحابمزدن
حكايت اولنديغي اوزره مسح عذار شرطدر ناس چه بوندن غافللردر كذا في
الكفايه والتنية تيممده نيت خي شرطدر اما امام زفر خلاف ايدوب تيمم وضونك

خلفيدر خلف جه شرايط اصله مخالف اولماز اصلده جه نيت شرط دكل ايدى
خلفده دخى شرط اولماز اكر شرط اولسيجق خلف اصله مخالف اولمش اولور بزم ايچون دليل
بودركه تيمم وضويه قياس اولنمز زيرا صو كندو ذاتنده مطهردر كركه نيت بولنسون كركه بولنسون
صو طهارت عملنى ايدر اما تراب صونك خلافنجه دركه كندو نفسنده مطهر اولميوب بلكه
ملوثدر انك مطهر اولمسى نيت ايله در ❊ ولا بدّ من نية قربة مقصودة لا يصح بدون
الطهارت ❊ صحيح اولمينه قربة مقصودك نيتندن لازمدر قربة مقصوددن مراد اداسى
آخر تبعيت ايله اولميوب عبادة مقصوده اولاندر تيمم اصلنده اداء صلوة واباحتى
ايچوندر فتيمموا صعيدًا ايله مراد فتيمموا للصلوة ديمكدر حق سبحانه وتعالينك اذا قمتم الى
الصلوة فاغسلوا قرينه سيله زيرا فاغسلوا للصلوة ديمكدر چونكم بويله شرط اولنجق
خلفده دخى كذلك حاصل كلام نيت تيمم اداء صلوة ايچون اولمق كركدر ومبسوطينده
ابو يوسفدن روايت اولنمشدر كه نيت طهارت كفايت ايدر وتيممده اشتراط
نيتده بر قاچ مسئله بسط اولنمشدر مثلا بر محدثك كركه حدث اصغر كركه حدث
اكبر اولسون لا يقدر كه حدثنى ملاحظه ايدوب اول حدثى ازاله ايچون تيممه نيت ايله اكر
محدثده ايكى حدث اولورسه برى جنابت وبرى وضو ايجاب ايدن حدث
كبى لا يقدر كه ايكيسى ايچون نيت ايله اول نيت آخر ايچون واقع اولماز زيرا تيمم بر طهارت
اولماز برى ايچون واقع اولماز اما تيمم واحد ايله حدثك ازاله سنده معا نيت ايله
اول تيمم ايكى حدثدن طهارت اولور وبو قولى سراج هدايه ابو بكر الرازى والخصاصه نيت
نيت ايلمشدر انلر حدث ايله جنابت نيتى تميز ايلمشلردر اما صاحب هدايه بو قوله
اعتماد ايلمشدر ومصنف دخى ❊ ولا يشترط تعيين الحدث والجنابة هو الصحيح ❊ ديو
تصريح ايلمشدر وبر كمسنه اذان واقامت وقرائت قرآن ومس مصحف ايچون تيمم ايلسه
تيمم ايله اداء صلوة جائز دكلدر زيرا بونلر عبادة مقصوده دكلدر غيره تابعلردر اما جنازه
وسجدهٔ تلاوت ايچون تيمم ايلسه اداء مكتوبات جائز اولور زيرا بونلرك اداسى طهارتسز
جائز اولمين قربة مقصوده دندر ❊ فلم تيمم كافر للاسلام لا يجوز صلوته به ❊ اكر بر كافر اسلام
ايچون تيمم ايلسه مسلمان اولدقده اول تيمم ايله انك صلوتى جائز دكلدر زيرا كافر نيته اهل
دكلدر تيممده جه نيت شرطدر شرط بولنميجق مشروط بولنمز مصنف اسلام قيدى ايله
قيد ايلدى زيرا كافر صلوة ايچون تيمم ايلسه بالاتفاق جائز دكلدر خلافا لابى يوسف
ابو يوسف خلاف ايدوب دركه كافرك اسلامه نيتى قربة مقصوده يه نيتدر زيرا
اسلام قربة مقصوده در اويله اولسه اول تيمم ايله اداء صلوة جائزدر اما دخول مسجد و
مس مصحف تيممى بونكا مخالفدر زيرا دخول مسجد قربة مقصوده دكلدر ❊ ولا يشترط
تعيين الحدث او الجنابة هو الصحيح ❊ حدث وجنابت تعيين شرط قلنمدى صحيح اولان
اولان دخى بودر حتى جنابت وحدث ايچون تيممه نيت ايله ايكيسى ايچون بر تيمم

بر تيمم كفايت ايدر اكر برى ايچون نيت ايله انجق برى ايچون واقع اولوب حدث آخر
ايچون تيمم اقتضا ايدر مصنفك هو الصحيح قولى ابو بكر الرازى قولندن ط احترازدر ❊ وصفته
ان يضرب يديه على الصعيد ❊ تيممك صفتى اولدر كه تيمم ايدن كمسنه ايكى الينى صعيد
اوزرينه اورمقدر ❊ فينفضهما ثم تمسح بهما وجهه ❊ وايكى الينى سلكوب بعده ايكى الى ايله
يوزنى مسح ايلمكدر ونفض بر شيئى تحريك ايلمكدر اوزرنده اولان غبار وغيرى هر نه وار
ايسه دوشمك ايچون ❊ ثم يضربهما كذلك ❊ آندنصكره ينه ايكى الينى طپراغه ضرب
ايلمكدر ❊ ويمسح بكل كف ظاهر الذراع الاخرى وباطنها مع المرافق ❊ ودخى مسح ايتمكدر
هر كف ايله آخر قولنك ظاهر وباطنى درسكلريله بيله مصنفك تصويرندن غيرى
بر صفت دخى اولدر كه ذكر اولنمدى اوزره الايكى صعيده ضربدن صكره هر كون
كوچك برمقلرى طرفى ايله اولا آخر قولنك طشره طرفندن برمقلرى اوجندن
ابتدا ايدوب تا دير سكنه دك مسح ايليوب بعده كفك جانب سبابه سن قوندرو
قولنك ايچ طرفنه طرنقلرينه وارنجه مسح ايلمكدر وبر كمسنه الينى صعيده دكدكن الينى اقبال
ايتدوره ويا خود ادبار ايتدوره آندنصكره امام ابو يوسف قاتنده ايكى الين نقض
ايليه امام محمد قاتنده بر كره ايليه كذا فى المحيط والينى صعيده ضرب ايليوب مسح
ايلمزدن مقدم حدث واقع اولسه ضربه اعاده ايلمز كما فى المضمرات امام متيمم مريض
اولوب آخردن كمسنه تيمم ايتدرسه اوچ ضربه لازمدر برى يوزى وبرى صاغ الى وبرى
صول الى ايچون كما فى العمادى تيممده مسح مكرر ايلمك بالاجماع مكروهدر كما فى الكشيف
ومسحده استيعاب شرطدر بو قول ظاهر الروايةدر وصحيح دخى بودر حتى عضودن
شيء قليل ترك اولنسه جائز دكلدر كما فى شرح قاضيخان الجامع واكر بر شعره نك مسحى
ترك اولنسه كفايت ايلمز كما فى الخزانه اما بزم اصحابمزدن روايت اولنمز بعدن اقل
عضوك مسح اولنمسه تيمم جائز اولور ابو جعفر امام اعظم رحمه الله دن روايت ايدوب
اكثر اعضا مسح اولنسه كفايت ايدر ديمشدر بو روايت حفظ اولنمق كركدر وكثرت
بلوى ايچون ❊ ويستوى فيه الجنب والمحدث والحايض والنفساء ❊ صفت تيممده جنب ومحدث
وحايض ونفسا برابردر ❊ ويجوز قبل الوقت ❊ تيمم وقتدن مقدم جائز اولور زيرا تيمم
ايچون وارد اولان نصوصده وقتلرندن بر وقتى فصل اولنمامشدر وقت مطلقدر
مطلق جه اطلاقى اوزرينه جاريدر نتكم عام عمومى اوزرينه جارى اولديغى كبى اكر نص
وقت ايله تقييد ايلسه نصه مخالفت ايلمش اولوردى ودخى تيمم وضونك بدليدر ٧
وضوده جه قبل الوقت جائزدر اما شافعى دركه قبل الوقت تيمم جائز دكلدر زيرا
تيمم طهارت ضرورى اولوب صلوة ايچون مباح اولمشدر وحدث هنوز باقيدر
حدث دافعه دكلدر طهارت مستحاضه كبيدر زيرا تراب ملوثدر نيجه مطهر اولور
حدثى رفع ايدر ضرورت محقق اولدقده تيمم طهارت اعتبار اولنور خود ضرورت

ط احترازدر انك قاتنده حدث وجنابت ايچون اولا تيمم بو صفت اوزره اولوب بونلرك غيرى نيت ايله اولور هو جواب ايدر لفظى انك ايچون وهو الصحيح كتورمشدر صح سسه

٧ زيرا تراب خلف ضروريدر بزم قاتنده خلف مطلقدر اولوقتدن اولان الف لام مضاف اليهدن عوضدر قبل وقت الصلوة ديمكدر سسه

بو قدر بزم ایچون دلیل بودر که تیمم طهارت مطلقه در واستعمال مادن حال عجزدن
حدثی رافعدر وصعید رفع حدثده مادن بدلدر امدی بدل مبدل منه نک حکمنی اخذ ایدر
بولنمدقده وضونک حکمی خود مطلقا طهور در کذلک صعید دخی صودن بدلدر پس امدی
قبل الوقت تیمم صحیح اولور ویصلی به ما شاء من فرض ونفل کالوضوء تیمم واحد ایله
فرض ونفلدن ادا وقضا دیلدوکنی وقت واحدده ویا خود اوقات متعدده ده ایدر
مادامکه صو بولمیه ویا خود حدث واقع اولمیه زیرا بزم ائمه مز قتنده تیمم حدثی ازاله ایدیجی
طهارت مطلقه در آبدست کبی امام شافعی قاتنده طهارت ضروریدر هر فرض
ایچون تیمم اولنور زیرا تراب نفسده ملوثدر بویله اولدوغی اجلدن صو کورلدکده سنلق
عودت ایدر اما فرض واحدی ادا ایلدکدنصکره ضرورت منتفی اولور تکرار اعاده لازم
کلمز وقت آخره کلنجه در بر ضرورت دخی متجدد اولور وتیمم سابق خروج وقت ایله
مرتفع اولور ویجوز لخوف فوت صلوة جنازة او عید تیمم جائز اولور صلوة جنازه
وصلوة عید فوتنک خوفی ایچون مثلا شهرده صو موجود و تیممی صحیح دکل ایکن تیممی
صحیح اولور زیرا صلوة جنازه ایله صلوة عیدک خلفی یوقدر اما وقتیه نک خلفی
قضادر وجمعه نک خلفی ظهردر خلفی اولمیانده عجز متحقق اولمغین جائز اولور ابتداءً
یعنی جنازه وبیرام نمازینه ابتداء شروعده بلا خلاف تیمم جائز اولور وکذا بناءً بعد
شروعه متوضئا وسبق حدثه یعنی ابتداء شروعده تیمم جائز اولدوغی کبی ابدست ایله
صلوة جنازه وعیده شروعندنصکره حدث سبق ایدن کمسنه نک بنا ایچون دخی
عند الامام تیمم اولور ابدسته اشتغالده امین دکلدر که بر عارض ظهور ایلیه سلام
وتهنیئه عید کبی بونلره مشغول اولمغله فوت صلوة خوفی اولور خلافا لهما امامین ایچون
خلاف واردر انلر قاتنده بنا ایچون تیمم جائز دکلدر زیرا لاحق امامک فراغندن صکره اولنمش
قلمق جائزدر بو دخی جماعتده صلوة حکمنده فوت اولمق خوفی یوقدر اکر تیمم ایله شروع
ایدنه بنالی ابدست ایله اولسون یو ایجاب اولنه صلوته صویی بولمش کبی
اولوب نمازی فاسد اولوردی لا لخوف فوت جمعة او وقتیة جمعه نمازی ووقت
ووقت نمازی فوت اولمق خوفی ایچون تیمم جائز دکلدر زیرا جمعه فوت اولورسه
صلوة ظهر انک خلفیدر ووقت فوت اولورسه قضا انک خلفیدر بو تقدیرجه
خلفی اولدیکی ایچون تیمم جائز دکلدر ولا ینقضه ردت تیممی نقض ایلمز یعنی بر کمسنه مرتد
اوله وینه اسلامه کله تیممی منتقض اولماز انکله نمازی ادا ایدر اکر دینلورسه که
حق سبحانه وتعالینک ومن یکفر فقد حبط عمله قول شریفی دلالتیله ردت عملی حبط ایدر
وضوء وتیمم خود عملدندر نیجه باقی قالور جواب ویریلور که ردت ثواب عملی حبط ایدر
کورمزمیسنکه بر کمسنه ریا ایله آبدست آلسه انک ایله حدثی زائل اولور اکرچه ابدستنک
ثوابی اولماز نیجه که ینه حدثی زائل اولورینه بر اعتراض دخی وارد اولوب بر کمسنه نماز

اگر بینه تیمم ایدوب بنا ایدر
بالاتفاق اکر تیمم ایله
شروع صحیح

نمازقلمه آندنصکره مرتد اولسه صکره اول وقتده ینه اسلامه کلسه قلدوغی نمازی
اعاده ایدر ثوابی حبط اولوب عملی حبط اولدیغیچون ده نیچون نمازی اعاده ایدر ثوابی حبط
اولوب عملی حبط اولمدی ایسه بو تقدیرجه صلوة ووضوء بیننده فرق اولمامش اولور بوکا
جواب ویریلور که مرتد عبادت اولان شیئی حبط ایدر صلوة ایسه عبادت محضه در ثوابا و
عملا حبط اولوب اعادهسی لازم اولور اما وضوء طهارت مخصوصه در اباحت صلوة ایچون
شرط قلندی محض عبادت دکلدر لکن وضونیت ایله عبادت اولور ردت ایسه
وضونک عبادت اولمسنی حبط ایدر یوخسه طهارت اولمسنی حبط ایلمز بو تقدیرجه
وضوء وتیمم طهارتلری بو ایکیسی ایله اداء صلوة صحیح اولور اما امام زفردرکه ردت تیممی
باطل ایدر زیرا کفر عملی ابتداء وبقاء منافیدر وردت ارتداددن اسمدر بل ناقض
الوضوء بلکه وضویی ناقض اولان تیممی دخی ناقض اولور زیرا تیمم وضونک خلفیدر
بو تقدیرجه وضونک حکمنی ایدر والقدرة علی ماءٍ کافٍ لطهارته دخی متیممک طهارتنه
کافی اوله جق صویه قدرة ناقض تیممدر بو محلده ناقض وضویه قدرت ایله حدث
سابقک ظهوریدر قدرت حقیقتده دخی ناقض دکلدر زیرا بو محلده ناقض حقیقة و
حکما نجسک خروجی دکلدر انجق ترابک طهوریدر طهوریتی صو قاتنده منتهی اولمقدر
چونکه طهوریت منتهی اولدی حدث سابق دخی عودت ایلدی وصویه قدرت حاجت
اصلیه سنده فضله اولمق شرطدر اکر دینلورسه لفظ ما نکره در الله تعالینک فلم
تجدوا ماءً قول شریفی سیاق نفیده واقع اولدی صونک قلیل وکثیرینه شامل در انکا دینلورکه
بوندن مراد ما تحل به الصلوة در کورمزمیسنکه ما نجس وار ایکن تیمم بوزلماز حال بوکه نکره
مذکوره ما نجسی دخی متناول اولمشدر لکن حال موقوفدر ما کافی اوزرینه وعلی استعماله
واول مانک استعمالنه قادر اولمق ناقض تیممدر فلو وجدت وهو فی الصلوة پس
اکر ما کافی یه قدرت بولسه حال بوکه اول متیمم صلوتده اوله بطلت صلوته اول
متیممک صلوتی باطل اولور کرک مسافر اولسون کرک مقیم اولسون ابو حنیفه قاتنده
مطلق اول کمسنه نک صلوتی باطل اولور اما امام شافعی قتنده مطلقا باطل اولمز
حرمت صلوتی بطلانده مانعدر زیرا اول کمسنه صویی استعمالدن حکما عاجزدر بز
دیرزکه متیمم حقیقت مایه قادر اولوب صلوتی باطل اولدی زیرا اول صلوة ایچون
حرمت باقی قالمدی شرط فوت اولدوغیچون شرط دیدیکمز طهارتدر لان ان حصلت
بعدها بالاتفاق صلوتی باطل اولماز نمازی ادادن صکره اول قدرت حاصل اولورسه
بو مسئله اتفاقیدر واکر متیمم صلوته شروعندن اول صویه قدرة حاصل اولورسه
بالاتفاق تیمم باطل اولور ولو نسیه المسافر فی رحله وصلّی بالتیمم لا یعید ما دام فی الوقت
ابو یوسف دیدیکه اعاده ایدر مادامکه وقتنده در لو نسیه المسافر لفظی شول خلافه
اشارتدرکه اکر مسافر صویی دخلنده کندوسی وضع ایلسه ویا خود کندو امری ایله وضع

اولنه ویاخود کندو امر سنز وضع اولنه لکن وضع اولندوغی بلسه ائمه بیننده خلاف
بونلرده در زیرا بونلرده کندونك علمی لاحق اولمش اولدر اما غیری کمسنه وضع ایله و
اول کمسنه وضع اولنان صویی بلمسه تیمم ایدوب ادا صلوة ایلمك جائزدر بالاتفاق
واکر کندوسی وضع ایدوب لکن صو قالمدی دیو جزم ایدوب تیمم ایله صویچه وضع ایلدوکی
کبی برنده اولسه بالاجماع صلوتنی اعاده ایدر ابو یوسف احتجاج ایدوب دیرکه حق سبحانه
وتعالی تیممی مشروع قلدی وصو بولندیغی حالده بونسیان ایدن کمسنه صویی بولمش
کبیدر بو تقدیرجه تیمم جائز دکلدر زیرا نسیانك ذکرك ضدیدر بوخسه وجودك ضدی
دکلدر ابو حنیفه وامام محمد احتجاج حق سبحانه وتعالینك فلم تجدوا ماءً قول شریفنده مراد
صونك استعماله قدرتدر بوخسه حقیقة انعدام ماء دکلدر اکر بویله اولسه اشداء
مرض خوفی ایچون نیچون تیمم جائز اولوردی ونسیان استعمال مادن عجزده مریض کبیدر
مشارکت حکمده مشارکتی مستلزمدر ویستحب لراجی الماء تأخیر الصلوة الی آخر
الوقت صویی رجا ایدن کمسنه ایچون آخر وقتنه دکین صلوتی تأخیر ایلمك مستحب
اولور تأخیردن مراد اول صلوتی اکمل طهارت ایله ادا اولسون ایچوندر بوخسه
علی طریق الوجوب تأخیر دکلدر زیرا عدم ماء حقیقة ثابتدر وشك ایله آنك حکمی
زائل اولماز حتی بر کمسنه اول وقتنده ادا ایلسه جائزدر بعده صو بولسه ووقت
باقی اولسه صلوتی اعاده ایلمز ویجب طلبه ان ظن قربه قدر غلوة صویه طالب اولان
کمسنه یه صویی طلب ایلمك واجب اولور اکر غلوه مقداری یقین اولدوغین ظن
ایدرسه وغلوه اوق آتمی مقداری یردر وبعضیلر اوچیوز ذراعدر دردیوز ذراعه
دکین دیمشلر والا فلا اکر صونك قربی ظن اولنمازسه صونك طلبی واجب اولماز
ویجب شراء الماء ان کان له ثمنه ویباع بثمن المثل صویه طالب اولان کمسنه یه صویی
اشترا ایلمك واجب اولور اکر اول طالبك ثمنی وارسه وثمن مثلی ایله بیع اولنور
والا فلا اکر ثمنی یوقسه ویاخود ثمنی وار لکن ثمن مثلی ایله بیع اولنمسه اول کمسنه ایچون
اشتراء ماء واجب اولماز غنی نح اولورسه تیمم ایدوب صلوتی ادا ایدر وان کان مع
رفیقه ماء طلبه قبل ان یتیمم اکر صویه طالب اولان کمسنه نك رفیقنده صو اولسه اول
صویی تیمم ایلمزدن مقدم رفیقندن طلب ایلیه فان منعه تیمم اکر اول رفیقی طالب
مادن صویی منع ایدرسه اول کمسنه تیمم ایدر عجز متحقق اولدوغیچون واکر بعد المنع نمازی
ادا ایدوب صکره رفیقی صویی ویرسه تیممی منتقض اولور لکن ادا ایلدوکی صلوتی اعاده
لازم اولماز وان تیمم قبل الطلب او الجنب فی المصر لخوف البرد جاز واکر قبل الطلب
تیمم ایلسه ویاخود مصرده جنب صووق خوفی ایچون تیمم ایلسه جائزدر ابو حنیفه قتنده
خلافا لهما امامین خلاف ایدوب ایکی مسئله ده جائز دکلدر دیدیلر ولا یجمع بین
الوضوء والتیمم متوضی اولان کمسنه آبدست ایله تیممی جمع ایلمز اصل ایله بدلی جمع ایلمك

اکر ثمن مثلی ایله بیع اولنمیوب
زیاده طلب اولنورسه
ویاخود ثمنی یوغیسه
نسخه

ایلمك لازم کلور اول ایسه باطلدر زیرا تیمم اصلدن بدلدر واصلی اکمالدر اما ستور
حمار ایله تیمم جمع اولور آندن غرض بریسی ایله ادا ایلمکدر یوخسه ایکیسی ایله دکلدر زیرا
مکان شك اولمغین جمع اولنمشدر فان کان اکثر الاعضاء جریحا تیمم اکر تیمم اولان کمسنه
نك اکثر اعضاسی جریح اولسه تیمم ایدر بونده جنب ومحدث برابردر والا غسل الصحیح
ومسح علی الجریح واکر اکثر اعضاسی جریح اولمیوب بلکه مساوی اولورسه ویاخود اکثری
صحیح اولوب اقلی جریح اولورسه صحیح اولان یری غسل ایدر وجراحات اولانك اوزرینه
مسح ایدر تیمم ایلمز جنب نح بویلهدر اما اکثر بدنی مجروح اولورسه تیمم ایدر مسئله اختلافیه در
بعضیلر تیمم ایلمسنه ذاهب اولدیلر وبعضیلر صحیح غسل اولنور جریح مسح اولنور دیدیلر
اکر ضرر ویرمزسه اکر ضرر ویرسه تیمم ایدر **باب المسح علی الخفین** بو باب خفین
اوزرینه مسحك بیاننده در مصنف رحمه الله مسحی تیممدن صکره ایراد ایلدی زیرا تیمم کل
دن خلفدر مسح ایسه بعضی دن خلفدر وآندن ماعدا تیمم کتاب وسنت ایله ثابتدر
ومسح ایسه انجق سنت ایله ثابتدر وتیمم مزیل حدث اصغر واکبردر مسح ایسه مزیل حدث
حدث اصغردر من کل الوجوه تیمم مسحدن تقدیمه اولیدر یجوز بالسنة خفین اوزرینه
مسح جائز اولور سنت ایله زیرا مسح حقنده حضرت علیه السلامك فعلاً وقولاً روایت
کثیره در حضرت ابوبکر وعمر وصحابه رضوان الله علیهم اجمعین چوق کمسنه خفین اوزرینه
مسح روایت ایلمشلردر حضرت عمر وعلی رضی الله عنهما وصحابه دن برجماعت روایت
ایلمشلردر که حضرت علیه السلامك مقیم اولان کمسنه بر کون وبر کیجه ومسافر اولان اوچ
کون اوچ کیجه مسح ایدر بیورمشلردر ومغیره بن شعبه رضه دیمشدر که حضرت علیه السلام
ایله سفرده اولوب وسعادتله آبدست آلدقده آبدست صوینی بن دوکر کوردم حال
بوکه حضرت علیه السلام اوزرنده یکلری تنك برجبه شامیه وار ایدی مبارك اللرینی
اخراج ایدوب وخفینی اوزرینه مسح ایلدی وبن کندولره یا رسول الله مبارك آیقلرکزی
غسل ایلملی اونتدوکز دیدوکمده بهذا امرنی ربی بیورمشلردر وصفوان بن عسال
رضه روایت حضرت علیه السلام سفرده مسافر اولدوغمز حالده خفافمزی اخراج
ایلممکی امر ایدرلردی اما جنابت حالنده اخراجی امر ایدرلردی وحسن بصری روایت
ایلمشدر که اصحاب رسول الله علیه السلام یتمش کمسنه یه ایرشدم جملهسی خفین اوزرینه
مسح جائز کورورلردی ابتدا مسح جائز کورمینلردن بری ابن عباس رضه وعایشه رضی
الله عنهادر لکن صکره بو قولدن رجوع ایدوب مسحه متعلق نیچه احادیث شریفه نقل
ایلمشدر امام اعظم حضرتلری ما قلت بالمسح حتی جاءنی فیه مثل ضوء النهار دیو
بیورمشلردر امام کرخی اخاف الکفر علی من لم یر المسح علی الخفین دیو ذکر ایلمشدر وشیخ
الاسلام دیمشدر که شول کمسنه نك مبتدع وضال اولمسنه دلیل بودر که خفین اوزرینه
مسح جائز کورمیه وقتاده حضرتلری کوفهیه داخل اولدقده ابو حنیفه حضرتلرینه صبی اولوب

اکر اکثر بدنی مجروح دکل
ایسه صحیحی غسل وجریحی
مسح ایدر نسخه

كندويه بولشدر فقال قتاده من اين انت قال من الكوفة فقال انت منهم القوم
الذين اتخذوا دينهم شيعا قالا ولكنه افضل الشيخين واحب الختنين وادى الصلوة
خلف كل بر وفاجر ولا اكفر احدا بذنوب ولا اخرج احدا منهم الاسلام الا من الوجه الذى
دخل فيه وادى المسح على الخفين فقال له قتاده اصبت بو قدر مقدماتدن مقصود
مسح على الخفين جائز كورمكك استدلال البدر وصاحب نهايه ديمشدر كه بر كمسنه
مسح على الخفين جائز كورسه لكن مسح اتمسوب دائما يا غنى يا يقه فاجور اولور
من كل حدث موجبه الوضوء لا لمن وجب عليه الغسل مسح على الخفين سنت ايله جائز
اولمسى حدثدندر كه اول حدثك موجبى وضو اوله اما اوزرينه غسل واجب اولان كمسنه
ايچون مسح على الخفين سنت ايله جائز اولماز زيرا جنابت عادتا متكرر اولماز بو تقديرجه
نزع خفينده حرج اولماز ان كانا ملبوسين على طهر تام وقت الحدث حدثدن اول طهر
تام اوزرينه اول ايكى خف كيمش اولورسه مسح ايلمك جائز اولور وقت الحدث ديمك
قبل ديمك اى قبل وقت الحدث ديمكدر يوما وليلة للمقيم وثلثة ايام ولياليها للمسافر
مسح على الخفين بر كون بر كيجه جائز اولور مقيم ايچون واوچ كون اوچ كيجه مسح ايلمك جائز اولور
مسافر ايچون وامام مالكدن ايكى روايت واردر برى مقيم اصلا مسح ايلمز ومسافر
مؤبدا مسح ايدر وبر روايتده مقيم مسافر كبيدر مؤبد مسح ايدر مقيم ايچون
اولان احتياجى ضروريدر ومقيمده اول ضرورت يوقدر مسافر ايچون حديث عمار بن
ياسر ايله احتجاج ايدنمشدر فقال اذا كنت فى سفر فلمسح انه قال قلت يا رسول
الله امسح على الخفين يوما قال نعم فقلت يومين قال نعم حتى انهيت الى سبعة
ايام فقال اذا كنت فى سفر نامسح ما بدا لك ثانيه سعيد بن ابى وقاص
وجرير بن عبد الله وصحابه دن بر جماعت روايتندن احتجاج ايدنمشدر ان
المسح على الخفين غير موقت وبزم ايچون دليل اولان حضرت صلى الله عليه وسلمك
يمسح المقيم يوما وليلة والمسافر ثلثة ايام ولياليها قول شريفيدر من وقت
الحدث حدث وقتندن مقيم ايچون بر كون بر كيجه ومسافر ايچون اوچ كون اوچ
كيجه در وفرضه قدر ثلث اصابع من اليد على الاعلى مسحك فرضى الك
بر مقدارندن اوچ برمق مقداريدر خفينك ظاهرى اوزرينه حضرت على رضى الله
عنه دن روايت اولندىكه اكر مسح رأيله اولسه باطنه مسح اولى ايدى لكن كوردمكه
حضرت رسول الله عليه الصلوة والسلام ظاهر خف اوزرينه مسح ايدردى اكر بر
كمسنه ديرسه كه فرض دليلى قطعى ايله اثبات اولاندر كه جاحدى كافر اولور مسح
ايسه تجوز بالسنة قيديله مقيددر بونى قطعى افاده ايتموب انجق علم اطمانيتى
افاده ايدر ومسح على الخفين انكار ايدن كافر اولماز انجق مبتدع اولور مسح على
الخفين فرضدر ديمك نيجه صحيح اولور انكا جواب ويريلور كه فرض ايكى نوع اولوب

اولوب برى فرض اعتقاديكه دليل قطعى ايله ثابت اولور جاحدى كافر اولور برى فرض
عمليكه كندونك فوتى ايله آخرك جوازى فوت ايله اولور اوله فرضده ديلمشدر
ايدى بو فرض اول قبيلدندر وسنته ان يبدأ من اصابع الرجل ويمد الى الساق مسحك
سنتى ايانغك برمقلرندن ابتدا ايدوب ساقه وارنجه چكمكدر زيرا حضرت عليه السلام
بويله ايلمشدر بر كمسنه اينجكدن باشليوب برمقلرينه وارنجه مسح ايليه مقصود حاصل
اولور لكن سنته مخالف ايلمش اولور مفرجا اصابعه خطوطا ظاهرة على الخف برمقلرنى آچيجى اولوب
خط ايديجى اولديغى حالده بركز اصابع رجلدن ساقه وارنجه مد ايلمكدر ويمنعه الخرق
الكبير خرق كبير مسحى منع ايدر وهو ما يبدو منه قدر ثلث اصابع الرجل اصغرها خرق
كبير شول شيدر كه خفدن ايانغك كوچك برمغندن اوچ برمق مقدارى ظاهر اوله اصغر
قيدى احتياط ايچوندر اصابع رجل ديدى زيرا قدمك اصلى بر مقدار بلا كف ايانغك
برمقلرنى بر كمسنه قطع ايلسه ديت واجب اولور اوچ برمق ايسه اكثريدر اكثرده
حكم كل واردر اوچ برمغك ظاهر اولمسى حكما كلك ظاهر اولمسى اولدر ويجمع فى
خف لا فى خفين بر خفده اولان خرق جمع اولنور ايكى خفده اولان دكل يعنى خفده اوچ
برمق مقدارى وارسه جمع اولنور يوخسه بر برمق مقدارى بر نده اولورسه جمع
اولماز بخلاف النجاسة نجاست بونك خلافنجه در زيرا نجاست ايكى خفده اولان جمع
اولنور حتى بر خفده بر درهم وخف اخرده نصف درهم واقع اولسه جواز صلوته مانع
مانع اولور والانكشاف انكشافده خرق جمع اولنور اكر عورتك فرجندن بر
مقدار وظهرندن بر مقدار وقارنندن بر مقدار واويلوقلرندن بر مقدار اچلسه جمع
اولنور وصلوتى منع ايدر رجلده عورت اطلاقى اولدوغى موضعده اچلسه
ينه بويلجه در وينقضه ناقض الوضوء ناقض وضو مسحى نقض ايدر ونزع الخف
اياقدن خفك چقمسى ناقض مسحدر زيرا خف ايله استتار قدم سرايت حدثه
مانع ايدى عند النزع حدث سابق ظهور ايدوب اول نزعه نقض مضاف اولور
زيرا مسح خفين موقتدر ودخى خفينك برينه ويا خود ايكيسنه خارجدن نسنه
داخل اولوب اكثر قدمى اصلنه مسح نقض ايدر حتى خفينك برينه صو داخل اولوب
اكثر قدمى اصلينه ينه مسح نقض ايدر زيرا مسح ايله غسل حالت واحده ده جمع اولنمش
اولورسه جائز دكلدر ومضى المدة مدتك چقمسى ناقض مسحدر ان لم يخف
تلف رجليه من البرد اكر صوقدن اياقلرينك تلف خوفى ايلمزسه مسافرك مدت
مسحى چقمش لكن اكر خفينى اخراج ايدرسه صوقدن اياقلرينك آفت خوفى اولسه اولنمامش
مدت چقدقدنصكره خفى اخراج اتمدين مسح ايدر صاحب تسهيل ديمشدر كه جبايره مسح
اولندوغى كبى استيعاب طريقى اوزره باشدن باشه خفين مسح اولنه يعنى خفينك
فوق تحتى كعبينه دكين مسح اولنمق كركدر وچيلاق اياق غسل اولندوغى مقدارى موضعى

استيعاب طريقي اوزره مسح ايليه فلو نزع او مضت المدة وهو متوضئ غسل رجليه فقط اكر خفيني اخراج ايله ياخود مدت كچه حال بوكه كندوسي آبدستلو اوله انجق ايكي اياغني غسل ايدر اعادهٔ وضوء لازم دكلدر شافعي در اعادهٔ وضوء لازمدر زيرا طهارت رجلين نزعله ومضي مدت ايله منتقض اولدر انتقاض طهارت تجزي قبول ايلمز اول تقديرجه حدث ايله اولا كبي شافعيه جواب ويريلور كه حدث ديدوكمز شي نجسك خروجي ايچون اسمدر نزع خفين ومضي مدت خود نجسدن دكلدر حدث جه قبل النزع ومضي المدة آنقدره خاصته سرايت ايلمش ايدي سائر اعضاء غسل بولنمغين ثانيا لازم اولماز بو شول كمسنه نك ابدستنه بكزركه اياغني يايقامدي اول كمسنه نك اوزرينه واجب اولان آنجق ايكي اياغني يايقمقدر انجق موالات بولنمامش اولدي موالات ايسه بزم قاتمزده شرط دكلدر وبر دليلمز دخي ابن عمردن روايت اولنديكه حضرت عليه السلام غزاده ابدستلي وار ايكن خفيني نزع ايدوب مبارك اياقلرين غسل ايدردي اعادهٔ وضوء ايلمزدي وآندن غيري اصحابدن چوق كمسنه روايت ايلمشلردر وخروج اكثر القدم الى الساق في الخف نزع اياغك اكثري خفك ساقنه وارنجه چقمسي نزعدر اكثر ايچون حكم كل ويرلدوكي اجلدن نزع اعتبار اولنوب ابو حنيفه قتنده اوكچه نك اكثري خفك اوكچه سندن خروج ايله مسح منتقض اولور امام محمد دركه اوزرينه مسح ايلمك جائز اولهجق مقدار خفدن باقي قالورسه منتقض اولماز واكثر مشايخ خر بونك اوزرينه در زيرا ساق محل مسح دكلدر امدي محل مسح اولميان يره قدمك خروجي ناقض اولدي ولو مسح مقيم فسافر قبل يوم وليلة تمم مدة السفر اكر مقيم مسح ايله بعده بر كون بر كيجه تمامندن مقدم مسافر اولسه مدت سفرك مسحني تمام ايليه زيرا مسحده حكم وقته متعلقدر اوقاتده ايسه آخر وقت اعتبار اولنور بو وجهله وقتنده مسافر بولندي حكم آخر وقته تعلق ايدر ولو مسح مسافر فاقام لتمام يوم وليلة نزع اكر مسافر مسح ايله بر كون بر كيجه تمام اولدقده خفيني نزع ايدر زيرا سفره رخصت سفرسز باقي اولماز والا اتمها اكر بر كون بر كيجه تمام اولمامش ايسه يوم وليلي تمام ايلر زيرا مقيم كيبه حكمني تمام ايدر والمعذور ان لبس على الانقطاع فكالصحيح اكر معذور خفيني عذردن انقطاع اوزره كيسه صحيح كبيدر والا اكر انقطاع اوزره كيمش ايسه مسح في الوقت اول وقت ايچنده مسح ايدر مثلا وقت ظهرده آبدست الوب عذري غير منقطع ايكن كيسه واول وقت ايچنده اول عذردن غيري ابدستك نقض ايجاب ايدر نسنه ظهور ايلمسه اول وقت ايچنده مسح ايدر لا بعد خروجه اول وقتك خروجندن صكره مسح ايلمز ويجوز المسح على الجرموق فوق الخف فوق الخف اولان جرموق اوزرينه مسح جائز اولور جرموق شول شيدر كه خفي نجاست وچامردن صيانت ايچون كيلور ان لبس قبل الحدث اكر اول جرموقي حدثدن اول كيمش ايسه يعني

يعني خفي كيدوكي آبدست ايله كيمش ايسه اما امام شافعي خلاف ايدوب جرموق اوزرينه مسح جائز دكلدر زيرا خف رجلدن بدلدر جرموق ايسه خفدن بدلدر بدل رأي وعقلله بدل اولماز زيرا بزم دليلمز اولدركه حضرت عمر رضي الله عنه دن روايت اولندي قال عمر رضي الله عنه رأيت رسول الله عليه الصلوة والسلام مسح على الجرموق ودخي دليل عقلي اولدركه جرموق رجلدن بدلدر يوخسه خفدن بدل دكلدر التتق خف بوقدر وعلى الجورب مجلدا او منعلا مجلدا اولان جورب اوزرينه دخي مسح جائز اولور مجلد اشه درلركه خف كبي التي واوستي دري ايله قبلنمش اوله منعلا تشديد وتشديدسز روايت اولنمشدر وكذا على الثخنين جورب مجلد ومنعل اوزرينه جائز اولديغي كبي قالك ويك اولان جورب اوزرينه دخي مسح جائزدر يكلكي وقالكلغي شويله اولا كه ساقه باغلمدين طوره في الاصح عن الامام قول اصحده ابو حنيفه دن جوازنه بر قول اولوب وهو قولهما اول اصح اولان قول امامين قوليدر فتوى دخي بونك اوزرينه در زيرا ابتدا امام اعظم ثخنين اوزرينه مسحي تجويز ايلمزدي وناسي منع ايدردي صكره مرضي حالنده كندوسي مسح ايدردي فقال لعواده فعلت ماكنت امنع الناس بو قوله دلالت ايدركه اولكي قولندن امامين قولنه رجوع ايلمشدر لا على عمامة عمامه اوزرينه مسح جائز دكلدر احمد بن حنبل واوزاعي خلاف ايدوب عمامه اوزرينه مسح جائز كورمشلردر حضرت عليه السلام عمامه وخفيني اوزرينه مسح ايلمشدر ديرلركه مسح على الخف رخصة دفع حرج ايچون ثابت اولمشدر نزع عمامه ده حرج يوقدر بو حديثله تمسك ضعيفدر خصوصا الله تعالينك وامسحوا برؤسكم قول شريفي رأسدن غيرينك جوازيني اقتضا ايدر خبر واحد ايله عمل ايلمك زياده على الكتاب لازم كلور بو ايسه نسخدر جائز دكلدر عمامه بكسر العيندر وقلنسوة وبرقع اوزرينه جائز اولماز قلنسوه قافك فتحيدر وبرقع ضم قاف ايله خماركه عورتلرك باشي اورتوسيدر وقفازين الدون اوزرينه دخي مسح جائز دكلدر كركه صوق ايچون اولسون كركه طوفان ايچون اولسون ويجوز المسح على الجبيرة جبيره اوزرينه مسح جائزدر وجبيره جبايرك واحديدر اغاج پارچه لريدركه انكله صنان كمكلري باغلرلر ابن ماجه ودارقطني روايت ايدوب انه قال انكسرت احدى زندي فسألت النبي عليه السلام فامرني ان امسح على الجباير بيورمشلردر وخرقة القرحة ونحوها جرح اوزرينه وموضع فصد وياقي كبي شيشلرك اوزرينه بغلنان خرقه اوزرينه دخي مسح جائز اولور وان شدها بلا وضوء اكر اول خرقه آبدستسز دخي باغلمش ايسه جائز اولور زيرا حضرت عليه السلام اشلدي وحضرت علي يه امر ايلدي ان النبي عليه السلام فعل وامر عليا به حين كسر زنده يوم احد وقيل يوم خيبر فانه كان حامل راية رسول الله عليه السلام فكسر زنده وسقط اللواء من يده فقال عليه السلام اجعلوها في يساره فانه صاحب لوائي في الدنيا والاخرة فقال ما اصنع بالجباير فقال عليه السلام امسح عليها من غير فصل زند زانك فتحي ونونك سكونيله بلك ديمكدر صاحب نهايه تتمه

رخصت مشقت سفر ايچون ايدر اول ايسه باقي قالمدي نسخه

قناوا سنده مسح على الجبائر مسح خفیه اوچ حکمده مخالف اولمشدر دربری جبیره اوزرینه
بلا وضو مسح اولدقده مسحك جوازیدر وبری مسح على الجبیره موقت اولمیوب مسح
خفین موقت اولمیدر وبری ماسح الخف اولان خفینك برینی اخراج ایله ایکی ایاغین
یومق لازم اولوب جبیره اوکلمدین دوشسه غسل ایلمك لازم اولمیدر وجبیره محدث
وجنب برابردر اما خفده بویله دکلدر بو تقدیرجه مسح جبیره ایله مسح خفین بینینده مخالفت
اوچ اولمیوب درت اولور وهو كالغسل یعنی مسح على الجبیره غسل کبیدر فیجمع معه
على الجبیرة غسل ایله جمع اولور ولا یتوقت معه مسح على الجبیرة وقتله موقت اولمز
ویمسح على كل العصابة عصابه نك جمیع اطرافنه مسح اولنور عصابه اولدر که جراحت
اوزرینه قونیلان خرقه یا غلق ایچون صاریلان شیدر مع فرجتها ان ضره حلّها او عصابه نك
فرجه سیله یعنی اول عصابه نك تحتنده بدندن غیر معذور اولورسه حتی اول مجروحه عصابه نك
حلّی ضرر ایدرسه مسح جائز اولور کان تحتها جراحة اولا اول عصابه نك التنده کرك
جراحت اولسون کرك اولمسون ویکفی مسح اکثرها عصابه نك اکثرینی مسح کفایت
ایدر زیرا اکثرده حکم کل مقرردر وفتوی حج بونك اوزرینه در وان سقطت عن برء
بطل والا فلا اکر جبیره وعصابه اوکلدقدن صکره دوشرسه مسح باطل اولور اکر
اوکلمدین دوشرسه مسح باطل اولماز زیرا عذر اولمحلده باقی اولور ولو ترکه من غیر عذر
جاز اکر مسحی جبیره اوزرینه عذرسز یعنی ضرر ویرمز ایکن ترك ایلسه امام اعظم قتنده
جائزدر زیرا آنك قتنده مسح فرض دکلدر خلافا لهما امامین خلاف ایدوب آنلر
قتنده عذرسز جائز دکلدر وفتوی حج امامین قولی اوزرینه در غایة البیانده صحیح اولان
بودر که مسح على الجبیره واجبدر فرض دکلدر زیرا مسحسز صلوة جائز اولور دیو تصریح
اولنمش وضع على شقاق رجله دواء برکمسه ایاغنك یاروقلری اوزرینه دوا وضع
ایلسه لا یصل الماء تحته بتخریده اجزاء على ظاهر الدواء ایله دواکه التنه صو واصل
اولمیه ظاهر دوا اوزرینه صو آقتمق کفایت ایدر صدر الشریعه دیمشدر که قحین اعضاده
شقاق واقع اوله وغسلدن عاجز اوله امرار ماء لازمدر اکر امرار مادن عاجز
اولورسه مسح لازم اولور اکر مسحدن حج عاجز اولورسه شقاقك اطرافنی غسل ایدوب
کندوسنی ترك ایدر ولا یفتقر الى نیة فی مسح الخف والرأس مسح خف ورأسده
ماسح اولان کمسنه نیته محتاج اولماز شافعی درکه ایکیسنده بلا نیة محتاجدر باب
الحیض بو باب حیض بیانندهدر حیض لغتده حیقیج قاندن عبارتدر شرعیده هو دم
ینفضه اول حیض بر قاندرکه اول قانی تحریك ایدر رحم امرأة بالغة امرأة بالغه نك
رحمی تحریك ایدر اقل حد بلوغ مرأة طقوز یاشدر لا داء بها اویله امرأة بالغه نك که
آنده مرض اولمیه لا داء بها قیدی مرضدن رحم بالغه اخراج ایلدوکی قاندن احترازدر
ولادت حج بوکه بکزر نه وارسه زیرا نفساء مریض حکمندهدر تبرعاتی ثلثدن اعتبار

اعتبار اولنور یعنی حال نفاسنده تبرعات ایلیوب اول حالده فوت اولسه ایلدوکی
تبرعات ثلث مالدن اعتبار اولنور ولا ایاس دیمدی زیرا ایاسده اختلاف چوقدر
اکثر مشایخ التمش سنه دردیو تقدیر ایلمشلردر ومشایخ بخارا وخوارزم اللی بش سنه در
دیمشلر بو مرتبه یه وارد قدنصکره کوردکلری حیض دکلدر ظاهر مذهب اما مختار اولان
بودرکه اکر کوردوکی قان سیاه واحمر اولورسه حیضدر واکر کوردوکی صاری ویشل
وتراب رنکیجه استحاضه در واقله ثلثة ایام ولیالیها وحیضك اقل مدتی اوچ کون
اوچ کیجه در وعن ابی یوسف یومان واکثر الثالث ابن سماعه ابو یوسفدن روایت
ایدوب حیضك اقلی ایکی کون واوچ کونك اکثری وقیدر دیرا امام شافعی قتنده بر
کون وبر کیجه در بزم ایچون دلیل حضرت عمر وعلی وابن مسعود رضی الله عنهم وعلی بن مسعود
وابن عباسدن روایت ایلمشلردر که جاریه بکر وثیبه نك حیضی اوچ کون اوچ کیجه در
مقادیرجه قیاسا بلنمز انجق سماعه موقوفدر واکثره عشرة ایام وما نقص عن اقله
او زاد على اکثره فهو استحاضة حیضك مدتنك اکثر اون کوندر حج شول قانکه مدت
اقلندن ناقص اوله ویاخود اکثرندن زیاده اوله اول قان استحاضه در امام شافعی
قتنده اکثر حیض اون بش کوندر رسول اکرم صلى الله علیه وسلمك بو حدیث
شریف ایله استدلال ایدرلر انهن ناقصات العقل والدین بیوردقده نقصان
دینلری نه وجهله در دیو سؤال اولندقده بیان بیوردیلر که انهن یقعدن فی قعر
بیتهن شطر عمرها لا تصوم ولا یصلی بو حدیث شریفده حیض اون بش کون اولمغه
اشارت ایله حکم ایدرلر اما بزم دلیلمز عبارت ایله اولان حدیث شریفدر که اقل الحیض
ثلثة ایام واکثرها عشرة ایام بو حدیث شریف عبارتی ایله عمل اولنمشدر عبارت
نص اشارت نصدن اقوی ایدوکی ظاهردر معلوم اولاکه نص شریف درت
وجهله استدلال اولنور عبارت نص واشارت نص ودلالت نص واقتضاء نص در
على الترتیب مقدمك وجودنده مؤخر ایله عمل اولنمز وما تراه من الالوان فی مدته سوی
البیاض الخالص فهو حیض حج شول قانکه عورتلر کورر رنکلرده مدت حیضده بیاض
خالصدن غیری اول کوردوکی قان حیضدر حیضك انواعی التیدر بری سواد وبری
حمرت وبری صفرت وبری کدرت وبری خضرت وبری تربیه اما سواد حیض
اولدوغی مقرردر قال علیه السلام الحیض اسود عبیط محتدم عبیط طری معناسنه
محتدم شدید الحمرة الى السواد در وحمرت خود قانك اصل لونیدر مکر سواد غلبه ایلیه اول
زمان سیاهه مایل اولور اکر صو غلبه ایدرسه رقیق اولور وصاریلغه میل ایدر اولدخی حیضدر
حیضدر زیرا صاریلق حج قانك الوانندندر قحین رقیق اوله کدرت بونك لونی
صفوت
بولانق صو لونی کبیدر وبو دخی حیضدر ابو حنیفه ومحمد قتنده برابردر کرکه حیضك
اوایلنده کورسون کرکسه اخرنده کورسون ابو یوسف قتنده حیضك اوایلنده

اولى كدرتى كورسه حيض اولماز واواخر مدتنده كورسه حيضدر بزم بعض مشايخمز
خضره نك وجودنه منكر اولمشدر ابو نصر بن سلام حضرت رسول عليه وسلمدن
سؤال ايلدكده ؛ كانها اكلت قصيلاً ؛ ديو على طريق الاستبعاد جواب ويرمشدر
تربيه نك لونى تراب لونى كبيدر بو دخى كدرتك بر نوعيدر حاصل كلام بونك جمله سى
حيضدندر اختلاف كدرت وحضرتده در قوله تعالى ؛ ويسئلونك عن المحيض قل هو
اذى ؛ بو ذكر اولنن الوان اذى حقنده برابردر وكذا الطهر المتخلل بين الدمين فيما بينه
حيضدر ايكى قانك مابينه حلول ايدن پاكلك مدت حيضده زيرا اعتبار مدت
حيضك ايكى اطرافى احاطه ايلدوكنه در ايله اوليجق دم متوالى كبيدر امام محمدك ابو حنيفه دن
روايتنده مدت حيضده دمك استيعابى بالاجماع شرط قلنمامشدر اول وآخرنه
اعتبار اولنوب باب زكوتده نصاب كبى ابتدا كوران عورت بر كون وياخود ايكى كون
قان كورسه وسكز كون كورمسه وواونجى كون كورسه جمله سى حيض اولور اما بر كون
كورسه طقوز كون كورمسه اون برنجى كون كورسه بو جمله كونلر حيضدن دكلدر وهو يمنع
الصلوة والصوم حيض صلوتى وصومى بالاجماع منع ايدر وتقضيه هو نها صومى
قضا ايدر صلوتى قضا ايلمز زيرا حيض صلوتك وجوبنه واداسنك صحتنه مانعدر
پس امدى اداسى وقتنده صحيح اولمدى ايسه نفس وجوبك ثبوتى ايچون قضاسى لازمدر
صاحب النهايه قولى اوزره حيضك احكامى اون ايكيدر سكز احكامنده حيض ايله نفاس
مشتركدر دردى حيضه مختصدر اما مشترك اولان سكز صلوتى قضاسز تركدر صومى
قضا اولمق اوزره تركدر ودخى مسجدك حرمتى وطواف كعبه نك حرمتى وقرائت
قرآنك حرمتى ومس مصحفك حرمتى وجماعك حرمتى منقطع اولدقده غسلك وجوبيدر
درت كه حيضه مخصوصدر انقضاء مدة استبرا وبلوغنه حكم طلاق سنت وبدعت
مابينى فصلدر صلوة قضا اولنيوب (عدت نسخه) صومك قضا اولمسنه علت بعضيلردن روايت
اولنوركه وقتاكه حوا انامز حايض اولدى ايسه حضرت آدم عليه السلام كلوب ديديكه
حيضه مبتلا اولدم نمازى نيجه ايده يم ديدكده حضرت آدم عليه السلام مناجات ايلدكده
جبرئيل امين كلوب عفو اولندوغنى خبر ويردى تكرار رمضان آينده ينه حايض اولوب
ينه آدم عليه السلام مراجعت ايلدكده اوكلكى يه قياسا افطارينه حكم ايدوب الله [illegible]
ايلمدى جناب رب عزت عتاب ايدوب قضاسنى امر ايلدى ديو نقل ايلديلر
ابتداده بر قيز بالغه اولدوغى زمانده اون كون دم كوردى آندن صكره آلتى آى طاهر اولدى
اندن صكره قانى دائما آقر اولدى اول بالغه نك عدتى اون طقوز آيدر الا اوچ ساعت
دكل زيرا بز محتاجز اوچ حيضه كه هر حيض اون كون اوله جق اوچ طهره محتاجز كه هر طهر
آلتى آى اوله الا بر ساعت دكل ابو يوسف قتنده طهر متخللك ايكى طرفى حيض اولمق
لازمدر اكر دم اوچ كوندن اقل ايسه ده طهر اون كوندن كثير ايسه ده زيرا طهرك

اما صومك وجوبنه مانع اولميوب انجق اداسنك صحتنه مانعدر
صح

صلوة قضا اولميوب صومك قضا اولمسنه علت

طهرك اقلى اون بش كوندر چونكه اون بش كوندن اقل اولدى ايسه اول طهر متخلل
ايكى دمك بينينى فصل اتمكه صالح اولمدى زيرا طهر صحيح اولميوب طهر فاسد اولدى شرعا
صحيح اولان حكم ايله فاسده تعلق ايلمز پس امدى ابتداسى حيض انتهاسى طهر اولمق و
ياخود ايكى طرفى طهر اولمق جائز اولدى باقى اقوال خمسه بونكا مخالفدر عشر اولى
عشر بعد اربعة عشر عشر بعد ثمانية د ه ه ه ه ه ه ه ه ه ه ا ه ه ه ه ا ه ه ه ه ا د ه
ه ه ه ه ه ه د ا ه ه ه ه ه ه ا د د ه ه ه ه د ه ه د امام قتنده حيضك ايكى طرفى دم كركدر
بو قولى امام اعظمدن روايت ايلمشدر وكنده وقولنده نصاب دم شرطدر ديمش
واندن غيرى بر شرطى دخى بودركه طهر مساوى اوله وياخود طهر دمدن اول اوله د ه ه ه
ه ه ه ه ه د بر قولى بودر د د ه ه ه د ه ه ه د ايكى قولى بونلرك الحيض مندرجدر بونده
نصاب حيض بولنمش اولور وطهر ايكى دمه مساوى ديديكى اولده ايكى دم واورته ده
بر دم بو ايكى دمك اورته سنده اولان اوچ طهره مساوى اولدى اما بو صورتده كه دملر
مابينده آلتى طهر وار رجاب اولنورسه دمه غالب اولور لكن يوقاروده اولان ايكى
دمك مابينده طهر دم حكمى عد اولنورسه آشاغه ده اولان طهر اقل اولوب اولدخى حيض
اولور ابن مبارك حيضك ايكى طرفنى دم احاطه ايلمسى شرطدر اما دم حيض كه اقلى اوچ
كوندر اولدخى بولنمق شرطدر دير د ه ه ه ه ه ه ه ه ه د د ابو سهيل ايكى دمى واوچ طهرى وبر
دمى آلوب عشرة اخيره نك آلتى كوننى حيضدر ديو حكم ايلمشدر د د ه ه ه ه د حسن احاطه
شرطدر اربعهٔ اخيره حيض حكم ايلمشدر د ه ه د ودخول المسجد ومسجده دخولى حتى
منع ايدر قال عليه السلام ؛ فانى لا احل المسجد لحايض ولا جنب ؛ والطواف ودخى طوافى
منع ايدر وقربان ما تحت الازار تحت ازارده اولان شيئك قربانى يعنى استمتاعنى
دخى منع ايدر ما فوق الازار قربانى منع ايلمز ابن عمردن روايت اولنوركه انه قال
سألت رسول الله عليه السلام ؛ عما يحل للرجل من امرأته الحايض قال ما فوق الازار ؛ و
عن عايشة رضى الله عنها قالت كان رسول الله صلى الله عليه وسلم ؛ يأمرنى فاتزر
فيباشرنى وانا حايض ؛ وعند محمد قربان الفرج الفرج فقط امام محمد قتنده حيض ايچون
قربان فرجى منع ايدر قوله عليه السلام ؛ اصنعوا كل شئ الا الجماع ؛ ويكفر مستحل وطئها
حايضك وطئنى حلال كورن كافر اولور زيرا حرمتى نص قطعى ايله ثابت اولمشدر
وان انقطع لتمام العشرة حل وطئها قبل الغسل اول حيض اون كون تماممنده منقطع
اولورسه وطئى حلال اولور غسلدن اول زيرا اكثر مدت تماممندن صكره انقطاع طهارتدر
وان انقطع لاقل لا يحل حتى تغتسل او يمضى عليها ادنى وقت صلوة كاملة اكر اون كوندن
اقلده حيض منقطع اولسه اول عورتك وطئى حلال اولماز حتى غسل ايتميجه وياخود اول
عورتك اوزرينه صلوة كامله نك ادنى وقتى مرور ايتميجه زيرا قان احيانا منقطع اولور احيانا
سيلان ايدر ايله اولسه اغتسال ايله جانب انقطاع مترجح اولور وان كان دون عادتها

لا يحل وان اغتسلت اكر اول انقطاع عادتدن ناقص اولورسه وطئ حلال اولماز اكر
غسل رح اولورسه زيرا دم عورتك عادتنا غالبدر اجتنابده احتياط لازمدر واقل الطهر
خمسة عشر يوما طهرك اقلي اون بش كوندر اتفاق صحابه رح بونك اوزرينه در ولا حد
لاكثره طهرك اكثرينه حد يوقدر مقتضي بودر كه مادام كه طهر كورر نماز قيلور واوروج طوتر
زيرا طهره كاه اولور كه ممتد اولور بر ايكي سنه يه دكين الا عند نصب العادة في زمن الاستمرار
مثلا كه زمن استمرارده نصب عادتي قاتنده حد اوله بر عورت اون كون دم كوردي و
التي اي طهر كوردي اندن صكره دمي مستمر اولدي هيچ منقطع اولمدي انك حيضي اون
كوندر بو مقوله عورتك عدتي اون طقوز آيدن اوچ ساعت نقصاننده منقضيه اولور
زيرا بر اوچ حيضه هر حيض اون كوندر واوچ طهر كه هر طهوري التي آيدن بر ساعت
نقصاننه مدتنه محتاجدر مجموعي اون طقوز آيدن اوچ ساعت نقصان مدت اولور حاكم
الشهيد ايكي آي تقدير ايلمشدر امام برهان الدين رح بويلجه ديمشدر وفتوي رح بونك
اوزرينه در زيرا بو قول مفتي به ونسايه قولايدر وان زاد الدم على العادة فان جاوز
العشرة فالزائد كله استحاضة والا فحيض اكر قان عادت اوزرينه زياده اولسه پس
پس امدي اون كوني متجاوز اولورسه عادت اوزره زايد اولان استحاضه در اكر
اون كون اوزرينه زياده اولميوب تمام اون كونده منقطع اولورسه اون كونك جملهسي
حيضدر مثلا بر عورتك عادتي يدي كون اولسه ويدي كون دم كورسه ويدي كون
تجاوز ايلسه اكر اون كونده منقطع اولورسه اون كونك جملهسي حيضدر اكر ممتد اولوب
اون ايكي كونه وارسه عادتي اولان يدي كون حيض اولوب يدي كوندن يوقاروده اولان بش
كون استحاضه در وان كانت مبتدئة وزاد على العشرة فالعشرة حيض والزائد استحاضة
اكر اول حيض كورن ابتدا كوردكي حيضده مراة واون كون اوزرينه زياده اولمش ايسه اون كون
حيضدر اوندن زيادهسي استحاضه در بو مقوله نك حيضي اون كون وطهري يكرمي كون اولور
زيرا حيض اون كوني تجاوز ايلمز وكنده ونك عادتي يوقدر كه عادتي اوزرينه حكم اولنه امدي
اكثر حيض اون كون اولمغين اولوجهله حكم اولنور والنفاس دم يعقب الولد ونفاس بر
دمدر كه ولده تعقيب ايدر وحكمه حكم الحيض نفاسك حكمي حيض حكمي كبيدر منع صلوة
وصومده وصومي قضا ايدوب صلوتي قضا ايلممكده ودخول مسجد وطواف وقرائت
قرآنده رح بوكه بكزرنه واراسه جملهسنده حيض حكمي كبيدر ولا حد لاقله نفاسك
اقلنه حد يوقدر اصل خلاف انقضاء عدتده در بر كمسنه خاتوننه اذا ولدت فانت
طالق ديسه خاتون رح انقضت عدتي ديسه ابو حنيفه قاتنده يكرمي بش كون
اعتبار اولنور والاكثر اربعون يوما نفاسك اكثري قرق كوندر اكثري قرق كون اولسنه
سبب زيرا روح درت آيدن مقدم ولده داخل اولماز درت ايلق دم مجتمع اولور
قچن روح ولده داخل اولورسه قان اكا غدا اولور قچن ولد چيقه مقدما محتبس اولان در

درت ايلق دمكه هر آيده اكثر حيض اون كون ايدر اول مجتمع اولان درت ايلق حيض قانيكه
قرق كوندر اول دم چيقمش اولور اما شافعي بو كه قايل اولميوب انك قاتنده اكثر نفاس
التمش كوندر وما تراه الحامل حال الحمل وعند الوضع قبل خروج اكثر الولد استحاضة شول
دمي كه حامل حال حملنده كورر ويا خود ولدك اكثرينك خروجندن اول عند الوضع
كوردكي دم استحاضه در زيرا حيض دمدر حملده چيقه رحمك آغزي منسد اولور بو
تقديرجه آقن قان استحاضه اولور وان زاد على الاكثر ولها عادة فالزايد عليها اكر
دم نفاسك اكثري اوزرينه كه قرق كوندر زياده اوله حال بو كه انك عادتي اوتوز
كون اوله پس امدي عادتي اوزرينه زياده اولان دم استحاضة استحاضه در والا
اكر انك عادتي يوغيسه فالزايد على الاكثر فقط استحاضة الحق اكثر اوزرينه كه قرق كوندر
انكده اوزرينه زياده اولان استحاضه در والعادة تثبت بمرة وتنتقل بمرة في
الحيض والنفاس عند ابي يوسف وبه يفتي مذهب ابي يوسف اوزره حيض و
نفاسده عادت بر دفعه ايله ثابت وبر دفعه ده منتقل اولور فتوي رح بونك اوزرينه در
وعندهما لابد من المعاودة اما بونلر قتنده عادتك عودتندن لابد در زيرا امامين
عادتي معاودتندن رجوع اعتبار ايدر زيرا اوحالدن بر قاچ دفعه عودت ايلمينجه عادت
اولماز درلر اما امام ابو يوسف ديركه عادتده معاوده لازم دكلدر بر كون كوردي
عادت اولور وانك اوزرينه احكام جاري اولور ديو بيورلر ونفاس التوأمين
من الاول خلافا لمحمد بطن واحددن ايكي ولد طوغرن عورتك نفاسي اولكي ولددندر
امام ابو حنيفه وابو يوسف قاتنده اكر ولدينك ما بيني قرق كون چه ايسه اما امام
محمد خلاف ايدوب ثانيدن اعتبار ايدر وانقضاء العدة من الاخير اجماعا عدتك
منقضي اولمسي اخيردندر اجماع اوزره بونده خلاف يوقدر حق سبحانه وتعالينك
حتى يضعن حملهن قول شريفي ايكيسنه رح متناول اولور زيرا اول عورت
اولكي ولدي وضع ايلدكدن صكره ثاني اولان ولده حامل بولندوغي محققدر انقضاء
عدت خود وضع حمله متعلق اولمشدر والسقط ان ظهر بعض خلقه سقط يعني
دوشك اكر خلقتي ظاهر اولورسه مثلا ال اياق وبرمق وطرنق وقول كبي بونلر
ظاهر اولورسه فهو ولد تصير المرأة به نفساء اول سقط ولددر عورت اول
ولد سببيله نفساء اولور والامة ام الولد ويقع الطلاق المعلق بالولادة جاريه
ام ولد اولور ولادته معلق اولان طلاق اول سقط ايله واقع اولور وتنقضي به
العدة اول سقط سببيله عدة رح منقضيه اولور ودم الاستحاضة كرعاف دائم
لا يمنع صلوة ولا صوما ولا وطئا دم استحاضه دائم اقان بورن قاني كبيدر صلوة
وصومي و وطئي منع ايلمز **فصل المستحاضة** ومن به سلس البول واستطلاق بطن
وانفلات ريح ورعاف دائم وجرح لا يرقأ يتوضؤن لوقت كل صلوة بو فصل

مستحاضه بیاننده در و دخی شول کمسنه که سلس البول و استطلاق بطن
و انفلات ریح و دائم اقان بورون قانی و بر جراحتکه اصلا او کلمیه انلر حقنده
اولان حکمک بیاننده در انفلات ریح یل قورتلمقدر لکن مراد اولان امساکدن
عدم قدرتدر ویصلون به فی الوقت ماشاؤا من فرض و نفل اول آبدست
ایله ادا ایدرلر وقتنده فرض و نفلدن مراد ایلدکلری نمازی بو ایکسی دکل نذور و
واجبات اولان نمازلری دخی ادا ایدرلر مادامکه وقت باقیدر ابرهیم النخعی رحمه الله
علیه دیمشدرکه اویله نک آخر وقتنده ابدست آلسون اویله یی آخر وقتنده
ادا ایدوب عشایی دخی اول وقتنده ادا ایلسون نهایه صاحبی و اوزاعی درکه
معذور کمسنه اویله ایچون آبدست آلمسون وقت عصر داخل اولمانجه آندن صکره
آبدست آلوب ظهری و عصری ادا ایلسون امام شافعی قاتنده اداء فرض ایچون
نیت ایدوب آبدست آلور اما نوافلی فرضه تبعیت ایله ادا ایدر ویبطل معذورک
آبدستی باطل اولور بخروجه فقط انجق وقتک خروجیله باطل اولور وقال زفر
بدخوله فقط زفر انجق وقتک دخولیله باطل اولور دیدی وقال ابو یوسف
بایهما کان ابو یوسف هم دخول و هم خروجله باطل اولور دیدی فالمتوضئ وقت
الفجر لا یصلی به بعد الطلوع وقت فجرده ابدستی اولان کمسنه اول آبدست ایله طلوع
شمسدن صکره ادا صلوة ایده مز ائمه ثلثه قاتنده زیرا خروج وقتی بولنمش
اولور الا عند زفر اما زفر قاتنده ادا ایدرز زیرا آنک قاتنده دخول شرطدر اویله
وقتنک دخولی بولنمدی والمتوضئ بعد الطلوع شمس طلوعندن صکره متوضئ اولان
یصلی به الظهر اول آبدست ایله اویله نمازینی ادا ایدر ابو حنیفه و محمد قاتنده زیرا
خروج وقت بولنمدی خلافا لهٔ زفر ایچون خلاف واردر انک قتنده دخول بولنمش
اولور ولابی یوسف دخی ابی یوسف ایچون خلاف واردر انک قولنده دخی دخول
بولنمش اولور زیرا دخول وقت ایکیسنک دخی قاتنده آبدستی باطل ایدر والمعذور
من لا یمضی علیه وقت صلوة الا والعذر الذی ابتلی به یوجد فیه معذور شول
کمسنه درکه انک اوزرینه بر وقت صلوة کچمیه الا مبتلا اولدوغی عذر آنده بولنه
باب الانجاس بو باب نجسلر بیاننده در وقتاکه مصنف نجاست حکمیه
و انک تطهیرینی بیان ایلدی ایسه و تطهرینه شروع ایلدی زیرا بو ایکیسندن طهارت
جواز صلوتک شرطیدر نجاست حکمیه دن نجاست حقیقیه دن اقوادر زیرا
حکمیه نک قلیلی جواز صلوته مانع اولور بالاتفاق اما نجاست حقیقیه نک اقلی معفودر
و مخففه دن ربع ثوب معفودر یطهر بدن المصلی و ثوبه و مکانه مصلینک بدنی
و ثوبی و مکانی طاهر اولور لقوله تعالی ﴿وثیابک فطهر﴾ الآیه بو آیت کریمه تطهیر ثیابه
امردر امر ایسه وجوب ایچوندر اکر دینلورسه که مفسرلر فطهرک معناسنی فقصر ایله

ایله تفسیر ایلمشلردر ازاله نجاسته دلیل اولیماز جواب ویریلورکه بو تفسیر
مجازدر ینه اصلی حقیقتدر زیرا تقصیر ثیاب عادتا تطهیری مستلزمدر بو تقدیرجه
اقتضاء تطهیر ثوبه امردر بدن و مکان دخی ثوبه قیاس اولندی طهارت مکاندن
مراد مصلینک ایاغی بصدوغی یردر حتی بر کمسنه صلوته افتتاح ایلسه و ایاغی
التنده بردرهمدن زیاده نجاست اولسه صلوتی فاسد اولور زیرا قیام رکندر
و موضع سجود دخی ابو حنیفه دن امام محمدک بر روایتی اوزره سجود دخی جائز اولمیه زیرا
سجود دخی رکندر قیام کبی ابو یوسفک ابو حنیفه دن بر روایتی درهمدن زیاده نجاست
اولان موضعده سجود جائز اوله من النجس الحقیقی بالماء و بکل مایع طاهر مزیل کالخل
و ماء الورد مصلینک بدن و ثوب و مکانی نجس حقیقیدن صو ایله طاهر اولور
و دخی هر صویوق طاهر و ازاله ایدیجی شیء ایله سرکه و کل صویی کبی مایع صقمق ایله
ثوبدن چیقمشیدر لا الدهن یاغ دکلدر یعنی یاغ ایله ازاله نجاست اولماز سود
دخی بویله مشابهدر وعند محمد لا یطهر الا بالماء محمد قتنده مایع ایله طاهر اولماز الاصو
ایله طاهر اولور والخف ان تنجس بنجس له جرم ای یطهره ذلک المبالغ ان جف اکر خف جرمی
اولان نجس ایله متنجس اولورسه مبالغه اوتمق ایله طاهر اولور اکر اول نجس
قورویمش ایسه امام اعظم و ابو یوسف قاتنده طاهر اولور جرم دیدوکی روث
و عذره و قان و منی کبیدر خلافا لمحمد امام محمد خلاف ایدوب انک قاتنده دلک
ایله طاهر اولماز وکذا ان لم یجف عند ابی یوسف وبه یفتی امام ابو یوسف قتنده
او نجاست قورومامش ایسه ینه دلک ایله طاهر اولور و فتوی دخی بونک اوزرینه
در عموم بلوی ایچون و حدیث شریفک اطلاقی ایچون قال النبی صلی الله علیه وسلم
۞ اذا جاء احدکم الی المسجد فلینظر فان رای فی نعلیه اذی او قذرا فلیمسحها ولیصل بهما ۞
وقال النبی علیه السلام ۞ اذا وطئ احدکم الاذی بنعله او خفیه فطهورهما التراب ۞ تراب
دلک ایله طاهر اولور امام ابو حنیفه و محمد قتنده طاهر اولماز زیرا طپراغه سور مکله نجس
چوق اولور طاهر اولماز دیدیلر اما فتوی ابو یوسف قولی اوزره در وان تنجس بمایع
فلا بد من الغسل اکر مایع متنجس اولورسه غسل ایلمک لازمدر مایع دیدوکی بول
و خمر کبی که جرمی اولمیه زیرا خف نجاستی تشرب ایدر ایله اوله اخراجی ممکن اولماز
الا غسل ایله اولور اکر دینلورسه که حدیث شریفده رطب و یابس و جرمی
اولمیان فرق اولنمامشدر واجب اولان حکمده برابر اولمقدر جواب ویریلورکه قاتنده
فرق واردر و جرمی اولمیان تعلیل ایله اخراج اولنمشدر زیرا حضرت علیه السلامک
فان الارض لهما طهور ۞ قول شریفی مزیل نجاستهما دیمکدر بز بیلورزکه نجس بول و
خمری خف تشرب ایله مسح ایله زائل اولماز و جلدک اجزاسندن اخراج ایلمز
پس امدی اطلاقی جرمی اولوب ازاله سی مسح ایلمیه ممکن اولان نجاسته مصروف اولور

مزیل نجاست اولمنه دلیلدر مسحه
صح

والمني نجس ويطهر ان يبس بالفرك والا يغسل مني نجسدر قورو اولدقده اوومق
ايله پاك اولور اگر قورو اولمازايسه غسل اولنور قوله عليه السلام لعايشة رضي الله
عنها ٭ فاغسليه ان كان رطبا وافركيه ان كان يابسا ٭ بو حديث شريف منينك
طاهر اولمسندن شافعي يه حجتدر وشافعي حديث ابن عباس ايله استدلال
ايدوب قال النبي عليه السلام ٭ المني كالمخاط فامطه عنك ولو باذخرة ٭ زيرا مني
ادمينك خلقتيدر تراب كبي طاهردر انبيا عليهم السلام نجسدن خلق اولندي
ديمك جائز دكلدر ديديلر اما بزم منينك نجس اولمسنه ايكي دليلمز واردر بري
حديث عايشه در كه ذكر اولندي بري دخي شول حديث شريفدر كه آنه عليه السلام
مر بعمار بن ياسر وهو يغسل ثوبه من النجاسة فقال عليه السلام ٭ ما نخامتك
ودموع عينيك والماء الذي في ركوتك الا سواء وانما يغسل الثوب من خمس
من البول والغايط والدم والمني والقيء ٭ اسرار روايتي اوزره في مكانته خمر واقع او
اگر سؤال اولنورسه امام شافعي برحديث شريف ايله طهارتنه وحنيفيه
برحديث شريف ايله طهارتنه وحنفيه برحديث شريف ايله نجاستنه استدلال
ايدوب وبزم روايت ايلديگمز الكا حجتدر ديمنك فائدهسي ندر جواب ويريلوب
انك وجهي بودر كه شافعينك روايت ايلدوكي حديث كندويه دليل اولهمز زيرا
الكا ٭ كالمخاط ٭ قول شريفي انك طاهر اولمسنه مقتضي دكلدر جائزدر كه لزوجتنده
وقلت تداخلنده تشبيه اوله اما طيبه ام نجس اولمسي استدعا ايدر زيرا امر وجوب
ايچوندر ونجس اولميان شيئك ازالهسي واجب دكلدر بو حديث شريف موقوف
عليه در انك ايله احتجاج صحيح دكلدر ابو حنيفهدن روايت اولنور كه مني بدنه اصابت
ايلسه فرك ايله طاهر اولماز زيرا حرارت بدن جاذبهدر رينه اول مني جرمنه عودت
ايلمكه مانع اولور وبدن فركه ممكن دكلدر صويه محتاج اولور اما ثوب بونك خلافنجه
در فقيه ابو اسحق الحافظ ديمشدر كه مني يابس اولدقدن فرك ايله طاهر اولور كه
ذكرك رأسي طاهر اوله اولوقت كه وجده اگر ذكرك رأسي طاهر دكل ايسه فرك ايله
طاهر اولماز اگر ديلورسه كه رأس ذكرك طاهر اولمسنده فائده ندر كه مجراي مني
بولدر خ وجده خود ملاقات بول متوردر بونكا جواب ويريلور كه فقها نجاست
باطنهيه اعتبار ايلممشلردر نتكم ابو حنيفهدن روايتدر كه برقيون هلاك اولسه
وممهسندن سود حيقه اول سودك اكل وشربي حلال اولور وآنك نجاستي ايله
متنجس اولماز وحدادية ده دخي بو سؤال اوزره مسطوردر وتجنيس مني يابس ثوبدن
اوولسه طهارتنه حكم اولنور وصكره صو اصابت ايلسه نجس اول عودت ايدرمي
بونده ايكي روايت واردر خلاصهده مختار اولان عودت ايلممكدر قاضيخانده صحيح
اولان نجس اول عودت ايلمكدر والسيف ونحوه بالمسح مطلقا سيف و

سيفه حمائل اولان آينه وبچاق كبيلره نجاست اصابت ايلسه گرك يابس اولسون
گرك رطب اولسون مسح ايله طاهر اولور مطلقا قيدي رطب ويابس عذره وبول
هر قنغي اولورسه ديمكدر زيرا اصحابه كرام رضوان الله تعالى عليهم اجمعين كفاري قتل
ايدرلردي وقليجلرين مسح ايدوب واول قليج ايله نماز قيلورلردي سيف اگر صيقل
اولميوب خشن ويا خود منقش اولورسه مسح ايله طاهر اولماز والارض بالجفاف و
ذهاب الاثر ارض نجس طاهر اولور قوريمق ايله ودخي اثرك گيتمسيله للصلوة لا للتيمم صلوة
ايچون طاهر اولور تيمم ايچون طاهر اولماز صلوة ايچون طاهر اولدوغنه دليلمز قوله عليه السلام
زكوت الارض يبسها اي طهارتها جفافها اسم سببي مسببنه اطلاق قيلنمشدر زيرا ذبح
ذبيحهنك طهارتنه سببدر وكذا الآجر المفروش آجر مفروش يعني دوشنمش طوغله دخي
قوروماق ايله طاهر اولور ارض منزلهسندهدر والخص المنصوبة خص منصوب دخي
قوروماق ايله طاهر اولور خص منصوب قامشدن اولان اولگه او سيدر والشجر والكلأ
غير مقطوع هو المختار اغاج واوتلق مقطوع اولمدوغي حالده قوروماق ايله طاهر اولور مختار
اولان بودر والمنفصل والمنقطع لابد من غسله آجر وخصدن منفصل وشجر وكلادن
منقطع اولنلري غسلدن لابدر بونلر قوروماق ايله طاهر اولماز وطهارة المرئي
بزوال عينه گورينان نجاستك طهارتي عيننك زوالي ايله در نجاست ايكي نوعدر
بري مرئي وبري غير مرئي در زيرا نجاست بعد الجفاف يا جسم صاحبيدر غايط ودم
كبي يا خود جسم صاحبي دكلدر بول واكا بگزهينلر كبي امدي منجس اولانك طهارتي
زوال عيني ايله در غسلك عددي شرط دكلدر ويعفى اثر شق زواله زوالي مشقتلي
اولان اثر عفو اولنور يعني اول نجاست كه غسل ايله رنگي زائل اولميه رنگنك
بقاسيله طهارتنه حكم اولنور شيخ الاسلام مبسوطنده صو ايله اثري زائل اولمين نجاست
ضرر ويرمز ديو حديث ايراد ايدوب روي عن خولة بنت يسار انها قالت يا رسول
الله ان لي ثوبا واحدا واني احيض فيه فقال عليه السلام ٭ رشيه فافرصيه ثم اغسليه بالماء
فقالت انه يبقى له اثر فقال عليه السلام ٭ يكفيك الماء فلا يضرك اثره ٭ وابو اسحق حافظ
برعورت حناء نجس ايله الني بوياسه ويا خود نجس بويا ايله بر ثوبي بوياسه
الني واول ثوبي پاك صو ايله غسل ايدوب بياض صو آقدقدنصكره اول ثوبي ويا خود
الني اوچ كره غسل ايليه الك وثوبك طهارتنه حكم اولنورمي ديدكده طاهردر
بالاجماع ديو جواب ويرمشدر وغير المرئي بالغسل ثلثا او سبعا غير مرئي اولان
نجاست اوچ دفعه ويا خود يدي دفعه غسل اولور سبعا قيدي مختاردن غيري متنلرده
اولميوب شرح اختيار قطع وسوسه ايچوندر ديو تعليل ايلمشدر والعصر كل مرة ان امكن
عصره دخي هر غسل اولندقده صيقمق ايله طاهر اولور اگر صيقمق ممكن اولورسه كل مرة
قيدي ايكي دفعه يا يقيوب اوچنجيده صيقمق روايتندن احترازدر صاحب درر ديمشدر كه

اوچ کره صقمق واوچنجیده مبالغه ایلمک لازمدر بر وجهله که اندن صو طملیه اکر ثوبی
صیانت ایدرسه طاهر اولماز کفایه ومحیط صاحبی ابو یوسفدن روایت ایدوب
اکر ثوب نجس اوزرینه صو جاری اولسه آنده نصکره طاهر اولدوغنه ظن غالبی اولسه
صقمقسوزین طاهر اولور دیمشلر والافتا بالتجفیف کل مرة حتی ینقطع التقاطر اکر صقلمق
ممکن دکل ایسه هر غسل ایلدکجه قطره لری منقطع اولنجه قورومق ایله طاهر اولور صیقمق
ممکن اولمیان حصیر کبی منفصل طوغله و یا خود نجاست تشرب ایلمش بغدای کبی یا خود
نجاست ایله دباغت اولنمش جلد کبی و یا خود نجس صو ایله صوارلمش بچاق کبی و یا خود
نجس صو ایله پشمش ات کبی بچاغک طاهر اولمسی اوچ کره طاهر صو ایله صوارلمق و بغدای
طاهر اولمسی صونک ایچنه قیوب بر زمان طوروب بعده قوروب اوچ کره بو اسلوب اوزره
ایلمک ایله طاهر اولور و آتی طاهر صو ایله قینادوب وصوودوب اوچ دفعه بویلیجه ایلمک
ایله طاهر اولور باقی خرج بردی دلکی جناغه قیوب صو ایله قرشدروب اندن صکره
دلوکلی آچوب صویی آقیدن اوچ دفعه بویلیجه ایلمکله پاک اولور بوندن ماعداسی بابه تقیید
تورتمق ایله طاهر اولور وقال محمد بعدم طهارة غیر المعصر ابدا امام محمد دیدیکه صقلماسی ممکن
اولمیان ابدی طاهر اولماز زیرا نجاست متخلله نک خروجی ممکن اولماز در اما فتوی قول اول
اوزرینه در ویطهر بساط تنجس بجری الماء علیه یوما ولیلة منجس اولان بساط طاهر اولور
بر کون بر کیجه اوزرندن صونک جریانی ایله ونحو الروث والعذرة بالحرق حتی یصیر رمادا
عند محمد هو المختار آت ترسی کبی انسان ترسی کبی امام محمد قتنده یانوب کل اولمغله
طاهر اولور مختار اولان ده بودر زیرا حرق اولمغله عین حقیقت آخره مبتدل اولدقدن
صکره وصف خود بالطریق الاولی مبتدل اولور کوزم صیقه تازه شیره قچین خمر اوله
نجس اولور قچین سرکه اولسه بالاتفاق طاهر اولور خلافا لابی یوسف ابو یوسف خلاف
ایدوب انک قتنده یانمغله طاهر اولماز زیرا تغیر وصفندن اولدوغی برینه باقیه در علی خلاف
اولدقده نجاستی ظاهر باقیه در وکذا یطهر حمار وقع فی المملحة فصار ملحا بر بیته روث وعذره حرق ایله طاهر
اولدیغی کبی حماره مملحه یه دوشسه وملح اولسه طاهر اولور عین حقیقت آخره مبتدل اولمش
اولور وعفی قدر الدرهم مساحة کعرض الکف فی الرقیق درهم مقداری عفو اولندی
صاحب غایه دیدیکه درهم مقداری دیمکدن مراد موضع خروج نجاستده رشحی دیدیکه
مقعدی ذکر ایلمک مجلسلرینک استقباح ایدرلردی درهم ایله کنایه ایلدیلر من
نجس مغلظ کالدم والبول نجس مغلظدن قان کبی وبول رقیقدن ال آیه سی مقداری
کثیفدن درهم مقداری عفو اولندی ولو من صغیر لم یاکل اکل ایلمیان کوچک صبیدن
ایسه ولو من صغیر لم یاکل قیدی طعام اکل ایلمین صبینک بولی طاهر در دیین قالک
قولنی رد ایچوندر وکل ما خرج من بدن الآدمی موجبا للتطهیر نجس تطهیری موجب اولان
هر شی که بدن انساندن خروج ایلر موجبا للتطهیر قیدی کوز یاشی وصومک وتوکرک

نجاست رقیقده ال آیه سی مقداری ووزنا بقدر مثقال فی الکشف وزن جهتندن نجاست کثیفدن مثقال مقداری عفو اولندی

دخی قیدن احترازدر والخمر وخرء الدجاجة ونحوه نجس خمر وطاوغک نجسی دخی بو نادره
نسبه اولنانک نجسی کبی وبول الحمار والهرة والفارة نجس حمار وهره وفاره نک بولی
کبی بونجو عک رقیقدن ال آیه سی مقداری وکثیفدن درهم مقداری عفو اولندی بول درت
نوعدر بر نوعی بیوک آدمک بولی بر نوعی رضیعک یعنی ممه صبینک بولی بری غیر
ماکول اولان حیوانک بولی وبری ماکول اولان حیوانک بولی جمهور قتنده جمله سی نجسدر اما
اوچنجی نوعک بولی غلیظه در ائمه حنفیه قتنده دردنجیسی خفیفه در اما [?] قتنده طاهر
امام اعظم قتنده وکذا الروث والخثی آت ترسی واوکوز ترسی نجس بول حمار وهره وفاره
کبیدر زیرا روث حقنده نص واردر اولمشدر ان النبی علیه السلام سال عن ابن مسعود
رضی الله عنه لیلة الجن احجار الاستنجاء فجاء بحجرین وروث فاخذ الحجرین ورمی الروث
وقال انه رجس اورکس رکس بر شی قبول ایلمک معناسنه در بو حدیث شریف
نص آخر تعارض ایلمیوب غلیظ لک اوزره باقی فالمغلظ [illegible] نجس بوکا قیاس اولنمشدر
وما دون ربع الثوب من مخفف کبول الفرس وما یوکل لحمه بول فرس واتی اکل اولنان
حیوانک بولی کبی مخففدن ربع ثوبک مادونی عفو اولندی بو بابده ایکی حدیث
شریف تعارض ایلمشدر برنجیسی قوله علیه السلام استنزهوا عن البول قول شریفیدر که
نجاسته دلالت ایدر وبری دخی حدیث عرنیین در طهارته دلالت ایدر دلیل
نجاست مترجح اولدی لکن استنزهوا حدیث شریفنک تعارضی تاثیر ایلمکله نجاست
مخففه اولدی تفسیر ثوبده اختلاف اولنمشدر بعضیلر دیدیکه ثوب اولدر که انکله
ایله صلوة جائز اوله طون کبی ابو حنیفه دن مرویدر ابو بکر الرازی ثوبی تفسیرده اجتنابا
سراویل اعتبار اولنور زیرا سراویل قصر ثیابدر دیدوکی امام اعظم حضرتلرینک قولنه قریبدر
وبعضیلر ثوبک تفسیرنده نجاست اصابت ایلدوکی موضعک ربعیدر دیمشلر
انک کبی وابو یوسفدن روایت اولندیکه شبر فی شبردر یعنی طولی وعرضی بر قارش
اوله وخرء طیر لا یوکل ای اکل اولنمیان طیرک نجاستی نجس مخففه در کرکس سباع طیر
اولسون کرکسه غیریسی اولسون محمد قتنده طاهر در شمس الائمة السرخسی مبسوطده
اصح اولان بودر که طاهر در دیمش بوندن غیریسی اصح اولان نجسدر دیدی وبول انتضح
مثل رؤوس الابر عفو بول که اکنه باشی کبی انفلانک اوزرینه صچراسه عفو اولنمشدر
بو مقوله نک ابن عباسدن سوال اولندقده فقال انی لارجو من عفو الله ما هو اوسع
من ذلک صاحب نهایه دیمشدر که احیانا سکک نجاست اوزرینه قونوب بعده
مصلینک اوزرینه قونار بونک قنادی وایاغندن نجاستدن اثر اولدوغی مقرردر
وبوندن کمسنه انتفاعه قادر دکلدر ایله اوله بو مقوله نک معفو اولمق لازمدر دیمش
سوال مفتیسی اسمعیل افندی ملتقی شرحنده دیمشدر که بعض استادلر بیزه [?] ذکر ایتدی
مثل رؤس الابر اولان بولک اوزرینه مسح ایلدکن بربرینه اولانرسه صلوة جائز اولماز

اكر اولاشمز ایسه جائز اولور حسن بصری حضرتلرندن روایت اولنورکه بر رجل کندوسندن
سوری سمکک قانندن سؤال ایلدی حسن بصری حضرتلری اول کمسنه یه سن
نه دیاردنسن دیدکده شامی یم دیو جواب ویردکده اصحابنه خطاب ایدوب
شوادمک قلت حیاسنی کورکه بو بر قومدندرکه حضرت رسول صلی الله علیه وسلمک
اوغلنک قانی دوکرلر و سوری سمکک قانندن سؤال ایدر حسن بصری بو
سؤالی عمیق عد ایلمشدر اسلامده ایسه حرج یوقدر لقوله علیه السلام ؛ بعثت
بالحنیفة السمحة السهلة ولم ابعث بالرهبانیة الصعبة ؛ ودم السمک وخرء طیور
ماکولة طاهر الا الدجاج والبط ونحوهما ؛ بالغک قانی واتی اکل اولنان قوشلرک
نجاستی طاهردر الا طاوغک وقازک و بونلره مشابه اولانک طاهر دکلدر
زیرا بالغک قانی حقیقتده قان دکلدر کنشده بیاض اولور ولعاب البغل والحمار
طاهر ؛ قاطرک وحمارک لعابی طاهردر صاحب هدایه دیمشدرکه لعاب بغل
وحمار مشکوک فیه در طاهر اتک ایله متنجس اولماز صاحب الکنز دیمشدرکه لعاب
بغل وحمار معفو در نجاست شک ایله ثابت اولماز چونکه طهوریتنده شک اوله
طاهر اولمسنده شک یوقدر وعند ابی یوسف مخفف ؛ ابو یوسف قتنده نجاسه
مخففه در زیرا نصوص تعارض ایلمشدر ابن ملک کندو شرحنده دیمشدرکه ابو
حنیفه ومحمد طاهردر صلوتی منع ایلمز دیو حکم ایلمشدر وماء ورد علی نجس کعکسه
بر صوکه نجس اوزرینه ورود ایدر اول صو نجسدر عکسی کبی نجسدر شافعی دیدیکه
نجس اوزرینه وارد اولان صو نجس دکلدر زیرا حضرت رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم زمان شریفلرنده بر اعرابی کلوب مسجده تبول ایلدکده حضرت علیه السلام
بولک اوزرینه بر قوغا صو دوکک دیو امر ایلدی اکر نجس اوزرینه ورود ایدن ما نجس
اولیدی حضرت علیه السلام بویله بیورمزدی زیرا صو دوکلدکده تکثیر نجاسته مفضی
اولور ائمه حنفیه جواب ویروب دیرلرکه احتمالدرکه اول امر رایحهنک ذهابی ایچوندر
یوخسه تطهیری ایچون دکلدر ولو لف ثوب طاهر فی رطب نجس فظهرت فیه
رطوبته ان کان بحیث لو عصر قطر تنجس اکر بر ثوب طاهر بر یاش ثوب نجسده
دورلسه اول یاش ثوبک رطوبتی ثوب طاهردن ظاهر اولسه بر وجهله درکه
اول ثوب طاهر صقلسه تقاطر اولورسه متنجسدر انک ایله نماز جائز اولماز
والا فلا اکر صقلدقده تقاطر اولمازایسه نجس اولماز انک ایله صلوتی جائز اولور
کما لو وضع رطبا علی مطین بطین نجس جاف ؛ بر یاش ثوبی نجس بالچق ایله
صوانمش دیوار اوزرینه وضع اولنمق کبیدر اول ثوب متنجس اولماز زیرا جفاف
رطوبت ثوبی جذب ایدر اما عکسی اولسه متنجس اولور مثلا قوری ثوب نجس
بالچق ایله صوانمش یاش دیوار اوزرینه وضع اولنسه اول قوری ثوب یاش

یاش دیواردن صیقیق ایله تقاطر اولهجق مرتبه رطوبت جذب ایلسه اول ثوب
متنجس اولور ولو تنجس طرف منه ونسیه وغسل طرفا بلا تحر حکم بطهارته اکر ثوبک
بر طرفی متنجس اولسه واول متنجس اولان طرفی مصلی اونتسه و بر طرفی تحریسز غسل
ایلسه اول ثوبک طهارتنه حکم اولنور کحنطة بالت علیها حمر تدوسها فغسل بعضها
او ذهب طهر کلها ذکر اولنان ثوبک طاهر اولمسی شول بغدای کبیدرکه حمارلر اول
بغدای اوزرینه تبول ایلدیلر خرمن دوکرکن اول بغدایک بعضیسی غسل اولنسه
ویاخود بر مقداری کیدرلسه جملهسی طاهر اولور بونلرده تحری شرط دکلدر مصنف بول
حماری تخصیص بالذکر ایتدوکی حمارک بولی نجاست غلیظه اولدوغنه اشارتدر
وانفحة المیتة ولبنها طاهر میتهنک قورساغی و سودی طاهردر کرک جامد اولسون
کرک مایع اولسون انفحة همزهنک کسری و فانک فتحی ایله هنوز طوغن قوزی و
اوغلاقک قارنیدر خلافا لهما امامین خلاف ایدوب انفحة ولبن میتهیی محللری نجس
اولمغله کندولری نجسدر اما جامد اولان طاهر اولور مایع اولماز دیرلر والاستنجاء سنة
استنجاء سنتدر لغتده استنجا بطندن چیقن شیئدن واثرندن فراغ طلب ایدر یعنی
موضع نجاستی صو ایله ویاخود تراب وغیری شیء ایله مسح ایدوب پاک ایلمکه دیرلر
حضرت علیه السلام استنجایه کاه مواظبت وکاه ترک ایلمشدر مواظبت واحیانا ترک
سنتدر شافعی قتنده فرضدر اکر استنجا ترک اولنسه صلوة جائز اولماز مما یخرج
من احد السبیلین غیر الریح ریحدن غیری احد سبیلیندن چیقن شیئدن استنجا
سنتدر اما ریحدن استنجا بدعتدر زیرا ریح نجس دکلدر اکر قارندن خروج ایلسه
وما سن فیه عدد استنجاده عدد مسنون قلنمدی شافعی قتنده تثلیثدن لابددر بو حدیث
ایله استدلال ایدوب قوله علیه السلام ؛ واستنج بثلثة احجار ؛ امر وجوب ایچوندر حدیث
شریف ایسه وجوبه کتب معلومه ایله دلالت ایدر دیرلر بزم ایچون دلیل قوله علیه السلام
؛ من استجمر فلیوتر ؛ ایتار ایسه واحدهیی شاملدر بمسحه بنحو حجر احد سبیلینه حجر و حجر
مثللو ایله کسک وخشب وترابدر مسح ایلیه حتی ینقیه حتی اول موضع نجاستی پاک
ایدهنجه ویدبر بالحجر الاول حجر اول ایله ادبار ایلیه یعنی خایهلری التندن دبر طرفنه چکه
ویقبل بالثانی ایکنجی طاش ایله دبر طرفندن خایهلری طرفنه اقبال ایتدیره ویدبر بالثالث
اوچنجی طاش ایله ینه ادبار ایلیه اولکی کبی فی الصیف یاز کونلرنده زیرا یاز کونلرنده
خصیتین بر مقدار رخی اولور مسح اولنده اقبال ایلسه خصیتین ملوث اولمق احتمالی اولور
مصنفک عدد مسنون اولمدی دیدوکنه ویدبر بالحجر الاول الی آخره قولنده نوع رکاکت
واردر بالحجر یرینه بالمسح الاول دیسه اولی اولوردی ویقبل الرجل بالاول ویدبر
الثانی والثالث فی الشتاء شتاده رجل حجر اول ایله اقبال وثانی وثالث ایله ادبار
ایلیه عورت شتاده صیفده اولان کبی اشلیه وغسله بالماء بعد الحجر افضل موضع

نجاستی حجردن صکره صو ایله یایقمق افضلدر اهل قبا حقنده نص شریف وارد اولو
قوله تعالی ❁ رجال یحبون ان یتطهروا والله یحب المتطهرین ❁ یغسل یدیه اولا ثم المخرج
ببطن اصبع او اصبعین او ثلث اول ایلی اللّذی غسل ایلیه اندنصکره مخرجی بر برمغك
بطنی ایله یاخود ایکی برمغك بطنی ایله اولدخی کفایت ایلمز ایسه اوچ برمغك بطنی
ایله غسل ایلیه لا برؤسها بر مقدارك اوجلری ایله غسل ایلمیه شقوق اظفاره نجاست
حلولندن احتراز ایچون ویرخی مبالغة مبالغه ایله ارخا ایلیه یعنی مخرجی آشغه قویو ویره
ان لم یکن صائما اگر صائم دکل ایسه ومحل استنجاده ذکر الله ایلمیه وتوکرمیه وسومکرمیه
ویجب ان جاوز النجس المخرج اکثر من درهم درهمدن زیاده نجس مخرجی تجاوز ایدرسه
غسل واجب اولور ویعتبر ذلك وراء موضع الاستنجاء درهم مقدارندن زائد
نجاستك تجاوزی موضع استنجادن غیریده اعتبار اولنور ابو حنیفه وابو یوسف
قاتنده اما امام محمد قتنده موضع استنجا ایله معا در استنجا بش وجه اوزره در ایکیسی
واجبدر بری مخرجك نجاستی غسلدر جنابتدن وحیض ونفاسدن غسل محلنده
ایکنجیسی امام محمد قاتنده مخرجی متجاوز اولان نجاسته مخرجدن اولان نجاست درهمدن
زاید اولدوغی حالده در احوط اولان دخی بودر اما امام اعظم ایله ابو یوسف متجاوز اولان
نجاستك درهمدن زاید اولدوغن اعتبار ایدرلر اوچنجیسی سنتدر استنجا سنتی
نجاست مخرجی تجاوز اتمکسزین غسل ایلمکدر بونکا ادب دخی دیمشلردر دردنجیسی
مستحبدر استنجی مستحب بلا تغیظ تبول ایله استنجا یا مخرجی غسل ایلمکدر بشنجیسی
بدعتدر ریحدن استنجا کبی ولا یستنجی بعظم ولا بروث استنجا مراد ایدن کمسنه
کموك ایله ودخی آت تزکی ایله استنجا ایلمز حضرت صلی الله علیه وسلم بونلردن نهی
ایلمشدر زیرا روث کندوسی نجسدر وعظم زاد جنیدر وکومر ایله واوراق شجر ایله و
علف حیوان ایله استنجا دخی مکروهدر وطعام طعام ایله دخی استنجا اولنمیه ویمینیه
دخی صاغ الیله استنجا اولنمیه زیرا صاغ ایله استنجادن حضرت علیه السلام بزی منع
ایلمشدر قال علیه السلام ❁ الیمین للوجه والیسار للمقعد ❁ وکره استقبال القبلة
واستدبارها لبول ونحوه تبول ایچون دخی تبوّله یعنی بزرشی ایچون قبله یه قارشو وقبله یه
ارقه ویروب اوتورمق وطورمق مکروه اولدی قوله علیه السلام ❁ اذا اتیتم الغائط
فعظموا قبلة الله فلا تستقبلوها ولا تستدبروها ولکن شرقوا او غربوا ❁ ابو حنیفه دن
روایت اولنمشدر که استدبار لا بأس در زیرا قبله یه مقابل دکلدر ولو فی الخلاء
اگر خلاء ایسه بینه استقبال واستدبار ایلمیه طوردن صویه تغوط وتبول و
تبولده کلام دخی مکروهدر ومسلمانلرك استراحت ایلدکلری کولکه ده وطریقده
ویمش اغاجنك التنده دخی مکروهدر وحال تغوط وتبولده کلام دخی مکروهدر
کتاب الصلوة بو کتاب صلوة بیاننده در صلوة فرض عیندر فرضیتنه

فرضیتنه منکر اولان کافر اولور قوله تعالی واقیموا الصلوة وقوله تعالی ❁ حافظوا
علی الصلوات والصلوة الوسطی ❁ سنت قوله علیه السلام ❁ ان الله تعالی فرض علی
کل مسلم ومسلمة فی کل یوم ولیلة خمس صلوات ❁ اجماع امت بودر که تحقیقا
امت محمد حضرت رسول علیه السلامدن بو کونه کلنجه صلوتك فرضیتنه اجماع ایدوب
بر منکر انکار وبرادر د ایلمامشدر بر کمسنه فرضیتنه انکار ایله کافر اولور صلوة
لغتده دعایه درلر شرعیتده افعال معلومه وارکان مخصوصه دن عبارتدر وقت
الفجر من طلوع الفجر الثانی وهو البیاض المعترض فی الافق الی طلوع الشمس صلوة فجرك
وقتی فجر ثانینك طلوعندن که او فجر ثانی افقده بر بیاض معترضدر که طلوع شمسه دکین در
وصباح نمازین ابتدا آدم پیغمبر علیه السلام جنتدن هبوط ایلدکده کیجه نك ظلمتندن خوف
اوزره ایکن فجر طلوع ایلدی شکر الله ایکی رکعت نماز قلدی اولکی رکعتی ظلمت لیلدن
خلاص ایچون ایکنجی رکعتی ضوء نهارك رجوعی ایچون بیاض معترض دیدوکی بیاض
مستطیلدن احترازدر قوله علیه السلام ❁ لا یغرنکم اذان بلال ولا الفجر المستطیل انما المعتبر
الفجر المستطیر فی الافق ❁ مصنفك اول وآخر وقتی تصریح ایلدوکی حضرت جبرائیلك
حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلمه امامت ایلدوکنه اشارتدر که ذکر
اولنور ان جبرئیل ام برسول الله صلی الله علیه وسلم فیها حین طلوع الفجر فی الیوم الاول
وفی الیوم الثانی حین اسفر جدا وکادت الشمس تطلع ثم قال ما بین هذا الوقتین وقت
لامتك ووقت الظهر من زوالها ظهرك وقتی شمسك زوالندن الی ان تصیر ظل
کل شیء مثلیه هر شینك کولکه سی ایکی کنده ومثللو اولنجیه دکیندر سوی فیء الزوال
وقت زوال شمسدن هر شینك کولکه سی کنده ومثللو اولنجیه دکین در صح
فیء زوالدن غیری وقالا الی ان تصیر مثله امامین دیدیکه ظهرك آخر وقتنده ابو
حنیفه دن روایات مختلفدر امام محمد بنه ابو حنیفه دن روایت ایدوب فیء زوالدن
غیری هر شینك ظلی کندو مثللو اولدقده ظهرك وقتی چیقوب عصرك وقتی داخل
اولور دیمش ابو یوسف ومحمد وزفر وشافعی بو قولی اخذ ایلمشلردر واسد بن عمرو
بنه ابو حنیفه دن روایت ایدوب قچن هر شینك ظلی فیء زوالدن غیری کندو مثللو
اولدقده وقت ظهر خروج ایدر لکن وقت عصر دخول ایلمز حتی هر شینك کولکه سی ایکی کندو
مثللو اولدقده وقت عصر داخل اولور دیمش بو روایت اوزره بین الظهر والعصر وقت
مهمل اولمش اولور صباح نمازی ایله اویله نمازینك ماینیده اولدوغی کبی دینلمشدر که
ظهری بعد الزوال ابراهیم علیه السلام قلمشدر اوغلنی ذبحه امر اولندقده درت رکعت
نماز قلدی بر رکعتی غم ولد زایل اولمق شکرانه سی ایچون ایکنجی فدا نازل اولدوغی
شکرانه سی اوچنجیسی رضاء الله که ❁ قد صدقت الرؤیا ❁ خطابیله ندا اولندوغی حیننده
دردنجیسی ولدنك صبری ایچون انکا تطوع ایدی بزه فرض اولدی فیء زوال بلنمك
مراد اولنسه بر سطح مستقیم پیدا اولنوب وسطنه بر قیاس نصب اولنه اول مقیاسك

ظلی هر قنده منتهی اولورسه فیء زوال اول کولکه در اول منتهای ظلدن اطراف
مقیاسه علی التسویه
بر دائرهٔ مستدیره بید اولنه
اول دائره هر بار
ظل مقیاس بر نقطه
مقداری خروج
ایلسه صلوة ظهرک
وقتی دخول ایدر
بر دورلو خ فیء
زوال بلنمک
مراد اولنسه بر سطح
مستقیم اوزره
بر دائره چزیلوب
واورته سنه
بر مقیاس نصب
اولنوب واول
مقیاسک دائره نک

مدخل ظل اولان محل اشارت اولنه وبعد الزوال ینه اول دائره
دن مخرج ظل محلنه خ اشارت اولنوب مدخلی ایله مخرج اشارت اولنان محللرک
وسط حقیقتی اخذ اولنوب اول مقیاسک ظلی اول وسطه نه زمانده ملاقی اولور
اول ملاقی اولدوغی محل فیء زوالدن اندن بر نقطه تجاوز ایلمکله صلوة ظهرک وقتی
دخول ایدر ووقت العصر من انتهاء وقت الظهر الی غروب الشمس عصرک وقتی
ظهرک آخر وقتندن غروب شمسه دکیندر قوله علیه السلام من ادرک رکعة
من العصر قبل ان تغرب الشمس فقد ادرکها وابتداء عصری قیلان حضرت
یونس علیه السلامدر حق سبحانه وتعالی کندولی درت ظلماتدن خلاص ایلدکده
اول درت ظلمات ظلمت ذلت ظلمت لیل ظلمت ماء ظلمت بطن حوتدر شکرانهٔ
خلاص ایچون درت رکعت صلوة عصری ادا ایلمشدر روایت اولنور ووقت المغرب
من غروبها الی مغیب الشفق مغربک وقتی شمسک غروبندن شفق غایب اولنجه
دکیندر شافعی قتنده وقت مغرب اوچ رکعت نماز ادا اولنجیه دکیندر زیرا حضرت
جبرائیلک ایکی کونده اخشام نمازی ایچون امامت ایلدوکی بر وقتده واقع اولمشدر
انک امامتی خود تعلیم ایچون ایدی بو قول شافعینک ایکی قولنک بریدر غزالی حضرتلری
دیدیکه وقت مغربده ایکی قول واردر بر قول وقت مغرب غروب شفقه دکین ممتد
اولنه واحمد بن حنبل خ بوکا ذاهب اولمشدر بر قول خی غروب شمسدن صکره
بر آبدست آلوب واذان واقامت وبش رکعت ادا اولنجیه دکین در اصحاب
حنفیه عبد الله بن عمرک روایتی احتجاج ایدندیلر ان النبی علیه السلام قال وقت
المغرب مالم یسقط نور الشفق وروی ابو هریره ان النبی علیه السلام قال وقت
المغرب مالم یسقط نور الشفق وروی ابو هریرة ان النبی صلی الله علیه وسلم قال
اول المغرب حین تغرب الشمس وآخره حین تغیب الشفق اخشام نمازنی
ابتدا قیلان حضرت عیسی علیه السلامدر حق سبحانه وتعالی ءانت قلت للناس اتخذونی

اتخذونی وامی الهین آیهٔ کریمه سیله حضرت عیسایه خطاب ایلدکده اوچ رکعت
نماز قلدی اولکی رکعتی کندونفسندن الوهیتی نفی ایچون وایکنجی رکعتی والده سندن
نفی ایچون اوچنجی رکعتی جناب حقک الوهیتنی اثبات ایچون بونک ایله مخاطب
اولدقده اخشام نمازنک وتر ایدیکی روایت اولنمشدر وهو البیاض الکائن فی
الافق بعد الحمرة وقالا هو الحمرة قیل وبه یفتی مغیب شفق دیدوکمز اول بر بیاضدرکه
افقده حمرتدن صکره واقع اولور امامین دیدیلرکه مغیب شفق حمرت کندوسیدر
حمرتدن صکره اولان بیاض دکلدر دینلدیکه فتوی خی بونک اوزرینه در شفقده
علما اختلاف ایلمشلردر ابو حنیفه دیدیکه هو البیاض فی الافق بعد الحمرة حضرت
ابو بکر ومعاذ وانس بن زبیر رضوان الله تعالی علیهم اجمعین خ بوکا ذاهب
اولمشلردر وامامین دیدیلرکه شفق قزللقدر بو خی ابو حنیفه دن روایت اولنمش
قولدر شافعی خی بونی اخذ ایلمشدر وبو حدیث شریف ایله استدلال ایلمشلر قال
النبی علیه السلام الشفق هو الحمرة ابو حنیفه نک استدلالی ابو هریرة روایت
ایلدوکی حدیث شریفدر قال النبی علیه السلام اخر وقت المغرب اذا اسود الافق
الشفق هو الحمرة حدیث شریفی که روایت ایلدیلر ابن عمر اوزرینه موقوفدر امام مالک
موطاسنده ذکر ایلمشدر که بو حدیث شریف حجت اولمغه صالح دکلدر زیرا بونده
اختلاف صحابه واردر اختلاف صحابه اولان حدیث ایله ایسه تمسک جائز دکلدر زیرا
عدم قبوله دلیل اولمق احتمالی واردر شیخ اسمعیل سیواسی دیمشدرکه ابو حنیفه نک
روایت ایلدوکی ٧ مرفوع موقوف اوزرینه مترجح اولدوغی علم اصولده بیاندن مستغنیدر
لکن صحابه مرفوع وموقوفدن تاخیر ایدر فتوی امامین قولی اوزرینه در اهل لسان
بونک اوزرینه اتفاق ایلدکلری ایچون حتی نقل اولنورکه امامین بو قولدن رجوع ایلمشدر
ووقت العشاء والوتر من انتهاء وقت المغرب الی الفجر الثانی عشانک وقتی خی
وترک وقتی مغربک وقتنک انتهاسندن فجر ثانیه دکیندر فجر ثانی صبح صادقدر
ابو هریره دن روایت اولندیکه ان النبی علیه السلام قال آخر وقت العشاء حین
یطلع الفجر دینلدیکی عشائی اول حضرت موسی علیه السلام قلمشدر مدیندن چیقوب
یولی ضایع ایلدوکی حینده خاتونی غمی وقرنداشی غمی وعدوسی اولان فرعونک غمی
واولادی غمی حق تعالی بو غملردن خلاص ایدوب وادی ایمنده ندا ایلدکده درت
رکعت نماز قلدیکه وقت عشا ایدی انکا تطوع بزه فرض اولدی ولا یقدم الوتر
علیها للترتیب وتر تقدیم اولنماز عشا اوزرینه ترتیب ایچون لاجل وجوب الترتیب
دیمکدر بر کمسنه عشائی اونتوب وتری قیلسه آندن صکره عشائی قلسه جائز اولور
نهایت ترتیب ساقط اولور بو ابو حنیفه قتنده در زیرا وتر فرض عملیدر امامین قتنده
جائز اولماز زیرا انلرک قتنده وتر عشانک سنتیدر وعشایه تابعدر عشا

٧ ... ابو هریره دن موقوفا روایت ایدوب ...

قلنمانجه وترک وقتی دخول ایلمز سقوط ترتیب ایچون دکلدر عدم دخول وقت
ایچوندر ومن لم یجد وقتهما شول کمسنه عشا ووترک وقتنی بولمیه یعنی بر بلده ده اوله که
شمس غروب ایلدوکی کبی فجر طلوع ایلیه بلغار ولایتی کبی لم یجبا علیه عشا ووتر
اول کمسنه نک اوزرینه واجب اولماز ویستحب الاسفار بالفجر فجری اسفار ایلمک
یعنی بر مقدار متأخر قلمق مستحب قلندی قوله علیه السلام اسفروا بالفجر فانه اعظم
للاجر بحیث یمکن اداؤه بترتیل اربعین آیة او اکثر بر حیثیت ایله اسفار اولنه که
قرق آیت کریمه ترتیل ایله اداسی ممکن اوله و یاخود قرق آیتدن زیاده نک
اداسی ممکن اوله ثم ان ظهر فساد الطهارة یمکنه الوضوء واعادته علی وجه المذکور
اندنصکره اکر طهارتنک فسادی ظاهر اولورسه اول کمسنه یه وضو ممکن اوله و
نمازی اعاده ایلیه ذکر اولنان وجه اوزره یعنی قرق آیت و یاخود دخی زیاده ترتیل ایله
ادا ایلمک ممکن اوله قال علیه السلام من صلی الفجر مکث حتی تطلع الشمس فکانما اعتق
اربع رقاب من ولد اسمعیل والابراد بظهر الصیف یازکونلرینک ظهرنی تأخیر
دخی مستحب اولور لحدیث انس رضی الله عنه انه علیه السلام اذا کان الحر ابرد بالصلوة
واذا کان البرد عجل بالصلوة ولحدیث ابی سعید الخدری انه علیه السلام قال ابردوا
بالظهر فان شدة الحر من فیح جهنم وتأخیر العصر ما لم تتغیر الشمس عصرک تأخیری دخی
مستحب اولور مادامکه شمسک لونی متغیر اولمیه والعشاء الی ثلث اللیل عشانک
دخی تأخیری مستحب اولور ثلث لیله دکین قال علیه السلام لولا ان اشق علی امتی لاخرت
العشاء الی ثلث اللیل والوتر الی آخره لمن یثق بالانتباه دخی صلوة وتر آخر لیله دکین
تأخیر اولنمق مستحب اولور شول کمسنه ایچونکه اویانمغه اعتمادی اوله والا فقبل النوم
اکر اویانمغه اعتمادی یوغیسه نومدن اول ادا ایلیه قال النبی علیه السلام من خلف
ان لا یقوم آخر اللیل فلیوتر اوله ومن طمع ان یقوم آخر اللیل فلیوتر آخر اللیل وتعجیل
ظهر الشتاء قیش کونلرینک ظهرینک تعجیلی دخی مستحب اولور والمغرب قیش
و یاز کونلرینک مغربی تعجیل اولنمق دخی مستحب اولور قال رسول الله علیه السلام لا تزال
امتی بخیر ما عجلوا المغرب واخروا العشاء وتعجیل العصر والعشاء یوم الغیم عصر
وعشانک تعجیلی دخی بولطلی کونده مستحب اولور وتأخیر غیرهما عشا و عصردن
غیریسنی تأخیر اولنمق مستحب اولور زیرا تأخیرده قضا ایله ادا بیننده تردد واردر
تعجیلده صحت ایله فساد بیننده تردد واردر بو تقدیرجه تأخیر اولی در ومنع عن الصلوة
وسجدة التلاوة وصلوة الجنازة عند الطلوع والاستواء والغروب شمسک
طلوعی واستواسی و غروبی زماننده مصلی صلوتندن و سجده تلاوتدن و صلوة
جنازه دن منع اولندی عقبه رضی الله عنه دن روایت اولندیکه حضرت علیه السلام
اوچ وقتده نماز قلمقدن و جنازه یی قبره قومقدن نهی ایدردی و سجده تلاوتک

نافله جائز اولمیان اوقات

نک مکروه اولدوغی کندینه معنی صلوة اولدوغیچوندر زیرا صلوتک شرطی اولان
طهارت و ستر عورت واستقبال قبله به سجده تلاوتک دخی شرطدر فتاوای قاضیخانده
مسطوردرکه طقوز وقتده نافله جائز دکلدر بری طلوع فجردنصکره سنت فجرک
غیری نافله قلمق بری دخی فجرک فرضندن صکره شمسک طلوعندن اول بری دخی
صلوة عصردن صکره تغیر شمسدن اول و بری دخی غروب شمسدن صکره صلوة
مغربدن اول بری دخی یوم جمعه ده خطبه اوقونورکن و بری دخی جمعه کونی عند الاقامة و
بری دخی بیرام نمازنک خطبه لری اوقونورکن و بری دخی کسوف ایچون خطبه اوقونورکن و بری
دخی استسقا ایچون خطبه اوقونورکن نافله قلمقدر بو طقوز وقتده نافله قلمق جائز دکلدر
نهی اولنان اوچ وقتکه شمسک طلوعی واستوا و غروب وقتلری ایدی بونلردن غیریدر بو طقوز
وقتده فائته نک قضاسی وصلوة جنازه و سجده تلاوت قلمق جائز اولور لکن مکروهدر
الا عصر یومه الا اول کونک عصری منع اولنمدی وعن النفل ورکعتی الطواف بعد صلوة
الفجر والعصر صلوة فجر وصلوة عصردن صکره طوافک ایکی رکعتندن و نافله نمازدن
منع اولندی قال علیه السلام لا صلوة بعد صلوة الفجر حتی تطلع وبعد العصر حتی تغرب
لا عن قضاء فائتة وسجدة تلاوة وصلوة جنازة قضاء فائته دن و سجده تلاوتدن
وصلوة جنازه دن منع اولنماز وعن النفل بعد طلوع الفجر باکثر من سنته طلوع فجردن
صکره فجرک سنتندن اکثر نافله دن دخی منع اولندی قال علیه السلام لا صلوة بعد الصبح
الا رکعتین وقبل المغرب مغربدن اول دخی نافله منع اولندی ووقت الخطبة ایا ما کانت
خطبه وقتنده دخی نافله دن منع اولندی هر قنغی خطبه اولورسه اولسون کرک جمعه
وعیدین و حج خطبه لری کرک خطبه کسوف وخطبه استسقا جملهسی برابردر وقبل
صلوة العید صلوة عیددن مقدم دخی تنفل منع اولندی کرک مصلالرده اولسون
کرک غیریده کرک امام غیری اولسون صحابه دن بوکا نهی وانکار وارد اولمشدر
روایت اولنورکه ابن مسعود و حذیفه رضی الله عنهما یوم فطرده ایکیسی قالقوب امامدن
اول ناسی صلوتدن منع ایدرلردی و روایت اولنمشدرکه ان علیا خرج الی المصلی فرأی
قوما یصلون فقال ما هذه الصلوة التی لم نکن نعرفها علی عهد رسول الله علیه السلام فقیل له
الا تنهاهم فقال اکره ان اکون الذی ینهی عبدا اذا صلی وعن الجمع بین صلوتین فی وقت
وقت واحدده ایکی صلوتک بینینی جمعدن دخی منع اولندی سفر حضر برابردر قوله تعالی
ان الصلوة کانت علی المؤمنین کتابا موقوتا موقتاً دیکلدن جمع ایچه تغییر وقتدر فعلا
جمعی جائزدر اما وقتا جائز دکلدر صلوة ظهری آخر وقتنه تأخیر ایدوب عصری اول
وقتده قیلوب ایکیسنی بر یرده قلمق جائزدر اما شافعی خلاف ایدوب انک قاتنده
ظهر ایله عصری مغرب ایله عشایی یغمور و مرض و سفر عذرلری ایله جمع ایلمک جائزدر
الا بعرفة ومزدلفة الا عرفه ده و مزدلفه ده ایکیسنی جمع ایلمک منع اولنمدی عرفه ده وقت

ظهرده عصر ایله معًا ادا اولنوب جمع اولور مزدلفه ده عشا وقتنده اخشام وعشا ادا
اولنوب جمع اولنور ومن طهرت في وقت عصر او عشاء صلتهما فقط یعنی شول خاتونکه
حیضدن وقت عصرده یاخود وقت عشاده طاهر اوله انجق ایکیسندن برینی
ادا ایدر امام شافعی خلاف ایدوب عصرده طاهر اولان ظهری وعشاده طاهر اولان
اخشامی ادا ایدر دیر آنک قاتنده ظهر ایله عصر ومغرب ایله عشا وقت واحد کبیدر
عذر ایله ایکی وقت بر یرده جمع اولور ومن هو اهل فرض في آخر الوقت یقضیه لا من
حاضت فیه شول کمسنه که آخر وقتده اهل فرض اوله اول کمسنه قضا ایدر اما آخر وقتده
حایض اولان قضا ایلمز مثلا بر صبی آخر وقتده بالغ ویاخود بر کافر مسلم اولسه واول
وقتدن انجق تحریمه مقداری باقی اولسه اول وقتک فرضنک قضاسی آنک اوزرینه
واجب اولور اما حایض اولان ویا نفسا اولان اوزرینه واجب اولماز زیرا سببیتده
اعتبار آخر وقته در حنفیه قاتنده شافعی قاتنده اعتبار وقت اوله در صورت اولی ده
قضا واجب اولور صورت ثانیه ده واجب اولماز **باب الاذان** بو باب اذان
بیاننده در اذان لغتده اعلامه درلر قال الله تعالی ٭ واذان من الله ورسوله ٭ ای اعلام
شریعتده اوقات مخصوصه ده اعلام مخصوصدن عبارتدر حضرت علیه السلام مدینهٔ
منوره یه کلدکده صلوتی کاه تأخیر وکاه تعجیل ایدردی صحابهٔ کزین رضوان الله علیهم
اجمعین وقت صلوتی بلمک ایچون مشاوره ایلدیلر بعضیسی دیدیلرکه بر بیراق
نصب ایدهلم اول بیراق نصب اولندقده وقت صلوة ایدوکی معلوم اوله وکورنلر
کورنلر اعلام ایلیه وبعضیسی دیدیکه چاک چلالم چاک چالماغی نصارایه مخصوصدر
چو کریه کوردیلر بعضیسی بوری چالنه یهودیلره مخصوصدر چو آنی دخی کریه کوردیلر بعضیسی
دیدیکه آتش یاقلسون مجوسیلره مخصوص اولمغین آنی دخی کریه کوردیلر مشاوره
قرار دادهم اولمدی صحابهٔ کزین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین هرکس اوینه کتدی عبد الله
بن زید الانصاری رضی الله عنه دیدیکه یاتمش ایدم بین النوم والیقظه کوردمکه
کوکدن بر شخص نازل اولدی اوزرنده ییشل قفتان وار الینده ناقوسه تشبیه نسنه
وار ایدی دیدمکه الوکده اولان شیئی بکا بیع ایدرمیسین او شخص بونکیله نه ایشلرسین
دیدی بن دخی صلوتمز زماننده اعلام ایچون ضرب ایدرم دیدم بوندن خیرلی برشیئه
دلالت ایدهیم می دیدکده بیورک دیو الحاح ایلدم اول شخص بر سطح اوزرینه چیقوب قبله یه
استقبال ایدوب واذان اوقیوب وبر مقدار مکث ایدوب بعده قالقوب اوکلکی
کبی اذان ویروب آخرنده ایکی کره قد قامت الصلوة دیدی بن دخی حضرت رسول اکرم
صلی الله علیه وسلمه کلوب بو رؤیایی خبر ویردم ٭ فقال رؤیا صدق او حق ٭ بلاله القا
ایله دیو امر ایدوب بن دخی ایشتدوکم کبی القا ایلدم وبلال مدینه ده بر سطح اوزرینه
چیقوب اذان ویردکده حضرت عمر رضی الله عنه سعی ایدرک کلدی عبد الله کلمش شخص

شخص بوکیجه بکا دخی کلدی لکن عبد الله بندن مقدم حضرت صلی الله علیه وسلمه
کلدی دیو بیوردی روایت اولندیکه صحابه دن بعضی کمسنه اول کیجه دوش کورمشلردی
ابو حفص محمد بن علی بونی انکار ایلمشدر معالم دیندن اولان شیئی رؤیا ایله ثابت اولدی
دیمک نعمتدر لکن حضرت علیه السلام اسری کیجه سی مسجد اقصی یه واردقده انبیا علیهم السلام
جمع اولدیلر بر ملک اذان ویردی واقامت ایلدی وانلر ایله حضرت رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم نماز قلدی وهم دخی دینلمشدر که حضرت جبریل علیه السلام رسول الله علیه السلام
اذانی کتورمشیدی حتی کثیر بن مره دیدیکه جبرائیل علیه السلام سماده اذان اوقودی حضرت
عمر رضی الله عنه ایشتدی صکره بلاله تعلیم ایلدیلر سن للفرائض دون غیرها اذان فرایض
خمسه ایچون مسنون اولدی فرایضدن غیری واجباتدن صلوة عیدین وصلوة وتر ایچون
مسنون اولمدی کرچه صلوة وتر ابو حنیفه قاتنده فرضدر اما وقت عشاده ادا اولنمغله
عشا اذانی ایله اکتفا اولنور ولا یؤذن لصلوة قبل وقتها وقتندن اول صلوة ایچون اذان
اوقنمق مسنون اولمدی ویعاد فیه لو فعل اگر وقتندن اول اذان اوقوندی ایسه وقتنده اعاده
اولنور خلافا لابی یوسف في الفجر ابو یوسف ایچون صلوة فجرده خلاف واردر لیلهنک نصف
اخیرده اذان اوقنسه اعاده اولنماز دیو بیورمشلر ویؤذن للفائتة ویقیم فائته ایچون مصلی
اذان اوقیه واقامت ایلیه زیرا حضرت رسول علیه السلام لیلة التعریسده فجری قضا ایلدی
اذان واقامت ایله بو قول ایله اکتفا یه شافعی مجتهدر شافعی ایکی قولک برنده لا یؤذن
ولا یقیم دیمشدر استدلالی بودرکه حضرت علیه السلام خندق غزاسنده کفاره مشغوللکدن
درت وقت صلوة فوت اولمش ایدی اول درت وقتی اذان واقامتسز قضا ایلمشدر
بزم ایچون دلیل ابو یوسفدن رسول اکرم صلی الله علیه وسلمه اسناد ایله روایتدر اول
درت وقتی قضا ایلدی اذان واقامتیله قصه بودر لکن الفضل للمشید رکذا الاولی
الفوائت فائته لرک اولی ایچون اذان واقامت اوقنمق مسنون اولدی وخیر فیه للبواقی
اذانده فوائتک باقیلری ایچون مخیر اولندی دیلرسه هم اذان وهم اقامت ایدر قضا
حسب الادا اولدوغیچون دیلرسه انجق اقامت کتورر وکره ترکهما للمسافر مسافر
ایچون اذان واقامتک ترکی مکروه اولدی لقوله علیه السلام ٭ لابنی ابی ملیکة اذا سافرتما
فاذنا واقیما ولیؤمکما اکبرکما سنا ٭ لا للمصلی في بیته في المصر شهرده اوینده اولان مصلی ایچون
اذان واقامت ترکی مکروه قلنمدی لقوله ابن مسعود رضی الله عنه اذان الحی یکفینا ای
یکفینا للاذان والاقامة وفي روایة یکفینا اذان الحی واقامته وندبا لهما مسافر ومقیم ایچون
اذان واقامت مندوب اولدی مالک خلاف ایدوب آنک قاتنده صحراده واوده
یالکز نماز قیلن کمسنه ایچون اذان واقامت لازم دکلدر زیرا اذان واقامت شعار
جماعتدندر یالکز اولدقده خود جماعتک بولنماش اولور لا للنساء نسا ایچون اذان مندوب
قلنمدی وصفة الاذان معروفة اذانک صفتی معروفدر اذان درت کره الله اکبر وایکی کره

معنای اذان شریف

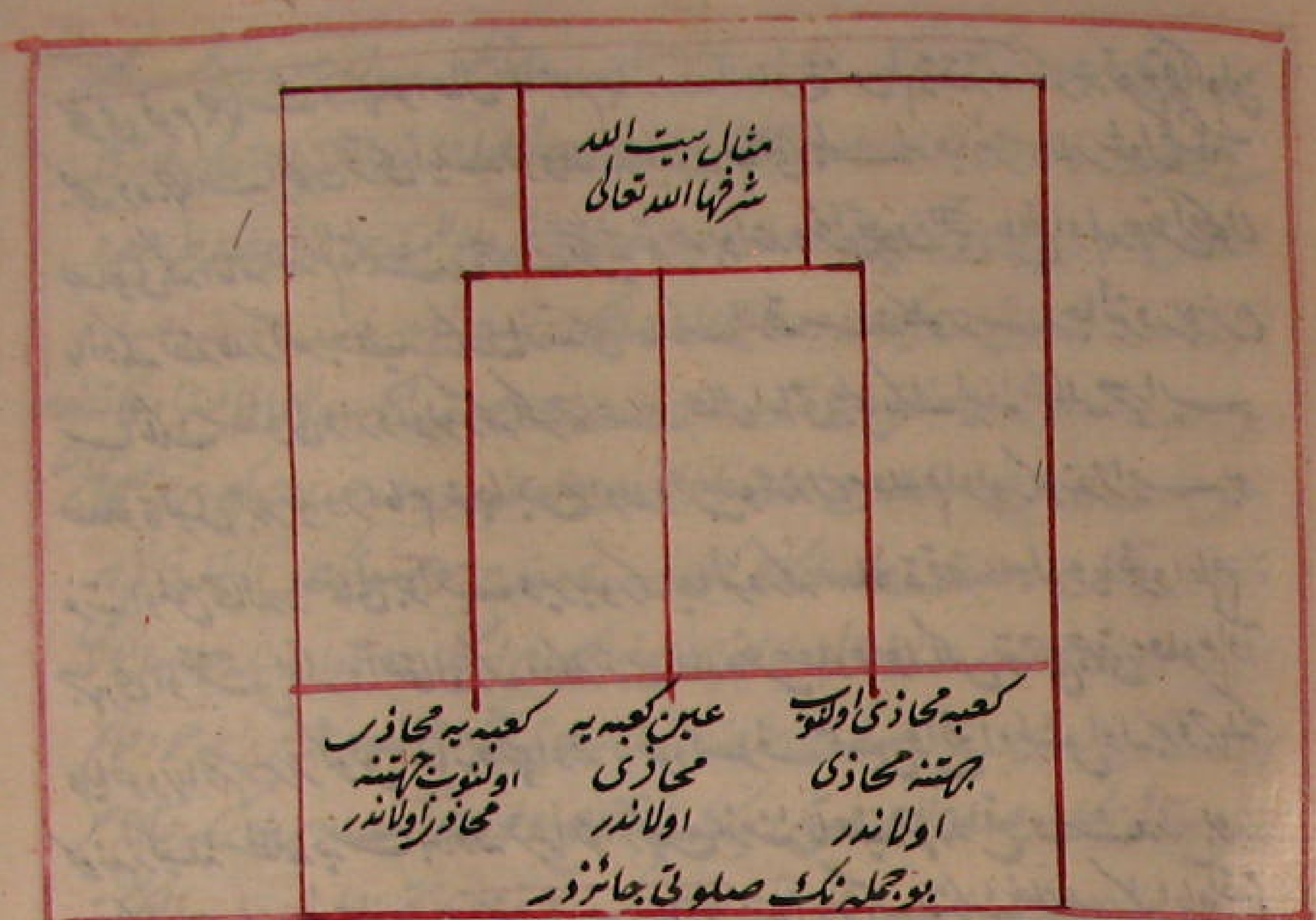
اشهدان لا اله الا الله وایکی کره اشهدان محمد رسول الله وایکی کره حی علی الصلوة
وایکی کره حی علی الفلاح در والله اکبر الله اکبر لا اله الا الله کلمهٔ شریفه سیدر معنای اذان
شریف الله اکبر ای الله اجل واعظم دیمکدر یعنی عمل دنیا ایله مشغول اولدیغکز شیلردن
اعظم واجل در وبو وقت شول وقتدر که اوزریکزه صلوتک عملی واجب اولمشدر
امدی واجب اولان شیئه اشتغال ایدک اعمال دنیایی بو وقتده ترک ایدیکز دیمکدر
تکبیری تکرار ایلمک غفلتدن زیاده تنبیه ایچوندر زیرا بر شیء مکرر اولسه زیاده تقرر ایدر اندن
صکره شهادتی ذکر ایلدی بوکا اشارتدر که مؤذن امر اولندیغی اولانه مخالف سویلمیوب
بلکه انلره طاعت رب عزتده موافق سویلیوب قلبدنده تقریر ایچوندر اندن شهادت
رسول اللهی ذکر ایدوب زیرا الله تعالی رسولنک ذکرنی عالی ایدوب واسمنی اسمنه
مقارن ایلدی کما قال الله تعالی ورفعنا لک ذکرک اندنصکره حی علی الصلوة یعنی
صلوته کلوک دیو ندا ایدوب بو وقت صلوة وقتیدر سرعت ایدیکز زنهار تأخیر
ایلمکز وقتندن دیمکدر تکرار خود تقریر ایچون اولدوغی ذکر اولنمشدر اندنصکره حی علی الفلاح
دیو ندا ایدوب بونده وعد واردر زنهار تکاسل ایلمکز واقبال ایدیکز نجاتکز صلوتدندر
دیمکدر اندنصکره تکبیری ذکر ایدوب افتتاح واختتام جناب رب العزتک اسم شریفی
ایله بولنسون ایچوندر لا اله الا الله عباد تکری الله ایچون خالص قیلمک ایچون ندادر امدی
مؤمنلردن هر کیم اذانی بویلجه ایشدرسه طوبی له وحسن مآب ویزاد بعد فلاح اذان
الفجر الصلوة خیر من النوم مرتین اذان فجر فلاحندن صکره زیاده قلنور ایکی کره
الصلوة خیر من النوم کلامی زیرا بلال رضی الله عنه صلوة فجرده حجرهٔ عایشه رضی الله
عنهایه کلور در الصلوة یا رسول الله دیردی حضرت عایشه رضی الله عنها رسول الله
نائمدر دیو جواب ویروب بلال دخی الصلوة خیر من النوم دیو جواب ایلدکده
حضرت عایشه رضی الله عنها بو کلامی حضرت علیه السلامه حکایه ایلیوب حضرت
علیه السلام دخی بونی استحسان ایدوب یا بلال اجعله فی اذانک دیو بیورمشلردر
والاقامة مثله فیزاد بعد فلاحها قد قامت الصلوة مرتین اقامت دخی اذان مثلیدر
پس ایکی کره قد قامت الصلوة لفظی اذانک فلاحندن صکره زیاده قلنور
ویترسل فیه اذانده ترسل اولنور یعنی بلا سرعت مهل اوزره اوقنور ویحدر فیها اقامتده
سرعت اولنور ویکره الترجیع ترجیع مکروه اولور ترجیع شهادتینده مؤذن صوتنی
اشغه ویوقاری ایتمکدر والتلحین دخی مکروه اولور تغنی مغناسنه در یعنی تحسین
صوت ایچون کلمه نک حروفنی تغییر ایدوب مد اتمیه جک یرده قصر ایلمکدر ویستقبل
بهما القبلة اذان واقامتده مؤذن قبله یه استقبال ایلیه زیرا الله تعالی یه ذکر وثنا
اوزره اولوب واحدانیتنه شهادت ودخی حضرت علیه السلام اوزرینه رسالت
ایله شهادت محلیدر لایق اولان بودر که قبله یه قارشو اوله ویحول وجهه یمنة ویسرة عند

عند حی علی الصلوة وحی علی الفلاح مؤذن وجهنی صاغه وصوله دوندره حی علی الصلوة
وحی علی الفلاح دیدوکی حینده اذانی استماع ایدنلره لایقدر که مؤذن حی علی الصلوة
وحی علی الفلاح دیدکده لا حول ولا قوة الا بالله وما شاء الله کان وما لم یشأ لم یکن
وما قدر سیکون دیه ویستدیر فی صومعته ان لم یقدر التحویل واقفا طوررکن ایکی یاننه
دونمک فائده ویرمزسه اذان ویره جک یرده اردنه دونوب اذان اوقیه ویجعل
اصبعیه فی اذنیه دخی ایکی برمغنی ایکی قولاغنه وضع ایلیه ولا یتکلم فی اثنائهما اذان واقامت
ارهسنده تکلم ایلمیه ویجلس بینهما اذان واقامت بیننده اوتوره لقوله علیه السلام
اجعل بین ذلک واقامتک قدر ما یفرغ الآکل من اکله الا فی المغرب فیفصل بسکتة
الا صلوة مغربده اوتورمیه پس بر سکته ایله فصل ایلیه جزئی فصلده اتفاق اولنمشدر
نهایت مقدارده اختلاف اولنمشدر ابو حنیفه قتنده ایکیسنک بیننی سکته ایله فصل
ایلمک مستحبدر اوچ قصه آیت ویاخود بر اوزون آیت قرائت ایده جک
مقداری ویاخود اوچ آدم مقداری سکته اولنه بعده اقامت اولنه وقالا بجلسة
خفیفة امامین دیدیلر که جلسهٔ خفیفه لازمدر ایکی خطبه مابیننده اوتوردیغی مقداری
واستحسن المتأخرون التثویب فی کل الصلوة متأخرون تثویبی مستحسن کورمشلردر
هر صلوتده تثویب اعلام بعد الاعلامدر یعنی اذانی استماع ایتمینلره وقت نمازی
ویاخود الصلا دیو ندا ایتمکدن عبارتدر ویؤذن ویقیم علی طهر مؤذن اذان اوقیه
واقامت ایلیه طهارت اوزرینه زیرا ذکر الله در قرائت قرآن کبی طهارت مستحبدر
وجاز اذان المحدث ابدستسزک اذانی جائز اولور مقصود حاصل اولدیغیچون
مکروه دکلدر دینلمشدر که مکروهدر زیرا کندوسی اجابت ایلمدوکی شیئه دعوت قوله
تعالی اتأمرون الناس بالبر وتنسون انفسکم خطابنک تحتنه داخل اولنور وکره
اقامته محدثک اقامتی مکروه اولدی واذان الجنب جنبک اذانی دخی مکروه اولدی
ویعاد اگر جنب اذان اوقودیسه اعاده اولنور کاذان المرأة والمجنون والسکران
مرأه نک ومجنونک وسکرانک اذانی اعاده اولندوغی کبی زیرا مرأه نک صوتی دخی
عورتدر مجنون وسکران خود سویلدکلرین بلمزلر بونلردن غیری معتوهک دخی اذانی
اعاده اولنمق کرکدر ظاهر الروایة اوزرینه اما ظاهر الروایه دن غیریده اعاده اولنماز
دیمشلر ولا تعاد الاقامة اقامت اعاده اولنماز زیرا اقامتک تکراری مفید دکلدر بلکه
مشروعدر ویستحب کون المؤذن عالما بالسنة والاوقات مؤذنک سنته واوقاته
عالم اولمسی مستحب اولدی لقوله علیه السلام یؤذن لکم خیارکم وفی الفایق قال عمر لو اطیق
الاذان مع الخلیفی لاذنت مع الخلافة وقد اذن رسول الله علیه السلام واقام فی بعض
الاوقات حتی روی عن عقبة بن عامر قال کنت مع رسول الله علیه السلام فی سفر فلما
زالت الشمس اذن واقام وصلی الظهر وکره اذان الفاسق والصبی والقاعد فاسق

وصبی وقاعدک اذانی مکروه قلندی فاسق وصبینک اذانی مکروه اولمنه حدیث
شریفکه یؤذن لکم خیارکم ۞ دلیل قویدر اذان قاعدک مکروه اولمسی مقصود اولان اعلامدن
خالی اولدوغی ایچوندر لا اذان العبد والاعمی والاعرابی وولد الزنا عبد واعمی واعرابی
وولد الزنانک اذانی مکروه اولمدی مقصود اعلام ایدی حاصل اولدی واذا قال حی علی
الصلوة قام الامام والجماعه یعنی مؤذن حی علی الصلوة دیسه امام وجماعت قائم
اولور واذا قال قد قامت الصلوة شرعوا یعنی مؤذن قد قامت الصلوة دیسه نمازه
شروع ایلیه لر مؤذنی تکذیب ایلممک ایچون وان کان الامام غائبا او هو المؤذن لا یقومون
حتی یحضر اکر امام غائب اولسه ویاخود مؤذن اولان امام اولسه جماعت قائم اولمیه لر
امام حاضر اولمایجه اکر امام طشره ده بولنوب جماعته قارشدن جماعت قیام
ایتمیه لر دینلمشدر که هر قنغی صفه داخل اولورسه اول صف قیام ایلسون قوله
علیه السلام ۞ لا تقوموا حتی ترونی قمت من مقامی **باب شروط الصلوة** بو باب
صلوتنک شرطلری بیاننده در شروط شرطک جمعیدر رانک سکونی ایله اما اشراط
شرطک جمعیدر رانک فتحی ایله علامت معناسنه اصطلاحده شرط شول شیدر که
اول شینک وجودی اوزرینه شی آخر توقف ایلیه اما کندوسی اول شیئه داخل
اولمیه بونده مراد صحتک شرطیدر یوخسه وجودک شرطی دکلدر و شرط مشروطدن
مقدم ایدوکی بیندر حتی صاحب هدایه باب الشروط التی یتقدمها دیو تصریح ایلمشدر
صاحب عنایه درکه یتقدمها قولی شروطک صفت مؤکده سیدر ممیزی دکلدر
امدی تقدم ایلمین شروطدن اولمامش اولور امدی شروط نفسنده اوج نوعدر شروط
عقلیه در الم ولذتک حیوة ایله وجودی کبی و بری دخی جعلیه درکه عباداتی شرط
کبیلر اما نفسنده شرط دکلدر وقوع طلاق کبی تعلیق ایله دخول حیننده و بری دخی
شرعیه درکه صلوة کبی طهارته بونده مراد اولان صلوة مختصه اولان شروط شرعیه در
جائزدرکه صلوتی تقدم اتمین شروط صلوتدن احترازا اوله قعدهٔ اخیره کبی زیرا
دینلمشدرکه قعدهٔ اخیره فرضدر رکن اصلی دکلدر بلکه صلوتدن خروجه شرط
تحریمه دخوله شرط اولدوغی کبی هی طهارة بدن المصلی من حدث وخبث وثوبه و
مکانه صلوتک شرطلری مصلینک حدث وخبثدن بدنی پاک ولباسی ونماز
قیله جق مکانی خبثدن پاک اولمقدر حدثدن طهارتنه دلیل قوله تعالی ۞ وان کنتم
جنبا فاطهروا ۞ خبثدن طهارتنه دلیل قوله تعالی ۞ وثیابک فطهر ۞ وقوله علیه السلام
اغسل عنک الدم وصلی ۞ وستر عورته شروطک بری دخی مصلی عورتنی ستر
ایلمکدر ستر عورته دلیل قوله تعالی ۞ خذوا زینتکم عند کل مسجد ۞ در ای ثیابکم عند
کل صلوة او طواف ستر عورت صلوة ایچوندر ناس ایچون دکلدر اکر ناس
ایچون اولسه ایدی عند دخول الاسواق ویاخود عند المجمع بیوریلوردی ۞ خذوا زینتکم

٤٦ زینتکم ۞ قولی اطلاق اسم الحال علی المحل وعند کل مسجد قولی اطلاق اسم المحل علی الحال
قبیلندندر اکر دینلورسه ابن عباسدن روایت اولنمشدر بو آیت کریمه طواف
حقنده نازل اولدی صلوة حقنده نازل اولمدی حق صلوتده ستر عورتک وجوبنه
نیجه حجت اولور دیو جواب ویریلورکه اعتبار عموم لفظه در خصوص سببه دکلدر
بونده ایسه عند کل مسجد بیورلدی عموم اولیجق بری دخی مسجد حرامدر واستقبال
القبلة قبله یه توجه دخی صلوتک شرطلرندندر شرط اولدیغنه دلیل قوله تعالی ۞ فولوا
وجوهکم شطره ۞ ای شطر المسجد الحرام ظهیریه ده بعض عارفلردن منقولدرکه بشرک قبله سی
کعبه اهل سمانک قبله سی بیت معمور کروبیونک قبله سی کرسی حمله عرشک قبله سی عرشدر
وجمله نک مطلوبی وجه الله در والنیة شرطک بری دخی نیتدر شرط اولدیغنه دلیل
قوله علیه السلام ۞ انما الاعمال بالنیات ۞ ای حکم الاعمال زیرا صلوته قیام وقعودی
عادت وعبادت بیننده تردد واردر البته تمییز لازمدر تمییز اولماز الا نیت ایله
اولور وعورة الرجل من تحت سرته الی تحت رکبته رجلک عورتی یعنی عورت
یری کوبکندن دیزلرینک التنه وارنجه دکیندر والامة مثله مع زیادة بطنها وظهرها
جاریه دخی رجل کبیدر قارنی وارقه سی زیاده سیله یعنی امه ده رجلدن زیاده عورت
یری قارنی وارقه سیدر سائر اعضاده رجل ایله برابردر مدبر وام ولد ومکاتبه
دخی امه کبیدر حضرت عمر رضی الله عنه خماراورتمش بر جاریه یه راست کلدکده القی عنک
عورة
یا رفاع الشهتین بالحرایر دیو دره ایله ضرب ایدوب منع بیورمشدر وجمیع بدن الحرة
الا وجهها وکفیها وقدمیها فی روایة حره نک جمله بدنی عورتدر الا یوزی وایکی الی
وایکی ایقلری عورت دکلدر وجه استثنا یه سبب بعض احیانده کمال احتیاج ایچون
شهادت کبی ومحاکمه کبی احوالک ظهوریله ضرورت اولدیغیچون الدری استثنادن
مراد عمل ممکن اولمادیغیچوندر مادامکه الدر مکشوف اولمیه قدمین استثناسندن مراد
مشیده ضرورت واحتیاج ایچوندر خصوصا فقرادن اوله وکشف ربع عضو هو عورة
ربع عضوک کشفی عورتدر یمنع کالبطن والفخذ والساق وشعرها النازل وذکره بمفرده
والانثیین وحدهما وحلقة الدبر بمفردها ربع عضوک کشفی جواز صلوتی منع ایدر قارنی
کبی واویلق کبی وعورتک بالدری کبی وعورتلرک باشندن نازل اولان صاچ کبی
ویالکز ذکر کبی وخیالرک برلیسی کبی ویالکز دبرک حلقه سی کبی وعند ابی یوسف انما یمنع
انکشاف الاکثر وفی النصف عنه روایتان ابو یوسف قتنده عضوک اکثرینک انکشافی
منع ایدر ونصفک انکشافنده ابو یوسفدن ایکی روایت واردر ائمه مز انکشاف
عورتک قلیلی معفو اولوب کثیری معفو اولمدیغنده اتفاق ایلمشلر اما قلت وکثرتده
اختلاف ایلمشلر ابو حنیفه ومحمد دیدیلرکه ربع کثیردر ربعک مادونی قلیلدر زیرا ربع
کماله مشابهدر وکل مقامنه مواضع کثیره ده قائم اولمشدر نصفک مادونی قلیلدر برنجی

کثرة ایله صنفلنور که انک مقابلی اقل اوله زیرا قلیل وکثیر اسماء مقابله دندر پس نصفده
امام ابو یوسفدن بر روایتده منع ایدر زیرا نصف حد قلتدن چقمشدر بر روایتده
جوازی صلوتی منع ایلمز زیرا حد کثرته داخل اولمامشدر وعادم ما یزیل النجاسة
یصلی معها ولا یعید نجاستی ازاله ایدر شیء بولنمیان کمسنه اول نجاست ایله نمازی ادا ایدر
واعاده ایلمز لفظ ماصویه ومایع اولانه متناول اولور ولو وجد ثوبا ربعه طاهر وصلی
عاریا لا یجزیه اگر مصلی ربعی طاهر ثوب بولسه وعریانا نماز قلسه کفایت ایلمز اول
ثوب ایله ادا ایلمک لازمدر وفی الاقل من ربعه تخییر ربعدن اقل طاهر اولسه بونده مصلی
مخیردر دیلرسه اول ثوب ایله ادا ایدر دیلرسه عریانا ادا ایدر بونلردن هر بری حال
اختیارده جواز صلوتی منع ایدر حد مقدارده برابر اولدقلری ایچون زیرا انکشاف قلیل
ونجاست قلیل معفودر وبونلرک کثرتلری مانعدر ایله اولیجق بینلرنده مالغیتده
من غیر رجحان برابرلک اولدی ایسه مصلی استدوکنی اختیار ایدر والافضل الصلوة به
افضل اولان اول ثوب نجس ایله نمازی قلمقدر وعند محمد تلزم امام محمد قتنده
اول ثوب ایله نماز قلمق لازمدر زیرا ثوب نجس ایله نماز قیلورسه بر فرضی
ترک ایلمش اولور که طهارت ثوبدر عریانا قیلورسه نیجه فرایض ترک ایلمش اولور
ستر عورت وقیام ورکوع وسجود گبی وان لم یجد ما یستر عورته فصلی قائما
برکوع وسجود جاز والافضل ان یصلی قاعدا بایماء اگر مصلی عورتنی ستر
ایده جک شیء بولمازایسه رکوع وسجودی ایله قائما قلسون جائزدر افضل
اولان ایما ایله قاعدا قیلمقدر زیرا اصحاب رسول الله علیه السلام بو یلجه قیلمشلردر
وستر عورتک خلفی یوقدر ایما ایله ارکاندن خلفدر خلفی اولان اولمیان ایچون
ترک اولنور برفع بونک ایچونکه قیام ورکوع وسجود صلوة ایچون واجبدر
ستر عورت ایسه هم صلوة وهم ناس ایچون واجبدر ایکی حق ایچون واجب اولانی
اختیار ایلمک افضلدر وقبلة من بمکة عین الکعبة مکه ده اولان کمسنه نک قبله سی
عین کعبه در حتی برمکی اوننده نماز قلسه دیواری قالدرسلر انک استقبالی
شرط کعبه اولمق لازمدر ومن بعد جهتها شول کمسنه که کعبه دن بعید
اوله انک قبله سی جهت کعبه در شرفها الله تعالی وان جهلها ولم یجد
من یسأله عنها تحری وصلی اگر مصلی قبله یی بلمسه وبر کمسنه دخی بولمسه که
قبله دن سؤال ایلیه اول کمسنه تحری ایدر ونمازی قلور زیرا صحابه
کرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین تحری ایدرلر ونمازلرین قیلدیلر وحضرت
رسول صلی الله علیه وسلم انکار ایلمیوب ونهی دخی ایلمدی تجنیس
مسطوردر که برادم صحراده قبله کندویه شبهه لی اوله ایکی آدم بوده ریو خبر
ویرکندولر دخی مسافر اولوب قبله یی بلمسه لر مصلینک کندو تحریسی انلرک خلافی

خلافی اولسه اول ایکیسینک قولنه التفات ایلمیوب کندو اجتهادی اوزره عمل ایلیه غیرک
اجتهادی ایله کندو اجتهادینی ترک ایلمیه فان علم بخطائه بعدها لا یعیدها اگر مصلی قبله یه
خطاسنی صلوتدن صکره بلسه اعاده ایلمز امام شافعی دیرکه اعاده ایدر شول شیئه
قیاس ایلمشکه برکمسنه بری نجس وبری طاهر ایکی ثوبده تحری ایدوب تحریسی اوزره
بری ایله اداء صلوة ایلمش صکره کندویه یقین حاصل اولمشکه قلدوغی قفتان نجس ایمش
اتفاقا اعاده ایدر بوکا قیاس فاسددر زیرا اول کمسنه ثوب طاهر ایله صلوته مأموردر
بزم مسئله مزده اکا مخالفدر اشتباه وقتنده قبله مز جهت تحریمزدر قوله تعالی فاینما تولوا
فثم وجه الله وان علم به فیها استدار وبنی اگر خطاسنی بلسه یعنی قبله ده خطا ایتدوکنی
بلسه صلوتده ایکن دونر وبنا ایدر استداره یه دلیل قوی روی عن ابن عمر رضی الله عنهما
بینا الناس فی صلوة الصبح اذ جاءهم آت فقال ان رسول الله علیه السلام قد انزل علیه
اللیلة قرآن وقد امر ان یستقبل القبلة فاستقبلوها وکانت وجوههم الی الشام فاستداروا
الی الکعبة وکذا ان تحول رأیه بنه حکم سابق گبیدر اگر مصلینک رأیی تحول ایدرسه
یعنی رأیی بعد الصلوة تحول ایدرسه اعاده ایلمز زیرا تبدل اجتهاد نسخ نص گبیدر ماضیده
ظاهر اولمیوب مستقبلده ظاهر اولور وان شرع بلا تحر لا یجوز وان اصاب اگر تحری سز
صلوته شروع ایلسه جائز اولماز اگر قبله یه اصابت دخی ایدرسه زیرا مشتبه اولان قبله جهت
تحریدر دینلدیکه اجتهادسز نماز قلسه صلوتی جائز اولماز حتی ابو حنیفه دن روایت اولندیکه
دینی استخفاف ایلدوکی ایچون اکفار اولنور وبر کمسنه دخی قصدا قبله دن غیریه توجه ایلسه
لکن قبله سی کعبه یه موافق دوشسه ابو حنیفه دیرکه کافر اولمشدر ابو یوسف دیرکه صلوتی جائز
اولور فقیه ابو اللیث دیرکه قول امام اعظم حضرتلرینکدر وعند ابی یوسف ان اصاب
جازت امام ابو یوسف قتنده اگر قبله یه اصابت ایدرسه صلوتی جائز اولور وان

تحری قوم جهات وجهلوا حال امامهم جازت صلوة من لم یتقدمه اگر بر قوم قرانکولق
کیجه ده جهات ایچون تحری ایلسه‌لر و امامدن بیک حالنی بلمسه‌لر جائز اولور شول کمسنه‌نک
صلوتی که امامه تقدم ایلممشدر جهت تحریه توجه بولنسه وغیری ایچون هیچ مانع اولمدوغی ایچون
مانعکه تقدمدر اگر بعضیسنک ارقه‌سی امامک ارقه‌سنه گلورسه جائزدر بونده
سائلک سؤالی وارد اولور که اگر جماعت حال امامی بلمامک لیلهٔ مظلمه‌ده ایسه
صلوة لیل جهریه در امام نه جانبده اولدوغی صوتندن معلوم اولور کوندز ایسه بو
مرتبه اولمق محالدر احتمالی جواب ویریلور که جائزدر که صلوة قضا اوله ویاخود امام
جهری اونتمش اوله واحتمالدر که اوکلرنده اولدوغی معلوم اوله لکن توجهی جهتی معلوم اولمیه
ویاخود نهارده برقرانکولق مغاره‌ده اوله یاخود کسوف شمس واقع اولمش اوله بر وجهله که
کوندز لیلهٔ مظلمه‌یه مشابه اوله زیرا تواریخده ازمنهٔ ماضیه‌ده واقع اولمشدر بو
جوابلرک جمله‌سی احتمالاتدندر بخلاف من تقدمه شول من که بونک خلافیدر که امامه تقدم
ایلمشدر او علم حال امامه وخالفه یاخود امامک حالنی بلدی واکا مخالفت ایلدی زیرا انلرک
هر نمازی فاسد اولور زیرا امامنک خطا اوزره اولدوغنه معتقد اولمشدر وقبلة الخائف
جهة قدرته قورقوجی کمسنه‌نک قبله‌سی کندونک قدرتی اولان جهتدر خایف اولان اگر
عدودن واگر ارسلان واگر غرقدن واگر خرسزدن ایسه برابردر ویصل قصد قلبه الصلوة
بتحریمها مصلی قلبنک قصدی صلوته اولاشدره اول صلوتک تحریمه‌سیله یعنی
نیتی تکبیر افتتاحه مقارن ایلیه بلا فصل یعنی قاتمزده نیت مقارن اولمیوب تحریمه
اوزرینه مقدم هم اولورسه جائزدر مابینده صلوته منافی برشی بولنمز ایسه اکل
وشرب کبی قرآن بزم شرطدکلدر شافعی قتنده قران شرطدر وضم التلفظ الی القصد
افضل تلفظی قصد قلبه ضم ایلمک افضلدر تیسیر ذکر باللسان ایچون یوقدر زیرا اول
کلامدر نیت دکلدر اگر ایکیسنی جمع ایدرسه افضل اولانی اشلمش اولور ویکفی مطلق
النیة للنفل والسنة والتراویح فی الصحیح نفل وسنت وتراویح ایچون مطلق نیت
کفایت ایدر صحیح اولان بودر فی الصحیح قولی سنت وتراویحه راجعدر وشول شیدن
احترازدر که بعض کمسنه‌لر سنتده نیتدن لابددر دیدیلر ❁ نویت ان اصلی سنة
الرسول والتراویح ❁ دیمک لازمدر وجه صحیح بودر که سنن وتراویح اصلده نوافلدر مطلق
نیت کفایت ایدر وللفرض شرط تعیینه کالعصر مثلا فرض ایچون تعیین اولنمق شرط
قلندی مثلا عصر کبی که ❁ نویت ان اصلی عصر الیوم ❁ دیمک لازمدر نویت الفرض
دیمک کفایت ایلمز زیرا فرضلرک اختلافی اولوب تمییز ایلمک لازمدر والمقتدی
ینوی المتابعة مقتدی امامه متابعته نیت ایدر فرضه نیت ایلدیکی کبی یعنی نویت
عصر الیوم متابعًا او مقتدیا بالامام ❁ بعض مشایخدن منقولدر که برکمسنه جمعه وعیده
نیت ایلسه اما امامه اقتدایه نیت ایلمسه جائزدر زیرا بو ایکیسی امامسز اولماز اما ایسه

نیت تراویح

زاهدین مسطوردر که برکمسنه امامه اقتدا ایلسه اما بلمسه زید میدر یوخسه عمرو
میدر صحیحدر اما زیده اقتدا ایلسه امام عمرو اولسه جائز اولماز زیرا اقتدا ایتدیکی نمازی
قلمامش اولور وللجنازة ینوی الصلوة لله تعالی والدعاء للمیت ولا یشترط عدد
الرکعات صلوتی الله ایچون ودعایی میت ایچون نیت ایلیه باب صفة الصلوة
بو باب صلوتک صفتی بیاننده در صفت ووصف ایکیسی الفاظ مترادفاتدندر
اهل لغت قتنده صفتده اولان ها واودن عوضدر وعد عدت کبی بزم اصحابمزدن
متکلمین قتنده وصف واصفک کلامیدر صفت موصوفک ذاتیله قائم بر
معنیدر بونده صفت ایله مراد اولان صلوة ایچون ارکان وعوارضیله حاصله اولان
هیئتدر اگر دینیلورسه که صفت عرضدر وصلوة هم عرضدر عرض ایله خود قائم
اولمق جائز دکلدر صفة الصلوة دیمک نیجه صحیح اولور جواب ویریلور که قیام عرض
بالعرض جائز اولماسنی تسلیم ایلمز زیرا بعض کمسنه‌لر قیامنی تجویز ایلمشدر سرعة الحرکة
وبطوءها قوللرنک صحت دلیلی ایله اگر تسلیم اولنورسه قیام عرض بالعرض جائز اولمیه
لکن صفة الصلوة اولبابده اولدوغنه تسلیم اولنماز زیرا احکام شرعیه‌ده حکم جواهر
وآردر پس بو اجلدن صحت وفساد وبطلان وقبح وحسن وجواز ووجوب
وقبیح واقاله صفتلری ایله متصف اولور فرضها التحریمة صلوتک فرضی تحریمه در تکبیر
افتتاح الله اکبر دیمه وهم الله اکبر مقامنه قائم اللهک تعظیمنی مشعر اولان الله اجل
الله اعظم کبی ویاخود الرحمن اکبر یاخود تسبیح ایله سبحان الله یاخود تهلیل ایله لا اله
الا الله کبیدر تحریمه دیمک کندودن اول اولان اشیا مباحی حرام ایدر دیمکدر سائر
تکبیرات بویله دکلدر تحریمه‌ده اولان تا تاء انتقالدر وصفیتدن اسمیته انتقال ایلدوکی
ایچوندر وهی شرط عندنا تحریمه شرطدر بزم قاتمزده شرط اولوب رکن اولمدوغنه
دلیل ❁ وذکر اسم ربه فصلی ❁ شافعی قتنده رکندر زیرا صلواته شروع تحریمه ایله اولور
پس اعدی هر شیئه شروع اولشیئک جزء اولی اولور بویله جه اولیجق رکن اولور
زیرا برکمسنه امامدن اول الله اکبر دیسه باطل اولور شرط بویله دکلدر بو مسئله‌نک
خلافنک فائده‌سی بودر که نافلهٔ تحریمهٔ فرض اوزرینه بنا ایلمک جائزدر فرضک اتمامندن
صکره نافله‌یه ابتدادن تحریمه سز امام شافعی قتنده جائز دکلدر زیرا رکن درو فرضک
رکنی ایسه نافله‌نک رکنی اولماز بزم قاتمزده جائزدر زیرا فرضک شرطی نافله‌نک
شرطی اولمق جائزدر برکمسنه فرض ایچون آبدست السه انک ایله نافله قلار ونافله ایچون
آبدست السه فرض قلار والقیام قیام هم فرضدر فرضیت دلیل قوله تعالی
❁ وقوموا لله قانتین ❁ ای مطیعین او خاشعین ابن عمردن روایت اولنور که
قنوت صلوتده طول قیامدر قیامدن مراد قیام فی الصلوة در والقراءة قرائت
هم فرضدر فرضیتنه دلیل قوله تعالی ❁ فاقرؤا ما تیسر من القرآن ❁ بو آیت کریمه صلوة

ایچون نازل اولمشدر خارج صلوتده قرائت واجب دکلدر داخلنده واجبدر
بالاجماع والرکوع والسجود رکوع وسجود دخی فرضدر فرضیتنه دلیل قوله تعالى وارکعوا
واسجدوا والقعدة الاخیرة قدر التشهد تشهد مقداری قعدهٔ اخیرده اوتورمق دخی
فرضدر حدیث شریف ایله ثابت اولمشدر عبده ورسوله یه دکین قرائت اولنه‌جق قدره
صلوتی تمام اولور حتی مقتدی قبل الامام فراغت ایلسه ویاخود تکلم ایلسه صلوتی
تمام اولور لان النبی علیه السلام اخذ بید عبد الله بن مسعود رضی الله عنهما وعلمه التشهد
الی قوله واشهد ان محمدا عبده ورسوله ثم قال اذا فعلت هذا وقلت هذا فقد
قضیت صلوتک ان شئت ان تقوم فقم وان شئت ان تقعد فاقعد حضرت
علیه السلام صلوتی تشهده تعلیق ایلدی وشول شئ که فرض انک ایله تمام اولور او دخی
فرضدر ابو حنیفه وامام ابو یوسف قاتنده تشهد مقداری اوتورمق فرضدر اما قرائتی
فرض دکلدر وبو ارکان قرائت ورکوع وسجود وقعدهٔ اخیره ارکاندر زیلعی وغیریسی
قعدهٔ اخیره فرضدر رکن دکلدر دمشلر والخروج بصنعه فرض مصلینک صنعی
ایله نمازدن خروجی دخی فرضدر ابو حنیفه قاتنده خلافا لهما امامین خلاف ایدوب
خروج بصنعه فرض دکلدر درلر آز اولور که خروج معصیت اولور اول معصیت
فرضیت ایله وصف اولنمق جائز دکلدر زیرا حدیث ابن مسعودده تشهد تعلیم اولنه‌جق قدره
اذا قلت هذا او فعلت فقد تمت صلوتک بیورلشدی خروج صلوتک ضدی
اولدی پس امدی صلوتدن اولماز ابو حنیفه حضرتلری درکه صلوة ایچون تحریمه و
تحلیله واردر امدی اندن خروج ممکن دکلدر الا صنع ایله در تکلم صنع ایله داخل
اولدی حتی اداء صلوة اخری ممکن دکلدر الا خروج ایله اولور هر شئ که فرضه موصلدر
اول دخی فرضدر وواجبها صلوتک واجبی قراءة الفاتحة فاتحهٔ شریفه اوقومقدر فاتحهٔ
شریفه‌یی ترک ایله صلوة فاسد اولماز زیرا ابو حنیفه قاتنده ترک واجب ایله صلوتک
فسادی لازم کلمز شافعی قاتنده فرضدر بر حرفی ترک اولنسه صلوة فاسد اولور
شافعینک فرضیتنه دلیلی قال النبی علیه السلام لا صلوة الا بفاتحة الکتاب بزم
دلیلمز قوله تعالى فاقرؤا ما تیسر من القرآن نص شریفیدر هر قنغی آیت اوقونورسه
جائز دکلدر وضم سورة دخی واجبدر ابو حنیفه قاتنده اوچ آیت قرائت ایدرسه
اداء واجب ایلمش اولور مالک قاتنده فرضدر شافعی قاتنده مستحبدر وتعیین
القراءة فی الاولیین ایکی اولکی رکعتده تعیین قرائت دخی واجبدر شافعی درکه
جمله‌سنده قراءة فرضدر قوله علیه السلام لا صلوة الا بالقراءة زیرا هر رکعت
صلوتدر بویله اولدوغی اجلدن برکسنه نماز قلمامغه یمین ایلسه بر رکعت قیلسه
حانث اولور شافعی قاتنده بزم دلیلمز قوله علیه السلام القراءة فی الاولیین قراءة

واجبات صلوة

فی الاخریین حدیث شریفیدر شافعینک روایت ایلدیکی حدیث
شرعده معهود اولان صلوة اوزرینه محمولدرکه اول صلوة معهوده ایکی رکعتدر برکسنه
نماز قلمایم دیو یمین ایلسه بزم قاتمزده حانث اولماز مادامکه ایکی رکعت ادا ایلمیه اکر
ایکی اولکیده قرائتی ترک ایلسه واخرکی ایکی رکعتلرده ادا ایلسه صلوتی جائز اولور
لکن سجدهٔ سهو لازم کلور مالک قاتنده اوچ رکعتده قرائت فرضدر اکثر ایچون حکم کل
اولدوغیچون امام زفر دیدیکه بر رکعتده قرائت فرضدر زیرا فعل امر تکراری اقتضا
ایلمز ابو حنیفه طرفندن دینلور که رکعت ثانیه اولکی کبیدر چونکه شفع اولک رکعت
اولیسنده قرائت فرض اولدی ثانیه‌ده دخی فرض اولدی اما شفع ثانی اولکی کبی دکلدر
زیرا سفر ایله سقوطی محققدر ورعایة الترتیب فی فعل مکرر فعل مکررده ترتیب رعایتی
دخی واجبدر رکعهٔ واحده‌ده سجده کبی برکسنه بر سجده دن صکره قیام ایلسه وقیامده
ایکن سجدهٔ ثانیه‌یی تذکر ایلسه فی الحال قضا ایدر وقیامی یینه معتبردر معلوم اولاکه
تحقیقا صلوتده واقع اولان ارکان شوندن خالی دکلدرکه یا افعال جنسندن اوله
ویاخود اقوال جنسندن اوله افعال جنسندن اولورسه اولدخی شوندن خالی دکلدرکه
هر رکعتده متکرر اوله ویاخود متکرر اولمیه اکر متکرر اولورسه ترتیب واجب اولور
حتی قصدا ترک ایدرسه آثم اولور واکر ناسیا ترک ایدرسه سهو سجده لازم کلور ثانیکه
هر رکعتده متکرر اولمیاندر ترتیب آنده فرضدر عامدا وساهیا ترک ایدرسه صلوتی
فاسد اولور اکر اقوال جنسندن اولورسه قرائت کبی ترتیبی واجبدر قرائتدن اول
رکوع ایلسه اکر عامدا ایسه آثم اولور اکر ناسیا ایسه سجدهٔ سهو لازم کلور وتعدیل
الارکان تعدیل ارکان دخی واجبدر وعند ابی یوسف هو فرض ابو یوسف قاتنده تعدیل
ارکان فرضدر ابو یوسفک دلیلی حضرت حبیب اکرم علیه السلام بر اعرابی خروس
منقاری ایله دانه دوشرکبی صلوتنده سجده ایدرکوردکده قم فصل فانک لم تصل
قول شریفیدر تعدیل ارکان رکوعدن صکره قیام وسجده‌تین بیننده قعود ایله بر مقدار
اقرار در رکوعدن صکره قائم اولمغه قومه تسمیه ایدرلر ایکی سجده مابیننده اولانه جلسه درلر
وابو یوسف قاتنده طمانینت بر تسبیح قراتی مقدار ایدر وبو قول شافعینکدر والقعود
الاول قعود اول دخی واجبدر کرک رباعی کرک ثلاثی اولسون کرک نافله کرک
فرض اولسون امام محمد وشافعی وزفر قاتنده نافله‌نک رباعی اولاننده فرضدر ذخیره‌ده
مذکوردرکه قعدهٔ اولی سنتدر وثانیسی فرضدر والتشهدان ایکی تشهد قرائتی دخی واجبدر
هدایه‌ده قعدهٔ اولی‌ده سنتدر ثانیه‌ده واجبدر دمیش اما مصنف اولی ثانیه‌یه
اعتبار ایلمیوب ایکیسنده دخی واجبدر دیر تشهدان لفظی ایله تصریح ایلدی ولفظ السلام
لفظ سلام دخی واجبدر یعنی السلام علیکم ورحمة الله دیمک دخی واجبدر شافعی قاتنده
فرضدر دلیلی قوله علیه السلام تحلیلها التسلیم بزم دلیلمز انه علیه السلام قال اذا قعد

سنن صلوة

الامام فی آخر صلوته ثم احدث قبل ان یسلم فقد تمت صلوته امام محمد قتنده سلام الامام
یکفی للمقتدی امامین دیدیلر که مقتدی صلوتدن صکره خروج ایده مز بنفسه سلام ویرنجه
وقنوت الوتر وترده قنوت اوقومق واجبدر قنوت لغتده طاعتدر لر قوله تعالی
القانتین والقانتات اندن صکره صلوتده قیامه دیدیلر قنوت دعاء الوتر دیمکدر
کرک رمضانده اولسون کرکسه رمضاندن غیریده اولسون امام شافعی قاتنده رمضانک
نصف اخیرنده واجبدر انجق وتکبیرات العیدین تکبیرات صلوة عیدین دخی واجبدر
والجهر فی محله والاسرار فی محله محلنده جهر ومحلنده اسرار واجبدر سنتت دخی دیمش
واردر وسننها رفع الیدین للتحریمة صلوتک سنتلری ایکی اللرین اول صلوتده
تحریمه ایچون رفع ایلمکدر ابهامینی قولاغنک یومشق یرینه وضع ایلیه یاخود برابرینه
قالدوره خاتون کشیلر اموزلرینه برابر قالدره ونشر اصابعه تکبیر ایلدکده برمقلری
دخی نشر ایلمک سنتدر یعنی اللرنی تکبیره قالدردقده برمقلرین تفریج ایلیه ونه ضم ایلیه
بهمان کند وحالی اوزره ترک ایلیه وجهر الامام بالتکبیر امامک تکبیره جهری دخی سنتدر
زیرا امام صلوته دخولنی اعلام ایلمک لازمدر اول اجلدن ایکی اللرنی رفع صاغر ایچون و
جهر ایلمک اعمی ایچون سنت اولمشدر والثناء سبحانک اللهم قرائت ایلمک دخی سنتدر
والتعوذ والتسمیة والتأمین سرا اعوذ بالله من الشیطان الرجیم دیمک بسم الله الرحمن الرحیم
دیمک ولا الضالین دن صکره آمین دیمک سنتدر سرا قیدی ذکر اولنان اربعه دن هر
بریسی ایچوندر کرک ادا اولنان صلوة نافله اولسون کرکسه فرض اولسون کرک جهریه
اولسون برابردر امام مالک درکه امام فاتحه یه باشلر ثناسز وتعوذسز وتأمینسز بو قولی
ابو حنیفه دن روایت ایلمشدر امام مالک بنه دیمشدر که تسمیه سنت دکلدر شافعی
دیدیکه امام جهر ایدر تسمیه وتأمینی جهریه ده ووضع یمینه علی یساره تحت سرته صاغ
اللنی وصول اللنک اوزرینه کوبکنک التنده وضع ایلمک سنتدر امام مالک قتنده
اللرین ارسال عزیمتدر وضع ایلمک رخصتدر وتکبیر الرکوع رکوعک تکبیری دخی سنتدر
واجب دخی دینلمشدر وتسبیحه ثلثا رکوعک تسبیحی اوچ کره سنتدر قال علیه السلام
من قال فی رکوعه سبحان ربی العظیم ثلثا فقد تم رکوعه اکر منفردا ادا ایدن بش ویدی
وطقوز کره تسبیح قرائت ایلسه اولی در امام اوچ دفعه ایلمک کرکدر زیرا جماعتدن
نیجه اختیار وضعیفلر واردر احتمالدر تحمل ایدمیه لر اول اجلدن اوچ دفعه ایلمسی
احسندر ابو مطیع دیمشدر که تسبیح الرکوع والسجود واجب وقال مالک لا تسبیح
فی الرکوع اصلا والرفع منه رکوعدن رفع راس دخی سنتدر شافعی قتنده فرضدر
ابو حنیفه بر روایتده رکوع وسجوددن رفع راس فرضدر دیمش بو قول امام محمدکدر
واخذ رکبتیه بیدیه وتفریج اصابعه وتکبیر السجود وتسبیحه ثلثا الی ایله دیزلرنی اخذ ایلمک
وبرمقلرنی آچمق وسجودک تکبیری وسجودک اوچ کره تسبیحی سنتدر سجودک تسبیحی سبحان

اداب صلوة

ربی الاعلی دیمکدر ووضع یدیه علی رکبتیه ایکی اللنی دیزلری اوزرینه وضع
ایلمک دخی سنتدر وافتراش رجله الیسری صول ایاغنی دوشه مک دخی سنتدر
ونصب الیمنی صاغ ایاغنی قبله طرفنه دیکمک دخی سنتدر والقومة رکوعدن قیام دخی
سنتدر والجلسة بین السجدتین جلسه دخی سنتدر ابو یوسف قتنده فرضدر
والصلوة علی النبی حضرت نبی علیه السلام اوزرینه صلوات کتورمک دخی
سنتدر والدعاء بعد التشهد دعا دخی سنتدر مثلا اللهم اغفر لی ولوالدی کبی و
یاخود حضرت رسول علیه السلامدن مروی اولان دعا کبی اللهم انی ظلمت نفسی
ظلما کثیرا وانه لا یغفر الذنوب الا انت فاغفر لی مغفرة من عندک انک انت
الغفور الرحیم کلام ناس ایله دعا ایلمیه وادابها نظره الی موضع سجوده صلوتک
ادابی مصلینک موضع سجوده نظر ایدر مصلی ایاق اوزرنده ایکن موضع سجوده نظر
ایلیه رکوعده ایاغنک اوزرینه نظر ایلیه سجده ده ایکن بورننک قنادلرینه نظر ایلیه
قعودده حجرنه یعنی قوجاغنه نظر ایلیه صاغنه سلام ویردکده صاغ اوموزینه صوله
سلام ویردکده صول اوموزینه نظر ایلیه اکر بویلجه ادا ایلمزایسه آثم اولماز
وکظم فمه عند التثاوب اسنه مک وقتنده اغزنی یومق دخی آدابدندر اشغه طوداغنی
دیشی ایله اخذ ایلیه اکر متعذر اولورسه اللنک ارقه سنی اغزی اوزرینه وضع ایلیه
قال النبی علیه السلام التثاوب فی الصلوة من الشیطان واذا تثاوب احدکم
فلیکظم ما استطاع واخراج کفیه من کمیه عند التکبیر ایکی اللرینی یکلرندن اخراج ایلمک
تکبیر اولده ادابدندر زیرا تواضعه اقرب وجبابره یه تشبهدن ابعددر بو رجال
حقنده در اما نسا اللرین یکلرینه قومق لازمدر ودفع السعال ما استطاع
اکر قادر اولورسه او کسوروکی دفع ایلمک آدابدندر زیرا او کسورک افعال صلوتدن
دکلدر بغیر عذر اولورسه صلوتی فاسد ایدر والقیام عند حی علی الصلوة مؤذن
حی علی الصلوة دیدکده صلوته قیام دخی آدابدندر وقیل عند حی علی الفلاح دینلدکده
قیام حی علی الفلاح دینلدکده لازمدر والشروع عند قد قامت الصلوة مؤذن قد
قامت الصلوة دیدکده شروعی دخی آدابدندر **فصل** بو فصل صلوته شروعک
صفتنی واحوالنی بیان ایچوندر ینبغی الخشوع فی الصلوة صلوتده خشوع لایقدر یعنی
خضوع وخشوع ایلمک لازمدر قوله تعالی قد افلح المؤمنون الذین هم خاشعون
حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم قچن نماز قیلوردی قلب شریفی چوملک
قینار کبی قیناردی واذا اراد الدخول فیها قچن مصلی صلوته دخول مراد ایلسه کبر
حاذفا حاذفا تکبیر ایلیه حذفدن مراد اللهک همزه سنی واکبرک باسنی مد ایلمامکدر
تکبیره دلیل قوله تعالی وربک فکبر وقوله علیه السلام تحریمها التکبیر بعد رفع یدیه
محاذیا بابهامیه شحمتی اذنیه ایکی اللنی رفع ایلدکدن صکره باش برمقلرنی قولاقلرینک

یوشقلرینه محاذی یعنی ساوی ایلدوکی حالده تکبیر ایلیه برمقلرینی نه زیاده آچه
ونه زیاده ضم ایلیه اما رکوعده آچه وسجودده ضم ایلیه وقیل ماسنا دیلمشدر که باش
برمقلری قولقلرینک یومشغنه طوقندره قیل دیدوکی قاضیخانده در امام شافعی
اموز باشلرینه دکین قالدوره در وامام مالک باشه برابر قالدوره در ائمه خیر الامور
اوسطهایی اختیار ایلدیلر وعند ابی یوسف یرفع مع التکبیر لا قبله ابو یوسف
قتنده تکبیر ایله معا رفع ایلیه مقدم ایلمیه رفع ید مع التکبیر سنتدر زیرا حضرت
علیه السلام بوکا مواظبت ایلمشدر بو قول ابو یوسفدن مروی وطحاویدن محکیدر اصح
اولنه رفع ید ایدوب بعده تکبیر ایلمکدر زیرا رفع نفی کبریا عن غیر الله در نفی ایسه
اثبات اوزرینه مقدمدر کلمه شهادتده کی کبی والمرأة ترفع حذاء منکبیها خاتون کشی رفع
ید ایدر اوموزلرینه برابر زیرا الذی عورت دکلدر بو فعلده رجل کبیدر ومقارنة
تکبیر المؤتم تکبیر الامام افضل مقتدینک تکبیری امامک تکبیرینه مقارن اولمسی افضلدر
ابو حنیفه قتنده خلافا لهما امامین خلاف ایدوب مقارنت لازم دکلدر بلکه مقتدینک
تحریمه سی امام تحریمه سندن صکره اولمق اولیدر دیدیلر دینلدیکه خلاف جوازده یعنی
اکر تکبیری امامه مقارن ایلسه ابو حنیفه قتنده اقتداسی جائز اولور اما امامین قتنده جائز
اولماز الا بعده تکبیر ایله اولور اما امامینک دلیلی قوله علیه السلام انما جعل الامام لیؤتم
به فاذا کبر فکبروا واذا قرأ فانصتوا واذا رکع فارکعوا بیورمشدر بونده فا
تعقیب ایچوندر امدی تأخیرده لازمدر وجوبا ویاخود ندبا ابو حنیفه ایچون دلیل لفظ
اذا ظرفیت ایچوندر یعنی کبروا فی زمان یکبر فیه الامام دیمکدر پس امدی اذا معیتی افاده
ایلدی بر روایتده قران واجب اولدی وبر روایتده وجوب ساقط اولدی رجح
ایچون پس اولویت ایله صحت باقی قالدی ولو قال بدل التکبیر الله اجل واعظم
او الرحمن اکبر او لا اله الا الله اکر الله اکبره بدل بو کلاملر ایله تکبیر ایلسه او کبر بالفارسیة
صح یاخود فارسی ایله تکبیر ایلسه خدا بزرک است یاخود نام خدا بزرک است
کبی مطلقا صحیح اولور کرک عربیه یی برخوشجه تکلم ایلسون کرک ایلمسون بو ابو حنیفه
قتنده در امامین قتنده صحیح اولمز الا عربیه یی برخوشجه تکلمه قادر اولمین ایچون صحیح اولور
وکذا لو قرأ بها عاجزا عن العربیة یعنی هذا بزرک است کبیدر اکر فارسی ایله عربیه دن
عاجز اولدوغی حالده قرائت ایلسه او ذبح وسمی بها یاخود ذبح ایلسه وفارسیله تسمیه
ایلسه صحیح اولور وغیر الفارسیة من الالسن مثلها فارسیدن غیری لسانلردن بری
ایله قرائت ویاخود تسمیه فارسی مثللودر فی الصحیح صحیحده ابو سعید بردعی فارسیدن
غیری ایله جائز دکلدر در زیرا فارسینک سائر لسانه اوزرینه مزیتی واردر که قال
النبی علیه السلام لسان اهل الجنة العربیة والفارسیة الدریة ولو شرع باللهم اغفر لی
لا یجوز اللهم اغفر لی لفظلری ایله شروع ایلسه جائز اولماز زیرا خالصا تعظیم دکلدر

دکلدر کند وحاجتی ایچون اولنه اغفر لی قارشقدر وقال ابو یوسف ان کان یحسن
التکبیر لا یجوز الا به ابو یوسف دیدیکه اکر مصلی تکبیر ایلمکه قادر اولورسه فارسی ایله
تکبیر ایلمک جائز دکلدر الا تکبیر ایله جائز اولور ثم یعتمد بیمینه علی رسغ یساره تحت سرته
اندن صکره صاغ الینی صول بلکی اوزرینه کوبکی التنده قرار ایتدوره قوله علیه السلام ان من
السنة وضع الیمین علی الشمال تحت السرة فی کل قیام سن فیه ذکر هر قیامده که ذکر
اول قیامده مسنون اولدی سن فیه ذکر قولی فضلینک واصحابنک قولندن احترازدر
زیرا انلر قتنده صلوة جنازه وتکبیرات عیدین وبین الرکوع والسجود اولنه قومه ده الدن
ارسال سنتدر وعند محمد فی قیام شرع فیه قراءة محمد قاتنده قراءة مشروع اولنه قیامده
اعتماد ایلیه فیضع فی القنوت وصلوة الجنازة قنوتده وصلوة جنازه ده وضع ایلر
یعنی کوبکی التنده صول بلکی اوزرینه صاغ الینی وضع ایدر زیرا امام ابو حنیفه وابو یوسف
قتنده ذکر مسنوندر خلافا له امام محمد خلاف ایدوب انک قاتنده ارسال ایلمک
کرکدر زیرا بو ایکیده قرائت مشروع دکلدر ویرسل فی قومة الرکوع وبین تکبیرات
العیدین اتفاقا مصلی الدن ارسال ایدر رکوع قومه سنده وتکبیرات عید بینینده
ائمه نک اتفاقی اوزره زیرا بو ایکیسنده ذکر وقرائت مسنون دکلدر اکر اعتراض اولنورسه
قومۀ رکوعده که ذکر که سمع الله لمن حمده وربنا لک الحمد در مسنوندر جواب ویریلورکه
بونده ذکر مسنوندر مراد ممتد اولمسیدر ثم یقرأ سبحانک اللهم الی آخره اندن صکره
سبحانک اللهم آخرینه وارنجه قراءة ایلیه وجل ثناؤک قولنی امام محمد زیاده ایلدر امام
مالک درکه مصلی فجره تکبیر ایلسه قرائته مشغول اوله وتعوذ وتسمیه یه مشغول اولمیه ولا
یضم وجهت وجهی الی آخره وجهت وجهی لفظنی ضم ایلمیه خلافا لابی یوسف ابو یوسف
خلاف ایدوب انک قتنده ضم اولنور ثم یتعوذ سرا اندن صکره سرا تعوذ ایلیه امام
مالک قتنده تعوذ اولنماز انسک قولیله استدلال ایدرلر انسدن روایت اولندیکه
بن خلف رسول الله صلی الله علیه وسلمده وابو بکر وعمر رضی الله عنهمانک خلفنده
نماز قلدم انلر الحمد لله رب العالمین ایله افتتاح ایدرلردی اما بزم ایچون دلیل قوله تعالی
فاذا قرأت القرآن فاستعذ بالله من الشیطان الرجیم نص شریفیدر بونک ظاهر
شریفیدر بونک ظاهر فرض اولمسنی مقتضیدر لکن سنت اولمسنه اجماع ایلمشلردر
للقراءة قرآن ایچون تعوذ ایلیه یعنی تعوذی قرائته تابع قیله ثنایه تابع قلمیه فیأتی به المسبوق
عند قضاء ما سبق مسبوق تعوذی کتورر سبقت ایدن رکعتی قضاده زیرا تعوذ
قرائته تابعدر اما ثنایی کتورمز لا المقتدی امامه اقتدا ایدن تعوذ ایلمز زیرا انک اوزرینه
قرائت واجب دکلدر اما ثنا ایدر ویؤخر عن تکبیرات العید مصلی تعوذی تکبیرات
عیددن تأخیر ایدر قرائته متصل اولسون ایچون وعند ابی یوسف تبع للثناء فیأتی به
المقتدی ابو یوسف قتنده تعوذ ثنایه تابعدر امدی مقتدی ثنایی کتورر ویقدم علی

على تكبيرات العيد ومصلى ثنايى تكبيرات عيد اوزرينه تقديم ايدر دنيلمشدر كه تعوذ
قراءته تابعدر امام محمد قتنده ابو حنيفه دن ايكى روايت واردر بر روايتى محمد ايله در
وبر روايتى ابو يوسف ايله در اما مختار اولان روايتدر ويسمى سرا اول كل ركعة هر
ركعتك اولنده سرا بسمله اوقويه قوله عليه السلام ثلث يخفيهن الامام التعوذ والتسمية
والتامين اندن صكره ابو حنيفه دن روايت اولنديكه كندوسى انجق صلوتك اولنده
تسميه ايدردى وينه آندن روايتدركه هر ركعتك اولنده تسميه ايدردى بو قول ابو يوسف
ومحمد قوليدر واحتياطه اقربدر لا يسمى بين فاتحة وسورة مصلى فاتحه ايله سوره
بيننده تسميه ايلمز خلافا لمحمد فى صلوة المخافتة امام محمد خلاف ايدوب انك قاتنده
اخفا اولناجق صلوتده فاتحه ايله سوره بيننده تسميه اولنور وهى آية من القرآن انزلت
للفصل بين السور ليست من الفاتحة ولا من كل سورة بسمله قرآندن برآيتدر سوره لر
بيني فصل ايچون نازل نه فاتحه دندر ونه كل سوره دندر الا سوره نملده اولان
بسمله دكلدر زيرا حضرت عليه السلام فاتحه شريفى قراءة ايلدى اندن صكره بسمله اوقودى
والى ايت عد ايلدى ثم يقرأ الفاتحة وسورة او ثلث ايات اندن صكره فاتحه وبر
سوره وياخود اوچ آيت قرائت ايليه قوله عليه السلام كل صلوة لم يقرأ فيها فاتحة الكتاب
فهى خداج اى ناقصة رسول الله عليه السلام بوڭا مواظبت ايدردى واذا قال الامام
ولا الضالين امن هو والمؤتم سرا قچن امام ولا الضالين ديسه كندوسى ومقتدى
سرا آمين ديه لر قوله عليه السلام اذا امن الامام فامنوا فانه من وافق تامينه تامين
الملائكة غفر له ما تقدم من ذنبه امام مالك قتنده امام آمين ديمز وحسن بن زياد
ابو حنيفه دن روايت ايدوب اذا قال الامام ولا الضالين قولوا آمين حديث
شريفنى دليل ايراد ايلمشدر وبزم ايچون دليل ذكر اولنان حديث شريفك آخريدركه فان
الامام يقولها قول شريفيدر ثم يكبر راكعا اندن صكره راكع اولدوغى حالده تكبير ايليه
ويعتمد بيديه على ركبتيه ويفرج اصابعه ايكى اللرى ديزلرى اوزرينه اعتماد ايليه وبرمقلرينى
آچه قوله عليه السلام لانس اذا ركعت تضع يديك على ركبتيك وفرج بين اصابعك
باسطا ظهره ارقه سنى دوشه يجى اولدوغى حالده زيرا حضرت عليه السلام مبارك
ظهر شريفلرينى شويله بسط ايدر ديكه صو ايله طولمش برقدحى مبارك ظهرنه
قوسه لر دوكلمزدى اما شرطا اولنديكه نصف اسفل طوغرى اوله زيرا اصل اصول
قاتنده ركوع قيامه شبيهدر حقيقه حتى امامه ركوعده مدرك اولان اول ركعته ايرشمش
اولور غير رافع رأسه ولا منكس له ركوعده باشنى رفع ايلمدوكى حالده آشغه
اندرمدوكى حالده يقول ثلثا سبحان ربى العظيم مصلى اوچ كره سبحان ربى العظيم
ديه قوله عليه السلام اذا ركع احدكم فليقل فى ركوعه سبحان ربى العظيم ثلثا وهو ادناه
بو اوچ كره اوقومق تسبيحك ادناسيدر ادناسى ديمك كمالك ادناسيدر يوخسه

يوخسه جوازك ادناسى دكل ويستحب الزيادة مع الايتار للمنفرد اوچدن زياده مستحب
اولدى منفرد اولان كمسنه يه وترا يعنى بش وياخود يدى وياطقوز تك اولمق اوزره
ثم يرفع الامام قائلا سمع الله لمن حمده ويكتفى به اندن صكره امام باشنى رفع ايليه سمع الله
لمن حمده قولنى قائل اولدوغى حالده سمع قبل مغناسنه در اى قبل الله حمد من حمد زيرا
سماع قبول مغناسنه استعمال اولنور سمع الامير كلام فلان اذا قبل وحمده ده اولان
ها سكته ايچون وياخود استراحت ايچون اوله حاميه وماهيه هاسى كبى بويله اولدوغى
اجلدن تحريكى جائز دكلدر ودنيلديكه كنايه اوله يعنى كنايه ضميرى اولاكه الله راجع
اوله وامامه كفايت ايدر سمع الله لمن حمده ربنا لك الحمد ديمك لازم دكلدر بو قول ابو
حنيفه نكدر وقالا يضم اليه ربنا لك الحمد ربنا لك الحمد قولنى سمع الله لمن حمده قولنه ضم
ايدر ويكتفى المقتدى بالتحميد تخفيفا اتفاقا مقتدر تحميد ايله اكتفا ايدر تخفيف ايچون اتفاقا
امام شافعى دركه امام ومقتدى ايكيسنى جمع ايدر والمنفرد يجمع بينهما فى الاصح منفرد ايكيسنك
بينى جمع ايدر اصح روايتده وقيل كالمقتدى دنيلديكه منفرد مقتدى كبيدر انجق تحميد ايدر
جامع الصغيرده مذكور اولان بودر نوادرك روايتى اوزره تسميع كفايت ايدر زيرا امام تسميع
ايلدى منفرد دخى نفسنك اماميدر واوزرينه قرآن واجبدر امامه واجب اولدوغى كبى مصنفك
فى الاصح قولى مقتدى كبى اولمقدن احترازدر ثم يكبر ويسجد ويضع ركبتيه ثم يديه ثم وجهه
بين كفيه ضاما اصابع يديه محاذيه اذنيه اندن صكره تكبير ايليه ودخى سجده ايليه ودزلرينى ارضه
وضع ايليه اندن ايكى اللرنى وضع ايليه اندن صكره وجهنى ايكى كفنك ما بينينه قويه ايكى اللرنك
برمقلرى بربرينه ضم اولدوغى حالده زيرا رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بويله ايشلدى امام
شافعى ديركه حين سجده ده اللرينى اموزلرى برابرينه وضع ايليه ويبدى ضبعيه بازولرنى
اظهار ايليه قوله عليه السلام ابد ضبعيك ضبع اعضد مغناسنه در ويجافى بطنه عن
فخذيه اويلقلرندن قرننى بعيد ايليه رسول اكرم عليه السلام سجده ايلدكده شول قدر بعيد
ايدرديكه بر قوزى كچمك قابل اولوردى اما مصلى صفده اولورسه اولدرجه ايلميه جارنه اذا
اولمسون ايچون ويوجه اصابع رجليه نحو القبلة ايكى اياغنك برمقلرنى قبله جانبنه
توجه ايتديره قوله عليه السلام اذا سجد المؤمن سجد كل عضو منه فليوجه من اعضائه
القبلة ما استطاع والمرأة تنخفض وتلزق بطنها بفخذيها خاتون كشى بازولرينى حفض
ايدوب قارنى اويلقلرينه اولاشدوره لر تلزق اى تلصق ديمكدر ويقول سبحان
ربى الاعلى ثلثا مصلى اوچ دفعه سبحان ربى الاعلى ديه وهو ادناه اوچ كره ديمك
كمالك ادناسيدر ويسجد بانفه وجبهته مصلى سجده ايدر بورنى واللنى ايله
يعنى ايكيسى ايله زيرا حضرت رسول اكرم عليه الصلوة والسلام مواظبت ايلمشدر
مصنف بورنى جبهه دن مقدم ذكر ايلدى حال بوكه وضع جبهه سجده بورندن اقوادر
لكن بورن ارضه قريب والمغلين اول وضع اولنديغنه بناء در فان اقتصر على احدهما

او علی کور عمامته جاز مع الکراهة اکر بورون وجبهه نک بربیر اوزرینه و یاخود عمامه
سنک کوری اوزرینه اقتصار ایدرسه کراهت ایله جائز اولور بورنی اوزرینه
سجده ایله ابو حنیفه قتنده جائزدر مع الکراهه اکر جبهه اوزرینه من غیر عذر اکتفا
ایدرسه بالاتفاق کراهتسز جائزدر ولا یجوز الاقتصار علی الانف جائز دکلدر ابو
حنیفه دن روایتدر که قال النبی علیه السلام امرت ان اسجد علی سبعة اعظم جبهه یه
بوندن عد ایلمشلردر امر واجبدر که مجرد انف ایله سجده اولمینه تکمیل ینقاق و الکک
ایله اولمدیغی کبی ابو حنیفه دن مرویدر که سجده یوزک بعضینی وضع ایلمک ایله
متحقق اولور جمله سنی وضع ممکن دکلدر انف وجبهه ایکی مرتفع کموکد یوزک جمیعنی
وضع مانعلردر چونکه کلک وضع متعذردر مصلی بعضینی وضعله مأمور اولور
حد و ذقن بالاجماع حقدیلر بوندلرده تعظیم مشروع اولمدر اکر دنیلورسه که اما مین
ایچون امرت ان اسجد علی سبعة اعظم حدیث شریفی حجه دلیل اولور که بر کسنه
اللرین و دزلرین وضع ایلمیوب ترک ایلسه سجده لازم اولور بالاجماع یو درت
اعضا خود اول یدی اعضادندر و بوندن غیری ابو حنیفه ایچون امامین اوزرینه
ترک جبهه نک جوازنی بو حدیث شریف ایله احتجاج ایدنمک مستقیم اولوردر
اعضانک ترکی جائز اولدوغی کبی سائله جواب ویریلور که حدیث شریف بیلن
ایچوندر که شول اعضالر محل سجده در اول بیان دکلدر لامحالة اعضا سبعه لازمدر
دنیله انف جبهه بو یدی اعضادن غیریدر لازم اولور که بورون ایله سجده اولمیه
همان محل سجده بیاندر و یجوز السجود علی فاضل ثوبه مصلی کیدوکی ثوبک اتکی
ویکی اوزرینه سجده جائز اولور بر حکایه غریبه وار در بر کون ابو حنیفه حضرتلری بر خرقه
اوزرنده نماز قیلورلردی بر کسنه یانندن کچوب یا شیخ بویله ایلمه بو مکروهدر دیدی
ابو حنیفه اول کمسنه یه سن قندن کیش سن چو سؤال ایلدی خوارزمدنم دیو جواب ویردی
الله اکبر علم شریعت خوارزمده کیدر آندن بوننی کلمز دیدی آندن صکره دیدیکه سزک
مسجدیکزده حشیش وارمیدر وار دردیدی یا حشیش اوزرینه سجده جائز اوله
خرقه اوزرینه جائز اولمامق عجیبدر دیدی و علی شئ یجد حجمه و یستقر جبهته علیه
لا علی ما یستقر یعنی شول شئ اوزرینه سجده صحیح اولور که اول شئنک حجمی بولنه و یعنی
مصلینک جبهه سی اول شئنک اوزرینه مستقر اوله یعنی قرار بولنه اشغه اتمیه حلاج
لنمش پنبه اوزرینه دخی صمان اوزرینه و طاری اوزرینه سجده جائز دکلدر و ان سجد
للزحمة علی ظهر من هو معه فی صلوته جاز اکر از دحام محلنده کنده واله برصلوتده اولان
کمسنه نک ارقه سی اوزرینه سجده ایلسه جائز اولور اکر کنده و قلدوغی صلوتی اولمیوب
آخر صلوتی اولورسه جائز اولماز وهی تتم بالرفع عند محمد امام محمد قتنده سجده رفع
ایله یعنی قالدرمغله تمام اولور و عند ابی یوسف بالوضع ابو یوسف قتنده سجده وضع

وضع ایله تمام اولور زیرا سجود انخفاضدن عبارتدر بونک جهه وضع رأسدن
سجده بولنمش اولور آمدی اولتقدیرجه وضع ایله تمام اولور فائده خلاف شول کمسنه ده
ظاهر اولور که اول کمسنه اویله نمازنی بش قلدردنجیده اوتورمدن بشنجی یه قائم اولدی
بشنجی سجده ایله قید ایلدی لکن سجده ده حدث واقع اولدی ابو یوسف قتنده مجرد
وضع ایله خامسه تمام اولدی قعده اخیره فوت اولمغین صلوتی فاسده اولدی
و فاسد اوزرینه بنا ایلسه صحیح دکلدر امام محمد قتنده خامسه تمام اولماز باشنی رفع
ایلمینجه اول کمسنه آبدست آلور قعده یه اوتورر و فرضی قعود ایله و تشهد و سلام ایله
تمام ایدر ثم یرفع رأسه مکبرا و یجلس مطمئنا اندن صکره تکبیر ایدیجی اولدوغی حالده باشنی
رفع ایلیه و مطمئنا اوتوره یعنی بر تسبیح مقداری اوتوره دینلدیکه مقدار رفع اول درجه ده کیدر که
جلوسه قریب اوله زیرا سجده یه قریب اولان سجده دن عد اولنور جلوسه قریب
اولان جلوسدن عد اولنور و دینلدیکه قچن ساجد لرک جبهه سی ارضدن برو جهله آیرلسه
ارض ایله جبهه ما بینیدن یل کچمک ممکن اوله اول مقوله اولان سجده حقنده جائز اولور ثم یکبر
و یسجد مطمئنا اندن صکره تکبیر ایلیه و مطمئنا سجده ایلیه ثم یکبر للنهوض فیرفع وجهه ثم یدیه
ثم رکبتیه اندن صکره قیام ایچون تکبیر ایلیه اول یوزنی اندن صکره اللرنی اندن صکره دیزلرینی
رفع ایلیه و ینهض قائما من غیر قعود حتی قیام اتمکله قیام ایلیه اوتورمقسزین قائما ینهض
نک مفعول مطلقیدر ولا اعتماد بیدیه علی الارض حتی ایکی اللری ارض اوزرینه اعتماد ایلمیه
قیامه قالقدوغی وقت بلکه دیزلری اوزرینه اعتماد ایلیه امام شافعی جلسه خفیفه ایدوب
ارضه اعتمادا قیام ایلمکه ذاهب اولمشدر دلیلی حدیث مالک بن الحویرثدر ان النبی علیه السلام
کان اذا رفع رأسه من السجود قعد ثم ینهض و بزم ایچون دلیل حدیث ابو هریره در ان
النبی علیه السلام کان ینهض فی الصلوة علی صدور قدمیه دلیلین تعارض ایلمکله امام
شافعینک دلیلی حال بوکه بزم دلیلمز حال قدرته محمول اولمق لازمدر والثانیة کالاولی
رکعت ثانیه اول کبیدر الا انه لا یثنی ولا یتعوذ الا بو قدر وار که مصلی ثانیه ده ثنا و تعوذ
اوقومیه ولا یرفع یدیه الا فی فقعس صمعج مصلی اللرین رفع ایلمز الا بو حرفلر دلالت ایلدوکی
شیلرده رفع ایدر فا ایله مراد تکبیر افتتاحدر قاف ایله قنوت و عین ایله عیدین
و سین ایله استیلام الحجر صاد ایله صفا میم ایله مروه عین ایله عرفات جیم ایله جمرتین
در اکر دنیلورسه حدیث شریفده لا ترفع الا فی سبع مواطن دیو بیورلمشدر بونده
ایسه سکزیرده ذکر اولندی جواب ویریلور که صفا و مروه حکم واحدده در بنه یدی
مواطن قالور فاذا رفع رأسه من السجدة الثانیة من الرکعة الثانیة افترش رجله الیسری
فجلس علیها و نصب یمناه نصبا و وجه اصابعها نحو القبلة قچن مصلی رکعت ثانیه ده
سجده ثانیه دن باشنی رفع ایلسه صول ایاغنی دوشیه و انک اوزرینه اوتوره و صول
صاغ ایاغنی دیکه و بر مقلرنی قبله جانبنه توجه ایتدیره حضرت عایشه رضی الله عنها رسول

اکرم صلی الله علیه وسلمک قعودنی بویلجه وصف ایلمشدر ووضع یدیه علی فخذیه وبسط
اصابعه موجهه نحو القبلة وقرا تشهد ابن مسعود رضی الله عنه یعنی ایکی الینی اویلقلری اوزرینه
وضع ایلیه والنک برمقلری دوشیه قبله طرفنه توجه ایتدردیکی حالده وحی تشهد ابن
مسعود اوقیه وهو التحیات لله والصلوات والطیبات السلام علیک ایها النبی
ورحمة الله وبرکاته السلام علینا وعلی عباد الله الصالحین اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان
محمدا عبده ورسوله ابن مسعودک تشهدی بودر معلوم اولاکه صحابه کزین رضوان الله
علیهم اجمعین تشهدده اختلاف ایلدیلر حضرت عمرک وابن عباسک وعبد الله بن
مسعودک وحضرت عایشه نک تشهدلری واردر وجابرک ویونلردن غیریلرک
تشهدلری واردر بزم علمامز تشهدی ابن مسعوددن اخذ ایلدیلر وشافعی تشهدی عبد الله
بن عباسدن اخذ ایلدی انک تشهدی التحیات المبارکات الصلوات الطیبات لله سلام
علیک ایها النبی ورحمة الله وبرکاته سلام علینا وعلی عباد الله الصالحین اشهد ان لا اله
الا الله وحده لا شریک له واشهد ان محمدا رسول الله شافعی دیرکه بزم بو تشهد اخذ
ایلدوکمز ابن مسعودک تشهدندن درت وجهله اولی در برنجیسی بودرکه بونده زیاده
کلمه واردرکه مبارکات کلمه سیدر ایکنجیسی قرآنه موافقدرکه قال الله تعالی تحیتهم فیها سلام
من عند الله مبارکة طیبة اوچنجیسی سلام الف ولامسز ذکر اولنمشدر قال الله تعالی سلام
علیکم وقالوا سلاما قال سلام علیه یوم ولد نص شریفلر بیدر اشرف کلام ایسه
قرآنه موافق اولاندر دردنجیسی ابن مسعوددن متأخردر زیرا ابن عباس صغیر السن
ایدی شرعدن متأخر اولنلر نقل ایدرش فعینک جوابی بومحلده تمام اولدی بزم
اصحابمز دیرلرکه ابن مسعودک تشهدنی اخذ نیجه وجوه ایله اولی در اولکیسی ابن مسعود
رضی الله عنه وقال اخذ النبی بیدی وعلمنی التشهد کما کان یعلمنی سورة من القرآن وقال
قل التحیات لله قل امر ایسه استحباب در ایکنجیسی لام استغراق افاده ایدر اوچنجیسی والصلوات
والطیبات ده اولان واو عطف ایچوندر زیرا معطوف معطوف علیهک غیری در
برلیسی ثنا اولور واو اولمسزین جمله سی برثنا اولوب بعضیسی بعضیسنک صفتی اولمق
لازم کلور دردنجیسی اسم الله تقدیم اولنمشدر تحمید وحک اسمی ابتداء کلامده ذکر او تیموب
تأخیر اولنسه محتمل اولور امدی کلام او تنزیه ازاله احتمال اولی در بشنجیسی بودرکه تمام صلوة
ابن مسعوده تشهدنی تعلیمدن صکره ان فعلت هذا وقلت هذا تمت صلوتک
بیورلمش ایدی دلالت ایدرکه صلوة بونکله تمام اوله بوندن غیری ایله تمام اولمیه التنجیسی
تشهد ابن مسعود تشهدلرک احسنیدر اسنادا ائمه حدیث بویلجه دیمشلردر یدنجیسی
عامه صحابه ابن مسعود تشهدنی اخذ ایلمشلردر ان ابابکر رضی الله عنه الناس علی منبر
رسول الله علیه السلام التشهد مثل ما قاله عبد الله بن مسعود وسلمان فارسی وابن جابر ومعاویه
رضوان الله تعالی علیهم اجمعین بویله روایت ایلمشلردر سکزنجیسی التحیات قولی عامدر

شافعی تشهدی

احوال تحیات

٧ ابن مسعود تشهدنه تعلیق اولنمشدرکه رسول اکرم علیه السلم صح

٥٧

عامدر قربة صلوتیه وغیریه متناول اولور تحمیدی صلوة واوسز ذکر اولنسه تخصیص و
بیان اولور شافعی تحیات ایله انجق صلوات مراد ایدر غیری مراد ایلمز بیوبارکه واو ایله
ذکر اولنسه عام اوزره باقی قالور ثناده ابلغ اولور بویله اولیجق بو وجه حی اولی در طقوزنجیسی
بزم دیدوکمز قیاسه اوفقدر زیرا صلوتک ایکی طرفنه ممتد ومشروع ذکردر امدی واو
هر ذکر اولنان ثنانک برلیسی ایچون استفتاح اولوروش فعینک اختیار ایلدوکی
تشهدده زیاده کلمه وار دیدوکنه بزدرزکه زیاده ایله ترجیح لازم اولسه تشهد جابر بسم الله
الرحمن الرحیم واردر اول قولدخی وارددکلدر وبزم تشهدمزده واولر والف لام وعبده
کلمه سی زیاده دروش فعینک یوافق القرآن دیدکلرینه بزدیرزکه قرآنه موافق اولمسی
اولویت اقتضا ایلمز زیرا قعدۀ اخیره ده قرائت قرآن مکروهدر نه کیفیت ایله تحیب
اولور قرآنه موافق اولا الله تعالی تحیة مبارکة نظم شریفنی آدمیلره خطاب ایتمسندن
ذکر ایلدی اذکار صلوات حیثیه خطاب آدمیلردن بعید اولمق اولیدروش فعینک
التسلیما قولیکه نظم شریفی اکثریا الف ولامسز وارد اولمشدر دیدوکی ایکی جوابک
بریکی مرور ایتمشدر اول مکروهدر جواب ثانی سلام قرآنده الف ولام ایله کلمشدر
قال الله تعالی والسلام علی یوم ولدت والسلام علی من اتبع الهدی شافعینک
بزم خبرمز متأخر دیدوکی غلطدر زیرا ابو وایل الاسدی عبد الله بن مسعوددن روایت
ایلدیلرکه بز حضرت رسول علیه السلامک خلفنده نماز قیلاردق السلام علی الله دیردک
حضرت رسول علیه السلام برکونلک نمازنی قضا ایلدی آندن صکره بزه اقبال ایدوب
بیوردیکه لا تقولوا السلام علی الله فان الله هو السلام ولکن قولوا التحیات لله والصلوات
والطیبات الی آخره وینه کرخی حدیث ابن مسعوددن روایت ایدوب اول اسلامده
التحیات الطاهرات المبارکات الزاکیات السلام علی جبرائیل الملائکة ایچون قرائت ایدردک
دردی ایچون نقل ایلمشدربو دلالت ایلدیکه ابن عباس روایتندن متأخر اوله زیرا ابن
عباس روایتندن متأخر اوله زیرا ابن عباس رضی الله عنهما صغر سننده روایت ایلمشدر
شافعینک بوسوزی روایتنده متأخر اولدوغی صورتنده حی برشی دکلدر زیرا براحد صحابه
صغارک روایتنی کبار صحابه اوزرینه ترجیح ایلمشدر روایت اولندیکه برکون ابو حنیفه اصحابی
ایله اوتورورکن براعرابی کلوب یرحمک الله افی الصلوة واوا وواوان ایچون سؤال ایلدی
ابو حنیفه جوابنده واوان دیدی واعرابی بارک الله علیک کما بارک فی لا ولا دیدی
وکندی مجلسنده حاضر اولنلر سؤال وجوابه واقف اولمیوب ابو حنیفه دن سؤال ایلدیلر
جواب بیوردیکه تشهدده بر واو میدر یوخسه ایکی واو میدر ایچون سؤال ایلدی بن دخی
ایکی واودر ایچون جواب ویردیکمزده برکت ایله بزه دعا ایلدی کما بارک فی الشجرة الزیتونة
لا شرقیة ولا غربیة دیدی المعنی التحیات لله عبادات قولیه الله ایچوندر والصلوات
عبادات فعلیه الله ایچوندر والطیبات عبادات مالیه الله ایچوندر السلام علیک

معنای تحیات

ایها النبی ورحمة الله وبرکاته بو قول مقابله سنده حضرت رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم مواجهه جناب رب العزته اوج کلمه ایله که تحیات وصلوات وطیبات در
ثنا ایلدی جناب حق اوج کلمه ایله مقابله بیوردی بری سلام وبری رحمت وبری برکتدر
السلام علیک کلمه سی اول معامله حکایتدر السلام علینا وعلی عباد الله الصالحین
بو قول لیلة معراجده رسول اکرم صلی الله علیه وسلمک قول شریفیدر ولا یزید
علی هذا فی القعدة الاولی بو تشهدک اوزرینه زیاده ایلمیه قعدهٔ اولی ده یعنی صلوات
کتورمیه ساهیا اگر کتورسه سهو سجده ایدر ویقرأ فیما بعد الاولیین الفاتحة خاصة
ایکی اول رکعتدن صکره یالکز فاتحهٔ شریفه قرائت ایلیه کرک رباعیه وکرک ثلاثیه
اولسون وهی افضل وان سبح او سکت جاز قرائت فاتحه افضلدر اگر موضع
فاتحه ده تسبیح ایدرسه ویا خود سکوت ایدرسه جائزدر ابو حنیفه دن روایتدر که
فاتحه اخریینده واجبدر ساهیا ترکی سهو سجده لازم اولور عمدا ترکی ایله مسیء اولور
والقعود الثانی کالاول قعود ثانی اولکی کبیدر یعنی صول ایاغن دوشیوب وانک
اوزرینه اوتوروب وصاغنی نصب ایلمک کبی والمرأة تتورک فیهما عورت تورک
ایدر ایکیسنده یعنی ایکی قعده ده وهو ان تجلس علی الیتها الیسری وتخرج کلتا رجلیها
من جانب الایمن تورک اولدر که عورت صول اوتوراغنک اوزرینه اوتوره وایکی
ایاقلری صاغ جانبندن اخراج ایلیه مصنفک تورک دیدوکنک تفسیری بودر
فاذا اتم التشهد فیه قعود ثانیده قچن تشهدی تمام ایلسه صلی علی النبی علیه السلام نبی صلی الله
علیه وسلمه صلوات ایلیه بزم قاتمزده سنتدر شافعی قتنده فرضدر فرضیتنه دلیل
قوله تعالی صلوا علیه نص شریفیدر امر وجوب ایچوندر وجوب ایسه خارج صلوتده
اولماز ایچی صلوتده اولور بزم دلیلمز ان النبی علیه الصلوة والسلام قال لابن مسعود بعد
ما علمه التشهد ان فعلت هذا او قلت هذا فقد تمت صلوتک بیورمشدر زیرا حضرت
علیه السلام صلوتک تماملغی بو ایکیسنه تعلیق ایلدی اول کمسنه نصه مخالفت ایلدی زیرا
صلوات علی النبی ذکردر اخفا اولنور اخفا اولندوغی ایچون سنتدر رکوع وسجود تسبیحلرینه
قیاسا اما شافعینک دلیلی اولان آیت کریمه یه جواب صلوا علیه امردر امر ایسه
ایجاب ایچوندر لکن لا وجوب خارج الصلوة دیدوکنی تسلیم اتمز زیرا بزم قاتمزده
صلوات علی النبی عمرده برکره واجبدر کرخی بویله دیمشدر زیرا امر بالفعل تکراری
مقتضی دکلدر وفی المحیط قال ابو الحسن الکرخی الصلوة علی النبی واجبة علی الانسان
فی العمر مرة ان شاء فعلها فی الصلوة او فی غیرها اما وقال الطحاوی بل الصلوة علی النبی
کلما سمع ذکر النبی خارج الصلوة واجب کیفیت صلوة بودر اللهم صل علی محمد وعلی آل محمد
کما صلیت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم وبارک علی محمد وعلی آل محمد کما بارکت علی
ابراهیم وعلی آل ابراهیم انک حمید مجید ابن عباس وابو هریره بویله صلوات

شول کمسنه که تشهده صلوة
علی النبی ایله تعلیق ایلدی
صح

صلوات ایدرلردی لکن وارحم محمدا وآل محمد کما رحمت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم انک
حمید مجید لفظلری زیاده ایدرلردی ومحمد بن عبد الله بن عمردن روایت ایلدی مصلی
وارحم محمدا دیمکده انبیانک تقصیرینه نوعا ظن واردر زیرا بر کمسنه دن نا ملایم نسنه
صدور اتمینجه رحمته مستحق اولماز انبیادن ایسه نا ملایم نسنه صدور ایتدی دیمک
جائز اولماز حالا که بز تعظیم وتوقیر انبیا ایله مأمورز بو اجلدن قچن نبی ذکر اولنسه
رحمة الله علیه دینلمز لکن صلوات الله علیه دینلور شمس الائمة السرخسی مبسوطنده
دیمشدر که وارحم محمدا دیمک لا بأسدر زیرا بونک ایچون اثر وارد اولمشدر اثره
اتباعده عیب یوقدر وشیخ بر کمسنه اللهک رحمتندن مستغنی دکلدر وشیخ ابو الحسن
درکه بو کلمهٔ سویلمک لا بأسدر وارحم محمدا قولی ارحم امة محمد دیمکدر بونک نظیری
بر شیخ فانینک اوغلی جنایت ایلکین اقامت حد مراد اولندقده خلق اول
جومک عفوین مراد ایلدکلرنده بو جومک حالنه مرحمت ایلمک دیوب بلکه بو شیخ
فانی یه مرحمت ایلک دیو طلب عفو وخلاص ایلدکلری کبی چونکه بو مثالده
حقیقت طلب مرحمت مجرمه راجع اولدیسه وارحم محمدا ده دخی طلب مرحمت
مجرمین امته راجعدر ودعا بما شاء مما یشبه الفاظ القرآن ودعا ایلیه مراد ایلدیکی
شیء ایله که اول شیء الفاظ قرآنه مشابه اوله اللهم اغفر لی ولوالدی مثلا واغفر
لابی مثلا شیخ جلیل ابی بکر محمد بن الفضل دن نقل اولندیکه بر دعاکه قرآنده
وارد اگر مصلی اول دعا ایله دعا ایدرسه صلوتی فاسد اولماز حتی اللهم اغفر لوالدی
دیسه صلوتی فاسد اولماز زیرا قرآنده واللهم اغفر لابی دیسه فاسد اولماز اما
اللهم اغفر لاخی دیسه صلوتی فاسد اولور اللهم اغفر لزید دیسه یا خود لعمرو دیسه صلوتی فاسد اولمز
اللهم ارزقنی بقلها وقثاءها وفومها وعدسها وبصلها دیسه صلوتی فاسد اولماز زیرا
عینی قرآنده واردر اما اللهم ارزقنی بقلا وعدسا وبصلا دیسه صلوتی فاسد اولور
بو لفظلک عینی قرآنده یوقدر والادعیة المأثورة دخی ادعیهٔ مأثوره الفاظنه مشابه
دعا ایله دعا ایلیه زیرا حضرت رسول اکرم علیه الصلوة والسلام صلوتدن صکره دعا
ایلمک اجابته اقربدر ادعیه یی نصب ایلیه الفاظ وعطف ایلمک وجر ایله قرائة عطف
ایلمک جائزدر وجائزدر که مما یشبه قولنه معطوف اوله او وقت معنی ودعا مما یشبه
من الادعیة المأثورة دیمک اولور مأثوره مرویة عن رسول الله معناسنه در مرویدر که
حضرت ابو بکر رضی الله عنه یا رسول الله بزه بر دعا تعلیم ایله که صلوتده او قیالم دیدی
فقال قل اللهم انی ظلمت نفسی ظلما کثیرا وانه لا یغفر الذنوب الا انت فاغفر لی مغفرة من
عندک انک انت الغفور الرحیم ابن مسعود اللهم انی اسئلک من الخیر کله ما علمت
منه وما لم اعلم واعوذ بک من الشر کله ما علمت منه وما لم اعلم دعاسنی اوقوردی لا بما یشبه
کلام الناس کلام ناسه مشابه شیء ایله دعا ایلمیه اللهم زوجنی وارزقنی فلانة مثلا ایله دعا

ایلمیه ثم یسلم عن یمینه مع الامام فیقول السلام علیکم ورحمة الله اندن صکره صاغ
جانبنه امام ایله سلام ویره نهایه ومبسوطده دینلمشدرکه شول کمسنه صلوة ایچون تحریم
ایدرکویاکه اول کمسنه ناسدن غایب اولورنه اول ناسه تکلم ایدر ونه ناس انکا تکلم
ایدرکانه تحلیل ده رجوع ایدوب السلام علیکم ورحمة الله دیو سلام ویرر ابوحنیفه
قتنده مع الامام سلام ویره امامین قتنده بعده ابوحنیفه روایتی در وعن یساره
کذلک صولنه دخی صاغنده اولان کبیدر تسلیمتین جمهور علما وکبار صحابه نک قول
شریفیدر ابن مسعوددن روایت اولندیکه ان النبی علیه السلام کان یسلم عن یمینه
حتی یری بیاض خده الایمن وعن یساره حتی یری بیاض خده الایسر امدی صحابه
کرامک قولنی اخذ ایتمک اولی در مالکک حکم ایدوکی شیء اخذ ایلمکدن زیرا مالک تلقاء
وجهه بر سلام ویرر شول شیء ایچونکه عایشه رضی الله عنها وسهل بن سعد الساعدیدن
روایت ایلدیلرکه حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بویله ایشلمشدرکه کبار صحابه
حضرت علیه السلام ایکی طرفه سلام ویردوکنی کورمشلردر لکن حضرت عایشه رضی الله
عنها صف نسادن سهل ایله صبیان اولمغله بوکلام آنلرک ایشتمدوکنه حمل اولنور روایت
اولنورکه حضرت علیه السلام تسلیمه ثانیه تسلیمه اولیدن احفض یعنی اشغه جه ایدردی
وینوی الامام به من عن یمینه ویساره من الحفظة والناس الذین معه فی الصلوة
امام سلامه نیت ایدر صاغنده وصولنده اولان حفظه وناسدن شول کمسنه یه که
اول کمسنه کندو ایله صلوتده در حفظه تقدیم اولنمقدن فضیلتنه دلالت ایدر بر شیء یوقدر
واراپه مطلق جمع ایچوندر والمقتدی کذلک مقتدی دخی سلام ایله امام کبی صاغ
وصولده حفظه وناسدن شول کمسنه لره که کندو ایله صلوتده بله در نیت ایدر و
وینوی امامه فی الجانب الذی هو فیه وفیهما ان حاذاه مقتدی صاغ وصولده حفظه وناسدن
اولنده سلام ایله نیت ایتدوکندن غیری امامه دخی نیت ایلیه که امام سلام ویردوکی
جانبده اوله ایکی دفعه دخی سلام ایله امام نیت ایلیه اگر امامک اردنده برابرنده
ایسه زیرا آردنده برابرنده اولورسه ایکی دفعه ده سلامه نیت لازم اولور بو
محمد قتنده در ابوحنیفه دن روایتدر اما ابویوسف قتنده امامک خذاسنده اولان
کمسنه صاغ طرفنه سلام ویردکده امامه نیت کفایت ایدر زیرا جانبین متعارض
اولدرامدی صاغ طرفی ترجیح اولندی اولکی یه نیت ایله جانبنه تعارض ایلدی یمین
طرفی مترجح اولور والمنفرد الحفظة فقط منفرد اولان مصلی انجق حفظه یه نیت ایدر
ابن ملک دیرکه تحقیقا سلامده ملائکه یه نیت شریعت منسوخه کبی اولمشدر
فقها ایدر انلرده دخی نظر واردر دینلدی حفظه دن مراد انجق کراما الکاتبین دکلدر
بعضیسی زعم ایلدیلرکه بریسی صاغده حسنات وبری صولده سیئات یازه
مراد کندو ایله اولان ملائکه در ملائکه نک عددنده اختلاف اولنمشدر ابن عباسدن

سلام ثانی اولی دن
زیاده منقلو ایدردی
نسخه

حفظه ملکلری

٥٦

عباسدن روایت اولندیکه هر مؤمنده بش ملک واردر بری صاغنده حسنات
یازر بری صولده سیئات یازر بری اوکنده خیراته القا ایدر بری آردنده کندو سیندن
مکاره وبلیاتی دفع ایدر و بری بیننده طورر حضرت رسول علیه السلام اوزرینه ایلدوکی
صلوات شریفه یازوب رسول اکرم صلی الله علیه وسلمه تبلیغ ایدر بعضیسی دیمشدرکه
هر مؤمنده التمش ملک واردر وبعض اخبارده یوز التمش ملک واردر دینلمشدر چونکه
عددنده اختلاف اولندی بر ایکی یه حصر ایلمیوب جمله ملائکه یه نیت لازمدر بو مثال انبیا
علیهم السلامک جمله سنه ایمان کبیدر عددی حصر اولنسه ایچنده اولان خارج قالمق لازم
کلور ملکین کاتبینده اختلاف ایلمشدرکیجه ده وکوندزده تبدیل اولورلرمی حدیث
صحیحده مسطوردرکه تبدیل اولورلر و قرطبی شرح مسلمده اظهر اولان بودرکه کیجه ملکی
کوندز ملکندن غیری اوله و دینلمشدرکه تبدیل اولمازمادامکه اول آدم حی اوله ومحل
جلوسلرندن دخی اختلاف اولنمشدر و دینلمشدرکه محل جلوسلری آغزدر زیرا لسان
انلرک قلمیدر وریق مدادلریدر حدیث شریفده واردولمشدرکه نقوا افواهکم بالخلال
فانها مجلس الملکین الحافظین و دینلمشدرکه حنک اوزرنده اولان شوکت التندر
و دینلمشدرکه یمین ویسارده دراندن صکره دیدیلرکه کاتب سیئات غائط و
جماع زماننده غائب اولور قرطبی صلوتده دخی زیاده ایلدی زیرا صلوتده سیئه
ایشلنمز فصل تجهر الامام بالقراءة فی الجمعة والعیدین والفجر واولی العشائین اداء وقضاء
امام قراءتی جهر ایدر صلوة جمعه ده دخی عیدینده دخی فجرده وعشائینک ایکی
اولکنده اداء وقضاء عشائیندن مراد مغرب وعشادر تغلیب جهتیله حضرت
رسول الله علیه السلام وصحابه وتابعیندن رضوان الله تعالی علیهم اجمعین منقولدر
یعنی متوارثدر قضا جهر اولنمسی زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم لیلة تعریسده
فجری قضا ایلدی جماعتله جهر ایله وخیر المنفرد فی نفل اللیل وفی الفرض الجهری ان کان فی
وقت منفرد مخیردرکه کیجه نک نفلنده دخی جهری اولان فرضده اگر وقتنده اولورسه
نفل لیلدن مراد تراویح و وتردر دیلرسه اخفا ایدر دیلرسه جهر ایدر والافضل الجهر
افضل اولا جهردر جماعت هیئتی اوزره اولمغیچون روایت اولنمشدرکه ان من صلی
علی تلک الهیئة صلت بصلوته صفوف من الملائکة ویخفیان حتما امام ومنفرد
اخفا ایدرلر وجوبا فیما سوی ذلک دن غیریده یعنی تراویح و وتردن
وفرض جهردن غیریده وادنی الجهر اسماع غیره وادنی المخافتة اسماع نفسه فی الصحیح
قول صحیحده جهرک ادناسی غیریه ایشتدرمکدر واخفانک ادناسی کندو نفسنه
ایشتدرمکدر مخافته الیه تصحیح ح وقدر دیمشر وکذا فی کل ما یتعلق بالنطق کالطلاق
والعتاق والاستثناء وغیرها یعنی حکم جهر ومخافته کبیدر نطقه متعلق اولان شیئک
کلیسنده طلاق وعتاق وان شاء الله کبی وبونلردن غیریده ذبیحه ده تسمیه کبی

ایلاء وبیع کبی برکمسنه انت طالق ومعتق دیسه نفسی ایشتمسه طلاق وعتاق
واقع اولور کرخی قاتنده اما هندوانی قاتنده واقع اولمازینه برکمسنه طلاق وعتاق
ایله جهرا ان شاء الله لفظنی اخفا ایلسه کرخی قاتنده واقع اولور هندوانی
قاتنده واقع اولماز ولو ترک سورة اولی العشاء قضاها فی الاخیرین مع الفاتحة
اکر مصلی عشانک ایکی اوکلکی رکعتلرینک سوره سنی ترک ایلسه اخیرینده
فاتحه ایله سوره لری قضا ایدر مصنفک اولی العشاء قولی قید اتفاقیدر زیرا هر
فرض رباعینک ایکی اوکلکی رکعتلرنده سوره ترک اولنسه ایکی اخرکی رکعتلرده قضاسی
لازم اولور وجهر بهما فاتحه یی سوره ایله جهر ایدر رکعت واحده جهر ومخافته جمع
اولمق شنیع اولدوغیچون ذکر اولندیکه برکمسنه صلوة جهریه دن برینه شروع ایلسه
حال بوکه یالکز کمسنه بو قدرکه اقتدا ایلیه اول اجلدن فاتحه سرا قراءة ایلدی اندن
صکره برجماعت اقتدا ایلسه لر اول کمسنه یه لازمدرکه ضم سوره جهر ایلیه بو محلده ایکی
وظیفه رکعت واحده ده جمع اولمش اولور ولو ترک فاتحتهما لا یقضیها اکر مصلی اوکلکی
ایکی رکعتک فاتحه لرنی ترک ایلسه رکعتین اخرینده قضا ایلمز اکر قضا ایلسه بر
رکعتده ایکی کره فاتحه قراءتی لازم کلور وفرض القراءة آیة قراءتک فرضی برآیتدر کرک
قصیره وکرک طویله اولسون اول آیت غیر کرک فاتحه دن اولسون کرک غیریدن
اولسون ابو حنیفه قاتنده قوله تعالی فاقرؤا ما تیسر من القرآن نص شریفنک اتیک
مافوقی فصل اولنمشدر زیرا آیة واحده حقیقة وحکما قرائتدر حقیقة قرآن اولمسی ظاهردر
حکما قرآن اولمسی حایض وجنب برآیت قرائت ایلمسی حرامدر من القرآن قول شریفی
کرچه مطلقدر اما بو یله محلده مطلق کماله منصرف اولور قراءندن کامل اولان ایسه قراءتدر
حقیقة وحکما وبرآیتک مادونی اکر قرآن جنسندن حقیقة لکن حکما قرآن دکلدر زیرا جنب
وحایض قرآنی جائزدر قچن آیة قصیره اوقوسه که اول آیتده ایکی کلمه ویاخود برقاچ
کلمات اوله قوله تعالی فقتل کیف قدر ثم نظر مثللو ایله جائزدر بلا خلاف اما
قچن آیت صغیره که کلمه واحده اوله مدهامتان یاخود آیت قصیره که حرف واحد اوله
ص ون وق کبی کرچه بونلر بعض قراقاتنده برآیتلردر بونده مشایخ اختلاف
ایلمشلردر واصح اولان بودرکه جائز اولمیه اما برکمسنه آیت کرسینک نصفنی بر
رکعتده ونصفنی بر رکعتده قرائت ایلسه بعضیلر دیدیلرکه جائز دکلدر زیرا هر
رکعتده آیت تامه قرائت ایلمدی اما عامه علما جائز کورمشلردر زیرا بو مثللو آیتک
نصفی اوچ قصار آیتدن چوقدر وياخود اکا معادل اولور آمدی بو نصفک قراءتی
اوچ آیة قصاردن ادنی اوله جقدر وقالا ثلث ایات قصار او آیة طویلة امامین دیدیلرکه
قرائت اوچ آیة قصاردر ویاخود برآیت طویله در ابو حنیفه دن روایتدرکه مصلی
قرائت ایله مامور در بومقداردن آشغه ویاخود برآیتدن آشغه قرائت ایدرسه فاقاری

قاری دنیلمز بواختلاف شمول مختلف فیه اولان اصله راجعدرکه اول مختلف فیه اولان
اصل بودرکه حقیقة مستعمله مجاز متعارفدن اولی در ابو حنیفه قاتنده امامین قاتنده مجاز
متعارف اولی در زیرا امامین دیدیلرکه آیت قرآن قصیره اوله وغیر متعارف دکلدر بر
کمسنه لم یلد وثم نظر قرائت ایلسه اکا قاری قرآن تسمیه عرفا زیرا قرآن معجزدر بوایسه
معجز دکلدر لان ادنی ما یقع الاعجاز به سورة او آیة تعادلها ایدوکی بیاندر ابو حنیفه درکه
مقدار آیة قرائتدر حقیقة واسم القرآن ینطلق علی آیة وان قصرت ایدوکی بیاندن مستغنیدر
زیرا قرآن منزل منظوم خاصک اسمیدر پس امدی بواجلدن حقنده وجوب تعظیم
وجاحدنک کفری ثابت اولور لایقدرکه برآیتدن قلیل ایله صلوة جائز اوله لکن اجماع
ایله عدم جوازی ثابت اولدی زیرا آیتدن قلیل اولان کنده معناسنده اولمق ممکن اولدی
پس بواجلدن جنب وحایض اوزرینه قراءتی حرام اولمدی اما آیت بونک خلافنجه در
وسنتها فی السفر سفرده عجله ایدیجی اولدوغی حالده قراءتک صلوة سفرده سنتی الفاتحة
وای سورة شاء فاتحه در دیلدوکی هر قنغی سوره اولورسه ان النبی علیه السلام قرا
فی صلوة الفجر فی السفر بالمعوذتین زیرا سفر شطر صلوتک اسقاطنده مؤثر اولدی
تخفیف قراءتدن خود اثری بالطریق الاولی وامنته حق امین اولدوغی حالده نحو
البروج وانشقت فی الفجر صلوة فجرده سورة بروج وانشقت مثللو اوقومق سنتدر
زیرا حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم سفرده امین اولدقلری حالده صلوة
فجری سوره تکویر وانفطار ایله قلمشلردر وعصر وعشاده بونلردن اشغه ومغربده
اقصر سوره قرائت ایلمشلردر وفی الحضر اربعون آیة وخمسون قراءتک حضرده سنتی
قرق یاخود اللی آیتدر یعنی صلوة فجرده مصلی قرق ویاخود اللی آیت اوقیه فاتحه دن غیری
بعضیلر قاتنده فاتحه ایله بیلجه ایکی رکعتده اوله که هر برنده یکرمی آیت اوله نهایه وعنایه
وکافیده بو یلجه مسطوردر واستحسنوا طوال المفصل فیها وفی الظهر مستحسن کوردیلر طوال
مفصلی صلوة فجرده وصلوة ظهرده بو ایکی وقتده انسان اولدوغیچون واوساطه
فی العصر والعشاء وقصاره فی المغرب اوساطنی مستحسن کوردیلر صلوة عصرده وعشاده
قصارنی مستحسن کوردیلر صلوة مغربده حضرت عمر رضی الله عنه ابو موسی اشعری یه
اقرأ فی الفجر والظهر بطول المفصل وفی المغرب بقصار المفصل بو منوال اوزره یازدی
کوندرمشدر مقادیر بیلنمز الا سماع ایله بیلنور حضرت عمر رضی الله عنه دن منقول وحضرت
رسول اکرم صلی الله علیه وسلمدن مروی کبیدر ومن الحجرات الی البروج طوال
ومنها الی لم یکن اوساطه ومنها الی الآخر قصار سوره حجراتدن بروجه دکین طوالدر
وسوره بروجدن لم یکنه دکین اوساطدر وسوره لم یکن دن آخر مصحفه دکین قصاردر
وفی الضرورة بقدر الحال ضرورتده حال اقتضا ایلدوکی مقدار اوقویه حالت ضرورت
وقت فوت اولمقدن اوله ویاخود عدو وخوفی اوله اولزمان بقدر ما اقتضاء الحال نه ایسه

اولمقدار اوقويه معلوم اوله كه امامه لايق اولان بودر كه جماعتڭ نظر ايليه اچلرنده مريض
وضعفا وقوجه جقلر ايسه طاقتلرى مقدار اوقويه زيرا حضرت رسول اكرم عليه السلام
معاذه عشاده تطويل قرائت ايلدوكى ايچون شكايت ايلديلر قال النبى عليه السلام
افتان انت يامعاذ اين انت من سبح اسم ربك الاعلى والشمس وضحيها اما اكر
ضعيفلر وقوجه لر يوغيسه ديلدوكى مقدار اوقويه روايت اولنمشدر كه حضرت ابابكر
رضى الله عنه فجرده سورهٔ بقره قرائت ايلدى صلوتدن فارغ اولدقده حضرت عمر
رضى الله عنه فجرده سورهٔ بقره قرائت ايلدى صلوتدن فارغ اولدقده حضرت
عمر رضى الله عنه ياخليفهٔ رسول الله قريب اولديكه شمس طلوع ايليه حضرت ابى بكر
اكر شمس طلوع ايلسه بزنى غافل بولمزدى ديكزچو بيورديلر وتطاول الاولى على الثانية
فى الفجر فقط ركعت اولينڭ قرائتى ركعت ثانيه اوزرينه زياده قلنور اكچى صلوة
فجرده بو اطاله ناسڭ جماعته يتيشمسنه اعانتدر وعند محمد فى الكل محمد قتنده كل
صلوتده اطاله اولنور اما ركعت ثانيه ركعت اولى اوزرينه زياده تطويل ايلمك
مكروه اولدى بالاجماع قصر وطولى براكى آيت اولورسه مكروه دكلدر زيرا حضرت
حبيب اكرم عليه السلام صلوة مغربده معوذتين اوقومشدر ايكنجيسى بر آيت زياده
اولور ولايتعين شئ من القرآن لصلوة بحيث لايجوز غيره برشى تعيين اولنمز قرآندن
صلوة ايچون برحيثيت ايله كه اندن غيريسى اول صلوتده جائز اولميه فاقرؤا
ماتيسر من القرآن نص شريفنڭ اطلاقى اولدوغى ايچون وكره التعيين صلوة ايچون
تعيين سوره مكروه اولدى مثلا سورهٔ سجده يوم جمعه نڭ فجرى ايچون سورهٔ جمعه يى
يوم جمعه ايچون تعيين ايدوب وبونلردن غيرى جائز دكلدر ديو اعتقاد ايله قرائت مكروهدر
ولايقرأ المؤتم بل يستمع وينصت امامه اقتدا ايدن قرائت ايلمز بلكه سكوت ايدوب
استماع ايدر اهل كوفه صلوتده برشى اوقومزلر مذهبلرى بودر اهل مدينه كه مالك
رح اندردر صلوة ظهرده وعصرده اوقورلر صلوة جهريه ده اوقومزلر شافعى هر صلوتده
فاتحه اوقورلر الا صلوة جهريه ده دكل لاصلوة الا بقراءة حديث شريفى ايله استدلال
ايدوب قرائت اركان صلوتدندر امامه اقتدى ايله ساقط اولماز درلر بزم ايچون دليل
واذا قرئ القرآن فاستمعوا له وانصتوا نص شريفيدر واكثر اهل تفسير بو خطاب
مقتدى ايچون اولمسنه ذاهب اولمشلردر وقال النبى عليه السلام من كان له امام
فقراءة الامام له قرائة شافعينڭ دليلى اولان لاصلوة الا بقراءة حديث شريفى
بزم رح تسليم ايدرز لفظ حديثده كلام يوقدر كلام امامڭ قرائتى مقتدى قرائتى
اولمسنده در بونده ايسه امامڭ قرائتنده نفى واثباتدن برشى يوقدر بزم دليلمزده
ثبوتنه دلالت واردر ومقتدينڭ خلف امامده قرآندن منعى ايچون كبار صحابه دن
سكسان نفركسنه دن روايت اولنمشدر وقال سعد بن ابى وقاص من قرأ خلف الامام

الامام فسدت صلوته قال النبى عليه السلام من قرأ خلف الامام فقط اخطأ
الفطرة اى السنة وان قرأ امامه آية الترغيب والترهيب اوقورسه ويا خود خطبه
ويا خود حضرت رسول الله عليه السلام اوزرينه صلوات شريفه ذكر ايدرسه بينه مقتدى
استماع ايدوب سكوت ايليه والنائى والدانى سواء بعيد وقريب افتراض انصاتده
برابردر يعنى سكوت ايدوب مستمع اولمقده برابردر معلوم اولاكه آيت ترغيب
وترهيبده اوچ مسئله واردر يعنى آيت ترغيبده طلب رحمت وآيه ترهيبده
عذابدن تعوذده اوچ مسئله واردر برى منفرد حقنده در بو مسئلهده جواب اكر
منفرد تطوعده اولورسه آيت ترغيب وترهيب اوقودقده طلب رحمت
واستعاذه عن العذاب ايتمك احسندر حديث حذيفه استدلالى ايله قال صليت
مع رسول الله صلوة الليل فما مرّ باية فيها ذكر الجنة الا وقف وسأل الله الجنة
وما مرّ باية فيها ذكر النار الا وقف وتعوذ بالله من النار صلوة ليلدن مراد نافله در
فرض مراد اولنورسه استدلالى صحيح اولماز اما فرضده اوليه مكروهدر زيرا فرضده
حضرتدن بو مقوله برشى ايشدلمامشدر وائمه دن روايت اولنمامشدر ومسئلهنڭ
برى امام حقنده در بو امام حقنده اولا مسئله دن جواب امام اولانلر كمسنه آيت
ترغيب وترهيبده سؤال رحمت واستعاذه عن العذاب ايلميه زيرا حضرت
عليه السلامدن امامتى حالنده بو مقوله فعل نقل اولنمامشدر وجماعت ايچون تطويل صلوة
مؤدى اولور وبر مسئله دخى مقتدى حقنده در زيرا مقتدى سكوت واستماع ايله مأمور در
دعايه اشتغال ايله مأمور دكلدر قال الله تعالى واذا قرئ القرآن فاستمعوا له وانصتوا سكوت
واستماعه امردر امر ايسه وجوب ايچوندر دعا ايسه انصاتى مخلدر جائز دكلدر اما
خطيب خطبه اوقوركن وحضرت حبيب اكرمه صلوات ايدركن جماعت استماع
وانصات ايلدوكى حضرت عليه السلام اوزرينه صلوات فرض اوليوب استماع
خطبه فرض اولدوغى ايچوندر فرض اولميان شى ايچون فرض ترك ايلمك ايسه جائز
دكلدر اما صاحب الهدايه دركه اكر خطيب يا ايها الذين امنوا صلوا عليه ديدكده
سامع كندو نفسندن صلوات ايلسون زيرا خطيب ان الله وملائكته يصلون على
النبى ديمسى ايله الله تعالى وملائكه حضرت صلى الله عليه وسلمه صلوات ايتدوكنى
حكايت ايتمش اولدى بعده يا ايها الذين آمنوا صلوا عليه ديمكله اللهڭ امرى بويله در
ديدكده ناس صلوات شريفه يه اشتغال ايلملرى لازمدر ديو تصريح ايلمشلردر عنايه
دخى بويلهدر ومنبردن بعيد اولانلر ايچون اختلاف ايلمشلردر احوط اولان انصاتڭ
فرضيتى اقامتى ايچون سكوتدر واختلاف اولنمشدر كه بعيد اولان قرآنى اوقوسون يوخسه
سكوتى ايلسون انصات اولى در ديمشلر كرخى وصاحب هدايه دخى بو قولى اختيار
ايلمشلردر وبعضيلر ديديلركه قرائت قرآن اولى در بو اختيار افضلدر مضمراتده

٩ او خطب او صلى على النبى صلى
الله تعالى عليه وسلم آيت
ترغيب وآيت ترهيب
صح صح

بعضیلر دیدیلرکه مادامکه خطیب حمد وثنا وموعظه‌ده در سکوت ایلسون مدح
ظلمه‌یه باشلدقده کلام لا باسدر قاضیخان امام حلوانیدن نقل ایدوب صحیح
اولان بودرکه استماع ایلسون وسکوت ایلسون اولندن اخرینه دکین خلاصه‌ده
مذکوردرکه حرمت کلام خطیبه قریب اچوندر بعید اولوب خطبه‌یی استماع ایلمیان ایچون
اختلاف واردر ابو یوسفدن روایت اختیار سکوتدر ومشایخدن بعضیسی قرائت
قرآنی اختیار ایلمشلردر اما فقیه تعلیم ایلمک وکتب فقهیه نظر ایلمک حال خطبه‌ده بونی
ده بعضیلر کریه کورمشلردر وبعضیلر لا باسدر دیمشلر اما ابو یوسف حضرتلری
فقه کتابنه نظر ایدرلردی وقلم ایله تصحیح کتب ایدردی عبارت مصنفده قرائته متعلق
تفصیل اولمادیغندن ذلة القاری اسمی ایله مسمی اولان فصل ایراد اولندیکه صلوتده
قرائتک صحت وفسادنی بیان ایدر **فصل فی بیان ذلة القاری** شیخ الامام الاجل
الزاهد نجم الدین ابو حفص عمر بن محمد بن نسفی حضرتلرینک مذهبی اوزره معلوم اولاکه
قرائتده التی خطا اوزره در بری آیتده وبری کلمه‌ده وبری حرفده بری اعرابده بری قطع
کلمه‌ده وبری وقفده وابتداده در آیتده اولان خطاده التی وجه اوزره در بری زیاده
وبری نقصان بری تقدم بری تاخر بری ابدال بری تکرار در اولکی خطا که زیاده‌در و زیاده
شول شیدرکه سوره‌دن اولمیان بر آیتی ایکی آیت بیننه ادخال ایلمکدر مثالی مالک
مالک یوم الدین ان الله هو الرزاق ذو القوة المتین ایاک نعبد وایاک نستعین در
ایکنجیسی نقصاندر نقصان ایکی آیت بیننده بر آیت ترک ایلمکدر مثالی الحمد لله رب
العالمین مالک یوم الدین اوچنجیسی ودردنجیسی تقدیم وتاخیردر مثالی الحمد لله رب
العالمین مالک یوم الدین الرحمن الرحیم وبشنجیسی ابدالدر ابدال بر آخر سوره‌دن
بر آیتی بر سوره‌نک آیتی یرینه اقامت ایلمکدر مثالی الحمد لله رب العالمین ان الله هو
الرزاق ذو القوة المتین مالک یوم الدین التنجیسی تکرار در مثالی مالک یوم الدین مالک
یوم الدین کبیدر بو ذکر اولنانک کلیسنه جواب بودرکه اکر آیتده مصلی وقف ایدرسه
جمیع حالده صلوتی فاسد اولماز واکر وصل ایدرسه ایکی معنا بیننده مخالفت یوغیسه
ینه فاسد اولماز اکر معناده اختلاف اولورسه وقف اقسامنده ذکر اولنه
کرکدر باذن الله تعالی اما خطا کلمه‌ده اولورسه شونلردن خالی دکلدرکه اول کلمه‌یی یا زیاده
ایلیه‌سن اول زیاده ایلدوکک ده قراندن اوله ویاخود قراندن غیری اوله یا اول زیاده
ایله معنا متغیر اوله ویاخود اولمیه اکر قرآندن اولوب معنا متغیر اولمازایسه صلوة فاسد
اولماز مثالی الحمد لله رب العالمین اجمعین ویاخود الرحمن الرحیم الکریم اکر معنا متغیر
اولورسه صلوة فاسد اولور بالاتفاق مثالی ان الذین آمنوا وکفروا وعملوا الصالحات
اولئک هم خیر البریة اکر قرآنده اولمیوب انکله معنا متغیر اولمازایسه فیهما فاکهة
ونخل وتفاح ورمان کبی ابو حنیفه ومحمد قولنه قیاس ایله صلوة فاسد اولماز زیرا

زیرا بو لفظ قرآنده یوقدر الله اکبر مکاننه الله اجل دینلدکده ابو یوسف لفظک
مراعاتنی شرط ایدر امام ابو حنیفه وامام محمد لفظلرینی شرط ایلمیوب معنالرینه اعتبار
ایدر اما قراندن اولمیوب معنی متغیر اولورسه بالاجماع صلوة فاسد اولور مثالی
فلعنة الله علی الکافرین والموحدین کبی ایکنجی خطا ایتدن بر کلمه ناقص ایده سز انک
نقصانی ایله معنایه خلل کلمیه صلوة فاسد اولماز بالاتفاق مثالی فاتحه‌دن الرحمن الرحیم
لفظلرینی ترک ایلمک کبی اما ترک اولنان کلمه ایله معنا متغیر اولورسه فما لهم لا
یؤمنون آیتنده کلمهٔ لا ترک اولنمق کبی بعضیلر قتنده صلوة فاسد اولماز نوع
ضرورت ایچون زیرا کلمهٔ لا احیانا کلامده ایراد اولنور وکاه اسقاط اولنور یعنی متغیر
اولماز متکلم انا افعل کذا دینلور معنیٔ استفهام ایله حقیقتده خود معنیٔ کلام منفیدر
لا افعل کذا دیمکدر اما صحیح اولان بودرکه صلوة فاسد اولور معنی متغیر اولدوغیچون
اوچنجی ودردنجیسی کلمه‌یی تقدیم وتاخیر ایلمکدر مثالی الرحمن الرحیم یاخود لهم فیها شهیق وزفیر
صلوتی فاسد اولور زیرا معنا متغیر اولمدی اما معنا متغیر اولان مثالی ان الابرار
لفی جحیم وان الفجار لفی نعیم بو مسئله‌ده اختلاف اولندی امام قاضی بلعمی ابو الحسن
الرستغفنی‌دن اولدخی محمد بن مقاتل الرازیدن اولدخی امام محمددن رحمهم الله تعالی
روایت ایلدیکی صلوتی فاسد اولور وبو ذکر اولنان اوچ عزیزده امام محمدک اعتماد ایلمشلردر
بشنجیسی بر کلمه بر کلمه مقامنه اقامت ایلمکدر قرآندن اوله ویاخود اولمیه معنای تغییر
ایلمیانه مثال الرحمن الکریم صلوة فاسد اولماز بالاتفاق اکر قراندن اولوب معنا
فاسد اولورسه مثالی انا کنا فاعلین دیه‌سن فاعلین دیه‌جک یرده بعضیلر
نوع ضرورت اولمغله صلوة فاسد اوله دیدیلر صحیح اولان بودرکه فاسد اوله زیرا معنا
متغیر اولدی اما قرآندن اولمیوب معنا متغیر اولورسه مثالی فلعنة الله علی الموحدین
بالاتفاق صلوة فاسد اولور زیرا معنا متغیر اولدی اما معنا متغیر اولمازسه
مثالی ان المتقین فی بساتین کبی ابو یوسف قتنده فاسد اولور اما بن قتنده
اولماز اکر لنتخذن علیهم مسجدا مکاننه مزکیا یاخود جزاء بما کانوا یعملون مکان جزاء
فاسد اولماز ابو حنیفه قتنده زیرا بو مسئله فارسی ایله قرائت کبیدر اما امامین قتنده
فاسد اولور اکر عربیته تکلمه قادر اولورسه بر کمسنه یا عیسی بن عمران یاخود یا موسی بن
مریم یاخود مریم بن لقمان اوقسه ابو یوسفدن ایکی روایت واردر بر روایتنده فاسد
اولور بر روایتنده فاسد اولماز وابو حنیفه ومحمددن اولان روایتده فاسد اولور
اصح اولان ده بودر التنجیسی تکراردر اکر معنا متغیر اولمازسه الحمد لله الحمد لله رب العالمین
بالاتفاق صلوة فاسد اولماز اکر معنا متغیر اولورسه رب رب العالمین یاخود
مالک مالک یوم الدین کبی صلوتی فاسد اولور اما حروفده خطا اولدخی التی وجه
اوزره در اولکیسی بر حرف زیاده اولمقدر اولدخی ایکی وجهله در اول زیاده ایله معنا متغیر

٥ ایلمیه ویاخود ایلمیه قراندن
اولوب معنایی تغییر صح

اولیه مثالی اولئك او فالئك اوقیه اولئك مكاننه یاخود ان الذین امنوا او
فان الذین امنوا اوقیه ان الذین مكاننه یاخود والتائبون والعابدون ویا
خود والرحمن الرحیم یاخود اهدنا الصراط المستقیما صلوة فاسد اولماز ایكی
وجهك بری دخی معنی متغیر اولاندر وزرابیب مبثوثة بو صلوتی فاسد ایلر
بعضیلر دیمشدركه بر كمسنه وما خلق الذكر والانثی ان سعیكم لشتی واوك
زیاده سی ایله اوقوسه صلوتی فاسد اولور زیرا قسم انك اوزرینه واقع اولوب
كند ومعناسی زائل اولور وكذلك یس والقرآن الحكیم وانك لمن المرسلین
واو زیادسیله معناسی زائل اولوب صلوة فاسد اولور ایكنجیسی كلمه ده بر
بر حرف نقصان اوله اولدخی ایكیدن خالی دكلدر یا معنایی تغییر ایلیه یاخود ایلمیه معنایی
ایلمیانه مثال الذین آمنوا یرینه والذین امنوا اوقیه یاخود ان الله اوقیه
فان الله مكاننه یاخود كان الله غفورا رحیما اوقویه وكان الله غفورا رحیما
مكاننه یاخود كان الله غفورا رحیما اوقیه وكان الله غفورا رحیما مكاننه یاخود
وما ادراك ماهی اوقیه وما ادراك ماهیه مكاننه یاخود ماجاءهم البینة
اوقیه یعنی ماجاءتهم البینة یرینه تانك حذفی ایله صلوة فاسد اولماز زیرا
بو حروف زوائدك تركی ایله معنا متغیر اولمدی اگر محذوف اولان اصلیه ایسه ده
محل نداده ترخیم جائز اولمغله فاسد اولماز اما وما خلق الذكر والانثی واوك
حذفی ایله اوقوسه عامهٔ مشایخ قتنده فاسد اولور معنا تغیر اولدوغیچون اگر خلق ده
خا ویا قاف حذف اولنسه ماخلق مكاننه لق ویاخود خق فاسد اولور زیرا لغو
اولور اوچنجی ودردنجی بر حرفی حرف آخردن تقدیم وتأخیر ایلمك كبی كعصف مأكوك
اوقیه كعصف مأكول یرینه یاخود فرت من قوسرة اوقیه من قسورة مكاننه
ابو یوسفدن روایت اولندی فاسد اولور اولكن امام محمددن روایتدر فاسد اولور اما
قچن معنا متغیر اوله مثلا فاذا بق البصر اوقیه برق مكاننه ویاخود فانفرجت
اوقیه فانفجرت مكاننه بو قریب المعنادر صلوتی فاسد اولماز معنی اعتبار ایدن
كمسنه لر قاتنده بشنجیسی بر حرفی بر حرف مكاننه اقامت ایلمكدر اولدخی شوندن
خالی دكلدر كه بینهما مخرج اوله ویاخود اولمیه واولدخی شوندن خالی دكلدر كه اول كلمه
معنا متغیر اوله ویاخود اولمیه واولدخی شوندن خالی دكلدر كه یا قرآنده بولنه ویاخود
بولنمیه اما قرب مخرج اولوب معنی یه تغییر ایلمیه صلوتی افساد ایلمز مثالی السراط
والزراط اوقیه الصراط مكاننه ویاخود قرنیط اوقیه مصیط مكاننه ویاخود
بصطه اوقیه بسطه مكاننه اما معنی تغییر ایله مثالی الصیف اوقیه
السیف مكاننه والنشر اوقیه والنصر مكاننه محمد بن سلمه دیر كه عموم بلوی ایچون
فاسد اولماز وابو مطیع وبر جماعت دیرلر كه فاسد اولور بر كمسنه اباب اوقیه

اوقسه ابواب مكاننه محمد دیدیكه بو مسئله بزه واقع اولدی ابو یوسفدن سئوال
ایلدم فاسد اولور دیدی صكره كسائی یه سئوال ایلدم فاسد اولماز زیرا ایكیسی دخی
لغتدر دیدی اول اجلدن بندخی عدم فسادنه ذاهب اولدم دیدی اما حرف آخر مقامنه
اقامت اولنان حرف بینینده بعد مخرج اوله ومعنی دخی متغیر اوله مثلا فسحقا
لاصحاب الشعیر اوقوسه سعیر مكاننه ابو مطیع فسادینه ذاهب اولمشدر اما معنا
متغیر اولمازسه صلوة دخی فاسد اولماز انا انطیناك الكوثر كبی اعطیناك یرینه
ولاتكهر كبی ولاتنهر محلنه اما ابو یوسف قیاسی اوزره فاسد اولور زیرا بو كلمه لر قرآنده
یوقدر اما عظیم مكاننه علیم ویاخود حكیم محلنه حلیم قرائت اولنسه بالاتفاق فاسد
ایلمز زیرا قرآنده موجوددر التنجیسی تكرار در تضعیفی اظهار ایچون ومن یرتدد منكم عن دینه
قیمت اوقومق كبی یاخود تبت یدی ابی لهب وتبت ما اغنی عنه ماله اوقومق كبی
صلوتی فاسد اولماز زیرا اصلی اولدر اما زیاده ال الحمد لله كبی اوله یعنی ال الحمد لله
اوقوسه صلوتی فاسد اولور زیرا زیاده لغو اولور اما عمدا ویا خطا اولدخی التی وجه اوزره در
بری تشدید وتخفیف بری مد وبری قصر بری همزه ولین بری اظهار وادغام بری
تسكین وتحریك بری تبدیل الحركه در جمله سندن بعضیلر قتنده فاسد اولماز نوع
ضرورت ایچون مخففی مشدد ومشددی مخفف وممدودی قصر وقصری ممدود وهمزه
یی لین ولینی همزه یعنی مهموز وادغامی اظهار واظهاری ادغام وساكنی متحرك ومتحركی
ساكن وحركه یی حركه یه ابدال ایله صلوتی فاسد اولماز ظاهر نظم باقی اولوب عموم
بلوی ایچون محمد بن مقاتل الرازیدن روایت اولندیكه بر كمسنه یدع الیتیم دالك
سكونیله اوقوسه صلوتی فاسد اولماز جواب صحیح بودر كه اگر معنایی تغییر ایدرسه
فاسد اولور تغییر ایلمزسه فاسد اولماز دیمشلردر كه فضللنا علیهم الغمام ترك
تشدید ایله ویاخود لما جاء موسی مدسز وجامعهم مدسز فاسد اولور زیرا جاموس
حیوان معلومدر وجامع مجامعتدندر ودینلمشدر كه فاسد ایلمز زیرا مجامعت
اجتماعدندر كه تعاون ایچون جمع اولمق اوله اگر معنی تغییر ایلمزایسه ضرر ایلمز قتلوا
تقتیلا بر كمسنه ایاك نعبد یانك تشدیدنی ترك ایله دیدیلر كه تخفیف ایله
ایا شمسدن اولور كانه ضوء شمسك نعبد دیمش اولور صلوتی فاسد اولور اما
بدل الحركه ده معنا متغیر اولمازسه بر كمسنه لاترفعوا اصواتكم كسر تائله ولقد آتینا
ایا تنا تانك نصبی ایله وقتل داود جالوت نصب الدال ورفع التاء اوقوسه
یاخود وعصی آدم ربه نصب میم ایله ویاخود واذ ابتلی ابراهیم ربه رفع میم نصب با
ایله اوقوسه صلوتی فاسد اولور بعضیلر قاتنده فاسد اولماز ایكی بونده سئوال معناسنه
در بر كمسنه كسر ذالله منذرین لفظنی فتحله اوقوسه ویاخود فتح ذالله منذرین
یی كسر ایله قراءت ایله فاسد اولور زیرا المنذرین بكسر الذال رسلدر والمنذرین

بالفتح کفاردر معنا متغیر اولور و دنیلدیکه فاسد ایلمز زیرا رسل دخی فتح ایله موصوف
اولورلر زیرا کفار رسلی قتل ایله قورتودرلر بویله اولیجق کفار اول فعلک فاعلی اولورلر
بنه بونک کبیدر یعنی فاسد اولمدوغی کبیدر قوله تعالی فانظر کیف کان عاقبة المنذرین
ذالک کسری ایله فاسد اولماز زیرا هر قوم ایچون عاقبت واردر یا حسنه یاخود سیئه
اوله اما الله تعالینک قول شریفی بریء من المشرکین و رسوله کسر لام ایله فاسد
اولور زیرا معنی متغیر اولور و بعضیلر دیمشدر که وحق و رسوله دیو قسم قلنورسه
فاسد اولماز اگر الباری المصور واوک فتحی ایله قراءت اولنورسه فاسد اولور
قرا دیدیلرکه واو مفتوح قرائت اولنسه دنیلدیکه فاسد اولور و دنیلمشدر فاسد
اولماز بونک ایچون معنی غامض واردر اما قطع کلمه در خطا دنیلدیکه فاسد ایلمز
کیف ماکان ضرورت ایچون و بو دخی الی وجه اوزرینه در اولکیسی الحمد لله دن ال
لفظی قطعدر فاسد اولماز دیدیلر زیرا الف ولام اسم معرفه در فعلدن قد منفرکه سنده
دریس امدی کلمه اولورلغو اولماز ایکنجیسی اسم وفعل اوله واخرنه متصل اوله کتابتده
قطع اولنسه اهدنا یه جک دیه جک محلده اهد دیسه انعمت دیه جک یرده
انعم دیسه اوچنجیسی لفظ جمع اولوب واحد اوزرینه وقف ایلسه العالمین مکاننه
العالمی دیسه یاخود الذین مکاننه الذی اوقوسه دردنجیسی اسم واحد اوله بعض
کلمه سنک اوزرینه وقف ایلسه الرحمن مکاننه الرحما اوقسه بشنجیسی نصف کلمه در
وقف ایلسه کرچه لغودکلدر لکن اول اسم معناسنه دخی دکلدر مالک دیه جک
یرده ملک اوقوسه بونک جمله سی لغو دکلدر فاسد اولماز التنجیسی نعبد دیه جک
یرده نع حذف اولنسه لغودر فاسد اولور اما وقف وابتداده خطا فاسد
ایلمز ضرورت ایچون بو قول اختیار قاضی امامی صدر الاسلامدر حکایت اولنمشدرکه
کبار دن برکمسنه یخرجون الرسول اوقودی و وقف ایتدی واندن صکره وایاکم ان
تؤمنوا بالله ربکم دیدی بوکا طعن ایلدیلر اول کبار دن اولان کمسنه صلوتنی اعاده
ایلمدی و بعضیلر دیدیلرکه لااله ده وقف ایلسه اندن صکره الا هو دیسه عزیر
وقف ایلسه صکره ابن الله دیسه لغودر صلوة فاسد اولور بونی شمس الائمة
الحلوانی اختیار ایلمشدر بو جمله بیان خطا فاحشدر قراتده فصل بو فصل قرب
مخرج وبعد مخرج بیاننده در عین وحا وهمزه و ها برمخرجدندر قاف و کاف
برمخرجدندر طا و تا و دال برمخرجدندر لام ورا ونون برمخرجدندر ظا وثا و
ذال برمخرجدندر با وفا ومیم برمخرجدندر واو ویا والف برمخرجدندر اما ضاد
وظا برمخرجدندر ابن مطیع ومشایخ بلخدن برجماعت دیدیلرکه برکمسنه ضالون
اوقوسه ظالمون مکاننه صلوتی فاسد اولور زیرا لغودر الجماعة سنة مؤكدة
فرایضده جماعت سنت مؤکده در جماعت برسنتدرکه قوتده واجبه مثابهدر

الجماعة سنة مؤكدة

مثابهدر جماعته معاهدت ایدن مؤمن اولدوغنه استدلال اولنور سایر مشروعاتده
بویله دکلدر وفقها جماعته سنت هدی تسمیه ایلمشدر قال النبی صلی الله علیه وسلم
الجماعة من سنن الهدی لا یتخلف عنها الا منافق احمد بن حنبل واصحاب شافعی فرضدر
حتی بالکلیه نماز جائز دکلدر دیمشلر اما بو صحیح دکلدر اصحاب شافعینک اکثری و کرخی
وطحاوی وارکعوا مع الراکعین قول شریفی که آیت مؤولدر بونک ایله و دخی خبر واحد
ایله استدلال ایدوب فرض کفایه در دیمشدر بو ایکیسی دخی جماعتک فرضیتنی مفید
اولمدی جماعته وارمغه عذر مفلوج اولمق و یاخود یغمور و بالچق و برد شدید و ظلمت
شدید و سلطاندن اختفا و یاخود غریمدن اختفا و شیخ فانی واعمی بوندک جمله
عذر در وقف شریفه مطالعه دخی جماعته وارمغه عذر در اما غیریسی دکلدر واولی
الناس بالامامة اعلمهم بالسنة ناسک امامته اولیسی اول ناسک سنته اعلم اولاندر
یعنی احکام صلوتک صحت و فسادنی بلندر ثم اقراهم اندن صکره قرائته اعلم اولاندر
وعند ابو یوسف بالعکس ابو یوسف قتنده عکسیدر یعنی امامته اولی مجود اولاندر
قوله علیه السلام یؤم القوم اقراهم بکتاب الله تعالی اگر ایکیسی برابر اولورسه اعلم
اولان تقدیم اولنور ثم اورعهم اندن صکره امامته اولی اولان ورع صاحبیدر ورع شبهه لردن
اجتناب ایدن کمسنه یه درلر متقی محرماتدن اجتناب ایدن کمسنه یه درلر قال رسول الله
صلی الله علیه وسلم ملاک دینکم الورع وقوله علیه السلام من صلی خلف عالم تقی فکانما
صلی خلف نبی ثم اسنهم اندن صکره سنی جهتندن اکبر اولان امامته اولیدر قال
صلی الله علیه وسلم لابن ملیکة ولیؤمکما اکبرکما سنا ثم احسنهم خلقا اندن صکره
حسن خلق صاحبی امامته اولیدر حسن خلقده اختلاف اولنمشدر بعضیلر دیدیلرکه
معاشرت جهتندن ناس ایله حسن معامله ایلیه بعضیلر حدیث شریف ایله استدلال
ایدوب کیجه ایله چوق نماز قیلن کمسنه نک وجهی حسن اولور دیو انکا ذاهب اولمشدر
قال النبی علیه السلام من کثر صلوته باللیل حسن وجهه بالنهار ابو مسعود الانصاری
البدریدن روایت اولندیکه حضرت رسول علیه السلام قومه امامت ایلسون ناسک
کتاب الله اقرا اولانی اگر برابر اولورسه سنا اکبری برابر اولورسه خلقی حسن اولانی
ینه برابر اولورسه یوزی کوزل اولان صاحب التدرردرکه بعده نسب جهتندن
اشرفی ینه برابر اولورسه اسبابی پاک اولان زیرا بو صفات تکثیر جماعته
سببدر بونلر دخی برابر اولورسه قومک اختیارینه حواله اولنور معراج الدرایه
بویلجه در بعضیلر دیدیلر خاتونی حسنا دیکره امامة العبد عبدک امامتی مکروه
اولدی مکروه اولمسی ناس انکا متابعتدن استنکاف ایدوب تقلیل جماعته سبب
اولدوغیچون شافعی دیرکه حر عبد اوزرینه ترجیح اولنماز اگر قرائتده برابر اولورسه قوله
علیه السلام اسمعوا واطیعوا ولو امر علیکم عبد حبشی اجدع والاعرابی دخی اعرابیک

جماعة وارمغه عذر

امامتی مکروه اولور زیرا بادیه‌ده ساکن اولمغله جهل کنده غالب اولمشدر بادیه‌ده ساکن
اولمدقدن صکره اعرابی برابردر والاعمی اعمی نک دخی امامتی مکروه اولور زیرا نجاستدن
صاقنمق ممکن اولمیوب وقبله‌یه دخی کندو تعیینه مهتدی اولمامغین واستیعاب وضوده
دخی عدم قدرتی اولمغین امامتی مکروه اولور بدایعده مسطوردرکه اگر اعمی نک مسجدنده
فضلده هنندن کنده ویه مساوی اولور ایسه بو تغییره امامتی جائزدر زیرا رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم مدینه‌ده ابن مکتومی استخلاف ایلمشدر والفاسق فاسقک دخی امامتی مکروه
اولور امر دیننه اهتمامی اولمدیغیچون والمبتدع مبتدعک دخی امامتی مکروه اولور مبتدع
شول کمسنه درکه مرتکب هوا اوله ایله هوا که فاعلی اکفار اولنمیه اولمقوله مبتدعک
امامتی مکروهدر اما بر هوا واردرکه فاعلی اکفار اولنه اولمقوله نک امامتی اصلا جائز
دکلدر وولد الزنا ولد زنانک دخی امامتی مکروهدر زیرا باباسی اولمامغله علمه تقیدی اولمیوب
غلبه جهل ایچون مکروه اولمشدر بعضیلر دیمشدرکه صلوة جمعه‌ده اقتدا اولمسه انک
امامتی ایچون جمعه ترک اولنمیه اما جمعه‌دن غیری صلوة مکتوبه‌ده لابأسدرکه مسجد آخره
کیده انک اردنده قلمیه بونک ایچون آثم اولماز وان تقدموا جاز اگر تقدم ایدرلر ایسه
جائزدر اما عبدک امامتنک جوازی ابی سعیددن روایت اولنندی ابو اسیدک مولاسی
ایدی اول دیدیکه کویکی اولدم حال بوکه عبد ایدم اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلمدن
بر جماعت نمازه حاضر اولدیلر ابو ذر حضرتلری امامت مراد ایلدیلر اکا دیدیلرکه غیرک
اردنده امامت ایدرمی سن چوب بنی تقدیم ایلدیلر وانلره نمازی ادا ایلدم اما اعرابینک
امامتنک جوازی حق سبحانه وتعالی البعضنی ومن الاعراب من یؤمن بالله والیوم
الاخر قول شریفی ایله مدح وبعضینی الاعراب اشد کفرا ونفاقا قول شریفی ایله ذم
ایدوب دلیللری تعارض اولدیغیچون درر اما اعمی نک امامتنک جوازی حضرت علیه السلام
برکره استخلاف ایلمشدر وعتبان ابن مالکی دخی برکره استخلاف ایلمشدر بونلرک ایکیسی ابن ام مکتوم مدینه‌ده صح
دخی اعمی ایدیلر اما فاسقک امامتنک جوازی کبار صحابه‌دن عبد الله بن عمر وانس ابن
مالک وبونلردن غیری صحابه وتابعیندن رضوان الله علیهم اجمعین چوق کمسنه صلوة
جمعه‌یی حجاجک اردنده قلمشلردر اول خود زمانه سنک افسقی ایدی حتی حسن وعمر
بن عبد العزیز دیمشدرکه اگر جمیع امت محمدک خبیثلرینی کتورسه‌لر حجاجی کتورسک
جمله‌سنه غلبه ایدردک اما مبتدع وولد زنانک وفاسقک امامتنک جوازی قال
قال النبی صلی الله علیه وسلم صلوا خلف کل بر وفاجر نص شریفیدر وشافعی‌یه
اقتدا دخی مکروهدر اما السیدی دیمشدرکه مختار اولان کراهتسز جائز اولمقدر اصلده عدم
کراهتدر الا اکرکه مقتدی اولاییله که شافعی قصد ایدوب آبدست المدی ویاخود منیدن
اسپابنی غسل ایلمدی ویاخود قلتیندن نجسدن آبدست الدی دخی بونلره مشابه اولان
شیلری بلدکده اقتداسی مکروهدر کفایه‌دن ابن ملک جائز دکلدر دیو نقل ایلمشدر

ایلمشدر ویکره تطویل الامام الصلوة امامک صلوتی تطویل ایلمسی مکروه اولور
قوله علیه السلام من ام قوما فلیصل بهم صلوة اضعفهم مرویدرکه رسول اکرم علیه السلام
صلوة فجری معوذتین ایله ادا ایدوب فراغتدن صکره قال سمعت بکاء صبی فخشیت
علی امه ان تفتتن بو حدیث شریف دلالت ایلدیکه امام مقتضای حاله رعایت ایلمک
لازمدر وکذا یکره جماعة النساء وحدهن امامک تطویلی کبی مکروهدر یالکز نسانک
جماعت اولمسی زیرا انلردن بری تقدم ایدرسه زیاده کشف اولور اگر اورته‌لرنده اولور
امامک شانی که تقدم ایدی آنی ترک ایلمش اولور اول اجلدن مکروه اولور فان فعلن
الامام وسطهن اگر نسا طائفه‌سی جماعت اولسه‌لر امام اولان خاتون اورته‌لرنده طورسون
یعنی امام اولانلر برابر طورسون زیرا حضرت عائشه رضی الله عنها بویله ایلمشدر تقدم زیاده
کشف اولوب بو تقدیرجه اورته‌ده طورمق بعض الشراحک قیللندن اولور کالعراة
عراة کبی جماعتک اورته‌لرنده طوره برجماعت جمله‌سی عریان اولسه‌لر امام اولان اورته‌لرنده
طوره اگر تقدم ایدرسه کشف عورت لازم کلور اما عراة اوتوروب غیری قلمق افضلدر
لایحضرن الجماعات لخوف الفتنة الا العجوز فی الفجر والمغرب والعشاء نسا طائفه‌سی جماعته
حاضر اولمسونلر فتنه خوفی ایچون الا قوجه قاریلر حاضر اولسونلر صلوة فجرده ومغربده
وعشاده زیرا فسقه ظهر وعصرده وجمعه‌ده مجتمع اولورلر مغربده ایسه طعامه مشغوللردر
فجرده اویقوده اولورلر اول وقتده عجوزه جماعته حاضر اولسونلر وجوز واحضورها
فی الکل اما امامین عجوزک کلی صلوتده حاضر اولملرنی تجویز ایلدیلر عجوزده عدم رغبت
اولدیغیچون فتوی کراهت اوزره در ومن صلی مع واحد اقامه عن یمینه شول من که
برآدم ایله نماز قلسه اول کمسنه صاغنده اقامت ایتدوره یعنی صاغ جانبنه آله زیرا
رسول علیه السلام ابن عباس ایله قلدقده صاغنده آلمشدر ویتقدم علی الاثنین فصاعدا
امام تقدم ایدر جماعت ایکی اولسه دخی زیاده اولسه‌لر بو قاروده اقامه لفظی مصلی بر
اولدقده امر تیبنه اشارت واردر اما ایکی واوج اولدقده کیرو طورک جوامع ایلمز و
ویصف الرجال ثم الصبیان ثم الخناثی ثم النساء رجال صف باغلیه امامه قریب اندن
صکره صبیان اندن صکره خنثی اندن صکره نسا طائفه‌سی صف باغلیه‌لر بوکا دلیل
لیلنی منکم اولوا الاحلام والنهی حدیث شریفیدر نهی عقلدر وان حاذته مشتهاة فی صلوة
مطلقة مشترکة تحریمة واحدة واداء فی مکان متحد بلا حائل فسدت صلوته ان نوی امامتها
برکمسنه بر مشتهیه عورت اداسی بر تحریمه ایله مشترک صلوة مطلقه‌ده بلا حایل بر مکانده
برابر اولسه اگر امام عورتلر ایچون امامته نیت ایتمش ایسه اول کمسنه‌نک صلوتی
فاسد اولور اگر امام عورتلر ایچون امامته نیت ایتمامش ایسه اول کمسنه‌نک صلوتی
فاسد اولمیوب بلکه عورتک نمازی فاسد اولور معلوم اولکه رجلک صلوتی
فاسد اولدوغی حضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلمک اخروهن من حیث

محاذات

اخروهن الله تعالی قول شریفنه عدم متابعاتندر زیرا بو حدیث شریفک دلالتی
وجوبادر ترکندن ترک فرض لازم اولور وعورتک نمازینک فسادی امام اولانک
امامت نسایه نیت ایلمدوکندندر معلوم اوله که محاذات مرأه مفسد صلوة
اولدوغی نیجه امور ایله مشروطدر اولکیسی اداء رکن مقداری مکثدر اکر اداء رکندن اقل
اوله مفسد صلوة دکلدر ایکنجیسی محاذیه اولان مشتهاة اولمق لازمدر یعنی قابل جماع
اوله اکر مجنون وصغیره اولوب مشتهی اولمه فاسد ایلمز اکر مشتهاة اولان محروم
عجوز اولوب طباع اندن نفرت ایدرسه ینه فاسد ایدر اوچنجیسی بونلرک
صلوتی ذات رکوع وسجود اوله اکر ایما ایله قلارلرسه یس امدر صلوة جنازه
فاسد اولماز دیدی دردنجیسی صلوتده مشترک اوله لر اداده برسی آخره امام اولمق
اوزره ویاخود اول ایکی کمسنه ایچون برآخر کمسنه امام اولمق اوزره اندن صکره بو
ایکیسنک صلوتده اشتراکی یا حقیقة اوله مدرک کبی ویاخود حکماً اوله لاحق کبی
زیرا لاحق قضا ایدوکی صلوتده کانه امامک خلفیدر ایله اوله محاذیلک عامدر
شروطی بولندقده اداده وقضاده وفرایضده وبونلردن غیری صلوة عید و
تراویح ورمضان ووتر کبیلرده مفسد صلوتدر بشنجیسی بلا حایل مکان متحد
اوله لر اکر حایل اولورشی اوله محاذات رفع اولور محاذاتک ادناسی دوه نک
حاودنیک اوکی وآردی مابینی مقداریدر زیرا ادنای احوال قعوددر فرجه حایل
مقامنه قائم اولور فرجه برادم صغاجق یردر التنجیسی جهتلری متحد اوله حتی اختلاف
اولورسه فاسد اولماز بوایسه یا جوف کعبه ده ویاخود لیله مظلمه دن غیری یرده
متصور دکلدر یدنجیسی اول مشتهاتک امامتنه اول کمسنه نیت ایله ویاخود وقت
شروعده امام امامت نسایه نیت ایله در ومحاذات دیدیکمز جمیع اعضاسی
محاذی اولمق دکلدر بلکه بعض اعضاسی بعض اعضاسنه محاذی اولمقدر حتی اکر
مرأه بریوکسک یرده اوله ورجل اندن اشغه بریرده اولسه وعورتدن برشی
رجله محاذی اولورسه رجلک صلوتی فاسد اولور ولا تدخل فی صلوته بلا نیته ایاها
مرأه امامک صلوتنه داخل اولماز امام عورتنه نیت ایلمک شرط یعنی امام جماعته نیت
ایلدکده عورته ده نیت ایدرسه عورت امامک صلوتنه داخل اولور نیت ایلمز
ایسه داخل اولماز خلاصه ده مسطوردر که جمعه وعیدینده امامک نیتی اولمدین
عورتک اقتداسی جائزدر واصح اولان ده بودر زیرا ازدحامدن امامه محاذی اولمق
دکلدر وخاتون ده یالکز جمعه وعیدین نمازین ادا ایلمک ممکن دکلدر اول اجلدن جائز
اولوردیر وفسد اقتداء رجل بامرأة رجلک عورته اقتداسی فاسد اولدی قال النبی
علیه السلام اخروهن من حیث اخرهن الله زیرا امرأه نک رجله تقدمی جائز
دکلدر او صبی ده رجلک صبی یه اقتداسی فاسد اولدی زیرا صبی مکلف دکلدر

دکلدر فرض نافله اولور مفترض متنفله اقتدا ایلمک جائز دکلدر نافله ده اولورسه
جائز دکلدر صبینک نفلی مضمون دکلدر وطاهر بمعذور طاهرک معذوره اقتداسی ده
فاسد اولدی زیرا بناء قوی علی الضعیف لازم کلور اکر معذورک اثناء صلوتده عذری زائل
اوله بنا اولنمق ومعذور بمعذوره اقتدا ده فاسددر اکر عذرلری مخالف ایسه اکر ایکیسنک
عذری برایسه جائزدر وقاری بامی اقوقوش اولانک امی یه اقتداسی فاسد اولدی
امی لغتده امه منسوب دیمکدر یعنی اوقیوب ویازمیوب اناسندن طوغدوغی کبی
اولمغین امی دینلمشدر ومکتس بعار وغیر موم بموم ومفترض بمتنفل ملبس اولان
کمسنه نک عریان اولنه اقتداسی وایما ایلمین کمسنه نک ایما ایدنه اقتداسی وفرض قیلنه نک
نافله قیلانه اقتداسی فاسد اولدی قوی ضعیف اوزرینه بنا ایلمک لازم کلمسون ایچون
او بمفترض فرضا اخر ویاخود فرض قیلانک فرض آخر قیلانه اقتداسی فاسد اولدی امام
ایله مأمومک صلوتلری بیننده اشتراک اولمدوغیچون در اقتداده شرکت وموافقت
لازمدر شافعی قتنده بو جمله ده اقتدا صحیح اولور انک قاتنده اقتدا ادا در علی سبیل
الموافقه وبزم قاتمزده علی سبیل التضمن در اکر دینلورسه که معاذ عشایی حضرت
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ایله ادا ایدردی صکره رجوع ایدوب قومنه نماز قلیویردی
حال بو که قومنک نمازی فرض ایدی ومعاذک ایسه نافله ایدی جواب ویریلور که جائز
درکه معاذ رضی الله عنه حضرت علیه السلام ایله نافله یه نیت ایلیه وکندی قومی ایله فرضی
ادا ایلیه ویجوز اقتداء غاسل بماسح یا غنی غسل ایدنک مسح ایدنه اقتداسی جائز
اولور زیرا خف سرایت حدثدن قدمی حفظ ایدر مسح ایسه خف اوزرینده اولان شیئی
ازاله ایدر ومتنفل بمفترض دخی متنفلک مفترضه اقتداسی جائز اولور زیرا مصلی اصل
صلوته نیته محتاجدر امامده ایسه اول اصل نیت موجوددر عکسنده موجود دکلدر
وسوم بمثله وایما ایدن کمسنه نک کندو مثلنه یه اقتداسی جائزدر زیرا ایکیسنک ده
احوالی برابردر اما اکر مؤتم قاعد اولوب امام مضطجع اولورسه جائز دکلدر وقائم
باحدب قائم اولان کمسنه نک بوکری یه اقتداسی جائز اولور زیرا بوکری یه عرفا قائم دینلور
وکذا اقتداء المتوضی بالمتیمم ذکر اولنن کبی جائز اولور متوضی نک متیمم اولان کمسنه یه
اقتداسی جائز اولور زیرا تیمم صو بولنمدوغی یرده طهارت مطلقه در وصو کبی والقائم
بالقاعد قائمک قاعده اقتداسی جائز اولور زیرا حضرت علیه السلام آخر صلوتنده قاعد
امامت ایلدی حال بو که خلفنده اولان جماعت جمله سی قائم ایدیلر خلافا لمحمد فیهما امام محمد
متوضی متیممه وقائم قاعده اقتدا ایلمسنده خلاف ایدوب تیمم ضروریدر صو ایله طهارت
اصلیه در قائمک حالی قاعدک حالندن اقویدر بو تقدیرجه اقتدالری جائز دکلدر وقیاس
ده بودر دیو بو شکله ذاهب اولمشدر وان علم ان امامه کان محدثا اعاد اکر مصلی
بلسه که تحقیقا امامی آبدستسز ایدی اعاده ایدر قوله علیه السلام ایما رجل صلی بقوم ثم تذکر جنابته

اعادوا زیرا امامك صلوتی مقتدینك صلوتنی متضمن در امامك صلوتی فاسد
اولیجق مقتدینك دخی فاسد اولور امامك سهوی مقتدی یه دخی سهو سجده لازم كلور وان
اقتدی امی وقارئ بامی فسدت صلوة الكل واكر برامی وبر قاری برامی یه اقتدا ایلسه
جمله سنك صلوتی فاسد اولور ابو حنیفه قتنده اما قارینك صلوتنك فسادی
قرائته قدرتی وار ایكن ترك ایلدوكی اجون اما ایكی امیدك صلوتنك فسادی جماعته
راغب اولدیلر واوزرلرینه واجب ایدیكه قاری اولان كمسنه یه اقتدا ایلسه لر قرائت
تقدیریه ترك ایلدیلر حال بوكه بر قاری یه اقتدایه قدرتلری وار ایدی اول اجلدن نمازلری
فاسد اولدی وقالا صلوة القاری فقط اماما مین دیدیلركه انجق قارینك صلوتی
فاسد اولور زیرا قاری قرائت تحقیقیة ترك ایلدی اما امی كندو مثلو امی یه اقتدا
ایلدی ایكیسنك صلوتی تمامدر اما مین قرائت تقدیریه یه اعتبار ایلمز ولو استخلف
الامام القاری امیا فی الاخریین فسدت امام قاری برامی یی استخلاف ایلسه یعنی
حدث واقع اولمغله برینه چكسه ایكی آخر ركعتده جمله سنك صلوتی فاسد اولور زیرا
قرائت جمیع صلوتده واجبه در تحقیقا وتقدیرا بو سنده ایكیسی دخی بولنمدی

باب الحدث فی الصلوة

بو باب صلوتده واقع اولان حدثك حكم بیاننده در
من سبقه حدث فی الصلوة شول كمسنه كه صلوتده حدث سبق ایلسه یعنی
بلا اختیار حدث عارض اولسه توضأ وبنی بغیر مكث یعنی اكلنمكسزین آبدست
السون وبنا ایلسون اكر بر مقدار مكث ایدوب بعده آبدست آلسه صلوتی باطل
اولور زیرا اكلنمك ایله صلوتدن بر جزئ حدث ایله ادا ایلمش اولدی بر جزئ فاسد
اولیجق ضرورة جمله سی فاسد اولور زیرا صلوة واحده صحت وفسادده بنا جهتندن
متجزی اولماز شافعی قتنده حدث صلوته منافی در ومشی وانحراف صلوتی فاسد
ایدر زیرا حدث عمده مشابهدر اما بزم اجون دلیل قوله علیه السلام من قاء او رعف
او امذی فی صلوته فلینصرف ولیتوضأ ولیبن علی صلوته مالم یتكلم والاستیناف
افضل استیناف افضلدر شبهه خلافدن تحرز اجون دنیلمشدر كه منفرد استیناف
ایلسون امام ومقتدی بنا ایلسون جماعت فضیلتی اجون فان كان اماما جر الی
مكانه اكر حدث سبق ایدن امام اولورسه كندو مكاننه امامته صالح كمسنه یی چكه
وطشره یه كیتدكده النی اغزینه وبورننه قویاكه بورنی قنامشدر دیو غیری حدثدن
خلقك ظنی منقطع اوله وامام مكاننه چكدوكی كمسنه تكلم ایلمیه اكر ركوعی ترك ایلمش
ایسه الی ایله دیزنه اشارت ایلیه اكر سجده یی ترك ایلدیسه الی ایله النه اشارت
ایلیه اكر قرائتی ایسه الی ایله اغزینه اشارت ایلیه ابن ملكده دخی بویله مسطوردر
فاذا توضأ حدث سبق ایدن كمسنه اكر امام واكر مقتدی ایدی قجن آبدست آلسه
عاد واتم فی مكانه حتما ان كان امامه لم یفرغ آبدست الان كمسنه عودت ایدر ویرنده

ویرنده اتمام ایدر وجوبا اكر امام فارغ اولمدیسه والا تخیر بین العود وبین الاتمام
حیث توضأ اكر امام صلوتدن فارغ اولدیسه مصلی یعنی حدث سبق ایدن امام و
خود مقتدی عود ایدوب مكاننده ادا ایلمك ایله آبدست الدوغی مكاننده اتمام ایلمك
بیننده مخیردر ابدست آلدوغی یرده تمام ایلمسی قلت مسترا اجوندر وعود ایدوب كلمك
صلوة واحده ده ادا ایلمك اجوندر كالمنفرد منفرد كبیدر زیرا منفرد عود ایله آبدست
الدوغی یرده ادامه مخیردر ولو احدث عمدا استأنف اكر عمدا ایدرسه استیناف
ایدر تشهد مقداری قعوددن صكره اولورسه نماز تمام اولور وكذا لو جن او اغمی علیه
او احتلم عمدا حدث ایدن كبیدر اكر مصلی مجنون اولسه ویاخود مغمی علیه اولسه یعنی
مصروع اولسه ویاخود احتلام اولسه یا او یوب ویا مس ذكر ویا تفكر ایله انزال اولسه
او قهقه ویاخود قهقهه كلام قاطع منزله سنده در او اصابته نجاسة مانعة یاخود مصلی یه
صلوتی مانعه نجاست اصابت ایلسه اول نجاست غلیظه دن درهم زیاده خفیفه دن
ثوبك ربعی اوزرینه زیاده اوله او شج یاخود باشی یارلسه وقانی اقسه او ظن انه احدث
فخرج من المسجد ویاخود ظن ایلدیكی حدث ایلدی و مسجددن چیقدی صلوة مسجد ایچنده اولدوغنه
اشارت اوله او جاوز الصفوف خارجه ویاخود صفوفی تجاوز ایلسه مسجدك خارجنده
غالبا صحراده اولمغله اشارتدر ثم ظهر انه لم یحدث اندن صكره ظاهر اولسه كه اول كمسنه
حدث ایلمامش بو جمله صلوتی استیناف ایدر ولو لم یخرج اكر مسجددن چیقمدیسه اولم
یتجاوز ویاخود صفوفی تجاوز ایلمدیسه صحراده امامت ایده نك ویاخود اقتدا ایده نك
حالی در بنی بنا ایلسون زیرا حدث ظنی ایله انصراف قصد اصلاح اجوندر اول قصد حقیقت
مقامنه اقامت اولنور مادامكه مكان مختلف اولمیه امام محمد دركه استیناف ایلسون
عذرسز انصراف اولدوغیجون قیاس دخی استینافدر دیر ولو سبقه الحدث بعد التشهد
مصلی یه بعد التشهد حدث سبق ایلسه توضأ وسلم آبدست آلور وسلام ویرر زیرا
سلام واجبدر اداسی وضو ایله در اول اجلدن آبدست المق لازمدر وان تعمده فی هذه الحالة
او عمل ما ینافیها تمت اكر مصلی حدثنه تعمد ایدرسه یعنی قصد ایدرسه تشهد مقداری اوتوردقدن
صكره ویاخود صلوتی منافی بر عمل ایله صلوتی تمام اولور زیرا فرایضدن اوزرنده بر شی
قالمامشدر صنعی ایله خروج بولنمغله صلوة تمام اولدی وتبطل عند الامام صلوة باطل
اولور ابو حنیفه قتنده ان رأی فی هذه الحالة وهو متیمم ماء اكر مصلی شو حالنده یعنی تشهد مقداری
اوتوردقدن صكره صو كورسه حال بوكه كندوسی متیمم اولسه یعنی مانك استعماله قادر
اولسه او تمت مدة الماسح ویاخود ماسحك مدتی تمام اولسه او نزع خفیه بعمل قلیل و
یاخود مصلینك خفینی عمل قلیل ایله چیقسه یعنی واسع اولمغین بجزئی حركت ایله ایاغی
ایله ایاغی خفیندن چیقسه زیرا عمل كثیر اولیجق صنع بولنمش اولور او تعلم الامی سورة
ویاخود امی بر سوره اوكرنسه بو نده تعلمدن مراد تذكر ایله ویاخود غیریدن سماعله

اولور زیرا اشتغال ایله تعلم اولورسه صلوة تمام اولور خروج بصنعه بولنمش اولور
رآیت یربنه سوره اختیار اولندی زیرا سوره تعلمی بالاتفاق مبطلدر بر آیت ابوحنیفه
قتنده مبطل دکلدر او وجد العاری ثوبا و یاخود عریان ثوب بولسه او قدر المومی
علی الارکان و یاخود ایما ایله قلان مصلی ارکانه قادر اولسه یعنی رکوع سجده یه قادر
اوله او تذکر صاحب الترتیب فائتة و یاخود صاحب ترتیب اولان فائته سنی تذکر
ایلسه او استخلف القاری امیا و یاخود قاری امی استخلاف ایلسه او طلعت
الشمس فی الفجر و یاخود صلوة فجرده شمس طلوع ایلسه او دخل وقت العصر فی الجمعة
و یاخود وقت عصر دخول ایلسه صلوة جمعه ده اکر دینلورسه بو خلاف نیجه متحقق
٩ اولورکه ابوحنیفه قتنده وقت عصرک دخولی هر شینک ظلی ایکی کند و مثللو اولنجه در
بوکا جواب ویریلورکه بو کلام حسن بن زیادک قولی اوزره در زیرا آنک قاتنده
بین الظهر و العصر بر وقت مهمل وار در قچن هر شینک ظلی کند و مثللو اولدقده ظهرک
وقتی خروج ایدر جمهور قتنده و صلوة تمام اولور امامین قتنده و ابوحنیفه قتنده باطل
او زال عذر المعذور و یاخود معذورک عذری زائل اولسه او سقطت الجبیرة عن برء
و یاخود جراحتک اوکلد و غندن جبیره دوشسه بو جمله تشهد مقداری اوتوردقدن
صکره واقع اولسه صلوتی باطل اولور زیرا خروج بصنعه بولنمامش اولور و کذا استخلف
امام مسبوقا صح اکر امام بر مسبوقی استخلاف ایدرسه صحیحدر تحریمه ده مشارکت
اولدوغیچون اولی اولان مدرکی استخلافدر زیرا مدرک سلام ایچون اخری استخلافه محتاج
دکلدر زیرا قال النبی علیه السلام من قلد انسانا و فی رغبته من هو اولی منه فقد خان الله
و رسوله و جماعة المؤمنین فاذا تم صلوة الامام فحین استخلاف اولنان مسبوق امامک
صلوتنی تمام ایلسه یقدم مدرکا لیسلم بهم استخلاف اولنان امام مسبوق بر مدرکی
تقدیم ایدر جماعت ایله سلام ویرمک ایچون ثم لو فعل منافیا بعد اندن صکره مسبوق
اولان امام صلوته بر شی ایشلسه قهقهه و کلام کبی بونلره مثبه اولان شی کبی لغیره
اول صلوته منافی اولان شی مسبوقه ضرر ویرر و الاول امام اولنه ضرر ویرر زیرا
اول منافی ایکیسنک صلوتی ایچنده بولنمش اولور و ان لم یکن فرغ اکر امام اول نمازدن
فارغ اولمدیسه مسبوقه و امام اوله ضرر ایدر و لا یضر من فرغ اما امام اول نمازدن فارغ
اولدیسه ضرر ویرمز مثلا امام اول مسجد ایچنده صو بولوب عجله ایله رکوع ایلمزدن
مقدم ابریشوب مستخلفک اردنده نمازی تمام ایدوب فارغ اولدیسه مسبوقک
منافی صلوة اشلدوکی شی امام اوله ضرر ایلمز و لو قهقه الامام عند الاختتام اکر امام
قهقهه ایله اختتام قاتنده بعنی تشهد مقداری اوتوردقدن صکره قهقهه ایلسه او
احدث عمدا و یاخود عمدا آبدستی نقض ایلسه فسدت صلوة من کان مسبوقا مسبوق
اولان کمسنه نک صلوتی فاسد اولور زیرا مسبوقک خلال صلوتنده منافی صلوة

واما امامین قتنده هر شینک
ظلی کند و مثللو اولنجه در صح

صلوة بولنمش اولور مدرکک صلوتی بالاتفاق فاسد اولماز صلوة لاحقده ایکی
روایت وار در لا ان تکلم او خرج من المسجد اکر امام تکلم ایلسه و یاخود مسجددن چیقسه
مسبوقک صلوتی فاسد اولماز زیرا قهقهه امامک صلوتندن ملاقی اولدوغی جزئی اجزای
فاسد ایدیجیدر بو تقدیرجه مقتدینک دخی صلوتندن اول متللو جزء افساد ایدر نهایت
امام بنایه محتاج دکلدر اما مسبوق بنایه محتاجدر فاسد اوزرینه ایسه بنا فاسددر اما
عند الاختتام واقع اولان کلام بویله دکلدر زیرا کلامده معنی سلام وار در سلام ایسه
نهایت ویریجیدر بو خصوصده منافی دکلدر زیرا کلام و سلام ایله شرط صلوتکه طهارتدر فوت
اولدی صلوة ایچنده قهقهه و عمدا حدث بونک خلافیدرکه شرط صلوة فوت اولور
خروج بصنعه ده قاطع صلوتدر مفسد دکلدر و من سبقه الحدث فی رکوعه او سجوده
اعادهما حتما ان بنی شول کمسنه که رکوعده و یاخود سجده ده حدث سبق ایلدی ایکیسنی
دخی وجوبا اعاده ایدر اکر بنا ایدرسه یعنی رکوعده سبحان ربی العظیم دیوب الحجبیه
حدث واقع اولسه آبدست آلوب بنایه شروع ایلدکده ینه رکوعی ابتدا اسندن باشلیوب
اعاده ایدر زیرا بر رکندن بر رکنه طهارت ایله انتقال شرطدر اکر اعاده ایلمز ایسه انتقال
بولنمامش اولور مع الحدث انتقالده شرط بولنمامش اولوردی آمدی اعاده دن لازمدر
و من تذکر سجدة فی رکوع او سجود دخی شول کمسنه که رکعت اولیده سجده ترک ایلدی و کذا
رکوع و یا سجودده تذکر ایلسه فسجد ها ندب اعادتهما اول تذکر ایلدوکی سجده یی ایلسه
رکوعی و سجودی اعاده ایلمک مندوب اولور ابو یوسفدرکه رکوعک اعاده سی
لازمدر زیرا بین الرکوع و السجود قومه انک قاتنده فرضدر و من ام فردا فاحدث
فان کان المأموم رجلا یتعین للاستخلاف و ان لم یستخلف و دخی شول من که امامت
ایلدی و امامه حدث واقع اولدی اکر مأموم رجل ایسه اول کمسنه استخلاف ایچون متعین
اولور اکر استخلاف ایلمز ایسه ده زیرا بر کمسنه ایکی قولنه احدکما دخی دیسه بیان اتمدین
ایکیسندن بری فوت اولسه فوت اولمیان ایچون حرمیت متعین اولور و الا اکر مأموم
رجل اولمیوب بلکه صبی و یاخود عورت اولسه فقیل تعین فتفسد صلوتهما دینلدیکه مأموم
اولان امامته متعین اولور ایکیسنک دخی صلوتی فاسد اولور و الاصح انه لا یتعین فتفسد
صلوته دون الامام اصح اولان بودرکه اول مأموم اولان فرد امامته متعین اولماز اول مأمومک
صلوتی فاسد اولور امامک فاسد اولماز بو مسئله ده مشایخ اختلاف ایلمشلردر بعضیلر
دیدیلرکه انجق امامک صلوتی فاسد اولور امامته صالح اولمیان کمسنه یی حکما استخلاف ایلدوکی
ایچون زیرا اول مأموم امامته متعین اولدقده امام انکا مقتدی اولمش اولور اول ایسه
امامته صالح دکلدر و دینلدیکه فاسد اولماز زیرا حقیقة و حکما استخلاف یوقدر زیرا حقیقة
خلیفه ایلمدی و حکما ایسه امامته صلاحیتی یوق و مشایخدن بر طائفه ایکیسنک دخی
صلوتی فاسد اولور دیدیلر عدم صلاحیتی اولان کمسنه امامته متعین اولدقده کانه

استخلاف ایلمش کبی اولدی جمله سنک صلوتی فاسد اولدی ومشایخدن بر طائفه حجة
مقتدینک صلوتی فاسد اولور صحیح اولماز دخی بودر زیرا اول مأموم وقتا که حقیقةً وحکمًا
استخلاف اولنمدیسه امام منفرد قالوب صلوتی فاسد اولماز مقتدینک صلوتی فاسد
اولور امامک مکانی امامسز قالدوغیچون ولو حصر عن القراءة جاز له الاستخلاف اکر
امام قرائتدن حصر اولسه اول امام ایچون اخری استخلاف ایلمک جائزدر خلافا لهما امامین
خلاف ایدوب ٥ وقوعی مکرر وجودی تمام اولمز امرده خلاف قیاس اولمشدر حصر ایسه
نادر اولوب جنابته شبیهدر وبو حصر صلوة جائز اولاجق مقدارک قراءت ایلمدوکی
صورتندر اکر مقدار قرائت بولنور ایسه رکوع ایلیه استخلاف جائز دکلدر احتیاج
اولمدیغیچون محیطده مسطوردرکه بر رجل بر رجله امامت ایلدی وایکیسنه خ حدث
واقع اولدی مسجدن چقدیلر امامک صلوتی بنا اولنوب مقتدینک صلوتی فاسد
اولور زیرا اول مقتدی ایچون مسجده امام باقی اولمدی ط **باب ما یفسد الصلوة وما یکره**
فیها بو باب شول شیئک بیانندرکه اول شیء صلوتده مکروه اولور یفسدها
الکلام ولو سهوًا کلام صلوتی افساد ایدر اکر سهوًا خ اولور ایسه ف دینه دلیل قوله
علیه السلام ان صلوتنا هذه لا یصلح فیها شیء من کلام الناس وانما هی التسبیح والتهلیل
وقراءة القرآن ٥ نص شریفیدر ولفظ شیء که سیاق نفیده واقع اولمش نکره در
جمیع کلامه عام اولور شافعی درکه خطا ونسیان صلوتی افساد ایلمز دلیلی قوله علیه السلام
رفع عن امتی الخطاء والنسیان ٥ نص شریفیدر بزم ایچون جواب بو رفع کناهه محمولدر
اوقی نوم ویاخود نومده خ تکلم ایدرسه بینه صلوتی فاسد اولور فخر الاسلام دیمشدرکه
نائمک نمازده تکلمی فاسد ایلمز زیرا کلام تمییزی اولمیان کمسنه دن صدور ایلدی وقعات
حسامیه ومختصر اجناس ناطقی وغیریلردن مسطوردرکه اویقوده اولان احکام ایچون
یکرمی بش مجلده حکم یقظه واردر اوکلیسی مصلی اویوسه وکلام ناس ایله تکلم ایلسه صلوتی
فاسد اولور ایکنجیسی مصلی اویوسه وقرائت ایلسه بر روایتده قرائتدن اعتبار اولنور
کبار ومختارده قرائتدن اعتبار اولنمز دیو تصریح اولنمشدر اوچنجیسی اکر بر نائم سجده آیتنی
قرائت ایلسه وبر رجل استماع ایلسه اول رجله سجده لازم اولور اویانقدن ایشتدوکی
کبیدر دردنجیسی قچن مصلی نائم اویانسه سجده آیتی اوقنده وغیر خبر ویرسه لر بعض مشایخ
دیدیلر انک اوزرینه سجده لازمدر صحیح اولان خ بودر امام عبارتنده احتیاط ایچون بشنجیسی
قچن مصلی صلوتده اویوسه واحتلام اولسه غسل واجب اولور بنا صحیح اولماز کویا که
انک کوزی خاتوننک فرجنه اصابت ایدوب انزال اولدی التنجیسی قچن نائم برکون برکیجه
ویاخود ایکی کون ایکی کیجه اویوسه صلوة انک اوزرینه دینلدی حکم اویانقدن دین
اولدوغی کبی یدنجیسی بر رجل اویقوده آلوب اولدخی باشنی دیزینه ویاخود قولتوغنه قویسه
اویوسه شمس الائمه الحلوانی ابو یوسف قولی اوزره حدث اولماز دیر وامام محمد قاتنده

اندرک قتنده استخلاف جائز دکلدر زیرا استخلاف صح

ط اول شیئی صلوتی افساد ایدر وخوشول شیء بیاننده درکه صح

النوم فی الصلوة

متنه حدثدر دیدی سکزنجیسی متیمم اولان کمسنه نک دابه سی استعمالی ممکن اولان صودن
مرور ایلسه حال بوکه کندوسی نائم اولسه تیممی ناقض اولور طقوزنجیسی بر صائم نائم
اغزینی آچسه اغزینه صو ویاخود قار کتسه صومی بوزیلور اوننجیسی قچن حاجی دوه سی اوزرنده
اویورکن عرفاته اوغراسه تحقیقا اول کمسنه حج شریفه ایرشمش اولور اون برنجیسی قچن
حاجی محرمده اویوسه وحالت نومده بر قتلی جائز اولمیان نفسی قتل ایلسه جزا لازم اولور
اویانق کبی اون ایکنجیسی بر محرم اویوسه بر کمسنه کلوب باشنی تراش ایلسه انک
اوزرینه جزا واجب اولور اون اوچنجیسی بر محرمه عورت اویوسه اری کندویه جماع ایلسه
اوزرینه جزا واجب اولور اویانقدن اولدوغی کبی اون دردنجیسی بر رجل صیده اوق
آتوب وصید بر نائمک اوکنه دوشوب اولسهیدن اولسه صاید اولان کمسنه بعدما
ایرشسه اکا اول صید حلال اولماز کانه اول صید بر اویانق آدمک اوکنده واقع اولدی
وذبح ایلمکه قادر ایدی ایلمدی اون بشنجیسی بر رجل بر عورت ایله بر مکانده خلوتده
اولسهلر لکن اول خلوتده بر نائم کمسنه اولسه اول خلوت صحیحه اعتبار اولنماز یقظه حکمی
اولدوغی کبی اون التنجیسی بر رجل اونده اویوسه کندوسنه نکاح ایلدکلری عورتی کلسه
یاننده بر ساعت مکث ایلسه خلوت صحیحه اولمش اولور یقظه کی کبی اون یدنجیسی
بر عورت اویوسه واری کلسه بر ساعت عورتک یاننده مکث ایلسه حال بوکه
مانع اولسه خلوت صحیحه اولور اون سکزنجیسی بر رجل یمین ایلسه فلان کمسنه یه سویلمیم
دیو اندن صکره یمین ایدن کمسنه اول فلان کمسنه نک اوزرینه مرور ایلسه حال بوکه اول
فلان اویقوده اولسه والکا قم دیسه اما اویانسه بونده اختلاف ایلمشلردر صحیح اولان
بودرکه حانث اولور یمیننده ایشتدرمک شرط دکلدر اون طقوزنجیسی بر کمسنه
عورتنه طلاق رجعی ایله طلاق ویرسه اول کمسنه عورتنی نائمه ایکن شهوت ایله مس
ایلسه مراجع اولمش اولور یکرمنجیسی اکر اطلاق ویرن نائم اولسه عورت کلوب اری
مس ایلسه شهوت ایله ابو یوسف قتنده مراجعه اولور یکربرنجیسی اری اویورکن بر عورت
کلوب ارک ذکرینی فرجنه ادخال ایلسه رجل خ بلسه بو نکله مابینلرنده حرمت
مصاهرت ثابت اولور یکرمی ایکنجیسی قچن برار ایله بر عورت ایکیسی بیله نومده ایکن عورت
اری شهوت ایله اویسه والکیسی خ بونک اوزرینه اتفاق ایلسهلر یعنی بعد الیقظه
اوپوشدکلرینه اتفاق ایلسهلر ایکیسینک مابیننده حرمت مصاهره ثابت اولور
یکرمی اوچنجیسی قچن نائم بر کمسنه نک مالنی اتلاف ایلسه ضامن اولور یکرمی دردنجیسی
قچن بر کمسنه نک باباسی جوار التنده اول کمسنه نک باباسنک اوزرینه سطحدن دوشسه
وباباسی هلاک اولسه اول ابن میراثدن محروم اولور عند البعض یکرمی بشنجیسی اکر اویقوده
ایکن رفع اولنسه وتحت جدارده وضع اولنسه وجدار اوزرینه دوشوب هلاک ایلسه
اول کتوره آدمه ضمان لازم کلمز تاتارخانیه ده خ بویله مسطوردر وکذا الدعاء بما یشبه

کلام الناس وهو ما یمکن طلبه منهم کذلک کلام افسد ایلدوکی کبی ناسک کلامنه مشابه
دعا خی صلوتی افساد ایدر کلام ناسه مشابه اولان دعا شول دعالردرکه ناسدن طلبی
ممکن اوله مثلا اللهم البسنی ثوبا وزوجنی فلانة وارزقنی الف دینار کبی شافعی قتنده
قرآنه مشابه اولان دعا افساد ایلمز والانین والتاوه والتأفیف انین وتاوه وتأفیف
خی صلوتی افساد ایدر انین آه دیمکدر تاوه اوآه دیمکدر ولوکانت بحرفین خلافا لابی
یوسف اکر اول انین وتاوه وتأفیف ایکی حرف ایله خی اولورسه ینه صلوتی افساد
ایلمز دیر آه کبی اوچ حرفله اولورسه افساد ایدر بالاتفاق مکرکه مریض اوله انین وتاوه
وتأفیفدن نفسنی منعه قادر اولمیه زیرا مریض اولوب نفسنی ضبطنه مالک اولمیجق
عطسه وککرمک کبی اولور اکرچه نیجه حروف ایله خی اولورسه والبکاء بصوت
لوجع اومصیبة وجع ویاخود مصیبت ایچون بکا خی صلوتی افساد ایدر زیرا بونده
اظهار تأسف وجزع وار دریکا اعانت ایلک دیمکدن ناشیدر بو تقدیرجه کلام ناس
اولور لا لذکر جنة او نار ذکر اولنان صفات ایله بکا جنت ذکری ویاخود نار ذکری ایچون اولور
افساد ایلمز زیرا بو ذکر اولنان بکا زیادت خشوعه دلالت ایدر اکر جنت ذکر اولندقده اللهم
انی اسئلک الجنة ونار ذکر اولندقده اعوذ بک من النار دیسه ضرر ویرمز حتی حضرت
عایشه رضی الله عنهادن صلوتده انیندن سؤال اولندی دیدیکه اکر خشیة الله ایچون
اولورسه افساد ایلمز اکر امر آخر ایچون اولورسه صلوتی فاسد ایدر دیو بیورمشلردر سراجیه ده
مسطوردرکه برکمسنه امامک قرائتنی عجبلیوب آغلسه وبلی ونعم ویاخود آری دیسه صلوتی
فاسد اولماز والتنحنح بلا عذر عذرسز تنحنح خی صلوتی افساد ایدر اکر مضطر اولمازسه
اکر صلوتنی اصلاح وقرائتی حسن ایلمک ایچون اولورسه افساد ایلمز واکر امام خطا ایلسه
ومقتدی خطاسنه اشارت ایچون تنحنح ایلسه ینه افساد ایلمز وتشمیت عاطس عاطس
ایچون تشمیت خی صلوتی افساد ایدر یعنی عطسه ایدن کمسنه یه یرحمک الله دیمک
افساد ایدر فسادک وجهی بودرکه بین الناس بو مقوله یه کلام متناول اولور اول اجلدن
افساد ایدر اما عطسه ایدن ویاخود استماع ایدن الحمد لله دیسه صلوتی فاسد اولماز زیرا
عرفا بو کلام جواب دکلدر ومصلی عاطس کندو نفسنه یرحمک الله دیسه افساد ایلمز
ظهیریه ده مسطوردرکه ایکی آدمدن بری صلوتده ایکن عطسه ایلسه وخارج صلوتده برکمسنه
یرحمک الله دیسه واول ایکی مصلی آمین دیسه لر عاطسک صلوتی فاسد اولوب آخرک
صلوتی فاسد اولماز زیرا عاطس اولمیانک آمین دیمسی کندو ایچون دعا دکلدر ابو حنیفه دن
روایت اولندیکه عاطس مصلی کندو نفسنده حمد ایلسون اما لسانی تحریک ایلمسون
اکر لسانی تحریک ایدرسه صلوتی فاسد اولور وقصد جواب بالحمدلة او الهیللة
والسبحلة او الاسترجاع او الحوقلة حمدله ویا هیلله ویا سبحله ویا استرجاع ویا حوقله
ایله جواب قصدی دخی مفسد صلوتدر حمدله ایله جوابه مثال برکمسنه مصلی یه ایستدککه

ایستدککه فلان شیء حاصل اولدی دیسه اولدخی جواب قصدی ایله الحمد لله دیسه
وهیلله ایله جوابه مثال برکمسنه صلوتده ایکن دینلسه که الله دن غیری اله وارمیدر
اولدخی جواب قصدی ایله لا اله الا الله دیسه سبحله ایله جوابه مثال مصلی یه برکمسنه تعجب
ایده جک بر سوز سویلسه اولدخی جواب قصدی ایله سبحان الله دیسه استرجاع ایله جوابه
مثال مصلی یه برکمسنه کلوب فلان کمسنه فوت اولدی دیسه اولدخی اکا جواب قصد
ایدوب انا لله وانا الیه راجعون دیسه حوقله یه مثال برامر عجیبده لا حول ولا قوة دیسه
جمیعنده صلوة فاسد اولور ابو حنیفه ومحمد قاتنده زیرا کلام مخرج جوابه اخراج اولندی
بهمان تشمیته جواب کبی اولمشدر خلافا لابی یوسف ابو یوسف خلاف ایدوب صلوة
فاسد اولماز جمیعنده در زیرا ابو حنیفه شیء ثنادر غیمتیله متغیر اولماز نتکم کلام ناس
غیمتیله ثنا اولمدوغی کبی اما شیخ الاسلام ذکر ایلمشدرکه استرجاع اجماعا قاطع
صلوتدر لکن صحیح اولان بودرکه خلاف اوزره اوله غیری کبی ولو اراد به الاعلام انه
فی الصلوة لا تفسد اتفاقا اکر مصلی ذکر اولنان کلامدر ایله کندوسی صلوتده اولدوغنی
اعلام مراد ایلسه صلوتی فاسد اولماز اتفاقا عدم فسادنه حدیث شریف خی وارد
اولمشدر قال النبی علیه السلام اذا نابت احدکم نایبة فی الصلوة فلیسبح ولو فتح
غیر امامه فسدت اکر مصلی امامندن غیری کمسنه نک اوزرینه فتح ایلسه صلوتی فاسد
اولور اول فتح ایلدوکی کمسنه کرک صلوتده وکرکسه خارج صلوتده اولسون زیرا
بو تعلیمدر کلام ناس کبی اولوب فاسد اولور اکر مرادی فتح وتعلیم ایسه اکر مرادی قرائت
قرآن ایسه فاسد اولماز بونکا نظیر برکمسنه نماز قیلوب اوکنده کتاب اوله و
خلقتده یحیی اسمنده برادم اوله اول مصلی یا یحیی خذ الکتاب بقوة دیسه مرادی
قرائت ایسه فاسد اولماز اول آدمه خطاب ایسه فاسد اولور لا ان فتح علی امامه مطلقا
فی الاصح اکر امامنک اوزرینه فتح ایدرسه مطلقا صلوتی فاسد اولماز اصح اولان خی
بودر صلوتده جائز اولان مقدار قرائتدن صکره اولسون ویاخود قرائتدن اول اولسون
برابردر بر آیتدن بر آیته انتقالدن صکره اولسون وکرک اول اولسون مقتدی یه لایق
اولان بودرکه فتحده تعجیل ایلمیه وامامه خی لایقدرکه جماعته فتح ایچون الجا ایلمیه اکر مفروض
مقداری اوقودیسه رکوع ایلیه بر غیری آیته انتقال ایلمیه اکر مفروضدن اقلده حصر اولدی
ایسه بر آیتدن بر آیته انتقال جائزدر اکر مصلی دن غیریسی فتح ایدوب وامام خی فتحنی
اخذ ایدرسه صلوتی فاسد اولور زیرا تعلیم وتعلمدر والسلام عمدا قصدا اسلام خی
صلوتی فاسد ایدر اما سهوا اولورسه فاسد اولماز زیرا سلام اذکار صلوة جنسندن
در واسماء الله دندر کلام حکمنی کاف خطابدن اخذ ایدر عند القصد ایچون ناسیا اولور
اذکاره تشبیه ایدر ایچون عمدا اولور کلام ناسه تشبیه ایدرز خلاصه ده مذکوردرکه بر
کمسنه ناسیا ویاخود ساهیا سلام ویرسه اندن صکره بلسه وسکوت ایلسه

صلوتی فاسد اولور ورده ردّ سلام خ صلوته فاسد ایدر عمداً قید اولندر ردّ
سلام عمداً وسهواً مفسد صلوتدر محض کلام اولدیغیچون وقرائته من مصحف
مصحفدن قرائت خ مفسد صلوتدر کرك قلیل وکرك کثیر اولسون زیرا مصحفدن
اوقومق غیردن تلقن کبیدر خلافا لهما اما ماین خلاف ایدوب اندك قتنده مفسد
صلوتی دکلدر زیرا مصحفه نظر عبادتدر صلوته عبادته منضم اولور بوکا دلیل قال
النبی علیه السلام اعطوا اعینکم من العبادة حظها قیل وما حظها من العبادة قال
النظر الی المصحف نص شریفیدر وعبادة واحده مفسد اولمیوب بر عبادت
خ ضم اولنجق نیجه مفسد اولور نهایت مکروهدر زیرا کتابنك فعلیدر انلره تشبههدن
نهی اولنمشدر وقراءتی مقدارنده اختلاف اولنمشدر بعضیلر بر آیت مقداری
وبعضیلر فاتحهٔ شریفه مقداریدر دیدیلر ظاهر اولان بودر که قلیل وکثیر ابو حنیفه قتنده
مفسددر واما ماین قتنده مجموعی غیر مفسددر واکله وشربه مصلینك اکلی وشربی خ
مفسد صلوتدر زیرا عمل کثیردر اما دیشلری ارا سنده مأکول اولان طعامدن بقیه
اولسه آنی صلوتده ایکن یوتسه مفسد صلوة دکلدر وسجوده علی نجس خلافا لابی یوسف
فیما اذا اعاده علی طاهر مصلینك نجس اوزرینه سجودی خ مفسد صلوتدر ابو حنیفه
وامام محمد رح قتنده وابو یوسف شول شیئده خلاف ایدر که مصلی طاهر اوزرینه
سجده سنی اعاده ایلدیکی زمان یعنی قچن مصلی نجس اوزرینه سجده ایلسه سجده سی
فاسد اولور اما صلوتی فاسد اولماز قچن موضع طاهر اوزرینه سجده سنی اعاده ایلسه سجده سی
صحیح اولور زیرا نجاست اوزرینه اولان سجده سی عدم کبیدر ابو حنیفه وامام محمد ایچون
دلیل قیاس بودر که صلوة تجزی قبول ایلمز قچن بعضیسی فاسد اولسه جمله سی
فاسد اولور طاهر اوزرینه اعاده سی فائده ایلمز اما وضع ید ووضع رکبتین بونك
خلافیدر زیرا بونلر وضع اصلده ترك کبیدر بونلرك ترکی ایله جواز صلوتی
منع ایلمز الا یوزنی وضع ایلمیوب ترك ایله صلوة جائز اولماز والعمل الکثیر عمل کثیر
خ صلوتی افساد ایدر عمل کثیرك حدنده اختلاف اولنمشدر بو اختلاف بش قول
اوزره در بر شول عملدر که عادتا ایکی ال ایله ایشلمکه محتاج اوله اگر بر ال ایله ایشلرسه ح
صاروغی باشنه قومق وکوملك کیمك وطون کیمك وپایدن اوق اتمق کبی صلوتی
فاسد ایدر وشول عمل که عادتا بر ال ایله ایشلمکه محتاج اوله ایکی ال ایله ایشلرسه ده
اول عمل قلیلدر طونی چوزمك کبی وقاوغی کیمك واخراج ایلمك کبی ونزع خاتم کبی
صلوتی فاسد ایلمز ایکنجیسی اول عملدر که مصلی انی استکثار ایدر سرخسی دیدیکه بو قول
ابو حنیفه مذهبنه قریبدر زیرا ابو حنیفه نك دأبیدر که بو مثللو یی اکا مبتلا
اولنلرك رأینه تفویض ایدردی اوچنجیسی اول عملدر که ایراقدن کورن آنی مصلی دکل
ظن ایلیه زیلعی صحیح اولان بودر دیمشدر دردنجیسی عمل کثیر اولدر که ایشلین کیسنه نك

بر مقصودی اوله عمل قلیل فاعلك مقصودی اولمیان فعلدر تسبیحی عمل کثیر اولدر که برشیئی
اوچ دفعه بربری اردنجه ایشلیه سن اوچك مادونی قلیلدر یعنی اوچ بلپیره صلاسن ویاخود
اوچ کره بدنکی قاشیه سن ویاخود بدنکدن اوچ قیل قوپره سن اکر بربری اردنجه اولورسه
صلوة فاسد اولور اکر فصل اولورسه فاسد اولماز اکر چوق خ اولورسه وبونك
اوزرینه قیاس ایدرکه اله قتل ایلمك اما صلوتده ایکن بر صف مقداری مشی ایله صلوتی
فاسد اولماز اما ایکی صف مقداری دفعهٔ واحده مشی ایدرسه فاسد اولور اما بر صف
وارسه بر مقدار مکث ایله بعده بر صف خ وارسه ینه مکث ایله بر صف خ
وارسه فاسد اولماز اکر یوریوب صفدن خروج ایدوب صحرایه چیقه صلوتی فاسد
اولور اکر بر مصلی یه عورت اوغلانجق غمز ایدرسه ویاخود اوغلانجق کلوب اناسی صلوتده
ایکن امه وسود نازل اولسه صلوتی فاسد اولور اکر اوغلانجق بر دفعه مص ایلسه
ویاخود ایکی دفعه مص ایلسه فاسد اولور اکر سود نازل اولماز ایسه ح اکر بر مصلی یه
عورتی ارا جماع ایلسه عورتك صلوتی فاسد اولور اکر منی نازل اولماز ایسه ح ینه مصلی
عورتی قوجه سی شهوت ایله اوپسه ویاخود شهوتسز اوپسه ویاخود مس ایلسه ینه فاسد
اولور زیرا بونلرده ح معنی جماع واردر اما بر عورت قوجه سنی صلوتده ایکن اوپسه اما
شهوت ایله اولمسه ارکك صلوتی فاسد اولماز بو عبارتلر خلاصه ده ح مذکوردر ینه خلاصه ده ح
مسطوردرکه بر کمسنه طلاق رجعیه ایله مطلقه سنك فرجنه شهوت ایله نظر ایله اول
کمسنه مراجع اولمش اولور وصلوتی فاسد اولماز مختار اولان بودر و بر مصلی دابه سنی
بر رکعتده بر دفعه ضرب ایلسه رکعت اخرینده بر دفعه خ ضرب ایلسه صلوتی فاسد
اولماز بر رکعتده ایکی دفعه ضرب ایدرسه فاسد اولور اما قامچی ایله بر انسانی اورسه
ویاخود ال ایله اورسه ضاربك صلوتی فاسد اولور اما قلیجی چیقرسه فاسد اولماز
و بر مصلی بلپیره ایله ویاخود دکنك ایله صالسه صلوتی فاسد اولماز اکر مصلینك
صاروغنك کوری بوزلسه بر کره دوزلتسه ویاخود ایکی کره دوزلتسه فاسد اولماز
اما اوچ کره دوزلتسه ویاخود زیاده ح دوزلتسه فاسد اولور اکر مصلی یه عورت
باش اورتوسنی آلوب باشنی اورتسه صلوتی فاسد اولور اما صلوتده ایکن قپوسی
قپاسه صلوتی فاسد اولماز اکر قپویی آچسه صلوتی فاسد اولور اکر مصلی عمامه سنی
باشندن چیقاروب ارض اوزرینه وضع ایلسه ویاخود ح ایکن آلوب باشنه قوسه
صلوتی فاسد اولماز بونلرك اصلی بودر که بر ال ایله حاصل اولور بر ال ایله اولان
عمل قلیلدر اما ایکی ال ایله اولان عمل کثیردر بو قول ابو بکر محمد بن فضلك اختیاریدر
خلاصه ده ح بویله در خلاصه ده ح رفع یدین صلوتی فاسد ایلمز دیو مسطوردر و
شروعه فی غیرها مصلینك صلوتندن غیری شروعی خ صلوتنی افساد ایدر مثلا
ظهردن بر رکعت قلدقدن صکره صلوة عصره ویا تطوعه افتتاح ایله ظهری

٥ اوچ کره ظشرآته سن ویاخود
صح

منتقض اولوب غیره شروع صحیح اولور واول ظهردن چقمش اولورلا شروعه فیها ثانیا
اول مصلینک قلدوغی صلوته ثانیا شروعی افساد ایلمز اگر نیتی قلبی ایله ایدرسه مثلا
ظهردن بر رکعت قلدی اندن صکره افتتاح ایلدیسه صلوتی فاسد اولماز اول اولکی
رکعت محسوب اولور اوچ رکعت دخی قیلوب صلوتی تمام اولور اما اولکی رکعت منتقض
اولدی ظن ایدوب اونی چیخیق اونورمیوب دردی تمام ایلسه صلوتی فاسد اولور اما
قلبی ایله نیت ایلمیوب نویت ان اصلی الظهر دیسه صلوتی باطل اولور زیرا بو قول کلام
ناسدندر اما صورت اولی ده فقها دیدیلر که اگر مصلی صاحب ترتیب اولمازایسه
ظهردن عصره انتقال جائز اولور اگر صاحب ترتیب اولورسه ظهردن منتقل اولمز
بلکه نفلکه منتقل اولور زیرا صاحب ترتیب حقنده عصر صحیح اولماز مادامکه ظهری ادا ایلمیه
ولا ان نظر مکتوب وفهمه اگر کتابته نظر ایدوب ومعناسنی فهم ایدرسه صلوتی فاسد
اولماز کرک قرآن وکرک غیری اولسون بالاجماع فاسد اولماز بعض مشایخ امام
محمدک قولی اوزره فاسد اولور دیدیلر یمین مسئله سنه قیاساً مسئلهٔ یمین بودرکه
برکمسنه یمین ایلسه فلان کمسنه نک کتابنی اوقیمایم دیسه اکا نظر ایدوب فهم اتمکله
امام محمد قتنده حانث اولور زیرا حلفدن مراد عدم فهمدر بونده ایسه فهم بولندی اما
صلوتک فسادی عمل کثیر ایله در نظر وفهم ایله عمل کثیر بولنمدی انکچون مفسد صلوة اولمدی
او اکل ما بین اسنانه دون الحمصة ویاخود دیشلری ما بیننده نخوددن آز اولان طعامی
اکل دخی مفسد صلوة دکلدر ومفطر صوم دخی دکلدر ویفسد فی قدرها صلوتی فاسد
ایدر ما بین الاسنانده اولان شئ نخود مقداری اولدقده خلاصه نخود مقداری فاسد ایلمز
چونکه سطور در بقالی دیدیکه صحیح اولان بودرکه شول شئ که صومی افساد ایدر صلوتی دخی
افساد ایدر وان مر مار فی موضع سجوده اذا کان علی الارض او حاذی الاعضاء الاعضاء
اذا کان علی الدکان اثم المار ولا تفسد واگر بر مرور ایدیجی مصلینک سجودی موضعندن
مصلی ارض اوزرنده نماز قیلار کن مرور ایلسه ویاخود دکان اوزرنده نماز قیلان کمسنه
نک اعضاسنه مرور ایدن آدمک اعضاسی برابر اولسه مرور ایدن گنهکار اولور اما
صلوة فاسد اولماز اما دکان بر آدم بوی مقداری اولسه آثم اولماز اول یوکسک
ستره اولمش اولور ما بیننده اولمقده دخی بویله در اما بر مصلینک اوکندن ایکی شخص
یان یانه مرور ایلسه برلیسی آثم اولور بری اولماز زیرا برلیسی آخره حایل اولور مرور ایدن
کمسنه نک حقنده وعید وارد اولمشدر قال النبی علیه السلام لو علم المار بین یدی
المصلی ماذا علیه من الوزر لوقف اربعین راوی دیدیکه بلمدم اربعین عاماً او شهراً او یوماً
میدر دیدیکه ابو هریره دن روایت اولنان حدیثده صحیح اولان نخ بودرکه اربعین سنة
مراد اوله اما صلوتک عدم فسادی قوله علیه السلام لا یقطع الصلوة مرور شئ وینبغی
ان یغرز امامه فی الصحراء ستره طول ذراع وغلظ اصبع مصلی یه لایق اولان بودرکه

بودرکه صحراده اوکنه بر ستره دیکه اوزنلوغی بر ارشون قالکلغی بر برمق مقداری اوله قوله
علیه السلام اذا صلی احدکم فی الصحراء فلیجعل بین یدیه سترة وقوله علیه السلام
ایبخز احدکم اذا صلی فی الصحراء ان یکون امامه مثل مؤخرة الرجل اگر بر یومشق جهة اول
شئ دیکسون اگر دیکمک ممکن دکل ایسه طولاً ویاخود عرضا اوکونه بر آقسون ویقرب منها
وخی اول ستره یه قریب اوله قوله علیه السلام اذا صلی احدکم الی ستره فلیدن
منها لا یقطع الشیطان علیه صلوته ویجعلها علی احد حاجبیه مصلی اول غرز ایلدوکی
شیئی حاجبینک بریسی اوزرینه ایلیه قوله علیه السلام ما صلی الی شجرة ولا الی عود الا جعله
علی حاجبیه الایمن او الایسر ودیکلن شئ مقابله اولمیه بلکه جزئی بللوجه اوله ولا یکفی الوضع
ولا الخط بر شئ وضع ویاخود شئ وضع ایلمیوب خط چکلمک کفایت ایلمز زیرا مانع
دکلدر مقصود اولان چه متعذر بونکله اول مقصود حاصل اولماز بو دیدیکمز ارض
یومشق اولدوغی صورتده در اگر دکل ایسه ضرورت طولا القا ولنمق لازمدر اگر خشبه بو
مشایخ متأخریندن بعضیسی طولا خط چکلمکی تجویز ایلمشلردر وبو قولک فعینکدر
اما متقدمین اعتبار ایلمامشلر زیرا بونکله مقصود حاصل اولماز مقصود مصلی ایله مرور
ایدنک ما بیننده حایل اولمقدر بونک حیه وجودی ایله عدمی برابردر بو کلام ابو حنیفه
وامام محمددن مرویدر عنایه ده دخی بویلجه مسطوردر ویدرا المار بالاشارة مصلی اشارت
ایله مرور ایدن کمسنه منع ایلیه ویاخود بانی ایله ویاکوزی ایله قال النبی علیه السلام فادرؤا
ما استطعتم حضرت علیه السلام ام سلمه نک اوننده صلوتنده ایکن ام سلمه نک
اوغلی قالقدیکی رسول اکرم علیه السلامک اوکندن کچه حضرت علیه السلام قف چو اشارت
ایلدی اوغلان طوردی بعده قزی قالقدی اکا دخی قفی چو اشارت ایلدی ابا ایدوب مرور ایلدی
حضرت علیه السلام فارغ اوله قدن صکره انلر حقنده ناقصات العقل ناقصات الدین
صواحب یوسف صواحب کرسف یغلبن الکرام ویغلبهن اللئام بیورمشلردر
او التسبیح ویاخود تسبیح ایله منع ایلیه قوله علیه السلام اذا نابت احدکم نائبة فی الصلوة
فلیسبح لا بهما اتکبیر ایله ایلمیه یعنی هم اشارت وهم تسبیح ایله رفع ایلمیه زیرا بریسی
ایله مقصود حاصل اولور وان عدمت السترة او قصد المرور بینه وبینها اگر ستره
بولنمزایسه ویاخود مرور ایدن کمسنه مصلی ایله ستره بیننه مرور قصد ایلسه اول
زمان اشارت ایله ویاخود تسبیحله منع اولنور وجاز ترکهما عند امن المرور وسترهنک
ترکی جائز اولور مرور اولماز چو امین اولورسه زیرا حضرت رسول اکرم علیه السلام
بویلجه اشلمشدر وسترة الامام مجزیة عن القوم امامک ستره سی قومه کفایت ایدر
لان النبی علیه السلام صلی ببطحاء مکة الی عنزة ولم یکن للقوم سترة ولو صلی علی ثوب
بطانته نجسة صح ان لم یکن مضربا اگر بر کمسنه بر ثوب اوزرنده نماز قلسه که اول
ثوبک ایچ طرفی نجس اوله صلوتی صحیح اولور اگر ثوب مضرب دکل ایسه مضرب

اولمیان شول ثوبدرکه هر طرفی دکیلی اولوب اورته سی دیکلی اولمیه اول ایکی حکمنده در
اوزرنده صلوتک اداسی جائز اولور اما اورته سی دیکلو اولورسه ثوب واحد حکمنده
اولوب جائز اولماز ابو یوسف قتنده مطلقا جائز دکلدر وکذا لو صلّی علی طرف الطاهر
من بساط طرف عنه نجس سواء تحرّک احدهما بحرکة الآخر اولا یعنی ثوب اوزرینه صلوة
صحیح اولدوغی کبیدر اکر مصلی بر طرفی نجس بر طرفی طاهری اوزرینه نماز قیلار
صلوتی صحیح اولور اولباطک بر طرفنی تحریک ایله طرف آخری متحرک اولسون
کرک متحرک اولمسون برابردر یعنی کرک بیوک اولسون حرکتی ممکن اولمیه کرک
کوچک اولسون حرکتی ممکن اوله بو جمله سی برابردر خلاصه ده مذکوردرکه بر حشیش
اوزره نماز قیلسه اما طرف آخری نجس اولسه اکر غلیظ اولوب قطعه قابل دکل ایسه
جائزدر اکر قطعه قابل ایسه جائز دکلدر **فصل** وکره عبثه بثوبه او بدنه مصلی ثوبی ایله و
یاخود بدنی ایله لعب ایلمک مکروه اولدی برفعل که خارج صلوتده مکروه در نکیف که

مکروهات مصلی

صلوتده واقع اوله قال النبی علیه السلام ان الله تعالی کره لکم ثلثا وذکر منها العبث
فی الصلوة والرفث فی الصیام والضحک فی المقابر وقلب الحصی الا مرة لیمکنه السجود
قلب حصی یعنی سجده ایتمک ایچون طاشی بر یردن کیدرمک مکروه اولدی الا سجود ممکن
اولسون ایچون بر کره الی ایله کیدرمک مکروه دکلدر زیرا ابوذر حضرتلری سجده یریندن تسویه
حجر ایلمک بابنده حضرت علیه السلامدن سؤال ایلدکده یا اباذر مرة اوذر سوّه
مرة او اترک زیرا بو نوع عمل که مصلی ایچون مفید اوله انی اشلمک لا بأس در اما مفید اولمیان
مکروه در وفرقعة الاصابع مصلی برمقلرینی چاتلتمق مکروه در لقوله علیه السلام لا تقرقع

اصلاح صلوة واردر
اما علت بویله دکلدر
حاصل کلام بر صحح

اصابعک وانت تصلی والتخصر والنی بوش بوکرنه قومق مکروهدر زیرا بو فعلدن
نهی اولنمشدر قال النبی علیه السلام الاختصار فی الصلوة راحة اهل النار وهم شیطان
یر یوزینه سورلدکده ایکی الدی بوش بوکرنه ایدر اول اجلدن تخصر کریه اولدی کذا
فی عرایس الثعلبی والالتفات مصلینک التفاتی مکروه در حضرت رسول اکرم علیه
السلامدن صلوتده التفاتدن سؤال ایلدکلرنده تلک خلسة یختلسها الشیطان
من صلوة احدکم بیورمشلردر والتفات اوچ نوعدر بر نوعی مکروه در ومکروه
اولان بوینی صاغ وصوله چویرمکدر بری مباحدر مباح اولان کوزی ایله صاغه
وصوله نظر ایلیه اما بوینی چویرمیه زیرا حضرت علیه السلام اصحابنه بویلجه نظر ایدردی
بری مبطل مبطل اولان بودرکه صدرنی قبله دن تحویل ایلمکدر والاقعاء وافتراش
ذراعیه صلوتده رکبتینی نصب ایدوب الیتینی اوزرینه اوتورمق مکروه در قولدرینی
یره دوشمک مکروه در لقول ابی ذر نهانی خلیلی عن ثلث ان انقر نقر الدیک
وان اقعی اقعاء الکلب وان افترش افتراش الثعلب ورد السلام بیدی الی ایله رد
سلام مکروه در صاحب المجمع مفسدات صلوتدندر دیو ذکر ایلمشدر والتربع بلا

بلا عذر سنز تربع مکروهدر زیرا تربع جبابره نک جلوسیدر اما خارج صلوتده
جائزدر وکف ثوبه صلوتده اسبابنی الی ایله دوشرمک یعنی سجده مراد ایلدکده بین یدی
اولان اسبابندن رفع ایلمک مکروه در زیرا بو رفعده نوع عظمت وتجبر واردر مصلی
یه مقام تواضعدر وسدله مصلینک سدلی مکروه در زیرا رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم نهی ایلمشدر سدل شول فعلدرکه برکمسنه ثوبنی باشی اوزرینه ویاخود
اوموزلری اوزرینه آتدن صکره طرفلرینی صالیویره خلاصه ده مذکور اولان ردا ویاخود قبالی
اوموزلری اوزرینه قویه والتدلی یکلرینه کیورمیه والتثاؤب اسنمک صلوتده مکروه در
اکر اسنمک غلبه ایدرسه الینی ویاخود یکنی آغزینه قویه قال النبی علیه السلام ان الله یحب
العطاس ویکره التثاؤب فاذا تثاوب احدکم فلیرده ما استطاع والتمطی کرنمک
صلوتده مکروه در وتغمیض عینیه صلوتده کوزلرنی یومق مکروه در اغزه اکر اندن
بری کوزی یومغله خود جمعیت خاطرده مدخلی واردر نزا ایسه صلوتده جمعیت خاطر
ایله مأمور ز الله تعالی رحمت ایلسون شول کمسنه که نهی اولنماسنک سرندن بزی آکاه
ایلیه دیو جواب ایلمشدر والصلوة معقوص الشعر صلوة مکروه اولور معقوص الشعر
اولدوغی حالده عقص صاچینی دپه یه جمع ایدوب بر ایلک ایله باغلیوب ویاخود بر خرقه
ایله ویاخود صمغ ایله بر برینه ضم ایلمکدر نتکم خاتونلر ایلرلر او حاسر الرأس یاخود مکشوف
الرأس اولدوغی حالده صلوة مکروه در زیرا المکشوف الرأس نماز قیلمق تکاسل وقلت
رعایتی اشعار ایدر لا تذللا تذلل ایچون تهنده ن اولورسه مکروه دکلدر وفی ثیابه البذلة ثیاب
بذله ایله صلوة مکروه اولور ثیاب بذله اولدرکه اوده کیلوب کبارقاتنه آنوکله کیدلمیه
بو مقوله ثیاب ایله صلوة مکروه اولمسی ثیاب آخرک وجودی قتنده در اما ثیاب آخر
اولمدوغی زمانده ثیاب بذله ایله صلوة مکروه دکلدر ومسح جبهته فیها مصلی صلوتده آلننی
مسح ایلمک مکروه در الا مکر که اذی اوله ونظره الی السماء ومصلینک کوکه نظر ایلمسی
مکروه در زیرا سنت قیام ورکوع وسجودده اوکنه باقمق ایدی مخالفتده ترک سنت
بولنمسی وعدّ الآی والتسبیح بید آیتلری وتسبیحی الی ایله صایمق مکروه در خلافا لهما
امامین خلاف ایدوب آنلر قتنده عد ایلمک لا بأس در وقیام الامام فی طاق المسجد
وامامک مسجد محرابنده یالکز قیامی مکروه در زیرا امامک تقدیمی قومه تشبیر ایچون شروع
اولمشدر بو نیه اما مه تخصیص ایچون دکلدر یالکز محرابده قیامی ایسه تخصیص امام
ایدر واهل کتابه تشبه اولور وانفراده علی الدکان اوالارض امامک اوزرنده انفرادی ویاخود
ارض اوزرینه انفرادی مکروه در یعنی امام یوکسک یرده طوروب یانینده بر فرد او
قوم اشغه اوله ویاخود امام اشاغی یرده اوله خلق یوکسک یرده اوله امامک
یالکز اولمسی مکروه در والقیام خلف صف فیه فرجة بر آدم صفده جی فرجه اولا صفک
آردنده قیامی مکروه در قال النبی علیه السلام من نظر الی فرجة فی صف فلیسدها

زاهدی دیمشدر که خلق نمازده ایکن آثار الرینه کیرسه ایچلرندن بری توسع ایچون بر طرفه
میل ایله صلوتی فاسد اولور زیرا اول تمکنه اللهدن غیری یه امتثال ایلمش اولور
ولبس ثوب فیه تصاویر تصویر اولان ثوبی کیمک خی مکروهدر زیرا حامل صنمه مشابه
اولمش اولور وان یکون فوق رأسه او بین یدیه او بحذائه صورة خی صلوتده ایکن باشی
اوزرنده ویاخود قارشوسنده ویاخود برابرنده صورت اولمق کبی مکروهدر بونکا حدیث
جبریل امین قوی دلیلدر عن ابی هریرة رضی الله عنه قال استأذن جبریل علی النبی علیه السلام
فقال ادخل فقال کیف ادخل وفی بیتک سترة فیه تصاویر فانا معاشر الملائکة لا تدخل بیتا
فیه تصاویر دیدی دنیلدیکی اکر صورت مصلینک خلفنده اولسه مکروه اولماز لکن
مطلقا اوده صورت اولمسی مکروهدر زیرا دخول ملائکه یه مانع اولاندن تنزیه بیتی تجدیدر
الا ان تکون صغیرة لا تبدو للناظر الا مکرره اول صورت صغیر اوله ناظر اولانه ظاهر اولمیه
زیرا عادتا کوچک صورته عبادت اولنمشدر اول اجلدن مکروه اولماز اما ابو هریرهنک
خاتمنده ایکی سکک نقش اولنمش ایدی ودانیالک خاتمنده ایکی صورت اسد
وما بیننده بر اوغلانجق یازلمش که اول ایکی ارسلان اوغلانی یالار هیئتندن بونک
سرنده بو منوال اوزره حکایت اولنور که وقتا که بخت نصر قدس شریفه استیلا
ایلدکده زماننده طوغن اوغلانجقلری قتل ایلمک ایچون تقیید ایدوب بولدوغنی
قتل ایلدی دانیالی اناسی قتلدن خلاص ایچون بر بیشه یه آتدی حق سبحانه وتعالی
حضرتی دانیالی حفظ ایچون بر ارککک ارسلانی وارضاع ایچون بر دیشی ارسلانی
حواله ایلدی بعده حضرت دانیال اللهک کنه وحقنده وجوه کلن وقوع بولان احسانی
تجیینی تذکر ایچون خاتمنه نقش ایتدرمش ایدی او لغیر ذی روح ویاخود ذی روحدن
غیری اشجار وازهار ویاسمین کبی اولورسه مکروه اولماز او مقطوع الراس
اوله اولزمان مکروه دکلدر زیرا بو مقوله یه عادتا عبادت اولنه کلمشدر دکلدر لا قتل الحیة والعقرب
صلوتده حیة وعقربی قتل مکروه اولمدر قوله علیه السلام اقتلوا الاسودین ولو کنتم فی الصلوة
حدیث شریفی دلیل قویدر وشمس الائمه سرخسی بر ضربه ایله می قتل اولنمق کرکدر یوخسه بر
قاچ ضربه لره محتاج اولورمی دیو فرق ایدوب تصریح ایلمشدر زیرا حدیث شریف
خی اقتلوا الاسودین اولوب فصل بیورمامشدر وبعضیلر اکر ضربه واحده ایله قتلی ممکن
اولورسه قتل ایلسون واکر قتلده ضربه لره محتاج اولورسه صلواته استیناف ایلسون
زیرا بو عمل کثیردر دیو تصحیح ایلمشلردر وقیام الامام فی المسجد ساجدا فی طاقه امامک مسجده قیامی
مکروه دکلدر محرابنده ساجد اولدوغی حالده یعنی کندوسی مسجد ایچنده اولوب سجده سی محرابده
اولورسه مکروه دکلدر والصلوة الی ظهر قاعد یتحدث اوتوروب سویلشان کمسنه نک
ظهرنه خی صلوة مکروه دکلدر یعنی اوکنده سویلشور آدم وار ایکن نماز قلمق جائزدر زیرا حضرت
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم صحراده نماز قلمق مراد ایلدکده عکرمه یه اوکنده اوتورمق ایچون

ایچون امر ایدردی زیرا صف اول امامک ظهرنه قیلور ثانی صف اولک ظهرنه قیلور معلوم
اولدیکه بو فعل لا بأسدر انجق کراهت بر ادمک وجهنه طوغو قلمقده در حتی حضرت عمر
رضی الله عنه بر رجلی بر آخرک یوزینه قارشو قیلدیغن کوردکده ایکیسنی قامچی ایله اوروب
منع ایلمشدر ناسدن بعض کمسنه لر بو کرکی کوردیلر دلیللری دلیلیدر ان النبی علیه السلام
نهی ان یصلی الرجل وعنده قوم یتحدثون او نائمون بونک تأویلی بودرکه تحدث ایدنلرک
صلوتی مصلی یا کلمق خوفیدر اما نائمک تأویلی بودرکه اول نائمدن احتمالدر بر صورت
ظاهر اولوب صوتنه ضحک ایلیه ونائم خجیل اوله اما کریه اولمغه دلیل اصحاب رسول الله
علیه السلامدن بعضیسی نماز قیلدی وبعضیسی قرائت ایدرلردی وبعضیسی فقه تعلیم ایدرلردی
رسول اکرم علیه السلام بونلری منع ایلمزدی والی مصحف او سیف معلق اوالی شمع او سراج
خی مصحفه ویاخود سیفه معلقه ویاخود شمعه ویاخود سراجه قارشو صلوة مکروه دکلدر
وعلی بساط ذی تصاویر خی تصویرلی بساط اوزره صلوة مکروه دکلدر زیرا بونده
تحقیر واهانت واردر تعظیم یوقدر ان لم یسجد علیها اکر اول تصویرک اوزرینه سجده ایلمز
اکر تصویرلر اوزرینه سجده ایدرسه مکروه اولور عبدۀ اوثانه تشبه بولنور وکره البول
والتخلی والوطی فوق مسجد بول وتغوط وجماع مسجد اوزرنده مکروه اولدر وغلق بابه خی
مسجدک قپوسنی قپامق مکروه اولدر ومصلی مسجددن منع حرامدر کما قال الله تعالی
ومن اظلم ممن منع مساجد الله ان یذکر فیها اسمه وقال النبی علیه السلام یا معشر عبد
مناف لا تمنعوا احدا یطوف بهذا البیت ای ساعة من لیل او نهار چونکه رسول اکرم
علیه السلام دخول مسجد حرامدن منع بیورمدیغی سائر مسجدلرده خود منع اولنمق نیجه ممکندر
والاصح جوازه عند الخوف علی متاعه اصح اولان تغلیق بابک جوازیدر یعنی مسجدک
ویا مصلینک متاعی اوزرینه خوف اولنورسه خصوصا فی زماننا ولا یجوز نقشه نقش بالجص
وبماء الذهب مسجدی کیرج ایله وماء ذهب ایله نقش ایلمک جائز اولور زیرا حضرت عمر
وعثمان رضی الله عنهما مسجد نبی صلی الله علیه وسلمی تزیین ایلمشلردر وبعضیلر کراهته کوب
حدیث ایله استدلال ایلمشلردر ان النبی علیه السلام عد ذلک من اشراط الساعة قال تزخرف
المساجد ویطول المنادات وعن علی رضی الله عنه قال حین مر بمسجد من خزف بنی
البیعة اکر متولی مال وقفدن تزیین ایلسه ضامن اولور والبول ونحوه فوق بیت
فیه مسجد بول کبی یعنی تغوط جائزدر اکر حقیقتده اول مسجد اولیدی بیع جائز اولمازدی
باب الوتر والنوافل بو باب وتر وصلوة نوافل بیاننده در الوتر واجب صلوة وتر
واجبدر ابو حنیفه قتنده وقالا سنة امامین دیدیکه وتر سنتدر امامینک سنت
اولمسنه حدیث اعرابیدر ان النبی علیه السلام علمه خمس صلوات فی الیوم واللیل وقال هل
علی غیرهن قال لا الا ان تطوع واجب اولمسنه دلیل الوتر حق علی کل مسلم وروایت آخرده
اوتروا قبل ان تصبحوا حدیث شریفیدر ودرجه جهتندن فرضدن آشغه در زیرا جاحدی

اكفا را ولنماز واذان واقامت اولنماز دخي اوچنجي ركعتده قرائت واجبدر وسنتدن
درجه جهتندن اعلادر حتى ناسيًا وساهيًا تركي ايله قضاسي لازم اولور وعذرسز راحله
اوزرنده ادا اولنماز ونيت سزاداسي دخي جائز دكلدر اما قطوع وسنن بونك خلافندر
اگر سنت اوليدي صلوة نيت ايلمك كفايت ايدردي وهو ثلث ركعات صلوة وتر
صلوة وتر اوچ ركعتدر امام شافعي دركه مصلي ديلر ايسه بر ركعت ويا اوچ ركعت ويا بش
طقوز ويا اون بر ركعت قيلار اون بردن اوزرينه زياده ايلمز وعن ابن مسعود رضي الله
عنه الوتر ثلث كالمغرب حديث شريفي اوچ اولديغنه دليل قويدر بسلام واحد ايله سلام واحد صح
اوچ ركعتدر روايت اولنمشدر اوچونكه ان النبي عليه السلام كان يوتر بثلث لايسلم
الا في آخرهن يقرأ في كل ركعة منه الفاتحة وسورة مصلي وترده هر ركعتنده فاتحه
وسوره قرائت ايدر روايت اولنديكه حضرت رسول اكرم عليه السلام اولى ده
سبح اسم ربك الاعلى الذي وركعت ثانيه ده قل يا ايها الكافرون وركعت ثالثه ده
قل هو الله احد سوره سن اوقودي ويقنت في الثالثة دائما قبل الركوع دائما قنوت
اوقيه ركعت ثالثه ده دائما قيدي امام شافعيدن احترازدر زيرا مذهب شافعيده لايقنت
في الوتر الا في النصف الاخير من رمضان در قبل الركوع قيدي دخي شافعي قنتدن ركوعدن
صكره در ديدوكندن احترازدر وقنوت فعل نبي صلى الله عليه وسلم ايله ثابت
اولمشدر ومشهور اولان قنوت اللهم انا نستعينك ونستغفرك ونستهديك
ونؤمن بك ونتوب اليك ونتوكل عليك ونثني عليك الخير كله نشكرك ولا
نكفرك ونخلع ونترك من يفجرك اللهم اياك نعبد ولك نصلي ونسجد واليك نسعى
ونحفد نرجوا رحمتك ونخشى عذابك ان عذابك بالكفار ملحق اگر قنوتي قراءته قادر اولمز
ايسه اللهم اغفرلي دير اوچ كره قرائت اولنه ويا خود بر كره ربنا آتنا في الدنيا حسنة
وفي الآخرة حسنة وقنا عذاب النار قرائت ايليه بعد ما كبر ورفع يديه قنوت اوقيه
تكبير ايليوب اللرني قالدردقدن صكره ولا يقنت في صلوة غيرها صلوة وتردن
غيريده قنوت اوقومیه امام شافعي دركه صلوة فجرك ركعت ثانيه سنده
ركوعدن صكره قنوت اوقيه حديث انس ايله استدلال ايدوب انه عليه السلام
كان يقنت في كل صلوة الفجر الى ان فارق الدنيا بزم ايچون حديث ابن مسعود
دركه حضرت رسول اكرم عليه السلام صلوة فجرده براي قنوت اوقيوب احياي
عربدن حي اولنلره دعا ايدردي صكره ترك ايلدي ابدا اول ترك فعل دليل نسخدر
امدي وتردن غيري صلوتده قنوت اوقومق جائز دكلدر ويتبع المؤتم قانت الوتر
ولو بعد الركوع مقتدي تابع اولور قانت وتره اولانه اگر ركوعدن صكره دخي اوقورسه
يعني حنفي شافعيه تابع اولور وقنوت اوقور ركوعدن صكره دخي اولورسه زيرا
اختلافلري فجرده در فجرده ايسه منسوخ اولمشدر قنوتك وترده اولماسنده خلاف

خلاف بو قدر كه كرك ركوعدن اول اولسون كرك صكره اگر حنفي شافعيه رمضانك
نصف اخيرنده وتره اقتدا ايلسه متابعت ايلمسون زيرا اولدخي مجتهددر اگر امام
وترده مقتدي قنوتي تمام ايلمزدن مقدم ركوع ايلسه امامه تابع اولسون اگر امام قنوت
اوقومدين ركوع ايلسه ومقتدي دخي قنوتدن برشي اوقيوب اگر ركوع فوتندن خوف
ايدرسه ركوع ايلمسون اگر ركوع فوتندن خوفي اولمازايسه قنوت اوقيه اندن
صكره ركوع ايليه اگر بر كمسنه قنوتي اونتسه ركوعدن باش قالدردقدن صكره تذكر
ايلسه اول كمسنه قنوت اوقسون بش اشيالي قجن امام اشلمسه جماعت دخي اشلمز
اولكيسي قنوتدركه ذكر اولندي ايكنجيسي قچن امام تكبيرات عيديني ترك ايلسه قوم دخي
ترك ايدر اوچنجيسي قچن امام ذوات الاربع اولان صلوتك ايكنجي ركعتنده اوتورسه و
اوچنجي ده اوتورمسه قوم دخي اوتورميه لر دردنجيسي قچن امام آيت سجده اوقسه و سجده
ايلمسه قوم دخي سجده ايلمز ودرت موضعده مقتدي امامه متابعت ايلمز اگر امام صلوتده
بر سجده زياده ايلسه و تكبيرات عيديني زياده ايلسه واگر اقاويل صحابه دن خروج
بولنورسه تابع اولماز وامام صلوة جنازه ده بش تكبير ايدرسه مقتدي تابع اولماز
اگر امام ساهيًا بشنجي ركعته قالقارسه مقتدي متابعت ايلمز وطقوز شيئي اگر
امام اشلمزسه قوم اني ترك ايلمز بري تحريمه ده رفع يدیندر و بري ثنادر مادامكه امام
فاتحه ده در واگر سوره يه دخي شروع ايدرسه ينه مقتدي ثنايي اوقيه امام محمد قتنده ابو يوسف
بونك خلافنجه در و بري دخي تكبير ركوع وايكيسنده معًا تسبيح ودخي تسميع وقرائت تشهد
وسلام وتكبيرات تشريق ولا يتبع قانت الفجر حنفي مقتدي صلوة فجرده قنوت اوقيان
شافعيه قنوتده تابع اولماز زيرا فجرده قنوت منسوخدر منسوخه متابعت باطلدر
جنازه ده بشنجي تكبيره متابعت اولنمدوغي كبي خلافا لابي يوسف ابو يوسف بونك
خلافنجه در زيرا مقتدي امامه تابعدر قنوت اگرچه مجتهد فيه در تكبيرات عيدين كبي و وترده
بعد الركوع قنوتده متابعت كبي اولور بل يقف ساكتا في الاظهر بلكه سكوت ايلدوكي
حالده طورر يعني قرائت ايلمز اظهر اولان دخي بودر بل يقف كلمه سي لايتبع كلمه سنه متصلدر
تقديركلام لايتبع بل يقف ديمكدر والسنة قبل الفجر وبعد الظهر وبعد المغرب والعشاء
ركعتان سنت مؤكده فجردن اول وظهر ومغرب وعشادن صكره ايكي ركعتدر و
قبل الظهر والجمعة وبعدها اربع ظهردن وجمعه دن اول وجمعه دن صكره سنت مؤكده
درت ركعتدر سنت فجرك اقوى اولديغي متفق عليها در بوندن صكره اقوى اولانده
اختلاف اولنوب حلواني ديركه سنت مغرب اقوى در زيرا حضرت عليه السلام سفر وحضرده
ترك بيورمشدر بعضي ظهردن صكره اولان ايكي ركعت قوي اولديغي دخي متفق عليها در اما
ظهردن اول اولانده اختلاف اولنمشدر بعده عشادن صكره اولان ايكي ركعتدر واندن
صكره قبل الظهر اولان درت ركعتدر اندن صكره قبل العصر اولان سنت غير مؤكده در بعده

يعني سجده [illegible] امام سجده ايلسه و سجده [illegible] قوم دخي سجده [illegible]

احوال سنت

قبل العشاء اولان سنت غیر مؤکده در و دیلدیکه فجردن صکره قبل الظهر اولان سنت
مؤکده غیرلیردن مؤکده در زیرا قبل الظهر اولان سنت ایچون وعید وارد اولمشدر که
قال النبی علیه السلام من ترک اربعا قبل الظهر لم ینله شفاعتی و بخاریدن غیری بر جماعت
ام حبیبه بنت ابی سفیان حدیث شریفنی روایت ایلمشلردر که انها سمعت رسول الله
علیه الصلوة والسلام یقول ما من عبد مسلم یصلی فی کل یوم اثنتی عشرة رکعة تطوعا من
غیر الفریضة الا بنی الله له بیتا فی الجنة اما جمعه دن صکره اولان درت حقنده خ حدیث
شریف وارد اولمشدر قال النبی صلی الله علیه وسلم من کان منکم مصلیا بعد الجمعة
فلیصل اربعا وعند ابی یوسف بعد الجمعة ست ابو یوسف قتنده جمعه دن صکره
التی رکعتدر هر صلوتدن صکره که سنت واردر اول صلوتدن صکره اوتورمق مکروهدر
بلکه اوتورمیوب سنته مشغول اوله که سنت ایله مکتوبه بیننی فصل لازم کلمیه اما حضرت
عائشه رضی الله عنهادن روایتدر که اللهم انت السلام ومنک السلام والیک یعود السلام تبارکت
یا ذا الجلال والاکرام اوقوردی و سنته قالقاردی و سنتی فرض مکاننده ادا ایلمزدی
بر مقدار صاغه وصوله ویاخود خلفنه چکلوردی و سنت ایله فرض مابیننده تکلم
سنتی اسقاط ایدوب وائمه سنده اختلاف اولندی بعضیلر مطلقا ساقط اولور
دیدیلر وبعضیلر ساقط اولماز لکن ثوابی ناقص اولور دیدیلر و ندب الاربع قبل العصر
او رکعتین قبل العصر درت رکعت ویاخود ایکی رکعت مندوب اولدی امام محمد اختلاف
آثار ایچون ایکیسنک بیننده مخیر ایلمشدر قال النبی علیه السلام رحم الله امرأ صلی قبل العصر
اربعا وروی انه علیه السلام کان یصلی قبل العصر رکعتین اما درت رکعت افضلدر و السته
بعد المغرب صلوة مغربدن صکره التی رکعت خ مندوب اولدی ابو هریره رضی الله
عنه دن روایت اولنور که قال النبی علیه السلام من صلی بعد المغرب ست رکعات
لم یتکلم بینهن بسوء عدلن له بعبادة ثنتی عشرة سنة وقال النبی علیه السلام من صلی
ست رکعات بعد المغرب کتب من الاوابین بونک ایچون صلوة اوابین تسمیه
اولنمشدر و حضرت عائشه رضی الله عنهادن روایت اولندیکه قال النبی علیه السلام
من صلی بعد المغرب عشرین رکعة بنی الله له بیتا فی الجنة ذکر اولنان التی رکعت مختار
اولان اوچ سلام ایله در صاحب هدایه خ بویلجه در که کرچه بعضیلر سلام واحد
اولمسنه ذاهب اولمشلردر لکن اصح اولان ایکی رکعتده بر سلام در والاربع قبل
العشاء وبعدها عشاده اول درت وصکره درت رکعت مندوب اولدی
زیرا صکره کی دردک ایکیسی سنت مؤکده در وایکیسی نافله در اما اولکی دردی
وصکره کی دردک ایکیسی ترک اولنسه تارکی مسیئ اولماز اما سنت مؤکده اولان
ایکی رکعتی ترک ایلسه کنهکار اولور وکره الزیادة علی اربع بتسلیمة فی نفل النهار کوندز
اولان نافله در بر سلام ایله درت رکعتدن زیاده ایلمک مکروه اولدی زیرا حضرت

حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بوندن اشلمامشدر ولا فی نفل اللیل الی ثمان
کیجه نفلنده سکز رکعتدن وارنجه بر سلام ایله مکروه اولمدی خلافا لهما مابین خلاف ایدوب
کیجه سکز رکعت نافله بر سلام ایله ایله جائز دکلدر دیرلر ولا تزاد علی الثمان سکز
رکعتدن زیاده اولنماز زیرا زیاده یه اثر وارد اولمامشدر والافضل فیهما کیجه و کوندزده
افضل اولان رباع درت رکعتدر امام ابو حنیفه قتنده وقالا فی اللیل المثنی افضل امامین
دیدیلر که کیجه مثنی افضلدر وفتوی خ امامین قولی اوزره در وطول القیام افضل من
کثرة الرکعات وطول قیام افضلدر رکعاتک کثرتندن قوله علیه السلام افضل الصلوة
طول القنوت ای القیام زیرا طول قیامده چوق تسبیح بولنور ایله اوله کثرة قراءت
کثرة تسبیحدن افضلدر متن مصنفده غیر مذکور نیجه سنن اولمغین محلنه مناسب
ذکر اولنمشدر فروع مسجده وصولده اوتورمزدن مقدم ایکی رکعت تحیت مسجد خ
سنتدر لقوله النبی علیه السلام اذا دخل احدکم المسجد فلا یجلس حتی یرکع الرکعتین
ومتوضی اولان کمسنه یه مستحب اولور که عقیب الوضوء ایکی رکعت نماز ادا ایلیه قوله علیه السلام
ما من احد یتوضأ ویصلی رکعتین یقبل بقلبه ووجهه علیهما الا وجبت له الجنة وصلوة
ضحی خ مستحبدر و درت رکعتدر وزیاده خ اولور ضحی نک اعتباری ربع نهاردر و
والقراءة فرض فی رکعتی الفرض فرضک ایکی رکعتنده اوقیه صلوتی فاسد اولور ایکی
قرائت فرضدن اگر کلیسنده اوقومه ویاخود بر رکعتنده صح
اولکی رکعتنده اوقومق واجبدر حتی اولکیلرده اوقومیوب آخرلرنده اوقیه صلوتی جائز اولور
لکن سجده سهو لازم اولور اگر عمدا ایدرسه آثم اولور امام شافعی جملهسنده اوقومق
کرکدر دیو لا صلوة الا بقراءة حدیث شریفیله استدلال ایدر زیرا هر رکعت صلوتدر
حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم هر رکعتده قرائت ایدردی حضرت علیه
السلامک قرائتی آیه مجملی بیان واقع اولمشدر درحسن قاتنده بر رکعتده قرائت
کفایت ایدر زیرا امر تکراری مقتضی دکلدر وکل النفل والوتر وکلی نفلده و وترده
خ قرائت فرضدر اما نفلده فرض اولدوغنه عقلی نفلک هر شفعی باشقه بر صلوتدر
اوچنجی یه قیام ابتدای تحریمه منزلهسنده در بو اجلدن تحریمه اولی ایله جائز اولان اگر
ایکی رکعتدر اصحابمزده مشهور اولان بودر اما وترک اوچ رکعتنده خ قرائت اولنمق احتیاط
ایچوندر زیرا وترک فرضیتی شبههلی دلیل ایله ثابت اولمغین سنت کبی اولدی ظاهرا
باشقه اذان واقامت اولنماز وجاحدی اکفار اولنماز اول اجلدن جملهسنده قرائت
ایجاب ایلدی ویلزم نفل شرع فیه قصدا یعنی قضا لازم اولور بر نفلده که انکا قصدا
شروع اولنه حتی بر کمسنه نافله یه شروع ایلسه وبعد الشروع افساد ایلسه قضا لازم
اولور شافعی درکه آنک اوزرینه قضا لازم کلمز زیرا نافله متبرع فیه در متبرع اوزرینه
ایسه برشئ لازم کلمز بزم ایچون دلیل بودر که مؤدی اولان شئ محض قربتدر آمدی
قربت اولان شیئک بالضرورة اتمامی لازم اولور ابطال عمل اولمسون ایچون زیرا ابطال

عمل جامدر قصداً اقیدر ظن ایله اولان شروعدن اولان احترازدر ولو عند الطلوع
والغروب نافله‌یه شروع طلوع شمس وغروب شمس زماننده نح افساد ایدرسه
قضاسی لازم اولور امام زفر خلاف ایدوب یوم عیدده صومه قیاساً افساددن بر
شئ لازم کلدوکنه ذاهب اولمشدر بزم ایچون دلیل بودرکه یوم عیدده صومه مباشر
اولانا معصیته مباشر اولمشدر زیرا یوم عیدک جمیع اجزاسنده صوم حرام اولمغین
صومه شروع اولنان جزء منهی عنه اولدوغندن صوم یوم عید قطع صوم ایله امر
اولنمشدر بو جهتدندرکه نیت ایله قضاسی نح لازم اولماز اما اوقات مذکوره‌ده صلوته
شارع اولان معصیته مباشر دکلدر لان شرع ظناً انه علیه قضاسی لازم اولماز اکر
مصلی شروع شروع ایله ظن ایدیجی اولدوغی حالده اولصلوة انک اوزرینه در
دیو یعنی برکمسنه ظهری قلمدم ظن ایله وظهره شروع ایله بعده قلدوغی خاطرینه
کلسه ادا ایلدوکی نفل اولور ونقض ایله قضا لازم کلمز ولو نوی اربعاً وافسد
بعد القعود الاول او قبله قضی رکعتین اکر مصلی درت رکعت نافله‌یه نیت ایله
قعود اولدن صکره ویاخود قعود اولدن مقدم افساد ایلسه ایکی رکعت قضا ایدر
زیرا نفلدن هر شفع علی حدة صلوتدر اما ایکنجیده بلا قعود اوچنجی‌یه شروعدن صکره
افساد ایلسه دردی قضا لازم اولور وقال ابو یوسف قضی اربعاً لو افسد قبله ابو
یوسف نذره تشبیه ایدوب درت رکعت قضا ایدر اکر قعوددن اول افساد
ایدرسه دیدی زیرا درت نیت سبب وجوب اولان شروعه مقارن اولدی بو تقدیرجه
دردینک قضاسی لازم اولوردر وکذا الخلاف لو ترک الاربع من القراءة بونده اولان
خلاف یعنی بعینه اوکلی خلاف کبیدر اکر درت رکعتی قراءتدن تجرید ایدرسه یعنی
درت رکعتده نح اوقومسه ابو حنیفه ومحمد قتنده ایکی رکعت قضا ایدر وابو یوسف
قتنده دردی قضا ایدر ابو حنیفه ومحمد دلیلی بودرکه شفع اوکده ترک قراءت
تحریمه باطل اولدی شفع ثانی‌یه شروع صحیح اولمدی انجق شفع اولی قضا ایدر ابو یوسفک
دلیلی شفع اولده ترک قراءت تحریمه‌نک بطلاننی ایجاب ایلمز بو تقدیرجه شفع
ثانی‌یه شروع صحیح اولور اندن صکره ترک قراءت ایله کلیسی فاسد اولوب
درت رکعتک قضاسی لازم کلور او قرا فی احدی الاخریین فحسب ویاخود
ایکی آخرکی رکعتدک انجق برنده قراءت ایلسه ابو حنیفه ومحمد قتنده ایکی رکعتی
قضا ایدر وابو یوسف قتنده دردی قضا ایدر علتلری مقدم ذکر اولندوغی اوزره در
اما ابو یوسفک بر دلیلی نح بودرکه ترک قراءت تحریمه‌یی ابطال ایلمز کورمزمیسنکه
صلوتک وجودی قراءتسز بولنور مثلا امی ودلسز مقتدینک قراءتسز صلوتلری
جائزدر بو اجلدن برکمسنه افعاله عاجز اولسه اما قراءته قادر اولسه اول کمسنه‌یه
لازم اولماز اما قراءته عاجز اولوب افعاله قادر اولسه انکا صلوة لازم اولور لکن

لکن ترک قراءت انجق ادایی افساد ایدر شمنی وزیلعی نح بویلجه ذکر ایلمشلردر ولو قرأ
فی الاولیین والاخریین فقط او ترکها فی احدی الاولیین او احدی الاخریین فقط قضی
رکعتین اتفاقاً اکر ایکی اوکده ویاخود ایکی اخرده اوقوسه ویاخود ایکی اولک برنده
قراءتی ترک ایلسه ویاخود ایکی اخرک برنده ترک ایلسه اتفاقاً ایکی رکعتی
قضا ایدر مثلا برکمسنه درت رکعت نافله‌یه شروع ایلدی ایکی اوکلی رکعتده قراءت
ایلدی وایکی آخرکی رکعتده قراءت ایلمدی اخرکی رکعتلری قضا ایدر بالاجماع
زیرا تحریمه باطل اولمیوب ثانیه شروع صحیح اولدی وشروع ایله قضاسی لازم اولدی
اما آخرینده قراءت ایلسه واوکلی ایکی رکعتده قراءت ایلمسه ایکی اوکلی رکعتی
قضا ایدر بالاجماع زیرا ابو حنیفه ومحمد قاتنده ایکی اوکلیده ترک قراءت تحریمه‌یی
ابطال ایلدوکی ایچون ثانی‌یه شروع صحیح دکلدر پس امدی انجق ایکی اوکلی
رکعتک قضاسی لازم اولور وابو یوسف درکه شفع ثانی‌یه شروع صحیح اولور
لکن ثانی قراءت ایله ادا ایلدی اوکلی ایکی رکعتک قراءتی ترک اولنمغله قضاسی
لازم اولور اولکینک بر رکعتنده قراءت اولنسه واخرینک ایکی رکعتنده معاً
ترک اولنسه یعنی قراءت اولنسه اوکلی شفع قضا اولور بالاجماع اکر اولیینده
قراءت اولنوب اخرینک بر رکعتنده قراءتی ترک اولنسه اخرین قضا اولنور
بالاجماع ولو قرأ فی احدی الاولیین لا غیر او احدی الاولیین واحدی الاخریین قضی اربعاً
اکر انجق اوکلی رکعتک برنده قراءت ایلسه ویاخود اوکلی رکعتلرک برنده وآخرکی
رکعتلرک برنده قراءت ایلسه دردینی نح قضا ایدر زیرا ابو حنیفه وابو یوسف قتنده
تحریمه باقیدر ابو حنیفه قتنده شفعک بر رکعتنده قراءت ترک اولنمغله تحریمه باطل
اولماز ابو یوسف قتنده ترک قراءت ایله تحریمه اصلا باطل اولماز بلکه ایکی شفعک
بطلانی ترک قراءت ایله اولور بو ایکی صورتده نح دردی قضا اولنور وقال محمد
یقضی رکعتین امام محمد دیدیکه مصلی ایکی رکعت قضا ایدر زیرا ترک قراءت
ایله تحریمه مرتفع اولدی انجق ایکی اوکلی رکعتلری قضا ایدر ولو ترک القعدة الاولی
فیه لا تبطل برکمسنه نافله‌ده قعده اولی‌یی ترک ایله صلوة نافله باطل اولماز
یعنی برکمسنه نافله‌دن درت رکعت نماز قیلوب ایکی شفع بیننده قعود ایلمسه
لایق اولان بودرکه شفع اول فاسد اولوب قضاسی لازم اوله زیرا نافله‌دن کل شفع
اول فاسد اولوب قضاسی لازم اوله زیرا نافله‌دن کل شفع باشقه صلوتدر لکن
فرضه قیاساً فاسد اولماز زیرا قعده‌نک فرض اولمسی کندو ایله تحلل وخروج بولنسون
ایچوندر متنفل اولان کمسنه ایسه وقتا که قعده اولی‌یی ترک ایدوب اوچنجی‌یه قائم
اولدیسه صلوة ظهر کبی جمله‌سی بر صلوتدر قعده اولی فرض اولمدی خلافاً لمحمد امام
محمد خلاف ایدوب صلوة نافله باطل اولوردر زیرا کل شفع نافله‌دن مسافرک

صلوة ظهری کبیدر که هر شفعده قراءت واجب اولور شفع ثانینک فسادی
اوله سرایت ایلمز صاحب تسهیل بر کمسنه بیک رکعت نافله نک انجق آخرنده
قعود ایله امامین قتنده اول نافله صحیح اولور اما امام محمد قتنده درت رکعت
دخی اولورسه هر شفعده قعود ایلمه صحیح اولمازیجو تصریح ایلمشدر ولو نذر صلوة
فی مکان فادّیها فیما ادنی شرفا منه جاز اگر بر کمسنه بر شریف مکانده بر صلوة نذر
ایله واول صلوتی شرف جهتندن اول مکاندن ادنی مکانده ادا ایله جائزدر
مثلا مسجد حرامده قلمغی نذر ایله بعده خارجده بر یرده اول نذری ادا ایلمک جائز
در وصوم وصدقه دخی بونک کبیدر اما زفر قتنده جائز دکلدر واوفوا بعهد الله اذا
عاهدتم نص شریفنی استدلال ایدوب هر نه مقوله شیء ایله قید ایلمش ایسه اول
قید ایله اداسی لازمدر دیوب باشقه مسلکه سالک اولمشدر بزم ایچون دلیل عبد
عبادتنی بر مکانه تخصیص ایلمک لغودر تخصیص اول زمان اعتبار اولنور که شارع
جانبندن اوله بو تقدیرجه نذر مطلق اولور ناذر اولان کمسنه دیلدوکی مکانده ادا
ایدر ولو نذرت صلوة او صوما فی غدٍ فحاضت فیه لزمها القضا اگر بر خاتون
یارین صلوة ویاخود صومه نذر ایله ونذر ایلدوکی کون حایض اولسه اول
صلوتک یاخود صومک قضاسی لازم اولور مصنف غدٍ ایله قید ایلدی زیرا اگر خاتون
یوم حیضنده بو قدر نماز قلمق وصوم ایلمک اوزریمه نذر اولسون دیسه اتفاق اوزرینه
بر شیء لازم کلمز امام زفر قتنده غدٍ قیدی ایله اولانده دخی قضا لازم کلمز زیرا عبادتی
بر یومه مضاف قلدیکه نذر اولان فعل اول کونده اشلنمکه صالح دکلدر بو تقدیرجه جائز
اولماز یوم حیضنه حواله کبیدر بزم ایچون دلیل بودر که تحقیقا غد کندو ذاتنده ادایه
قابلدر لکن اول ادای مانع سماوی صرف ایلمکین قضاسی لازم اولور ویوم حیضنده
نذر بونک خلافیدر زیرا نذر منافی منذور اولان شیئه مقارن اولمغله اداسیه صالح
اولمدوغی ایچون قضاسی دخی واجب اولمدی ولا یصلی بعد صلوة مثلها بر صلوتدن صکره
اول صلوة مثللو قلنمز بو لفظ حضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلمدن علی وعبد الله
بن مسعود رضی الله عنهما روایت ایتمشدر که معناسی لا یصلی النفل مثل الفرض بل
یقرأ فی جمیع رکعات النفل ویقرأ فی الرکعتین الاولیین من الفرض الفاتحة وسورة
فی الاخریین الفاتحة وحدها برمعنی دخی بو اولا که بعض صحابه فرض ادا ایلدکدن صکره
اجر زیاده اولمق ایچون نافله دخی فرض مثللو قیلارلردی اول مقوله قلنمسون دیدی
نهی اولنمشدر بر دخی مسجدده جماعت ایله ادا اولندقدن صکره تکرارینه اولکی کبی جماعت
اولماز دیمکدر بو قول حسنک تاویلیدر بزم مشایخمز بونکه ذاهب اولمشلردر
مصلی فرایضدن ادا ایلدوکی نمازنی شیطان وسوسه سیله تکرار ادا ایلمسون
زیرا حضرت علیه السلام صلوة فجری لیلة تعریسده قوشلق وقتنده قلدی ارته سی

ارته سی اصحاب دیدیلر که دونکی نمازی اعاده ایدرمیسز حضرت علیه السلام ان الله
تعالی ینهیکم عن الربا فیقبله عنکم دیو بیان بیورمشدر وصح النفل قاعدا مع القدرة
علی القیام قاعدا نفل صحیح اولور قیامه قدرتی وار ایکن ابتدا کراهتسز یعنی اصح روایت
بودر که عذرسز صلوة نافله قاعدا قلمق صحیح اولور ومکروه دخی اولماز زیرا وارد اولان
حدیث شریفک دلالتی عذرسز اولمقدر قوله علیه السلام صلوة القاعد علی النصف
من صلوة القائم صلوة معذورک نصفی اوزرینه دکلدر بلکه صلوة قائم
کبیدر ولو قعد بعد ما افتتح قائما جاز ویکره ولو بلا عذر اگر مصلی قائما افتتاح ایلدکدن
صکره اوتورمغله تمام ایلسه جائز اولور اما مکروه اولور اگر عذرسز اوتورسه زیرا نفلده قاعدا
ابتدا جائزدر بقاسی خود دخی اولیدر وقالا لا یجوز الا بعذر امامین قتنده قائما
افتتاح ایلدکدن صکره قعود جائز دکلدر الا عذر ایله جائزدر امامینک دلیلی قائما
شروع قیامی ملتزمدر زیرا مصلی قیامی التزام ایلمشدر اما شروع ذاتنده ملزوم
دکلدر انجق ما مضی آنی بطلاندن صیانت ایچوندر بو صیانت ایسه قیامه محتاج
دکلدر لکن امام ابو حنیفه کرههدر دیمکله مصنف دخی ویکره دیو ذکر ایلمشدر و
ویتنفل راکبا خارج المصر مومیا الی ای جهة توجهت دابته مصلی خارج مصرده راکب
ومومی اولدوغی حالده صلوة نافله قلور دابه سی هر قنغی طرفه توجه ایدرسه بونکا دلیل
حدیث ابن عمر رضی الله عنهما در قال رایت رسول الله علیه الصلوة والسلام یصلی
علی حمارٍ وهو متوجه الی خیبر یومی ایماءً دیدیکی ابتداء صلوتده قبله یه توجه شرطمیدر
دکلمیدر نهایه ده ومحیطده مسطوردر که علمادن بر طائفه تطوع دابه اوزرنده تجویز
ایلمامشلردر الا که دابه لرین افتتاح حالنده قبله یه توجه ایتدیر دکلرنده تجویز ایدرلردی
بعده منحرف اولدوغی لا بأس دیمشلردر اما افتتاح صلوتی قبله دن غیریه بلا
ضرورة جائز کورمشلردر زیرا ابتدا حالنده ضرورت یوقدر ضرورت حالته
بقاده در لکن بزم اصحابمزدن افتتاح قبله یه توجه ایتدرمکی اخذ ایلمامشلر زیرا نصده
تفصیل یوقدر اگر بر معارض دابه اوزرنده تطوع قلنمقده منفعت یوقدر دیرسه
جواب ویریلور که بو فعلده حفظ لسان وخواطر فاسده ووسوسه دن نفسی
حفظ واردر لسان ونفسی حفظ منفعتی خود منفعت کامله در ومسافر عذرسز
مکتوبه دابه اوزرنده قلمز زیرا مکتوبه اوقات مخصوصه ده در ادا ایچون نزوله چندان
مشقت اولماز اما تطوع بونک خلافنجه در دابه اوزرنده صلوتی قلوب نزول
ایلمکه عذر دخی سزدن ویرتجی حیوانلردن خوف کبی ومکان بالچقلی یر اولوب اینمک
ممکن اولمامق کبی ودابه چاموش اولمق کبی ویاخود مسافر بر اختیار کمسنه اولوب
نزول ایدرسه بنمکه قادر اولمامق کبی بو احوال موجود اولدقده دابه اوزرینه مکتوبه
جائز اولور وینی بنزوله مصلی دابه اوزرنده قلدوغی تطوع بنا ایدر دابه دن نزول

قائما صلوة نذر ایدن [illegible]
صلوة قیام ایله نذر حدّ ذاتنده ملزومدر
صح

تنفل على الدابة

ایلدکده زیرا اکثك ایماسی قوتنده رکوع وسجود کبیدر خلافا لابی یوسف ابو یوسف
خلاف ایدوب بنا جائز دکلدر زیرا بنا اولناجق رکوع وسجود ایله در بو تقدیرجه قولی
ضعیف اوزرینه بنا ایلمکدر مریض موحی نك عذری زائل اولوب بناسی صحیح اولدیغی کبی
بونك دخی بناسی صحیح دکلدر وبرکوبه لایتبی ورکوبی ایله بنا ایلمز برکمسنه ارضدن ایکن
بر رکعت قلسه بعده راکب اولسه بناسی صحیح اولماز استیناف ایدر زیرا بری ایکن
افتتاحی رکوع وسجودك وجوبی ایچون منعقد اولمشدر بغیر عذر حالنزمه ترك ایلمکه
قادر اولیمز اما راکبك تحریمه سی بونك خلافنجه در **فصل** التراویح سنة مؤکدة
للرجال والنساء تراویح رجال ونسا ایچون سنت مؤکده در وبعض روافض
سنت عمر رضی الله عنه دیمشلر در اما بزم ائمه مز قاتنده سنت رسولدر
لقوله علیه السلام ان الله تعالی فرض علیکم صیامه وسن لکم قیامه حدیث شریفی
دلالت ایدر وحضرت رسول علیه السلام بعض لیالیده اقامت ایدوب ورمضانك
کیجه لرندن بر کیجه چقوب یکرمی رکعت تراویح قیلیویروب ایکنجی کیجه اولدقده ناس مجتمع
اولوب وینه چقوب اولکی کبی یکرمی رکعت قیلیویروب اوچنجی کیجه اولدقده چقمیوب
عرفت اجتماعکم لکن خشیت ان یکتب علیکم بیورمشلر اول وقتدن حضرت عمر
رضی الله عنه خلافتی زماننه دکین ناس تراویحی منفردا ادا ایدرلردی حضرت عمر رضی الله
عنه زماننده ابی بن کعب که شیخ شیوخ القرادر انکا جماعتله قلماغه امر ایلمشدر وصحابه دن
عثمان وعلی وابن مسعود وابن عباس وطلحه وزبیر ومعاذ رضوان الله تعالی علیهم
اجمعین ومهاجرین وانصاردن دخی چوق کمسنه لر معا حاضر اولوب بر فرد رد ایلمامشلر
بلکه موافقت ومساعدت ایلمشلردر حتی علی کرم وجهه عمر رضی الله عنه یه نور الله
مضجع عمر کما نور مساجدنا وان لم یواظبها النبی علیه السلام خشیت ان یکتب
علینا دیو ثنا ایلمشلردر وابو حنیفه دیمشدر که تراویح سنة مؤکده درکه حضرت عمر
رضی الله عنه کندو نفسندن مواظبت ایلمامشدر اما کندو قاتنده بر اصل وار درکه
اول اصل قوله علیه السلام ان لعمر فیکم سنة مهدیة فاتبعوه ولا تخالفوه قول شریفیدر
بو سنتدن حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم تراویح مراد ایلدیکی ظاهردر دخی بو منوال
اوزره ذکر اولنمشدر علیکم بسنتی وسنة الخلفاء الراشدین من بعدی حدیث
شریفی دخی سنت مؤکده اولماسی لازم کلمز ترك مواظبت عذریله خشیت ان
یکتب علینا دربیان اولنمشدر تراویح ترویحه نك جمعیدر واصلی مصدردر ترویحه
تسمیه اولندی دخی هر درت رکعت مابیننده استراحت اولندوغی ایچوندر واتباع
ایله عدم مخالفتنه توصیه دخی بربرینی مؤکددر فی کل لیلة رمضان بعد العشاء تراویح
سنت مؤکده در رمضانك هر کیجه سنده عشادن صکره حتی اکر برکمسنه
قبل العشاء صلوة تراویحی ادا ایلسه جائز دکلدر مشایخ بلخدن برجماعت کیجه نك

اولمسنه دلالت ایدر مواظبت رسول الله علیه السلام اولماغی ایله سنت مؤکده صح

نك کلیسی تراویح ایچون وقتدر قبل العشاء وبعد العشاء جائزدر زیرا قیام لیل تسمیه
اولنمغله وقتی کیجه در دیمشلر قبل الوتر وبعده وتردن اول ووتردن صکره قلمق
سنت مؤکده در اما مشایخ بخارا دیمشدر که برکمسنه عشادن اول ویاخود
وتردن صکره تراویحی ادا ایلسه وقتنده ادا ایلمامش اولور زیرا تراویحك وقتی فعل
صحابه ایله بلنمشدر آنلر ایسه بعد العشاء وقبل الوتر قلمشلردر وبجماعة دخی جماعتله
اداسی سنت مؤکده در ابو یوسفدن روایت واردرکه برکمسنه امام ایله مسجده
قلدیغی اوزره اوینده قلمغه قادر اولسه اوینده قلمق افضلدر اما صحیح اولان جماعتله
قلمق افضلدر قاضیخان جماعتله قلمه سی مستحبدر دیمش مالك وشافعی انفراد افضلدر
سائر سنتلر کبی زیرا اخلاصه اقرب وریادن ابعددر دیمشلر بعض علما
دیمشلردرکه اکر برکمسنه تراویحی اوینده یالکز ادا ایدوب جماعتی ترك ایلسه مسیئ
اولوب تارك سنت اولمش اولور عشرون رکعة یکرمی رکعتدر وتردن غیری مالکك
قتنده اوتوز التی رکعتدر بعشر تسلیمات اون سلام ایله یعنی ایکی رکعتده بر سلام
اولنجق یکرمی رکعتده اون سلام اولور وجلسة بعد کل اربع بقدرها هر درت رکعتدن
صکره درت رکعت مقداری جلسه ایله یکرمی رکعتدر بو مقدار اوتورمق مستحبدر
زمان اصحابدن بوکونه دکین متوارث اولان بودر درت رکعت مابیننده اوتورمق انتظاردر
محلی مخیردر دیلرسه اوقور دیلرسه تهلیل ایدر دیلرسه تسبیح اوقور دیلرسه سکوت
ایدر هر قنغیسن اشلسه حسندر قوله علیه السلام المنتظر للصلوة کمن فی الصلوة
واهل مکه ترویحتین مابیننده طواف ایدرلر اهل مدینه نماز قیلدلر دیمشلر اما بعضیلر
طواف وصلوة متحقق دکلدر دیمشدر والسنة فیها الختم مرة تراویحده سنت
بر کره ختم ایلمکدر مقدار قرائتده مشایخ اختلاف ایلمشلر بعضیلر سفعده صلوة
مغربده قرائت اولنان مقدار کرکدر زیرا تطوع فرضدن آشغه درآندن تطوعده
ملتوبانك اخف اولانی اخذ اولنمق اولی دردیمشلر وبعضیلر عشاده قرائت اولنان
کرکدر زیرا تراویح عشایه تابعدر دیمشلر وبعضیلرك قولی که حسنك ابو حنیفه دن
روایتیدر هر رکعتده اون آیت مقداری اوقومقدر صحیح اولان دخی بودر زیرا هر رکعتده
اون آیت اولنجق ناسه تخفیف وبونك ایله السنة فیها الختم مرة مضمونی دخی
حاصل اولور زیرا اوتوز کیجه ده بیك میشر رکعتدن التیوز رکعت اولور وآیات قرآن
التی بیك ویر مقدار آیتدر هر رکعتده اون آیت قرائت اولنجق ختم حاصل
اولمش اولور نهایه ده دخی مسطور اولان بودر بو بابده برسؤال وارد اولوب
مفسرین ذکر ایلدیکی اوزره آیات قرآن التی بیك التیوز التمش التی آیتدر بو فارق
مذکور اولان حساب اوزره التی بیك آیتی قرائت اولنجق باقیسی حاصل اولماش
اولور اللهم مراد التقریب یرشد الیه مقوله سی اوله صاحب نهایه دیمشدر که فضیلت

ایکی کره ختم ایلمکدر اهل اجتهاد اون کونده بر ختم ایدرلر ایمش و ابو حنیفه دن روایتدر که
شهر رمضانده التمش بر ختم شریف ایدر ایمش اوتوز ختمی کوندزین و اوتوز ختمی کیجه‌ین
و بر ختمی تراویحده اولمش اولور فلا یترک لکسل القوم ختم ترک اولنماز قومنک
کسللکی ایچون لکن فی زماننا افضل اولدر که قومی جماعتدن نفرت ایتدرمیه‌لر و نیتنده
تراویح و یاخود سنة اللیل و یاخود قیام اللیل ایچون نیت اولنسه جائزدر و تکره قاعدًا
مع القدرة علی القیام قیامه قدرت وار ایکن تراویحی قاعد اولمق مکروه اولور قاضیخانده
فتواسندن فقها اتفاق ایلدیلر که عذرسز قاعدًا قلمق مستحب اولمیه دیمشدر و جوازنده
اختلاف اولنمشدر بعضیلر عذرسز جائز دیو ابو حنیفه دن حسنک روایتی ایله استدلال
ایدوب اول روایت اولدر بودر که بر کمسنه عذرسز صباح نمازینک سنتنی قاعدًا
قلسه جائز دکلدر و تراویح دخی بویلجه در سنت مؤکده اولمغله و بعضیلر عذرسز
قاعدًا تراویح قلمق جائزدر دیمشلر و سنت فجر ایله تراویح بیننی فرق ایلمشلردر
و اصح اولان دخی بودر نهایت قاعدًا ادا ایدنک ثوابی قائمًا ادا ایدندن ناقص بلکه
نصف اوزره در و وجه فرق بودر که سنت فجر خلافنه سنت مؤکده‌در تراویح
تأکیدده اندن آشغه در برابر عذر ایلمک جائز دکلدر امام عذر ایله و اکر عذرسز تراویحی
قاعدًا قلسه و قوم قائمًا اقتدا ایلسه‌لر بو مسئله‌ده مشایخ اختلاف ایلدیلر بعضیلر
امام محمد مذهبنه ذاهب اولوب قائمک قاعده تراویحده اقتداسی صحیح اولور دیدیلر
قول صحیح دخی بودر و یوتر بجماعة فی رمضان فقط اعنی رمضانده جماعت ایله وتر
قلنور فقط قید سائر نوافلی اخراج ایچوندر سؤال اولنورسه وتر رمضانده
جماعتله‌می افضلدر یوخسه منفردًا قلمقمی افضلدر جواب وریلور که جماعتله قلمق
افضلدر زیرا حضرت عمر رضی الله عنه جماعتله وترده امامت ایلمشدر و الافضل
فی السنن المنزل سنتلرده افضل اولان منزلده قلمقدر زیرا ریادن بعیددر قوله
علیه السلام افضل صلوة الرجل فی بیته الا المکتوبة الا التراویح دکل یعنی
تراویح منزلده قلمق افضل دکلدر بلکه بونده جماعت افضلدر اکر بر جماعت عشا
فرضنده جماعتی ترک ایلسه‌لر اول جماعت تراویحی جماعتله قلمسونلر اما جماعت
منفردًا عشا و تراویحی ایلسه‌لر بعده امام ایله وتر ادا ایلمک جائزدر زیرا جماعت
ایله وتر رمضانه مخصوصدر و بعضیلر دیدیلر که امام ایله وتر قلمسونلر زیرا وتر
تراویحه تابعدر معلوم اولا که جماعتله تطوع رمضاندن غیریده قلنمز شمس الائمه‌دن
مرویدر که جماعتله تطوع علی سبیل التداعی اولورسه مکروه اولور فصل یصلی
امام الجمعة بالناس عند کسوف الشمس رکعتین کنش طوتلدوغی وقت امام جمعه
ناسه ایکی رکعت نماز قیلوبر کسوف لغتده شمسک ضیاسی کیدوب سیاه
اولمسیدر مشهور اولان کسوف شمس ایچون خسوف قمر ایچوندر ابو مسعود انصاری

قائمک قاعده اقتداسی
صحیح اولماز دیدیلر
و بعضیلر امامین
مذهبنه ذاهب اولوب
قائمک قاعده
صح

انصاریدن روایتدر که حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و سلمک اوغلی ابراهیم
وفات ایلدوکی حینده شمس طوتلمش ایدی ناس دیدیلر که شمسک کسوفی موت
ابراهیم ایچوندر حضرت علیه السلام استماع بیوردقده دیدیکه ان الشمس والقمر
آیتان من آیات الله تعالی لا ینکسفان بموت احد ولا بحیوته فاذا رأیتم شیئا
من هذه الافزاع فافزعوا الی الصلوة صحابه‌دن بر جماعت روایت ایلمشلردر که
حضرت علیه السلام کسوف شمسده ایکی رکعت نماز قلمشلردر فی کل رکعة رکوع واحد
هر رکعتده بر رکوع ایله ایکی رکعت نماز قلیوبر امام شافعی هر رکعتده ایکی رکوع ایله
قلنه دیمشدر و شافعینک دلیلی حدیث عائشه رضی الله عنهادر که ان النبی عم
صلی صلوة الکسوف رکعتین باربع رکوعات واربع سجدات بزم ایچون حدیث
عبد الله بن عمر والنعمان بن بشیر وابی بکر وسمرة بن جندب درکه الفاظ مختلفه
روایت ایلمشلردر و حضرت علیه السلام کسوف شمسده ایکی رکعت نماز قلدی
شمس منجلی اولنجه صلوتی تطویل ایلدی آمدی قچن روایتلر تعارض ایلسه روایت رجال
ترجیح اولنور ایکی رکوع ایله روایت اولنانک تأویلی و توفیقی بو اولکه حضرت
علیه السلام رکوعی اوزادوب چوق طورمغله صف اولده اولنلر حضرت رسول
علیه السلام رکوعدن قالقمش ظن ایدوب باشلرین قالدیروب و اولکیلر
حضرت صلی الله علیه و سلمی رکوعده کوروب تکرار رکوع ایدوب صف ثانی
دخی کذلک رکوع اتمکله صکره کی صفده اولنلر حضرت صلی الله علیه و سلمی ایکی
کره رکوع اتمش ظن ایلیه‌لر بویله اشتباه فتی چوق واقع اولور خصوصا حضرت عائشه
رضی الله عنها صفت نساده که صف آخردر اکر دینلورسه که شافعینک دلیلی اولان
حدیث کسوف رجالدن ابن عباس دخی روایت ایلمشدر جواب وریلور که اول زمان
ابن عباس صبیان اولمغین نسا صفنک اوکنده ایدی و اندن دخی بعید اولمغله ایکی دفعه
رکوع اتمش ظن ایلیه‌لر و یطیل القراءة امام قراءتی تطویل ایلیه تطویل ایلمکده حضرت
علیه السلامه متابعت ایلمش اولور زیرا حضرت علیه السلام رکعت اولیده سوره
بقره ثانیده سوره آل عمران مقداری اوقومش و یخفیها امام قراءتی اخفا ایدر ابو حنیفه
قتنده و قالا یجهر امامین دیدیلر که امام قراءتی جهر ایدر ثم یدعو بعدها حتی ینجلی الشمس
نمازی ادا ایلدکدن صکره شمس منجلی اولنجه دعا ایلیه امام دیلرسه اوتوررکن و دیلر
قائمًا دیلرسه قبله‌یه قارشو طوره و دیلرسه جماعته قرشو طوروب دعا ایلیه و
قوم دخی آمین دیرلر و قوله علیه السلام اذا رأیتم من هذه الافزاع شیئا فافزعوا
الی الله تعالی بالدعاء و لا یخطب امام خطبه اوقومیه شافعی درکه بعد الصلوة ایکی خطبه اوقیه
بیرامده اوقودغی کبی دلیلی عائشه رضی الله عنهانک روایتیدر که حضرت علیه السلام
نمازی قلدقدن صکره خطبه اوقیوب الله حمد و ثنا ایلدی بزم ایچون جواب بو روات

حضرت عایشه رضی الله عنهانك غیریدن نقل اولنمامشدر اكر صحیح اولورسه تأویلی
بو اولاكه ناس كسوفی موت ابراهیم ایچون در دیرلر در اندك جوابدینی ردّ ایچون
خطبه اوقومش اوله یوخسه خطبهٔ شرعیه دكلدر ویاخود حضرت عایشه رضی الله
عنهانك خطبه قولی دعا دیمك اوله زیرا دعایه خطبه تسمیه اولنمشدر وان لم یحضروا صلّوا
فرادی اكر امام جمعه حاضر اولمدیسه تقدیم وتقدّمده منازعه فتنه سی اولمسون ایچون
جماعت منفردًا ادا اتسونلر زیرا تطوعده اصل اولان منفردًا ادا ایلمكدر ركعتین
او اربعًا كالخسوف ایكی ركعت ویاخود درت ركعت قیله‌لر صلوهٔ خسوف
كبی اما صلوهٔ خسوفده امام جمعه حاضر اولورسه ینه منفردًا ادا ایلیه‌لر زیرا
كیجه‌ده اجتماع متعسّردر امام شافعیدر كه قچن قمر منخسف اوله امام مسجدده ناسه
ایكی ركعت نماز قیلیویرر وهر ركعتده ایكی ركوع ایدر وقراتی جهر صلوهٔ كسوفده
ایلدوكی كبی والظلمة والریح والفزع ظلمت وریح وفزع زمانلرنده صلوهٔ كسوف
كبی نماز قلنور زلزلهٔ شدیده وصاعقه وانتشار كواكب وامطار دائمه و
عموم امراض ایچون دخی نماز قلنور فصل لاصلوة بجماعة فی الاستسقاء بل دعاء
واستغفار استسقاده جماعت ایله نماز یوقدر بلكه دعا واستغفاردر لقوله
تعالی استغفروا ربكم انه كان غفارا یرسل السماء علیكم مدرارا جناب رب الغزّت
استغفاری ارسال مطر ایچون سبب قلمشدر صلوه ذكر اولنمدی ورسول الله
علیه السلام استسقایه چقوب نماز قلوب مروی اولان دعادر وانسدن روایت
اولنور كه ناس قوراقلقدن حضرت رسول علیه السلام منبرده ایكن شكایت ایلدیلر
حضرت علیه السلام منبرده دعا ایدوب هفته متوالیًا یغمور یاغوب منقطع اولمدی
عمر رضی الله عنه دخی استسقایه چقوب دعادن غیری بر فعل اشلمامشدر روایت
اولنور كه حضرت عمر رضی الله عنه استسقا ایچون صحابه ایله مشوره ایدوب
صحابه‌دن كعب ایتدی یا امیر المؤمنین بنی اسرائیل پیغمبرلرینك عصبه‌سیله استسقا
ایدرلردی وحالا عباس رضی الله عنه حاضردر وعم رسول الله صلی الله علیه وسلمدركه
حضرت عمر رضی الله عنه عباسی منبر اوزرینه اجلاس ایدوب وكندوسی یانینده
طوروب اللهم نتوسل الیك بعم نبیك دیو دعا ایدوب منبردن نزول ایلمدین
عظیم یغمورلر یاغمشدر استسقاده حضرت صلی الله علیه وسلمدن مروی اولان
دعا بودر اللهم اسقنا غیثا مغیثا هنیئا مریئا غدقا مجللا سحا طبقا عاما اللهم
اسقنا الغیث ولا تجعلنا من القانطین اللهم ان بالبلاد والعباد والخلق من
اللاواء والضنك ما لا نشكوه الا الیك اللهم انبت لنا الزرع وادر لنا الضرع
واسقنا من بركات السماء وانبت لنا من بركات الارض اللهم انا نستغفرك
انك كنت غفارا فارسل السماء علینا مدرارا قچن یغمور یاغه اللهم صیبا نا

صیبا نافعا دیه مطرنا بفضل الله وبرحمته غیث مطر معناسنه در مغیثا مریئا محمودا
لعاقبه دیمكدر مریئا میمك فتحی ایله اوجوزلق دیمكدر ضم میم ویاء موحده وتاء مثناة
ایله دخی مروی‌در مریعا ومربعا كبی غدقا فتح غین ودال ایله صوینك وخیرك چوقلغیدر
ویغمورك قطره‌لرینك بیوك اولمق دخی دینلمشدر ومجللا بكسر اللام شول بلوطدر كه
یغموری یریوزینه عام اوله ازهری دیمشدر كه بلاد وعباده نفعی عام اوله سحا فتح سین
ایله مطر شدیددر عاما طبقا ای مستوعبا للارض مطبقا علیها كثیرا قانطین مأیوس
معناسنه در بركات السماء كثرت امطاردر بركات الارض یردن حاصل اولان زرع
ومرعادن عبارتدر فان صلّوا فرادی جاز وقالا یصلی الامام بالناس ركعتین اكر
جماعت منفرد قیلرلرسه جائزدر واما امامین دیدیلر كه امام ناسه ایكی ركعت نماز قیلیویرر
امامین ایچون دلیل ابن عباسدن روایتدر كه حضرت علیه السلام صلوهٔ عید كبی ایكی
ركعت نماز قیلیویردی بزدرز كه بر كره اشلمشدر وبر كره دخی ترك ایلمشدر بو تقدیرجه
سنت اولمامش اولور یجهر فیهما بالقراءة ایكی ركعتده قراتی جهر ایدر صلوهٔ عیده اعتبار
اتمكله وبعض نسخه‌لر امام محمددن روایت ایلمشدر كه امام ایكی ركعتده دخی تكبیرات
عید كبی تكبیر ایلیه ابو یوسف قتنده تكبیر اولنمز مشهور اولان دخی بودر ویخطب بعدها
خطبتین صلوتدن صكره ایكی خطبه ایدر كالعید عند محمد وعند ابی یوسف خطبة واحدة
امام محمد قتنده ایكی خطبه بیرام خطبه‌سی كبی اوقونه تكبیرات زوائد ایله وابو یوسف
قتنده خطبه واحده اوقیه اكر ایكی خطبه اوقونورسه جلسه ایله قطع ایلمیه زیرا مقصود
اولان دعادر وامام منبره چقمیوب یرده قلیجه ویاخود قوسه ویاخود عصایه اتكا ایلیه
بدایده لا یكبر فیهما فی المشهور من الروایة عنهما وروی عن محمد انه یكبر دیو ذكر اولنمشدر
ظهیریه‌ده وقال محمد یصلی فیهما ركعتین بجماعة كصلوة العید الا انه لیس فیها تكبیرات
عبارتلر مسطوردر ابو حنیفه قتنده خطبه یوقدر زیرا خطبه جماعت ایله قلنان صلوته
تابعدر بونده ایسه جماعت یوقدر ابن عمردن روایتدر كه حضرت علیه السلام استسقایه
چیقوب نه نماز قلمشدر ونه خطبه اوقومشدر انجق دعا ایلمشدر اما حضرت علیه السلام
خطبه اوقودی دیو اولان روایت جوازنك بیانی محمول اوله سنت اولمغه محمول اولمیه
وحضرت عمر رضی الله عنهك استسقایه چقوب الحجول نماز قلمدوغی خود ثابتدر اكر سنت
اولیدی حضرت عمر رضی الله عنه ترك ایلمزدی خصوصا سنت رسوله اتباعده جمله‌دن
اشدّ ایدوكی بیاندن مستغنی‌در رسول اكرم علیه السلام بر دفعه اشلدی وبر دفعه ترك
ایلدی حضرت عمر رضی الله عنه سنت رسوله اتباعده آخردن اشد ایكن استسقایه
چقوب نماز قلمدوغی سنت اولمامق مؤیددر سنت مواظبت ایله ثابت اولنور
احیانا اشلیوب واحیانا ترك ایله سنت ثابت اولماز ولا یقلب القوم اردیتهم
قوم ردالرینی تقلیب ایلمزلر ویقلب الامام عند محمد امام محمد قتنده امام رداسنی

من الادواء بالمدة شدة المجاعة
الضنك ضیق معناسنه‌در
صح

تقليب ايدر يعني بوندر زيرا حضرت عليه السلام استسقايه چيقدقلرنده قبله يه استقبال
ايدوب رداسنی تقليب ايلمشدر صفتی بودركه اگر ردا مربع ايسه يوقرسنی آشغه
وآشغه سنی يوقارويه ايليه واگر مدور ايسه صاغنی صول وصولنی صاغ اوزرينه
تقليب ايدرلر اما ابوحنيفه قتنده امام خ رداسنی تقليب ايلمز اگر سنت اوليدی
ترك ايلمزدر امام محمدك روايتی تفاؤلا اوله يعني ترتيبنی تغيير ايليه تا تغيير اولمق ايچون
ويحتملدركه حضرت عليه السلام وحی ايله بلمش اوله كه الله تعالى حالی تغيير ردايی تغيير ايلمكله
بوايله غيريده بولنماز حضرت عليه السلامه مخصوص اولمش برفعل اولور وياخود وقتاكه
اخبار تعارض ايليه قياس تمسك ايدرز وقياس ايسه تقليب اولنمامقدر صلوة
كسوف وجمعه وعيدينده اولدوغی كبی ويخرجون ثلثة ايام فقط جماعت متواليا يعني
اوچ كون استسقايه چيقرلر اوچ كوندن زياده چقميه لر وچيقدقلری وقت بياده واسكی
قفتان وياخود اسكی ثياب گيوب ذليل ومتواضع وخاشع اولدقلری حالده وباشلرينی
اكوب وچيقمزدن مقدم صدقه ايليه لر واستغفارلرينی تجديد ايليه لر ما بينلرنده عداوت
اولنلر بربرلرينی راضی ايليه لر ضعفا وشيوخ وصبيان ايله استسقايه چيقه لر يعني دعايه
كتدكده بونلر ايله معا گيده لر مختصر السراج الوهاجده مسطوردركه امام ايچون مستحب
اولوركه اوچ كون خلق صائم اولمق ايچون امر ايليه اندن صكره دردنجی كوننده مصلی يه
چيقه لر صبيانی معا استسقايه چقمقده مدخل عظيم اولدوغنه اشبو حديث شريف
دلالت ايدر قال النبي عليه السلام لولا صبيان رضع وبهائم رتع وعباد الله ركع لصبت
عليكم العذاب صبا وحديث آخرده ضعفا ايچون فورجتدر قال النبي عليه السلام
ان نبيا من الانبياء استسقى فاذا هو بنملة وقال النبي عليه السلام هل تنصرون وترزقون
الا بضعفائكم ولا يحضره اهل الذمة اهل ذمت استسقايه حاضر اولميه لر زيرا استسقا
استنزال رحمت ايچوندر كفره اوزرينه نازل اولماز الا عذاب ولعنت نازل اولور امام
مالك قتنده اگر كندولری چيقرلرسه منع اولنميه استسقادن منع اولنمامق ايچون اثر
وارد اولمشدر وبعض خلفا عهدنده معا چيقمشلردر ومنع ايلمه مشلر ائمه مز قتنده حاضر
اولملری جائزدكلدر ناس دعا ايچون چيقرلر وما دعاء الكافرين الا في ضلال ايدوكی اظهر
من الشمسدر رسول اكرم صلى الله عليه وسلمدن تبعيد مشركين ايچون انا بريء من كل مسلم
مع مشرك امر شريفی خود بو بابده دليل قاطع ايدوكی فی ظاهردر بزازيه ح وغيريده
امام رستغفنيدن لا يجوز ان يقال دعاء الكافر يستجاب لانه لا يدعو الله تعالى
ليدعوه قولی نقل اولنمشدر بوكا مناسب برحكايت عجيبه كه بغدادده قحط عظيم اولوب
خليفه ناسی جمع ايدوب استسقايه چيقدر بردفعه چيقوب دعالری قبوله قرين
اولميوب ايكنجيده كذلك اوچنجيده اصلا اثر ظهور ردنجيده خليفه يهود ونصارايه
امر ايدوب چيقدقلری حينده عظيم يغمورلر ياغدی بونك ايچون علمايی جمع ايدوب

ايلمز زيرا حضرت عليه السلام يوم جمعه ده استسقايه چيقدی رداسنی تقليب صح

رافعة قوائمها الى السماء فقال ارجعوا فقد استجيب لكم من اجل النملة صح

جمع ايدوب بونك اصلنی سؤال ايلدی بركمسنه جواب ويرمكه قادر اولميوب لكن بر
زاهد كمسنه وار ايدی انی دعوت ايدوب سؤال ايلدكده الله تعالى مؤمنلری سوز دعا
وتضرعلرينی زياده ايلسونلر اما يهود ونصارايی الله تعالى سومز دعالرينی قبول ايلمكه
سبب تكرار تضرع ايلمسونلر ايچوندر ديو جواب ويردكده خليفه عظيم پسند ايلمشدر
باب ادراك الفريضة بو باب فريضه اولان صلوته ادراكك بياننده در شرع
في فرض واقيم برشارع فريضه اولان صلوته شروع ايليه واقامت اولنسه يعني
امام نمازه شروع ايليه ان لم يسجد للاولى يقطع ويقتدى اگر شارع مزبور ركعت
اولی ايچون سجده ايلمدی ايسه قطع ايليه وامامه اقتدا ايليه صورت مسئله بودركه بر
كمسنه فرضه شروع ايلدكدن يالنز اول فرض ايچون اقامت اولنوب امام فرضه شروع
ايلسه اول كمسنه شروع ايلدوكی فرضك هنوز ركعت اولينك سجده سنی ايلمدی ايسه
قطع ايدوب امامه اقتدا ايدر بلا عذر نقض عبادت حرامدر لقوله تعالى ولا تبطلوا
اعمالكم لكن بو محلده نقض اكمال ايچوندر معنی اكمال جائزدر مثلا مسجدی اصلاح وتعمير
ايلمك ايچون وصلوة ظهری جمعه ايچون منفردا صلوتی جماعت ايچون نقض ايلمك
جائزدر وان سجد وهو في الرباعية يتم شفعا اگر ركعت اولی ايچون سجده ايليه
حال بوكه مصلی فرض رباعيده اولسه شفع اولی تمام ايليه ادا اولنان بر ركعتی ضياعت
ايچون اندنصكره قطع ايدوب امامه اقتدا ايدر وادا ايلديكی ايكی ركعت نافله اولور
ولو سجد للثالثة يتم اگر اوچنجی ركعتك سجده سنی ايلمش ايسه درت ركعتی تمام ايليه
زيرا اكثرينی ادا ايلدی اكثر ايسه حكم كل واردر تمام ايلمسی لازمدر ويقتدى متطوعا الا
في العصر درت ركعتی تمام ايلدكدن صكره متطوعا امامه اقتدا ايدر والا صلوة عصرده
اقتدا ايلمز زيرا عصردنصكره نافله قلمق مكروهدر ولو في الفجر والمغرب يقطع ويقتدى
ما لم يقيد الثانية بالسجدة اگر صلوة فجرده وياخود مغربده اولورسه قطع ايدر مادام كه
ثانيه يی سجده ايله تقييد ايلمدكجه فان قيد يتم ولا يقتدى اگر ركعت ثانيه يی سجده ايله قيد
ايلدی ايسه تمام ايليه امامه اقتدا ايلميه زيرا بعد الفجر تنفل مكروهدر وبعد المغرب اگر امامه
موافقت ايدرسه اوچ ركعت نافله ايله موافقت ايتمش اولور نافله ده ايسه اوچ ركعت
يوقدر سنته مخالفت ايتمش اولور اگر نافله یی درت ركعت ايلمك ايچون سنته موافقت
ايلسه بو تقديرجه امامه مخالفت ايلمش اولور بونلرك هر برسی بدعتدر ولو كان
في سنة الظهر او الجمعة فاقيم او خطب واگر اول شارع اولان كمسنه ظهرك سنتندن
وياخود جمعه نك سنتندن اولسه تيس امدی ظهرك فرضنه اقامت اولنسه وياخود
خطبه يه شروع اولنسه يقطع على شفع شفع اول اوزره قطع ايليه زيرا اول سنت
نوافل سنتندر فرايض دكلدر بو روايت ابو يوسفدندر وقيل يتمها دنيلديكی سنت
ظهری تمام ايليه وياخود سنت جمعه يی وهدايه ده لفظ قيل ايله حكايت اولنمشدر

اما ظهيريه‌ده هذا هو الصحيح ديو مسطور در مرغيناني وهو الصحيح ديمشدر واما جليل
ابوبكر محمد بن البخاري صلوة واحده منزله‌سندن در ديو درت ركعتي اتمامه فتوى
ويرمشدر وكره خروج من مسجد اذن فيه قبل ان يصلي ما اذن لها صلوة ايچون اذان
اوقنلن مسجددن مصلينك قبل الادا خروجي مكروهدر شول مسجدده كه اذان اوقنمشدر
اول اذان ايچون اولان صلوتي قلمزدن مقدم مصلينك خروجي مكروه اولدي
لقوله عليه السلام لايخرج من المسجد بعد النداء الا منافق او رجل يخرج لحاجة يريد
الرجوع الا لمن تقام به جماعة اخرى الا شول كمسنه نك مسجددن خروجي مكروه اولمازكه
اول كمسنه ايله جماعت اخرى قائم اوله اولمقوله كمسنه بعد الاذان مسجددن خروجي ايله
مكروه اولماز وان صلى اكر اول مصلي بركره قلسه ومسجده داخل اولسه لايكره اول كمسنه
خروجي مكروه اولماز الا في الظهر والعشاء ان شرع في الاقامة الا ظهر وعشاده خروج
مكروه اولور اقامته شروع اولنورسه زيرا ظهر وعشادن صكره تنفل جائزدر ومن
خاف فوت الفجر بجماعة ان ادى سنته يتركها ويقتدي شول من كه فجرك سنتي ادا
ايدرسه جماعتله فجرك فوتني خوف ايلسه اول سنتي ترك ايدر وامامه اقتدا ايدر
زيرا ثواب جماعت اعظمدر وجماعتك تركنه وعيد الزمدر امدي جماعت فضلتي
احراز اوليدر روايت اولنمشدر قال النبي صلى الله عليه وسلم لقد هممت ان استخلف
من يصلي بالناس وانظر الى من لم يحضر الجماعة فامر بعض الفتيان بان يحرقوا بيوتهم
وسئل ابن عباس رضي الله عنه عن رجل يقوم بالليل ويصوم النهار ولا يحضر
الجماعة قال هو في النار محشي صدر الشريعه اخي چلبي ديمشدركه بر كمسنه خوف
ايلسه كه اكر فجرك سنته اشتغال ايدرسه فجر كندويي فوت ايدر واول كمسنه
سنته شروع ايدوب تكبير ايلسون وبعده ثانيا فرضه تكبير ايلسون بو تكبير ايله
سنتدن چيقوب فرضه شارع اولمش اولور چونكه فرضدن فارغ اولسه قبل طلوع
الشمس قضا ايليه بو منوال اوزره اولديغي مكروه اولماز وعملي مبطل اولماز الحق بر
عملدن بر عمله تجاوز ايلمش اولور ديو تفصيل ايلمشدر وان رجا ادراك ركعة لايتركها
اكر فرضك بر ركعتنه ايرشمك رجا ايدرسه يعني ايرشمك ممكن اولدوغنه قلبي جازم
اولورسه اول سنتي ترك ايلميه زيرا سنت فجر جماعت كبي متوكددر ممكن اولديغي
مرتبه ايكيسنك مابيني جمع ايليه وصلوتك بر ركعتنه ايرشمك كلسنه ايرشمك
بابنده حديث شريف وارد اولمشدر قال النبي عليه السلام من ادرك ركعة
من الصلوة فقد ادركها بل يصليها عند باب المسجد ويقتدي بلكه اول سنتي مسجد
قپوسنده ادا ايدر وامامه اقتدا ايدر ولا يقضي الا تبعا للفرض فجرك سنتي قضا اولنمز
الا فرضه تبعيت ايله قضا اولور مثلا بر كمسنه صباح نمازيني ترك ايلمش فرضني قضا
ايلدكده معا قضا اولنور يالكز سنت قضا اولنماز قياس بو ايديكه سنتن قضا

قضا اولنميه زيرا قضا واجب ايچون مخصوصدر لكن قبل الزوال فرضه تبعيت ايله فجرك
ايچون اثر وارد اولمشدر واثر مذكور غداة ليلة تعريسده مع الفرض حضرت رسول
الله عليه وسلمك قضاسيدر وعند محمد يقضي بعد الطلوع امام محمد قتنده طلوع شمسدن
صكره قضا ايدر وقبل طلوع الشمس بالاتفاق قضا اولنماز زيرا سنتك صفتي
وقتنك ذهابي ايله فوت اولدي مطلق نفله مشبه اولدي نفل ايسه بعد صلوة الصبح
وبعد ارتفاع الشمس مكروهدر امامين قتنده امام محمد قتنده بعد ارتفاع الشمس
الى الزوال قضا ايلمك جائزدر حقيقتنه نظر اولنسه مابينلرنده خلاف يوقدر
ابو حنيفه وابو يوسف درلركه قضا يوقدر اكر ايشلنورسه لا بأسدر وامام محمد
دركه قضا اولنمق بكا سوكليدر اما ايشلنمز ايسه قضا ايلميه نك اوزرينه برشي
لازم كلمز ويترك سنة الظهر في الحالين جميعا ظهرك سنتي ترك اولنور ايكي
حالده يعني كركسه فرضك فوتي خوفي اولسون كركسه اولمسون ترك اولنور زيرا
بعد الفرض اداسي ممكندر ويقضيها في وقته قبل شفعه اول سنتي قضا ايدر وقتنده ايكي
ركعتدن اول امام محمد قتنده اما ابو يوسف قتنده ايكي ركعتي ادا ايدر اندن صكره
باقي درت ركعتي قضا ايدر وبعضيلر عكسني ذكر ايلمشلر وغيرهما وغير الفرايض الخمس
والوتر لايقضي اصلا سنت فجردن وسنت ظهردن وغيري فرايض خمس ووتردن
غيري اصلا قضا اولنماز ذكر اولنندن ماعدا سنتلرنه يالكزونه فرضه تبعيت ايله
قضا اولنمز سنت فجرك قضاسنه دليل غداة ليلة تعريسدن وواجبه قريبدر
وسنت ظهرك قضاسنه دليل حضرت صلى الله عليه وسلمك فعل شريفي اولديغنه
عايشه رضي الله عنهانك حديث شريفيدر وترك قضاسي خود سنتدن اولي
ايدوكي بياندن مستغنيدر ومن ادرك ركعة واحدة من الظهر بجماعة لم يصلها بجماعة
بل ادرك فضلها بر كمسنه صلوة ظهرى جماعتله ادا اولنوركن بر ركعتنه ايرشسه اول
كمسنه ظهرى جماعتله قلمش اولماز بلكه فضيلتنه ايرشمش اولور جماعته مدرك اولديغنه
بر كمسنه قولنسه اكر اوليله نمازيني جماعت اولي ايله ادا ايدرسك ازاد اول ديسه اول
قول فجر جماعتك دردنجي ركعتنه ايرشسه ازاد اولماز زيرا نمازي جماعتله قلمامش
اولوب واوزرينه قرائت لازمدر جماعته ايرشمك اكثرينه ايرشمكدر اما اوچ
ركعتي جماعتله قلسه ازاد اولوردي زيرا اوچ ركعتي جماعتله قلان جماعته ايرشمش
اولور برينه ايريشن جماعته ايرشمامشدر ديو حو ويدر لكن ايكي ركعته ادراكده اصلا
تعرض اولنمامش عدم تعرضك حكمي طرفينك حكمندن فهم اولنوركه بر ركعته ايريشن
فضيلت جماعته ايريشجك ايكي ركعته ايريشن بالطريق الاولى فضل جماعته ايرشمش
اولور لكن نمازي جماعتله قلمش اولماز ومن اتى مسجدا ولم يدرك جماعته يتطوع قبل
الفرض ما شاء مالم يخف فوته شول كمسنه كه مسجده كلسه وجماعته ايرشمسه مادامكه

اول صلوة وقتنك فوتندن خوف ایلمیه فرضدن اول دیلدوکی نافله قیلار ومن
ادرك الامام راكعاً فكبر ووقف حتى رفع رأسه لم يدرك تلك الركعة بر كمسنه امامه
راكع اولدوغی حالده ایرشسه وتكبير ايلسه وقيامده طورسه حتى امام باشنی ركوعدن
رفع ايدنجه اول كمسنه اول ركعته ادراك ايلمش اولماز ومن ركع قبل امامه فادركه امامه
فيه صح ركوعه وشول كمسنه كه امامدن اول ركوع ايلسه وامام ركوعدن اول مقتدی یه
ادراك ايلسه مقتدينك ركوعی صحيح اولور زيرا شرط جزء واحدده مشاركت ايدی
ركوعك طرفيندن برنده مشاركت كافی اولمق ايله اول شركت بو محلده بولندی و
امامدن مقدم سجده وركوع ایدنلر حقنده وارد اولان حديث شريف قال النبی
عليه السلام لا تبادروني بالركوع والسجود وقال النبي عليه السلام اما يخشى الذي
يركع قبل الامام ويرفع ان يحول الله رأسه رأس الحمار **باب قضاء الفوايت**
بو باب فوت اولان نمازلرك قضاسی بیانندهدر الترتيب بين الفائتة و
الوقتية وبين الفوايت شرط فائته ايله وقتيه بيننده وفائته لر بيننده ترتيب
شرطدر زيرا ابن عمر رضي الله عنهمادن روايتدر حضرت عليه السلام بیورمشدر من
نسي صلوة فلم يذكرها الا وهو مع الامام فليصل مع الامام ثم ليصل التي نسيها ثم
ليعد التي صلاها مع الامام اكر ترتيب شرط اولميدی حضرت عليه السلام مع الامام
قلنان نمازی اعاده ايله امر ايلمزدی حتى روايتدركه يوم خندقده حضرت صلى الله عليه
وسلمدن درت ركعت نماز فوت اولمشدی حضرت صلى الله عليه وسلم ترتيب
اوزره قضا ايدوب بعد القضا صلوا كما رأيتموني اصلي دیو بیورمشلردر فلو صلى
فرضاً ذاكراً فائتة فسد فرضه موقوفاً بر كمسنه اكر بر فرضی فائته سنی ذاكر اولدوغی حالده
ادا ايلسه اول كمسنه نك فرضی موقوفاً فاسد اولور امام اعظم قاتنده وعندهما
باتاً امامين قتنده قطعا فاسد اولور زيرا بونلرك قاتنده موقوف دكلدر لكن امام
يوسف قتنده وصف فرضيت فاسد اولور وامام محمد قتنده اصل فاسد اولور
مثلا بر كمسنه صلوة عصری ادا ایدرکن صلوة ظهری قلمادوغنی ذكر اولسه عصری فاسد
اولور اكر آخر وقت دكل ايسه زيرا اعتبار ابو حنيفه وابو يوسف قتنده اصل وقتده در
ومحمد قتنده وقت مستحبه در بر كمسنه عصره شروع ايلسه واوادن صكره صلوة ظهری
قلمدوغنی بر وقتده تذكر ايلسه كه اكر صلوة ظهره مشغول اولورسه عصر وقت مكروهه
قالور اول كمسنه ابو يوسف وابو حنيفه قتنده ظهری قيلر بعده عصری قيلر اما امام
محمد قتنده عصری قيلر بعد غروب الشمس ظهری قيلر وقتی فرضيت فاسد اولسه
اصل صلوة باطل اولور آندن صكره عصر ابو حنيفه قتنده موقوفا فاسد اولور امامين
قتنده قطعا فاسد اولور ولو قضاها قبل اداء ستة بطلت فرضيته ما صلى اكر فائته
التي وقت نمازدن مقدم قضا ايلسه قلدوغی صلوتك فرضيتی باطل اولور نهايت نفله منقلب

اولماز ابو حنيفه وابو يوسف قتنده
اما امام محمد قتنده باطل صح

منقلب اولور اما امام محمد قتنده اصل صلوة باطل اولور امام ابو يوسف وصفی باطل
اولور دیمش ايدی وصف باطل اولمغله اصل صلوتك بطلانی لازم كلمز والا اكر
التي وقتی ادا ايدنجه فائته لی قضا ايلمز ايسه صحت عنده لا عندهما قلدوغی التي وقت
صلوة صحيح اولور امام اعظم قاتنده امامين قاتنده صحيح اولماز زيرا امام اعظم قاتنده
موقوف فاسد اولمش ايدی امامين قتنده قطعا فاسد اولمش ايدی اول اجلدن
صحيح اولماز ترتيب اوچ شی ايله ساقط اولور بری نسيان وبری ضيق وقت
وبری كثرت فوايتدر بو محلده التي وقت اولمغله ترتيب ساقط اولور بو محلده دركه
بر وقت صلوة بش وقتی افساد ايدر وبر وقت دخی بش وقتی اصلاح ايدر صورت
مسئله بودركه بر كمسنه صباح نمازنی فوت ايدوب ظهری وعصری ومغربی وعشايی
وارته كونك فجرنی قلسه اما هر برنی قلدقجه قضايه قلان صباح نمازنی ذاكر اولسه اول
كمسنه وقت ظهری قيلمه سنه وقت التی اولور قلدوغی بش وقتی تصحيح ايلمش اولور
اكر التنجی صلوتكه ظهردر قلمزدن مقدم قضايه قلان صباح نمازنی قضا ايدرسه قلدوغی
بش وقت نماز فاسد اولور بو تقديرجه مصحح اولان ظهردر مفسد اولان فجردر والوتر
كالفرض صلوة وتر دخی فرض كبيدر فذكره مفسد خلافا لهما وترك دخی ذكری مفسد
صلوتدر امامين خلاف ايدوب انلر قتنده مفسد دكلدر زيرا وتر آنلر قاتنده سنتدر
سنت اولنجق فرض ايله سنت بيننده ترتيب شرط دكلدر ترتيبك شرطی فرض ايله فرض
بيننده در ولو صلى العشاء بلا وضوء ناسيا ثم صلى السنة والوتر بوضوء يعيد
السنة لا اعادة العشاء بر كمسنه ابدستسز عشايی قلسه اندنصكره سنتی
ووتری ابدست ايله قلسه سنتی اعاده ايدر عشانك اعاده سيچون زيرا سنت فرضنه
تابعدر ولا يعيد الوتر وتری اعاده ايلمز زيرا صلوتدر امام اعظم قتنده خلافا لهما امامين
خلاف ايدوب وتری دخی قضا ايدرلر زيرا وتر آنلر قتنده سنتدر وببطلان
الوصفية لا يبطل اصل الصلوة فرضيتك بطلانی ايله اصل صلوة باطل اولماز ابو حنيفه
وابو يوسف قتنده تحريمه فرضيتك وصفی ايله صلوة ايچون عقد اولنمشدر ليس
بو تقديرجه بطلان وصف ضرورتندن بطلان اصل لازم كلمز مكفر صوم كبی بر كمسنه
معسر ايكن كفارتی ايچون صائم اولوب اداء صوم اثناسنده غنی اولوب تحرير رقبه
ايلسه حالة اعسارده اولان صيامی تطوعه منقلب اولور خلافا لمحمد امام محمد خلاف
ايدوب انك قاتنده اصل صلوة باطل اولور زيرا تحريمه فرض ايچون عقد اولنمشدر
وقتی فرضيت باطل اولسه اول فرضيت ايچون منعقد اولان تحريمه دخی باطل اولور و
ويسقط بضيق الوقت ضيق وقت ايله ترتيب ساقط اولور زيرا ضيق وقتده
قضا ايلسه وقتيه وقتنده ادا اولنميوب فوت اولمش لازم كلوردی اول اجلدن ضيق
وقت ترتيبی ساقط ايدر وبالنسيان نسيان ايله دخی ترتيب ساقط اولور زيرا ناسی

وقتیه اوزرینه فائته یی تقدیمه عاجزدر اونتمه‌سی سببی ایله اکر تکلیف اولنسه عاجزی تحمیل
اولوردی لا یکلف الله نفسا الا وسعها نص شریفی عاجزی تکلیفدن خلاصه قورتجیدر
امام مالک قتنده ضیق وقت ونسیان ایله ترتیب ساقط اولماز وبصیرورة
الفوایت ستا وفوایتک التی اولمسیله دخی ترتیب ساقط اولور حدیثه او قدیمه
فوایت کرک جدیده اوله ویاخود کرک قدیمه اوله فوایت جدیده ترتیبی اسقاطده
متفق علیه‌در قدیمه ده مشایخک اختلافی واردر اختلافک بیانی بودر که برکمسنه برایلق
صلوتی ترک ایله وبرایلق دخی قیله وترک اولانی قضا ایلمیه بعده هر کون قیلدوغی
نمازدن بر وقتی ترک ایله وبر وقتی دخی ادا ایدرکن فائته جدیده‌ی ذاکر اوله بعضیلر
قاتنده ادا ایلدوکی وقت جائز اولماز کویا که قدیمه اولان فوایتی صلوته تهاونی ایچون
زجر اله یوق مقامنه اقامت اولنور وبعضیلر قتنده جائزدر فتوی جوازی اوزرینه‌در
زیرا قدیمه ترتیبی ابطال ایلدوکلری ایچون فوایت جدیده دخی زیاده اولوب سقوطنی تأکید
ایلمشدر بو تقدیرجه قدیمه وحدیثه ساقط اولمش اولور ولا یعود بعودها الی القلة ترتیب
عودت ایلمز فوایتک قلته عودی ایله یعنی برکمسنه‌نک فائته‌لری التی وقتدن زیاده
اولوب قضا ایدرک بش وقتدن اقل قالسه اقل اولمغله ترتیب عودت ایلمز
صاحب هدایه بعض کمسنه‌لر قاتنده ترتیب عودت ایدر دیمش اظهر اولان دخی بودر صاحب
النهایه دیمشدر که مصنف رحمه الله شمس الائمة السرخسی وفخر الاسلام وصاحب المحیط وقاضیخان
وصاحب المغنی بو جمله‌نک مختاری اولان شیئک خلافنی اختیار ایلمشدر فمن ترک
ستة او اکثر وشرع یؤدی الوقتیات مع بقاء الفوایت ثم فاته فرض جدید فیصلی
وقتیه بعد ذکره صحت وقتیه شول کمسنه که التی وقتی ویاخود دخی زیاده وقتی ترک
ایله وفائته‌لر باقی ایکن وقتیاتی ادایه شروع ایله اندن صکره اول کمسنه بر وقت
فرض جدیدی فوت ایله بعده اول کمسنه فرض جدیدی ذاکر اولدوغی حالده وقتیه قیلسه
اول کمسنه‌نک وقتیه‌سی صحیح اولور هیچ قیود حدیثه او قدیمه قولنک تفریعیدر وکذا لو
قضی الفوایت الا فرضا او فرضین وصلی وقتیه ذاکرا اکر مصلی فوایتی قضا ایلسه
الا بر فرض ویاخود ایکی فرضی قلمسه وباقی قلان فوایتی ذاکر اولدوغی حالده وقتیه قیلسه
بو قاروده ذکر اولندوغی اوزره وقتیه‌سی صحیح اولور بو قید ولا یعود بعودها الی القلة
قولنک تفریعیدر ولا یقتل تارک الصلوة عمدا مالم یجحد قصدا تارک صلوة
قتل اولنماز مادامکه صلوتک فرضیتنی انکار ایلمیه اما من ترک الصلوة متعمدا
فقد کفر حدیث شریفی انکار اوزرینه محمولدر نتکم اصولده بیان اولنمشدر ولو
ارتد عقب فرض صلاة ثم اسلم فی الوقت لزم اعادته اکر برکمسنه قلدوغی
فرضک عقبنده عیاذا بالله مرتد اولسه اندن صکره اولوقتده اسلامه کلسه
اول کمسنه‌یه اولوقتک اعاده‌سی لازم اولور شافعی قتنده اعاده‌سی لازم اولماز

لازم اولماز زیرا نفس ردّت عملی ابطال ایلمز بلکه حالت ردّتده اصابت ایدن
موت عملی ابطال ایدر بو کلامه دلیل قوله تعالی ومن یرتدد منکم عن دینه فیمت وهو
کافر فاولئک حبطت اعمالهم نظم ایچون دلیل نفس کفر ایله عمل باطل اولور وبطلانه
حق سبحانه وتعالینک ومن یکفر بالایمان فقد حبط عمله قول شریفی دلیلدر اوله عمل
باطل اولیجق اول کمسنه کویا که اول نمازی قلمامشدر وقتنده اسلامه کلدکده اعاده‌سی
واجب اولور ولا یلزمه قضاء ما فاته زمان الردة زمان ردّتده فوت اولان صلوتک
قضاسی لازم کلمز اما شافعی قاتنده قضاسی واجبدر بزم ایچون در زمان ردّتده قضا ما فاته‌نک
لازم کلمدوکنه دلیل الله تعالینک قل للذین کفروا ان ینتهوا یغفر لهم ما قد سلف قول
شریفیدر لفظ سلف عموم اوزره در مرتده دخی متناولدر امام شافعی ایچون دلیل
مرتد عمومدن مخصوصدر زیرا اصلنده کافر اولان محاسن اسلامی بلمز تکالیفدن
اولا شیئی دخی التزام ایلمامشدر اکر کافره حال کفرنده قضاء متروکات واجب اولسیدی
اسلامدن کندولرنی منع ایدرلردی اسلامه دخوللری ایچون تخفیف اولنمشدر اما مرتد
بویله دکلدر اسلامک حسنی بلور ترک اسلام ایلدوکی عناد ایدر بو تقدیرجه تخفیفه
مستحق دکلدر بو علت ایچوندر که مرتددن جزیه قبول اولنماز ولا قضاء ما فاته بعد
اسلامه فی دار الحرب ان جهل فرضیته دار حربده اسلامه کلدکدنصکره فوت ایلدوکی
صلوتک دخی قضاسی لازم کلمز اکر فرضیتنی بلمز ایسه یعنی برکمسنه دار حربده مسلمان
اوله ووجوب صلوتی بلمیه وبرقاچ زمان دار حربده مکث ایلیه اندن صکره
وجوبی بلسه قضاسی لازم اولماز اما امام زفر قتنده قضاسی لازمدر شرایعده جهل
وجوبنی مانع دکلدر نتکم جهل ایمانک وجوبنی مانع اولمدوغی کبی ودار اسلامده بر
کمسنه اسلامه کلسه وشرایعی بلمسه بیننه اوزرینه واجبدر دار حرب دخی بوکا ممثلدر
بو قول امام زفرکدر وبزم ایچون دلیل انسان قبل العلم شرایعی ایله صلوتی ادایه عاجزدر
بو تقدیرجه قضاسی لازم کلمز اما ایمان بونک خلافنجه‌در زیرا وجود صانعه ووحدانیتنه
دلیل ظاهردر **باب سجود السهو** بو باب سهوک سجده‌لری بیاننده‌در سجودک
سهوه اضافتی حکمک سببنه اضافتی قبیلندندر اضافاتده اصل بودر زیرا
اضافت اختصاصی ایچوندر ووجوه اختصاصک اقواسی سببک سببنه
اختصاصیدر سجود سهو صلوتده واقع اولان نقصانی جبر ایچوندر سجده اولندوغی کبی اذا
سهی بزیاده او نقصان سجد سجدتین مصلی افعال صلوتدن برفعلی زیاده
ایله ویاخود نقصان ایله سهو ایلسه ایکی سجده ایلیه یعنی برکمسنه افعال صلوتده
برفعلی محلی اولمیان یرده زیاده ایلسه ویاخود ما وجب دن برفعلی ترک ایلسه جبر
صلوة ایچون ایکی سجده ایلیه بعد التسلیمتین وقیل بعد واحدة ایکی طرفه سلام ویردکدن
صکره سجده ایلیه دینلدیکه بر سلامدن صکره سجده ایلیه امام شافعی قتنده

قبل السلام سجده ایلمکدر حضرت علیه السلامدن خی سهو سجده قبل السلام اولدیغی
مرویدر زیرا سهو سجده فائتک جبری ایچوندر فائت ایسه قبل السلامدر سهو سجده
خ قبل السلام کرکدر اما بزم ایچون دلیل حدیث ابن مسعوددر که حضرت رسول
علیه السلام بعد السلام سهو سجده ایلمشدر دیو روایت ایلمشدر وقتا که حضرت علیه
السلامک فعلی روایاتده مخالف ایسه ثوبانک روایت ایلدوکی قوله مراجعت
اولنور و ثوبانک روایت ایلدوکی لکل سهو سجدتان بعد التسلیم حدیث شریفیدر
هدایه ده ذکر اولنمشدر که بو اختلاف جوازنده دکلدر اولویتنده در بزم قاتمزده بعد السلام
سجده اولنمق اولیدر قبل السلام اولنمسه جائزدر لکن اولی اولان بعد السلامدر امام مالک
قتنده اکر سهو نقصان ایچون اولورسه قبل السلام اکر زیاده ایچون اولورسه بعد السلام
کرکدر صاحب درر صاحب هدایه و شمس الائمه و امام ابو اللیث و امام ظهیر الدین
المرغینانی سهو سجده‌یی ایکی سلامدن صکره اختیار ایلمشلردر و صاحب کافی و فخر الاسلام
و شیخ الاسلام خواهر زاده و صاحب الایضاح بر سلامدن صکره اختیار ایلمشلردر
اما مختار اولان منفرد ایچون ایکی سلام و امام ایچون بر سلامدن صکره سهو سجده ایلمک
کرکدر وتشهد وسلم ویأتی بالصلوة علی النبی علیه السلام والدعاء فی قعدة السهو هو
الصحیح قعدهٔ سهوده تشهد اوقیه و سلام ویره و حضرت علیه السلامه صلوات
شریف ده دعا اوقیه صحیح اولان بودر زیرا صلوات و دعانک موضعی صلوتک آخریدر
ویجب ان قرأ فی رکوع او قعود سهو سجده واجب اولور اکر رکوع و قعوده قرائت ایدرسه
زیرا رکوع و قعود محل قرائت دکلدر افعال صلوتدن بر فعل محلنده زیاده اولمش
اولور او قدم رکنا او اخره او کرره او غیر واجبا او ترکه کرکوع قبل القراءة یاخود بر رکنی
تقدیم ایلسه و یاخود اول رکنی تأخیر ایلسه و یاخود مکرر ایلسه و یاخود بر واجبی تغییر
ایلسه و یاخود اول واجبی ترک ایلسه قبل القراءة رکوع کبی بو افعالک جمله سندن
سهو سجده واجب اولور و تأخیر القیام الی الثالثة بزیادة علی التشهد و تشهد اوزرینه
زیاده ایله رکعت ثالثه یه قیامی تأخیر کبی فعلده سهو سجده واجبدر مثلا برکمسنه
قعدهٔ اولیده تشهددن زیاده برشی اوقومغله اوچنجی قیامی تأخیر ایلسه سهو سجده واجب
اولور زیاده ده اختلاف اولنمشدر ابو حنیفه دن بر روایتده بر حرف زیاده ایلمکله
سهو سجده لازم کلور و بعضیلر اللهم صل علی محمد دیمکله سهو سجده لازم و بعضیلر
وعلی آل محمد دیمنجه مقدار اللهم صل علی محمد دیمکله واجب اولماز دیدیلر اما صحیح
اولان بودر که بر رکن ادا اولنه جق مقدار تأخیر اولنمغله سهو سجده واجب و رکوعین
ایکی رکوع ایلمک کبی فعلده سهو سجده واجب اولور والجهر فیما یخفی وبالعکس
اخفا اولنه جق محلده جهر و جهر اولنه جق محلده اخفا کبی بو مقوله فعللرده سهو سجده
واجب اولور صاحب هدایه نک ذکر ایلدوکی اوزره بو جهر و مخافته خصایص جما

جماعتدندر امامه مخصوصدر منفرد ایچون دکلدر زیرا منفرد بین الجهر والمخافة مخیردر اما
مخافته اولان محلده جهر ایلسه سهو سجده لازم کلور و ترک القعود الاول و قعود
اولی ترک ایلسه دخی سهو سجده واجب اولور و قیل کله یؤول الی ترک الواجب دینلمشدر که
ذکر اولنانک کلیسی ترک واجبه راجع اولور محیطده ذکر اولندوغی اوزره اکر برکمسنه قیام
محلنده قعود ایلسه و قعود ایده جک محلده قیام ایلسه و ایکی اول رکعتلرده فاتحه
اوزرینه سوره تقدیم ایلسه و یاخود ایکی اولده ترک ایلسه و یاخود برینی ترک
ایلسه و یاخود ایکی اولدن قرائتی تأخیر ایلسه و یاخود قنوتی و یاخود تشهدی و تکبیرات
عیدینی ترک ایلسه و یاخود بر سجده و یاخود بر رکوع زیاده ایلسه و یاخود تعدیل
ارکانی ترک ایلسه و یاخود بین الرکوع والسجود قومه‌یی ترک ایلسه و یاخود ساهیا
سلام ویرسه و نمازی تمام اولسه سهو سجده لازمدر برکمسنه آخرینده ایکی کره الحمد
اوقوسه سجده ایلمز اکر اولینینده الحمد اوقوسه اندنصکره سوره اوقوسه بعده ینه الحمد
اوقوسه سجده ایلمز سوره طویله اوقومش اولور اما برکمسنه سوره نک بعضینی اوقیوب
اول حالده فاتحه اوقومدیغی ذکر اولسه اول کمسنه فاتحه اوقیه و بعده ضم سوره ایدوب
سهوه سجده ایلیه و برکمسنه فاتحه نک بعضینی اوقیوب اکثرینی ترک ایلسه سهو سجده
لازم اولور اما فاتحه نک جمله سنی ترک ایلسه سهو سجده لازم کلمز کذلک ظهرده و
عصرده و عشاده فاتحه اوقیوب شفع اخیرده سهوا ضم سوره ایلسه سهو ایچون
سجده ایلمک لازم اولماز کذا فی قاضیخان برکمسنه بعض تشهدی ترک ایلسه سهو
سجده ایلر وان تشهد فی القیام والرکوع لا یجب اکر قیام و رکوعده تشهد اوقوسه سهو
سجده واجب اولماز زیرا قیام محل ثنادر وان سهی مرارا یکفیه سجدتان واکر مصلی
نیچه کره سهو ایلسه ایکی سجده کفایت ایدر و بوکا دلیل سجدتان بعد السلام
تجزیان عن کل زیادة و نقصان حدیث شریفیدر ویلزم المقتدی بسهو امامه ان سجد
مقتدی‌یه امامک سهو ایله سجده لازم اولور اکر امام سجده ایدرسه اما امام سجده ایلمز
ایسه مقتدی دخی سجده ایلمز لا بسهوه مقتدینک سهو ایله سجده لازم کلمز والمسبوق
یسجد مع امامه ثم یقضی مسبوق اولان کمسنه امام ایله سجده ایدر اندنصکره فوت
اولانی قضا ایدر محیطده ذکر اولنمشدر که اکر مسبوق امام ایله سهو ایچون سجده ایلمزسه
صلوتک آخرنده سجده ایلمک انک اوزرینه واجب اولور وقایه شرحی ابن ملک
و تحفة الفقهاده مسطوردر که اکر مؤتم مسبوق اولورسه امام ایله سلام ویرمیوب
منتظر اوله اکر امام سجده ایدرسه مؤتم ده سجده ایلیه اندنصکره ماسبقی قبل القعود قضا ایلیه
اکر امام سجده ایلمزسه آخر صلوتنده انک اوزرینه استحسانا سهو سجده واجب
اولور نوادرده مسطوردر که اکر عمدا مسبوق سلام ویرسه صلوتی فاسد اولور اکر
ساهیا اولوب امامه ایله سلام ویردیسه الا سجود لازم کلمز زیرا مقتدیدر اکر امامدن

صکره سلام ویرسه سهو سجده لازم اولور زیرا منفرد در اکر مسبوق ما سبق بی قضا ایچون
قائم اولسه اندن صکره امام سهونی تذکر ایدوب سجده ایلسه مسبوقه لازمدر که اول
رکعتی سجده قید ایلمدی ایسه عودت ایدوب امام ایله معاً سجده ایلیه اکر سجده ایله قید
اولنمش ایسه عودت ایلمیه زیرا امامندن منفرد اولوب اول رکعت کندو صلوتنی ایله
مقید اولمشدر اکر عودت ایلسه صلوتی فاسد اولور زیرا زیاده رکعت ایله منفرد
اولدقدنصکره اقتدا ایلمش اولور موضع انفرادده امامه بر فعل ایله اقتدا صلوتی فاسد
اولور دررده مسطوردر که برکمسنه لاحق اولسه نمازده اویوسه و برکمسنه نک حتی
ابدستی بوزیلوب ابدست المغه مشغول اولسه و امام سهو ایلسه ایکیسنه ده سجده سهو
لازم اولور زیرا ایکیسی ده امامک خلفنده مصلی منزله سنده در سهی عن القعود الاول
وهو الیه اقرب مصلی قعدۂ اولیده سهو ایلسه حال بو که مصلی قعوده اقرب ایسه
یعنی دیزلرینی یردن قالدرمامش ایسه عاد عودت ایلیه اوتوره و تشهد اوقیه زیرا شیئ
قریبه اولانک حکمی اخذ ایدر صلوة عیدین و جمعه حقنده فناء مصر مصر حکمنده اولدوغی
کبی عودت ایلدکدنصکره وجوب سجده ده اختلاف اولنمشدر و بعضیلر دیمشلردر که
سجده ایدر زیرا قیام ایله اشتغال ایره جک مقداری واجبی تأخیر ایلدی و بعضیلر دیمشلر
درکه سجده ایلمز صحیح اولان بودر والا اکر قعوده اقرب دکل ایسه یعنی دیزلرینی یردن
قالدرمش ایسه لا عودت ایلمسون زیرا معنی قائم کبیدر و قعدۂ اولی واجبدر اوچنجیسنه
قیام فرضدر واجب ایچون فرضی ترک ایلمک جائز دکلدر بعضیلر دیمشلردر که
قعوده عودت ایلیه مادامکه استقامت اوزره قائم اولمیه اصح اولان بودر زیلعیده
ده بو منوال اوزره مسطوردر و یسجد للسهو سهو ایچون سجده ایلیه زیرا واجبی ترک
ایلمشدر وان سهی عن الاخیر عاد مالم یسجد اکر قعدۂ اخیره ده سهو ایلسه عودت ایلیه
مادامکه سجده ایلمیه زیرا سجده سهو ایله اصلاح صلوة ممکندر بطلاندن احتراز ایچون
اصلاحی ممکن اولان عمل واجبدر و یسجد للسهو سهو ایچون سجده ایلیه فرضی تأخیر
ایلدوکی ایچون زیرا قعدۂ اخیره فرضدر تأخیری ایله سجده لازمدر اتفاقاً اما قعود اول
بونک خلافنجه در زیرا قعدۂ اولی واجبدر ترکی ایله سجود واجب اولور تأخیری ایله
وجوبنده اختلاف اولنمشدر اصح اولان عدم وجوبیدر قعدۂ اول ایله قعدۂ اخیره بو محلده
بربرندن مفترق اولدی و قعدۂ اولینک سهوی قعدۂ اخیره نک سهوی کبیدر دینلمسون
زیرا قعدۂ اولیده قیام ثالثه ده ذکر ایدوب سهو سجده قعده یه رجوع ایچوندر اما قعدۂ
اخیره دنصکره قیامدن قعوده رجوع قیام ایچوندر لیس امدی بو محلده بربرندن مفترق اولدی
فان سجد بطل فرضه اکر بشنجی رکعتده سجده ایلسه فرضی باطل اولور زیرا او المصلی
ارکان مکتوبه نک اکمالندن اول نافله یه شروعی مستحکم ایلدی زیرا رکعت سجده واحده
ایله حقیقتده صلوتدر حتی نماز قلمیایم دیو یمین ایدن کمسنه بو مقوله ده حانث اولور

اولور امام شافعی قتنده اکر عامداً ایسه باطل اولور اکر ساهیاً ایسه باطل اولماز زیرا
دلیل عقلی اول رکعت انک قاتنده عبثدر و افعال صلوتده ترتیب فرضدر و لفظ السلام
اصابتی ده فرضدر و دلیل نقلیسی حضرت صلی الله علیه و سلمک ظهری بش قلوب و قعدۂ
رابعه ده اوتوردوغی و صلوتی اعاده ایلدوکنه بر خبر نقل اولنمشدر برفعه عند محمد امام محمد قتنده
باشنی سجده دن رفع ایله باطل اولور فتوی ایچون مختار اولان بودر زیرا امام شیبانی آنجق
ایله در لیس امدی سجده نک تمامی آنجق رفع رأس ایله در و بوضعه عند ابی یوسف ابو
یوسف قتنده باشنی سجده یه وضع ایله باطل اولور زیرا سجود انخفاضدن عبارتدر
مجرد وضع ایله سجود حاصل اولدی و شول کمسنه که سجودده رفع رأس ایله شرط ایلدی کندو
رأیی ایله نقص او زرینه زیاده ایلدی بونک ثمرۂ خلافی بوندن ظاهر اولور که برکمسنه الکنی
یره وضع ایلسه والا حدث سبق ایلسه و آبدست ایچون باشنی رفع ایدوب آبدست
السه اندن صکره دردنجی رکعتده اوتورمدوغنی تذکر ایلسه اول کمسنه قعده یه اوتوروب
بنا ایدرمی دیو سؤال اولندقده ابو یوسف قاتنده عودت ایلمز زیرا فرضی فاسد اولدی
مجرد وضع رأس ایله فرضدن نفله انتقال محقق اولدی امام محمد قتنده قعده یه عودت
ایدوب فرضنی تمام ایدر زیرا سجده نک تمامی انتقال ایله در انتقال ایسه حدث ایله
حاصل اولمغله صحیح اولمدی انتقال سز ایسه سجده صحیح اولماز کویا که اول کمسنه اصلا سجده
ایلمامشدر اول تقدیرجه قعوده عودت ایدوب بنا ایدر بو حکایت ابو یوسف قتنده
امام محمددن روایت اولندقده زه صلوة فسدت یصلحها الحدث و فواید ظهیریه ده
بو مسئله یه مسئلۂ زه تسمیه اولنمشدر زه زاء مکسوره معجمه ایله در و زه کلمه استعجابدر
بو محلده تهکم ایله استعجاب در اما ابو یوسف حضرتلری بو لفظی سویلمه سنه سبب
بودر که برکون امام محمد بر مسجد یانندن مرور ایدوب ایچنه اوکوزلر باغلیوب و کلاب
تبول ایدوب خراب اولمغله بو مسجد ابو یوسفکدر قیامته دکین بو مثللو مسجد باقیدر
دیو جواب ایلمشدر زیرا ابو یوسف قتنده وقف تحریر اولنمشدر ملکه عودت ایلمز دیو بیورلر
اما امام محمد قتنده واقف حیوتنده اولدقجه ملکنه عودت ایدر و وفاتندن صکره
ورثه یه انتقال ایدر نهایه ده خی مذکور اولان بویلجه در و صارت نفلاً باطل اولان
فرض ابو حنیفه و ابو یوسف قتنده نفل اولور خلافاً لمحمد رح امام محمد خلاف ایدوب
انک قاتنده وصف باطل اولمغله اصل صلوة ده باطل اولور فیضم سادسة
ان شاء مراد ایدرسه سجده ایله قید ایلدوکی بشنجی یه التنجی رکعتی ضم ایلیه زیرا نفل وتر
اولماز نفل اولمق ایچون شفع ایلیه امام محمد بونک خلافنجه در وان قعد فی الرابعة ثم
قام عاد و سلم مالم یسجد اکر رکعت رابعه ده اوتورسه اندن صکره قائم اولسه عودت
ایلیه و سلام ویره مادامکه بشنجی سجده ایله قید ایلمیه وان سجد تم فرضه اکر بشنجی رکعتک
سجده سنی ایلسه فرض تمام اولور زیرا مصلینک اوزرنده لفظ سلامدن غیری برشیئ

باقی قالمشدر سلام ایله فرض دکلدر وسجد للسهو سهو ایچون سجده ایلیه وتضم سادسة
التنجی رکعتی ضم ایلیه شفع اولمق ایچون زیرا رکعت واحده مشروع دکلدر حضرت علیه
السلام صلوة بتیرادن نهی بیورمشلردر والرکعتان نفل التنجینك ایکی رکعتی نافله در
یعنی نافله اولور ولا عهن لو قطع اوزرینه برشیء یوقدر اگر التنجی رکعتی قطع ایدرسه یعنی
التنجی‌یی ضم ایلمیوب التنجیده قطع ایدرسه برشیء لازم کلمز ولا تنوبان عن سنة الظهر
درتدن زیاده اولان ایکی رکعت ظهرك سنت اخیرندن نائب اولماز زیرا حضرت
علیه السلام سنت ظهره مواظبت بیورمشلردر امدی مظنون اولان سنت مؤکده
اولان مقامنه قائم اولماز ومن اقتدی به فیهما شول من که ضم اولنان ایکی رکعتده امامه
اقتدا ایلسه صلاهما فقط انجق ایکیسنی قیلار ابوحنیفه وابویوسف قتنده زیرا امام
فرضدن محروجنی مستحکم ایلدی کویا که ابتدادن تحریمه کبی اولمشدر ولو افسد قضاهما
اگر امام ضم ایتدوکی ایکی رکعتی افساد ایدرسه مقتدی قضا ایدر زیرا مقتدینك قصدی
ایله مشروع اولدر امام بونك خلافنجه در امامدن قضانك سقوطی انكا مخصوصدر
برعارض سببی ایله در اول عارض تطوعه بلا قصد امامك شروعیدر بو فعل ایسه
امامه مخصوصدر مقتدی‌یه تعدی ایلمز وعند محمد یصلی ستا امام محمد قتنده اول کمسنه
التی رکعتی قیلار ولا قضا لو افسد دخی مقتدی‌یه قضا یوقدر اگر امام افساد ایدرسه امام
قضا ایلمدوکی کبی مقتدی دخی قضا ایلمز زیرا مأمومك حالی امامدن اقوی دکلدر اگر اقوی
اولسه زیادة الفرع علی الاصل لازم کلوردی ولو سجد للسهو فی شفع التطوع لا یبنی علیه
اگر ایکی رکعت تطوعدن سهو ایتسه سجده ایچون اول سهو ایلدوکی تطوعك اوزرینه بنا ایلمز اگر بنا ایلسه
وسط صلوتده ایلدوکی سجده‌سی باطل اولور ولو بنی صح اگر بنا ایدرسه صحیح اولور تحریمه‌سی باقی
اولدوغیچون لکن سجود سهوی اعاده ایدر زیرا خلال صلوتده بولنمغله باطل اولور وسلام
من علیه السهو یخرجه من الصلوة موقوفا یعنی اوزرینه سهو سجده لازم اولان کمسنه‌نك
سلامی اول کمسنه‌یی موقوفا صلوتدن اخراج ایدر ابوحنیفه ایله ابویوسف قتنده و
موقوف اولمسنك بیانی بودرکه برکمسنه‌نك اوزرینه سهو سجده لازم اولسه سجده
ایلمزدن اول سلام ویرسه موقوفا اول کمسنه صلوتدن چیقمش اولور زیرا سلام
نفسنده محللدر لکن مصلینك اداء سجده‌یه حاجتی ایچون موقوف اولور اگر اول
کمسنه سجده ایدرسه حاجت متحقق اولوب سلامدن معنیء تحلیل ساقط اولور
صلوته عودت ایدر اگر سجده‌یه عودت ایلمز ایسه حاجت منتفی اولوب سلام
ایچون تحلیل ثابت اولور ان سجد عاد الیها اگر سجده ایدرسه صلوته عودت ایدر
والا اگر سجده ایلمز لا صلوته عودت ایلمز سلام ایله صلوتدن چیقمش اولور فیصح اقتداء
من اقتدی به بعد سلامه پس امدی سهو ایچون سجده‌دن مقدم اولان سلامدن صکره
امامه اقتدا ایدن کمسنه‌نك اقتداسی موقوفا صحیح اولور یعنی اگر امام سهو ایچون سجده

سجده ایدرسه اول کمسنه‌نك امامه اقتداسی صحیح اولور اگر سجده ایلمز ایسه اقتداسی
صحیح اولماز ویصیر فرضه اربعا بنیة الاقامة ومصلینك فرضی درت اولور اقامت
نیت ایله صورت مسئله بودرکه برمسافر اولوب ظهری ایکی رکعت قیلدقدن اوزرینه
سهو سجده لازم کلوب سلامدن صکره سجده سهوی ایلمزدن مقدم اقامته نیت
ایلسه اگر سهو سجده ایدرسه صلوته عودت ایدوب نمازی درت رکعت قیلار اگر
سجده ایلمیوب ترك ایدرسه نمازی درت رکعت اولماز زیرا اقامت نیتی خارج
صلوتده واقع اولدی مقدم ایسه مسافر نمازنی ادا ایلمش اولدی خارج صلوتده نیتی
کندویی صلوته عودت ایتدرمز ویبطل وضوءه بقهقهة سلامدن صکره وسهو سجده‌دن
مقدم قهقهه ایله اول قهقهه سببی ایله مصلینك ابدستی باطل اولور ان سجد اگر سجده
ایدرسه والا اگر سجده ایلمز ایسه فلا باطل اولماز اوچ صورتده بیله اگر سجده ایلمز
اقتداسی صحیح اولماز وفرضی درت اولماز وقهقهه ایله وضوسی دخی باطل اولماز وعند
محمد لا یخرجه امام محمد قتنده اوزرینه سجده سهو اولان کمسنه‌نك سلامی صلوتدن
اخراج ایلمز نه موقوفا ونه قطعا زیرا سجده نقصانی جبر ایچون واجب اولدی فتثبت
الاحکام المذکورة احکام مذکوره که صحت اقتدا وفرضك درت اولمسی وقهقهه سببی
ایله وضونك بطلانیدر ثابت اولور سجده اولا کرك ایلسون کرك ایلمسون بو احکام
ثابت اولور وامام زفرك دخی قولی بودر ولو سلم من علیه السهو بنیة ان لا یسجد
بطلت نیته وله ان یسجد اوزرینه سهو سجده اولان کمسنه سلام ویرسه سجده ایلمامك
نیتی ایله نیتی باطل اولور واول کمسنه ایچون سجده ایلمك واردر مادامکه تکلم ایلمیه
وقبله‌دن دونمیه وصلوته منافی برشیء ایلمیه وان شك فی صلوته کم صلی ان کان
اول ما عرض له واگر مصلی صلوتنده نه مقدار قیلدوغنه شك ایله اگر کندویه ابتدا
عارض اولمش ایسه استقبل صلوتنی استیناف ایلیه یعنی هو ندوره واول ما عرض له
نك معناسنده اختلاف اولنمشدر صاحب اجناس عمرنده اولان شك عادتی اولمیه
بوغیه انجق سهوی برکره واقع اولمشدر دیمك دکلدر دیمشدر فخر الاسلام هنوز اداسنده
اولدوغی صلوتدر دیمش والا ما عرض له‌نك اولی اولمیوب اکثریا واقع اولسه تحری
ایلیه وظن غالبی ایله عمل ایلیه زیرا ما عرض له‌سی کثیر اولوب استیناف اولورسه حرج
لازم کلور فان لم یکن له ظن بنی علی الاقل اگر مصلی ایچون ظن غالب اولمسه اقل اوزرینه
بنا ایلیه بو بابده حضرت صلی الله علیه وسلمدن اخبار مختلفه وارد اولمشدر قال النبی
علیه السلام اذا شك احدکم فی صلوته انه کم صلی فلیستقبل وقال النبی علیه السلام من
شك فی صلوته فلیتحر الصواب وقال النبی علیه السلام من شك فی صلوته فلم
یدر اثلثا صلی ام اربعا بنی علی الاقل معلوم اولا که اوچ حدیث شریفك بینی ممکن
اولدوغی مرتبه توفیق لازمدر امدی فلیستقبل الصلوة حدیث شریفی ما عرض له نادر

شهوك اولیدر دیمش شمس الائمة السرخسی
اول کمسنه‌نك اصح

تحری وعمل بغلبة
ظنه صح

واقع اولمغله اكا حمل اولنمق وايكنجى حديث شريف فليتحر الصواب درغلبهٔ ظن ايله تحرى
حمل اولنمق اوچنجيسى كه على الاقل درينه اكا حمل اولنمق اولى در وقعد فى كل موضع احتمل
انه موضع القعود وهر موضعده قعود ايليه احتمالدركه اول موضع قعود اوله يعنى قعدهٔ
اخيره اوله مثلا بركمسنه صلوة فجرده شك ايلسه كه قلدوغى بر ركعتميدر يوخسه ايكى
ركعتميدر بر ركعت اوزرينه بنا ايدر وتشهد مقدارى اوتورر ايكى ركعت قلمش احتمالى
ايله وبر ركعت دخى ضم ايدر شول احتمال ايله كه مقدم قلدوغى بر ركعت اوله فجرده بويلجه
كركدر اكر مصلينك شكى درت ركعت اولان صلوتده ايسه مثلا بركمسنه صلوة ظهرده
بر ركعتمى وياخود ايكيمى قلمشدر شك ايدوب وتحريسى دخى برشئينك اوزرينه قرار
داده اولمسه بر ركعتى قلوب اوتوره اندن صكره قالقوب بر ركعت دخى قلوب
اوتوره تكرار قيام ايدوب بر ركعت دخى قلوب ينه قعود ايليه تكرار بر ركعت
دخى قلوب اوتوره اندن صكره قالقوب بر ركعت دخى قلوب اوتوره تكرار قيام
ايدوب بو تقديرجه درت ركعتده دخى اوتورمش اولور خلاصه ده دخى بويلجه در بركمسنه
صلوتده شك ايلسه وزياده جه تفكر ايدوب بر وجهله فكرى اوزانسه كه صلوتدن بر
ركنك اداسى ممكن اولاجق مقدارى اولسه اول كمسنه نك اوزرينه سجدهٔ سهو واجب
اولور اكر بركمسنه صلوتى ادا وعدم اداده شك ايلسه اكر شكى اول صلوتك وقتى
ايچنده ايسه ظاهر اولان بودركه ادا ايلمشدر ادا ايلسون اكر وقت چيقمش ايسه ظاهر اولان
بودركه ادا ايلمشدر شكنك اصلى اولمامش اولور توهم مصلى الظهر انه اتمها فسلم ثم علم
انه صلى ركعتين اتمها وسجد للسهو ظهرى اولان كمسنه صلوة ظهرى تمام ايلمشدر ديو توهم ايدوب
سلام ويرسه اندن صكره بلسه كه ايكى ركعت قلمشدر اول كمسنه صلوتى تمام ايدوب
سهو ايچون سجده ايليه زيرا مصلينك سلامى كندويى صلوتدن اخراج ايلمز حتى رسول
اكرم عليه السلام بويله اشلمشدر اما بركمسنه كندويى مسافر ظن ايدوب وياخود صلوة
جمعه يى قيلدغن ظن ايدوب ايكى ركعتده سلام ويرانك صلوتى فاسد اولور بو مسئله
اولكى مسئله نك خلافنجه در زيرا اول كمسنه ادا ايلدوكى ركعتك مقدارينه عالمدر بو
تقديرجه سلامى عمداً اولمش اولور صلوتى باطل اولور **باب صلوة المريض**
بو باب مريضك صلوتى بياننده در عجز عن القيام مريض قيامده حقيقة عاجز
اوله اوخاف زيادة المرض وياخود مرضنك زياده اولمسندن خوف ايله
بسببه اوالقيام سببى ايله مثلا قيامه قالقمغله كيج اوكلمق وباشى دونمك وياخود
الم شديد اولمق خوفى اوله صلى قاعداً يركع ويسجد اول مريض قاعداً اولدوغى
حالده وقعودى ركوع وسجود ايلدوكى حالده نيجه ديلرسه اوتورسون بو فعله دليل نقلى
عمران بن الحصين ايچون وارد اولان حديث شريف كافيدر قال النبي عليه السلام
لعمران بن الحصين صل قائما فان لم تستطع فقاعدا وان لم تستطع فعلى الجنب ترمى ايماء

ايماء زيرا طاعت بحسب الطاقه در قال الله تعالى لا يكلف الله نفسا الا وسعها و
تعذر الركوع والسجود اومى برأسه قاعداً ركوع وسجود متعذر اولورسه قاعداً باشى
ايله ايما ايليه وجعل سجوده اخفض واول مريض مصلى ايماء سجودنى ركوعندن اشغه
ايليه زيرا ركوع وسجودك ايماسى اصللرى مقامنه قائم اولورلر اصلده ايسه سجود ركوع
دن اشغه در خلفنده دخى ايله ايلمك كركدر ولا يرفع الى وجهه شيئا للسجود مصلى
مريض سجود ايچون يوزينه برشئى ٧ قالدرمسه وهو يخفض رأسه صح ايماؤه حال بوكه اول مريض
مصلى سجده ايچون باشنى ركوعندن اشغه ايدرسه ايماسى صحيح اولور والا اكر ركوعندن
سجودى اشغه اولمازايسه فلا ايماسى صحيح اولماز زيرا حضرت عليه السلام بر مريضى
عياده ايلدى كوردى كه اول مريض يصدق اوزرينه سجده ايدر حضرت رسول اكرم صلى
الله عليه وسلم يصدقى رفع ايلدى اول مريض بر تخته آلوب انك اوزرينه سجده ايلمك ٥
ويبوردى كه صل على الارض ان استطعت والا فاوم ايماء واجعل سجودك اخفض
من ركوعك وان تعذر القعود اومى مستلقيا ورجلاه الى القبلة اكر قعود متعذر
اولورسه ارقه سى اوزرينه ايما ايليه وايكى اياقلرى قبله جانبنه اولدوغى حالده وباشى التنه
بر يصدق قونيلسه كه قاعده شبيه اوله وسجود ايچون ايما ممكن اوله ومضطجعا ووجهه
اليها وياخود صاغ جانبنه ياتور اولدوغى حالده ايما ايليه ووجهى قبله يه قرشو اولدوغى حالده
وان تعذر الايماء برأسه اخرت الصلوة واكر باشى ايله ايما متعذر اولورسه صلوة
صلوة تأخير اولنور ابن عمرك روايتنده حضرت صلى الله عليه وسلمك فان لم
تستطع فالله احق بقبول العذر منه قول شريفى دليل واقعدر بو حديث شريفك
معناسنده اختلاف اولنمشدر شول كمسنه كه ايمايه قدرتى اولمدقجه قضانك سقوطى
لازم ديدى اول كمسنه نك قاتنده قبول عذر تأخيرديدر يوخسه اسقاطى دكلدر واخرت
قولى دخى بوكا اشارتدر وشول كمسنه كه سقوطنه ذاهب اولمشدر فالله احق
بقبول عذر الاسقاط ديمك معناسيله تأويل ايلمشدر وصحيح اولان دخى بودر وعنايه ده
دخى بويلجه در صاحب هدايه ديمشدر كه اخرت قولى صلوتك عدم سقوطنه اشارتدر
اكر عجز بركون وبر كيجه دن زياده دخى اولورسه مضيق اولدقدن قضا ايدر صحيح اولان
بودر مضمون خطابدن مفهوم اولان بودر مغمى عليه بونك خلافنجه در شيخ الاسلام
وفخر الاسلام وقاضيخان وغيريلرده صحيح اولان بودركه اول كمسنه نك صلوتى
ساقط اوله فتاواى قاضيخانده اصح اولان عدم وجوب قضادر مجرد عقل توجه
خطاب ايچون كافى دكلدر حتى نوادرده مسطوردركه بركمسنه نك ايكى اليه دير سكلره
وارنجه قطع اولنسه وايكى اياقلرى ساقدن قطع اولنسه انكا اوزرينه صلوة
يوقدر بوندن ثابت اولديكه مجرد عقله خطابك توجهى ممكن دكلدر بو حالده فوت
اوله اوزرينه برشئى لازم كلمز اما اكر اقامت ميسر اولورسه صحيح اولان بودركه بركون

٧ قالدرميه فان فعل واكر اشلرسه يعنى
سجده ايلمك ايچون يوزينه
برشئى صح

٥ استدكن الى خى رفع ايلدى صح

وبر كيجه نك صلوتنى قضا ايدر غيرى دفع حرج ايچون جنون واغماء اولدوغى كبى ولا
يؤمى بعينيه ولا بحاجبيه ولا بقلبه باشى ايله ايمايه عدم قدرتى اولان مريض كوزلرى
وقاشلرى ايله ايما ايلميه وقلبى ايله دخى ايما ايلميه زيرا حضرت عليه السلام ان قدرت
ان تسجد على الارض فاسجد والا فاوم برأسك بيورمشلردر پس امدى موضع
بيانتنده ايماء رأسه اقتصار ايلدى اگر غيرى ايله دخى جائز اوليدى بيورورلردى و
وان قدر على القيام وعجز عن الركوع والسجود يومئ قاعدا اگر مريض قيامه قادر اولوب
ركوع وسجوددن عاجز اولسه قاعد اولدوغى حالده ايما ايليه وهو افضل من الايماء
قائما بو قاعدا ايما قائما ايمادن افضلدر زيرا قاعدا ايما سجوده اشبه و باشى ارضه
قريب اولمغله اما امام شافعى وزفر قاتنده مريضدن قيام ساقط اولماز زيرا
قيام ركندن وركن آخره قادر اولمغله عجز ايله ساقط اولماز ولو مرض فى اثناء الصلوة
بنى بما قدر اگر اثناء صلوتده مريض اولسه قادر اولدوغى ايله بنا ايدر وافتتحها قاعدا
قاعدا يركع ويسجد فقدر على القيام بنى قائما اگر مريض صلوته قاعدا ركوع وسجود ايلدوكى
حالده افتتاح پس قيامه قادر اولسه قائما بنا ايدر وقال محمد يستأنف امام محمد
ديديكه مريض مصلى صلوتى استيناف ايدر زيرا امام محمد قاتنده قائم قاعده اقتدا ايلمك
صحيح دگلدر وان افتتحها بايماء فقدر على الركوع والسجود استأنف واگر صلوتى ايما
ايله افتتاح ايلسه وسجود وركوعه قادر اولسه استيناف ايدر زيرا راكعك مومى يه
اقتداسى جائز دگلدر كذلك بناسى دخى جائز دگلدر وللمتطوع ان يتكئ على شئ ان اعيى
قائما نافله قلمق كمسنه ايچون اگر يورلسه برشيئه اتكا ايلمك واردر زيرا ايو طوتق
عذردر ابو حنيفه قاتنده عذرسز اتكا مكروه دگلدر اما امامين قاتنده مكروهدر ولو صلى
فى فلك جاز قاعدا بلا عذر صح واگر برگمسنه يوررگمين بلا عذر قاعدا نماز قلسه صحيحدر
ابو حنيفه قاتنده خلافا لهما امامين خلاف ايدوب انلر قاتنده صحيح دگلدر زيرا قيام ركندر
بلا عذر تركى صحيح دگلدر وفى المربوط لا يجوز بلا عذر قاعدا صلوة جائز دگلدر ومن مربوط گميده
اغمى عليه اوجن يوما وليلة قضى شول من كه بر گون وبر كيجه مغمى عليه اولسه وياخود
مجنون اولسه بر گون وبر كيجه نك صلوتنى قضا ايدر شافعى قاتنده قضا ايلمز قچن
بر وقت صلوة صلوة كاملا مغمى عليه اوزرندن مرور ايلسه وجوب صلوة اندن
ساقط اولور بزم ايچون دليل حضرت على رضى الله عنه مغمى عليه اولوب اوزرندن
درت وقت نماز مرور ايلدى زائل اولدقده جملهسنى قضا ايلمشدر وعبد الله بن عمر
اوچ گون مغمى عليه اولوب برشئ قضا ايلمدى جنون دخى بويلهدر بر گون وبر كيجه اكثر
اولورسه قضا ساقط اولور اما نقصاننده ساقط اولماز وان زاد ساعة لا
يقضى وعند محمد يقضى ما لم يدخل وقت سادسة اگر بر گون بر كيجهدن بر ساعت
زياده اولورسه قضا ايلمز ومحمد قاتنده قضا ايدر مادامكه وقت سادسه داخل اولميه

اولميه **باب سجود التلاوة** بو باب سجدهٔ تلاوتك بياننده در بو محلده بر سؤال وارد
اولوب سجود التلاوة والسماع ديمك گرك ايدى زيرا سماع تلاوت كبى سجدهيه
سببدر جواب ويريلور كه تلاوت سماع ايچون سبب اولدر ايسه ذكرى سن وجه
سماعى مشتملدر وتلاوتك شرطى طهارتدر حدثدن خبثدن واستقبال قبلهدر
وستر عورتدر وركنى ارضه وضع جبهه در صفتى وجوبدر رجب ابو حنيفهدن
بر روايتده ابو يوسف قاتنده موسعا واجب اولور وابو حنيفهدن بر روايتده
امام محمد قاتنده فورا واجب اولور شافعى در كه عمر رضى الله عنهنك قولى موجبنجه مسنوندر
تلاوت ايچون سزه برشئ واجب اولمدى زيرا حضرت عليه السلام آيت سجده
اوقودى وسجده ايلمدى ديو روايت بيورمشلردر بزم ايچون دليل حضرت صلى الله
عليه وسلمك على من سمع وتلاها حديث شريفيدر وكلمهٔ على وجوب ايچوندر
وآيات سجدهنك بعضيسى سجدهيه امردر بعضيسى تاركنى ذمدر وبعضيسى انبياء
عليهم السلامك افعالندن خبردر پس امدى انلره اقتدا بزه واجبدر وعمر رضى الله
عنهنك لم تكتب عليكم قولى لم تفرض بل هى واجبة ديمكدر ورسول اكرم عليه السلام
سجده ايلمدى ديدوكى عجله اوزره ايلمامقه محمولدر تأخيرى دخى جائزدر ابو هريره رضى الله عنهدن
روايتدر كه قال النبى عليه الصلوة والسلام اذا تلا ابن آدم آية السجدة فسجد اعتزل الشيطان
وهو يبكى ويقول امر ابن آدم بالسجود فسجد فله الجنة وامرت بالسجود فلم اسجد فلى النار امدى
سجدهٔ تلاوت واجبدر على من تلا آية سجدة من اربع عشرة شول كمسنهنك اوزرينه
واجبدر كه اون درت سورهدن بر سجده آيتنى اوقيه فى الاعراف والرعد والنحل والاسرا
ومريم والحج الاول والفرقان والنمل والم تنزيل وص وفصلت والنجم والانشقاق
والعلق اون درت سورهدر بونلرده اولان آيت سجدهدن تلاوت ايدهنك اوزرينه
سجده واجب اولور شفعى عددده بزه موافقدر نهايت سورهٔ حجده ايكى سجده واردر
وص ده يوقدر وحم ده اولان موضع سجده قوله تعالى ان كنتم اياه تعبدون دردير شفعى
حجده ايكى سجده اولدوغنه عقبه بن عامرك حديثى ايله احتجاج ايدر قال النبى صلى الله
عليه وسلم فضلت الحج بسجدتين من لم يسجدهما لم يقرأها بزم مذهبمز ابن عباس
وابن عمردن مرويدر حجده سجدهٔ تلاوت اولكيدر ثانيسى سجدهٔ صلوتيه اولدوغى ركوعه
مقارن اولمسى مؤيددر قال الله تعالى يا ايها الذين آمنوا اركعوا واسجدوا وفضلت
الحج بسجدتين حديث شريفك تأويلى بو اولا كه اولكى سجده تلاوت وثانيسى سجده صلوة
اوله زيرا حضرت عليه السلام سجده قرآنى عد ايلدكده سورهٔ حجده بر سجده عد ايلمشلردر
وشفعى درسورهٔ ص ده سجده يوقدر ديدوكنك اصلى يوقدر زيرا روايت اولنمشدر
صحابهدن بريسى مجلس شريف حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلمه گلوب يا رسول
الله بو كيجه رؤياده سورهٔ ص اوقودم سجده آيتنه گلدكده دوات وقلم سجده ايلدى

جو حكايت ايلدكده بز دوات وقلمدن خي احوزجو سورۀ ص قرائة فرمايدوب
اولمحله كلدكده كندولر واصحاب سجده ايلديلر نهايه ده خي بويلجه ذكر اولنمشدر وعلى
من سمع ولو غير قاصد واستماع ايدن كمسنه نك اوزرينه خي واجب اولور اكر استماعه
قصد ايتمز يوغيسه كرك فهم اتسون كرك ايلمسون بر معترض اعتراض ايدوب اكر
سجدۀ تلاوت واجب اوليدي سجدۀ صلوة وركوع صلوة ايله وتداخل ايله ونزوله
قادر راكبك ايماسي ايله نيجه ادا اولوردي ضمن اشياده حاصل اولماغله وجوبي لازم
كلمزديو اوج سؤال ايراد ايله انكا جواب ويريلوركه بر عملك ضمن اشياده اداسي
نفسنده وجوبني منافي دكلدر جمعه يه سعي تجارته سعي ضمننده حاصل اولدوغي كبي مثلا اذا
نودي للصلوة من يوم الجمعة فاسعوا الى ذكر الله وذروا البيع يوم جمعه ده سعي الى ذكر الله
وترك البيع ايله مخاطب اولان كمسنه جامعه سعي ايدركن يولده بيع وشرا ايلسه شيئنده
اصلا توقف بولنميوب انجق بيع وشراسي جامعه وارنجه لسانا اولسه ضمن سعي تجارتده
الى الجمعة بولنمش اولور وتداخلده كه مجلس واحده ده اوج درت ويا خود خي زياده
بر آيت سجده مكرر قرائت ايلسه بر سجده ايله كفايت ايلدوكي تداخلي خي جائزدر زيرا
سجده دن مقصود اظهار خضوع وخشوعدر بوايسه بر دفعه ده خي بولنور ودابه
اوزرنده ناقصا اداسي ايچون جواب بودركه وآية اوزرنده قرائت ايلدي اول محلده
واجب اولان ايما ايله در اوزرينه واجب اولدوغي اوزره ادا ايلمش اولدي بونك نظيري
بر كمسنه دابه اوزرنده صلوة تطوعه شروع ايدوب اداسي جائز اولدوغي كبي بو خي جائزدر
وسامعك وجوبه اهل اولمسي لازمدر زيرا صبي وحايض وكافر ونفسا اوزرينه واجب
دكلدر ومحيطده مذكوردركه اكر بر كمسنه آيت سجده كافر وصبي وعاقل وحايض وجنب
ونفسا ومحدثدن استماع ايلسه واجب اولور اكر مجنون مطبقدن استماع ايدرسه مسئله
اختلافيدر اصح اولان واجب اولمامقدر زيرا تلاوت معرفت وتمييزي اولميان كمسنه دن
صادر اولمشدر واكر سكراندن استماع اولنورسه واجب اولور اما طائردن واكر
صدادن استماع اولنورسه واجب اولماز قاضيخانده مسطوردركه نائمدن استماع
اولنسه مختلف فيه در اما صحيح اولان وجوبيدر اكر فارسي ايله تلاوت اولنسه مستمع اولانه
سجده واجب اولور اكر فهم ايلمز ايسه ده مجمعده فهم شرط قلندي لكن ابن ملك شرحنده اتفاقا
موجبه در ديو ذكر اولنمشدر زيرا فارسي ايله قرائت لفظا اكر دكل ايسه ده معنى قرائتدر
وبر كمسنه دابه بر يورركن آيت سجده مكرر ايلسه كندوسنه بر سجده واجب اولور يا نشه
پياده يورركن يه هر آيتده بر سجده لازمدر كذا في التوفيق وعلى المؤتم بتلاوة امامه
امامك تلاوتي ايله مؤتم اوزرينه سجدۀ تلاوت واجب اولور ايشتمز ايسه ده زيرا مؤتم
اقتدا ايله متابعت التزام ايلمشدر اكر سجده ايلمز ايسه امامته مخالفت ايلمش اولور بو
ايسه منهيدر ولا يجب بتلاوته اصلا مؤتمك تلاوتي ايله نه صلوتده ونه خارج صلوتده

صلوتده استماع ايدن كمسنه يه ونه كندويه ونه امامه ونه سائر جماعته سجده واجب
اولماز ابو حنيفه وابو يوسف قتنده وامام محمد قتنده جماعت سجده ايدرلر صلوتدن
فارغ اولدقدن صكره زيرا سبب كه تلاوت وسماع ايدي متحقق اولدي ومانع سجده
صلوة ايدي اولدخي مرتفع اولدي هر شيئده كه سبب متحقق اوله ومانع خي منتفي
اوله البته اول شيئي اشلمك لازمدر امام محمدك كلامي منتهي اولدي واكر مصلي آيت
سجده ركوع وسجودنده وياخود تشهدنده قرائت ايلسه قرائتدن محجور اولمغله اوزرينه
سجده لازم كلمز اما غنيانيده مصلي ركوع وسجودنده سجدۀ تلاوت ايدر ديمشدر الاعلى
سامع ليس معه في الصلوة الاشول سامعك اوزرينه واجب اولورسه اول سامع
تاليك صلوتنده شريك اولميه بو قول متفق عليه در ولو سمعها المصلي ممن ليس
معه لا يسجد في الصلوة اكر مصلي كندو ايله صلوتده معا اولميان كمسنه دن سجدۀ تلاوتي
استماع ايلسه صلوتده سجده ايلميه زيرا بو سجده صلوتيه دكلدر وافعال صلوتدن
خي جائز دكلدر زيرا افعال صلوة يا فرض ويا واجب ويا سنتدر بو استماع ايسه
بونلرك بريسندن دكلدر بو تقديرجه صلوة ايچنده سجده ايلمك جائز دكلدر ويسجد بعدها
صلوتدن صكره سجده ايلسه زيرا سببي كه سماعدر محجور اولميان كمسنه دن ايشدلمشدر
فان سجد فيها لا تجوز ولا تبطل الصلوة اكر مصلي سامع صلوتده ايكن سجده ايلسه
جائز دكلدر وصلوتي خي باطل اولماز اما عدم جوازي بودركه افعال صلوتدن اولميان
شيئي صلوته ادخال ايلمكي شارع نهي ايلمكله بو سجود مكان نهيده اولمغين ناقص اولدي
ناقص ايسه كاملك مكاننده اقامت اولنمق جائز دكلدر اما صلوتك عدم بطلاني
بودركه حد ذاتنده سجده افعال صلوتدندر اول تقديرجه او سجده صلوتي مفسد دكلدر
اما نوادرده مسطوردركه صلوة فاسد اولور زيرا صلوتدن غيري ده اشلنن فعلي صلوتده
اشلمش اولدي ولو سمعها من امام فاقتدى به قبل ان يسجد سجد معه اكر بر كمسنه آيت
سجده امامدن ايشتسه وامام سجده ايلمزدن مقدم اقتدا ايلسه امام ايله معا سجده ايليه
زيرا مقتدي امامه تابعدر استماع اتمامش اولسه بيله امام ايله سجده ايلردي بو نده خود هم استماع
وهم اقتدا بولنديلر وان اقتدى بعد ما سجد فان كان في تلك الركعة لا يسجد اصلا اكر امام
سجده ايتدكدن صكره اقتدا ايدرسه واكر اقتداسي تلاوت اولنان ركعتده اولورسه
يعني اول ركعتده تلاوت ايدوب وعلى الفور سجده ايلميه يعني صلوتده ونه خارج صلوتده
زيرا مقتدي اول ركعته ايرشمكله سجدۀ ادا ايلمش اولدي بر كمسنه وترده امامك او ركعتده ركوعنه
ايرشورسه قضا ايلدوكي ركعتده قنوتي اوقيمز وان في غيرها سجد خارج الصلوة اكر
ركعتدن غيريده اقتدا ايلمش ايسه خارج صلوتده سجده ايليه زيرا قبل الاقتداء
استماع ايلمش اولدي كما لو لم يقتد اقتدا ايلميين كمسنه كبي خارج صلوتده سجده ايليه
ولا تقضى الصلوتية خارجها صلوتيه اولان سجده خارج صلوتده قضا اولنماز بر كمسنه

صلوتندن آیت سجدنی تلاوت ایله سجده اکر وسطنده ایسه افضل اولان فی الحال
تلاوت ایچون رکوع ویاخود سجده ایلمکدر آندنصکره قالقوب اوقیه وصلوتنی تمام
ایلیه اما اکر سجده آیتندن صکره ایکی آیت ویاخود اوچ آیت اوقورسه صلوة ایچون
رکوع وسجده ایلسون جائزدر وسجدهٔ تلاوت اندن ساقط اولور سجده‌دن صکره
بومقدار وقت فوریتی قطع ایلمزینه علی الفور اولمش اولور شایخ بلخ سجده ساقط اولماز
الا نیت ایله ساقط اولور دیمشلردر اما مشایخ نیته احتیاج یوقدر سجدهٔ تلاوت
صلوتیه ایله ادا اولنور زیرا سجدهٔ صلوتیه اقویدر ادنی ایچون نائب اولور الا اکر که
درت بش آیت قرائتدن صکره قطع ایلسه بالاتفاق نیته محتاج اولور خزانة الفتاوی ده
مسطور اولان بودر تلاها ثم دخل فی الصلوة واعادها آیه سجدهٔ اوقوسه اندن صکره
صلوته داخل اولسه واول آیت سجدهٔ اعاده ایلسه اما مجلسی تبدیل ایلمسه وسجده
کفته عن التلاوتین حقی سجده ایلسه اول سجده ایکی تلاوتدن کفایت ایدر یعنی ایکی
تلاوت ایچون کافی زیرا ثانیکه صلوتیه در اولکیدن اقوادر اما نوادرده مسطوردر که
مصلی صلوتدن فارغ اولدقدن صکره سجده ایدر اکرچه صلوتیه اقوا ایسه لکن اولکی ایچون
فوت سبق اولمغین ایکیسی حقنده قوتده برابر اولدی وغمن تسلیم ایتدم لکن صلوتیه‌نک
مقصوم قوت اتصالی واردر یعنی تلاوت ثانیه‌نک سجودیله اتصالی واردر بوتقدیرجه
ثانی مترجح اولمشدر وان سجد للاولی ثم شرع واعادها سجد الثانی اکر تلاوت ایچون
سجده ایلسه اندن صکره صلوته شروع ایلسه وآیت تلاوتی اعاده ایلسه بر دفعه ده
سجده ایدر وصلوتیه تلاوته الحاقنده وجه یوقدر زیرا حکم سببی اوزرینه سبق ایلمک
لازم کلور ولو کرر آیة واحدة فی مجلس واحد کفته سجدة واحدة اکر آیت واحده مجلس واحده
مکرر ایلسه بر سجده انکا کفایت ایدر زیرا حضرت علیه السلام آیت واحده تکرارده بر سجده
ایدردی زیرا آیت سجدهٔ تکرار ایلمک یا حفظ ایچون یاخود تعلیم ایچوندر دفع حرج ایچون
سجده برکره اولمشدر وان بدلها او المجلس لا اکر آیت سجدهٔ تبدیل ایلسه ویاخود مجلسی
تبدیل ایلسه بر سجده کفایت ایلمز معلوم اولا که سجده‌نک تداخله مبنی دفع حرج ایچوندر
مسلمانلر تعلیم وتعلم قرآنه محتاجلردر اکر تلاوتده سجده اولوب تداخل اولمیدی حرج بعضی
اولوردی بوایسه مدفوعدر زیرا جبرائیل علیه السلام آیت سجدهٔ حضرت عم اوقیوب
بنیجه دفعه تکرار اوقوردی و بر سجده ایدرلردی تداخلده سنوندن خالی دکلدر که یا سببده
تداخل اوله لایق اولان بودر که عبادات سبب اوله عقوباتده حکمده اوله وتسدیة
الثوب تسدیه ثوب یعنی بز چوزمک تسدیه لغتده جلاه ارش چوزمک ایچون
چوله ویاخود یره بعض خشبلر قومقدرلر زیرا سدی بفتح السین فارسی تار ترکی ارش
والدیاسة والانتقال من غصن الی غصن تبدیل حکمنده کمک بر بوداقدن بر بوداقه
انتقالده تبدیلدر سجده واحده کفایت ایلمز حقیقتده اختلاف موجوددر اما مسجدک

مسجدک کوشه‌لری واوکوشه‌لری بونک خلافنجه‌در زیرا اول کوشه‌لر حکم واحده‌در
اقتدا صحیح اولمق دلیلی ایله ولو تبدل مجلس السامع تکرر الوجوب علیه وان اتحد
مجلس التالی اکر سامع مجلس تبدیل ایدرسه سجده تلاوت انک اوزرینه تکرار واجب
اولور اکر تالینک مجلسی متحد ایسه زیرا سبب سماع ایدر بونده حسه موجود سجده
حقنده مکرر واجب اولور وان تبدل مجلس التالی واتحد مجلسه واکر تالینک مجلسی
تبدل اولوب سامعک مجلسی متحد اولسه لا سجده مکرر اولماز وکیفیته ان یسجد بشرائط
الصلوة سجود تلاوتک کیفیتی صلوتک شروطی ایله سجده ایلمکدر شرایط صلوتکه طهارت
وستر عورت واستقبال قبله‌در رکنی ایسه جبهه‌سنی ارض اوزرینه قومقدر بین تکبیرتین
من غیر رفع ید ایکی تکبیر بیننده رفع یدسز مندوب سجده ایلمکدر من غیر رفع ید قیدی
مذهب شافعیدن احترازدر زیرا شافعی قتنده رفع ید ایله نیت ایدوب بعده
سجود ایچون تکبیر ایدر ولا تشهد ولا سلام سجده تلاوتده نه تشهد وار ونه سلام واردر
زیرا تشهد ذات رکوع وسجود اولان صلوتدن غیریده مشروع اولمدی بو اجلدن صلوة
جنازه‌ده حقنده مشروع اولمدی سلام اولمامق عدم تحریمه ایچوندر ویکره ان یقرأ سورة
ویدع آیة السجدة ده مکروه اولور بر سوره قرائت ایلمک وآیت سجدهٔ ترک ایلمک
قرائت کرک صلوتده اولسون کرک خارج صلوتده اولسون آیت سجده‌ی ترک
ایلمک استنکافی ابهام ایدر بوایسه مؤمنک شانی دکلدر اکر استنکاف ایدر ایسه
کافر اولور لا عکسه عکسی مکروه دکلدر یعنی آیت سجدهٔ اوقیوب غیری آیتی ترک
ایلمک مکروه دکلدر زیرا بونده سجوده مبادرت واردر وندب ان یضم الیها آیة
او آیتین قبلها آیت سجده‌یه بر آیت ویاخود ایکی آیت ضم ایلمک مندوب اولدی
سجده آیتندن اول سجده آیتی سائر اوزرینه فضیلتی اولمق توهمنی دفع ایچون واستحسن
اخفاؤها عن السامعین سامعیندن سجده تلاوتی اخفا ایلمک مستحسن اولدی
سامعینه شفقت ایدوب احتمالدر که آبدستلر اولمیوب کندولره مشقت اوله
اکر آیت سجدهٔ تلاوت ایدن کمسنه‌نک یقینی اوله که خلق متهیدر اصلا سجده‌دن
کندولره مشقت یوقدر جهر ایلیه قرائت ایلیه بر کمسنه آیت سجده‌نی هجی ایلسه
اوزرینه سجده واجب اولماز واول حروف اوقومغله صلوتی حقنده فاسد اولماز زیرا
حروف قرآن دکلدر لکن قرائت مقامنه قائم اولماز تحفة الملوک شرحنده بویله‌در
ونقضی اول اخفا اولنان سجده قضا اولنور زیرا سجدهٔ تلاوت واجبدر باب المسافر
بو باب مسافر بیاننده‌در من جاوز بیوت مصره من جانب خروجه مسافر شول
کمسنه‌در که مصرینک بیوتنی تجاوز ایلیه خروجی جانبندن مریدا سیرا وسطا ثلثة
ایام اوچ کونلک سیر وسطی مرید اولدیغی حالده بیوت مصرینی تجاوز ایلیه سیرا
مریدک مفعولیدر وسطا سیرا لفظنک صفتیدر نجانک بعضیسی ثلثة ایام

لفظی مریدًا الفظنک مفعولی دیمشلر ملا خسرو درر غررنده دیمشدر که علما قوتک مدة
سفرک اوچکونلک سیره در دیدکلری نک معناسی شول سیردر که آنک ارا سنده
استراحت اوله بعضیسنده بودر وبعضیسنده اکل وشرب اولور بو مقوله سیره ده
اوچ کوندر امام شافعی قاتنده ایکی کون ایله مقدردر ایکی کونلک سیره سنی اول التی فرسخدر
وبر قولده برکون وبر کیجه در قصر فرض الرباعی وصار فرضه فیه رکعتین مسافر فرض
رباعی یی قصر ایدر روا ولمز فرضی سفرده ایکی رکعت اولور زیرا قصر عزیمتدر بزم
قاتمزده اما شافعی واحمد قتنده رخصتدر عزیمت البته ترکدر رخصت حجه تهرسه
ترک ایدر استرسه ادا ایدر وکتاب مسلمده یعلی بن امیه دن روایتدر که بن عمر بن
خطاب رضی الله عنه حضرتلرینه لیس جناح ان تقصروا من الصلوة ان خفتم ان یفتنکم
الذین کفروا نص شریفی قرائت ایلدم حضرت عمر رضی الله عنه عجبت مما عجبت
منه بیوردقده بن حضرت صلی الله علیه وسلمدن سؤال ایلدوکمده صدقة
تصدق بها الله علیکم فاقبلوا صدقته بیورمشلردر صحیحینده حضرت عائشه رضی الله
عنهادن روایت اولندیکه فرضت الصلوة رکعتین فاقرت صلوة السفر وزیدت
فی الحضر ابن عباسدن روایتدر که حضرت علیه السلام بیورمشدر که فرض علیکم
الصلوة علی لسان نبیکم فی الحضر اربعًا وفی السفر رکعتین وقال الشعبی من اتم الصلوة
فی السفر فقد رغب عن ملة ابراهیم معلوم اوله که مسافر ایچون ترک سنت لا باسدر
حضرت عمر رضی الله عنهک روایتی اورزه انه قال انا وابوبکر وعثمان مع النبی فی السفر
فلم نصل سوی الفرض احوط اولان سنن رواتب حالت سعه ده ترک اولنمیه ووقت
شفقتده بالکلیه ترک اولنه دینلمشدر رحال نزولده اشلنه حال سیرده ترک اولنه دینلمشدر
خاصه سنت فجر قلنه وسنت مغرب دخی کذلک واعتبر فی الوسط فی السهل سیر
الابل ومشی الاقدام صحراده سیر وسطدن سیر ابل ودخی مشی اقدام اعتبار اولندر وفی
البحر اعتدال الریح بحرده اعتدال ریح اعتبار اولندر وفی الجبل ما یلیق به جبلده جبله
لایق اولان اعتبار اولندر جبلده دخی سیر اوچکون اعتبار اولنور اکر جبلک مسافه سی
صحرا مسافه سندن اقل ایسه ده اوچکون اعتبار اولنور حتی دینلمشدر که بر
مقصدک ایکی طریقی اولسه اکر بعید اولان طریقه کیدرسه قصر ایلیه اکر قریبه کیدرسه
قصر ایلمیه فلو اتم المسافر ان قعد فی الثانیة صحت واسا اکر مسافر صلوتنی تمام
ایدرسه یعنی درت رکعت قلسه اکر ایکنجی رکعتده قعود ایدرسه اول صلوة صحیح
اولور وکنهکار اولور زیرا قعده اولی مسافره فرضدر سلامی تأخیر ایلدوکی والله
صدقه سنک عدم قبولنه شبهه سی ایچون مسیئ اولور وایکی اولکی فرض اولور وما بعدی
نافله اولور زاهدیده مسطوردر که مسافر صلوتی درت قلسه سنته مخالفت ایلمش
اولور شول کمسنه یه بکزر که صلوة فجری درت قیله زیرا قصر صلوة رباعیه بزم قاتمزده

استراحت وبعضنده
صح

قاتمزده رخصت اسقاطدر وحکم عزیمت ایله عمل ایلمکله اثم اولمقدر والا اکر ثانیده اوتورمدی
ایسه فلا تصح صلوتی صحیح اولماز نفله منقلب اولور زیرا قعده اخیره رکندر انی ترک
ایلدوکنده اوتورسه صلوتی صحیح اولمیوب نافله اولور ولا یزال علی حکم السفر حتی یدخل وطنه
مسافر حکم سفردن زائل اولماز وطننه داخل اولنجیه دکین حکم سفرکه جواز قصر صلوة وجواز
فطر واوچ کون اوچ کیجه امتداد مسح وسقوط وجوب جمعه وعیدین واضحیه تکبیر تشریقدر
اما تجین وطنه داخل اولسه تمام ایدر نیت اقامت لازم اولماز او ینوی مدة الاقامة ببلد
اخر او قریة ویاخود اولمسافر مدت اقامه نیت ایلیه بلد اخرده ویاخود بر قریه ده مصنفک
بلد ایله قریه تقییدی ایلمه سی صحراده اقامت صحیح اولمدوغی اشعاردر وهی خمسة عشر یومًا او اکثر
مدت اقامت اون بش کوندر ویاخود اون بش کوندن زیاده در اکر بوندن اقلده نیت
ایلسه بزم قاتمزده قصر ایدر اما امام شافعی قاتنده بر قولده درت کونه نیت اقامت
ایله مقیم اولور وبر قولده نیت ایلمز ایسه ده درت کون مکث ایلمکله اولور ولو نوا یا بمو صنعین
کمکة ومنی لا یصیر مقیمًا الا ان یبیت باحدهما اکر مسافر مکه ومنی کبی ایکی موضعده اقامت
نیت ایلسه مقیم اولماز الا اکر برنده کیجه لیه وقصر ان نوی اقل منها اکر اون بش کوندن
اقلده نیت ایدرسه صلوتی قصر ایدر او لم ینو وبقی سنین ویاخود نیت ایلمیوب
بوکون ویارن کیدرم دیو نیجه ایام قالسه قصر ایدر بوکا دلیل ابن عمر رضی الله عنهما اذربایجانده
التی آی اقامت ایدوب صلوتی قصر ایلمشدر روایت اولنمشدر که سعد بن
وقاص نیسابور قریه لرندن بر قریه ده ایکی آی اقامت ایلیوب صلوتی قصر ایلمشدر وکذلک
علقمه بن قیس خوارزمده نیجه ییللر اقامت ایدوب صلوتی قصر ایلدر وابن عباسدن ونیدن
روایت اولنور که اصحاب رسول الله علیه السلام سوسده طقوز آی اقامت ایلیوب صلوتی
قصر ایلمشدر محیطده مسطوردر که اکرچه حجاج شامه واصل اولسه وبلسه لر که قافله اون
کوندن صکره چیقوب کیده ولر دخی قافله ایله عزیمتی مقرر ایلسه لر آنلر صلوتی قصر ایلمزلر زیرا آنلر
اقامته نیت ایلمش کبی اولدیلر وکذا عسکر نوتها بارض الحرب او حاصروا مصرًا فیها
کذلک اکر عسکر ارض حربده اقامت نیت ایدرلرسه ویاخود ارض حربده بر شهری محاصره
ایلسه صلوتی قصر ایدرلر زیرا دار حرب موضع اقامت دکلدر روایتدر که حضرت
علیه السلام تبوکده یکرمی کون اقامت ایلدی صلوتی قصر ایلدی او حاصروا اهل البغی فی
دارنا فی غیره ویاخود اهل بغی اسلام ولایتنده شهردن غیری یرده عسکر محاصره ایلسه لر
محصور اولنده صلوتی قصر ایدرلر ویتم اهل الاخبیة لو نوو یا فی الاصح اهل اخبیه نک دخی نیت
اقامتلرنده اختلاف واردر بعضیلر قاتنده نیت اقامتلری صحیح اولماز زیرا آنلر ابدًا
مقیمین اولماز زیرا اندکی موضع اقامتلری یوقدر اما اصح اولان آنلر مقیم اولهلر بو قول ابو
یوسفدن مرویدر ومفتی به دخی بودر زیرا انسان ایچون اقامت اصلدر وسفر عارضدر
انتقالی برصودن برصویه وبر مرعیدن بر مرعی یه دریش ایدر آنلر دائما مقیم اولوب مسافر

انتقال زمانندن حاصل اولور اهل اخبیه
ایسه بو قصد بو قدر
انلرک صح

حكمنده دكلدر اما شارح تحفه ديمشدر كه بر صحراده نصف شهر اقامته نيت ايليه لر
صحيح اولور زيرا انلر حقنده صحرا امصار وقرى اولور وينه ابو يوسفدن روايتدر كه اهل اخبيه
قچن اوتلو وصولو يير بوله لر وچادرلريني قوريه لر واون بش كون اقامته نيت ايليه لر
واوت وصولرى اون بش كون كفايت ايليه اولتقديرجه مقيم اولورلر توركمان وعرب
دخى بويلجه در ولو اقتدى المسافر بالمقيم في الوقت صح ويتم اگر مسافر مقيمه اقتدا ايلسه
وقت ايچنده اقتداسى صحيح اولور وصلوتنى تمام ايدر زيرا مسافرك مقيمه اقتداسى وجوبي تكميلده
اقامت نيت ايلمش منزله سنده اولور واقتداسى صحيح اولمغله فرضى درده منقلب اولور اگر
مسافر امامه اقتدا ايلمش ايكن صلوتنى افسد ايليه ينه اوزرينه ايكى ركعت لازم اولور
لزوم اربعه متابعت ايچون ايدى اول ايسه زائل اولدى اما نفل نيتي ايله اقتدا ايليه اندن
صكره افسد ايليه شروعيله درت ركعت لازم اولور وبعده لا يصح بعد الوقت اداسى
صحيح اولماز زيرا فرض بعد الوقت منقلب اولماز سببى منقضى اولدوغيچون پس امدى
اقتدا ايليه مفترض متنفله اقتدا ايلمش اولور اگر شفع اولده اقتدا ايدرسه قعدهٔ اولى
مسافر حقنده فرض مقيم حقنده نفلدر وياخود حق قراءتده اگر شفع ثانيده اقتدا ايدرسه
مسافر حقنده قراءت فرضدر مقيم حقنده فرض دكلدر ايله اولسه مفترض متنفله اقتدا
ايلمك لازم كلور اول ايسه جائز دكلدر واقتداء المقيم به صحيح فيهما مقيمك مسافره اقتداسى
صحيح اولور وقتده ده وقتدن صكره زيرا مقيم ايكى ركعتده متابعتي التزام ايلدى باقيده
مسبوق كبى منفرد اولدى ويقصر هو مسافر قصر ايدر ويتم المقيم بلا قراءة في الاصح مقيم
صلوتى تمام ايدر بلا قراءة اصحده يعنى اصح قولده ويستحب ان يقول لهم اتموا صلوتكم
فانى مسافر مقيم اولنلره سز صلوتكزى تمام ايدكز تحقيقا بن مسافرم ديمك مستحبدر
زيرا حضرت عليه الصلوة والسلام اهل مكه يه مسافر ايكن نماز قلدقده بويله بيورمشدر
ويبطل الوطن الاصلي بمثله وطن اصلى كندو مثلى ايله باطل اولور معلوم اولا كه وطن
اوچدر اولكيسى وطن اصليدر وايكنجيسى وطن اقامتدر واوچنجيسى وطن سفردر وطن
اصلى انسانك طوغدوغى وياخود آنده تأهل ايتدوكى مكاندر وطن اقامت آنده
اقل مرتبه اون بش كون اقامته نيت ايلدوكى مكاندر شول شرطله كيم اول مكان انك
مولودى وآنده اهلى اولميه ووطن سفر آنده اون كوندن اقامت ايلدوكى مكاندر شول
شرطله كيم اول مكان انك مولودى وآنده اهلى اولميه وبوكا وطن سكنى دخى ديرلر وطن اصلى كندو كبى
بر وطن اصلى ايله منتقض اولور مثلا بر كمسنه نك وطن اصليسى اولسه واندن انتقال
ايليه وغيرى يرده وطن طوتسه اولمكان انك وطنى اولمه دن چيقر حتى آندن صكره اگر
اكا داخل اولسه مادامكه اقامت نيت ايتميه اكا اتمام لازم اولماز زيرا حضرت رسول
اكرم صلى الله عليه وسلم واصحابدن مهاجرين رضى الله عنهم اجمعين مكهٔ مكرمه ده قصر
ايدرلر ايدى شونك برله كه مكهٔ مكرمه انلرك وطنلرى ايدى زيرا مدينهٔ منوره يه وطن قلمشلر ايدى

وطن اوچدر

ايدى پس مكه نك وطنلغى زائل اولدى لا بالسفر وطن سفر ايله وطن اصلى منتقض
اولماز حتى مسافر وطن اصليسنه كلسه مجرد دخول ايله مقيم اولور ووطن الاقامة بمثله
وطن اقامت دخى مثلى ايله منتقض اولور مثلا بر كمسنه بر وطن اقامتدن صكره بر وطن
اقامت اتخاذ ايليه وايكى وطن آراسنده مدت سفر اولمسه صكره كرو وطن اقامته
داخل اولسه مقيم اولماز الا نيت ايله اولور زيرا موضع اول وطن اقامتدن چقدى
والسفر والاصلي دخى سفر ايله ووطن اصلى ايله وطن اقامت باطل اولور مثلا بر كمسنه
بر بلده ده اقامته نيت ايليه بر قاچ كون دن صكره قالقوب سفره كتسه تكرار وطن
اقامته كلسه باطل اولور مادامكه اقامته نيت ايلميه صلوتى قصر ايدر وبر كمسنه بر
بلده ده اقامته نيت ايليه واندن صكره وطن اصليسنه داخل اوله اندن صكره
اقامته نيت ايلدوكى بلده داخل اولسه اولكى نيت باطل اولور وصلوتى قصر ايدر
مادامكه تكرار نيت ايلميه وفائتة السفر تقضى في الحضر ركعتين وفائتة الحضر تقضى
في السفر اربعًا وسفرك فائته سى حضرده ايكى ركعت قضا اولنور وفائته سفرده
درت ركعت قضا لجسب الادا در اما ايما ايله مصلى اولان مريضك فائته سى حال
صحتده قائما قضا اولنور والمعتبر في ذلك آخر الوقت وقضاده معتبر اولان وقتك
آخريدر مثلا بر كمسنه وقت اخيرده سفره كتسه واول وقتك صلوتى فوت اولسه
قضا اولندقده مسافر صلوتى كبى قضا ايدر وبر كمسنه آخر وقتده مقيم اولسه
واول وقتك صلوتى فوت اولسه قضا اولندقده مقيم صلوتى كبى قضا ايدر زيرا
اعتبار آخر وقتده در وسفر واقامت وحيض وطهر وبلوغ واسلام دخى بو اعتبار اوزره
والعاصي كغيره وعاصى مطيع كبيدر بزم قاتمزده سفرده وحضرده وسفر اوچ قسمدر
بر سفر طاعتدر حج وجهاد كبى ايكنجيسى دخى سفر مباحدر تجارت كبى اوچنجيسى سفر
معصيتدر قطع طريق وقول افندىسندن فرار ايلمك وعورت محرمسز حجه كتمك كبى
اولكيسى رخصت ايچون سببدر خلافسز اما اخيركه سفر معصيتدر بزم قاتمزده اولكيلر
كبيدر شافعى قتنده خلافيدر زيرا رخصت تخفيف ايچون ثابت اولمشدر معصيتده
رخصت جائز دكلدر بزم ايچون دليل نصوصك اطلاقيدر قال الله تعالى ومن كان
مريضا او على سفر فعدة من ايام اخر رخصت افطار نفس سفره تعليق اولندى و
قال النبي عليه السلام فرض المسافر ركعتان پس امدى نفس سفر معصيت دكلدر
خروج مديددر معصيت سفره خروجدن صكره اولور قطع طريقه قصد كبى امدى بو
تقديرجه سفر رخصته صالح اولور زيرا سفر قبيح في عينه دكلدر مجاورى سببيله لغيره قبيح
اولدى قبيح مجاور احكامنى نفى ايلمز وقت نداوبيع وارض مغصوبه ده صلوة قلمق كبى
ونية الاقامة والسفر تعتبر من الاصل دون التبع نيت اقامت وسفر اصلدن اعتبار اولنور
تابعدن اعتبار اولنمز كالعبد والمرأة والجند عبد ومرأه وجند كبى مثلا عبد اقامت

سفر اوچ قسمدر

وسفره نیت ایلمك معتبر دکلدر اعتبار مولاسنه در مرأه نك زوجندن جنه نیك
پادشاه ویاخود سردار وامیرندن اعتبار اولنور شارح تحفه دیمشدر که قچن زوج اقامته
نیت ایله زوجه مقیمه اولور زوجنه تبعیت ایله زیرا بو ایله اولدقده اولزوجه ایچون
نفس زوجندن منع ایلمك واردر جیشده امیری ایله بویلجه در اکر جیشك رزقی
امیرك اوزرینه ایسه امیرك نیتنه اعتبار اولنور اکر هرکسك رزقی کندو اوزرینه
ایسه نیتلرینه اعتبار اولنور زیرا انلر مراد ایلدکلری یره کیدرلر غریم مدیون مفلس ایله
بویلجه در واجیر مستأجری ایله ده کذلك **باب الجمعة** بو باب صلوة جمعه بیاننده در
معلوم اولاکه تحقیقاً جمعه فرضدر ترکی جائز دکلدر جاحدی کافر اولنور جمعه نك فرضیتی
کتاب وسنت واجماع امت ومعنی دن برنوع علة ثابت اولدی اما کتاب الله قوله
تعالی ٭ یا ایها الذین آمنوا اذا نودی للصلوة فی یوم الجمعة فاسعوا الی ذکر الله ٭ نص
شریفیدر بو محلده ذکر الله دن مراد صلوة جمعه در وحدیث شریف ایله ثابت اولدوغنه
دلیل عن جابر رضی الله عنه قال خطبنا رسول الله علیه الصلوة والسلام فقال ٭
یا ایها الناس توبوا الی ربکم قبل ان تموتوا وتقربوا الی الله بالاعمال الصالحات قبل ان
تشتغلوا واعلموا ان الله تعالی کتب علیکم الجمعة فی یومی هذا فی شهری هذا فی عامی
هذا فی مقامی هذا فمن ترکها تهاونا او استخفافا بحقها وله امام جائر او عادل الا فلا جمع الله
له الا فلا صلوة له الا فلا زکوة له الا فلا صوم له الا ان یتوب فمن تاب تاب الی
الله تعالی علیه ٭ قال النبی صلی الله علیه وسلم ٭ الجمعة حق واجب علی کل مسلم فی جماعة
الا اربعة مملوك وامرأة وصبی ومریض ٭ وقال النبی صلی الله علیه وسلم ٭ من ترك
ثلث جمع تهاونا طبع الله علی قلبه ٭ وقال النبی صلی الله علیه وسلم ٭ من ترك الجمعة
ثلث مرات من غیر ضرورة طبع الله علی قلبه ٭ وقال النبی صلی الله علیه وسلم
من ترك ثلث جمع من غیر عذر کتب من المنافقین ٭ قال النبی صلی الله علیه وسلم
٭ من ترك ثلث جمع متوالیات فقد نبذ الاسلام وراء ظهره ٭ واما فرضیتنه
اجماع ایلمشدر اختلافلر انجق وقتنده در اما معنی دن برمعنی ایله ثابت اولمسی
بز صلوة ظهرك ترکی ایله امر اولندق جمعه اقامت ایچون ظهر ایسه فرضدر فرضك
ترکی جائز اولماز الا اول فرضدن مؤکد بر فرض ایله اولور امدی بو تقدیرجه صلوة
جمعه ظهردن مؤکد فرض اولمق لازم اولور معلوم اولاکه جمعه ایچون اون ایکی
شرط واردر شرطك التیسی ادا والتیسی وجوب ایچوندر اما ادا ایچون شرطك
بری مصر ویاخود مصلی سی ایکنجیسی سلطان ویاخود نائبی اوچنجیسی وقت ظهر دردنجیسی
خطبه بشنجیسی جماعت التنجیسی اذن عامدر اما وجوب ایچون اولان شرطك
اولکیسی اقامتدر ایکنجیسی ذکورتدر اوچنجیسی صحتدر دردنجیسی حریتدر بشنجیسی سلامة
العینین التنجیسی سلامة الرجلیندر ادا ایچون اولانك جمله سی صلوته متعلقدر و و

ووجوب ایچون اولانك جمله سی مصلینك صفتیدر ادا ایله وجوبك بیننده فرق بودر که
ادا ایچون اولان شرطك انتفاسی ایله جمعه نك اداسی صحیح اولماز اما وجوب ایچون اولان
شرطك انتفاسی ایله اداء جمعه صحیح اولور مثلا اعمی ومریض وعبد وسائرلر جمعه ادا
ایلسه لر صحیح اولور لا تصح الا بستة شروط جمعه صحیح اولماز الا التی شرط ایله صحیح اولور
المصر او فناؤه شرطك بری مصر ویاخود مصرك فناسیدر فناء مصر منزله سنده در
فنا اول محلدر که مصرك حوائجی ایچون معد اولمش اوله ویاخود مصلی سی اوله اولفنا
مصره متصل اولمق لابددر اکر فنا ایله مصر مابیننده مرعی ومزارع کبی فرجه اولورسه
فنا اولمامش اولور بعید اولیجق قریه اولمش اولور قریه ده جمعه اقامتی صحیح اولماز قال
النبی علیه السلام ٭ لا جمعة ولا تشریق ولا صلوة فطر ولا اضحی الا فی مصر جامع ٭
والسلطان او نائبه شرطك ایکنجیسی سلطان ویاخود نائبیدر ووقت الظهر شرطك بری
ده وقت ظهردر صلوة جمعه ظهردن مقدم ومؤخر صحیح دکلدر والخطبة قبلها فی وقتها
شرطك بری ده خطبه در صلوة جمعه نك مقدم ظهر وقتنده که جمعه وقتیدر والجماعة
شرطك بری دخی جماعتدر والاذن العام شرطك بری ده اذن عامدر حتی امیر جامعك
قپوسنی قپوجیلر قپوب جامعه دخولدن منع ایلسه جائز دکلدر والمصر کل موضع
له امیر وقاض ینفذ الاحکام ویقیم الحدود مصر هر موضعدر که اول موضعده احکام
تنفیذ ایدر وحدود اقامت ایدر امیر وقاضی اوله وقیل مالو اجتمع اهله فی اکبر مساجده
لا یسعهم ودنیلدیکه مصر شول موضعدر که اول موضعك اهلی یعنی اوزرینه جمعه واجب
اولنلر مسجدلرینك اکبرینه صغمیه لر وفناؤه ما اتصل به معداً لمصالحه ومصرك
فناسی شول موضعدر که اول مصره متصل اوله اهلنك مصالحی ایچون معد اوله فنانك
بعدی وقربی براوق آتیمی ویرآت قوشیم مقداری اوله وبعضیلر مصر ایله فناسی بیننده
فراغ اولمامغی اعتبار ایلمشلر لکن بو قول مرجوحدر وتصح فی مصر فی مواضع هو الصحیح
جمعه صحیح اولور مصرده نیجه موضعده صحیح اولانی ده بودر وعند ابی یوسف فی موضعین
ان حال بینهما نهر ابو یوسف قتنده ایکی موضعده جمعه صحیح اولور اکر اول ایکی موضعك
مابیننه نهر حلول ایدرسه ومنی مصر فی الموسم یصح الجمعة فیها منی ده مصر موسمنده انده
جمعه صحیح اولور امام محمد صلوتی عیده قیاس ایدوب جائز دکلدر زیرا مصر دکلدر در
للخلیفة او امیر الحجاز خلیفه ایچون ویاخود امیر حجازك وجودی ایچون منی ده جمعه صحیح
اولور بو ایکیسنده ولایت واردر لا لامیر الموسم امیر موسم اولمغله جمعه صحیح اولماز زیرا
امیر موسمك ولایتی انجق امور حجه مقصوردر اول اجلدن بونك وجودیله صحیح اولماز
ولا بعرفات عرفاتده جمعه صحیح اولماز عرفات دیمکه سبب برقاچ وجه یازمشلر
بریسی حضرت ابراهیم صلوات الله علی نبینا وعلیه یه غائبانه عرفات وصف اولنمغین
کوربجه بلدوکندن عرفات تسمیه اولندی بریسی ده حضرت آدم علیه السلام حوا انامز

عرفات دیمکه سبب

ایله اول محلدن کورشوب بلشدکلرندن عرفات دینلدر وفرض الخطبة خطبه نك
فرضی ابوحنیفه قتنده تسبیحة ونحوها بر تسبیحه ویاخود تسبیحه بکزر شئیدر خطبه
قصدیله وعندهما لابد من ذکر طویل یسمی خطبة امامین قتنده خطبه ایچون ذکر طویل
لابددر ذکر طویل که عرفا خطبه بتسمیه اوله شافعیدرکه ایکی خطبه اوقیه هر بری حمد
وصلوة و وعظی مشتمل اوله فاسعوا الی ذکر الله قول شریفندن متعارف اولان
ذکر طویلدر چونکه بوکا ذاهب اولمشدر ابوحنیفه فاسعوا الی ذکر الله قول شریفنك
اطلاقی اوزرینه حمل ایدوب خطبه تسبیح مقداریله اولدوغنه ذاهب اولمشدر حتی
انك قاتنده تسبیح وتحمید ایله عطاسی ویاخود تعجب ایچون خ اولورسه خطبه تمام
اولور روایتدرکه حضرت عثمان رضی الله عنه خطبه ده الحمد لله دیدی وحصر اولدی
ومنبردن ایندی ونماز قلدی صحابه‌دن برکمسنه معارضه ایلمدی بو دلالت ایدرکه بو
مقدار کفایت ایلیه اما امامین ایچون دلیل زیرا خطبه واجبه‌در تسبیح وتحمیده ایسه
عادتا خطبه بتسمیه اولنمز ایله اولسه خطبه‌دن مراد ذکر طویلدر امام کرخی اوچ آیت
مقداری اولمغی اعتبار ایلمش وفقهادن بعضیلر تشهد مقدارینی اعتبار ایلمشدر وسننها
خطبه نك سنتی ان یخطب قائما علی طهارة طهارت اوزره قائم اولدوغی حالده خطبه
اوقومقدر قیام اوزره اوقومق متوارثدر یعنی اکرچه حقنده نص وارد دکلدر لکن
حضرت صلی الله علیه وسلمدن بوکونه کلنجه قائما خطبه قراءت اولنمشدر سیف ایله
فتح اولنان بلادده سیف ایله خطبه اوقنه کندولر اسلامه کلن قومك بلادندن بلا سیف
خطبه اوقنه اکر طهارتسز خطبه اوقورسه ینه جائزدر لکن مکروهدر خطبتین بفصل
بینهما بجلسة ایکی خطبه اوقیه وایکیسینك مابیننی فصل ایلیه بر جلسه ایله جلسه
نك تعریفی انسان اوتوردقده هر عضوی موضعنده قرار ایلیه مشتملتین علی تلاوة
آیة والایصاء بالتقوی والصلوة علی النبی علیه السلام ایله خطبتین که برآیتك
تلاوتنی خ تقوایه وصیتی خ حضرت علیه السلام حضرتلرینه صلوتی مشتمل اوله
مشتملتین قولی خطبتین قولنك صفتیدر شارح تحفه هدایه‌دن نقل ایدوب
خطبه ایچون اون برسنت واردر اولکیسی تعوذدر قبل الخطبة اخفا ایله ایکنجیسی حمد خطبه ایچون اون بر سنت واردر
ایله بدایه‌در اوچنجیسی ثنادر شول ذات شریفك اوزرینه که اکا اهلدر دردنجیسی
شهادتیندر بشنجیسی تصلیه‌در التنجیسی وعظ وتذکیردر یدنجیسی قراءت قرآندر تارکی
مسیء اولور زیرا حضرت علیه السلام خطبه ده سوره عصری اوقومشدر وبر غیری
خطبه ده لا یستوی اصحاب النار واصحاب الجنة اصحاب الجنة هم الفائزون و
بر آخر خطبه ده ونادوا یا مالك لیقض الآیة بونلری اوقومشدر سکزنجیسی بین الخطبتین
جلوسدر شافعی قتنده واجبدر طقوزنجیسی خطبه ثانیه ده حمد وثنا وصلوتی
اعاده ایلمکدر و وعظ مکاننده دعا ایلمکدر اوننجیسی دعاده مؤمنین ومؤمناتی

نی زیاده ایلمکدر وآوان برنجیسی خطبتینی طوال مفصلدن اولان سوره مقداری
تخفیف ایلمکدر طوال مفصلدن زیاده تطویل مکروهدر فیکره ترك ذلك مرتة
سنتی ترك ایلمك مکروه اولور واقل الجماعة ثلثة سوی الامام جمعه ده جماعتك اقلی
امامدن غیری اوچدر وعند ابی یوسف اثنان ابو یوسف قتنده اقل جماعت
امامدن غیری ایکیدر وقیل محمد معه دینلدیکه محمد ابو یوسف ایله معادر اما صحیح
اولدر امام محمد ابو حنیفه ایله‌در ابو یوسف قتنده مثنی‌ده معنی اجتماع واردر زیرا
واحد بر آخر ایله اجتماع ایلدکده ایکی اولور جمعه ده معنی اجتماعدن مبنیه‌در اثنین ده
ایسه بو معنی واردر ابو حنیفه ومحمد ایچون جمع صحیح اوچدر خطبده جمع ایچوندر قوله
تعالی فاسعوا الی ذکر الله نص شریفی خ مؤیددر اکر دینلورسه که ابو یوسف خ
امام ایله اوچ مراد ایلمشدر جواب ویریلورکه جماعت علی حدة شرطدر امام جماعتدن
اولماز فاسعوا نص شریفی اوچ اقتضا ایدر والی ذکر الله نص شریفی بر ذاکر اقتضا
ایدر اول تقدیرجه درت اولور ایچلرنده صبی ومجنون اولمامق اوزره عبید ومسافر
بونك خلافنجه‌در زیرا بونلر جماعت اولورلر شافعی قتنده جمعه ایچون امامدن غیری قرق
رجل حر ومقیم لازمدر ولو نفروا قبل سجوده یستأنف الظهر اکر امامك سجودندن اول جماعت
نفرت ایلسه‌لر یعنی داغلسه‌لر امام اعظم قتنده امام ظهری استیناف ایدر یعنی جمعه‌دن
فارغ اولوب ظهره ابتدا ایدر شرط منتفی اولدوغی چون زیرا صلوته شروعك منعقد
اولمسی بر رکعت قلمانجه تمام اولماز بر رکعتك تمامی ایسه سجده‌دن اول اولمز امدی سجده‌دن اول جمعه‌یه شرط
جماعتك طاغلمسندن صلوة جمعه نك فسادی لازم اولوب امامه صلوة ظهری
قلمق لازم اولور اما خطبه صلوتك خلافنجه‌در یعنی خطبه اوقنورکه جماعت طاغلوب
صلوة محلنده ینه کفایت مرتبه‌سی جماعت جمع اولسه جمعه نمازی صحیح اولور وعندهما
لا یستأنفها امامین قتنده صلوة ظهری استیناف ایلمز بلکه جمعه نمازدن ادا ایدر
زیرا جماعت انعقاده شرطدر دوامی شرط قلمندی خطبه کبی الا ان نفروا قبل شروعه
الا ملکه امامك شروعندن اول نفرت ایتمشلر ولا لر اولرمانه اتفاقا صلوة ظهری استیناف
ایدر اکر سجده‌دن صکره نفرت ایدرلرسه امام جمعه‌یی ادا ایدر اتفاقا زفر قتنده تجنلکه تشهد
مقداری اوتورمزدن اول جماعت نفرت ایلسه‌لر امام ینه ظهری استیناف ایدر
زیرا جماعت ادایه شرطدر وقت کبی امدی زفر قولنجه صلوة تمام اولنجه جماعتك دوام
لازمدر وتبطل بخروج وقت الظهر صلوة جمعه باطل اولور وقت ظهرك خروجی
ایله زیرا وقت ظهر جمعه نك شرطلرندندر وشرط وجوبها ستة الاقامة بمصر صلوة
جمعه نك وجوبنك شرطی التیدر بر مصرده اقامتدر زیرا مسافر اوزرینه بر قریه‌ده
مقیم اولمینه اوزرینه واجب دکلدر والذکورة صلوة جمعه نك وجوبنك شرطلرنك
بری ذکورتدر یعنی ارکك اولمقدر زیرا عورت اوزرینه صلوة جمعه واجب دکلدر

والصحة شرطلك برى خ صحتدر مريض اوزرينه جمعه واجب دكلدر والحرية برى
خ حريتدر زيرا عبد اوزرينه صلوة جمعه واجب دكلدر اكر افنديسى صلوة جمعه ايچون
اذن ويرسه بعضيلر ديديلر كه عبد اوزرينه واجب اولور وبعضيلر مخير اولمسنه ذاهب
اولمشلردر ومعتق البعض خ بويلجه در ودينلمشدر كه اجيرى مستأجرى صلوتدن
منع ايدر اما اصح اولدر منع ايلممكدر لكن صلوة اشتغالى مقدارى اجرتدن ساقط اولور
اكر بعيد اولورسه اكر قريب اولورسه برشى ساقط اولماز وسلامة العينين والرجلين
وشرطلك برى خى كوزلر وايقلر سالم اولمقدر ولا تجب على الاعمى وان وجد قائدا
واعمى اوزرينه صلوة جمعه واجب دكلدر يدرككه خ بولورسه ح ابو حنيفه
قتنده زيرا اعمى بنفسه سعيدن عاجزدر مريض كبى خلافا لهما اعمى نك قائد بولدوغنده
امامين اختلاف ايلمشلردر وكذا الخلاف فى الحج تجده اولان خلاف خ بو خلاف
كبيدر يعنى اعمى قائد بولسه امام ابو حنيفه قتنده واجب اولماز امامين قتنده واجب
اولور كافى وتسهيلده ديمشلردر كه حق سبحانه وتعالى اذا نودى للصلوة من يوم الجمعة
فاسعوا الى ذكر الله وذروا البيع ذلكم خير لكم ان كنتم تعلمون قول شريفندن اون ايكى
شئ اقتباس اولنور بعضيسى عبارت وبعضيسى اشارت وبعضيسى دلالت
وبعضيسى اقتضا اذن عام اذا نودى قول شريفندن اقتباس اولنور وبوندن فهم اولنمش
بودر كه امامدن غيرى اوچ كمسنه اوله ومصر ووقت وذروا البيع قولندن اقتباس
اولنور زيرا وقت ظهرده سوق تجارتدن نهى اولنمشدر ومنعه محتاج اولان بيع مصردن
غيريده اولماز وخطبه وامام الى ذكر الله قولندن اقتباس اولنور زيرا اول ذكر ايچون
بر ذاكر لازمدر باقى شروطى فاسعوا قول شريفندن مستفاد اولور مرض وكتوره و
كورلر ونسوان ايچون سعى يوقدر نسوان ايچون اولرنده قراره نص شريف واردر
وعبد ومسافره واجب اولمدوغى كندو خدمتلرينه اشتغال لازم اولدوغى ايچوندر
ومن هو خارج المصر ان كان يسمع النداء تجب عليه عند محمد وبه يفتى شول كمسنه كه
خارج مصر ح اوله اكر نداءى ايشدرسه صلوة جمعه آنك اوزرينه واجب اولور امام محمد
قتنده وفتوى خى بو قول ايله در قوله عليه الصلوة والسلام الجمعة على من سمع النداء
وبعضيلر مصر ايله رجل مابينى بر فرسخ اولورسه واجب اولور ابو يوسفدن بر روايتده
ايكى فرسخ اولورسه واجب اولور ديمشلردر وامام محمد مصر ايله رجل مابينى اوچ ميل اولور
واجب اولور ديمشلردر وفتوى خى بونك اوزرينه در اكر بر كويلى يوم جمعه ح مصره داخل
اوله اكر جمعه نمازينه دكين مكثه نيت ايله صلوة جمعه اكا واجب اولور اكر وقت
جمعه دخولندن اول خروجه نيت ايدرسه لازم اولماز اما وقتك دخولندن صكره
خروجه نيت ايله صلوة جمعه اكا لازم اولور فقيه ابو الليث لازم اولماز ديمشدر
وقاضيخانك خ مختارى بودر جمعه كونى اكر بر مسافر مصره داخل اوله وغيري

غيرى اول كون مصرده اولمق اوزره اوله اوزرينه جمعه لازم اولماز مادامكه اون بش
كون اقامته نيت ايلميه ومن لا جمعة عليه ان اداها اجزاه عن فرض الوقت واوزرينه
جمعه لازم اولمين كمسنه اكر صلوة جمعه ادا ايدرسه وقتك فرضندن كفايت ايدر
اوزرلرينه جمعه لازم اولميان مسافر ومرأه وعبد واعمى خى بونلره مشابه اولنلردر
وللمسافر والعبد والمريض ان يؤم فيها مسافر وعبد ومريض ايچون صلوة جمعه ح امام
اولمق جائزدر آنلر امامته اهلدر انلردن وجوبك سقوطى رخصت ايچوندر يعنى حاضر
اولسه لر اوزرلرينه فرض اولور اول تقديرجه سائر صلوتلر كبى امامتلرى جائزدر حضرت
عليه الصلوة والسلام مكه ح ناس ايله جمعه يى ادا ايلدى حال بوكه كندولر مسافر ايديلر
بو دليل جوازنه كافيدر امام زفر قتنده جائز دكلدر زيرا اوزرلرينه واجب دكلدر صبى و
مرأه كبى وتنعقد بهم مسافر ومريض وعبد ايله جمعه منعقد اولور يعنى امامك خلفنده بونلر
دن غيرى كمسنه اولمسه جمعه منعقد اولور شافعى بونك خلافنجه در ومن لا عذر له لو صلى
الظهر قبلها جاز مع الكراهة شول كمسنه نك عذرى اولمسه ظهرى صلوة جمعه دن اول
قلسه جائزدر اما كراهت تحريميه ايله مكروهدر امام زفر جمعه اصالةً فرضدر ظهر جمعه دن
بدل كبيدر اصله قدرت وار ايكن بدله رجوع جائز دكلدر ديرم بزم ايچون دليل اصل
فرض ظهردر كافه حقنده زيرا تكليف بحسب القدرتدر صلوة ايله مكلف اولان كمسنه
صلوة ظهرى ادا وقتنده انجق بنفسه ادا ظهره قادردر وصلوة جمعه يه قادر دكلدر
زيرا صلوة جمعه يه نيجه شرائط توقف ايدر يالكز شرط ايله تمام اولماز بو تقديرجه جمعه كه
تكليف وسعتدن خارج اولان تكليف اولور الا بو قدر واردر كه مصلى اجتماع شرائط
ايله جمعه نمازنى ادا ايدن كمسنه صلوة ظهرك اسقاطى ايله مأمور اولوب بو اسقاطه قدرت
وار ايكن بلا عذر عدول ايلمكين صلوة ظهرى ادا مكروه اولوردر ثم اذا سعى اليها والامام فيها
تبطل صلوة الظهر اندن صكره عذرسز ظهرى قلان مصلى جمعه يه سعى ايلسه حال بوكه امام
صلوتده اولسه اول كمسنه نك صلوة ظهرى باطل اولور جمعه يه سعى خصايص جمعه دندر
اكا سعى احتياطا تارك ظهر منزلنه تنزيل اولنور اما امام صلوتده اولمسه كوياكه جمعه يه سعى
ايلممش كبى وقالا لا تبطل مالم يدرك الجمعة ويشرع فيها امامين ديديلر كه مادامكه جمعه يه
ايروشوب جمعه يه شروع ايلمه نيجه ظهرى باطل اولماز وكره للمعذور والمسجون اداء الظهر
بجماعة فى المصر فى يومها معذور ومسجون ايچون جمعه كونى مصرده جماعت ايله اداء ظهر
مكروه اولدى كرك امامك فراغندن اولسون كرك صلوة اولسون برابردر جماعتى جمعه
اولان جمعه يه خلل ويردوكى ايچون مكروه اولدى اما اهل قريه نك خلافنجه در زيرا انلرك اوزرينه
جمعه واجب دكلدر اكر جماعت ايله ادا ايدرلرسه كفايت ايدر جوازنك شرائطى بولنمدوغى ايچون
ومن ادركها فى التشهد او سجود السهو يتم جمعة شول كمسنه كه جمعه يه تشهد ح وياخود سجود سهوده
ايرشسه اول كمسنه جمعه يى تمام ايدر ايرشدوكى امام ايله قيلر باقيسنى بنا ايدر حديث

شريف دلالتي ايله قال النبي عليه الصلوة والسلام ما ادركتم فصلوا وما فاتكم فاقضوا وما
فاتكم دن مراد ما ادركتم فصلوا قرينه سي ايله امامك صلوتندن ديمكدر وقال محمد يتم ظهرا ان
لم يدرك اكثر الثانية امام محمد ديديكه ظهري تمام ايدر اكر جمعه نك ايكنجي ركعتنك اكثرينه ايرشمز
ايسه ثانيه نك اكثرينه ايرشمك ايكنجي ركعتك ركوعندن امام باشني قالدرمدين ايرشمكدر
اكر اكثرينه ايرشلمز ايسه ظهر ادا ايدر زيرا من وجه جمعه در اول اعتبار ايله كه جمعه يه نيتسز
ادا اولنمز ومن وجه ظهر در بعض شرايطكه جماعت ايدر انك فوتي ايچون آمدر اول كسنه
درت ركعت قله ظهري اعتباري ايله وايكي ركعتده اوتورر جمعه اعتباري ايله وايكي اخيره ده
قراءت ايدر نافله اولمق احتمالي ايله اما امامين قولي اوزره اول كسنه جمعه يه ايرشمشدر
حتي جمعه يه نيت وايكي ركعت اولمسي شرطدر وامام محمدك دليلي ايچون وجه يوقدر زيرا
ظهر ايله جمعه بربري له مخالفدر برنك تحريمه سي ايله آخر اوزرينه بنا صحيح اولماز اكر ركعت
ثانيه نك اكثرينه ايرشسه جمله نك اتفاقي اوزره جمعه يه ايرشمش اولور واذا خرج الامام
فلا صلوة ولا كلام حتي يفرغ من خطبته قچن امام خطبه ايچون منبره چيقسه امام خطبه دن
فارغ اولنجه جماعت ايچون اصلا صلوة وكلام يوقدر اكر بر كمسنه سنت جمعه ادا ايدركن
خطيب خطبه يه باشلسه ايكي ركعتي ادادن صكره قطع ايدر اكر بر ركعت قلديسه بر دخي ضم
ايدر وسلام ويرر اكر اوچ ركعت قلديسه دردي تمام ايدر وقالا يباح الكلام بعد خروجه
مالم يشرع في الخطبة امامين ديديلركه كلام مباح اولور امامك منبره خروجندن صكره
مادامكه خطبه يه شروع ايلميه همان شروع ايلدكده مكروه اولور زيرا خطبه استماع ايدي اول
فرضي ترك ايلمكله كراهت اولدر قوله عليه الصلوة والسلام اذا خرج الامام فلا صلوة
ولا كلام ويجب السعي وترك البيع بالاذان الاول جمعه يه سعي وترك بيع واجب اولور
اذان اولده وديلمشدركه اذان ثانيده سعي وترك واجب اولور زيرا اذان اول
حضرت عليه الصلوة والسلام زمان سعادتلرنده اولمامشدر حضرت عثمان رضي الله
عنه زمان شريفنده اولمشدر فاذا جلس علي المنبر اذن بين يديه ثانيا قچن امام منبر
اوزرينه جلوس ايلسه ثانيا امام اوكنده اذان اوقنه بو منوال اوزره اذان اوقنمق توارث ايدر
زيرا رسول اكرم صلي الله عليه وسلم زمان شريفلرنده بويلجه ايدي واستقبلوه مستمعين
جماعت خطبه مستمعين اولدقلري حالده امامه استقبال ايليه لر يعني اردلرين وياخود
يانلرين دوندرميه لر استماع واستقبالده بعيد وقريب برابردر بعضيلر امامه
قريب اولمق افضلدر زيرا وعظي ايله متعظ اولور ديديلر وبعضيلر بعيد اولمق افضلدر
ديديلر بعضيلر وجوب استماع خطبه اوله مخصوصدر اما اصح اولكه اولندن آخرينه
دكين استماعدر تاتارخانيه ده مسطوردركه هر بلده كه قلج ايله فتح اولنمشدر خطيب
منبرده سيف ايله خطبه اوقومق كركدر فاذا تم الخطيب الخطبة اقيمت پس امدي

اندر قچن خطيب خطبه يي تمام ايلسه اقامت اولنور اما هر ركعتده فاتحه ودلدوكي سوره
قراءت ايليه وايكيسنده دخي جهر ايليه رسول اكرم صلي الله عليه وسلمك قراءتنده
اختلاف اولنمشدر بعضيلر سوره جمعه ومنافقين اوقومشدر ديديلر وبعضيلر
سبح اسم ربك الاعلي وهل اتيك حديث الغاشية اوقومشدر ديديلر يوم جمعه
اجابت دعا ساعتنده اختلاف اولنمشدر اما اصح اولان امام منبره اوتوروب
صلوتي تمام ايدنجه اولان مابيندر **باب صلوة العيدين** بو باب صلوة عيدين
بياننده در عيدك اشتقاقي عوددندر رجوع ومعاوده معناسنه هر سنه عودت
ايلدوكي ايچون اصلي واويدر واحدندن دخي واو لازمدر ايله اولسه واو يايه قلب
اولنمشدر ميقات وميزان كبي وجمعي اعياد كلور قياس اعواد وزني اوزره كلمك
ايدي لكن خشب اولان عودك جمعنه التباس لازم كلمسون ايچوندركه اعياد وزنني
اوزره كلدي تجب صلوة العيدين ايكي بيرام نمازي واجب اولور سبب وجوبي و
ولتكبروا الله علي ما هديكم نص شريفيدر وتواتر اخبار حضرت عليه السلام دخي وجوبنه
دليلدر انس رضي الله عنه دن روايت اولنديكه حضرت رسول اكرم عليه الصلوة والسلام
مدينه منوره يه دخول بيوردقده اهل مدينه نك ايكي كونلري وار ايديكه او كونلرده لعب
ايدرلر دي حضرت عليه الصلوة والسلام بيورديكه قد ابدل الله بهما خيرا منهما الاضحي
والفطر وامت دخي حضرت عليه السلامدن بو كونه كلنجه اجتماع ايدوب بر كمسنه
انكار ايلممشدر عند الجمهور واجبه در وبعضيلر سنتدر ديمشلر اصح اولان واجب
اولمقدر قچن بر كونده ايكي عيد يعني جمعه وعيد جمع اولسه اولي سنت ثاني فرضدر
بونلرك بريسي ترك اولنمز وشرطها كشرايط الجمعة وجوبا واداء سوي الخطبة صلوة
عيدينك شرطلري خطبه دن غيري وجوبا واداء جمعه نك شروطي كبيدر زيرا جمعه ده خطبه سز
صلوة جائز دكلدر اما عيدينده خطبه سز نماز جائزدر زيرا سنتدر شرط دكلدر نهايت ترك
ايلمكله سنته مخالفت بوجب اساءت ايلمش اولور اكر خطبه صلوتدن مقدم اوقونورسه
ينه جائزدر زيرا مقصود حاصل اولور لكن متوارث اولان سنته مخالفت ايلمكين
مكروه اولور وعيد شريفك خطبه سي ايچون اذان واقامت يوقدر وندب في الفطر
ان يأكل شيئا قبل صلوته عيد فطرده صلوتدن اول بر شيء اكل ايلمك مندوب
اولدر انس رضي الله عنه دن روايتدركه صلوة عيده كتمزدن مقدم حضرت رسول
اكرم عليه الصلوة والسلام اوچ وياخود يدي تمر اكل ايدردي ويستاك ويغتسل ويتطيب
مسواك استعمال وغسل وكوزل قوخولر ايلمك مندوب اولدر حضرت رسول
اكرم صلي الله عليه وسلم بويلجه ايدردي زيرا يوم اجتماعدر بر فرد رايحه كريهه متأذي اولمسون
ايچون ويلبس احسن ثيابه واحسن ثيابني دخي كيمك مندوب اولدي ويؤدي فطرته
وصلوتدن اول فطره ويرمك دخي مندوب اولدي زيرا حضرت رسول اكرم عليه السلام

بولیجه ایشدر مقدم و بر مکده فقرانک فراغ بالنه سببدر یوم عیدده حضرت علیه
السلام "اغنوهم عن المسئلة فی مثل هذا الیوم" بیورر لردی اکر تأخیر اولور اولورسه
اکر تأخیر اولورسه جائزدر اما تعجیلی افضلدر ویتوجه الی المصلی مصلی یه توجه دخی مندوب
اولدر ولا یجهر بالتکبیر فی طریقه طریقده تکبیری جهر ایلمامک دخی مندوب اولدر امام
اعظم قتنده خلافا لهما امامین خلاف ایدوب طریقده تکبیری جهر ایلمک مندوبدر
دیدیلر ابو حنیفه قولنک وجهی بودرکه ثناده اصل اخفادر اما اضحیده جهر شارعک
تعیینیدر زیرا اول کون یوم تکبیردر قال الله تعالی "واذکروا الله فی ایام معدودات"
بو ذکردن مراد تکبیرات عید اضحیدر اما عید فطر بویله دکلدر ولا یتنفل قبلها صلوة
عیددن مقدم نافله قلنمز زیرا حضرت علیه الصلوة والسلام صلوته حریص ایکن ایلمامشدر
روایت اولنورکه یوم فطرده علی کرم الله وجهه مصلی یه چیقوب بر نیجه خلقی نماز قیلر
کوروب بو نیجه نمازدرکه هیچ حضرت علیه السلام زمان سعادتلرنده اولمامشدر
دیدکده حاضر اولنلر بونی نهی ایلمزمیسز دیو سؤال ایلدکلرنده "الذی ینهی عبدا اذا صلی"
زمرهسندن اولمقدن خوف ایدرم دیو جواب بیورمشلردر ووقتها من ارتفاع الشمس
قدر رمح او رمحین الی زوالها صلوة عیدینک وقتی شمسک بر رمح ویاخود ایکی رمح
مقداری ارتفاعندن زواله وارنجهدر انس رضی الله عنهدن روایت اولنه بکه بر هلال
شوالده هواده بولوط اولوب اصحاب اول کونی صائم اولدیلر زوالدن صکره بر قاج
کمسنه کلوب حضرت علیه السلام خضورنده هلالی دون کوردک دیو شهادت ایلدیلر حضرت
علیه الصلوة والسلام افطار ایلمکه امر ایدوب ویارن مصلی یه چیقمغه تنبیه بیوردیلر
اکر بعد الزوال صلوة عید قلنمق جائز اولیدی حضرت علیه السلام صلوتی یارینه تأخیر
ایلمزدی وصفتها ان یصلی رکعتین تکبیرة الاحرام صلوة عیدک صفتی ایکی رکعت
قلمقدر احرام تکبیری کبی ایلدوکی حالده الثنی بغلیه قرائت حالنده اولدوغی کبی ثم یثنی
اندن صکره ثنا ایلیه یعنی سبحانک اللهم اوقیه آخرینه وارنجه ثم یکبر ثلثا ثم یقرأ الفاتحة
وسورة اندنصکره ال قالدرمغله اوچ کره تکبیر ایلیه اندن صکره فاتحه و سوره اوقویه
ثم یرکع ویسجد ویبدأ فی الثانیة بالقراءة ثم یکبر ثلثا ثم اخری للرکوع اندن صکره رکوع
وسجده ایلیه وثانیه یه قرائت ایله باشلیه تمام قرائتدن صکره اوچ کره ال قالدرمغیله
تکبیر ایلیه اندن صکره رکوع ایچون بر تکبیر دخی ایلیه بو قول ابن مسعودکدر وبزم ائمهمزک
قولی دخی بودر و ابن عباس دیدیکه امام اولیده بر تکبیر ایچون و بش دخی افتتاحدن صکره
ورکعت ثانیهده دخی بش تکبیر و اندن صکره قرائت ایلیه وبر روایتده درت تکبیر
ایلیه وقتاکه خلافت عباسیلره انتقال ایلدی رایه ناسه ابن عباسک قولی اوزره امر
ایلدیلر ومنشورلرنده دخی یازدیلر و ابو یوسف بغداده کلدکده صلوة عیدده تکبیرات
ابن عباس ایله قلیویردی زیرا هارون الرشید امام ابو یوسفک خلفنده ایدی امام

محمددن روایتدرکه بو تکبیرات نه مذهبا و نه اعتقادا عمل اولنماز مذهب قول اولدرکه
ابن مسعودک قولیدر زیرا ابن مسعود قولی عمر و ابو موسی اشعری و خذیفه و ابن
زبیر و ابو هریره و ابن مسعود انصاری رضوان الله تعالی علیهم اجمعین مذهبیدر
واخذه بو اولیدر و بین التکبیرات ذکر مسنون قلنمدی زیرا رسول صلی الله علیه وسلمدن
بر حدیث شریف ذکر اولنمدر اما امام شافعی قتنده هر تکبیر بیننده سبحان الله والحمد لله
ولا اله الا الله والله اکبر دیمک لازمدر ویرفع یدیه فی الزوائد امام زوائدده ایکی الین رفع
ایلیه قوله علیه السلام لا ترفع الایدی الا فی سبع مواطن اول یدی موطنک بری تکبیرات
صلوة عیدین ابو یوسف درکه ید رفع اولنماز زیرا رفع ید افتتاحک سنتیدر زوائدده
ایسه افتتاح یوقدر پس امدرفع ید لازم دکلدر اما بزم حجتمز آنفا ذکر ایلدیکمزدر و امام
تعوذ ایدر تکبیراتدن اول ثنا کبی ابو یوسف قتنده و تکبیراتدنصکره تعوذ ایدر امام محمد
قتنده زیرا انک قاتنده تعوذ قرائته تابعدر امام اکر سهوا زوائد تکبیراتی ترک
ایدوب رکوعده ذکر ایلسه بنه رکوعده قضا ایدر سهو ایچون سجده ایلمز زبدة الاسرار
وتحفة الملوک شرحندن نقل اولنمشدر ویخطب بعدها خطبتین صلوة عیددن صکره
ایکی خطبه اوقیه مابینلرنده اوچ آیت مقداری بر جلسه ایله فصل ایلیه یعلم الناس
فیها احکام الفطر ناسه احکام فطره یی خطبهده تعلیم ایلیه ولا تقضی ان فاتت مع
الامام امام ایله ادا اولنان صلوة عیدی بر کمسنه فوت ایلسه قضا اولنمز یعنی اولکمسنه
منفردا صلوة عیدی قضا ایلمز جماعت شرط اولدوغیچون کلمه مع فاتت ضمیری راجع
اولدوغی صلوتهه متعلقهدر یوخسه فاتت لفظنه متعلق دکلدر حاصل معنی ادی الامام
صلوة العید ولم یؤدها هو دیمکدر و شافعی درکه یالکز صلوة عید قلنور تکبیرات عید
دخی ادا اولنور وان منع عذر عنها فی الیوم الاول اکر اولکی کونده بر عذر صلوة عیددن منع
ایلسه اول عذر هواده بلوط اولمق کبی ویاخود بعد الزوال عند الامام شاهدلرک
شهادتی کبی ویاخود زوالدن اول اما ناسک اجتماعی ممکن اولمیه ویاخود ایکنجی یوم صلوة
عید قلنمشر لکن صکره ظاهر اولسه که زوالدن صکره ایمش بو مقوله عذرلر اولسه صلوها
فی الثانی ولا تصلی بعده ایکنجی کونده صلوة عیدی قیلارلر لکن ایکنجیدن صکره قلنماز یعنی اوچنجی
کونده قلنماز اکر ایکنجی کونده دخی عذر اولسه قضا اولنماز جمعه قضا اولندوغی کبی والاضحی
کالفطر لکن یستحب تأخیر الاکل فیها الی ان یصلی دخی عید اضحی احکام وصفتنده عید
فطر کبیدر لکن عید اضحیده صلوة ادا اولنجه تأخیر اکل مستحب اولور روایتدرکه
حضرت علیه السلام یوم نحرده طعام اکل ایلمزدی نمازدن صکره کلوب اضحیهسندن
اکل ایدردی ولا یکره قبلها فی المختار عید اضحینک صلوتندن اول اکل اولنمق مکروه
دکلدر مختار اولان بودر ویجهر بالتکبیر فی طریق المصلی عید اضحیده مصلی طریقنده جهر
اولنور عید فطر بونک خلافنجهدر بر روایتده همان طریقده تکبیر اولنه مصلیده اولمیه

بر روایتده امام صلوته شروع ایدنجیه دکین تکبیر ایلیه و یعلم فی الخطبة تکبیر التشریق و
والاضحیة و امام خطبه‌ده تکبیر تشریقی و قربانی ناسه تعلیم ایلیه و یجوز تأخیرها الی الثانی
والثالث بعذر و بغیر عذر صلوة اضحی بی ایکنجی و اوچنجی کونه عذر ایله حج عذرسز تأخیر
ایلمک جائزدر زیرا صلوة اضحیه وقتی ایله موقته‌در پس اول اجلدن اضحیه‌نک
ایامی ایله تقیید اولندی لکن تأخیر ایله مسیئ اولور بغیر عذر منقوله مخالفت ایلدوکیچون
اما اوچنجی کوندن صکره جائز دکلدر و قضا اولنماز بو محلده عذر کراهتی نفی ایچوندر صلوة
فطر بونک خلافنجه‌در اکر صلوة فطری جماعت بلا عذر یارینه تأخیر ایلسه جائز دکلدر
والاجتماع یوم عرفة تشبیها بالواقفین لیس بشیئ یوم عرفه‌ده واقفین عرفات اولنلره
تشبیهاً اجتماع ایدوب طورمق برشی دکلدر یعنی برشیئ مفید دکلدر ابو یوسف و محمد
دن روایت اصولدن غیریده نقل اولنمشدر که مکروه اولمیه اما صحیح اولان اولکی کلامدر
و دنلمشدر که تعریف فعل وافضدر و بعضیلر بو فعل مستحبدر زیرا اهل کتابه تشبه
ایدلمکسزین اجون ثواب حاصل اولور دیمشدر ابن عباسدن رضی الله عنه روایت واردر که
بصره‌ده کندوسی بو فعلی اشلمشدر اما بزم ائمه‌مز قاتنده بو مقوله فعله ارتکاب افعال
حسنه‌دن دکلدر عرفه‌ده وقوف مکان مخصوصه‌ده عبادت مخصوصه‌در ایله اولسه
غیری مکانده اول عبادت متصور دکلدر برکمسنه کعبه‌دن غیری مسجدک اطرافنی
طواف ایلسه عیاذاً بالله تعالی تخشی علیه الکفر مقوله‌سی برفعلدر زیرا حضرت علیه السلامدن
توقیف نقل اولنمامشدر دینده اختراع خود جائز دکلدر ابن عباسدن نقل اولنان وعظ
و تذکیردر بوخسه تشبه دکلدر و یجب تکبیر التشریق عقیب الصلوة تکبیر تشریق واجب اولور
قوله تعالی واذکروا الله فی ایام معدودات بوندن مراد تکبیر تشریقدر تکبیر تشریقی
سنتدر رضی الله عنه دیمشلردر لکن اصح اولان واجب اولمسیدر تشریق لغتده تقدید اللحم
یعنی ات قورتمق معناسنه‌در اکثر بونده ات قورتمق اولدوغیچون تکبیر تشریق
تسمیه اولنمشدر قال النبی علیه الصلوة والسلام لا جمعة ولا تشریق ولا فطر ولا
اضحی الا فی مصر جامع نبی علیه السلام تشریقی واجبات مابیننده ذکر ایلدیکی واجب
اولمسنه دلالت ایدر ثقاتدن بنجه کمسنه‌لر حضرت علی کرم الله وجهه‌دن نقل ایدوب
تکبیری نفی ایدوب صکره واجب دیمشدر بو مثللو وجوبی اقتضا ایدر اختیار رحمه الله
بوکلیجه‌در صاحب کنز سنت اولمسنه ذاهب اولمشدر قدوری و هدایه مختلف
فیه اولمغله اطلاق اوزره ذکر ایلمشدر من فجر عرفة تکبیر تشریقی عرفه کوننک فجرندن
الی عصر یوم العید بیرام کوننک عصرینه دکیندر تکبیر تشریقک ابتدا و انتهاسنده
بین الصحابه اختلاف اولندی و غیر ابو حنیفه‌دن روایت اولنمشدر کبار صحابه‌دن حضرت
عمر و حضرت علی و ابن مسعود رضوان الله علیهم اجمعین یوم عرفه‌نک صلوة فجرندن
ابتدا اولنه دیمشلر و علمامز رضی الله عنهم بونی اخذ ایلمشلردر صغار صحابه‌دن عبد الله بن عباس

عباس و عبد الله بن عمر و زید بن ثابت رضوان الله تعالی علیهم اجمعین یوم نحرک
صلوة ظهرندن ابتدا اولنه دیمشلر و بعض روایتده ابو یوسف رحمه الله بوکا رجوع ایلدی
دیمشلردر و مذهب شافعی بودر اما انتهاسنده اختلاف ایدوب ابن مسعود
رضی الله عنه عرفه‌نک فجرندن ایام نحرک عصرینه وارنجه تکبیر اولنور دیمشدر بو تقدیرجه
تکبیر سکز وقت صلوة‌ده اولور و جهرده بدعت اولمغین اقل ایله اخذ ایلمشدر قال الله
تعالی ان الله لا یحب المعتدین ای المجاهرین بالدعاء و قوله تعالی ادعوا ربکم تضرعا وخفیة
و قوله تعالی واذکر ربک فی نفسک تضرعا وخفیة ودون الجهر و رأی النبی علیه السلام
اقواما یرفعون اصواتهم عند الدعاء فقال انکم لن تدعوا اصم ولا غائبا فجهر برشی اثر ایله
لازم اوله اقلنی اخذ ایلمک اولیدر و ابو حنیفه‌نک حجتی جونکه بدایه برکونده واقع
اولدیکه حجک رکنی آنده ادا اولدی و قطع حج برکونده کرکدر که حجک بر رکنی حج آنده ادا
اوله اولرکنی طواف‌در یوم نحرده تمام اولور امدی تکبیر حج عرفه‌نک فجرندن یوم نحرک
عصرینه دکین اولنجه ارکان حج ایله تمام اولمش اولور علی المقیم تکبیر تشریق مقیم اوزرینه
واجب اولور مسافر قریه‌لره واجب دکلدر عقب کل فرض هر فرضک عقبنده واجب
اولور اما بعد الوتر و بعد صلوة العید و بعد صلوة النافلة تکبیر اولنماز ادی بجماعة مستحبة
ایله فرض که جماعت مستحبه ایله ادا اولنه جماعت دیمکله منفرددن احترازدر ادی دیمکله
قضادن تکبیر اولنماغه اشارتدر مستحبه دیمکله جماعت نسادن احترازدر مادامکه انلره
رجل اولمیه انلره تکبیر واجب دکلدر و بالاقتداء یجب علی المرأة والمسافر امامه اقتدا
ایله تکبیر تشریق مرأة و مسافر اوزرینه واجب اولور زیرا خاتون و مسافر اوزرینه
واجب دکل ایدی لکن امامه تبعیت ایله واجب اولور اما خاتونلر صوتنی اخفا ایلیه و
عندهما الی عصر ایام التشریق امامین قتنده تکبیر تشریق ممتد اولور ایام تشریقک
عصرینه دکین بو قول حضرت علی کرم الله وجهه‌دن روایت اولنان قولک بری
رحمه الله بودر احتیاطاً بونی اخذ ایلدیلر زیرا امر عبادتده هر قنقیسنه وجوبله عدم بیننده برشی
دوران ایلسه احتیاطاً وجوب اولان اخذ اولنور ابن عمر دن روایتدر که آخر ایام تشریقک
فجرندن قطع اولنه شافعی بو قولی اخذ ایلمشدر علی من یصلی الفرض تکبیر تشریق فرض قیلان کمسنه‌نک
اوزرینه واجب اولور تقدم ایدن شیلردن بریسی شرط قلنمدی نه مقوله ادا و نه مقوله
آدم اولورسه اولسون فرضی ادا ایلدکدن صکره انک اوزرینه تکبیر واجب اولور دیمکدر
وعلیه العمل ناسک عملی امامینک قولی اوزرینه‌در و صفته ان یقول مرة الله اکبر الله اکبر لا اله الا
والله اکبر الله اکبر ولله الحمد تکبیرک صفتی بو کلام انجامی بر کره دیمکدر مرة قیدی فقهانک
قولندن احترازدر زیرا آنک قتنده اوچ کره الله اکبر دیمکدر انک اوزرینه زیاده ایلمز
زیرا منصوص علیه اولان تکبیردر تکبیر ایسه الله اکبر دیمکدر بزم قاتمزده تکبیر معهودی
بر کره دیمکدر رسول اکمسنه‌لرکه ایکی اوچ کره درلر تحقیقاً انلر سنته مخالفت اتمشلر

اولور بو تکبیر ابراهیم صلوات الله علی نبینا وعلیه دن قالور در دینلدوکه جبرائیل عم
قربانی کتوردکن حضرت ابراهیم علیه السلام ذبح اسمعیل علیه السلام عجله ایلمک
خوفندن جبریل علیه السلام الله اکبر الله اکبر دیدی حضرت ابراهیم علیه السلام جبریل امینی
کوردکده لا اله الا الله والله اکبر دیدی حضرت اسمعیل علیه السلام فدا کلدوکن بلدکده
الله اکبر ولله الحمد دیدی اخیرینکه حضرت ابراهیم وحضرت اسمعیل صلوات علی نبینا
وعلیهمانک تکبیرلریدر یا واجب اوله ویا خود سنت اوله ابن عمردن روایت اولندیکه
حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیورمشدرکه افضل ما قلت وقال الانبیاء
من قبلی یوم عرفة الله اکبر الله اکبر لا اله الا الله والله اکبر الله اکبر ولله الحمد تکبیردر ولا
یترکه المؤتم ان ترک امامه مقتدی تکبیر تشریقی ترک ایلمز اکر امامی ترک ایدرسه زیرا
تکبیر صلوتدنصکره اولور بونده امامه تابع اولماز حتی امام ابو یوسفدن روایت اولنورکه
یوم عرفده صلوة مغربده ناسه امامت ایلدم استادم ابو حنیفه رحمه الله بکا اقتدا ایلدیلر
ایدر تکبیری سهو ایلدم استادم تکبیر ایلدی پس امدر دلالت ایدرکه امام تکبیر تشریقی ایلمسه
مقتدی ایلمک لازمدر ترک ایلمامک کرکدر باب صلوة الخوف بو باب صلوة خوف
بیاننده در ان اشتد الخوف من عدو او سبع انسانک عدودن ویا خود یرتجی جانورلردن
خوفی زیاده اولسه فخر الاسلام مبسوطنده ذکر ایلمشدر که عند البعض خوفله مراد عدونک
حاضر اولمسیدر بو خصوصده حقیقت خوف دکلدر وعدونک حضوری خوف مقامنه اقامت
اولندیکه نتکم رخصت مشقته تعلیق اولنمیوب نفس سفر ایله تعلیق اولنمشدر زیرا سفر
سبب مشقتدر سبب سبب مقامنه اقامت اولندی عدو دخی بو محلده سبب خوفدر
حقیقت خوف مقامنه اقامت اولندی عامه مشایخ قاتنده اشتداد خوف شرط دکلدر
بلکه صلوة خوفک جوازنه سببدر وجعل الامام الناس طائفة بازاء العدو وصلی بطائفة
رکعة ان کان مسافرا وفی الفجر امام طائفه عدونک مقابله سنده قویوب بر طائفه ایله بر
رکعتی ادا ایدر اکر مسافر ایسه ویا خود صلوة فجرده ایسه زیرا مسافرک وصلوة فجرک و
جمعه نک شطرلری بر ر رکعتدر ورکعتین ان کان مقیما وفی المغرب ایکی رکعت ادا ایدر اکر
مقیم ایسه ویا خود صلوة مغرب ایسه طائفه اولی ایله ایکی رکعت ادا ایدر زیرا صلوة
مغربک تنصیفی قبول ایلمز اکر امام خطا ایدوب طائفه اولی یه بر رکعت وطائفه ثانیه یه
ایکی رکعت قیلورسه ایکی طائفه نک دخی صلوتی فاسد اولور اما اولکی طائفه نک صلوتی
فسادی وقتنده انصراف ایلدکلری ایچوندر اما طائفه ثانیه نک صلوتنک فسادی وقتاکه انلر
رکعت ثانیه یه ایرشدیلر ایسه انلر شفع اوله ادراک ایلدکلری ایچون طائفه اولیدن
اولدیلر پس بو تقدیرجه رجوعلری زماننده انصراف ایلدیلر صلوتلری باطل اولدی
ومضت هذه الی العدو امام ایله ادا ایدن طائفه عدونک جانبنه کیده وجاءت
تلک وعدو جانبنده اولنلر کله لر لقوله تعالی ولتأت طائفة اخری لم یصلوا

یصلوا فلیصلوا معکم وصلی بهم ما بقی امام عدو جانبندن اولان طائفه ایله قلان باقی
قلان رکعتی وسلم وحده امام یالکز سلام ویره زیرا امامک صلوتی تمام اولدی اما قوم
سلام ویرمیه لر صلوتلری ناقص اولدوغیچون وذهبوا الی العدو وجاءت الطائفة الاولی
واتموا بلا قراءة بو طائفه عدو طرفنه کیده لر و طائفه اولی کله لر بلا قراءة صلوتلرنی تمام
ایده لر زیرا بونلر لاحقلردر که کویا که امامک خلفنده طورورلر حکمنده در ثم الطائفة الاخری
واتموا بقراءة اندن طائفه اخری کله لر قراءت ایله تمام ایده لر زیرا انلر مسبوقلردر و
یبطلها المشی والرکوب والمقاتلة یعنی صلوة خوفده عدو مقابله سنده طوردقدنصکره
صلوة خوفی مشی ورکوب ومقاتله ابطال ایدر زیرا بونلر عمل کثیردر اما عدو طرفنه مشی
تجویز ایلمشدر شرعا قتنده مقاتله ابطال ایلمز زیرا الله تعالی اخذ سلاحی امر ایلمشدر قوله
تعالی ولیأخذوا حذرهم واسلحتهم اخذ سلاح ایله امر قتالک جوازی ایچوندر دیرلر ایچون
دلیل قتال صلوتی منافی عمل کثیردر اخذ اسلحه عدو یه اوپرمک ایچوندر بو خصوصده جواز
قتال ایچون دکلدر روایت اولندیکه حضرت علیه السلامدن یوم خندقده درت وقت
نماز فوت کیچه ایله قضا ایدردی وقال ملأ الله بیوتهم وقلوبهم نارا کما شغلونا عن الصلوة
الوسطی وبر روایتده وقبورهم نارا اکر مع القتال صلوة جائز اولیدی نیچون تأخیر ایدرلردی
حال بوکه یوم خندقده صلوة خوف مشروع اولدقدنصکره در زیرا رسول اکرم علیه السلام
صلوة خوفی غزوة ذات الرقاعده قلمشدر بو غزا ایسه خندق غزاسندن مقدمدر
واقدی وابن اسحق بویلجه ذکر ایلمشدر وان اشتد الخوف وعجزوا عن الصلوة بهذه
الصفة اکر خوف مشتد اولورسه ذکر اولنان صفت ایله صلوتی ادادن عاجز اولورلر
اکر نمازه شروع ایدرلرسه اعدا هجوم ایلمسی مقرر اولسه صلوا وحدانا رکبانا یومئون الی ای
جهة قدروا ان عجزوا عن التوجه یالکز اولدقلری حالده قادر اولدقلری جهته ایما ایله صلوتی
ادا ایده لر اکر قبله طرفنه توجهدن عاجز اولورلرسه الله تعالینک فان خفتم فرجالا او رکبانا
فاینما تولوا فثم وجه الله نص شریفی نه حجت اتخاذ ایدوب فرجالا ای قیاما علی ارجلکم
دیمکدر راکب اولدقلری حالده وقدرتلری اولدیغی طرفه توجه ایله ادا صلوة ایلیه لر ولا
تجوز بلا حضور عدو صلوة خوف جائز اولماز عدو حاضر اولمیجه زیرا عدم ضرورت
جواز صلوة خوفی منع ایدر اکر مکان بعیددن بر آلای آتلو کوروب عدو ظن ایلیه لر و
یا خود توز کورنسه صلوة خوفی قیله لر عدو اولمدوغی ظاهر اولسه صلوتلری جائز اولماز
وابو یوسف لا یجیزها بعد النبی علیه السلام ابو یوسف صلوة خوفی نبی علیه السلامدن
صکره جائز کورمز صلوة خوف خاصة حضرت علیه السلامک حال حیوتنده مشروع
اولدی واذا کنت فیهم نص شریفی بوکا دلالت ایدر زیرا هر طائفه حضرت علیه
السلامک خلفنده فضیلت صلوته قابل اولمق ایچون ایدی بو وجهه حضرت علیه
السلامدن صکره مرتفع اولدی هر طائفه ایچون بر امامله ادا صلوة ممکندر بو تقدیرجه

ذهاب وایاب صفتی ایله ادا صلوة جائز دکلدر دینلمشدر که ابو یوسف صکره بو کلام
دن رجوع ایلمشدر بزم ایچون دلیل صحابه کرامک رضوان الله تعالی علیهم اجمعین صلوة
خوفی بعد النبی علیه السلام اقامت ایلمشدر وصلوة خوف سبب خوفدر خوف
ایسه حضرت علیه السلامک حیوتندر زماننده اولدوغی کبی بعده مع الزیادة اولمشدر
وصلوة خوف حضرت علیه السلامک خلفنده فضیلت صلوة ایچون دکلدر زیرا
صلوتده ترک مشی واستقبال قبله فرضدر خلف نبی علیه السلامدن ادا صلوتی
فضیلتدر احراز فضیلت ایچون ترک فرض جائز دکلدر وخطاب علی الرسول بالکز اکا
مختص دکلدر بلکه خطابیاتده اکثر خطب عامدر الله تعالینک خذ من اموالهم صدقة
قول شریفنده وارد اولدوغی کبی زیرا بو خطاب حضرت علیه السلام وخلفا وامرا ایچون
عامدر علی الخصوص که شرطه تعیین اولنان عدم حکم ایجاب ایلمز بزم قاتمزده اصولده
بلندوکی اوزره بلکه قیام دلیل اولنجه موقوف طورر بونده ایسه وجودنه دلیل قائم
اولدیکه بعد النبی علیه السلام فعل صحابه در روایت اولندیکه سعد بن ابی وقاص وابو عبیدة
الجراح وابو موسی الاشعری بونلر صلوة خوفی اصفهانده اقامت ایلمشدر ویته
روایت اولنور که سعد بن ابی العاص طبرستانده مجوس طائفه سی ایله جنک ایلدکده
کندو ایله حسن بن علی وحذیفة بن الیمانی وعبد الله بن عمر موجود اولوب صلوة خوفی
قلمشدر وبرکمسنه بونلره انکار ایلمامشدر امدی صحابه نک بو فعلی اجماع محلنه حلول
ایلدی **باب الجنائز** بو باب صلوة جنازه نک بیاننده در جنائز جمع جنازه در
فتح جیم ایله میت وکسر جیم ایله سریردر الاعلی للاعلی والاسفل للاسفل بو نوع فتح وکسری
مشعر اولدوغیچون بیاندن مستغنی در یوجه المحتضر الی القبلة محتضر اولان کمسنه قبله یه
دوندریلور محتضر مؤمنه مشرف یعنی موته قریب اولان دیمکدر کانه موت اکا حاضر اولدی
یاخود ملائکه رحمت ویا عذاب حاضر اولدی دیمک اوله علی شقه الایمن صاغ طرفی
اوزرینه قبله یه توجه ایتدورلور زیرا قبره وضع ایلدکده در واختیر الاستلقاء استلقا
اختیار اولندی یعنی مستلقیاً قفاسی اوزره توجهی اختیار ایلدیلر زیرا استلقا تغمیض
وشد لحیه وخروج روحه اسهلدر فی زماننا معتاد اولان بودر ویلقن الشهادة
شهادت تلقین اولنور ابو سعیددن روایت اولنور که قال النبی علیه السلام لقنوا موتاکم
لا اله الا الله موتادن مراد موته قریب اولان کمسنه در لایق اولان بودر که محتضرک حولنده
اولان کمسنه لر لا اله الا الله محمد رسول الله دیو تلقین ایده لر والحاح ایلمیه لر احتمالدر که
ضجرت ایدوب رد واقع اوله وتلقین اولنمق سنتدر قوله علیه الصلوة والسلام من کان
فی آخر کلامه لا اله الا الله دخل الجنة نص شریفی تلقینه دلالت ایدر زیرا الحال احتضار
شیطانک ایمانه تعرض ایلمک احتمالی واردر وملک الموت روح انسانی بدندن نزع
ایدر بو حالده مستعان الله نک عنایتی طلبی تلقینه محتاجدر ووقت تلقینده یا فلان

تلقین میت

یا فلان اذکر دینک الذی کنت علیه رضیت بالله ربا وبالاسلام دینا وبمحمد صلی الله
علیه نبیا وبالقرآن اماما وبالکعبة قبلة دیمک کرکدر اکر دینلورسه که تلقینک فائده
سی ندر که اکر ایمان ایله اولمش ایسه تلقینه حاجت یوقدر اکر کافر اولمش ایسه تلقینک
اکا نه فائده سی واردر بو سؤال تربه بعد الموت تلقین اوزره در بو جه عند
الاحتضار اولان تلقین اوزره دکلدر ممکندر که ایمان ایله کیتمه سی تلقینه معلق اوله اصول کلامده
مسئلهٔ تعلیقده بیلنن شئ اوزرینه علی کل حال تلقین منه ویدر بلکه واجبدر وبعد
الموت تلقینده اختلاف اولنمشدر حالی اوزره در دیمشلردر امام الصغار دیمشدر که
تلقین مشروعدر زیرا بعد الدفن روح وعقل اعاده ایدر وتلقین اولنانی فهم ایدر صاحب
غیاثیه دیمشدر که بن استادم قاضیخاندن اشتدکه مرغینانیدن حکایت ایدوب
کندوسی بعض اصحابنه بعد الدفن تلقین ایدردی وتلقینی بزه وصیت ایدردی وفقها
دیمشدر که حائض وجنب ونفسا محتضر حضورندن اخراج اولنور ورائحه طیبه قونیلور
وسورهٔ یس اوقنور وقارنی اوزرینه قلج وضع اولنور الدر وایاقلری اوزادیلور فاذا
مات شد واللحیة وغمضوا عینیه کچن برکمسنه اولسه متوفانک صقالنی باغلیه لر
وایکی کوزلرنی یومه لر زیرا حضرت رسول علیه السلام ابی سلمه یه بویلجه ایشلمشدر اکر
مفتوح العین ترک اولنسه کریه المنظر اولوب اعین ناسده قبیح اولوردی توارثه
امت کچ ما رآه المسلمون حسناً فهو عند الله حسن قول شریفنک اوزرینه دردی وسحب
دفنه میتک دفننک تعجیلی مستحب اولور عجلوا موتاکم فان یک خیرا قدمتموه الیه وان یک
شرا فبعدا لاهل النار یعنی اکر خیرلی ایسه برینه ایلتمش اولورسز اکر شر ایسه اهل
نار کندوکزدن بعید ایدرسز وفی روایة فبعدا واهل النار وموتنی ناسه اعلام
ایلمکده لا بأس در زیرا بونده طاعت اوزرینه تحریض واردر واذا ارادوا غسله
کچن میتی غسل مراد ایلسه لر غسل میت احیا اوزرینه سنت واجماع امت ومعنادن
بر نوعله واجبدر اما سنت ایله اولان ابی بن کعب رضی الله عنه دن روایت اولنمشدر که
رسول اکرم علیه السلام بیورمشدر که وقتاکه حضرت آدم علیه السلام محتضر اولدقده ملائکه
جنتدن کفن وحنوطی ایله نازل اولور وفات ایلدکده صو وسدر ایله اوچ کره غسل
ایدوب وثیابدن وتر ایله تکفین ایلدیلر وحضرت جبریل امین امام اولوب بیت
شریفده نمازنی قلدیلر وبو فعل ادم اوغللرینه سنتدر دیدیلر واجماع امت کچ بونک
کبیدر اما معنادن برمعنا دیدوکی میت جنازه صلوتنده قومه امام منزله سنده در
زیرا امامسز صلوة جائز اولماز بو اجلدن ابن مسعود دیمشدر که الجنازة سنة متبوعة
وبو اجلدن امام کبی قوم اوزرینه میتک تقدیمی شرط قلندی زیرا امامک طهارتی جواز
صلوته شرطدر ومیتک طهارتی کذلک تحقیقا بعد الموت میتک حالی الاهه عوض
اولنور ورجوع اکادر تعظیما لله تعالی غسل واجب اولور بو اجلدندر که کافرک

غسلی مسنون اولدر اکر اوزرینه نماز قلنمز ایسه هم ینه رجوع اللهه در مجرد اکا رجوع اولنمغله
تعظیماً لله غسل اولنور بونک ایچون سنت وار داولمشدر حق کافرهم حدیث ابی
طالبدن نهایه هم بویلجه در ابی بن کعب روایت ایلدوکی حدیثدن وجوب اولمدی زیرا
ملائکه هذا سنت ولد آدم دیدیلر وجوب اولمامشدر اولدر صاحب کافی ایراد ایلدوکی
حدیث شریف ایله استدلال اولی ایدی اول حدیث شریف بودرکه قال النبی
علیه السلام للمسلم علی المسلم ستة حقوق اندن صکره مشایخ اختلاف ایلدیلرکه
میتک غسلی نه ایچون واجبدر عبد الله بلخی حدث ایچون ثابت اولان نجاست ایچون
دکلدر اکر نجاست ایچون اولیدی غسل ایله زائل اولمزدی سائر حیوانلرده اولدوغی
کبی اما حدث حال حیاتنده غسل ایله زائل اولدوغی کبی موتنده دخی زائل اولور
وآدمی موت ایله نجس اولماز کرامتی ایچون لکن محدث اولور زیرا موت عقلی زائل و
مفاصل ارخا ایدر دیدی شیخ ابو عبد الله جرجانی و مشایخ عراقدن غیریلر غسل میت
موت ایچون ثابت اولان نجاست ایچون واجبدر زیرا آدمینک دم سائله سی موت
ایله متنجس اولور سائر حیوانلرده قیاساً بونلره دلیل بر مسلم بر قیویه دوشسه وفوت
اولسه صونک جمله سنی اخراج ایلمک واجب اولور ینه بونک کبیدر بر رجل بر میتی غسل
اولنمدین کتورسه وانک ایله نماز قلسه نمازی جائز اولماز اکر غسل ازاله حدث ایچون
اولسه قبل الغسل میت ایله نماز جائز اولوردی ونتکم بر کیمسنه بر محدثی کوتورسه
وانک ایله نماز قلسه جائزدر پس امدی ظاهر اولدیکه غسل میتک وجوبی موت ایله
ثابت اولان نجاست ایچوندر و بو نجاستک غسلی ایله ازاله اولوب سائر حیوانلرده
اولماسی انسانک کرامتی ایچوندر عنایه و نهایه ده دخی بویلجه در و شارح تحفه
دیمشدرکه اکر بر میت صوده بولنسه غسلی لازمدر زیرا خطاب غسله توجه ایلمشدر
غسل اولماز الا قصد ایله اولور و وضع علی سریر مجمر وترا بخورلنمش سریر اوزرینه
وضع اولنه تک مجمر اولمش اوله یعنی بر کره ویاخود اوچ ویا بش کره بخورلنمش اوله
زیرا ایتار ایچون نص واردر قال النبی علیه الصلوة والسلام ان الله وتر یحب الوتر
کیفیت بخور بر کره ویاخود اوچ کره دوران ایتدوره سنر و یستر عورته میتک عورتی
ستر اولنور زیرا ستر عورت واجبدر آدم حیاً ومیتاً محترمدر رجال نسایی ونسا
رجالی غسل حلال دکلدر خانیه ده صغیر و صغیره حد شهوته بالغ اولمینجه بونلرک ایکیسنی رجال
ونسا غسل ایدرلر زیرا بونلرک اعضالری عورت حکمنده دکلدر دیو تصریح اولنمشدر
وتجرد ومیت صویلور یعنی اوزرنده اولان ثیابی چیقاریلور شافعی قتنده یکلری
واسع کوملکی ایچنده غسل اولنمق سنتدر حتی غاسل الدینی یکلرینه صوقوب بدننی
غسل ایلیه اکر حنفی اولورسه یکلرین ییرته لر زیرا حضرت علیه الصلوة والسلام متوفا
اولدقده اوزرنده بولنان قمیصده غسل اولندی شول شیئه که کندو حقنده سنت

سنت اوله غیریلر حقنده دخی سنتدر مادامکه تخصیصنه بر دلیل قائم اولمیه بو
شافعینک سوزلریدر و بزدرزکه بزم ایچون دلیل حضرت عایشه رضی الله عنهانک
روایت ایلدوکیدر وقتاکه رسول اکرم علیه الصلوة والسلام متوفا اولدی صحابه کرام رضوان
الله علیهم اجمعین اجتماع ایدوب بلمزلر نیجه غسل ایده لم دیو تحیرده ایکن غسل ایچون
حق سبحانه وتعالی بونلره نوم حواله وانلره بر منادی رسول اکرم علیه السلامی اوزرنده
اولان ثیاب ایله غسل ایدک دیو ندا ایلدکده صحابه اجتماع ایلدیلرکه سائر موتاده
تجرید سنتدر انجق بغیر تجرید رسول اکرم علیه الصلوة والسلام مخصوص اولدر تعظیم
حرمتی ایچون ویتوضأ بلا مضمضة واستنشاق آبدست آلدیریلور مضمضه و
استنشاقسز وضوء اغتسالک سنتی درانلرک ایکیسنی ترک متعذر اولدوغی ایچوندر
زیرا مضمضه آغزه صو ویره اداره و بعده اخراجدر استنشاق ایسه بورونه صویی
بالنفس چکمکدر بونلر ایسه میتدن حصولی ممکن دکلدر شعبادرکه حیوانده اولدوغی
کبی مضمضه واستنشاق ایلمک کرکدر بو اعتبار فاسددر حضرت علیه السلام
بیورمشدرکه المیت یتوضأ وضوءا للصلوة ولا یمضمض ولا یستنشق و
یغسل بماء مغلی بسدر او حرض میت غسل اولنور سدر ویاخود اشنان
ایله قینامش صو ایله حرض حائک ضمی ورانک سکونیله اشنان دیدکلری اوتدرکه ترکجه
چوغان درلر ان وجد والا فالقراح اکر سدر و حرض بولنمز ایسه خالص صو ایله غسل
اولنه قراح قافک فتحی ایله خالص مغاسنه در و غسل رأسه ولحیته بالخطمی میتک
باشی و لحیه سی خطمی ایله غسل اولنه استخراج وسخطن جمله دن ابلغدر اکر باشنده صاچ
وار ایسه و خطمی بولنمز ایسه صابون ایله غسل اولنه قاموسده خطمی کسر خا ایله ایله
بر مشهور اوتدر مفتح ومحلل ومنضجدر وملیندر عسر بوله وحصایه وقرحه امعایه
وارتعاشه وجراحاتک نضجنه وتسکین وجعه نافعدر سرکه ایله بهقه نافعدر
وجع اسنانه مضمضه ایله نافعدر ونهش هوام وحرق الناره دخی نافعدر واضجع
علی یساره صول طرفنه طیاندریله فیغتسل حتی یصل الماء الی مایلی التخت منه پس امدی
غسل اولنور حتی صو واصل اوله شول محله که میتک صول طرفندن التنه ولی
ایلمش اوله ثم علی یمینه کذلک اندن صکره صاغ طرفنه طیاندریله و غسل اولنه که حتی
صو واصل اوله شول محله که صاغ طرفندن آلتنه ولی ایلمش اوله ثم یجلس مستندا
ویمسح بطنه برفق اندن صکره میتی اوتورده مستنداً اندن صکره قارننی رفق ایله مسح
ایلیه روایت اولندی علی کرم الله وجهه وقتاکه رسول صلی الله علیه وسلمی غسل ایدوب
مبارک قرننی رفق ایله مسح ایلدی ومیتدن طلب اولنان شی اندن طلب ایلدی بر شی
کورمدی طبت حیاً ومیتاً دیو جواب ایلدی فان خرج منه شیء غسله ولا یعید غسله
اکر میتدن بر شیء چیقرسه غسل ایلیه اما غسلنی اعاده ایلمیه ولا وضوءه وضوسنی

منافع خطمی

خی اعاده ایلمیه وینشفه بثوب برثوب ایله باشنی اله یعنی کفن باش اولمسون
ایچون ویجعل الحنوط علی رأسه ولحیته باشنه ولحیه سنه حنوطی قیله یعنی وضع ایده
حنوط حانك فتحی ایله اصناف طیبدن میت ایچون قلنمش شیئدرلر زعفران وورس
وغیری هر نقدر طیب وار ایسه خلط اولنه لابأسدر والكافور علی مساجده كافوری
سجده ایدن اعضالرینه قویه سجده ایدن سکز اعضادر آلنی وبورنی وایکی اللری
وایکی دزلری وایکی ایاقلری بونلره كافور وضع اولنه بو اعضالره مواضع سجود تسمیه سی
مجازدر انجق سجود بونلر ایله حاصل اولور یوخسه حقیقتده موضع سجود ارضدر و
كافوره تخصیص اولنمغه باعث رایحه سندن قورد قاچدوغی ایچوندر ولا یسرح
شعره ولحیته ولا یقص ظفره وشعره میتك شعر ولحیه سی تسریح اولنماز وطرنقلری
وشعری خی كسلمسون تسریح لغتده شوك بعضینی بعضیسندن تخلیصدر و
بعضیلر طرق ایله تخلیلدر دیمشلردر شافعی طرق واسع ایله وظفر وشعری خی
قص اولنور دیو حضرت علیه السلام اصنعوا بموتاكم ما تصنعون بعرایسكم حدیث
شریفنه استدلال ایلمشلردر ولا یختن ختان خی اولنماز ختان حق احیاده سنتدر
اما امواتده دكلدر ثم یكفنه آندن صكره تكفین اولنور اكر مالی اولمسه اول میتك
كفنی نفقه سی لازم اولان كمسنه نك اوزرینه در سنیتی من جهة العدد در اما اصلندن
واجبدر شول دلیل ایله دین وارث میت اوزرینه مقدم اولدوغیچون وسنة كفن
الرجل قمیص وهو من المنكب الی القدم رجلك كفننك سنتی بركوملكدر كوملك
اموز باشلرندن قدمه دكیندر وازار ولفافة وهما من القرن الی القدم بر ازار وبری
خی لفافه در بو ایكیسی دپه دن قدمه وارنجه در واستحسن بعض المتأخرین العمامة
متأخرینك بعضیسی عمامه مستحسن كورمشلردر قاضیخان بزم قاتمزده كفنده عمامه
یوقدر دیمشلر متأخرون استحسان ایلمشلردر وابن عمردن مرویدر و مالك خی
بونكله اخذ ایلمشلردر وقایه شرحی ابن ملكده بعض كمسنه لر عمامه كریه كورمشلردر اكر اشلنور
كفن شفع اولمق لازم كلور دیمشلردر محیطده مسطوردركه اكر كفن صویجی كفنی سرقه
ایلسه اكر میت تازه ایسه وطاغلمامش ایسه ثانیا تكفین اولنور رأس مالندن
اول نیجه تكفین اولنمش ایسه كرك مالی تقسیم اولنسون كرك اولنمسون وكفایته
ازار ولفافة رجلك كفن كفایه سی ازار ولفافه در حضرت ابی بكرك رضی الله عنهك
اغسلوا ثوبی هذین وكفنونی فیهما قول شریفی موجبنجه ایكیسی كافیدر وسنة كفن
المرأة درع وازار وخمار ولفافة وخرقة تربط علی ثدییها خاتونك كفننك سنتی
درع وازار وخمار ولفافه در بر خرقه دركه ایكی ممه سی اوزرینه ربط اولنور درع خاتونك
كوملكیدر خمار باشنه اورته جك شیدر خمارك طولی ایكی ذراع واینی بر قارشدر
خرقه نك طولی اوچ ذراع وعرضی قولتوغ آلتندن دیزلرینه وارنجه در ودنیلمشدركه

سجده ایدن سکز اعضادر

ودنیلمشدركه كوبكنه وارنجه در اما شول خرقه كه وقت غسلده میتك عورتی اوزرینه
وضع اولنور بر بچوق ذراعدر وعرضی ایكی ذراعدر بونك اوزرینه زیاده ایدن وناقص
ایدن فقد تعدی وظلم كلامنك مضمونی ایله عمل ایلمش اولور وكفایتها ازار وخمار و
لفافة كفن مرأه نك كفایتی ازار وخمار ولفافه در بوندن اقل اولورسه مكروه اولور
ابو یوسف قتنده ازار ولفافه خی كفایت ایدر بو ایكیسی ایله استر بولنور دیو ایچون
وعند الضرورة یكفی الواحد ضرورتده بر كفن كفایت ایدر مقصود حاصل اولدوغی
ایچون ولا یقتصر علیه بلا ضرورة واحد اوزرینه اقتصار اولنماز ضرورتسز ویستحب
الابیض كفن ابیض مستحب اولور ولا یكفن الا فیما یجوز لبسه حال حیوته رجل
تكفین اولنماز الا شول شی ایله تكفین اولنوركه حال حیوتنده انك ایچون كیمسی
جائز اوله وتجمر الاكفان وترا كفنلر بخورلنور وترا یعنی تك مجمری اوچ دفعه و
یا خود بش ویا خود یدی دفعه طیب ایله دوران ایتدوره قبل ان یدرج فیها میت
اكفانه درج اولنمزدن مقدم تجمیر اولنور زیرا حضرت علیه السلام قبر ایچون تجمیر امر
ایلمشدر میت ایچون تجمیر اوچ محلده اولور بری تسلیم روح محلنده رایحه كریهه ازاله
ایچون وبری غسل اولندقده خلفنده تجمیر اولنماز لقوله علیه السلام لا تتبعوا الجنازة
بصوت ولا نار قبرده خی مكروهدر وتبسط اللفافة ثم الازار علیها لفافه بسط
اولنور آندن صكره لفافه اوزرینه ازار بسط اولنور ثم یقمص ویوضع علی الازار آندن
صكره تقمیص اولنور ازار اوزرینه وضع اولنور ثم یلف الازار من قبل یساره آندن
صكره دوشیلور صول طرفندن ثم من یمینه آندن صكره صاغندن لف اولنه
ثم اللفافة كذلك آندن صكره لفافه خی لف اولنور ازار لف اولندوغی كبی والمرأة تلبس
الدرع ویجعل شعرها ظفیرتین علی صدرها فوقه عورت درع ایله لباسلنور خی مرأه نك
شعری ایكی بلوك قلنور مرأه نك صدری اوزرینه كه اول صدرده درع اوزرینه اوله
چیلاق صدرینه اولمیه ثم الخمار فوق ذلك تحت اللفافة آندن صكره خمار لبس
اولنور درع اوزرینه لفافه آلتنه ویعقد الكفن ان خیف ان ینتشر وكفن باغلنور
اكر منتشر اولمقدن خوف اولنورسه **فصل** الصلوة علیه فرض كفایة میت
اوزرینه صلوة فرض كفایه در اكر بعضیسی ادا ایدرسه بعضیسندن ساقط اولور
اكر بری ادا ایلمزسه جمله سی آثم اولور وشرطها اسلام المیت میت اوزرینه صلوتنك
شرطی میت مسلمان اولمقدر زیرا الله تعالی كافر اوزرینه صلوتدن نهی بیورمشدر قال
الله تعالی ولا تصل علی احد منهم مات ابدا ولا تقم علی قبره انهم كفروا بالله ورسوله
وطهارته شرطلك بری خی میتك طهارتیدر حتی میت غسل اولنمزدن مقدم نمازی
قلنسه بعد الغسل صلوة اعاده اولنور زیرا طهارت میت حقنده اوزرینه نماز قلنمق
ایچون معتبره در تا كم میت اوزرینه نماز قلان كمسنه لره طهارت معتبر اولدوغی كبی

واولى الناس بالتقديم فيها السلطان صلوة جنازه‌ده ناسك اولیسی سلطاندر
روایت اولندیکه حضرت حسن بن علی رضی الله عنهما متوفی اولدی قرنداشی حضرت
حضرت حسین رضی الله عنه سائر ناس ایله جنازه سنه چقدیلر سعید بن العاص
والی مدینه ایدی حضرت حسین رضی الله عنه سعیدی تقدیم ایلدی سعید خ ابا ایلدکده
حسین رضی الله عنه بیوردیلرکه اکر سنت اولمیدی سنی تقدیم ایلمزدم ثم القاضی سلطاندن
صکره تقدم ناسده اولی قاضیدر ثم امام الحی اندن صکره جماعتی امامیدر زیرا
حیوتنده انک امامتنه راضی ایدی مماتنده خ صلوته احق اولور امام حی در ثم الولی
اندن صکره ولیسی اولیدر اصلاح وایضاحده مسطوردرکه تقدیم سلطان واجبدر
اکر حاضر اولورسه باقیلرینک تقدیمی بطریق الافضلدر الاقرب فالاقرب الاقرب
فالاقرب یعنی عصبه‌ده ترتیب اولندوغی اوزره اولیاده خ اقربی اختیار اولنه اول
بولنمز ایسه اندن صکره ثم وثم بنی الاعیانکه انا وبابا برقرنداشلردر انلر تقدیم اولنورلر
بنی العلات اوزرینه که انلر بابا برقرنداشلردر الا الاب فانه تقدم علی الابن الا الاب
دکل پس امدی ابن اوزرینه مقدم اولور قچن بابا سیله او علی جمع اولسه لر ابا اوغلندن
افضلدر زیرا اسندر وللولی ان یاذن لغیره فان صلی غیر من ذکر وولی ایچون غیری یه
اذن ویرمکلک واردر پس اکر غیر من ذکره که سلطان وقاضی وامام حی وولی دربو نلردن
غیریسی صلوة میتی قلسه بلا اذن اعاد الولی ان شاء اذونسز قلسه لر دیلرسه ولی اعاده
ایدر ولا یصلی غیر الولی بعد صلوته ولینک صلوتندن صکره ولیدن غیری تکرار قلماز
زیرا ولینک صلوتی ایله ادا اولمشدر بر دخی قلنورسه نافله اولور صلوة جنازه‌ده
نافله مشروع دکلدر اما سلطان حاضر اولسه ولینک قلدوغی نمازی اعاده ایدر امام
شافعی قتنده صلوة جنازه مکرر جائزدر اکر دنیلورسه که حضرت علیه الصلوة والسلام
حمزه رضی الله عنه اوزرینه یتمش کره نماز قلمشدر جواب ویریلورکه انک تاویلی حضرت
علیه السلام احد قتلی سندن یتمش نفس اوزرینه مرة بعد مرة هر بریسی ایچون صلوة
قلمشدر نهایت موضوع اولان حمزه رضی الله عنه ایدی ونبی صلی الله علیه وسلم
هر صلوتده دعا ایدردی بو تقدیرجه حمزه رضی الله عنه اوزرینه صلوة تکرار اولمق لازم
کلمز وان دفن بلا صلوة صلی علی قبره اکر میت اوزرینه بلا صلوة دفن اولنسه اول
میتک قبری اوزرینه نماز قلنور زیرا نبی علیه السلام انصاردن بر خاتونک قبری
اوزرینه نماز قلمشدر مالم یظن تفسخه مادامکه اول میتک طاغلمه سی ظن اولنمیه اکر
طاغلدوغی ظن اولنورسه قلنمیه ابو یوسفدن کتاب امالیسنده روایت اولنمشدرکه
بلا صلوة میت دفن اولنوب بعده نماز قلنمه سنک مدتی اوچ کوندن صکره اوزرینه
نماز قلنمز نوادرنده ابن رستم خ بویلجه ذکر ایلمشدر اما نبی علیه الصلوة والسلام شهداء
احد اوزرینه سکز سنه دن صکره صلوة ایلدوکی روایتنک معناسی انلر ایچون

ایچون دعا ایلدی دیمکدر ویقوم الی حذاء الصدر للرجل والمرأة رجل ومرأه نک
صدری برابرینه قائم اولور زیرا صدر موضع قلبدر نور ایمان قلبده در ویکبر تکبیرة یثنی
عقبها برکره تکبیر ایلیه وعقبنده ثنا ایلیه ثناده اختلاف اولنمشدر بعضیلر الله
حمد ایلیه وبعضیلر سبحانک اللهم اوقیه دیمشلردر فاتحه اوقومیه الا مکر که ثنا نیتنه
اوقیه شمنی‌ده بویلجه مذکوردر ثم ثانیة یصلی علی النبی علیه السلام بعدها اندن صکره ثانیه
تکبیر ایلیه ونبی علیه السلام اوزرینه صلوات شریفه اوقیه تکبیردن صکره تشهدده
اولدیغی کبی ثم ثالثة یدعو لنفسه وللمیت والمسلمین بعدها اندن صکره ثالثة تکبیر
ایلیه وتکبیردن صکره کندو نفسیچون ومیت ایچون وسائر مسلمانلر ایچون دعا ایلیه واوچنجی
تکبیردن صکره اللهم اغفر لحینا ومیتنا وشاهدنا وغائبنا وصغیرنا وکبیرنا وذکرنا وانثانا
اللهم من احییته منا فاحیه علی الاسلام ومن توفیته منا فتوفه علی الایمان وخص هذا المیت
بالروح والراحة والمغفرة والرضوان اللهم ان کان محسنا فزد فی احسانه وان کان مسیئا
فتجاوز عنه ولقه الامن والامان والکرامة والزلفی من عذاب القبر والنیران واسکنه
فی دار الجنان مع الولدان اللهم اجعل قبره روضة من ریاض الجنة ولا تجعل قبره حفرة
من حفر النیران برحمتک یا ارحم الراحمین بو دعا اکر میت مذکر ایسه بلا فرض خصصه
قولنه وارنجه بو منوال اوزره اوقیه مؤنثده هذه المیتة اوقیه مؤنث ضمیری کلدکده اجرا
ایلیه ثم رابعة ویسلم عقبها اندن صکره دردنجی تکبیری ایدوب عقبنجه سلام ویره زیرا
اربعه‌دن صکره زمان تحللدرکه سلام دردنجی تکبیردن صکره سلامدن غیری دعا یوقدر
اما بعض مشایخ ربنا آتنا فی الدنیا حسنة وفی الآخرة حسنة وقنا برحمتک من عذاب
القبر وعذاب النار اوقومغی اختیار ایلمشلردر وبعضیلر ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذ هدیتنا
وهب لنا من لدنک رحمة انک انت الوهاب قرائتی اختیار ایلمشلردر فان کبر
خمسا لا یتابع پس اکر امام بش تکبیر ایدرسه متابعت اولنمز ولا قراءة فیها صلوة
جنازه‌ده قراءت یوقدر اما شافعی قتنده فاتحه قراءت اولنور زیرا صلوة جنازه
من وجه صلوتدر ایله اولیجق فاتحه سز صلوة اولمز بزم ایچون دلیل ابن مسعودک
قولیدرکه نبی علیه السلام جنازه ایچون قراءت تعیین بیورمدی لکن فاتحه نیتی
ایله اوقنسه لا باس در اما تلاوة نیتی ایله اوقنسه مکروهدر اختیارده خ بویلجه‌در
ولا تشهد صلوة جنازه‌ده تشهد خی یوقدر زیرا بلا قعود تشهد مشروع دکلدر ولا
یرفع یده الا فی الاولی صلوة جنازه‌ده تکبیر اولیدن غیریده رفع ید یوقدر شافعی
قتنده هر تکبیرده رفع ید جائزدر ابن عمردن روایت اولنمشدرکه کندولری هر تکبیرده
رفع ید ایدرلر ایمش بزم ایچون دلیل حضرت علیه السلامدن روایت اولنان لا یرفع
یدیه فی صلوة الجنازة سوی تکبیرة الافتتاح حدیث شریفیدر ولا یستغفر لصبی
صبی ایچون استغفار اولنمز مجنون ایچون خ استغفار اولنمز زیرا بونلرک کناه

يوقدر ويقول بعد الثالثة اللهم اجعله لنا فرطا امام اوچنجی تكبيردن صكره بويله ديه
معناسی بودركه يا الله اول صبيئ امور اخرتمز اچون متقدم ايليه فارط وفرط لفظنك
اصلی بركمسنه دركه صو واوتلوغ طلبی اچون قومنی تقدم ايلمش اوله وحديث شريف
فی بو كلامی مؤيد در قال النبی صلی الله عليه وسلم انا فرطكم علی الحوض ای متقدمكم
اللهم اجعله لنا اجرا وذخرا يا الله اول صبيئ بزم اچون اجر وخير باقی ايله واجعله لنا
شافعا مشفعا فی اول صبيئ بزم اچون شافع ومقبول الشفاعه ايله ومن اتی بعد
تكبير الامام لا يكبر حتی يكبر اخری ويكبر معه وبركمسنه امامك تكبيرندنصكره كلسه
تكبير ايلميه حتی امام تكبير آخر ايلمينجه وتكبير آخر ايلدكده امام ايله معا تكبير ايليه فحين امام
سلام ويرسه مقتدی اوزرينه لازم كلان تكبيری قضا ايليه جنازه رفع اولنمزدن مقدم
زيرا صلوة جنازه تكبيرسز متصور دكلدر وقال ابو يوسف يكبر ولا ينتظر ابو يوسف رح
صلوة جنازه يه بعد تكبير الامام كلان كمسنه منتظر اولميوب تكبير ايليه بيورمشدر وشافعينك
فی قولی بودر زيرا اول كمسنه امامه ايرشمشدر هر حالده متابعت ايدر سائر صلوتده
ايلدوكی كبی اما ابو حنيفه وامام محمد اچون دليل صلوة جنازه نك هر تكبيری بر ركعت
مقامنه قائم اولور حتی صحابه كرامدن رضوان الله تعالی عليهم اجمعين جنازه نك درت
تكبيری ظهرك درت ركعتنه تشبيه ايدر اكر بو تكبيرلردن بری ترك اولنسه صلوتی جائز
اولماز زيرا ظهرك بر ركعتی ترك ايلمش كبی اولور اكر امامك تكبيرينه انتظار ايلمزايسه
اول كمسنه امامه ايرشدوكی تكبيرلری ادا ايلمزدن مقدم فوت اولان تكبيری قضا ايلمش
اولور بو ايسه منسوخدر اما تكبير رابعه دن صكره ايرشسه امام ابو حنيفه ومحمد قتنده
تكبير ايلمسون زيرا صلوة جنازه اكا فوت ايلمشدر ابو يوسف قتنده تكبير ايلسون
وامام سلام ويردكدن صكره اوچ تكبيری قضا ايلسون كمن كان حاضرا حال التحريمة
حال تحريمه ده حاضر اولان كمسنه كبی تكبير ايليه ولا يجوز راكبه استحسانا نزوله قادر
اولان راكب صلوة جنازه يی راكبا قلمق جائز دكلدر استحسانا زيرا صلوة جنازه من
وجه صلوتدر تحريمه بولندوغی اچون آمدی احتياطا اول راكب نازل اولوب صلوة
جنازه قلسون وقياس بو ايديكه جائز اوله زيرا صلوة جنازه دعادر حتی بلا ركوع
وسجود صحيح اولدر وراكبك دعاسی فی نازلك دعاسی كبيدر وبو صلوتده قاعدا ادا
ايلمديلر قياس بو ايديكه قاعدك صلوتی جائز اوله زيرا قاعدك دعاسی قائم دعاسی
كبيدر وكره فی مسجد جماعة جماعت مسجدی ايچنده صلوة جنازه مكروه اولور بر
روايتده كراهة تحريميه در وبر روايتده تنزيهيه در ان كان الميت فيه اكر ميت مسجد
ايچنده اولورسه اولزمانده مكروه اولور قوله عليه الصلوة والسلام من صلی علی جنازة
فی المسجد فلا اجر له زيرا مسجد اداء مكتوبات اچون بنا اولنمشدر وان كان خارجه
اختلف المشايخ اكر ميت خارج مسجده اولورسه كراهت وعدم كراهتنده مشايخ

مشايخ اختلاف ايلمشلردر شونكه مسجد اداء مكتوبات اچون اولدوغنه نظر ايلديلركه
كراهتنه ذاهب اولمشلردر اكر ميت خارج مسجده فی اولورسه اما شونكه
تلوث مسجد احتمالنه نظر ايلديلر ميت خارج مسجده اولدقده صلوتی كريه كورمديلر
شافعی قتنده صلوة جنازه مسجده هر حالده مكروه دكلدر شافعينك دليلی شول
روايتدركه وقتاكه سعد بن ابی وقاص فوت اولدی عايشه رضی الله عنها جنازه
مسجده ادخال اچون امر ايدوب حتی ازواج نبی صلی الله عليه وسلم صلوتنی معا قلديلر
وبعض كمسنه بو فعل اچون تعييب ايلديكه كندوسی بوكا واقف اولدقده رسول
عليه السلام سهل بن البيضانك صلوة جنازه سنی مسجده قلدوغنه عجب تيز اونوتمشلر
صلوة جنازه دعادر آمدی مسجد دعايه غيريدن اولیدر بو محلده دليل شافعی تمام اولدی
بزم اچون دليل من صلی علی جنازة فی المسجد فلا اجر له حديث شريفيدر وحديث
عايشه رضی الله عنها فی بزه دليلدر زيرا انك زماننده اكثريا مهاجرين وانصار
رضوان الله تعالی عليهم اجمعين ايدی آنلر تعييب ايدبجك دلالت ايدركه كراهت
مابينلرنده معروف ايمش رسول عليه السلام سهلك نمازنی مسجده قلدوغنك تأويلی
بو اولاكه نبی عليه السلام مسجد معتكف اوله اولوقت طشره چيقمق ممكن اولميه ولا يصلی
علی عضو بر عضو اوزرينه نماز قلنماز بر ميتك بدننك اكثری بلا رأس بولنورسه
ويا خود مع الرأس نصفی بولنورسه غسل اولنور ونماز قلنور بالاتفاق واكر نصفی
بلا رأس ويا خود مع رأس نصفندن آقل بولنورسه اوزرينه نماز قلنمز بزم قتمزده امام
شافعی بونك خلافنجه در ابن ملكده فی بويلجه در وعلی غائب فی غائب اوزرينه نماز
قلنمز امام شافعی دركه غائب اوزرينه نماز قلنور زيرا حضرت عليه السلام نجاشی فوت
اولدقده غائب ايكن نمازنی قلمشدر اما بزم اچون دليل بودركه اكر غايب اچون نماز
قلمق جائز اوليدی حضرت عليه السلام انتقال بيوردقده جميع امصارده نمازنی قلارلردی
بو ايسه اصلا نقل اولنمامشدر اما نجاشی اوزرينه رسول صلی الله وسلمك صلوتی كشف
مقوله سيدر حتی جنازه سنی مشاهده بيورمشدر ونجاشی وفات ايلدكده قال النبی
عليه السلام لاصحابه هذا اخوكم النجاشی قد مات فقدموا نصلی عليه بيور آمدر كندوسی و
صحابه كرامدن رضی الله تعالی عنهم اجمعين نمازنی قلمشدر ابن ملك واختيارده بويلجه در ومن
استهل بعد الولادة ولادتدنصكره بر صبی رفع صوت ايليه استهلال اهل لغتده هنوز
طوغان اوغلانك صوتنه درلر استهلال صبی اچون ديمشدر انده حيواته دلالت ايدن
شئ بولنمقدر بكا وتحريك عضو وكوزنی آچوب قيامق كبی بو نر بولندقده غسل وسمی
وصلی عليه غسل اولنور فی اسمی قونيلور واوزرينه نماز قلنور قوله عليه السلام اذا استهل
المولود صلی عليه وان لم يستهل لم يصل عليه والا غسل فی المختار واكر مستهل اولماز
ايسه غسل اولنه مذهب مختارده هدايه وكافيده فی بويله در زيرا اولمستهل

اولمین صبی من وجه نفس در ومن وجه جزء در بر غسل اولنور نفس اولمق اعتباری ایله ظاهر الروایه غسل اولنماز لکن مختار اولان غیر ظاهر الروایه در وادرج فی خرقة ولا یصلی علیه غسل اولندقدن صکره بر خرقه ایچینه درج اولنه واوزرینه نماز قلنمیه صاحب العنایه دیمشدر که زیرا اول مولود اگر مستهل اولمازایسه من وجه جزء حکمنده در ومن وجه نفس حکمنده در بو تقدیرجه ایکی شبهه دن اکا نصیب ویریلور نفس اعتباریله غسل اولنور اجزا اعتباریله نماز قلنمز ارث نخ بو تردید اوزره در اگر مستهل اولور وارث اولور واگر مستهل اولمازایسه وارث اولماز ولو سبی صبی مع احد ابویه لا یصلی علیه اگر بر صبی احد ابوین یعنی اناسیله ویاخود باباسیله اسیر اولسه وفوت اولسه اوزرینه نماز قلنمز زیرا اول صبی کافردر ابوینه تبعیت ایله الا ان اسلم احدهما الا مگر که ابویندن بریسی اسلامه گلمش اوله اولزمان صبی غسل اولنور ونمازی قلنور احد ابوینک اسلامنه تبعاً الولد یتبع خیر الابوین دیناً حدیث شریفی بوکا حجت کافیه در ویاخود دار اسلامه تبعاً نمازی قلنور اما لقیطده اختلاف اولنمشدر بعضیلر مکانه تابعدر بعضیلر بولانه تابعدر دیمشدر او اسلم هو عاقلاً ویاخود اول صبی صفت اسلامی عاقل اوله رغم حالده مسلماً اولسه اولم یسب احدهما معه ویاخود بابا وانا سندن بریسی کندو ایله سبی اولنمسه تبعیت دار ایله اسلامنه حکم اولنوب غسل اولنور ونمازی قلنور ولو مات لمسلم قریب کافر غسله غسل النجاسة اگر بر مسلمک کافر اقرباسی اولسه اول مسلم انی نجاست غسلی ایدر کبی غسل ایلسون وکفنه فی خرقة و القاه فی حفرة انی خرقه ایچنده تکفین ایلیه وبر چقوره القا ایلیه اودفعه الی اهل دینه ویاخود اهل دینینه تسلیم ایلیه روایت اولنور ابو طالب فوت اولدقده حضرت علی کرم الله وجهه حضرت رسول صلی الله علیه وسلمه گلوب یا رسول الله ان عمک الضال قد مات بر روایتده ان الشیخ الضال قد مات دیدی حضرت علیه السلام غسل ایله و تکفین ایله بیوردیلر وبر رجل ابن عباسدن سؤال ایلدی بنم انام نصرانیه ایکن فوت اولدی غسل وتکفین ایله ونماز قلمغه ودفن ایله بیوردیلر وسن فی حمل الجنازة اربعة حمل جنازه ده درت کمسنه مسنون اولدی وقال النبی صلی الله علیه وسلم من حمل جنازة اربعین خطوة کفرت عنه اربعین کبیرة وان یبدأ واول درت کمسنه بدأ ایلیه فیضع مقدمها علی یمینه ثم مؤخرها ثم مقدمها علی یساره ثم مؤخرها یس امدی جنازه نک صاغنک مقدمنی قویه صاغ اوموزینه آندن صکره مؤخرنی قویه صاغ اوموزینه آندن صکره او بر طرفدن مقدمنی صول اوموزینه اندن مؤخرنی صول اوموزینه قویه بو اسلوب کوتوره قرق آدم یورودکدن قرق گناه کبیره سنه کفارت اولور ویسرعوا به دون الخبب سرعت ایله مشی ایدهلر اما خبب ایله دگل خبب یلمک بر نوعیدر وصیت عجله کتورلدوکنک سببی حضرت علیه السلامدن سؤال اولندقده

اولندقده فان یکن خیراً عجلتموه الیه وان یکن شراً وضعتموه عن رقابکم دیو بیورمشلردر ویاخود فبعداً لاهل النار بیورمشلر اولالر روایت اولندیکه ابو هریره رضی الله عنه محتضر اولدقده وصیت ایلدیکه بنی عجله اوزره قبره قویه سز زیرا حضرت صلی الله علیه وسلمدن ان العبد الصالح اذا وضع علی السریر یقول قدمونی واذا وضع العبد المسیء علی السریر یقول یا ویلی این تذهبون بی حدیث شریفنی استماع ایلدم امدی عجله ده مبالغه ایلیه سز دیو سپارش ایدردی والمشی خلفها افضل جنازه نک خلفنده مشی افضلدر قوله علیه السلام الجنازة متبوعة حتی رسول علیه الصلوة والسلام سعد بن معاذک جنازه سی خلفنده مشی بیوررلردی حضرت علی کرم الله وجهه حتی معاً یوررلردی حضرت علیه السلام دیدیلرکه ابو بکر وعمر رضی الله عنهما اوکنده یوررلر بوکا سبب ندر دیو سؤال ایلدیلر بیوردیلرکه آنلر جنازه نک خلفنده یورمکک افضلیتنی بیلورلر لکن ناسه تیسیر ایچون ندر زیرا ناس جنازه نک اوکنده یورمکدن احتراز ایدرلر اگر انلر خلفی اختیار ایلسه لر در طریق غایت ضیق اولوردی آنلرک فعللری تیسیر امر ایچوندر بیورمشلر وابن مسعوددن مرویدرکه خلف جنازه ده یورمیکک اوکنده یورویندن فضیلتی مکتوبه ایله نافله کبیدر امام شافعی اوکنده یورمک افضلدر دیمشدر زیرا ابو بکر وعمر رضی الله عنهما اوکنده یورمیشلردر دیو احتجاج ایلمشدر اکا جوابی ویرلمشدر وجنازه نک اوکنده ذکر وقراءت ایله رفع صوت مکروهدر زیرا بو مقوله فعل کتابیدر آنلره تشبه جائز دگلدر نهایه ده نخ بو یلجه در جنازه ایله گیدن کمسنه لایق بودرکه دنیا کلامنی سویلشمیه وگولمیه حتی ابن مسعود جنازه ده بر کمسنه ضحک ایلدوکن ایشتدکده سنکله ابدی سویلشمیه یم دیو جواب ایلمشدر رشا طائفه سی معاً حقیقه لر بلکه کراهت تحریمیه مکروهدر وجنازه ده نوحه وشق جیوب وخمش الخدود حرامدر قال النبی صلی الله علیه وسلم لیس منا من شق الجیوب وخمش الخدود دعا بدعوی الجاهلیة بکا ایله ارسال دموع لا بأس در واذا وصلوا الی قبره کره الجلوس قبل وضعه عن الاعناق قبره وارندقده واصل اولسه بیونلردن ایندیروب وضع ایلمدین جلوس مکروه اولدی قال النبی علیه السلام من تبع الجنازة فلا یجلس حتی یوضع محیطده افضل اولان جنازه اوزره تراب ایله تسویه اولمینجه اوتورمقدر وینه محیطده بر کمسنه سفینه ده فوت اولسه غسل وتکفین اولنور ونمازی قلنوب بحره القا اولنور ویحفر القبر ویلحد وقبر حفر اولنه وقبرک قبله دن طرفی شق اولنه ویدخل المیت فیه من جهة القبلة میت قبره ادخال اولنور قبله جانبندن ویقول واضعه بسم الله وعلی ملة رسول الله میتک واضعی بسم الله وعلی ملة رسول الله دیه زیرا حضرت علیه السلام ابادجانه قبره وضع ایلدکده بویله دیمشدر هدایه ده نخ مسطور اولان بویلجه در اما صحیح اولان ذا البجادینی وضع ایلدکده دیمشدر زیرا ابو دجانه حضرت صلی الله علیه وسلمدن صکره خلافت ابابکر

رضي الله عنه زماننده فوت اولمشدر و فاضل سعدی افندی رح دیمشدرکه ابو دجانه
حضرت عثمان رضي الله عنه زماننده فوت اولمشدر غاية البيان صاحبی دیمشدرکه ابو
دجانه هجرتدن اون ایکنجی سنه‌دن یمامه‌ده شهید اولمشدر ویسجی قبر المرأة خاتونک
قبری ستر اولنور یعنی قبره وضع اولندیغی حالده بر شی ایله ستر اولنور لا الرجل رجلک
قبری ستر اولنماز شفع قتنده ستر اولنماز شفع قتنده ستر اولنور زیرا حضرت عم
سعد بن معاذک قبرینی ستر ایلدوکی روایت اولنمشدر اما بزم ایچون دلیل حضرت علی
رضي الله عنه میت دفن اولنورکن مرور ایدوب ستر ایلمشلر ایدی حضرت علی رضه
ستری بوزوب نزع ایدوب بو رجلدر رجالک حالی انکشافه قدر ایچو بیورمشدر اما
سعدک قبری ستر اولنمغه تأویل بودرکه سعدک کفنی بدنی احاطه ایلمامشدر قبری
ستر اولنمق عضولرندن بر عضونه کمسنه مطلع اولمسون ایچوندر ویوجه الی القبلة
میت قبله جانبنه توجه ایتدیریلور یعنی یوزی قبله‌یه دوندریلور وتحل العقدة عقده
خ حل اولنور یعنی چوزیلور ویستو علیه اللبن والقصب میت اوزرینه کرپیچ
و قامیشی تسویه اولنور ویکره الاجر والخشب طوغله وخشب تسویه اولنمق
مکروه اولور ویهال التراب تراب صب اولنور یعنی میت اوزرینه بر مقدار طپراق دوکیلور
ویسنم القبر قبر اورکجلنور یعنی یردن بر قارش ودخی زیاده مرتفع اولور ولا یربع
قبر تربیع اولنمیه شافعی قتنده تربیع اولنور تسنیم اولنماز زیرا مرویدرکه حضرت صلى الله
علیه وسلمک اوغلی ابراهیم فوت اولدقده مسطح و مربع ایلمشدر بزم ایچون دلیل
حضرت علیه السلام تربیع قبوردن بزی نهی ایلمشدر و ابراهیم النخعیدن روا ایتدرکندولر
دیمشدرکه بکا خبر ویرمشدر شول کمسنه که حضرت علیه السلام ابوبکر و عمر رضي الله
عنهمانک قبر شریفلرین مسنم کورمشدر و قبر ابراهیم اوتی مسطح اولوب صکره مسنم
اولمشدر عنایه ونهایه‌ده خ بویلجه‌در ویکره بناؤه قبرک بناسی مکروه اولور بالجص
والاجر والخشب کرج وطوغله وخشب ایله بنا ایلمک مکروه اولور زیرا بونلر بقا و
زینت ایچوندر قبر ایسه بقا و زینت محلی دکلدر ولا یدفن اثنان فی قبر الا لضرورة ایکی
کمسنه بر قبره دفن اولنماز الا مکه ضرورت ایچون اوله و ایکیسنک ما بیننه تراب
قونیله ایکی قبر اولمق ایچون ولا یخرج من القبر میت قبردن اخراج اولنماز الا ان تکون
الارض مغصوبة الا مکه ارض مغصوبه اوله کفن خ بویلجه‌در قچن کفن مغصوب اوله
صاحبی راضی اولمسه الا قبری اچلوب اوزرندن اخراجی مراد ایلسه قبر اچلوب
ثوب نزع اولنور بالاتفاق حاکم عبد الرحمانک جامع صغیرنده قچن میت کفنسز دفن
اولنسه قبر اچلماز اما بر کمسنه قبر ایچینده بر اسباب ویاخود کیسه ایله اقچه اونوتسه
قبری نبش ایدر واگر میت دفن اولندقدن صکره ارض شفعه ایله اخذ اولنسه میت
اخراج اولنور ویکره وطئ القبر والجلوس والنوم علیه قبری بصمق و قبرده اوتورمق

اوتورمق و قبر اوزرنده اویومق مکروه اولور زیرا حضرت علیه السلام نهی بیورمشدر
والصلوة عنده خ قبر قاتنده صلوة قلمق مکروه اولور بر نصرانیه بر مسلمدن حامل
اولوب فوت اولسه بعضیلر کندو مقابرینه دفن اولنور دیمشلردر اگر بر حامل
فوت اولسه و قارننده اوغلان حرکت ایلسه صول جانبندن قارنی شق اولنوب
اوغلان اخراج اولنور اما بر کمسنه آخرک انجوسنی یوتسه و فوت اولسه قارنی شق
اولنماز باب الشهید بو باب شهید بیاننده در فعیل بمعنی مفعول اوله بوکا شهید
تسمیه‌سی ملائکه کراما موتنده حاضر اولدقلری ایچوندر ویاخود جنت ایله مشهود اولدوغیچون در
ویاخود فعیل بمعنی فاعل اوله زیرا شهید حیدر گویا که ربی قاتنده حاضردر هو من
قتله اهل الحرب والبغی او قطاع الطریق شهید شول کمسنه درکه اهل حرب ویاخود
اهل بغی ویاخود قطاع الطریق اول کمسنه‌یی قتل ایلیه کرک حدید و کرک حدیدن
غیری حرق و غرق کبی وهر نه مقوله شی ایله اولورسه اولسون او المقتول اولان کمسنه
شهیددر او وجد فی المعرکة وبه اثر الجراحة ویاخود اول کمسنه معرکه‌ده بولنسه و آنده اثر
جراحت اولسه او جراحت یا ظاهره ویاخود باطنه اوله باطنه اولان کوزدن قولاقدن
قان چقمق کبی زیرا بونلردن عادتا قان چقمق اولماز وبوغازدن صافی قان چقمق کبی
کبی زیرا بونلردن خروج دم باشه ضربدن اولور اما ذکردن اقان اعتبار اولنماز
مثانه‌دن صادر اولمق احتمالیدر دبردن اقان خ اعتبار اولنماز یا سوداودن اولمق
احتمالیدر و بورنندن آقان خ اعتبار اولنماز رعاف اولمق احتمالیدر و بوغازدن
اقان خ صافی اولمازسه سوداودن اولمق احتمالیدر بونلر قتله دلالت ایلمز غسل
اولنور او قتله مسلم ظلما ویاخود اول کمسنه‌یی بر مسلم ظلما قتل ایلیه ظلما قیدی رجم و
یا قصاصا مسلمانلر قتل ایلدوکلرندن احترازدر ولم یجب بقتله دیة خ اول
کمسنه‌نک قتلی ایله دیت واجب اولمیه بو قید شبه عمد و خطادن احترازدر فیکفن
ویصلی علیه ولا یغسل ویدفن بدمه وثیابه پس امدی تکفین اولنور اوزرینه نماز قلنور
و غسل اولنماز و قانی و اسبابی ایله دفن اولنور زیرا اول کمسنه شهدای احد معناسنده
در حضرت علیه السلام آنلر حقنده زملوهم بکلومهم ولا تغسلوهم و بر روایتده لا تغسلوهم
فان کل جرح تفوح مسکا یوم القیمة بیورمشدر شول کمسنه‌لر که آلت جارحه ایله
ظلما قتل اولنه حال بوکه اول کمسنه طاهر و بالغ اولوب قتل ایله عوض مالی اولمیه
شهدای احد معناسنده در آنده الحاق اولنورلر شفع قتنده شهید اوزرینه نماز قلنمز
زیرا سیف ذنوبی محو ایدیجیدر و التقدیرجه شهید شفاعتدن مستغنی در بزدر زکه
میت اوزرینه صلوة کرامتی ایچوندر شهید کرامته خ اولی در الا ما لیس من جنس
الکفن کالفرو والحشو والخف والسلاح جنس کفندن اولمیان شی ایله دفن اولنماز
کورک و پنبه‌لی اسباب و ادک وسلاح کبیلر نزع اولنور معا دفن اولنمز شفع

رحمه الله زنلوهم حدیث شریفی اطلاق اوزره حمل ایدوب مقتولک اوزرندن برشی
نزع اولنمامق طرفنه ذاهب اولمشلردر اما بزم ایچون دلیل سنن ده ابن عباسدن
روایت اولنان امردرکه حضرت علیه السلام قتلۀ احدده حدیدی وجلودی نزعنی امر ایلمشلردر
ویزاد وینقص مراعاتا لکفن السنة کفن سنته رعایة زیاده ونقص اولور مثلا
بر مقتولک اوزرنده کفن سنتدن زیاده ثوب اولسه تنقیصنی ایلمک کرکدر
اکر ناقص ایسه زیاده ایلمک لازمدر وان کان صبیا او مجنونا او جنبا او حایضا
او نفسا تغسل اکر مقتول صبی ویا مجنون ویا حایض ویا نفسا اولورسه غسل
اولنور ابو حنیفه قتنده اما صبی نک غسلی زیرا سیف حق شهداء احدده غسلدن
کافیدر زیرا سیف کناهی محو ایلمک وصفی ایله متصفدر صبی ده خود کناهی یوقدرکه
انی ازاله ایلیه امدی شهداء احد معناسنده اولمین غسل اولنور ومجنون دخی صبی کبیدر
اما جنب شهادت غسلی مانعه درلکن جنابتی رافعه ایدوکی بلنمدر اول تقدیرجه جنابت
رفع اولمامغله غسل لازم کلدر روایتدرکه حنظلة بن ابی عامر الثقفی شهید اولدقده
حضرت علیه السلام بیورمشدرکه حنظلةیی ملائکه غسل ایلمشلردر حتی خاتوننه
سؤال اولندقده جنب ایدی بر صوت هائله مفزعه استماع ایلمکله النه قلیج
آلوب عجله اوزره کتمش ایدی دیو جواب ویردکده حضرت علیه السلام صحابه یه
خطاب ایدوب کذلک غسلته الملائکة دیو بیورمشدر حایض ونفسا دخی
جنبه الحاق اولندی خلافا لهما امامین خلاف ایدوب غسل اولنمامق جانبنه ذاهب
اولمشلردر زیرا شهیددن غسلک سقوطی قتلده مظلومیتک اثرینی ابقا ایچوندر
کرامالہ حق صبی ومجنونده خود مظلومیت دخی زیاده در اول تقدیرجه سقوط غسل
بونلرده اولیدر اما جنب وحایض ونفسایه جنابت وحیض ونفاس سببیله واجب
اولان غسل موت ایله ساقط اولدی وغسل ثانی دخی واجب اولمدی شهید اولدوغی ایچون
ویغسل ان قتل فی المصر ولم یعلم انه قتل عمدا ظلما اکر بر کمسنه شهرده قتل اولنسه واول
کمسنه عمدا ظلما قتل اولندوغی بلنمسه غسل اولنور زیرا اول قتلده واجب اولان
قسامه ودیتدر اکر بلنسه که عمدا ظلما قتل اولندی وقاتلی دخی معلوم اولسه غسل
اولنماز زیرا بونده واجب اولان قصاصدر وقچن بلنسه که عمدا ظلما قتل اولندی
لکن قاتلی معلوم اولمسه غسل اولنور زیرا اینه واجب اولان قسامه در وکذا ان ارتث
ینه غسل اولنور اکر ارتثاث اولنورسه یعنی احکام حیوتدن بر حکم انک ایچون
ثابت اولورسه بان اکل او شرب او عولج او باع او اشتری او عاش اکثر یوم عند
ابی یوسف اکل ایتمکله ویاخود ایچمک ایله ویاخود معالجه ایتمک ایله ویاخود بر کونک
اکثرنده حیوتده اولمغله بونلر احکام دنیادندر بونلردن بریسی بولنورسه غسل
اولنور ابو یوسف قتنده خلافا لمحمد امام محمد خلاف ایدوب نهار کامل ویاخود

ویاخود لیل کامل کچرکدر دیمشدر او مضی علیه وقت صلوة وهو یعقل ویاخود اول
کمسنه نک اوزرینه بر وقت صلوة مرور ایلیه حال بوکه او کمسنه نک عقلی باشنده
اوله اوزرینه صلوة واجب اولور وجوب ایسه احکام دنیادندر او آوته خیمة و
یاخود اول کمسنه چادره کتوره لر او نقل من المعرکة حیا ویاخود معرکه دن زنده نقل
اولنه او اوصی مطلقا ویاخود وصیت ایلیه مطلقا یعنی کرک امور دنیا ایچون و
کرک امور آخرت ایچون اولسون عند ابی یوسف وقال محمد ان اوصی بامر اخروی
لا یغسل امام محمد قتنده اکر اول کمسنه امر اخروی ایچون وصیت ایدرسه غسل اولنماز
حاصل خلاف اکر امور دنیا ایچون وصیت ایدرسه اتفاقا غسل اولنور اکر امور
آخرت ایچون وصیت ایدرسه ابو یوسف قتنده غسل اولنور امام محمد قتنده
غسل اولنماز خانیه ده وصیت ایکی کلمه ایله اولنورسه شهادتی باطل اولماز معلوم
اولا که بر کمسنه ارتثاث ایله اندن صکره فوت اولسه شهید اولماز لکن آخرتده
ثواب شهدا اکند وایچون محققدر معلومدرکه حضرت عمر وحضرت علی رضی الله عنهما
بعد الطعن اولرینه کتوردیلر وغسل ایلدیلر وایکیسی دخی شهیدلردر صحیح مسلمده
ابو هریره دن رضی الله عنه روایتدرکه حضرت علیه السلام حرا طاغنه ویاخود
شک راوی اولمغله احد طاغنه کلدکده طاغ حرکت ایدوب حضرت علیه السلام
ایله حضرت ابو بکر وعمر وعثمان وعلی وطلحه وزبیر رضوان الله تعالی علیهم اجمعین
بیله ایدیلر قال النبی علیه السلام اسکن یا حرا او یا احد ویروی اهدا فما علیک
الا النبی وصدیق وشهید بیورمشلردر ابن ملکده دیمشدرکه شهیددن مراد شهیدلردر
زیرا حدیثده مذکور اولنلر حضرت ابو بکر رضی الله عنه دن غیریسی شهید اولمشلردر
بو تقدیرجه بوندک شهادتی قتلی سنک معناسنده اولمه سنن حدیث شریفک
ورودنه اقتصار اولندی صحیح مسلمده وارد اولمشدر شهدا بشدر مطعون ومبطون
وغرقا وهدمی فی سبیل الله مقتول ابن ملک دیمشدرکه فی سبیل الله مقتول
سؤنده ذکر اولندوغی ترقی بابنده در بوندن معلوم اولدیکه شهید علی مجاهد فی
سبیل الله قتل اولنانلردر ظاهر اولان بودر آندن صکره معلوم اولا که بعض فقها
مجاهد فی سبیل الله اولان مقتول شهید حکمی تسمیه ایدوب بوندن غیریسی شهید حقیقی
تسمیه ایلمشلردر پس امدی معنیء شهید حکمی شمول شهیددرکه حکم شهید انک اوزرینه
جاری اوله اول مقوله شهید حقیقتا وحکما شهیددر وشهید حقیقینک معناسی شهید
اولور حقیقة نظر ایله اما حکم شرعه نظر ایله شهید اولینر وبعضیلر شهید حکمی فی سبیل الله
مقتول اولاندن غیریه اطلاق ایلدیلر وشهید حقیقی فی سبیل الله اولان مقتول اطلاق
ایلدیلر پس امدی شهید حکمینک معناسی شمول شیء اولورکه حکما شهید اوله حقیقتا اولمیه
وشهید حقیقینک معناسی شمول شیء اولورکه حکما شهید اوله حقیقتا اولمیه وشهید

حقیقینک معناسی شول شیء اوله که حقیقة شهید اوله بو تقدیرجه هر شهید حکمی
حقیقی اولور اما هر شهید حقیقی حکمی اولمز اولکی وجه اوزره مابینلرنده عموم وخصوص مطلقدر
و ثانی اوزره تباین واردر فافهم وبعضیلر اولکی ترجیح ایلدیلر وبعضیلر ثانی ترجیح ایلدیلر
اما راجح اولکی اولدوغی ایدر بلکه حق خ اولدر ومن قتل بحد او قصاص غسل وصلی علیه
شول کمسنه که حد سببی ایله ویاخود قصاص سببی ایله قتل اولنه غسل اولنور
واوزرینه نماز قلنور زیرا حق مستحقی ابقا ایچون نفسنی بذل ایلدی روایت اولنمشدر که وقتا که
ماعز رجما قتل اولندی ایسه عموسی حضرت صلی الله علیه وسلمه کلوب یا رسول الله
ماعز قتل اولندی کلاب قتل اولندیغی کبی امر شریفکز ندر دیدکده قال النبی علیه السلام
لا تقل هذا لقد تاب توبة لو قسمت توبته علی اهل الارض لوسعتهم اذهب فاغسله
وکفنه وصل علیه بیورمشلردر ومن قتل لبغی او قطع طریق غسل ولا یصلی علیه
شول کمسنه که اهل بغی اولدوغیچون قتل اولنه غسل اولنور اوزرینه نماز قلنمز زیرا
آنلر ساعی فساد اولوب حقلرنده نص شریف وارد اولمشدر قال الله تعالی لهم
خزی فی الدنیا صلوة ایسه شفاعتدر آنلر ایسه شفاعته مستحق دکللردر و حضرت
علی رضی الله عنه بغات اوزرینه نماز قلمامشدر علی کرم الله وجهه دن اهل بغات
کفارمیدر دیو سؤال اولندقده دکللردر لکن قرنداشلرمزدر بزم اوزریمزه بغی ایلمشلردر
ونمازک ترکی آنلره عقوبت وغیریلره زجر ایچوندر اما شافعی دیمشدر که اوزرلرینه
نماز قلنور زیرا مؤمنلردر وحقله قتل اولندیلر اول تقدیرجه رجم وقصاص مقتوللری
کبی اولمشلردر وقیل لا یغسل ایضا دینلمشدر که نماز قلنمدیغی کبی غسل خ اولنماز
ابو یوسفدن وانلر خ ابو حنیفه دن روایت ایلمشلردر که غسل اولنمازلر ونمازلری
خ قلنمز زیرا علی کرم الله وجهه خوارجی یوم نهروانده غسل ایلمیوب ونمازلرین خ
قلمامشدر ویصلی علی قاتل نفسه نفسنی قتل ایدهنک بعد الغسل نمازی قلنور ابو حنیفه
ومحمد قاتتنده فاسقدر ساعی بالفساد دکلدر فسادی کندی نفسنه در خلافا لابی
یوسف ابو یوسف خلاف ایدوب انک قتنده غسل اولنماز و نمازی قلنمز باغی
کبی سایره زجر ایچون بو صورت عمدا ایسه اما خطا ایسه غسل اولنور ونمازی
خ قلنور باب الصلوة فی الکعبة صح فیها الفرض والنفل کعبه شریفه ده فرض
ونافله قلمق صحیح اولور بزم قاتمزده زیرا حضرت علیه السلام یوم فتحده جوف کعبه ده
نماز قلمشدر اما اخی جلبی وزاهدی شرح قدوریده ومالک وشافعی بر قولده کعبه ده
اداء مکتوبات جائز دکلدر دیمشلر وبعضیلر خ فرض ونفل قلنمز دیمشلردر ومن
جعل فیها ظهره الی ظهر الامام جاز شول کمسنه که کعبه ده ظهرینی امامک ظهرینه ایلیه
جائزدر یعنی ارقه سی ارقه سنه کلسه جائزدر زیرا استقبال کعبه وعدم تقدم
بولنمش اولور ولو الی وجهه لا یجوز اکر ظهرینی امامک وجهنه قلارسه جائز دکلدر

دکلدر اقتداسی صحیح اولمدوغی امامی تقدم ایلدوکی ایچوندر وکره ان یجعل وجهه الی وجهه
مصلی کندو وجهنی امامک وجهنه ایلمک یعنی مواجهه اولمق مکروه اولدی اما جوازی
امامه متابعت بولندوغیدر وتقدم امامکه مانع جواز صلوة ایدی اولدوغی منتفی اولدوغیدر
اما کراهتی مقابله اولمغله معابد صورته تشبه فعلی بولنمه سببدر لایق اولدوغی مواجهه
اولدقده مابیننده بر ستره قومقدر ولو تحلقوا حولها اکر جماعت امامک اطرافنه حواله
اولسه فیها کعبه ایچنده جاز جائزدر اکر قپوسی مفتوح ایسه غیری مساجدده امامک
محرابده قیامی کبی اولور اختیارده خ بو بیله مسطوردر بو قول لایقدر که مکروه اوله
زیرا امامک محرابده قیامی مکروهدر تشکل مکروهات صلوتدن بیان اولنمش ایدی و
وان کان خارجها واکر کعبه نک خارجنده اولسه وناسک حلقه سی کعبه نک
حولنده اولسه جازت صلوة من هو اقرب الیها شول کمسنه نک صلوتی جائز
اولور که اول کمسنه کعبه یه اقربدر منه امامدن ان لم یکن فی جانبه اکر اقرب امام جانبنده
اولمازسه اکر اول اقرب امام جانبنده اولورسه جائز اولماز زیرا امامه تقدم بولنمش
اولور ویجوز الصلوة فوقها کعبه نک اوزرنده صلوة جائز اولور وتکره لکن مکروه اولور
کراهتی ترک تعظیم بولنمش اولور حضرت علیه السلام یدی موضعده صلوتی نهی بیورمشدر
مجزره غربله مقبره حمام قوارع الطریق معاطن الابل فوق ظهر بیت الله الحرام کتاب
الزکوة بو کتاب زکوة بیاننده در زکوة لغتده زیاده معناسنه در زکی المال
نما وازداد ودیمکدر طهارت معناسنه ده کلور قال الله تعالی وتزکیهم بها ای
تطهرهم پس زکوة ده دنیاده مال وآخرتده ثواب زیاده لکی واردر وصاحبنک
طهارتنه باعثدر قال الله تعالی خذ من اموالهم صدقة تطهرهم وتزکیهم بها وصدقه تسمیه
اولنمسی قولک عبودیتنه صدقنه دلالت ایدر اول اجلدن بو اسمله تسمیه اولندی
وزکوة کتاب وسنت واجماع امت ایله فرضدر کما قال الله تعالی اقیموا الصلوة
وآتوا الزکوة وکذلک بالسنة قال النبی صلی الله علیه وسلم بنی الاسلام علی خمس
شهادة ان لا اله الا الله واقام الصلوة وایتاء الزکوة الی آخر الحدیث وحضرت
علیه السلامدن بو کونه کلنجه اجماع امت فرضیتنه منعقد اولمشدر مشروعات
بشدر بری اعتقادات بری عبادات بری معاملات بری عقوبات بری
کفاراتدر اعتقادات خ بشدر الله ایمان وملائکه یه ایمان وکتبه ایمان ورسله
ایمان ویوم آخرته ایماندر معاملات خ معارضات مناکحات مخاصمات
امانات شرکات عقوبات خ بشدر قتل نفسده قصاص سرقه ایچون
اخذ مالده قطع ید زناده جلد ورجم عرض مؤمنی هتکده حد قذف کبی مرتد اولنه قتل
کبی کفارات خ بشدر کفارة القتل کفارات الظهار کفارات الافطار کفارات
الیمین کفارات جنایات الحج عبادات خمس خ اوچ نوع ایله متنوع اولور برنجیسی عبادات

مشروعات
اعتقادات
معاملات
عقوبات
کفارات
عبادات

محض بدنیدر صلوة وصوم وجهاد کبی برکیسی عبادات مالیدر زکوة کبی برکیسی
مالیه وبدنیه ایله مرکب اوله حج کبی ای تملیک جزء من المال معین شرعا زکوة مالدن
شرعا جزء معینی تملیکدر معین جزئک صفتیدر شرعا زکوة مالدن شرعا جزء معینی
تملیکدر معین جزئک صفتیدر شرعا قیدی ایله صدقهٔ نافله خارج اولور من فقیر
مسلم مالدن جزء معینی فقیر مسلمه تملیکدر قال الله تعالی انما الصدقات للفقراء
فقیر مسلم قیدر غنی وکافر خارج قالور غیر هاشمی هاشمی دن غیری فقیر مسلمه تملیکدر
هاشمی بنی هاشمه منسوب اولاندر آنلر آل علی وعباس وآل عقیل وآل جعفر وآل حارث
بن عبد المطلبدر وذات سعادت آنلری غساله ایادی ناس ایله تلویثدن اولماق
ایچون اوساخ وغساله دن کندولری تبعید وخمس الخمس بهره سیله تبشیر ایدوب
یا بنی هاشم ان الله تعالی حرم علیکم غساله ایدی الناس واوساخهم وعوضهم
منها بخمس الخمس بیورمشلردر ولا مولاه وهاشمینک معتقنه دخی تملیک اولنمیه موالی
قریشدن برکیسی حضرت علیه السلامدن سؤال ایدوب انحل الی الصدقة فقال لا
انت مولانا بیورمشلر مولا اضداددندر هم معتق وهم افندی معناسنه کلور بو محلده
مراد اولان معتقدر مع قطع المنفعة عن المملک من کل وجه مملکدن قطع منفعت
ایله هر وجهدن یعنی ویرلان زکوة مالک منفعتندن منقطع اولمغله یعنی اقربا وتعلقاته
مثلا اوغلنه واوغلی اوغلنه وان سفل وباباسنه وجدنه وجدنک جدنه وان علی
واحد زوجین آخره ویرمیه زیرا بونلره ویرلیجک قطع منفعت اولمامش اولور
لله تعالی الله ایچون تملیکدر مصنفک لله تعالی دیدوکندن مراد علی وجه النیة مع
الاخلاص دیمکدر زیرا زکوة عبادتدر عبادتده ایسه قوله تعالی وما امروا الا
لیعبدوا الله مخلصین له الدین لله تملیکه متعلقدر وشروط وجوبها زکاتک و
جوبنک یعنی فرضیتنک شرطی بو محلده وجوبدن مراد فرضدر زیرا حق سبحانه
وتعالینک واتوا الزکوة قولی شریفی کبی دلیل قطع ایله ثابت اولمشدر وادوا
زکوة اموالکم حدیث لطیفی دخی وارد اولمشدر بو محلده وجوب تعبیری یا بودر که
مقدارینک وکیفیاتنک بعضیسی خبر احاد ایله ثابت اولدوغنه در ویاخود فرض
وجوب مواضع آخرده ایکیسندن برینک استعمالی جائز اولمغله مجاز شایع
قبیلندن اولمقدر العقل والبلوغ وجوبنک شرطی عقل وبلوغدر زیرا بو ایکیسی اولمایجه
تکلیف صحیح اولماز اما شافعیدرکه واجبدر ولیسی ویاخود وصیسی مالندن اخراج ایدر
زیرا حق مالیدر ایکیسندن دخی مالندن واجب اولور نفقهٔ زوجات وعشر وخراج
کبی اما بزم ایچون دلیل حضرت علیه السلامک قول شریفیدر رفع القلم من ثلث عن
النائم حتی یستیقظ وعن الصبی حتی یحتلم وعن المجنون حتی یعقل بزم مذهبمزده بونلره
زکوة واجب دکلدر والاسلام وجوبنک بر شرطی دخی اسلامدر وکافره واجب

حوایج اصلیه

دکلدر اما اسلام ایله مخاطبدر واسلام عباداتک صحتنه شرطدر والحریة
شرطک بری دخی حریتدر رقیق اوزرینه واجب دکلدر زیرا رقیق تملک تملیکه مالک دکلدر
وملک نصاب شرطک بری دخی نصابه مالک اولمقدر نصابدن اقلده زکوة واجب
دکلدر حولی نصابک صفتیدر ایله نصابکه حولی اوله قوله علیه السلام لا زکوة فی
مال حتی یحول علیه الحول نص شریفی دلالت کافیه در زیرا حول فصول اربعه یی مشتملدر
بو قدر مدتده نما متحقق اولمغین شرع شریف حولی تقدیر ایلدی فارغ عن الدین ایله نصاب
حولی که دیندن فارغ اوله یعنی عباد طرفندن مطالبه اولنان دیندن فارغ اوله اولدین
دخی معجل ومؤجل واصالة وکفالة هر قنغیسی اولورسه اولسون بونلردن فراغ کرکدر
اما دین نذر وکفارت ووجوب حج وصدقهٔ فطر وهدی متعه واضحیه وبعد
التعریف لقطه بونلر مانع زکوة دکلدر ودین زکوة دخی مانع زکوتدر مثلا برکمسنه
نصابه مالک اولسه لکن اوزرنده کچن سنه نک زکوة دینی اولسه سنهٔ آتیه نک
زکوتی اخراج اولنمز قدرنده نصابه نقصان کلسه کچن سنه نک زکوتنی ویردکدن صکره
ثانیه نک زکوتنی منع ایدر عباددن مطالبه اولنان دین کبی بعد الهلاک دخی دین زکوة
کبی مانعدر وحاجته الاصلیة واول نصاب حاجت اصلیه سندن فارغ اوله
حضرت علیه السلامک المرأة احق کبیه حدیث شریفی وابدأ بنفسک قول
لطیفی حوایج اصلیه سنک تقدمنه دلالت ایدر وحوایج اصلیه ساکن اولدوغی اولور
وکیدوکی اسباب واثاث بیت وبندوکی آتلر وخدمت ایچون قوللر واستعمال اولنان
سلاح وکتب فقهیه وتفسیر وحدیث وآلات حرفت دخی معاشنه لازم اولان شیلر
حاجت اصلیه درنام ولو تقدیرا اکر تقدیرا دخی اولورسه اول نصاب نامی اوله یعنی زیاده
اوله نما دخی یا حقیقی اوله توالد وتناسل وتجارات کبی ویاخود تقدیری اولهکه استنما ممکن اوله
زیرا تفاوت واسعاردن وفصول اربعه نک کچمه سندن استنما ممکندر کرک نما
بولنسون کرک بولنمسون حولان حول نما مقامنه قائم اولور نتکم سفرده رخصت مشقت
ایچون اولوب کرک مشقت اولسون کرک اولمسون سفر مشقت مقامنه قائم اولنوب
حکمت رخصت سفر اوزرینه جاری اولدوغی کبی بونده دخی حولان حول نما اقامت اولنور مقامنه
ملکا تاما اول نصاب صفات مذکوره ایله متصف اولدقدنصکره ملک تام ایله مالک
اوله یعنی الحق یدا اولمیه زیرا مکاتب کرچه النده اولان ماله مالکدر حقیقتده اولمال افندیسنک
ملکیدر فلا تجب علی مجنون ولا صبی ولا مکاتب پس امدی مجنون ومکاتب اوزرینه زکوة
واجب اولماز ولا مدیون مطالب من العباد فی قدر دینه عباددن مطالبه اولنان دین ایچون
مدیون اوزرینه مطالبه مقداری دیننده زکوة واجب دکلدر مثلا درتیوز درهم اوله ومطالبه
اولنان دین دخی درتیوز درهم اولسه زکوة واجب دکلدر اما درتیوز درهمه مالک اولسه
ومطالبه اولنان ایکیوز درهم اولسه باقی ایکیوز درهمدن زکوة واجب اولور ولا فی مال ضمار

ويبو المفقود يعني مال ضمارده زكوة واجب دكلدر اولمال ضمار مفقود اولاندر ضمارك
اصلي ضماردندر اضمار تغييب واخفا ايلمكدر واضمر في قلبه بوندندر ضمار شول شيدركه
كوزدن غايب اولور عيني قائم اوله لكن انكله انتفاع قابل اولميه مال مفقود وعبد آبق
كبي دخي بولنده بكزرنه وارايسه ائمة ثلاثة قاتنده بونلردن زكوة واجب دكلدر زفر و
شافعي خلاف ايدوب قچن اول مال ضماره واصل اولسه سنين ماضيه نك زكوتني
ويرر زيرا سبب متحقق اولدر وضمار ايكن اول ايرشمامك زكوتك وجوبني محل دكلدر
ابن سبيلك مالي كبي بزم ايچون دليل علي كرم الله وجهه نك لا زكوة في المال الضمار قول
شريفيدر زيرا سبب مال نامي درو نما ايسه تصرفنده وقدرتده اولور اول تقديرجه
سنين ماضيه نك زكوتي واجب اولماز والساقط في البحر وبحره ساقط مالده دخي
زكوة واجب دكلدر والمغصوب لا بينة عليه يعني مال مغصوبده كه انك اوزرينه
شاهدي اولميه اول دخي مال ضماره حكمندندر ومدفون في برية نسي مكانه يعني شول مال كه
برية ده مدفون اولوب مكاني اونودلمش اوله آنده دخي زكوة واجب دكلدر وما اخذ
مصادرة يعني ظلما اخذ اولنان مالدن زكوة واجب دكلدر كرك مصادره ايدن سلطان
اولسون كرك غيري اولسون ودين كان قد جحد ولا بينة عليه وشول دين كه انكار
اولنه انك اوزرينه بينه دخي اولميه بونك حكمي دخي مال ضمار حكميدر بو ذكر اولنان مال بر
قاچ سنه دن صكره اله كلسه سنين ماضيه نك زكوتي واجب اولماز بخلاف دين
على مقر ملي او معسر او مفلس او جاحد عليه بينة او علم به قاض شول دين مقر غني اوزرنده
اوله وياخود مقر فقير اوزرنده اوله وياخود مفلس اوزرنده اوله وياخود بر منكرك
اوزرنده اوله اما ديني اولدوغنه بينه سي اوله وياخود بينه سي اولمدوغي تقديرجه قاضينك
علمي اوله يعني اول دين قاضينك معلومي اوله بو جمله بو قرده ذكر اولنان بونك خلافنجه در
زيرا بونلر مال ضمار حكمنده دكلدر خلافا لمحمد في المفلس امام محمد مفلسده خلاف ايدوب
افلاسنه حكم اولندقدن صكره هلاك مرتبه سنه وارمشدر زكوة واجب اولماز ديمشدر
ابو يوسف امام محمد ايله افلاسنك تحققنده موافقت ايدوب وقت يساره دكين
مطالبه ساقطه ديمشدر وزكوة ماضي بي اداده ابو حنيفه ايله موافقت ايدوب
قبض اولندقده زكوة ماضي ويرلمك واجب اولمسنه ذاهب اولمشدر بخلاف ما دفن
في البيت ونسي مكانه يعني شول مالده كه كندو بيتنده دفن اولنه ومكاني اونودله او مقوله
مالده زكوة واجبدر زيرا قازمقله وصولي ممكندر وفي المدفون في الارض المملوكة او الكرم
اختلاف ارض مملوكه ده وياخود باغده مدفون اولسه مالكك زكوتنده اختلاف
واردر بعضيلر جمله ارضي قازمقله ممكندر زكوة واردر ديديلر وبعضيلر جمله ارضي
قازمقده حرج واردر زكوة واجب اولماز ديديلر ويزكي الدين عند قبضه دينك قبض
اولندوغي مقداردن زكوة ويريلور معلوم اوله كه دين اوچ نوعدر بر قوي بر متوسط

متوسط بري ضعيفدر قوي يه مثال فنحو بدل مال التجارة عند قبض اربعين پس
امدي بدل مال تجارت مثللو ده قرق درهم قبض ايلدكده بر درهم زكوتني ويرمك
واجبدر وثمن سوايم يعني دين قويدندر واوسطه مثال وبدل ماليس كذلك عند قبض
نصاب وشول بدل مادامكه مال تجارت وثمن سوايم مثللو اولميه نصاب مقداري
قبض اولندقده زكوة ويريلور كرك حولان حول اولسون كرك اولمسون برابردر مال
تجارتدن غيري ديدوكي خدمتنده اولان عبيدك ثمني وثياب بذله نك ثمني واجرت
دار كبي مالدر وضعيفه مثال وبدل ماليس بمال عند قبض نصاب وحولان حول وشول
شي بدلي مثللو كه مال اولميه نصاب قبضندن وحولان حولده زكوة واجب اولور مال
اولمين شي كه مهر ووصيت وبدل خلع ودم عمددن بدل صلح وديت وبدل كتابة وبدل
سعايت كبي بونلردن نصاب قبض اولنوب وحولان حول ايلدكده زكوة واجب اولور
وقالا يزكي ما قبض منه مطلقا امامين ديديلر كه غرمدن ديندن قبض ايتدوكي شينك
زكوتني ويره كرك حولان حول ايلسون وكرك ايلمسون كرك قليل اولسون وكرك
كثير اولسون زيرا ديونك جمله سي ماليتده برابردر ودين عينه ملحقدر وملحق اولدوغي اجلدن
دين ايله اشترا اولنور ومديون ذمتنده دينك حولان حول ايلمسي كويا كه كندو قبضنده
حولان ايلمشدر الا الدية والارش وبدل الكتابة عند قبض نصاب في حولان حول الا دية
وارش وبدل كتابتده نصابك قبضيتي وحولان حولي شرط قلديلر زيرا بدل كتابت
حقيقتده دين دكلدر بو اجلدن بدل كتابة كفيل اولمق صحيح دكلدر وارش وديت
دخي حقيقتده دين دكلدر عاقله اوزرينه واجب اولمه سي ناحق يره قتل وجنايتي اطفا
ايچون صله طريقي اولان شيدر قبل القبض مالك اولنماز وبو اجلدندركه اكر عاقله
فوت اولسه تركه سندن استيفا اولنماز صاحب تسهيل ديمشدركه لا يقدركه ديت
وارش ايله دخي كفالت صحيح اولميه بدل كتابت ايله صحيح اولمدوغي كبي وشرط ادائها نية
مقارنة للاداء او العزل المقدار الواجب وزكوتك اداسنك شرطي ادايه وياخود
مقدار واجبي تفريقه مقارن اولان نيتدر زيرا زكوة عبادتدر عبادتده ايسه نيت
شرطدر وزكوتك اصل نيتك ادايه مقارن اولمسيدر لكن توزيع ايدوب دفع ايلمك
متفرق اولمغله حالت عزلده نيتك وجودي ايله اكتفا اولندي تيسير ايچون وصومده
نيت تقديم اولندوغي كبي اگر بر سائل سؤال ايدوب امام بر كمسنه دن كرها زكوتي
اخذ ايدوب اهلنه توزيع ايلسه اول كمسنه نك عهده سندن ساقط اولور حال
بوكه ادايه مقارن نيت يوقدر بلا نيت اولمغله صحيح اولماق كرك ايدي جواب
ايدرسه بز درز كه امام ايچون صدقاتي اخذده ولايت واردر آمدي دفع مالكك
رضاسي ونيتي ايله ويرمك مقامنه قائم اولور بابانك ولد صغيري ايچون صدقة فطري
اعطاسي كبي زيرا حين الاعطاده من له الولاية نك نيتي مقارن اولمسي كافيدر ولو

ولو تصدق بالكل ولم ينو ها سقطت اكر فرض جملسنی بلا نیت تصدق ایلسه
زكوة ساقط اولور استحساناً قیاس بو ایدیکه ساقط اولمیه وساقط اولمق زفرك
قولیدر زیرا نفل وفرض مشروعلردر صلوتده اولدوغی كبی تعیین لازمدر اكا جواب
ویریلور كه واجب اولان جمله مالدن جزءدر كه ربع عشردر جمیع مالده خود متعین در پس
امدی بو بابده تعیینه احتیاج یوقدر ولو بالبعض لا تسقط حصته عند ابی یوسف اكر
نصابك بعضیسنی تصدق ایلسه اول بعضك حصه سی ساقط اولماز ابو یوسف قتنده
زیرا بعض متعین دكلدر باقیده ایسه واجبه محل اولمغین ساقط اولماز خلافاً لمحمد
امام محمد خلاف ایدوب بعض حقده كلدن معتبردر زیرا واجب اولان كل ایچنده شایعدر
وتكره الحیلة لاسقاطها عند محمد امام محمد قتنده زكوتی اسقاط ایچون حیله مكروه اولور
شاكی یدنده اولان نصابی اولاد صغارینه هبه ایلمك كبی حیله ضمننده سبب وجوب
منعقد اولدقدنصكره حق فقرایی ابطال بولنور خلافاً لابی یوسف ابو یوسف خلاف
ایدوب حیله مكروه دكلدر زیرا حیله حق فقرایی ابطال دكلدر انجق وجوبدن امتناعدر چوق
اولور كه فرضی كما هو حقه واجبی اداده قصور ایدوب كنهكار اولمق خوفندن سالك اولور
ایله اولسه معصیتدن فرار در طاعتدر صحیح اولان بودر محیطده بویلجه در ولو اشتری
عبداً للتجارة فنوی استخدامه بطل كونه للتجارة بر كمسنه تجارت ایچون بر قول اشترا
ایلسه واستخدامه نیت ایلسه تجارت ایچون اولمسی باطل اولور وزكوة واجب اولماز
هدایه ده مسطوردر كه نیت عمله متصل اولور اول ایدیكه اولعمل ترك تجارتدر اكرچه
عدمی ایسه ده بو نیه عمل تسمیه اولنمشدر حقیقتده ترك تجارت استخدام ایچون امساكدر
بو امساك خود عملدر ومانواه للخدمة لا یصیر للتجارة بالنیة مالم یبعه خدمت ایچون نیت اولنمشدر شول شیئ
خدمت ایچون نیت ایله تجارت ایچون اولماز مادامكه اول شیئ بیع اولنمیه زیرا تجارت
عملدر مجرد نیت ایله تمام اولماز بو اجلدندر كه مسافر مجرد نیت ایله مقیم اولور اما مقیم
نیت ایله مسافر اولماز الا سفر ایله اولور وكذا ما ورث بنیتها یعنی تجارت ایچون اولمدی
كبی وارث اولدوغی شیئ دخی نیت ایله تجارت ایچون اولماز نیت عمله مقارن اولمدیغی
ایچون زیرا موروث وارثك ملكی اولور كندینك صنعی یوق ایكن بو اجلدن در جنین
دخی وارث اولور اندن خود عمل متصور دكلدر اما نیتدن صكره وارث اولدوغی شیئی
تصرف ایلسه تجارت ایچون اولور نیتك عمله اقترانی ایچون لكن قچن موروث التون
وكمش اولسه مجرد ارثله تجارت ایچون اولور زكوة دخی واجب اولور وان نوی للتجارة
فیما ملكه بهبة او وصیة او نكاح او خلع او صلح عن قود كان لها عند ابی یوسف
اكر تجارته نیت اولسه شول شیئده كه هبه ویاخود وصیت ویاخود نكاح و
یاخود خلع ویاخود دیتدن صلح سببیله مالك اولسه نیتی تجارت ایچون اولور ابو
یوسف قتنده زیرا نیت عمله مقارن اولمشدر كه اول عمل دیه وكمز قبولدر وتجارت

وتجارت اكتساب مالدر ملكنه داخل اولماز الا قبول ایله اولور كه كسبیدر پس
امدی بو تقدیرجه تجارت ایچون اولمق صحیح اولور خلافاً لمحمد امام محمد خلاف ایدوب
نیت عمله تجارته متصل اولمدی زیرا تجارت دیدوكمز مبادلة المال بالمال ربوننده
ایسه بولنمدی پس تجارت ایچون صحیح اولمدوغنه ذاهب اولمشدر وقیل الخلاف
بالعكس دینلدیكه خلاف عكسی ایله در یعنی امام محمد قتنده نیت ایله تجارت ایچون
اولور ابو یوسف قتنده تجارت ایچون اولماز بو محلك حاصلی شول شیئ كه انسانك
ملكنه داخل اولور ایكی نوع اوزرینه در بر نوعی بغیر صنع داخل اولاندر ارث كبی وبر
نوعی صنعیله داخل اولاندر اولدخی ایكی نوعدر بر نوعی بدل مالیدر شرا واجاره كبی
وبر نوعی دخی بدل غیر مالیدر مهر وبدل خلع ودم عمددن بدل صلح وغیر بدل هبه
وصدقه ووصیت كبی شول شیئ كه بغیر صنع داخل اولور آنده مجرد تجارت معتبره
دكلدر بالاتفاق وشول شیئ كه بدل مالی ایله داخل اولور نیت تجارت انده معتبره
اولور بالاتفاق وشول شیئ كه بدل غیر مالی ویاخود بغیر بدل داخل اوله بالاده ذكر
اولندوغی اوزره اختلاف اولنمشدر بر كمسنه تجارت ایچون ارض عشری ویاخود
ارض خراجی اشترا ایلسه انك اوزرینه زكوة تجارت اولماز زیرا ارضك حقی
عشر ویاخود خراجدر وزكوة وعشر وخراجی بر یره جمع ایلمك متعذردر وعشر
وخراج ایسه زكوتدن اقویدر بو ایكیسی حولان حول اعتبار اولنمدین واجب اولورلر
بیانیده دخی بویلجه در ولغا تعیین الناذر المتصدق الیوم والدرهم والفقیر ناذرك
فلان كون شو درهمی فلان فقیره تصدق ایده یم دیو تعیینی لغودر یعنی بر كمسنه جمعه كونی
شو اقچه یی فلان فقیره تصدق ایده یم دیو نذر ایدوب سبت كونی بر غیری اقچه فقیره
تصدق ایلسه نذری ادا ایلمش اولور بزم قاتمزده اما زفر قاتنده كفایت ایلمز زیرا
نذردن غیری التزام ایلمشدر بزم ایچون دلیل شول شیئ كه قربتدر تصدق دخی اصلی
اولدر قربت ایسه نذر تحتنده داخلدر اول كمسنه آنی اعطا ایلدی تعیین ایسه قربت
دكلدر اولتقدیرجه باطل اولدی باب زكوة السوایم بو باب سوایم زكوتی
بیاننده در سوایم سایمه نك جمعیدر السایمة التی تكتفی بالرعی فی اكثر الحول سایمه شول
چار پا در كه ییلك اكثرنده اوتلمغله اكتفا اوله اكر نصف حولده ویاخود اكثرنده
علف ویرلسه اول چار پا سایمه اولمیوب علوفه اولور اكر سایمه نسل ایچون اولور
زكوة واجب اولور اكر یوك ایچون ویاخود بنمك ایچون اولورسه اصلا زكوة واجب اولماز
ولیس فی اقل من خمس من الابل زكوة دوه ده بشدن اقلده زكوة یوقدر فان
كانت خمساً سائمة ففیها شاة اكر اول بش دوه سائمه اولورسه اولسائمه ده
بر قیون زكوة واردر وطقوزه وارنجه بر قیون ویرر اكر دینلورسه زكوتده اصل
هر نوعك كندو جنسندن ویرلمك واجب ایكن دوه ده قیون ویرلمكه سبب ندر

جواب ویریلورکه علی خلاف القیاس نص ایله در زیرا بشده بر خمس در حالبوکه
واجب اولان ایسه ربع عشر در ایله تجزیه ده ضرر عیب شرکت اولمغین بشنده بر شاة
اولدر شاة ایلک ربع عشرینه قریب اولدوغیچون زیرا بر شاة قیمتی بش درهمه
تقویم اولنوب و بر بنت مخاض قرق درهمه تقویم اولنجه بش ابلده بر قیون واجب
اولمق معناً ایکیوز درهمدن بش درهمک واجب اولمسی کبی اولور وفی العشر شاتان
واون دوه ده ایکی قیون در وفی خمس عشرة ثلث شیاة اون بشده اوچ قیوندر
وفی عشرین اربع شیاة یکرمیده درت قیوندر وفی خمس وعشرین الی خمس
وثلثین بنت مخاض وهی التی طعنت الثانیة ویکرمی بش دوه دن اوتوز بش
دوه یه وارنجه بنت مخاض شول دیشی کوشکدر که ایکی یاشنه کرمش اوله وآناسی
غیری یه حامل اوله صاحب التحفه زکوة ده اناثدن غیری جائز دکلدر مکرکه قیمت
طریقیله اوله چو ذکر ایلمشدر ونصابلرک ما بینی عفودر وفی ست وثلثین الی خمس
واربعین بنت لبون وهی التی طعنت الثالثة واوتوز التیدن قرق بش دوه یه
وارنجه بنت لبون واردر بنت لبون شول دیشی دوه در که اوچ یاشنه داخل اولمش
اوله بنت لبون تسمیه سی اناسی طوغوب ذات لبن اولدوغیچوندر وفی ست و
اربعین الی ستین حقة وهی التی طعنت فی الرابعة وقرق التی دوه دن التمش دوه یه
وارنجه حقه واردر حقه شول دوه درکه رکوبه وحمله مستحق اولور وفی احدی و
ستین الی خمس وسبعین جذعة والتمش بر دوه دن بش دوه یه وارنجه بر جذعه
واردر وهی التی طعنت فی الخامسة جذعه اول دوه درکه بش یاشنه کرمش اوله
وفی ست وسبعین الی تسعین بنتا لبون وفی احدی وتسعین حقتان الی مائة و
عشرین یتمش التی دوه دن طقسن دوه یه وارنجه ایکی بنت لبونکه اوچ یاشنده
واردر وطقسن برده یوز یکرمی یه وارنجه ایکی حقه واردر رکوب وحمله مستحق اولهلر
ایکی واجب اراسنده عفودر بشدن یکرمی بشه وارنجه درت درت درت درت ویکرمی بشدن
اوتوز التی یه وارنجه اوندر واوتوز التیدن قرق التی یه وارنجه طقوزدر قرق
التیدن التمشه وارنجه اوندر والتمش بردن یتمش التی یه وارنجه اون درتدر
ویتمش التیدن طقسانه وارنجه اوندر وطقساندن بردن واجب آخره وارنجه
عفو اوتوز اوچدر ثم فی کل خمس شاة اندن فریضه استیناف اولنوب هر
بشده بر قیون یعنی یوز یکرمیدن ایکی حقه ویریلور ویوز یکرمی بش اولدقده
ایکی حقه وبر قیون ویریلور ویوز اوتوزده ایکی حقه وایکی قیون ویریلور ویوز اوتوز
بشده ایکی حقه واوچ قیون ویریلور ویوز قرقده ایکی حقه ودرت قیون ویریلور
الی مائة وخمس واربعین ففیها حقتان وبنت مخاض یوز قرق بش دوه یه
وارنجه اندن ایکی حقه وبر بنت مخاض واردر یعنی زکوة ایچون بونلر ویریلور الی

الی مائة وخمسین ففیها ثلث حقاق یوز اللی یه وارنجه اندن اوچ حقه واجب اولور
یعنی زکوة ایچون اوچ حقه ویریلور ثم فی کل خمس شاة یعنی استیناف اولنوب
اندن صکره هر بش دوه ده بر قیون اونده ایکی اون بشده اوچ یکرمیده درت قیون
الی مائة وخمس وسبعین ففیها ثلث حقاق وبنت مخاض یوز یتمش بش دوه یه
وارنجه اندن اوچ حقه وبر بنت مخاض واجب اولور الی مائة وست وثمانین ففیها ثلث
حقاق وبنت لبون یوز سکسن التی یه وارنجه آنده اوچ حقه وبر بنت لبون واجب
اولور الی مائة وست وتسعین ففیها اربع حقاق الی مائتین یوز طقسن التی یه وارنجه
آنده درت حقه واجب اولور ایکیوزه دکین ثم یفعل فی کل خمسین کما فعل فی الخمسین
التی بعد المائة والخمسین اندن صکره هر اللی دوه ده اشلنور یوز اللیدن صکره اولان
اللیده اشلندوکی کبی مثلا ایکیوزده درت حقه واجب ایدی ایکیوزدن صکره بشده
بر قیون اونده ایکی قیون اون بشده اوچ قیون یکرمیده درت قیون مع واجب
ایدی ایکیوزدن صکره بشده بر قیون اونده ایکی قیون اون بشده اوچ قیون یکرمیده
درت قیون یکرمی بشده بنت مخاض واوتوز التیده بنت لبون وقرق التیده
حقه واجب اولور اللی یه وارنجه بعده ایکیوز اللیدن صکره فریضه بو یله سنه استیناف
اولنور قاضیخان ومبسوطده مسطوردر که قجن دوه ایکیوز اوله مزکی مخیردر استرسه
درت حقه ویرر استرسه بش بنت لبون ویرر که قرقده بر بنت لبون دوشر و دوه
واجب اولان دیشیدر ارککی جائز اولماز مکر که قیمتی طریقیله اوله والبخت والعراب
سواء دوه ده بخت وعراب برابردر بخت بختینک جمعیدر عربی وعجمی دوه دن متولد
اولوب ایکی اورکچی واردر بخت نصره منسوبدر وعراب عربینک جمعیدر زیرا اسم
ابل ایکیسنی متناولدر اختلاف صفتلری درصفت ایسه بخت وعرابی نوعندن اخراج
ایلمز فصل ولیس فی اقل من ثلثین من البقرة زکوة بقره ده اوتوزدن اقلده زکوة
یوقدر یعنی واجب دکلدر فاذا کانت ثلثین سائمة ففیها تبیع وهو ما طعن
فی الثانیة او تبیعة پس اوتوز صغر سائمه اولورسه اول اوتوزده بر تبیع واجب
اولور وتبیع اول بوزاغودرکه اوزرندن بر حول حولان ایدوب ایکنجی یه داخل اوله ویاخود دیشی
بوزاغو اوله الی اربعین ففیها مسن وهو ما طعن فی الثالثة او مسنة قرق صغر اولدقده
بر مسن واجب اولور مسن شول طانه درکه ایکی سنه تمام ایدوب اوچنجی سنه یه داخل
اوله ویاخود دیشی طانه اوله ولا شیء فیما زاد قرق اوزرینه زیاده بر شیء یوقدر الی ان یبلغ
ستین التمشه وارنجه ما بینلری اولان زیاده ده بر شیء یوقدر وعند الامام ففیه بحسابه
امام اعظم قتنده ما بینلری اولان زیاده ده حسابله در و بو زیاده ده ابو حنیفه دن اوچ
روایت واردر مبسوطده روایت اولندوغی اوزره التمشه وارنجه زیاده ده حسابی اوزره
زکوة واجب اولور مثلا قرق بر اولسه مسنه نک بهاسنک عشرینک ربعی ویرلمک

لازمدر قرق ایکی اولدقده مسنه‌نک بهاسنک عشرینک نصفی ویرمک لازمدر
بوذکر اولنان عشرک ربع مسنه‌نک قرق جزئندن بر جزئیدر زیرا قرقک عشری
دردتدر و دردک ربعی بردر و عشرک نصفی قرق جزئنک ایکی جزئیدر زیرا قرقک
عشری دردتدر و دردک نصفی ایکیدر و حسن بن زیادک ابوحنیفه‌دن روایتنده
زیاده‌ده بر شی لازم دکلدر مادامکه اللی عدده ایرشمیه واللی یه واردقده بر مسنه
وربع مسنه ویریلور ویاخود بر مسنه وثلث تبیع ویریلور واسد بن عمردن
روایت واردرکه اول روایت قول ابویوسف ومحمددر التمشه وارنجه بر شی یوقدر
دیمشدر اما وجه اوکی اوتوز وقرق والتمش مابینی دخی بوندک مافوقنده علی خلاف
القیاس نص ایله ثابت اولمشدر زیرا شوندن اوتوریکه عفووده واجبدن مالی
خالی ایلمک کورینور و مقتضینک قیامی که الله تعالینک خذ من اموالهم صدقة
قول شریفینک اطلاقیدر اولدخی قائم واهلنک قیامی دخی موجود و زیاده ایسه نص
اولمامغله حسابیله زیاده‌سی واجب قلندی وتشقیص زکوة موضوعنک خلافی
ایکن مالی واجبدن اخلا متعذر اولمق ضرورتندن اولدخی اختیار اولندی وحسن بن
زیادک روایتنک وجهی بو نصابک مبنی‌سی هر عقدنک یعنی زکوة واجب اولان
عددک مابینی وقصه‌در وهر عقده ایسه واجبدر قرقک ماقبلی والتمشک مابعدی
دلیلی ایله اولیجق قرق ایله التمشک مابینی دخی اویله‌در لکن مزکی مسنه‌نک
ربعنی وتبیعک ثلثنی ویرمکده مخیردر زیرا قرق اوزرینه زیاده اوندر بو اول حسه
اوتوزک ثلثیدر واربعینک ربعیدر پس ادمی مزکی بو بابده مخیردر و اسد بن
عمرک روایتنک وجهی که امامنک قولیدر حضرت علیه السلامک معاذ بن جبل
رضه لا تأخذ من اوقاص البقر شيئا بیوردوغی حدیث شریفیدر اوقاص الی
اربعین ایله ستینک مابینیدر بو تقدیرجه قرق ایله التمشک مابینی عفوودر تجنیس
مسطوردرکه فتوا امامین قولی اوزره‌در وتصحیح قدوریده دخی بویله‌در وفی الستین
تبیعان وفی سبعین مسنة وتبیع والتمشده ایکی تبیع ویتمشده بر مسنه وبر تبیع
واجب اولور وهکذا یحسب کلما زاد عشر بینه بویله حساب اولنور هربارکه
اون زیاده اوله وفرض تبیعدن مسنه‌یه متغیر اولور وفی کل ثلثین تبیع وفی کل اربعین
مسنة وهر اوتوزده بر تبیع وهر قرقده بر مسنه واجب اولور سکسانده ایکی مسنه
طقسانده اوچ تبیعه اندن صکره یوزده ایکی تبیع وبر مسنه ویوز اونده بر تبیع
وایکی مسنه یوز یکرمیده درت تبیع ویاخود اوچ مسنه نهایتنه وارنجه بویله حساب
اولنه والجوامیس کالبقر جاموسلر بقر کبیدر اسم بقر ایکیسنه دخی متناولدر فصل
ولیس فی اقل من اربعین من الغنم زکوة قرق قیوندن اقلده زکوة یوقدر یعنی واجب
دکلدر واذا کانت اربعین سائمة ففیها شاة وقچن قرق قیون سائمه اولسه آنده

آنده بر قیون واجب اولور الی مائة واحدی وعشرین ففیها شاتان یوز یکرمی بره وارنجه
آنده ایکی قیون واجب اولور قرق ایله یوز یکرمی برک مابینی عفوودر الی مائتین وواحدة
ففیها ثلث شیاه ایکیوز بره وارنجه آنده اوچ قیون واجب اولور الی اربع مائة
ففیها اربع شیاه درتیوزه وارنجه آنده درت قیون واجب اولور ثم فی کل مائة
شاة اندن صکره هر یوز قیونده بر قیون واجب اولور حضرت علیه السلامک وحضرت ابوبکر
رضی الله عنهنک کتابنده بویلجه بیان اولنمشدر واجماع امت دخی بونک اوزرینه منعقد
اولمشدر وبالجمله علما بیننده خلاف دخی اولمامشدر والضأن والمعز سواء کرک
خالصا ضأن اولسون کرک خالصا معز اولسون یاخود مختلط اولسون برابردر
وضأن ارککی ایچون اسمدر ونعجه دیشیسی ایچون اسمدر وتیس ارککی ایچون اسمدر
معز دیشیسی ایچون اسمدر اما شاة اسم جنسدر غنمه ده شامل اولور وادنی ما یتعلق به
الزکوة ویؤخذ فی الصدقة الثنی وجوب زکوة تعلق ایلدوکی شیئک اک
ادناسی وزکوة ده اخذ اولنان شیئک ادناسی ثنیدر وهو ما تمت له سنة منها
ثنی شول غنمدرکه انک ایچون بر سنه تمام اوله اول ثنیه زکوتدن اولیجق اولدوغی حالده
یعنی بر یاشنده اولمق کرکدر فصل اذا کانت الخیل سائمة ذکورا واناثا
ففیها الزکوة وقچن خیل سائمه کرک آیغرات اولسون کرک قصراق اولسون آنده
زکوة واجبدر مجمع الفتاوی وخزانة الفتاواده انک نصابی بشدر بشدن اقل
اولسه زکوة واجب اولماز وابواحمد العیاضی دیمشدرکه انک نصابی اوچدر اوچدن
اقلده زکوة واجب دکلدر اما اکر رکوب وحمل ایچون اولورسه زکوة واجب
اولماز اکر تجارت ایچون اولورسه مال زکوتی کرکدر خیل زکوتی ویرلمز فان شاء اعطی
عن کل فرس دینارا وان شاء قومها واعطی من قیمتها ربع العشر ان بلغت نصابا پس
اکر مزکی دیلرسه قیمته طوتر قیمتنده ربع عشرینی ویرر اکر قیمت نصابه بالغ اولورسه
وتقویم مأثوردر زیرا حضرت عمر رضی الله عنه ابوعبیده رضی الله عنه‌یه بویلجه یازمشدر
لیس فی الذکور الخلص شیء اتفاقا خالص ارککی خیل ایچون بر شی یوقدر اتفاقا زیرا
ذکورده تناسل یوقدر وعدم نما مقرردر ظاهر الروایه بویلجه مسطوردر اما نوادرده
امامدن بر روایتده یالکز آتدن دخی زکوة واجب اولور سائر سوایمه قیاس ایله وفی
الاناث الخلص عن الامام روایتان وخالص قصراقده زکوة واجب اولمسنده ابوحنیفه‌دن
ایکی روایت واردر زکوة واجب اولماق روایتنده یالکز قصراقده تناسل اولمدیغی
ایچوندر وزکوة واجب اولور روایتنده محل استعداد ایله تناسل ممکن اولدوغی
ایچوندر ولا شیء فی البغال والحمیر ما لم یکن للتجارة قاطر وحمارده بر شی واجب دکلدر
مادامکه تجارت ایچون اولمیه حضرت علیه السلامدن حمار ایچون سؤال اولندقده لم
ینزل علی فیها شیء الا هذه الآیة الجامعة وهی قوله تعالی فمن یعمل مثقال ذرة خیرا یره

بیورمشلردر و تکرار بر حدیث شریفده خ لیس فی الکسعة صدقة بیورمشلردر
وکسعه حماردر و حماره اولنجق قاترده دخی واجب اولماز الا که تجارت ایچون اوله
وکذا الفصلان فصلاء خ خمیر و بغال کبیدر بر شئ یوقدر فصلاء جمع فصیلدر وفصیل
دوه کوشکنه درلر والحملان حملان ایچون خ بر شئ یوقدر حملاء قوزیدر حملان ضم حا ایلهدر
وکسر ایله خ جائزدر والعجاجیل خ بوزاغیدن بر شئ یوقدر یعنی زکوة واجب دکلدر عجاجیل
جمع عجولدر عینک کسری و جیمک تشدیدیله بر ایکی ایلق بوزاغیدر دنیلدیکه صورت
مسئلهده اشکال واردر زیرا زکوة حول حولان اتمدین واجب اولمق بلا نص اولماز
و حولدن صکره خود اسم فصیل و عجول اطلاقی صحیح اولماز زیرا اول اسملکدن چقوب
اوزرلرینه حکم آخر جاری اولور صورت مسئله بر رجل یکرمی بش فصلاء و یاخود اوتوز عجاجیل
و یاخود قرق حملاء اشترا ایلسه و یاخود کندویه هبه ایلسهلر بونک اوزرینه حول منعقد
اولورمی و یاخود اولمازمی دیو سؤال اولندقده ابو حنیفه و محمد رحمهما الله قوللی اوزرینه
قوزی اولدوغی حالده منعقد اولماز بلکه حین کبر دکه اولمسنهدر اول زماندن حول حولان
دکین انعقاد اعتبار اولنور و بو ایکیسندن غیریلر قاتنده منعقد اولور یعنی مالک
اولدوغی حیندن حول حولانه دکین انعقاد معتبر اولور دنیلدیکه بر صورتده خ مثلا
بر کمسنهنک یکرمی بش ناقهسی و یاخود اوتوز بقری و یاخود قرق دیشی قیونی اولسه
و بونلر حول تمامندن اول طوغورلر و انالری هلاک اولوب اولادلری باقی قالسه
اصولک حولی اولادلری اوزرینه باقی قالمز ابو حنیفه و امام محمد قتنده و حول اصول اولاد
اوزرینه باقی قالور غیریلرک قاتنده و صاحب عنایه و صاحب هدایه و طحاوی
و علمانک اختلافنی ذکر ایدوب نقل ایدرلرکه ابو یوسف رحمه الله حکایت ایدوب
برکون ابو حنیفه حضورنه واردم شول کمسنه حقنده نه درسزکه قرق قوزویه مالکدر
زکوة ویرسونمی دیدم بر شاة مسنه ویرسون دیو بیوردی بندخی خطاب ایدوب
چوق اولورکه بر شاتک بهاسی نصفنک بهاسنک اکثرینه بلکه جملهسنه شامل
و محیط اولور مسنه ویرمک نیجه صحیح اولور دیدیکمده بر ساعت تأمل بیوروب مسنه
ویرلمز لکن بر قوزی ویریلور دیدی و بنم جوابه متصدی اولوب قوزیدن زکوة اولورمی
دیدوکمده ینه بر ساعت تأمل بیوروب بر شئ لازم اولماز دیو جواب ویردی اولکی
قولکه مسنهدر اول قولی زفر اخذ ایلدی ایکنجی قوله که قوزی ویریلور دیمک ایدی ابو یوسف
اخذ ایلدی اوچنجی قوله که لا شئ فیها ایدی امام محمد اخذ ایلدی الا ان یکون معها کبیر الا که
انلر ایله کبیر اوله مثلا بر کمسنهنک قرق قیونی اولسه و قیونی ایله معا اللی قوزی خی
اولسه و جمله قیون هلاک اولوب انجق بر قیون قالسه بر مسنه ویرمک واجب اولور
و بر کمسنهنک یوز اون طقوز قوزیسی و ایکی مسنهسی اولسه ایکی مسنه واجب اولور
و بر کمسنهنک یوز یکرمی قوزیسی و بر مسنهسی اولسه امام اعظم قتنده انجق مسنه واجب اولور

اولور ابو یوسف قتنده بر مسنه و بر حمل واجب اولور بو قیاس اوزره دوهنک
و اوکوزک فصلاء و عجاجیلی مثلا بر کمسنهنک اللی طقوز بوزاغیسی و بر تبیعی اولسه
انجق تبیع ویریلور ابو حنیفه و امام محمد قتنده بر تبیع و بر عجل واجب اولور و ینه بو وجهلهدر
بر کمسنهنک یتمش بش فصلانی و بر بنت لبونی اولسه ابو حنیفه و امام محمد قتنده
انجق بر بنت لبون واجب اولور ابو یوسف قتنده بر بنت لبون و بر فصیل واجب
اولور و عند ابی یوسف فیها او حملاء و فصلاء و عجاجیلده ابو یوسف قتنده واحدة
منها او حملان او یاخود غیریلرک جنسندن بر واجب اولور اگر کبارلردن واجب اولا صغارده
خ واجب اولسه مالک متضرر اولوردی اگر صغاردن دیو بر شئ واجب اولمسه فقرا
متضرر اولور جانبینی رعایت ایچون کندی جنسندن بر ایجاب قلندی ولا فی الحوامل
والعوامل والعلوفة حوامل و عوامل و علوفه ایچون بر شئ لازم دکلدر حوامل یوک
کتورمک ایچون حاضر اولنمش اوله عوامل اعمال ایچون مثلا یر سورمک و سقالک
ایلمک ایچون حاضر اولنه علوفه ایسه اوتلوق ویریلندر بونلرده زکوة اولمامغه باعث
دنیلمشدرکه زکوته سبب مال نامیدر بونلرده ایسه نامیلق یعنی زیاده اولیجیلق یوقدر
اولیا اولسه سبب اولمایجق حکم خ اولماز و علوفهده خ نما یوقدرکه بلکه علف ویرمکله
مشقتده خ زیادهدر معنی عدم نما متحقق اولمغین زکوة واجب دکلدر وکذا الغنم
المشترکة سائمه مشترکهده خ زکوة واجب دکلدر الا ان یبلغ نصیب کل منهما
نصابا الا که هر برینک نصیبی نصابه بالغ اوله یعنی نصابه ایرشه اگر ایکی کمسنهنک
بینلرنده اون دوه اولسه و یاخود سکسان قیون اولسه هر برینک اوزرینه بر قیون
واجب اما بو شرکت بر صبی ایله بالغ بینلرنده اولسه بالغه بر شاة ویرمک واجب اولور
ومن وجب علیه مسن شول کمسنه اوزرینه مسن واجب اولسه بنت لبون و یاخود
و یاخود بنت مخاض کبی فلم یوجد عنده واجب اولان مسن مزکی قتنده بولنمسه دفع ادنی
منه واجب اولاندن ادناسی دفع ایدر مع الفضل فضلی ایله دفع ایدر مثلا واجبک
قیمتی یوز اقچه اولسه و ویردیکی زکوة سکسن اقچهیه قیمت اوله یکرمی اقچه خ ویرمک
واجبدر او اعلی منه و اخذ الفضل و یاخود واجبدن اعلاسی ویرر فضلنی زکوة جمع
ایدندن اخذ ایدر وقیل الخیار للساعی و دنیلمشدر خیار ساعی ایچوندر بر کمسنهنک
اوزرینه حقه واجب اولسه دیرسه بنت مخاض ایله فضلنی الور یاخود بنت مخاض
واجب ایکن حقه الور فضلنی مالکه دفع ایدر ویجوز دفع القیم فی الزکوة والعشر والخراج [دفع قيم]
والکفارات والنذر والصدقة الفطر زکوة و عشر و خراج و کفارات والنذر و صدقه
فطرده قیمتنی ویرمک جائز اولور واجب اولان یا عینیدر و یاخود قیمتیدر و قیمت واجبدن
بدلدر دنیلمز زیرا اصل وار ایکن اصلدن بدل جائز دکلدر اما منصوص علیهک وجودی
ایله دفع قیمت جائز اولمسی ابتدا دفع قیمتک وجوبنه دلالت ایدر عین کبی بو خصوصه

اوزره دکلدر ویسقط الزکوة بهلاك المال بعد الحول حولدن صکره مالك هلاکی ایله
زکوة ساقط اولور وان هلك البعض سقطت حصته واکر مالك بعضیسی بعد الحول
هلاك اولسه اولهلاك اولان مالك حصه سی ساقط اولور ویصرف الهالك الی العفو اولا
وهالك عفوه صرف اولنور اولا اکر هالك عفوی تجاوز ایلمیوب واجب حالی اوزره
قالورسه مثلا بر کمسنه نك التمش قیوندن بعد الحول یکرمی قیونی هلاك اولسه و
یاخود التی دوه دن بری هلاك اولسه بر شاتکه واجب ایدی رینه اولبا قیدر هالك
عفوه صرف اولنور ثم الی نصاب یلیه اکر هالك عفوی تجاوز ایدرسه اندن صکره
اول عفوی ولی ایدن نصابه صرف اولنور مثلا بر کمسنه قرق دوه یه مالك اولسه ذکر
اولنان قرق دوه دن اون بشی هلاك اولسه دردی عفوه صرف اولنور واون بری
عفوی ولی ایدن اوتوز التی نصابی ایدر اندن صرف اولنور یکرمی بش قالور اول یکرمی
بشده ایسه بر بنت مخاض وار ایدر آنی ادا ایدر ثم وثم عند الامام امام اعظم قتنده
هلاك اولان عفوه صرف اولنور بعده عفوی ولی ایدن نصابه صرف اولنور تا منتهی
اولنجه مثلا بر کمسنه نك قرق دوه سی اولسه ذکر اولنان دوه دن یکرمیسی هلاك
اولسه دردی عفوه صرف اولنور اون التیسی نصاب اولان اوتوز التیدن صرف
اولنوب باقی قلان یکرمی دن درت قیون ویرر اما یکرمی بش هلاك اولسه دردی
عفودن صرف اولنوب یکرمی بری اوتوز التیدن صرف اولنور باقی اون بش قالور
اوچ قیون ویرر اما اوتوز هلاك اولسه دردی عفودن صرف اولنوب یکرمی التیسی
اوتوزدن صرف اولنوب باقی اون ایکی قیون ویرر اما اوتوز بش هلاك اولسه
نصاب بش دوه قالور بر قیون ویرر وعند ابی یوسف یصرف الی العفو والی
النصب شایعًا وابی یوسف قتنده هلاك عفوه ونصب شایعه صرف اولنور
مثلا بر کمسنه نك قرق دوه سی اولوب اون بشی هلاك اولسه دردی عفوه صرف
اولنور اون بری نصاب اولان اوتوز التیدن صرف اولنور اوتوز التیده بر بنت لبون
واجب ایدی هلاك اولان اوتوز التینك مجموعندن حساب اولنور مثلا بنت لبونك
ربعی وتبعك نصفی هلاك اولمشدر وثلثان وربع تسع باقی قالمشدر والزکوة
تتعلق بالنصاب دون العفو وعند محمد بهما زکوة نصابه تعلق ایدر عفوه تعلق
ایلمز ابو حنیفه وابو یوسف وامام محمد قتنده نصاب عفوك ایکیسنه تعلق ایدر
ولو هلك بعد الحول اربعون من ثمانین شاة تجب شاة کاملة واکر سکسان
قیوندن بعد الحول قرق قیون هلاك اولسه بر کامل قیون واجب اولور ابو حنیفه
وابو یوسف قتنده وعند محمد نصف شاة وامام محمد قتنده نصف شاة واجب
اولور زیرا امام محمد هلاکی شایعًا کله صرف ایتمکله نصف شاة لازم ولو هلك
خمسة عشر من اربعین بعیرا تجب بنت مخاض واکر قرق دوه دن اون بش

بش دوه هلاك اولسه قرکی یه بر بنت مخاض واجب اولور وعند ابی یوسف
خمسة وعشرون جزأ من ستة وثلثین من بنت لبون وابو یوسف قتنده بنت
لبونك اوتوز التی جزئندن یکرمی بش جزء واجب وعند محمد نصف بنت لبون
وثمنها امام محمد قتنده بنت لبونك نصفی وثمنی واجب اولور مثلا بنت لبون قیمتی
قرق درهم اولسه نصفی یکرمیدر وثمنی بش درهم واجب اولور ویأخذ الساعی الوسط
صدقاتی جمع ایدیجی زکوتك وسطنی الور لا الاعلی ولا الادنی اعلاسی وادناسی اخذ
ایلمز بو بابده حدیث شریف وارد اولوب قال النبی علیه الصلوة والسلام لا تأخذوا
من حزرات اموال الناس وخذوا من حواشی اموالهم معناء شریفی ناسك
کرایم اموالنی اخذ ایلمکز بلکه اوساطنی اخذ ایلکز دیمکدر حزرات حزره نك جمعیدر
خیار مال معناسنه در حواشی اوساط معناسنه در ولو اخذ البغاة زکوة السوائم والعشر
والخراج اکر بغات زکوة سوائمی وعشری وخراجی اخذ ایلسه یفتی اربابها ان یعیدوها
خفیة اربابنه فتوی ویریلور که اول زکوتی خفیة اعاده ایلیه لر ان لم یصرفوها فی حقها
الا الخراج اکر اول زکوة بغات حقنه صرف ایلمدیلر ایسه اعاده ایدرلر الا خراجی اربابی
اعاده ایلمزلر **باب زكوة الفضة والذهب والعروض** بو باب فضه وذهب
وعروض زکوتنك بیاننده در نصاب الذهب عشرون مثقالا ذهبك نصابی
یکرمی مثقالدر ونصاب الفضة مائتا درهم فضه نك نصابی ایکیوز درهمدر
وفیهما ربع العشر ذهب وفضه ده واجب اولان ربع عشردر التونك یکرمی مثقالنده
نصف مثقال وکمشك ایکیوز درهمنده بش درهم لازم اولور مثقال یکرمی قیراطدر
وقیراط بش شعیردر ودرهم اون درت قیراطدر حضرت عمر رضی الله عنه زماننده
دراهم مختلفه ایدی بر صنفی اون درهم اون مثقال وزنی اوزره ایدی وبر صنفی اون
درهم التی مثقال وزنی اوزره ایدی وبر صنفی اون درهم بش مثقال وزنی اوزره ایدی
بیوك درهم ایله جمع اولنمق مراد اولندقده رعایا تخفیف رجا ایلدیلر حضرت عمر
رضی الله عنه اصحاب ایله مشوره ایدوب اون درهمی یدی مثقال اولمق اوزره جمع
اولنمغه قرار اولنوب بونك تفصیلی بودر که اون مثقالك ثلثی اوچ مثقال والتی
والتی مثقالك ثلثی ایکی مثقالدر وبش مثقالك ثلثی بر مثقال وبر مثقالك ایکی
ثلثی در مجموعی یدی مثقال اولور بو منوال اوزره جمع اولندی والآنه استعمال اولنان
درهم ومثقال بودر ویدی مثقال یکرمیشر قیراطدن یوز قرق قیراط اولور واون
درهم دخی اون درد ر قیراطدن یوز قرق قیراط اولور امدی اون درهم یدی مثقال
اولیجق تفاوت اولماش اولور ثم فی کل اربعة مثاقیل وار بعین درهما بحسابه آندن
صکره التونك هر درت مثقالنده وکمشك هر قرق درهمنده حسابیله واجب
اولور التونك درت مثقالنده ایکی قیراط وکمشك قرق درهمنده بر درهم

لازم اولور وقالا مازاد بحسابه وان قل امامین دیدیلركه زیاده حسابیله زكوة واجب
اولور اگر دراهمدن وقرقدن اقل ایسه دخی اولورسه والمعتبر فیهما الوزن وجوباً واداءً التونك
وكمشك معتبر اولان وزنلریدر وجوباً واداءً یعنی وجوب زكوتده وادا ده معتبر اولان وزنلردر
فی الدراهم وزن سبعة دراهمده معتبر اولان یدی وزنلردر وهو ان یكون العشرة منها وزن
سبعة مثاقیل بو وزن درهمدن اونی یدی مثقال وزنی اولمقدر وماغلب ذهبه او
فضته فحكمه حكم الذهب والفضة الخالصین وشول شیئك كه التونی ویاخود كمشی
غلبه ایلیه اول شیئك حكمی خالص ذهب وفضه حكمی كبیدر وماغلب غشه قیمته
لا وزنه شول شیئك كه غشی غالب اوله نصابده قیمتی اعتبار اولنور وزنی اعتبار
اولنماز اما فضه وغش مساوی اولسه ابو النصر دیمشدركه احتیاطاً زكوة واجب اولور
ودیلمشدركه واجب دكلدر وبعضیلر دیمشلر ایكیوز درهم فضهٔ مغشوشه ده ایكی
درهم ونصف درهم زكوة واجبدر ویشترط نیة التجارة فیه كالعروض مغشوش اولان
شیئده نیت تجارت شرط قلندی سائر عروض كبی وتجب فی تبرهما وحلیهما وآنیتهما
التونك وكمشك تبرلرنده وحلیلرنده وآنیه لرنده یعنی صحن وتبسی وسائر
استعمال اولنجق شیلرده زكوة واجب اولور عمرو بن العاصدن روایت اولنوركه
حضرت علیه السلام كعبهٔ شریفده ایكی عورتی كوردیكه طواف ایدرلر وبونلرك
قوللرنده التون بلازكلر وار بونلرك زكوتنی ویررمیسز دیو سئوال بیوردی آنلر
خیر ویرمزز دیدیلر استرمیسز الله تعالی ناردن سزه بلازك ایلیه استمزز دیدیلر
چونكه استمزسز زكوتنی ویرك دیو امر ایلدی وام سلمه بركون التوندن بر خلخال
كیدی وحضرت علیه السلام یا رسول الله بو كنزمیدر دیو سئوال ایلدی اگر زكوتی
ویرلمش ایسه دكلدر واگر ویرلمامش ایسه كنزدر قال الله تعالی والذین یكنزون
الذهب والفضة الآیة حق سبحانه وتعالی وجوبی اسم ذهب وفضه یه تعلیق
ایلدی بو خود موجوددر كنزدن مراد زكوتی اخراج اولنمیان مالدر قال علیه السلام
كل مال لم یؤد زكوته فهو كنز وان كان ظاهراً واما زكوتی ویرلمش مالی مدفون حتی اولسه
كنز اولنماز وفی عروض تجارة بلغت قیمتها نصاباً من احدهما التون وكمشدن
قیمتی نصابه بالغ اولان عروض تجارت ایچون زكوة واجبدر تقوم بما هو انفع للفقراء
عروض تجارت قیمت طوتیلور فقرایه انفع اولان شیئ ایله اگر فضه ایله تقویم فقرایه انفع
ایسه آنونكله تقویم اولنه واگر التون ایله انفع ایسه التون ایله تقویم اولنه عنایه ده
مسطوردركه احد نقدینك بری ایله تقویم اولنورسه نصابده نقصان اولسه
وآخر ایله اولورسه كامل اولسه كامل اولان ایله تقویم اولنمق گركدر بالاتفاق امام
یوسفدن روایتدركه نقوددن ثمن ایله اشترا اولنان شیئ تقویم اولنور اما نقوددن
غیری ایله اشترا اولنورسه نقد ایله تقویم اولنمق گركدر حق عباده معتبر اولان تقویم

تقویم حق الله ده دخی معتبر اولور وتضم قیمتها عروضك قیمتی ضم اولنور الیهما التون
وكمشه لیتم النصاب نصاب تمام اولسون ایچون مثلا بر كمسنه یوز درهمه ویاخود
اون مثقال التونه مالك اولسه ویوز درهم ویاخود اون مثقاللق عروضه مالك اولسه
ایكیسی بر برینه ضم اولنوب زكوة واجب اولور زیرا جمله سی تجارت ایچوندر اگر
جهت ادالر مختلف ایسه ده ثمن تجارت ایچون اولمسی وضعا در عروضك تجارت
ایچون اولمسی جعلا در ویضم احدهما الی الآخر بالقیمة وعندهما بالاجزاء التون وكمشدن
بری آخره قیمتی ایله ضم اولنور ابو حنیفه قتنده واما مین قتنده احدهمانك بری آخره ضم
اولنور اجزا ایله ثمرهٔ خلاف بری بو محلده ظاهر اولوركه بر كمسنه نك یوز التی درهمی وبش
مثقال التونی اولسه وبو بش مثقال التون التی درهمه مساوی اولسه امام اعظم
قتنده زكوة واجب دكلدر زیرا قیمتیله نصاب حاصل اولمدی اما مین قتنده زكوة
واجب اولور زیرا ایكیسندن اجزا جهتی ایله نصاب بولنور مثلا یوز التی درهمده فضه نك
نصابندن اوچ ربع واردر والتونك نصابندن دخی بر ربع واردر ایكیسی بر برینه
ضم اولنجق كامل نصاب اولوب زكوة واجب اولور ویضم مستفاد من جنس نصاب
الیه فی حوله وحكمه جنس نصابدن مستفاد اولان نصابه ضم اولنور نصابك حولنده
وحكمنده یعنی نصاب حكمنده ضم اولنوركه وجوب زكوتده مثلا بر كمسنه نك
ایكیوز درهمی اولسه وبونك اوزرینه آلتی آی مرور ایتدكدن صكره یوز درهم فائده
ایدوب والتی آیدن صكره اصلك حولی تمام اولسه اول كمسنه اصلك زكوتنی حول
تمامی ایچون ادا ایدر مستفاد اولنانك زكوتنی تبعیت ایله ادا ایدر ونقصان النصاب
فی اثناء الحول لا یضر ان كمل فی طرفیه نصابك اثنای حولده نقصانی ضرر ایلمز ایكی طرفی
كامل اولورسه مثلا بر كمسنه نك اولكنده ایكیوز درهمی اولسه واورته سنده یوز
درهمی هلاك اولسه ینه سنه آخرنده كامل اولسه ینه زكوتنی كامل ادا ایدر ولو عجل ذو
نصاب سنین اولنصب صح اگر نصاب صاحبی بر نصابك بر قاچ ییللق زكوتنی
تعجیل ایلسه ویاخود نیچه نصابلرك زكوتنی تعجیل ایلسه صحیح اولور مثلا بر كمسنه نك
ایكیوز درهمی اولسه اوزرینه واجب اولان بش درهم ایكن درت ییللق زكوة ایچون
یكرمی درهم ویرسه صحیحدر ونصابه مثال بر كمسنه نك ینه ایكیوز درهمی اولسه اوزرینه
لازم اولان بش درهم ایكن سنه تمامنه دكین اوچ درت نصاب قدر كسب وكاره
قادرم دیو درت نصاب زكاتنی ویرسه صحیحدر زیرا سبب وجوب زكوة مال
نامیدر حولان حول ایسه وجوب ادایه شرطدر اصولده مقرر اولدوغی اوزره وجود
سبب بولنسه ادا صحیح اولور وجود نصاب بولنسه قبل حولان حول اداسی صحیح اولور
بردفعه دخی ویرمسی لازم كلمز ولا شیئ فی مال الصبی التغلبی وعلی المرأة منهم ما علی الرجل
تغلبی صبیانك مالنده برشیئ یوقدر ورجالی اوزرنده اولان شیئ نسالری اوزرنده

خ وار در یعنی لازمدر تغلبی لامک کسری ایله بر قبیله نک باباسیدر قبیله یه نسبت
اولنورسه لامک فتح ایله اوقنور قوم غربور عوبک مشرکلرندن اولوب حضرت عمر
رضی الله عنه بونلردن جزیه طلب ایلدکده ابا ایدوب جزیه دن عار ایدرز لکن
ایکی قات صدقه ویره لم دیو راضی اولوب صلح اولدیلر حضرت عمر رضی الله عنه هذا
جزیتکم فسموها ماشئتم بیورمشدر چونکم صلح بو منوال اوزره اولدقدن صکره
صبیلرندن برشیء الینمیوب رجال ونسالرندن برابر النمشدر باب العاشر
بو باب عاشرک احوالی بیانندهدر هو من نصب علی الطریق لیأخذ صدقات
التجار عاشر شول کمسنه درکه طریق اوزرینه سلطان طرفندن نصب اولنمشدر
صدقات تجاری اخذ ایچون یأخذ من المسلم ربع العشر اول عاشر مسلمدن نصابک
عشرنک ربعنی اخذ ایدر ومن الذمی نصفه وذمیدن عشرنک نصفنی اخذ ایدر
ومن الحربی تمامه وحربیدن تمام عشرنی اخذ ایدر شرح مختصر کرخیده مذکوردر
کیم حضرت عمر رضی الله عنه عشاری نصب ایلدکده محضر صحابه ده بویلجه امر
ایدوب برکمسنه خلاف ایلمامشدر خلاف اولمایجق اجماع اولمش اولور وزکوة
وزکوة ربع عشر اولدیغنه * هاتوا ربع عشر اموالکم من کل اربعین درهما درهم * حدیث
شریفی حجتدر وافیه دران بلغ ماله نصابا اکر حربینک مالی نصابه بالغ اولورسه
عشرینی النور ولم یعلم قدر ما یأخذون منا اکر بزدن المسلمین اخذ ایلدکلری شیئک قدری
بلنمز ایسه وان علم اخذ مثله اکر بزدن آلدقلری شیء بلنورسه اولشیئک مثلی اخذ
اولنور لکن ان اخذوا الکل لا یأخذ لکن اکر حربیدن جمله مالی اخذ ایدرلرسه عاشر
انلردن جمله سنی اخذ ایلمز بل یترک قدر ما یبلغه مأمنه بلکه عاشر او حربی مأمننه یعنی
دار امامننه ایرشدرجک مقدار شیء الدن ترک ایدر بزه لایق دکلدرکه انلر کبی جمیع
اخذ ایدهیز وان کانوا لا یأخذون شیئا لا یأخذ منهم شیئا واکر انلر بزدن بر شیء اخذ
ایلمزلر ایسه عاشر اولان کمسنه انلردن بر شیء اخذ ایلمز زیرا مکارم اخلاقه بز انلردن احق
واولی یز ولا من القلیل وان اقر بان فی بیته ما یکمل النصاب وعاشر قلیلدن حق
اخذ ایلمز اکر اونده نصابی تکمیل ایدر شیء حقی اقرار ایدرسه یعنی اکر الندن بولنن شیء
نصاب اولمیوب لکن اونده اولان ایله کامل نصاب اولور دیو اقرار ایلسه
ینه اعتبار الندن موجود اولانه در انکچون اخذ اولنماز ویقبل قول من انکر تمام الحول تمام
حولی انکار ایلین کمسنه نک قولی مقبول اولور والفراغ من الدین حقی دینیدن فراغنی
انکار ایلین کمسنه قولی مقبول اولور یعنی دینم واردر دیسه یمینی ایله مقبول اولور
او ادعی الاداء بنفسه الی الفقراء فی غیر السوائم ویاخود شهرده فقرایه کندوسی ادا
ایلدوکنی دعوی ایلسه سوایمدن غیریده یمینی ایله تصدیق اولنور سوایمده
تصدیق اولنماز زیرا اموال ظاهره نک اداسی سلطانه مفوضدر او ادعی الاداء الی

الی عاشر آخر مع یمینه ویاخود عاشر آخره ادا ایلدیکنی دعوی ایلسه اکر عاشر آخر ممرنده
بولنورسه یمینی ایله مصدق اولور ودعواسی مقبول اولور اکر ممرنده عاشر آخر یوغیسه
تصدیق اولنماز ولا یشترط اخراج البراءة عاشره ویردم دیدوکنده اخراج برات شرط
قلنمدی اکر عاشر آخره ادا ایسه تصدیق اولنور یوغیسه تصدیق اولنماز اصلنده اخراج برائه
شرط قلندی زیرا اول کمسنه نک عاشر آخره ویردم دیدوکی اخبار در ابراز برات
صدقنه حجتدر اکر اول عاشرک تمسکاتنه موافق ایسه مقبول اولور موافق دکل ایسه
مقبول اولماز مثلا بر عورت ولادتنی خبر ویرسه قابله حقی ولادتنی شهادت ایلسه
مقبوله اولور علامت ایله متمسک اولمق بابنده حق سبحانه وتعالی نک * وان کان
قمیصه قد من قبل * قول شریفی حجت قویه در ولا یقبل فی ادائه بنفسه خارج المصر
اول کمسنه نک خارج مصرده کندم ادا ایلدم دیدوکی قولی مقبول اولماز ولا فی السوائم
ولو فی المصر وسائمه حقنی کندم ویردم دیدوکی مقبول اولماز اکر مصرده حق اولورسه
زیرا سوایم اموال ظاهره دندر انلرک اخذی سلطانه مفوضدر جزیه کبی وما قبل من
المسلم قبل الذمی شول شیء که مسلمدن مقبول اولور ذمیدن حقی مقبول اولور لا من
الحربی الا قوله لامته ام ولدی بو ذکر اولنان شیلرک بریسی حربیدن قبول اولنماز
الا جاریه سنه شول جاریه نم ام ولدمدر دیدوکی قولی مقبول اولور وان مر الحربی
ثانیا قبل مضی الحول فان مر بعد عوده الی داره عشر ثانیا والا فلا اکر حربی حول حولانندن
مقدم ثانیا عاشره مرور ایلسه اکر حربینک مروری کندو دارنه عودت ایلدکدن صکره ایسه ثانیا تعشیر
اولنور اکر دارنه عودت ایلمکسزین مرور ایلسه تعشیر اولنماز اکر مرور ایلدکجه تعشیر
اولنورسه استیصال مال لازم کلور وحق اخذ ایسه حفظ مال ایچوندر او حربی امان
اولتی باقیدر بعد الحول تعشیری امانی تجدید ایچوندر روایت اولنورکه بر نصرانی
حضرت عمر رضی الله عنهک عاشری اوزرینه بر فرس ایله مرور ایلدی عاشر حقی فرسی تعشیر
ایلدی تکرار مرور ایدوب ینه تعشیر ایلمکه قصد ایلدکده هر اوغرادقجه تعشیر اولنورسه
فرسک جمله سی کیدر دیو فرسی عاشر یاننده براغوب مدینه یه کلوب مسجدده
حضرت عمر رضی الله عنهه بولشوب قصه حکایت ایلدکده حضرت عمر رضی الله عنه
اتاک الغوث * بیوردیلر یعنی سکا مدد کلدی دیدیلر نصرانی ظن ایلدیکه احقاق حق
اولمیه پس مکاننه رجوع ایدوب کوررکه کندودن مقدم عاشره کاغد کلمشکه سنه
تمامندن اول برحقی تعشیر ایلمیه دیو نصرانی بو عدالتی کوردکده دینکز حق ایمش دیو
مسلمان اولمشدر ویعشر قیمة الخمر لا قیمة الخنزیر خمرک قیمتی تعشیر اولنور اما خنزیرک
قیمتی تعشیر اولنماز زیرا خمر ذوات امثالدندر قیمتنه حکم عین ویرلز وقیمتی عینی عینی
کبیدر مسلمانه ایسه عینی اخذ ایلمک جائز دکلدر شافعی قتنده ایکیسنک حقی تعشیر
اولنماز زیرا انلر ایچون قیمت یوقدر زفر قتنده ایکیسندن حقی تعشیر اولنور زیرا

کبی اولماز اما خنزیر ذوات قیمیه دندر
انک قیمتی صحح

مالیتی ایکیسی حقنده برابردر وعند ابی یوسف ان مرّ بهما معا یعشر ها ابو یوسف
قتنده اکر خمر وخنزیر ایله معامرور ایدرسه عاشر ایکیسنی حقنده تعشیر ایدر خمره تبعیت
ایله ولا یعشر مال ترک فی المصر شهرده الیقونیلان مال تعشیر اولنماز زیرا حق اخذ
معامرور ایلدوکی مال ایله اولور حمایه حاجتی اولدوغیچون اونده اولان مال خود
حمایته داخل دکلدر ولا بضاعة مال بضاعه حقنده تعشیر اولنماز بضاعة شول مالدر که
بر کمسنه بر آدمه تجارت ایچون ویرمشدر اندن حقی برشی یوقدر زیرا اول کمسنه
مالک دکلدر واداء زکوته حقنده نائب دکلدر ولا مضاربة حقنده مال مضاربه تعشیر
اولنماز زیرا مضارب مالک دکلدر واداء زکوته حقنده نائب دکلدر ابو حنیفه دن ابتدا
بر قولنده تعشیر اولنه زیرا مضارب حق مضاربک قوتی ایچون مالک منزله سنده در
چو بیورمشلر اندن صکره بو قولندن رجوع ایدوب تعشیر اولنمیه دیدیلر بو قول
امامینک قولیدر الا اکر مالده مضاربک نصیبی اولنارنج نصابه بالغ اولمش
ایسه اول رنجدن اخذ اولنه زیرا مضارب اول رنجه مالکدر صاحب ایضاح
وتحفه دیمشلردر که بو قول مسلم وذمی حقنده در حربی حقنده دکلدر اکر حربی
شو مال بضاعه ومضاربه در دیسه مقبولدر ولا کسب ماذون الا اذا کان لا دین
علیه ومعه مولاه ماذونک کسبی تعشیر اولنماز الا اول زمان تعشیر اولنور که اوزرنده دین
اولمیه وافندیسی ایله اوله ومن مر بالخوارج فعشروه عشر ثانیا شول مسلم که خوارجه مرور
ایلسه پس اول خوارج اول کمسنه تعشیر ایلسه لر مکرر تعشیر اولنور زیرا تقصیر کندو
طرفندن بولندیکه بغات اوزرینه کندو کیدر اکر بغات بلد اوزرینه مستولی اولسه
وتعشیر ایلسه تقصیرات امامدن اولمش اولور تکرار تعشیر اولنماز **باب الرکاز**
بو باب رکاز بیاننده در رکاز لغتده اثبات معناسنه در مصدر اغنی یره رکز
ایتدی درلر قچن یره دکدوکی زمان شرعا حق سبحانه وتعالینک تحت الارض خلق
ایلدوکی معدنه وعباد دفن ایلدوکی ماله علم اولمشدر برینه معدن وبرینه کنز تسمیه
اولنمشدر رکاز ایسه ایکیسنه شاملدر مسلم او ذمی وجد معدن ذهب او فضة
او حدید او رصاص او نحاس فی ارض عشر او خراج اخذ منه خمسه بر مسلم ویاخود بر
ذمی ارض عشریه ویاخود ارض خراجیه التون ویا کمش ویاخود تمور ویاخود
قلای ویاخود باقر معدنی بولسه اول بولدوغی معدندن خمس اخذ اولنور بو بابده
حدیث شریف حقنده وارد اولوب قال النبی علیه السلام وفی الرکاز الخمس اما شافعی
درکه تخمیس اولنماز زیرا رکاز مباحدر بولان کمسنه نک الی اکا سبقت ایلمشدر
صید کبی بزم ایچون دلیل تحقیقا اول معادن کفره النده ایدی غلبه طریقی ایله اول ارضه
مستولی اولدق اول تقدیرجه غنیمت مثابه اولوب خمس لازم کلدی اما صید
بونک خلافنجه در زیرا صید کمسنه نک یدنده دکل ایدی چونکه بولان کمسنه نک الی

الی حقیقة ایسه غانمینک الی حکما اولمش اولور حقیقت ایسه حکمدن اقویدر خمس امام
ایچون واربعة اخماس بولانه ایچون تعیین اولندی بولان کمسنه کرک حر وکرک
عبد کرک ذمی اولسون برابردر ارض عشری وخراجی دیدوکی دارنده بولنانندن
احترازدر زیرا دار حربده بولنانه تخمیس اولنماز والباقی له ان لم یکن الارض مملوکة و
باقیسی یعنی خمسک باقیسی بولان ایچوندر اکر ارض مملوکه دکل ایسه والا فلمالکها
اکر ارض مملوکه ایسه باقیسی مالکی ایچوندر وما وجد لحربی فکله فیء شول معدنی که
حربی بولور جمله سی فیءدر یعنی غنیمتدر وان وجد فی داره اکر مسلم ویاخود ذمی
دارنده بولسه لا یخمس تخمیس اولنماز خلافا لهما امامین خلاف ایدوب تخمیس او لنسه
ذاهب اولمشلردر وفی ارضه روایتان اولمسلم ویاخود ذمی دار حربک ارضنده
رکاز بولسه ابو حنیفه دن ایکی روایت واردر بر روایتنده تخمیس اولنماز دار حرب
بولدوغی کبی وبر روایتده تخمیس اولنور وان وجد کنز افیه علامة الاسلام واکر
بولنسه واکر اول کنزده علامت اسلام اولسه کلمه شهادتدن وقرآندن برشی کبی
کاللقطة لقطه کبیدر وماف علامة الکفر خمس شول شیئی بولکه اول شیئده علا
کفر اولسه صنم کبی وصلیب کبی خمس تخمیس اولنور وباقیه له واول کنزک
باقیسی بولان ایچوندر ان کانت ارضه غیر مملوکة اکر بولدوغی ارض غیر مملوکه دکل
ایسه وان کانت مملوکة فکذلک عند ابی یوسف واکر ارض مملوکه اولورسه
ینه کذلک تخمیس اولندقدن صکره باقیسی بولان ایچوندر ابو یوسف قتنده وعندهما
باقیة لمن ملکها اول الفتح ان علم وامام اعظم وامام محمد قتنده باقیسی اول فتحده کیم
مالک اولدی ایسه آنکدر اکر بیلنورسه والا اقرب بلنمز ایسه اول فتحده کیمک ایدوکی
فلا قصی مالک عرف لها فی الاسلام اسلامدن معروف اولان مالکینک اقصاسی
یعنی نهایتی ایچوندر بو قول شمس الائمه نک اختیاریدر اما ابو اللیث بیت المال
ایچون قبض اولنور دیمشدر وما اشتبه ضربه خمس شول ضربی مشتبه اوله یعنی اسلامی
یوخسه کافرمیدر بلنمز ایسه یجعل کافریا فی ظاهر المذهب کافری قلنور ظاهر
مذهبینده بویله ذکر اولنمشدر وقیل اسلامیا فی زماننا دینلمشدر فی زماننا اسلامی
قلنور تقادم عهد ایچون ومن دخل دار الحرب بامان فوجد فی صحرائها رکازا
خمس شول کمسنه که امان ایله دار حربه داخل اولسه پس اول دار حربک صحراسنده
رکاز بولسه فکله له اول رکازک جمله سی بولان کمسنه ایچون تخمیس اولنماز زیرا
واجدک الی مال مباحه سبقت ایلدی اخذدن مجاهد دکلدر بلکه متلصصدر بلا
امان حقنده کیرسه حکم ینه بویله در وان وجد فی دار منها رده علی مالکها واکر اول رکازی
دار حربده براوده بولسه غدر وخیانت اولمسون ایچون مالکنه رد ایدر اکر
رد ایتمیوب دار اسلامه اخراج ایدرسه مالک اولور شراء فاسد ایله مالک

اولدوغی کبی اکر مستأمن اولمین بولسه ردّ ایلمز و تخمیس دخی اولنماز زیرا انک اخذی
متلصصاً اولمشدر بو حاصل اون بش وجه اوزره اولور شول کمسنه که ذهب
وفضه بولمشدر شوندن خالی دکلدر که یا معدنی و یاخود کنزدر و بونلرک دخی
هر بری دار اسلامدن اوله و یاخود دار حربدن اوله و بونلرک دخی هر بر اوچ وجهدن
خالی دکلدر یا اهل اسلام سکه سی اوله و یاخود کافر سکه سی اوله و یاخود مشتبه
اولوب ایکیسندن قنغیسی ایدوکی معلوم اولمیه جمله سی اون بش وجه اولمشدر و
جمله سی متنده موجوددر ° بولسه تخمیس اولنور و باقیسی بولان کمسنه ایچوندر
ولا خمس فی نحو فیروزج و زبرجد وجد فی جبل طاغده بولنان زبرجد و فیروزج
مثللو تخمیس اولنماز زیرا حجردر حقنده لا خمس فی الحجر حدیث شریفی وارد اولمشدر
و دنیلمشدر معدندن مستخرج اولان اوچ نوعدر برنوعی جامددر آتشده اوزرینه
منطبع اولور التون و کمش و تیمور و قورشون و قلای کبی و برنوعی دخی جامددر
اریمز فیروزج و زبرجد و کحل و زرنیخ و یاقوت کبی و برنوعی دخی مایعدر منجمد اولماز
صو و قطران و نفط کبی و حجر اجزاء ارضدن بر جزودر حجر ایله تیمم جائزدر اما ذهب و فضه
و حدید اجزاء ارضدن اولمامغله بونلر ایله تیمم جائز دکلدر و تخمس زیبق تخمیس اولنور
لا لؤلؤ و عنبر لؤلؤ و عنبر تخمیس اولنماز و عند ابی یوسف بالعکس ابو یوسف
قتنده عکسیدر یعنی زیبقدن النماز لؤلؤ و عنبردن النور زیرا حضرت عمر رضی الله
عنه عنبردن المشدر

باب زکوة الخارج

بو باب خارجک زکوتی بیانندهدر
فیما سقته السماء یعنی یغمور سقی ایلدوکی ارضده واردر او سقی سیحاً و یاخود
ساقی اول ارضی ماء جاری ایله سقی ایلیه اول مقوله ارضده واردر سیحاً لفظنک
انتصابی مفعول ثانی اولمق اوزره در کتب لغتدن مفهوم اولان بودر که لفظ
سقی کاه مفعول واحده تعدی ایدر سقی الله ثراه کبی و کاه ایکی مفعوله تعدی ایدر
سقی الله الغیث کبی و سمایه مطر اطلاقی حق سبحانه و تعالینک وارسلنا السماء
علیهم مدراراً قول شریفی دخی وارد اولمشدر و شاعرک اذا وقع السماء بارض قوم رعیناه
ولو کانوا غضاباً قولی دخی سمایه مطر اطلاقنه دلیلدر او اخذ من تمر جبل العشر و یاخود
تمر جبلدن اخذ اولنان شیئده عشر واردر العشر مؤخر مبتداء و فیما سقته السماء معطوف علیه
مقدم خبردر قلّ او کثر بلا شرط نصاب و بقاء اول اخذ اولنان شی کرک قلیل اولسون
کرک کثیر اولسون نصاب و بقانک شرطنسز زکوة واجب اولور و عندهما انما
یجب فیما یبقی سنة اذا بلغ خمسة اوسق امامین قتنده واجب اولور شول شیئده که
برسنه باقی قله و بش وسقه بالغ اوله امام اعظم ایچون دلیل حضرت علیه السلامک
ما اخرجت الارض ففیه العشر قول شریفیدر زیرا حدیث شریفده بغیر فصل ذکر اولنمشدر
امامینک دلیلی حضرت علیه السلامک لیس فیما دون خمسة اوسق صدقة قول

° وان وجد رکاز متاعهم فی ارض منها غیر مملوکة خمس و باقیه له
واکر اهل حربک متاعی رکازنی دار حربک مملوکه اولمیان ارضنده
صح

قول شریفیدر بونده فنا متحقق اولمغله نصاب شرط قلندی والوسق ستون
صاعاً وسق التمش صاعدر و صاع سکسان رطلدر و هر رطل اولان اون اوقیه در
و هر اوقیه قرق درهمدر و ما لا یوسق شول شیدر که وسق اولمیه مثلا زعفران و پنبه
کبی اذا بلغ قیمته ادنی وسق اولمیان شیئک قیمتی بالغ اوله خمسة اوسق من ادنی
ما یوسق وسق اولان شیئک ادناسندن بش وسقه بالغ اوله عند ابی
یوسف ابو یوسف قتنده عشر واجب اولور و عند محمد اذا بلغ خمسة امثال
من اعلی ما یقدر به نوعه امام محمد قتنده قچن اول شی کندو نوعی تقدیر اولنان شیئک
اعلاسندن بش مثلنه بالغ اوله عشر واجب اولور و برشی تقدیر اولنمق لازم
اقل ادنی اولورسه صاع ایله اوسط اولورسه کیل ایله اعلا و اکثر اولورسه
وسق ایله تقدیر اولنور فاعتبر فی القطن خمسة احمال پنبه ده بش یوک اعتبار اولندی
وجوب زکوة ایچون اعلی ما یقدر به القطن اعتباری حملدر بونده دخی ابتدا تقدیر
اولنان استار ایله در که استار التی بچق درهمدر اوسطی بطمان ایله در که بطمان
ایکیوز التمش درهمدر و اعلاسی حملدر که حمل الیه اوچیوز بطماندر وقیه حسابی اوزره
یوز طقسان وقیه اولور و فی زعفران خمسة امناء زعفرانده وجوب زکوة بش
بطماننه اعتبار اولنور ولا شی فی حطب و قصب فارسی حطبده و قصب
فارسیده برشی یوقدر قصب فارسی دیدوکی قلمدر و حشیش و تبن و سعف
حشیشده و تبنده و سعفده دخی برشی یوقدر سعف دیدوکی خرما دالیدر و فیما سقی
بغرب و دخی شول شیئده که بیوک قوغا ایله سقی اولنور او دالیة یاخود دولاب
ایله سقی اولنور او سانیة و یاخود ناقه ایله سقی اولنور نصف العشر بونلرده نصف
عشر واجبدر قبل رفع مؤن الزرع زرعک مؤنتی رفعدن اول نصف عشر واجبدر
مؤنت دیدوکی اجرت ارغاد و نفقه اوکوز و کراء انهار و اجرت حافظ دخی بونلره
بکزرنه وار ایسه زیرا وارد اولان حدیث شریفده مؤنت ذکر اولنمیوب اطلاق
اوزره در قوله علیه السلام فیما سقته السماء العشر و فیما سقی بالسانیة نصف العشر
و فی العسل العشر عسلده دخی عشر واجبدر قل او کثر اولسه کرک قلیل و کرک کثیر
اولسون عشر واجبدر اذا اخذ من جبل او ارض عشریة قچن جبلدن و یاخود ارض
عشریه دن اخذ اولنسه عشر واجب اولور ابو هریره رضی الله عنه دن روایت
اولنمشدر که حضرت علیه السلام اهل یمنه ان فی العسل العشر دیو یازمشدر زیرا
نحل اشجارک چیچک و میوه سنی اکل ایدر چیچک و میوه ده عشر واردر اول اجلدن
عسلده دخی عشر واجب اولمشدر اما اراضی خراجیه ده برشی لازم کلمز و عند
محمد اذا بلغ خمسة افراق والفرق ستة و ثلثون رطلاً امام محمد قتنده بش فرقه
بالغ اولدقده عشر واجب اولور و فرق اوتوز التی رطلدر رطل اون ایکی اوقیه در

اوقیه قرق درهمدر بو تقدیرجه هر رطل درتیوز سکسن درهم اولور و فرق قرق
اوج وقیهٔ رومی و سکسن درهم اولور امام محمد قاتنده بو مقداره اولمادیغنجه عشر واجب
اولماز وعند ابی یوسف اذا بلغ عشر قرب ابو یوسف قتنده اون قربه بالغ اولدقده
عشر واجب اولور قرب التی بطماندر معلوم اولاکه عسلده بش روایت واردر
اولکیسی ارض عشریه دن و یاخود جبلدن اخذ اولنه قلیل و کثیر اعتبار اولنمیوب
عشر واجب اولور ایکنجیسی بش فرقه بالغ اولسه عشر واجب اولور بو قولی امام محمد اخذ
ایلمشدر اوچنجیسی اون قربه بالغ اولدقده عشر واجب اولور امام ابو یوسف بو قولی
اخذ ایلمشدر دردنجیسی وسق اولمیان شئیک ادناسندن اشبو وسقک قیمتی
اعتبار اولنوب عشر واجب اولور بو دخی ابو یوسفدن روایتدر بشنجیسی بش منه
بالغ اولدقده عشر واجب اولور بو دخی ابو یوسفدن روایتدر هدایه ده حموی وجه مشروح
اوزره مسطوردر ویؤخذ عشران من ارض عشریة لتغلبی تغلبی نک ارض عشریه سندن
ایکی عشر اخذ اولنور وعند محمد عشر واحد ان کان اشتراها من مسلم امام محمد قتنده
بر عشر اخذ اولنور اگر اول ارضی تغلبی مسلمدن اشترا ایلدی ایسه معلوم اوله که ارض
اوج نوعدر بری عشر و بری خراج و بری تضعیفدر مالک دخی اوج نوعدر بری مسلم
و بری ذمی و بری تغلبیدر ولو اشتراها منه ذمی اخذ منه العشران اگر بر ذمی اول ارضی
تغلبیدن اشترا ایلسه اول ذمیدن ایکی عشر اخذ اولنور العشر آنده اولان الف ولام
عهده خارجی ایچوندر یعنی عشر الارض دیمکدر وکذا لو اشتراها منه مسلم و بینه ایکی عشر
اخذ اولنور اگر اول ارضی تغلبیدن بر مسلم اشترا ایلسه زیرا تغلبی تصرف ایلدکلری
ارضک عشرینک تضعیفی اول ارضه وظیفه مثابه سنده در اول تقدیرجه ارض
مزبوره انتقال ایلدکده وظیفه سیله انتقال ایلمشدر اولور او مسلم هو و یاخود اول
تغلبی مسلم اولسه ینه ایکی عشر اخذ اولنور بو جمله ابو حنیفه قتنده در خلافا لابی یوسف
ابو یوسف خلاف ایدوب اگر تغلبی اسلامه کلوب و یاخود بر مسلم تغلبیدن ارض
اشترا ایلسه عشر واحده عودت ایدر زیرا تضعیف داعی اولان کفر ایدی اول زائل
اولدی بر عشر الزموق ایجاب ایدر کورمزمسنکه تغلبینک بش سائمه دوه سی اولسه
ایکی شاة النوردی ذکر اولنان دوه لری بر مسلم اشترا ایلسه و یاخود کندوسی مسلمان
اولسه بر شاة اخذ اولنور و قیل محمد معه دنیلدیکه امام محمد ابو یوسف ایله معادر
اما صاحب هدایه دیمشدر اصح اولان بودرکه ابو یوسف ابو حنیفه ایله در و علی المرأة
والصبی منهم ما علی الرجل تغلبی نک رجالی اوزرینه اولان شئی صبیان ونسانک اوزرینه
دخی لازمدر عشریه ایسه عشر خراجیه ایسه خراج ولو شری ذمی عشریة مسلم فعلیه
الخراج اگر بر ذمی بر مسلمک ارض عشریه سن اشترا ایلسه اول ذمینک اوزرینه خراج
لازم اولور ابو حنیفه قتنده زیرا عشرده معنای عبادت واردر کافر ایسه عبادته

عبادته اهل دکلدر بو تقدیرجه اوزرینه خراج واجب اولور وعند محمد یبقی علی حالها
امام محمد قتنده اول ارضک حکم علی حالها باقیدر مسلماننده ایکن عشر اخذ اولندوغی
اوزرینه عشر آلنور وان اخذها منه مسلم بشفعة او ردت علی البایع لفساد البیع عاد
العشر اگر اول ارضی بر مسلم شفعه ایله کافردن اخذ ایلسه و یاخود اول ارض بیع
فاسد اولدوغی ایچون بایع مسلمک اوزرینه رد اولنسه مسلمه رد اولنمغله ینه عشر
عودت ایدر یعنی عشر آلنور وفی دار جعلت بستانا خراج ان کانت لذمی بستان
قلنان اوده خراج واردر یعنی خراج آلنور اگر دار ذمینک اولورسه و ما عشریه
ایله دخی سقی ایدرسه ینه خراج آلنور او المسلم سقاها بمائه اگر بستان قلنان دار
مسلمک اولوب ماء خراجیه ایله سقی ایدرسه ینه خراج آلنور وان سقاها بماء
العشر فعشر اگر مسلم اول بستانی ماء عشر ایله سقی ایدرسه عشر آلنور ولا شئی فی
الدار ولو ذمی دار ده بر شئی یوقدر اگر ذمینک دخی اولورسه زیرا حضرت عمر رضی الله
عنه خراج وضع ایلدکده مسکنلر ایچون سؤال ایلدکلرنده عفو دربیورمشلردر و ماء
السماء والبئر والعین عشری یغمور صوئی و قیو صوئی و بیکار صوئی عشریدر و ماء انهار
العجم خراجی قازدیغی نهرلرک صوئی خراجیدر نوشروانک و یزدجردک نهرلری کبی
و دخی ارض خراجیه ده بر قیو قازلسه و یاخود بر بیکار ظهور ایلسه اولدخی خراجیدر
زیرا زمان سابقده کفره یدنده ایدی بز اول ارضه قهرا غالب اولدق بزه غنیمت
اولدی بویله اولنجه خراجیه اولور وکذا سیحون وجیحون ودجلة والفرات عند
ابی یوسف سیحون و جیحون و دجله و فرات خراجیه در ابو یوسف قتنده زیرا
بونلرده کوپری قوریلور و کوپری قورلدقدن صکره خراجی اولور سیحون ترکستانده
بر نهرک اسمیدر جیحون بلخده بر نهرک اسمیدر و دجله نهر بغدادک اسمیدر و فرات
نهر کوفه نک اسمیدر ابو هریره دن روایتدر سیحون والفرات والنیل کل من انهار الجنة
بو حدیث شریف مسلم دخی روایت ایلمشدر غایة البیانده دخی بویلجه مسطوردر خلافا
لمحمد امام محمد خلاف ایدوب بو نهرلرک صوئی عشریدر زیرا بر کمسنه نک حمایه سنده
دکلدر چونکه کمسنه نک حمایه سنده اولمیجق بحار و مطره مثابه اولور اول تقدیرجه
عشریه در زفت و نفط و بیکارنده بر شئی یوقدر زیرا بونلر غله ارضیدن دکلدر ملح
دخی بویلجه در وان کانت فی ارض خراج ففی حریمها الصالح للزراعة الخراج لا فیها اگر
عیون مذکوره ارض خراجده اولسه زراعته صالح اولان حریمندن خراج النور اما کندو
آلنمز ولا یجتمع عشر و خراج فی ارض واحدة مسلمک ارض واحده سنده خراج و عشر
مجتمع اولماز عدم اجتماعنه لا یجتمع علی مسلم عشر و خراج فی ارض نص دخی وارداولمشدر
و عشرک اخذینک وقتی میوه سی ظاهر اولدقده و ابو یوسف قاتنده وقتی میوه سی
اولدقده در و محمد قتنده یشل اولدقده در ثمرهٔ خلاف اتلاف اولندقده ضمانک

وجوبنده ظاهر اولور **باب المصرف** بو باب مصرف بياننده در وقتاكه
مصنف زكوة وعشر بياننددن فارغ اولدى اليه مصارفنك بياننه شروع ايلدى
مصرف اصل حق سبحانه وتعالينك انما الصدقات للفقراء والمساكين والعاملين
عليها والمؤلفة قلوبهم وفى الرقاب والغارمين وفى سبيل الله وابن
السبيل فريضة من الله والله عليم حكيم نص شريفيدر ومصارف سكز صنفدر برى
مؤلفة قلوبدر شمدى بونلردن ساقط اولدى وبو مؤلفة قلوب اوچ نوعدر بر نوعى حضرت
عليه السلام آنلرى تاليف ايدردى يعنى حاصل اولان عشر وزكوتدن شئ ويردیكه كندولر مسلمان
اولالر وقوملرى دخى مسلمان اولالر وبر نوعى آنلردن اسلامه كلديلر لكن اعتقادلرنده ضعف
اولمغله ويررلر ديكه ثابت قدم اولسونلر ايچون وبر نوعى دخى رؤساء عرب
اولمغله اعطا ايدردى شرلرنى دفع ايچون آنلر اوچ نفردر ابى سفيان بن حرب وصفوان
بن اميه وعيينة بن حصين واقرع بن حابس وعلقمة بن علاثه وعباس بن فرداكر
وزيد الخيل دخى بونلرك اقراننه مشابه كمسنه لركبى اكر دينلورسه كه آنلره صرف صدقه نجه
جائزدركه آنلر كفار ايديلر بو خود فقرا وغزات حقيدر جواب ويريلوركه مشركلرينك شرلرينى
دفع اتمك فقرا واغنيا اوزرينه واجبدر اويله اولسه آنلره فقرا مالندن برشئ ويروب
شرلرنى دفع ايلمك جهاد مقامنه قائم اولور اولوقتده بعد النبى عليه السلام اجماع ايله حضرت
ابو بكر رضى الله عنه خلافتى زماننده نصيبلرى ساقط اولدى روايت اولنديكه بعد النبى
عليه السلام مؤلفة قلوب حضرت ابو بكر رضى الله عنهه عرضحال ويروب نصيبلرنى
طلب ايلديلر حضرت ابو بكر رضى الله عنه ويرلمك ايچون كاغد ويروب حضرت عمر
رضى الله عنهه واردقده خط صديقى يرتدى وبيوردیكه بو برشئيدركه حضرت عليه السلام
سزه تاليف ايچون ويريرديدى اما الان الله تعالى دين اسلامى عزيز ايدوب سزدن اغنيا
ايلدى شمدن صكره يا اسلام يا قليچ بو جواب ويردى مؤلفة قلوبدن اولوب عرضحال
ويرديلر حضرت ابو بكر رضى الله عنهه كلوب خليفه سنميس يوخسه عمر ميدر حالا كاغديكى
يرتدى بزه بو مقوله جواب ويردى ديديلر حضرت ابو بكر رضى الله عنه جوابنده خليفه در
ان شاء الله ديدى بو تقديرجه منعنه اجماع منعقد اولدى لكن مؤلفة قلوبك نصيبلرى
كتاب ايله ثابت اولمشكن بعد النبى عليه السلام سقوطنك وجهنده قومك اختلافى
واقع اولمشدر آنلردن بعضيسى شوندركه كتاب ايله ثابت اولان شيئك اجماع
ايله نسخى جائز كورديلركه زيرا اجماع حجت قاطعه در كتاب كبى مذهبده ايسه بو جائز
دكلدر وبعضيسى شوندركه مؤلفة قلوبك بعضيدنيك سقوطى علتنك انتهاسيله
حكمنك انتهاسى قبيلندندر صوم رمضانك انتهاسى شهر رمضانك منتهى اولمسى كبى
بو دخى رد اولمشدر زيرا حكمك بقاسنده علته احتياج اولنماز احسن قول بودركه
حضرت عليه السلام زماننده مؤلفة قلوب ايچون نصيب ويرمك اسلامك

اسلامك اغوازى ايچون ايدى زيرا اولوقت اسلام ضعيف وكفره غلبه اوزره
ايدى اولزمان ويرمك اغوازا ايدى وقتاكه حال متبدل اولوب اسلام غلبه ايلدى ايسه
بو دفعه اغوازدين ويرمكن اولدى **هو للفقير وهو من له ادنى شئ دون نصاب** مصرف
فقرا ايچوندر فقير شول كمسنه دركه انك ايچون برشئ اوله اما نصابه بالغ اولميه **والمسكين**
وهو من لا شئ له مسكين شول كمسنه دركه انك برشيئى اولميه قوله تعالى **او مسكينا**
ذا متربة يعنى جوع وعريانلقدن ترابه ملتصق اوله **وقيل بالعكس** دنيلمشدركه عكس
ايله در يعنى فقير برشيئى اولميه ومسكين نصابدن آشغى اوله **والعامل يعطى بقدر عمله**
ولو غنيا عامله عملى مقدارى اعطا اولنور اكر غنى دخى اولورسه يعنى كندويه وعيال
واعوانينه كفايت مقدارى اعطا اولنور زيرا كندونفسنى عمل مسلمين ايچون غيرى
خدمتدن فارغ ايلمشدر **والمكاتب يعان فى فك رقبته** مكاتب زكوة خارج ايله
معاونت اولنه فك رقبه ايچون اكر افنديسى غنى دخى اولورسه منقولدركه حضرت عليه
السلامه بر كمسنه كلوب يا رسول الله بنى بر عمله دلالت ايله كه جنته دخوله سبب اوله
فك الرقبة بيورمشلردر **والمديون لا يملك نصابا فاضلا عن دينه** دينندن فاضل
نصابه مالك اولميه مديون دخى زكوة خارجدن معاونت اولنور **ومنقطع الغزاة**
عند ابى يوسف والحج عند محمد ان كان فقيرا ابو يوسف قاتنده منقطع غزات
دخى معاونت اولنور وامام محمد قاتنده منقطع حاج معاونت اولنور اكر فقير اولورسه
منقطع غزاتدن مراد فقرا سيدر منقطع حاجدن دخى مراد فقراسيدر روايت اولنديكه
بر كمسنه فى سبيل الله بردوه حاضر ايلدم ديو حضرت عليه السلامه عرض ايلدكده فقراء
حاجدن برنى تحميل ايلمك ايچون امر ايلدى اصل مصرف فقرا ايچوندر وقوله عليه السلام
خذها من اغنيائهم وردها فى فقرائهم **ومن له فى وطنه مال لا معه** ودخى شول كمسنه
معاونت اولنور كه كندو وسنده مال اولميوب لكن وطننده مالى اوله بوندن مراد ابن
سبيل لتسميه سى سبيله كثرت ملازمتى اولمغله كويا كه ولد الطريق اولمشدر صوفى يه
ابن الوقت ديدكلرى كبى **ويجوز دفعها الى كلهم والى بعضهم** وزكوتى فقرانك كليسنه
وبعضيسنه ويرمك جائزدر يايدى صنفدن برينه ويرمك جائزدر شافعى قاتنده
مادامكه اصناف سبعه دن هر صنفدن اوچ كمسنه يه صرف ايلميه جائز دكلدر زيرا
لام تمليك ايله اضافت اكرچه حقيقت ملكى ايجاب ايلمز ايسه هم استحقاقى افاده
ايدر مستحق اولدقلرى مقرردر بر كمسنه ثلث مالنى يدى اصنافه وصيت ايلسه
بونلردن برسى محروم اولمق جائز دكلدر اويله اولمجق بو دخى انك كبيدر بزم ايچون دليل
بو محلده اضافت مصارفى بيان ايچوندر يوخسه اثبات استحقاق ايچون دكلدر
خصوصا ابن عباس حضرتلرى بونده مراد بيان مصارفدر بيان استحقاق دكلدر
هر قنغيسنه صرف اولنورسه كفايت ايدر بيورمشلردر نته كم صلوتده استقبال

قبله یه امر اولنمشلردر اول کعبه دن بر جزئنه استقبال اولنه امره ممتثل اولمش اولورلر
وحق سبحانه وتعالی اول اصنافی حاجتدن اخبار ایدر اوصاف ایله ذکر ایلدی
بز بلدک که بوندن مقصود محتاجلک قضا ایلمکدر پس بو تقدیرجه جمله اصناف
حقیقت معنی حاجتدن صنف واحد اولمش اولدی جمع ایسه جنسدن مستعاردر
زیرا جمع جمعه الف ولام داخل اولسه معنای جمعیت مضمحل اولور والف ولام کلام
عربده درت معنایه استعمال اولنور بریسی جنس ایچون الرجل خیر من المرأة کبی وبری
استغراق جنس ایچون ان الانسان لفی خسر کبی وبری عهد خارجی ایچون انا
ارسلنا الی فرعون رسولا فعصی فرعون الرسول وبری عهد ذهنی ایچون ادخل
السوق واخاف ان یأکله الذئب کبی چونکه استعمال بویله اولیجق بو محلده عهد ایچون
واستغراق ایچون حمل اولنمق ممکن اولمیوب جنس مراد اولنور کما فی قوله تعالی لا یحل لک
النساء من بعد بو آیه کریمه ده عهد واستغراق ممکن دکلدر اکر استغراق مراد اولسیدی
لازم کلوردیکه دنیانک جمیع صدقاتی فقرا ایچون اوله بو تقدیرجه بر فرد محروم اولمق
جائز اولمازدی بوکا ایسه بر فردک اقتداری یوقدر لکن بو محلده احسن قول بودرکه
استغراق حقیقیه حمل اولنمیوب استغراق عرفیه حمل اولنه نته کیم جمع الامیر الصاغة دینلور
بونده بلدنک صاغه سی ویاخود اطراف مملکتنک صاغه سنی جمع ایلدی دیمکدر بو
تقدیرجه استغراق عرفی ایله وسع بشردن خارج دکلدر ولا تدفع لبناء مسجد او تکفین
میت مال زکوة بناء مسجد وتکفین میت ایچون دفع اولنماز یعنی ویرلمز زیرا
زکوتده واجب اولان قطع ملکدر وغیری یه تملیک ایله وزکوتده تملیک رکندر
واکر بر قائل بو بابده التملیک رکن قول ایکن زیرا دلیل مجرد بر دعوی در حق سبحانه
وتعالینک انما الصدقات للفقراء قولندن غیری بوکا دلالت ایدر بر دلیل
یوغیکن حال بوکه اول لامی دخی تملیک ایچون قلمیوب عاقبت ایچون قلدیکز دیو
جواب طلب ایدرسه انکا جواب بودرکه بزه لام عاقبت ایچون دیدوککمزک
معناسی صدقاتدن فقرانک مقبوضی اولان عاقبت ملکی اولور آنلر ابتدا مصارفدر
یوخسه مستحق دکلدر نته کیم توضیحده فخر الاسلامدن * الصدقة تقع فی کف الرحمن
قبل ان تقع فی کف الفقیر * حدیث شریفنک معناسنده صدقه ابتداء ید فقیرده
ید الله ایچوندر وید فقیرده دوام وبقا اعتباریله حق عبد اولور زیرا صدقه ابتداءً
حق فقیر دکلدر پس مقبوضلری اولدقدن صکره عاقبت ملکلری اولور لام دلالتی
ایله بلا دلیل دیمکدر پس امدی دعوای مجرده دیدکلری صحیح اولمدی اندن صکره تکفین
میتده تملیک مستحق اولمدوغنه دلیل بر میتی قورد اکل ایلسه اول کفن مکفن ایچوندر
وارث ایچون دکلدر زیرا تملیک متحقق اولمدی او قضاء دینه میتک دینی قضا
ایچون دخی زکوة ویرلمیه زیرا بونده دخی تملیک یوقدر او ثمن قن یعتق ازاد اولنه

الف ولام کلام عربده درت معنایه استعمال اولنور

اولنه عبدک ثمنی ایچون دخی زکوتدن برشی ویرلمیه زیرا اعتاقده اسقاط ملک
وارد تملیک یوقدر ولا الی ذمی وصح غیرها ودخی ذمیه مال زکوةدن ویرلمیه اما مال
زکوتدن غیریه ویرلمک صحیح اولور ولا تدفع الی غنی یملک نصابا ای مال کان
ودخی نصابه مالک اولان غنی یه اکر زکوة مالندن واکر سائر نذورندن هر قنغیسندن
اولورسه ویرلمیه او عبده غنی یعنی غنینک عبدنه دخی مال زکوتدن ویرلمیه زیرا العبد وما یملکه
کان لمولاه فحواسی اولیجق اعطا اولنان مال زکوة افندیسنه ویرلمش اولور او طفله کوچک
اوغلانه دخی ویرلمیه زیرا اول طفل باباسی مالی ایله غنی عد اولنور بخلاف ولده الکبیر
اول غنینک ولد کبیری عبد وولد صغیرنک خلافنجه در اکا زکوة ویرلمک صحیح اولور
اکر نفقه سی دخی اول اب غنی اوزرینه ایسه ده ینه ویرلمک جائزدر انک غناسیله ولد کبیر
غنی عد اولنماز وامرأته ان کانا فقیرین اول غنینک خاتوننه دخی زکوة ویرلمک
صحیح اولور اکر ایکیسی دخی فقیر اولورلرسه ولا الی هاشمی من آل علی او عباس او جعفر
او عقیل والحارث بن عبد المطلب ولو کان عاملا علیها وهاشمی یه دخی زکوة
ویرلمیه که هاشمی آل علی وآل عباس وآل جعفر وآل عقیل ویاخود آل حارث
بن عبد المطلبدر اکر زکوة اوزرینه عامل اولورسه ینه زکوةدن برشی ویرلمیه زیرا
حضرت علیه السلام بنی هاشمه خطاب ایدوب * یا بنی هاشم ان الله تعالی حرم
علیکم غسالة اموال الناس واوساخهم وعوضکم عنها بخمس الخمس * بیورمشلردر
معلوم اولاکه حارث وعباس حضرت علیه السلامک عمیلریدر وجعفر وعقیل
علی رضی الله عنهک قرنداشلریدر بونلرک جمله سی هاشمه منسوبلردر زیرا حضرت
علیه السلام نسل شریفلری محمد بن عبد الله بن عبد المطلب بن هاشم بن عبد منافدر
قیل بخلاف التطوع دینلدیکه تطوع بونلرک خلافنجه در یعنی جوازنده اختلاف
ایلمشلردر بعضیلر دیدیلرکه صدقه واجبه ایله صدقه نفل بیننده فرق یوقدر
وقف دخی بنی هاشمه حلال دکلدر بدایعده ذکر اولنمشدرکه اکر واقف بنو هاشمه تسمیه شرط
ایلسه جائزدر بعض مشایخ دیدیلرکه صدقه نفل بنو هاشمه حلالدر زیرا نفل ایله مالک
وسخی زائل اولماز فرض ایله اولدوغی کبی ابو جعفر طحاوینک آثاری شرحنده ابو حنیفه
دن روایت ایدوب صدقاتک کلیتسی بنو هاشمه جائزدر حرمت نبی علیه السلام
عهدنده ایدی زیرا خمسک خمسی کندولره واصل اولوردی حضرت علیه السلامک موتی
ایله خمس الخمس ساقط اولدی صدقه ده جائز اولدی وموالیهم مثلهم بنو هاشمک موالیسی
کبی کندولر کبیدر آنلره دخی مال زکوة ویرلمز زیرا بنو هاشمک معتق قوللرندن بری
حضرت علیه السلامدن سؤال ایدوب * اتحل لی الصدقة لا انت مولانا * بیورمشلردر
وبر حدیث شریفده دخی * موالی القوم من انفسهم * واقع اولمشدر ولا یدفع المزکی زکوته
الی اصله وان علا وفرعه وان سفل مزکی زکوتنی اصلنه ویرمیه یعنی باباسنه واناسنه

نسل رسول اکرم علیه الصلوة والسلام

اكر هر نه قدر يوقروخ اولورسه وفرعنه خ ويرميه هر نه قدر آشغى خ اولورسه
يعنى باباسنه وجدنه وجدنك جدنه هر نه قدر يوقرو اولورسه آشغى شى خ بويلجه در
بونلرك مابينلرنده منافع متصله در شرط ايسه مملكدن قطع منفعتدر اوزوجنه
وزوجه سنه خ ويرميه بالاتفاق عادتا منافعده اشتراكلرى اولدوغيچون جائز
دكلدر وكذا لاندفع الى زوجها ارعورتنه ويرمدوكى كبى عورت خ ارنه زكوة ويرميه
ابو حنيفه قاتنده خلافالهما امامين ايچون خلاف واردر آنلر قاتنده عورت ارنه
زكوة ويرمك جائزدر زيرا ابن مسعودك خاتونى حضرت عليه السلامه زوجنه
تصدق ايچون سؤال ايلدكده *لك اجران اجر الصدقة واجر الصلة* بيورمشلردر
ابو حنيفه رح بو صدقه نافله يه محمولدر ديو جواب ويرمشلردر ولا الى عبده او مكاتبه
او مدبره او ام ولده خ مزكى زكوتنى قولنه ومكاتبنه ومدبرنه وام ولدنه ويرميه
اكر ويرلسه قطع منفعت بولنمامش اولور جائز دكلدر وكذا عبد المعتق بعضه يعنى
مزكى زكوة ويرمك جائز دكلدر معتق البعض اولان عبدنه زيرا اول عبد مكاتب
حكمنده در ابو حنيفه قتنده خلافالهما امامين خلاف ايدوب زكوة ويرمك
جائزدر زيرا اول عبد معتق البعض حر مديون كبيدر ولو دفع الى من ظنه مصرفا
فبان انه غنى او هاشمى او كافر او ابوه او ابنه اجزأه اكر مزكى مصرف ظن ايدوب
زكوة ويرسه بعده ظاهر اولسه كه اول كمسنه غنى وياخود هاشمى وياخود مزكى نك
باباسى وياخود اوغلى ايمش كفايت ايدر يعنى زكوتنى ويرمش اولور ابو حنيفه وامام محمد
قاتنده بونلرك دليلى حديث معن بن يزيددر روايت اولنديكه يزيد زكوتنى
توزيع ايلمك ايچون بر كمسنه وكيل ايدوب اولدخى حين توزيعده يزيدك اوغلى
معنه خ ويرمش صباح اولدقده كندو زكوتنى اوغلنك الندن كوردكده حضرت
عليه السلامك حضورعاليلرنده مرافعه اولديلر فقال النبى عليه السلام *يا معن لك
ما اخذت ولك يا يزيد ما نويت* بيورمشلردر خلافا لابى يوسف ابو يوسف
خلاف ايدوب اعادهسى لازمدر زيرا خطاسى يقيناً حاصل اولدوغيچون ولو بان
انه عبده او مكاتبه لا تجزيه فيعيد مزكى مصرف ظن ايدوب زكوتى دفع ايلدكدن صكره
اكر ظاهر اولسه كه اول مصرف ظن ايلدوكى كندنيك عبدى وياخود مكاتبى ايمش
ويردوكى زكوة كفايت ايلمز اعاده ايدر زيرا حقيقتده ملكندن خروج بولنميوب
بولنميوب وعبد ومكاتبده اهليت خ اولمامغله اعادهسى لازم اولور وندب
دفع ما يغنى عن السؤال يومه بر كونلك سؤالدن اغنى ايدهجك وير مندوب
اولدر يعنى زكوتدن بر كون كفايت ايدهجك مقدارى ويرمك مندوبدر وكره
دفع نصاب او اكثر الى فقير غير مديون مديون اولميان فقيره نصاب ونصابدن
اكثر زكوة ويرمك مكروه اولدى اما مديون اولان فقيره نصابدن زياده ويرلسه

ويرلسه لا بأسدر ونقلها الى بلد آخر ومال زكوتى بلد آخره نقل ايلمك خ مكروه اولدى
زيرا حق جوارى رعايت ايلمامش اولور الا الى قريبه الا مكر كندو قريبى ايچون نقل
ايليه اول زمان مكروه دكلدر زيرا كندو قريبينه هم اجر صدقه وهم اجر صله بولنمش
اولور او الى احوج من اهل بلده وياخود كندو بلدهسنده اولان فقرادن خ افقر واحوج اوله
اولدخى مكروه دكلدر زيرا مقصود محتاجك حاجتنى قضادر احوج اولنجق دخى اولى در
ولا يسئل من له قوت يومه بر كونلك قوتى اولان كمسنه سؤال ايلميه يعنى
دلنميه معلوم اولا كه بيت المال ايچون جمع اولان درت نوعدر نوع اول زكوة
سوايم واعشاردر وتجارت ايچون مرور ايدن مسلمانلردن اخذ اولنان عشيدر مصرفى
ايه حق سبحانه وتعالينك *انما الصدقات للفقراء والمساكين* قول شريفنده بيان
اولنديغى اوزره صنفدر كه مؤلفة قلوب ساقط اولمغله يدى صنف قالمشدر نوع
ثانى غنايم ومعادن وركازك خمسيدر مصرفى ايه حق سبحانه وتعالينك *واعلموا
انما غنمتم من شئ فان لله خمسه وللرسول ولذى القربى واليتامى والمساكين وابن
السبيل* قول شريفيدر اللهك سهميله رسول الله صلى الله عليه وسلم سهمى بردر
ذكرى تبركك وكلامى افتتاح وبو مالك فضيلتنى اظهار ايچوندر وحضرت عليه
السلامك سهمى موتى ايله ساقط اولدى وذوى القربى كه قرابت رسول عليه السلامدر
انلرك سهمى بزم قاتمزده ساقطدر اما امام شافعى قاتنده ثابتدر فى زماننا
اوچ صنفه صرف اولنور برى يتامى وبرى مساكين وبرى ابن سبيلدر نوع ثالث
خراج وجزيه دركه مستأمن اهل ذمتدن اخذ اولنور بونك مصارفى كاريلك
سد ايلدكك وكوپريلرك وسد ثغور وسائر بونلره مشابه اولانلرشيلردر
ودخى ارزاق قضاة وولات ومفتى ومحتسب وحفاظ ومفسرين ومعلمين
ومتعلمين ومقاتله ايچوندر حاصل كلام بو نوعك مالى عمارت دين وصلاح
دار الاسلام والمسلمين در ونوع رابع شول مالدركه بر كمسنه فوت اولوب و
وارثى اولمديغه متروكاتى بيت المالدن اخذ اولنور او لمقوله مالك مصرفى مرضنك
نفقه وادويهلرى ايچوندر ودخى مالى اولميان فقرانك كفنى ايچون ولقيطك نفقه
وجناياتى ايچون وكسبدن عاجز اولان كمسنهلرك نفقهلرى ايچوندر سلاطين
وولاة اوزرينه واجبدركه ذكر اولنان ايراد ومصارفى اربابنه ايصاله بذل اجتهاد
ايليه غاية البياننده خ بويلجه مسطوردر باب صدقة الفطر بو باب صدقه فطر
بياننده در صدقه فطر عبادتدر زيرا بونك معناى مؤنت واردر بواجلدن
نيت شرط قلندى وغيرك سببى ايله واجب اولمشدر عقل وبلوغندن كمال
اهليت خ شرط قلنمدى هى واجبة صدقه فطر واجبه در وجوبينك معناى
اصطلاحى اوزره در وواجب دليلى شبهه ايله ثابت اولاندر انكچون جاحدى

مصرف بيت المال

اكفار اولنماز زيرا عملاً واجبدر اعتقاداً دكلدر اما صدقهٔ فطرك وجوبی حضرت
عليه الصلوة والسلام خطبه سنده ادّوا عن كل حرّ وعبد صغير او كبير نصف
صاع من برّ او صاعاً من تمر او صاعاً من شعير قولندن اولان ادّوا امر شريفدر
بو محلدن وجوبك ذكر بين الفرض والسنة ديمكدر امام محبوبی ديمشدر كه واجبات
اسلام يديدر صدقهٔ فطر نفقهٔ ذوی الارحام ووتر واضحيه وعمره وخدمة
والدين وعورتك ارينه خدمتی كبی على الحرّ المسلم المالك لنصاب فاضل عن حوايجه الاصلية واجبات اسلام
حوايج الاصليه سندن فضله نصابه مالك اولان حرّ مسلمك اوزرينه صدقهٔ
فطر واجبدر وغنی اولمق شرطدر زيرا لاصدقة الا عن ظهر غنیً حديث شريفی
نك دليلدر ظهر بونده مقحمدر يعنی زايددر وظهر القلب وظهر الغيب ديلور وان
لم يكن ناميا اكر نامی دخی اولمازايسه ينه صدقهٔ فطر واجبدر بونده حولان
حول لازم دكلدر وبه تحرم الصدقة وتجب الاضحية اولنصاب سببی ايله
كنديه صدقه حرام اولور واضحيه يعنی قربان واجب اولور معلوم اوله كه نصاب نصاب
اوچ نوعدر بر نوعی نصابدر كه اندن زكوة وسائر ماله متعلق اولان احكام واجب
اولور بر نوعی شول نصابدر كه آندن احكام اربعه واجب اولور مثلا كنديه
صدقه حرام اولمق واضحيه واجب اولمق وصدقهٔ فطر واجب اولمق ونفقهٔ
اقاريب واجب اولمق كبی بونده تجارت ايله نما وحولان حول شرط قلنمدی
وبر نوعی دخی شول نصابدر كه كنديه سؤال يعنی ديلنمك حرام اولور بعضيلر
قوت يوميه يه مالك اولمقدر بعضيلر قتنده اللی درهمه مالك اولمقدر عن
نفسه صدقهٔ فطر انسانك كندو نفسندن واجبدر عن نفسه جار اولان عن
يوقاروده واجبه لفظنه متعلقدر واجبه عن نفسه ديمكدر حضرت ابن عمر رضی الله
عنهما حضرت عليه السلام زكوة فطری ذكور وانثی اوزرينه فرض قلمشدر ديو حديث
شريف نقل بيورمشلردر وولده الصغير الفقير فقير اولان ولد صغيری ايچون
دخی صدقهٔ فطر واجبدر زيرا آنك مؤنت كاملی واردر واوزرينه ولايتی دخی
واردر وعبده للخدمة ولو كافرا خدمتی ايچون اولان عبدی ايچون دخی صدقهٔ فطر
واجبدر اكر كافر ايسه دخی ولايت ومؤنتی اولدوغی ايچون عبد ايچون افندسيی
اوزرينه واجب اولمغله سبب رأس يمونه ويلی عليه قوليدر كويا كه عبدك رأسی
كندو رأسی كبيدر شافعی خلاف ايدوب آنك قتنده عبده جائز دكلدر
وكذا عن مدبّره وامّ ولده ينه عبد كبيدر مدبرندن وامّ ولدندن دخی صدقهٔ
فطری واجبه در زيرا بونلرده دخی مؤنت واوزرلرينه ولايت واردر لا عن زوجته
وولده الكبير زوجه سی وولد كبيری ايچون واجب دكلدر مؤنت ولايتده قصور
اولدوغی ايچون زيرا حقوق نكاحدن غيريده والی اولماز ومؤنت يعنی قوتنده

قوتنده تعيين اولندوغندن زياده ويرلمز حتی صاحب فراش اولسه مداواسی
زوجی اوزرينه لازم كلمز شافعی قتنده زوج اوزرينه زوجه سی ايچون صدقهٔ فطر واجبدر
وطفله الغنی بل من مال الطفل طفل غنی دخی صدقهٔ فطر واجب دكلدر بلكه
طفلك كندو مالندن واجبه در ابو حنيفه وابو يوسف قتنده اما امام محمد در كه
زفرك دخی قولی بودر قياس اولنمز بودر كه باباسی كندو مالندن ويره اكر
طفلك مالندن ويرر ايسه ضامن لازم كلور وصدقهٔ فطر شرعيتده زكوتدر مال زكوة
كبی پس امدی صغير اوزرينه واجب دكلدر ولا عن عبد ابق عبد ابق ايچون دخی
واجبه دكلدر يعنی قاچقون كوله ايچون الا بعد عوده الا كلدكدن صكره واجبه
در يعنی ماضی يی ادا ايدر والمجنون كالطفل مجنون طفل كبيدر اكر فقير ايسه
باباسی ادا ايدر اكر غنی ايسه مالندن ادا ايدر ابو حنيفه قتنده وابو يوسف
وامام محمد قتنده باباسی ادا ايدر ولا عن مكاتبه مكاتبی ايچون دخی واجب دكلدر
ولا عن عبيده للتجارة تجارت ايچون اولان قوللری ايچون دخی صدقهٔ فطر واجب
دكلدر ولا عبد او عبيد بين اثنين وايكی كمسنه بيننده يعنی مشترك اولان قول
وقوللری ايچون دخی صدقهٔ فطر واجبه دكلدر ولايت ومؤنتده هر برينك
قصوری اولدوغی ايچون وعندهما يجب على كل فطرة ما يخصه من الرؤس دون
الاشقاص امامين قتنده هر برينك اوزرينه رؤسدن كندويه مخصوص اولان
شئينك فطره سی واجبدر اشقاصدن دكل امامين قسمت رقيقی جائز كورمشلردر
جبر ايله اولنجق مثلا ايكی كمسنه نك درت عبدی اولسه هر برينه ايكی عبدك
فطره سنی ويرمك واجبدر شريكين بيننده اوچ قول اولسه هر برينك اوزرينه
بر عبدك فطره سی واجب اولور اوچنجيسی معفودر ديلمشدر عدم وجوب ائمهٔ
ثلثه نك اجماعی ايله جبراً شريكيندن بر برينك نصيبی قبل القسمة جمع اولميوب تماماً رقبه يه
مالك اولمامشدر كامل رقبه يه مالك اولميانه خود واجب اولمدوغی يوقاروده
بلمشدر ولو بيع بخيار فعلی من يتقرر الملك له واكر عبد خيار ايله بيع اولنسه صدقهٔ
فطر شول كمسنه نك اوزرينه واجب اولور كه ملك آنك اوزرنده متقرر اوله اكر
خيار فسخ اولورسه فطر بايع اوزرينه در اكر فسخ اولمازايسه مشتری اوزرينه در
وتجب بطلوع فجر يوم الفطرة صدقهٔ فطر يوم فطرده طلوع فجرده واجب اولور
شافعی قتنده رمضانك يوم اخيرنده غروب شمسده واجب اولور زيرا
صدقهٔ فطره مختص قلندی غروب شمسده تمام وقتيدر بزم ايچون دليل اضافت
اختصاص ايچوندر اختصاصده فطر ايسه يومده در ليله دكلدر اول تقديرجه
غرهٔ شوالده لازم كلور فمن مات قبله او اسلم او ولد بعده لا تجب فطرته پس
اكر بر كمسنه طلوع فجردن اول فوت اولسه وياخود طلوع فجردن صكره

هلاله كلمه ویاخود طوغمه اول كمسنه نك فطره سی واجب اولماز زیرا وجوب
اداسنك شرطی معدومدر شفعی قتنده بر كمسنه رمضانك یوم آخیرنده بعد
غروب الشمس فوت اولسه فطره سی واجب اولور وصح تقدیمها صدقهٔ فطری تقدیم
ایلمك صحیح اولدر بلافرق بین مدة ومدة برمدت بیننی فرق قلمز تقدیم صحیح اولدی
وجوبدن اول ویاخود وجوبدن صكره بومدتلر فرق ایلمك لازم دكلدر خلاصه ده
مذكوردركه بر كمسنه اون ییللق ویاخود دخی زیاده سنه لرك فطره سنی ادا ایلسه جائزدر
وحسن بن زیاد دیمشدركه تعجیلی اصلا جائز دكلدر اضحیه نك تعجیلی جائز اولمدیغی كبی
وخلف بن ایوب دیمشدركه شهر رمضانك دخولندن صكره جائزدر ونوح بن
مریم دیمشدركه رمضان شریفك نصف آخیری مرورندن صكره تعجیل اولنسه جائزدر
وندب اخراجها قبل صلوة العید قبل صلوة عید فطره اخراج ایلمك مندوب اولدی
زیرا حضرت مصلی یه چیقمزدن مقدم اخراج بیوررلردی ؛ واغنوهم عن المسئلة
بیورمشلردر ولا تسقط بالتأخیر فطره صلوة عیددن صكره تأخیر ایله ساقط اولمز
وهی نصف صاع من بر او دقیقه او سویقه او صاع من تمر او شعیر صدقهٔ فطر
بغدایدن نصف صاعدر ویاخود اول بغدایك دقیقندن ویاخود سویقندن نصف
صاعدر ویاخود تمردر ویا شعیردر برصاعدر والزبیب كالبر اوزوم بغدای كبیدر
بو تشبیه جامع الصغیر روایتیدر زیرا اوزوم ایله بغدای معنا بربرینه متقاربدر
ایكیسینك دخی جمله اجزاسی ایله اكل اولنور اما خرما وشعیر بونلره مخالفدر خرمانك
چكردكی وشعیرك نخاله سی یعنی كپكی اخراج اولنور وعندهما كالشعیر وهو روایة
الحسن عن الامام امامین قتنده زبیب شعیر كبیدر وبو زبیب شعیر كبی اولمسی
ابو حنیفه دن حسنك روایتیدر زیرا اوزوم وتمر بربرینه متقاربلردر میوه كبی
وطتلولقده والصاع مایسع ثمانیة ارطال بالعراقی من نحو عدس اوفج وصاع
شول ظرفدركه اكا سكز رطل عراقی صغه جق مرجمك وبورلجه مثلندن صاع سكز
رطلدر ورطل یكرمی استاردر واستار كسر همزه ایله آلتی بچوق درهمدر پس هر
رطل یوز اوتوز درهم اولور اول تقدیرجه برصاع بیك قرق درهم اولور وعند
ابی یوسف خمسة ارطال وثلث رطل وابو یوسف قتنده بش رطل وثلث
رطلدر اما اسبیجابی امام اعظم ایله امام محمد قولنی تصحیح ایلمشدر ولودفع منوی
بر صح خلافا لمحمد اگر بر كمسنه ایكی منّ بغدای ویرسه صحیح اولور امام محمد خلاف ایدر
انلك قتنده صحیح دكلدر معتبر اولان كیلدر وزن دكلدر ودفع البر فی مكان تشتریه
الاشیاء فیه افضل بغدای ویرمك شول مكانده افضلدركه اول بغدای ایله اول
مكانده اشیا اشترا اولنه وعند ابی یوسف الدراهم افضل ابو یوسف قتنده
دراهم افضلدر **كتاب الصوم** بو كتاب صوم بیاننده در صوم لغتده امساكدن

امساكدن عبارتدر هر نه شیدن وهر نه وقتده اولورسه اولسون الله تعالینك
حكایة قولی كبی انی نذرت للرحمن صوما ای امساكا عن الكلام وقال النبی علیه السلام
فی صوم عاشورا ومن اكل فلیصم بقیة یومه شریعتده هو ترك الاكل والشرب
والوطی من الفجر الی الغروب شریعتده اول صوم اكل وشرب وجماع تركدر وقت
فجردن غروب شمسه دكین ترك اكل وشربك ابتداسی وقت فجردن اولدیغی نص
شریف ایله ثابت اولوب قوله تعالی كلوا واشربوا حتی یتبین لكم الخیط الابیض من
الخیط الاسود ؛ انتهاسی غروبه دكین اولدیغی دخی نص شریف وارد اولوب
اتموا الصیام الی اللیل ؛ مع النیة من اهله اول صومك اهلندن نیت ایله ترك اكل
وشرب ووطیدر نیت قیدی الاعمال بالنیات ؛ ایدوكنه اشارتدر من اهله دیدوكی
حایض ونفسا وكافردن احترازدر وهو مسلم عاقل طاهر من حیض ونفاس اول
اهل اولان مسلم وعاقل وحیض ونفاسدن طاهر اولاندر وصوم رمضان
فریضة علی كل مسلم مكلف صوم رمضان كل مسلم مكلف اوزرینه فرضدر فرضیتی
كتاب وسنت واجماع ایله در قوله تعالی ؛ كتب علیكم الصیام ؛ وقوله علیه السلام
فی حدیث ؛ بنی الاسلام علی خمس ؛ بوطیه اولدیغی اجلدن منكری كافر اولور مسلم
دیدوكی كافردن احترازدر زیرا كافر حكم دنیاده فروع ایمان ایله مخاطب دكلدر
مكلف دیدوكی صبی ومجنوندن احترازدر اداء او قضاء فرضدر قوله تعالی ؛ فمن شهد
منكم الشهر فلیصمه ؛ وقضاء قضاء دخی فرضدر قوله تعالی ؛ فعدة من ایام اخر ؛ وصوم
النذور والكفارة واجب وغیر ذلك نفل نذرلر وكفاره صومی واجبدر وصوم
رمضان اداء وقضاء وصوم نذور وكفاراتدن غیریلری نافله در صوم منذور الله
تعالینك ؛ ولیوفوا نذورهم واوفوا بعهد الله اذا عاهدتم ؛ قول شریفی ایله ثابت و
اجماع امت ایله دخی منعقد اولمش ایكن نیچون فرض قلنمدی دیو سؤال اولنورسه
جواب ویریلور كه بو ایكی آیت كریمه كه منذورك وجوبنه دالدر عامدر لكن خص منه
ایام تشریق
البعض اولمشدر نذر معصیت كبی نذر طهارت وعیادهٔ مرضی وصلوة الجنازة كبی
بونلر كبی دلیل ظنی ایله ثابت اولمشدر كه عام مخصوصدر حال بوكه اجماع فرضیتنه
تواتر ایله ثابت اولمامشدر مرتبهٔ وجوبده باقی قالدی العیدین وایام التشریق حرام
یوم عیدینده صوم ودخی ایام تشریقده صوم حرامدر ایام تشریق قربان بیرامنك
ایكنجی واوچنجی ودردنجی كوننده درلر زیرا نهی اولنمشدر روی عقبة بن عامر رضی الله عنه
قال نهی رسول الله علیه السلام عن صوم یوم الفطر ویوم النحر وایام التشریق وقال
النبی علیه السلام فی الایام المنهیة انها ایام اكل وشرب وبعال وهو المباعلة ای
ملاعبة الرجل اهله وقال ایضا الا لا تصوموا هذه الایام ویجوز اداء رمضان والنذر
المعین بنیة من اللیل والی ما قبل نصف النهار اداء رمضان ونذر معین كیجه دن

نیت ایله وضحوه نهارك نصفندن مقدم نیت ایله صحیح اولور بونده یجوز یصح
معناسنه در مراد اولان نهار شرعیدر نهار لغویسی دکلدر نهار شرعی اولدرکه صبح
صادقدن مغربه دکیندر بو تقدیرجه نصفی ضحوهٔ کبرادر زوال دکلدر نهار لغوی طلوع
شمسدن مغربه دکیندر اول تقدیرجه نصف نهار وقت زوال اولور لا عنده فی
الاصح نصف نهارده نیت صحیح اولماز اصح اولان خو بودر بین المسافر والمقیم فرق
یوقدر زفر قاتنده فرق واردر وبمطلق النیة اداء رمضان ونذر معین مطلق نیت
ایله صحیح اولور نویت ان اصوم دیمکله ونیة النفل نفل نیتی ایله خو صحیح اولور نویت
ان اصوم للنفل دیمکله ائمهٔ حنفیه قتنده رمضانده هر کون ایچون نیت لازمدر
امام مالك قتنده شهر رمضانك اوتنده نیت واحده کفایت ایدر زیرا صوم شهر
رمضان عبادت واحده در نیت واحده کفایت ایدر برای اعتکاف ایدنه نیت
واحده کفایت ایلدوکی کبی بزم ایچون دلیل تحقیق صومك هر کونی عبادتدر
زیرا هر ایکی کونك مابیننه لیل تخلل ایدر بو تقدیرجه صوم ایچون بر نیت صالح
اولماز اعتکاف بونك خلافنه ملابسدر زیرا اعتکاف عباده واحده در جمیع
اوقاتی اعتکافه صالحدر وصوم رمضان بنیة واجب اخر للصحیح المقیم صوم رمضان
صحیح اولور واجب آخره نیت ایله صحیح مقیم ایچون برکمسنه صالح وسالم ومقیم
اولوب رمضان شریفده واجب آخره که قضایه قالمش رمضانی نیت
ایله اول نیت ایلدوکی صوم رمضاندن اولور قوله علیه السلام اذا انسلخ
شعبان فلا صوم الا رمضان لا النذر المعین بل عما نواه نذر معین صحیح اولماز بلکه
نیت ایلدوکی شیئی واقع اولور برکمسنه بر یوم معینه صوم ایچون نیت ایلسه بعده
اول کمسه قضایه قالمش رمضانه نیت ایلسه قضایه قالمشی صحیح اولور مقدما نذر
ایلدوکی صحیح اولماز صوم رمضان ایله نذر معینك فرقی بودرکه رمضان تعیین شارع
ایله اولمغین قویدر کندودن ماعداسنی ابطال ایدر نذر معینده اول قوت یوقدر
زیرا انده رایده نك یقینی در ولونوی المریض والمسافر فیه واجب آخر وقع عما نوی اکر
مریض واکر مسافر رمضانده آخر واجبه نیت ایلسه نیت ایلدوکی شیئی واقع اولور
وعندهما یقع عن رمضان امامین قتنده نیت ایلدوکی رمضاندن واقع اولور زیرا
رخصت معذوره مشقت اولمسون ایچوندر چونکه صومه تحمل ایلدی غیر معذور
مرتبه سنه ملحق اولدیلر والنفل کله یجوز بنیة قبل نصف النهار صوم نفلك جمله سنده
نصف نهاردن اول نیت ایله صحیح اولور عن عائشة رضی الله عنها ان رسول الله عم
کان یدخل علی نسائه یقول هل عندکن من غداء فان قلن لا یقول انی اذا الصائم
والقضاء والنذر المطلق والکفارة لا یصح الا بنیة معینة من اللیل صوم قضا ونذر
مطلق وکفارات صحیح اولماز الا کیجه دن نیت معینه ایله صحیح اولور وثبت رمضان

رمضان برؤیة هلاله او بعد شعبان ثلثین رمضان ثابت اولور ناس ایچون
لایقدر که هلالی التماس ایده لر شعبانك یکرمی طقوزنده زیرا رسول الله علیه السلام
الشهر هکذا وهکذا واشار باصابعه وحبس ابهامه فی الثالثة لقوله علیه السلام صوموا
لرؤیته وافطروا لرؤیته فان غم علیکم الهلال فاکملوا شعبان ثلثین یوما ولا یصام
یوم الشك الا تطوعا شك کونی اوروج طوتلمز الا مکرکه تطوعا طوتله لقوله علیه السلام
لا یصام الیوم الذی یشك فیه انه من رمضان الا تطوعا وهو احب ان وافق صوما
یعتاده یوم شکده صوم مستحبدر اکر صومه معتاد اولان کمسنه نك صومی کوننه
موافق اولورسه موافقدن مراد برکمسنه خمیس واثنین کونلرین ویاخود آیك آخری
کونی ویاخود بتون شهری طوتمق معتاد اولسه ویوم شك خو صائمك معتادی
کوننه راست کلسه اول یوم شکده صوم مستحب اولور اکر رمضان اولورسه
رمضاندن اولور زیرا یوم شکده صوم نهی اولنمشدر قوله علیه السلام لا تقدموا رمضان
بصوم یوم او یومین الا رجل کان یصوم یوما فلیصمه والا اکر یوم شك صوم
معتادینه موافق اولمازایسه فیصوم الخواص ویفطر غیرهم بعد نصف النهار پس ایمدی
خواصدن اولان صائم اولسون خواصدن غیریسی افطار ایلسون نصف نهاردن
صکره فخر الاسلام ابو یوسفدن بر حکایه ذکر ایدوب اسد بن عمرو دیدیکه برکون
باب رشیده کلوب قاضی ابو یوسفه راست کلدم باشنده عمامه واوزرنده
درع سودا ویاخود خف اسود بر سیاه آت اوزرنده اکر محصل کلام صقالندن
غیری براق شیئی یوغیدی حال بوکه اولکون یوم شك ایدی ناسه افطار ایلك
چو فتوی ویرردی بن اکا دیدمکه سن مفطرمیسن ابو یوسف بن صائم دیدی معلوم
اولدیکه خواصکه مفتی وقاضی کبیلر صائم اولمق لازم ایمش شکده افطار ایچون
بو حدیث شریف خو کافیدر قوله علیه السلام اصبحوا یوم الشك متلومین ای
غیر آکلین ولا صائمین وکره صومه عن رمضان وعن واجب آخر یوم شکده
رمضاندن ویاخود واجب آخردن نیت ایله صوم مکروه اولدی قوله علیه السلام
من صام یوم الشك فقد عصی ابا القاسم وکذا ان نوی ان کان رمضان فعنه
والا فعن نفل او عن واجب آخر بنه یوم شکده صوم مکروهدر اکر نیت ایدرسه
اکر یوم شك رمضان اولورسه اول صوم رمضاندن اولسون واکر یوم شك
رمضان اولمازایسه اول صوم نافله اولسون دیسه وصح فی الکل عن رمضان ان
ثبت یوقاروده ذکر اولنان کلامك جمله سنده صوم رمضاندن اولور اکر رمضان
ثابت اولورسه جمله سی درت صورت اولدی اما صورت اولی اول کمسنه شهری
کوردی صوم رمضانه قطعا نیت ایلدی اما صورت ثانیه اول کمسنه واجب آخره
قطعا نیت ایلدی اصل نیت موجود ایکن اول تقدیرجه واجب آخرك جهتی لغو

اولدر اما صورت ثالثه که رمضان ایله نافله بیننده تردیددر اصل نیت موجوددر
اصل نیتده عدم تردید شرط واردر والا اگر یوم شک رمضاندن ثابت اولماز
ایسه فما نوی ان جزم واجب ونفلدن نیت ایلدوکی اولور اگر جزم ایلمش ایسه و
نفل ان ردد اگر تردد ایلمش ایسه یوم شک اولا صوم نافله اولور زیرا نیت رمضان
اولورسه رمضاندن اگر اولمازسه نافله اولسون دیمک تردددر وان قال ان کان
رمضان فانا صائم عنه والا فلا اگر دیسه که یوم شک رمضان اولورسه بن رمضاندن
صائم اولورم اگر رمضاندن اولمازایسه اولمام دیسه لا یصح ولو ثبت رمضان نیته ولا
یصیر صائما اول کمسه نک صومی صحیح اولماز اگر اول یوم شک رمضان اولدوغی
ثابت ایسه اولورسه اول کمسه صائم اولماز زیرا عزیمتی قطع اولمامش اولدر گویا که اگر
یارین غدا بولورسم اکل ایدرم بولمز ایسم صائم اولورم دیمش گبی اولدر واصل نیت متردد
اولمغله گویا که نیت
ایلمش گبی اولدر مصنف لا یصح دیدوکدن صکره ولا یصیر صائما دیمکه حاجت یوغیدی
زیرا عدم صحت عدم صیامی مستلزم ایدر واذا کان بالسماء علة شرط قچان سماده علت
اولسه غبار ودخان گبی که رؤیته مانع اوله قبل فی هلال رمضان خبر عدل قبول اولنور
هلال رمضانده عدلک خبری یعنی گوردم دیو خبر ویرمه سی زیرا دینه متعلق خبردر عدالت
شرط قلندی ولو عبدا او انثی او محدودا فی قذف تاب اول عبد ویاخود انثی ویاخود
قذف ایچون حد اولنوب تائب اولنلردن ایسه زیرا بو شهادت دکلدر انجق
خبردر وخبر واحدی رسول اکرم علیه الصلوة والسلام قبول ایلمشدر قال ابن عباس
جاء اعرابی الی النبی علیه السلام فقال انی رأیت الهلال یعنی هلال رمضان فقال اتشهد
ان لا اله الا الله فقال نعم فقال اتشهد ان محمدا رسول الله قال نعم فقال یا بلال اذن
فی الناس لیصوموا غدا ولا یشترط لفظ الشهادة هلال رمضانی گورمکده لفظ شهادت
شرط قلنمدی زیرا بو شهادت دکلدر خبردر وفی هلال الفطر وذی الحجة شهادة حرین
او حر وحرتین قبول اولنور هلال فطرده وهلال ذی الحجه ده ایکی حرک ویاخود بر حر
وایکی حره نک یعنی برار وایکی عورتک شهادتی قبول اولنور بشرط العدالة شرطی
ایله زیرا بونده الزام واردر ولفظ الشهادة ودخی لفظ شهادت شرطیله زیرا بونده
نفع عبد تعلق ایدر اول نفع فطر وقربان اتمک گبی قلغیدر سائر حقوق سبب
اولمغین لفظ شهادت شرط قلندی لا الدعوی دعوی دکلدر وان لم یکن بالسماء علة
فلابد فی الکل اگر سماده علت اولمازایسه رمضانده واضحیه ده لابددر من جمع عظیم
یقع العلم بخبرهم جمع عظیمدن لابددر اویله جمع عظیم که خبرلری ایله علم واقع اوله
زیرا ملی لعدم موانع یوق ابصار صحیحه جمله نک همتی بر برینه متقاربدر
بویله زمانده تفرد ایلمک غلطی ایهام ایدر اویله اولسه توقفی ایجاب ایدر

ایدر حتی جمع کثیر اولنجه کثیرک حدی اهل محلة در ابو یوسف قسامه اعتباری ایله امام
محمد هر طرفدن خبرلر وارد اوله در وفی روایة ابو حنیفه دن بر روایتده یکتفی باثنین
ایکی کمسه نک شهادتی اکتفا ایدر سائر حقوق اعتباری ایله وقال الطحاوی یکتفی بواحد
ان جاء من خارج البلد او کان علی مکان مرتفع طحاوی دیدیکه بر کمسه نک شهادتی کفایت
ایدر اگر اول کمسه خارج بلده دن کلمش اولسه ویاخود مکان مرتفعدن گورمش اولسه
مناره گبی ولو صاموا ثلثین ولم یروه حل الفطر ان صاموا بشهادة اثنین اگر
اوتوز گون صائم اولسه لر وهلال فطری گورمسه لر افطار ایلمک حلال اولور اگر رمضانی
اولنده ایکی کمسه نک شهادتی ایله صائم اولدیلر ایسه زیرا نصاب شهادت موجود
اولمش اولور وان کان بشهادة واحد لا یحل اگر اولده بر شاهدک شهادتی ایله صائم
اولمشلر ایسه فطر حلال اولماز ومن رأی رمضانه والفطر بر کمسه هلال رمضانی
ویاخود هلال فطری گورسه ورد قوله اول گورن کمسه نک قولی رد اولنسه
یعنی قاضی شهادتنی قبول ایلمسه صام اول کمسه صائم اولسون وان افطر قضی فقط
اگر افطار ایدرسه بلا کفارة قضا ایدر اما قاضی شهادتنی رد ایلمزدن اول افطار
ایلسه صحیح اولان بودر که آنک اوزرینه کفارت لازمدر بر کمسه هلال رمضانی گورسه
ویالکز صائم اولسه واوتوز گونی تکمیل ایلسه اول کمسه افطار ایلمسون الا قاضی ایله معا
افطار ایلیه اگر افطار ایدرسه کفارت لازم کلمز ویجب علی الناس التماس الهلال
فی التاسع والعشرین من شعبان ومن رمضان ناسک اوزرینه واجبدر که هلال شعبانی
ورمضانک یگرمی طقوزنده التماس ایدهلر یعنی طالب اوله لر قال عبد الله بن
مسعود ما صمنا علی عهد رسول الله رمضان تسعة وعشرین یوما اکثر مما صمنا ثلثین
یوما واذا ثبت اگر هلال ثابت اولورسه فی موضع لزم جمیع الناس بر موضعده جمیع
ناسه صوم لازم اولور اختلاف مطالعه اعتبار یوقدر حتی دیمشلردر که اگر اهل مغرب
هلال رمضانی گورسه لر اهل مشرق اوزرینه آنلرک گورمسیله صوم واجب اولور فقیه
ابو اللیثک فتواسی بونک اوزرینه در وقاضیخانده دخی بویلجه ذکر اولنمشدر وقیل یختلف
باختلاف المطالع دخی دینلمشدر که اختلاف مطالع ایله مختلف اولور فتاوای صابیه ده
دیمشدر که بر اهل مصر اوتوز گون صائم اولسه لر رؤیت ایله واخر اهل مصر دخی رؤیت
ایله یگرمی طقوز گون صائم اولسه لر یگرمی طقوز گون صائم اولنلره بر گونک قضاسی
لازمدر اگر شهرلری بر برینه یقین ایسه اختلاف مطالع واقع اولماز اما بعید اولسه اختلاف
مطالع اولوب اهل مصر آخره بر شی لازم کلمز وحضرت عائشه رضی الله عنهادن
روایت اولنمشدر که فطر کل بلدة یوم یفطر جماعتهم واضحی کل بلدة یوم یضحی جماعتهم

باب موجب الافساد صومی ایجاب ایدن شیئی بیاننده در معلوم اولا که
صائمدن صادر اولان افعال اوچ قسمدر اولکی قسم شول فعلدر که توهم اولنور که مفسد

اوله حال بوكه مفسد دكلدر ايكنجي قسمي شول فعلدركه صومي افساد ايدر لكن كفارت
ايجاب ايلمز اوچنجي قسمي شول فعلدركه صومي افساد ايدر وكفارت حتى ايجاب ايدر پس
بواجلدن مصنف ابتدا صومي افساد ايدوب كفارات ايجاب ايده‌لي ذكر
ايلدي ويجب القضاء والكفارة ككفارة الظهار على من جامع او جومع في رمضان
عمدًا في احد السبيلين او اكل او شرب عمدًا غذاءً او دواءً قضا حتى كفارت واجب
اولور شول كمسنه نك اوزرينه كه اول كمسنه رمضانده عمدًا احد سبيلين دن
برينه جماع ايليه وياخود جماع اولنه وياخود اكل ايليه ويا شرب ايليه قصدًا غذا
جهتندن ودوا جهتندن كفارت ظهار كبي كفارت ظهار قول ازاد ايلمكدر اكر
قادر دكل ايسه ايكي آي متتابعين صائم اولمقدر اكر ضعيف اولوب عدم استطاعتي
اولورسه التمش مسكيني اطعام ايلمكدر وكذا لو احتجم او اغتاب فظن انه فطره فاكل
عمدًا بالا ذكر اولنان حكم كبيدر اكر بر كمسنه حجامت ايتدرسه وياخود غيبت ايلسه
پس اول كمسنه افطار ايلدر ظن ايليوب پس عمدًا اكل ايلسه كفارت لازمدر
قال النبي عليه الصلوة والسلام ثلث يفطرن الصائم وينقضن الوضوء من العقل
الغيبة والنميمة والنظر الى محاسن المرأة غيبت مفطر صوم اولمسنك معناسي ذهاب
ثواب ايله بالاجماع مؤلدر كانه صائم اولمامش كبي اولور ولا كفارة بافساد
صوم غير رمضان رمضاندن غيري صومك افسادندن كفارت يوقدر وتجب
القضاء فقط لو افطر خطاءً او مكرهًا انجق قضا واجب اولور اكر خطاءً وياخود
مكرهًا افطار ايدرسه او احتقن او استعط وافطر في اذنه وياخود احتقان ايلسه
وياخود بورننه دوا صب ايدوب قصبه سنه واصل اولسه او داوى جائفة
وياخو جوفه بالغه اولان جراحت اچون مداوا ايلسه او امة وياخود باش ياروغي كه
دماغه ايرشمش اوله انكا دوا ايلسه فوصل الدواء الى جوفه او دماغه پس دوا جوفنه
وياخود دماغنه واصل اولسه صوم فاسد اولور لكن كفارت لازم كلمز معلوم اوله كه
قچن دوا رطب اوله ابو حنيفه ايله امامين مابينده اختلاف واردر قچن يابس
اوله صوم فاسد اولماز بالاجماع بو قول ظاهر الروايه ده دكلدر واكثر مشايخ اعتبار
جوفه وصوله در يابس اولوب جوفه وصولي معلوم اولسه صوم فاسد اولور
ودوا اكر رطب اولوب جوفه واصل اولمسه صوم فاسد اولماز پس بو تقديرجه
يابس ورطبده فرق يوقدر مادامكه جوفه واصل اوليه او ابتلع حصاة او حديدًا
وياخود حصاة يعني كوچك طاشجغزلر يوتسه وياخود تيمور يوتسه مثلا شول
شئ كه عادتا غذا اولور آنده واجب اولان قضادر كفارت دكلدر وشول شئ كه
عادتا غذا دكلدر غذا اولميان شيئه الحاق اولور حتى بر كمسنه پشمه‌مش اريه اكل ايلسه
وكاغد وطيراق وايرشمامش وطبخ اولمش اريوا اكل ايلسه كفارت يوقدر اما طين ارمني

ارمني اكل ايلسه كفارت واردر زيرا عادتا دوا اچون اكل اولنه كلمشدر او استقاء
ملأ فمه وياخود آغز طولسي قوصمغه طالب اولنه يعني تكلف ايله قوصسه او تسحر
يظنه ليلاً والفجر طالع او افطر يظن الغروب ولم يغرب وياخود كيجه ظن ايدوب
تسحر ايلسه يعني سحور طعامي اكل ايلسه حال بوكه فجر طالع اوله وياخود شمس
غروب ايلدي ظن ايدوب افطار ايلسه حال بوكه شمس غروب ايلممش اوله كفارت
لازم كلمز اما صومك افسادنده غلط ايله ركز متنفي اولدوغي اچون زيرا بوندن احتراز
ممكن ايدي نسيان بونك خلافنجه در اما صومك قضاسي شرعا مثلي ايله مضمون
برحقدر حيض وصلاه فوتك قضاسي كبي اما عدم كفارت جنايت قاصر اولدوغي
اچوندر زيرا قصدًا دكلدر وبو سوزي حضرت عمر رضي الله عنه دن روايت اولنان
قولي تأييد ايدر حضرت عمر رضي الله عنه مسجد كوفه نك ساحه سنده اصحابي ايله
رمضان شريفده وقت غروبده اوتورركن بر قدح سود كتورديلر اول سودي
كندوسي واصحابي اچديلر ومؤذنه اذان ويرمك اچون امر ايلدي ومؤذن اذان
ويره جك يره چيقدقده كنشي كورديكه غروب ايلمامش مؤذن الشمس يا امير
المؤمنين ديدي حضرت عمر رضي الله عنه ديديكه بعثناك داعيًا ولم نبعثك
راعيًا ما تجانفنا لاثم قضاء يوم علينا يسير هيچ بيورمشلردر حضرت عمر رضي الله
عنهك بو كلامي لزوم قضا وعدم كناهه دلالت ايدر اكر سن بو موضع بو مثللو ده
واجب اولان شيئك بياني موضعي قلاجق اولورسك اول موضع عدم لزوم كفارته
دلالت ايدر زيرا بيانه حاجت موضعده سكوت بيه بياندر او اكل ناسيًا فظن
انه فطره فاكل عمدًا وياخود ناسيًا اكل ايلسه وصومي افطار ايلدي ظن ايدوب
پس عمدًا اكل ايلسه اول كمسنه يه قضا لازمدر كفارت لازم دكلدر او صبت في
حلقه نائمًا وياخود بوغازنه صو دوكلسه نائم اولدوغي حالده او جومعت نائمة
وياخود بر عورت نائمه اولدوغي حالده جماع اولنه او مجنونة وياخود مجنونه اولدوغي
حالده جماع اولنه بو ايسه قتي نادردر ومجنونك اوزرينه صوم واجب دكلدركه
جماع اولنمغله قضا لازم كله بو مسئله شوله دركه اول خاتون كيجه دن مجنونه اولميوب
صومه نيت ايلمش اوله صكره كوندزين مجنونه اولوب اول حالده جماع اولنه
وجماعدن صكره افاقت بولسه وجماع اولندوغني حس كنديه دليه لر خاتون
مزبوره صومي قضا ايدر اوزرينه كفارت لازم دكلدر دكلدر عنايه ده ونهايه ده مسطوردركه
ابو سليمان الجرجاني رح حكايت ايلديكه وقتاكه بو مسئله امام محمده قرائت ايلدوكمده
بكا خطاب ايدوب بونه ترك ايله خلق لسانندن سويلنور بر سوزدر كلام
معتمد دكلدر واصلنده مجنونه دكلدر مجبوره در هيچ جواب ويرمشلردر او لم
ينو في رمضان صومًا ولا فطرًا وياخود رمضانده صومه وفطره نيت ايلمه

واكل ايلسه قضا لازم اولور كفارت اولماز وكذا لو اصبح غير ناو للصوم فاكل
وعندهما تجب الكفارة ايضا يعنى قضا لازم اولوب كفارت لازم اولمدوغى
كبيدر اكر بر كمسنه صوم ايچون نيت ايديجى اولمدوغى حالده صباحه داخل اولسه
واكل ايلسه امامين قتنده كفارت واجب اولور كبير وكنجيلين حقيقت بو مسئله
مطلقه دكلدر مقيّدن در يعنى قبل الزوال ايدرسه كفارت لازم كلور ديمكدر نتكم
هدايه وشروح بونى بيان ايلمشلردر ولو اكل او شرب او جامع ناسيا لا يفطر اكر
بر كمسنه ناسيا اكل وشرب وجماع ايلسه صومى بوزلمز ينه صومى تمام كمال قبيدر
وكذا لو نام فاحتلم او انزل بنظر ينه صومى بوزلميان كبيدر اكر بر كمسنه اويوسه و
احتلام اولسه ويا خود بر كمسنه يه نظر ايله انزال اولسه او ادّهن او اكتحل او قبّل
ويا خود ياغلنسه ويا خود اكتحال ايلسه ويا خود اوپسه او اغتاب او احتجم او غلبه
القيء ويا خود غيبت ايلسه ويا خود حجامت ايتدرسه ويا خود انكا قوصمق غلبه
ايلسه او تقيّأ قليلا ويا خود تكلف ايله قليلا قوصسه او اصبح جنبا او صبّ في
اذنه ماء ويا خود جنبا صباحه داخل اولسه ويا خود قولاغنه صو دوكلسه ينه صومى
بوزلمز وكذا لو صبّ في احليله دهن او غيره خلافا لابي يوسف وينه صومى بوزلميان
كبيدر اكر احليلنه يعنى ذكرنك دلكنه دهن ويا خود غيرى شئ صبّ اولنسه ابو حنيفه
قتنده صومى بوزلمز ابو يوسف خلاف ايدوب انك قتنده مفسد صومدر وان
دخل حلقه غبار او دخان او ذباب لا يفطر واكر بر كمسنه نك بوغازنه غبار
يعنى توز ويا خود دخان ويا خود سينك داخل اولسه صومى بوزلمز اما دخول ايله ادخالك
فرقى واردر اكر كندو نك صنعى اولورسه مفسد صومدر ولو دخل حلقه مطر
او ثلج افطر في الاصح واكر صائمك بوغازنه يغمور صويى داخل اولسه ويا خود
قار داخل اولسه صومى بوزيلور اصح روايتده ولو وطئ ميتة او بهيمة في غير السبيلين
واكر صائم ميته يى ويا خود حيوانى ويا خود آردن اوكدن غيرى كه بوط وقولتق و
كوبك كبى محلده وطئ ايلسه او قبّل او لمس ان انزل افطر ويا خود اوپسه ويا خود لمس
ايلسه يعنى يا پيشوب اوخشاسه اكر انزال اولورسه صومى بوزيلور قضا ايدر
اما كفارت ايلمز تصور جنايت ايچون زيرا ميته وحيوان محل مشتهى دكلدر تا كه
ايده صورت جماع دكلدر اول اجلدن كفارت لازم كلمز والا فلا اكر انزال اولمز
ايسه صومى بوزلمز وان ابتلع ما بين اسنانه فان كان قدر الحمّصة قضى وان كان
دونها لا يقضى اكر صائم ديشلرى ارا سندن اولان شيئى يوتسه اكر نخود مقدارى
اولورسه قضا ايدر واكر نخوددن كوچك اولورسه قضا ايلمز الا اذا اخرجه ثم
اكله الا فحين اول نخوددن قليل اولان شيئى اخراج ايلسه اندن صكره اكل ايلسه قضا
ايدر ولو اكل سمسمة من الخارج ان ابتلعها افطر وان مضغها فلا واكر صائم خارجدن

خارجدن بر دانه سمسم اكل ايلسه اكر يوطرسه صومى بوزيلور واكر يوتميوب چيكنرسه
بوزلمز والقئ ملأ الفم ان عاد او اعيد يفسد عند ابي يوسف وان كان قليلا لا يفسد
وعند محمد يفسد باعادة القليل لا بعود الكثير واغز طلوسى قوصمق اكر عودت
ايدرسه فاسد اولور يعنى صومى بوزيلور ابو يوسف قتنده واكر قليل اولورسه
صومى افساد ايلمز وامام محمد قتنده اعادهٔ قليل ايله صومى افساد ايدر عود كثير ايله
صومى افساد ايلمز وكره ذوق شئ ومضغه بلا عذر ومضغ العلك والقبلة ان لم يأمن
على نفسه بلا عذر بر شيئك ذوقى وچينيمه سى مكروه اولدى وساقز چينمك
دخى مكروه اولدى واوپمك دخى مكروه اولدى اكر كندو نفسنه امين اولمازايسه
لا ان امن اكر نفسنه امين اولورسه مكروه دكلدر ولا الكحل صائم ايچون اكتحال دخى
مكروه دكلدر ودهن الشارب صائم بيغنى ياغلمق دخى مكروه دكلدر والسواك
ولو عشيا صائم اولان كمسنه استعمال سواك ايلمك مكروه دكلدر اكر اويله دن
صكره دخى اولورسه ومضغ طعام لا بد منه الطفل طفل ايچون لابد اولان طعامى
چينمك مكروه دكلدر ولا الحجامة حجامت دخى مكروه دكلدر زيرا حضرت عليه السلام
صائم ايكن حجامت ايلمشدر ويكره عند الامام الاستنشاق للتبرد امام اعظم
قتنده تبرد يعنى صوو قلنمق ايچون استنشاق مكروهدر وكذا الاغتسال
والتلفف بثوب ينه مكروهدر تبرد ايچون اغتسال ومبلول اولان ثوب ايله تلفف
بورنمك دخى مكروهدر ولا يكره ذلك عند ابي يوسف تبرد ايچون استنشاق
واغتسال وتلفف ابو يوسف قتنده مكروه اولماز زيرا حضرت عليه السلام شدت
حرارتده مبارك باشلرينه صوو قصوصب ايدردى حال بو كه كندولرى صائم
ايدى بو ذكر اولنن اشيا عبادته معاونتدر وقيل يكره مضمضة لغير عذر ديلمشدر كه
بغير عذر مضمضه مكروه اولور والمباشرة والمعانقة والمصافحة في رواية مباشرت
فاحشه ومعانقه يعنى بر بر نيك بوينه صارلمق ومصافحه بر روايتده مكروه اولور
ويستحب التسحور وتأخيره وتعجيل الفطر وتأخير سحور مستحب اولور وفطرك تعجيلى
دخى مستحب اولور تأخير تسحور وتعجيل افطار حضرت عليه السلام ثلث من اخلاق
المرسلين تعجيل الافطار وتأخير السحور والتسوك بيورمشلردر وبر دفعه دخى
فرق ما بين صيامنا وصيام اهل الكتاب اكل السحور بيورمشلردر **فصل** يباح
الفطر لمريض خاف زيادة مرضه بالصوم فطر مباح اولور شول مريض ايچونكه
صوم ايله مريضنك زياده اولمسندن خوف ايليه مباح اولوب قضا اولمسنده
حق سبحانه وتعالينك فمن كان منكم مريضا او على سفر فعدة من ايام اخر قول
شريفى دليلدر وكتاب مبتغى ده افطار ايچون مباح اولان عذرلرك بريسى سفردر
وبريسى دخى شول مرضدر كه صوم ايله زياده اوله ويا خود كيج اوكله وبريسى دخى حامله عورتدر

ویاخود اوغلانی امزورر عورتدر اکر اوغلانه صوم ضرر ایدرسه وبریسی خ عطشر
شدید وبریسی خ براجلقدرکه اول اجلقدن هلاک خوفی اوله وللمسافر خ
مسافر ایچون افطار مباح اولور وصومه احب ان لم یضره اول مسافرک صومی
احبدرکه اکا ضرر ایلمز ایسه حق سبحانه وتعالی نک ؛ وان تصوموا خیر لکم ؛ قول
شریفی خ بوکا دلیلدر ؛ ولیس من البر الصیام فی السفر ؛ حدیث شریفی حالت مشقه
حمل اولنور ولا قضاء ان ماتا علی حالها اکر اول مریض ومسافر مرض ومسافرتی
حالنده فوت اولسه لر آنلرک اوزرینه قضا یوقدر زیرا آنلر فعدة من ایام اخر
قول شریفنک مضمونی اولان وقته ایرشمدیلر ویجب بقدر مافاتهما ان صح او قام بقدره
مریض ومسافره صومدن فوت ایلدکلری مقداری واجب اولور اکر مریض
فوت ایلدوکی مقداری زمان صحیح اولورسه ویاخود مسافر فوت ایلدوکی
مقداری اقامت ایدرسه مثلا برکمسنه رمضان شریفک آخرنده اون کون
مریض اولسه رمضاندن صکره اون کون صحیح اولسه ویاخود مسافر اون کون رمضانی
اکل ایلمش اولسه وبعده اون کون اقامت ایلسه بعد الاقامه فوت اولسه لر بو مقدار
زمانک قضاسی اوزرلرینه واجب اولور والا اکر مریض فی اوکان رمضان مقداری
صحیح اولمیوب ومسافر اولمقدار زمان اقامت ایلمسه بلکه فوت اولاندن قلیل
اولسه فبقدر الصحة والاقامة پس صحت واقامتی مقداری قضا واجب اولور مثلا
رمضانک یکرمی کونی فوت اولسه مریض ایسه بعده بش کون صحیح اولسه ومسافر
خ کذلک بش اون کون اقامت ایلسه انجق بش کونک قضاسی واجب اولور
فیطعم عنه ولیه لکل یوم کالفطرة پس ولیسی انک فوت اولان هر کونی ایچون
فطره کبی اطعام ایدر فطره که بغدایدن نصف صاع وسائرندن بر صاع ایدی
هر کونی ایچون اول منوال اوزره اطعام ایدر ویلزم من الثلث ان اوصی اول
اطعام اولان شیء ثلثندن لازم اولور اکر وصیت ایدرسه والا فلا لزوم اکر
وصیت ایلمز ایسه ورثه یه اطعام ایلمک لازم کلمز وان تبرع به صح واکر اول
ولی فدا ایلدوکی شیئی تبرع ایدرسه صحیحدر وثوابی اول میت ایچون اولور والصلوة
کالصوم صلوة خ صوم کبیدر یعنی صومدن نه مقدار طعام اولنمش ایسه صلوته
خ اویله در وفدیة کل صلوة کصوم یوم هو الصحیح وهر صلوتک فدیه سی بر کون
صومک فدیه سی کبیدر صحیح اولان بودر وهو الصحیح لفظ محمد بن مقاتل رضی الله
عنهک اوکلی قولندن احترازدر اوکلی قولی بودر که هر کونک صلوتی ایچون
نصف صاع بغدای ویریله دیمش ایدی صومه قیاسا بعده بو قولدن رجوع
ایدوب هر صلوة فرضدر برکونک صومی منزله سنده در دیمشدر ابو حنیفه
مذهبی اوزره وتر خ فرضدر اول تقدیرجه آلتی فرض اولور اون ایکی بطمان بغدای

کفارت صوم بعد الوفات

بغدای ویرلمک لازمدر زیرا صاع بیک قرق درهمدر نصف صاع بشیوز
یکرمی درهمدر وایکی من خ ایکیشر یوز التمیشردن بشیوز یکرمی درهم اولور بو
حساب اوزره هر کونک صلوتی ایچون یدی بچق وقیه ویوز یکرمی درهم بغدای
ویرمک ایجاب ایدر ولا یصوم عنه ولیه ولا یصلی اولمتک ولیسی انکیچون صائم
اولماز ونماز خ قلماز بزم مذهبمز بودر اما امام شافعی من مات وعلیه الصیام
صام عنه ولیه ؛ حدیث شریفی که حضرت عائشه رضی الله عنهادن روایت
اولنمشدر آنی استدلال ایدوب ولیسی صائم اولمق جوازینه ذاهب اولمشدر اما بزم
ایچون دلیل حضرت عمر رضی الله عنه دن روایت اولنان ؛ لا یصوم احد عن احد ولا
یصلی احد عن احد ؛ حدیث شریفیدر حضرت عائشه رضی الله عنهانک روایت
ایلدوکی حدیث شریفک تأویلی بو اولا که میتک وصیتی اولمشیسه ولینک
اطعامدن ایلدوکی فعل ولینک میت ایچون صومی مقامنده قائم اوله وقضاء رمضان
انشاء فرقه وانشاء تابعه ورمضانک قضاسی قضا ایدن کمسنه دیلرسه تفریق ایدر
ودیلرسه بربرینه تابع قیلار یعنی تفریق ایلمز نص شریفکه فعدة من ایام اخر در
مطلق اولمغین مراد ایلدوکی اوزره قضا ایلیه لکن مستحب اولان متتابعا در و
اسقاط واجبده مسارعت خ مستحبدر کتاب التهذیبده مذکور اولان سکز نوعدر
دردی متابعة در دردی تفریق وتتابعده صاحبی مخیردر تتابع اولان صوم رمضان
وکفارة قتل وکفارة ظهار وکفارة یمین ایچون اولان صومدر وصاحبی مخیر اولان
صوم قضاء رمضان وصوم متعه وصوم کفارة حلق وصوم جزاء صیددر
اما صوم رمضانک اداسنک وجوب تتابعنه اصلا برکمسنه نک سوزی
یوقدر اما غیریلرده مشایخ حنفیه ضبط ایلمشلردر که شول شیئده عتق رقبه
مشروع اوله آنده تتابع واجبدر اما عتق مشروع اولمیانده تتابع واجب دکلدر
صاحبی مخیردر وان اخره حتی جاء آخر قدم الاداء ثم قضا ولا فدیة علیه واکر
قضاء رمضانی رمضان آخر کلنجه تأخیر ایلسه اداء صوم رمضانی تقدیم ایدر واوزرینه
فدیه لازم کلمز بعده اوکلی قضایه قلب صوم قضا ایدر زیرا وجوب قضا تراخی
اوزرینه در یعنی غیر مقیددر وشافعی قتنده قضا ایدر وهم هر کون ایچون بر مسکینه
اطعام ایدر انک مذهبی ابن عمردن مرویدر بزم دلیلمز علی وابن مسعود رضی الله
عنهمادن مرویدر والشیخ الفانی اذا عجز عن الصوم یفطر ویطعم لکل یوم کالفطرة
شیخ فانی قچن صومدن عاجز اولسه افطار ایلیه وهر کون ایچون فطره کبی اطعام
ایلیه وشیخ فانی لفظی ایله توصیف یا فنایه قریب اولدوغی ایچوندر ویاخود قوتی
فانی اولدوغی ایچوندر شیخ فانینک اوزرینه فدیه نک وجوبی بزم مذهبمزده در
امام مالک دیمشدر که شیخ فانی اوزرینه فدیه واجب دکلدر زیرا صومکه اصلدر

انواع صوم

اول واجب اولمیجق خلفی اولان فدیه نخ واجب دکلدر بزدرزکه سبب شهور
شهر در اول حیه انک حقنده بولنلر اکر مشقه تحمل ایدوب صائم اولسه فرضندن
واقع اولور افطارلری مباح اولمسی دفع حرج ایچوندر و بو نوع علت عذر زائل اولور
دکلدر که حتی قضایه رجوع اولنه مرض و سفر کبی شیخ فانیده فدیه دلیل قطع ایله ثابت
اولمشدر قوله تعالی وعلى الذين يطيقونه فدية اهل تفسیر لا یطیقون اوقومشلردر
وحق سبحانه و تعالینک یبین الله لکم ان تضلوا قول شریفنده اولدوغی کبی ای
لئلا تضلوا دیمکدر اکر بر سائل سؤال ایدوب شعبی رضی الله عنه دن روایت ایدرکه
وقتاکه وعلى الذين يطيقونه فدية نص شریفی نازل اولدی ایسه اغنیا افطار
ایدوب فدیه ویررلردی فقرا صائم اولوردی شونکا بناءً که اسلامک اوایلنده
بین الصوم والفدیه مخیر ایدیلر صکره فمن شهد منکم الشهر فلیصمه نص شریفی
نازل اولدقده اولکی منسوخ اولدی و منسوخ ایله استدلال خود جائز دکلدر
دریسه اکا جواب ویریلورکه اول آیت شیخ فانی حقنده نازل اولدی بعض
سلف ذاهب اولدوغی خود ظاهردر واکر تخییر ایچون وارد اولدی ایسه ینه
اول سلف ذاهب اولدوغی اوزره در نسخ صومه قادر اولان حقنده دریس
امدی شیخ فانی علی حاله باقی قالدی وان قدر بعد ذلک لزمه القضا اکر شیخ فانی
ادا فدیه ایلدکدن صکره صومه قادر اولسه اول شیخ فانییه صومک قضاسی
لازم اولور اکر دینیلورسه که خلف ایله مقصود حاصل اولدقدن صکره اصل قدرت
خلف ابطال ایلمز نتکم تیممدن صلوتی ادا ایلدکدن صکره صویه قدرت صلوتی
ابطال ایلمدوکی کبی اکا جواب ویریلورکه بو محلده اصله قدرت خلف ایله مقصود
حاصل اولمزدن مقدم اولمشدر زیرا خلفک صحتینک شرطی موته دکین دوام عجز
ایدی بونده ایسه دوام عجز بولنمدی اصله قدرت خلف ایله مقصود حاصل اولمزدن
مقدم بولنمش اولدی والتقدیر جه قضا لازمدر وحامل او مرضع خافت على نفسها
او ولدها تفطر وتقضی بلا فدیة کنه و نفسندن ویاخود ولدندن خوف ایدن مرضع
وحامل افطار ایدوب بلا فدیه قضا ایدر ویلزم صوم نفل شرع فیه نافله صومه
اکا شروع اولنمش ایدی اکر افطار اولنورسه اول صومک قضاسی لازم اولور زیرا
الشروع ملزم در نذر کبی الا فی الایام المنهیة الا ایام منهیه ده قضا ایلمز ایام منهیه
ایکی بیرام کونلری و اوچ کون حج ایام تشریقدر ولا یباح له الفطر بلا عذر فی روایة
شارع نفل ایچون عذرسز افطار ایلمک مباح دکلدر بر روایتده زیرا بونده
ابطال عمل واردر حق سبحانه و تعالینک ولا تبطلوا اعمالکم نص شریفی دلالتی ایله
وابو یوسف بر روایتده افطار جائزدر زیرا خلفی واردر خلف اولدقده ابطال
عمل لازم ویباح بعذر الضیافة ویلزم القضاء ان افطر صوم نافله ضیافت

ضیافت عذری ایله افطار ایلمک مباحدر و قضاسی لازم اولور اکر افطار ایدرسه
زیرا الشروع ملزمدر کرک کندوسی صاحب ضیافت اولسون کرک ضیافة وارسون
ذخیره ده مذکوردر که قبل الزوال ایسه مباحدر اما بعد الزوال لایق دکلدر که افطار
اولنه مگر که عدم افطارده عقوق والدین اوله و فقیه دیمشدر که اولی اولان افطار
ایدوب بعده قضا ایلمکدر نفله خاتون صائم اولسون الا مگر که زوجک اذنی ایله اولمیه
اکر شروع ایدوب بعده افطار ایلسه زوجک اذنی ایله قضا واجب اولور و
یاخود بینونت واقع اولدقده قضا ایدر اکر قول نافله یه شروع ایلسه جائز دکلدر اکر
افطار ایدرسه افندیسنک اذنی ایله قضاسی واجب اولور ویاخود بعد العتق قضا
ایدر ولو نوی المسافر الفطر ثم اقام ونوی الصوم فی وقتها صح اکر مسافر صومی افطاره
نیت ایلسه اندن صکره مقیم اولسه و افطاره نیت ایلدوکی وقتده صومه نخ
نیت ایلسه اول نیت ایلدوکی صومی صحیح اولور کرک فرض اولسون کرک نافله
اولسون زیرا مسافر صومه اهلدر تراخی سفر ایچون ایدی وجوب اداده اول اقامت
ایله زائل اولدی ویلزم ذلک ان کان فی رمضان اکر اول صومه نیتدن صکره افطار
ایدرسه اول صوم لازم کلور یعنی قضا لازم اولور رمضاندن اولورسه زیرا وقت
نیتده مرخص که سفر ایدی زائل اولمغله قضا ایلدی کما یلزم مقیما سافر فی یومه
منه نتکم قضا لازم اولور شول مقیمه که رمضان کوننده سفر ایلدی لکن لو افطر فلا
کفارة فیهما لکن اکر افطار ایدرسه ایکیسنده دخی کفارت یوقدر اختیارده مذکوردر که
بعد طلوع الفجر مسافر اولورسه اول کونی افطار ایلمسون اول کونک صومی اکا لازمدر
زیرا اول کون مقیم حکمندهدر اختیاری ایله ابطال ایلمسون اکر افطار ایدرسه قضا
وکفارت لازم ومن اغمی علیه ایاما قضاها الا یوما حدث فیه او فی لیلته شول کمسنه
نیجه کونلر که مغمی علیه اولسه اول کونلری قضا ایدر الا مغمی علیه اولدوغی کونی قضا
ایلمز ویاخود کیجه سنده مغمی علیه اولسه ینه کوننه قضا ایلمز زیرا اول لیلده حکم
نیت بولنمغله وجود صوم بولنمش اولور اول اجلدن اول کونک صومنی قضا
ایلمز ولو جن کل رمضان لا یقضی اکر بر کمسنه جمله رمضانده مجنون اولسه قضا
ایلمز زیرا جنون بر آفتدرکه اندن عقل ساقط اولور اغما بونک خلافنجه در اغماده
عقل اولور زائل اولماز وان افاق ساعة منه قضی مامضی اکر اول مجنون
رمضانک کیجه سنده ویاخود کوندزنده بر ساعت افاقت بولسه مامضی یی
قضا ایدر یعنی کچمش کونلری قضا ایدر سواء بلغ مجنونا او عرض له بعد فی ظاهر
الروایة برابردر کرک مجنون اولدوغی حالده بالغ اولسون و کرک بلوغدن
صکره عارض اولسون مبسوطده بو منوال اوزره ذکر اولنمشدر ولو بلغ صبی
او اسلم کافر او اقام مسافر او طهرت حایض فی یوم من رمضان لزمه امساک

بقية يومه رمضاندن بر كوننك اكر صبى بالغ اولسه و ياخود كافر مسلمان اولسه
و ياخود مسافر مقيم اولسه و ياخود حايض طاهر اولسه اول يومك بقيه سنى
امساك لازمدر رمضانه حرمت وكندولرينى صائمه تشبيه ايچون ولا يلزم الاولين
قضاؤه اول كوننك قضاسى ايكى اولكيسى كه بالغ اولان صبى و مسلم اولان كافردر آنلره
لازم كلمز اول يومده عدم اهليت اولمغين اداسى لازم كلميوب قضاسى دخى واجب
اولمدى اكر نصف نهاردن مقدم بالغ و مسلمان اولسه لر و صومه نيت ايلسه لر
قضاسى واجب اولماز اكر سؤال اولنورسه صوم ايله صلوة بيننده فرق
ندركه صلوة ايكيسى دخى قضا ايدرلر اكر وقتدن جزء اخيره ادراك ايلسه جواب ويريلوركه
ما بينلرنده فرق بودركه صلوته سبب ادايه متصل اولان جزودر اول جزوده بونلرك
اهليتى بولنمشدر صومده ايسه سبب يومدن جزء اولدر اول محلده ايسه اهليت
منعدمه در اول تقديرجه صلوتك قضاسى لازم اما صومك قضاسى لازم دكلدر
بخلاف الاخيرين اخيرين اولكلرك خلافنجه در اخيرلكه اقامت ايدن مسافر و
طاهر اولان حايضدر اندن افطار ايلمشلر ايسه اول كونى قضا ايدرلر اندن صكره
بقيه يومك امساكنده اختلاف اولندكه استحباب طريقيله ميدر يوخسه ايجاب
طريقيله ميدر محمد بن شجاع ذكر ايلمشدركه على طريق الاستحبابدر زيرا اندن مفطر ايدلر
مفطر اتدن منع ايلمك نيجه واجب اولور وكتاب صومده ابو حنيفه ديمشدركه
كوندزك بعض نهارنده حايض طاهر اولسه انك ايچون حسن دكلدركه خلق
صائم ايكن اول اكل و شرب ايليه بو قول استحبابه دلالت ايدر شيخ امام زاهد
صغار ديمشدركه على طريق الايجابدر زيرا امام محمد كتاب صومده فليصم بقية
يومه ديو تصريح ايلمشدر امر ايسه ايجاب ايچوندر و بر آخر موضعده الحائض
اذا طهرت فى بعض النهار فليدع الاكل والشرب بيورمشدر بو دخى امردر و امام اعظمكه
لا يحسن بيورمشدر اندن دخى مراد قبيحدر ديمكدر اول تقديرجه على طريق الايجاب
اولمش اولور **فصل** وقتاكه مصنف حق سبحانه و تعالى عبادته واجب قلدوغى
شيئدن فارغ اولديسه عبد كندو نفسنه واجب قلدوغى شيئه شروع ايلدى
عبدك كندو نفسنه ايجاب ايلدوكى شيئى الله تعالينك ايجاب ايلدوكى ايله
معتبردر وانك اوزرينه مرتب اولور صاحب نهايه ديمشدركه تحقيق نذر صحيح
اولماز الا ايكى شرط ايله صحيح اولور مكر خلافنه دليل اقامت اولنه شرطك
برى شرعا واجبك جنسندن اولمق كركدر ايكنجى شرط اول نذر اولنان شئ مقصود
اوله وسيله اولميه پس بو اجلدن عيادۀ مريض ايچون نذر صحيح اولماز شرط
اول منعدم اولدوغيچون و وضوءيه نذر دخى صحيح دكلدر شرط ثانى منعدم اولدوغى
ايچون نذر صوم يومى العيد و ايام التشريق صحيح اكر بر كمسنه ايكى بيرامك اولكى

اولكى كونلرى و ايام تشريقى صومه نذر ايلسه صحيح اولور و افطر و قضا عندنا و
افطار ايدوب قضا ايدر بزم قاتمزده اما امام زفر و شافعى مخالفت ايدوب ايام
مذكورده صومه نهى ايچون وارد اولان الا لا تصوموا فى هذه الايام حديث شريفنى ابو
حنيفه دن ابن مبارك روايت ايلمشدر ديو استدلال ايدوب و معصيت نذر صحيح دكلدر
خصوصا لا نذر فى معصية الله نص شريفى دخى وارد اولمشدر ديو صحيح اولمسنه ذاهب
اولمشلردر بزم ايچون دليل صومه نذر مشروعدر نهى غيرى ايچوندركه اول ضيافة الله در
اول كمسنه نك نذرى صحيح اولور لكن مجاورت حسبيله حاصل اولان معصيتدن احتراز ايچون
افطار ايدر بعده واجبى اسقاط ايچون قضا ايدر وكذا لو نذر صوم السنة يفطر هذه الايام و
يقضيها ينه اولكى كبيدر اكر بر كمسنه بر سنه اوج طوتمغه نذر ايلسه ينه بو ايام منهيه
افطار ايدوب ينه قضا ايدر واجبى اسقاط ايچون صاحب غايه ديمشدركه بر سنه
صومه نذر ايلسه شونلردن خالى دكلدركه يا اول سنه يى تعيين ايدوب نذرت صوم
هذه السنة ديو و ياخود اطلاق اوزره نذرت سنة در اكر تعيين ايدرسه اول
سنه نك صومى لازم اولور نهايت اول بش كونى افطار ايدوب سنه آتيه ده
قضا ايدر زيرا سنه معينه نذرى ايام خمسه يى دخى نذردر اما رمضانك قضاسى لازم دكلدر
رمضان بو نذره داخل دكلدر اكر ايام خمسه ده صائم اولسه كفايت ايدر بو قول سنه معين
اولدوغى حالده در اما اطلاق اوزره اولدقده يعنى نذرت صوم سنة ديسه اولدخى شونلردن
خالى دكلدركه يا تتابع شرط ايليه و ياخود شرط ايلميه اكر تتابع شرط ايدرسه حكم معين حكمى
كبيدر و اكر تتابع شرط ايلمز ايسه بو ايامك صومى جائز دكلدر اول كمسنه اوتوز بش كونى
قضا ايدر بش كونى ايام منهيه ايچون و اوتوز كونى رمضان ايچون ولا عهدة لو صامها
اكر ايام منهيه ده صائم اولورسه اوزرينه قضا لازم كلمز التزام ايلدوكى اوزره ادا ايلمش
اولور ثم ان نوى النذر فقط اندن صكره على صوم هذه الايام او السنة ديو بو لفظ
ايله انجق نذره نيت ايلسه و يمينه اولمسنه دخى نيت ايلسه او لم ينو شيئا كان
نذر فقط و ياخود بر شيئه نيت ايلمسه يعنى نه نذره و نه يمينه نيت ايلمسه اوج صورتده
دخى انجق نذر اولور يمين اولماز زيرا اول تلفظ ايلدوكى على صوم لفظى صيغه سبيله
نذردر وان نوى اليمين وان لا يكون نذرا كان يمينا فيجب بالفطر كفارة اليمين
لا القضاء نذر اولمامق ايله اكر يمينه نيت ايلسه انجق يمين اولور نذر اولماز پس
افطار ايله كفارت يمين واجب اولور قضا واجب اولماز زيرا على صوم هذه
الايام او السنة كلامى يمينه محتملدر نيت ايدن كمسنه ايسه يمينى تعيين ايدوب
غيرى نفى ايلمشدر اولدر وان نواهما او نوى اليمين فقط كان نذرا و يمينا فيجب القضاء
والكفارة اذا افطر و اكر نذره و يمينه نيت ايلسه و ياخود انجق يمينه نيت ايلسه
نذر خاطرنه كلمسه هم نذر و هم يمين اولور پس اكر افطار ايدرسه قضا و كفارت

واجب اولور وعند ابو یوسف نذر فی الاول ویمین فی الثانی ابو یوسف قتنده
اولکیدر که ان نواهما لفظیله آنده نذردر وثانیده یمیندر معلوم اولاکه لله علی الصوم
یوم النحر کلامنده حقیقتده نذر نیته توقفی اولمدوغی ایچون ویمین مجازدر نیته توقفی ایچون
پس امدی لفظ واحد حقیقت ومجازی منتظم اولمازقچن نذر ویمینه نیت ایلیه
مراد اولان حقیقتده مجازدکلدر قچن یمینه نیت ایلسه نیتی ایله متعین اولور حقیقت
مراد اولنماز ابو حنیفه ایله امام محمد رحمهما الله مانحن فیه اولا کلامده حقیقت ومجازی
جمع ایلمک بابنده دکلدر دیو بر برندن تنافی ایلمدیلر ولله علی الصوم یوم النحر کلامی
وجوب ایچون موضعدر وجوبده مستعملدر وجوبدن غیریده مستعمل دکلدر که مجازه جمع
اولمق لازم کله الا بو قدر واردر که اول صیغه وجوبده ایکی جهتدن استعمال اولنور
برجهتی نذوردن نشأت ایدر زیرا نذر اولکلامک صیغه سیله اقتضا ایدر اول
اجلدن ترکی ایله قضا واجب اولور برجهتی یمیندن نشأت ایدر که اول صیغه غیری
ایچون اقتضا ایلمسیدر نیتی ایله یمین اولور کفارت یمین ایسه اسم اللهی نعتکیدن صیانتی
بو اجلدن قضا واجب اولمیوب بلکه کفارت واجب اولور ومنشأیندن هر برینک
دلیل شرعیسی واردر که آنک ایله عمل واجب اولور بو محلده ایسه ایکیسی ایله عمل
ممکندر مابینلرنده عدم تنافی اولدوغی ایچون ایکی دلیل ایله ایدوب مابینلرین جمع ایلدک
نتکم عوض شرطی ایله اولان هبه ده تبرع ومعاوضه بینلری جمع اولدوغی کبی ولا یکره اتباع
الفطر بصوم ستة من شوال فطری شوالک آلتی کونینک صومنه تابع قلمق مکروه
اولمدی یعنی بیرام اولکی کونی افطار ایدوب بعده آلتی کونی بلامنفصل صائم اولمق
مکروه دکلدر وتعریفها ابعد عن الکراهة والتشبه بالنصاری واول ایام ستة فطردن
تفریق کراهتدن وتشبه نصارادن ابعددر قال النبی علیه الصلوة والسلام من صام
رمضان فاتبعه ستا من شوال کان کمن صام سنة بعضیلر فاتبعه لفظنده اولان
فای تعقیب ایچون اولمسن توهم ایلمشدر اگر فا تعقیب ایچون اولسه یوم عیدک صومی
لازم کلوردی انک ایسه فسادی ظاهردر **باب الاعتکاف** بو باب اعتکاف
بیاننده در اعتکاف لغتده عکفدن افتعالدر وبو فعل متعدی ولازم کلور متعدینک مصدری
عکف کلور ولازمنک مصدری عکوف کلور متعدی اولدقده منع وحبس معناسنه اولور
حق سبحانه وتعالینک والهدی معکوفا ان یبلغ محله قول شریفی منع معناسنه اولدوغنه
دلیلدر الاعتکاف فی المسجد لفظی بو معنایه درامّا فعل لازم اولدقده علی طریق
المواظبة بر شئه اقبالدر جناب رب العزتک یعکفون علی اصنام لهم قول شریفی
اوزره اقبال علی الشئ ایدوکنه دلیل کافیدر هو سنة مؤکدة اعتکاف سنة مؤکدة در
رمضانک عشر اخیرنده زیرا حضرت علیه السلام رمضانک عشر اخیرنده مدینهٔ منوره یه
قدوم ایلدوکی زمانده آخر عمر شریفلرینه دکین اعتکاف ایدرلردی زهیری دیمشدر که

دیمشدر که تعجب اولنور که اعتکاف اشرف اعمالدر زیرا ایکی عبادتی جمع ایلمشدر بری صوم بری
مسجده جلوسدر بو عبادتده امور دنیادن قلبی تفریغ ونفسی مولاسنه تسلیم وحق حصن
حصیننه لطف واحسانه تحصن واردر عطا دیمشدر که معتکفک مثالی سئوال گشندیه
بگزر که بر ذاتندن حاجت مهمه سی اولوب قپوسنده اوتوروب مادامکه بنم حاجتم روا
اولمیه بو قپودن گتمم چون تضرع ونیاز ایلیه بوده حق سبحانه وتعالینک قپوسنده اوتوروب
اول حاجت کبی تضرع ونیاز ایلمکدر بو ایسه اشرف اعمالدر اگر سائل بر سئوال ایدرسه که
حضرت علیه السلامک بلاترک مواظبتی وجوبه دلیلدر لازم کلور که اعتکاف دخی واجب
اوله انکا جواب ویریلور که حضرت علیه السلامک رائیندندر که واجبده مواظبت ایدردر
واول فعلی آخره امر وتارکینه انکار ایدردی بونده ایسه فعلینه امر وتارکینه معارضه ایلمدیلر اولیله او
ترک معارضه وجوب اولمامسی مقتضیدر واعتکاف اوچ قسمه منقسمدر بری واجبدر که
اعتکاف نذر اولنمش اوله وبری دخی سنتدر که عشر اخیر رمضانده اولان اعتکافدر وبری دخی
مستحبدر که غیری ایامده اولان اعتکافدر ویجب بالنذر اعتکاف نذر ایله واجب اولور
وهو اللبث فی مسجد جماعة مع النیة اعتکاف شرعیده وقت نماز ادا اولنان مسجدده اکلمکدر
اعتکاف نیتی ایله واقله یوم عند الامام اعتکافک اقلی امام اعظم قتنده بر کوندر واکثره
عند ابو یوسف قتنده اعتکافک اقلی اکثر یومدر زیرا اکثرده حکم کل واردر وساعة
عند محمد امام محمد قتنده بر ساعتدر والصوم شرط فی الاعتکاف الواجب اعتکاف واجبده
یعنی منذورده صوم شرطدر وکذا فی النفل فی روایة امامدن بر روایتده نافلهده دخی صوم
شرطدر لا اعتکاف الا بصوم حدیث شریفی اعتکافده صومک شرط اولمسنه دلیلدر بو
تقدیرجه بر کوندن اقلده اعتکاف اولمامش اولور اما علی رضه دن منقولدر که لیس علی المعتکف
صوم الا ان یوجبه علی نفسه بویله اولمیجق نذر اولنمش اولور ولوالجیه ده مذکوردر که بر کمسنه تطوعا
صائم اولسه اندن صکره اول کونک اعتکافنه نذر ایلسه صحیح اولماز زیرا نذر ایله اعتکاف واجب
اولمغله صوم دخی واجب اولور لکن تطوعا صوم اول نهاردن نافله منعقد اولوب صکره واجب
قلمق متعذر اولور اول اجلدن اول کونک اعتکافنه نذر صحیح دکلدر والمرأة تعتکف فی مسجد بیتها
مرأه اعتکاف ایلیه کندونک اوی مسجدنده یعنی اونک گوشه سنده اما اعتکافده ایکن عورت
حایض اولسه اعتکافدن چیقمق کرکدر ولا یخرج المعتکف الا لحاجة الانسان معتکف مسجددن
چیقمیه الا انسانک حاجتی ایچون مثلا بول دخی بوکا بنزر شئی ایچون چیقه او الجمعة فی وقت یدرکها مع سنتها
ویاخود جمعه ایچون بر وقتده چیقه که سنتی اول جمعه یه ادراک ایلیه وحسن دن بر روایتده تحیة المسجده دخی
ادراک ایلیه ولا یلبث فی الجامع اکثر من ذلک فان لبث فیه لا فسادا جامعده ادا صلوة جمعه دن اکثر
مکث ایلمیه پس اگر مکث ایدرسه اعتکافی فاسد اولماز زیرا جامع دخی موضع اعتکافدر لکن معتکفه مستحب
اولا که مکث ایلمامکدر انوکچون که اعتکافی بر مسجده ادایه التزام ایلمشدر بلا ضرورة ایکی مسجده ادا ایلمک لایق
دکلدر اما ضرورت اولسه مسجدک انهدامی کبی او لوقت مسجد آخرده تمام ایلمک لازمدر فان خرج

ساعة بلا عذر فسد اگر معتکف بلا عذر بر ساعت مسجددن خروج ایلسه اعتکافی فاسد اولور منافیسی بولندوغی
ایچون زیرا الخروج لبثک منافیسیدر قلیل و کثیری برابردر اکلک قلیلی صوم و حدثک قلیلی طهارتی افساد ایلدوکی
کبی وعندهما لا یفسد ما لم یکن اکثر الیوم اما امامین قتنده اعتکاف فاسد اولماز ماداکه خروج یومک اکثری اولمیه
واکله وشربه ونومه فیه معتکفک اکل و شرب و نومی مسجدده در یعنی معتکف بو افعالی مسجدده اشلر و یجوز له
ان یبیع ویبتاع فیه بلا احضار السلعة اول معتکف ایچون مسجدده بیع و شرا جائزدر اولورسه متاع احضار ایتمز
ولا یجوز لغیره معتکفدن غیری یه مسجدده بیع و شرا جائز دکلدر زیرا مسجدده بیع و شرالی نهی ایچون جنبوا
مساجدکم صبیانکم ومجانینکم وبیعکم وشراکم حدیث شریفی وارد اولمشدر و بو محلده سعدی افندی دیمشدرکه
بو عمومدن معتکف نیچه مخصوص اولور جواب ویریلور که ضرورت ایچوندر الضرورات تبیح المحظورات
قبیلندندر ویحرم علیه الوطء ودواعیه معتکف اوزرینه وطئ و وطئک دواعیسی دخی حرام اولور کقوله
تعالی ولا تباشروهن وانتم عاکفون فی المساجد دواعی دیدوکی اوپمک و یاپیشمق کبی شیلردر اگر
دینلورسه اعتکافده حرام اولدیغی کبی صومده و حالت حیضکده دواعی نیچون حرام اولمدی جواب
ویریلورکه صوم و حیض کثیر الوجوددر اگر دواعی آنده حرام اولیدی حرج لازم کلوردی حرج ایسه شرعا
مدفوعدر ویفسد بوطئه ولو ناسیا او فی اللیل اعتکاف وطئ ایله فاسد اولور اگرچه ناسیا
دخی اولورسه و یا خود کیجه دخی اولورسه فاسد اولور وباللمس والقبلة والوطء فی غیر فرج ایضا ان
انزل والا فلا لمس و اوپمک ایله دخی اعتکاف فاسد اولور و فرجدن غیریده دخی وطئ اعتکافی
فاسد ایدر اگر انزال اولورسه اگر اولمازایسه فاسد ایلمز اگر دینلورسه من غیر انزال نفس
مباشرت حق سبحانه و تعالینک ولا تباشروهن وانتم عاکفون قول شریفی ظاهر دلالتی ایله مفسد
قلنمش ایدی بونک ایسه مباشرت فرجدن غیری جماعده دخی متحققدر بو تقدیرجه انزال اولمازسه
اعتکاف فاسد اولماز دیمک نیچه صحیح اولور بو مسئله جواب ویریلورکه مباشرتده جماع مجازدر
اگر مباشرت ایله مراد جماع اولدیسه حقیقت مراد اولمق باطل اولور یا یاپشمق اصلی اوزره یعنی
حقیقتی اوزره قالمش اولور ویکره له الصمت معتکف ایچون صمت مکروهدر زیرا حضرت علیه السلام
نهی بیورمشلردر زیرا مجوسه تشبیهدر اما استراحت ایچون اولمیجق مکروه دکلدر و ابو حنیفه
دن صوم صمت ایچون سؤال ایلدکلرنده ان تصوم ولا تتکلم احدا بیورمشلردر حمید
الدین دیمشدرکه صمت کره اولور قربت اعتقاد اولنورایسه اگر قربت اعتقاد اولنمز
ایسه کریه اولماز من صمت نجا حدیث شریفی قربت اعتقاد اولمیجق سکوت
احسن ایدوکنه دلیلدر والکلام الا بخیر و معتکف ایچون کلام دخی مکروهدر الا مکر که
کلام خیر ایله تکلم ایلیه من نذر اعتکاف ایام لزمته بلیالیها بر کمسنه نیچه ایام
اعتکافه نذر ایلسه اول کمسنه یه نذر ایلدوکی ایام کیجه سیله لازم اولور زیرا علی
سبیل الجمع ذکر ایام ارا سنده اولان لیلدر اکا دخی متناول اولور تکلم ما اتیک
منذر ایام دینلسه کیجه سی دخی داخلدر حق سبحانه و تعالینک ثلثة ایام الا
رمزا و ثلث لیال سویا قول شریفلرنده واقع اولدوغی کبی وان نذر یومین لزماه

بلیلتیهما اگر ایکی کون اعتکاف نذر ایلسه معتکف اول ایکی کونک اعتکافی کیجه سیله
لازم اولور زیرا تثنیه ده معنای جمع وار در برایله برایکیسی بر یره کلسه معنی جمعیت
اولور امر عبادتده احتیاطا تثنیه جمعه الحاق ایلدیلر خلافا لابی یوسف فی اللیلة الاولی
منهما اول ایکی کیجه دن اولکی کیجه ده ابو یوسف رحمه الله داخل اولماز دیو مخالفت ایدر
زیرا تثنیه جمعدن غیریدر ولیلهٔ متوسطه یومه ضرورت اتصالی اولمغله داخلدر اما
اولکی کیجه اصلا داخل دکلدر بونک بیانی تحقیقا مثنی و قتاکه جمعک غیری اولدی
ایسه مفرد ایله و مثنی برابر اولدیلر اما بر کمسنه علی ان اعتکف یوما دیسه اتفاق
اوزره لیل دخی داخل اولماز تثنیه ده دخی بویلجه در الا بو قدر واردر که لیلهٔ وسطی البته
داخل اولور و بعضی اجزاسی بعضیسنه ضرورت اتصالی اولدوغی اجلدن
بو ضرورت لیلهٔ اولی ده بولنمدی اگر دینلورایسه که چونکه مثنی جمعدن غیریدر
دیدک صلوة جمعه ده امامدن غیری ایکی ادم کفایت ایلمامک کرک ایدی
بونده ایسه کفایت ایلدی نتکم جمعه بابنده ذکر اولنمشدر اکا جواب ویریلور که
انده ذکر اولنان واحد و جمع که ایکی واحدی بر یره کتورسک معنی اجتماع بولنور
بو باب جمعه دن غیریده بولنماز بونک ایچون جمعه تسمیه اولنمشدر معنای
اجتماع ایسه هم تثنیه ده و هم جماعتده بولنور بونکله اکتفا اولندی وان نوی
النهر خاصة صحت واگر خاصه کوندزلره نیت ایدرسه صحیح اولور زیرا اول
کمسنه حقیقة نیت ایلمشدر بر کمسنه بر آی اعتکافه نذر ایلدکدن صکره خاصه
دخی نیت ایلسه صحیح اولماز زیرا شهر اوتوز کون و اوتوز کیجه نک ویا خود یکرمی
طقوز کونک و کیجه نک اسمیدر بوندن آشغه محتمل دکلدر ویلزم التتابع
وان لم یلتزمه اعتکافده تتابع لازمدر اگر معتکف تتابعی التزام ایلمامش
ایسه ده زیرا مبنی اعتکاف تتابع اوزره در اما صوم بونک خلافنجه در
ویلزم الاعتکاف بالشروع اعتکاف شروعله لازم اولور بر کمسنه
اعتکافه شروع ایدوب بر کون تمام اولمدین اعتکافدن چیقسه قضاسی
لازم اولور شروعله کندویه لازم اولمشدر الا عند محمد امام محمد
رحمة الله علیه قتنده لازم کلماز زیرا آنک قتنده اعتکافک
اقلی بر ساعتدر اول ایسه حاصل اولدی اعتکافدن چیقمغله
قضاسی لازم کلمز

كتاب الحج بو کتاب حج بیاننده در حجک شروطی و فرضی و واجباتی و سنتی واردر
و شروط حج ایکی قسمدر بر قسمی وجوبنه شرطلدر و بر قسمی اداسنه شرطلدر وجوبنک
شرطی یدیدر اسلام و حریت و عقل و بلوغ و استطاعت و وقتدر و زاد و
راحلهدر وقتده اختلاف اولنمشدر بعضیلر وقتی شروط ادادن قلدیلر پس اول قول
اوزره وقتدن اول اسلامه کلن کافر و بالغ اولان صبی و جنوندن خلاص اولان مجنونه
و معتق اولان عبده زاد و راحلهیه قادر اولدقلری حالده احجاج بالمال وصیتی جائز
دکلدر اما قول ثانی که شروط ادادندر اول قول اوزره واجبدر و بر راسن
طریقدر ظالمدن و یاخود دشمندن و یاخود غرقدن خوف ایدلممسنک اوزرینه
حج فرضدر کلدر برده و بحرده اعتبار غالبهدر اکر غالب اولان سلامت ایسه واجب
اولور اکر غالب اولان عدم سلامت ایسه واجب اولماز و بو شرط بعضیلر شروط
ادادن قلدیلر ثمرهٔ خلاف احجاج بالمال وصیتی لازم کلورمی کلمزمی اندن معلوم اولور
اما عند المتأخرین صحیح اولان وجوبه شرط اولمقدر و حجک اداسنک شروطی بشدر
اولکی شرطی صحت بدن و سلامت اعضادر بعضیلر بو شرطی وجوبدن قلدیلر
پس بو قول اوزره اعمینک و مقعدک و مفلوجک و مقطوع الرجل اولنلرک
اوزرلرینه حج فرض دکلدر و مختار اولان بودر که کرچه کافیده بونلر حقنده اختلاف
اولنوب امام اعظمدن ظاهر روایتده که مبسوط و جامع الصغیر و سیر کبیر
و جامع الکبیردر و امام ابو یوسف ایله امام محمددن بر روایتده حج فرض دکلدر
زاد و راحلهیه قادر اولورسهلر حتی و بنه امام اعظم بر روایتده و امامین ظاهر
روایتده زاد و راحلهیه قدرتلری اولدقلرنده حج فرض اولور دیمشلردر لکن بوخ
اختلافیدر بعضیلر نفقهلری اوزرینه و بعضیلر مالکلرندن فرض اولور دیمشلردر
لکن بوخ اختلافیدر اما قول اصح و راجح اولان مالکلرندن اولمقدر ثمرهٔ خلاف
استطاعتی معذور ایکن بولنمش ایسه حج فرض اولماز اکر استطاعتی صحتنده
ایکن بولنوب بعده معذور اولمش ایسه اکا حج بالاتفاق فرضدر احجاج لازمدر ایکنجی
شرط احرامدر زیرا حج و عمره و یاخود بر مصلحت ایچون مکهیه دخوله قصد ایدن
کمسنه احرامسز میقاتدن کچمک جائز دکلدر اکر کچرسه اکا قربان لازم اولور اوچنجی
شرطی عدم حبس و منعدر دردنجیسی عورت حقنده محرمدر بشنجی شرطی خاتون
حقنده عدم عدتدر اول شهرک حاجیلری قافله ایله خروج ایدهجک محلده
معتده اولمیه اوزرینه حج فرض اولماز حجک فروضی اوچدر اولکیسی احرامدر — فرض الحج
و احرام نیت ایله تلبیهدن عبارتدر و یاخود آنک مقامنه قائم اولان هدی و
تقلید بدنهدن عبارتدر فرض ثانی عرفاتده وقوفدر و عرفاتک جملهسی موقفدر
الا بطن عرنه دکلدر زیرا حضرت علیه السلام شیطانی اول محلده کوروب احترازا ایچون

ایچون اول محلده طورمقدن منع ایلمشدر اوچنجی فرضی طواف زیارتدر احرام
شرطدر و وقوف ایله طواف رکنلردر بو اوچدن بری فوت اولسه حجی باطل اولور
و سنهٔ آتیهده قضاسی لازم کلور و حجک واجباتی یکرمی بردر اولکیسی صفا ایله — واجبات الحج
مروه آرهسنده سعیدر ایکنجیسی مزدلفهده وقوفدر اوچنجیسی جمارده دردنجیسی
رمی اول تراشدن اولمقدر بشنجیسی طواف صدردر التنجیسی عرفاتده
کوندزدن طوران کمسنهنک وقوف غروبدن صکرهیه دکین امتدادیدر اما غروبدن
صکره طورانه امتداد واجب دکلدر یدنجیسی آفاقی حقنده احرام میقاتدن مکی حقنده
مکهدن اولمقدر سکزنجیسی طواف زیارتک اکثری اوزرینه زاید یدی آینده فرض
اولان دردیدر باقیلری واجبدر طقوزنجیسی حدث و جنبدن طهارتدر اوننجیسی
طهارت ثوبدر اون برنجیسی ستر عورتدر اون ایکنجیسی طواف حطیمک آردندن
اولمقدر اون اوچنجیسی طواف صاغدن ابتدا ایدوب بیتی صول جانبنه اولمقدر اون دردنجیسی
صفا ایله مروه آرهسنده اکثر اشواطده یوریمکدر اون بشنجیسی طواف زیارتک
ایام نحرده اولمسیدر اون التنجیسی هر طوافدن صکره کرک فرض و کرک نافله
اولسون ایکی رکعت نماز قلمقدر اون یدنجیسی آفاقی حقنده طواف صدردر اون
سکزنجیسی هر کونک رمینی آرتکی کونه تأخیر ایلممکدر اون طقوزنجیسی تراش
اولمقدر یکرمنجیسی تراش ایام نحرده و حرمده اولمسیدر یکرمی برنجیسی افاضهده امامه
متابعتدر امدی واجبک حکمی کرک عمداً و کرک سهواً اولسون ترک ایده جزا لازم
اولور و حجی صحیح اولور و سنن حج اوندر اولکیسی آفاقی ایچون طواف قدومدر — وسنن الحج
کرک مفرد بالحج اولسون کرک قارن اولسون ایکنجیسی حجر الاسوددن ابتدا ایلمکدر
اوچنجیسی امامک اوچ مکانده خطبهسیدر دردنجیسی مکهدن عرفاته ترویه کونی
چقمهسیدر بشنجیسی عرفه کیجهسی منیده یاتمقدر التنجیسی منیدن عرفاته طلوع
شمسدن صکره کتمکدر یدنجیسی عرفاتده غسلدر سکزنجیسی مزدلفهده یاتمقدر — اقسام الحج
طقوزنجیسی مزدلفهدن منییه طلوع شمسدن اول کتمکدر اوننجیسی ابطحه نزولدر
بو ذکر اولنان سنتلر مؤکدهدر سنت مطلق بوندن زیادهدر سنتک حکمی اولدر که
تارکی کنهکار اولور اما جزا لازم کلمز اقسام حج بیاننده در محرم درت نوعدر بری
مفرد بالحجدر و بری دخی مفرد بالعمرهدر و بری دخی قارندر حج ایله عمرهیی جمع ایدر و
بری دخی متمتعدر شول کمسنهدر که عمرهسیی ایله اشهر حجده و یاخود دخی اول احرامه کیره
و احرامدن چیقه و حج ایچون احرامه کیره اول سنهده اهلی ایله جمع اولمدن حج ایلیه قران
تمتعدن افضلدر و تمتع افراددن افضلدر و افراد بالحج افراد بالعمرهدن افضلدر
کرچه بو ذکر اولنان شروط و واجبات و فروض و سنن هر بر محلده ذکر
اولنهکلمشدر لکن پراکنده اولوب و متنده دخی جملهسی ذکر اولنمامغین بو

محلارده جمله سی ذکر اولنمق مناسب کورلمکین تحریر اولندی هو زیادة مکان مخصوص
حج مکان مخصوص زیارتدر واولمکان مخصوص زمان مخصوصدن زمان مخصوص
اشهر حجدر لفعل مخصوص فعل مخصوص ایله که افعال حجدر فرض فی العمر مرة علی
الفور حج علی الفور عمره ده برکره فرض اولدر اما حجک فرضیتی کتاب وسنت
واجماع امت ایله ثابت اولان ولله علی الناس حج البیت من استطاع الیه
سبیلا ومن کفر فان الله غنی عن العالمین نص شریفی ایله در صاحب کشاف
بو کلام شریفده انواع تأکید وتشدید اولدوغن ذکر ایلمشدر انواع تأکیددن
بری ولله علی الناس حج البیت قول شریفنده حج شریف رقاب ناسه لله فرض
وواجبدر عهدن سندن منفک اولیمز الآدا ایله زیرا لفظ علی التزام ایچوندر وبینه
نوع تأکیددن بری که حق سبحانه وتعالی نامی ذکر ایدوب اندن صکره من استطاع الیه
سبیلا قول شریفنی ناسدن بدل ایلدی بونده دخی ایکی تأکید واردر بریسی ابدالدر
ابدالده چه مراد ایچون تثبیت وتکریر واردر ایکنجیسی ایضاحدر بعد الابهام ایضاح
وبعد الاجماع تفصیل صورتین مختلفین ده ایراددر واول انواعدندر که ومن کفر
مکاننده ومن لم یحج قیدر در تارک حج تغلیظ ایچون حضرت علیه السلامک من
مات ولم یحج فلیمت ان شاء یهودیا او نصرانیا قول شریفی دخی بونی تأییددر وینه
اول انواعدندر که فان الله غنی لفظی ذکر ایلدر وبو غنا ذکری دخی مقت وسخط
وخذلانه دلالت ایدن شیدندر واول انواعدندر که عن العالمین قول شریفی لم
یحج دن بدل ذکر ایلدر بونده دخی استغنایه دلالت واردر واستغنا کامله اوحجی
سخط عظیم اولور ایدوکی قتی ظاهردر اما حجک سنت ایله ثابت اولمسی حضرت
علیه السلامک علی خمس حدیث شریفی ایله در واجماع دخی بغیر نکیر فرضیتنه منعقد
اولمشدر اما عمرده برکره فرض اولمسیدر زیرا حجک فرض اولمسنک سببی بیت
شریفدر وحج بیت شریفه مضاف اولمشدر حال بو که احکام سببنه مضاف
اولور بیت شریف ایسه متکرر اولمازکه احکام دخی متکرر اوله اول اجلدن عمرده
برکره فرض اولدر وابو یوسف علی الفور واجبدر حتی تأخیر ایدن آثم اولور بشر
ومعلی ابو یوسفدن روایت ایلمشلردر وابو حنیفه دن دخی علی الفور وجوبنه
دلالت ایدن کلام روایت اولنمشدر واول روایت اولنان ابن شجاعک ذکر
ایلدوکی شیدر که ابو حنیفه دن برکمسنه نک مالی واردر حج می ایلسون یوخسه
تزوج می ایلسون دیو سؤال اولندی جواب ویریلورکه بلکه حج ایلسون بو قول
دخی امام قتنده وجوب علی الفور اولدوغنه دلالت ایدر زیرا تزوج ایله تحصین
نفس اولور تحصین نفس ایسه هر حالده واجبدر اگر علی الفور واجب اولمسه
هر حالده واجب اولان تزوج اوزرینه حج شریفی امر ایلمزدی حتی حجی تأخیر ایدن تفسیق

تفسیق اولنور وشهادتی رد اولنور علی الفور واجبدر دیمک قتنده خلافا لمحمد امام
محمد خلاف ایدوب وجوبی علی الفور دکلدر تراخی اوزره اولمسنه ذاهب
اولمشدر وامام محمدک قولی دخی شافعی قولیدر حج شریف وخلیفه عمردر و
صلوة وقتنک آخرنه جائز اولدوغی کبی حج دخی آخر عمرینه جائزدر زیرا حضرت
علیه السلام حج شریف فرض اولدقدن صکره تأخیر بیورمشدر زیرا فرضیت
حج هجرتک التنجی سنه سنده واقع اولدر کندولر اوننجی سنه ده حج شریف ایلمشلردر
بو جمله امام محمدک استدلالیدر وابو حنیفه وابو یوسف حج شریفی حضرت
حضرت علیه السلامک من وجد زادا وراحلة یبلغانه الی بیت الله ولم یحج
فلا علیه ان یموت یهودیا او نصرانیا حدیث شریفی ایله استدلال ایلمشلردر
وحضرت عمر رضی الله عنه دیمشدر که بن قصد ایلدمکه خلقک احوالنه مطلع
اولوب شول کمسنه که زاد وراحله یه قادر اولوب حج ایلمز ایسه اولرنی کندولر
ایله احراق ایلیم والله ما هم بمسلمین ثم اوچ دفعه بویلجه بیورمشلردر اما
بعض مشایخ التنجی سنه ده نازل اولان واتموا الحج والعمرة لله آیت کریمه سیدر
اوننجی سنه ده نازل اولان ولله علی الناس حج البیت ایت کریمه سیدر دیو
اختلاف ایلمشلردر وحضرت علیه السلام فوت حجدن امین ایدیلر زیرا ناسه
بیان احکام ایچون مبعوث اولوب حج دخی ارکان دیندندر بالفعل ارکان دینی
ناسه بیاندن اول فوتدن امین اولدقلری مقرر ایدی وبوندن غیری حضرت
علیه السلامک تأخیری دخی عذر ایله ایدی زیرا مشرکلر بیت شریفی عریان طواف
ایدوب وشرکله مشوب کلام ایله تلبیه ایدرلر اول عهدده تعیین ممکن دکل ایدی
چونکه مدت تمام اولدی حضرت علی کرم الله وجهه بی کعبه شریفه کوندروب
براءة من الله ورسوله سوره سنی قراءت ایدوب بو سنه دن صکره مشرک
وعریان بیت شریفی طواف ایلمسون دیو ندا ایلدر وسنه قابلده بعض کلهجک
سنه ده نفس نفیسلری ایله حج ایلمشلردر وبر عذری حضرت علیه السلامه یالکز
خروج ممکن دکل ایدی بلکه اصحاب معا اولملری لازم ایدی اصحابک هر برینک
خروجه قدرتلری یوغیدی اول اجلدن تأخیر اولندر وبو اختلافکه وجوب علی
الفور ویاخود علی التراخی دربونک ثمره سی کنهکار اولمسنده دریوخسه قضا
واداده وتطوعک مشروعیتی نفیندن دکلدر حتی فخر الاسلام دیمشدر که اوزرینه
حج لازم اولان کمسنه تطوعا حج ایله صحیحدر اوزرینه صلوة ظهر لازم اولانک نافله
نمازی کبی بشرط اسلام حج اسلام شرطی ایله فرض قلندر زیرا کافره فرض دکلدر
وحریت دخی حریت شرطیله فرض قلندر عبد اوزرینه واجب دکلدر کما قال النبی علیه السلام
ایما عبد حج عشر حجج ثم اعتق فعلیه حجة الاسلام ثم حج ایله صلوة بیننده فرق بودر که حج

زاد و راحله یه محتاجدر عبد ایسه مالدن بر شیئه مالك دكلدر صوم و صلوة بوڭك
خلافنجه در اكر عبد حج ایلسه بو قدر مدت طویله ده حق مولا فوت اولمق لازم كلوردی
بو تقدیرجه حق عبد حق الله اوزرینه تقدیم اولنلدر و عقل و بلوغ و صحة عقل و بلوغ
و صحت شرطیله فرض اولدی مجنون اوزرینه حج واجب دكلدر زیرا عقل جمله تكالیفده
شرطدر و صبی اوزرینه حج واجب دكلدر زیرا حضرت علیه السلام ایما صبی حج عشر
حجج ثم بلغ فعلیه حجة الاسلام بیورمشلردر حج ایسه عبادتدر عبادتڭ جملهسی
صبیدن مرفوعدر و مریضه حج واجب دكلدر زیرا مریض تحمل مشقت سفره قادر
دكلدر و قدره زاد و راحلة و نفقة ذهابه و ایابه زاد و راحله یه قدرت و ذهاب
و ایاب نفقهسنه قدرت شرطیله فرض اولدر یعقوب پاشا حاشیهٔ صدر
الشریعه ده زاد و راحله ذكر ندن صكره نفقهٔ ذهاب و ایاب قیدنه حاجت یوغیدی
دیمشدر فضلت عن حوائجه الاصلیة و نفقة عیاله الی حین عوده مع امن الطریق
زاد و راحله حوائج اصلیهسندن و كلنجه عیالنڭ نفقهسندن فضله اولمق شرطیله
فرض اولدر بو ذكر اولنان شروط امن طریقله معًا در حوائج اصلیه مسكندر و خادم
و اثاث بیت و ثیابدر و بونلره بكزر نه وار ایسه محمد بن شجاع دیمشدر كه بر كمسنهنڭ
ساكن اولدوغی اوندن غیری اوی استخدام اولنماز قولی و بونلره بكزر اشیایه مالك
اولسه بیع ایدوب حج ایلسون و فضلت قولی ما قبلنه صفت واقع اولمق محتمل
دكلدر لفظ قد تقدیریله حال واقع اولمق اولی در حق سبحانه و تعالینڭ او جاؤكم
حصرت صدورهم قولی شریفنده اولدوغی كبی و زوج او محرم للمرأة ان كان بینها
و بین مكة مسافة سفر و لا تحج بلا احدهما عورت ایچون زوج و یا خود محرم اولمق
شرطیله فرض اولدر اكر عورت مكه مابیننده مدت سفر اولورسه زوج و محرم شرطدر
و اول عورت حج ایلمسون زوج و یا خود محرمدن بر بیسی اولمایجه و محرمدن مراد ابدی
اكا نكاحی حلال اولمیه مثلا قرابت و رضاع و مصاهره جهتندن بر وجهله نكاحی صحیح
اولمیه و شرط كون المحرم عاقلا بالغا غیر مجوسی و لا فاسق محرمڭ عاقل و بالغ اولمسی
شرط قلندی و مجوسی اولمیوب فاسق اولمامسی شرط قلندی و نفقة علیها و محرمڭ نفقهسی
حج ایدن عورت اوزرینه در و تحج معه حجة الاسلام بغیر اذن زوجها زوجنڭ اذنی یوغیكن
اول عورت محرمی ایله حجة الاسلام ایدر یعنی ادا ایدر اما امام شافعی قتنده زوج ایچون
عورتی خروجندن منع وار در زیرا حجه خروجده حق زوج فوت اولور اول اجلدن منع
اولنور بزم ایچون دلیل حق زوج فرایضده ظاهر اولماز اما نفلده منع ایلمك وار در سعدی
افندی دیمشدر كه بو دلیل اول زمان صحیح اولوركه وجوب حج علی الفور اوله اما رجا اولنور
بو خلاف بنائی اوله ابتدائی اولمیه بو خلاف ابتدائی اولمیوب بنائی اولمق رجا اولنور
دیمكدن مراد بودر كه ابتدا اولا خلاف وجوب حج علی الفور و التراخی بو خلاف ایله

ایله صحیح اولماز بلكه بنائی در یعنی بر آخر خلافه مبنی در خلاف آخر بودر كه سلامت
بدن ابو حنیفه قولنده و امن طریق و عورت ایچون محرم شرایط وجوبدنمیدر یوخسه
شرایط ادادنمیدر یو اختلاف اولنمشدر شرایط وجوبدندر دیین كمسنهنڭ قولی
اوزره حجدن قبل الحج متوفی اولسه احجاج بالمال وصیتی لازم كلمز و شرایط اداندر دیین
كمسنهنڭ قولی اوزره قبل الحج متوفی اولسه انكا احجاج بالمال وصیتی لازم كلور بو تقدیرجه
شرایط وجوبدن اولوب وصیت لازم كلمز ایسه زوج زوجهٔ حجدن منع ایلمك اولور
و عورت بلا اذن كیتمكه قادر اولمز اما شرایط ادادن اولوب وصیت لازم اولورسه
منعه قادر اولماز اما حجدن شرایط وجوب و ادا جمع اولسه حج لازم اولور فلو احرم صبی
او عبد فبلغ او عتق فمضی پس اكر صبی و عبد محرم اولسه و بعد الاحرام صبی بالغ و عبد
معتق اولسه و افعال حجی ادا ایلسه لا یجوز عن فرضه نا بالغ و عبد ایكن ایلدوكی حج فرضندن
جائز اولماز زیرا نافله یه منعقد اولمشدر فرضه منقلب اولماز ضرورت كبی یعنی حج
ایلمامش ادم نافله ایچون محرم اولسه انڭ ایله فرض ادا اولنماز و صلوة ایچون حج محرم
اولسه نافله ایچون عقد اولندقدن صكره اول كمسنه ایچون فرضی ادا ایلمك یوقدر یعنی
جائز اولماز اكر سؤال اولنسه احرام حنفیه قتنده شرطدر اول احرام ایله اداء فرض
جائز اولمق واجب ایدی نتكم بر صبی آبدست آلسه بعده بالغ اولسه اول آبدست
ایله نماز قلمق جائز ایدی نیچون احرام ایله حج جائز اولمیه حنفیه طرفندن جواب بودر كه
احرام من وجه ركننه مشابهدر ادانڭ اول احرامه اتصالی حیثیتی ایله لكن حج عبادت اولمغین
بر احتیاطی اخذ ایلدوك جائز اولمق ایدر وان جدد الصبی احرامه للفرض صح بخلاف العبد
و اكر صبی محرم اولدقدن صكره بالغ اولسه و بعد البلوغ احرامنی عرفه یه وقوفدن اول فرض
ایچون تجدید ایلسه صحیح اولور لكن عبد بونڭ خلافنجه در زیرا صبینڭ احرامی كندو یه لازم
دكل ایدی ایلتی اولمدوغی ایچون بو اجلدنكه اكر صبی احرام تناول ایلسه اوزرینه بر شئ لازم
كلمز صبینڭ احوالی بویله اولیجق فسخ و غیریه شروع جائز در اما عبدڭ احرامی لازمدر زیرا
كندوسی لزوم ایچون اهلدر كه اهل و بلوغدر احرام آخره شروع ایله احرام اولدن خروجی ممكن
دكلدر كرك تلبیه تجدید ایچون ایلسون و كرك ایلمسون اولكی احرام اوزرنه باقیدر پس
بو اجلدن حجة الاسلام صحیح اولماز و فرضه الاحرام و هو شرط و حجك فرضی احرامدر و
احرام افعال حجڭ شرطدر و شافعی قتنده ركندر ثمرهٔ خلاف شوال زمانندن ظاهر اولوركه
بر كمسنه اشهر حجدن اول محرم اولسه بزم قاتمزده جائز در شافعی قتنده جائز دكلدر والوقوف
بعرفة و طواف الزیارة و هما ركنان اتفاقا فرضڭ بر بیسی عرفه ده وقوفدر و بری
دخی طواف زیارتدر بو ایكیسی اتفاقا ركندر اكر بونلردن بری فوت اولسه حج باطل
اولور عام قابلده قضاسی واجب اولور و واجبه الوقوف بمزدلفة حجك واجبی
مزدلفه ده وقوفدر مزدلفه زلفیدن مأخوذدر و زلفی قربت معناسنه در آدم علیه

حجك فرضی

حجك واجبی

السلام حوى ایله آنڭ جمع اولوب اکا یقین اولدوغیچون بو اسمله تسمیه اولنمشدر وشعار
قتنده مزدلفه ده وقوف رکندر حق سبحانه وتعالینڭ فاذکروا الله عند المشعر الحرام
قول شریفیله زیرا بو مثللو دلیل ایله رکنیت ثابت اولور اما بزم ایچون دلیل روایت
اولنمشدر که حضرت علیه السلام کندو اهلنڭ ضعفاسی کیجه ایلرویه کوندردی اگر مزدلفه ده
وقوف رکن اولیدی بونلری ایلرویه کوندرمزدی وشافعینڭ تلاوت ایلدوکی
ذکردر وذکر ایسه بالاجماع رکن دکلدر بز وجوبی حضرت علیه السلامڭ من وقف معنا
هذا الموقف وقد کان افاض قبل ذلک من عرفات فقد تم حجه قول شریفیله بلمشزدر
وحجڭ تماملغنی بوکا تعلیق ایلدی زیرا بو امارت وجوبه صالح اولور تمامنه تعلیق
اولندی نفینه اولمدی زیرا اگر عذر ایله ترک اولنه ویاخود ضعف وعلت ترک
اولنه ویاخود زحامدن خوف ایدن عورت ترک ایلسه اوزرینه برشی لازم کلمز
اما عذرسز ترک ایلسه لازم اولور هدایه شرحی بویلجه در صاحب عنایه دیمشدر که
وقوف مزدلفه شافعییه رکنیتنه نسبت ایلمک قلم کتابتی سهودر زیرا شافعیلر
کتابلرنده مزدلفه وقوف سنتدر دیو تصریح ایلمشلردر ومبسوطنده شافعی مکاننه
لیث بن سعد ذکر اولنمشدر واسرارده شافعی مکاننه علقمه یازلمشدر وفتاوای
قاضیخانده شافعی یرینه مالک ذکر اولنمش وتحفه ده وایضاح واصطلاحده وغیرده
براحدڭ خلافی اولمیوب وجوب ذکر اولنمشدر صاحب عنایه صاحب نهایه دن
نقل ایلدکدن صکره جائزدر که مصنف شافعینڭ مذهبندن برنقله مطلع اولمش اوله
دیو ذکر ایلمشدر وصاحب بنایه ذکر ایلمشدر که شافعی وجیز نام کتابنده وقوف
مزدلفه سنتدر دیمش رجا اولنور که صاحب هدایه شافعیدن رکن اولمسنه
برنقل صحیح بولمش اوله اما نافع نام کتابده الوقوف بالمشعر رکن فمن لم یقف به
لیلاً ولا بعد الفجر عامداً بطل حجه ولا یبطل لوکان ناسیاً لازم کلورکه بو بابده شافعینڭ
ایکی قولی اوله بری وجیزده سنت ذکر اولنه ایکنجیسی وجوب اوله نافعده اولدوغی
کبی والسعی بین الصفا والمروة صفا ایله مروه بیننده سعی حجی واجبدر شافعی قتنده
رکندر زیرا حضرت علیه السلامڭ ان الله کتب علیکم السعی فاسعوا قول شریفی
رکنیتنه دلالت ایدر اما بزم ایچون دلیل حق سبحانه وتعالینڭ فلا جناح ان یطوف بهما
قول شریفیدر زیرا بونڭ مثللو اباحت ایچون استعمال اولنور نتکم حق سبحانه وتعالینڭ
ولا جناح علیکم فیما عرضتم به من خطبة النساء قول شریفیدر چونکه اباحت ایچون
استعمال اولنه رکنیت وایجابی نفی ایدر لکن آیتڭ اولی ان الصفا والمروة من شعائر الله
کلام شریفیدر وشعیره ایسه علامتدر وبو مثللو ایسه فرضدر وآیتڭ اولی فرضیتنه
دلالت ایدر وآخری اباحته دلالت ایدر ائمه مز ایکیسی ایله عمل ایدوب وجوبنه قایل
اولمشلردر نهایه شرحی بویلجه در ورمی الجمار رمی جمار حجی واجبدر زیرا حضرت

حضرت علیه السلام منییه کلدکده برشیئه مشغول اولمدین رمی جمرهٔ عقبه یه اهتمام
ایدردی وعلیکم بحصی الخذف لا یؤذی بعضکم بعضاً بیورلردی بوندن مقصود سنت
خلیل علیه السلامه اتباعدر وقتا که ذبح ولد ایله امر اولندی شیطان علیه اللعنة
کلوب وسوسه ویروب ابراهیم علیه السلام شیطانی کوردکده طاش آتوب
طرد ایلدی انڭ ایچون طرد بزم ایچون عبادت اولدی وطواف الصدر للآفاقی آفاقی
ایچون طواف صدر یعنی طواف وداع حجی واجبدر وطواف صدر امام شافعی
قتنده سنتدر طواف قدوم منزله سنده در طواف صدر وطواف قدوم آفاقی
اولانه مشروعدر اما مکی اولانه مشروع دکلدر زیرا واجباتدن اولیدی آفاقی ومکی برابر اولوردی بزم
ایچون دلیل والحلق والتقصیر وتراش ویاخود قرقمق حجی واجبدر حضرت علیه السلام
باشنده شعری اولمیان کیمسنه یه طراش ایله امر ایلمشدر ابن مالک دیمشدر که
طراش اولمغڭ وجوبی حد امکانه مشروطدر وقرقمق ممکن اولمسه بلا حلق وتقصیر
حلال اولور ودینلمشدر که حلق وتقصیر سنتدر امر ایسه استحبابه حمل اولنور وکل ما
یترکه الدم وهرشی که ترکی ایله دم واجب اوله اول حجی واجبدر بو کلام اجمال اوزره
واجبی بیاندر ان شاء الله تعالی تفصیلی عن قریب کلور وغیرها سنن وآداب
فرایض وواجباتدن غیریسی سنن وآدابدر وبونلرڭ جمله سنی حضرت علیه السلام
اشلمشدر خذوا عنی مناسککم قول شریفی ایله بیورمشدر واشهره شوال وذو القعده
والعشر الاول من ذی الحجة حجڭ آیلری شوال وذو القعده وذی الحجه دن عشر اولدرعبادله
بویلجه روایت اولنمشدر بری عبد الله بن مسعود وبری عبد الله بن عمر وبری عبد الله
بن عباسدر عرف فقهاده عبد الله بن زبیر بونلردن دکلدر واما عرف محدثینده
عبد الله بن زبیر داخل اولور عبد الله بن مسعود داخل اولماز عنایه شرحی بویلجه در
تحقیقا حج ذی الحجه نڭ اون کونی کچمکله فوت اولور معلوم اولدیکه حق سبحانه وتعالینڭ
الحج اشهر معلومات قول شریفندن مراد ایکی آی وثالثڭ بعضیسی اولوب کلیسی دکلدر
کذا فی الهدایه سعد افندی دیمشدر که بو محلده چوق بحث واردر زیرا آفاقینڭ
طوافی اون برده واون ایکیده جائزدر امام مالک دیمشدر که اشهر حج شوالڭ
اولندن ذی الحجه نڭ آخرینه دکیندر وبو کلامه دلیل حق سبحانه وتعالینڭ الحج اشهر
معلومات قول شریفیدر زیرا اشهر کامل اوزرینه واقع اولور حقیقةً بو خصوص ناقص
اولان شهر دینلمز چونکه امام مالک بوکا ذاهب اولمشدر حضرت ابو بکر رضی الله عنه دن
روایت اولنوب حضرت علیه السلام بیورمشدرکه ان الزمان قد استدار کهیئته
یوم خلق الله السموات والارض معنای شریفی تحقیقا زمان یعنی سنه عودت
ایلدی شول هیئته که حق سبحانه وتعالی سموات وارضی خلق ایلدوکی کونده اولان
هیئتی کبی یعنی اوزرینده اولان ذی الحجه جناب رب عزت سموات وارضی خلق ایلدوکی

کونده نه هیئت اوزره وضع ایلمشیسه الآنه اول هیئته عودت ایلمشدر وبو
حدیث شریفک ذکرنه سبب بودرکه طائفهٔ عرب اشهر حرمک تحریمنه اعتقاد
ایدرلردی حتی اوغلنی قتل ایدن قاتله بولده ویاخود برتنها یرده راست کلسه‌لر
بربرلرینه تعرض ایلمزدی حضرت ابراهیم علیه السلامک ملتنی تمسک ایلمشلردی
لکن قبچون مابینلرنده قتال ضرورت واقع اولسه اشهر حرمده قتالک بالکلیه
استحلالنی کریه کوروب غیری آیلره تبدیل ایدوب منادیلر قبایل الحیّنه بو وجهله
ندا ایدرلردیکه ماه محرمی شهر صفره تأخیر ایلمشدر دیو شهر محرمده محاربه ایدرلرمدی
دیو جنک ایدرلردی واکر صفرده دخی حاجتلری قوی اولورسه محرمی صفردن
قالدیروب ربیع الاوّله تبدیل ایدوب صفرده دخی جنک ایدوب ربیع الاوّلده
ترک ایدرلردی احوال بویله اولنجه حج شریفی برایدن برآیه نقل ایده‌رک کاه محرمده
وکاه صفرده وکاه ربیع الاوّلده حج ایدرلردی سائر ایدرخی بوکا شبیهدر حضرت
علیه السلام حجة الوداعده عرفه‌ده خطبه‌ده تحقیقاً ذی الحجه موضعنه واصل اولمشدر
حجی بوندن ایلکز جاهلیته‌ده اولدوغی کبی غیری آیلره تبدیل ایلمکز دیو بیورمشلردر
اشهر حرم ذی القعده وذی الحجه ومحرم ورجبدر ویکره الاحرام قبلها اشهر حجدن مقدم
حج ایچون احرام مکروه اولور لکن مع کراهة جائز ومنعقد اولور شافعی خلاف
ایدوب احرام انک قتنده رکن اولمغین عمره‌یه محرم اولمش اولور وقتندن اول
اولمغله حج متحقق اولماز احرام بزم قاتمزده شرطدر وقت اوزرینه تقدیمنک جوازندن کراهة
شبهه‌در اکر دینلورسه که احرام شرط اولسه وقتدن اول نیچون مکروه اولور حال بوکه
قبل الوقت طهارت مکروه دکلدر جواب ویریلور که وقت اوزرینه تقدیم ایچون دکلدر
بلکه طول زمان اولمغله بر حرام واقع اولمق احتمالی ایچون زیرا احرام قتل وصید ودکلمش
اسباب کیمک وباشن طراش ایلمک وبونلره بکزر شیلر شلمکی حرام ایدر والعمرة
سنة عمره دخی سنت مؤکده‌در شافعی قتنده فرضدر حضرت علیه السلامک العمرة
کفریضة الحج حدیث شریفنی استدلال ایلمشدر بزم ایچون دلیل حضرت علیه السلامک
الحج فریضة والعمرة تطوع قول شریفیدر زیرا عمره بر وقت ایله موقت دکلدر وغیره
نیت ایله عمره حجی حاصل اولور وبرکسنه حجی فوت ایله عمره دخی فوت اولور اما شافعینک
روایت ایلدوکی حدیث شریف مکر اعمال ایله مقدره اولمق تأویل اولنه علی الخصوص
آثارده تعارض ایله فرضیت ثابت اولماز کذا فی النهایة والغایة والمواقیت شول
مواقیت که انلردن اول مواقیتی احرامسز تجاوز ایلمک جائز دکلدر مواقیت میقاتک
جمعیدر بوایسه وقت محدوددر مکان ایچون استعاره اولنمشدر نتکم مکان وقت ایچون
استعاره اولنور حق سبحانه وتعالینک هنالک الولایة قول شریفی کبی معلوم اولکه
بیت شریف وتعالی معظم ومشرف اولدیسه انک ایچون حصن قلندیکه اول مکه درو حرم

وحمی قلندیکی حرمدر وحرم ایچون دخی بر حرم قلندیکه اول مواقیتدر ومواقیتی احرامسز
کچمک جائز دکلدر بیت شریفی تعظیم ایچون للمدنیین ذو الحلیفة مدینلر ایچون میقات
ذو الحلیفه‌در مدینه‌دن محل خر بوره کلنجه آلتی ویدی میلدر عوام لسانده علی قیوسی دیمکله
مشهوردر مواقیتدن بوندن بعید میقات یوقدر وللشامیین جحفة شامیلر ایچون
میقات جحفه‌در اصلده اسمی مهیعه ایدی سیل کلوب اهلنی استقبال ایدوب یعنی
جمله‌سن هلاک ایلمکله جحفه تسمیه اولندی جحفه ایله مکه مابینی اوچ مرحله‌در وللعراقیین
ذات عرق عراقیلر ایچون میقات ذات عرقدر خراسان واهل مشرق دخی بونلردر
وللنجدیین قرن نجدیلر ایچون میقات قرندر ویس القرنی بوقریه منسوبدر والیمنیین
یلملم یمنیلر ایچون میقات یلملمدر محل خر بوردن مکه‌یه ایکی مرحله‌در لاهلها ولمن مر
علیها محل خر بور اهلی ایچون وخارجدن اول محله مرور ایده انک میقاتیدر زیرا حضرت
علیه السلام بو وجهله توقیت ایدوب وهن لهم ولمن اتی علیهن من غیر اهلهن بیورمشلر
اکر دینلورسه اهل عراق وشام توقیت نیجه اولنورکه انلر مسلمان دکل ایدیلر جواب
ویریلورکه حضرت علیه السلام انلرک ایمانه کلمه‌جکلرین طریق وحی ایله بلمکین توقیتی
تعیین بیورمشلردر ویحرم الاحرام عنها لمن قصد دخول مکة دخول مکه‌یه قصد ایدن کمسنه
ایچون مواقیتدن احرامی تأخیر حرام اولور کرک حج وعمره‌یه قصد ایلسون وکرک ایلمسون
احرامسز دخول حرامدر امام شافعی قتنده اکر حج ویا عمره مراد ایدرسه اولزمان حرام اولور
بونلردن غیری مراد اولورسه بلا احرام جائزدر زیرا جابردن روایت اولندیکه حضرت
علیه السلام مکه فتح اولندوغی کون اوزرنده سیاه عمامه احرامسز مکه‌یه داخل اولمشلردر
زیرا احرام اداء عبادت ایچون مشروع اولمشدر اکر نیت ایدرسه احرام لازم اولور نیت
ایلمزایسه لازم اولماز احرام بقعهٔ تعظیم وعبادت ایچوندر چونکه مراد تعظیم وعبادت
اولمیجق احرام لازم دکلدر بزم ایچون دلیل ابن عباس رضی الله عنهمانک نقل ایلدوکی لا
یدخل احد مکة الا باحرام حدیث شریفیدر زیرا احرام بقعهٔ شریفک تعظیم ایچوندر
بونده تاجر ومعتمر وبونلردن غیریلر دخی برابردر احرامی ترک جائز دکلدر شافعینک
روایت ایلدوکی حدیث شریف اول ساعته مختصدر حضرت صلی الله علیه وسلمک
قول شریفی دلالتی ایله زیرا حضرت علیه السلام مکة حرام لم تحل لاحد قبلی ولا تحل لاحد
بعدی وانما احلت لی ساعة من نهار ثم عادت حراماً بیورمشلردر بلا احرام دخول
جائز دکلدر حرامدر بعد النبی علیه السلام اجماع ایله حل اولور وقتال ایچون اکر بغات
وکفار غلبه ایلسه‌لر اولوقت حل اولور وجاز التقدیم وهو افضل احرام میقاتندن
تقدیم ایلمک جائزدر وتقدیم افضلدر وابن مسعود شامدن وابن عمر بیت مقدسدن
محرم اولمشلردر قبچون حرامدن ثقته امین اولدقدن صکره تقدیم افضلدر ویحل لمن
هو داخلها دخول مکة غیر محرم میقاتک داخلنده اولانلر ایچون بلا احرام مکه‌یه دخول

الا بدل صفوده ترک ایدرلر صح

اشهر حرم

حلال اولور ووقته الحل داخل میقات اولانک احرامی حل درحل حرم ایله میقات
مابینندن بر مکاندر ولکمکی فی الحج وفی العمرة الحل حجده وعمره ده مکی ایچون میقات حلدر
حضرت علیه السلام اصحاب رضی الله عنهم حضراتنه جوف مکه ده محرم اوله لر دیو امر ایتمشلر
اما عایشه رضی الله عنهانک قرنداشنه امر ایلدیکه عایشه یه عمره تنعیم ایتدوره وتنعیم
حل ده بر موضعک اسمیدر وفضائل حج شریف ایچون وارد اولان احادیث شریفه نک
نهایتی اولمیوب لکن برقاچ حدیث شریف بو محلده ایراد اولنمق لازم اولمشدر قال النبی
علیه السلام اعظم الناس ذنبا من وقف عرفة وظن ان الله لم یغفر له وقال النبی علیه السلام
ان الحجر یاقوتة من یواقیت الجنة وانه یبعث یوم القیمة عینان یبصر بهما ولسان ینطق
ویشهد لمن استلمه بحق وصدق وقال النبی علیه السلام حجة مبرورة خیر من الدنیا وما فیها
والحجة المبرورة لیس لها جزاء الا الجنة وقال النبی علیه السلام الحجة المبرورة کفارة
سبعین سنة وورد فی الحجر النظر الی الکعبة بغیر طواف وبغیر صلوة افضل عند الله
من عبادة سنة بصیام نهارها وقیام لیلها وروی عن الحسن البصری ان الصوم
فی مکة یعدل بمائة الف یوم فی غیرها وتصدق درهم بمائة الف درهم وکذا کل حسنة
تعدل بمائة **فصل** واذا اراد الاحرام ندب ان یقلم اظفاره ویقص شاربه ویحلق
عانته قچن حجه قصد ایدن کمسنه احرام مراد ایلسه طرنقلرین کسمک وبیغنی قرقمق وقاسیغنی
تراش ایلمک مندوبدر لغتده احرام احرمنک مصدریدر قچن حرمه داخل اولسه نتکم
اشتی دینلور قچن اشتایه داخل اولسه عرف فقهاده مباح اولان شیئی کندو نفسنه
حرام ایلمکدر وصلوتک تحریم وتحلیلی اولدوغی کبی حجک دخی تحریم وتحلیلی واردر
ثم یتوضأ او یغتسل وهو افضل اندن صکره آبدست آله ویاخود اغتسال ایلیه
افضلدر مراد پاکلکدر ونظافتدر غسل ایلمکدر اگر آبدست ایله اکتفا اولنورسه
جائزدر جمعه ده اولدوغی کبی حایض ونفساده دخی اغتسال ایدر مرویدرکه حضرت
ابوبکر رضنه خاتونی اسما ایچون نفاسی حالنده غسل ایلسون وحج ایچون محرم اولسون
دیو امر ایلمشلردر وابن عباسدن مرویدرکه نفسا وحایض غسل ایدوب محرم
اولورلر بیت شریفی طوافدن غیری مناسککی جمله سنی قضا ایدرلر کذا فی الزیلعی
ویلبس ازارا وردا جدیدین ابیضین وهو افضل احرام مراد ایدن کمسنه یکی وبیاض ردا
وازار کیه حضرت علیه السلام ازار وردا کیمشدر او کانا غسیلین او لبس ثوبا واحدا
یستر عورته جاز ویاخود اول ردا وازار یونمش اوله ویاخود بر ثوب کیه که عورتنی
ایلیه جائزدر زیرا لبس ممنوعدر وستر عورت ودفع حر وبرد ایچون ازار وردا
لازمدر ویتطیب قبل الاحرام تطیب ایلیه وحضرت عایشه رضی الله عنهادن منقولدرکه
حضرت علیه السلام قبل الاحرام تطیب ایدردی اما امام محمددن روایتدرکه بعد الاحرام عینی
باقی قلان طیب که مشک وغالیه کبی بونلری کریه کورمشدر واما عایشه رضی الله

عنهانک روایت ایلدوکی مطلقدر هر نه مقوله طیب اولور ایسه جائزدر وممنوع
اولان بعد الاحرام تطیبدر ویصلی رکعتین وایکی رکعت نماز قله وجابردن روایتدرکه
حضرت علیه السلام ذوالخلیفه ده ایکی رکعت نماز قلمشدر حضرت علیه السلام بیورمشدرکه
جبریل امین علیه السلام کلوب بو وادی مبارکه ده نماز قل وحج وعمره ایچون لبیک
دی دیو دیدی وکلمک محلدن قرائت ایله دیو تعلیم ایلمشدر اگر محرم اولان کمسنه اولی ده
اولی ده فاتحه وقل یا ایها الکافرون سوره سنی ورکعت ثانیه ده فاتحه وقل هو الله احد
سوره سنی قرائت ایلسه حضرت علیه السلامک فعلنه اقتدا ایلمش اولور وافضل اولان
بودر وان کان مفردا بالحج واگر مفرد بالحج اولورسه یقول عقیبها اللهم انی ارید الحج
فیسره لی وتقبله منی اول ایکی رکعتک عقبنده بو دعایی اوقیه معناسی یا الله تحقیقا
بن حجی مراد ایدرم اول حجی بکا میسر ایله وبندن اول حجی قبول ایله دیمکدر وان
نوی بقلبه اجزاه واگر قلبی ایله نیت ایدوب لسانیله سویلمز ایسه اکا کفایت ایدر
اما اولی اولان لسانیله سویلمکدر ودلنی اولان لسانی تحریک ایلیه ومطلق حجه نیت
ایلسه بینه فرضدن واقع اولور زیرا جمیع عباداتده نیت شرطدر حق سبحانه وتعالینک
وما امروا الا لیعبدوا الله مخلصین قول شریفنده اولان اخلاص نیت ایله اولدوغی
شرط اولمسنی مؤیددر واگر تطوعه نیت ایدرسه تطوع واقع اولور زیرا وقت معیار
دکلدر بلکه مشکلدر معیار وظرفه شبیهدر اگر ظرف اولسه نیت ایله تطوع جائز
اولمیوب بینه اصل فرض واقع اولوردی صوم رمضان کبی ثم یلبی اندن صکره تلبیه ایلیه
وحضرت علیه السلامک تلبیه سنده ناس اختلاف ایلمشلردر ابن عباسدن روایتدرکه
صلوتی عقیبنده تلبیه ایلمشلردر ابن عمر دیمشدرکه دوه یه بندیکی زمان تلبیه ایلمشدر
سعید بن جبیردن روایتدرکه ابن عباس رضی الله عنه دن تلبیه نک اختلافندن سؤال
ایلدم بیوردیلرکه بو بابده بزم معلوممز جمله دن زیاده در حضرت برکره حج ایلمشدر
عقب صلوتده ایلیوب ودوه یه بندکده وصحرایه چقدقده تلبیه ایلمشلردر خلق
ایسه فوج فوج کلمکده ایدی عقیب صلوتده استماع ایدنلر حفظ ایدوب اول
تلبیه اولمسنی نقل ایلدیلر وراحله یه راکب اولدوغی حالده استماع ایدنلر اول تلبیه
اولمسنی نقل ایلدیلر صحرایه چقدقده ایلدیکی تلبیه یی استماع ایدنلر اول تلبیه اولمسنی
معنای لبیک
نقل ایلدیلر سبب اختلاف بودر فیقول لبیک اللهم لبیک لبیک لا شریک
لک لبیک ان الحمد والنعمة لک والملک لا شریک لک پس امدر آخرنه دکین لبیک اللهم
لبیک دعاسنی قرائت ایلیه لبیک لفظنک اصلی الب لک البابین در الب فعل
ماضی لک مفعول به غیر صریحیدر الب لک البابین ده اولان یا تثنیه ایچوندر بو
محلده معنای تثنیه تکثیر ایچوندر فعل الب حذف اولنوب مصدر فعلنه دلالت
ایلدوکیچون فعل مقامنه اقامت اولندی والبابین لفظنک زوایدی حذف اولنوب

ثلاثی یه نقل اولندی واندن صکره مفعولندن حرف جر حذف اولنوب مصدر حرف
کاف مضاف اولوب لبیک اولدی معناسی بن سنک خدمتکده مقیم اولوب وامرکه
امتثال ایدوب وحج مکانندن زائل اولمم اقامت کثیره ایله اقامت اتمکدن زیرا تثنیه
تکریر وتکثیر وتلبیه دعوته اجابت ایتدوکنده خلاف یوقدر اما داعینک اختلاف
اولنمشدر بعضیلر داعی الله تعالیدر فاطر السموات والارض لیغفر لکم من ذنوبکم نص
شریفیله استدلال ایلمشلردر وبعضیلر داعی حضرت علیه السلامدر قال النبی
علیه السلام ان سیدا بنی دارا واتخذ مادبة وبعث داعیا بو حدیث شریف ایله
استدلال ایلمشلردر داعیا لفظندن مراد کندو نفس نفیسلریدر اما اظهر اولان
بودرکه داعی خلیل اللهدر وقتاکه مکه مکرمه یی بنا ایلدی واذن فی الناس بالحج
یاتوک رجالا وعلی کل ضامر فحواسی اوزره ناسی حجه دعوت ایلمک امر اولندقده
یاربی نه کیفیت ایله دعوت ایدیم دیو نیاز ایلدکده قل یا ایها الناس اجیبوا
ربکم خطابیله مخاطب اولدقده حضرت خلیل جبل ابی قبیسه چیقوب یا ایها
الناس اجیبوا ربکم دیو ندا ایلدکده حق سبحانه وتعالی حضرت خلیلک نداسنی اصلاب
آبا وارحام امهاتده اولوب الی یوم القیام لباس وجود ایله ملبس اوله جق ارواحه
استماع ایتدروب آنلرده دعوتی اجابت ایدوب لبیک دیمشلردر اول کمسنه
برکره لبیک دیمشلردر برکره حج ایلمشلردر ایکی کره دین ایکی کره اوچ کره دین اوچ
کره وقس علی هذا ولبیک دیه یه حج اتمامشلردر ان الحمد قولی کسر الف ایله زیرا
کسر الف ایله کسر الف ایله ثنا به ابتدا اولنمش اولور فتح ایله اولورسه وصف اولور
واکر بر کمسنه بو الفاظی تغییر ایدوب ثنا وتسبیحدن غیری الفاظ اوقورسه ائمه
حنفیه قاتنده جائزدر کرک تلبیه ادایه قادر اولسون کرک قادر اولمسون
برابردر وینه تلبیه فارسی ایله ایلمک جائزدر واما ابو حنیفه قولی اوزره تکبیر افتتاحده
عربی وفارسی برابردر وامام محمد تکبیر افتتاح ایله تلبیه مابیننی تفریق ایدوب تلبیه ده
فارسی ایله تکلم جائزدر زیرا بونده ذکر دلن غیری اولان ذکر مقامنه قائم اولور
تقلید هدی کبی چونکه تقلید هدی ذکر مقامنه قائم اولیجق عربیتدن غیریسی عربیت
مقامنه قائم اولور اما صلوات بونک خلافنجه در ولا ینقص منها بو تلبیه دن
ناقص ایلمیه ویجوز الزیادة وزیاده ایلمک جائز اولور امام شافعی خلاف ایدوب
تشهده قیاسا بونده ایسه حج جائز اولماسنه ذاهب اولمشدر بزم ایچون
دلیل کبار صحابه دن ابن مسعود وابن عمر وابو هریره رضی الله عنهم ماثور اوزرینه
زیاده ایلمشدر ابن مسعود العهد لبیک عدد التراب لبیک وبر روایتده
لبیک حقا تعبدا ورقا لبیک عدد التراب لبیک لبیک ذا المعارج لبیک
اسئلک اله الخلق لبیک لبیک ورغبا الیک لبیک من عبد آبق الیک درلردی

درلردی وحضرت عمر رضی الله عنه لبیک ذا النعماء والفضل الحسن لبیک مرغوبا
ومرهوبا الیک لفظلرنی زیاده ایلردی وابن عمر رضی الله عنهما لبیک وسعدیک
والخیر کله فی یدیک اله الخلق غفار الذنوب لبیک ستار العیوب لبیک کشاف
الکروب لبیک الفاظنی زیاده ایلردی واذا لبی ناویا بالحج فقد احرم یعنی حج ایچون نیت
ایلدوکی حالده تلبیه ایله تحقیقا اول کمسنه محرم اولور اما بیان اولندیکه قنغیسی ایله
شارع اولور حسام الدین شهید ذکر ایلمشدرکه اول کمسنه نیتدن صکره جه تلبیه
ایله شارع اولور یوخسه تلبیه دن صکره دکل نتکم صلوتده نیتدن صکره شارع
اولور تکبیر ایله یوخسه تکبیردن صکره دکل ابو یوسف قتنده یالکز نیت ایله تلبیه سز
شارع اولورمش فرخی بوکا ذاهب اولمشدر زیرا اول کمسنه احرام ایله احرامک منعی
التزام ایلمشدر رئیس امدی بجرد نیت ایله شارع اولمشر اولور صوم کبی بزم ایچون
دلیل حق سبحانه وتعالینک فمن فرض فیهن الحج فلا رفث ولا فسوق ولا جدال
فی الحج قول شریفیدر ابن عباس دیمشدرکه حجک فرضی اهلالدر وابن عمر دیمشدرکه
تلبیه در وابن مسعود دیمشدرکه احرامدر وحضرت عائشه رضی الله عنها دیمشدرکه
لا احرام الا لمن اهل ولبی زیرا حج نیچه ارکانی مشتملدر رئیس امدی واجب اولدیکه
تعظیمی مراد اولنان ذکر مشروط اوله اما صوم بونک خلافنجه در زیرا صوم رکن
واحددر امام شافعی احرامدن منعی التزامدر دیمش ایدر بز بوکا تسلیم اتمزز زیرا
بونده منعی التزام دکلدر بلکه اداء افعالی التزامدر احرامدن منع ضمنا بولنمش اولور
صوم بونک خلافنجه در زیرا صوم کف عن الحرام رکندر آنی التزام قصدا اولور
صلوة ایله حج بینینی فرق ایلمشلردر زیرا باب حج اوسعدر حتی حجده نیابت جاری
اولور وتلبیه دن غیریسی تلبیه مقامنه قائم اولور تقلید بدنه کبی عربیه دن غیریسی
عربیه مقامنه قائم اولور ومحرم اولدقدن صکره حضرت صلی الله علیه وسلمه
صلوة ایلیه ودارقطنی روایت ایلمشدرکه تلبیه دن صکره اللهم اعنی علی اداء فرض
الحج وتقبله منی واجعلنی من الذین استجابوا لک وامنوا بوعدک واتبعوا امرک
واجعلنی من وفدک الذین رضیت عنهم وارتضیت وقبلت اللهم لک قد احرم
شعری وبشری ولحمی ودمی ومخی وعظامی دیمکی بعضیلر مستحب کورمشلردر فلا یتق
الرفث اول کمسنه رفثدن صاقنسون رفث جماعدر نتکم حق سبحانه وتعالی احل لکم
لیلة الصیام الرفث الی نسائکم ویاخود کلام فاحشدر ویاخود عورت یاننده ذکر
جماعدر ابن عباسدن روایت اولندیکه وهن یمشین بنا همیسا ان یصدق
الطیر ننک لمیسا وقتاکه بو بیتی انشا ایلدر کندویه رفث ایدرمیسن حال بوکه
محرمسین دیدیلر جوابنده رفث اولدرکه نسا قاتنده ذکر جماعدر هن ضمیری
ایله راجعدر همیس ایلک آیقلرینک صوتیدر لمیس ایسه اسم جاریه در ولا الفسوق

والجدال خ فسوق وجدالدن صقنسون فسق معاصیدر وجدال رفیقی وحمال وخدام
ایله مجادله ایلمکدر ودنیلمشدرکه وقت حجک تقدیم وتأخیرنده مشرکین ایله مجادله
حق سبحانه وتعالینک فلا رفث ولا فسوق ولا جدال قول شریفی ایله نهی اولنمشدر
وقتل صید البر لا البحر صید بردن خ اتقا ایلیه صید بحردن اتقا ایلمیه ولا تقتلوا
الصید وانتم حرم نص شریفی ایله نهی اولنمشدر بر قیدی بحردن احترازدر
زیرا صید بحر جائزدر والاشارة الیه والدلالة علیه واول صیده اشارتندر
وانک اوزرینه دلالتدن خ اتقا ایلیه اشارت قیدی حاضر ایچون ودلالت غائب
ایچوندر منقولدرکه ابو قتاده رضی الله عنه محرم دکل ایکن بر حمار وحشی صید
ایلمش ایدیلرکن یاننده اولانلر که محرم ایدیلر صید اولنان وحشینک لحمی ایچون
حضرت علیه السلامدن سؤال اولندقده هل اشرتم هل دللتم هل اعنتم دیو بیوردقلرنده
اصلا بو مقوله فعل بزدن صادر اولمدی دیو جواب ویردیلر حضرت علیه السلام
إذاً فكلوا بیوردیلر یعنی بویله اولیجق اکل ایدیکز دیو اکلنه اذن شریفلری اولدی
وقتل القملة وکهله قتلندن خ اتقا ایلیه وسوروسکک وقره سکک ویلان
وعقرب وفاره وقورد وقرغه والاقرعه وسائر سباعک اوزرینه حمله ایلیه
بونلری قتل ایلمک جائزدر والتطیب رائحه طیبه دن خ اتقا ایلیه وقلم الظفر
طرنق کسمکدن خ اتقا ایلیه وحلق شعر رأسه وبدنه وقص لحیته وباشنک
قللری تراشندن وبدنی قللری تراشدن وصقالنی قرقمقدن اتقا ایلیه نتکیم حق
سبحانه وتعالی ولا تحلقوا رؤسکم قول شریفی ایله نهی ایلمشدر بو آیت کریمه
بعبارته باشنی تراشدن نهی در اما دلالتیله بدنک شعرینی خ نهی در زیرا شعرده
حیوة نابته وار دربیورر وزیاده اولور چونکه باش قللری تراشدن نهی اولوب
ازاله امنه مستحق اولدی بدن قللری خ تشبیه اولنوب اولدخی منع اولندی وستر
رأسه ووجهه باشنی ویوزینی ستر ایلمکدن خ اتقا ایلیه شافعی حضرت علیه
السلامک احرام الرجل فی رأسه واحرام المرأة فی وجهها حدیث شریفنی استناد
ایدوب ار آدم یوزینی ستر ایلمک وعورت باشنی ستر ایلمک جائزدر زیرا
اثر احرام رجلده کشف رأس ومرأه ده وجه در دیدی بزم ایچون دلیل بودرکه بر اعرابی
دوه دن دوشوب بوینی قرلدقده یولداشلری یوزینی اورتمک مراد ایلدکلرنده
حضرت علیه السلام لا تخمروا وجهه ولا رأسه فانه یبعث یوم القیمة ملبیاً بیورمشلردر
بو حدیث شریف بزه دلیل کافیدر وشافعینک روایت ایلدوکی حدیثک
فائده سی رجل احرامی ایله مرأه احرامنک بینینی فرق ایچوندر شویله که مرأه محرم باشنی
اورتمک جائزدر اما رجل محرم باشنی اورتمک جائز دکلدر شافعی یه طرفندن
سؤال اولنمشکه اعرابی حدیثی ایله عمل ایدوب محرم حیوتنده تغطیه وجه ورأ

ورأس اتمز اما محرم فوت اولدقدن صکره تغطیه وجه ورأس اولنسون درسز بر
ماده ده عمل ایدرسز بر ماده ده عمل ایلمزسز بو نیجه راست کلور غایة البیانده ائمه حنفیه
طرفندن جواب ویریلورکه بو اعرابی حدیثی اذا مات ابن آدم انقطع عمله الا عن ثلث
حدیث شریفی ایله درمعارضه اولنمشدر زیرا کشف وجه حالت احرامده ندر محرم
فوت اولمغله احرام باطل اولدی انوکیچون محرماً وفات ایدن کمسنه نک احرامنی
مأمور بالحج اولانلر بنا ایه قادر دکلدر بالاتفاق بوندن معلوم اولدیکه محرم فوت اولمغله
احرامی باطل اولدر اما حدیث اعرابی مجرد انکا مخصوصدر زیرا حضرت علیه السلامک
لا تخمروا وجهه ولا رأسه فانه یبعث یوم القیمة ملبیاً حدیث شریفی شهادتی ایله
بو معنا ایسه هر محرم ده موجود بولنمیوب انجق انکا مخصوص اولدر بوندن غیری محرماً
فوت اولانک تغطیه وجه ورأسنده بر دلیلمز دخی واردرکه عطا رضی الله عنه
روایت ایلدیکه حضرت علیه السلامک محرماً وفات ایدن کمسنه ایچون سؤال
اولندقده خمروا رأسه ووجهه ولا تشبهوه بالیهود دیو جواب بیورمشلردر و
غسل رأسه ولحیته بالخطمی باشنی وصقالنی خطمی ایله غسلدن خ صاقنه
خطمی بر اوتدرکه اکثریا انوکله باش غسل اولنور اما ابو حنیفه قتنده خطمی طیبدر
وامامین قتنده طیب دکلدر خطمی ایله هوام قتل اولنور وشعری ملایم ایدر ثمره
خلاف بونک سببی ایله واجب اولان شیئدر ابو حنیفه قتنده دم لازم اولور
امامین قتنده صدقه لازم اولور خطمی ایله قید ایلدوکی شوندن اوتوروردرکه اکر
بر کمسنه اشنان وصابون ایله باشنی غسل ایلیه بالاتفاق اوزرینه برشی لازم
کلمز ولبس قمیص وسراویل وقباء وعمامة وقلنسوة وخفین الا ان لا یجد نعلین
فیقطعهما من اسفل الکعبین کوملک وطون وقفتان ودلبند وقاوق کیمکدن
الا ملکه نعلین بولنمیوب طوبوقلرینک آشغه سندن قطع ایدوب کیمش اوله خفین
اولوب اوزرینه مسح ایلمک جائز اولورسه کیمیه زیرا حضرت علیه السلام ذکر اولنان
اشیایی کیمکدن منع ایلمشدر اکر ازار بولمزایسه سراویلنی شق ایدوب پشتمال کبی
باغلیه واکر ردا بولمزایسه قمیصی شق ایلیه وبورونه ولبس ثوب صبغ بزعفران او
ورس او عصفر زعفران وورس وعصفر ایله بویانمش ثوب کیمکدن خ اتقا ایلیه
زیرا حضرت علیه السلام نهی ایدوب لا یلبس المحرم ثوباً مسه زعفران ولا الورس
حدیث شریفنی بیورمشلردر ورس بر صاری بویادر انجه ازلمش دوکلمش زعفرانه
بکزر مینادن کلور الا غسیل حتی ینقض مکرکه غسل اولنوب رائحه سی اولمیه یعنی رائحه کر
کتمش اوله زیرا منع رائحه ایچوندکلدر ویجوز له الاغتسال محرم ایچون غسل ایلمک جائز
اولور زیرا حضرت علیه السلامک خ محرم ایکن غسل ایلدوکی متفق علیه در وحضرت
عمر رضی الله عنه خ محرم ایکن غسل ایلمشدر ودخول الحمام محرم ایچون دخول حمام خ

صاقنه وخ خفین کیمکدن صح

جائزدر زیرا اصحاب کرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین محرمی دخول حمامدن منع
ایلمزلردی والاستظلال بالبیت والمحمل محرم اولان کمسنه بیت ایله کولکه لنمك
دخی محمل ایله کولکه لنمك جائز اولور اما باشی ویوزی بیته ومحمله طوقنامق کرکدر زیرا
احرام اولان کیمکدر بونده ایسه کیمك بولنمز اول اجلدن جائز اولور امام مالك چادر
ایله والخامه به اولان شیء ایله استظلالی کریه کورمشلردر زیرا بو مقوله باشنی اورتمکه
مشابهت بولنور بزم ایچون دلیل حضرت عثمان رضی الله عنه محرم ایکن چادر قوردرمشلر
ومسجده دخول جائزدر اولدخی بو قولی مؤیددر وروایت اولنور که حضرت علیه السلام
ایچون برصاریغه ثوب باغلیوب حرارت شمسدن کولکه لنمشلردر وشد
الهمیان فی وسطه آلتون واقچه قویاجق کیسه بلنه باغلمق جائز اولور امام مالك
درکه اگر غیرینك نفقه سی اولورسه مکروهدر زیرا که بولبس محیط معناسنه دکلدرکه
مکروه اوله وقوشاق وقلیج وسلاح قوشانمق وپرماغنه خاتم کچورمك وطیبدن
غیری ایله اکتحال جائزدر امام یوسف اگر قوشاق ابریشم اولورسه مکروهدر دیمشلر
ومقاتلة عدو ومحرم اولان کمسنه عدو وسیله مقاتله جائز اولور کندو نفسندن ضرری
دفع ایچون ویکثر التلبیة رافعاً بها صوته عقیب الصلوة وکلما علی شرفا او هبط
وادیا او لقی رکبا وبالاسحار ومحرم اولان کمسنه تلبیه یی عقیب صلوتده چوق ایلیه
اول تلبیه ایله صوتنی رفع اوله وهم حالده هر بار که بر یوکسك یره چقه لر و یا خود
بر وادیه هبوط ایله لر و یا خود آتلولره ملاقی اوله لر وهم کیجه ده تلبیه یی چوق ایلیه زیرا
احرامده تلبیه صلوتده تکبیر کبیدر اولی شرطدر باقیسی سنتدر بویله اولیجق بر حالدن
بر حاله انتقال اولندقده ینه تلبیه کتورلیور ابن مسعود حضرت علیه السلامدن افضل
الاعمال العج والثج حدیث شریفینی روایت ایلمشلر وحضرت ابو بکر رضی الله عنهدن
منقولدر که حضرت علیه السلامدن ای الحج افضل دیو سؤال اولندقده العج والثج
بیورمشلردر العج تلبیه ایله رفع صوتدر الثج اراقه دمدر یعنی قربان ایلمکدر بزم ائمه مز
قتنده دعا واذکارده مستحب اولان اخفادر که مگر که اعلامه مقصود تعلق ایلیه اذان
وخطبه کبی اویله اولسه اعلام ویننده اولا شیئه شروعه اعلام ایچوندر بو تقدیرجه
رفع صوت مستحبدر فصل فاذا دخل مکة ابتدا بالمسجد وقتی که مکه یه داخل
اوله مسجددن ابتدا ایلیه زیرا مقصود زیارت بیتدر بیت ایسه مسجددندر
پس اول تلبیه ایدیجی اوله وهم حالده باب شیبه دن مسجده داخل اوله کرك لیلاً
وکرك نهاراً داخل اولسون ضرر ایلمز مراد دخول بلده در کیجه وکوندزی برابردر
وحضرت علیه السلام خوفسز خوفدن کوندز داخل اولمشدر وحضرت عمر رضی الله
عنه دخی حجاجی کیجه ایله دخولدن نهی ایدردی خرسز خوفی ایچون اما امام حسن وامام
حسین رضی الله عنهما کیجه ایله کیرمشلردر ومکه یه خبر دخولده اللهم هذا حرمك

حرمك وامنك قلت وقولك الحق ومن دخله کان آمنا اللهم فحرم لحمی ودمی علی النار
وقنا عذابك یوم تبعث عبادك دیه ومستحب چیلاق ایاق ایله داخل اوله الا
مکه ایاغنه ضرر اوله ومسجده دخول حیننده بسم الله وعلی ملة رسول الله الحمد لله
الذی بلغنی بیته الحرام اللهم افتح لی ابواب رحمتك ومغفرتك وادخلنی فیها واغلق
عنی ابواب معاصیك وجنبنی العمل فیها فاذا عاین البیت کبر وهلل وقتی که بیتی
معاینه کورسه تکبیر وتهلیل ایلیه ومستحب اولور الله اکبر الله اکبر اللهم انت السلام
ومنك السلام حینا ربنا بالسلام وادخلنا دار السلام اللهم زد بیتك هذا تشریفا و
مهابة وتعظیما اللهم تقبل توبتی واقلنی عثرتی واغفر خطیئتی یا حنان یا منان و
عطادن روایتدر که حضرت علیه السلام وقتی که بیتی معاینه کورسلر اعوذ برب
البیت من الدین والفقر وضیق الصدر وعذاب القبر دیرلردی وبیت شریف
اون دفعه بنا اولنمشدر بری ملائکه نك بناسیدر وبری بناء آدم وبری بناء ابن
آدم وبری بناء خلیل علیه السلام وبری بناء عمالقه وبری بناء جرهم وبری بناء قصی بن کلاب
وبری قریش بناسی وبری بناء عبد الله بن زبیر وبری بناء حجاج بن یوسفدر وابتدأ بالحجر
الاسود واستقبله وکبر وهلل رافعا یدیه کالصلوة وحجر اسوده استقبال ایلیوب
آنکله ابتدا ایلیه وتکبیر وتهلیل ایلیه ایکی الینی صلوتده رفع ایلدوکی کبی رفع ایلدیکی
حالده رفع ید سکز یرده واقع اولور بری تکبیر افتتاحده قنوتده عرفاتده
حجر اسودده وصفاده ومزدلفهده عیدینده وجمره عقبه ده ان استطاع من غیر
ایذاء وحجر اسودی اوپه بر کمسنه یه اذا وتعدی سز اگر قادر اولورسه مثلا ایکی الینی
حجر اسودك اوزرینه وضع ایلیه واوپه واوپدکدن صکره صوت ایلمیه وتقبیلدن
صکره حجر اسوده سجود مستحبمیدر دیو سؤال اولندقده عمرو بن عباس رضی الله
عنهما دن مرویدر که حضرت علیه السلام حجر اسودی تقبیل ایدردی وسجده ایدردی حضرت
علیه السلام تقبیل حجر اسودی عدم ایذا ایله شرط ایلدی زیرا استلام حجر سنتدر
اذای مسلمدن احتراز واجبدر واجب سنت ایچون ترك اولنماز وحضرت علیه السلام
مبارك شفتینی حجر اسود اوزرینه وضع ایدوب چوق بکا ایدردی وعمر رضی الله
عنهه یا عمر بو محلده کوز یاشنی دوك وسن بر قوی آدمسن ضعیفلره زحمت ویرمه
اگر بر فرجه بولورسك استلام ایله والا استقبال ایله وتهلیل ایله وتکبیر ایله بیورمشلردر
او استلمه اگر تقبیله قادر اولمازسه حجر اسودی استلام ایلیه او یمس شیئا فی یده
وقبله ویا خود الندن اولان بر شیئی حجر اسوده مس ایدیره واول شیئی تقبیل ایلیه اگر
الی ایله استلام ممکن دکل ایسه روایت اولنمشدر که حضرت علیه السلام راحله اوزرنده
چوکان ایله استلام ایدوب وچوکانی اوپمشدر او یشیر الیه مستقبلا مکبرا ومهللا
حامدا الله تعالی مصلیا علی النبی علیه السلام ویا خود حجر اسوده مستقبل اولوب حق

سبحانه وتعالی یه تکبیر وتهلیل وحامد ورسول اکرم علیه السلامه مصلی اولدیغی حالده اشارت
ایلیه وحجر اسوده استقبال ایلدکده بسم الله الله اکبر اللهم ایمانا بک وتصدیقا
بکتابک ووفاء بعهدک واتباعا لسنة نبیک اللهم هذا البیت بیتک وهذا الحرم حرمک
وهذا الامن امنک وهذا مقام العائذ بک من النار بو دعائی اوقیه دینلمشدر که استلام حجرده
حکمت ندر حضرت علیه السلام بیورمشدر که وقتا که حق سبحانه وتعالی ارواحدن اخذ
میثاق ایدوب الست بربکم قالوا بلی خطابی ایله مقر ایلدکده بو میثاقی بر ورقه
یازوب حجر اسوده امانت وضع ایلمشدر شول کمسنه که حجر اسودی تقبیل ایدر کانه
عهد سابقی تجدید ایدر وحجر اسود دخی قیامت کوننده اول کمسنه ایچون شهادت ایدر
ویطوف اخذ عن یمینه مما یلی الباب بعد الاستلام طواف ایلیه کندو صاغ جانبندن
شارع اولدوغی حالده کعبه ولی ایدن طرفدن بونکا طواف قدوم وطواف التحیه
وطواف اللقاء دینلمشدر بو طواف آفاقی ایچون سنتدر مکی ایچون مسنون اولمیدی
وآفاقی ایچون طواف افضلدر صلوة نافله دن طوافده بیت شریف صول طرفنده
اولمق کرکدر وبیت شریف طائفک یسارنده اولمغه حکمت بودر که طواف ایدن
کمسنه مؤتم کبیدر زیرا بر ادم امام ایله نماز قلدقده امام مؤتمک صول طرفنده اولور
قلب صول طرفده اولمغله قلب بیت شریفه قریب اولمسی مقصوددر وقد اضطبع
رداءه بان جعله تحت ابطه الایمن والقی طرفیه علی کتفه الایسر محرم رداسنی صاغ
قولتوغی التندن صول اوموزینک اوزرینه قویه وجعل طوافه وراء الحطیم طائف اولان
کمسنه طوافنی وراء حطیمدن ایلیه اکر بیت شریف ایله حطیم ما بیننی طواف ایلیه جائز
دکلدر زیرا حطیم بیتدندر روایت اولنورکه حضرت عائشه رضی الله عنها اکر مکه مکرمه
فتح اولورسه بیت شریف ایچنده ایکی رکعت نماز قلمغه نذر ایلمش ایدی مکه مکرمه فتح اولندقده
حضرت علیه السلام عائشه رضی الله عنهانک الندن اخذ ایدوب حطیمه کتوردی وحطیم
بیتدندر بونده نذرکی ادا ایله دیو بیورمشدر زیرا سنک قومک مضایقه اوزره
اولمغین قصر ایدوب بیتدن اخراج ایلمشدر اکر قومک جاهلیتدن حدیث العهد
اولمیدی بنا بیتی نقصر ایدوب قواعد خلیلی اظهار ایدردم وحطیمی بیته داخل ایدردم
وعتبه ارضه ملصق ایدوب وایکی قپو ایدوب برنی شرقی وبرنی غربی ایدردم واکر
کله جک سنه صاغ اولورسم بویله ایده یم دیو بیورمشدر ایدی لکن عمر وفا ایتمیوب
میسر اولمدی حتی خلفاء راشدیندن عبد الله بن زبیر حدیث شریفی استماع
ایلدکده قواعد خلیل علیه السلامی اظهار ایدوب بیت شریفی بنا ایدوب حطیمی بیت
شریفه داخل ایلمشدر وقتا که عبد الله بن زبیر حضرتلری قتل اولندی حجاج ابن زبیر بنا
ایلدوکنی نقض ایدوب جاهلیتده اولدوغی اوزره بنا ایلمشدر چونکه حطیم بیتدن
اولیجق طوافده داخل اولمق لازمدر زیرا حطیمک کلیسی بیتدن دکلدر دیو حضرت

حضرت علیه السلامک ستة اذرع من الحجر من البیت وما زاد لیس من البیت قول
شریفی ایله استدلال ایدوب کتابنده ذکر ایلمشدر التی ذراعی بیت شریفدن اولوب
سائری بیتدن اولمدوغنه بو حدیث شریف ایله استدلال ایلمشدر وهاجر واسمعیل
علیه السلامک قبر شریفلری حطیمده در دیو غایة البیانده ذکر اولنمشدر وقتا که طواف ایدن
کمسنه باب شریفه مقابل اولدقده اللهم بیتک عظیم ووجهک کریم وانت ارحم الراحمین
فاعذنی من النار ومن الشیطان الرجیم وحرم لحمی ودمی علی النار وآمنی من اهوال یوم
القیمة واکفنی مؤنة الدنیا والآخرة وقتا که رکن عراقی یه ایرشدکده اللهم انی اعوذ بک
من الشرک والشک والنفاق والشقاق وسوء الاخلاق وسوء المنظر فی الاهل والمال
والولد دیه وقتا که میزابه ایرشدکده اللهم اظلنی تحت عرشک یوم لا ظل الا ظلک
ولا اله غیرک یا ارحم الراحمین اللهم اسقنی بکأس محمد صلی الله علیه وسلم شربة لا
اظمأ ابدا دیه وقتا که رکن شامیه ایرشه اللهم اجعله حجا مبرورا وسعیا مشکورا
وذنبا مغفورا وتجارة لن تبور یا عزیز یا غفور وارحم وتجاوز عما تعلم انک انت
الاعز الاکرام دیه وقتا که رکن یمانیه ایرشه اللهم اعوذ بک من الکفر واعوذ بک
من الفقر ومن عذاب القبر ومن فتنة المحیا والممات واعوذ بک من الخزی فی الدنیا
والآخرة دیه ورکن یمانی ایله حجر اسود ما بیننده ربنا آتنا فی الدنیا حسنة وفی
الآخرة حسنة وقنا عذاب النار وعذاب القبر دیه وحجر اسوده ایرشدکده
اللهم اغفر لی برحمتک واعوذ برب هذا الحجر من الدین والفقر وضیق الصدر و
عذاب القبر وبو ذکر بر شوطدر سبعة اشواط یدی اشواط ایله طواف ایلیه
وسبعة مفعول یطوف در یرمل فی الثلثة الاول منها اشواطدن اوچ اولکیلرنده
رمل ایلیه ورمل ایلمک یورودکده اوموزلرینی تحریک ایدوب سلکمکدر معلوم
اوله که اوچ اولکی شوطده سنتدر ابن عباس دیمشدر که طوافده رمل بو قدر
حضرت علیه السلام رمل فعلی عمره قضا ایچون ایلمشدر بونک بیانی بودر که
حضرت علیه السلام عمره ایچون مکه مکرمه یه کلوب حدیبیه یه قوندقده مکه مشرکلرینه
جنکه کلمه مشزدر انجق زیارته کلدک دیو حضرت عثمان رضی عنهی کوندردکده مشرکلر
رضا ویرمیوب بو سنه رجوع ایلسونلر سنه آتیه ده مکه مکرمه تخلیه ایلیهلم کلوب
زیارت ایلسونلر دیو مصالحه ایدوب رجوع بیورمشلر ایدی سنه آتیه ده حضرت
علیه السلام صلح اولندوغی اوزره مکه مکرمه یه کلوب سلاحسز داخل اولوب
اضطباع ایدوب کندو ورمل ایلدکلرنده اصحاب کرام رضوان الله تعالی علیهم
اجمعینه خطاب ایدوب الله تعالی رحمت ایلسون شول کمسنه یه که اوموزلرینی
حرکت ایتدیروب اظهار جلادت ایلیه زیرا سببی بو ایدی که حمی یثرب محمد علیه
السلامی واصحابنی زبون ایلمشدر مردانه حرکته قادر دکلدر دیو مشرکلر

برلرینه سویلرلر در حضرت علیه السلام استماع ایلدکده مشرکلره اظهار جلادت ایچون
بویله بیورمشلردر وابن عباسک لا رمل فی الطواف دیو روایت ایلدوکی اظهار جلادت
اول زمان مشرکین ایچون ایدی شمدی ایسه اول معنا یوقدر آمدر رمل حجده اولمق ایجاب
ایدر جواب ویریلورکه کرچه رمله سبب مشرکین ایدی لکن اول سبب بزه ابدی سنت
اولدر نتکم خلیل الرحمان شیطانی کوروب رمی جمار ایلمشدر اول سبب خود شمدی
یوقدر لکن خلیل علیه السلامک فعلی ابدی بزه سنت اولدی وسفرده قصر صلوة سبب
مشقتدر لکن مشقت یوغیکن قصر اولور جابر وابن عمر رضه روایت ایلمشدر که
حضرت حجة الوداعده طواف ایلدکده اوچ اولکیده رمل ایلمشدر بزه دخی ابدی سنت
اولمشدر ترکی جائز دکلدر اکر خلقک زحمه سی اولوب رمل ایلمک ممکن اولمزایسه
بر مقدار توقف ایدوب بعده رمل ایلیه استلام حجر اسود بونک خلافنجه در ویمشی
فی الباقی علی هیئته اوچ اولکیدن باقیسنده سکینه ووقار اوزره یعنی تأنی اوزره
مشی ایلیه ویستلم الحجر کلما مر به هر بارکه حجر اسوده مرور ایدن استلام ایلیه زیرا
طوافک هر شوطی صلوتک رکعتلری کبیدر وهر بر رکعت تکبیر ایله افتتاح اولندوغی
اوزره هر شوطده استلام حجر اسود ایله افتتاح اولنه ویختم طوافه بالاستلام
طوافنی استلام حجر اسود ایله اختتام ایلیه استلامده اولان الف لام مضاف
الیهدن عوضدر تقدیری باستلام الحجر دیمکدر واستلام الرکن الیمانی کلما مر به حسن
هر مرور ایلدکجه رکن یمانی استلام حسندر یعنی مستحبدر ابو حنیفه وابو یوسف
قتلرنده اما محمد قتنده سنتدر زیرا حضرت علیه السلام حجر اسود ایله رکن یمانیی
استلام ایلمشدر لکن تقبیل ایلمامشدر اما امام محمد قتنده سنت اولیجق تقبیل
اولمق لازمدر وابن عباس روایت ایلمشدر که حضرت علیه السلام رکن یمانیی
تقبیل ایلمشدر ودارقطنی دخی روایت ایلمشدر که حضرت علیه السلام رکن یمانیی
استلام ایلدکده تقبیل ایلمشدر یانک تشدیدی ایله یمنی تخفیفی ایله یمانی ایکیسی
دخی نسبی در لکن تخفیف ایله اولان یمانینک الفی یای نسبی ایله اولان یانک
بدلدر ثم یصلی رکعتین عند المقام اندن صکره مقام ابراهیمده ایکی رکعت
نماز قیله اول مقام شول حجردرکه آنده حضرت ابراهیم علیه السلامک قدم مبارکلری
اثری واردر مقام فتح میم ایله موضع قیامدر ضم میم ایله موضع اقامتدر او حیث
تیسر من المسجد ویاخود مسجد حرامدن میسر اولان موضعده ایکی رکعت نماز
قیله زیرا صلوة بر مکانه مخصوص اولوب بر مکانه مخصوص اولمامق یوقدر
ممکن اولان محلده ادا ایلمک کرکدر رکعت اولیده قل یا ایها الکافرون وثانیده
قل هو الله احد سوره لرنی قرائت ایلیه وبونلردن غیری سوره قرائت ایدرسه
جائزدر وذکر اولنان ایکی رکعت نماز تطوع مباح اولان وقتلرده قلمق کرکدر صلوة

صلوة طواف جمیع اوقاتده مباحدر دینلک قولی صحیح دکلدر زیرا یوم فطرده
ویوم نحرده صومدن نهی کرک مکهده اولسون کرک خارجده اولسون برابردر
اوقات مکروههده دخی صلوة کرک مکهده اولسون کرک سائر بلدانده برابردر وهما
واجبان بعد کل اسبوع هر یدی شوطدن صکره ایکی رکعت نماز واجبدر شافعی
درکه ذکر اولنان ایکی رکعت صلوة سنتدر زیرا وجوبنه دلیل یوقدر اما بزم ایچون
دلیل حضرت علیه السلامک ✽ ولیصل الطائف لکل اسبوع رکعتین ✽ قول شریفیدر
زیرا امر وجوب ایچوندر شافعی طرفندن بزه ایکی وجهله اعتراض اولنور بریسی بو حدیثک
اصلی اولمیوب کتب حدیثده یوقدر وبریسی دخی حدیث اعرابیدرکه حضرت عم
بر اعرابی یه بش وقت نمازی تعلیم ایلدکده بونلردن غیری صلوة وارمیدر دیو سؤال
ایدوب یوقدر الا مکر که تطوع اوله دیو بیورمشلردر بویله اولیجق غیری وجوب
افاده سز نه کیفیت ایله حاصل اولور جواب ویریلورکه اولکی اعتراض اکر راوی
عادل اولورسه کتب حدیثده بولنمامسی موجب قدح دکلدر اما حدیث اعرابی
متروک الظاهردر یعنی ظاهری مراد دکلدر واجماع امت بونک اوزرینه درکه
صلوة جنازه وصلوة عیدین واجبلردر بو اعرابی حدیثده صلوة جنازه نک
وعیدینک بیانی یوقدر بو تقدیرجه معارضه یه صالح دکلدر امام مالک فرضیتنه
ذاهب اولمشدر حق سبحانه وتعالینک ✽ واتخذوا من مقام ابراهیم مصلی ✽ قول شریفی
ایله متمسک اولمشدر امام مالکه جواب ویروب دیرزکه بو آیت کریمه مؤولدر تأویلیدرکه
مقام ابراهیم شول موضعدرکه مسجد حرام اول موضعده قلنمشدر مصلی دن مراد
مسجددر پس امر اول موضعی مسجد اتخاذ اتمکه مأمور اولمشزدر وهذا طواف
القدوم وهو سنة لغیر المقیم بمکة وشو ذکر اولنان طواف قدومدر وبو طواف
قدوم مکهده مقیم اولمیانلر ایچون سنتدر امام مالک حضرت علیه السلامک ✽ من اتی
البیت فلیحیه بالطواف ✽ حدیث شریفینی تمسک ایدوب واجب اولمسنه
ذاهب اولمشدر بزم ایچون دلیل حق سبحانه وتعالی طوافی مطلق امر ایلدی مطلق ایسه
تکراری مقتضی دکلدر حال بوکه طواف زیارت بالاجماع متعین اولمشدر وشول
محلده که تحیه تسمیه اولنمشدر اولدخی استحبابدر معلوم اولاکه حج شریفده طواف
اوچدر اولکیسی طواف قدومدر انک دخی اوچ اسمی واردر طواف التحیه وطواف اللقا
وطواف اول العهد بو سنتدر مکهده مقیم اولمیانلره ایکنجیسی طواف زیارتدر
طواف الافاضه وطواف یوم النحر بو فرضدر اوچنجیسی طواف وداعدر بونک
بر اسمی واردر بوندن غیری طواف صدردر طواف صدر آفاقی یه واجبدر اما
مکی یه طواف زیارتدر غیری مشروع اولمدی قدوم وصدر اولمدیغی ایچون ثم یعود اندن
صکره مقام ابراهیمده ایکی رکعت نماز قیلدقدنصکره حجر اسوده عود ایلیه ویستلم الحجر

خرج حجر اسودی استلام ایلیه ویخرج الی الصفا و صفایه چیقه بهر قنغی قپودن دیلرسه
وعطا رضی الله عنه دیمشدر که حضرت علیه السلام باب بنی مخزومدن چیقمشدر اکا باب صفا
دیرلر حضرت علیه السلام باب صفادن چیقمسی بزم قاتمزده سنت دکلدر حضرت علیه
السلامك اول قپودن چیقمسی صفایه قریب اولدوغی ایچوندر یوخسه سنت اولدوغی ایچون
دکلدر اما فعل نبی یه اقتداءً باب صفادن چیقمق اولیدر فیصعد علیه بیت شریف
کورینه جك مقداری صفانك اوزرینه صعود ایلیه ویستقبل البیت ویکبر ویهلل
ویصلی علی النبی علیه السلام وبیت شریفه استقبال ایدوب تکبیر وتهلیل ایلیه حضرت
علیه السلامه صلوات شریفه کتوره مختصرده مسطوردر که صفا و مروه بیننده اولان
سعی وطواف زیارتدن دکین تأخیر اولنمق اولیدر زیرا سعی واجبدر فرضه تابع قلمق
اولیدر لکن علمامز طواف قدوم عقبنده سعی ایلمکه رخصت ویرمشلردر زیرا یوم
نحر وقت طواف زیارتدر وذبح ورمی جمار شغللری اولمغله طواف قدومده سنت
ایدی تخفیف ایچون اکا تابع قلدیلر رافعاً یدیه للدعاء ویدعو بماشاء دعا ایچون الّذی
رافع اولدوغی حالده دعا ایلیه دیلدوکی شیء ایله مثلا تکبیر وتهلیل وتصلیه دن
صکره لا اله الا الله وحده لا شریك له له الملك وله الحمد یحیی ویمیت وهو حی لایموت
بیده الخیر وهو علی کل شیء قدیر لا اله الا الله ولا نعبد الا ایاه مخلصین له الدین ولو کره
الکافرون ثم ینحط المروة ویمشی علی مهل فاذا بلغ بطن الوادی بین المیلین الاخضرین
سعی سعیاً حتی یجاوزهما اندن صکره مروه جانبنه نزول ایلیه و یاب یاب یوروه
پس قچن وادی یه ایرشدکده میلین اخضرین بیننده سعی ایلمکله سعی ایلیه حتی اول
ایکی میلی تجاوز ایلیه ورب اغفر وارحم وتجاوز عما تعلم انك انت الاعز الاکرم
دیه میلین اخضرین علی طریق التغلیبدر زیرا میلك بری اخضر وبری احمردر ویفعل
علی المروة کفعله علی الصفا صفاده ایلدوکی فعلی مروه ده دخی اشلیه استقبالدن
وتکبیر وتهلیل وصلوات علی النبی علیه السلام ودعاده رفع یدیکی وهو شوط صفادن
مروه یه وارنجه یوریمك وسعی ایلمك برشوطدر فیسعی بینهما سبعة اشواط یبدأ
بالصفا ویختم بالمروة صفا ایله مروه بیننده یدی کره سعی ایلیه صفادن باشلیوب
مروه ده ختم ایلیه وصفا ومروه ما بیننده سعی بزم قاتمزده واجبدر رکن دکلدر مالك
وشافعی رکن اولمسنه ذاهب اولوب حبیبه بنت ابی تجراتك روایت ایلدوکی
حدیثی استدلال ایلمشلردر حبیبهٔ مذکوره روایت ایلمشدر که حضرت علیه السلام صفا
ایله مروه ما بیننی طواف ایدوب حال بو که ناس فوج فوج اوکنجه کندوسی آردنجه
سعی ایدوب شدتٔ سعیدن مبارك دیزلری چیقالم ویرمش ایدی هم سعی ایدرکی
وهم اسعوا فان الله کتب علیکم السعی بیورلردی اما بزم ایچون دلیل حق سبحانه
وتعالینك ان الصفا والمروة من شعائر الله فمن حج البیت او اعتمر فلا جناح

جناح علیه ان یطوف بهما ومن تطوع خیرا فان الله شاکر علیم قول شریفیدر زیرا
لفظ فلا جناح وتخییر فرض اولمسنی مقتضیدر بونك مثللو اباحت ایچون استعمال
اولنور رکنیت وایجابی نفی ایدر لکن ائمهٔ حنفیه رکنیتدن ایجابه عدول ایلدیلر و دیلمشدر
بو محلده سعیك مشروع اولمسنه سبب حضرت ابراهیم علیه السلام هاجر و اسمعیلی
او محللرده صوسزلقدن صفایه چیقوب اطرافده صو بولمق ایچون نظر ایدوب برشیء
کورمامك ایله نزول ایدوب بطن وادیده سعی ایدوب حتی هاجر اسماعیل ایله مروه
جانبندن چیقوب کوندردیکی کبی ولد شفقتندن اول محلده سعی ایلمشدر پس امدی
بو سعی بزه عبادت اولدی ابن عباسدن روایتدر که مناسك ایله امر اولنوب
سعی ایلمك محلنده شیطان کندویه کورینوب سبقت ایلمکه سعی ایلدکده حضرت
ابراهیم علیه السلام زیاده سعی ایدوب شیطانی کچمشدر ثم یقیم بمکة محرما اندن صکره
مکه ده اقامت ایلیه محرم اولدوغی حالده زیرا محرم حاجدر افعال حجی یرینه کتورمزدن
اول احرامدن چیقه مز ویطوف بالبیت نفلا ما اراد حج بیت شریفی نافله جستندن
دیلدوکی مقداری طواف ایلیه زیرا طواف صلوته مشابهدر وحضرت علیه السلام الطواف
بالبیت صلوة والصلوة خیر موضوع فمن شاء استقبل ومن شاء استکثر بیورمشلردر
ودنیلمشدر که طواف تطوع غربا ایچون افضلدر اما اهل مکه ایچون صلوة تطوع افضلدر
زیرا غربا ایچون طواف فوت اولور اهل مکه ایچون فوت اولماز بو طوافلردن صکره
بومدتده سعی ایلمك واجب دکلدر زیرا سعی بردفعه اولور سعی ده تنفل مشروع دکلدر
فاذا کان الیوم السابع من ذی الحجة خطب الامام خطبة پس قچن ذی الحجه دن یدی کون
اولدقده بعد صلوة الظهر امام خطبه اوقیه اما جلوس ایلمیه یعلم الناس فیها المناسك
اول خطبه ده ناسه مناسك حجی تعلیم ایلیه مثلا منی یه وعرفه یه خروجی وعرفه ده
وقوفی وافاضه یی بونلره مشابه اولان مناسکی تعلیم ایلیه وکذا یخطب فی التاسع
بعرفات وبینه ذی الحجه نك طقوزنجی عرفاتده خطبه اوقیه جمعه خطبه سی کبی وفی
الحادی عشر بمنی وذی الحجه نك اون برنجی کونی منی ده خطبه اوقیه هر خطبه بر کون ایله
فصل ایلیه امام زفر درکه متوالیا اوچ کون خطبه اوقونه بر یوم ترویه ده وبری یوم
عرفه ده وبری یوم نحرده منی ده بزم ایچون دلیل بودرکه خطبه دن مقصود افعال حجی
یوم ترویه
تعلیمدر ویوم ترویه ونحر اشغال کونلریدر بزم ذکر ایلدوکمز انفع وقلوبه تأثیری
اکثردر فاذا صلی الفجر یوم الترویة پس امدی قچن یوم ترویه ده صلوة فجری ادا
ایلسه خرج الی منی منی یه چیقه ودنیلمشدرکه اول کونه ترویه تسمیه سی لیلهٔ ترویه ده
رؤیاسنده کویا که برکمسنه کندویه الله تعالی اوغلکی ذبح ایلمك ایچون امر ایلمشدر
دیو سویلدی وقتاکه صباح اولدی ابراهیم علیه السلام عجبا بو اشارت اللهدنمیدر یوخسه
شیطاندنمیدر دیو تفکر ایدوب چونکه اخشام اولدی ینه لیلهٔ سابقه ده کوردوکی کبی

اشارت اولندقده بلکه اللهدن در اولکونه عرفه دیدیلر اوچنجی کیجه ده ینه کوردیکی قصد ایلدیکه نحر ایلیه یعنی بوغزلیه اول کونه یوم نحر دیدیلر وبر روایتده حجّ ترویه نک وجه تسمیه سی بودرکه ناس اول کون صوسزلقدن کندولرنی قاندرب ومنی یه وعرفه یه صو کتورمک ایچون زاویه لرنی صوایله طولدرردقلر ایچون ترویه دیدیلر ویوم عرفه یه وجه تسمیه [margin: یوم عرفه یه وجه تسمیه]
جبرائیل علیه السلام ابراهیم علیه السلامه مناسک حجّ تعلیم ایدوب جمله سنی بلدکمی یعنی اعرفت دیدی ابراهیم علیه السلام حج عرفت دیدر اول کونه یوم عرفه دیدیلر اونچی کوننه یوم اضحی دیدیلر زیرا هرکس اول کونده قربانلرنی ذبح ایدر وبر روایتده عرفه تسمیه سی حضرت آدم نبی علیه السلام وقتاکه هندده هبوط ایدوب حوّا آنامز سنده هبوط ایلدیلر کیجه بونلر عرفه کیجه سی بربرینه ملاقی اولدیلر عرفه تسمیه سنه سبب بودر دیمشلر فیقیم بها الی الصلوة فجر یوم عرفة پس امدی منی ده یوم عرفه نک صلوة فجرینه دکین اقامت ایلیه زیرا حضرت علیه السلام یوم ترویه ده صلوة فجری مکّه ده ادا ایدوب شمس طلوع ایلدکدن صکره منی یه توجّه بیوروب منی ده صلوة ظهر وعصر ومغرب وعشا وفجری ادا ایلدکدن صکره عرفاته توجّه بیورمشلردر ثم یتوجه الی عرفات آندن صکره یوم عرفه ده منی ده صلوة فجری ادا ایلدکدنصکره عرفاته توجّه ایلیه فاذا زالت الشمس خطب الامام خطبتین کالجمعة وعلّم فیها المناسک پس امدی قچن شمس زواله وارسه امام جمعه کبی ایکی خطبه اوقیه یعنی خطبتین ما بینینده جلوس ایلیه واول خطبه ده ناسه مناسکی تعلیم ایلیه عرفاتده وقوفی ومزدلفه ده وجمار ورمی ونحر وتراش وطواف زیارت کبی حجّه لازم اولان مناسکی تعلیم ایلیه وصلّی بعد الخطبة بالناس الظهر والعصر باذان و واقامتین امام خطبه دن صکره ناسه صلوة ظهری وعصری بر اذان وایکی اقامت ایله قلیویره مثلا امام منبره چیقدقدن صکره جلوس ایلیه جمعه ده اولدوغی کبی مؤذنلر اذان اوقویه امام یوسفدن مرویدرکه امام چادرندن چیقمزدن مقدم اذان اوقنه قچن مؤذن فارغ اوله امام چادرندن خروج ایلیه وینه امام ابو یوسفدن بر روایتده خطبه دن صکره اذان اوقنه دیمشلردر وشرط الجمع صلوتهما مع الامام صلوة ظهر وعصرک بربرینه جمع اولمسنک شرطی امام ایله معًا اولمقدر خلافًا لهما امامینک امام ایله جمع اولمسنک شرطنده اختلافلری واردر مبنی اختلاف صلوة عصرک وقتندن اول قلنمسنده در ابو حنیفه جماعتی محافظه ایچوندر وامامین قتنده استداد وقوف ایچوندر اما امام اعظم قتنده محافظة علی الوقت فرضدر حق سبحانه وتعالینک ؛ حافظوا علی الصلوات والصلوة الوسطی ؛ وبو محلده حقّ ؛ انّ الصلوة کانت علی المؤمنین کتابًا موقوتًا ؛ نصّ شریفی ایله هر شیئی که بونلر کبی اوله ترکی جائز دکلدر مکر که ترکنه دلیل وارد اولمش اوله وکونه محرمًا فیهما اول کمسنه نک صلوة ظهر وعصرده محرم اولمسیدر ائمه مزثلثه

ثلثه قتنده احرام شرطدر اما امام زفر ایچون صلوة عصرده شرط اولمسنه ذاهب اولمشدر ثمره خلاف شونده ظاهر اولورکه برکمسنه ظهری امام ایله قلسه آندن صکره حجّه محرم اولسه ده امام ایله عصری قلسه وعمره ایچون محرم اولان کمسنه ظهری امام ایله قلسه اندن صکره حجّه محرم اولسه ده عصری امام ایله قلسه عصری جائز اولمز الا وقتنده جائز اولور امازفر قتنده مطلقا جائز اولور احرامدن احرام بالحج در اکر احرامی قبل الزوال اولورسه صلوة ظهر وعصری جمع ایلمک جائز اولور اکر بعد الزوال محرم اولورسه جمع ایلمک جائز دکلدر ثم یقف راکبا مع الامام بوضوء او غسل وهو السنة آندن صکره وضوء ویاخود غسل ایله راکب اولدوغی امام ایله واقف اوله وقوفده غسل سنتدر قرب جبل الرحمة جبل رحمتک قربنده واقف اوله وقرب یقف لفظنک مفعول فیه سیدر جبل رحمت تسمیه سی اول [margin: تسمیهٔ جبل رحمت]
کون حق سبحانه وتعالینک رحمتی حجّاج اوزرینه نازل اولدوغی ایچوندر حضرت علیه السلام بیورمشدرکه ؛ افضل الایام یوم عرفة وافق یوم الجمعة وهوا فضل من سبعین حجّة فی غیر جمعة ؛ اثرده وارد اولمشدرکه حق سبحانه وتعالی اهل موقفک جمله سنی مغفرت ایدر پس حدیثده یوم جمعه یه تخصیص ایلمنک وجهی ندر الله اعلم جواب بو اولاکه حق سبحانه وتعالی جمله اهل موقفی یوم جمعه ده بغیر واسطة مغفرت ایلیه و جمعه دن غیری کونده برقومی برقومه هبه ایدوب واسطه ایله مغفرت ایلیه وعرفات کلها موقف الا بطن عرنة وعرفاتک کلیسی موقفدر الا بطن عرنه موقف دکلدر ویستقبل القبلة رافعا یدیه باسطا امام قبله یه استقبال ایلیه اللرنی رافع و باسط اولدوغی حالده یعنی شویله بسط ایلیه که کویاکه برمسکین احسان وطعام طلب ایدر انلک کبی مسکنت اوزره بسط ایلیه حامدًا مکبرًا مهللًا مصلّیًا ملبیًا علی النبی علیه السلام حامد ومکبر ومهلّل وملبّی وحضرت علیه السلام اوزرینه مصلّی اولدوغی حالده قبله یه استقبال ایلیه داعیًا بحاجة یجهد حاجتنی جهد ایله داعی اولدوغی حالده استقبال ایلیه وروایت اولندیکه حضرت علیه السلام افضل دعائی ودعاء الانبیاء من قبلی بعرفات لا اله الا الله وحده لا شریک له له الملک وله الحمد یحیی ویمیت وهو حیّ لا یموت بیده الخیر وهو علی کل شیء قدیر اللّهم اجعل فی قلبی نورًا وفی سمعی نورًا وفی بصری نورًا اللّهم اشرح صدری ویسّرلی امری عبارتی ایله اولان دعادر ویقف الناس وراء الامام بقربه مستقبلین سامعین لقوله ناس امام قریب اردنده قبله یه استقبال وامامک قولنی سامع اولدقلری حالده واقف اولهلر ثم یفیضون معه بعد المغرب اندن صکره بعد المغرب امام ایله رجوع ایدهلر حضرت علیه السلام بویلجه اشلمشدر زیرا بونده مشرکینه مخالفت بولنور حضرت علیه السلام بیورمشدرکه ای ناس اهل جاهلیت واهل اوثان عرفه ده غروب شمسدن اول رجوع ایدرلردی امدی بزه اولاهدایت

انده اولان کبی دکلدر آندر بعد الغروب الشمس رجوع ایلمکز چو امر ایلمشدر الی مزدلفه
مزدلفه یه رجوع ایده لر مزدلفه تسمیه سی آنده ناسک اجتماعی ایچون حق سبحانه و
تعالینک ❊ وازلفناهم ثم الآخرین ❊ قول شریفی بوشاهد الدر ازلفناهم ای جمعناهم و بیلمشدر مزدلفه تسمیه سی
تقرب معناسنه اولان ازدلافدندر بویله اولدوغنه حق سبحانه وتعالینک ❊ وازلفت
الجنة ❊ قول شریفی دلیلدر و عرفاتدن مزدلفه یه بر فرسخدر و مزدلفه دن منی یه فرسخ
بر فرسخدر و منی دن مکه یه فرسخ بر فرسخدر و هر فرسخ اوچ میلدر و نیزل بقرب
جبل قزح جبل قزح قربنه نزول ایلیه جبل قزح شول موضعدرکه جاهلیت زماننده
اوزرنده آتش یاقرلر ایمش و دینلمشدرکه حضرت آدم علیه السلامک اوجاغی ایمش حضرت
رسول علیه السلام اول جبل قربندن نزول ایلمشدر ویصلی المغرب والعشاء باذان
واقامة مغرب و عشایی بر اذان و بر اقامت ایله ادا ایلیه زفر بر اذان وایکی اقامت
اولمسنه ذاهب اولمشدر اما بزم ایچون دلیل جابر رضی الله عنه روایت ایلدیکی
حدیث شریفدرکه حضرت صلی الله علیه وسلم مغرب و عشایی بر اذان
و بر اقامت ایله جمع ایلمشدر زیرا عشا وقتنده در اعلام ایچون باشقه اقامت
ایلمکه حاجت یوقدر و صلوتدن فارغ اولدقدن صکره ❊ اللهم حرم لحمی وشحمی وشعری
ودمی وعظمی وجمیع جوارحی علی النار یا ارحم الراحمین ❊ دیه و خصماینک ارضاسنی
طلب ایلیه زیرا الله تعالی اول کیجه ارضاء خصم طلب ایدن کمسنه ایچون وعد
ایلمشدر ومن صلی المغرب فی الطریق او بعرفات فعلیه اعادتها ما لم یطلع الفجر
خلافا لابی یوسف و شول کمسنه که صلوة مغربی یولده ویاخود عرفاتده ادا
ایلیه اول نمازی اعاده ایلمک آنک اوزرینه یعنی اعاده سی لازمدر مادامکه فجر
طلوع ایلمیه ابو یوسف خلاف ایدوب آنک قاتنده اعاده سی لازم دکلدر
زیرا وقتنده ادا ایلمشدر نتکم بعد طلوع الفجر اعاده صلوة مغرب بالاتفاق واجب
دکلدر انجق سنتی تاخیر ایلمکله کناهکار اولور بزم ایچون دلیل حضرت علیه السلامک
روایت اولنان حدیث شریفدرکه طریق مزدلفه ده اسامه یه خطاب ایدوب
الصلوة امامک بیورمشدر معناسی وقت صلوة اوکوکدر دیمکدر زیرا صلوة
فعل مصلی در اوکنده اولمق متصور دکلدر لکن امام ذکر اولنور وقت مراد
اولنور حق سبحانه وتعالینک ❊ فخلف من بعدهم خلف اضاعوا الصلوة ❊ قول
شریفی کبی بعض مفسرین بو آیتک معناسنی صلوة ایله تفسیر ایلمشلردر و
حضرت علیه السلامک اسامه یه ❊ الصلوة امامک ❊ بیوردوغی مزدلفه دربو تقدیرجه
ذکر حال اراده محل قبیلندندر بو کلامک صدورندن صلوتک تاخیری
واجب ایدوکنه اشارتدر واجب اولمسیدی وقتدن صکره قضا اولمق
معناسنه اولوردی صلوتی وقتدن تفویت بری عرفه ده و بری مزدلفه ده بو

بو محللردن غیری یرده تفویت صلوة جائز دکلدر خصوصا حضرت علیه السلامدن
امر اولنه اما بو کلامه اعتراض اولنوب حدیث شریف خبر آحاددر بو نوع خبر
احاد ایله حق سبحانه وتعالینک ان الصلوة کانت علی المؤمنین کتابا موقوتا
قول شریفنی ابطال ایلمک استرسز بو نیجه صحیح اولور صاحب الغایه شیخی شیخ
علامه بو اعتراضنه جواب ویردوکنی نقل ایدوب بو حدیث شریف حدیث
مشهوردر اول حدیث شریف صدر اولده امت تلقی بالقبول ایلیوب انکله
عمل ایلمشلردر پس بو تقدیرجه زیاده علی الکتاب جائزدر و حق سبحانه وتعالینک
ان الصلوة کانت علی المؤمنین کتابا موقوتا قول شریفنده تعیین اوقاته
قطعی دلالت یوقدر بونک دلالتی صلوة ایچون وقتلر واردر دیمکدر پس
امدی بو وقتلرک تعیینی یا حدیث جبریل ویاخود حدیث احاد ایله ویاخود
فعل نبی علیه السلام ایله ثابت اولمشدر بو مثللی ایسه قطعی ایجاب ایلمز بویله
اولیجق خبر واحد ایله معارضه اولنوب فعل نبی علیه السلام ایله عمل جائزدر و بو
عمل دیدوکمز مزدلفه ده مغرب و عشا جمع ایلمکدر قضا اولمسی وقتی اول زمان
اولمسی متعین اولدی و بر اعتراض دخی شول صلوة مغربکه طریقده ادا اولمشدر یا
صحیح اوله ویاخود غیر صحیح اوله صحیح اولورسه نه وقتدن صکره اعاده سی واجب
اولماز اگر صحیح اولمازایسه وقتنده و وقتدن صکره ادا و قضاسی واجب اولور
اگر شول شیئکه فاسد اوله وقت گچمکله صحته منقلب اولماز بو اعتراضنه جواب
ویریلورکه تحقیقا فساد موقوفدر اثری ثانی حالده ظاهر اولور و بو کلام اول مسئله
مبنی درکه صاحب ترتیب اولامامسنه بر وقت صلوتی ترک ایدوب بش
وقتی ادا ایدرسه صحیح اولور اگر التنجی ادا اتمزدن مقدم فائته قضا ایدرسه
موقوفا صحیح اولان بش وقت اولور ثانی حالده دیدوکی بو مسئله کبی در و
یبیت بمزدلفة فاذا طلع الفجر صلی بغلس مزدلفه ده کیجه لیه پس فجرین فجر ثانی طلوع
ایلیه غلسده ادا ایلیه غلس کیجه نک آخرنده اولان قرانکولوجقدر هنوز ضیاء
صباح منتشر اولمیه مشعرده اعاده امتداد وقوف حاصل اولسون ایچوندر و وقف
بالمشعر الحرام وضع کما فی عرفة صلوة فجری ادا ایلدکدن صکره مشعرده امین واقف
اوله و عرفه ده ایلدوکی کبی اشلیه یعنی استقبال قبله وتکبیر وتهلیل وتلبیه وحضرت
علیه السلامه صلوات شریفه و حاجتی ایچون دعا ایلیه زیرا حضرت علیه السلام بو
مقاسده واقف اولدی و دعا ایلدی و ابن عباسدن روایت اولندیکه اول محلده
حضرت علیه السلامک ایلدوکی دعا کندو ایچون و امتی ایچون مستجاب اولمشدر و
مزدلفة کلها موقف الا وادی محسر مزدلفه نک کلیسی موقفدر الا وادی محسر موقف
دکلدر محسر کسر سین وتشدید ایله مزدلفه نک صولنده بر موضع معلومدر فاذا

النفر خروج الحاج من منى
صدر

اسفر ثم قبل طلوع الشمس الى منى يس قچن صبحك ضياسى ظاهر اوله قبل طلوع
الشمس منى يه توجه ايليه زيرا حضرت عليه السلام قبل طلوع الشمس كتمشدر وبطن
محسره بالغ اولدقده سرعت ايليه فيبدأ فيها منى ده بدا ايليه بر رمى جمرة العقبة
جمرۀ عقبه رمى ايليه من بطن الوادى بطن واديدن سبع حصيات كحصى الخذف
حصا خذف كبى يدى طاشى يعنى جمرۀ عقبه منى ده بدا ايدوب بطن واديدن آته
خذف خا معجمه ايله بر مقدارك اوجى ايله آتمغه درلر كيفيت رمى بودركه كوچك

كيفيت رمى

طاشى باش بارمق اوزرينه قيوب شهادت برمغى معاونتيله رمى ايليه وآتلان
طاشك بش ذراع ير كتمك كركدر ويكبر كل حصات هر طاش آتدقچه تكبير ايليه
ابن مسعود وابن عمردن بويلجه روايت اولنمشدر اكر تكبير يرينه تسبيح ايلسه
كفايت ايدر اما تكبير آداب رمى دندركه وكوچك طاش آتلمق شيطانه اهانت
ايچوندر وطاش بويك اولبجق ازدحامده غيريلر متأذى اولمق لازم كلور ورمى
اولنه جق طاشى هر نه يردن آلورسه جائزدر الا آتلان طاشلردن آلميه زيرا اول
طاشلرده شآمت واردر سعيد بن جبير رضى الله عنه ديمشدركه حضرت خليل
عليه السلام زمانندن برو آتلان طاش نيچون افقى سد ايمجك قدر بر طاغ اولميه
اكا جواب ويريلوركه هر حج كه قبول اولماز طاشى دفع اولماز مجاهد رضى الله عنه

اولور انك جمره سنى رفع ايدرلر آنكچون حجى قبول صح

وقتاكه بو كلامى اشتدم آتدوغم طاش اوزرينه علامت وضع ايلدم بعده طلب ايلدم
اول طاشلردن برنى بولمق ممكن اولمدى بركمسنه ذهب وفضة وجواهر آتسه
دكلدر زيرا بونلر رمى دكلدر نثاردر وهر طاش آتدقچه بسم الله والله اكبر رغما
للشيطان وحزبه اللهم اجعل حجى مبرورا وسعيا مشكورا وذنبى مغفورا ديه يدى
طاشى جمله بر اوغوردن آته بركره حكمندهدر زيرا منصوص عليه اولان متفرقا
يدى دفعه آتمقدر ويقطع التلبية باولها جمرۀ عقبه ايچون رمى اولان حصاتك اولنده
تلبيه قطع ايليه زيرا حضرت عليه السلام اول رمى حصاتده تلبيه قطع ايلمشدر ولا
يقف عندها جمرۀ عقبه ده واقف اولميه زيرا حضرت عليه السلام واقف اولمامشدر
صاحب نهايه ديمشدركه رمى ده اون ايكى كلام اولكسى علما اتفاق ايلمشدر وقت
رمى يوم نحردن صكره اوچ كوندر ايكنجيسى رمى اولنان شى ارض جنسندن اولان حصيات
ومدر كبى اوچنجيسى رمى اولنان طاشك مقدارى درحصا خذف كبى كوچك اوله دردنجيسى
طاشك صفتيدر ولايق اولان بودركه طاش مغسول اوله ولايقدركه طاش آتلان
يردن آلميوب يولدن آله بشنجيسى كيفيت رمى درطاشى باش برمغك اوزرينه
قويوب شهادت برمغ ايله معاونت ايدوب رمى ايليه آلتنجيسى آتمنك صفتيدر
راكبا وماشيا رمى ايلمك جائزدر يدنجيسى محل رمى دراوچدر سكزنجيسى قيفيتى
موضعدن رمى دربطن واديك اسفلندن اعلاسنه رمى ايلمكدر طقوزنجيسى

وقوع حصاتدر لايق اولان بودركه طاش جمره لرده واقع اوله حتى اكر طاش بعيد
اولورسه جائز دكلدر اوننجيسى عددندر هر جمره يه يدى طاش آتمه اون برنجيسى
هر طاشده تكبيردر اون ايكنجيسى يوم اولده رمى جمرۀ عقبه دروبقيه ايامده كليسى
آتلمقدر ثم يذبح ان احب جمرۀ عقبه دن صكره ذبح ايليه اكر ديلرسه زيرا مفرد
بالحج اولانه دم واجب دكلدر ثم يحلق وهو افضل اندن صكره تراش اوله و
تراش افضلدر حضرت عليه السلامدن ان اول نسكنا فى هذا اليوم ان نرمى ثم
نذبح ثم نحلق حديث شريفى روايت اولنمشدر وتراش اسباب تحللدندر
او يقصر ويا خود قرقه تقصير باشنك قلندن بر برمق مقدارى قلى قرقمقدر
وقد حل له غير النساء تحقيقا نسادن غيرى شى اكا حلال اولور حضرت عليه السلامك
اذا رميتم وذبحتم وحلقتم فقد حل لكم كل شى الا النساء قول شريفى ايله ثم يذهب
من يومه او الغد او بعده الى مكة اندن صكره يوم نحردن ويا خود يوم نحرك
ارته سى ويا خود ارته سندن صكره مكه يه كيده فيطوف للزيارة بلا رمل ولا سعى
ان كان قدمها بيت شريفى زيارت ايچون طواف ايليه رمل وسعى سز اكر رمل
وسعى طواف قدومده تقديم ايلمش ايسه والا رمل فيه وسعى بعده وقد حل له
النساء واكر رمل وسعيى تقديم ايلمامش ايسه طواف زيارتده رمل ايليه
وزيارتدن صكره سعى ايليه تحقيقا اكا نسا حلال اولور بو طواف حجده فرضدر
وركندر وبوكا دليل حق سبحانه وتعالينك وليطوفوا بالبيت العتيق قول شريفيدر
ووقته بعد طلوع فجر النحر وهو فيه افضل وطواف زيارتك وقتى يوم نحرك
فجرى طلوعندن صكره در وبو طواف يوم نحرده افضلدر زيرا بو بابده افضلها
اولها حديث شريفى وارد اولمشدر وكره تأخيره عن ايام النحر طواف زيارتى
ايام نحردن تأخير ايلمك مكروه اولدى زيرا بو زيارت موقتدر حتى بركمسنه تأخير
ايلسه ابو حنيفه قتنده دم لازم كلور سببى ان شاء الله باب جناياتده ذكر اولنور
ثم يعود الى منى اندن صكره منى يه رجوع ايليه فيرمى الجمار الثلث فى اليوم الثانى
بعد الزوال يوم ثانيده بعد الزوال جمار ثلثه رمى ايليه يبدأ بالتى تلى المسجد فيرميها
بسبع حصاة مسجد خيفه ولى اولان جمرات ايله باشليه پس اول يدى طاش
ايله جمره رمى ايليه وهر طاشى آتدقچه تكبير ايليه ويقف عندها ويدعو ثم بالتى تليها
كذلك مسجد خيفه ولى اولان جمرات قاتنده هم يدى طاش آته وواقف اوله و
دعا ايليه مسجد خيفه ولى اولان جمره يه ايتدوكى كبى ثم بجمرة العقبة كذلك اندن
صكره جمرۀ عقبه ده يدى طاش آته وهر طاش آتدقچه تكبير ايليه ودعا ايليه
الا انه لا يقف عندها الا بو قدر واركه جمرۀ عقبه ده واقف اولميه حضرت
عليه السلامك نسكى بويلجه اولمشدر جابر رضى الله عنه دن روايت اولنمشدر

اى مسجد الخيف وهو بفتح الخاء المعجمة وسكون
الياء المثناة التحتانية المكان المرتفع وانحدر
مسجد الخيف يعنى جبلك دامنه
مسجد خيف منى
فى منى ايه

ثم يفعل في اليوم الثالث كذلك آندن صكره يوم ثالثده يوم ثانيده اشلدوكى
كبى اشليه يعني شروطله رمي جمار ايليه ثم انشاء نفر الى مكة اندن صكره ديلرسه
مكه يه توجه ايليه يعني كيده وله ذلك قبل طلوع فجر اليوم الرابع دردنجى كونك
فجرى طلوعندن اول حاج ايچون مكه يه كتمك واردر يعني محل مزبوردن مكه يه
كتمه نك وقتى بودر ديمكدر لا بعده حتى يرمي طلوع فجردن صكره مكه يه خروج ايليه
رمي ايلمينجه زيرا وقت رمي دخول ايلمكله واجب اولدى وان شاء اقام فرمى
لما تقدم وهو احب وديلرسه مقيم اولوب ورمي جمار ايدر اوّلكى كونلرده
ايلدوكى كبى وبو رمي جمار واجبدر زيرا حضرت عليه السلام صبر ايدوب دردنجى
كونده رمي جمار ايلمشدر تخيير فاضل ومفضول بيننده واقع اولور مسافر كبى
صوم ايله افطار بيننده تخيير اولنمشدر اما نيه صوم افضلدر بو حج انك كبيدر
وان رمي فيه قبل الزوال جاز واكر يوم رابعده زوالدن مقدم رمي ايدرسه
جائزدر وبو جواز استحسانا در خلافا لهما امامين سائر ايامه اعتبار ايدوب
خلاف ايلمشلردر وجاز الرمي راكبا راكب اولدوغي حالده رمي جائزدر وغير
راكب افضل في غير جمرة العقبة جمرهٔ عقبه دن غيريده ماشيا رمي افضلدر ابراهيم
بن الجراح ابو يوسفدن حكايت ايدوب مرض موتنده حضورنه واردم كوزنى
آچوب بكا خطاب ايدوب رمي جمار راكبا مي افضلدر يوخسه ماشيا مي بن
ديدم كه ماشيا افضلدر خطا ايلدك ديدى صكره ماشيا افضلدر ديدم بنه
خطا ايلدك ديدى بعده ديديكه هر رميدن صكره وقوف اوله آنده ماشيا
افضلدر وشول رميدن صكره وقوف اولميه راكبا رمي افضلدر بو كلامى كندودن
استماع ايلدوكمدن صكره طشره چقدم بر فرياد اشتدم مكر ابو يوسف حضرتلرى
انتقال بيورمشلر علمه حريص اولنجق بويله كركدر ويبيت ليالي الرمي بمنى ورمي
كيجه لرى منى ده بيتوتت ايليه يعني كيجه ليه وكره تقديم ثقله الى مكة قبل نفره كندوسى
كتمزدن اول متاعني مكه يه كوندرمك مكروه اولدر ثقل فتحتين ايله متاع مسافردر
وجمعى اثقال كلور حضرت عمر رضي الله عنه اسباب واثقالنى كندولردن مقدم
كوندرندن منع ايدوب تأديب ايدردى زيرا ايلرو اسباب كوندرمك انكا اشتغال
قلب ايجاب ايدر كويا كه قلبي اسباب يانندە اولنجق بنفسه خروج ايلمش
كبى اولور اول تقديرجه مكروه اولدر فاذا نفر الى مكة نزل بالمحصب ولو ساعة
پس قچن مكه يه توجه ايلسه محصب نام منزله نزول ايليه اكر بر ساعت حتى
اولورسه محصب ضم ميم وفتح حا وتشديد صاد ايله منى ايله مكه مابيننده مكه يه
قريب بر موضعدر انكا ابطح دخي درلر بر طاشلي يردر فقها ديمشدركه موضع
مزبورده افعال خيردن طواف وصلوة وصدقه وتلاوت وذكر الله ودعائي

ودعائي چوق ايليه انشاد شعر وكلام فحشدن ومالا يعنيدن اجتناب ايليه حتى
حديث شريفده ان الحسنة فيها تضاعف الى مائة الف وكذلك السيئة ابو حنيفه
مجاورتى مكروه كورمشدر سيئه نك متضاعف اولمسى ايچون لكن نفسنه اعتمادى
اوله اول مقوله كمسنه يه مجاورت افضلدر فاذا اراد الطعن عنها يعني قچن مكه دن كتمك
مراد ايلسه طعن طاء مهمله ايله ذهاب وظاء معجمه ايله سيردر اما ذهاب معناسنه
اولمق اولى در طاف للصدر سبعة اشواط بلا رمل ولا سعي صدر ايچون يدى
كره رمل وسعي سز طواف ايليه بو صدر ايچون اولان طوافه طواف وداع وطواف
آخر العهد تسميه ايلمشلردر زيرا حضرت عليه السلام من حج هذا البيت فليكن آخر عهده
بالبيت الطواف بيورمشلردر وهو واجب الا على المقيم بمكة طواف صدر
شرب زمزم
آفاقي يه واجبدر مكه ده مقيم اولانه واجب دكلدر ثم يستقي من زمزم ويشرب اندن
زمزمدن صو طلب ايليه وايچه وصويى ايچدوكى وقت اللهم اني اسئلك
علما نافعا ورزقا واسعا وشفاء من كل داء ديه وماء زمزمى ولايتنه تبرك ايچون
واحبابه عطيه ايچون كتورمك جائزدر ويولده صو بولنمزسه يانندە ماء زمزم
اولان كمسنه يه تيمم ايلمك جائز دكلدر ثم يأتي الباب ويقبل العتبة آندن صكره
ملتزم
باب كعبه يه كله وعتبه يه تقبيل ايليه ويضع صدره وبطنه وخده الايمن على الملتزم
بين الباب والحجر الاسود صدرينى وقارننى وصاغ يكاغنى ملتزم اوزرينه وضع
ايليه كه اول ملتزم باب كعبه ايله حجر اسود مابيننده در زيرا حضرت عليه السلام
بويله ايلمشدر ويتشبث بالاستار ساعة بر ساعت استار كعبه يه تشبث
يعني تعلق ايليه ويدعو مجتهدا ويبكي ويرجع القهقرى حتى يخرج من المسجد اجتهاد
ايلدوكى حالده دعا ايليه واغليه ويوزى بيت شريفه طوتوب كيرو چكلە مسجددن
چقنجه حضرت عليه السلام بيورمشدركه من حج هذا البيت فلم يرفث ولم يفسق خرج
من ذنوبه كيوم ولدته امه **فصل** وان لم يدخل المحرم مكة وتوجه الى عرفة ووقف
بها سقط عنه طواف القدوم واكر محرم مكه يه داخل اولميوب عرفه يه توجه ايلسه
وعرفه ده واقف اولسه اول محرمدن طواف قدوم ساقط اولور ترتيب فوت
اولدوغيچون طواف زيارت محرمى طواف قدومدن اغنا ايدر فرضى تحية المسجددن
اغنا ايتدوكى كبى ولا شئ عليه لتركه طواف قدوم ترك ايلدوكى ايچون محرمك
اوزرينه برشئ لازم دكلدر زيرا سنتدر وترك سنت ايله جبر ايده جك شئ واجب
اولماز ومن وقف او اجتاز بعرفة ساعة ما بين زوال الشمس من يوم العرفة وطلوع
الفجر من يوم النحر فقد ادرك الحج شول من كه يوم عرفه نك زوال شمسندن ويوم
نحرك طلوع فجرندن مابيننده بر ساعت عرفه ده واقف اولسه وياخود عرفه يه تجاوز
ايلسه تحقيقا حجه ادراك ايلمشدر ولو نائما او مغمى عليه او لم يعلم انها عرفة اكر عرفه

نائما ویاخود مغمی علیه ویاخود اول ارضی عرفه اولدوغن بلمه‌یه تجاوز ایلسه بیله
حجه ادراک ایلمش اولور زیرا حضرت علیه السلام یوم عرفه‌ده زوال شمسدن صکره
واقف اولمشدر کتاب مجمل اولمغله فعل نبی علیه السلام عرفه‌نک اول وقتنه بیان
اولدی واما عرفه‌نک آخر وقتی ایچون حضرت علیه السلام بیورمشدرکه ؛ من شهد
معنا هذه الصلوة صلوة الفجر بمزدلفة وقد کان وقف بعرفة قبل ذلک لیلا او نهارا
فقد تم حجه ؛ ومن فاته ذلک وشول کمسنه‌که عرفه‌ده وقوفی ترک ایلسه فقد فاته
الحج تحقیقا اول کمسنه حجی فوت ایلدر فیطوف ویسعی ویتحلل ویقضی من قابل و
لا دم علیه پس اول کمسنه طواف ایلیه وسعی ایلیه ومتحلل اوله وسنه آتیه‌ده
قضا ایلیه بو افعالی ایلمکله سائر حاجیلر کبی اوزرینه دم لازم دکلدر چونکه سنه
آتیه‌ده قضا لازمدر بو ذکر اولنان افعال لازم اولمق کرک ایدر لکن احرام صحیحا منعقد
اوله قدن صکره اول احرامدن خروجه طریق یوقدر الا ایکی نسکک برینی ادا ایله
اولور احرام مبهم اولان کبی چونکه بو محلده حجدن عاجز اولدی اوزرینه عمره متعین
اولدی عمره ادا ایلمکله افعال عمره ایله متحلل اولدی و اوزرینه دم لازم اولمدی ولو امر
رفیقه ان یحرم عنه عند اغمائه ففعل صح بر کمسنه رفیقنه اغماسی حالنده کندو
ایچون محرم اولمغله امر ایلسه ورفیقی حج اول فعلی اشلسه انک ایچون احرام صحیح اولور
وکذا ان فعل بلا امر اگر رفیقی بلا امر فعل احرامی اشلسه امر ایله اشلدوکی کبی احرامی
صحیح اولور خلافا لهما امامین خلاف ایدوب آنلرک قاتنده بلا امر اولان فعل احرام
صحیح اولماز والمرأة فی جمیع ذلک کالرجل خاتون کشی افعال حجک جمله‌سنده رجل
کبیدر زیرا حق سبحانه وتعالینک ؛ ولله علی الناس حج البیت من استطاع الیه
سبیلا ؛ قول شریفی رجال ونسایه متناولدر الا انها تکشف وجهها لا رأسها
الا بو قدر وارکه عورت یوزنی کشف ایدر باشنی کشف ایلمز زیرا حضرت علیه السلام
احرام المرأة وجهها ؛ بیورمشلردر بوندن معلوم اولدیکی عورت یوزنی ستر ایلمک
جائز دکلدر ولو سدلت علی وجهها شیئا وجافته جاز اگر خاتون یوزینه بر شیئی
صارقتسه ویوزندن بعید ایلسه جائزدر عایشه رضی الله عنها کندولر محرم ایکن آتلولر
مرور ایدوب بن حجی باشمزده اولان چارشب ایله یوزیمزی اورتوک و مرور ایلدکلردن
صکره ینه کشف ایلدک دیو روایت ایلمشلردر ولا تجهر بالتلبیة وتلبیه جهر ایلمیه
انجق کندوسی استماع ایدن جک مرتبه اوله زیرا آنک صوتی عورتدر که فتنه‌یه
مؤدیدر ولا ترمل ولا تسعی بین المیلین خاتون کشی میلین اخضرین بیننده رمل
وسعی ایلمیه زیرا رمل وسعی ستر عورته مخلدر ولا تحلق بل تقصر خاتون کشی
اولمیه بلکه صاچندن قرقه زیرا حضرت علیه السلام ؛ انما علی النساء التقصیر ؛
بیورمشلردر عورتلر حقنده تراش مثله در رجل حقنده حلق لحیه کبی مثله

مثله ایسه حرامدر وتلبس المخیط دیکلمش ثوب کیه حضرت علیه السلام سراویل
وقمیصی محرم اولان نسا ایچون مباح قلمشدر غیر مخیط کشف عورته سببدر
ولا تقرب الحجر اذا کان عنده رجال خاتون کشی حجر اسود یاننده رجال اولورسه
قریب اولمیه ولو حاضت عند الاحرام اغتسلت لجمیع المناسک الا الطواف
واگر خاتون کشی عند الاحرام حایض اولسه غسل ایدر وجمیع مناسک حجی کتورر
الا طواف ایلمز زیرا حایضک مسجده دخولی جائز دکلدر وبو اغتسال احرام ایچوندر
صلوة ایچون دکلدر عایشه رضی الله عنها سرف نام موضعده حایض اولدی حضرت
علیه السلام اوزرینه داخل اولوب آغلر کوردکده سنی کیم اغلتدی یوخسه حایض می اولدک
دیو سؤال ایلدکده بلی حایض اولدم دیو جواب ویروب حضرت علیه السلام
بیوردیلر که بو بر شیدر حق سبحانه وتعالی بنات آدمه تقدیر ایلمشدر طواف
ایلمکه مناسکی سائر حاجیلر کبی اشله وان حاضت بعد طواف الزیارة سقط
عنها طواف الصدر ولا شیئ علیها لترکه واگر طواف زیارتدن صکره حایض اولسه
اول خاتوندن طواف صدر ساقط اولور وترکی ایچون اوزرینه بر شیئ لازم دکلدر
زیرا حضرت علیه السلام حایض اولان نسایه ترک طواف صدرده رخصت
ویرمشدر کما یسقط عمن اقامته بمکة مکه‌ده اقامت ایدن کمسنه‌دن طواف
صدر ساقط اولدوغی کبی بعد طواف الزیارة حایض اولاندن حج ساقط
اولدی ولو بعد النفر اگر رجوعدن صکره حج اولورسه ینه طواف صدر ساقط
اولدی عند ابی یوسف وعند محمد لا یسقط بالاقامة بعد النفر ابو یوسف قتنده
وامام محمد قتنده بعد الرجوع اقامت ایله طواف صدر ساقط اولماز یعنی قچن
حاجیلر یوم نحردن اوچنجی کونی رجوعدن صکره مکه‌ده اقامت نیت ایلسه ابو یوسف
قتنده ساقط اولور وامام محمد قتنده ساقط اولماز ومن قلد بدنة تطوعا او
نذرا او جزاء صید او نحوه وتوجه معها یرید الحج فقد احرم وان لم یلب وشول
کمسنه‌که بدنه نافله ویاخود بدنه نذر ویاخود جزاء صید بدنه‌سنی وحج بونلره بکزر
شیئلر ایچون بدنه تقلید ایلسه واول بدنه ایله اراده حج ایدوب توجه ایلسه
تحقیقا محرم اولور اگر تلبیه ایلمدر ایسه‌ده زیرا حضرت علیه السلام ؛ من قلد بدنة
فقد احرم ؛ بیورمشلردر زیرا سوق هدی معناسنده تلبیه‌در زیرا اول هدی تقلید
ایلمز الا حج وعمره مراد ایدن کمسنه ایدر اویله اولسه اظهار اجابت کاه فعل ایله اولور
کاه قول ایله اولور مثلا بر کمسنه‌یه یا فلان دیو ندا ایلسک کاه اولور که جواب
ویرر وکاه اولور که جواب ایلمدین کندوسی کلور اول تقدیرجه سوق هدی ایله محرم
اولور زیرا نیتی بر فعله متصل اولمشدر که خصایص احرامدندر فان بعث بها ثم
توجه فلا حتی یلحقها پس اگر بدنه بعث ایلسه یعنی کوندرسه اندن صکره کندوسی

توجه ایلسه اول کمسنه محرم اولمز بدنه یه ملحق اولمانیجه زیرا توجه زماننده سوق
اولور یدی بو نیجه مجرد نیت ایله محرم اولمز و بو مسئله ده صحابه اختلاف ایلمشلر
بعضیلر تقلید بدنه ایلدوکی کبی محرم اولور دیدیلر و بعضیلر هدیک اردنجه
کیتمک ایله محرم اولور دیدیلر و بعضیلر کوندردوکی هدیه ایرشوب سوق ایدرسه
محرم اولور دیدیلر الآتی بدنة المتعة الآمتعه بدنه سندن دکل زیرا اول کمسنه حین
توجهنده احرامه نیت ایلدکده محرمدر اول تقدیرجه کوندردیکی بدنه یه ایرشدوکی و
ایرشمدوکی برابردر بو دیدیکمز اشهر حجده اولورسه اشهر حجدن غیرده اولورسه
محرم اوله مز فان جللها او اشعرها او قلد شاة لایکون محرما پس اکر بدنه تجلیل
ایلسه و یا خود اشعار ایلسه و یا خود قیونی تقلید ایلسه اول کمسنه محرم اولماز زیرا
دوه نک اوزرینه جل قومق خلوص اوزره افعال حجدن دکلدر بلکه بو فعل حر و بر
دوه ذباب ایچون صیانتدر و اشعار ایسه ابو حنیفه قتنده بدعتدر نسکدن
دکلدر و تقلید شاة ایسه معتاد اولمیوب و مسنون حج دکلدر تقلید بدنه
اعلامدر کمسنه راکب اولمسون و یوک یوکلتمسون ایچوندر قیون ایسه بونلره
صالح دکلدر امدی بونلر ایله محرم اوله مز و البدن من الابل و البقر بدن دوه و
اوکوزدندر یعنی بدنه دیمک بو ایکیسندندر سائرنه بدنه دینمز حتی شافعی
رحمه الله دوه یه اطلاق اولنور دیمشدر

باب القران و التمتع

بو باب قران و تمتع بیاننده در وقتا که مصنف مفرد بالحج ذکر ایلدی ایسه مرکب بیاننه
شروع ایلدی قران مصدردر و قارن جامع دیمکدر حج ایله عمره بینینی جمع ایلدوکی
و تمتع متاعدن و یا خود متعه دن اوله انتفاع و یا خود نفع معناسنه اوله معلوم
اولاکه محرم درت نوعدر بری مفرد بالحجدر و بری حج مفرد بالعمره در بو شول
کمسنه درکه انجق عمره یه نیت ایلیه و لبیک بعمرة دیه صکره افعال عمره یی کتوره
و بری حج قارندر قارن شول کمسنه درکه احرامده حج ایله عمره یی جمع ایلیه و ایکیسنه
نیت ایلیه لبیک بحج و عمرة دیه و افعال عمره یی کتوره بعده افعال حجی کتوره
ایکیسنک بینینی تحللسز و بری حج متمتعدر متمتع شول کمسنه درکه اشهر حجده عمره یی
کتوره و متحلل اوله اما اجماع ایلمیه و زماننده حج ایچون محرم اوله القران افضل
مطلقا قران افضلدر مطلقا تمتع و افراددن شافعی درکه افراد علی حده احرام
اویله اولا حج و عمره دن افضلدر و مالک درکه تمتع ایچون ذکر وارد در شافعی حضرت
علیه السلامک القرآن رخصة و الافراد عزیمة قول شریفنه استدلال ایدوب
عزیمت ایله شروع اولیدر دیو افرادک افضلیتنه ذاهب اولمشدر خصوصا افرادده
احرامک و سفرک و تراشک زیاده لکی واردر قارن ایسه ایکی نسکی و بر سفر و بر
تلبیه و بر تراش ایله ادا ایدر مفرد ایسه هر نسکی صفت کمال ایله ادا ایدر امدی

امدی صفت کمال ایله شروع اولیدر دیو بوکا ذاهب اولمشدر بزم ایچون طحاوی
شرحنده روایت ایلدیکی حدیث شریفکه قال النبی علیه الصلوة و السلام یا آل
محمد اهلوا بحجة و عمرة معا کلام شریفلریدر زیرا قرآنده ایکی جمع عبادتی واردر اول
تقدیرجه قران افضلدر نتکم صوم ایله اعتکاف بینینی و جهاد فی سبیل الله ده
کیجه ایله غزاتی حمایت ایدوب و اول کیجه ده نماز قلمق بینینی جمع ایلمک نیجه افضل
ایسه قران حج ایکی عبادتی جمع ایلمکله افضلدر و صاحب نهایه دیمشدرکه
افراد ایله مراد افراد بالحج میدر یوخسه افراد بالعمره میدر و یا خود بونلردن هر برینی
بر سنه ده احرام ایله افراد میدر بیانه محتاجدر لکن افضلدن مراد اولا سنه ده
هر بر برا احرام ایله اولا افراددر یالکز حج قراندن افضل اولمز بر فرد قابل اولمامشدر
بوندن معلوم اولاکه افراددن مراد افراد بالحج و العمره در علی حدة احرام ایله و سنه لرنده
الامام صحیح ایله اکر سنه لرنده الامام صحیح ایسه عین تمتع اتمش اولور و هو ان یهل
بالعمرة و الحج معا من المیقات و یقول بعد الصلوة اللهم انی ارید الحج و العمرة فیسرهما لی
و تقبلهما منی بو قران میقاتدن حج و عمره یه معا تهلیل ایلمکدر و بعد الصلوة
اللهم انی ارید الی آخره دیه من المیقات قولی غالبه بناء اتفاقا واقع اولمشدر حتی اکر
ایکیسی ایچون اهلنک اوندن محرم اولسه و یا خود بلدندن خروج ایلدکدن میقاته
کلمزدن اول بو نیجه ایلسه ینه قارن اولمش اولور اما اوندن احرام افضلدر فاذا
دخل مکة ابتداء فطاف للعمرة و سعی ثم طاف للحج طواف القدوم و سعی فحین
ابتدا مکه یه داخل اولسه پس عمره ایچون طواف ایلیه و سعی ایلیه آندن صکره
حج ایچون طواف قدومی طواف ایلیه و سعی ایلیه افعال عمره مقدم اولمسی حق سبحانه
و تعالینک فمن تمتع بالعمرة الی الحج شریفنه اتباعا در زیرا عمره دن صکره کلمه
الی انتهاء غایت ایچوندر لایق اولان بودرکه عمره مقدم اولوب انتهاسی حج اوله کرچه
کتاب اللهده تمتع وارد اولمشدر لکن ینه قران معناسنه در زیرا بونلرک هر
بریسی ایکی نسکی جمع ایدر و بین العمرة و الحج تراش اولمق کرکدر زیرا بو جنایتدر
یوم نحرده مفرد بالحج تراش اولدوغی کبی تراش اوله فلو طاف لهما طوافین و سعی
سعیین جاز و اساء اکر عمره و حج ایچون طواف قدوم ایچون ایکی طواف
و ایکی سعی ایلیه جائزدر و مسیء اولور یعنی بر دفعه دن اون درت طواف ایدوب
بریسی عمره و یدیسی قدوم ایچون و اون درت سعی ایدوب یدیسی عمره و یدیسی
قدوم ایچون دیسه کرچه جائزدر لکن مسیء و مسیء اولمسنه سبب عمره نک سعیی
اوزرینه طواف قدوم تقدیم اولندیغی ایچون ثم حج کما مر آندن صکره حج ایلیه مرور
ایلدوکی کبی فاذا رمی جمرة العقبة یوم النحر ذبح دم القران شاة او بدنة او سبع
بدنة پس قچن جمره عقبه یوم نحرده رمی ایلسه دم قران ایچون بر شاة ذبح ایلیه

ویاخود بر بدنه و یاخود بدنه نك سبعنی ذبح ایلیه زیرا قرانده معنای متعه وآردر
هدی ایله متعه ایچون حق سبحانه وتعالینك ؛ فمن تمتع بالعمرة الی الحج فما استیسر من
الهدی ؛ قول شریفی ایله ثابت اولمشدر فان عجز عنه پس اگر هدی دن عاجز اولسه
صام ثلثة ایام قبل یوم النحر یوم نحردن مقدم اوچ گون صائم اوله والافضل گون
آخرها یوم عرفة افضل اولان اول اوچ گونك آخری یوم عرفه اوله یعنی ذی الحجه نك
یدینی وسگزنی وطقوزنی صائم اولمق گرکدر وسبعة اذا فرغ ولو بمکة ویدی
گون حجی صائم اوله حج افعالندن فارغ اولسه اگر مکه ده ایسه بیله یدی گون صائم
اوله حق سبحانه وتعالینك ؛ فمن لم یجد فصیام ثلثة ایام فی الحج وسبعة اذا رجعتم
تلك عشرة کاملة ؛ قول شریفی موجبنجه گرچه تمتع ایچون ورود بولمشدر لکن قران حج
تمتع مشتملدر ایکی نسکك اراسنی جمع ایلدوگی ایچون فان لم یصم الثلثة قبل یوم
النحر تعین الدم پس اگر یوم نحردن مقدم اوچ گونی صائم اولمدی ایسه دم متعین
اولور وان وقف القارن بعرفة قبل طوافه للعمرة اگر قارن مکه یه داخل اولمیوب
عمره طواف ایلمزدن مقدم عرفه ده واقف اولسه فقد رفضها تحقیقا عمره یی ترك
ایلمش اولور فعلیه دم لرفضها عمره یی ترك ایلدوگی ایچون اوکمسنه نك اوزرینه
دم لازمدر ولقضیها وسقط عنه دم القران وعمره یی قضا ایدر واندن دم قران
ساقط اولور زیرا دم قرانك وجوبی ایکی عبادتی جمع نعمتنك شکری ایچون ایدی
تارك عمره اولان خود جمع نعمتی ایله متنعم اولمدی اول اجلدن ساقط اولدی
والتمتع افضل من الافراد تمتع افراددن افضلدر وهو ان یأتی بالعمرة فی اشهر
الحج ثم یحج فی عامه بو تمتع اشهر حجده عمره یی کتوروب اندن صکره اول سنه ده حج
ایلمکدر فیحرم لها من المیقات ویطوف لها ویسعی ویتحلل منها پس عمره ایچون
میقاتدن محرم اوله وعمره ایچون طواف ایلیه وعمره دن متحلل اوله یعنی احرامدن
چقه ان لم یسق الهدی اگر هدی سوق ایلمدی ایسه اگر هدی سوق ایلدی ایسه
تراش اولمیه وصاچنی قرقمیه واحرامدن چقمیه یوم نحره اولنجه ویقطع التلبیة
باول الطواف عمره نك اول طوافنده تلبیه یی قطع ایلیه ابن عباس رضی الله
عنهمادن روایتدر که حضرت علیه السلام عمره ده حجر اسوده استلام ایلدکده تلبیه یی
قطع ایدردی ثم یحرم بالحج من الحرم یوم الترویة وقبله افضل اندن صکره یوم
ترویه ده حرمدن محرم اوله ویوم ترویه دن اول محرم اولمق افضلدر بو کمسنه
عمره سببی ایله مکی اولمشدر مکینك احرامی خود حرمدندر ویوم ترویه دن مقدم
محرم اولمقلغك افضلیتی عبادته مسارعت ایلمش اولور ویحج ویذبح کالقارن
وحج ایلیه ودم تمتعی ذبح ایلیه قارن گبی فان عجز فحکمه اگر هدیدن عاجز اولورسه
حکمی قارن حکمی گبیدر اوچ گون مقدم ویدی گون حجدن منی یه رجوع ایلدکده صائم

صائم اوله وجاز صوم الثلثة قبل طوافها وعمره یی طوافدن مقدم اوچ گون صائم
اولمق جائزدر ولو فی الشوال بعد الاحرام بها عمره یه احرامدن صکره اگر او صوم
شوالده حج اولورسه جائزدر شافعی خلاف ایدوب حج ایچون محرم اولمینجه اوچ
گونك صومی جائز دکلدر حق سبحانه وتعالینك ؛ فصیام ثلثة ایام فی الحج ؛ قول
شریفنی استدلال ایلمکله بزم ایچون دلیل بودر که صوم که سببی منعقد اولان
شیئدن صکره ادا اولمش ایدی اول سبب که عمره یه احرامدر ادی ادا سببی
تحقق سببدن صکره جائزدر نص شریفده مذکور اولان حجدن مراد وقتی بیاندر
لاقبله عمره یه احرامدن اول اوچ گون صومی اول کمسنه متمتع دکلدر پس امدی
سببدن اول اداسی جائز دکلدر افضل اولان تأخیریدر آخر وقتی عرفه گوننده اولمق
اوزره فان شاء سوق الهدی وهو افضل پس اگر متمتع اولان سوق هدی مراد
ایله افضل اولان سوق هدیدر زیرا حضرت علیه السلام بنفسه هدایاسنی سوق
ایلمشدر احرام وساقه وهو اولی من قوده عمره یه محرم اوله وهدی سوق ایلیه
وبو سوق اولیدر قوددن یعنی یدمکدن زیرا حضرت علیه السلام ذی الحلیفه دن
محرم اولوب هدایاسی اوکنده سوق اولنوردی وکندولری سوق ایدرلردی
وان کان بدنة قلدها بمزادة او نعل وهو اولی من التجلیل اگر هدی دوه اولورسه
اول بدنه یی مزاده ایله ویاخود نعل ایله تقلید ایلیه یعنی قلاده ایلیه بو قلاده تجلیلدن
اولیدر مزاده ایکی دریدن مشك ایدرلر ایچنه صو قورلر عند العامه راویه درلر
وتقلید حق سبحانه وتعالینك ؛ والهدی والقلائد ؛ قول شریفنده اولمغین
تجلیل اولیدر قلائد اعلام ایچوندر اما تجلیل زینت ایچوندر دوه یی چول ایله مقیددر
والاشعار جائز عندهما وهو شق سنامها من الایسر وهو الاشبه بفعله علیه السلام
او من الایمن واشعار جائزدر امامین قاتنده بدنه نك سنامنی یعنی اورکجنی
شق ایلمکدر صول جانبندن بو اشعار فعل نبی علیه السلامه اشبهدر ویاخود
صاغ جانبندن شق ایلمکدر ویکره عند الامام اشعار مکروهدر امام اعظم قتنده
زیرا اشعار تعذیب حیواندر بو ایسه منهیدر حضرت علیه السلامك فعلی انك
ایچون ایدوکی هدایا دوه لرینه مشرکین تعرضدن خالی دکلدر ایدی الا اشعار اولدقده
معارضه دن قطع ید ایدرلردی ودخی نقل اولنمشدر که ابو حنیفه کریه گوردوکی زمانه سنده
اولان اشعاری ایدیکه مبالغه اوزره شق ایدرلردی خوف هلاك اولمغله
کریه گوررلردی ثم یعتمر کما تقدم ولا یتحلل اندن صکره افعال عمره یی بو قوروم
بیان اولندوغی گبی کتوره احرامدن چقمیه زیرا سوق هدی تحلیله مانعدر ویحرم
بالحج کما مر یوم ترویه ده حجه احرام کیه بو قاروده بیان اولندوغی گبی فاذا حلق
یوم النحر حل من احرامیه پس قچن یوم نحرده تراش اولسه احرام عمره وحجدن

جائز دکلدر زیرا بو صومك سبب وجوبی متعدر بو حالده ایسه صحیح

جقمش اولور صلوتدن سلام ایله چقدوغی کبی ولا تمتع ولا قران لاهل مکة اهل مکة
ایچون تمتع وقران یوقدر اهل مکة ایچون خاصة افراد بالحج واردر شافعی خلاف
ایدوب اهل مکه یه حتی تمتع وقران اولمسنه ذاهب اولمشدر اما حق سبحانه و
تعالینک ذلک لمن لم یکن اهله حاضری المسجد الحرام قول شریفی شافعینک
علیهنه حجتدر زیرا تمتع وقرانک مشروعیتی ایکی سفرک بر اسقاطا ولمغله
رفاهیت اولسون ایچوندر بو ایسه آفاقی حقنده صحیح اولور یوخسه مکی حقنده
صحیح اولماز ومن هو داخل المیقات فهو شول کمسنه که داخل میقاتده در انکا
فهو تمتع وقران یوقدر اول کمسنه مکی منزله سنده در فان عاد للتمتع الی اهله بعد
العمرة ولم یکن ساق الهدی بطل تمتعه افعال عمره ادادن صکره متمتع اولان کمسنه
اکر اهلنه عود ایلسه وهدی سورمامش اولسه اول کمسنه تمتعی باطل اولور اهلنه
المام صحیح اولدوغیچون وان کان قد ساقه لا واکر هدیی سوق ایلمش اولورسه
اهلنه عود ایلیه تمتعی باطل اولماز ابو حنیفه وابو یوسف قتنده زیرا سوق هدی
تحللدن منع ایدر اولتقدیرجه المامی صحیح اولماز امام محمد قتنده تمتعی باطل
اولور ومن طاف للعمرة قبل اشهر الحج اقل من اربعة واتم بعد دخولها وحج کان متمتعا
وبر کمسنه اشهر حجدن مقدم عمره ایچون درت شوطدن اقل طواف ایلسه واشهر
حجک دخولندن صکره اشواطی تمام ایدوب وحج ایلسه اول کمسنه متمتع اولور
زیرا اکثر اشواطی اشهر حجک دخولندن صکره ایلمش اولدی اکثر ده ایسه حکم کل
اولمغین تمتعی صحیح اولور وان کان طاف اربعة فلا واکر اشهر حجدن مقدم عمره ایچون
درت شوط طواف ایلسه اول کمسنه متمتع اولماز زیرا اول کمسنه طوافک
اکثرنی اشهر حجدن مقدم ادا ایلمش اولدی ولو اعتمر کوفی فی اشهر الحج وتحلل واقام
بمکة وحج صح تمتعه واکر بر کوفی اشهر حجده عمره ایلسه واحرامدن چیقسه ومکه ده
اقامت ایلسه وبعده حرمدن احرام کیسه وحج ایلسه تمتعی صحیح اولور وکذا لو
قام بصرة کوفی اشهر حجده عمره ایلیوب ومتحلل اولوب مکه ده اقامت وبعده
حج ایلدکده تمتعی صحیح اولدوغی کبی عمره دن صکره بصره ده اقامت ایلسه تمتعی
صحیح اولور وقیل لا یصح عندهما دنیلدیکه اول کمسنه تمتعی امامین قتنده صحیح
اولماز ولو افسد عمرته واقام ببصرة وقضاها وحج لا یصح تمتعه اکر کوفی عمره سنی
افساد ایلسه ومیقاتدن چیقوب بصره ده مقیم اولسه وعمره سنی قضا
ایدوب حج ایلسه اول کمسنه نک تمتعی صحیح اولماز الا ان یعود الی اهله ثم یاتی
بهما الا مکه اهلنه عودت ایلیه بعده عمره وحجی ادا ایلیه اولزمان متمتع اولور
زیرا صحیح اولمینه صورتده حادا مکه وطننه عودت ایلمیه حکم سفر اول باقیدر
بصره ده اتخاذ دار مکه ده مکث وقرار کبیدر اما صکره که صورتده اهلنه رجوع

رجوع ایله سفر اوله نهایت بولنوب ابتدادن سفر انشا ایلمش اولدی اولزمان تمتعی
صحیح اولور وعندهما یصح وان لم یعد امامین قتنده اول کمسنه نک تمتعی صحیح
اولور اکر اهلنه عودت ایلمامش ایسه ده وان بقی بعد الافساد بمکة وقضی
وحج من غیر عود لا یصح تمتعه اتفاقا اکر عمره افساددن صکره اول کمسنه مکه ده باقی
قالسه اهلنه عودت ایلمدن عمره قضا وحجی ادا ایلسه اتفاقا تمتع صحیح اولماز
زیرا اول کمسنه نک عمره سی مکی اولدی وسفر اولی خود فاسده ایله منتهی اولدی
اهل مکه یه ایسه تمتع یوقدر اولتقدیرجه صحیح اولماز وما افسد التمتع من عمرة
او حجة مضی فیه شول شیء که متمتع عمره ویاخود حجندن افساد ایلسه اول افسادک
اوزرینه یعنی افعال حجی سائر حاجیلر ادا ایلدوکی کبی ادا ایدر ومن تمتع فضحی
لا یجزیه عن دم التمتع شول کمسنه که تمتع ایلسه وتضحیه ایلسه دم تمتعدن
کفایت ایلمز زیرا دم تمتع واجبدر تضحیه ایسه واجب دکلدر امدی غیر واجب
واجبدن بدل اولماز **باب الجنایات** بو باب جنایات بیاننده در
وقتاکه مصنف احکام محرمینی بیان ایلدی ایسه عوارضدن اعتبار اولان شیء که
جنایات واحصار فواتدر انک بیاننه شروع ایلدی وجنایات جمع جنایتدر
وجنایت شرعا حرام بر فعلک اسمیدر بوندن مراد بر فعلدرکه اول فعلی محرم اولان
کمسنه ایچون اشلمک یوقدر اول فعل حجی نیجه نوعدر ان طیب المحرم عضوا لزمه
دم اکر محرم باش وساق وفخذ کبی بر عضو کاملنی طیبلسه یعنی بو مقوله
عضوه طیب استعمال ایلیه اول محرمه بر دم لازم اولور وکذا لو ادهن بزیت
بر عضوینی طیبلیوب دم لازم اولدوغی کبی اکر زیت ایله بر عضوینی یاغلسه
ینه دم لازم اولور ابو حنیفه قتنده وعندهما صدقة امامین قتنده دم لازم دکلدر
صدقه لازم اولور ولو خضب رأسه بحناء او ستره یوما کاملا فعلیه دم واکر
محرم باشنی حنا ایله بویاسه ویاخود باشنی بر کون کاملا ستر ایلسه اول کمسنه نک
اوزرینه لازمدر زیرا حنا طیبدر وطیب اولدوغنه حضرت علیه السلامک
الحنا طیب قول شریفی دلیلدر وکاملا بر کون ستر رأس ممنوعدر اما بعض
رأسنی ستر ایلسه ابو حنیفه دن مرویدرکه اندر ربع رأس اعتبار ایلمشدر ابو
یوسف اکثر رأسی اعتبار ایلمشدر وکذا لو لبس مخیطا یوما کاملا اینه ذکری سبق
ایدن جنایت کبی دم لازم اولور اکر محرم بر کون کاملا مخیط اولسه او حلق ربع
رأسه او لحیته او حلق رقبته او ابطیه او احدهما او عانته ویاخود ربع رأسنی
ویاخود ربع لحیه سنی ویاخود رقبه سنی ویاخود ایکی قولتغنی ویا بر قولتغنی ویا
قاسق یرینی تراش ایلیه دم لازم اولور وکذا لو حلق محاجمه واکر حجامت یرنی
تراش ایلسه ینه دم لازم اولور ابو حنیفه قتنده محاجم فتح میم ایله محجمه نک جمعیدر

مجمجابه موضع حجامتدر وعندهما صدقة اما بين قتنده اول كمسنه نك اوزرينه
صدقه لازمدر وان قص اظافير يديه ورجليه في مجلس واحد فعليه دم واكر
محرم ايكي ال وايكي ايقلرينك طرنقلريني مجلس واحده قطع ايلسه انك اوزرينه
بر دم لازم اولور زيرا محظورات جنس واحددندر وكذا لو قص اظافير يد واحدة
او رجل بر النك ويا بر اياغنك طرنقلريني اكر قطع ايلسه يوقاروده ذكر اولنديغي
اوزره ينه دم لازم اولور وان قص اظافير يديه ورجليه في اربعة مجالس فعليه
اربعة دماء واكر محرم اللرينك وايقلرينك طرنقلريني درت مجلسده قطع ايلسه
اول كمسنه نك اوزرينه درت دم لازمدر ابو حنيفه وابو يوسف قتنده بونده معناي
عبادت غالبدر پس امدي تداخل اتحاد مجلس ايله متقيد اولدي آيه سجده اولديغي
وعند محمد دم واحد امام محمد قتنده بر دم لازم اولور وان طيب اقل من عضو او ستر
رأسه او لبس المخيط اقل من يوم فعليه صدقة واكر بر عضودن اقلنه طيب استعمال ايلسه
وياخود باشني ستر ايلسه وياخود بر كوندن اقل مخيط كيسه اول محرمك اوزرينه صدقه
لازمدر جنايت قاصر اولديغيچون وكذا لو حلق اقل من ربع رأسه ولحيته او حلق
بعض رقبته او عانته او احد ابطيه او حلق رأس غيره اكر محرم باشنك ربعندن اقلني ٧
وياخود رقبه سنك بعضيني وياخود قاسغنك بعضيني وياخود قولتوغنك
برسنك بعضيني وياخود بر آخر محرمك باشني تراش ايلسه ينه صدقه لازم اولور
اما غيرك باشني تراشده كرك امر ايله اولسون كرك امري اولمسون برابردر ترهشر
ايدنه صدقه وتراش اولنه دم لازم اولور شافعي دركه تراش اولنان كمسنه نك اذني
اولميوب اويوركن تراش ايلمش ايسه اوزرينه برشي لازم دكلدر زيرا اكراه مكره وحلق حكم
فعلله مواخذه دن اخراج ايدر نوم ايسه اكراهدن ابلغدر اول تقديرجه الكا برشي لازم
كلمز ائمه حنفيه قتنده نوم واكراه سببي ايله آثم منتفي اولور يوخسه منتفي اولماز زيرا اول
تراش ايله كندويه راحت وزينت اولمشدر اول تقديرجه سبب متقرر اولوب وجوبا
اوزرينه دم لازم اولور اما مضطر بونك خلافنجه در مضطر اوچ شيء بيننده مخيردر بري دم
وبري اوچ كون صوم وبري آلتي مسكينه اوچ صاع صدقه در او قص اقل خمسة اظفار
او خمسة متفرقة وياخود بش طرنقدن اقلني قطع ايلسه وياخود بش طرنقي متفرقه
قطع ايلسه يعني بر ايكيسي بر الدن وبر ايكيسي بر الدن وآيقدن قطع ايلسه صدقه لازمدر
وعند محمد في الخمسة المتفرقة امام محمد قتنده خمسه متفرقه ده دم لازم اولور زيرا بش
طرنق جمله طرنقلرك ربعيدر اول تقديرجه بر النك جمله طرنقلريني قطع ايلمش كبي اولور
وان طيب او لبس او حلق بعذر خير ان شاء ذبح شاة وان شاء تصدق بثلثة
اصوع على ستة مساكين وان شاء صام ثلثة ايام واكر محرم عذر ايله طيب
استعمال ايلسه وياخود مخيط كيسه وياخود تراش اولسه مخيردر ديلرسه بر قيون ذبح

٧ وصقالنك ربعندن اقلني صح

ذبح ايدر وديلرسه اوچ صاع تصدق ايدر وديلرسه اوچ كون صائم اولور حق سبحانه
وتعالينك فمن كان منكم مريضا او به اذى من رأسه ففدية من صيام او صدقة
او نسك قول شريفي ايله مخيردر او آيه تخيير ايچوندر وآيه كريمه حق معذور ايچون
نازل اولمشدر بو محلده نسك شاة معناسنه در ولو ارتدى اكر رداي او موزلري
اوزرينه القا ايلسه او اتشح بالقميص وياخود قميص ايله اتشاح ايلسه يعني كوملكني
صاغ النك التندن كچوروب صول اوموزينه القا ايلسه او اتزر بالسراويل وياخود
سراويلي اتزار ايلسه يعني طونني حمام فوطه سي كبي بلنه باغلسه فلا بأس به بو فعلك
هر برسنده بأس يوقدر زيرا لبس مخيط كبي كيمامشدر وكذا لو ادخل منكبيه في القباء
ولم يدخل يديه في كميه اكر اوموزلريني قفتانه ادخال ايدوب واللريني يكلرينه ادخال
ايلمز ايسه ينه بأس يوقدر **فصل** وقتاكه مصنف احرام اوزرينه اولان جنايتي
بياندن فارغ اولدي ايسه طواف اوزرينه اولان جنايته شروع ايلدي وان طاف
للقدوم او للصدر جنبا فعليه دم اكر طائف اولان كمسنه قدوم ايچون وياخود صدر
ايچون جنابتي حالنده طواف ايلسه انك اوزرينه دم لازم اولور اكر سنت ايسه
شروع ايله لازم اولور وكذا لو طاف للركن محدثا او ترك طواف الصدر او اربعة منه
ودون اربعة من الركن او افاض من عرفة قبل الامام او ترك السعي او الوقوف بمزدلفة
او رمي الجمار كلها او رمي يوم او رمي جمرة العقبة يوم النحر او اكثره اكر ركني يعني طواف
زيارتي آبدستسز طواف ايلسه وياخود طواف صدري ترك ايلسه وياخود طواف
صدردن دردني ترك ايلسه وياخود ركندن درت آشغه طوافي ترك ايلسه زيرا
بونده نقصان ازدر دم ايله جبر اولور وياخود عرفه دن امامدن اول رجوع ايلسه
وياخود بين الصفا والمروه سعيي ترك ايلسه وياخود مزدلفه ده وقوفي ترك ايلسه
وياخود رمي جماركك كليسني ترك ايلسه وياخود بر كونك رمييني ترك ايلسه وياخود
يوم نحرده جمره عقبه نك رمييني ترك ايلسه وياخود جمره عقبه نك رمينك
اكثريني ترك ايلسه ينه دم لازم اولور ولو طاف للقدوم او للصدر محدثا فعليه
صدقة واكر طواف قدومي وطواف صدري آبدستسز طواف ايلسه اول كمسنه نك
اوزرينه صدقه لازم اولور زيرا طواف صدر واجبدر كرچه طواف قدوم سنتدر
لكن شروع ايله واجب اولور وكذا لو ترك دون اربعة من الصدر او رمي احدى
الجمار الثلث واكر طواف صدردن درتدن آشغه سني ترك ايلسه وياخود جمار ثلثك
برينك رمييني ترك ايلسه ينه انك اوزرينه صدقه واردر ولو ترك طواف الركن
او اربعة منه بقي محرما ابدا حتى يطوفها واكر طواف ركني ترك ايلسه وياخود طواف
ركندن درت شوطني ترك ايلسه احرامي ابدي قالور حتى طواف ركني ايلمينجه احرامدن
چقماز ونساخ كندويه حرام اولور وان طاف جنبا فعليه بدنة واكر طواف

رکنی جنابتله طواف ایلسه اول کمسنه نک اوزرینه بدنه لازم اولور زیرا جنابت
ایله نقصانی حدث ایله اولان نقصاندن اعظمدر اولتقدیرجه نقصان عظیمی یه
جبر ایچون بدنه لازم اولور والافضل ان یعید مادام بمکة ویسقط الدم افضل
اولان طوافی اعاده ایلمکدر مادامکه مکه ده در اعاده ایلدکده دم ساقط اولور ولو
طاف للصدر طاهرا وفی آخر ایام التشریق بعد ما طاف للرکن محدثا فعلیه دم ولو کان
بعد ما طاف له جنبا فدمان عنده عندهما دم فقد ایضا طواف رکنی محدثا طواف
ایلدکدن صکره ایام تشریقک آخرنده طواف صدری طاهرا طواف ایلسه آنک
اوزرینه دم لازم اولور واکر طواف رکنی جنبا طواف ایلدکدن صکره طواف صدری
طاهرا طواف ایلسه ایکی دم لازم اولور ابو حنیفه قتنده واما مین قتنده انجق بر
دم لازم اولور کبیر وکیچیلیین وان طاف لعمرته وسعی محدثا یعیدهما واکر عمره طوافی
ایدوب وسعیی آبدستسز ایلسه طواف وسعیی اعاده ایلر وان رجع الی اهله ولم
یعدهما فعلیه دم واکر اول طائف وساعی محدث اهلنه رجوع ایدوب طواف
وسعیی اعاده ایلسه آنک اوزرینه دم لازم اولور ولا شیء لو اعاد الطواف فقط
هو الصحیح اکر انجق طوافی اعاده ایدرسه برشیء لازم کلمز صحیح اولان بودر اما بعض
مشایخ اکر سعیی اعاده ایلمز ایسه اوزرینه دم لازم اولور دیمشلردر هو الصحیح
قولی آنلرک قولندن احترازدر وان جامع المحرم فی احد السبیلین قبل الوقوف
بعرفة ولو ناسیا فسد حجه ویمضی فیه ویقضیه وعلیه دم واکر محرم عرفه یه وقوفدن
مقدم احد سبیلیندن برنده جماع ایلسه اکر ناسیا اولورسه فاسد
اولور اما حج فاسد اولدقدن صکره فراغت ایلمز افعال حجی سایر حاجیلر کبی
ادا ایدوب وسنه آتیه ده قضا ایدر و اوزرینه دم لازم اولور حتی بر کمسنه خاتوننی
ایله محرم ایکن جماع ایلسه نه لازم کلور دیو حضرت علیه السلامدن سؤال اولندقده
یریقان دما ویمضیان فی حجتهما وعلیهما الحج من قابل بیورمشلردر ولیس علیه
ان یفترق عن زوجته فی القضاء فاسد اولان حجک قضاسنده اول کمسنه نک
اوزرینه زوجه سندن مفارقت ایلمک یوقدر زفر و مالک و شافعی دیدیلرکه
قضاده اول کمسنه یه زوجه سندن مفارقت واردر زیرا اصحاب رضوان الله
تعالی علیهم اجمعین افتراقی واجب قلدیلر اما مالکک قولی منزلدن چقدقده
مفارقت ایلیه و شافعینک قولی جماع اولنان مکانه کلدکلرنده مفارقت
ایلیه لر چونکه هر بر بر مذهبه ذاهب اولمشلردر ائمه حنفیه ایچون دلیل اقتران
اراده نسک دکلدرکه قضاده لازم کله انجق قضایی حاکیدر او بیله اولسه
ایله عورتک بینی جامع اولان نکاحدر اول ایسه قائمدر بو تقدیرجه قبل الاحرام
افتراقک معناسی یوقدر معنا اولدر تذکره باعث اولور که لذت یسیره

یسیره اویله بوقدر مشقت عظیم چکدک دیو ندامت وتحزنلری زیاده اولور
معنای افتراق صحیح دکلدر خصوصا حالت حیضده وحالت صومده فراشدن
منع اولنمزلر صحابه دن منقول اولان افتراق ندب واستحباب اوزرینه محمول
اوله یوخسه ایجاب اوزرینه محمول دکلدر وان جامع بعد الوقوف قبل الحلق لا
یفسد وعلیه بدنة واکر وقوفدن صکره تراشدن اول جماع ایلسه حجی فاسد
اولماز واول کمسنه نک اوزرینه بربدنه لازم اولور و شافعی درکه فاسد اولور
زیرا حجی مفسد عبادتک آخرنده بولنسه عبادتک اولنده واقع اولان فساد
ایدر صوم کبی بزم ایچون دلیل حضرت علیه السلامک من وقف بعرفة فقد تم حجه
قول شریفیدر اما اکر جماع مرارا ایلسه اول اولانه ایچون بربدنه وصکره اولان
جماعلرین هر بری ایچون برشاة لازمدر بزم قاتمزده اما امام شافعی جمله سی ایچون
بر جزا لازمدر زیرا جنس واحددر تداخل ایلمشدر بزدیرزکه جزا علی حسب الجنایاتدر
جماع اول جنایت کامله احرامه مصادف اولدی وغیری ایچون بربدنه اولدر ولو بعد الحلق
قبل طواف الزیارة فعلیه دم واکر تراشدن صکره طواف زیارتدن اول جماع ایدر
ایسه آنک اوزرینه دم لازم اولور حق نساده احرامنک بقاسی ایچون شاة ایله اکتفا
اولنور زیرا جنایات خفیفدر وکذا لو قبل او لمس بشهوة وان لم ینزل اکر خاتوننی
تقبیل ایلسه و یاخود شهوت ایله لمس ایلسه انزال اولماز ایسه ده بینه دم لازم اولور
وکذا لو جامع فی عمرته قبل طواف الاکثر وفسدت وقضاها اکر بر کمسنه عمره ده اکثر اشواطی
طوافدن اول جماع ایلسه وعمره سی فاسد اولسه وقضا ایلسه بینه دم لازم اولور وان
کان بعد طواف الاکثر لزم الدم ولا تفسد واکر جماع اکثر اشواطی طوافدن صکره
واقع اولسه دم لازم اولور وعمره سی فاسد اولماز اکثر اشواط وقوف منزله سنده در
زیرا اکثرده حکم کل واردر ولا شیء علیه ان انزل بنظر ولو الی فرج محرم نظر ایله اکر انزال
اولسه آنک اوزرینه شیء لازم دکلدر اکر انزالی فرجه نظر ایله اولورسه وان آخر
الحلق وطواف الزیارة عن ایام النحر فعلیه دم واکر تراشی ایام نحردن تأخیر ایلسه
ویاخود طواف زیارتی تأخیر ایلسه آنک اوزرینه دم لازم اولور خلافا لهما امامین خلاف
ایدوب قضا مافات اولدقدن صکره شیء لازم دکلدر دم خود اولان احوالی جبر ایچوندر
بونده ایسه قضا اولدی قضا ایله برشیء لازم کلمز وکذا الخلاف لو اخر الرمی او قدم
نسکا علی نسک هو قبله وخلاف حکی بو بلیجه دریعنی دم لازم اولور اکر رمی تأخیر
ایلسه ویاخود برنسکی برنسک اوزرینه تقدیم ایلسه که اول تأخیر اولنان نسک
تقدیم اولاندن مقدم ایدی زیرا حضرت علیه السلامک من قدم نسکا علی نسک
فعلیه دم حدیث شریفی تقدیم وتأخیرده لزوم دمه قوی دلیلدر وان حلق فی غیر
الحرم الحج او عمرة فعلیه دم خلافا لابی یوسف واکر حرمدن غیریده حج ایچون و

ونسک بالضم عبادة
وصوله یوب آرتمق
احری

ویاخود عمره ایچون تراش اولسه اول کمسنه نك اوزرینه دم لازم اولور ابو یوسف
بونك خلافنجه در وامام یوسفك دلیلی بودر که تراش حرمه مخصوص دکلدر زیرا
حضرت علیه السلام واصحابی رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حدیبیه ده احصار اولنوب
وانده تراش اولدیلر حدیبیه ده خود حرم دکلدر آمدی حرمدن غیریده تراش اولمق
ایچون دم لازم دکلدر ابو حنیفه وامام محمد ایچون دلیل بودر که تراش وقتاکه محلل اولدی
ایسه آخر صلوتده سلام کبی اولمشدر قچن تراش نسك اولدی ایسه حرمه مختص اولور
ذبح کبی وحدیبیه نك بعضیسی حرمدر جائزدر که اصحاب نبی علیه السلام حرم اولان محلده
تراش اولمش اوله لر حاصل کلام تراش ابو حنیفه قتنده زمان ایله موقت اولورکه
ایام نحردر ومکان ایله موقت اولورکه حرمدر وابو یوسف قتنده بریسی ایله موقت
اولماز وامام محمد قتنده انجق مکان ایله موقتدر وزفر قتنده انجق زمان ایله موقتدر
فلو عاد المعتمر بعد خروجه فقصر فلا دم علیه اجماعا پس اگر معتمر حرمدن خروج ایدوب جنبدن
صکره عودت ایلسه وتقصیر ایلسه اجماعا انك اوزرینه دم لازم کلمز زیرا مکاننده
اولمشدر جائز لازم دکلدر اما اگر بو فعلی حاجی ایلسه اندن دم تأخیر ساقط
اولماز وابو حنیفه قتنده ولو حلق القارن قبل الذبح لزمه دمان واگر قارن ایچون
مقدم تراش اولسه انکا ایکی دم لازم اولور ابو حنیفه قتنده بری قران ایچون وبری
وبر ذبحی تراشدن تأخیر ایلدوکی ایچون وعندهما دم اماماین قتنده بر دم لازم اولور
تأخیر ایچون والدم حیث ذکر شاة تجزی فی الاضحیة والصدقة ما تجزی فی الفطرة
هر موضعده که دم ذکر اولنه مراد شول قیونتدرکه قربان اولمغه کفایت ایلیه یعنی
قربان اولمغه لایق اوله وهر موضعده که صدقه ذکر اولنه فطره ده کفایت ایده
مقداردر شویله که بغدایدن نصف صاعدر وجمیع مواضعده دنیلمشدر ایدی لکن
ایکی موضعده دکل بری جنباً طواف زیارتدر وبری حج عرفه ده وقوفدن صکره
جماعدر بونلرده شاة دکلدر بدنه در **فصل** ان قتل المحرم صیدا البر او دل
علیه من قتل فعلیه الجزاء اگر محرم صیدی بری قتل ایلسه ویاخود صیدك
اوزرینه قتل ایدن کمسنه یه دلالت ایلسه اول دلالت ایدن محرمك اوزرینه جزا
لازم اولور حق سبحانه وتعالینك ولا تقتلوا الصید وانتم حرم ومن قتله منکم متعمدا
فجزاء مثل ما قتل من النعم قول شریفی موجبنجه قاتل اوزرینه جزا لازمدر اما دلالت
ایله جزانك لزومی استحساناً در قیاس بوایدی که دلالت ایدن کمسنه نك اوزرینه
جزا لازم کلمیه حتی شافعی جزا اولماسنی اخذ ایتمشدر زیرا جزا قتل صیده نص ایله
تعلق ایلمشدر دلالت ایسه معنی قتل دکلدر زیرا قتل قاتلدن مقتوله متصل بر
فعلدر دلالتده ایسه اتصال فعل یوقدر شول شیء که نص ایله ثابت اولمیه ثابت اهل
اولانی مغایرسندن اثبات ایلمك جائز دکلدر بزم ایچون دلیل حضرت علیه السلامك

هل اشرتم هل اعنتم هل دللتم قول شریفیدر پس امدی دلالت واشارت واعانت
محظورات احرامدن قلندی اولتقدیرجه محظورات احرامی ارتکاب موجب
جزادر وهو قیمة الصید بتقویم عدلین فی موضع قتله بو جزا صیدك قیمتیدر موضع
قتلده ایکی عادلك تقویمی ایله یعنی بهاسنی تقدیر ایلمسی ایله اگر اول موضعده قیمتی
اولورسه او فی اقرب موضع منه ان لم یکن له فیه قیمة ویاخود قتل ایلدوکی موضعه
قریب یرده ایکی عادلك تقویمی ایله اولان قیمتدر اگر موضع قتلده قیمتی یوغیسه ثم ان شاء
اندن صکره مقومینك تقویمی ایله قیمتی معلوم اولدقدن صکره قاتل دیلرسه
اشتری بها هدیا ان بلغت فذبحه فی الحرم تقویم اولنان صیدك قیمتی ایله بر هدی
اشتری ایدر وحرمده ذبح ایلیه اگر قیمت هدی بهاسنه ایرشورسه وان شاء
اشتری طعاما فتصدق به علی کل فقیر نصف صاع من بر او صاع من تمر او
شعیر لا اقل قاتل صید اگر دیلرسه اول تقویم اولنان قیمت ایله طعام اشتری ایلیه
واول طعامی هر فقیره بغدایدن نصف صاع ویاخود خرمادن بر صاع ویاخود
اربه دن بر صاع تصدق ایلیه بو ذکر اولناندن اقل تصدق ایلمیه وان شاء
صام عن طعام کل فقیر یوما واگر دیلرسه هر فقیرك طعامی ایچون بر کون صائم
اوله فان فضل اقل من طعام فقیر تصدق به او صام عنه یوما کاملا پس اگر
فقیرك طعامندن اقل قالورسه آنی تصدق ایلیه ویاخود اول قلان ایچون بر یوم
کامل صائم اوله زیرا صوم متجزی اولماز وعند محمد الجزاء نظیر الصید فی الجثة فیما
له نظیر وامام محمد قتنده جزا جثه ده صیدك نظیریدر شول صیدده که انکا نظیر اوله
زیرا حق سبحانه وتعالینك فجزاء مثل ما قتل من النعم قول شریفی مثل لازم ایدوکنه
دلیلدر تقدیر کلام فعلیه جزاء من النعم مثل المقتول دیمکدر وحقیقت عمل متعذر
اولدقده نظیر اولان صورتده ومعنی دراما قیمت صورتا مثل اولمیوب انجق
معنی در ففی الظبی شاة وفی الضبع شاة وفی الارنب عناق وفی الیربوع جفرة
پس امدی قتل ظبیده جزا بر قیوندر وقتل ضبعده دخی جزا بر قیوندر زیرا حضرت
علیه السلام الضبع صید وفیه شاة بیورمشلردر وطوشانی قتلده جزا عناقدر
یعنی فتح عین ایله اوغلاقدر دیشی سیدر ویربوعك قتلنده جزا فتح جیم ایله جفره در
یعنی درت آیلق اوغلاقدر وفی النعامة بدنة ودوه قوشنك قتلنده جزا بدنه در
وفی حمار الوحش بقرة وحمار وحشی قتلنده جزا اوکوزدر وفی ما لا نظیر له فکقولهما او
شول شیده که نظیر اولمیه ابو حنیفه وابو یوسف قولی کبیدر اول زمان ایکی عادلك
تقویمی ایله قیمتدر کوکرجین وسرچه دخی بونلره بکزر حیوانات کبی والعامد والناسی
والعائد والمبتدی فی ذلك سواء صیدی قصداً قتل ایدن وجوب جزاده برابردر
وان جرح الصید او قطع عضوه او نتف شعره ضمن ما نقص من قیمته واگر محرم بر

الیربوع عرب طوشانی
دیدکلری بیابان فاره سی
جمعی یرابیع کلور
اختری

برصیدی مجروح ایلسه ویاخود صیدک برعضوینی قطع ایلسه ویاخود قلنی یولسه
قیمتندن نقص ایلدوکی شیئه ضامن اولور بعضی کله اعتبار اولنمغله تنکم حقوقی
عباد برکسنه بررجلک کلی مالنی اتلاف ایلسه کلیسنی ضامن اولور بعضیسنی اتلاف
ایدرسه بعضیسنی ضامن اولور وان نتف ریشه او قطع قوایمه فخرج عن حیز الامتناع
فعلیه قیمته کاملة واکر صیدک قنادینی یولسه ویاخود آیقلرینی قطع ایلسه واول
صید امتناعدن چیقه یعنی کندویی صیاددن منعه ویا طیرانه یوریمکه قادر اولمسه
اول کمسنه نک اوزرینه کاملا قیمتی لازم اولور زیرا اول صیددن امن فوت اولمشدر
الت امتناع فوت اولمغله اول تقدیرجه جزاء کامله لازم اولور وان حلبه فقیمة لبنه
وان کسر بیضه فقیمة البیض اکر محرم صیدی صاغسه انکا جزا سودینک قیمتیدر واکر صیدک
بیضه سنی کسر ایلسه انکا جزا بیضه نک قیمتیدر وان خرج من البیض فرخ میت
فقیمة الفرخ واکر کسر بیضه ایلدکده بیضه دن میته یاورجق چیقسه انکا جزا یاورینک
حیا قیمتیدر استحسانا قیاس بوایدیکه جزا قیمت بیضه اولوب فرخ اولمیه اما وجه
استحسان بودرکه بیضه محل خروج فرخ حیدر اصل ایله تمسک واجبدر حتی
خلافی ظهور ایلیه وکسر بیضه ایله موت فرخه سببدر وقتندن اول حاصل او
چونکه کسردن صکره موت ظاهر اولدی اول کسره مضاف اولنور احتیاطا و
ینه بو مسئله کبیدر بر ظبیه نک قارننه ضرب ایلسه بر میت جنین براقسه
اندن صکره کندوسی اولسه کندونک و ظبیه نک قیمتی لازم اولور زیرا ضرب
ایکیسینک موتنه صالح سببدر اما انسان بونک خلافنجه در برکمسنه بر خاتون
قارننه ضرب ایلسه برجنین دوشوروب کندوحی فوت اولسه انجق اصلک
ضمانی لازم اولور جنینک ضمانی لازم کلمز زیرا جنین من وجه جزء درمن وجه نفسدر
عباد نک ضمانی احتیاطی اوزره بنا اولنمدی پس بوتقدیرجه شک ایله واجب
اولماز صیدک جزئی احتیاط اوزره مبنی در شبه نفس ترجیح اولنوب جزا واجب
اولدی ولاشئ بقتل غراب وحدأة وذئب وحیة وعقرب وفارة وکلب عقور
وبعوض ونمل وبرغوث وقراد وسلحفاة قرغه وچایلق وقورد ویلان وعقرب
وصیچان وکلب عقور وسوری سکک وقرنجه وپیره وکنه وقبلوبغه قتل
ایله قاتله برشئ لازم کلمز خدائه چایلقدر وان قتل قملة او جرادة تصدق بما شاء
وتمرة خیر من جرادة واکر محرم برقمله یعنی برکهله ویاخود چکرکه قتل ایلسه جزء
ایچون دیلدوکی شئ تصدق ایلیه وبرتمره خیرلودر برجراده دن بما شاء ایله مراد
طعامدن براوچ شیلدر برایکی واوچ درت کهله قتل اولنیجق هر برینه برآوچ
طعام اولنیجق نصف صاعه قریب اولور کهله بدندن متولددر هر برسینی ازاله
اولمغله بدنه کثرت ارتفاق حاصل اولمشر اولور وجراده صید بردندر واخذی

واخذی انواع حیله ایله ممکن اولور اول تقدیرجه جزا لازم اولور وتمرة خیر من
جرادة حضرت عمر رضی الله عنهک قولیدر بونک قصه سی بودرکه اهل حمص
محرم ایکن چوق چکرکه یه راست کلوب قتل ایلمشلردی برجرادی مقابله سنده
بردرهم تصدق ایدرلردی حضرت عمر رضی الله عنه اهل حمصه خطاب ایدوب
بن ظن ایدهرمکه سنرک آقچه کز چوق قدر امدی تمرة خیر من جرادة بیورمشلردر
بو حساب اوزره برجرادی مقابله سنده برتمر جزا اولمق جائزدر ولا یتجاوز
شاة فی قتل السبع وان صال فلاشئ بقتله شاتی تجاوز ایلمز قتل سبعده واکر سبع
حمله ایلرسه قتلی ایله محرمه برشئ لازم کلمز یعنی یرتجی حیوانلردن انجق قیون اولور زیرا حم
اولماز وان اضطر المحرم الی قتل الصید فقتله فعلیه الجزاء اکر محرم قتل صیده مضطر
اولسه یعنی حالة مخمصه یه وارسه وصیدی قتل ایلسه انک اوزرینه جزا لازم اولور
وللمحرم ذبح شاة وبقرة وبعیر ودجاج وبط اهلی ومحرم ایچون قیون واوکوز ودوه
وطاوق واو قازی بوغزلمق واردر وصید سمک ومحرم ایچون بالق صید ایلمک
واردر حق سبحانه وتعالینک احل لکم صید البحر قول شریفی صید سمک حلال اولدوغنه
دلیل کافیدر وعلیه الجزاء بذبح حمام مسرول او ظبی مستأنس حمام مسرولی ذبح ایله محرم
اوزرینه جزا لازم اولور ویاخود ظبی مستأنسی ذبح ایله جزا لازم اولور ولو ذبح صیدا فهو
میتة ولو اکل منه فعلیه قیمة ما اکل مع الجزاء واکر محرم صید ذبح ایلسه واول مذبوح او
میته درکرچه ذبح فعل مشروعدر لکن محرمه فعل حرامدر محرمک ذبیحه سی مجوسی ذبیحه سی
کبی اولور واکر اول ذبیحه دن اکل ایلسه جزا ایله اکل ایلدوکنک مقداری قیمتی لازم
اولور واماممین قاتینک اکل ایلدوکی مقدارینک قیمتی لازم کلمز اما امام تمرتاشی
دیمشدرکه اکر محرم ذابح جزاسنی ایلدکدن صکره اکل ایلدی ایسه اکل ایلدوکنک قیمتی
واجب اولور اکر جزاسنی ادا ایلمزدن مقدم اکل ایلدی ایسه جزا لازم کلمز اکل ایلدوکی
شیئک قیمتی جزایه داخل ایدر بخلاف محرم آخر اکل منه محرم آخر اول میته دن اکل ایلدی
ایسه بوکا مخالفدر برشئ لازم کلمز اتفاقا وحل للمحرم لحم صید صاده حلال وذبحه اذا لم
یدل علیه ولا امره بصیده ولا اعانه ومحرمه حلال اولور محرم اولمیان کمسنه نک صید
ایدوب ذبح ایلدوکی صیدک لحمی اکر اول صیدک اوزرینه دلالت وصیدی ایچون امر
ویا معاونت ایلمدی ایسه طلحه رضی الله عنه دن روایتدرکه لحم صید محرم حقنده نیجه در
دیو مابینمزده مذاکره ایدوب حضرت علیه السلام حجره مطهره لرنده نائم ایدیلر صوتمزی
استماع بیوروب سویلشدوککز نه در دیو سؤال بیوردقده کلاممزی اعلام ایلدک
لا بأس بیورمشلردر ومن دخل الحرم وفی یده صید فعلیه ارساله وان باعه رد البیع
ان کان باقیا وان فات لزمه الجزاء وشول کمسنه که حرمه داخل اولوب النده طشره
دن کتورمش صید اولسه اول کمسنه نک اوزرینه لازمدرکه اول صیدی ارسال ایلیه یعنی

اطلاق ایلیه واکر اول صیدی بیع ایلسه بیعی رد اولنور اکر عینی باقی اولمیوب الدن
کتمش ایسه اول کمسنه یه جزا لازم اولور وشافعی درکه حق شرع عبدک ملکندن ظاهر
اولماز عبدک اکا حاجتی اولدوغیچون شول اشجارکه آنی حرمده انسان دکمشدرکه
حرمت حرم اول اشجاره ظاهر اولماز بزم ایچون دلیل وقتاکه صید ایله حرمه داخل
اولندی ترک تعرض واجبدر حرم ایچون و یاخود حرمه دخول ایله اول صید حرمدن اولمش
اولور پس بو تقدیرجه صید امینه مستحق اولور لاینفر وشول کمسنه که احرامه کیرسه حال
بوکه اونده و یاخود قفصنده صید اولسه ارسالی یعنی اطلاقی لازم اولماز زیرا اصحاب
رضوان الله تعالی علیهم اجمعین محرم اولورلردی واولرک صیدلری وار ایدی صقر
وشاهین وغزال کبی وان اخذ حلال صیدا ثم احرم فارسل احد ضمن المرسل بخلاف
ما اخذه محرم واکر محرم اولمیان کمسنه بر صید اخذ ایدوب بعده محرم اولسه واول
صیدی بر کمسنه اطلاق ایلسه اول کمسنه اول صیدی ضامن اولور اما محرم ایکن صید
ایدنک صیدینی اطلاق بو ذکر اولنانک خلافنجهدر زیرا محرم ایکن صیده مالک
اولماشدر وارسال اولنان صید آنک ملکی دکلدرکه ضمان لازم کله فان قتل اخذه محرم
محرم آخر ضمنا واکر محرم اخذ ایلدوکی صیدی محرم آخر قتل ایلسه ایکیسی دخی ضامن
اولور یعنی ایکیسی دخی جزا ویررلر اولکی آخذ امین اولان صیده تعرض ایلدوکی ایچون
ضامن اولور قاتل ایسه اخذک تضمینی مقرر ایلمش اولدر تقریر ایسه حق تضمینده
وقبل الدخول طلاقه شهادت ایدوب بعده رجوع ایدن کمسنهلرک تضمینی کبیدر زیرا
اول شاهدلر شهادتلری ایله شرف سقوطه اولان شئی تقریر ایلدکلری سببی ایله شاهدلره
تضمین لازم کلور مثلا زوجه رضاسیله زوجک اوغلی خاتون مذکوری تقبیل
ایلسه اول ساعت فرقت واقع اولور فرقت ایسه قبل الدخول فتح معناسنهدر
وجنایت عورت طرفندن اولمغله زوج ایچون مهر ویرمک لازم کلمزدی وشرف
سقوط دیدوکی عدم مهر ایدی شاهدلر ایسه طلاقه شهادت ایلمکله نصف مهر
لازم کلدی بعده شاهدلر رجوع ایلمکله زوج ایچون لازم کلان نصف مهری کندولر تضمین
ایدرلر ورجع آخذه علی قاتله واخذ محرم ضامن اولدوغی جزا ایله قاتل اوزرینه رجوع
ایدر یعنی تضمین ایتدورر امام زفر درکه اخذ قاتل اوزرینه رجوع ایتمز زیرا آکندو
صنعی ایله مؤاخذدر وان قتل الحلال صید الحرم فعلیه قیمته اکر حلال صید حرمی قتل
ایلسه اول قاتلک اوزرینه قیمتی لازمدر وان حلبه فقیمة لبنه واکر صید حرمک
سودنی صاغسه سودک بهاسی لازم اولور ومن قطع حشیش الحرم او شجرة غیر
منبت ولا مما ینبته الناس ضمن قیمته وشول کمسنه که حشیش حرمی قطع ایلسه
و یاخود شجرنی قطع ایلسه اول شجرکه دیکلمش اولمیه وانسان دیکه کلدوکی
شیئدن دخی اولمیه اول قطع اولنان شیئک قیمتینی ضامن اولور معلوم اوله

ه صیدها حدیث طویل موجبه
ومن احرم وفی بیته او فی قفصه
صید لا یلزم ارساله صح

اولهکه شجر حرم درت نوعدر اوچ نوعنک قطعی وانکله انتفاع حلال اولور اما
بر نوعنک قطعی وانوکله انتفاع بلا جزا حرامدر اما حلال اولان اوچ نوعک
اولکندن بری شول شجردرکه آنی انسان دیکمش اوله دخی عادتا انسان دیکدوکی
جنسدن اوله ایکنجیسی شول شجردرکه آنی انسان دیکمش اوله عادتا انسان دیکه
کلدوکی جنسدن اولمیه اوچنجیسی شول شجردرکه آنی انسان دیکمش اولمیه بنفسه
بتمش اوله لکن عادتا انسان دیکه کلدوکی جنسدن اوله بونلرک قطع و بونلر
ایله انتفاع حلالدر اما دردنجیسی بنفسه بتمش اوله لکن عادتا آنی انسان دیکه
کلمش اولمیه آنک قطعی وانکله انتفاع بلا جزا حرامدر زیرا حضرت علیه السلام الا لا
یختلی خلاها قول شریفی ایله نهی بیورمشلردر الخلا النبات الرطبة اختلا الکلا د
قطع الفلاء ای قطع نباتات الارض العضد القطع الشوکت النبت الا ما جف
مکه قوریمش اوله اولزمان قطع اولنسه بر شئ لازم اولماز والتصدق متعین فی
هذه الاربعة ولا یجزی الصوم تصدق شو درت متعیندر صوم کفایت ایلمز درت شئدن
مراد بری ذبح صید حرمدر بری صاغمقدر و بری حشیش حرمی قطعدر و بری شجر
حرمی قطعدر اما بو جنایتلرده صدقه متعین اولوب صوم کافی اولماسنه علت
بودرکه ذکر اولنان درت فعلک حرمتی حرم سببی ایلهدر احرام سببیله دکلدر
پس ضمان محلدن اولوب جزاء افعالدن اولمدی صوم ایسه قربتدر فعل محرم ایچون
جزا اولمغه صالحدر بو تقدیرجه بو ضمان محل اعتباری ایله اولیجق ضمان امواله شبیه
اولوب بو فعلده صوم کافی اولمدی وحرم رعی حشیشه وقطعه الا الاذخر و
حرمک حشیشنی اوتلمق وقطع ایلمک حرامدر الا اذخر دیدکلری اوتی قطع ایلمک
واوتلتمق حرام دکلدر ابو یوسف حشیش حرمی رعی اولنمق لا باسدر زیرا بونده
ضرورت واردر ابو حنیفه ایله امام محمد ایچون دلیل حضرت علیه السلامک
لا یختلی خلاها قول شریفیدر ضرورت اول یرده اعتبار اولنور که خلافنه نص
اولمیه بونده ایسه لا یختلی خلاها نص شریفی واردر وحلدن حشیش نقلی
خود ممکندر بو تقدیرجه ضرورت اولماش اولدی و بو استثنا تلقینیدر
دیمشلر روایت اولندی وقتاکه حضرت علیه السلام لا یختلی خلاها ولا یعضد
شوکها بیوردقده عباس رضی الله عنه الا الاذخر یا رسول الله زیرا اذخری
قبرلریمزه واولریمزه قورز دیدکده حضرت علیه السلام دخی الا الاذخر بیورمشلردر
بونک تأویلی بودرکه حضرت علیه السلام بو لفظی استثنا ایلمکه قصد ایلدی لکن
عباس رضی الله عنه سبقت ایلدی و یاخود حق سبحانه وتعالی اول وقتده
عباسک مشیتنه رخصت ویرمک ایچون وحی ایلمش اوله وکل ما علی المفرد به
دم فعلی القارن به دمان و هر جنایتکه مفرد بالحج اولان کمسنه نک اوزرینه اول

ه النباتات خلی صح

جنایت سببی ایله دم لازم اولور قارن اولان کمسنه نک اول جنایت اوزرینه
سببی ایله ایکی دم لازم اولور بردم حج ایچون وبردم عمره ایچون الاان یجاوز
المیقات غیر محرم مکرکه میقاتی محرم اولمدوغی حالده تجاوز ایلیه عمره وحج ایچون
دم واحد لازم اولور زیرا جنایت بردر جزاخی براولور که حق میقاتی قضادر امام
زفر درکه هر احرام ایچون بردم لازم اولور سایر محظوراتده اولدوغی کبی بزم
ایچون دلیل میقاتده محرم برا احرامه مستحقدر برکمسنه عمره ایچون میقاتده احرام
کیه اندن صکره میقاتی تجاوز ایلدکدن صکره حج ایچون احرام کیسه جائز اولور
اوزرینه برشی لازم کلمز حال بوکه قارندر امدی واجب واحدی تاخیر ایله جزا واحد
لازم کلور وان قتل محرمان صیداً فعلی کل واحد منهما جزاء کامل واکر ایکی محرم برصید
قتل ایلسه لر هر برینک اوزرینه جزاء کامل لازم اولور وبونک هر برلیسی شرکت
ایله برجنایته جانی اولمشدر بوجنایت خود دلالت جنایتدن متوقفدر اولتقدیرجه
هر برینه جنایت کامله لازم اولور وان قتل حلالان صید الحرم فعلیهما جزاء واحد
واکر ایکی حلال یعنی محرم اولمیان ایکی آدم حرم صیدینی قتل ایلسه لر ایکیسنک اوزرینه
برجزا لازم اولور زیرا بوجزا جنایت ایچون دکلدر بلکه صیدک قیمتی ضمانیدر وبوجزا
محل اوزرینه دلالت ایلمشدر ومحل اتحادر ایله متحد اولدی نتکم ایکی کمسنه برآدمی
خطاً قتل ایلسه ایکیسنه بردیت لازم اولور ولکن هر برینه کفارت لازمدر و
یبطل المحرم الصید وشراؤه محرمک صید حرمی بیع واشترا ایلمسی باطل اولور
اکرحیا بیع اولنورسه امین اولاصیدین تعرض ایلمشد اولور واکر قتل ایلدکدن
صکره بیع ایدرسه میته اولور کلام التقدیرین بیع باطل اولور ومن اخرج ظبیة
الحرم فولدت وماتا ضمنهما وشول کمسنه که ظبیهٔ حرمی حرمدن اخراج ایلسه
وطغورسه وفوت اولسه لر ظبیهٔ وولدنی ضامن اولور زیرا صید حرمدن
اخراجدن صکره صیدک شرعا امنه استحقاقی باقیدر بواجلدن صیدی مامننه
رد ایلمک واجبدر وبوصفت شرعیه درکه اولاده دخی سرایت ایلدی حریت
ورقیت وکتابت وغیریلرده سرایت ایلدوکی کبی لکن ولد مغصوبه ایله بوکلامه
سؤال وارد اولور مغصوب اولان شینک مالکنه ردی واجبدر بو دخی صفت
شرعیه درلکن ولدنه سرایت ایلمدی زیرا زواید غصب مضمونه دکلدر مثلا برکمسنه
برادمک قصراغنی غصب ایدوب برقاج زماندن صکره قصراق برطای طغورسه
وقصراغ صاحبی دعوا ایدوب آکه طایی المغه قادر دکلدر بوکا جواب وریلورکه
صفت شرعیه اولان اولزمان سرایت ایدرکه برمانع اولمیه صفت مغصوبیت
ایه مانعدر زیرا صید حرمدن سبب حرم ضمان ازالهٔ امن ایدی ولدنده
دخی بولیدی مغصوبده ایسه سبب ضمان یدملکی ازاله دروالده اول سببی بولندی

بولنمدی بوتقدیرجه بوکا قیاس اولنمدی وان ادی جزاءها ثم ولدت لایضمن الولد
واکر اول ظبیه نک جزاسنی ادا ایلسه اندن صکره ولد کتورسه فوت اولسه
ضامن اولماز زیرا اداء جزادن صکره ظبیه حرامن قالمز وصول خلف
وصول اصل کبیدر یعنی فقراء مکه یه قیمت صید وصول بولمسی صیدک حرمه
وصولی کبیدر مثلا ظبیه حرمه وصول بولوب حرمده ولد کتورسه وفوت
اولسه انک اوزرینه برشی لازم کلمز باب مجاوزة المیقات بلا احرام
بوباب بلا احرام میقاتی تجاوز ایلمک بیاننده در ومن جاوز المیقات غیر
محرم ثم احرم لزمه دم شول کمسنه که میقاتی محرم اولمدوغی حالده تجاوز ایلیه
وصکره محرم اولسه اول کمسنه یه دم لازم اولور منهی عنه اولان شیئی ارتکاب
ایلدوکی ایچون فان عاد الیه محرما ملبیا یسقط الدم واکر اول کمسنه میقاته تلبیه
ایدیجی اولدوغی حالده عودت ایلسه لازم اولان دم ساقط اولور ابوحنیفه
قتنده وعندهما یسقط بعوده محرما وان لم یلب امامین قتنده دم ساقط
اولور اول کمسنه نک محرما عودی ایله واکر تلبیه ایلمز ایسه امامه زفر درکه اکر
تلبیه ایلسون واکرک ایلمسون اندن دم ساقط اولماز زیرا انک جنایتی
عود ایله رفع اولماز حق میقات انشا احرام ایدی مجردرجوعله احرامی انشا
ایده مز نتهام عرفاتدن دونوب وینه بعد الغروب عود ایلیان کمسنه کبی اولور بزم
ایچون دلیل بودرکه تارک احرام اولان کمسنه متروکی وقتنده تدارک ایلمشدر وبو
عود ایله افعاله شروعدن اولدر متروک اولان شیئی وقتنده تدارک کفارتی
اسقاط ایدر اما افاضه بونک خلافنجه در زیرا عرفاته بعد الغروب رجوعده
متروکی تدارک یوقدر آنده ایسه متروک غروب شمسه دکین وقوفدر
اول ایسه حاصل اولمدی وان عاد قبل ان یحرم فاحرم منه سقط واکر احرام کیمزدن
مقدم عود ایدوب میقاتدن احرام کیسه اول کمسنه دن دم ساقط اولور
بالاتفاق وکذا لو احرم بعمرة ثم افسدها وقضاها وینه ذکر اولنن کبیدر یعنی
دم ساقط اولور اکر برکمسنه عمره یه احرام کیسه اندن صکره عمره یی افساد
ایدوب قضا ایلسه وان عاد بعد ما شرع فی الطواف لایسقط واکر طوافه
شروع ایلدکدن صکره میقاته عودت ایلسه لازم اولان دم ساقط اولماز
حاصل کلام میقاتدن بلا احرام تجاوز ایدوب بعده عود ایلمک اوچ وجه
اوزرینه برتیبی بالاتفاق دم ساقط اولمازکه بومسئله در وبرلیسی بالاتفاق
ساقط اولورکه احرام کیمزدن مقدم عوددر وعدم سقوطی ایچون اختلاف
اولنماندر وان دخل کوفی البستان لحاجة فله دخول مکة غیر محرم ومیقاته البستان
واکر برکوفی یعنی بستانی بستان بنی عامره برحاجت ایچون داخل اولسه

پس اول كمسنه ایچون محرم اولمدوغی حالده مكه یه دخول ایلمك واردر وآنك
میقاتی بستان بنی عامردر وبوستان بنی عامر تعظیمی واجب دكلدر اولیه
اوله بركمسنه بستان بنی عامره داخل اولسه اهلنه ملتحق اولمش اولور بستانك
اهل مكه یه بلا احرام داخل اولور ومن دخل مكة بلا احرام لزمه حج او عمرة وشول
كمسنه كه مكه یه بلا احرام داخل اولسه اكا حج ویاخود عمره لازم اولور فلو عاد و
واحرم بحجة الاسلام فی عامه سقط مالزمه بدخول مكة ایضا پس بلا احرام مكه یه
داخل اولدقدن صكره میقاته عودت ایدوب اول سنه حجة اسلام احرام
كیسه دخول مكه سببی ایله اولا مالزمه یعنی حج وعمره ساقط اولور دم ساقط
اولدوغی كبی وان كان بعد عامه لا یسقط واكر عود واحرام اول سنه دن صكره
اولسه دخول مكه سببی ایله اولا مالزمه ساقط اولماز وقت حج كچمكله ذمتنه دین
اولور وان جاوز مكی او متمتع الحرم غیر محرم فهو لمن جاوز المیقات ووقوفه
كطوافه واكر مكی ویاخود متمتع بلا احرام حرمی تجاوز ایلسه پس اول كمسنه
میقاتی كچن كمسنه كبیدر یعنی دم لازم اولور ووقوف مكی ویاخود متمتع میقاتی
احرامسز كچن كمسنه نك طوافی كبیدر یعنی دم ساقط اولماز حاصل كلام بر كمسنه
میقاتی بلا احرام تجاوز ایلسه وبعد الطواف عودت ایدوب میقاتدن احرام
كیسه دم ساقط اولماز اما قبل الطواف میقاتدن احرام كیسه دم ساقط
اولور مكی ومتمتع حكمی بویله در مثلا قچن حرمی تجاوز ایدوب عرفاته وارسه
قبل الوقوف حرمه عودت ایدوب احرام كیسه دم ساقط اولور اكر بعد الوقوف
عودت ایلیوب احرام كیسه دم ساقط اولماز

باب اضافة الاحرام الی الاحرام

بو باب احرامی احرامه اضافت بیاننده در مكی ومكی معناسنده
اولنلر احرامی بر احرامه اضافت جنایتدر وافاقی عمره احرامنی حج احرامنه
اضافت جنایتدر اما احرام حجی احرام عمره یه اضافت بونك خلافنجه در مكی
طاف لعمرته شوطا فاحرم بالحج رفضه وعلیه دم وقضاء حج وعمرة بر مكی عمره
سیچون بر شوط طواف ایلسه وتمام اتمزدن مقدم حجه احرام كیسه اول
حجی ترك ایدر اول كمسنه نك اوزرینه دم وحج عمره نك قضاسی لازمدر عند
ابی حنیفة اما ترك ایلمك مكی یه ایكی احرامی جمع ایلمك منهی عنه اولدوغیچوندر
اما لزوم دم احرام حجی ترك ایتدوكیچوندر فلو اتمهما صح وعلیه دم پس اكر ایكیسنی
اتمام ایدرسه صحیح اولور واوزرینه دم لازم اولور ومن احرم بالحج ثم باخر یوم
النحر شول كمسنه كه حجه محرم اولسه آندن صكره یوم نحرده حج آخره محرم اولسه
فان كان قد حلق فی الاول لزمه الثانی ولا دم علیه پس اكر احرام ثانیدن اول اولده
تراش اولسه اكا احرام ثانی لازم اولور ودم لازم اولماز والا لزمه فعلیه دم سواء

سواء قصر بعد احرام الثانی ولم یقصر واكر احرام اول ایچون تراش اولمیوب
حج آخره احرام كیسه اكا سنه آتیه ده حج ثانی لازم اولور واول كمسنه نك اوزرینه
دم لازم اولور احرام ثانیدن صكره كرك تقصیر ایلسون وكرك ایلمسون برابردر
ابو حنیفه قتنده دم لازم اولمسی اول كمسنه احرام اوزرینه تقصیر ایله جنایت ایلدوكی
ایچوندر اكر تقصیر ایلمدر ایسه تاخیر ایلدوكی جنایت اولمغین انك ایچون دم لازم
اولور وعندهما ان لم یقصر فلا دم علیه وامامین قتنده اكر تقصیر ایلمز ایسه انك
اوزرینه دم لازم اولماز احرام اوزرینه جنایت ایلدوكی ایچون وتاخیر ایسه حرا ایجاب
ایلمز الا ابو حنیفه قتنده ایجاب ایدر ومن فرغ عمرته الا التقصیر فاحرم باخری لزمه دم
وشول كمسنه كه عمره سندن فارغ اولسه یعنی طواف وسعی ایلسه اما تراش و
تقصیر ویرغیری عمره یه احرام كیسه اكا دم لازم اولور ایكی عمره احرامنی جمع ایلدوكی
ایچون زیرا بو ایكی احرامی جمع مكروهدر وبو دمه جبر وكفاره حكمی دیمشلردر ولو احرم
افاقی بحج ثم بعمرة لزماه واكر افاقی حجه احرام كیسه اندن صكره عمره یه احرام كیسه اكا
حج وعمره حكمی لازم اولور زیرا افاقی حقنده حج ایله عمره جمع ایلمك مشروعدر لكن عمره
تاخیر ایله سنته مخالفت ایلمش اولدر وان وقف بعرفة قبل افعال العمرة فقد رفضها
اكر افعال عمره دن مقدم عرفه ده واقف اولسه تحقیق اول كمسنه عمره یی ترك ایلمشدر
لا لو توجه ولم یقف ترك ایدیجی اولماز اكر عرفاته توجه ایلسه وواقف اولمسه
حتی رجوع ایدوب اعمال عمره ادا ایلیوب اندن صكره واقف اولسه صحیح اولور
فان احرم بها بعد طوافه للحج ندب رفضها وبقضیها وعلیه دم واكر حج ایچون طوافدن
صكره عمره یه احرام كیسه عمره یی ترك ایلمك مندوبدر وعمره یی قضا ایدر واوزرینه
دم لازم اولور فان مضی علیهما صح وعلیه دم جبر فی الصحیح اكر بو ایكیسی اوزرینه
كچرسه یعنی افعال عمره یی افعال حج اوزرینه تقدیم ایلمكله كچرسه صحیح اولور وانك
اوزرینه دم لازم اولور وبو دم جبردر روایت صحیحده وان احل الحاج بعمرة یوم
النحر وایام التشریق لزمته ولزمه رفضها وقضاؤها ودم اكر حاجی یوم نحرده و
یاخود ایام تشریقده عمره یه تهلیل ایلسه یعنی تلبیه ایلسه اكا عمره لازم اولور
شروعی صحیح اولدوغیچون وعمره یی ترك حكمی لازم اولور زیرا حجك ركننی ادا ایلمشدر
پس اول كمسنه افعال عمره یی افعال حج اوزرینه بنا ایلمش اولور بو ایامده ایسه
عمره كراهتدر وینه قضا عمره لازم اولور زیرا شروع ایله كندویه لازم قلمش ایدی
وترك ایلدوكی ایچون دم لازم اولور فان مضی علیها صح وعلیه دم پس اكر عمره
اوزرینه كچرسه یعنی عمره یه تهلیل ایلمش ایدر ترك ایتمیوب اول منوال اوزره اشلسه
صحیح اولور واوزرینه دم لازم اولور زیرا بر احرامده عمره ایله حج جمع ایلدوكی ایچون ویاخود
بقیه افعالده حجده عمره كتوردوكی ایچون دم لازم اولور اكر بر مسائل سؤال ایدوب

براحرامده حج وعمره‌یی جمع ایلدی درسنر حال بوکه اول کمسنه عمره ایچون محرم اولمدی الا
احرام حجك تحللندن صکره وتراش وطواف زیارتدن صکره اولمشدر بوکا
جوابکز ندر درسه بز درزکه واجبات حجك بعضیسی قالمشدرکه اول ایام
تشریقده رمی جماردر پس بو تقدیرجه ایکیسنی جمع ایلمش اولور واوزرینه دم
لازم اولور ومن فاته الحج فاحرم بحج او عمرة لزمه الرفض والقضاء والدم وشول
کمسنه که حجی فوت ایله پس اول کمسنه حجه ویاخود عمره‌یه احرام کیه احرام
کیدوکی حجمیدر ویاخود عمره میدر آنی ترك ایلمك الكالازمدر وحج قضا ودم
لازمدر مثلا اکر حج ایچون احرام کیمش ایسه حجك ایکی احرامنی جامع اولمق ایچون
ترك ایلمك کرکدر وقضاسنك لزومی شروعنك صحتی ایچوندر ودمك
لزومی وقتندن اول ترك ایله متحلل اولدوغی ایچوندر واکر عمره‌یه احرام کیمش
ایسه افعال عمره ایله انقلاب احرام اتمدن متحلل اولور بو تقدیرجه ایکی عمره‌یی
جمع ایلمش اولور پس عمره‌یی ترك ایلمك کرکدر واندن صکره قضا ایلیه
باب الاحصار والفوایت بو باب احصار وفوایت بیاننده‌در احصار
لغتده مطلق منعه درلر حصره العدو واحصره المرض دینلور حق سبحانه وتعالینك
للفقراء الذين احصروا فی سبیل الله قول شریفنده حج بو معنایه‌در و
طوافك منعنه درلر اما ایکیسندن برینه قادر اولسه اکا محصر دینلمز ان احصر
المحرم بعدو او مرض او عدم محرم او ضیاع نفقة فله ان یبعث شاة تذبح عنه
فی الحرم فی وقت معین ویتحلل بعد ذبحها من غیر حلق ولا تقصیر خلافا لابی یوسف
اکر محرم عدو ویاخود مرض ویاخود خاتون عدم محرم سببیله ویاخود نفقه‌سنی
ضایع ایلمکله محصر اولسه اول محصر ایچون بر شاة کوندرمك لازمدر حرمده
وقت معینده انك ایچون ذبح اولنه واول شاتی ذبح ایلدکدن صکره تراش
وقصر قصنز متحلل اوله ابو یوسف ایچون خلاف واردر تنکم حق سبحانه وتعالینك
وان احصرتم فما استیسر من الهدی قول شریفی بوکا دلیلدر حضرت علیه
السلام واصحاب رضوان الله تعالی علیهم اجمعین عام حدیبیه‌ده عمره‌یه محرم
اولدقلرنده محصر اولوب یعنی مشرکین طرفندن ممنوع اولوب مصالحه ایلمشلر ایدی
واول زمان حضرت علیه السلام بر شاة بعث ایدوب ذبح ایتدکدن صکره متحلل
اولوب سنه قابله‌ده قضا ایلمشلردر وان قارنا یبعث دمین ویجوز ذبحها
قبل یوم النحر لا فی الحل واکر محصر قارن اولورسه ایکی دم کوندره واول شاتی
یوم نحردن اول ذبح ایدرسه جائز اولور اما حلده ذبح ایدرسه جائز اولمازو
اکر قارن حج ایچون حلال اولمغه بر شاة کوندرسه عمره ایچون اولان احرامی باقی
قالمش اولور اول تقدیرجه برشئ ایله ایکی احرامدن چیقمق ممکن دکلدر وعندهما

وعندهما لا یجوز قبل یوم النحر ان کان محرما محصرا بالحج اما امامین قتنده یوم نحردن
اول ذبح جائز دکلدر اکر محصر محرم بالحج اولورسه واما احرام عمره ایله محصر اولورسه
زمان ایله موقت اولماز یوم نحردن اول حج ذبح اولورسه جائز اولور اما احرام حج
ایله محرم اولانه یوم نحر مختصدر تراش کبی مقدم جائز دکلدر وعلی المحصر بالحج اذا
تحلل قضاء حج وعمرة حجه محرم اولان محصرك اوزرینه حج وعمره‌نك قضاسی واردر
حج متحلل اولسه ابن عباس وابن عمر رضی الله عنهما دن روایتدرکه حضرت
علیه السلام من فاته عرفة بلیل فقد فاته الحج فلیتحلل بعمرة وعلیه الحج من قابل
بیورمشلردر وحجك قضاسی شروعنك صحتی ایچوندر وعمره‌نك قضاسی آنده
فایت حج معناسی اولدوغی ایچوندر وفایت حج ایسه افعال عمره ایله متحلل اولور
وعلی المعتمر قضاء عمرة وعمره‌یه محرم اولان محصرك اوزرینه عمره‌نك قضاسی
واردر عمره حقنده احصار بزم قاتمزده متحققدر لکن امام مالك درکه عمره
موقت دکلدر انك حقنده احصار متحقق اولماز بزم ایچون دلیل حضرت علیه السلام
واصحابی عام حدیبیه‌ده محصر اولدیلر حال بوکه آنلر جمله‌سی معتمر ایدیلر اویله اولسه
محللك مشروع اولمسی دفع حرج ایسه احرام عمره‌ده موجوددر حجده احصار متحقق
اولسه انك اوزرینه قضا لازم اولور حج کبی حجده متحلل اوله وعلی القارن حجة
وعمرتان وقران ایچون اولان محصرك اوزرینه هم حج وهم ایکی عمره‌نك قضاسی
واردر اما حجك وبر عمره‌نك قضاسی فایت حجك اوزرینه لازم اولان حج
وعمره ایچوندر اما عمره ثانیه که کندوسی قارن اولوب شروع ایلدوکی عمره درکه
اندن چیقمش ایدی آنك ایچوندر فاذا زال الاحصار بعد بعث الدم وامکنه ادراکه قبل
ذبحه محصر اولان محرم قربان بعث ایلدکدن صکره حجده احصار زائل اولسه واول
محرم هدیه ذبحدن مقدم ایرشمك ممکن اولسه وادراك الحج لا یجوز له التحلل وحجه
ایرشمك حجی ممکن اولسه اول کمسنه ایچون متحلل اولمق جائز دکلدر زیرا خلف
ایله مقصود حاصل اولمزدن مقدم اصله قدرت حاصل اولمشدر متیمم صلوتده
صو به ومکفر بالصوم فراغندن اول عتقه قدرتی اولسه تیمم وصوم جائز اولمدیغی
کبی بو حج جائز دکلدر ولزمه المضی اول کمسنه‌یه افعال حج وعمره‌یی ادا واتمام ایلمك
لازمدر وان امکن ادراکه فقط تحلل وان امکن ادراك الحج فقط جاز التحلل استحسانا
تحلل جائزدر قیاس بو ایدیکه جائز اولمیه ومن منع بمکة عن الرکنین وشول
کمسنه که مکه‌ده رکنین دن منع اولنه یعنی طواف ووقوف وعرفه‌دن منع
اولنه فهو محصر اول کمسنه محصردر وان قدر علی احدهما فلیس بمحصر واکر ایکیسندن
برینه قادر اولورسه اول کمسنه محصر دکلدر مثلا حجده طوافه قادر اولوب
وقوفه قادر اولمسه اول کمسنه صبر ایلسون که حج کندودن فوت اولسون بعده

٧ واکر الحج هدیه ایرشمك ممکن اولمسه استحسانا صح

طواف وسعی ایله متحلل اولسون واما وقوفه قادر اولوب طوافه قادر اولمسه
فوت اولمامق احتمالی ایله احرامی باقیدر طواف ایلمینجه احرامدن متحلل اولمز ومن
فاته الحج بفوات الوقوف بعرفة فلیتحلل بافعال العمرة وعلیه الحج من قابل وشول
کمسنه عرفهده وقوفنک فوتی ایله حجی فوت ایلسه نیس امدر اول کمسنه افعال
عمره ایله متحلل اولسون وسنهٔ آتیهده انک اوزرینه حج لازمدر یعنی قضاسی لازمدر
ولا دم علیه واوزرینه دم لازم اولماز زیرا افعال عمره ایله تحلل فایت الحج حقنده
دم منزلهسندهدر وحق محصرده دم ایله افعال عمره جمع اولماز ولا فوت للعمرة
وهی احرام وطواف وسعی وعمره ایچون فوت یوقدر وبو عمره احرام وقوف
وسعیدر احرام عمرهنک شرطیدر وطواف وسعی رکنلردر وعمره سنتدر شفعی
درکه فرضدر حضرت علیه السلامک العمرة فریضة کفریضة الحج حدیث شریفنی
استدلال ایله بزم ایچون دلیل ابو عیسی ترمذی جامعنده محمد بن منکدردن اسناد
ایله جابردن روایت ایلدوکی حدیث شریفدرکه حضرت علیه السلام عمرهدن واجبمی
هی دیو سؤال اولندقده لا وان تعتمروا هو افضل دیو بیورمشلردر وینه ابن
عباسدن روایتدرکه حضرت علیه السلام الحج جهاد والعمرة تطوع بیورمشلردر زیرا
عمره نسک غیر موقتدر طواف نفل کبی اول تقدیرجه واجب اولمز اگر بر سائل
حق سبحانه وتعالینک واتموا الحج والعمرة لله قول شریفنی ایراد ایدوب بو آیهٔ کریمه
عمرهنک وجوبنه دلالت ایدر زیرا امر وجوب ایچوندر دیو سؤال ایدرسه جواب
ویریلورکه بونده اصلا امره دلالت ایدر بر شیء یوقدر اتمام خلاف نقصدر
اصلنده وجوب اولمغی اقتضا ایلمز زیرا عمرهٔ و نافلهٔ وصلوهٔ نافلهٔ اتمام ایدک
دیمک صحیح اولور ویاخود اتمام شروعدن صکره اولان شیئده استعمال اولنور
بزم کلاممز ایسه شروعدن اول اولاننده در روایتده ایسه قبل الشروع عمرهنک
وجوبنه دلالت یوقدر ویجوز فی کل السنة سنهنک کلیسنده عمره جائز اولور
وسلف اشهر حجده عمرهیی کتورمکده اختلاف ایلمشلردر حضرت عمر رضی الله عنه
اشهر حجده عمرهدن نهی بیوروب وبعد النهی الحج فی الاشهر والعمرة فی غیرها اکمل
لحجتکم وعمرتکم بیورمشلر ایدی اما صحیح اولان بلا کراهة عمرهنک جوازیدر صحیحنده
حضرت علیه السلامه اسناد ایله روایت ایلمشدرکه حضرت رسول اکرم علیه
السلام ذالقعدهده درت عمره کتورمشدر بعده حجده کتوردوکندن غیری ویکره
یوم العرفة ویوم النحر وایام التشریق یوم عرفهده ویوم نحرده وایام تشریقده عمره
مکروه اولور زیرا حضرت عایشه رضی الله عنها عمرهٔ بو ایامده کریه کورمشلردر وبو
کونلر ایام حج ایچون متعیندر ویقطع التلبیة فیها باول الطواف عمرهده تلبیهٔ قطع
ایلمه طواف ایله باب الحج عن الغیر بو باب غیر ایچون اولان حج بیاننده در انسان

انسان کندو عملنک ثوابنی غیری ایچون قلمق اهل سنت وجماعت قتنده
جائزدر اول عمل گرک صلوة وصوم وحج وگرک صدقه وقرآن واذکار وغیری
ایلکلردن هر قنغیسی اولورسه اشلیوب غیری ثوابنی هبه ایلمک جائزدر وثواب
میته واصل اولوب منتفع اولور معتزله درکه بونک اصلی یوقدر ومیته واصل اولمیوب
وانتفاعده ممکن دکلدر حق سبحانه وتعالینک وان لیس للانسان الا ما سعی قول شریفی
بوکا دلیلدر وعبدده اول قدرت یوقدرکه کندو عملنک ثوابنی آخر ایچون قله کندو
نفسنه بله قدرتی فکیف که آخر ایچون قله مالک وشافعی درکه بو ثواب عملی آخر
ایچون انجق صدقهده وعبادت مالیهده وحجده در وبونلردن غیری صلوة وصوم
وقراءت قرآن کبی اولان عباداتده جائز دکلدر دیمشلر بزم ایچون دلیل شول
روایت اولنمشدرکه بر کمسنه حضرت علیه السلامدن سؤال ایدوب انام و
بابام حیواتده ایکن بکا غایت ایلک اوزره ایدیلر ممکنمیدر انلرک موتندن
صکره بنده خبر ایلک ایلیم رسول اکرم علیه السلام آنلره ایلک بودرکه آنلر ایچون
نماز قیلهسن واوروج طوتهسن دیو تعلیم بیورمشلردر ودارقطنی حضرت علی رضی
الله عنهدن روایت ایدوب حضرت علیه السلام بیورمشدرکه بر کمسنه
مقابردن مرور ایدوب اون بر کره قل هو الله احد قرائت ایلسه واجرنی
موتایه هبه ایلسه حق سبحانه وتعالی اول امواتک عددی مقداری اول کمسنهیه
اجر واحسان ایلر وانس رضی الله عنه حضرت علیه السلامدن سؤال
ایدوب یا رسول الله بز موتامز ایچون صدقه وحج ایدوب دعا ایدرز بزم
آنلر حقنده اشلدیکمز اعمالک ثوابی انلره واصل اولورمی دیدکده نعم انه
لیصل ویفرحون به کما یفرح احدکم بالطبق اذا هدی الیه دیو جواب بیورمشلردر
وابو داود روایت ایلمشدرکه حضرت علیه السلام ایکی قوچ قربان ایلمشدر بری کندی
نفسی ایچون وبری امتی ایچون بو بزه تعلیمدر وانسان غیرینک عملی ایله منتفع اولدوغنه
اشارتدر وابن عباس رضی الله عنه دن روایتدرکه حق سبحانه وتعالینک وان
لیس للانسان الا ما سعی قول شریفی والذین امنوا واتبعتهم ذریتهم بایمان آیهٔ
کریمهسیله منسوخدر ودینلمشدرکه بو آیت قوم موسی وابرهیم علیهما السلامه
مخصوصدر زیرا انلرک صحفلرندن ام لم ینبأ بما فی صحف موسی وابرهیم الذی
وفی حکایه واقع اولمشدر ودینلمشدرکه بو محلده انساندن مراد کافردر اما مؤمن
ایچون قرنداشنک عملندن حصهدار اولور ودینلمشدرکه بو طریق عدل دکلدر
بلکه فضلدر ودینلمشدرکه للانسانده لام علی معناسنهدر حق سبحانه وتعالینک
وان اسأتم فلها قول شریفنده اولان فلها کبی ای فعلیها ولهم اللعنة ای علیهم
وعبادات ده برقاچ نوعدر بریسی محض مالیهدر زکوة وعشر وکفارت کبی وبری حجی

محض بدنیه‌در صلوة و صوم و اعتکاف و قراءت قرآن و اذکار کبی و بری حج مرکبه‌در حج کبی یجوز النیابة فی العبادات المالیة مطلقا عبادات مالیه‌ده نیابت جائز اولور کرک کندونک قدرتی اولسون و کرک عدم قدرتی اولسون هر حالده جائزدر بوندن مقصود سدّ خلّة المحتاجدر بو ایسه نائبک فعلی ایله حاصل اولور ولا تجوز فی البدنیة بحال نیابت جائز دکلدر عبادات بدنیهٔ محضه‌ده احوالدن برحال ایله یعنی کرک عجزی اولسون و کرک اولماسون جائز دکلدر زیرا بوندن مقصود رضاء الله ایچون نفس امارهٔ اتعابدر بو ایسه فعل نائب ایله اولماز وفی المرکب منهما کالحج یجوز عند العجز لا عند القدرة عبادات مالیه و بدنیه‌دن مرکب اولان حج کبی عباداتده عاجز اولدقده جائز اولور قدرتی اولدقده جائز اولماز زیرا حج ایکی معنیٔ مشتملدر بری تنقیص مال و بری اتعاب نفسدر عجز حالنده تنقیص مال ایله اکتفا اولنور ویشترط الموت والعجز الدائم الی الموت نیابت جهتی ایله حج ایلمک جوازی ایچون موت شرط قلندی و یاخود موته دکین عجز دائم شرط قلندی و حج فرض عمریدر چونکه حج فرض عمر اولدی ایسه اثناء عمرنده اداسنه قادر اولدقده وقتنده اصلنه قادر اولمامش کبی اولور اوزرینه حج واجب اولور اکر نائب کندو ایچون ما مضی‌ده حج ایلمش ایسه کان لم یکن اولمشدر شول شیخ فانی کبی که فدیه ادا ایلدکدن صکره صومه قادر اولسه انک اوزرینه صوم واجب اولور وانما شرط العجز للحج الفرض لا النفل عجزک شرطی فرض اولان حج ایچوندر یوخسه نافله اولان حج ایچون دکلدر زیرا حج نفلده قدرت وار ایکن نائب قلمق جائزدر زیرا باب نفل اوسعدر و صلوة نافله‌ده قاعدا و راکبا قلمق جائزدر قیام و نزوله قدرتی وار ایکن فمن عجز فاحج صح ویقع عنه وینوی النائب عنه پس امدی شول کمسنه که حجدن عاجز اولوب حج ایتدرسه اول حج صحیح اولور و عاجز اولوب نائب کوندرن کمسنه‌دن واقع اولور و نائب اولان کمسنه فیقول لبیک بحجة عن فلان ایکی رکعت نمازدن صکره اللهم ارید الحج فیسره لی وتقبله منی ومن فلان دیه الاعمال بالنیات در اکر نیت حج ایلمز ایسه جائزدر ویردّ ما فضل من النفقة الی الوصی او الورثة نائب اولانلر نفقه‌دن فضله قلان شیئی وصیسنه و یاخود ورثه‌سنه ردّ ایلیه و یاخود آمره ردّ ایلیه و زیرا شیٔ نفقه ایچوندر اجرت ایچون دکلدر ویجوز احجاج الصرورة حج ایتمامش کمسنه حج ایتدیرمک جائزدر زیرا حضرت علیه السلام خثعمیه بابانی ایچون حج ایلمکی تجویز ایلدی پس کندنک ایچون حج ایلدوکمی دیو سؤال ایلمدی اکر اول لازم اولیدی تعلیم و بیان ایچون سؤال بیورلردی والمرأة والعبد مرأه و عبدی حج ایتدرمک جائزدر بو ایکیسنده افعال حج بولندوغی ایچون وغیرهم اولی ضرورة و مرأه و عبددن غیریلر احجاج اولی‌در یعنی مختار اولان اولان عاقل و بالغ

وبالغ و حج ایلمش و افعال حجدن خبردار اولانی بر رجلی احجاج ایتدیرمکدر بو مقوله آدم اوبیجوق اکمل وجوه اوزره اولمش اولور ومن امره رجلان فاحرم بحجة عنهما ضمن نفقتهما و الحجة و شول کمسنه ایکی رجل کندولر ایچون حج امر ایلسه پس اول کمسنه ایکیسی ایچون حجهٔ احرام کیسه ایکیسندن آلدوغی نفقه‌یه ضامن اولور و حج حاج ایدن کمسنه‌نک اولور و اول کمسنه ایلدوکی حج ایله حجة الاسلامدن چیقرا امر ایدنلر عهده‌سندن چقامز و حجهٔ مزبوره ایکیسندن برینه ایقاع حج ممکن دکلدر عدم ولایتی ایچون بو تقدیرجه نفقه کندو ایچون صرف ایلمشدر ضامن اولور وان ابهم الاحرام ثم عین احدهما قبل المضی صح و اکر احرامی مبهم کیسه اندن صکره اداء افعاله کچمزدن مقدم ایکیسندن برینه تعیین ایلسه صحیح اولور ابو حنیفه و محمد قتنده زیرا احرام مقصود دکلدر بلکه افعاله وسیله‌در و مبهمک ایسه تعیین واسطه‌سیله وسیله اولمغه صلاحیتی واردر خلافا لابی یوسف ابو یوسف ایچون خلاف واردر زیرا مأمور بالحج اولانک تعیینه مأموردر ابهام ایسه تعیینه مخالفدر پس بو تقدیرجه حج مأمورک کندو نفسندن اولور و بعده لا افعال حجی ادا ایلدکدن صکره تعیین صحیح دکلدر بالاتفاق زیرا ادا اولنان شیٔ تعیینه محتمل دکلدر ودم المتعة والقران علی المأمور متعه و دم قران مأمور اوزرینه‌در زیرا ایکی عبادتی جمع ایلمکی حق سبحانه و تعالی کندویه توفیق ایلدوکی اجلدن شکرا کندو اوزرینه لازم اولور بو نعمته ایسه مختص اولان مأموردر زیرا حقیقت فعل اندن صادر اولمشدر اول تقدیرجه دم متعه و قران مأمور اوزرینه‌در وکذا دم الجنایة دم جنایت حج مأمور اوزرینه واجبدر زیرا جانی اولان کندو سیدر دم حج کندویه لازمدر ودم الاحصار علی الآمر دم احصار آمرک اوزرینه‌در زیرا مأمور آمرک عهده‌سنده‌در تخلیص حج آمرک اوزرینه‌در کذلک اذن مولاسی ایله محرم اولان عبدک دم احصاری مولاسی اوزرینه اولدوغی کبی خلافا لابی یوسف ابو یوسف ایچون خلاف واردر زیرا متحلّل ایچون ضرر امتداد احرامی دفع ایلمک واجبدر بو ضرر ایسه حاج اوزرینه راجعدر اول تقدیرجه دم احصار حج مأمور اوزرینه‌در وان کان میتا ففی ماله و اکر حج اولنان کمسنه میت اولورسه دم احصار میتک مالندن لازمدر ابو حنیفه و محمد قتنده و ابو یوسف خلاف ایدوب انک قتنده مال میتدن لازم دکلدر اندن صکره دینلدیکه میتک ثلث مالندندر زیرا اول دم احصار صله‌در زکوة و فدیه کبی اما قتل صید و تراش و تطیب و لبس مخیط کبی اولان جنایتلرک جزاسی مأمور اوزرینه‌در زیرا اختیار ایله جانی کندو سیدر جنایت حج کندو اوزرینه لازمدر وان جامع قبل الوقوف فسد ضمن النفقة و اکر مأمور قبل الوقوف جماع ایلسه حجی فاسد اولور و اوزرینه دم

لازم اولوب نفقهٔ ضامن اولور زیرا مأمور اولان صحیحه مأموردر فاسده مأمور
دکلدر بو تقدیرجه نفقه ایچون ویریلان اقچهٔ محلنه صرف ایتمکله ضمان لازم کلور بعده سنه
آتیه‌ده علی وجه الصحة حجی قضا ایله قضا اولان حج مأموردن واقع اولوب میتدن
ویاخود آمردن واقع اولماز زیرا مأمور سنهٔ ماضیه‌ده افسادله امره مخالفت
ایلمکله احرام مأموردن واقع اولمشدر وسنهٔ قابله‌ده ایلدوکی حج اولکی حجی قضا
ایلمش اولور بو تقدیرجه حج مأموردن واقع اولور وان مات المأمور فی الطریق
یحج من منزل امره واکر مأمور بالحج طریقده فوت اولسه بر آخر کمسنه مأمور اولدقده
آمرک منزلندن حج ایدرسه ابو حنیفه قتنده وقیاس حجی بودر زیرا سفردن حاصل
اولان مقدار احکام دنیادن اولمغله موتی ایله حاصل اولان مقدار باطل اولدی وحضرت
علیه السلامک اذا مات ابن آدم انقطع عمله الا عن ثلث حدیث شریفی بوکا
دلیلدر ونیفذ وصیت فی احکام دنیادن اولمغین کویا که خروج بولنموب
وصیت وطندن باقی قالدی ثبلث مابقی من ماله میتک ثلث مالی بقیه‌سیله
منزل آمردن حج ایلیه ابو حنیفه قتنده وعندهما من حیث مات المأمور وامامین
قتنده مأمور فوت اولدوغی مکاندن حج ایلیه آمرک منزلندن ایلمک لازم
دکلدر زیرا حق سبحانه وتعالینک ومن یخرج من بیته مهاجرا الی الله قول شریفی
در ورسول اکرم علیه السلامک من مات فی طریق الحج کتبت له حجة مبرورة
فی کل سنة حدیث شریف ایله مأمور باطل اولمامش اولور امدی مأمور فوت
اولدوغی مکاندن حج ایلمک جائزدر لکن عند ابی یوسف یحج مابقی من الثلث لکن
ابو یوسف قتنده حج ایلر ثلث اولک بقیه‌سی ایله زیرا وصیتک محل نفوذی
ثلثدر وعند محمد یحج مابقی من المال المدفوع وامام محمد قتنده مأموره ویریلان اقچه‌نک
بقیه‌سیله حج ایلر باقی برشی قالمز ایسه والا فالمیت وصیتی باطل اولور ویرد ما فضل
من النفقة الی الورثة او الوصی نفقه‌دن فضله قالان میتک ورثه‌سنه ویاخود
وصیسنه رد اولنور بو مسئله اختلاف اوزره‌در مثلا بر کمسنه‌نک درت بیک
اقچه‌سی اولوب حج ایتدرمک ایچون وصیت ایدوب فوت اولسه ومؤنت بیک
اقچه اولوب بر کمسنه‌یه حج ایچون ویرلسه ویولده سرقه اولنسه امام ابو حنیفه قتنده
باقی قلان ترکه‌سنک ثلثندن بیک اقچه اخذ اولنور واکر ثانیا سرقه اولنسه تکرار
بقیهٔ مالندن اخذ اولنور وابو یوسف قتنده بر دفعه سرقه اولناندن بقیهٔ مالنک
ثلثندن اخذ اولنور اما دفعهٔ ثانیه‌ده سرقه اولورسه تکرار اخذ اولنماز وامام محمد قتنده
اول ویریلان بیک اقچه‌نک جمله‌سی سرقه اولندی ایسه وصیت باطل اولور واکر جمله‌سی
سرقه اولنموب برشی باقی قالمز ایسه انکله حج ایدر غیری اقچه ضم اولنماز ومأمور
یولده فوت اولدقده بو یلجه‌در ومن اهل بحجة عن ابویه ثم عین احدهما جاز

شول کمسنه که ابوینی ایچون حجه تهلیل ایلسه اندن صکره ایکیسندن برینه تعیین
ایلسه جائزدر زیرا اول کمسنه عملنک ثوابنی ایکیسندن برینه متبرع اولمش اولور
اما ارجلک برادهٔ سیارش ایلدکلری بوکا مخالفدر زیرا مأمور بالحج آمرک امری ایله
اشلد بونده ایسه امر ایکی اولمغله امرلرینه مخالفت ایلمکله برینندن واقع اولماز
وابوین ایچون حج ایلمک مستحبدر وحضرت علیه السلام بیورمشدرکه من حج ابویه او
قضی عنهما مغرما بعث یوم القیمة مع الابرار وینه جابردن روایتدرکه من حج عن
ابویه وامه فقد قضی عنه حجته وکان له فضل عشر حجج وزید بن ارقمدن روایتدرکه
اذا حج الرجل عن والدیه تقبل منهما ومنه واستبشرت ارواحهما وکتب عند الله و
للانسان ان یجعل ثواب عمله لغیره فی جمیع العبادات انسان ایچون جمیع عباداتده
عملنک ثوابنی غیری ایچون قلمق واردر باب الهدی بو باب هدی بیانندهدر
وهدی تقرب ایچون حرم شریفه اهدا اولنان شیئک اسمیدر هو من ابل او بقر
او غنم اول هدی دوه واوکوز وقیون ندر واقله شاة وهدیک اقلی شاةدر
زیرا حضرت علیه السلام شاتی هدیک ادناسیدر دیو بیورمشدر ولا یجب
تعریفه هدیک تعریفی واجب دکلدر ویجزئ فیه ما یجزئ فی الاضحیة اضحیه‌دن
کفایت ایدن شیئ هدی‌ده خی کفایت ایدر زیرا هدی قربتدر اراقهٔ دمه تعلق
ایدر اضحیه کبی اولتقدیرجه جمله عیبدن سالم کرکدر ویجزئ الشاة فی کل موضع
الا اذا طاف للزیارة جنبا او جامع بعد وقوف عرفة قبل الحلق فلا یجزی فیهما الا البدنة
جنابتک هر موضعنده شاة کفایت ایدر الا ایچون طواف زیارتی جنب
طواف زیارتی جنب طواف ایلسه ویاخود عرفه‌دن صکره تراشدن مقدم جماع
ایلسه بو ایکیسنده بدنه‌دن غیری کفایت ایلمز اما تراشدن صکره اولسه شاة
کفایت ایدردی ویأکل من هدی التطوع والمتعة والقران تطوع ومتعه وقران هدیندن
اکل ایلسه زیرا هدی دم نسکدر اضحیه منزله‌سنده‌در اکلی جائزدر وجابر رضی
دن روایتدرکه وقتاکه حضرت علیه السلام نحره متصرف اولدقده کندی مبارک
اللری ایله التمش اوچ بدنه بوغازلیوب اندن صکره علی رضی الله عنه امر ایدوب
اولدخی بوغازلیوب وهر بدنه‌دن بر پارچه آلنوب طبخ اولنوب ایکیسی اکل
بیورمشدر لا من غیرها بونلردن غیریسندن اکل اولنمق جائز دکلدر یعنی دم
کفاراتدن ونذوردن وهدی احصاردن اکل اولنمق جائز دکلدر بونده واجب
اولان تصدقدر وخص ذبح هدی المتعة والقران بایام النحر متعه وقران هدینک
ذبحی ایام نحره مخصوص اولدی دون غیرهما متعه وقراندن غیریسی ایام نحره
مخصوص دکلدر اکر جبر نقصان ایچون واجب اولورسه تعجیلی اولیدر والکل
بالحرم کلی دم یعنی اکر متعه وقران وسائر تطوعک کلیسی حرمه مختصدر ویجوز

ان تصدق به على فقير الحرم وغيره ذبح ايلدكدن صكره حرم شريفك فقيرنه و
غيرى فقيره جائز اولور زيرا صدقه قربت معقوله در اولتقديرجه هر فقيره اعطا
قربت معقوله در وتيصدق بجلبه وخطامه ولا يعطى اجر الجزار منه و هديك
جل ويولارنى تصدق ايليه وقصابك اجرتى ايچون هديدن برشئ ويرميه زيرا
حضرت عليه السلام جل وخطامنى تصدق ايلمك ايچون على رضى الله عنهه امر
ايلمشدر ولا يركبه الا عند الضرورة و هديه راكب اولميه مكر ضرورتده اوله
امام شافعى در كه كرك مضطر اولسون وكرك اولمسون ركوبى جائزدر زيرا
حضرت عليه السلام بركمسنه بدنه سوق ايدر كوردكده اركبها ويحك بيورمشلردر
بزم ايچون دليل حاجى اولان كمسنه هديى خالصا الله ايچون قلمشدر لايق اولان
بودركه اول هديك عيندن ونفعندن نفسنه برشئ صرف ايليه مكركه غايت
مضطرب اوله فان نقص بركوبه ضمنه پس اكر هديه ركوب ايله برنقص
اولورسه اول نقصى ضامن اولور ولا يحلبه فان حلبه تصدق به وهديى صغا
پس اكر صاغارسه صاغدوغى سدى فقرايه تصدق ايليه زيرا هديك سدى
كندودن جزدر اغنيايه انتفاعى جائز دكلدر وينضح ضرعه بالماء البارد لينقطع
لبنه و هديك سدى منقطع اولمق ايچون ممه سنه صووق صو صپ اولنه بو فعل
وقت ذبح قريب اولدقده در اكر وقت بعيد اولوب صاغلمامق ايله هديه
ضرر اولمسى محقق اوليجق صاغله وفقرايه تصدق اولنه واكر كندو حاجتى ايچون
صرف ايدرسه قيمتنى تصدق ايليه فان عطب الهدى الواجب پس اكر هدى
واجب هلاك اولسه او تعيب فاحش اقام غيره مقامه ويا خود جواز اضحيه
منع ايدر عيب ايله معيوب اولسه اول هديك مقامنه غيريسنى اقامت
ايليه وصنع بالمعيب ماشا ومعيوب اولان هديى ديلدوكى كبى اشليه
زيرا كندونك خالصا ملكيدر وان عطب هدى التطوع نحره وصبغ نعله بدمه
وضرب به صفحه واكر هدى تطوع هلاكه قريب اولسه اول هديى بوغزليه وقلاده
سنى قانى ايله صبغ ايليه ونحر اوركجنك برجانبنى قان ايله ضرب ايليه كه
ايدوكى معلوم اوله ولا يأكل منه هو ولا غنى اول هديدن صاحبى اكل ايلميه وغنى اولانلر
حى اكل ايلميه وليس عليه غيره اول كمسنه نك اوزرينه غيرى هدى اقامتى يوقدر
زيرا تطوعدر وتقلد بدنة التطوع والمتعة والقران تطوع ومتعه وقران بدنه سى
تقليد اولنور زيرا بونلر دم شكردر تقليد ايسه اشتهار در اولتقديرجه تقليده
اولى در لا غيرها بونلردن غيرى هدى تقليد اولنماز جنايات وكفارات واحصار
ايچون اولان هدى كبى سترا اولنمق اولى در ومحيطده مسطوردركه دم نذر تقليد
اولنور زيرا اولدخى دم شكردر مسائل منشوره بو محل مسائل منشوره بياننده

بيانده در اى بنده مسائل منشوره ديمكدر شهدوا انهم الذى وقف فيه يوم
النحر بطلت برجماعت شهادت ايلديلركه تحقيقا وقفه يه طوريلان كون يوم
نحردر شهادتلرى باطل اولوب وحج شريف استحسانا صحيح اولور زيرا بو شهادت
نفى اوزرينه قائمدر واندن غيرى برامرك اوزرينه قائمدركه تحت حكمده داخل دكلدر
بو شهادتدن مقصود ناسك حجنى نفيدر وحج ايسه تحت حكمده داخل دكلدر زيرا
تحت حكمده داخل اولان شول شيدركه حاكم اول شيء ايله محكوم عليهى جبر ايدر وحج
ايسه عبادتدر عبادتده ايسه جبر يوقدر اول تقديرجه تحت حكمه داخل دكلدر
بونده ايسه عام يه امر حجدر مسلمانلرى صيانت ايچون عند الاشتباه انكله اكتفا
اولنوب شهادتلرى قبول اولميه ولو شهدوا انه يوم التروية صحت واكر عرفه وقف
اولدقلرى كون يوم ترويه در ديو شهادت ايلسه لر شهادتلرى صحيح اولور زيرا تدارك
ممكندر وعبادت وقتندن اول ادا اولنسه صحيح اولماز اما مؤخرك جوازنك
نظيرى واردر صلوة وصومده قضا كبى اما مقدمك جوازنده نظير يوقدر فقها
ديديلركه حاكمه لايق اولان بودركه شهادتلرينى استماع ايلميه ومن ترك الجمرة الاولى
فى اليوم الثانى وشول كمسنه كه جمرۀ اولى يى يوم ثانيده ترك ايلسه فان
شاء رماها فقط اكر ديلرسه انجق جمرۀ اولى يى رمى ايدر والاولى ان يرمى الكل
اولى اولدر جملهسنى رمى ايلمكدر ترتيب سنتى رعايت ايچون على الترتيب جملهسنى
رمى ايلمك اولى واليقدر ومن نذر ان يحج ماشيا يمشى من بيته حتى يطوف
للزيارة وشول كمسنه كه ماشيا حج ايلمكه نذر ايلسه اوندن تا طواف زيارتى
ايدنجه مشى ايليه وقيل من حيث يحرم ديلمشدركه احرام كيدوكى مكاندن مشى
ايليه مبسوطده ركوب ايله مشى بيننده تخيير اولنمشدر وجامع الصغيرده وجوبه
اشارت اولنمشدر اصل نحر بودر زيرا اول كمسنه قربتى صفت كمال ايله التزام
ايلمشدر پس امدر التزامى اوزره اوزرينه لازمدر صومى متتابعا التزام ايلين
كمسنه كبى زيرا ماشيا حج افضلدر حضرت عليه السلامك من حج ماشيا كتب له بكل
خطوة حسنة من حسنات الحرم قول شريف افضليته دليل كافيدر حتى حسنات
حرم نه در يا رسول الله ديو سؤال ايلدكلرنده واحده بسبعمائة ديو بيورمشلردر حسنات حرم شريف
لكن دفع حرج ايچون شرع شريف ركوبه رخصت ويرمشدر فان ركب لزمه
دم اكر نذردن صكره ركوب ايلسه اكا دم لازم اولور روايت اولنمشدركه عقبة
بن عامر الجهنى حضرت عليه السلامه كلوب يا رسول الله قز قرنداشم ماشيه حاجيه
حج ايلمكه نذر ايلمشدر ديدكده ان الله لغنى عن تعذيب اختك فلتركب
ولتذبح لركوبها شاة ديو جواب ويرمشلردر حلال اشترى امة محرمة بالاذن برحلال
يعنى محرم اولميان كمسنه افنديسنك اذنى ايله محرمه بر جاريه اشترا ايلسه

فلا ان یحللها پس اول مشتری ایچون جاریه تحلیل ایلمك یوقدر زیرا احرام بر
بر عقددر که مشترینك ملکنه سبق ایلمشدر اولتقدیرجه فسخنه قادر دکلدر
نتکم جاریهٔ منکوحه اشترا ایدوب وطئنه قادر اولمدوغی کبی ترم ایچون دلیل
بودرکه مشتری بایعك مقامنه قائم اولمشدر زیرا بایعك جاریه تحلیل ایلمکه
قدرتی وار ایدی لکن بایعه مکروه در خلف وعد اقتضاسی ایچون ابتدا احرام اذن
ویردیکی
ابقده اذننددن رجوع ایدیجك خلف ایلمش اولور اما مشتری یه مکروه دکلدر
والاولی تحلیلها بقص شعر او ظفر قبل الجماع اول جاریه نك متحلله اولمسی
قبل الجماع صاچنی قرقمق و یاخود طرنقنی قطع ایلمك اولیدر **کتاب النکاح**
بو کتاب احکام نکاح بیاننده در وقتاکه مصنف عبادات ذکرندن فارغ
اولدی ایسه معاملاته شروع ایدوب نکاحی سائر معاملات اوزرینه تقدیم
ایلدی و نکاحی حجدن صکره ایراد حج ایله نکاح مابیننده بر قاچ وجه ایله مناسبت
اولدوغی ایچوندر زیرا حج ظاهرا اهل و عیالی ترکدر نکاح ایسه اخذدر مابینلرنده
تناسب تقابل واردر و ایکنجی وجه نخرج حج کبی عبادت مالیه و بدنیه در بلکه
نکاح امر جامعدر من وجه معامله در و من وجه عبادتدر حتی دنیلمشدرکه نکاحه
اشتغال عبادات نافله یه اشتغالدن افضلدر محققون ذکر ایلمشدرکه نکاحده
اولان اتفاق احکامدن بر حکمدن واقع اولمامشدر زیرا نکاحده اوچ دواعی مختلفه
جمع اولمشدر بری دواعی شرع و بری دواعی عقل و بری دواعی طبعدر اما دواعی
شرع که حق سبحانه و تعالینك فانکحوا ما طاب لکم من النساء مثنی و ثلاث و رباع
قول شریفیدر و نبی علیه السلامك تناکحوا تکثروا فانا اباهی بکم الامم یوم القیمة
حدیث آخرده النکاح سنتی فمن رغب عن سنتی فلیس منی قول شریفیدر
اما دواعی عقل هر عاقل لبیب قحبن کندونك عدمنی فکر و تأمل ایلیه سوتندن صکره
اسمنك بقاسنی استیوب بالکلیه منسی اولمامغی اراده ایدر بو ایسه بقا نسلدن
غیری ایله اولماز آنك ایسه طریقی نکاحدر و طبایع انسانده محبت اولاد منوردر
لکن اوغل محبتی قز محبتندن زیاده ایدوکی اظهر من الشمس در حتی روایت اولنورکه
هارون الرشید بر اوغلنك اوغلنی و بر قزینك اوغلنی حضورینه کتوروب اوغلنك
اوغلنه سن کیمك اوغلیسن دیو سؤال ایلدکده انا ابن فلان بن فلان دیدی بعده هارون
الرشید قزی اوغلنه سؤال ایلدکده انا ابن فلان بن فلان دیدی اوغلی اوغلنك
احیاء اسم زیاده ایدوکنی مشاهده ایدیجك **بیت** بنونا بنو ابنائنا و بناتنا بنوهن
ابناء الرجال الاباعد دیو بو بیتی اوقومشدر اما دواعی طبع ذکر و انثیدن طبع بهیمی
مباضعات شهوانیه و مضاجعات نفسانیه یه میل ایلدوکی محققدر لکن امر شرعله
اولمیجق منع اولنماز بلکه نفوس انکله مأجور اولور و جماع لذات جسمانیه نك نهایتی در

نهایتیدر زیرا انك فوقنده بر لذت جسمانیه یوقدر و کمال لذت اولدوغیچون حق سبحانه
و تعالی تطهیر اولنمغی امر ایتمشدر که اول تطهیره غسل تسمیه اولنمشدر زیرا لذات جماع
کمال لذه اولمغله حقده غیبت کامله اولمش اولور حقدن غیبت ایسه جنابت و نجاست
حقیقتده التذاذ توحید حق ایله اولور بو ایسه التذاذ عن غیر الحق ایلمکله کویاکه نجس
اولدر اولتقدیرجه تطهیری واجب اولدی معلوم اولاکه نکاحده یدی شئینك
ذکری لازمدر بری لغة معناسی و بری سببی و بری شرطی و بری رکنی و بری حکمی
و بری شرعا معناسی
و بری وصفی اما نکاحك معنای لغویسی وطیدر اسمنی سببی اوزرینه اطلاق
قیلنمشدر زیرا عقد بر سببدرکه وطئه مفضیدر و شرعا معناسی ینعقد بالایجاب
والقبول بیان اولندقده ذکر اولنور سببی تناسل و توالد ایله بقاء عالمه تعلقدر
و شرطی ایکی نوعدر بری عامدر و بری خاصدر عام اولان محل قابلدر و عاقل و بلوغدن
اهلیتدر خاص اولان اشهاددر و رکنی ایجاب و قبولدر و حکمی ثبوت حلدر یعنی
استمتاع و وجوب مهر و ثبوت حرمة مصاهره در و صفتی یا واجب و یا سنت
و یاخود مکروه در توقان یعنی شدت میل و رغبت محلنده واجبدر اما نفسك
ضبطنه قادر اولوب صبر ایدن حقنده اختلاف اولندر ائمه حنفیه قاتنده
عبادات نوافله اشتغالدن نکاحه اشتغال افضلدر و شافعی قتنده نکاحی ترك
ایدوب نوافله اشتغال افضلدر زیرا شافعینك دلیلی نکاح معاملاتدندر
مؤمن و کافر بو فعلده مشترکدر بو فعل هر برسنده صحیح اولور اولتقدیرجه
عبادت مقصوده اولمامش اولور و لذا اتیا مقصود اولان عباداته اشتغال افضل
و اولیدر بر قوم بوکا جواب ویرمشدرکه بعض قوم طلاق نسوانه قصد ایدوب
عباداته مشغول اولمق استدکلرنده رسول اکرم علیه السلام تناکحوا توالدوا قول
شریفی ایله منع بیورمشدر حاصل کلام بر کمسنه نك صبره قدرتی اولوب
و نکاحه نخ قدرتی اولسه بو تقدیرجه نکاحی ترك ایدوب عباداته مشغول اولسه
اولیدر اما تزوج ایدوب نوافل ایچون نکاحی ترك ایلمه بو محل نزاعدن خارجدر
و بو حدیث شریف شافعی رده صالح اولیمز زیرا ابتداء اسلامده مؤمنین و
مسلمین قلت اوزره اولدوغنه بناء اوله و احتمالدرکه حدیث شریف ترکدن
مانع اولمق ایچون اوله هو عقد یرد علی ملك المتعة نکاح بر عقددرکه ملك متعه
اوزرینه وارد اولور ملك متعه دن مراد رجلك نسادن انتفاعیدر ملك متعه
دیمکله بیعدن احترازدر زیرا بیع نخ ملك عین ایچون موضوع بر عقددر و عقددن
مراد مصدردن حاصل اولان معنادر و حاصل بالمصدر اولدرکه اجزاء تصرف شرعی
ارتباطدر زوجیت و تزوجیت کبی ایجاب و قبولدر معلوم اولاکه بونده علل اربعه
واردر متعاقدان علت فاعلیه در ایجاب و قبول علت مادیه در ارتباط

علت صوریه در استمتاع علت غائیه قصداً من حیث القصد عقد اوله قصداً
دیمسی عقد یرد علی ملك المتعة ضمنا کالبیع والهبة مثللی اولان عقددن احترازدر
یجب عند التوقان نکاحی واجب اولور توقان قتنده زیرا زنایی ارتکابدن خوف
اولنور ویکره عند خوف الجور نکاح مکروه اولور جور خوفی قتنده جوردن مراد حقوق
زوجیتی رعایتده قصوردن ناشیدر ویسن مؤکداً حال الاعتدال حال
اعتدالده نکاح سنت مؤکده اولدر ینعقد بایجاب وقبول نکاح ایجاب
وقبول ایله منعقد اولور یعنی حاصل ومحقق اولور بایجابده اولان با ملابسه اچوندر
تکلم بنیت البیت بالحجر والمدر مراولان باکبی استعانت اچون دکلدر بالقلم
اولان باکبی زیرا استعانت اچون اولملق ایجاب وقبولك اجزاء مادیه اولمسی
منافیدر وعاقدیندن هر قنغیسی اول تکلم ایدرسه ایجاب اولور صکره کی کلام
قبول اولور کلاهما بلفظ الماضی بو ایجاب وقبول لفظ ماضی ایله منعقد اولور
اواحدهما ویاخود بری ماضی وبری مستقبل اولمغله منعقد اولور امر نحو داخل اولور
کزوجنی فقال زوجت تکلم مراه نك بنی تزویج ایله ورجلك نحو زوجت
دیدوکی قول کبی بو قول ایله مجلسده نکاح منعقد اولور زیرا خاتونك زوجنی
قولی ارك وکالتنه اذندر وارك زوجت قولی حکماً هم ایجاب وهم قبولدر
زیرا بر کمسنه نکاحده زوج وزوجه یه وکیل اولمق جائزدر وان لم یعلما معناهما
اکر زوج وزوجه اول ایکی لفظك معنالرینی بلمزلرسه ینه نکاح لفظلر ایله
منعقد اولور صاحب الخزانه وشیخ الاسلام بو ایکی لفظك معنالرینی بلمیین
کمسنه لرك نکاحی منعقد اولماز دیمشلر ولو قال دادی اکر بر کمسنه بر عورته
خویشتن بزنی بفلان دادی یعنی کندوکی عورتلکه فلان کمسنه یه ویردکمی دیه
او بزیرفتی ویاخود آره قبول ایلدکمی دیه فقال دادم پس امدی اول عورت
ویردم دیه او بزیرفت ویاخود رجل بزیرفت دیه بلا میم صح میم سز اول
نکاح صحیح اولور کرچه دادم وبزیرفتم دیمك کرك ایدی کبیع وشرا بیع وشرا
کبی میم سز صحیح اولور مثلا بر کمسنه یه دینلسه که فروختی یعنی بیع ایتدکمی اولدخی
فروخت ویاخود خریدی یعنی اشترا ایلدوکمی اولدخی خریدی دیسه صحیح اولور اصح
اولان فروختم وخریدم ایدی لکن بو بلیجه نخ صحیح اولور ولو قالا عند الشهود ماذن
وشوییم لا ینعقد اکر رجل ومراه شهود قتنده بزاره وعور توز دیسه نکاح
اولماز زیرا سابقده عقد واقع اولمیان بر کذبی اقرار ایلمش اولدیلر ینه بو بلدر
هذا امراتی وهذا زوجی دیسه ینه منعقد اولماز زیرا بو نخ واقع اولمامش شئی اخبار
درمکر بوندن انشاء عقد مراد ایلیه لر اول زمان منعقد اولور وانما یصح بلفظ
نکاح وتزویج ایجاب وقبول ایله اولان عقد لفظ نکاح ولفظ تزویج ایله صحیح

صحیح اولور وما وضع لتملیك العین فی الحال وفی الحال تملیك عین اچون
وضع اولنان شئ ایله نخ نکاح صحیح اولور فی الحال لفظ وصیتدن احترازدر کبیع
وشرا وهبه وصدقه وتملیك بیع وشرا وصدقه وتملیك کبی اکر زوج ملکتك
منك وخاتون قبلت دیسه ویاخود زوج زوجتك عورت نخ قبلت دیسه
واکر عورت بعت نفسی منك دیسه ورجل قبلت دیسه ویاخود اشتریت دیسه
اکر عورت وهبت نفسی منك دیسه زوج نخ قبلت دیسه اکر عورت تصدقت
بنفسی علیك زوجدن قبلت دیسه واکر عورت ملکت نفسی منك زوج
نخ قبلت دیسه نکاح صحیح اولور لا باجارة واباحة واعارة ووصیة اجاره
واباحه واعاره ووصیت لفظلر ایله نکاح منعقد اولماز مثلا اکر خاتون اجرتك
نفسی دیسه ورجل نخ قبلت ویاخود استاجرت دیسه واکر خاتون احللت
نفسی لك دیسه ورجل نخ قبلت دیسه واکر خاتون اعرتك نفسی دیسه
ار نخ قبلت دیسه واکر خاتون اوصیت بضع جاریتی بعد موتی دیسه رجل
نخ قبلت دیسه بو الفاظ ایله نکاح صحیح اولماز زیرا اجاره مثلا ملك عینی ایجاب
ایلمز بلکه منافع ایجاب ایدر اباحه واعاره نخ ملك عینی ایجاب ایلمز وصیت
ایسه فی الحال اولمیوب بعد الموت ایجاب ایدر اول اجلدن نکاح منعقد اولماز
وشرط سماع کل من العاقدین لفظ الآخر عاقدیندن هر بری لفظ آخری استماع
شرط قلندی زیرا بر نیك کلامنی استماع ایلمیجك طرفیندن رضا متحقق اولماز
اول تقدیرجه نکاح منعقد اولماز حاضرده اولان کمسنه لرك نخ کتابتی ایله نکاح
منعقد اولماز وحضور حرین او حر وحرتین مکلفین مسلمین ان کانت الزوجه
مسلمة سامعین معاً لفظهما وایکی مکلف مسلم حر کمسنه نك ویاخود بر حر
وایکی حره نك حضوری شرط قلندی اکر زوجه مسلمه ایسه وشاهدین عاقدینك
لفظلرینی معاً استماع ایلیه لر فلا یصح ان سمعا متفرقین نکاح صحیح اولماز اکر
شاهدلر عاقدینك کلامنی متفرقا استماع ایدرلرسه وجاز کونهما فاسقین و شاهدلر
فاسق اولسه لر شهادتلری جائزدر بزم قاتمزده امامی شافعی قتنده جائز دکلدر
زیرا شهادت کرامت بابندندر فاسق ایسه اهل اهانتندر اما بزم اچون
دلیل فاسق کندی نفسنه اهل ولایتدندر زیرا فاسق ده کندی نفسی وعبد وامه سنی
تزویج ایلمك ولایتی واردر پس امدی بو تقدیرجه اهل شهادتدن اولمش اولور
او محدودین فی قذف او اعمیین او ابنی العاقدین او ابنی احدهما ویاخود اول ایکی
شاهد قذفدن حد اورلمش اوله لر ویاخود ایکیسی نخ اعمی اوله لر ویا عاقدینك
اوغللری اوله لر ویاخود عاقدینك برینك ایکی اوغلی حضورنده جائزدر بونلرك
جمله سی شهادته اهل ولایت اولدقلری اچون ولا یظهر شهادتهما عند دعوی القریب

ایکی اوغلنك شهادتی ظاهر اولماز قریبك دعواسی قتنده مثلا زوجك ایکی
اوغلنك حضورنده نکاح اولسه وصکره زوج دعوا ایلسه اوغللرینك شهادتی
مقبول اولماز اما دعوی عورت طرفندن اولسه زوجك اوغللرینك شهادتی
مقبول اولور واگر عورتك ایکی اوغلنك حضورنده اولسه اگر دعوی عورت طرفندن
اولورسه کندو اوغللرینك شهادتلری عورت حقنده مقبول اولماز اما دعوی رجل
طرفندن اولورسه مقبول اولور وصح تزوج مسلم ذمیة عند ذمیین بر مسلم ایکی
ذمی حضورنده بر ذمی یه تزوج ایلمك صحیح اولور ابو حنیفه وابو یوسف قتنده خلافا
لمحمد امام محمد ایچون خلاف واردر و بو خلاف قول زفردر زیرا ایجاب وقبولدن
عاقدینك کلامنی نکاحده استماع شهادتدر وکافرك خود مسلم اوزرینه شهادتی
جائز دکلدر بو وایله بالاتفاقدر گویا که بونلر زوجك کلامنی استماع ایلمدیلر کلامك
استماع خود یوقاروده بیان اولنمش ایدی ابو حنیفه وابو یوسف ایچون دلیل نکاحده
شهادت عورت اوزرینه اثبات ملك متعه اعتبار ایله اوزره شرط قلندی یوخسه
وجوب مهر اوزرینه قلنمدی بو تقدیرجه ذمیلرك ذمیه اوزرینه شهادتلری جائزدر
ولا یظهر شهادتهما ان ادعت ذکر اولنان ذمیلرك شهادتلری ظاهر اولماز اگر دعوی
عورت طرفندن اولورسه زیرا کافرك مسلم اوزرینه شهادتی جائز دکلدر واگر
دعوی ار طرفندن اولورسه ذمیلرك شهادتلری جائز اولور ومن امر رجلا ان
یزوج صغیرته فزوجها عند رجل صح ان کان الاب حاضرا والا فلا بر کمسنه
صغیره سنی تزویج ایلمك ایچون بر رجله امر ایلسه اول دخی بر رجل حضورنده تزویج
ایلسه صحیح اولور اگر باباسی حاضر اولورسه واگر باباسی حاضر اولمازایسه
صحیح اولماز وکذا لو زوج الاب بالغة عند رجل ان حضرت صح والا فلا
صحیح اولور اگر اب بر بالغه بر آدمك حضورنده تزویج ایلسه اگر اول بالغه
حاضره اولورسه صحیح اولور واگر حاضره اولمازایسه عقد صحیح اولماز گویا که بالغه
حضوری کندوسی حکما عاقد اولوب باباسی وحاضر اولان رجل ایکی شاهد
اولمش اولور **باب المحرمات** بو باب وطئی حرام اولان نسا بیاننده در معلوم
اوله که محرمات اون قسمدر اولکیسی قرابت جهتی ایله اولانلردر اول دخی یدی صنفدرکه
انالر وقزلر وقز قرنداشلر وعمه لر وخاله لر وقرنداشی قزلری وقز قرنداشی
قزلریدر وایکنجیسی صهریه جهتندن اولانلر حرامدر اول دخی درت صنفدر بری عورتك
اناسی عورتك قزی وباباسنك عورتی واوغلنك عورتیدر واوچنجی قسم رضاعا
اولانلر حرامدر دردنجی قسمی ایکی قز قرنداشی جمع ایلمکدر نکاحا ووطئا ودخی ایکی عورتی
جمع ایلمکدرکه اگر بری ارکك فرض اولنسه آخرك نکاحی اکا حرام اوله بونلری جمع
ایلمك دخی حرامدر بشنجی قسمی مصاهره جهتی ایله حرام اولانلردر یعنی مصاهره

مصاهره ایله مرادمز بودرکه عورتك اناسی وقزی ارار اوزرینه حرام اوله وارك
اوغلی وباباسی دخی عورت اوزرینه حرام اولمقدر زنا ومس ونظر شهوت ایله
دخی حرمت مصاهره ثابت اولور التنجیسی ملك ایله نکاح جمع اولمقدر مولا امه سنی
وسیده کوله سنی نکاح ایلمك یدنجیسی کفر ایله مجوسیه ویاخود وثنیه جمع
سکزنجیسی تقدیم ایلمك مثلا امه حره اوزرینه تقدیم کبی ویاخود برابر جمع ایلمك
کبی بونلرك برلیسی جائز دکلدر وحره نك عدتنده دخی امه نك نکاحی جائز دکلدر
طقوزنجیسی شرع شریف تقدیر ایلدوکندن زیاده ایلمك کبی مثلا عبد ایکیدن
زیاده وحر دردندن زیاده ایلمك کبی اوننجیسی غیرك زوجه سنی تزوج کبی اون برنجیسی
نکاحدن حامل اولان خاتونی نکاح ایلمك کبی بونلرك جمله سی حرامدر تحرم علی الرجل
امه وجدته وان علت رجل اوزرینه اناسی وجده سی حرام اولور هر نه قدر عالی
اولورسه زیرا حق سبحانه وتعالینك حرمت علیکم امهاتکم قول شریفی خود بوکا
دلیل کافیدر جده کرك رجال طرفندن اولسون کرك نسا طرفندن اولسون
برابردر وجده نك حرمتی دخی نص ایله ثابتدر وانکار ایدن کمسنه لرك قتنده
اجماع ایله ثابتدر ویاخود دلالت نص ایله ویاخود عموم مجاز ایله ثابتدر زیرا ام
لغةً اصلدر بنت ابی فرعدر ام الکتاب وام القری اصل کتاب واصل ارض
دیمکدر وبنته وبنت ولده وان سفلت ورجل اوزرینه کندونك قزی
واوغلنك قزی حرام اولور هر نه قدر اشغه اولورسه واخته وبنتها وبنت اخیه
وان سفلتا ورجل اوزرینه قز قرنداشی وقز قرنداشنك قزی وار قرنداشنك
قزی حرام اولور هر نه قدر آشغه اولورلرسه وعمته وخالته وام امرأته مطلقا ورجل
اوزرینه عمه سی وخاله سی وعورتنك اناسی حرام اولور گرك وطی ایلسون گرك
ایلمسون زیرا نکاح البنات یحرم الامهات ایدوکی فقهده ظاهردر وبنت
امرأة دخل بها وشول خاتونك قزی دخی حرام اولورکه اول خاتونه دخول
ایلمش اوله اما مدخول بها اولمیجق حرام اولماز وطی الامهات یحرم البنات
دون نکاحهن مضمونی اناسنك وطئندن وعدم وطئندن ظاهر اولور اگر مدخول
بها اولمیوب طلاق ویاخود موت ایله مفارقت اولورسه قزنی آلمق حرام
اولماز وامرأة ابیه وان علا وابنه وان سفل وباباسنك خاتونی دخی اکا
حرام اولور هر نه قدر یوقاروده اولورسه واوغلنك خاتونی دخی اکا حرام اولور
هر نه قدر آشغه اولورسه حق سبحانه وتعالینك بابا حقنده ولا تنکحوا ما نکح
اباؤکم واوغل حقنده وحلائل ابنائکم الذین من اصلابکم قول شریفی بوکا
دلیلدر والکل رضاعا محرماتدن ذکر اولنانك کلیسی رضاع جهتندن دخی حرام
اولور بو حرمت حق سبحانه وتعالینك وامهاتکم اللاتی ارضعنکم واخواتکم

من الرضاعة قول شريفى ونبى صلى الله تعالى عليه وسلمك يحرم من الرضاع
ما يحرم من النسب حديث شريفى ايله ثابت اولمشدر والجمع بين الاختين
نكاحًا وايكى قزقرنداشى نكاح جهتندن جمع ايلمك حرام اولور كرك نسب
جهتندن اختين اولسون كرك رضاع جهتندن ولو فى عدة باين او رجعى واكر
باين ويا رجعى طلاق عدتنده ايسه دخى حرام اولور حق سبحانه وتعالينك
وان تجمعوا بين الاختين قول شريفى ونبى عليه السلامك من كان يؤمن بالله
واليوم الآخر فلا يجمع ماءه فى رحم اختين حديث شريفى خود دليل قاطعدر زيرا
ايكيسنك جمعى قطع رحمه مفضى در واجماع امت خى حرام اولمسى اوزره در و عدت
اچنده اولمسندن نكاح اولك بعض احكاميكه نفقه در و خروجدن منع در باقى
اولدوغى اچوندر حقوق نكاحدن برشيئ قائم اولمیجق عینى ایله نكاح حكمى قائم اولمش
اولور رجعیده خود وطئنك حلال اولمسى ظاهردر او وطئا بملك يمين ملك
يمين ايله وطئا ايكى قزقرنداشى جمع ايلمك حرام اولور وطئ سز جمع اولمق جائزدر
فلو تزوج اخت امته التى وطئها لا يطأ واحدة منهما حتى يحرم الاخرى پس اكر وطئ
ايلدوكى جاريه نك قزقرنداشنى تزوج ايلسه آندن برينه وطئ ايتمز حتى كندويه
برنى حرام ايلمينجه يعنى برنى بيع ايلمكله وياخود براخره نكاح ايلمكله وياخود بر كسنه يه
هبه ايلمكله كندو ملكندن اخراج ايتمينجه آخرك وطئى اكا حلال اولماز ولو تزوج اختين
فى عقدين ولم تعلم الاولى فرق بينه وبينهما ولهما نصف مهر واكر ايكى قزقرنداشى ايكى
عقدده تزويج ايلسه وقنغيسى اول عقد اولنمشدر بلنمسه اول رجل ايله ايكى قز
قرنداشنك ما بينلرى تفريق اولنور وايكيسى اچون نصف مهر لازم اولور زيرا ايكيسندن
برينك نكاحى باطلدر وقنغيسى اولى ايدوكى معلوم اولمامغله تعيينك وجهى يوقدر و
ترجيح بلا مرجح جائز دكلدر وايكيسندن برنك تنفيذه وجه يوقدر زيرا تقديم و
تأخيرده جهالت اولمغله عدم فائده اچون ورجله ايكيسندن برينك استمتاعى
جائز دكلدر وبونلردن هر برى معلقه قالوب نه ار صاحبى اولدر و نه مطلقه اولدر
وبو ايله اولمقده ايكيسنه دخى ضرر اولمغله تفريق اولمق متعين اولدر وايكيسنه نصف
مهر اولمسنه سبب زيرا نكاح آخر باطلدر ومهرى موجب دكلدر نكاح اول
صحيحدر ومهرى موجبدر اولى حرايسه قبل الدخول مفارقت اولمغله نصف مهر
لازم اولدى لكن اولى قنغيسى ايدوكى معلوم اولمامغين نصف مهرى ايكيسى ما بينلرنده
تنصيف ايدرلر والجمع بين امرأتين لو فرضت احديهما ذكرا لحرم على الاخرى وايكى
عورتك جمعى خى حرام اولور اكر ايكيسندن بررى اركك فرض اولنسه آخرى اوزرينه
حرام اوله بو مقوله يى جمع ايلمك حرام اولور مثلا عمة ايله قرنداشى قزى وخالة ايله
قزقرنداشى قزى بونلرك بريسى اركك فرض اولنسه آخره نكاحى جائز دكلدر

دكلدر بخلاف الجمع بين امرأة وبنت زوجها لا منها شول خاتون ايله قوجه سنك
قزى بيننى جمع بوكا مخالفدر يعنى بو جائزدر اما قز عورتدن اولميه مثلا بر خاتونه
نكاح ايدوب كندونك خى آخر عورتدن قزى اولسه اول كمسنه نك فوتندن صكره
وياخود طلاق ويردكدن صكره بر آخر كمسنه اول خاتونى وسابقده اولان ارينك
قزنى جمع ايلمك جائزدر والزنا يوجب حرمة المصاهرة زنا حرمت مصاهره
ايجاب ايدر امام شافعى ايجاب ايلمامسنه ذاهب اولمشدر زيرا مصاهره بر نعمتدر
اجنبيلرى خى محارمه الحاق ايدر و هر شيئ كه نعمت اوله اول شيئه حرام ايله نائل اولنماز
وزنا كه سببدر و حرمت كه حكمدر بونلرك بينلرنده مناسبت واجبه يوقدر اول
تقديرجه حرمت ثابته اولمامشدر بزم اچون دليل بودركه وطئ واسطه سيله سبب
جزئيتدر زيرا ولد واطئ وموطوئه نك هر برينه نسبت اولنور وموطوئه نك اصول
وفروعى رجلك اصول وفروعى كبيدر پس بو تقديرجه رجل كندو جزئى ايله استمتاع
حرام اولور وبو حرمته سبب ولددر وولد سبب وطئدر پس سبب حرمت
ولد اولمیجق زنا اولمامش اولور لكن زناكه وطئ ايدر ولد مقامنه اقامت اولندى
سنو مشقت مقامنه اقامت اولندوغى كبى وقاعده مقرره دركه برشيئ آخر شيئنك
مقامنه اقامت اولنسه اول شيئ كندو صفتى ايله تعبير اولنمیوب برينه قائم اولدوغى
شيئنك صفتى ايله تعبير اولنور تيممده تراب كبى حقيقتده تراب مطهر دكلدر لكن صويك
قائم مقامى اولمغله صو اولان صفتكه طهوريتدر تراب خى اول صفت ايله
موصوف اولدى وشافعينك تمسك ايلدوكى نبى صلى الله عليه وسلمك الحرام لا يحرم
الحلال حديث شريفى صحيح دكلدر وصحيح اولدوغى تقديرجه متروك الظاهردر انوكله احتجاج
اولنماز زيرا حرام حلالى حرام ايدر كورمزميسنكه بر قطره خمر ماء قليل اچنه دوشسه جمله سى
حرام اولور اما عطادن روايت اولنوب الحرام لا يحرم الحلال حديث شريفى لا يحرم
الحلال حديث شريفى لا يحرم الوطئ الزنا العقد الحلال مضمون اوزره مقدمًا زنا ايلمش
اوله بعده تزوج ايلسه ديمكه محمول اوله يوخسه غيره احتمالى بعيددر وكذا المس بشهوة
من احد الجانبين ايكى جانبدن شهوت ايله مس خى حرمت مصاهره ايجاب ايدر عامدًا
وناسيًا ومكرهًا وخطاءً مس ايلسه جمله سنده حرمت مصاهره ايجاب ايدر زيرا
نبى عليه السلامك من مس امرأة بشهوة حرمت عليه امها وابنتها حديث شريفى حرمت
مصاهره يه دليل كافيدر شافعى بو كلامك خلافنجه در والنظر الى فرجها الداخل ونظرها
الى ذكره بشهوة خى رجلك مرأه نك فرج داخلنه نظرى وعورتك خى رجلك
ذكرنه شهوت ايله نظرى خى حرمت مصاهره ايجاب ايدر شافعى دركه مس ونظر
معنى دخولده دكلدر بو اجلدندركه فساد صوم واحرام ووجوب اغتسال بو مس
ونظره تعلق ايلمز بويله اولیجق حرمت مصاهره ثابت اولماز بزم اچون دليل

مس ونظر وطیه سبب داعیدر پس امر احتیاطاً سبب مسبب مقامنه قائم اولور
زیرا نبی علیه السلامك حرمت بضع حرمتی کمال اعتناسی اولمغله شبهه بعضیت که سبب
رضاعدر اثبات حرمتده حقیقت مقامنه اقامت اولنمشدر وفساد صوم والزام
ووجوب اغتسال حرمت بضعده دکلدر که سبب وطی مقامنه اقامت اولنه
وما دون تسع سنین غیر مشتهاة وبه یعنی طقوز سنه دن آشغه اولان قز مشتهات
دکلدر ومفتی به اولان قول بودر که بو تقدیرجه حرمت مصاهره ایجاب ایلمز اما
عجوز بونک خلافنجه در علوق احتمالی ایچون زیرا حضرت زکریا صلوات الله علی
نبینا وعلیهك زوجه سی عجوز ایکن علوق واقع اولمشدر اول احتمالدن عجوزه
حرمت مصاهره ثابت اولور واذا انزل مع المس لا تثبت الحرمة وهو الصحیح واکر
مس ایله انزال اولسه حرمت مصاهره ثابت اولماز صحیح اولان بودر شمس الائمة
سرخسی وفخر الاسلام اختیار ایلدکلری بودر زیرا مع الانزال اولان مس وطیه مقتضی
دکلدر محرم اولان مس وطیه مقتضی اولاندر صاحب عنایه درکه فقهانك المس
بشهوة لا یوجب الحرمة بالانزال قوللری بودر که حرمت ابتدا شهوت ایله مس ایلدکده
انزال واقع اولنجه حکما وموقوفا واقع اولور اکر انزال واقع اولورسه حرمت
مصاهره واقع اولماز الحرمت ثابت اولور وصح نکاح الکتابیة کتابیه اولان
خاتونك نکاحی صحیح اولور حق سبحانه وتعالینك والمحصنات من الذین اوتوا الکتاب
من قبلکم قول شریفی دلالتی ایله نکاحی تجویز ایلمشدر والصابئیة المؤمنة بنبی المقرة
بکتاب وصابئیه نك حتی نکاحی صحیح اولور اویله صابئیه که بر نبی یه ایمانی وبر کتابه
اقرار ایلمش اوله امام اعظم قتنده کتابیه در انجق کواکبه تعظیم ایدرلر بز قبله یه تعظیم
ایلدیکمز کبی وامامین قتنده کتابی دکلدر زیرا کواکبه عبادت ایدرلر وصح نکاح
المحرم والمحرمة ومحرمه نك نکاحی صحیح اولدر زیرا نبی علیه السلام محرم ایکن میمونه یی
تزوج ایلمشدر وصح نکاح الامة المسلمة والکتابیة ولو مع طول الحرة مسلمه نك وکتابیه نك
نکاحی صحیح اولدر واکر حره یه قدرتی اولورسه یعنی مهر ونفقه سنه قادر اولورسه
امام شافعی قتنده حره اولانلر کمسنه جائز دکلدر امه وکتابیه تزوج ایلیه وجوازینك
نکاحی خود ضروریدر زیرا ولد رقده امه تابعدر جزء حری رقیته بلا ضرورة تخلیط
جائز دکلدر بزم قتمزده جائزدر حق سبحانه وتعالینك فانکحوا ما طاب لکم
من النساء قول شریفنك اطلاقی ایله والحرة علی الامة وحره نك نکاحی امه
اوزرینه صحیح اولور ونبی علیه السلامك تنکح الحرة علی الامة قول شریفی بوکا
دلیل کافیدر واربع فقط للحر من حرائر واماء وحر ایچون حرائر وامادن یعنی
حره لردن وجاریه لردن انجق درت نکاح صحیح اولور زیاده سی اولماز حق
سبحانه وتعالینك فانکحوا ما طاب لکم من النساء مثنی وثلاث ورباع قول

١٧١

قول شریفی درت اوزرینه نص در زیاده سی منع اولنمشدر وللعبد ثنتان عبد ایچون
ایکی نکاح صحیح اولور امام مالك درکه احرار کبی عبد ایچون حر درت نکاح جائزدر
حق نکاحده حر کبیدر حتی مولاسنك اذنی یوغیکن نکاح ایلمکه مالك اولور بلطبقه
بغیر اذن مالك اولدوغی کبی بزم ایچون دلیل بودر که رقیت ایله متصفدر حریتك
شرفنی اظهار ایچون عبد ایکیدن زیاده یه مالك دکلدر وحبلی من زنا وزنادن
حامله اولانك نکاحی صحیح اولور ابو حنیفه ومحمد قتنده زیرا خاتونك نکاحی مطلقا
صحیح دکلدر لکن حامله اولدقده وطی حرام اولمق صاحب مائی احترام وزرعنی
ما غیر ایله سقی ایلمك وقایه سی ایچوندر زانی حیه اول احترامه مستحق دکلدر اویله
اولیجق نکاح صحیح اولور خلافا لابی یوسف ابو یوسف ایچون خلاف وار در نکاح
حبلی نك ممنوع اولمسی حملك احترامی ایچوندر بو نسنه جه نکاح صحیح ایله زنادن
اولان حملك بیننده فرق یوقدر زنادن اولان حملك دخی احترامی لازمدر زیرا
ولدك صنعی یوقدر که جنایه مستحق اوله عدم جنایت مقرر اولمغله اسقاطی جائز
دکلدر امدی نکاح دخی صحیح دکلدر ولا نطأ حتی تضع زنادن حبلی اولان عورت
نکاح اولدقده وضع حمل ایلمینجه وطی اولنماز زیرا نبی علیه السلامك من کان
یؤمن بالله والیوم الاخر فلا یسقین ماءه زرع غیره حدیث شریفی عدم وطیه
دلیل کافیدر وموطوءة سیدها وسیدك موطوءه سنك نکاحی صحیح اولور
زیرا امه نك فراشی ضعیفدر حتی جاریه ولد کتورسه دعوت اولنمینجه نسبی ثابت
اولماز اما سیده مستحبدر که حمل اولنمق احتمالی ایله کند وصوینی صیانت ایچون استبرا
ایلیه او زان ویاخود زنادن موطوءه نك نکاحی صحیح اولور وقبل الاستبراء وطی
جائز اولور ولو تزوج امرأتین بعقد واحد واحدیهما محرمة نکاح الاخری واکر بر کمسنه
عقد واحد ایله ایکی خاتون تزوج ایلسه وایکیسندن بریسی کندونك محرمی اولسه
محرم اولمیانك نکاحی صحیح اولور محرمك نکاحی باطل اولور والمسمی کله لها ومسمینك
کلیسی نکاحی صحیح اولان عورت ایچوندر ابو حنیفه قتنده وعندهما یقسم علی مهر مثلهما
امامین قتنده مسمی اولان مهر ایکیسنك مهر مثلی اوزرینه تقسیم اولنور ولا یصح تزوج امته
وسیدته بر کمسنه جاریه سنی ویاخود عبد قادینغنی نکاح ایلمك صحیح دکلدر زیرا نکاح
متناکحین بیننده مشترك اولان ثمرات ایچون مشروع اولمشدر مثلا زوج ایچون
زوجه اوزرینه بر حق واردر که اول حق زوجك دماکیتنی اقتضا ایدر وطیه تمکین کبی و
اودن خروجنی منع کبی وکمسنه یه کورنمکی منع کبی وسایر بوکا مشابه اولان شیلر
منع کبی وکذلك زوجه ایچون زوج اوزرینه بر حق واردر که اول حق زوجه نك زوج
اوزرینه مالکیتنی اقتضا ایدر نفقه وسکنی وکسوه وقسم طلب ایلمك کبی وعزلی منع
ایلمك کبی وسائر لوازم شرعیه سنی طلب کبی امدی بو تقدیرجه زوج ایله زوجه دن

هر بری هم مالک وهم مملوک اولور اویله اولسه بو ایکیسنک بیننده منافات
واردر زیرا مالکیت قاهریت اقتضا ایدر ومملوکیت مقهوریت اقتضا ایدر بونلرک
تنافی اولدوغی خفی دکلدر بو تقدیرجه بونلرک نکاحی صحیح دکلدر زیرا عبد سیده‌نک
مقهوریدر وخصوصا رقیتی ایچون سیدنی قاهر اولمق ممکن دکلدر امه حقنده کذلک
او مجوسیه اوو ثنیه ومجوسیه نک دوثنیه نک نکاحی صحیح دکلدر مجوسینک حکمی نکاحده و
ثنی حکمی کبیدر حق سبحانه وتعالینک ولا تنکحوا المشرکات حتی یؤمن قول شریفی
عدم جوازنه دلیلدر وثنی شول کمسنه لردر که صنمه عبادت ایدرلر نص ایله عامدر
جمله مشرکلر داخل اولور وبعض کمسنه لر وثن ایله صنم بیننی تفریق ایلمشلردر اگر خشب
وذهب وفضه دن معمول اولورسه صنمدر واگر طاشدن معمول اولورسه وثندر
ولا خامسة فی عدة اربعة ابانها مباین اولمش درد عورتک عدتنده بشنجینک
نکاحی صحیح دکلدر مثلا برکمسنه نک درت عورتی اولوب برنی اطلاق باین
ایله تطلیق ایلسه مادامکه عدت ایچنده در خامسه یه نکاح صحیح دکلدر زیرا عدت
حقنده بشنجی یه نکاح اولسه بشنی جمع ایلمش اولور وبرکمسنه خاتوننی تطلیق ایلسه
عدت ایچنده اول خاتونک قز قرنداشنی نکاح ایلمک جائز دکلدر طلاق رجعی
ایله اولیجق خود بالاتفاق جائز دکلدر لا نکاح امة علی حرة اوفی عدتها امه نک
حره اوزرینه نکاحی صحیح دکلدر وعدتنده دخی صحیح دکلدر نبی صلی الله علیه وسلمک
لا تنکح الامة علی الحرة حدیث شریفی بوقولک عدم صحتنه دلیلدر وعدتنده صحیح
اولمامسنه سبب زیرا نکاح حره دن بعض احکام باقی اولمغله من وجه نکاح حره
باقی اولمش اولور خلافا لهما فیما اذا کانت عدة البائن یعنی عدت طلاق باییندن
اولسه اما باین ایچون خلاف واردر آنلر قتنده عدت مزبوره ده امه نک نکاحی
صحیح اولور زیرا باین طلاقده حره نک نکاحندن برشیء باقی قالمامشدر حره
اول کمسنه یه حرامدر پس بو اجلدن برکمسنه اول حره نک اوزرینه تزوج ایلمامکه
یمین ایلسه طلاق باییندن عدتنده آخر تزوج ایلسه حانث اولماز اما طلاق
رجعی عدتنده اتفاق جائز دکلدر ولا حامل من سبی وسبیندن حامله نک نکاحی
دخی صحیح دکلدر یعنی حامل ایکن سبی اولنمش جاریه نک نکاحی صحیح دکلدر مادامکه
وضع حمل ایلمیه زیرا نسبی زوجندن ثابتدر پس امدر آنک صولی حرامدر اندن
صیانت لازمدر اما ابو حنیفه رح نکاحنی تزویج ایدر لکن وطئی تجویز ایلمز او (تجویز نسخه)
حامل ثبت نسب حملها ولو من سیدها وحمله نک نسبی ثابت اولمش حامله نک
نکاحی صحیح دکلدر واگر اول حمل سیدندن دخی اولورسه ینه جائز دکلدر زیرا سیدی
حملنی دعوت ایلسه بعده آخره حامل ایکن نکاح ایلسه باطلدر زیرا مولانک
فراشی هنوز باقیدر اگر نکاح صحیح اولسه ایکی فراشی جمع ایلمک لازم کلوردی بو

فراش اوچ نوعدر
چه صحیح دکلدر معلوم اولاکه فراش اوچ نوعدر بری قوی وبری وسط وبری
ضعیفدر وقوی اولان منکوحه نک فراشیدر بلا اقرار ولدک نسبی ثابت
اولور ولد نفی اولنماز الا لعان ایله اولور ووسط اولان فراش ام ولدک فراشیدر
بلا اقرار ولد ثابت اولور نیتم دکلدر دیمکله ولد نفی اولور بلا لعان وضعیف
اولان فراش امه نک فراشیدر بلا دعوت ولدک نسبی ثابت اولماز ولا نکاح
المتعة ونکاح متعه دخی صحیح دکلدر ونکاح متعه اولدر که برخاتونه اتمتع بک کذا مدة
بکذا من المال ویا خود خذی هذه العشرة لا تمتع بک ایاما ویا خود متعنی نفسک
ایاما او عشرة ایام ویاخود ایام کلما مقدر دیمکله طرفیندن رضا بولنوب استمتاع
ایلمکدر وبو نکاح بزم قاتمزده باطلدر ربیع بن سبره دن روایتدر که نبی علیه
السلام عام فتحده نکاح متعه اوچ کون حلال ایلمش ایدی حتی بن وعمم برخاتونک
قپوسنه واردق هر برمزک اوزرنده بر حرس وار ایدی لکن عممک برجی بنم بردمدن
ایو جه ایدی اچرودن خاتون چقدر ایکیمزه دخی نظر ایلدر دیدیکه برده سی کبی بر
وارمیدر وبونک کبی یکت وارمیدر دیوب شبابم ایچون بنی اختیار ایلدی
چونکه صباح اولدرکوردمکه منادیلر ندا ایدوب تحقیقا حق سبحانه وتعالی ورسولی
علیه السلام سزی نکاح متعه دن نهی ایلمشدر دیو تنبیه ایدرلردی وخلق دخی متنبه
اولمشدر اندن صکره صحابه کزین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین بونک
اوزرینه جمع اولمشدرکه متعه حیوة رسول الله علیه السلامدن منسوخ اولمشدر
پس احادیث شریفه ناسخه اولدر واجماع دخی اول نسخه مظهر اولدر زیرا کتاب
وسنت اجماع ایله نسخ اولماز مذهب صحیح دخی بودر وامام مالک قتنده نکاح
متعه صحیحدر والموقت ونکاح موقت دخی صحیح دکلدر مثلا برعورتی ایکی شاهد
شهادتی ایله اون کونه دکین نکاح ایلمک کبی اما نکاح متعه ایله نکاح موقتک
بیننده فرق هدایه نک عبارتندن منفهم اولان ایکی شیدر نکاح متعه ده اشتقاقدن
متعه یه مشارک برلفظک وجودیدر ثانیده که نکاح موقتدر شهادة شاهدیندر
ولفظ تزوجک ویاخود نکاحک ذکریدر ومدة معینه نک ذکریدر بو تقدیرجه
مابینلرنده فرق اولنمش اولدر زیرا نوعا بربرینه مشابهت تامه سی مقرر ایدر امام
زفردر که نکاح موقت صحیح لازمدر زیرا توقیت شرط فاسددر وعقد نکاحک
مقتضاسنه مخالفت اولدوغی ایچون نکاح ده شروط فاسده ایله باطل اولماز
بزم ایچون دلیل زوج معنی متعه که توقیت ایدر لفظ نکاح ایله کتوردر معنی متعه
الیه خاتون ایله استمتاعدر مقاصد نکاح قصدی ایچون او عدم مقاصد
نکاح مانحن فیهده موجوددر زیرا مقاصد نکاح مدة قلیله ده حاصل اولماز و
عقودده اعتبار معانیه در یوخسه الفاظه دکلدر باب الاولیاء والاکفاء

بو باب اولیا واکفانک احوالی بیاننده در اولیا ولینک جمیعدر مالک معناسنه
اکفا کفؤک جمیعدر نظیر معناسنه غایة البیانده مسطوردرکه ولی میراثه اهل اولان
عاقل وبالغ کمسنه یه درلر صبی ومجنونک ولایتی ثابت دکلدر عقل وبلوغ جهتندن
وکافرلرک حتی مسلم اوزرینه ولایتی یوقدر عدم وراثت ایچون ومسلمک حتی کافر
اوزرینه ولایتی یوقدر اولدیغی عدم وراثت ایچون وعبدک حتی کذلک نفذ نکاح حرة
مکلفة بلا ولی حره بالغه وعاقله نک ولینک اذنسز نکاحی نافذ اولور اول حره مکلفه
کرک بکر اولسون کرک ثیبه اولسون برابردر ابو حنیفه وابو یوسف قاتنده اما ابو یوسف
بر روایتده نکاح صحیح منعقد اولماز الا ولینک اذنی ایله منعقد اولور وامام مالک وشافعی
قتنده نسانک عبارتی ایله نکاح اصلا منعقد اولماز وله الاعتراض فی غیر الکفوء
کفؤ اولمیانده ولی ایچون اعتراض ایلمک واردر دیلرسه فسخ ایدر دیلرسه
اجازت ویرور اکر ولد کتورمش ایسه ولی ایچون فسخ یوقدر زیرا
عدم تربی ایله ولد ضایع اولمق احتمالی ایچون خلاصه وتاتارخانیه ده حتی بو یلجه در
لکن شیخ الاسلامک مبسوطنده ولددن صکره ولی ایچون ما بینلرین تفریق ایلمک
واردر دیو مسطوردر وروی الحسن عن الامام عدم جوازه حسن امام ابو حنیفه دن
کفودن غیری یه نکاحک عدم جوازنی روایت ایلدی اشیاده چوق شیئ واردرکه
وقوعدن صکره دفع ممکن دکلدر وعلیه فتوی قاضیخان فتوای قاضیخان حتی بونک
اوزرینه در یعنی عدم جوازنه در وعند محمد ینعقد موقوفا ولو من کفو امام محمد قتنده
ولینک اجازتنه موقوفا منعقد اولور اکر کفؤ حتی اولورسه روایت اولنورکه امام محمد
ابو حنیفه وابو یوسف قولنه رجوع ایلمشدر وغایة البیانده مسطوردرکه رجا بن ابی رجا
امام محمددن ولینک اذنسز نکاحدن سؤال ایلدم جائز دکلدر دیدی ولی اولمیجه
نجه اولمق کرک دیدم قاضینک اذنی کرکدر دیدی وبر موضع اولسه که آنده قاضی
اولمسه دیدم سفیان دیدوکی کبی ایشله دیدی وسفیان دیدوکی ندر دیدم بر آدمه امرنی
تفویض ایدرکه واروب بر مسلمانه تزویج ایلیه دیو بیوردیلر بوندن فهم اولنورکه
موقوفا منعقد اولور دیدوکی کلامدن رجوع ایلمشدر ولا یجبر ولی بالغة ولو بکرا
بالغه یه ولیسی جبر ایلمز اکر بکر اولورسه ائمه حنفیه قتنده امام شافعی قتنده ولیسی
جبر ایدر حاصل کلام بکر صغیره یی ولیسی جبر ایدر بالاتفاق ٧ بکر بالغه ده ائمه حنفیه ایله شافعی
بینلرنده خلاف واردر بزم قاتمزده هر ولی ایچون اجبار واردر وشافعی قتنده بابا
وجد صحیحدن غیری جبر یوقدر فان استاذن الولی البکر او فسکتت او ضحکت او بکت
بلا صوت فهو اذن ومع الصوت رد اکر ولی بکردن استیذان ایلسه وبکر
سکوت ایلسه ویاخود کولسه ویاخود بلا صوت آغلسه اول اذندر واغلماسی
صوت ایله اولورسه رددر وبکرک سکوتی رضادر زیرا رغبت کوسترمکه استحیا

٧ وثیبه بالغه جبر ایلمز بالاتفاق صح

استحیا ایدر حضرت عایشه رضی الله عنها بکرک ضحکی رضایه سکوتندن اولی در
اکر علی وجه الاستهزا اولمازایسه ونبی علیه السلام حضرت فاطمه رضی الله عنها یی
حضرت علی رضی الله عنه یه تزویج مراد ایلدکده حضرت فاطمه نک یاننه واروب انی
علی یاد ایدر کرک بیوردقدن صکره طشره چیقوب تزویج بیورمشدر وبکا ابو یوسف
قتنده رضادر امام محمد قتنده رضا دکلدر دلیل کراهتدر رد کبی اما بعضیلر
دیمشلردرکه دموعی حار ایسه رضا دکلدر زیرا اول دموع غمدن کلور اکر بارد ایسه
رضادر زیرا اکر سروردن کلور فقیه ابو اللیث درکه بزم قاتمزده صوت ایله بکادر
سکوت ایله اولان بکا اجازتدر وکذا لو زوجها فبلغها الخبر وینه ذکر اولنان کبیدر
ولیسی بکری تزویج ایلسه وخبر کندویه بالغ اولدقده سکوت ایلسه ویاخود بلا
صوت بکا ایلسه رضادر وشرط فیهما تسمیة الزوج لا المهر هو الصحیح استیذانده
وابلاغ خبرده زوجک اسمی ذکر اولنمق شرط قلندی مهرک تسمیه سی شرط قلنمدی
مذهب صحیح بودر زیرا زوجک اسمی ذکر اولنمیجق رغبت وعدم رغبت ظاهر
اولور ولو استاذنها غیر الولی الاقرب فلا بد من القول واکر ولی اقربدن غیریسی
استیذان ایلسه قولدن لا بددر یعنی البته قول لازمدر بونده سکوت وبکا رضا
اولماز اما شمس الائمة السرخسی دیمشدرکه اجنبی نک استیمارنده زمانده سکوت
رضادر زیرا بکر اجنبی دن دخی زیاده استحیا ایدر انک سکوتی رضادر واکر قزدن
رضا طلب ایدن ولینک رسولی ایسه رسول ولی مقامنه قائمدر اول زمان
سکوتی رضادر وکذا لو استاذن الثیب اکر ثیبه دن استیذان اولنورسه
بینه قولدن لا بددر ومن زالت بکارتها بوثبة او حیضة او جراحة او تعنیس
فهی بکر شول قزاه نک که بکارتی صچرامق ایله ویاخود چوق حیض کورمکله
ویاخود جراحت ایله ویاخود بالغ اولدقدن صکره چوق زمان مکث ایله زائل
اولسه بینه اول بکردر یعنی احکام بکر آنک اوزرینه اجرا اولنور وکذا لو زالت
بزنا خفی خلافا لهما زنا خفی دن بکارتی زائل اولان کمسنه نک احکامی یوقاروده
ذکر اولنان احکام کبیدر ابو حنیفه قتنده اما امامین خلاف ایدوب بو مقوله کمسنه
ثیبه حکمنده در احکام بکر انک اوزرینه اجرا اولنماز ولو قال لها الزوج سکت
وقالت رددت ولا بینة له فالقول لها واکر زوج عورته دیسه که نکاح ایچون استیذان
اولندقده سکوت ایلدک وعورت رد ایلدم دیسه زوجک بینه سی اولمسه
قول عورتکدر زیرا زوج لزوم عقد وتملک بضع دعوا ایدر عورت ایسه انی
دفع ٧ ودیعه انکار ایلر قول مودعکدر زیرا رد ودیعه معنی نفی در مودع ایسه
یدر مودعدن ودیعه نک بقاسنی دعوا ایدر بو تقدیرجه قول مودعکدر امام زفر درکه
قول زوجکدر زیرا سکوت اصلدر رد ایسه عارضدر وتخلف عنه هما

٧ ایدوب انکار ایدر پس بو تقدیرجه
مودع کبی اولور مجیب مودع رد صح

لا عند الامام اما مين قتنده عورته يمين ويريلور امام اعظم قتنده يمين ويرلمز
وللولي انكاح المجنونة والصغير والصغيرة ولو ثيبا ولي ايچون مجنونه وصغيره يي
نكاح ايلمك واردر اكر ثيبه ايسه زيرا نبي عليه السلام الا لا يزوج النساء الا
الاولياء ولا تزوجن الا من الاكفاء بيورمشلردر وحضرت ابو بكر رضي الله عنه
قزي حضرت عايشه رضي الله عنهايي يدي ياشنده نبي محترم صلي الله عليه وسلمه
تزويج ايلمشلردر وحضرت علي قزي ام كلثومي حضرت عمر رضي الله عنه تزويج
ايلدي حال بوكه ام كلثوم رضي الله عنها صغيره ايدي ان كان ابا وجدا لزم اكر ولي
اب وجد صحيح اولورسه عقد لازم اولور وان كان غيرهما فلهما الخيار اذا بلغا
اكر بابا وجددن غيريلري ولي اولورسه اول صغير وصغيره ايچون خيار واردر
قچن ايكيسي حتي بالغ اولورسه لر ابو حنيفه ومحمد رحمهما الله قتنده زيرا قرابت
اخ ناقصه در نقصان ايسه قصور شفقتي مشعردر او تقديرجه مقاصده خلل
تطرق ايدر زيرا نكاحده كفو مهرك وراسنده نيجه مقاصد واردر حسن خلق
وسوء خلق ولطافت عشرت وغلظت عشرت وكرم صحبت وتوسيع
نفقه وبو كامثابه اولان شيلر كبي بونلر ايسه كفائت ومهردن اهمدر بو كبي
سوفق اولمق جد بليغ ونظر صائب ايله اولور اب وجددن غيريده نقصان
قرابت اولمغله قصور شفقت ظهور ايدوب چندان مقيد اولمامغين خلل
واقع اولور پس بو تقديرجه خيار ادراك ايله تدارك اولنمق لازم كلور و
غير الاب والجد اطلاقي انايه وقاضي يه متناول اولور صحيح اولان حتي بودر
انانك قصور رأي وقاضينك نقصان شفقتي اولمغله حين بلوغده مخير اولورلر
او علما بالنكاح بعد البلوغ وياخود بعد البلوغ نكاحه عالم اولسه لر ينه مخيرلردر
زيرا حين بلوغده نكاحدن خبردار دكللر ايدي خلافا لابي يوسف ابو يوسفك خلافي
واردر يتيم ويتيمه ايچون كرك بالغ اوله قلسنلر وكرك بعد البلوغ نكاحه عالم
اولدقلري مخيرلك يوقدر وسكوت البكر رضا بكرك بلوغ وعلمدن صكره سكوتي
رضادر ولا يمتد خيارها الي آخر المجلس وان جهلت علي ان لها الخيار بخلاف المعتقة
اول بكرك مخيرلكي مجلس آخرينه دكين ممتد اولمز واكر كندو ايچون مخيرلك اولدوغني
بلمز ايسه اما معتقه نك جهلي بونك خلافنجه در مثلا بر صغيره يي بابا ودده سندن
غيري وليسي بركمسنه يه تزويج ايلسه ياكندوسي نكاح اولدوغن بلسه بالغ اولدقده
بكر ايچون مخيرلك واردر اكر مجلس اوتنده سكوت ايدرسه رضادر آنك سكوتي
مجلسك آخرينه دكين ممتد اولماز همان ايشتدوكي ساعت ديرسه رد ايدر
ديرسه قبول ايدر يوخسه مجلسك آخرنده راضي اولمم فسخ ايدرم ديدوكي
معتبر دكلدر اما معتقه بويله دكلدر مثلا بركمسنه جاريه سني براخره تزوج ايدوب

ايدوب بعده اعتاق ايلسه عتقي خبري جاريه يه واصل اولدوغي ساعت سكوت
ايدوب مجلس آخرنده نكاحي فسخه قادردر زيرا خيار بلوغه كندو النده در اول مجلسده
جهلندن سكوتي كندويه عذردر اول اجلدن آخر مجلسه دكين خيار بلوغ ممتد اولور
اما حره جهلي عذر اولماز زيرا طلب العلم فريضة علي كل مسلم ومسلمة مضموني اوزره
تعلمي لازم اولدي زيرا حضرت عليه السلام مروا صبيانكم بالصلوة اذا بلغوا سبعا
واضربوهم اذا بلغوا عشرا بيورمشلردر اول اجلدن حره جهلي عذر اولماز وخيار
الغلام والثيب لا يبطل غلام وثيبك سكوت ايله خياري باطل اولماز ولو قاما
من المجلس مالم يرضيا صريحا او دلالة اكر ايكيسي حتي مجلسدن قالقارلرسه مادامكه
رضايه متعلق صريحا ودلالة اشلمسه لر خيار باطل اولماز اويمك وياتشمق وغلامه
مهر ويروب وثيب حتي قبول ايلمك كبي بوكا بكزر فعللر اشلمينجه سكوت ايله خيار
باطل اولماز وشرط القضاء للفسخ في خيار البلوغ لا في خيار العتق بلوغده فسخ
ايچون قضا شرط قلندي اما خيار عتقده قضا شرط قلنمدي زيرا خيار بلوغده
ضرر قصور شفقتدن متوهم اولان خللدر اول حيثيه غايت خفيدر ذكر وانثي يه
شامل اولدي زيرا ايكي كمسنه ما بينده اولان حقوقدن برني حق اخره الزام قلمقده
قضا لازمدر زيرا دفع ضرر خفي اولمغله هركس فهمندن عاجزدر قاضينك قضاسنه
محتاجدر اما خيار عتقده ضرر جليدر قضايه احتياج يوقدر زيرا معتقه نك
زوجي كندويه ايكي طلاق ايله مالك ايدي معتقه اولدقده اوچ طلاق ايله مالك اولدي
بو وجه امر جليدر انكاره مجال يوقدر الزامه احتياج اوله بو اجلدن انثي يه مختص
اولوب قضايه احتياج اولنمدي فان مات احدهما قبل التفريق ورثه الاخر بلغا
او لا پس اكر قبل التفريق ايكيسندن بري فوت اولسه باقي قلان فوت اولانه وارث
اولور كرك حين بالغ اولسون كرك اولمسون زيرا ما بينلرنده فرقت قضا قاضي
ايله واقع اولمق شرط ايدي بونده حيه شرط بولنمدي مشروط حتي كذلك بو تقديرجه
نكاح باقيدر بر برينه وارث اولورلر ومهرك كليسي واجب اولور قبل الدخول اولورده
كذا في الزيلعي والولي هو العصبة نسبا او سببا علي ترتيب الارث ولي نسب
جهتندن عصبه اولانلردر وياخود سبب جهتندن عصبه اولانلردر ترتيب ارث
اوزرينه يعني ترتيب عصبات ولايت انكاحده حتي ارثده ترتيبلري كبيدر
پس امدي اقرب اوليا اوغولدر اندن صكره اوغل اوغليدر هرنه قدر آشغه اولورسه
بو كلام معتوهه ومجنونه ده متصوردر يوخسه صغيره ده متصور دكلدر اندن صكره
بابا وبعده جد صحيحدر هرنه قدر يوقارو اولورسه واندن صكره بابا وانا بر
قرنداش واندن صكره بابا بر قرنداش بعده بابا وانا بر قرنداش اوغلي وآندن صكره
بابا بر قرنداش اوغلي اندن صكره لاب وام عم واندن صكره لاب عم بعده لاب

وام ابن عم واندن صکره لاب ابن عم اندن صکره مولای عتاقه بونده ذکور و
واناث برابردر اندن صکره عصبه‌ٔ مولای عتاقه در وابن المجنونة مقدم علی
ابیها مجنونه‌نک اوغلی باباسی اوزرینه مقدمدر ابوحنیفه وابویوسف قاتنده زیرا
ابن عصوبتده مقدمدر نکاحده اولان ولایت ایسه عصوبته مبنیه‌در خلافاً
لمحمد امام محمد ایچون خلاف واردر زیرا بابا اوغلدن شفقتده اوفردر شول
دلیل ایله باباننک نفس وماله ولایتی عامدر اما اوغلک ولایتی انجق نفسده در
ماله دکلدر ولا ولایة لعبد ولا صغیر ولا مجنون عبد وصغیر ومجنونه ولایت
یوقدر کندو نفسلرینه حتی ولایتلری یوقدر فکیف که آخره ولایتلری اوله ولا کافر
علی ولده المسلم وحتی کافر مسلم اولان ولدی اوزرینه حتی ولایتی یوقدر حق سبحانه
وتعالینک ولن یجعل الله للکافرین علی المؤمنین سبیلاً قول شریفی عدم ولایته
دلالت ایدر پس بو اجلدن کافرک ولد مسلمی اوزرینه شهادتی مقبول اولماز
وبربرینه حتی وارث اولمازلر فان لم یکن عصبة فللام ثم للاخت لابوین ثم للاخت
لاب ثم لولد الام ثم لذوی الارحام الاقرب فالاقرب التزویج عند الامام
بر اکر عصبه بنفسه بولنمز ایسه صغیره‌یی تزویج ام ایچوندر اکر ام حتی بولنمز ایسه
لابوین قز قرنداشی ایچوندر لابوین قز قرنداشی حتی بولنماز ایسه لاب قز قرنداشی
ایچوندر بعده ذوی الارحام ایچوندر اندن صکره درجه‌ده اقرب اولان ترجیح مطلب
اولنور ذکر اولنان اولیا ایچون ولایت تزویج واردر التزویج شو تخ مبتدادر فللام
مقدم خبردر اکا تقدیم ایلدی زیرا اصحاب فرایضدن اصلدر خلافاً لمحمد امام
امام محمد ایچون خلاف واردر انک قتنده ولایت عصبات ایچوندر غیرلر ایچون
دکلدر و نبی علیه السلامک الانکاح الی العصبات قول شریفی بوکا دلیل ایدوکنه
ذاهب اولمشدر وابویوسف مع محمد فی الاشهر ابویوسف امام محمد ایله در ایکی
ولی اینک اشهرنده ثم لمولی الموالات اندن صکره تزویج مولای موالات ایچوندر
ومولای موالات صورتی عبارتی اولدرکه برکمسنه مجهول النسب اولوب اصلا
وارثی اولمیه پس اخری برکمسنه‌یه سن بنم وارثم اول اکر جنایت ایدرسم
جنایتم ویردیه اول شخص انوکا مولاسی اولور بومقوله‌یه مولای موالات
دینلور بومقوله‌نک تزویجی مولای موالات دینلور بو مقوله‌نک تزویجی
مولای موالات ایچوندر یعقوب پاشا دیمشدرکه مولار موالاتک اجنبی و صغیر
صغیره بینده وجودینک صحتنده محل نظر واردر الا بو قدر واردرکه بلاواسطه
موالات اولمق واجب اولماز بلکه موالات صغیر و صغیره‌نک باباسیله متحقق
اولور دنیله ثم للقاضی فی منشوره ذلک اندن صکره تزویج براتنده ولایته اذن
یازیلان قاضی ایچوندر وللابعد التزویج اذا کان الاقرب غایباً فحین ولی اقرب

اقرب غایب اولسه ولی ابعد ایچون تزویج ایلمک واردر اما امام زفر قاتنده
ابعدک انکاحی جائز دکلدر زیرا اقربک ولایتی قائمه‌در و برحق که شخص ایله قائم اوله
غیبتی ایله باطل اولماز و بو اجلدنکه ولی اقرب هر قنده صغیره‌یی تزویج ایدرسه جائزدر
غیبتنده حتی ولایت ثابته‌در بو تقدیرجه ابعد ایچون ولایت تزویج یوقدر بزم ایچون
دلیل بودرکه بو ولایت نظریه‌در و نظر و شفقتدن دکلدرکه رأی ایله منتفع به اولمیه
کمسنه‌یه تفویض اولنه امدی ولی اقرب غایب مولی منزله‌سنه تنزیل اولنوب ولی
ابعده ولایت تزویج تفویض اولندی و ولی اقرب اولدوغی یرده تزویج ایله جوازنه
تسلیم اولنماز و تسلیم اولندوغی تقدیرجه ولی ابعد ایچون اکر بعید قرابه وارسه قرب
تدبیر واردر و ولی اقرب ایچون کرچه قرب قرابه واردر لکن بعد تدبیر اولمغین
ایکیسی متساویدر اولاکه ایکی ولی مقامنه اقامت اولنوب هر قنغیسی عقد ایدرسه
نافذ اولور وبحیث لا ینتظر الکفو الخاطب جوابه ولی اقربک غیبتی بر مکانده
اولسه که کفو خاطب یعنی صغیره‌نک کفوی اولوب تزوجه طالب اولان کمسنه
ولی اقربک جوابنه منتظر اولمیه وقیل مسافة السفر ودینلمشدرکه ولی اقربک
غیبتی مسافه‌ٔ سفر مقداری اوله وقیل بحیث لا یتصل القوافل الیه فی السنة الا مرة
ودینلمشدرکه اول ولی اقرب بر مکانده اوله که سنه‌ده قوافل اول مکانه انجق بر کره
واصل اوله اول مرتبه غیبت دینلمشدر بو مرتبه قدورینک اختیاریدر وبعضیلر
برابلق یوله غیبت دیمشلردر وبوکا مشابه مسافه خصوصنده اقوال کثیره یازلمشدر
ولا یبطل بعوده ولی ابعدک ولایتی ولی اقربک عودی ایله باطل اولماز ولو زوجها
ولیان متساویان اکر اول صغیره‌یی مرتبه‌ده متساوی اولان ایکی ولی تزویج ایلسه‌لر
مثلا توامین ایکی قرنداش کبی فالعبرة للاسبق اعتبار ابتدا تزویج ایدن ایچوندر زیرا
نبی علیه السلامک اذا انکح الولیان فالاول اولی حدیث شریفی بوکا دلیلدر وان
کان معاً بطلا اکر ایکی ولینک آخره تزویجی معاً اولورسه یعنی مقدم ومؤخر اولمیوب
برابر واقع اولورسه ویصح کون المرأة وکیلة فی النکاح خاتونک نکاحده وکیل
اولمسی صحیح اولور زیرا نکاحده معتبر اولان بلوغ وعقل در رجلک اوزرینه مترتب
اولان عورت اوزرینه حتی مترتب اولور فصل تعتبر الکفاءة فی النکاح نسباً نکاحده
برابرلک بربرینه نسباً نظیر اولمق معتبر اولور زیرا نبی علیه السلامک الا لا یزوج
النساء الا الاولیاء ولا یزوجن الا من الاکفاء بیوردقلری کفاءتک لزومنه دلیل
قویدر اما سفیان ثوری دیدیکه نکاحده کفاءت اعتبار اولنماز زیرا ناس
بربرینه نظیردر نتکم نبی علیه السلامک الناس سواسیة کاسنان المشط لا فضل
لعربی علی عجمی انما الفضل بالتقوی حدیث شریفی عدم کفاءته دالدر وحق سبحانه
وتعالینک ان اکرمکم عند الله اتقیکم نص شریفی حتی بو قوله مؤیددر انتهی اما بزم

ایچون دلیل رسول اکرم علیه السلامک ؛ قریش بعضهم اکفاء لبعض بطن ببطن
والعرب بعضهم اکفاء لبعض قبیلة بقبیلة والموالی بعضهم اکفا لبعض رجل برجل ؛ قول
شریفیدر وموالیدن مراد اعتقادر وکفاءت مصدردر وکفوء اسمدر فقریش
بعضهم اکفاء لبعض وغیرهم من العرب لیسوا اکفوا لهم بل بعضهم اکفا لبعض پس
امدی قریشک بعضیسی بعضینه کفودر وعربدن قریشدن غیری قبیله قریشه کفو
دکلدر بلکه عربک بعضیسی بعضینه کفوءدر وقریش ما بینیده تفاضل اعتبار
اولنماز حتی هاشمی قریشیئ تزوج ایلسه رد اولنماز زیرا حضرت رسول اکرم علیه السلام
قزینی حضرت عثمان رضی الله عنهه تزویج ایلمشدر حال بوکه حضرت عثمان رضی الله
عنه عبد الشمس قبیله سندن ایدی وحضرت علی رضی الله عنه قزی ام کلثومی حضرت
عمر رضی الله عنهه تزویج ایلدی وحضرت عمر رضی الله عنه قریشی اولوب هاشمی دکل
ایدی وبنو باهلة لیسوا اکفوا غیرهم من العرب بنو باهله قبیله سی عربدن کندولردن
غیرینک کفوی دکلدر بنو باهله بر قبیله نک اسمیدر اصلده همدانده بر عورتک
اسمیدر وقبیلهٔ مزبوره خساست ودنائت ایله مشهورلردر بقیهٔ طعامی مرة
بعد اخری اکل ایدرلر وعظام میتهٔ طبخ ایدوب یاغنی آلورلر وبر عارف دیمشدر که
کشینک نفسی باهله دن اولدقدن صکره اصلده هاشمی اولمق نفع ویرمز وتعتبر
فی العجم اسلاماً وحریة عجمده یعنی عربدن غیریده کفاءت اسلام وحریت جهتندن
اعتبار اولنور یوخسه نسب جهتندن اعتبار اولنماز حتی صحابهٔ کزین رضوان الله تعالی
علیهم اجمعین نسب ایله افتخار ایلدکلرنده سلمان فارسی رضی الله عنه ؛ افتخر بالاسلام
لا اب لی سواه ؛ دیو جواب ایدردی فمسلم او حرٌ ابوه کافر او رقیق پس امدی مسلم
ویاخود حر که اولمسلمک ویاخود حرک باباسی کافر ویاخود رقیق اولسه غیر کفوء
لمن لها اب فی الاسلام او الحریة کفوء دکلدر شول خاتونکه اننک اسلامده ویاخود
حریتده باباسی اوله ومن له اب فیه او فیها غیر کفوء لمن لها ابوان وشول کمسنه نک
اسلامده ویاخود حریتده باباسی اولسه کفوء اولماز شول خاتونه که اننک اسلامده
ویاخود حریتده بابا و دده سی اوله زیرا رق اثر کفردر وکفرده ایسه معنی ذل واردر
وحکم کفاءتده سبب اعتبار اولنور خلافا لابی یوسف ابو یوسف ایچون خلاف
واردر ابوان اعتبار لازم دکلدر زیرا ابو یوسف رح واحدی مثنی یه الحاق ایلمک
کندو مذهبیدر قچن شاهدلر بر غایب کمسنه نک اسمنی ذکر ایلسه لر وباباسنک
اسمنی ذکر ایلسه لر اننک قتنده تعریف حاصل اولور جدنک ذکرینه حاجت یوقدر
اما ابو حنیفه وامام محمد قتنده جد اکلمق لازمدر ومن له ابوان کفوء لمن له اباء وشول
کمسنه که اسلامده ویاخود حریتده باباسی وجدی اولسه اول کمسنه کفوءدر شول عورت
که اننک اسلامده ویاخود حریتده بابالری ودده لری اوله زیرا تعریف اب وجد

وجد ایله حاصل اولور وفضل اولان اونقص اولان محوددر وتعتبر دیانة کفاءت
دیانتده اعتبار اولنور دیانت دیدوکی تقوی وصلاحدر خلافا لمحمد امام محمد خلاف
ایدوب دیانت اعتبار اولنماز زیرا دیانت امور آخرویدر اننک اوزرینه احکام
دنیا مبنی اولماز هدایه ده صحیح بویلجه در اما امام محمده جواب ویریلور که قبول شهادت
امور دنیادندر دیانت اوزره بنا اولنور بو تقدیرجه دیانت معتبردر فلیس فاسق
کفوءا لبنت صالح پس امدی فاسق صالح کمسنه نک قزینه کفوء دکلدر وان لم
یعلن فی اختیار الفضلی اکر اول فاسق فسقنی آشکاره ایلمز ایسه کفوء دکلدر
اختیار فضلیده بویلجه در اما بعض مشایخ قاتنده فاسق اکر اعلان ایلمز ایسه
صالحک قزی ایچون کفودر حتی امام ابو یوسف دن روایتدر که قچن فاسق ارباب
مروتدن اولوب احوالی مستتر اولورسه کفو اولور زیرا اظهار ایلمامکله خاتونه
عار لاحق اولماز مصنفک فلیس قولنده اولان فا فصیحه در دیانت قولی ایچون
تفریعدر بو تقدیرجه دیانت اعتبار اولنیجق فاسق بنت صالح ایچون کفو دکلدر و
تعتبر مالا مال جهتندن کفاءت معتبر اولور مهر ونفقه یه مالک اولمق اعتبار اولنور
فالعاجز عن مهر المعجل او النفقة غیر کفوء للفقیرة پس امدی مهر معجلدن ویاخود نفقه دن
عاجز اولان فقیره یه کفوء دکلدر زیرا مهر بدل بضعدر وفاسی لازمدر ونفقه ایسه
ازواجک قوام ودوامنه سببدر امام ابو یوسف قاتنده نفقه یه قادر اولدوغی
کفایت ایدر ونفقه دن مراد هرکون خاتونک نفقه سی مقداری شینک کسبیدر
وبعضیلر قتنده آلتی آیک نفقه سیدر والقادر علیهما نفقة ومهرا وزینه قادر اولان
کفوء لذات اموال عظام عند ابی یوسف اموال عظام صاحبی ایچون کفودر ابو
یوسف قتنده زیرا مال معرض زوالده اولمغله غنانک ثباتی یوقدر زیرا مال کثرت
مال مذمومه در رسول الله علیه السلامک ؛ هلک المکثرون الا من قال بماله هکذا
هکذا ای تصدق به ؛ قول شریفی مالک عدم اعتبارینه دلیلدر خلافا لهما ابو حنیفه
وامام محمد ایچون خلاف واردر آنلر قتنده غنا کفاءت معتبردر وتعتبر حرفة
عندهما وعن الامام روایتان امامین قتنده کفاءتده شرف حرفت اعتبار اولنور
وامام اعظمدن ایکی روایت واردر بری حرفتک اعتباری وبری عدم اعتباریدر زیرا
کاه اولور بر خسیس حرفتدن ایکن شریف حرفته نقل ایلمک ممکندر بو تقدیرجه
اعتبار اولنماز فحائک او حجام او کناس او دباغ غیر کفوء لعطار او صراف او بزاز به
یفتی جلاه وحجام وسپورجی ودباغ عطار وصراف وبزاز ایچون کفو دکلدر
ولو تزوجت غیر کفوء فللولی ان یفرق اکر خاتون کفوءندن غیریه تزوج ایلسه ولیسی
ایچون ما بینلرین تفریق ایلمک واردر وکذا لو نقصت عن مهر مثلها له ان یفرق او
الا یتم مهر مثلها یعنه مسئلهٔ سابقه کبیدر اکر خاتون مهر مثلندن نقصان ایلسه

السكوت في مقام النطق

ولى ايچون تويق ايلمك و ياخود مهر مثلنى تمام ايتدرمك وار در خلافا لهما امين
خلاف ايدوب مهر مثلندن ولى ايچون حق اعتراض يوقدر و قبضه المهر او تجهيزه او
طلبه بالنفقة رضا ولينك مهر مثلى و ياخود جهازى قبض ايلمسى و ياخود نفقه طلب
ايلمسى رضادر لا سكوته ولينك سكوتى رضا دكلدر و سكوت برقاج محلده
نطق مقامنه اقامت اولنور اولكسى بكرك وليسى تزويج ايچون اذن طلب ايلدكده
بكرك سكوتى نطق كبيدر ايكنجيسى مهرى قبض ايلدكده سكوتيدر اوچنجيسى بكر بالغه
اولدقده سكوتيدر دردنجيسى بر خاتون تزوج ايلمامكه يمين ايدوب باباسى كندوسنى
تزويج ايلدكده سكوتى نطقدر حانث اولور بشنجيسى بركمسنه يه برشئ تصدق
اولندقده سكوت ايله قبولدر و اول سكوت نطق مقامنه قائم اولور اما موهوب
لهك سكوتى نطق مقامنه قائم اولماز آنده نطق لازمدر التنجيسى بر كمسنه مجلسده
بركمسنه يه برشئ هبه ايلسه لكن هبه اولنان شئ اول حينده قبض اولنميوب مجلس
ختم اولمدن آخر مجلسده موهوب عليه اول شئ قبض ايلدكده يدنجيسى و
وكيلك سكوتى قبولدر مثلا بر كمسنه يه سنى فلان شئ‌ئه وكيل ايلدم ديدكده سكوت
ايله قبولدر و صكره رده قادر اولور سكزنجى مقر لهك سكوتيدر يعنى بر كمسنه
يه سن بنم اقربامسن ديسه اولدخى سكوت ايله اول سكوت قبولدر و صكره
رده قادر اولور طقوزنجى مفوض اليهك سكوتى تفويضى قبولدر اولدخى رده قادردر
اوننجيسى موقوف عليهك سكوتيدر و رده قادر در و دينلمشدر كه رده قادر دكلدر
اون برنجيسى بيع تلجئه‌ده احد متبايعينك سكوتيدر مثلا بريسى ديه كه مابينمزده
بيعه متعلق اولان معنالى بيع صحيح ايده لم ديدكده آخر سكوت ايلسه بو دخى نطق مقامنه
قائم اولور اون ايكنجى مالك قديمك بين الغانمين مالى قسمت اولندقده سكوتيدر
اون اوچنجيسى خيار ايله عبد اشترا ايدن كمسنه عبدك بيع و شرا ايلدوكن كوردكده
سكوت ايلسه سكوتى خيارى مسقطدر اون دردنجيسى مشترى مبيعى قبض ايلدكده بايع
سكوت ايلسه اذندر كرك صحيح بيع اولسون كرك فاسد اولسون اون بشنجيسى شفيعك
سكوتيدر اون التنجيسى مولا عبدك بيع و شراسنى كوروب سكوت ايلدوكيدر
بو سكوت تجارته اذندر اون يدنجيسى اكر مولى يمين ايلسه كه عبدنه تجارت ايچون
اذن ويرميه بعده بيع و شرا ايلدوكن كوردكده سكوت ايلسه حانث اولور
سكوت نطق مقامنه قائم اولور اون سكزنجيسى بركمسنه عبدنى بيع ايلسه و ياخود
رهن ايچون ويرسه و ياخود جنايت ايچون تسليم ايلسه غربورك سكوتى عبد
اولدوغنه اقراردر اكر عاقل ايسه اما اجاره يه ويرمك ايچون و ياخود كندوولى
بيعه عرض ايچون و ياخود تزويج ايلمك ايچون استيذان اولندقده سكوت ايلسه
اقرار دكلدر بو سكوت يوقاروده ذكر اولنانك خلافيدر اون طقوزنجيسى بركمسنه فلان

فلان كمسنه‌نك خانه‌سنه نزول ايتدرميه‌يم ديو يمين ايلسه حال بوكه اول كمسنه داره نزول
ايلمش اولسه اكر سكوت ايدرسه حانث اولور اما او مدن چيق ديو سويلسه بعده
سكوت ايلسه حانث اولماز يكرمنجيسى بركمسنه‌نك خاتونى وضع حمل ايلدكده سكوت
ايله اقراردر يكرمى برنجيسى بركمسنه‌نك ام ولدى وضع حمل ايلدكده سكوت ايلسه
اقراردر يكرمى ايكنجيسى بركمسنه برشئ اشترا ايلمزدن مقدم عيبنى خبر ويردكلرنده سكوت
ايدرسه عيبه رضادر اما اكر مخبر عادل ايسه اكر فاسق ايسه امام اعظم قتنده رضا
دكلدر اما امامين قتنده فاسق ايسه‌ده رضادر يكرمى اوچنجيسى بركمسنه‌نك خاتونى
و ياخود قريبى كندونك عقارينى بيع ايدركن كوروب سكوت ايلسه اقراردر كه اول
شئ كندونك اولميه يكرمى دردنجيسى بركمسنه كوردكه كندونك قماشنى و ياخود
اوينى بيع ايلديلر و بركمسنه دخى الوب نچه زمان تصرف ايلدى حال بوكه بو كمسنه
سكوت اوزره اولدى آنك دعواسى ساقط اولور غربورك سكوتى كندونك
اولماسنى اقرار ايدر يكرمى بشنجيسى شركت عنان ايله شريك اولانك بريسى آخره
ديسه كه شو جاريه خاصة كندو نفسم ايچون المشدم شريك آخر دخى سكوت
ايلسه يالكز آنك ايچون اولمسنه اقراردر يكرمى التنجيسى بركمسنه وكيل شرا معينه
شو شيئى كندم ايچون اشترا ايده‌رم ديو سويلدكده مؤكل سكوت ايلسه اذندر
اول شئ وكيلك اولور يكرمى يدنجيسى صبى عاقل بيع و شرا ايلدكده وليسى كوروب
سكوت ايلدوكى اذندر يكرمى سكزنجيسى بركمسنه‌نك طلوم ايله صويى اولوب
بركمسنه طلومى شق ايدوب صويى دوكسه صاحبى سكوت ايلسه رضادر يكرمى
طقوزنجيسى بركمسنه عبددن استخدام اتمامكه يمين ايلسه عبد بلا اذن كندو يه خدمت
ايلدكده سكوت ايدوب نهى ايلمسه حانث اولور اوتوزنجى بر خاتون قزينك
جهازى ايچون باباسنك متاعندن برمقدار شئ ويرسه حال بوكه باباسى دخى
حاضر اولوب سكوت ايلسه رضادر باباسى استرداده قادر دكلدر اوتوز برنجى
بر خاتون قزينك جهازندن عادتا اولان طعام ايچون باباسنك مالندن انفاق
ايدوب و باباسى سكوت ايلسه اذندر اناسنه ضمان چكدرمكه قادر دكلدر
اوتوز ايكنجيسى بركمسنه بر جاريه بيع ايدوب اوزرنده واقف حلى و قولاغنده ايكى دانه
منكوش اولسه لكن بيع و شراده شرط و مشترى جاريه ذكر اولنان اشيا ايله قبض
ايدوب كتسه و بايع سكوت ايلسه تسليمدر اول شئ مشترينك اولور اوتوز
اوچنجيسى بركمسنه شيخدن قرات ايلسه حال بوكه اول شيخ سكوت ايدوب
جواب ايلمسه شيخك سكوتى جواب اذن منزله‌سنده در اوتوز دردنجيسى تزكيه
شاهدين ايچون برقاچ كمسنه يه سؤال اولنسه آنلر دخى جواب ويرميوب
سكوت ايلسه‌لر سكوتلرى تعديلدر اوتوز بشنجيسى بركمسنه برشئ رهن قومق

ایچون آخره سویلسه اولدخی قبول ایلسه و مابینده بر قاچ ساعت مرور ایدوب بعده
مرتهن رهنی آلوب قبض ایلدکدن راهن سکوت ایلسه اذندر ذکر اولنان مسائلک
بر مقداری جامع الفصولیندن و بر قاچی قنیة الفتاویدن و بر قاچی ظهیریه دن و بر
قاچی خلاصه دن نقل اولنمشدر بو اشباه نظایرده مسطوردر تصحیحی اولان اشباهک
نظایره مراجعت ایلسون وان رضی احد الاولیاء فلیس لغیره الاعتراض اگر صغیره نک
متساوی اولان اولیاسندن بریسی نکاحه راضی اولوب انکاح ایلسه غیر بریسی
ایچون اعتراض یوقدر یعنی عقد نکاحی فسخه قادر دگللردر اما عاقد اولان ولیدن اقرب
ولیسی وار ایسه انک ایچون فسخ ایلمک واردر **فصل** و وقف تزویج فضولی
او فضولیین علی الاجازة فضولینک و یاخود فضولینک تزویجی اجازت اوزره
موقوف اولدر مثلا بر کمسنه بر رجلک خبری یوغیکن بر عورته نکاح ایلسه و
یاخود عورتک دخی خبری یوغیکن بر آخری خبری اولمیان رجله تزویج ایلسه ایکیسینک
دخی نکاحی اجازته موقوفدر و یتولی طرفی النکاح واحد بان کان ولیا منهما الجانبین
نکاحک ایکی طرفنه بر کمسنه ولی اولور ایکی طرفنه بر کمسنه ولی اولور ایکی جانبدن ولی
اولمقلغه مثلا بر کمسنه قرنداشی قزینی بر آخر قرنداشی اوغلنه نکاح ایچون ایکی طرفک
ایجاب و قبولنه ولی اولور او وکیلا منهما و یاخود ارک و عورتک طرفندن وکیل
اوله او ولیا و اصیلا و یاخود بر طرفدن ولی و بر طرفدن اصیل اولمق ایله ایکی طرفه
ولی اولور مثلا بر کمسنه عمه سنک کوچک قزینه کندو نفسی ایچون نکاح ایلسه
کندو طرفندن اصیل قز طرفندن ولی اولمش اولور او ولیا و وکیلا یاخود بر طرفدن
ولی و بر طرفدن وکیل اوله مثلا کندو قزینی بر آخرک وکیلی اولوب نکاح ایلمک
کبی او وکیلا و اصیلا و یاخود وکیل و اصیل اوله مثلا بر خاتونک وکیلی اولوب
کندو نفسی ایچون نکاح ایلمک کبی ولا یتولیهما فضولی ولو من جانب نکاحک
ایکی طرفنه بر فضولی تولی ایده مز اگر بر جانبدن دخی اولورسه خلافا لابی یوسف
ابو یوسف ایچون خلاف واردر انک قتنده فضولی واحد ایکی طرفک نکاحنه تولی
ایدر حاصل کلام فضولی ایچون التی مسئله واردر اول التی مسئله دن اوچی اجازته
موقوفدر اتفاقا اولکیسی بر فضولی غایب و غایبه اولنان ارکک عورت ایچون زوجت
فلانة من فلان دیه فضولی آخر دخی قبلت دیه و یاخود بر غایبه عورت ایچون
تزوجت فلانة دیه فضولی آخر دخی زوجتها منک دیه و یاخود بر عورت بر غایب
ارکک ایچون زوجت نفسی من فلان دیه بر فضولی دخی قبلت دیه بو اوچ مسئله
اتفاق اوزره اجازته موقوفدر اوچ مسئله دخی اختلافیدر اولکی مسئله بر فضولی
زوجت فلانة من فلان دیه حال بو که ایکیسی دخی غائب اوله و قبلت دیر
کمسنه اولمسه و یاخود تزوجت فلانة دیه حال بو که عورت غایبه اولوب

اولوب قبلت دیر کمسنه اولمسه و یاخود بر عورت تزوجت نفسی فلان دیه
و اول ادم غائب اولسه و قبلت دیر کمسنه اولمسه بو اوچ مسئله ابو یوسف قتنده
اجازته موقوفدر زیرا حاضر اولدقلرنده اذن ایله تمام اولورلر اما ابو حنیفه و امام محمد قتنده
بو قوللر باطللردر امام ابو یوسفک قیاسی بودرکه اگر ایکی جانبدن مأمور اولسه
نکاح منعقد اولوردی انجق اجازته توقف ایدرلر ابو حنیفه و امام محمد ایچون دلیل
بودرکه عقدک شطری یعنی نصفی موجود بولندی حتی آخردن قبول بولنمزدن مقدم
رجوعه قادر اولور و مجلسدن قیام ایله باطل اولوب ما وراء مجلسه توقف
ایلمز بیع کبی اما ابو یوسفک ایکی جانبدن مأمور اولدقلرنده نکاح منعقد اولور
دیدوکی بوکا مخالفدر زیرا جانبندن جاری اولان عقد تامدر ایجاب و قبول بولندیغی
ایچون آنلرده اجازته توقف ایدر ما نحن فیه اولدوغی مسئله باطلدر اجازته توقف
ایلمز ولو امره ان یزوجه امرأة فزوجه امة لا یصح عندهما و هو الاستحسان اگر بر کمسنه بیر
امر ایلسه که کندویه بر خاتون تزویج ایلیه او کمسنه انجق بر آخرک جاریه سنی تزویج
ایلسه امامین قتنده صحیح دگلدر احسان دخی بودر زیرا مطلق متعارفه مصروفدر که
او المتعارف تزویج الاکفادر و عند الامام یصح امام اعظم قتنده صحیح اولور زیرا لفظ
مرأه نک اطلاقی حره و امه یه شامل اولور حتی بر کمسنه عورت تزویج ایلمیم دیو یمین
ایلسه حره و امه یه شامل اولوب هر قنغیسنی تزوج ایلسه حانث اولور ولو
زوجه امرأتین فی عقدة لا یلزم واحدة منهما و اگر امر ایلدوکی کمسنه ایکی عورتی
بر عقدده تزویج ایلسه اول ایکی عورتدن بریسی لازم گلمز زیرا ایکیسینک
نکاحنی تنفیذه وجه یوقدر امره مخالفت اولدوغی ایچون و ایکیسندن برینی دخی
تنفیذ ممکن دگلدر جهالت اولدوغی ایچون و برینی تعیین دخی ممکن اولماز هر قنغیسی
اولی در بلنمامکله بو تقدیرجه تفریق واقع اولوب بریسی لازم گلمز ولو زوج الاب
والجد الصغیر والصغیرة بغبن فاحش فی المهر او من غیر کفو جاز اگر بابا و دده صغیر
و صغیره یی مهرده غبن فاحش ایله و یاخود کفوندن غیریه تزویج ایلسه جائزدر
ابو حنیفه قتنده خلافا لهما اما امامین ایچون خلاف واردر و ولایت شرط نظر ایله
مقیددر شرط نظر اولمدقده عقد باطل اولور زیرا مهر مثلندن آشغه اولیجق
شرط نظر بولنمامش اولور عدم کفاءت خود ضرر فاحشدر جائز دگلدر و لیس
ذلک لغیر الاب والجد مهرده غبن فاحش و کفوندن غیری یه تزویج اب و جددن
غیری ایچون دگلدر صحیح اولماز بودر **باب المهر** بو باب مهر بیاننده در و مهرک
نیچه اسامیسی واردر بری مهر و بری صداق و بری اجر و بری فریضه و بری عقددر
یصح النکاح بلا ذکره و مع نفیه مهری ذکر ایلمامکله مهری نفی ایلمکله یعنی بلا مهر
اولسون دیمکله نکاح صحیح اولور و مهری تسمیه سز نکاحک صحتنده بر فردک

خلافی یوقدر زیرا حق سبحانه وتعالینک فانکحوا قول شریفی بوکا دلالت ایدر و
نکاح لغةً انضمام وازدواجی اختیار ایدرنس بوامدی مهردن سکوت ایله متناکحین
بیننده نکاح تمام اولور اکر دینیلورسه که لایق اولا بو ایدیکه مهرسز نکاح صحیح اولمیه
زیرا مهر خ واجبدر بیعده ثمن کبی نتکم بیعده ثمن ترک اولنسه فاسد اولدیغی کبی بو
خ فاسد اولمق کرک بوکا جواب ویریلور که وجوب مهر نکاحک صحتی ایچون
دکلدر بلکه محلک شرفنه انابت ایچوندر اولتقدیرجه صحت نکاح ایچون مهرک ذکرنه
حاجت یوقدر واقله عشرة دراهم ومهرک اقلی اون درهمدر رسول اکرم علیه
السلامک لا مهر اقل من عشرة دراهم قول شریفی بوکا دالدر زیرا مهر وجوباً حق
شرعدر محلک شرفنی اظهار ایچون ولو سمّی دونها لزمه العشرة واکر اون درهمدن
اقل تسمیه اولنورسه ینه اون درهم لازم اولور وان سمّاها او اکثر لزم المسمّی
بالدخول او موت احدهما اکر اون ویاخود اوندن زیاده تسمیه اولنسه دخول ایله
ویاخود ایکیسنک برینک موتی ایله مسمّی لازم اولور زیرا دخول ایله مبدل منهک
تسلیمی متحقق اولوب بدلک لزومی مقتضی اولدی موت ایله نکاحی منتهی اولدیکه
دفعه قابل تحمل قالمدی برشئ که منتهی اوله مقتضی موجود ومانع منتفی اولدوغی ایچون
جمیع لوازمی ایله مؤکد ومتقرر اولور ونصفه بالطلاق قبل الدخول والخلوة الصحیحة
دخولده وخلوۀ صحیحه اولمازدن مقدم طلاق ایله مسمّینک نصفی لازم اولور حق
سبحانه وتعالینک وان طلقتموهن من قبل ان تمسوهن وقد فرضتم لهن فریضة
نصف ما فرضتم قول شریفی بوکا حجت قاطعه در وخلوۀ صحیحه خ دخول مقامنه
قائم اولور ائمۀ حنیفه قتنده وان سکت عنه او نفاه لزم مهر المثل بالدخول او الموت
واکر مهری بیاندن سکوت ایلدیلرسه ویاخود مهری نفی ایلدیلرسه یعنی مهر اولمیه
اوزره نکاح ایلدیلرسه دخول ویاخود موت ایله مهر مثل لازم اولور و بالطلاق
قبل الدخول والخلوة متعة معتبرة بحاله فی الصحیح دخول وخلوتدن مقدم
اطلاق ایله متعه لازم اولور اولیه متعه که رجلک حالی ایله معتبره در روایت
صحیحه ده ومعتبره متعه نک صفتی اوله ویاخود متعه دن حال اولوب مبیّن
هیئت فاعل اوله ومتعه نک لزومی حق سبحانه وتعالینک ومتعوهن علی
الموسع قدره وعلی المقتر قدره قول شریفی ایله در لا تنقص عن خمسة دراهم ولا تزاد
علی نصف مهر المثل متعه بش درهمدن ناقص اولماز ومهر مثلک نصفی اوزرینه
خ زیاده قلنمز وهی درع وخمار وملحفة متعه درع وخمار وملحفه در درع بدنی
ستر ایدندر خمار باش اورتوسیدر ملحفه طشره چیقدقجه جمله کندوبی ستر
ایدن شیدر متعه نک اعلاسی ابریشمدر اوسطی قزکه ابریشم جنسندندر وادناسی
بزدندر وکذا الحکم لو تزوجها بخمر او خنزیر ینه مهر مثل ویاخود متعه واجب اولور

اولور اکر خمر ویاخود خنزیره تزوج ایلسه او بهذا الدن من الخل فاذا هو خمر ویا
خود سرکه دن شو کوپه یچون تزوج ایلسه حال بوکه اول خل دیدوکی خمر اولسه ینه مهر
مثل لازم اولور ابو حنیفه قتنده زیرا شرط فاسددر خلافا لهما امامین ایچون خلاف
واردر آنلرک قاتنده خمرک وزنی مقداری سرکه لازمدر مهر مثل لازم دکلدر او بهذا
العبد فاذا هو حر ویاخود شو عبدن یچون تزوج ایلسه حال بوکه عبد دیدوکی حر
اولسه ینه مهر مثل لازم اولور ابو حنیفه ومحمد قتنده خلافا لابی یوسف ابو یوسف
خلاف ایدوب خمرده سرکه نک وزنی مقداری لازم اولدوغی کبی بونده خ قیمتی
لازم اولسه ذاهب اولمشدر صاحب عنایه دیمشدر که امام محمد ذوات
امثالده ابو یوسف ایله معادر زیرا حکم تسمیه یه تعلق ایلمشدر وذوات قیمده
ابو حنیفه ایله در او بثوب او بدابة لم یبیّن جنسهما ویاخود ثوبه ویاخود دابه یه
تزوج ایدوب جنسلرینی بیان ایلمسه ینه مهر مثل لازم اولور زیرا مسمّی اولان مجهول
الجنسدر ثوب غه بورا ابریشمدن اولمق وار پنبه دن ویاخود کتاندن اولمق وار
اختلاف متوزدر ودابه خ کذلک اجناسدر او بتعلیم القرآن ویاخود قرآن تعلیم
ایلمکه تزوج ایلسه ینه مهر مثل لازم اولور زیرا تعلیم قرآن مال متقومدن دکلدر
او بخدمة الزوج الحر لها سنة ویاخود زوج حر برسنه خاتونه خدمت ایلمکه تزوج
ایلسه ینه مهر مثل لازم اولور ابو حنیفه وابو یوسف قتنده اکر خدمت جائز اولسه
مرأه مالکه مستخدمه وزوج خادم مملوک اولوردی بو ایسه خلاف شرعدر کذا فی
الکافی شافعیدرکه خدمت وتعلیم قرآن مهردن اولمق جائزدر وعند محمد لها قیمة
الخدمة امام محمد قتنده خاتون ایچون خدمتک قیمتی واردر یعنی اول خدمتک
اجرتی نه مقدار اولورسه آنی آلور وکذا یجب مهر المثل فی الشغار وهو ان یزوجه
بنته او اخته علی ان یزوجه بنته او اخته معاوضة بالعقدین ینه نکاح شغارده
مهر مثل واجب اولور وشغار بر رجل کندو قزینی ویاخود قز قرنداشنی رجل
آخرک قزینی ویاخود قز قرنداشنی عقدینده معاوضه اولمق اوزره تزوج ایلمکدر
بو تقدیرجه آخردن عوض اولان عقد صحیح اولور لکن شرطی باطل اولوب هر برندن
مهر مثل لازم اولور ولو تزوجها علی خدمته لها سنة وهو عبد فلها الخدمة اکر اول
خاتونه برسنه خدمت ایلمک اوزره تزوج ایلسه حال بوکه تزوج ایدن عبد
اوله عورت ایچون زوجنی استخدام ایلمک واردر مهر مثل یوقدر و عبدک
خدمتی مال ایله مطلوبدر زیرا تسلیم رقبه یی متضمن اولدوغی ایچوندر اما حر بونک
خلافنجه در ولو اعتق امته علی ان تتزوجها فعتقها صداقها عند ابی یوسف اکر جاریه سنی
کندو تزوج ایلمک اوزره آزاد ایلسه اول جاریه نک عتقی صداقیدر ابو یوسف
قتنده زیرا رسول اکرم علیه السلام صفیه رضی الله عنهایی اعتاق ایلدی و نکاح

تزوج ایدوب عتقی صداقی اولسون دیو بیوردی وعندهما لها مهر المثل ابوح و
محمد قتنده مهر المثل ابو حنیفه ومحمد قتنده مهر مثل واجب اولور ولو ابت ان
تزوجه فعلیها قیمتها له اجماعاً اگر جاریهٔ معتقه اعتاق ایدن افندیسنه تزوجدن ابا
ایدرسه اجماعاً افندیسنه کندو قیمتینی ویرمك جاریه نك اوزرینه لازمدر زیرا
جاریه صاحبی عتقی مقابله سنده منفعة شرط قلدی چونکه منفعت فوت اولدی
قیمتی لازم کلدی چونکه منفعت فوت اولدی عتق دخی نقض اولمق کرك ایدی لکن
بعد الوقوع اولمغله نقض اولمدی انجق یعنی نقض بولنمش اولورکه قیمتنی ویرمکدر
وحر اولمغله نکاح جبر اولنماز وللمفوضة ما فرض لها بعد العقد ان دخل بها او مات
بلا مهر مفوضه ایچون بعد العقد فرض اولنان شیء واردر اگر خاتون مدخول بها اولور
ویاخود فوت اولورسه یعنی ابتدا بلا مهر عقد اولوب ما بینلرنده مهر دیو بر شیء
تسمیه ایلسه لر اول تسمیه اولنان شیء لازم کلور والمتعة ان طلق قبل الدخول اگر قبل
الدخول طلاق ویررسه متعه لازم اولور وعند ابی یوسف نصف ما فرض ابو یوسف
قتنده بعد العقد فرض اولنان شینك نصفی لازم اولور وان زاد فی مهرها بعد العقد لزمت
اگر زوج بعد العقد خاتونك مهرندن زیاده ایدرسه اول زیاده لازم اولور امام
زفر خلاف ایدوبدر که بعد العقد اولنان زیادت هبه در اصل عقده داخل اولماز
وتسقط بالطلاق قبل الدخول طلاق ایله اول زیادت اولنان مهر ساقط اولور ابو
حنیفه ومحمد قتنده وعند ابی یوسف تتنصف ایضاً ابو یوسف قتنده بعد العقد
زیاده اولنان تنصیف اولور ماضی دخی اولنان کبی وان حطت عنه من المهر صح اگر خاتون
مهرندن زوجنه حط ایلسه صحیح اولور زیرا خاتونك بقاء حقیدر یعنی معجل ومؤجلده
انك ایچون حق لازمدر تنزیل ایله رجله ملاقی اولمسی حالة بقاء اولور گرچه حالا بر شیء
وجوده کلمز لکن بعده حق مزبور ویرلمك لازم کلدکده تنزیل مذکور دخی اول زمان
ملاقی اولور اولمسی حالت بقادر اول اجلدن جائز اولور واذا خلا الزوج بها بلا مانع
من الوطء حساً او شرعاً او طبعاً کمرض یمنع الوطء ورتق اگر زوج خاتون ایله حساً
وشرعاً وطبعاً وطئه مانع شیء اولمدن خلوت اولسه وطئ منع ایدر مرض کبی ونحو رتق
کبی رتق اصلق دیدکلری شیدر استوره ایله شق ایلمینجه جماع ممکن دکلدر بو ذکر اولنان
ایکی مرض حساً اولدوغنه مثالدر وصوم رمضان واحرام فرض او نفل وصوم رمضان
کبی ونحو فرض ویاخود نافله احرام کبی وبو ایکیسی مانع شرعی اولدوغنه مثالدر وحیض و
نفاس ونحو حیض ونفاس کبی وبو ایکیسی مانع طبعیدر لزمه تمام المهر بو ذکر اولنان
علتلردن خالی اولوب خلوت صحیحه اولیجق تمام مهر لازم اولور ولو کان حصیا او عنیناً
اگر خصی وعنین ونحو اولورسه ینه تمام مهر لازم اولور خلوتلری خلوت صحیحه در زیرا
آلتلری سالمه دربس امدی حکم سلامتی اوزره جاری اولور خصی اولدر که آلتی برنن اولوب

اولوب خصیتین قطع اولنمش اوله عنین اولدر که ذکر وخصیتین برنن اولوب جماعه
قادر اولمیه وکذا لو کان مجبوبا وینه کامل مهر لازم اولور اگر مجبوب دخی اولورسه زیرا
مجبوبك خلوتی خلوت صحیحه در ابو حنیفه قتنده وعورت اوزرینه مستحق اولان کندو ولی مجبوبك
حالنه کوره تسلیمدر مجبوبك حالی که سحقدر اول درجه تسلیم بولندقدن صکره کل بدل که
تمام مهر در مستحق اولور خلافا لهما امامین خلاف ایدوب مجبوبك تمام مهر لازم کلمز نصف
مهر لازم اولور زیرا مجبوبك عجزی مریضك عجزندن دخی زیاده در مریضدن زوال
مرضدن صکره وطئ توقع اولنور بوندن اصلا توقع یوقدر خصی وعنینه تشبیه ایلمکده
مناسبت یوقدر زیرا آنلرك آلتلری سالمدر اما مجبوبن آلت یوقدر ابو حنیفه طرفندن
جواب ویریلور که مجبوب تزوج ایلدوکی انزال واستمتاع ایچوندر ایلاج ایچون دکلدر
اما مریضك تزوجی ایلاج ایچوندر پس امدی مجبوبك احوالی بویله اولیجق خلوتی
خلوت صحیحه اولور وصوم القضاء غیر مانع فی الاصح صوم قضا اصح روایتده خلوت
صحیحه یه مانع دکلدر زیرا افساندنده کفارتك عدم وجوبی ایچون وکذا صوم النذر
فی روایة صوم نذر دخی بر روایتده مانع دکلدر زیرا افسادندن کفارت یوقدر
وبر روایتده مانعدر زیرا ابطالی صحیح اولماز الا عذر ایله اولور اولتقدیرجه خلوت
صحیحه یه مانعدر وفرض الصلوة مانع صلوتك فرضی خلوت صحیحه اولمغه مانعدر
صاحب هدایه دیمشدر که صلوة صوم منزله سنده در صلوتك فرضی صومك فرضی
فرضی منزله سنده درو نافله صلوتك نافله صوم منزله سنده در وصاحب اختیار دیمشدر که
سنن روایت خلوت صحیحه منع ایلمز الا صلوة فجرك ایکی رکعتی وظهرك درت
رکعت اولیسی مانعدر زیرا مؤکده در وشول مکانده خلوت صحیحه اولور که بر فرد آنلرك
احواللرینه مطلع اولمیه بو اجلدندر که مسجدده وحمامده ویاخود طریقده خلوت
صحیحه اولماز وکذلك اعمی وصبی عاقل ویاخود مجنون اولسه خلوت صحیحه اولماز
وخاتونك بر کلب عقوری اولسه اولدخی مانعدر والعدة تجب بالخلوة مع المانع
احتیاطاً خلوت صحیحه ایله عدت واجب اولور اگر مانع ایله اولورسه دخی استحساناً بعض
اغلب احتمال وطئ اولمق توهمی ایچون عدت لازم اولور عدت حق شرعدر زوجین
بر عدتی اسقاط ایده رز دیمکه قادر دکلدر وعدتده حق شرع مداخل ایدر مثلا
صاحب هدایه وقدوری کندو شرحنده دیمشلردر که اگر مانع شرعی اولورسه حقیقة تمکن
ثابت اولدوغی ایچون عدت واجب اولور واگر مانع حقیقی اولورسه مرض وصغر
کبی حقیقة تمکن منعدم اولمغله عدت واجب اولماز اما صاحب بیانیه دیمشدر که
هر موضعده که حقیقة وطئ ممکن اوله لکن بر مانع منع ایلسه آنده عدت واجب اولور
مثلا اصلقده شق ایله وطئ متصور اولور ومجبوبن سحق ایله اما هر موضعده که
حقیقة وطئ ممکن اولمیه مرض مخیف وصغیر وصغیره کبی بونده اتفاقا عدت

واجب اولور والمتعة واجبة لمطلقة قبل الدخول لم يسم لها مهر مهر تسميه اولنميوب
قبل الدخول مطلقه اولنا خاتون ایچون متعه واجبه در زیرا انتفاع بضع مالدن
منفك اولمق ممكن دكلدر چونكه خاتون مهردن برشئ الميجق متعه لازم اولور مجرد
بضع مالدن منفك اولمامق ایچون ومستحبة لمطلقة بعد الدخول مطلقه ایچون متعه
مستحبه در كرك مهر تسميه اولنسون كرك اولنمسون كرچه متعه مهردن خلفدر
مفوضه‌ده واصل ایله خلف جمع اولماز وطريق وجوب ايله متعه لازم كلمز مستحب
اولمسی طریق فضل ایله در وغير مستحبة لمطلقة قبله سمى لها مهر مهر تسميه اولنوب
قبل الدخول مطلقه اولنا خاتون ایچون متعه مستحبه دكلدر حاصل كلام مطلقه درو
درت قسمدر اولكيسی مهر تسميه اولنميوب مدخول بها اولميا ندر انلره متعه واجب
اولور ايكنجيسی مهر تسميه اولنوب مدخول بها اولانلردر انلره تسميه اولنان مهر واجبدر فضله
متعه ويرمك مستحبدر اوچنجيسی مهر تسميه اولنميوب مدخول بها اولانلردر انلره مهر مثلدن
فضله متعه ويرمك مستحبدر دردنجيسی مهر تسميه اولنوب مدخول بها اولميانلردر انلره
نصف مهر ويردكدن متعه ويرمك مستحبه دكلدر ولو سمى لها الفا وقبضته ثم
وهبته له ثم طلقها قبل الدخول رجع عليها بنصفه واكر بر خاتونه بيك اقچه مهر تسميه
اولنه ويا خود تسميه اولنمه واول مهری خاتون قبض ایله اندن صكره زوجنه
اول مهری هبه ایلسه آندن صكره قبل الدخول خاتونه طلاق ويرسه رجل اول
بيك اقچه مهرك نصفی ايله خاتونه رجوع ايدر يعنى خاتوندن بشيوز اقچه طلب ايدر
وكذا لو كان مكيلا او موزونا جمله مكيل وموزون نخ درهم ودنانير كبيدر يعنى اكر مهر
مكيل ويا خود موزون اولسه اندن صكره خاتون قبض ايدوب رجله هبه ايلسه
وقبل الدخول طلاق ويرسه ينه نصفی ايله خاتونه رجوع ايدر يعنى خاتوندن نصفنى
طلب ايدر ولو قبضت النصف ثم وهبت الكل او الباقى لا يرجع خلافا لهما اكر
خاتون مهرك نصفنى قبض ايلسه اندن صكره كلى مهرى هبه ايلسه ويا خود باقيسنى
هبه ايلسه قبل الدخول ويرمكله زوج خاتون اوزرينه برشئ ايله رجوع ايلمز يعنى
طلب ايدەمز اما امامين ايچون خلاف واردر انلر قتنده خاتون قبض ايتديكی شيئك
نصفی ايله رجوع ايدر يعنى نصفنى طلب ايدر بعض كلى اعتبار ايله مثلا اكر كلينی قبض
ايدوب هبه ايلسه قبض ايلدوكی نصف ايله رجوع اولنور درسيس امدر بعض
قبض اولندقده نخ مقبوضی اولانك نصفی ايله رجوع اولنور زيرا مقبوض اولميان
بعض مهرك هبه سی حط در يعنى مهردن آشغه ايندرمكدر حط ايسه اصل عقده ملحق
اولور كويا كه ابتداء بشيوز مقبوض درهمه تزوج ايلمشدر ابو حنيفه ايچون دليل
بودر كه زوجك مقصودى بلا عوض هبه اولان نصف مهرك سلامتيدر بو
ايسه طلاقدن اول حاصل اولدی عند الطلاق رجوع ايجاب ايلمز بونك مثالی

مثالی مؤجل اولان مديون كبيدر كه قبل حصول الاجل استعمال اولنه واما مينك
حط ايلمك اصل عقده ملتحق اولور ديدوكی قولدر انلر قتنده اصلا ملتحق اولماز
مثلا عقددن صكره مهرك اوزرينه زياده ايلدوكی شئ اصل عقده ملتحق اولمازكه
تنصيف اولنه اما حط اولزمان ملتحق اولور كه عقد مقابله اوله اولوقت طرفيندن
زياده وحط دفعه محتاج اولور نكاح ايسه بويله دكلدر عنايه‌ده بويلجه در ولو وهبت
اقل من النصف وقبضت الباقى يرجع عليها الى تمام النصف وعندهما بنصف
المقبوض اكر خاتون مهرك نصفندن اقلنى هبه ايدوب باقيسنى قبض ايلسه
زوج نصف تمامی ايله خاتونه رجوع ايدر واما امامين قتنده مقبوضی اولان شيئك
نصفی ايله رجوع ايدر يعنى طلب ايدر مثلا بركمسنه بيك اقچه مهر اوزره تزوج ايليه
وايكيوز اقچه سنى خاتونه هبه ايدوب سكز يوز اقچه سنى قبض ايلسه قبل الدخول
طلاق واقع اولسه خاتوندن اوچيوز اقچه سنى طلب ايدركه نصف تمام اولور
زيرا خاتونك نصف مهرى بشيوز ايدى اوچيوز اقچه يی ويرجك كندوسنده اولان
بشيوز اقچه حقى اولمش اولور اما امامين درکه ويردوكی سكز يوز اقچه نك نصفنى كه درتيوزدر
آنی طلب ايدر زيرا هبه ايلدوكی اصلدن حط در اول تقديرجه مقبوضی اولان
اقچه نك نصفی ايله رجوع ايدر ولو لم تقبض شيئا فوهبت لا يرجع احدهما على الآخر
اكر خاتون مهردن برشئ قبض ايلميوب جمله سنى هبه ايلسه زوج وزوجه بر
برنيك اوزرينه رجوع ايلمز يعنى بر برندن برشئ طلب ايلمز وكذا لو كان المهر عرضا
فوهبته قبل القبض ياخود بعد القبض هبه ايلسه ينه بر برندن طلب ايلمدوكی كبيدر
وان تزوجها بالف على ان يخرجها من البلد او على ان لا يتزوج عليها فان وفا فلها
الالف والا فمهر المثل بركمسنه بر خاتونى شهردن اخراج ايلمك اوزره ويا خود اوزرينه
بر آخر خاتون تزوج ايلمامك اوزره بيك اقچه يه تزوج ايلسه اكر عهده وفا ايدرسه
اول خاتون ايچون مسمى اولان بيك اقچه واردر واكر عهدينه وفا ايلمزسه مهر مثلی
واردر اكر كه بو شروط فاسد ايسه‌ده ينه نكاح صحيحه اولور اكر وفا اولورسه مسمى
لازم اولور اكر عدم وفا ظهور ايدرسه مهر مثل لازم اولور صاحب عنايه ديمشدر كه
مسئله اكر مهر مثل مسميدن اكثر اولورسه لازم اولور اقل اولورسه ينه مسمى لازم
اولور ولو تزوجها على الف ان اقام بها وعلى الفين ان اخرجها فان اقام بها فلها الالف
والا فمهر المثل لا يزاد على الفين ولا ينقص عن الف واكر خاتونى شهرده اقامت
ايتدرسه بيك اقچه اوزرينه تزوج ايلسه واكر شهردن اخراج ايدرسه ايكى بيك
اوزرينه تزوج ايلسه پس اكر شهرده اقامت ايدرسه خاتون ايچون بيك اقچه
واردر ايكى بيكك اوزرينه زياده اولماز وبيكدن نخ ناقص اولماز وعندهما لها الالف
ان اخرجها اما امامين قتنده شرط جائزدر اكر وفا ايدرسه بيك اقچه وفا ايلمزايسه

٧ واكر شهرده اقامت ايتدرميوب
طشره يه اخراج ايدرسه مهر
مثل واردر صح

ایکی بیک اقجه لازم اولور امام اعظم قتنده شرط اول صحیحدر وشرط ثانی فاسددر
امام زفردرکه شرطک ایکیسی دخی فاسددرکرک شهده قائم اولسون کرک اخراج
ایلسون مهر مثل لازمدر ولو تزوجها بهذا العبد او بهذا العبد اکر خاتونی شو عبده و
یاخود شو عبده یو تزوج ایلسه لکن عبدلرک بهالری بربرندن متفاوت اولوب
مهری عبدلرک بری اولمق اوزره ایکی عبدینه اشارت ایله تزوج ایلسه فلها الاعلی ان
کان مثل مهر مثلها او اقل خاتون ایچون اعلاسنی المق واردر اکر اعلاسنک قیمتی
مهر مثلنه مماثل اولورسه ویاخود مهر مثلندن اقل اولورسه والادنی ان کان
مثله او اکثر وخاتون عبد ادنایی آلور اکر اول عبد مهر مثلنه مماثل اولورسه ویاخود
مهر مثلندن اکثر اولورسه ومهر مثلها ان کان بینهما وخاتونه مهر مثل لازم اولور اکر
اعلا ایله ادنی بیننده اولورسه امام اعظم قتنده وعندهما لها الادنی بکل حال امامین
قتنده هر حالده خاتون ایچون ادنایی آلمق واردر وان طلقها قبل الدخول فلها نصف
الادنی اجماعاً اکر قبل الدخول طلاق ویرورسه اجماعاً اول خاتون ایچون ادنینک
نصفی واردر یعنی قیمتده دون اولان عبدک نصفنی آلور وان تزوجها بهذا العبدین
فاذا احدهما حر فلها العبد فقط عند الامام ان ساوی عشرة اکر شول ایکی عبده
اشارت ایدوب تزوج ایلیه ناکاه اول ایکی عبددن بریسی حر اولسه اول خاتون
ایچون انجق عبدی آلمق واردر امام اعظم قتنده اکر عبدک قیمتی اون درهم مساوی
اولورسه اکر عبدک قیمتی اونه مساوی اولمازایسه اونی تمام ایلمک لازمدر زیرا مهر
اوندن اقل اولماز وعند ابی یوسف العبد مع قیمة الحر لو کان عبداً ابو یوسف قتنده
عبد ایله حرک قیمتی لازم اولور اکر اول حر عبد اولسه نه مقدار بها ایدرسه وعند محمد
العبد وتمام مهر المثل ان هو اقل منه امام محمد قتنده خاتون ایچون عبد وتمام مهر مثل واردر
اکر اول عبد مثلندن اقل اولورسه وان تزوجها علی فرس او ثوب هروی بالغ فی وصفه
اولا خیر بین دفع الوسط او قیمته واکر خاتونی فرس ویاخود ثوب هروی اوزرینه
تزوج ایلسه عاقد کرک وصفنده مبالغه ایلسون کرک ایلمسون وسط ایله قیمتی
بیننده زوج مخیردر یعنی دیلرسه بر فرس وسط ویرور دیلرسه فرسک قیمتنی ویرر
ثوب هروده دخی کذلک وکذا لو تزوجها علی مکیل او موزون بین جنسه لا صفته وینه وسط
ایله قیمتی بیننده مخیردر اکر مکیل ویاخود موزون اوزرینه تزوج ایلسه اویله مکیل وموزونک
جنسنی بیان ایدوب صفتنی بیان ایلمامش اوله مثلا حنطه وشعیر ویاخود زعفران
اوزرینه تزوج ایدوب صفتنی ذکر ایلمسه وسط ایله قیمتی بیننده مخیردر وان بین صفته
ایضا وجب هو لا قیمته واکر اول شیئک صفتنی بیان ایلسه اول وصف ایلدوکی شی
لازم اولور قیمتی واجب اولماز زیرا مکیل وموزون دن موصوف اولان ذمتده ثبوت
صحیح ایله ثابت اولور کرک حالا وکرک مؤجلا بویله اولدوغی اجلدن استواضی وسلمی

وسلمی صحیح اولور وقیل الثوب مثله ان بولغ فی وصفه دینلمشدرکه ثوب مکیل
موزون کبیدر اکر ثوبک وصفنده مبالغه اولنورسه بو قول زفرکدر ولو شرط
البکارة فوجدها ثیبا لزمه کل المهر واکر تزویجده بکارتی شرط ایلسه اول خاتونی ثیبه
بولسه رجله کلی مهر لازم اولور شرطک بطلانی وخلوت صحیحه ایله عقدک صحتی ایچون
کلی مهر لازم اولور وان اتفقا علی قدر فی السر واعلنا غیره عند العقد اکر عاقدان کزلوجه
مهرده بر مقداره اتفاق ایدوب عند العقد سرده اتفاق ایلدکلرینک غیریلی اعلان
ایلسه لر یعنی سرده بیک اقجه اولسون دیو خلق الچنده ایکی بیک اقجه یه اعلان ایلسه لر
فالمعتبر ما اعلناه ابو حنیفه وامام محمد قتنده معتبر اولان اعلان ایلدکلریدر وعند
ابی یوسف ما استراه ابو یوسف قتنده کزلو ایتدکلریدر معتبر اولان ولا یجب شیء
بلا وطیء فی عقد فاسد عقد فاسدده وطیء سز برشیء واجب اولماز مثلا بلا شهود
اولان نکاح ودخی بر قیز قرنداشنک طلاق باین ایله اولان عدتنده آخر قز قرنداشنی
نکاح وو دردنجی نکاحک عدتنده بشنجی یه نکاح کبی اولان عقود فاسدده بلا وطیء بر
شیء واجب اولماز وان خلا اکر خلوت صحیحه دخی اولورسه بوننده مجرد عقد ایله
مهر واجب اولماز عقد فاسد اولدوغی ایچون ومهرک وجوبی منافع بضعی استیفا
ایله اولور خلوتدن صکره دخی بویلجه در زیرا نکاح فاسدده مجرد خلوت ایله تمکن
ثابت اولماز وطیئک حرمتی ایچون بو تقدیرجه خلوت وطیء مقامنه قائم اولماز
حتی حرمت مصاهره دخی ثابت اولماز وعدت دخی حکمز وان وطیء وجب مهر
المثل لا یزاد علی المسمی واکر وطیء ایدرسه مهر مثل واجب اولور مسمی اوزرینه
زیاده قلنماز وعلیها العدة اول خاتون اوزرینه عدت لازم اولور موضع احتیاطده
شبهه حقیقته الحاقاً واشتباه نسبده تحرز ایچون وابتداؤها من حین التفریق
لا من آخر الوطئات هو الصحیح ابتداء عدت حین تفریقدندر وطیء ایلدکلرینک
آخرندن دکلدر صحیح اولان بودر زیرا عدت شبهه نکاح اعتباری ایله که واجب اولور
شول حیثیتدنکه نکاحک رکنی ایجاب وقبول ایلدر اول رکن بولنمغله ویثبت فیه
النسب نکاح فاسدده نسب ثابت اولور زیرا نسبک اثباتنده احیاء ولد ایچون
احتیاط اولنور بو تقدیرجه من وجه ثابت اوزرینه ترتیب ایدر ومدته من حین
الدخول عند محمد وبه یفتی ونسبک مدتی حین دخولدندر امام محمد قتنده وبونک ایله
فتوی ویرلمشدر اما ابو یوسف وابو حنیفه قتنده وقت نکاحدندر نتکم نکاح صحیحده اولور
زیرا فاسدک حکمی صحیحدن اخذ اولنور اما فتوی امام محمد قولی اوزره در زیرا نکاح فاسد
دخول داعی دکلدر ونکاحک مقام وطیئه اقامتی وطیئه داعی دکلدر ووطیء مقامنه
قائم اولماز وابو حنیفه وابو یوسف دردرکه اکر حین نکاحدن وقت وضعه دکین
التی آی تمام اولورسه نسب ثابت اولور اکر اقل اولورسه نسب ثابت اولماز

مهر المثل

ومهر مثلها يعتبر بقوم ابيها ان تساو يا سناً وجمالاً ومالاً وعقلاً وديناً وبلداً وعصراً
وبكارة او ثيابة وخاتونك مهر مثلی اعتبار باباسنك قومی ایله اعتبار اولنور اکر سن
وجمال ومال وعقل ودين وبلد وعصر وبكارت وثيابت جهتندن برابر اولور
زيرا بر شيئك قيمتی بلنمز الا جنسنك قيمتنه نظر ایله بلنور ومهر مثل اختلاف اوصاف
ایله مختلف اولور زيرا مهر قيمت بضعدر وشيئك قيمتی اول صفت اوزره اولا
شيئه رجوع ایله بلنور سن ديدوكی وقت تزوجدر اولا مسندر وبعضيلر اهل
بيت شرف وحسنده جمالی اعتبار ایلمامشلر جمال اواسط ناسدن اعتبار اولنور
ديمشلر فان لم يوجد منهم فمن الاجانب پس اكر باباسنك قومنده بو اوصافده اوزره
بولنمزسه اجانبدن اولوب مماثله اولان قبيله دن اعتبار اولنور ابو حنيفه دن بر
روايتده اجنبا تدن اعتبار اولنماز كذا فی الزيلعی حتی زيلعی مماثله ده علم وادب وحسن
خلق حتی زياده ایلمشدر فان لم يوجد جميع ذلك مما يوجد منه اكر بو اوصاف مذكوره نك
جمله سی بولنمز ايسه اول اوصافدن بولنداوغی ایله اعتبار اولنور ولا يعتبر بامها وخالتها
ان لم تكونا من قوم ابيها خاتونك امی وخاله سی اعتبار اولنماز اكر بونلر باباسنك
قومندن اولمزلر ايسه اما عمه سی قرنيی آلمش ايسه ينه باباسی قومندن اولور اوقت
اعتبار اولنور اما ابن ابی ليلی اناسنك قومی ایله اعتبار اولنور ديمشدر زيرا مهر قيمت
بضعدر نسادر بو تقديرجه نسا جهتندن اولا حتی اعتبار اولنمنه ذاهب اولمشدر
وصح ضمان وليها مهرها خاتونك ولينك مهره ضمانی صحيح اولور مثلا حين عقده
ولی اولان كمسنه سنك مهرينه بن ضامنم ديسه صحيح اولور وتطالب من شاءت
منه ومن الزوج اول خاتون ديلرسه ضامن اولاندن طلب ايدر ديلرسه زوجندن
طلب ايدر ساير كفالاتده اولدوغی كبی ويرجع الولی على الزوج اذا ادى ان ضمن بامره
والا فلا ولی زوج اوزرينه رجوع ايدر قچن مهری خاتونه ادا ايلسه اكر زوجك امری
ایله ضامن اولورسه رجوع ايدر اكر بلا امر ضامن اولورسه زوجك اوزرينه رجوع
ايده مز ساير كفالاتده حتی بويلجه در وللمرأة منع نفسها من الوطئ والسفر حتی يوفيها
قدر ما بين تعجيله من مهرها كلا او بعضا خاتون اچون وطئدن وسفردن كندو نفسنی
منع ايلمك واردر مهرندن تعجيلی بيان اولنان شيئك مقدارينی يعنی اول مهردن
تعجيل كل شرط اولنمش ايسه وياخود بعض شرط اولنمش ايسه بعض وفا ايدنجه
نفسنی منع ايدر حق زوجكه بضعدر متعين اولدوغی كبی خاتونك حقی حتی مهردن
متعين اولمغله بيع كبی اولدی زيرا بايع مبيعی حبس ايدوب ثمنی اخذ ايلمينجه ويرمدوكی
كبی خاتون حتی كندو نفسی كه مبيعدر مهرينی الميجه وطئدن وسفردن منع ايدر كلدن
وبعضدن شرط ايلدكی نه ايسه ولها السفر والخروج من المنزل ايضا حتی وفا
اولمدن بلا اذن سفر ومنزلدن خروج واردر وطئدن وسفردن منع ايلديكی كبی ولها

ولها النفقة لو منعت لذلك وخاتون اچون زوجك اوزرينه نفقه واردر اكر مهر
معجلنی آلمق اچون وطئدن كندوسنی منع ايدرسه اكر علت مهر معجل اولورسه ناشزه
لك اولمامش اولور نفقه سی لازمدر اكر مهر معجلی ادادن صكره خاتون طرفندن نشوز
بولنه نفقه لازم دكلدر وهذا قبل الدخول وكذا بعده خاتون مهر انی المدن نفسنی منع ايلمك
وسفره ومنزلندن خروجه قادر اولمق قبل الدخول وبعد الدخول حتی بويلجه در امام اعظم
قتنده بعد وقبل ما بيننده فرق يوقدر خلافا لهما فيما لو كان الدخول برضاها غير صبية
ولا مجنونة اما امامين قتنده خلاف واردر شول شيده كه اكر خاتونك رضاسيله دخول
اولورسه بعده منعه قادر اولمماز صبيه ومجنونه اولمدوغی حالده وان لم يبين قدر المعجل
فقدر ما يعجل من مثل عرفا واكر قدر معجل بيان اولنمز ايسه عرفا مهر معجل مثليدن تعجيل
اولنان مقداری لازمدر وغير مقدر بربع ونحوه تعجيل اولنان شيئی ربع وربع مثلی اولان
شيئی ايله مقدر اولمدوغی حالده وليس لها ذلك لو اجل كله خاتون اچون نفسنی منع
ايلمك يوقدر اكر مهرك كليسی تاجيل اولنه بعده اولدوغی كبی صاحب بيانه ديمشدر كه
اكر مؤجل وقت معلومه دكين اولورسه ابو حنيفه وامام محمد قتنده خاتون اچون
نفسنی منع ايلمك يوقدر ومبنه نفسنی منع ايلمكه قادر دكلدر اكر مؤجل جهالت متفاحشه
ايله مجهول اولسه حصاد وخرمن زمانی كبی خلافا لابی يوسف ابو يوسف اچون خلاف
واردر يعنی خاتون نفسنی منع ايدر صاحب نهايه ديمشدر كه ولو الجيه ده فتوی ابو يوسف
قولی اوزره در واذا اوفاها ذلك فله نقلها حيث شاء دون السفر واكر رجل مهر معجلی
خاتونه وفا ايدرسه پس امدی رجل اچون خاتونی ديلدوكی يره كتورمك واردر سفره
دكل يعنی سفره كوتورمز وقيل له السفر بها فی ظاهر الرواية والفتوى على الاول ديلمشدر كه
رجل اچون خاتون ایله سفر ايلمك واردر ظاهر روايتده اما فتوی قول اول اوزره در
يعنی سفره كوتورمك اوزره در زيرا حق سبحانه وتعالى اسكنوهن من حيث سكنتم
من وجدكم قول شريفی سفره كوتورمكه حجت قويه در صاحب نهايه تجنيس ومحيطدن
ذكر ايدوب فتوی سفره كتورمك اوزره در ديمش وفقيه ابو الليث ابو القاسم الصفاردن
كندو بلندن غيری يه خاتونی اخراج ايلمك يوقدر زيرا غربتده زحمت چكمك لازم
كلور ديدوكنی نقل ايلمشدر وظهير الدين المرغينانی ديمشدر كه فقيه ابو الليثك قولی
ايله اخذ اولنور حق سبحانه وتعالى نك اسكنوهن من حيث سكنتم من وجدكم قول شريفی
ايله اخذ اولی در صاحب عنايه دركه ابو القاسم الصفاردن شول كمسنه كه خاتوننی
مدينه دن قريه يه وقريه دن مدينه يه اخراج ايدر انك حقنده نه ديرسن ديو سؤال
اولندقده بو سفر دكلدر تبديل مكاندر اما بر بلده دن بر بلده يه اخراج تبديل مكان
دكلدر سفردر ديو جواب ويرمشدر وطرسوسی انفع الوسايلده اقوال ائمه يرده
نقلندن صكره حاكمه لايق اولان بودر كه امعان نظر ايدوب خاتونك وطنی اولان

عشیرت وقومی اولوب آندک بنیندن تزوج ایدوب بعده بلد آخره نقل ایلمک
استرسه منع ایله حکم ایلیه واکر خاتون اولدوغی شهرده عشیرت وقومی اولمیوب
آنده تزوج ایلدیسه وخاتونک اصلی آخر شهردن ایسه لایقدرکه منع اولنمیه وان
اختلفا فی قدر المهر فالقول لها ان کان مهر مثلها کما قالت او اکثر اکر مهرک مقدارنده
زوج ایله زوجه اختلاف ایلسه‌لر پس امدی قول زوجه نکدر یمینی ایله اکر مهر مثلی خاتونک
دیدوکی کبی ویاخود دیدوکندن اکثر اولورسه اکر دینیلورسه نکاحده یمین یوقدر
نیچون بونده یمین اوله جواب ویریلورکه بو مسئله مهرده در نکاحده دکلدر بونده یمین
جائزدر وله ان کان کما قال او اقل قول رجلکدر یمینی ایله مهر مثل رجلک دیدوکی کبی
ویاخود دیدوکندن اقل اولورسه وان کان بینهما اکر مهر مثل ایکی قولک ما بینینده
اولورسه تحالفا ولزم مهر المثل ایکیسی یمین ایدیسرلر هر قنغیسی نکول ایدرسه سوز
آنککدر اکر ایکیسی دخی یمین ایدرلرسه مهر مثل لازم اولور وفی الطلاق قبل الدخول القول
لها ان کانت متعة المثل کنصف ما قالت او اکثر قبل الدخول طلاقده قول خاتونکدر
اکر متعهٔ مثل خاتونک دیدوکنک نصفی کبی ویاخود اکثری اولورسه وله ان کانت
کنصف ما قال او اقل قول رجلکدر اکر متعة المثل رجلک دیدوکنک نصفی ویاخود
نصفندن اقل اولورسه مثلا بر خاتونی قبل الدخول تطلیق ایلسه تزوج التی درهم
مهردرجو دعوا ایلسه وخاتون یوز درهم دیو دعوا ایلسه ابو حنیفه وامام محمد قتنده
حکما متعه مثل قلنور اکر متعهٔ مثل خاتونک دیدوکی یوز درهمک نصفی ویاخود
نصفندن اکثر اولورسه یمینی ایله خاتونکدر اکر متعهٔ مثل رجلک دیدوکی کبی التی
درهمک نصفی ویاخو نصفندن اقل اولورسه یمینی ایله قول رجلکدر زیرا متعه بعد
الطلاق موجب عقددر مهر مثل کبی پس امدی متعه دخی مهر مثل کبی حکم اولنور وان کانت
بینهما تحالفا ولزمت المتعة اکر متعهٔ مثل رجل وخاتون دیدکلرینک ما بینینده اولورسه
یمین ایدرلر ومتعه لازم اولور اما هر قنغیسی نکول ایدرسه آخرک قولی لازم کلور بعض
فقها دیمشلردرکه ابتدا یمین ایلمکه قرعه لازمدر تقدمه بر برندن رجحان یوقدر وقدوری
دیمشدرکه ابتدا زوج یمین ایدر کذا فی البیانیة وعند ابی یوسف القول له قبل الدخول وبعده
ابو یوسف قتنده قبل الدخول وبعد الدخول قول زوجکدر زیرا زیادهٔ خاتون دعوا ایدر
بو بابده رجل منکردر امدی یمینی قول منکرکدر الا ان یذکر ما لا یتعارف مهرا لها مکرکه زوج
شول شیئی ذکر ایلیه که خاتونه مهر اولمغه متعارف اولمیه یعنی عادتا اول ادعا ایلدوکی
شیئ قلیل مهر اولمغه صالح اولمیه اول زمانده قول خاتونکدر وایهما برهن قبل زوج
وزوجه هر قنغیسی بینه اقامت ایدرسه قبول قلنور وان برهنا فبینتها اولی حیث
یکون القول لها وبینته اولی حیث یکون القول له اکر زوج وزوجه بینه اقامت
ایدرلرسه رجلک بینه سی اول محلده اولی درکه قول خاتونک اوله وخاتونک

نک بینه سی شول محلده اولی درکه قول رجلک اوله مثلا قچن زوج بیک ادعا ایلسه
وخاتون ایکی بیک ادعا ایلسه ومهر مثل ایکی بیک ویاخود دخی اکثر اولسه رجلک
بیک اوزره ادعا ایلدوکنک بینه سی قبول اولنور زیرا بینات خلاف ظاهری اثبات
ایچوندر یمین اصلی ابقا ایچوندر نکاحده ایسه اصل مهر مثلدر اولتقدیرجه خلافنی ادعا
ایدنکمسنه‌نک بینه سی اولی در وان اختلفا فی اصله وجب مهر المثل واکر اصل مهرده
اختلاف ایلسه‌لر مهر واجب اولور اجماع مرکب ایله واجماع مرکبک معناسی اولدرکه
حکمده اتفاق اوله مأخذده اختلاف ایله نتکم علم اصولده بیان اولنمشدر صاحب
درر دیمشدرکه اکر اصلنده اختلاف ایلسه‌لر مهر مثل واجب اولور مثلا زوجینک
بریسی دیسه که مهر تسمیه اولنمدی واخری دیسه که تسمیه اولندی اکر بینه اقامت ایلسه
قبول اولنور والا منکر اولانه یمین ویریلور اکر نکول ایدرسه دعوای تسمیه ثابت اولور
واکر یمین ایدرسه مهر مثل واجب اولور وموت احدهما کحیوتهما ایکیسندن برینک
موتی حیوتلری کبیدر هر وجهدن زیرا مهر مثل ایکیسندن برینک موتی ایله ساقط اولماز
وفی موتهما ان اختلف الورثة فی قدره واکر ورثهٔ زوج وزوجه‌نک موتندن مهرک
مقدارنده اختلاف ایلسه‌لر فالقول لورثة الزوج عند الامام پس امدی قول ابو حنیفه
قتنده زوجک ورثه سی ایچوندر زیرا مهر مثل اعتباری خاتونک موتی ایله ساقط اولور
ولا یستثنی القلیل وقلیل استثنا اولنماز ورثهٔ زوج شیئ قلیل دخی استثنا ایدرلرسه
تصدیق اولنور بو محلده قلیل وکثیری برابردر ابو حنیفه قتنده ابو یوسف قتنده دخی
قول زوجک ورثه سنکدر اکر قلیل ادعا ایلمزلر ایسه وعند محمد کالحیوة امام محمد
قتنده حیوة کبیدر یعنی حال حیوتده نیجه ایسه یینه حکم ایلیجه در وان اختلفوا فی اصله
اکر ورثه مهرک اصلنده اختلاف ایلسه‌لر یعنی مهر تسمیه اولنمشدر واولنمامشدر دیو
اختلاف ایلسه‌لر یجب مهر المثل عندهما وبه یفتی امامین قتنده مهر مثل واجب اولور
وفتوی دخی بونکله در وعند الامام القول لمنکر التسمیة ولا یجب شیئ ابو حنیفه قتنده
قول تسمیه‌یی منکر اولانکدر وبر شیئ واجب اولماز مادامکه مهر مسمی اوزرینه بینه اقامت
ایلمیه‌لر زیرا خاتونک موتندن صکره مهر مثل اعتبار اولنماز وان بعث الزوج الیها
شیئا فقالت هو هدیة وقال مهر فالقول له فی غیر ما هیئ للاکل اکر زوج خاتونه بر
شیئ کوندرسه خاتون دیسه که اول شیئ هدیه‌در وزوج دیسه که مهردر مأکولات
قسمندن دکل ایسه قول زوجکدر وان نکح ذمی ذمیة او حربی حربیة ثمة علی میتة او
بلا مهر وذلک جائز فی دینهم فلا شیئ لها اکر بر ذمی بر ذمیه وبر حربی بر حربیه‌یی دار
حربده میته اوزرینه ویاخود مهر اولماموق اوزره نکاح ایلسه حال بوکه میته اوزرینه
ومهر اولماموق اوزره نکاح اندرک دیننده جائز اولسه اکر ایکیسی دخی مسلمان اولسه‌لر
خاتون ایچون بر شیئ لازم کلمز ابو حنیفه قتنده خلافا لهما سواء وطئت او طلقت قبله

اوماتت احدهما امامین ایچون خلاف واردر کرک وطئ اولنسون وکرک وطئدن
اول مطلقه اولسون برابردر ویاخود ایکیسندن بری فوت اولسه بینه بویله‌در وسوق
کلام امامینک ذمی وحربیه‌ده خلافنی ایهام ایدر لکن انجق ذمیده‌در حتی صاحب
هدایه دیمشدرکه بر نصرانی بر نصرانیه‌یه میته اوزرینه ویاخود مهر اولمامق اوزره نکاح ایلسه
ودینلرنده جائز اولسه ودخول ایلسه ویاخود قبل الدخول تطلیق ایلسه ویاخود
ایکیسندن بریسی فوت اولسه خاتون ایچون مهر یوقدر دار حربده حربیه‌ده دخی بویله‌در
بو قول ابوحنیفه قتنده‌در حربیانده امامینک دخی قولی بودر اما ذمیده امامین
قتنده مهر لازمدر وقبل الدخول طلاق ویرمش ایسه متعه لازمدر زفر قتنده حربیانده
دخی مهر لازمدر امام زفرک دلیلی بودرکه شرع ابتغاء نکاحی مشروع قلمدی الا ماله مقارن
قلدی حق سبحانه وتعالینک ان تبتغوا باموالکم قول شریفی بوکا دلیلدر وبو مشروع
عامدر وحکمی عموم اوزره ثابتدر زیرا نکاح معاملاتدندر کفار دخی معاملات ایله
مخاطبدر امامینک دلیلی بودرکه اهل حرب احکام اسلامی ملتزم دکللردر حکم حجه
آنلرک اوزرینه جاری اولماز الا التزام ایله اولور والتزام اولماز الا ولایت ایله اولور
وتباین دارین ایله ولایت منقطعدر اما اهل ذمت بونک خلافنجه‌در زیرا اهل
ذمت معاملاته رجوع اولنان اشیاده بزم احکاممزی التزام ایلمشلردر وعقد
ذمتله ایله التزام بولنمش اولور زیرا زنا وربادن اهل ذمت دخی منع اولنورلر
وآنلرک اوزرینه حدود دخی اقامت اولنور وتسلیم اولنسونکه آنلر احکامی التزام
ایلمشلر لکن اتحاد دار ایچون ولایت الزام متحققدر ابوحنیفه ایچون دلیل بودرکه
تحقیقاً اهل ذمت دیاناتده بزم احکاممزی التزام ایلمامشلردر صوم وصلوة کبی
دخی شول شیئده که خلافنه منعقدلردر بیع خمر وخنزیر کبی وولایت الزام ایسه سیف
ومحاجه ایله‌در بو قوللرک جمله‌سی اهل ذمتدن منقطعدر عقد ذمت ایلدکلری ایچون
فانا امرنا ان نترکهم وما یدینون معناسی اوزره ترک اولندقده پس امدی آنلر
عدم الزام وانقطاع ولایتده اهل حرب کبی اولمشلردر زنا بونک خلافنجه‌در زیرا
زنا جمیع ادیانده حرامدر آنلرک دینلرنده حلال دکلدر حالی اوزرینه ترک اولنه
ربا ایسه عقودلرندن مستثنادر رسول اکرم صلی الله علیه وسلمک الا من اربی
فلیس بیننا وبینهم عهد قول شریفی ایله ربا دخی مستثنی اولور صاحب کنز دیمشدرکه
اگر بر ذمی بر ذمیه‌یه میته ویاخود مهر اولمامق اوزره نکاح ایلسه حال بوکه دینلرنده
جائز اولسه پس امدی وطئ اولنسه ویاخود وطئدن مقدم طلاق ویرلسه ویاخود
فوت اولسه خاتون ایچون مهر یوقدر وحربی دخی بویله‌در وکنزک شرحی لا مهر لها
دیدکدن صکره بو قول ابوحنیفه قتنده‌در امامین دیدیلرکه خاتونه مهر مثل لازم
اولور موتده ووطئدن اول طلاقده متعه لازمدر وکذا الحربیان ائمه قولندن صکره

صکره شراح دیدیلرکه اگر حربی حربیه‌یی دار حربده نکاح ایلسه حکمی ذمی حکمی کبیدر
ائمه ثلثه قتنده انجق خلاف زفرکدر چونکه اقوال ائمه معلوم اولدی معلوم اولسون
که مصنفک بیان مذاهبده نوعاً خللی واردر اگر خلافالهما قول ذمتینه صرف اولنسه
کلامده نوعاً یعنی بوزغنلق وضعیفلق واقع اولور وبلا مهر قولی نفی مهره ومهرده
سکوته محتملدر ودینلمشدرکه میته‌ده وسکوتده ایکی روایت واردر اصح اولان
جمله‌سی خلاف اوزره اولمقدر کذا فی الهدایة وان نکحها بخمر او خنزیر معین ثم اسلما
او اسلم احدهما قبل القبض فلها ذلک اگر بر ذمی بر ذمیه‌یه معین خمر وخنزیر مقابله‌سنده
نکاح ایلسه اندن صکره ایکیسی اسلامه کلسه‌لر ویاخود ایکیسندن بری قبل القبض
اسلامه کلسه خاتون ایچون معین اولان شیئی قبض ایلمک واردر ابوحنیفه قتنده
زیرا خمر وخنزیر وقت عقدده معین اولمشلر ایدی اسلام ایسه معین اولان شیئک
قبضنی مانع دکلدر نته کیم بر ذمیه مسلمه اولسه وآخر کمسنه‌ده خمر وخنزیری اولسه
خاتون ایچون اول خمر وخنزیری قبض ایلمک واردر وان کان غیر معین فقیمة الخمر
ومهر المثل فی الخنزیر اگر خمر وخنزیر معین اولمش دکل ایسه خمرک قیمتی لازمدر خنزیرده
مهر مثل لازمدر ابوحنیفه قتنده اما خمرک قیمتنک لزومی ملک غیر معین قبض
ایله حاصل اولور دین ایسه مثلی ایله قضا اولنور اسلام ایسه مثلنی منافیدر بو
تقدیرجه قیمتی لازمدر زیرا وقت عقدده تسمیه‌سی صحیحدر قیمتنی آلمق عینی آلمق کبی دکلدر
زیرا ذوات امثالدندر واما خنزیرده مهر مثلک لزومیدر زیرا ذوات قیمدندر
قیمتنی اخذ ایلمک عینی اخذ کبیدر انک ایچون مهر مثل لازمدر وعند ابی یوسف
مهر المثل فی الوجهین وابو یوسف قتنده ایکی وجهده یعنی معینده وغیر معینده مهر
مثل لازمدر وعند محمد القیمة فیهما امام محمد قتنده معینده وغیر معینده قیمتی لازمدر
زیرا تسمیه وقت عقدده صحیح اولمشدر وآنلر قتنده مسمی مالدر چونکه اسلام ایله مسمی
نک تسلیمی جائز اولمیجق قیمتی لازم اولور وفی الطلاق قبل الدخول تجب المتعة عند
من اوجب مهر المثل ونصف القیمة عند من اوجبها قبل الدخول طلاقده متعه واجبدر
مهر مثل واجبدر دینن قائلنده ونصف قیمت واجبدر قیمتی واجب دینن قائلنده
مهر مثل واجبدر دینن ابو یوسفدر وقیمتی واجبدر دینن امام محمددر **باب
نکاح الرقیق** بو باب عبدک نکاحی بیاننده‌در نکاح العبد والامة والمدبر
والمکاتب وام الولد بلا اذن السید موقوف عبد وامه ومدبر ومکاتب وام ولدک
افندیلرینک اذنسز نکاحی موقوفدر اما عبدک نکاحی موقوف اولمسی رسول اکرم
علیه السلامک ایما عبد تزوج بغیر اذن مولاه فهو عاهر قول شریفی ایله‌در عاهر
زانی معناسنه‌در عبدده امام مالکک خلافی واردر زیرا عبد طلاقه مالکدر نکاحه
دخی مالک اولمسنه ذاهب اولمشدر اما امه‌نک نکاحنک موقوف اولمسی مولا

بضع امه یه مالکدر کندونك تحت ملکندن اولان بضعه آخر مالك اولیمز مکر کندوکه
اذنی اوله بلا اذن نکاح صحیح اولماز ومدبر ومکاتبده حکم رقیت باقی وام ولدده
ملکیت قائم اولمغله نکاحلری اجازته موقوفدر فان اجاز نفذ وان رد بطل پس
امدی اکر افندیسی اجازت ویررسه نکاح نافذ اولور واکر رد ایدرسه نکاح
باطل اولور وقوله طلقها رجعیة اجازة سیدك بلا اذن تزوج ایدن عبدینه
طلقها رجعیة قولی نکاحه اجازتدر زیرا طلاق رجعیه نکاح صحیحده اولور بو
تقدیرجه سیدك طلاق رجعیه ایله قولی اجازتدر لا طلقها او فارقها طلقها او
یاخود فارقها قولی اجازت دکلدر زیرا بو قول ردّه محتملدر فان نکحوا باذنه و
اکر عبد وغیریلر افندیلرینك اذنی ایله نکاح ایلەلر فالمهر علیهم پس امدی مهر
کندولرینك اوزرینه در بیاع العبد فیه مهر اکچون عبد بیع اولنور زیرا مهر دین در
رقبهٔ عبدده واجب اولدر تزوج سببی ایله ابتدا حق مولاده اذنی سببی ایله ظاهر
اولدر بعده اصحاب دیوندن مضرتی دفع اکچون رقبهٔ عبده انتقال ایلدر وسعی
المدبر والمکاتب ولا یباعان مدبر ومکاتب سعی ایدرلر و مهر اکچون بیع اولنمازلر
زیرا بو ایکیسینك اوزرلرندن کتابت وتدبیر وار ایکن بر ملکدن بر ملکه انتقالی
محتمل دکلدر بو تقدیرجه کسبلرندن ادا اولنور یوخسه نفسلرندن ادا اولنماز
واذنه لعبده بالنکاح یشمل جائزه وفاسده سیدك عبد اکچون نکاحه اذنی
نکاحك جائز وفاسدینه شامل اولور فیباع فی المهر لو نکح فاسدا فوطئ اکر عبد
فاسد انکاح ایدوب وطی ایلسه مهر اکچون بیع اولنور ابو حـ قتنده زیرا نکاحه
اذن جائزده وفاسده شامل اولمغله مهر حق مولاده ظاهر اولور اول اجلدن عبد
بیع اولنور امامین درکه اذن نکاح جائزه منصرف اولور بو تقدیرجه مهر حق مولاده
ظاهر اولمیوب حق عبدده واقع اولور لکن بعد الاعتاق اخذ اولنور مقدم طلب
اولنماز یتم الاذن به نکاح فاسد ایله اذن تمام اولور حتی لو نکح بعده جائزا توقف
علی الاجازة حتی عبد نکاح فاسددن صکره اکر جائزا نکاح ایلسه مولاسندن
اجازته توقف ایدر زیرا افندیسینك اذنی نکاح فاسده منتهی اولوب تکرار
اذنه محتاج اولور ابو حنیفه قتنده اما امامین قتنده اذنی منتهی اولماز ثانیا نکاح ایلسه
صحیحدر وان زوج عبده المأذون المدیون صح واکر سید عبد مأذون ومدیونی
تزویج ایلسه نکاح صحیح اولور وهی اسوة الغرماء فی مهر مثلها اول خاتون مهر
مثلنده غرما ایله برابردر عبد غرما ایچون بیع اولنوب غرما ایله خاتون بینلرنده حقلری
مقداری تقسیم اولنور ومن زوج امته لا یلزمه تبوئتها ویطأ الزوج متی ظفر برکمسنه
جاریه سنی آخره تزویج ایلسه اول کمسنه جاریه یه مکان حاضر ایلمك لازم دکلدر
وزوج جاریه یه ظفر بولدوغی وقتده وطی ایدر وامه نك استخدامندن مولانك

مولانك حقی باقیدر اکر مکان حاضر ایلسه حق خدمتی ابطال ایلمك لازم کلور
ولا نفقة علیه الا بالتبوئة زوج اوزرینه نفقه یوقدر الا مکان حاضر ایلمکله واردر
زیرا نفقه خاتونی حبس مقابلەسندەدر حبس اولمیجق نفقه نك دخی عدم
لزومی مقرردر وهی ان یخلّی بینها وبین الزوج فی منزله ولا یستخدمها بتوئه
جاریه ایله زوج بینینی خالی ایلمکدر زوجك منزلنده وحتی استخدام ایلمامکدر
یعنی ایکیسینی زوجك منزلنده مابینلرنی اغیاردن خالی ایلمکدر وان بتواها ثم
رجع صح واکر سید امه یه مکان حاضر ایلسه صکره رجوع ایلسه صحیح اولور زیرا
سید اکچون امه ده بقاء ملك هنوز موجود اولمغله بتوئه ساقط اولماز نکاح ایله
ساقط اولمدوغی کبی وسقطت النفقة مولی رجوع ایلمکله زوج اوزرندن نفقه ساقط
اولور زیرا نفقه جزاء احتباس° زائل اولیجق نفقه دخی زائل اولور وان خدمته بلا
° ایدی احتباس صح
استخدامه لا تسقط مکان حاضر ایلدکدن مولاسی بلا خدمت ایله جو امر ایلمکسزین
جاریه خدمت ایلسه نفقه سی زوجدن ساقط اولماز وان زوج امته ثم قتلها
قبل الدخول سقط المهر اکر برکمسنه جاریه سنی تزویج ایلسه اندن صکره قبل الدخول
جاریه یی افندیسی قتل ایلسه زوجدن مهر ساقط اولور ابو حنیفه قتنده زیرا
معقود علیهی تقرردن مقدم اتلاف ایلدیکه اول تقرر زوجك جاریه یه وصولی
ایدی وامامین درکه مهر ساقط اولماز زیرا فان المقتول باجله عند اهل الحق ∴
مضمونی اوزره قتل موجب اسقاط مهر دکلدر بخلاف ما لو قتلت الحرة نفسها
قبله خلاف شمول شونکدرکه اکر حره کندو نفسنی قبل الدخول قتل ایلسه مهر ساقط
اولماز امام زفر خلاف ایدوب درکه بضع که مبدلی ایدی تسلیمدن اول فوت
اولیجق بدل دخی فوت اولمق مقرردر جاریهٔ مقتوله نك مهری کبی کندوی قتل ایدن
حره نك مهری دخی ساقط اولور بزم اکچون دلیل انسانك کندو نفسنه جنایتی
احکام دنیاده اصلا معتبره دکلدر حتی کندو نفسنی قتل ایدن کمسنه غسل اولنور
واوزرینه نماز قلنور اما مولانك جاریه سنی قتل ایدن بونك خلافنجه در آنده احکام
دنیا معتبردر و مولانك اوزرینه کفارت واجب اولور والاذن فی العزل عن الامة
للسید امه دن عزلده اذن سید اکچوندر زیرا امه دن ولد حاصل اولسه سیدك
حقی اولوردر اول تقدیرجه سیدك رضاسی معتبر اولور عندهما لها اما امامین قتنده
عزلده اذن جاریه اکچوندر زیرا وطی جاریه نك حقیدر و مطالبه دخی انك اکچون
ثابتدر اکر عزلده اذن کندونك اولمیجق حقی ناقص اولمق لازم کلور اول تقدیرجه
جاریه نك رضاسی معتبر اولور حره کبی اما امهٔ مملوکه بونلرك خلافنجه در
انك رضاسی معتبر دکلدر عزل انزال درحین جماعده خارج فرجده صاحب
عنایه دیمشدرکه بو مسئلهده عزلك جوازنه دلالت واردر و عزل خصوصنده

ابن مسعوددن سؤال اولندقده لا بأس در حق سبحانه وتعالی لباس وجود ایله
ملبس اولاجق ارواحدن اخذ میثاق ایتمشدر اگر وجود گلجک منی منجره ضمایه
القا اولنسه ینه خلق اولنور دیو بیورمشلردر وابو سعید خدری رضی الله عنه
خ بونک مثلنی روایت ایلمشدر وصاحب نهایه کراهیة الفتاوی محلنده
ذکر ایلمشدر که برکمسنه بدخوی وفاسق اوغلی ظهورندن خوف ایله اول
کمسنه ایچون عزل ایلمک لا بأس در واسقاط ولد ایچون معالجه ایلسه لر آثم
اولمازلر مادام خلقتندن برشی ظاهر اولمیه اما ظاهر اولدقدن صکره جائز دگلدر
وان تزوجت امته او مکاتبته بالاذن ثم عتقت فلها الخیار فی الفسخ حرا کان
زوجها او عبدا واگر جاریه ومکاتبه سیدک اذنی ایله تزوج ایلسه اندن صکره
معتقه اولسه نکاح فسخده جاریه ایچون خیار واردر زوجی گرک حر اولسون
وگرک عبد اولسون وان تزوجت بلا اذن فعتقت نفذ النکاح اگر جاریه
افندیسنک اذنی یوغیکن تزوج ایلسه ومعتقه اولسه نکاحی نافذ اولور و
کذا العبد ولاخیار لها وبلا اذن عبدک نکاحی نافذ اولور خاتون ایچون خیار
یوقدر مثلا بر عبدک افندیسنک اذنی یوغیکن نکاح ایلسه بعده اولسه ینه
نکاحی کما کان نافذدر خاتون ایچون خیار یوقدر وللمسمی للسید ان وطئت
قبل العتق ولها ان وطئت بعده مهر مسمی سید ایچوندر اگر جاریه قبل العتق
وطی اولنمش ایسه اگر بعد العتق وطی اولنمش ایسه مهر مسمی جاریه ایچوندر
ومن وطئ امة ابنه فولدت فادعاه ثبت نسبه منه ولزمه قیمتها لا مهرها ولا قیمة
ولدها وتصیر ام ولده برکمسنه اوغلنک جاریه سنی وطی ایلسه اول جاریه ولد
گتورسه ووطی ایدن کمسنه دعوت ایلسه اول ولدک نسبی دعوت ایدن
کمسنه دن ثابت اولور ودعوت ایدن کمسنه یه جاریه نک قیمتی لازم مهر
مثل لازم اولماز وولدک قیمتی دخی لازم اولماز واول جاریه وطی ایدن کمسنه نک
ام ولدی اولور زیرا باباسی اوغلنک مالنی تملکه ولایت واردر نتکم رسول
اکرم علیه السلام ولد الرجل من کسبه فکلوا من اموالهم بیوردقلری ونیه دفعه
ثانیه دخی ان اولادکم من اطیب کسبکم فکلوا من کسب اولادکم امر شریفلری باباسنک
مال ولده تملکه ولایتی اولدوغنه دلیلدر هر کمسنه که کندو بقاسنه حاجتی ایچون
اوغلنک مالنه تملکه ولایتی اوله اول کمسنه ایچون اوغلنک جاریه سنه ثانی صیانت
حاجتی ایچون تملکه ولایت واردر زیرا ابقاء نسلنه حاجت ابقاء نفسنه حاجتندن
ادون یعنی آشغه ایدوکی ظاهردر دیس امدی ابقاء نسل حاجتی ابقاء نفس
حاجتندن آشغه اولدوغی اجلدن بابا اوغلنک جاریه سنه قیمت ایله مالک اولور
اما طعامنه قیمتسز مالک اولور چونکه بابا اوغلنک جاریه سنی وطی ایلدی گوره لم

گوره لم کندو جاریه نک ملکیتی نه وقت ثابت اولور امدی بو ملکیت استیلادن
مقدمجه ثابت اولور استیلاده شرط ایچون زیرا استیلاد تصحیح اولنان یا حقیقت
ملکدر ویاخود حق ملکدر بو ذکر اولنان بابا ایچون جاریه حقنده ثابت دگلدر زیرا
اول جاریه یی بابا تزوج ایلسه جائزدر دیس امدی بو تقدیرجه تقدیم ملک لازمدر و
علوق ولددن صکره بابا اول ولدک صیانتنه محتاج اولور وصیانت ایسه
ثبوت نسب ایله اولور وثبوت نسب ایسه ملکدن غیری ایله اولماز ملکک
وطی اوزرینه تقدیمی لازمدر که بابانک فعلی حرام اولمیه تا که ملک وطی اوزرینه تقدیم
اولنه بابانک وطیء ملکنده واقع اولمش اولور بو تقدیرجه ولدک قیمتی لازم اولماز
زیرا قبل الاستیلاد ملکه استناد ایلمکله اول ولد حرا علوق ایلمش اولدی والجد
کالاب بعد موته لا قبله جد بابا گبیدر موتندن صکره اما قبل الموت دگل بو اجلدندر که
بابا وار ایکن جد وارث اولمیز وان زوج امته اباه جاز اگر برکمسنه جاریه سنی باباسنه
تزویج ایلسه جائزدر اما امام شافعیدرکه اوغل بابایه جاریه سنی تزویج ایلمک
جائز دگلدر زیرا مال ولده بابا ایچون حق ملک واردر حتی برکمسنه اوغلنک جاریه سنی
حرام ایدوکن بیلورکن وطی ایلسه حد لازم گلمز بو قول شافعیکدر وعلیه مهرها
لا قیمتها جاریه نک مهری باباسنک اوزرینه در قیمتی دگل زیرا ملک رقبه بوقدر و
وان اتت بولد لا تصیر ام ولد واگر جاریه ولد گتورسه ام ولد اولماز وهو حر
بقرابته اول ولد جاریه صاحبنک قرابتی ایله حردر رسول اکرم علیه السلامک من
ملک ذا رحم محرم منه عتق علیه قول شریفی ایله معتق اولمسی مقرردر حرة قالت
لسید زوجها اعتقه عنی بالف ففعل فسد النکاح ولزمها الالف بر حره خاتون
زوجنک افندیسنه بیک اقچه یه بندن اعتاق ایله دیسه افندیسی دخی اشلسه نکاح
فاسد اولور وخاتونه بیک اقچه لازم اولور فالولاء لها وتصح عن کفارتها لو نوت به
اگر خاتون کندونک کفارتندن عتقه نیت ایلسه صحیح اولور وان لم تقل بالف
لا یفسد والولاء له واگر خاتون اعتقه بالف دیمسه نکاح فاسد اولماز ولا سید
ایچوندر خلافا لابی یوسف خلاف ابو یوسف ایچوندر وللمولی اجبار عبده وامته
علی النکاح مولا ایچون عبد وامه سنی نکاحه جبر ایلمک واردر امام شافعیدرکه
جبر اولنمازلر زیرا بونلر افندیلرینک مملوکلریدر مال جهتندن یوخسه آدمی اولدقلری
جهتندن دگلدر نکاح ایسه آدمی خواصندندر بو تقدیرجه اجباره مالک دگلدر
اما ائمه دلیل بودر که مولا عبد وامه سنی نکاح ایلمک ملکنی اصلاح ایلمکدر که زنایی
ارتکاب ایدیجک معیوب اولوب مالیتنه نقصان عارض اولور بویله اولیجق اصلاح
اجباره مالک اولور وامه نک منافع بضعنه کندوسی مالکدر وغیری یه تملیکه دخی
قادردر آنک ایچون امه نک مهری مولاسی ایچوندر حقایق نام کتابده عبد وامه بیو

اولدقلرندر اما کوچك اولسەلر اول وقت امام قتنده حتی اجبار جائز اولور
دون مکاتبه ومکاتبة مکاتب ومکاتبه اجبار اولنماز زیرا آنلر تصرفده اجارەیە ملحق
اولمشلردر بو اجلدندرکه مکاتبه نڭ مهری کندو ایچون اولور

باب نکاح الکافر

بو باب کافرڭ نکاحی بیاننده در واذا تزوج کافر بلا شهود او فی عدة کافر و
ذلك جائز فی دینهم ثم اسلما اقرا علیه قچن بر کافر بلا شهود و یاخود بر کافرڭ
عدتنده تزوج ایلسه حال بوکه بلا شهود و عدت کافرده تزوج دینلرنده جائز او
اندن صکره زوج و زوجه مسلمان اولسەلر مقدما دینلرنده عقد اولنان نکاح او زرینه
قرار قلنورلر ابو حنیفه قتنده مصنف فی عدة کافر لفظی ایله تقیید ایلدی زیرا اکر
مسلمڭ عدتنده اولسه بالاجماع نکاح فاسد اولوردی خلافا لهما فی العدة عدتده امامین
ایچون خلاف واردر امام زفر درکه نکاح فاسددر کرکسه بلا شهود اولسون کرکسه
عدتده اولسون زیرا خطابات عامه در نتکم رسول اکرم علیه السلام لا نکاح الا
بشهود بیوردقلری بلا شهود اولان نکاحڭ بطلاننه دلیلدر وآنلر مرافعه یە کلسەلر
و یاخود مسلمان اولسەلر بینلرنده اسکی حرمت قائمه در تفریقی واجب اولور حق سبحانه
وتعالینڭ وان احکم بینهم بما انزل الله ولا تتبع اهواءهم قول شریفی ایله عمل ایلمك
ایچون اما امامین ایچون دلیل بودرکه نکاح معتده نڭ حرام اولمسی مجمع علیهادر و
کفره نکاح معتده ئی التزام ایلمشلردر اما بلا شهود نکاحڭ حرمتی مختلف فیهادر
زیرا مالك وابن ابی لیلی تجویز ایلدیلرکه کفره بزم احکاممزی جمیع اختلافاتی ایله
التزام ایلمامشلردر لکن اهل ذمت اولدقلری سببی ایله بز تعرض ایلمزز قچن
ایکیسی مرافعه اولسەلر و یاخود برلیسی مرافعه یە کلسه و یاخود بری مسلمان اولسه
حال بوکه عدت منقضیه اولمیه نکاح مخادم کبی بینلری تفریق اولنور اما قچن
اسلامه کلسەلر و یاخود عدت منقضیه اولدقدن صکره مرافعه یە کلسەلر بالاجماع
مابینلری تفریق اولنماز اما ابو حنیفه ایچون دلیل بودرکه حرمت نکاح عدت ایچوندر
زیرا فروجه منکوحه نڭ نکاحی اولمشر اولور وثبوت علت یا شرع ایچون اوله و یاخود
زوج ایچون اوله شرع ایچون اولمغه مساغ یوقدر زیرا کفار حقوق شرعله مخاطب
دکللردر اول اجلدن خمر وخنزیرده آنلره تعرض اولنمدی وثبوت علت زوج ایچون
اولمغه حتی مساغ یوقدر زیرا عدته زوج حتی معتقد دکلدر بو تقدیرجه ابتداء نکاح
صحیح اولمش اولدی مقتضینڭ وجودی ایچونکه رکنڭ اهلندن صدوریدرکه عاقل
و بالغدر و رکنکه ایجاب وقبولدر بونلر بولنمغله ابتداء نکاح صحیح اولور اما تحت
مسلمده واقع اولسه بونڭ خلافنجه درچونکه ابتداء صحیح اوله اسلام و مرافعه ایله اول
نکاح مرتفع اولماز زیرا اولکه حالت کفرده اولان نکاح حالت بقاده روشهادت دلو
حالتکه کفرده اولان نکاحه مشروط دکلدر امدی کما کان اولکی نکاح اوزره قرار قلنورلر

ولو تزوج المجوسی محرمه ثم اسلما واحدهما فرق بینهما وکذا لو ترافعا الینا واکر مجوسی
محرمنی تزوج ایلسه اندن صکره ایکیسی مسلمان اولسەلر و یاخود ایکیسندن بری
مسلمان اولسه مابینلری تفریق اولنور و مسلما اولدقلرنده تفریق اولندوغی کبی
اکر کفرلری حالنده بزه مرافعه اولسەلر بینه تفریق اولنور بربرینه محرم اولوب ابدا نکاح
جائز اولمغله بقاءده حتی نکاح جائز دکلدر و بمرافعة احدهما لا یفرق خلافا لهما مجوسیدن
برینڭ مرافعه سی ایله مابینلری تفریق اولنماز ابو حنیفه قتنده امامین ایچون خلاف
واردر آنلرڭ قاتنده تفریق اولنور والطفل مسلم ان کان احد ابویه مسلما او اسلم
احدهما طفل مسلمدر اکر ابوینڭ برلیسی مسلم ایسه و یاخود ایکیسندن برلیسی مسلمان
اوله اکر دینلورسه بو تعمیم نیجه صحیح اولورکه مسلمه نڭ کافر ایله نکاحنڭ وجودی
یوقدر بوڭا جواب ویریلورکه بو تعمیم حالة بقایه محمول اولور مثلا بر ذمیه خاتون
مسلمان اولسه و زوجنه اسلام عرض اولنمازدن مقدم ولد کتورسه اول ولد مسلمدر
احد ابوین قیدی بونکله تصحیح اولور وکتابی ان کان بین کتابی ومجوسی طفل
کتابیدر اکر کتابی ایله مجوسی بینینده اولورسه حتی اول طفل قز اولورسه مسلمه نکاحی
جائز اولور و ذبیحه سی حتی حلال اولور بونده نوع انظار واردر هدایه ده حتی بو یلجه در
و صاحب بیانیه ان المجوسیة شر من النصرانیة والیهودیة دیمشدر ان النصرانیة
والیهودیة خیر من المجوسیة دیمەمشدر زیرا انلرڭ دینلرنده خیر یوقدر ولو اسلمت
زوجة الکافر او زوج المجوسیة اکر کافرڭ زوجه سی و یاخود مجوسیه نڭ
زوجی مسلمان اولسه عرض الاسلام علی الاخر آخر اوزرینه اسلام عرض اولنور فان
اسلم فهی له والا فرق بینهما فان ابی الزوج فالفرقة طلاق اکر آخر مسلما اولسه
زوجه زوج ایچوندر یعنی اولکی نکاح اوزره ثابت اولور نکاح آخره محتاج دکلدر
واکر اسلامه کلمزایسه مابینلری تفریق اولنور و اکر زوج ابا ایدرسه پس فرقت
طلاقدر خلافا لابی یوسف ابو یوسف ایچون خلاف واردر انڭ قتنده فرقت
طلاق دکلدر فسخدر لا ان ابت حتی بالاتفاق طلاق دکلدر اکر خاتون ابا ایدرسه
ولها المهر لو بعد الدخول خاتون ایچون مهر واردر اکر اسلام زوجڭ دخولندن
صکره اولورسه والا فنصفه لو ابی الزوج واکر اسلام زوج دخولدن اول ایسه
نصف مهر واردر اکر زوج ابا ایدرسه ولا شیء لو ابت اکر قبل الدخول اسلامدن
خاتون ابا ایدرسه برشیء حاصل کلام قچن قاضی مابینلرین تفریق ایلسه اکر ابا رجل
طرفندن اولورسه اول فرقت طلاق اولور اکر ابا خاتون طرفندن اولورسه طلاق
طلاق اولمیوب فسخ اولور زیرا طلاق رجال طرفندندر نسا طرفندن دکلدر بو تقدیرجه
خاتون طرفندن فسخ اولمغه برشیء لازم کلمز ولو کان ذلك فی دارهم اکر مجوسینڭ ار
وعورتدن برینڭ اسلامی و یاخود زوجه کتابینڭ اسلامی دار حربده اوله لا تبین

حتى تحيض ثلثا قبل الاسلام الآخر آخرك اسلامندن اول اوج حيض كورمينجه
بينونيت واقع اولماز كرك مدخول بها اولسون كرك اولمسون ونفس الاسلام سبب
تفرقه اولماز وآخراوزرينه عرض اسلام حتى ممكن دكل زيرا دار حرب اولمغله اهل
اسلامك ولايتى منقطعدر وقتاكه اعتبار سبب متعذر اولسه شرط سبب مقامنه
اقامت اولنور وبو محلده شرط اوج حيضك انقضاسيدر بعد عرض الاسلام ابا
مقامنه اقامت اولنور زيرا حكم شرطه مضاف اولور نجه علت وسببه مضاف
متعذر اولسه نتكم بركمسنه طريق عامه ده برقيو قازوب اچينه برانسان دوشسه
اصل بودركه تلف وهلاك دوشن كمسنه نك ثقلنه مضاف اولمقدر زيرا
علت هلاك آنوك ثقليدر لكن اول ثقله اضافت متعذردر امر طبيعى اولدوغى
اچون بعده هلاكه سبب اولاكه مشى در الكاخر مضاف قلمق متعذردر زيرا يولده
يوريمك امر مباح برشيدر اصلا تعدى وتجاوز يوقدر پس آمدى سبب وعلته مضاف[8]
قلنورکه اول حفر بئردر وبو حفر علته مشابهدر شول حيثيتدن ايكه حكم اول شرطه
وجودا تعلق ايلمشدر وبونده تعدى واردر زيرا قيو اولان ارض قازان كمسنه نك ملكى
دكلدر وان اسلم زوج الكتابية بقا نكاحهما اكر كتابيه نك زوجى مسلمان اولسه ايكيسنك
نكاحى باقى قالور زيرا ابتدا مسلمك كتابيه تزوج ايلمسى جائزدر بقا جواز حكم اولى
زيرا حالة بقا حالة ابتدادن اسهلدر وتباين الدارين سبب للفرقة لا السبي فلو خرج
احدهما الينا مسلما او اخرج مسبيا بانت وان سبيا معا لا وتباين دارين فرقته سببدر
سبى يعنى اسيرلك فرقته سبب دكلدر پس امدى اكر زوجيندن بر مسلم اولدوغى
حالده بزه چيقه يعنى دار اسلامه كلسه وياخود اسيرلك ايله اخراج اولنسه بينونت
واقع اولور واكر زوج وزوجه معا سبى اولنسه بينونت واقع اولماز شافعى قتنده
فرقت سبى در زوجيندن بر مسلما دار اسلامه كلسه وياخود عقد ذمت ايله يعنى
خراجى قبول ايله كلسه بينونت واقع اولماز زيرا سبى بولنمديغى اچون اما اكر احد زوجين
سبى اولنسه مابينلرنده فرقت واقع اولور اتفاقا ائمۀ حنفيه قاتنده سبب
فرقت تباين دارينيدر وامام شافعى قتنده سبى در اكر زوجين معا سبى اولنسه لر
بزم قاتمزده فرقت واقع اولماز امام شافعينك دليلى بودركه مكه مكرمه فتح اولنمازدن
مقدم حضرت رسول اكرم عليه السلامك دختر سعادت اخترى زينب رضى الله عنها
زوجى اولان ابو العاصى مكه مكرمه ده قيوب كندوسى مدينه منوره يه هجرت ايلدى حضرت
رسول اكرم عليه السلام نكاح اول ايله زينبى رضى مكه مكرمه ده زوجنه كوندردى بوندن
معلوم اولديكه تباين دارين موجب فرقت دكلدر تباين دارينده احد زوجيندن
انقطاع ولايت اثرى واردر بوخسه انقطاع نكاح دكلدر بواجلدندركه بر حربى
امان ايله دار اسلامه داخل اولسه وياخود بر مسلم دار حربه امان ايله داخل اولسه فرقت

[8] اولمق متعذر اوليجق شرطه
مضاف صح

فرقت واقع اولماز مع هذا تباين دارين موجود وبو مسئله ايضاح ايدركه اهل عدل
ايله اهل بغى بيننده نكاح باقيدر مع ولايت منقطع ايكن اما سبى بونك خلافنجه در
زيرا سبى مسبى نك سابى اچون صافيلكنى اقتضا ايدر وسبى ده سابى اچون
ملك صافى اولماز الا سبيه نك زوجندن نكاحى منقطع اولمغله اولور وبو اجلدن
دركه سبى اوزرنده كفارك دينى باقى اولماز انقطاع كلى ايله منقطع اولور بو جمله
كلنجه شافعينك دليلدر اما بزم اچون دليل بودر حق سبحانه وتعالينك يا ايها الذين
آمنوا اذا جاءكم المؤمنات مهاجرات فامتحنوهن الله اعلم بايمانهن فان علمتموهن
مؤمنات فلا ترجعوهن الى الكفار قول شريفيدر اهل تفسير بو آيه كريمه نك سبب
نزولنده ديمشدركه عام حديبيه ده مكه مكرمه نك مشركلرى رسول اكرم عليه السلام ايله
مصالحه ايدوب شول وجهله صلح اولنديكه اهل مكه دن هر كيم رسول اكرم عليه وسلم
حضرتنه كلورسه ينه آنلره رد ايليه لر ورسول اكرم صلى الله عليه وسلمدن مكه
مكرمه يه كلن اهل مكه دن اولوب رد ايلميه لر بو منوال اوزره عهد نامه يازيلوب
مهرلندكدن صكره رسول اكرم عليه السلام حديبيه ده ايكن سبيعه بنت الحارث
الاسلميه فرار ايدوب رسول اكرم عليه السلامه كلدى وزوجى اولان كافر عقبنجه
كلوب يا محمد بنم خاتونمى رد ايليه حال بوكه سزه كلنلرى رد اچون شرط ايلديكز هنوز
يازيلان نامه كرك مركبى قورومدى ديدكده بو آيت نازل اولدى بوندن معلوم اولديكه
تباين دارين موجب فرقتدر اندن صكره حق سبحانه وتعالينك ولا جناح عليكم
ان تنكحوهن قول شريفى تباين دارين موجب انقطاع نكاح ايدوكنه حجت
قاطعه در ومن هاجرت الينا بانت ولا عدة عليها وشول خاتونكه بزه هجرت
ايليه زوجندن باين اولور واول خاتونك اوزرينه عدت لازم اولماز ابو حنيفه
قتنده اكر حامل اولماز ايسه اكر حامل اولورسه وضع حمل ايدنجه نكاح اولنمق جائز
دكلدر خلافا لهما امامين اچون خلاف واردر آنلرك قاتنده خاتونه عدت
لازم اولماز ابو حنيفه قاتنده اكر حامل اولماز ايسه اكر حامل اولورسه وضع حمل
ايدنجه نكاح اولنمق جائز دكلدر خلافا لهما امامين اچون خلاف واردر آنلرك
قاتنده خاتونه عدت لازمدر زيرا فرقت دار اسلامه دخولدن صكره واقع اولدى
بو تقديرجه خاتونه اسلام حكمى لازم اولور وارتداد احد الزوجين فسخ فى الحال احد زوجينك
ارتدادى فى الحال فسخدر طلاق دكلدر وللموطوءة المهر ولغيرها نصفه ان ارتد موطوءه
اچون تمام مهر لازم اولور كرك ردت رجل طرفندن اولسون كرك عورت
طرفندن اولسون وموطوءه دن غيرى اچون نصف مهر لازم اولور اكر ردت رجل
طرفندن اولورسه ولا شئ لها ان ارتدت اكر خاتون مرتده اولورسه مهردن بر
شئ يوقدر زيرا تفريق خاتون طرفندن اولمغله معصيت اول جانبدن اولمشدر

اولور و بو معصیت ایسه موجب سقوط مهردر وان ارتدا معًا واسلما معًا لا تبين
اکر زوج و زوجه معًا مرتد اولسه لر و معًا اسلامه کلسه لر فرقت واقع اولماز اما
قیاس بو ایدیکه فرقت واقع اوله و بو قول زفرکدر و شافعی رح بونکله حکم ایلدی
اما بزم ایچون دلیل بودرکه بنی حنیفه که عربدن برقبیله در زکوته ویرممک ایچون جمله
مرتد اولدیلر حضرت ابوبکر رضی الله عنه اوزرلرینه عسکر کوندرکن جمله سی مسلمان اولدیلر
لکن تجدید نکاح ایله امر اولنمدیلر و صحابه دن برفرد تجدید نکاحی امر ایلمامشدر بونلرک
اجماعی ترک قیاسه حجتدر وان اسلما متعاقبين بانت اکر زوج و زوجه متعاقبين
اسلامه کلسه لر فرقت واقع اولور زیرا برینک اسلامی آخرک ردتی اوزرینه
مقدم اولمغله مابینلرنده اختلاف متحقق اولمش اولور اول تقدیرجه فرقت مقرردر
ولا يصح تزوج المرتد ولا المرتدة احدا مرتد و مرتده نک برکمسنه یی تزوج ایلمسی صحیح
دکلدر مادامکه اسلامه کلمیه لر **باب القسم** بو باب قسم بیاننده در قسم قافک
فتح و سینک سکونیله مصدردر و کسر قافله اق ملک بریدر و بو محلده قسمدن
مراد زوج نسانک حقنی عدالت اوزره اعطا ایلمکدر ویجب العدل فيه بیتوتة لا
وطئا قسمده بیتوتت جهتندن عدل واجب اولور وطی جهتندن دکل مأکول و
ملبوسده دخی عدل واجبدر و بعضنی بعضندن برشیئده ترجیح جائز دکلدر زیرا حق
سبحانه وتعالی فان خفتم ان لا تعدلوا فواحدة او ما ملکت ایمانکم قول شریفی بین النسا
تسویه نک وجوبنه دالدر و رسول اکرم علیه السلام من کانت له امرأتان
فمال الی احدیهما جاء یوم القیمة وشقه مائل قول شریفنک وعیدی اشتمالی اولمغله
تسویه نک وجوبنه دلیل قویدر و حضرت عایشه رضی الله عنهادن مرویدرکه
حضرت رسول اکرم علیه السلام نساسی مابیننده عدالت ایدردی واللهم هذا قسمی
فیما املک ولا تؤاخذنی فیما املک دیو دعا ایدردی وعدلک وجوبی بیتوتت
ومأکولات و ملبوسات و موانست و مصاحبتده در یوخسه جماعده دکلدر
زیرا جماع نشاطه منوط برفعلدر آنده تسویه ممکن دکلدر والبکر والثیب
والجدیدة والقدیمة والمسلمة والکتابیة فیه سواء ذکر اولنان نسانک جمله سی قسمده
برابردر زیرا قسم حقوق نکاحدندر اول تقدیرجه مابینلرنده تفاوت یوقدر اکر
تفضیل اولنمق جائز اولسه بین النساء مأکول و ملبوس و سائر حقوقی تسویه دن
صکره قدیمه یه تفضیل و حرمت اولنسه اولی در زیرا حشمت قدیمه جانبندن
اکثردر ابتداءً کاملاً کندونک حقی ایکن تنصیف اولور بلکه تثلیث و تربیع اولور
اول تقدیرجه حرمت اولنسه اولیدر نتکم لکل جدید لذة ولکل قدیمة حرمة دنلمشدر
اما امام شافعی درکه جدیده ثیب اولورسه انک قاتنده اوچ کیجه بیتوتت
ایلمک کرکدر اکر بکر ایسه یدی کیجه بیتوتت کرکدر آندن صکره علی التسویه دور ایلیه

ایلیه انس بن مالک رضه روایت ایلمشدرکه حضرت رسول اکرم علیه السلام بکر
تزوج ایلدکده یدی کیجه و ثیب تزوج ایلدکده اوچ کیجه بیتوتت بیورلردی و بنه
لسان دررباردن للبکر سبع وللثیب ثلث قول شریفنی استماع ایلدم دیو روایت
ایلمشدر و رسول اکرم علیه السلام ام سلمه رضی الله عنهایی تزوج ایلدکده اوچ کیجه
بیوب کتمک مراد ایلدکده ام سلمه رضی الله عنها کتمسنه رضا ویرمیوب بردۀ
شریفلرین طوتدقده حضرت رسول اکرم علیه السلام انه لیس بک علی اهلک هوان
ان شئت سبعت لک وسبعت لنسائی والا ثلثت و درت دیو بیوردقده
اندن راضی اولمشدر بو حدیث شریفک معنای لطیفی نشان کلام بودرکه
سنک سببک ایله اهلک اوزرینه خورلق و مذلت یوقدر یعنی سنده اوچ کیجه
اقتصار ایلمکله قوم و قبیله که مذلت یوقدر سنک موانست و مصاحبتکه عدم
رغبتدن دکلدرکه قوم و قبیله که عار و مذلت لاحق اوله استرسک یدی کیجه سنده
کیجه لیم و یدی کیجه سائر نسامده کیجه لیم اکر استمز ایسک اوچ کیجه لدم صکره ینه
دور ایده رم دیو بیورمشلردر وللامة والمکاتبة والمدبرة وام الولد نصف الحرة جاریه
و مکاتبه و مدبره وام ولد ایچون حره نک نصفی واردر حضرت علی رضی الله عنه
للحرة الثلثان من القسم وللامة الثلث بیورمشلردر و برکمسنه دن بونک خلافنه
برقول روایت اولنمامشدر ولا قسم فی السفر فیسافر بمن شاء والقرعة احب
سفرده قسم یوقدر زوج دیلدیکی خاتون ایله سفر ایدر و قرعه ایلمک مستحبدر و قرعه
مجرد قلبلرین تطییب ایچوندر اول تقدیرجه باب استحبابدن اولمش اولور زیرا خاتون
نک حین مسافرتده زوج اوزرنده حقی یوقدر مصنفک ولا قسم فی السفر قولی مرضدن
احترازدر زیرا مرض حالنده قسمده زوجاتک حقی ساقط اولماز و حضرت عایشه
رضی الله عنهادن روایتدرکه حضرت رسول علیه السلام مرض حالنده زوجات
مطهراتی حضور شریفلرینه دعوت ایلدکده جمله سنه خطاب ایدوب بیوردیلرکه
قسم خصوصنده مابینکزده دور ایلمکه اقتدارم یوقدر اکر جائز کوروب اذن ویررسکز
عایشه رضی الله عنهانک یاننده اولایم دیو استیذان ایلدکده جمله سی اذن ویرمشلردر
اکر قسم مرض ایله ساقط اولیدی حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم نسالرندن
استیذان ایلمزدی کذا فی البنایة وان وهبت قسمها لضرتها صح اکر برخاتون قسمنی
ضره سنه یعنی اورتاغنه هبه ایلسه صحیح اولور زیرا ام المؤمنین سوده بنت
زمعه رضی الله عنها وقتاکه مسنه اولدیلر ایسه حضرت رسول اکرم علیه السلام کندوسنه
اعتدی بیوردقده سوده رضی الله عنها حضرتلری دخی مراجعت ایلمک ایچون رجا
ایلدیلر و کندونک نوبتنی عایشه رضی الله عنها حضرتلرینه هبه ایلدیلر زیرا رسول اکرم
علیه السلام یوم حشرده ازواج مطهراتی ایله حشر اولمغین اول سلکده بولنمق ایچون

مراجعتی رجا ایلدکده حق سبحانه وتعالینك ۞ وان امرأة خافت من بعلها نشوزا او اعراضا فلا جناح علیهما ان یصلحا بینهما صلحا والصلح خیر ۞ قول شریفی نازل اولمشدر ولها ان یرجع وقسمنی هبه ایدن خاتون ایچون هبه سندن رجوع واردر

کتاب الرضاع

بو کتاب رضاع بیاننده در رضاع فتح را ایله درحقی لغتده رهو مص الرضیع من ثدی الادمیة فی وقت مخصوص ویثبت حکمه بقلیله وکثیره رضاع رضیعنك مصی در یعنی امه سیدر وقت مخصوصده آدمینك ممه سندن و رضاعك حکمی ثابت اولور قلیلی ایله کثیری ایله بزم قاتمزده شافعی قتنده تحریم ثابت اولماز الا بش رضاعات ایله ثابت اولور یعنی بش دفعه مص ایلمك ایله ثابت اولور رسول اکرم علیه السلامك ۞ لا یحرم المصة ولا المصتان ولا الاملاجة ولا الاملاجتان ۞ قول شریفی بر ایکی املاج ایله تحریم ثابت اولمدیغنه دلیل ایراد ایلمشدر مصه محل رضیعدر املاج فعل مرضعدر که ارضاعدر بو قول شافعینك کندو مذهبی اوزرینه بزم ایچون دلیل حق سبحانه وتعالینك ۞ وامهاتکم اللاتی ارضعنکم ۞ قول شریفیدر رسول اکرم علیه السلامك ۞ یحرم من الرضاع ما یحرم من النسب ۞ کلام لطیفی در زیرا حق سبحانه وتعالینك ارضعنکم قول شریفی اطلاق اوزره در بین قلیله وکثیره فصل اولنمامشدر خبر واحد ایله زیاده علی الکتاب جائز دکلدر بزم اصولده معلومدر امام شافعینك روایت ایلدوکی کتاب ایله مردوددر ویا خود منسوخدر وابن عمر قتنده ۞ لا تحرم المصة ولا المصتان ۞ حدیث شریفی ابن زبیر روایت ایلدیکی حکایت ایلدکلرنده ابن عمر بیوردیکه قضاء الله ابن زبیر قضاء الله من اولیدرکه بو قولی رد بیورمشلردر ارضعنکم قولنك اطلاقنه مخالفتی اولدیغی ایچون فی مدته لا بعدها وهی حولان ونصف وعندهما حولان رضیعك مدتنده مقیددر مدتندن صکره مصی رضاع دکلدر بو مدت ایکی بچق ییلدر و امامین قتنده ایکی سنه در امام زفر قتنده مدت اوچ سنه در زیرا حول بر حالدن بر حاله تحوله صالحدر بو تقدیرجه ایکی حولك اوزرینه زیاده لك لازمدر زیرا ممکن که ایکی سنه دن صکره دفعة براغوردن حاصل اولماز الا تدریج ایله حاصل اولور آمدی بر مدت لازمدرکه صبی طعامه معتاد اوله ولبنی خاطرندن کیدره بو یلجه اوبچق اوچ حول لازمدر و امامین ایچون دلیل حق سبحانه وتعالینك ۞ وحمله وفصاله ثلثون شهرا ۞ قول شریفیدر و حملك اقلی مدتی آلتی ایدر وفصال ایچون ایکی حول قالور و رسول اکرم علیه السلامك ۞ لا رضاع بعد الحولین ۞ قول لطیفی حجی بوکا حجتدر و ابو حنیفه ایچون دلیل بو آیه کریمه در زیرا حق سبحانه وتعالی ایکی شیء ذکر ایلدی و اول ایکی شیء ایچون بر مدت بیوردی پس امدی بو مدت اول ایکی شیئه کمالی ایله اوملق لازم اولدی ایکی دین ایچون بر وقتده تعیین اولندوغی کبی مثلا بر کمسنه دیسه که فلان کمسنه نك بنم اوزرمده بیك اقچه سی

اقچه سی و بش کیله بغدایی واردر ایکی آیه دکین بو تقدیرجه ذکر اولنن ایکی آی ایکی دین ایچون بطریق الکمال وقت متوجل اولمش اولور الا بو قدر واردرکه حمل حقنده حضرت عایشه رضی الله عنهانك ۞ لا یبقی الولد فی بطن امه اکثر من سنتین ولو بفلکة مغزل ۞ قول شریفی وارد اولمغله لفظ انفصال ظاهری اوزره قالیجق مدت انفصال اوتوز آی اولمش اولور آلتی زیاده مدت لازمدر کیلبن ایله حاصل اولان لحم تغییر غدا ایله منقطع اولسون ایچون اما امامینك روایت ایلدوکی ۞ لا رضاع بعد الحولین ۞ حدیث شریفی استحقاق مدتی اوزرینه محمولدر یعنی لا رضاع بعد الحولین حدیث شریفندن مراد بابا اوزرینه نفی استحقاق اجرت اولمغله حمل اولنه زیرا اجرت ایکی سنه ایله مقدردر بالاتفاق مطلقه اولان خاتون ایکی سنه دن صکره اجرت رضاعه مستحق دکلدر بالاجماع وحین مدت رضاع کچه بعده رضاع ایله حرمت ثابت اولماز کرك ممه دن کسلسون کرك کسلمسون اما مدت رضاعدن مقدم ممه دن کسلسه و بر خاتون انی اولمدده امزرسه حرمت رضاع ثابت اولور وصاحب عنایه دیمشدرکه بعضیلر قتنده اون بش سنه یه دکین حرمت ثابت اولور و بعضیلر قتنده قرق سنه یه دکین ثابت اولور و بعضیلر قتنده جمیع عمرنده حرمت ثابت اولور فیحرم به ما یحرم بالنسب الا جدة ولده لیس امدی رضاع ایله حرام اولور نسب ایله حرام اولان شیئی الا رضاعا ولدینك جده سی حرام اولماز ونسبا ولدینك جده سی کندونك یا اناسی ویا خود قاین اناسی اولور اول جهته حرامدر اما رضاعا بویله دکلدر واخت ولده ورضاعا ولدینك قزقرنداشی ۞ یا کندونك قزیدر ویا خود خاتوننك قزیدر بو ایسه حرام محضدر اما رضاعا اولان حرام دکلدر وعمته ولده ورضاعا ولدینك عمه سی حرام اولماز نسبا ولدینك عمه سی کندونك قزقرنداشیدر اول جهته حرام محضدر اما رضاعا بویله دکلدر وام اخیه واخته ورضاعا قرنداشنك ورضاعا قزقرنداشنك اناسی حرام اولماز نسبا قرنداشنك وقزقرنداشنك اناسی کندونك اناسیدر بو جهته حرام محضدر اما رضاعا بویله دکلدر اجنبیاتدن بر صبی و بر صبیه بر اجنبی خاتوندن امه لر و صبیه نك رضاعدن بر اناسی خ اوله اول اوغلانه رضاعدن اولان اناسی حلال اولور وام عمه او عمته رضاعا عمنك ورضاعا عمه سنك اناسی حرام اولماز نسبا باباسنك اناسی اولور ویا خود جده نك موطوءه سی اولور بو ایسه حرام محضدر اما رضاعا بویله دکلدر وام خاله او خالته رضاعا خالنك ویا خود رضاعا خالته سنك اناسی حرام اولماز نسبا بویله دکلدر حرام محضدر والا اخا ابن المرأة لها خ خاتوننك اوغلنك رضاعدن قرنداشی اول خاتونه حرام دکلدر بو عبارت مکرردر زیرا یوقاروده وام اخیه قولی که رضاعدن قرنداشنك اناسی حرام دکلدر دیمك ایدی والا اخا ابن المرأة لها قولی عینی ایله مرأه نك اوغلنك

حرام اولماز زیرا النسب
جهتندن ولدینك
قزقرنداشی
صح

رضاعدن قرنداشی اول خاتونه حرام دکلدر دیمکدر بو تقدیرجه کرچه لفظده مغایردر
لکن معتاده ایکیسی حق بردر حتی صدر الشریعه رحمه حق مکرر اولد وغن بیان ایلمشدر
و شراحدن شیخ اسمعیل افندی فراید ملتقی الابحر نام کتابنده نولیدر بلیدمکی مصنف
نیچون بو لفظی ذکر ایلمشدر خصوصا صدر الشریعه رحمه اعلم ان هذا مکرر قولنی خود کورب
قرارت ایلمشدر وقس علیه استثناسی ممکن اولان صوری انک اوزرینه قیاس ایله
وتحل اخت الاخ رضاعا ونسبا کاخ من الاب له اخت من امه تحل لاخیه من ابیه رضاعا ونسبا قرنداشنک قز قرنداشی حلال اولور مثلا بابا بر قرنداشنک
غیری انادن بر قز قرنداشی اولسه اول قرنداشنک قز قرنداشی بابادن بر قرنداشنه
حلال اولور نسبا جائز اولیجق رضاعا اولا قز قرنداشنک جوازی قتی ظاهردر ولا
حل بین رضیع ثدی وان اختلف زمانهما برمه دن ایکی کمسنه نک بینینی جمع حلال
دکلدر واکر زمانلری مختلف حق اولورسه زیرا رضاعا قرنداش وقز قرنداش اولور
صاحب عنایه دیمشدرکه ثدیدن مراد مینک ثدییدر حتی اکر ایکی صبی ضرع بهیمه
جمع اولسه لر حرمت ثابت اولماز زیرا بو حرمتک ثبوتی کرامت طریقی ایله در ایله
اولیجق لبن آدمی یه مختص قلندر ولا حل بین رضیع وولد مرضعة وان سفل رضیع
ایله مرضعه نک ولدی بینینی جمع حلال دکلدر هرنه قدر آشغی حق اولورسه وولد
زوج لبنها منه فهو اب للرضیع وابنه اخ وبنته اخت واخوه عم واخته عمة رضیع
ایله زوجک ولدی بینینی جمع حلال اولماز اما مرضعه نک لبنی اول زوجدن
اولسه بیس امدر ایله اولیجق اول زوج رضیعک رضاعا باباسیدر واوغلی
قرنداشیدر وقزی قز قرنداشیدر وقرنداشی عمیسیدر وقز قرنداشی عمه سیدر
ولا حرمة لو رضعا من شاة حرمت یوقدر اکر بر صبی وبر صبیه بر قیوندن
امسه لر زیرا ذکر اولنمش ایدیکه طریق کرامت ایله انسانه مختصدر بهیمه یه دکل
صاحب عنایه دیمشدرکه مبسوطدن محمد بن اسمعیل البخاری دن حکایت
ذکر اولنمشدرکه فخر بو محمد بن اسمعیل البخاری بهیمه دن حقی حرمت مصاهره ثابت
اولور دیردی وشیخ ابو حفص کبیر زماننده بخارایه داخل اولدقده حرمتنه فتوی
ویردی شیخ مشار الیه کندو یه نصیحتا ایدوب بو مقوله سوزی سویلمه دیو تنبیه
ایلدی لکن نصیحتنی قبول ایلمکله خلق جمع اولوب محمد بن اسمعیل البخاری بو شهردن اخراج
ایلدیلر اومن رجل ویاخود رجلدن امسه لر حرمت رضاع یوقدر زیرا رجلک بنده
لبنی حقیقتده لبن دکلدر ولا فی الاحتقان بلبن المرأة خاتونک لبنی ایله احتقان
حرمت رضاع یوقدر ولبن البکر والمیتة محرم بکرک واولمش خاتونک لبنی
محرمدر بونلرک لبنندن حرمت ثابت اولور زیرا حقیقتده لبن در بونلردن
انبات لحم وانشار عظم حاصل اولور صبی بونلردن متغذی اولمغله شبهه جزئیت

جزئیت ثابت اولور زیرا رسول اکرم علیه السلام حرمت رضاعی انشار عظم
وانبات لحمه تعلیق بیورمشلردر نتکم الرضاع ما انشر العظم وانبت اللحم بیورمشلردر
وکذا الاستعاط لبن مرأة بر صبی نک بورننه صب ایلمک حقی حرمت رضاع
ثابت اولور زیرا معده یه واصل اولور واندن نشو ونما حاصل اولور صاحب
اختیار دیمشدرکه بر خاتون ممه سنک باشنی صبی نک اغزینه ادخال ایلسه اما لبنی
بوغازینه کیدوب وکتمه سنده شبهه سی اولوب حقیقتا بلمسه حرمت ثابت
اولماز بر صبیه اهلنک بعضی ارضاع ایلسه وبلنمسه که قنغیسیدر اول اهل عربدن
بر رجل اول صبیه تزوج ایلسه جائزدر زیرا انکاحک اباحتی اصلدر اول اباحت
شک ایله زائل اولماز والتبن بالمخلوط بالطعام لا یحرم طعام ایله مخلوط
اولان لبن محرم دکلدر ابو حنیفه قاتنده خلافا لهما عند غلبة اللبن امامین ایچون
خلاف واردر لبنک غلبه سنده زیرا عبرت غالب ایچوندر ویعتبر الغالب لو
خلط بماء اودواء اولبن شاة اکر لبن مرأة ما ایله ویاخود دوا ایله ویاخود لبن
شاة ایله خلط اولنسه اعتبار غالبه در وکذا لو خلط بلبن امرأة اخری وبنه
اعتبار غالبه در اکر بر آخر خاتونک لبننه مخلوط اولسه ابو یوسف قاتنده جمله سی
واحد حکمنده قلنور وعند محمد تتعلق الحرمة بهما امام محمد قتنده ایکیسنه حقی حرمت
متعلق اولور جنس جنسه غالب اولماز وبر شی کندو جنسندن مستهلک اولماز
مقصود برا اولدوغی ایچون ابو حنیفه دن بو ماده ده ایکی روایت واردر بر روایت تحریم
اغلبنه تعلق ایلمکدر وشافعی بونکله حکم ایلمشدر وبر روایتی حقی تحریم ایکیسنه
تعلق ایلمکدر وبو قول امام محمدک وزفرک قولیدر وان رضعت ضرتها حرمتا واکر
بر خاتون ضره سی اولان صغیره ارضاع ایلسه زوج اوزرینه ایکیسی حقی حرام اولور
زیرا رضاعا انا وقزی جمع ایلمک لازم کلور بو صورتده حرامدر صاحب بیانیه دیمشدرکه
کبیره ابدی تزوج جائز دکلدر اما صغیره تزوج جائزدر اکر کبیره مدخول بها اولمدر ایسه
اکر مدخول بها اولدر ایسه جائز دکلدر ولا مهر للکبیرة ان لم توطأ کبیره ایچون مهر یوقدر
اکر موطوءه دکل ایسه زیرا فرقت کندو طرفندن کلمشدر قبل الدخول وللصغیرة نصفه
صغیره ایچون نصف مهر واردر زیرا فرقت کندو طرفندن واقع اولمشدر فیرجع
الزوج به علی الکبیرة ان علمت بالنکاح وقصدت الفساد پس امدی زوج صغیره یه
ویردوکی مهر ایله کبیره اوزرینه رجوع ایدر اکر کبیره صغیره نک نکاحنی بیلوب
فساد قصد ایلدیسه ولا ان لم تعلم به او قصدت دفع الجوع والهلاک اولم تعلم
انه مفسد زوج صغیره یه ویردوکی مهر ایله رجوع ایده مز اکر کبیره صغیره نک نکاحنی
بلمسه ویاخود کبیره صغیره نک آجلغنی یا هلاکنی دفع قصد ایلسه ویاخود صغیره
ارضاع مفسد ایدوکنی بلمسه کبیره یه رجوع ایده مز زیرا ارضاع فی ذاته علت

هیچ ذکر ایلمشدر صح

ثیبه بولمجه دریعنی حرمت ثابت اولماز صح

دكلدر وارضاع فاسد نكاح ايچون موضوع دكلدر وضمان تسبيب تعدی اوزرينه مبتنی در ايچون تعدی بولنسه ضمان واجب اولور والا تعدی بولنمزسه ضمان واجب اولماز نته كيم بيول اوزرنده قيو قازوب بركمسنه دوشسه اول حفر ايدن كمسنه تعدی ايلمش اولور ضمان لازم اولور اما كندی ملكنده اولسه تعدی بولنمامش اولور اول وقت ضمان لازم كلمز والقول قولها فيه قول خاتونكدر بو فعلده فسادی بلمدم ودفع جوع ايچون ايلدم ديمكده يمينی ايله وانما يثبت الرضاع بما يثبت به المال رضاع ثابت اولور شول شیء ايله كه اول شیء ايله مال ثابت اولور مثلا مال ايله رجلك شهادتی ويا خود بر رجل وايكی خاتونك شهادتی ايله ثابت اولور ايچون عدالت ايله موصوف اولسه زيرا بو حرمت حقوق شرعدن بر حقدر خبر واحد ايله ثابت اولور نته كيم بركمسنه لحم اشترا ايلسه وبركمسنه خبر ويرسه كه ذبيحهٔ مجوسيدر اول لحم اكا حرام اولور ولو قال هذه اختی من الرضاع ثم ادعی الخطأ صدق اكر بر رجل شو خاتون رضاعا بنم قز قرنداشمدر ديسه اندن صكره خطا ايتدوكنی ادعا ايلسه تصديق اولنور مثلا بر رجل ظن ايلديكه كندو ايله فلانه بينينده رضاع اوله بعده تفحص وسؤالدن صكره حقيقت حاله واقف اولديكه يوغيمش عذری مقبول اولوب قولی تصديق اولنور

كتاب الطلاق

بو كتاب طلاق بياننده در طلاق اسمدر تطليق معناسنه سلام تسليم معناسنه اولدوغی كبی لغتده مطلق رفع قيددن عبارتدر نته كيم اطلق الفرس والاسير ديلور ونكاحده تفصيل ايله استعمال اولنور لكن نكاحدن غيرده افعال استعمال اولنور بو اجلدندركه بركمسنه خاتوننه تشديد لام ايله مطلقه ديسه نيته احتياج اولماز اما تخفيف ايله ديسه محتاج اولور معلوم اولاكه اصلده طلاق حرامدر زيرا سنت انبيا اولان نكاحی قطعدر نته كيم رسول اكرم عليه السلام ابغض المباحات عند الله الطلاق بيورمشدر لكن نسانك افعال قبيحه لرندن خلاص اولمق ايچون طلاق مشروع اولمشدر زيرا خواتين طائفه سنك اكثری رايلری كج وعقللری ناقص وسفاهتلری غالب وقلت يقين وسوء تدبير وكفران نعم ازواج وتضييع اموال معصومه وهدم اعراض مصونه وافشاء اسرار مكنونه دن خالی دكللردر اكر طلاق مشروع اولمسه خزابدين قالمق لازم كلوردی بو مقوله مبتلا اولنده خلاص ممكن اولمازدی هو رفع القيد الثابت شرعا بالنكاح طلاق شرعا نكاحله ثابت اولان قيدی رفعدر وطلاق ويرن كمسنه عاقل وبالغ اولمق شرطدر وخاتون دخی نكاحنده اولمق كركدر ويا خود بر عدتده اولاكه طلاقه محل اوله مصنفك شرعا قولی ايله حل وثاق كبی حسا ثابت اولان قيدك رفعی خارج اولدر وبالنكاح قولی ايله قيد عتاق رفعی خارج قالدر وبعض ناس ديمشدركه ايقاع طلاق مباح دكلدر الا ضرورت حالنده مباحدر نته كيم حضرت رسول عليه السلام

لعن الله كل ذواق مطلاق بيورمشدر وعامهٔ علما اطلاق نصوص ايله كه حق سبحانه وتعالی نك ولا جناح عليكم ان طلقتم النساء قول شريفی وينه يا ايها النبی اذا طلقتم النساء فطلقوهن لعدتهن قول لطيفی استدلال ايدوب اباحتنه ذاهب اولمشلردر احسنه تطليقها واحدة فی طهر لا جماع فيه فتركها حتی تمضی عدتها وطلاق اوچ قسمدر بر قسمی احسن وبر قسمی حسن وبر قسمی بدعی در كه احدی طلاقك احسنی خاتونی تطليق واحده ايله تطليق واحده ايله تطليق ايلمكدر بر طهرده كه آنده جماع اولميه وخاتونی ترك ايليه حتی عدتی كچينجه زيرا صحابهٔ كزين رضوان الله تعالی عليهم اجمعين طلاقده واحده اوزرينه زياده نك تركنی مستحسن كوررلرايدی زيرا بويله اولنجق مراجعته تدارك ممكن اولوب صكره ندامت چكلمزدر وحسنه وهو سنی تطليقها ثلثا فی ثلثة اطهار لا جماع فيها ان كانت مدخولا بها وطلاق حسنی سنی در واول سنی تطليق خاتونی اوچ طهرده اوچ دفعه تطليقدركه اول اطهارده جماع اولميه اكر مدخول بها اولورسه امام مالك ديدوكی اوچ طهرده اوچ طلاق بدعی در مباح اولاانجق واحده در طلاقده اصل حرامدر خلاص حاجتی ايچوندر بو ايسه واحده ايله حاصل اولور بزم ايچون دليل حديث ابن عمر رضه دركه ابن عمر خاتوننی حالت حيضده تطليق ايلدكده رسول اكرم عليه السلام ما هكذا امرك الله تعالی انما السنة ان تستقبل الطهر استقبالا فتطلقها لكل قرء تطليقة بيورمشدر ولغيرها طلقة ولو فی الحيض وطلاقك حسنی مدخول بهادن غيری ايچون طلقهٔ واحده در اكر حيضده دخی اولورسه والايسة والصغيرة والحامل يطلقن للسنة عند كل شهر واحدة آيسه وصغيره وحامل طلاق سنی ايله تطليق اولنور هر آيده بر طلاق ايله بونلر حقنده شهر حيض مقامنه قائم اولور نته كيم حق سبحانه وتعالی واللائی يئسن من المحيض من نسائكم ان ارتبتم فعدتهن ثلثة اشهر قول شريفی بوكا دليلدر وعند محمد لا تطلق الحامل للسنة الا واحدة امام محمد قتنده حامل طلاق سنی ايله مطلقه اولماز الا بر طلاق ايله مطلقه اولور وجاز طلاقهن عقب الجماع آيسه وصغيره نك وحامله نك طلاقی جماع عقبنده جائزدر زيرا بعد الجماع طلاقك مكروه اولمسی حبل توهمی ايچوندر بونلرده ايسه اول توهم يوقدر وبدعية تطليقها ثلثا او ثنتين بكلمة واحدة وطلاقك بدعيسی كلمهٔ واحده ايله خاتونی اوچ ويا خود ايكی طلاق ايله تطليق ايلمكدر مثلا انت طالق ثلثا ويا خود انت طالق ثنتين ديمكدر بو ايسه ائمهٔ حنفيه قتنده حرامدر لكن بو فعلی اشلرسه بينونت واقع اولور وحرمت غليظه ايله حرام اولور بدعی دخی ايكی نوعدر بری من حيث العدد وبری من حيث الوقتدر ثلث وثنتين لفظی من حيث العدد اولان طلاقدر او فی طهر واحد لا رجعة فيه ان كان مدخولا بها ويا خود طهر واحده دركه آنده رجعت اولميه الی كوندن

صکره ینه بر طلاق ویره وبعده بش اون کوندن مرارًا تطلیق ایلیه مثلا طهر واحدده
ابتدا بر دفعه طلاق ویره بعده بش کوندن بر طلاق دخی ویره کرچه دفعة واحدة
واقع اولمدی لکن بر طهرده واقع اولمغله ینه بدعی اولدی اگر خاتون مدخول بها اولورسه
او فی طهر جامعها فیه ویاخود بر طهرده طلاق واحد ایله تطلیق ایلیه که اول طهرده
خاتونه جماع ایلمش اوله کرچه من حیث العدد مخالفت اولمدی لکن من حیث الوقت
مخالفت بولنمش اولور بو دخی بدعیدر وکذا تطلیقها فی الحیض ویجب مراجعتها ان
مدخولًا بها فی الاصح وقیل یستحب ینه طلاق بدعیدر اگر حیضده تطلیق ایدرسه
واگر مدخول بها اولورسه خاتونه مراجعت واجب اولور اصح روایتده ومستحب
دخی دینلمشدر واجب اولانه مثال ابن عمر رضی الله عنه عهد رسول الله علیه السلامده
خاتوننه طلاق ویرمش ایدی باباسی عمر رضی الله عنه حضرت رسول علیه السلامدن
سؤال ایلدکده مر ابنک فلیراجعها یمسکها حتی تطهر من الحیض ثم ان شاء امسک
بعد وان شاء طلق قبل ان یمسها حدیث شریفی ایله جواب ویرمشلردر فاذا
طهرت ثم حاضت ثم طهرت طلقها ان شاء قچن مراجعت اولنسه خاتون طاهر
اوله آندن صکره حایض اوله آندن صکره ینه طاهر اوله زوجی دیلرسه اول
خاتونی تطلیق ایدر دیلرسه امساک ایدر زیرا ایکی طلاقک بینینی حیض کامل ایله
فصل سنتدر وقیل یجوز ان یطلقها فی الطهر الذی یلی تلک الحیضة ودینلدیکه
خاتونه طلاق ویرمک جائز اولور شول طهرده که ذکری سبق ایدن حیضه
ولی ایلیه زیرا حال حیضده ویردوکی طلاق مراجعت ایله منعدم اولوب کانه
طلاق ویرمش اولدی صکره کلان طهرده ویردوکی طلاق مسنون اولور بو قول طحاوی
دینکدر ولو قال للموطوءة انت طالق ثلث للسنة وقع عند کل طهر واحدة واگر
موطوءه سنه سن اوچ طلاق ایله طالقسن سنت ایله دیسه اما سنتی اولسه هر طهرده
بر طلاق واقع اولور زیرا للسنة ده لام وقت ایچوندر یعنی وقت السنة طهر
لا جماع فیه دیمکدر ابن همام دیمشدر که لام اختصاص ایچوندر معنی طلاق
مختصا بالسنة دیمکدر سنت ایسه مطلقدر مطلق ایسه کماله منصرفدر اول
سنی در عددًا ووقتًا بو تقدیرجه ثلثا لفظی اطهاره اوزرینه صرف ایلمک واجبدر
هر طهرده بر طلاق واقع اوله واگر موطوءه اولان خاتون ذوات الحیضدن اولورسه
اگر ذوات اشهردن اولورسه فی الحال بر طلاق واقع اولور و بر دخی کلهجک آیده
واقع اولور و بر دخی اندن صکره کلهجک آیده واقع اولور واگر موطوءه دگل ایسه
فی الحال بر طلاق واقع اولور آندن صکره خاتونک اوزرینه برشی واقع اولماز تزوج ایدنجه
اولتقدیرجه کلام انت طالق لوقت السنة دیمش اولدی خاتون حقنده ایسه
وقت سنت باقی قالمدی اوزرینه عدت اولمدوغی ایچون اما موطوءه بونک خلافنجه

خلافنجهدر وان نوی الوقوع جملة صحت نیته واگر انت طالق ثلثا للسنة
قولی ایله ثلثه نک جملة وقوعنه نیت ایلسه اول کمسنه نک نیتی صحیح اولور یعنی طلاق
ثلثه واقع اولور ویقع طلاق کل زوج عاقل ولو کان مکرها هر عاقل وبالغ زوجک
طلاقی واقع اولور اگر مکره دخی اولورسه امام شافعیدرکه مکرهک طلاقی واقع اولماز
زیرا ایقاع طلاق قصد اختیارله معتمددر مکرهده ایسه اختیار یوقدر اما هازل بونک
خلافنجهدر زیرا هازل لفظ طلاقی اختیار ایله تکلم ایدر بز درزکه مکره منکوحهسنه
ایقاع طلاق قصد ایلدی زیرا مکره اولا شرنی بلمشدرکه ابر طلاق ویرهلکدر پس
امدی اهون اولانی که طلاقدر انی اختیار ایلدی چونکه اهون شرنی اختیار ایلمک قصد
ایتدوکی قتی ظاهردر او سکران ویاخود سکران دخی اولورسه طلاقی واقع اولور
وعتاق وخلعی دخی واقع اولور ائمۀ حنفیه قتنده اما امام شافعینک بر قولنده که
کرخی وطحاوی ونیک قولیدر سکرانک طلاقی واقع اولماز زیرا ایقاع طلاق قصد صحیحه
معتمددر سکرانده ایسه قصد صحیحی یوقدر بو تقدیرجه سکران نائم حکمنده اولمش
اولور بلکه نائمدن دخی اقوی زیرا نائمی اویاندرسهلر اویانور اما سکران اویانمز اما
ائمۀ حنفیه ایچون دلیل سکران اولان کمسنه حرام اولان شی ایله سکران اولمشدر مثلا خمر
ونبیذ گبی وازالۀ عقلنه سبب معصیت اولان شیدر پس امدی زجرًا له انک
عقلی باقی حکمنده قلندی او اخرس باشارته المعهودة ویاخود دلسز دخی اولورسه
اشارت معهوده سیله طلاق واقع اولور زیرا دلسزک اشارت معهودهسی عبارت
مقامنه قائم اولور دفع حاجت ایچون لا طلاق صبی ومجنون ونائم صبی ونائم
ومجنونک طلاقی واقع اولماز زیرا رسول اکرم علیه السلام کل طلاق جائز الا طلاق
الصبی والمجنون بیوردقلری عدم وقوعنه دلیلدر نائمک طلاقنک عدم جوازی
تکلمنده عدم الاختیار اولدوغیدر وسید علی زوجة عبده وسیدک قولنک
زوجهسی اوزرینه طلاقی واقع اولماز ابن عباس رضی الله عنهمادن روایتدر که بر رجل
رسول اکرم علیه السلامه کلوب یا رسول الله افندم بکا جاریهسنی تزویج ایلدی شمدی
تفریقنی مراد ایلدی دیدکده رسول اکرم صلی الله علیه وسلم منبره صعود ایدوب
یا ایها الناس ما بال احدکم یزوج عبده من امته ثم یرید ان یفرق بینهما انما الطلاق
لمن اخذ بالساق بیورمشلردر بو حدیث شریف سید عبدنک زوجهسنه طلاقه
مالک اولمدوغنه دلیلدر واعتباره بالنساء فطلاق الحرة ثلثة ولو کان تحت
عبد وطلاق الامة ثنتان ولو تحت حر طلاقک اعتباری نسایه در پس امدی حرهنک
طلاقی اوچدر اگر تحت عبدده دخی اولورسه وامهنک طلاقی ایکیدر اگر تحت حرده
دخی اولورسه امام شافعیدرکه عدد طلاق بر حالک حالی ایله معتبردر زیرا رسول
اکرم علیه السلام الطلاق بالرجال بیورمشدرکه زیرا صفت مالکیتده کرامتدر

آدمیت ایسه کرامتی مستدعیه در و معنای آدمیت حره المکلدر ایله اولسی
مالکیتی خی ابلغ واکثر اولور بزم قاتمزده اعتبار عدد طلاق حره اوجدر وجمیع طلاقه
امه ایکیدر کرک زوجی حر اولسون کرک عبد اولسون حتی عایشه رضی الله عنها
حضرت رسول اکرم علیه السلامدن طلاق الامة ثنتان و عدتها حیضتان حدیث
شریفنی روایت بیورمشلردر **باب ایقاع الطلاق** بو باب ایقاع طلاق
بیاننده در وقتاکه مصنف اصل طلاقدن و وصفدن فارغ اولدیسه نوعنه
شروع ایلدی اولدخی ایکی نوعدر بری صریح وبری کنایه در اما صریح اصولیین
قتنده شول لفظدرکه مراد آنکله مکشوف اولوب مجرد سماعله سامعک فهمی اکا
سبق ایلیه کرک حقیقة اولسون کرک مجازا اولسون صریحة ما استعمل فیه
خاصة ولا یحتاج الی نیة طلاقک صریحی شول لفظدرکه اول لفظ خاصة طلاقده
استعمال اولنه و نیته محتاج اولمیه وهو طلاقده استعمالی مخصوص اولان لفظ انت
طالق و مطلقة وطلقتک ویقع بکل منها واحدة رجعیة انت طالق وانت مطلقة
وطلقتک لفظلریدر وبولفظلردر وبولفظلردن هر بر ایله طلاق رجعیه واحده
واقع اولور والفاظ مذکوره صریحه در طلاقده استعمال اولنور غیریده استعمال
اولنماز صریح نیچه حق سبحانه وتعالینک الطلاق مرتان فامساک بمعروف او
تسریح باحسان قول شریفی ایله رجعتی تعقیب ایدر زیرا بو قول شریف طلاق
صریحدن صکره زوج رجعته مالک اولدوغنه دلالت ایدر زیرا علما فامساک
بمعروف ایله مراد رجعتدر والتسریح باحسان ایله مراد ترکدر دیمشلردر وجناب
رب العزت رجعته امساک تسمیه ایلمشدر زیرا امساک ابقاء الشئ علی ما کان
فما دامت العدة باقیة ایدوکی ظاهر بعد الطلاق الصریح نکاح باقی ایدوکنه حق سبحانه
وتعالی وبعولتهن احق بردهن قول شریفی دالدر زیرا بعد الطلاق بعل تسمیه
اولندی بوندن معلوم اولدیکه طلاق رجعی زوجیتی رفع وابطال ایلمز وان نوی
الاکثر او بائنة اگر واحده رجعیه دن اکثرخی نیت ایلدی ایسه ویاخود واحده بائنه
نیت ایلدی ایسه ینه واحده رجعیه واقع اولور وقوله انت الطلاق او انت طالق
الطلاق او انت طالق طلاقا یقع بکل منها واحدة رجعیة وان نوی ثنتین او بائنة
رجلک انت الطلاق قولی ویاخود انت طالق الطلاق قولی ویاخود انت طالق
طلاقا قولی بو قوللرک کلیسی ایله واحده رجعیه واقع اولور اگر ایکی طلاقه ویاخود
بائن طلاقه ویاخود نیت خی ایلمش ایسه زیرا بونده لفظ طلاق صریحا ذکر اولندی
صریحده ایسه واحده رجعیه واقع اولور کرک نیت ایلسون کرک ایلمسون و کذا
مصدر ذکر اولنور اسم مراد اولنور رجل عدل ای عادل وفلان علم ای عالم دیمکدر
وان نوی بانت طالق وبطلاقا اخری وقعتا واگر انت طالق ایله طلاق واحده

نسایه در جمیع طلاق
صح

واحده وبطلاقا ایله طلاق اخری نیت ایلسه ایکی طلاق رجعی واقع اولور زیرا
بونلرک هر بریسی ایقاع وطلاقه صالحدر صاحب عنایه دیمشدرکه برکمسنه انت
طالق الطلاق دیسه وطالق لفظی ایله واحده والطلاق لفظی ایله طلاق اخری مراد
ایلدم دیسه اگر زوجه موطوءه دکل ایسه طلاق ثانی لغو اولور واگر موطوءه ایسه ایکی
طلاق رجعیه واقع اولور وان نوی الثلث وقعن واگر انت الطلاق ویاخود انت
طالق الطلاق ایله ثلث نیت ایدرسه اوچ طلاق واقع اولور زیرا مصدر جنسدر
احتمال کل ایله ادنایه محتملدر ولفظ مصدر مفرددر عدداوزرینه دلالت ایلمز ثلث
ایسه واحد اعتباریدر تمام جنس اولدوغی ایچون ثنتان خی امه حقنده واحد اعتباریدر
اما حره حقنده عدد محضدر اگر زوجه سی امه ایسه طلاق کامل واقع اولور زیرا
امه نک طلاق کاملی ایکیدر ویقع الطلاق باضافته الی جملتها کجماع طلاق واقع اولور
خاتونک جمله وجودنه طلاقی اضافت ایله انت طالق دیمکله مرور ایلمشدر والی
ما یعبر به عن الجملة وجمله وجودندن تعبیر اولنور شیئه اضافتله خی طلاق واقع
اولور کالرقبة والعنق والرأس والوجه والروح والبدن والجسد والفرج جمله وجودندن
تعبیر اولنور شیلر بونلردر زیرا بونلرک هر بری وجوددن تعبیر اولنور مثلا رقبه
حق سبحانه وتعالینک فتحریر رقبة قول شریفی وعنقدن فظلت اعناقهم لها
خاضعین قول شریفی ایله ذاتلری مراد ایدوکی محققدر ورأسه مثال فلان
رأس القوم ویحیوان رأسک ای ببقاء نفسک وذاتک دیمکدر حق سبحانه
وتعالینک ویبقی وجه ربک قول شریفی درو وجه مثال ولسان عربده یا وجه
العرب وامری حسن مادام رأسک سالم دینلور ولسان عربده هلک روحه
استعمال اولنور نفسه معناسنه وبدن وجسد خود ظاهردر فرجه مثال رسول
اکرم علیه السلام لعن الله الفروج علی التزویج قول شریفی ایله مراد اولنان نسادر
وذکر اولنان عضولرک هر برینه مثال رقبتک طالق وعنقک ورأسک
ووجهک وروحک وبدنک وجسدک وفرجک طالق دیسه طلاق واقع
اولور واما الرأس منک طالق دیسه واقع اولماز ویاخود الیخ خاتونک باشنه
قیوب هذا العضو منک طالق دیسه ینه طلاق واقع اولماز کذا فی البیانیة او
باضافته الی جزء شایع منها کنصفها وثلثها ویاخود خاتونک جزء شایعنه
طلاقک اضافتی ایله خی طلاق واقع اولور خاتونک نصف وثلثی کبی زیرا شایع
تصرفات سایره ایچون محلدر بیع کبی نصف وثلث خی محل طلاقدر لکن بو قدر
واردرکه طلاق متجزی اولماز ضرورة کلده واقع اولور لا باضافته الی یدها او رجلها
او ظهرها او بطنها خاتونک الینه وایاغنه وارقه سنه وقارننه طلاقی اضافت
ایله واقع اولماز زیرا بونلرک بریسی ایله کلدن تعبیر اولنماز اگر رسائل دیرسه که

يه اضافت ايله طلاق واقع اولماز زيرا يد جمله بدندن تعبير اولنماز ديدك حق سبحانه
وتعالينك ﴿تبت يدا ابي لهب﴾ قولنه ورسول اكرم عليه السلامك ﴿على اليد ما اخذت﴾
قول شريفي وينه حق سبحانه وتعالى نك ﴿وانه آثم قلبه ما الفت بين قلوبهم﴾ قول شريفلرينه
نه درسن ديو جواب طلب ايدرسه جواب ويريلوركه يد وقلبك لغةً استعمالي
معروف دكلدر وبويد وقلبك جمله دن تعبير اولنمسي ندره اوزره واقعدر النادر
كالمعدوم قبيلندندر اما اكر بر قومده كه يد وقلب جمله دن اعتبار اولنمق عادتلري ايسه
آنلرده طلاق واقع اولور ولو طلقها نصف تطليقة او سدسها او ربعها طلقت
اكر خاتوني نصف تطليقه ايله تطليق ايلسه وياخود سدسني وياخود ربعني تطليق
ايلسه طلاق واحده ايله مطلقه اولور زيرا طلاق متجزى اولماز ومتجزى اولميان
ذكر كليسني ذكر كبيدر وقصاصدن بعضيسني عفو كبيدر زيرا الكلام عاقلي الغادن
صيانت ومحرمي مبيح اوزرينه تغليب ايچون كله صرف اولور ودليلي على قدر الامكان
اعمال ايچوندر زيرا ايچين متجزى اولميان شيء اوزرينه دليل اقامت اولنسه حكم اكمل اوزرينه
واجب اولور اكر حكم اكمل اوزرينه اولمسه ابطال دليل لازم كلوردي ويقع في انت
طالق ثلثة انصاف تطليقتين ثلث سن ايكي طلاقك اوچ نصفي ايله طالق سن
قولنده اوچ طلاق واقع اولور زيرا ايكي طلاقك نصفي بر طلاقدر وايكي طلاقك
اوچ نصفي ضرورت اوچ طلاق اولور صاحب عنايه ديمشدركه بعض كمسنه لر
بو كلام بر مهمل كلامدر بونده بر شيء واقع اولماز ديمشلر واندن بعضيلر بر طلاق
واقع اولور وعددك ذكري لغو اولور ايچون انت طالق قولي قالور بو قول اولنه
ايسه بر طلاق واقع اولور ديمشلر بر قائل ايچون ديمك واردركه بو كلام اراده
اولنان محلده يا حقيقت اوله وياخود مجاز اوله ايله اولسه حقيقت اولمغه طريق
يوقدر زيرا لفظ ما وضع له ده استعمال اولنمدي ومجازه دخي طريق يوقدر زيرا عدم تصور
حقيقت وعدم اتصال اولمغه جواب ويريلوركه اول كلام مجازدر وتصور حقيقت
ابو حنيفه قتنده جوازنه شرط دكلدر اتصال ايسه موجوددر بو كلام ذكر جزء اراده كل
قبيلندندر عدم اتصال ديدوكنك اصلي يوقدر وفي ثلثة انصاف وتطليقة يقع
ثنتان وانت طالق ثلثة انصاف تطليقة قولنده ايكي طلاق واقع اولور بو قول
امام محمددن منقولدر ناطفي اجناسنده وعتابي جامع الصغير شرحنده بوكا ذاهب
اولمشلردر زيرا ثلثة انصاف تطليقة ديمك بر تطليقه ونصف تطليقه ديمكدر
طلاق ايسه تجزى قبول ايلمامكله ايكي واقع اولور وقيل ثلث دينلمشدركه اوچ
طلاق واقع اولور زيرا اوچ نصف هر بري تطليقة واحده اولور زيرا التجزى
قبول ايلمز وفي من واحدة الى ثنتين وما بين واحدة الى ثنتين واحدة وانت طالق
من واحدة الى ثنتين وياخود انت طالق ما بين واحدة الى ثنتين قولنده بر

بر طلاق واقع اولور يعني سن بردن ايكي يه دكين طالق سن وياخود سن بردن
ايكي يه دكين طالقسن ديسه بر طلاق واقع اولور وعندهما ثنتان اما امامين
قتنده ايكي طلاق واقع اولور وفي الى ثلث ثنتان وانت طالق من واحدة
او ما بين واحدة الى ثلث قولنده ايكي واقع اولور ابو حنيفه قتنده غايت اولى تحت
مغياده داخل اولور ثانيه داخل اولماز وعندهما ثلث اما امامين قتنده اوچ طلاق
واقع اولور آنلرك قاتنده ايكي غايت اولده داخل اولور حتى اولى ده ايكي طلاق
واقع اولور وثانيده اوچ طلاق واقع اولور امام زفردركه غايتين دن بر شيء مغيا
تحتنه داخل اولمامغله اولى ده بر شيء واقع اولماز اما ثانيه ده بر طلاق واقع اولور
وقياس دخي بودر زيرا بر كمسنه شو ديواردن شو ديواره دكين بيع ايلدم ديسه
مبيع اولان ايكي ديوارك ما بيني اولمش اولور اما امامينك قوللرينك وجهي استحساندر
ايچنكه بو مقوله كلامك مثلي عرفده ذكر اولنسه كل مراد اولور نتكم سن بر غيري كمسنه يه
خذ مالي من درهم الى مائة ديسك يوز درهمك اخذنه اذن ويرمش اولورسن زيرا
مطلق متعارف اوزرينه محمولدر ابو حنيفه ايچون دليل عقلي بودركه بو مقوله كلام مثللو
عرفاً مراد الاكثر من الاقل والاقل من الاكثر مفهوميدر يعني آزدن چوق وچوقدن
آز مراد اولنور ايله اولسه واحد ايله ثلثه نك ما بيني ثنتين درسه امدر مراد اولان
ثنتين در مثلا ستي من ستين الى سبعين او ما بين ستين الى سبعين دنيلدكده
مراد اولان اكثردن اقل اقلدن اكثردر وبو فاروق امام زفر اولى ده بر شيء واقع اولمنو
ثانيه ده بر واقع اولور ومبيع ما بين الحايطين درديو تنظير ايلدوكي اجلدن اصمعي
هارون الرشيد قپوسنده زفره ديديكه نه ديرسن شول رجل حقنده كه كندويه
قاچ ياشنده سن ديو سؤال اولندقده من ستين الى سبعين ديدكده اول
آدم طقوز ياشنده اولورمي يوخسه دخي زياده مي اولور ديو سؤال ايلدكده
امام زفر متحير اولدي وفي واحدة في ثنتين واحدة ان لم ينو شيئا او نوى الضرب
والحساب انت طالق واحدة في ثنتين قولنده بر طلاق واقع اولور اكر بر
شيئه نيت ايلمز ايسه وياخود ضرب وحسابه نيت ايلرسه زيرا ضرب
مضروبده بر شيء زياده ايلمز اثر ضرب تكثير اجزادر يوخسه مضروبده اثري
يوقدر بو تقديرجه تعدد اقتضا ايلمز صاحب كافي ديمشدركه اكثر ضرب ايله مضروب
زياده بر فقير قالمزدي زفر وشافعي درلركه ايكي واقع اولور ضرب ايله عمل ايده وز
زيرا بري ايكي يه ضرب ايلسك ايكي اولور امدر بونده دخي ايكي واقع اولور وان نوى
واحدة وثنتين او مع ثنتين فثلث اكر انت طالق واحدة وثنتين وياخود انت
طالق واحدة مع ثنتين نيت ايلسه اوچ طلاق واقع اولور زيرا اول كمسنه
معنى اجماع ومقارنتي محتمل اولان كلمه يه نيت ايلدي واو عاطفه ايله معطوف

علیهی جمع ایدر وظرف اکا مقارن ومتصل اولانی جمع ایلدوکی کبی وفی مع معناسنه
کلور حق سبحانه وتعالینک فادخلی فی عبادی ای مع عبادی دیمکدر بوتقدیرجه
اوج طلاق واقع اولور وفی غیر الموطوءة یقع واحدة مثل واحدة وثنتین غیر موطوءه
انت طالق واحدة وثنتین مثللو طلاقدن واقع اولور زیرا غیر موطوءه بر کره
طلاق واقع اولدقدن صکره طلاق آخره محل قالمز وان نوی مع ثنتین فثلث
فیها اکر انت طالق واحدة لفظندن مع ثنتین نیت ایدرسه اوج طلاق واقع
اولور غیر موطوءه ده ایضا موطوءه اولان خاتونده واقع اولدوغی کبی وفی ثنتین فی
ثنتین یقع ثنتان وان نوی الضرب انت طالق ثنتین فی ثنتین قولندن ایکی طلاق
واقع اولور اکر ضرب نحو نیت ایدرسه زیرا ضرب مضروبک اجزاسنی زیاده
ایدر نفس مضروبه برشی زیاده ایلمز ولو فی انت طالق من هنا الی الشام واحدة
رجعیة وانت طالق من هنا الی الشام قولندن طلاق واحدهٔ رجعیه واقع اولور
امام زفر دیرکه طلاق باینه واقع اولور زیرا طلاق طول ایله وصف ایلدی طول
ایسه قوتدن استعمال اولنور وشبهه‌سز قوتی ابطالی قبولدن امتناع ایله ظاهر
اولور بوایسه باین در رجعی دکلدر اکر دینلورسه که قچن طلاق طول ذکری ایله
تصریح اولنه مثلا انت طالق تطلیقة طویلة دیسه امام زفر قتنده طلاق رجعی
واقع اولور طول ایله تعلیلی نیجه صحیح اولورسه سائله جواب ویریلورکه قچن
الی الشام ده طول ایله کتابه ایله صریحدن اقویدر بزم ایچون دلیل بودرکه طلاق
حقیقة قصره محتمل دکلدر زیرا طلاق جسم دکلدرکه نفسنده قصره محتمل اوله بلکه مراد
حکمنک قصریدر بوایسه رجعی در باین اولمغله محتمل دکلدر وفی انت طالق بمکة
اوفی مکة تطلق للحال حیث کانت وانت طالق بمکة اوفی مکة قولندن فی الحال
طالق اولور خاتون هرقنغی مکانده وهرقنغی شهرده اولورسه زیرا طلاقک بر
مکانه اختصاصی یوقدر ولو قال اذا دخلت مکة اوفی دخولک مکة لا یقع الطلاق
مالم تدخلها واکر رجل خاتونه قچن سن مکه‌یه داخل اولورسک ویاخود سنک
مکه‌یه دخولکده سن طالقسن دیسه مادامکه مکه‌یه داخل اولمیه طلاق واقع اولماز
وکذا الدار دارده دخی بویله‌در مادامکه دخل بولنمیه طلاق واقع اولماز **فصل**
مصنف طلاق بحثنده برقاچ فصول ذکر ایلمشدر بو فصل طلاق زمانه اضافت
ایدوب کلمهٔ شرطی ذکر ایلمدی وطلاق زمانه اضافتدن مراد اولان معنا وقت
تکلم طلاقدن حکمنی تأخیردر قال انت طالق غدا اوفی غد یقع عند الصبح اکر
زوج خاتونه یارین سن طالقسن ویاخود یارینده طالقسن دیسه طلاق
صباح وقتنده واقع اولور زیرا اول خاتون کلی غددن طلاق ایله موصوفه اولدی
وغده تکلم ایلدوکی کوندن صکره کلا جمیع نهارک اسمیدر اولتقدیرجه جمیع نهارده طلاق

طالقدر واول جزکه وقت فجردر اول وقتده واقع اولور وفی غد دخی وقت
فجرده واقع اولور اما دکلدرکه کلی غدده طلاق ایله موصوفه اوله انجق غدک بر جزئندن
مطلقه اولمقدر یوخسه کلیسنده دکل بویله اولیجق جزء اول سائر اجزادن اولی در
سبق ایلدوکی ایچون ومعارضی اولمدوغی ایچون وان نوی الوقوع وقت العصر صحت
دیانة واکر وقوع طلاقی انت طالق غدا لفظندن وقت عصرده نیت ایلسه دیانة
صحیح اولور قضاءً دکل زیرا زوج عمومده تخصیص ایسه محتملدر ونیت محتمل
صحیحه در دیانةً تصدیق اولنور لکن ظاهرده مخالفدر زیرا غد لفظی جمیع اجزاء
نهارک جمله‌سنک اسمیدر اول اجلدن قضاءً تصدیق اولنماز واکر بر سائل
سؤال ایدرسه عامکه متفقة الحدود اوله افرادنه متناول اولور ولفظ غد
بویله دکلدر وغدده اول واوسط وآخر توهم اولنمز زیرا غد اجزا ایله در افراد ایله دکلدر
بوتقدیرجه آخر نهارده تخصیص اولنماز زیرا غدده عموم یوقدر عموم اولمنجق تخصیص
اولماز جواب ویریلورکه تخصیص ایله مراد حقیقت ومجازدر زیرا طلاق کل واراده
جزء قبیلندندر بویله اولیجق حقیقت ترک اولنور مجاز ارتکاب اولندر وسعدی
افندی دخی بو قولی تأیید ایدوب بیورلرکه بونده مجازلق واردر زیرا مراد کلدن
جزئیتدر بویله اولیجق اجزا افراد منزله‌سنه تنزیل اولنمش اولدر اکر معنا بویله مراد
اولمسه لفظ غد نکره در سیاق اثباتده واقع اولمغله عام اولمازدی وفی الثانی
یصدق قضاءً ایضا ثانیده یعنی انت طالق فی غد لفظنده وقوع طلاقی
وقت عصره نیت ایلسه قضاءً تصدیق اولنور دیانةً تصدیق اولندوغی کبی ابو
حنیفه قتنده خلافا لهما امامین ایچون خلاف واردر زیرا امامین درلرکه اولکیده اولدوغی
کبی دیانةً تصدیق اولنور اما قضاءً تصدیق اولنماز زیرا اول کمسنه طلاقی جمیع
غد ایله وصف ایلدی بوتقدیرجه قوله غدا منزله‌سنده اولدوغی اجلدن طلاق اول
جزئنده واقع اولدی نیت اولمدوغی زماننده زیرا فی نک حذفی واثباتی برابردر
وغدا ایکی حالده بله ظرفدر اما ابو حنیفه ایچون دلیل بودرکه زوجک نیتی حقیقت
کلامنه اولمشدر کلمهٔ فی ایسه ظرف ایچوندر ظرفیت ایسه استیعابی اقتضا ایلمز
صاحب عنایه دیمشدرکه بو کلامک حاصلی خلاف ظاهر قضاده تصدیق
اولنماز مادامکه حقیقت کلامنه مصادف اولمیه بونده ایسه مصادف اولدی
اولتقدیرجه قضاءً تصدیق اولنور کورمزمسنکه نسا تزوج ایلمیم دیو یمین ایلسه
وجمیع نسایه نیت ایلسه قضاءً ودیانةً تصدیق اولنور اکرچه ظاهر کلامه مخالفدر
زیرا نیتی حقیقت کلامنه مصادف اولمشدر وصاحب هدایه دیمشدرکه اذا
قال والله لا صومن عمری ویاخود والله لا صومن فی عمری دیو یمین ایلسه اولکی
صورتده یعنی فی ذکر اولمیانده جمیع عمرنی صوم ایله کچورمک لازم کلور اما ثانیده

فی ذکر اولنمشدر عمرنده برکون صوم ایله یمیننده حانث بو قیاس قولی اوزرینه در
لا صوم من الدهر و فی الدهر ونیت حقیقت کلامه مصادف اولمسنده اعتراض
اولنوب زیرا حقیقت نیته محتاج اولماز محتملات اولان کلامدر مجاز کبی یوخسه حقیقت
اولدوغی جهتدن نیته محتاج دکلدر ایله اوله ممکندر که فی غدا لفظی استیعابی اقتضا
ایلدوکی حقیقت اولدوغی بلندکدن صکره حق سبحانه وتعالینک ∴ انا لننصر رسلنا
والذین امنوا فی الحیوة الدنیا ویوم یقوم الاشهاد ∴ قول شریفی دلیل اتخاذ ایلمکله
منازع فیه اولان کلامه جواب ویریله وفی الحیوة الدنیا قول شریفنده اولان فی
استیعاب ایلمدوکی ثابتدر زیرا حق سبحانه وتعالی نصرت رسلی ومؤمنلری
دنیاده حرف فی ایله مقرون ذکر ایلدی وآخرتده نصرتی فی یه مقرون ایلمدی زیرا الله
تعالینک آخرتده نصرتی دائمه در اما دنیاده بعض اوقاتده واقع اولور زیرا بو دار
ابتلادر زیرا حقیقت کلامه نیت بیانی تقریر ایله توکید الکلام بما یقطع احتمال
المجاز اولدوغی ظاهردر حاصل کلام فی ایله اولان کلام استیعاب اوقات ایلمز
فی سز اولان استیعاب اوقات ایدر دیمکدر ولو قال انت طالق الیوم غدا او غدا
الیوم یعتبر الاول ذکرا واکر زوج خاتوننه سن بوکون یارین طالقسن ویاخود
سن یارین بوکون طالقسن دیسه اول ذکر اولننه اعتبار اولنور ثانی لغو اولور
ولو قال انت طالق قبل ان تزوجک فهو لغو اکر زوج دیسه که سن طالقسن بن
سنی تزوج ایلمزدن مقدم بو کلام لغودر زیرا اول کمسنه طلاق حالنه منافیه اولان
شیئه اسناد ایلدی بو تقدیرجه کلامی لغو اولدی وکذا انت طالق امس وقد نکحها
الیوم وینه کلام لغو اولور سن دون طالقسن دیسه حال بو که خاتونی بوکون نکاح
ایلدی یعنی بوکون نکاح ایلدوکی خاتوننه سن دون طالقسن دیسه کلامی لغو
اولور زیرا اول کمسنه دونکی کون اول خاتونه مالک دکل ایدی طلاقی مالک اولمدیغی
وقته مضاف قلدی اول اجلدن لغو اولور وان نکحها قبل امس یقع الآن واکر
دونکی کوندن اول نکاح ایلمش ایسه اول ساعت واقع اولور اول کمسنه ایچون
قدرت یوقدر که طلاقی زمان ماضیده ایقاع ایلیه همان ساعت واقع اولور ولو قال
انت طالق ما لم اطلقک او متی لم اطلقک او متی ما لم اطلقک وسکت طلقت
فی الحال واکر بو لفظلر ایله زوج خاتوننه سن طالقسن دیسه وسکوت ایلسه خاتون
فی الحال طالق اولور زیرا اول کمسنه طلاقی تطلیقدن خالی بر زمانه مضاف قلدیکه
اول زمان حین سکوتده بولندی ومتی ومتی ما معنالی وقتده صریحدر زیرا بونلر
ظروف زمانندر وکلمهٔ ما وقت ایچون استعمال اولنور نتکم حق سبحانه وتعالینک حضرت
عیسی صلوات الله علی نبینا وعلیه دن حکایت ما دمت حیا قول شریفنده استعمال
اولندیغی کبی امدی حیوتی دیمکدر حتی لو علق الثلث وقعن بسکوته حتی اکر ثلثه یه تعلیق

تعلیق ایلسه زوجک سکوتی ایله طلاق ثلثه واقع اولور مثلا انت طالق ثلثا ما لم
اطلقک دیمک کبی وان وصل انت طالق واحدة اکر مذکورات ایله انت
طالق لفظنی وصل ایدرسه طلاق واحده واقع اولور مثلا انت طالق ما لم
اطلقک انت طالق دیمک کبی ولو قال ان لم اطلقک فانت طالق لا یقع ما لم
یمت احدهما اکر زوج ان لم اطلقک فانت طالق دیسه ایکیسندن بری فوت
اولمینجه طلاق واقع اولماز زیرا کلمهٔ ان حقیقت شرط ایچوندر زوج طلاقی عدم
تطلیقه تعلیق ایلدی بو شرط ایسه عند الناس متحقق اولور بو تقدیرجه موته دکین
منتهی اولور واذا بلا نیة مثل ان وعندهما مثل متی ومع نیة الشرط والوقت مما نوی
نیتسز اولان لفظ اذا ان کبیدر ابو حنیفه قتنده واما امامین قتنده متی کبیدر مثلا ان
معناسنه اولورسه آخر عمرنه دکین طلاق واقع اولماز اکر متی معناسنه اولورسه
سکوتی ایله فی الحال واقع اولور وشرط نیتی ویاخود وقت نیتی ایله اولورسه نیت
ایلدوکی شیدن واقع اولور یعنی شرط نیت ایلدر ایسه ان معناسی اولور سکوتی
ایله فی الحال واقع اولور والیوم للنهار مع فعل ممتد ولمطلق الوقت مع فعل لا یمتد فلو
قال امرک بیدک یوم یقدم زید فقدم لیلا لا تتخیر وان قال یوم اتزوجک فانت
طالق فنکحها لیلا وقع یوم نهار ایچوندر فعل ممتد ایله مثلا امرک بیدک کبی فعل ممتد
ایله مطلق وقت ایچوندر مثلا طلاق وعتاق وتزوج وکلام کبی زیرا ظرف زمان
فی سز بر فعله تعلق ایلسه اول فعلک معیاری اولور صحت السنة کبی اما صمت فی
السنة بونک خلافنجه در قچن فعل ممتد که امرک بیدک در معیار ممتد اولسه یوم
ایله نهار مراد اولور واکر فعل غیر ممتد که وقوع طلاق کبیدر معیار غیر ممتد اولسه اول
زمان یوم ایله وقت مراد اولور حاصل کلام بونده اوچ الفاظ واردر بری نهار و
بری لیل وبری یوم در نهار خاصة بیاض ایچوندر لیل ایسه خاصة سواد ایچوندر
بو ایکیسنک حقیقت لغویه لری بودر اما یوم بیاض نهاره ومطلق وقته اشتراک
ایله استعمال اولنور بعضیلر قاتنده واکثرک مذهبی صح بودر واما مطلق وقته
اطلاقی مجازدر اشتراکه حملدن مجازه حمل اولی در نتکم مطلق وقتده استعمالی حق
سبحانه وتعالینک ∴ ومن یولهم یومئذ دبره الا متحرفا لقتال ∴ قول شریفنده واقع
اولمشدر بونده مراد مطلق وقت ایچون زیرا قتالدن فرار ایدن وعیده ملحق
اولور کرک لیل اولسون کرک نهار اولسون وعلمانک حق سبحانه وتعالینک ∴ وذکرهم
بایام الله ∴ قول شریفنده قوللری ای باوقات نعمائه وبلائه دیمکدر وشول کمسنه نک
قولی که فیوم لنا ویوم علینا ویوم نساء ویوم نسر وقت ایچون اولدوغی متحققدر ویوم
بیاض نهاره استعمالی حق سبحانه وتعالینک ∴ اذا نودی للصلوة من یوم الجمعة ∴
قول شریفنده واقع اولمشدر بو محلده مراد نهار در پس امدی بو بندک هر برنده

طلاق آخر عمرنده واقع اولور وقت نیت ایلدیسه معناسنه اولور صح

یوملك استعمالی شایع اولیجق بر ضابطه لازمدرکه احد استعمالین آخردن تمیز اوله
اکر یوم ایله فعل ممتد که امرك بیدك ایدی مقارن اولسه آنوکله بیاض نهار مراد اولور
واکر فعل غیر ممتد مقارن اولورسه طلاق وتزوج کبی اول زمان مطلق وقت مراد
اولور مثلا فعل ممتد که امر بالیدر وصوم ولبس ورکوب ومساکنه کبی اولان فعللر
توقیتی قبول ایدر لبست یوماً ورکبت یوماً وصمت یوماً امری بیدی یوماً دیمك صحیح
اولور فعل غیر ممتد طلاق وتزوج وعتاق کبی اولان فعللردر بونلر توقیتی قبول ایلمز زیرا
طلقت شهرا دینلوب بو کلام ایله جمیع شهرده ایقاع طلاق مراد اولنمق ویاخود شهرك
تمامنه دکین امتداد مراد اولنمق ممکن دکلدر وتزوجت یوماً دینلوب امتداد یوم
مراد اولنمق دخی ممکن دکلدر لایق اولان بودرکه فعل ممتد مقرون اولان یوم زمان ممتدن
حمل اولنه که اول زمان ممتد بیاض نهاردر وفعل غیر ممتده حمل اولنه که اول زمان غیر ممتد
مطلق وقتدر بویله حمل اولنمق اهل عرفك استعمالنه موافقدر ولو قال انا منك
طالق فهو لغو وان نوی واکر بر کمسنه زوجه سنه سن سندن طالقم دیسه اول کمسنه نك
کلامی لغو اولور اکر نیت دخی ایدرسه زیرا اول کمسنه طلاقی محل اولمیانه موضوع مضاف
قلدی زوج کندوسی محل طلاق دکلدر طلاق ایسه قید ازاله ایچوندر ومحل طلاق زوجه در
بویله اولدوغی اجلدن حق سبحانه وتعالی فطلقوهن واذا طلقتم النساء قول شریفنده
طلاقی زوجه اوزرینه مشروع ایلدی زوج ایسه کندو نفسنی تطلیق ایلیوب مشروعی
تغییر ایلمکله کلامی لغو اولدی وان قال انا منك باین او علیك حرام بانت ان
نوی اکر زوج خاتوننه بن سندن باینم ویاخود بن سنك اوزرینه حرامم دیسه
باین اولور اکر نیت ایدرسه زیرا ابانت وتحریم ایکیسنك مابیننده اولان وصلت
وحلی ازاله ایچوندر پس امدی بونلرك هر بریسی زوجانك بیننده مشترکدر اضافتی
صحیح اولور ولو قال انت طالق مع موتی او مع موتك فهو لغو واکر زوج خاتوننه
سن طالقسن بنم موتم ایله ویاخود سنك موتك ایله دیسه بو کلام لغودر زیرا
اول کمسنه طلاقی کندو ایچون منافی اولان بر حاله مضاف قلدی کندونك موتی ایسه
اهلیت طلاقی منافیدر وخاتونك موتی محلیت طلاقی منافیدر ولفظ مع حقیقة
قران ایچوندر وایکیسنك بریسنك موتی ارتفاع نکاح حالیدر طلاق ایسه نکاحك
بقاسی حالنده واقع اولور اول تقدیرجه کلام لغو اولور وکذا لو قال انت طالق
واحدة اولا فلا خلافا لمحمد فی روایة اکر انت طالق واحدة اولا دیسه زوجك
کلامی لغو اولور زیرا واحده لفظی مصدر محذوفك صفتیدر تقدیر کلام انت
طالق طلقة واحدة اولا دیمکدر وقچن وصف مصدره ویاخود اسم فاعله مقارن
اولسه وقوع طلاق مصدر ایله ویاخود نعت ایله اولور وصفله اولماز چونکه کلمه
شکی مصدر ویاخود نعتدن صکره ذکر ایلدی ایقاعده شك داخل اولدی بویله

بویله اولیجق انت طالق اولا کبی اولدی وامام محمد ایچون خلاف واردر بر روایتده
واحده رجعیه اولور دیمشدر وان ملك امرأته او شقصها او ملکته او شقصه بطل
العقد فلو طلقها بعد ذلك لغا واکر بر کمسنه خاتون زوجنه مالك اولسه ویاخود
خاتون زوجنك بر جزئنه مالك اولسه عقد باطل اولور پس امدی اکر بو ذکر اولنان
شیلردن صکره خاتوننی تطلیق ایلسه طلاقی لغو اولور زیرا ایکیسندن بریسی
صاحبنه مالك اولسه ابتداء نکاحی منع ایدر طلاقه محل قالمز ولو قال لها وهی امة انت
طالق ثنتین مع اعتاق سیدك ایاك فاعتقها ملك الرجعة اکر زوج آخرك
جاریه سی اولوب کندونك خاتونی اولان امرأه یه انت طالق ثنتین مع اعتاق
سیدك ایاك دیسه وجاریه نك سیدی زوج مزبورك موطوءه سی اولان جاریه یی
اعتاق ایلسه زوج رجعیه مالك اولور قیاس بو ایدیکه جاریه حقنده ایکی طلاق
حرمت غلیظه اوله حره ده اوچ طلاق اولدوغی کبی لکن اعتاق مولی تطلیقه شرطدر
وشرط ایسه مشروطدن مقدمدر پس امدی عتق مولی وقوع طلاقدن مقدم واقع
اولدی بو تقدیرجه جاریه تطلیقدن مقدم حره اولدی بویله اولیجق زوج اوچ طلاقه
مالك اولور اکر بر سائل سؤال ایدوب کلمه مع قران ایچوندر واعتاق ایسه
وقوع طلاقدن مقدم اولور دیمك نیجه متصور اولور دیرسه بر جواب ویروب
دیرزکه کلمه مع بعد معناسنه استعمال اولنور حق سبحانه وتعالینك ان مع العسر یسرا
قول شریفنده واقع اولمشدر وینه بلقیسدن حکایةً واسلمت مع سلیمان قول
شریفنده بعد معناسنه واقع اولمشدر وان علق طلقتیها بمجئ الغد وعلق مولاها
عتقها به فجاء لا تحل له الا بعد زوج آخر واکر زوج آخرك جاریه سی اولوب کندونك
خاتونی اولان مرأه نك ایکی طلاقنی یارنکی کونك کلمه سنه تعلیق ایلسه ویارین
کلسه اول خاتون زوجنه حلال اولماز الا زوج آخردن صکره حلال اولور مثلا رجل
خاتوننه یارین کلدکده سن ایکی طلاق ایله طالقسن دیسه وافندیسی دخی یارین
کلدکده سن حره سن دیسه زوج رجعته مالك اولمز افندیسی ابو حنیفه وابو یوسف
قتنده زیرا زوج ومولا ایکیسی دخی طلاق وعتقی بر شیئه تعلیق ایلدیلر بو تقدیرجه
ایکیسنك دخی تعلیقی خاتونه امه ایکن مصادف اولدی زیرا اعتاق عتقك علتیدر
وتطلیق طلاقك علتیدر وقچن ایکی علت بر زمانده مقترن اولسه معلوللری دخی
بر زمان مقترن اولور بو بابده عتق وطلاق دخی امه ایکن مصادف اولمش اولور
بویله اولیجق زوج آخره محتاج اولور وعند محمد یملك الرجعة امام محمد قتنده زوج رجعته
مالك اولور کرچه عتق وطلاق ایکیسی بر وقتده واقع اولدی لکن عتق مقدم واقع اولور
وقوع جهتندن اسرعدر زیرا مندوبدر تطلیق ایسه محظوردر حکمده محظور تأخیر اولنور
وعدتها کالحرة اجماعاً مطلقه اولان خاتون عدتی حره کبی احتیاطاً بالاجماع فصل

قال لها انت طالق هكذا مشيرا باصابعه وقع بعددها وان اشار ببطونها يعتبر
المنشورة اكر زوج خاتوننه بر مقداری ایله اشارت ایلدوکی حالده سن شولقدر
طالق سن دیه اصابعک عددی مقداری طلاق واقع اولور واکر اصابعک
عددی مقداری طلاق واقع اولور واکر اصابعک بطونی ایله اشارت ایدرسه آچق
اولانلر مقدار اعتبار اولنور زیرا اشارت عبارت مقامنه قائم اولور زیرا رسول
اکرم علیه السلام الشهر هكذا وهكذا بیوروب مبارک پارمقلرین آچق اشارت
بیورمشلردر ومرۀ ثانیه‌ده ابهامنی آچیوب بینه الشهر هكذا وهكذا وهكذا بیورمشلردر
بوندن مراد شهر اوتوز ویکرمی طقوز کون اولمسنه اشارتدر بوندن معلوم اولدیکه
آچق اولانلر مقدار اعتبار اولنور یوخسه مضمومه اولانلر اعتبار اولنماز ومتعارف
اولان باطن کفی مخاطب جانبنه اولمقدر اکر اصابع معقوصه ایله اشارت مراد
اولورسه باطن کفنی کندو جانبنه قلمقدر وان اشار بظهورها تعتبر المضمومة و
اصابعک ظهوری ایله اشارت ایدرسه مضمومه اولانلر اعتبار اولنور ولو وصف
الطلاق بضرب من الشدة بان قال انت طالق باین والبتة او افحش الطلاق
او اخبثه او اشده او طلاق الشیطان او البدعة او کالجبل او کالف او ملا البیت و
تطلیقة شدیدة او طویلة او عریضة وقع واحدة باینة بلا نیة واکر طلاقی شدتدن
برضرب ایله وصف ایله انت طالق باین ویاخود انت طالق البتة ویاخود
انت طالق افحش الطلاق ویاخود انت طالق اخبث الطلاق ویاخود انت طالق
اشد الطلاق ویاخود انت طالق طلاق الشیطان ویاخود انت طالق طلاق
البدعة ویاخود انت طالق کالجبل ویاخود انت طالق کالجبل ویاخود انت
طالق کالف ویاخود انت طالق ملاء البیت ویاخود انت طالق تطلیقة
شدیدة ویاخود انت طالق طویلة ویاخود عریضة دیمکله واحدۀ باینه واقع اولور
بلانیة امام شافعی بو جمله‌ده واحدۀ رجعیه واقع اولمسنه ذاهب اولمشلردر وکذا
ان نوی الثنتین ذکر اولندوغی اوزره واحدۀ باینه واقع اولور حره حقنده اکر ایکی
طلاق نیت ایدرسه الا اذا نوی بقوله طالق واحدة وبقوله باین او البتة اخری
فیقع بایتان الا مکرکه قچن انت طالق قولی ایله واحده مراد ایدوب باین وصفی
ایله اخری نیت ایلیه ویاخود انت طالق ایله واحده والبتة ایله طلاق اخری
نیت ایلیه بو تقدیرجه ایکی باین واقع اولور زیرا بو وصف یعنی باین والبتة
ابتدا ایقاع طلاقه صالح اولور بر کمسنه انت باین وانت البتة دیو طلاق نیت
ایله واقع اولور مقدم طلاق لفظی ذکر ایلدکدن صکره بونلر ایله تطلیقۀ اخری
نیت ایله خبردن صکره خبر واقع اولور مثلا انت طالق انت باین انت طالق
البتة دیمش اولور وصحت نیة الثلث فی الکل نیت ثلث صحیح اولور کلبنده

کلبنده یعنی انت طالق لفظندن او عریضة قولنه کلنجه نیت ثلاث صحیح
اولور **فصل** طلق غیر المدخول بها ثلثا وقعن زوج مدخول بها اولمین خاتوننی
ثلث لفظی ایله تطلیق ایلسه اوچ طلاق واقع اولور وان فرق اکر حرف عطفسز
مدخول بهادن غیریسنی ثلث تفریق ایلسه مثلا انت طالق طالق طالق دیه
ویاخود انت طالق انت طالق انت طالق دیه بانت بالاولی ولم تقع
الثانیة خاتون اولکی طلاق ایله باین اولور ثانیه واقع اولماز زیرا اولکی ایله بلا
عدة باین اولدی عدت اولمامغله طلاق ثانیه‌یه محل قالمدی ولو قال انت طالق
واحدة وواحدة وقع واحدة ۷ وواحدة دیه طلاق واحده واقع اولور ۷ واکر انت طالق واحدة صح
زیرا خاتون مدخول بها اولمامغله طلاق اول ایله اجنبی اولور طلاق ثانیه‌یه محل
قالماز وکذا لو قال واحدة قبل واحدة او بعدها واحدة اکر انت طالق واحدة
قبل واحدة ویاخود انت طالق واحدة بعدها واحدة دیسه ینه واحده واقع
اولور قبلیت یعنی مقدملک واحده قبل واحدة قولنده اول مذکور اولان
صفتیدر چونکه اول ایله طلاق واقع اولدی ثانیه‌یه محل قالمدی وبعدیت ده اخیرک
صفتیدر بوندن اول خود بانت واقع اولمشدر بو کلام لغو اولمش اولور قبل بیا ها
بعد باها وحدتا قاعده‌سی ده خود ظاهر اولمش اولور ولو قال بعد واحدة او قبلها
واحدة او مع واحدة او معها واحدة فثنتان واکر انت طالق واحدة بعد
واحدة دیسه ویاخود انت طالق واحدة قبلها واحدة دیسه ویاخود انت طالق
واحدة مع واحدة دیسه ویاخود انت طالق واحدة معها واحدة دیسه ایکی طلاق
واقع اولور وقچنکه بعد وقبلده ضمیر اولسه ما بعدندن کلانلر واحده‌نک صفتی اولور
وقچن ضمیر اولمسه ما قبلنده اولان واحده‌نک صفتی اولور وبعدده ضمیر اولمامغله
ما قبلنده اولان واحده‌نک صفتی اولوب بو بیله اولمغین واحدۀ ثانیه‌نک وقوعی
جهتندن واحدۀ اولی‌دن تقدمنی اقتضا ایدر زمان ماضیده وقوعنی ایقاعه قادر
اولمامغین فی الحال واقع اولور نتکم انت طالق واحدة فی الحال واقع اولدوغی کبی
ایکیسی ده اقتران ایدوب بر مجلسده واقع اولمغله ایکی طلاق واقع اولور وقبلده
ضمیر اولمغله ما بعدندن کلان واحده‌نک صفتی اولور بو بیله اولیجق قبل‌نک موصوفی
اولان واحده‌دن فی الحال ایقاع اولنمق واحده‌نک تقدمنی اقتضا ایدر بو اقتضا
زمان ماضیده ایقاع ممکن اولمامغله تقدم اقتضا ایدن واحده ده فی الحال اولمغله
ایکیسی ده اقتران ایدوب معا واقع اولمغله ایکی واقع اولور ومع واحدة ومعها
واحدة قوللرندن اولان کلمۀ مع قران ایچوندر اولی ثانیه‌یه توقف ایلممکله ایکیسی معا
واقع اولور فضلادن بری قبل بی ها بعد با ها وحدتا بعد بی ها قبل باها واثنتا تبینی
انشاد ایدوب ضمایرک وجود وعدم وجود ایله واقع اولان معانی بیان ایلمشدر

رحمه الله وابو یوسفدن بر روایتده معها واحدة قولنده بر طلاق واقع اولور زیرا
کنایه یعنی مکنی عنهك وجودی سبقنی استدعا ایدر وقوع طلاقدن پس امدی
بو تقدیرجه ثانیه یه محل قالمز وفی الموطوءة ثنتان فی الکل مدخول بها اولان خاتونده
ذکر اولنان الفاظك کلیسنده ایکی طلاق واقع اولور زیرا طلاق اولی واقع اولدقدن
صکره طلاق ثانیه یه محل واردر زیرا موطوءه اولان خاتون عدت چکر عدت ایچنده
هنوز اثر نکاح باقیدر اول اجلدن طلاق ثانیه یه محل واردر ولو قال ان دخلت
الدار فانت طالق واحدة وواحدة فدخلت تقع واحدة اکر زوج زوجه سنه ان
دخلت الدار فانت طالق واحدة دیسه خاتون خی داره داخل اولسه بر طلاق
واقع اولور وعندهما ثنتان اما امامین قتنده ایکی طلاق واقع اولور زیرا ایکی طلاقك
وقوعنی مطلق جمع ایچون اولان واو ایله شرطك وجودی اوزرینه تعلیق ایلدیلر چونکه
تعلیق ترتیب اوزرینه اولمیوب علی سبیل الاجتماع اولدی طلاق خی شرط بولندقده
اجتماع اوزرینه واقع اولور شرط تأخیر اولندقده واقع اولدوغی کبی واو جمع ایله
ایله جمع لفظ جمع ایله اولان جمع کبیدر برکمسنه موطوءه سی اولمیان خاتونه انت طالق
ثلثا دیسه اوچ طلاق واقع اولور جمع ایله خی بویله در ابو حنیفه ایچون دلیل واو مطلق
جمع ایچوندر لکن جمع مطلق قران وترتیبه محتملدر اما بحسب الوضع نه ترتیبه ونه قرانه
بو محلده تعرض یوقدر لکن بو جمع وجود ووقوعده ایکی امرك بوندن خالی دکلدر
اکر وقوعده قران مراد اولورسه شرط بولندقده جمله واقع اولور اکر وقوعده ترتیب
مراد اولورسه ایچق بر واقع اولور وشرط تقدیم اولندوغی محلده شك ایله ثانی
واقع اولماز اما شرط تأخیر اولندقده بونك خلافنجه در ولو اخر الشرط فثنتان اتفاقا
اکر شرطی تأخیر ایله اتفاقا ایکی طلاق واقع اولور مثلا انت طالق واحدة و
واحدة ان دخلت الدار دیسه زیرا تأخیر شرط صدر کلامی تنجیزده تعلیقه مغیر اولدی
بویله اولیجق اولکی واقع اولمیوب ایکنجی یه توقف ایلمکله ایکیسی خی دفعة واحدة واقع
اولور ویقع بعدد قرن بالطلاق لا به طلاقه مقارن اولان عدد ایله طلاق واقع اولور
یوخسه انت طالق ایله واقع اولماز فلو ماتت قبل ذکر العدد فی قوله انت طالق
واحدة لا تطلق انت طالق واحدة قولنده واحدة ذکردن اول خاتون فوت
اولسه اول خاتون مطلقه اولماز زیرا طلاقه مقارن اولان عدد ذکر اولنمدی فصل
وکنایته ما احتمله وغیره طلاقك کنایتی طلاقه وطلاقدن غیری یه محتمل اولان شیدر
ولا یقع بها الا بنیة او دلالة حال کنایه ایله طلاق واقع اولماز الا نیت ایله واقع اولور
ویاخود دلالت حال ایله واقع اولور وبو الفاظ کنایات طلاقی وطلاقدن غیری یی محتمل
اولمغین احدهمایی آخردن ترجیح ایچون بر مرجح لازمدر وامام شافعیدر که دلالة
اعتبار یوقدر البته نیت لازمدر زیرا طلاق ویرن کمسنه جمیع احوالده مختاردر بعید

طلاق ایله دکل مثلا انت
واحدة دیسه طلاق
واقع اولور یوخسه
صح

بعید دکلدر که خلاف ظاهری اضمار ایلیه وبزم ایچون دلیل دلالت حال نیتدن
اقوادر زیرا دلالت حال ظاهرده در نیت ایسه باطنده در کورمزمیسنکه افعال
حسنه م برکمسنه سل سیف ایدوب برکمسنه یه قصد ایلسه حال دلالت ایدر که
لطیفه ولعبا وله کمسنه نك قتلی جائز دکلدر احتمال جد اعتبار اولنماز اما اکر حال
جد اوزرینه دلالت ایدرسه قتلی جائزدر کندو نفسنی خلاص ایچون پس امدی حال
ظاهره نیتدن مستغنی اولدی برکمسنه خاتوننه انت طالق دیوب نیتم نیتم الطلاق
عن وثاق ایدی قضاً تصدیق اولنماز برکمسنه برآخره لی علیك الف دیسه اولدخی
نعم دیسه ذکر اولنان الف اول کمسنه یه لازم اولور وینه اعتقت عبدك دیسه
اولدخی نعم دیسه اقرار ایله معتق اولور دلالت حال نیتدن اقوی ایدوکی قتی ظاهردر
فمنها اعتدی واستبری رحمك وانت واحدة تقع بکل منها واحدة رجعیة کنایاتدن
بعضدر اعتدی لفظی زیرا لفظ اعتدی ایکی معنایی محتملدر بر نکاحدن عدت
چکمکه وبری خی حق سبحانه وتعالینك نعمتلرین تعداد ویاخود کندونك خاتون
اوزرینه اولان نعمتلرنی تعداد اتمکه محتملدر اکر زوج نکاحدن عدت چکمکنی نیت
ایدرسه ابهام زائل اولوب طلقة واحدة رجعیه واقع اولور کان طلقتك و
یاخود انت طالق فاعتدی دیمش اولدی زیرا رسول اکرم علیه السلام زوجات
مطهراتدن سوده بنت زمعه یه اعتدی دیدی بعده مراجعت ایلدی اما مدخول
بهادن غیریده نکاحدن اعتداد ممکن دکلدر زیرا غیر موطوءه یه عدت یوقدر بویله
اولیجق اعتدی دیمك ممکن دکلدر لکن لفظ اعتدی طلاق ایچون مستعار اولور
حکمك سببی ایچون استعاره سی طریقی اوزره زیرا طلاق فی الجمله اعتداده سببدر
اکرچه غیر مدخول بها حقنده طلاق ایچون سبب حکمی دکل ایسه ینه استعاره اولنمق
جائزدر حق سبحانه وتعالینك انی ارانی اعصر خمرا قول شریفنده اولان مجاز کبی پس
امدی بو حکمی صریح طلاقدن مجاز اولور اما استبری لفظی عدتدن مقصود اولان شیئ
کندوسیدر تصریح اولنمش اولور وجائزدر که استبرا استعمال اوجوب نکاحدن
اعتداد مراد اولنه واحتمالدر که تطلیق ایچون خاتونك استبراء رحمی مراد اولنه کان
اول کمسنه خاتونه خطاب ایدوب برأة رحمکی بل سکا طلاق ویرمك استرم
دیمش اولدی چونکه استبری لفظی ایکی امری محتمل اولدی قرینه سز طلاق واقع اولمق
ممکن دکلدر البته قرینه یه محتاجدر اما اوچنجیسی که واحدة لفظیدر محتملدر که
مصدر محذوفك صفتی اوله یعنی جمال وکمالده قومك قاتنده ویاخود بنم قاتمده
برسن ویاخود قبحده وسوء خصالده برسن دیمك اوله چونکه نیت ایله و
یاخود دلالت حال قرینه سیله ابهام زائل اولوب ثانی صریح طلاق واقع اولمش
اولور صریح طلاق ایسه معقب رجعیه در او تقدیرجه طلاق رجعیه واقع

اولور و واحده قید راوزره تنصیص عدد ر منافیدر عامهٔ مشایخ قتنده واحده نك
اعرابنه اعتبار یوقدر بعضیلر دیدیلر واحده منصوب اولورسه طلاق واقع
اولور اکر نیت هیچ ایلمز ایسه زیرا مصدر محذوفك نعتیدر و اکر واحده مرفوع
ایدرسه برشی واقع اولماز زیرا لفظ واحده خاتونك نعتی اولور و اکر واحده
ساکن قلورسه ایکی امرك برینه احتمال ایله نیته محتاج اولور اما صحیح اولان
اولکیدر یعنی منصوب اولاندر زیرا عوام وجوه اعرابی فرق ایلمزلر و واحده
مرفوع قلمق مصدر محذوفك صفتی اولمغله منافی دکلدر رجل عدل کبی مبالغه
قصد اولنور انت طلقة واحدة دیمك اوله ذکر اولنان اوچ لفظدن هر بری
ایله طلاق رجعیه واقع اولور اکر ثنتین و ثلث هیچ نیت ایدرسه مادامکه مصدر
ذکر اولنمیه زیرا بو الفاظك اقتضاسی سابقده وقوع طلاقدر صریح ایله واقع
اولان رجعیدر مدخول بها و غیر مدخول بها ذکر اولنه و غرا وزره حکم سببی ایچون
استعاره اولنور وماسواها یقع بها واحدة بائنة الا ان ینوی ثلثا فیقعن ولا
یصح نیة الثنتین ذکر اولنان اوچ الفاظدن غیریسی واحده باینه واقع اولور
الا مکرکه ثلثه یه نیت ایلیه اول تقدیرجه اوچ طلاق واقع اولور زیرا عدد اعتباریدر
ثنتین نیتی صحیح دکلدر زیرا عدد محضدر مکر جاریه حقنده اوله جاریه حقنده
اولیجق عدد اعتبار اولور بو مسئله ده زفرك خلافی واردر وهی الفاظ ثلثه دن
ماعدا اولان کنایات انت باین بتة بتلة حرام خلیة برية حبلك على غاربك
الحقى باهلك وهبتك لاهلك سرحتك فارقتك امرك بيدك اختاري
انت حرة تقنعي تخمري استتري اغربي اخرجي اذهبي قومي ابتغي الازواج بو الفاظ
ایله واحده باینه اولور اما بینونت بر فاج وجهله در وصلت نکاحده و یاخود
معاصیدن و یاخود خیراتدن و یاخود زوجدن نسبا و خلفا بینونت اولمق
احتمالی واردر و بتة قطع معناسنه در اولدخی نکاحدن منقطع اولمق و یاخود
خیراتدن و اقاربندن منقطع اولمق احتمالی واردر و بتلة اولدخی قطع معناسنه
در حق سبحانه و تعالینك و تبتل الیه تبتیلا قول شریفنده واقع اولمشدر
ای انقطع الی الله تبلة لفظی بتة لفظنك احتمالاتنی محتملدر طلاق واقع اولماز
احتمالاتك قیامی ایله مادامکه نیتدن و یاخود دلالت حالیه دن برشی ایله تعیین
اولنمیه و حرام لفظی ایله طلاق واقع اولمق ظاهردر و محتملدرکه انت حرام علی
دیمکله صحبت عشیرتك مراد اوله معناسی ممنوعدر و بتة و بتلة محتمل اولدقاری
حرام هیچ محتمل اوله و خلیة خیراتدن و یاخود قید نکاحدن خالی اولمدینی محتملدر
بریة بو دخی حسن ثنادن و یاخود قید نکاحدن برائة محتملدر رجلك علی
غاربك معناسی اذهبی حیث شئت در یعنی مراد ایلدوکك یره کیت

کیت دیمکدر غارب دوه نك اورکوچ ایله بوینی مابینی درغوبك قاعده سی دوه یی
اوتلاغه صالیویردکده الندن اولکی یولارینی غاربی اوزرینه القا ایدر بو عبارت قیدو
ویرمکدن کنایه در والحقی باهلك لفظی طلاقه محتملدر و سکا اذن ویردم اهلکه ملحق اول
دیمکه دخی محتملدر وهبتك لاهلك قولی سندن صادر اولان جرایمی قومك ایچون عفو
ایلدم دیمك اوله و یاخود سنی قومکه باغشلدم زیرا سنی تطلیق ایلشمدر دیمك
اوله سرحتك و فارقتك قولی زوجیتدن تخلیص و یاخود تکالیف شاقه دن تخلیص
محتملدر مفارقت یاخود طلاق ایله مفارقت اوله و یاخود مفارقت صوریه اوله
امام شافعی درکه بو ایکی لفظ صریحلردر نیته محتاج دکلدر بز دیرزکه صریح شول شیدرکه
نساده استعمالی متعین اوله بو ایسه متعین دکلدر زیرا سرحت ابلی و فارقت مالی
و اصحابی دیلور بو تقدیرجه صریح اولمیوب سائر کنایات کبی اولمشدر امرك
بیدك قولی عملك بیدك دیمکدر امردن مراد بونده عملی درحق سبحانه و تعالینك
وما امر فرعون برشید قول شریفی ایله ای فعله دیمکدر احتمالدرکه طلاقه متعلق عمل
مراد اوله بو تقدیرجه طلاق ایچون خاتونه تفویض اولمش اولور و احتمالدرکه بر طلاقدن
غیری عملك تصرفنه متعلق عمل مراد اوله واختاری قولی دخی احتمالدرکه خاتون کندو
نفسنی قید نکاحدن تخلصی مراد ایلیه و یاخود نفسندن غیری شیئ اختیار ایلیه بو ایکی
لفظ یعنی امرك بیدك و اختاری لفظلری ایله نیت طلاقه کفایت ایلمز زیرا
بو لفظلر باب تفویضدندر انت حرة قولی دخی محتملدر یا حقیقت رقدر و یاخود
رق نکاحدر و تقنعی لفظی دخی محتملدر یا قناعتدن اوله اقنعی بما رزقك الله من امر
المعیشة و یاخود یوزکی اورت دیمك اوله تخمری استتری بو ایکی لفظ دخی محتملدر
یا استتری بالخمار دیمك اوله و یاخود سن مستوره سن دیمك اوله اغربی عین معجمه
وراء مهمله ایله غربتدر و عین مهمله و زاء معجمه ایله دخی روایت اولنمشدر بو بیله اولیجق
غربتدن اغربی دیمك بندن بعید اول بن سکا طلاق ویرمشمدر دیمك اوله
و یاخود بندن بعید اول اهلك زیارتی ایچون غرب عنی فلان دیلوب غرباء اولی
اولمیان رجله درلر غربة زوجه اولمیان خاتونه درلر اخرجی اذهبی قومی لفظلری اغربی
مثللودر ابتغی الازواج قولی دخی محتملدر و قتاکه لفظ زوج زوجیته شامل
اولدر ایسه معناسی بو اولورکه زوج طلب ایله بن سنی تطلیق ایلدم دیمش اوله
واحتمالدرکه بکا دلیل اول برزوجه بولیویر تزوج ایدهیم دیمك اوله مصنفك مقدما
کنایات ایله طلاق واقع اولماز الا نیت ایله و یاخود دلالت حال ایله واقع اولور دیمش
ایدی حالات دخی اوچدر بری حالت رضا و بری حالت غضب و بری حالت مذاکره
طلاقدر و کنایات دخی اوچ قسمدر بر قسمی طلاق طلب ایدن خاتونك سؤالنه
ایجق جواب اولمغله صالح اوله اما کلامنی رده و سبه و شتمه صالح اولمیه اعتدی

امرك بيدك اختارى لفظلريدر كه بونلرك مرادفى اولان كلمات كبى وبر قسمى ده
جواب وسبه صالح اولوب ردّه صالح اولميه خليّه بريّه بتّه بتله باين حرام لفظلريدر
كه بو الفاظك مرادفى اولان كلمات كبى وبر قسمى ده جواب وردّه صالح اوله اما سبه
صالح اولميه اخرجى اذهبى قومى اغربى تقنعى لفظلريدر كه بو الفاظك مرادفى كلمات
كبى حالهٔ رضاده بو الفاظ ايله طلاق واقع اولماز الّا نيّت ايله واقع اولور فلو انكر
النيّة صدّق مطلقا حالة الرضاء اكر زوج نيتى انكار ايلسه حالهٔ رضاده مطلقا
تصديق اولنور مطلقا قيدى الفاظ ايچون اولان اقسام ثلثهده ديمكدر قضاءً وديانةً
تصديق اولنور ولا يصدّق قضاءً عند مذاكرة الطلاق فيما يصلح للجواب دون
الردّ شول يرده جوابه صالح اوله اما ردّه صالح اولميه حالهٔ مذاكرهٔ طلاقده قضاءً
تصديق اولنماز ولا عند الغضب فيما يصلح للطلاق دون الردّ والشتم عند الغضب
طلاقه صالح اولانلرده تصديق اولنماز ردّه وشتمه صالح اولميوب اعتدى
اختارى امرك بيدك الفاظنده حالهٔ غضب ارادهٔ طلاقه دلالت ايدر ويصدّق
ديانةً فى الكلّ ديانةً كنايانك كليسنده تصديق اولنور حاصل كلام اكر زوج نيتى
انكار ايلسه حالهٔ رضاده جميع اقسامده ديانةً وقضاءً تصديق اولنور وطلاق
مذاكرهسى حالنده جوابه صالح اولوب ردّه صالح اولميانلرده قضاءً تصديق اولنماز
اما جوابه وردّه صالح اولانلرده تصديق اولنور حالهٔ غضبده ذكر اولنانلرك جملهسنده
تصديق اولنور الّا طلاقه صالح اولوب ردّه وشتمه صالح اولميانلرده تصديق
اولنماز اما ديانةً كليسنده تصديق اولنور الله تعالى اعلم بحقيقة الحال ولو قال ثلث
مرات اعتدى ونوى بالاولى طلاقاً وبالثانى حيضا صدّق واكر زوج خاتوننه اوچ
كره اعتدى ديسه واولكى اعتدى ايله طلاق باقيلرى ايله حيض نيت ايلسه قضاءً
تصديق اولنور ظاهر حالى شهادتى ايله اول كمسنه حقيقت كلامه نيت ايلمشدر
زيرا عادتا زوج زوجهسنه بعد الطلاق اعتداد ايله امر ايدن كلمشدر وان لم ينو
بالباقى شيئا وقع الثلث واكر باقيلرنده برشيئه نيت ايلمسه اوچ طلاق واقع
اولور زيرا اول كمسنه اولكنده طلاق نيت ايلدى حال مذاكرهٔ طلاقى حالى اولمغله
باقيلرده دلالت حال ايله طلاقه متعين اولدى اما جملهسنده برشيئه نيت
ايلمدم ديسه برشئ واقع اولماز زيرا بر ظاهر حال يوقدر كه آنى تكذيب ايليه اول
اجلدن واقع اولماز وتطلق بلست لى بامراة ولست لك بزوج ان نوى الطلاق
بو لفظلر ايله اكر طلاق نيت ايلدى ايسه زوجه مطلّقه اولور اما امامين دركه طلاق
واقع اولماز زيرا رجل الفاظ ايله خاتونك نكاحنى نفى ايلدى ونفى نكاح ايسه
طلاق اولماز بلكه كذب اولور ابو حنيفه دركه بو الفاظ نكاحى انكاره درو انشاء
طلاقده صالحدر نيت ايله طلاق واقع اولور والصريح يلحق الصريح والباين

والباين صريح صريحه وباينه لاحق اولور مثلا انت طالق ديدكدن صكره بينه
عدّت ايچنده انت طالق ديسه ثانى ده واقع اولور وانت باين ديدكدن صكره
عدّت ايچنده انت طالق ديسه بينه طلاق ثانى واقع اولور زيرا بينونت لحوقه مانع
دكلدر شافعى ديركه صريح باينه لاحق اولماز حتى اكر انت باين ديسه وياخود مال
اوزرينه خلع ايلسه آندن صكره انت طالق ديسه ثانى واقع اولماز زيرا طلاق ملك
نكاحى ازاله ايچون مشروع اولدى ملك نكاح ايسه خلع ايله وياخود مال ايله طلاقده
زائل اولمشدر صكره واقع اولان انت طالق لفظى محلنه مصادف اولميوب انقضاء
عدّتدن صكره اولان طلاق كبى اولمش اولور بزم ايچون دليل حق سبحانه وتعالينك
∴ فلا جناح عليكم فيما افتدت به ∴ قول شريفيدر وبونك ايله مراد خلع اولوب
واندن صكره ∴ فان طلّقها فلا تحلّ له من بعد حتى تنكح زوجاً غيره ∴ قول شريفى فاء
تعقيب ووصل ايله مرادلر اولدى پس امدى بو آيهٔ كريمه بعد الخلع ثالثهنك وقوعنه
نصّ اولدى وبو بابده رسول اكرم عليه الصلوة والسلامدن ده ∴ المختلعة يلحقها
صريح الطلاق مادامت فى العدّة ∴ مرويدر زيرا قيد حكمى باقيدر مادامكه عدّتده احكام
نكاح باقيدر ايچون استمتاع منع اولنور بوخسه تصرّف فى المحلّ منع اولنماز امدى عدّت
ايچنده ايكن بعد الخلع طلاق صريح باينه لاحق اولور وحديث شريفده وارد
اولمشدر والباين يلحق من الصريح لا البائن طلاق باين طلاق صريحه لاحق اولور
طلاق باينه لاحق اولماز مثلا بر كمسنه مدخول بها اولان خاتوننه انت طالق ديدكدن
صكره عدّت ايچنده انت باين ديسه ثانى واقع اولور اما انت حرام ديدكدن صكره
عدّت ايچنده انت باين ديسه ثانى واقع اولماز وقتاكه اول كمسنه ثانيى اولدن خبر
قلدى ايسه صكره انشاء طلاقه حاجت قالمز الّا اذا كان معلّقاً بالشرط باين باينه
لاحق اولماز الّا مكركه شرط معلّق اوله مثلا اذا دخلت الدار فانت باين ديسه اندن
صكره انت باين ديسه بعده عدّت ايچنده خاتون داره داخل اولسه خاتون مطلّقه
اولور وباين باينه لاحق اولور باين صريحه لاحق اولدوغى ظاهردر زيرا بقاء عدّت
ايله قيد حكمى باقيدر اما باينك باينه عدم لحوقى لفظ باين ثانى اولدن خبر قلمق ممكندر
لكن حاجت يوقدر كه آنى انشا ايليه پس زيرا انشا قلمق اقتضاء ضروريدر حتى
رجل ديسه كه ثانى ايله بنم مرادم بينونت غليظه وياخود حرمت غليظهدر لايق اولان
بودركه اعتبار اولنه وحرمت غليظه ثابت اوله زيرا اولكى باين محلنده ثابت دكلدر
پس امدى ثانى ثابتدن اختيار قلمق ممكن دكلدر كه انشاء ضرورى قلنه بو اجلدندركه
اكر شرط متعلق اولورسه ثانيى خبر قلمق ممكن دكلدر زيرا مقدّم وعند وجود الشرط
تعليق صحيح اولدوغى ايچون واول صحت تعليق محلّ طلاقدر بويله اولجق باين باينه لاحق
اولور كذا فى الكافى **باب التفويض** بو باب طلاق تفويض بيانندهدر

قال لها اختار ینوی الطلاق فاختارت نفسها فی مجلسها الذی علمت به فبانت
بواحدة وقچن زوج خاتوننه اختار دیسه وطلاقه نیت ایلسه وخاتون دخی
نفسنی شول مجلسده ایلسه که خاتون طلاقی اول مجلسده بلسه باین اولور یعنی
زوج اختیار لفظنی سویلدکده طلاق ایدوکنی خاتون اول مجلسده بلسه باین
اولور صاحب عنایه دیمشدر که قیاس بو ایدیکه طلاقه دخی نیت ایدرسه برشئ واقع
اولمیه زیرا طلاق ویرمکسه بو لفظ ایله ایقاع طلاقه مالک اولیماز حتی اخترت
من نفسی ویاخود اخترت نفسی منک دیسه برشئ واقع اولماز نیت دخی ایدرسه
چونکه بو کلام ایله کندو نفسندن برشیئه مالک اولمیجق غیری ایچون دخی تملیکه
مالک اولیماز لکن فقها اجماع صحابه ایچون ترک قیاسی استحسان ایلدیلر زیرا صحابه
رضوان الله تعالی علیهم اجمعین دیدیلر که قچن برخاتونی تخییر ایلسه مادامکه
خاتون اول مجلسده در خاتون مخیّردر مجلسدن قالقدقدن صکره خاتونک
مخیّرلک قالمز بو خصوصده غیریلردن خلاف واقع اولماسغین اجماع کبی اولمشدر
ینوی الطلاق ایله تقیید ایلدی زیرا اختیار لفظی کنایات طلاقدندر نیتسز عمل اولنماز
ومجلس ایله تقیید ایلدی زیرا که بر آخر مجلسده اختاری دیسه وخاتون استماع
ایلسه اعتبار اولنماز اما که خاتون اولدوغی مجلسه تفویض خبری واصل اولدیغی
کبی اختیار ایلسه طلاق واقع اولور ولا یصح نیة الثلث ثلاث نیتی صحیح دکلدر یعنی
اختار دیوب اوچ طلاق نیت ایلدم دیمک صحیح دکلدر زیرا اختیار تنوّعی قبول
قبول ایلمز ایکی خلاصدن ابنا ایدر بوایسه غلیظه یه وخفیفه یه متنوع دکلدر اما
ابانت بونک خلافنجه در زیرا بینونت غلیظه وخفیفه یه متنوّع اولور پس تنوّعنه
نیت ایدرسه واقع اولور وان قامت منه او اخذت فی عمل آخر بطل واکر خاتون
اول مجلسدن قالقسه ویاخود عمل آخره شروع ایلسه خاتونک خیاری باطل
اولور زیرا مجلسدن قیام اعراضه دلیلدر اکر اختار دینلدکده خاتون صلوة
مکتوبه ده ویاخود صلوة وتر ده بولنسه وبو لفظی استماع ایلدکده صلوتی تمام
ایلدکدن صکره نافله یه شروع ایلسه مجلس متبدّل اولور واکر نافله صلوتده بولنسه
وایکی رکعت قلدقدن صکره اوچنجی رکعته شروع ایلسه خیاری باطل اولور ولا
بد من ذکر النفس او الاختیارة من احد کلامیها زوجک وزوجه نک کلاملرینک
برنده نفسی ذکر دن ویاخود اختیارت لفظنی ذکر دن لابدّدر یعنی لازمدر مثلا
اختاری نفسک دیه خاتون دخی اخترت دیسه ویاخود رجل اختار دیدکده
خاتون اخترت نفسی دیه طلاق واقع اولور ویاخود رجل اختاری اختیارة
دیدکده خاتون دخی اخترت دیسه ویاخود رجل اختاری دیدکده خاتون اختیارة
دیسه ینه طلاق واقع اولور واختیارة لفظی نفسی ذکر کبیدر اما زوج اختاری دیسه

دیسه خاتون دخی اخترت دیسه بو سوز باطلدر برشئ واقع اولماز زیرا وقوع طلاق
بو کلام ایله بالاجماع عرفدر اجماع ایسه ایکی جانبک برندن مفسده وارد اولدیغی مبهم
ایسه مبهمی تفسیره صالح دکلدر وابهام ایله تعیین دخی اولماز واختیاری لفظی خود
کنایاتدندر ایکی معنایه محتملدر البته تعیین لازمدر لفظ نفس واختیارة ذکر اولنمیجق
بو شئ واقع اولماز وان قال لها اختار فقالت انا اختار نفسی او اخترت نفسی
تطلق واکر زوج خاتوننه اختاری دیسه خاتون دخی مضارع صیغه سی ایله انا
اختاری نفسی دیسه ویاخود ماضی صیغه سی ایله اخترت نفسی دیسه طلاق
واقع اولور اکر زوج نیت ایدرسه قیاس بو ایدیکه اختار نفسی لفظی ایله طلاق
واقع اولمیه زیرا بو لفظ مجرّد وعددر اکر خاتون استقبال مراد ایدرسه اکر
استقبال مراد ایلمزسه وعده محتملدر پس امر بویله اولیجق کویاکه زوج
خاتونه طلقی نفسک دیدکده خاتون دخی انا اطلق نفسی دیمش کبی اولدی
بو کلام ایله طلاق واقع اولماز وجه استحسان حدیث حضرت عایشه رضی الله
عنهادرکه وقتاکه حق سبحانه وتعالینک ﴿یا ایها النبی قل لازواجک ان کنتن
تردن الحیوة الدنیا وزینتها فتعالین امتعکن واسرحکن سراحا جمیلا﴾ قول
شریفی نازل اولدقده رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت عایشه
رضی الله عنهایه خطاب ایدوب ﴿انی مخبرک بشئ فلا تجیبنی حتی تستامری
ابویک﴾ بیوردقدن صکره آیت تخییری کندویه قرائت ایدوب عایشه
رضی الله عنها ﴿افی هذا استامر ابوی بل اختار الله ورسوله والدار الآخرة﴾
دیو جواب ویردکده رسول اکرم علیه السلام عایشه رضی الله عنهانک کلامی که
صیغهٔ مضارعدر کندو ولرک سؤالندن فی الحال جواب اولمغی اعتبار ایلدی اکرچه
عایشه رضی الله عنهانک جوابی وعد محتمل اولان مضارع صیغه سی اوزرینه ایسه
ینه سؤالندن جواب قلدی و بر دلیل دخی بودر که صیغهٔ مضارع حالده حقیقت
استقبالده مجازدر بونده ایسه حقیقت مراد اولنمق ممکندر حقیقت ممکن اولیجق
مجازه رجوع اولنماز کلمهٔ شهادتده اولدوغی کبی مثلا برکمسنه اشهد ان لا اله الا الله
واشهد ان محمدا عبده ورسوله دیسه بو کلمهٔ طیبه ایله اول کمسنه ایمان اعتبار
اولنور یوخسه وعد اعتبار اولنماز فی الحال الله تعالی یه ورسولنه ایمان کتوردم دیمش
اولور یوخسه استقبالده ایمان کتوردم دیمکه وعد اولماز وشاهدک اشهد بکذا
دیمه سی حالا شهادت ایدرم دیمکدر یوخسه استقبالده شهادت اتمکه وعد دکلدر
امدی اختار نفسی که مضارع صیغه سی ایله جواب ویرلشدر ایدی قیاس بو ایدیکه طلاق
واقع اولمیه لکن حقیقته حمل اولنمق ممکن اولمغله مجازه رجوع اولنمغه حاجت یوقدر
کویاکه فی الحال نفسمی اختیار ایلدم دیمش اولدی اما انا اطلق نفسی دیمک بونک

خلافنجه در زیرا بو کلامی حقیقته حمل ایلمک متعذردر زیرا بو محلده متکلمه ایله قائمه
اولور بر حالة یوقدر حتی انا اطلق نفسی اول حالندن حکایت اوله فی الحال طلاق
واقع اوله زیرا ایقاع طلاق لسانله در قلبیله دکلدر فعل لسان قائم باللسان اولان
فعلدن علی سبیل الحال حکایه صحیح دکلدر زیرا هنوز حکایه ایلدوکی شئ معدومدر
وحکایه ایسه محکی عنهک وجودنی مقتضیدر مع هذا حکایه تغایر اقتضا ایدر حال
بوکه فعل لسان ایله فعل قائم باللسان بیننده مغایرت یوقدر که حکایه صحیح اوله اما انا
اختار نفسی بویله دکلدر زیرا اختیار نفسی قلب ایله قائمه بر حالتدن حکایه در که
اول خاتونک اختیاریدر زیرا اختیار عمل قلبدندر پس امدی اختار لفظی لسان ایله
ذکر ایلمک قلبله قائم بر مرادن حکایه در اول اجلدن فی الحال طلاق واقع اولور وان
قال لها ثلث مرات اختاری فقالت اخترت الاولی والوسطی او الاخیرة یقع
الثلث بلا نیة واکر زوج خاتونه اوچکره اختاری اختاری اختاری دیسه خاتون
هم اخترت الاولی ویاخود اخترت الوسطی ویاخود اخترت الاخیرة دیسه لفظ
اختاره نک تکرار طلاق اوزرینه دلالت ایلدوکی ایچون ابو حنیفه قتنده نیتسز
اوچ طلاق واقع اولور زیرا اختیار حق طلاقده متکرر اولان شئ در پس امدی
طلاق متعین اولوب ابهام زائل اولمغله ذکر نفسه احتیاج قالمز صاحب بیانیه
درکه بلا نیة کلمه سنده نظر واردر زیرا امام محمد رحمه الله نیته عدم احتیاج ایچون مبسوطنده
وجامع الصغیرنده ذکر ایلمدی وامام محمد ذکر ایلمدوکی اجلدن فخر الاسلام هم جامع
الصغیر شرحنده ذکر ایلمدی وصاحب مختلف هم ذکر ایلمدی اما صدر الشهید وعتابی
جامع الصغیره اولان شرحلرنده نیتی ذکر ایدوب ظاهر اولان بودرکه نیت شرطدر
واختیار ایسه الفاظ طلاق صریحدن دکلدر وتکرار طلاق اوزرینه دلالت ایلمز انجق
تأکیدی افهام ایدر بویله اولدوغی اجلدن امام محمد جامع کبیرنده مقدما نیتی شرط
قلدی ابو المعین النسفی وغیریلر جامع کبیر شرحنده اشتراط نیتی تصریح ایلدیلر
اختیار لفظی تکرار ذکر اولنمش ایکن بیانیه کلامی بو محلده منتهی اولدی وابن ملک
مجمع البحرینده ذکر ایدوب بدایعده ومحیطده وزیادتده مذکوردرکه نیت
شرطدر ولایق اولان بودرکه نیت شهرتی ایچون حذف اولنه یوخسه شرط اولمدیغی
ایچون دکل وعندهما واحدة بائنة امامین قتنده واحده بائنه واقع اولور زیرا
اولی وسطی واخیره فرد مرتبک اسمیدر بو محل ایسه محل ترتیب دکلدر بویله
اولیجق ترتیب لغو اولوب افراد باقی قالور کان خاتون اخترت التطلیقة الاولی
دیمش اولدی زیرا اخترت الاولی دیمک معناسی شول شئ اختیار ایلدمکه کلمه
اولی ایله بکا واقع اولدی لکن ایسه کلمه اولی ایله واقع اولان تطلیقه ایدی کاته اولی یی اختیار
ایلمکله تصریح ایلمش اولدی صریح ایله خود واقع اولان واحده در وسطی واخیره

واخیره هم اختیار اولی یی اختیار کبیدر ابو حنیفه ایچون دلیل اولی ووسطی واخیره
لغو بر وصفدر زیرا ملک هم مجتمع اولاندر ترتیب یوقدر مکاندن مجتمع اولاندن
اولمدوغی کبی مثلا بر مکانده قوم اجتماع ایلسه دینلمزکه بو اولی وبو وسطی وبو اخیره در
ترتیب ذوات اعیانده دکلدر انجق فعل اعیانده در شو اول کلدی شو آخر کلدی دینلور
هر نه یرده که ترتیب اولمیه آنده ترتیبه معلق اولان کلام لغو اولورکه اول اولی وخاتون
اختار لفظلریدر ترجیح لفظ من حیث الترتیب لغو اولسه من حیث الافراد هم لغو
اولور زیرا افرادده ترتیب اشتقاق دلالتی ایله اصلدر زیرا اولی اولک تأنیثیدر
اول ایسه فرد سابقک اسمیدر بو تقدیرجه ترتیب حاصل اولور ووسطی ایسه
تأنیث اوسطدر واوسط ایسه بر فرد متوسطک اسمیدر آنده هم ترتیب حاصل
اولدی واخیره ایسه تأنیث اخیردر اولدخی بر فردک اسمیدرکه کندودن اول شئ
اوله اما کندودن صکره اولمیه بونده هم ترتیب حاصل اولدی افراد ترتیبک
ضرورتندندر ترجیح اصلده ترتیب لغو اولیجق بناده هم لغو اولور ترجیح خاتونک حقنده
ترتیب لغو اولیجق انجق اخترت قولی باقی قالور اخترت قولی ایسه جمله سی ایچون
جواب صالح اولور پس امدی بویله اولیجق ثلث واقع اولور کرک اولی یی کرک
وسطی یی کرک اخیره یی اختیار ایلسون برابردر اصلا فرق یوقدر ولو قال اخترت
اختیارة وقع الثلث اتفاقا وزوج اوچکره اختاری اختاری اختاری دیدکدنصکره
اکر خاتون اخترت اختیارة دیسه طلاق ثلثه واقع اولور بالاتفاق زیرا اختیارة
لفظی تقیید ثلاثه تصریح کبی اولدی وتقییدسز خود ثلاث واقع اولوردی لفظ اختیارة
تأکید ایچوندر پس امدی ثلاثه نک تأکیدیله وقوعی هم اولی اولور ولو قالت طلقت
نفسی او اخترت نفسی بتطلیقة بانت بواحدة فی الاصح وینه زوجک اوچ دفعه
اختاری اختاری اختاری قولنه جواب ایچون اکر خاتون طلقت نفسی ویاخود
اخترت نفسی بتطلیقة دیسه بر طلاق باین اولور اصح روایتده وقیل یملک
الرجعة دینلدیکه زوج رجعته مالک اولور بو لفظ یعنی طلقت نفسی او اخترت
نفسی بتطلیقة لفظلری بینونت اقتضا ایدر عدت تجدیدکدن صکره زیرا بو قول
الفاظ صریحه دندر شول شئ که اقتضا عدتدن صکره بینونت اقتضا ایلیه عینیه
الوقوع رجعی واقع اولور پس امدی بو لفظ رجعی ایجاب ایدر اکر دینلورسه که بو تقدیرجه
جواب تفویضه مطابق اولیماز زیرا مفوض الیها اختیاردر اول ایسه بینونتی
افهام ایدر جواب ویریلورکه کویاکه خاتون عدت مقتضی اولدقدن صکره
نفسنی اختیار اتمش کبی اولدی پس امدی بویله اولیجق جواب تفویضه مطابق
اولور شول حیثیت ایله که بعد العدة خاتونک اختیاری بولنمز اولور آندن صکره
زوجک رجعته مالک اولمسنه قابل اولانک برکیسی حخی صاحب هدایه در لکن

صاحب عنايه شراح هدايه دن حكايةً ديمشدر كه يملك الرجعة لفظي غلطدر اما طغيانِ
قلم كاتبدندر و روايتيدن اصح اولان فهي واحدة لا يملك الرجعة قوليدر زيرا روايت
مبسوط وجامع الكبير وزيارات وعامهٔ مشايخ وجامع الصغيرك نسخه لري بو يلجه در
لكن صدر الاسلامك جامع الصغير شرح هدايه ده ذكر اولندوغي اوزره ذكر اولنمشدر و
درر ده دنيلمشدر كه بونده ايكي روايت وار در بريسي واحدهٔ رجعيه نك وقوعيدر زيرا
بو طلقت نفسي ويا اخترت نفسي بتطليقة لفظلر صريحدر وصدر الاسلام جامع
الصغيرنده ذكر ايلمشدر وغيريسي وقوع باينه در واصح اولان قول بودر اما صاحب هدايه
صدر اسلامك روايتيني اختيار ايلدر اويله اولسه غلط اوزرينه حملدن روايت
اوزره حمل ايلمك اولى در وصاحب هدايه يه غلطي نيجه حمل ايدرسن كه وقوع رجعيه يي
مفيد شيئ ايله تعليل ايلمشدر بوندن صكره غلط كاتبدن اولدي ديمك نيجه صحيح اولور
ولو قال امرك بيدك في تطليقة او اختاري تطليقة فاختارت نفسها وقع واحدة
رجعية اكر زوج خاتونه امرك بيدك في تطليقة ديسه ويا خود اختاري تطليقة ديسه
وخاتون نفسني اختيار ايلسه واحده رجعيه واقع اولور زيرا زوج معقب رجعه اولان
تطليقه ايله اختياري تفويض ايلدي صريح معقب رجعه در ولو قال امرك بيدك
ينوي ثلثا فقالت اخترت نفسي بواحدة او بمرة واحدة وقع الثلث اكر زوج
خاتونه امرك بيدك ديوب اوچ طلاق نيت ايلسه وخاتون حتي اخترت نفسي
بواحدة ويا خود اخترت نفسي بمرة واحدة ديسه طلاق ثلث واقع اولور زيرا
لفظ اختياري امر باليد قولنه جواب اولمغه صالح اولور واما ثلث اوزرينه
دلالتنك كيفيتي زيرا واحده صفت اختيار دركان خاتون اخترت نفسي بمرة
واحدة اي باختيارة واحدة ديمش اولدي بونك معناسي اخترت جميع ما فوضت
الي اختارةً واحدةً ديمكله زوجك نيتي نه ايسه آني اختيار ايلمش اولدي وان
قالت طلقت نفسي واحدة او اخترت نفسي بتطليقة فواحدة باينة زوجك
امرك بيدك قولنه جواب ايچون خاتون طلقت نفسي واحدة ويا خود اخترت
نفسي بتطليقة ديسه واحده باينه واقع اولور معتبر اولان زوجك تفويضيدر
يوخسه خاتونك ايقاعي دكلدر و واحده قولي مصدر محذوفك صفتيدر طلقت
نفسي طلقة واحدة ديمكدر امر باليدك جوابنده نفسي ذكر ايلمك شرطدر
حتي امرك بيدك دنيلدكده طلقت ديلوب نفس ذكر اولنمسه بر شيئ واقع
اولماز كذا في المحيط ولو قال امرك بيدك اليوم وبعد غدٍ لا يدخل الليل اكر
زوج خاتونه امرك بيدك اليوم وبعد غدٍ ديسه ليل داخل اولماز حتي كيجه ده
خاتون ايچون خيار اولماز زيرا يومدن هر بري مفرداً ذكر اولنمشدر يوم مفرد ايسه
كيجه يه متناول اولماز فردركه متناول اولور انت طالق اليوم وبعد غدٍ كيبدر

كيبدر وان ردته اليوم لا يرتد بعد غدٍ اكر خاتون امري اول كونده رد ايدرسه اول
كونده امر باطل اولور اما غددن صكره اولان يومده امر يدنده در مثلا اليوم ده
رد اتمكله خيار ساقط اولدي بعد غده اولان يومده خيار باقيدر ولو قال
اليوم وغداً يدخل الليل وان ردته اليوم لا يبقى غداً اكر زوج خاتونه امرك بيدك
اليوم وغداً ديسه ليل داخل اولور واكر خاتون يومده طلاقي رد ايلسه خاتونك
يارينه خياري باقي قالمز جملهسني رد ايلمش اولدي يوم وليل امر واحد حكمنده اولور
مابينده اجنبي شيئ متخلل اولمش اولدي وبعض احيانده مشورت يوم نهايت ليله
دكين ممتد اولوب منقطع اولماز نيته بر كون مشورت ايلدكي كبي اولور ولو
مكث بعد التفويض يوماً ولم تقم او كانت قائمة فجلست فالتكائت او متكئة
فقعدت او علي دابة فوقفت او دعت اباها للمشورة اي شهود اللاشهاد لا
يبطل خيارها وان سارت دابتها بطل لا بسير فلك هي فيه زوج امرك
بيدك ديدكده خاتون اكر بر كون مكث ايلسه ومجلسدن قالقمسه ويا خود
قائم ايكن اشتسه واوتورسه ويا خود اوتورركن اشتسه وبر شيئه اتكا ايلسه
ويا خود بر شيئه طيانمش ايكن اشتسه واوتورسه ويا خود دابه اوزرنده ايكن
اشتسه ودابهسني توقف ايتديرسه ويا خود خاتون مشورت ايچون باباسني دعوت
ايلسه ويا خود اشهاد ايچون شاهدلر دعوت ايلسه خاتونك خياري باطل اولماز
واكر دابهسني يورتسه خيار باطل اولور اما كندوسي الجنده اولدوغي كمينك
يورومسي باطل اولماز ولو قال لها طلقي نفسك ولم ينو او نوي واحدة فطلقت
وقعت رجعية واكر زوج خاتونه طلقي نفسك ديسه وطلاق نيت ايلمسه
ويا خود واحده نيت ايلسه وخاتون حتي طلقت نفسي ديسه طلاق رجعيه
واقع اولور زيرا مفوض اليها صريح طلاق اولمغله رجعيه واقع اولور وكذا لو
قالت ابنت نفسي زوجك طلقي نفسك جوابنده اكر خاتون ابنت نفسي
ديسه بنه طلاق رجعيه واقع اولور زيرا زوج خاتونه طلاقي تفويض ايلديكه انقضاء
عدتدن صكره اول طلاق ايله بينونت واقع اوله خاتون ابانه عجله ايدوب في الحال
واقع اولمسني مراد ايلدي خاتونه ايسه ابانه تفويض اولمدي بو تقديرجه خاتونك
ارادتي لغو اولوب مطلق طلاق قالدي اول ايسه رجعيه اولدوغي ظاهردر وان
طلقت ثلثا ونواه وقعن زوج طلقي نفسك ديدكدن صكره اكر خاتون اوچ
طلاق بوشاسه ورجل حتي ثلثه نيت ايلسه اوچ طلاق واقع اولور زيرا طلقي
نفسك ديمك طلاقي اشله ديمكدر طلاق ايسه اسم جنسدر احتمال كل ايله
ادني يه واقع اولور ساير اسما اجناس كبي بو اجلدن بو محلده نيت ثلث عمل
ايدر ولغت نية الثنتين ايكي طلاقه نيت لغو اولور زيرا ايكي عدد محضدر مكركه

منكوحه جاريه اوله ولو قالت اخترت نفسي لا انطلق زوجك طلقي نفسك جوابنده
خاتون اخترت نفسي ديسه طلاق واقع اولماز زيرا اختيار الفاظ طلاقدن دكلدر
ولا يملك الرجوع بعد قوله طلقي نفسك ويتقيد بالمجلس وزوج طلقي نفسك
ويتقيد بالمجلس وزوج طلقي نفسك قولندن صكره رجوعه مالك اولميز وبو قول
مجلس ايله مقيد اولور زيرا بونده معناي يمين واردر اما اكر خاتون مجلسدن
قالقسه خيار باطلدر زيرا طلقي نفسك تمليكدر مجلسه اقتصار اولنور الا اذا
قال متى شئت الا مكر كه زوج طلقي نفسك متى شئت ديسه مجلسده وبعد
المجلس خاتونك خياري باطل اولماز زيرا كلمۀ متى اوقاتده عامه دركويا كه زوج
خاتونه في اي وقت شئت ديمش اولدر ولو قال لها طلقي ضرتك اولا خ طلق
امراتي يملك الرجوع ولا يتقيد بالمجلس اكر زوج خاتونه ضرتك ديسه يعني
اورتاغكي بوشه ديسه وياخود آخ كمسنه يه بنم خاتونمه طلاق وير ديسه زوج
رجوعه قادر اولور وبو كلام مجلس ايله مقيد اولماز الا اذا دان شئت الا
مكر كه خاتون ديسه كه ضرتكي بوشه اكر ديلرسك وياخود آخره بنم خاتونمي بوشه ايلمك
اكر ديلرسك ديسه خاتون ايچون وآخ كمسنه ايچون اول مجلسده تطليق واردر
زوج رجوعه مالك اولميازان شئت لفظي ايله تمليك اولوب مجلس ايله مقيد
اولدر بو كمسنه غيري ايچون عاملدر وغيري ايچون عامل اولان توكيلدر جيلكورسه
جيلمسون زيرا اول كمسنه مشيت اعتباريله عامل بنفسه اولمش اولدي
اما توكيل بالبيع بونك كبي دكلدر زيرا توكيل بسعه ان شئت لفظي زياده
اوله حكم مختلف اولماز زيرا تعليقي محتمل دكلدر اما طلاقده تعليقي محتملدر
ولو قال لها طلقي نفسك ثلثا فطلقت واحدة وقع واحدة واكر زوج
خاتونه طلقي نفسك ثلثا ديسه خاتون دخي كندوي طلاق واحده ايله
تطليق ايلسه بر طلاق واقع اولور زيرا خاتون اوج طلاقي ايقاعه مالك
اولدر اويله اوله ضروره بره دخي مالك اولور زيرا كلّه مالك اولان جزئنه
دخي مالك اولور وفي عكسه لا يقع شئ وعكسنده برشئ واقع اولماز يعني زوج
طلقي نفسك واحدة ديسه خاتون دخي اوج طلاق ايله تطليق ايلدم ديسه
برشئ واقع اولماز زيرا كندويه تفويض اولميان شئ كتوردر او لتقديرجه ابو
حنيفه قتنده برشئ واقع اولماز وعندهما يقع واحدة امامين قتنده بر طلاق واقع
اولور زيرا خاتون مالك اولدوغي كه برايدي آني كتوردي وايكي دخي زياده كتوردي
وايكي دخي زياده كتوردي مالك اولديغي بر واقع اولور زياده سي لغو اولور بويله
اولنجق بيك طلاق ويرن زوج كبي اولدر اوچي واقع اولوب سايري لغو اولور
ابو حنيفه ايچون دليل بودر كه خاتون كندويه تفويض اولمين شئ كتوردي بويله

بويله ايليان كشي مبتدئ اولور متكلم بركمسنه خاتوننه طلقي نفسك ديسه اول
دخي ضره سني تطليق ايلسه اول تطليق اجازته موقوفدر اكر ديلورسه كه مذهبنم
كه اهل حق مذهبي در ثابت اولمشدر كه عشردن واحد نه عيني درونه غيريدر
كذلك واحد دخي ثلثه نك نه عيني درونه غيريدر ايكيسنك بيننده مغايرت
اثباتنك وجهي ندر جواب ويريلور كه واحد عشر موجود اولدقده در اما ثلث
بو محلده معدومه در اما امامين قتنده واقع اولاني واحد موجود ثلث معدومه نك
غيريدر وفي طلقي نفسك ثلثا ان شئت فطلقت واحدة لا يقع شئ وفي
طلقي نفسك ثلثا ان شئت قولنك جوابنده خاتون كندوي بر طلاق
بوشاسه برشئ واقع اولماز زيرا معناسي ان شئت الثلث ديمكدر خاتون
واحد ايقاع ايلمكله ثلاثي ديلمامش اولدر شرط بولنميجق برشئ واقع اولماز زيرا اجزا
مشروط اجزاء
شرط اوزرينه توزيع اولنماز وكذا في عكسه دخي بويلجه در مثلا زوج طلقي نفسك
واحدة ان شئت ديسه خاتون دخي كندوي اوج طلاق بوشاسه برشئ واقع
اولماز ابو حنيفه قتنده زيرا مشيت ثلث مشيت واحد كبي دكلدر وعندهما
يقع واحدة امامين قاتنده بر طلاق واقع اولور زيرا مشيت ثلث هر بري
ايچون مشيتدر ولو امرها بالباين او الرجعي فعكست ما امر واكر زوج خاتونه باين
ايلهام ايلسه وياخود رجعي ايلمه ايلسه وخاتون دخي عكس ايلسه زوجك امر
ايلدوكي واقع اولور مثلا زوج طلقي نفسك واحدة بائنة ديسه خاتون دخي طلقت
نفسي واحدة رجعية ديسه باينه واقع اولور خاتونك واحدة رجعيه قولي لغو اولور
زيرا زوج خاتونه تفويض اولان طلاقك صفتني تعيين ايلدر پس امد بوندن
صكره خاتونه لازم اولان اصلي ايقاعدر يوخسه تعيين وصف دكلدر كويا كه
خاتون زوجك تعيين ايلدوكي صفتكه اصلدر الكا اقتصار ايلمش اولدر ورجعي
طلاقه مثال زوج طلقي نفسك واحدة رجعية ديسه خاتون دخي طلقت نفسي
واحدة بائنة ديسه رجعية واقع اولور زياده ايلدوكي وصف لغو اولور ولو قال
انت طالق ان شئت فقالت ان شئت فقال شئت ينوي الطلاق لا يقع
شئ واكر انت طالق ان شئت ديسه وخاتون دخي شئت ان شئت ديسه
طلاق نيت ايله برشئ واقع اولماز زيرا زوج خاتونك طلاقني بر مشيته تعليق
ايلديكي اول معلقه ايله خاتون باين اولور لكن خاتون مخالفت ايدوب مالا يعني
يه مشغول اولديكه ان شئت لفظيدر بو تقديرجه شرط بولنميوب امر اختيار
خاتونك الندن جيقوب شئت قولي ايله طلاق واقع اولمدر اكر طلاقه نيت
دخي ايدرسه زيرا طلاق خاتونك كلامنده يوقدر كه رجل خاتونك طلاقني مراد
ايلمش اوله وبنيت ايله طلاق مذكور اولميانه عمل ايلمز اما شئت طلاقك

دیه طلاق واقع اولور قچن نیت ایله زیرا بو کلام ابتداد ایقاعدر ومشیت
ایله وجوددن خبر ویرور واصلده شیئدن مأخوذ برشی ایله موجودک اسمیدر
پس امدی شئت لفظی اوجدت منزله سنده اولدی ایجاد طلاق خود ایقاعله در
اما اردت طلاقک قولی بونک خلافنجه در زیرا ارادت وجوددن ابنا ایلمز ولهذا
طلبدن عبارتدر نتکم رسول اکرم علیه السلام ک الحمی رائد الموت قول شریفی خبر
طلب ایچون اولدوغنه شاهدر اکر دینلورسه که بزم علمامز اصول دینده بوکا
ذاهب اولمشلردر ارادت ومشیت بردر بونده تفرقه نه در جواب بو اولاکه
ایکیسنک بیننده عباده نسبت ایله تفرقه اوله الله نسبت ایله تفرقه اولمیه
شول شیئکه الله تعالی دیلر واراده ایدر کاین در لامحاله صاحب بیانیه وشمس
الائمه السرخسی دیمشلردر مشیت صفات مخلوقدن لغتده ارادتدن الزمدر
کورمزمسنکه مشیت عقلادن غیری یه مضافه ذکر اولنماز اما ارادت مضافه
ذکر اولنور نتکم حق سبحانه وتعالینک فوجدا فیها جدارا یرید ان ینقض فاقامه
قول شریفنده ذکر اولندوغی کبی وکذا لو علقت المشیئة بمعدوم بنه برشی واقع
اولماز اکر مشیتی معدومه تعلیق ایلسه مثلا شئت ان شاء ابی ویاخود ان کان کذا
دیسه حال بوکه هنوز باباسی اشیمه مشرو اولم امر محقق اولماشدر بومقوله ده
طلاق واقع اولماز وان علقت بموجود وقع اکر موجوده تعلیق ایلسه طلاق واقع
اولور مثلا خاتون شئت ان کانت السماء فی الارض دیسه واقع اولور زیرا
اول کمسنه مشیتی وجودی متحقق اولان شیئه تعلیق ایلمکله تنجیز اولوب فی الحال
طلاق واقع اولور ولو قال انت طالق متی شئت او متی ماشئت او اذا ماشئت
او اذا شئت فردت الامر لا یرتد ولها ان تطلق واحدة متی شاءت ولا تزید اکر
زوج ذکر اولنان الفاظله خاتونک طلاقنی تعلیق ایلسه وخاتون دخی امری اول مجلسده
رد ایلسه ینه خیار باقی اولوب رد ایلمامش اولدی خاتون ایچون کندوی دیلدوکی
زمان بر طلاق بوشامق واردر زیاده یوقدر وبو مشیت مجلسه اقتصار اولنماز
زیرا متی ومتی ماوقت ایچوندر واوقاتده عامدر کانه اول کمسنه فی ای وقت شئت
دیمش اولدی بوتقدیرجه ردی رد اولمدی یعنی او مجلسده بن استمم بعده بنه استمک
واردر زیرا زوج طلاقی خاتونک وقت مشیتنده تملیک ایلدی قبل المشیئة تملیک
دکلدر که رد ایله مرتد اوله اما کلمه اذا ما ویاخود اذا متی ومتی ماکبیدر امامین قتنده
شول حیثیت ایلکه وقت مطلقده حقیقت شرطده مجازدر عند الاطلاق معنی
حقیقی مراد اولور بو تقدیرجه متی کبی کلی اوقاتده عامدر ابو حنیفه قتنده لفظ اذا ما ایله
شرط ایله وقت بیننده مشترکدر اکر شرط ایچون اولورسه مجلسدن قالقمغله
خیاری باطل اولور اکر وقت ایچون اولورسه مجلسدن قالقمغله خیار باطل اولماز

اولماز دیلدوکی زمان طلاق واحده یه مالک اولور زیرا اول کلمه لر ازمانه عامدر
بوخسه افعاله دکل اول اجلدن بره مالک اولور زیاده یه مالک اولماز ولو قال لها
انت طالق کلما شئت فلها ان تطلق ثلثا متفرقا لا مجموعا ولا بعد زوج آخر اکر زوج
خاتونه انت طالق کلما شئت دیسه خاتون ایچون کندوی متفرقا اوچ طلاق تطلیق
ایلمک واردر اما مجموعا دکل یعنی اوچ طلاق براوغودن دکل وزوج آخره واردقدن
صکره هیچ طلاقه مالک دکلدر اکر براوغودن اوچ طلاق بوشاسه امام اعظم قتنده
برشی واقع اولماز اما امامین قتنده بر واقع اولور زیرا کلمه کلما عموم انفرادی ایجاب
ایدر بوخسه عموم اجتماعی ایجاب ایلمز ولو قال انت طالق حیث او این شئت
لا تطلق مالم تشأ فی مجلسها واکر زوج خاتونه انت طالق حیث شئت دیو خاتونه
ویاخود این شئت
طالق اولماز مادامکه اول مجلسده دیلمیه اکر مجلسدن قالقه خاتون ایچون مشیت
قالمز زیرا حیث واین مکان ایچوندر طلاقیچه مکانه تعلق ایلمز مطلق مشیت
قالور پس امدی بو یله اولیجق مجلسه قصر اولوب بعد المجلس مشیت قالمز اما زمان
بونک خلافنجه در ولو قال انت طالق کیف شئت فان شاءت موافقة لنیته
رجعیة او باینة او ثلثا وقع کذلک اکر زوج خاتونه انت طالق کیف شئت دیسه
اکر خاتون زوجک نیتی رجعیه وباینه وثلثه اولدوغی حالده نیته موافق دیلسه المجیه
واقع اولور یعنی زوج انت طالق کیف شئت دیدکده رجعیه مراد ایلسه وخاتون
دخی رجعیه دیلسه زوجک نیتی ایله خاتونک مشیتی موافق اولمغله رجعیه واقع اولور
باینه وثلاث دخی بو یلجه در وان تخالفا یقع رجعیة واکر زوجک نیتی وخاتونک
ارادتی مخالف اولورسه رجعیه واقع اولور مثلا خاتون اوچ طلاق ارام ایلسه
وزوج واحده باینه نیت ایلسه ویاخود عکسی اولسه طلاق رجعیه واقع اولور
وکذا ان لم تشأ وینه طلاق رجعیه واقع اولور اکر خاتون مراد ایلمزسه زیرا کلمه
کیف وصفی طلبدر بوخسه اصلی طلب دکلدر زیرا رجل طلاقی خاتونه تفویض ایدوب
هر نه وصف ایله استرسک دیمش اولدی وعندهما لا یقع شیء امامین قتنده برشی
واقع اولماز وان لم یکن له نیة یقع ماشاءت واکر رجلک نیتی اولمسه خاتونک دیلدوکی
واقع اولور ولو قال انت طالق کم شئت او ماشئت طلقت ماشاءت فی المجلس
لا بعده واکر زوج خاتونه انت طالق کم شئت ویاخود انت طالق ماشئت دیسه
مطلقه اولور مجلسده خاتون دیلدوکی مقدار اما مجلسدن قالقه بعده مراد ایلسه
واقع اولماز وکم وما عددده استعمال اولنور وان قال طلقی نفسک من ثلث ماشئت
فلها ان تطلق مادون الثلث لا الثلث خلافا لهما واکر زوج خاتونه طلقی نفسک
من ثلث ماشئت دیسه خاتون ایچون اوچدن اشاغه طلاق ایلمک واردر اما
اوچ طلاق ایلمک یوقدر ابو حنیفه قتنده اما امامین خلاف ایدوب اوچ طلاق

ایلمك حتی واردر زیرا كلمهٔ ما تعمیمده محكمه در و كلمهٔ من ایسه آز اولور كه تمییز ایچون
استعمال اولنور **باب التعليق** بو باب طلاق تعلیق بیاننده در انما يصح في
الملك تعلیق ایچون صحیح اولماز الا ملكده كه حقیقة ملكده صحیح اولور مثلا بركمسنه عبدینه
ان فعلت كذا فانت حر دیمك كبی كقوله لمنكوحته ان زرت فانت طالق او مضافا
الى الملك رجلك منكوحه سنه ان زرت فانت طالق قولی كبی بو حكما ملكدر و یاخود ملكه
مضاف ایلدوكی حالده كقوله لاجنبية ان نكحتك فانت طالق فيقع ان نكحها رجلك
اجنبیه خاتونه ان نكحتك فانت طالق قولی كبیدر تعلیق صحیح اولور پس امدی اكر
اول خاتونی نكاح ایدرسه طلاق واقع اولور ولو قال لاجنبية ان زرت فانت طالق
فنكحها فزارت لا تطلق اكر رجل براجنبیه خاتونه ان زرت فانت طالق دیسه و بو كلامی
دیدكدن صكره نكاح ایلسه و خاتون دخی زیارت ایلسه خاتون مطلقه اولماز زیرا
طلاق ملكه و سببه مضاف اولمامشدر طلاق واقع اولمغه البته ایكیسندن برینه مضاف
اولمق لازمدر و معلوم اوله كه اسماء شریفه سی ایله حلف اهل لغة و فقها قتنده یمین در
اما تعليق بالشرط فقها رحمهم الله قتنده یمین در آنی یمین دیمشلر اهل لغة و الفاظ
الشرط ان و اذا و اذا ما و كل و كلما و متى و متيما و الفاظ شرط بونلردر و لو و من و اي
و ايان و اين و انى لفظلری دخی الفاظ شرطدندر و لفظ لو مستقبله داخل اولور ماضیده
موضوع لامتناع الشي لامتناع غیره در و لو شرط عملنی اشدر حرف شرط ان درآنده
معنی وقت یوقدر ان دن غیریسی ان لفظنه ملحقدر و كلمهٔ كل بیله حقیقتا شرط دكلدر
زیرا كل لفظی اسم و لی ایدر شرط بیله جزاسیه متعلق اولاندر جزا ایسه افعاله متعلقدر الا بو قدر
واردر كه لفظ كل دخی شرطه الحاق اولندر ولی ایدن اسم فعله تعلق ایلدوكی ایچون مثلا كل
عبد اشتریته فهو حر كبی ففي جميعها بو الفاظك جمیعسنده اذا وجد الشرط انتهت اليمين
قچن شرط بولنسه یمین منتهی اولور مثلا زوج خاتونه اكر داره داخل اولورسك سن طالقسن
دیسه خاتون دخی داره داخل اولسه طالق اولور بوندن صكره رجل خاتونه نكاح ایدوب
تكرار داره داخل اولمغله برشی لازم كلمز یمین عند وجود الشرط منتهی اولدر الا في كلما فانها
تنتهي فيها بعد الثلث الا في كلما منتهی اولماز پس امدی كلماده ثلث دن صكره منتهی اولور
زیرا كلما لفظ افعالك عمومنی اقتضا ایدر مالم تدخل على التزوج ثلثدن صكره یمین منتهی
اولمسی كلمهٔ كلما تزوج اوزرینه داخل اولمدقجه در ولو قال كلما تزوجت امرأة فهي طالق
تطلق بكل تزوج ولو بعد زوج آخر اكر رجل كلما تزوجت امرأة فهي طالق دیسه هر
تزوج ایلدكجه خاتون طالق اولور اكر زوج آخردن صكره دخی اولورسه و ان قال كلما
دخلت الدار فانت طالق لا تطلق بعد الثلث و زوج آخر و اكر رجل خاتونه كلما دخلت
الدار فانت طالق دیسه طلاق ثلثه دن و زوج آخردن صكره طلاق اولماز و زوال
الملك لا يبطل اليمين زوال ملك یمینی ابطال ایلمز مثلا رجل خاتونه ان دخلت الدار

الدار فانت باين دیسه آندن صكره داره دخولدن اول طلاق ویرسه بعده خاتونی
تزوج ایلسه آندن صكره داخل اولسه ینه طلاق واقع اولور زوال ملك یمینی ابطال ایلمدر
والملك شرط لوقوع الطلاق لا لانحلال اليمين ملك طلاق معلقك وقوعی ایچون شرطدر
انحلال یمین ایچون شرط دكلدر و ان وجد الشرط فيه انحلت اليمين و وقع الطلاق
والا انحلت ولا يقع و اكر شرط ملكده ایكن بولنسه یمین منحل اولوب طلاق واقع
اولور والا اكر شرط ملكده ایكن بولنمسه یمین منحل اولور طلاق واقع اولماز بو محلك حاصل
كلامی رجل ان دخلت الدار فانت طالق دیسه و داره داخل اولمازدن مقدم طلاق
ویرسه و صكره ینه تزوج ایلسه و خاتون داره داخل اولسه یمین منحل اولور و طلاق
واقع اولور اما قچن ان دخلت الدار فانت طالق دیسه آندن صكره طلاق ویرسه
و خاتون مطلقه ایكن داره داخل اولسه یمین منحل اولور و طلاق واقع اولماز اندن صكره
تكرار تزوج ایلسه و خاتون داره داخل اولسه برشی واقع اولماز اولكی دخول ایله یمین
منحل اولدوغی ایچون و ان اختلفا في وجود الشرط فالقول له وجود شرطده زوج ایله
زوجه اختلاف ایلسه لر قول زوجكدر یمینی ایله مثلا رجل شرط بولنمدی دیسه و خاتون
بولندی دیسه قول زوجكدر زیرا اصله متمسك اولمشدر كه اول اصل عدم شرطدر زیرا
رجل وقوع طلاقه و زوال ملكه منكردر الا اذا برهنت الا مكر كه عورت دعواسنه برهان اوله
اقامت ایلیه و فيما لا يعلم الا منها القول لها في حق نفسها لا في حق غيرها و دخی شول تعلیق
شرطده كه اول شرطك وجودی بلنمز الا خاتوندن بلنور حیض كبی اول بابده كندو نفسی
حقنده قول خاتونكدر غیری حقنده قول خاتونك دكلدر فلو قال ان حضت فانت
طالق و فلانة فقالت حضت طلقت هي لا فلانة و اكر زوج خاتونه اكر سن حایض
اولورسك سن و فلانه طالقسز دیسه و خاتون دخی حایض اولدم دیسه كندوسی طالق
اولور فلانه دیدوكی طالق اولماز و كذا لو قال ان كنت تحبين عذاب الله فانت
طالق و عبدي حر فقالت احب تطلق ولا يعتق العبد ینه كندو حقنده قولی قبول اولمدیغی
كبیدر اكر زوج خاتونه اكر سن اللهك عذابنی سورسك طالقسن و بنم عبدم حردر
دیسه پس امدی عورت دخی اللهك عذابنی سورم دیسه كندوسی طالق اولور اما
عبد معتق اولماز زیرا غیری حقنده شاهددر شهادت فردیسه مردوددر و لا يقع في
ان حضت مالم تستمر ثلثا طلاق واقع اولماز اكر سن حیض كوررسك قولنده
مادامكه اوچ كون دم مستمر اولمیه زیرا اوچ كوندن اقله حیض دینلمز فاذا استمر وقع من
ابتدائه قچن دم مستمر اولسه طلاق دمك ابتداسندن واقع اولور ولو قال ان حضت
حيضة وقع اذا طهرت اكر زوج خاتونه ان حضت حيضة فانت طالق دیسه طاهر
اولدقده طلاق واقع اولور زیرا ایله اولا حیضه كامله در آنك كمالی ایسه طهره دكیندر
ولو قال ان ولدت ذكرا فانت طالق واحدة فان ولدت انثى فانت طالق ثنتين

قوله تهما ولم يدر الاول تطلق واحدة قضاءً وثنتين تنزها وتنقضي العدة اگر رجل خاتوننه
اگر سن اركك طوغورسك بر طالقسن واگر قز طوغورسك ايكي طالقسن ديسه
پس امدی ایکز طوغورسه واول قنغیسی طوغدوغی بلنمسه قضاءً بر طلاق واقع اولور
تنزها ايكي طلاق واقع اولور وولد اخير ايله عدت منقضي اولور ولو علق بشرطين
واگر زوج طلاقی ایکی شرطه تعلیق ایلسه یعنی ان كلمت اباعمرو وابايوسف فانت طالق
ديسه شرط للوقوع وجود الملك عند اخرهما فان وجدا او اخرهما فيه وقع وقوع طلاق ايچون
وجود ملك شرط قلندر ايكي شرطك برنجيسي بولنورسه وياخود شرطك برنجيسي ملكنده
ایکن بولنورسه بو ایکی صورتده دخی واقع اولور مثلا خاتون ملکنده ایکن اباعمرو وابا
يوسفه تكلم ايلسه وياخود بوشاسه وعدتي دخي منقضيه اولسه اندن صكره اباعمروه
سويلسه بعده خاتوني تزوج ايلسه اندن صكره ابا يوسفه سويلسه ايكي صورتده
دخي طلاق واقع اولور وان وجدا او اخرهما لا فيه لا يقع واگر شرطك ایکیسی بعد انقضاء
عدة بولنسه وياخود شرط آخر ملكنده دكل ايكن بولنسه ايكي صورتده دخي طلاق واقع
اولماز مثلا اگر تكلمدن اول طلاق ويرسه وعدتي چيقسه اندن صكره رجل اباعمروه
واباپوسفه سويلسه وياخود يالكز اباعمروه سويلسه اندن صكره ينه طلاق ويرسه
وعدتي منقضيه اولسه اندن صكره ابا يوسفه بو ايكي صورتده دخي طلاق واقع اولماز
ويبطل تنجيز الثلث تعليقه تنجيز ثلثه يي ابطال ايدر فلو علقها بشرط ثم نجّزها قبل وجوده
ثم تزوجها بعد التحليل لا يقع شيء واگر رجل طلاق ثلثه يي شرطه تعليق ايلسه اندن صكره
شرطك وجودندن اول ثلثه يي تنجيز ايلسه اندن صكره بعد التحليل تزوج ايلسه برشي
واقع اولماز مثلا بر كمسنه خاتوننه اگر سن داره داخل اولورسك اوچ طلاق ايله طالق
سن ديسه وخاتون دخي داره داخل اولمزدن مقدم اوچ طلاق بوشاسه وبر آخر قوجه‌يه
وارسه وبعده طلاق ويرن زوج ينه تزوج ايلسه واندن صكره داره داخل اولسه
برشي واقع اولماز زيرا تعليق ثلثه تنجيز ثلث ابطال ايدر ولو علق الثلث او العتق
بالوطئ لا يجب العقر باللبث بعد الايلاج ولا يصير به مراجعا ما لم ينزع ثم يولج واگر
طلاق ثلثه يي وياخود عتقي وطئه يعني اجماعه تعليق ايلسه عقر يعني مهر مثل وياخود
مقدار اجرت وطي ذكري ادخالدن صكره اكلنمك ايله واجب اولماز وطلاق رجعيه
ايدن كمسنه دخي ادخالدن صكره اكلنمك ايله مراجع اوليماز مادامكه اخراج ايدوب تكرار
ادخال ايلمينجه خلافا لابي يوسف ابو يوسف ايچون خلاف واردر آنك قتنده لبث
ايله عقر واجب اولور طلاق رجعيه ايدن كمسنه دخي مراجع اولور ولو قال ان نكحتها
عليك فهي طالق فنكحها عليها في عدة البائن لا تطلق اگر زوج خاتوننه اگر سنك
اوزرينه خاتون نكاح ايدرسم اول الدوغم خاتون طالق اولسون ديسه واسكي خاتوننه
طلاق ويرسه عدت بائنده ايكن بر خاتون نكاح ايلسه خاتون جديده مطلقه

مطلقه اولماز زيرا شرط بولنمدي اما عدت رجعيه ده نكاح ايله جديده مطلقه
اولور زيرا بقاء نكاح موجود اولدوغي ايچون وان وصل بقوله انت طالق قوله ان شاء الله
اوان لم يشأ الله او ما شاء الله او ما لم يشأ الله تطلق واگر انت طالق قولنه ان شاء الله
قولنی متصل ايله وياخود ذكر اولنان كلمه‌لري متصل ايلسه خاتون مطلقه اولماز زيرا
رسول اكرم عليه السلام * من حلف بطلاق او عتاق وقال ان شاء الله متصلا به فلا
حنث عليه * بيورمشلردر متصل اولدقده ساير شروط منزله‌سنده اولمش اولور
بونده شرط معلوم دكلدر زيرا حق سبحانه وتعالينك مشيتيني خود عباد بلمز اول تقديرجه
بو شرط عدم منزله‌سنده اولور وكذا لو ماتت قبل قوله ان شاء الله وينه بو فار وجه
ذكر اولندوغي اوزره طلاق واقع اولماز اگر خاتون ان شاء الله قولندن اول فوت اولسه
مثلا رجل خاتوننه انت طالق ديوب ان شاء الله ديمزدن مقدم فوت اولسه طلاق واقع
اولماز وان مات هو يقع واگر زوج انت طالق ديدوكي كبي ان شاء الله ديمزدن مقدم
فوت اولسه طلاق واقع اولور وفي انت طالق ثلاثا الا واحدة يقع ثنتان بو قولده
ايكي طلاق واقع اولور وفي الا ثنتين واحدة انت طالق الا ثنتين قولنده بر طلاق
واقع اولور وفي الا ثلثا ثلث وانت طالق ثلاثا الا ثلثا قولنده اوچ واقع اولور استثناء
اصل باقي قالمق ايله تكلمدر پس امدي انت طالق ثلثا الا ثنتين قولندن صكره باقي قالان
واحده در الا واحدة قولندن صكره باقي قالان ثنتين در اما الا ثلثا قولنده برشي باقي
قالمدر امدی تکلم ایلدوکی شی باقی قالوب اوچ طلاق واقع اولدی **باب طلاق المريض**
بو باب مريضك طلاقی بياننده در الحالة التي يصير بها الرجل فارا بالطلاق ولا
ينفذ تبرعه فيها الا من الثلث شول حالتكه رجل طلاق ايله فار اولور او حالتده
رجلك تبرعي نافذ اولماز الا ثلثدن نافذ اولور ما يغلب فيها الهلاك كمرض يمنعه عن
اقامة مصالحه خارج البيت اول حالت شول شيدر كه اول حالتده هلاك غالب
اوله بر مرض كبي كه او مرض مريضي خارج بيتده مصالحني اقامتدن منع ايليه الحالة مبتدادر
وما خبريدر ومبارزته رجلا ورجلك بر آخر رجل ايله مبارزه سي يعني محاربه سي كبي
وتقديمه ليقتل في قصاص ورجم وقصاص ورجم دخي قتل اولنمق ايچون رجلي تقديم
كبي بو احوال لكثره اغلب احتمالي هلاكدر ايله اوله حكمي مريض حكمي كبيدر فلو ابان امرأته
وهو بتلك الحالة اگر خاتونني رضاسي يوغيكن بوشاسه حال بو كه رجل بو حالتده
اوله ثم ماتت عليها بذلك السبب اندن صكره او حالت اوزرينه ذكر اولنان
سبب ايله يعني مريض وياخود مبارزه ايله فوت اولسه او بغيره وياخود بو سببلردن
غيري ايله فوت اولسه وهي في العدة ورثت حال بو كه خاتون زوجي فوت اولدقده
عدتده ايكن اوله وارث اولور وكذا لو طلبت رجعية وطلقها ثلثا وينه وارث
اولور اگر خاتون مريضدن طلاق رجعيه طلب ايلسه ورجل اوچ طلاق ايله تطليق

او مخاصمه در وان علق الطلاق بفعل اجنبی او بمجیء الوقت فوجد فان کان التعلیق
والشرط فی مرضه ورثت واکر زوج طلاقی اجنبی نک فعلنه ویاخود وقتک کلمسنه
تعلیق ایلسه پس امدی اکر تعلیق وشرط زوجک مرضندن اولورسه خاتون وارث
اولور مثلا زوج دیسه که فلانک کلمسنه صلوة ظهری ادا ایلدکده ویاخود آی باشی کلدکده
سن طالقسن دیسه وبو تعلیق وشرط مرض حالنده اولورسه خاتون وارث اولور
وان کان احدهما فی الصحة لا ترث واکر تعلیق ویاخود شرطدن بریسی صحتده اولورسه
خاتون وارث اولماز وان علق بفعل نفسه واکر طلاق کندو فعلنه تعلیق ایلسه مثلا
اکر داره داخل اولورسم ویاخود صلوة ظهری قلورسم سن طالقسن دیسه وهما فی المرض
او الشرط فقط ورثت حال بوکه تعلیق وشرط مرضده اولسه ویاخود یالکز شرط مرضده
اولسه خاتون وارث اولور وکذا لو علق بفعلها ولا بد لها منه وهما فی مرضه اکر زوج طلاقی
خاتوننک فعلنه تعلیق ایلسه حال بوکه اول تعلیق ایلدوکی فعل خاتونه لابد اولسه یعنی
البته اشلمسی لازم اولسه وبو تعلیق وشرط مرضی حالنده اولسه ینه خاتون وارث
اولور مثلا اکر طعام اکل ایدرسک وصو ایچرسک ویاباک آناک ایله سویلشورسک
ودینکی قضا ایدرسک طالقسن دیسه ینه وارث اولور زیرا بو افعال لابد قبیلندندر
وکذا لو کان الشرط فقط فیه خلافا لمحمد ینه خاتون وارث اولور اکر انجق شرط مرض حالنده
اولسه ابو حنیفه وابو یوسف قتنده امام محمد خلاف ایدوب آنک قاتنده وارث
اولماز شیخینک دلیلی بودر که زیرا زوج خاتونی مباشرته الجا ایلدی پس امدی فعل زوجه
انتقال ایلدی کانه خاتون زوجک آلتی اولمش اولدی نتکم زید عمروی براخوک مالنی اتلافه
اکراه ایلسه وعمرو دخی مالی اتلاف ایلسه زید مکره مالی تضمین ایدر کویا که عمرو زیدک
آلة فعلی اولدی بو تقدیرجه عمروک فعلی زیده منتقل اولدی وان کان لها منه بد لا ترث
علی کل حال لکن خاتون ایچون شرطدن بد اولسه یعنی شرطدن منقطع اولسه ایکی حالده
بله وارث اولماز کرک تعلیق وشرط مرض حالنده اولسون اکر بریسی مرض حالنده
اولسون مثلا ان کلمت زیدًا فانت طالق دیسه خاتوننک زید ایله تکلمی لابد دکلدر اول
اجلدن شرط بولنورسه وارث اولماز وان قذفها ولاعن وهو مریض ورثت واکر
زوج خاتونی قذف ایلسه و زوج مریض ایکن ملاعنه ایلسه لر خاتون وارث اولور
بو مسئله لابد لها اولانی فعله تعلیق اولانی مسئله یه الحاق اولندی زیرا خصومت زنا
ایچون اولانی عاری دفع ایچون اولمشدر وسبب ایسه زوج طرفندن اولمشدر وکذا
لو کان القذف فی الصحة واللعان فی المرض وینه خاتون وارث اولور اکر قذف صحتنده
اولوب لعان مرضنده اولسه خلافا لمحمد امام محمد ایچون خلاف واردر وان آلی منها وبانت
اکر زوج خاتوندن ایلا ایلسه وخاتون دخی ایلا سببی ایله باین اولسه مثلا درت آی
مدت سکا جماع ایلمیه یم دیسه وان کانا فی المرض ورثت اکر ایلاء وبینونت مرض

ایله ومبانة قبلت ابنه بشهوة وینه مبانه یعنی باین طلاق بوشش اولانی خاتون دخی
وارث اولور ایله مبانه که زوجنک اوغلنی شهوتله اوپمشدر زیرا بینونت ابان ایله او
تقبیل ایله دکلدر اما تقبیل ایله مبانه اولانی بونک خلافنجه در ولو ابانها وهو محصور او
فی صف القتال او محبوس لقصاص او رجم واکر رجل خاتونی باین طلاق ایله تطلیق
ایلسه حال بوکه رجل بر قلعه ده محصور اولسه ویاخود صف قتالده اولسه ویاخود
قصاص ویاخود رجم ایچون محبوس اولسه او یقدر علی القیام بمصالحه خارج البیت
لکنه متشک او محموم لا ترث ویاخود خارج بیتده مصالحنک قیامنه قادر اولوب لکن
مرضدن متشکی اولسه بو مقوله بینونتدن خاتون وارث اولماز زیرا بو احوالده غالب
احتمال صحتدر وکذا المختلعة ومخیرة اختارت نفسها رجلک مرضنده مختلعه اولانی مخیره
اولوب نفسنی اختیار ایدن خاتون دخی ینه وارث اولماز ومن طلقت ثلثا بامرها او تغیر
امرها لکن صح ثم مات وشول خاتون که کندونک امری ایله اوچ طلاق مطلقه اولسه ویاخود
کندونک امری اولمدن اوچ طلاق مطلقه اولسه لکن بعد التطلیق زوج صحت بولسه اندن
صکره عدت ایچنده فوت اولسه ینه وارث اولماز امام زفر قتنده وارث اولور ومن
ارتد بعد ما ابانها ثم اسلمت وشول خاتون که زوجی کندوبی طلاق باین ایله تطلیق
ایلدکدن صکره مرتده اولسه اندن صکره ینه مسلمه اولسه وارث اولماز زیرا خاتون
ارثه اهلیتنی ردت ایله ابطال ایلدی بعده اسلام ایله سبب عودت ایلمک ممکن
اولماز وکذا مفرقة بسبب الجب والعنة او خیار البلوغ او العتق وینه زوج مجبوب
وعنین اولمق سببی ایله ویاخود خیار بلوغ وخیار عتق سببی ایله تفریق اولانی خاتون دخی
وارث اولماز زیرا سبب تفریق کندو طلبی ایله اولمشدر ولو فعلت ذلک واکر خاتون
ذکر اولنان خیاراتی اشلسه وهی مریضة لا تقدر علی القیام بمصالح بیتها ثم ماتت وهی فی
العدة ورثها حال بوکه خاتون مریضه اولوب بیتنک مصالحنه قیامه قادره اولمسه
اندن صکره عدت ایچنده ایکن فوت اولسه زوج خاتونه وارث اولور ولو ابانها بامرها
فی مرضه او تصادقا انها کانت حصلت فی صحته ومضت العدة ثم اوصی لها او اقر
بدین فلها الاقل من ارثها ومما اوصی او اقر اکر زوج مرضی حالنده خاتوننک امری یعنی طلبی
ایله تطلیق ایلسه ویاخود تصادق ایلسه لر که اول ابانه زوجک صحتنده حاصل اولمشدر
وعدت دخی کچمشدر اندن صکره زوج خاتون ایچون وصیت ایلسه ویاخود خاتونه
دین اقرار ایلسه پس امدی عورت ایچون ارثندن اقلی اخذ ایلمک واردر ویاخود وصیت
ایلدوکندن المق واردر ویاخود اقرار ایلدوکندن المق واردر مثلا اکر ارث وصیت
ودیندن اقل ایسه میراث آلور واکر وصیت واقرار ارثدن اقل ایسه یا وصیتی
ویاخود اقراری آلور من ارثها او لانی من افعل تفضیلک صله سی دکلدر صله ایچون
اوله معنا فاسد اولوردی ایله اولسه بو محلده بیانی ایچوندر ومما او لانی واو آو

حالنده اولورسه خاتون وارث اولور وان كان الايلاء في الصحة لا اكر ايلا صحتده اولورسه وارث اولماز وفي الرجعي ترث في جميع الوجوه طلاق رجعيده وارث اولور ذكر اولنان وجوهك جمله سنده زيرا طلاق رجعيده نكاحك بقاسي هنوز موجوددر ان مات وطئ في العدة طلاق رجعيده وجوه مذكورك جمله سنده وارث اولور اكر زوج خاتونك عدتنده فوت اولسه والا لا اكر زوج خاتونك عدتنده فوت اولمسه وجوه مذكورك جمله سنده وارث اولماز

باب الرجعة بو باب رجعيه بياننده در هي استدامة النكاح القائم في العدة رجعت نكاح قائمي عدت ايچنده دوامني طلبدر وفي العدة اولا في سبيل التنازع استدامة قائم لفظلرينه متعلقدر بو محلده نيجه شرايط واردر اولكيسي صريح طلاق وياخود الفاظ كنايه دن اولمق كركدر ايكنجيسي مقابله اطلاقدن مال اولمامقدر اوچنجيسي طلاق ثلثه اولمامقدر دردنجيسي خاتون مدخول بها اولمقدر بشنجيسي عدت قائم اولمقدر التنجيسي طلاق شدتدن برنوع ايله موصوف اولميه رجعيده بو شرطلر رعايت اولنمق كركدر فمن طلق امرأته مادون ثلث بصريح الطلاق پس امدي شول كمسنه كه خاتوننی اوچ طلاقدن آشغه طلاق صريح ايله تطليق ايلسه انت طالق ومطلقة وطلقتك كبي الفاظ ايله او بالثلث الاول من كناياته وياخود طلاقك كنايتلرندن اوچ اوّلكي الفاظ كه اعتدي واستبرئي رحمك وانت واحدة لفظلريدر ولم يصفه بضرب من الشدة وزوج طلاقي شدتدن برنوعله وصف ايلمسه انت طالق تطليقة شديدة او عريضة كبي ولم يكن بمقابلة مال وطلاق مقابله سنده مال اولمسه طلقتك بالف كبي فله ان يراجع وان ابت مادامت في العدة زوج ايچون مراجعت ايلمك واردر مادامكه عدت ايچنده در اكر خاتون اباء ايدرسه بقوله راجعتك اكر خاتون حاضر ايسه راجعتك قولي ايله مراجعت ايلمك واردر بقوله ده اولان با ان يراجع قولنه متعلقدر او راجعت امرأتي اكر خاتون غايبه ايسه راجعت امرأتي قولي ايله مراجعت ايلمك واردر وياخود امسكتك وياخود انت عندي كما كنت وياخود انت امرأتي ديمك كبي او بفعل مايوجب حرمة المصاهرة من وطئ ومس ونحوه من احد الجانبين وياخود حرمت مصاهره ايجاب ايدن فعل ايله مراجعت ايليه حرمت مصاهره ايجاب ايدن فعل وطئدن ومسدن وقبلدن وفرجنه نظر بونلر كبي فعللردر زوج و زوجه طرفندن هرقنغيسي اولورسه اولسون مراجعت ايچون زوج طرفنه مختصه دكلدر وندب الاشهاد عليها واعلامها بها رجعت اوزرينه اشهاد مندوبدر وخاتونه رجعه يي اعلام دخي مندوب اولدر ولو قال بعد العدة كنت راجعتك فيها فصدقته صحت اكر زوج خاتونه عدتدن صكره بن سكا عدت ايچنده مراجعت ايلمش ايدم ديسه خاتون دخي زوجني تصديق ايلسه رجعت صحيح اولور زيرا نكاح تصادق ايله ثابت اولور رجعت خود دخي اولي والا فلا واكر خاتون زوجني تصديق ايلمز ايسه رجعت

رجعت صحيح اولماز ولو قال راجعتك فقالت مجيبة له انقضت عدتي فالقول لها ولا تصح الرجعة خلافا لهما واكر رجل خاتونه انشاء مراد ايدوب راجعتك ديسه خاتون دخي رجل مجيب اولدوغي حالده عدتم كچدي ديسه قول يميني ايله خاتونكدر ابو حنيفه قتنده رجعت صحيح اولماز امامين خلاف ايدوب آنلر قتنده رجعت صحيح اولور وان قال زوج الامة بعد العدة كنت راجعت فيها فصدقه سيدها وكذبته فالقول لها واكر جاريه نك زوجي عدتدن صكره عدت ايچنده بن سكا مراجعت ايلمش ايدم ديسه پس امدي جاريه نك سيدي زوجي تصديق ايدوب جاريه تكذيب ايلسه قول جاريه نكدر وعندهما القول للسيد واما امامين قتنده قول سيدكدر زيرا بضع سيدك ملكيدر خالص حقيدر اقرار ايلمش اولدي امدي قول سيدكدر وفي عكسه القول للسيد اتفاقا في الصحيح عكسنده يعني جاريه زوجني تصديق ايدوب سيد تكذيب ايلسه اتفاق ائمه اوزره قول سيدكدر رجعت صحيح اولماز اصح اولان اقوالده وان قال راجعتك فقالت مضت عدتي وانكر اكر زوج امه انشاء مراد ايدوب راجعتك ديسه وجاريه دخي عدتم كچدي ديسه وزوج وسيد مضي عدتي انكار ايلسه لر فقالت ده اولان فا تعقيب ايچون اولدوغنه اشارتدر اكر برمقدار سكوت ايدوب صكره سويلسه خاتونك قولنه اعتبار اولنميوب رجعت صحيح اولور اجماعا فالقول لها پس امدي قول جاريه نكدر زيرا جاريه مضي مدتده امينه وانقضاء عدتده عالمه در واذا طهرت من الحيض الاخير لعشرة انقطعت الرجعة وان لم تغتسل فحين خاتون حيض اخيردن يعني اوچنجي حيضدن اون كون تماميده طاهر اولسه رجعة منقطع اولور اكر اغتسال ايلمدي ايسه ده وان انقطع لاقل مالم تغتسل او يمضي عليها وقت صلوة او تتيمم وتصلي واكر اون كوندن اقلده دم منقطع اولورسه رجعة منقطع اولماز مادامكه غسل ايلميه وياخود خاتونك اوزرينه وقت صلوة كچه وياخود تيمم ايليه ونماز قيله امدي بو مقدار وقت مرور ايتدكدن صكره رجعة منقطع اولور وعند محمد تنقطع بالتيمم وان لم تصل امام محمد قتنده تيمم ايله رجعة منقطع اولور اكر نماز قلمز ايسه زيرا تيمم صو اولمدوغي يرده غسل كبيدر وفي الكتابية بمجرد الانقطاع اتفاقا عدت كتابيه ده اتفاق اوزره مجرد انقطاع ايله در ولو اغتسلت ونسيت اقل من عضو انقطعت واكر خاتون غسل ايله و برعضودن اقل محلي اونتسه رجعة منقطع اولور وان نسيت عضوا واكر برعضوك غسلني اونتسه رجعة منقطع اولماز وكل من المضمضة والاستنشاق كالاقل مضمضه واستنشاقدن هربري اقل عضو كبيدر زيرا اقل عضوده رجعت منقطع اولمش ايدي بونده دخي رجعت منقطع اولور وفي رواية عن ابي يوسف كتمام عضو ابو يوسفدن برروايتده تمام عضو كبيدر زيرا تمام عضوده رجعة منقطع اولماز در ولو طلق حاملا او من ولدت منه وانكر

وطئها له ان يراجع اكر زوج حاملاً خاتوننى تطليق ايلسه وياخود كندودن ولد كتورن
خاتونى تطليق ايلسه وخاتونه جماع ايلمدم ديو انكار ايلسه زوج ايچون مراجع
اولمق واردر يعنى مراجعت ايلسه صحيح اولور صاحب كافى ديمشدركه بركمسنه حامل
اولان خاتوننه طلاق ويرسه وجماع ايلمدم ديو انكار ايلسه رجعت واردر واكر
خاتون وقت طلاقدن حامل اولسه وولد آلتى آيدن اقلده ظاهر اولسه اوغلانك
نسبى ثابت اولور زيرا رسول اكرم عليه السلام الولد للفراش بيورمشلردر وان طلق
من خلابها وانكر وطئها فليس له ان يراجع واكر خلوت صحيحه اولدوغى خاتونى تطليق
ايلسه وجماع ايلدوكنى انكار ايلسه رجل ايچون رجعت ايلمك يوقدر بعد الانكار
مراجعتى صحيح دكلدر شرع آنى تكذيب ايلمز انكارى كندو اوزرينه حجت اولور فان راجعها
اكر زوج خلوت اولوب ولم اجامعها ديو وطئ انكار ايلدكدن صكره مراجعت ايلسه
ثم ولدت بعد الرجعة لاقل من عامين صحت الرجعة اندن صكره بعد الرجعه ايكى
سنه دن اقلده خاتون ولد كتورسه رجعة صحيحه اولور ولو قال لامرأته ان ولدت
فانت طالق فولدت ولداً ثم اخر من بطن اخر فهو رجعة اكر زوج خاتوننه ان
ولدت فانت طالق ديسه يعنى خاتون ده بر ولد كتورسه اندن صكره
بطن آخردن يعنى آلتى آيدن صكره بر ولد دخى كتورسه صكره كتوردوكى ولد رجعه در
زيرا خاتون اوّلكى اوغلان طوغمغله مطلقه اولوب عدت واجب اولدى يعنى
ولد ثانى عدت ايچنده اولان علوقدن حادث اولمش اولور مادامكه خاتون انقضا
عدته مقره اولميه بو تقديرجه مراجع اولمش اولور بطن بطن آخر قيدى اولمسه بطن
واحدده رجعة ثابت اولمازدى وان قال كلما ولدت فانت طالق فولدت ثلثة
من بطون فالثانى والثالث رجعة اكر زوج خاتونه كلما ولدت فانت طالق
ديسه يعنى خاتون دخى بطون مختلفه دن اوچ اولاد كتورسه ايكنجى واوچنجى
رجعه در بطون مختلفه ديلدوكى يعنى هر اولاد مابينى آلتى آى وياخود دخى زياده مدت
اولمق كركدر اكر سنه دن صكره اولورسه ده مادامكه انقضا عدته خاتون مقره
اولميه بويله اولمجق اول ايله طلاق واقع اولوب خاتون دخى معتده اولور ثانى ايله
مراجع اولمش اولور بو قاروده بيان اولندوغى اوزره واوچنجى ايله دخى مراجع اولمش
اولور وتم الثلث بولادة الثالث اوچنجى ولدك طوغمسى ايله طلاق ثلثه تمام اولور
وحرمت غليظه ايله حرام اولوب زوج آخره محتاج اولور عليها العدة بالاقراء حين
طلاقدن ذوات حيضدن اولمغله خاتون اوزرينه اقرار عدت لازمدر والمطلقة
الرجعية تتشوق وتتزين مطلقه رجعيه يوزينى تزيين ايدر وبدنتى تزيين ايدر
زيرا هنوز مابينلرنده نكاح قائمدر وتشوق وجهنده خاصدر تزين عامدر وندب
ان لا يدخل عليها حتى يعلمها ان لم يقصد رجعتها رجله مندوب اولديكه طلاق رجعيه

رجعيه ايله مطلقه سنك اوزرينه داخل اولميه حتى كندونك كلدوكن بلدرمينجه اكر
خاتونه رجعت مقصود دكل ايسه زيرا احتمالدركه اعلامسز اوزرينه واردوغى كبى خاتون
چپلاق بولنوب مراجع اوله جق محلنه نظرى مصادف اولوب تكرار طلاق ويرسه
خاتونك اوزرينه عدت طويل اولمق لازم كلور بو ايسه ضرردر وليس له ان
يسافر بها حتى يراجعها ورجل ايچون طلاق رجعيه ايله مطلقه اولان خاتون ايله
سفر ايلمك يوقدر مراجعت ايلمينجه زيرا حق سبحانه وتعالينك لا تخرجوهن
من بيوتهن قول شريفى طلاق رجعيه ايله معتده اولنلر حقنده وارد اولمشدر
والطلاق الرجعى لا يحرم الوطئ وطلاق رجعى ايله وطئ حرام ايلمز شافعى ومالك قتنده
طلاق رجعيه ايله مطلقه اولانه وطئ حرامدر زيرا ملك نكاحى شرطيدر اولشرط ايسه
طلاق ايله زائل اولدى بزم ايچون دليل حق سبحانه وتعالينك وبعولتهن احق
بردهن قول شريفيدر امدى بعول تسميه سى حقيقت اولمجق قيام زوجيتى مستلزمدر
وقيام زوجيته بولنمجق بالاجماع وطئ حلال اولور وله ان يتزوج مبانته بما دون
الثلث فى العدة وبعدها وزوج ايچون اوچ طلاقدن اشاغه اولان مطلقه سنى
عدت ايچنده وعدتدن صكره تزوج ايلمك واردر زيرا عدت ايچنده آخره نكاحك
منع صيانت ماء ايچوندر بونده ايسه اول محذور يوقدر فلا تحل الحرة بعد الثلث
ولا الامة بعد الثنتين الا بعد وطئ زوج آخر بنكاح صحيح ومضى عدته طلاق ثلثه دن
صكره حلال اولماز وطلاق ثنتين دن صكره جاريه حلال اولماز الا زوج آخرك
نكاحى صحيح ايله وطئندن صكره جائز اولور وزوج ثانينك عدتى كچدكدن صكره
حلال اولور ولا تحل له بملك يمين رجل ايچون مطلقه ثلثه ملك يمين ايله حلال اولماز
مثلا بركمسنه جاريه اولان زوجنه ايكى طلاق ويرسه بعده افنديسى بيع ايلدكدن
كندوسى اشترا ايلسه زوج آخره وارمينجه كندويه حلال اولماز وياخود حرّه اولوب
اوچ طلاق ويردكدن صكره مرتده اولوب دار حربه لاحق اولسه بعده سبى اولنوب كندوسى
اشترا ايلسه بينه كندويه حلال اولماز زوج آخره وارمينجه ويحلها وطئ المراهق لا
السيد مراهقك وطئى خاتونى زوج اوّله حلال ايدر اما افندينك وطئى حلال ايلمز
زيرا افنديسنه زوج تسميه اولنماز ومراهق شول اوغلاندركه بلوغه قريب اوله و
آلتى حركت ايدوب جماعه اشتهاسى اوله اما خاتون مفضات اولسه يعنى آلتِ
كبيره رأست كلوب فرج ودبر ايكيسى بر اولسه زوج ثانى وطئ ايلسه مادامكه حامل
اولميه زوج اوّله حلال اولماز والشرط الايلاج دون الانزال زوج اوّل ايچون حلال
اولمسنك شرطى ادخالدر انزال دكلدر فان تزوجها بشرط التحليل كره بركمسنه
اوچ طلاق ايله مطلقه اولان خاتونى تحليل شرطله تزوج ايلسه مكروهدر زيرا رسول
اكرم عليه السلام لعن الله المحلل والمحلل له بيورمشلردر صاحب هدايه وامام محمد

المفضاة بالضم شول عورت كه فرجيله ديبرى بر اوله اخرى

دیمشدرکه معنای حدیث شریف کراهتدر یوخسه فساد نکاح دکلدر وابن
ملك شرح منارده محلل اوزرینه لعن اکر فراق قصدی ایچون اولورسه در نکاح
ایسه دوام ایچون مشروع اولدی فراق ایچون اولورسه لباس مستعار کبی اولمش
اولور محلله ایچون لعن بویله نکاحه سبب اولدوغی ایچوندر وبونده لعندن مراد
خساستنی اظهاردر زیرا طبع سلیم بو مقوله فعلدن نفرت ایدر یوخسه حقیقت
لعن دکلدر زیرا رسول اکرم علیه السلامدن لعان وطعان بعث اولنمدی وبزازیه‌ده
المحلل ماجور وتاویل اللعن اذا شرط الاجر دیو مسطوردر وتحل للاول خاتون
زوج اول ایچون حلال اولور اکر مکروه ایسه‌ده وعن ابی یوسف النکاح فاسد
ولا تحل للاول ابو یوسفدن روایت ایلدیکه تحلیل شرطی ایله نکاح توقیت معناسنده در
نکاح موقت ایسه‌ده فاسددر زوج اول ایچون حلال اولماز وعن محمد انه صحیح
ولا تحل للاول امام محمددن روایت اولندیکه تحلیل شرطیله اولان نکاح صحیحدر اما
زوج اول ایچون حلال اولماز زیرا زوج اول شرعا موخر ایلدوکی شیئده استعجال
ایلدوکی نکاح عقد عمریدر شرط تحلیل ایسه بونک خلافیدر بویله ایلدوکی ایچون
خلاف مقصود ایله جزا اولنور نیتکم قتل ایله میراثدن محروم قلنمق کبی والزوج الثانی
یهدم مادون الثلث ایضا خلافا لمحمد زوج ثانی طلاق ثلثه‌نک مادوننی هدم
ایدر نیتکم اوچ طلاق هدم ایلدوکی کبی مثلا برکمسنه برخاتونی بر طلاق ویاخود ایکی
طلاق تطلیق ایلسه وعدتی منقضی اولوب بر آخر قوجه‌یه وارسه بعده خاتون
مزبور تزوج ایلسه اوچ طلاق ایله مالك اولور امام محمدک خلافی واردر آنک
قاتنده اوچ ایله مالك اولیماز فمن طلقت دونها شول خاتون ایچون که مادون ثلث
تطلیق اولنه وعادت الیه بعد آخر خاتون مزبوره زوج آخردن صکره
زوج اوله عودت ایلسه عادت بثلث اوچ طلاق ایله عودت ایدر وعنده
بمابقی امام محمد قتنده ثلاثه‌دن باقی قلان ایله عودت ایدر مثلا اولکدن بر طلاق
ویرمش ایدی صکره تزوج ایلدکده ایکی طلاق ایله مالك اولور اکر مقدما ایکی طلاق
ویرمش ایسه بر طلاق ایله مالك اولور بو محلده تکرار بر طلاق ویرسه مقدما ایکی
طلاق ویرمش ایدی بریخ شمدی ویردوکی حساب اولنوب اوچ طلاق واقع اولور
زوج آخره محتاج اولور سائر حسابی حتی بوقیاس اوزره‌در ولو قالت مطلقت
الثلث انقضت عدتی منك وتحللت وانقضت عدتی والمدة تحتمل
ذلك فله تصدیقها ان غلب علی ظنه صدقها واکر مطلقه ثلث زوج اولنه سندن
عدتم منقضی اولدی وزوج آخردن تحلل ایلدم وعدتم منقضی اولدی دیسه حال بوکه
مدت تقریر ایلدوکی زمانی محتمل اولسه زوج ایچون خاتونی تصدیق ایلمك
واردر اکر خاتونک صدقی زوجك ظنی اوزرینه غلبه ایدرسه وتحللت لفظنك

لفظنك لغت معناسی حقمقدر یعنی زوج ثانینك عدتندن خروج ایلدم دیمکدر کذا
فی المغرب **باب الایلاء** بو باب ایلاء بابیدر لغتده یمیندن عبارتدر هو الحلف
علی ترك وطء الزوجة مدته وایلا زوجه‌نك وطئنك ترکی اوزرینه مدت ایلاء
یمیندر وهی اربعة اشهر للحرة وشهران للامة وبو مدت ایلا حره ایچون درت آیدر
وجاریه ایچون ایکی ایدر فلا ایلاء لو حلف علی اقل منها پس امدی اکر حره ایچون درت
آیدن وجاریه ایچون ایکی آیدن اقلده یمین ایلسه ایلا یوقدر وحکمه وقوع طلقة بائنة
ان بر ایلانك حکمی وقوع طلقه بائنه‌در اکر یمیننده بار اولورسه یعنی یمیننی حفظ ایدوب
مدت ایلاکه درت ایدر خاتوننه قریب اولمازیسه ولزوم الکفارة او الجزاء ان حنث
وخی لزوم کفارتدر ویاخود جزادر اکر حانث اولورسه اکر والله لا اقربك اربعة اشهر
دیسه یمین بالله حانث اولدوغی ایچون کفارت لازمدر اما ان قربتك فعلی کذا
دیسه بو مقوله‌ده جزا لازم اولور فلو قال لزوجته والله لا اقربك او والله لا
اقربك اربعة اشهر✓ والله لا اقربك اربعة اشهر دیسه اول کمسنه ایلا ایلمش اولور و
کذا لو قال ان قربتك فعلی حج او صوم او صدقة او فانت طالق او عبده حر وینه
مولی اولور اکر زوج زوجه‌سنه اکر بن سکا قریب اولورسم حج ایلمك ویاخود
صدقه ویرمك اوزریمه اولسون دیسه ویاخود سن طالقسن ویاخود قولم ازاد
اولسون دیسه فان قربها فی المدة حنث وسقط الایلاء اکر ایلا مدتنده یعنی
درت آیده خاتوننه قریب اولورسه حانث اولور یعنی نفسنه لازم ایلدوکی شیء
اوزرینه لازم اولور وایلا ساقط اولور والا بانت بمضیها واکر خاتوننه قریب
اولمازیسه مدتنك کچمسی ایله خاتون باین اولور ویسقط الیمین ان حلف
علی اربعة اشهر ویمین ساقط اولور اکر درت ای اوزرینه حلف ایلدیسه زیرا
موقتدر مدتنك انتهاسی ایله یمین دخی منتهی اولور وبقیت ان اطلق یمین باقی قالور
اکر طلاق ایدرسه مثلا والله لا اقربك لفظنی اطلاق اوزره ذکر ایدرسه فلو نکحها
ثانیا عاد الایلاء پس اکر زوج ثانیا خاتونی نکاح ایلسه ایلا عودت ایدر فان مضت
مدة اخری بلا وطء بانت باخری واکر مدت اخری یعنی درت آی بلا وطء کچسه
خاتون بر دخی باین اولور فان نکحها ثالثا فکذلك اکر خاتونی اوچنجی دفعه‌ده دخی
نکاح ایدوب بلا وطء مدت کچسه ینه باین اولور بو یله اولدقدن صکره طلقه
ثالثه ایله حرمت غلیظه ثابت اولوب زوج آخره محتاج اولور فان تزوجها بعد
زوج آخر فلا ایلاء فالیمین باقیة اکر رجل خاتونی زوج آخردن صکره تزوج ایلسه
ایلا یوقدر یعنی ایلا تکرار عودت ایلمز اما یمین باقیه‌در فان وطئ لزم الکفارة
او الجزاء ولا تبین بمضی المدة وان لم یطأ واکر خاتونی وطء ایدرسه کفارت
ویاخود جزا لازم اولور مضی مدت ایله بینونت واقع اولماز اکر وطء ایلمزایسه‌ده

کان مولیا واکر زوج زوجه‌سنه والله
لا اقربك دیسه بلا تعیین مدت
ویاخود صح

یعنی زوج آخردن صکره تزوج ایدوب درت آی جماع ایلمسه اوکیلر کبی ایلا
واقع اولماز وکذا الوالی من اجنبیة او من مبانته بر کمسنه اجنبیة خاتونه ایلا ایلسه
ویاخود مبانه سی اولان خاتونه ایلا ایلسه مولی اولماز زیرا بو ایکیسی نساسی حکمندن
اولمامغله محل ایلا دکلدر اما الرجعیة فکالزوجة اما طلاق رجعیه ایله مطلقه
اولان خاتون تحت نکاحده اولان زوجه سی کبیدر ایلا صحیح اولور زیرا رجعیه ده
زوجیت هنوز مابینلرنده باقیدر فلا ایلاء فیما دون اربعة اشهر درت ایدن
آشاغیدن یعنی اقلدن ایلا یوقدر فلو قال والله لا اقربك شهرین وشهرین
بعدهما کان ایلاء پس امدی زوج خاتونه والله لا اقربك شهرین وشهرین بعدهما
دیسه زوجك بو مقوله تکلمی ایلا اولور وبعدهما قولی قید اتفاقیدر احترازی
دکلدر اکر ذکر اولنمسه معنایه خلل کلمزدی زیرا حرف جمع ایله جمع لفظی جمع کبیدر
ولو مکث یوما ثم قال لا اقربك شهرین بعد الشهرین الاولیین فلیس بایلاء واکر
والله لا اقربك شهرین دیدکدن صکره برکون مکث ایلسه اندن صکره لا اقربك
شهرین بعد الشهرین الاولیین دیسه بو کلام ایلا دکلدر زیرا ثانی ابتدا ایجابدر
بو مقوله ده اصلا قاعده بودرکه قچن اسم الله معطوف ده اعاده اولنمسه وحرف
نفی دخی اعاده اولنمسه وایکی کلامك مابیننده برساعت مکث دخی اولمسه معطوف
معطوف علیهك حکمنده اولور تکلم اولکی مسئلهده اولمش ایدی اما ذکر اولنان
امورك بریسی فوت اولسه ابتداء ایجاب اولور بوخسه ایلاء اولماز وکذا
لو قال لا اقربك سنة الا یوما وینه مولی اولماز اکر لا اقربك سنة الا یوما دیسه
زیرا بو مستثنی منکردر وایلا ایدن کمسنه اختیار ایلدوکی کونی مستثنا ایلمك
جائزدر بویله اولدقده مولی اولماز فان قربها وقد بقی من السنة اربعة اشهر صار
ایلاء پس اکر سنه ایچنده زوج خاتونه قریب اولورسه وحال بوکه سنه دن
درت آی ویاخود دخی زیاده باقی قالسه ایلا اولور یوم مستثنا ساقط ومدت
ایلا باقی اولدوغیچون ولو قال لا ادخل بصرة وامرأته فیها لا یکون مولیا اکر
زوج بصره یه داخل اولمایم دیسه حال بوکه خاتونی بصره ده اولسه اول کمسنه
مولی اولمز زیرا شهردن اخراج ایدوب قربان ایلمك ممکندر وان عجز المولی عن وطئها
بمرضه او مرضها او رتقها او صغرها او جبه او لان بینه وبینها مسافة اربعة اشهر ففیئه
ان یقول فئت الیها ان استمر العذر من وقت الحلف الی آخر المدة فلو زال فی المدة
تعین الفیء بالوطی واکر مولی خاتونی وطئدن عاجز اولسه کندونك مرضی سببی ایله و
یاخود خاتونك رتقی وکوچکلکی سببی ایله ویاخود زوجك ذکر مقطوع اولمق سببی
ایله ویاخود زوج ایله زوجه مابیننده درت آیلق مسافه سببی ایله مثلا بو ذکر
اولنان شیلرك بری سببی ایله عاجز اولسه پس امدی زوجك فیئی یعنی رجوعی

رجوع بن خاتونمه رجوع ایلدم دیمسیدر اکر عذر وقت حلفدن آخر مدته دکین مستمر
اولورسه فئت الیها دیمسی رجوعدر اکر مدت ایچنده عذر زائل اولورسه رجوع
وطیء ایله در ایله اولسه چونکه قبل حصول المقصود اصله قادر اولیجق فرع باطل اولور
متیمم صو بولور دکن تیممی باطل اولدوغی کبی وان قال لها انت علی حرام کان مولیا
ان نوی التحریم اولم ینو شیئا واکر زوج خاتونه سن بنم اوزریمه حرامسن دیسه اول
کمسنه مولی اولور اکر تحریمه نیت ایدرسه ویاخود شیئه نیت ایلمزسه ینه مولی اولور
حلالی تحریم اصلا یمین دربزم قتمزده زیرا حق سبحانه وتعالینك ❊ یا ایها النبی لم تحرم
ما احل الله لك ❊ الی قوله ❊ قد فرض الله تحلة ایمانکم ❊ قول شریفی بوکا دلیلدر وبرشیئه نیت
ایلدوکنده مولی اولمسنه سبب زیرا یمین ایله ثابته اولان حرمت حرامدرك ادناسیدر
زیرا ایلاده قبل الکفاره وطی حلالدر ظهارده دکل زیرا حرمت ایله فی الحال ثابت اولماز
مادامکه درت آی کچمیه اما ظهارده فی الحال حرمت ثابته اولور وان نوی ظهارا فظهار
واکر اول کمسنه انت علی حرام دیدکده ظهاره نیت ایدرسه ظهار اولور ابو حنیفه
قتنده اما امام محمد قتنده ظهار اولماز شمس الائمة السرخسی نوادرندن نقل ایلمشدر ظهار
حلالی حرامه تشبیهدر وبو تشبیه ظهارده رکندر انت علی حرام قولنده تشبیه یوقدر
اولتقدیرجه ظهار اولمامش اولور ابو حنیفه وابو یوسف ایچون دلیل اول کمسنه حرامی اطلاق
ایلدر واطلاق ایسه انواع حرمته محتملدر وظهار دخی اوحرمتدن بر نوعدر امدی محتمل
اولانه نیت صحیح اولور وتصدیق اولنور وان نوی الکذب فکذب اکر کذبه نیت ایدر
کذبدر زیرا اول کمسنه حقیقت کلامنه نیت ایلدر زیرا خاتون کندویه حلال ایدر انت
حرام دیمك ایله کویاکه اخبار ایلمش اولدر بوخسه واقعه مطابق دکلدر چونکه واقعه
مطابق اولمیوب نیتی کذب اولمغله اخبار ایلدوکی شی دخی کذبدر وان نوی الطلاق
فبائن وان نوی الثلث فثلث واکر طلاقه نیت ایدرسه واحده باینه در واکر ثلث
نیت ایدرسه ثلثه در والفتوی علی وقوع الطلاق بلا نیة وفتوی انت علی حرام قولیله
بلا نیت طلاقك وقوعی اوزرینه در وکذا بقوله کل حل علی حرام او هرچه بدست راست
کیرم بروی حرام للعرف رجلك کل حل علی حرام قولیله دخی بلا نیة طلاقك وقوعیدر
ویاخود فارسیجه هرنسنه که صاغ المده طوتارم بنم اوزریمه حرام دیسه عرفه بناء اولدخی
وقوع طلاقدر صاحب هدایه ومشایخدن بعضیسی تحریم لفظنی طلاقه صرف ایلمشدر بلا
نیة عرف حکمیله روایت اولندی بو مسئله ابو جعفر هندوانی عصرنده واقع اولوب کندویه
مشکل اولوب وکندو نفسنده درکه لا یقدر که بونکله طلاق واقع اولمیه وبو سوزی
سویلدر ونیجه ایام مغموم ومتفکر اوتورردی برکون کندونك صغیره قزجغز باباجغزسنی
مغموم کوردم سببی ندر دیو سؤال ایلدکده احوالی تفصیل اوزره قزجغزه نقل ایلدوکنده
باباجغم بونکله طلاق واقع اولور عرفه ناسه بناءً زیرا رجال بونکله یمین ایدرلر اما

نسا طائفه سی دکل اکر طلاق اولمه نسا حقده حلف ایدرلردی اما ابن همام و بزدوی مبسوطنده بلا نیت صحیح دکلدر دیمشلر اما متأخرین صحیحدر دیمشلر

باب الخلع

بو باب خلع بابیدر خلع فتح خا ایله مصدردر خلع ثوبه ونعله دیرسن قچن کندو نفسندن نزع وازاله ایلسه اما قچن ضم خا ایله استعمال اولنسه لباس زوجیتی ازاله مراد اولنور هو یعنی خلع شرعده ملک نکاحی ازاله مقابله سنده لفظ خلع ایله اخذ مالدن عبارتدر شرطی طلاقک شرطی کبیدر حکمی ایسه وقوع طلاق باینه دز زیرا رسول اکرم علیه السلام : الخلع تطلیقة باینة : بیورمشدر صفتی رجل طرفندن یمیندر خاتون طرفندن معاوضه در الفصل عن النکاح خلع نکاحده فصلدر یعنی انفصالدر بو تعریف دکلدر تفسیردر اکر تعریف اولسه طلاق باین حقده خلعده داخل اولوردی وقیل تفتدی المرأة نفسها بمال لیخلعها به حینلدیکه خاتون کندو نفسنی مال ایله فدا ایلمکدر زوج اول مالی سببی ایله کندویی خلع ایلیه بو تعریف صاحب مختارک اختیاریدر لکن دزه قتی کوزل تعریف ایلمشدر ولا بأس به عند الحاجة حاجت قتنده خلع لا بأسدر زیرا حق سبحانه وتعالی : فلا جناح علیهما فیما افتدت به : قول شریفی لا بأس اولدیغنه دلیلدر حق سبحانه وتعالی اسیرلر حقنده اولان فدا کبی فدا بیوردر زیرا نسا طائفه سی حقده عند الازواج عوان کبیدر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم : اتقوا الله فی النساء فانهن عوان عندکم : عانی اسیردر جمع عوان کلور وکره له اخذ شیء ان نشز زوج ایچون برشی اخذی مکروه اولدر اکر نشوز کندو طرفندن اولورسه زیرا حق سبحانه وتعالینک : فلا تأخذوا منه شیئا : قول شریفی دلالتی ایله برشیء المق مکروهدر واخذ الاکثر مما اعطاها ان نشزت اکر نشوز خاتون طرفندن اولورسه ویردوکی شیدن اکثر المق حقده مکروه اولدر والواقع به وبالطلاق علی مال باین ویلزم المال المسمی خلع ایله واقع اولان ومال اوزرینه اولان طلاق صریح ایله خاتون باین در وایکیسنده حقده مال مسمی لازم اولور وما صلح مهرا صلح بدلا للخلع شول شیئکه مهر اولمغه صالح اوله خلع ایچون بدل اولمغه صالح اولور وان بطل العوض فیه یقع باینا اکر خلعده عوض باطل اولورسه طلاق باین واقع اولور مثلا خمر وخنزیر اوزرینه خلع اولنسه بو عوض باطلدر ولفظ خلع جمله کنایه دز باین طلاق واقع اولور وفی الطلاق یقع رجعیا بلا شیء خمر وخنزیر اوزرینه اولان طلاقده طلاق رجعیه واقع اولور بلا شیء کما اذا خالعها او طلقها وهو مسلم علی خمر او خنزیر او میتة مثلا خاتونی خمر ویا خود خنزیر ویا خود میته اوزرینه خلع ویا خود تطلیق ایلسه حال بو که زوج مسلم اوله عوضدن برشیء لازم اولماز وطلاق باین اولور او قالت خالعنی علی ما فی یدی ولا شیء فی یدها ویا خود خاتون دیسه که بنی خلع ایله الویده اولان شیء اوزرینه حال بو که النده برشیء اولمسه بنه طلاق واقع اولور مالدن برشیء لازم اولماز وان قالت علی ما فی یدی من

من دراهم ولا شیء فی یدها لزمها ثلثة دراهم واکر خاتون زوجنه بنی خلع ایله الده اولان دراهم اوزرینه دیسه حال بو که النده برشیء اولمسه خاتون زوجنه اوچ درهم ویرمک لازم کلور زیرا خاتون صیغه جمع ایله دراهم تسمیه ایلدی اقل جمع ایسه اوچدر اولتقدیرجه اوچ درهم ویرمک لازم کلور کرک الده برشیء اولسون کرک اولمسون زیرا کلمه من بو محلده صله ایچوندر تبعیض ایچون دکلدر زیرا کلام کلمه من سز مختل اولور کذا فی الهدایه وان قالت من مال لزمها مهرها اکر خاتون بنی خلع ایله مالدن الده اولان شیء اوزرینه دیسه خاتون مهرنی رد ایلمک لازمدر خاتون مالی تسمیه ایلدی ایله اولسه مسمی بی ویا خود قیمتنی ایجاب ایلمنک وجهی یوقدر زیرا ایکیسی حقده مجهولدر ومهر مثل دیمنک حقده وجهی یوقدر پس امدی بو تقدیرجه زوج اوزرینه لازم اولان مهرک ردی لازم کلور وان خالعها علی عبدها الآبق علی انها بریئة من ضمانه لا تبرأ ولزمها تسلیمه ان امکن والا قیمته واکر زوج خاتونی عبد آبقی اوزرینه خلع ایلسه شونک اوزرینه که اول خاتون عبد آبقک ضمانندن بری اولسه بو یله خلع اولنسه خاتون اول قولک ضمانندن بری اولمز وخاتونه عبدک تسلیمی لازم کلور اکر ممکن اولورسه واکر ممکن اولماز ایسه عبدک قیمتی لازم اولور زیرا خلع برعقد ومعاوضه در سلامت عوضی اقتضا ایدر بو یله اولنجق اشتراط برائت فاسددر زیرا عقدی اقتضا ایلمز اولتقدیرجه شرط فاسد اولور اما خلع فاسد اولماز خلع شرط فاسد ایله باطل اولمیلردندر ولو قالت طلقنی ثلثا بالف فطلق واحدة فله ثلث الالف وبانت واکر خاتون زوجنه بنی بیک اقچه یه اوچ طلاق تطلیق ایله دیسه زوج حقی بر طلاق تطلیق ایلسه زوج ایچون بیک اقچه نک ثلثی واردر وخاتون باین اولور زیرا باعواضه مصاحب اولدر بو یله اولنجق اعواض معوض اوزرینه انقسامی مقتضیدر اولتقدیرجه الفدر ثلث لازم کلور وفی علی یقع رجعیا بلا شیء واکر خاتون لفظ علی طلقنی علی الف دیسه زوج حقی بر طلاق تطلیق ایلسه بلا شیء طلاق رجعیه واقع اولور زیرا کلمه علی شرط ایچوندر ابو حنیفه قتنده امدر شرطه تعلیق ایله طلاق صحیح اولور وشرطک اجزاسنه منقسم اولماز ومعلق بالشرط اولان بولنمز الا شرط قتنده بولنور وعندهما کالباین امامین قاتنده باین کبیدر زیرا کلمه علی انلر قتنده معاوضات باکبیدر احمل هذا الطعام بدرهم واحمل هذا الطعام علی درهم دیمکده فرق یوقدر اولتقدیرجه باین طلاق واقع اولور ولو قال لها طلقی نفسک ثلثا بالف او علی الف فطلقت واحدة لا یقع شیء واکر زوج خاتونه بیک اقچه یه نفسکی تطلیق ایله دیسه ویا خود بیک اقچه اوزرینه نفسکی تطلیق ایله دیسه خاتون حقی کندو نفسنی بر طلاق تطلیق ایلسه برشیء واقع اولماز ولو قال انت طالق بالف او علی الف فقبلت بانت ولزمها المال واکر زوج خاتونه سن بیک اقچه یه ویا خود بیک اقچه اوزرینه طالقسن دیسه خاتون حقی قبول ایلسه باین اولور

وخاتونه مال ویرمك لازم اولور ولو قال انت طالق وعلیك الف او قال
لعبده انت حر وعلیك الف طلقت وعتق مجاناً وان لم یقبلا واكر زوج خاتونه
سن طالقسن وسنك اوزركده بیك وار دیسه یاخود عبدینه سن حرسن
وسنك اوزرنده بیك وار دیسه زوجه مطلق وعبد معتق اولور مجاناً اكر
بونلر بیكی قبول ایلمزلر ایسه زیرا جمله ثانیه مستقل بر جمله در اوله ارتباطی یوقدر وعندهما
لا مالم یقبلا واذا قبلا لزم المال امامین قتنده خاتون مطلقه اولماز وعبد حر معتق
اولماز مادامكه ایكیسی حتی مالی قبول ایلمیه لر وقتی قبول ایلیه لر مال لازم اولور زیرا
بو كلام معاوضاتده استعمال اولنور بو تقدیرجه بالف منزله سنده اولور والخلع
معاوضة فی حقها فیصح رجوعها قبل قبوله بعد ما اوجبت خلع خاتون حقنده معاوضه
در پس امدی خاتون ایجاب یعنی خالعنی دیدكدن صكره زوجك قبولندن اول
رجوعی صحیح اولور وشرط الخیار لها سائر معاوضاتده اولدوغی كبی خاتون ایچون
خیار شرط صحیح اولور ویبطل الخلع بالقیام عن المجلس قبل قبوله زوجك قبولندن
اول خاتونك مجلسدن قیامی ایله خلع باطل اولور ویمین فی حقه فلا یرجع بعد
ما اوجب زوج حقنده خلع یمیندر ایجاب ایلدكدن صكره رجوع ایدهمز ولا یصح
شرط الخیار له ولا یبطل بالقیام عن المجلس قبولها زوج ایچون شرط خیار صحیح دكلدر
مثلاً انت طالق علی الف بخیار دیمك كبی قبول ایله خلع باطل اولماز خاتون قبول
ایلمزدن مقدم زوجك مجلسدن قیامی ایله زیرا زوج ایچون خیار صحیح دكلدر وجانب
العبد فی العتق علی مال كجانبها مال اوزره عتقده عبدك جانبی خاتونك جانبی
كبیدر عبد طرفندن معاوضه در مولی جانبندن یمین در ولو قال لها طلقتك
امس بالف ولم تقبلی فقالت بل قبلت فالقول له واكر زوج خاتونه دونكی كون
بیك اقچه یه سنی تطلیق ایلمش ایدم وسن قبول ایلمدك ایدی دیسه پس امدی
عورت بلكه قبول ایلمش ایدم دیسه قول زوجكدر ولو قال البایع كذلك فالقول
للمشتری واكر بایع یوقاروده ذكر اولندوغی كبی دیسه ومشتری قبول ایلمش
ایدم دیسه قول مشترینكدر والمبارأة كالخلع همزه نك فتحی ایله مفاعله بابندندر
وهمزه ترك ایلمك خطادر كذا فی المغرب مبارأة خلع كبیدر ذكر اولنان احوالك
جمله سنده ومبارأتك معناسی احد زوجین آخردن دعوالرینی ابرا ایلمكدر ویسقط
كل منهما مبارأة وخلعدن هر بر اسقاط ایدر كل حق لكل واحد من الزوجین علی
الآخر فیما یتعلق بالنكاح زوجیندن هر بر ایچون آخر اوزرینه نكاحه متعلق اولان
شیئدن واقع كلی حقی اسقاط ایدر نكاحه متعلق اولان حق مهر ونفقهٔ ماضیه در اما
نفقهٔ عدتی اسقاط ایلمز مادامكه ذكر اولنمیه فلا تطالب هی بمهر ولا نفقة
ماضیة مفوضة وخاتون مهری ونفقهٔ ماضیه مفوضه یی طلب ایدهمز كرك قبل

قبل الدخول وكرك بعد الدخول اولسون طلب ایدهمز ولا هو بنفقة عجلتها ولم
تمض مدتها وزوج مقدمجه ویردوكی نفقه یی طلب ایدهمز حال بوكه اول نفقه نك
مدتی كچمیه ولا بمهر سلمه وخلع قبل الدخول وشول مهری طلب ایدهمز كه
تسلیم ایدوب قبل الدخول خلع ایلمش اوله وعند محمد رح لا یسقط الا ما سمیا فیهما
امام محمد قتنده اسقاط ایلمز الا زوج وزوجه مبارأه وخلعده تسمیه ایلدكلری شیئی اسقاط
ایدر وابو یوسف مع الامام فی المبارأة ومع محمد فی الخلع ابو یوسف ابو حنیفه ایله
مبارأهده وامام محمد ایله بله درخلعده زیرا ابو حنیفه قتنده مبارأهده نكاحه متعلق اولان
شیئی ساقط اولور تسمیه حتی اولمازسه امام محمد خود ایكیسنده بله تسمیه اولنمینجه بر شیئی
ساقط اولماز دیمشدر ولو خلع صغیرته من زوجها بمالها لا یلزم المال واكر بابا صغیره
زوجندن صغیره نك مالیله خلع ایلسه مال لازم اولماز ولا تسقط مهرها وطلقت
فی الاصح وصغیره نك مهری ساقط اولماز ومطلقه اولور اصح روایتده زیرا زوج
قبول ایله طلاقی تعلیق ایلمشدر اول ایسه حاصل اولدی زیرا بابانك لسانی صغیره نك
لسانیدر وفی الكبیرة یتوقف علی قبولها كبیره ده خلع كندونك قبولنه توقف ایدر
زیرا بابانك كبیره اوزرینه ولایتی یوقدر فضولی كبی اولمش اولدی ولو علی انه ضامن
لزمه المال وطلقت اكر بابا صغیره سنی خلع ایلسه شونك اوزرینه بدل خلعه ضامن
اوله بابایه مال لازم اولور وصغیره مطلقه اولور زیرا بابا مالی ابتدا التزام ایلمشدر
یوخسه صغیره ده كفالةً دكل اكر صغیره اوزرینه لازم دكل ایسه بابایه لازم اولور زیرا
اشتراط بدل صلح اجنبی اوزرینه حتی صحیحدر بابا اوزرینه خود اولی بالطریق كبیره حتی
مطلقه اولور واكر خلعی قبول ایدرسه ولو شرط المال علیها طلقت بلا شیئ ان
قبلت اكر بابا صغیره اوزرینه مال شرط ایلسه بلاشیئ مطلقه اولور اكر اهل قبول
اولوب قبول ایدرسه یعنی صبی تعقل اولورسه دیمكدر والا فلا تطلق واكر قبول
ایلمز ایسه مطلقه اولماز وخلع المریضة من مرض الموت معتبر من الثلث مریضه نك
خلعی مرض موتنده ثلثدن معتبردر وبو خلع تبرعدر زیرا بضع حال خروجنده
متقوم دكلدر **باب الظهار** بو باب ظهار بابیدر ظهار لغتده مقابلة الظهر بالظهر
ضلور زیرا قچن ایكی شخصك مابیننده عداوت اوله یوز یوزه طورمیوب بر
برلرینه ارقه لرین ویررلر اما شرعاً هو تشبیه زوجته او عضو منها یعبر به عن جملتها
ظهار شول شیئدركه رجل زوجه سنی تشبیه ایلمكدر ویا خود زوجه دن بر عضو تشبیه ایدر
اول عضو كه انكله خاتونك جمله بدنندن تعبیر اولنه رقبه وعنق ووجه وفرج كبی او
جزء شایع منها بعضو یحرم علیه النظر من محارمه ولو رضاعاً ویاخود جزء شایعی
تشبیه ایدر بر عضوه تشبیه ایدركه تأبیداً محارمندن اول عضوه نظر زوج اوزرینه حرام
اوله اكر مشبه بها اولان محرم رضاعاً اولورسه جزء شایع زوجه نك نصفی وثلثی

وربع كبي اولان اجزاسيدر فلو قال لها انت علي كظهر امي پس اكر زوج خاتوننه سن
بنم اوزريمه انامك ظهري كبي سن ديسه اوراسك ويا خود سنك باشك انامك
باشي كبيدر ديسه بو لفظ جمله بدندن تعبير اولنان عضوه تشبيهدر ونحوه وبوكا بكزر
اعضايه تشبيه كه ذكر مرور ايلمشدر او نصفك ويا خود سنك نصفك بنم انامك
نصفي كبيدر بو لفظ جزء شايعه اولان تشبيهك نظيري او تشبهه ويا خود نصفه تشبيه
اولان عضوه تشبيه كه ربع وثلث بدن كبي او كبطنها او فخذها كظهر اختي او عمتي ونحوها
ويا خود زوجه سنه سنك بطنك والده مك بطننه ويا خود اويلوغك والده مك
اويلوغنه بكزر ديسه ويا خود سنك ظهرك قرقرداشمك ظهرنه ويا خود ظهرك
عممك ظهرنه بكزر ديسه وبونلره بكزر يعني كندويه نكاحي حرام اولنلره تشبيه كبي
حرم عليه وطؤها ودواعيه حتى يكفر خاتونك وطئي ودواعيسي كه مس وتقبيلدر زوجك

كفارت ظهار

اوزرينه حرام اولور كفارت ايديجيه دكين كفارت عتق رقبه در ويا خود ايكي اي متتابعين
صومدر ويا خود التمش مسكيني اطعامدر فلو وطئ قبل التكفير فليس عليه غير الاستغفار
والكفارة الاولى واكر كفارتدن اول وطئ ايلسه اول كمسنه نك اوزرينه استغفاردن
وظهار موجب اولدوغي كفارة اولي دن غيري برشئ يوقدر سعيد بن جبير ديمشدر كه
ايكي كفارت لازمدر وامام نخعي ديمشدر كه اوج كفارت لازمدر وزوج وزوجه اوزرينه
حج لازمدر ولا يعود حتى يكفر وزوج ثانيه وطئه عود ايلمز حتى كفارت ايلمينجه
اكر ظهار مطلق اولورسه والعود الموجب للكفارة عزمه على وطئها كفارتي موجب
اولان عود وطئي اوزرينه عزيمتيدر وشافعي ديركه موجب كفارت اولان عوددن
مراد عقب الظهار طلاقدن سكوتدر وينبغي لها ان تمنع نفسها منه وزوجه يه لايق
اولان بودر كه نفسني زوجك وطئندن منع ايليه زيرا حرامدر وتطالب بالكفارة
وزوجندن كفارتي طلب ايليه ويجبره القاضي عليها قاضي كفارت اوزرينه زوجي
اجبار ايدر خاتون متضرر اولمسون ايچون واللفظ المذكور لا يحتمل غير الظهار لفظ
مذكور يعني انت علي كظهر امي لفظي ظهاردن غيري يه محتمل دكلدر ولو قال انت
علي كمثل امي او كامي فان نوى الكرامة صدق او الظهار فظهار او الطلاق فباين وان لم
ينو شيئا فليس بشئ واكر زوج خاتوننه انت علي كمثل امي ويا خود كامي ديسه پس اكر
كرامته نيت ايدرسه زوج تصديق اولنور اكر ظهاره نيت ايدرسه ظهاردر اكر طلاقه
نيت ايدرسه باين در واكر برشئيه نيت ايلمزسه برشئ دكلدر ولو قال انت علي حرام
كامي ونوى ظهارا او طلاقا فكما نوى واكر زوج انت علي حرام كامي ديسه وظهاره نيت
ايلسه ويا خود طلاقه نيت ايلسه نيت ايلدوكي كبي اولور زيرا تشبيه اعتباري ايله ظهاره
محتملدر وحرام اعتباري ايله طلاقه محتملدر پس امدي نيت محتمل اولانه ايكيسندن برني
تعيين ايلمش اولور بويله اوليجق طلاق اولورسه باين اولور زيرا حرام كنايات دندر حرامي

حرامي تصريح ايله كرامت احتمالي منتفي اولور واكر نيت اولمسه ادني اولان ثابت اولور كه
ظهاردر وابو يوسف قتنده ايلا اولور ولو قال انت حرام كظهر امي ونوى طلاقا او
ايلاء فظهار واكر زوج خاتوننه انت حرام كظهر امي ديسه وطلاقه ويا خود ايلايه نيت
ايلسه پس بو قول ظهاردر زيرا ذكر ظهر جانب ظهاري مرجحدر ابو حنيفه قتنده وعندهما
ما نوى وامامين قتنده نيت ايلدوكي شيدر ولا ظهار الا من الزوجة ولا ظهار من امته
ظهار اولماز الا زوجه دن اولور جاريه دن ظهار اولماز زيرا حق سبحانه وتعالى والذين
يظاهرون من نسائهم بيورمشدر وطئ امه مملوكيته تابعدر ظهار ديسه طلاقدن
منقولدر بو باب امه ده متصور دكلدر ولا ظهار ممن نكحها بغير امرها وظاهر منها فاجازت
النكاح يعني ظهار يوقدر شول خاتوندنكه امري اولمادين نكاح ايلدي يعني فضولي نكاح
ايلدي واو الفضولي خاتونه ظهار ايلدي وبعد الظهار خاتون يعني نكاحه اذن ويردي
زيرا حين ظهارده خاتون كندو ملكنده دكل ايدي اول اجلدن اجنبي حكمنده اولمش اولور
ولو قال لنسائه انتن علي كظهر امي كان مظاهرا منهن وعليه لكل واحدة كفارة و
اكر زوج خاتونلرينه سز بنم اوزريمه انامك ظهري كبيسز ديسه جمله سندن مظاهر
اولمش اولور وزوجك اوزرينه هر بر خاتون ايچون كفارت واردر زيرا ظهار طلاقدن
منقولدر طلاق جمله سنه اضافت اولنسه جمله سندن واقع اولور ظهار دخي جمله سنده
واقع اولور ظهار دخي كذلك وان ظاهر من واحدة مرارا في مجلس او مجالس فعليه
لكل ظهار كفارة واكر زوج بر خاتوننه مرارا بر مجلسده ويا خود بر قاچ مجلسده ظهار
ايلسه زوج اوزرينه هر ظهار ايچون كفارت لازم اولور وهي عتق رقبة كفارة ظهار
عتق رقبه در يجوز فيها المسلم والكافر والذكر والانثى والصغير والكبير والاعور والاصم
الذي اذا صيح يسمع رقبه مسلم وكافر وذكر وانثى وصغير وكبير واعور يعني شاشي
كوزلي ويعني شول صاغر كه چاغرلسه صيحه اولنسه استماع ايليه بو مقوله لر كفارتده جائز اولور
ومقطوع احد اليدين واحدى الرجلين من خلاف ومكاتب لم يؤد شيئا وايكي الندن
بري وايكي اياغندن بري خلافندن مقطوع اولانه دخي جائز اولور وبر مكاتب كه
برشئ ادا ايلمامش اوله اولدخي جائز اولور ولا يجوز الاعمى والاصم الذي لا يسمع اصلا
اعمى ويعني شول صاغر كه اصلا استماع ايليه كفارت ايچون بو مقوله عبد جائز اولماز
والاخرس ومقطوع اليدين وابهاميه او الرجلين او يد ورجل من جانب واحد ودلسز
وايكي اللري مقطوع ويا خود ايكي باش پارمقلري ويا خود ايكي اياغي ويا خود بر ال وبر
اياغي بر جانبدن مقطوع اولان عبدك اعتاقي كفارت ايچون جائز دكلدر ومجنون مطبق
ومدبر وام ولد ومكاتب ادى بعضا او معتق بعضه مجنون مطبق يعني آيلماز مجنون
ومدبر وام ولد وشول مكاتب كه بعضيني ادا ايلمشدر واجزاء شايعه سندن
بعضيسي معتق اولان عبد كفارت ايچون جائز اولماز ولو اشترى قريبه بنية ها صح اكر

بر کیمسنه کفارت نیتی ایله قریبنی اشترا ایلسه صحیحدر وکذا لو حرر نصف عبده
عنها ثم باقیه قبل وطی من ظاهر منها اکر بر کیمسنه عبدینک نصفنی کفارتدن اعتاق
ایلسه اندن صکره باقیسنی ده ظهار ایلدوکی خاتونه وطئدن اول اعتاق ایلسه ینه صحیح
اولور ولو حرر نصف عبد مشترک وضمن باقیه لا یجوز خلافا لهما اکر بر موسر مشترک
اولان عبدک نصفنی قبل الوطی اعتاق ایلسه وصکره باقی قیمتی ضامن اولوب اعتاق
ایلسه ابو حنیفه قتنده کفارتدن جائز اولماز امامین خلاف ایدوب جائز اولمسنه ذاهب
اولمشلردر وکذا لو حرر نصف عبده ثم جامع المظاهر منها ثم حرر باقیه وبینه ابو حنیفه
قتنده جائز اولمیوب امامین قتنده جائز اولدوغی کبیدر اکر بر کیمسنه عبدینک نصفنی
تحریر ایلسه آندن صکره ظهار اولنان خاتونه جماع ایلسه اندن صکره باقیسنی تحریر
ایلسه فان لم یجد ما یعتق صام شهرین متتابعین لیس فیهما رمضان ولا شئ من
الایام المنهیة واکر اعتاق ایده جک عبیددن کمسنه بولمز ایسه متتابعین ایکی آی
صائم اولور اول ایکی آیده رمضان اولمیه وایام منهیه دن هیچ شئ اولمیه ایام منهیه
یوم فطر ویوم نحر وایام تشریق هیچ اولمیه وان وطئها فیهما لیلاً عامداً او نهاراً ناسیاً
استأنف خلافا لابی یوسف واکر زوج ظهار ایلدوکی خاتونی حال صیامده کیجه
قصدا ویاخود کوندز ده ناسیاً وطی ایلسه ینه صومی استیناف ایدر ابو یوسف
ایچون خلاف واردر آنک قتنده استیناف اولنماز وان افطر بعذر او بغیر عذر
استأنف اجماعا واکر سفر ومرض کبی عذر ایله افطار ایلسه ویاخود عذرسز
افطار ایلسه اجماعا استیناف ایدر فان لم یستطع الصوم اطعم هو او نائبه ستین
مسکینا کل مسکین کالفطرة او قیمة ذلک واکر مظاهر اولنان کمسنه صومه قادر
اولمسه کندوسی ویاخود نائبی التمش مسکینی اطعام ایلیه هر مسکینه فطره کبی و
یاخود قیمتنی ویره فطره بغدایدن نصف صاعدر وخرما وارپه دن بر صاعدر
ویصح اعطاء من بر مع منوی شعیر او تمر بر من بغدای وایکی من شعیر ویاخود
من خرما اعطا ایلمک صحیح اولور بر من بغدای ربع صاعدر ایکی من شعیر اولور
ینه نصف صاع اولمش اولور ویصح الاباحة فی الکفارات والفدیة کفارات
وفدیه ده اباحه صحیح اولور یعنی التمش مسکینی کتوروب طونیجه اکل ایدیروب
طویورمقدر دون الصدقات والعشر صدقات وعشرده صحیح دکلدر فلو
غداهم وعشاهم او غداهم غدائین او عشاهم عشائین واشبعهم جاز وان
قل ما اکلوا واکر التمش مسکینی صباح طعامندن اطعام ایلسه واخشام طعامندن
اطعام ایلسه ویاخود صباح طعامندن ایکی دفعه اطعام ایلسه ویاخود اخشام
طعامندن ایکی دفعه اطعام ایلسه وطویونجه یدوره جائزدر اکر اکل ایتدکلری
اقل ایسه زیرا لازم اولان شبعدر مقدار دکلدر ولا بد من الادام فی الخبز الشعیر

دون الحنطة اریه اتمکندن ادامدن یعنی قاتقدن لابددر بغدای اتمکندن لازم دکلدر
ولو اطعم فقیرا واحدا ستین یوما اجزاه واکر فقیر واحدی التمش کون اطعام ایلسه
کفایت ایدر زیرا مقصود سد خلة المحتاجدر حاجت ایسه هر کون متجدد اولور ایله
اولسه یوم ثانیده اول فقیره دفع غیری یه دفع کبیدر وان اعطاه طعام الشهرین فی یوم
لا یجزی الا عن یوم واحد واکر بر کونده ایکی آیلق طعامنی بر فقیره اعطا ایلسه کفایت
ایلمز الا بر کونک طعامندن کفایت ایدر فرض اولنان عدد ایدر اول بولنمامغله کفایت
ایلمدی فان جامعها فی خلال الاطعام لا یستأنف واکر خلال طعامده خاتونه جماع ایلسه
استیناف ایلمز ولو اطعم ستین فقیرا کل فقیر صاعا من ظهارین لا یصح الا عن واحد
واکر التمش فقیره اطعام ایلسه هر فقیره ایکی ظهار ایچون بر صاع ویرسه صحیح اولماز
الا بریندن واقع اولور ولو عن ظهار وافطار صح عنهما واکر ظهاردن وافطاردن
کفارت ایچون اولورسه ایکیسندن کفارت صحیح اولور وکذا لو حرر عبدین عن ظهارین
او صام عنهما اربعة اشهر او اطعم مائة وعشرین فقیرا صح عنهما وان لم یعین وینه
صحیح اولور اکر بر کیمسنه ایکی عبدنی ایکی ظهاردن تحریر ایلسه ویاخود درت آی ایکی
ظهاردن صائم اولسه ویاخود یوز یکرمی فقیره اطعام ایلسه ایکی ظهاردن صحیح اولور اکر
تعیین ایلمز ایسه زیرا جنس متحددر یعنی ایکیسی ده ظهاردر او لتقدیرجه ظهاره
احتیاج یوقدر وان حرر عنهما رقبة واحدة او صام شهرین ثم عیّن عن احدهما صح
ولو عن ظهار وقتل لا واکر ایکی ظهاردن بر عبد تحریر ایلسه ویاخود ایکی آی صائم
اولسه اندن صکره ایکی ظهاردن بری ایچون تعیین ایلسه صحیح اولور واکر بری ظهاردن
وبری قتلدن اولورسه صکره تعیین صحیح اولماز وان ظاهر العبد لا یجزیه الا الصوم
وان اعتق عنه سیده او اطعم واکر عبد ظهار ایلسه الا کفایت ایلمز الا صوم
کفایت ایدر اکر افندیسی کندوسی ایچون قول آزاد ایدرسه ده ویاخود اطعام ایدرسه ده
زیرا العبد وما یملکه کان لمولاه ؛ زیرا کفارت عبادتدر آخرک فعلی ایله آنک
فعلی اولماز او لتقدیرجه جائز دکلدر کتاب درر ده زیلعیدن نقلاً حدودده قیاس
اولنوب برآی صائم اولورجه مسطوردر

باب اللعان

بو باب لعانه متعلق
اولان احکام بیانندهدر هو یعنی لعان لغتده طرد وابعاد معناسنهدر شرعده ؛
شهادات مؤکدة بالایمان ایله مؤکده شهادتدر مقرونة باللعن ایله شهادتکه
لعنه مقرونهدر قائمة مقام حد القذف فی حق الزوج ایله شهادتکه زوج حقنده
حد قذف مقامنه قائمهدر ومقام حد الزنا فی حقها وهم خاتون حقنده حد زنا
مقامنه قائمدر فلو قذف زوجته بالزنا بر کیمسنه زنا ایله متهم اولمیان زوجه عفیفه
سنه زنا لفظ ایله قذف ایلسه وکل منهما اهل للشهادة زوج وزوجه دن هر
بری اهل شهادت اولسهلر زیرا بین الکافر والمسلم لعان یوقدر وهی حال

بوكه اول خاتون ممن يحد قاذفها قاذفى حد اولنمز كمسنه دن اوله محصنه ومسلمه
اولمغله اونفى نسب ولدها وياخود اول خاتونك ولدينك نسبنى نفى ايله بو قولى
على قذف قولنه معطوف اولمجق فعل ماضى اولور وبالزنا قولنه معطوف اولمجق مصدر
اولور وطالبته بموجبه وخاتون زوجندن قذفك موجبنى يعنى حدى طلب ايلسه
وجب عليه اللعان زوجك اوزرينه لعان واجب اولور زيرا خاتونه دفع عار ايچون طلب
لعان آنك حقيدر فان ابى حبس حتى يلاعن او يكذب نفسه فيحد واكر زوج لعاندن
ابا ايدرسه ملاعنه ايدنجه حبس اولنور وياخود كندو نفسنى تكذيب ايدنجه حبس
اولنور اكر كندو نفسنى تكذيب ايدرسه حد قذف كبى حد اولنور عفو وابراء وصلح
جائز اولماز فان لاعن وجب اللعان عليها فان ابت حبست حتى تلاعن اكر زوج
ملاعنه ايدرسه خاتون اوزرينه دخى لعان واجب اولور واكر ابا ايدرسه خاتون ملاعنه
ايدنجه حبس اولنور او تصدقه وياخود خاتون زوجنى قذف ايلدوكى شيئده تصديق
ايليه فان لم يكن الزوج من اهل الشهادة بان كان عبدا او كافرا او محدودا فى قذف
وهى من اهلها حد واكر زوج اهل شهادتدن اولميه عبد وياخود كافر وياخود قذفده
محدود اولمغله حال بوكه خاتون اهل شهادتدن اوله زوج حد اولنور وان كان اهلا
وهى امة او صغيرة او مجنونة او محدودة فى قذف او كافرة او ممن لا يحد قاذفها فلا
حد ولا لعان واكر زوج اهل شهادتدن اوله حال بوكه خاتون جاريه وياخود صغيره
وياخود مجنونه وياخود قذفدن محدوده وياخود شول كمسنه دن اوله كه آنى قذف
ايدن حد اولنمه مثلا خاتون زانيه اوله زوج حد اولنماز وما بينلرنده لعان
دخى يوقدر وصفته ان يبدأ بالزوج فيقول اربع مرات اشهد بالله انى صادق فيما
رميتها به من الزنا وفى الخامسة لعنة الله عليه ان كان كاذبا فيما رميتها به من الزنا يشير
اليها فى جميع ذلك لعانك صفتى زوج ايله بدأ اولنمقدر پس ابتدا زوج درت كره
الله حقيچون شهادت ايده رمكه تحقيقا بن صادقم شول شيئده كه خاتونه زنادن
اول شيء ايله رمى ايلمش ايدم ديه يعنى زنا ايله رمى ايلدوكم شيئده صادقم ديه بشنجيده
اللهك لعنتى شول كمسنه اوزرينه اولسونكه خاتونه زنادن رمى ايلدوكى شيئده كاذب
اوله زوج بشنجيده دخى خاتونه اشارت ايلدوكى حالده بو كلامى ديه ثم تقول هى اربع
مرات اشهد بالله انه لكاذب فيما رمانى به من الزنا اندن صكره خاتون دخى درت دفعه
الله حقيچون شهادت ايده رمكه زوجم كاذبدر شول شيئده كه بكا زنادن اول شيء ايله رمى
ايلدى يعنى زنا ايله رمى ايلدى وفى الخامسة غضب الله عليها ان كان صادقا فيما رمانى به
من الزنا تشير اليه فى جميع ذلك بشنجيده اللهك غضبى خاتونك اوزرينه اولسون
اكر زوج صادق اولورسه شول شيئده كه بكا رمى ايلدى زنا ايله ديه وجمله سنده زوج
طرفنه اشارت ايليه وان كان القذف بنفى الولد ذكراه عوض ذكر الزنا واكر قذف

نفى ولد ايله ايسه نفى ولدى زوج وزوجه زنا ذكرندن عوض ذكر ايليه لر مثلا
الله حقيچون شهادت ايده رمكه بن صادقم نفى ولددن خاتونه رمى ايلدوكم شيئده
ديه وان كان بالزنا ونفى الولد ذكراهما واكر قذف زنا ونفى ولد ايله اولورسه زوج
وزوجه ايكيسنى دخى ذكر ايليه مثلا صادقم شول شيئده كه بن آنى رمى ايلدم زنا ونفى ولددن
ديه فان تلاعنا فرق الحاكم بينهما واكر زوج وزوجه ملاعنه ايله لر بينلرين حاكم
تفريق ايدر زيرا حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم زماننده بر رجل خاتونى ايله
ملاعنه ايلديلر وما بينلرين تفريق ايدوب ولدى والده سنه الحاق ايلدى قبل التفريق
بينونت واقع اولماز وآيرلمزدن مقدم بر فوت اوله وارث اولور وهو طلقة
بائنة لعان طلقه بائنه در وينفى ولد النسب ان كان القذف به ولدك نسبى نفى اولور
اكر قذف نفى ولد ايله اولورسه ويلحقه بامه قاضى ولدى آناسنه الحاق ايدر فان اكذب
نفسه بعد ذلك حد اكر زوج بعد اللعان نفسنى تكذيب ايدرسه حد اولنور وجوب
حد لازم اولان شيئى اقرار ايلدوكى ايچون ولعاندن اولدخى تكذيب ايله بنه حد اولنور
اما ابانه ايله نه حد ونه لعان واردر مثلا يا زانية انت باين ديه بر شيئى لازم كلمز
اما انت باين يا زانيه ديه حد اولنور زيرا قذف بعد البينونه واقع اولمشدر
وحل له ان يتزوجها خلافا لابى يوسف زوج ايچون اول خاتونى تزوج ايلمك حلال
اولدى ابو يوسف ايچون خلاف واردر آنك قتنده بعد الملاعنه تزوجى حلال اولماز
زيرا رسول اكرم عليه الصلوة والسلام المتلاعنان لا يجتمعان ابدا حديث شريفنى
استدلال ايدوب حلال اولمامسنه ذاهب اولمشدر اما ابو حنيفه وامام محمد ديديلركه
مادامكه متلاعنان اوله لر اجتماعلر جائز دكلدر اما زوج نفسنى تكذيب ايلدكدن صكره
ملاعنه لك باقى قالمز زيرا زوج اوزرينه حدك وجوبى كندونك رجوعيله اولمشدر
بطلان لعان ايله اقامت حدك ضرورتندندر زيرا اصل وخلف ايكيسى بر يرده جمع
اولماز وكذا ان قذف غيرها فحد او زنت فحدت زوج نفسنى تكذيب ايدوب حد
اولندقدن صكره ملاعنه ايلدوكى خاتونى تزوج ايلمك حلال اولدوغى كبى اكر زوجه سندن
غيرى خاتونى قذف ايله حد اولنسه وياخود خاتون زنا ايدوب حد اولنسه
اول خاتونى تزوج ايلمك حلال اولور وحد ايله اهليت لعان باطل اولور زيرا زوجين
بيننده لعان عمرنده بر دفعه مشروعدر بو خصوصده تكرار مشروع دكلدر وخاتونك زناسى
دخى احصاننى اسقاط ايدر واهليت لعان دخى باطل اولور مصنفك فحدت قولى قيد
اتفاقيدر زيرا خاتونك زناسى جلده سز احصانى ساقط ايدر تكرار ذكرنه حاجت
يوغيدى اما قذف بونك خلافنجه در زيرا قذف ايله احصان ساقط اولماز حد اولنمدقجه
فقيه ملكى ديمشدركه تشديد نون ايله زنّت دركه زنايه نسبت ايلمكدن اولنقدر بر وجه
حدك ذكرى شرط اولمش اولور ولا لعان بقذف الاخرس دلسزك قذفى ايله لعان

بوقدر زيرا بى زبانك اشارت ايله قذفى شبهه دن خالى دكلدر وشبهه ايله ايسه
حدود مندرى اولور ولا لعان بنفى الحمل نفى حمل ايله حج لعان يوقدر زيرا اول كمسنه قاذف
اولمامش اولور احتمالدركه خاتوننك قرنى شيش اوله وعندهما يلاعن ان اتت به
لاقل من ستة اشهر اما مين قتنده ملاعنه ايدر اكر خاتون آلتى آيدن آقلده منفى اولان
ولدى كتورسه ولو قال زنيت وهذا الحمل منه لاعن اتفاقا اكر زوج خاتونه سن
زنا ايلدك وبو حمل زنادندر ديسه اتفاقا ملاعنه ايدرلر زيرا لفظ زنيت صريحدر
بو لفظ ايله قذف بولنمش اولدى ولا ينفى القاضى الحمل قاضى حملك نسبنى قاذفدن
نفى ايلمز زيرا الحالة نفى ولد ايله دكلدر بلكه زنيت قوليله در ولو نفى الولد عند التهنئة و
اكر عند التهنئة ولدى نفى ايلسه عادتا تهنيه ولادتدن صكره يدى كون ايله مقدردر
والابتياع آلة الولادة صح ولاعن آلة ولادتى اشترا ايلمك وقتنده ولد ايلسه ولدك
نفى صحيح اولور وملاعنه ايدرلر وان نفى بعد ذلك لاعن ولا ينفى واكر زوج ولدك
نسبنى ايام تهنيه نك مرورندن صكره واشتراء آلة ولادتدن صكره نفى ايلسه ملاعنه
ايدر ونسب ولدى نفى ايمز زيرا بو محللرده سكوت اقراردر ولعان واجب اولور
لكن ولد نفى اولماز وعندهما يصح فى مدة النفاس اما مين قتنده مدت نفاسك
انقضاسنه دكين نفى ولد صحيح اولور وان كان غايبا فحال علمه كحال ولادتها واكر زوج
غايب اولورسه انك علمنك حالى خاتوننك ولادتى حالى كبيدر يعنى خاتون
وضع حمل ايلدكده زوج غايب بولنسه ومدت كچدكدن صكره خبردار اولسه زوجك
معلوم ايدندوكى حالى خاتوننك ولادتى حالى كبيدر وان نفى اول توأمين واقر بالآخر
حد اكر زوج ايكز اولان اولاددن اول وجوده كلان ولدى نفى ايدوب صكره كى ولدن
اقرار ايلسه اول كمسنه حد اولنور زيرا ثانيه اقرار ايله نفسنى تكذيب ايلمشدر ولو
عكس لاعن اكر زوج اوله اقرار ايدوب ثانيى نفى ايلسه ملاعنه ايدرلر زيرا اوله
اقرار ايله عفتنه مقر اولوب ثانيى نفى ايلمكله قاذف اولمش اولدى ويثبت نسبهما
فيهما ايكيسنده ده ايكى ولدك نسبى ثابت اولور زيرا ايكيسى بر مادن مخلوقدر
برينك نسبى ثابت اولنجق آخرك نسبى ده ثابت اولمق ضروريدر

باب العنين

بو باب عنين بياننده در هو من لا يقدر على الجماع عنين شول كمسنه دركه
جماعه قادر اولميه او يقدر على الثيب دون البكر وياخود ثيبه يعنى بكارتى زائل
اولمش خاتونه جماع ايلمكه قادر اوله اما بكره قادر اولميه فلو اقر انه لم يصل الى
زوجته زوج خاتون ايله دعوادن صكره زوجه سنه واصل اولمدوغنه اقرار ايلسه
تؤجله الحاكم سنة قمرية هو الصحيح حاكم اول كمسنه مرافعه اولدقلرى وقتدن سنه
قمريه ايله تأجيل ايدر صحيح اولان ده بودر سنهٔ قمريه اوچيوز اللى درت كوندر وبر
كوننك ثلثى وبر كوننك عشرينك ثلثى در وحسن روايت ايلمشدركه امام اعظم

اعظم حضرتلرى زمان شريفلرنده سنهٔ شمسيه ايله تأجيل بيورمشلردر سنهٔ شمسيه
اوچيوز آلتمش بش كوندر وربع يومدر وبر سنه تأجيل اولمغه سبب اكر مرض
دفع اولمق ممكن ايسه فصول اربعه نك برنده دفع اولور زيرا امراض درت
شيئدندركه بررى برودت وبررى حرارت وبررى يبوست وبررى رطوبتدر
وسنه نك فصولى ايسه بونلرى مشتملدر پس امدى ربيع حاردر ورطبدر وصيف
حار يابسدر وخريف ايسه بارد ويابسدر شتا ايسه بارد رطبدر چونكه برسنه ده
مرض زائل اولمق ممكن اولميه غير قابل علاج دكلدر ويحتسب منها رمضان سنهٔ
مقدردن رمضان حساب اولنور وايام حيضها وخى ايام حيضى حساب اولنور
لا مدة مرضه او مرضها زوجك مدت مرضى وياخود خاتوننك مدت مرضى حساب
اولنماز فان لم يصل فرق بينهما ان طلبته وهو طلقة بائنة واكر مقدر اولان
سنه ده زوج خاتونه واصل اولمازسه يعنى جماع ايلمزسه قاضى ما بينلرين
تفريق ايدر وياخود ما بينلرى تفريق اولنور اكر خاتون تفريقى طلب ايدرسه وبو
تفريق طلقهٔ بائنه در فسخ دكلدر زيرا فعل قاضى زوجه مضاف اولمغله كأنه زوج
بنفسه تطليق ايلمش كبى اولدى زيرا مقصود اولان خاتوندن ظلمى دفعدر ولو قال
وطئت وانكرت ان قبل التأجيل واكر زوج وطى ايلدم ديسه وخاتون ده وطى
انكار ايلسه اكر اختلاف قبل التأجيل اولورسه اولدخى ثيب وياخود بكر اولمقدن خالى
دكلدر فان كانت ثيبا او بكرا پس اكر زوج وطى ايلدم ديوب خاتون انكار ايتدوكى
ثيب اولورسه وياخود بكر اولورسه فنظرن اليها نساء طائفه سى اول خاتوننك
فرجنه نظر ايدر فقلن هى ثيب فالقول له مع يمينه پس امدى اكر ناظر اولان نسا
بو خاتون ثيبدر ديرلرسه يمينى ايله قول زوجكدر زيرا خاتون زوجك اوزرينه
استحقاق فرقتى طلب ايدر زوج ايسه انكار ايدر قول منكرك يمينى ايله زيرا زوج
اصله متمسك اولمشدركه اول اصل سلامتدر زيرا بكارت وطى ايله زائل اولور
اويله اوله احتمال موجود اولمغله قول زوجك اولور وان قلن هى بكر اجلت واكر نسا
طائفه سى بو خاتون بكردر ديرلرسه برسنه تأجيل اولنور وكذا ان نكل وينه تأجيل
اولنور اكر زوج يميندن نكول ايدرسه وان بعد التأجيل وهى ثيب او بكر واكر
اختلاف تأجيلدن صكره اولورسه حال بوكه خاتون ثيب اوله وياخود بكر
اوله وقلن ثيب فالقول له وناظر اولان نسا در ديرلرسه قول زوجكدر يمينى
ايله بكرى تجربه ده فقها ديمشدركه طاوغك كوچك يمرطه سنى فرجنه ادخال ايده كر
اكر بلا تكلف داخل اولورسه ثيبدر واصل اولمز ايسه بكردر بعضيلر ديمشدركه
ديواره بول ايتديره لر اكر بولى ديواره تجاوز ايدرسه بكردر ايلمز ايسه ثيبدر و
بعضيلر ديمشدركه يمرطه كسر ايدوب خاتوننك فرجنه صب اولنه اكر داخل

معرفت بكارت

اولورسه یتیبدر داخل اولمازسه بکردر وان قلن بکر خیرت اکر نسادن ناظر اولان
بکردر دیرلرسه خاتون تخییر اولنور دیرلرسه تفریق اولنور وکذا ان نکل وینه خاتون
تخییر اولنور اکر زوج یمیندن نکول ایدرسه ومتی اختارته بطل خیارها هر زمانکه
خاتون زوجنی اختیار ایلیه طلب تفریقدن خیاری باطل اولور والخصی کالعنین
خصی عنین کبیدر جمیع احکامده خصی اولدرکه ذکری یرنده اولوب خصیتینی مقطوع
اوله والمجبوب یفرق للحال مجبوب خاتون طلب ایلدکده فی الحال تفریق اولنور
مجبوب ذکری مقطوع اولاندر وحق التفریق فی الامة للمولی عند الامام امه حقنده
حق تفریق مولی ایچوندر امام اعظم قتنده ولها عند ابی یوسف ابو یوسف قتنده
حق تفریق امه ایچوندر زیرا وطی امه نک حقیدر ولا خیار لها ان وجدت به جنونا او
جذاما او برصا خلافا لمحمد خاتون ایچون خیار یوقدر اکر زوجده جنون ویاخود جذام
وبرص بولنه امام محمد ایچون خلاف واردر آنک قتنده خاتون ایچون خیار واردر ولا
خیار له لو وجد بها ذلك او رتقا او قرنا وزوج ایچون دخی خیار یوقدر اکر زوج خاتونده
جنون وجذام وبرص بولسه ویاخود رتق ویاخود قرن بولسه رتق فم فرجده لحم — رتق
کبی برشی بولمقدر وقرن فرجده کموك اولمقدرکه دخول ذکره مانع اوله باب
العدة بو باب عدتك احکامی بیاننده در هی تربص عدت تربصدر یعنی
انتظاردر یلزم المرأة عدة الحرة للطلاق خاتونه حره عدتی لازم اولور طلاق
ایچون یعنی مدخول بها ویاخود خلوت صحیحه اولمش خاتون مطلقه اولسه عدت
لازمدر او الفسخ ویاخود فسخ ایچون عدت لازم اولور فسخ خیار بلوغ ویاخود خیار
عتق ویاخود عدم کفاءت ویاخود احد زوجین صاحبنه مالك اولمق ویاخود
زوجك اوغلنی شهوت ایله تقبیل ویاخود زوجیندن بربیك ردتی ایله فسخ اولدقده
عدت لازمدر ثلثة قروء ای حیض اوچ حیض عدت لازمدر اولکی حیض تفریق
ایچون وثانی حرمة نکاح ایچون وثالث فضیلت حریت ایچون کذا فی المبسوط وکذا
من وطئت لشبهة وینه اوچ حیض عدت چکر شول خاتونکه شبهه ایله وطی اولندی
مثلا بر کمسنه خاتونی ظن ایدوب وطی ایلمك کبی او بنکاح فاسد ویاخود
نکاح فاسد ایله وطی اولندی مثلا نکاح موقت وبلا شهود نکاح کبی بونه اکا عدت
لازمدر وفرقت او مات عنها وخاتون تفریق اولنسه ویاخود زوجی فوت اولسه
اوچ حیض عدت چکر وام ولد عتقت او مات مولاها وام ولد معتقه اولسه
ویاخود افندیسی فوت اولسه اولدخی اوچ حیض عدت چکر ولا تحتسب حیض
طلقت فیه عدتدن حساب اولمز شول حیض که اول حیضده مطلقه اولمشدر
وان کانت لا تحیض لکبر او صغر وبلغت بالسن ولم تحض فثلثة اشهر واکر
خاتون حیض کورر دکل ایسه عجوز ویاخود صغیره اولدوغی ایچون ویاخود سن

سن ایله بالغ اولوب حیض کورمز ایسه بس امدر بونلرك عدتی اوچ ایدر
زیرا حق سبحانه وتعالی اشهر آیه‌سنده حیض مقامنه قائم اولوب والّلائی یئسن
من المحیض من نسائکم ان ارتبتم فعدتهن ثلثة اشهر بیورمشلردر واندن صکره صغیره
حقنده واللائی لم یحضن بیورمشلردر وللموت فی نکاح صحیح اربعة اشهر وعشرة
ایام وحره نك موت ایچون عدتی نکاح صحیحده درت ای اون کوندر کرك زوج
داخل اولسون کرك اولمسون وخاتون دخی کرك صغیره اولسون وکرك کبیره و
کرك مسلمه وکرك کتابیه اولسون برابردر وعدة الامة حیضتان جاریه نك
عدتی ایکی حیضه‌در زیرا حضرت رسول اکرم علیه السلام طلاق الامة تطلیقتان
وعدتها حیضتان بیورمشلردر وفی الموت وعدم الحیض نصف ما للحرة
جاریه نك عدتی موتده وعدم حیضده حره ایچون اولان شینك نصفیدر
وعدة الحامل وضع الحمل مطلقا حامله نك عدتی وضع حملدر مطلقا قیدی کرك
مطلقه اولسون وکرك زوجی متوفی اولسون وکرك حره اولسون وکرك امه اولسون
برابردر ولو مات عنها صبی واکر فوت اولان صبی ایسه‌ده عدت وضع حمل
ایدیجه‌در ابو حنیفه وامام محمد قتنده وعند ابی یوسف ان مات عنها صبی فعدتها
بالاشهر وابو یوسف قتنده اکر صبی فوت اولسه اول خاتونك عدتی اشهر ایله‌در
یعنی درت آی اون کوندر وان حملت بعد موت الصبی واکر صبی نك موتندن
صکره خاتون حامل اولوب مثلا صبینك موتندن آلتی آی ویاخود زیاده‌ده
وضع حمل ایلمکله حامل اولسه فعدتها بالاشهر اجماعا پس امدر اول خاتونك عدتی
اشهر ایله‌در اجماعا زیرا خاتون وقت موتده حامل اولمامشدر ولا نسب فی الوجهین
ایکی وجهده دخی ولدك نسبی ثابت اولماز یعنی کرك قبل الموت حامل اولسون
کرك بعد الموت حامل اولسون زیرا صبینك مائی یوقدرکه علوق تصور اولنه اکر
بیلورسه که نکاح مائك مقامنه قائم اولور زیرا رسول اکرم علیه الصلوة والسلام
الولد للفراش بیورمشلردر بوکا جواب ویریلورکه نکاح اولزمان ماء مقامنه قائم
اولورکه تصور ممکن اوله صبی حقنده ممکن دکلدر ومن طلقت فی مرض الموت
تطلیقا رجعیا کالزوجة شول خاتونکه زوجك مرض موتنده طلاق رجعیه ایله
مطلقه اوله عدتی زوجه کبیدر زیرا نکاحدن هنوز باقی اولمغله عدت وفات
کبیدر وان باینا تعتد بابعد الاجلین اکر مرض موتنده مطلقه اولان باین اولور
ابعد اجلین ایله معتده اولور ابو حنیفه وامام محمد قتنده مثلا اول باین اولان خاتون
عدت طلاقکه اوچ حیض ایدر اول عدت الحینده ایکن رجل فوت وبو خاتونك
حیضی بر وجهله ممتد اولسه‌که عدت وفاتی تجاوز ایلسه یعنی آیده بر حیض
کورمیوب قرق آلتی کونده بر حیض کورمکله اوچ حیضی درت آی اون کونده تمام

کورمه اکا ابعد اجلین عدت طلاقدر اما بهر آیده برحیض کورر خاتون اولیجق تمام
اولمدین وفات ایله ابعد اجلین عتق وفات اولور وعدت طلاقدن مرور
ایدن کونلرده باطل اولوب عدت وفات ایله معتده اولور وعندابی یوسف
کالرجعی ابو یوسف قتنده خاتونک عدتی رجعی کبیدر اوچ حیض ایله عدت چکر
ومن عتقت فی عدة رجعی تتم کالحرة وشول جاریه که عدت رجعیه ده معتقه اولسه
حره کبی عدت تمام ایدر جاریه نک عدتی حره عدتنه انتقال ایدر زیرا رجعیده هنوز
نکاح باقیدر وان فی عدة باین اوموت فکالامة واکر عدت باینده معتقه اولسه
ویاخود عدت موتده معتقه اولسه آنک عدتی ایکیسنده دخی امه عدتی کبیدر حره
عدتنه انتقال ایلمز زیرا بینونت وموت ایله نکاح زائل اولدوغی ایچون وان
اعتدت الآیسة بالاشهر ثم عاد دمها علی عادتها بطلت عدتها وتستانف
بالحیض هو الصحیح واکر آیسه یعنی حایضدن کسلن خاتون اشهر ایله عدت
چکسه اندن صکره اول خاتون دخی عادتی اوزرینه عودت ایلسه اول خاتونک
اشهر ایله چکدوکی عدت باطل اولور وحیض ایله استیناف ایدر صحیح اولان بودر وشن
ایاس اللی یاشنده اولان خاتوندر وفتوی دخی بونک اوزرینه در وکذا تستانف
الصغیرة اذا حاضت فی خلال الاشهر وینه صغیره دخی عدتی حیض ایله استیناف
ایدر اشهر ایله عدت ما بینده حایض اولسه ومن اعتدت البعض بالحیض ثم ایست
تعتد بالاشهر شول خاتونکه عدتنک بعضینی حیض ایله معتده اولسه آندن
صکره آیسه اولسه اشهر ایله معتده اولور بدل ایله مبدل منهی جمع ایلمک لازم کلمسون
ایچون مثلا بر خاتون اوچ حیض ایله عدت طلاق چکرکن ایکی آیدن اقلده
ایکی حیض کورسه اندن صکره دم منقطعه اولوب آیسه اولسه برای دخی مرور
ایلمکله عدتی تمام ایلمز بلکه استیناف ایدوب اوچ آی دخی عدت چکر اولکی مرور
ایدوب محسوب اولمز اکر محسوب اولورسه بدل ایله مبدل منه جمع اولمق لازم کلور بو خود ممنوعدر
کذا فی اصلاح الایضاح واذا وطئت المعتدة بشبهة وجبت علیها عدة اخری
وتداخلتا قچن معتده اولان خاتون شبهه ایله وطی اولنسه اول خاتونک اوزرینه
عدت اخری واجب اولور وایکی عدت بربرینه تداخل ایدر وما تراه شول حیض که
معتده اولان خاتون شبهه ایله وطئدن صکره کورر تحتسب منهما اول حیض ایکی
عدتدن حساب اولنور وتتم الثانیة ان تمت الاولی قبل تمامها عدت ثانیه تمام
ایدر اکر ثانینک تمامندن اول عدت اولی تمام اولدر ایسه شویله بوقدر که حیضه اولی
عدت اولی ایچوندر اما اندن صکره اولان ایکی حیض که صکره اولمشدر اول حیضه
ایکی عدتدن اولوب وردت حیضه منابنه نائب اولور ایکیسی عدت اولی وایکیسی
ثانیه ایچوندر واول حیض ایله عدت اولی تمام اولور دردنجی حیضه لازمدر که ثانی

ثانی تمام اوله وابتداء العدة فی الموت والطلاق عقیبهما موت وطلاقده عدتک
ابتداسی ایکیسنک عقبنده در یعنی موت وطلاقک عقبنده در وان لم تعلم بهما
اکر خاتون ایکیسنی بلمز ایسه ینه عدت عقیب موت وطلاقدندر مثلا بر خاتونک
زوجی سفرده فوت اولسه ویاخود تطلیق ایلسه وکندویه خبر درت آی اون کوندن
صکره واصل اولسه خبر واصل اولدقدن بعض ساعت آخره تزوج جائزدر زیرا عدتی منقضیه اولمشدر وفی النکاح
الفاسد عقیب التفریق نکاح فاسده عدتک ابتداسی قاضینک تفریقی عقبنده در
اوالعزم علی ترک الوطی ویاخود جماع ایلمامک اوزره زوجک عزیمتی در مثلا ترکنک
ویاخود خلیت سبیلک دیمک کبی ومن قالت انقضت عدتی بالحیض والقول لها
مع الیمین ان مضی علیها ستون یوما وشول خاتونکه بنم عدتم حیض ایله منقضی اولدی
دیسه یمینی ایله قول خاتونکدر اکر اول عدت اوزرینه التمش کون کچمش ایسه وعندهما
تسعة وثلثون یوما وثلث ساعات امامین قتنده اوتوز طقوز کون واوچ ساعتدر
وان نکح معتدة من باین واکر بر کمسنه باینده معتده سنی نکاح ایلسه ثم طلقها
قبل الدخول لزمه مهر کامل وعدة مستانفة آندن صکره قبل الدخول تطلیق ایلسه
اول کمسنه یه کامل مهر وعدت مستانفه لازم اولور ابو حنیفه وابو یوسف قتنده
وعند محمد نصف مهر واتمام الاولی وامام محمد قتنده نصف مهر وعدت اولی یی
اتمام لازمدر زیرا حقیقت دخول یوقدر ولا عدة فی طلاق قبل الدخول قبل الدخول
طلاقده بالاتفاق عدت یوقدر زیرا سبب که دخول ایله مؤکد اولان نکاح ایدر اول
ده محقق دکل وخلوت صحیحه که نکاح مقامنه قائمدر اولدخی محقق دکل اول اجلدن
عدت لازم اولماز ولا علی ذمیة طلقها ذمی وذمی تطلیق ایلدوکی ذمیه اوزرینه دخی
عدت یوقدر اکر معتقد دکللر ایسه زیرا ذمیه فروع شرعله مخاطبدر اما حق شرع ایچون
واجب دکلدر زیرا اعتقادلری یوقدر اکر معتقد ایسه لر ذمیه اوزرینه عدت واجب
اولور بالاتفاق زیرا عدت حق زوجدر کافره دخی حقوق عباد ایله مخاطبدر ولا علی حربیة
خرجت الینا مسلمة خلافا لهما ودخی شول حربیه اوزرینه عدت یوقدر که مسلمه اولدوغی
حالده دار اسلامه چیقه امام محمد ایچون خلاف واردر آنلر قتنده حربیه عدت چکر
اکر حامل اولورسه وضع حمل ایدنجه عدت چکر زیرا قارننده اولان ولدک نسبی ثابتدر
فصل تحد خاتون منع اولنور یعنی نعمت نکاحک فوتندن متاسفه اولور
اصلده حد منع معناسنه در یقال احدت المرأة احدادا ای منعت نفسها حداد دخی
احداد معناسنه در ایکیسی دخی زوجی وفاتندن صکره ترک زینتده استعمال
اولنور معتدة البائن والموت معتده باین ودخی معتده موت منع اولنور
اما معتده طلاق رجعیه ترک زینت ایلمز زیرا هنوز نکاحدن اثر باقی اولدوغی
ایچوندر اذا کانت مکلفة مسلمة بترک الزینة قچن خاتون مکلفه ومسلمه اولسه ترک

زینت ایله منع اولنور ولبس المزعفر والمعصفر والطیب والدهن والکحل والحناء الا
بعذر زعفران وعصفور ایله صبغ اولنمش ثوب کیمکدن دخی منع اولنور ورایحه
طیبه ایله و دهن وکحل وحنا ایله زینتدن دخی منع اولنور مگرکه عذردن استعمال اولنه
در ایچون جمله سنک استعمالی جائزدر لا معتدة العتق والنکاح الفاسد معتدهء
عتق ومعتدهء نکاح فاسد ترک زینت ایله منع اولنمز زیرا بو ایکیسی نعمت نکاحی فوت
اتمدیلرکه تأسفه مظهر اوله لر معتدهء عتق دیدوکی شول ام ولددرکه افندیسی کندویی اعتاق
ایلیه یاخود افندیسی وفات ایلیه اول مقوله خاتون ترک زینت ایله منع اولنمز ولا
تخطب المعتدة معتده اولان خاتون خطبه اولنماز ولا بأس من التعریض تعریض
لا بأسدر ابن عباس رضه تفسیر ایدوب تعریضک معناسی بودرکه برکمسنه معتده
اولان خاتونه بن سنی تزوج ایلمک مرادمدر زیرا سن حسناسن وصالحه سن بو قوللرین
ایله سویلمکدر بو ذکر اولنان باین طلاق ایله وعدت وفات ایله معتده اولان حقنده در
رجعیه ده ممکن دکلدر زیرا هنوز اثر نکاح آنده باقیدر ابن ملک دیمشدرکه تعریض ایچون
عدت وفات ایله معتده اولان خاتونه در نوجهه باین طلاق ایله مبتوته اولانه دکلدر
که تعریض زوج اول ایله عداوته مفضی اولور ولا تخرج معتدة الطلاق اصلا معتده
طلاق اوندن طشره خروج ایلمز کرک کیجه وکرک کوندز زیرا حق سبحانه وتعالینک
ولا تخرجوهن من بیوتهن ولا یخرجن قول شریفی عدم خروجه دلیل قاطعدر ومعتدة
الموت تخرج نهارا او بعض اللیل ولا تبیت فی غیر منزلها ومعتدهء موت کوندز اوندن
طشره چیقر وکیجه دخی لیلک بعضیسنده چیقر زیرا معتدهء موت ایچون نفقه یوقدر
اول ایله اولنجه طلب معاش ایچون نهارده چیقمغه رخصت واردرکه اولورکه خروج ممتد
اولوب کیجه یه قالور آنوکیچون وبعض اللیل دیدی وکندو منزلندن غیرده بیتوتت ایلمز
اما معتدهء طلاق بوکا مخالفدر زیرا آنک نفقه سی زوجی اوزرینه در اوندن خروجه
احتیاج یوقدر والامة تخرج فی حاجة المولی جاریه معتده افندیسنک حاجتی ایچون
اوندن خروج ایدر وتعتد المعتدة فی منزل یضاف الیها وقت الفرقة او الموت
معتده اولان خاتون بر منزلده عدت چکرکه وقت فرقتده ویاخود وقت موتده
اول منزل سکنی ایله اول خاتونه مضاف اولمش اوله زیرا مفسرین حق سبحانه وتعالینک
لا تخرجوهن من بیوتهن قول شریفنی بیوت سکنی ایله تفسیر ایلمشلردر الا ان تخرج
جبرا مگرکه ورثه خاتونی جبرا اخراج ایلیه لر او خافت علی مالها ویاخود خاتون مالی
اوزرینه خوف ایلیه مثلا اگر وقت فرقتده ویاخود وقت موتده بولندوغی اوده
اولورسه مالی ضایع اولمق خوفی اولسه خاتون اول اودن خروج ایدر او انهدام
المنزل اولم تقدر علی کرائه ویاخود منزلنک انهدامندن خوف ایلسه ویاخود
اولدوغی اوک کراسنی ادایه قادر اولمسه خاتون معتده اولدوغی حالده اول

اول زماندن اوندن خروج ایدر زیرا بونلرک جمله سی عذردر ولا بأس بسکناهما فی منزل
وان کان الطلاق باینا اذا کان بینهما سترة معتده اولان خاتون زوج ایله منزلده
معا اولمسی لا بأسدر اگر طلاق باین ایله اولورسه لا بأسدر لکن ایکیسنک مابیننده
ستره اوله یعنی پرده اوله الا ان یکون فاسقا مگرکه زوج فاسق اوله اول زمان
بر یرده اولمق جائز دکلدر فان کان فاسقا او البیت ضیقا خرجت اگر زوج فاسق
اولورسه ویاخود بیت ضیق اولورسه خاتون اول اودن چیقر ایکیسی بر یرده اولمق
لایق دکلدر چیقمسی لازمدر والاولی خروجه اولی اولان زوجک اودن خروجیدر زیرا خاتون
منزل زوجده مکثی واجبدر وزوجک مکثی مباحدر امدی مباحی رعایتدن واجبی رعایت
اولیدر وان جعلا بینهما امرأة ثقة تقدر علی الحیلولة فحسن اگر زوج فاسق ایله معتده
مابیننده معتمد علیها بر خاتون قاله لر ایله خاتونکه منعه قادر اوله حسندر کافی
دیمشدرکه اگر قاضی ایکیسنک بیننه بر معتمد علیها خاتونی تعیین ایلسه حسندر بقدر
الامکان واجبی عمل ایلمک ایچون ولو ابانها او مات عنها فی سفر وبینها وبین مصرها
اقل من مدة رجعت اگر زوج خاتوننی سفرده طلاق باین ایله تطلیق ایلسه ویاخود
سفرده زوج فوت اولسه حال بوکه خاتون بینی ایله خاتونک شهر بینی مدت سفردن
اقل اولسه خاتون شهرینه رجوع ایلیه کرک یانینجه محرمی اولسون کرک اولمسون وان
کانت مسافة من کل جانب اگر هر جانبدن مسافهء سفر اولسه یعنی شهر ایله مقصدی
بیننده هر جانبدن مسافهء سفر اولسه تخیرت معها ولی اولا خاتون شهری طرفی ایله مقصدی
توجهده مخیر اولور کرک اگر کندو سر ایله ولیسی اولسون کرک اولمسون والعود احمد شهرینه عود
احمددر بقدر الامکان منزل زوجده عدتنی تمام اتمک ایچون وان کان ذلک فی مصر لا تخرج
منه مالم تعتد ثم تخرج ان کان لها محرم اگر زوجک فوتی ویاخود ابانه سی بر شهرده اولور
خاتون مادامکه عدت چکمینجه اول شهردن چیقمیه عدت تمام اولدقدن صکره خروج ایلیه اگر
خاتون ایچون محرم اولورسه وقالا ان کان معها محرم جاز الخروج قبل الاعتداد امامین
دیدیلرکه اگر خاتونک محرمی اولورسه عدتندن اول اول شهردن خروجی جائز اولور
باب ثبوت النسب بو باب ثبوت نسبک احکامی بیاننده در اقل مدة الحمل
ستة اشهر مدت حملک اقلی آلتی آیدر حق سبحانه وتعالینک وحمله وفصاله ثلثون
شهرا قولندن صکره وفصاله فی عامین قول شریفی مدت حمل آلتی آی اولدوغنه حجت
قاطعه در بو قول حضرت علی وابن عباس رضی الله عنهم حضرتندن منقولدر واکثرها
سنتان حملک اکثری ایکی سنه در بزم قاتمزده امام شافعی قاتنده مدت حملک
اکثری درت سنه در مشهور اولان دخی بودر اما مالک بش سنه درکیمش وبر روایتده
دخی یدی سنه اولمق اوزره ذاهب اولمش وروایت اولنمشکه ضحاک درت سنه
اناسی قرنندن یاتوب طوغدقده دیشلری ظاهر اولوب ضحک ایدردی اول اجلدن

ضحاكك تسمیه اولنمشدر وابن عجلان بن ربیعه دخی اناسی قرنندن درت سنه یاتمشدر
وابن عجلاندن روایت اولنمشدرکه ولد اناسی قرنندن درت سنه وبعض زمانده یدی
سنه قالور بعض طوغرا اما بزم ایچون دلیل قول عایشه رضی الله عنها حضرتیدرکه
لا یبقی الولد فی بطن امه اکثر من سنتین ولو بفلكة مغزل بیورمشلردر بزم مذهبمزده
اکثر مدت حمل ایکی سنه‌در ومن قال ان نكحت فلانة فهی طالق فنكحها فولدت لستة
اشهر منذ نكحها لزمه نسبه ومهرها برکمسنه اکر فلانه‌یی بن نکاح ایدرسم اول خاتون طالقدر
دیه وخاتون مزبوره‌یی نکاح ایلسه وخاتون وقتندن آلتی آیده ولد کتورسه ولدك
نسبی ثابت اولوب خاتونك مهری اول کمسنه‌یه لازم اولور ولو اقرت المطلقة
بانقضاء العدة ثم ولدت لاقل من ستة اشهر من وقت الاقرار ثبت نسبه اکر
مطلقه اولان خاتون عدتی منقضیه اولدوغنه اقرار ایلسه اندن صکره وقت
اقراریندن آلتی آیدن اقلده ولد کتورسه اول ولدك نسبی ثابت اولور کذبی متیقن اولدیغی
ایچون باطل اولور وان لستة لا اکر وقت اقراردن صکره آلتی آیده ولد کتورسه
نسبی ثابت اولماز وان لم تقر یثبت ان ولدت لاقل من سنتین اکر مطلقه
اولان خاتون انقضاء عدتی اقرار ایلمزسه ولدك نسبی ثابت اولور اکر ولد ایکی
سنه‌دن اقلده کتورسه زیرا حین طلاقده علوقك ثبوتی احتمالی واردر
وان کان لسنتین او اکثر لا اکر خاتون ایکی سنه‌ده ویاخود ایکی سنه‌دن اکثرده
ولد کتورسه نسبی ثابت اولماز زیرا حدوث حمل بعد الطلاق وطیء حرامدن اولمق
احتمالی واردر الا فی الرجعی ویکون رجعة بخلاف البائن الا ان یدعیه فیثبت فیه ایضا
ویحمل علی الوطیء لشبهة فی العدة الا طلاق رجعیده ولدك نسبی ثابت اولور
وولدك ظهوری رجعت اولور طلاق باین بونك خلافنجه‌در زیرا حدوث حمل
بعد الطلاق اولمق احتمالی واردر مکرکه زوج دعوت ایلیه پس امدی بویله اولیجق
طلاق باینده دخی ولدك نسبی ثابت اولور رجعیده اولدوغی کبی ثبوت نسب
عدتده شبهه ایله وطیء اوزرینه حمل اولنور وان کانت المبانة مراهقة فان اتت به
لاقل من تسعة اشهر ثبت والا فلا اکر مبانه مراهقه اولسه یعنی صغیره اولوب
آنك مثللنك جماعی ممکن اولمسه اکر مراهقه اولان مبانه طقوز آیدن اقلده ولد
کتورسه اول ولدك نسبی ثابت اولور واکر طقوز آیدن اقلده کتورمیوب بلکه
طقوز آیده ویاخود دخی اکثرده کتورسه نسبی ثابت اولماز وعند ابی یوسف
یثبت فیما دون سنتین ابو یوسف قتنده ولدك نسبی ثابت اولور ایکی سنه‌دن
اقلده ومن مات عنها ان اتت به لاقل من سنتین اکر زوج فوت اولان
خاتون ولدی ایکی سنه‌دن اقلده کتورسه نسبی ثابت اولور وان کانت
مراهقة اکر زوجی متوفی اولان خاتون مراهقه اولورسه فلاقل من عشرة اشهر

اشهر وعشرة ایام ولد ایچون ثبوت نسب اون آی واون کون اقلده‌در زیرا عدت
وفات درت آی اون کوندر واقل مدت حمل ده آلتی آیدر جمله‌سی اون آی واون
کون اولور والا فلا اکر بو مدتدن اکثرده ولد کتورسه نسبی ثابت اولماز ولا تثبت
ولادة المعتدة معتده اولان خاتونك ولادتی ثابت اولمز الا بشهادة رجلین او رجل و
امرأتین الا ایکی رجلك ویاخود بر رجل وایکی خاتونك شهادتی ایله ثابت اولور
وعندهما تکفی شهادة امرأة اما امامین قتنده بر خاتونك شهادتی کفایت ایدر وان
کان حبل ظاهرا او اعترف الزوج به تثبت الولادة بمجرد قولها اکر حبل ظاهر اولسه و
یاخود زوج اول حبله اعتراف ایلسه مجرد خاتونك قولی ایله ولادت ثابت اولور وعندهما
لا بد من شهادة امرأة واحدة اما امامین قتنده بر خاتونك شهادتندن لازمدر وان
ادعتها بعد موته لاقل من سنتین فصدقها الورثة صح فی حق الارث والنسب هو المختار
اکر خاتون زوجنك موتندن صکره ایکی سنه‌دن اقلده ولادتی ادعا ایلسه ورثه دخی
خاتونی تصدیق ایلسه‌لر حق ارثده وحق نسبده ورثه‌نك تصدیقی صحیح اولور مختار
اولان بودر ومن نكح فأتت بولد لستة اشهر فصاعدا ثبت منه ان اقر بالولادة او سکت
برکمسنه بر خاتونی نکاح ایلسه اندن صکره اول خاتون دخی آلتی آیده وحی زیاده‌ده بر
ولد کتورسه ولدك نسبی اول کمسنه‌دن ثابت اولور اکر زوج ولادتی اقرار ایدرسه
ویاخود سکوت ایدرسه وان جحد بشهادة امرأة فان نفاه لاعن اکر زوج ولادتی انکار
ایدرسه بر خاتونك شهادتی ایله ثابت اولور واکر ولدی نفی ایدرسه ملاعنه ایدرلر
زیرا نسب فراش ایله ثابت اولور ومنکوحه‌نك ولدینك نسبی دعوتسز ثابت
اولور وولد مزبور نفی اولماز الا لعان ایله اولور وان لاقل من ستة اشهر لا یثبت
اکر آلتی آیدن اقلده ولد کتورسه نسبی ثابت اولماز وان ادعت نكاحها منذ ستة
اشهر وادعی الاقل فالقول لها مع الیمین وعند الامام بلا یمین اکر خاتون نکاحنی آلتی
آیدندر دیو دعوی ایلسه ورجل آلتی آیدن اقلدر دیو دعوی ایلسه پس امدی یمینی ایله
قول خاتونکدر وامام ابو حنیفه قتنده بلا یمین قول خاتونکدر وان علق طلاقها
بالولادة فشهدت بها امرأة لا تطلق خلافا لهما اکر زوج خاتونك طلاقنی ولادته
تعلیق ایلسه وبر خاتون ولادته شهادت ایلسه طلاق واقع اولماز اما امامین ایچون
خلاف واردر آنلر قتنده طلاق واقع اولور وان اعترف بالحبل تطلق بمجرد قولها
وعندهما لا بد من شهادة امرأة اکر زوج حبله اعتراف ایلسه مجرد خاتونك قولی
ایله مطلقه اولور واما امامین قتنده بر خاتونك شهادتندن لازمدر ومن نكح امة
فطلقها فاشتراها فولدت لاقل من ستة اشهر منذ شراها لزمه والا فلا شول
کمسنه که بر جاریه‌یی نکاح ایلسه وبعد الدخول طلاق باین ایله تطلیق ایلسه وعدت
ایچنده ایکن اشترا ایلسه واشترا ایلدوکی زماندن آلتی آیدن اقلده بر ولد کتورسه

اول ولد بلا دعوة رجل مزبوره لازم اولور كرك اقرار ايلسون وكرك نفي ايلسون واكر
آلتي آيدن اقلده كتورمز ايسه ولد بلا دعوة رجل مزبوره لازم كلمز مثلا اكر وقت شرادن
آلتي آيدن اقلده ولد كلورسه بو وقت شرادن اولوب ولد خاتونك حال اعتدادنده
واقع اولمش اولور بويله واقع اولنجه ولد بلا دعوة ثابت اولور حكما فراش قائم اولدوغي ايچون
اما آلتي آيده ويا خود دخي زياده ده كلورسه ولد مملوك اولور ولد مملوك ايسه ثابت
اولماز الا دعوت ايله ثابت اولور بو بابده طلاق كرك رجعي وكرك باين وكرك
خلع اولسون برابردر ومن قال لامته ان كان في بطنك ولد فهو مني فشهدت امرأة
بالولادة فهي ام ولده شول كمسنه كه جاريه سنه اكر قارنكده ولد اولورسه اول ولد بندندر
ديسه وابه اولان خاتون ولادتي شهادت ايلسه جاريه اول كمسنه نك ام ولدي اولور ولد
كندونك دعوتي ايله ثابت اولور ولادت ايسه قابله نك يعني ابه نك شهادتي ايله ثابت
اولور بو مسئله اكر آلتي آيدن اقلده اولورسه در ومن قال الغلام هو ابني ومات فقالت
انا امرأته وهو ابنه يرثانه شول كمسنه كه بر غلام ايچون بنم اوغلمدر ديسه وفوت
اولسه واوغلانك اناسي دخي بن آنك خاتوني ايدم ديسه اول اوغلان متوفانك اوغليدر
اناسي ايله معا متوفي يه وارث اولورلر فان جهلت حريتها وقالت الورثة انت ام ولده
فلا ميراث لها پس اكر خاتونك حريتي بلنمسه وورثه سن متوفينك ام ولدي سن ديسه لر
خاتون ايچون متوفادن ميراث يوقدر اما اوغلان وارث اولور

باب الحضانة

بو باب احكام حضانه نك بياننده در حضانه كسر حا ايله لغة مصدردر ومعني جهتندن
اناسي صغير وصغيره يي قبل الفرقة وبعد الفرقة ترتبيه ايلمكدر الام احق بحضانة ولدها قبل الفرقة
وبعدها فرقتدن اول وصكره ولدنك حضانه سنه احق اولان آنادر مادامكه محرمندن
غيره تزوج ايلميه ثم امها وان علت آندن صكره حضانه يه احق اولان اناسنك
اناسيدر هر نه قدر عالي اولورسه اولورسه دخي يعني هر نه قدر يوقارو اولورسه دخي ثم
ام الاب آندن صكره حضانه يه احق اولان باباسنك اناسيدر ثم اخت الولد آندن
صكره احق اولان بابا وانا بر قز قرنداشيدر ثم لام ثم لاب اندن صكره آنا بر قز قرنداشي
آندن صكره بابا بر قز قرنداشي احقدر ثم خالته آندن صكره خالته سي احقدر قز قرنداشلردن
زيرا آنا جانبندن قريب اولنلر بو امرده يعني حضانه خصوصنده بابا جانبندن اولان
اقاربدن اولی وارجحدر كذلك يعني لابوين اخت اول احق اولوب بعده لام بعده لاب
اولدوغي خالته ده دخي بويلجه احقدر يعني لابوين خالته بولندقده بر طرفدن اولنلردن احقدر
ثم عمته كذلك آندن صكره عمته ده خالته اولدوغي كبي احقدر وبنات الاخت اولي
من بنات الاخ ولدك قز قرنداشي قزلري اركك قرنداشي قزلرندن اولي در وهن اولي
من العمات بنات اخت اولي در عماتدن بنات عمات وخالات ايچون حضانه
يوقدر زيرا آنلر محرم دكللردر بونده اصل وقاعده بودركه ولايت حضانه امهات

امهات طرفندن استفاده اولنمشدر اويله اولنجه آنا جانبي بابا جانبندن مقدمدر ش
ومن نكحت غير محرم سقط حقها شول خاتونكه ولدك محرمندن غيري يه نكاح ايلسه
خاتونك حق حضانه سي ساقط اولور لا من نكحت محرمه كام نكحت عمه وجدة نكحت
جده شول خاتونك حق حضانه سي ساقط اولمازكه ولدك محرمني نكاح ايليه شول
انا كبي كه عمتني نكاح ايلدر ويا خود شول جده كبي كه ولدك جده سني نكاح ايلدي زيرا بونلر
بابا مقامنه قائم اولورلر ويعود الحق بزوال نكاح سقط به حق حضانه عود ايدر ش
نكاحك زوالي ايله نكاحكه آنك سببي ايله حق حضانه ساقط اولمش ايدي يعني حق
حضانه كندونك ايكن ولدك محرمندن غيري يه تزوج ايلسه بعده موت ايله و
ياخود طلاق ايله نكاح زائل اولسه حق حضانه عود ايدر والقول قولها في نفي الزوج نفي
زوجدن قول خاتونكدر يعني حق حضانه سي اولان خاتونه سن تزوج ايلدك ديو
دعوا ايلسه لر خاتون دخي تزوج ايلمدم ديو انكار ايلسه قول خاتونكدر ويكون الغلام
عندهن حتى يستغني بان يأكل ويشرب ويلبس ويستنجي وحده غلام حق حضانه
اولنلرك قتنده شول زمانه دكين اولور كه ولد مستغني اوله يالكز اكل وشرب
ايلمكله ويالكز كيينوب واستنجا ايلمكله زيرا ولد صغير بو احوال ايله مستغني اولنجه
اداب واخلاق رجال ايله تأدب وتخلقه محتاج اولور باباسي صغيرك تأديب
وتسويه امورنه بشادن اقدردر وقدر بتسع او بسبع واستغنا طقوز سنه ويا خود
يدي سنه ايله تقدير اولندي بتسع وبسبع ده اولان تنوين تميزي اولان مضاف اليهدن
عوضدركه سنين در ثم يجبر الاب على اخذه آندن صكره ولدي اخذه بابايه جبر اولنور
زيرا ولدك نفقه سي بابانك اوزرينه واجب اولدوغي ايچون اخذه جبر اولنور والجارية
عند الام والجدة حتى تحيض جاريه يعني قز انا وجده يانندہ حيض كورنجه اولور وعند
محمد حتى تشتهي كما عند غيرهما وبه يفتى لفساد الزمان امام محمد قتنده حد شهوته بالغه
اولنجه ام وجده يانندہ طور مقدر بو ايكيسندن غيرينك قتنده اولدوغي كبي اهل
زمانك فسادي ايچون بونكله فتوى ويرلمشدر ومن لها الحضانة لا تجبر عليها حتى
حضانه سي اولان خاتون حضانه اوزرينه جبر اولنماز حضانه دن عجزي اولمق ايچون
مگر كه ولد آخرك ممه سني آلميه ياخود ولدك بو خاتوندن غيري ذي رحم محرمي بولنميه
اولزمانده جبر اولنور فان لم يكن امرأة اكر حضانه ايچون بولنمز ايسه فالحق للعصبات
على ترتيبهم اول زمانده حق حضانه عصبات ايچوندر عصباتك ترتيبي اوزرينه
عصبات نسبيه ده اصل يعني بابا تقديم اولنور اندن صكره جد هر نه قدر عالي
اولورسه ده اندن صكره انا وبابا بر قرنداشي واندن صكره لاب قرنداشي تقديم
اولنور اندن صكره لابوين قرنداشي اوغلي اندن صكره لاب قرنداشي اوغلي اندن
صكره لابوين عمي واندن صكره لاب عمي واندن صكره لابوين عمك اوغلي آندن

صکره لاب عمک اوغلی تقدیم اولنور لکن لاتدفع صبیة غیر محرم کابن العم ومولی
العتاقة لکن صبیه محرم اولمیان عصبه یه ویرلمز ابن عم ومولای عتاقه کبی زیرا
بونلر محرم دکلردر ولاتدفع الی فاسق ماجن صبیه فاسق ماجنه دخی ویرلمز ماجن
شول کمسنه یه درلر که افعالنده مبالاتی اولمیه وعاری دخی اولمیه وان اجتمعوا فی درجة
اکر عصبات یعنی حضانه یه احق اولنلر بر درجه ده جمع اولسه فاورعهم اولی ثم
اسنهم صاحب ورع اولنلری اولی در اندن صکره مسن اولنلری اولی در ولاحق
لامة وام ولد فی الحضانة قبل العتق جاریه وام ولد ایچون حضانه ده قبل العتق حق
حضانه یوقدر والذمیة احق بولدها المسلم مالم یخف علیه الف الکفر حق حضانه ده
ذمیه خاتون مسلم اولان ولدینه احقدر مادامکه ولد اوزرینه کفر ایله الفت خوفی اولمیه
اکر الف کفر خوفی اولورسه احق اولماز ولیس للاب ان یسافر بولده حتی یبلغ حد
الاستغناء بابا ایچون ولدی ایله مسافرت ایلمک یوقدر زیرا بو مسافرتده حق حضانه
صاحبه سی اولان خاتونک حقنی ابطال واردر حتی حد استغنایه بالغ اولنجه زیرا
بونده بابایه ضرر واردر ولا للام الا الی وطنها وقد تزوجها فیه وآنا ایچون دخی ولد
ایله مسافرت ایلمک یوقدر الا کندو وطننه که آنده خاتون تزوج ایلمش ایدی
اول یره مسافرت ایلمک واردر ان لم یکن دار الحرب اکر خاتون تزوج ایلدوکی
وطن دار حرب اولمازایسه مسافرت ایدر ولیس ذلک لغیر الام ولد ایله وطننه
مسافرت انادن غیری ایچون یوقدر مثلا قز قرنداش ایله مسافرت ایلمک یوقدر
مادامکه ولدک باباسنک اذنی وان کان ذلک بین المصرین والقریتین ما یمکن
للاب ان یطلع علیه ویبیت فی منزله فلا بأس به اکر وطن ایکی مصر ویاخود
ایکی قریه مابیننده اوله مابین بر مسافه اوله بابا ولدک اوزرینه مطلع اولوب
وکندو منزلنده بیتوتت ایلمک ممکن اوله بس امدر بو بیله اولیجق اناسی ولد ایله بو
محله سفر ایلمک لا بأس در وکذا النقلة من القریة الی المصر وبینه قریه دن مصره
نقل ایلمک لا بأس در بخلاف العکس عکسی بونک خلافنجه در یعنی مصردن قریه یه نقل
جائز دکلدر زیرا بو نقلده صغیره ضرر واردر اخلاق اعراب ایله متخلق اولمق احتمالی
اولدوغی ایچون ولاخیار للولد حق حضانه ده ولد ایچون خیار یوقدر اما امام شافعی
قتنده خیار واردر **باب النفقة** بو باب نفقه بیاننده در ونفقه اسمدر انفاق
معناسنه تجب النفقة والکسوة والسکنی للزوجة علی زوجها ولو صغیرا خاتون
ایچون نفقه وکسوه وسکنی زوج اوزرینه واجب اولور اکر زوج صغیر ایسه ده زیرا مانع وطی
خاتون طرفندن دکلدر مسلمة کانت او کافرة کبیرة او صغیرة توطأ زوجه مسلمه
اولسون ویاخود کافره اولسون کرک کبیره اولسون ویاخود وطی اولنور صغیره
اولسون زوج اوزرینه نفقه سی واجبدر اما وطی اولنماز صغیره اولورسه نفقه سی

نفقه سی واجب دکلدر صغیره کرک زوجک منزلنده اولسون کرک کندو
منزلنده اولسون اذا سلمت الیه نفسها فی منزله او لم تسلم لحق لها او لعدم طلبه زوج
اوزرینه نفقه سی واجب اولور قچن خاتون نفسنی زوجک منزلنده تسلیم ایلسه ویاخود
نفسنی تسلیم ایلمیه کندو ایچون لازم اولان حق ایچونکه مهر معجل اوله ویاخود زوجک عدم طلبی
ایچون بو صورتلرک جمله سنده نفقه واجب اولور وتفرض النفقة لکل شهر وتسلم
الیها نفقه هر شهرده تقدیر اولنور وخاتونه تسلیم اولنور مبسوطده ذکر اولنمشدر
نفقه ده رجلک حالی اعتبار اولنور مثلا اکر اهل حرفه دن اولورسه کون بکون
ویرمک کرکدر اکر تجاردن اولورسه آی بآی ویرمک لازمدر اکر اکینجی اولورسه
سنه بسنه ویرمک لازمدر زیرا کندو حاللرینه انسب اولان بودر والکسوة کل ستة
اشهر کسوه هر آلتی آیده بر فرض اولنور اختلاف برد و حر آنی مقتضیدر وتقدر
بکفایتها بلا اسراف وتقتیر نفقه خاتونه کفایت ایله تقدیر اولنور اسراف وتقصیر
زیرا حضرت رسول الله علیه الصلوة والسلام ابی سفیانک خاتونی هنده خذی من مال
زوجک ما یکفیک وولدک بالمعروف دیو بیوردیلر ودخی بو نفقه ده حد معین یوقدر
اختلاف اوقات وطبایع ورخص وغلاجسی ایله مختلف اولدوغی ایچون اویله اولنجه
نفقه ده وسط اعتبار اولنور ویعتبر فی ذلک حالهما ففی الموسرین حال الیسار وفی
المعسرین حال الاعسار تقدیر نفقه ده زوج وزوجه نک حالی اعتبار اولنور زوج
وزوجه موسرین اولدقلری حالده حال یسار اعتبار اولنور ومعسرین اولدقلری حالده
حال اعسار اعتبار اولنور ومحمد وابی مقابل اعسار یسار در لکن کلام عربده
اب یسار کلموب یسار کلمشدر دیو نقل ایلمشدر وفی المختلفین بین ذلک زوج
وزوجه حاللری مختلف اولسه یعنی زوج دولتلی وخاتون فقیر اولسه ویاخود خاتون
دولتلی وزوج فقیر اولسه ایکیسنک ما بینی اعتبار اولنور والقول له فی اعساره
فی حق النفقة والبینة لها حق نفقه ده زوجک اعسارنده قول زوج ایچوندر زیرا
خاتون مدعیه در شاهد اکا لازمدر یعنی بینه خاتونه لازمدر وتفرض علیه نفقة خادم
واحد لو موسرا زوج اکر دولتلی ایسه اوزرینه خاتونک وخاتونه لایق بر خادمه نک
نفقه سی تقدیر اولنور وعند ابی یوسف نفقة خادمین ابو یوسف قتنده ایکی
خادمک نفقه سی فرض اولنور ولو معسرا لا تلزمه نفقة الخادم فی الاصح اکر زوج فقیر
اولورسه اصح روایتده خادمک نفقه سی زوج اوزرینه لازم اولماز ولو فرضت
لعساره ثم ایسر فخاصمت تمم لها نفقة الیسار اکر نفقه زوجک حال عسارنده
تقدیر اولنسه اندن صکره دولتلی اوله وخاتون خصومت ایلسه قاضی خاتون
ایچون نفقه یساری تمام ایدر زیرا مقدما تقدیر نفقه عذر ایله اولمش ایدی چونکه عذر
زائل اولدی اولکی تقدیر باطل اولدی وبالعکس تلزم نفقة العسار بو قاروده ذکر

اولان مسئله نك علكسنده رجله نفقه ء عار لازم اولور مثلا دوليلى ايكين نفقه ء ليساء
تقديرا اولنه بعده فقير اولسه نفقه ء عار لازم اولور ولا نفقة لناشزة خرجت
من بيته بغير حق ناشزه خاتون ايچون نفقه يوقدر اويله خاتونكه زوجك بيتيندن
بغير حق خروج ايليه اما اوندن خروج ايلميوب اوايچنده تمكين ايتدرمين خاتون
بونك خلافنجه در يعنى نفقه لازمدر زيرا طوعا وطئه قادر اولمازسه كرها قادر
ومحبوسة بدين ومريضة لم تزف ومغصوبة وصغيرة لا توطأ وحاجة لا معه
ودين ايچون محبوسه اولان خاتون ايچون وزفاف اولنمامش مريضه ايچون ومغصوبه
اولان خاتون ايچون ووطئ ممكن اولميان صغيره ايچون وزوجى معا اولميان
حجه كيدن خاتون ايچون نفقه يوقدر ابو يوسف قتنده حجه كيدن خاتونه نفقه لازمدر
زيرا اقامت فرض عذردر ولو حجت معه فلها نفقة الحضر لا السفر ولا الكراء اكر خاتون
زوج ايله حج ايلسه خاتون ايچون نفقه ء حضر واردر نفقه ء سفر وخرج كراء واجب دكلدر
وان مرضت فى منزله فلها النفقة اكر خاتون زوجك منزلنده مريض اولسه خاتون
ايچون نفقه واردر لا لو مرضت فى بيتها وزفت مريضة اكر خاتون كندو اونده
مريض اولسه ومريضه اولدوغى حالده زفاف اولسه نفقه واجب اولماز وزاهدى
بحر محيطدن نقل ايدوب ذكر ايلمشدركه بر خاتون نفسنى كوندز تسليم ايدوب كيجه
تسليم ايلسه ويا خود كيجه تسليم ايدوب كوندز تسليم ايلمسه نفقه يه مستحق دكلدر زيرا
تسليم ناقصدر نقصان اوزره اولمغله نفقه يه مستحق دكلدر ولا يفرق لعجزه عن
النفقة وتؤمر بالاستدانة لتحليل عليه زوجك نفقه دن عجزى ايچون خاتون
تفريق اولنماز استدانه ايله امر اولنور زوجك اوزرينه حواله اولنمق ايچون مثلا
قاضى زوجك نفقه دن عجزى ايچون خاتونى تفريق ايلمز بلكه ويره سيه طعام اشترا ايله
واقچه سنى زوجك اوزرينه حواله ايله ديو امر ايلر ولا تجب نفقة مدة مضت الا
ان تكون قضى بها او تراضيا على مقدارها خاتونك مرور ايدن مدتنك نفقه سى واجب
اولماز مكر كه اول نفقه خاتون ايچون حكم اولنمش اوله ويا خود اول نفقه نك مقدارى
اوزرينه ايكى طرفدن صلح اولنه زيرا صلح قضا كبيدر بلكه حكى اقويدر ولو مات
احدهما او طلقت بعد القضاء او التراضى قبل قبضها سقطت الا ان تكون استدانة
بامر قاض اكر زوجيندن بر فوت اولسه ويا خود بعد القضاء ويا خود بعد التراضى
نفقه ء قبضدن مقدم مطلقه اولسه نفقه ساقط اولور زيرا صله وهبه در صله
وهبه موت ايله ساقط اولور موت ايله ساقط اولدوغى كبى طلاقله
ساقط اولور قاضيخاننك طلاق ايله ساقط اولدوغنده علمانك اختلافى
واردر مراد مراجعت اتسون مكر كه اول نفقه امر قاضى ايله استدانه اولنمش اوله زيرا
امر قاضى ايله استدانه اولنسه موت وطلاق ايله ساقط اولماز ولو عجل لها النفقة

النفقة او الكسوة لمدة ثم مات احدهما قبل تمامها فلا رجوع اكر زوج خاتون ايچون
نفقه ويا خود كسوه بر مدت ايچون تعجيل ايلسه يعنى بشين ويرسه اندن
صكره ايكيسندن برى بشين ويريلان مدتنك تماميندن اول فوت اولسه رجوع
يوقدر يعنى ويريلان شيئى طلب اولنماز خلافا لمحمد امام محمد ايچون خلاف واردر كه
قتنده ما مضى حسابى اولنور واذا تزوج العبد بالاذن فحين عبد مولاسنك اذنى
ايله تزوج ايلسه فنفقتها دين عليه خاتونك نفقه سى عبد اوزرينه دينيدر يباع
فيه مرة بعد اخرى اول عبد دين مذكور ايچون بردفعه بيع اولنديقدن صكره برده بيع اولنور
مثلا بر عبد مولاسنك اذنى ايله تزوج ايلسه واوزرينه نفقه دن بيك درهم جمع
اولسه وبر كمسنه عبد مزبورك اوزرنده نفقه دن بيك درهم اولدوغنه عالم اولسه
وعبدك قيمتى بشيوز درهم اولسه وبشيوز درهمه اشترا ايلسه عبد مزبور باقى قلان
بشيوز درهم ايچون تكرار بيع اولنور بوندن صكره تكرار نفقه ايچون دين ايدنسه
اوچ درت دفعه بيع اولنور لا يباع فى دين غيرها الا مرة عبد نفقه دن غيرى دينيچون
بيع اولنماز انجق بر دفعه بيع اولنور وعلى الزوج ان يسكنها فى بيت خال عن اهله
واهلها زوج اوزرينه واجب اولوركه خاتونى كندو اهلندن وخاتونك اهلندن
خالى بر اوده اسكان ايليه زيرا سكنى حقى خاتونك كفايتندندر نفقه كبى حال
بوكه حق سبحانه وتعالى سكنايى نفقه يه مقرونا ذكر ايدوب واجب قلمشدر
شول حيثيت ايله كه ابن مسعود قرائتنده اسكنوهن من حيث سكنتم من وجدكم
وانفقوا عليهن من وجدكم ديو قرائت ايلدر ولو من غيرها الا برضاها اكر زوج
غيرى خاتوندن ولدى اولورسه اندن بيتى خالى كركدر مكر كه خاتونك رضاسى
اوله ويكفيها بيت مفرد من دار اذا كان له غلق خاتونه داردن بر بيت كفايت
ايدر فحين اول بيت ايچون غلق اوله يعنى كليدلمك / اولورسه بر بيت كفايت
اولسه اكر كليدلمك
ايدر زيرا مقصود بونك ايله حاصل اولور وله منع اهلها ولو ولدها من غيره
عن الدخول عليها زوج ايچون خاتونك اهلنى وكندودن غيرى زوجدن اولان
اوغلى حتى اولورسه آنى حتى خاتونك اوزرينه دخولدن منع ايلمك واردر زيرا منزل
زوجك ملكيدر آنكيچون غيرى دخولدن حق منع واردر لا من النظر اليها والكلام معها
متى شاؤا زوج خاتونك اهلنى وولدنى هر نه وقت ديلرسه نظردن وخاتون
ايله تكلمدن منع ايلمك يوقدر اكر منع اولنه قطع رحم لازم كلوردى منع اول
اجلدن نظر وتكلمدن منع ايلمك يوقدر فقير ديرمكه ظاهر بودركه خاتونه نظر وكلامه
منع اولنميانلر محارميدر اكرچه كتب فقهده بوكا تعرض يوقدر مراد بويله اولمسه
محارمدن غيرينك نظرى وتكلمى جائز اولوردى بو خود نامشروعدر والصحيح
انه لا يمنعها من الخروج الى الوالدين ودخولهما عليها فى الجمعة مرة وفى غيرها فى السنة

مزة قول صحیح بودرکه زوج خاتوننی جمعه کوننده برکره والدینه خروجدن و
والدینی کندواوزرینه دخولدن منع ایلمز وبوایکیسندن غیری محارمدن سنده
برکره خاتونک اوندن آناره خروجنی وآنلرک دخولنی منع ایلمز قاضیخانده
مسطوردرکه زوج خاتونی هرجمعه والدینی زیارتدن منع ایلمز منع کیجه ایلیدر
وجمله مشایخ بوکلامی اخذ ایلمشلردر وفتوی دخی بونک اوزرینه درو تفرض
نفقة زوجة الغایب وطفله وابویه فی ماله من جنس حقهم عند مودع او مضارب اولنان
اومدیون یقربه وبالزوجیة اویعلم القاضی ذلک ویحلفها انه لم یعطها النفقة
ویاخذ منها کفیلاً فرض وتقدیر اولنوب غایبک مالندن طفلنه وابوینه
یعنی قاضی غائب اولان کمسنه نک زوجه سنک نفقه سنی وطفلنک وبابا
وانا سنک نفقه لرینی غایبک مالندن تقدیر ایلیه مالکه نفقه صاحبلرینک
حقلری جنسندن اوله دراهم ودنانیر وطعام وکسوه کبی اوله اویله مال که امانتدن
اوله ویاخود مضاربه ده ویاخود بر مدیونده اوله که ماله وخاتونک زوجیتنه
مقر اوله ویاخود مال ونکاح ونسب قاضینک معلومی اوله نفقه تقدیر
ایدر زیرا علم قاضی حجتدر انکله قضا جائزدر وقاضی خاتونه زوج کندویه
نفقه ویرمدوکنه یمین ویرر وخاتوندن کفیل اخذ ایلر فلو لم یقروا بالزوجیة
ولم یعلم القاضی بها فاقامت بینة لا تقضی بها اکر مودع ومضارب ومدیوندن
هر بری زوجیتنه اقرار ایلمه لر وقاضی دخی زوجیتنی بلمه وزوجه زوجیتنه بینه
اقامت ایلسه نفقه ایله قضا ایلمز زیرا غایب اوزرینه قضا جائز دکلدر وکذا
لو لم یخلف مالا فاقامت البینة علی الزوجیة لیفرض لها النفقة ویأمرها بالاستدانة
علیه لا یسمع القاضی بینتها وینه زوجیتنه قضا اولنماز اکر زوج مال قومه
وزوجه زوجیت اوزرینه یعنی زوجه سی اولدوغنه بینه اقامت ایلسه که قاضی
کندویه نفقه تقدیر ایتمک ایچون وزوج اوزرینه استدانه ایله امر ایتمک ایچون قاضی
خاتونک بینه سنی استماع ایلمز وعند زفر یسمعها لفرض النفقة لا لثبوت الزوجیة
وهو المعمول به الیوم والمختار امام زفر قتنده نفقه تقدیر ایچون قاضی خاتونک
بینه سنی استماع ایدر اما زوجیتنی ثبوت ایچون استماع ایلمز وبو نفقه ایچون
استماع ایلمز وبو نفقه ایچون استماع ایدوب نکاح ایچون اولمامق الآن معمول به
ومختار اولان بودر ویجب النفقة والسکنی لمعتدة الطلاق ولو باینا نفقه وسکنی
طلاق ایله معتده اولان خاتون ایچون واجب اولور اکر طلاق باین ایله ایسه زیرا نفقه
جزاء احتباسدر اول ایسه عدتده باقیدر والمعرفة بلا معصیة کخیار العتق والبلوغ
والتفریق لعدم الکفاءة بلا معصیة تفریق اولنان خاتون ایچون دخی نفقه وسکنی
واجب اولور خیار عتق وخیار بلوغ کبی وعدم کفاءت ایچون تفریق اولنان خاتونه

اولنان

خاتونه نفقه وسکنی واجب اولور لا المعتدة الموت والمفرقة بمعصیتها
کالردة وتقبیل ابن الزوج معتده موت ایچون نفقه وسکنی یوقدر ومعصیت
سببی ایله تفریق اولنوب معتده اولان خاتون ایچون دخی نفقه وسکنی یوقدر
اول معصیت ردت کبی وزوجک اوغلنی اوپمک کبی اما موتده سکنی
اولمدیغی خاتون ایچون عدم نفقه یه سبب خاتونک احتباسی حق رجل دکلدر بلکه
حق شرعدر اما مرتده ایچون نفقه اولمامسنی شیخ الاسلام مبسوطنده دیمشدرکه
مرتده نک نفقه سی اول زمان ساقط اولورکه زوجنک حبسندن خروج ایلیه
اکر اوندن خروج ایتمیوب عدتی اوتنجه نفقه سی ساقط اولماز کذا فی العنایه
ولو ارتدت مطلقة الثلث تسقط نفقتها الا لو مکنت ابنه اکر اوج طلاق ایله
مطلقه اولان خاتون مرتده اولسه نفقه سی ساقط اولور اکر زوجک اوغلنه
تمکین ایدرسه نفقه سی ساقط اولماز بو ایکینک بیننده فرق بودرکه طلاق
ثلث اولان فرقتده ردت تمکین ایلمز الا بوقدر واردرکه مرتده توبه ایدنجه
حبس اولنور محبوسه یه ایسه نفقه یوقدر تمکین ویرن خاتون ایسه حبس اولنمز
ما بینلرنده فرق انجق بوقدر اولدی زیرا مرتده زوجک اوندن حقی یوب اونده اوکور
نفقه لازم ایدوکی مقرردر بوقاروده ذکر اولندوغی اوزره **فصل** ونفقة الطفل
الفقیر علی ابیه لا یشرکه فیها احد کنفقة الابوین والزوجة طفل فقیرک نفقه سی
باباسی اوزرینه در نفقه ده براحد بابایه مشارک اولیماز ابوینک نفقه سی ولد
اوزرینه وزوجه نک نفقه سی دخی زوج اوزرینه اولدوغی کبی ونفقه یالکز بابا اوزرینه
اولدوغی ظاهر الروایة قولیدر اما ابو حنیفه دن روایت اولنمشدرکه نفقه بابا
اوزرینه میراث حسبی اوزرینه اثلاثا در زیرا حق سبحانه وتعالینک وعلی الوارث
مثل ذلک قولی بونی مؤیددر اما وجه ظاهر حق سبحانه وتعالینک وعلی
المولود له رزقهن وکسوتهن قول شریفیدر ودنیلمشدرکه وجه استدلال بودرکه
رزق والد بابا اوزرینه واجب اولمسی ولد سببی ایله در اویله اولنجق ولدک رزقی
بابا اوزرینه اولمسی بطریق الاولی زیرا حکم مشتق اوزرینه ترتب ایلدکده حکم
مشتق اوزرینه ترتب ایله مشتق منهک علتنه دلیلدر نتکم حق سبحانه وتعالی
السارق والزانی قول شریفنده واقع اولمشدر اما بو کلامده نظر واردر زیرا
زوجه نک نفقه سی زوج اوزرینه اولمسنه علت احتباسدر بوندن غیری شئ
علت اولمق جائز دکلدر معلول واحد اوزرینه ایکی علت وارد اولمسون ایچون
اما بوکا جواب علت ولادتدر زیرا وجوب نفقه ده مؤثره در زیرا سبب بین
الزوجین والولد حاصل اولان جزئیتدر کندو نفسنه نفقه نجه واجب ایسه جزئیه
دخی اویلجه واجبدر واحتباس ایسه علتک علتیدر مصنف طفلی فقیر ایله قید

ایلدر اکر طفلك مالی اولورسه نفقه سی کندو مالندندر واکر غایبدن مالی وار
ایسه بابا یه سن نفقه سن ویر بعده مالی کلدکده رجوع ایله دیو امر اولنور اکر
قاضینک امری اولمدین انفاق ایدرسه حکماً رجوعه قادر اولیماز مکرکه اشهاد
ایلمش اوله اکر بابا مملوك اولورسه اوزرینه ولد ایچون نفقه یوقدر اکر طفل
مملوك اولورسه مولاسی اوزرینه درکرك بابا حر اولسون کرك عبد اولسون
کرك مدبر اولسون ولاتجبر امه علی ارضاعه ولدك امی ارضاع اوزرینه جبر اولنماز
البته طوغوردوغی اوغلانی امزرمك دیو جبر اولنماز زیرا حق سبحانه وتعالینك لاتضار
والدة بولدها قول شریفی عدم جبره دلیلدر اکر دینلورسه که حق سبحانه وتعالینك
والوالدات یرضعن اولادهن حولین کاملین قول شریفنك معناسی خود
والداتك ارضاعنه دلیلدر جواب ویریلور که حق سبحانه وتعالینك یرضعن
قولنك معناسی والده لرك فعلندن اخبار در یعنی امشلدکلر زمان بویله
امشلیه لر دیمکدر اکر معناسی امر ایسه ویاخود ندب اوزرینه محمول اوله الا اذا
تعینت مکرکه ام ارضاع ایچون متعین اوله یعنی برمرضع بولنمامق ایله ویاخود
ولد اناسندن غیری کمسنه نك ممه سنی قبول ایلمامك ایله متعین اولدقده
ارضاعه جبر اولنور ویستأجر الاب من ترضعه عندها بابا بر مرضعه خاتونی
استیجار ایدرکه اناسنك یاننده ارضاع ایلیه عندها قولی خاتون ولدك
کندو یاننده اولمسی مراد ایلدکده زیرا حق حضانه کندونکدر بابا انك حقنی ابطاله
قادر اولیماز ولو استأجرها وهی زوجته او معتدته من رجعی لترضع ولدها لایجوز
اکر اب ولدك امنی ولدی ارضاع ایچون استیجار ایلسه حال بوکه خاتون کندونك
زوجه سی ویاخود طلاق رجعیه دن معتده سی اولسه استیجار جائز اولماز ولدك
ارضاعی امی اوزرینه دیانه مستحقدر زیرا حق سبحانه وتعالینك والوالدات
یرضعن اولادهن قول شریفی صیغه خبر ایله امردر ومؤکددر احتمال عجز ایله معذوره
اولدی چونکه اجرته اقدام ایدیجك قدرتی اولدوغی ظاهر اولوب فعل ارضاع کندو
اوزرینه واجب اولوب اجر لازم اولماز وفی معتدة البائن روایتان معتده
باینده ایکی روایت واردر بر روایتده جائز دکلدر بر روایتده استحساناً جائزدر
وبعد العدة یجوز وهی احق ان لم تطلب زیادة علی الغیر عدتدن صکره استیجار
جائزدر حال بوکه ارضاعده انا ولده احقدر اکر غیرینك اوزرینه اجرتی زیاده طلب
ایلمز ایسه ولو استأجرها زوجته لارضاع ولده من غیرها صح اکر بابا آخر خاتو
اولان ولدینی ارضاع ایچون کندو خاتوننی استیجار ایلسه صحیحدر زیرا خاتونه ولد خر بورک
ارضاعی دیانه واجب دکلدر اول تقدیرجه سائرلر کبی اجنبیه اولمش اولور ونفقة
البنت بالغة والابن زمنا علی الاب خاصة وبه یفتی بالغه قزك وکوتورم

وکوتورم اوغلانك نفقه سنی خاصة بابا اوزرینه در وفتوی دخی بو قوله در زیرا حق
سبحانه وتعالینك وعلی المولود له رزقهن نظم شریفی بو قولی مؤیددر وبو کلامدن
رمز وار در که کسبدن عاجز اولانك نفقه سی بابا اوزرینه در اویله اولیجق معتوه و
منتفخ الاعضا وطالب علم داخل اولمش اولور وقیل علی الاب ثلثاها وعلی الام
ثلثها دینلدیکه بابا اوزرینه نفقه نك ثلثانی وانا اوزرینه ثلثی لازمدر بو قول خصافك
وحسنك روایتیدر وخصاف وحسنك ثلثان وثلث روایتی ایله ولد صغیرك
نفقه سی خاصة اب اوزرینه اولمسنك ما بیننده فرق بودر که صغیرده بابا ایچون
ولایت ومؤنت جمع اولدی حتی صدقه فطری دخی بابا اوزرینه واجب اولمغله
کندو نفسی منزله سنده اولدی اما کبیره ده بابانك ولایتی یوقدر بالغ اولدوغیچون
بو تقدیرجه سائر محارم کبی اولوب نفقه سی میراث اعتباریله اولور وعلی
الموسر یسار الحرم الصدقة نفقة اصوله الفقراء بالسویة بین الابن والبنت کندو یه
صدقه حرام اولان ولد اوزرینه اصولی فقرا سنك نفقه اوغل وقز بیننده کندولره
علی السویه واجب اولور اصول فقرا دیدوکی ابوین واجداد وجداتدر ویعتبر فیها القرب
والجزئیة لا الارث وجوب نفقه ده قرب وجزئیت اعتبار اولنور ارث اعتبار اولنمز
فلو کانت بنت وابن ابن فنفقته علی البنت مع انه ارثه لهما اکر بر کمسنه نك بر قز و بر
دخی اوغلنك اوغلی ایسه اول کمسنه نك نفقه سی قزك اوزرینه در حال بوکه اول
کمسنه نك ارثی ایکیسی ایچوندر ولو کان له بنت بنت واخ فنفقته علی بنت مع ان
کل ارثه للاخ اکر اول کمسنه ایچون قزینك قزی وبر قرنداشی اولسه انك نفقه سی قز
اوزرینه در حال بوکه اول کمسنه نك ارثی جمله قرنداشی ایچوندر بو بابده ارثه اعتبار
اولنیوب قرب جزئیته اعتبار اولندی وعلیه نفقة کل ذی رحم محرم منه کل ذی
رحم محرم اولان کمسنه لرك نفقه سی موسر اوزرینه واجب اولور ان کان فقیرا او
صغیرا او انثی او زمنا او اعمی او لایحسن الکسب الخرقه او لکونه من ذوی البیوت
او طالب علم اکر ذی رحم فقیر ویاخود انثی ویاخود کوتورم ویاخود اعمی اولورسه
ویاخود احمق اولدوغی اجلدن بر خوشجه کسبه قادر اولمیه ویاخود ذوی البیوتدن
اوله ویاخود طالب علم اوله بو مقوله ذی محرمك نفقه سی موسر اوزرینه واجب
اولور وخرقه ضم خا وراء مهمله وقاف ایله احمق معناسنه در وحرفه فا ایله
فسد عقله معناسنه کلور وذوی البیوت شریف وعظیم اولمقدن کنایه در ویجبر
علیها موسر اولان کمسنه امتناع ایدرسه نفقه اوزرینه جبر اولنور وتقدر بقدر الارث
نفقه بقدر الارث تقدیر اولنور حتی لو کانت له اخوات متفرقات حتی اکر
فقیر ایچون اخوات متفرقه اوله یعنی لابوین ویاخود لام ولاب قز قرنداشلری
اولسه فنفقته علیهن اخماسا اول کمسنه نك نفقه سی اخوات اوزرینه در اخماس

ویاخود صغیر صح

جهتندن كما يرث منه اخوات اول كمسنه دن وارث اولدقلري كبي نفقه تقدير اولنور
اصل مسئله آلتيدندر لكن بشه رد اولنوب اوچ سهم لابوين قزقرنداشنه وبر سهم
بابا بر قزقرنداشنه وبر سهم انا بر قزقرنداشنه ويريلور ويعتبر فيها اهلية الارث
لا حقيقته نفقه ده اهليت ارث اعتبار اولنور يوخسه حقيقت ارث اعتبار اولنمز
اهليت ارث ايله مراد اسباب حرماندن بر ايله محروم اولميالندر اسباب حرمان
دردتدر بري قتل وبري رقيت وبري اختلاف دينين وبري اختلاف دارندر فنفقة
من له خال وابن عم على خاله شول كمسنه نك خالي يعني داييسي وابن عمي اوله
اول كمسنه نك نفقه سي خالي اوزرينه در اكر ميراث بالكليه عميسي اوغلنه ايسه ده
ونفقة زوجة الاب على ابنه ونفقة زوجة الابن على ابيه ان كان صغيرا او زمنا
فقيرا اولديغي بابانك زوجه سنك نفقه سي غني اولان اوغلي اوزرينه در واوغلنك
زوجه سنك نفقه سي باباسي اوزرينه در اكر ابن صغير وياخود كوتورم اولورسه زيرا
ابن بابا كبي دكلدركه اوغلنك خدمتني كند واوزرينه لازم اوله مادامكه صغير وزمن اوليه
زوجه سنك نفقه سي لازم كلمز ومبسوطده مذكوردركه ابنك زوجه سي نفقه سي
ايچون بابا جبر اولنماز اما بابانك خادمنك نفقه سي ابنك اوزرينه واجبدر قچن
استخدام ايلمكه محتاج اوله زيرا خدمت اب ابن اوزرينه واجبدر اختيارده حتي
بويلجه در ولا تجب نفقة للغير على فقير الا للزوجة والولد غير ايچون يعني اصول و
فروعدن وسائر ذوي الارحام ايچون فقير اوزرينه نفقه واجب دكلدر الا زوجه سي
وولد صغيري ايچون واجب اولور زيرا حق سبحانه وتعالى وعلى المولود له رزقهن
وكسوتهن بالمعروف بيورمشدر ولا مع اختلاف الدين اختلاف دين ايله حتي
نفقه واجب دكلدر اهليت ارث باطل اولديغيچون مسلم اولان كمسنه نك
اقاربي اولان كفار اوزرينه نفقه سي واجب دكلدر عكسي حتي كذلك الا للزوجة و
قرابة الولاد اعلى واسفل الا زوجه ايچون وقرابة ولاد ايچون نفقه واجبدر اختلاف
دين موجود ايكن بله كرك اعلى وكرك اسفل اولسونلر اما زوجه نك نفقه سنك وجوبي
عقد نكاح ايله حبس اولنمق اعتباري ايله در اما اصول بابا وانا درلر انلرك نفقه سنك
وجوبي حق سبحانه وتعالينك وصاحبهما في الدنيا معروفا قول شريفي ايله در ورسول
اكرم عليه السلام بو آية كريمه يي حسن عشرت ايله تفسير ايلمشدر واما فروع كه اولادلريدر
كندونك جزئيدر نفقه جزء دكلو ايله منع اولنماز كندو نفسني نفقه سي منع اولنماديغي
كبيدر زيرا بالواسطه جزئي كبيدر وللاب بيع عرض ابنه لنفقته لا بيع عقاره بابا كندو
نفقه سي ايچون ولد غايبك متاعني بيع ايلمك جائزدر اما عقارني بيع ايلمك جائز
دكلدر ولا بيع العرض لدين له على الابن سواها وبابانك ديني ايچون متاعني بيع
ايلمك اوغل اوزرينه نفقه دن غيريده واجب دكلدر اما نفقه ايچون واجبدر

واجبدر ولا للام بيع ماله لنفقتها انا ايچون غائب اولان اوغلنك مالني كندو نفقه سي
ايچون بيع ايلمك يوقدر يعني جائز دكلدر وعندهما لا يجوز للاب ايضا امامين قتنده
انايه جائز اولمديغي كبي بابا ايچون دخي اوغلنك متاعني بيع ايلمك يوقدر يعني
جائز دكلدر قياس دخي بودر ولا ضمان عليهما لو انفقا من مال الابن عندهما اكر
بابا وانا اوغلنك كندو يانلرنده اولان مالندن انفاق ايلسه لر اوزرلرينه ضمان
يوقدر زيرا ابوينك نفقه سي اوغل اوزرينه واجبدر آلوب قبض ايلدكلري كندو
حقلري جنسندن اولمشلر اولور ولو انفق المودع مال الابن عليهما بغير امر القاضي
ضمن ولا يرجع عليهما اكر مودع يعني امانت قونيلان كمسنه اوغلنك مالني قاضينك
امري اولمدين ابوينه انفاق ايلسه مودع انفاق ايلدوكي مالي ضامن اولور
وانفاق ايلدوكي مال ايچون ابوين اوزرينه° مودع حفظ ايچون نايبدر يوخسه
غيرك مالنه تصرفه ولايتي يوقدر اما امر قاضي بونك خلافنجه در زيرا قاضينك عموم
ولايتي واردر ولو قضى بنفقة غير الزوجة ومضت مدة بلا انفاق سقطت الا
ان يكون القاضي امر بالاستدانة عليه اكر قاضي زوجه دن غيري اقارب ايچون
نفقه ايله حكم ايلسه وانفاق ايلمدين بر مدت كچه اولمر وايدن مدتك نفقه سي
ساقط اولور مكر كه قاضي اول كمسنه نك اوزرينه استدانه ايله امر ايلمش اوله زيرا
قاضينك ولايتي واردر اول ولايت غايبك ادني مقامنه قائم اولور بو تقديرجه
ذمتنه دين اولوب مضي مدت ايله ساقط اولماز وعلى المولى نفقة رقيقه قولنك
نفقه سي افنديسي اوزرينه در فان ابا اكتسبوا وانفقوا اكر افنديسي انفاقدن ابا
ايدرسه قول طائفه سي كسب ايليه لر وكسبلرندن كندولره انفاق اولنور وان لم
يكن لهم كسب اجبر على بيعهم اكر عبيد ايچون كسب اولمسه يعني كسبه قادر اولمسه
مولى عبيدك بيعي اوزرينه جبر اولنور يعني حاكم طرفندن بيع ايله دخي جبر اولنور وفي غيرهم
من الحيوان يؤمر ديانة رقيقك نفقه سندن غيريده حيواندن صاحبي ديانة امر
اولنور زيرا حيوان اهل استحقاقدن دكلدر نفقه سي اوزرينه جبر اولنماز الحق بينه
وبين الله ديانة امر اولنور حضرت رسول الله عليه الصلوة والسلام تعذيب حيواندن
نهي بيورمشدر **كتاب الاعتاق** بو كتاب احكام اعتاق بياننده در اعتاق
لغة مطلقا اثبات قوتدر وهو اثبات القوة الشرعية في المملوك شرعا
اعتاق مملوكده قوة شرعيه يي اثباتدر بر وجهله كه اول مملوك سائر احرار كبي
هر شيئه اهل اولور وبو تصرف شرع مندوب ومستحق اولدوغنه حضرت رسول
اكرم صلى الله عليه وسلمك ايما مسلم اعتق مؤمنا اعتق الله بكل عضو منه عضوا
من النار قول شريفي دليلدر انما يصح من مالك حر مكلف بصريحه وان لم ينو مالك
حر ومكلف اعتاق لفظ صريح ايله صحيح اولدر اكر نيت ايلمدر ايسه مالك ديمكله غير

° يرجع ايده مز متبرع اولمش اولور زيرا صح

مالكدن احترازدر مكلف ديمكله مجنون وصبيدن احترازدر كانت حرًّا ومحرّرًا او
عتيقًا او معتقًا او حرّرتك او اعتقتك او هذا مولاى اى يامولائي او هذه مولائي او ياحر
او يا عتيق ان لم يجعل ذلك اسماله انت حرّ وياخود انت محرّر وياخود انت عتيق و
ياخود انت معتق وياخود حرّرتك وياخو اعتقتك لفظلر كبى بو الفاظ عتقده :.
صريحدر نيته احتياج يوقدر وياخود قولنه خطاب واشارت ايدوب هذا مولاى
ديسه وياخود يامولاى وياخود هذه مولائي لفظلر كبى زيرا لفظ مولا معتق ايله
معتق بينينده مشتركدر لكن عبده خطاب اولمغله اراده عتقه دليلدر وياخود ياحر
وياخود يا عتيق لفظلر كبى اكر بو ايكيسى اسم قلنمامش ايسه وكذا لو اضاف الحرية
الى ما يعبّر به عن البدن وينه نيتسز آزاد اولور اكر حريتى جميع بدندن تعبير اولنان
شيئه اضافت ايلسه كرأسك حرّ ونحوه رأسك حرّ ووجهك حرّ ورقبتك
حرّ كبى وكقوله لامته فرجك حرّ رجلك جاريه سنه فرجك حرّ قولى كبى زيرا فرج
جمله بدندن تعبير اولنور شيدندر عتق واقع اولور وجزء شايعه مضاف قلسه
مثلا نصف وثلث كبى امام اعظم قتنده جزء شايع معتق اولوب وباقيسنده
سعى ايدر واما مين قتنده جملهسى ازاد اولور كما فى الاختيار اما يد ورجله مضاف
قلسه بزم قتمزده واقع اولماز اما شافعى مذهبنده واقع اولور اما غلام ايچون
فرجك حرّ ديسه عتق واقع اولور كما فى النظم ومحيط ابو يوسفدن روايت اولنديكه
غلامين حرّ واقع اولور وبكنايته ان نوى كنايه عتق ايله حرّ عتق صحيح اولور اكر
عتقه نيت ايدرسه وبكنايته لفظ صريحه قولنه معطوفدر كلا ملك لى عليك
لاملك لى عليك كبى معناسى سنك اوزركده بنم ايچون ملك يوقدر بونك كنايهسى
بن سنى بيع ايلمدم وياخو اعتاق ايلدم ديمك اولور ولا سبيل اولا رق او اخرجت
من ملكى او خليت سبيلك او قال لامته اطلقتك وياخود لا سبيل لى عليك
وياخود لا رق عليك وياخود اخرجت من ملكى وياخود خليت سبيلك و
ياخود رجل جاريه سنه اطلقتك ديسه بو جمله الفاظك جملهسنده عتق واقع
اولور اكر نيت ايدرسه واطلقتك لفظى خليت سبيلك منزلهسندهدر بو
قول ابو يوسفدن مرويدر اما اكر عبدنه اذهب حيث او توجه اناشئت من بلاد الله
ديسه عتق واقع اولماز اكر نيت حرّ ايدرسه بو الفاظ زوال يدافاده ايدر عتقه
اوزرينه دلالتى يوقدر مكاتبده اولديغى كبى كذا فى الدرر محيطده ابو يوسفدن روايت
اولنمشدر كه اكر بركمسنه عبدنه الف نون تا را حا ديسه معتق اولور اكر نيت ايدرسه
كذا فى جامع الرموز ولو قال طلقتك لا تعتق وان نوى اكر بر رجل جاريه سنه
طلقتك لا تعتق وان نوى اكر بر رجل جاريه سنه طلقتك ديسه معتق اولماز اكر
نيت حرّ ايدرسه زيرا اول كمسنهنك نيتى محتمل اولميان شيئده اولمشدر اعتاق اثبات

اثبات قوت شرعيهدر وطلاق ايسه رفع قيددر بو يله اولديغى عبد جماد ايكن قادر
اعتاق ايله احيا اولور اما منكوحه بو يله دكلدر خاتون هر شيئه قادره درلكن اول
قدرته قيد نكاح مانعهدر طلاق ايله اول مانع رفع اولوب قوة ظاهر اولور بو تقديرجه
اعتاق طلاقدن اقوى درامدر ادنى اعلادن مستعار اولمق صالح دكلدر وملك يمين
ملك نكاحدن اقوى در اول اجلدن طلاق ايله عتق صحيح اولماز اما عتق ايله طلاق
صحيح اولور وكذا سائر الفاظ صريح الطلاق وكنايته وينه طلاق صريح وطلاق
كنايهنك سائر الفاظى ايله حرّ عتق واقع اولماز مثلا بركمسنه جاريه سنه انت
طالق وياخود انت باين وياخود تخمرى ديوب عتقنه نيت ايلسه بزم قتمزده عتق
واقع اولماز ولو قال انت ابنتى لا يعتق خلافا لهما اكر بركمسنه عبدنه انت ابنتى ديسه
ابو حنيفه قتنده معتق اولماز اما امامين ايچون خلاف واردر آنلر قتنده معتق اولور امامين
ايچون دليل ابنتىدر اولام لام اختصاص ايچوندر اويله اولسه ابنتى ايچون خصوص ملك
اولماز الا مالكدن زوال ملك ايله اولور بو تقديرجه معتق اولور ابو حنيفهنك دليلى
رجلك بو قولندن اول عبد الله ايچوندر زيرا جميع اشيا تخليق حسبى ايله الله ايچوندر
امدر بو قول اخبار اولور انشا اولماز بو يله اولديغى عبد معتق اولماز ولو قال هذا ابنى
او ابى عتق بلانيته اكر رجل بر كوچك وياخود بر بيوك عبدنه بو شونم اوغلمدر وياخود
بابامدر ديسه نيتسز معتق اولور وكذا هذه امى جاريه سنه بو شونم انامدر ديسه بلا
نيت معتقه اولور ابو حنيفه قتنده كرك اول جاريه معتقدن مسن اولسون كرك
كوچك اولسون وعندهما لا يعتق ان لم يصلح ان يكون ابناله واباله او امّاله امامين
قتنده معتق اولماز اكر اول مخاطب ومخاطبه اولان عبد وجاريه معتق اولانه رجله ابن
اولمغه وياخود بابا وياخوانا اولمغه صالح اولماز زيرا كلامى محال اولوب اعتقتك
قبل ان اخلق او قبل ان تخلق قولى كبى لغو اولور ولو قال الصغير هذا جدى لا يعتق
فى المختار اكر بر صغير ايچون هذا جدى ديسه معتق اولماز مذهب مختاردر زيرا جد
حريت ايچون ملكده بابا واسطهسيله مجاز قلنور واسطه ايسه منتفيه اولوب جدى
مجاز قلمق ممكن اولمدر اما بابالق واوغللق بونك كبى دكلدر زيرا بو ايكيسى بلا واسطه
حريت ايچون مجاز قلنورلر وصاحب عنايه ديمشدركه اكر واسطه مذكور ايسه مثلا
هذا جدى ابو ابى ديسه معتق اولور ودينلمشدركه بو مسئله خلافيهدر اوكلى كبى وبعضيلر
ديمشدركه بونده خلاف يوقدر بلكه اجماعا عتق واقع اولماز وكذا لو قال هذا اخى وينه
معتق اولماز اكر هذا اخى ديسه يوقاروده ذكر اولنديغى اوزره حريت ايچون ملكده
مجاز اولمق واسطه اب ايله در اول ايسه منتفيهدر اولتقديرجه مجاز اولمق ممكن اولماز
مبسوطده مذكوردركه بو لفظ اكر مطلق ذكر اولنورسه دراما مقيد ذكر اولنورسه مثلا
هذا اخى لابى وامى ديسه بلا تردد معتق اولور اما مطلق اخوت ايله اولماز زيرا اخوت

ايله اولماز زيرا اخوت مشترکدر کاه اولورکه اخوة في الدين مراد اولنور نتکم حق سبحانه
وتعالينك انما المؤمنون اخوة قول شريفنده وارد اولمشدر وکاه اتحاد قبيله
مراد اولور والى عاد اخاهم هودا نص شريفنده وارد اولديغي کبي وکاه اولورکه نسبده
اخوة مراد اولور اويله اولسه قول مشترك حجت اولمغه صالح اولماز اگر ضيلورسه که
بنوت دخي نسب ايله ارضاع بيننده مشترکدر هذا ابني قولنك اطلاقي ايله عتق نيجه
ثابت اولور جواب ويريلورکه رضاعدن اولان بنوت يعني اوغللق مجازدر مجازه
ده حقيقة معارض اوليماز اولعبده هو بنتي وينه معتق اولماز عبد ايچون بنتم
قزمدر ديه زيرا مشار اليه مسمى جنسندن دکلدر اولتقديرجه نه حقيقة و نه مجازا ابن دل
اعتبار اولنماز بينلرنده عدم ملازمت اولدوغى ايچون و خيلمشدرکه بو مسئله ده خلاف
اوزره در ولا يعتق بلا سلطان لي عليك وان نوى لا سلطان لي عليك لفظي ايله
دخي عتق واقع اولماز اگر نيت دخي ايدرسه زيرا سلطان حجت معناسنه در حق سبحانه
وتعالينك وليأتيني بسلطان مبين قول شريفي کبي وسلطان ذکر اولنور يد و استيلا
مراد اولنور بو محلده سلطاني نفي قوتي نفي اولور کانه ديمش اولورکه لا يد لي عليك
بولفظي ديه وعتقي نيت ايلسه معتق اولماز زيرا جائزدرکه يد زائل اولوب ملك
باقي قاله مکاتبده اولدوغى کبي لا سبيل لي عليك بونك خلافنجه در زيرا عبده
مضاف اولان سبيل ملکدن کنايه در واگر ملکي نفي ايدوب لا ملك لي عليك
ديه وعتقه نيت ايلسه معتق اولماز بو محلده عنايه ده سؤال وجواب وارد
وحاشيهٔ يعقوب پاشاده وسعدي افنديده چوق بحث وارد تفصيل مراد ايدن انلره
مراجعت ايلسون ولا بيا ابني ولا بيا اخي يا ابني ويا اخي ايله دخي عتق واقع اولماز زيرا
ندا طلب اقبال منادي در اگر منادي بر وصف ايله ندا ايلسه که اول وصف منادي ده
انشايه قادر اولسه حريت کبي اول زمان ندا ذلك الوصف ايله تحقيق اولمش اولور
يا حر کبي زيرا منادي بو صفتي منادانك اثباتنه في الحال قادر اولور اما اگر اول وصف تحقيق
ايچون دکلدر زيرا اوغللغي حالة ندا اثبات ممکن دکلدر اگر غيريدن مخلوق ايسه
انجق اعلامدر وابو حنيفه دن شاذ در روايت اولنمشدرکه ايکيسنده دخي معتق اولور
حاصل کلام ظاهر الروايه ده ندا ايله عتقك وقوعي يا حر يا عتيق ويا مولى لفظلري ايله در
روايت حسن ده بش الفاظ ايله اوچي ذکر اولنان ايکيسي دخي يا ابني ويا اخي لفظلريدر اما
اعتماد ظاهر الروايه ده اولدوغى اوزره کذا في العناية بر کمسنه عبده نيجه من ديه معتقي
اولماز وياخود يا بابا ديه ينه معتق اولماز کما في الصغرى واگر تصغير ايله يا بني و
بنتي ديه اضافتسز معتق اولماز کما في الهداية ابو حفصدن روايت اولنمشدرکه
ضم با ايله يا بنيّ ديه معتق اولماز نصب ايله ديه معتق اولور کما في التجنيد او انت
مثل الحر وياخود مولى عبدينه انت مثل الحر ديه معتق اولماز زيرا مثل ع فا بعض معانيده

معانينده مشارکت ايچون استعمال اولنور بو تقديرجه حريتده شك واقع اولور
وقيل يعتق ديلمشدرکه معتق اولور نيت ايله کما في الاختيار ولو قال ما انت الا
حر عتق اگر مولى عبدينه ما انت الا حر ديه معتق اولور زيرا نفي دن استثنا اثباتدر
على وجه التأکيد کلمهٔ شهادتده اولدوغى کبي ومن ملك ذا رحم محرم منه عتق عليه
ولو کان المالك صغيرا او مجنونا شول کمسنه که ذا رحم محرم منه مالك اوزرينه معتق اولور
اگر مالك صغير وياخود مجنون اولورسه وکمال پاشازاده اصلاح ايضاحنده
محرم صفت رحمدر وحقيقتده محرميته سببدر لکن لسان شرعده نفس محرم تشبيهده
مبالغه ايچون قلنمشدر ديو تصريح ايلمش وينه تعبير فرايضده ذو رحم محرم اولاد رجل واولاد
ابوينکه قرنداشلريدر وقز قرنداشلريدر وقرنداشلري اوغللريدر وقز قرنداشلري
اوغللريدر نه قدر اشاغه اولورسه وابا واجداديدر نه قدر يوقارو اولورسه واعمام
وعمات واخوال وخالاتدر لکن بونلرك اولادلري دکل محصل کلام حقيقة اوچ نوع اوزرينه در
هر قرابت ذي رحم محرم در قرابت اولاددن انك حکمي عتقدر مالك اولندقده بالاتفاق
بزم بينمزده واصحاب شافعي بيننده اما اهل ظواهر خلاف ايدوب آنلر درلرکه مالك
اوزرينه معتق اولماز لکن مالکه لازمدرکه اعتاق ايليه وبر قرابت بعيده درکه اول ذي
رحم غير محرمدر اوله دخي کرك رضاعدن اولسون کرك مصاهره دن بالاتفاق حکمي عدم
عتقدر وبري دخي قرابت متوسطه درکه قرابت ذي الرحم المحرم غير الولاد در بونك
حکمي عتقدر بزم قتمزده اما شافعي قتنده خلافيدر والمکاتب يکاتب عليه قرابة
الولاد فحسب مکاتب اوزرينه انجق قرابة ولاد مکاتب مثلا مکاتب اولان کمسنه
بابا وانا سني اشترا ايلسه آنك اوزرينه مکاتب اولور اما قرنداشني و قرنداشي مجراسنه
جار اولنلري اشترا ايلسه مکاتبه اولماز ابو حنيفه قتنده زيرا مکاتبك تملکي ناقصدر
اعتاقه قادر دکلدر وجوب جه قدرت اولدقده در خلافا لهما امامين ايچون خلاف
وار در آنلر قتنده قرنداشي واند مجراسنه جار اولنلر مکاتب اولور قرابة اولاد کبي
ومن اعتق لوجه الله شول کمسنه که لوجه الله عبدني اعتاق ايلسه معتق اولور وکذا
لو اعتق للشيطان او للصنم وان عصى اگر شيطان ايچون وياخود صنم ايچون اعتاق
ايلسه ينه معتق اولور اگر عاصي دخي اولورسه زيرا بو فعل کفره وعبده اصنام فعليدر
وکذا لو اعتق مکرها او سکرانا عبد معتق اولور اگر مکرها وياخود سکرانا اعتاق ايلسه
زيرا اکراه اسقاط رضايه توقف ايلمز کورمزميسن که هزل ايله عتق دخي ثابت اولور
رکن اعتاق اهلندن محلنه صدوري متحقق اولدوغى ايچوندر طلاقده اولدوغى کبي ولو اضاف
العتق الى ملك او شرط صح اگر عتقي ملکه مضاف قلسه وياخود شرطه مضاف قلسه
صحيح اولور مثلا ان ملکت عبدا فهو حر وان دخلت الدار فانت حر ديه ملك
وشرط بولندقده عتق صحيح اولور ولو خرج عبد حربي الينا مسلما عتق اگر عبد حربي

مسلم اولدوغى حالده بزه چيقه يعنى دار اسلامه چيقه معتق اولور حضرت على رضى الله
عنه دن روايت اولنديكه يوم حديبيه ده قبل الصلح طايفه دن بر قاج عبد فرار ايدوب
حضرت رسول عليه السلام كلمشلردى فرار ايدن قوللرك افنديلرى رسول اكرم عليه
الصلوة والسلام حضرتلرينه مكتوب يازوب يا محمد بزم قوللريمزك فرارى سزك
دينكزه رغبةً دكلدر انجق رقيتدن خلاص ايچوندر ديدكلرنده حضور عاليه اولنلر حق
كرچك ديدكلر كيبيدر بونلرى افنديلرينه رد ايلمك كركدر ديو جواب ويردكلرنده
حضرت رسول اكرم عليه الصلوة والسلام غضبه كلدى زيرا رسول اكرم عليه الصلوة
والسلام طائفك قوللرى مسلما اهل اسلامه ملحق اولدقلرنده عتقاء الله بيورمشلردر
والحمل يعتق بعتق امه حمل اناسنك عتقى ايله معتق اولور وصح اعتاقه وحده حملك
يالكز اعتاقى صحيح اولور ولا تعتق امه به اناسى معتق اولماز حمل سببى ايله اناسى معتق
اولسه ام ولدن تابع اولمق قلب موضوع لازم كلور دو مسئله ايسه عكسيدر والولد
يتبع امه فى الملك والرق والحرية والتدبير والاستيلاد والكتابة ولد امه تابعدر ملكده
ورقده و حريتده وتدبيرده واستيلادده وكتابتده وولد الامة من سيدها حر جاريه نك
سيدندن اولان ولدى حردر ومن زوجها ملك لسيدها جاريه نك زوجندن اولان
ولدى جاريه نك سيدينك ملكيدر وولد المغرور حر بقيمته ولد مغرور قيمتى ايله حردر مثلا
بركمسنه بايعك ملكنى ظن ايله بر جاريه اشترا ايلسه ولادتدن صكره آخرك ملكى اولديغى
ظاهر اولسه وياخود ظن ايلمكله بر خاتونه نكاح ايلسه ولادتدن صكره بر كمسنه نك
جاريه سى اولدوغى ظاهر اولسه ايكى صورتده دخى قيمتى ايله حردر **باب عتق البعض**
بو باب عتق بعضك احكامى بياننده در ومن اعتق بعض عبده صح وسعى فى
باقيه بركمسنه عبدنك بعضينى اعتاق ايلسه صحيح اولور وعبد باقيسنده مولاسى
ايچون سعى ايدر وهو كالمكاتب الا انه لا يرد فى الرق لو عجز بو معتق البعض اولان
عبد جميع احوالده مكاتب كبيدر الا بو قدر واردر كه اول معتق البعض رقيه رد
اولنماز اكر سعى ده عاجز اولورسه اما مكاتب عاجز اولدقده رقيته رد اولنور زيرا
كتابت عقد در اقاله وفسخ اولور اعتاق ايسه اسقاط محضدر اقاله وفسخى
قبول ايلمز وقالا يعتق كل ولا يسعى امامين ديديلر كه عبدك كليسى معتق اولور سعى
ايلمز اصل مسئله بودر كه اعتاق ابو حنيفه قتنده متجزى اولور شو كا بنا كه ابو حنيفه
قتنده اعتاق ازاله ملكدن عبارتدر ملك التتمتجزى اولماز زيرا آنلرك قتنده اعتاق
اثبات عتقدن عبارتدر وياخود ازاله رقدن عبارتدر بونلرك هر بر متجزى
اولماز وان اعتق شريك نصيبه فللآخر ان يعتق او يدبر او يكاتب او يستسعى
اكر عبدده شريك اولان كمسنه نصيبنى اعتاق ايلسه شريك آخر ايچون معتق النصف
اولان عبدك نصفنى ازاد ايلمك وياخود مدبر ايلمك وياخود كتابته كسمك و

وياخود سعى ايتدرمك واردر ولو لاء لهما ولاء ايكيسى ايچوندر او يضمن المعتق
لو موسرا وياخود شريك آخر ديلرسه معتقه تضمين ايتدورر اكر موسر ايسه ويرجع
المعتق على العبد والولاء له معتق ضامن اولدوغى ايله عبدن رجوع وولاء معتق
ايچون اولور وقالا ليس على الآخر الا الضمان مع اليسار والسعاية مع العسار
امامين ديديلر كه شريك آخر اوزرينه بو قدر الا ضمان واردر يسار ايله يعنى دولتلو
ايسه سعايت واردر عسار ايله يعنى فقيرلك ايله مثلا شريك آخر دولتلو ايسه
ضامن اولور فقير ايسه عبدن سعايت ايتديره ولا يرجع المعتق على العبد لو
ضمن والولاء له فى الحالين معتق اكر ضامن اولورسه عبدن رجوع ايلمز يعنى
ضامن اولدوغى عبددن طلب ايلمز وولاء معتق ايچوندر ايكى حالده دخى يعنى
ضامن اولديغى حالده سعايت ايتدردوكى حالده ولو شهد كل منهما باعتاق
شريكه سعى لهما فى حظهما والولاء بينهما كيف ما كان ايكى شريكدن هر بر كندو
حصه سنى اعتاق ايلدى ديو هر بر اوزرينه شهادت ايلسه عبد اول ايكيسى ايچون
نصيبلرى مقدارى سعى ايدر وولاء ايكيسى بيننده در شريكين هر نيجه اولورلر ايسه مثلا
بركمسنه نك ايكى كمسنه بر عبده مالك اولوب بعده بريسى شريك آخره سن
حصه كى اعتاق ايلدك ديو شهادت ايلسه اولدخى بن اعتاق ايلمدم سن حصه كى
اعتاق ايلدك ديو شهادت ايلسه عبد ايكيسى ايچون سعى ايدر ابو حنيفه قتنده وكيف
ماكان ديديكى يعنى شريكيندن هر برى كركه معسر اولسون كركه موسر اولسون كرك
برى موسر وبرى معسر اولسون برابردر وقالا يسعى للمعسرين لا للموسرين امامين
ديديلر كه شريكين معسر اولورلر ايسه عبد سعى ايدر موسر اولورلر ايسه سعى ايلمز زيرا
معتق معسر اولدوغى عبدك سعايتنى ادعايه دلالت ايدر صدق قدرى تقديرى
اوزره اما موسر اولورلر ايسه سعايت عبددن متبرع اولوب شريكينك ضمانينك
ادعاسنه دلالت ايدر اول اجلدن حالة يسارده سعى ايلمز ولو احدهما موسرا
والآخر معسرا سعى للموسر فقط اكر شريكيندن برى موسر وبرى معسر اولسه انجق موسر
ايچون سعى ايدر علتى بيع للمعسرين لا للموسرين محلنده ذكر اولنمشدر والولاء
موقوف فى الاحوال حتى يتصادقا ولاء جميع احوالده موقوفدر حتى شريكين بر برينى
اعتاقده ايلمينجه فى الاحوال ديدوكى حال يسار واعسارده ديمكدر زيرا شريكيندن
هر بر صاحبى اوزرينه حيله ايدوب ولائى كندو نفسندن نفى ايدوب صاحبى اوزرينه
اثبات ايلمشدر او التقديرجه ولا تصدقه توقف ايدر ولو علق احدهما عتقه بفعل
غدا والآخر بعدمه فيه فمضى ولم يدر عتق نصفه وسعى فى نصفه لهما مطلقا اكر شريكيندن
برى عبدك عتقنى يارنده اولاجق بر فعله تعليق ايلسه وشريك آخر اول فعلك
يارنده عدمنه تعليق ايلسه ويارنكى كون كچسه واول فعلك وجودى وعدمى

بلنمه عبدك نصفی معتق اولور ونصفندن ایکیسی ایچون سعی ایدر مطلقا قیدی
حال اعسار ویسار ایچوندر مثلا ایکی کمسنه بر عبدده مشترك اولوب شریکك
بری اگر فلان کمسنه یارین شو داره داخل اولورسه عبدم معتق اولسون دیسه و
یارنکی کون کیچه لکن اول کمسنه نك دخول وعدم دخولی معلوم اولمسه عبدك
نصفی معتق اولوب نصفی ایچون ایکیسنه سعی ایدر شریکین کرك معسر کرك موسر
اولسونلر کرك مختلفین اولسونلر وعندهما ان کانا موسرین فلا سعایة امامین
قتنده اگر شریکین موسر اولورلرسه سعایت یوقدر زیرا شریکیندن هر بری عبددن
سعایتی تبرع ایدوب شریکی اوزرینه ضمانی ادعا ایلمکله سعایت واقع اولماز
معتقك یساری سعایتی منع ایدر وان کان معسرین ففی نصفه عند ابی یوسف
وفی کله عند محمد اگر شریکینك ایکیسی دخی معسر اولورسه ابو یوسف قتنده عبد
نصفندن سعی ایدر ابو حنیفه قتنده دخی بویله در وامام محمد قتنده عبد کلسندن سعی
ایدر وان کانا مختلفین سعی للموسر فقط فی ربعه عند ابی یوسف اگر شریکین مختلفین
اولورلرسه یعنی بری فقیر وبری غنی اولورسه ابو یوسف قتنده عبد ربع قیمتندن
انجق موسر ایچون سعی ایدر وفی نصفه عند محمد امام محمد قتنده عبد نصف قیمتندن سعی ایدر
ولو حلف کل لا یعتق عبده والمسئلة بحالها لا یعتق واحدا اگر ایکی کمسنه نك هر بری
کندو عبدینك عتقنه یمین ایلسه یعنی رجلیندن بری اگر فلان کمسنه یارین داره داخل
اولورسه عبدم معتق اولسون دیسه وبری دخی اگر داخل اولمازسه عبدم معتق اولسون
دیسه ویارین کیچه دخول وعدم دخولی معلوم اولمسه مسئله حالی اوزرینه در بریسی
معتق اولماز جهالت فاحشه اولدوغی ایچون من ملك ابنه مع آخر بشراء او هبة او صدقة
او وصیة عتق حظه بر کمسنه اوغلنه آخر کمسنه ایله شرا ویاخود هبه ویاخود هبه و
یاخود صدقه ویاخود وصیت ایله مالك اولسه کندونك نصیبی معتق اولور زیرا
بر کمسنه ذی رحم محرمنك شقصنه مالك اولسه اول شقص معتق اولور ومعتق اولمسنه
حضرت رسول اکرم علیه الصلوة والسلامك من ملك ذا رحم محرم منه عتق علیه
قول شریفیدر دلیلدر ولا یضمن الاب شریکنك حصه سنی ضامن اولماز زیرا
بعض صورتده شریکنك نصیبنی افساد ایلمك ایله ضمانی لازم کلوردر بو صورتده
ضمانی لازم کلمز ویشتر که ان یعتق او یستسعی سواء علم الشریك انه ابنه اولا اوغلنه
مالك اولان بابانك شریکی ایچون اول عبدی اعتاق ایلمك واردر ویاخود سعی
ایتدیرمك واردر آنك اوغلی ایدوکنی بلسون کرکسه بلمسون برابردر یعنی بو صورتده
علم وعدم علم برابردر اگر اوغلی ایدوکنی بلورسه سبب رضا متحقق اولور اگر اوغلی
ایدوکنه عالم دکل ایسه حکم سبب رضا اوزرینه عمل اولنور وقالا یضمن الاب
ان کان موسرا وعند اعساره یسعی الابن امامین دیدیلر که شریکك حصه سنی اب

اب ضامن اولور اگر بابا دولتلو ایسه اما اعساری قتنده ابن سعی ایدر یعنی
فقیر ایسه باقی حصه سنده بابا سنك شریکی ایچون سعی ایدر زیرا بابا شریکینك
حصه سنی قرینی اشترا ایلمکله ابطال ایلدی سائر شرکا تضمین ایلدوکی کبی بو دخی
تضمین ایدر وکذا الحکم والخلاف ولو علق عتق عبد بشراء بعضه ثم اشتراه
مع آخر واشتری نصف ابنه ممن یملك کله حکم وخلاف دخی کچن مسئله کبیدر
بر کمسنه بر عبدك بعضنی اشترایه عتقنی تعلیق ایلسه یعنی سنك نصفنی اشترا
ایدرسم معتق اول دیو تعلیق ایلسه صکره بر آخر ایله اول عبدی اشترا ایلسه ویاخود
اوغلنی مالك اولاندن نصفنی اشترا ایلسه ابو حنیفه قتنده شریك آخره نصفنی
ضامن اولماز وشریك آخر ایچون اعتاق وسعی ایتدیرمك واردر واما امامین
قتنده اب ضامن اولور اگر دولتلو ایسه مشترا اولان ابن باقی حصه سی ایچون سعی
ایدر ولو اشتری الاجنبی نصفه ثم الاب باقیه موسرا ضمن الشریك او استسعی
اگر بر اجنبی بر عبدك نصفنی اشترا ایلسه اندن صکره بابا سی موسر اولدوغی حالده
باقیسنی اشترا ایلسه شریك آخر دیلرسه بابا سنه تضمین ایتدورر ویاخود دیلر
سعی ایتدورر وقالا یضمن فقط امامین دیدیلر که شریك اخر انجق تضمین ایتدورر
زیرا امامین قتنده معتقك یساری سعایتی منع ایدر ولو ملکاه بالارث فلا ضمان
اجماعا اگر ایکی کمسنه ارث ایله عبده مالك اولسه لر اجماعا ضمان یوقدر صورت مسئله
بودر که بر خاتون فوت اولوب بر عبدنی ترك ایلسه که اول عبد زوجنك
اوغلی اولسه وزوج ایله بر قرنداشنی ترك ایلسه پس امدی عبدك نصفنه قرنداشی
ونصفنه زوج وارث اولور بابا که اوغلنه مالك اولدوغی کبی معتق اولور بو صورتده
بابا شریکینك حصه سنه ضامن اولماز زیرا ارث ضروریدر افساد حصه شریکینی
کندونك صنعی یوقدر عبد لموسرین دبره احدهم واعتقه آخر ضمن الساکت مدبره
والمدبر معتقه ثلثه مدبرا لا ما ضمن اوچ موسر کمسنه نك مشترك بر قولی اولوب
ایچلرندن بری حصه م مدبر اولسون وبری دخی بنم حصه م معتق اولسون دیسه وبریسی
دخی ساکت اولسه سکوت ایدن مدبره کندو حصه سنی تضمین ایتدورر ومدبره دخی
معتقه عبد مدبر اولدوغی حالده ثلث قیمتنی تضمین ایتدورر یوخسه کندوسنی تضمین
ایتدوکی تضمین ایتدرمز صورت مسئله بودر که اوچ کمسنه طقوز آلتون حصه ایله یکرمی
بر آلتونه بر عبد اشترا ایلسه لر بریسی تدبیر ایلسه وبری اعتاق ایلسه وبری ساکت
اولسه اول ساکت اولانی مدبره طقوز آلتونی تضمین ایتدیرر ومدبر دخی معتقه رجوع ایدوب
مدبر اولدقدن عبدك بهاسی سکز آلتونه قالمش ایدی آنك ثلثی که التی آلتون ایدر آنی تضمین
ایتدورر بو قول ابو حنیفه قتنده در والولاء ثلثاه للمدبر وثلثه للمعتق ولانك ثلثانی
مدبر اولمش اولدی بو تقدیرجه معتقك حقی ثلث اولمش اولور وقالا ضمن مدبره لشریکیه

ولو معسرا والولاء كله له امامين ديديلركه مدبرا والامكسنه ايكي شريكك حصه سني ضامن
اولور اكر مدبر معسر ايسه ولانك كلسي مدبر ايچون اولور وقيمة المدبر ثلثا قيمته قنا
مدبرك قيمتي قن اولدوغي حالده يعني عبد اولدوغي حالده قيمتنك ثلثاسيدر ولو
قال لشريكه هي ام ولدك وانكره تخدمه يوما وتتوقف يوما واكر بر جاريه ايكي شريك
اولان كمسنه شريكنه جاريه سنك ام ولدكدر ديسه وشريك آخر انكار ايلسه
جاريه جاريه منكر اولان شريكه بر كون خدمت ايدر و بر كون موقوف طورر يعني
شريك مقرك نوبتي ايچون موقوف طورر زيرا مقر اولان شريك بنم جاريه اوزرنده
حقم يوقدر شريكمك ام ولديدر ديمش اولدي وقالا للمنكر ان يستسعيها في حظه ثم تكون
امامين ديديلركه منكرك نصيبي ايچون جاريه يه سعي ايلمك واردر ديديلر ثم تكون
حرة اندن صكره جاريه حره اولور مثلا بر كمسنه استيلادي كند ونفسنه اقرار ايلسه
صحيح اولور واكر بر شريكنه مضاف قلسه وشريكي دخي انكار ايلسه شريكي اوزرينه
اقرار كند واوزرينه منقلب اولور كانه كندوسي استيلاد ايلمشدر ومالام ولد تقوم
فلا يضمن موسر اعتق نصيبه منها ام ولد ايچون قيمت يوقدر يعني مال متقوم
دكلدر پس امدر جاريه دن نصيبني اعتاق ايدن شريك موسر شريك آخرك
حصه سني تضمين ايلمز زيرا ابو حنيفه قتنده مال متقوم دكلدر صورة مسئله
بودركه ايكي كمسنه نك اشتراكا بر جاريه سي اولوب وجاريه مابينلرنده بر ولد
كتورسه وايكيسي دخي دعوت ايله ايكيسنك دخي ام ولدي اولور آندن صكره
شريك موسر حصه سني اعتاق ايلسه شريك آخرك حصه سني تضمين ايلمز ابو
حنيفه قتنده وعندهما هي متقومة فيضمن حصة شريكه منها امامين قتنده ام ولد
مال متقومه در اول تقديرجه جاريه دن شريكينك حصه سني ضامن اولور زيرا ام
ولد مملوكدر وطئا واجارة واستخداما منتفع بهادر مدبره كبي متقومه در بو بيله
اولدوغي اجلدن بر كمسنه كل مملوك لي كذا ديسه ام ولد دخي كل مملوكه داخل اولور

باب العتق المبهم

بو باب عتق المبهم بياننده در له ثلثة اعبد قال لاثنين عنده
احدكما حر فخرج واحد ودخل الآخر فاعاد القول ثم مات من غير بيان بر كمسنه نك
اوچ عبدي اولوب اوكنده طوران ايكيسي ايچون احدكما حر ديسه وبو كلام ايله
مخاطب اولان بريسي چيقسه وطشره ده اولانك بري دخي ايچرو كيرسه ومولى احدكما
حر كلامني اعاده ايلسه اندن صكره بيان ايلمدين فوت اولسه وبياننده اولا اثنين
مضاف اليهدن عوضدر تقديري من غير بيان مراده ديمكدر عتق ثلثة ارباع
الثابت ونصف الخارج وكذا نصف الداخل ثابت اولان عبدك درت بلوكندن
اوچ بلوكي معتق اولور وخارج اولان عبدك دخي نصفي معتق اولور بو قول ابو حنيفه
وابو يوسف قتنده در وقال محمد رحمه الله امام محمد ديديكه داخلك ربعي معتق اولور زيرا

زيرا ايجاب ثاني داخل ايله ثابت بيننده دائردر ايجاب اولده ثابتك
نصفي معتق اولمش ايدي ايجاب ثانيده واقع اولان نصف عتق ثابت ايله داخل
بيننده دائر اولديغي ربع عتق ثابته وربع عتق داخل ايچون اولمش اولور ولو في مرضه
ولم تجز الوارث جعل كل عبد سبعة كسهام العتق وعتق من الثابت ثلثة ويسعى
في اربعة ومن كل من الآخرين اثنان ويسعى كل منهما في خمسة واكر مولانك
احدكما حر قولي مرضنده اولورسه ووارث دخي جائز كورمسه هر عبد سهام
عتق كبي يدي سهم قلنور وثابتدن اوچ سهم معتق اولوب درت سهمنده سعي ايدر
وآخرين دن يعني داخل وخارجدن هر برينك ايكي سهم معتق اولوب بش سهمنده
سعي ايدرلر زيرا مرضده عتق وصيتدر وصيت ايسه ثلثدن معتبردر بو تقديرجه
يكرمي بر سهم اولدوقده يدي سهمي معتق اون درت سهمي سعي اولنمغله مسئله صحيح اولور
ثابتدن اوچ سهم وآخرينيدن ايكيشر سهمدن درت سهم اولوب مجموع يدي سهم اولور
ثلث اعتبار حاصل اولور وعند محمد يجعل كل ستة كسهام العتق عنده و
يعتق من الثابت ثلثة ويسعى في ثلثة ومن الخارج اثنان ويسعى في اربعة ومن
الداخل واحد ويسعى في خمسة وامام محمد قتنده هر عبد سهام عتق كبي التي سهم
قلنور ثابتدن اوچ سهم معتق اولوب اوچ سهمنده سعي ايدر وخارجدن ايكي سهم
معتق اولور درت سهمنده سعي ايدر وداخلدن بر سهمي معتق اولوب بش سهمنده
سعي ايدر ولو طلق كذلك قبل الدخول ومات بلا بيان بر كمسنه نك اوچ زوجه سي
اولسه وجمله سي مدخول بها اولمسه واوچنك دخي مهري برابر اولسه احدكما
طالق ديوكي كبي احديهما طالق ديسه وخاتوننك بري خارج اولوب اوچنجيسي
داخل اولسه ينه احدكما طالق ديسه وبيان ايتمدين فوت اولسه سقط ثلثة
اثمان مهر الثانية وربع مهر الخارجة وثمن مهر الداخلة بالاتفاق هو المختار ثابتك
مهرينك سكز بلوكندن اوچ بلوكي وخارجك مهرينك ربعي وداخله نك مهرينك
ثمني ساقط اولور زيرا ايجاب اول ايله برينك نصف مهري ساقط اولدي لكن
ذكر اولنان نصف مهر ثابته ايله خارجه بيننده تقسيم اولديغي هر برندن ربع مهر ساقط
اولور وساقط اولان ربع ثانيه ايله داخله بيننده تقسيم اوليجق ثابته دن سكزدن اوچ
وداخله دن ثمن وخارجه دن ربع مهر ساقط اولور والبيع بيان في العتق المبهم
عتق مبهمده بياندر مثلا احدكما حر ديين كمسه عبدك برني بيع ايلمك باقي قلانك
معتق ايدوكني بياندر وكذا العرض على البيع وينه عتق مبهمدن عبدك برني بيعه
عرض آخرك اعتاقي ايچون بيان اولنور والموت والتحرير والتدبير والاستيلاد
والهبة والصدقة مسلمتين احدكما حر خطابيله مخاطب اولان عبدك برينك
موتي دخي آخرك عتقنه بياندر وايكيسندن برني تحرير وتدبير وجاريه ايه استيلاد

٥ اولور اندن صكره ايجاب ثاني ايله ربع مهر ساقط صح

وهبه وصدقه کبی تسلیم اولدقلر حالده بو ذکر اولنن افعال آخرك عتقنه بیاندر والوطء
لیس ببیان خلافا لهما احدکما حرة قولی ایله مخاطب اولان جاریه برینه وطی آخرك
عتقی ایچون بیاندر وفی الطلاق المبهم هو والموت بیان طلاق مبهمده وطی وموت
بیاندر مثلا برکمسنه ایکی خاتوننه احدکما طالق دیدکدن صکره وطی ایلسه وخاتو
برن فوت اولسه اول وطی وموت آخرك طلاقنه بیان اولور وان قال لامته اول
ولد تلدینه ذکرا فانت حرة فولدت ذکرا وانثی ولم یدر اولهما فالذکر رقیق ویعتق
نصف کل من الام والانثی اکر برکمسنه جاریه سنه اول طوغراجاغك ولد ذکر
اولسه سن حره سن دیسه وجاریه ایکز بر ذکر و بر قز طوغرسه وقنغیسی اول
طوغدوغی بلنمسه پس امدی ذکر رقیقدر وجاریه وقزك هر برینك نصفی معتق
اولور ولا تشترط الدعوی لصحة الشهادة علی الطلاق وعتق الامة معینة دعوی
شرط قلنمدی طلاق اوزرینه شهادت صحیح اولدوغیچون وعتق امه اوزرینه که
معینه اوله اکا خ دعوی شرط قلنمدی دعوی حق عبدده شرطدر بوخسه حق
اللهده شرط دکلدر زیرا تحریم فرج حق اللهدر برکمسنه خاتوننه طلاق ویرسه
ویاخود جاریه سنی ازاد ایلسه محکمه سنده اولنن قونشولری دعواسز قاضی یه
واروب بلا دعوی طلاق وعتقنه شهادت ایلسه لر شهادتلری مقبوله اولور
وفی عتق العبد وغیر المعینة تشترط عتق عبدده وجاریه غیر معینه ده دعوی شرط
قلندی ابو حنیفه قتنده خلافا لهما امامین ایچون خلاف واردر آنلر قتنده دعوی شرط
قلنمدی زیرا مشهود به حق شرعدر شهادتلری بلا دعوی مقبوله در فلو شهدا بعتق
احد عبدیه او امتیه لا تقبل اکر ایکی کمسنه برکمسنه نك ایکی قولنك برینك
عتقنه شهادت ایلسه لر ویاخود ایکی جاریه سنك برینك عتقنه شهادت ایلسه لر
شهادتلری مقبوله اولماز ابو حنیفه قتنده الا فی وصیته الا وصیتده شهادت
مقبوله اولور مثلا ایکی کمسنه قاضی یه واروب فلان کمسنه مرض موتنده ایکی
قولندن برینی اعتاق ایلمشدر ویاخود تدبیر ایلمشدر دیو شهادت ایلسه لر شهادتلری
استحسانا مقبوله اولور وعندهما تقبل امامین قتنده مطلق اکر وصیتده
غیرینده خ اولورسه شهادتلری مقبوله اولور وان شهدا بطلاق احدی نسائه
قبلت اتفاقا اکر ایکی کمسنه برادمك ایکی خاتونندن برینك طلاقنه شهادت
ایلسه لر بلا دعوی اتفاقا شهادتلری مقبوله اولور اکر سکوت اولنسه تحریم فرج
لازم کلوردی تحریم فرج ایسه حق اللهدر حق اللهده دعوی شرط قلنمدر باب
الحلف بالعتق بو باب عتق ایله یمین بیاننده در ومن قال ان دخلت فکل
مملوك لی یومئذ حر یعتق بدخوله من فی ملکه عند الدخول سواء کان فی ملکه وقت
الحلف او تجدد بعده برکمسنه اکر داره داخل اولورسم جمله مملوکم اولان حردر دیسه

طلاق دعواسنه شهادت
بلا دعوی مقبوله اولدوغی

دیسه حالف اولان کمسنه نك دخولیله ملکنده اولان عبد معتق اولور کرکسه وقت
حلفده ملکنده اولسون کرکسه بعد الحلف جدید اشترا ایلمش اولسون برابردر جمله سی
معتق اولور زیرا یومئذ لفظنك تقدیری یوم ان دخلت دیمکدر وفعل حذف اولنوب
اندن عوض تنوین ویرلمشدر ومعتبر اولان حین دخولده ملکنده بولنان قوللردر
ولو لم یقل یومئذ لا تعتق الا من کان فی ملکه وقت الحلف اکر یومئذ دیمسه معتق اولمز
الا وقت حلفده ملکنده اولان قول معتق اولور وکذا لو قال کل مملوك لی حر بعد
غد اکر داره داخل اولورسم یارندن صکره جمیع مملوکم حردر دیسه یمینه حلف ایلدوکی
زمان مملوکی اولان عبد معتق اولور زیرا کل مملوك لفظی اول حالده اولان مملوکه
متناول اولور بوخسه بعد الحلف مالك اولدوغنه متناول اولماز وبعد غد قولی
لفظنه ظرفدر بوخسه مملوك لفظنه ظرف دکلدر والمملوك لا یتناول الحمل
مملوك حمله متناول اولماز زیرا جنین انا سیه تبعیت ایله مملوکدر ومن وجه عضودر
مملوك ایسه نفسه متناول اولور بوخسه اعضا سیه متناول اولماز فلو قال کل
مملوك لی ذکر حر وله امة حامل فولدت ذکرا لاقل من نصف حول منذ حلف
لا یعتق اکر داره داخل اولورسم جمله ارکك اولان قوللرم حردر دیسه حال بو که
اول کمسنه نك بر حامله جاریه سی اولوب وجاریه مزبوره مولاسنك حلف ایلدوکی
زمانندن نصف حولدن اقلده بر ارکك اوغلان طوغرسه اول اوغلان معتق اولمز
ولو لم یقل ذکر عتق الحمل تبعا للامة اکر کل مملوك لی حر جواب اکر لفظنی دیمسه انا سنه
تبعیت ایله حمل خ معتق اولوردی زیرا لفظ مملوك ذکور واناثنه متناول اولور
حتی مدبره وامهات اولاده خ متناول اولور اکر حالف اولان کمسنه بن رجاله
نیت ایلدم نسا یه نیت ایلمدم قضا تصدیق اولنماز وحملك اناسی معتقه اولور زیرا
امه کل مملوك تحتنه داخل اولمغله تبعیت ایله حمل معتق اولور ولو قال کل مملوك لی حر
بعد موتی صار من فی ملکه عند الحلف مدبرا اکر حالف اولان کمسنه جمیع مملوکم موتمدن
صکره حردر دیسه یمین ایلدوکی وقتده ملکنده اولان عبد مدبر اولور لا من ملکه بعده
یمیندن صکره مالك اولدوغی عبد مدبر اولماز زیرا کل مملوك لی قولی بلا نیة ایچون
حال ایچون استعمال اولنور تنکیم سین وسوف قرینه سیله استقبال ایچون اولدوغی
کبی چونکه حال ایچون استعمال اولنور ایسه جزاکه تدبیردر فی الحال واقع اولوب
لفظ مذکور بعد الیمین اشترا اولنان عبده متناول اولماز لکن یعتق الجمیع من الثلث
عند موته لکن یمین ایدن کمسنه نك موتی زمانندن وقت حلفده موجود اولان عبدی
وبعد الیمین اشترا ایلدوکی عبدی ثلثدن معتق اولور چونکه عتق موته مضاف قلندی
حیثیتدن ایجاب عتق فی الحال مملوکی اولانه متناول اولمغله موجود اولنلر مدبر اولور
وبر حیثیتدن موته مضافه اولان عتق بعد الموت ایجابدر اول حیثیه وصیت اولور

وصیت اولیجق حلف ایلدوکی وقتدن صکره اشترا ایلدوکی قوللره متناول اولور وو
صایاده معتبر اولان حالات موتده ملکنده بولنانلردر بو قول ابو حنیفه و امام محمد قتنده
در اما ابو یوسف قتنده بعد الیمین مالک اولدوغی معتق اولماز زیرا لفظ حقیقتدر
و صکره مالک اولدوغنه متناول اولماز بو اجلدندر که وقت یمینده ملکنده بولنمیانی
مدبر اولماز **باب العتق علی جُعل** بو باب جعل اوزرینه عتقک بیاننده در
ضم جیم ایله جعل بر فعل مقابله سنده تعیین اولنان عوضدر ومن اعتق علی مالٍ شول
کمسنه که عبدنی مال اوزرینه اعتاق ایلیه مثلا انت حرّ علی الف درهم دیه
اوبه ویاخود مال مقابله سنده اعتاق ایلیه مثلا انت حرّ بالف درهم دیه
فقبل عتق پس امدی عبد مخاطب اول مجلسده مال مذکوری قبول ایلسه معتق
اولور والمال دین علیه مذکور اولان مال عبد معتقک اوزرینه دیندر زیرا عبد
قبولیله الفی التزام ایلمشدر یصح الکفالة به بدل عتق اولان ماله کفالت صحیح اولور
زیرا اول مال دین صحیحدر کفالت ایسه دین صحیحده اولور بخلاف بدل الکتابة بدل
کتابه بونک خلافنجه در بدل کتابه ایله کفالت صحیح دکلدر اثر رقیت باقی اولدوغی
ایچون مثلا عبد مکاتب بدل کتابتدن عاجز اولسه ینه رقیت عودت ایدر بو
تقدیرجه عبد اوزرینه دین صحیح دکلدر و دین صحیح اولمیجق کفالة دخی صحیح دکلدر وان
قال ان ادیت الیّ الفا فانت حرّ واذا ادیت صار مأذونا لا مکاتبا اکر مولی عبدینه
ان لفظ ایله اکر بکا بیکی ادا ایدرسک سن حرسن دیه ویاخود ان لفظی ایله اکر بکا
بیکی ادا ایدرسک سن حرسن دیه اول عبد مأذون اولور مکاتب اولماز زیرا اداء
تعلیق اولنان عتق صریحدر مولی عبدینی اداء ماله تعلیق ایلمسی تجارته تعریض ایلمکدر
و ماله تعلیق ایله مأذون اولور مکاتب اولماز دیمکدن مقصود افندیسی عبد مزبوری
مالی ادا ایلمزدن مقدم بیع ایلمسی جائزدر اما مکاتبک بیعی جائز اولماز مادامکه کندوسی
راضی اولمیه اما اکر مکاتب کندوی بیعه رضا ویرسه کتابت فسخ اولور ویعتق
ان ادّی فی المجلس اوخلّی بین المولی وبین المال فیه فی التعلیق بان اکر عبد مال معینی
اول مجلسده ادا ایدرسه معتق اولور ویاخود مولی ایله مال بیننی تخلیه ایلسه یعنی اول
مجلسده عبد مال معینی افندیسی یاننه وضع ایلسه بر وجهله که مولی اول مالی اخذ
ایلمک ممکن اولسه بو مقوله تسلیم ایله دخی معتق اولور وبو ایکی صورتده معتق اولمسی
لفظ ان ایله تعلیق اولدقده در زیرا ان شرط ایچوندر وقت ایچون مستعمل اولماز حتی
اول مجلس ادا ایلمسه معتق اولماز ومتی ادّی اوخلّی فی التعلیق باذا ادّی ایله تعلیقده
هر نه وقت مال معینی ادا ایلسه ویاخود تخلیه ایلسه معتق اولور زیرا لفظ اذا وقت
ایچون مستعملدر مجلس ایله مقید اولماز متی کبی ویجبر المولی علی القبض هر نه وقت که
مال معینی ادا ایلسه ویاخود یاننه وضع ایلسه مولاسی مال مزبوری قبض ایلمک

ایلمک اوزره جبر اولنور وان ادّی البعض یجبر علی القبض ایضا الا انه لا یعتق ما لم یؤد
الکل اکر عبد مال معیندن بعضیسنی ادا ایلسه ینه قبض ایلمک اوزرینه مولی جبر اولنور
الا اول عبد معتق اولماز مادامکه معین اولان مالک کلیسنی ادا ایلمیه کما لو حطّ عنه البعض
فادّی الباقی مولی مال معیندن بعضیسنی حط ایدوب عبد باقیسنی ادا ایلدکده معتق
اولمدیغی کبی بعضیسنی ادا ایلمکله عبد معتق اولماز زیرا شرط اداء الف ایدی اولشرط دیه
بولنمدی مثلا بر کمسنه عبدینه ان ادیت الیّ الف درهم فانت حرّ دیو ذکر اولنان الفدن
بر مقدارینی حط ایلسه کامل الفی ادا ایلمینجه معتق اولماز وجملهسنی حط ایلسه ینه معتق اولماز
زیرا شرط اداء الف ایدی اول دخی بولنمدی امدی شرط بولنمیجق مشروط دخی بولنمز کتابت
بونک خلافنجه در و صاحب عنایه دیمشدر که اکر درهم ذکر اولنوب انک یرینه دینار
ویرسه ینه معتق اولماز ثم ان ادّی الفا کسبه قبل التعلیق رجع المولی علیه بمثلها و یعتق
اندن صکره اکر عبد قبل التعلیق کسب ایلدوکی الفی ادا ایلسه عبد معتق اولور لکن مولی
عبد اوزرینه اول الف مثلی ایله رجوع ایدر یعنی تکرار بیکی طلب ایدر زیرا اول ویردوکی
الف عبد ایکن کسب اولنمغله العبد وما یملکه کان لمولاه مضمونی اوزره مال مولانک
اولمش اولور اول اجلدن الف آخر ایچون عبد اوزرینه رجوع ایدر وان کسبها بعده
ولا یرجع اکر عبد ویردوکی بیکی بعد التعلیق کسب ایلدی ایسه مولی عبد اوزرینه
رجوع ایده مز ولو قال انت حرّ بعد موتی بالف فان قبل بعد موته و اعتقه الوارث
عتق اکر مولی بنم موتمدن صکره الف مقابلهسنده سن حرسن دیه اکر عبد
مولانک موتندن صکره قبول ایدرسه ودخی وارث اعتاق ایدرسه الف ایله
معتق اولور والا فلا اکر عبد مولانک موتندن صکره الف ایله قبول ایلمز ایسه
ویاخود عبد قبول ایلیوب لکن وارث اعتاق ایلمسه اول عبد معتق اولماز قچن عتق موتدن
صکره تأخیر ایلسه عتق ثابت اولماز الا وارث ویاخود وصی ویاخود قاضینک
اعتاقی ایله اولور اکر بو ذکر اولنان کمسنهلردن اعتاق واقع اولماز ایسه معتق اولماز
ولو حرّره علی ان یخدمه سنة فقبل عتق وعلیه ان یخدمه تلک المدة اکر عبدینی مولاسی
بر سنه خدمت ایلمک اوزره تحریر ایلسه وعبد دخی قبول ایلسه فی الحال معتق اولور و عبد
اوزرینه لازمدر که اول مدتی مولاسنه خدمت ایلیه زیرا بو قول عوض اوزرینه عتقدر
و عوض اوزرینه واقع اولان عتق قبولی ایله قبل الادا واقع اولور مثلا اعتقک علی ان
تخدمنی فی سنة دیمکله فی الحال عتق واقع اولور اما ان تخدمنی کذا فانت حرّ دیسه فی الحال
عتق واقع اولمیوب شرط اولنان مدت تمام اولدقدن صکره معتق اولور اولکی صورت
معاوضهدر صکرهکی صورت معلق بالشرطدر فان مات المولی قبلها لزمه قیمة
نفسه اکر مولی عبدک بر سنه خدمتندن مقدم فوت اولسه امام ابو حنیفه و امام
ابو یوسف قتنده عبده قیمتی نفسی لازم اولور و عند محمد قیمة خدمته امام محمد

قتلندن عبدن خدمتنك قيمتى لازم اولور وكذا لو باع المولى العبد من نفسه بعين
فهلكت قبل القبض يلزمه قيمة نفسه وبونكبي مسئله كبيدر اكر مولى عبدني كندو نفسنه
بر عينه يعني معين برشيئه بيع ايلسه وقبل القبض عين هلاك اولسه اول عبده كندو
نفسنك قيمتى لازم اولور امام ابو حنيفه وابو يوسف قتلنده وعند محمد قيمة العين امام
محمد قتلنده هلاك اولان عينك قيمتى لازم اولور زيرا اول عين بغير مال اولان شيئه
معاوضه در زيرا نفس عبد كندو حقنده مال دكلدر وكندو نفسنه مالك دكلدر
بونكا مثال بر حرّه بر عبد معتق اوزرينه تزوج اولنسه بعده مستحق چقسه حرّه زوج
اوزرينه عبدك قيمتى ايله رجوع ايدر يوخسه قيمت بضع كه مهر مثلدر انونكله رجوع
ايلمز بو تقديرجه عبده هلاك اولان عينك قيمتى لازم اولور ابو حنيفه وابو يوسف
ايچون دليل عقلي بودركه بو عين مال مقابله سنده معاوضه در زيرا عبد مولى حقنده مالدر
وبونك مثالى بركمسنه برجاريه مقابله سنده باباسني اشترا ايلسه وبايع جاريه
قبض ايلمزدن مقدم جاريه هلاك اولسه بايع مشتري اوزرينه باباسنك قيمتى
ايله رجوع ايدر يوخسه جاريه نك قيمتى ايله رجوع ايلمز كذا في الزيلعي ومن قال
لآخر اعتق امتك بالف على ان تزوجنيها ففعل وابت ان تزوجه فلا شئ عليه
شول كمسنه كه برآخر كمسنه يه جاريه كي بكا تزويج ايلمك اوزره بيك درهم مقابله سنده
اعتاق ايله ديسه واول كمسنه دخي اعتاق ايلسه وجاريه اول كمسنه يه تزوجدن
ابا ايلسه اعتاق ايله دين كمسنه نك اوزرينه برشي لازم دكلدر يعني امركه تعيين
ايلدوكي بيك كندويه لازم كلمز اما طلاق بونك خلافنجه در مثلا بركمسنه آخر كمسنه يه
طلّق امرأتك على الف درهم على ديسه اول كمسنه دخي طلاق ويرسه آمر اوزرينه
الف لازم اولور طلاقده اجنبي اوزرينه اشتراط بدل جائزدر اما اعتاقده جائز
دكلدر بو محلده بحث واردر ولو ضمّ عنّي قسم الالف على قيمتها ومهر مثلها او لزمه
حصة القيمة وسقط ما يختص المهر اكر عنّي لفظني ضم ايلسه مثلا اعتق امتك
عنّي بالف ديسه مذكور اولان الف جاريه نك قيمتنه ومهر مثلنه تقسيم اولنور
وآمره جاريه نك قيمتى لازم اولور ومهره مختص اولانى ساقط اولور مثلا جاريه نك
قيمتى ايكي بيك ومهر مثلي بيك اقچه اولسه مذكور اولان بيك اقچه اوچ بيكه تقسيم اولنور
التيوز آلتمش اقچه حصه رقبه واوچيوز اوتوز اوچ اقچه حصه مهر مثل اولور آمر كه
اعتق امتك عنّي بالف ديدكده بيك اقچه ايكي شيئه مقابله ايدر بري شراء رقبه
وبري بضع نكاحدر وقوع اعتاقك لازم متقدمي كه بيعدر طريق اقتضا ايله واقع
اولمشدر كانه جاريه ايچون آمر بعها مني ثم اعتقها عنّي ديمش اولدر بو تقديرجه اقتضاء
اشترا بولنمش اولور وجاريه نك قيمتى اولان التيوز آلتمش اقچه آمره لازم اولوركه كندويه
تسليم اولنان رقبه مقابله سنده ومهر مثلك اوچيوز اوتوز اقچه در اول باطل اولور

اولوركه كندويه تسليم اولنميه بضعدر ولو تزوجته فحصة المهر لها في الوجهين وحصة
القيمة للمولى في الثاني وهدر في الاول يوقاروده تقرير اولنان مسئله جاريه تزوجدن
ابا ايلدوكي صورتده ايدي اما اكر جاريه ابا ايلميوب آمري تزوج ايلسه مهر
مثلك حصه سي كه اوچيوز اوتوز اقچه ايدي ايكي صورتده دخي جاريه ايچوندر كرك
عنّي لفظني ذكر ايلسونلر كرك ايلمسونلر وقيمتنك حصه سي ثانيده يعني عنّي لفظن
ضم ايلدكده مولا ايچوندر صورة اولى ده يعني عنّي لفظي ضم اولنمدقده قيمتك
حصه سي هدردر **باب التدبير** بو باب حكم تدبير بياننده در وقتاكه مصنف
اعتاق مطلقدن فارغ اولدي ايسه اعتاق مقيده شروع ايلدي وتدبير لغتده عاقبت
امره نظردر شرعده بعد الموت حاصل اولان عتق ايجابدر وتدبير ايكي نوعدر بر
نوعي مطلق وبر نوعي مقيددر والمدبر المطلق من قال له مولاه اذا مت فانت حر
مطلق مدبر شول كمسنه دركه مولاسي اكا قچن بن اولورسم سن حرسن ديه مطلق تدبير
بو مقوله خطاب ايله مخاطب اولان عبددر او انت حر عن دبر مني او يوم اموت
او مع موتي او عند موتي او في موتي او انت مدبر او قد دبرتك وياخود بندن صكره
سن حرسن ديه وياخود سن حرسن بن اولدوكم ديه وياخود سن حرسن بنم موتم
ايله ديه وياخود بنم موتم قتلنده ديه وياخود بنم موتمده حرسن ديه وياخود مدبرسن
وياخود تحقيقا سني تدبير ايلدم ديه او ان مت الى مائة سنة وياخود بن يوز
سنه يه دكين اولورسم سن حرسن ديه وغلب موته فيها حال بوكه مولاسنك
موتي يوز سنه دن غالب اولسه يعني سكسنه ياشنده اولسه مثلا بو قول صورتده
مقيد اما معناده مطلقدر زيرا موت مقرردر بو قول حسن بن زيادك ابو حنيفه دن
روايتيدر وفقيه ابو الليث نوازلنده ذكر ايلمشدركه اكر بر رجل عبدنه سن
حرسن اكر بن يوز سنه يه دكين اولورسم ديه حال بوكه موتي غالب اولسه يعني
اختيار آدم اولسه ابو يوسف دركه اول عبد مدبر مقيددر مولاسي اول عبدي
بيع ايلمك جائزدر وحسن بن زياد دركه عبد مدبر مطلقدر بيعي جائز دكلدر زيرا
يوز سنه يه دكين تعيش ايلمية جكني خود مولاسي بيلور آمدر بو تقديرجه ان مت فانت
حر ديمش اولدر او اوصيت لك بنفسك او برقبتك او بثلث مالي وياخود
سني كندو نفسكه وصيت ايلدم وياخود سني كندو رقبه كه وصيت ايلدم وياخود
ثلث مالمي سكا وصيت ايلدم ديه مدبر اولور ولا يجوز اخراجه عن ملكه الا
بالعتق مولانك ملكندن اول مدبرك اخراجي جائز اولماز الا عتق ايله جائز اولور
اما شافعي قتلنده بيع وهبه سي جائزدر زيرا ذكر اولنان كلام تعليق بالشرطدر وتعليق
بالشرط ايسه بيع وهبه يي منع ايلمز سائر تعليقاتده اولدوغي كبي بزم ايچون دليل
حضرت رسول اكرم عليه الصلوة والسلامك المدبر لا يباع ولا يوهب ولا يورث ووهو

حر من الثلث ؛ قول شریفیدر ویجوز استخدامه وکتابته واجارته مدبرک استخدامی
وکتابتی واجاره یه ویرلمسی جائز اولور والامة توطأ وتزوج جاریهٔ مدبره وطی ده
اولنور یعنی مولاسی وطی ایدر وهنوز ملک باقی اولمغله تزویج ایلمک دخی جائزدر
واذا مات سیده عتق من ثلث ماله قچن مدبرک سیدی فوت اولسه مدبر سیدینک
ثلث مالندن معتق اولور زیرا تدبیر وصیت حکمنده در ثلثدن معتبر اولور وان
لم یخرج من الثلث فحسابه اکر مدبرک قیمتی ثلث مالدن چوق ایسه ثلث مال حسابیله
معتق اولور مثلا سیدینک اوچبیک اقچه سی قالسه وعبدک دخی قیمتی التیبیک
اقچه اولسه جمله سی طقوز بیک اقچه اولور ثلثی اوچ بیک اقچه اولیجق عبدک نصفی معتق
اولوب اوچبیک اقچه باقیسنده سعی ایدر وان لم یترک غیره اکر فوت اولان سید
مدبردن غیری برشی ترک ایلمسه ووارثلر تدبیری تجویز ایلمسه لر سعی فی ثلثیه
عبد مدبر قیمتینک ثلثانیده سعی ایدر مثلا قیمتی التی بیک اقچه اولسه ایکیبیک اقچه سی
معتق اولوب درت بیک اقچه سنده سعی ایدر وان استغرقه دین المولی اکر مدبری
مولاسینک دینی ستغرق اولسه سعی فی کل قیمته موتنده معتق اولور لکن کل
قیمتنده سعی ایدر ولو دبر احد الشریکین وضمن نصف شریکه ثم مات اکر شریکینک
بر حصه سنی تدبیر ایلسه وشریکینک نصف حصه سنی ضامن اولورسه وفوت
اولسه عتق نصفه بالتدبیر وسعی فی نصفه عبدک نصفی تدبیر ایله معتق اولور
ونصف قیمتنده عبد سعی ایدر ابو حنیفه قتنده خلافا لهما امامین ایچون خلاف
واردر آنلر قتنده تدبیر ایله کلسی معتق اولور زیرا بعضنی تدبیر کلسینی تدبیردر
بو مسئله تجزی عتق مسئله سنک فرعیدر ابو حنیفه رحمه الله قتنده عتق متجزی
اولور اما امامین رحمهما الله قتنده عتق متجزی اولماز والمقید من قال له ان مت
من مرضی هذا او من مرض کذا او الی عشر سنین او الی مائة سنة مدبر مقید شول سفری هذا او صح
کمسنه در که مولاسی اکا دیه که اکر بن شو مرضدن فوت اولورسم ویاخود شو
سفر مده فوت اولورسم ویاخود شو مقوله مرضدن فوت اولورسم ویاخود اون
سنه یه دکین فوت اولورسم ویاخود یوز سنه یه دکین فوت اولورسم واحتمل
عدم موته فیها یوز سنه ده اول کمسنه فوت اولمامق احتمالی اولورسه مثلا
بو کلامی قائل اولان کمسنه اون بش یاشنده اولسه فیجوز بیعه بو مقوله مدبر مقیدک
بیعی جائز اولور وهبه ورهنی دخی جائز اولور زیرا بو ذکر اولنن صفتلرده موت
البته واقع اولمسی متیقن اولمامغله فی الحال سبب منعقد اولمدی قچن معنای
سببیت بین الثبوت والعدم تردد ایچون منتفی اوله سایر تعلیقات کبی
بو دخی معلق قالور بو تقدیرجه قبل وجود الشرط بیعی منع ایلمز وان وجد الشرط
عتق کالمدبر اکر شرط بولنورسه عبد مدبر مقید معتق اولور مدبر مطلق

مطلق عتقی کبی زیرا بو صفت اجزاء حیوتندن آخر جزئندن متعین اولوب مدبر
مطلقک حکمنی اخذ ایلدی زیرا موته اضافت دخی بولنوب وزوال تردد دخی متحقق
اولدی والله اعلم بالصواب باب الاستیلاد بو باب استیلادک حکمی
بیاننده در استیلاد لغتده ولد طلبنه دیرلر شرعده مولا جاریه سندن وطی ایله
ولد طلبنه دیرلر لا یثبت نسب ولد الامة من مولاها الا ان یدعیه جاریه نک ولدی
نسبی مولاسندن ثابت اولماز مکر که مولاسی اولولدی دعوت ایلیه زیرا فراش امه
ضعیف اولمغله بلا دعوة ولد ثابت اولماز و فراش ضعیف اولدوغی اجلدندر که
جاریه دن عزل جائزدر اما ولد منکوحه بو ذکر اولنانک خلافنجه در منکوحه نک ولدی
نفی ایله منتفی اولمیوب کندولره لعان واجب اولور زیرا منکوحه فراشی یوقدر
واذا ثبت صارت ام ولد لا یجوز اخراجها عن ملکه الا بالعتق قچنکه دعوت ایله
جاریه نک ولدنک نسبی ثابت اولسه اول جاریه ام ولد اولور اول جاریه ٔ
ملکندن اخراج جائز دکلدر الا عتق ایله جائز اولور حتی ماریه حضرت رسول اکرم
صلی الله علیه وسلمک اوغلی حضرت ابراهیمی طوغردقده حضرت رسول اکرم
علیه الصلوة والسلامدن سؤال ایلدیلرکه یا رسول الله ماریه ٔ اعتاق ایلمز
میسز اعتقها ولدها ؛ جواب بیورمشلردر وبر موضعده دخی من وطی امته
فولدت له فهی معتقة عن دبر منه ؛ قول شریفی وارد اولمشدر وله وطؤها واستخدامها
واجارتها وتزویجها وکتابتها مولاسی ایچون جائزدر اول جاریهٔ وطی واستخدام ایلمک
واجاره یه ویرمک وتزویج ایلمک وکتابه کسمک زیرا هنوز اثر ملک باقیدر
حقیقة معتقه دکلدر وتعتق بعد موته من جمیع ماله ولا تسعی لدینه ام ولد اولان جاریه
مولاسینک موتندن صکره جمیع مالندن معتقه اولور ومولاسینک دینی ایچون
ام ولد اولان جاریه سعی ایلمز زیرا حضرت رسول الله علیه الصلوة والسلامدن ام
ولد جمله مالندن معتقه اولور مولاسینک دینی ایچون سعی ایلمز دیو حدیث شریف
وارد اولمشدر ویثبت نسب ولدها بعد ذلک بلا دعوة جاریه نک ولدنک
نسبی بلا دعوة ثابت اولور اولکی ولددن صکره ولد کتورسه زیرا اولکی ولدی
دعوت ایله متعین اولور که وطی جاریه دن مقصود ولد ایچون اولوب قضاء
شهوت ایچون دکلدر بو تقدیرجه وطی ولد ایچون اولدوغی متحقق اولوب ؛ الولد
للفراش ؛ حدیث شریفنه موافق اولمش اولور وان نفاه انتهی اکر ولد اوله
اعترافدن صکره ولد ثانی یی نفی ایلسه ولدک نسبی منتفی اولور و فراش اوچ نوعدر
اولکیسی ضعیفدر که جاریه نک فراشیدر دعولتسز ثابت اولماز وایکنجیسی متوسطدر که
اول دخی جاریه نک فراشیدر لکن اولکی ولد دعوت اولندقدن صکره ولد ثانینک
نسبی بلا دعوة ثابت اولور الا بو قدر وار در که نفی ایله منتفی اولور واوچنجیسی

فراش قویدرکه فراش منکوحه در بلا دعوة ثابت اولور ونفی ایله منتفی اولمیوب لعان
واجب اولور ولو استولدها بنکاح ثم ملکها فهی ام ولدله اکر برکمسنه برغیرک جاریه سنی
نکاح ایله استیلاد ایلسه اندن صکره اول جاریه یه مالک اولسه اول جاریه اول
کمسنه نک ام ولدی اولور وکذا لو استولدها بملک ثم استحقت ثم ملکها اکر ملک
یمین ایله جاریه یه استیلاد ایلسه اندن صکره جاریه یه مستحق چقسه بعده جاریه یه مالک
اولسه جاریه اول کمسنه نک ام ولدی اولور بخلاف مالو استولدها بزنا ثم ملکها اکر زنا ایله
استیلاد ایتدکدن صکره جاریه یه مالک اولسه کمسنه بونک خلافنجه در زیرا زنادن
نسب ثابت اولماز ولو اسلمت ام ولد النصرانی عرض علیه الاسلام فان اسلم فهی له
وان ابی سعت فی قیمتها وهی کالمکاتبة ولا ترق بعجزها اکر نصرانینک ام ولدی اسلامه
کلسه نصرانی یه اسلام عرض اولنور اکر اسلامه کلورسه جاریه آنوک ایچوندر اکر
اسلامه کلورسه جاریه آنوک ایچوندر اکر اسلامدن ابا ایدرسه جاریه قننه اولدوغی
حالده ثلث قیمتنده سعی ایدر وبو جاریه مکاتبه کبیدر مادامکه قیمتنی ادا ایلمیه معتقه
اولماز لکن عجزی ایله رقیقه عودت ایلمز اما امام زفر قتنده فی الحال معتقه اولوب سعی
ایلمک جاریه نک اوزرینه دین اولور کتاب هدایه نک عتق بعض محلنده مسطوردر
ام ولد مال متقوم اولمسنده اختلاف اولنوب امام اعظم رح قتنده مال متقوم
دکلدر لکن امامین رح قتنده مال متقومدر زیرا ام ولدک وطی واجاره واستخدامی
ایله منتفع اولمسی مال متقوم اولمسنه دلالتدر لکن بیع اولنمز جائز اولمدوغی مال
متقوم اولمسنه مانع دکلدر مدبره اولدوغی کبی کورمزمسنکه ام ولد نصرانی مسلمان
اولسه اول جاریه نک اوزرینه قتنا ثلث قیمتی ایچون سعایت واردر مشایخک
قولی اوزرینه بویله اولیجق مولاسنک موتندن صکره ام ولدک بیع وسعایتی اولمدوغی
ایچوندر مدبر بونک خلافنجه در ابوح ایچون دلیل تقوم احراز ایله در وام ولدک
نسب ایچون محرزه دریوخسه مال متقوم اولمدوغی ایچون دکلدر وان مات عتقت
بلا سعایة واکر مولاسی اولان ذمی فوت اولسه بلا سعایة معتقه اولور زیرا ام ولدیدر
ولو ادعی ولد امة له فیها شریک ثبت نسبه منه وصارت ام ولده وضمن نصف
قیمتها ونصف عقرها لا قیمة ولدها اکر برکمسنه مشترکه اولان جاریه نک ولدنی ادعا
ایلسه یعنی دعوت ایدوب ولد بندندر دیسه ولدک نسبی دعوت ایدن کمسنه دن
ثابت اولوب جاریه اول کمسنه نک ام ولدی اولور وجاریه نک نصف قیمتی ونصف
عقرینی شریکنه ضامن اولور یوخسه ولدینک قیمتی ضامن اولماز محرره عقر مهر مثلدر
کرک بکر اولسون کرک ثیبه اولسون جاریه حره قیمتینک عشریدر وان ادعیاه معا ثبت
منهما وهی ام ولد لهما وعلی کل نصف عقرها وتقاصا ویرث کل منهما میراث ابن
ویرثان منه میراث اب واحد اکر شریکینک ایکیسی معا ولده دعوت ایلسه لر

ایلسه لر ایکیسندن حق نسب ثابت وجاریه ایکیسنک حق ام ولدی اولور وهر برینک
اوزرینه جاریه نک نصف عقری لازم اولور وتقاص ایدرلر یعنی سنک بکا ویره
جککی بنم سندن آلاجغمه حساب ایله دیمکدر واوغلان ایکیسندن حق بر اوغل میراثنه
وارث اولور وایکیسی اوغلاندن بر بابا میراثنه وارث اولور حتی بویله بر واقعه قاضی
شریح زماننده واقع اولوب قطع حکم اولنمامغله حضرت عمر رضی الله عنه حضرتلرینه
مکتوب کوندروب مشترک جاریه نک ولدنی صاحبلرک هر بری ولد بندندر
دیو دعوت ایلمشلردر دیو استغنا ایلدکده حضرت عمر رضی الله عنه قاضی شریحه
بو یوزدن مکتوب یازدیکه لبّسا فلبّس علیهما ولو بیّنا لبیّن لهما وهو ابنهما یرثهما و
یرثانه وهو للباقی منهما ای الولد یکون للاب الباقی من الابوین اذا مات احدهما
حتی یکون کل المیراث للاب الحی دون ان یکون نصفه لورثة الاب المیت کلامی
ایله ختم بیوروب وحضرت عمر رضی الله عنه بو کلامی تحریر وتقریر بیوردقده اصحاب
کزین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین دن قتی چوق کمسنه حاضر اولوب برکمسنه
بو کلامه تعرض بیورمشدر ومکتوب بو منوال اوزره قاضی شریحه واصل اولدقده
موجبنجه حکم ایلمشدر وان ادعی ولد امة مکاتبة فصدقه المکاتب ثبت نسبه منه
وعلیه قیمته وعقرها برکمسنه اکر مکاتبنک جاریه سنک ولدنه ادعا ایلسه یعنی
بندندر دیو دعوت ایلسه ومکاتب حق مولاسنی تصدیق ایلسه ولدک نسبی
مولاسندن ثابت اولور وولدک قیمتی وجاریه نک مولاسی اوزرینه لازم اولور
ولا تصیر ام ولده اول جاریه مکاتبک مولاسنک ام ولدی اولماز زیرا حقیقتده
اول جاریه مولاسنک ملکی دکلدر وان لم یصدقه لا یثبت النسب اکر مکاتب
مولاسنی تصدیق ایلمزسه ولدک نسبی ثابت اولماز امام ابو یوسف بیوررکه
ثبوت نسبده مکاتبک تصدیقنه احتیاج یوقدر زیرا مولانک مکاتبنک
جاریه سنده حقی اوغلنک جاریه سندن اقوادر چونکه اوغلنک جاریه سنده
بلا تصدیق نسب ثابت اولیجق جاریهٔ مکاتبده خود بالطریق الاولی ثابت اولور
بزم ایچون دلیل بودرکه بابا اوغلنک مالنی تملیک ایدر قچن احتیاج اولسه اول اجلدن
عقر وقیمت ولد لازم کلمیوب جاریه ام ولد اولور اما مولا ایچون مکاتبنک مالنی
تملک ایلمک یوقدر زیرا مولا عقد کتابت ایله کندو نفسندن مکاتبی حجر ایدوب
اجنبی یه الحاق ایلمشدر اول اجلدن ولدینک قیمتی وجاریه نک عقری کندویه واجب
وجاریه ام ولد اولماز الآن دخل الولد فی ملکه وقتاً ما ملکه اوقاتدن بر وقتده
ولد کندو ملکنه داخل اولسه اولوقت نسبی ثابت اولور **کتاب الایمان** بو کتاب
ایمانک احکامی بیاننده در یعنی ایقاع ایمان بیاننده در ایمان یمینک جمعیدر و
یمین لغتده قوتدر لر حق سبحانه وتعالینک لاخذنا منه بالیمین قول شریفی

یمین قوت معناسنه اولدوغنه دلیلدر زیرا بالیمین قول شریفنی بالقوة ایله
ایله تفسیر ایلمشلردر ویمین شریعتده بر عقددر که یمین ایدن کمسنه عزیمتنی اول
عقد ایله قوی ایدر کرک فعل اوزرینه اولسون کرک ترک فعل اوزرینه اولسون ویمینك
شرطی حالف اولان کمسنه مکلف اولمقدر وسببی قصد ایلدوکی شئینك تحقیقنی
اراده در ورکنی شول لفظدرکه آنکله یمین منعقده اولور وحکمی باره اولمسی واجب
اولان محلده باره اولمقدر وفوتنده کفارت ایلمکدر الیمین تقویة احد طرفی الخبر
بالمقسم به یمین خبرك ایکی طرفندن بر طرفنی مقسم به ایله یعنی اسم الله ایله تقویتدر
یعنی قوتلندرمکدر ویمین ایکی نوعدر بر نوعی حق سبحانه وتعالینك اسم
ذات واسماء صفاتیله یمیندر وبر نوع جناب رب العزتدن غیری ایله یمیندر
نوع اول کتاب وسنت ایله مشروعدر نته کم حق سبحانه وتعالینك تالله
لاکیدن اصنامکم تالله تفتؤ تذکر یوسف تالله لقد آثرك الله علینا قول شریفی
مشروعیتنه دلیل کافیدر وسنت ایله مشروع اولمسی حضرت رسول الله
علیه الصلوة والسلامك لاغزوة قریشا حدیث شریفی ایله در وصحابه کرین
رضوان الله تعالی علیهم اجمعین یمین ایدرلردی ویمین ویررلردی والله تعالیدن غیری
ایله حج یمین مشروعدر بو یمین حسیه جزاء شرط تعلیقدر مثلا اذا دخلت الدار فانت
حر ویاخود فانت طالق ویاخود علی حج او عمرة دیمك کبی حج بونلره مشابه اولان شرط
جزا کبی وجزاء شرطه تعلیق وضعا یمین دکلدر لکن عند الفقها معنی یمین تسمیه سی یمین بالله
ایله حاصل اولان شئی بونکله حاصل اولدوغی ایچوندر حتی بر کمسنه یمین ایلمکه یمین ایلسه
بعده طلاقه ویاخود طلاق مثلثه یه حلف ایلسه حانث اولور ویمین ایلمك
کرچه کتاب وسنت ایله مشروعدر لکن تقلیلی تکثیردن اولیدر احتمالدرکه حق سبحانه
وتعالینك اسم شریفنك حرمتنی هتك ایلمك واقع اوله وتعضید قتنده حق سبحانه
وتعالیدن غیری اسم ایله یمین مکروهدر ایچو حضرت رسول اکرم علیه السلامك من
کان حالفا فلیحلف بالله اولیدر واهل شرع قتنده یمینك آلتی اسمی واردر قسم
ویمین وحلف وعهد ومیثاق وایلادر وطی ثلث یمین اوچ نوعدر
مصنف بو محلده عدد ایمانی مراد ایلمدی زیرا ایمان اکثر من ان یحصی دربلکه مرادی
یمین بالله بر مسئله درکه برنده کفارت اولور وبرنده کفارت اولماز وبرنده
الله دن رجا اولنور که حالف مؤاخذه اولنمیه غموس وهی حلفه علی امر ماض او حال
کذبا وحکمها الاثم ولا کفارة فیها الا التوبة نوع اول یمین غموسدر ویمین غموس
فعل ماضی ویاخود حال حالفك یمینی در کذبی تعمد ایلدوکی حالده یعنی عمدا کذب
ایدوب فعل ماضی اوزره والله فعلت کذا ویاخو فعلت الآن کذا ایچو یمین
ایلمکدر ویمین غموسك حکمی کناهدر زیرا حضرت رسول علیه الصلوة والسلام

یمینك اسمی التیدر

والسلام من حلف کاذبا ادخله النار بیورمشلردر وبر موضعده الیمین
الغموس تدع الدیار بلاقع بیوردقلری محققدر ویمین غموسده کفارت یوقدر
الا توبه واردر امام شافعی رحمه الله قتنده یمین غموسده کفارت واردر زیرا
کفارت هتك حرمت اسم الله ایدن کمسنه کناهنی کیدرمك ایچون مشروع اولمشدر
بونده کاذبا جناب رب العزتك اسم شریفنی استشهاد ایلدوکی کناهی خود
متحققدر یمین منعقده اولدوغی کبی بونده کفارت لازم اولمسنه ذاهب
اولمشلردر وبزم ایچون دلیل بودرکه یمین غموس کبیرهٔ محضه در زیرا رسول علیه
الصلوة والسلام خمس من الکبایر لا کفارة فیهن بیوردقده غموس بشدن
عد بیورمشلردر آمدی هر نسنه که کبیرهٔ محضه اوله کفارت ایچون مناط اولماز زیرا
کفارت عبادتدر زیرا صوم ایله کفارت اولور اگر عبادت اولمسه صوم
ایله کفارت جائز اولمازدی وحضرت رسول اکرم علیه الصلوة والسلامك
خمس من الکبایر بیوردقلری بریسی اشراك باللهدر وعقوق والدین وقتل نفس
ویمین غموس وقطع صلهٔ رحم ولغو وهی حلفه علی امر ماض یظنه کما قال وهو
بخلافه وحکمها رجاء العفو نوع ثانی یمین لغودر ویمین لغو حالفك فعل ماضی
اوزرینه یمینیدرکه اول فعل کندودیدوکی کبی ظن ایدر حال بوکه اول فعل یمین
ایلدوکی شئینك خلافیدر وآنك حکمی رجا اولنورکه عفو اوله مثلا بر کمسنه
والله فعلت کذا ویاخود ما فعلت کذا ویاخود جاء زید ایچو ب کندونك ظننی
بویله اوله لکن ظن ایلدوکنك خلافی اوله بو مقوله یمین ایچون مؤاخذه
اولنمامق رجا اولنور زیرا حق سبحانه وتعالینك لا یؤاخذکم الله باللغو فی ایمانکم
قول شریفی مؤاخذه اولنمامغه دلیلدر اگر سؤال اولنورسه که یمین لغوده
مؤاخذه اولنمامق خود نص ایله ثابتدر نفی مؤاخذهٔ رجایه تعلیقك معناسی ندر
بزم طرفمزدن جواب ویریلورکه مذکور اولان یمین لغو ایچون نفی مؤاخذه ده شك
یوقدر لکن شك لغوك تفسیرنده در زیرا لغو ایچون بعض اقوال واردر بخاری
حضرتلری حق سبحانه وتعالینك لا یؤاخذکم الله باللغو فی ایمانکم قول شریفنی عائشه
رضی الله عنها حضرتلرندن روایت ایدوب بو کلامده یمین لغو حین تکلمده
انسانك لا والله وبلی والله قولیدر وبو روایت ابو حنیفه رحمه الله حضرتلرینکدر
امام محمد وامام شافعی بیورلرکه یمین لغو اولدرکه حرام شئی اوزرینه یمین ایلمکدر
واول حرام شیئی ترك ایلمکله حق سبحانه وتعالی حضرتلری اول کمسنه مؤاخذه ایلمز
ونخعی وحسندن روایتدرکه یمین لغوده حالف شول کمسنه درکه بر شئی اوزرینه یمین
ایلیه صکره نسیان واقع اوله کرك فعلنده وکرك ترکنده بو مقوله یمین لغودر
حق سبحانه وتعالی حالفی مؤاخذه ایلمز زیرا لغوده یعنی یمین لغوده عدم مؤاخذه

منصوص عليه در آنن شك يوقدر انجق شك لغوك تفسيرنده واقع اولمشدر
منعقدة وهي حلفه على فعل او ترك في المستقبل وحكمها وجوب الكفارة ان حنث
يمينك اوچنجي نوعي يمين منعقده در ويمين منعقده مستقبلده يعني كلهجك
بر فعلك اوزرينه وياخود ترك فعل اوزرينه حالفك حلفيدر ويمينك حكمي اگر
حانث اولورسه وجوب كفارتدر وحق سبحانه وتعالى حضرتلرينك ولكن يؤاخذكم
بما عقدتم الايمان قول شريفي ايله مراد مستقبلده يمين اولدوغنه واحفظوا
ايمانكم نص شريفي دلالت ايدر وحفظ يمين تصور اولنماز الا مستقبلده اولور
وبما عقدتم الايمان قول شريفنده اولان عقد بر كلامي بر كلامه بر وجهله ارتباطدركه
ايكيسنه بر حكم معلق اوله بو تقديرجه سائر عقود شرعيه كبي بر عقد شرعي اولور
وآندن غيري بر موضعده نخ ولا تنقضوا الايمان بعد توكيدها نص شريفنده
واقع اولان نقض موضع عقدده اولور بو نقض ايسه مستقبلدن غيريده تصوري
ممكن دكلدر ومنها ما يجب فيه البر كفعل الفرايض وترك المعاصي يمين منعقدهنك
اقسامندن بعضيدر شول شيء كه آنده بار اولمق واجب اولور فرايضي
اشلمك ومعاصي ترك ايلمك كبي مثلا والله لاصلين ظهر اليوم وترك معاصي
مثال والله لا اشرب الخمر ديه وبو يمين صلوتي ادا ايدوب خمري شراب ايتميوب
بار اولمقدر ومنها ما يجب فيه الحنث كفعل المعاصي وترك الواجبات يمين
منعقدهنك اقسامندن بعضيدر شول شيء كه آنده حانث اولمق واجب اولور
فعل معاصي وترك واجبات كبي مثلا بركمسنه والله لاشربن الخمر اليوم ديه
وياخود لا اصلي ظهر اليوم ديه اول كمسنهيه واجب اولوركه خمري ترك و
نمازي ادا ايدوب كفارت ايليه زيرا رسول الله عليه الصلوة والسلامك
من حلف ان يطيع الله فليطعه ومن حلف ان يعصيه حديث شريفي بوكا
دالدر ومنها ما يفضل فيه الحنث كهجران المسلم ونحوه يمين منعقده اقسامندن
بعضيدر شول شيء كه اولشيده حنث بر اوزرينه تفضيل اولنور هجران مسلم
كبي واكا بكزر شيء كبي مثلا بركمسنه فلان كمسنه ايله سويلشميوب سلام ويرميهيم
ديو يمين ايلسه اول كمسنه بار اولمقدن حانث اولمق افضلدر وحانث
اولدقدن صكره كفارت ايلسون زيرا رسول الله عليه الصلوة والسلام من
حلف على يمين ورأى غيرها خيرا منها فليأت بالتي هو خير وليكفر عن يمينه
حديث شريفي بو كلامه دليلدر وما عدا ذلك يفضل فيه البر حفظا لليمين ذلك
يعني فعلي جائز اولماينده غير سنده يميني حفظ ايچون بار اولمق تفضيل اولنور
زيرا حق سبحانه وتعالى حضرتلرينك واحفظوا ايمانكم قول شريفي امردر امر ايسه
وجوب ايچوندر امدى انسان ايماني حفظ ايلمك واجبدر ولا فرق في وجوب

الكفارة بين العامد والناسي وجوب كفارتده عامد وناسي بيننده فرق يوقدر
كتاب دررك متننده ولو كان مكرها او ناسيا تحرير اولندقدن صكره شرحنده اي
مخطئا ايله تفسير ايليوب مثلا بركمسنه بكا صو كتورك ديمك مراد ايكن والله
لا اشرب الماء ديو سويلمش اولدي ومولانا واني ناسي مخطي ايله تفسير ايلمك بينلرنده
فرق اولمدوغني مشعردر لكن ممكندركه نسيان ايله خطا بيننده فرق اوله مثلا بركمسنه
نك قلبي يمين اتمامك اوزره عازم ايكن لسانندن يمين جاري اولسه اكا خطا ديلور
واگر تركنه عازم اولميوب قلب ذاهب ايكن لسانندن يمين جاري اولسه اكا نسيان
ديلور فرق بويلجه اولمق ممكندر اگر ديلورسه كه يمين بر عقددر يمين ايدن كمسنه
آنوكله فعل وياخود ترك فعل اوزرينه تقويت ايدر بو تقديرجه افعال اختياريه
دندر ناسي قاصد كبيدر ديمك كيفيت ايله دربزدرزكه قياس بودر لكن نص ايله
قياس ترك اولنمشدر والمكره في الحلف او الحنث ووجوب كفارتده مكره و
غير مكره بيننده خلفده وياخود حنثده فرق يوقدر زيرا رسول عليه الصلوة
والسلام ثلث جدهن جد وهزلهن جد بيورمشدر ثلاثدن مراد بري نكاح
وبري طلاق وبري يميندر وبو محلده مناسب بر قاعده واردركه مثلا بركمسنه
محلوف عليهي مكرها وياخود ناسيا اشلسه برابردر زيرا فعل حقيقي اكراه ايله متغير
اولماز امدي فعل حقيقي اكراه ايله متغير اولمدوغي اجلدن بركمسنه بر فعلي اشلمامغه يمين
ايلسه بعده حالف اولان كمسنه مغمي عليه وياخود مجنون اولسه بو حالده ايكن
اول فعلي اشلسه حانث اولور زيرا شرط محلوف عليه اولان فعل ايدر حقيقتده كه
بونلرده هي بولنمشدر اگرچه حكمت رفع ذنب ايسه ده لكن حكم دليلي اوزرينه دائردر
اول فعلدر يوخسه حقيقت ذنب اوزرينه دائر دكلدر زيرا اصوليون الحكمة تراعى
في الجنس لا في كل فرد مضموني اوزره بر قاعده بسط ايلمشلردر بو تقديرجه محلوف
عليه هر كيمدن صادر اولورسه حانث اولور وهي عتق رقبة كفارت يمين عتق
رقبهدر يعني بر قول آزاد ايلمكدر وآزاد اولان قول مسلم وكافر وصغير وكبير وذكر و
انثى فقير وغني اولورسه جائزدر اما اعمى ومقطوع اليدين ومقطوع الرجلين اولان
جائز دكلدر او اطعام عشرة مساكين كما في عتق الظهار واطعامه وياخود اون
مسكينه اطعام عتق ظهارده واطعامنده اولدوغي كبي وكلمه او تخيير ايچوندر بونده
واجب اولان اوچ شيئك بريسيدر او كسوتهن وياخود اون مسكينك كسوهسيدر
كل واحد ثوبا يستر عامة بدنه هو الصحيح اون مسكينك هر بريسي ايچون بر ثوب
لازمدر اويله ثوب كه جمله سني ستر ايليه صحيح اولان بودر فلا يجزي السراويل ثوب
ما ستر عامة بدنه اولميجق هر بريسنه سراويل ويرلسه كفارتدر كفايت ايلمز زيرا
عفاطون كبين آدمه عريان تسميه اولنور فان عجز عن احدها عند الاداء صام ثلثة

ایام متتابعات اکر اعتاق واطعام واکسادن برینی اداده عاجز اولسه اوچ کون
متتابعاً صائم اولور ولا یجوز التکفیر قبل الحنث قبل الحنث کفارت جائز اولماز
ولا کفارة فی حلف کافر وان حنث مسلما کافرک یمیننده کفارت یوقدر اکر
مسلم اولدوغی حالده حانث اولورسه زیرا حق سبحانه وتعالی حضرتلرینک :.
فقاتلوا ائمة الکفر انهم لا ایمان لهم قول شریفی کفره نک عدم ایماننه برهاندر زیرا انعقاد
یمین جناب رب العزتی تعظیمدر کافر ایسه کفر ایله الله تعالی یی تعظیم ایدیجی دکلدر
زیرا کفارت عبادتدر کافر ایسه عبادته اهل دکلدر اویله اولیجق یمیننه دخی اهل دکلدر
ولا یصح یمین الصبی والمجنون والنائم صبی ومجنون ونایمک یمینلری صحیح دکلدر
فصل وحروف القسم الواو والباء والتاء حروف قسم واو وبا وتادر بونلرک
هر بری ایماننده معهوددر وقران عظیم الشاننده مذکوردر وقسمده اصل بادر زیرا
مظهر ومضمره داخل اولور بالله وبک لافعلن دینلور واو ایسه بادن بدلدر
انجق مظهره داخل اولور والله لافعلن دینلور بوخ وک دینلمز وتا ایسه
واودن بدلدر بویله اولدوغی اجلدن اسم واحددن غیری یه داخل اولماز تالله
لافعلن برب الکعبة دینلمز وقد تضمر کالله افعله آز اولور که حروف قسم اضمار
اولنور الله افعله دینلور ایجاز ایچون حروف قسم حذف ایلمک عرب عادتیدر
حینئذ بو اختیار اهل بصره در منصوب اوقنمق کرکدر حرف خافض نزع اولدیغنه
دلالت ایلسون ایچون وحینئذ اهل کوفه نک اختیاریدر مکسور اوقنمق کرکدر
محذوفه دلالت ایلسون ایچون والیمین بالله او باسم من اسمائه کالرحمن والرحیم
والحق یمین الله تعالینک اسم شریفیله در ویاخود حق سبحانه وتعالینک اسماسندن
بر اسم شریفی ایله در الرحمن والرحیم والحق اسم شریفلری کبی ولا یفتقر الی نیة یمینده
نیته محتاج اولنماز الا فیما یسمی به غیره الا شول اسمده محتاج اولور که اول اسم
اللهدن غیرسی ده تسمیه اولنه کالحکیم والعلیم حکیم وعلیم اسملری کبی بو اسملرده اکر
الله تعالی حضرتلری مراد ایدرسه یمین اولور اکر غیری مراد ایدرسه یمین اولماز او
بصفة من صفاته یحلف بها عرفا کعزة الله وجلاله وکبریائه وعظمته وقدرته ویاخود
حق سبحانه وتعالینک صفاتندن بر صفتیله در اویله صفتکه عرفا آنکله یمین اولنور
عزة الله وجلال الله وکبریاء الله وعظمة الله وقدرة الله کبی وبعض مشایخ دیمشدر که
صفات ذات ایله حلف یمیندر مثلا قدرت وعزت کبی وصفات فعل ایله
حلف یمین دکلدر مثلا رحمت وغضب کبی اما صحیح اولان الایمان مبنیة علی العرف
مضمونیدر لا بغیر الله کالقران والنبی والکعبة الله تعالینک غیری اسمی ایله یمین اولماز
قران عظیم الشان ورسول الله علیه الصلوة والسلام وکعبه مکرمه اسملری کبی زیرا
مالک موطادن نافعدن روایت ایلمشدر که رسول اکرم علیه الصلوة والسلام

والسلام حضرت عمر رضی الله عنهه بر مجلسده ملاقی اولدیکه اولدخی بر قاچ ادم ایله :.
سویلشورلردی وآنلر بابالرینک اسملری ایله حلف ایدرلردی حضرت رسول اکرم
علیه الصلوة والسلام آنلره خطاب ایدوب ان الله ینهیکم ان تحلفوا بآبائکم فمن
کان حالفا فلیحلف بالله ولیصمت بیورمشدر صاحب هدایه دیمشدر که حاشا
اکر انا بری من النبی والقرآن دیسه یمین اولور بونلردن تبری کفردر عیاذا بالله
تعالی ولا بصفة لا یحلف بها عرفا کرحمة الله وعلمه ورضائه وغضبه وسخطه و
عذابه وشول صفتله یمین اولماز که عرفا اول صفت ایله حلف اولنماز رحمة الله وعلم الله
ورضاء الله وغضب الله وسخط الله وعذاب الله کبی زیرا بو صفات ایله یمین متعارف
دکلدر وقوله لعمر الله یمین حالفک لعمر الله قولی یمیندر زیرا عمر الله بقاء الله دیمکدر
بقا ایسه صفات اللهدندر تقدیری لعمر الله قسمیدر معناسی احلف ببقاء الله و
دوامه دیمکدر زیرا بقا صفات ذاتدر وکذا وایم الله وایم الله دخی لعمر الله کبیدر
یعنی یمیندر معناسی ایمن الله دیمکدر ایمن جمیع یمیندر کثرت استعمالدن نون
ساقط اولدی اهل کوفه قتنده وبصریون قتنده ادوات قسمندندر ومعناسی والله
دیمکدر وسوکندمی خورم بخدای معناسی احلف بالله دیمکدر بو دخی یمیندر زیرا
حال ایچوندر اما اکر می لفظی اولمیوب سوکند خورم بخدای دیسه یمین اولماز
وکذا قوله وعهد الله ومیثاقه حالفک عهد الله ومیثاقه قولی یمیندر زیرا حق سبحانه
وتعالینک واوفوا بعهد الله قول شریفی وارد اولمشدر ومیثاق ایسه عهددن
عبارتدر واقسم واحلف واشهد وان لم یقل بالله اقسم واحلف واشهد لفظلری
دخی یمیندر اکر بالله لفظ شریفنی دیمز ایسه زیرا بو الفاظ محل یمینده استعمال اولنور
وکذا علی نذر او یمین او عهد وان لم یضف الی الله وینه یمیندر بر کمسنه ان فعلت
کذا فعلی نذر دیسه ویاخود ان فعلت کذا فعلی یمین دیسه ویاخود فعلی عهد دیسه
اکر نذر ویمین وعهدی اللهه مضاف قلمزسه یمیندر زیرا رسول علیه الصلوة
والسلامک من نذر نذرا ولم یسم فعلیه کفارة یمین قول شریفی یمین ایدوکنه حجتدر
وکذا قوله ان فعل کذا فهو کافر او یهودی او نصرانی او بری من الله وینه حالفک
اکر شویله اشلرسه کافر اولسون ویاخود یهودی اولسون ویاخود نصرانی اولسون
ویاخود اللهدن بری اولسون قولی دخی یمیندر ولا یصیر کافرا بالحنث سواء علقه بماض
او مستقبل ان کان یعلم انه یمین حالف اولان کمسنه حنث ایله فهو کافر او یهودی او
نصرانی او بری من الله قولندن کافر اولماز کرک بو قولی ماضی یه تعلیق ایلسون
ویاخود مستقبله تعلیق ایلسون برابردر اکر حالف اول قولی یمین ایدوکنی بیلورسه
وان کان عنده انه یکفر یصیر به کافرا اکر حالفک قتنده اول یمین ایله کافر اولمق
اعتقادی اولورسه بو مقوله یمین ایله کافر اولور که رضا ویروب اول فعلک

اوزرینه اقدام ایلدوکی ایچون وقوله ان فعله فعلیه غضب الله او سخط او لعنة او هو
زان او سارق او شارب خمر او اکل الربوا لیس بیمین حالفک ان فعله فعلیه
غضب الله وسائر ذکر اولنان الفاظ ایله اولان قولی یمین دکلدر زیرا غضب الله وسخط الله
ولعنة الله قولی کندونک اوزرینه دعادر علیه در شرطه تعلیق ایلمز زیرا یمینی
متعارف دکلدر وهو زان او سارق او شارب خمر او اکل الربوا بونلرده کذلک
یمینده متعارف دکلدر وکذا قوله حقا حالفک حقا قولی خی یمین دکلدر زیرا
حقا لفظی منکردر بونکله وعدک تحقیقی مراد اولنور او حق الله ویاخود حالفک
حق الله قولی خی کذلک یمین دکلدر امام ابو حنیفه وامام محمد قتنده زیرا چونکه لفظ
حق الله مضاف قلنه طاعة الله مراد اولنور خلافا لابی یوسف ابو یوسف
ایچون خلاف واردر زیرا حق صفات اللهدندر اول کمسنه والله الحق دیمش اولدی
بونکله یمین متعارفدر بوخی یمین اولور زیرا الف ولام ایله والحق دیسه بالاتفاق
یمین اولور وکذا قوله سوکند خورم بخدای یا بطلاق زن لسان فارسی ایله حالفک
سوکند خورم بخدای ویاخود سوکند خورم بطلاق زن قولی خی کذلک یمین دکلدر
زیرا بو مذکورات ایله یمین متعارف دکلدر ومن حرم ملکه لا یحرم بر کمسنه ملکنی
کندویه حرام ایلسه مثلا حرمت علی ثوبی هذا او طعامی هذا دیسه حرام اولماز وان
استباحه او شیئا منه اکر اول کمسنه کندویه حرام ایلدوکی شیئی مباح قلسه اول
ثوبی کیمک ایله وطعامی اکل اتمکله ویاخود اول ملکندن بر شیئک مباحلغنی طلب
ایلسه فعلیه الکفارة باقدامه اول کمسنه نک اوزرینه کفارت لازمدر کندو
نفسی اوزرینه حرام ایلدوکی شیئه اقدام ایلدوکی سببی ایله ولا یحرم قولی حرام
مالعینه اولماز قوله کل حل علی حرام یحمل علی الطعام والشراب حالفک هر حلال بکا
اوزریمه حرام اولسون قولی طعام وشراب اوزرینه حمل اولنور مکه بونلردن غیری
نیت ایلیه والفتوی انه تطلق امرأته بلا نیة فتوی بونک اوزرینه درکه اول کمسنه نک
خاتونی بلا نیة مطلقه اولور زیرا فی زماننا عرفا الفاظ مستعمله دندر ومثله قوله
حلال بروی حرام وقوله هرچه بدست راست کیرم بروی حرام حالفک
حلال بروی حرام قولی وهر نه که صاغ الومله طوتارم بروی حرام قولی خی مقدم
مرور ایدن مسئله کبیدر فتوی بونک اوزرینه درکه بلا نیة طلاق واقع اوله زیرا غلبه
استعمال بونک اوزرینه دراما هرچه بدست کیرم بروی حرام دیسه نیتسیز
طلاق واقع اولماز زیرا بو کلام عرفا استعمال اولنماز ومن نذر نذرا مطلقا او معلقا
بشرط یریده کان قدم غایبی ووجد لزمه الوفاء بر کمسنه نذر مطلق ایله نذر ایلسه
لله علی صوم شهر کبی ویاخود اراده ایلدوکی بر شرطه تعلیق ایلسه ان قدم غایبی
فعلی کذا کبی وشرطی خی بولنسه ایکی صورتده خی اول نذرک وفاسی ناذره لازم

لازم اولور زیرا رسول الله علیه الصلوة والسلام من نذر وسمی فعلیه الوفاء بما سمی
ومن نذر ولم یسم فعلیه کفارة یمین بیورمشلردر ولو علق بشرط لا یریده کان زنیت
اکر نذر ایدن کمسنه نذرینی اراده ایلمدیکی شرطه تعلیق ایلسه ان زنیت فعلی صوم شهر کلامی
کبی خیر بین الوفاء والتکفیر هو الصحیح کفارت ایله وفا بینینده مخیر اولور صحیح اولان
بودر فتوی خی بونک اوزرینه در ومن وصل بحلفه ان شاء الله فلا حنث علیه بر کمسنه
ان شاء الله لفظنی حلفنه وصل ایلسه حالفک اوزرینه حنث یوقدر زیرا رسول اکرم
علیه الصلوة والسلام من حلف علی یمین فقال ان شاء الله فلا حنث علیه بیورمشلردر
باب الیمین فی الدخول والخروج والاتیان والسکنی وغیر ذلک بو باب
دخول وخروج واتیان وسکنی وبونلردن غیری الفاظدن اولان یمینک احکامی
بیاننده در معلوم اولا که ایمانده اصل عرف اوزرینه مبنی اولمقدر حقیقت لغویه
اوزرینه دکلدر امام شافعی قتنده حقیقت لغویه اوزرینه در ومالک استعمال قرآن
شریف اوزره اولمسنه ذاهب اولمشدر واحمد بن حنبل مطلق نیت اوزرینه اولمسنه
ذاهب اولمشدر بزم قتمزده انجق عرف اوزرینه مبنی در مثلا بر کمسنه سراج ایله استضا
ایلمیم وبساط اوزرینه اوتورمیایم دیو یمین ایلسه وکنشدن استضا ایلسه ویر
یوزنده اوتورسه حانث اولماز اکرچه قرآن عظیمده کنشه سراج وارضه
بساط تسمیه اولنمش ایسه ده ینه حانث اولماز ومن حلف لا یدخل بیتا فدخل
الکعبة والمسجد او البیعة او الکنیسة لا یحنث بر کمسنه بیته داخل اولمیایم دیو حلف
ایلسه وکعبه یه داخل اولسه ویاخود مسجده داخل اولسه ویاخود بیعه که معبد
نصاری در اکا داخل اولسه ویاخود کنیسا که معبد یهود یدر اکا داخل اولسه حانث
اولماز زیرا بونلر بیوتت ایچون بنا اولنمامشلردر وبعضیلر بیعه معبد یهودی وکنیسه
معبد نصاری در دیمشلردر وکذا لو دخل دهلیزا وینه حانث اولماز اکر دهلیزه
داخل اولورسه ودهلیز قپو قپاندقده خارج قلاندر اکر قپو قپاندقده داخلده
قالورسه اکا دخول ایله حانث اولور او ظلة باب دار ویاخود دارک قپوسی ظلهسنه
داخل اولورسه ینه حانث اولماز زیرا ظله ظانک ضمی ایله قپو اوکنده اولان
کولکه لکه درلر ان کان لو غلق یبقی خارجا والا حنث کما لو دخل صفة اکر قپو
قپاندقده خارج قالورسه حانث اولماز اکر خارج قالمزایسه حانث اولور مثلا
صفه یه داخل اولورسه حانث اولدیغی کبی زیرا صفه بیتوتت ایچوندر وقیل
لا یحنث فی الصفة ایضا وقیلدیکه صفهده حانث اولماز دهلیز وظلهده
اولمدیغی کبی وفی لا یدخل دارا فدخل دارا خربة لا یحنث حالفک لا یدخل دارا قولنده
دار خربه یه داخل اولسه یمیننده حانث اولماز ولو قال هذه الدار فدخلها خربة
صحراء او بنت دارا اخری حنث اکر حالف شو داره داخل اولمیایم دیو یمین ایلسه

واشارت ایلدوکی دار خراب وصحرا اولدوغی حالده اول دارک عرصه سنه
داخل اولسه ویاخود اشارت ایلدوکی دار منهدم اولوب بر آخر دار بنا اولنسه
وبنا اولنان داره داخل اولسه حانث اولور زیرا الوصف فی الحاضر لغو وفی الغائب
معتبر قولی بین الاصولیین مشهوردر وعند العرب دار اسم عرصه در وحانث
اولمامق ایچون هذه الدار دیو یمین ایلدکده کویا که شو عرصه یه داخل اولمیایم دیو
یمین ایلمش اولور بو تقدیرجه دارلق وصفی اسم اشارت ایله اولان یمیننده لغودر
کرک دار اولسون کرک بوزیلوب خراب اولسون عرصه سنه داخل اولدقده
حانث اولور وکذا لو وقف علی سطحها حالف اولان اکر حلف ایلدوکی دارک
اوزرینه چقوب طورسه ینه حانث اولور زیرا سطوح داردندر حتی معتکف
اولان کمسنه مسجدک سطحنه صعود ایله اعتکافی فاسد اولماز وقیل لا یحنث بل
فی عرفنا حالف دارکنه سطوحه چقمغله بزم عرفمزده حانث اولماز بو کلامک قائلی
فقیه ابو اللیثدر ولو دخل طاق بابها او دهلیزها ان کان لو اغلق یبقی خارجا
لا یحنث والا حنث اکر حالف حلف ایلدوکی دارک قپوسنک طاقنه داخل
اولسه اکر قپو قپاندقده خارج قالورسه دخولیله حانث اولماز واکر قپو قپاندقده
خارج قالمز ایسه دخولیله حانث اولور ولو جعلت مسجدا او حماما او بستانا
او بیتا بعد ما خرب فدخلها لا یحنث اکر اول دار مسجد ویاخود حمام ویاخود
بستان ویاخود خراب اولدقدن صکره بیت اولسه واکا داخل اولسه حانث
اولماز وکذا لو دخل بعد انهدام الحمام واشباهه اکر حمام وبوکه مشابه اولان منهدم
اولدقدن صکره داخل اولورسه ینه حانث اولماز وفی لا یدخل هذا البیت
فدخله بعد ما انهدم وصار صحرا او بعد ما بنی بیت آخر لا یحنث بخلاف ما لو
سقط السقف وبقی الجدران حالف شو بیته داخل اولمیایم دیو یمین ایلسه
اول بیت منهدم اولوب صحرا اولدقدن صکره ویاخود بر غیر بیت بنا اولندقدن
صکره داخل اولسه حانث اولماز اما بیتک سقفی ساقط اولوب دیوارلری
باقی قالسه بونک خلافنجه در وهذه الدار قولنک حکمی هذا البیت حکمنک خلافیدر
زیرا عرصه یه دار دینلور اما بیت دینلمز وفی لا یدخل هذه الدار وهو فیها لا یحنث
ما لم یخرج ثم یدخل بر کمسنه شو داره داخل اولمیایم دیو یمین ایلسه حال بوکه کندوسی
دارک ایچنده اولسه مادامکه داردن چقوب ینه یمین ایلدوکی داره داخل اولمیه حانث
اولماز ولا یدخل غائب صیغه سیدر لکن فقهانک دأبلریدندرکه نفس متکلم صیغه سی
ایله ادا ایده جک محلده غائب صیغه سیله ادا ایدرلر وفی لا یلبس هذا الثوب
وهو لابسه او لا یرکب هذه الدابة وهو راکبها او لا یسکن هذه الدار وهو ساکنها
ان اخذ فی النزع والنزول والنقلة من غیر لبث لا یحنث والا حنث بر کمسنه شو

ثوبی کیمیه یم دیو یمین ایلسه حال بوکه آنی کیمش اولسه وشو دابه یه راکب
اولمیایم دیو یمین ایلسه حال بوکه دابه اوزرنده اولسه ویاخود شو دارده ساکن
اولمیایم دیو یمین ایلسه حال بوکه ایچنده ساکن اولسه اکر اول کمسنه یمیندن صکره ثوبی
نزعه ودابه دن نزوله ودار دن نقله بلا توقف شروع ایلسه حانث اولماز اکر
توقف ایدوب بر ساعت اکلنورسه حانث اولور ثم فی لا یسکن هذا البیت او
هذه الدار لا بد من خروجه بجمیع اهله ومتاعه حتی لو بقی وتد حنث اندن صکره شو
بیتده ویاخود شو دارده ساکن اولمیایم دیو یمین ایلسه اول کمسنه نک جمیع اهلی
ومتاعی ایله خروجی لازمدر حتی بر اکسری باقی قالورسه حانث اولور ابو حنیفه قتنده
مخیط وجنیزه مسطوردرکه شیء لیس ترک ایله حانث اولور مکرکه شیء عد اولمین
اکثری وسپورکه کبی شیء ترک ایلیه وعند ابی یوسف یعتبر نقل الاکثر ابو یوسف
قتنده متاعنک اکثرینی نقل معتبر اولور زیرا اکثر کل مقامنه اقامت اولنور کذا
فی الکافی وفتوی حج بونک اوزرینه در وعند محمد نقل ما تقوم به کدخدائیته وهو
الاحسن والارفق امام محمد قتنده اوه کفایت ایدن شیئک نقلی اعتبار اولنور
وبو نسه احسن وارفق اولان فتح بودر ثم لا بد من نقله الی منزل آخر حتی لا یبر بنقلته
الی السکة او المسجد اندن صکره متاعنی منزل آخره نقلدن لازمدر حتی متاعنی
صوقاغه ویاخود مسجده نقل ایله بار اولماز منزل آخره نقلی لازمدر وکذا فی
لا یسکن هذه المحلة شو محلده ساکن اولمیایم دیو یمین ایلسه ابو حنیفه قتنده
جمله اهلی ومتاعی ایله خروجی لازمدر وابو یوسف قتنده متاعنک اکثرینی نقل
اعتبار اولنور وامام محمد قتنده اوه کفایت ایده جک شیئک نقلی اعتبار اولنور
وفی لا یسکن هذه البلدة او القریة یبر بخروجه وترک اهله ومتاعه فیها وشو
شهرده ویاخود قریه ده ساکن اولمیایم دیو یمین ایلسه اول کمسنه اهل ومتاعنی
اول شهرده ویاخود قریه ده ترک ایدوب کندونک خروجی ایله بار اولور وفی لا
یخرج فامر من حمله واخرجه حنث حالف محلّه دن ویاخود قریه دن وبلده دن
چقمیایم دیو یمین ایلسه وبر کمسنه کندوی کوتوروب اخراج ایلمکه امر ایلسه ومامور
اولان کمسنه حالفی کوتوروب اخراج ایلسه حانث اولور ولو حمل واخرج بلا امره مکرها او
راضیا لا یحنث اکر حالفک امری اولمدن مکرها حمل اولنوب اخراج اولنسه ویاخود
امری اولمدن رضاسی ایله اخراج اولنسه حانث اولماز یعنی کندویی اخراج ایلمک
استدکلرندن تردد ایلمیوب راضی اولسه دیمکدر زیرا انتقال امر ایله در یوخسه
مجرد رضا ایله دکلدر ومثله لا یدخل لا یدخل لفظی ایله اولان یمین دخی لا یخرج مثللودر
وفی لا یخرج الا الی جنازة فخرج الیها ثم اتی حاجة اخری لا یحنث حالفک لا یخرج
الا الی جنازة لفظی ایله اولان یمیننده جنازه یه خروج ایله اندن صکره غیری

غیری حاجتنه کتمه حانث اولماز زیرا ابتداء موجود اولان خروج مستثنی اولان خروجدن صکره آخر مصلحتنه کتدوکی حقیقت خروج دکلدر وفي لا يخرج الى مكة فخرج يريدها ثم رجع حنث ولا يخرج الى مكة لفظی ایله اولان یمیننده یعنی مکه یه چقمایم دیو یمین ایلسه ومکه یی اراده ایدوب خروج ایلسه وخروجدن صکره یینه رجوع ایلسه حانث اولور زیرا ابتداء قصد مکه ایله خروج بولنمش ایدی وفي لا يأتيها لا يحنث ما لم يدخلها لا يأتينها یعنی مکه یه وارمیایم دیو اولان یمینده ما دامکه مکه یه داخل اولمیه اوزرندن خروج ایله حانث اولماز زیرا اتیان وصولدن عبارتدر خروج ایله حنث لازم کلمز والذهاب كالخروج في الاصح لفظ ذهاب اصح روایتده خروج کبیدر مثلا بر کمسنه لا تذهب الى مكة دیو یمین ایلسه لفظ ذهاب احکامده لفظ خروج کبیدر حاصل کلام بو مقامده اوچ مسئله واردر بری خروج وبری اتیان وبری ذهابدر مثلا بر کمسنه مکه یه چقمایم دیو یمین ایلسه مجرد قصد مکه ایدوب شهردن انفصال ایله حانث اولور کرک واصل اولسون کرک واصل اولمسون زیرا خروج انفصالدن عبارتدر یوخسه وصولدن عبارت دکلدر نتکم حق سبحانه وتعالینک ﴿ومن يخرج من بيته مهاجرا الى الله ورسوله ثم يدركه الموت فقد وقع اجره على الله﴾ قول شریفنده ثم یدرکه الموتدن مراد قبل الوصول ایدوکی محققدر و بر کمسنه مکه یه وارمیایم دیو یمین ایلسه ما دامکه داخل مکه اولمیه حانث اولماز زیرا اتیان وصولدن عبارتدر نتکم حق سبحانه وتعالینک ﴿فأتياه فقولا له قولا لينا﴾ قول شریفی اتیان وصول ایدوکنه دالدر و بر کمسنه لا تذهب الى مكة دیو یمین ایلسه لفظ ذهابده مشایخ اختلاف ایلمشلردر بعضیلر اتیان منزله سنده در دیدیلر وبعضیلر خروج منزله سنده در دیدیلر زیرا لفظ ذهاب ایکی امرده دخی استعمال اولنمشدر نتکم حق سبحانه وتعالینک ﴿اذهبا الى فرعون انه طغى﴾ قول شریفنده اولان ذهاب اتیان معناسنه در و بری غیری موضعده دخی حق سبحانه وتعالینک ﴿فاذهبا بآياتنا انا معكم مستمعون﴾ قول شریفنده اولان ذهاب توجه واقبال معناسنه در چونکه ایکی معنایه دخی استعمال اولنمق احتمال اولدرایسه مشایخ دخی اختلاف ایلدیلر دیو اختلاف نیت اولنمدیغی شیده در مثلا خروجه نیت ایدرسه خروج حکمی واقع اولور اگر اتیانه نیت ایدرسه اتیان حکمی واقع اولور زیرا اول کمسنه لفظ محتمل اولدیغی شیئه نیت ایلمش اولدی و فخر الاسلام پزدوی دیمشدر که بنم قتمده اشبه اولان ذهاب خروج معناسنه اولمقدر زیرا حق سبحانه وتعالینک ﴿انما يريد الله ليذهب عنكم الرجس اهل البيت﴾ قول شریفنده اولان ليذهب نظم شریفی ازاله معناسنه در چونکه اذهاب ازاله معناسنه اولنجی ذهاب زوال وانفصال معناسنه اولمش اولور وفي ليأتين فلانا فلم يأته

بانه حتى مات حنث في آخر اجزاء حيوته حالف فلانه کمسنه یه البته وارایم دیو یمین ایلسه وموت اصابت ایدنجه اول کمسنه یه وارمسه اجزاء حیوتنک آخرنده حانث اولور زیرا قبل الممات بار اولمسی خیز رجاده ایدی لکن موت ایله یأس متحقق اولمغله آخر اجزاء حیوتده حنث واقع اولور وان قيد الاتيان غدا بالاستطاعة فهو على سلامة الآلات وعدم الموانع اگر حالف اتیان غدی استطاعت ایله تقیید ایله تقیید ایلدیکی استطاعت سلامت آلات وعدم موانعه حمل اولنور یوخسه قدرة حقیقیه اوزرینه محمول اولماز واستطاعت ایکی معنایه اطلاق اولنور اطلاقی اولان معنانک اولکیسی سلامت واسباب وآلات نتکم حق سبحانه وتعالینک ﴿ولله على الناس حج البيت من استطاع اليه سبيلا﴾ قول شریفنده واقع اولمشدر و رسول اکرم علیه الصلوة والسلام استطاعتی زاد وراحله ایله تفسیر ایلدی و ایکنجیسی قدرت حقیقیه اولدرکه عبد بر فعلی اشلمک مراد ایلدکده حین ارادده حق سبحانه وتعالی اول فعلی خلق ایلیه نتکم حق سبحانه وتعالینک ﴿ما كانوا يستطيعون السمع﴾ قول شریفنده واقع اولمشدر اما استطاعتدن مراد اولکیدر یوخسه قدرت حقیقیه دکلدر فلو لم يأت ولا مانع من مرض او سلطان حنث ولو نوى الحقيقة صدق ديانة لا قضاء في المختار اتیان غده استطاعت ایله تقیید ایلدکده مرضدن و یاخود پادشاهدن بر مانع اولمدن وارمسه حانث اولور اگر قدرت حقیقیه یه نیت ایلسه دیانة تصدیق اولنور اما مذهب مختارده قضا تصدیق اولنماز وفي لا تخرج الا باذنه شرط الاذن لكل خروج حالفک زوجه سنه اودن طشره چقمه الا بنم اذنم ایله چیق دیو یمین ایلسه هر خروج ایچون اذن شرط قلنور زیرا نکره موضع نفیده واقع اولدقده عام اولور و فعل ایسه لغة مصدریه دلالت ایدر و مستثنی ایسه مستثنی منهک جنسندندر و با ایسه الصاق ایچوندر ملصقا بهی اقتضا ایدر پس امدی تقدیری لا تخرج خروجا الا خروجا ملصقا باذنی دیمکدر بو تقدیرجه اذنه مقرون اولان خروجک ماوراسی تحت حظر عامده باقی قالور پس بلا اذن خروج واقع اولورسه شرط بولنمغله حانث اولور وفي الا ان اذن يكفي الاذن مرة وحالفک لا تخرج الا ان اذن قولنده بر دفعه اذن ویردیکی کفایت ایدر مثلا بر دفعه اذن ویروب خروج ایلدکدن صکره تکرار دفعهٔ ثانیده بلا اذن خروج ایلسه حانث اولماز وفي لا تخرج الا باذنه لو اذن لها فيه متى شاءت ثم نهاها فخرجت لا يحنث عند ابي يوسف خلافا لمحمد حالفک لا تخرج الا باذنه قولنده اگر زوج خاتونه هر نه زمان دیلرسک خروج ایله دیو اذن ویرسه صکره خاتونی خروجدن نهی ایلسه وخاتون چقسه حانث اولماز ابو یوسف قتنده امام محمد ایچون خلاف واردر ولو اراد الخروج فقال ان خرجت اگر خاتون خروج مراد ایلسه وزوجی خاتونک اراده سی

حالنده اکر خروج ایدرسن سن طالقسن دیه او ضرب العبد فقال ان ضربت
ویاخود خاتون ضرب عبدر مراد ایلسه واول اراده حالنده زوج اکر سن عبدر ضرب
ایدرسک طالقسن دیه بقید الحنث بالفعل فوراً حتی لو لبثت ثم فعلت
لا یحنث حنث علی الفور اشلمکله مقیددر حتی اکر خاتون بو کلامدن صکره اکلنه
اندن صکره خروج ایلسه ویاخود عبدنی اکلندکدن صکره ضرب ایلسه حانث
اولماز بو یمینه فور تسمیه اولنشدر قال لاخر اجلس فتغدّ معی فقال ان تغدیت فکذا
لا یحنث بالتغدی لا معه ولو فی ذلک الیوم برکمسنه اکر طعام اکل ایدرسم شویله
اولسون یعنی عبدم حرّ اولسون دیه یمین ایدن کمسنه غداً اکل اتیمکله حانث اولماز
اکر اول کون انی اکل ایدرسه اما انکله تغدی ایله دین کمسنه ایله تغدی اولمیه زیرا بو
کمسنه نک کلامی جواب مخرجنه خروج ایلمشدر چونکه کلام سؤاله مطابق اولوب معینت
ایله موصوف اولان غدا مراد اولور الآن قال تغدیت الیوم الا مکه اکر بو کون
تغدی ایدرسم دیه اول کون تغدی ایله حانث اولور کرک انکله تغدی ایله دین
ایله اولسون کرک غیری ایله اولسون حانث اولور وفی لا یرکب دابة فلان فرکب
دابة عبد له مأذون لا یحنث الآن نواه وهو غیر مستغرق بالدین حالف اولان
کمسنه فلانک دابه سنه بنمیایم دیو یمین ایلسه و یمین ایلدوکی کمسنه نک عبد
مأذوننک دابه سنه راکب اولسه حانث اولماز الا مکر که عبد مأذوننک دابه سنه
نیت ایلیه واول مأذون دین ایله مستغرق اولمیه وعند ابی یوسف یحنث
مطلقاً ان نواه ابو یوسف قتنده حانث اولور مطلقا اکر عبدن نیت ایدرسه
کرک مدیون اولسون کرک مدیون اولمسون وکرک اول دین مستغرق اولسون
کرک اولمسون حانث اولور وعند محمد یحنث مطلقاً وان لم ینوه امام محمد
قتنده حانث اولور مطلقا اکر عبدن نیت ایلمدی ایسه **باب الیمین**
فی الاکل والشرب واللبس والکلام بو باب اکل وشرب ولبس وکلامده
اولنان یمین بیانندەدر لا یأکل هذه النخلة فهو علی ثمرها ودبسها غیر المطبوخ
برکمسنه شو خرما اغاجندن اکل ایلمیایم دیو یمین ایلسه بو اکل نخله نک میوه سنه
ومطبوخ اولمیان پکمزینه محمولدر لا نبیذها وخلها ودبسها المطبوخ خرمانک نبیذی وسرکه سی
وطبخ اولنان پکمزی ایله حانث اولماز او من هذه الشاة فهو علی اللحم دون اللبن
والزبد ویاخود شو قیوندن اکل ایلمیایم دیو یمین ایلسه بو یمین لحمنک اکلی اوزرینه
محمولدر سود وقیمغی اوزرینه محمول دکلدر زیرا مأکول اولان غیرشا تدر بو تقدیرجه
یمین خاصةً لحمه منصرف اولور یوخسه لبن وقیمق ویاغه منصرف اولماز وفی
لا یأکل من هذه البسر فاکله رطباً لا یحنث وشول بسردن اکل ایلمیایم دیو یمین
ایلسه ورطب اولدوغی حالده اکل ایلسه حانث اولماز بسر بانک ضمنی

ویاخود سود بغور اولدیغ حالده صحـ

ضمنی وسینک سکونیله خرماقور وغیدر بر مقدار کمال بولدقده رطب دیرلر
بعده تمر درلر اولنه طلع دیرلر اندن صکره حلال دیرلر واندن صکره بلح درلر اندن صکره بسر درلر اندن
صکره رطب اندن صکره تمر درلر وکذا من الرطب واللبن فاکله تمراً او شیرازاً
شو رطبدن ویاخود شو سوددن اکل ایلمیایم دیو یمین ایلسه وتمر اولدوغی حالده
اکل ایلسه بینه حانث اولماز زیرا بسورة ورطوبت یمینده معتبر اولان صفتلردر
انلر ایله منعقد اولور ولبن دخی مأکولدر کند وایله یمین اولورکند ودن اتخاذ اولنان شیئه
منصرف اولماز بخلاف لا یکلم هذا الصبی فکلمه شاباً او شیخاً ولا یأکل لحم هذا الحمل فاکله
کبشا شو اوغلانجغه سویلمیایم دیو یمین ایلسه اول صبی یکیت ویاخود قوجه اولدوغی
وقتده سویلسه بونک خلافنجه در یعنی حانث اولور ویاخود شو قوزینک اتندن اکل
ایلمیایم دیو یمین ایلسه قوچ اولدوغی حالده اکل ایلسه حانث اولور وفی لا یأکل
بسراً فاکل رطباً لا یحنث ولو اکل مذنباً حنث بسر اکل ایلمیایم دیو یمین ایلسه
ورطب اکل ایلسه حانث اولماز اکر بعضیسی بسر وبعضیسی رطب اولدوغی حالده
یعنی الاجه اولدقده اکل ایلسه حانث اولور وکذا لو اکل بعد ما حلف لا یأکل رطباً
ولا یحنث فیهما رطب اکل ایلمیایم دیو یمیندن صکره مذنب اکل ایلسه بینه حانث
اولور امامین دیدیلر که ایکی صورتده دخی حانث اولماز مثلا بسر اکل ایلمیایم دیو یمیندن
صکره رطب ویاخود مذنب که الاجه درانی اکل ایلسه امامین قتنده حانث اولماز
ولو اکله بعد حلفه لا یأکل رطبا ولا بسراً حنث اتفاقاً اکر رطب وبسر اکل ایلمیایم
دیو یمیندن صکره مذنبی یعنی الاجهی اکل ایلسه بالاتفاق حانث اولور وفی لا یشتری
رطباً فاشتری کباسة بسر فیها رطب لا یحنث حالفک لا یشتری رطبا قولنده
یعنی رطب اشتری ایلمیایم دیو یمین ایلسه بر صالقم بسر اشتری ایلسه که آنده
رطب اولسه حانث اولماز زیرا جمله مصارف اولدر مغلوب اولان غالبه تابعدر اما
یمین اکل ایچون اولسه حانث اولور زیرا اکل شیئاً فشیئاً مصارف اولور بو تقدیرجه
هر بری مقصود اولمش اولور کما لو اشتری بسراً مذنباً نته کم رطب اشتری ایلمایم دیو
یمین ایلسه وبسر الاجه سنی اشتری ایلسه حانث اولماز زیرا مغلوب غالبه تابعدر
وفی لا یأکل لحماً او بیضاً فاکل لحم سمک او بیضته لا یحنث حالف ات ویمرطه اکل ایلمیایم
دیو یمین ایلسه وبالق اتی وبالق یمرطه سنی اکل ایلسه حانث اولماز قیاس بو ایدیکه
حانث اوله زیرا قرآن عظیمده اکا لحماً طریاً تعبیر اولنمشدر لکن بالق اتنه لحم تعبیر اولنمسی
مجازدر زیرا الحمک منشأی دمدر بالقده ایسه دم یوقدر اکر دم اولسه صو ایچنده
ساکن اولمق ممکن اولماز دی ومطلق ایسه کامله متناول اولماز وکذا فی الشراء لا یأکل
لحماً دیو یمین ایلسه لحم سمک اکل ایلدوکنده حانث اولمدوغی کبی لفظ اشترا ده دخی
حانث اولماز مثلا لحم اشترا ایلمیایم دیو یمین ایلسه وبالق اشترا ایلسه حانث

بالقده دم اولدیغ اولور یوخسه قاصره متناول صحـ

اولماز ولو اكل لحم انسان او خنزير حنث لحم اكل ايلميايم ديو يمين ايلسه اكر انسان
اتنى وياخود خنزير اتنى اكل ايلسه حانث اولور زيرا بونلر حقيقتده لحمدر ودمدن متولد
اولورلر وكذا لو اكل كبدا او كرشا يينه حانث اولور اكر جكر وياخود اشكنبه اكل ايلسه
زيرا بو اشيانك منشاى دمدر صاحب محيط ديمشدر كه بو يمين اهل كوفه نك عرفيدر
اما بزم عرفمزده حانث اولماز زيرا بزم عرفمزده بونلر لحم عد اولنميوب ولحومدن حج
استعمال اولنماز والمختار انه لا يحنث بهما فى عرفنا مختار اولان بودر كه حالف اولان
كمسنه كبد وكرش ايله حانث اولماز بزم عرفمزده وكذا لو اكل الية نتكم قويرق
ييه حانث اولمدوغى كبى آنده خ حانث اولماز وفى لا ياكل شحما يتقيد بشحم البطن
فلا يحنث بشحم الظهر حالفك شحم اكل ايلميايم ديو اولان يميننده اول شحم ايچ ياغى
ايله مقيد اولور قيونك وسائر حيوانك ارقه سى ياغى ايله حانث اولماز مثلا بر
كمسنه شحم يميايم ديو يمين ايلسه وارقه دن چيقان شحمى اكل ايلسه حانث اولماز
خلافا لهما امامين ايچون خلاف وار در آنلر قتنده حانث اولور ولو اكل الية او
لحما لا يحنث اتفاقا حالف اولان كمسنه شحم اكل ايلميايم ديو يمين ايلدكدن صكره اكر
قويرق وياخود لحم اكل ايلسه بالاتفاق حانث اولماز وفى لا ياكل من هذه الحنطة
تتقيد باكلها قضما فلا يحنث باكل خبزها حالفك شو بغداى دن اكل ايلميايم ديو
اولان يميننده يعنى شو بغداى دن اكل ايلميايم ديو يمين ايلسه اول يمين محلوف عليه
اولان بغداى چينمك ايله مقيد اولور اتمكين اكل ايتمكله حانث اولماز خلافا لهما امامين
ايچون خلاف وار در آنلر قتنده خبزنى اكل ايله حانث اولور قضم فتح قاف وسكون
ضاد ايله اطراف اسنان ايله اكل ايلمكدر يعنى چينمك ايله ديمكدر وبو خلاف آخر
خلافه مبنيدر مثلا قچن بر لفظدن هم معنى حقيقى مستعمل اولسه وهم مجاز متعارف
اولسه ابو حنيفه حضرتلرى اول لفظى معنى حقيقى اوزرينه حملنى ترجيح ايدر وامامين
حضرتلرى متعارف اولان معناى مجازيه حملنى ترجيح ايدرلر وفى لا ياكل من هذا
الدقيق يحنث بخبزه لا بسفه فى الصحيح حالفك شو دقيقدن اكل ايلميايم ديو اولان
يميننده دقيقك اتمكى ايله حانث اولور اما دقيقى يلامق ايله حانث اولماز صحيح
اولان خ بودر سف چينمدن يلايوب يوتمغه درلر والخبز يقع على ما اعتاده اهل
مصره كخبز البر او الشعير خبز حالفك شهرينك اهلنك معتادلرى اولان شى اوزرينه
واقع اولور بغداى واريه واقع اولور بغداى اتمكى واريه اتمكى كبى زيرا بونلرك
اتمكى حقيقة وعرفا خبزدر فلا يحنث بخبز القطايف او خبز الارز بالعراق مطلقا
قطايفك خبزى ايله حانث اولماز وياخود عراقده برنج اتمكى ايله خ حانث
اولماز زيرا اهل عراق برنج اتمكى اكلنه معتاد دكلدر اكر طبرستانده اولور وياخود
بر شهرده اولسه كه طعاملرى برنج اوله حانث اولور الا اذا نواه الا ملكه خبزه

خبزه نيت ايليه بو تقديرجه حانث اولور والشواء يقع على اللحم لا على الباذنجان
والجزر او البيض الا اذا نواه بريان لحم اوزرينه واقع اولور يعنى بر كمسنه بريان اكل
ايلميايم ديو يمين ايلسه لحم اوزرينه واقع اولور يوخسه باذنجان وجزر ويمرطه اوزرينه
واقع اولماز مكركه بر بونه نيت ايليه جوزجاوچه والطبيخ على ما يطبخ من اللحم بالماء وعلى
مرقه الا اذا غير ذلك طبيخ اكل ايلميايم ديو يمين ايلسه طبيخ صو ايله لحمدن طبيخ اولنه محمولدر
ودخى لحمك مرقى اوزرينه محمولدر ودخى لحمك مرقى اوزرينه محمولدر بونلردن غيريسنى اكل
ايله حانث اولماز الا قچن بونلردن غيرى نيت ايلسه حانث اولور والراس
على ما يباع فى مصره ويكبس فى التنانير بر كمسنه باش اكل ايلميايم ديو يمين ايلسه باش
تنورلره ادخال اولنوب شهرده بيع اولنان باش اوزرينه واقع اولور بو بيله باش اكل
ايلسه حانث اولور يوخسه چكركه وسرچه باشنى اكل ايلسه حانث اولماز والفاكهة
على التفاح والبطيخ والمشمش فاكهه لفظى المه وقاون وقاربوز وزردالو اوزرينه
محمولدر مثلا بر كمسنه فاكهه اكل ايلميايم ديو يمين ايلسه امام اعظم قتنده المه وقاون
وقاربوز وزردالو اكل ايله حانث اولور وعندهما على العنب والرطب والرمان ايضا
امامين قتنده اوزم وخرمانك تازه سى وانار اوزرينه ده خى محمولدر تفاح وبطيخ ومشمشه
حمل اولندوغى كبى ولا يقع على القثاء والخيار اتفاقا بالاتفاق قثاء وخيار اوزرينه
حمل واقع اولماز والادام على ما يصطبغ به كالخل والزيت واللبن ادام يعنى قاتق
شول شى اوزرينه محمولدر كه اول شى ايله اتمك صبغ اولنمق ممكن اوله سركه وزيت
وسود كبى مثلا بر كمسنه قاتق اكل ايلميايم ديو يمين ايلسه سركه وزيت وسود اكل
ايله حانث اولور وكذا الملح توز دخى ادامدر يعنى قاتقدر لا اللحم والبيض والجبن الا
بالنية لحم ويمرطه وپينير ادام دكلدر الا نيت ايله ادام اولور مثلا بر كمسنه قاتق اكل ايلميايم
ديو يمين ايلسه ولحم وبيض وجبنى نيت ايله اكل ايلسه حانث اولور وعند محمد هى ادام
ايضا امام محمد قتنده لحم وبيض وجبن دخى خل وزيت ولبن وملح كبى ادامدر يعنى قاتقدر
زيرا بونلر اتمك ايله اكل اوضه كلمشدر والعنب والبطيخ ليسا بادام فى الصحيح عنب
وبطيخ مذهب صحيحده ادام دكلدر حاصل كلام ادام اوچ وجه اوزرينه در ما يصطبغ
به اولان يعنى اتمكى بو يا يوب بولاشمق ممكن اوله بالاتفاق ادامدر بطيخ وعنب وتمر و
بونلرك امثالى كه يالكز اكل اولنمق غالب اوله بالاتفاق ادام دكلدر لحم وبيض وجبن
اختلاف اوزره در امام محمد ادام اولمسنه ذاهب اولمشدر امام اعظم وابو يوسف ادام
اولمامسنه ذاهب اولمشدردر والغداء الاكل فيما بين طلوع الفجر والزوال غداء طلوع
فجر ايله زوال بيننده اولان اكلدر مثلا بر كمسنه تغدى ايلميايم ديو يمين ايلسه ذكر اولنان
وقتده طعام ييه حانث اولور والعشاء فيما بين الزوال ونصف الليل عشاء
زوال ايله نصف الليل بيننده اولان اكلدر مثلا بر كمسنه تعشى ايلميايم ديو يمين ايلسه

اول وقت اکل ایله حانث اولور والتسحر فیما بین نصف اللیل وطلوع الفجر ؛
سحور نصف اللیل ایله طلوع فجر بیننده اولان اکلدر غدا وعشا وسحورك معناسی
اکل الغدا واکل العشاء واکل التسحر دیمکدر خذف مضاف قبیلندندر زیرا غدا اول
وقتده اکل اولنان طعامك اسمیدر عشا وسحور دخی کذلك مثلا برکمسنه تسحر ایلمیهیم
دیو یمین ایلسه بو وقتده اکل ایله حانث اولور وفی ان اکلت او شربت
او لبست او کلمت او تزوجت او خرجت ونوى معینا لا یصدق اگر اکل ایدرسم ویاخود
ایچرسم ویاخود کیرسم ویاخود سویلرسم ویاخود تزوج ایدرسم ویاخود چیقرسم لفظلری
ایله یمین ایدوب وشیء معینه نیت ایلسه دیانةً وقضاءً تصدیق اولنماز زیرا
نیت ملفوظده صحیح اولور طعام وشراب وثوب وسائری ملفوظ دکللردر
وطعام وشراب وثوب وغیریلر اقتضا مقدر اولور اصولده ایسه ثابت
اولمشدرکه مقتضی ایچون عموم یوقدر بو تقدیرجه تخصیص لغو اولور امام شافعی
قاتنده تصدیق اولنور زیرا انلرك قتنده مقتضی ایچون عموم واردر ولو زاد طعاما او
شرابا ونحوه صدق دیانةً لا قضاءً اگر طعاما لفظنی زیاده ایله مثلا ان اکلت طعاما
وان شربت شرابا ونحو بونلره مشابه اولنلر زیاده ایدوب یمین ایلسه دیانةً تصدیق
اولنور اما قضاءً تصدیق اولنمز زیرا مذکور اولان مفعول حال شرطده نکره در محل
شرطده نکره اولان موضع نفیده دخی نکره در زیرا جزانك شرطه تعلقی منع ایچوندر بو
تقدیرجه نکره موضع نفیده عامدر تخصیص ایچون نیت صحیح اولور الا خلاف ظاهردر
قضاءً تصدیق اولنماز وفی لا یشرب من دجلة لا یحنث من شربه منها باناء ما لم یکرع حالفك
دجله دن ایچمیهیم دیو اولان یمیننده دجله دن چناق ایله ایچمه سیله حانث اولماز ابو
حنیفه قتنده مادامکه اغزنی دجله یه قیوب ایچمیه خلافا لهما امامین ایچون خلاف واردر
انلرك قتنده انا ایله شرب ایلسه حانث اولور وان قال من ماء دجلة حنث
بالاناء اتفاقا اگر ماء دجله دن شرب ایلمیهیم دیو یمین ایلسه بالاتفاق انا ایله حانث
اولور زیرا یمین صو اوزرینه منعقد اولدی هر نه وجهله ایچرسه حانث اولور وکذا
فی الجب والبئر جب وبئردن صو ایچمیهیم دیو یمین ایلسه دخی انا ایله شرب ایلسه
حانث اولور زیرا بو ایکیسنك صویی انا ایله ایچیلور اول اجلدن حانث اولور جب
ایچی اورلمش اولمیان قیویه دیرلر وفی الاناء بعینه اناده اولان یمین دخی بعینه دریعنی
برکمسنه شو چناقدن شرب ایلمیهیم دیو یمین ایلسه واول چناقدن شرب ایلسه
حانث اولور زیرا متعارف چناقدن ایچمکدر وامکان البر شرط صحة الحلف بار
اولمانك امکانی یمینك صحتنك شرطیدر وامام اعظم وامام محمد قتنده یمینك
منعقد اولمسی محلوف علیه ممکن الوقوع اوله کرکه یمین بالله اولسون کرک
طلاق وعتاق وتحریم اولسون ویمینك محلی برخبردرکه آنده صدق رجا اولنه زیرا یمینك

شیئك محلی قابل حکم اولمق کرکدر ویمینك حکمی ایسه بار اولمقدر وبار اولمق
ایسه صدقی اولنان شیئده اولور امکان بر اولمینجه اصلا یمین منعقد اولماز
خلافا لابی یوسف ابو یوسف ایچون خلاف واردر انلرك قتنده امکان بر یمینك
صحتنك شرطی دکلدر زیرا یمین سائر عقود شرعیه کبی بر عقددر واو لیمین ایچون
بر محل لازمدر محل ایسه مستقبلده بر امرك وقوعندن خبر ویرمکدر کرك حالف
اول امرك ایقاعنه قادر اولسون کرك قادر اولمسون یمین منعقد اولور فمن حلف
لیشربن ماء هذا الکوز الیوم ولا ماء فیه او کان فصب قبل مضیه لا یحنث شول کمسنه که
بوکون شو بر داغك صوینی البته ایچمیهیم دیو یمین ایلسه حال بوکه اول بر داقده صو
اولمسه ٥ لکن کون کچمزدن مقدم دوکلسه امام اعظم وامام محمد قتنده حانث اولماز
زیرا بار اولمق ممکن دکلدر آنلرك قتنده امکانی بر یمینك صحتنك شرطیدر بونده
ایسه شرط بولنمامغله حانث اولماز خلافا له ابو یوسف ایچون خلاف واردر
انلرك قتنده امکان بر شرط دکلدر وکذا ان لم یقل الیوم حالف اولان کمسنه الیوم
لفظنی دیمسه ینه حانث اولماز الا ان کان فصب فانه یحنث بالاتفاق الا مکر که
یوم ذکر اولنمیان یمینده بر داقده ایچنده صو اوله ودوکله بالاتفاق یمینده ایدن کمسنه حانث
اولور وفی لیصعدن السماء او لیطیرن فی الهواء او لیقلبن هذا الحجر ذهبا او لیقتلن زیدا
عالما بموته انعقدت وحنث للحال برکمسنه البته سمایه صعود ایدرم ویاخود هواده
اوچارم ویاخود شو طاشی التونه قلب ایدرم ویاخود زیدك موتنه عالم ایکن زیدی
قتل ایدرم دیو یمین ایلسه اول یمین منعقد اولور وفی الحال حانث اولور وان لم یعلم
بموته فلا واگر زیدك موتنه عالم دکل ایسه یمین منعقد اولمایوب حانث اولماز
زیرا اول کمسنه نك مرادی بین الناس متعارف اولان قتل ایدی اول ایسه میت بولنوب
حقیقتده قتل ممتنع اولدی بو تقدیرجه انعقاد یمینك شرطی امکان بر ایدی بولنمامغله
حنث لازم کلمز خلافا لابی یوسف ابو یوسف ایچون خلاف واردر زیرا آنلرك قتنده
امکان بر انعقاد یمینه شرط دکلدر وفی لا یتکلم فقرأ القرآن او سبح او کبر لا یحنث سواء
فی الصلوة او خارجها هو المختار حالفك سویلمیهیم دیو اولان یمیننده قرائت قرآن ایله
ویاخود تسبیح اوقوسه ویاخود تهلیل ایلسه ویاخود تکبیر ایلسه حانث اولماز بو افعالی
کرك صلوتده ایشلسون کرك خارج صلوتده ایشلسون برابردر مختار اولان بودر زیرا
عرفا وشرعا بو افعالی ایشلینه متکلم دینلمز بلکه قارئ ومسبح ومهلل ومکبر دینلور وفی لا یکلمه
فکلمه یحنث یسمع وهو نائم حنث ان یقظه برکمسنه فلان کمسنه یه سویلمیهیم دیو یمین ایلسه
وبر وجهله سویلسه که محلوف علیه اویورکن استماع ایلسه حانث اولور اگر او کلام
انسانی اویاندرسه صاحب هدایه مبسوطك بعض روایتنی نقلا دیمشدرکه او کلام
نائمی اویاندرمق شرطدر ومشایخمز دخی بونك اوزرینه در وقیل مطلقا دینلمشدرکه

٥ ویاخود حین یمینك بر بارداقده صو اولسه صح

مطلق حانث اولور کرک اویاندرسون کرک اویاندرمسون ولو کلم غیره وقصد
اسماعه لایحنث فلانه سویلمیایم دیو یمین ایلدکدن صکره برآخر کمسنه یه سویلیه
ومحلوف علیه اولانی اشتدرمک قصد ایله حانث اولماز زیرا حالفک آخره تکلم
حقیقتده محلوف علیه تکلم دکلدر ولو سلم علی جماعة هو فیهم حنث اکر حالفک
برجماعته سلام ویرسه ومحلوف علیه اول جماعت ایچنده اولسه حانث اولور وان
نواهم دونه لایحنث اکر جماعته نیت ایدوب محلوف علیهه نیت ایلمسه قصدی
اولمدوغیچون دیانةً حانث اولماز ولو قال الا باذنه فاذن ولم یعلم فکلمه حنث اکر
حالف فلان کمسنه یه سویلمیایم الا کندونک اذنی ایله سویلیم دیو یمین ایلسه ومحلوف
علیه دخی حالفه سویلمک ایچون اذن ویرسه لکن کندوسی اذن ویردوکنی بلمه
واول کمسنه یه سویلسه ابوحنیفه وامام محمد قتنده حانث اولور زیرا اذن اعلام
اولان اذندن مشتقدر ویاخود اذندن واقع اولمقدن مشتقدر بوندلک هربریسی
متحقق اولماز الا اشتمکله اولور خلافا لابی یوسف ابویوسف ایچون خلاف
واردر آنک قتنده حانث اولماز وفی لایکلمه شهرا فهو من حین حلف حالفک
برای فلان کمسنه یه سویلمیایم دیو اولان یمیننده انعقاد یمین حلف ایلدوکی وقتدن
حساب اولنور ویوم اکلمه لمطلق الوقت حالفک یوم اکلم فلانا فامرأتی طالق
دیو اولان یمیننده لیلاً ونهاراً تکلم ایدرسه حانث اولور زیرا اسم یوم قچن فعل غیر
ممتده مقارن اولسه مطلق وقت مراد اولور وتصح نیة النهار فقط یوم اکلم فلانا
لفظ ایله اولان یمیننده حالف اولان کمسنه نهار نیت ایلدم دیسه الجق نیت نهاره
صحیح اولور زیرا یوم نهارده استعمال اولنه کلمشدر ولیلة اکلمه علی اللیل فحسب
برکمسنه فلانه لیلین سویلیمسم دیو یمین ایلسه الجق کیجه اوزرینه محمولدر حتی کوندز تکلم
ایدرسه حانث اولماز زیرا لیل مطلق وقت ایچون استعمال اولنماز نهار بیاض خالصده اولان
اعتبار اولندوغی کبی لیل دخی سواد ایچون اسمدر وفی ان کلمته الا ان یقدم زید او حتی
یقدم او الا ان یاذن زید او حتی یاذن وکلمه قبل ذلک حنث حالفک اکر فلانه زید
کلنجیه دکین سویلمیسم دیو اولان یمیننده ویاخود لفظ حتی ایله کلمته حتی یقدم زید دیو اولان
یمیننده ویاخود الا ان یاذن زید لفظی ایله اولان یمیننده ویاخود حتی یاذن لفظی ایله
اولان یمیننده ذکر اولنان شرطلردن مقدم تکلم ایدرسه حانث اولور زیرا قدوم و
اذن غایت اولمشدر ویمین حینه قبل الغایه باقیه در بعد الغایه حینه منتهیه در اعدی
قبل الانتها تکلم ایله حنث واقع اولور بعد الانتها حنث واقع اولماز وحتی نک غایته
اولمسی ظاهردر اما الا ان غایت ایچون اولمسی الا اصلنده استثنا ایچوندر وان
مصدرته درجونکه یقدمه نک مصدری که قدوم در تکلمدن متعذر اولدر بو محلده
الا وان غایت ایچون متعارف قلندر استثنا ایله غایت بیننده مناسبت اولدوغ

اولدوغیچون زیرا مغیانک امتدادنی قصر وانتهاسی بیان ایچوندر واستثنا دخی متنیانک
قصر وحکمتک انتهاسنی بیان ایچوندر وان مات زید سقط الحلف اکر زید متوفی اولسه
یمین ساقط اولور ابوحنیفه وامام محمد قتنده زیرا امکان برانلک قتنده انعقاد
یمینه شرطدر بونده ایسه زیدک موتی ایله منتفی اولدر اما ابویوسف قتنده موتیله
یمین ساقط اولماز زیرا امکان برّ آنک قتنده انعقاد یمینه شرط دکلدر بوتقدیرجه
غایتنک سقوطی ایله یمین مؤبد اولدر یعنی تأبید اوزره قالدر وفی لایاکل طعام فلان
اولایدخل داره اولایلبس ثوبه اولایرکب دابته اولایکلم عبده حالفک فلانک
طعامنی اکل ایلمیایم ویاخود دارنه داخل اولمیایم ویاخود ثوبنی کیمیایم ویاخود دابه سنه
بنمیایم ویاخود عبدنه تکلم ایلمیایم دیو یمیننده ان عیّن وزوال ملکه وفعل لایحنث
اکر حالف طعام ودار وثوب ودابه بی وعبدی تعیین ایلسه مثلا طعام فلان هذا و
داره هذا وثوبه هذا ودابته هذه وعبده هذا دیمکله تعیین ایلسه وتعیین اولنان اشیا
بیع ویاخود هبه ایله اول کمسنه نک ملکندن زائل اولسه یمین ایدن کمسنه اول فعلی
ایشلسه حانث اولماز زیرا عقد یمین مضاف اولان شیئک عینی اوزرینه واقع
اولور واشارتده اولان تأثیر کبی اضافتده دخی تأثیر واردر واضافت منقطع اولوب
ملکندن زائل اولیجق تأثیر قالمیوب یمین منعقد اولماز کویاکه اول شیء مادامکه فلانک
ملکنده اوله دیمش اولدر خلافا لمحمد فی العبد والدار امام محمد ایچون خلاف واردر
عبد وداره زیرا اضافت تعریف ایچوندر واشارت دخی تعریفده اضافتدن ابلغدر
بو محلده اشارت معتبره اولوب اضافت لغو اولور بو تقدیرجه ذکر اولنان عبده
تکلم وداره دخول بولنورسه کرک فلانک ملکنده اولسون کرک اولمسون حانث
اولور وفی المتجدد لایحنث اتفاقا ذکر اولنان صورتلرک کلیسنده مثلا فلانک
شو طعامنی اکل ایلمیایم وشو دارنه کیرمیایم وسایرنه بویلجه اشارت ایله یمین
ایلدکدن صکره جدیدا طعام ودار وثوب ودابه وعبد اشترا ایلسه وحالف
اولان کمسنه اشیاء جدیدنده اکل ودخول ولبس ورکوب وتکلم بولندر اشلسه
بالاتفاق حانث اولماز زیرا یمین مشار الیه اوزرینه واقع اولور وان لم یعین لایحنث
بعد الزوال اکر حالف طعام ودار وثوب ودابه بی وتکلمی تعیین ایتمیوب واشیاء
مذکوره مزبورک ملکندن زائل اولدقدن صکره ایشلسه حانث اولماز ویحنث بالمتجدد
اشیاء مذکوره تجدد ایله حانث اولور مثلا متعین اولدقده حالف اولان کمسنه طعام
ودار وثوب ودابه وعبد اشترا ایله بونلری اشلکله حانث اولور وفی لایکلم
امرأته وصدیقه یحنث فی المعین بعد الابانة والمعادات برکمسنه فلانک
خاتوننه وصدیقنه تکلم ایلمیایم دیو یمین ایلسه معین خاتون زوجندن مفارقه دن
صکره وصدیقی عداوت ایلدکدن صکره تکلم ایلسه حانث اولور مثلا لااکلم امرأة

فلان بن وصديق فلان هذا لفظلريله تكلم ايلسه حانث اولور زيرا بو محلده
اضافتك تأثيري يوقدر وجانب اشارت ترجيح اولنور زيرا اشارت تعريفده
اضافتدن ابلغدر وفي غيره لا غير معيندن حانث اولماز مثلا هذا ويا خود هذا لفظلرني
سويليوب لا اكلم امرأته او صديقه ديو يمين ايلسه ابانه ومعادات ايتدن صكره تكلم
ايلسه حانث اولماز الا في رواية عن محمد الامام محمددن بر روايتده حانث اولور
زيرا مقصود محلوف عليهك هجر ايتدر واضافت ديسه تعريف ايچوندر بوتقديرجه
مشار اليه اولمين مشار اليه كبي اولمشدر اما امام اعظم وابو يوسف ايچون دليل عقلي
بودركه اسم اشارت ترك اولنوب وهجر اولنه جق كمسنه اسميله ذكر اولنمق غيري
ايچون ده محتملدر بوتقديرجه احتمال شك ايله حنث لازم كلمز ويحنث بالمتجدد
جديد اولان صديق خاتوننه تكلم ايلسه حانث اولور مثلا فلانك خاتوننه و
صديقنه تكلم ايلميايم ديو يمين ايلسه بعد اليمين بر آخر خاتون آلوب وبر غيري
صديق ايدنسه حالف اولان كمسنه جديدا الديغي خاتوننه وصديقنه تكلم ايلسه
حانث اولور وفي لا يكلم صاحب هذه الطيلسان فباعه فكلمه حنث بر كمسنه
شو طيلسانك صاحبنه سويلميايم ديو يمين ايلسه وصاحبي اول طيلساني بيع ايلسه
وبعده حالف اولان كمسنه طيلساني بيع ايدن كمسنه يه سويلسه حانث اولور
زيرا امتناع اول كمسنه نك ذاتندندر يوخسه طيلساندن دكلدر امدي طيلساني
كتمكله عدم حنث لازم كلمز لا اكلمه حينا او زمانا او الحين او الزمان ولا نية فهو على
ستة اشهر ومعناها مانوي بر شخص آخر كمسنه يه لا اكلمه حينا او زمانا ديو يمين ايلسه
ويا خود الف ولام ايله معرف او الحين او الزمان ديو يمين ايلسه وبر شيئه نيتي
اولمسه بو يمين آلتي آي اوزرينه واقع اولور زيرا حين ايله زمان قليل مراد اولنور
نتكم حق سبحانه وتعالينك فسبحان الله حين تمسون وحين تصبحون قول
شريفنده واقع اولمشدر بو محلده حيندن مراد وقت وقت صلوتدر ولفظ
حين ايله موضع آخرده مراد فرق سنه در نتكم حق سبحانه وتعالينك هل اتى على الانسان
حين من الدهر قول شريفنده واقع اولمشدر ومحل آخرده حيندن مراد آلتي آيدر نتكم
حق سبحانه وتعالينك تؤتي اكلها كل حين باذن ربها قول شريفنده اولديغي
كبي بو حيندن مراد آلتي آيدر وعند الاطلاق وسطه حمل اولنور زيرا خير الامور
اوسطها ايدوكي بديهيدر ابن عباس حضرتلري ده آلتي آي اولمق اوزره ذاهب
اولمشدر ولفظ زمان ده حين كبي استعمال اولنور وحين وزمانك تعريف
وتنكيري على السواءدر چونكه بو محلده حين وزمان آلتي آي اولمق معهود اولدي اليه
تعريف ده معهوده منصرف اولور وذكر اولنان قيودك فائده سي بر شيئه نيتي
اولمادیغندندر اكر نيتي وار ايسه نيت ايلدوكي شي اوزرينه واقع اولور وان قال الدهر

ه وبو الفاظ اكر نيت ايله اولورسه يمين ايلديكي معني اوزرينه واقع اولور صح

٢٥٢

سؤال اولندقده امامدن توقف بيوردقلري كمسنه

الدهر او الابد فهو على العمر اكر يمين ايدن كمسنه لا اكلم الدهر ويا خود لا اكلم الابد ديو يمين
ايلسه بو عمره محمولدر ولو قال دهرا فقد توقف الامام اكر لا اكلم دهرا ديو يمين ايلسه
امام حضرتلري منكرا ذكر اولنان دهرده توقف بيورمشدر وقتاكه دهردن سؤال
اولندقده لا ادري ما مقداره بيوردقلري محققدر ثمان توقف فيها الامام • وقد عد
ذلك دينا متينا • او ان الختان وسور الحمار • وفضل الملائك والمرسلينا • والدهر
خنثى وجلالة وكلب • وطفل من المشركينا • وامام حضرتلري منكرا دهرك جوابنده
توقفنده غيري يدي شيئده ده توقف بيورمشدر بري مذكور اولان دهردر وآوان
ختان وسور حمار وفضل بين الملائكة والمرسلين وخنثى مشكله ولحم جلالة وكلب
معلم ومحل اطفال مشركين بو سكز شيئدن سؤال اولندقده جواب ويرميوب
توقف بيوردقلري محل خفي دكلدر وعندهما هو كالزمان امامين قتلرنده دهر زمان كبيدر
ولو قال اياما او شهورا او سنين فعلى ثلثة اكر لا اكلم اياما ويا خود لا اكلم شهورا و
يا خود لا اكلم سنين ديو يمين ايلسه ايامده اوچ كون وشهورده اوچ آي وسنينده
اوچ سنه اوزرينه محمول اولور زيرا جميع منكر جنس وعهد اوزرينه حمل اولنماز اقل جمع
اوزرينه واقع اولور وان عرف فعلى عشرة كايام كثيرة اكر معرف باللام ايله
مثلا لا اكلم الايام او الشهور او السنين ديو يمين ايلسه ايامده اون كون وشهورده
اون آي وسنينده اون سنه اوزرينه محمولدر اياما كثيرة كبي زيرا ابو حنيفه قتنده
معرف باللام اولان جمع ايله مراد اولان اقصاسيدر بويله جمعك منتهاسي اونه دكدر
وقالا على جمعة في الايام وسنة في الشهور والعمر في السنين امامين درلركه لا
اكلم الايام لفظنده جمعه اوزرينه محمولدر يعني هفته يه حمل اولنور ولا اكلم في الشهور
لفظنده سنه اوزرينه محمولدر ولا اكلم السنين لفظنده عمره محمولدر باب
اليمين في الطلاق والعتاق بو باب طلاق وعتقده واقع اولان يمينك احكامي
بياننده در قال ان ولدت فانت كذا حنث بالميت بر كمسنه خاتوننه اكر
سن طوغورسك طالق اول ديسه ميت ايله حانث اولور مثلا بر ميت اوغلان
وجوده كلمكله حانث اولور زيرا وجوده كلان ولد ميتة حقيقة وعرفا وحكما مولود تسميه
اولنور وشرعا ده ولد تسميه اولنور حتى آنكله عدت منقضيه اولور وآندن صكره
خارج اولان دم نفاسدن عد اولنور وجاريه ده ام ولد اولور ولو قال فهو حر فولدت
ميتا ثم حيا عتق الحي بر كمسنه جاريه سنه اكر ولد كتورر سك اول ولد حر اولسون
ديسه وجاريه بر ميت ولد كتورسه اندن صكره بر حي ولد كتورسه امام اعظم قتنده
حي اولان ولد معتق اولور زيرا اسم ولد وصف حيوة ايله مقيد اولور عاقلك كلامي
لغودن صيانت ايچون اكر وصف حيوة ايله مقيد اولمسه لغو اولور خلافا لهما
امامين ايچون خلاف واردر آنلرك قتنده معتق اولماز زيرا ولد اول ايله شرط

متحقق اولوب لكن ميت محل حريت اولمغين يمين منحل اولوب جزايه مصادف اولمدى
يعنى شرط جزاسنه منحل اولدى وفى اول عبد املكه فهو حر فملك عبدا عتق وبر كمسنه
اول عبده مالك اولورسم اول عبد حردر ديه وبر عبدن مالك اولسه معتق
اولور زيرا اول فرد سابقك اسميدر بو تقديرجه فرد سابقك اولينى عبد آخر
اشترى ايله محتاج دكلدر ولو ملك عبدين معا ثم آخر لا يعتق واحد منهم اكر معا
ايكى عبده مالك اولسه اندن صكره بر آخر عبدن مالك اولسه اول اوچ عبددن
بريسى معتق اولماز ولو زاد وحده عتق الآخر اكر وحده قيدنى زياده ايله آخركه
ثالثدر معتق اولور مثلا اول عبد املكه وحده فهو حر ديه ومعا ايكى عبد اشترا
ايدوب بعده بر دخى اشترا ايله وحده قيد اولمغله ايكيدن صكره الدوغى اوچنجى
عبد معتق اولور زيرا حالف اولان كمسنه وحده لفظ ايله حالت ملكده انفرادى مراد
ايلمشدر ولفظ وحده حال ايچوندر مثلا جاءنى زيد وحده ديمك اى منفردا
ديمكدر اما وحده موضعنده واحدا ديه اوچنجى عبد معتق اولماز وحده ايله واحد
بيننده فرق بودر كه وحده مقرون اولدوغى فعلده غيرك مشاركتنى نفى وكندونك
اول فعلده انفرادنى اقتضا ايدر يوخسه ذاتده انفرادنى اقتضا ايلمز معلومدر كه
دارده بر خاتون وار ايكن فى الدار رجل واحد ديمك صحيح اولور زيرا لفظ واحد
ذاتده انفرادنى اقتضا ايدر كه اول رجولتيدر يوخسه فعل مقرون كه دارده اولمقدر
آنى اقتضا ايلمز اما دارده خاتون وار ايكن فى الدار رجل وحده ديمك صحيح دكلدر
زيرا وحده لفظى رجلك تفردنك وصفنى اقتضا ايدر كه اول رجلك دارده اولمقدر
يوخسه ذاتده انفرادنى اقتضا ايلمز چونكه بو ذكر اولنان حكم ثابت اولدى چه
حالفك املكه وحده قولى تملكده تفردى اقتضا ايدر عبد ثالث دخى بو صفت ايله
متصف اولمغين معتق اولور ولو قال آخر عبد املكه فهو حر فمات بعد ما ملك
عبدا واحدا لا يعتق اكر بر كمسنه آخر عبد املكه فهو حر ديه بر عبدن مالك اولدقدن
صكره اولسه اول عبد معتق اولماز زيرا آخر لفظى فرد لاحقك اسميدر اول اسم غيره
مشاركت اولنمازاوليه اولسه مقدم بر شئ واقع اولمديكه بو عبد لاحق اسمى ايله
مسمى اوله اول اجلدن معتق اولماز ولو بعد ملك عبدين متفرقين عتق الآخر منذ
ملكه من كل ماله اكر حالف متفرقين ايكى عبدن مالك اولدقدن صكره فوت اولسه
آخركى معتق اولور زيرا فرد لاحق اولور صحتى حالنده اشترا ايلدى ايسه مالك
اولدوغى حيندن كل مالندن معتق اولور وعندهما عند موته من الثلث امامين
قتنده موتى قتنده ثلث مالندن معتق اولور كركسه وقت شراده صحيح اولسون
كركسه مريض اولسون زيرا آخرينك ثبوتى كندودن صكره عدم شرادر بو ايسه
موتى ايله متحقق اولوب ثلثدن اعتبار اولنور وعلى هذا الحرة ان تزوجها فهى طالق

طالق ثلثا فلا ترث وبو قول اوزره اكر بر كمسنه الحر امرأة ان تزوجها فهى طالق ثلثا
ديه صكره آلدوغى خاتون تزوج ايلدوكى حينده ابو حنيفه قتنده مطلقه اولور بو
تقديرجه ميراثه مستحقه اولماز خلافا لهما امامين ايچون خلاف واردر آنلرك قتنده
وقوع طلاق موتنه مقصوددر ميراثه مستحقه اولور وكل عبد يبشرنى فهو حر
بهذا فبشره ثلثة متفرقون عتق الاول وان بشروه معا عتقوا بر كمسنه هر
عبدكه فلان شئ ايله بنى تبشير ايليه اول عبد حر اولسون ديه واوچ قولى متفرقا
تبشير ايله لر اولكيسى معتق اولور واكر اوچى معا تبشير ايله اوچى دخى معتق اولور زيرا
بشارت جمله سندن واقع اولمشدر ولو قال من اخبرنى عتقوا فى الوجهين
اكر بشرنى مكاننه اخبرنى ديه اخبار ايدن عبدك اوچى دخى ايكى وجهده يعنى
متفرقا ومجتمعا اخبار ايلدكلرنده معتق اولورلر زيرا هر برندن اخبار اولنمش اولور
ولو نوى كفارته بشرائه ابيه سقطت اكر باباسنى شرا ايلدكده كفارتى ايچون نيت
ايله كفارتى ساقط اولور لا بشراء امته استولدها بالنكاح نكاح ايله استيلاد
ايچون جاريه اشتراسنى نيت ايله كفارتدن واقع اولماز مثلا بر كمسنه بر جاريه
اكر سنى اشترا ايدرسم كفارت يميننده حر اول ديه بعده اشترا ايله
شرطك وجودى بولنمغله جاريه معتق اولور اما كفارتدن واقع اولماز زيرا جاريه
حريتى استيلاده مستحقه اولوب يمينه مضاف اولماز او عبد حلف بعتقه
وياخود عتقنه يمين ايلدوكى عبدك شراسيله كفارة يميندن اولمق اوزره نيت
ايله كفارتدن واقع اولماز مثلا ان اشتريت هذا العبد فهو حر ديه واشترا
ايلدكده كفارة يمينه نيت ايله جائز اولماز الا ان قال ان اشتريتك فانت حر
عن كفارتى الا ملكه اكر سنى اشترا ايدرسم كفارتمدن حر اول ديه بو لفظ ايله تكلم ايدرسه
كفارتندن واقع اولور وفى ان تسريت امة فهى حرة فتسرى من فى ملكه وقت الحلف
عتقت اكر جاريه يه تسرى ايدرسم اول جاريه حره در ديو يمين ايله وقت حلفنده
ملكنده اولان جاريه يه تسرى ايلسه معتقه اولور مثلا نه مقدار جاريه سى بولنورسه
هر قنغيسنه جماع ايدرسه معتقه اولور زيرا لفظ امه نكره در سياق شرطده واقع
اولوب عموم افاده ايلر وان تسرى من ملكها بعده لا يعتق اكر يميننده صكره مالك
اولديغى جاريه يه تسرى ايلسه معتقه اولماز وفى كل مملوك لى حر عتق عبيده
ومدبروه وامهات اولاده لا مكاتبوه الا ان نواهم بر كمسنه كل مملوكم حردر ديسه جمله
قوللرى ومدبرلرى وامهات اولادلرى معتق اولور اما مكاتب اولان قوللرى معتق اولماز
الا مكر كه مكاتب اوكنه اره نيت ايليه وفى هذه طالق او هذه وهذه طلقت الاخيرة
فى الاولين اوچ خاتونى اولان كمسنه نك هذه طالق او هذه وهذه قولنده اخيركه
اوچنجيدر مطلقه اولور ايكى اولك طلاقنده مخير اولور زيرا لفظ واحد مذكورنى

اثبات ایچوندر واو ایسه حکمده مشارکت ایچوندر کویاکه حالف اولان کمسنه اهیکما طالق ویمین
دیمش اولور وکذا العتق والاقرار یعنی عتق واقرار دخی بویله در مثلا بر کمسنه اوچ عبدینه هذا
حر وهذا وهذا دیسه اوچنجیسی معتق اولور ایکی اولکیده مخیر در اقراره مثلا بر کمسنه لفلان علی الف
اولفلان وفلان دیسه اوچنجیسی ایچون بشیوز لازم اولوب ایکی اولکیده مخیر در باب الیمین
فی البیع والشراء والتزویج وغیر ذلک بو باب بیع وشرا وتزوج وبونلردن غیری
اولان اشیاده اولان یمینک احکامی بیاننده در یحنث بالمباشرة دون التوکیل فی البیع
والشراء والاجارة والاستیجار والصلح عن مال والقسمة والخصومة وضرب الولد ذکر
اولنان احوالده یمین ایلسه مباشرة ایله حانث اولور وکیل ایلمکله حانث اولماز مثلا بیع و
شرا وسائر ذکر اولنانلری ایلمیام دیو یمین ایلسه کندوسی اول افعالی ایلسه حانث اولور اما
غیر کمسنه بو افعالی ایشلمکله وکیل ایلسه حانث اولماز زیرا شرطه عقد ایلدر اول ایسه
موکلدن بولنموب وکیل اولان عاقدن بولنور بو تقدیرجه حانث اولماز ویحنث بهما
فی النکاح والطلاق والخلع والعتق والکتابة والصلح عن دم عمد والهبة والصدقة
والقرض والاستقراض ذکر اولنان احوالده مباشرة وتوکیل ایله حانث اولور زیرا بونلرده
اولان منفعتک کلیسی موکله عائد در بو تقدیرجه وکیل رسول محض اولمش اولور و دررده
مسطور در که فقهانک استقراض عد ایلملری بو محلده مشکل اولمشدر زیرا اصح ایلمشلر که
قرضه توکیل باطلدر بو تقدیرجه واجب اولور که موکلک اوزرینه حنث ترتب ایلمیه
زیرا باطل اوزرینه حکم ترتب ایلمز وان نوی المباشرة خاصة صدق دیانة لا قضاء اکر
خاصة کندوسی مباشرتنه نیت ایدرسه دیانة تصدیق اولنور اما قضاء تصدیق اولنماز
وکذا ضرب العبد والذبح والبناء والخیاطة والایداع والاستیداع ذکر اولنان احوالده دخی
مباشرة وتوکیل ایله حانث اولور والاعارة والاستعارة وقضاء الدین وقبضه
والکسوة والحمل الا انه لو نوی المباشرة یصدق قضاء ودیانة ذکر اولنان احوالده دخی
مباشرة وتوکیل ایله حانث اولور الا که مباشرتنه نیت ایلیه قضاء ودیانة
تصدیق اولنور مثلا فلانک عبدنی ضرب ایلمیام وقیوننی ذبح ایلمیام واوینی بنا
ایلمیام وثوبنی دکمیام وامانت ویرمیام وامانتی قبول ایلمیام وعاریت ویرمیام
وعاریتنی قبول ایلمیام ودیننی قضا ایلمیام وقبض ایلمیام دیو یمین ایلسه وشو
ثوبی کیمیام وشو جنسی حمل ایلمیام دیسه غیری یه امر ایلسه که اکا کیدرسه ویاخود
یوکلتسه ینه حانث اولور زیرا ذکر اولنان اشیا حسابدندر اثری وفاعلندن
ظهوری ایله معلوم اولور بو تقدیرجه فعل وکیلندن ظاهر اولسه مجازا موکلنه نسبت
اولنور چونکه نفس فعله نیت ایلدی حقیقت کلامنه نیت ایلمش اولور قضاء
ودیانة تصدیق اولنور وفی لا یتزوج فزوجه فضولی فاجاز بالقول حنث و
بالفعل لا یحنث تزوج ایلمیام دیو اولان یمیننده بر کمسنه فضولی تزویج ایله

ایله وتزویج ایلدوکنی کندویه خبر ویردکده قول ایله اجازت ویرسه حانث اولور
زیرا انتهاده اجازة ابتداده اذن کبیدر اکر فعل ایله اجازت ویررسه حانث اولماز
زیرا عقود اقواله مختص در حالفک فعلی عقد اولماز انجق انک فعلی رضا اولمش اولور
شرط حنث ایسه عقد در یوخسه رضا دکلدر وفی لا یزوج عبده او امته لا یحنث
بالتوکیل والاجازة عبدنی وجاریه سنی تزویج ایلمیام دیو اولان یمیننده توکیل واجازت
ایله حانث اولور زیرا بونلرک تزویجی ولینک ارادتنه توقف ایدر وکذا فی ابنه و
بنته الصغیرین کوچک اوغل وقزینه دخی توکیل واجازت ایله حانث اولور وفی
الکبیرین لا یحنث الا بالمباشرة بیوک اوغل وقزینه توکیل واجازت ایله حانث
اولماز الا مباشرت ایله حانث اولور ودخول اللام علی البیع کان بعت لک ثوبا
یقتضی اختصاص الفعل بالمحلوف علیه بان کان بامره لامک بیع اوزرینه دخولی
یعنی بعت فعلنه مقارن اولمسی ان بعت لک ثوبا قولی کبی اول لام فعلک محلوف
علیه اختصاصنی اقتضا ایدر کندونک امری اولمق اوزره سواء کان ملکه اولا اول
ثوب کرک ملکی اولسون کرک اولمسون برابردر لامک بیعه اقترانی مخاطبک امری
ایله اولمسنی اقتضا ایلدی ومثله الشراء والاجارة والصباغة والبناء شرا واجاره
وصباغه وبناء بیع کبیدر مثلا لا یشتری لک ثوبا ویاخود ولا یوجر لک دارا ولا
یصبوغ لک ثوبا ویاخود لا یبنی لک دارا دیسه بو مقوله فعل محلوف علیهک
امری اقتضا ایدر کرک ملکی اولسون کرک اولمسون برابردر وعلی العین کان بعت
ثوبا لک یقتضی اختصاصها به کان ملکه لامک عین اوزرینه دخولی یعنی ثوبه
مقارن اولمسی ان بعت ثوبا لک قولی کبی اول لام عینک محلوف علیه ملک اولمق
اوزره اختصاصنی اقتضا ایدر سواء امره اولا کرک کندو امری ایله امر ایلسون کرک
امر ایلمسون برابردر محلوف علیه که مخاطبدر عین که ثوبدر ملک اولدقدن صکره اکر
امر ایله اکر امر اولمادن اول فعلی ایشلمک ایله حانث اولور حاصل کلام ان بعت لک
ثوبا قولنده صاحب نهایه ایضاح ایچون معنای فارسی ایله دخی تسطیر ایدوب اکر
فروختم از بهر تو این جامه را یعنی اگر سنک ایچون شو جامه بیع ایدرسم دیدکده اول
ثوب کرک ملک اولسون کرک اولمسون محلوف علیهک امری لازمدر اکر بلا امر
ایشلرسه حانث اولماز اما ان بعت ثوبا لک قولنده اکر فروشم جامه را که ملک تست
یعنی سنک ملکک اولان جامه بیع ایدرسم دیدکده اول ثوب انک ملکی کرکدر بویله اولدقده
کرک امری اولسون کرک اولمسون اول فعلی ایشلرسه حانث اولور وکذا دخولها علی الضرب
والاکل والشرب والدخول لام اختصاصک ضرب واکل وشرب ودخول
اوزرینه دخولی دخی فعل محلوف علیه اختصاصنی اقتضا ایدر ملک اولمق اوزره
کرک امر ایلسون کرک امر ایلمسون اکر لا یضرب لک ولدا اولا یضرب ولدا لک

ويا خود لا يأكل لك طعاماً اولا يأكل طعاماً لك ويا خود لا يشرب لك شراباً اولا
يشرب شراباً لك ويا خود لا يدخل لك داراً اولا يدخل داراً لك ديو يمين ايلسه
كرك تقديم ايلسون كرك تأخير ايلسون حانث اولور زيرا بو افعال نيابتي قبول
ايلمز وان نوى غيره صدق فيما عليه اكر غيره نيت ايدرسه يعني بعت لك
ثوباً قولى ايله يعني ثوباً لك قولنه وبعت ثوباً لك قولى ايله بعت لك ثوباً قولنه
نيت ايله ديانةً وقضاءً كندو اوزرينه تغليظ اولان شيئن تصديق اولنور لكن
تخفيف اولان شيئن تصديق اولنماز صاحب تسهيل كليسندن ديانةً تصديق
اولنمسنه ذاهب اولمشدر وفي ان بعته او ان اشتريته فهو حر فعقد بالخيار عتق
اكر اول عبدي بيع ايدرسم ويا خود اشترا ايدرسم اول حردر ديو يمين ايلسه بعده خيار
ايله بيع ويا خود اشترا ايلسه شرط عتق كه بيع وشرادر بولنديغيچون اول عبد
معتق اولور زيرا بيعدن ما دامكه ايام خيار منقضيه اولميه ملكيت بايع قايمدر
بالاتفاق اما خيار ايله اشتراده مشتري ايام خيارك مدتنده اول عبده مالك
اولور بو تقديرجه حج معتق اولور زيرا اعتق شرايه تعليق ايلمشدر كانه اول كمسنه خيار
ايله شرادن صكره معتق اولسون ديمشدر اولدر وكذا لو عقد بالفاسد او الموقوف
اكر عقد فاسد ايله ويا خود عقد موقوف ايله اول بيع وشراده حج معتق اولور زيرا
معناي بيع وشرا بولنمش اولور ولو بالباطل لا يعتق اكر عقد باطل ايله بيع واشترا
ايله معتق اولماز زيرا شرعا بيع وشرا دكلدر اصلى ايله معلومدر وفي ان لم ابعه فكذا
فاعتقه او دبره حنث حالفك عبدا ايچون ان لم ابعه فكذا كلامندن يعني عبدي بيع
ايلمز ايسم شويله اولسون ديو يمين ايلسه واول قولى اعتاق ويا خود مدبر ايلسه
حانث اولور زيرا بيعه محل قالميوب شرط بولنمش اولور قالت تزوجت على فقال
كل امرأة لي طالق طلقت هي ايضا برخاتون زوجنه بنم اوزريمه تزوج ايلدك ديه
وزوج حج كل امرأة لي طالق بويله دين خاتون حج مطلقه اولور سائرلر اولديغي
كبي زيرا برخاتون حج كل امرأة تحتنه داخلدر اصل ايسه عموم ايله عملدر الآخر رواية
عن ابي يوسف الا ابو يوسفدن بر روايتده سائرلر كبي خاتون مذكوره مطلقه
اولماز زيرا اول كمسنه نك غرضي غيرنيك طلاقي ايله خاتوني ارضا ايلمك ايدي
بو تقديرجه كلام مطلق اولميوب مقيد اولمش اولدر وان نوى غيرها صدق ديانةً
لا قضاءً اكر زوج يمين ويرن خاتوندن غيريه نيت ايلمش ايسه ديانةً تصديق
اولنور قضاءً تصديق اولنماز زيرا كلمهٔ كل عموم ايچوندر بو تقديرجه تخصيص عام
خلاف ظاهر الروايه ايدوكي خفي ظاهردر ومن قال علي المشي الى بيت الله او الى
الكعبة لزمه حج او عمرة مشياً فان ركب فعليه دم بركمسنه بياده حج ويا خود عمره
ايلمك بيت الله وارمق ويا خود كعبه يه وارمق اوزريمه نذر اولسون ديه اول

عقد فاسد بر جاريه يي ويا خود بر غلامي بر هفته بنم
خدمت ايلسون بر هفته بنم خدمت ايلسون ديو
بيع ايتمكدر عقد موقوف بر ادم بر كمسنه نك ملكي
اولان شيئي بيع ايدوب صاحبندن اذن طلب
اتمسيدركه اول صاحب اولان كمسنه رضي اولوري
بوجهه اولماز ديو عقد باطل ثمن ذكر اتمكسزين
بيع كبي
سمع من الافاضل

اول كمسنه يه بياده حج ويا خود عمره ايلمك لازم اولور اكر راكب اولورسه قربان
لازم اولور اول كمسنه نك اوزرينه ولو قال علي الخروج او الذهاب الى بيت الله
او المشي الى الصفا والمروة لا يلزمه شيء اول كمسنه بيت الله خروج ويا خود بيت
الله ذهاب اوزريمه اولسون ديه ويا خود صفا ويا مروه يه مشي اوزريمه اولسون
ديه اول كمسنه يه برشي لازم كلمز زيرا بو عبارتله التزام احرام متعارف دكلدركه مجاز
اوله وحقيقت لفظ اعتبار ايله حج ايجابي ممكن دكلدر اول اجلدن اصلا ممتنع اولور
برشي لازم كلمز وكذا لو قال علي المشي الى الحرم او الى المسجد الحرام ينه برشي لازم كلمز
اكر حرمه مشي ويا خود مسجد حرامه مشي اوزريمه اولسون ديه زيرا حقيقت لفظ
احرامي موجب دكلدر والتزام احرام بو عبارتله متعارف دكلدر خلافا لهما اما مابين ايچون
خلاف واردر زيرا حرم ومسجد حرامك حج وعمره يه شمولي واردر بو ايكيسنى ذكر
وحج وعمره يي ذكر كبيدر اما صفا ومروه بونك خلافنجه در وفي عبده حر ان لم احج العام
فشهدا بكونه يوم النحر بكوفة لا يعتق بركمسنه اكر بو سنه حج ايلمز ايسم عبدم حر اولسون
ديه اول كمسنه حج ايلميوب يوم نحرده كوفه ده اولدوغنه ايكي كمسنه شهادت ايلسه لر
اول قول معتق اولماز زيرا اول شاهدلر نفي حجه شهادت ايلديلر خلافا لمحمد امام محمد
خلاف ايدوب معتق اولمسنه ذاهب اولمشدر زيرا شاهدلر برامر معلوم اوزرينه
شهادت ايلمشلردركه اول كوفه ده تضحيه در انتفاء حج ايسه بونك ضرورتندندر
بو تقديرجه شرط بولنمش اولور وفي لا يصوم فصام ساعة بنية حنث بركمسنه
صوم ايلميايم ديو يمين ايلسه برساعت نيت ايله صائم اولسه حانث اولور زيرا
صوم قصد قربت ايله مفطراتدن امساكدر اول ايسه بولندي وان ضم صوماً او
يوماً لا ما لم يتم يوماً اكر لا يصوم قولنه ضم ايلسه ويا خود يوماً قولني ضم ايلسه
حانث اولماز ما دامكه بر كوني تمام ايلميه وفي لا يصلي يحنث اذا سجد سجدة لا قبله
حالفك لا يصلي يمينندن بر سجده ده سجده ايله اندن صكره صلوتي قطع ايلسه
حانث اولور سجده دن مقدم حانث اولماز اما قياس بو ايديكه صلوة اعتبارا
صلوته شروع ايله حانث اوله وجه استحسان بودركه صلوة اركان مختلفه دن عبارتدر
اركانك جملهسى اولمايجه صلوة تسميه اولنماز اما صوم ركن واحددركه اول امساكدر
جزء ثانيده حج متكرر اولان ينه امساكدر اول اجلدن صومده شروع ايله حانث اولور
وجه استحسان بودركه صلوتده شروع ايله حانث اولماز وان ضم صلوة فبشفع لا
بأقل اكر يصلي قولنه صلوة قولني ضم ايلسه شفع ايله حانث اولور شفع اقل ايله
حانث اولماز صاحب عنايه ديمشدركه ما دامكه قعده ايله ايكي ركعتي تمام ايلميه
حانث اولماز وفي ان لبست من غزلك فهو هدي فملك قطنا فغزلته ونسج فلبسه
فهو هدي بركمسه خاتوننه اكر سنك اكردكندن كيرسم اول شي هدي اولسون ديه

صلوة اركان مختلفه دن عبارتدر
اركانك جملهسى اولمايجه صلوة تسميه
اولنماز اما صوم ركن واحددركه اول
امساكدر جزء ثانيده هر متكرر
اولان ينه امساكدر اول اجلدن
صومده شروع ايله حانث اولور
صح

وبر مقدار قطعه يعني پنبه يه مالك اولسه واول پنبه لي خاتون اكرسه واول ايلك
دن قنسو زوجكيه اول دوقنان شئ هدر ابو حنيفه قتنده بو يك معناسي اول شئ ملكده
تصدق قدر خلافا لهما امامين ايچون خلاف واردر زيرا نذر ملكدن وياخود ملكك
سببنه مضافدن صحيح اولور فان لبس ما غزلت من قطن في ملكه وقت
الحلف فهدي بالاتفاق زوجك وقت حلفده كنده ملكنده اولان پنبه دن خاتو
اكر دوكني كيسه اول شئ بالاتفاق هدي در وخاتم الفضة ليس بحلي فضه دن اولان
خاتم عرفا وشرعا حلي دكلدر حتى رجاله استعمالي مباح اولمشدر اما ظهيريه ده مذكوردر
اكر فضه دن اولان خاتم نسا طائفه سنك خاتمي هيئتنده اولوب فص اولورسه حانث
اولور وهو الصحيح ديو قيد ايلمشدر بخلاف خاتم الذهب اما ذهبدن اولان خاتم بونك
خلافنجه در التون خاتمك رجاله استعمالي حلال دكلدر وعقد اللؤلؤ ان رصع فحلي
والا فلا عقد لؤلؤ اكر ترصيع اولنمش ايسه حلي در واكر ترصيع اولنماش ايسه حلي
دكلدر زيرا عرفا ترصيع اولنميانه حلي دنيلمز ايمان ايسه عرفه مبنيدر عقد كسر عين
ايله قلاده يه درلر وقالا حلي مطلقا وبه يفتى امامين ديديلر كه كرك مرصع
اولسون كرك اولمسون عقد لؤلؤ حلي در وبو قول ايله فتوى ويرلمشدر زيرا حقيقتده
لؤلؤ حلي اولمغله حق سبحانه وتعالينك وتستخرجون منه حلية تلبسونها قول
شريفي وارددر وفي لا يجلس على الارض فجلس على بساط او حصير لا يحنث ارض
اوزرينه اوتورميايم ديو يمين ايلسه وبساط اوزرينه وياخود حصير اوزرينه اوتور
حانث اولماز زيرا بساط وياخود حصير اوزرينه اوتوران كمسنه يه ارض اوزرينه
اوتورر دنيلماز وان حال بينه وبينها ثيابه حنث اكر كندو ايله ارض بيننده
ثيابي حايل اولسه حانث اولور زيرا ثوب كندويه تابعدر حايل عد اولماز وفي
لا ينام على هذا الفراش فجعله فوقه فراش فنام عليه لا يحنث شو فراش اوزرينه
اويوميايم ديو يمين ايلسه ومشار اليه اولان فراش اوزرينه آخر فراش وضع اولنه
وآنك اوزرنده اويوسه حانث اولماز وان جعل فوقه قرام يحنث اكر مشار اليه
اولان فراش اوزرينه قرام يعني چارشب قونلسه وآنك اوزرنده اويوسه حانث
اولور قرام كسر قاف ايله چارشب ديرلر وچارشب ايسه فراشه تابعدر حائل
اولماسي اعتبار اولنماز وفي لا يجلس على السرير ان جعل فوقه سرير فجلس لا يحنث
شو سرير اوزرينه جالس اولميايم ديو يمين ايلسه اكر اول سريرك اوزرينه سرير آخر
وضع اولنوب اوتورسه حانث اولماز وان فوقه بساط او حصير حنث اكر مشار اليه
اولان سريرك اوزرينه بساط وياخود حصير قيوب اوتورسه حانث اولور

باب اليمين في الضرب والقتل وغير ذلك

بو باب ضرب وقتل وبونلردن غير شيلردن اولان يمينك احكامي بياننده در

بياننده در الضرب والكسوة والكلام والدخول تختص فعلها بالحي ضرب وكسوه
وكلام ودخول بونلرك فعلي حيوتده اولانه مختص اولور اما ضرب ايلام بدنه متصل
اولان فعل مؤلمك اسميدر ميتده ايسه ايلام متحقق اولماز بو تقديرجه حيوتده اولانه
مختص اولور وضرب فعل مؤلمك اسمي اولمسي حق سبحانه وتعالينك وخذ بيدك
ضغثا فاضرب به ولا تحنث قول شريفي نقض ايلدي زيرا حضرت ايوب صلوات الله
على نبينا وعليه بونك ايله يميننده بار اولدي حال بو كه ضغث ايله ضربده ايلام بو قدر
بوكا جواب جائزدر كه حضرت ايوب عليه السلام كندويه اكراما وخاتوني حقنده تحقيقا
مخصوص نص ايله ثابت بر حكم اوله بو تقديرجه غيري حكم بوكا الحاق اولنماز اما كسوه
ايله عند الاطلاق مراد تمليكدر تمليك ايسه ميتده متحقق دكلدر الا كه كسوه ايله
ستر مراد اوله اما كلام ايله مراد افهامدر موتاده ايسه فهم متصور دكلدر اكر چيلكورسه
نبي عليه السلامدن روايت اولنمشدر كه اصحاب قليب اسمعليه هل وجدتم ما وعد
ربكم حقا فقد وجدت ما وعد ربي ديو خطاب ايلدكده عمر رضي الله عنه يا رسول الله
ميته مي سويلرسز ديدكده فقال ما انتم باسمع من هؤلاء سز بونلردن زياده اشيدجي
دكلسز نبي عليه السلام موتايه خطابي وآنلرك خطاب نبي عليه السلامي احيادن
اسمع اولملري معجزه باهره در بوكه عنايه خطاب نبي عليه السلام بو ليجه مذكوردر
وعلامه نسفي كافيده بوكا جواب ويرمشدر كه بو حديث شريف ثابت دكلدر
وقتا كه بو حديث شريف عايشه رضي الله عنها يه ايرشدكده نبي عليه السلام اوزرينه
افترا ايلمشسزدر حق سبحانه وتعالينك انك لا تسمع الموتى وما انت بمسمع من
في القبور قول شريفي بوكا منافيدر اما زيلعي ديمشدر كه بو خطاب جائزدر كه احيا
ايچون وعظ اوله بوكا نظيره علي رضي الله عنه روايت ايلمشدر كه هر قچن نبي
عليه السلام مقابره وارسه السلام عليكم دار قوم مؤمنين اما نساؤكم فقد نكحت
واموالكم قد قسمت ودوركم قد سكنت فهذا خبركم بما عندنا فما خبرنا عندكم قول
شريفني بيوررلردي وينه سل الارض من شق انهارك وغرس اشجارك وجني ثمارك
فان لم تجبك حوارا اجابتك اعتبارا بيوررلردي فلا يحنث من قال ان ضربته او كسوته
او كلمته او دخلت عليه بفعلها بعد موته بر كمسنه اكر فلاني ضرب ايدرسم وياخود كسوه
كيدررسم وياخود اوزرينه داخل اولورسم ديه يعني يمين ايلسه ومحلوف عليهك
موتندن صكره او فعللري اشلمكله حانث اولماز بخلاف الغسل والحمل والمس
غسل وحمل ومس بونك خلافنجه در بو افعال ايچون الخ حيه مخصوص دكلدر
بعد الموت تحقق ظاهردر لا يضربها فمد شعرها او خنقها او عضها حنث بر كمسنه
خاتوننى ضرب ايلمامكه يمين ايلسه وخاتونك صاچني چكسه وياخود بوغازني بوغسه
وياخود اصرسه حانث اولور زيرا بو افعال ايله بدنه الم حاصل اولور امدي الم ويرن

شیٔ ضرب اولمش اولور اما حین ملاعبه‌ده بو افعال صدور ایله حانث اولماز
دیمشلر زیرا عرفاً بو احواله ممازحه تسمیه ایدرلر یوخسه ضرب تسمیه ایلمزلر لیضربنه
حتی یموت فهو علی اشد الضرب برکمسنه فلانی البته اولنجه ضرب ایده‌یم دیو یمین
ایله اول یمین اشد ضرب اوزرینه محمولدر لیقضین دینه قریبًا فما دون الشهر
قریب والشهر بعید برکمسنه فلانک دینی البته یقیننده قضا ایده‌یم دیو یمین
ایله و بر آیدن نقصانده قریبدر بر آی بعیددر بر آیده قضا ایدرسه حانث اولور
نقصانده قضا ایدرسه حانث اولماز لیقضینه الیوم فقضاه زیوفًا او نبهرجة او
مستحقة او باعه به شیئًا فقبضه بر برکمسنه فلانک دینی البته بوکون قضا ایده‌یم
دیو یمین ایلسه و اول دینی زیوف و یاخود قلب قضا ایلسه و یاخود مستحقه یعنی
آخرک شیئنی و یاخود مدیون حالف داینه دینی مقابله‌سنده برشیٔ بیع ایلسه و داین
دخی اول شیٔ قبض ایلسه اول کمسنه یمیننده بار اولور زیوف و نبهرجه اسم دراهمی
سلب ایلمز بو ایکی صفت عیبدر عیب ایسه جنسیتنی اعدام ایلمز ولو رصاصًا
او ستوقة او وهب او ابراه منه لایبر اگر حالف اول کمسنه قلار و یاخود ستوقه قضا
ایلسه و یاخود داین مدیون حالفه دینی هبه ایلسه و یاخود مدیونی دیندن ابرا ایلسه
حالف یمیننده بر اولماز حانث اولور زیرا رصاص و ستوقه جنس دراهمدن دکلدر
و داینک هبه و ابراسی قضا دکلدر و قضا دین ایسه مدیونک فعلی ایله اولور هبه و ابرا
ایسه داینک فعلیدر و ستوقه فارسیدن معربدر سه طاق معناسنه‌در یعنی بر
قات یوز گومش ایچروسی باقردر لایقبض دینه درهما دون درهم لایحنث لقبض
بعضه ما لم یقبض کله متفرقًا برکمسنه فلانک دینک بعضینی قبض ایلمیه‌یم
بعضیسی اولمانجه دیو یمین ایلسه بعضینی قبض ایلسه حانث اولماز مادامکه
متفرقًا کلیسنی قبض ایلیه زیرا شرط کلیسنی قبضدر لکن تفرق ایله وصف اولنمشدر
و قبض دین معرفه اضافت ایلدر بو تقدیرجه کله متناول اولور مادامکه مدیون قتنده
برشیٔ باقی اوله داین حانث اولماز اما بر مقدارنی اول نهارده و بر مقدارینی آخر نهارده
قبض ایلسه حانث اولور وان فرقه بعمل ضروری کالوزن لایحنث اگر قبض وزن
کبی عمل ضروریله تفریق ایلسه حانث اولماز مثلا دینی قبض ایلسه لکن استعمال
ایچون وزن اولنسه بزم قتمزده حانث اولماز امام زفر قتنده حانث اولور زیرا زفر
حقیقت عمله اعتبار ایدر بز ایسک عرفی اعتبار ایدرز وان کان لی الا مائة او غیر
مائة او سوی مائة لایحنث بها او باقل منها برکمسنه دیسه اگر بنم ایچون الا یوز یاخود
یوزدن غیری اولورسه خاتونم طالق و یاخود عبدم حر اولسون دیو یمین ایلسه
یوز ایله حانث اولماز یوزدن اقلده دخی حانث اولماز زیرا عرفده بو قول ایله یوزدن
زیاده‌سی نفیدر والا و غیر و سوی اداة استثنادر استثنا ایسه جمیع اجزاسیله مستثنی

مستثنی اولور بو تقدیرجه اقل ایله حنث لازم کلمز لایفعل کذا ترکه ابدا برکمسنه شویله
اشلمیه‌یم دیو یمین ایلسه اول فعلی ابدی ترک ایدر زیرا فعل مطلق اولدقده فرد شایعه
متناول اولوب عام اولور بو تقدیرجه جمیع عمرنده اول فعلک ترکنی اقتضا ایدر وفی
لیفعلنه یکفی فعله مرة حالفک لیفعلنه قولنده یعنی البته فلان فعلی اشلیه‌یم دیو
یمین ایلسه بر دفعه اشلمه‌سی کفایت ایدر زیرا حالفک التزامی فعل واحددر و
مقام چه مقام اثباتدر حلفه والٍ لیعلمنه داعرٍ یقید بحال ولایته برکمسنه یه والی
هر مفسد و فاسقی کندویه بلدرمک ایچون یمین ویرسه اول یمین والینک حال ولایتنه
مقید اولور بعد العزل والموت عدم اعلام ایله حانث اولماز لیهبنه فوهب ولم
یقبل بر فلان کمسنه‌یه فلان شیٔ هبه ایلیه‌یم دیو یمین ایدوب و اول کمسنه هبه‌یی
قبول ایلمسه ثبوت ملکک شرطیدر و ملک هبه‌نک حکمیدر شرط حنث ایسه
هبه‌در یوخسه حکمی دکلدر وکذا القرض والعاریة والصدقة بخلاف البیع قرض
و عاریه و صدقه دخی بویلجه‌در بیع بونک خلافیدر مثلا برکمسنه قرض ویره‌یم
و عاریت ویره‌یم و یاخود صدقه ویره‌یم دیو یمین ایلسه و قرض و عاریت و صدقه
ویرسه لکن قبول ایلمسه‌لر اول کمسنه یمیننده بار اولور اما بیع معاوضه‌در جانبیندن
فعلی اقتضا ایدر ولایشم ریحانًا فهو علی ما لا ساق له برکمسنه ریحان شم ایلمیه‌یم دیو
یمین ایلسه ساقی یعنی صاپی اولمیان شیئه محمولدر فلا یحنث بشم الورد والیاسمین
کل و یاسمین شم ایلمکله حانث اولماز زیرا بو ایکیسنک ساقی واردر حنث
لازم کلمز وقیل یحنث دنیلدیکه حانث اولور زیرا عرفًا ریحان رائحه طیبه‌سی اولان
نباتاته دینلور بو تقدیرجه ورد و یاسمین ایله حانث اولور لاشم وردًا او بنفسجًا
فهو علی ورقه برکمسنه کل و بنفسج شم ایلمیه‌یم دیو یمین ایلسه هر برینک ورقی اوزرینه
محمولدر حتی برکمسنه کل و بنفسج اشتری ایلمیه‌یم دیو یمین ایلسه ورقلرینی اشترا ایلسه
حانث اولور اما یاغلرینی اشترا ایلسه حانث اولماز کافیده دخی بویلجه‌در اما
مبسوطده بونک عکسیدر ورقنی اشترا ایلسه حانث اولماز یاغنی اشترا
ایلسه حانث اولور بو وجه اهل کوفه عرفیدر اما بزم عرفمزده ورقی اوزرینه
محمولدر لایدخل دار فلان یتناول الملک والاجارة برکمسنه فلانک دارینه داخل
اولمیه‌یم دیو یمین ایلسه اول یمین اجاره‌یه متناول اولور اوکرک ملکی اولسون کرک
اولمسون کرک اجاره ایله اوتورسون داخل اولدقده حانث اولور امام شافعی درکه
اجاره‌ده حانث اولماز زیرا شافعی قتنده حقیقت و مجاز بیننی جمع ایدر بز
دیرزکه عموم مجاز اعتبار ایله‌در زیرا سکنی ایکیسنده دخی موجوددر حانث
اولور حلف انه لا مال له وله دین علی مفلس او ملی لایحنث برکمسنه مالم یوقدر
دیو یمین ایلسه حال بوکه مفلس اوزرنده و یاخود غنی اوزرنده الاجق دینی

اوزرنده الاجق دینی اولسه حانث اولماز زیرا دین مال دكلدر آلجق ذمتده بر وصفدر
كتاب الحدود بو كتاب حدودك احكامی بیاننده در وقتا كه مصنف ایمانك و عباداتك
ایله عقوبات بیننده دائر اولان كفارتك ذكركدن فارغ اولدی عقوبات محضه یه
شروع ایلدی وحدودك محاسنی قتی چوقدر حد زنانك مشروع اولمسنده حكمت
صیانت نسب ایچوندر وحد قذف صیانت اعراض ایچوندر وحد قطاع الطریق صیانت
طرق ایچوندر وحد شرب صیانت عقول ایچوندر وحد سرقه صیانت اموال مسلمین ایچوندر وحد
لغتده منع معناسنه در و بوابه حداد تسمیه سی خلقی دخولدن منع ایلدوكی ایچوندر وشرعا هو
الحد عقوبة مقدرة تجب حقا لله تعالى حد شرعا مقدره عقوبتدر حق الله اولدوغیچون
واجب اولور فلا یسمى تعزیر ولا قصاص حدا وحده حق الله اولدوغی اجلدن تعزیره حد
تسمیه اولنمدی زیرا تعزیرده كتاب وسنت مشهوره ایله ثابت بر شئ مقدره یوقدر بلكه
امامك رأینه مفوضدر وحدود آلتی نوعدر حد زنا وحد شرب وحد سكر وحد قذف
وحد سرقه وحد قطع طریقدر والزنى وطئ مكلف فی قبل خال عن ملك وشبهة زنا
مكلفك یعنی عاقل وبالغك ملك نكاح وملك یمیننده وشبهه ملكندن معتقه بائنه
واعتاق ایلدوكی جاریه كه ام ولدیدر عدتنده زنا ایلسه بونلردن خالی اولان خاتونك
اوكندن وطئدر ویثبت بشهادة اربعة رجال مجتمعین زنا عند الحاكم درت آدمك شهادتی
ایله ثابت اولور مجتمعین اولدقلری حالده یعنی جمله سی مجلس واحده شهادت ایلدكلری حالده
حتی متفرق اولدقلری حالده شهادت ایلسه لر شهادتلری قبول اولنماز وبعض محققون حق
سبحانه وتعالینك فاستشهدوا علیهن اربعة منكم قول شریفنده اشتراط اربعه معناسی
ستره متضمندر زیرا بو مقوله فعله درت شخصك وقوفی قتی نادردر بالزنا لا بالوطئ
او بالجماع لفظ زنا ایله شهادتلری ثابت اولور وطئ ویاخود جماع لفظلری ایله شهادتلری ثابت
اولماز زیرا زنا فعل حرام اوزرینه دال اولان لفظدر وطئ وجماع ایسه زنادن غیریده
استعمال اولنور اذا سألهم الامام عن ماهیة الزنا درت شاهدك شهادتلری ثابت اولور
تحقیقا امام آنلره ماهیت زنادن سؤال ایلدكده اذا سألهم لفظی یثبت فعلنك ظرفیدر ماهیت
زنادن مراد ذاتندن سؤالدر كه ادخال فرجدر كافیده مذكوردر كه امام زنانك ماهیتندن سؤال
ایلیه زیرا ناسدن چوق كمسنه هر وطئ حرام زنادر وكنه معتقدلردر نبی حضرت صلى الله
تعالى علیه وسلم العینان تزنیان والیدان تزنیان والرجلان تزنیان قول شریفی مادون
فرجدن غیریه اولان فعله دخی زنا تسمیه اولدوغنه حجتدر لكن حد واجب اولماز الا فرجه جماع ایله
اولور وكیفیته وزنانك كیفیتندن سؤال ایلیه احتمالدركه مكرها زنا ایلمش اوله ویاخود
التقاء ختانین واقع اولمامش اوله وبمن زنا ونه مقوله خاتونه زنا ایلدیكی سؤال ایلیه
احتمالدركه كندویه حلال اوله واحتمال شبهه اوله لكن شاهدلر اول احواله واقف اولمیه
واین زنا ونه مكانده زنا ایلدیكی سؤال ایلیه احتمالدركه دار حربده زنا ایلمش اوله

اوله اولمقوله زنا حدی موجب دكلدر ومتى زنا ونه وقتده زنا ایلدیكی سؤال ایلیه
احتمالدركه صبی ایكن ویاخود مجنون ایكن ویاخود بر زمان مرور ایلمش اوله زیرا تقادم
حدی منع ایدر اما اقرار بونك خلافیدر مدت تقادم اصح روایت اوزره بر آیدر فیبینوه
وقالوا رأیناه وطئها فی فرجها كالمیل فی المكحلة وشاهدلر اول زنایی بیان ایلیه لر ودخی زنایی
كوردك كه اول عورتی وطئ ایلدی سورمه دانك ایچنده میلی كبی دیه لر وعدلوا
سرا وجهرا شاهدلر سرا وجهرا تعدیل اولنورلر ویثبت الزنا بالاقرار عاقلا
بالغا اربع مرات فی اربعة مجالس ویاخود عاقل وبالغ اولدوغی حالده قو
درت مجلسده درت دفعه اقرار ایدنجه اما مذهب شافعیده سائر حقوق كبی
بر دفعه اقراری كفایت ایدر زنا ثابت اولور زیرا نبی علیه السلام ماعزدن حدی درت
دفعه اقرار ایدنجه تأخیر بیورمشلردر كلما اقر رده حتى یغیب عن بصره هر باركه مقر
اولان كمسنه زنایی اقرار ایلیه قاضی انی رد ایلیه حتى قاضینك كوزندن غائب اولنجه ثم
سئل كما مر سوى الزمان اندن صكره قاضی مقردن سؤال ایلیه یوقاروده مرور
ایدر تقادم اقراری منع
ایدن شیئ كبی زمانی سؤال ایلیه زیرا تقادم عهد شهادتی منع ایلر اما اصح اولان
زمانی دخی سؤال ایلمكدر زیرا احتمالدركه زمان صبا وتده ویاخود حالت جنونده
ایلمش اوله فبینه پس تحقیق سؤال ایلدكلری شیئ بیان ایلسه اول كمسنه یه حد لازم
لازم اولور ندب تلقینه لیرجع بلعلك قبلت او لمست او وطئت بشبهة حاكمك
مقر اولان كمسنه یه اقرارندن رجوع ایلمك ایچون لعلك سن انی اوپمش سندر ویاخود
لمس ایلمش سندر ویاخود شبهه ایله وطئ ایلمش سندر بو قول ایله تلقین مندوبدر
فان رجع قبل الحد او فی اثنائه ترك اگر زنایه مقر اولان كمسنه حددن مقدم ویاخود
حد اثناسنده رجوع ایدرسه ترك اولنور زیرا انك رجوعی صدقه محتمل بر خبردر
بو تقدیرجه شبهه عارض اولدی ایمدی اوله ادرؤا الحدود ما استطعتم قولی ایله عمل
اولنور والحد للمحصن رجمه فی فضاء حتى یموت محصن ایچون حد بر صحراده رجمدر
تا فوت اولنجه یبدأ به الشهود فان ابوا او غابوا او ماتوا سقط ابتدا شاهدلر رجم
ایلیه لر اگر ابا ایلسه لر ویاخود غائب اولسه لر حد ساقط اولور زیرا شرط بدایة
شهود ایدی منعدم اولمغه شرط بولنمامش اولدی ثم الامام ثم الناس شهوددن صكره امام
وامامدن صكره سائر ناس بدأ ایلیه لر وفی المقر یبدأ الامام ثم الناس ویغسل و
یصلى علیه زنایه مقر اولانك حدنده ابتدا امام باشلیه اندن صكره ناس باشلیه
وبعد الموت غسل اولنوب واوزرینه نماز قیلنور زیرا نبی حضرت صلى الله تعالى
علیه وسلم ماعز ایچون ایله بیورمشلردر حتى ماعز رجم اولدقده عمیسی نبی حضرت صلى الله
علیه وسلمه كلوب یا رسول الله ماعز كلاب قتل اولندوغی كبی قتل اولنمشدر دیدی نبی علیه السلم
بو سویلدكده نبی حضرت صلى الله تعالى علیه وسلم ماعزك عمیسنه خطاب ایدوب

بو مقوله سوزر سویلیه اول بر وجهله توبه ایلمشدرکه اکر انک توبه‌سی اهل ارضه تقسیم
اولنسه کفایت ایدردی وار غسل وتکفین ایله واوزرینه نماز قیل دیو امر ایلمشدر ولغیر
المحصن جلدة مائة محصن اولمیان ایچون حد یوز جلده در حق سبحانه وتعالینک الزانیة
والزانی فاجلدوا کل واحد منهما مائة جلدة قول شریفی حق محصنده نسخ اولوب فعل
نبی علیه السلام ایله محصندن غیرین عمل اولندی وآیة اخری ایله نسخ اولنوب تلاوتی
منسوخ وحکمی باقی قالدی وللعبد نصفها عبد زانی ایچون حد غیر محصن اولان حرک تنصیفیدر
اللی جلده در زیرا حق سبحانه وتعالینک فان اتین بفاحشة فعلیهن نصف ما علی
المحصنات قول شریفی حجت قاطعه در وبونده نصف ایله مراد جلددر زیرا رجم
منصف اولماز یعنی نصف اولماز بو آیة کریمه جاریه‌لر حقنده نازل اولمشدر وعبد
جوارینک حکمی تحتنده داخل اولدی بو حجه خلاف معهوددر زیرا معهود اولان نسانک تحت
حکم رجالده واقع اولمقدر الله اعلم بوکا بناءً اوله که سبب سفاح یعنی اندن زنا غالبا
اوله‌ننک الزانیة والزانی قول شریفنده تقدیم آنی اقتضا ایدر بسوط لا ثمرة له سوط ایله
جلده که انک عقده‌سی وبوداغ اولمیه زیرا روایت اولندیکه علی رضی الله عنه وقتا که
حد اقامت ایلمک مراد ایلدکده ثمره سوطی کسر ایدر ایدی ضربا وسطا مفرقا علی بدنه
بریره ضرب اولمیوب متفرقا جمیع بدنه ضرب وسط ایله جلددر اکر ضرب شدید
اولنورسه احتمالدرکه هلاکه مؤدی اوله وخفیفه اولنورسه مقصود اصلی که ایلام وانزجاردر
اول مقصود حاصل اولمامش اولور اول اجلدن وسط اعتبار اولنمشدر الا الرأس
والوجه والفرج الا رأس ووجه وفرجه ضرب اولنماز یعنی بو اوچ محله ضرب اولنماز زیرا
رأس مجمع حواسدر ووجه ایسه مجمع محاسندر وفرج ایسه محل احتمال هلاکدر وعند
ابی یوسف یضرب الرأس ضربة ابو یوسف قتنده رأس بر دفعه ضرب اولنور زیرا
ابوبکر رضی الله عنه اضربوا الرأس فان فیه شیطانا بیورمشدر لکن بوکا جواب ویریلور که
بو قول شول کمسنه‌نک حقنده درکه قتلی مباح اوله ویضرب الرجل قائما فی کل حد بلا مد
رجل زانی جمیع حدده بلا مد قائم اولدوغی حالده ضرب اولنور وینزع ثیابه سوی الازار
ازاردن غیری اثوابی نزع اولنور ازار جار دیدکلری شیدر رجالده ایسه جار مناسب
دکلدر ازاردن مراد کوملک اولمقدر والمرأة جالسة خاتون جالسه اولدوغی حالده حد
اولنور ولا ینزع ثیابها الا الفرو والحشو خاتونک ثیابی نزع اولنماز الا کورکی وپنبه‌سی
اولا ثوبی نزع اولنور وتحفر لها فی الرجم لا له خاتون ایچون رجمده بر چقور حفر اولنور رجل
ایچون حفر اولنماز زیرا نبی حضرت صلی الله علیه وسلم عامدیه ایچون ممه‌لرینه دکین حفر
ایتدرمش ایدی وعلی کرم الله وجهه شراحه همدانیه ایچون حفر ایتدرمش ایدی ولا یحد
سید مملوکه بلا اذن الامام اما مالک اذنی اولمایچه سید مملوکین حد ایلمز امام شافعی
درکه سید مملوکنه اقامت حد ایدر زیرا مملوکی اوزرینه امام کبی ولایت مطلقه‌سی

رجمک شرطی یدیدر

مطلقه‌سی واردر بلکه دخی اولی زیرا سید مملوکنه تصرفه مالک اولدوغنه امام مالک
دکلدر اقامت حدده دخی تعزیر کبی اولمش اولور بزم ایچون دلیل نبی حضرت صلی الله
علیه وسلمک اربع الی الولاة قول شریفیدر زیرا دردک بری حد اولدوغی ذکر
بیورلمشدر وحد حق الله در وحددن مقصود عالمی افساددن خالی ایلمکدر بو اجلدن
نائب شرع جانبندن استیفا اولنور عبدک اسقاطی ایله ساقط اولماز تعزیر ایسه
بونک خلافنجه‌در زیرا تعزیر حق عبددر واحصان الرجم الحریة والتکلیف والاسلام
والوطء بنکاح صحیح حال وجود الصفات المذکورة فیهما احصان رجم حریه وتکلیف
یعنی مکلف اولمق واسلام ونکاح صحیح ایله وطئدر بو صفات مذکوره ایکیسنده
بولندیغی حالده رجمک شرطیدر بری حریتدر ایکنجیسی عقلدر اوچنجیسی بلوغدر دردنجیسی
اسلامدر بشنجیسی وطئدر التنجیسی اول وطئ نکاح صحیح ایله اولمقدر یدنجیسی زوجین
زنا حالنده صفت احصان ایله متصف اولمقدر عند الدخول ایکیسنده دخی صفت
احصان شرط قلندی حتی منکوحه کافره ویاخود مملوکه ویاخود مجنونه ویاخود
صبیه‌یه دخول ایلسه اول کمسنه محصن اولمامش اولور وینه حکم بویله‌در اکر زوج بو
صفات مذکوره ایله متصف اولوب زوجه عاقله وبالغه ومسلمه اولسه بینه
خاتون محصنه اولمامش اولور اکر سؤال اولنورسه که زوج کافر وخاتون مسلمه
اولمق نیجه متصوردر جواب ویریلور که زوج وزوجه ایکیسی دخی کافر اولوب زوجه
اسلامه کله وزوج مسلمه اولا خاتونینه قبل عرض الاسلام دخول ایلسه دیمکدر
زیرا مادامکه قاضی مابینلرین تفریق ایلمیه ایکیسی دخی بر برینک زوج وزوجه‌سیدر
ولا جمع بین جلد ورجم ولا بین جلد ونفی الا سیاسة جلد ایله رجم بینی جمع اولنماز
وجلد ایله نفی بلد بینی دخی جمع اولنماز الا مکر که نفیده بر مصلحت اولورسه نفی اولنور
سیاسة زیرا ابوبکر رضی الله عنه ایکی رجله جلد ایلدی وایکیسنی دخی نفی ایلدی
وعمر رضی الله عنه نصر بن الحجاجی مدینه‌دن بصره‌یه نفی ایلدی زیرا نصر صبیح الوجه بر غلام
ایدی نسا طائفه‌سی بوکا صباحت وجهندن فتنه‌یه دوشدیلر اول اجلدن نفی ایلدی
اکرچه حسن موجب نفی دکل ایکن امام لمصلحة نفی ایلدی حتی مزبور سوردکن ما ذنبی
یا امیر المؤمنین دیدکده لا ذنب لک وانما الذنب لی حیث لا اطهر دار الهجرة عنک
بیورمشلردر والمریض یرجم ولا یجلد ما لم یبرأ زانی مریض رجم اولنور اکرچه حدی
رجم ایسه اکر حدی جلد ایسه جلد اولنماز مادامکه مرضدن بری اولمیه زیرا حد زجر
ایچون مشروع اولدی یوخسه اتلاف ایچون اولمدی مریض جلد اولنسه احتمالدر تلفه
مفضی اوله والحامل ان ثبت زناها بالبینة تحبس حتی تلد حامل زانیه اکر زناسی
بینه ایله ثابت اولورسه وضع حمل ایدنجه حبس اولنور فترجم اذا وضعت حامل زانیه
رجم اولنور حملنی وضع ایلدکده نفاسک خروجنه تأخیر اولنماز بو مسئله‌ده عمر رضه

بیننده بر حکایت لطیفه وار در مثلا حضرت عمر زماننده بر زانیه حامله خاتونی
بعد الاثبات رجمه فرمان ایلدی حضرت علی رضی الله عنه یا عمر خاتونک کندوسنه
حکمک بحسب الشرع جاریدر قارننده اولان جنینه نه یوزدن حکمک جاریدر دیدکده
وضع حمل ایدنجه رجمدن فارغ اولوب لولا علی لهلک بیوردقلری متواتردر ولا تجلد
مالم یخرج من نفاسها اگر حامل زانیه نک حدی جلد ایسه مادامکه طوغروب نفاسندن
چقمیه جلد اولنماز زیرا نفاس دخی بر نوع مرضدر وان لم یکن للولد من یربیه لا ترجم
حتی یستغنی عنها اگر ولدی تربیه ایدر کمسنه یوغیسه ولد اناسندن مستغنی اولنجه
رجم اولنماز ولدی صیانت ایچون روایت اولنور که عامدیه وقتاکه نبی حضرت صلی الله
تعالی علیه وسلمه کلوب زنایی اقرار ایلدکده حامل ایدی نبی علیه الصلوة والسلام وار
قارنده اولان ولدی وضع ایله دیو امر ایلدی بعد زمان وضع حملندن صکره ینه کلوب
زنایی اقرار ایلدی ینه نبی علیه الصلوة والسلام وار ولدیکی تربیه ایله سندن مستغنی اولنجه
دیو امر ایلدکده یا رسول الله خوف ایدرم حد اولنمازدن اول فوت اولوب جزام آخرته
تأخیر اوله دیدکده صحبت رسول اللهده بر کمسنه بن ولدی تربیه ایدرم دیو ولدی آلدی و خاتونی
رجم ایلدیلر و صاحب اختیار دیمشدر که روایت اخریده عامدیه اوغلنی تربیه ایلدی
و اوغلی ایله حضور حضرته کلدی و اوغلنک النده اتمک وار ایدی یا رسول الله هذا ولدی
و قد استغنی دیو رجمنی طلب ایلدکده رجم اولندی **باب الوطی الذی یوجب الحد**
والذی لا یوجبه بو باب حدی ایجاب ایدن و ایجاب اتمیان وطئک احکامی بیاننده در
الشبهة دارئة للحد شبهه حدی دافعه در زیرا نبی حضرت صلی الله علیه وسلمک
ادرؤا الحدود بالشبهات ما استطعتم قول شریفی حجت اولمغین امت محمد تلقی بالقبول
ایلمشدر وهی نوعان شبهة فی الفعل حدی داریه اولان شبهه ایکی نوعدر بر نوعی
فعلده شبهه در و بوکا شبهه اشتباه تسمیه اولنور وهی ظن غیر الدلیل دلیلا شبهة
فی الفعل دلیل اولمیان شیء دلیل ظن ایلمکدر فلا یحد فیها ان ظن الحل شبهة فی الفعل
حد اولنماز اگر وطیء حلنی ظن ایدرسه والا یحد اگر حلنی ظن ایلمیوب بیلورم حرامدر
درسه حد اولنور و فعلده شبهه سکز موضعده در کوطیء معتدة من ثلاث او من
طلاق علی مال طلاق ثلثه دن معتده سنه وطیء گبی و یا خود مال اوزرینه طلاقدن
معتده سنه وطیء گبی وام ولد اعتقها او امة اصله وان علا واعتاق ایلدوکی ام
ولدنی وطیء گبی و یا خود اصلنک یعنی اناسنک و باباسنک جاریه سنی وطیء گبی
هر نه قدر عالی اولورسه او امة زوجته او سیده و یا خود زوجه سنک جاریه سنه
و یا خود سیدینک جاریه سنه وطیء گبی وکذا وطیء المرتهن المرهونة فی الاصح مرتهن
رهن اولان جاریه وطیء ایلمک اصح روایتده حکمی ذکر سبق ایدن وطئات حکمی گبیدر
بو ذکر اولنان سکز محلده حلال ظن ایلدم دیسه حد اولنماز اما حرام ایدوکنی بیلورم

بیلورم دیسه حد اوریلور وشبهة فی المحل وهی قیام دلیل ناف للحرمة فی ذاته فلا یحد
فیها وان علم بالحرمة نوع ثانی محلده شبهه در و بو شبهه بر دلیلک قیامیدر که فی
ذاته حرمتنی نافی اوله بو تقدیرجه محلده اولان شبهه ده حد اورلماز اگرچه حرمتنی بیلورسه
کوطیء امة ولده وان سفل ولدینک جاریه سنی وطیء گبی هر نه قدر آشغی اولورسه
زیرا نبی حضرت صلی الله علیه وسلمک انت ومالک لابیک قول شریفی حرمتنی
نافی ایدوکی قتی ظاهردر او مشترکة او معتدة بالکنایات دون الثلث و یا خود
مشترکه و یا خود کنایات ایله معتده سنه وطیء گبی معتده ثلثه دکل زیرا معتده ثلثه
وطیء نوع اولده ندر والبایع المبیعة او الزوج الممهورة قبل تسلیمها و یا خود بایع امة
مبیعه و زوج امة ممهوره خاتونه تسلیمدن اول وطیء گبی ممهوره اول جاریه در که
زوج مهر ایچون خاتوننه ویره تسلیمدن اول وطیء ایله حد اولماز والنسب یثبت
فی هذه عند الدعوة لا فی الاولی وان ادعا شبهه فی المحلده نسب ثابت اولور
دعوة ایلدکده اما شبهه فی الفعلده نسب ثابت اولماز اگر دعوة دخی ایدرسه
ویحد بوطیء امة اخیه او عمه وان ظن حلها قرنداشنک جاریه سنی و یا خود عمیسنک
جاریه سنی وطیء ایله حد اولنور اگر حلنی دخی ظن ایدرسه ینه حد اولنور وکذا بوطیء
امرأة وجدها علی فراشه وان کان اعمی کندو فراشنده بولدوغی خاتونه وطیء
ایله ینه حد اولنور اگر واطیء اعمی ایسه زیرا اعمی کندو زوجه سنک اوضاعندن
تمییزه قادردر الا ان دعاها فقالت انا زوجتک الا مگر که خاتون بن سنک
زوجه نم دیو ادعا ایلمش اوله اولزمان حد اورلماز لا بوطیء اجنبیة زفت الیه وقیل هی
زوجتک وعلیه المهر اجنبیه نک وطیء ایله حد اورلمز اول اجنبیه که اول وطیء ایدن کمسنه
ایچون زفاف اولنه و خاتونلر زفاف اولنان خاتون سنک خاتونکدر دیه لر و
زوجک اوزرینه مهر لازمدر و علی کرم الله وجهه مهر حکم ایلدی و عدت چکسون دیو
بیورمشلردر هدایه و کافی و شروح کنز و ابن ملکده بویلجه در اما اختیارده عمر رضی الله
عنه مهری و عدتی حکم ایلمشدر ولا بوطیء بهیمة حیوانی وطیء ایله دخی حد اورلمز بو جنایت
بوغه زناده کلدر اگر اتی اکل اولنانلردن دکل ایسه احراق بالنار اولنور بوغلندقدن
صکره و فاعلی دابه نک قیمتنه ضامن اولور و اگر اتی اکل اولنانلردن ایسه امام اعظم قتنده
ذبح اولنور واکل اولنور و امامین قتنده حرق اولنور او زنی فی دار حرب او بغی و یا خود
دار حربده و یا خود دار بغیده زنا ایله انک اوزرینه اقامت حد اولنماز ولا بوطیء
محرم تزوجها و تزوج ایلدوکی محرمک وطیء ایله دخی حد اورلماز اگر محرمی ایدوکنی بیلورسه
تعزیر اولنور ومن استأجرها لیزنی بها خلافا لهما و یا خود شول خاتونی زنا ایلمک
ایچون استیجار ایله انی وطیء ایدن کمسنه یه حد اورلمز ابو حنیفه قتنده امامین ایچون
خلاف واردر انلرک قتنده حد اوریلور و بو قول شافعینکدر زیرا رجل ایله حرّه

بیننده ملک وشبهۀ ملک یوقدر بو تقدیرجه زنا محض اولمش اولور امام اعظم
ایچون دلیل بودرکه برخاتون بررجلدن اقچه استدی ابا ایدوب نفسنی تمکین اتمینجه
ویرمدی عمر رضی الله عنه ایکیسندن ده حدی منع ایلدی وهذا مهرها بیوردیلر ومن
وطئ اجنبیة فیما دون الفرج یعزر برکمسنه اجنبیه یه فرجندن غیریره وطئ ایلسه تعزیر
اولنور تفخیذکه ترکیبی بودونه در انک کبی افعالده تعزیر اولنور وکذا لو وطئها فی الدبر
او عمل عمل لوط حد اولمیوب ینه تعزیر اولنور ابو حنیفه قتنده اگر خاتونی دبرندن وطئ
ایلسه ویاخود لوط قومنک عملنی اشلسه صاحب هدایه دیمشدرکه جامع الصغیرده
زیاده ایدوب زندانه قونلمق کرکدر دیدی وعندهما یحد امامین قتنده حد اولنور
وبو قول شافعینک ایکی قولنک بریدر وبرقول فاعل ومفعول ایکیسی ده قتل اولنورلر
زیرا نبی حضرت صلی الله علیه وسلم اقتلوا الفاعل والمفعول بیورمشدر فارجموا
الاعلى والاسفل ده روایت اولنمشدر وامامین ایچون دلیل عقلی لواطه زنا معناسنده در
زیرا اول لواطه محل مشتهیده شهوتی علی سبیل الکمال قضادر وامام اعظم ایچون دلیل لواطه
زنا دکلدر اصحاب رضوان الله تعالی علیهم اجمعین موجب لواطه ده اختلاف ایلدیلر بعضیلر
احراق بالنار وبعضیلر هدم جدار وبعضیلر مکان مرتفعدن احجار ایله باشی اشاغی
آتیله دیدیلر لواطه ده معنای زنا یوقدر وجانبیندن داعی ده یوقدر انجق برجانبندندر
اما زناده داعی ایکی جانبندندر وان زنا ذمی بحربیة فی دارنا حد الذمی فقط اگر بزم دارمزده
برذمی برحربیه یه زنا ایلسه انجق ذمی حد اولنور وعند ابی یوسف یحدان ابو یوسف
قتنده ایکیسی ده حد اولنور زیرا مستأمن بزم احکاممزی ملتزمدر مادامکه دارمزده در
وفی عکسه حدت الذمیة لا الحربی حربی ذمیه یی زنا ایلسه ذمیه حد اولنور حربی
حد اولنماز وعند ابی یوسف یحدان وعند محمد لا یحدان امام ابو یوسف قتنده
ایکیسی ده حد اولنورلر وامام محمد قتنده ایکیسی ده حد اولنمازلر وان زنی مکلف
بمجنونة او صغیرة حد اگر برمکلف برمجنونه یه ویاخود صغیره یه زنا ایلسه حد
اولنور وفی عکسه لا حد علیها الا فی روایة عن ابی یوسف عکسنده یعنی مجنون
وصغیر برمکلفه زنا ایلسه اول مکلفه اوزرینه حد یوقدر زیرا مجنون وصغیر مکلف
دکلدر وفعللری ده زنا دکلدر وخاتون اکا تابعه در الا ابو یوسفدن برروایتده
حد واردر ولا حد بزنی المکره مکرهک زناسیله حد یوقدر مکره کرک زانی اولسون
کرک مزنیه اولسون ولو ان اقر احدهما بالزنی وادعی الآخر بالنکاح زانی ایله مزنیه دن بری
زنایه اقرار ایدوب وآخر نکاح ادعا ایلسه ینه حد یوقدر اوزرینه مهر لازم کلور ومن
زنی بامة فقتلها به لزمه الحد والقیمة برکمسنه برآخرک جاریه سنه زنا ایلسه وفعل
زنا ایله اول جاریه یی قتل ایلسه زانی یه هم حد وهم قیمت لازم کلور زیرا اول
کمسنه ایکی جنایت ایلمشدر بو تقدیرجه اول کمسنه نک اوزرینه زنا ایچون حد و

وقتل ایچون قیمت حکمی ترتیب ایدر وعند ابی یوسف القیمة فقط ابو یوسف قتنده
حد لازم اولمیوب انجق جاریه نک قیمتی لازمدر والخلیفة یؤخذ بالمال وبالقصاص
لا بالحد خلیفه مال ایله وقصاص ایله اخذ اولنور اما حد اولنماز زیرا مال وقصاص
حقوق عباددندر انجق اولنور اما حد حق اللهدر اقامت حدود ایسه خلیفه یه
مفوضه در بو تقدیرجه کندو نفسنه اقامت حد ممکن دکلدر

باب الشهادة علی الزنا والرجوع عنها

بو باب زنا اوزرینه شهادتی واول شهادتدن رجوع بیانندهدر
لا تقبل الشهادة بحد متقادم من غیر بعد من الامام الا فی القذف امامدن بعید
اولمیان مکاندن حد تقادمه شهادت قبول اولنماز الا قذفده شهادتلری قبول
اولنور حقوق الله خالصه اولان حدود حد سرقه وحد زنا وحد شرب خمردر
تقادمله شهادت باطل اولور اما اقرار ایله باطل اولماز الا شرب خمره اقرار باطل
اولور ابو حنیفه وابو یوسف قتلرنده وبعد التقادم شهادت تهمتی مورثدر مثلا
شاهد اولان کمسنه اسباب حدکه حد زنا وحد شرب خمردر مشاهده ایله
حسبتین بیننده مخیردر برحسبه که اقامت حد ایچون اداء شهادتدر وبرحسبه حق
نبی علیه الصلوة والسلامک من ستر علی اخیه المسلم عورة ستر الله علیه عوراته
یوم القیمة قول شریفی موجبنجه ستردر بو ایکیسی بیننده مخیردر چونکه وقت معاینه ده
اول شهادتی تأخیر ایلدی مرادی ستردر ومؤمنه لایق اولان ده بودر دیو حمل اولنور
بعده اداء شهادت مراد ایلسه مقدما اوزرینه واجب اولان شیئی تأخیره واجب
فسقدر بو تقدیرجه فاسقک شهادتی قبول قلنماز اما حد قذفده تقادمله شهادت
باطل اولماز زیرا حد قذف حق عبددر ودعوای مقذوف شرطدر حد سرقه ده شهادت
تقادم ایله ساقط اولور لکن سارق سرقه ایلدوکی شیئی ضامن اولور زیرا وجوب
مال تقادمله ساقط اولماز حق عبد اولدیغی ایچون وفی السرقة یضمن المال تقادم
ایله شهادت ساقط اولور لکن سرقه ایلدوکی مالی ضامن اولور ویصح الاقرار به الا
فی الشرب بعد التقادم حتی اقرار صحیح اولور الا شرب خمرده صحیح اولماز وتقادم
غیر الشرب بشهر فی الاصح اصح روایتده شرب خمردن غیریده تقادم برآیدر والشرب
بزوال الریح وعند محمد بشهر ایضا شرب خمرک تقادمی زوال ریحیدر وامام محمد قتنده
غیرلر کبی برآیدر وان شهدوا بزناه بغائبة قبلت بخلاف سرقة من غائب اگر
شاهدلر برکمسنه نک برغائبه خاتونه زناسنه شهادت ایلسه لر شهادتلری قبول اولنور
وحد اولنور اما غائبدن سرقه یه شهادت بونک خلافیدر مثلا فلان غائبدن سرقه
ایلمشدر دیو شهادت ایلسه لر شهادتلری قبول اولنماز وسارقک الی قطع اولنماز
زیرا سرقه ده دعوی شرطدر اما زناده شرط دکلدر وان اقر بالزنا بمجهولة حد اگر
برکمسنه مجهوله برخاتونه زنا ایلدم دیو اقرار ایلسه حد اولنور زیرا مقرلها اولان

ه تأخیر ایلدی امدی صح

مزنیه نك جهلی دافع حد دکلدر وان شهد واکذلك لا یحد اکر شاهدلر مجهوله خاتونه
زنا ایلدی دیو شهادت ایلسه لر مشهود علیه اولمامسنه یه حد اولنماز زیرا اول خاتون
کندونك منکوحه سی و یاخود جاریه سی اولمق احتمالی واردر وکذا لو اختلفوا فی طوع
المرأة وینه حد اولنماز اکر شاهدلر خاتونك مطاوعتندن اختلاف ایلسه لر مثلا
شاهدك ایکیسی کرهًا و ایکیسی طوعًا زنا ایلدی دیو شهادت ایلسه لر اختلاف اولمغه حد
اورلماز وعندهما یحد الرجل اما امامین قتلرندن رجل حد اولنور زیرا شاهدلر رجل
حقندن موجب حد اوزرینه اتفاق ایدوب ایکیسی طوعًا و ایکیسی کرهًا شهادت
ایلدیلر اختلاف خاتون طرفنده بولندی و خاتون حقندن خود مطاوعة شرطدر اول
ایسه بولنمدی بو تقدیرجه خاتونه حد لازم کلمز ابو حنیفه ایچون دلیل بودر که مشهودبه
زنادر اختلاف اولندی زیرا زنا رجل خاتون ایله قائم اولور بر فعلدر هر فعل که ایکی کمسنه
ایله قائم اولیجق وصف ضدی ایله متصف اولماز زناده طوع ایکی کمسنه نك اشتراکنی
ایجاب ایدر کره ایسه رجلك انفرادنی ایجاب ایدوب ایکیسینك اجتماعی متعذر اولور
بو تقدیرجه آخره مخالف فعل اشلمش اولور و هر بر حقندن نصاب شهادت تمام
اولمامش اولور و طواعیت شاهدلر خاتونه قاذف اولمش اولورلر قاذف ایسه
خصمدر و خصمك شهادتی جائز اولماز و طواعیت شاهدلر اوزرینه اقامت حد
اقتضا ایدردی لکن اکراه شاهدلرینك شهادتی اول حد قذفی اسقاط ایلدی ولا یحد
احد لو اختلفوا الشهود فی بلد الزنا او شهد اربعة به فی بلد فی وقت واربعة به فی ذلك
الوقت ببلد آخر یعنی زنانك یرندن و شهوددن بر کمسنه حد اولنماز اکر شهود زنا اولان
بلدده اختلاف ایلسه لر و یاخود درت شاهد فلان بلدده فلان وقتده زنایه شهادت
ایلسه لر و درت شاهد دخی اول وقتده بلد آخرده زنایه شهادت ایلسه لر بر احده
حد اورلماز وکذا لو شهد اربعة علی امرأة وهی بکر وینه زانیه یه حد اورلماز اکر درت
شاهد بر خاتونك زناسنه شهادت ایلسه لر حال بوکه اول خاتون بکر اولسه مثلا
فلان خاتونه فلان رجل زنا ایلدی دیو شهادت ایلسه لر و خاتونلر مشهود بها اولان خاتونه
نظر ایدوب بکردر دیو حکم ایلسه لر حد ساقط اولور زیرا بکارة ایله زنا متحقق اولماز
و بو بابده خاتونلرك شهادتی اسقاط حدده حجتدر کرچه اجابنده حجت دکل ایسه
لکن اسقاطنده حجتدر و شاهدلر اوزرینه دخی حد ایجاب ایلمز او هم فسقة او شهود
علی شهود وان شهد به الاصول بعد ذلك و یاخود شاهدلر فاسق اولسه لر و یاخود
شاهدلر اغزلرندن شاهد اولسه لر ینه حد اورلماز اکر شاهد اغزندن شاهد
اولنلر شهادت ایلدکلرندن صکره اصل شاهدلر دخی شهادت ایدرلر ایسه زیرا
فروعك شهادتنك ردی من وجه اصولی رددر بر حادثه ده شهادت رد اولندقدن
صکره ابدًا اول شاهدلرك شهادتی قبول اولماز و حدود و قصاصده شاهد

شاهد اغزندن اولنان شاهدك شهادتی قبول اولماز اما فساقك شهادتلرینك عدم
قبولی فسقلری سببی ایله اداء شهادتده قصورلری اولدوغی ایچوندر زیرا اداء شهادته
وتحمله اهل اولدقلری حق سبحانه وتعالینك ان جاءکم فاسق بنبإ فتبینوا قول شریفی
ایله ثابتدر زیرا تبین ایله امر اهلیت شهادته دلیلدر اکر اهل اولمسه تبین ایله امر
اولنمازلردی انجق نقصان و قصور ایچون قبول اولماز قاضیخانده ذکر اولنمشدر که شاهدلر
اوچ نوعدر بر نوع صفت کمال ایله اداء تحمله اهلدر که اول عدلدر و بر نوع صفت
نقصان و قصور ایله تحمل و ادایه اهلدر که اول فاسقدر و بر دخی تحمله اهلدر اما ادایه اهل
دکلدر که اول اعمی در و قذف ایله محدود اولان کمسنه در و بونلر تحمله اهل اولدقلری اجلدن شهادتلریله
نکاح منعقد اولور وحد المشهود علیه لو اختلف شهوده فی زوایا البیت اکر شاهدلر
بیتك یعنی اوك زوایه سندن اختلاف ایلسه لر مشهود علیه حد اولنور قیاس شهادت
اختلاف اولمغله عدم وجوب حد ایدی لکن استحسانًا حد اولنور زیرا توفیق ممکندر
مثلا اوك بر کوشه سنده مباشرت ایدوب مضطرب اولمغله آخر کوشه ده منتهی
اوله و درر ده وکافیده نقلا مسطوردر که بیت کوچك ایسه توفیق ممکندر بیوك
ایسه توفیق ممکن دکلدر والشهود فقط لو کان عمیانا او محدودین فی قذف انجق شاهدلر
حد اولنور اکر اعمالر و یاخود قذفدن محدود اولمشلر ایسه اکر شاهدلر بو صفت ایله
موصوف اولسه لر کندولر حد اولنوب مشهود علیه حد اولنماز و بو ایکی طائفه تحمل
شهادته اهلدر لکن ادایه اهل دکلدر چونکه اداء شهادته کاملا و ناقصا اهل اولمغله
شهادتلری قذفه منقلب اولور بو اجلدن حد اولنورلر واقل من اربعة او احدهم
عبدًا او محدودًا و یاخود شاهدلر درتدن اقل اولسه و یاخود درتدن بری عبد اولسه و یاخود
محدود فی القذف اولسه حد اولنورلر زیرا قاذف اولمش اولورلر وکذا لو وجد احدهم
عبدًا او محدودًا بعد حد المشهود علیه مشهود علیه حد اولندقدن صکره اکر شاهدلرك
بری عبد و یاخود قذفله محدود بولنور ایسه ینه شاهدلر حد اولنورلر زیرا شاهدلر
قاذف اولمش اولورلر چونکه قاذف اولیجق حق سبحانه وتعالی والذین یرمون المحصنات
ثم لم یأتوا باربعة شهداء فاجلدوهم ثمانین جلدة قول شریفی موجبنجه اوزرلرینه
حد متوجه اولور ودیته فی بیت المال ان رجم دیتی بیت المالدندر اکر رجم اولنور
مثلا اکر شهود شهادتی ایدوب رجم اولندقدن صکره شاهدك بری عبد ایدوکی
ظاهر اولسه مرجومك دیتی بیت المالدن لازم اولور زیرا حکم قضاءً قاضی ایله
اولوب خطا دخی قاضی طرفندن اولدی و قاضینك عملی ایسه مسلمینك نفعی ایچوندر
بو تقدیرجه غرامت مسلمانلرك مالندن واجب اولور که بیت المالدر وارش
جرح ضربه او موته منه هدر زانینك ضرب حددن جرحینك ارشی و یاخود ضرب
حددن موتنك ارشی هدردر ابو حنیفه قتنده مثلا زنا ایچون شهود شهادت ایلدکدن

صکره زانی مجروح اوله ویاخود فوت اوله صکره ظاهر اوله که شاهدک
بری عبد ایمش اول محدودک ارشی هدردر زیرا جرح شهادته مضاف دکلدر شاهدلر
شهادتلریله جلدی ایجاب ایلدیلر که اول ضرب مؤلمدر بو اجلدندر که غایت حرارتی
اولان کونده ویاخود بر وشدیدده اقامت حد حلال دکلدر ومریضه دخی اقامت
حد حلال دکلدر زیرا هلاک احتمالی واردر وقالا فی بیت المال ایضا امامین دیدیلر که
اول رجمدن اولان دیت کبی بونک دخی ارشی بیت المالدندر وکذا الخلاف لو رجع
الشهود اگر شهود رجوع ایدرسه ینه خلاف یوقاروده ذکر اولندوغی کبیدر مثلا حین
جلدده مجروح ویاخود موت اصابت ایلسه امام اعظم قتنده ارش هدردر
امامین قتلرنده بیت المالدندر ولو رجعوا بعد الرجم حدوا وغرموا الدیة اگر شهود
بعد الرجم رجوع ایدرلر حد قذف ایله حد اولنورلر ودیتی کندولردن آلورلر زیرا رجوعلری
ایله شهادت منتقض اولدی وکل واحد رجع حد وغرم ربعها بعد الرجم شهوددن
بری رجوع ایلسه اول رجوع ایدن حد قذف ایله حد اولنور زیرا رجوعیله قاذف
اولمش اولور ودیتک ربعنی ضامن اولور زیرا شهادتیله تلف اولان ربعدر دیتی
ضامن اولور ولو رجع احد خمسة فلا شیء علیه اگر بش شاهدک بری رجوع ایلسه
انک اوزرینه برشیء لازم کلمز زیرا نصاب شهادتی باقیدر فان رجع آخر حدا وغرما
ربعها بری دخی شهادتدن رجوع ایدرسه ایکیسی دخی قذف ایله حد اولنورلر زیرا شهادتلری
قذفه منقلب اولدی وحدی ایسه متجزی اولمز اول اجلدن ایکیسی دخی حد اولنور ولو
رجع واحد قبل القضاء حدوا کلهم اگر شهوددن بری قبل القضا رجوع ایلسه شهودک
جملهسی حد اولنورلر ولو بعده قبل الحد فکذلک اگر قضادن صکره حددن مقدم
شهودک بری رجوع ایلسه ینه شهودک جملهسی حد اولنورلر وعند محمد الراجع فقط
امام محمد قتنده انجق رجوع ایدن حد اولنور زیرا شهادت قضا ایله مؤکد اولوب
انجق راجع اولان حقنده فسخ اولنور ولو شهدوا فزکوا فرجم ثم ظهروا کفارا او عبیدا
فالدیة علی المزکین ان رجعوا علی تزکیته والا فعلی بیت المال اگر شهادت ایلهلر
وتزکیه اولنهلر وبعد التزکیه رجم اولنه اندن صکره شهودک کافر ویاخود قول
اولدقلری ظاهر اوله مرجومک دیتی مزکیلر اوزرینهدر اگر تزکیهدن رجوع
ایدرلر ایسه واگر تزکیهدن رجوع اتمزلر ایسه دیت بیت المال اوزرینهدر وقالا علی
بیت المال مطلقا امامین دیدیلر که مرجومک دیتی بیت المالدندر اگر که مزکیلر
رجوع ایلسونلر اگر که ایلمسونلر ولو قتل احد المأمور برجمه فظهروا کذلک فالدیة
فی مال القاتل برکمسنه رجمه مأمور اولان کمسنهیی قتل ایلسه صکره شهود عبد
ویاخود کفار اولدوغی ظاهر اوله اول کمسنهنک دیتی قاتلک مالندندر قیاس
بو ایدیکه قاتله قصاص واجب اوله زیرا بغیر حق بر معصوم نفسی قتل ایلدی لکن

لکن وجه استحسان بودر که قاضینک قضاسی مباح اولمق شبههسن ایراث ایلدی
بو تقدیرجه قاتلک مالندن دیت واجب اولور زیرا عمدا قتل ایلدی وقتل عمده عاقله
یه برشیء لازم کلمز وذکر اولنان دیتک اوچ سنهیه دکین اداسی واجب اولور ولو اقر الشهود
بتعمد النظر لا ترد شهادتهم اگر شهود قصدا نظر ایلدک دیو اقرار ایلهلر شهادتلری رد
اولنماز زیرا فرج زانی وزانیهیه نظر تحمل شهادت ایچون مباحدر طبیب منزلهسنده اولمش
اولور وبعضیلر دیمشلردر که غیرک عورتنه نظر فسقدر شهادتلری مقبول اولماز
واگر شاهدلر تلذذ ایچون قصد ایلدک دیهلر اجماعا شهادتلری مقبول اولماز
ولو انکر الاحصان یثبت بشهادة رجلین او رجل وامرأتین اگر مشهود علیه محصن
اولدوغنی انکار ایله ایکی رجلک ویاخود بر رجل وایکی خاتونک شهادتلری
ایله احصانی ثابت اولور او ولادة زوجة منه ویاخود احصانی منکر اولان کمسنهنک
زوجهسی کندودن اولاد کتورسه خاتونک طوغرماسیله احصانی ثابت اولور مثلا
برکمسنهنک خاتونی اولوب لکن شهود شهادت ایلدیکندن صکره دخولی منکر اولسه
خاتونی ولد کتورمکله محصن اولدوغی ثابت اولور

باب حد الشرب

بو باب حد شربک احکامی بیاننده در من شرب خمرا ولو قطرة فاخذ وریحها
موجود برکمسنه خمر ایچسه اگر بر قطره دخی اولورسه واخذ اولنه حال بوکه
خمرک قوقوسی موجود اوله وجاؤا به سکرانا ولو من نبیذ وشهد بذلک رجلان
او اقر به مرة وعند ابی یوسف مرتین وعلم شربه طوعا حد اذا صحا یاخود اول
کمسنهیی سکران کتورسهلر اگر سکر نبیذ ایله دخی اولورسه وایکی رجل شربنه شهادت
ایله ویاخود کندوسی ایچدوکنه بر دفعه اقرار ایلسه وابو یوسف قتنده ایکی دفعه
اقرار ایلسه ودخی شرب طوعا ایدوکی معلوم اوله آیق اولدقده حد اولنور
ثمانین سوطا للحر واربعین للعبد مفرقا علی بدنه کما فی الزنا حد حر ایچون سکسان
دکلدر° زنادن اولدوغی کبی بدننه مفرقا حد اولنور مثلا جمله بدننه ضرب اولنور
° وعبد ایچون قرق دکلدر صح
الا الوجه والرأس والفرج ضرب اولنمز وان اقر او شهدا علیه بعد زوال ریحها لا لبعد
المسافة لا یحد خلافا لمحمد اگر خمرک رایحهسی زائل اولدقدن صکره اقرار ایلسه و
یاخود ایکی آدم شهادت ایلسه بعد مسافه ایچون دکل زیرا بعد مسافهده زوال
رایحه مانع دکلدر اما قریبدن اولیجق رایحه زائل اولدقدن صکره حد اولنماز زیرا
تقادم شرب زوال رایحه ایله مقدردر ابو حنیفه وابو یوسف قتنده امام محمد
خلاف ایدوب حد اولنماسنه ذاهب اولمشدر زیرا امام محمد حدده تقادمی بر آی
اعتبار ایدر حد زنا وحد سرقهده اولدوغی کبی زیرا وجود رایحه دلیل اولمغه صحیح دکلدر
کورمزمیسنکه شرب خمر ایدن کمسنه قارننده خمر موجود ایکن زوال رایحه تکلف
ایدر آز اولور که خمردن غیریدن دخی رایحه خمر بولنور کمسنه چوق ایو اکل ایله اول

كمسنه‌ده رايحهٔ خمر بولنور ننكم شاعرك قولنده واقع اولمشدر ❊ يقولوا انك شربت مدامة ❊ فقلت لهم لا بل اكلت السفرجلا ❊ ابو حنيفه وابو يوسفك دليل عقليسى ابن مسعودك رضى الله عنهما فان وجدتم رايحة الخمر فاجلدوه ❊ قول شريفيدر ولا يحد من وجد منه رايحة الخمر او تقياها او اقر ثم رجع او اقر سكرانا اقرار شهادته حد اولنماز شول كمسنه كه آنده رايحهٔ خمر بولنه وياخود اول خمرى قوصسه احتمالدركه رايحهٔ خمردن غيرى اوله وياخود اكراه ايله اولمش اوله وياخود شرب خمرى اقرار ايله اندن صكره رجوع ايله وياخود سرخوش اولدوغى حالده اقرار ايلسه بو جمله‌ده حد اولنماز وسكرانا اقرارده زيادە كذب احتمالى واردر وحد شرب ايسه حق اللهدر شبهه ايله مندرئ اولور والسكر الموجب للحد ان لا يعرف الرجل من المرأة والارض من السماء ابو حنيفه قتنده حدى موجب اولان سكران اولان كمسنه خاتوندن رجلى وكوكدن يرى بلمامكدر وعندهما ان يهذى ويختلط كلامه وبه يفتى امامين قتنده سكران اولان كمسنه نا معقول سويليه وكلامنى خلط ايليه وفتوى امامين قوليله‌در صاحب عنايه ديمشدركه سكران اولان كمسنه اكثر كلامنى هذيان ايله اوله اكر نصف مستقيم اولورسه اول كمسنه سكران دكلدر واكثر مشايخ بو قوله قائل اولمشدر ابن وليددن روايتدركه ابو يوسف حضرتلرندن موجب حد اولان سكردن سؤال ايلدكده قل يا ايها الكافرون سوره‌سنى قراءت ايتدوره‌لر اكر خطا ايدرسه سكراندر ديو جواب ويرمشدر لكن بوكا جواب ويريلوركه بو سوره‌ده سكران اولميانلر دخى خطا ايدر بو تقديرجه سورهٔ مذكوره نيچه متعين اولمش اولور ونه جواب ويروب ديديكه تحريم خمر شول كمسنه حقنده نازل اولمشدر صلوته شروع ايدوب سورهٔ مذكورهٔ قراءته قادر اولمدى سببى بودركه عبد الله بن عوف حضرتلرى خمر حرام اولمازدن مقدم وافر طعام حاضر ايدوب بعض صحابه‌يه دعوت ايدوب نعمت يديروب وخمر ايچوردى وصلوة مغربده امامت ايدوب قل يا ايها الكافرون سوره‌سنى قراءت ايدوب لا لرين حذف ايدوب اوقومغه قادر اولمامغله حرمتنه آيت كريمه نازل اولدى وبو اختلاف خمردن غيرى شيلرده اولان سكرده‌در يوخسه خمرك قطره‌سنى شربده حد مقرردر سكرده حاجت يوقدر ولو ارتد السكران لا تبين امرأته اكر سكران مرتد اوله خاتونى باين اولماز قصدى واعتقادى اولمدوغى ايچون زيرا كفر اعتقاد ايله بندر نه سكر ايله كفر متحقق اولماز وابو يوسف قتنده ارتداد كفردر وذخيره‌ده مذكوردركه اكر مرتد اسلامه كلسه لايقدركه صحيح اوله مكرهك اسلامى كبى كذا فى الزيلعى وظهيريه‌ده مسطوردركه عياذا بالله تعالى بر كمسنه مرتد اوله اندن صكره مزبوره اقامه كتورسه‌لر آندن صكره خمر ايچه و

سبب حرمة خمر

وياخود خمردن غيرى ايله سكران اوله وياخود سرقه ايلسه وياخود زنا ايلسه اندن صكره توبه ايلسه وياخود اسلامه كلسه خمر ايله وخمردن غيرى شى ايله ما عاسندن حد اولنور بو ايكيسنده حد اولنماز زيرا مرتد كافردر **باب حد القذف** بو باب حد قذف بياننده‌در وقذف لغتده رميه درلر وشرعده زنا ايله رميه درلر وزنا ايله رمى اجماع امت ايله كبايردندر ننكم حق سبحانه وتعالينك ❊ ان الذين يرمون المحصنات الغافلات المؤمنات لعنوا فى الدنيا والآخرة ولهم عذاب عظيم ❊ قول شريفنده واقع اولمشدر فتح قديرده دخى كبايردن اولدوغى مذكور اولوب لكن مطلق اولدوغى حالده دكلدر مقذوفك حضورنده اولدقده كبايردندر اما خلوتده قذف امام شافعى قتنده صغيره‌دندر ننكم جمع الجوامع شرحنده مذكوردر وبزم قواعد مذهبمز بو قولدن ابا ايلمز زيرا قذفده علت لحوق عاردر بو ايسه خلوتده مفقوردر اما لايق اولان مقذوف محصن اولمق قيدى ايله مقيد اوله شرح جمع الجوامع محشيسى ديمشدركه بو مقوله عبارتده ايجاب حدى نفيدر يوخسه كبيره اولمسى نفى دكلدر زيرا بر قاچ قيود ايله مقيد اولان كلام نفى اولنسه اول نفى قيد اخيره توجه ايدر وكلام قيد اخيرك نفينه وكندونك ثبوتنه صادق اولور مثلا ليس بكبيرة موجبة للحد كلامندن نفى اولنان موجبة للحد قيديدر يوخسه قيد اول كه كبيره‌در اول دكلدر هو كحد الشرب كمية وثبوتا حد قذف عدد جهتندن حد شرب كبيدر ننكم حق سبحانه وتعالينك ❊ الذين يرمون المحصنات ثم لم يأتوا باربعة شهداء فاجلدوهم ثمانين جلدة ❊ قول شريفنده واقع اولمشدر وثبوت جهتندن دخى حد شرب كبيدر مثلا بر دفعه اقرار ايله ثابت اولور وياخود ايكى رجلك شهادتى ايله ثابت اولور وسائر حدودده مقبول اولمدوغى كبى بونده دخى نسا طائفه‌سنك شهادتى مقبول دكلدر فمن قذف محصنا او محصنة بصريح الزنا حد بطلب المقذوف شول كمسنه كه بر محصنه وياخود بر محصنه‌يه صريح زنا ايله قذف ايلسه مقذوفك طلبى ايله قاذف حد اولنور زيرا مقذوفك حقيدر وانكله منتفع اولور خصوصا كندودن عارى دفع ايدر اكرچه حق الله غالب ايسه‌ده حتى دررده مسطوردركه اكر مقذوف قاذفك مجلسندن غائب ايسه‌ده بينه حد اولنور متفرقا وجه ورأس وفرجندن غيريه متفرقا حد اولنور ولا ينزع عنه غير الفرو والحشو قاذفدن كورك ونبه‌لى اثوابدن غيريسى نزع اولنماز زيرا سببى مقطوع دكلدر قاذفك صدقى احتمالى ايله اما حد زنا وشربده بونك خلافيدر واحصانه كونه مكلفا حرا مسلما عفيفا عن الزنا مقذوفك احصانى يعنى محصن اولمسى مكلف يعنى عاقل وبالغ وحر ومسلم وزنادن عفيف اولمسيدر بو بش شرط حق سبحانه وتعالينك والذين يرمون المحصنات قول

بو ايكيسى نزع اولنور زيرا بدنه الم وصوله مانعلردر وغيرى اثوابلرى نزع اولنمان صح

مقذوفك محصن اولمسى بش شرط ايله‌در

شریفنه داخل اولور بو شرطلردن بری مفقود اولسه محصن اولمامش اولور زیرا
عاقل و بالغك ضدینه عار لاحق اولماز عبد خی کذلك و مقذوف مسلم
کرکدر زیرا نبی علیه الصلوة والسلامك من اشرك بالله فلیس بمحصن قول
شریفی دلیل قاطعدر و زنادن عفتی اولمیانه عار لاحق اولماز ولو نفاه عن ابیه
بان قال لست لابیك اولست یا ابن فلان ان كان فی غضب حدّ والا فلا
اکر قاذف مقذوفی باباسندن نفی ایدرسه یعنی سن بابانك اوغلی دکلسن
دیمکله و یاخود سن فلانك اوغلی دکلسن دیمکله نفی ایدرسه اکر حالت غضبده
اولورسه حدّ اولنور اکر حالت غضبده اولمازایسه حدّ اولنماز ولا یحدّ لو نفاه
عن جدّه او نسبه الیه او الی عمّه او خاله او رابّه اکر قاذف مقذوفی جدّندن نسبت
ایله و یاخود عمیسنه و یاخود اباسینه و یاخود تربیه ایدیجیسنه که اول اناسنك
زوجیدر بونلره نسبت ایله حدّ اولنماز زیرا بونلره اب تسمیه اولنور او قال
یا ابن ماء السماء و یاخود ماء سمانك اوغلی دیسه ینه حدّ اولنماز زیرا قاذف
اول کمسنه بو کلام ایله مقذوفك جود و سماحة و صفاسنی مطره تشبیه مراد
ایلمشدر او قال لعربی یا نبطی اولست بعربی و یاخود بر عربیه یا نبطی دیسه
و یاخود سن عربی دکلسن دیسه حدّ اولنماز نبط عربدن بر قومدر اخلاق ذمیمه
ایله موصوفلردر سواد عراقده ساکن اولورلر و یحدّ بقذف المیت المحصن ان
طالب به الوالد او الولد او ولده و لو محروماً عن الارث میّت محصنی قذف ایله
قاذف حدّ اولنور اکر باباسی حدّی مطالبه ایدرسه و یاخود میّت بابا اولوب اوغلی
طلب ایدرسه و یاخود اوغلنك اوغلی طلب ایدرسه اکر اوغل و اوغل اوغلی
ارثدن محروم اولمش ایسه ینه طلبیله حدّ اولنور و کذا ولد البنت خلافاً لمحمّد اکر
قز اوغلی حدّی مطالبه ایدرسه ینه حدّ اولنور امام محمّد خلاف ایدوب آنك قتنده
ولد بنت ایچون مطالبه یوقدر و لا یطالب ولد اباه و لا عبد سیّده بقذف امّه
ولد باباسندن و عبد افندیسندن اناسنه قذف ایله حدّی مطالبه ایتمز زیرا بابا
و سیّد ولد و عبدینه قذف ایله معاقب اولمازلر حتی بونلر قتل ایله قصاص خی
ساقط اولور و یبطل بموت المقذوف لا بالرجوع عن الاقرار مقذوفك میّتی یعنی
موتی ایله حدّ قذف باطل اولور حتی حدّك بعضیسی اقامت اولنورکن مقذوف
فوت اولسه حدّك باقیسی باطل اولور امام شافعی قتنده باطل اولماز موروث
اولور امّا اقراردن رجوع ایله حدّ باطل اولماز و رجوع مقبول اولمیوب حدّ اولنور
و لا یصحّ العفو و لا الاعتیاض عنه مقذوفك حدّی عفو ایلمسی صحیح دکلدر و حدّ
قذف ایچون عوض المسی خی صحیح دکلدر بزم قاتمزده امّا امام شافعی قتنده صحیحدر
و لو قال زنأت فی الجبل و عنی الصعود حدّ اکر سن جبلده زنا ایلدك دیسه

دیسه و صعودی قصد ایلسه حدّ اولنور زنأت زنیت معناسنه در اکر مهموز
اللام حقیقتده صعود ایچون ایسه لکن فحشده استعمال اولنور حالت غضبده
خود زنیت معناسنه اولدوغی خی جیدر خلافاً لمحمّد امام محمّد ایچون خلاف وار در آنك
قتنده حدّ اولنماز زیرا مهموز صعود ایچون و یاخود مشترك ایچوندر بو تقدیرجه
ادرؤا الحدود بالشبهات قول شریفی اوزره شبهه عارض اولمغین حدّ اولنماز
و ان قال یا زانی و عکس حدّا اکر بر کمسنه آخره یا زانی دیسه مقذوف خی زانی سن
سن دیسه ایکیسی خی بر برینه قاذف اولمش اولدیلر و لو قال لامرأته و عکست
حدّت و لا لعان اکر زوج خاتوننه یا زانیه دیسه و خاتون خی عکس ایدوب بلکه
زانی سن سن دیسه خاتون حدّ اولنور ملاعنه اولماز زیرا زوج و زوجه بر برلرینه
قاذف اولمش اولدیلر زوجك خاتوننه قذفی لعانی ایجاب ایدر و خاتونك زوجنه
قذفی حدّی ایجاب ایدر ابتداءً لعان ساقط اولمق ایچون حدّ اولنور و لو قالت
زنیت بك بطل الحدّ ایضاً اکر زوج خاتوننه یا زانیه دیدکده خاتون خی سنکله زنا
ایلدم دیسه حدّ باطل اولور لعان باطل اولدوغی کبی بو مسئلهده ایکی احتمال وار در
بر احتمال بودر که قبل النکاح زنایه اقرار ایلمش اوله بو تقدیرجه حدّ لازم اولور لعان
لازم اولماز زیرا خاتون زوجنی تصدیق ایلدی لکن زوج خاتونی تصدیق ایلمدی
و ایکنجی احتمالی خاتونك زنا ایله مرادی بعد النکاح مجامعت اوله بو تقدیرجه لعان
واجب اولور زیرا محصنه یه قذف بولنمش اولور و بونلردن هر برینه بر حالده
واجب اولور بر حالده واجب اولماز بو تقدیرجه شبهه عارض اولمغله لعان و حدّ خی باطل اولور
و ان اقرّ بولد ثم نفاه یلاعن و ان عکس حدّ و الولد له فی الوجهین اکر بر کمسنه نك خاتونی
وضع حمل ایلدکده ولد بنمدر دیو اقرار ایلسه اندن صکره بنم دکلدر دیو ولدی نفی ایلسه
ملاعنه ایدر زیرا اقرار ایله ثبوت نسبدن صکره نفی ایلمك قذفدر ملاعنه اولنور و اکر
عکس ایدرسه یعنی اوّل نفی ایدوب بعده بنمدر دیو اقرار ایلسه حدّ اولنوب لعان
باطل اولور ایکی وجهدن خی ولد اول کمسنه نکدر و لا شیء بان یقال لیس بابنی و لا بابنك
بر شیء لازم کلمز بنم اوغلم سنك اوغلك دکلدر دیمکله اول کمسنه ولادتی انکار ایلمشدر
بو انکار ایله قاذف اولماز و لا حدّ بقذف امرأة لها ولد لا یعلم له اب خی شول خاتونه
قذف ایلمکله حدّ یوقدر اول خاتونك ولدی اوله لکن باباسی اولمیه او لاعنت بولد
بخلاف من لاعنت بغیره و یاخود ولد مقابلهسنده ملاعنه ایلسه اول مقوله خاتونه
قذف ایله حدّ اولنماز امّا ولددن غیری ایله ملاعنه اولنان خاتون بونك خلافیدر بو
مقوله یه قذف ایله حدّ اولنور امارهٔ زنا منعدم اولدوغیچون زیرا لعان جانب زوجدن
حدّ قذف مقامنه قائم اولور بو تقدیرجه خاتونك عفتی متأکد اولمش اولور و لا
بقذف رجل وطئ حراماً لعینه کوطئ فی غیر ملکه من کل وجه حرام اولان خاتونی وطی

حدّ اولنور زیرا ایکیسی خی صح

ایدن رجلی قذف ایله حد اولماز من کل وجه کندونک ملکندن غیری یکمسنه وطی
ایلمک کبی اومن وجه کوطی امة مشترکة او مملوکة حرمت ابداً کامته التی هی اخته
رضاعاً ویاخود من وجه ملکندن مشترک اولان جاریه وطی کبی ویاخود ابدی حرام اولان
مملوکه سنی وطی کبی اول ابدی حرام اولان شول جاریه درکه رضاعاً قز قرنداشی اوله
ذکر اولنان کمسنه لرک وطی حرام لعینه در قاذفی حد اولنماز ولا قذف مسلم زنی فی کفره
او مکاتبة وان مات عن وفاء کفری حالنده زنا ایدن مسلمه قذف ایله حد یوقدر
زیرا جمیع ادیانده زنا حرامدر ویاخود مکاتبنه قذف ایله حد یوقدر اکر بدل کتابه
وفا ایده جک مال ترک ایدوب فوت اولورسه زیرا صحابه کرام رضوان الله
تعالی علیهم اجمعین مکاتبک حراً ویاخود عبداً فوتنده اختلاف ایلمشلردر بو تقدیرجه
شبهه عارض اولمغله حد اولنماز ویحد بقذف من وطی حراماً لغیره کوطی امته المجوسیة
او امرأته وهی حایض حراماً لغیره اولان کمسنه وطی ایدن رجلی قذف ایله قاذف حد
اولنور جاریه مجوسیه سنی وطی کبی ویاخود حایض اولان خاتوننی وطی کبی زیرا بونلرک
قیام ملک ایله حرمت موقته در وعارض اولان شی شرف زوالده در بو تقدیرجه
لغیره اولان حرمت زنا اولمامش اولور وکذا وطی مکاتبه بدل کتابه کفایت ایده جک
مالی اولمیان مکاتبنه وطی حج بویلجه در مثلا بر کمسنه جاریه سنی کتابت کسه وبدل کتابت
ویرمدن وطی ایلسه بو مقوله کمسنه یه قذف ایدوب قاذف حد اولنور خلافاً لابی
یوسف ابو یوسف ایچون خلاف واردر انک قتنده حد اولنماز مکاتبی وطی احصانی
اسقاط ایدر ویحد من قذف مسلماً کان قد نکح محرمه فی کفره حالت کفرنده محرمنی
نکاح ایدن مسلمه قذف ایدن کمسنه حد اولنور خلافاً لهما امامین ایچون خلاف واردر
انلر قاتنده حد اولنماز زیرا نکاحی فاسددر اسلام ایله محصن اولمامش اولور بو تقدیرجه
قاذفی حد اولنماز ویحد مستأمن قذف مسلماً فی دارنا دارمزده مسلمی قذف ایدن
مستأمن حد اولنور زیرا قذفده حق عبد واردر مستأمن ایسه حقوق عبادی ایفایه
التزام ایلمشدر حاصل کلام مستأمن اوزرینه حد قذف واجبدر بالاتفاق اما حد خمر
واجب دکلدر بالاتفاق وحد زنا وسرقه ابو یوسف قتنده واجبدر وابو حنیفه وامام
محمد قاتنده واجب دکلدر وذمی اوزرینه حد خمردن غیری جمیع حدود واجب اولور
کذا فی البیانیة والکافی ویکفی حد لجنایات اتحد جنسها جنسی متحد اولان جنایات ایچون
حد واحد کفایت ایدر لاان اختلف قچن جنایاتک جنسی مختلف اوله حد واحد
کفایت ایلمز مثلا حد زنا وحد سرقه وحد قذف وحد شرب برکمسنه ده جمع اوله هر
بری ایچون باشقه جه حد اولنور اما براوغوردن حد اولنماز اکر بر دفعه دن حد اولنور
هلاک اولمق خوفی واردر حتی حدک بریسی اقامت اولندقدن صکره اول حدک
المی زائل اولدقده بر حد اقامت اولنه وبو مقوله حدود جمع اولدقده ابتدا حد

قذف اقامت اولنه بعده امام مخیردر دیلرسه حد زنایی اقامت ایدر دیلرسه
حد سرقه یی اقامت ایدر زیرا ایکیسی دخی قوتده برابردر وایکیسی دخی کتاب ایله ثابتدر
وحد شرب تأخیر اولنور وجنایات مختلفه نک مقابله سنده بر حد کفایت ایلمدوکی
هر برینک حدی ایله مقصود حاصل اولور مثلا حد زنا ایله مقصود صیانت انسابدر
حد قذف ایله مقصود صیانت اعراضدر حد سرقه ایله مقصود صیانت اموالدر
حد شرب ایله مقصود صیانت عقولدر بو تقدیرجه بر حد ایله بو مقدار مقاصد
حاصل اولماز حتی حکایه اولنور که ابن ابی لیلی کوفه ده قاضی ایکن مسجد قپوسنده
بر رجل بر رجله یا ابن الزانیین دیو قذف ایلدوکنی اشتدکده قاذفی اخذ ایدوب
مسجد ایچنده ایکی حد اقامت ایلدی قاضینک بو مقوله فعلنی ابو حنیفه حضرتلرینه
خبر ویردکلرنده عجبدر که بلده مزک قاضیسی بر مسئله ده بش وجهله خطا ایلدی
چونکه بیورمشلر برسی مقذوفک خصومتی لازم ایکن عدم خصومت ایله حد ایلمکدر
وبرسی دخی حد واحد مقامنده ایکی حد اقامت ایلدوکیدر وبرسی دخی ایکی حدک
مابینی برکون ویا دخی زیاده فصل ایلمک لازم ایکن متعاقباً اقامت حد ایلدوکیدر
وبری دخی مسجد ایچنده اقامت حد ایلدوکیدر زیرا نبی حضرت صلی الله وسلم
جنبوا صبیانکم مساجدکم ومجانینکم وسل سیوفکم واقامت حدودکم قول شریفنه
مخالفت ایلمش اولدی وبرسی دخی اول کمسنه نک والدینی حی میدر یوخسه میت
میدر کشف اولنمق کرک ایدیکه خصومت کندولرنکمی اولور یوخسه ولدلرینکمی
اولور بونلری ترک ایلمکله خطا ایلدی

فصل فی التعزیر

بو فصل تعزیر بیاننده در
دیر تعزیر تأدیبدر اصلی عزردندر منع معناسنه تعزیره دخی بونندندر زیرا تعزیر
فعل قبیحه یه معاودتدن صاحبنی منع ایدر یعزر من قذف مملوکاً او کافراً بالزنا
مملوک ویاخود کافری زنا ایله قذف ایدن کمسنه تعزیر اولنور احصان بولنمدیغندن
وجوب حد منع اولنوب تعزیر اولنور او قذف مسلماً بیا فاسق ویا کافر یا خبیث
یا لص یا فاجر یا منافق یا لوطی یا من یلعب بالصبیان یا آکل الربا یا شارب
الخمر یا دیوث یا مخنث یا خاین یا ابن القحبة یا زندیق یا قرطبان یا مأوی الزوانی
واللصوص یا حرامزاده بو لفظلر ایله قذف ایدن قاذف تعزیر اولنور خبیث
طیبک ضدیدر فاجر عرفده هر معصیته مرتکب اولانه درلر وزندیق ثنویه دیندر
زنندن معربدر که مجوسی کتابنک اسمیدر وبعضیلر دیمشلرکه کفری اخفا
ایدوب اسلامی اظهار ایدن کمسنه در دیوث اهلنک زناسندن کندو عار لاحق
اولمیان کمسنه در قرطبان قلتباندن معربدر بعضیلر دیوثک مرادفیدر دیمشلردر
اما قرطبان شول کمسنه درکه خاتوننی ویاخود محرمنی بر نامحرم ایله کوروب
حالی اوزرینه ترک ایدنه درلر لا بیا حمار یا کلب یا قرد یا تیس یا خنزیر یا بقر

باحيه ياحجام يا ابن الحجام وابوه ليس كذلك يا بغا يا مواجر ياولد الحرام ياعيار
ياناكس يامنكوس يامسخرة ياضحكة ياكشخان ياابله ياموسوس بو الفاظلر
ايله قذف ايله تعزير اولنماز بغا فعال وزنى اوزره بغى دن ظلم معناسنه در
عرف ناسده مخنثدر صدر الشريعه لفظ بغا عوامك شتمندندر عوام بو
كلامى سويلرلر لكن نه ديدكلرين بلمزلر مواجر زانيدك اجتلرين اخذ ايدن كمسنه يه
درلر مسخره ضم سين ايله وسكون خا ايله مسخره لغه آلان كمسنه در ضم سين وفتح
خا ايله ناسى مسخره لغه الان كمسنه در ضحكه خ سخره كبيدر كشخان شول كمسنه دركه
خاتونى رجال ايله ملامسه ايدركن كوره وسكوت ايليه ويستحسنو التعزير اذا
كان المقول له فقيها او علويا بو مقوله الفاظ ايله قذف ايدن كمسنه يى تعزير اتمكله
استحسان ايلديلر قجن مقول له يعنى مقذوف فقيه وياخود علوى اولورسه وللزوج
ان يعزر زوجته لترك الزينة وترك الاجابة اذا دعاها الى فراشه وترك الصلوة
وترك الغسل من الجنابة وللخروج من بيته زوج اكجون زوجه سنى زينتى ترك ايلديكى
اكجون خ فراشنه دعوت ايلدكده اجابتى ترك ايلدوكى اكجون خ صلوتى و
وجنابتدن غسلى ترك ايلدوكى اكجون واودن بلااذن خروجى اكجون تعزير ايلمك
واردر فراشنه اجابت واجبدر اداء صلوة وجنابتدن غسل فرضدر بونلرى
ترك ايلدوكى اكجون تعزير ايلمك واردر واقل التعزير ثلثة اسواط واكثره تسعة
وثلثون تعزيرك اقلى اوج قمجيدر اكثرى اوتوز طقوز قمجيدر لايق اولان بودركه
تعزير حد مرتبه سنه بالغ اولميه اكر اول درجه يه بالغ اولورسه نبى صلى الله
عليه وسلم من بلغ حدا فى غير حد فهو من المعتدين قول شريفنك وعيدنه
مظهر اولور وعند ابى يوسف خمسة وسبعون اكثر تعزير ابو يوسف قاتنده
يتمش بش قمجيدر ويجوز حبسه بعد الضرب بعد الضرب قاذفك حبسى جائز
اولور اكر امام حبسنده بر مصلحت اولدوغنى رأى ايدرسه واشد الضرب التعزير
اشد ضرب تعزيردر زيرا عدد جهتندن خفيفدر اما وصف جهتندن شديد
اولمق لازمدر مشايخ ضربك شدتنده اختلاف ايلمشلردر شرح طحاويده بعضيلر
ديمشلردركه عضو واحده جمعدر سائر حدود كبى اعضايه متفرقا ضربدر و
بعضيلر ديديلركه ضربك شدتى كركدر يوخسه جمعى دكلدر ثم حد الزنا ثم الشرب
ثم القذف اندن صكره حد زنادر زيرا كتاب ايله ثابتدر اندن صكره حد
شربدر زيرا حد شرب قول صحابه ايله ثابتدر اندن صكره حد قذفدر ومن حد او
عزر فمات فدمه هدر شول كمسنه كه حد اولنه وياخود تعزير اولنه واول حددن
وياتعزيردن فوت اولسه دمى هدردر زيرا اقامت حدود واجباتدندر وشول كبى
فعل امر شرعله در ومأموركه فعلى سلامت ايله مقيد دكلدر فعل فصاد كبى بخلاف

بخلاف تعزير الزوج زوجته زوج زوجه سنى تعزير ايلدكده فوت اولمسى بونك
خلافيدر زيرا زوج زوجه سنى تعزير ايلمك تأديب مباحدر وسلامت شرطيله مقيددر
بو تقديرجه زوج اوزرينه ديت واجبدر كتاب السرقة بو كتاب سرقه نك احكامى
بياننده در سرقه لغتده كندى مالى اولميان شيئى آخردن خفية المغه درلر هى اخذ مكلف
خفية قدر عشرة دراهم مضروبة من حرز لا ملك له فيه ولا شبهة وشرعده سرقه
مكلفك يعنى عاقل وبالغك مكان محرزدن اون درهم مقدارى مضروبه اقچه يى خفية
اخذ ايلمكدر وسرقه ايدن كمسنه نك اول دراهمده ملكى اولميه وشبهه ملكى خى اولميه
وتثبت بما ثبت به الشرب سرقه شرب خمر ايله ثابت اولان شى ايله ثابت اولور
مثلا ايكى رجلك شهادتى ايله ثابت اولور يوخسه بر رجل ايكى خاتون شهادتيله
ثابت اولماز زيرا حدودده خاتونك شهادتى مقبول دكلدر فان سرق مكلف
حر او عبد ذلك القدر محرزا بمكان او حافظ واقربها اكر حر مكلف وياخود عبد
مكلف مكانه ايله وياخود حافظ ايله محرز اولان اول مقدار درهمى سرقه ايله واقرار
ايله او شهد عليه وياخود سارقك اوزرينه شهادت اولنه وسألهما الامام
عن السرقة ماهى وكيف هى ومتى هى واين هى وكم هى وممن سرق وبيناها قطع
وامام خى شاهدلردن سؤال ايليه كه سرقه نه در ونه كيفيت ايله اخذ ايلدى خفية مى
يوخسه علانية مى اخذ ايلدى ونه زمانده سرقه اولندى ونه مكانده سرقه اولندى وسرقه
نه مقدار ايدى وكيمدن سرقه اولندى بويله سؤال اولنوب جمله لى بيان ايدرلرسه
سارقك صاغ الى قطع اولنور وان كانوا جمعا واصاب كلا منهم قدر نصابها
قطعوا وان تولى للاخذ بعضهم اكر سارقلر جماعت اولورسه واول جماعتدن
هر برينه سرقه نك نصابى كه اون درهمدر اصابت ايلسه جمله سنك صاغ اللرى
قطع اولنور اكر اندن بعضيسى اخذدن تولى ايدرلرسه زيرا سارقك عادتيدركه
بعضيسى اخذ ايدر وبعضيسى آنده قفادار اولور اكر اخذ ايلميندن حد سرقه ساقط
اولسه باب فساد فتح اولمق لازم كلوردر ويقطع بسرقة الساج والابنوس
ساج وابنوس سرقه سيله سارقك الى قطع اولنور والصندل والفصوص
الخضر والياقوت والزبرجد والاناء والباب المتخذين من الخشب صندل ويشل
فصوص مراد زمرددر وياقوت وزبرجد وچناق وقپوكه خشبدن متخذ اوله ذكر
اولنان اشيايى سرقه ايلمكله سارقك الى قطع اولنور لا بسرقة شىء تافه يوجد
مباحا فى دار كخشب وحشيش وقصب وسمك وصيد وطير وزرنيخ ومغرة و
نورة دار حربده مباح بولنان شى حقيرى سرقه ايله قطع اولنماز خشب وحشيش
وقامش وبالق وصيد وقوش وزرنيخ وآشو ونوره والجى كبى اشيا ايله
ولا بما يسرع فساده كلبن ولحم وفاكهة رطبة وبطيخ فسادى سريع اولان سود ولحم

مغره بالغين والراء ميمك فتحى وغينك
معجمه نك سكونيله وغينك فتحيله
جائزدر آشى تعبير اولنان
قرمزى چاموره ديرلر
قاموس ترجمه سى

و یاش یمش و قاون و قاربوز کبی شیلر سرقه ایله قطع اولنماز و کذا ثمرٍ علی شجرٍ
وزرعٍ لم یحصد شجر اوزرنده اولان میوه نک و بچلمامش اکنک سرقه سیله دخی قطع
اولنماز و لا بما یتناول فیه الانکار کاشربة مطربة وآلات لهو کدف وطبل و بربط ومزمار
وطنبور وصلیب ذهبٍ او فضةٍ او شطرنج ونردٍ و دخی شول شیده قطع ید اولمازکه
آنده انکار تأویلی ممکن اوله اشربهٔ مسکره کبی والات لهو سرقه ایله دخی قطع ید اولماز
ودف وطبل وسائر ذکر اولنان شیلر کبی ابو یوسفدن روایتدر که اکر صلیب ذهب
وفضه کوزه نک مصلاسنده اولورسه سرقه سببی ایله قطع ید لازم کلمز زیرا محرز اولمامش
اولور اکر معبد اتخاذ اتمامش ایسه سرقه سی ایله قطع ید لازم کلور ولا بسرقة باب
مسجدٍ وکتب علمٍ ومصحفٍ وصبیٍ حرٍّ ولو علیهما حلیة مسجد قپوسنی و علم کتابلرینی و
مصحف و حر اولان صبی یی سرقه ایله قطع ید لازم کلمز اکر مصحف وصبی اوزرنده حلی
یعنی بزک دخی اولورسه خلافاً لابی یوسف ابو یوسف ایچون خلاف واردر ابو
یوسفک دلیلی بودرکه اکر حلی یالکز سرقه ایلسه قطع ید لازم کلور امدی غیری ایله
سرقه اولنیجه کذلک قطع ید لازمدر امام اعظم و امام محمد ایچون دلیل بودرکه قچن
دلیل قطع که سرقهٔ حلی در و دلیل عدم قطع که صبی در ایکیسی جمع اوله شبهه عارض
اولور الشبهة دارئة للحد فحواسی ظهور ایدر و حر اولمامسنه حال دکلدر اوزرنده اولان
دخی کندو نکدر وعبدٍ کبیرٍ ودفترٍ وعبد کبیری سرقه ایله قطع ید لازم کلمز زیرا عبد کبیری
اخذ غصبدر سرقه دکلدر و دفتر سرقه سیله دخی قطع اولنماز بخلاف الصغیر ودفتر
الحساب عبد صغیر ومحاسبه دفترلری بونک خلافنجه در بونلر سرقه ایله قطع ید
لازم کلور زیرا صغیر ایچون نفسنده قوت معتبره یوقدر بو تقدیرجه دواب کبی اولمش
اولور امام ابو یوسف درکه کبیره اولمدیغی کبی صغیره ده دخی قطع ید لازم کلمز ولا بسرقة
کلبٍ وفهدٍ کلب و پارس سرقه سیله قطع ید لازم کلمز زیرا کلب و پارس مباح
بولنمش حیوانات ندر خصوصا مالیة کلبده اختلاف ایلمشلردر بو تقدیرجه شبهه
ایراث ایلمشدر ولا بخیانةٍ ونهبٍ او اختلاسٍ خیانت ونهب وقپموق ایله قطع
ید لازم کلمز زیرا عدم قطعی ایچون نبی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم لیس علی
خاین ولا منتهب ولا مختلس قطع بیورمشلردر قول شریفی وارد اولمشدر وکذا
نبش قبورسیی ایله دخی قطع ید لازم کلمز زیرا نباش حقنده دخی عدم قطع ایچون نبی
حضرت صلی الله علیه وسلمک لا قطع علی المختفی قول شریفی وارد اولمشدر مختفی اهل
مدینه لغتی اوزره نباشدر خلافاً لابی یوسف ابو یوسف ایچون خلاف واردر
صاحب عنایه دیمشدر که صحابهٔ کرامن رضوان الله علیهم اجمعین نباش حقنده اختلاف
ایلمشلردر حضرت عمر و عایشه و ابن مسعود و ابن زبیر رضی الله عنهم نباش ایچون
قطع ید واجبدر دیمشلردر و ابن عباس قطع ید یوقدر دیدی بقیهٔ صحابه بونک

بونک اوزرینه اتفاق ایلدیلر و عهد مروانده بر نباش اخذ ایلدیلر صحابهٔ کرامن بر
قطعی جواب ویرمدکلری اجلدن قطع اولنمیوب بر قاچ سوط اوروب تعزیر
ایلدیلر ابو حنیفه و امام محمد بو قولی اخذ ایلدیلر ابو یوسف و شافعی نبی حضرت
صلی الله علیه وسلمک من نبش قطعناه قول شریفن اخذ ایلدیلر زیرا کفن
مال متقومدر حرز مثلی ایله محرز اولور طحاوی دیمشدر که هر شیئک حرز مثلنک
ضرری ایله معتبردر مثلا بر کمسنه آخوردن بر آت سرقه ایلسه قطع ید لازم کلور اما
آخوردن لؤلؤ سرقه ایلسه قطع لازم کلمز ابو یوسفک روایت ایلدوکی حدیث
شریف حدیث مرفوع اوله و یاخود سیاسته محمول اوله ولا بسرقة مال عامةٍ او
مشترکٍ او مثل دینه او ازید حالا کان او مؤجلا بیت المال و یاخود مشترکه و یاخود
دینی مثلنی و یاخود دینندن زیاده شیئی سرقه ایله قطع ید لازم کلمز کرک اول
دین حالاً اولسون کرک مؤجلاً اولسون قطع ید لازم کلمز و قیاس بو ایدیکه دین
مؤجلده قطع ید لازم کله زیرا قبل الاجل اخذ مباح دکلدر بو تقدیرجه دینی اولمامش
کبی اولدی وجه استحسان بودرکه دین مؤجل مدیونک ذمتنده حال کبی ثابتدر انجق
تأجیل مطالبه تأخیر ایچوندر وان کان دینه نقداً فسرق عرضاً قطع اکر اول کمسنه نک
دینی نقد اولسه کندوسی عرض یعنی قماش و اکا مشابه شیئی سرقه ایلسه قطع اولنور
زیرا دین ایچون عرضدن استیفاء حق ایلمک یوقدر بو استیفا اولماز الا بیع
ایله و یاخود تراضی ایله اولور خلافاً لابی یوسف ابو یوسف ایچون خلاف واردر
انک قتنده قطع ید لازم کلمز زیرا ابو یوسف ایچون دلیل بعض علما قتنده ظفر
بولدقده خلاف جنسدن حقنی اخذ ایلمک جائزدر صفت مالیت اعتباری ایله
مجانست بولندوغی ایچون و بعض علما دیمشلردر که خلاف جنسی جائزدر که ظفر
بولدقده رهن ایچون اخذ ایلمش اوله بو تقدیرجه شبهه عارض اولور الشبهة
دارئة للحد فحواسی ظهور ایدر وان کان دراهم فسرق دنانیر او بالعکس لا یقطع
اکر دین دراهم اولوب آلتون سرقه ایلسه و یاخود عکسی اولسه مثلا دین آلتون
اولوب سرقه ایلدکی دراهم اولسه قطع ید اولماز زیرا نقود جنس واحد حکمنده در
وقیل یقطع دینلدیکه قطع اولنور زیرا خلاف جنسده انک ایچون حق اخذ یوقدر
ولا بما یقطع فیه ولم یتغیر و دخی شول شیئک سرقه سیله قطع اولنمازکه اول شیئ
سببیله قطع اولنمش اوله و متغیر اولمیه مثلا بر شیئی سرقه ایدوب نصاب سرقه
بولنمغله قطع اولنوب صاحبنه رد اولندقدن صکره تکرار اول شیئی سرقه ایلسه اما
اولکی حالی کبی اولوب اصلا تغیر بولنمسه قطع لازم کلمز وان کان قد تغیر قطع ثانیا
کغزل نسج اکر مقدم سرقه اولنوب صاحبنه رد اولنان متغیر اولوب تکرار سرقه
اولنورسه ثانیا قطع اولنور ایلک کبی که بزدوقنمش اوله مثلا اولکی سرقه ده ایلک

ایدر صکره که سرقه اول ایلک بزه قیتمش اولدر قطع ید لازم کلور تغییر ایله عین
آخر اولدر واسم حز ایلک ایکن بز اولدر اکر چلورسه که قمیص بر عینی سرقه ایدوب
قطع یددن صکره اول عینی صاحبی آلسه وبر آخر کمسنه یه بیع ایلسه اندن صکره تکرار
اول شیء کندوسی اشترا ایلسه وسارق اول تکرار اول شیء سرقه ایلسه قطع اولنور
بو قوله جواب ویریلور که مشایخ عراق قتنده قطع لازم کلمز زیرا اول شیء عین اولدر وبزم
مشایخمز قتنده قطع لازم کلور زیرا اول عین حکماً متبدل اولمشدر واختلاف اسباب
اختلاف اعیان منزله سنده تنزیل اولنور کافیده حز بو یلجه در وشرح طحاوی ده مذکوردرکه
بر کمسنه التون ویاخود کمش سرقه ایدوب اول سبب ایله قطع اولنوب رد
اولنسه وصاحب اول التون وکمشی طاس ویاخود چناق ایتدرسه بعده سارق
مقطوع الید اول طاسی ویاخود اول چناغ سرقه ایلسه ابو حنیفه قتنده قطع اولنمز
آنک قتنده عین متغیر اولمامشدر اما امامین درکه قطع اولنور زیرا اول عین متغیر
اولمشدر وحاوی قدسیده بر کمسنه بر بتیمن دینار اخذ ایدوب یوتسه آندن صکره
اودن چیقسه اکا قطع یوقدر ظهیریه حز بو یلجه در **فصل الحرز** بو فصل حرز
بیاننده در وحرز لغتده مکان حصیندن عبارتدر وهو قسمان حرز ایکی
قسمدر بمکان کبیت ولو بلا باب او بابه مفتوح وکصندوق بر قسمی مکان
ایله محرز اولاندر بیت کبی اکر قپوسی اولمازایسه ویاخود قپوسی اوله ولکن مفتوح
یعنی آچق اوله ونحو صندوق کبی اوله وغیر محرزدر صاحب اختیار دیمشدر که اکر باب
دار مفتوح اولوب نهاراً بر کمسنه کیروب متاع اخذ ایلسه قطع اولنماز زیرا سرقه
دکلدر اکر کیجه ایله داخل اولوب متاع اخذ ایلسه قطع لازم کلور زیرا حرز در
وبحافظ کمن هو عنده ماله ولو نائماً بر قسمی حز حافظ ایله محرز اولاندر شول کمسنه
کبی که کندو مالی یاننده حاضر اوله اکر نائم ایسه اکر سارق صاحبی یاننده ایکن بو
مقوله محرز اولان مالی سرقه ایلسه قطع ید لازم کلور وفی الحرز بالمکان لایعتبر الحافظ
مکان ایله محرز اولان مالده حافظ اعتبار اولنماز زیرا بیت قپوسی حز اولورسه
بلا حافظ ایچنده اولان شیء محرزدر مکان ایله محرز اولان شیء سرقه ده مادامکه بیتدن اخراج
ایلمیه قطع ید لازم کلمز اما حافظ ایله محرز اولان شیء اخذ ایلدوکی کبی قطع لازم کلور
ولا قطع بسرقة مال من بینهما قرابة ولاد قطع ید یوقدر شول کمسنه نک مالنی سرقه ایلکه
بینلرنده قرابة ولاد اوله مثلا بابا وانا سنک مالندن سرقه ایلمک کبی هر نه قدر
عالی اولورسه ویاخود عکسی اولوب هر نه قدر آشاغه اولورسه ولا بسرقة من بیت
ذی رحم محرم ولو مال غیره ذی رحم محرمنک بیتندن حز سرقه ایله قطع ید لازم کلمز
اکر اول مال غیرینک حز اولورسه زیرا حرزده شبهه عارض اولدر ویقطع بسرقة
ماله من بیت غیره ذی رحم محرمنک مالنی غیرینک بیتندن سرقه ایله قطع اولنور

اولنور زیرا غیرک بیتی حرز ایدوکی متحققدر ویقطع بسرقة مال من بیت محرم رضاعاً
رضاعاً محرمنک بیتندن سرقه اولنان مال ایچون قطع ید اولنور شبهه منعدم اولدوغیچون
خلافاً لابی یوسف فی الام رضاعاً امام ابو یوسفک ایچون خلاف واردر زیرا اول کمسنه
رضاعاً اناسنه بلا استیذان دخول ایلمک عادتا اولیکلمشدر اما رضاعاً قرنداشی
انا کبی دکلدر ولا قطع بسرقة مال زوجته او زوجها ولو من حرز خاص رجل زوجه سنک
مالنی ویاخود خاتون زوجنک مالنی سرقه ایله قطع ید یوقدر اکر حرز خاصندن
اولورسه زیرا بین الزوجین حرز مالده عادتا انبساط واردر واتحاد مانع قطعدر
اول اجلدن شهادتلری آخر اوزرینه مقبوله دکلدر وکذا لو سرق من سیده او زوجة
سیده او زوج سیدته او مکاتبه او ختنه او صهره وینه قطع ید یوقدر اکر عبد
افندیسندن سرقه ایلسه ویاخود افندیسنک زوجه سندن سرقه ایلسه ویاخود
افندیسی خاتون ایمش انک زوجندن سرقه ایلسه ویاخود رجل کندو مکاتبندن
سرقه ویاخود ختنی ویاخود صهرندن سرقه ایلسه ختن کویکو صهر قاین وقاین اتادر
وعورت واراکن نکاحی حرام اولان عورتلردر خلافاً لهما فیهما اما امامین ایچون خلاف
واردر ختن ایله صهرده او من مغنم او حمام نهاراً او ان کان ربه عنده ویاخود مغنمدن
سرقه ایلسه ویاخود نهاراً حمامدن سرقه ایلسه اکر صاحبی یاننده حز اولورسه
قطع ید لازم کلمز زیرا مغنمده کندونک حز حقی واردر او من بیت اذن فی دخوله
او مضیفه ویاخود دخولنه اذن ویریلان اودن سرقه ایلسه ویاخود قنوق او صاحبندن
سرقه ایلسه قطع ید لازم کلمز بونلر حقنده بیت حرز اولمامش اولور زیرا دخولنه
اذن ویرلمشدر اهل دار منزله سنده اولوب فعللری خیانت اولور سرقه اولماز وقطع
لو سرق من الحمام لیلاً اکر کیجه ایله حمامدن سرقه ایدرسه قطع ید اولنور او من المسجد متاعاً
وربه عنده ویاخود مسجددن متاع سرقه ایلسه وصاحبی متاع قتنده اولسه قطع
ید لازم کلور زیرا مسجد حافظ ایله حرز در یوخسه مکان ایله حرز دکلدر او ادخل
یده فی صندوق غیره او کمه او جیبه ویاخود سارق الینی غیرک صندوقنه ویاخود
کمنه یعنی یکنه ویاخود یقاسنه ادخال ایدوب اخراج ایلسه قطع ید اولنور بونلرده
ممکن اولان ادخال ید در یوخسه دخول دکلدر او سرقة جوالقا فیه متاع وربه یحفظه
او نائم علیه ویاخود چوال سرقه ایلسه که ایچنده متاع اولسه وصاحبی حقی آنی حفظ
ایلسه ویاخود اول چوالک اوزرنده اویور اولسه ینه قطع اولنور محرز اولمشدر
او سرق الموجر من بیت المستاجر اکر اجاره یه ویریلان کمسنه مستاجرک بیتندن
سرقه ایلسه ابو حنیفه قتنده قطع اولنور خلافاً لهما اما امامین ایچون خلاف واردر آنلر
قتنده قطع اولنماز زیرا دخول داره مأذون اولمشدر اولور ولو سرق شیئاً ولم یخرجه
من الدار لایقطع اکر سارق بر شیء سرقه ایدوب داردن اخراج ایلمسه قطع اولنماز

اخراجدن لابددر زيرا داركـ كليسى حرز واحددر وداركـ ايچنده اولان صاحبنكـ
يدنده در بو تقديرجه عدم اخذه شبهه عارض اولدى بخلاف مالو اخرجه من حجرة من
الدار اكر سرقه ايلدوكى شيئى حجره دن صحن داره اخراج ايلسه بونكـ خلافيدر اكر دارده حجرات
كثيره اولوب ساكنلرى صحن داردن مستغنيلر ايسه سرقه اولان شيئى صحن داره اخراج طريقيله
اخراج ايلمكـ منزله سنده در او سرق بعض حجر دار من حجرة اخرى فيها اكر داركـ حجره لرى
اهلنكـ بعضيسى اول دار ايچنده كندوسى ساكن اولديغى آخر حجره دن سرقه ايلسه بو مقوله
حجره مدرسه حجره لرى اولمقدر بو يليجه اوليجق محله حكمنده اولمش اولور او اخذ شيئا
من حرز فالقاه فى الطريق ثم اخرج فاخذه وياخود حرزدن برشيئى اخذ ايدوب طريقه
القا ايلسه واندن صكره چيقوب اخذ ايلسه قطع اولنور او حمله على حمار فساقه فاخرجه
من الحرز وياخود سرقه ايلدوكى شيئى حمار اوزرينه حمل ايدوب وسوروب حرزدن
اخراج ايلسه قطع اولنور زيرا حماركـ سيرى سارق حامله مضافدر ولو دخل بيتا
فاخذ فتناول من هو خارج لا يقطعان اكر بيته داخل اولوب برشيئى اخذ ايلسه وبيتدن
خارج اولان كمسنه يه اعطا ايلسه داخل وخارجكـ الرى قطع اولنماز زيرا اوكيسندن
اخراج بولنمدى وثانينه حق هتكـ حرز بولنميوب هر برنده سرقه كامله بولنمامغله
قطع لازم كلمز وكذا لو ادخل الخارج يده فتناول اكر الينى بيته ادخال ايدوب خارج
داخلدن تناول ايلسه ينه قطع يد لازم كلمز وقال ابو يوسف يقطع الداخل فى الاول
ويقطعان فى الثانية ابو يوسف ديديكه مسئله اولده اولجق داخل قطع اولنور زيرا
داخلده هتكـ حرز تمام اولوب ومال حقـ داخلكـ فعلى ايله مخرج اولمشدر اولدى بو
تقديرجه داخلكـ الى قطع لازم كلور مسئله ثانيده ايكيسنكـ حق الى قطع اولنور
خارجه قطع لازم كلدوكى الينى حرزه ادخال ايلمكله اخراج بولندوغى اچون سنز وداخله
قطع لازم كلدوكى كندونكـ معاونتيله محل محرزدن مالكـ خروجى بولندوغى اچوندر
وكذا لا يقطع لو نقب بيتا وادخل يده فيه واخذ شيئا اكر بر كمسنه بر بيتى نقب ايدوب
يعنى دلوب والينى ادخال ايدوب برشيئى اخذ ايلسه ينه قطع يد لازم كلمز او طر صرة
خارجة من كم غيره وياخود غيرى كمسنه نكـ يكندن خارج بر كيسه شق ايلسه
ينه قطع لازم كلمز خلافا لابى يوسف اچون خلاف واردر انكـ قتنده قطع يد
لازم اولور وان حلها واخذ من داخل الكم قطع اتفاقا اكر صرة حل ايدوب داخلكمدن
اخذ ايلسه اتفاقا قطع اولنور ولو سرق من قطار جملا او حملا لا يقطع قطاردن
بر دوه وياخود دوه اوزرندن بر يوكـ سرقه ايلسه قطع اولنماز كركـ سورركسن
كركـ يدركسن اولسكو برابردر وسورمكـ ويدمكدن مراد قطع مسافه در يوخسه
حفظ دكلدر قطار كسر قاف ايله در وان شق الحمل واخذ منه شيئا قطع اكر يوكى
شق ايدوب ايچندن برشيئى اخذ ايلسه قطع اولنور حرزدن سرقه ايلمش اولدر و

والفسطاط كالبيت چادر بيت كبيدر مثلا چادردن سرقه ايلسه قطع اولنور
فصل فى كيفية القطع واثباته بو فصل قطعكـ كيفيتى وقطعكـ اثباتى بياننده در
لكن مصنف عليه الرحمة بو فصلده قطعكـ دليلى ايله اثباتنى نه صريحا ونه ضمنا
ذكر ايلمامشدر صاحب هدايه فصل فى كيفية القطع واثباته لفظنى ذكر ايلدى ودليلى
ايله اثباتنى حقى بيان ايلدى اكرچه مصنف صاحب هدايه اقتضا ايلدى لكن اثباتنه
تقييد بيورمدى يقطع يمين السارق من زنده وتحسم سارقكـ صاغ الى بلكندن
قطع اولنور وطاغلنور اما قطع اولنمق حق سبحانه وتعالينكـ السارق والسارقة
فاقطعوا ايديهما قول شريفى ايله ثابتدر وصاغ طرفى قطع اولنمق ابن مسعودكـ
ايديهما مكاننده ايمانهما قراءتى ايله ثابتدر ومشهور اولان خبر بودر ورجله اليسرى
ان عاد اكر تكرار سرقه يه عودت ايدرسه صول اياغى قطع اولنور فان سرق ثالثا
لا يقطع بل يحبس حتى يتوب اكر اوچ دفعه سرقه ايدرسه قطع اولنماز بلكه توبه
ايدنجه حبس اولنور امام شافعى قتنده اوچنجى دفعه ده صول الى ودردنجى دفعه ده
صاغ اياغى قطع اولنور وطلب المسروق منه شرط القطع ولو مودعا او غاصبا
او صاحب الربوا او مستعيرا او مستاجرا او مضاربا او مستبضعا او قابضا على
سوم الشراء او مرتهنا اسبابى سرقه اولان كمسنه نكـ طلبى قطعده شرطدر اكر
مسروق منه متنده ذكر اولنان طوايف مختلفه دن اولسه ينه طلبى شرطدر صاحب
ربوا ديدوكى مثلا بر كمسنه اون درهمى يكرمى درهمه بيع ايلسه وقبض ايلسه واول
درهم سرقه اولنسه سارقكـ الى قطع اولنور طلبى ايله ويقطع بطلب المالكـ
ايضا فى السرقة من هؤلاء بو قاره ده ذكر اولنان طائفه نكـ طلبيله سرقه ده قطع
اولندوغى كبى مالكنكـ طلبيله حقى قطع اولنور لا بطلب السارق او المالكـ لو
سرقت من السارق بعد القطع سارقكـ الى قطع اولندقدن صكره اول قطعه
سبب اولان شيئى سرقه اولنسه الى قطع اولنان سارقكـ وحقى مالكنكـ طلبى ايله سارق
ثانيه حقى قطع يد لازم كلمز زيرا موجب قطع اولان سرقه يه مالكدن وياخود اميندن و
ياخود ضمينندن كركدر بو مسئله ده ايسه سارق ومالكن قيود حد بولنمامغله طلبدى
ايله قطع لازم كلمز بخلاف مالو سرقت منه قبل القطع او بعد درء الحد لشبهة بو
مسئله شول شيئكـ خلافنه علابدركه اكر سارق اولدن قبل القطع وياخود
شبهه ايله حد منع اولندقدن صكره سرقه اولنسه سارق اولكـ ومالكنكـ طلبيله
قطع اولنور زيرا سقوط تقوم ضرورت قطع اچون ايدى بو نده ايسه بولنمادى
وان لم يطلب احد لا يقطع وان اقر هو بها ولا بد من حضوره عند الاقرار والشهادة
والقطع اكر بر كمسنه طلب ايلمز ايسه قطع اولنماز اكر سارق سرقه يه اقرار ايدرسه
البته حين اقرار وشهادة قطعده مسروق منهكـ حضورى لازمدر ولو كانت يده

اليسرى او ابهامها مقطوعةً او شلاء او اصبعان سوى الابهام اكر سارقك
صول الى ويا خود صول الك ابهامى مقطوع اولسه ويا خود شلاء اولسه ويا خود
ابهامدن غيرى ايكى برمغى مقطوع اولسه قطع اولنماز كذلك لا يقطع منه شئ بل
يحبس صول الى وبر مقدار مقطوع اولوب وشلاء قطع اولنمادوغى كبى بر شئ
قطع اولنميوب بلكه حبس اولنور وكذا لو كانت رجله اليمنى مقطوعة او شلاء صاغ
اياغى مقطوع ويا خود شلاء اولسه بينه قطع اولنماز زيرا قطع اولنسه جنس جنس
منفعت فوت اولمق لازم كلوردى ولا يضمن المأمور بقطع اليمنى لو قطع اليسرى
صاغ الى ويا خود صاغ اياغى ايله مأمور اولان كمسنه صولى قطع ايلسه ضامن
اولماز ابو حنيفه قتنده وعندهما يضمن ان تعمد امامين قتنده ضامن اولور
اكر قصداً ايدرسه زيرا مقصود اولان طرفى بلا حق قطع ايلمش اولدر بو تقديرجه
مأمور اولميانى قطع ايلدوكى كبى ضامن اولور ومن سرق شيئاً ورده قبل الخصومة
الى مالكه لا يقطع شول كمسنه كه بر شئ سرقه ايله خصومتدن مقدم مالكنه
رد ايلسه قطع اولنماز وكذا لو نقصت قيمته من النصاب قبل القطع او ملكه
بعد القضاء او ادعى انه ملكه وان لم يثبت اكر سرقه اولنان شيئك قبل القطع
قيمتى نصابدن ناقص اولورسه بينه قطع اولنماز ويا خود بعد القضا هبه ويا خود
بيع ايله مالك اولسه ويا خود ملكمدر ديو ادعا ايلسه اكر ثابت اولمازسه بينه
قطع اولنماز وكذا لو ادعاه احد السارقين ايكى سارقك برى سرقه اولنان شيئده
دعوى ملك ايلسه لر ايكيسنك حق الذى قطع اولنماز زيرا حق آخرده شبهه ايراث
ايلمشدر ولو سرقا وغاب احدهما وشهد على سرقتهما قطع الآخر اكر ايكى سارق سرقه
ايلسه لر وبرى غائب اولسه وايكيسنك سرقه سى او زرينه شهادت اولنسه
حاضر اولان قطع اولنور زيرا حاضرك سرقه سى حجت ايله ثابت اولمشدر حتى ابو حنيفه
حضرتلرى اولا لا يجب عليه القطع بيورمشلر ايدى لكن صكره بو قولدن رجوع
ايدوب قطع اولنور ديو بيورمشلردر ولو اقر العبد المأذون بسرقة قطع ورد
اكر عبد مأذون سرقه يه اقرار ايلسه قطع اولنور وسرقه اولنان صاحبنه رد اولنور
اكر عين قايمه ايسه اكر هالك اولمش ايسه ضمان يوقدر زيرا قطع ايله ضمان مجتمع اولماز
وكذا المحجور عند الامام مجور رح ابو حنيفه قتنده مأذون كبيدر قطع اولنور ورد
اولنور وعند ابى يوسف يقطع ولا يرد ابو يوسف قتنده قطع اولنور لكن عين
رد اولنماز وعند محمد لا يقطع ولا يرد امام محمد قتنده قطع اولنماز وعين رد اولنمز
ومن قطع بسرقة والعين قايمة ردها شول كمسنه كه بر سرقه سببيله قطع اولنسه
وعين قايمه اولسه اولسرقه ايلدوكى شئى صاحبنه رد ايدر وان لم يكن قايمة فلا
ضمان عليه وان استهلكها اكر عين قايمه دكلسه سارقك او زرينه ضمان

ضمان لازم كلمز اكر اولعينى كندوسى هلاك ايلمش ايسه قيد استهلاك حنفك ابو ح
دن استهلاكن لزوم ضمانه ايچون بر روايتى واردر اندن احتراز ايچوندر وان سرق
سرقات فقطع بكلها او بعضها لا يضمن منها شيئاً اكر بر كمسنه زيد وعمرو وبكردن
سرقه ايلسه كلى سرقه مقابله سنده قطع اولنور ويا خود بعضيسى مقابله سنده قطع
اولنور وبعد القطع بر شئ ضامن اولماز مثلا بر سارق زيد وعمرو وبكردن سرقه ايلسه
واجب اولان بر قطعدر زيرا حدود تداخل اوزره در اكر جمله سى ايچون حاضر اولورسه بينه
قطع بردر اكر جمله سى حاضر اولميوب بريسى حاضر اولورسه بينه قطع بردر جمله سى ايچون استيفا
اولنور زيرا حد حق الله اولدوغيچون واجبدر يوخسه عباد ايچون دكلدر انجق خصومت
شرطدر سبب قطعدن اولان سرقه نك ظهورى ايچون چونكه بر نيك خصومتى ايله ظاهر
اولديغى جمله سنده واقع اولمش اولور وقالا يضمن مالم يقطع به امامين ديديلر كه شول
شئ ضامن اولور كه اول شئ سببى ايله قطع اولنميه يعنى سبب قطع اولميان شئى ضامن
اولور وان سرق ثوبا فشقه فى الدار ثم اخرجه قطع اكر ثوب سرقه ايدوب اول
ثوبى دارده شق ايلسه اندن صكره اخراج ايلسه قطع اولنور لا ان سرق شاة
فذبحها ثم اخرجها قطع اولنماز اكر بر قيون سرقه ايدوب وذبح ايلسه اندن صكره
اخراج ايلسه زيرا تمام سرقه لحم او زرينه واقع اولمشدر لحمده ايسه قطع يوقدر انجق
قيمتنى ضامن اولور ولو ضرب المسروق دراهم او دنانير قطع وردها اكر سارق
مسروقه اقچه ويا خود التون ضرب ايدرسه قطع اولنور صاحبنه رد اولنور وعندهما
لا تردها امامين قتنده دراهم ويا خود دنانيرى صاحبنه رد ايلمز زيرا صنعت
متقومه در ضرب ايله شئ آخر اولوب مسروق اولان شيئه مالك اولور اما ابو حنيفه
قتنده صنعت متقومه دكلدر ومسروق اولان شيئه مالك اولماز صاحبنه رد
ايدر ولو صبغه احمر لا يؤخذ منه ولا يضمنه اكر سرقه ايلدوكى شئى ثوب اولوب
قرمزى يه بوياسه اول ثوب سارقدن اخذ اولنماز وضامن اولماز وعند محمد
يؤخذ منه ويعطى مازاد الصبغ امام محمد قتنده ثوب اخذ اولنور صبغ زياده ايلديكى
شئى اعطا اولنور زيرا مالكك مالى من كل وجه قائمدر واصلدر صبغ ايسه اكا
تابعدر بو تقديرجه اصل اعتبار اولنمق اولى در ابو حنيفه وابو يوسف ايچون
دليل سارقك ثوبن بوياسى صورة ومعنى قائمدر وصاحب ثوبك حقى
انجق صورة قائمدر معنى دكلدر حتى سارقن الندن هلاك اولسه ويا خود استهلاك
اولسه ضمان واجب اولماز وان صبغه اسود اخذ منه ولا يعطى شيئاً اكر سياه
صبغ ايلسه اول ثوب سارقدن اخذ اولنور وصبغ مقابله سنده بر شئى اعطا
اولنماز حكماً فيه كحكمها فى الاحمر اسودده امامين حكم ايلديلر احمرده ابو حنيفه و
ابو يوسف حكم ايلدوكى كبى صاحب هدايه وصاحب كافى ديمشلردر اكر سرقه اولنان

ثوب سیاهه صبغ اولنسه ایکی مذهبده خی اخذ اولنور زیرا ابو حنیفه قتنده
سواد نقصاندر اولوب زیاده لك یوقدر بو تقدیرجه حق مالك ساقط
اولمیوب وصبغ مقابله سنده برشیء ویرلمز امام محمد درکه سوادده زیاده لك
واردر اخذ اولنور وزیاده لك ایچون برشیء ویریلور وسوادده زیاده لك
اولمسنده ابو یوسف امام محمد ایله درلکن ابو یوسف درکه حمرتده حق مالك
منقطع اولدوغی کبی سوادده خی منقطع اولوب مالك اخذه قادر دکلدر وامام
محمد درکه سوادده حمرتده اولدوغی کبی زیاده لك واردر لکن حق مالك منقطع
اولماز اخذ اولنور وزیاده سی ایچون برشیء ویریلور وحکمده وحکمه ظاهر اولان ضمیر
شیئه دیباجه ده تصریح اولندوغی اوزره ابو یوسف وامام محمده راجعدر لکن معنی
درست اولماز بونده بحث واردر فتدبر **باب قطع الطریق** بو باب
طریقه سالك اولنلری قطع بیاننده در وقطع طریقه سرقه کبری تسمیه اولنمشدر
من قصد قطع الطریق من مسلم او ذمی علی مسلم او ذمی مسلم ویاخود ذمیدن برکمسنه
مسلم ویاخود ذمی اوزرینه قطع طریقه قصد ایله قطعك طریقه اضافتی مجازدر
وذمی دیدوکی مستأمنك مالندن احترازدر مستأمنك مالی معصوم دکلدر فاخذ
قبله حبس حتی یتوب قطع طریقدن اول اخذ اولنسه بعد التعزیر توبه ایدنجه حبس
اولنور مجرد قولله توبه ایتدم دیمکله دکلدر بلکه سیماسنده صلاح اثری ظاهر اولنجه
حبس اولنور وان اخذ مالا وحصل لکل واحد نصاب السرقة قطع یده الیمنی
ورجله الیسری اکر مال اخذ ایلمش ایسه وهر بری ایچون نصاب سرقه حاصل اولسه
صاغ الی وصول ایاغی قطع اولنور اکر صحیح الاطراف اوله جق اولورسه وان قتل
فقط ولو بعصا او بحجر قتل حدا فلا یعتبر عفو الولی اکر برشیء المیوب انجق قتل ایلمش
ایسه اکر عصا ویاخود حجر ایله اولورسه ده حدا قتل اولنور ولینك عفوی اعتبار
اولنماز زیرا قصاصا قتل اولنسه ولینك عفوی اعتبار اولنوردی وان قتل واخذ
مالا قطع ثم قتل او قطع وصلب اکر قتل ایدوب ومال اخذ ایدرسه قطع
اولنور اندن صکره قتل اولنور ویاخود قطع وصلب اولنور وخالف محمد فی القطع
امام محمد قطعده مخالفت ایدوب دیدیکه یاخود یالکز قطع اولنور ویاخود یالکز
صلب اولنور اندن صکره کیفیت صلبی بیان ایدوب دیدیکه ویصلب حیا
ویبعج بطنه برمح حتی یموت وقطاع طریق حیا صلب اولنوب اولوجه قارنی
مزراق ایله شق اولنور ویترك ثلثة ایام فقط مصلوبا انجق اوچ کون ترك اولنور
زیرا اوچ کوندن زیاده اولورسه متغیر اولوب ناس متأذی اولمق لازم کلور ویرد
ما اخذ الی مالکه ان باقیا والا فلا ضمان اکر اخذ ایلدیکی شیء باقی ایسه مالکنه رد
اولنور اکر باقی دکل ایسه ضمان لازم کلمز ولو باشر الفعل بعضهم حد الکل اکر کلدن

کلدن بعضیسی فعله مباشرت ایلسه لر جمله سی حد اولنورلر زیرا حکم محاربه یه تعلق ایدر
بو تقدیرجه مباشرت ایله غیر مباشرت مساویدر وان اخذ مالا وجرح قطع من خلاف
والجرح هدر اکر مال اخذ ایدوب وجرح ایلسه خلافندن قطع اولنور یعنی صاغ
الی وصول ایاغی قطع اولنور جرح هدردر زیرا عصمت نفس حق عبددر حق الله
اولان حد ایله ساقط اولور وان جرح فقط او قتل فتاب قبل ان یؤخذ فلا حد
المیوب وقتل ایلمیوب انجق جرح ایلسه ویاخود قتل ایلسه اخذ اولنمازدن مقدم
توبه ایلسه توبه ایلدوکیچون حد یوقدر یعنی جرحدن وقطع وقتلدن یوقدر زیرا قبل
الاخذ توبه ایله ساقط اولور نتکم حق سبحانه وتعالی حضرتلرینك الا الذین تابوا
من قبل ان تقدروا قول شریفنده واقع اولمشدر والحق للولی ان شاء عفا وان
شاء اخذ بموجب الجنایة حق ولی ایچوندر دیلرسه عفو ایدر دیلرسه موجب
جنایتی اخذ ایدر وکذا لو کان فیهم صبی او مجنون او ذو رحم محرم من المقطوع علیه
لا یحد کچن مسئله ده حد اولمدیغی کبی حد یوقدر اکر قطاع طریق ایچنده صبی ویاخود
مجنون اولسه ویاخود مقطوع علیهك ذو رحم محرمی اولسه حد اولنماز اکر جنایت
واحده اولوب جمله سی ایله قائم اولسه وایچلرندن بریسندن سقوطی لازم اولسه
باقیسندن خی ساقط اولمق لازم کلور پس امر بعضك فعلی بعضنه علت اولیجق
انلرك اوزرینه حکم مترتب اولمغله علت کامله لازمدر او قطع بعض القافلة علی
بعض اکر قافله اهلنك بعضیسی بعضیسنی قطع ایلسه ینه حد یوقدر زیرا قافله دار
واحد حکمنده در او لتقدیرجه حرز واحد اولمش اولور بو مسئله ده خی حق ولی ایچوندر
او قطع الطریق لیلا او نهارا بمصر او ما بین مصرین مصرده ویاخود ایکی مصر ما بیننده
لیلا ویاخود نهارا طریق قطع اولنسه ینه حد یوقدر زیرا قطع طریق مرور ایدن
کمسنه لر قطعدر بو مقوله اماکنده خود قطع ممکن دکلدر زیرا حاکمك امدادی ایرشمك
ممکندر ومن خنق فی المصر غیر مرة قتل به شول کمسنه که مصرده برقاچ دفعه آدم بوغسه
اول بوغمق سببیله قتل اولنور عباددن شرینی دفع ایچون وغیر مرة قولی بر دفعه ده
قتل اولنمامغه اشارتدر والا فکالقتل بالمثقل اکر بوغمق مرارا اولمیوب بر دفعه
واقع اولمش ایسه مثقل ایله قتل کبیدر بو تقدیرجه دیتی عاقله سی اوزرینه لازمدر
کتاب السیر بو کتاب سیرك احکامی بیاننده در سیر سیرتك جمعیدر سیرت
ایسه سیر دندر بو تقدیرجه سیرك هیئت وحالتنی بیان ایچوندر لکن لسان شرعده امور
مغازی یه واکا متعلق اولان احواله اطلاق اولنور اول اسمه غلبه ایلدی نتکم مناسك
امور حجه غلبه ایلمشدر واصل معتبر اولان سیر نبی حضرت صلی الله علیه وسلم الجهاد
جهاد دین حقه دعوتدر واول دعوتی قبولدن امتناع ایدنلر ایله قتالدر بدأ منا
فرض کفایة ابتدا بزدن مباشرت ایلمك فرض کفایه در مثلا کفار قتاله بدأ

ایلمزدن مقدم قتاله مباشرت ایلمك اوزریمزه فرضدر وبنی حضرت صلی الله علیه
وسلم ابتداء امرده صفح واعراضله مأمور اولمشدر نتکم حق سبحانه وتعالینك فاصفح
الصفح الجمیل قول شریفنده واقع اولوب واعرض عن المشرکین نص لطیفنده
اعراض امری واقع اولمشدر اندن صکره طرق مستحسنه ایله دینه دعوتی امر ایدوب
ادع الی سبیل ربك بالحکمة والموعظة الحسنة وجادلهم بالتی هی احسن نظم
کریمی ایله مأمور اولمشدر واندن صکره حضرت صلی الله علیه وسلم بدایة کفاردن
مقدم قتاله امر ایدوب فاذا انسلخ الاشهر الحرم فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم
قول شریفی ایله خطاب بیوروب اندن صکره جمیع ازمانده وجمیع امکنده مطلق
قتال ایچون وقاتلوهم حتی لاتکون فتنة وقاتلوا المشرکین کافة وقاتلوا الذین
لایؤمنون بالله والیوم الاخر نظم شریفی ایله خطاب بیورمشلردر واذا قام به
بعض سقط عن الکل ولو ترکه الکل اثموا یعنی بعضیسی جهاده اقامت ایله جمله‌سندن
ساقط اولور اگر جمله‌سی ترك ایلسه عموماً آثم اولورلر وجهاد فرض لعینه دکلدر
زیرا جهاد قتلدر وحق تعالینك بناسنی تخریبدر وتخریب بنیان رب ایدیکنه نبی
حضرت صلی الله علیه وسلمك الانسان بنیان الرب ملعون من هدم بنیان الرب
اثری وارد اولمشدر لکنه اعلاء کلمة الله واعزاز دین ودفع فساد ایچون فرض اولمشدر
چونکه بعضی ایله مقصود حاصل اولیجق باقیسندن ساقط اولور صلوة جنازه
ورد سلام کبی ولایجب علی صبی وامرأة وعبد واعمی ومقعد واقطع جهاد صبی
اوزرینه واجب دکلدر زیرا مرفوع القلمدر وخاتون وعبد اوزرینه دخی واجب دکلدر
زیرا خاتونك زوجنك خدمتنه اشتغالی وعبدك مولاسنك خدمتنه اشتغالی
شرعاً اوزرینه مقدمدر واعمی ومقعد واقطع اوزرینه دخی واجب دکلدر زیرا عاجزلردر
دفع خرج ایچون واجب اولمدی فان هجم العدو ففرض عین اگر عدو هجوم ایله
یعنی غلبه ایلسه جهاد فرض عین اولور وتخرج المرأة والعبد بلا اذن الزوج
والمولی عدو غلبه ایدیجك خاتون زوجنك اذنسز وعبد مولاسنك اذنسز
جهاده چیقرلر زیرا فرض عین اولمشدر صوم کبی وصلوة کبی وفرض عین ایسه
حق عبد اوزرینه مقدمدر وکره الجعل ان کان فیء جعل مکروه اولدی اگر بیت المالده برشی
وار ایسه مثلا امام غزاتی تقویت بولمق ایچون اصحاب امواله برشی قیلمق یعنی انلردن
برشی الملق مکروهدر زیرا جعل اجرته شبیهدر جهادده خود حقیقت اجرت حرامدر
واجرته شبیه اولان مکروهدر زیرا ضرورت یوقدر والا فلا اگر بیت المالده فیء
یوغیسه جعل مکروه دکلدر زیرا حضرت نبی صلی الله علیه وسلم صفوانك درعنی رضاسی
یوغیکن الدی وعمر قاعدك فرسنی غزایه کیدنلره ویرردی واکثر اولنلری
اولی اوزرینه تقدیم ایدردی اولی یرینه ارکن کوندرردی زیرا امور جهادده احوال

احوال ناس متفاوتدر فاذا حاصرناهم ندعوهم الی الاسلام یعنی کفاری محاصره
ایلسك انلری اسلامه دعوت ایدرز زیرا ابن عباس رضی الله عنهمادن مرویدر که
حضرت نبی صلی الله علیه وسلم مادامکه اسلامه دعوت ایلمیه قتاله مباشرت
بیورمزلردی فان اسلموا فبها اگر اسلامه گلورلرسه قتالدن منع اولنور زیرا حضرت
نبی علیه الصلوة والسلامك امرت ان اقاتل الناس حتی یقولوا لا اله الا الله
قول شریفی وارد اولمشدر سعدی افندی کلمهٔ لا اله الا الله کفایت ایلمز مادامکه
محمد رسول الله ذکر اولنمیه دیو بیورمشدر لکن بوکه جواب ویریلور که کلمهٔ شهادتین
جزء اولی مجموعنه علم اولمشدر نتکم قرآن قل هو الله احد دیلور شرح بخاریده کرمانی
دخی بویله تصریح ایلمشدر والا فالی الجزیة ان کانوا من اهلها اگر اسلامه گلمزلرسه
ادای جزیه‌یه دعوت ایدرز اگر جزیه‌یه اهل اولورلرسه مثلا اهل کتاب ومجوسی
کبی وعجمدن عبدهٔ اوثان کبی بونلر ادای جزیه‌یه اهلدر اما مرتدلر وعربدن عبدهٔ
اوثان بونلر جزیه‌یه اهل دکللردر واسلامدن غیریسی قبول اولنماز وبینت لهم قدرها
ومتی تجب وانلره جزیه‌نك مقداری واوزرلرینه نه زمان واجب اولور بیان اولنور فان قبلوا
فلهم مالنا وعلیهم ما علینا اگر جزیه‌یی قبول ایدرلرسه بزم ایچون اولان انلر ایچون اولور
وبزم ایچون اوزریمزه لازم گلان انلر اوزرینه دخی گلور زیرا علی رضی الله عنهنك انما بذلوا
الجزیة لتکون دماؤهم کدمائنا واموالهم کاموالنا بیورمشلردر معلوم اولا که
بو حکم عموم اوزره دکلدر که اگر عموم اوزره اولسه بزم اوزریمزه واجب اولان عباداتدن
وغیریدن انلر اوزرینه دخی واجب اولمق لازم گلوردی کفار ایسه عبادات ایله مخاطب
دکللردر بزم ائمه‌مز قتنده اما بعضیلر قتنده مخاطبلردر بلکه یوقاروده فلهم مالنا
وعلیهم ما علینا قولندن مراد یعنی بزدن بعضی کمسنه انلرك دما واموالنه تعرض
ایلسه‌لر ویاخود انلردن دخی بعضیسی بزم دما واموالمزه تعرض ایلسه‌لر واجب
اولان حکم نه ایسه هر نه طرفدن واقع اولورسه اجرا اولنور دیمکدر وحرم قتال من
لم تبلغه الدعوة قبل ان یدعی دعوت اولنمزدن اول شول کمسنه‌نك قتالی حرامدر که
انکا دعوت ایرشمامش اوله زیرا حق سبحانه وتعالینك وما کنا معذبین حتی
نبعث رسولا قول شریفی وارد اولمشدر وندب دعوة من بلغته مجدداً اسلامه
دعوت ایلمك مندوبدر شول کمسه‌یه که انکا دعوت ایرشمش اوله انجق
انذارده مبالغه ایچوندر یوخسه واجب دکلدر زیرا حضرت نبی صلی الله علیه وسلم
بلا دعوة غارت ایتمشدر فان ابوا نستعین بالله ونقاتلهم بنصب المجانیق
اگر قبول جزیه‌دن ابا ایدرلرسه الله تعالی‌یه استعانت ایدوب ونصب مجانیق
ایله مقاتله ایدرز زیرا حضرت نبی علیه الصلوة والسلام طائف اوزرینه نصب
مجانیق ایلمشدر والتحریق والتغریق وقطع الاشجار وافساد الزرع بو ذکر اولنان

اعمالا مقاتله ایمزلر زیرا حضرت نبی صلی الله علیه وسلم بویله احراق بالنار
ایدوب واوزرلرینه صو آقیدوب وشجرلرینی قطع واکنلرینی افساد ایلمشدر
وترمیهم تترسوا باسارى المسلمین ونقصدهم به وکفار رمی ایمزز یعنی اوق
وغیری نسنه ایله آتارز اکر اسارای مسلمینی مترس اخذ ایدرلرسه واولرمی
ایله کفار قصد ایمزز مثلا حین قتالده اسیر اولان مسلمانلری مترس ایدرلرسه
کفار قصدیله رمی اولنور ومجرد مسلمانه اصابت ایدرسه قتال ترک اولنماز
ویکره اخراج النساء والمصاحف فی سریة لا یؤمن علیها لا فی عسکر یؤمن علیه امین
اولمیان سریه ده مصحفلر وخاتونلر اخراجی مکروه اولور الا شول عسکرده مکروه
اولماز که اول عسکر اوزرینه امن وسلامت غالب اوله قاضیخاننك سطورده
ابو حنیفه دیمشدرکه اقل سریه درتیوزدر اقل جیش درت بیکدر مبسوطده
مذکوردرکه سریه عدد قلیلدر کیجه یوررلر کوندز کزلنورلر ولا دخول مستأمن
الیهم بمصحف ان کانوا یوفون العهد مستأمن اولان کمسنه نك مصحف ایله کفاره
دخول مکروه دکلدر اکر عهدلرینه وفا ایدرلرسه ونهی عن الغدر والغلول والمثلة
غدر وغلول ومثله دن نهی اولندی غدر خیانت ونقض عهددر وغلول مغنمدن
سرقه در مثله قطع اعضادر برون وقولاق قطع ایلمك کبی زیرا حضرت نبی
صلی الله علیه وسلم لا تغلوا ولا تغدروا ولا تمثلوا بیوروب نهی ایلمشلردر وحدیث
عرنیین متأخر اولان نهی ایله منسوخ اولمشدر ونهی عن قتل امرأة او غیر مکلف
وخاتون وغیر مکلفك قتلندن نهی اولندی غیر مکلف صبی ومجنون کبی
او شیخ او اعمی او مقعد او اقطع الیمنى وشیخ فانی واعمی ومقعد وصاغ الی قطع
اولنمش کمسنه لرك قتلندن نهی اولندی زیرا حضرت نبی علیه الصلوة والسلام لا تقتلوا
شیخا فانیا ولا طفلا ولا صغیرا ولا امرأة حدیث شریفی ایله نهی بیورمشلردر الا
ان یکون احدهم قادرا علی القتال او ذا رأی فی الحرب او ذا مال یحث به او ملکا
بونلردن بری قتاله قادر اوله ویاخود حربده رأی صاحبی اوله ویاخود صاحب
مال اولوب اول مال ایله قتاله ترغیب ایلیه ویاخود ملك اوله بو مقوله کمسنه لر
اولورلرسه قتل اولنورلر زیرا حضرت نبی علیه الصلوة والسلام زید بن الصمة قتل
ایلدی حال بوکه یوز یکرمی یاشنده ایدی وبر روایتده یوز التمش یاشنده ایدی زیرا
صاحب رأی ایدی وعن قتل اب کافر اوغل کافر اولان باباسی قتلندن نهی
اولندی زیرا حق سبحانه وتعالینك وصاحبهما فی الدنیا معروفا قول شریفی
قتلندن نهی ایدوکی برهان قاطعدر وبو آیه کریمه ابوینی کافر حقنده نازل اولمشدر
وانلری قتل معروف دکلدر وحنظلة بن عامر حضرت نبی صلی الله علیه وسلمدن
کافر باباسنی قتل ایلمکله استیذان ایلدکده اذن ویرمهمشدر بل یأبی الابن لیقتله

لیقتله غیره بلکه ابن ابی ایلیه که آنی غیری کمسنه قتل ایلیه زیرا مقصود غیری ایله
حاصل اولیجق اوغلی طرفندن هتك حرمت ابوینه حاجت قالماز الا ان قصد
الاب قتله ولا یمکنه دفعه الا بالقتل الا مکر که اب اوغلنی قتله قصد ایدوب
قتلدن غیری ایله دفع ممکن دکل ایسه اولوقت قتل ایلسه جائزدر بو حالده مسلم اولان
باباسی سیف ایدوب اوغلنی قتل ایلمك مراد ایلسه دفع ضرر نفس ایچون قتل
ایلمك جائزدر فکیف که اب کافر اوله ویجوز صلحهم ان کان مصلحة لنا آنلر ایله
صلح جائز اولور اکر بزم ایچون مصلحت اولور ایسه یعنی خیر اولورسه زیرا حق سبحانه
وتعالینك وان جنحوا للسلم فاجنح لها قول شریفی صلحك جوازنه دلیلدر وحضرت
نبی صلی الله علیه وسلم عام حدیبیه ده اهل مکه ایله اون سنه مابینلرنده حرب
اولمامق اوزره مواعده ایلمشلر ایدی وبو صلح مسلمین ایچون خیرلو ایدی زیرا اهالی
مکه خیبر ایله اتفاق اوزره ایدیلر وصاحب عنایه دیمشدرکه وان جنحوا للسلم
آیه کریمه سی مصلحت مسلمین ایچون مقید دکلدر لیس امدر استدلال مدعی یه مخالف
اولمش اولور بوکا جواب ویریلورکه آیه کریمه مسلمین ایچون مصلحت اولمسنه
محمولدر وحق سبحانه وتعالینك ولا تهنوا وتدعوا الی السلم وانتم الاعلون
قول شریفی ده مصلحت اولنورسه صلحك جوازنه دلیلدر محصل کلام مصلحت
اولوب اقتضا ایدرسه جائز اکر مسلمانلره خیر اولمزسه صلح جائز دکلدر واخذ
مال لاجله ان لنا به حاجة وهو کالجزیة وصلح ایچون اخذ مال جائز اولور اکر
اول مال ایله بزم ایچون حاجت اولورسه یعنی اکر ماله احتیاج وار ایسه واول
مأخوذ اولان مال جزیه کبیدر وان کان قبل النزول بساحتهم اکر اول مال دیارنه
نزولدن اول النمش اولورسه جزیه کبیدر وکالفیء لو بعده النزول مال اکر دیارنه
نزولدن صکره اولورسه غنیمت کبیدر تخمیس اولنور وبقیه سی تقسیم اولنور
زیرا معنی مقابله جهتیله عسکرك قوتی ایله حاصل اولمشدر ودفع المال لیصالحوا
لا یجوز الا لخوف الهلاك کفار ایله مصالحه ایچون مال ویرمك جائز دکلدر الا
هلاك خوفی ایچون جائزدر زیرا دفع مالده مسلمینه الحاق مذلت واردر علی
الخصوص لیس للمؤمن ان یذل نفسه حدیث شریفی عدم جوازنه دلیلدر
اما مرتبه هلاکده جائزدر زیرا مشرکین یوم احزابده مسلمانلری احاطه ایلدکده
حضرت نبی علیه الصلوة والسلام هر سنه مدینه منوره نك میوه سنك
ثلثنی ویرمك اوزره مشرکینك شرلرینی دفع ایچون مصالحه ایلمك مراد ایلدکده
انلر ثلثه رضا ویرمیوب نصف مراد ایدوب تمسك المق ایچون ایلچی کوندردیلر
بو احوال سعد بن معاذ وسعد بن عباده نبی حضرتلرینه خطاب ایدوب
یا رسول الله بو مراد اولنان معنا وحی ایله میدر یوخسه کندو بشریتکز جهتیله

زاینکز میدر اکر وحیله ایله فیها واکر رأی ایله ایسه بز جاهلیتده آنلرک وبزم
دینمز یوغیکن اثمار مدینه دن آنلره اطعام ایلمز ایدک مکر که شرا ایله ویاخود قونق
طریقیله اطعام ایدردک حق سبحانه وتعالی بزی دین ایله عزیز ایدوب بزه
رسول بعث ایلدی بوندن صکره بز آنلره میوه ویرمک اولورمی والله العظیم
ویرمز الا السیف ویرورز دیدکلرندن ایلچیلر ایلنه خائبا رجوع ایتدیلر دیرلر امدی
نبی علیه السلام ابتدا مسلمانلرک ضعفنی حس ایدوب صلحه میل ایلدی رینه صکره قوتلرین
مشاهده ایدوب منع بیوردیلر ویصالح المرتدون بدون اخذ مال وان اخذ لا یرد
مرتدلر ایله اخذ مال اولنمقسزین مصالحه اولنور اکر اخذ اولنورسه رد اولنماز و مرتدلر
ایله قتالی تأخیر ایلمک جائزدر احتمالدر که اسلامه کله لر مال النمق ردتلرینه قرار ویرمکدر
اول جهته جائز دکلدر والنذ مال ردّ اولنمز وغ غیر معصوم اولدیغیچون در اکر رد
اولنسه آنلره قتاله قوت ایچون اولمش اولور ثم ان ترجح النبذ الیهم اندن صکره نقض
مصالحه مترجح اولورسه انلره خبر نقض عهد ارسال اوله نبذ نقض عهد مصالحه نک
خبرینی القایه درلر ومن بدأ منهم بخیانة قوتل فقط مشرکیندن شول کمسنه که خیانة
بدأ ایلیه انجق اول کمسنه قتل اولنور وان کان باتفاقهم او باذن ملکهم قوتل الجمیع بلا
نبذ اکر خیانة جمله نک اتفاقیله اولورسه ویاخود ملکلرینک اذنی ایله اولورسه
نقض عهدی اعلامسز جمله سی قتل اولنورلر زیرا نقض عهد انلردن اولمشدر ولا یباع
منهم سلاح ولا خیل ولا حدید ولو بعد الصلح وآنلره سلاح وات وحدید یعنی قلج بیع
اولنمیه اکر صلحدن صکره دخی اولورسه زیرا مصالحه لر شرف نقضده در صلح منقض
اولدقده ینه قتال مقرر ولا نجهز الیهم فانه متاع ایله آنلره تجار کوندرلمیه صاحب
عنایه دیمشدر که جهاز ایله مراد سلاح وخیل وحدید در معنی کلام سلاح وخیل وحدید
بیع اولنمیه وبونلری تجار کتورمیه دیمکدر وصح امان حرّ او حرة کافرا او جماعة
او اهل حصن ومصر قتلهم بر حرک ویاخود حره نک کافر واحده ویاخود بر جماعة
ویاخود اهل حصاره امانی صحیح اولور وبعد الامان قتللری حرام اولور فان کان
کان فیه ضرر نبذ الیهم وادب اکر ویریلان امان مسلمینه ضرر اولورسه اما کفاره
نقض عهد اعلام ایچون آدم ارسال ایدوب امان ویرن کمسنه تأدیب ایدر
ولغی امان ذمی ذمینک امانی لغو اولدی یعنی باطل اولدی زیرا ذمی کفره سعی ایدر
اندن غیری مسلمانلر اوزرینه ولایتی یوقدر او اسیر او تاجر عندهم کفاره
اولان مسلمان اسیرینک وتاجرک امانی باطل اولدی زیرا بو ایکیسی آنلرک
تحت قهرنده در وکذا امان من اسلم ولم یهاجر او مجنون او صبی او عبد غیر مأذونین
بالقتال وبو قاروده آنلره ویرن کمسنه لرک امانی باطل اولدی وغ کبی شول کمسنه نک
امانیکه اسلامه کلدر اما هجرت ایلمدی ویاخود مسلم مجنون ویاخود صبی وعبد که

جائز دکلدر زیرا مال
النمق صح

وعبد که قتاله مأذون اولمیه لر بونلرک دخی امانی باطل اولدی مجنونک امانی بالاتفاق
باطلدر صبی ایچون اکر عاقل دکلسه مجنون کبیدر واکر عاقل اولورسه قتالدن محجور
اولورسه ابو حنیفه قتنده امانی صحیح دکلدر اما مأذون اولورسه امانی صحیحدر
بالاتفاق اما عبد اکر قتالدن محجور اولورسه ابو حنیفه قتنده امانی صحیح دکلدر
اکر مأذون اولورسه صحیحدر بالاتفاق وعند محمد یجوز امانهم امام محمد قتنده
صبی وعاقل وعبد محجورک امانی صحیحدر زیرا امان العبد امان حدیث شریفی بوکا
دلیل قاطعدر وابو یوسف معه فی روایة امام ابو یوسف امام محمد ایله در کرخینک
روایتنده قدوری دخی بوکا اعتماد اتمشدر طحاوی روایتنده ابو حنیفه ایله در
صاحب اسرار دخی بوکا اعتماد اتمشدر **باب الغنائم وقسمتها** بو باب
غنائمک وقسمتنک احکامی بیاننده در وما فتح الامام عنوة قسمه بین المسلمین
بلاد کفره دن هر بلدی که امام قهرا فتح ایلیه اخراج خمسدن صکره مسلمین بیننده
بلدی قسمت ایدر زیرا حضرت نبی علیه الصلوة والسلام حین فتحده خیبری
قسمت بیورمشدر او اقر اهله علیه ووضع الجزیة علیهم والخراج علی اراضیهم
ویاخود اهلنی اول بلد اوزرینه قرار ایتدیرر کندولرینک اوزرینه جزیه واراضیلری
اوزرینه خراج وضع ایدر نتکم عمر رضی الله عنه سواد ارض عراقی فتح ایلدکده
اولرینی وعقارلرینی ابقا ایدوب کندولرینک اوزرینه جزیه واراضیسی اوزرینه
خراج وضع ایلمشدر وقتل الاساری وامام دیلرسه قبل الفتح اخذ اولنان اسیرلرینی
قتل ایدر زیرا حضرت نبی علیه الصلوة والسلام بنی قریظه قتل ایلمشدر او استرقهم
ویاخود انلری دیلرسه قول ایلر او ترکهم احرارا ذمة للمسلمین ویاخود امام انلری
حر اولدقلری حالده مسلمین ایچون صاحب ذمت ترک ایدر واسلامهم لا یمنع
استرقاقهم مالم یکن قبل الاخذ وآنلرک اسلامی قول اولملرینی مانع دکلدر مادامکه
اسلاملری قبل الاخذ اولمیه اکر قبل الاخذ اولورسه رق اولنمز ولا یجوز ردهم الی
دارهم وانلری دار حربه رد جائز دکلدر انلری دار حربه کوندرمک کفره یه اعانتدر
ولا المن والفداء بالمال بر شیئ اخذ اتمیوب مجانا ترک ایلمک جائز دکلدر ومال
ایله فدا دخی جائز دکلدر زیرا کفره یه تقویتدر وقیل لا باس به عند الحاجة الیه دینلدیکه
ماله احتیاج اولدقده فدا ایله اخذ مال لا باسدر بو قول امام محمدک سیر کبیرنده اولان
قولیدر که اساری بدری استدلال ایلمشدر بزم ایچون دلیل بودر که نبی علیه الصلوة
والسلام وقتا که یوم بدرده اساری بدری فدا ایلدکده حق سبحانه وتعالی نبی علیه
الصلوة والسلامه لولا کتاب من الله سبق لمسکم فیما اخذتم عذاب عظیم قول
شریفی ایله عتاب بیوردقده نبی علیه الصلوة والسلام ابو بکر ایله او تورب بکا ایلرکدی
زیرا مفاداة ابو بکرک اشارتی ایله اولمش ایدی وعمر نبی علیه السلام وابو بکره

مخالفت ایلمشیدر وحضرت نبی علیه الصلوة والسلام بیورمشدرکه اگرکوکدن عذاب
نازل اولسه ایدی عمردن غیریلرکمسنه نجات بولمزدی ویجوز بالاساری عندهما
مال ایله اولمیوب اسیر ایله فدا اما مین قتلنده جائز اولور مثلا بر اسیری مسلمان اسیری
ایچون فدا جائز درشافعینک قولی دخی بودر اما امام اعظم قتلنده جائز دکلدر زیرا فدا
کفره یه معاونت بولنمش اولور وتذبح مواش شق نقلها وتحرق ولاتعقر دار
اسلامه نقلی مشقت اولان مواشی ذبح اولنوب احراق بالنار اولنور اما بکر لنمز
زیرا اسکر لمک مثله درمثله ایسه منهیدر ویحرق سلاح شق نقله دار اسلامه نقلی
مشقت اولان سلاح دخی احراق بالنار اولنور احراق اولمسی ممکن اولمیان حدید کبی
سلاح دفن اولنه کفره واقف اولمیه ولاتقسم غنیمة فی دار الحرب دار حربده
مال غنیمت تقسیم اولنماز یعنی تقسیم جائز دکلدر زیرا بزم قاتمزده ثبوت ملک دار اسلامه
احرازدن صکره اولور اما شافعی بونک خلافنجه در الاللایداع بیداع ثم ترد الا ام
عسکره ویرمک جائز در دار حربدن چقدقدن صکره رد اولنور ولاتباع قبل القسمة
قسمتدن اول مال غنیمتدن حصه سنه دوشه جک مالی بیع ایلمک جائز دکلدر
والمقاتل والردء سواء فی الغنیمة جنک ایدیجی واکا معین اولان غنیمتده برابردر
وکذا مدد لحقهم قبل احرازها بدارنا غنیمتی دار غزده احرازدن مقدم عسکره لاحق اولان
مدد دخی مقاتل کبی قسمتده برابردر ولاحق فیها لسوقی لم یقاتل مقاتله اتمین سوقی اچون
غنیمتده حق یوقدر زیرا انلرک قصدی تجارتدر یوخسه اعزاز دین وارهاب عدو
دکلدر واگر مقاتله ایدرسه غنیمته مشارک اولورلر ولاحق لمن مات فی دار الحرب
قبل احرازها بدارنا دار غزده احرازدن مقدم دار حربده اولان کمسنه ایچون غنیمتده حق
متوفا
یوقدر ولو بعد الاحراز یورث نصیبه اگر غنیمتی دار غزده احرازدن صکره متوفا اولسه
نصیبی
نصیبی میراث اولور زیرا ارث ملکده جاری اولور بعد الاحراز ملک محقق اولوب نصیبی
ورثه سنه ویریلور وینتفع منها بلا قسمة بالسلاح والرکوب واللبس ان احتیج
قسمت اولنمزدن مقدم غنیمتدن سلاح استعمالی ودابه یه رکوب وثوبی لبس ایله انتفاع
اولنور احتیاج اولنورسه اگر احتیاج اولمیوب کندو وسلاح ودابه وثوبنی صیانت
ایچون اولورسه مکروه در زیرا جماعت بیننده مال مشترکدر استعمالی وانتفاعی مباح
اولماز وبالعلف والحطب والدهن والطیب مطلقا اوتلق واودن ویاغ وطیب
ایله انتفاع اولنور احتیاج اولسون کرک اولمسون وقیل ان احتیج دینلدیکه بونلر ایله
انتفاع اولنور اگر احتیاج اولنورسه لابالبیع اصلا مطلقا کرک احتیاج وکرک
عدم احتیاج اولسون دار حربده بیع ایله انتفاع اولنماز زیرا احرازدن مقدم مالک
اولمدی وغیری شیئ بیع ایلمش اولور بو ایسه جائز دکلدر ولاالتمول تملک یعنی مال اتخاذ
ایلمک دخی جائز دکلدر ولابعد الخروج دار حربدن خروجدن صکره قبل القسمة حتی

حتی انتفاع اولنمز زیرا قبل القسمة جمله نک حقیدر رضالری اولمیجق انتفاع اولنمق
جائز دکلدر بل یرد ما فضل الی الغنیمة بلکه دار اسلامه خروج ایلدکده علف
وطعامدن بونلره بکزر شیلردن فضله قالان غنیمته رد ایدر اگر قسمت اولنمامش
ایسه وان انتفع به ورد قیمته ما فضل ایله بعد الخروج منتفع اولدیسه قیمتنی غنیمته
رد ایدر بو قول دلیلدرکه بعد الخروج اصلا انتفاع جائز دکلدر اگر بیع دخی ایلمش
ایسه ثمننی رد ایدر وان قسمت قبل الرد تصدق به ولو غنیا اگر رد ایلمزدن مقدم
غنیمت قسمت اولنمش ایسه اول رد ایده جک شیئ تصدق اگر غنی ایسه ومن اسلم
منهم قبل اخذه احرز نفسه وطفله وکل مال هو معه او ودیعة عند مسلم او ذمی کفره دن
شول کمسنه که غزاة کندویی اخذدن مقدم مسلمان اولدیکنده ونفسنی احراز ایلدی
وطفل اوغلنی دخی احراز ایلدی زیرا طفل باباسنک اسلامی ایله مسلماندر وکندو ایله
مالک کلیسنی دخی احراز ایلدی مسلمانه ویاخود ذمی یاننده امانت قودیغی مالی دخی
احراز ایلدی زیرا اول امانت قوینلان مال حکما کندو والنده در مودعک الی مودعک
الی کبیدر زیرا مودع حفظده مودع ایچون عاملدر وعقاره فیئ عقار فیئ در اتفاقا
امام شافعی خلاف ایدوب عقاری دخی امانت کبی کندونک اولمسنه ذاهب
اولمشدر وقیل فیه خلاف محمد وابی یوسف فی قوله الاول دینلدیکه عقارده امام
محمدک وابو یوسفک قول اولنده خلاف واردر بونلر قتنده عقار دخی سائر
اموال کبیدر فیئ دکلدر اما ابو یوسف قول آخرده ابو حنیفه ایله معادر ولکن الکبیر
وزوجته وحملها وعبده المقاتل وماله مع حربی بغصب او ودیعة فیئ کفره دن مسلم
اولان کمسنه نک بیوک اوغلی وخاتونی وخاتوننک حملی وجنک ایدن عبدی وحربیده
کرک غصب ایله وکرک امانت ایله اولان مالی فیئ در یعنی غنیمتدر اما اولد کبیری کافر
ویا حربیدر بابایه تابع دکلدر وزوجه سی دخی حربیه در اسلامده زوجنه تابع دکلدر وحملی
دخی کذلک وعبد مقاتلی تمردی جهتیله مولاسنک حکمندن چقوب اهل داره تابع
اولدی اهل دار حربه فیئ در اما مقاتل دکل ایسه فیئ اولمیوب مولاسنه تابع اولور
وحربینک بری میر محترمه دکلدر آنک اولان مالی فیئ در کذا ماله مع مسلم او ذمی بغصب
مسلمدن اولان مال ویاخود ذمیدن غصب ایله اولان مالی دخی فیئ در استیلا ایله
مالک اولورلر مال معصوم دکلدر خلافا لهما امامین ایچون خلاف واردر انلر قتنده
مال معصومدر صاحبنه تابعدر وقیل ابو یوسف مع الامام دینلدیکه ابو یوسف
بو مسئله ده امام اعظم ایله معادر **فصل** بو فصل کیفیت قسمت بیاننده در
تقسیم الغنیمة غنیمت قسمت اولنور یعنی امام غنیمتدن حق سبحانه وتعالینک قال الله
خمسه قول شریفی موجبنجه خمسنی اخراج ایدوب باقیسنی غزا ایدنه تقسیم ایدر رز
للراجل سهم وللفارس سهمان پیاده ایچون بر سهم وفارس ایچون ایکی سهم قسمت

عالمدر نسخه

٢ غزاته نسخه

اولنور ابوحنیفه قتنده وعندهما ثلثة اسهم وللفرس سهمان امامین قتنده پیاده
ایچون اوچ سهم و فارس ایچون ایکی سهم قسمت اولنور و شافعینک دخی قولی بودر
ولا یسهم لاکثر من فرس بر فرسدن زیاده ایچون سهم اولنماز یعنی نصیب ویرلمز
وعند ابی یوسف یسهم لفرسین ابو یوسف قتنده ایکی فرس ایچون سهم ویریلور
والبرازین کالعتاق برازین سمرلی بارکیرلر بارکیر عربی آت کبیدر آنلر ایچون دخی سهم
ویریلور برازین برذونک جمعیدر عجم آتیدر عتاق کسر عین ایله عربی آتدر ولا یسهم
لراحلة ولا بغل راحله یعنی سیسخانه ایچون و قاتر ایچون سهم یوقدر زیرا بونلرکبیسی
ایله ارباب عدو واقع اولماز واوزرلرنده دخی مقابله ممکن دکلدر صاحبی راجله حکمنده در
والعبرة لکونه فارسا او راجلا عند المجاوزة اعتبار دار حربه مجاوزه ده فارس
ویاخود راجل اولمسیدر مثلا عسکردن هر قنغیسی حد اسلامدن دار حربه دخولی
وقتنده آتلو بولنداریسه آتلو سهمنی آلور راجل بولنداریسه پیاده سهمنی الور اعتبار
اول محلده در فینبغی للامام ان یعرض الجیش عند دخوله دار الحرب لیعلم الفارس
مع الراجل امام ایچون ویاخود نائبی ایچون لابقدرکه دار حربه دخولده عسکره عرض
ایلیه راجلدن فارسی بلمک ایچون فمن جاوز راجلا فاشتری فرسا فله سهم راجل
شول کمسنه که دار حربه راجلا تجاوز ایلیه بعده بر فرس اشترا ایلیه اول کمسنه
ایچون پیاده سهمی واردر یعنی بر سهم ویریلور ومن جاوز فارسا فنفق فرسه
فله سهم فارس شول کمسنه که دار حربه فارسا تجاوز ایلیه وبعده فرس
هلاک اولسه اول کمسنه ایچون فارس سهمی واردر واعتبار دخوله در شافعی قتنده
عکسی ایله یعنی عکسی اوزره تقسیم اولنور ولو باعه قبل القتال او وهبه او اجره
او رهنه فسهم راجل فی ظاهر الروایة اکر قبل القتال فرسنی بیع ایلسه ویاخود هبه
ایلسه ویاخود اجرتله ویرسه ویاخود آخره رهن قوسه اول کمسنه یه راجل
سهمی واردر ظاهر روایتده زیرا بو تصرفاته اقدام دلالت ایدرکه دار حربه فارسا
مجاوزه سی آت ایله قتاله قصدی یوغیمش بو تقدیرجه راجل نصیبی ویریلور ابو حنیفه
دن حسن روایتنده ایکی سهمه مستحقدر مجاوزه اعتباری ایله وکذا لو کان مریضا
او مهرا لا یقاتل علیه بنه راجل سهمی ویریلور واکر فرسی مریض ویاخود طای اولوب
اوزرنده مقاتله اولنمق ممکن دکل ایسه ولا یسهم لمملوک او مکاتب مملوک ایچون
ودخی مکاتب ایچون سهم یوقدر عبد مولاسنک خدمتی ایله داخل اولمغله تاجر
کبی اولور مکاتب ایچون عبد منزله سنده در زیرا مکاتب حالت عجزده رقیته
رجوع اولنمغله هنوز رقیت باقیدر او صبی او امرأة صبی وخاتونه دخی سهم یوقدر
زیرا بونلر قتالدن عاجزلردر او ذمی وذمی ایچون دخی سهم یوقدر زیرا جهاد عبادتدر
ذمی ایسه عباده اهل دکلدر بل یرضخ لهم بحسب مایری الامام ان قاتلوا اودا ه رای سحه

٢٧٧
داوت المرأة الجرحی اودل الذمی علی عوراتهم او علی الطریق بلکه آنلره غنیمتدن شیء
آز ویریلور امامی راضی کوردیکی اوزره اکر بونلر مقاتله ایدرلر ایسه وخاتون مجروحلره
مداوا ایدرسه ودخی کفارک مستور اولان شیلرینی کوسترسه ویاخود یول ایچون
قولاغوز اولورسه زیرا بو دلالتده مجاهدینه نفع عظیم واردر جائزدرکه ذمی یه بر
مقدار شیء زیاده ویریله والخمس للیتامی والمساکین وابن السبیل خمسی اوچ سهم
اوزره تقسیم اولنور بر سهمی یتیملره وبر سهم مساکین ایچون وبر سهمی ابن سبیل ایچوندر
یقدم منهم ذو القربی الفقراء سادات فقراء ایتام ومساکین وابن سبیل قسمتنده
تقدیم اولنور مثلا ایتام ذی القربی سهم یتامی یه داخل اولوب وانلردن تقدیم اولنور
وابن سبیل ذی القربی ابن سبیل سهمنه داخل اولوب وانلردن تقدیم اولنورلر
ولا حق فیه لاغنیائهم خمسدن اغنیاء ذی القربی ایچون حق یوقدر وذکره تعالی للتبرک
حق سبحانه وتعالینک فان لله خمسه قول شریفنده ذکری تبرک ایچوندر ابو العالیه
دیمشدرکه حق سبحانه وتعالینک سهمی عمارۀ کعبۀ شریفه صرف اولنور اکر قربنده
اولورسه ویا قسمت اولنان محلک قربنده اولان جوامع ومساجدک عمارتنه
صرف اولنور وسهم النبی علیه الصلوة والسلام سقط بموته کالصفی علیه الصلوة
والسلامک سهمی موتیله ساقط اولمشدر وصفی کبی یعنی سقوط کبی مثلا
غنیمتدن درع وسیف وامه و فرسک صافیتی یعنی اعلاسنی کندو نفس
نفیسلری ایچون آلمق خصایص نبی علیه السلامدن اولمغله موتی ایله ساقط اولمشدر
مثلا غنایم بدردن ذو الفقاری وفتح خیبردن صفیه یی اصطفا ایلمشدر وقتا که خیبر
فتح اولدی صفیه نک جمالنی نبی علیه الصلوة والسلامه ذکر ایلدکلرنده کندو نفس
نفیسلری ایچون اصطفا ایلدی بیانیه دخی بخاریدن نقلا مسطوردرکه وابن عباس
دیمشدرکه سهم الله وسهم رسول الله بردر فتح کلام حق سبحانه وتعالینک اسم
شریفی ایله تبرک ایچوندر وان دخل دار الحرب من لا منعة له بلا اذن الامام لا
یخمس ما اخذ قوه وشوکتی اولمیان کمسنه مثلا بر ایکی واوچ کمسنه امامک اذنی
یوغیکن دار حربه داخل اولسه اخذ ایلدکلری شیء تخمیس اولنماز زیرا غنیمت
قهرا وغلبه جهتندن مأخوذ اولان شیدر بوخسه سرقه واختلاس یعنی قپمق طریقه
اولان مال غنیمت دکلدر وان کان باذنه اولهم منعة خمس اکر دخول امامک
اذنیله اولورسه داخل اولنلر ایچون قوه وشوکت واردر واخذ ایلدکلری شیء
تخمیس اولنور زیرا قهرا اخراج اولنمش حکمنده در التزام امامک اذنی ایله اولمق
کویا که امام نصرت وامداد ایلمشدر قوه کبی اولمش اولدی وللامام ان ینفل
قبل الاحراز الغنیمة وقبل ان تضع الحرب اوزارها احراز غنیمتدن اول ودخی حرب
اوزارنی وضع ایلمزدن مقدم امام ایچون تنفیل ایلمک واردر تنفیل غزاته سهملرندن

زیاده برشی اعطا ایلمکدر واوزارها لفظندن مراد حربك اثقالی یعنی سلاح
دیمکدر یاخود اهل حرب اوزار وشرك معاصیلرینی وضع ایلمزدن اول دیمك اوله علی
كلا التقدیرین انقضاء حربدن كنایه در حاصل معنی حرب منقضی اولمزدن مقدم
امام ایچون تنفیل ایلمك واردر فیقول من قتل قتیلا فله سلبه پس امدی امام
من قتل قتیلا فله سلبه لفظنی دیه یعنی امام بو قولی دیه ویقول تنفیلك تفسیریدر
بركمسنه قتلی قتل ایله اوزرنده اولان اشیاسی قاتل ایچوندر وقتیله قتل لفظی مایؤول
الیه اعتباری ایله در او من اصاب اشیاء فله ربعه ویاخود امام شول كمسنه كه
برشیئه اصابت ایلیه انك ایچون ربع واردر دیه اویقول للسریة جعلت لكم
الربع بعد الخمس ویاخود امام سریه یه غنیمتدن بعد اخراج الخمس ربع سنرك
ایچون قلدم دیه سریه ضم سین وتشدید ایله جیشدن برقطعه در بو قوللرك
جمله‌سی قتاله تحریض ایچوندر ولا ینفل بكل المأخوذ ولا بعد الاحراز الا من الخمس امام
كلی مأخوذ یعنی اخذ ایلدكلری شیئك جمله‌سنی تنفیل ایلمك یوقدر وغنیمتی دار
اسلامه احرازدن صكره دخی تنفیل ایلمك یوقدر الا مكر خمسدن تنفیل ایلیه
زیرا خمس غانمینك حقی دكلدر صاحب عنایه دیمشدر كه بو كلامده نظر واردر
اكر خمسده ابطال حق غانمین یوغیسه ابطال حق اصناف ثلثه واردر بو تقدیرجه
جائز دكلدر بوكا جواب ویریلور كه امامك خمسده تنفیلی اول كمسنه یه
اصناف ثلثه دن بری قلنوب اعطا اولنور بو تقدیرجه ابطال حق
اولمامش اولور وصاحب كفایه دیمشدر كه بزم قتمزده بونك معناسی بودر كه
امامك خمسدن بعض محتاجینه اعطاسی شول اعتبار ایله در كه اول كمسنه
مساكیندن اوله چونكه مقاتله اتمین محتاجینه صرف اولنجق مقاتله ایدن
محتاجینه اعطا اولنمق دخی اولی در والسلب للكل ان لم ینفل وهو مركبه
وما علیه من ثیابه وسلاحه وما معه سلب جمیع عسكر ایچوندر اكر امام من
قتل قتیلا فله سلبه قولی ایله تنفیل ایلمامش ایسه سلب مقتولك مركبیدر
ومركبنك اوزرنده اولان شیدر وكندونك ثیابی وسلاحیدر ودخی كندو
ایله اولان مال دخی سلبدر لا مع غلامه علی دابة اخری غیری دابه اوزرنده
اولان غلامی ایله سلب دكلدر والتنفیل لقطع حق الغیر لا للملك تنفیل غیرك
حقنی قطعدر یوخسه ملكنی قطع دكلدر زیرا دار اسلامه احرازدن مقدم
ملكیت ثابت دكلدر ابو حنیفه وابو یوسف قتنده خلافا لمحمد امام محمد ایچون
خلاف واردر انك قتنده دار اسلامه احرازدن مقدم تنفیل ایله ملكیت
ثابت اولور ولو قال من اصاب جاریة فهی له لا یحل لمن اصابها الوطی ولا
البیع قبل الاحراز اكر امام دیسه كه شول كمسنه كه جاریه یه اصابت ایدر

ایدر انك ایچوندر یعنی انك اولسون دیه اول جاریه یه اصابت ایدن
كمسنه ایچون جاریه‌یی بعد الاستبراء وطی ایلمك حلال دكلدر وقبل الاحراز بیعی
دخی جائز دكلدر زیرا ملكیت ثابت دكلدر كه وطی وبیعی جائز اوله خلافا له امام
محمد ایچون خلاف واردر تنفیل ایله ملكیت ثابتدر بعد الاستبراء وطی وبیعی جائزدر

باب استیلاء الكفار بو باب كفارك بعضیسی بعضیسنك اوزرینه
استیلاسنك احكامی بیاننده در ابتدا كفارك مسلمانلر اوزرینه استیلاسی افتتاح
اولنمق كركه اولمغین بربری اوزرینه استیلاسی مناسب كورلمكین مصنف رحمه الله
اذا سبی الترك الروم عبارتی ایله بدا ایلمشدر اذا سبی الترك الروم یعنی كفار
ترك نصارای رومی سبی ایلسه یعنی اسیر ایلسه واخذوا اموالهم ملكوها ومالكرینی
اخذ ایلسه‌لر مالك اولورلر زیرا انلرك مالاری مباحدر ومال مباح اوزرینه استیلا
خود سبب ملكدر وتملك ما وجدنا من ذلك اذا غلبنا علیهم یعنی كفار
ترك اوزرینه بز غلبه ایلسك كفار رومدن مالك اولدقلرندن بولدیغمز
شیئه مالك اولورز وان غلبوا علی اموالنا واحرزوها بدارهم ملكوها اكر كفار
بزم اموالمز اوزرینه غلبه ایلسه‌لر ودار حربه احراز ایلسه‌لر اول امواله مالك
اولورلر وكذا الوند منا الیهم بعیر ینه مالك اولورلر بزدن دار حربه بردوه فرار
ایلسه فاذا ظهرنا علیهم فمن وجد ملكه اخذه قبل القسمة مجانا انلرك اوزرینه
غلبه ایلسك شول كمسنه كه اول ملكنی بوله كرك مثلی كرك قیمتی اولسون
مجانا اخذ ایدر وبعدها ان كان مثلیا لا یأخذه وان قیمیا اخذه بالقیمة اكر ملكنی
قسمت اولندقدن صكره بولورسه اكر اول مال مثلیاتدن التون وكمش وبغدای
واربه كبی اولورسه اخذ ایده مز اكر قیمیاتدن اولورسه قیمتی ایله اخذ ایدر زیرا نبی
علیه الصلوة والسلام ان وجدته قبل القسمة فهو لك بغیر شیء وان وجدته بعد القسمة
فهو لك بالقیمة قول شریفی وارد اولمشدر وان اشتراه منهم تاجر واخرجه وهو
قیمی یأخذه بالثمن ان اشتراه به اكر بر تاجر انلردن قیمی اولان برشیء اشترا ایلسه
ودار حربدن اخراج ایلسه اول شیء ثمنی ایله اخذ اولنور یعنی مالك قدیمی ثمنی ایله
اخذ ایدر اكر ثمنی ایله اشترا ایلدر ایسه وان اشتراه بعرض فبقیمة العرض اكر عوض
ایله اشترا ایلمش ایسه عوضك قیمتی ایله اخذ اولنور وان وهب له فبقیمته
واكر اول اكا هبه اولنسه قیمتی ایله اخذ اولنور زیرا هبه ایله اول كمسنه ایچون
ملك خاص ثابت اولمش اولور ومثله المثلی فی اشترائه بثمن او عوض تاجرك
مثلیاتدن اولان شیء ثمن ایله ویاخود عوض ایله اشترا اسنده قیمتی مثللیدر مثلا
مثلی اولان شیئی ثمن ایله اشترا ایلمش ایسه مالك قدیمی ثمنی اكر عوض ایله اشترا
ایلمش ایسه عوضك قیمتی ایله اخذ ایدر وان اشتراه بجنسه او وهب له لا یأخذه

اكر مثليا تى كندو جنسيله اشترا ايلسه و ياخود كندويه مالك قديم اول شيئى اخذ
ايدهمز مثلا اون كيله بغدايى اون كيله بغدايه اشترا ايلمك كبى وان كان عبدًا
ففقئت عينه فى يد التاجر واخذ ارشها ياخذه بكل الثمن ان شاء اكر تاجرك كافرك اسير ايلديكى
اشترا ايلدوكى اولورسه و دار اسلامه اخراج ايلدكدن صكره تاجرده ايكن عبدك
كوزى چيقارلسه و تاجر ارشنى اخذ ايلسه مالك قديمى ديلرسه كلى ثمنى ايله اخذ
ايدر ديلرسه ترك ايدر الدوغى ارشنى الماز و ياخود ارش مقابلهسنده قيمتندن
نقصانه ويرهمز زيرا ارش تاجرك ملكنده ايكن حاصل اولمشدر ملك قديمه
اعاده اولنماز وان اسروه من يد التاجر فاشتراه اخر ياخذه المشترى الاول منه
بثمنه ثم المالك منه بالثمنين وليس له اخذه من المشترى الثانى
بركمسنهنك عبدى اسير اولوب دار حربه داخل اولدقدن صكره بر تاجر اشترا
ايلسه بعده اول تاجرك يدندن كفره اول عبدى اسير ايلهلر بعده بر آخر
كمسنه كفرهدن اشترا ايدوب دار اسلامه اخراج ايلهلر مشترى اول مشترى
ثانيدن ثمنيله اخذ ايدر اندن صكره مالك قديم مشترى اولدن ايكى ثمنيله
اخذ ايدر و مالك ايچون مشترى ثانيدن اخذ ايلمك يوقدر ولا يملكون حرنا و
مدبرنا وام ولدنا ومكاتبنا كفره بزم حرمزه و مدبرمزه و ام ولدمزه و مكاتبمزه
مالك اولمازلر زيرا محل ملك اولان مالدر بونلر ايسه مال دكلدر مثلا بونلرى
اسير ايلهلر بعده بز غالب اولسق قسمتدن اول و صكره مالكى اخذه قادر
اولور ونملك عليهم كل ذلك بو ذكر اولنلرك كليسندن بز انلرك اوزرينه
مالك اولورز زيرا شرع شريف انلردن عصمتى اسقاط ايلمشدر خيانتلرينه
جزا ايچون ولا يملكون عبدًا ابق اليهم فياخذه مالكه بعد القسمة مجانا ايضًا
كفره كندولره بزدن فرار ايدن عبده مالك اولماز و بعد القسمة مالكى اول
عبدى مجانا اخذ ايدر قبل القسمه اخذ ايلدوكى كبى زيرا اهل حربك ملكنه داخل
اولميوب بلكه مالكك ملكنده باقيدر لكن يعوض عنه من بيت المال لكن
بيت المالدن عبد ايچون حصهسنه دوشن كمسنهيه عوض ويريلور وعندهما
هو كالمأسور اما مين قتنده اسير اولنمش كبيدر بو تقديرجه عبد آبقه مالك
اولورلر وان ابق بفرس ومتاع فاشترى رجل ذلك كله واخرجه اخذ
المالك ماسوى العبد بالثمن والعبد مجانا اكر عبد فرس ومتاع ايله فرار
ايدوب دار حربه داخل اولسه و بر رجل عبدى فرس ومتاع ايله اشترا ايدوب
دار اسلامه اخراج ايلسه مالك عبددن ما عداسنى ثمن ايله و عبدى مجانا اخذ
ايدر زيرا فرس ومتاعه مالك اولورلر اما عبده مالك اولمازلر وعندهما بالثمن
ايضًا اما مين قتنده فرس ومتاع ثمن ايله اخذ ايلدوكى كبى عبدى دخى ثمن ايله

ايله اخذ ايدر وان اشترى مستأمن عبدًا مسلمًا وادخله دارهم عتق خلافا لهما اكر مستأمن
بر عبد مسلمى اشترا ايلسه و دار حربه ادخال ايلسه اول عبد معتق اولور ابو حنيفه قتنده
اما امامين ايچون خلاف واردر انلر قتنده معتق اولماز ابو حنيفه ايچون دليل بودر كه
ذل كافردن مسلمى تخليص ممكن اولدوغى مرتبه واجبدر پس امدى شرطك تباين
دارين در علت مقامنه قائم اولديكه اول علت اعتاقدر دار حربين احد
زوجينك برى اسلامه كلسه اوچ حيض مقامنه تفريقه قائم اولدوغى كبى امامين
ايچون دليل بزم اوزريمزه واجب اولان بيع ايتدرمكه جبردر مسلمى ذل كفردن خلاص
ايچون لكن داخل اولان جبر دار حربه دخولى ايله زائل اولدى پس امدى يد مستأمنده
عبد اولدوغى حالده باقى قالوب معتق اولماز وان اسلم عبد لهم ثم جاءنا او
ظهرنا عليهم او خرج الى عسكرنا فهو حر اكر دار حربين كفرهنك بر عبدى مسلمان
اولسه و بزه كلسه و ياخود بز كفره اوزرينه غلبه ايلسك و ياخود عسكر بزم
عسكريمزه چيقسه اول عبد حردر بوكا سبب بودر كه عبيد طائفدن كه سندن
الى نفر و ياخود ديدى نفر عبيد مسلمان اولوب نبى عليه الصلوة والسلامه كلديلر بعده افنديلرى
كلوب رد اولمسنى طلب ايلديلر نبى عليه الصلوة والسلام انلرك عتقاء الله ثبوتنه
معتق اولدقلرينه حكم ايلدى و بونلر ايچون حكم لازمدر زيرا بو عتق حكميدر **باب**
المستأمن بو باب مستأمنك احكامى بياننده در هر حربى كه بزم دارمزه امان
ايله داخل اوله اكا مستأمن درلر و بزدن دخى دار حربه امان ايله داخل اولنه
مستأمن درلر اذا دخل تاجرنا اليهم بامان لا يحل له ان يتعرض بشئ من مالهم
او دمهم ايچون بزم تاجرمز امان ايله دار حربين كفرهيه داخل اولسه اول مستأمن
ايچون انلرك مالكرندن بر شيئه تعرض ايلمك حلال اولماز تعرض اولنجق غدر
اولور نبى حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى غدردن نهى بيورمشلردر
فان اخذ شيئا واخرجه ملكه محظورا فيتصدق به اكر مستأمن كفرهدن بر شيئى اخذ
ايدوب دار اسلامه اخراج ايلسه خبيثا و حراما مالك اولور و اول شيئى تصدق
ايدر وان غدر به ملكهم فاخذ ماله او حبسه او فعل ذلك غيره بعلمه حل له التعرض
كالاسير اكر تاجره ملك كفره غدر ايدوب مالنى اخذ ايلسه و ياخود حبس ايلسه
و ياخود بو فعللرى ملكدن غيرىسى اشلسه لكن ملكك علمى ايله اولسه اول تاجر
ايچون تعرض ايلمك حلال اولور اسير كبى زيرا انلره هر حالده تعرض جائزدر
اما مستأمنه غدر اولدقده جائز اولور اما مزوجه تعرض ايكيسنده دخى جائز دكلدر
زيرا مزوجك حلال اولمسى تملك ايله در ملك ايسه بعد الاحراز در الا مكر كه
خاتوننى و ياخود ام ولدينى و مدبرينى اسير اولمش بوله و كفره وطى ايلمامش اوله
اكر وطى ايلمش ايسه وطى اولنميه زيرا اشتباه نسب لازم كلور و جاريه

بوله وطئ جائز دکلدر کرک حربی وطئ ایلسون کرک ایلمسون زیرا جاریه‌لی
اسیر ایلدکلرندن مالک اولورلر بو تقدیرجه حربینک مالی اولمش اولور وان
اذانه ثمه حربی او اذان حربیا اکر دار حربده بر حربی مستأمنی مدیون ایلسه ویاخود
مستأمن حربیی مدیون ایلسه او غصب احدهما الاخر وخرجا الینا لا یقضی لشیئ
ویاخود ایکیسندن بری اخردن غصب ایلسه ایکیسی خ یعنی مستأمن وحربی بزه
چیقه‌لر بریسنه برشیئ قضا اولنماز وکذا لو فعل ذلک حربیان وخرجا مستأمنین
وینه برشیئ قضا اولنماز اکر ایکی حربی بر برین مدیون ایلسه‌لر ویاخود بر برندن
غصب ایلسه‌لر ومستأمن اولدقلری حالده دار اسلامه کلسه‌لر وان خرجا
مسلمین قضی بالدین لا بالغصب اکر ایکی حربی ذکر اولنان افعالی اشلدکدن
صکره دار اسلامه مسلم اولدقلری حالده چیقه‌لر دین ایله قضا اولنور غصب
ایله قضا اولنماز ولو اسلم الحربی بعد ما غصبه المسلم ثم خرجا یفتی بالرد دیانة بر
مسلم بر حربیدن غصب ایلدکدن صکره اول حربی اسلامه کلسه اندن صکره
ایکیسی خ دار اسلامه چیقه‌لر دیانة رده فتوی ویریلور اما قضا ویرلمز وان
قتل احد المسلمین المستأمنین الاخر ثمه فعلیه الدیة فی ماله اکر دار حربده ایکی مسلم
مستأمندن بری اخری یعنی یولداشی قتل ایلسه دیت اول کمسنه‌نک کندو
مالندن واجب اولور کرک عمدا اولسون کرک خطأ اولسون والکفارة ایضا
فی الخطاء دیت واجب اولدوغی کبی خطأ قتلده خ کفارة واجب اولور وان
کانا اسیرین فلا شیئ الا الکفارة فی الخطاء اکر مذکورلر مستأمن اولمیوب
اسیر اولسه‌لر اوزرینه برشیئ واجب اولماز الا قتل خطاده کفارة واجب
اولور وعندهما کالمستأمنین اما مین قتلنده اسیرلرخی مستأمنلر کبیدر
عمد وخطاده دیت واجب اولور قتل خطاده کفارة واجب اولور ولا شیئ
فی قتل المسلم ثم مسلما اسلم ولم یهاجر سوی الکفارة فی الخطاء اتفاقا دار حربده
مسلم اولوب مهاجر اولمیین مسلمانک خطأ قتلنده کفارتدن غیری برشیئ
یوقدر اتفاقا شافعی قتلنده خطاده دیت عمدده خود واجب اولور زیرا اول
کمسنه نفس معصومه قتل ایلمشدر **فصل** بو فصل مستأمنک باقی قلان
احکامی بیانندهدر لا یمکن مستأمن ان یقیم فی دارنا سنة ویقال له ان اقمت
سنة تضع علیک الجزیة حربی مستأمن سنهٔ کامله دارمزده اقامت ایلمکه
تمکین ایتدیرلمز واکا دینلور که اکرسن سنهٔ کامله مقیم اولورسن سنک اوزرینه
جزیه وضع ایده‌رز فان اقام سنة صار ذمیا ولا یمکن من العود الی دار اکر بر
سنه اقامت ایدرسه ذمی اولور بو تقدیرجه کندو ولایتنه عودته تمکین
ویرلماز یعنی کتمکه قدرت ویرلماز وکذا لو قیل له ان اقمت شهرا ونحو ذلک

ذلک فاقام واشتری ارضا ووضع علیه خراجها وعلیه الجزیة سنة من حین
وضع الخراج اکر اول حربی مستأمن اکرسن بر آی اقامت ایدرسن ویاخود
ایکی اوچ آی اقامت ایدرسک سکا جزیه وضع ایده‌رز دنیلسه واولدخی بوندن
صکره اقامت ایلسه ینه ذمی اولور ویاخود بر ارض خراجی اشترا ایلسه وارضنه
اوزرینه خراج وضع اولنسه خراج وضعی وقتندن برسنه‌نک جزیه‌سی کندو
اوزرینه واجب اولور او نکحت المستأمنة ذمیا ویاخود حربیه مستأمنه بر ذمی‌یی
نکاح ایله دارمزده اقامتی التزام ایدوب زوجنه تبعیت ایله ذمیه اولور لا لو
نکح هو ذمیة ذمی اولیماز اکر مستأمن ذمیه‌یی نکاح ایلسه زیرا طلاق ویروب
ینه بلدنه رجوع ایلمک ممکندر بو تقدیرجه التزام ایلمامش اولور فان رجع الی
داره حل دمه اسباب مذکوره ایله ذمی اولمامش مستأمن اکر دارینه رجوع
ایلسه قانی حلال اولور زیرا آنک رجوعی امانی ابطال ایدر وان کان له ودیعة
عند مسلم او ذمی او دین علیهما فاسر او ظهر علیهم سقط دینه وصارت ودیعته
فیئا اکر اول ذمی حربی مستأمنک یاننده ویاخود ذمی یاننده امانتی اولسه
ویاخود ایکیسنک اوزرنده دینی اولسه واول کمسنه اسیر اولسه ویاخود بز اهل
حربه غلبه ایدوب اولدخی ایچنده بولنوب قتل اولنسه دینی ساقط اولور و
امانتی مسلمینه غنیمت اولور وان قتل ولم یظهر علیهم او مات فهما لورثته اکر
قتل اولنسه وبزم عسکرمز انلره غلبه ایلمسه یعنی اول کمسنه غلبه‌سز قتل اولنسه
ویاخود فوت اولسه اول دین وامانت ورثه‌سی ایچوندر زیرا حکم امانی هنوز
باقیدر فان جاء حربی بامان ثم ظهر علیهم فالکل فیئ اکر امان ایله بر حربی دار اسلامه
کلسه ودار حربده زوجه‌سی اولسه وبر مسلم یاننده ویاخود ذمی ویاخود حربی
یاننده ولدلری ومالی اولسه وکندوسی دار اسلامده مسلما اولسه اندن صکره اهل
حرب اوزرینه غلبه ایلسک ذکر اولنانلرک جمله‌سی مسلمینه غنیمتدر بونلرک فیئ
اولمسی مثلا خاتون واولاد کبارلر بابایه تابع دکلدر آنلر حربیلردر اما ولد صغارک
فیئ اولمسی ولد صغیرک مسلمان اولمسی بابانک اسلامنه تبعیت ایله اولور چونکه
بیننده وتحت ولایتنده اولدقلری بوابه تباین دارین حسبیله ولایت متحقق
دکلدر اموال خی کذلک جمله‌سی فیئ اولور وان اسلم ثم جاء ثم ظهر علیهم فطفله حر
مسلم وودیعة عند مسلم او ذمی له وغیر ذلک فیئ بر حربینک دار حربده مسلم
اولوب اندن صکره دار اسلامه کلسه بعده اهل حرب اوزرینه غلبه اولنسه
او کمسنه‌نک کوچک اوغلی حر مسلمدر ومسلمان ویاخود ذمیده اولان امانتی کندونکدر
اما طفل وامانتدن غیریسی فیئدر ومن اسلم ثمه وله هناک وارث مسلم فقتله
مسلم عمدا او خطأ فلا شیئ علیه الا الکفارة فی الخطاء بر کمسنه دار حربده مسلمان

٥ وله زوجة هناک وولد وما
عند مسلم او ذمی او حربی
فاسلم هنا صح

اولسه ودار اسلامده مسلم وارثی اولسه وبر مسلم عمداً ویاخود خطاءً اول کیمسنه‌یی
قتل ایلسه قاتلک اوزرینه برشئ یوقدر الا مثل خطاده کفارت واردر زیرا عصمت
عدم مهاجره ایله باطل اولوب خطاده دیت وعمدده قود واجب اولمدی اما خطاده
وجوب کفارت حق سبحانه وتعالینک ومن قتل مؤمناً خطاءً فتحریر رقبة مؤمنة
قول شریفی دار اسلام ودار حرب قیدیله مقید دکلدر بو آیتک اختصاصی انجق
خطایه‌در وخطایه اختصاص ایچون عمدده یوقدر واذا قتل مسلم لا ولی له خطاءً
اکر ولیسی اولمیان بر مسلم خطاءً قتل اولنسه او مستأمن اسلم هنا ویاخود دار اسلامده
مسلمن اولان مستأمن خطاءً قتل اولنسه فللامام اخذ الدیة من عاقلة القاتل
امام ایچون قاتلک عاقله‌سندن دیت اخذ ایلمک ولیس العفو مجاناً قتل عمدده
امام ایچون قصاص ایلمک واردر ویاخود طریق صلح دیت اخذ ایدر زیرا امامک
ولایت نظریه‌سی واردر نفع اولانی رأی ایدرسه آنی اشلر حقیقت حال قصاصدن
دیت بیت المال انفعدر امام ایچون مجاناً عفو ایلمک یوقدر زیرا عامه‌نک
حقیدر **باب العشر والخراج** بو باب عشر وخراج بیانندهدر ارض العرب
عشریة ارض عرب عشریه‌در وهی ما بین العذیب الی اقصی حجر بالیمن بمهرة الی
حد الشام ارض عرب عذیب ما بیننده‌ن یمن ایله مهره‌ده اقصی حجره وحد شامه
دکیندر عذیب بنی تمیم صوینک اسمیدر بر رجلک اسمیدر بعضیلر بر قبیله‌نک
اسمیدر دیدیلر یعنی طولاً عذیب وفارسیه‌دن یمن مهره حجرک آخرینه دکیندر
وعرضاً یبرین ودهنا ورمل وعالج ومشارف شامه دکیندر بو ذکر اولنان
ممالک کلیسی عشریه‌در زیرا نبی حضرت علیه الصلوة والسلام وخلفاء الراشدین
عرب‌دن خراج آلمامشلردر وکذا البصرة بصره‌ده عشریه‌در قیاس بو ایدیکه
خراجیه اوله قهراً فتح اولمشدر واهلی اول اراضی اوزرینه قرار اولمشدر واراضی
عراقدندر لکن اجماع صحابه ایله عشریه اولمشدر وکل ما اسلم اهله او فتح عنوة
وقسم بین الغانمین وهر ارضکه اهل اسلامه کلسه ویاخود قهراً فتح اولوب
بین الغانمین قسمت اولنه اولدخی عشریه‌در وارض السواد خراجیة ارض سواد
عراق عرب خراجیه‌در زیرا حضرت عمر رضی الله عنه سوادی فتح ایلدکده محضر
صحابه‌ده خراج وضع ایلدی ودخی عمر بن العاص رضی الله عنه مصری فتح ایلدکده
خراج وضع ایلدی وصحابه کرام رضوان الله علیهم اجمعین شام اوزرینه
خراج وضعنده اجماع ایلمشلردر وبوکه سواد تسمیه‌سی اغاج واکینلری
غایت یشل اولدوغیچوندر وهی ما بین العذیب الی عقبة حلوان ومن
الثعلبیة او العلث الی عبادان ارض سواد عرضاً عذیب ما بیننده‌ن عقبه
وحلوان وطولاً ثعلبیه‌دن ویاخود علثدن عباداته دکدر حلوان اسم بلده‌در

بلددر عبادان شط البحر اوزرنده بر حصن صغیردر وکذا کل ما فتح عنوة واقر
اهله علیه او صولحوا سوی مکة هر مملکت که قهراً فتح اوله واهلی اول مملکت واراضی
اوزرینه قرار قلنه ویاخود صلح اولنه‌لر مکه‌دن غیری اول مقوله اراضی جملسی
خراجیه‌در اما اراضی مکهٔ مکرمه عشریه‌در قیاس بو ایدیکه مکهٔ مکرمه دخی قهراً فتح اولمشدر
خراجیه اوله لکن نبی حضرت صلی الله علیه وسلم ترک ایدوب خراج وضع
ایلمامشدر وارض السواد مملوکة لاهلها یجوز بیعهم لها وتصرفهم فیها ارض سواد
اهلی ایچون مملوکه‌در یعنی ملکلریدر سائر اموال واملاک کبی بیع وتصرفلری
جائز اولور وان احیی موات یعتبر قربه عند ابو یوسف وماؤه عند محمد اکر
موات احیا اولنسه یعنی بر ارض موات احیا اولنسه ابو یوسف قتنده
اکر ارض خراجیه‌یه قریب ایسه ارض خراجی اعتبار اولنور اکر ارض عشریه‌یه
قریب ایسه ارض عشریه اعتبار اولنور وامام محمد قتنده صوینه اعتبار اولنور
اکر ماء خراجیه ایله سقی اولنورسه ارض خراجیه اعتبار اولنور اکر ماء عشریه
خراج مقاسمه
ایله سقی اولنورسه ارض عشریه اعتبار اولنور والخراج نوعان خراج مقاسمة
خراج ایکی نوعدر بر نوع خراج مقاسمه‌در وخراج مقاسمه اولدرکه قچن امام
بر بلده‌یی قهراً فتح ایدوب اراضیسی اوزرینه خراج وضع ایلیه مثلا خارجک
ربعنی ویاخود ثلثنی ویاخود نصفنی تعیین ایلمکدر نبی حضرت علیه الصلوة
والسلام اهل خیبره وضع ایلمشدر وبونک حکمی عشر حکمیدر بو یلیجه اما نصف
اوزرینه زیاده اولماز فیتعلق بالخارج کالعشر پس امدی بو تقدیرجه اول خراج
عشر کبی خارجه تعلق ایدر الا بو قدر وار درکه موضع خراجدن وضع اولنور
خراج وظیفه
تعلیقسی
حقیقتده بو دخی خراجدر کذا فی غایة البیان وخراج وظیفة وبر نوع دخی خراج
وظیفه‌در وخراج وظیفه ذمته واجب اولاشیدر تعلق اعراض ایله انتفاعدن
تمکنه‌در ولا یزاد علی ما وضعه عمر رضی الله عنه علی السواد سواد عراقه حضرت
عمر رضی الله عنه وضع ایلدوکی شئ اوزرینه زیاده قلنماز لکل جریب صالح
للزرع صاع من بر او شعیر ودرهم زراعته صالح اولان هر جریب ایچون بغدایدن
ویاخود شعیردن بر صاع وبر درهم واردر جریب شول ارضدر که طولی وعرضی
ملک کسری ذراعی ایله التمش ذراع اوله وبو ذراع یدی قبضه ذراع عامه‌نک
اوزرینه بر قبضه زیاده ایلمشلر ایدی فذراع عامه ایسه التی قبضه‌در ودخی دیلدیکه
حسابک ذراعی التی قبضه‌در بو تقدیرجه یکرمی درت اصبع اولور لا اله
الا الله محمد رسول الله عددنجه وهر اصبع التی شعیردر ودخی دیلدیکه سواد
عراقک جریبی‌در اما سائر بلادک جریبی بلدانک تعارفنه کوره‌در وفی الجریب
الرطبة خمسة دراهم یونجه‌نک جریبی ایچون بش درهم واردر یعنی بش درهم

خراج آلنور ولجريب الكرم والنخل المتصل عشرة دراهم باغك جريبي ايچون
وياخود نخلك جريبي ايچون ايله باغكه بربرينه متصل اوله اون درهم خراج النور
ولما سواه كزعفران وبستان ما تطبق جريب مذكوراتك ماسواسيچون زعفران
وبستان كبي طاقتنه كوره در حضرت عمر رضي الله عنه بو ايكيسنه برشي وضع
ايلمدي اعتبار طاقتنه كوره در ونصف الخارج غاية الطاقة خارجك نصفي
طاقتك غايتيدر زيرا تنصيف عين انصافدر وان لم تطق ما وظف نقص
مواظف اولان شيئه ارضك طاقتي يوغيسه نقص اولنور زيرا حضرت عمر
رضي الله عنه عثمان بن حنيف وحذيفة بن اليماني سواد عراقي مساحه يه كوندردي
انلر دخي مساحه ايدوب وضع خراج ايلدكلرندن صكره حضرت عمر رضي الله
عنه بونلره خطاب ايدوب لعلكما حملتما الارض ما لا تطبق فقالا لا بل حملناها
ما تطبق ولو زدنا لاطاقة ديو جواب ويرمشلردر بو كلام عدم طاقتده
نقصك جوازنه دالدر ولا يزاد وان طاقت عند ابي يوسف خلافا لمحمد ابو
يوسف قتنده ارضك طاقتي دخي اولورسه زياده قلنماز امام محمد ايچون خلاف
واردر آنك قتنده طاقت اولدقده زياده جائز اولور ولا خراج ان انقطع عن
ارضه الماء او غلب عليها او اصاب الزرع آفة خراج يوقدر يعني خراج النماز
ارضدن صو منقطع اولورسه ويا خود صو غلبه ايدرسه ويا خود زرعه آفت
اصابت ايدرسه ويجب ان عطلها مالكها خراج واجب اولور اكر مالكي اول ارضي
ابطال ايدرسه ولا يتغير ان اسلم او اشتراها مسلم ارض خراجيه صاحبي مسلمان
اوله ويا خود اول ارضي بر مسلم اشترا ايله خراج متغير اولماز زيرا اصحابه
كزين رضوان الله عليهم اجمعين ارض خراجي اشترا ايدرلردي وخراجني ادا
ايدرلردر ولا عشر في خارج ارض الخراج ارض خراجك خارجندن يعني محصولندن
عشر يوقدر محصل كلام عشر وخراج بر يرده جمع اولماز ولا يتكرر خراج الوظيفة
بتكرر الخارج تكرر خارج ايله خراج وظيفه بر سنه ده متكرر اولماز يعني بر سنه ده
ايكي محصول ويرمكله ايكي دفعه خراج وظيفه النماز زيرا حضرت عمر رضي الله عنه
مكرر توظيف ايلمامشدر بخلاف العشر وخراج المقاسمة عشر وخراج مقاسمه
بونك خلافيدر يعني خارجك تكرري ايله متكرر اولور **فصل** وقتاكه
مصنف خراج ارضي ذكردن فارغ اولدي ايسه بو فصلده خراج رؤسي كه جزيه در
آني ذكر ايلدي زيرا جزيه تسميه سي ذمي لي قتلدن كفايت ايلدوكي ايچوندر
كافر جزيه قبول ايله قتل اندن ساقط اولور نتكم حق سبحانه وتعالينك
قاتلوا الذين لا يؤمنون بالله قول شريف حتى يعطوا الجزية عن يد وهم
صاغرون قول شريفنه دكين واقع اولان نظم شريف اخذ جزيه ايله قتلدن

قتلدن خلاصدر بنه مجتهدر اكر ضلورسه كفر معصيتدر حال بوكه اعظم كبائر
در وكبائري تقرير ايچون بدل اخذ ايلمك نيجه صحيحدر جواب ويريلوركه جزيه كفري
تقريردن بدل دكلدر انجق ترك قتل واسترقاقدن عوضدر قصاص عوض ايله
اسقاط اولنمق كبيدر الجزية اذا وضعت بتراض وصلح لا تغير جزيه دخي رضا
وصلح ايله وضع اولنسه متغير اولماز وان فتحت بلدة عنوة واقر اهلها
توضع على الظاهر الغني في السنة ثمانية واربعون درهما اكر بر بلده قهرا
فتح اولنسه واهلي اول بلده اوزرينه قرار قلنسه ظاهر غناسي اوزرينه سنه ده
قرق سكز درهم خراج وضع اولنور وهر آيده درت درهم اخذ اولنور وعلى
المتوسط نصفها وعلى الفقير القادر على الكسب ربعها اورته حاللو كمسنه نك
اوزرينه قرق سكز درهمك نصفي وضع اولنور وهر آيده ايكي درهم اخذ اولنور
وكسبه قادر اولان فقير اوزرينه قرق سكز درهمك ربعي وضع اولنور اول
ايكي درهمدر وهر آيده بر درهمدر اخذ اولنور وتوضع على كتابي ومجوسي ووثني
عجمي كتابي ومجوسي ووثني عجمي اوزرينه جزيه وضع اولنور زيرا وثني عجمينك
استرقاقي جائز اولمسي وضع جزيه نك جوازنه دليلدر لا عربي ولا على مرتد فلا
يقبل منهما الا الاسلام والسيف وثني عربي اوزرينه ومرتد اوزرينه جزيه وضع
اولنماز زيرا نبي حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم كندولردن ظهور ايدوب وقرآن
عظيم آنلرن كندولرينك لساني اوزره نازل اولوب ومعجزه باهره سي كندولره
جمله دن اظهر اولمغين بونلرك كفري سايردن اغلظ اولمغين بونلردن قبول
اولنماز الا اسلام ويا خود سيف حربي جزيه وضعنك عدم جوازي بودركه كندوسي
مهتدي اولوب اسلامك محاسننه واقف اولدقدن صكره رببنه كافر اولمشدر
بو تقديرجه كفره وغلظتي سائرلردن اغلظ اولمشدر وتسترق انثاهما وطفلهما
وثني عربك ومرتدك نساسي وطفللري عبد اولور زيرا ابو بكر رضي الله عنه
حضرتلري بني حنيفه نك نسوان وصبيانني اسير ايدوب غانمين بيننده قسمت
ورجاللري اسلامه كلمينلر قتل ايلمشدر ولا جزية على صبي وامرأة ومملوك و
مكاتب وشيخ كبير وزمن واعمى ومقعد وفقير لا يكتسب صبي وخاتون و
مملوك ومكاتب وشيخ كبير وكتوزم واعمى ومقعد وكسبه قادر اولمين فقير
اوزرينه جزيه يوقدر وراهب لا يخالط وناس ايله مخالطه ايلمين راهب اوزرينه
دخي جزيه يوقدر زيرا جزيه قتلدن بدلدر راهب ايسه مادامكه ناسه مخالطه ايلميه
قتلي جائز دكلدر وامام محمد ابو حنيفه دن روايت ايدوب راهب اوزرينه جزيه
وضع اولنور اكر عمله قادر اولورسه زيرا بو كمسنه ارض خراجيه معطل ايدن كمسنه
كبيدر وتجب في اول الحول ويؤخذ قسط كل شهر فيه جزيه سنه اولنده واجب

واجب وهر بر شهرک قسطی اول آیدن اخذ اولنور غنیدن درت درهم ومتوسطدن ایکی وسطدن نسخه
درهم وفقیردن بر درهم وتسقط بالاسلام والموت جزیه اسلام ایله ویاخود موت
ایله ساقط اولور بر ذمینک اوزرنده جزیه وار ایکن اسلامه کلسه ویاخود کافرا موت
اصابت ایلسه جزیه ساقط اولور وتتداخل بالتکرر جزیه تداخل ایدر حولک تکراری
ایله مثلا ذمینک اوزرینه ایکی حول مرور ایدوب جزیه سن ادا ایلمش اولسه امام اعظم
قتنده سنه اولینک جزیه سی ساقط اولور زیرا جزیه کفر اوزرینه عقوبت واجب اولور اولنک نسخه
ایچنکه عقوبات جمع اولسه تداخل ایدر خلافا لهما اما مین ایچون خلاف وار در انلر
قتنده ایکی سنه نک جزیه سی واجب اولور بخلاف خراج الارض خراج ارض جزیه نک
خلافنجه در هر سنه نک خراجی لازم اولور ولا یجوز احداث بیعة او کنیسة او صومعة
فی دارنا دارمزده بیعه وکنیسه وصومعه احداثی جائز اولماز بیعه وکنیسه یهودی
ونصارانک معبدلری ایچون استعمال اولنور اما غالبا بیعه نصاری ایچون وکنیسه یهودی
ایچون استعمال اولنور وصومعه بونلردن بریسی یالکز عبادت ایده جک مقامدر
وبعضیلر بیت ناردر دیمشلر وتعاد المنهدمة من غیر نقل منهدم اولان کنیسه وبیعه
وصومعه بر آخر موضعه نقل اولنمدین عودت اولنور یعنی کند وطاشی وطپراغی ایله
ترمات اولنور ویمیز الذمی فی زیه ذمی لباس عمامه سنده مسلمانلردن تمییز اولنور
یعنی اهل علم واشراف لباسندن منع اولنور ومرکبه وسرجه ولا یرکب خیلا ولا یعمل
بسلاح ومرکبندن واکرندن مسلمانلردن تمییز اولنور وآته حتی راکب اولماز وسلاح
حتی استعمال ایلمز ویظهر الکستیج کستیجی اظهار ایلر کستیج برمق قالکلغی یوک
ویا خود قیلدن بر ایپدر ذمی طائفه سی ثیابی اوزرینه باغلر لر کستیج زناردن غیری
بر شیدر زیرا زنار ابریشمدندر ویرکب سرجا کالاکاف ذمی طائفه سی اکاف کبی
اکره راکب اولور اکاف چه پالان دیدکلری شیدر والاحق ان لا یترک ان یرکب
الا الضرورة وحینئذ ینزل فی المجامع احق اولان راکب اولمقدن منع اولنمقده ترک
اولنمقدر الا مکرکه ضرورة ایچون اوله بو تقدیرجه مسلمانلر مجمعنه اوغرادقلرنده
بارکیرلرندن نازل اولورلر ولا یلبس ما یخص اهل العلم والزهد والشرف اهل
علم وصاحب زهد واشرافه مخصوص اولان لباسی کیمه لر وکیرلر منع اولنور
ویمیز انثاه فی الطریق والحمام وطریق وحمامده ذمینک انثاسی مسلمه انثا
سندن تمییز اولنه ویجعل علی داره علامة لا کیلا یستغفر له اوی اوزرینه بر علامت
قلنه که مسلمانلر اوی ظن اولنوب انلک ایچون استغفار اولنمیه ولا یبدأ بالسلام و
ذمی یه سلام ایله بدأ اولنمیه لکن رد سلام لا بأسدر ورد سلام ایلدکده علیکم
دیه زیاده ایلمیه علیکم السلام دیمیه اکر رد سلامده السلام علی من اتبع الهدی
دیه جائزدر ویضیق علیه الطریق وذمی اوزرینه طریق تضیق اولنه مثلا تحی

٢٨٥

تحی مسلمان ایله ذمی یولده بربرلرینه ملاقی اولسه مسلمان ذمی اهانة تضیق ایلیه
اما ذمی ابتداء سلام ویروب مسلمانه تعظیم ایلسه تضییق اولنمیه ویؤدی
الجزیة قائما والاخذ قاعدا ذمی جزیه قائما اولدوغی حالده ادا ایلیه واخذ قاعدا
اولدوغی حالده اخذ ایلیه ویؤخذ بتلبیبه ویهز ویقال له اد الجزیة یا ذمی او یا عدو الله
وذمی یقاسندن اخذ اولنوب تحریک اولنور واکا ذمی یا خود عدو الله جزیه ادا ایله
دیلور ولا ینقض عهده بالاباء عن الجزیة ذمینک عهدی جزیه دن ابا ایله نقض
اولنماز زیرا امتناع قتل ذمی التزام جزیه ایله در یوخسه ادا ایله دکل تأخیر اوله او
بزناه بمسلمة او قتله مسلما او سبه النبی علیه السلام ویا خود ذمینک مسلمه
زنا ایله ویاخود حاشا نبی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلمه سب ایله عهدی
نقض اولنماز بل باللحاق بدار الحرب او الغلبة علی موضع لمحاربتنا بلکه عهدی نقض
اولنور دار حربه لحوق ایله ویاخود بزم محاربه مز ایچون بر موضعه غلبه ایله عهدی نقض
اولور ویصیر کالمرتد اول ذمی مرتد کبی اولور ناقض عهد اولان ذمی مالنی دار حربه
کتورسه اومسلمانلرک فیئی در یعنی غنیمتدر مال مرتد حتی بویله در ذمی دارمزده ترک
ایلدوکی مالک حکمی مرتدک ترک ایلدوکی مال حکمی کبی میدر یوخسه حکم آخر میدر تتبع
اولان کتبده محلنی کوره مدم دیو فراید صاحبی نقل ایلمشدر حد ذاتنده تتبع اولنه جق
محلدر لکن لو اسر لا یجبر علی الاسلام بل یسترق والمرتد یقتل لکن ناقض عهد اولان
ذمی اسیر اولنسه اسلام اوزرینه جبر اولنماز بلکه استرقاق اولنور ومرتد اسیر قتل
اولنور وذمی ابتداء اسلامی التزام ایلمدی جزیه التزام ایلدی استرقاقی ویاخود ذمته
عودی لا بأسدر اما مرتد بونک خلافیدر نه رق اولور ونه جزیه قبول اولنور بلکه
مصر اولنورسه قتل اولنور ویؤخذ من بنی تغلب رجالهم ونسائهم ضعف الزکوة
بنی تغلب قبیله سنک رجال ونساسندن ضعف زکوة اخذ اولنمق یعنی ایکی
قات زکوة اخذ اولنور زیرا حضرت عمر رضی الله عنه زکوتلرنک ضعفی اوزرینه
مصالحه ایلمشدر لا من صبیانهم صبیانلردن زکوة یوقدر ویؤخذ من موالیهم
الجزیة والخراج کموالی قریش بنی تغلبک موالیسندن یعنی عتقالرندن جزیه و
خراج اخذ اولنور قریشک عتقالرندن الندوغی کبی ویصرف الخراج والجزیة وما
اخذ من بنی تغلب او من ارض اجلی اهلها عنها او اهداه اهل الحرب او اخذ منهم
بلا قتال خراج وجزیه وبنی تغلبدن اخذ اولنان شیء وبر ارض که اهلی اجلا یعنی
اخراج اولنه اول ارضدن النان شیء صرف اولنور فی مصالح المسلمین کسد الثغور
وبناء القناطیر والجسور سد ثغور وبناء قناطیر وبناء جسور کبی مصالح مسلمینده
صرف اولنور قنطر ایله جسر ما بیننده فرق بودر که قنطره کرج وطاش ایله بنا اولنادر
جسر خشبدن بنا اولنادر وکفایة العلماء والمدرسین والمفتیین والقضاة والعمال

والمقاتلة وذراريهم حتى علمانك يعني مفسرين ومحدثينك ومدرس ومفتيلرك
وقضاة وعمالك ومقاتلة يعني عسكرنيك كفايتلرينه وذريتلرينك كفايتلرينه
صرف اولنور وذراريهم اولا ضمير مقاتلة يه راجعدر وكافي هدايه نك ومجمع البحرين
وشرحي واختيارك كلامنك مفهومي انجق مقاتلة يه راجع اولمسي مشعردر وبعضلركه
ضمير جملة سنه راجعدر ومن مات في نصف السنة حرم من العطا يا مذكوريندن
بري نصف سنه ده فوت اولسه عطايادن غزاة ايچون كتب اولنان شئ اكا حرام
اولور زيرا ابو عطايا بر نوع صلة در قبل القبض مالك اولنمز وموت ايله ساقط
اولور وصاحب عنايه ديمشدركه آخر سنه ده حتى فوت اولسه ورثه سنه ويرلمز
زيرا صلة در قبضدن غيري ايله مالك اولنمز

باب المرتد

بو باب مرتدك
احكامي بيانندە در ومن ارتد والعياذ بالله تعالى يعرض عليه الاسلام عياذا
بالله تعالى بركمسنه مرتد اولسه انك اوزرينه اسلام عرض اولنور استحبابًا در
يوخسه واجبا دكلدر زيرا مقدما كندويه دعوت بالغ اولمش ايدي ويكشف
شبهته ان كانت اكر شبهه سي وار ايسه كشف اولنور فان استمهل حبس ثلثة
ايام فان تاب فبها والا قتل اكر مرتد مهل طلب ايدرسه اوچ كون حبس اكر
اوچ كونده تائب اولورسه فبها والا قتل اولنور وناطقيدن نقل اولنديكه اكر
مرتد تائب اولوب اسلامه كلدكدن صكره تكرار كفره عودت ايلسه حتى اوچ
دفعه يه دكين مرتد اولسه مهل طلب ايلدكجه مهل ويريلور اما دردنجيده مهل
ويريلمز همان اخذ اولنور وغزكبي اسلامه كلورسه فبها والا قتل اولنور وبعضيلر
قتلندن ما دامكه اخذ اولندقجه اسلامه كله قتل اولنماز الا مكه اسلامدن ابا ايليه
وجميع اصحابمزك قولي بودركه مرتددن ابدا طلب اولنور اما حضرت علي كرم
الله وجهه وابن عمردن روايت اولنديكه اوچ دفعه دن صكره توبه سي قبول اولنماز
نتيجه سي استهزا اولمش اولور وابو يوسفدن بر روايتده ارتداد متكرر اولسه اسلام
عرض اولنمدين قتل اولنور زيرا ارتدادك تكرارندن استخفاف دين لازم كلور
وتوبته بالتبري عن كل دين سوى الاسلام او عما انتقل اليه مرتدك توبه سي اسلامدن
غيري جميع دينلردن بري اولمسيله در وياخود انتقال ايلديكي دينلردن بري اولمسيله در
مثلا اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله ديو شهادتدن صكره
اسلامدن غيري جميع دينلردن بري اولدم ديه وياخود يهوديدن ايسه يهودي دينندن
بري اولدم ديه وياخود نصاريدن ايسه نصاري دينندن بري اولدم ديه وقتله
قبل العرض ترك ندب لا ضمان فيه اسلام عرض اولنمزدن مقدم مرتدي قتل
ايلمك فعل مستحبي ترك ايلمكدر اول قاتله ضمان يوقدر زيرا مرتدك دمي مباحدر
كندويه دعوت بالغ اولدقدن صكره اسلام عرض ايلمك واجب دكلدر

دكلدر شرح طحاويده مسطوردركه بركمسنه مرتدي امامك اذنسز قتل ايلسه
تأديب اولنور يعني تعزير اولنور ويزول ملكه عن ماله موقوفا فان اسلم عاد
مرتدك ملكي ردتي سببيله كندو مالندن موقوفا زائل اولور اكر اسلامه كلورسه
مالي ينه ملكنه عودت ايدر ابو حنيفه قتنده وان مات او قتل او لحق بدار الحرب
وحكم به اكر مرتد فوت اولسه ياخود قتل اولنسه وياخود دار حربه لاحق اولسه
ولحوقنه حكم اولنسه عتق مدبروه وامهات اولاده وحلت ديونه مدبرلري وام
ولدلري معتق اولور وديون مؤجله سي في الحال اولور يعني معجله اولور زيرا دار حربه
لحاق موت كبيدر وكسب اسلامه لوارثه المسلم حال اسلامده اولان كسبي مسلم
اولان وارثي ايچوندر وكسب ردته فيء حال ردتده اولان كسبي فيدر يعني غنيمتدر
بو قول ابو حنيفه قتنده در شافعي قتنده ايكيسي ده فيدر زيرا مرتد كافرا فوت
اولمشدر مسلم ايسه كافره وارث اولماز بو تقديرجه ايكي حالده ده مالي فيدر
ويقضي دين اسلامه من كسب اسلامه اسلامده ايكن اولان ديني اسلامده اولان
كسبندن قضا اولنور ودين ردته من كسبها ردتده اولان ديني ردتده اولان
كسبندن قضا اولنور ويوقف بيعه وشراؤه واجارته وهبته ورهنه وعتقه
وتدبيره وكتابته ووصيته فان اسلم صحت وان مات او قتل او حكم بلحاقه بطلت
مرتدك بيعي وشراسي واجاره سي وهبه سي ورهني وعتقي وتدبير وكتابت و
وصيتي موقوف اولور اكر اسلامه كلورسه بو تصرفات صحيح اولور واكر فوت
اولوب وياخود قتل اولنوب وياخود دار حربه لحوقي ايله حكم اولنورسه بو تصرفات
باطل اولور وقالا لا يزول ملكه عن ماله وتقضي ديونه مطلقا من كلا كسبه امامين
ديديلركه مرتدك مالندن ملكي زائل اولماز وديني مطلقا قضا اولنور حال اسلامده
وحال ردتده اولان كسبندن وكلاهما لوارثه المسلم ايكي حالده اولان كسبي ده مسلم
اولان وارثي ايچوندر ومحمد اعتبر كونه وارثا عند اللحاق وابو يوسف عند الحكم به وتصح
تصرفاته امام محمد مسلمك مرتده وارث اولمسني دار حربه لاحق اولدقده اعتبار
ايدر وابو يوسف دار حربه لحوقنه حكم اولندقده اعتبار ايدر بو وقته كلنجه دكين
مرتدك تصرفاتي صحيح اولور ولا توقف غير المفاوضة شركت مفاوضه دن غيريسي
موقوف اولماز انجق شركت مفاوضه موقوف اولور زيرا شركت مفاوضه
دينده ومالده وتصرفده ورجحانده مساوات اقتضا ايدر مرتدده ايسه دين
يوقدر بالاتفاق موقوفدر اكر اسلامه كلورسه صحيح اولور والا باطل اولور لكن
كتصرف الصحيح عند ابي يوسف وكتصرف المريض عند محمد لكن مرتدك تصرفي
ابو يوسف قتنده صحيحك تصرفي كبيدر حتى تبرعاتي جميع مالندن اعتبار اولنور
وامام محمد قتنده مريضك تصرفي كبيدر تبرعاتي ثلثندن اعتبار اولنور ويصح

اتفاقا استيلاده وطلاقه ويبطل نكاحه وذبيحته واتفاقا مرتدك استيلادى وطلاقى
صحيح اولور ونكاح وذبيحه سى باطل اولور وتتوقف مفاوضته شركت مفاوضه سى
موقوف اولور بو قول مصنفك ولا تتوقف غير المفاوضة قولندن مبهم اولنمش
ايدى ثانيا ذكر شن مرادنه ايدوكى معلوم اولمدر وترثه امرأة المسلمة ان مات
او قتل وهى فى العدة وان عاد مسلما بعد الحكم بلحاقه اخذ ما وجده باقيا فى يد وارثه
مرتدك مسلمه اولان خاتونى وارث اولور ججن مرتد فوت اوله وياخود قتل
اولنه حال بوكه خاتون عدتنده اوله بو تقديرجه مرتد فارا ولمش اولور اكر
وقت ردتنده صحيح ايسه زيرا ردت هلاكه سببدر مرض كبى واكر دار حربه لحوقنه
حكمدن صكره مسلما عودت ايلسه وارثنك يدنده باقى قلان اشيادن بولدوغنى
اخذ ايدر ولا ينقض عتق مدبره وام ولده وان عاد قبله فكانه لم يرتد مدبرنك
وام ولدينك عتقى نقض اولماز زيرا بو ايكيسنك عتقنه قضاء قاضى دليل مصحح
ايله صحيحدر بوزلماز اكر دار اسلامه قاضينك قضاسندن اول عودت ايدرسه
كانه مرتد اولماش كبيدر اول وقت عتقلرى نقض اولور والمرأة لا تقتل بل تحبس
حتى تتوب وتضرب كل يوم مرتد اولان خاتون قتل اولنماز بلكه توبه ايدنجه
حبس اولنور وهركون ضرب اولنور صاحب كافى ديمشدركه حسن ابو حنيفه دن
روايت ايدوب هركون زنداندن اخراج اولنوب اوتوز طقوز دكنك
ضرب اولنه والامة يجبرها مولاها جاريه مرتد مولاسى اسلامه جبر ايلر وينفذ
جميع تصرفها فى مالها مرتد اولان خاتونك مالنده جميع تصرفى نافذ اولور وجميع
كسبها لوارثها المسلم اذا ماتت مرتد اولان خاتونك كرك حال اسلامنده
كرك حال ردتنده جميع كسبى فوت اولدقده مسلم اولان وارثى ايچون دردر ويرثها
زوجها ان ارتدت مريضة مريضه ايكن مرتد اولان خاتونه زوجى وارث اولور
لا ان ارتدت صحيحة صحيحه ايكن مرتد اولسه زوجى وارث اولماز وقاتلها يعزر
فقط مرتد اولان خاتونك قاتلى انجق تعزير اولنور برشى لازم كلمز زيرا اول كمسنه
نبى عليه الصلوة والسلامك من بدل دينه فاقتلوه قول شريفنك اطلاقنه
اعتماد ايلمكله قتل ايلمشدر اول اجلدن اوزرينه برشى لازم كلمز انجق تاديب
اولنور وسائر احكامها كالرجل مرتد اولان خاتونك احكامى مرتد اولان
رجلك احكامى كبيدر فان ولدت امته فادعا ثبت نسبه وامومتها والولد
حر يرثه مطلقا ان كانت مسلمة اكر مرتدك جاريه سى بر ولد كتورسه ومرتد
اول ولدى دعوت ايلسه ولدك نسبى اول مرتددن ثابت اولور وجاريه انك
ام ولدى اولور وولد حر در مرتده مطلقا وارث اولور كرك حينِ ارتداد ايله ولادت
مابينى آلتى ايدن اقل اولسون كرك اكثر اولسون برابردر اكر جاريه مسلمه اولورسه

اولورسه زيرا ابويندن مسلم اولانه تابعدر ومسلم ايسه مرتده وارث اولور وكذا
ان كانت نصرانية وبه ولد حى مسلمدر وارث اولور اكر جاريه نصرانيه حتى
اولورسه الآن ولدته لاكثر من نصف حول منذ ارتد الا مكه جاريه مرتدك
ارتدادندن نصف حولدن اكثرده ولد كتورمشرا وله اولزمان وارث اوليماز
مثلا التى آيدن اقلده ولد كتورسه علوق حال اسلامده واقع اولوب ولد مسلمه
تابع اولمش اولور ومرتددن وارث اولور التى آيدن اكثرده واقع اولورسه
علوق حال ارتداده واقع اولوب ولد حى مرتد اولور او لتقديرجه مرتددن
وارث اوليماز وان لحق بماله فظهر عليه فهو فئ اكر مرتد مالى ايله دار حربه لاحق
اوله واول مال اوزرينه غلبه اولنسه اول مال غنيمتدر فان لحق ثم رجع
فذهب به فظهر عليه فهو لوارثه قبل القسمة اكر مرتد مالسز دار حربه داخل
اوله اندن صكره دار اسلامه رجوع ايلسه وياخود مالنى دار حربه كتورسه
بعده مرتد اوزرينه غلبه اولنسه اول مال قبل القسمه وارثى ايچوندر زيرا مرتد
ابتداء دار حربه داخل اولوب لحوقنه حكم قاضى لاحق اولدقده دار اسلامده
اولان مالى ورثه سنه انتقال ايدوب ورثه اول ماله مالك اولورلر صكره مالنى
الوب دار حربه كتوردوكنه اعتبار يوقدر قبل القسمه مجانا آلورلر وان لحق
فقضى بعبده لابنه فكاتبه الابن فجاء المرتد مسلما فبدل الكتابة والولاء له
اكر مرتد دار حربه لاحق اولسه وعبدى اوغلى ايچون قضا اولنسه يعنى قاضى عبدينى
اوغلنه حكم ايلسه واوغلى اول عبدى مكاتب ايلسه ومرتد اولان بابا مسلم
اولدوغى حالده دار اسلامه كلسه بدل كتابت وولا باباسى ايچوندر ومن
قتله مرتد خطاء فقتل على ردته بركمسنه مرتده خطاءً قتل ايلسه اول مرتد
ردتى اوزرينه قتل اولنور اولحق فدية فى كسب اسلامه وياخود خطاءً
قتل ايلدكدن صكره دار حربه لاحق اولسه مقتولك ديتى اسلامنده اولان
كسبندندر ابو حنيفه قتنده وقالا فى كسبه مطلقا امامين ديديلركه مطلقا
اسلام وردتنده اولان كسبندندر ومن قطعت يده عمدا فارتد والعياذ بالله
تعالى ومات منه اولحق ثم جاء مسلما ومات منه فنصف ديته لورثته
فى المال القاطع بركمسنه نك الى قطع اولنه بعد القطع عياذا بالله تعالى مرتد
اوله واول قطعدن حالت ردتنده فوت اوله وياخود دار حربه لاحق
اوله اندن صكره مسلم اولدوغى حالده دار اسلامه كلسه واول قطعدن فوت
اوله قطع ايدن كمسنه نك مالندن نصف ديتى ورثه سى ايچوندر وان اسلم
بدون لحاق فتمام الدية وعند محمد نصفها اكر مرتد اولان مقطوع اليد دار حربه
لاحق اولمدين مسلمان اوله واول قطعدن فوت اوله ابو حنيفه وابو يوسف

قتنده تمام دیتیدر وامام محمد قتنده نصف دیتیدر مکاتب ارتد فلحق فأخذ بماله
وقتل فبدل الکتابة لمولاه والباقي لورثته بر مکاتب مرتد اولوب دار حربه لاحق
اوله وبعده مالیله اخذ اولنوب قتل اولنسه کندو مالندن بدل کتابت مولاسی
ایچون باقیسی ورثه سی ایچون در زوجان ارتدا فلحقا فولدت المرأة ثم ولد للولد
فظهر علیهم فالولدان فيء ار وعورت مرتد اولوب دار حربه لاحق اولسه‌لر پس
امدن خاتون دار حربده بر ولد کتورسه اندن صکره اول ولدک دخی بر اوغلی اولسه
بعده انلرک اوزرینه غلبه اولنسه ولدک ایکیسی دخی فيدر یعنی غنیمتدر هدایه
ده بویلجه در اما ولد اولک فيء اولمسی اناسنک مرتده اولمسیدر زیرا مرتده
اولان خاتون استرقاق اولنور ولدی دخی استرقاقده اکا تابعدر اما ولد ثانینک
فيء اولمسی کافر اصلیدر مرتد دکلدر استرقاقنده شبهه ارتداده یوقدر و
ویجبر الولد علی الاسلام لا ولده ولد اول اسلام اوزرینه جبر اولنور زیرا اولاد
دینده بابایه تابعدر امدی باباسی جبر اولندوغی کبی اوغلی دخی اسلام اوزرینه جبر (اولنور اما)
اولنماز واسلام الصبي العاقل صحیح صبی عاقلک اسلامی صحیحدر وکذا ارتداده
(ولدک وکذی جبر) ارتدادی دخی صحیحدر نکاحی باطل اولوب میراثدن محروم اولور ابو حنیفه وامام
محمد قتنده خلافا لابي یوسف ابو یوسف ایچون خلاف واردر انک قتنده
ارتداد صحیح دکلدر زفر وشافعی دیمشلردر که صبینک اسلامی وارتدادی صحیح
دکلدر زیرا صبی عاقل اسلامده ابوینه تابعدر واسلامی طریق تبعیت ایله
صحیحدر یوخسه اصالت ایله دکلدر وتبعیت دلیل عجزدر اصالت ایسه
دلیل قدرتدر وقدرت ایله عجز بیننده خود تنافی واردر واحد تنافی که تبعیت
طریق ایله اولان اسلامدر اول ایسه بالاجماع موجوددر بو تقدیرجه ضرورت
آخر منتفی اولور لزم ایچون دلیل بودر که حضرت علی کرم الله وجهه صبی ایکن اسلام
کلدی ونبی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم اسلامنک صحتنه حکم ایلدی
ویجبر علی الاسلام ولا یقتل ان ابی وصبی مرتد اسلام اوزرینه جبر اولنور اکر ابا
ایدرسه قتل اولنماز زیرا قتل عقوبتدر صبی ایسه عقوبته اهل دکلدر باب
البغاة بو باب بغاتک احکامی بیاننده در بغاة باغینک جمعیدر قضاة
قاضینک جمعی اولدوغی کبی اذا خرج قوم مسلمون عن طاعة الامام وتغلبوا
علی بلد یعنی مسلمانلردن بر قوم امامک طاعتندن خروج ایلسه و بر شهر اوزرینه
غلبه ایلسه‌لر دعاهم الی العود وکشف شبهتهم امام آنلری طاعته دعوت
ایلیه وشبهه‌لری کشف اولنه زیرا علی کرم الله وجهه اهل حروراء قتالدن اول
عبدالله بن عباسی کوندروب مخاصمه ومجاهده ایدوب نتیجه قوم رجوع ایلمشلردر
وبدأهم بالقتال لو تحیزوا مجتمعین امام وامام ایله معا اولنلر قتاله ابتداءً باشلرلر

باشلرلر طائفه بغاة اکر مجتمعین اولدقلری حالده بر مکان اتخاذ ایدرلرسه
وقیل لا ما لم یبدؤا او دینلدیکه امام وامام ایله (معا اولنلر) بدأ ایلمزلر مادامکه بغاة بدأ ایلمیه‌لر
وبو قول قدورینک روایتیدر روایت اولی خواهر زاده نک مختاریدر اما
قتالک جوازینه دلیل حق سبحانه وتعالینک فان بغت احدیهما علی الاخری
فقاتلوا التي تبغي حتی تفيء الی امر الله قول شریفیدر فان کان لهم فئة اجهز علی
جریحهم واتبع مولیهم والا فلا اکر بغاة ایچون فئه اولیجق اولورسه بو محلده فئه دن
مراد بر جماعتدر که مجروحلر ومغلوبلر اول فئه یه التجا ایلیه‌لر اکر بویله اولورسه
جریحلری اوزرینه قتله سرعت اولنه یعنی مجروحلری قتل ایدوب فرار ایدنلری
تعقیب ایلیه‌لر واکر فئه‌لری یوغیسه جریحلرین قتل ایلمیه‌لر وفرار ایدنلری
تعقیب ایلمیه‌لر زیرا قتللرینک جوازی ایچون ایدی فئه اولمیجق خوف یوقدر
بو تقدیرجه قتل اولنماز زیرا مسلمانلردر ولا تسبی ذریتهم ولا یقسم مالهم بل
یحبس حتی یتوبوا فیرد علیهم ذریتلری سبی اولنماز ومالری دخی تقسیم اولنماز
بلکه توبه ایدنجه مالری حبس اولنور (وبعد التوبه) مالری کندولره رد اولنور وجاز استعمال
سلاحهم وخیلهم عند الحاجة محتاج اولندقده بغاتک سلاح وآتلرینی استعمال
جائزدر زیرا علی کرم الله وجهه بصره ده سلاحی قسمت ایلدی حاجت ایچون
یوخسه تملیک ایچون دکل وحاجت اولدقده امام عادلک مالندن بو فعلی
اشلمک واردر مال باغیدن خود بطریق الاولی وان قتل باغ مثله فظهر علیهم
لا یجب شيء اکر بر باغی کندو مثلی بر باغی‌یی قتل ایلسه بعده انلرک اوزرینه
غالب اولسق قاتلک اوزرینه بر شيء یوقدر یعنی قصاص ودیت واجب
اولماز زیرا امامک آنلر اوزرینه ولایتی یوقدر وان غلبوا علی مصر فقتل بعض
اهله آخر منه عمدا قتل به اذا ظهر علی المصر اکر بغاة طائفه سی بر شهر اوزرینه
غلبه ایلسه‌لر واول شهر اهلینک بعضیسی ینه اهالی شهردن آخری عمدا قتل
ایلسه مقتولک مقابله سنده قاتل اولان کمسنه قصاصا قتل اولنور یعنی مصره
غلبه اولنسه یعنی بغاة الندن النسه وان قتل عادل مورثه الباغي یرثه اکر بر
عادل باغی اولان مورثنی قتل ایلسه اول باغی‌یه وارث اولور ولو بالعکس
لا یرثه الباغي الآن ادعی انه کان علی الحق اکر قتل عکس اولنسه مثلا باغی عادل
مورثنی قتل ایلسه وارث اولماز ابو حنیفه وامام محمد قتنده الا که کندوسی
حق اوزره اولدوغنی ادعا ایلسه اول زمان وارث اولور وعند ابي یوسف
لا یرثه مطلقا ابو یوسف قتنده مطلقا وارث اولماز کرک حق اوزره اولدوغنی
ادعا ایلسون کرک باطل اولدوغنی ادعا ایلسون وکره بیع السلاح ممن علم
انه من اهل الفتنة اهل فتنه دن اولدوغی معلوم اولان کمسنه‌یه سلاحک بیعی

مكروه اولدی زیرا بو بیعدن معصیته اعانت بولنور وان لم یعلم فلا اکر اهل
فتنه دن اولدوغی معلوم دکل ایسه مکروه دکلدر **کتاب اللقیط** لقیط
لغتده یردن برشیئی قالدرمغه درلر وشرعده نسبی معلوم اولمیوب فقردن
ویاخود تهمت زنادن خوف اولنمغله حمام قپوسنه ویاخود یول اوزرینه
براغیلن اوغلانه درلر التقاطه مندوب وان خیف هلاکه فواجب لقیطی
التقاط یعنی اخذ ایلمک مندوبدر اکر هلاکی خوف اولنورسه التقاطی واجبدر
زیرا اصبیانک شفقت ترحم اماداة ایماندندر وکذا اللقطة لقطه حق بویله در
اکر هلاکی خوف اولنمازسه التقاطی مندوبدر واکر هلاکی خوفی اولورسه واجبدر
وهو حر ان ثبت رقه بحجة لقیط حردر زیرا بنی آدمده اصل حریتدر که آدم وحوادندر
آنلر ایسه حردر رقیت ایسه کفر عارضه سیله در اسلامده ساکن اولانلر غالبا
حردر امدی بو بابده حکم غالبه در اول تقدیرجه حردر مکر که رقیتی حجت ایله ثابت
اوله ونفقته فی بیت المال ونفقه سی بیت المالدندر عمر وعلی رضی الله عنهمادن
مروی اولان بودر وکذا جنایته وارثه له جنایتی حقی بیت المالدندر ووارثی بیت
المالدر وان انفق علیه الملتقط فهو متبرع اکر ملتقط یعنی لقیطی اخذ ایدن کمسنه
لقیط اوزرینه انفاق ایلسه اول کمسنه انفاق ایلدوکی شیئ متبرعدر زیرا عدم
ولایتی اولدوغی اجلدن اوزرینه دین اولماز الا ان یاذن الحاکم بشرط الرجوع او
یصدقه اللقیط اذا بلغ الا مکر که انفاق ایلدکده رجوع شرطیله حاکم اذن ویره
اول تقدیرجه اوزرینه دین اولور قاضینک ولایت عامه سی اولدوغی اجلدن
ویاخود لقیط بالغ اولدقده ملتقطک رجوع شرطیله انفاق ایلدوکنی تصدیق
تصدیق ایلیه ولا یؤخذ من ملتقطه لقیط ملتقطدن اخذ اولنماز زیرا انک
حفظی ابتدادن التزام ایلمکله جمله دن احقدر وان ادعی واحد ثبت نسبه منه
ولو عبدا وهو حر برکمسنه اول لقیطی اوغلمدر دیو ادعا ایلسه اول کمسنه دن نسبی
ثابت اولور اکر مدعی عبد حتی اولورسه بیله نسب ثابت اولور ولقیط حردر
او ذمیا وهو مسلم ان لم یکن فی مقرهم وذمی ان کان فیه ویاخود ذمی اولورسه
نسبی ثابت اولور لکن لقیط مسلمدر ذمیلر مقرنده بولنمدر ایسه ذمیدر اکر
مقر ذمیانده بولنورسه وان ادعی اثنان معا ثبت منهما اکر لقیطی ایکی کمسنه
اوغلمدر دیو ادعا ایلسه ایکیسندن حتی نسبی ثابت اولور زیرا سببکه دعودر
برابر اولوب بر طرفده مرجح اولمامغله وان وصف احدهما علامة فیه او سبق
فهو اولی اکر مدعینک بری لقیطده بر علامت وصف ایلسه واول وصف
اصابت ایلسه ویاخود دعوتده آخره سبق ایلسه اول کمسنه لقیطی اخذه اولی در
والحر المسلم اولی من العبد والذمی ومسلم ذمیدن اولی در بر لقیطده حر ایله

ایله عبد ادعا ایلسه ایکیسی حقی بینه اقامت ایلسه وبربرندن مرجح اولسه
حر عبددن لقیطی اخذه اولی در وبر مسلم ایله بر ذمی ادعا ایلسه وما بینلرنده مرجح
اولسه مسلم لقیطی اخذه ذمیدن اولی در وان شد علیه مال او علی دابة هو
علیها فهو له ینفق منه علیه بامر قاض اکر لقیطک اوزرنده مال عدا اولنسه
ویاخود دابه اوزرنده شد اولنوب لقیط دابه نک اوزرنده اولسه پس امدی
اول مال لقیط ایچوندر ملتقط لقیط اوزرینه امر قاضی ایله اول مالدن انفاق
ایدر زیرا مال ضایعدر قاضی ایچون صرف ولایت واردر وقیل بدونه ایضا
ودیلدیکه قاضینک امرسز حتی انفاق ایدر امری انفاق ایتدوکی کبی وله شراء
ما لا بد له منه من طعام وکسوة ملتقط ایچون مال مشدوددن لقیطه طعام وکسوه دن
لازم اولان شیئی اشترا ایلمک واردر یعنی اشترا ایدر وقبض هبته وتسلیمه فی
حرفة ملتقط ایچون لقیطه اولان هبه یی قبض ایلمک ولقیطی بر صنعته ویرمک
واردر ولا تزویجه وتصرفه فی ماله لغیر ما ذکر ملتقط ایچون لقیطی تزویج ایلمک
یوقدر وذکر اولنن شیئدن غیری ایچون مالندن تصرف ایلمک یوقدر ولا اجارته
فی الاصح ملتقط لقیطی اجاره یه ویرمک یوقدر اصح روایتده وبو قول جامع
الصغیر روایتیدر ملتقط اتلافی منافع لقیطه مالک دکلدر پس امدی بو تقدیرجه
عم شبهه اولدی زیرا عم صغیری اجاره یه ویرمک جائز دکلدر وقیل له اجارته
دیلدیکه ملتقط ایچون لقیطی اجاره یه ویرمک واردر زیرا آنده شبهه در وام صغیری
بلا عوض استخدامه مالکدر بو تقدیرجه اجاره یه ویرمک جائزدر **کتاب اللقطة**
بو کتاب لقطه نک احکامی بیاننده در لقطه لقیطه معناسنه در لکن لقیط آدمیده
ولقطه آدمیدن غیریده استعمال اولنندی واصطلاح فقهاده ارضده بولنان مالدر که
صاحبی اولمیه هی امانة ان اشهد انه اخذها لیردها علی صاحبها والا ضمن والقول
للمالک ان انکر اخذه للرد لقطه امانتدر اکر ملتقط صاحبنه رد ایچون اخذ ایلدوکنی
اشهاد ایلدی ایسه اکر اشهاد ایلمدی ایسه ضامن اولور اکر الندن هلاک اولدی ایسه قول
مالکدر اکر مالک ملتقطک ردی ایچون اخذنی انکار ایدرسه زیرا غیرینک مالنی اخذ
ایلدوکنه سبب ضماندر رد ایچون الدم دیدوکی مشکوکدر اعتبار اولنماز وعند
ابی یوسف للملتقط ابو یوسف قتنده قول ملتقط ایچوندر زیرا ظاهر حال شهادت
ایدر که انک اخذی حسبة لله در یوخسه معصیت دکلدر ویکفی فی الاشهاد قوله من
سمعتموه ینشد لقطة فدلوه علی اشهاده ملتقط بر قاچ آدمه خطاب ایدوب
شول کمسنه که لقطه طلب ایدر انی اشتدککزده بنم اوزریمه دلالت ایلکز دیدوکی
قولی کفایت ایدر لقطه کرک بر اولسون زیرا اللقطه اسم جنسدر قلیل وکثیره متناول
اولور ویعرفها فی مکان اخذها وفی المجامع مدة یغلب علی ظنه عدم طلب

نِشْدَة نِشْدان
آزمش نسنه یی طلب ایتمک
تقول نشدت الضالة انشدها
نشدة ونشدانا من الباب الاول
اذا طلبتها

صاحبها بعدها هو الصحيح ملتقط لقطه‌یی اخذ ایلدوکی مکانده وخی مجامع
ناسده بر مدت تعریف ایلیه که ملتقطك ظننه علمی اوله که بوندن صکره صاحبی
لقطه‌یی طلب ایلمیه صحیح اولان بودر وقیل ان کانت عشرة دراهم او اکثر فحولا وان
کانت اقل فایاما خلاصه بوکه اکر لقطه اون درهم اولورسه ویاخود دخی زیاده اولورسه
برسنه تعریف اوصه واکر لقطه قلیل اولورسه برقاچ ایام تعریف ایلیه وما لا
یبقی یعرف الی ان یخاف فساده ثم یتصدق بها ان شاء وشول شیکه باقی
اولمیه اکل ایچون حاضر اولان طعام وبعض میوه کبی فساددن خوف اولنه وقته
دکین تعریف اولنور اندن صکره دیلرسه اول لقطه‌یی تصدق ایدر اما امام شافعی
قتنده لقطه بیع اولنوب اقچه‌سی برسنه حفظ اولنور فان جاء ربها بعده اجازه ان شاء
واجره له اکر لقطه‌نك صاحبی تصدقدن صکره کلسه دیلرسه تصدقه‌یی
اجازه ویرور ثوابی صاحبی ایچوندر او ضمن الملتقط والفقیر لو هالکة دیلرسه
ملتقط ویاخود فقیره تضمین ایدر اکر لقطه هلاك اولمش ایسه وایهما ضمن
لا یرجع علی الآخر ملتقط وفقیردن هر قنغیسنه تضمین ایدرسه ضامن اولان
آخر اوزرینه رجوع ایدهمز مثلا ملتقط ضامن اولسه تصدق ایلدوکی آخرك مالی ایدی
دیو فقیردن المغه قادر دکلدر اکر فقیر ضامن اولسه ملتقطه‌سن تصدق ایلدك آخر
کمسنه‌نك مالیدر دیو رجوعه قادر دکلدر و یاخذها منه ان باقیة مالك لقطه فقیردن اخذ
ایدر اکر عینی باقی ایسه ولقطة الحل والحرم سواء حلك وحرمك لقطه‌سی برابردر
ویجوز التقاط البهیمة بهیمه‌نك یعنی دوه واوکوز وقیون وسائر حیوانانك
التقاطی جائز اولور بونلر حالدر ضایع اولمسی وهم اولنور اخذ ایلمسی مستحبدر مالك
وشافع قتنده ترکی افضلدر وهو متبرع فی انفاقه علیها بلا اذن حاکم ملتقط
حاکمك اذنسز لقطه‌یه انفاقده متبرعدر ملتقطك لقطه اوزرینه ولایتی اولمدوغیچون
وان باذنه بشرط الرجوع فدین علی ربها اکر قاضینك اذنی ایله رجوع شرطیله
انفاق ایدرسه اول نفقه لقطه‌نك صاحبی اوزرینه دیندر له ان یحبسها عنه حتی
یاخذه ملتقط ایچون انفاق ایلدوکی شیئی النجه لقط صاحبنه ویرمیوب حبس ایتمك
واردر زیرا لقط معنی هلاك اولمش ایدی اولنفقه ایله احیا اولوب کانه لاقطك
جهتندن استفاده ملك ایلیوب بیعه شبیه اولدر وان امتنع بیعت فی النفقة
فان هلکت بعد الحبس سقط اکر صاحبی نفقه‌سی ویرمکدن امتناع ایدرسه لقطه
نفقه ایچون بیع اولنور اکر حبسدن صکره هلاك اولورسه انفاق ایلدوکی شئی ساقط
اولور زیرا الحبس ایله رهنه مشابه اولمش اولور وان قبله لا اکر حبسدن اول هلاك اولورسه
انفاق ایلدوکی شئی ساقط اولماز زیرا اذن قاضی ایله صاحبی اوزرینه دین اولمش
ایدی دین ایسه یا قضا ویاخود ابرا ایله ساقط اولور ویوجر القاضی ماله منفعة

منفعة منها وینفق قاضی اجاره‌یه ویرر شول بهیمه که انك ایچون منفعت اوله واول
اجاره‌دن انفاق اولنور مثلا برکمسنه بر دفتر ویاخود حمار بولدی قاضی‌یه واروب
لقطه‌در دیدکده قاضی دخی اجاره‌یه ویروب اجرتندن دفتر وحمارك نفقه‌سی
ویریلور وما لا منفعة له یاذن بالانفاق ان اصلح وشول شیکه انك ایچون منفعت
اولمیه قاضی ملتقطه انفاقه اذن ویرر اکر انفاق اصلح ایسه اذا اقام البینة انها لقطة
انفاق ایلمسی ایچون ملتقط لقطه‌در دیو بینه اقامت ایدرسه وان قال لا بینة لی
یقول له انفق علیها ان کنت صادقا ویاخود بینه‌م یوقدر دیسه قاضی ملتقطه
دیرکه لقطه اوزرینه انفاق ایله اکر صادق ایسك شیئدن بو قیدلر غصبدن احترازدر
زیرا غاصب انفاق ایلدوکی شیئی المغه قادر دکلدر والا باعه وامر بحفظ ثمنه
اکر انفاقه اصلح دکل ایسه یعنی انفاق اولنورسه قیمتنی مستغرق اولنورسه قاضی
لقطه‌یی بیع ایدر وثمنی حفظ ایچون ملتقطه امر ایدر وللملتقط ان ینتفع باللقطة بعد
التعریف لو فقیرا وان غنیا تصدق بها ولو علی ابویه او ولده او زوجته لو فقیرا
بعد التعریف ملتقط ایچون لقطه ایله انتفاع ایلمك واردر اکر فقیر ایسه واکر غنی
ایسه لقطه‌یی تصدق ایلیه اکر ملتقطك باباواناسی ویاخود ولدی یاخود خاتونی
اولورسه اکر فقیر ایسه‌لر زیرا فقر محل صدقه‌در وان کانت حقیرة کالنوی و
قشور الرمان والسنبل بعد الحصاد ینتفع بها بدون التعریف اکر لقطه حقیر اوله حتی
اولورسه جکردك وانار قبوغی وبجلیدکدن صکره باشق کبی اولورسه تعریفسز
انکله انتفاع اولنور بو مقوله التقاط مباحدر وللمالك اخذها مالك ایچون
لقطه‌یی اخذ ایلمك واردر زیرا اباحت عیندن ملکی اسقاط ایلمز ولا یجب دفع
دفع اللقطة الی مدعیها الا ببینة ولقطه مدعیسنه دفع ایلمك واجب دکلدر الا
بینه ایله دفع اولنور زیرا البینة للمدعی والیمین علی من انکر حدیث شریفی مدعی
اوزرینه بینه‌نك لزومنه برهان قویدر وحل ان بین علامتها من غیر جبر لقطه
صاحبنه جبرسز دفع ایلمك حلال اولور اکر لقطه‌نك علامتنی صاحبی بیان ایدرسه
شافع درکه علامتنی بیان ایلدکدن صکره دفعنه ملتقط جبر اولنور کتاب الابق
بو کتاب عبد آبقك یعنی افندیسندن فرار ایدن عبدك احکامی بیاننده‌در ندب
اخذه لمن قوی علیه عبد ابقی اخذ مندوب اولدر شول کمسنه ایچون که حفظنه قوی
اوله زیرا ابق مولاسی حقنده هالکدر پس امدر اخذ ایدوب بعده رد ایلمك
صاحبی ایچون احیادر وکذا الضال ضال اولان عبدك حکمی دخی آبق کبیدر ضال اولدر
نزلنك طریقنه مهتدی اولمیوب یترمش اوله وقیل ترکه افضل دیلدیکه ضال اولان عبدی
ترك ایلمك افضلدر زیرا ضال اولان اول مکاننك اطرافندن زائل اولماز اما ابق
بونك خلافیدر ویرفعان الی الحاکم عبد ابق وضال حاکمه دفع اولنورلر حفظندن عاجزلری

اولدوغیچون لقطه بونک خلافنجه در بو قول ائمهٔ سرخسینک مختاریدر اما شمس الائمه
حلوانینک اختیاری بودر که اخذ اولننمه مخیّر در دیلرسه نفسه حفظ ایدر دیلرسه
حاکمه دفع ایدر فیحبس الابق دون الضال عبد ابق حبس اولنور ضال حبس رفع نسخه
اولنماز ولمن ردّه من مدة سفر اربعون درهما مدّة سفردن عبد ابقی صاحبنه رد
ایدن کمسنه ایچون جعل قرق درهم واردر وان کانت قیمته اقل من اربعین فقیمته
الا درهما عند محمّد اکر ابقک قیمتی قرق درهمدن اقل اولورسه پس امدر ابقک
قیمتی ویرلمک لازمدر اما امام محمّد قتنده قیمتندن بر درهم نقصان ویریلور مالکه فائت
حاصل اولسون ایچون وعند ابی یوسف اربعون ابو یوسف قتنده قرق درهم لازمدر
زیرا قرق درهم منصوص علیه در نقص اولنماز وان ردّه من دونها فبحسابه
اکر مدّت سفردن اکسک ردّ ایدرسه پس امدر حسابی ایله در یعنی قرق درهم اوچ
کونه توزیع اولنور مثلا بر کمسنه بر کونلک یولدن کتوروب ردّ ایلسه قرقک ثلثی
ویریلور اکر ایکی کونلک یولدن کتوروب ردّ ایدرسه قرقک ثلثانی ویریلور وان
ابق منه لا یضمن ان اشهد انه اخذه لیردّه اکر آبق بولوب واخذ ایدندن فرار
ایلسه ضامن اولماز اکر ردّ ایچون اخذ ایلدوکنی اشهاد ایلمش ایسه زیرا بعد الاشهاد
یداخذده امانت اولمش اولور والّا فلا شیء له ویضمن ان ابق منه اکر حین اخذده
صاحبنه ردّ ایچون اشهاد ایلمزسه اول کمسنه ایچون جعل یوقدر وبولان کمسنه فرار ایلسه
ضامن اولور ابو حنیفه وامام محمّد قتنده زیرا اشهاد انلر قتنده شرطدر بو تقدیرجه
اشهاد در ترک ایلمک کندو نفسی ایچون المغه نشان اولوب غاصب اولمش اولور
اما ابو یوسف قتنده جعله مستحق اولور اکر اشهاد ایلمزسه ده انک قتنده شرط دکلدر
وجعل الرهن علی المرتهن عبد مرهونک جعلی مرتهن یعنی رهنی قبول ایدن کمسنه نک
اوزرینه در وجعل الجانی علی المولی ان فداه وعلی ولی الجنایة ان دفعه عبد جانی و
ابقک جعلی مولاسی اوزرینه در اکر مولاسی فدا ایدرسه وجعل ولی جنایت اوزرینه در
اکر جانی اولان عبد ولی جنایته ویررسه وجعل المدیون من ثمنه عبد ابق
مدیونک جعلی کندو ثمننده در اکر مولاسی دینینی قضادن ابا ایدرسه ویقدم علی
الدین ان بیع فیه اکر دین ایچون بیع اولنورسه جعل دین اوزرینه تقدیم اولنور رد
ایدن کمسنه ابتدا جعلنی آلور باقیسی غرمایه ویریلور وعلی المولی ان اداه عنه جعل
مولا اوزرینه در اکر مولا عبدک دینینی ادا ایدرسه وجعل الموهوب له وان
رجع الواهب فی هبته بعد الردّ هبه اولنان عبد آبقک جعلی موهوب له یعنی هبه
اولنان کمسنه نک اوزرینه در اکر بعد الردّ واهب هبه سندن رجوع ایدرسه ده
زیرا ملک عند الردّ موهوب له ایچوندر زوال ملک ایسه بوندن صکره رجوع ایلدر
مثلا عبدک موتی ایله زوال ملک اولدوغی کبی وام نفقته کاللقطة عبد آبقک

آبقک نفقه سنک حکمی لقطه نک حکمی کبیدر مثلا قاضینک اذنی ایله اولمدقده
تبرّع اولوب وقاضینک اذنی ایله اولوب رجوع شرطیله اولورسه صاحبی
اوزرینه دین اولوب وانفاق ایلدوکی شیء ایچون حبس ایلمک کبی والمدبر وامّ
الولد کالقن مدبّر وامّ ولد عبد کبیدر مولیسندن جعلنی طلب ایدر لکن مولانک
موتندن صکره ردّ ایلسه ایکیسی ایچون دخی جعل یوقدر زیرا معتقدر وان کان
الرّادّ ابا للمولی او ابنه وهو فی عیاله اکر عبد آبقی ردّ ایدن صاحبنک باباسی اولسه
ویاخود اوغلی اولسه واول بابا ویاخود اوغلی هر قنغیسی اولورسه آخرک
عیالندن اولسه او وصیّه ویاخود عبد آبقک مولاسنک وصیسی اولسه
او احد الزوجین فلا شیء له ویاخود زوجیندن بریسی اولسه اول ردّ ایچون برشیء
یوقدر زیرا بونلرده هر بر صاحبینک مالنی حفظ ایلمک عادت اولمشدر بو تقدیرجه
جعله مستحق اولماز والمالک الصبیّ کالبالغ مالک صبی بالغ کبیدر عبدنی ردّ
ایلدکده جعلنی ویرمک لازمدر صبی ایله بالغ بیننده فرق یوقدر

کتاب المفقود

بو کتاب مفقود بیاننده در مفقود فقددن مشتقدر مفقود لغتده اضداددندر
فقدت الشیء ای اضللته وفقدته ای طلبته دیلور وکلا المعنیین مفقودده
متحقق اولور فهو غائب لا یدری مکانه ولا حیوته ولا موته مفقود شول غائبدر که
مکانی وحیوتی ومماتی معلوم اولمیه فینصب له القاضی من یحفظ ماله ویستوفی
حقه مما لا وکیل له فیه ووکیل اولمین شیده حقنی قاضی مفقود ایچون بر کمسنه نصب
ایدر که مالنی حفظ ایلیه قبض ایلیه اما وکیلی اولان شیئن وکیلی قبض منصوب اولان
داخل ایلمز ویبیع ما یخاف علیه من ماله قاضی طرفندن منصوب اولان کمسنه
مفقودک مالندن هلاکی خوف اولان شیئی بیع ایدر وینفق علی زوجته وقریبه
ولادا منصوب اولان کمسنه مفقودک زوجه سی وولاد جهتندن قریبی اوزرینه
مالندن انفاق ایدر و ولاد جهتندن قریبی دیدوکی اصول وفروعیدر هر نه قدر
عالی وهر نه قدر اسفل اولورسه زیرا اصول وفروعک نفقه سی قاضینک قضاسیسز
اولمدین واجب اولور بو اجلدندر که اصول وفروعک مفقود مالنه ظفر بولدقده
بغیر قضاء اخذ ایدرلر اما قرابة ولاددن غیری ذی محرمدن اخوه واعمام بونک
خلافنجه در زیرا بونلرک نفقه سی قضاء قاضی ایله غائب اوزرینه خود قضا جائز
دکلدر حاصل کلام قرابة ولاددن غیری یه انفاق جائز دکلدر وهو حیّ فی حق
نفسه لا تنکح امرأته ولا یقسم ماله ولا تفسخ اجارته مفقود کندو حقنده حی حکمنده در
بو تقدیرجه خاتونی آخره نکاح اولنماز وبین الورثه مالی تقسیم اولنماز وکندو عقد
ایتدوکی اجاره سی فسخ اولنماز زیرا مفقودک حیوتی استصحاب حال ایله ثابتدر
استصحاب حال ایسه ابقاء ما کان علی ما کان ایچون صالح اولور یوخسه اثبات

مالم يكن ايچون صالح اولماز حاصل كلام دفعه حجت اولور اما استحقاقه حجت
اولماز ميت في حق غيره فلا يرث ممن مات حال فقده ان حكم بموته مفقود
غيرى حقنده ميتدر پس ميت اوليجق كنده و فقدى حالنده اقرباسندن فوت
اولان كمسنه دن وارث اولياز اگر موتنه حكم اولنورسه زيرا مفقودك ميراثدن
نصيبى مفقودك ملك اولماز فيتوقف نصيبه منه كلا او بعضا الى ان يحكم بموته اگر
موتنه حكم اولنمازايسه مفقودك حالى فقدنده فوت اولان مورثندن نصيبى
موقوف اولور حكم شرعا اولا موتنه حكم اولنجه يه دكين ان حكم بموته عبارتنده نوعا
اشكال وارد اولوب قلم ناسخدن خطا واقع اولمق ظن اولنور لكن بعض تقديرات
ايله صحيح اولور اما كافي و زيلعي و واقعات حاميه دن منفهم اولان بودر كه اگر
قبل تقدير اولنوب حال فقدن قبل ان حكم بموته قرائت اولنورسه معنى بويله
اولاكه مفقود حكم اولنمزدن مقدم خي مورثندن وارث يعني مالك اوليماز نصيبى
موقوف اولور حكم شرعا اولا موتنه دكين زيرا غير حقنده متيدر ميت ايسه
وارث اولياز انجق احتمال حيوة ايله موقوف اولور واگر ان يحكم بموته تقدير اولنور ايسه
بالاده ويرلدوكى اوزره معنا صحيح اولور اولوقت قلم ناسخك خطاسنه عمل
اولنماز غيرى حقنده ميت اولمسى حيوتى حكم شرعا اولا وقته دكين بلنمدوكى ايچوندر
اما اوقاتدن بر وقتده حيوتى معلوم اولسه اول وقتدن اول فوت اولاندن وارث
اولور پس امدى بو اجلدندر كه نصيبى موقوف اولور حي اولمق احتمالى ايله اگر حيوتى
ظاهر اولورسه موقوف اولان شئ انك اولور اگر حيوتى ظاهر اولمازايسه گويا كه
بو مفقود فقد اولدوغى كون فوت اولمشدر موقوف اولان مال مورثنك وارثلرينه
رد اولنور صاحب مال فوت اولدوغى كوندن جنين ايچون موقوف اولان شئ
كبى زيرا جنين ميت طوغه يه وارثلرينه رد اولنور فان جاء قبل الحكم به پس
امدى اگر مفقود موتنه حكمدن اول كلورسه فهوله موقوف اولان مال كلا مفقود
ايچوندر والا اگر موتنه حكمدن اول كلميوب حتى موتنه حكم اولندقدن صكره كلورسه
فلمن يرث ذلك المال لولاه موقوف اولان مال شول كمسنه ايچوندر كه اگر مفقودك
وجودى اولمسه اول ماله اول كمسنه وارث اولوردر چونكه تقدير مدتده اختلاف
اولدى مصنف مدتى بيانه شروع ايلدى واذا مضى من عمره مالا يعيش اليه
اقرانه يعني مفقودك عمرندن بر مدة كچه كه اول مدته دكين اقرانى تعيش ايلميه يعني
درلك ايلميه مفقودك موتنه حكم بو قدر مدتدر وقيل تسعون سنة ديلديكه
طقسان سنه مرور ايلكدر وقيل مائة وعشرون سنة خي ديلديكه يوز يكرمي سنه
مرور ايلكدر زيرا يوز يكرمي سنه عمرك نهايتيدر ابو يوسف قتنده يوز سنه در
اما مختار اولان ترار حاكمه تفويض اولنمقدر حكم بموته في حق ماله حينئذ مفقودك

مفقودك موتنه حكم اولنور كنده ومالى حقنده بو تقديرجه يعني اقرانى منقرض اولنوب
وطقسان ويوز يكرمي سنه مرور ايلدوكى وقتده حكم بموته ادايه جوابدر فلا يرثه
من مات قبل ذلك مفقودك موتنه حكم اولنمزدن اول فوت اولان كمسنه اول
مفقوده وارث اولياز زيرا مفقودك موتنه حكم اولنمزدن مقدم كنده ومالى حقنده
حي در بو تقديرجه حي اولان كمسنه نك مالنه بر فرد وارث اولياز وتعتد زوجته
للموت عند ذلك مفقودك موتنه حكم اولندقده زوجه سى موت ايچون
عدت چكر زيرا موت حكمي موت حقيقي كبى اعتبار اولنور **كتاب الشركة**
بو كتاب شركتك احكامى بياننده در وهي ضربان شركة ملك وشركة عقد
شركت ايكى نوعدر بر نوع شركت ملكدر وبر نوع شركت عقددر فالاولى ان
يملك اثنان عينا ارثا او شراء او اتهابا او استيلاء او اختلط مالهما بحيث لا
يتميز او خلطاه وكل منهما اجنبي في نصيب الآخر شركتك اولكيسى شركت ملكدر
ايكى كمسنه بر عينه ارث جهتندن ارثا وياخود شرا جهتندن وياخود هبه جهتندن وياخود
مال حربيه استيلا جهتندن وياخود ايكيسنك مالى بر برينك مالنه بر وجهله
مختلط اوله كه متميز اولميه وياخود ايكيسى رضالريله خلط ايليه لر بغدايى بغدايه
خلط كبى وشركت ملكده شريكلك هر بري آخرك نصيبندن اجنبيدر بو شركت
ملكك حكميدر حتى بر برينه اذن اولمينجه تصرف جائز دكلدر ويجوز بيع نصيبه من
شريكه في جميع الصور احد شريكين نصيبنى شريك آخره بو صورتلرك جميعنده
شركت عقد
بيع ايلمك جائزدر ومن غيره بغير اذنه فيما عدا الخلط شريكندن غيريه خلط
اولاندن ماعداده بغير اذن جائزدر والاختلاط فلا يجوز بيعه بلا اذنه اختلاط
اولان مالده شريك آخرك اذنسز بيعى جائز دكلدر والثانية ان يقول احدهما شاركتك
في كذا ويقبل الآخر شركت عقد احد شريكين آخره سنى شو قدرده شريك ايلدم ديه
وآخرى قبول ايليه وركنها الايجاب والقبول شركتك ركنى ايجاب وقبولدر
وشرطها عدم ما يقطعها شركتى قطع ايدن شيئك عدميدر كه شرط دراهم
معينة من الربح لاحدهما احد شريكين ايچون ربحدر دراهم معينه شرطى كبى زيرا بو شرط
شركتى قطع ايدر وهي اربعة انواع شركت عقد درت نوعدر شركة مفاوضة
وهي ان يشترك متساويان تصرفا ودينا ومالا وربحا شركة مفاوضه اولدركه ايكى
كمسنه تصرفا ودينا ومالا وربحا برابر شريك اولملريدر تصرفا ديدوكى شريكك
بر هر نيه قادر اولورسه شريك آخر قادر اوله اگر قادر اولماز ايسه معناى مساوات
فوت اولور ودينا ديدوكى ايكيسى خي مسلم اولمق گركدر ماللرى خي برابر گركدر وحاصل
اولان ربحده خي برابر اولمق گركدر شويله كه شرائط مفاوضه دن بر شرط فوت اولورسه
شركت عنان اولور وتضمن الوكالة والكفالة ذكر اولنان شركت مفاوضه وكالت

وكفالتي متضمن اولور شريكلرك هر بر آخره وكيل وكفيل اولور شريكك بر بر شيء
اشترا ايله بايع اقچه سنى شريك آخردن مطالبه ايدر فلا تجوز بين مسلم وذمي خلافا
لابي يوسف شركت مفاوضه مسلم ايله ذمي بيننده جائز دكلدر ابو حنيفه وامام
محمد قتنده ابو يوسف اچون خلاف واردر انك قتنده جائزدر ولا بين حر و
عبد وبالغ وصبي ولا بين صبيين شركت مفاوضه ايله حر بيننده وبالغ ايله
صبي بيننده جائز دكلدر عبد ايله حرك بالغ ايله صبينك شركت مفاوضهده
عدم جوازي برابرلك اولمدوغي اچوندر وصبينك بيننده شركت مفاوضه اولمق
كفالتلري صحيح اولمدوغي اچوندر او عبدين او مكاتبين حر ايكي عبد وايكي مكاتب
بيننده حر شركت مفاوضه جائز دكلدر عدم جوازي كفالتلري صحيح اولمدوغي اچوندر
ولا بد من لفظ المفاوضة مفاوضه ذكردن لازمدر زيرا ناسك اكثري شرايط
مفاوضه بلمزلر بو تقديرجه مفاوضه تصريح ايلمك شرايطك كليسي مفاوضه
قايم اولور او بيان جميع مقتضياتها وياخود شركت مفاوضه نك جميع مقتضياتني
بيان ايلمك لازمدر اكر لفظ مفاوضه ذكر اولنماز ايسه زيرا مقصود اولان
معنادر كورمزميسنكه اصيلي بري قلمق شرطيله كفالت حواله در واصيلي
ضمانه شرطيله حواله كفالتدر ولا يشترط تسليم المال ولا خلطه شركت مفاوضه
نك صحتنده تسليم مال وبري برينه خلط ايلمك شرط قلنمدي وما اشتراه كل
منهما سوى طعام اهله وكسوتهم فلهما شريكلردن هر برى اهلنك طعام وكسوه
لرندن غيري اشترا ايلدكلري شيء ايكيسي اچوندر زيرا مقتضئ عقد مساوات
هر بري تصرفده صاحبنك قايم مقاميدر كويا كه برينك اشتراسي ايكيسينك
اشتراسيدر الا استثنا اولنان شيئلر دكل وكل دين لزم احدهما بما تصح
فيه الشركة كبيع وشراء واستيجار لزم الآخر شركت صحيح اولان شيء سببيله هر
دين كه احدهمايه لازم كله بيع وشراء واستيجار كبي شريك آخره حتي اول شيء لازم
كلور بما تصح فيه الشركة قيدي شول دينك لزومندن احترازدر كه آنده شركت
صحيح اولميه جنايت ونكاح وخلع ودم عمد صلحي ونفقه كبي مثلا شركت مفاوضه
ايله شريك اولانلك بري جنايت ايله جنايتك اوشيء جانينك اوزرينه
دينيدر وتزويج ايله مهري كندو اوزرينه دينيدر وزوجه سنك نفقه سي كندو
اوزرينه دينيدر بو مقوله ديونی شريك آخر ضامن اولماز وان لزم بكفالة بأمر
لزم الآخر اكر شريكلرك برينه كفالت سببيله ومكفول عنهك امر ايله دين
لازم اولسه شريك آخره لازم اولور برينه اجنبي بكا شول مال اچون كفيل اول
ديسه اولدخي امر ايله كفيل اولسه شريك آخره حتي لازم اولور ابو حنيفه قتنده
خلافا لهما امامين اچون خلاف واردر آنلر قتنده شريك آخره لازم كلمز زيرا ابو

بو كفالت تبرعدر ابو حنيفه اچون دليل عقلي بودر كه كرچه ابتداءً تبرعدر لكن
بقاءً مفاوضه در بو تقديرجه امر ايله اولدقده ضمانه لازم اولور وكذا ان لزم
بغصب يعني شريك آخره لازم اولور اكر غصب سببيله دين لازم اولورسه
مثلا شريكلردن بري بر شيء غصب ايدوب اتلاف ايلسه ابو حنيفه وامام محمد
قتنده اولدين شريك آخره حتي لازم كلور خلافا لابي يوسف ابو يوسف
اچون خلاف واردر انك قتنده شريك آخره لازم اولماز زيرا بو دين تجارت
سببيله دكلدر تحت عقده داخل اولا تجارة التزام ايدر كه بو خصوص ضمان
عدوان دكلدر بو تقديرجه جنايته شبيه اولوب شريك آخره بر شيء لازم
كلمز ابو حنيفه وامام محمدك دليل عقليسي زيرا شريك اداء ضمانده مضمونه
مالك اولور بو تقديرجه ضمانه تجارته منقلب اولور وفي الكفالة بلا امر لا يلزمه
في الصحيح مكفول عنهك امري اولمدين كفالتده شريك آخره بر شيء لازم اولماز
قول صحيحدر زيرا ابتداءً وانتهاءً معني مفاوضه منعدم اولديغي اچون مصنفك
في الصحيح قيدي بعضيلر جامع الصغيرك اطلاقي جوابي ايله عمل ايدوب
شريك آخره اچون لزومه ذاهب اولدقلرندن احترازدر وان ورث
احدهما ما يصح به الشركة او وهب له وقبضه صارت عنانا مفاوضين دن
بري شركت صحيح اولان شيئه وارث اولسه دراهم ودنانير كبي وياخود كه
شركت صحيح اولور بر شيء هبه اولنسه اولدخي قبض ايلسه شركت عنان اولور
مساوات فوت اولدوغي اچون زيرا شركت عنانده مساوات شرط دكلدر
وكذا ان فقد فيها شرط لا يشترط في العنان وينه شركت عنانه منقلب اولور
اكر مفاوضه ده بر شرط فقد اولنسه كه عنانده شرط اولمامش ايدي يعني عنانده
مشروط اولميان شرطلك بري مفاوضه دن فقد اولسه ينه عنانه منقلب
اولور زيرا مساوات زائل اولمشدر وان ورث عرضا او عقارا بقيت
مفاوضة اكر شريكلردن بري عرضه وياخود عقاره وارث اولسه شركت
مفاوضه حالي اوزره باقي قالور شركت آخره منقلب اولماز زيرا بو ايكي
شيئده شركت صحيح اولور ولا تصح مفاوضة ولا عنان الا بالدراهم والدنانير
شركت مفاوضه وشركت عنان صحيح اولماز اقچه والتون ايله صحيح اولور ائمه
ثلثه قتنده او بالفلوس النافقة ثمن اشيادر بونده خلاف يوقدر اما فلوس
قچن رايج اولسه اثمانه داخل اولور اما ابو يوسف قتنده جائز دكلدر زيرا
ثمنيتي اصطلاح ايله متغيردر او بالتبر والنقرة ان تعامل الناس بهما شركت
مفاوضه وعنان تبره ونقره ايله صحيح اولور اكر ناس ايكيسي ايله معامله
ايلرسه تبر كمش والتوندن مضروب اولمينه درلر نقره التوندن وكمشدن

عند محمد فلوس رايجه ايله حتي صحيح اولور
امام محمد قتنده درهم ودنانير خلقه وصفا
صح

اولورسه نسخه

اریمش قطعه یه دیرلر ولا تصحان بالعروض الآن ببیع نصف عرضه بنصف
عرض الآخر عروض ایله مفاوضه وعنان صحیح اولماز الا مکر که احدهما نصف
عروضنی نصف عروضنه بیع ایلیه اما عروضک قیمتلری برابر اوله ثم ینعقد
الشرکة اندن صکره شرکت منعقد اولوب ثمنده شریک اولورلر و هر بریسی آخرده
متصرف اولور شریک اولمق مراد ایدن کمسنه حیله یه بر طریقدر ولا بالمکیل والموزون
والعددی المتقارب قبل الخلط عروضنه شرکت مفاوضه وعنان قبل الخلط مکیل وموزون
وعدد متقارب ایله صحیح اولماز وان خلطا جنسا واحدا ثم اشترکا فشرکة عقد
عند محمد اکر ایکی کمسنه جنس واحدی خلط ایلسه لر مثلا ایکیسنک دخی متاعلری بغدای
اولوب بربریه خلط ایلسه لر اندن صکره شریک اولسه لر بو تقدیرجه شرکت عقددر
امام محمد قتنده وملک عند ابی یوسف شرکت ملکدر ابو یوسف قتنده اولوب
ظاهر روایتدر بو خلافک فائده سی شول محلده ظاهر اولور که قچن ربحک زیاده سی
اوزرینه شرط ایلسه امام ابو یوسف قتنده شرط اولنان زیاده یه مستحق اولماز بلکه هر بری
ملکی مقدارنجه مستحق اولور و امام محمد قتنده شرط ایلدکلری شیئه مستحق اولور وان خلطا
جنسین لا تنعقد اتفاقا اکر ایکی جنسی خلط ایلسه لر اتفاقا شرکت منعقد اولماز
مثلا بغدای ایله اریه خلطی کبی وشرکة عنان شرکت عنان درت نوعک ایکنجیسی شرکت شرکت عنان
عناندر وهی ان یشترکا متساویین فیما ذکر عنان ایکی کمسنه متساویین اولدقلری
حالده شریک اولمقدر مفاوضه ده ذکر اولنان شیلرده او غیر متساویین و یاخود
غیری متساوی اولدقلری حالده شریک اولمقدر یعنی شرکتده تساوی شرط اولماز
وتتضمن الوکالة دون الکفالة شرکت عنان وکالتی متضمن اولور اما کفالتی متضمن
اولماز و شرکتدن مقصود اولان غیرک مالنده تصرفدر او التقدیرجه وکالتی متضمندر
واما شرکت مفاوضه ده کفالتک ثبوتی شول مساواتک ضروریتی ایچون ایدیکه
لفظ انی اقتضا ایلمش ایدی ولفظ عنان ایسه اعتراضدن مشتقدر عن له اعترض
دیلورکه و بو لفظ کفالتی مبنی دکلدر و حکم تصرف مقتضای لفظک خلافی ایله ثابت
اولماز وتصح فی نوع من التجارات شرکت عنان تجاراتدن بر نوعده صحیح اولور
وفی عمومها دخی عموم تجاراتده صحیح اولور و ببعض مال کل منهما ایکیسندن
هر برینک مالینک بعضیسی ایله دخی شرکت عنان صحیح اولور زیرا تساوی
شرط دکلدر و بکله وکلی مالیله دخی صحیح اولور ومع التفاضل فی رأس المال والربح
رأس مالده و ربحده تفاضل ایله دخی شرکت عنان صحیح اولور مثلا بر نیک
رأس مالی ایکی بیک و بر نیک بیک اولمق اوزره و ربحی دخی بر نیه ثلثان و بر نیه ثلث
اولمق اوزره جائزدر ومع التساوی فیهما رأس مالده و ربحده تساوی اولمق
ایله دخی شرکت عنان صحیح اولور او فی احدهما دون الآخر عند عملهما و یاخود برنده

برنده تساوی اولوب آخرده اولمیه ایکیسنک عملی قتنده یعنی ایکیسی دخی عملده برابر اوله
ومع زیادة الربح للعامل عند عمل احدهما ایکیسندن برنیک عملی قتنده عامل ایچون
زیاده ربح ایله دخی شرکت عنان صحیح اولور ومع کون مال احدهما دراهم والآخر دنانیر
شرکت عنان برنیک مالی آقچه و برنیک آلتون اولمق ایله دخی صحیح اولور ولا یشترط
الخلط فیهما ایضا شرکت عنانده خلط شرط قلنمز مفاوضه ده شرط اولمدیغی کبی
لفظ ایضا ایکیسنه دخی قیددر والوضیعة علی قدر المال وان شرطا غیر ذلک وضیعه
رأس مال مقدارنجه اوزرینه در اکر وضیعه بر نیه اولمق ایلدیلر ایسه زیرا النبی صلی الله تعالی
علیه وسلم الربح علی ما شرطا والوضیعة علی قدر المالین بیورمشلردر وما شراه
کل منهما طولب بثمنه هو فقط شول شیکه شریکلردن بریسی اشترا ایلیه انجق اشترا
ایدن کمسنه ثمنی ایله طلب اولنور یوخسه شریک آخردن طلب اولنماز زیرا شرکت
عنان وکالتی متضمندر لکن کفالتی متضمن دکلدر ویرجع علی شریکه بحصته منه ان
اداه من ماله اشترا ایلدیکی شیئک ثمنی خالص اولان مالندن ادا ایلمش ایسه
شریکی اوزرینه حصه سی مقدارنجه رجوع ایدر زیرا شریک آخرک جهتندن حصه سنده
وکیلدر بو مسئله بیع هلاک اولمدیغی تقدیرجه در وتبطل الشرکة بهلاک المالین
شریکینک مالدری هلاک اولمغله شرکت باطل اولور او احدهما قبل الشراء وهو علی ملکه
قبل الخلط هلک فی یده او فی ید الآخر و یاخود ایکیسندن برنیک مالی قبل الشراء هلاک
اولمغله دخی شرکت باطل اولور و قبل الخلط کندو یدنده و یاخود آخرک یدنده
هلاک واقع اولورسه مالکی اوزرینه در کندو النده هلاک اولورسه معناسی
ظاهردر اما آخرک النده هلاک اولورسه آخرک یدی امانتدر وعلیهما بعده اکر
هلاک بعد الخلط مال شرکتدن اولورسه ایکیسی اوزرینه در فان هلک بعد ما شری
الآخر شری الآخر بماله فالمشتری بینهما ورجع المشتری علی شریکه بثمن حصته اکر
شریکک بری کندو مالیله بر شیئ اشترا ایلدکدن صکره آخرک مالی هلاک اولسه
بس امدی اشترا اولنان شیئ ایکیسنک بینلرنده در مشتری شریک اوزرینه
حصه سنک ثمنی ایله رجوع ایدر زیرا مشتریه نک نصفی اشتراده شریکنک
وکیلی ایدی او التقدیرجه شریکی اوزرینه رجوعی صحیح اولور وان هلک قبل شراء
الآخر فان کان وکله حین الشرکة صریحا فالمشتری لهما شرکة ملک ورجع بحصته
والا فللمشتری فقط آخرک شراسندن اول شریک آخرک مالی هلاک اولسه اکر
حین شرکتده صریحا انی وکیل ایلمامش ایسه مشتریه شرکت ملک ایله ایکیسنکدر
حصه سیله رجوع ایدر اکر حین شرکتده صریحا وکیل ایلمش ایسه مشتریه انجق مشتری
ایچوندر ولکل من شریکی المفاوضة والعنان ان یبضع ویضارب ویستأجر
ویوکل ویودع وید فی المال ید امانة شرکت مفاوضه وعنان ایله شریک اولنک

هپی اچون مالی آخرکسه یه سرمایه ویرمك ومضاربه یه ویرمك وبرکسنه یه اجاره
طوتمق ووکیل ایلمك وامانت قومق واردر ومالده شریکندن هر برینك یدی
امانتدر اکر هلاك اولسه شریك آخرك مالی سرمایه یه ومضاربه یه آخری وکیل
ایلدك وامانت قودك ایچون تضمینه قادر دکلدر زیرا شریکك یدی ید امانتدر و
شرکة الصنایع والتقبل اوچنجی نوع شرکت صنایع وتقبلدر وهی ان یشترك
خیاطان اوخیاط وصباغ علی ان یتقبلا الاعمال ویکون الکسب بینهما شرکت — شرکت صنایع وتقبل
صنایع وتقبل ایکی درزی ویاخود بویاجی وبر درزی اعمالی تقبل ایدوب کسبلری
ایکیسنك بینلرنده اولمق اوزره شریك اولمقدر ولو شرطا العمل نصفین والربح
اثلاثا جاز اکر شریکین عملی نصفین وربحی اثلاثا شرط ایلسه لر جائزدر عملی مناصفه
اوزرینه اشلیه لم لکن ربحك ایکیسی بنم برر سنك اولسون دیو شرط ایلسه لر جائزدر
وکل عمل یتقبله احدهما یلزمهما هر عمل که ایکیسندن بری تقبل ایلیه اول عمل ایکیسنه
لازم اولور فعلی کل منهما الطلب بالعمل شریکندن هر بری اوزرینه عمل ایله طلب واردر
یعنی بریسندن عمل طلب اولنور ولکل منهما طلب الاجر وشریکندن هر بری اجرتن طلب
اجرة واردر ویبرأ الدافع بالدفع الی احدهما والکسب بینهما وان عمل احدهما فقط — اجر مسئله
اکر عملی انجق بری ایشلمش ایسه شریك آخر اجرتی دفع ایلمکله دافع بری اولور زیرا
کسب ایکیسنك بینلرنده در وبو شرکت اقتضاء ضماندن شرکت مفاوضه کبیدر ::
وشرکة الوجوه وهی ان یشترکا ولا مال لهما علی ان یشتریا بوجوههما ویبیعا والربح — شرکت وجوه
بینهما شرکت عقدك دردنجیسی شرکت وجوهدر وبو شرکت وجوه رأس
مالدر اولمیان ایکی کسنه شریك اولمقدر شونك اوزرینه که وجوهلری ایله اشترا
ایلیه لر یعنی عند الناس وجاهت وامانتلری اولمغله ویره سیه اشترا ایدوب
اول شیئی بیع ایلیه لر رأس مالی صاحبنه ویروب حاصل اولان ربح مابینلرنده
مناصفه اوله فان شرطا مفاوضة صحت اکر شرکت وجوهی مفاوضه شرط
ایلسه لر صحیح اولور یعنی لفظ مفاوضه ویاخود شول امورکه مساوات
شرطدر اول شرط اوزره اولسون دیسه لر صحیح اولوب آنلرك اوزرینه احکام
مفاوضه جاری اولور ومطلقا عنان شرکت لفظنك مطلقی شرکة عناندر و
وتتضمن الوکالة فیما یشتریانه عند الاطلاق بو شرکت اشترا ایلدکلری شیئده
انجق وکالتی متضمن اولور زیرا غیرك اوزرینه تصرف انجق وکالت ایله اولور
اما مفاوضه شرط اولنسه کفالتی متضمن اولور فان شرطا مناصفة المشتری
ومثالثة فالربح کذلك اکر شریکین مشتریه نك مناصفه ومثالثه سنی
شرط ایلسه لر بس امدی ربحك شرط ایلدکلری کبیدر زیرا استحقاق ربح ایله
ضمان ایله در ضمان ایسه مشتریه ده ملکه تابعدر بس امدی ملك مقدار ربح مقدر

مقتدر اولور وشرط الفضل باطل شرط فضل باطل اولور یعنی الثانی شیئی نصف اوزره
اولوب لکن ربح ثلث اوزره اوله دیو شرط ایلسه فضل باطل اولور زیرا زاید بر
ربحدرکه ضامن اولماز بو وجهه جائز دکلدر الا مضاربه ده جائز اولور فصل هذا
فصل اوله ویاخود وقف اوزرینه فصل اوله وقتاکه مصنف شرکت صحیحه دن
فارغ اولدیسه شرکت فاسده یه شروع ایلدی زیرا شرکت صحیح اصلاً ووصفاً موجود
در فاسد ایسه اصلاً موجود لکن وصفا موجود دکلدر بو تقدیرجه من کل وجه
موجود اولان تقدیمه اولنیدر ولا یصح الشرکة فیما لا تصح الوکالة به کالاحتطاب
والاحتشاش والاصطیاد والاستقاء وکالت صحیح اولمیان شیئده شرکت
صحیح دکلدر اودون واوتلق جمع ایلمك کبی وصید ایلمك وسقالق ایلمك
کبی بونلرده شرکت صحیح دکلدر زیرا معنی وکالتی متضمندر مباح شیئی اخذه توکیل
باطلدر وما جمعه کل فله شول شیکه آنلرك معاونتی اولمدین قنغیسی جمع ایدرسه
اول شیئی انك ایچوندر وان اعانه الاخر فله اجر مثله اکر آخر کمسنه جمع ایدنه اعانت
ایدرسه اعانت ایچون اجر مثل واردر ولا یزاد علی نصف ثمن المأخوذ عند
ابی یوسف اجر مثل مأخوذك یعنی جمع اولان شیئك نصف ثمنی اوزرینه
زیاده قلنماز ابو یوسف قتنده خلافا لمحمد امام محمد ایچون خلاف واردر انك
قتنده بالغا ما بلغ اجر مثل واردر یعنی لازمدر وما اخذاه معاً فلهما نصفین
وشول شیکه ایکیسی معاً اخذ ایلدیلر ایکیسی ایچون نصفین واردر زیرا سبب
استحقاقدر وبرابر درینه بونك کبیدر اکر ایکیسینك بر کلبی اولوب معاً ارسال
ایلسه لر اصابت ایلدوکی شیئی ایکیسی بینلرنده نصفین در اکر کلب برینك اولوب
وآخرك یدنده ایکن ارسال اولنسه اصابت ایلدوکی شیئی خاصه صاحب
کلبکدر واکر هر برینك بر کلبی اولوب ایکیسی معاً ارسال ایدوب صید واحده
اصابت ایلسه لر ایکیسی بینلرنده مناصفه اوزره در اکر هر بری بر صیده اصابت
ایلسه لر اصابت ایلدکلری شیئی خاصه کندولرنیکدر کذا فی غایة البیان وان کان
لاحدهما بغل وللاخر داویة فاستقی احدهما فالکسب له وللاخر اجر مثل ماله اکر
بریسی ایچون قاتر وآخر ایچون داویه اوله وبریسی سقالق ایله کسب ایدن
ایچوندر مالنك اجر مثلی واردر اکر استقا ایدن صاحب داویه ایسه بغلك
اجر مثلنی ویرر واکر صاحب بغل ایسه داویه نك اجر مثلنی ویرر والربح
فی الشرکة الفاسدة علی قدر المال وبطل شرط الفضل شرکت فاسده ده ربح
رأس مالی مقداریدر ربحك زیاده سنی برینه شرط ایلمك باطلدر وتبطل الشرکة
بموت احدهما شرکت احد شریکینك موتی ایله باطل اولور زیرا وکالت لوازم
شرکتدندر موت ایله وکالت باطل اولور ولوازمی باطل اولیجق ملزومی کذلك

وبلحاقه مرتدا ان حكم به موت ايله باطل اولديغي كبي شريكك برى مرتد اولديغي
حالده دار حربه لحوقي ايله حتى شركت باطل اولور اكر لحوقه حكم اولنورسه زيرا
مرتدك لحوقنه حكم موت حكميدر ولايزكي احدهما مال الآخر بلا اذنه شريكندن
برى بلا اذن شريك آخرك مالنك زكوتني ادا اينمز زيرا اداء زكوة تجارتدن دكلدر
فان اذن كل صاحبه فادّيا معا ضمن كل حصة صاحبه اكر شريكينك هر برى صاحبه
يعني شريكنه اذن ويرسه وهر برى صاحبنك غيبتنده زمان واحده ادا ايلسه وياخود
تقدم وتأخر معلوم اولمسه شريكندن هر برى شريكينك حصه سني ضامن اولور
واكر برليسي زياده ويرمش ايسه زياده ايله بعد التقاص آخرك اوزرينه رجوع
ايدر وان ادّيا متعاقبا ضمن الثاني علم باداء الاول اولا اكر متعاقبا ادا ايلسه لر ثاني
ضامن اولور واكر اولك اداسني بلسون كرك بلمسون مثلا برى اول وبرى صكره
ادا ايلين ضامن اولور ابو حنيفه قتنده وقالا لا يضمن ان لم يعلم اماميندينلركه
اكر اولكينك اداسني بلمديسه ضامن اولماز زيرا اول كمسنه فقيره دفع ايچون
مأمور در اول ايسه دفع ايلمدي وآنك قدرتي فقيره تمليك ايلمك ايدي بو جهته
زكوة واقع اولمسه دكل ايدي بو ايله اولميجق قدرتي اولان شئ طلب اولنور يوخسه
عدم قدرتنده اولان طلب اولنماز وان اخذ احد المفاوضين لشريكه ان يشتري
امة ليطأها ففعل فهي له خاصة بلا شئ شريك مفاوضه ايله شركته اولانك برى
وطئ ايلمك ايچون برجاريه اشتراسنه مأذون اولان شريك خ مال شركت ايله
اشترا ايلسه اول جاريه خاصة اشترا ايدن كمسنه ايچون بلاشئ يعني شريكنه
برشئ غرامت چلمك سزين ابو حنيفه قتنده زيرا جاريه مقتضا شركت اوزره ملكنه
داخل اولور اندن صكره كندونصيبني هبه ايلمكي متضمندر زيرا وطئ حلال اولماز
الا اذن ايله حلال اولور ويؤخذ كل منهما بثمنها شريكندن هر برى جاريه نك ثمني
ايله اخذ اولنور مثلا جاريه صاحبي شريكندن هر قنغيسني بولورسه جاريه نك
ثمني اخذ ايدر مشتريدن اصالة شريك اخردن كفالة زيرا مفاوضه وكالت
وكفالتي متضمندر وقالا يضمن حصة شريكه اماميندينلركه شريكنك
حصه سني ضامن اولور زيرا شرا ياكز مأموردن واقع اولوب ثمني انك اوزرينه
واجب اولور لكن ثمني مال شركتدن ادا ايلمكله نصف ثمن ايچون رجوع اولنور

كتاب الوقف

كتاب الوقف بو كتاب وقفك احكامي بياننده در وقف وقفه نك
مصدريدر متعدي ولازم اولور ووقفه مفعول تسميه سي مبالغه ايچوندر منسوج
ومضروب ايچون نسج اليمين ومضروب الامير كبي هو حبس العين على ملك
الواقف والتصدق بالمنفعة كالعارية وقف واقفك ملكي اولمق اوزره برعيني
حبس منفعتني تصدق در عاريه كبي امام اعظم قتنده يعني فقرا اوزرينه تصدق در

تصدق در وياخود وجوه خيردن بر وجه اوزرينه تصدق در اندن صكره هيلديكه
منفعت معدومه در ومعدومي تصدق صحيح اولماز بو تقديرجه ابو حنيفه قتنده
وقف جائز دكلدر اما اصح اولان اجماعا وقف جائز دكلدر فلا يلزم ولا يزول ملكه
الا ان يحكم به حاكم پس امدي لازم اولماز وحتى ملكي زائل اولماز الا مكركه لزومنه
حكم ايليه مثلا بركمسنه وقف ايلدوكي شئ متوليه تسليم ايدوب اندن صكره
رجوعني مراد ايدوب عدم لزومنه ذاهب اولوب منازعه ايلدكده قاضي حتى لزومنه
حكم ايلسه اولوقت لازم اولور وملكندن زائل اولور قيل ان يعلقه بموته بان يقول
اذا مت فقد وقفت هيلديكه ياخود واقف وقف ايدجك شيئني موتنه
تعليق ايليه كه اولدوغم زمان تحقيق وقف ايلدم ديمكله يعني فلان شئ اولدوغم زمان
وقف اولسون ديه وعندهما هو حبس العين على ملك الله تعالى على وجه يعود نفعه الى
العباد فيلزم ويزول ملكه بمجرد القول عند ابي يوسف اماميندين قتنده وقف برعيني
جبدر الله تعالينك ملكي اولمق اوزره بر وجه اوزرينه كه اول وقفك نفعي عباده
عايد اوله پس امدي بو تقديرجه لازم اولور وواقفك ملكي زائل اولور ابو يوسف
قتنده مجرد وقفت قوليله مثلا وقفت داريم وياخود وقفت ارضيم ديمكله
وعند محمد لا ما لم يسلمه الى ولي امام محمد قتنده لازم كلمز ملكندن حتى زائل اولماز مادامكه
وقف ايلدوكي شيئي تسليم متولي ايلميه مجرد وقفت قوليله لزوم زوال ملك اولماز
فلو وقف على الفقراء او بنى سقاية او خانا او رباطا لبني السبيل اكر فقرا اوزرينه
وقف ايلسه وياخود ابناء سبيل ايچون سقايه بنا ايلسه وياخود تجار وآينده
ورونده ايچون خان بنا ايلسه وياخود رباط بنا ايلسه لبني السبيلك لامي بني يه
متعلقدر او جعل ارضه مقبرة لا يزول ملكه عنه الا بالحكم وياخود ارضني مقبره
واقفك ملكي كندندن زائل اولماز الا حكم ايله زائل اولور ابو حنيفه قتنده وعند
ابي يوسف يزول بمجرد القول امام ابو يوسف قتنده مجرد قوليله ملكندن زائل
اولور زيرا آنك قتنده تسليم شرط دكلدر وعند محمد اذا سلمه الى متولي واستقى الناس
من السقاية وسكنوا الخان والرباط ودفنوا في المقبرة امام محمد قتنده واقف
قچن وقفني متوليه تسليم ايلسه وناس سقايه دن شرب ما ايلسه لر وخان و
رباطده ساكن ونزول ايلسه لر ومقبره يه ميت دفن ايلسه لر اولزمان واقفك
ملكندن زائل اولور وشرط لتمامه ذكر مصرف مؤبد وقفك تمامي ايچون مصرف
مؤبد ذكر شرط قلندر مثلا على كذا وكذا ثم على فقراء المسلمين ديمك كبي وعند ابي
يوسف يصح بدونه ابو يوسف قتنده وقفك تمامي صحيح اولور بلا ذكر مصرف
مؤبددر واذا انقطع صرف الى الفقراء قچن مصرف منقطع اوله فقرايه صرف اولنور
واقفك ملكنه عود ايلمز اكر صاغ ايسه اكر ميت ايسه ورثه سنه حتى عود ايلمز بو

اولنه صحه

معلوم اولدیکه تأبید شرطدر الآ بوقدر واردرکه ابو یوسف قتنده ذکری شرط دکلدر
وامام محمد قتنده ذکری شرطدر وصح عند ابی یوسف وقف المشاع ابو یوسف
قتنده قسمت اولنمیوب مشاع اولان ملکی وقف صحیح اولدر امام ابو یوسف قتنده
وقف اسقاط ملکدر وقبض شرط دکلدر مشاع ایسه اکا مانع دکلدر وجعل غلة الوقف
او الولایة لنفسه وقفک غله سنی ویاخود تولیتنی واقف کندو نفسی ایچون قلمق
جائزدر زیرا نبی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم کندو وقفندن اکل بیورر دیلردی
بو ایسه حلال اولماز الآ شرط ایله حلال اولور بوندن معلوم اولدیکه کندو نفسی
ایچون شرط ایلمک مشروعدر مشایخ بلخ ابو یوسفک قولنی اخذ ایلمشلردر وقفده
ناسه ترغیب ایچون فتوی بو قول اوزرینه درخانیه ده بو منوال اوزره درالآ مکه
واقف خائن اولوب امین اولمیه فقرادن ضرری دفع ایچون قاضی ایچون واقفی عزل
ایلمک واردر اکر واقف براحد کندویی عزل ایلمیه دیو شرط دخی ایلدیسه اول شرطه
التفات اولنمیوب عزل اولنور وصی خاینی اخراج کبی بعد العزل عادل اولسه تولیت
اکا انتقال ایلمز کذا فی شرح مجمع البحرین وجعل البعض او الکل لامهات اولاده
او مدبریه ماداموا احیاءً وبعدهم للفقراء کل غله ویاخود بعض غلهٔ ام ولدینه ویاخود
مدبرلرینه مادامکه حی اوله لر وبونلردن صکره فقرا ایچون اوله دیو وقف ایلمک صحیح
اولور وشرط ان یستبدل به غیره اذا شاء خلافاً لمحمد فی الکل واقف وقف ارضی
دیلدوکی زمان غیری ارضه استبدال ایلمسنک شرطی دخی صحیح اولدر اما کلیسنده امام
محمد ایچون خلاف واردر وصح وقف العقار عقارک وقفی دخی صحیح اولدی زیرا اصحاب
کزین رضوان الله علیهم اجمعین دن برجماعت وقف ایلمشلردر وکذا المنقول
المتعارف وقفه عند محمد بین الناس وقفی متعارف اولان منقولک دخی وقفی صحیحدر
امام محمد قتنده کالفأس والمر والقدوم والمنشار والجنازة وثیابها والقدور والمراجل
والمصاحف والکتب بو ذکر اولنان شیلر کبی فأس تبردر مر فتح میم ایله فارسیجه
بیلدر قدوم بفتح القاف تیشه یعنی کسردر منشار دست ارهدر جنازه بکسر
الجیم سریرکه جنازه اوزره ایدرلر غسل ثیاب ایسه کعبه اور توسیدر که میت اوزرینه
وضع ایدرلر قدور قدرک جمعیدرکه چوملکدر مراجل مرجلک جمعیدرکه طنجرهدر ومصاحف
مصحفک جمعیدر وکتب کتابک جمعیدر وابو یوسف معه فی وقف السلاح والکراع
کالخیل والابل فی سبیل الله تعالی وبه یفتی ابو یوسف امام ایله در فی سبیل الله
وقف السلاح الکراع بضم الکاف وتخفیف الراء هو ابن ما دون الکعبة درلر آنک
ودوه نک ساقنه وظیف دیدکلری کبی جمع اکرع واکارع کلور وحتی آنک ایله هر بنه
اطلاق اولنور وعند البعض ارکک آته اطلاق اولنور اصحاب کزین اکثر یادوه
انجیکیله قتاله ایدرلر درکذا فی کتب اللغة وکراع دیدوکی خیل وابل کبیدر وفتوی

بونک اوزرینه درنسخه

وفتوی بونکله ویریلور قیاس بو ایدیکه جائز اولمیه زیرا منقولده شرط تأبید
متحقق اولماش اولور اما وجه استحسان آثار مشهوره در وبو آثار مشهوره دندرکه
حضرت عمر رضی الله عنه خالد بن ولیددن نبی علیه الصلوة والسلامه منع زکوة
ایچون شکایت ایلدکده ولا تظلموا خالداً فانه حبس ادرعه واکرعه فی سبیل الله
بیورمشلردر وبر روایتده وطلحة حبس ادرعه فی سبیل الله بیورمشلردر
وکذا یصح عند ابی یوسف وقفه تبعاً کمن وقف ضیعة ببقرها واکرتها وهم عبیده
وسائر آلات الحراثة ومنقولک وقفی ابو یوسف قتنده دخی صحیح اولور
عقاره تبعیت ایله شول کمسنه کبی که بر چفتلک اوکوزی والنجیسی ایله که
انلر واقفک قوللریدر وسائر آلات حراثی ایله وقف ایلدی بقر وآلات
حراثی که منقولاتدندر ضیعه یه تبعیت ایله وقفی صحیح اولور اکرت جمع اکاردر
ایکنجی معناسنه واذا صح الوقف فلا یملک ولا یملک الا انه یجوز قسمة المشاع
عند ابی یوسف وقف صحیح اولسه اول وقف کمسنه نک مملوکی اولماز
وکمسنه یه تملیکی دخی اولماز الآ بوقدر واردرکه ابو یوسف قتنده مشاع اولان
وقفک قسمتی جائزدر ویبدأ من ارتفاع الوقف بعمارته وان لم یشترطها
الواقف ان وقف علی الفقراء فقرایه وقف اولان وقفک عمارتنه غله وقف ایله
باشلنور اکر واقف عمارتنه شرط ایلدی ایسه وان علی معین فعلیه اکر معین
اوزرینه وقف ایلدی ایسه عمارت وقف اول معین اولان کمسنه نک اوزرینه در
زیرا الخراج بالضمان ایدوکی مبیندر فان امتنع او کان فقیراً آجره الحاکم وعمره
من اجرته ثم رده الیه اکر موقوف علیه عمارتدن امتناع ایلسه ویاخود فقیر
اولوب عمارته عجزی اولسه حاکم اجاره یه ویروب اجرتندن تعمیر ایتدیررندن
صکره وقفی موقوف علیه رد ایدر ونقض الوقف یصرف الی عمارته ان احتاج
والا حفظ الی وقت الحاجة ووقفک نقضی عمارتنه صرف اولنور اکر احتیاج اولنور
وقت حاجته دکین حفظ اولنور وان تعذر صرف عینه اکر نقضک عینی صرف
اولمق متعذر اولورسه یباع ویصرف ثمنه الیها اول نقض بیع اولنوب ثمنی عمارتنه
صرف اولنور ولا یقسم بین مستحقی الوقف نقض ویاخود ثمنی وقفک مستحقلری
بیننده قسمت اولنماز زیرا اول نقض عینک جزئیدر عیننده ایسه مستحقینک
حقی بو قدر آنلرک حقی منافعدر زیرا منافعدر زیرا عین خود حق اللهدر فصل
بو فصل احکام مسجد بیاننده در اذا بنی مسجداً لا یزول ملکه عنه حتی برکمسنه
مسجد بنا ایلسه اول کمسنه نک ملکی مسجددن زائل اولماز حتی یفرزه عن ملکه
بطریقه ویأذن بالصلوة فیه ویصلی فیه واحد وفی روایة شرط صلوة جماعة
اذن ویرنجه وبر کمسنه مسجدده نماز قلنجه وبر روایتده صلوة جماعت شرط قلنشدر

حتی واقف اول مسجدی ملکندن طریق عام ایله افراز ایدنجه وحتی اول مسجده صلوته

بو مذکورات اولنجه ملکندن زائل اولور ولا یضر جعله تحته سردابا لمصالحه او المسجد
تحتنی مصالح ایچون سرداب قلمق ضرر ایلمز فان جعله لغیر مصالحه او جعل فوقه
بیتا وجعل بابه الی الطریق وعزله اکر سردابی مسجدک مصالحندن غیری ایچون
قلسه ویاخود مسجدک فوقنی بیت قلسه ویاخود مسجدک قپوسنی طریقه قلسه
وایرسه او اتخذ وسط داره مسجدا واذن بالصلوة فیه لا یزول ملکه عنه ویاخود
دارینک اورته سنن مسجد اتخاذ ایلسه واندن صلوته اذن ویرسه او المسجد
بانینک ملکندن زائل اولماز وله بیعه ویورث عنه اول بانی ایچون وسط داره
ایلدوکی مسجدی بیع ایلمک واردر وباندن میراث اولنور یعنی فوت اولدقن
مسجد ایدرچو میراثدن منع اولنماز وعند ابی یوسف یزول بمجرد القول مطلقا
ابو یوسف عندنن بانینک ملکندن زائل اولور مجرد قولیله مطلقا یعنی کرک
مسجد اولسون کرک مسجدن غیری اولسون زیرا ابو یوسف قتنن تسلیم شرط دکلدر
ولو ضاق المسجد وبجنبه طریق العامة یوسع منه وبالعکس اکر مسجد ضیق
اوله حال بوکه یاننن طریق عام اوله اول طریقدن مسجد توسیع اولنور
عکسی ایله حج بویله در یعنی یول مسلمانلره ضیق اوله مسجددن النوب یوله
ضم اولنور رباط استغنی عنه یصرف وقفه الی اقرب رباط الیه بر رباطکه
آندن استغنا اولنه اول رباطک وقفی اقرب رباطه صرف زیرا مصلحت عامه
ایچوندر والوقف فی المرض وصیة حال مرضده وقف وصیتدر ثلثدن معتبر
اولور ویتبع شرط الواقف فی اجارة الوقف ان وجد اجاره وقفدن اکر شرط
بولنورسه شرط واقفه اتباع اولنور والا فیختار ان لا یوجر الضیاع اکثر من
ثلث سنین شرط اجاره بولنمزایسه اختیار اولنان بودرکه چفتلک اوچ
سنه دن اکثر اجاره یه طویل اولورسه ابطال وقف لازم کلور ولا یوجر
الا باجر المثل وقف ایجار اولنماز الا اجر مثلی ایله ایجار اولنور ثم لا ینقض ان
زادت الاجرت لکثرت الرغبة اجر مثلی ایله ایجار اولندقدن صکره اجاره
بوزلماز رغبت ناس ایله اکر اجرت زیاده اولورسه دخی ینه نقض اولنمز ولیس
للموقوف علیه ان یوجر الا بانابة وولایة موقوف علیه ایچون وقفی کندو اذنی ایله
ایجار ایلمک یوقدر الا واقف طرفندن نیابت ایله یاخود ولایت ایله یعنی
متولی اولمق ایجار ایلمک واردر ولا یعار ولا یرهن وقف عاریت ورهنه
ویرلمز وان غصب عقاره یختار وجوب الضمان اکر وقفک عقاری غصب
اولنسه ضمانک وجوبی اختیار اولنور یعنی قیمتی اخذ اولنوب بر آخر ضیعة
اشترا اولنور غصب اولانه بدل واقف اولور کذا فی الدرر ولو شرط الولایة
لنفسه وکان خاینا ینزع منه وان شرط ان لا ینزع اکر واقف تولیتی کندو نفسنه

نفسنه شرط ایلسه که خاین اولورسه تولیتدن نزع اولنور اکر عدم شرط ایلدی
ایسه ینه نزع اولنور یعنی عزل اولنور **كتاب البيوع** بو کتاب بیوعک احکامی
بیاننده در معلوم اولاکه بیعک شرعیتی کتاب وسنت واجماع ومعقول
ایله ثابتدر اما کتاب ایله ثابت اولدیغی حق سبحانه وتعالینک واحل الله البیع
وحرم الربا ولا تأکلوا اموالکم بینکم بالباطل الا ان تکون تجارة عن تراض قول
شریفیدر وسنت ایله ثابت اولدوغی نبی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم
یا معشر التجارة ان البیع یحضره اللغو والحلف فشوبوه بالصدقة قول شریفیدر
واجماع ایله ثابت اولمسی ظاهردر ومعقول ایله ثابت اولمسی نوع انسان
بالمدنی بالطبع اولوب بر برینه محتاجلردر اکر بیع وشرا اولمسه نظام وانتظام
اولمازدی حاجت ناس ایچون مشروعدر ولفظ بیع اضداددندر شرا ده دخی مستعملدر
نتکم نبی علیه الصلوة والسلامک قول شریفیدر لا یخطب الرجل خطبة ولا یبیع علی
بیع اخیه ای لا یشتر علی شرا اخیه واقع اولمشدر وشرا دخی اضداددندر نتکم
حق سبحانه وتعالینک وشروه بثمن بخس قول شریفیدر ای باعوه دیمکدر
وایکی مفعوله تعدیه ایدر بعت زیدا الدار کبی اوله علی وجه التأکید من داخل اولور
مثلا بعت من زید الدار کبی ومن مکاننه لام داخل اولور وبعت لک الشیء کبی ولک ده
لام زایددر ومصنف جمع ایراد ایلدوکی انواع قصد ایلمشدر زیرا مبیع اعتباری
ایله درت نوعدر بر نوع بیع مقایضه درکه مبلغ سلعه یه بیعدر وبر نوعی
دخی سلعه ثمنه بیعدر حالا معامل ناس اولان بیع بودر وبر نوعی ثمنی ثمنه بیعدر بو کا
بیع صرف تسمیه اولنور وبر نوعی دخی دینی عینه بیعدرکه اکا سلم تسمیه اولنور وثمن
اعتباری ایله دخی درت نوعدر بری بیع مساومه در وبری دخی بیع مرابحه در وبری
دخی تولیه درکه الدیغی بهایه بیع ایلمکدر وبری دخی بیع وضیعه درکه سرمایه سندن
نقصانه بیعدر وبیعک شرایطی درتدر شرط انعقاد وشرط صحت وشرط نفاذ
وشرط لزوم وشرط انعقاد دخی درتدر بری عاقده وبری نفس عقده وبری مکان
عقده وبری معقود علیهه وعاقده شرط عدد لازمدر زیرا عدد اولمیجق جانبیندن
وکالت ایله بیع منعقد اولماز الا بابا ایله قاضی ماله یتیمدر طرفینه تولی ایدرلر
نفع اولمق اوزره وبری دخی عبد کندو نفسنی افندیسینک امریله اشترا ایلمک
کبی بو دخی طرفینه تولی ایدر ومعراج الدرایه ده قاضینک طرفینه تولیسی کندو نفسی
ایچون اولمیجق منعقد اولماز زیرا قاضینک حکم قضادر کندو نفسی ایچون قضا
جائز دکلدر وعاقدک شرطی عقلدر زیرا مجنون وصبینک عقدی صحیح دکلدر
ونفس عقده اولان شرط قبول ایجابه موافق اوله زیرا ایجاب اولان شینک
غیر یسنی قبول ایله بیع منعقد اولماز صفقه متفرق اولدوغیچون اما مکان عقده

اولان شرط ایجاب وقبول مجلس واحدده اولمق کرکدر اما معقود علیهک
شرطی مبیع موجود اولمق ومال متقوم اولمق ومال نفسنده مملوک اولمق ومال
ومال مقدور التسلیم اولمق کرکدر زیرا مبیع بیع معدوم منعقد اولماز وبیعک معناسی تملیکدر
اولدخی ایکی وجه اوزرینه در بری تملیک منافع اشیادرکه بدل ایله اجاره کبی
وبدل عاریه کبی وبری دخی تملیک اعیان اشیادرکه بدل ثمن وعوض شرطیله بعد
القبض هبه کبی من غیر بدل وعوض هبه وصدقه کبی وبیعک احوالی یدی وجه
اوزرینه در اولکی وجه مبیع حاضر ومعین اولمسیدر ایکنجی مبیع حاضر اولمسیدر
اما بایع تسلیمنه قادر اوله متاع وحیوانات واغصان اشجارده میوه کبی اوچنجی بایع
تسلیمنه قادر اولمیه ظهر غنمده صوف وبطون حیوانده اولاد وعبد ابق کبی و
اغصان اشجارده میوه کبی وبونلره مشابه کبی بو مقوله بیع فاسددر دردنجی مبیع
مفقود اولمسیدر بو دخی فاسددر زیرا نبی علیه الصلوة والسلام «بیع ما لیس عنده»
دن نهی بیورمشدر بشنجی مبیع برکسنه نک اوزرنده دین اولمسیدر اولدین اوزرنده
اولانه بیع جائزدر آخره بیع فاسددر التنجی مبیع امانت ویاخود عاریت واجاره
ورهن ویاخود سرمایه اولمسیدر ویاخود اوزرنده امین اولمقدر ذکر اولنان مبیع
کندوده اولان کمسنه یه بیع جائزدر لکن قبض جدیده محتاجدر زیرا قبض اول امانتدر
وقبض ثانی قبض ضماندر وقبض امانت ایسه قبض ضمان مقامنه قائم اولماز اکر
مبیع مشترینک ثانیا قبضندن اول هلاک اولسه بایع اوزرینه در اکر قبض جدیدن
صکره هلاک اولسه مشتری اوزرینه در یدنجی مبیع مشتری قتنده غصبا ویاخود
(و یاخود) خیانة موجود اولمسیدر مبیع اول کمسنه یه بیع جائزدر قبض جدیده محتاج دکلدر زیرا
قبض اول قبض ضماندر قبض ثانی دخی قبض ضماندر وقبض ضمان مقامنه قائم اولور
اکر مبیع قبل قبض الثانی هلاک اولسه مشتری اوزرینه در وثمن دخی سکز وجه
اوزرینه در اولکی فضه ایکنجی ذهب ودینار در اوچنجی مکیلدر ومکیل ایله نقدا و
یاخود نسیئة اشتری جائزدر اکر جنسی ومقداری وصفتی بیان اولنورسه دردنجی
موزوندر حکم مکیل حکم کبیدر بشنجی مزروعدر مزروع ایله نقدا ونسیئة برشیئی اشترا
ایلمک جائزدر جنسی ومقداری وصفتی ووقتی بیان اولنورسه اتفاق اوزره
امام اعظم قتنده اجل بیان اولنمز ایسه جائزدر التنجی حیواندر اما بونک ایله
ویره سیه جائز دکلدر یدنجی معدوداتدر سکزنجی عقاردر بونک دخی ویره سیه
جائز دکلدر وبیع صحیح یکرمی وجه ویا اقل ویاخود اکثر اوله وبیع فاسد اوتوز
نوعدر بو دخی یا اقل یا اکثر اوله قطعی دکلدر بیع صحیحک اولکی مساومه در ایکنجی
بیع تولیه در اوچنجی بیع مرابحه در دردنجی بیع محاسره در بیع وضیعه دیمکدر بشنجی
بیع شرکتدر التنجی بیع اقاله در یدنجی بیع صرفدر سکزنجی بیع هبه درقچین عوض

مقدار معلوم اولمق صح

بیع صحیح

عوض شرطی اوزرینه اولورسه زیرا بونده شفیع ایچون شفعه واردر طقوزنجی
بیع صلحدر قچن اقرار اوزرینه اولسه وبونده دخی شفعه واردر اوننجی بیع مبادله
در اون برنجی بیع موقوفدر بیع موقوف اولدرکه بر آخرک اذنی یوغیکن متاعنی
بیعدر بو بیع صاحبنک اجازتنه موقوفدر اکر اجازت ویررسه بیع جائز اولور اکر
اجازه ویرمزسه بیع جائز اولماز اون ایکنجی بیع النسیه در بو بیع ویره سیه اولان
بیعدر اکر وقتی معلوم اولمازایسه فاسددر اون اوچنجی بیع من یزید در اون
دردنجی بیع التراضی والتعاطیدر اون بشنجی بیع خیاردر اون التنجی بیع سلمدر
اون یدنجی بیع البراة من العیبدر اون سکزنجی بیع مختلف فیه در اون طقوزنجی
بیع مستجبدر یکرمنجی بیع فاسددر وقتاکه بیع فاسد اوله وسلعه مشتری یدنده
تلف اولسه مشتری اوزرینه قیمتی لازمدر ثمنی لازم کلمز واکر مشتری اول سلعه
بیع ایلسه ویاخود هبه ایلسه ویاخود سلمه یه ویرسه ویاخود عبد اولمغله
اعتاق ایلسه ویاخود جاریه اولمغله اوده لق ایلسه ویاخود مدبر ایلسه و
یاخود مکاتب ایلسه بو ذکر اولنان مسائل جائزدر مشتری اوزرینه قیمت لازمدر
وبیع فاسد اوتوز نوعدر اولکی بیع محاقله درکه سنبله ده بغدایی بغدایه بیعدر
وبو بیعه بیع المزروع بالحنطه دیلور ایکنجی بیع المزابنه در شجرده خرمایی بیع کبی اوچنجی
بیع مخاطره در مثلا بر رجل آخره بعت منک هذا المتاع بکذا ان قدم فلان من سفره
دیمک کبیدر دردنجی ملامسه در بو بیع جاهلیتده قچن برکمسه برمتاعی مساومه
ایدرکن مس ایلسه مراد ایلدوکی ثمن ایله اول شیئی مشترینک اولوردی بشنجی بیع منابذه
در بو دخی جاهلیتده بایع سلعه یی مشتری اوزرینه آصسه عند المساومه مشتری مراد
ایلدوکی ثمن ایله بیع واقع اولوردی التنجی بیع ملاقیحدر بهایمک ذکورینک ظهورنده
اولان شیئی بیعدر یدنجی بیع مضامین درجنس انسان وحیوانک بطوننده اولان
شیئی بیعدر سکزنجی بیع حبل الحبله درحبلی نک حبلنی طوغدقده وبیودکده بیع
کبی طقوزنجی بیع محاصره دربو بیع میوه هنوز ایرشمدین اشجار اوزرنده بیعدر
اوننجی بیع ضربه قابضدر وبیع غایص دخی دنیلمشدر مثلا غواص اولان کمسنه بعت
منک ضربه بکذا من الثمن دیوقعر بحره غوص ایلمسیدر اون برنجی بیع غروردر مثلا
برکمسنه بر رجله بوسنه خرما اغاجلرینه ویررسه ویاخود زراعت اولنان ارضدن
نه خروج ایدرسه انی بیع ایلمکدر اون ایکنجی بیع مضطردر مثلا برکمسه طعام وشرابه
ولباسه مضطر اولدقده بایعک اکثر بهایه بیع ایلمسیدر وشراء دخی بویله در اون اوچنجی
بیع الکالی بالکالیدر بو ایسه هر شیئی ویره سی ویره سیه بیع ایلمکدر اون
دردنجی سنا حیوانی حیوانه بیعدر بو ایسه فرسی عبده بیع ایلمکدر ولکن عبد
غائب اولمقدر اون بشنجی بیع معادمه در مثلا بعت منک ما یخرج من ارضی

وبیع فاسد اوتوز نوعدر

اوشجری کذا عاماً بکذا درهما کبی اون التنجی بیع مالم یقبضدر امام مالک قتنده
بونک معناسی طعامده در غیرنده دکلدر وابو یوسف قتنده طعامده ومنقولاتده در
عقدده دکلدر اما امام محمد وامام شافعی قتنده جمله سنه اطلاقی اولنور اون یدنجی
بیع سلفدر مثلا برکمسنه رجل آخره شو شیئی سکا بیع ایدرم اما بکا قرضی ویرمک
اوزره یاخود سکا شو قدر شیئی قرض ویره یم دیمک کبی اون سکزنجی بیعتان فی بیع واحد در
مثلا شو جاریه سکا بو قدر درهمه بیع ایدرم شونک اوزرینه که فلان اوغلانی بو
بو مقدار درهمه بکا بیع ایده سن دیمک کبی اون طقوزنجی شرطان فی بیعة در مثلا
برکمسنه آخره شو شیئی سکا اون درهمه بیع ایده رم اگر نقد ویرر سک اون بش درهمه
ویردم برآیه دکین ادا ایدرسن دیمک کبی یکرمنجی بیع الثنیا در مثلا برکمسه آخره شو
بغدایی جزافاً یعنی اولچمقسزن شو قدر درهمه بیع ایدرم اون قفیزنی بیع ایلم دیمک
کبی یکرمی برنجی بیع المواضعه در مثلا برشیئی کندو قاتنده اولمیه یکرمی ایکنجی بیع
الادیانه در مثلا برکمسه برمتاع اشترا ایلسه بایعه درهمی شول شرط اوزرینه تسلیم
ایلیه که اگر متاع آلورسم اولدرهم متاعک ثمنی اولسون اگر متاع اخذ ایلمزسم درهم
رد اوله دیمک کبی یکرمی اوچنجی بیع الماء والنار در قچن صویی برطرفه اخراج ایلسه
تحقیق مالک اولور بیع جائز اولور وآتش کوم اولدقده بیع جائز اولور یکرمی دردنجی
محمدن بیعدر بو بیع نهی اولنمشدر یکرمی بشنجی بیع الدین بالدین در مثلا بهاسندن برکمسه
دین اوله اول دینی ویره سیه رجل آخره بیع ایلمک کبی یکرمی التنجی بیع صدقه در
وانک اهلی حق سبحانه وتعالینک ﴿ انما الصدقات للفقراء ﴾ قول شریفنده واقع
اولنلردر واول شیئی اهلنه ویرلمدن بیع اولمق جائز دکلدر یکرمی یدنجی قسمت
اولنمزدن مقدم مال غنایمی بیعدر یکرمی سکزنجی قیونک ارقه سندن اولان شیئی
بیع ایلمکدر یکرمی طقوزنجی میشه ده اولان صیدی بیع ایلمکدر اوتوزنجی هواده
طیران وصوده بالغی بیعدر وبیع یدر شیئی افساد ایدر اوکیسی جهالت ثمن
ایکنجیسی جهالت وقت اوچنجی جهالت بیعدر یعنی آلنه جق متاع معلوم کرکدر
بلنمین متاعک بیعی جائز دکلدر دردنجی اوچ کوندن زیاده اولان شرط خیاردر
یعنی اوچ کوندن زیاده مخیر شرا اتمک بشنجی بیعده برشرط اولکه بایع ایچون منفعت
اوله مثلا بن سکا شول شیئی بیع ایلدم اما سندن مراد ایلدوکمدن بنه بکا بیع ایلیه سن
وياخود بکا قرض ویره سن یاخود هردم بندن المق شرطی ایله یاخود بکا برشیئی هبه
ایلیه سن دیمک کبی التنجی برشرط اولکه مشتری ایچون منفعت اوله مثلا
مشتری بایعه دیه که سندن شو شیئی اشترا ایلدم شونک اوزرینه که اوچه کتوره سن
وياخود بندن شو قدر شیئه اشترا ایلیه سن وبو مقداره بنم ایچون بیع ایلیه سن
وياخود بندن استیجار ایلیه سن یدنجی بیعده بو شرط اوله که متاعه منفعت

یعنی ویرلیجک شیئی اقچه سیدر
التو نمیدر غروشمیدر

منفعت اوله مثلا شو عبدی سکا بیع ایدرم شول شرط اوزرینه که اعتاق ویا
مدبر ایده سن ویاخود جاریه سکا بیع ایدرمکه شول شرط اوزرینه اوده لق ایلیه سن
وياخود شول ارضی سکا بیع ایده رمکه وقف ایلیه سن دیمک کبی البیع مبادلة
مال بمال بیع مالی مال مقابله سنده مبادله در بالتراضی قیدی لازم ایدی لکن کمال ظهوری
ایچون مصنف تراضی قیدینی ترک ایلدی وینعقد بالایجاب والقبول بیع ایجاب
وقبول ایله منعقد اولور وعاقدیندن هرقنغیسی اول تکلم ایدرسه ایجاب اولدر
صکره کلام قبولدر کرکه بعت کلامی اولسون کرکه اشتریت کلامی اولسون و
انعقاد عاقدینک کلامی شرعاً آخر بروجهله متعلق اولکه محلنده اثری ظاهر اوله
حاصل کلام اجزاء تصرفده شرعی ارتباطدر مجرد ایجاب ایله بیع منعقد اولور
بابانک ابن صغیری حقنده کمال شفقتی اولدوغی ایچوندر عبارت واحدی
ایکی عبارت مقامنه قائم اولور مثلا اشتریت هذا من ابنی فلان بکذا ویاخود
بعت هذا منه بکذا دیسه بیع منعقد اولور قبوله احتیاج یوقدر وتیمیه نفع اولیجق
وصی حکمی بابا کبیدر بیعک تعریفنده علل اشارتدر مبادلة المال بالمال قولی
علت فاعلیه یه اشارتدر زیرا مبادله ایکی کمسنه مابیننده اولور بالایجاب والقبول
وبتعاطی قولی ایله علت مادیه اشارتدر زیرا بونلر بیعک ارکانی وموادیدر وینعقد
قولیله علت صوریه یه اشارتدر زیرا شول انعقاد که ارتباط شرعیدر وعلت
مادیه نک عوارضندندر ومحشی قاضی شیخ زاده علت غائیه مبادلة مال بمال
قولنه اشارتدر بحر رایق صاحبی بو محلده علت غائیه ملکدر دیو بیان ایلمشدر
بلفظی الماضی کبعت واشتریت بعت اشتریت کبی لفظ ماضی ایله بیع منعقد
اولور زیرا بیع تصرف شرعی انشادر وشرع شریف لغت اخبار ایچون موضوع اولان
لفظ ماضی انشاده استعمال ایلدی ولفظ ماضی ایله تخصیص مخبر بهک وجودینک
تحقیقی ایچوندر لفظ مضارع وجود اوزرینه جزماً دلالتی یوقدر اگر لفظ مستقبل جانب
بایعدن صدور ایدرسه وعده اولور بیع اولماز واگر جانب مشتریدن صادر اولور
مساومه اولور یعنی بیعی سویلشمک اولور انعقاد بیع اولماز وبنی حضرت صلی الله
تعالی علیه وسلم لفظ ماضی ایله بیعی استعمال بیورمشلردر وبعضیلر دیمشلردر که
مجاز طریقیله در بو محلده بحث چوقدر حاصل کلام صیغه مضارع ایله بیع منعقد اولماز
اگر بایع دیرسه که خذ هذا بالف دیدکده مشتری دخی قبول ایلسه بلا نیت فی الحال
بیع منعقد اولور انکا جواب ویریلور که بایعک مشتری یه خذه امری کانه بعتک
هذا بالف فخذه دیمش اولدی زیرا مشترینک ولایت اخذی یوقدر الا اقتضا ثابت اوله
بیع ایله در وما دل علی معناهما حکمی بعت واشتریت معناسنده دلالت ایدن
لفظ ایله بیع منعقد اولور اعطیتک بکذا ویاخود ملکتک دیدکده مشتری دخی اخذت

ویاخود رضیت ویاخود امضیت ویاخود قبلت دیسه بونلر ایله بیع منعقد
اولور وبالتعاطی وتعاطی ایله دخی بیع منعقد اولور تعاطی اولدرکه بایع مبیعی ویروب
ومشتری ثمنی ویروب مابینلرنده لفظ بعت واشتریت اولمامقدر فی النفیس
والخسیس هو الصحیح تعاطی ایله بیع منعقد اولور اشیاء نفیسه‌ده وخسیسه‌ده
صحیح اولان بودر ولو قال خذه بکذا فقال اخذت او رضیت صح اکر بایع شونی
اخذ ایله شوقدر ثمنه دیسه مشتری دخی اخذت ویاخود رضیت دیسه بیع
صحیح اولور زیرا اخذ بدل ایله اخذه امردر اقتضاء بیع تقدیرا اولنور کانه بعته
منک دیمش اولدر واذا اوجب احدهما فللآخر ان یقبل کل المبیع بکل الثمن فی
المجلس او یترک عاقدیندن بری ایجاب ایلسه یعنی بعت هذا بکذا دیسه آخر ایچون
مبیعک کلینی ثمن ایله مجلسده قبول ایلمک ویاخود ترک ایلمک واردر یعنی
دیلرسه قبول ایدر دیلرسه رد ایدر بوکا خیار قبول تسمیه اولنمشدر لا بعضا دون
بعض آخر ایچون مبیعک بعضینی قبول ایدوب بعضینی ترک ایلمک یوقدر
الا اذا بین ثمن کل مگرکه کلک ثمنی بیان اولنمش اوله مثلا بعت هذا الثوب
بدرهم وهذا الثوب بدرهمین دیسه ومشتری دخی ایکیسندن برینی قبول ایلسه
جائزدر ویاخود شو اثوابلرک هر بریسنی اونر آقچه‌یه ویردیوب ومشتری دخی
بعضینی قبول ایلسه جائزدر وان رجع الموجب او قام احدهما عن المجلس
قبل القبول بطل الایجاب اکر موجب یعنی ایجاب ایدن رجوع ایلسه ویاخود
عاقدیندن بری قبولدن اول مجلسدن قالقسه ایجاب باطل اولور زیرا قبل
القبول مجلسدن قالمق اعراضدر اما ایکی کمسنه یورر کن بری ایجاب ایلسه اکر
مخاطب جوابنی متصل ایدرسه عقد تمام اولور اکر بر مقدار مشی ایلدکدن تکلم
ایله جوابنی فصل ایلمش اولور بیع منعقد اولماز ویاخود قبول ایلمدین
ایکیسی ده رکشن معاً مشی ایلسه‌لر ویاخود بری دوروب آخری مشی ایلسه
بیع منعقد اولماز اکر کمی جریان اوزره ایکن تبایع ایلسه‌لر وایکیسنک
خطابی بیننده بر سکته واقع اولسه بیعی منع ایلمز واذا وجد الایجاب والقبول
لزم البیع بلا خیار مجلس قچن ایجاب وقبول بولنسه بلا خیار مجلس
بیع لازم اولور ویصح فی العوض المشار الیه بلا معرفة قدره ووصفه بیع
عوض مشار الیهدن قدر ووصفی بلنمکسزین صحیح اولور وعوض کرک
مبیع اولسون وکرک ثمن اولسون برابردر زیرا اشارت اسبابندن ابلغدر
وصف وقدرک بیاننه احتیاج یوقدر مشار الیه اولمین بونک خلافنجه‌در سلم
کبی زیرا سلمده وصف وقدر بیان اولنمق لازمدر وقیل العقد عوض تسمیه
مایؤول الیه اعتبار ایله‌در لا فی غیره مشار الیه اولمیاندن غیریده قدر ووصفی

ووصف معلوم اولمایجق نزاعه مؤدی اولور اولشو بدر وبخار بدر ویاخود سمز قندیدر
دیمک لازمدر وبثمن حال ومؤجل باجل معلوم وبیع ثمن حال ومؤجل ایله صحیح
اولور اجل معلوم دکین زیرا حق سبحانه وتعالینک اصل احل الله البیع وحرم
الربوا قول شریفی مطلق اولوب ونبی علیه الصلوة والسلام بر یهودیدن اجل ایله
طعام اشترا ایدوب درعنی رهن قودوغی اجلدن معجل ومؤجل ثمن ایله ویره سیه
بیع جائز اولور ولو اشتری باجل سنة برکمسنه بر سنه یه دکین بر شیئ اشتری
ایلسه فمنع البایع المبیع حتی مضت ثم سلم وبایع سنه مرور ایدنجه مبیع منع
ایدوب بعده تسلیم ایلسه فله اجل سنة اخری مشتری ایچون بر سنه دخی تاجیل
ایلمک اولور ابو حنیفه قتنده خلافا لهما امامین ایچون خلاف واردر اجل وقت
عقدده واقع اولمشدر اول اجل ایسه تمام اولدی بو تقدیرجه مشتری ایچون تاجیل
ایلمک یوقدر وان اطلق الثمن اکر ثمنی اطلاق ایلسه یعنی صفتنی ذکر ایلمیوب
انجق بعت بعشرة دراهم دیسه فان استوت مالیة النقود ورواجها صح ولزم
ماقدر من ای نوع کان اکر نقود مالیتی ورواجی برابر اولورسه صح ولزم ما قدر من
ای نوع کان بیع صحیح اولور هر قنغی نوعدن اولورسه تقدیر اولنان شیئ لازم اولور
وان اختلف رواجا فمن الاروج اکر نقود رواج جهتندن مختلف اولورسه
تقدیر اولنان اروجندن لازم اولور وان استوی رواجها لا مالیتها فسد ما لم یبین
اکر مالیتی برابر اولمیوب رواج برابر اولسه بیع فاسد اولور قنغی نوعدن ایدوکی بیان
اولنمینجه ویصح فی الطعام طعامده دخی بیع صحیح اولور طعامدن مراد حنطه و
دقیقدر وکل مکیل وموزون کیلا ووزنا وهر مکیل موزونی کیلا ووزنا بیع
صحیح اولور وکذا جزافا ان بیع بغیر جنسه جزافا دخی بیع جائز اولور اکر جنسندن
غیری یه بیع اولنورسه زیرا غیر جنس حقنده اذا اختلف النوعان فبیعوا کیف
شئتم حدیث شریفی وارد اولمشدر اما جنسنه مجازفه بیع صحیح اولماز زیرا ایچونده ربا
احتمالی واردر جزاف مقرب کذا فدر وبا ناء او حجر معین لا یدری قدره انا وحجر معین که
مقداری بلنمیه انکله دخی بیع صحیح اولور ومن باع صبرة کل صاع بدرهم صح فی صاع
فقط الا ان یسمی جملتها برکمسنه بر صبره یعنی خرمن اوزرنده بر قاچ بغدای هر
صاعی بر درهم مقابله‌سنده اولمق اوزره بیع ایلسه انجق بر صاعده بیع صحیح اولور
مگرکه صاعک جمله‌سنی تسمیه ایلیه مثلا یوز صاع بغدای یوز درهمه دیو بیع ایلسه جائز
در زیرا جهالت مرتفعه اولور وللمشتری الفسخ بالخیار وان کیل او سمی جملتها فی
المجلس بعد ذلک مشتری ایچون فسخ خیار واردر اکر بعد انعقاد البیع مجلسده
کیل اولنورسه ویاخود صاعک جمله‌سی تسمیه اولنورسه ینه خیار فسخ واردر ومن
باع قطیع غنم کل شاة بدرهم لا یصح فی شیئ منها برقطیع غنمی هر قیونی بر درهمه بیع

ایله بیع صحیح و مجهول اولسه اول قطیعدن بعضی ده
اولماز بعضیسی بعضیسی ذکر اولنمادن تفاوت
نزاعه مؤدی اولور اکر اولور انکا بیع ابو
حنیفه قتنده فاسد اولور اما جمله قطیعه
یوز درهمه دیو بیع ایلسه صحیح

ایلدم دیه اتفاق اوزره بیع صحیح اولور کرک متفاوت اولسون کرک اولمسون
برابردر ثمن و مبیع اولمغله بیع صحیح اولور وکذا لو باع ثوبا کل ذراع بدرهم اکر هر
ذراع بردرهمه اولمق اوزره برثوب بیع ایلسه ینه بیع صحیح اولماز ابو حنیفه قتنده
زیرا جمله مبیع و ثمن معلوم اولمیوب جهالت اولدیغیچون وکذا کل معدود متفاوة
معدودات متفاوته نک کلیسنده حتی بیع صحیح اولماز مثلا شو قاریوزک هر بری
درهمه اولمق اوزره بیع ایلسه صحیح اولماز زیرا متفاوتدر وعندهما یصح فی الکل فی جمیع
ذلک امامین قتنده مبیع اولان شیئک جمیعسنده یعنی صبره و قطیعه و ثوب
وعدد متفاوتده بیع صحیح اولور وان باع صبرة علی انها مائة قفیز بمائة درهم فوجده
اقل او اکثر اخذ المشتری الاقل بحصته اکر برکمسنه برصبره یوز کیل اولمق اوزره یوز
درهمه بیع ایلسه وصبره یوز کیلدن اقل ویاخود اکثر بولنسه مشتری حصه سیله
اقلنی اخذ ایدر او فسخ ویاخود بیع فسخ ایدر صفقت متفرق اولدیغیچون والزاید
للبایع اکر صبره یوز قفیزدن زیاده اولسه بایع اکچوندر زیرا یوز قفیز اوزرینه
زیاده اولان معقود علیه دکلدر وفی المذروع یاخذ الاقل بکل الثمن او یفسخ بیع
مذروعده مشتری کلی ثمن ایله اخذ ویاخود بیع فسخ ایدر مثلا برکمسه برثوبی یوز
ذراع اولمق اوزره یوز درهمه بیع ایلسه لکن یوز ذراعدن اقل بولنسه مثلا مشتری
دیلرسه کلی ثمن که یوز درهمدر آنکله یوز ذراع نقصانله بولندیغی ثوبی آلور دیلرسه
بیع فسخ ایدر زیرا مذروعده ذراع وصفدر بو اجلدندرکه ذراع زیاده اولمغله
ثوبک قیمتی زیاده اولور نقصانله ایله ناقص اولور بو تقدیرجه ثمن وصفه مقابل
اولیماز وصف فوت اولمغله مخیر اولور دیلرسه الور دیلرسه بیع فسخ ایدر
والزاید له بلا خیار للبایع زاید مشتری اکچوندر و بایع اکچون خیار یوقدر وان سمی لکل
ذراع قسطا اخذ الاقل بحصته اکر ذراع اکچون قیمت تسمیه اولنورسه مشتری حصه سیله
اقلنی اخذ ایدر وکذا الزاید زاید اکچون حتی حصه سیله اخذ ایدر وله الخیار فی الوجهین
مشتری اکچون ایکی وجهده خیار واردر یعنی اکر اقل بولورسه دیلرسه حصه سیله
اخذ ایدر دیلرسه بیعی فسخ ایدر اکر اکثر بولورسه دیلرسه زیاده سیله اخذ ایدر
دیلرسه بیع فسخ ایدر وصح بیع عشرة اسهم من مائة سهم من دار دارک یوز سهمندن
اون سهمنک بیعی صحیحدر بالاتفاق زیرا سهم شایع غیر معین اکچون اسمدر امدی
اون صاحبی طقسان سهم صاحبنه شریک اولوب دارک هر قنغی موضعندن مراد ایدر
اخذ ایدر منازعه مؤدی اولماز لا بیع عشرة اذرع من مائة ذراع منها داردن یوز
ذراعدن اون ذراع بیعی صحیح دکلدر ابو حنیفه قتنده مثلا بر دار یوز ذراع اولوب
اون وارثه اون ذراع حصه دکسه بریسی ذکر اولنان یوز ذراعدن اون ذراعی بیع
ایلمک صحیح دکلدر زیرا منازعه مؤدی اولور وعندهما یصح فیهما امامین قتنده

قتنده اسهم و ذراعده بیع صحیح اولور ولو باع عدلا علی انه عشرة اثواب فاذا
هو اقل او اکثر فسد البیع اکر بردنک ثوبلی اون ثوب اولمق اوزره بیع ایلسه حال بوکه
اول دنک اوندن اقل یاخود اکثر اولسه بیع فاسد اولور ولو فصل الثمن ینه
بیع فاسد اولور بایع ثمنی تفصیل ایدرسه ده فکذا فی الاکثر کذلک بیع فاسد
اولور اکثر اولدقده وغیر صورتده مثلا برعدل ثوب که اون ثوب اولمق اوزره و هر ثوبی
بردرهمه بیع ایلسه لکن اون برثوب چیقسه بیع فاسد اولور ویصح فی الاقل بحصته
اوندن اقلده حصه سیله بیع صحیح اولور مثلا برعدل اون ثوب اولمق اوزره و هر ثوب
بردرهمه بیع اولنسه لکن طقوز ثوب حصه چیقسه طقوز اولور وخیر المشتری مخیر اولور
دیلرسه حصه سیله الور دیلرسه ترک ایدر وان باع ثوبا علی انه عشرة اذرع کل
ذراع بدرهم اخذه المشتری بعشرة لو عشرة ونصفا بلا خیار وبتسعة لو تسعة
ونصفا بخیار برکمسه برطوبی اون ذراع اولمق اوزره و هر ذراع بردرهمه بیع
ایلسه مشتری اول شیئی اون درهمه بلا خیار اخذ ایدر و اون بچق ذراع اولورسه
طقوز درهمه خیار ایله اخذ ایدر ابو حنیفه قتنده وعند ابی یوسف یخیر فی اخذه
باحد عشر فی الاول وبعشرة فی الثانی ابو یوسف قتنده مشتری اولکی مسئله ده
اون بچق ذراع بولندقده اون بر درهم ایله اخذده مخیردر وعند محمد یخیر فی اخذه
فی الاول بعشرة ونصف وفی الثانی بتسعة ونصف امام محمد قتنده اولدقده یعنی
اون بچق ذراع بولندقده اون بچق درهم ایله اخذده مخیردر **فصل** یدخل البناء
والمفاتیح فی بیع الدار بلا ذکر دارده بنا و مفتاحلر بلا ذکر داخل اولور وکذا الشجر فی
بیع الارض وینه بیع ارضده شجر داخل اولور ولو اطلق شراه شجرة دخل مکانها
عند محمد وهو المختار اکر برشجرک شراسنی اطلاق ایله یعنی قطع و قراری ذکر
ایلمیوب انجق اطلاق اوزره شرا ایلسه اول شجرک مکانی داخل اولور امام محمد
قتنده ومختار اولان بودر خلافا لابی یوسف ابو یوسف اکچون خلاف واردر زیرا ارض
اصلدر و شجر انکا تابعدر اکر شجرک بیعنده ارض داخل اولسه لازم کلور دیکه اصل
فرعه تابع اوله بو ایسه جائز دکلدر اکر قطع اکچون اشترا ایلسه بالاتفاق ارض داخل
اولماز اکر قرار اکچون اشترا ایلسه ارضدن شجرک قالقدیغی مقداری داخل اولور یوخسه
کوکو ایرشدوکی ارض مقداری داخل اولماز ولا یدخل الزرع فی بیع الارض والثمر
فی بیع الشجر الا باشتراطه وان ذکر الحقوق والمرافق بیع ارضده زرع داخل اولماز
وبیع شجرده میوه حتی داخل اولماز الا شرط ایلمکله داخل اولور مثلا ارضی اشترا
ایدرم زرع ایله و شجری اشترا ایدرم ثمر ایله دیو شرط اولورسه داخل اولور اکر حقوق
ومرافقنی ذکر ایدرسه ده اشتراطسز داخل اولماز زیرا ثمر وزرع حقوق مرافقدن
دکلدر ویقال للبایع اقلعه واقطعها شجر وسلم المبیع بایع مزبور ارضی بیع ایدوب

مشتری یه تسلیم ایلدکدن صکره بایعه یخلورکه ارضدن اولان زرعی قلع ایله یعنی قوپاره
وشجرده اولان ثمری قطع ایله یعنی کسه ارضی زرعدن وشجری ثمردن خالی مشتری یه تسلیم
ایله زیرا ارض مشترینک ملکی اولمشدر وکذا لا یدخل حب بذر ولم ینبت بعد
وینه بیع ارضده داخل اولماز شول دانه اکلمش اوله لکن هنوز بتمامش اوله بو
تقدیرجه اول حب متاع کبی امانتدر وان نبت ولم یصر له قیمة دخل اکر اول حب
بته لکن اول بتن شیء ایچون قیمت اولمسه بیعه داخل اولور وقیل لا یدخل وکه
داخل اولماز بیعه داخل اولمازدین ابو القاسم الصفار در ومن باع ثمرة بدا
صلاحها ولم یبد صح شول کمسه که برشجرک ثمره سنی بتمکه صلاحیتی ظاهر اولسون
ویاخود اولمسون بیع ایلسه اصح اقوالده بیعی صحیحدر زیرا میوه حالاً ومآلاً منتفع بهدر
ویقطعها المشتری للحال مشتری اولان کمسه اول اشترا ایلدوکی ثمره‌یی فی الحال
شجرندن قطع ایدوب بایعک ملکنی تفریغ ایدر وان شرط ترکها علی الشجر فسد
اکر مشتری ثمره‌نک شجر اوزرنده ابقا اولنمسن شرط ایدرسه بیع فاسد
اولور زیرا شرط مقتضای شرطک خلافیدر وبو بیع صفقة فی صفقه در یا اعاره در
ویاخود اجاره در اجرتسز شرط ایدرسه اعاره در بو ایسه منهیدر ولو بعد تناهی
عظمها بیوکلکی متناهی اولدقدن صکره صح شرط اولنمش ایسه ینه بیع فاسد
اولور ابو حنیفه وابو یوسف قتنده خلافاً لمحمد امام محمد ایچون خلاف واردر
آنک قتنده بیوکلکی متناهی اولدقدنصکره بیع فاسد اولماز وکذا شراء الزرع
شراء زرع صح ذکر اولنان جمیع مسائل کبیدر وان ترکها باذن البایع بلا اشتراط
طاب له الزیادة اکر میوه‌ی شجر اوزرنده بایعک اذنیله ترک ایلسه اما حین
عقدده ایلمسه‌لر مشتری ایچون تماجتسندن اولان زیاده طیب اولور زیرا مباح
طریقیله حاصل اولمشدر وان بغیر اذنه تصدق بما زاد فی ذاتها اکر بایعک
اذنی یوغیکن ترک ایلسه اول میوه‌نک ذاتندن زیاده اولان شیء تصدق
مثلا حین عقدده کمال اوزره ایرشمدین قیمتی تقدیر اولنوب بعده قیمتی تقدیر
اولندقدن بو ایکیسینک مابیننده زیاده اولانی تصدق ایلیه زیرا حاصل اولان
زیاده لک ارض مغصوبه‌نک قوتی ایله حاصل اولمشدر بو تقدیرجه مشتری
ایچون زیاده لک کوچک اولماز وان بعد ما تناهت لا یتصدق بشیء واکر میوه
متناهی اولدقدنصکره بایعک اذنی اولمیوب ترک ایلسه برشیء تصدق ایلمز زیرا میوه
کمال بولدقدن صکره جسمده زیاده متحقق حق سبحانه وتعالینک ارادت
علیه سی ایله شمس طبخ ایدر قمر لون ویرر کواکب طعم اعطا ایدر بو تقدیرجه زیاده
لک اولمامش اولور وان استأجر الشجر الی وقت الادراک بطلت الاجارة
وطابت الزیادة اکر میوه‌یی اشترا ایلدکدن صکره وقت ادراکه دکین شجری

شجری استیجار ایلسه اجاره باطل اولوب حاصل اولان زیاده لک مشتری یه
کوچک اولور وان استأجر الارض لترک الزرع فسدت ولا تطیب الزیادة
اکر اشترادن صکره ترک زراع ایچون ارضی استیجار ایلسه اجاره فاسد اولور
وحاصل اولان زیاده لک مشتری یه کوچک اولماز زیرا زرعک ایرشمک وقتی مجهولدر
احیانا شدت وحرارتدن ادراک تقدم واحیانا شدت وبرودت تأخر ایدر
ولو اثمرت ثمراً آخر قبل القبض فسد البیع واکر اول اشترا اولنان ثمره‌نک بعد الشرا قبل
القبض برثمر دخی ویرسه بیع فاسد اولور زیرا اولکی ثمره‌نک تسلیمی ایکنجی کره‌ده حاصل اولان
ثمره‌نک اختلاطی ایله متعذردر وبعد القبض یشترکان اکر قبضدن صکره میوه
حاصل اولسه بایع ایله مشتری حادث اولان میوه‌ده مشترکلردر والقول فی
قول الحادث للمشتری وحادث اولان میوه‌نک مقدارنده اختلاف ایلسه‌لر قول
مشترینکدر ظاهر ایسه مشتری یه شاهددر ولو باع ثمرة واستثنی منها ارطالا
معلومة صح یعنی اکر برادم برآخر شجری اوزرنده ویاخود قطع اولنمش ثمره بیع
ایلسه واندن برقاچ رطل استثنا ایلسه بیع صحیح اولور ذکر اولنان استثنا ایله یعنی
بعتک هذه الثمرة الا عشرة ارطال دیسه بیع صحیحدر وقیل لا دیدیلرکه استثنا
ایله بیع صحیح اولماز ویجوز بیع البر فی سنبله ان بیع بغیر جنسه بغدایی باشاغندن
بیع ایلمک جائزدر اکر جنسندن غیری یه بیع اولنورسه اما جنسنه بیع جائز اولماز
وکذا الباقلاء فی قشره والارز والسمسم وکذلک بقلایی وپرنجی وسمسمی هر
برین قشرنده بیع ایلمک جائزدر وکذا اللوز والفستق والجوز فی قشرها الاول
وکذلک بادامی وفستقی وجوزی ایچ قشری ایله بیع ایلمک جائزدر واجرة الکیل
وعد المبیع ووزنه وذرعه علی البایع یعنی مکیل اولان کیال لک اجرتی ومعدود اولانده
صایجینک اجرتی وموزون اولانده وزانک اجرتی ومذروع اولانده اولچیجینک
اجرتی بایع اوزرینه در ایچون بو شرطله بیع اولنسه زیرا مبیع مشتری یه تسلیم بایع
اوزرینه واجبدر واجرة نقد الثمن ووزنه علی المشتری اما مبیعک ثمنی نقد ایدوب
وزن ایلین کمسه‌نک اجرتی مشتری اوزرینه در وفی بیع سلعة بثمن سلم هو
اولا ان لم یکن مؤجلا یعنی براسبابی نقد ثمن ایله بیع ایلمکلک صورتنده اول
مشتری اولان کمسنه تسلیم ایلیه بعده اول مبیعی تسلیم ایلیه مگر اول مبیعک ثمنی مؤجل
اوله بو صورتده ثمنی اول دفع ایلمک لازم اولماز وفی بیع سلعة بسلعة او ثمن
بثمن سلما معاً وقچن برسلعه‌یی برسلعه‌یه یعنی برمتاعی برمتاع ایله ویاخود بر
ثمنی برثمن ایله یعنی برنقدی برنقد ایله بیع ایلسه‌لر ایکیسی معاً تسلیم اولنه ویاخود
بایع مشتری معاً تسلیم ایلیه‌لر **باب الخیارات** بو باب خیارلرک احکامی
بیاننده در صح خیار الشرط لکل من العاقدین ولهما معاً ثلثة ایام لا اکثر عاقدینک

اوجرت مکیل وموزون
ومذروع علی البایع

هر بری ایچون خیار شرط صحیحدر وعاقدین ایچون معًا اوچ کون شرط خیار واردر
اوچ کوندن زیاده شرط خیار صحیح اولماز بو مسئله نك اصلی بودر حبان بن
منقذ الانصاری رضی الله عنهك باشنه بر شئ اصابت ایلمکله دائما بیعده
مغبون اولوردی یعنی الدانوردی نبی علیه الصلوة والسلام مشار الیه حبانه اذا
بایعت فقل لاخلابة ولی الخیار ثلثة ایام دیو تعلیم بیورمشلردر معلوم اولاکه
خیار شرط برقاچ نوعدر بر نوعی بالاتفاق فاسددر مثلا اذا قال اشتریت
علی انی بالخیار او علی انی بالخیار ایامًا او علی انی بالخیار ابدًا وبر نوعی بالاتفاق جائز
در مثلا اذا قال اشتریت علی انی بالخیار ثلثة ایام او مادونها دیمك کبی وبری
خ مختلف فیه در مثلا اذا قال اشتریت علی انی بالخیار شهرًا او شهرین دیسه ابو
حنیفه وزفر وشافعی قتلرنده فاسددر ابو یوسف ومحمد قتلرنده جائزدر الا ان
اجاز فی الثلاثة مکرکه زیاده شرط خیار اولان اوچ کون ایچنده اجازت ویره مثلا
حین بیعده شرط خیاری اوچ کوندن زیاده ایلسه لر واوچ کون مرور ایلمزدن مقدم
زیاده یه اجازه ویرسه عقد جوازه منقلب اولور ابو حنیفه قتلرنده زفر ایچون
خلاف واردر اما زفرك جوابی بودر اوچ کوندن زیاده شرط خیار ایله بیع فاسد
اولور ولو منعقد اولور صحیحه عود ایلمز بغیر شهود اولان نکاح کبی و بیك درهم ایله بر
رطل خمره بر عبد اشترا ایدوب بعده درهمی اسقاط وخمری ابطال ایلمك کبی وبر
کمسنه نك تحت نکاحنده درت خاتونی وار ایکن بر دخی نکاح ایدوب آندنصکره
دردك برینی تطلیق ایلمك کبی بونلرك بریسی صحیح دکلدر زیرا ابتداسی فاسد
اولمغله صحیحه منقلب اولماز ابو حنیفه ایچون دلیل عقلی بودرکه مفسد اولان شرط
تقررندن اول زائل اولدی بو تقدیرجه عقد صحیح اولور مثلا برکمسه سقفده بر ستونی
بیع ایلسه اندن صکره اخراج ایدوب تسلیم ایلسه بیع صحیح اولور ابو حنیفه نك
بو قولی اصحابمزدن اهل عراق قتلرنده صحیحدر زیرا آنلرك قتلرنده بیع فاسدًا
منعقد اولور اندن شرط حذف اولمغله فساد مرتفع اولور زیرا مفسد اولان یوم
رابعك اتصالیدر چونکه یوم رابعدن مقدم مفسد که شرط ایدی حذف اولنمغله
عقد صحیح اولورکه شرط یوم رابعده مشروط اولمامش بولنور واهل خراسان
قتلرنده اسقاط شرطه دکین عقد موقوف ایدر اکر یوم رابعدن بر جزؤی مرور
ایدنجك اولورسه عقد فاسد اولور اکر مرور ایتمیوب اجازت ویررسه
بیع صحیح اولور وعندهما یجوز ان یثبت مدة معلومة ای مدة کانت امامین
قتلرنده خیار شرط جائز اولور اکر بایع ومشتریدن هر بری مدت معلومه بیان
ایدرسه هر قنغی مدت اولورسه یعنی مدة طویله واکر مدت قصیره هر قنغیسی
اولورسه اولسون امامین ایچون دلیل عقلی بودرکه شرط خیار مشروعیتی دفع

دفع عینه تفکر ایچوندر بو تقدیرجه مدة کثیره یه محتاجدر وان اشتری علی انه
ان لم ینقد الثمن الی ثلثة ایام فلا بیع صح اکر برکمسنه بر شئ اشترا ایلسه شونك
اوزرینه که اوچ کونه دکین ثمنی نقد ایلمزسه بیع منعقد اولمیه بو قول صحیحدر ائمه
ثلثه قتلرنده قیاس بو ایدیکه صحیح اولمیه بو قول زفرکدر زیرا بو قول بر بیعدر بونده
اقاله شرط اولمشدرکه اول شرط عدم نقددر مثلا برکمسنه بیعنده اقاله شرط
ایلسه یعنی بن سکا شونی بیع ایدرم اما بیعی اقاله ایلمك شرطیله دیو قول ایلسه
عقد فاسد اولور ایله اولسه اقاله صحیحه ایله فاسد اولیجق اقاله فاسده ایله
خود بالطریق الاولی فاسد اولور والی اربعة لا الا ان ینقد فی الثلاثة اکر درت
کونه دکین ثمنی انقاد تسلیم ایلمزسه دیو شرط ایلسه بیع صحیح اولماز ابو حنیفه
قتلرنده مکر مشتری اوچ کونه دکین ثمنی انقاد ایدوب بایعه تسلیم ایلیه بو تقدیرجه
بیع صحیح اولور وعند محمد یجوز الی اربعة ایام واکثر امام محمد قتلرنده درت کونه
ودرتدن اکثر اشترا جائزدر وخیار البایع یمنع خروج المبیع عن ملکه بوندن
اسبق بیان اولنمش ایدیکه شرط خیار متعاقدینك هر برینه جائزدر امدی بو
تقدیرجه بایع اولان کمسنه نك خیاری اولسه مبیعك کندو ملکندن خارج اولسنه
مانعدر فان قبضه المشتری فهلك لزمه قیمته بو صورتده اکر مشتری اول مبیعی
مدت خیارده اذن بایعله قبض ایدوب یدنده هلاك اولسه مشتری یه قیمتی
لازم اولور وخیار المشتری لا یمنع اما مشترینك خیاری مبیعك بایع ملکندن
خروجنه مانع دکلدر بیع بایع جانبندن لازم اولدوغی اجلدن فان هلك فی یده
لزم الثمن واکر اول مبیع مشترینك یدنده هلاك اولسه مشتری یه ثمن لازم
اولور وکذا لو تعیب کذلك مبیع مشتری یدنده تعیب اولنسه ثمنی لازمدر زیرا
مشترینك معیوب اولمق ردی منع ایدر الا انه لا یدخل فی ملك المشتری الا
تحقیقا اول مبیع قچن بایعك ملکندن خارج اولسه مشترینك ملکنه داخل اولماز
ابو حنیفه قتلرنده زیرا ثمن مشترینك ملکندن چقمامشدر وخیار ایسه من له
الخیارده عمل ایدر زیرا مبیع مشترینك ملکنه داخل اولماز اکر داخل اولسه بلا عوض
داخل اولمش اولور شخص واحدك ملکنده بدل ومبدل منه جمع اولمق شرعده نظیری
یوقدر پس امدی واجب اولورکه مشترینك ملکنه داخل اولمیه خلافًا لهما امامین
ایچون خلاف واردر زیرا مبیع مالکك ملکندن خروج ایلمشدر اکر مشترینك
ملکنه داخل اولمسه ملك بلا مالك لازم کلوردی شرعده ایسه بونك نظیری
یوقدر فلو اشترا زوجته بالخیار لا یفسد النکاح اکر برکمسنه اسیر اولمش زوجه
سن خیار شرط ایله اشترا ایلسه ابو حنیفه قتلرنده نکاح فاسد اولماز زیرا خیار
شرط اعتباریله ملکنه داخل اولماز امامین قتلرنده فاسد اولور زیرا مشترینك

ملکنه داخل اولور وان وطئها فله ردها لانه بالنکاح الا فی البکر اکر خیار ایله اشترا
ایلدوکی زوجه سنی وطی ایلسه ابو حنیفه قتنده مشتری اچون آنی رد ایلمک
جائزدر زیرا آنی وطی ایلمک مابینلرنده اولان نکاح ایله در ملک یمین ایله دکلدر
الا قچن بکر اوله وآنی وطی ایلسه رد ایلمک جائز دکلدر زیرا ازاله بکر عیبدر
ردی ابطال ایدر ولو ولدت فی مدته لا تصیر ام ولده اکر مشترینک اشترا
ایلدوکی زوجه سی مدت خیارده ولد کتورسه ام ولد اولماز ابو حنیفه قتنده
زیرا مشترینک ملکنه داخل اولمامشدر اما امامین قتنده خیار باطل مشترینک
ملکنده ولد کتورمشدر رده مالک اولمز ولو اشتری فی قریبه او عبدا
بعد قوله ان ملکت عبدا فهو حر لا یعتقان فی مدته بر کمسنه قریب محرمنی خیار
شرط ایله اشترا ایلسه ویاخود اکر بر عبده مالک اولورسم اول عبد حردر دیدکدنصکره
صکره خیار شرط ایله عبد اشترا ایلسه ایکیسی دخی مدت خیارده معتق اولماز
لر ابو حنیفه قتنده معتق اولور زیرا مشترینک ملکنه داخل اولمشدر اما ان
ملکت مقامنه ان اشتریت دیسه مدت خیارده ائمه ثلثه قتنده معتق اولور
زیرا اول کمسنه بعد الشرا انشا اتمش اولور ولا یعد حیض المشتراة به فی مدته
من الاستبراء یعنی شرط خیار ایله اشترا اولنمش جاریه نک مدت خیارده
کوردوکی حیض استبرادن عد اولنماز ابو حنیفه قتنده ملکیت ثابت اولمدیغی
اجلدن اما امامین قتنده استبرادن عد اولنور والاستبراء علی البایع ان رد به
یعنی خیار شرط ایله رد اولنان جاریه نک بایعنه استبرا یوقدر کرکسه رد
قبل القبض اولسون ابو حنیفه قتنده اما امامین قتنده بایع اوزرینه استبرا لازمدر
اکر بعد القبض رد اولنورسه قیاسا واستحسانا استبرا لازمدر واکر قبل القبض
رد اولنورسه قیاسا واجبدر استحسانا واجب دکلدر ولو قبض المشتری به المبیع
باذن البایع ثم اودعه عنده فهلک فهو علی البایع لارتفاع القبض بالرد لعدم
الملک اکر مشتری شرط خیار ایله اولان مبیعی اذن بایع ایله قبض ایلسه صکره
مشتری بنه اول مبیعی بایعک یاننه ودیعه طریقیله قوسه مدت خیار اثناسنده
بایعک یدنده هلاک اولسه اول مبیع بایعه لازم اولور زیرا مبیعی بایعه رد ایلمک
ایله قبض مرتفع اولدی عدم ملک اچون زیرا ابو حنیفه قتنده مالک اولمامشدر
امدی مالک اولمیجق امانت دخی صحیح دکلدر اما امامین قتنده مالک اولور وامانت
دخی صحیح اولور ومبیعک هلاکی مشتری اوزرینه در ولو اشتری المأذون شیئا
فابراه بایعه عن ثمنه یبقی خیاره وله الرد لانه یلی عدم التملک اکر عبد مأذون خیار
شرط ایله بر شی اشترا ایلسه واول شینک بایع عبد مأذونی ثمننده ابرا ایلسه
اول ابرا صحیحدر ومشترینک خیاری باقی قالور انک اچون اول شینی رد ایلمکلک

ولم یعد بعین احدی دا ... ابو حنیفه قتنده اوغنی مبیع ... صح

ایلمکلک واردر استرسه اول مبیعی بلا ثمن اخذ ایدر استرسه فسخ ایدوب
اول مبیعی بایعه بلا ثمن رد ایدر زیرا مشتری اچون رد جائز اولدوغی عدم ملکی
اولمامشدر بایع آنی ملک ایتمز واما امامین قتنده خیار باطل اولور زیرا قتلرنده
بایع مأذونه ملک ایلمشدر ولو اشترا ذمی من ذمی خمرا به واسلم فی مدته بطل
شراؤه کیلا یتملکها مسلما بالاجازة اکر بر ذمی بر ذمیدن شرط خیار ایله خمر اشترا
ایلسه بعد الشرا اول مشتری مدت خیارده ایکن اسلامه کلسه اشتراسی باطل
اولور مسلم اولدوغی حالده خمره بیعی جائز کورمکله تملک اولمسون اچون شراسی
باطل اولور خلافا لهما فی الجمیع اما امامین اچون خلاف واردر جمیع مسئلده تا اشترا
زوجته قولندن بو مسئله یه کلنجه یعنی اشتراسی باطل اولماز امامین قتنده ومن
له الخیار یجیز بحضرة صاحبه وغیبته ولا یفسخ الا بحضرته من له الخیار کرک بایع
اولسون کرک مشتری اولسون صاحبنک حضورنده وغیبتنده بیعه اجازت
ویرمک واردر قولا کرک فعلا لکن بیع فسخ ایلمز الا حضورنده فسخ ایدر ابو
حنیفه ومحمد قتنده خلافا لابی یوسف ابو یوسف اچون خلاف واردر ابو
یوسفک قولی امام شافعینک قولیدر صاحبنک حضورنده وغیبتنده فسخ
ایلمک واردر صاحبندن مراد عاقدینک بریدر معلوم اوله که فقهانک حضرت
ایله مرادلری علمدن کنایه در زیرا حضور علمه سببدر فان فسخ وعلم به فی المدة
انفسخ والا تم العقد اکر من له الخیار بیعی فسخ ایلسه وصاحبی اول کمسنه اول
فسخ ایلدوکنی مدت خیارده بلسه بیع فسخ اولور اکر ایلمز ایسه عقد تمام اولور
ویتم العقد ایضا بموت من له الخیار موت ایله بنه عقد تمام اولوب خیار
باطل اولور امام مالک قتنده بیع منفسخ اولورلزم اچون دلیل بودر که لزوم
عقده مانع اولان خیار ایدی خیار ایسه موت ایله باطل اولوب خیار عقد
لازم اولور ورثه یه انتقال ایلمز وشافعی قتنده خیار ورثه یه انتقال ایدر ومن له
الخیارک وارثی کندو مقامنه قائم اولور وکذا بمضی المدة وبنه عقد تمام اولور
خیار شرط باطل اولور مدت خیارک مرور ایله وبالاخذ بشفعة المبیع وبنه
عقد تمام اولور قچن مبیع سببیله شفعه ایله بر دار اخذ ایلسه مثلا بر کمسنه اوچ
کون خیار شرط ایله بر دار آلوب ومدت خیارده جوارنده اولان دار بیع اولنسه
شفعه ایله اول داری اشترا ایلسه اول کمسنه نک شفعه ایله اشتراسی بیعه
رضادر عقد تمام اولوب خیار باطل اولور وبکل ما یدل علی الرضاء کالرکوب
لغیر الاختبار والوطء والاعتاق وتوابعه ودخی عقد هر رضایه دلالت ایدن شی
ایله تمام اولور وخیار باطل اولور مثلا دابه یه لغیر الاختیار رکوب کبی وجاریه یی
وطی ایلمک کبی وعبدی اعتاق ایلمک کبی وتوابع اعتاق وکتابت وتدبیر کبی

بعنی صحیح اولور

ولو شرط المشتري الخيار لغيره جاز وايهما اجاز او فسخ صح اكر مشتري خيار غيري
ايچون شرط ايلسه جائزدر اكر مشتري وغيري وبايع هر قنغيسي بيعه اجازه ويرر
صحيحدر وياخود فسخ حقي ايدرسه جائزدر مشتري قيدي اتفاقيدر زيرا بايع حقي
غيري ايچون شرط ايلسه جائزدر نوازلده مسطوردركه اكر خياري جيراني ايچون
شرط ايلسه اكر اسملريني ذكر ايدرسه جائزدر ذكر ايلمزسه جائز دكلدر وان اجاز واحد
وفسخ الآخر اعتبر السابق وان كان معا فالفسخ اولى واكر متعاقدينك بر بيعي
تنفيذ ايدوب بري فسخ ايلسه سابق هر قنغيسي ايسه اول اعتبار اولنور كرك رد
كرك اجازه اولسون واكر برينك اجازتي وبرينك فسخي آن واحده معا واقع اولورسه
بر روايتده فسخ معتبردر زيرا اثري اجازت مشتري ايچوندر حتى اثباتدر واثر فسخ
اوحلي بايعه ابقادر ايكي كلام آن واحده واقع اولیجق ابقا اثباتدن اولىدر زيرا مشتري
اوزرينه هر شيء ايجاب ايدر اجازت ايسه اباحتي ايجاب ايدر بو تقديرجه فجمع محرم
ايله مبيح جمع اولسه محرم مبيح اوزرينه ترجيح اولنور ولو باع عبدين بالخيار في احدهما
فان عينه وفصل ثمن كل صح والا فلا اكر بر كمسه ايكي عبدي جمع ايدوب ايكيسندن
برندن خيار شرط ايلسه واكر عبدي بيع ايدوب وهر برينك ثمني تفصيل اولنمسه
بيع صحيح اولور اكر خيار ايله اولان عبد تعيين اولنموب وهر برينك ثمني تفصيل اولنمسه
بيع صحيح اولماز بو مسئله درت وجه اوزرينه در بر وجهي ثمن تفصيل اولنوب خيار
شرط ايله اولان عبد تعيين اولنه بو قسمده بيع جائزدر زيرا مبيع وثمن معلومدر وايكنجي
وجهي ثمن تفصيل اولنميه وخيار اولان عبد حقي تعيين اولنميه واوچنجي وجهي ثمن تفصيل
اولنه وخيار شرط اولان عبد تعيين اولنميه ودردنجيسي ثمن تفصيل اولنميه خيار
شرط اولان عبد متعين اولنه بو درت قسمدن اولكيسي جائزدر واوچ قسمي جائز
دكلدر ويجوز خيار التعيين وهو بيع احد شيئين او ثلثة على ان يأخذ المشتري ايا
شاء خيار تعيين جائز اولور وخيار تعيين ايكي شيئك برني وياخود اوچ شيئك
برني بيعدر شونك اوزرينه كه مشتري اول شيلردن استدوكني اخذ ايليه ولا يجوز
في اكثر من ثلثة خيار تعيين اوچ شيدن زياده جائز دكلدر قياس بو ايدي كه ايكيده
واوچده حقي جائز اولميه لكن وجه استحسان بودركه بو معقول بعده معناي شرط خيار در
وبو محلده جواز دفع عين ايچوندر كه كندويه اوفق اولاني اختيار ايلمكله تأمل ايليه
بيعدن نوعه خود حاجت متحققدر بو وجهه معناي خيار شرطدر جاهلي نزاعه مؤدي
دكلدر وتقييد تخيره بمدة خيار الشرط اول خيار تعيين صاحبي اولان كمسه نك
خيار خيار شرطك مدتيله مقيد اولور على الاختلاف شول اختلاف اوزره كه
ابو حنيفه ايله امامين بيننده واقع اولمشدر كه مدت خيار ابو حنيفه قتنده اوچ
كوندر امامين قتنده مدت معلوم ايله جائزدر والمبيع واحد والباقي امانة و

وبو ذكر اولنن ايكي شيدن وياخود ثلثه دن مبيع اولان شيء واحددن زياده مشتريده
امانتدر زيرا اول باقي اولان بايعك ملكيدر انجق تحت عقده داخل اولان بريدر و
مصنفك بيع احد شيئين ديدوكي بوكا اشارتدر فلو قبض الكل فهلك واحد
وتعيب لزم البيع فيه وتعين الباقي للامانة اكر مشتري خيار تعيين اولان ايكي شيئك
وياخود اوچ شيئك كليسني قبض وبريسي هلاك وياخود مشتري يانننده معيوب اولسه
اول تعيب اولنده بيع لازم اولور بهاسيله وسائري امانت اولمغه متعين اولور وهلاك
اولدیغي تقديرجه بلاشي هلاك اولور امانت اولدوغي اجلدن فيهده اولان ضمير تعيبه راجعدر
وان هلك الكل لزمه نصف ثمن كل او ثلثه اكر ايكي شيئك كليسي هلاك اولسه مشتري يه
ايكيسنك حقي نصف ثمني لازم اولور اكر شيء اوچ ايسه ثلث قيمتي لازم اولور مثلا
ايكي شيء اولوب يوز درهمه اولسه وايكيسي هلاك اولسه اللي درهمدن مشتري يه
يوز درهم اليجق يره مشتري يه يوز درهم لازم اولور زيرا اوچيوز درهمك ثلثي يوز
درهمدر وليس له رد الكل الا ان ضم اليه خيار الشرط ونحو خيار تعيين ايله مشتري
اولان كمسه يه اولمبيعك كليسين رد ايلمك لك يوقدر مكر مشتري خيار تعيينه
خيار شرط ضم ايلمش اوله اولزمانده كلي مبيعي رد ايلمك جائز اولور له ده اولان
ضمير مشتري يه عايددر واليهده اولان ضمير تعيينه راجعدر ويورث خيار التعيين
والعيب يعني وارث اولان كمسه كندو مورثنك خيار تعيينه وخيار عيبنه وارث
اولور مثلا بر كمسه آخردن خيار تعيين ايله وياخود خيار عيبله بر شيء صاتون
آلسه ومدت خيار اثناسنده فوت اولسه اول مشترينك خياري وارثنه
انتقال ايدر زيرا وارث مورثنك قائم مقامي اولمشدر لا الشرط والرؤية اما
خيار شرطله خيار رؤيه وارثه انتقال ايلمز ولو اشتريا على انهما بالخيار فرضي
احدهما لا يرد الآخر يعني ايچون ايكي كمسنه هر بريسي صاحب خيار اولمق اوزره
بر شيء اشترا ايلسه لر وايكيسنك بري بيعه راضي اولوب قبول ايلسه اول برنيه
اول بيعي رد ايلمك جائز دكلدر ابو حنيفه قتنده زيرا شرط اولنان ايكيسنك معا
مخير اولمليدر بو تقديرجه ايكيسنك بري خيار ايله منفرد اولمق جائز دكلدر خلافا لهما
امامين ايچون خلاف واردر يعني ايچون ايكيسنك بري بيعه راضي اولمسه اول
برينه رد ايلمك جائزدر زيرا خيارك مشروعيتي بيعده واقع اولان عيبنك
دفعي ايچوندر وعلى هذا خيار العيب والرؤية اي على هذا الاختلاف ديمكدر
يعني خيار عيبده وخيار رؤيهده حكم وخلاف ماقبلنده اولان مسئله نك
حكمي وخلافي كبيدر مثلا خيار عيبده ايكيسي بر عبد اشترا ايلسه لر اشترادن
صكره عيبي ظهور اتسه بريسي راضي اولوب بريسي اولمسه راضي اولمینه رد
جائز دكلدر وخيار رؤيتده ايچون ايكيسي قبل الرؤية يه بر عبد اشترا ايلسه لر

بعد الرؤيه بر راضي اولوب بر اولمه اولمينه ردّ جائز دكلدر ابو حنيفه قتنده
اما امامين قتنده آخره ردّه قادر اولور ولو اشترى عبدا على انه خباز او كاتب
فظهر بخلافه اخذه بكل الثمن او تركه اكر بر كمسنه بر عبدي خباز اولمق اوزره
وياخود كاتب اولمق اوزره اشترا ايلسه بعده ذكر اولنان وصفك خلافي ظهور
اتسه يعني خباز ويا كاتب اولمسه اول حينده مشتري مخير اولور استرسه ترك
ايدر استرسه اول عبدي كلي ثمن ايله اخذ ايدر زيرا ابو خبازلق وكاتب وصف
مرغوبدر اما كلي ثمني ايله اخذ ايدر خبازلق وكتابت وصفدر اول وصفه ثمندن
برشئ مقابل اولماز وبو وصفه ثمندن برشئ مقابل اولمق مبيعك ردي ممكن
اولدقده در اكر اسبابدن برسبب ايله ردي ممكن اولمازايسه مشتري وصف
فائتك حصه ثمني ايله بايعك اوزرينه رجوع ايدر **فصل** بو فصل خيار رؤيه
متعلق بنجه مسائل بياننده در من اشترى مالم يره جاز شول كمسنه كه كورمديكي
شئ اشترا ايلسه اشتراسي جائزدر شافعي قتنده جائز دكلدر بزم دليلمز نبي
عليه الصلوة والسلامك من اشترى شيئا لم يره فله الخيار قول شريفيدر
بو حديث شريف بو بابده نصدر بلا معارض ترك اولنماز اكر ديلورسه كه
حكيم بن حزامك روايت ايلديكي اوزره حديث بو مسئله يه معارضدر زيرا
نبي حضرت عليه الصلوة والسلام حكيم بن حزام لا تبع ماليس عندك بيورمشدر
بوندن مراد ماليس بمرئي للمشتري ديمكدر بز جواب ويريرز كه بو نهيدن مراد
النهي عن بيع ماليس في ملكه ديمكدر حكيم بن حزامك قصه حديثي بوكا دلالت
ايدر بر كون حكيم نبي عليه الصلوة والسلامه كلوب يا رسول الله بعض كمسنه لر
كلوب بندن شئ استرلر حال بوكه استدكلري شئ بنده يوقدر لكن بيع ايدرم
واروب جارشودن طلب ايدوب اشترا ايدرم ديدكده حضرت نبي صلى الله
تعالى عليه وسلم لا تبع ماليس عندك بيورمشدر اهلي بو مسئله نك اجماعيدر بر
كمسنه مالك اولمديغي مرئي شئ بيع ايلسه بعده صكره اول شيئه مالك اولسه
بعده تسليم ايلسه اول بيع جائز دكلدر بو مسئله دليل واضحدر كه مراد ماليس
في ملكه ديمكدر وله ردّه اذا رآه مشتري اول شئي كوردكدن صكره مخير اولور استرسه
ردّ ايدر استرسه الور مالم يوجد يبطله يعني اول مبيعي ردّ ايلمك جائزدر مادامكه
مشتريدن خيار رؤيه يي ابطال ايدر شئ ظهور ايلميه ظهور ايدرسه ردّ جائز اولماز
يبطله ده اولان ضمير ردّه راجعدر وان رضي قبلها اكر مشتري قبل الرؤيه اول
مشترايه راضي اولورسه ردّ ايلمك جائزدر مثلا مشتري رضيت بما
اشتريت قبل رؤيته ديسه بينه كوردكدن صكره ردّ ايلمك جائزدر ولا خيار

ولا خيار لمن باع مالم يره كورمدوكي شئ بيع ايدن كمسنه خيار رؤيت يوقدر يعني
جائز دكلدر مثلا بر كمسنه نك مورثي فوت اولوب كندويه ميراثدن بعض شئ
حاصل اولسه كورمدن اول شئ بيع ايلسه بيع صحيح اولور لكن خيار رؤيت
يوقدر ويبطل خيار الرؤيه ما يبطل خيار الشرط من تعيب وتعيب في يده و
تعذر ردّ بعضه وتصرف لا يفسخ كالاعتاق وتوابعه هر شيكه خيار شرطي ابطال
ايدر خيار رؤيتي دخي ابطال ايدر مثلا مبيع مشترينك يدنده تعيب اولمق كبي
ودخي مبيعك بعضي هلاك اولوب بعضيسنك ردي متعذر اولمق كبي ودخي
فسخ اولنماز تصرفكه اعتاق وتدبير وكتابت واستيلاد كبي بو وجهله خيار
رؤيتي ابطال ايدر في يده ده اولان ضمير مشتري يه راجعدر او يوجب حقا للغير
كالبيع المطلق والرهن والاجارة قبل الرؤيه وبعدها مصنفك او يوجب
قولي ما قبلنده ما يبطل خيار الشرطده اولان ماء موصوله معطوفدر تقدير كلام
هر شيكه خيار شرطي ابطال ايليه خيار رؤيتي ابطال ايلر وشول شئ دخي ابطال
ايدركه غيره حق ايجاب ايليه بيع مطلق كبي يعني بايعك خيارندن مطلق بيع
كبي ودخي رهن واجاره كبي قبل الرؤيه اولسون كرك بعد الرؤيه اولسون زيرا بونلرده
فسخ شرعا متعذر اولدوغي اجلدن خيار باطل اولور وياخود معنا بويله اوله كه
بو قاورده وتصرف يوجب حقا للغير معناسي ياخود بر تصرف اوله كه غيره حق
ايجاب ايليه وما لا يوجب حقا للغير كالبيع بالخيار والمساومة والهبة بلا تسليم
يبطل بعدها لا قبلها ودخي شول تصرفكه غيره ايچون حق ايجاب ايلميه خيار ايله اولان
بيع كبي ومساومه كبي وتسليم اولمين هبه كبي بعد الرؤيه خيار رؤيه يي ابطال ايدر
اما قبل الرؤيه ابطال ايلمز وكفت رؤية وجه الرقيق والدابة وكفلها اسقاط خياره
رقيقك وجهني كورمك كفايت ايدر ودابه ده يعني آت وقاتر وحمار كبيلرده
يوزيني وصاغريني كورمك كفايت ايدر اما بعض علما قتنده دابه نك
قوايمني كورمك شرطدر وفي شاة اللحم لا بدّ من الجس اكلي مراد اولنان شاتك
اسقاط خيارنده جس ايلمك لا بد در يعني ال ايله مس ايلمكه محتاجدر كه سمز
واورق ايدوكي معلوم اولسون ايچون وفي شاة القنية لا بد من رؤية الضرع اما
اقتناء ايچون يعني بسليوب اولادني اتخاذ ايلمك ايچون اشتراسي مراد اولنان
شاتك اسقاط خيارنده ضرعني يعني ممه سني كورمك لا بد در يعني لازمدر ورؤية
ظاهر الثوب ان لم يكن معلما كافية معلم اولميان ثوبك اسقاط خيارنده
ظاهرني كورمك ان لم يكن معلما كافية معلم اولميان ثوبك اسقاط خيارنده
ظاهرني كورمك كفايت ايدر زيرا ظاهرك كورمكله ايدوكي معلوم اولور
وبو حين ظاهر و باطني متفاوت اولمدينده در اما متفاوت اولورسه ظاهر

و باطننی کورمکه محتاجدر ورؤیته علمه ان معلما اکر اول ثوب معلم ایسه علمنی
کورمک کفایت ایدر زیرا مقصود علمی کورمکله حاصل اولور ورؤیة داخل الدار
وان لم یشاهد بیوتها یعنی دارک داخلنی کورمک اسقاط خیارده کفایت ایدر
اکر دارک بیوتنی مشاهده ایلمز ایسه وعند زفر لا بد من مشاهدة البیوت وعلیه
الفتوی الیوم وامام زفر قتنده اول دارک بیوتنی مشاهدهدن لابددر زیرا فی زماننا
بیوتک تفاوتی تفاوت فاحشدر وبوکون یعنی فی زماننا فتوی امام زفرک قولی
اوزرهدر وان رأی بعض المبیع فله الخیار اذا رأی باقیه اکر برکمسنه مبیعک
بعضینی کوروب بعضینی کورمسه اول کمسنه ایچون خیار واردر یعنی مخیردر
زیرا بعضینی کورمکله مقصود حاصل اولماز جائزدرکه اول کوردیکی شی ایله
کورمدیکی شی مابیننده تفاوت فاحش اوله ومایعرض بالنموذج کالمکیل
والموزون فرؤیة بعضه کرؤیة کله شول شیکه نموذج ایله یعنی نمونه ایله بیعه
تعریض اولنور مکیل وموزون کبی اسقاط خیارده بعضینی کورمک کبیدر
مثلا برادم بر آخره مکیلاتدن ویاخود موزوناتدن بر مقدار شی کوستریه
اول شیئک اصلنی کوردکدن صکره مخیر اولماز مکر کوردیکی اصل نمونهدن اجق
اوله وفیما یطعم لا بد من الذوق مطعومات یعنی مأکولات اولان شیلرده
اسقاط خیار اولمق ایچون ذوقدن لابددر یعنی اغز ایله طاتمغه محتاجدر ونظر
الوکیل بالشراء او القبض کاف لانظر الرسول برشیئک اشتراسنه وکیل
اولان کمسنهنک نظری ویاخود مبیعک قبضنه وکیل اولان کمسنهنک نظری اسقاط
خیارده کافیدر اما مبیعک قبضنه ارسال اولنان رسولک نظری خیارده کافی
دکلدر معلوم اولاکه بو اوچ مسئلهده بری شرایه وکیلدر وبری قبضه وکیلدر
وبری رسولدر اما شرایه وکیل اولان کمسنهیه موکل دیه که فلان شی شرایه
بنم وکیلم اول وقبضه وکیل اولانه دیه که بنم کوردوکم واشترا ایلدیکم شیئک
قبضنه وکیلم اول ورسوله دیه که سن بنم رسولم اول سویله که فلان کمسنه بنی سکا
ارسال ایلدی سندن اشترا ایلدیکی شی بکا تسلیم ایلیه سن بو تقدیرجه شرایه وکیل
اولانک نظری بالاجماع خیاری اسقاط ایدر وقبضنه وکیل اولانک نظری ابو حنیفه
قتنده خیاری اسقاط ایدر ورسولک نظری بالاجماع خیاری اسقاط ایلمز وعندهما هو
کالوکیل اما امامین قتنده رسول وکیل کبیدر یعنی انک اول مبیعی قبض ایلمسیله
مشتری مخیر اولماز وبیع الاعمی وشراؤه صحیح اعمینک بیعی وشراسی وعقود و
تصرفاتی صحیحدر مکلف اولدیغی حیثیتدن امام شافعی قتنده اکر اول کوزلی
اولوب بعده اعمی اولمش ایسه بیع وشراسی صحیح اکر انا سندن کوزسز طوغمش
ایسه اصلا بیع وشراسی صحیح دکلدر زیرا الوان وصفاتدن اصلا علمی یوقدر

بوقدر وله الخیار اذا اشتری مذکور اعمی برشی اشترا ایلسه اکا خیار فسخ واردر
ویسقط بجس المبیع او شمه او ذوقه اعمی قچن یدی ایله مبیعی مس ایلسه ویاخود
شم ایله ویاخود ذوق ایله خیاری ساقط اولور فیما یعرف بذلک یعنی
اعمینک خیاری جس وشم وذوق ایله ساقط اولمسی شول شیلرده اولورکه
ذکر اولنان حواس ایله بیلنور وبوصف العقار له وبوصفندن اولان باما قبلنده
اولان یسقط به متعلقدر یعنی اعمینک خیاری شول یرده ده ساقط اولورکه عقاری
وصف ایله اشترا ایلمش اوله زیرا وصف رؤیت مقامنه قائم اولور شجر
ده وصف ایله اولیجق خیاری ساقط اولور ابو یوسفدن روایتدرکه اکر اعمی
بر مکانده واقف اولسه اکر اول مکانده کوزلی اوله اول عقاری کوردی و
دیه که راضی اولدم خیاری ساقط اولور زیرا تشبه موضع عجزده حقیقت
مقامنه قایم اولور معلومدرکه بی زبانک صلوتده شفتینی تحریک ایلمسی قرائت
مقامنه قائم اولور وحج شریفده باشنده قیل اولمیان کمسنه اوسطره باشنه
اجرا ایله تراش مقامنه قائم اولور ومن رأی احد الثوبین فاشتراهما ثم رأی
الآخر فله اخذهما لا رد احدهما شول کمسنه که ایکی ثوبک برینی کوروب ایکیسین
اشترا ایله اشترادن صکره اول ثوب آخری کورسه اول کمسنه مخیر اولور
استرسه ایکیسین اخذ ایلر دیلرسه رد ایلر زیرا برینی کوروب ایکیسنه کافی
دکلدر اول اجلدن آخرده خیاری باقیدر اما برینی اخذ ایدوب برینی رد ایلمک
جائز دکلدر تفریق صفقه واردر نبی حضرت صلی الله علیه وسلم تفریق صفقهدن
نهی بیورمشلردر ومن رأی شیئا ثم شراه فوجده متغیرا تخیر شول کمسنه که برشی
کوروب بعد زمان اشترا ایلسه اشترادن صکره اول کوردیکی وصفدن متغیر
بولسه اول کمسنه متخیر اولور دیلرسه قبول ایدر استرسه رد ایدر والا فلا
واکر اول کوردوکندن متغیر دکل ایسه مخیر اولماز وان اختلفا فی تغیره فالقول
للبایع اکر بایع ایله مشتری اول شیئک متغیر وغیر متغیر اولدوغنده اختلاف
ایلسه قول یمین ایله بایعکدر ومشتری یه بینه لازمدر زیرا لزوم عقدن سبب
رؤیة سابقه ایلدیکی ظاهردر تغیر ایسه حادثدر اکر عیب ایله وکرک تبدل هیئت
ایله ایکیسی ده عارضدر مشتری ایسه عارضی ادعا ایدر بایع ایسه حادثه منکردر واصله
تمسک ایلمشدر ظاهر ایله تمسک ایدن نکدر وان فی الرؤیة فللمشتری واکر بایع
ومشتری رؤیه وعدم رؤیتده اختلاف ایلهلر مثلا بایع دیه که رأیت ومشتری
ما رأیت دیه قول بو صورتده مشترینکدر یمینی ایله زیرا رؤیته منکردر بایع اوزرینه
مشترینک کوردکنه بینه لازمدر ومن اشتری عدل زطی فباع منه ثوبا او
وهب وسلم فله ان یرده بعیب وشول کمسنه که بر زطیدن یعنی طائفه هنوددن

بر هندیدن بر عدل یعنی بر دنك قماش اشترا ایلسه وشرادن صکره اول
عدلدن بر طوبنی بیع ایلسه ویاخود بر کمسیه هبه ایلیوب تسلیم ایلسه اول مشتری
واردرکه اشترا ایلدوکی طوبی عیب ایله رد ایلیه منه ده اولان ضمیر عدله راجعدر
ویرده اولان ضمیر ثوبه راجعدر لا بخیار رؤیة او شرط یعنی اول مشتری اشترا ایلدوکی
ثوبی خیار رؤیة وخیار شرط ایله رد ایلمك جائز دکلدر زیرا کلیسین رد ایلمك
متعذر اولمشدر بعضیسی ملکندن چقماسی سببی ایله **فصل** بو فصل خیار عیبه
متعلق نیجه مسائل بیاننده در مطلق البیع یقتضی سلامة المبیع مطلقك
بیعه اضافتی قبیلندندر یعنی بیع مطلق شول بیعدر که مبیعك هر عیبدن صنفك موصوفنه اضافتی صح
سالم اولمسنی اقتضا ایدر زیرا اصل سلامتدر سلامت ایسه عرفا وعادتا بر
وصف مطلوب ومرغوبدر ایله اولسه عرفا مطلوب اولان نصا مشروط کبیدر
فلمن وجد فی مشریه عیبا رده او اخذه بکل ثمنه یعنی اشترا ایلدیکی شیئده
عیب بولان کمسنه یه جائزدر که آنی رد ایلیه یاخود کلی ثمن ایله اخذ ایلیه رد مبتدادر
خبری فلمن قولیدر لا امساکه ونقص ثمنه الا برضی بایعه اما اول مشترائی
امساك ایدوب وثمننی تنقیص ایلمك جائز دکلدر مکر که بایعك رضاسی اولمش
اوله وکل ما اوجب نقصان الثمن عند التجار فهو عیب هر شیکه نقصان
ثمن ایجاب ایلیه عند التجاره اول شیء عیبدر فالاباق ولو الی مادون السفر
من صغیر یعقل عیب امدی بو تقدیرجه یعقل اولان عبد صغیردن الی مادون
السفر اباق ایلمك عیبدر تنقیص ثمنه موجبدر تجاره قتنده الی مادون السفر
دیمکدن مراد یعنی شهردن چقماسه ده اصح قول اوزره اباق عد اولنور اما شهردن
خروج ایله اتفاق علما ایله اباق عد اولنور اما جاریه غاصبدن افندیسنه
اباق ایلسه اول اباق عد اولنماز اما غاصبدن آخیره اباق ایلسه حال
بوکه افندیسنك اوینی ویولنی بیلور اولسه اول اباق عد اولنوب عیبدر وکذا
السرقة والبول فی الفراش وکذلك یعقل اولان عبد صغیردن سرقه وفراشه بول
ایلمك عیبدر تنقیص ثمنه موجبدر تجار قتنده وهی فی الکبیر عیب آخر بو مذکورات
یعنی سرقه واباق وبول فی الفراش کبیر السن اولان کمسنه عیب آخردر سببی مختلف
اولدیغی اجلدن زیرا صغرده اولان سبب کبیرده اولان سببك غیریدر فلو
ابق او سرق او بال فی صغره ثم عاوده عند المشتری فیه رده به یعنی اکر اول صغیر
اولان عبد اباق ایلسه ویاخود سرقه ایلسه ویاخود صغرده بول ایلسه صکره
بو اشیانك بری مشترینك یاننده ایکن ینه صغرده عودت ایلسه اول عیب ایله
رد اولنور ایکیسنده سبب متحد اولدیغی اجلدن وان عاوده عنده بعد البلوغ لا
اکر بو اشیاء ثلثه نك بری ینه مشترینك یاننده ایکن بعد البلوغ عودت

عودت ایلسه رد اولنماز زیرا ایکیسنده سبب مختلف اولدوغی اجلدن زیرا
صغرده اولان بول فراش مثانه نك ضعفندندر کبیرده ایسه باطنده مرضندندر و
صغرده اباق لهو ولعبه جهتندندر سرقه ایسه قلت مبالاتدندر وبعد الکبیر اباق
وسرقه باطنده اولان خباثتدندر والجنون عیب مطلقا جنون مطلقا عیبدر
جمهور مشایخ قتنده کرك کبرده اولسون کرك صغرده اولسون زیرا جنون دماغ
آفتندندر فلو جن فی صغره وعاوده عند المشتری فیه او فی کبره رد به
مصنفك فلو جن قولی ماقبلنده والجنون عیب مطلقا قولنه تعریفدر یعنی
اکر بو عبد صغرنده مجنون اولسه صکره مشتری یاننده ایکن صغرده ویاخود کبرده
ینه جنون عودت ایلسه او الجنون ایله رد اولنور والبخر والذفر والزنی والتولد
منه عیب فی الجاریة لا فی الغلام وهی بخر که اغزك بدرایحه سیدر وزنا وزنادن
متولد اولمق جاریه ده عیبدر غلامده عیب دکلدر وهی ذفر قولتغنك بدرایحه
سیدر وبو اشیانك جاریه ده عیب اولوب غلامده عیب اولمدیغنك
حکمتی بودرکه زیرا جاریه استفراشه محلدر غلامده مجرد استخدامدر الا ان یکون
من داء یعنی بخر وذفر غلامده عیب دکلدر وبو بیان اولنشر ایدر الا بو ایکیسی فحش
مرضدن اولسه اول تقدیرجه عیوبدن عد اولنورلر زیرا تجار قتنده ثمنی تنقیص
ایدن اشیادندر وشفعل قتنده غلام وجاریه ده مطلقا زنا عیبدر کفر کبی زیرا
طبع سلیم صحبتندن تنفر ایدر والاستحاضة عیب فی استحاضه که جاریه نك
قانی مستمر اولوب منقطع اولمقدر جاریه ده عیبدر زیرا مستمر اولمسی مرض عد
اولنور وکذا عدم حیض بنت سبع عشرة سنة کذلك اون یدی سنه لك
بنتك عدم حیض عیبدر زیرا دمك مستمر اولمسی وبالکلیه منقطع اولمسی مرضدن
ناشیدر بو تقدیرجه عیوبدن اولور لا اقل اما اون یدی سنه دن اقلده منعدم
اولمسی عیب دکلدر زیرا اون یدی سنه نسانك اقصای بلوغیدر نسانك ایسه
عادت اصلیه وقتنده حایض و وقتنده طاهر اولوب سلامت اولمقدر خلافی
اولمجق مرضدن ناشی اولمش اولور ویعرف ذلك بقول الامة یعنی استحاضه اون
یدی سنه ده اولان بنتك عدم حیض ینه اول امه نك قولیله بیلنور مثلا استحاضه
مستمر اولدی دیمکله یاخود اون یدی سنه ده اولان بنت الی الآن حیض کورمدم دیمکله
بلنور فترد اذا انضم الیه نکول البایع قبل القبض وبعده هو الصحیح امدی ذکر اولنان
امه ذکر اولنان عیب ایله رد اولنور فحین اول جاریه نك قولی ایله ثابت اولور
نه بایعك یمیننده نکول ایلمسی ضم اولنه یعنی چونکه عیب جاریه نك قولی ایله
ثابت اولور بو عیب بایعك یاننده اولمدیغنه تحلیف اولنور وبایعك نکولی
کرك قبل القبض وکرك بعد القبض اولسون برابردر وصحیح اولان بودر امام محمد

قتننج بایعك یمینی اولمدن قبل القبض ردّ ایدر زیرا قبل القبض بیع ضعیفدر
شرح وافی اولان کافیده مسطوردرکه قچنکه مشتری انقطاع حیض دعوی
ایله انقطاع مدتدن سؤال ایلیه اکر مدت قصیرده ادعا ایدرسه
دعواسی استماع اولنماز اکر مدت مدیده ادعا ایدرسه دعواسی استماع اولنور
مدت مدیده ابو یوسف قتنده اوچ آیدر امام محمد قتننده درت آیدر و ابو حنیفه
زفر درکه ایکی سنه در والکفر عیب فیهما دخی کفر غلامده و جاریه ده عیبدر
زیرا مسلمك صحبتندن طبعی اینك نفرت ایدر عدوی دین اولدیغی ایچون وکذا الشیب
والدین والسعال القدیم دخی شیب عیبدر زیرا علامت کبردر و دین دخی
عیبدر مالیتنی حق غرما ایله مقیددر و دخی سعال قدیم عیبدر زیرا قلبنده متمکن
اولان مرضدن ناشیدر اما قدیم اولمسه عیب اولماز والشعر والماء فی العین
و کوزده قیل اولمق و صو اولمق عیبلردندر زیرا بصری ضعیف ایدن شیلردندر
و جائزدر عمایه مؤدی اوله فان ظهر عیب قدیم بعد ما حدث عند المشتری آخر
رجع بالنقصان یعنی قچن برشی اشترا ایلسه مشترینك یاننده ظهور ایدوب
حادث اولان عیبدن صکره بر عیب قدیم ظاهر اولسه مشتری اولان کمسنه بایعك
اوزرینه نقصان ثمن ایله رجوع ایدر کثوب شراه فقطعه فاطلع علی عیب شول
ثوب کبی که انی مشتری اشترا ایلدر اندن صکره قطع ایلدی یعنی بچدی قطع ایلدکدن
صکره بر عیبنه مطلع اولدی مثلا بر عیب بیك درهم قیمتی وار ایدی و اول عیب
ایله قیمتی طقوز یوز درهم اولدی مشتری بایعك اوزرینه یوز درهم ایله رجوع
ایدر ولیس له الرد اول مشتری اول مبیعی رد ایلمك یوقدر یاننده عیبدن اوتوری
الا برضی البایع باخذه کذلك فله ذلك یعنی انی ردّ ایلمك یوقدر الا قچنکه بایع
انی او حادث اولان عیب ایله المغه راضی اوله اول حیننده مشتری یه جائزدر
آنی بایعه حادث اولان عیب ایله ردّ ایلیه کذلك قولی معیبا و مقطوعا شبهه
استتاردر باخذه اولان ضمیر مبیعه راجعدر فله ده اولان ضمیر مشتری یه راجعدر
حتی لو باع المشتری سقط رجوعه یعنی قچن مشتری عیب قدیم ظهور ایدن
ثوبی بیع ایلسه نقصان ثمنی ایله رجوع ساقط اولور فان خاط الثوب
او صبغه احمر او لت السویق بسمن ثم ظهر عیبه رجع بنقصانه یعنی اکر مشتری
اولان کمسنه اشترا ایلدوکی ثوبی قطعدن و یاخود قرمزی بویاسه و یاخود
سویق یعنی قاورلمش اولان حبنك اونی یاغ ایله لت یعنی خرج ایلسه بونلدن
صکره ذکر اولنان اشیانك هر برینك عیبی ظهور ایلسه مشتری اولان کمسنه
هر برینك نقصانی ایله رجوع ایدر ولیس للبایع ان یاخذه اول عیبی ظهور ایدن
ثوبك یاخود سویقك بایعنه انی اخذ ایلمك یوقدر مشتری راضی اولسه

مدت مدید

اولسه زیرا والمبیع مشترینك ملکی ایله مختلط اولمشدر بر تیبی معلوم اولکه
زیاده یا متصله در و بونلردن هر برسی یا مبیعدن متولد در و یاخود غیر
متولد در پس امدی مبیعدن متولد اولان زیاده متصله کوزللك و سمزلك کبی
بونلر در ردی منع ایلمز ظاهر روایه ده و غیر متولد اولان زیاده متصله بویامق
و دکمك بالاتفاق ردی منع ایدر و زیاده منفصله متولده ولد و میوه کبی
ردی منع ایدر و غیر متولده کسب کبی ردی منع ایدر و غیر متولده کسب کبی
اولدخی منع ایلمز حتی لو باع بعد رؤیته عیبه لا یسقط الرجع یعنی اکر مشتری
اول احمر بویانمش ثوبی و یاخود سمن ایله لت اولمش سویق عیبك
رؤیتندن صکره بیع ایدرسه عیبك نقصانی ایله رجوع ساقط اولماز حاصل
کلام هر قچنکه مشتری مبیعی حابس اولورسه یعنی بایعه تسلیمی ممکن اولمازسه
نقصان عیب ایله رجوع ایدهمز اکر حابس اولمازایسه رجوع ایدر بو اجلدندرکه
بر کمسنه بر ثوب اشترا ایلسه و ولد صغیر ایچون قطع ایلسه و دکسه اندن
صکره اول ثوبك عیبنه مطلع اولسه نقصانی ایله رجوع ایدهمز زیرا خیاطه دن
اول ولد صغیرنه تملیك و هبه ایلمش اولدی و بابانك ولد صغیری ایچون قبضی
نفس ایجاب ایله هبه تمام اولور بو تقدیرجه قطع عیب حادث اولدی مشتری
ایچون نقصانی ایله رجوع جائز اولور لکن قچن مشتری نقصانی ایله رجوع مراد
ایلدکده بایع ثوبی اول هیئت ایله قبول ایدرم دیسه مشتری ولد صغیر ایچون
ثوبی قطع ایلمك اکا تملیکدر بو تقدیرجه مبیعی حابس اولوب نقصانی عیب
ایله رجوع ممتنع اولور ولو اعتق بلا مال او دبّر او استولد ثم ظهر العیب
رجع مشتری اولان کمسنه اول مشتری اولان عبد بلا مال اعتاق ایلسه و یاخود
مدبر ایلسه و یاخود جاریه یه استیلاد ایلسه بونلردن صکره عیب ظاهر اولسه
مشتری نقصان عیب ایله رجوع ایدر استحسانا و قیاسا ایسه عدم رجوع ایدر
وکذا ان ظهر بعد موت المشتری ینه نقصان عیب ایله رجوع ایدر مشترینك
موتندن صکره مشتری فتح را ایله اسم مفعول معناسنه در وان اعتق علی
مال او قتله لا یرجع بشیء اکر مشتری اولان کمسنه اول عبد مبیعی مال اوزرینه
اعتاق ایلسه و یاخود قتل ایلسه هیچ بایعك اوزرینه برشی ایله رجوع ایلمز
زیرا والمبیعك بدلنی حبس ایلمشدر و قتل دخی فعل مضموندر غیرك ملکنده
ایکن مباشرت ایدوب قتل ایلسه ضامن اولور حاصل کلام امتناع رد بودرکه
قچنکه فعل مضمون مشتریدن اولور ایسه رجوع ایدهمز زیرا قچن فعل مضمون اولور
ایسه منع مبیع ایچون امساك بولنمش اولور نقصان ایله رجوعك شرطی ایسه
امساك بولنمامق کرکدر اما قچن فعل مضمون بولنمسه هلاك کبی و یاخود فعل

بولنسه اما غیر مضمون اولسه رجوع ایدر زیرا امساک بولنمامش اولور
اما ابو یوسف قتنده رجوع ایدر زیرا انّ المقتول میّت باجله فحواسنه ذاهب
اولمشدر وکذا لو اکل الطعام کلّه او بعضه او لبس الثوب فتخرّق لا یرجع کذلک
مشتری اولان کمسنه اشترا ایلدوکی طعامک جمله سن ویاخود بعضیسن اکل
ایلسه وهم اشترا ایلدوکی ثوبی لبس ایله تخریق ایلسه نقصان عیب ایله بایعک
اوزرینه رجوع ایلمز ابو حنیفه قتنده خلافا لهما امامین ایچون خلاف واردر انلر
قتنده نقصان عیب ایله رجوع ایدر وان شری بیضا او جوزا او بطیخا او قثاء
او خیارا فکسره فوجده فاسدًا فان کان ینتفع به رجع بنقصانه والّا فبکل ثمنه
واکر مشتری یمرطه ویاخود جوز ویاخود قاربوز وقاون ویاخود قثاء ویاخود
خیار اشترا ایلسه وبعده کسر وقطع ایدوب ایچنی فاسد بولسه فی الجمله
منتفع به اولورسه نقصان عیب ایله رجوع ایدر واکر اصلا منتفع به اولمازایسه
کلّی ثمنی ایله رجوع ایدر یعنی مبیع ویروب اقچه سنی الور وبو ردّ نقصان عیب دکلدر
مبیعک بطلانی ایله در ولو وجد البعض فاسدًا وهو قلیل کالواحد والاثنین
فی المائة صحّ البیع اشترا ایلدوکی شینک بعضیسی فاسد بولنوب حال بوکه
فاسد اولان قلیل اولسه مثلا یوزده بر وایکی دانه اولمق کبی بو تقدیرجه بیع صحیح
اولور والّا فسد ورجع بکل ثمنه اکر فاسد اولان چوق بولنورسه بیع فاسد
اولور مشتری بایع اوزرینه کل ثمنی ایله رجوع ایدر ابو حنیفه قتنده زیرا عقده
ذی قیمت وغیری ذی قیمت جمع اولدوغی ایچون بیع فاسد
اولور وعبد ایله حرّی بیع ایلمک کبی اولمش اولور اما امامین قتنده اولانده
عقد صحیح اولور ودینلمشدر که صحیح وفاسدده اجماعا عقد فاسد اولور
زیرا ثمن تفصیل اولنمامشدر ومن باع ما شراه فردّ علیه بعیب بقضاء
باقرار او نکول او بیّنة ردّه علی بایعه ولو قبله برضاه ولا یردّه علیه وشول
کمسنه که اشترا ایلدوکی شیئی بر آخره بیع ایلسه وکیرو اول شیء ایکنجی بایعک
اوزرینه عیب سببی ایله ردّ اولنسه اکر اول ردّ قضاء قاضی ایله اولدرایسه
کرک قضاء قاضی اقرار ایله اولسون کرک یمیندن نکول ایله اولسون کرک بیّنه
ایله اولسون زیرا قاضی قضاء جمله سنک حقنده فسخدر صورة مسئله بر کمسنه
بر آخردن بر شیء اشترا ایلسه وبو اشترا ایدن هم بر آخره بیع ایلسه بیع ایلدکدن
صکره ایکنجی مشتری مبیع اولان شیء آنده اولان عیب ایله قضاء قاضی ایله ایکنجی
بایعک اوزرینه ردّ ایلسه وقاضینک قضاسی ایکنجی بایعک بو مبیع معیبدر
دیو اقرار ایله اولسه یاخود ایکنجی بایع عیب سز بیع ایلدوکنه یمین تکلیف
اولنوب نکول ایلسه یاخود ایکنجی مشتری معیب اولدوغنه بیّنه احضار

اشتری بطیخا فوجده فاسدًا فان کان ینتفع به رجع بنقصانه والّا فبکل ثمنه

احضار ایلسه یعنی احضار ایلمسیله اولسه اول شیء اوّلکی مشتری اوّلکی بایعه
ردّ ایدر واکر قضاء قاضی ایله اولمیوب رضاسیله ردّ اولنسه بایع اوّلک
اوزرینه ردّ ایلمز ومن قبض ما شراه ثم ادّعی عیبًا لا یجبر علی دفع ثمنه ولکن یبرهن
او یحلف بایعه وشول کمسنه اشترا ایلدوکی شیء بایعدن قبض ایلسه وقبض
ایلدکدن صکره بو شیئده عیب واردر دیو دعوی ایلسه بو تقدیرجه اول
شینک ثمنی بایعه دفع ایلمکه جبر اولنماز ولکن مشتری اولان کمسنه دعواسنه
شاهد کتوروب ویاخود بایعه اول مبیع اولان شیئده عیب اولدیغنه یمین ویریله
فان قال شهودی غیب دفع ان حلف بایعه اکر مشتری اولان کمسنه بو شیء
عیبلو اولدیغنه شاهدلرم واردر لکن غایبلردر دیسه ثمنی دفع ایدر اکر بایع
عدم عیبه یمین ایدرسه زیرا شاهدلری کلنجه انتظارده بایعه ضرر واردر ولزم
العیب ان نکل اکر بایع اولان کمسنه یمیندن نکول ایدوب امتناع ایدرسه
عیب ثابت ولازم اولور زیرا بایعک یمیندن نکولی حجتدر ومن ادّعی اباق
مشتریه یبرهن اوّلا انه ابق عنده وشول کمسنه که اشترا ایلدوکی عبدک
اباقنی دعوی ایلسه وبایع آنی تکذیب ایلسه اوّلا مشتریه لازمدر که عبد
کندو یانندن اباق ایلدوکنه شاهد احضار ایلیه ثم یحلف بایعه بالله لقد
باعه وسلّمه وما ابق قط مشتری شاهد احضار تسلیم ایلدوکنه وبوندن اسبق
اصلا کندو یانندن اباق ایلمدوکنه او بالله ما له حق الردّ علیک من الوجه الذی
یدّعی المشتری یاخود بایع اولان کمسنه یینه لفظة الله ایله تحلیف اولنور که
مشترینک دعوی ایلدوکی وجهدن اوزریکه حق ردّی یوقمیدر وماله دن اولان ضمیر
مشتریه راجعدر او بالله ما ابق عندک قط ویاخود یینه بایع اولان کمسنه یه
لفظة الله ایله تحلیف اولنور که بو عبد سنک یانندن اصلا اباق ایلمدی
دیو لا بالله لقد باعه وما به هذا العیب اما بیع وقتنده تحقیق بو عبد بیع ایلدکده
بو عیب آنده اولمدیغنه تحلیف اولنماز ولقد باعه وسلّمه وما به هذا العیب
ویاخود تحقیق بو عبدی بیع ایدوب ومشتریه تسلیم ایدوب وبو عیب
انده اولمدوغنه دیو تحلیف اولنماز وبو ایکی صورتده تحلیف اولمدیغنک
عدم جوازی بودر که بعد البیع وقبل التسلیم بو مقوله عیب حادث اولمق
جائز اولمدوغی اجلدندر وفی اباق الکبیر یحلف بالله ما ابق منذ بلغ مبلغ
الرجال اکر دعوی عبد کبیرک اباقنده اولورسه بایعه لفظة الله ایله یمین
ویریلور که بو عبد مبلغ رجاله بالغ اولدوغی کوندن بو کونه دکین اباق ایلمدی
دیو زیرا حالت صغرده اباق بعد البلوغ ردّی ایجاب ایلمز وعند عدم بیّنة
المشتری علی اباقه عنده یحلف البایع عندهما انه ما یعلم انه ابق عنده ومشتری

اولانلمسنه بو عبدك كندو يانندە اباق ايلدوكنه بتينه سى اولمدقجه بايعه اول عبدى
كندو يانندە اباق ايلمدوكنه علم واصل اولمدوغنه يمين ويريلو بو تحليف امامين قتنده
در واختلفوا على قول الامام امام اعظم قولنجه ايكى قول اوزره اختلاف اولنمشدر
بر قولده تحليف اولنور و بر قولده تحليف اولنماز و بو قول اصح قولين در فان نكل
على قولهما حلف ثانيا كما مر اگر بايع اولا لمسنه يميندن نكول ايدرسه امامين
قولى اوزرينه عبد رد اولنمق ايچون ثانيا تحليف اولنور يعنى بر كره دخى تحليف اولنور
نتكم بيانى مرور ايلمشدر ولو قال بايعه بعد التقابض بعتك هذا مع آخره وقال
المشترى بل وحده فالقول له واگر مبيع اولان شيئك بايع بعد التقابض يعنى
مشترى مبيع و بايع ثمنى قبض ايلدكلندن صكره بايع بن سكا بر شيئى بر آخر ايله بيع
ايلدم ديه و مشترى دخى دكلدر سن بكا بونى يالكز بيع ايلدك ديسه بو تقديرجه
قول مشترينكدر يمينى ايله زيرا حاصل اختلاف مقبوضكدر مقدارنده واقع اولمشدر
بو تقدير قول قابضكدر زيرا قبضك زياده سنه منكردر حتى غاصب اولانلمسنه
مغصوبك زياده منكر اولسه قول غاصبكدر پس امر غصبده بويله اولنجق بر
مسئلەده خود اولى بالطريقدر وكذا لو اتفقا فى قدر المبيع واختلفا فى المقبوض و
دخى قول مشترينكدر و ايچون بايع ايله مشترى اول مبيعك مقدارنده اتفاق ايدوب
مقبوضنده اختلاف ايلەلر مثلا بر آدم ايكى جاريه اشترا ايلسه بايع اولانلمسنه
ايكيسنك معًا قبض ايلدك ديه مشترى اولانلمسنه برين قبض ايلدم ديه
قول مشترينكدر زيرا قول قابضكدر ولو اشترا عبدين صفقة وقبض احدهما
ووجد بالمقبوض او بالآخر عيبا ردهما او اخذهما واگر برلمسنه ايكى عبد صفقه واحده
ده اشترا ايدوب برين قبض ايلسه مقبوضنده ياخود اول بر آخرده عيب بولسه
استرسه ايكيسين رد ايدر استرسه ايكيسين اخذ ايدر زيرا صفقه ايكيسنك
قبضى ايله تمام اولور ولا يرد المعيب وحده الآن ظهر العيب بعد قبضهما اما
اول معيب اولميانى الوب ومعيب اولانى رد يالكز ايلميه زيرا تفريق صفقه وارد
وتفريق صفقه دن نهى وارد اولمشدر چونكه اولنديدر الآ شول زمانده مبيعك
ردى جائز اولوركه ايچون اول عيب ايكى عبدك قبضندن صكره ظهور ايليه ولو
وجد بعض الكيلى او الوزنى معيبا بعد القبض رده كله او اخذه ايچون بر آدم بر مكيل
وياخود موزون بر شيئى اشترا ايلسه اول مكيلك وياخود اول موزونك بعد
القبض بعضيسين معيب بولسه جملهسين رد ايليه ياخود جملهسين اخذ ايليه
زيرا مكيلات ياخود موزونات حكما وتقديرا شيئ واحد حكمندەدر اگرچه حقيقتده
اشيا ايسه زيرا بونلرده ماليت وتقوم اجتماع اعتبار ايله دربو خصوصده بر دانه ماله
تقوم اولمق صالح دكلدر وقيل هذا اذا كان في وعاء واحد ... وقيل هذا خصلديكه كليسين اخذ ايلمك وياخود كليسين

كليسين رد ايلمك ان لم يكن في وعائين ايچون بو مبيع اولان كيلى وموزونى ايكيسى
وعاده اولمديغى تقديرجه در والا فهو كالعبدين واگر ايكى وعاده اولسه اول شيئ
عبدين حكمندە اولور يعنى اول معيب اولانى رد ايليه ايچون عيب اول ايكيسنك
قبضندن صكره ظهور ايلسه ولو استحق بعضه بعد القبض ليس له رد ما بقى ايچون
اول كيلينك وياخود وزنينك بعضيسى بعد القبض غيره مستحق اولسه مشترى ايچون
اول باقى قلانى رد ايلمك لك يوقدر زيرا تبعيض اولنمقده ضرر يوقدر بلكه معيب
اولانى رد ايلمك جائز اولور واستحقاق تمام صفقهء منع ايلمز بخلاف الثوب
ثوب بو مسئلەده خلافيدر مثلا مبيع ايچون ثوب اولسه وبعضيسى غيره مستحق
اولسه باقيسنك ردنده مخيردر زيرا تبعيض بونده عيبدر ومضردر ومداواة
المعيب بعد رؤية العيب وركوبه رضى معيب اولان مبيعه عيبك رؤياسندن
صكره مداواة يعنى دوا ايدوب تيمار ايلمك ودخى معيب اولان دابه يى كندو
حاجتى ايچون ركوب قبوله رضادر زيرا دوا ايلمك وبنمك ابقايه دليلدر ولو
ركبه لرده او سقيه او شراء علفه ولا بدله منه فلا اول معيب اولان دابه وارب
بايعك اوزرينه رد ايلمك ايچون راكب اولسه وياخود صو ويرمك ايچون راكب
اولسه وياخود علفنى اشترا ايچون راكب اولسه حال بوكه اول راكبه بو ركوبدن
لابد يوقدر بو تقديرجه رضا اولمازلر اولان ضمير مشترى يه راجعدر منه ده
اولان ضمير ركوبه راجعدر ولو قطع المبيع بعد قبضه او قتل بسبب عند البائع رده
واخذ ثمنه اگر برلمسنه اشترا ايلدوكى مبيع قبضندن صكره سرقه سببى ايله يدى
قطع اولنسه وياخود بر سبب ايله بايعك يانندە قتل اولنسه قطع اولنديغى
صورتده آنى رد ايلسه وقتل اولنديغى صورتده ثمننى اخذ ايليه امام اعظم قتنده
زيرا بو صورتلرده غيره مستحق اولمق مرتبه سنده در وقالا رجع بفضل ما بين كونه
سارقا وغير سارق واما امامين ديديلركه مشترى اولان لمسنه اول عبدك
سارق اولمقلغنك وغير سارق اولمقلغنك ما بيننده اولان فضل ايله رجوع
ايليه مثلا غير سارق ايكن يوز درهم دكردر سارق اولدوغى حالده كسال
درهم دكردر بكرمى درهم ايله رجوع ايليه او قاتلا وغير قاتل ودخى قاتل وغير قاتل
اولمقلغنك ما بيننده اولان فضل ايله رجوع ايليه مثلا غير قاتل اولديغى حالده
بيك درهم دكردر و قاتل اولديغى حالنده بشيوز درهم ايله رجوع ايليه وان
لم يعلم بالعيب عند الشراء والا فلا يعنى مشترينك ذكر اولنان عبدى رد ايلمسى
وياخود ثمننى اخذ ايلمسى ايچون شراء وقتنده اول عيبك وجودنى بلمه واگر
وقت شراده اول عيبك موجود اولديغنى بيلور ايسه رد ايلمك ونقصان
ثمن ايله رجوع ايلمك جائز دكلدر ولو تداولته الايدى ثم قطع فى يد الاخير

رجوع يعني برالدن برالە يعني بر ملكدن بر ملكە انتقال ايلە واخيراولان مشترينك
يدندن قطع اولنە باعە يعني بايعلر بر برنيك اوزرينە رجوع ايدرلر ابو حنيفە قتندە
استحقاقدن اولا حالت كبي لفظ باعە بايعك جمعيدر وعندهما يرجع الاخير على بايعە
لا بايعە على بايعە وامامين قتندە اول اخير اولان مشتري كندو بايعنك اوزرينە
رجوع ايلر مثلا بر مبيعي زيد عمروە بيع ايلدي عمرو دخي بكرە بيع ايلدي وبكر دخي خالدە
بيع ايلدي امدي خالدكە اخر مشتريدر بايع اولان بكرك اوزرينە رجوع ايدر وبكر دخي
عمروە رجوع ايلمز امامين قتندە اما امام اعظم قولندە زيدە وارنجە رجوع اولنور
ولو باع بشرط البرائة كل عيب صح وان لم يعد العيوب قچن بايع اولان كمسنە برشئي
هر بر عيبدن بري اولمق شرطيلە بيع ايلسە بيع صحيح اولور واكر اول بيعدە اولان
عيوبي بايع اولان كمسنە عد ايلمدي ايسە ويدخل في البرائة الحادث قبل القبض عند
ابي يوسف كل عيبدن برائة شرطيلە اولان بيعدە قبل القبض حادث اولان عيب
داخل اولور خلافا لمحمد امام محمد ايچون خلاف واردر انلرك قتندە حين عقدە
موجود اولان عيب داخل اولور قبل القبض حادث اولان عيب داخل اولماز

باب البيع الفاسد

بو باب بيع فاسدك احكامي بيانندە در وقتا كە
مصنف بيع صحيحدن فارغ اولدي ايسە بيع فاسدە شروع ايلدي وبيع بر
قاچ نوعدر بري بيع صحيحدر بري بيع فاسددر بري بيع باطلدر وبري بيع مكروهدر
وبري بيع موقوفدر بيع صحيح اولدركە ذاتا وصفة مشروع اولە وبيع فاسد
اولدركە ذاتا مشروع اولور وصفة مشروع اولميە وبيع باطل اولدركە ذاتا
وصفة مشروع اولميە وذاتا مشروع اولميانندن مراد ذات مبيع يعني نفس
مبيعدر دم وميتە وحر كبي وبيع مكروە اولدركە اصلي ووصفي صحيح اولە لكن بر
منهي شئ مجاورت ايلمش اولە جمعە اذاني وقتندە اولان بيع كبي وبيع موقوف
اولدركە اصلي ووصفي صحيح اولوب على سبيل التوقف ملكي افادە ايليە
اما غيرك حقي تعلق ايلمكلە تمام ملكي افادە ايلمز بيع ما ليس بمال والبيع بە
باطل كالدم والميتة والحر مال اولمين شئي بيع ايلمك ومال اولمين شئي ايلە
برشئي آخرە بيع ايلمك باطلدر دم وميتە وحر كبي زيرا بيعك شرطي ثمن ومثمن
مال غير محرم اولمقدر مذكورات ايسە مال عد اولنور اشيادن دكلدر يعني مال
اولميانك ثمن اتمكە شو اثوابي قان مقابلەسندن صاتدم ديمك كبي بو تقديرجە
دم ثمن اولور بە حرف اولان ضمير ما قبلندن اولان مايە راجعدر وشئي اخري مال
اولمين بيعە مثال بعت هذا الثوب بهذه الميتة وكذا بيع ام الولد والمدبر
ودخي ام ولدك ومدبرك بيع اولنمالري باطلدر وام ولدك بيع اولنمسي باطل
اولدوغنك وجهي حضرت نبي صلى الله تعالى عليه وسلمك اعتقها ولدها

ولدها قول شريفي ايلەدر ومدبرك بيعي باطل اولمسنك وجهي بودركە سبب حريت
في الحال منعقد اولدوغي اجلدندر اكرچە حين تدبيردە حريت منعقد اولمسە بعد موت
المولى مدبر اولان عبد معتق اولماز در وكذا بيع المكاتب الآن يجيزه ودخي عبد
مكاتبك بيع اولنمسي باطلدر مكركە مكاتب كندولي بيع اولنمغە اجازت ويرە بو
تقديرجە بيع اولنمسي صحيح اولور وبر روايتدە اجازت ويرسەدە بيعي صحيح دكلدر
وكذا بيع مال غير متقوم كالخمر والخنزير بالثمن ودخي غير متقوم اولان مال خمر وخنزير
كبي ثمن ايلە يعني دراهم ودنانير ايلە بيع ايلمك باطلدر اما عوض ايلە يعني متاع ايلە
بيع ايلمك فاسددر زيرا خمر وخنزير بر اهل ذمت قتندە مالدر اما مال غير متقومدر
زيرا شرع شريف خمر وخنزيرك اهانتنە وترك اعزازنە امر ايلمشدر وبيع قن
ضم الى حر وذكية ضمت الى ميتة وان بين الثمن كل ودخي حرە ضم اولنمش قنك
يعني عبدك بيع اولنمسي وميتەيە ضم اولنمش ذكيەنك يعني شرعا مذكاتك باطلدر
ابو حنيفە قتندە اكر هر برنيك ثمني بيان اولنمش ايسە بيلە باطلدر زيرا مال دكلدر
وعندهما يصح في العبد والذكية ان بين الثمن امامين قتندە عبدە وذكيەدە بيع
صحيح اولور قچن هر برنيك ثمني بيان اولنە زيرا ثمن معين ايلە ايكيسي حقندە
عقد صحيح اولدوغي ايچون ضم اولندوغي حالدە بيعلري صحيح اولور وصح في قن ضم الى مدبر
او الى قن غيره بالحصة يعني مدبرە ضم اولنمش عبدە وياخود براخرك قنە ضم
اولنمش عبدە بيع صحيح اولور حصە سيلە يعني ثمندن بها سيلە زيرا بعض علما
مدبرك جواز بيعنە ذاهب اولمشلردر وكذا في ملك ضم الى وقف في الصحيح و
دخي بيع صحيح اولور شول ملكدن كە بر وقفە ضم اولنمش اولە قول صحيحدە زيرا وقف
مال متقومدر وفي الجملە بيع قابلدر وبو اجلدن اتلاف ايدن ضامن اولور و
ابتدا عقدە داخل اولور اندن صكرە عقددن چيقر بو تقديرجە ضم اولان ملكە
وقفدن فساد سرايت ايلمز وبعضيلر قتندە بيع صحيح اولماز حر ايلە عبدە صحيح
اولمدوغي كبي اما اصح اولان اولكي مسئلەدر يعني صحيح اولاندر وبيع العرض بالخمر او
بالعكس فاسد وعوض تجارتدن اولان اشيا خمرە وياخمري عوضە بيع
ايلمك فاسددر وكذا بيعە بالخنزير ودخي عوضي خنزيرە بيع ايلمك فاسددر
ولا يجوز بيع طير في الهواء ودخي هوادە اولان طيرك بيعي جائز اولماز قبل الاخذ
مملوك اولمدوغي اجلدن وسمك لم يصد او صيد والقي في حظيرة لا يؤخذ
منها بلا حيلة او دخل اليها بنفسه ولم يسد مدخله ودخي صيد اولوب صيد
اولمين بالغك وياخود صيد اولوب بر كولە القا اولنە كە حيلەسز اول كولدن
اخذ قابل اولميە وياخود بالق كندو بنفسە اول كولە داخل اولوب اما مدخلي سد اولنمە بو
مقولە بالغك بيعي جائز دكلدر منها واليها اولان ضمير حظيرەيە راجعدر بنفسه

البائعة بعضهم على بعض كما
في الاستحقاق واكر مبيع او
شئ ايدر تداول ايلسە صح

ومدخلی اولان ضمیر سمکه راجعدر وان صید والقی فیها وامکن اخذه بلا حیلة
صح واکر سمک صید اولنوب کیر واول کوله القا اولنسه وحیله سز اخذ اولنمسی
ممکن اولور ایسه بیع صحیح اولور زیرا تسلیمنه قادر اولمش بر شیئی بیع ایلمش اولور
ولا بیع الحمل والنتاج وحی بطننده اولان حمل ونتاجک بیعی جائز دکلدر حمل آدمیه
قرننده اولان جنین ونتاج حیواناتک قرننده اولان اولاددر وبو مذکورات معدوم قبیلندن
اولدقلری اجلدن حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیع اولنمسندن نهی بیورمشلردر
واللبن فی الضرع وحی ممه ده اولان سودی بیع ایلمک جائز دکلدر مقداری معلوم
دکلدر وممه ده اولان ریحیمیدر یوخسه قانمیدر معلوم اولمامغله بیعی جائز دکلدر وکذا
اللؤلؤ فی الصدف والصوف علی ظهر الغنم وحی صدفده اولان انجو وظهر غنمده
اولان صوفی بیع ایلمک جائز دکلدر زیرا انجو صدفده اولمسی مجهول الوجود والمقداردر
وصوفک ظهر غنمده جائز اولمدوغی موضع قطع معلوم اولمدوغی اجوندر خلافاً لابی
یوسف فیهما لؤلؤده وصوفده ابو یوسف ایجون خلاف واردر آنک قتنده بونلرک
بیعی جائزدر ولا بیع اللحم فی الشاة وحی شاة الحنده بیع ایلمک جائز دکلدر مثلا
ذبح اولمامش قیونک ایتی شوقدر وقیه در دیو بیع ایلمک جائز دکلدر زیرا احتمالدرکه
آت ارق اوله ویاخود سمز اوله نزاعه مؤدی اولور وضربة القانص وحی ضربة قانصک
بیعی جائز دکلدر ضربة القانصدن مراد صیاد بر آخره شو المدن اولان شبکه یعنی آغی
بر کره آتمقدن صیدن دن نه حاصل اولورسه سکا بیع ایدرم دیمکدر مجهول اولدیغی
اجلدن باطل اولمشدر وتهذیب ازهریده قانص لفظی غائص دیو روایت ایلمشدر
بو تقدیرجه صیادک صیدی ایجون صویه دالمسندن ویاخود انجو ایجون دریایه غوص
ایلمسندن عبارت اولور وجذع فی سقف وذراع من ثوب وان ذکر قطعه وحی
سقفده اولان جذعی یعنی درکی وثوبدن بر ذراع بیع ایلمک جائز دکلدر اکر اول مبیعک
قلع وقطعنی عند البیع ذکر ایدرسه زیرا بلا ضرر تسلیم ممکن دکلدر فلو قلع الجذع او
قطع الذراع وسلم قبل الفسخ عاد صحیحاً وحی بایع اول جذعی قلع وثوبدن بر ذراع قطع
ایدوب مشتری یه تسلیم ایلسه بیع صحیحه عود ایدر یعنی صحته منقلب اولور مفسد
زائل اولدیغی اجلدن ولا المزابنة وهی التمر علی النخل بتمر مجذوذ مثل کیله خرصاً وحی
بیع مزابنه جائز دکلدر وبیع مزابنه انکا درلرکه خرما شجرینک اوزرنده اولان تمری ظن
وتقدیر ایله اولان کیل قدر قطع اولنمش تمره بیع ایلمکدر بر خرمانک اوزرنده اولان تمری
ظن وتخمین ایله بر مقدار کیلدر دیو قطع اولنمش خرمایه بیع ایلمکدر ومزابنه نک معناسی
مدافعه در وبو بیع مزابنه تسمیه اولنور وجهی بودرکه زیرا مدافعه منازعه یه مؤدی اولور
والمحاقلة وهی بیع البر فی سنبله ببر مثل کیله خرصاً وحی بیع محاقله جائز دکلدر بیع محاقله
انکا درلرکه سنبلنده اولان بغدایی ظن وتخمین ایله نه قدر کیل ایسه خارجدن اولقدر

اولقدر بغدایه بیع ایلمکدر زیرا مماثل اولان اشیاده جهالت ربایه مفضیدر ولا البیع
بالملامسة والمنابذة والقاء الحجر بان یتساوما سلعة فیلزم البیع لو لمسها المشتری
او وضع علیها حجرا او نبذها الیه البایع وحی بیع ملامسه ومنابذه والقاء حجر جائز دکلدر
مثلا ایکی کمسنه بر سلعه یی تساوم ایلسه لر وقچنکه مشتری یه اول سلعه یی الیله مس
ایلسه ویاخود اوزرینه بر حجر وضع ایلسه ویاخود بایع انی مشتری یه نبذ یعنی طرح
ایلسه بیع لازم اولور وبو ذکر اولنان اقسام بیع جاهلیتده جاری ومتعارف ایدی حضرت
نبی صلی الله تعالی علیه وسلم اوچندن حی نهی بیورمشلردر ولمسها وعلیها ونبذها ده اولان
ضمیرلر سلعه یه راجعدر ولا بیع ثوب من ثوبین الا بشرط ان یأخذ ایهما شاء وحی
ایکی ثوبدن بر ثوبی بیع جائز دکلدر مکر که مشتری اول ایکی ثوبدن هر قنغیسین مراد ایدرسه
آنی اخذ ایلمکی شرط ایلیه بو تقدیرجه مجهولیت مرتفع اولوب بیع صحیح اولور ولا بیع المراعی
ولا اجارتها وحی مرعیلرک یعنی اوتلرک بیع واجاره سی جائز دکلدر زیرا بین الناس
مشترک اولان اشیادندر نبی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلمک الناس شرکاء فی
ثلث الماء والکلاء والنار حدیث شریفی فحواسنجه ولا النحل بلا کوارات خلافاً لمحمد
وحی کواره سز یعنی قوانسز اروی بیع ایلمک جائز دکلدر امام محمد ایجون خلاف واردر
آنک قتنده بیعی جائزدر وفتوی حی امام محمد قولی اوزره در ودود القز وبیضه وحی
ابریشم قوردنی وییمرطه سنی یعنی تخمین بیع ایلمک جائز دکلدر ابو حنیفه قتنده زیرا هوام
قسمندندر وییمرطه سی ایسه بعینه منتفع دکلدر وعند ابی یوسف یجوز فی الدود ان
کان مع القز وفی البیض عنه قولان ابو یوسف قتنده قوردده بیع صحیح اولور قچن
ابریشمی معا اولسه وییمرطه سنده اوله ابو یوسفدن ایکی قول واردر بر قولنده
ضرورت ایجون بیعی مطلقا جائزدر بو قولده امام محمد ایله بیله در وبو قولده بیعی جائز
وبو قولده ابو حنیفه ایله بیله در وعند محمد یجوز بیعهما مطلقا وهو المختار وامام محمد
قتنده ایکیسنک حی بیعی جائزدر مطلقا کرک ابریشمی اولسون کرک ابریشمسز اولسون
وییمرطه سنی بیع ایلمک جائزدر ومختار اولان بودر ولا بیع الابق الا ممن یزعم انه عنده وحی
عبد آبقک بیعی جائز دکلدر زیرا بایع تسلیمنه قادر دکلدر الا شول کمسنه جائز اولورکه اول
عبد ابق کندو یاننده اولدیغی زعم ایلیه مثلا بر کمسنه عبد آبقک صاحبنه دیسه که
اباق ایلین عبدک موجوددر بکا بیع ایلیه بو تقدیرجه بیع صحیح اولور زیرا ایدنده اولمغله
تسلیمندن عجز زائل اولمشدر اولور یزعمک تحتنده اولان ضمیر مستتر الا ممن ده اولان
من لفظنه راجعدر وعنده ده اولان ضمیر بینه من لفظنه راجعدر فان عاد قبل الفسخ
لا ینقلب صحیحاً اکر اول عبد آبق قبل الفسخ عود ایلسه عقد صحیحه منقلب اولماز زیرا
واقع اولان عقد باطل ایدی وقیل ینقلب وقیل که عقد صحیحه منقلب اولور وبو قول
ابو حنیفه دن روایتدر زیرا عقد مالینک قیامی ایجون منعقد اولمشر ایدی مانع اولان

تسلیمدن عجز ایدر اول عجز ایسه زائل اولدر بو تقدیرجه عقد صحیحه منقلب اولور
ولا لبن امرأة ولو بعد الحلب وحی نسا طائفه سنك سودنی بیع ایلمك جائز
دکلدر اکر صاغلدقدن صکره اولورسه آدمینك جزئی اولمغین جائز دکلدر زیرا
بیعنده اهانت واردر حره وامه بو حکمده برابردر وعند ابی یوسف یصح فی لبن
الامة وابو یوسف قتنده جاریه نك سودنده بیع صحیح اولور چونکه تفسنده جائز
اولدر جزئنده حی اولمق جائزدر ولا شعر الخنزیر ولکن یباح الانتفاع به للخرز ضرورة
وحی شعر خنزیرك بیعی جائز دکلدر لکن آنکله انتفاع معناسی مباح اولور بعض تعال
دکمك ضروری ایچون خرز حاء معجمه نك فتحی ورانك سکونیله دیمك معناسنجه در
ویفسد الماء القلیل عند ابی یوسف لا عند محمد وحی اول شعر خنزیر ماء قلیله دوشمسه
ماء قلیلی افساد ایدر ابو یوسف قتنده اما امام محمد قتنده ماء قلیلی افساد ایلمز زیرا
انك قتنده انتفاع مباح اولمق طهارتنه دلیلدر ولا بیع شعر الادمی ولا الانتفاع به
ولا بشیء من اجزائه وحی بنی ادمك شعرنی بیع ایلمك جائز دکلدر وحی آنکله انتفاع
جائز دکلدر وحی اجزاسندن برشیء ایله بیع وانتفاع جائز دکلدر زیرا ادمی مکرمدر
کرامتی ایچون جائز دکلدر ولا بیع جلود المیتة قبل الدباغ ویجوز بعده وینتفع به
وحی دباغتدن مقدم میته یی بیع ایلمك جائز دکلدر زیرا انجاسی ایچون منتفع به
دکلدر اما دباغتدن صکره بیع جائز اولور وآنکله انتفاع حی جائز اولور ویباع عظمها
وینتفع به وحی میته نك کموکی بیع اولنور آنکله انتفاع حی اولور عظمها ضمیر اولان
ضمیر میته یه راجعدر وکذا عصبها وقرنها وصوفها وشعرها ودبرها وحی سکری
وبوینوزی وصوفی وقیلی ودبریکه دوه نك یوکیدر بیع اولنور وحی انکله انتفاع
اولنور زیرا مذکورات طاهر اولان اشیادندر ومعدوم الحیوة اولدقلری ایچون موت
حلول ایلمز وکذا عظم الفیل وفیلك کموکی بیع اولنور وآنکله انتفاع اولنور ابو
حنیفه وابو یوسف قتلرنده زیرا فیل آنلرك قتنده سباع بهایم منزله سنده در
نجس العین دکلدر خلافا لمحمد امام محمد قتنده خلاف واردر یعنی امام محمد قتنده
فیلك کموکی بیع اولنماز وانتفاع حی اولنماز انك قتنده خنزیر کبی نجس العیندر
اما مختار اولان امامین قولیدر ولا یجوز بیع علو سقط وحی ساقط اولمش علوك
بیعی جائز دکلدر مثلا ایکی کمسنه براوده ساکن اولسه لر بری علوینه مالك اولسه
وبری سفلنه مالك اولسه وعلوده اولان بنا ساقط اولسه بو ساقط اولان علوی بیع ایلمك
جائز دکلدر زیرا حق تعلی مال دکلدر ومحل بیع ایسه مال اولان شیدر وبعد السقوط
صاحبنه انجق حق تعلی وبرینه ارجاع ایلمك حقی واردر ولا المسیل ولا هبته وحی سیل
جاری اولان یری بیع ایلمك وهبه ایلمك جائز دکلدر زیرا کلا سیل صوینك مقدار
یری اشغال ایلدیکی معلوم اولمدیغی اجلدن اما موضع وحدودی بیان اولنسه بیع

بیع جائز اولور بو مسئله قاضیخاننده مسطوردر وصح فی الطریق اما طریق هبه
بیع جائز اولور وصحیح اولور طول وعرض ایله معلوم اولدیغی اجلدن ولا بیع شخص
علی انه امة فاذا هو عبد وحی شول شخصك بیعی جائز اولماز قچن آنی جاریه اولمق
اوزره بیع ایدنلر وحال بوکه اول شخص عبددر عکسی حی ذکر وانثی ده جائز دکلدر
ولو باع کبشا فاذا هو نعجة صح وتخیر اکر برکمسنه برکبشی یعنی ارککك قیونی بیع ایلسه
حال بوکه اول قیون نعجه در یعنی انثی در بیع صحیح اولور ومشتری مخیر اولور استرسه
رد ایدر زیرا ذکر وانثی بو مسئله ده جنس واحد حکمنده در مقصود حی متقاربدر
ولا شراء ما باع باقل مما باع قبل نقد الثمن وحی برکمسنه بیع ایلدوکی شیئی اقچه سن
نقد ایلمزدن مقدم یعنی بهاسن ویرمزدن اول بیع ایلدوکی شیئی بهاسندن اقل ایله
اشترا ایلمك جائز دکلدر مثلا برکمسنه برجاریه یی بیك درهمه بیع ایلمك مشتری
حی مزبور جاریه یی قبض ایدوب ثمننی ویرمزدن مقدم بایع مزبور مشتریدن جاریه
یی بشیوز درهمه اشترا ایلسه بیع ثانی فاسددر وکذا شراؤه مع غیره بثمنه الاول
قبل نقده وینه بیع ایلدوکی شیء غیری شیء ایله معا ثمننی تسلیم ایلمزدن مقدم اشترا
ایلمك جائز دکلدر ویصح فی الغیر بحصته اما بیع غیرین حصه سیله صحیح اولور
مثلا برکمسنه بشیوز درهمه برجاریه بیع ایدوب ومشتری حی جاریه یی قبض
ایلسه بعده مشتری اولان کمسنه مزبور جاریه نك بهاسنی بایعه ویرمزدن مقدم
برآخر جاریه اشترا ایلدیکی جاریه یی بایع مزبوره ینه بشیوز درهمه بیع ایلسه
ثمنی مقبوض اولوب کند وبیع ایلدوکی جاریه نك اشتراسی جائز دکلدر زیرا
بیع فاسددر اما ضم اولان جاریه حصه سیله اشتراسی صحیحدر بحصته ده اولان
ضمیر غیر لفظنه راجعدر ولا شراء زیت علی ان یزنه بظرفه ویطرح عنه لکل ظرف
مقدار معین وحی شول زیتك اشتراسی جائز دکلدر شونك اوزرینه که ظرفی
ایله وزن اولنه واول زیتدن ظرف ایچون مقدار معین مثلا اللی بطمان طرح اولنه
زیرا بو شرط عقدك اقتضا ایلمدوکی شرطلردندر یزنه وبظرفه وعنه ده اولان
ضمیرلر زیته راجعدر وان شرط طرح مثل وزن الظرف یصح وحی اول زیت
اولان ظرفك وزنی مثلی طرح اولنمق شرط اولنسه بیع وشراسی صحیح اولور زیرا
عقدك اقتضا ایلدوکی شرطدندر وان اختلفا فی الظرف وقدره فالقول
للمشتری واکر بایع ایله مشتری ظرفك مقدارنده اختلاف ایلسه لر قول
مع الیمین مشترینکدر مثلا برطلوم ایله زیت اشترا ایدوب وطلومی وزن
ایدوب اون رطلدر دیو بایعه رد ایلسه بایع حی بو طلوم اول دکلدر بنم طلوم
بش رطلدر دیو اختلاف ایلسه لر بو تقدیرجه قول مع الیمین مشترینکدر ولو امر
مسلم ذمیا ببیع خمر او شرائها صح اکر برمسلم برذمی یه خمر بیع ایلمنی ویاخود اشترا

ایلمنی امر ایله بیع وشراسی صحیح اولور ابو حنیفه قتنده زیرا وکیل اولان کمسنه
ذمیدر بیع وشراسنه اهلدر وملکک موکلی که مسلمدر انتقال ایلمسی امر حکمیدر
زیرا اسلام بو ملکک انتقالنه مانع اولماز کورمزمیسنکه خمر ایله خنزیر ارث طریقیله
مسلمه انتقال ایدر مثلا بر ذمینک خمر وخنزیری اولسه هدایة اللّه مظهر اولوب
مسلم اولسه خنزیر اطلاق وخمری تخلیل ایلمزدن اول وفات ایلسه اول
خمر واول خنزیر مسلم اولان وارثلرینه انتقال ایدر خلافا لهما امامین ایچون خلاف
واردر یعنی اول خمرک بیع وشراسی قتلرنده صحیح دکلدر وکیل اولان ولایتی موکلدن
استفاده ایدر موکلک ایسه بو خصوصده ولایتی یوقدر وکیلنک دخی اولماز
شول مسلم کبیکه بر مجوسیی وکیل ایدوب اول مسلمه بر مجوسیة تزویج ایلمک
ایچون بویله اجماعا جائز دکلدر وکذا لو امر المحرم غیره ببیع صیده واکر محرم اولان
کمسنه کندو صیدنی بر غیری کمسنه یه بیع ایلمکه امر ایلسه بنه بو ذکر اولنان خلاف
واردر ابو حنیفه قتنده صحیح اولور امامین قتنده صحیح اولماز ولو شری کافر عبداً
مسلماً او مصحفا صح علی اخراجهما من ملکه واکر بر کافر بر عبد مسلمی ویاخود مصحف
شریفی اشترا ایلسه اشتراسی صحیحدر بیع اهلندن اولدوغی ایچون اما ایکیسنک
دخی ملکندن اخراج اولنمسنه جبر اولنور زیرا کافرک ملکنده قالملرنده ذلت
واهانت واردر بو خصوص ایچون اخراجنه جبر اولنور اخراجهما اولان ضمیر
عبد مسلم ایله مصحفه راجعدر وملکه ده اولان ضمیر کافره راجعدر والبیع بشرط
یقتضیه العقد صح کشرط الملك للمشتری ودخی بیع شول شرطله که عقد انی اقتضا
ایلیه صحیحدر مبیع مشترینک ملکی اولمق شرطی کبی زیرا بیع بو شرطی اشترا ایلمکسزین
ثابت اولور امدی شرط بو محلده انجق تاکیدا افاده ایدر وکذا مبیع صحیح اولور
بر شرطله که عقد انی اقتضا ایلمیه وحال بوکه اول شرطده احد متعاقدین ایچون
نفع یوقدر بایع مشتری یه مبیع اولان دابه یی غیره بیع ایلماملک شرطی کبی مثلا
بر کمسنه بر آخره دابه بیع ایلدکده شول شرطله بیع ایدرمکه سنک ملکنده قوروب
آخره بیع ایلمیه سن دیو زیرا بو مقوله شرط عقد اقتضا ایدر وبنه نفع وار در
ولا یقتضیه ده اولان ضمیر شرطه راجعدر بو شرط ویا منازعه یه مؤدی اولمامغله
لغو اولور ابو یوسفدن بر روایتده بو شرط بیعی افساد ایدر ولو بشرط لا یقتضیه
العقد وفیه نفع لاحد العاقدین او للمبیع یستحق فهو فاسد کبیع عبد علی ان یعتقه
المشتری او یدبره او یکاتبه او امة علی ان یستولدها واکر بیع بر شرطله اولسه که
اول شرطی عقد اقتضا ایلمیه وحال بوکه اول شرطده احد متعاقدین وار در ویاخود
مبیع ایچون ادمی اولدیغی تقدیرجه مستحق اولیجق نفع اولسه بیع فاسد اولور مثلا
بایع بر عبدی مشتری یه عتق ایلمک شرطیله بیع ایلمک کبی ویاخود عبدی مدبر

بشرط لا یقتضیه العقد ولا نفع
فیه لاحد کشرط ان لا یبیع
الدابة والمبیعة وبنه
صح

مدبر ایلمک شرطی کبی ویاخود عبدی مکاتب ایلمک شرطی کبی ویاخود امه یی
استیلاد ایلمک کبی بو مقوله شروطله اولان بیع فاسد اولور مصنفک کبیع
عبد قولی علی ان یستولدها قولنه وارنجه دکین او للمبیعک نفعه مستحق اولدیغنه
مثالدر یقتضیه وفیه ده اولان ضمیرلر شرطه راجعدر وان یعتقه ویدبره ویکاتبه ده
اولان ضمیرلر عبده راجعدر وان یستولدها ده اولان ضمیر امه یه راجعدر فلو اعتقه
المشتری عاد البیع صحیحا فیلزمه الثمن اکر مشتری عتق شرطیله اشترا ایلدوکی عبدی
عتق ایلسه بیع صحیحه عود ایدوب مشتری یه انجق ثمن لازم اولور ابو حنیفه
قتنده وعندهما لا یعود فیلزم القیمة امامین قتنده بیع صحیحه عود ایلمز بو تقدیرجه
بایعه مشتری اوزرینه انجق قیمت لازم اولور زیرا ابتدادن فاسد واقع اولور
وکشرط ان یستخدمه البایع شهرا او یسکنها او لا یسلمه الی رأس الشهر او یقرضه
المشتری درهما او یهدی له هدیة او یقطع البایع الثوب ویخیطه قباء او قمیصا
او یحذو النعل او یشرکه مرحوم مصنفک وکشرط قولی ما قبلنده کبیع عبد
قولنه معطوفدر یعنی ودخی شول شرط کبی که بایع اولان عبدی بر شهر استخدام ایلمک
اوزره بیع ایلسه ویاخود بیع اولنان دارده بایع ساکن اولمق اوزره بیع ایلسه و
یاخود بیع دارک ثمنی آی باشنه دکین تسلیم ایلمک اوزره بیع ایلسه ویاخود مشتری
بایعه درهم یعنی اقچه قرض ویرمک اوزره بیع ایلسه ویاخود مشتری بایع ایچون
هدیه ویرمک اوزره بیع ایلسه زیرا بو شرطله عقدک اقتضا ایلمدوکی شرطلر
دندر وبایع ایچون نفع واردر ودخی شول شرط کبیکه بایع ثوبی قطع ایدوب
مشتری ایچون قفتان دکمک اوزره بیع ایلسه ویاخود قمیص دکمک اوزره بیع
ایلسه ویاخود نعلی حذو یعنی تسویه واصلاح ایلمک اوزره بیع ایلسه ویاخود نعله
شراک وضع ایلمک اوزره بیع ایلیه شراک ایسه نعلک اوزرنده که ظهر قدمک
اوزرنده وضع اولنان قایشه درلر وبو اهل مکه نک نعالنه مخصوص اولان اشیادندر
حاصل کلام قچنکه عقد شرط اقتضا ایلسه یاخود ایلمسه واول عقدده عاقدیندن
بر ایچون نفع اولمیه بیع صحیح اولور وقچنکه عقد شرط اقتضا ایلمیه وبایع یاخود
مشتری یا مبیع ایچون نفع اوله اول بیع فاسددر ان یستخدمه ده اولان ضمیر
عبده راجعدر یسکنهاده اولان ضمیر داره راجعدر ویسلمه ده اولان ضمیر ثمنه راجعدر
یقرضه ده اولان ضمیر بارز بایعه راجعدر له ده اولان ضمیر بایعه راجعدر ویخیطه ده
اولان ضمیر ثوبه راجعدر یشرکه ده اولان ضمیر نعله یه راجعدر ویصح فی النعل استحسانا
نعلک بعینه اشتراط حذو واشتراط وضع شراک استحسانا صحیح اولور
بین الناس انکله تعامل ایلدکلری ایچون وقیاس صحیح اولمامقدر عقدک اقتضا
ایلمدوکی شرطک وجودندن اوتوری بو قول زفرکدر ولا یجوز بیع امة الا حملها

حامل اولان جاریه‌یی بطننده اولان ولدسز بیع ایلمک جائز دکلدر مثلا
بعتک هذه الامة الا حملها دیه یعنی سکا بو حامل اولان جاریه‌یی بیع ایلدم قرنده
اولان ولدنی بیع ایلمم دیو استثنا ایلسه جائز دکلدر زیرا هر شیئکه عقد ایله افرادی
صحیح اولمیه آنی استثنا ایلمک صحیح دکلدر بطن حامله‌ده اولان حملی بیعله افراد
ایلمک جائز اولمدیغیچون استثناسی دخی جائز اولمدی فاسد در بیع بونک ایله فاسد
اولور ولا البیع الی النیروز والمهرجان وصوم النصاری وفطر الیهود ان لم یعلم
العاقدان ذلک ودخی نوروز ومهرجانه وصوم نصارایه وفطر یهوده دکین اجل ایله
بیع ایلمک جائز دکلدر اکر عاقدان اول وقتلری بلمزلر ایسه زیرا عدم علملری ایله
مجهول اولور ومجهول اولدوغی تقدیرجه نزاعه مؤدی اولور ولا البیع الی الحصاد
والدیاس والقطاف والجزاز وقدوم الحاج ودخی اکین بجنی زمانیدر ودیاسه که
خرمن دوکمک زمانیدر وقطافکه اوزم قطع زمانیدر وجزاره که صوفی
قیونلرک ظهرندن قص ایلمک زمانیدر وزال معجمه جز من قطع زمانیدر وحاجیلرک
قدومی زمانینه دکین تاجیل ایله بیع ایلمک جائز دکلدر کاه تقدم کاه تاخر
ایلدکلری ایچون وتصح الکفالة الی هذه الاوقات یعنی بو ذکر اولنان اوقاته دکین
بیع صحیح اولمدی ایسه بو اوقاته دکین کذلک کفالت صحیح اولور زیرا بو اوقاتده
جهالت یسیره در وجهالت یسیره کفالتده تحمل اولنور اشیاء نادره اما بیع
بونک خلافیدر فان اسقط الاجل قبل حلوله صح اکر بایع اولان کمسنه بو ذکر
اولنان اوقاتک برینه تاجیل ایلدوکی وقتک حلولندن اول اجل اسقاط
ایلسه صحیح اولور مثلا بر کمسنه بالاده ذکر اولنان اوقاته دکین بیع ایلسه اندن
صکره اول وقتلر کلمزدن مقدم اجل اسقاط ایلسه بیع صحیح اولور وکذا لو باع
مطلقا ثم اجل الی هذه الاوقات وبیع صحیح اولور قچن بایع اولان کمسنه
بیعی اطلاق ایلسه یعنی بو ذکر اولنان اوقاتدن بر وقت تعیین ایلسه اندن
صکره بعده اوقاتک برینه دکین تاجیل ایلسه زیرا تاجیل دین صحیحدر تاجیل
دینه ایسه جهالت تحمل اولنور کفالت منزله‌سنده در ومن باع نصیبه من
دار یجوز ان علمه المتعاقدان وشول کمسنه مشاع اولان داردن کندو نصیبنی یعنی
حصه‌سنی بیع ایلسه جائز اولور اکر متعاقدین اول نصیبنی بیلور تمییز ایدرلر
ایسه زیرا جهالت بیعک جوازینه مانعدر خلافا لابی یوسف ابو یوسف
ایچون خلاف واردر زیرا انک قتنده مطلقا جائزدر کرک متعاقدین
اول نصیبی بلسونلر کرک بلمسونلر نزاعه مفضی دکلدر ویکفی علم المشتری
عند محمد وامام محمد قتنده مشتری اولان کمسنه‌نک علمی کافیدر زیرا مبیع انکا
رجوع ایلر کرکدر بو تقدیرجه علی شرط اولور **فصل** بو فصل بیع بیعه متعلق

متعلق نیجه اشیانک احکامی بیاننده در قبض المشتری المبیع بیعا باطلا باذن
بایعه لا یملکه مشتری اولان کمسنه بیع باطله بیع اولنان مبیعی اذن بایع ایله قبض
ایلسه اول قبض ایله انکا مالک اولماز ذکر بیع که مبادله مال بمالدر منعدم اولدیغی
اجلدن زیرا باطل اوزرینه حکم ترتیب اولنماز بیع فاسد بونک خلافیدر قبض
المشتری لفظنده حرف شرطکه لو در محذوفدر لا یملکه شرطک جوابیدر وهو
امانة فی یده عند البعض ومضمون عند البعض علی سوم الشراء وقیل الاول قول
الامام والثانی قولهما اول بیع باطل ایله بیع اولنان مبیع مشترینک یدنده امانتدر
بعضیلر قتنده زیرا عقد ابتدادن باطل اولسه اذن بایعله انجق قبض قالور اول
قبض ایسه ضمانه موجب دکلدر وبعضیلر قتنده قیمتله مضموندر زیرا سوم
ایله قبض شیء کبیدر ودیلدیکه قول اول امام اعظم قولیدر وقول ثانی امامین
قولیدر آخذا من الاختلاف فیما لو بیع مدبرا او ام ولد فمات فی ید مشتریه حیث
لا یضمن عنده یعنی بو بیع باطلده ذکر اولنان اختلاف شول صورتک اختلافندن
مأخذدرکه مدبر یاخود ام ولد بیع اولنسه بعده مشترینک یدنده فوت اولسه
ابو حنیفه قتنده مضمون اولماز خلافا لهما امامین قتنده خلافیدر یعنی مضمون
اولور ولو قبض المبیع بیعا فاسدا باذن بایعه صریحا ودلالة کقبضه فی مجلس
عقده وکل من عوضیه مال ملکه واکر مشتری بیع فاسد ایله بیع اولنان مبیعی
اذن بایعله صریحا یاخود دلالة قبض ایلسه مبیعی مجلس عقدنده قبض ایلدوکی
کبی وحال بوکه اولمبیعک ایکی عوضنک هر بریسی یعنی ثمن ایله مثمن مالدر مشتری
اولان کمسنه انی ملک ایدر زیرا مبادله مال بمال واقع اولمشدر اما ایکی عوضک
بریسی مال اولمسه خمر وخنزیر کبی بیع باطل اولور ولزمه لهلاکه مثله حقیقة او
معنی کالقیمة فی القیمی ودخی مشتری اولان کمسه‌یه بیع فاسد ایله اشترا ایلدیکی
مبیعک هلاک اولمسنده حقیقة مثلی لازم اولور اکر مثلیاتدن ایسه یاخود
معنی لازم اولور نتکم قیمتی لازم اولان شیئن قیمتی لازم اولور یعنی یوم قبضده
اولان قیمتی لازم اولور یوم هلاک قیمتی دکلدر لزمه‌ده اولان ضمیر مشتری‌یه راجعدر
لهلاکه‌ده اولان ضمیر مبیعه راجعدر مثله‌ده اولان ضمیر هالک اولان شیئه راجعدر
ولکل منهما فسخه قبل القبض یعنی بیع فاسدده متعاقدینک هر بریسی ایچون
اول بر آخرک حضورنده جائزدرکه بیعی قبل القبض فسخ ایلیه بیعده واقع
اولان فسادک دفعی ایچون فسخده اولان ضمیر بیعه راجعدر وبعده ما دام فی
ملک المشتری اذا کان الفساد فی صلب العقد کبیع درهم بدرهمین ودخی بعد
القبض متعاقدینک هر بریسی ایچون فاسد اولان بیعک فسخی جائزدر مادامکه
مبیع ملک مشتریده اوله زیرا مبیع ملک بایعدن خروج ایلدکدن صکره حق

فسخ ساقط اولور وفسخك بعد القبض جائز اولماسی وقتا که فساد صلب
عقدده اوله یعنی مبیعده یا ثمنده اوله بر درهمی ایکی درهمه بیع ایلمك
کبی وایکی بدلك بری خمر ویاخود خنزیر اولمق کبی بعده ده اولان ضمیر قبضه
راجعدر وان کان لشرط زاید کشرط ان یهدی له هدیة فکذا قبل القبض
واکر عقدده واقع اولان فساد بر شرط زایدك وقوعی ایله اوله مشتری
بایعه هدیه اهدا ایلمك شرطی کبی یعنه متعاقدینك هر برینه اول بیع فاسدی
قبل القبض فسخ ایلمك جائز اولور واما بعده فالفسخ لمن له الشرط لا لمن علیه
اما بعد القبض فسخ ایلمك شول کمسنه نکدر شرطلی اشترا ایلمش اوله اوزرینه
شرط اولنانك دکلدر مثلا بایع مشتری یه سکا بو شیئی بر هدیه ویرمك
شرطیله بیع ایدرم دیه امدی فسخ بایعکدر زیرا شرطلی کندو ایلمشدر مشترینك
دکلدر ولا یأخذه حتی یرد ثمنه یعنی بایع اولان کمسنه اول مبیعی بعد الفسخ اخذ
ایلمسون تا که اول مبیعك ثمنینی بایعك اوزرینه رد ایدنجه فان مات البایع
فالمشتری احق به یأخذ ثمنه اکر بو اثناده بایع اولان کمسنه وفات ایلسه
مشتری اولان کمسنه اول مبیعی اخذ ایلمکه احقدر تا که ثمنینی اخذ ایدنجه یه دکین زیرا
مشتری حال حیوتنده بایعك اوزرینه مقدم ایدی بعد الموت ده حقی تجهیزینك
اوزرینه مقدم اولور به ده اولان ضمیر مبیعه راجعدر ثمنه ده اولان ضمیر ینه مبیعه
راجعدر وطاب للبایع ربح ثمنه بعد التقابض لا للمشتری ربح مبیعه فیتصدق به
وبایع ایچون بعد التقابض ثمننك ربحی طیب یعنی حلال اولور اما مشتری ایچون
مبیعك ربحی طیب اولماز بلکه انك ایله تصدق ایلیه مثلا بر کمسنه بیع فاسد
ایله بر جاریه اشترا ایلسه وثمن وجاریه تقابض اولنسه صکره مشتری اولان
کمسنه اشترا ایلدوکی جاریه‌یی ربح ایله بیع ایلسه بایع دخی ثمننی ربح ایلسه
بایع اولان کمسنه ثمنی ربح ایلدوکی طیب یعنی حلال اولور مشترینك جاریه ده
ربح ایلدوکی طیب اولماز کما طاب ربح مال ادعاه فقضی ثم تصادقا علی عدمه
فرد ما ربح فیه المدعی یعنی بایعه ثمننك ربحنك طیب اولمسی شول ربحك
طیب اولمسی کبیدر که قچن بر آدم بر آخردن مال دعوی ایدوب اثبات ایلسه
مدعی علیه دخی اول مالی قضا یعنی مدعی یه ادا ایلسه ادا ایلدکدن صکره اول دعوی
ایلدوکی مالك عدمنه تصادق ایلسه‌لر مدعی قبض ایلدوکی مالی کیرو مدعی
علیهه رد ایلسه اول مالدن حاصل اولان ربح مدعی یه طیب یعنی حلال اولور وانکله
تصدق ایلمك جائز دکلدر زیرا مال مدعینك ادعاسیله حاصل اولمشدر عدمه ده
اولان ضمیر ماله راجعدر فان باع المشتری ما شراه شراء فاسدا صح واکر مشتری
شراء فاسد ایله اشترا ایلدوکی شیئی بیع ایلسه صحیح اولور شراه ده اولان ضمیر مایه

مایه راجعدر وکذا لو اعتقه او وهبه وسلمه وسقط حق الفسخ وعلیه قیمته
کذا شراء فاسد ایله اشترا ایلدوکی عبدی اعتاق ایلسه یاخود بر کمسنه یه تسلیم اتسه
صحیح اولور وحق فسخ ساقط اولور مشترینك اوزرینه انجق قیمتی لازم اولور زیرا
قبض ایله مضمون اولمشدر اعتقه ووهبه وسلمه ده اولان ضمیرلر مایه راجعدر
علیه ده اولان ضمیر مشتری یه راجعدر ولو بنی فی دار شراها فاسدا او غرس فعلیه
قیمتها واکر مشتری اولان کمسنه شراء فاسد ایله اشترا ایلدوکی دارده بر مکان تعمیر
ایلسه یاخود انده بر مقدار اشجار دکسه اول مشترینك اوزرینه اول دارك قیمتی
واردر ابو حنیفه قتنده وقالا ینقض البناء والغرس ویردها واما مین دیدیلر که
اول دارك ایچنده بنا ایلدوکی وغرس ایلدوکین نقض ایلیه یعنی بناء هدم وشجری
قطع ایلیه یردها ده اولان ضمیر داره راجعدر وشك ابو یوسف فی روایته لمحمد
عن الامام لزوم قیمتها ولم یشك محمد امام ابو یوسف رحمه الله ابو حنیفه دن بر
روایتده قیمت لازم اولور بیوردقلرینی امام محمده روایت ایلمسنده شك ایلمشدر
یعنی ایلدوکی روایتی انکار ایلدی واما امام محمد روایت ایلدوکنده شك ایلمامشدر
مثلا امام ابو یوسف امام محمده دیدیکه دارده لزوم قیمتی لازم ایدوکین ابو حنیفه دن
سکا روایت ایلدم روایت ایلدوکم بنایی نقض وغرس اولان اشجاری
قطع ایلمك روایت ایلدم اما دیدیکه لزوم قیمتی روایت ایلدك بو نزاع روایتدر
بو خصوصده بیان مذهبده دکلدر قیمتها ده اولان ضمیر داره راجعدر وکره النجش نجش نون
وفتح ضم ایله در وسکون جیم ایله دخی جائزدر بر سلعه نك ثمنینی بلا قصد الشرا زیاده
ایلمکدر انی غیره ترغیب ایلمك ایچون بو وجهه مکروهدر ونبی حضرت صلی الله تعالی
علیه وسلمك لا تناجشوا قول شریفی ایله نهی واقع اولمشدر والسوم علی سوم
غیره اذا رضیا بثمن ودخی غیرینك سومی اوزرینه سوم ایلمك مکروهدر قچن متبایعان
بر ثمنه اتفاق ایدوب راضی اولسه‌لر مثلا بر آدم بر آخردن بر شیئی اون درهمه فصل
ایدوب بایع ومشتری رضا ویرمش ایکن بریسی دخی کلوب بن بونی اون ایکی
درهمه آلورم دیه کرچه بو بیع جائزدر لکن مکروهدر زیرا لا یسام الرجل علی سوم
اخیه ولا یخطب علی خطبة اخیه حدیث شریفی ایله نهی اولنمشدر وتلقی الجلب
المضر باهل البلد جلب بمعنی مجلوب مصدر بمعنی المفعولدر تلقی الجلب انکا
دیرلر که یولده کلان متاع وارزاقی تلقی ایدوب قارشولمقدر بو ایسه مکروهدر اهل
بلده مضر اولسه مثلا شهرلره اولان تجار یولده کلان متاع وارزاقه قارشو واروب
اربابندن ثمن قلیل ایله اشترا ایدوب کتوروب مخزنلره وضع ایدوب زیاده
بها ایله بیع ایلدکلری اجلدن مکروه اولمشدر وبیع الحاضر للبادی طمعا فی غلاء
الثمن زمن القحط ودخی حاضرك بادی یه غلاء ثمننده طمع ایلمك ایچون قحط زماننده

بیع ایلمسی مکروهدر للبادین اولان لام من معناسنه اولور شهرلی واهل قریه
بیع ایلمک معناسنه اولور اما لام کندو معناسنه اولورسه صورة مسئله
بویله اولورکه بادیه خلقندن بر آدم قریه سندن کتوردیکی طعامی کندو بیع ایلیوب
بلکه اهل بلده دن برکمسنه کندو طرفندن بر زیاده بها ایله بیع ایلمکه وکیل طوته
نبی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلمک لا یبیع الحاضر للبادی قول شریفیله نهی
اولنمشدر والبیع عند اذان الجمعة وصح جمعه کونی اذانک اول وقتندن یعنی قبل
الزوال واقع اولسه بیع مکروهدر لا یبیع من یزید یعنی بر سلعه نک ثمنی مقرر اولدقدن
مقدم زیاده لک ایله بیع ایلمک مکروهدر وصح البیع فی الجمیع جمله مصنفک
ذکر ایلدوکی صورتلرده وکره النجش قولندن تا والبیع عند اذان الجمعة قولنه کلنجه یه
دکین اولان صحیحدر شرط صحت موجود اولدیغی اجلدن مکروه اولمسی بیعک صحتنه
منافی دکلدر ومن ملک مملوکین صغیرین او کبیرا او صغیرا احدهما ذو رحم محرم من
الآخر کره له ان یفرق بینهما بدون حق مستحق وشول کمسنه که ایکی عبد صغیر
یاخود بر صغیر بر کبیر اولان مملوکلره مالک اوله وایکیسنک بری اول آخردن
محرم اوله مثلا اوغل وانه کبی یاخود ایکی قرداش کبی مالکه مکروهدر حق مستحق سز
انلری بری برندن تفریق ایلیه زیرا نبی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلمدن من
فرق بین والدة وولدها فرق الله بینه وبین احبته یوم القیمة حدیث شریفی
وارد اولمشدر روایت اولنمشدر که نبی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم علی کرم
الله وجهه یه اخوین ایکی کوچک عبد هبه ایدوب بعد زمان نبی حضرت صلی الله تعالی
علیه وسلم غلاملرنه اشلدیلر دیو سؤال بیوردقده علی رضی الله عنه برینی بیع ایلدم دیو جواب
ویردکده نبی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم ادرک ادرک دیو بیوردقلری
محققدر بر روایتده اردد اردد بیورمشلردر خصوصا صغیر اوله من لم یرحم
صغیرنا ولم یوقر کبیرنا فلیس منا عبدلر خود قتی ظاهردر اما مستحق اوله بری
خیانت ایدوب خیانته دفع ایلمک کبی یاخود عیب ایله رد اولنمسی کبی اولزمانده تفریق
مکروه اولماز وصح البیع ذکر اولنان مملوکینده بیع صحیح اولور اهلندن محلنه واقع
اولدیغیچون خلافا لابی یوسف فی قرابة الولاد فی الروایة وفی الجمیع فی اخری ابو یوسف
اچون ولاد قرابتنده بر روایتده خلاف واردر یعنی ولاد قرابتنده تفریق اولنمق
انک قتنده جائز دکلدر و بر روایت اخریده جمیعنده خلافی واردر فان کانا کبیرین
فلا بأس بالتفریق اگر ملک ایلدوکی مملوکین کبیرین ایسه تفریقده باس یوقدر یعنی
تفریق جائز اولور زیرا مصر حاکمی قبط نبی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلمه ایکی جاریه
کوندردیکه قرنداشلر ایدی برینک اسمی سیرین و برینک اسمی ماریه ایدی اما بیوک
ایدیلر ماریه قبطیه استیلاد ایدوب حضرت ابراهیم متولد اولدی وسیرینی حسان

حسان بن ثابته باغشلدی **باب الاقالة** بو باب اقالنک احکامی بیانندهدر
اقاله بعض علما قتنده قلع ورفع معناسنه در وبعض علما قتنده قولدن مشتقدر
وعلی کل تقدیر شرعده معناسی بیعک عقدینی رفع ایلمکدر اقاله عقلا ونقلا
جائزدر نقلا جائز اولدیغنه دلیل نبی حضرت صلی الله علیه وسلمک من اقال
نادما بیعته اقاله الله عثرته یوم القیمة حدیث شریفیدر وعقلا جائز اولمسنه
مثال زیرا عقد عاقدینک حقیدر ورضالری ایله متحقق اولور تصح بلفظین
احدهما مستقبل یعنی اقاله مزبوره ایکی لفظک بریسی مستقبل اولان لفظ ایله
صحیح اولور ابو حنیفه قتنده متبایعینک بریسی اقلنی دیدکده آخری اقلتک
دیه خلافا لمحمد امام محمد اچون خلاف واردر زیرا انک قتنده اقاله نک ایکی
لفظ ماضی اولمق شرطدر بیعده اولدوغی کبی وتتوقف علی القبول فی المجلس
کالبیع یعنی اقاله اول بر آخرک مجلس عقدده کبی صراحة یاخود دلالة قبول
ایلمکه متوقفدر وهی بیع جدید فی حق غیر المتعاقدین اجماعا وهی اقاله غیر
متعاقدینک حقنده اجماعله بیع جدیددر وبیع جدید اولدیغنک حاصلی بودرکه
مثلا اگر مبیع عقار اولسه شفیع اولان کمسنه دعوی شفعه یه فارغ اولوب
تسلیم ایلسه اندن صکره عاقدین اقاله ایدوب مبیع بایعک ملکنه عودت ایلسه
شفیع اولان کمسنه یه شفعه واجبه اولور عاقدیندن غیری یه بیع جدید اولدیغیچون
اگر مبیع جاریه اولسه بعد الاقاله بایعه استبرا واجب اولور زیرا بیع جدیددر
عاقدیندن غیر ثالث که الله سبحانه وتعالی در واحددر یعنی حق الله دیمکدر و بر
مثال حتی بر کمسنه حولانی حولان ایلمش عوض تجارت ایله خدمت اچون بر عبد
اشترا ایلسه اندن صکره بغیر قضاء بر عیب سببی ایله رد ایلسه ومردود اولان
عوض بونک یدنده هلاک اولسه اول کمسنه دن زکوة ساقط اولماز زیرا
حقنده بیع جدیددر واوچنجی دیدیکمز فقرادر وفی حقهما بعد القبض فسخ
ومتعاقدین حقنده بعد القبض فسخدر ابو حنیفه قتنده بو تقدیرجه ثمننه اول نه
ایسه اول لازم اولور زیادة ونقصان وتأجیل شرط اولنسه ایسه باطل اولور
فان تعذر جعلها فسخا بطلت واگر اول اقاله فسخ قیلمق مبیعک طوغمسی
سببی ایله متعذر اولیجق اولورسه اقاله باطله اولور ابو حنیفه قتنده زیرا
بو زیادة منفصله که حاصل اولمشدر عقدک فسخنه مانعدر جعلها ده اولان ضمیر
اقاله یه راجعدر وعند ابی یوسف بیع فان تعذر ففسخ وامام ابی یوسف
قتنده بیعدر اگر بیع اولمسی متعذر اولورسه فسخ اولور فان تعذر بطلت
اگر فسخ حتی متعذر اولیجق اولورسه باطله اولور وعند محمد فسخ فان تعذر
فبیع فان تعذر بطلت وامام محمد قتنده فسخدر اگر فسخ اولمسی متعذر اولوجق

اولورسه بیع اولور اکر بیع اولمق حقی متعذر اولورسه اقاله باطله اولور وقبل
القبض فسخ فی النقلی وغیره اقاله قبل القبض منقولده وغیریده فسخدر ابوحنیفه
وامام محمد قتنده وعند ابی یوسف فی العقار بیع وامام ابویوسف قتنده
عقارده بیعدر فلو شرط فیها اکثر من الثمن الاول او خلاف الجنس بطل الشرط
ولزم الثمن الاول اکر اقاله ده ثمن اولدن برشئ شرط اولنسه شرط باطل اولور
یاخود خلاف الجنس برشئ شرط اولنسه صحیح
اولکی ثمن لازم اولور ابوحنیفه قتنده وعندهما یصح الشرط لو بعد القبض ویجعل
بیعًا واما مین قتنده شرط صحیح اولور اکر اقاله بعد القبض ایسه اول اقاله بیع
قلنور زیرا ابویوسف قتنده بیع اصلدر وامام محمد قتنده فسخ متعذر اولور
بیع قلنماسی ممکندر وان شرط اقل من غیر تعیب لزم الاول ایضًا وحتی اقاله ده
اکر ثمن اولدن اقل اولنورسه عیب سزینه ثمن اول لازم اولور امام ابوحنیفه
وامام محمد قتنده وعند ابی یوسف یجعل بیعًا ویصح الشرط وامام ابویوسف
قتنده اول اقاله بیع قلنور واولکا شرط خی صحیح اولور وان تعیب صح الشرط
اتفاقا واکر مبیع اولان عیبلو اولسه اتفاقا شرط صحیح اولور ولا تصح بعد ولادة
المبیعة یعنی مبیعک ولادتندن صکره اقاله صحیحه اولماز ابوحنیفه قتنده خلافًا
لهما امامین ایچون خلاف واردر یعنی آنلرک قتنده ولادتدن صکره اقاله صحیحه
اولور ولا یمنعها هلاک الثمن بل هلاک المبیع وهلاک بعضه یمنع بقدره مبیع
اولان شئیک ثمنی هلاک اولمق اقاله یه مانع اولماز بلکه اقاله مانع اولان
مبیعک هلاک اولمسیدر وبعضینک هلاک اولمسی مقدار ایسه اقاله دن
اولمقداره مانع اولور یعنی هلاک اولان مقدارده اقاله اولماز هلاکدن باقی نه قالور
ایسه آنده اقاله جائز اولور

باب المراجحة والتولیة

وقتا که مصنف بیع صحیحک
وبیع فاسدک احکامی بیانندن فارغ اولدی ایسه ثمنه متعلق انواعک بیاننه
شروع ایلدی المراجحة بیع ما شراه بما شراه به وزیادة مراجحه رابح نک مصدریدر
اصطلاح شرعده معناسی برادم اشترا ایلدیکی شئی نه ایله اشترا ایلدیکی شئیک
مثلی ایله مع الزیادة بیع ایلمکدر مثلا مشتری اولان کمسنه بر آخره اشتریت هذا
بعشرة وابیع لک باثنی عشر دیه والتولیة بیعه به بلا زیادة ولا نقص تولیه
ولاجعله والیا لفظنک مصدریدر واصطلاح شرعده معناسی اشترا ایلدوکی
شئی بلا زیادة ولا نقص نه ایله اشترا ایلدوکی شئی بیع ایلمکدر مثلا مشتری اولان کمسنه
بر آخره اشتریت هذا بعشرة وابیعه لک بعشرة دیه بیعده اولان ضمیر مایه راجعدر
به ده اولان ضمیر بماده اولان مایه راجعدر والوضیعة بیعه بانقص منه وضیعه
وضع خطه لفظنک مصدریدر اصطلاح شرعده معناسی اشترا ایلدوکی
شئیدن انقصه یعنی اکسکه بیع ایلمکدر مثلا مشتری اولان کمسنه بر آخره اشتریت

هذا بعشرة وابیعه لک بتسعة دیه ولا یصح ذلک ما لم یکن الثمن الاول
مثلیًا او فی ملک من یرید الشراء ذکر اولنان مراجحه وتولیه ووضیعه نک معاقده
اولنمسی صحیح اولماز مادامکه ثمن اول مکیلات وموزونات کبی مثلی اولمیه
یاخود شرا مراد ایدینین کمسنه نک ملکنده اولمیه بونک صورتی بودرکه برکمسنه
برقولی صاتون آلدی برثوب مقابله سنده ومراد ایلدی بو عبدی مراجحه ایله صاتمه
اولکی ثمنی ایله که اول ویردوکی ثوبدر اول کمسه مراجحه ایله صاتمز الا اول کمسه یه
صاترکه اول قول مقابله سنده ویردوکی ثوبی اول آله حتی کمسه مالک اوله
اسباب تملکدن بر ایله صکره اول ثوب ایله برکمسه دن اول قولی آله حتی
زیاده ربح ایله که برغروش خی ویره که اول ربح معلومدر که برغروشدر والربح
معلومًا وحتی مادامکه ربح معلوم اولمیه عقد صحیح اولماز ویجوز ان یضم الی رأس
المال اجرة القصار والصبغ والطراز والفتل والحمل وسوق الغنم والسمار
یعنی مراجحه ایله بیع اولنان شئیده جائز اولورکه قصارک یعنی چرپچینک
وصبغک یعنی بویاجینک وطرازک یعنی نقشنک وفتلک یعنی بورمغک
وحملک یعنی کتورمه نک وسوق الغنمک یعنی قیون سرمایه سنک و
سمارک یعنی قیون میانجینک اجرتلری رأس ماله ضم اولنه زیرا تجارک
عادتلری بو اشیانک اوجرتلرینی رأس ماله الحاق ایلمک ایمش لکن یقول
قام علی بکذا الاشتریه لکن مراجحه ایله بیع ایلین کمسنه یه لازمدرکه بو
شئی بنم اوزریمه شوقدر شئیه دورشدور دیه شوقدر شئیه اشترا ایلدم
دیمیه کذبدن احترازا ایلمک ایچون ولا یضم نفقته ولا اجر الراعی والطبیب والمعلم
وبیت الحفظ اما مشترینک طلب مبیعده کندو نفسنه صرف ایلدوکی نفقه و
خی راعینک نفقه سی وطبیبک ومعلمک ومبیعک حفظ اولنه جق بیتک اجرتلری
رأس ماله ضم اولنمسی جائز دکلدر نفقته ده اولان ضمیر مشتری یه راجعدر فان ظهر
للمشتری خیانة فی المراجحة خیر فی اخذه بکل ثمنه او ترکه اکر مشتری ایچون مراجحه
ایله اشترا ایلدوکی شئیده بایعک رجده خیانتی ظهور اتسه اول مشتری مخیر
اولور استرسه اول مبیعی کلی ثمن ایله اخذ ایدر استرسه ترک ایدر خیره ده اولان ضمیر
مشتری یه راجعدر فی اخذه ده اولان ضمیر وثمنه ده واو ترکه ده اولان ضمیر لر مبیعه
راجعدر وفی التولیة یحط من ثمنه بقدر الخیانة وهو القیاس فی الوضیعة واکر
بایعک خیانتی تولیت بیعنده ظهور اتسه اول مبیعک ثمنندن خیانت مقدارنجه
حط یعنی وضع اولنور امام ابوحنیفه قتنده وحط اولنمق وضیعه ده قیاسدر
زیرا حط اولنمسه ثمن ثانی ثمن اولدن زیاده اولمق لازم اولور بو تقدیرجه تولیه اولماز
وعند ابی یوسف یحط فیهما قدر الخیانة مع حصتها من الربح فی المراجحة وامام ابو

يوسف قتنده مرابحه وتوليه ده خيانت مقدارنجه حط اولنور رجدن اول
خيانتك حصه سنى بيله قومغله مثلا برآدم بر ثوبى اون درهمه اشترا ايلدم ديو رجه
ايله اون بش درهمه بيع ايدرم ديدكدن بركمسنه انى اون بش درهمه اشترى
ايلدكدن صكره اول مشترى اول ثوبى سكز درهمه اشترا ايلديكى ظهور ايلسه امدى
خيانت مقدار كه ايكى درهمدر وضع اولنور و رجدن دخى خيانت مقدارى نه
مقابل اولان مقدار كه بر درهمدر اول دخى حط اولنور پس امدى مشترى اول ثوبى اون
ايكى درهمه اخذ ايدر وعند محمد يخير فيهما وامام محمد قتنده ايكيسنده يعنى مرابحه
وتوليه ديديكمز ترويج وترغيب اچوندر پس امدى بو عبارتلر وصف مجراسنه
جارى اولدى وخيانت ظهور ايتدكده اول وصف مرغوب فوت اولمش اولدى
بو تقديرجه مشترى اخذ وتركده مخير اولور فلو هلك قبل الرد او امتنع الفسخ لزم
كل الثمن اتفاقاً اكر اول مبيع اولان شيء بايعه قبل الرد مرابحه ده ظهور ايدن خيانتدن
صكره هلاك اولسه ويا خود بر عيب سببى ايله ويا خود مبيعده زياده لك
سببى ايله فسخ ممتنع اولسه اتفاقا كل ثمن لازم اولور ومن شرى شيئاً
بعشرة فباعه بخمسة عشر ثم شراه ثانيا بعشرة يرابح على خمسة وشول كمسنه كه
بر شيء اون درهمه اشترا ايدوب وبش درهم رجله اون بش درهمه بيع ايليه
صكره اون بش درهمه بيع ايلدوكين اون درهمه اشترا ايلسه بش درهم
اوزرينه مرابحه ايليه يعنى بو شيء بنم اوزريمه بش درهمه دوشدى ايله بيع ايدرم
ديه وان شراه ثانيا بخمسة عشر لا يرابح واكر اول شيء ايكنجى كره ده اون بش
درهمه اشترا ايلسه آنى اصلا مرابحه ايله بيع ايلمسون ابو حنيفه قتنده وعندهما يرابح
على الثمن الاخير مطلقا يعنى كرك آنى امامين قتنده آخر اولان ثمن اوزرينه مرابحه
ايليه مطلقا كرك انى اون درهمه اشترا ايلسون كرك بش درهمه وان اشترى
مأذون مديون بعشرة وباع من سيده بخمسة عشر او بالعكس يرابح على
عشرة واكر مديون اولان عبد مأذون اون درهمه اشترا ايلدوكى شيئنى سيدينه
اون بش درهمه بيع ايلسه ويا خود سيدينك اون درهمه اشترا ايلدوكى شيء عبد
مأذوننه اون بش درهمه بيع ايلسه اون درهم اولمق اوزرينه مرابحه ايليه مأذونك
مديون ايله تقييد اولنمسنك فائده سى بودر كه عبد مأذونك دينى اولمسه امدى
بيعى صحيح اولمازايدى مرابحه ايله اولمامق بالطريق الاولى والمضارب بالنصف
لو شرى بعشرة وباع من رب المال بخمسة عشرة يرابح رب المال على اثنى عشر
ونصف وشول كمسنه كه بر آخر ايله مضاربه بالنصف ايليه فجن بر شيء اون درهمه
اشترا ايلسه ومضاربه مالنك صاحبنه اون بش درهمه بيع ايلسه رب المال
اولان كمسنه اون ايكى درهم وبچق درهم اولمق اوزره مرابحه ايليه مثلا بر رجل بر

بر رجله مضاربه طريقيله اون درهم ويروب اون درهمدن حاصل اولان ربح
نصفين اولمق اوزره مضارب دخى اول اون درهمه بر ثوبى اشترا ايدوب رب
المال اولان كمسنه اون بش درهمه بيع ايلدى بو بيع ايسه جائزدر اما امام زفر قتنده
جائز دكلدر ويرابح بلا بيان لو اعورت المبيعة او وطئت وهى ثيب او اصاب
الثوب قرض فارة او حرق نار وشول كمسنه كه بيعين مرابحه مراد ايدينه فجن بر
جاريه اشترا ايلسه پس اننده ايكن آفت سماويه ايله يا خود جاريه كندو اليله اعور
اولسه يا خود خر بور جاريه ثيب ايكن وطى اولنسه ويا خود بر ثوب اشترا ايلسه
واول ثوبه قرض فار ويا خود حرق نار اصابت ايلسه پس اننده حاصل اولان
عيبى بيان ايلمكسزن مرابحه ايله بيع ايلمك جائز اولور وان فقئت عينها او وطئت
وهى بكر او تكسر الثوب من طيه ونشره لزم البيان واكر اول اشترا ايلدوكى جاريه نك
كوزى فقء اولسه يعنى كوزنيك صوبى آقه كور اولسه يا خود بكر ايكن وطى اولنسه
واول مبيع ثوب ايسه آچيلوب بوكلمدن متكسر اولسه پس اننده حادث اولديغى
بيان ايلمكه محتاجدر فى طيه ونشره ده اولان ضميرلر ثوبه راجعدر وان اشترى
بنسئة ورابح بلا بيان خير المشترى واكر بر كمسنه نسئه ايله يعنى اجل ايله بر شيء
اشترا ايلسه وبيانسز مرابحه ايلسه مشترى اولان كمسنه مخير اولور استرسه اول
مبيعى رد ايدر استرسه كلى ثمن ايله اخذ ايدر فان اتلفه ثم علم لزم كل ثمنه
وكذا التولية واكر اول مشترى اولان كمسنه بعد الشراء اول مبيع اولان شيء اتلاف
ايله اتلافدن صكره ثمن مؤجل اولديغك بلسه اول اتلاف ايلدوكى
شيئك على سبيل الحلول كلى ثمنى لازم اولور وتوليه كذلك يعنى سائر ذكر
اولنن احكام مرابحه كبيدر اتلفه ده اولان ضمير مبيعه راجعدر وكل ثمنه ده
اولان ضمير دخى اكا راجعدر ولو اشترى ثوبين صفقة واحدة كلا بخمسة كرة بيع
احدهما مرابحة بخمسة بلا بيان واكر ايكى ثوبى هر برينى بشر درهمه صفقه واحده
ده اشترا ايلسه اول كمسنه يه مكروه در كه برينى مرابحه ايله بلا بيان بش درهمه
بيع ايليه مصنفك ثوبين ايله تعبير ايلمسى شول اجلدندر كه فجن ثوب
واحدك نصفنى مرابحه ايله بيع ايلسه اتفاق علما ايله جائزدر ومن ولى بما قام
عليه ولم يعلم مشتريه قدره فسد وان لم علمه فى المجلس خير وشول كمسنه كه اشترا
ايلدوكى شيء اوزرينه دوردوغى بها ايله غيره بيع ايلسه وحال بو كه مشترى اولان
كمسنه اول توليه اولندوغى قدرى بلمسه اول بيع فاسد اولور واكر مجلسده
ايكن اول قدرى بيلور ايسه مخير اولور استرسه قبول ايدر استرسه رد ايدر
فصل
بو فصل قبل القبض المبيع اولان بيعك احكامى بياننده در ودخى ثمنده زياده ونقصان
اولان تصرفك بياننده در لا يصح بيع المنقول قبل قبضه نقل اولنن شيئك

بیعی قبل القبض صحیح اولماز زیرا حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم
قبض اولنمین شیئک بیعندن نهی بیورمشلردر ویصح فی العقار اما عقارک
قبل القبض صحیح اولور امام ابو حنیفه وابو یوسف قتنده خلافا لمحمد امام محمد
اچون خلاف واردر یعنی انک قتنده عقارده دخی بیع قبل القبض صحیح اولماز
زیرا وارد اولان نهی منقوله وعقاره شاملدر ومن اشتری کیلیا کیلا لایجوز له بیعه
ولا اکله حتی یکیله وشول کمسنه که کیلی یعنی کیل ایله اولچولن شیئی ایله کیل ایله اشترا
ایلسه مشتری اچون اول شیئی بیع ایلمک واکل ایلمک جائز دکلدر مادامکه مشتری
تکرار کیل ایلمیه زیرا نبی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلمدن نهی وارد اولمشدر
وکفی کیل البایع بعد العقد بحضرته هو الصحیح یعنی کیل اولان شیئک بیعندن بایع اولان
کمسنه نک کیلی بعد العقد مشترینک حضورنده کفایت ایدر وصحیح اولان بودر زیرا
تعیینده واقع اولسه معتبر اولماز بحضرته ده اولان ضمیر مشتری یه راجعدر ومثله
الوزنی والعددی لا المزروع وزنی اولان شیئی ودخی عددی اولان شیئکه کیل کبیدر ذکر
اولنان احکامده اما مزروع اولان آنلر کبی دکلدر مثله ده اولان ضمیر کیلی یه راجعدر
وصح التصرف فی الثمن قبل قبضه بایع اچون صحیحدر که کندو مبیعک ثمننی قبل
القبض تصرف ایلیه مثلا بایع اولان کمسنه مشتری یه متاعی بیع ایلیوب هنوز
اقچه سن قبض ایلمیوب مشترینک بایننده اولان ثمندن بر ثوبی یاخود غیری
شیئی اشترا ایلسه صحیح اولور والحط منه والزیادة فیه حال قیام المبیع لا بعد
هلاکه ودخی بایع اچون ثمندن بر مقداری آشغه وارمق صحیح اولور مبیعک قیامی
حال قیامده یعنی وقت وجودنده اولمشترینک اوزرنده اولان بهادن بر مقدار
زیاده ایلیه اما بعد الهلاک ثمنده زیاده ایلمک صحیح دکلدر وکذا الزیادة فی المبیع
کذلک مبیع اولان شیئده زیاده لک صحیحدر ویتعلق الاستحقاق بکل ذلک
یعنی هر شیئکه اوزرینه عقد واقع اولمشر اوله ثمن کبی وثمنده واقع اولان زیاده
کبی شیئه بایع ومشترینک استحقاقی تعلق ایدر فیرابح ویولی علی الکل ان
زید وعلی ما بقی ان حط بو تقدیرجه مشتری اولان کمسنه اول ثمنده زیاده لکن
مرابحه وتولیه ایلیه قچن ثمنده زیاده لک اوله ودخی مرابحه وتولیه باقی قلان
شیئک اوزرینه قچن ثمندن بر مقدار حط اولنه مثلا بر کمسنه بر عبدی بیک
درهمه اشترا ایلدی ویوز درهم اوزرینه مرابحه وتولیه ایدرلر واگر یوز درهم حط
اوزرینه اتفاق ایلسه لر طقوز درهم اوزرینه مرابحه وتولیه ایده لر والشفیع
یأخذ بالاقل فی الفصلین وصاحب شفعه اولان کمسنه اول شیئی ثمنده زیاده
اولمق فصلنده وثمندن حط اولنمق فصلنده واقع اولان شیئک اقلی ایله اخذ ایلر
ومنه قال بع عبدک من زید بالف علی انی ضامن کذا من الثمن سوی الالف اخذ الالف

وعدم قیامی برابردر ودخی بایع اچون صحیحدرکه اول مبیعک
صح

الالف من زید والزیادة منه وشول کمسنه که بر آخره عبدکی زیده بیک درهمه
بیع ایله سکا ثمندن اول ذکر اولنان بیک درهمدن غیری بشیوز درهم ضامن
اولمق اوزره دیسه اول بر آخر دخی ای بیع ایله بیک درهمی زیددن اخذ ایدر
وزیاده ضامن اولان کمسنه دن اخذ ایدر مثلا بر کمسنه بر کمسنه یه بو عبدکی بکا بیک
درهمه بیع ایله دیه اولدخی بیک بشیوزدن اکسکه بیع ایلم دیه بر کمسنه دخی
عبد صاحبنه عبدکی بیک درهمه ویربن سکا بشیوز درهمه ضامن اولایم دیسه
اندر بایع اولان کمسنه بیک درهمی مشتریدن آلور وبشیوز درهم ضامندن آلور منه ده
اولان ضمیر ضامنه راجعدر وان لم یقل من الثمن فالالف علی زید ولا شیئ علیه واگر
ضامن اولان آخر ضامن من الثمن دیمز ایسه اول ثمن اولان بیک درهمی زیددن
آلور واول ضامن اولان کمسنه نک اوزرینه لازم کلمز وکل دین اجل باجل
معلوم صح تأجیله الا القرض الا فی الوصیة هر دینکه اجل معلوم ایله تأجیل
اولنمش اوله اول تأجیل صحیح اولور الا قرض اولان دینده تأجیل صحیح اولماز زیرا
ابتداده عاریه حکمنده در بو تقدیرجه تأجیل اولنماز صاحبی اولان کمسنه نه وقت
طلب ایلسه المغه قادر اولور الا وصیتده واقع اولان قرضده تأجیل صحیح اولور
مثلا بر مریض کمسنه مرض موتنده فلان کمسنه یه بر سنه یه دکین بیک درهم قرض
ویره سز دیو وصیت ایلسه وارثلره ثلث مالندن اقراض ایلمک لازم اولور
دیو وصیتده واقع اولان تأجیل صحیح اولور ولا یصح التأجیل الی مجهول متفاحش
کهبوب الریح ویصح فی المتقارب کالحصاد ونحوه جهل فاحش ایله مجهول اولان
وقته دکین هبوب الریاح زمانلری کبی ویغمور یاغمق زمانلری کبی تأجیل صحیح اولماز
ومجهول متقاربه دکین حصاد یعنی بچین زمانی کبی واکابکزر زمان کبی تأجیل
صحیح اولور ونحوه ده اولان ضمیر حصاده راجعدر **باب الربوا** چون مصنف
رحمة الله علیه مرابحه وتولیه ووضیعک احکاملری بیانندن فارغ اولدی ایسه
بیعده واقع اولان ربوانک احکامی بیاننه شروع ایلدی هو فضل مال خال عن
عوض ربا کسر را ایله ربا الشیئ یربوا زاد لفظنک مصدریدر اصطلاح شرعده
معناسی هو فضل مال خال یعنی ربا اصطلاح فقهاده شول شیئدر عوضدن خالی
اولان مالک فضلیدر شرط لاحد العاقدین فی معاوضة مال بمال شول فضلدر که
بر مالی بر مالک معاوضه سنده متعاقدینک برینه شرط اولنان شیئدر که اگر
متعاقدینک برینه شرط اولنمیوب خارجدن بر آخره شرط اولنه ربا اولماز
وعلته القدر والجنس ربانک علتی قدردر یعنی مکیلاتده کیلدر وموزوناتده
وزندر ودخی جنسدر یعنی جنس متحد اولوب وایکی عوض جنس واحددن اولمق
بو تقدیرجه کیل تحتنه داخل اولمین شیئ ربوا اولماز التوندن بر ذره کبی ودخی غیر

جنس ایله بیع اولنان مکیل وموزون ربا اولماز ربانک علتی قدر وجنس اولدیغنه
بنی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلمدن الحنطة بالحنطة مثلا بمثل یدا بید والفضل
ربا حدیث شریفی وارد اولمشدر واشیاء ستة که حنطه وشعیر وتمر وملح
وذهب وفضه در ذکر اولنان التی شیئی ذکر ایلمشدر باب ربا ده وارد اولان
حدیث شریف معلل میدر یوخسه دکلمیدر دیو سؤال اولندقده معللدر لکن
علتنده اختلاف اولنمشدر بزم اصحابمز علت قدر وجنسدر ذکر اولنان حکمی هر
مکیل وموزونه شاملدر جص ونوره وبونلره مشابه اولنلرده دخی بر حکمی اثبات
ایلمشدر زیرا بونلرده کیل لک موجوددر حدید ونحاس ورصاص وبونلره
بکزر اشیاده دخی اثبات ایلدیلر وزنلک موجود اولدیغی ایچون وحرم بیع
الکیلی والوزنی بجنسه متفاضلا اونسیئة بو ترکیب ماقبلنده وعلته القدر
والجنس قولنه تفریع واقع اولمشدر بو تقدیرجه فاکرک ایدر یعنی کیل ووزنی
اولان شیئی کندو جنسی ایله متفاضلا یاخود نسیئة یعنی زیاده لک ایله ویره سیه
بیع ایلمک حرامدر یعنی بغدایه التولی التونه بیع ایلمک کبی ربا اولدیغی اجلدن
ولو غیر مطعوم کالجص والحدید لو وصلیه در یعنی اکر اوکیلی ووزنی غیر
مطعومدن اولورسه بیع حرامدر مثلا جص وحدید کبی وحل متماثلا مع
التقابض او متفاضلا غیر معتبر ذکر اولنان اشیاده بیع حلالدر فحص مبیع متماثل
اوله مع التقابض یاخود متفاضل اوله اما معیار ایله غیر معتبر اوله معیار
تحتنه داخل اولمه لحفنة بحفنتین وبیضة ببیضتین وتمرة بتمرتین مثلا
بر حفنه‌یی ایکی حفنه‌یه یعنی بر اوج شیئی ایکی آوجه وبر بیضه‌یی ایکی بیضه‌یه وبر
تمره‌یی ایکی تمره‌یه والتوندن یاخود کمشدن بر ذره‌یی ایکی ذره‌یه بیع ایلمک
کبی زیرا بو تفاضل که بو اشیاده که واردر معیار شرعله دکلدر محصل کلام مادام که
معیار شرعه بالغ اولمیه جنسی ایله بیع ایلمک جائزدر فان وجد الوصفان
حرم الفضل والنساء اکر بعیده ذکر اولنان ایکی وصف یعنی قدر ایله جنس موجود
اوله فضل که بر قفیزی بر ایکی قفیزه بیع ایلمکدر ونسا فتح نون ایله ومد
ایله تأخیردر یعنی ویره سیه ایکیسی دخی حرامدر وان عدما حلا واکر اول ایکی
وصفکه قدر ایله جنسدر منعدم اولسه‌لر فضل ایله نسا حلال اولور علت تحریم
منعدم اولدیغی اجلدن عدما اولا ضمیر مثنی وصفنه راجعدر وحلا ده اولان
ضمیر مثنی فضل ایله نسایه راجعدر وان وجد احدهما فقط حل التفاضل
لا النساء واکر اول ایکی وصفک انجق بریسی بولنسه تفاضل حلال اولور
اولماز مثلا بر قفیز بغدایی ایکی قفیز اریه‌یه یدا بید بیع اولنق کبی زیرا ایکی وصفک
بری موجوددر که کیلدر وبری مفقوددر که جنسدر فلا یصح سلم هروی فی هروی

فی هروی ولا بر فی شعیر مصنفک فلا یصح قولی وان وجد احدهما قولنه
تفریع واقع اولمشدر یعنی فحص عقدده قدر ویاخود جنس بولنسه تفاضل حلال
اولور ونساء حرام اولور امدی بر ثوب هروی بر ثوب هروی یه سلم
ویرمک حلال اولماز زیرا جنس اولمغله نساء حرام اولدر ودخی بر قفیز
بغدایی بر قفیز اریه‌یه سلم ویرمک حلال اولماز زیرا قدر متحد اولمغله نساء
حرام اولدر وشرط التعیین والتقابض فی الصرف صرفده تعیین وتقابض
شرطدر وتعیینک شرط اولمسی ظاهردر وتقابضکه ایکی عوضی مجلسده
قبض ایلمکدر اول دخی شرطدر زیرا حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه
وسلم الفضة بالفضة هاء وهاء بیورمشدر معناسی یدا بیددر زیرا
هاء خذ معناسنه در والتعیین فقط فی غیره وصرفک غیریسنده شول
شیئلرده که آنده ربوا واقع اولور انجق شرط تعییندر زیرا مبیع متعین
اولمسیله تقابضه حاجت قالماز مثلا ایکی کمسنه‌نک هر برلیسی اول آخره
متعین بغدایی بر معین بغدایه بیع ایلسه‌لر وقبل القبض متصرف اولمسه‌لر
جائز اولور فی غیره ده اولان ضمیر صرفه راجعدر وما نص علی تحریم الربوا فیه
کیلا فهو کیلی ابدا کالبر والشعیر والتمر والملح شول شیئک که کیلی اولدیغی
حیثیتدن آنده ربانک تحریمنه نص وارد اولمش اوله اول دائما کیلیدر بغدای
بغدای واریه وخرما وتوز کبی شیئلر او علی تحریمه وزنا فهو وزنی ابدا کالذهب
والفضة وشول شیئکه وزنی اولدیغی جهتدن آنده ربانک تحریمنه نص وارد
اولمش اوله اول وزنیدر دائما التون وکمش کبی ولو تعورف بخلافه لو کلمه‌سی
وصلیه در یعنی اکر ناسده متعارف بونک خلافی ایسه بینه نص وارد اولدیغی
اوزره در زیرا نص عرفدن اقویدر ضعیف ایله قوی ترک اولنماز وما لا نص فیه
حمل علی العرف کغیر الستة المذکورة وشول شیئده که کیلی ویاخود وزنی اولمغله
حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمک آنده نص شریفلری اولمیه
اول عرف الناسه حمل اولنور اول تقدم ایلین ستهٔ مذکوره‌نک غیریسی کبی محصل
کلام نص وارد اولمیان شیئلرده غیرین حادث ناس معتبردر زیرا حضرت
نبی صلی الله تعالی علیه وسلمک ما راه المؤمنون حسنا فهو عند الله حسن قول
شریفی دلالتیله فلا یجوز بیع البر بالبر متماثلا وزنا امدی بو تقدیر اوزره وزنله
متماثل بغدایه بغدایی بیع ایلمک جائز دکلدر زیرا کیلیدر وکیل ایله اولچولدیکی
تقدیرجه تفاضل ظهور ایلیه ولا الذهب بالذهب متماثلا کیلا ودخی ذهبی
ذهبه کیل ایله متماثل اولدیغی حالده بیع ایلمک جائز دکلدر زیرا وزنیدر وزنله
اولدیغی تقدیرجه جائزدرکه تفاضل ظاهر اوله وجاز بیع فلس معین

بفلسين معينين خلافا لمحمد بر فلس معيني ايكی فلس معينه بيع ايلمك جائز
اولدی ابو حنيفه وابو يوسف قتنده زيرا فلس حقيقتده اثماندن دکلدر يعنی
ثمندن دکلدر قتلرنده وامام محمد ايچون خلاف واردر زيرا انك قتنده بر فلس
معيني ايكی فلس معينه بيع ايلمك جائز دکلدر زيرا اصطلاحيده فلس ثمن
اولمشدر ويجوز بيع الكرباس بالقطن وخی پنبه ايلكندن اولان بز پنبه يه
بيع ايلمك جائزدر اعتبار القصد جنس مختلف اولدوغی حالدن وبيع اللحم
بالحيوان وخی اتی حيوان ايله بيع ايلمك جائزدر زيرا موزونی غير موزون ايله
بيع ايلمك قبيلندندر وعند محمد لا يجوز بيعه بحيوان جنسه وامام محمد قتنده اتی
کندو جنسی حيوانی ايله بيع ايلمك جائز دکلدر حيوان مختلف اوله جائز اولور حتی
لايكون اللحم اكثر مما فی الحيوان من اللحم يعنی اتی حيوان ايله بيع ايلمك جائز
دکلدر تاکم اول ات اول حيوان ده اولان اتدن اكثر اوله زيرا اول زياده اول
حيوانده اولان اتدن اكثر اوله اندن غيری اولان شيئك مقابله سنده واقع
اولور ويجوز بيع الدقيق متماثلا كيلا بالسويق اصلا دقيق دقيق ايله متماثل
اولدیغی حالده بيع ايلمك جائزدر اصلا يعنی متفاضلا اولسون كرك متساوی
خلافا لهما امامين ايچون خلاف واردر زيرا انلرك قتنده دقيق سويقه بيع ايلمك
جائزدر جنسين مختلفين اولدقلری ايچون ويجوز بيع الرطب بالرطب متماثلا ٨
وينه رطبی رطبه يعنی خرمايی تازه خرمايه متماثل اولدوغی حالده بيع ايلمك جائزدر
قبيلندندر وكذا بيع الرطب بالتمر والعنب بالزبيب متماثلا وكذلك
رطبی تمر ايله وعنبی يعنی تازه اوزمی ذبيب ايله يعنی قوری اوزم ايله متماثلا
بيع ايلمك جائزدر ابو حنيفه قتنده خلافا لهما امامين ايچون بو مذكوراتده خلاف
واردر زيرا رطبی رطب ايله ياخود رطبی تمر ايله وعنبی زبيب ايله بيع ايلمك
قتلرنده جائز دکلدر تازه اولان شيئلر قوروملغله ناقص اولدقلری ايچون
وكذا بيع البر رطبا او مبلولا بمثله او باليابس وخی ياش اولان بغدای ياخود
اصلنمش بغدايی كندو مثلی ايله يعنی مبلول ايله ياخود يابس يعنی قورو بغدای
ايله بيع ايلمك جائزدر والتمر والزبيب منقعين بمثلهما متساويا وخی
اصلنمش اولان تمری ياخود اصلنمش اولان ذبيب متساور اولدقلری حالده
كندو مثللريله بيع ايلمك جائزدر خلافا لمحمد امام محمد ايچون خلاف واردر زيرا
انك قتنده متساور اولديغی ايچون جائز دکلدر ويجوز بيع لحم حيوان بلحم غير جنسه
متفاضلا برحيوانك لحمی كندو جنسندن غيری برحيوان لحميله متفاضلا بيع
ايلمك جائزدر جنس مختلف اولدیغی ايچون وكذا اللبن وسود دخی كذلك
يعنی برحيوانك سودينی كندو جنسندن غيری برحيوانك سوديله متفاضلا

زيرا تمری تمر ايله بيع ايلمك صحيح

متفاضلا بيع اولنمسی جائزدر هر برنيك اصلی باشقه اولدوغی ايچون والجاموس
مع البقر جنس واحد جاموس ايله بقر جنس واحد اولدوغی ايچون برنيك لحمی اول
برنيك لحمی ايله متفاضلا بيع اولنمسی جائز اولماز وكذلك برنيك سودينی اول
سوديله بيع ايلمك جائز دکلدر وكذا المعز مع الضأن وخی قيون ايله كچی جاموس
ايله بقر كبی ايكيسی جنس واحددر جاموس ايله بقرده حكم نه ايسه قيون ايله كچيده
دخی كذلك والبخت مع العراب بخت عربيدن وغير عربيدن متولد اولان دوه در
عرب ايسه خالص عربيدن متولد اولاندر وخی بختی اولان دوه جنس واحددر
بونك دخی حكم ما قبلنده کی كبيدر ويجوز بيع خل العنب بخل الدقل متفاضلا دقل
فتح دال وفتح قاف ايله درخرمانك فناسيدر يعنی اوزوم سركه سی اول فنا اولان
خرمك سركه سيله بيع اولنمسی جائزدر متفاضل اولدوغی حالده وكذا شحم البطن
بالالية او باللحم وخی ايچ ياغنی قويرق ياغيله ياخود اتله بيع ايلمك جائزدر
اجناس مختلفه اولدیغی ايچون والخبز بالبر او الدقيق والسويق اتمكی بر ايله ياخود
دقيق ايله ياخود سويق ايله بيع ايلمك جائز اولور زيرا خبز مكيلاتدن حبقوب
معدود اتدن اولمشدر وان كان احدهما نسيئة به يفتی ان وصيه دريعنی
واكر اول ايكی شيئك برسی نسيئه ده اولور ايسه بيع جائز اولور فتوی بونك
اوزرينه در وبونك ايله فتوی اولنور ولا يجوز بيع الجيد بالردی فيما فيه الربوا الا متساويا
ايو اولان شيئی يرامز اولان شيئه كه ربا اولان اشيادن اوله بيع اولنمسی جائز دکلدر مگركه
متساوی اوله وكذا البسر بالتمر وخی بسری تمر ايله يعنی قرل اولمش خرمايی تمر ايله
بيع ايلمك جائز دکلدر ولا بيع البر بالدقيق او بالسويق او بالنخالة مطلقا وخی
بغدايی دقيق ايله ياخود سويق ايله وياخود كبك ايله بيع جائز اولماز مطلقا يعنی
كرك متساوی اولسون كرك متفاضل اولسون زيرا بر وجهدن جنسيت باقيدر
ولا بيع الزيتون بالزيت وخی زيتونی زيت ايله بيع ايلمك جائز دکلدر والسمسم
بالشيرج وخی سوسامی سوسام ياغيله بيع ايلمك جائز دکلدر حتی يكون
الزيت والشيرج اكثر مما فی الزيتون والسمسم ليكون الزيادة بالثجير زيتونی
زيت ايله وسمسم شيرج ايله بيعك جائز اولمدوغی تاكم زيت ايله شيرج اول
زيتونده وسمسمده اولان مقداردن زياده اوله زيتده وشيرجده اولان زياده لك
اول زيتوندن وسمسمدن چيقان ثجير مقابله سنده اولمق ايچون ثجير فتح ثا مثلثه
ايله اوزم صقندیسندن وزيتون صقندیسندن حاصل اولان چبره در ولا
يستقرض الخبز اصلا امام ابو حنيفه قتنده اتمكی اصلا نه عدد ونه وزن ايله استقراض
ايلمك جائز اولماز زيرا برقاچ جهتدن متفاوتدر وعند ابی يوسف يجوز وزنا
وبه يفتی وامام ابو يوسف قتنده وزنله استقراض اولنمسی جائزدر وبو قول

ایله فتور اولنور بونک اوزرینه وعند محمد یجوز عددًا ایضًا وامام محمد قتنده عدد
ایله دخی استقراض جائزدر ولا ربوا بین السید وعبده سید ایله عبدک
مابیننده ربوا واقع اولماز زیرا عبد یدنده اولان شئ سیدینک ملکیدر سید ایله
عبدینک مابیننده ربا واقع اولمدیغی قچن مأذون غیر مدیون اولسه اما مدیون
اولسه عبدک یدنده اولان سیدک ملکی اولماز بو صورتده ربا تصور اولنور
والمسلم والحربی فی دار الحرب ودخی دار الحربده اولان مسلم ایله حربینک مابیننده
ربا اولماز زیرا اهل حربک مالاری دار الحربده مباحدر ومسلم مستأمن اولمامکله
اول حربینک مالنی بر طریق ایله اخذ ایلسه مباح اولور ربا اولماز **باب الحقوق
والاستحقاق** بو باب مبیعده داخل اولان بعض حقوق واستحقاق بیاننده در
یدخل العلو والکنیف فی بیع الدار لا الظلة مبیع اولان دارک بیعنده علو یعنی عالی
مکانلر ودخی کنیف که آبخانه در داخل اولور ظلة لفظنده علمانک تعریفلری
مختلف اولمشدر کیمیسی هی السدة فوق الباب دیو تعبیر ایلمش کیمیسی شول
ساباطدر که بر طرفی اشترا ایدن جکی دارک اوزرنده اوله وبر طرفی بر غیر دارک
اوزرنده اوله دیو تعریف ایلمشدر حاصل کلام ظلة دن مراد شول قبو اوزرنده
اولان کولکه در ودخی دارک اطلاقی دیوارلرک احاطه ایلدیکی یره درلر ظلة ایسه
آنده داخل دکلدر وبو تعریف ایله ظلة دارک بیعنده داخل اولمدی الا بذکر کل
حق لها او بمرافقها او بکل قلیل وکثیر هو فیها او منها ظلة دارک بیعنده داخل اولماز
بو تقریر اولندی ایدی لکن قچن دارک هر آکا متعلق اوله حقی ذکر اولنسه یاخود
کل منافع ومرافقی ایله دیو ذکر اولنسه اول ظلة بیعنده داخل اولور ابو حنیفه
قتنده مثلا بر کمسنه بر آخره بو دارکی هر آکا متعلق اولان حقی ایله وجمله منافع
ومرافقی ایله واچینده قلیل وکثیر اولان هر شئ ایله بیع ایلدم دیسه ظلة دخی
داخل اولور جمله بو مسئلده اولان ضمایر مؤنثه داره راجعدر هو ضمیری ایکی یرده
کله راجعدر وعندهما تدخل ان کان مفتحها فی الدار وامامین قتنده اول ظلة بیعده
داخل اولور قچن ظلة نک مفتحی یعنی آچلاجق قپوسی دارده اوله ولا یدخل
العلو فی شراء منزل الا بذکر نحو کل حق اشترا اولنان منزلده علو داخل اولماز الا
قچن دارک هر حقی شلی اولان بیعده ذکر اولنسه اول حینده داخل اولور ولا فی
شراء بیت وان ذکر کل حق ودخی بر بیتک شراسنده هر حق ذکر اولنسه علو
داخل اولماز زیرا بیت بیوته یریدر یعنی کیجه لیلیک یردر وعلو ایسه بو مقوله
دکلدر محصل کلام علو اوچ قسم اوزره در قسم اول اکر مبیع اولان دار ایسه بیعده
داخل اولور زیرا توابع ولواحقندندر قسم ثانی اکر مبیع اولان بیت ایسه داخل
اولماز زیرا علو بیت کبیدر وشئ کندو کبی یه داخل اولماز وقسم ثالث اکر

اکر مبیع منزل اوله حقوق ومرافق ذکر اولنور ایسه اولور اولماز ایسه اولماز
ولا الطریق والمسیل والشرب الا بذکر کل حق یعنی طریق ومسیل که صو آقاجق یردر
وشرب کسر الشین ایله که آقصودن اولان حصه در ارض ومنزلک ودارک
بیعلرنده داخل اولماز زیرا بونلر حدوددن خارجدر الا قچن او مبیع کندویه متعلق
اولان هر حقک ذکر ایله اوله اول حینده داخل اولورلر مثلا سکا بو ارضی یاخود
بو داری یاخود بو منزلی جمله حقوق وتوابع ایله بیع ایلدم دیسه داخل اولورلر وتدخل
فی الاجارة بدون ذکرٍ یعنی ذکر اولنان طریق ومسیل وشرب اجاره ده ذکر اولنمسه
داخل اولورلر ویاخود حقوق مرافقی ذکر ایلمکسزن داخل اولورلر زیرا بو اشیا انتفاع
ایچون وضع اولنمشلردر وبو اشیاسز انتفاع ممکن دکلدر **فصل** بو فصل استحقاقک
احکامی بیاننده در البینة حجة متعدیة بینه متعدیه اولان حجتلردندر کافۀ ناس
حقنده ظاهر اولور قچن قضا قاضی ایله متصل اوله زیرا قاضی ولایت عامه
صاحبی اولدوغی ایچون کافۀ ناس حقنده قضاسی ناقص اولور مثلا بر عبد بر
انسانک اوزرینه حرلک دعواسین ایله قاضی دخی معتق اولدوغنه قضا
ایلسه صکره بر کمسنه دخی بو بنم عبدمدر دیو دعوا ایلسه دعواسی استماع اولنماز زیرا
قاضینک عتق ایله قضا ایلدوکی کافۀ ناس اوزرینه قضادر والاقرار حجة قاصرة اقرار
نفس مقرک اوزرینه قاصر متعدی اولمیان حجتلردندر والتناقض یمنع دعوی الملک
یعنی انسانک کلامنده حین دعواده تناقض واقع اولمق ملکیت دعواسنی
منع ایدر مثلا بر رجل بر آخرک اوزرینه شو قدر اقچه الاجق حقم واردر دیو دعوی
ایلسه مدعی علیه دخی انکار ایلسه صکره بینه مدعی یوق دین دکلدر شرکت جهتیله
ویردم دیو دعوی ایلسه دعواسی استماع اولنماز دعواسنده تناقض واقع اولدیغی
اجلدن لا الحریة یعنی تناقض حریت دعواسنه مانع اولماز مثلا عبد مکاتب
کندو سیدینک اوزرینه بینه کتورسه که سیدی کندوسنی قبل الکتابة عتق ایلمش
ایدی دیو بینه استماع وعتقده واقع اولان تناقض صحت دعوایه مانع دکلدر زیرا
جائزدر که سیدی آنی قبل الکتابة عتق ایلمش اوله والطلاق دخی تناقض طلاق دعواسنه
مانع اولماز مثلا بر خاتون زوجندن خلع اوله خلع اولدقدن صکره زوجی کندوسنی
قبل الخلع اوچ طلاق تطلیق ایلدوکنه بینه کتورسه بینه سی استماع اولنور ویردیکی
بدل خلعی زوجندن استرجاع ایدر واقع اولان تناقض مانع اولماز زیرا جائزدر که
زوجی اول خاتونی غیبتنده تطلیق ایلمش اوله والنسب ودخی تناقض دعواسنه
مانع اولماز مثلا بر کمسنه کندو یاننده طوغان عبدی بیع ایله اشترا ایدن دخی
بر کمسنه یه بیع ایلسه صکره اوّلکی بایع اوغلیدر دیو دعوی ایلسه دعواسی استماع
اولنور اول وثانیده واقع اولان بیع باطل اولور وواقع اولان تناقض مانع

اولماز فلو ولدت امة مبيعة فاستحقت ببينة تبعها ولدها ان كان في يده وقضي به
ايضاً مصنف رحمة الله عليهك فلو ولدت قولي البينة حجة متعدية قولنه تفريع واقع
اولمشدر يعني اكر مبيعه اولان مشترينك يانندن استيلادسز وضع حمل ايلسه وبعد
الولادة امه بينه ايله غيره مستحقه اولسه وضع ايلدوكي ولدخي اكا تابع اولور واكر مدعي
عليهك يدندن ايسه غيره مستحق اولديغنه قضا اولنور اناسنك اوزرينه قضا اولنديغي
كبي تبعها ده اولان ضمير امه يه راجعدر في يده ده اولان ضمير مشتري يه راجعدر وبه ده
اولان ضمير ولده يه راجعدر وقيل يكفي القضاء بالام وديلديكه ام ايله قضا ايلمك
كفايت ايدر يعني آنك غيره مستحقه اولمسنك قضاسي كفايت ايدر زيرا بينه حجت
متعديه اولمسي سببي ايله ظهور ايدر ولد ايسه اكا متصلدر وان اقر بها لرجل لا يتبعها
واكر امه بائعندن اولان كمسنه بر آخره بو امه سنكدر ديو اقرار ايلسه ولد اكا تابع اولماز
زيرا اقرار حجت قاصردر ملكيت الحق مقربه ده ثابت اولور بها ده اولان ضمير امه يه
راجعدر يتبعها ده اولان ضمير مستتر ولده راجعدر وها ضميري بينه امه يه راجعدر وان
قال شخص لآخر اشترني فانا عبد فاشتراه فاذا هو حر واكر بر شخص بر آخره بني
اشترا ايله بن عبدم ديسه او بر آخر دخي اني اشترا ايلسه وحال بوكه اول شخص حردر
بو مسئله مصنفك والتناقض يمنع دعوى الملك لا الحرية والطلاق والنسب
قولنه تفريع اولمشدر زيرا اشترني فانا عبد ديمسي رقيق اولدوغنه اعترافدر صكره
حر بولنسه بايعك اوزرينه رجوع ايدرلر واول تناقض عفو اولور حريت ايچون
فاشتراه ده اولان ضمير شخصه راجعدر هو ضميري بنه شخصه راجعدر فان كان البائع
حاضراً او مكانه معلوماً لا يضمن الآمر اكر بايع اولان كمسنه غايب اولميوب حاضر
اولسه اول اشترني دين شخص بها ضامن اولماز مكانه ده اولان ضمير بايعه راجعدر
والا ضمن واكر بايع اولان كمسنه حاضر اولمسه ومكاني معلوم اولمسه اول اشترني
دين كمسنه مشترينك دفع ايلدوكي شيئه ضامن اولور ويرجع على البائع اذا
حضر وحين بايع غيبتندن حاضر اولسه عبد آنك اوزرينه بهاسيله رجوع ايليه
وان قال ارتهني فلا ضمان اصلا واكر بر شخص بر آخره بن عبدم بني رهنكه آل
ديسه الدقدن صكره حر اولدوغي ظهور ايلسه هيچ اول قائله ضمان يوقدر اصلا
كرك حاضر اولسون كرك غائب اولسون زيرا اشترني كبي عقد معاوضه دكلدر
ومن ادعى حقاً مجهولاً في دار فصولح على شيء فاستحق بعضها فلا رجوع عليه و
شول كمسنه بر دارده بر حق مجهول دعوا ايلسه واولدخي بر شيء اوزرينه صلح
اولنسه مثلا آني بر قاچ درهم ايله صلح ايلسه لر بوندن صكره اول دارك بعضيسي
مستحق اولسه امدر اول مجهول دعوا ايدوب صلح اولننه كمسنه نك اوزرينه اولديغنه
رجوع يوقدر زيرا جائزدركه دعواسي اول دارك باقي قلاندن اوله بعضها ده

بعضها ده اولان ضمير داره راجعدر وعليه ده اولان ضمير مدعي به راجعدر ولو
استحق كلها رد كل العوض واكر اول دارك جمله سي مستحق اولسه اول جمله اولديغي
عوضي رد ايلر وفهم منه صحة الصلح عن المجهول يعني بو كلامدن ياخود بو كلامك
تقريرندن مجهولا بر شيئدن صلحك صحتي فهم اولندي بعض شراح دلت هذه المسئلة ده
على ان الصلح عن المجهول على معلوم جائز در ديو معني ويرمش نهاية الام منه ضميري نه
يه راجع اولديغي معلوم اولماز ولو كان ادعى كلها رد حصة المستحق ولو بعضا و
اكر اول دارك جمله سن دعوا ايتمش اولسيدي مستحق اولان مقدارك حصه سن رد
ايليه بعضيسندن رد اولورسه مثلا بر رجل بر دارك جمله سن دعوا ايلسه مالك
آني يوز درهمه صلح ايلسه صلح اولدقدن صكره اكر دارك كليسي مستحق اولسه يوز درهمي
مالكه رد ايدر واكر نصفي مستحق اولسه اللي درهم رد ايدر وعلى هذا القياس كلها ده اولان
في بيع الفضولي — ضمير داره راجعدر ومن باع فضولي ملكه ان يفسخه وله ان يجيزه بشرط بقاء
العاقدين والمعقود عليه والمالك الاول وشول كمسنه كه فضولي اولان كمسنه نك
ملكني بيع ايلمش اوله جائزدركه فسخ ايليه وجائزدركه اجازه ويره شول شرطله معاقدين
ومعقود عليه كه مبيعدر ومالك اولكه اسكي صاحبيدر آنلر موجود كركدر مثلا بر كمسنه
فضولا بر كمسنه نك ملكني بيع ايلسه ملك صاحبنه جائزدركه بيعه اجازت
ويره يعني تنفيذ ايليه شول شرطله كه متعاقدين ومعقود عليه ومالك اول باقي اولهلر
ملكه ده اولان ضمير لمن لفظنه يفسخه ويجيزه ده اولان ضميرلر بيعه راجعدر وله ده اولان
ضمير منه راجعدر وكذا بقاء الثمن ان كان عرضاً وكذلك ثمن عرض ايسه يعني متاع
ايسه باقي اولمسي شرطدر فاذا اجاز فالثمن العرض ملك الفضولي وعليه مثل المبيع
لو مثلياً والا قيمته واكر اول مالك اولان كمسنه فضوليدن واقع اولان بيع فسخ ايليوب
اجازه ويرسه ذكر اولنان شروطخمسه نك وجودي وقتنده اول عرض اولان ثمن فضولينك
ملكي اولور اول فضولينك اوزرينه اول مبيعك مثلي واردر يعني مثلي لازم اولور اكر
مبيع مثلي ايسه واكر مثلي اولمازايسه قيمتي لازم اولور وغير العرض ملك للمجيز امانة
في يد الفضولي واكر ثمن عرض اولميوب غير عرض يعني متاع اولسه اول مجيزك يعني
مالكك ملكي اولور فضولينك يدنده ثمن امانت اولور وللفضولي ان يفسخ
قبل اجازة المالك ودخي فضولي ايچون جائزدركه ايلدوكي عقدي مالكك بيعه
اجازت ايلدوكندن مقدم فسخ ايليه وصح اعتاق المشتري من الغاصب اذا
اذا اجيز البيع مشترينك غاصبدن اشترا ايلدوكي عبدك اعتاق اولنمسي
صحيحدر قچن اول عبدك مالكي اولان كمسنه بيعه اجازت ويرسه خلافاً لمحمد امام
محمد ايچون خلاف واردر يعني آنك قتنده اول عبدك اعتاق اولنمسي صحيح اولماز
ولا يصح بيعه ودخي اول غاصبدن اشترا اولننه عبدك بيعي صحيح دكلدر مالكي اولان

كمسنه بيع اوله اجازه ويرر ايسه ولو قطعت يد عند المشتر فاجيز فارشه له
يعني اكر اول غاصبدن اشترا اولنن عبدك مشتري يانندن يدي قطع اولنسه
مالكي غاصبدن بيعنه اجازت ويرسه امدر اول غصب اولنن عبدك قطع
اولنان يدنك ارشي مشترينكدر زيرا انك بيعنه اجازت اولمسي ايله ملكي كبي اولمشدر
يد حر اولان ضمير عبدن راجعدر ارشه حر اولان ضمير بنيه الكا راجعدر له حر اولان ضمير
مشتريه راجعدر ويتصدق بما زاد على نصف ثمنه يعني قچن مشترينك الديغي ارش
نصف ثمندن زياده اولسه اول نصفدن زياده اولان ايله تصدق ايليه ثمنه ده
اولان ضمير عبدن راجعدر ومن اشترى عبدا من غير سيده ثم اقام بينة على اقرار
البايع او السيد بعدم الامر وارام رده لا تقبل بر كمسنه سيدندن غيري كمسنه دن
بر عبد اشترا ايلسه لكن اول عبدي رد ايلمك مراد ايليوب بايعك اقرارينه اوزرينه
بينه اقامت ايلسه مثلا اول عبدك صاحبي بكا بيع ايچون اذن ويرمش ايدي ديو
ياخود سيدك اقراري اوزرينه كه بن اول عبدي بيعه امر ايلدم ديو مشترينك
بو بابده اقامت ايلدوكي بينه سي قبول اولنماز واقع اولان تناقض ايچون سيده ده
اولان ضمير عبدن راجعدر رده ده اولان ضمير بنيه الكا راجعدر ولو اقر البايع بذلك
عند القاضي فله رده واكر بايع اولان كمسنه قاضي يانندن سيدينك امر ايلمكسزين
بيع ايلدوكنه اقرار ايلسه مشترا ايچون اني رد ايلمك واردر زيرا تناقض بو صورتده
اقرارك صحتنه دكلدر ولو اشترى دارا من فضولي وادخلها في بنائه فلا ضمان
على الفضولي خلافا لمحمد واكر بر كمسنه بر فضوليدن بر دار اشترا ايلسه واول
داري كندو بناسنه ادخال ايلسه اول فضولي اولان كمسنه يه بو صورتده ضمان
يوقدر وامام محمد ايچون خلاف واردر زيرا امام محمد قتنده ضامن اولور وبو مسئله نك
بياني غصب العقارده كلور ان شاء الله تعالى باب السلم مصنف رحمة الله عليه
انواع بيعك احكامي بيانندن فارغ اولوب احكام سلمك بيانه شروع ايلدي
سلم لغتده سلف معناسنه در واصطلاح شرعده هو بيع اجل بعاجل سلم
اصطلاح فقهاده مؤجل اولان شيئي معجل اولان شيئه بيع ايلمكدر بكل فقها رحمة الله
عليهم عقد سلمده واقع اولان مبيعه مسلم فيه وثمنه رأس المال وبايعه مسلم اليه
ومشتري به رب او ذو سلم تسميه ايدرلر وعقد بيع ايجاب وقبوله محتاج اولديغي
كبي سلم دخي ايجاب وقبوله محتاج اولان عقددندر مثلا رب المسلم بر آخره اسلمت
اليك عشرة دراهم في كرة حنطة ديدكده مسلم اليه دخي قبلت ديمك كركدر وسلم
كتاب وسنت ايله مشروع اولمشدر كتاب ايله مشروع اولدوغنه دليل حق
سبحانه وتعاليننك ۞ يا ايها الذين امنوا اذا تداينتم بدين الى اجل مسمى فاكتبوه ۞
قول شريفيدر وسنت ايله مشروع اولدوغنه دليل نبي حضرت صلى الله تعالى

تعالى عليه وسلمك ۞ من اسلم منكم فليسلم في كيل معلوم ووزن معلوم واجل معلوم ۞
قول شريفيدر ويصح فيما امكن ضبط صفته ومعرفة قدره لا في غيره يعني سلم شول
شيلرده صحيح اولور كه آنك صفتني يعني ايولك وبدلكني ضبط ايلمك ممكن اوله وهم
مقدارينك معرفتني يعني مكيل وموزون ومزروع اولديغني ضبط ايلمك ممكن اوله
وصفتك وقدرتك ضبطي ممكن اولمين شيلرده صحيح دكلدر فيصح في المكيل والموزون
سوى النقدين امدي سلم نقدينك سواسنده يعني غيرسنده مكيلده وموزونده
صحيح اولور كرچه نقدين موزوناتدندر اما حق تعالى حضرتلري ثمن خلق ايلمشدر
مثمن اولمازلر بو اجلدن انلرده صحيح اولمدي وفي العددي المتقارب كالجوز
والبيض عددا وكيلا وهم سلم جچملري متفاوت اولان عدديده يعني غير متفاوت
اولان عدديده جوز كبي ويمرطه كبي اولان شيلرده عدد ايله وكيل ايله صحيحدر وكذا
الفلوس وكذلك فلوسده عدد ايله سلم صحيح اولور خلافا لمحمد امام محمد ايچون
خلاف واردر يعني انك قتنده فلوسده سلم ويرمك صحيح اولماز زيرا فلوس
انك قتنده اثمان قسميندندر وفي اللبن والاجر اذا سمي ملبن معلوم وهم سلم
لبنده يعني كرپچده واجرده يعني پشمش كرپچده قچن بر ملبن معلوم يعني لبني قطع
ايده جك آلت تسميه اولنسه زيرا لبن وقطع اولنه جق آلت تسميه اولنوب
معلوم اولسه لبنك احادنده تفاوت قلمماز وفي المزروع كالثوب ان بين
طوله وعرضه ورقعته وهم مذروع اولان شيده ثوب كبي اكر طولي وعرضي وانجه لكي
بيان اولنسه صحيح اولور وفي السمك المليح وزنا ونوعا معلومين وهم طوزلو اولان
سمكده يعني قديد اولمشده سلم صحيح اولور قچن وزنله نوعي معلوم اولدقلري حالده
سلم صحيح اولور وكذا الطري في حينه فقط وهم تازه سمكده سلم صحيح اولور حيننده
يعني چيقاجق وقتنده فقط اكر وقتدن صكره اولسه جائز دكلدر زيرا صيف
ايامنده ظاهر وشتا ايامنده خفي اولور اما بر يرده كه غير منقطع اولسه مطلقا
سلم صحيح اولور ولا يجوز فيهما عددا وتوزلي وتازه بالقده عدد ايله سلم جائز
دكلدر صغير وكبير ايله متفاوت اولديغي ايچون ولا في الحيوان واطرافه وهم حيوانده
واطرافنده يعني باش واياقلرنده سلم جائز دكلدر زيرا حيوانده واطرافنده تفاوت
واردر ولا في جلوده عددا وهم حيواناتك دريسنده عدد ايله سلم جائز دكلدر
متفاوت اولديغي ايچون مكر كه طولي وعرضي وصفتي بيان اولنسه جائز اولور ولا في
الحطب حزما حزم ضم حاء مهمله ايله وزا ايله جمع حزمه در بغ معناسنه وفارسيده
اكا بند هيزم درلر يعني خطبده حزام اولديغي حالده بغ بغ ايكن سلم جائز دكلدر متفاوت
اولديغي ايچون مكر كه بر طريقيله اول حزمه نك طولي وعرضي بيان اولنسه جائز اولور
والرطبة جرزا ورطبه تازه سبزه در تازه اوتلق جرز ضم جيم ايله جمع جرزه طوتم معناسنه

در وفارسیده الکاهت تره درلر یعنی سبزوات اولان شئ جائز اولدیغی حالده
یعنی طوتم طوتم اولمش ایکن سلم جائز دکلدر بوخ متفاوت اولدوغی ایچون ولا
فی الجوهر والخرز جوهر جوهری فروشان قتنده معلومدر خرز فتح خاء معجمه ایله وفتح
راء مهمله ایله بونجق معناسنه در یعنی جوهرده وبونجقده سلم جائز اولماز زیرا
بونده خ تفاوت فاحش واردر اما جوهرك حبه جکلری صغار اولمیه میزانله
بیع اولنن لؤلؤ حبه لری کبی میزانله آنده سلم جائزدر ولا فی اللحم طریا وخ لحم طری یعنی
تازه اولدیغی حالده سلم جائز دکلدر ابو حنیفه قتنده زیرا سمن ایله وضعف ایله وخ کموکك
قلتی وکثرتیله مختلف اولدوغی اجلدن وقالا یصح اذا وصف موضع معلوم منه
بصفة معلومة وامام محمد وابو یوسف دیدیلرکه طری اولان لحمده سلم صحیح اولور
فقط لحمده بر موضع معلوم بر صفت معلومه ایله وصف اولنسه زیرا بو وصف
ایله صفتی مضبوط اولور ولا یجوز السلم بکیل او ذراع معین لا یدری قدره مقداری
بلنمز کیل معین ایله ویاخود مقداری بلنمز ذراع معین ایله سلم جائز اولماز زیرا
احتمالدرکه اول کیل یاخود اول ذراع وقت تسلیمه دکین ضایع اوله زیرا ضایع
اوله قده نزاعه مؤدی اولور ولا فی طعام قریة او ثمر نخلة معینة وخ بر قریۀ معینه نك
ثمرنده سلم جائز اولماز جائزدرکه وقت تسلیمه دکین بونلره بر آفت عارض اوله لکن
قریه نك ذکری اول مسلم فیه اولان طعامك صفتنك بیانی ایچون اولسه تعیین
ایچون اولسه جائزدر ولا فیما لا یبقی من حین العقد الی حین المحل وخ حین عقددن
وقت تسلیمه باقی قلمین شیده سلم جائز اولماز زیرا جائزدرکه وقت تسلیمه کلمزدن
مقدم انقطاعه آفت عارض اوله وشرطه بیان الجنس کبر او شعیر یعنی سلمك
جائز اولمسنك شرطلری طقوز شرطدر مصنف سکزینی بیان ایلدی طقوزنجی
خ بیان اولنور آنلرکی بیان الجنسدر مثلا مسلم فیه بغدای یاخود شعیر اولمق کبی
امدی مسلم فیهك جنسی بیان اولنمق شرطدر والنوع کسقیة وبخسیة ایکنجیسی
بیان النوعدر یعنی اول مسلم فیه اولان شئ سقیه میدر فتح سین ایله وکسر قاف
ایله وفتح یاء مشدده ایله انهار صوایله ویریلان اکنه یاخود بخسیه میدر فتح باء موحده
ایله وسکون خاء معجمه ایله مطر صوی ایله صوارلان اکندر والصفة کجید او ردی
اوچنجیسی بیانی الصفتدر یعنی اول مسلم فیه جید یاخود ردی یعنی ایو یا کم اولمق
کبی والقدر نحو کذا رطلا او کیلا بما لا ینقبض ولا ینبسط دردنجیسی بیان القدر
یعنی مسلم فیه بو قدر رطل یاخود بو قدر کیل بیان اولنمق کبی کیلده ووزنده منقبض
ومنبسط اولمین شیلرده یعنی انقباض وانبساط قبول ایلمز زیرا کیل ایله اوله
تفاوت ظهور ایلمامك ایچون مثلا زنبیل اولمیه زنبیل منقبض ومنبسط
اولور بو تقدیرجه منازعه یه سبب اولور واجل معلوم واقله شهر فی الاصح

طعامنده یاخود نخلهٔ معینه نك صح

سلمك شرطلری

فی الاصح بشنجیسی بیان الاجلدر یعنی مسلم فیه قاچ آیه دکین تسلیم اولنور بیان
اولنمسی کبی زیرا نبی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلمك من اسلم منکم فلیسلم
فی کیل معلوم ووزن معلوم الی اجل معلوم قول شریفی وارد اولمشدر واقلی
قول اصحده بر آیدر زیرا بر آیدن اقل اولسه معجلدر وبر آی ویاخود بر آیدن زیاده
اولسه مؤجل عد اولنور ودیدیلرکه مقدردر وقدر راس المال ان کان کیلیا او
وزنیا او عددیا آلتنجیسی راس مال بیانی ایلمکدر مثلا بش درهم یاخود اون درهم بیان
اولنمق کبی اگر کیلی یاخود وزنی یاخود عددی اولسه ابو حنیفه قتنده مثلا برکمسنه
بر آخره اسلمت الیك هذه الدراهم کرة بر دیسه یاخود اسلمت الیك هذا البر
وکذا منا من الزعفران دیسه وحال بوکه اول دراهمله اول برك وزنی مقداری
بلنمسه صحیح اولماز ابو حنیفه قتنده فلا یجوز فی جنسین بلا بیان راس المال کل
منهما چونکه راس مال سلمده بیانی ایلمك شرط اولدی امدی جنسین مختلفین ده
هر برینك راس مالنی بیان ایلمکسزین سلم جائز دکلدر مثلا بر کره بغدای ایله بر کره
شعیر ایله یوز درهم سلم ویرسه هر برینك مقداری بیانی اولنمسه سلم صحیح اولماز
ولا نقدین بلا بیان حصة کل منهما من المسلم فیه وخ سلم نقدین مختلفین ایله که
هر برینك مسلم فیهدن اولان حصه سنی بیان ایلمکسزین جائز دکلدر مثلا بر کره برده
بر قاچ دینار وبر قاچ درهم سلم ویرسه وهر برینك وزنی بیان اولنمسه سلم
صحیح اولماز ومکان ایفائه ان کان له حمل ومؤنة یدنجیسی اول مسلم فیه نك
مکان ایفاسنی بیان ایلمکدر اگر مسلم فیه نك حمل ومؤنتی اولسه مثلا بغدای و
ارپه نك حمل مؤنتلری کبی ایفائه ده اولان ضمیر مسلم فیه یه راجعدر وعندهما
لا یشترط معرفة قدر راس المال اذا کان معینا وامامین قتنده راس مال سلمك
مقدارنی بلمك شرط اولماز اگر راس مال معین اولسه مثلا برکمسنه بر آخره
اسلمت الیك هذه الدراهم فی کرة بر دیسه واول دراهمك وزنی بلنمسه سلم صحیح
اولور امامین قتنده ولا مکان الایفاء ویوفیه فی مکان عقده امامین قتنده مکان
ایفاده شرط دکلدر واول مسلم فیه اولان شئ مکان عقدده ایفای وتسلیم ایدر وفیه
ده اولان ضمیر مسلم فیه راجعدر ومثله الثمن والاجرة والقسمة یعنی مسلم فیه نك
ثمننده واجرتنده وقسمتنده خلاف مسلم فیه ده واقع اولان کبیدر خلافك ثمننده
واقع اولمسنك صورتی مثلا برکمسنه بر حاضر عبدی اجل ایله ذمتنده اولان بر کره
بغدایه بیع ایلسه ابو حنیفه قتنده مکان ایفانك بیانی اشتراط اولنور وامامین
قتنده اشتراط اولنماز بلکه انی مکان عقدده وفا ایلمك معین اولنور واجرتده
واقع اولمسنك صورتی مثلا برکمسنه اجرته محتاج بر دار یاخود بر دابه اجاره یه
الا ابو حنیفه قتنده مکان ایفانك بیانی اشتراط اولنور وامامین قتنده

اشتراط اولنماز وما لا حمل له یوفیه حیث شاء فی الاصح اتفاقا وشول شیکه
سلمده حملی اولمیه مسك وكافور كبی بایع آنی استدوکی یرده ایفا وتسلیم ایلر
اصح قول جمله علمانك اتفاقلریله در وقبض رأس المال قبل التفریق شرط بقائه
سکز بجیسی متعاقدینك تفریقلرندن متقدم اول رأس مال قبض ایلمك عقد
سلمك بقاسنه شرطدر واول طقوزنجی شرطکه مصنف انی ذکر ایلمامشدر
ومسلم فیهنك تحصیله قادر اولمقدر فلو اسلم مائة نقدا ومائة دینا علم المسلم
الیه فی کر بطل فی حصة الدین فقط مصنفك فلو اسلم قولی ماقبلندن وقبض
رأس المال قولنه تفریع واقع اولمشدر یعنی فحن برکمسنه یوز درهم نقد ایله وسلم
الیهده اولان یوز درهم دینی برکره بغدای یا برکره اریه یه سلم ویرسه دین حصه سنده
اول سلم باطل اولور ومقبوض اولان یوزده صحیح اولور مجلسده مقبوض اولدیغی
اجلدن ودینده صحیح اولمدی زیرا دینده اولان یوز درهم معدوم قبیلندندر ولا
یجوز التصرف فی رأس المال والمسلم فیه قبل قبضه بشرکة او تولیة شرکت صورتی
بودر که برکمسنه برآخره دیدیکه رأس المالك یاریسنی بکا ویر مسلم فیهك یاریسی
سنك اولسون دیدی وهم تولیتك صورتی بودر که برکمسنه برآخره دیدیکه بن سلمده
اوتوز ویردیکم مثلنی بکا ویر مسلم فیه سنك اولسون زیرا مال سلمده یاخود
مسلم فیهده قبل القبض شرکت ایله یاخود تولیه ایله تصرف جائز دکلدر زیرا مسلم
فیه مبیعدر ومبیعده تصرف قبل القبض جائز دکلدر رأس مال ایسه مبیعه
مشابهدر وقبل قبضنده اولان ضمیر رأس ماله راجعدر ولا شراء شیء من المسلم
الیه برأس المال بعد التقابل قبل قبضه وهم رأس مال ایله مسلم الیه دن یعنی بایعدن
بعد التقابل اول رأس مالی ایله مسلم الیه دن یعنی بایعدن بعد التقابل اول رأس
مالی ایله مسلم الیه دن یعنی بایعدن بعد التقابل اول رأس مالی ایلمزدن مقدم برشیء
اشترا ایلمك جائز دکلدر مثلا بر رجل بر رجله برکره بره اون درهم سلم ویرسه
صکره اول احکام سلمی تقابل ایلدکدن صکره یعنی اقاله ایلدکدن صکره رب السلم
اولان کمسنه اول رأس مال سلم ایله قبل القبض مسلم الیه دن برشیء اشترا ایلمك
مراد ایله جائز دکلدر ولو اشتری کرا وامر رب السلم بقبضه قضاء لا یصح واکر
اول مسلم الیه اولان کمسنه برکره بغدای اشترا ایلسه وانی قبض ایلمکه رب سلمه
امر ایلسه که کندو اوزرنده اولان دینی قضا ایلمك ایچون صحیح اولماز صفقتین
واقع اولدوغی اجلدن بقبضهده اولان ضمیر کره راجعدر ولو امر مقرضه به
صح واکر مدیون اولان کمسنه برکره بغدای اشترا ایلسه وکندو مقرضنه اول
اشترا ایلدوکی کری اوزرنده اولان قرضدن قبض ایلمکه امر ایلسه صحیح اولور مثلا
بر رجل برآخردن برکره بغدای استقراض ایلسه صکره مستقرض اولان کمسنه

موضع دار وموضع اجارهٔ دابه
وفایه متعین اولور وقیمتده
واقع اولمسنك صورتی مثللر
ایکی کمسنه بر داری قسمت ایلسه
وایکیسنك برییسی اول برآخره
اوزرینه مؤنتنه وحمله محتاج برشیء
شرط ایلسه براغاج دکمك کبی
وکندو حصه سنده بریا یو یایمق
کبی قسمت صحیح اولور ابو حنیفه
قتنده مکان ایفانك بیانی
اشتراط اولنور وامامین قتنده
اشتراط اولنماز
صح

کمسنه برآخردن برکره بغدای اشترا ایلسه ومقرضنه امر ایلسه که کندو قرضندن
انی قبض ایلیه صحیح اولور مقرضهده اولان ضمیر مدیونه راجعدر وکذا لو امر رب سلم
بقبضه ثم لنفسه فاکتاله لاجل المسلم الیه ثم لنفسه صح واکر رب المسلم اولان
کمسنه اول مسلم الیه اولان کمسنه اول اشترا اولنان کری اول رب السلم اولان کمسنه یه
قبض ایلیه صکره کندو نفسنه قبض ایلیه دیو امر ایلسه رب السلم اولان کمسنه ده
مسلم الیه ایچون انی اکتیال ایلسه یعنی اولچسه صکره کندو نفسی ایچون اولچسه صحیح
اولور کیلین اجتماع ایلدوکی اجلدن بقبضهده اولان ضمیر کره راجعدر لهده اولان
ضمیر رب السلمه راجعدر اکتالهده اولان ضمیر رب السلمه راجعدر لنفسهده اولان
ضمیر ینه اکا راجعدر ولو اکتال المسلم الیه فی ظرف رب السلم بامره وهو غایب لا یکون
قبضا واکر مسلم الیه اولان کمسنه ذکر اولنان کری رب السلم اولان کمسنه نك ظرفنه
کندو امریله کیل ایلسه وحال بوکه اول رب السلم غایب اولسه ذکر اولنان اولچمك
رب السلمك حقنه قبض اولماز ولو اکتال البایع کذلك کان قبضا واکر بایع اولان
کمسنه مشترینك ظرفنه غایب ایکن کیل ایلسه قبض اولور امری ایله واقع
اولدیغی اجلدن بخلاف مالو اکتاله فی ظرف نفسه او فی ناحیة بیته اما بایع کندو
نفسنك ظرفنه کیل ایلسه یعنی اولچسه یاخود کندو اونك بر ناحیه سنده کیل
ایله تقدم ایلیان مسئله نك خلافیدر ولو اکتال الدین والعین فی ظرف
المشتری ان بدأ بالعین کان قبضا وان بدأ بالدین فلا واکر بایع اولان دین ایله
عین مشترینك ظرفنه اکتیال ایلسه اکر عین ایله ابتدا ایدرسه قبض اولور واکر
دین ایله ابتدا ایدرسه قبض اولماز مثلا برکمسنه برآخردن عقد سلم ایله برکره
بغدای اشترا ایلسه صکره وقتنك حلولندن صکره عقد بیع ایله برکره بغدای دخی اشترا
ایلسه ومشتری بایعه دیسه که بو ایکی کری بنم ظرفمه قو اکر عین ایله ابتدا ایدرسه
ایکیسنده قبض اولور زیرا کندو امریله واقع اولمشدر اکر دین ایله ابتدا ایدرسه
قابض اولماز ابو حنیفه قتنده زیرا رب السلمك مسلم الیه امریکه اول مسلم فیهی کندو
نفسنه قبض ایله دیمسی صحیح دکلدر وعندهما صح قبض العین فان شاء رضی بالشرکة
وان شاء فسخ البیع واما امامین قتنده شرکت ایله راضی اولور اول مخلوطدن اشترسه
بیعی فسخ ایدر زیرا خلط آنلرك قتلرنده استهلاك دکلدر ولو اسلم امة فی کر
وقبضت ثم تقابلا فماتت قبل ردها بقی التقابل ویجب قیمتها یوم قبضها اکر برکمسنه
برامه یی برکره بغدایه سلمه ویرسه ومسلم الیه اولان کمسنه طرفندن اول امه قبض
اولنسه قبض اولندقدن صکره عقد سلمی تقابل ایلسه لر مسلم الیهك یدنده ایکن
رب السلمه رد اولنمازدن مقدم امه فوت اولسه اول واقع اولان تقابل باقی قالور
واول امه نك یوم القبضنده اولان قیمتی واجب اولور ردهاده اولان ضمیر امه یه

٨ امریله واکر بری

راجعدر وكذلك قيمتها ده وقبضها ده اولان ضميرلر امه يه راجعدر ولو ماتت
ثم تقابلا صح واكر امه اولدكدن صكره تقابل ايلسه اول تقابل صحيح اولور وصورة
اولى ده كي كبي اول امه نك قيمتي واجب اولور زيرا جاريه رأس مال اولمين عقدي
بمش حكمندن در مبيع ايسه مسلم فيه در واقاله نك صحتي مبيعك قائم اولمسنه اعتماد ايدر
يوخسه ثمنك قيامنه دكلدر بو تقديرجه جاريه نك هلاكي اقاله وتغيير ايلمز وكذا
المقابضة في الوجهين مقابضه حتى ايكي وجهدن بو بليجه سنه در يعني صحيح اولور مثلا
بركمسنه برامه يي عوض ايله وياخود عبد ايله بيع ايلسه اكر تقابلدن صكره بريسي
هلاك اولسه اول تقابل باقي قالور واكر تقابلدن اول هلاك اولسه ينه تقابل صحيح
مبيع مقابضه عيني عينه بيعدر بخلاف الشراء بالثمن فيهما اما ثمن ايله اشترا ايله مده
ايكي وجهدن حتى ذكر اولنانك خلافيدر مثلا بركمسنه برامه يي بيك درهمه اشترا
ايلسه اشترادن صكره عقد بيعي تقابل ايلسه لر وتقابلدن صكره يد مشتريده فوت
اولسه اقاله باطله اولور موتندن صكره واقع اولسه تقابل ينه باطل اولور ولو
ادعى احد عاقدي السلم بيان الاجل او اشتراط الرداءة وانكر الآخر فالقول لمدعيهما
مطلقا واكر سلمك عاقدينك بري يعني مسلم اليه ياخود رب السلم اجلك
بياننى ادعى ايلسه يعني براجله شرط ايلدم ديسه ياخود رداءة اشتراط اولنميالي
ادعى ايلسه ومتعاقدينك بريسي اني انكار ايلسه قول مطلقا ابو حنيفه قتنده
اول رداءة ايله اجلي ادعا ايلنينكدر ومدعيهماده اولان ضمير مثنى اجل ايله رداءته
راجعدر وقالا للمنكر ان كان رب السلم في الاولى والمسلم اليه في الثانية وامامين
ديديلر كه قول اجله منكر اولانكدر اكر رب السلم اوليده ايسه يعني قول رب السلمكدر
وقتي مسلم اليه ثانيه ده تأجيلي ادعا ايلسه وينه قول منكركدر وقتي مسلم اليه اولسه
يعني رداءة اشتراط ايلمك صورتنده اولسه مثلا رب السلمكه مشتريدر ومسلم
اليه كه بايعدر اكر مسلم اليه فلان زمانه دكين تأجيل ايلمش ايدك ديو ادعا ايلسه
ورب السلم اجلي انكار ايلسه قول رب السلمكدر وصورت اولى ديدوكي تأجيل
مسئله سيدر صورت ثانيده كه رداءة تدر رب السلم رداءة شرط اولنمش ايدي
ديو دعوا ايلسه مسلم اليه انكار ايلسه امامين قتنده قول مسلم اليهكدر والاستصناع
باجل سلم استصناع برصانعه مثلا بركمسنه برخفافه بكا كندو مالكدن بو جنسدن
بو صفت ايله فلان بهايه برخف اشله ديسه استصناع اجل معلوم ايله سلمدر
فيصح فيما امكن ضبط صفته وقدره تعورف اولا امدي صفتنك وقدرينك ضبطي
ممكن اولان شيده صحيح اولور كرك بين الناس متعارف اولسون خف وقمقمه وازار
وبونلره بكزر شيلر كبي كرك متعارف اولمسون ثياب وثيابه بكزر شيلر كبي
وبلا اجل يصح فيما تعورف كخف وطشت وقمقمة يعني استصناع اجل سز صحيح

صحيح اولور تعارف اولان شيلرده وطشت وخف وقمقمه كبي وهو بيع لا عدة
واول استصناع بيعدر وعد دكلدر فيجبر الصانع على عمله ولا يرجع المستصنع عنه
مصنفك فيجبر قولي بيع لا عدة قولنه تفريع واقع اولمشدر يعني صانع سپارش
اولندیغی عملندن امتناع ايدرسه عمله جبر اولنور ومستصنع اولان عملدن رجوع
ايلمسي جائز دكلدر زيرا عقد ايله واقع اولمشدر والمبيع هو العين لا عمله يعني
مبيع اولان اول عيندر اول صانعك صنعي دكلدر بو عبارة معقود عليه اولان
عملدر عين دكلدر ديين كمسنه لرك قوللريني رددر فلو اتى بما صنعه غيره او بما
صنعه هو قبل العقد فاخذه صح اكر اول صانع اولمامسنه غيريسنك صنع ايلديكي
شيئي كتورسه ياخود قبل العقد صنع ايلديكي كتورسه مستصنع اولان كمسنه ده السه
صحيحدر ولا يتعين المستصنع بلا اختياره اول صانعك بعد العقد صنع ايلديكي
شي مستصنع اولان كمسنه اختيارسز يعني رضاسز متعين اولماز فيصح بيع الصانع
له قبل رؤيته صانعك بعد العقد صنع ايلدوكي مستصنعك رؤيتندن مقدم
بيع ايلمسي صحيحدر له ده اولان ضمير مستصنعه راجعدر رؤيته ده اولان ضمير ده مستصنعه
راجعدر وله اخذه وتركه مستصنع ايچون اول صنع اولنان شيئي اخذ ايلمك و
ترك ايلمك جائزدر له ده اولان ضمير مستصنعه راجعدر اخذه وتركه ده اولان ضميرلر
مستصنعه راجعدر ولا يصح فيما لم يتعارف كالثوب غير متعارف اولان شيدن
استصناع صحيح اولماز ثوب كبي اولان اشياده مثلا بركمسنه حائك اولان كمسنه يه
امر ايلسه كه كندو يا ننندن اولان ايلكدن دراهم معلومه ايله برثوب طوقويه بو خصوصده
جبر اولنماز زيرا بين الناس جاري وتعامل اولان شيلردن دكلدر مسائل شتى
هذه مسائل شتى تقديرنده در شتى ايسه جمع شتت متفرق معناسنه در يعني
ذكر اولنه جق برآلاي مسائل متفرقه در ابواب متفرقه دن جمع اولنمشلردر يصح بيع الكلب
والفهد وسائر السباع علمت اولا كلب وفهد يعني پارس وسائر سباع
بهايمك بيعلري صحيحدر كرك تعليم اولنسون كرك اولنمسون آلات صيد وحراست
اولدقلري اجلدن وينه هر ذي مخلب اولان طيرك بيعي صحيح اولور منتفع به اولدقلري
ايچون زيرا شرع شريف آنلر ايله انتفاعي مباح ايلمشدر حراسة واصطيادا ديو
تقديرجه مال متقوم اولور ابن عمردن روايت اولنمشدر كه نبي حضرت صلى الله تعالى
عليه وسلم كلب حقنده قرق درهم قضا ايلمشدر وكلب مال متقوم اولمیجق اتلافنده
ضمان لازم كلور والذمي في البيع كالمسلم ذمي اولان كمسه احكام بيعده مسلم كبيدر
الا في الخمر والخنزير فانها في حقه كالخل والخنزير في حقه كالشاة الا خمرده ذمي مسلم كبي دكلدر زيرا خمر ذمي
حقنده مسلم حقنده اولان خل كبيدر والا خنزيرده ذمي مسلم كبي دكلدر زيرا
خنزير ذمي حقنده مسلم حقنده اولان شاة كبيدر يعني ايكيسنك بيعي ذمي

قتنده جائزدر فانها اولان ضمیر خمره راجعدر فی حقه اولان ضمیر ذمی راجعدر
فی حقه اولان ضمیر ذمی راجعدر فانه اولان ضمیر خنزیره راجعدر ومن زوج
مشتریته قبل قبضها جاز وشول کمسنه که کندو اشترا ایلدیکی امه یی قبل القبض
غیره تزویج ایله جائز اولور وان وطئت کان قبضا واکر زوج آنی وطی ایدر
قبض اولور زیرا وطی مشترینک تزویجی ایله واقع اولمشدر ای لم توطا ای
بمجرد التزویج لایکون قابضا والا فلا واکر زوج انی وطی ایلمز ایسه قبض اولماز
ومن اشتری شیئا فغاب غیبة معروفة لایباع فی دین بایعه وشول کمسنه که
برشی اشترا ایلمش اوله اول شینک ثمننی نقد ایدوب تسلیم ایلمزدن مقدم
برغیبت معروفه ایله غائب اوله یعنی غایب اولدوغی مکان معلوم اوله
اول اشترا ایلدوکی بایعک دینی ایچون بیع اولنماز وان لم تکن معروفة یباع
فیه اذا برهن انه باعه منه اذا لم یکن قبضه اکر غیبه سی معروفه دکل ایسه یعنی
غائب اولدوغی مکان معروف اولماز ایسه اول اشترا ایلدوکی شی اول
بایعک دینی ایچون بیع اولنور ایچون غائب اولسه دخی ایچون اول بایع اولان
کمسنه اول غائب اولان مشتری یه بیع ایلدیکنه برهنه ایلسه یعنی شاهد
کتورسه اکر مشتری غائب مبیعی قبض ایلمش اوله بایعک بینه سی قبول
اولماز زیرا مبیعدن علاقه سی یوقدر واقامت بینه مشتری غایبک ذمتی
ایچون اولمش اولور غایب اوزرینه اثبات دین ممتنعدر وان غاب احد
المشتریین فللحاضر دفع کل الثمن وقبض المبیع وحبسه اذا حضر الغایب حتی
ینقد حصته واکر مشترینک بریسی غایب اوله اول حاضر اولنه کلی ثمنی
دفع ایلمک لازم اولور حتی مبیعی قبض ایدوب حبس ایلمک واردر اول غایب
اولان حاضر اوله وکندو حصه سنک ثمننی انقاد ایدوب ادا ایلیه زیرا کندو
حصه سنک ادا ایلمسنه مضطردر حاضر اولان ایسه آنده وکیلدر متبرع دکلدر
وان اشتری بالف مثقال ذهب وفضة فهما نصفان واکر بر کمسنه بیک
مثقال التون وکمش ایله برشی اشترا ایلسه اول التون ایله کمش نصفاندر یعنی
بشیوز مثقال التون لازم اولور وبشیوز مثقال کمش لازم اولور وان قال
بالف من الذهب والفضة فمن الذهب خمسمائة مثقال ومن الفضة خمسمائة
درهم وزن سبعة واکر مشتری اولان کمسنه اشتریت بالف من الذهب والفضة
دیسه ذهبدن بشیوز مثقال واجب اولور وفضه دن بشیوز درهم واجب
اولور هر اون درهمی یدی مثقال وزنی اوله ومن قبض زیفا بدل جید غیر عالم به
فانفقه او هلک فهو قضاء وشول کمسنه که ایو اولان اقچه نک بدلنی زیوف
قبض ایلسه غیر عالم اولدیغی حالده وآنی انفاق ایلسه ویا خود هلاک اوله

اوله اولقبض ایلدیکی کندو حقندن قضا اولور اول کمسنه نک اوزرینه برشی
لازم کلمز ابو حنیفه قتنده زیرا قبض ایلدیکی جنس حقندندر وقال ابو یوسف
یرد مثل الزیف ویقضی الجید وابو یوسف دیدیکه اول زیوفک مثلنی رد ایلیه
واول جیدی قضا ایلیه وان فرخ طیر او باض فی ارض او تکنس ظبی فهو لمن
اخذه واکر بر طیر بر ارضده یاورولسه ویا خود یمرطلسه یا خود بر ظبی کندو
کناسنه داخل اولسه اولشیلر وضع ید ایدوب قبض ایدنلردر ارضنک
بولناننک دکلدر وکذا صید تعلق بشبکة منصوبة للجفاف او دخل دارا وضع
قوروتمق ایچون نصب اولنان شبکه یه تعلق ایلسه یعنی آصلسه صید وضع داره
داخل اولسه صید قبض ایدنلردر دار صاحبنک دکلدر او درهم او سکر نثر فوقع
علی ثوب وضع نثار اولوب ثوب اوزرینه واقع اولان درهم ایله سکر آلانلردر
فان اعده صاحبه لذلک او کفه بعد السقوط او اغلق باب الدار بعد الدخول
ملکه بو ترکیبده لف ونشر مشوش واردر زیرا فان اعده ده اولان ضمیر ثوبه
راجعدر یعنی اول ثوبک اوزرینه واقع اولان دراهم ایله سکری آلان کمسنه نکدر
ایچون اول ثوبی اول معنا یه معد و مهیا قلسه وکفه ده اولان ضمیر اول شبکه ده
واقع اولان صیده راجعدر یعنی اول شبکه یه دوشوب آصیلان صید اول
کمسنه نک اولور ایچون کف یعنی منع ایلسه واغلق باب الدار بعد الدخول
او ادخل دار قولنه راجعدر یعنی صید اول کمسنه نک اولور ایچون او وینه کیرسه
وقپویی اوزرینه قپاسه آنی ملک ایدر ولیس للغیر اخذه ذکر اولنان صیدی
غیر کمسنه ایچون اخذ ایلمک جائز دکلدر اخذه ده اولان ضمیر صیده راجعدر
کما لو عسل النحل فی ارضه او نبت فیها شجر او اجتمع تراب بجریان الماء بو اوچ
مسئله شول تقدم ایلیان اوچ مسئله کبیدر ایچون بال اریسی بر آدمک ارضنده
بالنی جمع ایلسه یا خود ارضنک ایچنده بر شجر بتسه یا خود ارضده صویک جریانی
سببی ایله طپراق جمع اوله بو ذکر اولنان اشیا ارض صاحبنکدر غیری کمسنه نک
دکلدر مالا یصح تعلیقه بالشرط ویبطله الشرط الفاسد بو محلده فصل بیان
مالا یصح تعلیقه بالشرط دیجک یرایدی لکن مصنف رحمة الله علیه کنز صاحبنه
تابع اولوب بو ترتیب اوزرینه ذکر ایلدی امدی مصنف بو محلده شرطله تعلیقی
صحیح اولمیان وآنی شرط فاسد ابطال ایدن اشیانک بیانینی ذکر ایدر بو اشیا
ایسه اون درت شیدر البیع او لکسی بیعدر مثلا بر عبدی بیع ایله دکندو یه
بر شهر خدمت ایلسون اشتراط ایله یا خود بر دار بیع ایدوب آنده بر آی ساکن
اولمسین اشتراط ایله بیع فاسد اولور والاجارة ایکنجیسی اجاره در مثلا بر کمسنه یه
دارنی بر سنه اجاره یه ویره کندو یه یوز درهم قرض ویرمک شرطیله یا خود

بر ارضده برشی بولمق

شرطله تعلیق صحیح اولمیوب شرط فاسد ابطال ایلدوکیدر

بر هدیه ویرمک شرطیله بو اجاره فاسد اولور والقسمة اون جنجیسی قسمتدر مثلا
برادم فوت اولسه ومخلفاتنک بر مقداری عین وبر مقداری ذمتلرنده دین
اولسه جمله دین وعین هر نه که وار ایسه قسمت اولنوب ذمتلرنده اولان دینی
وارثلردن برینه اولمسنی شرط ایلسه لر بو قسمت باطلدر والاجازة درد نجیسی
اجازتدر زای معجمه ایله مثلا بر فضولی برکمسنه نک عبدنی بیع ایلسه عبدک
صاحبی اولان کمسنه بیعه اجازة ویردم بکا یوز درهم قرض یاخود بر هدیه ویرمک
شرطیله دیسه بو اجازة باطله اولور والرجعة لشنجیسی رجعه در مثلا برکمسنه
کندو مطلقهٔ رجعیه سنه سنی مراجعت ایلدم بکا یوز درهم قرض ویرمک
شرطیله یاخود زید سفردن کلورسه دیسه رجعة بو تعلیق ایله باطله اولور
والصلح عن مال التنجیسی مالی ایله صلح ایلمکدر مثلا برکمسنه برآخره سنده اولان
مالدن بنی اونده برآی ساکن ایلمک شرطیله صلح اولدم دیسه بو صلح بو شرطله
فاسد اولور والابراء عن الدین یدنجیسی دیندن ابرا ایلمکدر مثلا برکمسنه
برآخره سنده اولان دینمدن بکا برآی خدمت ایلمک شرطیله سنی ابراء ایلدم
دیسه بو ابراء بو تعلیق ایله فاسد اولور وعزل الوکیل سکزنجیسی عزلدر مثلا بر
کمسنه وکیلی کندو وکیلنه سنی وکالتدن معزول ایلدم فلان کمسنه سفردن کلورسه
یاخود بکا بر هدیه ویرمک شرطیله دیسه بو تعلیق بو شرطله فاسد اولور والاعتکاف
طقوزنجیسی اعتکافدر مثلا برکمسنه حق تعالی حضرتلری بر مریضمه شفا ویررسه
بو قدر کون اعتکاف نذرم اولسون دیسه بو تعلیق فاسد اولور والمزارعة
اوننجیسی مزارعه در مثلا برکمسنه برآخره سکا بو ارضمی مزارعه یه ویردم بکا
شو قدر درهم قرض ویرمک شرطیله دیسه بو تعلیق فاسد اولور والمعاملة
اون برنجیسی معامله در یعنی مساقاة ایله ویردم بکا شو قدر درهم قرض ویرمک
شرطیله دیسه بو تعلیق فاسد اولور والاقرار اون ایکنجیسی اقراردر مثلا بر
کمسنه فلان کمسنه نک یاننده شو قدر شئ وار در اکر بکا یوز درهم قرض ویرر
ایسه دیسه بو تعلیق فاسد اولور والوقف اون اوچنجیسی وقفدر مثلا برکمسنه
اکر فلان کمسنه سفردن کلورسه دارم وقف اولسون دیسه بو شرطله بو تعلیق
فاسد اولور وکذا التحکیم عند ابی یوسف اون دردنجیسی تحکیمدر مثلا ایکی رجل
برآخره اکر فلان کمسنه سفردن کلورسه ما بینمزده بو قضیه ده حکم ایله دیسه بو تعلیق
صحیح اولماز ابو یوسف قتنده وفتوی بونک اوزرینه در خلافا للمحمد امام محمد
ایچون خلاف واردر زیرا آنک قتنده صحیح اولور ومالا یبطله الشرط الفاسد
وشول شیلر که آنلری شرط فاسد ابطال ایلمز بو شیلر ایسه یکرمی یدی شیلردر
القرض اوکلیسی قرضدر مثلا برکمسنه برآخره بن سکا یوز درهمی قرض ویردمکه

شرط فاسد ابطال ایلمدوکی شیلر

ویردمکه بکا برآی خدمت ایلمک شرطیله دیسه بو شرطله قرض باطل اولماز
والهبة والصدقة ایکنجیسی هبه در مثلا برکمسنه برآخره اوینی هبه ایلسه کندو یه
برانجه عوض ویرمک شرطیله بو هبه صحیح وشرط باطلدر مثلا برکمسنه برآخره
سکا بو جاریهٔ صدقه ویردم دیسه بکا بر هفته خدمت ایلمک شرطیله
بو صدقه بو شرطله باطله اولماز والنکاح دردنجیسی نکاحدر مثلا برکمسنه
بر خاتونه مهرک اولمامق شرطیله سنی تزویج ایلدم دیسه نکاح صحیح اولور وشرط
فاسد اولور والطلاق بشنجیسی طلاقدر مثلا برکمسنه کندو خاتوننه غیره تزوج
ایلمک شرطیله سکا ویردم طلاق واقع اولور وشرط فاسد اولور والخلع
التنجیسی خلعدر مثلا برکمسنه کندو خاتوننه سنی خلع ایلدم برآی مخیر اولمق شرطیله
دیسه شرط باطل اولور وطلاق واقع اولور وخلع مقابله سنده تسمیه اولنان
مال واجب اولور والعتق یدنجیسی عتقدر مثلا برکمسنه کندو مملوکنه سنی
ازاد ایلدم اوچ کون مخیر اولمق شرطیله دیسه اول مملوک معتق اولور و
شرط فاسد اولور والرهن سکزنجیسی رهندر مثلا برکمسنه برآخره عبدمی
سکا رهن قودم دیسه بنه بکا خدمت ایلمک شرطیله دیسه رهن صحیح اولور
وشرط فاسد اولور والایصاء طقوزنجیسی ایصادر مثلا برکمسنه برآخره
بن سنی وصی ایلدم شول شرطله که قزیمی تزوج ایلیه سن سنی وصی ایدرمکه
بنم قزیمی تزوج ایلمک شرطیله دیسه شرط باطل اولور ووصیت صحیحدر والوصیة
اوننجیسی وصیتدر مثلا برکمسنه برآخره سکا مالمک ثلثنی وصیت ایلدم اکر فلان
کمسنه اجازت ویررسه دیسه وصیت صحیح اولور وشرط فاسد اولور والشرکة
اون برنجیسی شرکتدر مثلا برکمسنه برآخره سنی بکا شریک ایلدم فلان شئی
هدیه ویرمک شرطیله دیسه شرکت صحیحه اولور والمضاربة اون ایکنجیسی مضاربه در
برکمسنه برآخره سنی بیک درهمده نصف ایله مضاربه ایلدم اکر فلان کمسه راضی
اولورسه دیسه مضاربه صحیح اولور وشرط فاسد اولور والقضاء اون اوچنجیسی قضادر
مثلا برکمسنه برآخره یعنی خلیفه اولان کمسنه برکمسنه یه سکا مکه قضاسن ویردم
برکمسنهٔ معزول ایلمامک شرطیله دیسه تولیه صحیح اولور وشرط فاسد اولور
والامارة اون دردنجیسی امارة در مثلا خلیفه اولان کمسنه برکمسنه یه سکا شام
امارتنی ویردم آته بنمامک شرطیله دیسه امارة صحیح اولور شرط فاسد اولور
والکفالة اون بشنجیسی کفالتدر مثلا برکمسنه برآخره فلان غریمکه کفیل اولورم
فلان مقدار قرض ویرمک شرطیله دیسه کفالت صحیح اولور وشرط فاسد
اولور والحوالة اون التنجیسی حواله در مثلا برکمسنه برآخره سنی فلانک اوزرینه
حواله ایلدم محال علیه نک هلاکی قتنده اوزریمه رجوع ایلمامک شرطیله دیسه

حواله صحیح اولور والوکالة اون بدنجیسی وکالتدر مثلا برکمسنه برآخره سنی فلان
خصوصده وکیل ایلدم ذمتمده اولان حقکدن ابراء ایلمک شرطیله دیسه وکالت
صحیح اولور وشرط فاسد اولور والاقالة اون سکزنجیسی اقاله در مثلا بایع
مشتری یه سنی بو بیعدن اقاله ایلدم بکا فلان قدر درهم ویرمک شرطیله دیسه
اقاله صحیح اولور وشرط فاسد اولور والکتابة اون طقوزنجیسی کتابتدر مثلا بر
سید بر عبدینه سنی بیک درهم اوزرینه مکاتب ایلدم بو بلده دن چقمامق شرطیله
یاخود فلان ایله معامله ایلمامک شرطیله دیسه کتابت صحیح اولور وشرط فاسد اولور
واذن العبد فی التجارة یکرمنجیسی تجارتده اذندر مثلا سید عبدینه سکا تجارة
ایلمکه اذن ویردم بنم ایچون برآی تجارة ایلمک وفلان متاعده تجارة ایلمک
شرطیله دیسه اذن تجارتده عام اولور وایلدیکی شرط فاسد اولور ودعوة الولد
یکربرنجیسی دعوة الولد مثلا برکمسنه کندودن طوغان امه سنه بو طوغدوغک
ولد بندندر اگر زوجم اکا راضی اولورسه دیسه ولدک نسبی ثابت اولور وشرط
فاسد اولور والصلح عن دم العمد یکرمیکنجیسی عمددن اولان دمدن صلح اولمقدر
مثلا عمداً قتل اولنمش کمسنه نک ولیسی قاتل ایله برشی اوزرینه صلح اولسه لر
قاتل ولی مقتوله برهدیه ویرمک شرطیله صلح صحیح اولور وشرط فاسد اولور
والجراحة یکرمی اوچنجیسی جراحتدن صلح اولمقدر مثلا صاحب جراحت اولان
کمسنه اکا برهدیه ویرلمک شرطیله صلح اولسه صلح صحیح اولور وشرط فاسد اولور
وعقد الذمة یکرمی دردنجیسی عقد الذمتدر مثلا امام اولان کمسنه برحربی عقد
الذمة طلب ایلدوکی اجلدن عقد الجزیه یی اوزرینه ضرب ایلدم اگر فلان کمسنه
راضی اولورسه دیسه عقد الذمة صحیح اولور وشرط فاسد اولور وتعلیق الرد
بعیب یکرمی بشنجیسی مبیعک ردنی عیب ایله تعلیق ایلمکدر مثلا مشتری اولان
کمسنه بایعه اگر بو مبیعده عیب بولورسم اوزرینه ردا ایلدم فلان کمسنه راضی اولورسه
دیسه رد صحیح اولور وشرط فاسد اولور وبخیار شرط یکرمی التنجیسی مبیعی خیار
شرط ایله رد ایلمکدر مثلا من له الخیار اولان کمسنه بو بیعی رد ایدرم اگر فلان کمسنه
راضی اولورسه دیسه رد صحیح اولور وشرط فاسد اولور وعزل القاضی یکرمی یدنجیسی
عزل قاضیدر مثلا خلیفه اولان کمسنه قاضی یه سنی عزل ایلدم فلان کمسنه راضی
اولورسه دیسه قاضی عزل اولور وشرط فاسد اولور

كتاب الصرف

چون مصنف رحمه الله کتاب السلم ومسائل شتی نک احکامی بیانندن فارغ
اولدی ایسه صرفک احکامی بیاننه شروع ایلدی صرف لغتده نقل وزیاده
معناسنه کلور زیرا صرف نقل اولدیغنه حدیث شریفده واقع اولمشدر
قال النبی علیه الصلوة والسلام من انتهی الی غیر الله لا یقبل الله منه صرفاً ولا عدلاً

عدلا بو محلده لفظ صرف نافله در وعدل فرضدر واصطلاح شرعده هو بیع
ثمن بثمن برثمنی برثمن ایله بیع ایلمکدر تجانسا اولا ایسترسه اول ایکی ثمن
متجانس اولسونلر ذهبی ذهبه ویاخود فضه یی فضه یه بیع ایلمک کبی وایسترسه
اول ایکی متجانس اولمسونلر ذهبی فضه یه ویاخود فضه یی ذهبه بیع ایلمک کبی وشرط
فیه التقابض قبل التفرق یعنی صرفده ابدانله تفرق اولمزدن مقدم تقابض
شرطدر تقابض ایسه تفاعل متبایعینک هر بری اول برآخره اولان شیئی قبض
ایلمکدر فیه ده اولان ضمیر صرفه راجعدر وصح بیع الجنس بغیر مجازفة وبفضل یعنی
صرفده بر جنس کندو جنسنک غیریسی ایله ذهبی فضه وفضه یی ذهبه بیع ایلمک کبی
مجازفه یعنی مقداری غیر معلوم اولدوغی حالده ویاخود فضل ایله بیع اولنمسی صحیحدر
جنس مختلف اولدوغی اجلدن بغیره ده اولان ضمیر جنسه راجعدر لا بجنسه الا
مساویا اما بر جنسی کندو جنسی ایله بیع اولنمسی صحیح اولماز ذهبی ذهبه وفضه یی
فضه یه بیع ایلمک کبی الا اوچده مساوی اولسه جائز اولور وان اختلفا جودة وصیاغة
ان وصلیه در یعنی بر جنسی کندو جنسیله بیع ایلمک صحیح دکلدر اگر جوده یعنی ایولکده
وصیاغتده مختلف اولور ایسه زیرا جوده ایله صناعت متحد در اعتبار یوقدر فان
بیع مجازفة ثم علم التساوی قبل التفرق جاز اگر بر جنسی جنسی ایله فضه یی فضه یه بیع
ایلمک مجازفه یعنی مقداری بلنمزسز بیع اولنسه بعد البیع وقبل التفرق متساوی
اولدقلری بلنسه بیع جائز اولور ولا یجوز التصرف فی بدل الصرف قبل قبضه
بدل قبض اولنمزدن مقدم تصرف ایلمک جائز اولماز شرطکه قبضدر مفقود اولدوغی
اجلدن قبضه ده اولان ضمیر بدل صرفه راجعدر فلو باع ذهبا بفضة واشتری بها ثوبا
قبل قبضها فسد بیع الثوب فلو باعده اولان فا ولا یجوز التصرف قولنه تفریع واقع
اولمشدر یعنی اگر برکمسنه ذهبی فضه ایله بیع ایلسه واول فضه یی قبض ایلمزدن اول
آنکله برثوب اشترا ایلسه اول ثوبک بیعی فاسد اولور وواقع اولان صرف حالی
اوزره قالور بها ده وقبضها ده اولان ضمیرلر فضه یه راجعدر ولو اشتری امة تساوی
الفا مع طوق قیمته الف بالفین ونقد الفا فهو ثمن الطوق واگر بیک درهم دگر
برامه یی قیمتی بیک درهم برطوق ایله ایکی بیک درهمه اشترا ایلیوب بیک درهمنی
نقد ویرسه بو نقد ایلیوب ویردوکی بیک درهم یالکز طوقک ثمنی واقع اولور
زیرا طوقک ثمنی مجلسده قبض اولنمغه محتاجدر بدل صرف اولدوغی ایچون وباقی
قلان بیک درهم اول امه نک ثمنی اولور قیمته ده اولان ضمیر طوقه راجعدر ولو اشتراها
بالفین الف نقد والف نسیئة فالنقد ثمن الطوق واگر اول امه طوق ایله بیک
درهم نقد وبیک درهم مؤجل ایله اشترا ایلسه اول نقد اولان بیک درهم طوقنک
ثمنی اولور زیرا صرفده اجل باطلدر واول مؤجل اولان بیک درهم امه نک ثمنی واقع

اولور وجاریه ده جائزدر اشترا ایتمه اولان ضمیر امه یه راجعدر وان اشتری سیفا
حلیته خمسون بمائة ونقد خمسین فهی حصة الحلیة وان لم یبین اوقال هی من ثمنهما
واکر حلیه سی اللی درهم یعنی اوزرنده اولان فضه سی اللی درهم اولان سیفی یوز درهمه
اشترا ایدوب اللی درهمنی نقد ویرسه بو نقد اولان اللی درهم اول سیفک اوزرنده
اولان حلیه نک حصه سیدر یعنی بهاسیدر اکر مشتری اولان کمسنه انی بیان ایلمزایسه ده
ویاخود مشتری اولان یوز اللی درهم سیفک یاخود حلیه نک ثمنندن دیسه زیرا
احیانا احدی تثنیه ایله تعبیر ایدرلر نتکیم حق سبحانه وتعالینک یخرج منهما اللؤلؤ والمرجان
قول شریفنده واقع اولمشدر مراد ایکیسندن بریدر حلیه ده اولان ضمیر سیفه راجعدر
ثمنهماده اولان ضمیر سیفله حلیه یه راجعدر وان تفرقا بلا قبض صح فی السیف دونها
ان تخلص بلا ضرر والا بطل فیهما واکر بایع ایله مشتری تبایع ایدوب بلا قبض متفرقا
اولسه لر انجق سیفده صحیح اولور حلیه ده اولماز اکر اول حلیه نک اول سیف اوزرندن
خلاص اولمسی بلا ضرر ممکن اولور ایسه واکر ضرر ممکن اولمازسه بیع ایکیسنده
یعنی سیف ایله حلیه ده باطل اولور وان باع اناء فضة وقبض بعض ثمنه وافترقا
صح فیما قبض فقط والاناء مشترک بینهما وشول کمسنه که فضه دن برانا یعنی برقاب
بیع ایلسه مجلسده ایکن بعض ثمنی قبض ایلسه صکره اول بایع له مشتری تفرق
اولسه لر بیع انجق قبض ایلدیکنده صحیح اولور واول انا بایع له مشتری مابیننده
مشترک اولور وان استحق بعضه اخذ المشتری ما بقی بحصته اورده واکر اول
بیع اولنن انانک بعضیسی مستحق اولسه مشتری اولان کمسنه باقی قلان حصه سیله
یعنی بهاسیله اخذ ایلیه یاخود انی رد ایلیه مثلا بر انائی بیک درهمه اشترا ایلسه
ونصفی مستحق اولسه اول باقی قلان نصفی استرسه بشیوز درهمه اخذ ایدر استرسه
رد ایدر زیرا اناده شرکت عیبدر بعضه ده اولان ضمیر انایه راجعدر بحصته ده اولان
ضمیر مابقی یه راجعدر ورده ده اولان ضمیر بینه مایه راجعدر ولو استحق بعض قطعة
نقرة اشتراها اخذ الباقی بحصته بلا خیار واکر اشترا ایلدوکی بر قطعه نقره نک
یعنی کمشنک بعضیسی مستحق اولسه اول مستحقدن باقی قلانی بلا خیار حصه سیله
اخذ ایلیه زیرا نقره ده شرکت عیب دکلدر تبعیض ایله تنقیص اولمدوغی اجلدن
اشتراهاده اولان ضمیر قطعه یه راجعدر بحصته ده اولان ضمیر باقی یه راجعدر
وصح بیع درهمین ودینارین بدرهم ودینار ایکی درهم ایله بر دیناری ایکی دینار ایله
بر درهمه بیع ایلمک صحیحدر وبیع کر بر وکر شعیر وصح کر بر ایله شعیری ایکی
کر بر شعیر ایله بیع اولنمسی واقع اولان اختلاف ایچون وبیع احد عشر درهما
بعشرة دراهم ودینار وصح اون بر درهمی اون درهم ایله بر دیناره بیع ایلمک
صحیحدر وبیع درهم صحیح ودرهمین غلة بدرهمین صحیحین ودرهم غلة غین

غین معجمه ایله بیت المالک قبول ایلمیوب تجارک اخذ ایلدکلری دراهمه
مغشوش والجق معناسنه در وصح بر درهم صحیح ایله غله یه ایکی صحیح درهم
ایله بر درهم غله یه بیع ایلمک صحیحدر وهم جنسی خلاف جنسه مقابل اولمق اعتباریله
وبیع دینار بعشرة هی علیه او بعشرة مطلقة ان دفع الدینار وصح بر دیناری اوزرنده
اولان یعنی ذمتنده اولان درهم ایله یاخود مطلق اون درهم ایله بیع اولنمسی صحیح
اولور قچن اول دیناری دفع ایلسه مثلا بر رجلک بر آخرده اون درهمی اولسه
واول اون درهمی انکا بر دیناره بیع ایلسه ویاخود اوزرنده درهم اولان کمسنه
بر دیناری کندو داینینه اون درهمه بیع ایلسه صحیح اولور وتقاصان العشرة
بالعشرة یعنی متداینین اولان کمسنه لرک اول اون درهمی اول بر آخردن تقاص
ایلمک صحیحدر مثلا زیدک عمروده اون درهم دینی اولسه عمرو دخی زیدن اون درهمه
بر دینار ایله بو وجهله هر برینک اول بر آخرده اون درهمی اولور تقاص
ایدوب اول زیدک عمروده اولان اون درهمی اول عمروک زیدن ثمن دیناردن
اولان اون درهم مقابله سنده قلنور زیرا زیدک عمروده اولان اون درهمی دینیدر
وعمروک زیده اولان اون درهمی ثمنندن عینیدر بو تقدیرجه ما بینلرنده مجانسه
اولماز وما غالبه الفضة او الذهب فضة وذهب حکما بو ترکیبده لف ونشر
مرتب واردر یعنی شول نقدک که غالبی یعنی اکثری فضه اوله حکما اول فضه در وشول
نقدک که غالبی یعنی اکثری ذهب اوله حکما اول ذهبدر دنانیر ودراهم کبی وغالبه ده
اولان ضمیر ما قبلنده که مایه راجعدر فلا یجوز بیع الخالص به ولا بیع بعضه ببعض
الا متساویا وزنا چونکه اول نقدک اکثری فضه در اول فضه قسمندندر واول
نقدک که اکثری ذهبدر اول ذهب قسمندندر امدی خالص اولان ذهب وفضه
مغشوش ایله بیع اولنمق جائز دکلدر ودخی بعض مغشوشی بعضیسنه بیع ایلمک
جائز اولماز الا انجق وزنده متساوی اولسه لر بیع جائز اولور به ده اولان ضمیر و
بعضه ده اولان ضمیر اول غالبی فضه وذهب اولان شیئه راجعدر ولا استقراضه
الا وزنا ودخی اول ذهب وفضه سی غالب اولان شیئی استقراض دخی جائز دکلدر
الا وزنا جائز اولور استقراضه ده اولان ضمیر ینه غالبی ذهب وفضه اولان شیئه
راجعدر وما غلب علیه الغش منهما فهو فی حکم العروض وشول شیئه که غش غلبه
ایلیه فضه دن وذهبدن اول شیئی عروض التجاره حکمنده در مثلا ذهب وفضه یه
باقر وسائر شیئی غالب اول شیئی باقر حکمنده در منهماده اولان ضمیر ذهب ایله
فضه یه راجعدر فبیعه بالخالص علی وجوه حلیة السیف مصنفک فبیعه قولی
ذهبدن وفضه دن غلب علیه الغش قولنه تفریع واقع اولمشدر یعنی شول
شیئن غشی غالب اوله ذهبدن وفضه دن انی خالص اولان ذهب ایله بیع

ایلمک سیفک حلیه سی وجهدر اوزرینه در یعنی اکر اول خالص اولان فضه یاخود
خالص اولان ذهب مغشوشدن اولاندن اکثر ایسه بیع جائز اولور و بو خالص اولان
مقداردن بر مقداری مغشوشده اولان خالص مقابله سنده قلنور و اول زیاده لکده
وار در غش مقابله سنده اولور و اکر خالص مغشوشده اولان خالصک مثلی یخود
یاخود اندن اقل ایسه یاخود مقداری بلنمز ایسه جائز اولماز سیفک حلیه سنده
کی کبی فبیعه ده اولان ضمیر غش غلبه ایلین شیئه راجعدر ویصح بیعه بجنسه متفاضلاً
بشرط التقابض فی المجلس شول شیئک که غش غلبه ایلمش اوله مجلسده شرط
تقابض ایله متفاضلاً کندو جنسی ایله بیع ایلمک جائزدر فضه ایکی جانبدن موجود
اولدوغی اجلدن بیعه ده اولان ضمیر و بجنسه ده اولان ضمیر اول غش غلبه ایدن شیئه
راجعدر والتبایع والاستقراض بما یروج منه وزنا او عدداً او بهما یعنی اول غالبی
مغشوش اولان دراهمک رایج ایله وزنا یاخود عدداً ایکیسی ایله تبایع واستقراض
صحیح اولور اکر رواج وزن ایسه وزنله تبایع اولنور و اکر عدد ده ایسه عدد
ایله تبایع اولنور و اکر ایکیسنده ایسه ایکیسی ایله بیله تبایع اولنور ولا یتعین
بالتعیین لکونه ثمنا اول غالبی غش اولان شئ رواج حیثیتدن ثمن اولمقلغه تعیین
ایله متعین اولماز ولو اشتری به فکسد بطل البیع و اکر اول غالبی غش اولان
شئ ایله اشترا ایلسه اولدخی کاسد اولور یعنی آنکله معامله اولنمق ترک
اولنسه بیع باطل اولور ابو حنیفه قتنده زیرا ثمن اولمسی اصطلاحیدر کساد
اولمسی ایله ثمنیه هلاک اولمشدر ثمن هلاک اولیجق بیع بلا ثمن اولمق لازم کلور
اول ایسه جائز دکلدر به ده اولان ضمیر اول غالبی غش اولانه راجعدر وقالا لا یبطل
وتجب قیمته یوم البیع عند ابی یوسف امامین دیدیلر که بیع باطل اولماز یوم
البیعده اولان قیمتی واجب اولور ابو یوسف قتنده واخر ما تعومل به عند محمد
وامام محمد قتنده کساد اولدوغی کوندک صوک کوننده تعامل ایلدکلری شئ
واجب اولور وما لا یروج منه یتعین بالتعیین وشول مغشوشده اولوب
رواج بولمیان شئ تعیین ایله متعین اولور زیرا اصلنده سلعه ایدی و ثمن
اولمسی اصطلاحیدر والمتساوی الغش کمغلوبه فی التبایع والاستقراض غشی
متساوی اولان دراهم مغلوبه کبیدر یعنی غش ناقص اولان کبی تبایع واستقراضده
یعنی آنکله بیع واستقراض اولنماز الا وزنله وکذا فی الصرف وقیل کغالبه وغشی
غشی متساوی اولان مغلوب کبیدر صرفده و دینلدیکه غالبی کبی و تقدیرجه کندو
جنسی ایله بیع اولنمسی جائزدر کغالبه ده اولان ضمیر غشه راجعدر ویجوز البیع
بالفلوس النافقة وان لم تتعین نافقه یعنی رایجه اولان فلوس ایله بیع جائز
اولور تعیین اولنماز ایسه ده فان کسدت فالخلاف کما فی کساد المغشوش

المغشوش و اکر اول معامله اولنان فلوس کاسد اولوب انکله معامله اولنمدن قلنور
ایسه مغشوشک کسادنده ذکر اولنان خلاف کبیدر ولو استقرضها فکسدت
یرد مثلها و اکر اول فلوسی استقراض ایلدکدن صکره کاسد اولسه اول کاسد
اولان فلوسک مثلنی رد ایدر ابو حنیفه قتنده زیرا قرض عاریه کبیدر واستقرضها ده
اولان ضمیر فلوسه راجعدر مثلها ده اولان ضمیر دخی فلوسه راجعدر وعند ابی یوسف
قیمتها یوم القرض و امام ابو یوسف قتنده یوم قرضده اولان قیمتی لازم اولور قیمتی رد
ایلر وعند محمد یوم الکساد و امام محمد قتنده کساد کوننک قیمتی لازم اولور ولا یجوز
البیع بغیر النافقة ما لم تعین غیر نافقه یعنی غیر رایجه اولان فلوس ایله بیع جائز
اولماز مادامکه تعیین اولنمیه زیرا سلعه در معینه محتاجدر ومن اشتری بنصف
درهم فلوس او دانق فلوس او قیراط فلوس جاز البیع وشول کمسنه که نصف
وانق درهم فلوس ایله یاخود بر قیراط فلوس ایله بر شئ اشترا ایلسه بیع جائز اولور :
قیراط دانق سدس درهمدر قیراط نصف دانقدر معلومدر وعلیه ما یباع بنصف
درهم او دانق او قیراط منها واول مشتری اولان کمسنه نک اوزرینه فلوسدن نصف درهم
ایله یاخود بر دانق ایله یاخود بر قیراط ایله بیع اولنور شئ واردر وعلیه ده اولان ضمیر
مشتری یه راجعدر منهاده اولان ضمیر فلوسه راجعدر ما یباع ده اولان ضمیر ما یه
بیان واقع اولمشدر ولو دفع الی صیرفی درهما وقال اعطنی بنصفه فلوسا
ونصفه نصفاً الا حبة فسد البیع فی الکل اکر بر کمسنه بر صیرفی یه بر درهم دفع ایدوب
بکا بو درهمک بر نصفنه فلوس ویر و بر نصف آخرینه بر نصفدن بر حبه
اکسک ویردیه جمله سنده بیع فاسد اولور ابو حنیفه قتنده زیرا معناسی
حبه بر نصفنه فلوس ویر و بر نصفنه بر حبه اکسک دراهم ویردیمک فضه
فضه یه متفاضلا بیع ایلمش اولور بو ایسه ربادر حبه ده ایکی اربه اغرینه درلر
وعندهما صح فی الفلوس و امامین قتنده فلوسده صحیحدر شق ثانیده صحیح
اولماز ولو کرر اعطنی صح فی الفلوس اتفاقا و اکر اعطنی تکریر ایلسه بیع اتفاقله
فلوسده صحیح اولور زیرا اعطنی لفظی متکرر اولمسی ایله عقد متفرق اولور ولو قال
اعطنی به نصف درهم فلوس ونصفا الا حبة صح فی الکل والنصف الا حبة بمثله
والفلوس بالباقی و اکر بکا بو درهمه نصف درهم فلوس ویر و بر نصفدن
بر حبه اکسک ویردیه جمله سنده صحیح اولور واول نصف الا حبه که دیمشدر
کندو مثلی ایله واقع اولور واول فلوسکه واردر درهمک باقیسنک مقابله سنده
واقع اولور اتفاقله به ده اولان ضمیر درهمه راجعدر کتاب الکفالة چون مصنف
رحمة الله علیه انواع بیعدن واحوال سلمدن واقسام صرفدن فارغ اولدی ایسه
کفالت احوالنک بیاننه شروع ایلدی کفالتک محاسنی عقلاً ونقلاً ثابتدر عقلا

ثابته اولمسی مؤمن قرنداشنه اعانتدر و بو اعانت ایکی امر متضمندر اولکی امر کندو حقندن حق سبحانه و تعالینک اعانتی استجلابدر لان الله عزوجل فی عون العبد ما دام العبد فی عون اخیه المسلم ایکنجی امر غیریدن طلب احسانه فرعدر زیرا غیر حقندن احسان سبب انعکاس امردر اذ القلوب مجبولة علی حب من احسن الیه بویله اولدوغی اجلدن نبی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم اللهم لا تجعل الفاجر عندی یدا فیحبه قلبی بیورمشلردر یعنی عارفلر دیمشلردر که من احسن فقد استحسن لان نفس الاحسان ابلغ طلب لاحسان المحسن الیه قول شریفی واقع اولمشدر اما نقلا ثابت اولمسی حق سبحانه و تعالینک وکفلها زکریا قول شریفی ایله کفالت لغتده مطلقا بر شیئی بر شیئه ضم معناسنه کلور و اصطلاح شرعده هی ضم ذمة الی ذمة فی المطالبة کفالت اصطلاح شرعده بر ذمتی بر ذمته قوشمقدر بر نسنه نک طلبنده بورجک کندوسنده دکل یعنی قوشمق دکلدر اصح اولان بودر بعضیلر اویله درلر مدیونده اولان دینی مطالبه ایلمه ضم ایلمکدر بو تقدیرجه ذمتنده اولان دین کفیلک اوزرینه واجب اولور و اندن طلب اولنور و اصیلک ذمتی بری اولماز لا فی الدین هو الاصح یعنی کفالت بر ذمتی بر ذمته ضم ایلمکدر لکن دینده دکلدر اصح بودر ولا تصح الا ممن یملک التبرع کفالت صحیحه اولماز الا تبرع مالک اولان کمسنه دن صحیح اولور مثلا عاقل و بالغ اوله حر اوله اما عبد اولسه بعد العتق اندن مطالبه اولنور وهی ضربان بالنفس والمال ذکر اولنان کفالت ایکی ضربدر یعنی ایکی قسمدر بر قسمی کفالت بالنفسدر که کفیل اولمقدر و بر قسمی کفالت بالمالدر فالاولی تنعقد بکفلت بنفسه او برقبته ونحوهما مما یعبر به عن البدن اولکی قسمیکه کفالت بالنفسدر کفلت بنفسه او برقبته یعنی فلان کمسنه نک نفسنه یاخود رقبه سنه کفیل اولدم دیمکله منعقد اولور و یاخود بو ایکی لفظک مثللریله شول الفاظ که بدندن انکله تعبیر اولنور مثلا روح کبی یا جسد کبی اولان الفاظ ایله او بجزء شایع منه کنصفه او عشره وبه کفالت صحیح و منعقد اولور قچن مکفولدن جزء شایع کفیل اولدم دیسه مثلا نصفی کبی و عشری کبی منه ده اولان ضمیر مکفول عنه یه راجعدر ونصفه و عشره اولان ضمیرلر ینه اکا راجعدر وبضمنته او هو علی او الی او انا زعیم او قبیل به وبه کفالت ضمنته لفظیله یعنی بن اکا ضامن اولدم یاخود هو علی یعنی شول شیء اوزریمه در یاخود الی یعنی شول شیء بکادر یاخود انا زعیم یعنی کفیلم او قبیل به یعنی کفیلم دیمکله منعقدر و صحیح اولور ضمنته اولان ضمیر دینه یاخود مکفوله راجعدر به اولان ضمیر ینه اکا راجعدر زعیم و قبیل کفالت معناسنه درلر لا بانا ضامن لمعرفته کفیلک

كفالت بالنفس

کفیلک انا ضامن لمعرفته یعنی بن بو آدمک معرفتنه ضامنم دیمکله کفیل اولماز زیرا بو لفظ موفقه مستلزمدر مطالبه ایلمکه مستلزم دکلدر معرفته ده اولان ضمیر مکفول اولان شخصه راجعدر وصح اخذ کفیلین واکثر بر آدم بر آخذه اولان دینه ایکی کفیل و ایکیدن اکثر اخذ ایلمک صحیحدر ویجب فیها احضار المکفول به اذا طلبه المکفول له کفالتدن اول مکفول به نک احضاری واجبدر قچن مکفول له اولان کمسنه آنی طلب ایلسه فیها ده اولان ضمیر کفالته راجعدر فان لم یحضره حبس اکر کفیل اولان کمسنه اول مکفول به یی احضار ایلمزایسه اول کفیل اولان حبس اولنه تا کیم قاضی یه عدم احضارک وجهی ظاهر اوله یحضره ده اولان ضمیر بارز مکفول به یه راجعدر وان عین وقت تسلیمه لزمه ذلک فیه اذا طلبه واکر کفیل اولان کمسنه اول کفیله انی اول وقتده تسلیم ایلمک لازم اولور قچن انی اول مکفول له طلب ایلسه تسلیمه ده اولان ضمیر مکفول به ه راجعدر لزمه ده اولان ضمیر کفیله راجعدر فیه ده اولان ضمیر وقته راجعدر طلبه ده اولان ضمیر مکفول به یه راجعدر فان سلمه قبل ذلک بری اکر اول کفیل اولان کمسنه اول مکفول به اولان کمسنه اول مکفوبه اولان شیئی قبل الوقت تسلیم ایلسه اول کفیل بری اولور مقصود حاصل اولدیغی اجلدن سلمه ده اولان ضمیر بارز مکفول به یه راجعدر فان غاب المکفول به وعلم مکانه امهله الحاکم مدة ذهابه وایابه فان مضت ولم یحضره حبسه واکر او مکفول به غائب اولسه غائب اولدیغی مکان بلنسه حاکم اولان کمسنه کفیل اولان کمسنه اول مکفو به نک ذهاب و ایابی مدتی مقداری مهلت ویره اکر اول مدت کچوب اول کفیل اولان کمسنه او مکفول به یی احضار ایلمزسه حاکم اولان کفیلی حبس ایلیه زیرا اکا لازم اولان حقک وفاسندن امتناع ایلمشدر مکانه ده اولان ضمیر و امهله و ذهابه و ایابه ده اولان ضمیرلر مکفول به ه راجعدر ولم یحضره ده اولان ضمیر بارز ینه اکا راجعدر حبسه ده اولان ضمیر بارز کفیله راجعدر وان غاب ولم یعلم مکانه لا یطالب واکر اول مکفول به اولان کمسنه غائب اولوب و غائب اولدوغی مکان بلنمسه کفیل اولان کمسنه او مکفول به نک احضارینه مطالبه اولنماز زیرا مکانی نامعلوم اولدیغی اجلدن احضارندن عاجز اولمشدر مکانه ده اولان ضمیر مکفول به یه راجعدر وبه ده اولان ضمیر ینه اکا راجعدر وتبطل بموت الکفیل والمکفول به ولو عبدا یعنی کفالت کفیل اولان کمسنه نک موتیله و مکفول به نک موتیله عبد ایسه باطل اولور اول مطلوب اولان شیئک تسلیمندن عجز اولدوغی اجلدن دون موت المکفول له بل یطالب وارثه او وصیه الکفیل اول مکفول له اولان کمسنه نک موتیله کفالت باطله اولماز بلکه اول مکفول له نک وارثی یاخود وصیسی اولان کمسنه اول کفیلدن طلب ایدر وارثه و وصیه ده اولان ضمیرلر مکفول له راجعدر ویبرأ اذا سلمه حیث

مكفول عنه
مدعى عليه مديون

مكفول له
مدعى دائن

مكفول به نك وقت تسليمني تعيين ايله اول صح

مكفول به
نفس ياخود مال

مكفول بهك غائب اولدوغى مكان معلوم اولدقده حاكم واياب مدتي مقداري كفيل اولنمسنه مهل ويره

یمکن مخاصمه‌ده وان لم یقل اذا دفعته الیک فانا بریء قچن کفیل اولان کمسنه اول
مکفول به اولان شیئی تسلیم ایلسه بری اولور شول حیثیتدنکه ویردیکنه مخاصمه
ایلمسی ممکن اوله یعنی شهرده ویاخود حاکمه کتورمک اولدوغی یرده اوله واکر کفیل
اولان کمسنه قچن سکا مکفول بهی دفع ایلرسم بن بری اولورم دیمز ایسه‌ده زیرا تسلیم
براءة موجبدر وسلمه‌ده اولان ضمیر مکفول به یه راجعدر مخاصمه‌ده اولان ضمیر مکفول له
یه راجعدر دفعته‌ده اولان ضمیر بنه مکفول له یه راجعدر وبتسلیم وکیل الکفیل ورسوله
وحی کفیلک وکیلنک تسلیمی ویاخود کفیلک رسولنک تسلیم ایله کفیل بری اولور
رسوله‌ده اولان ضمیر کفیله راجعدر وبتسلیم المکفول به نفسه من کفالته وحی کفیل
اولدوغی شیئک نفسنی تسلیم ایله کفالتدن بری اولور فان شرط تسلیمه فی مجلس
القاضی فسلمه فی السوق قالوا یبرأ اکر کفیل اولان کمسنه اول مکفول به اولان شیئی قاضی
مجلسنده تسلیم ایلمسنی شرط ایلسه صکره انی صوقاقده تسلیم ایلسه علما دیدیلرکه
اول کفیل بری اولور زیرا مقصود که تسلیمدر حاصل اولمشدر تسلیمه‌ده اولان فسلمه‌ده
اولان ضمیرلر مکفول بهه راجعدر والمختار فی زماننا انه لا یبرأ لکن زمانمزده مختار
اولان اول کفیل بری اولمامقدر زیرا ظاهر اولان بودرکه شرع شریف قاصدلری احضار
ایلمدن نهادن ایلمشدر انه‌ده اولان ضمیر کفیله راجعدر وان سلمه فی مصر آخر
لا یبرأ عندهما واکر کفیل اولان کمسنه اول مکفول به اولان شیئی بر آخر شهرده تسلیم
ایلسه امامین قتنده بری اولماز احتمالدرکه شهدلری تسلیمنی تعیین ایلدوکی
شهرده اوله ویبرأ عند الامام وامام ابو حنیفه قتنده بری اولور زیرا معتبر اولان
آنک قتنده تسلیم اولنمسیدر وان سلمه فی بریة اوفی السواد لا یبرأ واکر کفیل اولان
اول مکفول به اولان شیئی بر آخر بریه‌ده یعنی صحراء واسعه‌ده یاخود بر سوادده یعنی
حاکم اولمیان بر قریه‌ده تسلیم ایلسه بری اولماز خصومته قدرتی اولمدیغی اجلدن تسلیمه‌ده
اولان ضمیر مکفول بهه راجعدر وکذا ان سلمه فی السجن وقد حبسه غیر الطالب وحی کفیل بری
اولماز قچن اول مکفول بهی سجنده تسلیم ایلسه وحال بوکه آنی طالبدن غیریسی
حبس ایلمش اوله زیرا آنی مجلس شرع شریفه احضار ایلمدن ممکن اولماز
سلمه‌ده اولان ضمیر مکفول بهه راجعدر حبسه‌ده اولان کفیله راجعدر فان کفل
بنفسه علی انه ان لم یواف به غدا فهو ضامن لما علیه فلم یواف به غدا لزمه ما
علیه وان مات واکر بر کمسنه نک نفسنه شول شرط اوزرینه کفیل اولسه که اول
مکفول عنه اکر یارین اول مکفول به اولان شیئی احضار ایلمز ایسه کفیل اولان
کمسنه یه اول مکفول عنه نک اوزرنده اولان شیء لازم اولور واکر مکفول عنه
اولان کمسنه فوت اولسه کفیل اولان ماله ضامن اولور نفسه‌ده اولان ضمیر مکفول
عنه یه راجعدر انه‌ده اولان ضمیر بنه اکا راجعدر به ده اولان ضمیر مکفول بهه راجعدر

راجعدر علیه‌ده اولان ضمیر مکفول عنه یه راجعدر لزمه‌ده اولان ضمیر بازر کفیله
راجعدر ولا یبرأ من کفالة النفس یعنی کفیل اولان کمسنه یه اول مکفول عنه نک
اوزرنده اولان شیء لازم اولور وحی نفسک کفالتندن بری اولماز ومن ادعی علی
آخر مائة دینار بینها اولم یبینها فکفل بنفسه رجل علی انه ان لم یواف به غدا فعلیه
المائة فلم یواف به لزمه المائة خلافا لمحمد شول کمسنه که بر آخرک اوزرینه یوز
دینار دعوی ایلسه کرک اول آلتونک جیدی ویاخود ردی ویا شریفی ویا افرنجی
ایدوکنی بیان ایلسون وکرک ایلمسون بعده بر رجل اول مدعی علیهک نفسنه کفیل
اوله شول شرط اوزرینه که یارین دعوی اولنان یوز دیناری وفا ایلمز ایسه اول
یوز دیناری بن اوزریمه اولسون دیسه کفیل اولدوغی کمسنه یوز دیناری ویرمسه
یوز دینار کفیله لازم کلور وبو مسئله‌ده امام محمد ایچون خلاف واردر ولا یجبر
علی اعطاء کفیل بالنفس فی حد وقصاص فان سمحت به نفسه صح یعنی شول
کمسنه نک که اوزرینه حد یاخود قصاص لازم اوله اکا کندو نفسنه کفیل ویرمکه
جبر اولنماز ابو حنیفه قتنده واکر نفسی سماحت ایدوب ویرر ایسه صحیح اولور
وقالا یجبر فی القصاص وحد القذف وامامین دیدیلرکه قصاص ده وحد
قذفده کفیل ویرمکه جبر اولنور زیرا حق عبددر فان شهد علیه مستوران فی حد
اوقود حبس یعنی قچن ایکی مستور آدم یعنی فسادلری وعدالتلری غیر ظاهر ایکی
کمسنه بر آخرک اوزرینه حد یاخود قود ایله شهادت ایلسه‌لر اول کمسنه حبس
اولنور وکذا ان شهد علیه عدل واحد خلافا لهما فی روایة وحی قچن آنک اوزرینه عدل
واحد شهادتلک ایله حبس اولنور امامین ایچون بر روایتده خلاف واردر یعنی
حدودده وقصاصده عدل واحدک شهادتیله حبس اولنماز وصح الرهن والکفالة
بالخراج خراجه رهن وکفالة صحیح اولور مثلا بر کمسنه اوزرنده اولان خراجه کفیل ویرسه
یاخود رهن قوسه صحیح اولور زیرا خراج طلب اولنور دیوندندر واستیفاسی ممکن
اولان اشیادندر چون مصنف رحمة الله علیه کفالت بالنفس اولانک احوالندن
کفالة بالمال
فارغ اولدی کفالت بالمال اولانک احکامی بیاننه شروع ایلیوب دیدی والکفالة
بالمال صحیحة ولو مجهولا اذا کان دینا صحیحا مال ایله کفالت یعنی ماله کفیل اولمق مجهولده
اولورسه صحیحه در قچن اول مال دین صحیح اوله وبو محلده اولان جهالت مضر دکلدر
تکفلت عنه بالف او بمالک علیه او بما یدرکک فی هذا البیع یعنی ماله کفیل اولمق
مثلا بونک اوزرنده اولان بیک درهمه یاخود انده اولان شیئه یاخود بو بیعدن
سکا دکجک شیئه کفیل اولدم دیمسی کفالت صحیحه اولور وتکفلت ده اولان
صحیحه لفظنه متعلقدر وبو کفالتلره ضمان الدرک وضمان الاستحقاق کفالتی تسمیه
ایدرلر وکذا لو علقها بشرط ملایم کشرط وجوب الحق نحو ما بایعت فلانا او

غصبیك او ما ذاب لك علیه او ان استحق المبیع فعلی وضح كفالت صحیح
اولور قچن انی كفالته ملایم بر شرطله تعلیق ایلیه حق واجب اولمغه شرط
كبی مثلا ما دامكه فلانه ایله مبایعه ایدرسین بنم اوزریمه در ویاخود فلانك
شیئنی غصب ایدرسه بنم اوزریمه در یاخود فلانده نه شیئك واجب
وثابت اولورسه بنم اوزریمه در یاخود اشترا ایلدیكی شی مستحق چیقه بنم
اوزریمه در دیمسی كبی شیئلر ایله وذاب وجب معناسنه در وعلقها ده
اولان ضمیر كفالته راجعدر وكشرط المكان الاستیفاء نحو ان قدم زید وهو
المكفول عنه وكشرط المكان قولی كشرط وجوب الحق قولنه معطوفدر یعنی
وضح كفالت صحیح اولور استیفاسی ممكن اولان ایله تعلیق ایلمك شرطی كبی مثلا
اگر زیدك مكفول عنه در سفردن كلور ایسه شرط اولنمسی كبی وكشرط تعذر
الاستیفاء نحو ان غاب عن البلد وضح كفالت صحیح اولور استیفاسی متعذر
اولان شرط كبی مثلا زید بلددن غائب شرطی كبی وان علقها بمجرد الشرط كهبوب
الریح ومجیء المطر بطل واگر كفالت مجرد شرط مثلا ایل اسمك كبی ویغمور
كلمك كبی تعلیق ایله اول تعلیق باطل اولوب صحیح اولماز علقها ده اولان
ضمیر كفالته راجعدر وكذا ان جعل احدهما اجلا فتصح الكفالة ویجب المال
حالا یعنی وكذلك شرط باطل اولور قچن اول ایكی شرطك برینی كه هبوب
الریح در یاخود مجیء المطر در اجل قلسه كفالت صحیحه اولور اول مال حالا واجب
اولور صورة مسئله بودر كه بركمسنه هبوب الریحه دكین یاخود یغمور كلنجه
فلانه شیئه كفیل اولدم دیسه ایلدوكی شرط كه هبوب الریح در ومجیء مطر در
باطل اولوب كفالت صحیحه اولور وكفیل اولدوغی مال فی الحال واجب اولور
احدهما ده اولان ضمیر مثنی هبوب الریح ایله مجیء المطره راجعدر وللطالب
مطالبة ای شاء من كفیله واصیله طالب اچون ایكی كمسنه نك بر بر كفیل
وبر ذمتنده دین اولان اصیلدر هر قنغیسندن استرسه مطالبه یعنی طلب
ایلمكلك واردر الا اذا شرط برأة الاصیل فتكون حوالة الا قچن كفیل اولان
كمسنه حین كفالتده اول اصیلك بری اولمسین شرط ایله بو شرطیله مطالبه
اولنماز بو تقدیرجه حواله اولور كما ان الحوالة بشرط عدم برأة المحیل كفالة تتكلم
حواله محیلك عدم برأة شرطیله كفالت اولور عقودده اعتبار معانیه در
الفاظه دكلدر ولو طالب احدهما له مطالبة الآخر اگر اول طالب اولان كمسنه
اول ایكیسنك برندن یعنی مدیون كفیلدن مطالبه ایلسه اول برندن مطالبه
ایلمكلك واردر یعنی برندن طلب ایلمكله آخردن طلب ایلمامكه مانع یوقدر
ایكیسندن دخی طلب ایدر احدهما ده اولان ضمیر مدیون ایله كفیله راجعدر فان

فان كفل بماله علیه فبرهن علی الف لزمه بركمسنه بركمسنه نك اوزرنده اولان
شیئه كفیل اولسه صاحب حق اولان كمسنه اول مكفول عنه ده بیك درهمی
اولدیغنه شاهد كتورسه اول كفیل اولان كمسنه یه اول بیك درهمی ویرمك لازم
اولور له ده اولان ضمیر صاحب حقه راجعدر علیه ده اولان ضمیر مكفول عنه یه راجعدر
لزمه ده اولان ضمیر كفیله راجعدر وان لم یبرهن صدق الكفیل فیما اقر به مع یمینه
واگر صاحب حق اولان شاهد كتورمزسه كفیل اولان كمسنه یمینی ایله اقرار ایلدوكی
شیئده تصدیق اولنور یمینه ده اولان ضمیر كفیله راجعدر والاصیل فی اقراره
باكثر علی نفسه خاصة اصیل اولان كمسنه كفیلك اقرار ایلدوكی شیئدن زیاده
اقرار ایلسه خاصة اول زیاده لك كندو نفسنك اوزرینه در زیرا اقرار علی الغیر اول
غیره سرایت ایلمز انجق مقر اوزرینه واقع اولور مثلا داین اولان كمسنه شاهددن
عاجز اولسه كفیل اولان كمسنه شاهددن عاجز اولسه كفیل اولان كمسنه یوز درهمی
واردر دیو اقرار ایدوب اعتراف ایلدكدن صكره اصیل اولان كمسنه ایكیوز درهم
واردر دیو اقرار ایلسه اول كفیلك اقرارندن زیاده اولان یوز درهم اصیله لازم اولور
زیرا اقرار علی الغیر در انجق كندو نفسنده تصدیق اولنور اقراره ده اولان ضمیر
اصیله راجعدر نفسه ده اولان ضمیر بنیه اكا راجعدر فان كفل بلا امره لا یرجع علیه
بما ادی عنه اگر بركمسنه بر آخر كمسنه یه بكا كفیل اول دیمكسزین كفیل اولسه
واوزرینه لازم كلانی ادا ایلسه اول كمسنه مكفول عنه اچون ادا ایلدوكی شیئله
رجوع ایدمز زیرا اول مدیونی اچون متبرع اولور امره ده اولان ضمیر مكفول عنه یه راجعدر
عنه ده اولان ضمیر بنیه اكا راجعدر وان اجازها المكفول عنه ان وصلیه در یعنی
واگر مكفول عنه اولان كمسنه كفیل اولدیغنه عالم اولدیغندن صكره اول كفالته
اجازت ویررسه ده ینه رجوع ایدمز متبرع اولور اجازها ده اولان ضمیر كفالته
راجعدر وان كفل بامره رجع ولا یطالبه قبل الاداء واگر كفیل اولان كمسنه مكفول
عنه نك امری ایله كفیل اولسه ادا ایلدوكی شیئله رجوع ایدر واول مكفول عنه
اولان كمسنه كفیل اولان كمسنه قبل الادا یعنی مكفول له یه ادا اولنمزدن مقدم طلب
ایلمیه بامره ده اولان ضمیر مكفول عنه یه راجعدر یطالبه ده اولان ضمیر بنیه اكا راجعدر
فان لوزم فله ملازمته واگر اول كفیل ملازمت اولنسه یعنی اكا حواله قیوب ملازمت
ایلسه لر كفیل دخی اول مكفول عنه یه ملازمت ایلمك جائزدر فله ده اولان ضمیر كفیله
راجعدر ملازمته ده اولان ضمیر مكفول عنه یه راجعدر وان حبس فله حبسه واگر
كفیل حبس اولنسه اكا دخی مكفول عنه یه حبس ایلمكلك واردر فله ده اولان ضمیر كفیله
راجعدر حبسه ده اولان ضمیر مكفول عنه یه راجعدر ویبرأ الكفیل باداء الاصیل اصیل
اولان كمسنه اوزرنده اولان شی ادا ایلمك ایله كفیل اولان كمسنه كفیل اولدیغی شیئدن

بری اولور وان ابراء الطالب الاصيل وأخر عنه برئ الكفيل وتأخر عنه واكر
طالب یعنی رب الدين اولان كمسنه اول اصيل مديون اولان كمسنه‌یی ابرا ايلسه یاخود
برقاچ كون تأخير ايلسه كفيل اولان كمسنه برى اولور یعنی طالب اصيلی ابرا ايلدوكی
صورتده كفيل برى اولور وتأخير اولندوغی صورتده كفيلك اوزرندن تأخير
اولنور بو تقديرجه تركيبده لف ونشر مرتب وارد ر عنه ده اولان ضمير اصيله
راجعدر ايكنجی عنه كفيله راجعدر وان ابراء الكفيل او أخر عنه لا يبرأ الاصيل ولا
يتأخر عنه واكر طالب اولان كمسنه كفيل اولان كمسنه‌یی ابرا ايلسه یاخود دينی اوزرندن
تأخير ايلسه اصيل اولان كمسنه ابراء اولنماز فان كفل بالدين الحال مؤجلا الى وقت
وا اوزرندن تأخير اولنماز
يتأجل عن الاصيل ايضا اكر كفيل اولان كمسنه اول حال اولان دينی بر وقت مؤجله
كفيل اولسه اصيلك اوزرندن دخی مؤجل اولور ولو صالح الكفيل عن الف على ما
برئا واكر كفيل اولان كمسنه بيك درهم حقدن يوز درهم اوزرينه مصالحه ايلسه
اصيل ايله كفيل برى اولورلر ورجع بها فقط ان كفل بامره واول كفيل اولان
كمسنه يوز ايله اصيلك اوزرينه رجوع ايلسه فقط اكر اصيلك امريله كفيل
اولمش اولسه بهاده اولان ضمير مائه‌یه راجعدر بامره ده اولان ضمير اصيله راجعدر
وان صالح عن الالف بجنس آخر رجع بالالف واكر او كفيل اولان كمسنه اول اصيلده
اولان بيك درهمی جنسندن غيری شئ ايله مصالحه ايلسه او كفيل اول بيك درهم
ايله اصيلك اوزرينه رجوع ايلر وان صالح عن موجب الكفالة برئ هو دون
الاصيل واكر كفيل اولان كمسنه كفالة موجب اولان كمسنه شيئدن صلح ايلسه
یعنی كفيل اولمقلغندن صلح اولسه كفالتدن برى اولور واصيل اولان كمسنه
برى اولماز وان قال الطالب للكفيل بالامر برئت الى من المال رجع على
اصله واكر طالب اولان كمسنه امرله كفيل اولان كمسنه‌یه برئت الى یعنی سن
بكا برى اولدك یعنی بنم جهتمدن سنده اولان مالدن برى اولدك دیسه كفيل
اولان كمسنه اصيلك اوزرينه رجوع ايدر زيرا بو اقرار طالبدن واقع اولمشدر
وآلدم قبض ايلدم مرتبه سنده رد ايله اولسه كفيل اصيلك اوزرينه رجوع ايدر
وكذا فی برئت عند ابی يوسف خلافا لمحمد وكذلك كفيل اولان كمسنه اصيل اوزرينه
دیسه یعنی برئت
رجوع ايدر يالكز برئت الى دیمیوب الحق برئت دیمكله ابو يوسف قتنده امام محمد
ايچون خلاف واردر امام محمد قتنده كفيل اولان كمسنه رجوع ايلمز وفی ابرأتك لا
يرجع یعنی ابرأتك لفظنده كفيل اصيلك اوزرينه رجوع ايلمز زيرا ابرأتك ابرا
ايلمكده صريحدر وان كان الطالب حاضرا يرجع اليه فی البيان فی الكل واكر طالب
اولان كمسنه حاضر اولسه بيانده انكا رجوع اولنور جمله صورتلرده زيرا مجملدر
تا كيم اجمال بيان اولنه اليه ده اولان ضمير طالبه راجعدر ولا يصح تعليق البراءة عن

عن الكفالة بالشرط كسائر البراآت والمختار الصحة كفالتدن اوتوری برائتی
شرط ايله سائر برائت كبی تعليق ايلمك صحيح اولماز اما مختار اولان صحيح اولمسیدر
مثلا طالب اولان كمسنه‌یه اذا جاء غد فقد ابرأتك عن الكفالة یعنی یاخود اكر فلانی
سفردن كلورسه برى او كفالتدن دیسه یارینکی كون كلدكده سنی كفالتدن ابرا
ايلدم دیسه بعضيلر قتنده صحيح دكلدر اما مختار اولان قول اوزره اول تعليق دخی صحيح
اولور ولا تجوز الكفالة بما تعذر استيفاؤه من الكفيل كالحدود والقصاص یعنی كفيل
اولان كمسنه‌دن استيفاسی متعذر اولان شئ ايله كفالت جائز دكلدر حدود وقصاص
كبی اولان شيئلرده استيفاؤه ده اولان ضمير ماقبلنده اولان مایه راجعدر ولا بالاعيان
المضمونة بغيرها كالمبيع والمرهون ودخی غيرسی ايله مضمون اولان اعيان ايله
كفالت جائز دكلدر مبيع كبی ومرهون كبی اولان شيئلرده مثلا بر كمسنه مشتری
ايچون بايعك بيع ايلديكی شيئه كفيل اولسه كه قچن مبيع هلاك اولسه بدلنی ويره
یاخود قيمتنی ويره صحيح اولماز زيرا قچن مبيع يد بايعده هلاك اولسه وثمن ايله حق
مطالبه قالمسه كفالتك معناسی قالماز ودخی راهن ايچون مرتهندن اوتوری
كفيل اولسه كه قچن مرهون هلاك اولسه بدلنی ويره ویاخود قيمتنی ويره صحيح اولماز
زيرا هلاك اولسه مرتهنه برشئ لازم اولماز ولا بالامانات كالوديعة والمستعار
والمستأجر ومال المضاربة والشركة ودخی امانت ايله كفالت جائزه دكلدر وديعه
كبی ومستعار كبی یعنی عاريت آلنان شئ كبی ومستأجر كبی واجرته آلنان شئ
كبی ومال مضاربه كبی ومال شركت كبی زيرا بو اشيا غير مضموندر ولا بدين غير
صحيح كبدل الكتابة حتى كفيل به او عبد ودخی دين غير صحيح ايله كفالت صحيح دكلدر
بدل الكتابة استرسه اول دينه حتی كفيل اولسون وكذا بدل السعاية عند الامام
ودخی بدل السعاية ايله كفالت صحيح دكلدر امام ابو حنيفه قتنده ولا بالحمل على دابة
معينة او بخدمة عبد معين بخلاف غير المعين ودخی دابه معينه‌نك اوزرينه حمل ايلمكه
یعنی كتورمكه كفيل اولمق یاخود بر عبد معين‌نك خدمتنه كفيل اولمق صحيح دكلدر
اما بو ايكی شئ غير معين اولسه لر ذكر اولنانك خلافيدر یعنی بر دابه غير معينه‌نك
اوزرينه حمل ايلمكه یاخود بر عبد غير معينك خدمتنه كفيل اولسه صحيح اولور ولا عن
ميت مفلس خلافا لهما ودخی مفلس اولان ميتدن كفالت صحيح دكلدر زيرا دين ميتك
ذمتنه متعلقدر مادامكه دنياده ادا اولنميه آخرتده مطالبه اولنور بو مسئله ده
امامين ايچون خلاف واردر یعنی امامين قتلرنده ميتدن كفالت صحيح اولور ولا بلا
قبول الطالب فی المجلس ودخی طالبك مجلسده قبول ايلمكسزن كفالت صحيحه اولماز
وقال ابو يوسف تجوز مع غيبته اذا بلغه فاجاز وامام ابو يوسف دیدیكه كفالت
طالب اولان كمسنه‌نك غيبتندن جائزدر قچن اكا كفيل اولدیغنك خبری واصل

اوله اولدخی اجازت ویرسه غیبتنده اولان ضمیر طالبه راجعدر بلغه ده اولان
ضمیر فاعل خبر کفالته راجعدر و مفعول ضمیری طالبه راجعدر فان قال المريض
لوارثه تکفل عنی بما علی فتکفل مع غیبته الغرما جاز اتفاقا واکر مریض اولان کمسنه
کندو وارثنه اوزرمده اولان دیننه بندن کفیل اول دیسه پس مزبور وارث
غرمانک غیبتنده اکا کفیل اولسه اتفاق علما ایله کفالت جائز اولور وارثه ده اولان
ضمیر مریضه عائده در ولو قال له لاجنبی اختلف فیه المشایخ واکر اول مریض اولان
کمسنه بر اجنبی کمسنه یه اوزرمده اولان ماله کفیل اول دیسه مشایخ آنده اختلاف
ایلمشلردر کیمیسی صحیحدر دیمش و کیمیسی صحیح دکلدر دیمش وتجوز بالاعیان
المضمونة بنفسها کالمقبوض علی سوم الشراء والمغصوب والمبیع فاسدا
وذخی بنفسها مضمون اولان اعیانله کفالت صحیح اولور علی سوم الشراء مقبوض
اولان شئ کبی و مغصوب کبی و بیع فاسد ایله مبیع اولان شئ کبی صورة مسئله
برکمسنه بر شئ اشترا ایلمک اوزره بلا صفقة آلسه و بر آدم ذخی اکا کفیل اولسه
کفالتی صحیحه اولور کرک اول موجود ایسه عینی تسلیم اولور کرک هلاک اولور
قیمتنی ضامن اولور و مغصوب و بیع فاسد اولان مبیع ذخی بویلجه در بنفسها ده
اولان ضمیر اعیانه راجعدر وبتسلیم المبیع الی المشتری والمرهون الی الراهن
والمستأجر الی المستأجر وبالثمن وذخی مبیعی مشتری یه تسلیم ایلمکه یاخود مرهونی
راهنه تسلیم ایلمکه یاخود مستأجر مستأجر اولان کمسنه یه تسلیم ایلمکه کفالت
جائزه و صحیحه در زیرا کندی نفسنه التزام ایلدوکی حیثیتدن واجب اولدر وذخی
ثمنه کفیل اولمق ذخی جائزدر زیرا اولدخی ذمتده واجب اولان حقوقدندر فصل
بو فصل بنه کفالته متعلق نیجه اشیانک بیانندهدر ولو دفع اصیل المال الی
کفیله قبل دفع الکفیل الی الطالب لا یسترده منه اکر اصیل اولان کمسنه یعنی
ذمتنده مال اولان کمسنه ذمتنده اولان مالی کفیله دفع ایلسه کفیلک طالبه دفعدن
اول یعنی دین صاحبنه دفع ایلمسندن مقدم کیرو اول اصیل اولان کمسنه که مکفول
عنهدر انی کفیلدن استرداد ایلمز یعنی رد ایلمز زیرا قابضک حقی اکا تعلق
ایلمشدر کفیله ده اولان ضمیر اصیله راجعدر یسترده ده اولان ضمیر ماله یه عاددر منهده
اولان ضمیر کفیله راجعدر وما ربح فیه الکفیل فله ولا یتصدق به ورده الی المطلوب
احب ان کان المدفوع شیئا یتعین کالبر کفیلک قبض ایلدیکی مالدن حاصل
اولان ربح کندونکدر آنکله تصدق ایلمیه زیرا قبض ایلمسی ایله ملکی اولمشدر و انی
یمبوب مطلوبه یعنی اصیل رد احب و اولیدر واکر اول مدفوع اولان شئ متعین
اولان اشیادن ایسه مثلا بغدای کبی خلافا لهما اما مین قتنده خلاف واردر
زیرا اولربح کفیلکدر انی مکفول عنه یه رد ایلمز ولو امر الاصیل کفیله ان یتعین

یتعین علیه ثوبا ففعل فالثوب للکفیل والربح علیه واکر اصیل اولان کمسنه یه
کندو یه بر ثوب عینه اولسکو دیو امر ایلسه کفیل ذخی امرینه مطیع اولوب امر ایلدیکی
اشلسه اول ثوب کفیلکدر و ربح ذخی کندر اوزرینه در وامر ایدنه بر شئ لازم اولماز
مثلا اصیل اولان کمسنه نک کندی کفیلنه بکا بر ثوب اشترا ایله و بایعک سندن
ربح ایدوب پس خساره ایلدوکین بنم اوزریمه اولسون دیسه کفیل ذخی بر تاجره
کلوب بر ثوب یاخود بر عرض طلب ایلسه تاجر اولان کمسنه ربح طلب ایدوب
ربادن خوف ایلسه کیرو اکا اون درهم دکر بر ثوبی اجل ایله اون بش درهمه بیع
ایله که مشتری بازاره اون درهمه بیع ایلیه کند و اوزرینه بایع ایچون اون بش
درهم ادا ایلمک واجب اولور امدی بو تقدیرجه ثوب کفیلکدر و اول بش درهم ربحکه
بایع ربح اتمشدر کفیل اوزرینه در و بوکا بیع العینه تسمیه ایدرلر کفیله ده اولان ضمیر
اصیله راجعدر علیه ده اولان ضمیر کفیله راجعدر ومن کفل الآخر بما ذاب له علی
غریمه او بما قضی له به علیه فغاب الغریم فبرهن الطالب علی الکفیل بان له علی
الغریم الفا لا تقبل و شول کمسنه که بر آخره کندو غریمنک اوزرینه مقرر و ثابت
اولان شیئه کفیل اولسه یاخود اول آخره غریمنک اوزرینه کندو یه قضا اولنمش
حقه کفیل اولسه صکره غریم اولان کمسنه غائب اولسه اولدقدنصکره طالب
اولان کمسنه ذخی کفیلک اوزرینه برهنه ایدوب یعنی شاهد کتورسه که اول غائب
اولانک غریمین بیک درهمی واردر اول طالبک ایلدیکی شاهد قبول اولنماز زیرا
مستقبلده قضا ایله واجب اولمیان شیئه کفیل اولمشدر له ده اولان ضمیر آخره
راجعدر غریمه ده اولان آخره راجعدر به ده اولان ضمیر ثابت اولان شیئه راجعدر له ده
اولان ضمیر بنه آخره راجعدر علیه ده اولان ضمیر غریمه عائددر ایکنجی له ده اولان ضمیر طالبه
راجعدر ولو برهن ان له علی زید الفا وهذا کفیله بامره قضی به علیهما واکر طالب اولان
کمسنه اول غائب اولان زیدک اوزرنده بیک درهمی اولدیغنه برهنه ایلیه
و بر کمسنه کندر امریله انک کفیلیدر دیو دعوا ایلسه ذکر اولنان بیک درهم ایله ایکیسنک
اوزرینه یعنی کفیل ایله اصیلک اوزرینه قضا اولنور یعنی حکم اولنور له ده اولان ضمیر
طالبه راجعدر کفیله ده اولان ضمیر زیده راجعدر بامره ده اولان ضمیر بنه زیده راجعدر
به ده اولان ضمیر الفه راجعدر وبعض شراح به ده اولان ضمیر برهانه ارجاع ایلمش ایدی
ای قضی بالبرهان علیهما ده اولان ضمیر کفیل ایله اصیله راجعدر ولو بلا امره قضی علی
الکفیل فقط واکر طالب اولان کمسنه غائب اولان کمسنه نک امرسز کفیل اولدیسه
بالکز کفیل اوزرینه قضا اولور و غائب اولانک اوزرینه قضا اولنماز وضمان
الدرک للمشتری عند البیع تسلیم یبطل دعوی الضامن المبیع بعد ذلک ضمان
الدرک مبتدا و مضاف الیه در تسلیم خبری واقع اولمشدر یعنی مشتری ایچون

بیع قتنده درکه ضامن اولمق تسلیمدر اولمبیعده حقی اولمدیغنه اقرار در اول
ضامن ضمانندنصکره اولمبیع دعوی وطلب ایلمسنه مبطلدر زیرا ضامن اولمغه
اقدام ایلمسی حقی اولمدیغنه اقرار درصکره آنی طلب ایلمک صحیح دکلدر وکذا کونب
شهادته وختم علی صك کتب فیه باع ملکه او بیعا باتا وهنده دعوی باطل اولور
قچن برکمسنه کند وشهادتنی برصکه یعنی بر وثیقه یه یازسه واول صکی اوزرینه
ختم ایلسه که فلان کمسنه ملکنی بیع ایلدی یاخود بیع بات یعنی نافذ وقاطع
ایله بیع ایلدی زیرا رسم شهادتی بر وجهله بیع ایلدیکنه اقرار درصکره رجوع
ایدوب طلب ایلمسی صحیح دکلدر بخلاف مالو کتبها علی اقرار العاقدین اما برکمسنه
شهادتنی متعاقدینك اقرارلرینه یازسه تقدم ایدن مسئله نك خلافیدر متعاقدین
اقرارلرینه شهادتنی یازمق اولمبیعی دعوی ایلمسنه مبطل ومانع دکلدر وضمان
الوکیل بالبیع الثمن للموکل باطل بیعه وکیل اولان کمسنه نك موکل اچون اول
مبیعك ثمننه ضامن اولمق باطلدر وکذا ضمان المضارب الثمن لرب المال وهنده
مضارب اولان کمسنه رب المال اچون ثمنه ضامن اولمق باطلدر زیرا کفالت بر
آدمك ذمتنده اولان مالی طلب ایلمکه التزامدر طلب بونلره مخصوصدر بو تقدیرجه
هر برسی کندی نفسنه ضامن اولمش اولور وضمان احد الشریکین حصة شریکه من
ثمن ما باعاه صفقة واحدة وهنده ایکی شریکك برسی صفقهٔ واحده ایله بیع
ایلدکلری شیئك ثمنندن کندی شریکنك حصه سنه ضامن اولمق باطلدر مثلا
ایکی رجل بر رجله صفقهٔ واحده ایله بر عبدی بیع ایلسه وایکیسنك برسی
کندی شریکنه ثمندن حصه سنه ضامن اولسه باطل اولور زیرا صفقهٔ واحده
اولدیغی اچون ثمن ایکیسنك مابیننده مشترك اولور وایکیسنك بر براول برآخرك
حصه سنه ضامن اولمق صحیح اولیدی کندی نفسنه ضامن اولمق لازم اولوردی اول
جهت باطلدر وصح لو بصفقتین وضامن صحیح اولور قچن بیع صفقتین ایله
اوله زیرا بو صورتده اشتراك اولماز وضمان الدرك والخراج والقسمة
صحیح ضمان الدرك اتفاقله جائزدر وضمان خراج هنده جائزدر زیرا دین مقوله سیدر
وضمان القسمه دن مراد قسمتك اجرتنه ضامن اولمقدر بعضیسی دیدیکه ضمان
قسمتدن مراد ضمان النوائب ایمشکه بیان اولنه کرکدر امدی نوائبی اوزرینه
عطف ایلمك تفسیردر وبعضیلر دیدیلرکه عطف الخاص علی العام قبیلندندر
محصل کلام بو انواع ثلثه نك ضمانی صحیحدر وکذا ضمان النوائب سواء
کانت بحق ککری النهر واجرة الحارس او بغیر حق کالجبایات نوائب
شول نازله درکه مسلمینه حوائجدن اصابت ایدر کوپری اصلاح ایلمك
کبی وسد ثغور کبی بو مقوله شیلر ظهور ایدوب مسلمین بیننده توزیع و

وتقسیم اولدقده بعضیلری اول حوائجی ویرمکده تردد ایدن کمسنه اچون برآخر
کمسنه کفیل اولسه کفالتی صحیح اولور کرك اول نوائب حق ایله اولسون ذکر اولنان
صویوللری اصلاح وسد ثغور کبی وحارسك اجرتی کبی بغیر حق اولسون
انواع جبایات کبی اولکی قسمك کفالتی اتفاقله صحیحدر قسم ثانیکه جبایاتدر آنده
خلاف واردر زیرا بعضیلر کفالت جائز دکلدر دیدیلر وبعض مشایخ کفالت
صحیحه درسائر دیون کبی مطالبه اولور لکن فتوی صحیح اولمسنك اوزرینه در
جبایات دیدوکی فی زماننا شول شیلردرکه ظلمه بغیر حق اخذ ایدرلر عوارض وبدل
نزل کبی اولان تکالیفدر وضمان العهدة باطل ضمان العهده باطلدر مثلا بر رجل
بر رجلدن بر عبد اشترا ایلدی بر رجل هنده عهده سنه ضامن اولدی باطلدر
زیرا لفظ عهده برقاچ معنایه اطلاق اولنور بر صك قدیمه اطلاق اولنور
وبر عقد وحقوق عقده اطلاق اولنور وبر درکه وخیار شرطا اطلاق اولنور
بونلر ایله قبل البیان عمل ایلمك متعذردر بو اجلدن ضمانی باطل اولدی وکذا ضمان
٧ابوحنیفه قتنده زیرا خلاص صحیح
الخلاص وهنده ضمان الخلاص باطلدر ٧ابوحنیفه قتنده مبیع مستحقدن تخلیص
ایدوب مشتری تسلیم ایلمکدر بو ایسه باطلدر زیرا بوکا قادر دکلدر خلافا لهما
امامین قتنده خلاف واردر یعنی ضمان الخلاص قتلرنده جائزدر زیرا عینك
تسلیمنه قادر اولمازایسه ثمننه ضامن اولور ولو قال الکفیل ضمنته الی شهر
وقال الطالب بل حالا فالقول للکفیل وقچن کفیل ایله طالب نزاع ایدوب
کفیل اولان کمسنه بن برآیه دکین ضامن اولدم دیسه طالب اولان کمسنه سن حالا
ضامن اولدك دیسه قول کفیلکدر زیرا حال اولمق دعوا سنه منکردر ضمنته ده
اولان ضمیر دینه راجعدر وجائزکه مدیونه راجع اوله وفی الاقرار للمقر له واقرارده
قول مقر له نکدر مثلا بر کمسنه برآخره سنك بنده برآیه دکین یوز درهم واردر
اقرار ایلسه مقر اولان کمسنه یوز درهمی اولدوغنه تصدیق ایدوب اجلی انکار ایلسه
قول مقر لکدر ولا یؤخذ ضامن الدرك ان استحق المبیع مالم یقض بثمنه علی بائعه
مبیع اولان شیء قچن مستحق اولدوغی ظهور ایلسه ضامن الدرك اولان کمسنه اخذ
اولنماز مادامکه اول بایعك اوزرینه اول مبیعك ثمنیله قضا اولنمیه بثمنه ده
اولان ضمیر مبیعه راجعدر وکذلك بایعه ده اولان ضمیر اکا راجعدر **باب كفالة
الرجلين والعبدين** چون مصنف رحمة الله علیه رجل واحدك کفالتی
بیانندن فارغ اولدی ایسه ایکی رجلك کفالتلری بیاننه شروع ایدوب دیدی
دین علیهما کفل کل عن صاحبه فما اداه احدهما لا یرجع به علی الآخر الا اذا زاد
علی النصف بر رجلك متاع بهاسندن ایکی رجل اوزرنده دینی اولوب وکبی
هر برسی کندو صاحبنه کفیل اولسه امدی ایکیسنك برسی شول ادا ایلدوکی

شيء ايله اول برنيك اوزرينه آنكله رجوع ايلمز الا قچن ادا ايلدوكي مقدار نصفندن
زياده اوله اول زياده‌ٔ رجوع ايدر زيرا ايكي رجلك هر بريسي اوزرندن نصفي
ادا ايلمده اصيلدر واول بر نصف آخرده كفيلدر وشول ادا ايلديكي شيء كندي
اوزرندن اولانندن حساب اولنور عليهما ده اولان ضمير رجلينه راجعدر اداؤه ده
اولان ضمير فاده اولان مايه راجعدر به ده اولان ضمير ادا ايلدوكي شيئه راجعدر ولو
كفلا بمال عن رجل وكفل كل منهما به عن صاحبه فما اداه رجع بنصفه على شريكه
او بكله على الاصيل لو بامره واكر ايكي رجل بر رجلك اوزرندن اولان ماله كفيل اولسه لر
بو ايكي رجلك هر بري كندو صاحبنك اوزرندن اول جمله ماله كفيل اولسه
امدي بو ايكيسنك بريسي شول ادا ايلدوكي شيئك نصفي ايله كندو شريكنك
اوزرينه رجوع ايدر ياخود جمله ادا ايلدوكي شيء ايله اول اصيلك اوزرينه رجوع ايدر
اكر اصيلك امريله كفيل اولديسه زيرا ايكيسي ده اوزرلرندن اولان شيئين برابرلر
وادا ايلدكلري شيء شيوع ايله ايكيسنك اوزرينه در به ده اولان ضمير فماده اولان
مايه راجعدر بنصفه وبكله ده اولان ضميرلر اداه ده اولان ضميره راجعدر بامره ده
اولان ضمير اصيله راجعدر وان ابراء الطالب احدهما فله اخذ الآخر بكله واكر
طالب اولان كمسنه ايكي كفيلك بريني ابرا ايلسه طالب اچون كفيل آخري كل
مال ايله اخذ ايلمك واردر زيرا كفيلي ابرا ايلمك اصيلك ابراسنه موجب
دكلدر ايله اوله مالك كليسي اصيلك اوزرينه باقي قالور اول بر آخر ايسه
كلي ماله كفيلدر فله ده اولان ضمير طالبه راجعدر بكله ده اولان ضمير ماله راجعدر
ولو فسخت المفاوضة فلرب الدين اخذ من شاء من شريكها بكل دينه يعني
شركت مفاوضه ايله شريك اولان كمسنه لر شركت مفاوضه‌ٔ فسخ ايلسه لر
رب الدين كمسنه اچون جائزدر واول مفاوضه شريكلرينك هر قنغيسي استرسه
كل دين ايله اخذ ايليه شريكها ده اولان ضمير مفاوضه‌يه راجعدر دينه ده
اولان ضمير رب الدينه راجعدر وما اداه احدهما لا يرجع به على الآخر ما لم
يزد على النصف وشول شيئكه ايكي شريكك بريسي الى رب الدينه ادا
ايلمش اوله آنكله اول بر آخرك اوزرينه رجوع ايلمز مادامكه نصفندن زياده
اولميه اداه ده اولان ضمير مايه راجعدر به ده اولان ضمير اداه ده اولان ضميره راجعدر واذا كوتب
العبدان بعقد واحد وكفل كل عن صاحبه رجع كل على الآخر بنصف ما ادى
وقچن ايكي عبد واحده ده مكاتب اوله لر واول ايكي عبدك هر بريسي
صاحبندن كفيل اوله يعني كندو رفيقنه كفيل اوله هر بريسي مال كتابتدن
ويرديكي شيئك نصفي ايله اول بر آخرك اوزرينه رجوع ايلر بو عقد استحساناً
جائزدر وقياس جائز اولمامقدر زيرا بو عقدده كفالت مكاتب وكفاله

وكفاله بدل كتابه واردر بونلر ايسه هر بريسي على حدة باطلدر ايكيسي بر
عقدده اولمق بالطريق الاوليدر صاحبه ده اولان ضمير ايكي عبدك برينه راجعدر
وان اعتق السيد احدهما قبل الاداء صح واكر اول ايكي عبدك سيدي اولان كمسنه
اول ايكي عبد مكاتبك بريني مال كتابت ادا اولنمزدن مقدم اعتاق ايلسه صحيح
اولور احدهما ده اولان ضمير عبدانه راجعدر وله ان يأخذ حصة الآخر منه اصالة
او من المعتق كفالة ونه سيد اچون جائزدر كه اول بر آخر مكاتبك حصه سني
بنه كندودن اخذ ايليه اصالت طريقيله زيرا كندوسي اصيلدر ياخود معتقدن
اخذ ايليه كفالت طريقيله زيرا صاحبنه كفيل ايدي محصل كلام اول ايكي عبدك
سيدي مخيردر ديلرسه بدل كتابتي كفالت طريقيله معتقدن اخذ ايدر ديلرسه
اصالت طريقيله اخذ ايدر ويرجع المعتق فقط بما ادى على صاحبه ومعتق اولان كمسنه
صاحبنك اوزرينه انجق ادا ايلدوكي شيء ايله رجوع ايدر زيرا كندو امريله ادا ايلمشدر
ولو كان على عبد مال لا يجب عليه الا بعد عتقه واكر بر عبد مملوكك اوزرندن
غيرك مالي اوله اول عبد اوزرينه اداسي واجب اولماز الا عتق اولدقدن صكره
زيرا مملوكيتي حالنده جمله مالك اولدوغي سيدينكدر عليه ده اولان ضمير عبده راجعدر
عتقه ده اولان ضمير ينه عبده راجعدر فكفل به رجل كفالة مطلقة لزم الكفيل حالا
يعني اول عبد مملوكك اوزرندن اولان ماله بر رجل كفالة مطلقة ايله يعني حال
وتأجيل قيدندن مطلق كفيل اولسه اول كفيل اولدوغي مال كفيله في الحال لازم
اولور اكر مطلق اولميوب مؤجل اوليدي قبل حلول الاجل طلب اولنماز
ايدي به ده اولان ضمير ماله راجعدر واذا ادى لا يرجع على العبد الا بعد عتقه و
قچن كفيل اولان كمسنه عبدك اوزرندن اولان مالي ادا ايلسه آنكله عبدك
اوزرينه رجوع ايلمز الا عتقدن صكره ولو ادعى رقبة عبد فكفل به رجل فمات
العبد فبرهن المدعي انه له ضمن الكفيل قيمته واكر بر كمسنه بر عبدك رقبه سن
دعوى ايلسه يعني بر شخص بنم عبدمدرچو دعوى ايلسه اول رقبه سي دعوى اولنن
عبدن بر آخر كمسنه كفيل اوله مزبور بعد الكفالت فوت اوله اولدقدن صكره
مدعي اولان كمسنه كندو عبدي اولدوغنه شاهد كتورسه اول عبده كفيل اولان كمسنه
انك قيمتني ضامن اولور عين هلاك اولدوغي تقديرجه قيمتي لازم اولور به ده اولان ٩
ضمير مدعي به راجعدر قيمته ده اولان ضمير عبده راجعدر ولو كفل سيد عن عبده
بامره او عبد غير مديون عن سيده فعتق فاى ادى لا يرجع على الآخر واكر بر سيد
كندو عبدينه امريله كفيل اوله ياخود بر عبد غير مديون كندو سيدينه سيدك
امريله كفيل اولدقدن صكره معتق اوله عبددن وسيدك هر قنغيسي بر شيء
ادا ايلمش اوله قول افنديسنك وافنديسي قولك اوزرينه ادا ايلدكلريني رجوع ايلمز

٩ ضمير عبده راجعدر انه ده اولان
ضمير عبده راجعدر له ده
اولان صح

كتاب الحواله چون مصنف رحمة الله عليه كفالت احوالندن فارغ اولدی
حواله نك احكامی بياننه شروع ايلدی لغتده نقل وتحويل معناسنه در واصطلاح
شرعده هی نقل الدين من ذمة الی ذمة يعنی حواله بر دينی بر ذمتدن بر ذمته نقل ايلمكدر
يعنی محيل اولان كمسنه نك ذمتندن اول محتال عليه نك ذمتنه نقل اولنمقدر
وتصح فی الدين لا فی العين حواله دينده صحيح اولور عينده اولماز زيرا حواله
نقل معناسنه در عينده ايسه نقل تصور اولنماز برضی المحتال والمحتال
عليه يعنی حواله صحيح اولور محتالك يعنی حواله اولنه نك دخی محتال عليه نك
يعنی حواله‌ی قبول ايده نك كه مديوندر رضالريله وقيل لا بد من رضی المحيل
ايضا ودينلديكی اول محيل اولان كمسنه نك دخی رضاسندن لا بد در واذا
تمت برئ المحيل بالقبول فلا يأخذ المحتال من تركته لكن يأخذ كفيلا من
الورثة والغرماء مخافة التوی ای هلاك وقچن حواله تمام اولسه محيل اولان كمسنه فوت اولسه
بری اولور يعنی محتالك ومحتال عليه نك قبوللريله تمام اولسه ومحيل اولان
كمسنه فوت اولسه محتال اولان كمسنه آنك تركه سندن اخذ ايلمز لكن ورثه دن
وياخود غرمادن كفيل اخذ ايلر هلاك اولمنك خوفندن اوتری تركه ده اولان
ضمير محيله راجعدر ولا يرجع عليه المحتال الا اذا توی حقه واول محتال اولان
اول محيلك اوزرينه رجوع ايلمز الا وقتا كه حقی هلاك اولسه اول حينده رجوع ايدر
عليه ده اولان ضمير محيله راجعدر وهو بموت المحال عليه مفلسا او انكاره
الحوالة وحلفه ولا بينة عليها يعنی اول توی كه هلاك اولمقدر ابو حنيفه قتنده
ايكی شيئك برسی ايله اولور بری اول محتال عليه نك مفلسا اولمسی وبری‌سی
دخی محتال عليه نك حواله‌يی انكار ايدوب يمين ايلمسی ايله وحال بو كه محتالك
ومحيلك بينه‌لری يوقدر وهو ضميری توی‌يه راجعدر انكاره ده اولان ضمير
محال عليه راجعدر عليها ده اولان ضمير حواله‌يه راجعدر وعندهما بتفليس
القاضی اياه ايضا واما بين قتنده اول توی بر قاضينك اول محتال عليه‌يی
حال حياتنده مفلس يازمسيله دخی ثابت اولور يعنی مفلسدر ديو حكم ايلمكله
اولور اياه ده اولان ضمير محال عليه‌يه راجعدر وتصح بالدراهم المودعة ودخی حواله
وديعه اولان دراهم ايله صحيح اولور مثلا زيد اولان كمسنه عمروك ياننده وديعه
طريقيله بيك درهم امانت قوسه زيدك دخی بكره بيك درهم دينی اولسه زيد
بكری اول عمروده اولان بيك درهمه حواله ايلسه صحيح اولور ويبرأ المحال عليه بهلاكها
محال عليه اولان كمسنه بری اولور وديعه اولان دراهمك هلاك اولمسيله زيرا
حق آكا متعلق ايدی وبالمغصوبة ولا يبرأ بهلاكها ودخی حواله غصب اولنمش
دراهم ايله صحيح اولور اما هلاك اولمسيله محتال عليه اولان كمسنه بری اولماز

ولا يبرأ بهلاكها وهي حواله غصب اولنمش دراهم ايله صحيح اولور اما هلاك اولمسيله محتال عليه ...

اولماز بهلاكه ده اولان ضمير وديعه‌يه راجعدر واذا قيدت الحوالة بالدين او الوديعة
او الغصب لا يطالب المحيل المحتال عليه يعنی قچن حواله دين ايله ياخود وديعه
ايله ياخود غصب ايله قيد اولنسه اول محيل اولان كمسنه اول محتال عليه كمسنه‌دن
طلب ايلمز يعنی محيل اولان كمسنه اول شيئی محال عليه‌دن اخذ ايلمز زيرا محتالك
حقی تعلق ايلمشدر مع ان المحتال اسوة لغرماء المحيل بعد موته مع هذا محتال اولان
كمسنه اول محيل اولان كمسنه نك غرماسنه اسوه‌در يعنی برابردر محيلك موتندن
صكره موته ده اولان ضمير محيله راجعدر وان لم تقيد بشیء فله المطالبة واگر حواله
بر شیء ايله قيد اولنمز ايسه يعنی دين ايله ياخود وديعه ايله ياخود غصب ايله
قيد اولنمز ايسه محيل ايچون مطالبه ايلمكلك واردر مثلا مديون اولان كمسنه
رب الداين بو رجلك اوزرنده اولان بيك درهمه سنی حواله ايلدم ديسه محتال
اولان كمسنه نك حقی اول محتال عليه اولان كمسنه‌ده اولان دينه ووديعه‌يه وغصبه
تعلق ايلمز بلكه محتال عليه اولان اوزرينه واجب اولان اول محتالك دينی كندو
مالندن وفا ايلمكدر واول محيل اولان كمسنه محتال عليه‌ده اولان دينی ووديعه‌سنی
ومغصوبنی قبض ايلر ولا تبطل الحوالة بأخذه ما علی المحتال عليه او عنده محال
عليه نك ياننده ياخود اوزرنده اولان شيئی محيل اولان كمسنه اخذ ايلمكله حواله باطل
اولماز عنده ده اولان ضمير محال عليه‌يه راجعدر واذا طالب المحال عليه المحيل بمثل
ما احال به فقال احلت بدين لی عليك لا تقبل بلا حجة قچن محال عليه اولان كمسنه
اول محيل اولان كمسنه حواله ايلدوكی شيئك مثلی ايله مطالبه ايلسه محيل دخی عليه‌يه
هم سنده اولان دينم ايله حواله ايلدم ديسه بو قول حجتسز يعنی بينه‌سز قبول اولنمز
زيرا دينم واردر ديو دعوی ايلدوكی اجلدن بينه‌يه محتاج اولدی زيرا البينة علی
المدعی‌در به ده اولان ضمير مايه راجعدر ولو طالب المحيل المحتال بما احال فقال احلتنی
بدين لی عليك لا يقبل بلا حجة وقچن محيل اولان كمسنه اول محتاله حواله ايدوب
قبض ايلدوكی شيء ايله مطالبه ايلسه محتال دخی اول محيل اولان كمسنه‌يه سن بنی
اوزرنده اولان دينی حواله ايلدك ديسه محتالك قولی حجتسز قبول اولنماز
وقبول محيلكدر وتكره السفتجة وهی الاقراض لسقوط خطر الطريق سفتجه ضم
سين ايله وسكون فا ايله وفتح تا ايله فوقانيه ايله وجيم واحد السفاتج در
سفته لفظندن تعريب اولنمشدر لغتده محكم معناسنه در واصطلاح
فقهاده مصنفك ذكر ايلدوكيدر سفتجه مكروه اولور وبو سفتجه اقراضدر
يعنی بر كمسنه بر يله آقچه اقچه كوندرمك مراد ايدوب لكن حرامی خوفندن امانت
طريقيله كوندرمكدر خوف ايلمكله بر كمسنه‌يه قرض ويروب فلان بلده ده
شريكمه تسليم ايله ديمكدر ومكروه اولدوغنك سببی زيرا حضرت نبی صلی الله

تعالى عليه وسلم نفع جرايدن قرضدن نهی بيورمشدر **كتاب القضاء**
چون اكثر بيع وشرا وربا وسلمده وكفاله وحواله ده نزاع واختلاف واقع
اولور قاضئ قضايه احتياج اولنور مصنف رحمة الله عليه مذكوراتك عقبنده
كتاب القضاء ذكر ايلدى قضا لغتده بر قاچ معنايه كلور برى الزام وتقدير
معناسنه كلور وقضى ربك الا تعبدوا الا اياه وبرى فارغ اولمق معناسنه
كلور فاذا قضيتم الصلوة كبى وبرى فرض وتقدير معناسنه كلور قضا
الحكم النفقة كبى واصطلاح شرعده الزام وفصل معناسنه كلور القضاء بالحق
من اقوى الفرائض وافضل العبادات قضا اجماع علما ايله فرض كفايه
دندر وايكى خصمك ما بينلرنده حق وعدل ايله قضا ايلمك اقوى اولان فرائضدندر
وافضل اولان عباداتدندر واهله من هو اهل للشهادة واهل قضا شول
كمسنه دركه شهادته اهل اوله يعنى هر شيئه كه شاهده من اشتراط اولنور
قاضيده دخى اشتراط اولنور واهله ده اولان ضمير قضايه راجعدر وشرط
اهليته شرط اهليتها وقضانك اهليه سنك شرطى شهادتك اهليه سنك
شرطيدر يعنى شهادتده عقل وحريت وعدالت اشتراط اولندوغى كبى كذلك
قضاده اولمسى اشتراط اولنور اهليته ده اولان ضمير قضايه راجعدر اهليتها
اولان ضمير شهادته راجعدر والفاسق اهل له فاسق اولان كمسنه قضايه اهلدر
وبعضيلر قتنده قضاسى صحيح دكلدر اصلا زيرا فاسق كندو نفسنه امين دكلدر
غيره امين اولمامق بالطريق الاولىدر ويصح تقليده ويجب ان لا يقلد يعنى
فاسق اولان كمسنه قضايه اهلدر دين كمسنه لرك قوللرى اوزره تقليدى صحيح
اولور لكن واجب اولان تقليد اولنمامسيدر كرچه تقليد اولندقده صحيح اولور
ومقلد آثم اولور وتقليده اولان ضمير فاسقه راجعدر كما يصح قبول شهادة
يعنى فاسق قضايه اهلدر شهادتنك قبولى صحيح اولدوغى كبى ويجب ان لا
يقبل اما واجب اولان شهادتى قبول اولنمامقدر ولو فسق العدل يستحق
العزل ولا ينعزل فى ظاهر المذهب وعليه مشايخنا واكر عدل اولان كمسنه
رشوت اخذ ايلمكله ياخود زنا ايله ياخود شرب خمر ايله فاسق اولسه عزله
مستحق اولور وظاهر مذهبده عزل اولنماز واكثر مشايخ عزل اولنمامق اوزره در
عليه ده اولان ضمير عدم عزله راجعدر ولو اخذ القضاء بالرشوة لا يصير قاضيا
واكر قاضى قضايى رشوة ايله اخذ ايلسه قاضى اولماز وبر ماده ده حكم ايلديكى
تقديرجه حكمى نافذ اولماز صحيح بودر والفاسق يصلح مفتيا وقيل لا فاسق اولان
كمسنه مفتى اولمغه صلاحيتى واردر يعنى مفتى اولمسى صحيحدر وبعضيلر قتنده
مفتى اولمغه صلاحيتى يوقدر ولا ينبغى ان يكون القاضى فظا غليظا قاضى اولان

اولان كمسنه يه فظ غليظ يعنى سيئ الخلق كلامى شديد اولمق لايق دكلدر جبارا
عنيدا ودخى جبار عنيد يعنى متكبر حقه مخالف اولمق لايق دكلدر حسن خلق
صاحبى اولمق كركدر زيرا حضرت نبى صلى الله تعالى عليه وسلم خليفه سيدر
وينبغى ان يكون موثوقا به فى دينه ودخى قاضى اولان كمسنه يه لايقدر كه دينده
موثوق به يعنى معتمد عليه اوله وعفافه ودخى عفافنده يعنى عفيف اولمده
زيرا عفاف اساس دينيدر وعقله ودخى عقلنده زيرا عقل مدار تكليفدر
وصلاحه ودخى صلاحنده زيرا ضدنده فساد واردر وفهمه ودخى فهمنده زيرا
فهم اولمه خصمانك كلاملرك تصور ايدمز وعلمه بالسنة ودخى حضرت
نبى صلى الله تعالى عليه وسلمك سنتنه عالم اولمده يعنى حضرتك اقواله و
افعالنه مطلع اولمده والاثار ودخى آثاره عالم اولمده يعنى اصحاب كزين
رضوان الله عليهم اجمعيندن مرور وارد اولان احكامه عالم وواصل اولمده
ووجوه الفقه ودخى وجوه فقهده يعنى احكام وقايعه متعلق اولان مسائلده
وقياساتده عالم اولمقدر محصل كلام قاضى اولان كمسنه يه لايقدر كه بو جمله
ذكر اولنان اشياده موثوق به ومعتمد عليه اوله وكذا المفتى وكذلك مفتى اولان
كمسنه يه دخى لايقدر كه بو ذكر اولنان اوصاف ايله موصوف اوله وفظ وغليظ
وجبار عنيد اولميه والاجتهاد شرط الاولوية اجتهادك معناسى بذل المجهوددر
يعنى انسان مقدور مجهوردنى قبل مقصوده بذل وصرف ايلمكدر ومجتهد اكا
درلركه كتاب اللهدن اولان وسنت رسول اللهدن احكام واشباهك
جميعنه عالم اوله يعنى قاضينك مجتهد اولمسى شرط اولويتدر وائمه ثلاثه
قتنده شرط جوازدر فيصح تقليد الجاهل چونكه قاضينك مجتهد اولمسى شرط
اولويت اولدى بو تقديرجه قضاء تقليد ايلمك صحيح اولدر زيرا جائزدر كه
قضاء غيرينك فتواسيله ايليه شافعى قتنده جائز دكلدر ويختار الاقدر
والاولى يعنى بر كمسنه يه قضا توليه اولنمق اقتضا ايلسه اقدر اولان كمسنه
يعنى احكامده وعلمده زياده قدرتلو وحق غيريدن اولى اولان كمسنه توليه ايلمك
اختيار اولنمق كركدر زيرا حديث شريفده وارد اولمشدركه من قلد انسانا
عملا وفى رعيته من هو اولى منه فقد خان الله ورسوله وجماعة المسلمين وكره
التقلد لمن خاف الحيف والعجز عن القيام به يعنى ارتكاب قبايحله حيف
خوف ايليان كمسنه يه قضا تقليد ايلمك مكروهدر ودخى قضايه قائم اولمقدن
عاجز اولدوغندن يعنى عاجز اولدوغى خوف ايليان كمسنه يه قضا تقليد
ايلمك مكروهدر ولا بأس به لمن يثق من نفسه باداء فرضه يعنى قضا لا بأسدر
شول كمسنه يه كه كندو نفسندن فرضك اداسنه واثق اوله بو معنى ايچون

فرضنه اولان ضميرلمن ده اولان منه راجع اولسه اما قضايه راجع اولسه
معنی شویله اولور قضالا باسدر شول کمسنه که کندو نفسندن اول قضانک
اداء فرضنه واثق اوله من نفسده اولان ضميرلمن ده اولان منه راجعدر ومن تعين له
فرض عليه وشول کمسنه که اول قضايه متعين اوله آنك اوزرينه قاضی
اولمق فرض عين اولور فرض کفايه ايکن ياخود اختيار ايلمسی فرض اولور
اندن غيری اولماغله عباد اللهك حقوقی صيانت اولنمق ايچون لهده اولان
ضمير قضايه راجعدر عليهده اولان ضمير منه راجعدر ولا يطلب القضاء ولا
يسأله وهيچ کمسنه قضاء قلبی ايله قضا ايلميه ولساني ايله سؤال اتميه زيرا
حضرت نبی صلی الله تعالی عليه وسلم من طلب القضاء وکل الی نفسه
بيورمشلردر يسأله ده اولان ضمير قضايه راجعدر ويجوز تقلده من السلطان
الجائر وقضاء جور صاحبی اولان سلطاندن تقلد ايلمك يعنی آنك
تقليدی ايله قاضی اولمق جائزدر وتقلده ده اولان ضمير قضايه راجعدر
ومن اهل البغی وقضايی اهل بغيدن تقلد جائزدر واهل بغی شول کمسنه لر
درکه امامك طاعتندن خارج اولمشلردر الا اذا کان لا يمکنه من القضاء
بحق الا قچن اول سلطان جائر ياخود سلطان باغی اول قاضی حق اوزره قضا
ايلمکدن تمکين ايتديرميه مثلا کاشرع شريفه مخالف شيلر ارتکاب
ايلمکه امر ايله اول حينده اندن تقلد جائز دکلدر يمکنه ده اولان ضمير قاضی يه
راجعدر واذا تقلد يسأل ديوان قاض قبله وهی الخرائط التی فيها السجلات
والمحاضر وغيرها وقچن قاضی سلطان طرفندن مولی اولان ابتدا کندودن
اول اولان قاضينك ديوانينی طلب ايليه ديوان ايسه شول خريطه لردر
يعنی شول کمسنه لردرکه آنده سجلات وضع اولنور ومحاضره که جمع
محضردر طلب ايليه وبونلردن غيری اولان شيلر طلب ايليه مثلا
وصيتلرك واوقاف وفرض وتقديرا اولنان نفقاتك کتب تحرير اولنان
صکوك کبی قبله ده اولان ضمير قاضی يه راجعدر فيها ده اولان ضمير خريطه
راجعدر ويبعث امينين يقبضانها بحضرة المعزول او امينه يعنی متولی
اولان قاضی کندو طرفندن اول معزول اولان قاضينك خرايطی قبض
ايلمك ايچون ايکی امين ارسال ايليه اول خرايطی معزول اولان قاضينك يا
کندو امينينك حضورنده قبض ايليه لر يقبضانها ده اولان ضمير خريطه
راجعدر او امينه ده اولان ضمير معزوله راجعدر ويسألانه شيئا فشيئا
يعنی اول ارسال اولنان ايکی امين اول سجلاتی معزول اولان قاضيدن
شيئا فشيئا يعنی بربر طلب ايليسونلر يسألانه ده اولان ضمير معزوله

معزوله راجعدر ويجعلان کل نوع فی خريطة علی حدة واول ايکی امين اولان
کمسنه لر اول سجلاتك هر نوعنی بر خريطه يه علی حدة باشقه جه قويه لر مثلا
اموال ايتامدن نصب وصی ايچون سجلات باشقه برکيسه ده واموال اوقافده
قيم نصب ايلمك ايچون اولان سجلات باشقه برکيسه ده وتقدير نفقات
ايچون يازيلان سجلات باشقه برکيسه ده وقس علی هذا وينظر فی حال المحبوسين
واول قاضی جديد اولان کمسنه ابتداکه محل حکومته حلول ايلر اول محلده محبوس
اولان آدملرك حاللرينه نظر ايليه وهر برينه نه خصوص ايچون حبس اولندوغين
استفسار ايليه فمن اقر بحق او قامت عليه بينة الزمه امدی شول کمسنه که بر حق
ايله اقرار واعتراف ايليه ياخود انکار ايدوب اوزرينه اول حق ثابت اولدوغنه
بينة قايم اوله آنی الزام ايليه عليه ده اولان ضمير منه راجعدر الزمه ده اولان ضمير
بارزينه انکار راجعدر ولا يعمل بقول المعزول قاضی جديد اولان کمسنه اول
محبوسلرك حقنده معزول اولان قاضينك قولی ايله عمل ايليه زيرا معزول
اولماغله احاد رعايايه الحاق اولنمشدر واحدك ايسه شهادتی کفايت ايلمز
والا ينادی عليه ثم يخلی سبيله بعد ما استظهر فی امره واکر اقرار ايلميوب
بينه قايم اولميه اول کمسنه اول محبوسك اوزرينه ندا اولنه که هر کيمك
محبوس اولنان فلان بن فلانك يانندن حقی وار ايسه مجلس شرع شريفه
حاضر اوله بر کمسنه کلوب دعوی ايدوب برشیء اثبات ايدرسه اوزرينه
حکم اولنور هيچ کمسنه کلميوب برشیء اثبات اولنمز ايسه سبيلی تخليه اولنور
يعنی اطلاق اولنور وامرينه استظهار اولندقدن صکره يعنی احتياط ايدوب
تفحص ايلدکدن صکره اطلاق ايليه واطلاق اولندوغی تقديرجه نفسنه بر
کفيل اخذ ايلسون بو ترکيبده اولان ضميرك جمله سی محبوسه راجعدر ويعمل فی
الودايع وغلات الاوقاف بالبينة او باقرار ذی اليد ويکی متولی اولان قاضی
ودايعه متعلق اولان ماده لرده اوقافك غلاتنه متعلق يعنی محصولنه متعلق
اولان دعوالرده بينه ايله عمل ايليه ياخود ذو اليد اولان کمسنه نك اقراری ايله
عمل ايليه لا بقول المعزول الا اذا اقر ذو اليد بالتسليم منه وذکر اولنان
قاضينك قولی ايله عمل اولنميه حکمتی بيان اولندی الا قچن ذو اليد اولان
کمسنه يدنده اولان شیء معزول اولان قاضيدن ايلديکنه اقرار واعتراف
ايليه اول حينده معزول اولان قاضينك قولنه عمل اولنور ومنه ده اولان ضمير
قاضی يه راجعدر ويجلس للحکم جلوسا ظاهرا فی المسجد والجامع اولی
اول يکی متولی اولان قاضی وصاحب امر اولان سلطان ناس ارسنده حکم
ايلمك ايچون مسجدده جلوس ظاهر ايله يعنی غير مختفی وغير محتجب اولان

جلوس ایلسون لکن جامعده جلوس ایلمسی اولیدر زیرا جامع مسجددن
زیاده شهرتلودر ولو جلس فی داره واذن فی الدخول فلا بأس به واکر قاضی
اولان کمسنه کندو دارنده جلوس ایدوب ناسه کندو اوزرینه دخول ایلمکه اذن
ویرسه لا بأسدر یعنی دارنده جلوس ایلمکده ضرر یوقدر زیرا حکم عباداتدر
مکان واحده مخصوص اولماز اما وسط بلده ده جلوس ایلمسی افضل وعامهیه
انفعدر بهده اولان ضمیر جلوسه راجعدر ولا یقبل هدیة الا من قریبه او ممن
جرت عادته بها دائماً ان لم یکن لها خصومة ولم یزد علی العادة یعنی قاضی
اولان کمسنه هیچ کمسه دن هدیه قبول ایلمسون الا کندو قریبندن یعنی خصمندن
یاخود اکا هدیه ویرمکله عادتی سبقت اتمش اولان کمسنه دن وبو ایکی کمسنه نک
هدیه لرینک قبول اولنمسنک شرطی خصومتلری اولمدیغی تقدیرجه در و
هدیه لری معتاددن زیاده دکل ایسه زیرا زیاده اولسه قضا مصلحتی ایچون اولور
قریبه ده اولان ضمیر قاضی یه راجعدر عادته ده اولان ضمیر منه راجعدر بها دائماً ده
اولان ضمیر قاضی یه راجعدر لها ده اولان ضمیر قریب ایله هدیه یه معتاد اولانه
راجعدر ویحضر الدعوة العامة لا الخاصة وقاضی اولان کمسنه عامه اولان
دعوتلره حاضر اوله خاصه لره حاضر اولمیه وهی مالا یتخذ ان لم یحضر یعنی دعوة
خاصه شو ولیمه در یاخود شول طعاملردر که کندو حاضر اولمیه اتخاذ اولماز
ایدر ویشهد الجنازة ویعود المریض وقاضی اولان کمسنه جنازه نمازنه حاضر
اوله ومریض اولان کمسنه لری عیاده ایلیه یعنی زیارتلرینه واره ویتخذ مترجماً
وکاتباً عدلاً وقاضی اولان کمسنه یه لازمدر که مترجم یعنی ترجمان اتخاذ ایلیه که
خصملرندن واقع اولان سوزلری اکا افهام ایلمک ایچون وبر کاتب عادل
اتخاذ ایلیه واقع اولان ماده لری قید ایدوب تحریر ایلمک ایچون ویسوی بین
الخصمین جلوساً واقبالاً ونظراً وقاضی یه لازمدر که ایکی خصمک ما بینینی
تسویه ایلیه جلوسده واقبالده ونظرده ولا یسار احدهما وقاضی اولان
کمسنه یه لایقدر که ایکی خصمک بریسی ایله مساره ایلمیه یعنی سراً سویلشمیه
ولا یشیر الیه وقاضی اول ایکی خصمک برینه اشارت ایلمیه ولا یضیفه دون الآخر
وقاضی اول ایکی خصمک برینه ضیافت ایدوب اول برینه ایلکی یعنی ایلمکی ایلمیه
زیرا متهم اولور ولا یضحک الیه وقاضی بر خصمک یوزینه کولوب اول برینک یوزینه
تعبس ایلمیه ولا یمزح معه وقاضی آنکله ممازحه ایلمیه یعنی لطیفه ایلمیه ولا
یلقنه حجته وقاضی اول ایکی خصمک برینک حجتنی تلقین اتمیه یعنی خصمه سکا
جواب مانع ودافع شویله در دیه سن دیمیه زیرا قاضی متهم اولدیغندن غیری
اول بر خصمک قلبی منکسر اولور جائز که بو خصوصدن اوتورر حقنی ترک

ترک ایلیه یلقنه وحجته ده اولان ضمیرلر خصمه راجعدر ویکره تلقینه الشاهد
بقوله اتشهد بکذا وقاضی اولان کمسنه یه مکروهدر که شاهد اولان کمسنه حجتنی
تلقین ایلیه مثلا شاهده اتشهد بکذا یعنی فلان معناسنه شهادت ایدرمیسن
دیو دیمیه واستحسنه ابو یوسف فی غیر موضع التهمة یعنی امام ابو یوسف شاهده
تلقین ایلمه یی حسن کورمشدر غیر موضع التهمه ده اما موضع تهمت اولیجق
اتفاقله جائز دکلدر استحسنه ده اولان ضمیر تلقینه راجعدر ولا یبیع ولا یشتری
فی مجلسه یعنی قاضی اولان کمسنه یه لایق دکلدر که مجلس قضاده بیع وشرا ایلیه
زیرا بیع وشراده تهمت واردر مجلسه ده اولان ضمیر قضایه راجعدر ولا یمازح
وقاضی اولان کمسنه یه لایقدر که نه خصم ایله ونه غیریسی ایله مجلس حکمده ممازحه
یعنی بر لطیفه ایلمیه زیرا خلق اراسنده مهابتی ساقط اولور فان عرض له
هم او نعاس او غضب او جوع او عطش او حاجة کف عن القضاء واکر
قاضی اولان کمسنه یه غم یاخود اویقو یاخود غضب یاخود اجلق یاخود صوسزلق
یاخود قضاء حاجت عارض اولسه ایکی خصمک ما بینینده قضا ایلمدن کف
ایلیه یعنی امتناع ایلیه زیرا قضا فکره محتاجدر وبو اشیا ایله تفکر قابل دکلدر
وهر برنده نهی خاص وارد اولمشدر له ده اولان ضمیر قاضی یه راجعدر
واذا تقدم الیه الخصمان فان شاء قال لهما مالکما وان شاء سکت واذا
تکلم احدهما اسکت الآخر وقچن ایکی خصم تقدم ایدوب قاضی حضورنده
واقف اولسه لر قاضی اولان مخیر اولور استرسه ایکی خصمه ما بالکما دعواکز
دیو دیه استرسه سکوت ایلیه وقچن ایکی خصمک بری تکلم ایلسه اول بریسی
سکوت ایلیه تا کم اول خصم کلامندن فارغ اولوب اول بری مسئول اوله

فصل

وقتا کم حبس احکام قضادن اولوب واکا نیجه احکام تعلق ایلدر ایسه
مصنف رحمة الله علیه بو فصلی حبسک احکامی بیاننه وضع ایلمشدر واذا
ثبت الحق للمدعی وطلب حبس خصمه فان ثبت بالاقرار لا یحبسه الا اذا امره
بالاداء فأبی وقچن حق مدعی اولان کمسنه ایچون ثابت اولسه وکندو خصمنک
حبسنی طلب ایلسه اکر اول حق اقرار ایله ثابت اولدر ایسه مادامکه اول خصم
ثابت اولان حقک دفعنه امر اولنوب ابا یعنی امتناع ایلمیه انی حبس ایلمیه و
قچن ادا ایلمکه امر ایدوب ابا ایلسه حبس اولنه خصمه ده اولان ضمیر مدعی یه
راجعدر فان ثبت بالبینة حبسه قبل الامر بالدفع وقیل لا واکر اول حق بینه ایله
ثابت اولسه حقی مستحقنه دفع ایلمکه امر ایلمزدن مقدم حبس ایلیه ودنیلدیکه
قبل الامر حبس اولنمیه فان ادعی الفقر حبسه فی کل ما لزمه بدل مال کالثمن والقرض
یعنی مدعی علیه اولان خصم فقیر اولدوغنی ادعا ایلسه قاضی انی حبس ایلیه هر شیده

کہ بدل مال اولمسی طریقیله لازم اولمش اوله ثمن کبی وقرض کبی شیلرده حبسه
اولان ضمیر بارز خصمه راجعدر لزمه ده اولان ضمیر بنیه الکا راجعدر او بالتزامه کالمهر
المعجل والکفالة وح قاضی اولان فقر دعواسن ایدن خصمی حبس ایلیه وهر شیده که
کندو نفسنه التزامی طریقیله لازم اولمش اوله مثلا خاتونک مهر معجل کبی وکفالت
کبی شیلرده التزامه ح اولان ضمیر خصمه راجعدر لا فیما عدا ذلک بو ذکر اولنانک
ماعدا الرنه حبس اولنمیه مثلا ضمان متعلقاتنک وارش جنایات ونفقات
اقارب وزوجات کبی شیلره الا اذا برهن خصمه ان له علی یساره واول فقر
دعواسن ایدن کمسنه نک خصمی یساری اوزرینه برهنه ایلیه یعنی مالی اولدوغنه
شاهد کتورسه اول حینده حبس اولنور خصمه ح اولان ضمیر فقیره راجعدر یساره ح
اولان ضمیر بنیه الکا راجعدر وحبسه مدة یغلب علی ظنه انه لو کان له مال لاظهره هو
الصحیح یعنی قاضی اولان کمسنه مدعی علیه اولان فقیری بر مدت حبس ایلسون که
تا ظننه اکر بو فقیرک مالی اولیدی بو مدتده اظهار ایدردی غلبه ایدنجیه دکین
صحیح ح بودر یحبسه ده اولان ضمیر وعلی ظنه ده اولان ضمیرلر قاضی یه راجعدر انه له
لاظهره ده اولان ضمیرلر فقیره راجعدر وقیل شهرین او ثلثة ودینلدیکه ایکی آی یاخود
اوچ آی حبس ایلیه فان لم یظهر له مال خلی سبیله واکر بو مدتدن صکره مالی
ظهور ایلمز ایسه قاضی انک سبیلنی تخلیه ایلیه یعنی اطلاق ایلیه له ح وسبیله ح
اولان ضمیرلر فقیره راجعدر الا ان برهن خصمه علی یساره فیؤبد حبسه الا
قچن اول فقیرک خصمی اولان کمسنه انک یسارنه یعنی وارلی اولدوغنه برهنه
ایلیه اول زمانده حبسی تابید اولنور زیرا اول آدمک حقنی ویرمکه قادر ایکن
منع ایلدیکی اجلدن تابید ایله حبسه مستحق اولور جمله بو ترکیبده اولان ضمایر فقیره
راجعدر ولا یسمع البینة علی اعساره قبل حبسه علیه عامة المشایخ یعنی قاضی
اولان کمسنه بر کمسنه نک خبر اولنمغه امر ایلدکده اول کمسنه بن معسرم ومعسر
اولدوغمه بینه م واردر دیسه قاضی حبس ایلمزدن مقدم بینه سن استماع
ایلمیه عامهٔ مشایخ بونک اوزرینه در زیرا بینه سی نفیه در مادامکه بر مؤید
ایله تایید اولنمیه قبول اولنماز اول مؤید الیسه حبسدر اعساره وحبسه ح
اولان ضمیرلر فقیره راجعدر ویحبس الرجل لنفقة زوجته رجل کندو زوجه سنک
نفقه سیچون حبس اولنور زیرا ویرمسندن امتناع ایلمکله ظالم اولمشدر
زوجته ده اولان ضمیر رجله راجعدر لا والد فی دین ولده الا ان ابی من الانفاق
علیه یعنی والد اولان کمسنه کندو ولدینک دیننده حبس اولنماز الا قچن والد
کندو ولدینک اوزرینه انفاق ایلمدن ابا یعنی امتناع ایلسه اول زمانده
حبس اولنور زیرا بو صورتده حبس اولنمسه ظلم دکلدر ولده ح اولان ضمیر

ضمیر والده راجعدر علیه ح اولان ضمیر ولده راجعدر ولو مرض فی الحبس
لا یخرج ان کان له من یخدمه فیه والا اخرج واکر حبسده اولان کمسنه مریض
اولسه اول حبسدن اخراج اولنمیه اکر اول مریضک حبس الحیننده اکا خدمت
ایدر کمسه سی وار ایسه واکر خدمت ایدر کمسنه سی یوغیسه حبسدن اخراج اولنه
له ح ویخدمه ح اولان ضمیرلر محبوسه راجعدر فیه ح اولان ضمیر حبسه راجعدر ولا یمکن
المحترف من اشتغاله فیه هو الصحیح صاحب حرفت یعنی صاحب صنعت
اولان کمسنه حبسده اولدوغی تقدیرجه حبس الحیننده حرفتی اشتغال ایلمکدن
تمکین اولنمیه صحیح بودر که اشتغاله ده اولان ضمیر محترفه راجعدر فیه ح اولان ضمیر
حبسه راجعدر ویمکن من وطی جاریته ان کان فیه خلوة واول محبوس اولان
کمسنه کندو جاریه سنک وطئندن تمکین اولنور واکر اول حبسده بو معناده
قابل بر خلوة وار ایسه جاریته ده اولان ضمیر محبوسه راجعدر فیه ح اولان ضمیر
حبسه راجعدر واذا تمت المدة ولم یظهر له مال خلی سبیله وقچن اول
محبوسک حبسی تمام اولسه واصلا مالی ظهور ایلمسه قاضی آنک سبیلنی
تخلیه ایلیه یعنی اطلاق ایلیه له ح وسبیله ح اولان ضمیرلر محبوسه راجعدر
ولا یحول بینه وبین غرمائه یلازمونه ولا یمنعونه من التصرف والسفر ویاخذون
فضل کسبه یقسم بینهم بالحصص وح قاضی اولان کمسنه اول حبسدن اطلاق
اولنان فقیرک وغرماسنک بیننه حائل ومانع اولمسون یعنی ارباب حقوقه
حقلرینی طلب ایلمدن مانع اولمسون واول ارباب حقوق اولان کمسنه لر ح
اول کمسنهٔ ملازمت ایلسونلر واکا تصرفدن وسفره کتمدن مانع اولمسونلر
وبر شی کسب ایلدوکی تقدیرجه اول کسبک فضله سن اخذ ایلسونلر وکندو بینلرنده
حصه لری مقدارنجه قسمت ایلسونلر بینه ح اولان ضمیر محبوسه راجعدر
والملازمة ان یدور وامعه حیث دار یعنی محبوس اولان کمسنه اطلاق اولنوب
وملازمت اولنسون دیو بیان اولنندر آمدی ملازمتک معناسی غرما اول حبسدن
اطلاق اولنان کمسنه ایله دوران ایلسونلر یعنی بیلجه کزسونلر هر نه یره توجه
ایدرسه معه ح اولان ضمیر حبسدن اولنانه راجعدر فان دخل داره جلسوا
علی الباب وچون اول غرمالر ترسیمنده اولان محبوس کندو اوینه داخل
اولدقده اول غرما قپوده جلوس ایلسونلر داره ح اولان ضمیر اول حبسدن
اطلاق اولنه راجعدر ولو کان الدین لرجل علی امرأة لا یلازمها بل یبعث
امرأة تلازمها اکر رجلک دینی بر امرأه نک یعنی خاتونک اوزرینه اولسه
دین صاحبی اولان رجل اول خاتونه مثلا ملازمت ایدوب بیلجه کزمسون بلکه
انکله بر کندو کبی خاتون کوندرسون یلازمهاده اولان ضمیر امرأه یه راجعدر

وقالا اذا افلسه الحاكم يحول بينه وبين غرمائه الى ان يبرهنوا ان له مالا وامامين
دیدیلرکه اول محبوس اولانکمسنه‌یی حاکم تفلیس ایلسه یعنی مفلس اولدیغنه
حکم ایلسه اول حیننده کندو وسیله غرماسنک مابیننه حایل و مانع اوله تاکم
غرمانک مالی اولدیغنه برهان ایده‌لر یعنی شاهد کتوره‌لر افلسه ده اولان
ضمیر محبوسه راجعدر غرمائه ده اولان ضمیر بینه‌اکا راجعدر له‌ده اولان ضمیر کذلک

فصل بو فصل مجلس شرعده حاضر اولوب ومجلس شرعدن غائب
اولوب اوزرلرینه شهادت اولنلرک بیاننده‌در اذا شهدوا عند القاضی علی
خصم حاضر حکم بها وکتب بالحکم وهو السجل یعنی قچن شاهدلر حضور قاضیده
بر حاضر اولان خصمک اوزرینه شهادت ایلسه‌لر اول شاهدلرک شهادتلریله
حکم اولنه واول قاضینک ایلدوکی حکم کتب اولنه یعنی اول یازدوغی حکم
سجلدر مثلا قاضینک حکمت بکذا او ثبت عندی کذا دیدیکی سجله قید اولنه
زیرا قولی حکمدر بها ده اولان ضمیر شهادته راجعدر وان شهدوا علی غائب لا الحکم
بها بل یکتب بها لیحکم المکتوب الیه قچن قاضینک حضورنده بر غائب اولان
کمسنه‌نک اوزرینه شهادت ایلسه‌لر اول شهادت ایله اول غائبک
اوزرینه حکم ایلمیه بلکه اول شهادتی بر قاضی‌یه یازه تاکه اول شهادتی بر قاضی
یه یازه تاکه اول مکتوب ایله آنکله حکم ایلیه ایکی بها ده اولان ضمیرلر شهادته
راجعدر وهو کتاب القاضی الی القاضی یعنی بو مکتوب منه‌دن اول مکتوب
الیه‌یه یازیلان کتاب القاضی الی القاضیدر والکتاب الحکمی وهو نقل الشهادة
فی الحقیقة یعنی حقیقتده کتاب حکمی اول شهادتی مکتوب منه اولان قاضی
حکم ایلمیوب اول مکتوب الیه اولان قاضی‌یه تفویض ایلمشدرکه اول ماده‌ده
کندو رأیی ایله حکم ایلسه ویقبل فی کل ما لا یسقط بالشبهة کالدین والعقار
والنكاح والنسب والغصب والامانة والمضاربة المجحودتين یعنی قاضینک
کتابی بر آخر قاضی‌یه شبهه ایله ساقط اولمین اشیاده قبول اولنور مثلا
دین کبی زیرا دین قدر و وصف ایله بلنور واکا اشارت ایلمکه محتاج دکلدر
وعقار کبی زیرا عقار تحدید ایله بلنور ونکاح کبی زیرا رجل بر خاتونک اوزرینه
نکاح دعوی ایلسه یاخود خاتون رجلک اوزرینه نکاح دعوی ایلمک کبی ونسب
کبی زیرا ذکر نسب ذکر اب وذکر جد ایله وذکر قبیله ایله بلنور وغصب کبی زیرا
غصب حقی دین کبی تعریف اولنور اشارته محتاج دکلدر وحقی مجحود اولان امانت
ومجحود اولان مضاربه کبی زیرا بونلرده دین منزله‌سندهدر مجحود اولمسه‌لر اعیان
منقوله قبیلندن اولورلر واعیان منقوله اولدیغی تقدیرجه آنده کتاب قاضی قبول
اولنماز وعن محمد قبوله فی کل ما ینقل وعلیه المتأخرون وبه یفتی وامام محمددن

محمددن روایتدرکه قاضینک کتابی هر نقل اولنان شیده قبول اولنور ومتأخرون
بونک اوزرینه‌در و بونک ایله فتوی ویریلور زیرا خلقک بوکا حاجتلری اولدیغی
ایچون جائز اولمشدر قبوله‌ده اولان ضمیر کتابه راجعدر به‌ده اولان ضمیر قول
محمده راجعدر ولا بد ان یکون الی معلوم بان یقول من فلان الی فلان ویذکر نسبهما
لابددرکه ارسال اولنان مکتوب معلوم کمسنه‌یه اوله من فلان بن فلان دیمک
ایله وحتی ایکیسنک نسبلرینی ذکر ایلیه یعنی کاتبک ومکتوب الیه‌نک فان شاء
قال بعده والی کل من یصل الیه من قضاة المسلمین واگر اول کاتب اولان قاضی
استرسه الی فلان بن فلان یازدقدن صکره وحتی کتاب قضاة مسلمیندن هر کیمه
واصل اولورسه دیه بعده‌ده اولان ضمیر من فلان بن فلان قولنه راجعدر ویقرأه
علی من یشهدهم علیه ویعلمهم بما فیه یعنی کاتب اولان قاضی یازدیغی مکتوبی اول
مکتوبه شاهد ایده‌جکلری کمسنه‌لرک اوزرلرینه اوقویه واگر اوزرلرینه اوقومازسه
ایسه درونندن یازیلیدر اعلام ایلیه یقرأه ده اولان ضمیر مکتوبه راجعدر یشهدهم
ده اولان ضمیر علی لفظ ایله مجرور اولان منه راجعدر علیه‌ده اولان ضمیر مکتوبه راجعدر
ویعلمهم ده اولان ضمیر بینه منه راجعدر وتکون اسماؤهم داخلة ویختمه بحضرتهم
ویحفظوا ما فیه ویسلمه الیهم وحتی اول شاهد ایده‌جکی کمسنه‌لرک اسملری اول
مکتوبک داخلنده اولور وآنی حضورلرنده ختم ایلر واندن درونندن اولان
شیئی حفظ ایلر واول مکتوبی آنلره تسلیم ایلیه‌لر وجمله بو ذکر اولنان اشیا امام
ابو حنیفه وامام محمد قتلرنده‌در اسماؤهم ده اولان ضمیر شاهدلره راجعدر داخله
ده اولان ضمیر ویختمه ده اولان ضمیر مکتوبه راجعدر بحضرتهم ده اولان ضمیر شاهدلره
راجعدر فیه‌ده ویسلمه ده اولان ضمیرلر مکتوبه راجعدر وابو یوسف لم یشترط
شیئا من ذلك سوی اشهادهم انه کتابه لما ابتلی بالقضاء وامام ابو یوسف
رحمه الله بو ذکر تقدم ایدن اشیادن هیچ بر شیء اشتراط ایلمامشدر شاهدلر
اشهاد ایلرندن غیری که بو کتاب کندو کتابیدر اول قاضی‌یه بو اشیا شرط
قلمدی کندوسی قضایه مبتلی اولدوغیچون اشهادهم ده اولان ضمیر شاهدلره
راجعدر انه‌ده اولان ضمیر کتابه راجعدر کتابه‌ده اولان ضمیر قاضی‌یه راجعدر
واختاره السرخسی قوله ولیس الخبر کالعیان امام سرخسی امام ابو یوسفک
قولنی اختیار ایلدی وخبر اعیان کبی دکلدر یعنی امام ابو یوسف قضایه مبتلی
اولمازدن مقدم واحوال قضایی مشاهده ایلمزدن مقدم ابو یوسف قولی
ابو حنیفه وامام محمد قوللری کبی ایدی وقچن قضایه مبتلی اولدی واحوالنه واقف
اولدی ومشاهده ایلدی اول ذکر اولنان اشیا شرط دکلدر دیدی خلقه بر سهولت
اولمق ایچون قوله‌ده اولان ضمیر ابو یوسفه راجعدر واذا وصل الی المکتوب

اليه ينظر الى خصمه ولا يقبله الا بحضرة الخصم وبشهادة رجلين او رجل وامرأتين
وقچن مكتوب اليه اولان قاضي يه واصل اوله اولا خصمنه نظر ايليه واول مكتوبي
قبول ايلميه الا اول خصم اولان كمسنه نك حضورندن وايكي رجلك شهادتلريله ياخود
بر رجل ايله ايكي خاتونك شهادتلريله قبول ايليه خصمه ده اولان ضمير ولا يقبله يه
اولان ضمير لر مكتوبه راجعدر انه كتاب فلان القاضي قرأه علينا وختمه وسلمه
الينا في مجلس حكمه يعني مكتوب اليه اولان قاضي اكا واصل اولان مكتوبي
قبول ايلميه الا ايكي رجلك شهادتلريله كه بو كتاب فلان قاضينك كتابيدر
اوزريمزه اوقيوب وختم ايليوب يعني مهرليوب مجلس حكمنده بزه تسليم
ايلمشدر ديو تقرير ايده لر انه ده اولان ضمير كتابه راجعدر قرأه ده اولان ضمير
وسلمه ده اولان ضمير لر مكتوبه حكمه ده اولان ضمير قاضي يه راجعدر وعند ابي
يوسف انه كتاب فلان وختمه وامام ابو يوسف قتنده بو كتاب فلان
كمسنه نك كتابيدر وختميدر وبر نسخه ده خاتميدر ديمك كفايت ايدر قرأه
علينا وختمه وسلمه الينا ديمك شرط دكلدر انه ده اولان ضمير كتابه راجعدر
وختمه ده اولان ضمير فلانه راجعدر وعنه ان الختم ليس بشرط ودخي ابو يوسفدن
روايتدر كه مكتوبي ختم ايلمك شرط دكلدر واذا شهدوا فتحه وقرأه على الخصم
والزمه ما فيه وقچن اول مكتوبك شاهدلري مكتوبك مضموننه شهادت ايتدكلري
ايله لر اول زماندن اول قاضي اول مكتوبي آچه واول خصمك اوزرينه اوقويه
والجيندن اولان شئ ايله فتحه ده وقرأه ده اولان ضمير لر مكتوبه راجعدر وفيه ده
اولان ضمير مكتوبه راجعدر ويبطل الكتابة بموت الكاتب وعزله قبل وصول
الكتاب يعني كتب اولنان كتابك حكمي باطل اولور كاتب اولان قاضينك
موتي سببي ايله ياخود معزول اولمسي سببي ايله كتاب واصل اولمزدن
مقدم عزله ده اولان ضمير كاتبه راجعدر وبموت المكتوب اليه الا ان كتب
بعد اسمه والى كل من يصل من قضاة المسلمين ودخي مكتوب اليهك موتي
سببي ايله كتاب باطل اولور والا مكر مكتوب اليه اولان قاضينك اسمندن
صكره بو كتاب قضاة مسلميندن هر كيمه واصل اولورسه ديو تعيين ايدرسه
بو تقديرجه مكتوب اليهك موتيله باطل اولماز اسمه ده اولان ضمير قاضي يه
راجعدر لا بموت الخصم بل ينفذ على وارثه يعني قاضينك كتابي خصمك
موتي ايله باطل اولماز بلكه وارثي اولان كمسنه نك اوزرينه نافذ اولور زيرا
مقامنه قائم اولور يعني قائمدر وارثه ده اولان ضمير خصمه راجعدر واذا علم
القاضي بشئ من حقوق العباد في زمن ولايته ومحلها جاز له ان يقضي به يعني
قاضي اولان كمسنه كندونك زمان ولايتنده ومحل حكومتنده قچنكه حقوق

حقوق عباددن برشئ آخرك ذمتنده اولدوغنه علمي واصل اوله واكا
احاطه ايليه اكا جائزدركه اول حقي بينه سنز وشاهدسز حكم ايدوب قضا
ايليه وحقي مستحقينه ارشد رمكه سبب اوله ولايته ده اولان ضمير قاضي يه
راجعدر ومحلها ده اولان ضمير ولايته راجعدر له ده اولان ضمير قاضي يه راجعدر
به ده اولان ضمير شيئه راجعدر فصل بو فصلده قضاسي جائز اولان وقضاسي
جائز اولميان كمسنه لرك تفصيللري بيان اولنور ويجوز قضاء المرأة في غير
حد وقود مرأه نك يعني خاتونك غير حدود ده وغير قود ده جائزدر زيرا
بيان اولنمشيدي هر كمسنه كه شهادته اهل اولور حدود ايله قودك غيرنده اوله قضايه اهل
ولا يستخلف قاض الا ان يفوض اليه ذلك بخلاف المأمور بالجمعة يعني
قاضي اولان كمسنه يه خليفه استخلاف ايلمك جائز دكلدر مكر اول قاضي يه استخلاف
ايلمك سلطان طرفندن تفويض اولنمش اوله مثلا اكا استخلف مكانك من
شئت دينلمش اوله اول حينده اكا استخلاف ايلمك جائز اولور اما جمعه
نمازنه مأمور اولان خطيب بو ذكر اولنان مسئله نك خلافيدر زيرا خطيب اولان
كمسنه يه نمازده استخلاف ايلمك صحيحدر جمعه نمازينك فوت اولمسي خوفندن
او تري اليه ده اولان ضمير قاضي يه راجعدر واذا استخلف المفوض اليه فنائبه
لا ينعزل بعزله قچن مفوض اولان قاضي بر نائب استخلاف ايليه اول قاضي
معزول اولمغله نائب معزول اولنماز فنائبه ده اولان ضمير او استخلف اولان قاضي يه
راجعدر بعزله ده اولان ضمير بينه قاضي يه راجعدر ولا بموته بل هو نائب الاصيل
ودخي مذكور نائب اول قاضينك موتيله معزول اولنماز بلكه اول نائب اصيلك
نائبيدركه سلطاندر بموته ده اولان ضمير قاضي راجعدر وغير المفوض ان قضي
نائبه بحضرته او بغيبته فاجازه جاز كما في الوكالة استخلافي مفوض اولميان قاضي
قچنكه نائب انك حال حضورنده ياخود حال غيبتنده بر ماده ده قضي ايلسه
يعني حكم ايلسه واول قاضي اول نائبك قضاسنه اجازت ويرسه جائز
اولور وكالة ده جائز اولديغي كبي مثلا وكيل غير مفوض اولان كمسنه بر وكيل نصب
ايلسه بو وكيلك تصرفي موكلك حال حضورنده وحال غيبتنده عمل ايلسه
وموكلك دخي اجازت ويرسه جائز اولور نائبه ده اولان ضمير قاضي يه راجعدر
بحضرته او غيبته ده اولان ضمير لر بينه قاضي يه راجعدر اجازه ده اولان ضمير يعني
مفعول ضميري عمله راجعدر واذا رفع الى القاضي حكم قاض آخر في امر اختلف
فيه في الصدر الاول امضاه ان لم يخالف الكتاب او السنة المشهورة
والاجماع وقچن قاضي يه بر ماده خصوصنده بر آخر قاضينك حكمي رفع اولنسه
بوندن صدر اول صحابه رضي الله عنهم در اختلاف ايلمشلردر اول حكمي امضا

ایلیه اکر کتابه وسنت مشهوره یه واجماعه مخالف دکل ایسه محصل کلام قچن
بر قاضی یه بر آخر قاضینک بر ماده ده قضاسی یعنی حکم ایلدوکی صورتده رفع
اولنسه اول حکمی امضا ایلمک واجب اولور مکر که کتابه وسنته واجماع امة
مخالف اوله اول حینده امضا ایلمسلر فیه ده اولان ضمیر اول رفع اولنان حکمه
راجعدر امضاه ده اولان ضمیر حکمه راجعدر وما اجتمع علیه الجمهور لا یعتبر فیه خلاف
البعض و شول حکمکه جمهور وعلما اول مسئله ده اجتماع ایلهلر بعضلرینک
آنده اختلاف ایلمسی اعتبار اولنماز زیرا اصول فقهده بیان اولنمشدر که اکثر
علمانک اتفاقی بر حکمک ثبوتنده کافیدر کلک اتفاقنه احتیاج یوقدر علیه ده
اولان ضمیر ما قبلنده حکم معناسنه اولان مایه راجعدر فیه ده اولان ضمیر اجماع اولنان
حکمه راجعدر والقضاء بحل او حرمة ینفذ ظاهرا و باطنا ولو بشهادة زور
اذا ادعی بسبب معین قچن بر شیئک حلال اولمسنه یاخود حرام اولمسنه
قضا ایلمک یعنی حکم ایلمک ظاهرده و باطنده نافذ و صحیح اولور ابو حنیفه
قتنده واکر که شهادت زور ایله اولاجق اولورسه قچن دعواسی سبب
معین اوله مثلا نکاح کبی وطلاق کبی وبیع و شرا کبی شیلرده وهبه وصدقه
ده ایکی روایت واردر وعندهما لا ینفذ باطنا بشهادة زور واما مین قتنده
اکر که ظاهرده نافذ و صحیح اولور اما باطنده قضا نافذ و صحیح اولماز شهادة
زور ایله اولسه فلو اقامت بینة زور انه تزوجها وحکم به حل لها تمکینه
خلافا لهما واکر بر خاتون بر رجلک اوزرینه بینهٔ زور ایله اقامت ایلسه که
بو رجل کندویی تزویج ایلمش ایدی وقاضی اولان کمسنه اول بینه موجبنجه حکم
ایلسه اول خاتونه حلال وجائزدر که کندو نفسنی تمکین ایلمک جائز دکلدر
اما ابو حنیفه حضرتلرینک دلیلی بودر که علی رضی الله عنه زماننده بر کمسنه بر
خاتون اوزرینه دعوا ایدوب بو خاتون بنم نکاحلمدر دیو ایکی شاهد کتوروب
شهادت ایلدکلرنده حضرت علی رضی الله عنه شاهدلرک شهادتیله منکوحه سی
اولدیغنه حکم ایلدکده خاتون مزبوره علی حضرتنه خطاب ایدوب یا امیر
المؤمنین کرچه بنم اوزریمه نکاح ثابت اولدی لکن حقیقتده مقدم نکاح اولنمامشم
ایدی شمدیکی حالده باری رضام ایله نکاح ایله دیدکده علی رضی الله عنه زوجاک
شاهداک دیو بیورمشلردر و امامینک دلیلی بودر که شهادت زور باطنا
حجت دکلدر الحجة ظاهرا حجتدر وقضانک نفوذی حجتک فوقنه کوره در انده
اولان ضمیر مقدر اولان رجله راجعدر تزوجهاده اولان ها اقامتده اولان تاء تأنیثه
راجعدر به ده اولان ضمیر تزوجه راجعدر لها ده اولان ضمیر مرأیه راجعدر تمکینه ده
اولان ضمیر زوجه راجعدر وفی الاملاک المرسلة لا ینفذ باطنا اتفاقا وهی

وروی ان رجلا ادعی علی امراة نکاحا بین یدی
علی رضی الله عنه واقام شاهدین فقضی علی
رضی الله عنه بالنکاح بینهما فقالت المرأة
ان لم یکن بد یا امیر المؤمنین فزوجنی منه
فانه لا نکاح بیننا فقال علی رضی الله عنه
شاهداک زوجاک
فی الکفایة شرح الهدایة

دخی املاک مرسلهده یعنی مطلقهده که اکا سبب معین ذکر اولنمامش
اوله شهادت زور ایله ظاهرده نافذ اولورسه اما باطنده اتفاق علما ایله زیرا
ملک مطلقی بغیر سبب اثبات ایلمک طاقت بشر دکلدر والقضاء فی
مجتهد فیه بخلاف رأیه ناسیا او عامدا لا ینفذ عندهما وبه یفتی یعنی قاضی
اولان کمسنه مجتهد فیه اولان کمسنه نک رأینک خلافنجه ناسی اولدوغی حالده
قضا ایلمکلک نافذ اولماز امامین قتنده یعنی کتابه وسنته واجماع امته
مخالف اولمامق شرطیله وبونک ایله یعنی امامین قولی ایله فتوا اولنور مثلا
حنفی المذهب اولان کمسنه شافعی مذهبی اوزره ناسیا یاخود عامدا حکم ایلسه
قضاسی نافذ اولماز امامین قتنده اما حنفی المذهب اولان کمسنه ابو یوسفک
وابو محمدک ذاهب اولدقلری قول ایله یاخود ائمهٔ حنفیه بر کمسنه نک
ذاهب اولدیغی قول ایله قضا ایلسه خلاف رأی اولماز رأیه ده اولان ضمیر
مجتهده راجعدر عندهماده اولان ضمیر تثنیه امامینه راجعدر به ده اولان ضمیر
امامین قولنه راجعدر وعند الامام ینفذ لو ناسیا وامام ابو حنیفه قتنده
نافذ اولور اکر ناسی اولورسه وفی العمد روایتان وعمدده ایکی روایت
واردر ٥ ولا یقضی علی غائب الا بحضرة نائبه حقیقة کوکیله یعنی قاضی اولان کمسنه
حقیقة غائب اولان کمسنه نک اوزرینه قضا ایلمیه الا غائب اولان کمسنه نک
حقیقة نائبی اولان کمسنه نک حضورنده مثلا اول غائبک وکیلی کبی ووصیسی
اولان کمسنهلرک حضورنده قضا ایلیه زیرا بونلر انک مقامنه قائم اولورلر
نائبه ده اولان ضمیر غائبه راجعدر کوکیله ده اولان ضمیر نائبه راجعدر او
شرعا کوصی نصبه القاضی مصنفک او شرعا قولی حقیقة قولنه معطوفدر
یعنی وخی غائب اولان کمسنه نک اوزرینه قضا ایلمیه الا اول غائب اولان کمسنه نک
شرعا نائبی اولان کمسنه نک حضورنده حکم ایلیه اول قاضینک نصب ایلدیکی
وصی کبی مثلا مدعی علیه اولان کمسنه میت اوله وانک بر غائب صغیر اوغلی
اوله حاکم انکا بر وصی نصب ایلسه اول وصینک اوزرینه قضا اولنه نصبهده
اولان ضمیر وصی یه راجعدر او حکما بان کان ما یدعی علی الغائب سببا لما یدعی
علی الحاضر مصنفک او حکما قولی شرعا قولنه معطوفدر یعنی وخی قاضی اولان
کمسنه غائب اولان کمسنه نک اوزرینه حکم ایلمیه الا اول غائب اولان کمسنه نک
حضورنده یعنی اول غائبک اوزرینه دعوا اولنان شیٔ حاضرک اوزرینه دعوی
اولنمغه سبب اولمق کبی اول حینده غائبک اوزرینه حکم ایلمک جائز اولور مثلا
بر کمسنه بر غیری کمسنه نک یدنده اولان داره دعوا ایلسه اول ذو الید انکار
ایدوب بو دار بنم ملکمدر غائب اولان فلاندن اشترا ایلدیکمه بینه اقامت

٧ مسئله بر مجتهد اولان صح

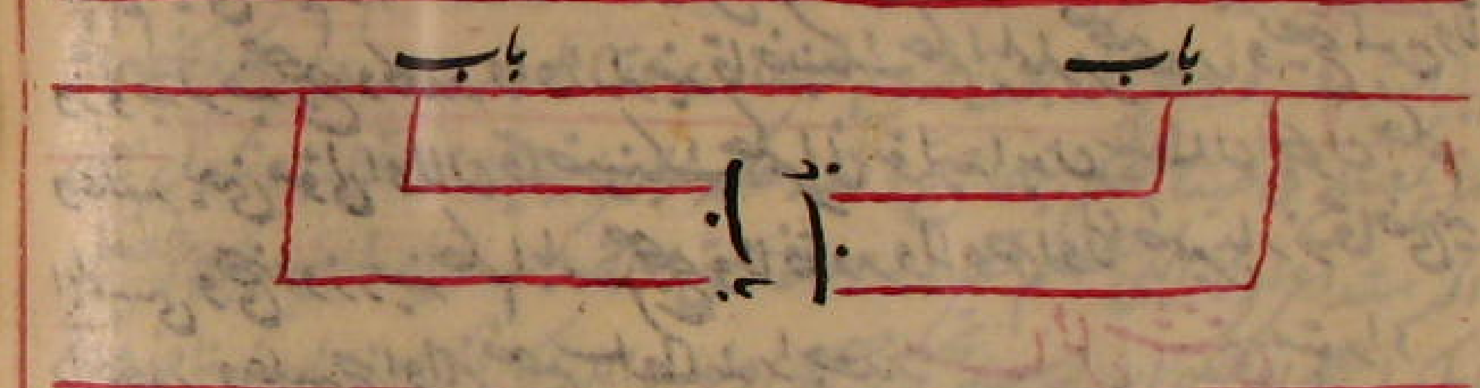
٥ یعنی واکر عمدا اولورسه
ایکی روایت واردر
صح

ایله بیّنه سی قبول اولنور وحکم اول غائب ایله حاضرک اوزرینه ثابت
اولور صکره اول غائب حاضر اولسه تکرار اول بیّنه نک استماع اولنمسنه
احتیاج یوقدر فان کان شرطاً لایصح یعنی اگر اول غائبک اوزرینه دعواسی
اولنان شئ شرط ایله وغائب اولان کمسنه اندن متأذی اولوب متضرر اولور
قضا صحیح اولماز نه حاضرک اوزرینه ونه غائبک اوزرینه مثلا بر خاتون کندو
زوجنه سن بنم طلاقمی غائب اولان فلانک تعلیق ایلدیکی طلاق ثلاثه ایله تعلیق
ایلدک دیسه واول غائب اولان فلان کندو زوجه سنی طلاق ثلثه ایله تعلیق
ایلدیکنه خاتون بیّنه احضار ایلسه بیّنه سی قبول اولنماز زیرا اول غائب کمسنه
بوندن متضرر ومتأذی اولمازایسه جائز اولور ویقرض القاضی مال الیتیم ویکتب
ذکر الحق یعنی قاضی اولان کمسنه مال یتیمی اقراض ایلر یعنی قرض ویرر واول حجه
اقراضدر ذکرنی کتب ایلر یعنی فلان مقداری فلان کمسنه یه اقراض ایلدیکنه حجت
یازار ولایجوز ذلک للوصی ولا للاب فی الاصح یعنی مال یتیمی وصی ایله اب
ایچون انی اقراض ایلمک جائز دکلدر زیرا استخلاص ایلمسندن عاجزلردر

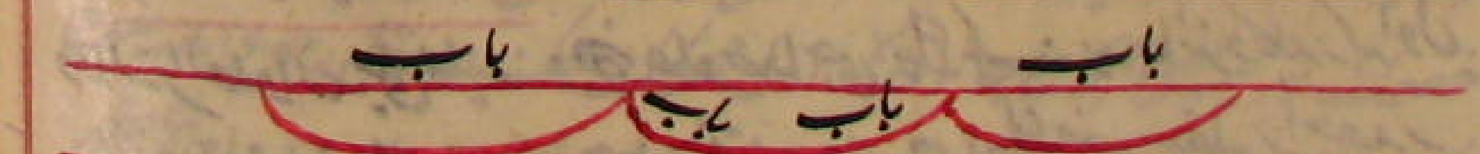
فصل بو فصل خصمین طرفندن قاضیدن غیری تحکیم اولنان کمسنه نک
بیاننده در وبعض علما بونی فروع قضادن عدّ ایلمشلردر ولو حکم الخصمان
من یصلح قاضیاً لیحکم بینهما صح ونفذ حکمه علیهما ببیّنة او اقرار او نکول یعنی
اگر متداعی اولان ایکی خصم قضایه صلاحیتی اولان کمسنه یی ما بینلرینی فصل
ایلمک ایچون تحکیم ایدرلرسه تحکیم صحیح اولور وایلدیکی حکم اوزرلرینه نافذ وجاری
اولور مدعینک بیّنه سیله یاخود مدعی علیه نک اقراریله یاخود یمیندن نکول
ایلمه سیله بینهما ده اولان ضمیر خصمینه راجعدر حکمه ده اولان ضمیر تحکیم اولنان
کمسنه یه راجعدر علیهما ده اولان ضمیر بینه خصمینه راجعدر واخباره باقرار
احد الخصمین وبعدالة الشاهد حال ولایته یعنی تحکیم اولنان کمسنه نک ایکی
خصمک برینک اقرار ایلدیکی کمسنه اخباری وشاهد اولان کمسنه نک عدالتنه
اخباری حال ولایتنده صحیح ومقبولدر اخباره ده اولان ضمیر تحکیم اولنه راجعدر
ولایته ده اولان ضمیر بینه اکا راجعدر ولکل منهما ان یرجع قبل حکمه لابعده واول ایکی
خصمک هر برینی ایچون جائزدرکه اول محکمک حکمندن اول رجوع ایلیه بعده
دکلدر منهما ده اولان ضمیر خصمینه راجعدر حکمه ده راجعدر بعده ده اولان ضمیر
حکمه راجعدر واذا رفع حکمه الی قاض امضاه ان وافق مذهبه والا نقضه
وقچن اول محکم اولان کمسنه نک حکمی بر قاضی یه رفع اولنسه انی تنفیذ ایدوب
امضا ایلیه اگر کندو مذهبنه موافق ایسه واگر مذهبنه موافق دکل ایسه
انی نقض ایلیه زیرا محکمک حکمی قاضی یه لازم اولان اموردن دکلدر حکمه ده

اولان ضمیر محکمه راجعدر امضاه ده اولان ضمیر حکمه راجعدر مذهبه ده
اولان ضمیر قاضی یه راجعدر نقضه ده اولان ضمیر بینه حکمه راجعدر ولایصح التحکیم
فی حد وقود یعنی قاضیدن غیری حدوده وقوده تحکیم ایلمک صحیح دکلدر ویصح
فی سائر المجتهدات مجتهداتده تحکیم صحیح اولور مضاف اولان طلاق کبی واکا
مشابه اولان شیلر کبی قالوا ولایفتی به دفعاً لتجاسر العوام یعنی مشایخ دیدیلرکه
محکم اولان کمسنه نک حکمنه فتوی ویرلمیه یعنی حکم جائز اولدیغنه فتوی ویرلمیه
عوام ناسک تجاسرلری دفع اولنمق ایچون وهم مولی اولان قاضیلره احتیاج و
اعتبار قلماز وشرع شریفده رونق وبهجتی مضمحل اولور ولو حکماه فی دم
خطاء فحکم فی الدیة علی العاقلة لاینفذ واگر اول ایکی خصم اولان کمسنه لر اول
محکم اولان کمسنه یی خطا ایله واقع اولان دمده تحکیم ایلسه محکم ده اول دمک دیتنی
عاقله نک اوزرینه دیه حکم ایلسه بو خصوصده حکم نافذ اولماز زیرا حکم
خصمک حقنده نافذ اولور عاقله حقنده نافذ اولماز حکماه ده اولان ضمیر
محکمه راجعدر ولایصح حکم المحکم ولا المولی لابویه وولده وزوجته ویصح
علیهم یعنی محکم اولان کمسنه نک حکمی وهم مولی اولان کمسنه نک حکمی ابوینلرینه
وزوجه لرینه صحیح دکلدر واوزرلرینه قاضینک حکم ایلملری صحیحدر ویصح لمن ولاه
وعلیه یعنی مولی اولان قاضینک حکمی انی تولیه ایدن سلطان ایچون حکم
ایلمسی وهم اوزرینه حکم ایلمسی صحیح ونافذدر ولاه ده اولان ضمیر بارز قاضی یه
راجعدر وعلیه ده اولان ضمیر سلطانه راجعدر **مسائل شتی** مبتداء
محذوفک خبری واقع اولمشدر تقدیر کلام هذه مسائل شتی مسائلک صفتی
واقع اولمشدر یعنی بو ذکر اولاجق مسائل متفرقه در احکام قضایه متعلقدر
استدراک طریقیله بو محلده ذکر اولنمشدر لیس لذی سفل علیه علو لغیره
ان یتد فی سفله او ینقب کوّة بلا رضی ذی العلو بر غیر کمسنه نک فوقانی
بیتی اولسه سفلی سندن اولان کمسنه ایچون بر مسمار قاقمق یاخود بر پنجره آچمق
یوقدر مگر رضاسی اوله یوخسه بلا رضا جائز دکلدر گرک مضر اولسون گرک
مضر اولمسون علیه ده اولان ضمیر سفله راجعدر لغیره ده اولان ضمیر ذی یه راجعدر
ولا لذی العلو ان یبنی علیه وهم علو صاحبی اولان کمسنه یه جائز دکلدرکه اول
سفلک اوزرینه بنا ایلیه ابو حنیفه قتنده علیه ده اولان ضمیر سفله راجعدر
وعندهما لکل منهما فعل ما لا ضرر فیه بلا رضی الاخر واما مین قتنده هر برینه
جائزدرکه کندو مکاننده ضرری اولمیان فعلی اشلمک او براخرک رضاسز
زیرا کندو ملکنده تصرف ایلمکدر وقیل قولهما تفسیر لقوله ودینلدیکه امامینک
قولی امامک قولنی تفسیردر زیرا ابو حنیفه نک اول ذکر اولنان اشیاء منع ایلدوکی

علیّ قچن ضرری اوله واما مین قچن ضرر اوله جائزدر دیمشلر بو
تقدیرجه قوللری اماکْ قولنه تفسیر در قولهما ده اولان ضمیر ابوحنیفه یه
راجعدر لقوله ده اولان ضمیر ابوحنیفه یه راجعدر ولیس لاهل زائغة
مستطیلة ینشعب منها مستطیلة غیر نافذة فتح باب المنشعبة معلوم
اوله که لیس اخوات کان دندر اسمنی رفع ایدوب خبرینی نصب ایدر
کلماتدندر لاهل زایقة جار مع المجرور محلاً منصوب اولوب لیس خبر متقدم
واقع اولمشدر فتح لفظ مرفوع اسم مؤخر واقع اولمشدر امدی معنای ترکیب
بودرکه اول زائغة مستطیله نک یعنی محلهٔ طویله نک که اندن بر مستطیله
غیر نافذه یعنی بر موضع آخر منشعب اوله اهلنه جائز دکلدر اول منشعبده
بر قپو آچه لر زیرا باب مرور ایچون فتح اولنور وغیر نافذه اولمغله آنلره حق
دخول یوقدر بو سببدن جائز اولمدی وبعض فضلا اول زائغة مستطیله که
اندن بر مستطیله وغیر نافذه فتح اولنمش ایدی تمثیل ایدوب تصویر ایلمشدر
صورتی بودرکه ذکر اولنور

وفی النافذة ومستدیرة لزق طرفاها لهم ذلک واول نافذه اولان منشعبده
وایکی طرفی ملتصق اولان مستدیره ده بو ایکی محله نک اهلنه جائزدرکه او
منشعبهده باب فتح ایده لر زیرا آنلرک هر برینه آنده حق مرور واردر زیرا
ساحه مشترکه مقوله سیدر واول مستدیر اولوب ایکی طرفی ملصق اولانی
تمثیل ایدوب تصویر ایلمشدر وصورتی بودرکه ذکر اولنور

ومن ادعی هبة فی وقت فسئل بیّنة فقال جحدنی الهبة فاشتریتها منه اولم یقل
ذلک فبرهن علی الشراء بعد وقت الهبة تقبل ولو قبله لا تقبل وشول کمسنه که
بر دارک بر وقتده هبه اولدوغنی ادعا ایله قاضی اولان کمسنه اندن هبه
اولدیغنه بیّنه طلب ایله موهوب له اولان کمسنه قاضی یه واهب اولان

اولان کمسنه بکا هبه ایلدوکنی انکار ایلدر و بن انی اندن اشترا ایلدم یاخود
جحدنی الهبة قولنی دیمیوب هبه وقتندن صکره اشترا ایلدوکنه برهنه ایلسه
یعنی بیّنه اقامت ایلسه بیّنه سی قبول اولنور واگر هبه وقتندن اول اشترا
ایلدیکنه برهنه ایلسه قبول اولنماز فاشتریتها ده اولان ضمیر واهبه راجعدر
قبله ده اولان ضمیر وقت هبه یه راجعدر ومن ادعی ان زیداً اشتری جاریته
فانکر زید وترک هو خصومته حل له وطؤها وشول کمسنه که زید کندودن
جاریه سن اشترا ایلدر دیو ادعا ایله زید دخی انکار ایله هم دعوا ایدن
دعواسندن وازگله اندن اشترائی قبول ایتمیوب خصومتی ترک ایلیه
مدعی ایچون جاریهٔ وطئ ایلمک حلال اولور جاریته ده اولان ضمیر من ادعی ده اولان
منه راجعدر هو ضمیری مدعی یه راجعدر خصومته ده اولان ضمیر بنه مدعی یه
راجعدر وجائزدرکه زیده راجعدر له ده اولان ضمیر مدعی یه راجعدر وطئها ده
اولان ضمیر جاریه یه راجعدر ومن اقر بقبض عشرة وادعی انها زیوف او
نبهرجة صدق لا ان ادعی انها ستوقة وشول کمسنه که بر کمسنه دن اون درهم
قبض ایلدیکنی اقرار ایله صکره زیوفدر یاخود نبهرجه در دیو ادعا ایله
یمینله تصدیق اولنور زیرا جمله سی جنس دراهمدندر اما اول عشره یی ستوقه
دیو ادعا ایله تصدیق اولنماز زیرا ستوقه جنس دراهمدن دکلدر نتکم
هر بری بیان اولنه کرکدر انها ده اولان ضمیر عشره یه راجعدر ولا ان اقر
بقبض الجیاد او حقه او الثمن او بالاستیفاء واول کمسنه جیاد قبض ایلدیکنه
اقرار ایله یاخود استیفا ایلدیکنه اقرار ایله صکره زیوفدر یا نبهرجه در دیو
ادعا ایله تصدیق اولنماز والزیف ما یرده بیت المال والنبهرجة ما یرده
التجار ایضا والستوقة ما غلب غشه یعنی زیوف شول دراهمدرکه آنی
بیت المال قبض ایلمیوب رد ایلدکلریدر ونبهرجه شول دراهمدرکه آنی بیت
المال وتجار دخی رد ایلدکلریدر ودخی دار السلطنه نک غیریسنده صرف
اولنمش اوله وستوقه شول دراهمدرکه غشی غلبه ایلمش اوله یعنی باطنی
نحاس ظاهری فضه ایله محلی اولان دراهمدر رده ده اولان ضمیر ما قبلنده اولان
مایه راجعدر برده ده اولان ضمیر کذلک غشه ده اولان ضمیر کذلک ومن قال
لمن اقر له بالف لیس لی علیک شیء ثم قال فی مجلسه نعم لی علیک الف
لا یقبل منه بلا حجة وشول کمسنه کندویه بیک درهم اقرار ایدن کمسنه یه بنم
سنده هیچ نسنه م یوقدر دیه صکره ینه اول مجلسده بنم سنک اوزرنده
بیک درهم واردر دیه بو صکره کی واقع اولان قول حجتسز قبول اولنماز دعوی
اولدیغی اجلدن مجلسه ده اولان ضمیر مقرله یه راجعدر منه ده اولان ضمیر ینه انکار ایجعدر

یاخود حقنی قبض ایلدیکنه
اقرار ایله حقی جیاددر
یاخود ثمننی قبض
ایلدیکنه اقرار
ایلسه
صح

بخلاف ما لو كذب من قال له اشتريت مني هذا ثم صدقه اما اشتريت مني
هذا يعني سن بندن بو شيئي اشترا ايلدك دين كمسنه نك قولني تكذيب
ايليوب بعده تصديق ايلمك تقدم ايليان مسئله نك خلافيدر يعني صكره
ايلديكي تصديق صحيح اولور ومن قال لمن ادعى عليه مالا ما كان لك على شيء
قط فبرهن عليه به فبرهن هو على القضاء او الابراء قبل برهانه وشول كمسنه كه
اوزرينه مال ادعا ايدن كمسنه يه هيچ سنك بنم اوزرمده برشيئك يوقدر
ديسه مدعي دخي ادعا ايلديكي شيئه برهنه ايلسه اول مدعى عليه دخي اوزرينه
اولان قصد ايلديكنه ياخود ابراء اولدیغنه برهنه ايلسه اول مدعى عليه نك برهاني
قبول اولنور اوّلكي عليهده اولان ضمير لمن ده اولان منه راجعدر ايكنجي عليهده اولان
ضمير ماله راجعدر برهانهده اولان ضمير مدعى عليه يه راجعدر وان زاد على انكاره
ولا اعرفك فلا وقتيكه اول انكار ايدوب هيچ سنك بنم اوزرمده برشيئك
يوقدر دين كمسنه ولا اعرفك قولني زياده ايلسه يعني هيچ سنك بنم اوزريمه
برشيئك يوقدر وبن سني بلمم ديسه برهاني قبول اولنماز يعني قضا ايلديكنه
ياخود ابراء اولدوغنه بينه سي قبول اولنماز انكارهده اولان ضمير مدعى عليه يه
راجعدر ولو ادعى على آخر بيع امته منه واراد ردها بعيب فانكر فبرهن المدعي
على البيع والمنكر على البراءة من كل عيب لا يسمع برهان المنكر يعني اگر بر كمسنه
براخرك اوزرينه بو آدم بكا جاريه سن بيع ايلدي ديو ادعا ايلسه بر عيب ايله
ايلمك مراد ايلسه مدعى عليه اولان اني انكار ايلسه صكره مدعي اولان كمسنه
منكرك آني منع ايلديكنه برهنه ايلسه صكره منكر اولان كمسنه دخي هر عيبدن بري
اولدیغنه برهنه ايلسه اول منكر اولان كمسنه نك كه مانع اوزرينه برهاني استماع
اولنميه زيرا عقد هر عيبدن برى اولمسن اقتضا ايدر وبراءتك اشتراطي اولمسي
عقد ايچون معتبردر اول وجود بيعه مستند عيدر اني ايسه بايع انكار ايلمشدر
امدي برهنه ايدوب شهادت ايتدرمسي دعواسنه مناقض اولور بو اجلدن
برهاني استماع اولنمز امتهده اولان ضمير آخره راجعدر منهده اولان ضمير مدعي يه
راجعدر ردهاده اولان ضمير امه يه راجعدر وذكر ان شاء الله تعالى في آخر
صك يبطل كله عندهما اخره فقط وهو استحسان يعني بر خصوص ايچون
بر صك يعني بر حجت كتب اولنسه واول صكك آخرنده ان شاء الله
ذكر اولنسه اول جمله صكي ابطال ايدر ابو حنيفه قتنده بو ايسه قياسدر
زيرا اول صكك جمله سي واحد حكمنده در اول برى برينه عطف اولنان
اشيا اعتباريله در واما امامين قتنده انجق اول صكك اخري ابطال اولنور
وبو ايسه استحساندر زيرا صكره اولان جمله لر هر برى كندو نفسي ايله

ابله مستقلدر كله ده اولان ضمير صكه راجعدر **فصل** بو فصلده يمينه و
شاهده متعلق نيجه مسئله بيان اولنور مات نصراني فقالت زوجته
اسلمت بعد موته وقال وارثه بل قبله فالقول له بر نصراني مرد اولدقدن
صكره فلانه زوجه سي بن فلانك زوجمك موتندن صكره اسلامه كلدم ديسه
واول هلاك اولان نصرانينك وارثي اولان كمسنه بلكه موتندن اوّل
مسلمه اولدك ديسه قول وارثك قوليدر يمينيله زيرا اسلام بو حالده
ثابتدر وحال ايسه ما قبلنده دلالت ايدر معلوم اولديكه قبل الموت
مسلمه ايمش بو تقديرجه قول وارثكدر زوجته ده اولان ضمير نصراني يه راجعدر
قبلهده اولان ضمير موته راجعدر قولهده اولان ضمير وارثه راجعدر وكذا لو مات
مسلم فقالت زوجته اسلمت قبل موته وقال الوارث بل بعده يعني
كذلك قوليدر يمينيله اگر بر مسلم وفات ايلسه اندن صكره فلانه زوجه سي
بن فلانك زوجمك موتندن اول مسلمه اولدم ديسه وارثي اولان كمسنه بلكه سن
موتندن صكره مسلمه اولدك ديسه قول بينه وارثكدر زوجته ده اولان
ضمير مسلمه راجعدر قبل موتهده اولان ضمير اكا راجعدر بعدهده اولان ضمير
موته راجعدر وان قال المودع هذا ابن مودع الميت لا وارث له غيره دفع
الوديعة اليه واگر مودع اسم مفعول صيغه سي اوزره كه ياننده وديعه اولان
كمسنه در بر كمسنه يه هذا ابن مودع الميت يعني بو آدم بنده وديعه وضع ايليان
كمسنه نك اوغليدر وبوندن غيري وارثي يوقدر ديسه اول ياننده اولان وديعه يي
اكا دفع ايليه زيرا كندوسي اقرار ايلديكه يدنده اولان حق وارثكدر خلافت
طريقيله وان قال لآخر هذا ابنه ايضا وكذبه الاول قضي للاول يعني واگر
اول مودع اولان كمسنه بو فلان مودع ميتك اوغليدر بوندن غيري وارثي
يوقدر ديدكدن صكره ينه بر آخره بو دخي فلان مودعك اوغليدر ديسه
واول اوّلكي اوغل اني تكذيب ايلسه اوّلكي اوغلنه قضا اولنور يعني وديعه
اوّلكي اوغله حكم اولنور زيرا مودعك قولي اوّلكينك اوزرينه شهادت
واقع اولمشدر يد وديعه دن رفع اولندقدن صكره قبول اولنماز ابنهده
اولان ضمير مودعه راجعدر كذبه ده اولان مودعه راجعدر ولو قسم الميراث
بين الورثة والغرماء بشهادة لم يقولوا فيها لا نعرف له وارثا او غريما آخر
لا يؤخذ منهم كفيل يعني واگر قاضي اولان كمسنه متوفا اولان كمسنه نك
ميراثني ورثه بيننده ياخود غرما بيننده ايكي شاهدك شهادتلريله قسمت
ايلسه وشاهدلر شهادتلريله بز بو متوفايه بو وارثلردن غيري وارث
وبو غريملردن غيري غريم بلمزز ديمسه لر اول ورثه دن كفيل اخذ اولنماز

ابو حنيفه قتنده فهاده اولان ضمير شهادته راجعدر لهم اولان ضمير متوفايه
راجعدر منهم ده اولان ضمير ورثه يه راجعدر وهو احتياط ظلم حال بوكه
وارثلردن كفيل اخذ ايلمك احتياطدر اما حاضر اولان وارثلره وغرمايه ظلمدر
وعندهما يؤخذ واماميين قتنده وارث اوليمسه لردن كفيل آلنور احتمالدركه
خارجدن بر غائب وارث ظهور ايليه ومن ادعى عقاراً ارثاً له ولاخيه
الغائب وبرهن عليه دفع اليه نصفه وترك باقيه مع ذى اليد بلا اخذ
كفيل منه ولو جاحداً وشول كمسنه كه بر عقاري كندويه وغائب اولان قرنداشنه
ارث طريقيله انتقال ايلدوكين ادعا ايليه وكندويه ارثله انتقال ايلدوكنه
برهنه ايله يعني شاهد كتورسه اكا اول عقارك نصفي دفع وتسليم اولنور
واول نصف اخرى اول ذو اليدك يدنده كفيلسز ترك وابقا اولنور
اكر ذو اليد منكر اولورسه له ده اولان ضمير من ادعى ده اولان منه راجعدر عليه ده ولاخيه ده وله ده اولان ضمير
اولان ضمير عقاره راجعدر اليه ده اولان ضمير مدعى يه راجعدر نصفه ده اولان وباقيه ده
ضمير لرينه عقاره راجعدر منه ده اولان ضمير ذى اليده راجعدر وقالا ان كان
جاحداً اخذ النصف الآخر منه ووضع عند امين واماميين ديديلر كه اكر
اول ذو اليد اولان كمسنه جاحد ايسه يعني منكر ايسه اول نصف آخر اندن
اخذ اولنور وبر امين كمسنه نك يانده وضع اولنور واكر جاحد دكل ايسه
يدنده ترك اولنور منه ده اولان ضمير ذو اليده راجعدر وفي المنقول يؤخذ
منه بالاتفاق ومنقول اولان شيده جمله سنك اتفاقيله اول شئ منقول
اخذ اولنور زيرا منقول اولان شئ حفظه محتاجدر منه ده اولان ضمير ذو اليده
راجعدر وقيل على الخلاف ودينلديكه منقولده خلاف عقارده اولان خلاف
كبيدر يعني منقولك نصفي مدعى يه دفع اولنور ونصفي اول ذو اليده ابقا
وترك اولنور واذا حضر الغائب دفع اليه نصيبه بدون اعادة البينة
وقچن اول مدعى اولان كمسنه نك غائب اولان قرنداشي حاضر اولسه اكا
نصيبي يعني حصه سي كه باقي قلان نصفدر بينه اعاده اولنمقسزين دفع اولنور
نصيبه ده اولان ضمير غائبه راجعدر ومن اوصى بثلث ماله فهو على كل ماله
وشول كمسنه كه حين موتنده ثلث مالي ايله وصيت ايلمش اوله اول ثلث
كل مال اوزره در يعني جمله مالندن اخراج اولنور زيرا وصيت ميراث اخيدر
ميراث كل مالده جاري اولدوغي كبي وصيت دخي كل مالده جاريدر ماله ده اولان
ضمير منه راجعدر ولو قال مالي او ما املك صدقة فهو على مال الزكوة واكر
اول كمسنه كل مالم ياخود جمله مالك اولدوغم صدقه در ديسه اول وصيت
زكوته محمل اولنور وقياس جمله مالي تصدق ايلمك ايدر ويدخل فيه ارض

ارض العشر عند ابي يوسف يعني كل مالم ياخود جملة ملك ايلديكم صدقه در ديين
كمسنه نك قولنده ارض عشريه دخي داخل اولور ابو يوسف قتنده زيرا ارض عشريه
صدقه يه سببدر خلافاً لمحمد بو مسئله ده امام محمد ايچون خلاف واردر يعني ارض
عشريه انك قتنده داخل اولماز زيرا مؤنت ايچوندر فقط فان لم يكن له مال غيره
سبب مؤنتدر وكذلك اراضى خراجيه اتفاقله داخل اولمز زيرا محض
امسك منه قوته فاذا اصاب مالاً تصدق بمثل ما امسك يعني شول كمسنه كه
كل مالم ياخود هر ملك ايلديكم صدقه اولسون ديين كمسنه نك تصدق ايلديكندن
غيري مالي اولمسه آندن قوتي مقدارني امساك ايليه يعني اليقويه اكر اهل حرفت
ايسه بر كوننك قوتني اليقويه واكر اهل قرادن ايسه بر سنه لك اليقويه اكر ارباب
تجارتدن ايسه مالنه واصل اولاجق مقداري اليقويه وقچن بو حالنده نصكره اول
كمسنه ماله اصابت ايليه يعني اكا مال حاصل اولسه اول امساك ايلدوكي مالي
مقدارنجه تصدق ايليه يعني صدقه ويره له ده اولان ضمير ولو قاله ده اولان فاعله
راجعدر غيره ده اولان ضمير مالي او ما ملك يه راجعدر منه ده اولان ضمير مالك
اولدوغي ماله راجعدر قوته ده اولان ضمير قال نك فاعلنه راجعدر ومن اوصى
اليه ولم يعلم فهو وصي وشول كمسنه كه بر كمسنه حال غيبتنده وصي ايلسه
وحال بوكه آنك علمي اولمسه اول كمسنه وصي اولدوغنه علمي اولمسه بخلاف
التوكيل يعني اول وكيل اولمق وصي اولمنك خلافيدر زيرا قچن بر كمسنه بر كمسنه يي حال
غيبتنده وكيل ايلسه ووكيل اولدوغنه علمي اولمسه وكيل اولماز وقبل في الاخبار
بالتوكيل خبر فرد وان فاسقاً بر كمسنه بر كمسنه يي وكيل ايلمدن بر آدمك اخبار ايله
ياخود صغير مميز ده اولورسه
قبول اولنور فاسقدن اولورسه زيرا الزام اولمدوغي اجلدن واحدك خبري
كافيدر لا في العزل منه الآخبر عدل او مستورين وعندهما هو كالاول يعني
وكيل توكيلدن عزل اولنمقده خبر واحد مقبول دكلدر الا عدل اولان واحدك
خبري ياخود مستور العداله اولان ايكي كمسنه نك خبرلري ايله مقبولدر واماميين
قتنده كالاولدر يعني توكيلده فرد واحدك خبري مقبول اولدوغي كبي عزلده دخي
كذلك منه ده اولان ضمير توكيله راجعدر وكالت تأويل ايله هو ضميري عزله راجعدر
وكذا الخلاف في اخبار السيد بجناية عبده ودخي سيدك كندو عبدي جنايت
ايلديكنه خبر اولنمقده اختلاف توكيلده وعزلده واقع اولان اختلاف كبيدر
مثلا سيدده واحد غير عدل عبدك جنايت ايلدوكي خبر ايله غب الاخبار
سيد آني اعتاق ايلسه ابو حنيفه قتنده سيده ارش جنايه لازم اولماز و
اماميين قتنده ارش لازم اولور زيرا آني اعتاق ايلمك ايله فدايه مختار اولمشدر
اخبارك سيده مضاف اولمسي مصدر مفعولنه مضاف اولوب فاعلي محذوفدر
اولان اضافات قبيلندندر عبده ده اولان ضمير سيده راجعدر والشفيع يا البيع

وخی بو مسئله ده خلاف ماقبلندن کی اولان مسئله کبیدر مثلا شفیع شفعه ایله
مستحق اولدیغی دارک بیعنه واحد فاسق خبر ویرسه شفیع اولان کمسنه سکوت
ایله شفعه‌ء تارک اولماز ابو حنیفه قتنده اما امامین قتنده تارک اولور والبکر
بالتزویج بو مسئله ده خی خلاف ماقبلندن اولان خلاف کبیدر مثلا بر واحد
فاسق بر بکره کندویه تزویج ایلدکلرینه خبر ویرسه اول بکر خی سکوت ایله نکاحه
راضی اولماز ابو حنیفه قتنده اولور ومسلم لم یهاجر بالشرایع وخی بو مسئله ده
اولان خلاف کبیدر مثلا بر حربی دار الحربده مسلم اولسه واحکام اسلام تعلم
ایلکمه مهاجرت ایلمسه بو اثناده واحد فاسق انکا شرایع اسلامی اخبار ایلسه
ابو حنیفه قتنده اول شرایع ترک ایلمک ایله مؤاخذه اولماز وامامین قتنده
مؤاخذ اولور ولو باع القاضی او امینه عبدا للغرماء واخذ المال فضاع و
استحق العبد لا یضمن یعنی اکر قاضی اولان کمسنه یا خود امین اولان
کمسنه مدیون اولان کمسنه نک عبدنی غرما ایچون بیع ایلسه وکندو
و یا خود امینی اول مالی که ثمندر اخذ ایدوب قبض ایلدکدن صکره مال
قاضیدن یا خود امیندن ضایع اولسه عبد خی مستحق اولسه وید مشتریدن
اخذ واستخلاص اولنسه قاضی یا خود امین اولان کمسنه اول عبدک ثمننه
ضامن اولماز زیرا امین قاضینک مقامنه قایمدر وقاضی خلیفه مقامنه
قایمدر تضمن اولنسه مصالح المسلمین معطل اولمق لازم اولور ایدی ورجع
المشتری علی الغرماء یعنی اول عبدی اشترا ایدن کمسنه عبدک بهاسیله اول
غرمانک اوزرلرینه رجوع ایلیه زیرا بیع آنلر ایچون واقع اولمشدر وعده سی
خی انلر اوزرینه در ولو باعه الوصی لاجلهم بامر القاضی ثم استحق او مات
قبل قبضه فضاع المال رجع المشتری علی الوصی واکر مزبور عبدی وصی اولان
کمسنه امر قاضی ایله غرما ایچون بیع ایلسه بعده صکره مستحق اولسه
یا خود وصیدن قبض ایلمزدن اول وفات ایلسه مال خی ضایع اولسه
مشتری اولان کمسنه ثمن عبد ایله اول وصینک اوزرینه رجوع ایدر زیرا عقد
ایلیان کندو وسیدر باعه ده اولان ضمیر عبدن راجعدر لاجلهم ده اولان
اولان ضمیر غرمایه راجعدر قبل قبضه ده اولان ضمیر عبدن راجعدر وهو علی
الغرماء وصی اولان کمسنه اول غرمانک اوزرلرینه رجوع ایدر ولو قال لک
قاض عدل عالم قضیت علی هذا بالرجم او القطع او الضرب فافعله وسعک
فعله یعنی اکر سکا بر قاضی عدل احوال شرعه عالم بن سنک اوزرینه حد
رجم ایله یا خود قطع ید ایله یا خود ضرب ایله قضا ایلدم یعنی حکم ایلدم سن خی بو ذکر اولنان
اشیانک هر قنغیسی ایسه اشله دیسه سکا سکا جائزدر که امر ایلدیکی شیء

ماقبلنده اولان مسئله در صح

شیء هر نه حذا ایسه اشلیه سن وسکا حضو حقنده لوم وعتاب یوقدر زیرا
حق تعالینک امرینه واولو الامرینه اطاعت ایلمک واجبدر فافعله ده اولان
ضمیر اول ذکر اولنان اشیاء ثلثه نک برینه راجعدر فعله ده اولان ضمیر خی
کذلک وکذا فی العدل غیر العالم ان استفسر فاحسن تفسیره والا فلا وکذلک
بو مسئله ده حکم تقدم ایدن مسئله کبیدر یعنی عادل غیر عالم اولان قاضی بر کمسنه یه
بر کمسنه نک رجمنه یا خود یدینک قطعنه یا خود ضربنه امر ایلسه مأمور خی انلرک
سببی استفسار ایدوب قاضی انکا علی احسن وجه تفسیر ایلسه اول حسنی
انی تصدیق ایلمک واجب اولور واکر اول قاضی عادل عالم اولمیوب حسن
تفسیر قولی قبول اولنماز ولا یعمل بقول غیر العدل مطلقا ما لم یعاین سبب
الحکم وخی اول غیر عدل اولان قاضینک قولنه مطلقا یعنی استرسه عالم اولسون
استرسه جاهل اولسون عمل اولنماز مادامکه حکمک سببی معاین اولمیه ولو
قال قاض عزل لشخص اخذت منک الفا ودفعتها الی فلان قضیت بها علیک
او قضیت بقطع یدک فی حق فقال بل اخذتها او قطعت ظلما واعترف بکون
ذلک حال ولایته بر عزل اولنمش قاضی بر شخصه بن سنک اوزرینه بیک
درهم دین ایله قضا ایلدم سندن اول بیک درهمی اخذ ایدوب فلان کمسنه یه
دفع ایلدم دیسه یا خود سنک الک قطعنه بر حق سببی ایله قضا ایلمش ایدم
دیسه اول کمسنه خی اول قاضی یه بلکه سن اول بیک درهم سندن ظلما اخذ ایلدک
یا خود یدمی ظلما قطع ایلدک دیسه وخی او لشخص بو اشیا قاضینک زمان
ولایتندن واقع اولدوغنه اعتراف ایلسه صدق القاضی ولا یمین علیه قاضی
تصدیق اولنور واوزرینه یمین یوقدر زیرا قاضی یه یمین لازم اولیدی خصم
اولمق لازم کلور ایدی وخصم اولدوغی تقدیرجه قضاسی نافذ اولمازدی دفعتها ده
اولان ضمیر الفه راجعدر اخذتها ده اولان ضمیر ینه الفه راجعدر ولایته ده اولان ضمیر
قاضی یه ولو قال فعلته قبل ولایتک او بعد عزلک وادعی القاضی فعله فی ولایته
فالقول له ایضا هو الصحیح واکر اول شخص اول قاضی یه سن اول ذکر اولنان اشیا
زمان ولایتکدن اول یا خود عزلکدن صکره ایلدک دیسه وقاضی اولان کمسنه
ولایتندن واقع اولدیغنی ادعا ایلسه قول ینه قاضینکدر صحیح بودر زیرا چونکه
قاضی اولدوغنه اعتراف ایله اخذ ایلدوکی اشیایی حالته قضایه اضافت
ایلمسی صحیح اولور حالت قضا ایسه زمانه منافیدر امدی اول اشیایی حالت
قضایه اضافت ایلمسیله ضمانه منکر اولور وبو تقدیرجه قول انک اولدی
فعلته ده اولان ضمیر بارز اخذ یا خود قطعه راجعدر فعله ده اولان ضمیر انکا راجعدر
فی ولایته ده اولان ضمیر قاضی یه راجعدر له ده اولان ضمیر قاضی یه راجعدر والقاطع

اوالآخذ ان كانت دعواه كدعوى القاضي ضمن هنا يعني حكم قاضي ايلر قاطع
يد وآخذ مال اولان كمسنه لر ايچون هر برينك دعواسي قاضينك دعواسي كبي
اوله يعني قبل التولية ياخود بعد العزل ايلدك ديدوكي نسنه ده ضامن اولورلر
ضمانه مقر اولمقلرندن اوتوري لا في الاول يعني قاطع ايله آخذ اولكي صورتده
ضامن اولمازلر يعني شول صورتده كه قاضي كندو توليتنده ايدوب تصديق
اولنه وغيدر زيرا كندو فعلي قضاسنده انلرك تصادقلري ايله ثابتدر

كتاب الشهادة

چون مصنف رحمة الله عليه قضانك احوالي بياننددن
فارغ اولديه اكا لازم اولان شئينك بياننه شروع ايلديكه شهادتدر شهادت
لغتده صحاح صاحبنك تعريف ايلديكي اوزره اخبار قاطع ديو تعريف ايلمشدر
يعني هر اخباريكه عن اعيان ومشاهده اوله لغتده شهادت ديرلر واصطلاح
فقهاده هي اخبار بحق للغير على الغير يعني شهادت غير ايچون بر غيرك اوزرنده
اولان حقه اخبار ايلمكدر عن مشاهدة لا عن ظن يعني شهادتك صحيح اولمسنك
شرطي شهادت ايدجكي شيئي مشاهده ايلمش اوله ظن وتخمين ايله اولميه
زيرا حديث شريفده اذا علمت مثل الشمس فاشهدوا والا فدع نصر وارد
اولمشدر ومن تعين لتحملها لا يسعه ان يمتنع منه ويفترض اداؤها بعد
التحمل اذا طلبت منه وشول كمسنه كه شهادتك تحملنه متعين اوله اكا جائز
دكلدر اول شهادتي تحملدن امتناع ايليه اول شهادتي بعد التحمل ادا ايلمك فرض
اولور ايچين اندن طلب اولنه زيرا حق سبحانه وتعالى ولا يأبى الشهداء
اذا ما دعوا بيورمشدر يعني ايچين شاهدلر شهادت ايلمكه دعوت اولنه لر
ابا وامتناع ايلمسونلر زيرا مأزئندر وبر آيت آخرده ولا تكتموا الشهادة
ومن يكتمها فانه آثم قلبه بيورمشدر يعني تحمل ايلديككز شهادتي كتم ايلمكز
وشول كمسنه اني كتم ايليه قلبي آثم اولور وآثم قلب اكبر آثامدر لتحملها ده اولان
ضمير شهادته راجعدر يسعه ده اولان ضمير شهادته راجعدر اداؤها ده اولان ضمير
شهادته راجعدر منه ده اولان ضمير شاهده راجعدر الا ان يقوم الحق بغيره
الا ايچين اول مدعي اولان كمسنه نك حقي شهادتي تحمل ايليان كمسنه نك غيري ايله
قائم اوله يعني ثابت اوله او حينئذ ادا ايلمسي فرض اولماز بغيره ده اولان ضمير
شاهده راجعدر وسترها في الحدود افضل يعني حدوده متعلق شهادتي
ستر ايلمك افضلدر زيرا حضرت نبي صلى الله تعالى عليه وسلم من ستر
مسلما ستر الله في الدنيا والآخرة بيورمشلردر ودخي اندن صوكره دم
واردر سترها ده اولان ضمير شهادته راجعدر ويقول في السرقة اخذ لا سرق
ودخي سرقه ده اولان شهادتده شاهد اولي وافضل اولدركه اخذ فلان الشيء ديه

ديه سرقه ديميه زيرا اخذ ديمه ده ستر واردر وسرقه ديمه ده لازم اولور
وشرط للزنا اربعة رجال يعني زنا ثبوتي ايچون درت رجلك شهادتي شرطدر ونسانك
شهادتي جائز دكلدر زيرا حدودده وقصاصده نسانك شهادتلريله جائز
دكلدر وللقصاص وبقية الحدود رجلان قصاصده وباقي قلان حدودده يعني
زنانك ماعداسنده ايكي رجلك شهادتي شرط قلندي وللولادة والبكارة
وعيوب النساء مما لا يطلع عليه الرجال امرأة يعني دخي ثبوت ولاده ايچون
وثبوت بكارت ايچون يعني قيز اوغلان اولمسنه وعيوب نسا ايچون شول
عيبلردن كه اول شئيك اوزرينه مطلع اولماز اولمقوله ده بر امرأنك
شهادتي كافيدر حديث شريفده بويله وارد اولمشدر عليه ده اولان ضمير
عيب مغاسنه اولان مايه راجعدر وكذا الاستهلال المولود في حق الصلوة لا
الارث وكذلك مولودك استهلالي ايچون يعني اناسنك رحمندن ساقط
اولدقده تصويت ايدوب چاغرمق حق صلاتده يعني اوزرينه نماز قلنمق
ايچون بر امرأنك شهادتي كافيدر اما ارثده بر امرأنك شهادتي كافي دكلدر
ابو حنيفه قتنده زيرا رجال اطلاع ايدجك اموردندر وعندهما في حق الارث
ايضا واما مين قتنده حق ارثده دخي بر امرأنك شهادتي كافيدر ولغير ذلك
رجلان او رجل وامرأتان مالا كان او غير مال كالنكاح والرضاع والطلاق والوكالة
والوصية يعني اول ذكري تقدم ايدن اشيالرك غيرلرنه ايكي رجلك ياخود
بر رجلك ايله ايكي امرأنك شهادتلري كافيدر استرسه شهادت ايتدكلري
مال اولسون استرسه غير مال اولسونلر مثلا نكاح ورضاع وطلاق ووكاله و
وصيت كبي شيلرده زيرا حق تعالى حضرتلري كلام عزتلرنده فان لم يكونا رجلين
فرجل وامرأتان بيورمشدر زيرا آيت كريمه ديون سياقنده ذكر اولنمشدر
يعني ايكي رجل اولمازايسه بر رجل ايله ايكي امرأنك شهادتي كفايت ايدر
وقبول اولنور زيرا ذكر اولنان اشباده وشرط للكل الحرية والاسلام شاهدلرك
كلسنه حريه واسلام شرط قلندي بو تقديرجه ذمينك مسلم اوزرينه شهادتي
جائز دكلدر وعبدك دخي شهادتي جائز دكلدر وبعض علما لفظ حريتي اسقاط
ايدوب اعتبار ايلمامشدر زيرا ذمي في الجملة شهادته اهلدر والعدالة عدالت
دخي شرطدر بو تقديرجه فاسقك شهادتي قبول اولنماز عدالت ديمك
بر كمسنه نك حسناتي سيئاتنه غالب اوله اما قاضي اولان كمسنه فاسقك
شهادتني قبول ايلسه قضاسي نافذ اولور و حرام معنايي ارتكاب ايتمش
اولور ولفظ الشهادة يعني قاضي حضورنده شهادت ايلمه ده لفظ شهادت
شرطدر يعني اشهد ديمك لازمدر فلا يصح لو قال اعلم او ايقن لو قال لعدم تعريفيه

عدالت

یعنی چونکه لفظ شهادت شرط اولدیسه امدی بر آدم شهادتنی اعلم یاخود
ایتیقن دیسه شهادتی صحیح اولماز ولا یسأل قاضٍ عن شاهد بلا طعن الخصم
الا فی حدٍّ او قود یعنی قاضی اولان کمسنه حضورینه شاهد شهادت ایلدیکی
زمان مادامکه خصم اول شاهدک حقنده طعن ایلمیه قاضی شاهدک حاللرندن
سؤال ایلمیه الا حدودده حاللرندن سؤال ایلیه زیرا حضرت نبی صلی الله علیه
وسلم بیوررلرکه المسلمون عدول بعضهم علی بعض الا محدودا فی قذف بو
تقریرا ابو حنیفه قتنده در وعندهما یسأل فی سائر الحقوق سرا وعلنا وامامین
قتنده قاضی اولان کمسنه اول شاهدلرک حاللرندن سائر حقوقده سرا وعلانیة
وبه یفتی فی زماننا سؤال ایلیه فی زماننا فتوی بونک اوزرینه در قاضی
اولان کمسنه یه حکمنده احتیاط ایلمک واجبدر واول ایسه شاهدلرک سرا
وعلانیه حاللرندن سؤال ایلمک ایله اولور ویجزئ الاکتفاء بالستر یعنی فی
زماننا شاهدلرک حاللرندن سرا سؤال ایلمده اکتفا مجزیدر یعنی سرا سؤال
ایلمک کافیدر فتنه واقع اولمق خوفندن اوتوری ویکفی للتزکیة هو عدلٌ
فی الاصح یعنی شاهدی تزکیه ایلمده مزکینک هو عدل قولی کفایت ایدر
اصح اولان اقوالده وقیل لا بد من قوله عدل جائز الشهادة وخیلدیکه شاهدی
تزکیه ایلمده مزکینک هو عدل جائز الشهادة دیمه سندن لابددر یعنی هو عدل
جائز الشهادة دیمه سی لازمدر قوله ده اولان ضمیر مزکی یه راجعدر ولا یصح تعدیل
الخصم بقوله هو عدل لکن اخطأ او نسی یعنی خصم که مدعی علیه در شاهد اولان
کمسنه یه هو عدل لکن اخطأ او نسی یعنی شاهد عدلدر ولکن اخطا ایلمشدر
یاخود نسیان ایلمشدر قول ایله تعدیل یعنی تزکیه ایلمک صحیح دکلدر زیرا
مدعی اولان کمسنه شاهدلر ایله زعم ایدرلرکه مدعی علیه اولان کمسنه کاذبدر
انکار ایلمسی سببیله وفاسق کاذب اولان کمسنه نک تزکیه سی صحیح اولماز بو
اجلدن خصمک تعدیلی جائز اولمدی فان قال هو عدل صدق ثبت الحق
واکر خصم اولان کمسنه شاهد اولان کمسنه نک حقنده هو عدل صدق یعنی بو
بو شاهد عدل وصادقدر دیسه اخطأ او نسی قولنی ذکر ایلمسه حق ثابت اولور
زیرا حقی اقرار ایلمشدر امدی اقراری موجبنجه حکم اولنور ویکفی الواحد لتزکیة السر والترجمة
والرسالة الی المزکی یعنی واحدک سرا تزکیه سی وشاهد ایچون ترجمه سی
ایچون قاضی کلام شاهدی فهم ایلمه وقاضیدن مزکی یه رسول اولمسی کفایت ایدر
زیرا شهادتده عدد شرطدر بو اشیا ایسه شهادت دکلدر بو اجلدن واحد
کفایت ایدر والاثنان احوط وعند محمد لا بد من الاثنین یعنی مزکی ایکی
اولمق احوطدر یعنی زیاده احتیاطدر وامام محمد قتنده ایکی اولمق لازمدر زیرا

زیرا انک قتنده تزکیه سرا شهادت معناسنه در ویشترط الحریة فی تزکیة
العلانیة دون السر علانیه تزکیه سنده حریت شرطدر سر تزکیه سنده شرط
دکلدر فصل بو فصل شهادت ایلمنک کیفیتی بیاننده در یشهد بکل ما سمعه
او رآه کالبیع والاقرار وحکم الحاکم والغصب والقتل وان لم یشهد علیه یعنی
شاهد اولان کمسنه یه شهادة ایلمک اقتضا ایلسه وهر اشتدوکی شیء ایله وهر
کوردوکی شیء ایله شهادت ایلیه مثلا بیع کبی واقرار کبی وحکم حاکم وغصب
کبی شیلرده واکر اول کمسنه نک اوزرینه اشهاد ایلمزلرسه بیله شهادة ایدر
زیرا کندوسی کوروب اشتدوکی اجلدن عیان اولمشدر اما بر پرده نک
ماوراسندن بر کمسنه نک صوتنی که فلان شیء بنمدر یاخود فلان شیء اشترا
ایلدم دیو استماع ایلسه اکا شهادت ایلمک جائز دکلدر زیرا اصوات بری
برینه مشابهدر ویقول اشهد لا اشهدنی وشاهد شهادت ایلدوکی زمانده
اشهد دیه اشهدنی دیمیه یعنی فلان کمسنه فلان کمسنه یه فلان شیء بیع ایلدوکنه
شهادت ایدرم دیه فلان کمسنه بنی شهادت ایتدردی دیمیه کاذب اولماق
ایچون ولا یشهد علی شهادة غیره اذا سمع اداءها یعنی شاهد اولان کمسنه کندودن
غیری اولان شاهدک شهادتی اوزرینه شهادتلک ایلمیه ایچون شاهد آخر شهادتینی
ادا ایلدوکنی استماع ایلدکده غیره ده اولان ضمیر یشهدنک تحتنده اولان ضمیره
راجعدر اداءها ده اولان ضمیر شهادته راجعدر او اشهاد الغیر علیها مالم یشهد هو
علیها یاخود شاهد اصل بر آخری اول شهادت اوزرینه اشهاد ایلدکده بر آخر
کمسنه واروب شهادت ایلسه جائز دکلدر مادامکه کندوسی شهادت اوزرینه
اشهاد اولنمیه مثلا بر کمسنه اصل شاهد ایکن بر شهادته وارمغه قادر دکلمسنی
بر خصوصه اشهاد ایدرم دیدکده بر آخر کمسنه کندویه شهادت تکلیف اولنمدین
واروب شهادت ایلمک جائز دکلدر اما اشهاد اولندقده جائزدر ولا یعمل
شاهد ولا قاض ولا راوٍ بخطه مالم یتذکر یعنی شاهد اولان کمسنه وحتی قاضی
اولان کمسنه وحتی راوی الحدیث اولان کمسنه مجرد خطنه نظر ایلمک ایله عمل
ایلمز مادامکه کندو خطی اولدیغنی تذکر ایلمیه زیرا خطوط بری برینه مشابهدر
بو اجلدن علم حاصل اولماز ابو حنیفه قتنده بخطه ده اولان ضمیر ثلاثه نک علی
طریق الانفراد هر برینه راجعدر وعندهما یجوز ان کان محفوظا فی یده واما مین
قتنده مجرد خطنه نظر ایلمک ایله شهادت جائز اولور اکر اول خط هر برینک
یدنده محفوظ اولورسه زیرا التباسدن امن حاصل اولور فی یده ده اولان ضمیر
اول ثلاثه نک هر برینه راجعدر ولا یشهد بما لم یعاینه الا النسب والموت والنکاح
والدخول وولایة القاضی واصل الوقف یعنی بر کمسنه شهادت ایلمک مراد

ایدنه هیچ شهادت ایلمیه الا کوروب معاینه ایلدیکی شهادت ایلمه الا
نسبدن مثلا فلان بن فلاندر دیمک کبی وخ موتدن فلان وفات ایلدی دیمک
کبی وخ نکاحدن مثلا فلان خاتونه تزوج ایلدی دیمک کبی وخ دخولدن مثلا
فلان کمسنه فلان خاتونه داخل اولدی دیمک کبی وخ ولایة قاضیدن مثلا فلان
کمسنه سلطان طرفندن قضایه متولی اولدی دیمک کبی وخ وقفدن مثلا فلان
کمسنه بودار فلان جامعه وقف ایلدی دیمک کبی یعنی بو اشیانک ثبوتنده
تسامع ایله شهادت کفایت ایدر معاینه یه حاجت یوقدر مصنفک اصل
الوقف دیمسی شرایط وقفدن احترازدر زیرا شرایطنده تسامع ایله ثابت
اولماز مشاهده ومعاینه یه محتاجدر اذا اخبره بها من یثق به من عدلین او عدل
وعدلتین یعنی بو ذکر اولنان اشیا تسامع ایله ثابت اولور قچن مشاهده بو
اشیانک هر برینی کلامنه اعتماد اولنور ایکی اهل عدالت رجل ویاخود بر اهل عدالت
رجل ایله ایکی عدالت خاتون اخبار ایلسه اخبره ده اولان ضمیر شاهده راجعدر
بها ده اولان ضمیر ذکری تقدم ایدن اشیایه راجعدر وفی الموت یکفی العدل ولو
انثی هو المختار یعنی بر کمسنه نک موتی ثبوتنده بر عادلک شهادتی کفایت ایدر
انثی وخ اولورسه مختار اولان قول بودر ونشهد من رأی جالسا مجلس القضا
یدخل علیه الخصوم انه قاض وشول کمسنه که بر کمسنه بر مجلسده جلوسی کبی جلوس
ایلدوکین کورسه وبر الای اصحاب خصومتک وارباب دعوانک اوزرینه
دخول ایلدوکین کورسه انی قاضیدر دیو شهادت ایلسون واکا تقلید ایلیان
کمسنه مشاهده ومعاینه ایلمز ایسه زیرا ارباب خصومتک اوزرینه
داخل اولمسی قاضی اولدیغنه دلالت ایدر علیه ده اولان ضمیر جالسه راجعدر
انه ده اولان ضمیر بنه اکا راجعدر ومن رأی رجلا وامرأة یسکنان معا وبینهما
انبساط الازواج انها زوجته وشول کمسنه که بر رجل ایله بر امرأیی معا بر مسکنده
ساکن اولدقلرینی کورسه واول رجل ایله اول امرأنک مابیننده زوج ایله
زوجه نک مابیننده واقع اولان انبساط وملاعبه واقع اولور انی زوجه سیدر دیو
شهادت ایلسون زیرا ظاهر حالده اکا دلالت ایدر زوجته ده اولان ضمیر رجله
راجعدر ومن رأی شیئا سوی الآدمی فی ید متصرف فیه تصرف الملاک
انه له ان وقع فی قلبه ذلک وشول کمسنه که بر غیری کمسنه نک الندہ آدمیدن
غیری بر شئ کورسه واول یدنده شئ اولان کمسنه اول شیئده اصحاب ملک
املاکلرنده تصرف ایلدکلری کبی تصرف ایدر اول شئ انکدر دیو شهادت ایلر اکر اول
شاهدک قلبنه بو شئ انکدر دیو دوش ایسه زیرا بحسب الظاهر اول شیئده
اولمق دلیل ملکیتدر فیه ده اولان ضمیر شیئه راجعدر انه ده اولان ضمیر منه راجعدر

راجعدر قلبه ده اولان ضمیر شاهده راجعدر والآدمی ان علم رقه ان کان
صغیرا لا یعبر عن نفسه فکذلک واکر اول غیرک یدنده اولان آدمی ایسه اکر
رقیق اولدوغنی بلسه ویاخود صغیر اولسه که کندو نفسندن تعبیر ایلمکه قادر
اولمیه کذلک اول یدنده اولان کمسنه نک ملکیدر دیو شهادتلک ایلسون زیرا رقیق
کندو نفسنک یدنده اولماز ولو فسر للقاضی انه شهد بالتسامع او بمعاینة الید
لا یقبلها واکر اول شاهد اولان کمسنه قاضی اولان کمسنه یه تسامع ایله یاخود معاینه
ید ایله شهادت ایلدوکین تفسیر ایلسه اول شاهدک شهادتنی قبول ایلمیه
الا وقفده نتکم بیانی کچمشدر لا یقبلها ده اولان ضمیر شهادته راجعدر ومن شهد
انه حضر دفن زید وصلی علیه قبلت وهو عیان وشول کمسنه که زیدک دفننه
حاضر اولدوغنه واوزرینه نماز قلمسنه شهادت ایلسه انک شهادتی قبول اولنور
بو ایسه عیاندر یعنی دفننه ونمازنه حاضر اولمق موتنه مشاهده ومعاینه در انه ده
اولان ضمیر ما قبلنده اولان لفظ منه راجعدر علیه ده اولان ضمیر زیده راجعدر

باب من تقبل شهادته ومن لا تقبل

بو باب شهادتلری قبول اولنور وشهادتلری
قبول اولنماز کمسنه لرک بیاننده لا تقبل شهادة الاعمی یعنی اعمی اولان کمسنه نک
شهادتی قبول اولنماز ابو حنیفه وامام محمد قتنده اما امام زفر قتنده تسامع ایله
جائز اولان اشیاده جائزدر خلافا لابی یوسف فیما اذا تحملها بصیرا وامام ابو یوسف
ایچون خلاف واردر شول صورتده که قچن اول شهادتی بصیر اولدوغی حالده
تحمل ایلسه اعمی اولدیغی حالده آنی ادا ایلمک جائز اولور زیرا اعتبار حالة تحملده در
معاینه اولدوغی ایچون ولا شهادة المملوک والصبی الا ان تحملا حال الرق
والصغر وادیا بعد العتق والبلوغ وخ مملوک ایله صبی نک شهادتلری قبول
اولنماز مکر که مملوک اول شهادتی حال رقده وصغیر حال صغرنده تحمل ایدوب
رقیق معتق اولدقدن صکره وصغیر بلوغدن صکره ادا ایلمش اوله لر اول
زمانده شهادتلری جائز اولور زیرا حال صغرده وحال رقده ولایتلری یوقدر
وبو ایکی وصف زائل اولدقدن صکره شهادتی تحمل ایلمکه اهل اولور ولا شهادة
محدود فی قذف وان تاب وخ سبب قذف ایله حد اولنمش کمسنه نک
شهادتی قبول اولنماز توبه ده ایدرسه زیرا حق سبحانه وتعالی حضرتلری
محصناتی قذف ایدن کمسنه لرک حقنده ولا تقبلوا لهم شهادة ابدا بیورمشلردر
وآیه کریمه نک اولی والذین یرمون المحصنات ثم لم یأتوا باربعة شهداء
فاجلدوهم ثمانین جلدة ولا تقبلوا لهم شهادة ابدا در وامام شافعی قتنده
توبه ایدرسه شهادتی قبول اولنور زیرا حق سبحانه وتعالی حضرتلری ذکر
اولنان آیتک آخرنده الا الذین تابوا بیورمشلردر الا ان حد کافر ثم اسلم

یعنی سبب قذف ایله حدّ اولنمش کمسنه نک شهادتی قبول اولنماز الّا
تحقیقن کافر اولدوغی حالده حدّ اولنه صکره اسلامه کله اول حینده
شهادتی قبول اولنور الّا الاسلام یجبّ ما قبله در ولا الشهادة لاصله وان علا
وفرعه وان سفل وخ کندو اصلنه یعنی والدینه وان علا اکر والدینک اعلا
اوله یعنی اوغلنک اوغلنه شهادتی قبول اولنمز وعبده ومکاتبه
واحد الزوجین للآخر وخ وکندو وسیدینه ومکاتبنه وایکی زوجک
بری اول آخره شهادتلری قبول اولنماز زیرا حضرت صلی الله علیه وسلم
بیورر کرکه لا تقبل شهادة الولد لوالده ولا الوالد لولده ولا المرأة لزوجها
ولا الزوج لامرأته ولا العبد لسیده ولا العبده ولا الاجیر لمن استأجره زیرا
بابا اوغل مابیننده اولان منافع متصله در بو اجلدن مذکورلره زکوتی دفع
ایلمک جائز اولمدی وعبد وزوج ومکاتب مابینلرنده اولان منافع خ متصله
در بو تقدیرجه کندو نفسلرینه شهادت ایلمش اولور بو خود جائز دکلدر
والشریک لشریکه فیما هو من شرکتهما وخ شریکک کندو شریکنه شهادتی
قبول اولنماز شرکتلرینه متعلق اولان شیلرده زیرا منفعت اول بر شریکه
عایددر اما کندو شرکتلرینه متعلق اولمیان شیلرده بربرینه شهادتلری
جائز ومقبولدر شریکه ده اولان ضمیر شریکه راجعدر شرکتهماده اولان ضمیر تثنیه
شریکینه راجعدر ولا شهادة المخنث وخ اول کندوینی نسایه تشبیه ایدوب
کندویه فاحشه تشبیه ایتدیردن مخنثک شهادتی قبول اولنماز زیرا فاسق
قسمندندر ولا النائحة ولا المغنیة وخ نائحه ایله مغنیه نک شهادتلری قبول
اولنمز نائحه اول خاتونه درلرکه غیریلر میتنده رفع صوتله وتحزنیله موته
وفراقه متعلق نیجه شیلر سویلیین در ومغنیه شول خاتوندرکه آلات
لهو ایله یاخود آلاتسز اجنبیلره تغنی ایدندر زیرا خاتونلرک مجرد رفع صوتلری
حرامدر تغنی ونواحه ایله اولمسی بالطریق الاولی در ولا العدو بسبب
دنیا علی عدوه وخ دنیا سببی ایله اولان عدوک عدوسنه شهادتی قبول
اولنماز یعنی تحقیقن ایکی رجلک بیننده امور دنیا ایچون عداوتلر اوله اول
بر رجلک اول بر آخر اوزرینه شهادتی جائز دکلدر ومدمن الشرب علی
اللهو وخ لهو اوزره یعنی آلات لهو ایله شربه یعنی شرب خمره واشربه
محرمه شربنه مدمن اولان کمسنه نک شهادتی قبول اولنماز زیرا دیننده
حرام اولان شیء ارتکاب ایلمشدر ومن یلعب بالطیور او بالطنبور وخ
انواع طیور ایله وطنبور ایله لعب ایلیان کمسنه نک شهادتی قبول اولنماز زیرا
اوقاتنی لهو ایله تضییع ایلدیکی اجلدن حرام ارتکاب ایلمشدر مصنفک لعب

لعب دیمسنده اشارت واردرکه کندوندن استیناس ایچون بعض
کوکرجین اتخاذ ایدوب تربیه ایلسه مباح اولور حرام اولماز او یغنّی
للناس وخ یاخود لهو ایله ولعب ایله ناسی جمع ایدوب آنلره تغنی ایشتدیرن
مغنینک شهادتی قبول اولنماز حرام ارتکاب ایلدیکی اجلدن او یلعب بالنرد
او یقامر بالشطرنج او تفوته الصلوة بسببه معلوم اوله که نرد ایله مجرد لعب
مطلقا حرامدر ومسقط شهادتدر زیرا نبی حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم
من لعب بالنرد فقد عصی ابا القاسم حدیث شریف وارد اولمشدر اما شطرنج ایله
لعب ایلمنک شهادته مسقط اولمسی اوچ شرطله مشروطدر برنجی مدمن اولمقدر
ایکنجی قمار ایله اوینامقدر اوچنجیسی صلاتی تفویت ایلمکدر امدی بو اوصافله
شهادتلری قبول اولنماز اما بو اوصاف ثلاثه نک بری اولمسه شهادت ردّ اولنماز
زیرا عقله دائر بر شیدر وبو اجلدن امام شافعی قتنده جائز اولدی تفوته ده اولان
ضمیر لاعبه راجعدر بسببه ده اولان ضمیر شطرنجه راجعدر او یرتکب ما یوجب
الحد وخ یاخود حدّه موجب اولان شیء ارتکاب ایده نک خ شهادتی قبول اولنماز
زیرا حدّه موجب اولان کبایردندر او یأکل الربوا وخ ربا اکل ایلیین کمسنه نک
خ شهادتی قبول اولنماز کبایردن اولدیغی اجلدن او یدخل الحمام بلا ازار وخ حمامه
ازارسز یعنی فوته سز داخل اولان کمسنه نک شهادتی قبول اولنماز زیرا کشف
عورت حرامدر او یفعل ما یستخف به کالبول والاکل علی الطریق ویاخود
کندویه استخفاف ویرن شیئی اشلسه مثلا طریقده بول ایلمک کبی وخ طریقده
اکل ایلمک کبی انک خ شهادتی قبول اولنماز زیرا اکل علی الطریق وبول علی الطریق
مروتی مسقطدر او یظهر سب السلف ویاخود سب سلفی یعنی اصحاب کزین
وسادات تابعین رضوان الله علیهم اجمعینک سبّنی اظهار ایلیه انک خ شهادتی
قبول اولنماز وتقبل الشهادة لاخیه وعمه یعنی ادمک کندو قرنداشنه و
عمیسنه شهادة ایلمسی قبول اولنور غیر متهم اولمدقلری ایچون ومحرمه رضاعا او مصاهرة
وخ رضاع جهتندن یاخود مصاهرة جهتندن مثلا کندو زوجه سنک اناسی
وزوجه سنک قزی کبی وخ کندو قزینک زوجی وباباسنک زوجه سی واوغلنک
زوجه سی کبی اولان محرملرک شهادتلری قبول اولنور غیر متهم اولدقلری ایچون وشهادة
اهل الاهواء الا الخطابیة وخ اهل هوا اولان کمسنه لرک شهادتلری قبول اولنور
زیرا بونلر اعتقاد حیثیتندن فاسق اولمدیلر ارتکاب کذبه مانعدر بو اجلدن
شهادتلری قبول اولنور اهل هوادن مراد صاحب بدعت اولان کمسنه لردر وبونلر
اصوللری التی بلوک طائفه در اولکیسی خارجیلر ایکنجیسی رافضیلر اوچنجیسی
جبریلردر دردنجیسی قدریلر بشنجیسی مشبهه در التنجیسی معطله در وبونلرک

هر بر اول ایکی قسمه منقسمدر ضرب طریقیله جمله سی التمش ایکی قسم اولور
الا الخطابیه اولان طائفه نك شهادتلری قبول اولنماز وبو طائفه خطابیه در
رافضیلردن بر فرقه در ابو الخطاب محمد بن وهب الاخدع نام کمسنه یه منسوبلردر
وبو طائفه نك مذهب واعتقادلری بودر که مدعی اولان فجن قتلرندن دعواسی
حق اولدیغنه یمین ایله اول شهادتی تجویز ایدرلر وردلرکه مسلم اولان
کمسنه کذب سویلمز بو خصلت ایچون شهادتلری قبول اولنمندر والذمی علی مثله
وذمینك شهادتی کندو مثلنه جائز ومقبولدر زیرا حضرت صلی الله تعالی
علیه وسلم ذمیلرك شهادتلرینی بر برلرینه تجویز بیورمشلردر مثلده اولان ضمیر
ذمی یه راجعدر وان اختلفا ملة یعنی ذمیلرك کندو مثللرینه شهادتلری مقبولهدر
واکر ملت جهتندن مختلف اولورایسه مثلا نصرانینك یهودی اوزرینه ویهودینك
نصرانی اوزرینه شهادتی جائزه ومقبوله در زیرا الکفر کله ملة واحدة در وعلی المستأمن
دون عکسه یعنی وذمینك مستأمن اوزرینه شهادتی قبول اولنور عکسی دکل
یعنی مستأمنك ذمی اوزرینه شهادتی قبول اولنماز زیرا مستأمنك ذمی اوزرینه
ولایتی یوقدر والمستأمن علی مثله ان کان من دار واحدة ومستأمنك کندو
مثلنه یعنی مستأمنه شهادتی قبول اولنور ایکیسی دار واحده دن اولسه لر واکر
اول دارلری مختلف اولسه شهادتلری قبول اولنماز زیرا دارك اختلافی ولایتی قطع
ایدر وعدو بسبب الدین ومحب دین سببی ایله اولان عدوك شهادتی قبول اولنور
غیر متهم اولدوغی اجلدن ومن الم بصغیرة ان اجتنب الکبائر کلها وغلب صوابه
وشول کمسنه که صغیره یه المام ایلیه یعنی ارتکاب ایلیه شهادتی قبول اولنور اکر
کبایرك کلیسندن اجتناب ایدوب صوابی خطاسنه غالب اوله یعنی حسناتی
اوزرینه غالب اولورسه حد عدالتدن صحیح بودر کلها ده اولان ضمیر کبایره راجعدر
صوابه ده اولان ضمیر من الم به راجعدر والاقلف ومختون اولمیان یعنی سنتلنمش
کمسنه نك شهادتی قبول اولنور والخصی وخصی اولان یعنی ایکی خصیه سی چیقمش
کمسنه نك شهادتی قبول اولنور وولد الزنا والخنثی وولد زنا ایله خنثی نك شهادتلری
قبول اولنور خنثی اولان اکر مشکل دکل ایسه شهادتنك قبول اولنماسنده اشکال
یوقدر واکر مشکل ایسه شهادت خصوصنده احتیاط امراءه قلنور کندو وسیله
بر امراءه حکم اولورسه رجل مقابله سندن عد اولنور والعمال عمال جمیع عاملدر
اول انواع صدقات وجزیه وخراجی جمع ایدن کمسنه لردر بعض عمالك شهادتلری
قبول اولنور زیرا عمللر مفسق دکلدر فچن اوضاع شرعیه اوزره اولسه بو تقدیرجه
بو زمانده شهادتلری قبول اولنماز زیرا ظلمدن خالی دکلدر امام ابو اللیث دیمشدر که
اکر عامل عمر بن عبد الله کبی واکا بکزر اولورسه شهادتی مقبول اولور واکر یزید کبی

کبی اولورسه شهادتی مقبوله اولیماز والمعتق لمعتقه ومعتق اولنمش
کمسنه نك کندو معتقنه شهادتی قبول اولنور عکسی ده قبول اولنور تهمت
اولمدیغی اجلدن والمعتبر حال الشاهد وقت الاداء لا التحمل یعنی حال شاهده
معتبر اولان شهادتی ادا ایلمك وقتیدر شهادتی تحمل ایلمك وقتی دکلدر زیرا
شهادتله عمل اولنمق والزام اولنمق حالت اداده واقع اولور ولو شهد الابنان
ان اباهما اوصی الی زید وهو یدعیه قبلت بشهادتهما وان انکر فلا واکر بر میتك
ایکی اوغلی بابالری زیدی وصی ایلدوکنه شهادت ایلسه لر وحال بوکه زید
دخی وصی اولدیغنی دعوی ایلسه اول ایکی اوغلنك شهادتلری قبول اولنور وقیاسده
قبول اولنماملق ایدی زیرا بیان اولنمشیدیکی فرعك اصلنه شهادتی جائز دکلدر و
اکر زید وصی اولدیغنی انکار ایدرسه شهادتلری قبول اولنماز ولو شهدا ان اباهما
الغائب وکله لا تقبل وان ادعاه واکر بر رجلك ایکی اوغلی غائب اولان بابالری
زید فلان کمسنه ده اولان دینك قبضنه وکیل ایلدیکنه شهادت ایلسه لر شهادتلری
قبول اولنماز اکر زید وکیل اولدیغنی ادعا ایلسه ده زیرا قاضی اولان کمسنه غائب
ایچون وکیل نصب ایلمکه قادر دکلدر ولو شهد دائنا میت انه اوصی الی زید
وهو یدعیه قبلت واکر بر میتك ایکی دائنی بزم مدیونمز اولان فلان میت زیدی
وصی ایلدی دیو شهادت ایلسه لر وحال بوکه اول وصی اولمغی ادعا ایلسه
اول ایکی دائنك شهادتلری قبول اولنور وکذا لو شهد مدیوناه او من اوصی لهما
او وصیاه مدیوناه شهدنك فاعلی واقع اولمشدر ونون اضافت ایچون حذف
اولنمشدر او من محلا مرفوعدر فاعلك اوزرینه معطوفدر او وصیاه لفظا
مرفوعدر ینه فاعله معطوفدر ونون اضافت ایچون حذف اولنمشدر یعنی وکذا
بر میتك ایکی مدیونی یاخود کندو وصیت ایلدیکی ایکی کمسنه یاخود کندینك
ایکی وصیسی اولان کمسنه لر زیدی وصی ایلدیکنه شهادت ایلسه لر شهادتلری قبول
اولنور وقیاس جائز اولمامقدر زیرا مذکورلره بو شهادتدن منفعت واردر
مدیوناه ده اولان ضمیر میته راجعدر او وصیاه ده اولان ضمیر کذلك اکا راجعدر
ولا تقبل الشهادة علی جرح مجرد وهو ما یفسق به من غیر ایجاب حق للشرع او للعبد
نحو فاسق او اکل الربوا او انه استأجرهم جرح مجرد اوزرینه شهادة قبول اولنماز
وجرح مجرد شو شیدر که آدم آنك سببی ایله فاسق اولور شرعه یاخود عبده حق
ایجاب ایلمکسزین مثلا مدعی علیه اولان کمسنه اول مدعینك شاهدلری حقنده بونلر
فاسقلردر یاخود بونلر اکل ربادر یاخود بونلری اجاره ایله طوتدی دیمك کبی وجرح
مجرده شهادة قبول اولنمدیغی فسق مجرد حکم تحتنده داخل اولان اشیادن دکلدر
وقاضی اولان کمسنه طائفه مسلمینك عیبلرین ستر ایلمك مأموردر اول

اول بنیهٔ استماع ایلمک حرمات واشاعهٔ فاحشه واردر واول ایسه
حرامدر الا آنجق اول بنیه نک استماع حق شرعه یاخود حق عبده متضمن اولسه
اول زمانده قبول اولنور بونده اولان ضمیر صحّ مجرده راجعدر وتقبل علی اقرار المدعی
بفسقهم وعلی انهم عبیدًا او محدودون فی قذف او شاربوا خمر او قذفة او شرکاء
المدعی او انه استاجرهم لها بکذا او اعطاهم ذلک مما کان لی عنده او انه صالحهم
بکذا و دفعه الیهم علی ان لا یشهدوا علی فشهدوا یعنی مدعی اولان کمسنه اول
شاهدلرک فاسق اولدقلرینه اقرار ایلدیکنه شهادت ایله قبول اولنور
وخ عبید اولدقلرینه یاخود قذفدن محدود اولدقلرینه ویاخود شارب
خمر اولدقلرینه ویاخود قذف ایدیجید اولدقلرینه ویاخود مدعینک شریکلری
اولدقلرینه یاخود مدعی آنلری فلان مقدار شهادت ایچون اجاره یه طوتدر واول
اجاره اقچه سن بنم کندی یانمده اولان اقچه دن ویردی ویاخود بن آنلری فلان
مقداره مصالحه ایلدم واول مقداری آنلره بنم اوزریمه شهادت ایلمه مک
ایچون دفع ایلدم عمل اتمیوب شهادت ایلدیلر زیرا بو صورتلرک بعضنده
حق عبد وار بو اجلدن بو محللرده شهادت قبول اولنور وجمله بوماتلمده
اولان ضمیر جمیع شاهدلره راجعدر لها ده اولان ضمیر شهادته راجعدر دفعه
اولان ضمیر بکذاده اولان مقداره راجعدر ومن شهد ولم یبرح حتی قال اوهمت
بعض شهادتی قبل ان کان عدلا وشول کمسنه بر مجلسده قاضی حضورنده
برخصوص ایچون شهادة ایدوب واول شهادة مجلسندن زائل اولمیوب تاکه
بن بعض شهادتمده ابهام وخطا ایلدم دینجه یه دکین یعنی شهادتمدن
زیاده لک یاخود نقصان ایلدم دیسه اول شاهد عدل ایسه شهادتی قبول اولنور
زیرا شاهدلره کاهیده واقع اولورکه مجلس شرعده غلط ونسیانه مبتلی اولورلر
مجلس شرعده اولان مهابتدن اوتوری **باب الاختلاف فی الشهادة** بو بابده
شهادتده واقع اولان اختلاف بیان اولنور شرط موافقة الشهادة للدعوی شهادتک
دعوی یه موافق اولمسی شرطدر یعنی شهادتک دعوایه معناده موافق اولمسی
شرطدر لفظده دکلدر زیرا دعوانک تقدم اولنمسی عبد حقنده شهادتک
قبول اولنمسنه شرطدر مثلا برکمسنه برکمسنه اوزرینه برشئی بندن غصب
ایلدی دیو دعوی ایلسه وغصب ایلدوکنه شهادة ایلسه واول برآخر شاهد
مدعی علیهک غصب ایلدیکنه اقرار ایلدیکنه شهادت ایله شهادتی قبول اولنور
فلو ادعی دارًا شراءً او ارثًا وشهدا بملک مطلق ردّت یعنی قچن برکمسنه برکمسنه نک
اوزرینه بر داری اشترا ایلدوکنه یاخود ارث طریقیله مالک اولدوغنه دعوی
ایله بو خصوص ایچون شاهدلر اولوب استشهاد اولندقلرنده ملک

ملک مطلقه شهادت ایله شهادتلری ردّ اولنور زیرا ادعا اولنان شیئدن
زیاده ایله شهادت ایلدیلر زیرا مدعی اولان کمسنه ملک حادث ادعا ایلدی
وشاهدلر ایسه ملک قدیمه شهادت ایلدیلر بو ایسه مختلفدر زیرا ملک
مطلق اصلدن ثابت اولمغه ملک مقیددن زیاده در سبب ایله اولان ملک
سبیک وقتنه منقصردر دعوی ایدن مدعی سبب ایله اولان ملکی دعوی
شاهدلر ایسه ملک مطلق شهادة ایلدیلر اول اجلدن ردّ اولنور وفی عکسه
تقبل یعنی قچن مدعی ملک مطلق ادعا ایلسه وشاهدلر بر ملک معینه شهادة
ایله لر شهادتلری قبول اولنور زیرا ادعا اولنان شیئدن اقل ایله شهادة ایلدیلر
وکذا شرط اتفاق الشاهدین لفظا ومعنی وکذلک شاهدلرک لفظده ومعناده
اتفاق اولنمسی شرط اولندر امام ابو حنیفه وامامین قتنده یالکز معناده موافقت
اولنمسی کفایت ایدر فلا تقبل لو شهد احدهما بالف او مائة او طلقة والآخر بالفین
وبمائتین وبطلقتین او ثلاث وعندهما علی الاقل چونکه شهادتده اتفاق
لفظ واتفاق معنی شرط اولدر امدی ایکی شاهدک بریسی بو آدمک بو آدمده
بیک درهم واردر دیو شهادت ایلسه یاخود یوز درهمی واردر دیو شهادة ایلسه
یاخود خاتوننی مطلقهٔ واحده ایله تطلیق ایلدیکنه شهادت ایلسه اول بریسی
ایکی بیک درهمی واردر دیو شهادت ایلسه یاخود ایکیوز درهم واردر دیو
شهادت ایلسه یاخود خاتوننی ایکی طلاق یاخود اوچ طلاق ایله تطلیق ایلدیکنه
شهادة ایلسه شهادتلری قبول اولنماز زیرا شهادتک اختلافی واقع اولمشدر و
امامین قتنده اقلده قبول اولنور زیرا اتفاق ایلدیلر وبریسی اول زیاده لک
ایله متفرد اولدی امدی اتفاق ایلدکلری صورت ثابت اولور ولو شهد احدهما
بالف والآخر بالف ومائة والمدعی یدعی الاکثر قبلت علی الالف اتفاقا واکر
ایکی شاهدک بری بیک درهمه شهادة ایلسه واول بری بیک یوز درهمه شهادة
ایلسه وحال بوکه اول مدعی اولان کمسنه اکثر اولان مقداری دعوی ایلسه اتفاق علما
ایله ایچون الفده قبول اولنور زیرا شاهدک ایکیسی ده لفظا ومعنی بیکه اتفاق
ایلمشلردر وکذا مائة ومائة وعشرة یعنی وکذلک قچن ایکی شاهدک بری
یوز درهمه وبری یوز اون درهمه شهادت ایلسه شهادتلری یوزده قبول اولنور
وطلقة ونصف یعنی وکذلک قچن ایکی شاهدک بری بر طلقه تطلیق ایلدیکنه
وبری بر طلقه ونصف طلقه تطلیق ایلدیکنه شهادة ایلسه شهادتلری طلقهٔ
واحده ده قبول اولنور ایکیسنک طلقهٔ واحده یه اتفاقلری اولدوغیچون ولو
شهدا بالف او بقرض الف وقال احدهما قضی منها کذا قبلت علی الالف واکر ایکی
شاهد برادمک اوزرینه بیک درهم دین یاخود قرض ویرلمش بیک درهمه شهادة

ایله وبو ایکی شاهدك بری شهادتدن صکره ذکر اولنان بیکدن بر مقدارینی
قضا ایلدی یعنی ادا ایلدی دیسه اول شهادة بیك درهمه قبول اولنور زیرا ایکیسنك
اتفاقی بیك اوزرینه در منهاده اولان ضمیر الفه راجعدر لا علی القضاء تا شهد به
آخر یعنی اول بیك درهمدن مدیون بشیوزی قضا ایلدیکنه شهادة قبول اولنماز
مادامکه بر شاهد آخر اول بشیوزی قضا ایلدیکنه شهادة ایلمیه وابو یوسفدن
بر روایتده بشیوز درهمه قضا اولنور به ده اولان ضمیر قضایه راجعدر وینبغی
لمن علمه ان لا یشهد حتی یقر المدعی به یعنی اول قضا اولنان دینك مقدارینی
بیلن آدمه لایقدر که شهادة ایلمیه اول مدعی اولان کمسنه اول بعضنه اقرار ایلمینجه
علمه ده اولان ضمیر قضا اولننن بعضنه راجعدر به ده اولان ضمیر بعضه راجعدر
ولو شهدا بقتله زیدا یوم النحر بمکة وآخران بقتله ایاه فیه بکوفة ردتا واکر ایکی
شاهد مکه مکرمه ده نحر کوننده عمرونك زیدی قتل ایلدیکنه شهادت ایلسه لر
وایکی شاهد دخی عمرونك زیدی نحر کوننده کوفه ده قتل ایلدیکنه شهادة ایلسه لر
اول ایکی فریقك شهادتلری رد اولنور زیرا ایکی فریقك بری کاذبدر علی التحقیق
واول فریق آخر اول برندن اولی دکلدر ایکی یرده بقتله ده اولان ضمیرلر مقدر
اولان عمره راجعدر ایاه ده اولان ضمیر زیده راجعدر فیه ده اولان ضمیر یوم النحره
راجعدر فان قضی باحدیهما اولا بطلت الاخیرة یعنی اکر قاضی اولان
کمسنه اولکی بینه ایله ایکنجی بینه کلمزدن مقدم قضا ایلسه صکره کلان بینه یعنی
ایکنجیسی باطل اولور زیرا اولکی شاهدلر ایله حکم لاحق اولدی قضا اول ضمنا
ثانی یی ابطال ایلدی چونکه زید مکه ده قتل اولندوغنه حکم اولندی غیری
یرده قتل اولنمدوغنه قضا اولمشدر زیرا شخص واحد ایکی موضعده قتل
اولنمق ممکن دکلدر باحدیهما ده اولان ضمیر تثنیه ایکی بینه نك برینه راجعدر
ولو شهدا بسرقة بقرة واختلفا فی لونها قطع واکر شاهد اولان کمسنه لر بر
کمسنه نك اوزرینه بقره سرقه ایلدیکنه شهادة ایلسه لر واول بقره نك رنکنده
اختلاف ایلسه لر مثلا شاهدك بری سیاه ایدر دیسه وبری صاری ایدر دیسه
اول سارقك یدی قطع اولنور ابو حنیفه قتنده لونها ده اولان ضمیر بقره یه راجعدر
وان اختلفا فی الذکورة والانوثة لا واکر اول سرقه اولنان بقره نك شاهدلری
ارککی ودیشی اولمسنده اختلاف ایلسه لر یعنی شاهدك بری ذکر در دیسه
وبری انثی در دیسه اول سارقك یدی قطع اولنماز وعندهما لا یقطع فیهما
وامامین قتنده ایکی صورتده دخی قطع لازم اولماز زیرا مشهود فیه ده اختلاف
ایلمشلردر وفی الغصب لا تقبل اتفاقا وغصب صورتنده شهادت قبول
اولنماز مثلا ایکی شاهدك بری غصب ایلدوکی بقره آق ایدر وبری سیاه

سیاه ایدر دیسه اتفاق علما ایله شهادتلری قبول اولنماز زیرا غصب غالبا
نهارده اولور بو تقدیرجه اشتباه واقع اولماز اشتباه واقع اولمیجق شهادتلری
قبول اولنمدی ولو شهد واحد بالشراء او الکتابة بالف والآخر بالف ومائة ردت
یعنی ایکی شاهدك بری زید بو عبدی فلان کمسنه دن بیك درهمه اشترا ایلدی
دیو شهادت ایلسه واول بری بیك یوز درهمه اشترا ایلدی دیو شهادة ایلسه
یاخود زید عبدی بیك درهم اوزرینه مکاتب ایلدی دیو شهادت ایلسه لر
ایکیسنك بله شهادتلری مردود اولور زیرا عقد واحدده اتفاق ایلمامشلردر
وکذا العتق علی مال وکذلك مال اوزرینه عتق اولنان عبدده شهادة اولنور مثلا
عبد اولان کمسنه مولام بنی بیك درهم اوزرینه اعتاق ایلدی دیو ادعا ایلسه
ومولا بیك ایله یوز درهم اوزرینه اعتاق ایلدم دیو دعوا ایلسه وهر بریسی
مدعاسنه بینه احضار ایلسه لر رد اولنور والصلح عن قود والرهن والخلع
یعنی وکذلك صلح قودده شهادة رد اولنور مثلا ولی المقتول ایله قاتل
قوده مستحق اولمشیکن قاتل قوده دن عفو اولنمق ایچون بر مقدار اوزرینه
صلح اولسه لر ولی المقتول اولان کمسنه بیك ایله یوز اوزرینه صلح اولدق
دیدیکنه بینه کتورسه وقاتل اولان کمسنه بیك درهم اوزرینه صلح اولدق
دیدیکنه بینه کتورسه ایکیسنك بینه سی رد وکذلك رهنده رد اولنور مثلا
راهن اولان کمسنه بیك درهمه رهندر دیو بینه کتورسه مرتهن بیك
یوز درهمه بینه کتورسه شاهدلری رد اولنور وکذلك خلعده رد اولنور مثلا
زوج ایله زوجه بدل خلعك مقدارنده اختلاف ایلسه لر وهر بریسی دعواسنه
مطابق بینه کتورسه لر رد اولنور ان ادعی العبد والقاتل والراهن والمرأة
یعنی بو ذکر اولنان صور اربعه ده شهادتك قبول اولنماسی قچن دعوا بو ذکر
اولنان اربعه نك طرفندن اولسه زیرا جمله سنده مراد اثبات عقددر اول
ایسه مختلف فیه در بو اجلدن شهادة قبول اولنمدی وان ادعی الآخر کان کدعوی
الدین واکر دعوی اول بر آخردن یعنی ذکر اولنان اربعه نك مقابله سنده
اولان اربعه دن اولسه یعنی مولی عبدلی مال عتقده وولی مقتول صلح عن
قودده ومرتهن رهنده وزوج خلعده دین دعواسی کبی اولور مثلا مولی
اولان کمسنه عبدك بیك درهمه اعتاق اولنماسن دعوا ایلسه وعبد بشیوز
درهمه معتق اولندوغنه دعوا ایلسه ودخی ولی قصاص اولان کمسنه بیك
درهمه صلح اولدیغین دعوا ایلسه واول ایکی قلان صورتده کذلك دین دعواسی
کبی اولور یعنی اقل اوزره ثابت اولور نتکم دین دعواسنده بیان اولنمشدر
والاجارة کالبیع عند اول المدة ودخی اجاره بیع کبیدر اول مدة قتنده یعنی

تجین دعوای اجاره اول مدة اجارهده اول معقود علیه نك استیفاسندن
اول اوله و شاهدلر شهادتده اختلاف ایلسهلر شهادتلری قبول اولنماز
نتکم بیعده اختلاف قتنده صحیح اولماز وکالدین بعدها یعنی واکر دعوی مدت
کچدکدن صکره و منافعك استیفاسندن صکره اوله دین کبی اولور یعنی اقرار
اوزره ثابت اولور بعدهاده اولان ضمیر مدته راجعدر وفی النکاح تقبل بالالف
استحسانا ولا فرق فیه بین دعوی الاقل والاکثر وقالا ردت فیه ایضا وحکی
شهادة نکاحده اول الف ایله استحسانا قبول اولنور مثلا زوج اولان کمسنه
تزوج ایلدوکی خاتونك مهری بیك درهم دیو ادعی ایلسه و بینه کتورسه زوجهسی
اولان بنی ایکی بیك درهمه تزوج ایلدی دیو ادعا ایدوب بینه کتورسه بیکه قبول
اولنور زیرا ایکینك شهادتی اقلده متفقدر و فرق یوقدر مدعی اولان کمسنه
استرسه اقلی دعوی ایلسون استرسه اکثری دعوی ایلسون واماملر دیدیلر که نکاحده
شهادة رد اولنور بیعده رد اولندوغی کبی و بو قیاسدر زیرا جانبیندن مقصود
اولان عقددر بو تقدیرجه بیع کبی اولدی فیهده اولان ضمیر نکاحه راجعدر ولا بد
من الجر فی شهادة الارث بان یقول الشاهد مات وترك میراثا للمدعی
او مات وهذا ملکه او فی یده یعنی ارثه متعلق اولان شهادتده لابد در یعنی شهادت
ایدن شاهده لازمدر که شهادتنده فلان کمسنه وفات ایلدی و مدعی ایچون میراث
ترك ایلدی دیه یاخود فلان کمسنه وفات ایلدی دیه و بو شیء انك ملکیدر
یاخود بو شیء عند الموت انك یدنده ایدی یاخود کنده و مقامنه قایم اولان
کمسنهنك یدنده ایدی دیه زیرا عند الموت اکر یدی ید ملك ایسه او ظاهردر
واکر یدی ید امانت ایسه ظاهردر زیرا امانت عند الموت ید ملکه منقلب اولور
ضمان واسطهسیله امدی اول حینده اثبات ید اثبات ملکدر ملکهده اولان ضمیر
مات نك تحتنده اولان فاعله راجعدر و فی یدهده اولان ضمیر اکا راجعدر خلافا
لابی یوسف بو مسئلهده ابو یوسف ایچون خلاف واردر زیرا جر اشتراط
ایلمز فان قال کان هذا الشیء لابی المدعی اعاره من ذی الید او اودعه ایاه قبلت
بلا جر یعنی شاهد اولان کمسنه بو شیء مدعینك باباسنکدر ذو الید اولان
کمسنهیه عاریه طریقیله وضع ایلمش ایدی یاخود ذو الید اولان کمسنه اول شیء
بو مدعینك باباسندن ودیعه طریقیله المش ایدی دیو شهادت ایلسه
جرسز قبول اولنور اودعهده اولان شیئه راجعدر وان شهدا ان هذا الشیء کان
فی ید المدعی منذ کذا ردت واکر ایکی شاهد اولان کمسنهلر تحقیق بو شیء فلان تاریخدن
مدعینك یدنده ایدی دیو شهادة ایلسهلر شهادتلری رد اولنور مثلا بر رجل بر رجلك
یدنده اولان داری بونم دارمدر دیو دعوی ایدوب بینه کتورسه شاهدلر حقی اداء

اداء شهادة ایلدکلرنده بن بو داری برسنهدن یاخود بر ایدن مقدم بو مدعینك
یدنده اولدیغنه شهادت ایدرز دیسهلر وحال بوکه وقت دعوادن ذکر اولنمیان
دار مدعینك یدنده اوله شهادتلری قبول اولنماز زیرا مجهول واقع اولمشدر وان
شهدا انه کان ملکه قبلت واکر شاهد اولان کمسنهلر بو شیء مدعینك ملکی ایدی دیو
شهادت ایلسهلر شهادتلری قبول اولنور بوایه ظاهردر انهده اولان ضمیر شیئه
راجعدر ملکهده اولان ضمیر مدعییه راجعدر ولو اقر المدعی علیه انه کان فی ید المدعی
امر بالدفع الیه وکذا لو شهدا باقراره بذلك واکر مدعی علیه اولان کمسنه اول شیء
مدعییه دفع ایلمکله امر اولنور وکذلك شاهدلر مدعی علیهنك اوزرینه بو شیء مدعینك
یدنده ایدی دیو اقرار ایلدیکنه شهادة ایلسهلر اول شیء مدعییه دفع ایلمکله مراد اولنور
زیرا مشهود به اولان اقراردر اقرار ایسه معلومدر و اول مقر لهنك مجهول اولمسی اقرارك
صحتنه مانع دکلدر انهده اولان ضمیر شیئه راجعدر الیهده اولان ضمیر مدعییه راجعدر
باقرارهده اولان ضمیر مدعییه راجعدر **باب الشهادة علی الشهادة** مصنف
رحمة الله علیه بو بابده شهادة اوزرینه واقع اولان شهادتنك احوالنی بیان ایدر
تقبل فی غیر حد وقود وان تکررت یعنی شهادت اوزرینه شهادت حدودك
و قودك غیریسنده استحسانا قبول اولنور و قیاس قبول اولمامق ایدی شبههنك
زیاده متمکن اولدیغی اجلدن لکن ناسك اکا احتیاجلری اولدوغی ایچون اول اصل
شاهدلرك صوتیله یاخود غیبتلریله عجز ظاهر اولدوغی اجلدن قبول اولندی
حقوق آدمیین ضایع اولمامق ایچون واکر اول شهادت بحسب الظاهر مکرر واقع
اولدیسه فقیه ابو اللیث خزانة الفقه نام کتابنده شهادة علی الشهاده کتاب
القاضی الی القاضیده وحد زناده و سرقهده و قصاصده و قذفده و حد شرب
خمرده قبول اولنماز دیو تصریح ایلمشدر وشرطها تعذر حضور الاصل بموت
او مرض او سفر یعنی شهادة اوزرینه شهادة اول شاهد اصلك مجلس حکمه موت
سببی ایله یاخود سفر سببی ایله حاضر اولمسی متعذر اولمسی شرط اولنمشدر مادامکه
بو اوج نسنهنك بری موجود اولمیه اول فرعك شهادتی قبول اولنماز لهاده اولان
ضمیر شهادة علی الشهادهیه راجعدر وان یشهد عن کل اصل اثنان وحکی شهودك اصلك
هر برینك یرینه ایکی شاهد شهادت ایلمك شرط اولنمشدر لا تغایر فرعی الشاهدین
یعنی اصل شاهدك فرعلری بر اصل آخرك فرعلرینه مغایر اولمسی شرط دکلدر
مثلا ایکی رجل اصل شاهدك بر بر ایچون شهادت ایلسهلر بعینه اول بر
اصل شاهد ایچون دخی آنلر شهادة ایلسهلر ابو حنیفه قتنده قبول اولنور شاهد
اصلك هر بر ایچون باشقه ایکی شاهد اولمسی لازم دکلدر وصفتها ان یقول
الاصل اشهد علی شهادتی انی اشهد بکذا وقال لی اشهد علی شهادتی یعنی شهادة

اوزرینه شهادة اولنمنك صفتی اول اصل اولان شاهد فرع اولان شاهده
اشهد علی شهادتی انی اشهد بکذا یعنی فلان شیئه فلان منوال اوزرینه شهادت
ایلدیکمه شهادتمك ایله دیه واول فرع اولان کمسنه عند الاداء اشهد ان فلانا اشهدنی
علی شهادته بکذا وقال لی اشهد علی شهادتی یعنی بن شهادتمك ایدرمکه
تحقیقا که فلان کمسنه فلان شیئه کندو شهادتنه بنی شاهد قلدی و بکا دیدیکه
فلان معنایه شهادتم اوزرینه شهادة ایله وبعض مشایخ بو شهادتی ادا ایلمنك
بیاننده زیاده ونقصانلری واقع اولمشدر لکن بو کیفیت کمال ملاحتدندر
ویصح تعدیل الفرع اصله یعنی فرع اولان شاهدلر اصل اولان شاهدلری تعدیل ایلمك
صحیحدر بو خصوصده تزکیه دن اولدوغی اجلدن واحد الشاهدین الآخر وایکی شاهدك
بربیری اولبری آخری تعدیل ایلمك صحیحدر زیرا بو خصوصده تزکیه دن اولدوغی اجلدن
فان سکت عنه جاز اکر اول فرع اولان کمسنه اول اصلك تعدیلندن ساکت
اولوب تعدیل ایلمسه فرعك اصل اوزرینه شهادتی جائزدر عنهده اولان
ضمیر تعدیله راجعدر وتنظر فی حاله عند ابی یوسف وقال محمد ترد شهادته
وقاضی اولان کمسنه اول اصل اولان شاهدك حالنه نظر ایلر اکر حضورنده
اصلك عدالتی ثابت اولورسه اول فرعك دخی شهادتی قبول اولنور وامام
محمد دیدیکه اول اصلك شهادتی رد اولنور زیرا شهادة صحیح اولماز الا
عدالت ایله اولور حالده اولان ضمیر اصله راجعدر شهادتنهده اولان ضمیر بنه
اکا راجعدر وتبطل شهادة الفرع بانکار الاصل الشهادة فرع اولان شاهدك
شهادتی باطله اولور شاهد اصل شهادتی انکار ایلمکله یعنی قجن شاهد
اصل بن شاهد کلم دیسه اول فرع اولان شاهدك شهادتی باطله اولور وان
شهدا علی شهادة اثنین علی فلانة بنت فلان الفلانیة وقال اخبرانا انهما یعرفانها
وجاء المدعی بامرأة لم یدریا انها هی ام لا قیل له هات شاهدین انها هی یعنی
قجن ایکی نفر شاهدك شهادتلری اوزره بر خاتونك اوزرینه که بو خاتون بنت
فلاندر واول ایکی فرع اولان شاهد دیدیلرکه اول اصل اولان شاهدلر خبر
ویردیلرکه کندولر بو خاتونی فلانه بنت فلان ایدوکین بیلورلر بلمه لر قاضی
اولان کمسنه اول مدعیه بو خاتونی بیلور ایکی شاهد کتور دیه که بو اول
خاتوندرکه اوزرینه شهادت اولنمشیدر نیچه قالاده اولان ضمیر تثنیه شهود فرعه
راجعدر اخبرناده اولان تثنیه ضمیری شهود اصله راجعدر یعرفانهده اولان
ضمیر امرأه یه راجعدر وکذا فی نقل الشهادة یعنی وکذلك نقل الشهادتده که
کتاب القاضی الی القاضیدر ایکی شاهد آخره محتاجدرکه بو خاتون اول
مشهود علیها اولان خاتوندر مثلا بر قاضی یه یازسه که فلان وفلان

وفلان کمسنه لر بنم حضورمده شهادة ایلدیلرکه فلان کمسنه نك فلانه بنت فلان
فلانه قدر حقی واردر دیو مکتوب الیه اولان قاضی یه مکتوب وصول بولدقده مدعی
اولان کمسنه مکتوب الیه اولان قاضینك مجلسنه بر خاتون احضار ایدوب که بو
خاتون اول مشهود علیها اولان خاتوندر سؤال اولندقده انکار ایلیوب قاضی یه
لازم اولورکه بو اعتراف ایدوب اوزرینه اشهاد اولنان خاتون ایدوکنه ایکی شاهد
کتوره لر دیو امر ایلیه فان قالا فیهما التمیمیة لا یجوز حتی ینسباها الی فخذها واکر اول
ایکی شاهد اول سابق الذکر اولان ایکی صورتده که بری شهادة علی الشهادتدر
وبری کتاب القاضی الی القاضیدر اول خاتون اوزرینه شهادة ایدیجك فلانه
التمیمیة در ایسه لر جائز اولماز تاکم اول خاتونی فخذنه یعنی قبیله خاصه سنه
منسوب ایده لر زیرا بو نسبت تعریف مقامنه قائمدر والتعریف یتم بذکر
الجد او الفخذ وبر کمسنه ذکر جد ایله ویاخود فخذ ایله او بنسبة خاصة یعنی
نسبت خاصه ایله تعریف ایلمك تعریف تام حاصل اولور والنسبة الی
المصر او المحلة الکبیرة عامة وبر کمسنه مصره ومحله کبیره یه نسبت ایلمك
نسبت عامه در والی السکة الصغیرة خاصة وبر کمسنه محله صغیره یه نسبت
ایلمك نسبت خاصه در

باب الرجوع عن الشهادة

بو بابده مصنف
رحمة الله علیه شهادتدن رجوع ایلمنك احکامی بیاننده در ابن عمر رضی الله
عنهما بیورمشلردرکه الرجوع الی الحق خیر من التمادی فی الباطل لا یصح الرجوع
عنها الا عند قاض یعنی شهادة ایلدوکندن صکره شهادتدن رجوع ایلمك
صحیح اولماز الا قاضی اولان کمسنه نك حضورنده زیرا شهادة فسخ مقوله سیدر
اویله اولسه شهادة مخصوص اولان مجلس ایله مخصوص اولور فلو ادعی المشهود
علیه رجوعهما عند غیره لا یحلفان ولا یقبل برهانه علیه امدی قجن مشهود علیه
اولان کمسنه اول شاهدك شهادتدن رجوع ایلدکلرین قاضی حضورندن غیریده
دعوا ایلسه مزبور شاهدلر رجوع ایلمدکلرینه تحلیف اولنماز ودخی مدعی علیه اولان
کمسنه نك شاهدك شهادتدن رجوع ایلدیکنه بینه سی قبول اولنماز زیرا شهادتدن
رجوع ایلمك مجلس قضادن غیریده باطلدر رجوعهماده اولان ضمیر ایکی شاهده
راجعدر غیرهده اولان ضمیر قاضی یه راجعدر برهانهده اولان ضمیر مدعی علیه یه
راجعدر علیهده اولان ضمیر شاهده راجعدر بخلاف ما لو ادعی وقوعه عند قاض
وتضمینه ایاهما اما قجن مدعی علیه اولان کمسنه اول رجوعك قاضی مجلسنده
واقع اولوب مالی اول ایکی شاهده تضمین ایلدوکنی ادعا ایلسه اول تقدم
ایدن مسئله نك خلافیدر یعنی دعواسی قبول اولنور زیرا سببکه قاضی
یاننده رجوع ایلمکدر صحیحدر وقوعهده اولان ضمیر رجوعه راجعدر فان رجعا

قبل الحکم لا یحکم وان بعده لا ینقض یعنی اکر اول شاهد اولان کمسنهلر بعد اداء
الشهادة وقبل الحکم اول ایلدکلری شهادتدن رجوع ایلهلر اول ایلدکلری شهادتله
حکم اولنماز واکر بعد الحکم رجوع ایلهلر قاضی انلرک شهادتلریله ایلدوکی
نقض ایلمز زیرا اولکی یه حکم ایصال اولدوغیچون مترجح اولمشدر بعده ده اولکی
ضمیر حکمه راجعدر وضمنا ما اتلفاه بها اذا قبض المدعی مدعاه دینا کان او عینا
یعنی شاهد اولان کمسنهلر قچن شهادتلری سببیله برشیئک اتلافنه سبب اولسهلر
اول شیئه ضامن اولورلر قچن اول مدعی اولان کمسنه اول ادعا ایلدوکی شیئی
قبض ایلهکرک اول شیء دین اولسون کرک عین اولسون اما اول ادعا اولنان
شیء قبض اولنمه ضمان واجب اولماز قبضنه متوقف اولدیغی اجلدن بو قول
امام سرخسینک مختاریدر وبعضیسی عین ایله دین بیننده تفریق وتفصیل ایلمشدر
اتلفاه ده اولکی ضمیر ما قبلنده اولان مایه راجعدر بهاده اولکی ضمیر شهادته راجعدر
فان رجع احدهما ضمن نصفا والعبرة لمن بقی لا لمن رجع یعنی قچن ایکی شاهدک
بری ایلدیکی شهادتدن رجوع ایلسه اول شهادت ایلدیکی شیئک نصفنه ضامن
اولور وخ شهادتدن رجوع ایلمین اعتبار رجوع ایدنلردن باقی قلانلرکدر رجوع
ایدنلرک دکلدر فان شهد ثلاثة ورجع واحد لا یضمن فان رجع آخر ضمنا
نصفا امدی اول تقدم ایدن مسئلهنک تعریفی بودرکه بر ماده ده اوچ شاهد
شهادت ایلهلر وشهادة ایلدکدن صکره بریسی رجوع ایلسه برشیئه
ضامن اولماز اندن صکره بریسی دخی رجوع ایلسه اول رجوع ایدن ایله صکره
رجوع ایدننک ایکیسی اول شهادة ایلدکلری مالک نصفنه ضامن اولورلر
اکر دینلورسه که لایق اولان بوایدیکه شاهد ثانی رجوع ایلمکله الجق ثلثی
تضمین ایلیه زیرا تلف مال ثانی یه مضاف اولدر جواب ویریلورکه تلف
مال جملهیه مضافدر الا بو قدر واردرکه مانع اولمغله شاهد اولک رجوعی عندنده
اثری ظاهر اولمدی قچن ثانی رجوع ایلدی ظاهر اولدیکه تلف مال ایکیسینک
سببی ایله در بو تقدیرجه ایکیسی ضامن اولور وان شهد رجل وامرأتان
فرجعت واحدة ضمنت ربعا واکر بر ماده ده بر رجل ایله ایکی خاتون
شهادت ایلهلر صکره اول ایکی خاتونک بریسی شهادتدن رجوع ایلسه
ربع ماله ضامن اولور زیرا بر رجل ایله بر خاتونک باقی قلمسیله اوچ
ربع باقی قالور وان رجعتا ضمنتا نصفا واکر اول ایکی امرأه رجوع ایلهلر
نصف ماله ضامن اولورلر زیرا نصف مال اول رجلک باقی قالمسیله
باقی قالمشدر وان شهد رجل وعشر نسوة فرجع ثمان لا یضمن شیئا واکر
بر ماده ده بر رجل ایله اون خاتون شهادة ایلهلر صکره اول اون

اون خاتونک سکزی شهادتدن رجوع ایلهلر رجوع ایدنلر برشیئه ضامن
اولمازلر زیرا جمله حق باقی قلان کمسنهلر ایله که بر رجل ایله ایکی خاتوندر باقی
قالمشدر فان رجعت اخری ضمن التسع ربعا واکر اول رجوع ایدن سکز
خاتونک رجوعلرندن صکره اول باقی قلان ایکی خاتوندن بر خاتون دخی رجوع
ایلسه طقوزی ربع ماله ضامن اولورلر واوچ ربع بر رجل ایله بر خاتونک بقاسیله
باقی قالمشدر وان رجع العشر ضمن نصفا واکر اول اون خاتون شهادتدن رجوع
ایلهلر مالک نصفنه ضامن اولورلر وان رجع الکل فعلی الرجل سدس وعلیهن
خمسة اسداس واکر ذکری تقدم ایدن اون خاتون ایله بر رجل شهادتدن رجوع
ایلهلر مزبور رجلک اوزرینه سدس واردر یعنی رجله سدس مال تضمین اولنور
واول اون خاتونه مالک سدسی تضمین اولنور ابو حنیفه قتنده وعندهما علیه نصف
وعلیهن نصف وامامین قتنده رجلک اوزرینه نصف واردر وخاتونلرک
اوزرینه دخی نصف واردر یعنی هر فریقه نصف مال تضمین اولنور وان شهد رجلان
وامرأة ورجعوا فالغرم علی الرجلین خاصة واکر بر ماده ده ایکی رجل ایله بر خاتون
شهادة ایلهلر صکره ایلدکلری شهادتدن رجوع ایلهلر غرامه ایکی رجلک اوزرینه در
الجق زیرا خاتونک شهادتی شهادة عد اولنماز زیرا مال غرامه ایدوب قضایه سبب
اولان اول ایکی رجل اولمشدر ولا یضمن راجع شهد بنکاح بمهر مسمی علیها او علیه
یعنی قچن برکمسنه بر خاتونه یاخود بر رجله مابینلرنده مهر مسمی ایله واقع اولان نکاحه
شهادت ایلدکدن صکره شهادتندن رجوع ایلسه اول شهادتندن رجوع ایلمکله
تلف اولان مهره ضامن اولماز مثلا بر رجل بر خاتونه مهر مسمی ایله نم منکوحه م
چو دعوی ایلسه مزبوره خاتون دعوی اولنان نکاحی انکار ایلسه مزبور رجل کندو
منکوحهسی اولدوغنه بینه اقامت ایدوب احضار ایلسه قاضی دخی بینه موجبنجه
حکم ایلدکدن صکره شاهدلر شهادتدن رجوع ایلسه هیچ مهردن انده برشی تضمین
اولنماز ویاخود خاتون رجل اوزرینه بیک درهم مهر اولدوغنه دعوی ایلسه رجل
انکار ایدوب بشیوز درهمی ادعا ایلسه شاهدلر بیک درهم اولدوغنه شهادت ایلدک
ایلدکلرندن صکره رجوع ایلسه برشیء ضامن اولمازلر علیهاده اولکی ضمیر مرأیه
راجعدر علیه ده اولکی ضمیر رجله راجعدر الا ما زاد علی مهر المثل یعنی قچن شاهدلر
مهر مثلدن زیاده بر مقدار ایله شهادة ایلهلر صکره رجوع ایلهلر اول زیادهیه ضامن اولورلر
زیرا اول زیادهیی عوضسز اتلاف ایلدیلر ولا من شهد بطلاق بعد الدخول وکذلک
بر خاتون نکاح اولوب بعد الدخول طلاق اولدوغنه شهادة ایدوب صکره
رجوع ایلهلر برشیئه ضامن اولمازلر زیرا رجوع ایله الجق ضایع بضع اتلاف
اولنمشدر ویضمن فی الطلاق قبل الدخول نصف المهر اما قبل الدخول طلاق

ایلدیلر ایدی شهادة ایدوب صکره رجوع ایلسه لر نصف مهره ضامن اولورلر وفی
البیع ما نقص عن قیمة المبیع وخ بیعده اول مبیعک قیمتندن اقل اولان مقداریله
شهادة ایلسه لر اول نقصانی ضامن اولورلر وفی العتق القیمة وخ عتقده اول
معتوقک قیمتنه ضامن اولورلر مثلا ایکی کمسنه بر رجلک اوزرینه بو رجل عبدینی
اعتاق ایلدی دیو شهادة ایدوب صکره شهادتدن رجوع ایلسه لر اول عبدک
قیمتنه ضامن اولورلر وفی القصاص الدیة فقط وخ قصاصده دیته ضامن
اولور فقط مثلا ایکی شاهد بر قصاص ایله شهادت ایلسه لر واولکه قصاصنه
شهادتلک ایلدیلر ایدی قتل اولنوب قصاص اولنمش ایدی بعده شهادتدن رجوع
ایلسه لر انجق دیته ضامن اولورلر قصاص لازم اولماز زیرا قصاص مباشره
مقابله سنده لازم اولور مباشره ایسه شاهدلردن منتفیدر ویضمن الفرع
ان رجع لا الاصل بقوله ان قال ما اشهدته علی شهادتی یعنی شاهد فرع اولان
کمسنه قچن شهادتدن رجوع ایلسه اول شهادة ایلدوکی شیئه ضامن اولور زیرا
حاصل اولان تلف کندو شهادتی سببیله واقع اولمشدر و شاهد اولان کمسنه
قچن شهادتندن رجوع ایدوب دیسه که بن بو شاهدی شهادتمه اشهاد ایلدم تلف
اولان شیئه ضامن اولماز زیرا شاهد فرعک کندو شهادتنه اشهاد ایتدیردیکنی
انکار ایلمشدر بقوله ده اولان ضمیر یای مقدر یضمن به متعلقدر مذکور یضمن به
دکلدر وآنده اولان ضمیر اصله راجعدر اشهدته ده اولان ضمیری فرعه راجعدر ولو
قال اشهدته وغلطت ضمن عند محمد لا عندهما یعنی شاهد اصل اولان کمسنه شهادتنی
انکار ایتمیوب اول شاهد فرعی شهادتمه اشهاد ایتدم اما غلط ایلدم دیسه امام محمد قتنده
ضامن اولورلر وامامین قتنده ضامن اولماز زیرا قضا فرع شاهدلرک شهادتلریله واقع اولمشدر
اشهدته ده اولان ها ضمیری فرعه راجعدر وعندهما ده اولان ضمیر تثنیه ابو حنیفه
ایله امام ابو یوسفه راجعدر وان رجع الاصل والفرع ضمن الفرع فقط واکر اصل
ایله فرع شهادتدن رجوع ایلسه لر یالکز فرع اولان شاهد اول تلف اولان
شیئه ضامن اولور زیرا فرعک شهادتیله واقع اولمشدر وعند محمد یضمن
المشهود علیه ای الفریقین شاء وامام محمد قتنده مشهود علیه اولان کمسنه ایکی
فریقک هر قنغیسین استرسه تضمین ایتدورر یعنی استرسه شهود اصله
تضمین ایتدورر واسترسه شهود فرعه وقول الفرع کذب اصلی او غلط لیس
بشئ یعنی فرع اولان شاهد اصل اولان شاهدک حقنده کذب اصلی یعنی بن
شهادتنه شهادة ایلدوکم اصل کذب سویلدم یاخود غلط سویلدم دیمسی
شئ دکلدر یعنی بو سوزی سویلمک ایله حکم منتقض اولماز وانکره غرامه حق
لازم اولماز زیرا شهادتدن رجوع ایلمدیلر انجق شاهد اصل اولنلرک اوزرینه

کاذب اولدقلرینه شهادة ایلدیلر وان رجع المزکی عن التزکیة ضمن خلافا لهما واکر
مزکی اولان کمسنه تزکیه سندن رجوع ایلسه اول شهادة اولنان شیئه ضامن اولور
ابو حنیفه قتنده زیرا تزکیه شهادتک قبول اولنمسنه سبب واقع اولمشدر وامامین
ایچون خلاف واردر یعنی انلرک قتلرنده ضامن اولماز ولا یضمن شاهد الاحصان
برجوعه یعنی شاهد اولان کمسنه بر کمسنه نک محصن اولدوغنه شهادة ایلدکدن صکره
رجوع ایلسه بر شیئه ضامن اولماز ونسنه لازم کلمز زفر قتنده متضامن
اولور زیرا جنایت محصن دریو شهادت ایله حقیقة علت اولمشدر امام ابو حنیفه
وابو یوسف وامام محمد قتنده احصان شرط محضدر حکم اکا مضاف اولماز زیرا
شهادت علی الزنا بغیر احصان عقوبته موجبدر بو تقدیرجه راجع اولانه بر شئ لازم
کلمز ولو رجع شاهد الیمین وشاهد الشرط ضمن شاهد الیمین خاصة وقچن شاهد
الیمین اولان کمسنه او المشهود بهنک قیمتنه ضامن اولور انجق واول شاهد الشرط
اولان کمسنه یه لازم کلمز مثلا ایکی کمسنه بر کمسنه نک اوزرینه که بو آدم کندو خاتونی
ایچون که والله اکر خاتونم فلان داره داخل اولور ایسه طلاق اولسون دیدوکنه
شهادة ایلسه لر صکره ایکی رجل دخی اول خاتونک اول داره داخل اولدیغنه شهادة
ایلدکلرندن صکره اول شاهد الیمین اولان کمسنه ایله شاهد الشرط اولان کمسنه لر شهادتلرندن
رجوع ایلسه لر انجق شاهد الیمین اولان کمسنه ضامن اولور زیرا خلاف بوندک
تعلیقه شهادت ایلدکلری اجلدن واقع اولمشدر ولو رجع شاهد الشرط وحده اختلف
المشایخ واکر شاهد الشرط اولان کمسنه لر رجوع ایلسه لر مشایخ اختلاف ایلمشلردر
کیمیسی ضامن اولور دیمش کیمیسی ضامن اولماز دیمشلر لکن صحیح اولان ضامن
اولمامقدر ومن علم انه شهد زورا شهر ولا یعزر وشول کمسنه که زور شهادة
ایلدوکی معلوم اوله اول کمسنه همان خلق اراسنده شاهد زور اولدیغی اشهار اولنور
تعزیر اولنمیه امام ابو حنیفه قتنده وکیفیت اشهار بودرکه قاضی اولان کمسنه
اول شاهد زور اولان کمسنه اهل سوقدن ایسه اهل سوقنه ارسال ایلیه واکر
اهل سوق دکل ایسه ایکندو قومنه واهل محله سنه ارسال ایلیه که بو آدم
شاهد زوردر بوندن حذر اوزره اولوکز دیو تنبیه ایلیه لر زیرا قاضی شریح
رضی الله عنه دن ابو حنیفه حضرتلری بویله روایت ایلمشدر وعندهما یوجع
ضربا ویحبس وامامین قتنده انی ضرب وجیع ایله ایجاع ایدوب حبس
ایلیه لر زیرا حضرت عمر رضی الله عنه بر شاهد زوره قرق ضرب ایدوب
یوزنی تسوید ایلمشدر **کتاب الوکالة** چون مصنف رحمة الله علیه
بو کتابنده وکالتک کیفیت احوالنی بیان ایدر وکالت لغتده حفظ معناسنه در
واصطلاح شرعده هی اقامة الغیر مقام نفسه فی التصرف یعنی وکالت

زیدک بلان یره شهادت ایتدیکی
شرعا ثابت اولسه زیده نه لازم
اولور الجواب تعزیر بالتشهیر بو صورتده
زید سوقی ایسه قاضی زید سوقنه
سوقی دکل ایسه غایت اجتماعلری
وقتنده قومنه کوندروب
قاضی سزه سلام ایدر بو شخصی
شاهد زور بولدق بوندن
حذر ایدیکز وناسی تحذیر ایدیکز
دیه تعزیر بالتشهیر اولنمش
اولورمی الجواب اولور
من بهجة الفتاوی

بر آدم کندودن غیری کمسنه کندو نفسنك مقامنه قائم ایلمکدر تصرفده زیرا کاه
اولورکه آدم کندو نفسنك مصالحنه قائم اولمقدن عاجز اولور آدم کندو مصالحنی
اتمام ایلمکه وکیل نصب ایلمك جائز اولدی وشرطها کون الموکل یملك التصرف
یعنی وکالتك شرطی موکل اولان کمسنه تصرفه مالك اولمقدر مالك التصرف
دیمکدن مراد موکل عاقل وبالغ وحرّ اولمقدر زیرا وکیل اولان کمسنه تصرفی موکلدن
استفاده ایدر امدی مادامکه بو اوصاف ایله موصوف اولمیه توکیل ایلمسی جائز
دکلدر شرطها ده اولان ضمیر وکالته راجعدر والوکیل ممن یعقل العقد ویقصده
وکالتك کذا برشرطی وکیل اولان کمسنه عقدی تعقل ایلیه مثلا بیع سالب
اولوب وشرا جالب اولدوغنی تعقل ایلیه وقصد اوله وغبن یسیردن غبن
فاحشی فرق ایلیه فیصح توکیل الحرّ البالغ او المأذون حرًّا بالغا او مأذونا او صبیًّا
عاقلًا او عبدًا محجورین بکل ما یعقده هو بنفسه فیصح ده اولان فا مصنفك
یعقل العقد ویقصده قولنه تفریع واقع اولمشدر یعنی حرّ وبالغ اولان کمسنه‌نك
ویا خود مأذون اولان کمسنه‌نك برحرّ بالغی ویا خود مأذونی ویا محجور اولان صبی
عاقلی ویا خود عبد محجوری توکیل ایلمسی صحیح اولور هرشیده که موکل آنی کندو
نفسی ایله عقد ایلمك صحیح اولور زیرا صبی عاقلك کندو ملکندن اذن ویرمسی ایله
تصرفی نافذدر امدی کندوسی وکیل ایلمك ایله غیرك ملکنده تصرفی صحیح اولور
وکذا عبد عاقلك کندو نفسنده تصرفی صحیحدر مثلا طلاق کبی وحد ودیله
اقرار ایلمسی کبی امدی حق غیره ده توکیل سببی ایله تصرفی کذا صحیحدر یعقده
ده اولان ضمیر ما قبلنده اولان ما لفظنه راجعدر بنفسه ده اولان ضمیر وکیله راجعدر
وصحّ التوکیل بایفاء کل حق وباستیفائه الّا فی حدّ وقود مع غیبة الموکل
وکذا هرحقی ایفاء ایلمك واستیفا ایلمك ایله توکیل صحیح اولور لکن حدود ده
توکیل صحیح اولماز اول موکل اولان کمسنه مجلسدن غائب اولمیله زیرا بو
ایکی نسنه شبهه ایله دفع اولنور اشیادندر امدی غیرك مقامنه قائم اولان
استیفالری جائز دکلدر استیفاده اولان ضمیر حقه راجعدر وبالخصومة
فی کل حق بشرط رضی الخصم للزومها وکذا خصومت ایلمك ایچون حقوقده
توکیل ایلمك صحیحدر خصم اولان کمسنه‌نك راضی اولمسی شرطیله زیرا اول
خصومت لازم اولدوغیچون الّا ان یکون الموکل مریضا لا یمکنه حضور مجلس
الحکم او غایبا مسافة سفر او مریدا للسفر یعنی هرحقده خصومت صحیحدر
خصمك راضی اولمسی شرطیله الّا قچن موکل اولان کمسنه بر وجهله مریض
اوله که مجلس حکمه حاضر اولمسی ممکن اولمیه ویا خود سفر مسافه سی
قدریده غائب اوله یاخود سفر مراد ایدنمش اوله او مخدّره غیر

غیر معتادة الخروج الی مجلس الحاکم ویا خود موکل اولان بر مخدّره که مجلس حاکمه
چقمغه غیر معتاده اوله بو تقدیرجه بو ذکر اولنان صورتلرده خصمك رضاسی
اشتراط اولنماز امام ابوحنیفه قتنده وعندهما لا بشرط رضی الخصم وامامین
قتنده مطلقا خصمك رضاسی شرط دکلدر زیرا توکیل موکلك حقی صریحیدر
غیرك رضاسنه توقفی یوقدر وحقوق عقد یضیفه الوکیل الی نفسه کبیع واجارة
وصلح عن اقرار یتعلق به ان لم یکن محجورًا وشول حقوق عقد که اندر وکیل اولان
کمسنه کندو نفسنه اضافت ایلیه مثلا بیع واجاره وصلح عن اقرار کبی شیئلر
وکیله متعلقدر اکر وکیل اولان کمسنه محجور علیه اولمز ایسه مثلا صبی محجور علیه
کبی زیرا عقد کندو کلامیله قائم اولمشدر زیرا صحت تعبیره قادر در امدی حقیقتده
عاقد اولدر وکیله محجور علیه اوله حقوق اکا تعلق ایلمز محجور علیه اولدوغی
حیثیتدن وامام شافعی قتنده حقوق عقد موکله متعلقدر یضیفه ده اولان ضمیر
عقده راجعدر الی نفسه ده اولان ضمیر وکیله راجعدر به ده اولان ضمیرینه وکیله
راجعدر فیسلم المبیع یعنی وکیل اولان کمسنه مبیعی تسلیم ایلیه قچن بیعه وکیل اولسه
ویتسلمه ویقبض الثمن وکذا اول مبیعی تسلم یعنی قبض ایلیه قچن شرایه وکیل
اوله ویطالب به وکیل اولان کمسنه ثمن ایله مطالبه اولنور اکر شرایه
وکیل اولمش اوله ویرجع به عند الاستحقاق ویخاصم فی عیب مشتریه ویرده به
ان لم یسلمه الی موکله وبعد تسلیمه لا الّا باذنه وکذا وکیل اولان کمسنه ثمن ایله رجوع
اولنور قچن مبیع مستحق اوله وکذا موکلك اشترا ایلدوکی ظهور ایدن عیبندن
وکیل مخاصمه ایلر وکذا اول شی آنده اولان عیب ایله ردّ ایلر اکر اول شی اول
وکیلك موکلنه تسلیم اولندیسه الی ردّ ایلمیه الّا اذن موکل ایله ردّ ایلیه به ده
اولان ضمیر ثمنه راجعدر مشتریه ده اولان ضمیر موکله راجعدر یرجع به ده
اولان ثمنه وموکله ده اولان ضمیر وکیله راجعدر تسلیمه ده اولان ضمیر مبیعه راجعدر
باذنه ده اولان ضمیر موکله راجعدر ویخاصم فی عیب مبیعه وفی شفعة ان کان
فی یده وکذا شفعة مشتریه وکذا وکیل اولان کمسنه کندو مبیعنك عیبندن
مخاصمه اولنور وکذا اول مبیعك شفعه سندن مخاصمه اولنور اکر اول مبیع وکیلك
یدنده ایسه وکذا مشتریسنك شفعه سندن مخاصمه اولنور زیرا جمله بو مذکورات
حقوقدن اولدوغی اجلدن مخاصمه ایلمك جائز اولمشدر مبیعه ده وشفعته ده
اولان وفی یده ده ومشتریه ده اولان ضمیرلر وکیله راجعدر والملك یثبت
للموکل ابتداء یعنی قچن وکیل اولان کمسنه برشیئی دعوی ایدوب اثبات ایلسه
ویا خود برشیئی اشترا ایلسه اول شیئده ملکیت ابتدادن موکل ایچون ثابت
اولور وبعض علمانك قولی بودر وامام کرخی دیدوکه ملك ابتدادن وکیل

اولان کمسنه یه ثابت اولور بعده موکله انتقال ایدر لکن اوّلکی قول صحیحدر
فلا یعتق قریب وکیل شراه چونکه ملک ابتدادن موکل ایچون ثابت اولور
امدی وکیل اولان کمسنه کندو قریبنی وکالت طریقیله اشترا ایلسه اوزرینه
عتق اولنماز زیرا ملک موکلکدر صحیح قول اوزره شراهده اولان ضمیر وکیله راجعدر
وحقوق عقد یضیفه الی موکله تتعلق بالموکل کنکاح وخلع وصلح عن انکار
ودم عمد وکتابة وعتق علی مال وهبة وصدقة واعارة وایداع ورهن واقراض
وشرکة مضاربة وشول حقوق عقدکه وکیل انی موکله اضافت ایلیه اول
حقوق موکله متعلقدر مثلا نکاح وخلع وصلح عن انکار کبی زیرا صلح عن
انکار انجق موکله اضافت اولنور اما صلح عن اقرار موکل ایله وکیلک
هر برینه اضافت اولنماسی جائزدر دم عمد کبی وکتابه کبی ومال اوزره عتق
اولمق کبی وهبه کبی وصدقه کبی واعاره کبی وایداع ورهن کبی واقراض یعنی
قرض ویرمک کبی فلا یطالب وکیل الزوج بالمهر ولا وکیل المرأة بتسلیمها
امدی زوجه نک وکیلی اولان کمسنه یه لازم دکلدرکه زوج اولان کمسنه نک
وکیلندن اول زوجه نک مهرینی طلب ایلیه وکذلک زوجک وکیلی اولان
کمسنه یه لازم دکلدرکه مهرک خاتونه تسلیم اولنمسنی طلب ایلیه زیرا وکیل
بو ایکی صورتده سفیر محضدر یعنی واسطه در فقد کورلمزمی که وکیل اولان
کمسنه اول عقدده موکله اضافت ایلمدن مستغنی دکلدر اکر کندو نفسنه
اضافت اتسه ایدی نکاح کندویه اولور ولا ببدل الخلع وکیل خلع اولان
کمسنه دن بدل خلع طلب اولنماز وللمشتری منع الثمن عن الموکل یعنی
وکیل اولان کمسنه قچن برشیء بیع ایلسه موکل کلوب اندن ثمن طلب ایلسه
مشتری اولان کمسنه یه جائزدرکه اول مبیعک ثمننی اندن منع ایلیه زیرا عقددن
اجنبیدر وحقوق عاقده راجعدر فان دفعه الیه صحّ ولا یطالبه الوکیل ثانیا
واکر مشتری اولان کمسنه وکیلدن اشترا ایلدوکی مبیعک ثمننی موکله دفع ایلسه
صحیحدر صکره وکیل اولان کمسنه تکرار ثمنی اول مشتریدن طلب ایلمیه زیرا ثمن
اصلده موکلک حقیدر واکا واصل اولمشدر کیرو اول ثمنی موکلدن اخذ
ایدوب وکیله دفع ایلمک که اولدخی انی موکله دفع ایلیه بی فائده در الیه ده اولان
ضمیر موکله راجعدر یطالبه ده اولان ضمیر مشتری یه راجعدر وان کان
للمشتری علی الموکل دین وقعت المقاصة به وکذا ان کان له علی الوکیل دین
واکر مشتری اولان کمسنه نک موکلک ذمتنده دینی اولسه اول مشتری
ایله موکل اولان کمسنه نک مابیننده مقاصه یعنی چفلشمق واقع اولور وکذلک
مشترینک وکیلی جهتنده حقی اولسه مقاصه واقع اولور امام ابو حنیفه وامام

محمد قتنده خلافا لابی یوسف امام ابو یوسف قتنده مقاصه واقع اولمز
ویضمنه الوکیل للموکل وان کان دینه علیهما فالمقاصة بدین الموکل دون الوکیل
یعنی قچن مشترینک دینی وکیل اوزرینه اولسه وانک ایله مقاصه اولنسه وکیل
اولان کمسنه موکلک حقنه ضامن اولور واکر مشترینک دینی وکیل ایله موکلک
اوزرینه اولسه مقاصه انجق موکلک دینی ایله واقع اولور وکیلک دینی ایله
واقع اولماز یضمنه ده اولان ضمیر ثمنه راجعدر دینه ده اولان ضمیر مشتری یه راجعدر
علیهما ده اولان ضمیر موکل ایله وکیله راجعدر **باب الوکالة بالبیع والشراء** مصنف
رحمة الله علیه بو بابده بیع وشرایه توکیل اولنان کمسنه نک احوالنی بیان ایدر
لا یصح التوکیل بشراء شیء یشتمل اجناسا کالرقیق والثوب والدابة اجناس
مختلفه یه شامل اولان شیئک شراسنه توکیل صحیح دکلدر مثلا رقیق وثوب
کبی ودابه کبی شیئلرده توکیل جائز دکلدر زیرا رقیق برقاج نوعدر وثوب
برقاج صنفدر ودابه برقاج قسمدر امدی مادامکه اول رقیقک واول ثوبک
واول دابه نک نوع وصنف وقسمی بیان اولنمیه آنده توکیل صحیح دکلدر او ماهو
کالاجناس کالدار ونحو اجناس مختلفه کبی اولان اشیایه شامل اولان شیئک
شراسنه توکیل صحیح دکلدر مثلا دار کبی زیرا دار اجناس مختلفه کبی اولان اشیایه
شاملدر مثلا محله کبی وقونشلق کبی ومنافع ومرافق کبی بو اجلدن انده توکیل
صحیح اولمدی وان بین الثمن ان وصلیه در بعض اکر بو تقدم ایدن اشیاده توکیل
صحیح اولماز واکر ثمن بیان اولنمسه ده فان سمی نوع الثوب کالهروی جاز امدی
اول اشترا اولناجق ثوبک نوعنی موکل تسمیه ایلسه مثلا هروی کبی توکیل صحیح
اولور وتحصیلنه دخی قدرت واردر وکذا ان سمی نوع الدابة کالفرس والبغل وکذلک
توکیل صحیح اولور قچن موکل دابه نک نوعنی تسمیه ایلسه مثلا آت وقاطر کبی
او بین ثمن الدار والمحلة او بین جنس الرقیق کالعبد ونوعه کالترکی ونحو توکیل صحیح
اولور قچن رقیقک جنسنی بیان ایلسه مثلا عبد کبی ویاخود نوعنی بیان ایلسه مثلا
ترکی وحبشی کبی او ثمنا یعین نوعا ویاخود بر ثمن تسمیه ایلیه که او ثمن اول
شیئک نوعنی تعیین ایلیه او عمم فقال ابتع لی ما رأیت ونحو موکل اولان
کمسنه توکیلنده تعمیم ایدوب ابتع لی ما رأیت یعنی وکیل بکا هر کوردوکک شیئی
اشترا ایله دیسه جائزدر زیرا امرینی شراده اکا تفویض ایلمشدر امدی نه اشترا
ایلسه امریله اولمش اولور ولو وکله بشراء الطعام فهو علی البر ودقیقه وقچن
موکل اولان کمسنه وکیلنی طعام شراسنه توکیل ایلسه مثلا اشتر لی الطعام یعنی بکا
طعام اشترا ایله دیسه اول وکالت بره یعنی بغدایه ودقیقه حمل اولنور وکله ده
اولان ضمیر وکیله راجعدر ودقیقه ده اولان ضمیر بره راجعدر وقیل علی البر فی کثیر

الدراهم وعلى الخبز في قليلها وعلى الدقيق في وسطها وضلديكه يعني بعض علما ديديكه
دراهم كثيره ده بره حمل اولنور ودراهم قليلده اتمكه حمل اولنور ودراهم وسطن
دقيقه حمل اولنور يعني چوق دراهم ويرسه بغداي اشترا ايله ديمك اولور وآز دراهم
ويرسه اتمك اشترا ايله ديمك اولور ونه چوق ونه آز دراهم ويرسه دقيق
اشترا ايليه ديمك اولور في قليلها ده وفي وسطها ده اولان ضميرلر دراهمه راجعدر
وفي متخذ الوليمة على الخبز بكل حال وحال وليمه اتخاذ ايلين كمسنه ده خبزه حمل اولنور
هر حالده يعني صاحب وليمه اولان كمسنه وكيل ايدوب بر مقدار دراهم ويروب
بكا طعام اشترا ايله ديسه كرك اول دراهم قليل اولسون كثير اولسون كرك وسط
اولسون اتمك اشترا اولنمسنه حمل اولنور وصح التوكيل بشراء عين بدين له على
الوكيل موكل اولان كمسنه نك وكيل ذمتنده اولان دينى ايله بر عيني اشترا ايلمكه توكيل
صحيحدر مثلا موكل اولان كمسنه بن سنده اولان دينم ايله بكا بو عبدي اشترا ايلمك
ايچون سنى وكيل ايلدم ديسه توكيل صحيح اولور وفي غير العين ان هلك في يد
الوكيل فعليه وان قبضه الموكل فهو له يعني غير معينده وكيل اولان كمسنه قچن اشترا
ايلدوكى شئ يدندن هلاك اولسه اول شئ انك اوزرينه در يعني هلاك اولمسى
كندى مالندندر واكر موكل اولان كمسنه اني قبض ايلسه ويدندن هلاك اولسه اول
موكل اوزرينه در امام ابو حنيفه قتنده فعليه ده اولان ضمير وكيله راجعدر قبضه ده
اولان ضمير غير معينه راجعدر له ده اولان ضمير موكله راجعدر وقالا هو لازم
للموكل ايضا وهلاكه عليه اذا قبضه الوكيل واما مين ديديلر كه اول مبيع ينه موكله
لازمدر وهلاكى كندو اوزرينه در قچن اني وكيل قبض ايلسه هلاكه ده اولان ضمير
مبيعه راجعدر عليه ده اولان ضمير موكله راجعدر قبضه ده اولان ضميرينه وكيله
راجعدر وعلى هذا الخلاف اذا امره ان يسلم ما عليه او يصرفه وبو خلاف
اوزرينه در يعني بو مسئله ده اولان خلاف تقدم ايدن مسئله ده اولان خلاف
كبيدر قچن موكل اولان كمسنه وكيله اوزرنده اولان شيئى تسليم ايلمكه امر ايلسه اولان كمسنه يه
وياخود صرف ايليه ديو امر ايلسه اول فلانى تعيين ايلمسه امام ابو حنيفه قتنده جائز
اولماز واما مين قتنده جائز اولور امره ده اولان ضمير بازره وكيله راجعدر عليه ده
اولان ضميرينه وكيله راجعدر تصرفه ده اولان ضمير ماقبلنده كى مايه راجعدر
ولو وكل عبدا ليشتري نفسه له من سيده فان قال بعني نفسي لفلان فباع فهو له
وان لم يقل لفلان عتق قچن بر رجل بر عبدى كندو نفسنى سيدندن اشترا ايلمكه
وكيل ايلسه اكر عبد اولان كمسنه كندو سيدينه بكا نفسمى فلان كمسنه ايچون بيع ايله ديسه
سيد ده كندو نفسنى بيع ايلدم ديسه اول عبد اول رجلك اولور زيرا عبده
اولان كمسنه كندو نفسنى شرا ايلمكده غيره وكيل اولمسى صالح وممكندر واكر فلانه

فلانه ديمز ايسه اول عبد معتق اولور زيرا قول مطلقدر ومطلقك ايكى وجه
احتمالى واردر نفسه ده اولان ضمير عبده راجعدر له ده اولان ضمير اول مقدر رجله
راجعدر وسيده ده اولان ضمير عبده راجعدر وان وكل العبد غيره ليشتريه له
من سيده فان قال الوكيل للسيد اشتريته لنفسه فباع عتق على السيد وولاؤه
وان لم يقل لنفسه فهو للوكيل وعليه ثمنه واكر اول عبد اولان كمسنه كندودن غيرى
آدمى كندوى سيدندن اشترا ايلمكه وكيل ايلسه اكر اول عبده وكيل اولان كمسنه
عبدك سيدينه بن بو عبدى كندو نفسنه اشترا ايلدم ديسه سيد ده بيع ايلسه
سيد اوزرينه معتق اولور زيرا سيد عبدينى كندو نفسنه بيع ايلمك اعتاقدر
وعبد ده كندو نفسنى افنديسندن اشترا ايلمك بدل ايله اعتاقى قبول ايلمكدر بو
بابده وكيل اولان كمسنه رسول كبيدر وولاسى سيدى ايچون ثابت اولور واكر
وكيل اولان كمسنه كندو نفسنه ديمز ايسه اول عبد وكيلك اولور واوزرينه ثمنى
لازم اولور غيره ده اولان وليشتريه ده اولان ومن سيده ده اولان ضميرلر عبده
راجعدر واشتريته ده ولنفسه ده وولاؤه ده ده اولان ضميرلرينه عبده راجعدر
له ده اولان ضمير سيده راجعدر عليه ده اولان ضمير وكيله راجعدر ثمنه ده اولان
ضمير عبده راجعدر وما اعطاء العبد لاجل الثمن للمولى مصنفك ما اعطاه
قولى مبتدادر للمولى خبرى واقع اولمشدر يعنى شول شيكه عبد انى ثمن اولمق ايچون
وكيله ويرمش اوله اول مولاسنك زيرا عبدك حالى عبوديتنده كسب وتحصيل
ايلدوكى مولىسنكدر ومشترى اولان كمسنه يه اول عبدك ثمنى لازم اولور زيرا
اشترا اكا واقع اولمشدر اعطاه ده اولان ضمير ماقبلنده اولان مايه راجعدر واذا
قال الوكيل لمن وكله بشراء عبد اشتريت لك عبدا فمات وقال الموكل اشتريته
لنفسك فالقول للموكل ان لم يكن دفع الثمن والا فللوكيل يعنى بر عبدك شراسنه
وكيل اولان كمسنه قچن كندو موكلنه سكا بر عبد اشترا ايلدم واشترا ايلدكدن
صكره اولدى ديسه موكل اولان كمسنه ده سن كندو نفسنه اشترا ايلدك بكا اشترا
ايلمدك ديسه قول بو مسئله ده موكلكدر اكر اول وفات ايدن عبدك ثمنى وكيله
دفع ايلمدى ايسه زيرا وكيلك اخباردن مقصودى ثمنه رجوع ايلمكدر موكل ايسه
انكا منكردر امدى قول انك اولور واكر موكل ثمنى وكيله دفع ايلدى ايسه قول
بو صورتده وكيلكدر زيرا امين در ومقصودى اول امانتك عهده سندن
چقمقدر بو تقديرجه قولى قبول اولنور وكله ده اولان ضمير وكيله راجعدر اشتريته
ده اولان ضمير عبده راجعدر وللوكيل طلب الثمن من الموكل يعنى وكيل اولان
كمسنه يه جائزدر كه موكل ايچون اشترا ايلدوكى شيئك ثمنى موكلدن طلب
ايليه زيرا وكيل بايع كبى اولمشدر وان لم يدفعه الى البايع وحبس المشتري لاجله

واکر موکل اولان کمسنه اول مبیعک ثمننی بایع اولان کمسنه یه یعنی وکیله دفع
ایلمیوب اول مشتری اولان شیء ثمن ایچون حبس اولنه فان هلک قبل حبسه
هلک علی الآمر ولایسقط ثمنه امدی اکر اول مبیع اولان شیء اول مشترینک
حبسندن اول هلاک اولسه اول آمرک اوزرینه در یعنی موکلک اوزرینه
هلاک اولنور زیرا مأمور امرک وکیلدر واول ثمن ساقط اولماز بلکه وکیل
اولان کمسه انک ایله موکل اوزرینه رجوع ایدر یدفعه م اولان ضمیر ثمنه راجعدر
حبسه اولان ضمیر مشتری یه راجعدر بثمنه م اولان ضمیر مبیعه راجعدر وان
بعد حبسه سقط واکر اول مبیع اول مشترینک حبسندن صکره هلاک اولسه
اول ثمن ساقط اولور زیرا مبیع کبیدر حبسه اولان ضمیر مشتری یه راجعدر
وعند ابی یوسف هو کالرهن وامام ابو یوسف قتنده اول مبیع اولان شیء
رهن کبیدر زیرا رهنک حبس اولنمسی استیفا ایچون امدی قیمتندن ودیندن
اقل اولان شیء ایله مضمون اولور مثلا ثمن اون بش درهم اولسه ومبیعک
قیمتی اون درهم اولسه وکیل اولان کمسنه موکل اولان کمسنه نک اوزرینه بش درهم
ایله رجوع ایدر ولیس للوکیل بشراء معین شراؤه لنفسه یعنی بر عینک شراسنه
مأمور اولان کمسنه یعنی وکیل لایق وجائز دکلدر اول عینی کندو نفسنه اشترا
ایلمیه زیرا اول آمرک تغریرینه مؤدیدر مأموره اعتماد ایلدوکی حیثیتدن
شراؤه م اولان ضمیر اول عین اولان شیئه راجعدر لنفسه م اولان ضمیر وکیله
راجعدر فان شراه بخلاف جنس ما سمی من الثمن او بغیر النقود وقع له اما اکر
اول شراسنه وکیل اولان کمسنه اول شیء ثمنندن تسمیه اولنان شیئک خلاف
جنسی ایله اشترا ایلسه اول شرا وکیل ایچون واقع اولور موکلک امرینه مخالفت
ایلدوکی ایچون اکا واقع اولمشدر وکذا ان امر غیره فشراه بغیبته وان بحضرته
فللموکل وکذلک شرا وکیله واقع اولور قچن وکیل اولان کمسنه اول وکیل اولدیغی
شیئک شراسنه کندودن غیری کمسنه‌یی وکیل ایدوب غیبتندن اشترا
ایلسه زیرا موکله مخالفت ایلمشدر واکر اول شرا موکلک حضورنده اولسه
موکل ایچون واقع اولور غیره م اولان ضمیر وکیله راجعدر فشراه ده اولان ضمیر
وکیله راجعدر فشراه ده اولان ضمیر وکیله راجعدر بحضرته ده اولان ضمیرینه اکا
راجعدر وفی غیر المعین هو للوکیل الا ان اضاف العقد الی مال الموکل او اطلق
ونوی له وغیر معین اولان شیئک شراسی وکیل ایچون در الا قچن وکیل
اولان کمسنه عقدی موکل اولان کمسنه نک مالنه اضافت ایلسه مثلا وکیل
اولان کمسنه اشتریت بهذا الالف ملک الموکل یعنی بن فلان شیئی بیک
درهمه اشترا ایلدم دیسه اول حینده شرا موکلک اولور ویعتبر فی السلم

فی السلم والصرف مفارقة الوکیل لا الموکل یعنی عقد سلمده وعقد صرفده
وکیل اولان کمسنه مفارقتی اعتبار اولنور زیرا کندوسی عاقد اولان وچون
انی قبض ایلیه عقد تمام اولور واکر قبل القبض مفارق اوله عقد باطل اولور
وموکل اولان کمسنه نک مفارقتی قبل القبض اعتبار اولنماز زیرا عاقد دکلدر
ولو قال بعنی هذا لزید فباع ثم انکر کون زید آمره فلزید اخذه ان لم یصدق انکاره
واکر وکیل اولان کمسنه بر کمسنه یه بکا بو عبدی زید ایچون بیع ایله دیسه اول کمسنه
دخی بیع ایلسه بیع ایلدکدن صکره وکیل اولان کمسنه زیدک اکا اول عبدک
اشتراسنه امر ایلدوکنی انکار ایلسه امدی زید ایچون اول عبدی اخذ ایلمک
جائزدر اکر اول وکیلک انکارینی تصدیق ایلمز ایسه زیرا بعنی لزید دیمسی
وکیل اولدوغنه اقرار در صکره انکار ایلدوکی قبول اولنماز امره م اولان
ضمیر وکیله راجعدر اخذه ده اولان ضمیر هذا یه راجعدر انکاره م اولان ضمیر
وکیله راجعدر فان صدقه لا یأخذه جبرا واکر زید اول وکیل مشترینک شراسنه
امر ایلدوکنی تصدیق ایدرسه اول مبیع اولان عبدی جبرا اخذ ایلمیه زیرا انکارینی
تصدیق ایلمشدر صدقه ده اولان ها ضمیری مشتری اولان وکیله راجعدر
یأخذه م اولان ضمیر مبیع اولان عبده راجعدر فان سلمه المشتری الیه صح واکر
وکیل اولان مشتری اول مبیع اولان عبدی زیده تسلیم ایلسه صحیح اولور تعاطی
ایله بیع ایلمک قبیلندن اولور سلمه ده اولان ضمیر مبیعه راجعدر الیه ده اولان
ضمیر زیده راجعدر ومن وکل بشراء رطل لحم بدرهم فشری رطلین بدرهم
مما یباع رطل بدرهم لزم موکله رطل بنصف درهم وشول کمسنه که بر کیمسه‌یی
بر بطمان اتی بر درهمه اشترا ایلمکه وکیل ایلمش اوله خبور وکیل ایکی بطمانی
بر درهمه اشترا ایدوب اخذ ایلسه ایله اوله موکل اولان کمسنه یه اول
ایکی بطمانک بر بطمانی نصف درهم ایله لازم اولور ابو حنیفه قتنده وعندهما
یلزمه الرطلان بالدرهم واما امامین قتنده اول ایکی بطمان بر درهمه لازم اولور
زیرا موکل اولان کمسنه اول درهمی لحمه صرف ایلمکه امر ایلمشدر طالعنه اولقدر
کلدر موکله م اولان ضمیر وکیله راجعدر یلزمه اولان ضمیر موکله راجعدر ولو وکل
بشراء عبدین بعینهما فشری احدهما جاز اکر بر کمسنه بر کمسنه‌یی ایکی عبد معینک
شراسنه وکیل ایله وکیل دخی اول ایکی عبد معینک صح
بریز اشترا ایدوب وبرینی ترک ایلسه اول اشترا صحیح وجائز اولور زیرا
توکیل مطلقدر وجائزدرکه ایکیسی معا متیسر اولمیه بعینهما ده اولان ضمیر تثنیه عبدینه
راجعدر وکذا ان وکل بشرائهما بالف وقیمتهما سواء فشری احدهما بنصفه او
باقل وان باکثر لا یعنی وکذلک شرا صحیح اولور قچن اول کمسنه اول ایکی
عبدی بیک درهمه اشترا ایلمکه وکیل ایلسه وحال بوکه اول ایکی عبدک برینی

اول بيك درهمك نصفنه ياخود نصفندن اقله اشترا ايله جائز اولور
ابو حنيفه قتنده واكر نصفندن زياده اولورسه جائز دكلدر قتيمهاده اولان
ضمير عبد بنه راجعدر بنصفه ده اولان ضمير الف درهمه راجعدر وقالا يجوز الصفا
ان كان مما يتغابن فيه وقد بقى ما يشترى بمثله الآخر واما مين ديديلركه اول عبد
عبد واحدر بيك درهمك نصفندن زياده ايله اشترا ايلمك جائزدركه اكر اول
عبدده تغابن واقع اولان اشيادن ايسه فيهاده اولان ضمير عبده راجعدر
فان شرى الآخر بما بقى قبل الخصومة جاز اتفاقاً واكر وكيل اولان كمسنه اول
باقى قلان عبدى بيكدن باقى قلان دراهمله قبل الخصومه اشترا ايلسه ائمهٔ ثلاثه
نك اتفاقيله جائزدر زيرا غرض اول عبدى تحصيل ايلمكدر فان قال الوكيل
بشراء عبد غير معين بالف شريته بالالف وقال الموكل بنصفه فان كان قد
دفع اليه الالف صدق الوكيل ان ساوى الالف واكر بر عبد غير معينك
شراسنه وكيل اولان كمسنه بن بو عبدى بيك درهمه اشترا ايلدم ديسه وموكل
كمسنه سن بو عبدى بشيوز درهمه اشترا ايلدك ديسه امدى اكر موكل اولان
كمسنه اول بيك درهمى وكيله دفع ايلدى ايسه وكيل اولان كمسنه تصديق
اولنور وقبول اولنور اكر اول عبد بيك درهم دكرسه وان لم يكن دفعها
فان ساوى نصفها صدق الموكل وان ساواها تحالفا واكر اول بيك درهمى
دفع ايلمدى ايسه اكر بشيوز دكر ايسه موكل اولان بلا يمين تصديق اولنور
واكر اول بيك درهمه دكر ايسه تحالف ايلسونلر يعنى وكيل ايله موكل يمين
ايلسونلر زيرا وكيل ايله موكل بايع ايله مشترى كبيدر قچن ما بينلرنده ثمنده
تخالف واقع اولسه تحالف ايدرلر وما بينلرنده اولان عقد فسخ اولور والعبد
للمأمور يعنى تحالفدن صكره عبد مأمورك اولور يعنى وكيلكدر شريته ده
اولان ضمير عبده راجعدر بنصفه ده اولان ضمير الفه راجعدر نصفها ده اولان ضمير
بنه الفه راجعدر ساواها ده اولان ضمير بنه الفه راجعدر وكذا فى معين لم
يسم له ثمنا فشراه واختلف فى ثمنه وكذلك حكم بو مسئله ده ما قبلنده كى
اولان حكم كبيدر يعنى وكيل اولان بر معين اولان عبدك شراسنه وكيل اولسه
وانك ثمنى تسميه اولنمسه وكيل انى اشترا ايلدكدن صكره وكيل ايله موكل ثمنده
اختلاف ايلسه لر مثلا وكيل بيك درهمه اشترا ايلدم ديسه موكل اولان كمسنه
بشيوز درهمه اشترا ايلدك ديسه تحالف ايدرلر له ده اولان ضمير معينه
راجعدر فشراه ده اولان بنه اكا راجعدر فى ثمنه ده اولان ضمير بنه اكا راجعدر
ولا عبره لتصديق البايع فى الاظهر يعنى بايعك تصديقنه اعتبار يوقدر اظهر
قولده زيرا بايع اولان كمسنه ثمنى استيفا ايلدكدن صكره اندن اجنبيدر فصل

فصل بو فصلده وكيله متعلق اولان اشيا بيان اولنور لا يصح عقد الوكيل
بالبيع والشراء مع من ترد شهادته له يعنى بيعه وشرايه وكيل اولان كمسنه نك
عقدى شول كمسنه لر ايله صحيح اولنمازكه كندو شهادتى انلرك حقنده رد اولنور
مثلا اصول وفروع كبى شهادتى حقلرنده غير صحيح ومردود اولد وغى كبى وكالت
طريقيله انلر ايله مبايعه ده صحيح دكلدر زيرا محل تهمتدر وقالا يجوز بمثل القيمة الا
فى العبد والمكاتب واما مين ديديلركه وكيل اولان كمسنه يه جائزدركه انلره برشى
قيمتى ايله يعنى مثلى ايله بيع وشرا ايليه الا عبده ده ومكاتبده جائز دكلدر زيرا
وكيلك بو ايكى ايله بيع وشراسى اتفاقله جائز دكلدر شهادته ده اولان ضمير من لفظنه
راجعدر والوكيل بالبيع يجوز بيعه باقل او اكثر وبالعروض يعنى بيعه وكيل اولان
كمسنه يه جائزدركه اول مبيع اولان شيئى اقل ايله واكثر ايله وعروض ايله بيع
ايليه زيرا وكيل مطلقدر وقالا لا يجوز الا بمثل القيمة وبالنقود واما مين ديديلركه
بيع جائز اولماز الا قيمتى لفظى ايله يعنى قيمتى مثلى ايله ودخى نقود ايله ويجوز بيعه
بالنسيئة ودخى وكيل اولان كمسنه نك نسيئه ايله يعنى اجل ايله بيع جائزدر ابو
حنيفه قتنده زيرا وكيل مطلقدر بيعه ده اولان ضمير وكيله راجعدر وبيع نصف
ما وكل ببيعه ودخى وكيل اولان كمسنه يه جائزدركه بيعنه وكيل اولد وغى شيئك
نصفنى بيع ايليه اكر تبعيضدن ضرر اولمازايسه بيعه ده اولان ضمير ما قبلنده
اولان مايه راجعدر واخذه بالثمن كفيلاً او رهناً فلا يضمن ان توى ما على الكفيل
او ضاع الرهن فى يده ودخى وكيل بالبيع اولان كمسنه يه جائزدركه بيع ايلد وكى
شيئك ثمنى مقابله سنده كفيل ياخود رهن اخذ ايليه وقچن كفيلك اوزرنده
اولان شى هلاك اولسه وياخود يدنده رهن ضايع اولسه وكيل اولان كمسنه
اكا ضامن اولماز زيرا وكيل بالبيع اولان كمسنه اصالة ثمن قبض ايدر امدى اخذ رهن
واخذ كفيل دخى جائزدر اخذه ده اولان ضمير وكيله راجعدر وفى يده ده اولان
ضمير بنه اكا راجعدر ولو وهب الثمن من المشترى او ابرأه منه او حط منه جاز ويضمن
يعنى قچن وكيل اولان كمسنه اول بيع ايلد وكى شيئك ثمننى مشترى اولان كمسنه يه
هبه ايلسه ياخود انى اول ثمندن ابرا ايلسه ياخود اول ثمندن بر مقدارينى
مشترينك اوزرندن حط ايلسه جائز اولور ووكيل اولان كمسنه ثمنه ضامن
اولور بو ذكر اولنان خلافك جمله سنده ابرأه ده اولان ضمير مشترى يه راجعدر
منه ده اولان ضمير ثمنه راجعدر وعند ابى يوسف لا يجوز وامام ابو يوسف
قتنده جمله ذكر اولنان صورتلرده جائز دكلدر زيرا موكلك مالنه تصرفدر وكذا
الخلاف لو اجله او قبل به حوالة وبو مسئله ده اولان خلاف ما قبلنده كى خلاف
كبيدر قچن وكيل اولان كمسنه مشترى ثمن ايله تأجيل ايلسه ياخود ثمنى حواله

ایله قبول ایلسه اجله‌دخی اولان ضمیر مشتری‌یه راجعدر بهدخی اولان ضمیر ثمنه
راجعدر ولو اقاله صح وسقط الثمن عن المشتری ولزم الوکیل بشراء واکر وکیل
بالبیع اولان کمسنه مشتری اولان کمسنه بیعدن اقاله ایلسه صحیحدر وذکر اولنان
ثمن مشترینک اوزرندن ساقط اولور ووکیل اولان کمسنه‌یه لازم اولور وعند
ابی یوسف لا یسقط عن المشتری وامام ابو یوسف قتنده ذکر اولنان ثمن اول
مشترینک اوزرندن ساقط اولماز بو مسئله‌ده والوکیل بالشراء یجوز شراؤه بیان غبن
بمثل القیمة وبزیادة یتغابن الناس بها وهی ما یقوم به مقوم وقدر فی العروض
ده نیم وفی الحیوان ده یازده وفی العقار ده دوازده یعنی شرایه وکیل اولان
کمسنه‌یه جائزدر که برشیئی قیمت مثلی ایله اشترا ایلیه ودخی تغابن حاصل
اولور زیاده لک ایله اشترا ایلیه واو زیاده شول شیئدر که تقویم مقوم
ایله تقویم اولنه اول ایسه عروضده ومتاعلرده اونی اون بچقدر وحیوانده
اون بردر وعقارده اونی اون ایکیدر بویله تقدیر اولنمشدر زیرا اولکی قسمده
تصرف چوق واقع اولور واخیرده قلیلدر واوسطده متوسطدر وکثرة غبن قلت
تصرف وتعاملدندر شراؤه‌دخی اولان ضمیر وکیله راجعدر لا بما یتغابن بها یعنی تغابن
واقع وحاصل اولمین اشیا ایله اشترا ایلمک جائز دکلدر زیرا تهمت متحققدر
بهاده اولان ضمیر قیمته راجعدر ولو وکل ببیع عبد فباع نصفه جاز واکر وکیل
اولان کمسنه برعبدک بیعنه وکیل اولوب نصفنی بیع ایلسه بیع جائزدر
ابو حنیفه قتنده زیرا لفظ اجتماع وافتراق قیدندن مطلقدر نصفه‌دخی اولان
ضمیر عبده راجعدر وقالا لا یجوز واما مین چدیدکه عبدک نصفنی بیع
ایلمک جائز دکلدر زیرا غیر متعارفدر الا ان باع الباقی قبل الخصومة وهو
استحسان مکرکه اول باقی قلان نصفی قبل الخصومة بیع ایده اول زمانده بیع
جائز اولور زیرا نصف اولک بیع نصف اوکی بیعنه وسیله واقع اولور
احتمالدرکه ای کامل الوارادم بولنمیه وان وکل بشراء عبد فاشتری نصفه
لا یلزم الموکل الا ان اشتری باقیه قبل الخصومة واکر وکیل بالشراء اولان کمسنه بر
عبدک اشترا سنه وکیل اولوب نصفنی اشترا ایلسه بو شرا موکله لازم اولماز
مکرکه اول باقی نصفی دخی وکیل اشترا ایلیه موکل ایله خصومت ایلمزدن مقدم
امدی اکر اول باقی قلان نصفی اشترا ایدر ایسه قبل الخصومت موکلک مقصودی
حاصل اولور واکر بعد الخصومت اشترا ایدرسه مخالفتی ظاهر اولور نصفه‌دخی
اولان ضمیر عبده راجعدر باقیه‌دخی اولان ضمیر بنه عبده راجعدر ولو رد المبیع علی
الوکیل بعیب بقضاء رده علی امره مطلقا یعنی قچن وکیل اولان کمسنه‌نک
بیع ایلدوکی شی برعیب سببی ایله قضاء قاضی ایله اوزرینه رد اولنسه وکیل

وکیل دخی انی اول آمرک یعنی اول موکلک اوزرینه رد ایلیه مطلقا یعنی کرک
رد بینه ایله اولسون کرک نکول ایله اولسون کرک اقرار ایله اولسون زیرا
قاضی اولان کمسنه عیبک حدوثنه متحقق اولمشدر رده ده اولان ضمیر مبیعه
راجعدر وامره ده اولان ضمیر وکیله راجعدر فیما لا یحدث مثله یعنی اول مطلقا
عیب ایله رد اولنان مبیعک رد اولنمسی شول شیئده درکه اول مدتده انک مثلی
حادث وموجود اولمیه مثلا زاید اولان دیش کبی وزاید اولان برمق کبی مثله ده اولان
ضمیر ماقبلنده اولان مایه راجعدر وکذا فیما یحدث مثله ان ببینة او نکول ودخی
اول مبیع اولان عیب ایله رد اولنور شول شیئده که اول مدتده انک مثلی حادث
اوله بینه سببی ایله یاخود نکول ایله وان باقرار فلا ولزم الوکیل واکر اول عیب اقرار
ایله ثابت اولسه انی رد امر ایلمسنه وکیله لازم اولور زیرا اقرار حجت قاصردر
ولو باع بنسیئة وقال الموکل امرتک بالنقد وقال بل اطلقت صدق الموکل
یعنی وکیل بالبیع اولان کمسنه برشیئی ایله یعنی اجل معینه بیع ایلسه موکل ایسه
نزاعلنوب موکل وکیله بن سکا نقد ایله بیع ایلیه‌سن دیو امر ایلدم دیسه
وکیل سن اطلاق ایلدک دیسه موکل اولان کمسنه تصدیق اولنور زیرا امر
کندو جهتندن استفاده اولنور واطلاقه دلیل یوقدر وفی المضاربة المضارب
یعنی وکذلک مضاربه‌ده دخی مضارب اولان کمسنه تصدیق اولنور مثلا رب المال
اولان کمسنه بن سکا فلان نوعده مضاربه ایلیه‌سن دیو مضارب ایلدم
دیسه مضارب اولان دخی سن بنی سائر انواعده مضاربه ایلدک دیسه
مضارب تصدیق اولنور ولا یصح تصرف احد الوکیلین وحده فیما وکلا به یعنی
ایکی وکیلک معا وکیل اولدقلری شیئده ایکیسنک بری علی الانفراد آنده تصرف
ایلمسی صحیح دکلدر بهده اولان ضمیر ماقبلنده اولان مایه راجعدر الا فی الخصومة
ورد ودیعة وقضاء دین وطلاق وعتق لا عوض فیهما یعنی وکیلک برینه
علی الانفراد تصرف ایلمک صحیح دکل ایدی الا خصومتده ورد ودیعه‌ده وقضاء
دینده وعوضسز زوجه‌سن طلاق ایلمده ودخی عوضسز عبدینی عتق ایلمده
زیرا بو اشیا رایه محتاج دکلدر فیهماده اولان ضمیر طلاق وعتقه راجعدر ولیس
للوکیل ان یوکل الا باذن موکله او بقوله اعمل برایک یعنی وکیل اولان کمسنه‌یه
جائز دکلدر کندو طرفندن نصب ایلیه مکر موکل اولان کمسنه‌نک اذنی ایله اوله
ویاخود وکیل اعمل برایک ایله عمل ایله دیمسیله زیرا اینه تفویض ایلمشدر
اولور موکله ده اولان ضمیر وکیله راجعدر فان اذن فوکل کان الثانی وکیل
الموکل الاول لا الثانی فلا ینعزل بعزله ولا بموته وینعزلان بموت الاول امدی قچن
موکل اولان کمسنه کندو وکیلنه وکیل نصب ایلمکه اذن ویروب اولدخی

بر وكيل نصب ايلسه بو وكيل ثاني بنه اوّلكي وكيل اولور اويله اولسه بو ايكنجي
وكيل اوّلكي وكيلك عزلي ايله وموتي ايله معزول اولمازاوّلكي وكيل وايكنجي وكيل
اوّلكي موكّلك موتيله معزول اولورلر بغله ده اولان ضمير وكيله راجعدر وان وكل
بلا اذن فعقد الثاني بحضرته جاز واكر وكيل اولان كمسنه موكّلك اذننسز
بر وكيل نصب ايلسه وبو وكيل ثاني وكيل اوّلك حضورنده عقد ايلسه
جائزدر زيرا مقصود اول اوّلكينك رأينك حاضر اولمسيدر بحضرته ده
اولان ضمير اوّلكي يه راجعدر وكذا لو عقد بغيبته فاجازه او كان قد قدّر الثمن
وكذلك عقد جائز اولور قچن وكيل ثاني وكيل اوّلك غيبتندن عقد ايليوب
اني وكيل اول استماع ايدوب تجويز ايلسه وياخود وكيل اول وكيل ثاني يه
ثمني مقدّر ايلسه يعني بيان ايلسه اول حينده عقد صحيح اولور زيرا وكيل
اوّلك رأيينه محتاجدر بغيبته ده اولان ضمير وكيل اوّله راجعدر فاجازه ده
اولان ضمير عقده راجعدر ولا يجوز لعبد او مكاتب التصرف في مال طفله
ببيع او شراء يعني عبد ايله مكاتب اولان كمسنه يه طفلك مالنه بيع وشرا ايله
تصرّف ايلمسي جائز دكلدر زيرا رقّ ولايتي قطع ايدر ولا تزويجه وكذا عبد ايله
مكاتبه جائز دكلدر كه كندو طفللريني تزويج ايلمك جائز دكلدر تزويجه ده
اولان ضمير طفله راجعدر وكذا الكافر في حق طفله المسلم وكذلك كافر اولان
كمسنه كندو طفل مسلم حقنده يعني كافر طفل مسلمني تزويج ايلمسي جائز دكلدر
زيرا رقّ ايله كفر ولايتي قطع ايدر وكافرك مسلم اوزرينه ولايتي جائز دكلدر

باب الوكالة بالخصومة والقبض بو بابده مصنف رحمة الله خصومت
ايله وقبض ايله اولان توكيلك احوالني بيان ايدر للوكيل بالخصومة القبض
يعني وكيل بالخصومة اولان كمسنه يه قبض ايلمكلك جائزدر اول قبض ايلدوكي
اشيا ايستر دين اولسون ايستر عين اولسون زيرا خصومتك تمامي قبض
ايلهدر خلافا لزفر والفتوى اليوم على قوله امام زفر ايچون بو مسئلهده خلاف
واردر يعني زفر قتنده وكيل بالخصومه اولان كمسنه يه قبض ايلمك جائز دكلدر
وفتوى بو كون امام زفر قولي اوزرينه در زيرا خيانت وكلاده ظهور ايلمشدر
بو اجلدن ماله اعتماد اولنمازلر على قوله ده اولان ضمير زفره راجعدر ومثله
الوكيل بالتقاضي يعني وكيل بالتقاضي اولان كمسنه وكيل بالقبض اولان
كمسنه كبيدر و وكيل بالقبضده اولان خلاف وكيل بالتقاضيده جاريدر
وفتوى ينه امام زفر قولي اوزرينه در مثله ده اولان ضمير وكيل بالقبضه راجعدر
وللوكيل بقبض الدين الخصومة قبل الاخذ يعني قبض دينه وكيل اولان
كمسنه يه قبل القبض خصومت ايلمكلك جائزدر ابو حنيفه قتنده خلافا

خلافا لهما وامامين ايچون بو مسئلهده خلاف واردر يعني قتلرنده دينك
قبضنه وكيل اولان كمسنه يه خصومت ايلمك جائز دكلدر وبو قول ابو حنيفه دن
بر روايتدر زيرا قبض خصومتك غيريدر وللوكيل باخذ الشفعة الخصومة
قبل الاخذ اتفاقا وحق شفعهنك اخذنه وكيل اولان كمسنه يه قبل الاخذ اتفاقا
خصومت جائزدر زيرا اظهاري خصومته متوقفدر وكذا الوكيل بالرجوع
في الهبة او بالقسمة او بالرد بالعيب يعني وكذلك هبهده رجوع ايلمكه وكيل
اولان كمسنه يه ياخود قسمته وكيل اولان ياخود مبيعده ظهور ايدن عيبك ردّنه وكيل اولان كمسنه
يه خصومت قبل الاخذ جائزدر وكذا الوكيل بالشراء بعد مباشرته وحق
كذلك شرايه وكيل اولان كمسنه يه شرايه مباشرة ايلدكدن صكره خصومت
جائزدر ومباشرتدن اوّل اولماز مباشرتهده اولان ضمير وكيله راجعدر وليس
للوكيل بقبض العين الخصومة اما بر عينك قبضنه وكيل اولان كمسنه اتفاق
علما ايله خصومت جائز دكلدر زيرا امين محضدر فلو برهن ذو اليد على الوكيل
بقبض عبيد ان موكله باعه منه تقصر يد الوكيل يعني قچن ذو اليد اولان كمسنه
بر عبدك قبضنه وكيل اولان كمسنهنك اوزرينه برهنه ايدوب شاهدلر كتوروب
كه تحقيق بر وكيلك موكلي اولان كمسنه كندويه بو عبدي بيع ايلدي ديو ايله اولسه
او وكيلك يدي قصر اولنور يعني منع اولنور زيرا يدي اولمجق خصم اولور زيرا
موكلك مقامنه قايمدر موكلهده اولان ضمير وكيله راجعدر باعه ده اولان ضمير
عبده راجعدر منهده اولان ضمير ذو اليده راجعدر ولا يثبت البيع فيلزم اعادة
البينة اذا حضر الموكل يعني خصم برهنه ايدوب عبده ده ادّعا ايلدوكي بيع ثابت
اولمدوغي تقديرجه بينهنك اعاده اولنمسي لازم اولور موكل حاضر اولدوغي وقتده
كما تقصر يد الوكيل بنقل الزوجة او الغير يعني او وكيلك يدينك قصر
اولنمسي بر زوجهنك بر مكاندن بر مكانه نقل ايلمهسنه ياخود بر عبدي نقل ايلمكه
نصب اولنان وكيلك يدي قصر اولندوغي كبي ولا يثبت الطلاق والعتق لو
برهنا عليهما بلا حضور الموكل وقچن زوجه ايله عبد طلاقه عتقه برهنه ايلسهلر
موكلك حضورنسز اولطلاق ايله عتق ثابت اولماز برهنا ده اولان ضمير تثنيه
زوجه ايله عبده راجعدر عليهماده اولان ضمير طلاق ايله عتقه راجعدر واقرار
الوكيل بالخصومة على موكله عند القاضي صحيح يعني خصومته وكيل اولان كمسنهنك
موكل اوزرينه قاضينك يانندن اقرار ايلمسي صحيحدر كرك وكيل مدّعي طرفندن
قبض ايله ياخود ابرا ايله وكيل اولسون كرك مدّعى عليهنك طرفندن ثبوت
حقله اقرار ايلمش اولسون موكلهده اولان ضمير وكيله راجعدر لا عند غير القاضي
يعني قاضينك غيريسنده اقرار صحيح دكلدر خلافا لابي يوسف وامام ابو يوسف

ایچون بو مسئله ده خلاف واردر یعنی آنك قتنده قاضینك غیریسنه اقرار
صحیحدر لکن لو برهن علیه انه اقرّ فی غیر مجلس القضاء خرج عن الوکالة اما
قچن وکیلك اوزرینه برهنه اولنسه که غیر مجلس قضاده اقرار ایلدیجو وکالتدن
چیقر ابو حنیفه قتنده ولا یدفع الیه المال وچون آنك اوزرینه غیر مجلس
قضاده اقرار ایلدیجو برهنه اولندی اول مال اکا دفع اولنمیه زیرا ماله ایتمان
اولنمز اولدی تناقض ظهور ایلدیکی اجلدن علیه ده اولان ضمیر وکیله راجعدر انه ده
اولان ضمیر بینه اکا راجعدر الیه ده اولان ضمیر بینه اکا راجعدر کالاب والوصی اذا
اقرّ فی المجلس القضاء لایصح ولا یدفع الیه المال مثلا شول اب کبی یاخود شول
وصی کبی قچن مجلس قضاده اقرار ایلسه اقرار صحیح اولماز و مالی اکا دفع ایلمك
جائز اولماز نتکم نفس هدایه ده بیان اولنمشدر ولا یصح توکیل رب المال کفیله
بقبض ما علی المکفول عنه رب المال اولان کمسنه مکفول عنه نك اوزرنده اولان
مالك قبضنه کند و کفیلنی وکیل ایلمك صحیح دکلدر زیرا وکیل اولان کمسنه غیره
عاملدر و بو صورتده توکیلی صحیح اولیدر کند و نفسنه عامل اولورلر ایدی بینه کندو
ذمتنی ابرا ایلمك امدر کن که غیره عامل اولمسیدر منتفی اولدیغیچون عقد وکالت
دخی منتفی اولدر کفیله ده اولان ضمیر رب الماله راجعدر ومن صدق مدّعی الوکالة
بقبض الدین امر بالدفع الیه وشول کمسنه که کندو اوزرنده اولان دینك قبضنه
وکیلك دعواسن ایدن کمسنه تصدیق ایلیه اول اوزرنده اولان دینی اکا دفع
ایلمکه امر اولنور زیرا کندو نفسنه اقرار ایلمشدر الیه ده اولان ضمیر وکیله راجعدر
فان صدق صاحب الدین برئ امر بالدفع الیه ایضا واکر صاحب دین اولان
کمسنه مدیون اولان کمسنه کندو دعواسنه تصدیق ایلسه اول مدیونك ذمتی
برئ اولور واکر تصدیق ایلمزسه اوزرنده اولان دینی دفع ایلمکه امر اولنور زیرا کندو
نفسنه اقرار ایلمشدر الیه ده اولان ضمیر وکیله راجعدر فان صدقه صاحب الدین
برئ امر بالدفع الیه ایضا واکر صاحب دین اولان کمسنه مدیون اولان کمسنه
کندو دعواسنه تصدیق ایلسه اول مدیونك ذمتی برئ اولور واکر تصدیق
ایلمزسه اوزرنده اولان دینی دفع ایلمکه امر اولنور نتکم وکیله دفع ایلمسنه امر اولنمشیدی
الیه ده اولان ضمیر دائنه راجعدر ورجع به علی الوکیل ان لم یهلك فی یده یعنی
مدیون اولان کمسنه دفع ایلدوکی شیء ایله وکیل اولان کمسنه نك اوزرینه
رجوع ایدر قچن دفع ایلدوکی شیء وکیلك هلاك اولمسه زیرا دفع ایلمدن مراد
ذمتنك برئ اولمسیدر وان هلك لا واکر یدنده هلاك اولسه رجوع ایلمز
زیرا تصدیق ایلمسیله محقّ اولدوغنه اعتراف ایلمش اولور به ده اولان ضمیر دینه
راجعدر فی یده ده اولان ضمیر وکیله راجعدر الّا ان کان ضمنه عند دفعه الّا قچن

قچن وکالته مدّعی اولان کمسنه دینده قبض ایلدوکی مقداره دفع قتنده ضامن
اوله او دفع الیه علی ادّعائه غیر مصدق وکالته ویاخود مدیون اولان کمسنه مدّعی
الوکالة یه ادّعاسی اوزره وکالتنه غیر مصدق اولدوغی حالده دینی دفع ایلسه بو
ایکی صورتده رجوع ایدر الیه ده اولان ضمیر مدّعی الوکالة یه راجعدر ادّعائه ده اولان
ضمیر وکیله راجعدر ومن صدق مدّعی الوکالة بقبض الامانة لا یؤمر بالدفع الیه
وشول کمسنه که بر کمسنه برامانتك قبضنه وکیل اولدوغی تصدیق ایلیه اول
تصدیق ایدن کمسنه اول یانندن اولان امانتی اول وکیله دفع ایلمسنه امر اولنماز زیرا
تصدیقی غیرك مالی اولدوغنه اعترافدر الیه ده اولان ضمیر مدّعی الوکالة یه راجعدر
ولو صدقه فی دعوی شرائها من المالك واکر اول یانندن امانت اولان کمسنه اول
وکیلك اول امانتی مالکدن اشترا ایلدیکنه تصدیق ایلسه کذلك اول امانتی
اکا دفع ایلمسنه امر اولنماز زیرا غیره اقراردر صدقه ده اولان ضمیر وکیله راجعدر
وشرائها ده اولان ضمیر امانته راجعدر ولو صدق فی انّ المالك مات وترکها میراثا له
امر بالدفع الیه واکر یانندن امانت اولان کمسنه اول وکیل اولان کمسنه صاحب امانت
اولان مالك فوت اولدی و یانندن اولان امانتی کندویه میراث ترك ایلدیدیکنی
تصدیق ایلسه وحال بو که اندن غیری وارثی یوقدر اول امانتی اکا دفع ایلمکه
امر اولنور وترکها ده اولان ضمیر امانته راجعدر له ده اولان ضمیر وکیله راجعدر
ولو ادّعی المدیون علی الوکیل بقبض الدین استیفاء الداین ولا بینة له امر بدفعه
الیه واکر مدیون اولان کمسنه بر دینك قبضنه وکیل اولان کمسنه نك اوزرینه که
کندو اوزرنده اولان دینی داین استیفا ایلدیجو دعوی ایلسه وحال بو که اول
مدعینك بینه سی یوقدر امدی اول مدّعی اولان کمسنه اول کندو اوزرنده اولان دینی
وکیله دفع ایلمسنه امر اولنور زیرا وکالت اقرار ایله ثابت اولدی واول داینك
مجرد دعوی ایله دینی استیفا ایلدوکی ثابت اولمدی بدفعه ده اولان ضمیر دینه راجعدر
الیه ده اولان ضمیر وکیله راجعدر ولا یستحلفه انه ما یعلم استیفاء موکله اولمدیون
اولان کمسنه موکله دینی استیفا ایلدوکنه اول وکیل اولان علمی اولمدوغنه استحلاف ایلیسون
زیرا نائبدر و نائبه امان یوقدر یستحلفه ده اولان ضمیر بارز وکیله راجعدر انه ده
اولان ضمیر بینه اکا راجعدر بل یتبع رب الدین و یستحلفه انه ما استوفی بلکه اول
مدیون اولان رب الدین اولان کمسنه اتباع ایلسون و موکلك دینی استیفا ایلمدیکنه
وکیل دخی تحلیف ایلسون و یستحلفه ده اولان ضمیر بارز وکیله راجعدر ولو ادّعی
البایع علی وکیل الردّ بالعیب انّ موکله رضی به لا یؤمر بدفع الثمن قبل حلف المشتری
واکر بایع اولان کمسنه ردّ بالعیبه توکیل اولنان وکیلك اوزرینه که تحقیق کندو موکلی
بو بیعده اولان عیبه راضی اولدیجو دعوی ایلسه مزبور بایع اول مبیعك ثمننك

ردّنه امر اولنماز مشتری اولان کمسنه نك خلفندن اول مثلا مشتری اولان
کمسنه اول اشترا ایلدیکی شیئ آنی اولان عیب ایله ردّ ایچون بر رجل وکیل
قیلوب غائب اولسه اول وکیل اولان کمسنه عیبلو اولان مبیعی ردّ ایلمك مراد
ایلدکن بایع اولان کمسنه مشتری عیبه راضی اولوب اشترا ایکدر دیسه
امدی وکیل اولان کمسنه اول مبیعك ردّنه قادر اولماز تاکه مشتری بو مبیعده
اولان عیبه راضی اولدوغنه یمین ایلیه موکلهده اولان ضمیر وکیله راجعدر بهده
اولان ضمیر عیبه راجعدر ومن دفع الیه آخر عشرة ینفقها علی اهله فانفق علیهم
عشرة من عنده فهی بها وشول کمسنه که بر آخر کمسنه یه اون درهم دفع ایلیوب
بو اون درهمی اهل عیالمه اوزرینه نفقه ایله دیه امدر اول انفاقه مامور اولان
کمسنه کندو یانندن یعنی کندو دراهمندن اون درهم انفاق ایلسه اول کندو
دراهمندن انفاق ایلدوکی اون درهم اول ویریلان اون درهم مقابله سنده
عدّ اولنور وبو استحساندر قیاسده جائز دکلدر زیرا کندو دراهمی ایله متبرعدر
علیهمده اولان ضمیر اهله راجعدر عندهده اولان ضمیر مأموره راجعدر فهیده اولان
ضمیر کندو یانندن انفاق ایلدوکی دراهمه راجعدر بهاده اولان ضمیر اکا ویریلان
دراهمه راجعدر **باب عزل الوکیل** مصنف رحمة الله علیه بو بابده
موکلك وکیلی عزل ایلدوکنی بیان ایدر للموکل عزل وکیله یعنی موکل ایچون
جائزدرکه هر قچن استرسه کندو وکیلنی عزل ایلیه زیرا وکالت موکلك
حقیدر ابطالنه قادردر عقود لازمه دن اولمدوغی اجلدن وکیلهده اولان
ضمیر موکله راجعدر الا اذا تعلق به حق الغیر الوکیل الخصومة بطلب الخصم
موکل ایچون وکیلك عزلی جائزدر الا قچن اول وکیله غیرك حقی تعلق
ایلیه مثلا خصومت وکیلی کبی قچن خصمك طلب ایله اولسه یاخود
ضمن نکاحده ویاخود ضمن رهنده اولسه بو صورتلرده اکا عزل یوقدر
اول غیرك حقی ابطال اولنماموق ایچون بهده اولان ضمیر وکیله راجعدر وبتوقف
انعزاله علی علمه فتصرفه قبله صحیح یعنی قچن موکل اولان کمسنه کندو وکیلنی
عزل ایلسه اول معزول اولان وکیلك علمنه متوقف اولور امدی وکیلك
عزله عالم اولمسندن اول اولان تصرف صحیحدر زیرا وکیله عزلنده ضرر واردر
ولایتی ابطال اولندوغی حیثیتدن بو اجلدن علمنه متوقف اولدی عزلهده وتصرفده
اولان ضمیر بارز وکیله راجعدر علمهده اولان ضمیر بنیه اکا راجعدر قبلهده
اولان ضمیر عزله راجعدر وتبطل الوکالة بموت الموکل وجنونه مطبقا
یعنی عقد وکالة موکل اولان کمسنه نك موتی ایله یاخود مطبق اولان
جنونی ایله یعنی دائم ومتلازم اولان جنونی ایله باطل اولور وجنونی مطبق

مطبق اولمسه اغما حکمنده اولور وانکله عقد وکالة باطل اولماز جنونهده
اولان ضمیر موکله راجعدر وحدّه شهر عند ابی یوسف وحول عند محمد وهو
المختار یعنی جنون مطبقك حدّی امام ابو یوسف قتنده شهر واحددر زیرا
رمضانك صومی انکله ساقط اولور وامام محمد قتنده حد بر حولدر یعنی
بر سنه در وبو مختار قولدر زیرا انکله جمله عبادت ساقط اولور اما قاضیخانده
ابو حنیفه قتنده جنون مطبق شهر واحد ایله مقدّردر وفتوی بونك اوزرینه در
حدّهده اولان ضمیر جنون مطبقه راجعدر وبلحوقه بدار الحرب مرتدًا وحرم
موکلك دار حربه مرتد اولدوغی حالده لاحق اولمسیله العیاذ بالله تعالی وکالت
باطله اولور امام ابو حنیفه قتنده زیرا اهل حرب احکام اسلامده اموات
حکمنده درلر انده لاحق اولمغله انلردن اولمشدر خلافا لهما امامین ایچون
بو مسئلهده خلاف واردر زیرا آنلرك قتلرنده دار حربه لحوق ایلمسیله
عقد وکالة باطل اولماز بلحوقهده اولان ضمیر موکله راجعدر وکذا بعجز
موکله مکاتبا وحجره ماذونا وافتراق الشریکین وحرم موکلك مکاتب اولوب
مال کتابتدن عاجز اولمسی سببی ایله ویاخود موکلك ماذون اولوب مولاسی
انی تصرفدن واذنندن حجر ایلمسی سببی ایله یاخود موکل وکیل شریك اولوب
افتراقلری سببی ایله وکالت باطله اولور استرسه وکیل بو صورتلرده عالم
اولسون استرسه اولمسون زیرا عزل حکمیدر علمه متوقف دکلدر وتصرف الموکل
فیما وکل به وحرم متوکل اولان کمسنه نك توکیل ایلدوکی شیئده تصرفی وکالتی
مبطلدر بهده اولان ضمیر فیماده اولان مایه راجعدر ولا اشترط فی الموت وما
بعده علم الوکیل یعنی صورت موتده ومابعدنده اولان صورتلرده جنون مطبقدر
وغیریسیدر وکیل اولان کمسنه نك علمی اشتراط اولنماز **کتاب الدعوی**
وقتا کم وکالة بالخصومة دعوی ایچون اولدر بو اجلدن مصنف رحمة الله علیه
کتاب الدعوایی وکالة بالخصومه نك عقبنده ذکر ایلدر دعوی علی وزن فعلی
الفی تأنیث ایچوندر جمعی دعاوی کلور فتوی فتاوی کبی لغتده معناسی بر شیئ حالده
مسالمهده ومنازعهده کندو نفسنه اضافت ایلمکدر واصطلاح شرعده
معناسی مصنفك ذکر ایلدوکیدر هی اخبار بحق له علی غیره یعنی دعوی بر آدم
کندودن غیری اولان کمسنه نك اوزرنده اولان حقه اخبار ایلمکدر لهده اولان ضمیر
دعوانك ضمننده اولان مدعی یه راجعدر غیرهده اولان ضمیر بنیه اکا راجعدر والمدعی
من لا یجبر علی الخصومة والمدعی علیه من یجبر دعوی اوچ نسنه اوزرینه مشتملدر
بر مدعی علیه وبر مدعی له دعوی اولنان مالدر ومدعی به دیمك خطادر امدی
مدعی شول کمسنه درکه خصومت اوزرینه جبر اولنمیه ومدعی علیه شول کمسنه درکه

اوزرینه دعوی اولنمغه جبر اولنه وزمرهٔ مشایخک عبارتلری مدّع ایله مدّعی
علیه‌نک حدلرنده مختلف اولمشدر واول عبارتلرک صحیحی بو مصنفک ذکر
ایلدیکیدر ولا یصح الدّعوی الّا بذکر شئ علم جنسه وقدره یعنی دعوی صحیح
ومسموع اولماز الّا بر شیئک ذکریله که اول شیئک جنسی که بغدای ور وقدرکه
بو قدر کیلدر مثلا بلنمش اوله زیرا مادامکه معلوم اولمیه الزام اولنماز جنسه ده
وقدره ده اولان ضمیرلر شیئه راجعدر فان کان دینا ذکر انّه یطالبه به امدی اکر
اول مدّع دین ایسه اول مدّع اولان کمسنه اول دینی اول مدّع علیهدن مطالبه
ایلدیکنی ذکر ایلسون یعنی بنم بو آدمده دینم واردر وانی طلب ایدرم دیسک
انّه ده اولان ضمیر مدّعی‌یه راجعدر یطالبه ده اولان ضمیر بارز مدّع علیهه راجعدر
به ده اولان ضمیر دینه راجعدر وان کان عینا نقلیا ذکر انّها فی ید المدّع علیه بغیر
حق وانه یطالبه بها واکر اول مدّعی عین نقل ایسه مدّعی اولان کمسنه اول
عین بو مدعی علیه‌نک یدنده بغیر حق اولدوغنی ذکر ایلسون وانی اندن
طلب ایلسون ایلدوکی ذکر یعنی بو آدمده فلان شیئم واردر اندن طلب
ایدرم دیسن مصنفک بغیر حق قولی اول عینک مرهون ویاخود ثمن
ایچون محبوس اولمسنک احتمالی دفع ایچوندر انّها ده اولان ضمیر عینه راجعدر
انّه ده اولان ضمیر مدّعی‌یه راجعدر
یطالبه ده اولان ضمیر مدّع علیه‌یه راجعدر بها ده اولان ضمیر بینه عینه راجعدر
ولا بدّ من احضارها ان امکن لیشار الیها عند الدعوی وعند الشهادة والحلف
یعنی اکر اول مدّع عین اوله انی مجلس شرعه احضار ایلمک لازمدر اکر
احضاری ممکن اولان اشیادن ایسه که اکا مجلس شرعده دعوی قتنده وشهادت
محلنده ویمین لازم اولدقده اشارت اولنمق ایچون احضارها ده اولان
ضمیر والیها ده اولان ضمیر عینه راجعدر وان تعذر بذکر قیمتها واکر اول عینک
احضاری متعذر اولاجق اولورسه قیمتنی ذکر ایلیه اول مدّع معلوم اولمق ایچون
قیمتها ده اولان ضمیر عینه راجعدر وفی العقار لا یحتاج الی قوله بغیر حق واکر
مدّع عقار ایسه اثناء دعواده وانّه فی یده بغیر حق دیمکه حاجت یوقدر زیرا نکلم
بوندن اوّل اولان مسئله ده بیان اولنلر ایدی قوله‌ده اولان ضمیر مدّعی‌یه راجعدر
ولا یثبت الید فیه بتصادقهما بل ببیّنة او بعلم القاضی فی الصحیح یعنی مدّعی
اولان کمسنه‌نک یدی اول ادعا الدیغی عقارده مدّع ایله مدّع علیه‌نک تصادقلری
ایله ثابت اولماز زیرا تهمت مواضعه واردر بلکه یدی بیّنه ایله یاخود علم
قاضی ایله ثابت اولور صحیحده بودر وبعض مشایخ قتنده تصادق کفایت
ایدر ولا بدّ فیه من ذکر البلد والمحلّة والحدود الاربعة فی الدعوی والشهادة
وخی عقار دعواسنده بلدی ومحله وحدود اربعه‌یی ذکر ایلمک لازمدر

لازمدر دعواده وشهادتده زیرا عقار بو اشیانک ذکری ایله بیلنور واسماء
اصحابها ونسبهم الی الجدّ وخی عقار دعواسنده حدود ذکرنده اول حدود
صاحبلرینک اسملرینک ذکری لا بدّدر وخی نسبلرینک جدّه وارنجیه دکین
ذکر ایلمک لا بدّدر زیرا تعریف بونلرک ذکرلری ایله حاصل اولور وخی
غیریلرندن تمییز واقع اولور اصحابها ده اولان ضمیر حدوده راجعدر نسبهم ده
اولان ضمیر اصحاب حدوده راجعدر وفی الرّجل المشهور یکتفی بذکره ومشهور
اولان رجلده یالکز ذکر ایله اکتفا اولنور زیرا شهرتی نسب مقامنه قائمدر
ومقصود حاصل اولور ابو حنیفه قتنده وامامین قتنده دار دعواسنده ایچین
مشهور اوله حدودک ذکرینه حاجت یوقدر بذکره ده اولان ضمیر
رجله راجعدر فان ذکر ثلاثة وترک الرابع صحّ واکر عقار دعواسن
ایدن کمسنه اول حدود اربعه‌نک اوچن ذکر ایدوب دردنجیسین ترک
ایله صحیح اولور وامام زفر قتنده صحیح اولماز وان ذکره وغلط فیه لا یصح
واکر اول دردنجی حدّ ذکر ایدوب آنده غلط ایله یعنی دردنجی حدک خلافنی
ذکر ایله صحیح اولماز زیرا مدّع مختلف اولور ذکره ده اولان ضمیر وفیه‌ده اولان
ضمیر حدّه راجعدر واذا سأل القاضی الخصم عنها وچون دعوی صحیحه واقع
اولان کمسنه اول مدّعی علیه اولان خصمه اول دعوانک حقیقتنده وصحتنده
وجه حکم ظهور ایلمک ایچون فان اقرّ حکم علیه اکر مدّع علیه اولان کمسنه
اعتراف ایلیوب اقرار ایلسه اقرار موجبنجه انک اوزرینه حکم ایلیه اقرار
ایلدیکی شیئه الزام اوله علیه‌ده اولان ضمیر مدّع علیه‌یه راجعدر وان انکر
سأل المدّعی البیّنة فان اقامها قضی بها والّا حلف الخصم فان طلبه خصمه
واکر مدّع علیه اولان کمسنه اول ادعا اولنان شئ انکار ایدر ایسه قاضی اولان
کمسنه مدّعیدن بیّنه طلب ایلسون اکر بیّنه اقامت ایدوب احضار ایدر ایسه
قاضی بیّنه موجبنجه قضا حکم ایلیه واکر بیّنه احضار ایلمز ایسه قاضی مدّع
علیه اولان خصم تحلیف ایلیه اکر مدّعی اولان خصمه تحلیفنی طلب ایدر ایسه اقامها
اولان ضمیر بیّنه‌یه راجعدر خصمه‌ده اولان ضمیر مدّع علیه‌یه راجعدر فان
حلف انقطعت الخصومة حتّی تقوم البیّنة یعنی ایچون مدّع اولان کمسنه بیّنه‌دن
عاجز اولوب مدّع علیه‌یه یمین تکلیف اولنوب حلف ایلسه خصومت
منقطعه اولور تا که بعد الیمین بیّنه قائمه اولنجیه دکین یعنی مدّع علیه یمین
ایلدکدن صکره مدّع اولان کمسنه بیّنه کتورسه قبول اولنور زیرا حضرت عمر
رضی الله عنه بیورررلر الیمین الفاجرة احقّ من البیّنة العادلة کذا فی مختار
النوازل امّا مبسوطده مسلفده بعض قضاء بیّنه‌لی یمیندن صکره استماع

ایلمزلر بعض درکه؛ ولسنا نأخذ بذلك وانما نأخذ بقوله عمر رضي الله عنه
فانه جوّز قبول البیّنة بعد حلف المدعی علیه؛ انتهی فان نکل مرّة او سکت
بلا آفة فقضی بالنکول صحّ امدی مدعی علیه اولان کمسنه یه یمین تکلیف اولنوب
برکرّه نکول ایله و یاخود آفه طرش سنز و خرس سنز سکوت ایله قاضی
اولان کمسنه مرّة واحده انك اوزرینه واجبدر وعرض الیمین ثلاثا ثم
القضاء احوط اما یمینی منکره اوچ کرّه عرض ایدوب اندن صکره قضا
ایلمك احوطدر احتمالدرکه ایکنجی کرّه دن صکره یمین ایلیه ولا تردّ یمین علی
المدعی یعنی مدعی علیه یه لازم اولان یمین مدعینك اوزرینه ردّ اولنماز
مثلا مدعی علیه یه تکلیف یعنی یمین تکلیف اولندوغی زمانده مدعی یه
کل سن یمین ایلیه مدعایی ویره یم دیمك جائز دکلدر وامام شافعی
قتنده ردّ اولنمسی جائزدر ولا یقضی بشاهد ویمین وکذا قاضی اولان
کمسنه برشاهد ایله وبر یمین ایله کمسنه نك اوزرینه قضا ایلمیه
یعنی حکم ایلمیه مثلا بر کمسنه بر آخردن برشیء طلب ایله اندن دعواسنه
موافق بیّنه طلب اولنه برشاهد احضار ایدوب اول برشاهدك
یرینه یمین ایده یم دیسه جائز دکلدر وامام شافعی قتنده جائزدر ولا
یحلف فی نکاح یعنی مدعی علیه اولان کمسنه نکاحده تحلیف اولنمیه مثلا
بر رجل بر خاتونك اوزرینه یاخود بر خاتونك بر رجلك اوزرینه بونی
زوجه مدر دیو دعوا ایله مدعی علیه اولان انکار ایله تحلیف اولنماز
ورجعة وکذا مدعی علیه اولان کمسنه رجعته تحلیف اولنماز مثلا بر رجل
یاخود بر خاتون اول بر آخرك اوزرینه بونی عدتدن صکره مراجعة
ایلدی دیو دعوا ایله و اول بریسی منکر اوله تحلیف اولنماز وفی
ایلاء وکذا ایلاده مدعی علیه اولان کمسنه تحلیف اولنماز مثلا زوج مولی
اولان کمسنه ایلا ایلدوکی خاتونك اوزرینه یاخود خاتون زوجی اوزرینه
مدة ایلادن صکره که بن بوکا مدة ایلاده وطیء ایله رجوع ایلدم کندویه
کندویی وطیء ایلدم و اول بریسی انکار ایله تحلیف اولنماز واستیلاد
وکذا استیلادده مدعی علیه یه تحلیف یوقدر مثلا بر امه کندو مولاسنك
اوزرینه بن بوندن بر ولد طوغردم دیو دعوا ایله مولی انکار ایلسه امدی
اول ولد کندودن اولدوغنه تحلیف اولنماز ورق وکذا رقده تحلیف
اولنماز مثلا بر رجل بر مجهول النسب کمسنه نك اوزرینه عبد مدر دیو
دعوا ایله اول مجهول النسب اولان کمسنه انکار ایله تحلیف اولنماز
ونسب وکذا نسبده تحلیف یوقدر مثلا بر مجهول اولان کمسنه برکمسنه

برکمسنه نك اوزرینه بن بونك اوغلی یم دیو دعوا ایدوب مدعی علیه انکار
ایله تحلیف اولنماز وولاء وکذا ولاده یعنی عتقده یاخود مولاتده مثلا
بر کمسنه بر آخرك اوزرینه بونم معتقمدر یاخود موالیمدر دیو دعوا ایدوب
مدعی علیه انکار ایله تحلیف اولنماز بو یدی صورتده ابو حنیفه قتنده
تحلیف لازم اولماز وعندهما یحلف وبه یفتی واما امامین قتنده تحلیف
لازم اولور وبونك ایله فتوا اولنور یعنی فتوا بو مسائلده امامین قولی
اوزرینه در ولا فی حدّ وکذا منکر اولان کمسنه حدودده تحلیف اولنماز
مثلا بر رجل بر آخرك اوزرینه سن بنی زنا ایله قذف ایلدك اوزرینه حدّ
لازمدر دیو دعوا ایدوب مدعی علیه انکار ایله اجماعله تحلیف اولنماز
زیرا نکول ایله حدّ ساقط اولور حاصل اولان شبهه ایچون که نکول در ونکول
ایسه اقراردر ولا لعان وکذا لعانده تحلیف یوقدر مثلا بر خاتون کندو
زوجی اوزرینه سن بنی زنا ایله قذف ایلدك اوزرینه ملاعنه لازمدر دیو
دعوا ایدوب زوجی دخی انکار ایله اتفاقله تحلیف اولنماز والسارق
یحلف فان نکل ضمن ولا یقطع یعنی قچن سارق اولان کمسنه قچن اوزرینه
بیّنه اولمیه اول ادعا اولنان شیئی سرقه ایلمدیکنه تحلیف اولنور واکر
یمیندن نکول ایله اول مدعایه ضامن اولور وید قطع اولنماز واقع
اولان شبهه ایچون ویحلف الزوج ان ادعت طلاقا قبل الدخول اجماعا
فان نکل ضمن نصف المهر وکذا زوج اولان کمسنه تحلیف اولنور وقچن
خاتونی کندو اوزرینه کندویی قبل الدخول طلاق ایلدیکنه دعوا ایدوب
زوج انکار ایله واکر یمیندن نکول ایدرسه مهرك نصفنه ضامن
اولور زیرا طلاق قبل الدخول ایله ثابت اولور وکذا فی النکاح ان ادعت
مهرها وکذلك زوج اولان کمسنه نکاحده تحلیف اولنور قچن خاتون
مهرك زوجندن دعوا ایدوب طلب ایدرسه مزبور زوج انکار ایدوب
تحلیف لازم اولور نکول ایدرسه مال لازم اولور وفی النسب ان ادعی
حقا کارث وکذلك منکر اولان نسبده تحلیف اولنور قچن ارث کبی
برحق دعواسی ایله مثلا بر رجل بر آخرك اوزرینه قرنداشیدر دیو
دعوا ایله دعوادن صکره بابالری فوت اولوب مدعی علیه نك یدنده
بر مقدار میراث ترك ایدوب الیقوسه امدی یدندن مالی اولان تحلیف
اولنور واکر یمین ایدرسه بریء اولور واکر نکول ایدرسه مال حکم اولنور
ونفقة وکذا نفقه ده منکر اولان کمسنه تحلیف اولنور قچن نفقه کبی برحق
دعواسی ایله مثلا بر کمسنه بر موسرك کمسنه نك اوزرینه قرنداشی

اولد وغنه ونفقه سی اکا لازمدر دیو دعوا ایله مدعی علیه انکار ایدرسه
استحلاف اولنور اکر یمین ایدرسه بری اولور واکر نکول ایدرسه قرنداشنک
نفقه سنه حکم اولنور وغیرهما دخی بوذکر اولنان ایکی صورتک غیریسنده
تحلیف لازم اولور قچن نسبدن غیری برشیء ایله برحق دعواسن ایله
لقیطده اولان حجر کبی مثلا حرة الاصل برخاتون بر رجلک یدنده التقاط
اولنمش کندو نفسنده تعبیره قادر اولمیان برصبی یی بونم قرنداشمدر دیو دعوا
ایله وبن بونک حضانتنه اولایم دیسه مدعی علیه اولان رجل تحلیف
اولنور واکر یمیندن امتناع ایدوب نکول ایله اول خاتونه اول صبی کندو
حضانتنه نقل ایلمنک حقی ثابت اولور نهایت الامر نسب ثابت اولمز
غیرهما اولان ضمیر ارثله نفقه یه راجعدر وفی القصاص فان نکل فی النفس
حبس حتی یقر او یحلف وفیما دونها یقتص ودخی قصاصدن منکر اولان
کمسنه تحلیف اولنور واکر نکول نفسنده واقع اولورسه حبس اولنه تاکه
اقرار ایده یاخود یمین ایلیه واکر نکول نفسک غیریسنده واقع اولورسه
انده قصاص اولنه ابوحنیفه قتنده وعندهما یضمن الارش فیهما و
امامین قتنده ارش لازم اولور نفسنده ونفسک غیریسنده وقصاص
ایله حکم ایلمک لازم اولماز فیهماده اولان ضمیر نفسه راجعدر فان قال
المدعی لی بینة حاضرة فی المصر وطلب یمین خصمه لا یحلف واکر مدعی
اولان کمسنه بنم مصرده برحاضر بینه م واردر دیسه وکندو خصمنک
یمیننی طلب ایلسه تحلیف اولنماز ابوحنیفه قتنده صحیح بودر واما امامین
قتنده تحلیف اولنور ومصرده دیمامز اول مصردن خارج اولاندن احتراز
در زیرا خارج مصر اولسه اتفاق علما ایله تحلیف اولنور ومجلس حکمده
اتفاق ایله تحلیف اولنماز ویکفل بنفسه ثلاثة ایام یعنی مدعی اولان کمسنه
اوچ کونه دکین کفیل ویریله یعنی مدعی علیه اولان کمسنه یه اوچ کونه دکین
نفسنه کفیل ویردنیله وبو اوچ کونه دکین تقدیر اولنمسی امام ابوحنیفه دن
مرویدرکه صحیح بودر واما ابویوسفدن روایتدرکه قاضی مجلس قضایه
جلوس ایدنجیه دکین کفیل النه بنفسه ده اولان ضمیر مدعی علیه یه راجعدر
فان ابی لازمه ودار معه حیث دار واکر مدعی علیه اولان کمسنه کفیل ویرمدن
امتناع ایدوب ابا ایدرسه مدعی اولان کمسنه اول مدعی علیه یه ملازمت
ایدوب مدت کفالتی بیله دوران ایلسون یعنی مدعی علیه هر نه یره کیدرسه
مدعی بیله اولسون لازمه ده اولان ضمیر بارز مدعی علیه یه راجعدر معهده
اولان ضمیر بنیه اکا راجعدر وان کان غریبا یکفل او یلازم قدر مجلس القاضی

بیان یمین

القاضی واکر مدعی اولان کمسنه غریب ایسه کفیل ویریله یاخود مجلس
قاضینک مقدارنجه ملازمت اولنه اکر مدعی اولان کمسنه بینه کتورر ایسه
فبها واکر کتورمز ایسه استرسه یمین ویرسون استرسه اطلاق ایلسون
زیرا غریب اولان کمسنه یه بوندن زیاده ضرر واردر والیمین بالله تعالی لا بطلاق
وعتاق یعنی چون برآدمه یمین ایلمک مترتب اولور ایسه یمین ایلمک
لفظة الله ایله اولور طلاق ایله عتاق ایله یمین اولماز زیرا نبی حضرت
صلی الله تعالی علیه وسلم الله تعالینک غیریسیله یمین ایلمدن نهی بیورمشلردر
ودخی طلاق وعتاق ایله یمین ایلمک حرامدر وقیل ان الح الخصم صح بهما
فی زماننا ودینلدیکه اکر مدعی اولان کمسنه الحاح ایدوب لج ایدرسه خصم
اولان کمسنه طلاقله وعتاقله تحلیف اولنور بوزمانده زیرا الله تعالی
ایله یمین ایلمده تهاون ایلمشلردر بهماده اولان ضمیر طلاقه وعتاقه راجعدر
ویغلظ بذکر صفاته ان شاء القاضی یعنی الله ایله یمین ایلمک حق
تعالینک صفاتنی یعنی بعض صفاتنی ذکر ایلمک تغلیظ اولنور اکر قاضی
تغلیظ اولنمانی استرسه وبعض علما قتنده اکر تحلیف اولنان کمسنه
صلاح حال ایله معروف اوزرینه یمین تغلیظ ایلمنک صفتی هو الله الذی
لا اله الا هو عالم الغیب والشهادة هو الرحمن الرحیم الذی یعلم من السر
ما یعلم من العلانیة دیمکدر صفاته ده اولان ضمیر اللهه راجعدر ویجتنب
من التکرار یعنی یمینیدن تکرار واقع اولمدن احتراز اولنه زیرا مستحق
ولازم اولان یمین واحددر لا بزمان او مکان یعنی یمین ایلمک زمانله
مثلا جمعه کونی کبی یاخود مکان ایله شهرده معظم اولان جامع وبعض مراقد
اولیا کبی ایله تغلیظ اولنمیه زیرا وارد اولان نصدن زیاده در ویحلف الیهود
بالله الذی انزل التوریة علی موسی یعنی یهودی یه تحلیف ایلمک لازم اولدیغی
زمان توراتی حضرت موسی پیغمبر علیه الصلوة والسلامک اوزرینه انزال
ایدن الله ایله تحلیف اولنه زیرا یهودی طائفه سی توراته تعظیم ایدرلر
ویحلف النصرانی بالله الذی انزل الانجیل علی عیسی ونصرانی یه یمین مترتب
اولدوغی وقت اول انجیلی حضرت عیسی پیغمبر علیه الصلوة والسلامک
اوزرینه انزال ایدن الله ایله تحلیف اولنه زیرا نصرانی طائفه سی انجیله
تعظیم ایدرلر والمجوسی بالله الذی خلق النار وبرمجوسی یه یمین ویرمک
واقع اولدوغی تقدیرجه اول ناری خلق وایجاد ایدن الله ایله تحلیف اولنه
زیرا مجوسی ناره عبادة ایدر واکا تعظیم ایدرلر والوثنی بالله ووثنی که الله
تعالینک غیریسین عبادت ایدرلر الله تحلیف اولنه زیرا جمله مخلوقات

الله تعالی حضرتلرینه تعظیم ایدرلر ولا یحلفون فی معابدهم وبوندکورلر
تحلیف اولندقده کندو بیوت عبادتلرنده تحلیف اولنمیه لر زیرا اول
بیوته تعظیم واردر وقاضینك اول بیوته حاضر اولمقدن ممنوعدر ویحلف
علی الحاصل ففی البیع والنکاح بالله ما بینکما بیع قائم او نکاح قائم فی الحال یعنی
مدعی علیه اولان کمسنه حاصل اولان شیئك اوزرینه تحلیف اولنه مثلا
قچن دعوی بیعدن اوله ایکیسنك مابیننده بو حالده بیع قائم اولمدیغنه
تحلیف اولنور بیع ایلمدك دیو تحلیف اولنمیه زیرا احتمالدرکه اول بیعدن صکره
واقع اولان بیعده اقاله واقع اولمش اوله وقچن دعوی نکاحدن اوله
ما بینلرنده بو حالده نکاح اولمدیغنه تحلیف اولنور نکاح ایلمدك دیو
تحلیف اولنمیه زیرا احتمالدرکه ما بینلرنده خلع واقع اولمش اوله وفی الطلاق
ماهی باین منك الآن واکر دعوی طلاقدن ایسه بو خاتون سندن باین
دکلدر دیو تحلیف اولنه سن بوکا طلاق ویرمدکی دیو تحلیف اولنمیه زیرا
احتمالدرکه بعد الطلاق تجدید اولنمش اوله وفی الغصب ما یجب علیك
رده واکر دعوی غصبدن ایسه اوزرینه بو شیئك ردی واجب دکلدر دیو
تحلیف اولنمیه زیرا احتمالدرکه اول غصبی هبه ایله یاخود بیع ایله فسخ ایلمش
اوله رده ده اولان ضمیر ما قبلنده اولان مایه راجعدر وفی الودیعة ماله هذا
الذی یدعی فی یدك ودیعة ولا شیء منه ولا له قبلك حق واکر دعوی ودیعه ده
اوله بو سنك یدکده ودیعه در دیو دعوی ایلدوکی شیء انك دکلدر
واول شیدن بعضیسی دخی انك دکلدر وهیچ سنك جهتندن حقی یوقدر
دیو تحلیف اولنه له ده اولان ضمیر ایکی محلده مدعی یه راجعدر منه ده اولان
ضمیر هذا یه راجعدر لا علی السبب نحو بالله ما بعته سبب اوزرینه تحلیف
اولنمیه مثلا والله بن بوکا بو شیء بیع ایلمدم دیو تحلیف اولنمیه بعته ده اولان
ضمیر مدعی یه راجعدر خلافا لابی یوسف ابو یوسف ایچون خلاف واردر
بوذکر اولنان مسائلده واردر زیرا انك قتنده جمله بوذکر اولنان مسائلده
مسبب اوزرینه تحلیف اولنورکه یمین دعوایه مطابق اوله فان کان
فی الحلف علی الحاصل ترك النظر للمدعی علی السبب اجماعا یعنی اکر حاصل
اوزرینه یمین ایلمده مدعی ایچون ترك نظر اوله اجماعا اول زمانده مدعی
اولان کمسنه سبب اوزرینه یمین ایلیه کدعوی الشفعة بالجوار ونفقة
المبتوتة والخصم لا یراهما یعنی اجماع ایله سببه یمین اولنان مسئله نك
صورتی حق جوار شفعه ایله دعوی ایلمك کبی واول مبتوته اولان خاتونك
نفقه سی کبی وحال بوکه خصم اولان کمسنه بو ایکی مسئله لی کندو مذهبنده
جائز کورمز مثلا اول شفعه ایله طلب اولنان دارك مشتریسی اولان خا

بو شیئی غصب ایلمدك دیو تحلیف اولنمیه صح

خاتونك زوجی شافعی المذهب اوله شافعی ایسه شفعه لی جائز
کورمز یاخود اول مبتوته اولان خاتونك زوجی شافعی المذهب اولسه
وشافعی ایسه اول بیت ایله طلاق اولنمش زوجه نك نفقه سن جائز
کورندن دکلدر بو تقدیرجه حاصلی اوزرینه الله ایله تحلیف اولنه که بو
ادم سنك اوزرینه شفعه یه مستحق دکلدر دیو اولدخی یمین ایله یمیننده
صادقدر کندو اعتقادنده اما مدعی اولان کمسنه متضرر اولور امدی سببه
تحلیف اولنورکه سن بو داری اشترا ایلمدك دیو ومبتوته ده کذلك لا یراهما ده
اولان تثنیه ضمیری شفعه ایله نفقه یه راجعدر وکذا فی سبب ولا یرتفع
کعبد مسلم یدعی العتق وهو منکر اولان سبب لا یرتفعده تحلیف اولنور یعنی
قچن دعوی وقوعندن صکره بر دافع ایله مرتفع اولماز سببده واقع اوله
اول زمانده تحلیف سببی اوزرینه اولور عبد مسلمك مولاسی اوزرینه
عتیقت دعوا ایلمسی کبی مثلا عبد کندو مولاسی اوزرینه عتق اولندیغین
دعوی ایدوب مولا انکار ایله سبب اوزرینه تحلیف اولنورکه والله
بن بونی عتق ایلمدم دیو زیرا حاصل اوزره تحلیف اولنمغه ضرورة یوقدر
زیرا عبد عتقدن صکره کیرو رقیته عودت ایلمسی جائز دکلدر بخلاف الکافر
والامة اما کافر ایله تقدم ایدن عبد دعواسنك خلافنجه در یعنی قچن کافر
ایله امه مولالر اوزرینه عتق اولندقلرین دعوی ایلسه مولا اولان کمسنه الله
ایله حاصل اوزرینه تحلیف اولنورکه بو کافر حر دکلدر وبو امه حره دکلدر
زیرا سبب بو ایکیسنده جائزدرکه مرتفع اوله مثلا عبد نقض عهد ایله رقیق
اوله یاخود دار حربه لاحق اولمغله وامه دخی دار حربه لاحق اولمغله ومن ورث
شیئا فادعاه حلف علی العلم وشول کمسنه بر شیئه وارث اولوب
صکره بر کمسنه دخی اول شیء کندونکدر دیو دعوی ایلسه اول وارث اولان کمسنه
علمه تحلیف اولنه زیرا مورثنك نه اشلدوکنی علمی یوقدر بو اجلدن بتاته
تحلیف اولنماز وان اشتراه او وهب له فعلی البتات واکر اول شیء
اشترا ایلسه ویاخود اکا هبه اولنمش اوله صکره بر آخر کمسنه اول اشترا
اولنانی یا اول هبه اولنانی شیء کندونکدر دیو دعوی ایلسه بتات اوزره تحلیف اولنه
یعنی والله بو شیء مدعینك ملکی دکلدر دیو یمین ایلیه زیرا اول شیء سبب شرعی
ایله مالك اولمشدر ولو افتدی المنکر یمینه او صالح عنها علی شیء صح یعنی قچن
یمیندن نکول وانکار ایلیان کمسنه یمین ایلمك ایچون بر شیء ایله یمینی فدا
ایلسه یاخود بر شیء اوزره مصالحه ایلسه واقع اولان افتدا ایله صلح صحیحدر
زیرا حضرت عثمان رضی الله عنه نك اوزرینه قرق درهم دعوی اولنوب

بر مقداری ویروب بر مقداریندن یمینینی افتدا ایلدی اکا سن صادقسن
نیچون یمین ایلمدک دیدکلرنده اخاف ان یوافق قدر یمینی فقال هذا
بسبب یمینه الکاذبة دیو بیوردیلر یعنی قورقارم یمینمه برامر مقدر موافق
کله جمله خلق بوامر عثمانه یمین ایلدوکندن حاصل اولدر دیه لر ولا یحلف بعده
یعنی منکر یمینینی افتدا ایلدکدن صکره تحلیف اولنمسی جائز دکلدر بعده ده
اولان ضمیر افتدایه راجعدر

باب التحالف

مصنف رحمة الله علیه
ایکی کمسنه‌نک مابینلرنده واقع اولان تحالفی بیان ایدر ولو اختلفا فی قدر
الثمن او المبیع او فیهما حکم لمن برهن یعنی قچن بایع ایله مشتری اولبیع
اولنان شئیک ثمننک مقدارنده اختلاف ایلسه‌لر مثلا مشتری اون
درهمه اشترا ایلدم دیسه بایع اون بش درهمه اشترا ایلدک دیسه
یاخود نفس مبیعده اختلاف ایلسه‌لر مثلا بایع اولان کمسنه اون بطمان
بیع ایلدم دیسه مشتری بش بطمان اشترا ایلدم دیسه یاخود ایکیسنده
معا یعنی ثمن ایله مبیعده اختلاف ایلسه‌لر برهنه ایدن کمسنه ایچون حکم
اولنور یعنی بایعله مشترینک هر قنغیسی که دعواسنه موافق بینه احضار
ایدرسه قول انکدر فیهما ده اولان ضمیر قدر ثمن مبیعه راجعدر وان برهنا
فلمثبت الزیادة واگر بایعله مشتری هر بر برهنه ایلسه یعنی هر بریسی
دعواسنه موافق بینه احضار ایلسه بینه زیاده‌لک اثبات ایلینکدر زیرا
بینات لاجل الاثباتدر وان عجز عن البرهان قیل لهما اما ان یرضی بدعوی
الآخر والا فسخنا المبیع واگر بایع ایله مشترینک هر بریسی برهنه دن
یعنی بینه احضارندن عاجز اولسه‌لر ایکیسنه دینلور که یا بریکز اول بر
آخرک دعواسنه راضی اولسون یاخود بیعی فسخ ایدروز زیرا مقصود
قطع نزاعدر بو ایسه قطع نزاعه بر وجهدر فان لم یرض احدهما بدعوی الآخر
تحالفا امدی اگر ایکیسنک بر اول براخرک دعواسنه راضی اولمازلر ایسه
تحالف ایلسونلر یعنی حاکم اولان کمسنه هر برینه انکار ایلدوکی شئیه یمین
ویرسون مثلا مشتری اولان کمسنه والله بن بو شئیی بیک درهمه اشترا
ایلدم دیو یمین ایلسون و بایع اولان کمسنه بن بونی بیک درهمه بیع ایلمدم ایکی
بیک درهمه بیع ایلدم دیو یمین ایلیه وبدئ بیمین المشتری قاضی اولان
کمسنه عین دین ایله بیع ایلمده مشتری اولان کمسنه‌نک یمینی ایله بدء ایلسون
زیرا مشترینک انکاری بایعک انکارندن اشددر وفی المقایضة بایهما شاء
وهو قاضی اولان کمسنه مقایضه ده یعنی عین عین ایله یاخود دینی دین
ایله بیع ایلمده بایع ایله مشترینک یمینی ایله استرسه بدء ایلیه زیرا ایکیسی

ایکیسی مستویدر فائدۀ نکولده ومن نکل لزمه دعوی صاحبه وشول
کمسنه که یمیندن نکول ایلیه اکا اول صاحبنک یعنی خصمنک دعوی ایلدیکی
شئی لازم اولور وان حلفا فسخ القاضی البیع بطلب احدهما والا اول ایکی خصم
بر بریله اتفاق ایتمیوب تحالف ایدرلرسه قاضی اولان کمسنه اول متحالفینک
بر نیک طلبی ایله مابینلرنده واقع اولان بیعی فسخ ایلیه مابینلرنده اولان نزاع
قطع اولنمق ایچون و بو مسئله‌ده مادامکه برنیک طلبی ایله اولمیه فسخ واقع
اولماز زیرا نفس تحالف ایله فسخ واقع اولماز اما لعانده قچن زوجین
لعاندن فارغ اولسه‌لر قاضی مابینلرین تفریق ایلسون استرسه ایکیسنک
بریندن طلب واقع اولسون استرسه واقع اولمسون زیرا حرمت لعان حق
شرعدر و فسخ عقد حق عبددر طلبه محتاجدر ولا تحالف لو اختلفا فی الاجل
او شرط الخیار او قبض بعض الثمن وحلف المنکر یعنی قچن اختلاف متبایعین
بیننده اجلده اولسه یاخود شرط خیارده اولسه یاخود ثمننک بعضیسی
یا کلیسی قبض ایلمده اولسه تحالف اولماز و منکر اولان کمسنه یمین ایلر
یعنی اجله و شرط خیاره و قبض ثمنه منکر اولان کمسنه یمین ایلیه و قول انک
اولور یمینی ایله ولا بعد هلاک المبیع وهو امام ابو حنیفه ایله امام ابو یوسف
قتنده مبیعک ید مشتریده هلاکندن صکره تحالف یوقدر وحلف المشتری
وعند محمد یتحالفان وامام محمد قتنده اول ثمننک مقدارنده تحالف ایلسونلر
ویفسخ وتلزم القیمة واول بیع فسخ اولنور و قیمتی لازم اولور زیرا سلعه‌نک
هلاکی تحالفه مانع دکلدر وکذا الخلاف لو تعذر الرد وهو قائم وکذلک بو
مسئله‌ده اولان خلاف ماقبلنده کی اولان مسئله‌نک خلافی کبیدر یعنی قچن
ردی متعذر اولسه بر عیبک ظهوری سببی ایله و حال بوکه اولمبیع قائم و موجود
در امام ابو حنیفه ایله امام ابو یوسف قتنده عیب مشترینک یدنده ایکن
ظهور ایلسه تحالف لازم اولماز وامام محمد قتنده لازم اولور ولا بعد هلاک
بعضه الا ان یرضی البایع بترک حصة الهالک وهو مبیعک بعضیسنک هلاکندن
صکره تحالف لازم اولماز الا قچن بایع اولان کمسنه اول هالک اولان حصه‌نک
ترکنه راضی اولسه یعنی اول هالک اولان حصه‌نک ثمنندن و قیمتندن بر شئی
المغه راضی اولمیه بعضه‌ده اولان ضمیر مبیعه راجعدر وعندهما یتحالفان ویرد
الباقی والقول للمشتری فی حصة الهالک عند ابی یوسف وامامین قتنده
تحالف ایدرلر واول هلاکدن صکره باقی قلان رد اولنه واول هلاک اولان حصه‌ده
قول مشترینکدر امام ابو یوسف قتنده وتلزم قیمته عند محمد وتعتبر قیمتها
فی الانقسام یوم القبض وهو مشتری اولان کمسنه اول هالک اولان شئینک

قیمتی لازم اولور وذکر اولنان قیمت انقسام اولمقدن قبض لونی ایله اعتبار
اولنور قیمته ده اولان ضمیر هالکه راجعدر قیمتها ده اولان ضمیر متنی مصنفک
کلامندن مرجع یوقدر امدی بونک صوابی وتعتبر القیمة دیمکدر وان اختلفا
قیمة الهالک فیه فالقول للبائع واکر بایع ایله مشتری قبض کونندن اول
هالک اول هالک اولان حصه نک ثمننده اختلاف ایلەلر قول بو مسئله ده
بایعکدر زیرا ثمن ایکیسنک اتفاقیله واقع اولمشدر ومشتری اولان کمسنه
اول هالک اولان حصه نک زیاده سیله ناقص اولدوغنی دعوا ایدر بایع
ایسه اکا منکردر بو اجلدن قول انک اولدر وان برهنا فبرهانه اولی واکر
بایع ایله مشتری نک هر بری کندو دعواسنه برهنه ایدوب بینه احضار
ایله بایع اولان کمسنه نک برهانی اولیدر زیرا اثباتی اکثردر برهانه ده اولان ضمیر
بایعه راجعدر وان اختلفا فی قدر الثمن بعد اقالة المبیع تحالفا وعاد البیع
ان لم یقبض البائع المبیع واکر بایع ایله مشتری مبیعک اقاله سندن
صکره ثمنک مقدارنده اختلاف ایلەلر تحالف ایلیەلر بینه لر اولمدیغی
تقدیرجه وما بینلرنده واقع اولان بیع عودت ایدر اکر بایع اولان کمسنه اول مبیعی
قبض ایلمدی ایسه وان قبضه فلا تحالف واکر بایع اولان کمسنه اول
مبیعی قبض ایلدی ایسه ما بینلرینه تحالف لازم اولماز ابو حنیفه ایله
ابو یوسف قتنده خلافا لمحمد وامام محمد ایچون خلاف واردر زیرا انک
قتنده تحالف لازمدر قبضه ده اولان ضمیر مبیعه راجعدر ولو فی قدر رأس
المال بعد اقالة السلم فالقول للمسلم الیه فیه ولا یعود السلم واکر مسلم الیه مسلم
الیه اولان کمسنه لر رأس السلمک مقدارنده عقد سلم اقاله سندن
صکره اختلاف ایلەلر قول بو مسئله ده مسلم الیهکدر ذکر ایلدیکی مقداره
زیرا رب السلم اولان کمسنه نک مسلم الیهنک اوزرینه زیاده لک دعوی
ایدر ومسلم الیه انی انکار ایلر واول عودت ایلمز بیع عودت ایلدوکی
کبی زیرا تحالفدن مقصود اول عقدی فسخ ایلمکدر ولو اختلفا فی قدر
الاجرة والمنفعة او فیهما قبل استیفاء المنفعة تحالفا وترادا واکر موجر
ایله مستاجر اولان کمسنه لر اول عین موجره نک منافعنی استیفا ایلمزدن
مقدم اجرتک مقدارنده یاخود اول موجر اولان عینک منفعتنده یاخود
ایکیسنده معا اختلاف ایلەلر ایکیسی تحالف ایدوب عقد اجاره یی
رد ایلەلر یعنی بری برینه رد ایلسون زیرا اجاره بیعه مشابهدر وبدی
بیمین المستاجر ان اختلفا فی الاجرة وبیمین الموجر لو فی المنفعة یعنی موجر
ایله مستاجر بینلرنده تحالف واقع اولدیغی حینده مستاجر اولان کمسنه نک

٥ اکر اختلاف آنده ایسه وهو
اجرتک یمینی ایله ابتدا اولنه
صح

نک یمینی ایله بدا اوضه ٥ اکر اختلاف منفعتده ایسه یعنی منفعتده واقع اولسه
وایهما نکل لزمه دعوی الاخر وایهما برهن قبل وبو ذکر اولنان موجر ایله مستاجر
هر قنغیسی یمیندن نکول ایلسه اول بر اخرک دعواسی اکا لازم اولور وهر قنغیسی که
مدعاسنه برهنه ایلیه برهانی قبول اولنور لزمه ده اولان ضمیر نکول ایدنه راجعدر
وان برهنا فحجة المستاجر فی المنفعة واکر مستاجر ایله موجرک هر بری دعواسنه
برهنه ایلسه مستاجر اولان کمسنه نک حجتی یعنی بینه سی منفعتده اولیدر زیرا
زیاده لکه مثبتدر وحجة الموجر فی الاجرة وموجر اولان کمسنه نک حجتی اجرتده
اولیدر زیرا اثباتی اکثردر وبعد استیفاء المنفعة لا یتحالفان یعنی مستاجر
اولان کمسنه اول عین موجره نک منافعنی استیفا ایلدکدن صکره ایکیسینک
ما بینلرنده تحالف یوقدر زیرا تحالف فسخ ایچون اولور ومنافع استیفا اولندقدن
صکره فسخ ممتنعدر والقول للمستاجر وقول مستاجرکدر یمینی ایله وبعد
استیفاء البعض یتحالفان وتفسخ فیما بقی والقول للمستاجر فیما مضی واول
عین موجره نک منافعنک بعضینی استیفا ایلدکدن صکره تحالف ایدرلر
واول باقی قلان منافعده اجاره فسخ اولنه وقول مستاجرکدر اول ماضی
اولان منافعده وان اختلفا فی قدر بدل الکتابة لا یتحالفان والقول للعبد
وقالا یتحالفان وتفسخ واکر مولا ایله مکاتب بدل کتابه نک مقدارنده اختلاف
ایلەلر تحالف ایلمیەلر امام ابو حنیفه قتنده وامامین دیدیلر که تحالف
ایلسونلر واول ما بینلرنده اولان کتابه فسخ اولنه زیرا فسخ قبول ایدر عقدده
اختلاف ایلمشدر وان اختلف الزوجان فی متاع البیت فالقول لها فیما
صلح لها وله فیما صلح له اولهما یعنی قچن زوج ایله زوجه ما بینلرنده کندو
اولرینک متاعنده اختلاف ایلەلر قول زوجه نکدر اکا لایق وصالح
اولان اشیاده وبو زوجه ایله زوج بینلرنده کرک نکاح قائم اولسون کرک اولمسون
وهم قول زوجکدر اکا لایق وصالح اولان شیلرده مثلا ایکیسنه لایق وصالح
اولان دوشک ویورغان وعقار ومواشی ونقود کبی بونلرده بکزر اولان اشیاده
قول زوجکدر وبعد موت احدهما القول فی المحتمل للحی یعنی زوج ایله زوجه
نک بریسینک موتندن صکره قول محتملدرحی ایچوندر یعنی اول
شیکه زوج ایله زوجه یه لایق وصالحدر اول شئ ایکی زوجه دن حیاتده
قلانکدر وهم میتک وارثلرینکدر زیرا آنلر هم احیادندر واول شیکه برینه
لایق وصالحدر اول شئ انکدر وعند ابی یوسف کذلک فی الزائد علی جهاز
مثلها وامام ابو یوسف قتنده کچن مسئله کبی قول زوجکدر یمینی ایله اول
زوجه نک کندو مثلنک جهازندن زیاده اولان مثلها ده اولان ضمیر زوجه یه

اختلف الزوجان
فی متاع البیت

راجعدر وفي جهاز مثلها واول زوجه نك كندو مثلنك جهازندن قبول
زوجه نكدر اولورثتها ياخود اول زوجه نك وارثلرينكدر ولو اولنز زوجه نك
مقامنه قايملردر مثلهاده ومنهاده اولان ضميرلر زوجه يه راجعدر وعند
محمد للرجل اولورثته وامام محمد قتنده اول رجلك اولان اشيا رجلكدر ياخود
ورثه سنكدر وان كان احدهما مملوكا فالكل للحر في الحيوة واكر اول اوك
متاعندن اختلاف ايدنلرك برييسي مملوك اولسه اول اوك ايچنده اولان
متاعك جمله سي اول حر اولان كمسنه نكدر حال حياتنده زيرا حرك يدي اقويدر
وللحي في الموت ونحو اول اوك جمله متاعي حي اولان كمسنه نك حال موتنده
وقالا المأذون والمكاتب كالحر واما مين ديديلركه مأذون ايله مكاتب حر
كبيدر يعني جمله اوده اولان اشيا انلركدر زيرا يدلري خصومتده معتبردر فصل
بو فصلده مدعي ايله مدعى عليه نك مابينلرنده واقع اولان يعني دفع اولنان و
ودفع اولنميان خصومت بيان اولنور وقال ذو اليد هذا الشيء اودعنيه
فلان الغائب او اعارنيه او آجرنيه او رهنيه او غصبته منه وبرهن على ذلك
اندفعت خصومة المدعي يعني بر كمسنه نك يدنده اولان شيء دعوا ايدوب
بو شيء بنمدر ديو نزاع ايلسه ذو اليد اولان كمسنه بو شيئي بكا فلان غائب
اولان كمسنه وديعه قودي ياخود بكا عاريه طريقيله ويردي ياخود اندن اجاره يه
الدم ياخود بنده رهن ياخود اندن غصب طريقيله الدم ديسه واول
ديديكي سوزه برهنه ايلسه اول مدعي اولان كمسنه نك خصومتي مندفع اولور
بو بش صورتده زيرا ايدي يد خصومت اولمديغني بينه ايله اثبات ايلدي
وبعض علما خصومت مندفع اولماز ديدي وبو بش يرده اولان ضميرلر شيئه
راجعدر منه ده اولان ضمير غائبه راجعدر وقال ابو يوسف فيمن عرف بالحيل
لاتندفع وبه يؤخذ وامام يوسف ديديكه شول كمسه ده كه خلق ارسنده
حيله معروفدر آنده خصومت مندفع اولماز بو قول ايله اخذ وعمل اولنور
فتوى ده وقضاده وان قال الشهود اودعه من لا تعرفه لا تندفع واكر شاهدلر
بو شيء بونك يانندن بزم بلمدوكمز كمسنه وديعه قودي ديسه لر خصومت
مندفعه اولماز زيرا احتمالدر كه مودع اولان بو دعوا ايدن كمسنه اوله اودعه ده
اولان ضمير مدعى عليه يه راجعدر لا تعرفه ده اولان ضمير ماقبلنده اولان من
لفظنه راجعدر بخلاف قولهم تعرفه بوجهه لا باسمه ونسبه حيث تندفع عند
الامام اما شاهدلرك بر آدمي يوزي ايله بيلوروز اسمي ونسبي ايله بلمزز ديملري
تقدم ايدن مسئله نك خلافيدر امام ابو حنيفه قتنده خصومت مندفعه اوليغي
حيثيتدن خلافا لمحمد وامام محمدك بو مسئله ده خلافي واردر قولهم ده اولان

اولان ضمير شهوده راجعدر تعرفه ده اولان ضمير وبوجهه ده اولان ضمير وباسمه ده
ونسبه ده اولان ضميرلر مدعى عليه يه راجعدر ولو قال اشتريته منه لا تندفع وقچن
مدعى عليه اولان كمسنه بن بو شيئي غائب اولان فلاندن اشترا ايلدم ديسه خصومت
مندفع اولماز وكذا لو قال المدعي سرقته او غصبته مني ونحو شول خصومت مندفع
اولماز قچن مدعي اولان كمسنه مدعى عليه يه سن بو شيئي بندن سرقه ايلدك ياخود
بندن غصب ايلدك ديسه وان برهن ذو اليد على ايداع الغائب ان وصليه ده
يعني خصومت مندفع اولماز واكر چه ذو اليد اولان كمسنه اول يدنده اولان شيئي
اول غائب اولان كمسنه يه وديعه قودوغنه برهنه ايدرسه ده وكذا ان قال سرق
مني خلافا لمحمد ونحو خصومت مندفعه اولماز قچن مدعي اولان كمسنه بو شيء بندن
سرقه اولندي ديسه وامام محمد ايچون بو مسئله ده خلاف واردر زيرا انك قتنده
خصومت مندفعه اولور ولو قال المدعي ابتعته من زيد وقال ذو اليد اودعنيه
هو اندفعت بلا حجة واكر مدعي اولان كمسنه دعواسنده بو شيئي زيددن ابتياع يعني
اشترا ايلدم ديسه اول ذو اليد اولان مزبور زيد بكا بوني وديعه قومشدر ديسه
اول خصومت حجتسز يعني بينه سز مندفعه اولور زيرا ملك غير كمسنه نك
اولدوغنه توافق ايلمشلردر ابتعته ده اولان ضمير واودعنيه ده اولان ضميرلر مدعي
اولان شيئه راجعدر الا اذا برهن المدعي ان زيدا وكله بقبضه الا قچن مزبور
كندوئي اول شيئك قبضنه وكيل ايلدوكنه برهنه ايلسه اول حينده خصومت
مندفعه اولماز زيرا اول شيئك امساكنه كندوسي احق اولدوغني بينه ايله اثبات
ايلمشدر **باب دعوى الرجلين** مصنف رحمة الله عليه بو بابده ايكي
رجلك بر بر نسنك اوزرينه ايلدكلري دعوانك احوالني بيان ايدر لا تعتبر بينة ذو اليد
في الملك المطلق ملك مطلقده صاحب ذو اليد كمسنه بينه سي اعتبار اولنمز
ملك مطلقك معناسي بر رجل دعواسنده بو شيء بنم ملكمدر ديو سببي بيان ايلمامكدر
وبينة الخارج فيه احق وبو ملك مطلقده خارج اولان كمسنه نك بينه سي احق و
اوليدر اول ذو اليد اولان كمسنه نك بينه سندن زيرا آنده زياده اثبات واردر
وامام شافعي قتنده ذو اليد اولان كمسنه نك بينه سي اولي در وفيه ده اولان ضمير ملك
مطلقه راجعدر برهنا على ما في يد آخر قضي به لهما يعني قچن ايكي كمسنه بر آخر رجلك
يدنده اولان شيئي دعوا ايدوب برهنه ايلسه لر قاضي اولان كمسنه اول ايكي كمسنه يه
برهانلري موجبنجه اول شيئه قضا ايليه يعني قاضي اولان كمسنه حكم ايليه ولو على نكاح
امراة سقطا واكر ايكي كمسنه بر خاتونك نكاحنه برهنه ايدوب بينه اقامت
ايلسه لر ايكيسنك دخي بينه سي ساقط اولور زيرا ايكي بينه ايله عمل ايلمك
متعذردر اول بضع اشتراكه قابل اولمدوغي اجلدن وهي لمن صدقته واول

خاتون بونم زوجمدر دیوب تصدیق ایلدوکی نکدر زیرا نکاح تصادقله حکم اولنور
فان ارخا فالسابق احق واکر اول ایکی زوجک بریسی دعواسنده بن بو خاتونی
فلان تاریخده تزویج ایلدم دیوب تاریخ اسبق اولان کمسنه اول خاتونه احقدر زیرا
اسبقده زیاده اثبات واردر وان اقرت لاحدهما قبل البرهان فهی له واکر
خاتون ایکی زوجک برینه قبل البرهان اقرار ایدوب بونم زوجمدر دیسه
اول خاتون انک اولور تصادق ایلدکلری اجلدن له ده اولان ضمیر اقرار ایلدیکی
کمسنه یه راجعدر فان برهن الآخر بعد ذلک قضی له واکر اول خاتون اول
برزوجه اقرار ایلدکدن صکره اول بریسی خصم کندو خاتونیدر دیو برهنه ایلسه
اول خاتون اول برهنه ایدن کمسنه قضا اولنور یعنی اول خاتون انکدر دیو حکم
اولنور زیرا بینه اقراردن اقوادر له ده اولان ضمیر برهنه ایدن کمسنه یه راجعدر
وان برهن احدهما فقضی له ثم برهن الآخر لا یقبل واکر اول ایکی زوجک
بری اول خاتون کندو زوجه سی اولدوغنه برهنه ایدوب اکا قضا اولندقدن
صکره اول بر آخر خصم کندو زوجه سی اولدیغنه برهنه ایلسه قبول اولنماز زیرا
قضا اول محلنه واقع اولدوغی اجلدن انک مثلی اکا مناقض اولمماز الا ان
اثبت سبقه مکر اول آخر کندو نکاحی اسبق اولدوغنی اثبات ایلیه زیرا
اولکی بلا شبهه خطا ظهور ایلمشدر وکذا لا یقبل برهان خارج علی ذی الید
نکاحه ظاهر الا ان اثبته سبقه وکذلک خارج اولان کمسنه نک برهانی
اول نکاحی ظاهر اولان ذو الیدک اوزرینه قبول اولنماز الا اقچون کندو نکاحنک
سبقنی اثبات ایلیه اولکی قضانک خطاسی ظهور ایلدوکی اجلدن نکاحه
اولان ضمیر ذی الیده راجعدر سبقه ده اولان ضمیر نکاحه راجعدر وان برهنا
علی شراء شیء من آخر فلکل نصفه بنصف ثمنه او ترکه واکر ایکی خارج کمسنه
بر آخردن بر شیئک شراسنه برهنه ایلسه لر اول ایکی کمسنه مخیر اولور استرسه
هر بر اول شیئک نصفنی نصف ثمن ایله اخذ ایلسون استرسه ترک
ایلسون نصفه ده و ثمنه ده اولان واو ترکه ده اولان ضمیرلر شیئه راجعدر
وبترک احدهما ما قضی لهما لا یاخذ الآخر کله یعنی اول ایکی مبرهن اولان
کمسنه لرک هر برینک ترک ایکیسنه قضا اولنمش ایکن اول آخر اولان
کمسنه اول شیئک کلیسین اخذ ایلمسون زیرا اول شیئک نصفنه حکم
اولنمشیدی کله ده اولان ضمیر شیئه راجعدر فان کان لاحدهما ید او تاریخ
فهو اولی واکر ایکی مدعینک برینک اول مدعا اولان شیئه یدی اوله یعنی صاحب
ید اوله یاخود تاریخ اوله امدی اول صاحب ید اولان کمسنه یاخود اول
صاحب تاریخ اوله یعنی صاحب تاریخ اولان کمسنه اول شیئی اخذ ایلمکه

ایلمکه اولی در زیرا صاحب ید اولمسی شراسی اسبق اولمسنه دلیلدر وصاحب
تاریخ اولمسی دلیلدر وان ارخا فالسابق اولی واکر ایکی مدعینک هر بریسی
دعواسنده تاریخ ذکر ایدوب اثبات ایلسه اول تاریخ اسبق اولان کمسنه
اول شیئی اخذ ایلمکه اولی در وان کان لاحدهما وللآخر تاریخ فذو الید اولی واکر
ایکی مدعینک برینک یدی اوله وبرینک تاریخی اوله ذو الید اولان کمسنه
اول شیئی اخذ وقبض ایلمکه اولیدر زیرا اسبق واردر والشراء احق من هبة
وصدقة مع قبض یعنی شرانک بینه سی قبض ایله اولان هبه وصدقه نک
بینه سندن احقدر مثلا بر کمسنه نک تحت یدندن وقبضندن بر شیئی اولوب
اشترا ایلدیکنه بینه سی اوله بر کمسنه خصم بو شیئی دعوا ایدوب بینه احضار
ایلسه که بو شیئی فلان کمسنه بکا هبه یاخود صدقه ویردی دیو اول تحت یدندن
وقبضندن اولوب شرا دعواسن ایدن کمسنه نک بینه سی احقدر والهبة
والصدقة فیما لا یحتمل القسمة سواء یعنی قسمه محتمل اولمیان شیئده هبه ایله
صدقه اولدیغنک بینه سی برابردر وکذا الشراء والمهر عند ابی یوسف یعنی
شرا ایله مهر هبه ایله صدقه کبی امام ابو یوسف قتنده زیرا ایکیسی قوتده
مستویدر وقال محمد الشراء اولی وعلی الزوج القیمة وامام محمد دیدیکه شرا اولیدر[٧]
واول زوج اوزرینه اول شیئک قیمتی واردر واکثر اصحاب امتک بو مسئله ده
ابو یوسف قولنه متابعت ایلمشلردر وبو اجلدن بو متنده تقدیم اولنمشدر
والرهن مع القبض اولی من الهبة معه یعنی رهنک بینه سی قبض ایله نه قبض
ایله اولان هبه نک بینه سندن اولی در استحسانا جهتندن وقیاس جهتنده هبه
اولیدر زیرا ملکیت اثبات ایدر معه ده اولان ضمیر قبضه راجعدر فان کانت
بشرط العوض فهی اولی واکر اول هبه شرط عوض ایله اولندی ایسه رهندن اولیدر
زیرا بو صورتده بیع اولور وبیع ایسه رهندن اولیدر وهی ضمیری هبه یه راجعدر
فان برهن خارجان علی ملک مؤرخ او شراء مؤرخ من واحد غیر ذی الید فالسابق
اولی واکر ایکی خارج کمسنه نک هر بر اول دعوا ایلدکلری شیئی اول ذو الید اولان
کمسنه نک غیریسندن ملک مؤرخ یعنی فلان تاریخده مالک اولندقلرینه
یاخود شراء مؤرخه یعنی فلان تاریخده اشترا ایلدکلرینه برهنه ایلسه لر بو ایکی
صورتده سابق اولان کمسنه نک بینه سی اولیدر وان برهن احدهما علی
الشراء من زید والآخر علیه من بکر واتفق تاریخهما فهما سواء واکر ایکی مدعینک
بریسی بر شیئی زیددن اشترا ایلدوکنه برهنه ایلسه واول بر آخر بکردن اشترا
ایلدوکنه برهنه ایلسه وایکیسنک تاریخی متفق اولسه امدی ایکی مدعی دعوا ده
برابرلردر واول ادعا اولنان شیئی ایکیسنک ما بیننه ایکی نصف قسمت اولنور

[٧] یعنی بینه سی مهرک بینه سندن اولی اولیدر صح

کرک تاریخک بر مقدم اوله کرک اولمیه وکذا لو وقت احدهما فقط
وکذلک اول ایکی مدعی اولان کمسنه لر دعواده برابر اولورلر قچن ایکیسنک بری
توقیت ایلسه فقط زیرا برینک توقیتی ملکک تقدمنه دلالت ایلمز ولو
برهن خارج علی الشراء من شخص وآخر علی الهبة والقبض من غیره وآخر
علی الارث من ابیه وآخر علی الصدقة والقبض من رابع قضی بینهم ارباعا
یعنی قچن خارج اولان کمسنه بر شیئی بر شخصدن اشترا ایلدوکنه برهنه ایلسه
وبر آخر کمسنه خی اول شیئی بر غیری کمسنه دن هبه ایله الوب قبض ایلدوکنه
برهنه ایلسه وبر آخر خی باباسندن ارثله انتقال ایتمشدر دیو دعوا ایلسه
وبر آخر خی اول شیئی بر کمسنه دن صدقه طریقیله الوب قبض ایلدیکنه برهنه
ایلسه قاضی اولان کمسنه اول مدعی اولان شیئی درت ربع ایلیوب هر برینه
بر ربع ویره زیرا هر بری کندو بایعنه ملک اثبات ایلمشدر ومن غیره ده
اولان ضمیر شخصه راجعدر من ابیه ده اولان ضمیر ماقبلندکی آخره راجعدر
ولو برهن خارج علی ملک مؤرخ وذو الید علی ملک اقدم منه فهو اولی یعنی
قچن خارج اولان کمسنه بر ملک مؤرخه برهنه ایلسه وذو الید اولان کمسنه
اندن اقدم بر ملکه برهنه ایلسه امدی اول ذو الید اولان کمسنه اول خارجدن
اولیدر یعنی بینه سی اول خارجک بینه سنک اوزرینه مقدمدر خلافا لمحمد
فی روایة وامام محمد ایچون بر روایتده خلاف واردر یعنی ذو الیدک بینه سی
قتنده اولی دکلدر زیرا ایکیسنک خی ملک مطلقه سی قائم اولوب ملک
جهتنه تعرض اولنمامشدر بو اجلدن تقدم وتأخر برابر اولدیلر منه ده اولان ضمیر
ملک مؤرخه راجعدر فهو ضمیری ذو الیده راجعدر وکذا الخلاف لو کانت الید لهما
وخی ید ایکیسنک اولمقلق صورتنده خلاف اول تقدم ایدن مسئله نک
خلافی کبیدر که قچن ایکی مدعینک بری ملک مؤرخه برهنه ایدوب وبری
اندن اقدم بر تاریخه برهنه ایلسه اقدم اولان تاریخ اولیدر وامام محمدک بر
روایتده خلافی واردر ولو برهن خارج وذو ید علی ملک مطلق ووقت
احدهما فقط فالخارج اولی وعند ابی یوسف ذو الوقت اولی یعنی قچن
بر خارج ایله بر ذو الید بر ملک مطلقه برهنه ایلسه لر وبو ایکیسنک
فقط کندو ملکی اولدوغنه بر وقت معین ذکر ایلسه امدی اول خارج اولان
کمسنه اول ذو الید اولان کمسنه دن اولیدر امام ابو حنیفه ایله امام محمد قتنده
وامام ابو یوسف قتنده ذو الوقت اولان کمسنه اولیدر زیرا اقدمدر ولو کان
المدعی فی ایدیهما او فی ید ثالث والمسئلة بحالها فهما سواء یعنی قچن مدعی
اولان شیء ایکی مدعینک یدندن اولسه یاخود بر ثالث کمسنه نک یدندن

یدندن اولسه وحال بوکه اول مسئله حالی ایله اولسه یعنی ایکیسنک بری
ملک مطلقه برهنه ایدوب بر وقت ذکر ایلسه ایکیسی برابر اولورلر ابو
حنیفه قتنده وعند ابی یوسف الذی وقت اولی امام ابو یوسف قتنده
وقت ذکر ایلین اولیدر وعند محمد الذی اطلق اولی وامام محمد قتنده اطلاق
ایدوب وقت ذکر ایلمیان اولیدر وان برهن خارج وذو ید علی النتاج فذو الید
اولی واگر بر خارج ایله بر ذو ید اولان کمسنه لر بر نتاجه یعنی بر حیوانک ولدنه
برهنه ایلسه لر ذو الید اولان کمسنه نک برهانی اولیدر زیرا ذو الیدک بینه سی
ید ایله در بو اجلدن اکا قضا اولنور وکذا لو برهن کل علی تلقی الملک من آخر
وعلی النتاج عنده وخی اول خارج ایله ذو الید اولان کمسنه لر هر بری اول دعوا
ایلدوکی شیئک ملکنه بر آخرک تلقی ایلدوکنه وخی اول نتاجک یاننده حاصل
اولدوغنه برهنه ایلسه اول ذو الید اولان کمسنه اولیدر یعنی اول ذو الید اولان
کمسنه نک برهانی قبول اولنمق اولیدر عنده ده اولان ضمیر مبرهنه راجعدر ولو
برهن احدهما علی الملک المطلق والاخر علی النتاج فهو اولی وقچن ایکی مدعینک
بری ملک مطلقه واول بری نتاجه برهنه ایلسه لر اول نتاجه برهنه ایدن
اولیدر زیرا بینه سی اولیت ملکه قائم اولمشدر وکذا لو کانا خارجین وخی
نتاجک بینه سی اولیدر قچن مدعینک ایکیسی خارج اولسه لر وبری صاحب
ید اولسه ولو قضی بالنتاج لذی الید ثم برهن ثالث علی النتاج قضی له الا ان
یعید ذو الید برهانه یعنی قچن قاضی اولان کمسنه ذو الید اولان کمسنه نتاج
ایله قضا ایلسه اول مدعیدن غیری بر ثالث نتاج اوزرینه برهنه ایلسه
یعنی نتاج کندونک اولدوغنه برهنه ایلسه اول ثالثه قضا اولنور مگر ذو الید
اولان کمسنه گیرو برهانینی اعاده ایلیه یعنی اول گتوردوکی بینه دن غیری بر بینه احضار ایلیه
اولزمانده بینه اکا قضا اولنور له ده اولان ضمیر ثالثه راجعدر برهانه ده اولان
ضمیر ذو الیده راجعدر کما لو برهن المقضی علیه بالملک المطلق علی النتاج یقبل
وینقض القضاء یعنی بو تقدم ایدن مسئله کبیدر قچن اول اوزرینه ملک
مطلق ایله قضا اولنمش اولان کمسنه نتاجه برهنه ایدوب بینه قچن احضار
ایلسه اول بینه قبول اولنور واول واقع اولان قضا نقض اولنور زیرا بو برهان
نص منزله سنه منزلدر مثلا اوزرینه ملک مطلق ایله قضا اولنمش کمسنه
اول دعوا اولنان کندو دابه سنک نتاجی اولدوغنه برهنه ایلسه اول نتاجه
قائم اولان برهان قبول اولنور واول اول واقع اولان قضا نقض اولنور وکل
سبب لا یتکرر فهو مثل النتاج کنسج ثیاب لا تنسج الا مرة وحلب اللبن
واتخاذ الجبن واللبد والمرعزی وجز الصفوف وهر سببکه متکرر اولمیه

اول نتاج كبيدر يعني نتاج حكمنده شول ثيابك نسجي كبي كه بركره نسج اولنور
وخز سود صاغمق كبي وخز بينر اتخاذ ايلمك كبي وخز كچه اتخاذ ايلمك كبي و
خز مرعزى قرقمق كبي مثلا بركمسنه بر كمسنه نك يدنده اولان ثوبي بنمدر بن
نسج ايلدم ديو دعوا ايلسه اول يدنده اولان كمسنه خز بن نسج ايلدم ديسه و
ياخود بر كمسنه نك يدنده اولان پينرى بو بنمدر بن اتخاذ ايلدم ديو دعوا ايلسه يدنده
اولان كمسنه خز بوني كندو قيونمدن صاغوب كندم بينر اتخاذ ايلدم ديسه صاحب
يد اولان كمسنه يه حكم اولنور زيرا سبب بو صورتلرده متكرر دكلدر وباقى صورتلر
كذلك وما يتكرر بمنزلة الملك المطلق كنسج الخز وكالبناء والغرس وزراعة
البر والحبوب وهر سببكه متكرر اوله اول ملك مطلق منزله سنده در
خز طوقمق وبنا كبي واغاج دكمك كبي وبغداى وسائر حبوبات دكمك
كبي مثلا بر كمسنه بر كمسنه نك يدنده اولان ثوبي كندو خزمدن نسج ايلدم ديو
دعوا ايدوب برهنه ايلسه وذو اليد اولان كمسنه دخى بو منوال اوزره دعوى
ايدوب بينه كتورسه اول خارج اولان كمسنه نك بينه سنه عمل اولنور واكا
حكم اولنور سبب متكرر اولدوغى اجلدن زيرا ذكر خز استعمال اولنور پاره لنديكدن
صكره خز اكروب نسج ايدرلرمش وبنا وغرس وزراعت حبوب ايكيشر كره
واقع اولمسى ممكندر وما اشكل رجع فيه الى اهل الخبرة وشول شيئك كه
حالي مشكل اوله متكرر ميدر دكلميدر متيقن اولميه انده عدول ناسدن
اهل خبره اولان كمسنه لره رجوع اولنور وحكم آنلرك سوزلري ايله اولنور فان
اشكل عليهم جعل كالمطلق واكر حال اول عدول اولان كمسنه لرك اوزرلرينه
مشكل اولسه مطلق كبي قلنور واول خارجه حكم اولنور وانك بينه سيله
عمل اولنور وان برهن خارج على ملك مطلق وذو اليد على الشراء منه فهو
اولى واكر خارج اولان كمسنه ملك مطلقه برهنه ايدوب ذو اليد اولان
كمسنه اول خارجدن اوليدر منه دن اولان ضمير خارجه راجعدر وان برهن
كل منهما على الشراء من صاحبه ولا تاريخ تهاترا واكر خارج ايله ذو اليدك
هر بريسي كندو صاحبندن اشترا ايلدوكنه برهنه ايلسه وحال بوكه تاريخلرى
اولمسه اول ايكي بينه متهاتر اولور يعني ساقط اولور وترك المال في يد ذى اليد
واول ثمن اولان مال اول ذو اليد كمسنه نك يدنده ترك اولنور يعني ابقا
اولنور امام ابو حنيفه وامام ابو يوسف قتلرنده وعند محمد يقضى للخارج
وامام محمد قتنده اول مال خارج اولان كمسنه نكدر وان ارخا في العقار بلا ذكر
قبض وتاريخ الخارج اسبق قضى لذى اليد واكر خارج ايله ذو اليد اولان
كمسنه لر عقار اولان شيئده ذكر قبض سز تاريخ ذكر ايلسه لر وحال بوكه اسبق اول

اول خارج اولان كمسنه نك تاريخي اسبقدر اول ذو اليد اولان كمسنه يه
حكم اولنور امام ابو حنيفه وابو يوسف قتلرنده وعند محمد للخارج وامام محمد
قتنده خارج اولان كمسنه يه حكم اولنور وان اثبتا قبضا قضى لذى اليد اتفاقا
واكر قبض اثبات ايدرلر ايسه اتفاقله اول صاحب اليد اولان كمسنه يه قضا
اولنور زيرا اول ايكي بيع ايكي قول اوزرينه جائزدر وان كان وقت ذى اليد
اسبق قضى للخارج في الوجهين واكر اول ذو اليد اولان كمسنه نك وقت ذكر اولنان
ايكي وجهده اول خارج اولان كمسنه قضا اولنور ولا ترجح بكثرة الشهود يعني
شاهدلرك كثرتيله ترجيح يوقدر زيرا ترجيح قوت دليل ايله در كثرت ايله دكلدر
وان ادعى احد خارجين نصف دار والآخر كلها فالربع للاول يعني اكر ايكي خارجك
بر بردارك نصفني دعوا ايدوب اول بر آخر كليسني دعوا ايلسه امدى اول
دارك ربعي اول اول اچوندر يعني نصفني دعوا ايدن اچوندر امام ابو حنيفه قتنده
منازعه طريقيله زيرا نصف صاحبي اولان كمسنه اول آخر كمسنه يه اول نصف
آخره منازعه ايلمز ايله اولسه اول نصف آخر مابينلرينه تنصيف اولنور كلهاده اولان
ضمير داره راجعدر وعندهما الثلث وامام محمد ايله ابو يوسف قتلرنده اول
اول اچون ثلث واردر والباقي للآخر واول ثلثدن باقي قلان اول بر آخركدر
عول ومضاربه طريقيله زيرا مسئله ده كل ونصف واردر اصلي ايكيدندر
واوجه عول ايلمدى كل دعوا ايدن ايكي سهم الور ونصف دعوا ايدن بر سهم الور
تمام بحث صدر الشريعه ده مسطوردر وان كانت في ايديهما فكلها المدعي
الكل نصفها بقضاء ونصفها بلا قضاء واكر اول ذكر اولنان دار كلي ونصفي دعوا
ايدن كمسنه لرك يدلرنده ايسه اول دارك كليسي اول كل دعوا ايدنكدر
بر نصفي قضا ايله وبر نصفي قضاسز زيرا كندوسي خارجدن بر نصفي اكا بينه ايله
قضا اولنور واول يدنده اولان نصفده صاحبي اولان كمسنه اكا منازعه ايلمز
ايديهماده اولان ضمير تثنيه مدعي النصف ايله مدعي الكله راجعدر نصفهاده اولان
ضميرلر داره راجعدر وان برهن خارجان على نتاج دابة وارخا قضى لمن وافق
سنها تاريخه واكر ايكي خارج كمسنه بر دابه نك نتاجنه برهنه ايدوب تاريخ
ذكر ايلسه لر شول كمسنه يه قضا اولنور كه تاريخ اول دابه نك سننه موافق اوله
يعني هر كيمك تاريخي اول دابه نك سننه موافق اوله اكا حكم اولنور زيرا موافق
اولمسى علامت صدقدر كرك اول ايكيسنك يدنده اولسون كرك بر نيك يدنده
اولسون سنهاده اولان ضمير دابه يه راجعدر تاريخه ده اولان ضمير برهنه راجعدر
وان اشكل فلهما واكر اول دابه نك سني اول تاريخك برينه موافقتنده
مشكل اولسه اول دابه ايكيسنك اولور واول تاريخ ساقط اولور وان

خالفها بطلا واكر اول ایكی تاریخ مختلف اولوب سنه موافق اولمیه
بینه نك ایكیسی باطل اولور زیرا ایكی فریقك كذبی ظاهر اولمشدر وان برهن
احد الخارجین علی غصب شئ والآخر علی ودیعة استویا واكر ایكی خارجك
بریسی بر شیئك غصبنه یعنی كندوسندن غصب اولندوغنه برهنه ایلسه
واول آخر ودیعه اولدوغنه یعنی ودیعه قودوغنه برهنه ایله ایكیسی مستوی
اولورلر یعنی ایكیسنه تنصیف طریقیله حكم اولنور زیرا ودیعه جحود ایله غصب
اولور **فصل فی التنازع بالایدی** یدایله متنازع اولان شیئك احكامی
بیاننده در لابس الثوب اولی من الآخذ بكمه یعنی بر ثوبك لابسی اولان
كمسنه آخذ اولان كمسنه دن اولی در زیرا لابسك تصرفی اول آخذ اولان
كمسنه نك تصرفندن اظهردر والراكب احق من الآخذ باللجام وكذا دابه یه
راكب اولان كمسنه اول لجامنه آخذ اولان كمسنه دن احقدر زیرا راكبك تصرفی
آخذك تصرفندن اظهردر ومن فی السرج احق من الردیف وشول كمسنه كه
سرجنده اوله یعنی ایر اوزرنده اوله اورادنه ردیف اولان كمسنه دن احقدر و
صاحب الحمل اولی ممن علق كوزه علیها یعنی دابه نك اوزرنده اولان حملك صاحبی
اول اوزرینه بردق یاخود قربه تعلیق ایلیان كمسنه دن اولی در زیرا انك تصرفی
اكثردر كوزه ده اولان ضمیر ماقبلنده من لفظنه راجعدر علیها ده اولان ضمیر دابه یه
راجعدر والراكبان بلا سرج اوفیه سواء یعنی بر دابه نك اوزرینه سرج ایله راكب
اولنلر برابرلردر یعنی دعوا ایلدكلری دابه ده برابر اولورلر وما بینلرینه علی السویه
قسمت اولنور فیه ده اولان ضمیر سرجه راجعدر وكذا الجالس علی البساط
والمتعلق به وكذا بساط اوزرینه جلوس ایدن كمسنه ایله اكا متعلق اولان
برابردر یعنی بر كلیمك اوزرینه بر كمسنه اوتورمش اوله وبر بر طرفدن یاپشمش
اوله بو صورتده ایكیسی برابردرلر زیرا اوتورمق یاپشمقدن زیاده دكلدر
ومن معه ثوب وطرفه مع آخر شول مسئله كبی كه بر آدم ایله بر ثوب اوله و
اول ثوبك طرفی بر ایله اوله ایكیسنك ما بیننده برابر اولور زیرا هر برینك
اول ثوبده یدی واردر معه ده اولان ضمیر ماقبلنده اولان من لفظنه راجعدر
وطرفه ده اولان ثوبه راجعدر والحائط لمن جذوعه علیه او اتصل ببنائه
اتصال تربیع یعنی متنازع فیه اولان جدار شول كمسنه نكدر كه كندی جذوعلری
یعنی دیركلری اول جدارك اوزرنده اوله ویاخود انك بنیاسنه اتصال تربیع
ایله متصل اولمش اوله اتصال تربیعك معناسی بو محلده قچن جدار كرپیجدن
اوله بو متنازع فیه اولان دیوارك كرپیجلرینك نصفلرینه داخل اولمش
اوله اكر جدار اغاجدن اوله براغاجك اوزرینه مركب اولمش اوله جذوعه

جذوعه ده اولان ضمیر ماقبلنده كی من لفظنه راجعدر علیه ده اولان ضمیر
حائطه راجعدر ببنائه ده اولان ضمیر بینه من لفظنه راجعدر لا لمن له علیه هرادی
یعنی اول متنازع فیه جدار شول كمسنه نك اولمز كه آنك اول جدار اوزرنده هرادیسی
اوله هرادی شول قامشلردر كه اوزم اغاجنك تحتنه وضع ایلیوب اوزرینه
ممتد اولملق ایچون له ده اولان ضمیر ماقبلنده اولان من لفظنه راجعدر علیه ده
اولان ضمیر حائطه راجعدر بل الجاران فیه سواء یعنی اول هرادی اولان جدارده
اول ایكی جار مستوی اولورلر یعنی اول دیوارك انتفاعنده برابر اولورلر فیه ده
اولان ضمیر حائطه راجعدر وان كان لكل علیه ثلثة جذوع فبینهما ولا ترجیح
بالاكثر منها واكر ایكی كمسنه نك هر برینك اول حائط اوزرنده اوچ دیركی
اوله اول ذكر اولنان اوچ دیركك مابینلرنده علی السویه در زیرا ایكیسی مستویدر
واول اوچدن زیاده ده ترجیح یوقدر مثلا برینك اوچ دیركی وبرینك اون
دیركی اوله بو مجموع ایكیسنك مابیننه نصفین در منهاده اولان ضمیر جذوعه راجعدر
وان كان لاحدهما ثلثة وللآخر اقل فهو لصاحب الثلثة وللآخر موضع خشبة
واكر ایكی اول كمسنه نك برینك اوچ دیركی اوله واول برینك اوچدن اقل
اوله امدی اول دیوار اول اوچ دیرك صاحبنكدر واول بر آخره بر خشبه یعنی
بر دیرك موضعی ویریلور بر روایتده وبر روایتده هر برینه كنده خشبی مقداری
حكم اولنور ولو كان لاحدهما جذوع وللآخر اتصال فلذی الاتصال وللآخر
حق الوضع وقیل لذی الجذوع وقچن اول ایكی كمسنه نك برینك اول دیوار
اوزرنده جذوعی اوله وبرینك اتصالی اوله امدی اول دیوار اتصال
صاحبنكدر زیرا اول ایكی جدار اتصال ایله شئ واحد حكمنده اولمشلردر و
اول بر آخره حق وضع واردر یعنی جذوعی ایلملك حقی واردر وبر روایتده دنیلدیكه
اول جدار صاحب الجذوع اولان كمسنه نكدر وهدایه نك عبارتی بو عبارته
مخالفدر زیرا دركه ولو كان لاحدهما جذوع وللآخر اتصال فالاول اولی ویروی
الثانی اولی زیرا صاحب جذوعك تصرفی واردر وصاحب اتصالك
یدی واردر فتأمل وذو بیت من دار كذی بیوت منها فی حق ساحتها یعنی
بر داردن بر بیت واحد صاحبی اولان كمسنه بینه اول دارده بر قاچ بیتی اولان
كمسنه كبیدر ساحتی حقنده یعنی اول دارك حولیسنده انتفاع ایلمده زیرا
ایكیسی استعمالده ومرورده مستویلردر منهاده اولان ضمیر داره راجعدر
ساحتهاده اولان ضمیر بینه داره راجعدر ولو ادعیا ارضا كل انها فی یده
وبرهنا قضی بیدهما وقچن ایكی كمسنه بر ارضی دعوی ایدوب هر بریسی كندو
یدنده اولدوغنه برهنه ایله برهانلری موجبنجه یدلر ایله قضا اولنه یعنی

هر بریسی صاحب ید اولدیغنه حکم اولنه بوندن صکره بو ارضک قسمتنی طلب
ایلسه‌لر قسمت اولنماز تاکم هر بریسی ملکه بینه اقامت ایلیه اشهادن اولان
ضمیر ارضه راجعدر فی یده ده اولان ضمیر ایکی مدعینک برینه راجعدر فان
برهن احدهما او کان لبن فیها او بنی او حفر قضی بیده واکر اول ارضی دعوی
ایدن کمسنه‌نک بری اول ارض کندو یدنده اولدیغنه برهنه ایلسه یاخود
اول ارضدن کرپیج قطع ایلمش اوله یاخود آنده بر مکان بنا ایلمش
اوله یاخود آنده بر قویی قازمش اوله یدیله قضا اولنه یعنی صاحب
ید اولدیغنه حکم اولنه زیرا بو ذکر اولنان اشیادن متمکن اولمسی صاحب
ید اولدیغنه دلیلدر فیها ده اولان ضمیر ارضه راجعدر بیده ده اولان ضمیر
مبرهنه راجعدر صبی یعبّر عن نفسه قال انا حرّ فالقول له بر صبی کندو
نفسندن تعبیره قادر یعنی تکلمه قادر انا حرّ دیدی قول انکدر زیرا کندو
نفسندن تعبیره قادر اولمسی کندو نفسنک یدنده اولمسنه دلیلدر ادعای
غیرک بونم عبدمدر دیمسی قبول اولنماز او صبینک انکار رقتنده مکرکه
عبد اولدیغنه بینه اوله له ده اولان ضمیر صبی یه راجعدر وان قال انا عبد لفلان فهو عبد
لذی الید واکر صبی اولان کمسنه بن فلان کمسنه‌نک عبدی‌یم دیسه امدی اول
ذو الید اولان کمسنه‌نک عبدی اولور زیرا او قیله اقرار ایلمشدر وکذا من لا
یعبّر عن نفسه وهو کندو نفسندن تعبیره قادر اولمیان صبی صاحب الید
اولان کمسنه‌نک اولور زیرا بو صورتده متاع منزله‌سنده‌در فلو ادّعی
الحرّیة عند کبره لا یقبل دعواه بلا حجّة امدی هیچ بو ذکر اولنان صبی کبری
وقتنده حرّ اولدوغنی دعوی ایلسه دعواسی حجتسز قبول اولنماز زیرا رقیت
اوزرینه حالت صغرده ثابت اولمش ایدی

باب دعوی النسب

بو بابده مصنّف رحمة الله علیه نسب دعوی ایلمنک کیفیتنی واحکامنی
بیان ایدر ولدت مبیعة لاقلّ من نصف سنة منذ بیعت فادّعاه البایع
فهو ابنه وهی امّ ولده بر بیع اولنمش جاریه بیع اولندوغی کوندن نصف
سنه‌دن اقلده ولادت ایلدی یعنی وضع حمل ایلدی وضع حمل ایلدکدن
صکره بایع اولان کمسنه اول وضع اولنان ولدی کندو ولدی اولدیغنی دعوی ایلدی
اول ولد کندونک اوغلی اولور و اول وضع ایلیان امه‌نک امّ ولدی اولور
وینفسخ البیع ویردّ الثمن و اول امه‌یه واقع اولان بیع فسخ اولنور و ثمنی
صاحبنه ردّ اولنور زیرا اصلده جائز دکل ایدی فادّعاه ده اولان ضمیر
ولدنک مفعول محذوفنه راجعدر فهو ضمیری هیچ اکا راجعدر ابنه ده اولان
ضمیر بایعه راجعدر امّ ولده ده اولان ضمیر ینه بایعه راجعدر وان ادّعاه

المشتری مع دعوته او بعدها ان وصلیه‌در یعنی اول امه‌دن طوغان
ولد بایعکدر واکر که اول مشتری بایعک دعوتی ایله یاخود دعوتندن صکره
دعوی ایلدی ایسه زیرا بایعک دعواسی اسبقدر ادّعاه ده اولان ضمیر ینه
ولده راجعدر دعوته ده اولان ضمیر بایعه راجعدر بعدها ده اولان ضمیر دعوته
راجعدر وکذا لو ادّعاه بعد موت الامّ او عتقها وهیچ او ولدک نسبی اول
بایعدن ثابت اولور هیچ بایع اولان کمسنه اول ولدی انک موتندن صکره
دعوی ایلسه یاخود اول امه‌یی عتق ایلسه زیرا امّ ولدینه تابعدر اکا مضاف
اولدیغی جهتدن ویردّ حصّته من الثمن فی العتق وکلّ الثمن فی الموت یعنی
بایع اولان کمسنه اول امه‌یی عتق ایلدیکی صورتده او ولدک ثمندن حصّه‌سن
ردّ ایله و امه اولدوکی صورتده کلّی ثمنی یعنی ولدک حصّه‌سن ردّ ایلیه
امام ابو حنیفه قتنده وقالا حصّته فیهما وامامین دیدیلر که ایکی صورتده
او ولدک حصّه‌سن ردّ ایلیه زیرا حصّه‌سی قتلرنده متقوّمدر ولو ادّعاه
بعد موته او عتقه ردّت وهیچ اول بایع اولان کمسنه اول ولدی موتندن
صکره دعوی ایلسه یاخود انی عتق ایلسه دعواسی ردّ اولنور زیرا موتندن
صکره نسبه حاجت یوقدر ادّعاه ده اولان ضمیر بارز ولده راجعدر
بعد موته ده اولان ضمیر ینه ولده راجعدر عتقه ده اولان ضمیر ینه
ولده راجعدر ولو ولدت لاکثر من نصف سنة واقلّ من سنتین
ان صدّقه المشتری فالحکم کالاوّل وهیچ اول بیع اولنان امه بیع اولندوغی
کوندن نصف سنه‌دن اکثر وایکی سنه‌دن اقلده طوغرسه اکر مشتری
اولان کمسنه بایعی بو خصوصده تصدیق ایدرسه حکم کالاوّل اولور یعنی
ولدک نسبی بایعدن ثابت اولور و واقع اولان بیع فسخ اولور والّا فلا
یثبت واکر مشتری بایعی تصدیق ایلمزسه اول ولدک بایعه نسبی ثابت اولنور
زیرا احتمالدرکه ولدک علوقی مشترینک ملکنده واقع اولمش اوله ودعوی حرّ
ردّ اولنور وصدّقه ده اولان ضمیر بایعه راجعدر وان اکثر من سنتین لا یصحّ
دعوته واکر اول امه بیع اولندوغی کوندن ایکی سنه‌دن اکثرده وضع ایلسه
بایع اولان کمسنه‌نک دعوتی صحیح اولماز زیرا او ولدک علوقی کندی ملکنده
واقع اولدوغی متیقندر فان صدّقه المشتری یثبت نسبه وحمل علی النکاح
ولا یردّ البیع ولا یعتق الولد واکر مشتری بایع ایکی سنه‌دن اکثرده وضع
ایلمککی تصدیق ایلسه اول ولدک نسبی بایع اولان کمسنه‌یه ثابت اولور
ونکاح صحیحه حمل اولنور یعنی بعد البیع ما بینلرنده نکاح صحیح واقع اولدیغنه
حمل اولنور حالا صلاحه حمل اولنوب تهمتدن بری اولمق ایچون واول ما بینلرنده

واقع اولان بیع ردّ اولنماز ولد حرّ عتق اولنماز و اول امه امّ ولد اولماز زیرا
نکاحدن صکره بو اشیا متصوّر دکلدر وان باع عبدًا وُلِدَ عنده ثمّ ادّعاه
بعد بیع مشتریه صحّت دعوته ورُدّ بیع مشتریه واکر بر کمسنه کندو یاننده
دوغن عبدی بیع ایدوب صکره اول عبدک مشتریسی اولان کمسنه
انی بیع ایلدکدن صکره بایع انی دعوی ایلسه دعوی صحیح اولور و اول عبدی
اشترا ایدن مشترینک بیعی ردّ اولنور عنده ده اولان ضمیر مباعک فاعلنه
راجعدر ادّعاه ده اولان ضمیر بارز عبده راجعدر مشتریه ده اولان ضمیر بیعه
عبده راجعدر دعوته ده اولان ضمیر بایعه راجعدر وکذا لو کاتبه المشتری
او کاتب امة او رهن او آجر او زوّجها ثمّ کانت الدعوة صحّت ونقضت
هذه التصرفات وهذه یعنی مشتری اولان کمسنه اول بایعک یاننده طوغان
ولدی اشترا ایلدکدن صکره مکاتب ایلسه یاخود اناسی مکاتب ایلسه
یاخود اول ولدی رهنه قویسه یاخود اجاره یه ویرسه یاخود امه یی تزویج
ایلسه صکره بو اشیانک برینک وقوعندن صکره بایع اولان کمسنه اول
ولدی ادّعا ایلسه دعوتی صحیح اولور و او ذکر اولنان تصرفاتکه مشتریدن
واقع اولمش ایدی نقض اولنور زیرا بو ذکر اولنان اشیا عوارض قبیلندندر
نقضه متحملدر بو اجلدن نقض اولنور کاتبه ده اولان ضمیر عبده راجعدر امة ده
اولان ضمیر ولده راجعدر او زوجها ده اولان ضمیر امه یه راجعدر ولو باع احد
توأمین ولدا عنده فاعتقه مشتریه ثمّ ادّعی البایع الآخر ثبت نسبهما منه
وبطل عتق المشتری یعنی قچن بر کمسنه کندو یاننده طوغان توأمینک
برینی بیع ایلسه مشتری دخی انی اشترا ایلدکدن صکره عتق اولندقده
بایع اولان کمسنه اول بر توأم اخری کندو ولدیدر دیو ادّعا ایلسه اول ایکی
توأمک نسبلری اول بایعدن ثابت اولور و اول مشترینک اشترا ایلدیکی
توأمک عتقی باطل اولور زیرا توأمک برینک نسبنک ثابت اولمسی اول
برینک نسبنک ثبوتنه مستلزمدر عنده ده اولان ضمیر باعک فاعلنه راجعدر
فاعتقه ده اولان ضمیر عبده راجعدر مشتریه ده اولان ضمیر عبده راجعدر
نسبهما ده اولان ضمیر توأمینه راجعدر ومن فی یده صبیّ لو قال هو ابن زید
ثمّ قال هو ابنی لا یکون ابنه وان جحد زید بنوّته وشول کمسنه که یدنده بر صبی
اوله بو صبی کیمکدر دیو سؤال اولندقده بو زیدک اوغلیدر دیدکدنصکره
بو صبی بنم اوغلمدر دیدی زیدک اوغلیدر دیدکدن صکره کندو اوغلی اولماز
ابو حنیفه قتنده اکرکه زید اوغلانک بنوتنی یعنی اوغللوغنی جحود ایدرسه
وعندهما یصح ان جحد وامامین قتنده اکا اوغل اولور واکر زید اوغللغنی جحود

جحود ایدرسه فی یده ده اولان ضمیر ماقبلنده اولان من لفظنه راجعدر ابنه ده
اولان ضمیر بنیه من لفظنه راجعدر بنوته ده اولان ضمیر صبی یه راجعدر ولو کان
فی ید مسلم وذمّی فادّعی المسلم رقّه والکافر بنوّته فهو حرّ ابن الکافر وقچن اول
صبی بر مسلم ایله بر ذمینک یدلرنده اولسه مسلم اولان کمسنه اول صبینک
رقیق اولدوغنی دعوی ایلسه وکافر اولان کمسنه بنوتنی دعوی ایلسه امدی
اول صبی حردر و اول کافرک اوغلیدر زیرا اول حالده شرف حریته نائل اول
حالده شرف اسلامه واصل اولور اما اول مسلم ایله ذمینک هر بری اول صبینک
بنوتنی ادّعا ایلسه بو خصوصده اولی اولور واکرکه ایکیسی دعواده برابردرلر
اما شرف اسلام ایچون مسلمک جانبی ترجیح اولنور رقّه ده اولان ضمیر صبی یه
راجعدر بنوته ده اولان ضمیر بنیه صبی یه راجعدر ولو کان فی ید زوجین فزعم
ابنه من غیرها وزعمت انه ابنها من غیره فهو ابنهما وقچن اول صبی بر زوج ایله
بر زوجه نک یدلرنده اولسه زوج اولان کمسنه زعم ایدرکه بو صبی غیر زوجه دن
کندو اوغلیدر دیو وزوجه زعم ایدرکه بو صبی غیری زوجدن کندو اوغلیدر
بو تقدیرجه ایکیسنک اوغلی اولور زیرا ایکی زوجک هر بری کندو اوغلیدر دیو
ادّعا ایدوب نسبه اقرار ایلمشلردر انه ده اولان ضمیر زوجه راجعدر ٢ انّه ده اولان
٢ غیره ده اولان ضمیر زوجه یه راجعدر
ضمیر بنیه صبی یه راجعدر ابنها ده اولان ضمیر زوجه یه راجعدر من غیره ده اولان
ضمیر زوجه راجعدر ابنها ده اولان ضمیر زوجینه راجعدر ولو استولد مشتراته
ثمّ استحقت فالولد حرّ وعلی الاب قیمته یوم الخصومة یعنی قچن بر کمسنه کندو
مشتراسی اولان امه یی استیلاد ایلسه ایلدکدن صکره اول امه مستحقه اولسه
یعنی بر مستحق ظهور ایدوب انی اخذ ایلسه اول حاصل اولان ولد حرّ اولور اول
ولدک والدی او زرینه یوم الخصومه اول ولدک قیمتی لازم اولور مشتراته ده اولان
ضمیر استولدک فاعلنه راجعدر قیمته ده اولان ضمیر ولده راجعدر فان مات
الولد فلا شیئ علی ابیه وترکته له مصنفک فان مات قولنده اولان فا فاء
تفریعیه در یوم الخصومه قولنه تفریع واقع اولمشدر یعنی اول مستحقه اولان
مستولدک ولدی کندودن اوّل وفات ایلسه باباسنه بر شیئ لازم اولماز
و اول ولدک متروکاتی باباسنکدر زیرا باباسی حقنده حرّ الاصلدر علی
ابیه ده اولان ضمیر ولده راجعدر ترکته ده اولان ضمیر بنیه اکا راجعدر له ده اولان
ضمیر ابیه یه راجعدر وان قتله الاب غرم قیمته واکر باباسی انی قتل ایلسه قیمتنه
غارم اولور وکذا ان قتله غیره فاخذ دیته وهذه کذلک باباسی قیمتنه غارم اولور
قچن بابادن غیریسی انی قتل ایدوب بابا دیتنی اخذ ایلسه ان قتله ده اولان
ضمیر ولده راجعدر وغیره ده اولان ضمیر ابه راجعدر دیته ده اولان ضمیر ولده

راجعدر ويرجع بقيمته وبالثمن على بايعه لا بالعقر يعني مشتري اولان كمسنه
اول ولدك قيمتيله واول جاريه نك ثمني ايله كندو بايعنك اوزرينه رجوع
ايدر زيرا سلامته ضامن ايدر اما عقر ايله رجوع ايلمز زيرا اول جاريه نك
منافعني استيفا ايلمك ايله لازم اولمشدر بقيمته ده اولان ضمير ولده
راجعدر بايعه ده اولان ضمير ولده راجعدر **كتاب الاقرار** وقتاكم مصنف
رحمة الله عليه كتاب الدعوانك احكامي بياننده فارغ اولدي دعوادنصكره
واقع اولان اقرارك احكامي بيانينه شروع ايلدي معلوم اوله كه اقرار اقرك
مصدريدر لغتده ثبوت معناسنه در قر الشيء واقر لغيره اذا اثبت معناسنه
اخذ اولنمشدر واصطلاح شرعده هو اخبار بحق الآخر على نفسه يعني
اصطلاح فقهاده اقرارك معناسي بر ادم كندو نفسي اوزرينه بر آخره بر
حق ايله اخبار ايلمكدر مثلا بر كمسنه فلان كمسنه نك بنم اوزرمده فلان شي
واردر ديسه اول شي لازم الادا اولان اشيادن اولور كرك مجلس قضاده اولسون
كرك غيريسنده اولسون ولا يصح الا المعلوم اقرار صحيح اولماز الا بر شخص معلوم
ايچون امدي مجهول ايچون اقرار ايلمك صحيح اولماز وحكمه ظهور المقر به واول اقرارك
حكمي اول مقر به اولان شينك ظهور ايلميدر حكمه ده اولان ضمير اقراره راجعدر
لا انشاؤه يعني اقراره انشا ايلمك صحيح دكلدر زيرا ملكه سبب دكلدر شارح
ايدركه بو لفظك محلي مصنفك فحكمه قولندن اول ذكر اولنمقدر وفي الحقيقه ذكر
اولنمسنه حاجت يوقدر نتكم متامله خفي دكلدر فصح الاقرار بالخمر للمسلم بو فا مصنفك
فحكمه ظهور المقر به قولنه تفريع واقع اولمشدر زيرا اول مقر به اولان شي قبل الاقرار
ثابتدر ابتدادن واقع اولمش تمليك دكلدر امدي مسلم اولان كمسنه يه بر مقدار
خمر اقرار ايله اقرار ايلمك صحيحدر وچون بر ذمي بر مسلمه بر مقدار خمر اقرار
ايليه اني مقر له يه تسليم ايلمك ايله امر اولنور ابتدادن تمليك اوليدي صحيح اولماز
ايدي لا بطلاق وعتاق مكرها يعني طلاق وعتاق ايله مكره اولدوغي حالده
اقرار ايلمك صحيح دكلدر دليل الكذب كه اكراهدر قائم اولدوغي اجلدن واكر انشا
اوليدي صحيح اولور ايدي زيرا مكرهك طلاقيله عتاقي قتمزده واقعدر واذا اقر
حر مكلف بحق معلوم او مجهول كشيء وحق صح يعني قچن مكلف اولان بر كمسنه يه
بر حق معلوم ايله ياخود مجهول ايله شيء وحق كبي بر شي ايله اقرار ايله اقراري
صحيح اولور وجهول اقرار ايلمك صحته اقراره مانع دكلدر ولزمه بيان المجهول
بما له قيمة يعني اول مكلف اولان كمسنه بر مجهول ايله اقرار ايلدوكي تقديرجه
اكا اول مجهول قيمتي اولان شي بيان ايلمسي لازم اولور زيرا ذمتنده واجب الادا
اولان شيدن خبر ويردي لزمه ده اولان ضمير مقره راجعدر له ده اولان ضمير مايه

مايه راجعدر والقول قوله مع يمينه ان ادعى المقر له اكثر منه يعني قچن مقر له
اولان كمسنه اكا اقرار اولنان شيدن زياده بر شي دعوا ايلسه قول بو مسئلهده
مقرك يميني ايله منكرك قوليدر قوله ده اولان مع يمينه ده اولان ضمير مقره راجعدر
منه ده اولان ضمير مقر به يه راجعدر وفي مال لا يصدق في اقل من درهم يعني
قچن مقر اولان كمسنه له علي مال يعني فلان كمسنه نك بنده مالي واردر ديسه بر
درهمدن اقلده تصديق اولنميه زيرا درهمدن اقلك اوزرينه اطلاق اولنمز
ومال عظيم نصاب مابين فضة او غيرها وخ مقر اولان كمسنه نك له علي عظيم
ديمسندن بر نصابدن اقلده تصديق اولنماز بيان ايلدوكي نصابدن
كرك فضه اولسون اول بيان ايلدوكي شي كرك غيريسي اولسون زيرا نصاب
شرعده عظيمدر وامام ابو حنيفه قتنده اون درهمدن اقلده تصديق اولنمز
زيرا نصاب سرقه در واقل مهردر به ده اولان ضمير قبلنده اولان مايه راجعدر او
غيرها ده اولان ضمير فضه يه راجعدر ومن الابل خمسة وعشرون واكر اول
عظيم مال ابلدن ايسه يكرمي بش دوه دن اقلده تصديق اولنماز زيرا نصاب
ابلدر ومن البر خمسة اوسق واكر مال عظيم بردن ايسه بش وسقدن اقلده
تصديق اولنماز زيرا بش وسق امامين قتنده بر نصاب ايله مقدردر و
امام ابو حنيفه قتنده مقرك بيانه راجعدر ومن غير مال الزكوة قيمة النصاب
واكر اول له علي مال عظيم ديين كمسنه قولي زكوة مالينك غيريسندن نصاب
زكوتك قيمتندن اقلده تصديق اولنماز واموال عظام ثلثة نصب واكر كه
له علي اموال عظام يعني فلان كمسنه نك بنده اموال عظيمه سي واردر ديه
اوچ نصابدن اقلده تصديق اولنماز كندو بيان ايلدوكي مالدن واكر اموال
زماندن ايدوكين بيان ايلمز ايسه اوچ نصاب قيمتنه مساوي اولمسي معتبردر
زيرا اقل جمع اوچدر اندن اقلده تصديق اولنماز ودراهم ثلثة واكر دراهم اقرار
ايلسه اوچ درهملك ودراهم كثيرة عشرة واكر بر كمسنه فلان كمسنه نك بنده
دراهم كثيره سي واردر ديسه اون درهمدن اقلده تصديق اولنماز امام ابو
حنيفه قتنده وعندهما نصاب واما مين قتنده بر نصابدن اقلده تصديق
اولنماز وكذا درهما درهم واكر بر كمسنه له علي كذا درهما ديسه بر درهم لازم
اولور زيرا مبهمه تفسير واقع اولمشدر وخانيه ده وذخيره ده ايكي درهم لازم
اولور ديو بيان ايلمشلردر زيرا كذا تعدادا ايچوندر وكذا كذا احد عشر واكر
كمسنه له علي كذا كذا درهما ديسه اون بر درهم لازم اولور واون بردن اقلده
تصديق اولنماز وان ثلث فكذلك واكر لفظ كذايي تثليث ايدوب له علي
كذا كذا كذا درهما ديسه ينه اون بر درهمدن اقلده تصديق اولنماز اون بر

درهم لازم اولور وکذا وکذا احد وعشرون واکر برکمسنه له علی کذا وکذا درهما
دیسه یکرمی بر درهمدن اقلده تصدیق اولنماز یکرمی بر درهم لازم اولور
وان ثلث زید مائة وان ربع زید الف واکر لفظ کذایی واو ایله تربیع ایدوب
له علی کذا وکذا وکذا وکذا دیسه یوز یکرمی برك اوزرینه بیك زیاده اولنور و اکا
بیك ویوز یکرمی بر لازم اولور اندن اقلده تصدیق اولنماز وکذا کل مکیل وموزون
وسائر مکیلات وموزوناتك حکمی بو تقدم ایدن اشیانك حکمی کبیدر بو ذکر
اولنان تفصیله که بیان اولنمشدر تمییز لفظ درهم منصوب اولسه اما لفظ درهم
مجرور اولسه مثلا له علی کذا درهم دیسه امام محمد درکه یوز درهم لازم اولور کذا کذا
درهم دیسه ایکیوز درهم لازم اولور وفی هذا القدر کفایة وبشرکة فی عبد فهو نصف
عند ابی یوسف یعنی اکر بر کمسنه بر عبدده بر کمسنه ایله شریك اولدیغنه اقرار
ایلسه زیرا اصل ترکیب وان اقر بشرکة فی عبد در مثلا برادم ایله بو عبدده شریکم
دیسه امدی بو اقرار نصفدر یعنی اول عبدك نصفنه اقرار ایتمکدر امام ابو یوسف
قتنده زیرا شرکه غالبا تسویه معناسنه اولور وعند محمد یؤمر بالبیان
وامام محمد قتنده اول شرکده نه مقدار ایله شریکدر بو بیان ایلمسنه امر اولنور
زیرا شرکه کاه نصف ایله کاه اقل ایله کاه اکثر ایله اولور وقوله علی او قبلی اقرار
بدین یعنی مقر اولان کمسنه له علی او قبلی یعنی فلان کمسنه نك بنم اوزرمده یاخود
بنم قتمده دیمسی دین ایله اقرار ایلمسنه حمل اولنور فان وصل به هو ودیعة
صدق وان فصل لا واکر اول مقر اولان کمسنه له علی او قبلی قولنه هو ودیعة قولنی
ایصال ایلسه تصدیق اولنور واول مال ودیعه اولور اکر وصل ایتمیوب
فصل ایلسه تصدیق اولنماز واول له علی او قبلی دیدوکی دین ایله اقرار اولنور
وعندی او معی او فی بیتی او صندوقی او کیسی اقرار بامانة واکر اول مقر اولان
کمسنه عندی مال ویاخود معی مال یاخود بیتی مال یاخود فی صندوقی مال یاخود
فی کیسی مال دیسه یانمده وتحت یدمده بر امانت اولدیغنه اقرار در و بعض
شارح بو ذکر اولنان سؤال اوزره لفظ مالی بر برنده ذکر ایلمش وشارح
باقانیده واکثر یرلرده لفظ مال ذکر اولنمامش مثلا بر کمسنك اوزرینه دعوی
اولنسه عندی یاخود فی بیتی الی آخره دیسه امانت ایله اقرار اولور ولو قال
لمن ادعی علیه الفا اتزنها او انتقدها او اجلنی بها او قضیتکها او برأتنی منها او
وهبتها لی او تصدقت بها علی او احلتك بها فقد اقر یعنی مدعی علیه اولان کمسنه
اوزرینه بیك درهم دعوا ایدن کمسنه یه اتزنها یعنی اول دعوا ایلدوکك
بیك درهمی وزن یاخود انتقدها یعنی اول بنم اوزرمده اولان بیك درهمی نقاده
کوستر یعنی صرافلت یاخود اجلنی بها یعنی یانمده اولان بیك درهمی اوزریمه

اوزریمه بر وقت معینه تأجیل ایله یاخود قضیتکها یعنی بن سکا اول بنم
اولان بیك درهمی قضا ایلدم یاخود ابرأتنی منها یعنی سنك بنده اولان بیك
درهمدن بنی ابرا ایلمش ایدك یاخود وهبتها لی یعنی سن بکا اول بیك درهمی
هبه ایلمش ایدك یاخود تصدقت بها علی یعنی سن بنم اوزریمه اول بنم
اولان بیك درهم ایله تصدق ایلمش ایدك یاخود احلتك بها یعنی سن بنی بنم
اولان بیك درهم ایله فلان کمسنه یه حواله ایلمش ایدك دیسه بو ذکر اولنان صورتلر
ادعا اولنان الفه اقرار اولور وترکیبده اولان ها ضمیرلری جمیعا الفه راجعدر
وبلا ضمیر لا اما وتزنها او انتقدها لفظلرینی ضمیرسز اتزن وانتقد دیسه اقرار
اولماز زیرا ادعا اولنان الفه راجع اولاجق ضمیر یوقدر ولو اقر بدین مؤجل
وقال المقوله هو حال لزمه حالا وحلف المقوله علی الاجل وقچن بر کمسنه بر دین
مؤجل ایله اقرار ایلسه واول مقر له اولان کمسنه مؤجل دکلدر حالدر دیسه اول
اقرار ایلدوکی حالا لازم اولور واول مقر له اولان کمسنه یه اجل اوزرینه یمین
ایلمك لازم اولور یعنی اول دین غیر مؤجل اولمسنك اوزرینه استحلاف
اولنه اوزرنده اولان حقه منکر اولدوغی اجلدن لزمه و اولان ضمیر مقره راجعدر
ولو قال علی مائة ودرهم فالکل دراهم وقچن اول مقر اولان کمسنه بنم اوزرمده
یوز ایله بر درهم واردر دیسه اول یوز درهمك جملهسی دراهمه حمل اولنور
ویوز درهم ایله بر درهم لازم اولور زیرا اول بر درهم یوزه بیان واقع اولمشدر
وکذا کل ما یکال او یوزن وکذا هر مکیل وموزونك حکمی بویله در مثلا علی
مائة وقفیز دیسه یاخود مائة ورطل دیسه اولکی صورتده یوز بر قفیز اولور
وایکنجی صورتده یوز بر بطمان اولور اما ثیابده دکلدر ولو قال مائة وثوب
او مائة وثوبان لزمه تفسیر المائة ثیابده لازم اولمدیغی اجلدن فلان کمسنه نك
اوزرمده یوز ایله بر ثوبی یاخود یوز ایله ایکی ثوبی واردر دیسه اکا اول ذکر
ایلدیکی مائه نك تفسیری لازم اولور یعنی اول مائه قنغی اجناسدن ایدوکین بیان
ایلمسی لازم اولور زیرا لفظ مائه مبهمدر ولفظ ثوب اوزرینه عطف واقع اولمشدر
لزمه ده اولان ضمیر مقره راجعدر وان قال مائة وثلثة اثواب فالکل ثیاب
ولو اقر بتمر فی قوصرة لزماه وقچن بر کمسنه بر قوصره اچنده یعنی قامشدن
اورلو بر سبت اچنده بر مقدار خرمایه اقرار ایلسه اکا او قوصره ایله خرما لازم
اولور زیرا مظروف ایله اقرار ایلمسی ظرفسز تصور اولنماز او بخاتم لزمه الحلقة
والفص وقچن بر کمسنه بر آخره خاتم ایله اقرار ایلسه حلقه ایله طاش لازم اولور
زیرا خاتم ایکیسندن مرکبدر لزمه ده اولان ضمیر مقره راجعدر او بسیف فالنصل
والجفن والحمائل وقچن بر کمسنه بر آخره بر سیف ایله اقرار ایلسه دمور وقین

وبندر لازم اولور زیرا قلیج او جنک مجموعندن مرکبدر او بجله فالکسوه والعیدان
بجله تقدیم حا ایله وجیم ایله براوُدرکه انواع ثیاب وسریرلر ایله واصناف
ذُرلو پرده لر ایله تزیین اولنور یعنی قجن بر کمسنه برآخوه بر حجله ایله اقرار ایلسه
انجق اننك اولان کسوه واغاجلر لازم اولور بو مجموعندن مرکب اولانه حجله درلر
وان اقر بدابة فی اصطبل لزمه الدابة فقط واکر بر کمسنه برآخوه اصطبلده
موجود بردابه ایله اقرار ایلسه اول اقرار ایلدوکی دابه لازم اولور فقط زیرا
اصطبل ابوحنیفه وابویوسف قتلرنده غصب ایله مضمون دکلدر وامام
محمدك قیاسی اوزرینه ایکیسی دخی مضموندر لزمه اولان ضمیر مقره راجعدر وثوب
فی مندیل لزماه واکر بر کمسنه برآخوه مندیل لزمهما واکر بر کمسنه برآخوه مندیل
ایچنده بر ثوب اقرار ایلسه اول ثوب ایله مندیلك هر بریسی لازم اولور لزماه
ده اولان ضمیر مثنی ثوب ایله مندیله راجعدر وآننده اولان ها ضمیرلر مقره راجعدر
وکذا بثوب فی ثوب ایچنده بر ثوب ایله اقرار ایلسه ایکی ثوب لازم اولور اما
درهم فی درهم دیسه بر درهم لازم اولور زیرا ضربده بر دروان بثوب فی عشرة
اثواب لزمه ثوب واحد عند ابی یوسف واحد عشر عند محمد واکر بر کمسنه بر
آخره اون ثوب ایچنده صارلمش بر ثوب ایله اقرار ایلسه امام ابویوسف
قتنده ثوب واحد لازم اولور زیرا قانون قدیمده بر ثوب اون ثوب ایچنده
صارلر ایمش لزمه ده اولان ضمیر مقره راجعدر ولو قال علی خمسة فی خمسة
لزمه خمسة وان نوی الضرب وقچن بر کمسنه فلان کمسنه نك اوزرمده بش
درهم ایچنده بش درهمم وار دیسه انجق بش درهم لازم اولور واکر که ضرب
دخی نیت ایلسه زیرا ضرب اجزاده تکثیر در مالده دکلدر وبعض علما یکرمی
بش اولور دیدیلر اهل حساب عرفنده وقاعده سنده زیرا بشه ضرب
ایلمکدن یکرمی بش حاصل اولور لزمه ده اولان ضمیر مقره راجعدر وبنیة مع
یلزم عشرة له علی خمسة فی خمسة دیوب فی لفظنی مع معناسنه استعمال
اولنده وغی نیت ایلسه اون درهم لازم اولور زیرا فی لفظنك مع معناسنه
استعمال اولنمسی قرآن عظیمده ﴿فادخلی فی عبادی﴾ آیتنده وارد اولمشدر
وفی قوله علی من درهم الی عشرة او ما بین درهم الی عشرة یلزمه تسعة ومقر
اولان کمسنه نك له علی من درهم الی عشرة یعنی فلان کمسنه نك بنده بر درهمدن
اون درهمه وارنجه دراهمی واردر یاخود بر درهم ایله عشره مابیننده اولان مقدار
دراهمی واردر دیمسنده طقوز درهم لازم اولور ابوحنیفه قتنده زیرا غایت
عدده داخل دکلدر انجق ابتدا ایله وسط داخلدر وعندهما عشرة وامامین
قتنده اون درهم لازم اولور زیرا انلرك قتلرنده غایت ابتدا و وسط عدده

٧ دوخی ثوب صح

عدده داخلدر وامام زفر قتنده سکز درهم لازم اولور زیرا آنك قتنده
ابتدا ایله غایت عدده داخل دکلدر وان قال له من دار ما بین هذا الجدار الی
هذا الجدار فله ما بینهما فقط واکر مقر اولان کمسنه فلان کمسنه نك بو دارمده بو جداردن
بو جداره وارنجه اوزرینه حقی واردر دیسه انجق اول ایکی جدارك مابیننده اولان
مقداری لازم اولور نفس جدارلر لازم اولماز زیرا غایت مغیاده داخل دکلدر
له ده اولان ضمیرلر مقر له یه راجعدر وصح الاقرار بالحمل یعنی بر امرأه نك قارننده
اولان حمل ایله اقرار ایلمك صحیحدر وحمل علی الوصیة من غیره واول حمل ایله واقع
اولان اقرار غیرسنده وصیت حمل اولنور مثلا بر کمسنه بر کمسنه یه بر حمل وصیت
ایلسه وصیتدن صکره وفات بعده اولان کمسنه نك وارثی بر حمل ایله فلان
کمسنه یه وصیت ایلدی دیسه صحیح اولور وللحمل ودخی بر حمل ایچون اقرار ایلمك صحیحدر
مثلا بر کمسنه بو عبد فلان خاتونك حملنکدر دیو اقرار ایلسه صحیح اولور ان بین سببا
صالحا کارث او وصیة یعنی حمل اقرار ایلمك اولزمانده صحیح اولور واکر مقر
اولان کمسنه اول حملك ملکی ثابت اولمسنه بر سبب صالح بیان ایلسه ارث
کبی ویاخود وصیت کبی زیرا ایکیسی دخی ملکه مبتندر فان ولدت حیا لاقل من
نصف حول منذ اقر فله ما اقر به امدی اکر حملك اناسی اکا اقرار اولندیغی کوندن
نصف سنه دن اقلده اول حملی دری طوغرایه اول اقرار اولنان شیئی انکدر
وان حیین فلهما واکر ایکی دری اولاد طوغرایه اول اقرار اولنان شیئ انلرکدر
وان میتا فللموصی والمورث واکر بر میت طوغرایه اول اقرار اولنان
شیئ موصی ایله مورثك اوزرلرینه رد اولنور زیرا اقرار حقیقتك بو ایکیسیکدر
فان فسر ببیع او اقراض او ابهم الاقرار لغا واکر اول اقراری بیع ایله تفسیر ایلسه
مثلا حمل بکا بیع ایلدی دیسه یاخود اقراض ایله تفسیر ایلسه مثلا حمل بکا ٥
اقراض ایلدی دیسه اقراری لغو اولور زیرا بونلر سبب غیر صالحدرلکه یاخود
اقراری ابهام ایلیوب بیان ایلمسه اول اقرار لغو اولور زیرا مستحیل اولان
شیئ بیان ایلمشدر بیع ایله اقراضك جنیندن غیری متصور اولمدیغی
اجلدن وان اقر بشرط الخیار لزمه المال وبطل الشرط یعنی کندوسی
مخیر اولمق شرطی ایله اقرار ایلسه اول اقرار ایلدوکی مال لازم اولور وشرط
خیار باطل اولور زیرا اقرار اخبار قبیلندندر وخیارك اقرارده مدخلی یوقدر
باب الاستثناء وما فی معناه مصنف رحمة الله علیه بو بابده اقرار اولنان
شیئدن استثنا اولنان شیئك احکامنی ودخی استثنا معناسنده اولان
شیئ بیان ایدر معلوم اوله که استثنانك معناسی ائمه حنفیه قتنده باقی ایله تکلم
ایلمکدر مثلا له علی عشرة الا درهم یعنی طقوز درهمی واردر حق سبحانه وتعالینك

٥ اقراض ایلیوب یعنی
صح

﴿ولقد ارسلنا نوحاً الى قومه فلبث فيهم الف سنة الا خمسين عاماً﴾ يعنی قومنده
طقوز يوز اللی يل مكث ايلدی صح استثناء بعض ما اقر به لو متصلا يعنی
بر كمسنه كندو اقرار ايلدوكی شيئدن استثنا ايلمك صحيحدر اكر متصل اولورسه
زيرا استثناء غير متصل اولسه صحيح اولماز وبعض علما كلامك بر برينه متصل
اولمسنی شرط عدا ايلمشلردر زيرا كلام اخری ايله تمام اولور وچون كلام قطع اولنور
تمام اولدی دنيلور امدی بوندن صكره استثنايه اعتبار اولنماز ولزمه باقيه
واول مستثنی دن باقی قلانكه مستثنی منه در لازم اولور مثلا له علی مائة الا عشرة
ديسه طقسان درهم لازم اولور وكذلك له علی مائة الا تسعون ديسه اون درهم
لازم اولور زيرا اكثری اقلدن استثنا ايلمك جائزدر وبطل استثناء الكل يعنی
بر كمسنه اقرار ايلدوكی شيئك جملهسنی استثنا ايلمك باطلدر متصلا ذكر اولنسه
زيرا كلامه بيان واقع اولماز مثلا عندی عشرة الا عشرة وله علی قفيز بر الا قفيز
بر ديمك كبی بلكه بو استثنا اقراردن رجوع اولور وان اقر بشيئين واستثنی
احدهما او احدهما وبعض الآخر بطل استثناؤه واكر بر كمسنه ايكی شيئی اقرار
ايليوب وايكيسنك برينی استثنا ايلسه ياخود ايكيسنك برينی ايله
اول براخرك بعضيسنی استثنا ايلسه استثنا باطل اولور امام ابو حنيفه
قتنده مثلا ديسه له علی كرّ حنطة وكرّ شعير الا كرّ حنطة ديسه ياخود
ديسه الا كرّ حنطة وقفيز شعير بو استثنا باطل اولور خلافا لهما امامين اچون
بو مسئلهده خلاف واردر زيرا انلرك قتنده ايكی شيئك برينی ياخود ايكی شيئك
برنی ايله او براخرك بعضيسنی استثنا ايلمك صحيحدر وان استثنی بعض
احدهما او بعض كل منهما صح اتفاقا واكر اول اقرار ايلدوكی ايكی شيئك برنك
بعضيسنی ياخود اول شيئك هر برنك بعضيسنی استثنا ايلسه اتفاق
علما ايله صحيحدر ولو استثنی كيليا او وزنيا او عدديا متقاربا من دراهم صح
بالقيمة وقچن مقرّ اولان كمسنه اقرار ايلدوكی دراهمدن بر كيلی اولان شيئی ياخود متقارب
اولان عددی استثنا ايلسه اول استثنا قيمت ايله صحيح اولور مثلا مقرّ اولان كمسنه له
علی الف درهم الا قفيز حنطة او الا دينارا ديسه صحيحدر امام ابو حنيفه ايله ابو
يوسف قتنده خلافا لمحمد وامام محمد اچون خلاف واردر بو مسئلهده يعنی
كيلينك ووزنينك دراهمدن استثنی اولنمسی صحيح دكلدر انك قتنده زيرا
خلاف جنسدر ولو استثنی منها شاة او ثوبا او دارا بطل اتفاقا بر كمسنه
بر قيونی ياخود بر ثوبی ياخود بر داری اقرار ايلدوكی دراهمدن استثنا ايلسه
اتفاق علما ايله اول استثنا باطل اولور زيرا خلاف جنسدن استثنادر
مثلا له علی مائة درهم الا شاة ياخود الا ثوبا ياخود الا دارا ديسه استثنا

استثنا باطل اولور منها ده اولان ضمير اقراره راجعدر ومن وصل باقراره ان
شاء الله بطل اقراره وشول كمسنه كه اقرارينه ان شاء الله ايصال ايليه اول
كمسنهنك اقراری باطل اولور واول ايلدوكی شيئی لازم اولماز زيرا حق سبحانه
وتعالينك مشيتی ايله استثنا ايلمك باطلدر يا تقليد وايكی صورتده استثنا
باطل اولور باقراره واقراره ده اولان ضميرلر من لفظنه راجعدر وكذا ان علقه
بمشيئة من لا تعرف مشيئته كالملائكة والجن يعنی وكذلك اول كمسنهنك اقراری
باطل اولور قچن مشيتنی بلنمز كمسنهنك مشيتی ايله تعليق ايلسه زمرهٔ ملائكه
وطائفهٔ جنك مشيتلری غير معروفدر مثلا له علی كذا ان شاء الملائكة والجن
ديسه باطل اولور علقهده اولان ضمير اقراره راجعدر مشيته ده اولان ضمير
ماقبلنده اولان من لفظنه راجعدر ولو اقر بدار واستثنی بناءها كانا للمقر له ولو
قال بناؤها لی والعرصة كان كما قال وقچن اول مقرّ اولان كمسنه بو دارك بناسی
بنم اچوندر وعرصهسی بو كمسنهنكدر ديسه ديدوكی كبی اولور يعنی اول مقولهنك
اولور عرصه دارك اوكنده اولان واسع بقعهيه درلر بناؤها ده اولان ضمير داره
راجعدر لهده اولان ضمير مقرّ لهيه راجعدر وفص الخاتم ونخل البستان كبنائها و
خاتمك فصی وبستانك نخلی دارك بناسی كبيدر يعنی اقرارده داخلدر مثلا
بر كمسنه له علی خاتم الا فضة ياخود هذا البستان لفلان الا نخله ديسه استثناسی
صحيح اولماز اما حلقه هذا الخاتم لفلان والفص لی ياخود هذا الارض لفلان والنخل لی
ديسه صحيح اولور وان قال له علی الف من ثمن عبد لم اقبضه فان عيّنه قيل للمقر له
سلم وتسلم ان شئت واكر بر كمسنه بر كمسنه اچون فلان كمسنه اچون بنم اوزرمده
اشترا ايدوب قبض ايلمديكم بر عبدك بهاسندن بيك درهم واردر ديسه
مزبور مقرّ ذكر ايتديكی عبدی تعيين ايدر ايسه اول مقرّ له اولان كمسنهيه دينلور كه مزبور
عبدی مشتری يه تسليم ايله واول اقرار ايلدوكی بيك درهمی اندن تسلم يعنی قبول
ايله اكر استرسيك لهده اولان ضمير مقرّه راجعدر وان لم يعيّنه لزمه الالف ولغا
قوله لم اقبضه واكر اول مقرّ اولان كمسنه اول عبدی تعيين ايلمزسه اقرار ايلدوكی
بيك درهم ابو حنيفه قتنده اكا لازم اولور واول عبد اچون لم اقبضه ديدوكی
لغو اولور استرسه كلامنی وصل ايلسون استرسه فصل ايلسون يعينه ده
اولان ضمير عبده راجعدر لزمهده اولان ضمير مقرّه راجعدر قولهده اولان ضميرينه
مقرّه راجعدر قولهده اولان ضميرينه مقرّه راجعدر اقبضهده اولان ضمير عبده راجعدر
ولو قال من ثمن خمر او خنزير لا يصدق وقچن اول مقرّ اولان كمسنه اول اقرار
ايلدوكی بيك درهم بنم اوزريمه خمر ياخود خنزير بهاسندندر ديسه تصديق
اولنماز امام ابو حنيفه قتنده وعندهما ان وصل صدق وامامين قتنده

واكر كلامنى وصل ايدرسه تصديق اولنور واول بيك درهم اكا لازم اولماز
ولو قال من ثمن متاع او اقرضني وهي زيوف او نبهرجة لزمه الجياد وقچن
اول مقر اولان كمسنه فلان كمسنه نك متاع بهاسندن اوزرمده بيك درهمى
واردر ياخود بكا بيك زيوف درهم ياخود نبهرجه درهم اقراض ايلدى
ديسه اكا بيك دانه جياد دراهم لازم اولور امام ابو حنيفه قتنده استرسه وصل
ايلسون استرسه فصل ايلسون زيرا عقد اول عوضنك عيبدن سالم اولمسين اقتضا
ايدر وقالا يلزمه ما قال ان وصل واما مين ديديلركه اكر وصل ايدرسه
ديدوكى لازم اولور زيرا تكلم بيانى كجدر وان قال من غصب او وديعة وهي
زيوف او نبهرجة صدق واكر مقر اولان كمسنه فلان كمسنه نك بنم غصبدن
ياخود وديعه دن بيك درهم واردر وحال بوكه اول دراهم زيوف نبهرجه در
ديسه تصديق اولنور كرك وصل ايلسون كرك فصل ايلسون يلزمه ده اولان
ضمير مقره راجعدر ولو قال ستوقة او رصاص فان وصل صدق والا فلا
واكر اول بنم اولان بيك درهم ستوقه ياخود رصاصدر ديسه اكر وصل
ايدرسه تصديق اولنور واكر وصل ايلميوب فصل ايدرسه تصديق اولنماز
ولو قال غصبته ثوبا وجاء بمعيب صدق يعني قچن بر كمسنه اقرار ايليوب
بن فلان كمسنه دن بر ثوب غصب ايلدم وبر معيب ثوب كتوروب احضار
ايلسه تصديق اولنور زيرا مغصوبك عيبدن سالم اولمسى شرط دكلدر اما
وديعه نك عيبدن سالم اولمسى لازمدر غصبته ده اولان ضمير مقر به مقوله يه
راجعدر ولو قال على الف الا انه ينقص مائة صدق ان وصل والا لزم
الالف وقچن بر كمسنه اوزرمده فلان كمسه يه بيك درهم واردر الا بيك
درهمك يوز درهم نقصانى واردر ديسه تصديق اولنور اكر وصل ايلسه
واكر وصل ايلمزسه اول بيك درهم على التمام لازم اولور انه ده اولان
ضمير الفه راجعدر ولو قال اخذت منك الفا وديعة فهلكت وقال المقر له
اخذتها غصبا ضمن ولو قال بدل اخذت اعطيني لا يضمن وقچن بر كمسنه
بر كمسنه يه بن سندن وديعه طريقيله بيك درهم اخذ ايلدم وبندن هلاك
اولدى ديسه واول مقر له اولان كمسنه سن بندن بيك درهمى غصب طريقيله
اخذ ايلدك ديسه اول الفه ضامن اولور واكر مقر اولان كمسنه اخذت ديدوكى
بدلنه اعطيني ديسه يعني بن سندن اخذ ايلمدم اول بيك درهمى سن بكا
ويردك ديسه اول الفه ضامن اولماز وبو ايكى صورتك برنده ضامن
اولوب وبرنده ضامن اولمامق زيرا اولكى صورتده سبب ضمان كه اخذدر
اقرار ايلدى صكره اني برئ ايدر شئ ادعا ايلديكه اوندر واول بر آخرى انكار

انكار ايدر امدى قول انكدر يمينله وايكنجى صورتده فعل كه اخذدر اني غيرى يه
اضافت ايلدى واول غيرى انى سبب ضمانى كه غصبدر ادعا ايدر امدى قول منكرك
اولدى يمينله ولو قال غصبت هذا الشئ من زيد لا بل من عمرو فهو لزيد وعليه
قيمته لعمرو يعنى قچن مقر اولان كمسنه بن شئى زيددن غصب ايلدم ديه
صكره يوق بلكه عمرودن غصب ايلدم ديسه امدى اول ديديكى شئ زيدكدر
واول مقر اولان كمسنه نك اوزرينه اقرار ايلدوكى شئنك قيمتى واردر عمرو ايچون
زيرا ابتدادن من زيد ديمسى اقراردر صكره لا ديمسى اقراردن رجوعدر قبول
اولنماز حتى صكره بل لعمرو ديسه عمرو ايچون اقراردر واول شئ ايسه زيده اقرار
اولنمغله مستهلك اولدى امدى عمروه قيمتى لازم اولدى وقچن له على الف لا بل
الفان ديسه استحسانا ايكى بيك درهم لازم اولور وقياسده اوچ بيك
لازم اولور فهو ضميرى شئه راجعدر ولو قال هذا كان لى وديعة عندك
فاخذته وقال الآخر هو لى دفع اليه وقچن بر كمسنه بر آخرك يدندن اولان شئ
بو بنمدر ديو دعوا ايلسه اول مدعى عليه اولان كمسنه حتى ديسه كه بو شئ بنمدر
سنده وديعه ايدى صكره سندن اخذ ايلدم اول مدعى اولان كمسنه خير بو بنمدر
ديسه اول مقر له اولان كمسنه يه كه مدعيدر دفع اولنه زيرا اول مقر اولان كمسنه ايكى
شئ ايله اقرار ايلمشدر بر اول مقر له نك صاحب يد اولديغى وبر اول مقر له دن
اخذ اولنديغيدر فاخذته ده اولان ضمير هذا يه راجعدر اليه ده اولان ضمير اخذه
راجعدر وان قال آجرت فرسي او ثوبي هذا فلانا فركبه او لبسه ورده على او
اعرته او اسكنته دارى ثم ردها على صدق واكر اول كمسنه بن فرسي ياخود بو
ثوبمى فلان كمسنه يه اجاره يه ويردم واول فرسى ركوب واول ثوبى لبس ايلدكدن
صكره اوزريمه رد ايلدى ديسه ياخود بو دارمى اكا عاريه ويردم ياخود كندويه
انده اسكان ايلدم صكره اوزريمه رد ايلدى ديسه تصديق اولنور ابو حنيفه
قتنده وعندهما القول للمأخوذ منه واما مين قتنده بو مسئله ده ماخوذ
منه نكدر ركبه ده اولان ضمير فرسه راجعدر لبسه ده اولان ضمير ثوبه راجعدر
لف ونشر مرتب طريقى اوزره رده ده اولان ضمير ايكيسنك برينه راجعدر
اعرته واسكنته ده اولان ضميرلر فلانه راجعدر ثم ردها ده اولان ضمير داره
راجعدر ولو قال خاط ثوبي هذا بكذا ثم قبضته منه وادعاه الآخر فعلى هذا
الخلاف في الصحيح وقچن بر كمسنه بر آخردن اوتورى فلان كمسنه بنم بو ثوبمى
بر درهمه دكدى تمام اولدقده وقچن بر آخردن اوتورى صكره انى اندن قبض
ايلدم ديه واول آخر بنمدر ديو ادعا ايلسه امدى بو مسئله ده خلاف اول ماقبلنده
اولان مسئله نك خلافى كبيدر صحيحده يعنى اول قبضته دين كمسنه تصديق

اولنور ابو حنیفه قتنده و امامین قتنده قول مأخوذ منه نکدر قبضته ده اولان
ضمیر ثوبه راجعدر منه ده اولان ضمیر خاطردن مفهوم اولان خیاطه راجعدر ادعا
ده اولان ضمیر ثوبه راجعدر ولو قال اقتضیت من فلان الفا کانت لی علیه
او اقرضته الفا ثم اخذتها منه وانکر فلان فالقول له وقتی بر کمسنه بنم فلان کمسنه نك
اوزرنده اولان بیك درهمی تقاضی ایلدم یعنی الدم حقلشدم دیسه یاخود اکا
اقراض ایلدیکم بیك درهمی اخذ ایلدم دیسه واول فلان اولان انکار ایلسه قول
انکدر یعنی اول مقرله اولان فلانکدر منکر اولدیغی اجلدن علیه ده اولان ضمیر فلانه
راجعدر او اقرضته ده اولان ضمیر بنه فلانه راجعدر اخذتها ده اولان ضمیر الفه راجعدر
منه ده اولان ضمیر بنه فلانه راجعدر له ده اولان ضمیر بنه فلانه راجعدر ولو قال
زرع فلان هذا الزرع او بنی هذا الدار او غرس هذا الکرم لی استعنت به فیه وادعی
فلان ذلك فالقول للمقر وقتی بر کمسنه بو اکنی فلان کمسنه بنم ایچون اکدی وبن اندن
استعانه طلب ایلیوب بکا انده یردم ایلمشدر یاخود بو داری فلان کمسنه بنم
ایچون یاپدی وبن اندن یاپمغه استعانه طلب ایدوب بکا مساعده ایلمشدر
یاخود بو باغی بنم ایچون غرس ایلدی اندن استعانه رجا ایدوب بکا یاردم ایلمشدر
دیسه واول فلان کمسنه اول شیئی کندونکدر دیو دعوا ایلسه قول بو مسئله ده
مقر اولان کمسنه نکدر زیرا اول حالده صاحب یددر به ده اولان ضمیر فلانه راجعدر
فیه ده اولان ضمیر اول ذکر اولنان اشیاء ثلثه نك برینه راجعدر **باب اقرار المریض**
مصنف رحمة الله علیه بو بابده مریض اولان کمسنه حالت مرضنده واقع
اولان اقرارك احکامنی بیان ایدر دین صحته وما لزمه فی مرضه بسبب معروف
سواء یعنی مریض اولان کمسنه نك حالت صحتنده ایدوندیکی ودخی حالت مرضنده
بر سبب معروفله اکا لازم اولان دین برابردر ویقدمان علی ما اقربه فی مرضه
حالت صحتنده اولان ودخی مرضده لازم اولان دین حالت مرضنده اقرار ایلدیکی
دینك اوزرینه تقدیم اولنورلر والکل مقدم علی الارث وبو جمله ذکر اولنان
صورتلرده ارث اوزرینه تقدیم اولنورلر یعنی اول حال صحتده حاصل اولان دین
قضا اولنور صکره سبب معروفله مرضنده حاصل اولان دین قضا اولنور و بونلردن
صکره بر شی قالورسه ده وارثلر فریضه یعنی علی ما فرض الله تعالی تقسیم
شرعیه ایله تقسیم اولنور صحته ده وما لزمه ده وفی مرضه ده اولان ضمیرلر مریضه
راجعدر اقربه ده اولان ضمیر ما قبلنده اولان مایه راجعدر ولا یصح تخصیص غریما
بقضاء دینه یعنی مریض اولان کمسنه ارباب دیوندن بر غریمی قضاء دینی تخصیص
ایلمك صحیح دکلدر زیرا برینی تخصیص ایلمك اول باقیلرك حقلرینی ابطال
ایلمك واردر دینه ده اولان ضمیر مریضه راجعدر ولا اقراره لوارثه الا ان

باب اقراض المریض

صکره حالت مرضنده اقرار ایلدیکی دین
قضا اولنور
صح

ان یصدقه بقیة الورثة ودخی مریض اولان کمسنه نك کندو وارثلرندن برینه بنده
فلان شیئی واردر دیو اقرار ایلمسی صحیح دکلدر مکر که بقیه ورثه اول مریضی اقرار
ایلدوکنه تصدیق ایدهلر وبو ترکیبده اولان ضمیرلر مریضه راجعدر وان اقر
لاجنبی صح ولو احاط بماله واکر مریض اولان کمسنه بر اجنبی ایچون برشی اقرار ایلسه
اقراری صحیح اولور واکرچه جمله مالنه احاطه ایدرسه ده وقیاس ثلثدن زیاده ده
صحیح اولمامقدر لکن ابن عمر حضرتلری اذا اقر الرجل فی مرضه بدین لرجل غیر
وارث فانه جائز وان احاط بماله بیوردقلری ایچون قیاس ترك اولندی
بماله ده اولان ضمیر مریضه راجعدر وان اقر لاجنبی ثم اقر انه ابنه ثبت نسبه
وبطل اقراره واکر مریض اولان کمسنه اجنبی یه برشیئی اقرار ایدوب صکره کندو
اوغلیدر دیو اقرار ایلسه اول مقرله اولان اجنبی نك نسبی ثابت اولور واول
واقع اولان اقرار باطل اولور انه ده اولان ضمیر اجنبی یه راجعدر ابنه ده اولان
ضمیر مقره راجعدر نسبه ده اولان ضمیر اجنبی یه راجعدر وان اقر لاجنبیة ثم
تزوجها لا یبطل اقراره واکر اول مریض اولان کمسنه بر اجنبیه خاتون ایچون
اقرار ایدوب صکره انی تزوج ایلسه اقراری باطل اولماز تزوجها ده اولان ضمیر
اجنبیه یه راجعدر اقراره ده اولان ضمیر مقره راجعدر ولو اوصی لها ثم تزوجها بطلت
وقتی اول اجنبیه یه وصیت ایدوب صکره آنی تزوج ایلسه اول وصیت
باطله اولور زیرا وصیتك صحیح اولمسی بعد الموتدر ولو وهبها ثم تزوجها فلا
رجوع وقتی اول اجنبیه یه برشیئی هبه ایدوب صکره آنی تزوج ایلسه اول هبه
ایلدوکی شیئی ایله رجوع یوقدر ومسئله جمله ملتقی نك کوریلان نسخه لرنده بویله
واقع اولمش وبو روایه اکثر متونه وکنزك عبارتنه مخالفدر زیرا کنزده درکه
وان اقر لاجنبیة ثم نکحها صح بخلاف الهبة والوصیة ایله اولیجق جائزدر که بو محلده
ملتقی عبارتی تحریف نساخدن اوله وصاحب کافی شرح بخلاف مالو وهب لها
هبة او اوصی لها ثم تزوجها فانهما تبطل بیورمشدر زیرا وصیت بعد الموت
تملکیدر ومرضده هبه دخی وصیتدر حال بو که خاتون وارثه در وصاحب اختیار
شرح لو اوصی لها او وهبها ثم تزوجها لا یصح بیورمشدر وصاحب الدرر شرح
بخلاف مالو وهب لها شیئا او اوصی لها بشیء ثم تزوجها فانهما تبطلان اتفاقا
بیورمشدر وصاحب تسهیل لو وهب لها او اوصی لها ثم نکحها لم تجز الهبة والوصیة
بیورمشدر وان اقر بغلام مجهول النسب یولد مثله لمثله انه ابنه وصدقه الغلام
ثبت نسبه منه ولو مریضا واکر مریض اولان کمسنه بر مجهول النسب اولان غلامه که
اول غلامك مثلی اول کمسنه نك مثلنه طوغماسی ممکن اوله کندو اوغلیدر دیو
اقرار ایلسه غلام دخی انی تصدیق ایلسه اول غلامك نسبی اول کمسنه دن ثابت

صحيح اولان اول مقر ديمه‌لي اول غلام قولي باطلدر

اولور مريضده اولورسه اول غلام زيرا اول كمسنه نك اقرارينك صحتنه مانع يوقدر
مقضنك وصدقه الغلام ديمسندن فهم اولنديكه اول غلامك شرطي كندو
كنديسندن تعبير ايلمكه قادر اوله امدي غلام صغير اولسه كندو نفسندن تعبيره
قادر اولمه تصديقنه اعتبار يوقدر مثلهده اولان ضمير غلامه راجعدر لمثله
اولان ضمير مقره راجعدر انه‌ده اولان ضمير غلامه راجعدر ابنه‌ده اولان ضمير مقره راجعدر نسبه‌ده ٧ اولان ضمير
غلامه راجعدر منه‌ده اولان ضمير مقره راجعدر وشارك الورثة يعني اول
نسبي ثابت اولمش غلام اول اقرار ايدن كمسنه نك ورثه سنه ميراثده
مشارك اولور زيرا نسبي ثابت اولمغله انلردن اولدر وصح اقرار الرجل بالوالدين
والولد والزوجة والمولى وشرط تصديق هؤلاء يعني والدينه وولدينه وزوجه‌سنه
ومولايه اقرار ايلمك صحيحدر اما بو مذكورلرك انلره اولان اقراره تصديقلري
شرطدر مثلا بو بنم بابامدر ياخود انامدر ياخود اوغلمدر ياخود زوجه‌مدر ياخود
مولامدر ديسه صحيح اولور اما زوجه نك نكاحي وعدتدن خالي اولمسي شرطدر
وكذا اقرار المرأة لكن شرط في اقرارها بالولد تصديق الزوج ايضا او شهادة
قابلة يعني رجلك اقراري صحيح اولدوغي كبي خاتونك دخي اقراري صحيحدر لكن
امرأه‌نك بر ولده اقرار ايلمسنده كندو زوجنك تصديقي شرط اولندر زيرا
حق انكدر ياخود قابله نك شهادتي زيرا قابله نك قولي بو محلده مقبولدر
وصح تصديقهم بعد موت المقر يعني بو ذكر اولنلرك تصديقلري اول مقر
اولان كمسنه نك موتندن صكره صحيحدر زيرا النسب موتدن صكره باقيدر
الا تصديق الزوج بعد موتها الا زوج اولان كمسنه نك زوجه نك موتندن
صكره زوجه يه تصديق ايلمسي صحيح دكلدر زيرا زوجه نك موتندن صكره
نكاح منقطع اولور ابو حنيفه قتنده وعندهما يصح ايضا واما مين قتلرنده
تصديقي صحيح اولور زيرا ميراث حققنده زوجه نك موتندن صكره نكاح
باقيدر وان اقر بنسب غير الولاد كاخ وعم لا يثبت ولاددن غيري بر كمسنه نك
نسبنه اقرار ايله اخ كبي وعم كبي نسبي ثابت اولماز وكنزك عبارتي وان
اقر بنسب نحو الاخ والعم لم يثبت زيرا آندن غيره تحميل نسب واردر بو ايسه
جائز دكلدر ويرثه ان لم يكن له وارث معروف ولو بعيدا يعني بو غير ولاددن
كمسنه كه نسبنه اقرار اولنمشيدي اول مقرك وارث معروفي اولمديغي تقديرجه ٩
كندوسي وارث اولور ~~وارث بعيد اولدوغي تقديرجه خزينه وارث اولور~~
زيرا ميراث حقي اولور مزاحم اولمدوغي اجون يرثه‌ده اولان ضمير بارز مقره
راجعدر له‌ده اولان ضمير مقره راجعدر ومن مات ابوه فاقر باخ
شاركه في الارث ولا يثبت نسبه وشول كمسنه بر كمسنه نك اخوتنه

٧ صدقه‌ده اولان ضمير مقره راجعدر صح

شهادة قابله

٩ هر نقدر او وارث معروف وارث بعيدده اولورسه مولا الموالات كبي

اخوتنه يعني اكا اخ اولدوغنه اقرار ايليه اكا ارثده مشارك اولور لكن نسبي
ثابت اولماز زيرا اقراري ثابت ومقبولدر كندو حقنده ابوه‌ده اولان ضمير
ما قبلنده اولان من لفظنه راجعدر شاركه‌ده اولان ضمير بارز مقره راجعدر
ولو كان لابيهما الميت دين على شخص فاقر احدهما بقبض ابيه نصفه فالنصف
الباقي للاخ ولا شيء للمقر يعني بابالري اولمش ايكي قرداشك بر شخصده الحق
ديني اولسه بو ايكي قرداشك بريسي بنم بابام حال حياتنده بو شخصده اولان
دينك نصفني قبض ايلدي ديو اقرار ايلسه اول باقي قلان نصف اول بر آخر
قرداشك اولور واول اقرار ايدن كمسنه يه نسنه يوقدر زيرا ايلدوكي اقرار كندو
نصيبنه مصرف اولور لابيهماده اولان ضمير اخوينه راجعدر ابيه‌ده اولان ضمير مقره
راجعدر نصفه‌ده اولان ضمير دينه راجعدر

كتاب الصلح

چون مصنف
رحمة الله عليه اقرار كتابنك احكامي بياننده فارغ اولدي صلح كتابنك
احكامي بياننه شروع ايلدي زيرا اكاه اولور كه اقراردن صكره صلح واقع
اولور انكچون بيان اولنه كركدر وبو اجلدن كتاب الاقرارك عقبنده ذكر
اولندي معلوم اوله كه صلح لغتده اسمدر مصالحه معناسنه در اصلي صلاحدن
مأخوذدر كه ضدي فساددر واصطلاح شرعده هو عقد يرفع النزاع يعني
صلح بر عقددر كه مدعي ايله مدعى عليه نك مابينلرنده اولان نزاع وواقع اولان
خصومتي رفع ايدر ويجوز مع اقرار وسكوت وانكار يعني اكر ايكي خصم
اراسنده صلح واقع اولمق اقرار ايله وسكوت ايله وانكار ايله جائزدر
زيرا حق سبحانه وتعالى والصلح خير بيوردقلري مطلقدر واقسام ثلاثيه شاملدر
فالاول كالبيع ان وقع عن مال بمال امدي صلحك قسم اولي كه صلح عن اقراردر
بيع كبيدر جميع احوالنده قچن ذمتده اولان مالدن يته مال ايله صلح اولنسه
زيرا معناي بيع انده موجوددر كه مالي ايله مبادله ايلمكدر فيثبت فيه الشفعة
والرد بالعيب وخيار الرؤية والشرط بو فا تفريعيه‌در يعني چونكه صلحك
اولكي قسمي بيع كبي اولدي امدي انده شفعه اكر عقار ايسه ومعيب رد اولنمق
وخيار رؤيه وخيار شرط ثابت اولور فيه‌ده اولان ضمير صلحه راجعدر
ويفسده جهالة البدل لا جهالة المصالح عنه يعني قچن بدل صلح مجهول اولسه
واقع اولان صلحي افساد ايدر زيرا اسقاط قبيلندندر يفسده‌ده اولان ضمير
صلحه راجعدر ويشترط القدرة على تسليم البدل دخي واقع اولان صلحك
بدلني تسليم ايلمكه قادر اولمق اشتراط اولنور بو اجلدن عبد ابقك اوزرينه
صلح اولنمق جائز اولمدي زيرا تسليمنه قدرت يوقدر وان استحق بعض المصالح
عنه او كله رجع بكل البدل او بعضه واكر اول مصالح عنه نك بعضيسي ياخود

کلیسی مستحق اولسه اول مدعی علیه اولان کمسنه کل بدل ایله رجوع ایدر قچن
اول مصالح عنه نك کلیسی مستحق اولسه وبعضیسی ایله رجوع ایدر قچن بعضیسی
مستحق اولسه کلهده اولان ضمیر مصالح عنه یه راجعدر بعضه ده اولان ضمیر
بدله راجعدر وان استحق بعض البدل او کله رجع بالمصالح عنه او بعضه
واکر بدل صلحك بعضیسی یاخود کلیسی مستحق اولسه مصالح عنه نك کلیسی
ایله یاخود بعضیسی ایله رجوع ایدر کلهده اولان ضمیر بدله راجعدر او بعضهده
اولان ضمیر مصالح عنه یه راجعدر وان وقع عن مال بمنفعة اعتبر اجارة واکر
صلح بر مالدن بر منفعت ایله واقع اولسه اجاره اعتبار اولنور مثلا بر کمسنه
بر آخردن مال دعوا ایدوب اول آخر اعتراف ایلسه صکره اول مدعی اولان
کمسنه بر دارده ساکن اولمق اوزره یاخود بر معلوم دابه نك اوزرینه بنمکه
یاخود بر ثوبی کیمکه مصالحه ایلسه جائزدر وعقد اجاره معناسنه اولور
فیشترط فیه التوقیت ویبطل بموت احدهما بو فاء تفریعیه در یعنی
چونکه مالدن منفعت ایله واقع اولان صلح اجاره معناسنه اولدی امدی آنده
توقیت اشتراط اولنور عین موجوده اشتراط اولندیغی کبی ونخ مصالحینك
برینك موتیله باطل اولور اجارهده اولدیغی کبی والاخیران معاوضة فی
حق المدعی وفداء الیمین وقطع المنازعة فی حق الآخر والاخیران مصنفك
فالاول قولنه معطوفدر یعنی انواع صلحك باقی قلان ایکی قسمی که بری صلح عن
انکار وبری صلح عن سکوتدر معاوضه در مدعی اولان کمسنه حقنده وفداء
یمین وقطع نزاعدر اول بر آخرك که مدعی علیه در حقنده فلا شفعة فی دار
صولح عنها مع احدهما امدی سکوت ایله یاخود انکار ایله مصالحه اولنان
دارده شفعه یوقدر عنهاده اولان ضمیر تثنیه سکوت ایله وانکار ایله اولان
صلحه راجعدر وتجب فی دار صولح علیها وشول دارده شفعه واجب
وثابت اولور که انك اوزرینه اولنمش اوله علیهاده اولان ضمیر داره راجعدر
وما استحق من المدعی کلا او بعضا یرد المدعی حصته من البدل وشول شیکه
مدعیدن یعنی متنازع فیه دن مستحق اوله کل اوله یا بعض اولسون مدعی اولان
کمسنه انك حصه سن یعنی مقدارین رد ایلسون حصته ده اولان ضمیر ما استحقه یه
راجعدر ویرجع بالخصومة فیه یعنی مدعی اولان کمسنه مستحق اولان کمسنه ایله
مستحق اولان شیدن خصومت ایلیه فیه ده اولان ضمیر مستحق اولان شیئه
راجعدر وما استحق من البدل بعضا او کلا یرجع المدعی الی دعواه فی قدره وشول
شیکه بدلدن مستحق اوله بعض اولسون یاخود کل اولسون مدعی اولان
کمسنه انك مقدارینك دعواسنه رجوع ایلیه مثلا بر کمسنه بر آخردن بر شیئی

بر شیئی دعوا ایلیوب مدعی علیه انکار ایلدکدن صکره اولمدعی اولان کمسنه
بر ثوب ایله صلح ایله صلح اولندقدن صکره اولمصالح به اولان ثوب مستحق
اوله مدعی اولان کمسنه اول دعوا ایلدوکی شیئك رجوع ایدر واول مصالح به
اولان ثوبك دعواسنه رجوع ایلمز اما قچن بر کمسنه بر آخردن بر دار دعوی
ایدوب مدعی اولان کمسنه اول مدعی اولان کمسنه یه بر ثوب بیع ایلیوب وانك
مصالحه اولندقدن صکره اول ثوب مستحق اولسه مدعی اولان کمسنه مدعی علیه
اوزرینه اول ثوب ایله رجوع ایلیه دعوایه رجوع ایلمیه دعواهده اولان ضمیر
مدعی یه راجعدر فی قدره ده اولان ضمیر بدله راجعدر وهلاك البدل قبل التسلیم
کاستحقاقه فی الفصلین یعنی بدل صلحك تسلیمدن اول هلاك اولمسی مستحق
اولمسی کبیدر تقدم ایدن ایکی فصلده که بری فصل اقرار وبری فصل انکاردر یعنی
صلح باطل اولور زیرا بدلك هلاکی مبیعده بیعی باطل ایدر بو نخ کذلك استحقاقده
اولان ضمیر بدله راجعدر ولو صالح علی بعض دار یدعیها لا یصح وقچن مدعی اولان
کمسنه دعوا ایلدوکی شیئك یعنی دعوا ایلدوکی دارك بعضیسنه مصالحه
ایلسه اول صلح صحیح اولماز واول داردن باقی قلانی دعوا ایلمك اوزره باقیدر
یدعیهاده اولان ضمیر داره راجعدر وحیلته ان یزید فی البدل شیئا او یبری عن
دعوی الباقی یعنی دارك بعضیسنه صلح ایلمنك جائز اولمسنك حیله سی بودر که
اول مدعی علیه اولان کمسنه اول واقع اولان بدله بر شیئی زیاده ایلیه مثلا بر ثوب
کبی یاخود درهم کبی که بو زیاده اول باقیدن عوض واقع اوله یاخود اولمدعی اولان
کمسنه او مدعی علیه اولان کمسنه او لباقیدن ابرا ایلیه مثلا ابرانك من دعوی
هذه الدار دیه **فصل** بو فصل بینه صلحه متعلق نیجه اشیا بیانندهدر یجوز الصلح
عن المجهول یعنی مجهول اولان شیدن صلح واقع اولمق جائزدر اسقاط اولدیغی
اجلدن ولا یجوز الا علی معلوم ونخ صلح جائز اولماز الا معلوم اولان شیئك
اوزرینه زیرا تملکدر معلوم اولمسه منازعه یه مؤدی اولور بوندن صکره معلوم
اوله که صلح درت قسمدر بر قسمی معلوم ایله معلوم اوزرینه صلح
اولمقدر وبو ایکی قسم جائزدر وبر قسمی مجهول ایله مجهول اوزرینه صلح اولمقدر وبر
٩ قسم معلوم ایله مجهول اوزرینه صلح اولمقدر صح
وبو ایکی قسم فاسددر ویجوز عن دعوی المال امدی مال دعواسی اولمقده صلح اولنمق
جائزدر زیرا بیع معناسنده در والمنفعة ونخ منفعت دعواسی اولنمقده صلح
جائزدر وبو صلح اجاره معناسنه واقع اولور والجنایة فی النفس وما دونها
عمدا او خطاء ونخ نفسده ونفسدن دوننده واقع اولان جنایتده کرك عمدا
اولسون اول جنایه کرك خطا اولسون صلح واقع اولمق جائزدر زیرا حق سبحانه
وتعالینك فمن عفی له من اخیه شیء قولندی دم عمددن واقع اولان صلحده

نازل اولدیغی بیورمشدر وعن دعوی الرق وکان عتقا بمال وخ رق
دعواسندن صلح اولنمق جائزدر وبو واقع اولان صلح اول مدعی علیه‌نک طرفندن
مدعی‌یه صلح ایچون ویریلان مال ایله مدعی جانبندن عتق واقع اولور ولا ولاء له علیه
واول مدعی اولان کمسنه‌نک اول عتق اولنان عبدک اوزرینه ولاسی یوقدر اول
مدعی علیه رقیتی انکار ایلدوکی اجلدن لهده اولان ضمیر مدعی‌یه راجعدر علیه‌ده
اولان ضمیر رقیتی دعوا اولنانه راجعدر ودعوی الزوج النکاح وکان خلعا وخ
بر رجل بر خاتونک نکاحنی دعوا ایلمکدن مال ایله صلح واقع اولمق صحیحدر واول
مال ایله واقع اولان صلح اول خاتونه خلع واقع اولور مثلا بر رجل بر خاتونک
اوزرینه بونم خاتونمدر دیو دعوی ایدوب مزبوره خاتون انکار ایله واول
رجلی بر مقدار مال ایله صلح ایلسه جائزدر وخلع واقع اولور ویحرم علیه دیانة
ان کان مبطلا واگر اول زوجیت دعواسن ایدن کمسنه دعواسنده باطل
اوزره ایسه اول بدل انک اوزرینه حرام اولور دیانت جهتندن ولو صالحها
بمال لتقرّ له بالنکاح جاز ولا یجوز ان ادعته المرأة واگر خاتون بر رجلک منکوحه‌سی
اولدیغنی دعوا ایله اول بدل صلح ویرمک جائز دکلدر وقیل یجوز وبعض
روایاتده جائزدر دنیلدی زیرا اول خاتونک مهرینه زیاده قلنور ادعته‌ده
اولان ضمیر نکاحه راجعدر ولا عن دعوی الحد وخ بر رجلک اوزرینه حدّه موجب
اولان دعوا اولنمامق ایچون مال ایله صلح اولنمق جائز دکلدر واول اخذ ایلدیکی
مالی ردّ ایلیه مثلا بر کمسنه بر زانی‌یی یاخود بر شارب خمری حاکمه اخذ ایلمکه
مراد ایله اول مأخوذی حاکمه اخذ ایلمامک ایچون بر مقدار مال ایله صلح
ایله اول صلح باطل اولور ومال اخذ اولندوغی تقدیرجه صاحبنه ردّ اولنه
زیرا اول حدّ حق الله در انی مال ایله صلح ایلمک جائز دکلدر وان قتل عبد
مأذون رجلا عمدا وصالح عن نفسه لا یجوز واگر بر عبد مأذون بر رجلی
قصدا قتل ایلیوب کندو نفسنی مال تجارتندن بر مقدار مال ایله صلح ایلسه
جائز دکلدر زیرا اول عبد انجق تجارته تصرف ایلمکه مأذوندر کندو نفسنه
تصرف ایلمکه مأذون دکلدر نفسه‌ده اولان ضمیر عبده راجعدر بخلاف صلحه
عن نفس عبد له قتل رجلا عمدا اما اول عبد مأذونک عبدی بر رجلی عمدا قتل
ایلیوب سیدی اول قتل ایدن عبدک نفسنی مال ایله صلح ایلمسی اول تقدم
ایدن مسئله‌نک خلافیدر مثلا عبد مأذونک بر عبدی اولسه بر رجلی قصدا
قتل ایلسه سیدی اولان کمسنه انی مال ایله صلح ایلسه جائزدر زیرا اول عبد
مأذون کندو کسبندن وتجارتندن اولان شیئک تصرفی جائزدر واول قاتل
اولان عبد ایسه کندو کسبندندر صلحه‌ده اولان ضمیر عبد مأذونه راجعدر لهده

لهده اولان ضمیر بنیه اکا راجعدر وان صالح عن مغصوب تلف باکثر من
قیمته جاز وقالا یبطل الفضل ان کان لا یتغابن فیه واگر بر کمسنه تلف
اولنمش ومغصوبی قیمتندن اکثر بر شیء ایله صلح ایلسه جائزدر ابو حنیفه قتنده
زیرا تراضی ایله اولسه عوض اولور ربا اولماز واما امامین دیدیلر که انک قیمتندن
فاضل اولان یعنی زیاده اولان باطل اولور اگر اول فضلده تغابن اولنماز ایسه
زیرا اول زیاده‌لک ربادر قیمته‌ده اولان ضمیر مغصوبه راجعدر فیه‌ده اولان ضمیر
فضله راجعدر وان بعرض صحّ مطلقا اتفاقا واگر صلح عوض ایله اولسه
مطلقا اتفاق علما ایله جائزدر زیرا اول زیاده‌لک واقع اولان اختلاف
قتنده ظاهر اولماز وان اعتق موسر عبدا مشترکا وصالح عن باقیه باکثر
من نصف قیمته بطل الفضل واگر موسر اولان کمسنه مشترک عبدی عتق ایلسه
کندو شریکیندن نصفنک قیمتندن زیاده ایله مصالحه ایلسه اولان نصفدن
زیاده اولان فضل باطل اولور جمله‌سنک اتفاقیله باقیه‌ده اولان ضمیر عبده
راجعدر قیمته‌ده اولان ضمیر بنیه عبده راجعدر وان بعرض صحّ واگر عوض
ایله اولور ایسه صحیح اولور زیرا بیان اولنمشیدیکه اول فضل اختلاف جنس
قتنده ظاهر اولماز ویجوز صلح المدعی بمال یدفعه الی المنکر لیقرّ له یعنی مدعی
اولان کمسنه منکره که مدعی علیه‌در اقرار ایلمسی ایچون مال دفع ایدوب صلح
اولنمق جائزدر واول ویریلان مال بدل صلح واقع اولور وبو صلح منکر اولان کمسنه‌نک
حقنده بیع گبی اولور ومدعی اولانک حقنده ثمن واقع اولان زیاده‌لک
گبی اولور یدفعه‌ده اولان ضمیر بارز ماله راجعدر له‌ده اولان ضمیر مدعی‌یه راجعدر
وبدل الصلح عن دم عمد او علی بعض دین یدعیه یلزم الموکّل لا الوکیل دم عمددن
اولان بدل صلح ویاخود مدعینک ادعا ایلدوکی دینک بعضیسی اوزرینه واقع
اولان بدل صلح موکّل اولان کمسنه‌یه لازم اولور وکیله لازم اولماز زیرا وکیل
اولان کمسنه واسطه اولدوغی اجلدن بدل صلح اکا لازم اولماز الّا ان ضمنه الا
نجق وکیل اولان کمسنه اول بدله ضامن اولسه اول زماندن لازم اولور ضمنه‌ده
اولان ضمیر بدله راجعدر وبدل ما هو کبیع یلزم الوکیل وشول بیع گبی اولان
شیئک بدلی مثلا بر مقدار مالدن بنه مال ایله صلح اولسه وکیله لازم اولور
زیرا بعده واقع اولان حقوق وکیله راجعدر وان صالح فضولیّ واگر فضولی
اولان کمسنه مدعی علیه طرفندن مدعی اولان کمسنه ایله مصالحه ایلسه وضمن البدل
او اضاف الی ماله وخ ایلدوکی صلحک بدلنه ضامن اولسه یاخود کندو مالنه
اضافت ایلسه مثلا علی الف من مالی یاخود علی عبدی من هذا دیسه او اشار
الی عرض او نقد بلا اضافة ویاخود بر عرضه یا بر نقده اضافتسز اشارت

ایلسه مثلا علی هذا الالف یاخود علی هذا العبد دیسه او اطلق وسلم صح ویاخود
اطلاق ایلسه مثلا علی الف دیسه وتسلیم ایلسه اول فضولینک صلحی صحیح
اولور بو ذکر اولنان مسائلک هر برینک علتنی ذکر ایلمده تطویل واردر برندن
مراجعت اوضه ماله ده اولان ضمیر فضولی یه راجعدر وکان متبرعا او فضولی اولان
کمسنه مدعی علیه ایچون متبرع اولور وان اطلق ولم یسلم توقف واکر فضولی
اولان کمسنه اطلاق ایدوب یعنی علی الف درهم دیوب تسلیم ایلمسه صلح
توقف اولنور فان اجازه المدعی علیه جاز ولزمه البدل والا بطل امدی اکر
مدعی علیه اولان کمسنه اول صلحه جواز ویرسه جائز اولور واکا بدل لازم اولور واکر
جواز کوسترمزایسه باطل اولور زیرا مصالحه فضولیدر مطلق به ولایتی
یوقدر بو اجلدن تصرفی نافذ اولماز **باب الصلح فی الدین** بو بابده دینده
واقع اولان صلحک احکامی بیان اولنور الصلح عما استحق بعقد المداینة علی
بعض جنسه اخذ لبعض حقه واسقاط لباقیه لا معاوضة عقد مداینه ایله
مستحق اولان شینک جنسنک بعضسی اوزرینه صلح اولنمق مثلا بر کمسنه نک
بر آخرده بیک درهمی اولوب بشیوز درهمه صلح اولنسه بعض حقنی اخذ ایدوب باقیسن
اسقاط ایلمک قبیلندن اولور معاوضه اولماز زیرا معاوضه اولسه ربا اولور
جنسه اولان ضمیر عما استحق یه راجعدر حقه ده اولان ضمیر مصالحه راجعدر لباقیه ده
اولان ضمیر حقه راجعدر فلو صالح عن الف حال علی مائة حالة او الف مؤجل صح
امدی فچن بر کمسنه حال اولان بیک درهمی ینه حال یوز درهمه یاخود حال اولان
بیک درهمی بیک مؤجله صلح ایلسه صحیح اولور زیرا اولکی صورتده بعض حقی اولکی
بعضیسن اسقاط ایلمش اولور وایکنجی صورتده معاوضه قلنماسی ممکن دکل
امدی تأخیر اولنمغه محتاجدر وکذا عن الف جیاد علی مائة زیوف وفچن بیک
ایو درهمدن بیک زیوف درهم اوزرینه صلح اولنسه صحیح اولور ولا یصح
عن دراهم علی دنانیر مؤجلة یعنی حال اولان درهمدن مؤجل دنانیر اوزرینه
صلح اولنمق صحیح اولماز او عن الف مؤجل علی نصفه حالا وفچن بیک مؤجل
درهمدن بشیوز حال درهم اوزرینه صلح اولنمق صحیح دکلدر او عن الف سود
علی نصفه بیضا وفچن بیک قره درهمدن بشیوز بیاض درهم اوزرینه صلح اولنمق
صحیح دکلدر ولو صالح عن الف درهم ومائة دینار علی مائة درهم حالة او مؤجلة
صح وان قال من له علی آخر الف اد غدا نصفه علی انک بری من باقیه ففعل
بری والا فلا یبرا یعنی شول کمسنه که بر آخر اوزرینه بیک درهمی اوله بکا یارین
نصفنی ادا ایله اول باقیسندن بری اولمق اوزره دیسه اول مدیون اولان کمسنه
اول بیکک نصفنی باقیدن بری اولمق ایچون ادا ایلسه بری اولور امام ابوحنیفه

ابوحنیفه قتنده اکر یارینسی ادا ایلمسه بری اولماز خلافا لابی یوسف ابو یوسف
ایچون خلاف واردر بو مسئلهده یعنی انک قتنده بری اولور زیرا ابراء مطلقدر
وان قال صالحتک علی نصفه علی انک ان لم تدفع غدا النصف فالالف علیک
لا یبرا اذا لم یدفع اجماعا واکر بیک درهم صاحبی اولان کمسنه مدیون اولان کمسنه یه سنکی
سنده اولان بیک درهمک نصفنه مصالحه ایلدم شول وجه اوزره که اکر
سن بکا یارین اول مصالحه ایلدوکم نصفنی دفع ایلمز ایسک ینه اول الف اوزرینه
لازم اوله دیسه اجماع ائمه ایله اول نصف دفع ایلمینجه بری اولماز زیرا قیده صریحه ذکر
اولنمشدر نصفه ده اولان ضمیر الفه راجعدر وان قال ابرأتک من نصفه علی
ان تعطینی نصفه غدا بری من نصفه اعطی او لم یعط واکر اول بیک درهم صاحبی
اولان کمسنه مدیون اولان کمسنه یه سنی سنده اولان بیک درهمک نصفندن ابرا
ایلدم یارین بکا اول بر نصفی ویرمک اوزره دیسه اول مدیون اولان کمسنه بو قول
ایله بری اولور استرسه اول نصفی ویرسون استرسه ویرمسون زیرا ابراء مطلق
واقع اولمشدر من نصفه ده اولان ضمیر الفه راجعدر وکذا لو قال اد الی نصفه علی
انک بری من باقیه ولم یوقت وفچن صاحب دین اولان مدیونه بکا سنده
اولان بیک درهمک نصفنی ادا ایله اول بیک باقی قلان نصفندن بری اولمق
اوزره دیسه وادایه بر وقت توقیت ایلمسه اول مدیون بری اولور باقیه ده اولان
ضمیر الفه راجعدر ولو قال ان ادیت الی نصفه فانت بری او اذا ادیت او متی
ادیت لا یصح الابراء وان ادی یعنی واکر بر کمسنه مدیون اولان کمسنه اکر سنده اولان
بیک درهمک نصفنی بکا ادا ایدرسک اول بر نصفندن بری اوله سن دیسه
یاخود فچن سنده اولان بیک درهمک نصفنی ادا ایلسک بر نصفندن بری
اوله سن دیسه اول ابرا صحیح اولماز اکر ادا ده ایلسه زیرا شرط صریحه تعلیق
ایلمشدر و براءتک شروطه تعلیق اولنمسی باطلدر ومن قال سرا لرب دینه
لا اقر لک حتی تؤخره عنی او تحط عنی ففعل جاز وشول کمسنه که کندو دینی صاحبنه
بن سنک بنده اولان حقنه اقرار ایلم تاکیم بر قاج ای تأخیر ایتمینجه یاخود اقرار ایلم تا
انک بر قاجنی اوزرمدن قومیه سن صاحب دین اولان کمسنه امتثال ایدوب
بر قاج کون تأخیر یاخود بر قاجنی آشغه قوسه جائز اولور زیرا مالکدن اکراه سز
اولمشدر دینه ده اولان ضمیر ماقبلنده اولان من لفظنه راجعدر وتؤخره ده اولان ضمیر
دینه راجعدر وان اعلن لزمه للحال واکر سرا سویلیوب آشکار سویلسه تأخیر سز
وحط سز حالا لازم اولور والله اعلم **فصل** بو فصل ینه صلحه متعلق بعضی اشیا
بیاننده در ان صالح احد ربی الدین عن نصفه علی ثوب فلشریکه ان
یتبع المدیون بنصفه او یأخذ نصف الثوب یعنی ایکی صاحب دین اولان

كمسنه لرك برى مديون اوزرنده اولان كندو نصفندن بر ثوب اوزرينه
مصالحه ايلسه اول بر شريكينه جائزدر كندو نصفنى استخلاص ايلمده اول
مديونه تابع اوله يعنى نصفنى اندن طلب ايليه ياخود اول ثوبك نصفنى
شريكندن اخذ ايليه من نصفه ده اولان ضمير شريكه راجعدر الا ان يضمن له المصالح
ربع الدين الا قچن مصالح كمسنه اول شريكه ربع دينه ضامن اولسه كندو
نصفنى اول مديوندن طلب ايليميه ونه اول ثوبك نصفنى اخذ ايليه زيرا
حقى دينده در ثوبده دكلدر له ده اولان ضمير شريكه راجعدر وان قبض شيئا
من الدين شاركه شريكه فيه واتبعا الغريم بما بقى واكر ايكى شريكك بر مديوندن
اولان كمسنه دن ذمتنده اولان دينندن بر شيء قبض ايلسه اول بر شيئك اولان
كمسنه اول قبض ايلدوكى شيئده اكا مشاركت ايلر واول باقى قلاننده غريمه كه
مديوندر متابعت ايدرلر يعنى اندن اخذ ايدوب قسمت ايدرلر شاركه ده
اولان ضمير قابضه راجعدر شريكه ده اولان ضمير بنيه قابضه راجعدر فيه ده اولان
ضمير شيئه راجعدر وان اشترى بنصيبه شيئا ضمنه شريكه ربع الدين او
اتبع الغريم ومن ابرأ عن نصيبه او قاصّ الغريم بدين سابق لا يضمن لشريكه
وشول شريكه مديون اولان كمسنه كندو حصه سندن ابرا ايلمش اوله ياخود
كندوده اولان دين قديم ايله كندو غريمنه مقاصه ايلمش اوله ذكر اولنان صورتده
شريكك حصه سنه ضامن اولماز نصيبه ده اولان ضمير ماقبلنده اولان من لفظنه
راجعدر لشريكه ده اولان ضمير بنيه اكا راجعدر وان ابرأ عن البعض قسم الباقى
على سهامه واكر ايكى شريكك برى كندو حصه سندن مديونده اولان دينك
بعضيسندن ابرا ايلسه اول باقى قلان دين اوزرلرينه سهاملرى قدر قسمت
اولنور مثلا ايكى شريكك بر كمسنه ده يكرمى درهم دينلرى اولسه ايكيسنك برى
مديون اولان كمسنه يى كندو حصه سندن بش درهمدن ابرا ايلسه اول باقى
قلان اون بش درهم سهاملرى قسمت اولنور ابرا ايدن كمسنه بش درهم الور
واول بريسى اون درهم الور وان اجل نصيبه لا يصح واكر ايكى شريكك برى
كندو نصيبنى تأجيل ايلسه صحيح اولماز ابو حنيفه ايله امام محمد قتنده خلافا لابى
يوسف وابو يوسف اچون بو مسئله ده خلاف واردر يعنى انك قتنده
شريك كندو حصه سن تأجيل ايلمك صحيحدر ابراده صحيح اولديغى كبى وبطل
صلح احد ربى سلم عن نصيبه على ما وقع يعنى ايكى صاحب سلم اولان
كمسنه لرك برينك كندو نصيبندن دفع ايلدوكى شيئك اوزرينه صلح
ايلمسى باطل اولور دفع ايلدوكى رأس مالى يوز درهم ايدى ينه انك اوزرينه
صلح اولسه صلح صحيح دكلدر زيرا اذن شريكسز ذمتنده اولان دينك قسمتى

قسمتى لازم اولور ايسه جائز دكلدر نصيبه ده اولان ضمير احده راجعدر خلافا له
ايضا وان اخرج الورثة احدهم عن عرض او عقار بمال او عن احد النقدين
بالآخر او عنهما بهما صح قل البدل او اكثر يعنى اكر وارث اولان كمسنه لر كندولردن
برينى متروكاتدن اولان عروضدن ياخود عقاردن بر مقداردن مال ايله مصالحه
ايدوب اخراج ايلسه لر ياخود موجود اولان ايكى نقدك برندن اول بر آخره
صلح ايدوب اخراج ايلسه لر مثلا متروكات التون اولوب اكا برينه كمش
ويرسه لر ياخود نقدينده ينه نقدين ايله صلح ايليوب اخراج ايلسه صحيح اولور
كرك ويردكلرى بدل قليل اولسون كرك كثير اولسون زيرا حضرت عثمان
رضى الله عنه عبد الرحمن بن عوفك خاتوننى ثمننده سكسان بيك وبعض
نسخه لرده سكسان اوچ بيك التونه مصالحه ايلمش عنهما ده اولان ضمير نقدينه
راجعدر بهما ده اولان ضمير بنيه اكا راجعدر وعن نقدين وغيرهما باحد النقدين
لا يصح واكر ايكى نقددن وايكى نقدك غيريلرندن ايكى نقدك بريله صلح ايدوب
اخراج ايلسه لر صحيح اولماز الا ان يكون المعطى اكثر من نصيبه من ذلك الجنس
مكر اول معطى كه وارثه ويريلان بدلدر كندو جنس متروكاتدن اولان نصيبندن اكثر
اوله زيرا اول زياده لك متروكاتك بقيه سنك مقابله سنده واقع اولور
من نصيبه ده اولان ضمير وارثك اخراج ايلدكلرى احده راجعدر وان بعرض
جاز مطلقا واكر وارث اولان كمسنه لر كندولردن برينى نقدينده عوض ايله
صلح ايدوب اخراج ايلسه لر مطلقا جائز اولور زيرا ربا اولماز وان فى التركة دين
على الناس فاخرجوه ليكون الدين لهم بطل الصلح واكر بر ميتك متروكاتنده
ناس اوزرنده بر مقدار ديون اولوب وارث اولان كمسنه لر كندولردن برينى
صلح ايدوب اخراج ايلسه لر اول ناسده اولان دين كندولره اولمق اچون
صلح باطل اولور زيرا مصالحك حصه سنى لغير من عليه الدينه تمليك اولور
فاخرجوه ده اولان ضمير بارز اخراج اولنان وارثه راجعدر فان شرطوا ابراءة الغرماء
من نصيبه صح واكر اول ميتك وارثلرى اولان كمسنه لر موجود اولان غرمانك
ينه كندولردن بر وارثك نصيبندن برى اولمدنى شرط ايلسه لر صحيح اولور زيرا
اسقاط قبيلندندر وكذا ان قضوا حصته منه تبرعا او اقرضوه قدرها واحالهم
به على الغرماء وصالحوه عن غيره وخرج قچن وارث اولان كمسنه لر اول وارثك
حصه سن اول دينده متبرع اولدقلرى حالده قضا ايلسه لر ياخود اكا حصه سى
قدر بر شيء اقراض ايلسه لر ياخود وارث اولان كمسنه اول وارثلر اول دين ايله
غرمايه حواله ايلسه لر وارثلر خرج اول دينك غيريسى ايله مصالحه ايلسه لر
صحيح اولور حصته ده اولان ضمير مصالح اولان وارثه راجعدر منه ده اولان

ضمیر دینه راجعدر اقرضوه ده اولان ضمیر مصالحه راجعدر قدرها ده اولان ضمیر
حصه یه راجعدر به ده اولان ضمیر دینه راجعدر صالحوه ده اولان ضمیر وارثه راجعدر
من غیره ده اولان ضمیر دینه راجعدر وفی صحة الصلح عن ترکة هی اعیان غیر معلومة
علی مکیل او موزون اختلاف فی صحة بو جار ومجرور محلاً مرفوعدر خبر مقدمدر
اختلاف لفظ مرفوعدر مبتدا مؤخردر یعنی اعیان غیر معلومه اولان متروکاتی
مکیل یاخود موزون اوزرینه صلح اولنمنک صحتنده اختلاف واردر بر فرقه
عدم جوازه ذاهب اولمشلردر وبو طائفه جوازه سالک اولمشلردر زیرا مسئله ده
شبهة الشبهه واردر والاصح الجواز ان علم انها غیر المکیل او الموزون اذا کانت
کلها فی ید البقیة اما اصح اولان جائز اولمسیدر قچن مصالح اولان کمسنه اول اعیان
مکیل ایله موزونک غیریسی اولدیغنی بلسه وقتا که اول اعیانک جملهسی باقی قلان
وارثلرک یدنده اولسه انها ده اولان ضمیر اعیانه راجعدر وبطل الصلح والقسمة
ان کان علی المیت دین مستغرق وان غیر مستغرق فالاولی ان لا یصالح قبل
قضائه وقچن دین غیر مستغرق اولسه اولی اولان بودر که اول دین قضا اولنماز
دن اول مصالحه اولنمیه ولو فعل قالوا یجوز وقچن دین قضا اولنمزدن اول
مصالحه اولنسه ائمه علما جائز اولور دیدیلر قضائه ده اولان ضمیر دینه راجعدر
والقسمة یجوز قیاساً لا یجوز استحساناً یعنی قسمت قیاسده جائز اولور
استحسانده جائز اولماز وقیل القیاس ان یوقف الکل والاستحسان ان یوقف
قدر الدین ویقسم الباقی وخیلدیکه قیاس اول مالک کلیسی موقوف اولوب
قسمت اولنمامقدر واستحسان دین مقدارنی موقوف ایلیوب باقیسی قسمت
اولنمقدر **کتاب المضاربه** چونکه مصنف رحمة الله علیه کتاب صلحک احکامی بیانندن فارغ اولدی مضاربه احکامی صح
بیاننه شروع ایلدی مضاربه ضاربهنک مصدریدر لغتده ضرب فلان فی الارض اذا
سافر قولندن مشتقدر زیرا قرآن عظیمده وآخرون فی الارض یبتغون
من فضل الله مفسرلر ای یسافرون للتجارة بیورمشلردر وجه تسمیه بودر که
مضارب اولان کمسنه ارضده ضربه یعنی سیر وسفره محتاج اولمسیدر واصطلاح
فقهاده هی شرکة فی الربح بمال من جانب وعمل من جانب یعنی مضاربه
اصطلاحده ایکی کمسنه بر مالک ربحنده شریک اولمقدر برینک جانبندن
مال ایله وبرینک جانبندن عمل ایله مثلا بر کمسنه بر آخره بیک درهم ویروب
بو بیک درهم ایله سفر ایلیوب تجارت ایله وحاصل اولان ربح بنم ایله سنک
مابینمزده برابر اوله دیه والمضارب امین یعنی مضارب اولان کمسنه امیندر
مال مضاربه یدنده تلف اولدوغی تقدیرجه ضامن اولماز فاذا تصرف فوکیل
فان ربح فشریک وان خالف فغاصب وچون اول مضارب اولان کمسنه

کمسنه اول مالده تصرف ایلیه وکیل اولور رب المالک کندو امریله عمل ایلر وچون
مالده ربح ایلیه شریک اولور زیرا اول ربح مال سببی ایله تحصیل اولنمشدر وچون
مضارب مخالفت ایلیه غاصب اولور متعدی اولدیغی اجلدن بو تقدیرجه
ضامن اولور وان شرط کل الربح له فمستقرض واگر اول مضارب اولان کمسنه
ربحک جملهسن کندویه شرط ایلسه مستقرض اولور زیرا ربحک کلیسنه مستحق
اولماز مالک کلیسی انک اولمینجه وان شرط لرب المال فمستبضع واگر مضارب
واگر مضارب اولان کمسنه اول مال مضاربهدن حاصل اولان ربحی رب الماله
شرط ایلسه مستبضع اولور یعنی وکیل متبرع اولور باقی بویله مضاربه ویرمش
وان فسدت فاجیر فله اجر مثله ربح او لم یربح واگر اول مضاربه فاسد اولسه
اول مضارب اولان کمسنه اجیر اولور اولدوغی تقدیرجه اکا اجر مثل واردر استرسه ربح ایلسون
استرسه ایلمسون زیرا مضاربه فاسدهده اجر مثل لازم اولور ولا یزاد علی ما شرط
عند ابی یوسف یعنی اجر مثل لازم اولدیغی تقدیرجه شرط اولنان مقدارک اوزرینه
زیاده اولنمیه خلافاً لمحمد امام محمدک خلاف واردر زیرا امام محمد دیدیکه اکا اجر
مثل واردر واگر که شرط اولنان مقدارک اوزرینه زیاده اولورسه ده ولا
یضمن المال فیها ایضا یعنی مضارب اولان کمسنه مضاربه فاسدهده ماله ضامن
اولماز زیرا مال مضاربه فاسدهده غیر مضموندر ولا یصح المضاربة الا بمال تصح به
الشرکة یعنی عقد مضاربه صحیح اولماز الا شول مال ایله که انک ایله ایلمک صحیح
اوله یعنی لابددر که رأس مال دراهم یاخود دنانیر یاخود فلوس نافقه نتکم شرکتده
بیان اولنمشدر وان دفع عرضاً وقال بعه واعمل فی ثمنه مضاربة او قال
اقبض مالی علی فلان واعمل فیه مضاربة جازت ایضاً یعنی اگر مضارب اولان کمسنه
بر آخره عروض تجارتدن بر عرض دفع ایدوب بونی بیع ایله مضاربه ایله دیسه
یاخود فلان کمسنهده اولان مالی قبض ایله وانی مال مضاربه ایله دیسه جائز اولور بعهده
اولان ضمیر عرضه راجعدر ثمنهده اولان ضمیر ینه عرضه راجعدر فیهده اولان ضمیر ما قبلنده
اولان ماله راجعدر وشرط تسلیم المال الی المضارب بلا ید لرب المال فیه یعنی مال
مضاربه مضارب اولان کمسنهیه رب المالک آنده یدی اولمقسزین تسلیم اولنمسی
لابدر فیهده اولان ضمیر ماله راجعدر عاقداً کان او غیر عاقد کالصغیر اذا عقد ماله
ولیه واحد الشریکین اذا عقدها الآخر کرک رب المال اولان کمسنه اول عقد
مضاربهیه کندوسی بالذات عاقد اولسون کرک اولمسون شول صغیر کبی که ولیسی
اکا اول عقد مضاربهیی عقد ایلمش اوله زیرا مالک یدی ثابتدر وبونک بقاسی
مضاربهیه تسلیم اولمقدن مانعدر عقدهاده اولان ضمیر مضاربهیه راجعدر لهده اولان
ضمیر صغیره راجعدر ولیهده اولان ضمیر ینه صغیره راجعدر وکون الربح بینهما مشاعاً

وفي مضارب ایله مضاربك بیننده ربحك مشاع اولمسی شرط اولندر فتفسد
ان شرط لاحدهما عشرة دراهم مثلا امدرکجی ایکی شریکك برینه اون درهم شرط
اولنه مثلا اول مضاربه باطل اولور وکل شرط یوجب جهالة الربح یفسدها
وهر شرطکه ربحك جهالتنه موجب اوله مضاربهیی افساد ایدر یفسد هاده
اولان ضمیر مضاربهیه راجعدر والا فلا وهر شرطکه ربحك مجهول اولمسنه موجب
اولمیه عقد مضاربهیی افساد ایلمز ویبطل الشرط کشرط الوضیعة علی المضارب
یعنی عقد مضاربهده شرط ذکر اولنمق باطلدر مضاربك اوزرینه وضیعه یعنی
حاصل اولان زیان خسرانی شرط ایلمك کبی زیرا شرط زایددر شرکهنك قطعنه
موجب دکلدر واول اثناء عقدده ذکر اولنان وضیعه رب المالك اوزرینه
حساب اولنور وللمضارب فی مطلقها ان یبیع ویشتری ویوکل بهما ویسافر
ویبضع ویودع ویرهن ویرتهن ویؤجر ویستأجر ویحتال بالثمن علی الایسر
وغیره یعنی زمان ایله ومکان ایله مقید اولمین مضاربهده مضارب اولان کمسنه
ایچون جائزدرکه اول مال مضاربه ایله بیع وشرایه وکیل نصب ایلیه یعنی
مال مضاربهنك بر مقدارنی بر نوع متاع اشترا ایلمك ایچون بر کمسنهیه
ویرمکدر وودیعهیه ورهنه قویه ویا انه رهنه قویهلر واجارهیه ویره واستیجاره
ایلیه وفي صاحب یسار وغیره که صاحب اعساردر اوزرلرنده اولان ثمنه
حواله اوله زیرا عقد مطلقدر وبو عقددن مراد ربح ایسه بو اشیا حاصل
اولور مطلقها ده اولان ضمیر مضاربهیه راجعدر ولو ابضع رب المال صح ولا
تفسد به المضاربة وقچن رب المال اولان کمسنه مال مضاربهیی ابضاع ایلسه
صحیح اولور وانك ایله مضاربه فاسد اولماز بهده اولان ضمیر ابضاعه راجعدر
ولیس له ان یضارب الا باذن رب المال او یقول له اعمل برأیك مضارب
اولان کمسنهیه مضاربه ایلمك جائز اولماز الا رب المال اولان کمسنهنك اذنیله یاخود
کندو رأیك ایله عمل ایله قولی ایله له ده اولان ضمیر مضاربه راجعدر ولا ان یقرض
اویستدین او یهب او یتصدق الا بتنصیص وفي مضارب اولان کمسنهنك
قرض ویرمسی واستدانه ایلمسی وهبه ویرمسی وتصدق ایلمسی جائز دکلدر مکرکه
رب المال اولان کمسنه بو اشیایی تنصیص وتعیین ایلیه اول زمانده جائز
اولور زیرا توکیل کبی اولور فان شری بمالها بزا وقصره او حمله بماله فهو متبرع بزا
بفتح الباء وبالزاء المعجمة عند اهل الکوفة ثیاب الکتان والقطن کذا فی المغرب
لا ثیاب الصوف والخز یعنی قچن مضارب اولان کمسنه مال مضاربه ایله
بز یعنی بر ثوب اشترا ایدوب قصاره دق ایتدرسه یاخود انی بر مکاندن
بر مکانه نقل ایلمك ایچون حمالیهسن ویرسه متبرع اولور بمالها ده اولان ضمیر

ضمیر مضاربهیه راجعدر قصره ده اولان ضمیر بزه راجعدر او حملهده اولان
ضمیر بینه بزه راجعدر بمالهده اولان ضمیر شرانك فاعلنه راجعدر وان قیل له
اعمل برأیك واکرکه رب المال اولان کمسنه مضاربه اعمل برأیك دیسهده
زیرا صبغ تجاردن دکلدر وله الخلط بماله وفي مضارب اولان کمسنهیه جائز
درکه مال مضاربهیی کندو مالی ایله خلط ایلیه وایکی مالی بر ایدوب تجارت
ایلیه والصبغ ان قیل له ذلك وفي مضارب ایچون جائزدرکه صبغه محتاج
اولان شیئی صبغ ایلیه اکر اول صبغ اولنمق حیلهسی بعض شراح ان قیل له ذلك
قیدنی صبغه ارجاع ایلمش وبعضیلر اعمل برأیك قولنه ارجاع ایلمش اما ترکیبه
تأمل اولنه خلط ایله صبغه ارجاع اولنمسی کورنور لهده اولان ضمیر لر مضاربه
راجعدر فلا یضمن به ویصیر شریکا بما زاد الصبغ ایله اوله مضارب اولان
کمسنه اول ایلدوکی صبغ سببی ایله ضامن اولماز واول صبغك زیاده ایلدوکی
شیئه شریك اولور بهده اولان ضمیر صبغه راجعدر وحصته له اذا بیع واول حادث
اولان صبغك حصهسی قچن اول مصبوغ اولان ثوب بیع اولنه وحصة الثوب
فی المضاربة وفي مضارب ایچون اول مال مضاربهده اولان ثوب ابیضك قدن
حصهسی واردر مثلا بر ثوبك بهاسی آق ایکن بیك درهم اوله مصبوغ اولدقدن
صکره بیك ایکیوز درهم اوله بیك درهمی مضاربهنك اولور وایکیوز درهم
مضاربك اولور بدل مال صبغ حصتهده اولان ضمیر صبغه راجعدر لهده اولان
ضمیر مضاربه راجعدر وان قیدت ببلد او سلعة او وقت او معامل معین
فلیس له ان یتجاوز کما فی الشرکة واکر اول ایکی کمسنهنك ما بینلرنده واقع اولان
عقد مضاربه بر بلد ایله تقیید اولنه مثلا مصرده تجارت ایله دیسه یاخود
بر سلعهء معینه ایله تقیید اولنه مثلا بزدن غیری نسنهده تجارت ایلمه دیسه
یاخود وقت معین ایله تقیید اولنه مثلا جمعه کونندن غیری کونده بیع وشرا
ایلمه دیسه یاخود معامل معین ایله تقیید اولنه مثلا فلان تاجردن غیری کمسنه ایله
معامله ایلمه دیسه مضارب اولان کمسنهیه جائز دکلدرکه ذکر اولنان قیودی
تجاوز ایلیه شرکهده تجاوز اولمدوغی کبی فان تجاوز ضمن والربح له امدر اول
مضارب اولان کمسنه ذکر اولنان قیودی تجاوز ایدوب بر شیء تلف ایلسه
ضامن اولور واول حاصل اولان ربح انکدر زیرا اکا ضمان مالك اولمشدر فان
قال له عامل اهل الکوفة والصیارفة فعامل فی الکوفة غیر اهلها او صارف مع غیر
الصیارفة لا یکون مخالفا امدر رب المال اولان کمسنه مضارب اولان کمسنهیه
اهل کوفه ایله معامله ایله یاخود صرافلر ایله معامله ایله دیسه مضارب اولان
کمسنه مخالفت ایلیوب نفس کوفهده غیر اهلی ایله معامله ایلسه یاخود صرافلرك

غير يسي ايله مصارفه ايله بو ايكي صورتده مخالف اولماز زيرا مقصود كه كوفه‌ده
صرافلر ايله معامله ايلمكدر حاصل اولمشدر اهلها ده اولان ضمير كوفه‌يه راجعدر وكذا
لو قال اشتر في سوقها فاشترى في غيره وكذا قچن رب المال اولان كمسنه مضاربه
اولان كمسنه‌يه كوفه بازارنده اشترا ايله ديسه اولدخي مخالفت ايدوب كوفه
بازارينك غيرسنده اشترا ايلسه مخالفت عدّ اولنماز زيرا كوفه‌نك غير يسي
بقعهٔ واحده حكمنده‌در في سوقها ده اولان ضمير كوفه‌يه راجعدر في غيره‌ده اولان
ضمير سوقه راجعدر بخلاف قوله لا تشتر في غير السوق اما رب المال مضاربه
اولان كمسنه‌يه لا تشتر في غير السوق يعني بازارك غيرسنده اشترا ايلمه ديمسي
اول تقدم ايدن مسئله‌نك خلافيدر زيرا بو صورتده مخالف اولور وان قال
خذ هذا المال تعمل به في الكوفة او فاعمل به فيها او خذه بالنصف فيها فهو تقييد
اكر رب المال اولان كمسنه آل بو مالي كه انك ايله كوفه ايچنده عمل ايده‌سن
ديسه ياخود انك ايله انده عمل ايله ديسه ياخود بو مالي نصف ايله ديسه ياخود
بو مالي نصف ايله تجارت ايله ديسه رب المال اولان كمسنه‌نك طرفندن تقييد
اولنور انك ايله عمل ايلمك واجب اولور بخلاف خذه واعمل به فيها رب المال
خذه واعمل به فيها يعني بو مالي ال وانك ايله كوفه‌ده عمل ايله ديمسي تقدم ايدن‌ده
مسئله‌نك خلافيدر خذه‌ده اولان ضمير ماله راجعدر به‌ده اولان ضميرنيه اكا راجعدر فيها‌ده
اولان ضمير كوفه‌يه وللمضارب ان يبيع نسيئة مالم يكن اجلاً لا يبيع اليه التجار وكذا مضاربه
ايچون جائزدر كه نسيئه ايله يعني اجل ايله بيع ايليه الا قچن براجل اوله كه تجار
او لمقدار اجله بيع ايلمه‌لر مثلا اوچ سنه‌يه دكين بيع ايلسه جائز اولماز
زيرا تجار طائفه‌سي اوچ سنه‌يه دكين بيع ايلمزلر اليه‌ده اولان ضمير اجله راجعدر
وان باع بنقد ثم أخّر صح اجماعاً واكر مضارب اولان كمسنه نقد ايله بيع ايليوب
صكره تأخير ايلسه اجماع ائمه ايله صحيح اولور وله ان يأذن لعبد المضاربة
في التجارة وكذا مضارب اولان كمسنه‌يه جائزدر كه مضاربه مالندن اولان عبده
تجارت ايلمكه اذن ويره زيرا انفع متوقع محتملدر وليس ان يزوج عبداً
او امة من مالها اما مضارب اولان كمسنه‌يه جائز دكلدر كه بر عبدي ياخود بر
امه‌يي مال مضاربه‌دن تزوج ايليه رب المال اولان كمسنه بو شيدن متأذي
ومتضرر اولور من مالها‌ده اولان ضمير مضاربه‌يه راجعدر ولا يشتري به
من يعتق على رب المال وان شرى كان له لالها ولا ان يشتري به من يعتق عليه
ان كان في المال ربح وكذا مضارب اولان كمسنه‌يه جائز دكلدر مال تجارتدن
كندو اوزرينه شرا ايله عتق اولنان كمسنه‌يي اشترا ايلمك اكر مالده ربح وار ايسه
زيرا عتق اولنمغله رب المال سرايت ايدر واكر مالده ربح يوغيسه اولنماز

اولنمازيه‌ده اولان ضمير ماله راجعدر عليه‌ده اولان ضمير مضاربه راجعدر فان
فعل ضمن وان لم يكن ربح صح فان حدث الربح بعد الشراء عتق نصيبه ولا يضمن
واكر اول ربح اول عتق اولنان كمسنه‌نك شرا سندن صكره حادث اولسه
البته مضارب اولان كمسنه‌نك نصيبي يعني حصه‌سي عتق اولنور رب المال اولان
كمسنه‌نك حصه‌سنه ضامن اولماز زيرا مشاركه ربحك حصولندن صكره
اولور بل يسعى المعتق في نصيب رب المال بلكه او معتق اولان كمسنه رب المال
اولان كمسنه‌نك حصه‌سنه سعي ايدوب ادا ايليه ولو اشترى المضارب بالنصف
امة بالف وقيمتها الف فوطئها فولدت ولداً يساوي الفاً فادعاه موسراً
فصارت قيمته الفاً ونصفه يعني قچن نصف ايله مضارب اولان كمسنه بيك
درهمه اشترا ايلسه وحال بو كه اول امه‌نك قيمتي بيك درهمدر اشترادن
صكره وطي ايليوب مدت حمل تمام اولدقدنصكره بيك درهم دكر بر ولد طوغرسه
مضارب اولان كمسنه صاحب يسار اولدوغي حالده اول ولدي دعوى ايلدكدن
اول ولدك قيمتي الف ونصف اولدوغي يعني بيك بشيوز درهم اولدي استسعى رب
المال في الف وربعه او اعتقه وچون اول مضارب موسر اولدوغي حالده
اول ولدي دعوى ايليه وقيمتي بيك بشيوز درهم اوله رب المال اولان كمسنه
اول ولدي الف وربعنده يعني ايكيوز اللي درهمده سعي ايتديره ويا عتق
ايليه قيمتهاده اولان ضمير امه‌يه راجعدر ادعاه‌ده اولان ضمير بارز ولده راجعدر
قيمته‌ده اولان ضمير بنيه ولده راجعدر نصفه‌ده اولان ضمير الفه راجعدر استسعاه‌ده
اولان ضمير بارز ولده راجعدر ربعه‌ده اولان ضمير الفه راجعدر واعتقه‌ده اولان
ضمير بارز ولده راجعدر فاذا قبض الالف يضمن المدعي نصف قيمة الامة وچون
رب المال اولان كمسنه الفي قبض ايليه مدعي اولان كمسنه اول امه‌نك قيمتنك نصفنه
ضامن اولور **باب** بو باب حق مضاربه‌يه متعلق نيجه اشيانك احكامي بياننه
معقوددر المضارب يضارب يعني مضارب اولان كمسنه بر آخر ايله مضاربه
ايلمك جائزدر فان ضارب المضارب بلا اذن فلا ضمان مالم يعمل الثاني في
ظاهر الرواية امدي قچن مضارب اولان كمسنه‌نك اذنسز بر آخر ايله مضاربه
ايليه اكا ضمان يوقدر ظاهر روايتده مادامكه اول ثاني اولان مضارب عمل ايلميه
وهو قولهما يعني اول ظاهر الرواية ديدوكي امامين قوليدر وفي رواية الحسن
عن الامام لا يضمن بالعمل ايضا مالم يربح واما حسنك ابو حنيفه‌دن روايت
ايلمسنده عمل ايله دخي ضامن اولماز مادامكه ربح اوله ضامن اولور واما زفر
قتنده مجرد دفع ايلمكله ضامن اولور كرك تصرف ايلسون كرك ايلمسون
وان كانت الثانية فاسدة فلا ضمان وان ربح واكر اولمضاربه ثانيه فاسده

اولسه مضارب اولك اوزرینه ضمان یوقدر واکرکه ثانیسی ربح ایدرسه
وحیث ضمن فلرب المال یضمن ایهما شاء فی المشهور وچونکه رب المال تضمین
ایتدوره امدر رب المال مخیر اولور استرسه اولکی مضاربی تضمین ایتدوره
واسترسه ثانیسن مشهور اولان قولده اولکی یه تضمین ایتدوردر زیرا ثانی
مضاربه اولکینك اذننسز دفع ایلمسیله غاصب اولمشدر وثانیه تضمین
ایتدیروب زیرا غیرك مالنی اذنسز قبض ایلدی وقیل علی الخلاف فی ایداع المودع
وخیلدیکه بو مسئله ده خلاف مودع اولان کمسنه یاننده اولان ودیعه یی ایداع
ایلمسنده اولان اختلاف کبیدر یعنی امامین قتنده ضامن اولور مودع ودیعه یه
ضامن اولدیغی کبی ابو حنیفه قتنده ضامن اولماز فاذن له بالمضاربه
فضارب بالثلث وقد قیل له مارزق الله بیننا نصفان او علی نصفه او ما
فضل فنصفان فنصف الربح لرب المال وثلثه للثانی وسدسه للاول یعنی
رب المال اولان کمسنه مضارب اولان کمسنه یه مضاربه ایلمکه اذن ویروب
اولدخی بر آخر ایله ثلث ایله مضاربه ایلسه وحال بوکه اول مضارب اولان
کمسنه یه رب المال طرفندن دینلمش ایدیکه حق تعالی حضرتلرینك بو مضاربه دن
ویردیکی رزق مابینمزده ایکی نصف اوله یاخود نصفی بنم اوله یاخود فضل اولان
مقدار مابینمزده ایکی نصف اوله امدی بو شرط اوزره ربحك نصفی رب المال اولان
کمسنه نك اولور وثلثی مضارب ثانینك اولور وسدسی مضارب اولك
اولور مثلا ایلدیکی ربح اوتوز درهم اوله اون بش درهمیکه نصفدر رب
المالك اولور شرط اولندیغی اوزره واون درهمیکه ثلثدر مضارب ثانینك
اولورلرده اولان ضمیر مضارب اوله راجعدر ونصفده اولان ضمیر ماقبلنده
اولان مایه راجعدر وسدسده اولان ضمیر ربحه راجعدر وان دفع بالنصف
فنصفه لرب المال ونصفه للثانی واکر اول مضارب اولان کمسنه آنده اولان
مال مضاربه ئی مضارب ثانی یه نصف دفع ایلسه امدی اول ربحك نصفی
رب المال اولان کمسنه نکدر رب المالك شرط ایلدوکی اوزره واولنصف
آخر ثانینکدر ولا شیء للاول واول اولان مضاربه شیء یوقدر زیرا کندویه اولان
شیء اولثانی یه اولدر وان شرط للثانی الثلثین فکما شرط ویضمن الاول للثانی
سدسا واکر مضارب اول مضارب ثانی ایچون ربحك ایکی ثلثنی شرط ایلسه
شرط ایلدوکی کبی اولور اول مضارب اولان کمسنه مضارب ثانی ایچون
ربحك سدسنه ضامن اولور کندو مالندن ثلثین تکمیل اولنمق ایچون وان
کان قیل للمضارب الاول مارزقك الله او ماربحته بیننا نصفان فدفع بالثلث
فلکل منهم ثلثه واکر رب المال اولان کمسنه مضارب اولان کمسنه یه حق تعالی

تعالی سکا رزق ایلدوکی شیء یاخود ربح ایلدوکك شیء مابینمزده ایکی نصف
اولسون دیسه اول مضارب اولدخی اول مالی مضارب ثانی یه ثلث ایله
دفع ایدوب ویرسه امدی هر برینك بر ثلثی واردر یعنی رب المال ایچون بر ثلث
ومضارب اول ایچون بر ثلث ومضارب ثانی ایچون بر ثلث واردر وان دفع
بالنصف فللثانی نصف ولکل من الاول ورب المال ربع واکر اول مضارب
اول اولان کمسنه یه مالی نصف ایله دفع ایلسه ثانی مضارب ایچون شرط
اولنانك نصفی واردر واول مضارب اول ایله رب المال اولان کمسنه لرك
هر برینه بر ربع واردر مابینلرنده شرط اولندیغی اوزره ولو شرط العبد رب المال
ثلثا لیعمل معه ولرب المال ثلثا ولنفسه ثلثا صح یعنی قچن مضارب اولان
کمسنه رب المال اولان کمسنه نك عبدینه کندو ایله عمل ایلمك ایچون ثلث ربح
ورب المالہ ثلث ربح وکندو نفسنه ثلث ربح شرط ایلسه بو عقد صحیح اولور
زیرا عبدك اذن ایله ید معتبره سی واردر فی الحقیقه ربحك ایکی ثلثی رب المال
اولان کمسنه نك اولور زیرا العبد وما یملکه لمولاه دروبر ثلثی مضارب اولان
کمسنه نك اولور وتبطل بموت احدهما یعنی عقد مضاربه متعاقدینك
برینك موتی ایله باطل اولور زیرا توکیلدر وبلحاق رب المال مرتدا وحرب
المال دار الحربه مرتدا اولدوغی حالده لاحق اولمسیله عقد مضاربه باطل اولور
زیرا العیاذ بالله تعالی دار حربه لاحق اولمق موت منزله سنده در نتکم بر محلده
بیان اولندی لا بلحاق المضارب یعنی مضاربك دار حربه لاحق اولمسیله
عقد مضاربه باطل اولماز ولا ینعزل بعزله مالم یعلم به یعنی مضارب اولان
کمسنه رب المال اولان کمسنه نك انی عزل ایلمسیله معزول اولماز مادامکه معزول
اولدوغنه عالم اولمیه زیرا وکیل کبیدر وکیل ایسه عزلنه عالم اولمیاندن مقدم
معزول اولماز فان علم والمال عروض فله بیعها واکر مضارب اولان کمسنه عزلنه
عالم اولوب وحال بوکه اول یدنده اولان مال عروض تجارت اوله اکا جائزدرکه
اول عروض بعد العلم بیع ایلمیه زیرا حقی اول عروضك ایچنده ثابت اولمشدر
فله ده اولان ضمیر مضاربه راجعدر بیعهاده اولان ضمیر عروضه راجعدر ولا
یتصرف فی ثمنها یعنی مضارب اولان کمسنه عزلنه عالم اولدقدنصکره اول عروضك
ثمننه تصرف ایلمیه ثمنهاده اولان ضمیر عروضه راجعدر وان کان نقدا من جنس
رأس المال لا یتصرف فیه واکر مال مضاربه جنس رأس مالدن نقود اولسه
مضارب اولان کمسنه انده تصرف ایلمیه وان کان من غیر جنسه فله تبدیل
بجنسه استحسانا واکر مال مضاربه ده اولان نقود رأس مالنك جنسنك
غیرندن اوله مضارب اولان کمسنه ایچون استحسانا جائزدر اول نقدی جنس

رأس ماله تبدیل ایلیه جنسه دن اولان ضمیر رأس ماله راجعدر فله دن اولان ضمیر
مضاربه راجعدر تبدیله دن اولان ضمیر نقده راجعدر جنسه دن اولان ضمیر سنه
رأس ماله راجعدر ولو افترقا وفی المال دین علی الناس لزمه الاقتضاء ان کان له
ربح والا فلا ویحیل رب المال ایله مضارب اولان کمسنه عقد مضاربه دن افتراق
ایلسه‌لر و حال بوکه اول مضاربه دن ناسک اوزرنده دین واردر مضارب
اولان کمسنه انی اقتضا ایلمک لازم اولور اکر مالده ربح وار ایسه واکر مالده ربح
یوغیسه اقتضا لازم اولماز زیرا اولکی صورتده اجیردر و ربحدن اولان حصه‌نک
اجرتی کبیدر و ایکنجی صورتده وکیل محضدر وکیل ایسه متبرعدر متبرع ایسه
تبرع ایلدوکی شئنک اتمامنه جبر اولنماز لزمه دن اولان ضمیر مضاربه راجعدر ویوکل
المالک به یعنی مضارب اولان کمسنه مالک اولان کمسنه‌یی قضایه توکیل ایلیه به دن
اولان ضمیر قضایه راجعدر وکذا سائر الوکلاء ودخی سائر وکلا قضاده توکیل
ایلسونلر یعنی وکلا اغول اولندقلرندن صکره ناسده اولان ثمنک طلب وتحصیلنه
جبر اولنمازلر ویحیل ذکر اولنان ناسده یا نلرنده اولان دینک قضاسندن امتناع
ایلسه‌لر والبیاع والسمسار یجبران علیه یعنی دلال ایله سمسار اولان کمسنه
اقتضا ایلمکه جبر اولنورلر زیرا ایکیسی دخی اجرت ایله عاملردر وما هلک من مال
المضاربة صرف الی الربح اولا ومال مضاربه دن هلاک اولان مقدار اول الامرده
اول مقدار ربحه صرف اولنور یعنی رأس مالدن هلاک اولان ربحدن تتمیم و تکمیل
ایدرلر زیرا ربح رأس ماله تابعدر و مادامکه رأس مال موجود اولمیه ربح بولنمز
فان زاد ما هلک علی الربح لا یضمن المضارب واکر رأس مالدن هلاک اولان
مقدار حاصل اولان ربحدن زیاده اولسه مضارب اولان کمسنه اکا ضامن
اولماز زیرا امیندر فان اقتسماه و فسخت ثم عقدت فهلک المال او بعضه
لا یترادان الربح واکر رب المال ایله مضارب اولان کمسنه مضاربه دن حاصل
اولان ربحی اقتسام ایلیوب صکره مضاربه فسخ اولنسه فسخ اولندقدن صکره
ینه معاقده اولنسه معاقده اولندقدن صکره مالک جمله‌سی یاخود بعضیسی
هلاک اولسه اول قبل الفسخ اقتسام ایلدکلری ربحی بر برینه رد ایلمسونلر زیرا
مضاربهٔ اولی فسخ ایله نهایت اولمشدر اقتسماه ده اولان ضمیر ربحه راجعدر
او بعضه دن اولان ضمیر ماله راجعدر وان اقتسماه من غیر فسخ ترادّاه حتی یتم رأس المال
واکر اول حاصل اولان ربحی فسخ سز اقتسام ایلسه‌لر اول ایلدکلری ربحی بر برینه
ردّ ایلیه‌لر تا کیم رأس مال تمام اوله اقتسماه دن اولان ها ضمیری ربحه راجعدر
ترادّاه دن اولان ضمیر ربحه راجعدر فان فضل شیء اقتسماه فان لم یف فلا ضمان
علی المضارب یعنی رأس مالی تکمیل ایدوب تمام اولدقدن صکره بر فضله قالور

قالور ایسه انی رب المال ایله مضارب اقتسام ایلسونلر واکر موجود اولان
ربح رأس مالی تکمیل ایدوب وفا ایلمز ایسه مضارب اولان کمسنه‌یه ضمان
یوقدر زیرا امیندر

فصل

بو فصلده مصنف رحمة الله علیه مال مضاربه دن
انفاق اولنان شئنک احکامنی بیان ایدر ولا ینفق المضارب من مالها فی
مصره یعنی مضارب اولان کمسنه بدنده اولان مال مضاربه دن کندو
دوغدوغی مصرده انفاق ایلمسون زیرا کندو وطننده اولمغله مضاربه دن
قالور ومالک تلف اولنماسی قورقولور من مالها ده اولان ضمیر مضاربه راجعدر
مصره دن اولان ضمیر مضاربه راجعدر او فی مصر اتخذوه دارا ودخی دار اتخاذ ایلدیکی مصرده
انفاق ایلمسون اما برقاچ کون اقامت ایله انفاق ایلسه جائزدر اتخذه ده اولان
ضمیر مصره راجعدر ولا فی الفاسدة ودخی مضاربهٔ فاسده ده انفاق ایلمسون
زیرا اجیردر فان سافر فطعامه و شرابه فی مالها بالمعروف واکر اول مضارب
اولان کمسنه بر بلده دن بر بلده مسافرت ایلسه طعامی و شرابی اول مال ایله
مضاربه‌نک ایچنده در یعنی طعام و شرابنک بهاسی اول مضاربه دن معروف
ایله اخذ ایلسون طعامه ده و شرابه ده اولان ضمیرلر مضاربه راجعدر وکذا
کسوته و رکوبه شراءً واستیجارًا ودخی مضارب اولان کمسنه‌نک کسوه‌سی بهاسی
و بنماسی بهاسی کرک شرا ایله اولسون وکرک اجاره ایله اولسون مال مضاربه دندر وکذا
اجرة خادمه ودخی مضاربه خدمت ایدن خادمک اجرتی مال مضاربه دندر خادمه دن
اولان ضمیر مضاربه راجعدر وفراش ینام علیه وغسل ثیابه ودخی یاتدوغی
فراشنک اجرتی و اسبابنک یقنماسنک اجرتی مال مضاربه دندر والدهن
فی موضع یحتاج فیه الیه ودخی مضاربک دابه‌سنک بغلنماسنک اجرتی بغلنمغه
محتاج اولان موضعده مال مضاربه دندر فیه دن اولان ضمیر دهنه راجعدر
وضمن ما کان زایدًا علی العادة یعنی مضارب اولان کمسنه طعامنده و شرابنده
وغیریلرنده عادتدن زیاده صرف ایلدوکی مقداره ضامن اولور ونفقته
فی مصره من ماله کالدواء یعنی مضارب اولان کمسنه‌نک کندو واهلنک و مصرنده
ایکن نفقه‌سی کندو مالندن در دوایه صرف ایلدوکی کندی مالندن اولدیغی کبی
کورلمزمی که خاتونک نفقه‌سی زوجی اوزرینه در دواسی کندو مالندندر نفقته ده
اولان ضمیر مضاربه راجعدر فی مصره ومن ماله ده اولان ضمیرلر دخی اکا راجعدر
ویرد ما بقی من کسوة وغیرها اذا قدم الی رأس المال مصنفک الی رأس المال قولی
یرد قولنه متعلقدر یعنی چون مضارب سفردن کندو مصرینه عودت ایلسه
کسوه دن ونفقه دن باقی قلان شیء رأس ماله رد ایلیه یعنی ارجاع ایلیه غیرها ده
اولان ضمیر کسوه‌یه راجعدر وما دون السفر کسوق المصر ان امکنه ان یغدو و یبیت

في اهله والا فكالسفر وشول موضعكه سفر مسافه سندن دون يعني اقل
اوله مثلا بر مصرك طشره سنده اولان سوق كبي اكر اكا كيدوب وكلوب كندو
اهلنده كيجه لمك ممكن اولورسه شهر حكمنده اولور ونفقه سي كندو مالندن اولور
واكر كيدوب تكرار كلوب اونده كيجه لمك ممكن اولمزسه سفر كبي اولور نفقه سي
مال مضاربه دن اولور امكنه ده اولان ضمير مضاربه راجعدر اهله ده اولان ضمير
بيته اكا راجعدر وليس للمستبضع الانفاق من مالها مستبضع اولان كمسنه يه
جائز دكلدر كه مال مضاربه دن انفاق ايليه من مالها ده اولان ضمير مضاربه يه
راجعدر ويؤخذ ما انفقه المضارب من الربح اوّلا وما فضل يقسم يعني مضارب
اولان كمسنه نك انفاق ايلدوكي مقدار ابتداء اول حاصل اولان ربحدن اخذ
اولنور وما بقي قلان نه ايسه رب المال ايله مضارب بيننده قسمت اولنور
انفقه ده اولان ضمير مضاربه راجعدر وان سافر بماله ومال المضاربة او
بمالين لرجلين انفق بالحصّة واكر مضارب اولان كمسنه كندو مالي ايله
ومال مضاربه ايله مسافرت ايلسه ياخود ايكي رجل ايچون ايكي مال ايله
سفر ايلسه حصه ايله انفاق ايليه يعني مال مضاربه نك مؤنتنه مال مضاربدن
انفاق ايليه وكندو مالنك مؤنتني بيته كندو مالندن انفاق ايلسكو بماله ده اولان
ضمير مضاربه راجعدر وان باع متاع المضاربة مرابحة حسب ما انفقه عليه
من حمل ونحوه لا نفقة نفسه واكر مضارب اولان كمسنه اول مضاربه نك
متاعني مرابحه ايله بيع ايلسه اول متاعك بعينه حمل ايچون وغيريسي ايچون صرف
ايلدوكي مقداري مال مضاربه دن حساب ايليه كندو نفقه سن كندو حسابنه
ايليه زيرا كندو نفقه سي كندو سنك اوزرينه در انفقه ده اولان ضمير ما قبلنده
اولان مايه راجعدر عليه ده اولان ضمير متاعه راجعدر نحوه ده اولان ضمير حمله
راجعدر نفسه اولان ضمير مضاربه راجعدر ولو شرى مضارب بالنصف
بالف المضاربة بزا وباعه بالفين واشترى بهما عبدا فضاعا في يده قبل نقدهما
يغرم المضارب ربعهما والمالك الباقي بزاي معجمه ايله ابريسم معناسنه در
وبعض نسخه ده بر راء مهمله ايله واقع اولمشدر يعني قچن مضارب بالنصف
اولان كمسنه مضاربه مالي اولان بيك درهمه بر مقدار بز اشترا ايدوب ايكي بيك
درهمه° بر عبد اشترا ايلسه واول ايكي بيك درهمي نقدا ايليوب بايعه تسليم
اولنمزدن اول مضاربك يدنده ضايع اولسه بو صورتده مضارب اولان
كمسنه اول ايكي بيك درهمك ربعنه كه بشيوز درهمدر غارم اولور واول مالك
اولان كمسنه اول ايكي بيك درهمك باقيسنه كه بشيوز درهمدر غارم اولور واصل
مال بيك درهم ايدي ربح خي بيك درهمدر رب المال ايله مضاربك مابينلرنده

°بيع ايلسه واول ايكي بيك
درهمه صح

مابينلرنده على السويه در وچون اول عبد ايكي بيك درهمه اشترا اولندي
اوچ ربعي رب المالك وبر ربعي مضاربك اولدر باعه ده اولان ضمير بزه راجعدر
بهاده ونقدهما ده وربعهماده اولان ضميرلر الفينه راجعدر وربع العبد
للمضارب وباقيه للمضاربة واول ايكي بيك درهمه اشترا اولنان عبدك
بر ربعي مضاربك اولور واوچ ربعي مضاربه نك اولور باقيه ده اولان ضمير
عبده راجعدر ورأس المال الفان وخمسمائة واول رب المالك مضاربه دفع
ايلدوكي رأس مالك ايكي بيك بشيوز اولور زيرا اوّلكي دفعه ده بيك درهم
ويردي وايكنجي دفعه ده بيك بشيوز درهم ويردي ولا يبيعه مرابحة الا على الفين
يعني اول عبدي مرابحه ايله بيع ايلدوكي تقديرجه بيع ايلمسون الا ايكي بيك اوزرينه
زيرا اصلنده ايكي بيكه اشترا اولنمشدر فلو بيع باربعة الاف فحصة المضاربة
ثلثة الاف والربح منها خمسمائة بينهما يعني اول عبد خبور قچن درت بيك
درهمه بيع اولنسه مضاربه نك حصه سي اندن اوچ بيك درهم اولور ايكي بيك
بشيوز درهم رأس مال اولور وبشيوز درهمي ربح اولور هر برينك ايكيوز
اللي درهم اولور ولو اشترى رب المال عبدا بخمسمائة وباعه من المضارب
بالف لا يبيعه مرابحة الا على خمسمائة واكر اشترا ايدوب مضارب اولان
كمسنه يه بيك درهمه بيع ايلسه مضارب اولان كمسنه اني مرابحه ايله بيع ايلدكده
بيع ايليمه الا بشيوز درهم اوزرينه زيرا مضاربه بيع ايلمسي كندو نفسنه
بيع ايلمسي كبيدر باعه ده اولان ضمير عبده راجعدر يبيعه ده اولان ضمير بيته عبده
راجعدر ولو اشترى مضارب بالنصف بالف المضاربة عبدا يعدل الفين
فقتل رجلا خطأ فربع الفداء عليه وباقيه على المالك واكر نصف ايله مضارب
اولان كمسنه مضاربه نك بيك درهمي ايله ايكي بيك درهمه معادل يعني
ايكي بيك درهمه دكين بر عبدي اشترا ايلسه اشترا ايلدكدن صكره خبور عبد
بر رجلي خطا ايله قتل ايلسه سيدي اولان كمسنه اول عبدك فداسن اختيار
ايدوب اني دفع ايلمدن امتناع ايلسه اول فدانك ربعي مضارب اولان
كمسنه نك اوزرينه در وباقيسي مالك اولان كمسنه نك اوزرينه در عليه ده اولان
ضمير مضاربه راجعدر واذا فدي خرج عن المضاربة وچون ذكر اولنان عبد فدا
اولنسه مضاربه دن چيقر ويخدم المضارب يوما والمالك ثلثة ايام ومضاربه
چيقدوغي تقديرجه مضارب اولان كمسنه يه بر كون خدمت ايدوب مالك اولان
كمسنه يه اوچ كون خدمت ايليه تقدم ايدن فدا حكمنجه ولو اشترى بالف المضاربة
عبدا وهلك الالف قبل نقده دفع المالك الثمن ثم وثم واكر مضارب اولان
كمسنه مضاربه نك بيك درهمي ايله بر عبد اشترا ايليوب اول بيك درهمي

نقد ایدوب بایعه تسلیم ایلمزدن مقدم هلاك اولوب ضایع اولسه مالك
اولان کمسنه اول ثمنی که بیك درهمدر کندو یانندن دفع ایلیه ثم وثم یعنی
هر بیك که قبل التسلیم هلاك اوله یرینه بیك درهم دخی ویره تا کیم بایعه حقی واصل
اوله نقده دخی اولان ضمیر الفه راجعدر وجمیع ما دفع رأس المال یعنی مالكك
جمیعاً دفع ایلدوکی ایکی بیك میدر اوچ بیك میدر رأس مالدر اما وکیل اولان
کمسنه ثمنك بعد الشرا هلاك اولمسی قتندن رجوع ایلمز الا بر کره ولو کان مع
المضارب الفان فقال دفعت الی الفا وربحت الفا وقال المالك بل دفعت
الیك الالفین فالقول للمضارب یعنی قچن مضارب اولان کمسنه ده ایکی
بیك درهم اولوب مالك ایله مضارب بیننده نزاع واقع اولسه مضارب اولان
رب المال اولان کمسنه یه سن بکا بیك درهم دفع ایلدك واول بر بیك
درهمی ربح ایلدم دیسه مالك دخی خیر بن سکا ایکی بیك درهم دفع ایلدم دیسه
قول بو مسئله ده مضارب اولان کمسنه نکدر وامام زفر درکه قول رب المالکدر
وبو ابو حنیفه قولیدر ولو اختلفا مع ذلك فی قدر الربح فللمالك واکر رب المال
ایله مضارب اولان کمسنه لر رأس المالده اختلاف ایلدکلری ایله حاصل اولان
ربحك مقدارنده دخی اختلاف ایلسه لر قول بو صورتده مالکدر ولو قال
من معه الف قد ربح فیها مضاربة زید وقال زید بل بضاعة فالقول لزید
قچن کندو وسیله بیك درهم اولوب آنده ربح ایلمش اولان کمسنه دیسه که بو بیك
درهم زیدك مضاربه سیدر وزید اولان کمسنه یه بو بیك درهم سنده بضاعه
طریقیله ویردم دیسه قول بو صورتده دخی زیدکدر که رب المالدر وبینه مضاربکدر
وکذا لو قال ذو الید هو قرض وقال زید بضاعة او ودیعة او مضاربة ودخی قول
زیدکدر قچن ذو الید اولان کمسنه بو بیك درهم قرضدر دیسه وزید بضاعه و
یاخود ودیعه ویاخود مضاربه در دیسه وبینه ینه مضاربکدر زیرا کندی ملکیدر
دیو دعوی ایدر ایسه انی انکار ایدر ولو قال المضارب اطلقت وقال المالك
عینت نوعاً فالقول للمضارب واکر مضارب اولان کمسنه رب المال اولان
کمسنه یه سن عقد مضاربه ده اطلاق ایدوب بر نوع تعیین ایلمدك دیسه
مالك اولان کمسنه بن نوع تعیین ایلدم دیسه قول بو صورتده مضاربکدر زیرا
عموم اصلدر خصوص ایسه بر غرض ایچون اشتراط اولنور ولو ادعی کل واحد منهما
نوعاً فللمالك واکر رب المال ایله مضارب اولان کمسنه لر هر بری بر نوع تعیین
ایلدم دیو دعوی ایلسه قول بو صورتده مالکدر وبینه مضارب اولان کمسنه یه
لازمدر **کتاب الودیعة** چون مصنف رحمة الله علیه کتاب مضاربه نك
احکام بیانندن فارغ اولدی کتاب ودیعه نك احکامی بیانینه شروع

ایلدی معلوم اوله که ودیعه لغتده فعیل بمعنی مفعولدر ودیعه مودوعه معناسنه
اولور ترك معناسنه اولان ودعدن مشتقدر وسفر وقتنده اولان وداع بو ماده دن
مأخوذدر زیرا هر بریسی اول بر صاحبنی ترك ایلیوب مفارقت البته کرکدر
الایداع تسلیط المالك غیره علی حفظ ماله ایداعك اودعنك مصدریدر
معناسی اصطلاح شرعده مالك اولان کمسنه کندوسندن غیری آدمی مالنك
حفظنه مسلط ایلمکدر بعض نسخه ده ماله یرینه متاعه دو شمشدر غیره ده اولان
ضمیر مالکه راجعدر ماله ده اولان ضمیر ینه مالکه راجعدر والودیعة ما یترك عند
الامین للحفظ ودیعه ایسه اصطلاح شرعده شول مالدر که امین اولان کمسنه نك
یاننده ترك اولنور یعنی وضع اولنور حفظ اولنمق ایچون وهی امانة فلا تضمن
بالهلاك یعنی ودیعه بر امانتدر مودع اولان کمسنه نك یاننده هلاك اولسه
اکا تضمین اولنماز قتی هلاك اولمقدن احتراز ایلمك ممکن اولسون قواولمسون
وللمودع ان یحفظها بنفسه وعیاله اسم مفعول صیغه سیله مودعه یه لازمدرکه
کندوده اولان ودیعه یی نفسی ایله وعیالی ایله حفظ ایلیه عیالندن مراد زوجه
وولدر صغیره دخی اولور ایسه وله السفر بها عند عدم النهی والخوف یعنی مودع
اولان کمسنه یه جائزدرکه اول یاننده اولان ودیعه ایله سفر ایلمك عدم نهی
قتنده وعدودن خوف اولنمانك عدم قتنده خلا فالهما فیماله حمل ومؤنة
واما امین ایچون حمالیه سی ومؤنتی اولان شیئده خلاف واردر یعنی قتلرنده
حمالیه سی ومؤنتی اولان شئ ایله سفر ایلمك جائز دکلدر زیرا ودیعه صاحبی بوکا
رضا ویرمزله ده اولان ضمیر مودعه راجعدر فان حفظها بغیرهم ضمن واکر اول
یاننده اولان ودیعه یی اهلنك وعیالنك غیریسی ایله حفظ ایلیوب هلاك
اولسه ضامن اولور زیرا صاحبی اولان کمسنه اهل وعیالنك غیریسنه راضی
دکلدر الا اذا خاف الحرق والغرق فدفعها الی جاره او الی سفینة اخری یعنی
مودع اولان کمسنه یه ودیعه یی نفسی ایله وعیالی ایله حفظ ایلمك لازمدر الا
قچن اول ودیعه نك آتشه یانماسندن یاخود صویه غرق اولماسندن خوف
ایدوب کندو قومشوسنه دفع ایلسه یاخود غرق اولمامق ایچون سفینه
اخرایه نقل ایلسه ضامن اولماز فدفعها ده اولان ضمیر ودیعه یه راجعدر
فان طلبها ربها فحبسها وهو قادر علی تسلیمها صار غاصباً واکر رب الودیعه
اولان کمسنه مودعده اولان ودیعه سن طلب ایلیوب مودع اولان کمسنه اننك
حبس یعنی منع ایدوب صاحبنه ویرمسه وحال بوکه او مودع او ودیعه
تسلیمنه قادر در غاصب اولور طلبها ده اولان وحبسها ده اولان وربها ده اولان
ها ضمیرلر ودیعه یه راجعدر وکذا لو جحدها ایاها وان اقر بعده وقچن مودع

اولان کمسنه ودیعه‌یی مودع اولان کمسنه‌دن طلب ایلیوب انی اندن
جحد یعنی انکار ایلسه غاصب اولور واکر انکاردن صکره اقرار ایلر ایسه
بخلاف جحدها عند غیره اما ودیعه صاحبنك غیریسنك قتنده جحود ایلسه
تقدم ایدن مسئله‌نك خلافیدر یعنی غاصب اولماز مثلا بر رجل مودع اولان
کمسنه‌یه کلوب مودع اولان بنی سنده اولان ودیعه‌یه حواله ایلدی دیسه مودع
انکار ایدوب فلانك بنده ودیعه‌سی یوقدر دیسه جحود اولماز جحدها ده اولان
ضمیر ودیعه‌یه راجعدر وان خلطها بماله بحیث لا تتمیز وان بجنسها ضمن واکر
مودع اولان کمسنه یانندن اولان ودیعه‌یی کندو جنسی ایله خلط ایلسه شول
حیثیت ایله که بربرندن متمیز اولمسی قابل اولمیه ضامن اولور زیرا خلط
هلاك ایلمشدر خلطها ده اولان وبجنسها ده اولان ضمیرلر ودیعه‌یه راجعدر
وان قطع حق المالك منها فی المایع وغیره عند الامام یعنی قچن ودیعه‌یی خلط
ایلسه هم ضامن اولور وهم مالکك حقی منقطع اولور ابو حنیفه قتنده مایع
اولان شیده مثلا مذاب اولمش دراهمی کندو مثلنه خلط ایلسه وقچن
غیر مایعده بری شعیر ایله خلط ایلسه وعندهما فی غیر المایع للمالك ان
یشترکه ان شاء وکذا فی المایع عند محمد وامامین قتنده غیر مایعده مالك
ایچون جائزدرکه اول مودع ایله مشارکه ایلیه اکر استرسه زیرا ابو یوسف
قتنده تقسیم متعذردر وامام محمد قتنده جنس جنسه غالب اولماز وعند
ابی یوسف یصیر الاقل تابعا للاکثر فیه وامام ابو یوسف یصیر الاقل تابعا
للاکثر فیه وامام ابو یوسف قتنده قچن جنس برجنس غیر مایع ایله خلط
اولنسه اقل اکثره تابع اولور فیه ده اولان ضمیر جنسی جنس غیر مایع ایله خلط
ایلمکه راجعدر وان بغیر جنسها کبر بشعیر وزیت بشیرج ضمن وانقطع حق
المالك اجماعا واکر مودع اولان کمسنه یانندن اولان ودیعه‌یی غیر جنسی ایله
خلط وفرج ایلسه مثلا بغدایی اربه ایله وزیت یاغنی شیرلغان ایله خلط
ایلمك کبی ضامن اولور ومالك اولان کمسنه‌نك حقی منقطع اولور اجماع
ائمه ایله جنسها ده اولان ضمیر ودیعه‌یه راجعدر وان اختلطت بلا صنعه
اشترکا اجماعا واکر مودعك یانندن اولان ودیعه صنعسز یعنی بلا قصد
بر کندو جنسی ایله خلط اولنسه مثلا ایکی کیسه آچیلوب بری برینه خلط اولمسی
کبی اجماع ائمه ایله مودع ایله مودع شریك اولور صنعه ده اولان ضمیر مودعه
راجعدر وان تعدی فیها بان کانت ثوبا فلبسه او دابة فرکبها او عبدا فاستخدمه
ضمن واکر مودع اولان کمسنه یانندن اولان ودیعه‌یه تعدی ایدوب ثوب
ایسه انی کیسه دابه ایسه انی بنسه عبد ایسه انی استخدام ایلسه ضامن

ضامن اولور متعدی اولدوغی اجلدن فیها ده اولان ضمیر ودیعه‌یه راجعدر ده
فلبسه ده اولان ضمیر ثوبه راجعدر فرکبها ده اولان ضمیر دابه‌یه راجعدر فاستخدمه ده
اولان ضمیر عبده راجعدر فان ازال التعدی زال الضمان واکر مودع اولان
کمسنه اول ارتکاب ایلدیکی تعدیی ازاله ایدوب قالدرسه مثلا یانندن اولان
ودیعه‌یی صاحبنه رد ایلسه ضمان حکمی زائل اولور بخلاف المستعیر والمستاجر
اما مستعیر ایله مستاجر اولنلر مودع اولان کمسنه‌نك خلافیدرلر یعنی مستعیر
ایله مستاجر تعدی زائل اولسه ضمان زائل اولماز زیرا برائة امام قتنده عینی صاحبنه
اعاده ایلمك ایله اولور بو ایکیسنك یدلری قویدر کندو نفسلرینه عامل اولدقلری
ایچون وکذا لو اودعها ثم استردها وهکذا قچن مودع اولان کمسنه یانندن اولان
ودیعه‌یی براخوك یانته قویوب صکره استرداد یعنی استرجاع ایلسه ضمان
زائل اولور اودعها ده اولان واستردها ده اولان ضمیر ودیعه‌یه راجعدر وان
انفق بعضها فهلك الباقی ضمن قدر ما انفق فقط واکر مودع اولان کمسنه
یانندن اولان ودیعه‌نك بعضیسن انفاق ایلیوب صکره باقیسی هلاك
اولسه انفاق ایلدوکی مقداره ضامن اولور فقط بعضها ده اولان ضمیر
ودیعه‌یه راجعدر وان رد مثله وخلطه بالباقی ضمن الجمیع واکر انفاق ایلدیکی
مقداری یعنی ارجاع ایدوب باقی قلانه خلط وفرج ایلسه جمیعنه ضامن
اولور زیرا غیرك مالنی مالنه خلط ایلمك ایله استهلاکه سبب اولور مثله ده
اولان ضمیر انفاق ایلدوکی مقداره راجعدر خلطه ده اولان ضمیر رد ایلدوکی
شیئه راجعدر ولو تصرف فیها فربح یتصدق به وعند ابی یوسف یطیب له
واکر مودع اولان کمسنه یانندن اولان ودیعه‌یه بر نوع معامله ایله تصرف ایلیوب
اکا بر مقدار ربح حاصل اولسه آنکله تصدق ایلیه وامام ابو یوسف قتنده اکا
طیب اولور یعنی اکا مباح اولور لازم اولان مصلحتنه صرف ایلیه فیها ده اولان
ضمیر ودیعه‌یه راجعدر به ده اولان ضمیر تصرفه راجعدر له ده اولان ضمیر مودعه‌یه
راجعدر وان اودع اثنان من واحد شیئا لا یدفع الی احدهما حصته بغیبة
الاخر واکر ایکی کمسنه بر کمسنه‌نك یانته برشیئی ایداع ایلسه مودع اولان کمسنه
جائز دکلدرکه ایکی مودعك بری غائب ایکن اول برآخره حصته‌سن ویره زیرا
ودیعه مشاعدر واول برآخر ایسه انك افراز اولنمه‌سن استر خلافا لهما
وامامین ایچون بو مسئله‌ده خلاف واردر یعنی امامین برآخره حصه‌سن
ویرمك جائزدر وان اودع عند اثنین ما یقسم اقتسماه وحفظ کل حصته
واکر بر کمسنه ایکی کمسنه‌نك یانته قسمت اولنور اشیادن برشیئی ایداع ایلسه
اول ایکی کمسنه اول شیئی اقتسام ایلیه وهر بری کندو حصه‌سن حفظ ایلیه

اقتسماه ده اولان ضمیر ماقبلنده اولان شیء معناسنه اولان مایه راجعدر
حصته ده اولان ضمیر کله راجعدر فان دفع احدهما الی الآخر ضمن الدافع لا
القابض واکر ایکی مودع بر بر یاننده اولان شیئی اول بر آخره دفع ایلسه دافع
اولان کمسنه دفع ایلدوکی شیئه ضامن اولور ابوحنیفه قتنده وقابض اولان کمسنه یه
نسنه یوق ضامن اولماز وعندهما الکل حفظ الکل باذن الآخر واما مین
قتنده مودع اولان ایکی کمسنه نک هر برینه جائزدر که جمله ودیعه یی اول
بر آخرک اذنی ایله حفظ ایلیه زیرا مالک اولان کمسنه ایکیسنک امانتنه راضی
اولمشدر وان کان مما لا یقسم حفظ احدهما باذن الآخر اجماعا واکر اول ایکی
کمسنه نک یاننه وضع اولنان ودیعه قسمت اولنور اشیادن دکل ایسه
انی اول ایکیسنک بر بر اول بر آخرک اذنیله حفظ ایلیه ائمه ثلاثه نک اجماعیله
زیرا ایکیسنک حفظ متعذردر حفظه ده اولان ضمیر ودیعه اولان شیئه
راجعدر وان نهی عن دفعها الی عیاله فدفع الی من له منه بد ضمن واکر مودع اولان
کمسنه ° ودیعه کندو عیالنه دفع ایلمدن نهی ایلسه مودع ده اکا اندن بد یعنی
غنا و فراق اولان بر کمسنه یه دفع ایلسه ضامن اولور دفعها ده اولان ضمیر
ودیعه یه راجعدر عیاله ده اولان ضمیر مودعه راجعدر له ده اولان ضمیر من
لفظنه راجعدر منه ده اولان ضمیر ینه منه یه راجعدر وان دفع الی من لا بد له
منه کدفع الدابة الی عبده وشیء یحفظه النساء الی زوجته لا یضمن واکر
مودع اولان کمسنه ودیعه یی بر کمسنه یه دفع ایلسه که انک اندن بدی یعنی
غنا و فراقی اولمیه مثلا بر دابه یی کندو عبدنه دفع ایلمک کبی ونسانک
حفظ ایلدکلری شیء کندو زوجه سنه دفع ایلمک کبی ضامن اولماز عبده ده اولان
ضمیر مودعه راجعدر یحفظه ده اولان ضمیر شیئه راجعدر زوجته ده اولان
ضمیر مودعه راجعدر وان امر بحفظها فی بیت معین من دار فحفظها فی غیره منها
لا یضمن واکر مودع اولان کمسنه یه بو ودیعه یی بر داردن بر بیت معینک
ایچنده حفظ ایلمسنه امر ایلسه مودع ده مزبور ودیعه یی ذکر اولنان داردن
تعیین اولنان بیتک غیریسنده حفظ ایلسه ضامن اولماز زیرا اشتراط شرطده
فائده یوقدر اول دارده اولان ایکی بیتک بر بر برندن تفاوتی اولمدیغی اجلدن
الا ان کان فیه خلل ظاهر الا اقچون حفظ ایلدیکی بیتده بر خلل ظاهر اوله
اول حینده ضامن اولور فیه ده اولان ضمیر بیته راجعدر وان امر بحفظها فی
دار فحفظ فی غیرها ضمن واکر مودع اولان کمسنه ودیعه یی بر دار معینه ده
حفظ ایلمسنی امر ایلسه مودع اولان کمسنه مخالفت ایدوب تعیین اولنان
دارک غیریسنده حفظ ایلسه ضامن اولور زیرا ایکی دارک حرزا اولمسنده

° مودع اولان کمسنه یه صح

اولمسنده تفاوت واردر بحفظها ده اولان ضمیر ودیعه یه راجعدر فی غیرها ده اولان
ضمیر داره راجعدر ولو اودع المودع فهلکت ضمن الاول فقط واکر مودع
اولان کمسنه یاننده اولان ودیعه یی بر آخر کمسنه نک یاننه ایداع ایلیوب یدنده
هلاک اولسه فقط اول اوّلکی اولان مودع اول ودیعه یه ضامن اولور امام ابو
حنیفه قتنده وثانی اولان مودعه نسنه یوقدر زیرا اوّلکی مودع اول
ثانینک یاننه قوماغله مخالفت ایلمشدر وعندهما ضمن ایا شاء وامامین
قتنده ایکی مودعک هر قنغیسنه استرسه تضمین ایتدیره فان ضمن الثانی
رجع علی الاول لا بالعکس امدی قچن مودع اولان کمسنه ثانی اولان مودعه
تضمین ایتدیرسه ثانیسی اولکینک اوزرینه رجوع ایلیه عکسنده دکل
یعنی قچن اوّلکی مودعه تضمین ایتدیرسه اوّلکیسی ثانی یه رجوع ایلمیه ولو اودع
الغاصب ضمن ایا شاء وقچن غاصب اولان کمسنه ایلدوکی شیء ودیعه
ایلسه اول مغصوب اولان شیئک مالکی اولان کمسنه مخیر اولور استرسه
غاصبه تضمین ایتدیره واسترسه مودعه تضمین ایتدوره ولو اودع
عند عبد شیئا ۷ مزبور عبد اول ودیعه یی اتلاف ایلسه بعد العتق یعنی
اول عبد معتق اولدقدن صکره اکا ضامن اولور اتلفه ده اولان ضمیر شیئه
راجعدر ضمنه ده اولان ها ضمیری ینه اکا راجعدر بعد عتقه ده اولان ضمیر عبده
راجعدر وان کان اودع عند صبی فاتلفه فلا ضمان اصلا واکر اول شیئی
بر صبینک یاننده ودیعه قوسه صبی انی اتلاف ایلسه اصلا اکا ضمان یوقدر
زیرا غیر مکلفدر اتلفه ده اولان ضمیر شیئه راجعدر وقال ابو یوسف یضمنان
للحال واما ابو یوسف دیدیکه اول عبد ایله صبی اول شیء اول حالده ضامن
اولورلر وان دفع العبد الودیعة الی مثله فهلکت ضمن الاول بعد العتق واکر
اول عبد یاننده هلاک اولسه اول اوّلکی عبد اول ودیعه یه بعد العتق ضامن
اولور مثله ده ضمیر عبده راجعدر وعند ابی یوسف ایهما شاء للحال واما
ابو یوسف قتنده مودع اولان کمسنه اول حالده ایکی عبدک هر قنغیسنه
استرسه تضمین ایتدیره وعند محمد ان ضمن الاول فبعد العتق وان ضمن
الثانی فللحال واما محمد قتنده اکر مودع اولان کمسنه اولکی عبده تضمین
بعد العتق ضامن اولور واکر ثانی یه تضمین ایتدررسه اول حالده ضامن
اولور ومن معه الف فادعی کل من اثنین ایداعها عنده فنکل لهما وضمن لهما
مثلها وشول رجل که انکله بیک درهم اولوب ایکی رجلک هر بری بو بیک
درهمی بو رجلک یاننده ودیعه طریقیله قودم دیو ادعا ایلدکده ایکیسنک
ده دعوالرینی انکار ایلسه هر برندن دعوالرینه مطابق بینه طلب اولندقده

۷ فاتلفه ضمنه بعد عتقه
وقچن بر کمسنه بر شیئی
بر عبد محجورک یاننه
ودیعه قوسه
صح

بتینه دن عاجز اولوب اول بر رجله یمین تکلیف اولنوب نکول ایلسه اول
بیک درهم مدعی اولان ایکی رجلک اولور وهر مزبور رجل اول ایکی رجل ایچون
بیک درهمه ضامن اولور هر برینه بیک درهم اولمق ایچون زیرا هر برینک
دعواسی بیک درهم ایدی

کتاب العاریة

عاریة تشدید یا ایله فعلیه وزنی
اوزرینه لغتده عطیه معناسنه اولان عریّه دن مأخوذدر بعض اصحاب
لغت عاردن مأخوذ دیدیلر وکن علما تغلیط ایلمشلردر هی تملیک منفعة بلا
بدل عاریة اصطلاح فقهاده برعینک منفعتنی بدلسز تملیک ایلمکدر وامام
کرخی هو اباحة الانتفاع بملک الغیر دیو تعریف ایلمشدر ولاتکون الا فیما
ینتفع به مع بقاء عینه یعنی عاریة صحیحه اولماز الا شول شیئده که منتفع
اوله اول عین معاره نک باقی اولمسیله بهده اولان ضمیر فیماده اولان مایه
راجعدر عینهده اولان ضمیر بیه اکا راجعدر واعارة المکیل والموزون والمعدود
قرض مکیل وموزون ومعدود اولان اشیانک اعارهسی دکلدر الا ان عیّن
انتفاعاً یمکن ردّ العین بعده الا ایچون مستعیر اولان کمسنه اول عاریه یی
المقدده انتفاعلردن بر نوع تعیین ایلیه که اول عین معاره یی اندن صکره
ردّ ایلمک ممکن اوله اول زمان عاریة قرض اولماز مثلا بر کمسنه بر آخره عیار
ایچون یاخود دکانی مزیّن ایلمک ایچون بر مقدار دراهم ویرمک بعده اولان
ضمیر انتفاعه راجعدر وتصح باعرتک ومنحتک واطعمتک ارضی یعنی
اعاره بر نیجه الفاظ ایله صحیح اولور بر اعرتک دیمسی ایله یعنی بو شیئی سکا
عاریة ویردم وبری منحتک دیمسی ایله یعنی بو شیئی سکا ویردم وبری اطعمتک
ارضی دیمسی ایله یعنی بن یری سکا اطعام ایلدم یعنی بر اکینده اولان شیئنه
اطعام ایلدم زیرا اطعام ممکن اولمین شیئنه اسناد ایلمک اکیننده اولان
شیئه حمل اولنور وحملتک علی دابتی واخدمتک عبدی اذا لم یرد بذلک الهبة
والفاظ عاریه نک بری دخی حملتک علی دابتی یعنی سنی دابه م اوزرینه حمل ایلدم
وبری دخی اخدمتک عبدی سکا خادم قلدم قچن بو ذکر اولنان الفاظ ایله مراد
ایلمیه وداری لک سکنی او عمری سکنی والفاظ عاریه نک بری دخی داری
لک عمری سکنی دیمسیدر یعنی عمرک آخر اولنجه یه دکین دار سکا سکنی
قلدم وللمعیر الرجوع فیها متی شاء یعنی نفس عاریه ده معیر ایچون هر زمان
استرسه رجوع ایلمک جائزدر قو اول عاریة مطلقه اولسون قو موقته اولسون
فیهاده اولان ضمیر عاریه یه راجعدر ولو هلکت بلا تعدّ فلا ضمان یعنی قچن عاریة
مستعیر اولان کمسنه نک تعدیسیز هلاک اولسه اکا ضمان یوقدر استعمال ایله
اولور ایسه ده ولا تؤجر یعنی جاریه نک اجاره اولنمسی جائز دکلدر ولا ترهن

العریّة بالفتح والتشدید الیاء المفتوحة عطا وبخشش عطیه کبی مترجمی

قرضده اعاره صح

ولا ترهن کالودیعة ودخی رهن اولنمسی جائز دکلدر ودیعه نک رهن جائز اولمدیغی
کبی فان آجرها فتلفت ضمن ایهما شاء یعنی قچن مستعیر اولان کمسنه الدوغی
عاریه یی اجاره یه ویروب هلاک اولسه مالک اولان کمسنه مستعیر ایله مستأجر
هر قنغیسنه استرسه تضمین ایتدوره زیرا مستعیر عاریه یی اجاره یه ویرمک ایله
متعدی اولمشدر مستأجر ایسه غیرک مالنی اذنسز قبض ایلمشدر اجرهاده
اولان ضمیر عاریه یه راجعدر ایهماده اولان ضمیر مستعیر ایله مستأجره راجعدر
فان ضمن الموجر لا یرجع علی احد امدی قچن مالک اولان کمسنه موجر اولان یعنی
مستعیر اولان کمسنه یه تضمین ایتدرسه هیچ کمسنه نک اوزرینه رجوع ایلمیه یعنی موجر
مستأجر اولان کمسنه نک اوزرینه رجوع ایلمیه زیرا متعدی دکلدر وان ضمن المستأجر
رجع علی الموجر ان لم یعلم انه عاریة واکر مالک اولان کمسنه مستأجر اولان کمسنه یه
تضمین ایتدیر ایسه مستأجر اولان کمسنه موجر اولان کمسنه نک اوزرینه رجوع
ایلیه واکر مستأجر اولان کمسنه اول اجاره الدوغی شیئی عاریه اولدوغنی بلمز ایسه
انهده اولان ضمیر اجاره یه راجعدر وبیلماسی شیئه راجعدر وله ان یعیر ما لا
یختلف باختلاف المستعمل کالحمل علی الدابة یعنی مستعیر اولان کمسنه ایچون
جائزدر که استعمال ایله مختلف اولمین شیئی اعاره ایلیه مستعیر اولان کمسنه عاریة
الدوغی دابه یی غیره حمل ایچون ویرمک کبی مثلا بر کمسنه بر شیئی کتورمک ایچون
بر کمسنه نک دابه سن استعاره ایلسه غیری کمسنه نک دخی شیئنی کتورمک
ایچون ویرمک جائزدر زیرا کتورمکده تفاوت واختلاف یوقدر وهدایه ده
بویله ذکر اولنمشدر لهده اولان ضمیر مستعیره راجعدر لا ما یختلف کالرکوب
ان عیّن مستعملا اما استعمال ایله مختلف اولان شیئی اعاره ایلمیه قچن مستعمل
تعیین اولنه مثلا رکوب کبی زیرا رکوبده تفاوت واختلاف واردر رکوبده
میکه عسکرینک سوقیتنک رکوبی کبی دکلدر وان لم یعیّن جاز ایضا ما لم یتعیّن
فان تعیّن لا یجوز واکر مستعمل تعیین اولنمزسه دخی اعاره جائزدر مادامکه تعیین
اولنمیه واکر تعیین اولنورسه اعاره جائز اولماز فلو رکب هو لیس له ارکاب
غیره وان ارکب غیره فلیس له ان یرکب هو امدی قچن مستعیر اولان کمسنه
عاریة الدوغی دابه یی کندو بنسه غیریه بندرمسی جائز دکلدر واکر کندودن غیریه
بندرسه کندوسی بنمک جائز دکلدر کندوسی دخی بنسه ضامن اولورلهده اولان
ضمیر هو یه راجعدر وان قیدت بنوع او وقت او بهما ضمن بالخلاف الی شر فقط
واکر عاریة انواع انتفاعاتدن بر نوع ایله تقیید اولنه یاخود بر وقت معین
ایله مثلا آیه دکین فلانه حفیته دکین قولی ایله تقیید اولنه یاخود نوع ووقت
ایله معاً تقیید اولنه تقیید اولنان شیئدن شر اولان شیئه مخالفت ایلمیله

ضامن اولور اما قچن تقييد وتعيين اولنان شئنك نظرينه ياخود خيرينه
مخالفت ايله ضامن اولمازالى شر ديدوكينك حكمتى بودر وان اطلق فيهما فله
الانتفاع باىّ نوع شاء فى اىّ وقت شاء واكر ايكيسنى اطلاق ايلسه يعنى
نوع ايله ووقت ايله تقييد ايلمسه مستعير ايچون جائزدر كه هر قنغى نوع وهر قنغى وقتده
استرسه انتفاع ايليه مثلا بنمك ايچون بر دابه وكيمك ايچون بر ثوب استعاره
ايدوب انواع انتفاعدن برشئ تسميه اولنمسه مستعير ايچون جائزدركه اول دابه يى
ركوب ايدوب اول ثوبى لبس ايليه° فله ده اولان ضمير مستعيره راجعدر وتصحّ
اعارة الارض للبناء والغرس وصحيح برارضى ايچنده بنا وغرس ايلمك ايچون اعارة
ويرمك صحيحدر زيرا منفعتى معلومدر وله ان يرجع متى شاء ويكلفه قلعهما وصحيح
معير ايچون هر نه زمان استرسه رجوع ايلمك جائزدر وصحيح اول مستعيرك اول
ارضده ايلدوكى بنا وغرسى هدم وقلع ايلمسى تكليف ايليه زيرا ارض انلر ايله
مشغول اولمشدر لهُ اولان ضمير معيره راجعدر يكلفه ده اولان ضمير بارز مستعيره
راجعدر قلعهما اولان ضمير بارز بنا ايله غرسه راجعدر ولا يضمن ان لم يوقت
وان وقت ورجع قبله كره له ذلك واكر اول معير اولان كمسنه اول ارضك
اعاره سنه بر وقت توقيت ايلمز ايسه اول بنا وغرسك نقصاننه ضامن
اولماز واكر توقيت ايدوب واول وقتك اتمامندن اوّل رجوع ايلسه اول
رجوع اكا مكروه اولور زيرا خلف وعد وار در قبله ده اولان ضمير وقته راجعدر
له ده اولان ضمير معيره راجعدر وضمن ما نقص بالقلع وصحيح معير اولان كمسنه
قلع ايله ناقص اولان مقداره ضامن اولور وقيل يضمن قيمته ويتملكه ودنيلديكه
رب الارض اولان معير اول بنانك واول غرسك قيمتنه ضامن اولور واني
كندو نفسى ايچون تملك ايدر قيمته ده اولان ويتملكه ده اولان ضميرلر بنا ايله غرسه
راجعدر وللمستعير قلعهُ بلا تضمين ان لم تنقص الارض به كثيرًا وعند ذلك
للمالك الخيار وصحيح مستعير اولان كمسنه ايچون اول ارضده اولان بنا ايله غرسى
تضمين سز قوپارمق جائزدر اكر قوپارمغله اول ارضه نقصان كثير اولمز
ايله اولديجق خيار اولزمانده مالك اولان كمسنه نك اولور زيرا صاحب اصلدر
مستعير ايسه تابعدر وان اعارها للزرع لا تؤخذ حتى يحصد وقت ام لا واكر
اول معير اولان كمسنه اول ارضى زراعت ايچون اعاره يه ويرسه مستعيردن
اخذ اولنميه تا ايچنده اولان زرع بچيله كرك توقيت ايلسون كرك ايلمسون
اعارها ده اولان ضمير بارز ارضه راجعدر واجرة ردّ المستعار والمستأجر والوديعة
والرهن والمغصوب على المستعير والموجر والمودع والمرتهن والغاصب
يعنى اعاره اولنان شئنك ردّ اولنماسنك اجرتى مستعير اولان كمسنه نك

° وجائزدركه غيره اعاره ايليه صح

كمسنه نك اوزرينه در ومستأجر اولان شئنك ردّ اولنماسنك اجرتى مودع
اولان كمسنه نك اوزرينه در ورهن اولان شئنك ردّ اولنماسنك اجرتى غاصب
اولان كمسنه نك اوزرينه در واذا ردّ المستعير الدابة الى اصطبل ربها او العبد
او الثوب الى دار مالكه برئ وقچن مستعير اولان كمسنه عاريه طريقيله اخذ ايلديكى
عبدى ياخود ثوبى مالكنك دارنه ردّ ايلسه استحسانا ضماندن برى اولور وقياس
برى اولمامقدر ذكر اولنان اشيانك هلاك اولمسى قتنده ربها ده اولان ضمير
دابه يه راجعدر مالكه ده اولان ضمير عبده ياخود ثوبه راجعدر بخلاف الغصب
والوديعة يعنى غصب ايله وديعه تقدم ايدن مسئله لرك خلافيدر يعنى غاصب
ايله مودع ياننده اولان مغصوب ايله وديعه يى مالك اولان كمسنه نك دارنه
ردّ ايلسه لر ضماندن برى اولمازلر وان ردّ المستعير الدابة مع عبده او اجيره
مشاهرة او مسانهة برئ وقچن مستعير اولان كمسنه ياننده عاريه اولان دابه يى
كندو عبدى ايله ياخود شهر ايله ياخود سنه ايله طوتلمش خدمتكار ايله ردّ ايلسه
ضماندن برى اولور زيرا بو ايكى كمسنه عيالدن عدّ اولنورلر عبده ده اولان واجيره
اولان ضميرلر مستعيره راجعدر وكذا ان ردّها مع اجير ربها او عبده يقوم على
الدابة اولا وصحيح قچن مستعير اولان كمسنه ياننده عاريه اولان دابه يى صاحبنك
اجيرى ايله ياخود عبدى ايله ردّ ايلسه ضماندن برى اولور قوا اول عبد اول
دابه نك اوزرينه على الدوام قائم اولسون قوا اولمسون زيرا مالك بونلره راضيدر
ردّها ده اولان ضمير دابه يه راجعدر ربها ده اولان ضمير دابه يه راجعدر عبده ده اولان
ضمير ربه راجعدر بخلاف الاجنبى والاجير مياومة اما اجنبى اولان كمسنه ويوم ايله
اجير اولان كمسنه تقدم ايدن مسئله نك خلافيدر يعنى قچن مستعير اولان كمسنه
ياننده اولان دابه يى براجنبى ايله ياخود كون اجير اولان كمسنه ايله ردّ ايلسه ضماندن
برى اولماز زيرا بو ايكى كمسنه عيالدن عدّ اولنمازلر وردّ شئ نفيس الى دار مالكه
وصحيح جواهر كبى برشئ نفيسى مالكنك دارنه ردّ ايلمك ايله ضماندن برى اولماز زيرا
بو اصل اشيايى غلمان ايله داره كوندرمك معهود وعادت دكلدر مالكه ده اولان
ضمير شئ نفيسه راجعدر ويكتب مستعير الارض للزراعة قد اطعمتنى ارضك
لا اعرتنى يعنى برارضى زراعت ايچون استعاره ايدن مستعير قچن كندو نفسى اوزرينه
اشهاد ايدرسه قد اطعمتنى ارضك يعنى تحقيق سن بكا ارضكى اطعام ايلدك
يازسون اعرتنى يازمسون ابو حنيفه قتنده زيرا ارضى اعاره يه ويرمك زراعت
ايچون وغيريسى ايچون اولور خلافا لهما واما مين ايچون بو مسئله ده خلاف واردر
يعنى امامين قتنده اعرتنى ارضى يازسون كتاب الهبة هبه مصدردر
لغتده بركمسنه برآخره منتفع اوله جق شئ ايله تفضل واحسان ايلمكدر كرك مال

اولسون کرک غیری اولسون واصطلاح شرعده هی تملیک عین بلا عوض
بر عینی برکمسنه بر آخره عوضسز تملیک ایلمکدر مصنفک تملیک عین دیمسیله
عاریه واجاره بو تعریفدن خارج اولمشدر زیرا انلر تملیک منافعدر وتصح
بایجاب وقبول یعنی هبه ایجاب وقبول ایله صحیح اولور ایجاب واهبک
دیمسیدر وقبول موهوب لهنک قبلت دیمسیدر زیرا هر بر بر رکندر وتتم
بالقبض الکامل یعنی هبه قبض کامل ایله تمام لازم اولور فان قبض فی المجلس
بلا اذن صح وبعده لا بد من الاذن امدی قچن موهوب له اولان کمسنه هبه یی
مجلسده اذنسز قبض ایلسه صحیح اولور وقچن مجلسده صکره قبض ایلسه اذندن
لا بد در یعنی اذنه محتاجدر زیرا هبه ده قبض قبول منزلهسنه نازلدر بعدده اولا
ضمیر مجلسه راجعدر وتنعقد بوهبت ونحلت واعطیت یعنی هبه واهبک
وهبت قولی ایله منعقد اولور زیرا حضرت ابو بکر رضی الله عنه حضرت عایشه
رضی الله عنها یه دیدیکه کنت نحلتک جذاذ عشرین وسقا بالعالیة ولم تکونی
حزتیه ولا قبضتیه یعنی بن سکا عالیه نام مکانده یکرمی وسق خرمانک جذاذنی
یعنی کسلمسنی ویردم وعطیه ایلدم حال بوکه سن الی الآن نه کسدک ونه قبض
ایلدک وح قولی ایله منعقد اولور زیرا هبهده مستعمل اولان الفاظدندر واطعمتک
هذا الطعام وح اطعمتک هذا الطعام یعنی بو طعامی سکا اطعام ایلدم قولی ایله
هبه منعقد اولور زیرا بوح هبهده صریحدر وکسوتک هذا الثوب یعنی بو ثوبی
سکا کسوه قلدم قولی ایله منعقد اولور زیرا کسوه تملیک معناسنه استعمال
اولنور واعمرتک هذا الشیء یعنی بو شیئی مدت عمرکه دکین ویردم قولی ایله منعقده
اولور زیرا تملیکدر حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی من اعمر عمری فهی
للمعمر ولورثته من بعده وجعلته لک عمری وح جعلت هذا الشیء لک عمرکه
دکین قلدم قولیله منعقد اولور وداری لک هبة تسکنها وح داری لک
هبة تسکنها یعنی دارم سکا هبه در ساکن اولورسن قولی ایله منعقد اولور
زیرا تسکنها قولی مشاوره واقع اولمشدر ما قبلنده اولان اسمه تفسیر دکلدر رامدی
استرسه مشاوره قبول ایلیه واسترسه رد ایلیه وبنیتها فی حملتک علی هذا
الدابة وح برکمسنه هبه نیتی ایله برکمسنه یه حملتک علی هذا الدابة یعنی سنی
بو دابهنک اوزرینه کتوردم قولی ایله منعقد اولور زیرا منافعه تصرفدر نیت
ایله هبه اولور وان قال داری لک هبة سکنی او سکنی هبة او نحلی سکنی او سکنی
صدقة او صدقة عاریة او عاریة هبة فعاریة واکر برکمسنه بر آخره نحلی سکنی
اولسون یاخود سکنی صدقه یعنی دارم سکا سکنی در سکنی صدقه اولدوغی
حالده یاخود صدقه عاریه یعنی دارم سکا صدقه اولدوغی عاریه طریقیله اولسو

عمری یعنی بو شیئی سکا صح

دارم سکا سکنی طریقیله هبه اولسون یاخود هبه طریقیله سکنی اولسون یاخود صح

اولسون دیسه بو صورتلرده عاریة اولور ونفح هبة مشاع لا یحتمل القسمة
امدی قسمته محتمل اولمین مشاعک هبهسی صحیح وجائزدر لا یحتملها وقسمته محتمل
اولان شیئن هبه صحیح دکلدر فان قسم وسلم صح امدی قچن قسمتی قابل بر
مشاعی هبه ایلیوب صکره قسمت ایدوب تسلیم ایلسه صحیح اولور زیرا هبه
قبض ایله تمام اولور ولا تصح هبة دقیق فی بر ودهن فی سمسم وسمن فی لبن
وان طحن او استخرج وسلم یعنی بغدای ایچنده اولان دقیق وسوسام ایچنده
اولان یاغ وسود ایچنده اولان یاغی هبه ایلمک صحیح دکلدر واکرچه اول بغدایی
اوکودوب وسیسامی وسودده اولان یاغ استخراج ایدرسهده زیرا موهوب
هبه وقتنده معدوم ایدوب وهبة لبن فی ضرع وصوف علی غنم ونخل
وزرع فی ارض وتمر فی نخل کهبة المشاع وح ضرع ایچنده یعنی ممه ایچنده
اولان سود وقیون ارقهسنده اولان یوکی وارض ایچنده اولان نخلی وزرع
ونخل ایچنده اولان خرمایی هبه ایلمک مشاع اولان شیئی هبه ایلمک کبیدر
یعنی جائز دکلدر جائز اولمدیغنک حکمتی متصل اولماسیدر اتصال ایسه
قبضدن مانعدر مشاعک قبضی ممتنع اولدوغی کبی وهبة شیء هو فی ید الموهوب له
تتم بلا تجدید قبض یعنی موهوب لهنک یدنده اولان شیئی کندویه هبه
ایلمک تجدید قبضسز تمام اولور یعنی جائز اولور زیرا مطلوب اولان شرطلکه
قبضدر بو صورتده ثابت وموجوددر وهبة الاب لطفله تتم بالعقد ان
کان الموهوب فی ید الاب او ید مودعه وح بابانک طفل صغیرینه هبه
ایلمسی مجرد عقد ایله تمام اولور واکر اول موهوب اولان شیء بابانک
یدنده یاخود بابانک مودعنک یدنده اولورسه زیرا بابانک یدنده اولمسی
قبضدر ومودعنک یدنده اولمسی زیرا یدی بابانک یدی کبیدر طفلهم اولان
ضمیر ابه راجعدر مودعهم اولان ضمیر ابه راجعدر لا ان کان فی ید غاصب
او مبتاع بیعا فاسدا او مرتهن اما اول موهوب اولان شیء قچن غاصب
یدنده اوله یاخود بیع فاسد ایله ابتیاع ایدن کمسنهنک یدنده اوله یاخود
مرتهن یاخود مستأجر یدنده اوله هبه اولمسی جائز دکلدر زیرا بو مذکورلرک
قابض اولدقلری کندو نفسلری ایچوندر ایله اوله قبضلری اول بابانک قبضی کبی
اولماز والصدقة فی ذلک کالهبة وح ادمک تصدق ایلدیکی صدقه تقدم
ایدن احکامده هبه کبیدر والام کالاب عند غیبة غیبة منقطعة وح ام
تقدم ایدن احکامده اب کبیدر بابانک بر غیبت منقطعه ایله غائب اولمسی
وقتنده او موته او عدم وصیه ان کان الطفل فی عیالها وح ام بابا کبیدر
بابانک فوت اولوب عدم وصیسی وقتنده اکر اول طفل امنک عیالنده

اولورسه موتنده اولان ضمیر ابه راجعدر وصیته ده اولان عیالهاده اولان
ضمیر امه راجعدر وكذا كل من یعول الطفل وخ هر كمسنه كه اول طفله كفیل
اولوب بسلسه باباكبیدر مثلا اخ كبی وعم كبی اولان كمسنه لر وهبة الاجنبی
له تتم بقبضه لو عاقلا یعنی طفل عاقل ایسه لهده اولان ضمیر طفله راجعدر
بقبضه ده اولان ضمیر بنیه اكا راجعدر او بقبض ابیه او جده او وصی احدهما
وخ باباسنك ویا دده نك یاخود ایكیسنك برینك وصیسنك قبضی
ایله عقد تمام اولور زیرا اب جد تصرفه مالكلردر وصی ایسه انلرك مقامنه
قائمدر ابیه ده او جده ده اولان ضمیرلر طفله راجعدر او امه ان فی حجرها او
اجنبی یربیه وخ اناسنك قبضی ایله اكر اول طفل كندو حجرنده ایسه یاخود انی
تربیه ایدر براجنبینك حجرنده ایسه عقد تمام اولور امه ده اولان ضمیر طفله
راجعدر حجرهاده اولان ضمیر امه راجعدر او بقبض زوج الطفلة لها ولو
مع حضرة الاب بعد الزفاف وخ طفلۀ صغیره نك باباسی حضورنده
اولورسه بعد الزفاف یعنی جلوتدن صكره لا قبله یعنی جلوتدن اول دكل
زوجی اكا هبه قبض ایلمسیله عقد تمام اولور زیرا بابا اول صغیره نك امورینی
زوجنه تفویض ایلمشدر لهاده اولان ضمیر طفله راجعدر قبله ده اولان ضمیر
زفافه راجعدر وصح هبة اثنین لواحد دارا وخ ایكی كمسنه نك بر كمسنه یه
بر دار هبه ایلمه لری صحیحدر زیرا ایكیسی خ جمله تسلیم ایلمشلردر لا عكسه عكسی
صحیح دكلدر امام ابو حنیفه قتنده خلافا لهما واما مین ایچون بو مسئلهده خلاف
واردر زیرا قتلرنده ایكی غنی یه تصدق وهبه ایلمك صحیحدر وصح تصدق علی
فقیرین وهبتها لهما وخ نفر كمسنه نك ایكی فقیر كمسنه لره تصدق كرك یاخود
هبه ایلمه لری صحیحدر ولا تصحان لغنیین واول تصدق ایله هبه ایكی غنی نك
اولمسی صحیح دكلدر امام ابو حنیفه قتنده خلافا لهما واما مین ایچون بو مسئلهده
خلاف واردر زیرا قتلرنده ایكی غنی یه تصدق وهبه ایلمك صحیحدر **باب**
الرجوع فیها بو باب هبه دن رجوع ایلمنك احكامی بیاننده در صح الرجوع
فیها كلا او بعضا وكره یعنی انسانك ایلدیكی هبه ده بعد القبض رجوع
ایلمسی صحیحدر قو رجوع ایلدیكی موهوبك كلیسنده اولسون كرك بعضیسنده
اولسون زیرا حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم بیورر لركیم الواهب احق بهبته مالم
یثب واهب اولان هبه سنه احقدر موهوب له دن مادامكه عوضین
اولمیه و رجوع ایلمسی مكروهدر زیرا حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم بیورر لركیم یعنی
الراجع فی هبته كالراجع فی قیئه ویمنع منه حروف دمع خزقه یعنی هبه ده بعض اشیا
رجوع ایلمه یه مانع اولور اول یدی نسنه یه دمع خزقه حروفیله [illegible]

٥ اولان ضمیر بنیه اكا راجعدر صح

٧ اجنبینك طفل صغیره یه هبه ایلمسی قبض ایله تمام اولور یعنی صحیح اولور اكر اول صح

٥ یربیه ده اولان ضمیر طفله راجعدر صح

واشعار اولنمشدر زیرا هر حرفی بر مانعه اشارتدر وبعض علما بو یدی حروفی عربی
بیت ایلمشدر اول بیت بودر ومانع عن الرجوع فی الهبة یا صاحبی حروف
دمع خزقه فالدال الزیادة المتصلة كالبناء والغرس والسمن لا المنفصلة
امدی دمع ده اولان دال موهوبده اولان زیاده متصله یه اشارتدر مثلا
اوده اولان بنا وغرس كبی وجاریه ده وغلامده اولان سمزلك كبی وزیاده
منفصله اولسه مثلا ولد كبی وارش كبی رجوعدن مانع اولماز والمیم موت
احد العاقدین ودمع ده اولان میم متعاقدینك برینك موتنه اشارتدر
یعنی قچن متعاقدینك بریسی اولسه هبه یه رجوع ایلمكدن مانع اولور والعین
العوض المضاف الیها اذا قبض نحو خذ هذا عن هبتك او بدلا عنها او فی
مقابلتها ولو كان من اجنبی ودمعده اولان عین هبه مقابله سنده واقع
اولان عوضه اشارتدر یعنی قچن عوض قبض اولنسه وهبه یه مضاف
اولسه مثلا بر كمسنه یه خذ هذا عن هبتك یعنی بو شیئ هبه ایلدوكك
شیئه عوض اولدوغی حالده آل او بدلا عنها یاخود بدل اولدوغی حالده
آل او فی مقابلتها یاخود انك مقابله سنده اولدوغی حالده آل دیمك كبی
واكر اول ویریلان عوض اجنبیدن ده اولورسه رجوع ایلمكدن مانعدر قچن
واهب اولان كمسنه اول عوضی آلوب قبض ایلسه الیهاده اولان ضمیر هبه یه
راجعدر فلو لم یضف فلكل ان یرجع فیما وهب امدی قچن عوض هبه یه
اضافت اولنمسه واهب ایله موهوب له نك هر برینه جائزدر كه هبه
ایلدیكی شیئده رجوع ایلیه والخاء الخروج عن ملك الموهوب له وخزقه ده
اولان خا هبه نك موهوب له نك ملكندن خارج اولدوغنه اشارتدر یعنی
قچن موهوب اولان شیئ موهوب له نك ملكندن خارج اولسه رجوع ایلمسی
صحیح اولماز زیرا ملكك متبدل اولمسی كبیدر والزاء الزوجیة وقت الهبة
فله الرجوع لو وهب ثم نكح لا لو وهب ثم ابان وخ خزقه ده اولان زا وقت
هبه ده اولان زوجیته اشارتدر یعنی قچن بر كمسنه كندو خاتوننه زوجه سی
اولدوغی حالده بر شیئ هبه ایلسه رجوع ایلمكدن مانعدر امدی قچن بر كمسنه بر خاتونه
بر شیئ هبه ایدوب صكره نكاح ایلسه اكا ایلدوكی هبه ده رجوع ایلمك جائزدر
اما قچن بر خاتونه بر شیئ هبه ایلیوب صكره انی ابانه ایلسه یعنی طلاق باین
ایله اكا رجوع یوقدر لهده اولان ضمیر واهبه راجعدر والقاف القرابة فلا
رجوع فیما وهب لذی رحم محرم وخ خزقه ده اولان قاف واهب ایله موهوب
له نك مابیننده اولان قرابته اشارتدر امدی قچن بر كمسنه ذی رحم اولان محرمنه بر شیئ
هبه ایلسه اكا رجوع یوقدر زیرا بونلره هبه دن مراد صله رحمدر كبیر و رجوع ایلمه

قطع رحم واردر بو اجلدن رجوع جائز اولمدر والهاء هلاك الموهوب وخ
خرقه ده اولان ها اخر الحروف موهوبك هلاك اولمسنه اشارتدر یعنی عین
موهوبه نك هلاك اولمسی مرجوعدن مانعدر والقول فیه قول الموهوب له
یعنی قچن واهب ایله موهوب له نك بینلرنده عین موهوبه نك هلاك
اولمسنده نزاع واقع اولسه قول موهوب له نکدر هلاك اولمدر فیه ده
اولان ضمیر هلاکه راجعدر وفی عدم الزیادة قول الواهب واول هبه نك
عدم زیاده سنده قول واهب اولان کمسنه نکدر زیرا موهوب له اولان
کمسنه حق رجوعك باطل اولماسن ادعا ایدوب واهب ایسه انی انکار
ایدر امدی قول منکر اولان کمسنه نکدر وامام زفر قتنده موهوب له نکدر
ولو عوض فاستحق نصف الهبة رجع بنصف العوض یعنی قچن واهب
اولان کمسنه هبه ایلدوکی شئیك مقابله سنده برشئ ایله تعویض اولندقدن
صکره اول هبه نك نصفی مستحق اولسه موهوب له اولان کمسنه ویردیکی
عوضك نصفی ایله رجوع ایلیه وان استحق نصف العوض لا یرجع بشئ
حتی یرد باقیه واکر عوضك نصفی مستحق اولسه واهب اولان کمسنه
موهوب له اولان کمسنه نك اوزرینه هیچ برشئ ایله رجوع ایلمیه تا کیم واهب
اولان کمسنه اول عوضدن باقی قلانی رد ایلیه باقیه ده اولان ضمیر عوضه
راجعدر وان استحق الکل رجع بالکل فیهما واکر اول عوضك کلیسی مستحق
اولسه هبه ده وعوضده کل ایله رجوع ایلیه فیهماده اولان ضمیر هبه یه و
عوضه راجعدر ولو عوض عن نصفها له ان یرجع فیما لم یعوض وقچن واهب
اولان کمسنه هبه ایلدوکی شئیك نصفندن تعویض اولنسه انکا اول
تعویض اولنمدیغی مقدارده رجوع ایلمك جائزدر بلا عوض اولدوغی اجون
نصفهاده اولان ضمیر هبه یه راجعدر له ده اولان ضمیر واهبه راجعدر ولو
خرج نصفها عن ملکه فله ان یرجع بما لم یخرج وقچن هبه نك نصفی واهب اولان
کمسنه نك ملکندن خارج اولسه باقی اولوب ملکندن خارج اولمین ایله رجوع ایلمك جائزدر باقی اولدیغی
اجون ولا یصح الرجوع الا بتراض او حکم قاض یعنی هبه ده رجوع ایلمك
صحیح اولماز الا تراضی ایله یعنی واهب ایله موهوب له نك رضالری ایله
یاخود حکم حاکم ایله زیرا دفع ایلمدن امتناع اولندوغی تقدیرجه الزام ایسه
قاضی یه مخصوصدر فلو اعتق الموهوب له بعد الرجوع قبل القضاء والتسلیم
نفذ یعنی قچن موهوب له اولان کمسنه اول موهوب اولان عبدی واهبك
رجوعندن صکره قبل القضاء والتسلیم ازاد ایلسه اول عتق نافذ و صحیح
اولور زیرا قبل القضا ملکندن زائل اولماز ولو منعه فهلك لا یضمن واکر

واکر موهوب له اولان کمسنه واهب هبه سندن رجوع ایلدکن اول موهوب
اولان شئ منع ایلیوب یدنده هلاك اولسه ضامن اولماز زیرا ملکی اوزره
باقیدر منعه ده اولان ضمیر بارز واهبه راجعدر وهو مع احدهما فسخ من الاصل
لا هبة من الموهوب له فلا یشترط قبضه یعنی واهبك هبه ده ایکیسنك
بریسی ایله یعنی رضا ایله یا قضا ایله رجوع ایلمسی فسخدر موهوب له دن
هبه دکلدر ایله اولیجق تکرار واهبك قبضی اشتراط اولنماز زیرا قبض اشتراط
اولنماز الا انتقال ملکده اعتبار اولنور ملك قدیم دعواسنده اولنماز قبضه ده
اولان ضمیر واهبه راجعدر وصح فی المشاع یعنی مشاع اولان شئیك هبه سنده
رجوع صحیحدر مثلا بر کمسنه ایکی کمسنه یه برعین هبه ایدوب صکره برینك
نصیبنه رجوع ایلسه صحیح اولور وان تلف الموهوب فاستحق فضمن الموهوب له
لا یرجع علی واهبه واکر موهوب اولان شئ تلف اولوب صکره مستحق اولسه
مستحق اولیجق موهوب له اولان کمسنه انکا ضامن اولسه واهب اولان
کمسنه نك اوزرینه رجوع ایلمیه زیرا عقد هبه تبرعاتدندر سلامت انده
شرط دکلدر والهبة بشرط العوض هبة ابتداء یعنی شرط عوض ایله هبه واقع
اولور اما وهبتك هذا العبد بثوبك بالف درهم دیلسه ابتداء وانتهاء بیع واقع
اولور اجماع ایله فتشترط القبض فی العوضین امدی ایکی عوضده قبض شرط
اولور زیرا هبه ده قبض شرطدر ومنعها الشیوع فی احدهما یعنی ایکی عوضك
برینك شایع اولمسی هبه دن مانعدر زیرا مشاعك هبه سی صحیح دکلدر
نیجه بیان اولنمشیدر منعهاده اولان ضمیر هبه یه راجعدر بیع انتهاء یعنی شرط
عوض ایله هبه در انتهاء بیعدر یعنی انتهاء عقدده بعد التقابض بیع اولور
فتثبت الشفعة وخیار العیب والشرط والرؤیة فی کل منهما وچون هبه انتهاء
بیع واقع اولور آنده شفعه وخیار عیب وخیار شرط وخیار رؤیة ثابت
بیعده اولدیغی کبی **فصل** بو فصل بینه هبه یه متعلق نیجه اشیانك احکامی
بیاننده در ومن وهب امة الا حملها او علی ان یردها علیه او یعتقها او یستولدها
صحت الهبة وبطل الاستثناء والشرط وشول کمسنه حامل اولان امه لی یعنی
جاریه یی هبه ایلیوب قارنده اولان حملنی ایلمسه یاخود اول امه لی کیرو
رد ایلمك شرطی ایله هبه ایلسه یاخود انی عتق ایلمك شرطی ایله هبه ایلسه
یاخود انی استیلاد ایلمك شرطی ایله هبه ایلسه هبه صحیح اولور وایلدوکی
استثنا وشرط باطل اولور زیرا بو شروط مقتضاء عقده مخالفدر بو اجلدن
فاسد اولدر وجمله بو ترکیبده اولان ضمائر مؤنثه امه یه راجعدر علیه ده اولان
ضمیر من لفظنه راجعدر وکذا لو وهب دارا علی ان یرد علیه بعضها او

یعوضه شیئا منها وخ وچون بر دارک بعضیسنی کیرو ردّ ایلمک شرطیله
یاخود واهبه اول دار مقابله‌سنده برشیئ تعویض ایلمک شرطیله هبه ایلسه
هبه صحیح اولوب شرط باطل اولور علیه‌ده اولان ضمیر واهبه راجعدر بعضها‌ده اولان
ضمیر داره راجعدر یعوضه‌ده اولان ضمیر بارز واهبه راجعدر منها‌ده اولان
ضمیر بنه داره راجعدر ولو دبّر الحمل ثم وهبها فالهبة باطلة واکر امه‌نک قارنده
اولان حملی تدبیر ایدوب صکره هبه ایلسه هبه باطل اولور زیرا کندو ملکیله
مشغول اولان شیئ هبه ایلمش اولور وهبها‌ده اولان ضمیر امه‌یه راجعدر بخلاف
ما لو اعتقه ثم وهبها اما اوحملی عتق ایلیوب صکره امه‌یی هبه ایلسه اول تقدم
ایدن مسئله‌نک خلافی اولور یعنی هبه صحیح اولور زیرا حملی کندو ملکی اوزره
دکلدر اعتقه ثم وهبها‌ده اولان ضمیرلر امه‌یه راجعدر ومن قال لمدیونه اذا
جاء غد فالدین لک او فانت بری منه او ان ادیت الی نصفه فالباقی لک
او فانت بری منه فهو باطل وشول کمسنه که کندو مدیونه‌ یارینکی کلسه
سنده اولان دین سنک اولسون یاخود اندن بری اوله‌سن دیسه یاخود
سنده اولان دینک نصفنی بکا ادا ایله باقیسی سنک اولسون دیسه یاخود اندن
بری اوله‌سن دیسه باطل اولور زیرا تعلیق صریح ابرایه صحیح دکلدر مدیونه‌ده
اولان ضمیر ماقبلنده اولان من لفظنه راجعدر نصفه‌ده اولان ضمیر بنه اکا
راجعدر والعمری ضم عین ایله فعلی وزنی اوزرینه عمردن مشتق براسمدر معناسی
درعقب بیان اولنور جائزة للمعمر حال حیوته ولورثته بعده حال حیوتنده
وموتندن صکره وارثلرینه حیوته‌ده اولان ضمیر معمره راجعدر لورثته‌ده اولان
ضمیر بنه معمره راجعدر بعده‌ده اولان ضمیر بنه معمره راجعدر وهی ان یجعل
داره له مدة عمره فاذا مات ردت الیه یعنی ذکر اولنان عمری بر ادم کندی
دارینی بر آدمه انجون مدة عمرینه دکین قلمقدر وچون فوت اوله کیرو مالکنه
عودت ایلیه امدی تملیک صحیح وشرط باطل اولور داره‌ده اولان ضمیر
یجعلنک فاعلنه راجعدر له‌ده اولان ضمیر معمره راجعدر عمره‌ده اولان ضمیر
بنه اکا راجعدر الیه‌ده اولان ضمیر بنه یجعلنک فاعلنه راجعدر والرقبی رقبی
ضم را ایله انتظار معناسنه اولان مراقبه‌دن مشتق براسمدر معناسی درعقب
بیان اولنور باطلة یعنی رقبی باطله‌در زیرا حضرت صلی الله تعالی علیه
وسلم عمرایی اجازت قلوب رقبایی منع بیورمشلردر من اعمر عمری فهی
للمعمر محیاه ومماته لاترقبوا من ارقب شیئا فهو سبیل المیراث قولدلیله
فان قبضها کانت عاریة فی یده وعند ابی یوسف تصح کالعمری ابو یوسف
قتنده رقبی جائز وصحیحدر عمری جائز اولدوغی کبی وهی ان یقول ان مت

صدقه‌ده رجوع یوقدر

مت قبلک فلک وان مت قبلی فلی یعنی رقبی‌نک معناسی بر ادم بر آخره
بو دار سکا رقبی قلدم اکر بن اولورسم سنک اولسون واکر سن بندن اول
اولورسک بنم اولسون دیمکدر فان قبضها کانت عاریة فی یده امدی وچون
اول مرقوب له اولان کمسنه اول داری قبض ایلسه یدنده عاریه اولور قبضها‌ده
اولان ضمیر داره راجعدر فی یده‌ده اولان ضمیر مرقوب له راجعدر والصدقة
کالهبة لاتصح بدون القبض یعنی صدقه ویرمک هبه ویرمک کبیدر قبضسز
صحیح اولماز هبه قبضسز صحیح اولمدوغی کبی صدقه‌ده قبضسز صحیح اولماز زیرا
تبرعاتدندر ولا فی مشاع یقسم وخ قسمت اولنور مشاعده صدقه صحیح
دکلدر ولا رجوع فیها ولو لغنی وخ صدقه‌ده رجوع یوقدر غنی اولان کمسنه‌یه
ده اولورسه زیرا صدقه‌دن مقصود ثوابدر اول ایسه هر وجهله حاصلدر ولا
فی الهبة الفقیر وخ فقیره هبه ایلمکده رجوع یوقدر زیرا فقیره هبه ایلمکدن
مراد ثوابدر ولو قال جمیع مالی او ما املکه لفلان فهو هبة وچون بر کمسنه جمیع مالم
یاخود جمله مالک اولدیغم شیئ فلان کمسنه‌نک اولسون دیسه هبه واقع اولور
املکه‌ده اولان ضمیر ماقبلنده اولان ما‌یه راجعدر وان قال ماینسب الی
او یعرف لی لفلان فاقرار واکر شول بکا منسوب اولان شیئ یاخود بنم ایدوکی
معروف اولان شیئ فلان کمسنه‌نک اولسون دیسه اقرار واقع اولور وچون بو
مسئله ایله ماقبلنده اولان مسئله‌نک فرقی بودر که اولکی مسئله‌ده ملکی کندو
نفسنه اسناد ایلدی بو اجلدن هبه اولدی وبو مسئله‌ده ایله دکلدر کتاب
الاجارة اجاره کسر همزه ایله مصدردر لغتده ثواب معناسنه اولان
اجردن مأخوذدر زیرا مستأجر اولان کمسنه موجرک ثوابنه سبب اولور اول
عین موجره‌نک منافعنی بذل ایلدوکی اجلدن هی بیع منفعة معلومة بعوض
معلوم یعنی اجاره اصطلاح شرعده بر عینک منفعت معلومه‌سی بر عوض
معلوم ایله بیع ایلمکدر دین او عین کرک اول منفعت دین اولسون نقدین ومکیل
وموزون کبی کرک عین اولسون ثیاب وعبید کبی وما صلح ثمنا صلح اجرة
وهر نسنه که ثمن اولمغه صالح اولور وتفسد بالشروط الفاسدة یعنی اجاره
شروط فاسده ایله فاسد اولور ویثبت فیها خیار الشرط والرؤیة والعیب
وخ اجاره‌ده خیار شرط وخیار رؤیت وخیار عیب ثابت اولور فیهاده
اولان ضمیر اجاره‌یه راجعدر وتقال وتفسخ وخ انده احکام اقاله واحکام
فسخ ثابت اولور والمنفعة تعلم تارة ببیان المدة کالسکنی والزراعة فتصح
مدة معلومة ای مدة کانت یعنی اجاره‌دن مراد اولنان منفعت کاه اولور که
بر مدتک بیانی ایله بلنور کرک قلیل اولسون کرک کثیر اولسون مثلا بر

دارى سكنى وارضى زراعت كبى امدر بر مدت معلومه ايله صحيح اولور
كرك قصيره اولسون كرك طويله اولسون وفي الوقف يتبع شرط الواقف
وقفده ايسه بيان مدتده شرط واقفه اتباع اولنور فان لم يشترط فالمفتى
ان لا يزاد في الاراضي على ثلث سنين وفي غيرها على سنة واگر واقف
اولان كمسنه ايلديكى وقفك اجاره سنده مدت اشتراط ايلمديسه فتوى
يرلر اجاره سنده اوچ سنه نك اوزرينه زياده اولنما قدر ويرلرك غيرى سنده
بر سنه نك اوزرينه زياده اولنما مقدر مستأجرك ملكت دعواسى خوفندن
وتارة تعلم بذكر العمل كصبغ الثوب وخياطته وحمل قدر معلوم على دابة
مسافة معلومة وگاه اجاره دن مراد اولنان منفعت بر عملك ذكرى
ايله بلنور مثلا بر ثوبى بويامق كبى وياخود بر ثوبلى دكمك كبى وبر مقدار
معلومى بر دابه نك اوزرينه حمل ايدوب بر مسافهٔ معلومه يه كتورمك
خياطته ده اولان ضمير ثوبه راجعدر وتارة بالاشارة كنقل هذا الى موضع
كذا وگاه اول منفعت اشارت ايله بلنور مثلا بو شيئ فلان مكانه نقل
ايلمك كبى والاجرة لا تستحق بالعقد بل بالتعجيل او بشرطه او باستيفاء
المعقود عليه او التمكن منه يعنى اجاره اولنان شيئك اجرتى مجرد عقد
اجاره ايله مستحق اولماز بلكه عجله يعنى تعجيل اولنمق ايله مستحق اولور وياخود شرط
تعجيل ايله ياخود معقود عليه اولان شيئك استيفاسيله ياخود استيفادن
متمكن اولمسيله مستحق اولور بشرطه ده اولان ضمير تعجيله راجعدر تمكنه ده اولان
ضمير مستأجره راجعدر منه ده اولان ضمير استيفايه راجعدر فتجب لو
قبض الدار ولم يسكنها حتى مضت المدة بو فاء تعريفيه در يعنى چون معقود
عليه نك منافعنك استيفاسندن متمكن اوله امدى چون دارك مستأجرى
اولان كمسنه اجاره يه الديغى دارى قبض ايلدوب تا مدتده اجاره مضيته دكين
ساكن اولمسه اجرة واجبه اولور يسكنها ده اولان ضمير داره راجعدر و
وتسقط بالغصب بقدر فوت التمكن يعنى چون عين موجره مستأجرك
يدنده ايكن غصب اولنسه او لعين موجره دن متمكن اولمسنك فوتى
مقدارنجه اجرة ساقط اولور واگر جميع مدتده متمكن اولمسى فوت اولسه
جميع اجرت ساقط اولور مثلا بر كمسنه بر دارى بر سنه اجاره يه الوب بر
اخر كمسنه انى اندن غصب ايلدوب التى آى ساكن اولسه صكره مستأجره
تسليم ايلسه اول غصب اولنان التى آيك اجرتى ساقط اولور زيرا التى
آى متمكن اولمدن فوت اولمشدر ولرب الدار والارض طلب الاجرة
لكل يوم ورب الدار ايله رب الارض يعنى صاحب الدار وصاحب

الارض اولان كمسنه لره جائزدر كه اول دارك واول ارضك اجرتنى هر كون
طلب ايليه لر زيرا اجرت نفقه كبيدر كوننك آخرنده طلب اولنور وبو چين
اطلاق اولنوب وقت تعيين اولنسه اول وقته دكين متعين اولور و
ولرب الدابة لكل مرحلة وخ دابه يه جائزدر كه دابه سنك اجرتنى مرحله
يعنى هر قوناقده طلب ايليه وامام زفر قتنده سفرك انتهاسندن صكره
طلب ايليه وللقصارة والخياط بعد الفراغ من عمله وان عمل في بيت المستأجر
وخ خياط ايله قصارك هر برسى ايچون جائزدر كه اجرتنى عملندن فارغ اولدقدن
صكره طلب ايليه من عمله ده اولان ضمير قصار وخياطك هر برينه راجعدر
وللخباز بعد اخراج الخبز وخ اتمكى پشورن خباز ايچون جائزدر كه اتمكى تنوردن
اخراج ايلدكدن صكره اجرتنى طلب ايليه زيرا اخراج ايله عملدن فارغ اولور
فان احترق قبل الاخراج سقط الاجر واگر اتمك تنوردن اخراج اولنمزدن اول
محترق اولوب يانسه اول خبازك اجرتى ساقط اولور وغاية البيانده
احترق قبل الاخراج فعليه الضمان في قول اصحابنا جميعا وان بعده فلان في
بيت المستأجر ولا ضمان واگر اخراجدن صكره يانسه اجرته سقوط يوقدر اگر
اول يانمق مستأجر اوله كمسنه نك اونده ايسه وضمان دخى يوقدر امام ابو حنيفه
قتنده زيرا كندودن خيانت واقع اولمامشدر وقالا ان شاء المستأجر
ضمنه مثل دقيقه ولا اجر وان شاء ضمنه الخبز وله الاجر واما مين ديديلر كه مستأجر
اولان كمسنه استرسه اول خبازه احراق ايدوب ياندردوغى اتمكك دقيق
مثلنى تضمين ايتديره واجرتى يوقدر واسترسه اول اتمكى تضمين ايتديره
واجرته مستحق اولور كذا في الهداية ضمنه ده اولان ضمير بارز خبازه راجعدر
دقيقه ده اولان ضمير خبزه راجعدر لهده اولان ضمير خبازه راجعدر وللطباخ
للوليمة بعد الغرف وخ وليمه طباخ ايچون جائزدر كه اجرتنى طعامى تنجره لردن
قورطاروب صحنلره توزيع ايلدكدن صكره طلب ايليه زيرا عملى انك ايله
تمام اولور وللضارب اللبن بعد اقامته وخ كرپيچ قطع ايدن كمسنه
ايچون جائزدر كه اجرتنى اول كرپيچى اقامت ايدوب تسويه ايلدكدن صكره
طلب ايليه امام ابو حنيفه قتنده وقالا بعد تشريجه واما مين ديديلر كه اول
قطع ايلدوكى لبنى تشريج يعنى قطع ايلدوكى مكاندن بر مكان آخره نقل ايلدكدن
صكره طلب ايليه اقامته ده وتشريجه ده اولان ضمير لبنه راجعدر ومن لعمله
اثر في العين كصباغ وقصار يقصر بالنشا والبيض فله حبسها للاجر وشول
كمسنه كه عين موجره ده عملنك اثرى اوله مثلا شول صباغ وقصار كبى كه ثوبى
نشاسته ويمرطه ايله چرپار اكا اول عينى حبس ايلمك جائزدر اجرتى طلب ايلمك

ایچون لعمله م اولان ضمیر ماقبلنده اولان من لفظنه راجعدر فله م اولان
ضمیر قصاره راجعدر وحبسها م اولان ضمیر عینه راجعدر فان حبسها فضاعت
فلا ضمان ولا اجر له امدی قچن اول صباغ یاخود اول قصار اول عینی اجرتی
ایچون حبس ایلیوب بو اثناده ضایع اولسه اکا ضمان یوقدر امام ابو حنیفه قدس سره
واجرتی دخی یوقدر زیرا اول معقود علیه قبل التسلیم هلاک اولمشدر حبسها ده
اولان ضمیر عینه راجعدر له م اولان ضمیر صانعه راجعدر وقالا ان شاء المالک
ضمنه مصبوغا وله الاجر او غیر مصبوغ ولا اجر واما مین دیدیلرکه مالک اولان
کمسنه استرسه اول عینی مصبوغ اولدوغی حالده تضمین ایتدیره واکا اجرت
واردر واسترسه غیر مصبوغ اولدوغی حالده تضمین ایتدیره واکا اجرت
یوقدر ضمنه م اولان ضمیر بارز صانعه راجعدر ومن لا اثر لعمله فیها کالحمال
والملاح وغاسل الثوب لیس له حبسها وشول صانعک که عین موجره ده
اثری اولمیه مثلا حمال کبی وکمیجی کبی وثوبی یقایجی کبی انلره جائزدرکه اجرتلری
ایچون عین موجره یی حبس ایلمیه لر لعمله م اولان ضمیر ماقبلنده اولان من
لفظنه راجعدر بخلاف راد الابق اما عبد آبقی مولاسنه رد ایلین کمسنه
اول تقدم ایدن کمسنه لرک خلافیدر یعنی عبد آبق مولاسنه رد ایلین کمسنه یه
جائزدرکه اول عبدی حبس ایلیه تا جعلنی اخذ ایدنجه یه دکین واذا اطلق العمل
للصانع فله ان یستعمل غیره یعنی قچن مالک اولان کمسنه صانع ایچون عملی
اطلاق ایلیه اول صانع ایچون جائزدرکه اول عملده کندو سندن غیرسین
استعمال ایلیه فله م اولان ضمیر صانعه راجعدر غیره م اولان ضمیرینه صانعه
راجعدر وان قید بعمله بنفسه فلا واکر مالک اولان کمسنه اول عملی اول صانعک
کندو نفسی ایله عمل اولنمسن تقیید ایلیه غیر کمسنه استعمال ایلمک جائز
دکلدر بعمله ده اولان ضمیر صانعه راجعدر بنفسه م اولان ضمیر بنیه اکا راجعدر
ومن استاجر رجلا لیجئ بعیاله فوجد بعضهم قد مات فاتی بمن بقی فله اجره
بحسابه وشول کمسنه که بر رجلی عیالنی براخدن ولایتدن کتورمک ایچون استیجار
ایلیه مزبور رجل اول ولایته توجه ایدوب اول کتوره جکی عیالن بعضیسی
فوت اولمش کورسه باقی قلانلری کتوروب مستاجره تسلیم ایلسه امدی
اول رجله حساب ایله اجرت واردر زیرا معقود علیه نک جمله سن استیفا
ایلمدی مثلا اون نفر کمسنه یی کتورمکه بیک درهمه طوتمشدر بشی فوت اولوب
بش کتورسه بشیوز درهم لازم اولور وقس علی هذا بعیاله م اولان ضمیر من
لفظنه راجعدر بعضهم ده اولان ضمیر عیاله راجعدر له م اولان ضمیر اجیره راجعدر وان استاجر
لایصال طعام الی زید فوجده میتا فرده فلا اجر له واکر اول اجیر اولان رجل

رجل بر مقدار طعامی زیده ایصال ایلمک ایچون استیجار اولنسه اولدخی طعامی
الوب زیدک محلته واروب انی میت بولوب اول طعامی کیرو صاحبنه رد
ایلسه امدی اول اجیره اجرت یوقدر زیرا معقود علیه نک تسلیمی نقض اولنمشدر
فوجده م اولان ضمیر زیده راجعدر فرده م اولان ضمیر طعامه راجعدر له م اولان
ضمیر اجیره راجعدر وکذا لو استاجر لایصال کتاب الیه فرده لموته وکذا قچن
اول رجل بر مکتوبی زیده ایصال ایلیوب رد جواب ایلمک ایچون استیجار
اولنسه مزبور رجل کتابی ایصال ایلیوب کیرو زیدک فوت اولدوغی ایچون انی
رد ایلسه اجرته مستحق اولماز الیه م اولان ضمیر زیده راجعدر فرده م اولان
ضمیر کتابه راجعدر موته م اولان ضمیر زیده راجعدر وقال محمد له اجر ذهابه هنا
وامام محمد دیدیکه اول اجیر ایچون انجق کتمسنک اجرتی واردر بری طرفه کلدکدن
صکره ولو ترکه هناک فله اجر الذهاب اجماعا واکر اول اجیر طعامی یاخود
مکتوبی زیدک اولدیغی یرده ترک ایلسه یعنی انده الیقوسه اجماع ایله اکا کتمک
اجرتی واردر **باب ما یجوز من الاجارة وما لا یجوز** مصنف بو بابده
اجاره سی جائز اولان واجاره سی جائز اولمیان شیئی بیان ایدر صح استیجار الدار والحانوت
وان لم یذکر ما یعمل فیه دارک وخانوتک یعنی دارلرک ودکانلرک اجاره سی
صحیحدر اول دارک ایچنده نه اشلندیکی ذکر اولنمسه ده زیرا ایچنده متعارف
اولان سکنی درو له ان یعمل کل شیئ وعند الاطلاق مستاجر اولان کمسنه یه جائزدرکه
اول خانوتده هر شیئی اشلیه له م اولان ضمیر مستاجره راجعدر سوی ما یوهن
البناء کالحدادة والقصارة والطحن الا شیئی شول دارک وحانوتک بناسنه وهن
یعنی ضعف ویره وخراب ومنهدم اولمغه سبب اوله مثلا حداده یعنی
دمورجیلک صنعتی کبی وقصاره یعنی بز جوزمک صنعتی وطحن یعنی اوده
آت یاخود صو دکرمانی ایله اون اوکوتمک کبی امدی بو ذکر اولنان اشیاو
بونلره بکزر اشیانک اولرده اشلنمسی جائز دکلدر واستیجار الارض للزرع
ان بین ما یزرع ودخی ارضی زراعت ایچون استیجار ایلمک صحیح اولدر اکر انده
زراعت اولنان شیئی مختلف اولدیغی ایچون بیان اولنمغه محتاج اولدر اوقال
علی ان یزرع ما شاء یاخود مستاجر اولان کمسنه بو ارضده استدیکی شیئی
زراعت ایلمک ایچون اجاره یه الدم دیسه اجاره م صحیح
اولور وللبناء والغرس ودخی بر ارضک ایچنده بنا ایلمک ایچون واغاج دیکمک
کبی استیجار ایلمک صحیح اولور واذا انقضت المدة لزمه ان یقلعهما ویسلمها
فارغة یعنی بنا وغرس ایچون اجاره یه النان ارضک اجاره سی چون
تمام ومنفعتی اوله مستاجر اولان کمسنه یه لازم اولان بودرکه اول ارضده

اولان بناء غرس قوپاره وارضی موجر اولان کمسنه یه بوش تسلیم ایلیه
لزمه اولان ضمیر بارز مستأجره راجعدر وبقلعهاده اولان ضمیر بنا ایله
غرسه راجعدر ویسلمها اولان ضمیر ارضه راجعدر الآن یغرم الموجر قیمة
ذلك مقلوعًا برضی صاحبه مگر که موجر اولان کمسنه ارضدن اولان بنانك
یاخود غرسك قیمتنه یرندن قوپمش ایکن عازم اوله صاحبنك رضاسیله
اولزمانده ارضدن اولان بنا وغرس قوپارمسنه حاجت یوقدر وان کانت
الارض تنقص بقلعه فبدون رضاه ایضًا واگر اول ارض الحین اولان
غرسك قوپارمسیله ناقص اولورسه اول غرسك صاحبنك رضاسز
غارم اولوب تملك ایلدیکی کبی او یرضیا بترکه یاخود موجر ایله مستأجرك
هر بریسی اول غراسك یرنده باقی قلماسیله راضی اوله فیکون البناء
والغرس لهذا والارض لهذا یعنی تراضی اولدقلری حینده بنا ایله غرس مستأجر
اولان کمسنه نك اولور وارض موجر اولان کمسنه نك اولور والرطبة کالشجر
وفی رطبه نك یعنی برسیم دیدکلری سبزه نك حکمی تقدم ایدن شجرك حکمی کبیدر
زیرا نهایتی یوقدر والزروع یترك باجر المثل الی ان یدرك یعنی ارض
موجره اولان اکین قچن ارضك اجاره سی منقضیه تمام اولسه اجرة مثل
ایله بالغ اولوب یتشنجه یه دکین ترك وابقا اولنه زیرا نهایت معلومه سی
واردر واستیجار الدابة للرکوب والحمل والثوب للبس یعنی دابه یی بنمك
ایچون واوزرنده برشی کتورمك ایچون وفی ثوبی کیمك ایچون اجاره یه الملق
صحیح اولدر فان اطلق فله ان یرکب ویلبس من شاء واگر موجر اولان
کمسنه بندرمك ایله اطلاق ایلیوب فرد معین ذکر اولنمسه مستأجر ایچون
جائزدر که یاخود اول ثوبی استدوکی کمسنه یه بندوروب کیدوره فاذا رکب
اولبس غیره تعین فلا یستعمله غیره وچون اول دابه یی یاخود ثوبی کندوسی هو او راکب او لبس صح
بنوب کیه یاخود غیری کمسنه یه بندروب کیدرسه اول کمسنه متعین
اولور ومتعین اولان کمسنه لرك غیریسنی استعمل ایلمك جائز دکلدر وان
قید براکب اولابس فخالف ضمن واگر اول دابه یه بنجك واول ثوبی کیجك
کمسنه تقیید وتعیین اولنه امدی تعیین وتقیید اولنان کمسنه نك غیریسی بنسه
وکیسه ضامن اولور وکذا کل ما یختلف باختلاف المستعمل مستعمل ایله مختلف
اوله ثوب ودابه کبیدر مثلا جمه کبی قچن ادمی اجاره یه آلوب برکمسنه یه
استعمال ایلمکه ویروب سقط اولسه ضامن اولور وما یختلف به فتقیید
هدر وشول شیکه اختلاف مستعمل ایله مختلف اولمیه آنی تقیید ایلمك هدردر
یعنی بی فائده در به اولان ضمیر استعماله راجعدر فلو شرط سکنی واحد جاز

جاز ان یسکن غیره امدی قچن بردارك اجاره سنده برفرد واحدك سکناسی
شرط اولنسه اول فرد واحده جائزدر که کندودن غیریسین اسکان ایتدیره
زیرا دار سکنی ایله مختلف اولماز بو اجلدن تقییدك فائده سی اولمدی غیره ده
اولان ضمیر واحده راجعدر وان سمی ما یحمل علی الدابة نوعًا وقدرًا ککر بر فله حمل
مثله واگر اول دابه نك اوزرینه حمل اولنان شیئی تسمیه ایلسه یاخود نوع و
مقدار تسمیه ایلسه مثلا برکره بر کبی امدی اول مستأجره جائزدر که مقداره
وضررده انك مثلنی تحمیل ایلیه او اخف کالشعیر والسمسم وفی تسمیه اولنان
بردن خفیفك اولان شیئی یوکلتمك جائزدر مثلا ارپه کبی وسیام کبی زیرا
بو ایکی نوع بغدایدن خفیفدر لاما هو اضر کالملح اما برددن اثقل وزیاده ضررلی
اولان تحمیل ایدوب یوکلتمك جائز دکلدر مثلا طوز کبی زیرا موجرك بو کا رضاسی
یوقدر وان سمی قدرًا من القطن فلیس له ان یحمل مثل وزنه حدیدًا واگر بر مقدار
پنبه تسمیه ایلسه انك وزننده ومقدارنده بر مقدار حدید یوکلتمك جائز
دکلدر وزنده متساوی اولورسه ده زیاده مضردر وان زاد علی ما سمی فعطبت
ضمن قدر الزیادة ان کان تطیق ما حملها واگر تسمیه اولنان مقداردن زیاده
یوکلدوب دابه سقط اولسه اول زیاده نك مقدارنه ضامن اولور اگر اول
دابه تحمیل اولندیغی مقدار حملنه طاقت کتورسه حملهاده اولان ضمیر دابه یه راجعدر
والا فکل القیمة واگر تحمیل اولندیغی مقداره طاقت کتورمزایسه جمله قیمته ضامن
اولور وفی الارداف یضمن النصف ولا عبرة بالثقل یعنی دابه نك مستأجری
اولان کمسنه اردینه براخری ارداف ایدوب بندرسه دابه ده اول سببدن سقطلك
حاصل اولسه نصفنه ضامن اولور واول راکبك ثقیل اولمسنه اعتبار یوقدر
زیرا گاه اولور که خفیف اولان کمسنه ثقیل کورینور بنمکه اهل اولمدوغی اجلدن وگاه
اولور که ثقیل اولان خفیف کورینور بنمکه اهل اولدوغی اجلدن وان کبحها وضربها
فعطبت ضمن وقچن دابه نك مستأجری اولان کمسنه اجاره یه الدوغی دابه یی
یولارندن کندو طرفنه روز ایله چکسه یاخود ضرب ایلیوب سقط اولسه
ضامن اولور امام ابو حنیفه قتنده خلافا لهما فیما هو معتاد واما مین ایچون معتاد
اولان چکمك ایله ضربده خلاف واردر یعنی آنده ضمان یوقدر زیرا مطلق
اولان عقدك تحتنده داخلدر کبحها ده وضربها ده اولان ضمیرلر دابه یه راجعدر
وان تجاوز بها مکانًا سماه ضمن واگر دابه یی استیجار ایلین کمسنه تسمیه ایلدوکی
مکانی تجاوز ایدوب اندن بعید بر مکانه وارسه واول دابه هلاك اولوب
یاخود سقط اولسه ضامن اولور زیرا تجاوز ایله متعدی اولور ولا یبرأ بردها
الی ما سماه واول دابه یی تسمیه ایلدوکی یره رد ایلمسیله بری اولماز بردها ده اولان

ضمیر دابه یه راجعدر ستما هم اولان ضمیر ماقبلندن اولان مایه راجعدر وان
استأجرها ذهابًا وایابًا ان وصلیه در یعنی واکرکه دابه یی کیدش وکلیش اجاره یه
المش اولسه ده فی الاصح اصح قولده بر اولماز و بر قولده دنیلدیکه بر اولور
ودیعه هم اولدوغی کبی وان نزع سرج الحمار واسرجه بما یسرج به مثله لایضمن
واکر حمارک اوزرندن اولا ایری قالدیروب اوزرینه اول حمارک مثلی ایرلنور
برابر ایله ایرلسه ضامن اولماز زیرا مالکک اذنی غیری ایر ایله ایرلنمسنه متناولدر
وان اسرجه او اوکفه بما لایسرج او لایوکف به مثله ضمن واکر او حماری بر سرج
ایله یعنی برابر ایله ویاخود بر اکاف ایله یعنی بر سمر ایله ایرلیوب سمرلسه که
اول دابه نک مثلی اول سرج واول اکاف ایله اسراج واکاف اولنمسه ضامن
اولور اسرجه ده اولان ضمیر واوکفه هم اولا ضمیر حماره راجعدر به هم اولا ضمیر
اکافه راجعدر مثله هم اولان ضمیر سینه حماره راجعدر وکذا ان اوکفه بما یوکف به
مثله وهو قحین اول دابه یی بینه انک مثلی سمرلنور بر سمر ایله سمرلسه ضامن
اولور اوکفه هم اولا ضمیر حماره راجعدر به هم اولان ضمیر اکافه راجعدر مثله هم
اولان ضمیر سینه حماره راجعدر وقالا یضمن مازاد وزنه علی السرج فقط واماین
دیدیلرکه اول سرجک وزنی اوزرینه زیاده اولان شیئه ضامن اولور فقط
زیرا مالکک راضی اولمدیغی زیاده در فقط وزنه هم اولا ضمیر اکافه راجعدر
وان سلک الحمال طریقا غیر ماعینه المالک مما یسلکه الناس فلا ضمان علیه
واکر حمال اولان کمسنه مالکک تعیین ایلدیکی طریقک غیریسنه سالک
اولسه شول طریقلر ذکه ناس آنده سلوک ایلیه لر اکا ضمان یوقدر عینه هم
اولا ضمیر بارز طریقه راجعدر یسلکه هم اولان ضمیر ماقبلنده طریق معناسنه
اولان مایه راجعدر علیه ده اولا ضمیر حماله راجعدر ان لم یتفاوت الطریقان
وان تفاوتا او کانا لایسلکه الناس او حمله فی البحر فتلف ضمن یعنی اول حماله
ضمان یوقدر ایکی طریق متفاوت اولمازایسه واکر متفاوت اولسه و
یاخود ناسک سلوک ایلدکلری طریقلردن اولمسه ویاخود انی بحردن
کتوروب تلف اولسه ضامن اولور زیرا مخالفت ایله متعدی اولور یسلکه
هم اولا ضمیر طریقه راجعدر حمله هم اولان ضمیر محموله راجعدر وان بلغ فله
الاجر واکر حمال اولان کمسنه کتوره جکی شیئی محلنه ایرشدرسه اجرت لازم
اولور فله هم اولان ضمیر حماله راجعدر وان عین زرع بر فزرع رطبة ضمن
مانقصت الارض واکر ارضی اجاره یه ویریلان ارضده بغدای زراعت
اولنمق تعیین اولنسه مستأجره مخالفت ایدوب رطبه زراعت ایلسه اول
ارضه مضردر وتعبه محتاجدر بواجلدن ارضک نقصاننه ضامن اولور ولا

قبا
قمیص

ولا اجر علیه واوزرینه اجرت یوقدر زیرا غاصب اولور وان امر بخیاطة
الثوب قمیصا فخاطه قباء خیر المالک بین تضمین قیمته وبین اخذ القباء
واکر بر کمسنه خیاط اولان کمسنه یه بر طوب بزی کوملک دیکمکه امر ایلسه
خیاط مخالفت ایدوب انی قبا دکسه مالک اولان کمسنه اول ثوبک
قیمتنی تضمین ایلمک ایله قبای اخذ ایلمنک مابیننده مخیر اولور استرسه
طوبک بهاسن السون واسترسه دکلمش قبای السون قبادن مراد یقه سی
آچق اولان اسبابدر وقمیصدن مراد یقه سی اچلمادق اسبابدر فخاطه هم اولا
ضمیر بارز ثوبه راجعدر قیمته هم اولان ضمیر سینه اکا راجعدر ودفع اجر مثله لایزاد
علی ماسمی واول خیاط اولان اجیرک اجر مثلنی دفع ایلیه واول عقد اجاره ده
تسمیه اولنان مقدارک اوزرینه زیاده اولنمیه زیرا جهت موافقتده قصور
واردر وکذا لو امر بقباء فخاطه سراویل فی الاصح وهو قحین ثوبی قبا دکمکه امر
ایلسه خیاط مخالفت ایلیوب انی سراویل دکسه تضمین ایله سراویلی اخذ
ایلمنک مابیننده مخیر اولور اصح اقوالده وقیل یضمنه هنا بلا اخیار وهو دنیلدیکه
بوراجقده تضمین اولنور خیارسز باب الاجارة الفاسدة بو باب
اجارهٔ فاسده نک احکامی بیاننده در یجب فیها اجر المثل لایزاد علی المسمی
یعنی اجارهٔ فاسده ده اجرة المثل لازم اولور تسمیه اولنان مقدارک اوزرینه
زیاده اولنمامق شرطیله ومن استأجر دارا کل شهر بکذا صح العقد فی شهر
فقط وشول کمسنه که بر داری هر آیده اون درهمه اجاره یه السه مثلا عقد
شهر واحدده صحیح اولور فقط باقی شهورده فاسد اولور زیرا لفظ کل مالانهایه لیه
اولا شیئه داخل اولسه معینه صرف اولنور زیرا عموم ایله عمل اولنمق متعذردر
الا ان یسمی جملة الشهور مکر که موجر اولا کمسنه اجاره یه ویردیکی شهورک
جمله سنی تسمیه ایلیه اولزمانده اجاره جمله شهورده صحیح اولور وکل شهر سکن منه
ساعة صح فیه وسقط حق الفسخ وهر آیدن که بر ساعت ساکن اوله عقد
اول شهورده صحیح اولور وموجر اولان اچون اول مستأجر اولان کمسنه اخراج
ایلمک جائز دکلدر وحق فسخ ساقط اولور وبو قول مشایخ قولیدر منه هم
اولان ضمیر شهره راجعدر فیه هم اولان ضمیر عقده راجعدر وظاهر الروایة
بقاؤه فی اللیلة الاولی ویومها اما ظاهر روایت اول عقدک باقی قالوب
فسخ اولمیدر ومتعاقدینک هر برینه اول بر داخل اوله جق آیک اولکی
کیجه سنده واولکی کوننده مخیر اولمق واردر وفتوی بونک اوزرینه در
بقاؤه هم اولان ضمیر فسخه راجعدر وبعض شراح عقده راجعدر دیو ذکر
ایلمش وان استأجرها سنة بکذا صح وان لم یبین قسط کل شهر واکر

اول داری كامل سنه يوز درهمه الوب استيجار ايلسه مثلا عقد صحيح اولور
واكركه اجرتدن هر شهرك قسطی يعنی مقداری بيان اولنمز ايسه ده زيرا مدت
معلومه در استاجرها ده اولان ضمير داره راجعدر وابتداء المدة ما سمی يعنی
ايكی شخصك ما بينده واقع اولان اجاره نك ابتدا مدتی تسميه اولنان
كوندر والا فوقت العقد واكر ابتدا مدت تسميه اولنمز ايسه اول مدتك
ابتداسی وقت عقددر فان كان حين يهل تعتبر بالاهلة والا فبالايام واكر
اول عقد اجاره هلال دوغدوغی كونده ايسه اول مدت هلال ايله اعتبار
اولنور وعند محمد الاول بالايام وامام محمد قتنده ايام ايله اعتبار اولنور
والباقی بالاهلة باقی ائمة قتنده اهله ايله اعتبار اولنور وابو يوسف معه
فی رواية وامام ابو يوسف امام محمد ايله بيله در بر روايتده ومع الامام
فی الاخری وامام اعظم ايله بيله روايت اخريده وكذا العدة وهم خاتونك
عدتی ذكر اولنان اعتبارات وتفصيله بويلجه در ويجوز اخذ اجرة الحمام
والحجام وهم حمام ايله حجامك اجرتی اخذ اولنمق جائزدر يعنی حمامجی ايله
حجامت ايدن كمسنه لره جائزدر اجرة آلهلر زيرا عرف ناسده جائزدر
ومتعارفدر وحضرت صلی الله علی وسلم ۞ ما رآه المسلمون حسنا فهو
عند الله حسن ۞ بيورمشلردر وهم حضرت صلی الله تعالی عليه وسلم
حجامه اجرتين حجامت ايدوب ويرديلر لا اخذ اجرة عسب التيس
يعنی اركك ديشی كچی (كچينك) اوزرينه صچرامسنك اجرتنی اخذ ايلمك جائز دكلدر
وحرامدر اما اجرتسز اولسه جائز ولا بأس در ومصنفك عسب التيس
ديمسنك تحتنده سائر اركك حيوانانك ديشيلره صچرامسی داخل
اولور زيرا حضرت صلی الله تعالی عليه وسلم اندن نهی بيورمشلردر ولا
علی الطاعات كالاذان والحج والامامة وتعليم القرآن والفقه وهم سائر
طاعات وعباداته مثلا اذان وحج وامامت ايلمك وتعليم قرآن عظيم
واقراء درس فقه كبی شيلره اجرت المق جائز وروا دكلدر زيرا حضرت
صلی الله عليه وسلم بو اشيادن اجرت النمسن نهی بيورمشلردر ۞
اقرأوا القرآن ولا تأكلوا به ۞ قوللريله والمعاصی كالغناء والنوح والملاهی وهم
معصيت اولان اشيانك اوزرينه مثلا ايرلمق وميت اوزرينه ياس
وفرياد ايلمك وسائر آلات لهو كبی اجرت المق جائز وروا دكلدر
ويفتی اليوم بالجواز علی الامامة وتعليم القرآن والفقه وبو كونكی زمانده امامت
ايلمنك اوزرينه وتعليم قرآن واقراء فقه اوزرينه النمانك جوازينه فتوی
ويريلور زيرا اصورتا عملدر ويجبر المستأجر علی دفع ما سمی ويحبس به يعنی

يعنی مستأجر اولان كمسنه عقد اجاره ده تسميه اولان مقدارك دفعنه
جبر اولنور ودفع ايلمديكی تقديرجه حبس اولنور به ده اولان ضمير ما يه راجعدر
وعلی دفع الحلوة المرسومة وهم قرآن عظيم الشانك سوره شريفه لرينه
چيقوب وصول اولندقده معلم قرآنه معتاد ومعروف اولان حلوانك يعنی
هديه نك دفعنه جبر اولنور ولا تصح اجارة المشاع الا من الشريك و
وهم مشترك اولان مشاعك اجاره سی صحيح دكلدر الا قچون اول اجاره
شريك اولان كمسنه يه جائز اولور زيرا كندو حصه سنی اجنبی يه تسليم ايلمك
متصور دكلدر وشريك ايسه واضع اليد ومتصرفدر وعندهما تصح
مطلقا وامامين قتنده مشاعك اجاره سی مطلقا جائزدر كرك
شريك اولسون كرك غيری يه اولسون زيرا تخليه ايدوب بوشش
ايلمسيله تسليم اولنمسی ممكندر وان آجر دارا من رجلين صح اتفاقا وهم
بر رجل ايكی رجله بر دار اجاره ويرسه اتفاق ائمه ايله اول عقد اجاره صحيحدر
انتفاع ممكندر ويجوز استيجار الظئر باجر معلوم وهم امزيرجی اولان خاتونی
بر ولدی امزرمك اچون اجرت معلومه ايله استيجار ايلمك جائزدر زيرا حق
سبحانه وتعالی قرآن عظيمده ۞ فان ارضعن لكم فآتوهن اجورهن ۞ بيان
بيورمشلردر يعنی قچن مرضعه اولان خاتونلر اولادكزی ارضاع ايلسه لر
انلره اجرتلرينی ويركز وهم خلق ارسنده كثيره ومعروف بر معتاددر وكذا
بطعامها وكسوتها وهم امزيرجی خاتونی طعاميله يعنی يومی نفقه سيله وكسوه سيله
استيجار ايلمك صحيح وجائزدر خلافا لهما وامامين اچون خلاف واردر يعنی
امزيرجی خاتونی طعام وكسوه ايله استيجار ايلمك صحيح وجائز دكلدر زيرا
اجرت مجهوله در بطعامها ده وكسوتها ده اولان ضميرلر ظئره راجعدر
وعليها غسل الصبی وغسل ثيابه واصلاح طعامه ودهنه واو طفل وضع
اولان صبينك غسل اولوب پاك اولمسی واثوابنی غسل ايدوب پاك
ايلمسی وهم طعامنی اصلاح ايليوب وكندويی عند الولاده وبعد الولاده
لازم اولان ياغلريله ياغليوب خدمتنی كورمك اول ظئر اولان خاتونك
اوزرينه لازم ومتعيندر عليها ده اولان ظئره راجعدر ثيابه وطعامه و
دهنه ده اولان ضميرلر صبی يه راجعدر لا ثمن شیء منها واول رضيع اولان
صبينك ذكر اولنان لوازمدن اول ظئر اولان خاتونك اوزرينه برشينك
بهاسی يوقدر يعنی الكا لازم دكلدر منها ده اولان ضمير ذكر اولنان لوازمه راجعدر
بل هو واجب علی من نفقته عليه بلكه اول صبينك لوازمنك ثمنی وهم
ظئرك اجرتی شول كمسنه نك اوزرينه دركه اول صبينك نفقه سی انك

اوزرینه لازم اوله اجر لهاده اولان ضمیر ظئره راجعدر نفقته ده اولان ضمیر
صبی یه راجعدر علیه ده اولان ضمیر ما قبلنده اولان من لفظنه راجعدر فان
ارضعته فی المدة بلبن شاة او غذته بطعام فلا اجر لها واکر اول ظئر اولان
خاتون ارضاع ایلدیکی صبی یی برقیون سودی ایله ارضاع ایلسه یاخود
انی طعام ایله غدالندرسه اکا اجرت یوقدر زیرا اوزرینه لازم و واجب اولان
عملی که ارضاعدر ایشلمامشدر ارضعته ده اولان ضمیر بارز صبی یه راجعدر
غذته ده اولان ضمیر بینه اکا راجعدر لهاده اولان ضمیر ظئره راجعدر ولزوجها
وطئها لا فی بیت المستأجر وفی اول ظئر اولان خاتونک زوجنه جائزدر
مباحدر که کندو زوجه سنی وطی ایلیه مستأجر اولان کمسنه نک اونی وطی
ایلمیه زیرا وطی زوجک حقیدر هر قنده ایسه لکن مستأجرک اونده دکلدر
وطئها ده اولان ضمیر ظئره راجعدر وله فسخها ان لم تکن برضاه ان کان نکاحه
ظاهرا وفی اول ظئرک زوجی ایچون جائزدر که اول ظئرک عقد ایلدوکی
اجاره یی فسخ ایلیه اکر که اجاره کندو رضاسیله اولمدیسه قچنکه زوجک
اول ظئره نکاحی بین الناس ظاهر ومشهور اوله له ده اولان ضمیر زوجه راجعدر
فسخهاده اولان ضمیر اجاره یه راجعدر برضاه ده اولان ضمیر زوجه راجعدر
نکاحه ده اولان ضمیر زوجه راجعدر لا ان اقرت به اما اول ظئر اولان خاتون
اول زوجک نکاحنه اقرار واعتراف ایلسه نکاح ظاهر قبیلندن اولماز به ده
اولان ضمیر زوجه راجعدر ولاهل الطفل فسخها ان مرضت او حبلت واول
رضیع اولان طفلک اهلنه جائزدر که اول اجاره یی فسخ ایلیه لر قچن ظئر مریض
یاخود حامل اوله زیرا سودی فاسد اولور فسخهاده اولان ضمیر اجاره یه راجعدر
وفسد استیجار حائک لینسج له غزلا بنصفه او حمار لیحمل علیه طعاما بقفیز
منه او ثور لیطحن له برا بقفیز من دقیقه یعنی جولاها اولان کمسنه طوقودیغی
ایلمک نصفی ایله استیجار ایلمک یاخود برحماری اوزرینه تحمیل ایلدیکی طعامدن
برقفیز بر ایله استیجار ایلمک یاخود برثوری برمقدار بر اوکوتمکه و اوکوتدوکی
برقفیز دقیق ایله استیجار ایلمک فاسددر ویجب اجر المثل فی الکل لا یجاوز
المسمى وبو جمله ذکر اولنان صورتلرده اجر مثل واجب اولور عقدده مسمى
اولان مقداره تجاوز وزیاده اولماموق شرطی ایله له ده اولان ضمیر مستأجره
راجعدر بنصفه ده اولان ضمیر اول طوقودوغی ثوبه راجعدر علیه ده اولان ضمیر
حماره راجعدر له ده اولان ضمیر بینه مستأجره راجعدر دقیقه ده اولان ضمیر بره
راجعدر وان استأجره لیخبز له الیوم قفیزا بدرهم فسد وقچن اول کمسنه
بو کون برقفیزی بر درهمه بیشورمک ایچون استیجار ایلسه عقد فاسد اولور

اولور امام ابو حنیفه قتنده خلافا لهما واما مین ایچون خلاف واردر زیرا
قتلرنده صحیحدر واول عقد اول عمل اوزرینه واقع اولور وذکر اولنان وقت
تعجیل ایچوندر له ده اولان ضمیر مستأجره راجعدر ولو قال فی الیوم صح اتفاقا
وقچن بونی بو کونده بیشوره سن دیو شرط ایلسه اتفاق ایله صحیح اولور زیرا
لفظ فی ظرفیت ایچوندر وان استأجر ارضا علی ان یکربها ویزرعها او یسقیها
ویزرعها صح واکر برکمسنه برارضی برا خودن حرث ایله اصلاح ایلیوب
زراعت ایلمک اوزره اجاره یه السه یاخود انی سوروب زراعت
ایلمک اوزره اجاره یه آلسه صحیح اولور وبو ترکیبده اولان ضمائر مؤنثه نک
جمله سی ارضه راجعدر وعلی ان یثنیها او یکری نهرها او یسرقنها لا یصح واکر
اول ارضی برکره حرث اولندقدنصکره کیرو حرثی اعاده ایلمک اوزره اجاره یه
آلسه یاخود اول ارضک ارمقلرینی قازوب پاک ایدوب صولرینی اجرا
ایلمک اوزره اجاره یه آلسه صحیح اولماز زیرا بو شروط مقتضیات عقددن
دکلدر زیرا اثرلری باقیدر واجاره تمامندن صکره ارض صاحبنه قالور
وکذا الاستیجار للزراعة بزراعة وللرکوب برکوب وللسکنی بسکنی وللبس
بلبس وفی برارضی زراعت ایلمک ایچون برارضی اخر آنک زراعتی له
استیجار ایلمک وفی بردابه یی رکوب ایچون بردابه اخرانک رکوبی ایله
استیجار ایلمک وبردار سکنی ایچون بردار اخرک وبرثوبی لبس ایچون
برثوب اخرک لبسی ایله استیجار ایلمک صحیح دکلدر زیرا معقود علیه اولان
انتفاع معدومدر وان استأجر شریکه او حماره لحمل طعام هو لهما لا یلزم
الاجر واکر برکمسنه کندو شریکنی یاخود شریکنک حمارینی مابینلرنده بروجه
اشتراک اولان طعامی کتورمک ایچون اجاره یه طوتسه اجرت لازم اولمیه
کراهن استأجر الرهن من المرتهن وشول راهن کبی که رهنی مرتهندن اجاره
آله اکا اجرت یوقدر زیرا کندو ملکیدر شریکه ده اولان ضمیر استأجرک فاعلنه
راجعدر او حماره ده اولان ضمیر شریکه راجعدر وان استأجر ارضا ولم یذکر
انه یزرعها او لم یبین ما یزرعها لا یصح ان لم یعمم واکر برکمسنه برارضی استیجار
ایلیوب وحال بو که اول ارضک ایچنده زراعت ایدجکی شیئی ذکر ایلمسه
یاخود انده زراعت ایدجکنی بیان ایلمسه اجاره صحیح اولماز اکر تعمیم ایدوب
استدوکیم شیئی زراعت ایدرم دیمزسه زیرا زراعت اولنان اشیا مختلفدر
انه ده اولان ضمیر مستأجره راجعدر یزرعها ده اولان ضمیر ارضه راجعدر فان
زرعها ومضی الاجل عاد صحیحا وله المسمى امدی قچن اول زراعت اولنوب مدت
اجاره بیچه اول عقد صحیحه عودت ایدر واول موجر ایچون تسمیه اولنان شیء

واردر وان استأجر حمارا الى مكة ولم يذكر ما يحمل عليه فحمل المعتاد فنفق
لا يضمن واكر بر كمسنه بر حمارى مكهٔ مكرمه يه استيجار ايليوب وحال بوكه اول
حماره كتوره جكى شيئى ذكر ايلمسه وخلق اراسنده معتاد ومتعارف اولان
شيئى تحميل ايليوب حمار هلاك اولسه ضمان اولماز زيرا اول عين يدنده
امانتدر عليه‌دم اولان ضمير حماره راجعدر وان بلغ مكة فله المسمى واكر اول مستأجر
اولان كمسنه مكهٔ مكرمه يه واصل اولوب يتشه موجر ايچون اول عقد اجاره‌دم
اجرتدن تسميه اولنان شيئ واردر لهدم اولان ضمير موجره راجعدر وان اختصما
قبل الزرع والحمل نقضت الاجارة للفساد دفعا واكر موجر اولان كمسنه‌لر قبل الزراعه
والحمل اختصام ايدوب نزاع اتمش‌سه‌لر مابينلرنده اولان عقد اجاره منتقض
اولور واقع اوله جق فسادك دفعى ايچون فصل بو فصل اجير مشترك
وغير مشتركك احكامى بياننده‌در الاجير المشترك من يعمل لغير واحد اجير
مشترك شول كمسنه‌دركه كندودن غيرى يه عمل ايليه يعنى منافع بر فرد واحده
مخصوص اولميه بلكه استين ادمه عمل ايليه لغيره‌دم اولان ضمير ما قبلنده اولان
من لفظنه راجعدر ولا يستحق الاجر حتى يعمل كالصباغ والقصار يعنى اول
اجير مشترك اولان كمسنه اجرته مستحق اولماز تا كيم عمل ايدوب اتمام ايليه مثلا
صباغ وقصار كبى والمتاع فى يده امانة لا يضمن ان هلك واول يدنده اولان
متاع امانتدر هلاك اولسه اكا ضامن اولماز زيرا احتراز ممكن دكلدر وان
شرط ضمانه ان وصل ايچوندر يعنى اول متاعه ضامن اولماز ضمان اولنمسى
شرط اولماز ايسه‌دم وبه يفتى يعنى عدم ضمان ايله افتا اولنور امام ابو حنيفه
قتنده وعندهما يضمن ان امكن التحرز منه كالغصب والسرقة وامامين
قتنده ضامن اولور اكر اندن احتراز ممكن ايسه مثلا غصب وسرقه كبى زيرا
بو ايكى شيدن احتراز ممكندر بخلاف ما لا يمكن كالموت والحريق الغالب
والعدو المكابر اما احتراز ممكن اولميان شيده مثلا موت وزياده غلبه ايله اولان
يانغين ومعاند اولان عدو كبى اول تقدم ايدن مسئله‌نك خلافيدر يعنى ضمان
يوقدر ويضمن ما تلف بعمله اتفاقا كتخريق الثوب من دقه وزلق الحمال و
وانقطاع الحبل الذى يشد به المكارى وغرق السفينة من مدها يعنى اجير اولان
كمسنه كندى عملى ايله اتلاف ايلدوكى شيئى اتفاق ائمه ايله ضامن اولور مثلا جربمغه
الدوغى ثوبى زياده ايلمدن تحريق ايدوب پاره لمق كبى وحمالك اياغى صيريلوب
كتوردوغى شيئى تلف ايلمك كبى ودوه‌جينك ياخود قاطرجينك يوك بغلاديغى
ايپك كسلوب يوكلتديكى شيئى تلف ايلمك كبى وسفينه‌نك مدى اولمسندن
غرق اولمسى كبى بعمله‌دم اولان ضمير اجيره راجعدر دقه‌دم اولان ضمير ثوبه اكا راجعدر

راجعدر ياخود ثوبه راجعدر بهدم اولان ضمير حبله راجعدر مدها ده اولان ضمير
سفينه يه راجعدر لكن لا يضمن به الادمى ممن غرق فى السفينة او سقط من
الدابة لكن اول ايپك كسلمه‌سيله وسفينه‌نك مدى اولنمسيله ادمى مضمون
اولماز شول ادميدنكه سفينه‌دم غرق اوله ياخود دابه‌نك اوزرندن
دوشوب اوله زيرا آدم جنايتيله مضمون اولور بهدم اولان ضمير انقطاع حبل ايله
مد سفينه يه راجعدر ولا يضمن فصاد ولا بزاغ لم يتجاوز المعتاد وحجى
آدمدن قان المقده وبيطارلقده محل معتاده تجاوز ايلمين فصاد ايله بزاغك
اوزرلرينه ضمان يوقدر الا ايچون محل معتاده تجاوز ايلسه‌لر اولرماننده ديه نفسيه
ضامن اولور ولو انكسر دن فى طريق الفرات فللمالك ان يضمنه فى مكان حمله
ولا اجر او فى مكان كسره وله الاجر بحسابه وقچن فرات يولنده بر كمسنه‌نك
بر بيوك كوپى قرلسه مالك ايچون جائزدركه اول اجيره اول كوپك قيمتنى مكان
حملنده ياخود مكان كسرده اكا تضمين ايتديره واجرت واردر زيرا بو كسركه
حاصل اولمشدر وحمالك ايپى قرلماسيله اولمشدر اول ابه كندى صنعنده‌ندر
بو اجلدن ضامن اولور يضمنه‌دم اولان ضمير بار اجيره راجعدر قيمته‌دم اولان ضمير
بنه دنه راجعدر والاجير الخاص من يعمل لواحد ويسمى اجير وحد اجير خاص
اجير مشتركك مقابليدر زيرا اجير ايكى قسم اوزره‌در بر مشترك وبر خاصدر
امدى اجير خاص شول كمسنه‌دركه واحد معينه عمل ايليه وبو اجيره واحد تسميه
اولنور ويستحق الاجر بتسليم نفسه مدته وبو اجير خاص مدة عملنده ياخود
مدة استيجارده نفسنى تسليم ايلمك ايله اجرته مستحق اولور زيرا اجرة عمل مقابله‌سنده در
نفسده اولان ضمير اجيره راجعدر مدته‌دم اولان ضمير عمله ياخود استيجاره راجعدر
كمن استوجر للخدمة سنة او لرعى الغنم شول كمسنه كبى كه خدمت ايلمك ايچون
بر سنه يه دكين اجاره يه طوتلمش اوله ياخود بر سنه يه دكين قيون كوتمك
ايچون اجاره يه طوتلمش اوله سنه‌نك تمام اولمسيله اجرته مستحق اولور عملى
ناقص اولورسه زيرا اجرت منافع مقابله‌سنده‌در ولا يضمن ما تلف فى يده
او بعمله يعنى اجير خاص اولان كمسنه كندى عملى ايله يدنده تلف اولان شيئه ضامن
اولماز امام ابو حنيفه قتنده زيرا اول شيئ يدنده امانتدر وامامين قتنده اجير
مشترك اولان كمسنه ضامن اولور استحسانا برالآى آدملك حالكه صيانت
اولنمق ايچون يدهدم اولان ضمير اجيره راجعدر بعمله‌دم اولان ضمير بنه اكا راجعدر
وصح ترديد الاجر بنفعين مختلفين وايهما وجد لزم ما سمى له نحو ان خطته فارسيا
فبدرهم او روميا فبدرهمين وان صبغته بعصفر فبدرهم او بزعفران فبدرهمين
يعنى مستأجر اولان كمسنه اجير اولان كمسنه‌يى نفعين مختلفين بيننده متردد

ايلمسى صحيحدر واول نفعين مختلفينك هر قنغيسى بولنوب موجود اولسه
اول نفع مقابله سنده تسميه اولنان شيء لازم اولور مثلا مستأجر اولان كمسنه
خياط اولان اجيره اكر بكا بو ثوبى فارسى كسمنده ديكرسك بر درهم واكر رومى
كسمنده ديكرسك ايكى درهم ياخود بو ياجى اولان اجيره اكر بو ثوبى بكا عصفر ايله
بو يارسك بر درهم واكر زعفران ايله بو يارسك ايكى درهم ديمسى كبى خطته م
اولان ضمير وصبغته م اولان ضمير لر ثوبه راجعدر وان سكنت هذه الدار فبدرهم
في الشهر او هنه فبدرهمين وفى تردد صحيح اولور اكر بو دارده ساكن اولورسك
آيده بر درهمدر واكر بو دارده ساكن اولورسك آيده ايكى درهمدر ديمك
كبى وان ركبتها الى الكوفة فبدرهم او الى واسط فبدرهمين وفى تردد صحيح اولور
اكر دابه يى كوفه يه دك بنرسك بر درهمدر واكر واسطه دك بنرسك ايكى
درهمدر ديمك كبى ركبتها ده اولان ضمير دابه يه راجعدر وكذا يصح لو ردد بين ثلثة
لا بين اربعة وفى اوچ شيئك مابيننده تردد ايلمك صحيحدر درت شيئك بيننده
تردد ايله صحيح دكلدر ولو قال ان خطته اليوم فبدرهم او غدا فبنصفه فخاطه اليوم
فله الدرهم وان خاطه غدا فله اجر المثل لا يجاوز نصف درهم وقچن مستأجر
اولان كمسنه اجير اولان كمسنه يه اكر بو ثوبى بو كون ديكرسك بر درهم واكر
يارين ديكرسك بچق درهم ديسه امدى خياط اولان كمسنه انى اول كونده
ديكسه اكا بر درهم واردر واكر يارنكى كونده ديكسه اكا اجر مثل واردر امام
ابو حنيفه قتنده اجر مثل نصف درهمى تجاوز ايلمه مك شرطيله يعنى قچن
اجر مثل نصف درهمدن زياده اولسه اول زياده لازم اولماز خطته م اولان
ضمير ثوبه راجعدر بنصفه م اولان ضمير درهمه راجعدر فخاطه م اولان ضمير بارز
ثوبه راجعدر فله م اولان ضمير خياطه راجعدر وقالا الشرطان جائزان وامامين
ديديلركه اول ذكر اولنان ايكى شرطك بريله اكر بو كون ديكرسك بر درهم ويرى
يارين ديكرسك بچق درهم ديدكى جائزدر اما صحيح قتلرنده نصف درهمدن
ناقص اولوب زياده اولمامقدر ولو قال ان سكنت هذا الحانوت عطارا
فبدرهم او حدادا فبدرهمين جاز وقچن ديسه كه اكر بو خانوته يعنى بو دكانه
عطارلق صنعتى ايله ساكن اولورسك بر درهمدر واكر تيمورجيلك صنعتى ايله ساكن
اولورسك ايكى درهمدر جائزدر امام ابو حنيفه قتنده خلافا لهما وامامين
ايچون خلاف واردر زيرا قتلرنده جائز دكلدر وايكى صورتده اجر مثل واجب
اولور وكذا الخلاف لو قال ان ذهبت بهذه الدابة الى الحيرة فبدرهم
وان جاوزتها الى القادسية فبدرهمين او قال ان حملت عليها الى الحيرة
كر شعير فبدرهم وان حملت كر بر فبدرهمين وقچن موجر اولان كمسنه مستأ

ستأجر اولان كمسنه يه اكر بو دابه ايله حيره يه كيدرسك بر درهم واكر حيره يى
تجاوز ايدرسك يعنى فارسيه كيدرسك ايكى درهم ديسه وياخود اكر بو دابه نك
اوزرينه حيره دك بر كره شعير يوكلدرسك بر درهم واكر بر كره بر يوكلدرسك
ايكى درهم ديسه تقدم ايدن مسائل كبى صحيح اولور جاوزتها م اولان ضمير حيره يه
راجعدر ولا يسافر بعبد استأجره للخدمة بلا اشتراط يعنى مستأجر اولان كمسنه
خدمت ايچون اجاره يه الديغى عبدى اشتراط سفر سز انك ايله سفر ايلمك
جائز دكلدر زيرا عقدده مخالفدر استأجره م اولان ضمير عبده راجعدر ولو
استأجر عبدا محجورا فعمل واخذ الاجر لا يسترده منه يعنى قچن بر عبد محجور عليه يى
براى خدمت ايلمك ايچون اون درهمه استيجار ايله مثلا مزبور عبد اول شرط
اولنان خدمتى ادا و عمل ايليوب مقابله سنده اولان اجرتى اخذ ايلسه مستأجر
اولان كمسنه يه اول عبد محجوره ويردوكى اجرتى بعد الفراغ استرداد واسترجاع ايلمسون
يسترده م اولان ضمير بارز اجرته راجعدر منه م اولان ضمير عبده راجعدر ولو
اجر العبد المغصوب نفسه فاكل غاصبه اجره لا يضمن وقچن عبد مغصوب
اولان كمسنه كندو نفسنى كمسنه يه اجاره يه ويروب غاصبى اولان كمسنه اول
عبدك اجاره دن تحصيل ايلدوكى اجرتنى الوب اكل ايلسه ضامن اولماز زيرا
مال غير متقومدر خلافا لهما وامامين ايچون بو مسئله ده خلاف واردر بعض قتلرنده
اكل ايلدوكى ماله ضامن اولور نفسه م اولان ضمير عبده راجعدر اجره م اولان
ضمير بنه اكا راجعدر وما وجده سيده اخذه يعنى غاصبك اكلندن صكره اول
عبدك سيدى اولان كمسنه مزبور عبدك اجرتندن بولديغى شيئى اخذ ايليه زيرا
عبدك جمله كسبى سيدينكدر وجده م اولان ضمير بارز ماقبلنده اولان مايه راجعدر
سيده م اولان ضمير عبده راجعدر اخذه ده اولان ضمير بنه مايه راجعدر وقبض
العبد اجره صحيح وقچن عبد كندو اجرتنى قبض ايلمك صحيح وجائزدر اجره م اولان
ضمير عبده راجعدر ولو آجر عبده هذين الشهرين شهرا باربعة وشهرا بخمسة
صح وقچن عبدك سيدى اولان كمسنه كندو عبدينى بر ايكى آى براى درت
درهمه وبراى بش درهمه اجاره يه ويروب اول عقد اجاره صحيح اولور والاول
باربعة اوّلكى شهر درت ده اولور زيرا لفظ اربعة شهر اوّلى ولى ايلمشدر وايكنجى شهر
بشه اولور زيرا لفظ خمسه شهر ثانى يى ولى ايلمشدر عبده م اولان ضمير موجره
راجعدر ولو استأجر عبدا فابق او مرض فادعى وجوده فى اول المدة والمولى
وجوده قبيل الاخبار بساعة حكم الحال وقچن بر كمسنه بر كمسنه نك عبدينى اجاره يه طوتسه
مزبور عبد فرار ايدوب ياخود خسته اولسه صكره مستأجر اولان كمسنه بو ابق
ياخود بو خسته لك اجاره نك اول مدتنده واقع وموجود اولمسنى ادعا ايلسه

واول عبدك مولاسى اولان كمسنه اول اباقك ياخود مرضنك اخبار ندن بر
برساعت اوّل واقع وموجود اولديغنى ادّعا ايلسه بو تقديرجه حال تحكيم اولنه
فان كان حاضراً او صحيحاً صُدّق المولى والّا فالمستأجر امدر حالى تحكيم ايلمنك معناسى
بودركه قچن اول عبد اول حالده حاضر وموجود وياخود صحيح غير مريض اولسه
عبدك مولاسى تصديق اولنور واجرت واجبه اولور واكر اول حالده حاضر
وصحيح اولمسه مستأجر تصديق اولنور واجرت لازم وواجب اولماز وجوده
اولان ضمير اباقه راجعدر وكذا الاختلاف فى انقطاع ماء الرحى وجريانه وخى
برصودكرمانك صوى منقطع وجارى اولمسنده اختلاف تقدم ايدن اختلاف
كبيدر حال تحكيم اولنمقده يعنى اكر اوّل دكرمانك صوى خصومت وقتنده
منقطع ايسه قول مستأجرك اولور واجرت لازم اولماز واكر جارى ايسه
قول رب الرحانكدر يمينى ايله واجرت لازم اولور جريانه ده اولان ضمير ماء
الرحايه راجعدر ولو قال رب الثوب امرتك ان تصبغه احمر فصبغته اصفر
وقال الصانع امرتنى بما صنعت صدق رب الثوب يعنى قچن رب الثوب
اولان كمسنه صبّاغ اولان كمسنه يه بن سكا بو ثوبى قزل بويامغه امر ايلدم سن
انى صارى بويادك ديسه صبّاغ خى رب الثوب اولان كمسنه يه سن امر
ايلدوكك رنكده بويادم ديسه رب الثوب اولان كمسنه يمينى ايله تصديق اولنور
تصبغه ده اولان ضمير ثوبه راجعدر فصبغته ده اولان ها ضميرى دخى ثوبه راجعدر
وكذا الاختلاف فى القميص والقباء وخى قميص وقباده اختلاف قچن
اختلاف كبيدر مثلا رب الثوب اولان كمسنه خيّاطه اولان كمسنه يه بن سكا
بو ثوبى قبا دكمك ايچون ويردم سن انى قميص دكدك ديسه خياط خى سن
بكا قميص ديك ديو سپارش ايلدك ديسه قول رب الثوبكدر يمينى
ايله قچن بيّنه لرى اولمسه فان حلف ضمن الصانع قيمة ثوب غير معمول ولا
اجر امدر رب الثوب اولان كمسنه قچن يمين ايلسه صانع اولان كمسنه
كرك صبّاغ اولسون كرك خياط ثوبك قيمتنه غير معمول يعنى غير مصبوغ
وغير مخيط اولدوغى حالده ضامن اولور واجرتى يوقدر او اخذ الثوب
واعطاه اجر مثله لا يجاوز به المسمّى وياخود رب الثوب اولان كمسنه
اول ثوبى اخذ ايدوب صانع اولان كمسنه اجرة مثلنى ويره واول ويردكى
اجرت مثل ايله عقدده مسمّى اولان مقدارى تجاوز ايلميه اعطاه ده اولان
ضمير بارز صانعه راجعدر مثله ده اولان ضمير دخى صانعه راجعدر به ده اولان
ضمير اجر مثله راجعدر وان قال رب الثوب عملت لى بلا اجر وقال الصانع
باجر فالقول لرب الثوب واكر رب الثوب اولان كمسنه صانع اولان

اولان كمسنه يه سن بكا بو ثوبى اجرتسز ايشلدك ديسه صانع خى بن سكا
اجرة ايله ايشلدم ديسه قول بو مسئله ده رب الثوب اولان كمسنه نكدر يمينى
ايله زيرا منكردر وعند ابى يوسف للصانع مع يمينه ان كان حريفا وامام ابو يوسف
قتنده قول صانع اولان كمسنه نكدر يمينى ايله اكر حريف ايسه يعنى اكر اهل حرفتدن
ايسه يمينه ده اولان ضمير صانعه راجعدر وعند محمد للصانع ان كان معروفا
بعمله بالاجر وامام محمد قتنده قول صانع اولان كمسنه نكدر اكر اول صانع اجرت
ايله عمل ايلمكده معروف ومشهور ايسه **باب فسخ الاجارة** مصنف رحمه الله
عليه بو بابده اجاره فسخ اولنماسنك احكامى بيان ايدر تفسخ بعيب فوت
النفع كخراب الدار وانقطاع ماء الارض او الرحى يعنى اجاره ده مقصود بالذات
اولان منفعته مفوت اولان عيب ايله اجاره فسخ اولنور مثلا اجاره يه آلنان
دارك خراب اولمسى كبى وارضك ياخود دكرمانك اوزرنده صوينك
منقطع اولمسى كبى او اخلّ به كمرض العبد ودبر الدابة وياخود اجاره اولنان
شيئك منفعته خلل واقع اولمق كبى مثلا اجاره يه آلنان عبدك مريض
اولمسى كبى واجاره يه آلنان دابه نك ياغر اولمسى كبى فلو انتفع به معيبا او
زال الموجر عيبه سقط خياره امدى قچن مستأجر اولان اول عيبلو اولان عبد ايله
عيبلو اولدوغى حالده منتفع اولسه وموجر اولان كمسنه اجاره ايلدوكى
شيئك عيبنى ازاله ايلسه مستأجر اولان كمسنه نك خيارى يعنى مخيّر اولمسى
ساقط اولور زيرا مقصود حاصل اولمشدر به ده اولان ضمير معيبه راجعدر
وتفسخ بالعذر وهو العجز عن المضى على موجب العقد الّا بتحمل ضرر غير مستحق به
وخى عذر ايله فسخ اولنور عذر ايسه واقع اولان عقد اجاره نك موجبنه مستمر
اولوب اوزرينه يوريمكدن عاجز اولمقدر مكر كه عقد ايله مستحق اولمين ضررى تحميل
ايلمك ايله اوله به ده اولان ضمير عقده راجعدر كقلع سنّ سكن وجعه بعد ما استؤجر
او طبخ وليمة ماتت عروسها بعد الاستيجار للطبخ لها او اختلعت يعنى ايله عقد
ايله مستحق اولميوب تحمل اولنان ضرر شول اغريسى ساكن اولمش ديشك
قوپارمسى كبى كه انى قوپارمغه براجير استيجار اولندقدن صكره ياخود بر وليمه
طعامنى بشورمك كبى كه بر عروس وليمه سنك طعامنى بشورمكه اجير استيجار
اولندقدن صكره عروس وفات ايتمش اوله ياخود عروسى زوج خلع ايلمش
اوله امدى بو صورتلرده اجاره فسخ اولنور زيرا بو عقد اوزره مستمر اولمق كندو
نفسنه عقد ايله مستحق اولمين ضررى التزام وتحميل ايلمش اولور وجعه ده اولان
ضمير سنّه راجعدر لها ده اولان ضمير قلعه راجعدر عروسها ده اولان ضمير وليمه يه
راجعدر لها ده اولان ضمير بنه اكا راجعدر وكذا لو استأجر دكانا ليتّجر فذهب

ماله اولا اجر شيئا فلزمه دين لايجد قضاءه الا من ثمن ما اجره ولو باقراره
وخ قچن بر دكاننك اچنده تجارت ايلمك ايچون انى اجاره يه طوتوب يدنده
اولان مال ذاهب وضايع اوله ياخود دكان كبى برشى اجاره يه ويروب صكره
اكا بر دين لازم اولسه كه انى قضا ايلمكه برشئ بولمسه الا اول اجاره يه ويرديكى
شئنك ثمنندن واكركه اول لازم اولان دين كندو اقراريله ثابت اولديسه
اجاره فسخ اولنور ذكر اولنان ضررى تحميل ايلمامك ايچون ماله ح اولان ضمير
مستاجره راجعدر فلزمه ح اولان موجر اولان كمسنه يه راجعدر قضاءه ح
اولان ضمير دينه راجعدر اجره ح اولان ضمير ما قبلنده اولان مايه راجعدر باقراره
اولان ضمير بنه موجره راجعدر او استاجر للخدمة فى المصر او مطلقا فسافر
وخ قچن بر عبدى اجاره يه الوب كندويه مصرده خدمت ايلمك ايچون ياخود
مطلقا خدمت ايلمك ايچون كرك مصرده اولسون كرك غيريده مستاجر
اول عبدى الوب سفره كتمك مراد ايلسه عبدك مالكى اولان كمسنه اكا رضا
ويرسه اجاره فسخ اولنور وكذا لو اراد مالكه السفر به وخ قچن عبدك مالكى
اولان كمسنه اول عبدى اول مستاجردن الوب سفره كتمك مراد ايلسه اجاره
فسخ اولنور واكترى دابة للسفر ثم بدا له منه وخ قچن بر كمسنه سفره كتمك ايچون
بر دابه يى بر آخردن اجاره يه الدقدن صكره سفردن قالمق كورنسه اول اجاره يى
فسخ ايلمك جائزدر زيرا جائزدركه تجارت ايدن جلى مال تلف اولمش اوله
له ح اولان ضمير مستاجره راجعدر منه ح اولان ضمير سفره راجعدر ولو بدا
للمكارى عنه فليس بعذر اما قچن موجر اولان كمسنه يه سفردن قالمق كورنسه
عذر دكلدر يعنى اجاره فسخ ايلمك عذر اولماز عنه ح اولان ضمير سفره راجعدر
ولو مرض المكارى فهو عذر فى رواية الكرخى اما قچن دابه يى كرايه ويرن كمسنه
خسته اوله خسته لغى عذردر كرخى قتنده دون رواية الاصل روايت
اصلده عذر دكلدر زيرا جائزدركه مكارى اولان كمسنه كندو يرينه بر آدم كوندره
ولو استاجر خياط ليعمل لنفسه عبدا ليخيط له فافلس فهو عذر يعنى قچن
كندو نفسنه اشلين خياط بينه كندويه دكمك ايچون بر عبد استيجار ايلسه
صكره مفلس اوله اول مفلس اولدوغى عذر اولور واجاره فسخ اولور لنفسه ده
اولان ضمير خياطه راجعدر له ح اولان ضمير بنه اكا راجعدر بخلاف خياط يخيط
بالاجر اما اجرت ايله خياط اول كندو نفسنه دكن خياطك خلافيدر يعنى
بر عبدى استيجار ايلسه عذر اولماز واجاره فسخ اولماز وبخلاف تركه الخياطة
ليعمل فى الصرف وخ خياطك خياطلكى ترك ايليوب صرافلكده عمل
ايلمك ايچون تقدم ايدن مسئله نك خلافيدر يعنى عذر اولماز زيرا جائزدركه

جائزدركه خياطلكى بر ناحيه ح ايدوب صرافلكى بر ناحيه ده ايليه وبخلاف
بيع ما اجره وخ اجاره يه ويرديكى شئى بيع ايلمك تقدم ايدن مسئله نك
خلافيدر يعنى عذر اولوب اجاره فسخ اولماز مادامكه اكا دين لاحق اولميه
ولو استاجر دكانا ليعمل الخياطة فتركه ليعمل آخر فعذر وقچن بر كمسنه دكاننى
خياطلك صنعتى ايلمك ايچون اجاره يه السه صكره اول خياطلك عملنى آخر
عمل ايلمك ايچون ترك ايلسه عذر اولور واجاره فسخ اولور فتركه ح اولان ضمير
بازعمله راجعدر وكذا لو استاجر عقارا ثم اراد السفر وخى بويلجه در قچن
بر كمسنه بر عقار استيجار ايليوب صكره سفر ايلمك مراد ايلسه عذر اولور
واجاره فسخ اولور وتفسخ بموت احد العاقدين ان عقدها لنفسه فان
عقدها لغيره فلا كالوكيل والوصى ومتولى الوقف يعنى اجاره ايكى متعاقدك
برنك موتيله فسخ اولور واكر كندو نفسنه عقد ايلديسه واكر كندو نفسنك
غيرينه عقد ايلديسه مثلا وكيل ووصى وو قف متوليسى كبى فسخ اولنماز
زيرا وكيل اولان كمسنه نك عقدى موكل ايچوندر ووصينك عقدى صغير ايچوندر
ومتولينك عقدى وقف ايچوندر بو اجلدن برنك متوليه فسخ اولماز ح
مسائل منثوره بو فصل بر آلاى منثور ومجمع اولان مسائل بياننده در
ولو احرق حصايد ارض مستاجرة او مستعارة فاحترق شئ فى ارض غيره
لا يضمن ان كانت الريح هادية وان كانت مضطربة ضمن يعنى قچن بر كمسنه
بر ارض مستاجره نك ياخود ارض مستعاره نك بچلمش اولان اكننى احراق ايلسه
بر سبب ايله بر غيرى كمسنه نك ارضنده اولان شئ محترق اولسه اكا ضامن
اولماز اكر روزكار اول وقتده ملايم ايسه واكر روزكار يامق وقتنده زيادة
متحرك ومضطرب ايسه ضامن اولور غيره ح اولان ضمير احتراقه نك فاعلنه
راجعدر ولو اقعد خياط او صباغ فى حانوته من يطرح عليه العمل بالنصف
صح قچن خياط ياخود صباغ اولان كمسنه كندو خانوتنده عملى نصف ايله
طرح ايد يعنى نصف ايله اشلد بر كمسنه اوتورديه عقد صحيح اولور زيرا اكا
احتياجى واردر وقياس جائز اولمامقدر زيرا عقد مجهول ونصفدن خارج
اولان غير معلومدر خانوته ح اولان ضمير خياطه راجعدر عليه ح اولان ضمير
من لفظنه راجعدر وكذا لو استاجر جملا ليحمل عليه محملا وراكبين الى مكة وله
المحمل المعتاد وخ عقد صحيح اولور قچن بر كمسنه بر دوه يى اوزرينه مكه مكرمه يه
بر محمل يعنى بر محفه ايله ايكى راكب كتورمك ايچون استيجار ايلسه امدر اول
حمال ايچون معتاد اولان محمل واردر يعنى نه غايت ايله ثقيل ونه خفيف
اوله قياس عدم جوازدر زيرا مجهولدر عليه ح اولان ضمير حمله راجعدر فله ح

اولان ضمیر موجره راجعدر وان شاهد الجمال المحمل فهو اجود واکر اول جمالک
اولان کمسنه اول کتوره جکی محملی مشاهده ایلسه اولی واحسندر اولوب جهالت
اولمق ایچون وان استأجر الجمل لحمل زاد فأكل منه فله رد عوضه واكر بر كمسنه
بر آخردن بر دوه یی بر مقدار ازق یوکلتمک ایچون استیجار ایلسه صکره اول
زاد صاحبی اولان کمسنه اندن بر مقداریه مالک ایچون جائزدرکه اولمالک
یدیکی مقدارک عوضنی رد ایلیه مالکه هم اولان ضمیر زاده راجعدر منه هم اولان
ضمیر بینه زاده راجعدر فله هم اولان ضمیر مستأجره راجعدر عوضه هم اولان ضمیر
بینه مستأجره راجعدر ولو قال الغاصب داره فرغها والا فاجرها كل شهر
بكذا فلم يفرغ فعليه المسمى وقچن بر رجل داری غصب ایدن کمسنه یه بکا دارمی
بوش ایلمز ایسک هر آیده اجرتی فلان مقداره اولسون دیو غاصب اولان کمسنه
انی بوش ایلمه انک اوزرینه اولمسمی واردر زیرا اجاره تعیین اولنمغله منعقد
اولدر داره هم اولان ضمیر قال نک فاعلنه راجعدر فرغها ده اولان ضمیر داره
راجعدر فاجرها ده اولان ضمیر بینه اکا راجعدر فعلیه هم اولان ضمیر غاصبه راجعدر
فان جحد الغاصب ملكه اولم يجحد لكن قال لا اريدها بالاجرة فلا وان برهن
على ملكه بعد جحده امدی اکر غاصب اولان کمسنه اول صاحب ملکک ملکتنی
انکار ایلسه لکن دیدیکه بن بو داری اجرتله استئجار اولمسمی لازم اولماز واکر
صاحب الدار اول اولغاصبک جحودندن صکره برهنه ایدرسه زیرا اول
مالکک ملکنی جحود ایلمک ایله اولمسمی یه ملتزم اولماز زیرا صکره بینه قائمه
اولمسنک فائده سی یوقدر مالکه هم اولان ضمیر بینه صاحب الداره راجعدر
اریدها ده اولان ضمیر داره راجعدر علی ملکه هم اولان ضمیر بینه صاحب الداره
راجعدر جحده هم اولان ضمیر غاصبه راجعدر ومن اجر ما استأجره باكثر يتصدق
بالفضل وشول کمسنه که اجاره یه الدیغی شیئ الدیغی مقداردن زیاده یه ویره
اجاره صحیح اولور واولفضل ایله یعنی زیاده ایله تصدق ایلیه زیرا مادامکه اول
فضل اولنمیه رجحدر استأجره هم اولان ضمیر ماقبلنده اولان مایه راجعدر وتصح
الاجارة مضافة یعنی اجاره زمان مستقبله مضاف اولدیغی حالده صحیح اولور
مثلا شعباننده اولسه اجرتک الی رمضان دیمک کبی وكذا فسخها وحکمی
اجاره نک فسخ اولنمسی زمان مستقبله مضاف اولدوغی حالده صحیحدر
والمزارعة وحکمی مزارعه زمان مستقبله مضاف ایلمک صحیحدر مثلا شعبانده
اولسه زراعتک ارضی من اول رمضان دیمک کبی والمعاملة وحکمی معامله
یعنی مساقاتی زمان مستقبله اضافت ایلمک صحیحدر والمضاربة والوكالة
والكفالة والايصاء وحکمی مضاربه ایله وکالتی وکفالتی ووصی نصب ایلمایی

ایلمایی زمان مستقبله اضافت ایلمک صحیحدر مثلا بر کمسنه بن وفات اولدیغمده
فلان کمسنه وصی ایلدم دیمک کبی والوصية والقضاء وحکمی وصیت ایله قضایی
زمان مستقبله اضافت ایلمک صحیحدر مثلا امام اولان کمسنه قچن ای باشی اولسه
فلان کمسنه قاضی ایلدم دیسه والامارة یعنی امارتی حکمی زمان مستقبله اضافت
ایلمک صحیحدر مثلا امام اولان کمسنه قچن آی باشی اولسه فلان کمسنه ولایتک امیری
ایلدم دیسه والطلاق وحکمی طلاقی زمان مستقبله اضافت ایلمک صحیحدر
مثلا بر کمسنه کندو خاتوننه قچن آی باشی اولسه بوش اولسن دیسه والعتق
وحکمی عتقی زمان مستقبله اضافت ایلمک صحیحدر مثلا بر کمسنه کندو عبدینه
قچن ای باشی کلسه حر اولسن دیسه والوقف وحکمی وقفی زمان مستقبله
اضافت ایلمک صحیحدر مثلا بر کمسنه دارم موتمدن صکره وقف اولسون
دیمک لا البيع واجازته وفسخه والقسمة والشركة والهبة والنكاح والرجعة
والصلح عن مال وابراء الدين یعنی بو اشیاء عشره نک هر بر زمان مستقبله
اضافت ایلمک صحیح دکلدر زیرا بو اشیاء تملیک قبیلندندر متنجز واقع
اولور اضافته حاجت یوقدر

کتاب المكاتب

مصنف بو کتابده مکاتب
ومکاتبه نک کیفیت احوالندن بیان ایدر الكتابة کتابت لغتده کتب نک
مصدریدر ضم وجمع معناسنه در و بو عقده عقد مکاتبه تسمیه اولندی زیرا
بدک حریتی رقبه نک حریتینه ضم ایلمکلک واردر یاخود هر بری وثیقه کتب
ایلدیکی اجلدن تحرير المملوك يدا في الحال ورقبة في المآل واصطلاح فقهاده
معناسی بر عبد مملوکی ید جهتندن فی الحال تحریر ایلمکدر یعنی قچن بر کمسنه بر عبد
مملوکی بر مقدار دراهم اوزره تحریر ایلسه اول حالده عبد صاحبی ید اولور
واستدیکی شیئه تصرف ایلمکه قادر اولور ورقبه سی مالده قچن اوزرنده اولان مال
کتابتی ادا ایلسه تحریر اولور بو کتابه نک رکنی لازم ایجاب قبولدر کرک
لفظ کتابه ایله اولسون کرک انک معناسنده اولان لفظ ایله اولسون فمن
كاتب مملوكه ولو صغيرا يعقل بمال حال او مؤجل او منجم فقبل صح امدی قچن بر کمسنه
کندو عبد مملوکنی بیع وشرایی تعقل ایدر صغیرده اولورسه بر مقدار مال حال
یاخود بر سنه یه دکین مؤجل یاخود آیلر ایله منجم یعنی مقسط که هر آی باشنده
فلان مقدار ویرمک اوزره مکاتبه ایلسه اول مکاتبه ایلدیکی عبد آنی قبول
ایلسه اول عقد مکاتبه صحیح اولور مملوکه هم اولان ضمیر کاتب نک فاعلنه
راجعدر وكذا لو قال جعلت عليك الفا تؤديه نجوما اولها كذا وآخرها كذا
فاذا اديته فانت حر وان عجزت فقن فقبل وقچن بر عبدک مولاسی کندو
عبدینه بن سنک اوزریکه بیک درهم قلدمکه بکا اول بیک درهمی آیلر ایله منجم

ويره سن واول آيلرك اوّلى مثلا محرم الحرام وآخرى ماه رجبدر واكر سن اول
بيك درهمى بو منوال اوزره وبو شرط اوزره قبول ايدوب ويررسك حرّ اوله سن
واكر عاجز اولورسك قن اوله سن ديسه مزبور عبد بو شرطى قبول ايله واول
التزام اولنان شئ محلنده ادا ايله كتابت صحيح اولور عبد حقيقى حرّ اولور تؤدّيه
اولان ضمير الفه راجعدر اوّلها ده واخرها ده اولان ضميرلر نجومه راجعدر اديته ده
اولان ضمير بينه الفه راجعدر ولو قال اذا اديت الى الفا كل شهر مائة فانت حر
فهو تعليق وقيل مكاتبة وقچن مولى اولان كمسنه عبدينه اكر بكا بيك درهم ايصال
وادا ايلرسك حر اوله سن ديسه تعليق اولور مكاتبه اولماز دينلديكه مكاتبه در
واذا صحت الكتابة خرج عن يد المولى دون ملكه وقچن اول مولانك ايلديكى كتابت
صحيح اولسه اول مكاتب اول عبد بدلك تسليمندن اول مولانك يدندن چيقر
ملكندن دكل زيرا مادامكه عبدك اوزرينه بقيه قاله مولاسى ملكندن در ملكه ده
اولان ضمير مولايه راجعدر فان تلف ماله ضمن امدى قچن مولى اولان كمسنه
كندو مكاتبنك مالنى اتلاف ايلسه ضامن اولور زيرا اجنبى اولمشدر ماله ده اولان
ضمير مكاتبه راجعدر وكذا ان وطئ المكاتبة او جنى عليها او على ولدها وكذا قچن مولا
اولان كمسنه كندو مكاتبه سن وطئ ايلسه اول مكاتبه نك عقرينه ضامن اولور و
قچن بو مكاتبه يه ياخود ولدينه جنايت ايلسه ارش جنايته ضامن اولور زيرا
ملك رقبه باقى اولمغله حد اولنمغه مجال اولنمديغى اجلدن عقر متعين اولدى عليها ده
وعلى ولدها ده اولان ضميرلر مكاتبه يه راجعدر وان كاتبه على قيمته فسدت وان اداها
عتق واكر مولى اولان كمسنه كندو عبد رقيقنى قيمتى اوزرينه مكاتبه فاسد اولور
واكر مزبور عبد اول قيمتى دفع ايدوب ادا ايلسه ازاد اولور كاتبه ده اولان ضمير بارز
عبده راجعدر قيمته ده اولان ضمير بينه عبده راجعدر اداها ده اولان ضمير قيمته راجعدر
وكذا تفسد لو كاتبه على عين لغيره يتعين بالتعيين وكذا كتابت فاسده اولور
قچن مولى اولان كمسنه كندو عبدينى بر غير كمسنه عينى اولان شئ اوزرينه مكاتبه
ايلسه مثلا كاتبتك على هذا العبد ديسه كتابت فاسده اولور كاتبه ده اولان
ضمير عبده راجعدر لغيره ده اولان ضمير كاتبه نك فاعلنه راجعدر او على مائة
ليرد عليه عبدا غير معين و ياخود مولى اولان كمسنه كندو عبد رقيقنى يوز
درهم اوزرينه مكاتب ايدوب كيرو مولى اكا بر عبد غير معين رد ايلمك اوزره
مكاتبه فاسده اولور امام ابو حنيفه وامام محمد قتنده وعند ابى يوسف تجوز
وتقسم المائة على قيمة المكاتب وقيمة عبد وسط فيسقط قسط العبد والباقى بدل
الكتابة وامام ابو يوسف قتنده مكاتبه جائزدر اول ذكر اولنان يوز درهم مكاتب
ايله بر عبد وسط قيمتنه اسقاط اولنوب يوزدن باقى قلان مقدار بدل كتابت

كتابت مقابله سنده عدّ اولنور وبعض شرّاح بو مسئله يه مثلا وضع ايلمش
مثلا مكاتبك قيمتى الكى درهم اولوب عبد وسطك قيمتى درت درهم اولسه
امدى اول قيمت عبد وسطدن زياده اولان ايكى درهم بدل كتابت واقع اولور
ويوز درهمدن قسط وسطك مقدارى التمش الى وايكى ثلث اولور ويوزدن
باقى قلان اوتوز اوچ درهم وبر ثلث بدل كتابت مقابله سندن واقع اولور تأمل
اوضه وان كاتب المسلم بخمر او خنزير فسد واكر مسلم اولان كمسنه كندو عبدينى خمر
وياخود خنزير اوزرينه مكاتب ايلسه عقد كتابت فاسد اولور زيرا بو ايكى نسنه
مسلم حقنده مال دكلدر فان اداه عتق ولزمه قيمته نفسه امدى قچن خمر ايله ياخود
خنزير ايله مكاتبه اولان مكاتبه اولنديغى خمرى ياخود خنزيرى مولاسنه ادا ايلسه
عتق اولور كندويه بينه كندو نفسنك قيمتى لازم اولور اداه ده اولان ضمير خمره
راجعدر لزمه ده اولان ضمير عبده راجع نفسه ده اولان ضمير بينه عبده راجعدر
والكتابة على ميتة او دم باطلة فلا يعتق باداء المسمى يعنى قچن بر مولى كندو عبدينى
بر ميته ياخود بر دم اوزرينه مكاتب ايلسه اول كتابت باطله اولور واول مسمى
اولان شيئى ادا ايلمك ايله اول عبد عتق اولنماز زيرا بو ايكى خود مال دكلدر بو اجلدن
عقد باطله اولور وتجب القيمة فى الفاسدة ولا ينقص عن المسمى ويزاد عليه
يعنى مكاتبه فاسده ده اول عبد مكاتبك قيمتى لازم اولور وقيمت واجب اولديغى
تقديرجه مسمّى دن ناقص اولميه بلكه اوزرينه زياده اولنه عليه ده اولان ضمير مسمى يه
راجعدر وصحت على حيوان ذكر جنسه لا وصفه ولزم الوسط او قيمته يعنى يالكز
جنسى ذكر اولنمش وصفى ونوعى ذكر اولنمامش حيوان اوزرينه كتابت اولنمق
صحيح وجائزدر وصحيح اولديغى تقديرجه حيوان وسط ياخود قيمتى لازم اولور
جنسه ده ووصفه ده اولان ضميرلر حيوانه راجعدر او قيمته ده اولان ضمير وسطه
راجعدر وصح كتابة كافر عبده الكافر بخمر مقدر يعنى كافر اولان كمسنه كندو عبد
كافرينى خمر مقدر ايله مكاتبه ايلمك صحيح وجائزدر زيرا خمر كفار حقنده مال
قبيلندندر عبده الكافر ديمسى عبد مسلمدن احترازدر زيرا كافر اولان كمسنه عبد مسلمنى
مكاتب ايلسه فاسد اولور وقيمت واجب اولور واى اسلم فللسيد قيمتها
وعتق باداء عينها وعبد ايله مولانك هر قنغيسى مسلم اوله سيد ايچون اول
خمرك قيمتى واردر واول عبد اول عينى ادا ايلمك ايله ازاد اولور زيرا عتق اكا
معلقدر قيمتها ده اولان ضمير خمره راجعدر عينها ده اولان ضمير بينه خمره راجعدر

باب تصرف المكاتب بو باب مكاتب اولان عبدك كندو نفسنه تصرفى بياننده در
له ان يبيع ويشترى ويسافر وان شرط عدمه يعنى عبد مكاتب ايچون بيع وشرا
ايلمك وبر مكاندن بر مكان آخره سفر ايلمك جائزدر اكركه عقدده عدم سفر

شرط اولنور ایسه خ زیرا صاحب یددر عدمه ح اولان ضمیر سفره راجعدر
ویزوج امته وخ امه سن تزویج ایلمک جائزدر ویکاتب عبده وخ عبدینی
مکاتبه ایلمک جائزدر فان ادی بعد عتق الاول فولاؤه له وان قبله فللسید
امدی قچن بو عبد مکاتبك مکاتبی اولان کمسنه کندو بدل کتابتنی اول مکاتب
اوّلك عتقندن صکره ادا ایلسه ولاسی مکاتب اوّلك اولور واکر عتقندن
اوّل ویرسه ولاسی سیّدك اولور مکاتبك اولمازکتابته ح اولان ضمیر اوّلك
فاعلنه راجعدر ولیس له ان یتزوّج بلا اذن یعنی مکاتب اولان کمسنه یه
مولاسنك اذننسز تزوّج ایلمك جائز دکلدر زیرا بیونی رقدن خلاص اولمدی
ولا یهب ولو بعوض ولا یتصدق الا بیسیر وخ مکاتب اولان کمسنه عوض
ایله ح اولورسه برشئ هبه ایلمسون وتصدق ایلمك خ ایلمسون مکر یسیر
یعنی قلیل اولان شئ ایله تصدق ایلیه زیرا بو ایکی سیّدك حقنه ضرردر ولا
یکفل ولا یقرض وخ کمسنه یه کفیل اولمسون و یانندن اولان مالدن کمسنه یه
اقراض ایلمسون زیرا بونلر خ ضرردر ولا یعتق ولو بمال وخ مکاتب اولان
کمسنه کندو عبدینی عتق ایلمیه مال ایله ح اولورسه زیرا عتق کتابتدن اعلادر
ولا یتزوّج عبده وخ عبدینی تزویج ایلمیه ولا یبیعه من نفسه وخ کندو نفسنی ایله
یعنی مولاسنك اذننسز بیع ایلمیه یبیعه ح اولان ضمیر عبده راجعدر ونفسه ده
اولان ضمیر مکاتبه راجعدر والاب والوصی فی رقیق الصغیر کالمکاتب یعنی
صغیرك باباسی و وصیسی اولان کمسنه لر صغیرك رقیقندن تصرّف ایلمده
مکاتب کبیدرلر امدی مکاتبه جائز اولان شیلر مثلا بیع وشرا و مکاتبهٔ عبد
وتزویج امه آنلره جائزدر وجائز اولمین شیلر مثلا اعتاق وتزوّج وبیع
عبد انلره جائز دکلدر ولا یملك المأذون شیئا من ذلك یعنی مأذون اولان
عبد بو ذکر اولنان تصرفاتدن برشیئه مالك دکلدر زیرا آنجق تجارته مأذوندر
وعند ابی یوسف له تزویج امته وامام ابو یوسف قتنده عبد مأذون ایچون
جائزدر که کندو امه سنی تزویج ایلیه له ح اولان ضمیر مأذونه راجعدر وعلی هذا
الخلاف المضارب والشریك یعنی مضارب ایله شریك اولان کمسنه لر
تقدّم ایدن خلافده مأذون کبیدرلر یعنی بونلرده امه لرین تزویج ایلمك جائز
دکلدر امام ابو یوسف قتنده وان اشتری المکاتب قریبه ولادا دخل فی
کتابته یعنی قچن مکاتب اولان کمسنه کندو کتابتنه داخل اولور یعنی کندو
کبی مکاتب اولور وقچن مال کتابتی ادا ایلسه ازاد اولور ومکاتب کندو قریبنی
اشترا ایدوب ازاد اولمدوغنك سببی اعتاقه اهل اولمدوغی اجلدن ولو اشتری
ذا رحم محرم عنه الولاد لا یدخل واکر مکاتب اولان کمسنه ولادن غیر صاحب

صاحب رحم اولان محرمینی مثلا قرداش وعمو ودایی کبی اولان کمسنه لر اشتری
ایلسه کتابتنه داخل اولمازلر خلافا لهما واما مین ایچون خلاف واردر یعنی قتلرنده
بو کمسنه لر کتابته داخل اولورلر وان اشتری ام ولده مع ولدها دخل الولد فی
الکتابة واکر مکاتب اولان کمسنه کندو ام ولدنی ولدی ایله بیله اشترا ایلسه
اول ولد والده سیله کتابته داخل اولورلر زیرا ولد کندو باباسی حکمندندر
ولده ح اولان ضمیر مکاتبه راجعدر مع ولدها ده اولان ضمیر امه راجعدر ولا تباع
الام یعنی قچن ام ولد ولدی ایله اشترا اولنسه ام ولد بیع اولنماز وان لم یکن معها
جاز بیعها واکر اول ولد والده سیله اشترا اولنمدی ایسه اول ام ولدك بیع اولنمسی
جائزدر امام ابو حنیفه قتنده خلافا لهما واما مین ایچون خلاف واردر زیرا قتلرنده
بیع اولنمسی جائز دکلدر بیعها ده اولان ضمیر ام ولده راجعدر وولده من امته یدخل
فی کتابته وکسبه له یعنی مکاتب اولان کمسنه نك امه سندن اولان ولدی باباسنك
کتابتنه داخلدر وولده ح اولان ضمیر مکاتبه راجعدر من امته ح اولان ضمیر
مکاتبه راجعدر فی کتابته ح اولان ضمیر اکا راجعدر کسبه ح اولان ضمیر ولده راجعدر
له ح اولان ضمیر مکاتبه راجعدر ولو زوّج امته من عبده ثم کاتبهما فولدت
یدخل الولد فی کتابة الام وکسبه لها یعنی قچن مکاتب اولان کمسنه کندو امه سنی
بنه کندو عبدینه تزویج ایدوب صکره انلری مکاتب ایلسه مکاتبه ایلدکدن
صکره امه بر ولد طوغردی بو طوغردوغی ولد کندو کتابتنه داخل اولور واول
ولدك حاصل اولان کسبی کندو اناسنکدر زیرا اناسنه تابع اولمسی باباسنه
تابع اولمدن ازیجدر امته ح اولان ضمیر مکاتبه راجعدر من عبده ح اولان
ضمیر بنه اکا راجعدر کسبه ح اولان ضمیر ولده راجعدر ولو نکح مکاتب بالاذن
امرأة زعمت انها حرّة فولدت فاستحقت فولدها عبد وقچن مکاتب اولان
کمسنه کندو سیّدك اذنی ایله بر خاتونی نکاح ایلسه واول نکاح ایلدیکی خاتون
حرّه دریو ادعا ایلسه صکره بر ولد طوغرسه طوغردقدن صکره مستحقه چقسه
اول طوغردوغی ولد امام ابو حنیفه قتنده عبد اولور زیرا ایکی رقیقدن حاصل
اولان ولد رقیقدر وعند محمد حرّ وامام محمد قتنده اول ولد حرّ اولور زیرا مکاتب
اولان کمسنه اول خاتونی حرّه دریو تزوّج ایلدی کلا اولادینه حرّیت حاصل اولمق
ایچون انها ده اولان ضمیر امرأه یه راجعدر فولدها ده اولان ضمیر بنه اکا راجعدر وتؤخذ
منه قیمته بعد عتقه یعنی مکاتب اولان کمسنه دن عتق اولدوغندن صکره اول
ولدك قیمتی کندو سندن اخذ اولنور منه ح اولان ضمیر مکاتبه راجعدر قیمته ده
اولان ضمیر ولده راجعدر عتقه ح اولان ضمیر مکاتبه راجعدر وان وطئ المکاتب
امة یملك بغیر اذن سیّده فاستحقت اخذ منه عقرها فی الحال یعنی اکر مکاتب

اولان بکمنه کندو سیدینک اذنسز مالک اولدیغی امه یی وطی ایله صکره
مستحقه اولسه اول حالده اولمکاتب اولان بکمنه دن اول وطی اولنان امه نک
عقری اخذ اولنور سیده ده اولان ضمیر مکاتبه راجعدر عقرها ده اولان ضمیر امه یه
راجعدر وکذا ان اشتراها فاسدا فوطئها فردت وخی اکر مکاتب اولان بکمنه بر
امه یی شراء فاسده ایله اشترا ایدوب وطی ایلدکدن صکره استرداد اولنسه
اندن عقر اخذ اولنور اشتراها ده اولان ضمیر امه یه راجعدر فوطئها ده اولان ضمیر
بینه امه یه راجعدر وان وطئها بنکاح لایؤخذ منه الا بعد عتقه واکر اول امه یی
نکاح ایله وطی ایلسه مزبور مکاتبدن عقر اخذ اولنماز الا اول مکاتبک عتق
اولدوغندن صکره وطئها ده اولان ضمیر امه یه راجعدر منه ده اولان ضمیر مکاتبه
راجعدر عتقه ده اولان ضمیر بینه مکاتبه راجعدر ومثله المأذون فی التجارة
یعنی مأذون له فی التجارة اولان عبدک مثلیدر تقدم ایدوب ذکر اولنان احوال
واحکامده مثله ده اولان ضمیر مکاتبه راجعدر **فصل** بو فصل مکاتبه اولان
جاریه نک احوال واحکامی بیاننده در واذا ولدت المکاتبة من مولاها مضت
علی الکتابة او عجزت نفسها وهی ام ولده یعنی فجن مکاتبه اولان جاریه کندو
مولاسندن بر ولد طوغورسه اول قبل الولاده اولان کتابتنک اوزرینه ماضیه
ومستمره اوله واستر سه کندو نفسنی اداء بدل کتابتدن تعجیز ایلیه وبدل کتابتی
ادا ایلدکدن صکره بینه ام ولدی اولور مولاها ده اولان ضمیر مکاتبه راجعدر نفسها ده
اولان ضمیر بینه مکاتبه راجعدر ولده ده اولان ضمیر مولایه راجعدر واذا مضت
علی الکتابة اخذت منه عقرها وان مات المولی عتقت وفجن اولمکاتبه اولان
جاریه واقع اولان کتابتنک اوزرینه مستمره اولسه عقرنی اول مولادن اخذ ایلیه
واکر اول مولادن اخذ ایلیه واکر اول مولا وفات ایلسه اولمکاتبه مجانا عتق
اولور منه ده اولان ضمیر مولایه راجعدر عقرها ده اولان ضمیر مکاتبه یه راجعدر وسقط
عنها البدل واوزرنده اولان بدل کتابت ساقط اولور وان ماتت وترکت
مالا ادیت کتابتها منه وما بقی میراث لابنها واکر اول مکاتبه اولان جاریه وفات
ایلیوب بر مقدار مال ترک ایدوب الیقوسه مال کتابت اندن ادا اولنوب
صکره بدل کتابتدن باقی قلان کندو اوغلنه میراث قالور باقی قلان ورثه ایله
منه ده اولان ضمیر ماله راجعدر لابنها ده اولان ضمیر مکاتبه یه راجعدر ولا یثبت
نسب من تلد بعده بلا دعوة یعنی مکاتبه نک کتابتی ثابت اولدقدن صکره
طوغوردوغی ولدک نسبی دعوتسز ثابت اولماز زیرا مکاتبه در ومولایه جائز
دکلدر که انی وطی ایلیه تلده ده اولان ضمیر ماقبلنده اولان من لفظنه راجعدر بعده ده
اولان ضمیر ثبوت کتابته راجعدر بل هو مثلها فی الحکم بلکه اول مکاتبه طوغوردوغی

طوغوردوغی ولد کندو مثلیدر حکمده یعنی اناسی کبی مکاتب اولمقلقده مثلها ده
اولان ضمیر مکاتبه یه راجعدر وان کاتب مدبرة او ام ولده صح واکر مولا اولان بکمنه
کندو مدبرنی یاخود کندو ام ولدنی مکاتبه ایله عقد کتابت صحیح اولور وفجن بدل
کتابتلردن قبل الموت ادا ایلسه لر عتق اولورلر مدبره ده اولان ضمیر مولایه راجعدر
ولده ده اولان ضمیر بینه اکا راجعدر فان مات عتقت مجانا والمدبر یسعی فی
بدل کتابته او ثلثی قیمته ان کان معسرا واکر مولی وفات ایلسه اولمکاتبه اولان
ام ولد مجانا عتق اولور وبدل کتابت اوزرندن ساقط اولور ومدبر اولان
بکمنه بدل کتابه سنک جمله سنده سعی ایدوب ادا ایلیه اکر مدبره فقیر اولورسه
قیمتنک ایکی ثلثنی سعایت ایدر کتابته ده اولان ضمیر مدبره راجعدر قیمته ده اولان
ضمیر بینه مدبره راجعدر وعند ابی یوسف یسعی فی الاقل من البدل او ثلثی قیمته
وامام ابو یوسف قتنده بدل کتابتی ایله قیمتنک ایکی ثلثنک اقلنده سعی ایلیه
مثلا بدل کتابت طقوز یوز درهم اولسه وقیمتنک ثلثی یدی یوز درهم اولسه
یدی یوزه سعی ایلمکه یعنی ادا ایلمکه سعی ایلیه وعند محمد یسعی فی الاقل من ثلثی البدل
او ثلثی القیمة وامام محمد قتنده بدل کتابتک ایکی ثلثی ایله قیمتنک ایکی ثلثنک
اقلنده سعی ایلیه وان دبر مکاتبته صح ومضی علیها او عجز نفسه فصار مدبرا واکر
مولی اولان بکمنه کندو عبد مکاتبنی مدبر ایلسه صحیح اولور واولمکاتب اولور
مدبر اولان کتابتی اوزرینه ماضی ومستمره اوله واستر سه کندو نفسنی تعجیز
ایلیوب مدبر اوله مکاتبته ده اولان ضمیر مولایه راجعدر علیها ده اولان ضمیر کتابته
راجعدر نفسه ده اولان ضمیر مکاتبه راجعدر فان مضی علیها فمات سیده معسرا
یسعی فی ثلثی البدل او ثلثی قیمته واکر اول مدبر اولان مکاتب اولمکاتبتک اوزرینه
مستمر اولوب سیدی اولان بکمنه معسر اولدوغی حالده وفات ایلسه بدل
کتابتک ایکی ثلثی نه سعی ایلیه وعندهما یسعی فی الاقل من ثلثی کل منهما وامامین
قتنده مکاتب اولان بکمنه بدل کتابتک ایکی ثلثی ایله قیمتنک ایکی ثلثنک
اقلنده سعی ایلیه مثلا بدل کتابتک ایکی ثلثی التی یوز اولسه وقیمتنک ایکی ثلثی
یوز اولسه التی یوزه ادا ایلمکه سعی ایلیه وان اعتق مکاتبه عتق وسقط عنه بدل
الکتابة واکر بر بکمنه کندو مکاتبنی عتق ایلسه عتق اولنور واول اوزرنده اولان
بدل کتابت ساقط اولور زیرا مقصود که عتقدر حاصل اولمشدر وان کوتب
علی الف مؤجل فصالح علی نصفه حالا صح واکر عبد اولان بکمنه بیک مؤجل درهم
اوزرینه مکاتب اولنه بعده مزبور مکاتب کندو سیدی ایله بشیوز حال درهم
اوزرینه صلح ایلسه اول صلح صحیح اولور استحسانا وقیاس جائز اولمامقدر
زیرا اجلی حالده کلدر مال ایله تفویض ایلمک قبیلندندر بوایسه ربادر نصفه ده

اولان ضمیر الفه راجعدر وان مات مریض کاتب عبداً قیمته الف علی الفین
الی سنة ولا مال له غیره ولم یجز الورثة ادّی العبد ثلثی البدل حالا والباقی الی اجله
واکر مریض اولان کمسنه بهاسی بیک درهم اولان عبدی سنه یه دکین ایکبیک
درهم اوزرینه مکاتبه ایلیین مریض وفات ایلسه وحال بوکه اول وفات
اولان مریضک اول مکاتبدن غیری مالی یوقدر وح ورثه اولان کمسنه لر بو کتابته
اجازت ویرمسه بو مکاتب اولان کمسنه بدل کتابتنک ایکی ثلثنی حالا ادا ایلیه
اول بر ثلث اخری اجلنه دکین ادا ایلیه اورد رقیقا ویاخود حالت رقنه
عودت ایلیه امام ابو حنیفه ایله امام ابو یوسف قتنده وعند محمد یؤدّی ثلثی
قیمته للحال والباقی الی اجله اویردّ رقیقاً وامام محمّد قتنده قیمتنک ایکی ثلثنی
ادا ایلیه وباقیسی که بر ثلثدر اجلنه دکین واول بدلی ادا ایلمدن امتناع
ایلرسه حالت رقنه ردّ یعنی عودت ایلیه قیمته ح اولان ضمیر عبده راجعدر
له ح اولان ضمیر مریضه راجعدر غیره ح اولان ضمیر بینه عبده راجعدر اجله
اولان ضمیر انتهاء سنه یه راجعدر وان کاتبه علی الف وقیمته الفان ولم یجزوا
ادّی ثلثی القیمة للحال اوردّ الی الرّق اتفاقاً واکر مریض اولان کمسنه کندو عبدینی
بیک درهم اوزرینه مکاتبه ایلسه وحال بوکه عبدک قیمتی ایکی بیک درهمدر
وح ورثه اولان کمسنه لر اول کتابتی جائز کورمسه بو تقدیرجه مکاتب اولان کمسنه
قیمتنک ایکی ثلثنی فی الحال ادا ایلیه یاخود حالت رقنه ردّ یعنی عودت ایلیه
کاتبه ح اولان ضمیر عبده راجعدر قیمته ح اولان ضمیر بینه عبده راجعدر ومثلها
البیع یعنی بیعک بعض احکام کتابت احکامی کبیدر مثلا مکاتب اولان کمسنه
بدل کتابتی ادا ایلمک ایله عتق اولور استرسه مولاسی اکا اوزرکه اولان بدل
کتابتی ادا ایلدکه حر اوله سن دیسون استرسه دیمسون بایع اوزرنه
اولان ثمنی ادا ایدوب بری اولدیغی کبی مثلها ده اولان ضمیر کتابته راجعدر وان کاتب
حرعن عبد بالف فادّی عنه عتق ولا یرجع به علیه واکر حر اولان کمسنه بر کمسنه نک
عبدینی بیک درهم اوزرینه مکاتب ایلیوب واول بیک درهمی اندن اوتری ادا
ایلسه عتق اولور مثلا بر کمسنه بر عبدک مولاسنه بو عبدکی بیک درهم اوزرینه
مکاتبه ایله اکر بن سکا اول بیک درهمی ویررسم عبد حر اولسون دیسه مولا اولان
کمسنه بو سوزه عامل اولوب عبدی مکاتبه ایلسه اول حر بیک درهمی ادا
ایلسه اول عبد عتق اولور واول حرک ویردوکی درهم ایله اول عبدک اوزرینه
رجوع ایلمز متبرّع اولدوغی اجلدن عنه ح اولان ضمیر عبده راجعدر به ح اولان
ضمیر ادا ایلدوکی شیئه راجعدر وان قبل العبد فهو مکاتب واکر اول عبد
اولان کمسنه اول عقدی بدل کتابتی ادا ایلمزدن اول قبول ایله اول عبد

عبد اولان کمسنه اول عقدی بدل کتابتی ادا ایلمزدن اوّل قبول ایلسه اول عبد
مکاتب اولور وان کاتب عبداً عن نفسه وعن آخر غائب فقبل صحّ واکر مولا
اولان بر حاضر اولان عبد ایله بر غائب اولان عبدی مکاتبه ایلیوب حاضر اولان عبد
ایکیسی ایچون مکاتبه قبول ایلسه صحیح اولور زیرا حاضر اولان عبد کندو ونفسنه
اصالت طریقیله قبول ایلمشدر وقیاس ایچون کندو ونفسنه قبول ایلمک ایدی
غائبه ولا سر اولمدیغی اجلدن عن نفسه ح اولان ضمیر مکاتبه راجعدر وقبول الغائب
ورده لغو صکره اول غائب اولان کمسنه نک مکاتبه قبول ایدوب ردّ ایلمسی
لغودر ردّه ح اولان ضمیر غائبه راجعدر ویؤخذ الحاضر بکل البدل ولا یؤخذ
الغائب بشیء واول حاضر اولان عبد کل بدل ایله اخذ اولنور واول غائب اولان
بر شیء ایله اخذ اولنماز زیرا عقد اوزرینه منعقد اولمامشدر وایّهما ادّی اجبر المولی
علی القبول وعتقا وبو حاضر اولان عبد ایله غائب اولان عبدک ایکیسی حر
عتق اولور ولا یرجع احدهما علی الآخر وکذا لو کاتبهما معاً وقچن ایکیسنی معاً مکاتبه
ایلسه اکر اوزرنه اولان مال کتابتی ادا ایدرلر ایسه عتق اولورلر واکر عاجز
اولورلرسه حالت رقه عودت ایدرلر ولا یعتق احدهما باداء حصته وبو
ایکینک بری حصه سنی ادا ایلمک ایله عتق اولماز بخلاف مالو کانا لاثنین
اما قچن ایکیسی ایکی آدمک اولسه تقدم ایدن مسئله نک خلافیدر یعنی هر بریسی
کندو حصه سن ادا ایلسه عتق اولور حصته ح اولان ضمیر احدهما یه راجعدر
ولو عجز احدهما ثم ادّی الآخر الکل عتقا ولا یرجع علی الآخر قچن ایکی مکاتبک بری
بدل کتابتنی ادا ایلمدن عاجز اولسه صکره اول بریسی اول بدلک کلیسن کندو
یاننده ادا ایلسه ایکیسی حر عتق اولورلر واول کلی بدلی ویرن کمسنه اول بر
آخرک اوزرینه حصه سیله رجوع ایلمز وان کاتبت امة عنها وعن صغیرین لها
جاز وای ادّی اجبر المولی علی القبول وعتقوا ولا یرجع علی غیره واکر بر امه کندو
نفسندن وایکی صغیر اولادندن اوتوری مکاتبه ایلسه عقد جائز وصحیح اولور
وهر قنغیسی که بدلی کندو یاننده ادا ایلسه مولی اولان کمسنه انک قبولنه جبر
اولنور وجمله سی عتق اولورلر واول بدلی ادا ایلیین کمسنه اول بر لرینک حصه لریله
رجوع ایلمز زیرا متبرّعدر عنها ده اولان ضمیر امه یه راجعدر باب کتابت العبد
المشترک بو بابده مصنف رحمة الله علیه عبد مشترکک کتابتی احکامنی
بیان ایدر وان اذن احد الشریکین فی عبد للآخر ان یکاتب حصته منه بالف ویقبض
البدل ففعل وقبض البعض فعجز المکاتب فالمقبوض للقابض خاصة یعنی
قچن بر عبدده شریک اولان ایکی کمسنه نک بری اول بر آخره کندو حصه سنی
بیک درهم اوزرینه مکاتبه ایلمکه وبعض بدلی قبض ایلمکه اذن ویرسه بو

آخر اولشریکک قولی ایله عامل اولوب واول بدلک بعضیسن قبض ایلسه
صکره مکاتب اولسا اولبعض اخری ادا ایلمدن عاجز اولسه امدی اولقبض
اولنان بعض خاصة قبض اولان کمسنه نک اولور امام ابو حنیفه قتنده زیرا
کتابت قتنده متجزی اولماز وقالا بینهما واما مین ایچون خلاف واردر زیرا قتلرنده
اول مقبوض ایکی شریکک مابیننده مشترکدر حصته رح اولان ضمیر آخره
راجعدر منه رح اولان ضمیر عبده راجعدر امة لرجلین کاتباها فاتت بولد
فادعاه احدهما ثم اتت باخر فادعاه الاخر فعجزت فهی ام ولد الاول وضمن
نصف قیمتها ونصف عقرها بر امه ایکی رجلک مملوکه سی اولوب مزبور ایکی
رجل اول امه یی مکاتب ایله لر مکاتبه اولندقدن صکره اول ایکی رجلک
بر زانی وطی ایدوب بر ولد طوغرسه طوغدقدن صکره ایکی رجلک بر آنی
ادعا ایلسه صکره بریسی خ وطی ایدوب بر ولد دخی طوغرسه انی خ اول رجل
آخر ادعا ایلسه اول امه خ بدل کتابه نک اداسندن عاجز اولسه اولکی رجلک
ام ولدی اولور واولکی رجل ثانی رجل ایچون اول امه نک نصف قیمتنه ونصف
عقرینه ضامن اولور اول مشترکه جاریه یی وطی ایلدوکی اجلدن کاتباها رح
اولان ضمیرلر امه یه راجعدر فادعاه رح اولان ضمیر ولده راجعدر قیمتها رح اولان
وعقرها رح اولان ضمیرلر امه یه راجعدر وضمن الثانی تمام عقرها وقیمة الولد
وهو ابنه وایهما دفع العقر الیها قبل العجز جاز وثانی اولا رجل اول امه نک
عقرینک تمامنه وولدک قیمتنه ضامن اولور واول ولد ثانینک اوغلی اولور
واول ایکی رجلک قنغیسی که اول عقری اول امه یه عاجز اولمزدن مقدم
دفع ایلسه جائزدر زیرا مادامکه کتابت حق بعض مکاتبه نکدر عقرها ده
اولان ضمیر امه یه راجعدر ابنه رح اولان ضمیر ثانی یه راجعدر وعندهما لا
یثبت نسب الولد من الثانی واما مین قتنده اولولدک نسبی ولرجل ثانیدن
ثابت اولماز زیرا اولکی رجل ولد ادعا ایلمکله اکا ام ولد اولمشدر بویله
اولیجق ثانینک وطیی جائز دکلدر ولا یضمن قیمته وخ اولولدک قیمتنه
ضامن اولماز قیمته ده اولان ضمیر ولده راجعدر وحکمه کامه ویضمن تمام
العقر واولولدک حکمی اناسی کبیدر وعقرک تمامنه ضامن اولور ویضمن الاقل
نصف قیمتها مکاتبة عند ابی یوسف وامام ابو یوسف قتنده اولکی رجل
اول امه نک نصف قیمتنه ضامن اولور قیمتها ده اولان ضمیر امه یه راجعدر
والاقل منه ومن نصف ما بقی من البدل عند محمد وامام محمد قتنده نصف
قیمتندن وبدلدن باقی قلانک نصفندن اقله ضامن اولور منه رح اولان
ضمیر نصف قیمته راجعدر ولو لم یطأ الثانی بل دبرها فعجزت بطل التدبیر

التدبیر وهی ام ولد للاول والولد له واکر اول ثانی رجل اول امه یی وطی ایلمیوب
مدبر ایلسه امه خ کتابتدن عاجز اولسه اول تدبیر باطل اولور واول امه اول
اولکی رجلک ام ولدیدر اتفاق ائمه ایله وولد خ اولکی رجلک اولور دبرها رح
اولان ضمیر امه یه راجعدر له رح اولان ضمیر اوله راجعدر وضمن نصف قیمتها ونصف
عقرها یعنی اولکی رجل کندو شریکی ایچون اول امه نک نصف قیمتنه ونصف
عقرینه ضامن اولور قیمتها رح اولان ضمیر وعقرها ده اولان ضمیرلر امه یه راجعدر
ولو اعتقها احدهما موسرا فعجزت ضمن المعتق نصف قیمتها ویرجع به علیها
یعنی قچن ایکی شریکک بری اول امه یی موسر اولدیغی حالده عتق ایلسه
اول امه کتابتدن عاجزه اولسه معتق اولان کمسنه کندو شریکنه اول امه نک
نصف قیمتنه ضامن اولور صکره اول نصف ایله اول امه نک اوزرینه
رجوع ایلیه خلافا لهما واما مین ایچون خلاف واردر زیرا قتلرنده اول
نصف ایله اول امه نک اوزرینه رجوع ایلمز اعتقها رح اولان ضمیر مکاتبه یه
راجعدر قیمتها ده اولان ضمیر ینه اکا راجعدر به رح اولان ضمیر نصفه راجعدر
علیها رح اولان ضمیر امه یه راجعدر وان لم تعجز فلا ضمان واکر اول امه کتابتدن
عاجزه اولمز ایسه ضمان یوقدر امام ابو حنیفه قتنده زیرا انک تدبیر اعتاق
متجزی اولماز ویجب السعایة فی المعسر یعنی قچن مکاتبه نک سیدی
معسر اولسه مکاتبه نک اوزرینه سعی ایلمکلک واجب اولور ولو دبر احد
الشریکین ثم اعتق الاخر موسرا ضمنه المدبر او استسعی العبد او اعتقه و
قچن ایکی شریکک بری اول ما بینلرنده مشترک اولان عبدی مدبر ایلسه
صکره اول ایکی شریکک بری خ موسر اولدیغی حالده اول عبدی عتق ایلسه
اول مسکوت البا اولان مدبر اول معتق اولان کمسنه یی تضمین ایتدیره یاخود
عبدی سعی ایتدیره یاخود کندوسی خ ایلیه وان عکسا فالمدبر یعتق او یستسعی
واکر اولکی صورتک عکسی اولسه یعنی ایکی شریکک بری عبدی عتق ایلسه
واول بر آخرانی مدبر ایلسه امدی مدبر اولان کمسنه استرسه عتق ایلیه استرسه
سعی ایتدوره وبو معتق ابو حنیفه قتنده ضامن اولماز وعندهما ان دبر
الاول ضمن نصف قیمته موسرا او معسرا وعتق الاخر لغو واما مین قتنده
اکر ایکی شریکک اولکسی اول عبدی مدبر ایلسه قیمتنک نصفنه ضامن اولور
کرک موسر اولسون کرک معسر اولسون واول اخرک عتقی لغو اولور زیرا
عتق انلرک قتنده متجزی اولماز وان اعتق الاول ضمن لو موسرا او استسعی
العبد لو معسرا وتدبیر الاخر لغو واکر اول ایکی شریکک اولکسی عتق ایلسه موسر
ایسه ضامن اولور معسر ایسه عبدی سعی ایتدیره واول بر اخرک تدبیری

لغو اولور **باب العجز والموت** بو بابده مكاتبك نجوم كتابتدن موت
ايله وغيريسيله عاجز اولمسنك احكامى بيان اولنور اذا عجز المكاتب عن
نجم فان رجى له حصول مال لا يعجل الحاكم بتعجيزه ويمهله يومين او ثلاثة يعنى قچن
مكاتب اولان عبد بر نجمك اداسندن يعنى بر جاهل قسط معيننده
عاجز اولسه اكر اول مكاتب اولان كمسنه يه مستقبلده بر مالك حصولى رجا
اولنوب انتظار اولنور ايسه حاكم اولان كمسنه انى تعجيز ايلمكه عجله ايلميه و
ايكى يا اوچ كون مهلت ويره و بو تركيبده اولان ضمائر مكاتبه راجعدر
والا عجزه وفسخ الكتابة ان طلب سيده او عجزه سيده برضاه واكر
اول مكاتبه مستقبلده بر مالك حصولى توقع اولنوب رجا اولنمز ايسه
حاكم اولان كمسنه انى تعجيز ايليه وكتابتى فسخ ايليه واكر مولاسى اولان كمسنه فسخ طلب
ايدرسه ويا سيدى اولان كمسنه كندو رضاسيله انى تعجيز ايليه بو تركيبده
اولان ضمائر مكاتبه راجعدر وعند ابى يوسف لا يعجزه ما لم يتوال عليه نجمان
وامام ابو يوسف قتنده اول مكاتب تعجيز اولنميه مادامكه اوزرينه ايكى نجم متوالى
اولميه زيرا حضرت على رضى الله عنه بيوررلركه اذا توالى نجمان رد الى الرق
واذا عجز عادت احكام رقه وقچن مكاتب اولان كمسنه عاجز اولسه احكام
رق انك اوزرينه عودت ايدر وما فى يده لمولاه واول مكاتبك يدنده نه كه
وار ايسه مولاسنكدر فى يده ده اولان ضمير ولمولاه ده اولان ضميرلر مكاتبه راجعدر
ويحل له ولو اصله من صدقة واول مكاتبك يدنده اولان شئ اول مولايه
حلال اولور اصلى صدقه دن اولورسه زيرا اول مكاتبك كسبى مولاسنكدر
وان مات عن وفاء لا تفسخ ويؤدى بدلها من ماله واكر اول مكاتب اولان
كمسنه عجز سز بدل كتابتن وفا ايده جك مال اوزره وفات ايلسه كتابت
فسخ اولنماز و اوزرنده اولان بدل كتابت كندو مالندن ادا اولنور بدلها ده اولان
ضمير مكاتبه راجعدر ويحكم بعتقه فى آخر جزء من حياته ويورث ما بقى من ماله
ويعتق اولاده الذين شراهم او ولد وافى كتابته او كوتبوا معه تبعا او قصدا واول
مكاتب متوفى اولدقدن صكره حياتنك آخر جزئنده عتقنه حكم اولنور و بدل
كتابتى ادا اولندقدن صكره مالندن باقى قلان مقدار وارثلرينه ميراث اولور و حال
حياتنده شرا ايلديكى اولاد ياخود زمان كتابتنده طوغان اولاد ياخود كندو وسيله
معا مكاتبه اولنمش اولان اولاد تبعيت طريقيله ياخود قصد طريقيله عتق اولنورلر
بعتقه ده اولان ضمير مكاتبه راجعدر من حياته ده اولان ضميرينه اكا راجعدر من ماله
اولان ضميرينه اكا راجعدر اولاده ده اولان ضميرينه اكا راجعدر شراهم ده اولان ضمير
اولاده راجعدر وان لم يترك وفاء وله ولد فى كتابته سعى على نجومه واكر اول

اول مكاتب اولان كمسنه بدل كتابتنه وفا ايده جك شئ ترك ايدوب
اليقوماز ايسه وحال بو كه اول مكاتبك زمان كتابتنده طوغمش بر ولدى واردر
و باباسنك اوزرنده اولان نجومه سعى ايدر له ده اولان ضمير مكاتبه راجعدر فى
كتابته ده اولان ضمير مكاتبه راجعدر على نجومه ده اولان ضمير مكاتبه راجعدر فى كتابته ده
اولان ضمير مكاتبه راجعدر على نجومه ده اولان ضميرينه مكاتبه راجعدر فاذا ادى حكم
بعتقه وعتق ابيه قبل موته وچون مزبور ولد اول باباسنك اوزرنده اولان مالى
ادا ايليه كندو عتقنه وهم باباسنك عتقنه قبل الموت حياتنك آخر جزئنده
حكم اولنور و ولدك عتق اولديغنك سببى زيرا باباسنك كتابتنه وقت
وقت عتقده داخلدر و باباسنك جزاسندندر واكا متعلقدر بعتقه ده اولان
ضمير ولده راجعدر ابيه ده اولان ضميرينه ولده راجعدر قبل موته ده اولان ضمير
مكاتبه راجعدر والولد المشترى اما ان يؤدى حالا او يرد فى الرق يعنى مكاتب
اولان كمسنه نك زمان كتابتنده طوغمش ولد اولميوب بر مشترى ولد اولسه
امدى بو ولد مشترينك اوزرنده اولان مالى فى الحال ادا ايليه ياخود رقه عودت
ايليه امام ابو حنيفه قتنده وعندهما هو كالاول وامامين قتنده بو مشترى
اولان ولد مكاتبه نك زمان كتابتنده طوغمش اولان ولد كبيدر زيرا كندو
منزله سنده اولمشدر وان مات المكاتب وترك ولدا من حرة ودينا على
الناس فيه وفاء فجنى الولد فقضى بارش الجناية على عاقلة الام لا يكون ذلك
قضاء بعجز المكاتب واكر مكاتب اولان عبد وفات حره دن حاصل اولمش
بر ولد ايله ناس اوزرنده بدل كتابتنى وفا ايدر بر مقدار ديون ترك ايلسه صكره
مزبور ولد بر كمسنه يه جنايت ايدوب جرح ايلسه مثلا امدى قاضى اولان كمسنه
ارش جنايتله اول انك عاقله سى اوزرينه قضا ايلسه بر قاضينك ايلديكى
قضا اول مكاتبك عاجز اولديغنه قضا اولماز زيرا قضا كتابته منافى دكلدر
فيه ده اولان ضميرينه راجعدر وان اختصم موالى الام والاب فى ولائه فقضى
لموالى الام فهو قضاء بعجزه واكر انك مواليسى ايله ابنك مواليسى اولان كمسنه لر
اول ولدك ولاسنده اختصام ايلسه لر قاضى ده ولايى اول انك مواليسنه
قضا ايدوب حكم ايلسه امدى بو قضا اول مكاتبك اولان كمسنه نك عجزينه قضادر
زيرا اول ولدك ولاسنى انك مواليسنه حكم ايلمك باباسنك رقنه مقتضيدر
اول ايسه فسخ كتابته موجبدر بعجزه ده اولان ضمير مكاتبه راجعدر ولو جنى عبد
فكاتبه سيده جاهلا بالجناية فعجز دفع او فدى يعنى قچن عبد اولان كمسنه جنايت
ايدوب مجروح ايلسه مكاتب ايلدكدن صكره كتابتدن عاجز اولسه مولاسى
اولان كمسنه مخير اولور استرسه انى اول ايلدوكى جنايت مقابله سنده

دفع ایلیه کتابته ح اولان ضمیر عبده راجعدر سیّده ح اولان ضمیر ینه عبده
راجعدر وبجنایته ح اولا ضمیر ینه اکا راجعدر وکذا لو جنی المکاتب فعجز قبل
القضاء به وهو سیّد اولا کمسنه عبدر دفع ایلمکله فدا ایلمنک ما بیننده مخیّر اولور
قچن بر جنایت ایدوب موجبنه حکم وقضا اولنمزدن اوّل عاجز اولسه به ح
اولا ضمیر موجب جنایته راجعدر ولو بعد ما قضی علیه فهو دین ویباع فیه واکر
ارش جنایتله اوزرینه قضا اولندقدن صکره عاجز اولسه اول ویریلان ارش
جنایت اوزرینه دین اولور وانک سببیله بیع اولنمسی جائزدر زیرا رقبه سنه
لازم اولمش دیندر علیه ح اولان ضمیر مکاتبه یه راجعدر فیه ح اولا ضمیر دینه راجعدر
ولا تفسخ الکتابة بموت السیّد ویؤدّی البدل الی ورثته علی نجومه یعنی قچن عبد
مکاتبک وفات اولسه کتابت فسخ اولنماز زیرا کتابت عقدک حقیدر صکره
بو مذکور مکاتب اوزرنه اولان بدل کتابتی سیّدنیک وارثلرینه ادا ایلیه اوزرینه
تقسیط اولنان نجوم حسبی ایله . ورثته ده اولا ضمیر سیّده راجعدر نجومه ح
اولا ضمیر بدله راجعدر ویاخود مکاتبه راجعدر فان اعتقه بعضهم لا ینفذ
امدی قچن اول وارثلرک بعضیسی اول مکاتبی عتق ایلسه نافذ وصحیح اولماز زیرا
کندونک اولمین شیء عتق ایلمشدر وان اعتقوه کلّهم عتق مجاناً واکر وارثلرک
جمله سی انی عتق ایلسه لر مجاناً عتق اولنور وقیاس عتق اولنماموق ایدی اعتقوه ح
اولا ضمیر واعتقوه اولا ضمیر مکاتبه راجعدر **کتاب الولاء** بو کتاب
ولانک احکام بیاننده در ولاء فتح واو ایله محبّت ونصرت معناسنه در یعنی
محبّت ونصرت معناسنه اولان ولایت لفظندن مشتقدر زیرا ولاء عتاقده
وموالاتده محبّت ونصرت واردر یاخود قرب معناسنه اولان ولیدن مشتقدر
واصطلاح شرعده هو التناصر بولاء العتاقة در بویله تعریف ایلمشدر الولاء
لمن اعتق ولو بتدبیر او استیلاد او کتابة او وصیّة او ملک قریب یعنی معتق
اولا عبدک ولاسی انی عتق ایدن کمسنه نکدر وبو واقع اولا عتق کرک عبدر
مدبّر قلمغله اولسون کرک مکاتب ایلمکله اولسون وکرک وصیّت ایلمکله
اولسون وکرک ملک قریب ایله اولسون مثلا قریبی اولا کمسنه انی شرا ایله یاخود
هبه ایله یاخود وصیّت ایله ملک ایلسه عتق اولور بو مسائلده رجل ایله
خاتون برابردر ولغا شرطه لغیره او سائبة یعنی مولا اولان کمسنه قچن کندو
عبدنی عتق ایلیوب ولاسنی کندودن غیری یه شرط ایلسه یاخود سائبة یه
یعنی اندن وارث اولماملغی شرط ایلسه لغو اولور زیرا شرع شریفه مخالفدر
نسبه ده مخالف اولدیغی کبی شرطه ح اولان ضمیر ولایه راجعدر لغیره ح اولا ضمیر
مولایه راجعدر ومن اعتق حاملا من زوج قنّ فولدت لاقلّ من نصف سنة

سنة فولاء الولد له لا ینتقل عنه ابداً وشول کمسنه که قن اولان زوجدن حامل
اولا جاریه سن عتق ایلسه مزبوره جاریه عتق اولدقدن صکره نصف سنه دن
اقلده طوغسه اول طوغان ولدک ولاسی اول معتق اولا کمسنه دن انتقال ایلمز
ابداً وکذا لو ولدت توأمین احدهما لاقل من نصفها وهو ولاء معتق اولان
کمسنه نک اولور قچن اول قننک حامل جاریه ایکی ولد طوغسه وبربر سنه نک
نصفندن اقلده طوغسه وان ولدت لاکثر من ذلک فولاؤه له ایضا اکر
نصف سنه دن اکثرده طوغسه ینه قچن جلیلین در ولاسی معتق اولا کمسنه نک
اولور زیرا ولد اول آنه نک بر جزئیدر اکا صفات شرعیه ده تابع اولور کورلمزمیکه
مزبور ولد حرّیتده ورقیتده امّه تابع اولور لکن ان اعتق الاب جرّه الی موالیه
لکن قچن اول ولدک باباسی اولان کمسنه عتق اولنسه کندو اوغلنک ولاسنی
کندو موالیسنه جرّ ایدر جرّه ح اولان ضمیر بارز ولایه راجعدر موالیه ده اولا
ضمیر ابه راجعدر ولا یرجع الاوّلون علیهم بما عقلوه عنه قبل الجرّ یعنی اول اولا
کمسنه لر موالی الامّ مذر اول بر لرنیک اوزرلرینه که موالی الاب در اول ولد ایچون
ویردکلری دیتله قبل الجر رجوع ایلمزلر عقلوه ح اولان ضمیر ما قبلنده اولا مایه
راجعدر عنه ح اولان ضمیر ولده راجعدر ولو تزوج عجمی له مولی موالاة اولا
معتقة فولدت منه فولاء الولد لموالیها یعنی قچن مولای موالاسی وار اولا بر
عجمی معتقة اولا جاریه یه تزوّج ایلدکدن صکره مزبور عجمیدن بر ولد طوغسه امدی
اول طوغان ولدک ولاسی اول معتقة اولا جاریه نک موالیسنکدر وعن ابی
یوسف حکمه حکم ابیه وامام ابو یوسف قتنده اول ولدک حکمی کبیدر ایکی صورتده
له ح اولان ضمیر عجمی یه راجعدر منه ح اولا ضمیر ینه اکا راجعدر لموالیها ده اولان ضمیر
معتقة یه راجعدر والمعتق مقدّم علی ذوی الارحام ومؤخّر عن العصبة النسبیة
یعنی معتق اولان کمسنه ذوی الارحامک اوزرینه مقدّم وعصبات نسبیه دن
مؤخّردر تکلم بیانی کلسه کرکدر فان مات السیّد ثم المعتق فارثه لاقرب
عصبة سیّده وقچن سیّد اولان کمسنه وفات ایلسه صکره معتق اولان کمسنه
ده وفات ایلسه امدی اول معتقک ارثی سیّدنیک اقرب اولان عصبه سنکدر
ارثه ح اولان ضمیر معتقه راجعدر سیّده ح اولان ضمیر ینه معتقه راجعدر فیکون
لابنه دون ابیه لو اجتمعا امدی قچن اول فوت اولان سیّدک بر اوغلی ایله بر
باباسی قالسه میراث اوغلک اولور امام ابو حنیفه امام محمد قتنده باباسنک
اولماز قچن ایکیسی موجود اولوب مجتمع اولسه لر وعند ابی یوسف لابیه السدس
والباقی للابن وامام ابو یوسف قتنده باباسنک قلا میراثدن سدسی واردر
وباقیسی اوغلکدر وعند استواء القرب تستوی القسمة وقچن فوت اولان

یاخود مولای موالاسی یوق

سیدك وارثلری اولان کمسنه لر قربده مستو اولسه لر مثلا جمله سی کندو
اولادی یاخود اولادینك اولادی اولسه لر قسمت مستو اولور مابینلرنده یعنی
برابر اولور زیرا علتده و درجه ده مستویلدر ولیس للنساء من الولاء ن
طائفه سنه ولادن برنسنه یوقدر الا عتق ایلدکلری یاخود مکاتب ایلدکلری
کمسنه لرك ولاسی وار در وخ کندولر عتق ایلدکلری کمسنه لرك ولاسی واردر
و بو حدیثك بعض روایتنده زیاده لك وار در که او کاتبن او کاتب من
کاتبن دن صکره او دبرن او دبر من دبرن وارد اولمشدر بو حدیث شریفی
تأمل و تدبر ایلیوب اکله **فصل** بو فصل ولاء عتاقتك احکامی بیاننده در
ولاء الموالاة سببه العقد ولاء موالاتك سببی عقددر مثلا بر عاقل و بالغ
کمسنه یاخود بر صبی عاقل کندو باباسنك اذنی یاخود وصیسی اذنی ایله مجهول
النسب غیر عربی اولان کمسنه یه قچن اولسم سکا وارث اولایم و قچن سندن
بر جنایت واقع اولسه دیتی اوزریمه اولسون دیسه مولی الموالاة اولور زیرا مولی
الموالاة شرطله صحیح اولور بر مولی الموالاتك معتق اولما مقدر و بر عربی اولمامقدر
و بر کمسنه یه منسوب اولمامقدر و بر کمسنه یه منسوب اولمامقدر یعنی
مجهول النسبك مولاء عتاقه سی اولمیه و نسب معروفی اولمامقدر سببه در
اولا ضمیر وایه راجعدر فلو اسلم عجمی علی ید رجل و والاه علی ان یرثه و یعقل عنه
او والی غیر من اسلم علی یده صح ان لم یکن معتقا امدی قچن بر اعجمی کمسنه بر رجلك
یدیله اسلامه کلسه اول مزبور رجل اعجمی یه موالاة ایدوب کندویه وارث
اولمق اوزره وایلدیکی جنایتی عقل ایدوب دیتینی ویره یاخود کندو یدینك
غیریله اسلامه کلنی موالاة ایلسه صحیح اولور اکر بو اسلامه کلنك معتق اولمزسه
والاه ده اولان وان یرثه ده اولان ضمیر بارزلر عجمی یه راجعدر و عنه ده اولان
ضمیر بنیه اکا راجعدر علی یده ده اولان ضمیر رجله راجعدر و عقله علیه وارثه له
یعنی اول اعجم اولان کمسنه نك جنایتی اولا موالاة ایدن رجلك اوزرینه در و میراثی
ده انکدر وان لم یکن له وارث اکر اول اعجم اولان کمسنه نك وارثی یوق ایسه
عقله ده اولان ضمیر رجله راجعدر وارثه ده اولان ضمیر بنیه اعجمی یه راجعدر له ده
اولان ضمیر بنیه رجله راجعدر و هو مؤخر عن ذوی الارحام یعنی مولی الموالاة
اولا کمسنه میراثده ذوی الارحام اولان کمسنه لردن مؤخردر زیرا ذوی الارحام
قرابت ایله وارث اولورلر و قرابت ایسه ولادن اقویدر و ما لم یعقل عنه
فله ان یفسخه قولا بحضرته و فعلا مع غیبته بان ینتقل عنه الی غیره یعنی عقد
ولا صاحبی اولان کمسنه مادامکه موالاة ایلدوکی کمسنه ایچون دیت
ویرمیه اکا جائزدر اول مولانك حضورنده اول عقد ولایی قول ایله فسخ

الا اعتقن او عتق من اعتقن او کاتبن او کاتب من کاتبن الحدیث صح

مولی الموالاة

فسخ ایلیه و هم غیبتنده فعل ایله فسخ ایلیه مثلا اول مولانك اوزرنده اولا
ولایی غیری یه نقل ایلمك ایله زیرا غیر عقله زمدر عنه ده اولا ضمیر اعجمی یه راجعدر
فله ده اولا ضمیر رجله راجعدر یفسخه ده اولان ضمیر عقد ولایه راجعدر بحضرته ده
اولان ضمیر مولایه راجعدر غیبته ده اولا ضمیر بنیه اکا راجعدر و بعد ان عقل
عنه او عن ولده لا یفسخه هو و لا ولده یعنی مولی اولا کمسنه قچن اول
موالات ایلدوکی کمسنه دن اوتری یاخود ولدندن اوتری دیت ویرسه
امدی موالات اولنان کمسنه یه و هم ولدی اولا کمسنه یه جائز دکلدر که اول عقدی
فسخ ایلیه لر عوض حاصل اولدوغیچون عنه ده اولا ضمیر موالات اولنان
کمسنه یه راجعدر ولده ده اولان ضمیر بنیه اکا راجعدر لا یفسخه ده اولان ضمیر
عقده راجعدر و للاعلی ایضا ان یتبرأ عن ولائه بحضره و هم اعلا اولان
کمسنه یه که مولادر جائزدر که اول اسفل اولان کمسنه نك ولاسندن بری
اوله اسفلك محضرنده عدم لزوم اولدوغیچون عن ولائه ده اولا ضمیر اسفله
راجعدر بحضره ده اولان ضمیر بنیه اکا راجعدر ولو اسلمت امرأة فوالت
او اقرت بالولاء فولدت مجهول النسب ولو کان معها ولد صغیر کذلك تبعها
فیه بر کافره خاتون مسلمه اولوب صکره موالاة ایلسه یاخود ولایه اقرار
ایلسه صکره اول خاتون مجهول النسب بر ولد طوغرسه یاخود کندو سیله
مجهول النسب بر ولد اولسه اولولد اول خاتونه ثبوت ولاده تابع اولور
ابو حنیفه قتنده خلافا لهما و امامین قتنده خلاف واردر زیرا قتدلرنده تابع
اولماز زیرا آتاك کندو ولدینك ولایتی اولمدوغیچون ولدینه اولماق بالطریق
الاولیدر تبعها ده اولان ضمیر امرأه یه راجعدر فیه ده اولان ضمیر ولایه راجعدر
کتاب الاکراه بو کتابده اکراهك احکامی بیان اولنور اکراه لغتده اجبار
معناسنه در اصطلاح فقهاده هو فعل یوقعه الانسان بغیره بر فعلدر که
انسان قصد ضرر طریقیله غیره ایقاع و ایصال ایدر یفوت به رضاه
که اول فعل سببی ایله اول غیرك رضاسی فوت اولور مثلا حبس و ضرب
کبی رضاه ده اولان ضمیر غیره راجعدر او یفسد اختیاره مع بقاء اهلیته و یاخود
اول مکرهك اختیاری فاسد اولور مثلا قتل و قطع ید کبی اهلیتك بقاسیله
به ده اولان ضمیر فعله راجعدر و رضاه ده اولان ضمیر غیره راجعدر و اختیاره ده
اولا ضمیر بنیه غیره راجعدر اهلیته ده اولان ضمیر بنیه اکا راجعدر و شرطه قدرة
المکره علی ایقاع ما هدد به سلطانا کان او لصا یعنی اکراه ایلمنك شرطی مکره
اولان کمسنه نك تهدید و تخویف ایلدوکی فعلك ایقاع و اجراسنه قادر
اولمقدر کرك اول تهدید کمسنه صاحب سلطنت اولسون کرك حرامی

اولسون به رح اولان ضمیر ماقبلنده اولان مایه راجعدر وخوف المکره وقوع
ذلك وخ مکره اولان کمسنه مکرهك فعلندن خوف ایلمسی شرطدر وکونه
ممتنعاً قبله عن فعل ما اکره علیه لحقه وخ مکره اولان کمسنه نك اکراه اولندیغی
فعلدن قبل الاکراه ممتنع اولمسی شرطدر اول اکراه اولنمسنه نك اولشیده
حقی اولدوغیچون مثلا ملکنی بیع ایتدرمك ومالنی اتلاف ایلمك کبی وعبدنی
اعتاق ایتدرمك کبی وعبدنی اعتاق ایتدرمك کبی کونه رح اولان ضمیر مکره
راجعدر قبله رح اولان ضمیر اکره هه راجعدر علیه رح اولان ضمیر ماقبلنده اولان
مایه راجعدر لحقه ده اولان ضمیر بنه مکره راجعدر اولحق آخر اولحق الشرع
یاخود بر آخرك حقی اولدوغیچون مثلا غیرك مالنی اتلاف ایلمکه امر ایلمك
کبی یاخود شرعك حقی اولدوغیچون مثلا شرب خمر ایلمك کبی وکون المکره به
متلفاً نفساً او عضواً وخ مکره به نك شرطی نفس یاخود عضو تلف
اولمقدر مثلا بر کمسنه بر آخری قتل یاخود قطع عضو ایله تهدید ایلمك کبی
او موجباً غماً یعدم الرضاء یاخود مکره اولان بر کمسنه نك رضاسنك عدمنه
موجب اوله وشرط اختلاف ناس ایله مختلفدر زیرا بعض ناس واردرکه
ادنی کلام ایله متأذی وغملو اولور وبعض ناس واردرکه ضرب مبرحدن
بیله متأذی اولماز فلو اکره علی بیع او شراء او اجارة او اقرار بقتل او ضرب
شدید او حبس مدید خیر بین الفسخ والامضاء امدی فحن بر کمسنه بر شئی بیع
ایلمکه یاخود شراء ایلمکه یاخود بر مکانی اجاره یه ویرمکه یاخود بر شئی اقرار
ایلمکه قتل ایله یاخود ضرب شدید ایله یاخود حبس مدید ایله تهدید اولنوب
اکراه اولنسه فسخ ایله امضانك مابیننده مخیر اولور استرسه فسخ ایلیه
واسترسه قبول ایلیوب امضا وتنفیذ ایلیه زیرا بر عقودك صحتنه رضا
شرطدر ویملکه المشتری ملکاً فاسداً ان قبضه یعنی مشتری اولان کمسنه اول
مکرهك بیع ایلدیکی مبیعه ملك فاسد ایله مالك اولور اکر انی قبض ایلمش اولسه
زیرا رکن مبیع اهلندن صادر اولمشدر یملکه رح اولان ضمیر مبیعه راجعدر
قبضه رح اولان ضمیر بنه اکا راجعدر فلو اعتق صح اعتاقه ولزمه قیمته واکر
اول مشتری اولان کمسنه اول مکرهدن اشترا ایلدوکی عبدی عتق ایلسه عتقی
صحیح اولور واکا اول عبدك قیمتی لازم اولور اعتاقه رح اولان ضمیر ولزمه رح
اولان ضمیر مشتری یه راجعدر قیمته رح اولان ضمیر عبده راجعدر وقبض الثمن
او تسلیم المبیع طوعاً اجازة یعنی اکراه ایله بایع اولان کمسنه نك ثمنی قبض
ایلمسی یاخود مبیع طوعله تسلیم ایلمسی اجازتدر زیرا رضایه دلیلدر تسلیمها رح
اولان ضمیر مبیعه راجعدر لا فعلهما کرهاً ولا دفع الهبة طوعاً بعد ما اکره علیها

اما اول قبض ایله تسلیمك کره ایله واقع اولمسی اجازة اولماز وخ هبه یی
طوع ایله دفع ایلمك اکراه اولندقدن صکره اجازة اولماز علیهاده اولان ضمیر
هبه یه راجعدر وان هلك المبیع فی ید مشتر غیر مکره لزمه قیمته واکر مبیع اولان
شئ غیر مکره اولان مشترینك یدنده هلاك اولسه اکا قیمتی لازم اولور لزمه ده
اولان ضمیر مشتری یه راجعدر قیمته رح اولان ضمیر هلاك اولان مبیعه راجعدر
وللبایع تضمین ای شاء من المکره والمشتری یعنی اکراه ایله بایع اولان کمسنه یه
جائزدرکه مکره ایله مشترینك هر قنغیسنه استرسه تضمین ایتدیره فان ضمن
المکره رجع علی المشتری بقیمته امدی فحن بایع اولان کمسنه اول هلاك اولان
شئ مکره ه تضمین ایتدرسه واول هلاك اولان شئنك قیمتی ایله اول مشترینك
اوزرینه رجوع ایدر وان ضمن المشتری بعد ما تداولته البیاعات نفذ کل
شراء وقع بعد شرائه لا ما وقع قبله واکر اول مبیع بیاعات تداول ایلدکدن
صکره یعنی برالدن براله انتقال ایلدکدن صکره مشتری یه تضمین ایتدرسه
هر بیعکه ضامنك شراسندن صکره واقع اوله نافذ اولور وشراسندن اول
واقع اولان نافذ اولماز تداولته رح اولان ضمیر مبیعه راجعدر بعد شرائه رح
اولان ضمیر مشتری یه راجعدر قبله رح اولان ضمیر شرایه راجعدر وان اجاز
عقداً منها جاز ما قبله ایضاً واکر مکره اولان کمسنه عقوددن بر عقد اجازت
ایدوب تنفیذ ایلسه ماقبلی دخی جائز اولور منهاده اولان ضمیر عقوده راجعدر
ماقبله رح اولان ضمیر شرایه راجعدر وله استرداده اذا افسخ لو باقیا یعنی فحن
مکره اولان کمسنه بیعی فسخ ایلسه مشتری ایچون جائزدرکه اول مبیعی استرداد
ایلیه اکر اول مبیع مشترینك یدنده باقی اولورسه له رح اولان ضمیر مشتری یه راجعدر
استرداده رح اولان ضمیر مبیعه راجعدر وضرب سوط وحبس یوم لیس باکراه
یعنی بر کمسنه یی بر کون حبس ایلمك وبر سوط ضرب ایلمك اکراه دکلدر یعنی
بحسب العادة اکراه عد اولنماز الا فیمن یستضر به لکونه ذا منصب الا
شول کمسنه رح که بر کونك حبسندن وبر سوطك ضربندن متأذی اوله صاحب ومتضرر حب
منصب اولدوغی اجلدن انك حقنده اکراه عد اولنور وبه رح اولان ضمیر
حبسه راجعدر لکونه رح اولان ضمیر ماقبلنده اولان من لفظنه راجعدر وان
اکره علی الکل میتة او دم او لحم خنزیر او شرب خمر بضرب او حبس او قید
لا یحل التناول یعنی اکر بر کمسنه بر کمسنه یی میته یمسنك اوزرینه یاخود قان
یمسنك اوزرینه یاخود لحم خنزیر یمسنك اوزرینه یاخود شرب خمر ایلمسنك
اوزرینه ضرب ایله یاخود حبس ایله یاخود قید بند ایله اکراه ایلسه بو اشیایی
تناول ایلمك حلال اولماز زیرا بو اشیانك حرام اولمسی نص ایله ثابت

اولمشدر ومادامكه بر نفسك ياخود بر عضوك تلفی خوف اولمينجه بو اشيايی
تناول ايلمك جائز كورلمز وان بقتل او قطع عضو حل واكر قتل ايله ياخود
قطع عضو ايله اكراه اولنسه بو ذكر اولنان اشيايی تناول ايلمك حلال
اولور ويأثم بصبره على التلف ان علم الاباحة كما فی المخمصة يعنی قتل ايله ياخود
قطع عضو ايله تهديد اولنان كمسنه جانن ياخود عضوين تلف ايلمكلكه
صبر ايلمسيله آثم اولور اكر ايچكی فعلك مباح اولدوغين بيلورسه آجلق
حالتنده اولدوغی كبی زيرا بر آدم آج اولسه و بر حرام ميته بولوب يميه
آجلقدن هلاك اولسه آثم اولور بصبره ده اولان ضمير اكراه اولنان كمسنه يه
راجعدر وان اكره على الكفر او سب النبی صلى الله عليه وسلم بقتل او قطع
عضو يرخص له اظهاره وقلبه مطمئن بالايمان ويؤجر بالصبر على التلف
واكر بر كمسنه كفر ايلمكلكه ياخود حضرت صلى الله تعالى عليه وسلمك سبنه
قتل ايله ياخود قطع ايله اكراه اولنسه اول امر اولندوغی كفر سبنی اظهار
ايلمك ترخيص اولنور قلبی ايمان ايله مطمئن اولدوغی حالده واول تلف
اولنه جق نفسك ياخود عضوك تلفنه صبر ايلمسيله مثاب ومؤجر اولور
له ده اولان ضمير مكره اولان كمسنه يه راجعدر اظهاره ده اولان ضمير كفره راجعدر°
قلبده اولان ضميرنه مكره راجعدر صح
ولا رخصة بغيرهما وفی قتل ايله ياخود قطع عضوك غيريسی ايله رخصت
يوقدر زيرا ضرب وحبس ايله اولمكره عليه نك فعلی حلال اولماز وان اكره
على اتلاف مال مسلم باحدهما رخص له والضمان على المكره واكر بر كمسنه قتل
ايله ياخود قطع عضو ايله بر مسلمك مالنی اتلاف ايلمكه اكراه اولنسه اول
مكره ايچون رخصت واردر كه اول مالی اتلاف ايليه واول اتلاف اولنان
مالك ضمانی مكره اولان كمسنه نك اوزرينه در احدهما ده اولان ضمير قتل ايله
قطعه راجعدر له ده اولان ضمير مكرهه راجعدر او على قتله او قطع عضوه
لا يرخص له ذلك واكر قتل ايله ياخود قطع عضو ايله بر آدمك قتلنه
ياخود قطع عضونه اكراه اولنسه اول ذلك الفعل كه قتل ياخود قطعدر
اكا ترخص اولنماز قتله ده اولان ضمير مسلمه راجعدر فان فعل فالقصاص
على المكره فقط امدی اكر اول مكره اولان كمسنه اول مكره عليه اولان فعلی
اشلسه قصاص مكره اولان كمسنه نك اوزرينه در فقط امام ابو حنيفه
قتنده وعند ابی يوسف لا قصاص على احد امام ابو يوسف قتنده
هيچ بر كمسنه نك اوزرينه قصاص لازم دكلدر وامام زفر قتنده قاتلك
اوزرينه در فقط ولو اكره على ان يتردى من جبل ففعل فديته على عاقلة
المكره وقچن بر كمسنه بر آخری بر طاغدن آتمغه عاقله اكراه ايله اولمكره

اولمكره نی كندوسن اول جبلدن القا ايلسه ديتی مكره اولان كمسنه نك عاقله سی
اوزرينه در امام ابو حنيفه قتنده وعند ابی يوسف فی ماله وامام ابو يوسف قتنده
ديتی مكره اولان كمسنه نك مالندندر فديته ده اولان ضمير متردی اولان كمسنه يه راجعدر
وعند محمد عليه القصاص وامام محمد قتنده اولمكرهك اوزرينه قصاص واردر
ولو اكره بقتل على تردّ او اقتحام نار او ماء وكل مهلك فله الخيار فی الاقدام والصبر
وقچن بر كمسنه بر آخری قتل ايله كندوسن بر يوكسك يردن القا ايلمكه ياخود
كندوسن بر آتشه اقتحام ايدوب هجوم ايلمكه ياخود بر صويه القا ايلمكه اكراه
ايلسه وحال بوكه ذكر اولنان اشياء ثلاثه نك هر بريسی مهلكدر اولمكره ايچون
اقدام ايدوب كندوسن القا ايلمكده وصبر ايدوب ايلماماكده مخيّر اولمقلق
واردر ابو حنيفه قتنده وقالا يلزمه الصبر وامامين ديديلر كه اكا لازم اولان صبر
ايلمكدر زيرا كندو نفسنی القا ايلمك ايله قتله مباشردر فله ده اولان ضمير مكره
اولان كمسنه يه راجعدر ولو وقعت نار فی سفينة ان صبر احترق وان القی نفسه
غرق فله الخيار عند الامام وعند محمد يلزمه الثبات يعنی بر كمسنه بر سفينه ده اوتورسه
واول سفينه يه آتش دوشسه اكر آتشه صبر ايلسه محترق اولور واكر كندوسن
دكزه القا ايلسه غرق اولور امدی اول كمسنه امام ابو حنيفه قتنده مخيّر اولور اكرسه
صبر ايلسون واكرسه كندوسن دكزه القا ايلسون وامام محمد قتنده اكا اول
سفينه نك ايچنده قالوب ثابت اولمق لازمدر فله ده اولان ضمير سفينه ده
اولانه راجعدر يلزمه ده اولان ضمير سنه اكا راجعدر وان اكره على طلاق او اعتاق
او توكيل بهما نفذ ويرجع بقيمة العبد على المكره واكر بر كمسنه بر كمسنه خاتوننی طلاق
ايلمكه ياخود عبدينی عتق ايلمكه ياخود بو ايكی شيئك برينی اشلمكه وكيل نصب
ايلمكه اكراه ايلسه نافذ وصحيح اولور واولعتق ايلديكی عبدك قيمتی ايله اول مكره
اولان كمسنه نك اوزرينه رجوع ايدر بو مكره اولان كمسنه معسر اولسون كرك موسر
اولسون زيرا ضمان يسار واعسار ايله مختلف اولماز وكذا بنصف المهر او الطلاق
قبل الدخول ولا يرجع بعده وحتی مكرهك اوزرينه قبل الدخول نصف مهر ايله رجوع
اولنور بعد الدخول رجوع اولنماز بعده ده اولان ضمير دخوله راجعدر وصح يمين المكره
ونذره وظهاره ولا يرجع بما غرم بسبب ذلك يعنی مكره اولان كمسنه نك
يمينی ونذری وظهاری صحيح وجائزدر وبو اشياسيی ايله غرامه ايلدوكی شیء ايله
رجوع ايلميه وظهاره ده اولان ونذره ده اولان ضميرلر مكرهه راجعدر ورجعته
وايلائه وفيئه فيه واسلامه وفی مكره اولان كمسنه نك طلاق رجعيسی وايلاسی
وايلادن فیء يعنی رجوع ايلمسی واسلامی صحيحدر زيرا قتنده هر عقد كه فسخه محتمل اولميه
اكراه انك صحتنه مانع اولماز لكن لا قتل فيه لو ارتد لكن اكراه ايله اسلامه كلوب

صکره مرتد اولانه قتل یوقدر فیهما اولان ضمیر اکراه ایله اسلامه کلنه راجعدر ولا
یصح ابراؤه ولا ردّته فلا تبین بها امرأته یعنی مکره اولان کمسنه نک ابراسی ومرتد
اولمسی صحیح اولماز ابدی بوتقدیرجه اکراه ایله مرتد اولان کمسنه نک امرأسی کندودن
باین اولماز امرأته ده اولان ضمیر مرتده راجعدر فان ادّعت تحقق ما اظهره وادعی
ان قلبه مطمئن بالایمان صدّق امدی اکر زوجه کندو زوجنک اظهار ایلدیکی
ردّه نک تحقیقنی دعوا ایلسه و زوج اولکمسنه قلبی ایمان ایله مطمئن اولدوغنی
دعوا ایلسه زوج بوصورتده تصدیق اولنور زیرا ارتداد العیاذ بالله تعالی
اعتقاده متعلقدر اعتقاد ایسه اکراه ایله متغیر اولماز اظهره ده اولان ضمیر مایه
راجعدر قلبه ده اولان ضمیر مکره راجعدر وان اکره علی الزنا ففعل حدّ ما لم یکرهه
سلطان واکر برکمسنه نک زنا ایلمکه اکراه ایلیوب اولدخی زنا ایلسه
حدّ اولنور مادامکه انی سلطان اکراه ایلمیه وقتی سلطان اکراه ایلسه حدّ اولنماز
وعندهما لا حدّ علیه وبه یفتی واما مین قتنده اکا حدّ یوقدر وبو قول ایله فتوی
اولنور یعنی فتوی حدّ اولنمامسنک اوزرینه در زیرا اکراه حدّی مسقطدر والله
اعلم **کتاب الحجر** حجر لغتده منع معناسنه در واصطلاح شرعده هو منع نفاذ
تصرّف قولی یعنی تصرّف قولینک نفاذنی منع ایلمکدر ومصنف رحمة الله
علیه نک تصرّف قولی دیدوکی تصرف فعلیدن احترازدر زیرا تصرف فعلی
منع اولنماز واسبابه الصّغر والجنون والرّق یعنی حجر اولنماسنک سببلری
اوچدر بری صغردر زیرا صغیرک عقلی یوقدر بو اجلدن تصرّفی غیر صحیح اولدی
وبری جنوندر زیرا مجنون معدوم العقلدر بو اجلدن تصرفی غیر صحیح اولدی وبری
رقدر زیرا رقیق ویدنده اولان شیء مولاسنکدر امدی تصرفی غیر نافذدر فلا
یصح تصرّف صبیّ او عبد بلا اذن ولیّ او سیّده امدی صبینک اذنی ولیسز تصرفی
وعبدک اذنی سیدسز تصرّفی صحیح دکلدر ولا تصرف المجنون المغلوب بحال
وحتی مجنون مغلوبک تصرفی برحالده صحیح دکلدر ومن عقد منهم وهو یعقله
فولیه مخیّر بین ان یجیزه او یفسخه وشول ذکر اولنان کمسنه دن بری عقد
ایلسه وحال بوکه اول کمسنه اول عقدی تعقّل ایلیوب یعنی بیعک ملکه سالب
وشرانک ملکه جالب اولدوغین بیله امدی اول کمسنه نک ولیسی اول عقدی
اجازت ایدوب فسخ ایلمنک بیننده مخیّر اولور منهم ده اولان ضمیر صغیر ومجنون
ورقیقه راجعدر یعقله ده اولان ضمیر بارز بیعه راجعدر فولیه ده اولان ضمیر
من عقد یه راجعدر یجیزه او یفسخه ده اولان ضمیرلر بیعه راجعدر ومن اتلف
منهم شیئاً فعلیه ضمانه وشول ذکر اولنانلر بری برکمسنه نک برشیئنی اتلاف
ایلسه اوزرینه ضمانی واردر زیرا بونلر افعالده محجور علیهم دکلدر فعلیه ده اولان

فعلیه ده اولان ضمیر من لفظنه راجعدر ضمانه ده اولان ضمیر شیئه راجعدر
ولا یصح طلاق الصبیّ والمجنون ولا اعتاقهما ولا اقرارهما یعنی صبی ایله مجنونک
طلاق واعتاق واقرارلری صحیح اولماز وصح طلاق العبد واقراره فی حق
نفسه لا فی حق سیّده یعنی عبدک طلاقی واقراری کندو نفسی حقنده صحیح
ومعتبردر سیّدی حقنده دکلدر یعنی صحیح دکلدر بو ترکیبده اولان ضمایر عبده
راجعدر فلو اقرّ بمال لزمه بعد عتقه بو قال لا فی حق سیّده قولنه تفریعدر یعنی
وقتی عبد اولکمسنه برکمسنه یه برمال اقرار واعتراف ایلسه عتقندن صکره
مانع زائل اولور لزمه ده اولان ضمیر عبده راجعدر بعد عتقه ده اولان ضمیر بینه
اکا راجعدر ولو بحدّ او قود لزمه فی الحال یعنی مزبور عبد وقتی حدّ ایله یاخود قود
ایله اقرار ایلسه اقرار ایلدوکی حالده لازم اولور یعنی مزبور عبد وقتی حدّ ایله یا
خود قود ایله اقرار ایلسه اقرار ایلدیکی حالده لازم اولور ولا یحجر علی السّفیه وان
کان مبذّراً یعنی سفیه اولکمسنه نک اوزرینه حجر یوقدر مالنه مبذر یعنی مالنی
تلف ایلر ایسه ومن بلغ غیر رشید لا یسلّم الیه ماله واکر صبی اولان کمسنه
غیر رشید اولدوغی حالده بالغ اولسه مالی اکا تسلیم اولنمیه ما لم یبلغ سنّه
خمساً وعشرین فاذا بلغ دفع الیه یعنی اول بالغ غیر رشید مادامکه سننی یکرمی
بش سنه یه واصل اولمیه مالی اکا دفع اولنمیه وچون یکرمی بش یاشنه واصل
اوله اکا مالی دفع اوله وان لم یونس رشده یعنی مال اکا دفع اولنه واکرچه آنده
رشده مشاهده واستیناس اولنمز ایسه وان تصرّف فیه قبل ذلک نفذ و
اکر اول غیر رشید اولکمسنه یکرمی بش سنه یه واصل اولمزدن اول اول مالده
تصرف ایلسه تصرّفی نافذ اولور امام ابو حنیفه قتنده وعندهما یحجر علی السّفیه
ولا یدفع الیه ماله ما لم یونس رشده ولا یصح تصرّفه واما مین قتنده سفیه
اولان کمسنه یه حجر اولنور وآنک اولان مال اکا دفع اولنماز مادامکه رشید
اولمسی مشاهده واستیناس اولنمیه وتصرّفی صحیح اولماز بو ترکیبده اولان
ضمایر سفیهه راجعدر فان باع لا ینفذ وان فیه مصلحة اجازة الحاکم واکر صبی
اولکمسنه برشیء بیع ایلسه صحیح ونافذ اولماز واکر آنده مصلحت اولوب فائده
وار ایسه حاکم انی اجازت تنفیذ ایلیه وان اعتق نفذ واکر برعبدی عتق ایلسه
نافذ وصحیح اولور وسعی العبد فی قیمته صکره اول معتق اولان عبد کندو قیمتنه
سعی ایدوب ادا ایلیه وان دبّر صحّ واکر برعبدی مدبّر ایلسه صحیح اولور فان
مات قبل رشده سعی العبد فی قیمته مدبّراً واکر مولی اولان کمسنه رشید اولمزدن
اول وفات ایلسه عبد اولان کمسنه کندو قیمتنه مدبّر اولدوغی حالده سعی ایلیه
زیرا موت ایله عتق اولور مدبّر اولدوغی حالده رشده ده اولان ضمیر صبی یه

راجعدر قيمته ده اولان ضمير مدبره راجعدر ويصح تزوجه بمهر المثل وان سمى
اكثر بطلت الزيادة يعنى غير رشيد اولان كمسنه نك مهر مثل ايله تزوج
ايلمسى صحيحدر واكر مهر مثلدن زياده برشئ تسميه ايلرسه باطله اولور زيرا
زياده‌لكه ضرورت يوقدر تزوجه ده اولان ضمير غير رشده راجعدر ويخرج
زكوة مال السفيه يعنى مالدار اولان سفيهك مالنك زكوتى اخراج اولنه
زيرا واجبدر وينفق منه عليه وعلى من تلزمه نفقته وح اول سفيهك
مالندن كندو اوزرينه وح اكا نفقه سى لازم اولان كمسنه‌لرك اوزرينه انفاق
اولنه زيرا سفاهت حقوق ابطال ايلمز منه ده اولان ضمير ماله راجعدر عليه ده
اولان ضمير سفيهه راجعدر تلزمه ده اولان ضمير منيه اكا راجعدر نفقته ده اولان
ضمير من لفظنه راجعدر ويدفع القاضى قدر الزكوة اليه ليؤدى بنفسه يعنى
قاضى اولان كمسنه زكوة مقدارنى اول سفيهك مالندن اخراج ايليوب
اكا تسليم ايليه تاكم كندو يديله مستحقه ادا ايليه زيرا كندو نيتنه محتاجدر
ويوكل عليه امينا الى ان يؤديها وقاضى اولان كمسنه اول سفيهك اوزرينه امين
وكيل ايليه تاكم اول زكوتى فقراء مساكينه وبقيه اصنافه ادا وتسليم ايليه
وبو تركيبده اولان ضمائر سفيهه راجعدر يؤديها ده اولان ضمير زكوته راجعدر
فان اراد حجة الاسلام لا يمنع منها واكر اول سفيه اولان كمسنه حجة الاسلامى
حج ايلمك مراد ايلسه منع اولنميه زيرا فرضدر ولا من عمرة واحدة وح
عمرهٔ واحده‌دن منع اولنميه زيرا وجوبنده اختلاف واردر منها ده اولان ضمير
حجة الاسلامه راجعدر وتدفع نفقته الى ثقة ينفق عليه فى الطريق لا اليه
يعنى مزبور سفيه حجه نيت وعزيمت ايلدكده نفقه سفر وخرج راهى معتمد عليه
ثقه آدمه دفع وتسليم اولنه كه آنك اوزرينه طريقده منزل بمنزل انفاق ايليه ٥
وبو تركيبده اولان ضمائر سفيهه راجعدر وتصح منه الوصية فى القرب وابواب
الخير من الثلث قرب جمع قربه درحق تعالى حضرتلرينه مقرب اولان عمللردن
عبارتدر يعنى مقربات وطاعات وسائر انواع خيرات ايله اول سفيه
اولان كمسنه‌يه ثلث مالندن وصيت ايلمك صحيح وجائزدر ويحجر على المفتى
الماجن والطبيب الجاهل والمكارى المفلس اتفاقا وح مفتئ ماجن كه ناسه
حيله تعليم ايدر وطبيب جاهل كه ناسك ابدان اختيارينه بلا علم افساد
ايدر ومكارئ مفلس كه دابه سى اولميوب ناسه كرا ايله دابه ويرر اتفاقا
جمله‌سى حجر وبو معنالر ارتكاب ايلمدن زجر اولنورلر مرحوم مصنف ويمنع
مفتيت ديسه ويحجر على المفتى ديمسندن اولى ايدى ولا يحجر على فاسق
ومغفل اذا كان مصلحا لماله يعنى فاسق ومغفل اولان كمسنه‌لرك اوزرلرينه

٥ واكا دفع اولنميه زيرا اتلاف ايليوب
بو طريقك غير يسنده صرف
ايليه صح

مفتئ ماجن

اوزرلرينه حجر اولنماز قچن هر برى كندو مالنه مصلح وغير مبذر اوله ولا على
مديون وح مديون اولان كمسنه نك اوزرينه حجر يوقدر زيرا حجر اولنه اهليتى
ضايع اولور ولا يبيع القاضى ماله فيه بل يحبسه ابدا حتى يبيعه هو بنفسه يعنى
قاضى اولان كمسنه مديون اولان كمسنه نك مالنى اوزرنده اولان دينى ادا ايلمك
ايچون بيع ايلمسون بلكه انى مؤبد حبس ايليه تاكم كندو مالنى نفسى ايله بيع
ايدوب غرمايه دفع ايليه ماله ده اولان ضمير مديونه راجعدر فيه ده اولان
ضمير دينه راجعدر يحبسه ده اولان ضمير بارز مديونه راجعدر يبيعه ده اولان
ضمير ماله راجعدر بنفسه ده اولان ضمير منيه مديونه راجعدر فان كان ماله من
جنس دينه اداه الحاكم منه امدر اكر اول مديونك موجود اولان مالى جنس دينندن
اولورسه حاكم اول دينى اول مالدن ادا ايليه ويبيع احد النقدين بالآخر
استحسانا واكر اول مديونك دينى دراهم اوله ومالى دنانير اوله ياخود
بر عكس اوله قاضى اولان كمسنه ايكى نقدك برينى اول برآخره استحسانا
بيع ايليه وقياس بيع اولنما مقدر وعندهما يحجر عليه ان طلب غرماؤه و
اماميندن قتنده اوزرينه حجر او وح اكر غرماسى انى طلب ايدرلرايسه غرماؤه ده
اولان ضمير مديونه راجعدر ويمنع من التصرف والاقرار يعنى مديون اولان
كمسنه كندو مالندن تصرف ايلمدن وغيرى كمسنه‌يه بر دين ياخود بر عين اولان
شئ ايله اقرار ايلمدن منع اولنور ويبيع الحاكم ماله ان امتنع ويقسم بين غرمائه
بالحصص وحاكم اولان كمسنه اول مديونك مالنى بيع ايدوب غرماسى بيننده
حصه‌لرى حسبنجه قسمت ايليه زيرا بيع مديونك اوزرينه لازمدر دينى وفا
ايلمك ايچون امتناع ايليه حاكم بيع ايدر ماله ده اولان ضمير مديونه راجعدر
غرمائه ده اولان ضمير منيه اكا راجعدر وان اقر حال حجره لزمه بعد قضاء ديونه
لا فى الحال واكر مديون اولان كمسنه حال حجرنده بر كمسنه‌يه برشئ اقرار ايلسه ديونى
قضا ايلدكدنصكره اول شئنك اداسى لازم اولور اول حالده لازم اولماز
حجره ده اولان ضمير مديونه راجعدر وينفق من مال المفلس عليه وعلى من
تلزمه نفقته يعنى مفلس اولان مديونك كندو مالندن ينه كندو اوزرينه
واكا نفقه سى لازم اولان كمسنه نك اوزرينه انفاق اولنه زيرا مديونك
مصلحتى غرمانك مصلحتى اوزرينه مقدمدر عليه ده اولان ضمير مفلسه راجعدر
تلزمه ده اولان ضمير منيه مفلسه راجعدر نفقته ده اولان ضمير ماقبلنده من
لفظنه راجعدر والفتوى على قولهما فى بيع ماله لامتناعه يعنى مديونك
مالنى بيع ايلمدن امتناع ايلمسنده فتوى امامين قولى اوزرينه در محصل قچن
اول مفلس مديون مالنى بيع ايلمدن امتناع ايلسه امامين قولى اوزرينه در

بيع وتباع النقود ثم العروض ثم العقار يعني قچن مديونك مالى قضاء ديونى
ايچون بيع اولنمق مراد اولنسه اولا نقود بيع اولنه وفا ايلمزسه عقار بيع
اولنه زيرا مذكوراتى بيع ايلمك قضاء دين اولمق ايچون مبادره ومسارعه
واردر ويترك له دست من ثياب بدنه وقيل دستان وقچن مديونك
اسبابى بيع اولنسه اكا برقات اليقويوب ترك ايدرلركنده وبدننه اسبابندن
وبر روايتده ايكى دنيلديكه برقاتى ييقادقده اول برقاتى كيه ومن افلس
وعنده متاع رجل شراه منه فرب المتاع اسوة الغرماء وشول كمسنه كه
مفلس اوله ويانندن بر رجلك متاعى بولنه كه اندن اشترا ايلمش اوله امدى بو
متاع صاحبى ايله سائر ارباب ديون برابردر يعني بو متاع صاحبنه سائر
غرمايه ويرلديكى كبى ويريله واول متاع اخذ ايلمكلك ايله متميز اولميه **فصل**
حد بلوغك احكامى بياننده در يحكم ببلوغ الغلام بالاحتلام والانزال
والاحبال يعني صبينك بالغ اولمسى احتلام ايله ياخود انزال ايله ياخود احبال
ايله يعني خاتونى حبلى ايلمكله حكم اولنور زيرا اجماع ايله بونلر امارات بلوغدر
وببلوغ الجارية بالحيض والاحتلام او الحبل ودخى جاريه نك يعني قزك بالغ
اولمسى حيض كورمك ايله ياخود احتلام ايله ياخود حبلى ايله يعني حبلى اولمق
ايله حكم اولنور وجاريه بلوغنده انزال ذكر ايلمدى زيرا كورلمسى نادردر
فان لم يوجد شئ من ذلك فاذا تم له ثمانى عشرة سنة ولها سبع عشرة
سنة واكر بو ذكر اولنان علامتدن برشئ بولنمزسه امدى قچن غلام اون
سكز ياشنه واصل اولوب تمام اولسه بالغ اولمسنه حكم اولنور وجاريه
اون يدى ياشنه واصل اولوب تمام اولوب بلوغنه حكم اولنور امام ابو
حنيفه قتنده وعندهما اذا تم خمس عشرة سنة فيهما والامامين قتنده قچن
غلام ايله جاريه اون بش سنه تمام اولسه حد بلوغه واصل اولورلر وبالغ
حكمنده اولورلر وهو رواية عن الامام وبو امامين قوللرينه ابو حنيفه دن
روايت اولنمش بر قولدر وبه يفتى وبونك ايله فتوى اولنور يعني فتوى امامين
قولى اوزرينه در وادنى مدته له اثنى عشرة سنة ولها تسع سنين يعني
بلوغك ادنى مدتى غلام حقنده اون ايكى سنه در وجاريه حقنده طقوز
سنه در مدته ده اولان ضمير بلوغه راجعدر له ده اولان ضمير غلامه راجعدر
لها ده اولان ضمير جاريه يه راجعدر واذا راهقا وقالا بلغنا صدق وكانا
كالبالغ حكما وقچن غلام ايله جاريه مراهق اولسه لر يعني حد بلوغه واصل
اولسه وبالغ اولدق ديسه لر تصديق اولنور وبو ايكيسى حكما بالغ كبى
اولورلر سائر تصرفاتلرنده **كتاب المأذون** بو كتابده حجردن فك

٥ وفا ايلمزسه عوض بيع اولنه صح

فك اولنوب مأذون اولان عبدك احوالى بيان اولنور مأذون لغتده اذندن
مشتقدر كه فك الحجر واسقاط الحق ايله تعريف ايلمشلردر يعني اذن بر عبدك
اوزرنده اولان حجرى فك ايدوب حقنى اسقاط ايلمكدر زيرا عبد رقندن صكره
اهل تصرف اولور لكن مولينك حقى ايچون تصرفدن منع اولنندر وچون سيد
اذن ويره حقنى اسقاط ايلمش اولور ثم يتصرف العبد باهليته يعني اذندن
صكره مزبور عبد اندن اولان اهليت ايله تصرف ايليه فلا يلزم سيده عهدته
ولا يتوقت يعني قچن عبد مأذون اولان كمسنه برشئ اشترا ايليه سيد اولان
كمسنه يه اول عبدك اشترا ايلدوكى شيئك عهدهسنى يعني عهده سندن
چقوب بهاسن ويرمك اكا لازم دكلدر واذن دخى بر وقت ايله موقت اولمز
سيده ده اولان ضمير مأذونه راجعدر عهدته ده اولان ضمير اشترا اولنانه فلو
اذن له يوما فهو مأذون دائما الى ان يحجر عليه ولا يتخصص امدى قچن مولى اولان
كمسنه كندو عبدينه كونلردن بركون اذن ويرسه على الدوام مأذون حكمنده
اولور تا كم مولاسى انك اوزرينه تكرار حجر ايليه صكره ينه محجور عليه اولور واول
سيدك ويرديكى اذن بر نوع ايله تخصيص اولنماز له ده اولان ضمير عبده راجعدر
عليه ده اولان ضمير مأذونه راجعدر فاذا اذن له فى نوع من التجارة كان مأذونا
فى سائر الانواع وقچن مولى اولان كمسنه كندو عبدينه انواع تجاراتدن بر نوعه
اذن ويرسه سائر انواعده مأذون اولور ويثبت صريحا ودلالة بان رأى
عبده يبيع ويشترى فسكت سواء كان البيع للمولى او لغيره بامره او بغير امره
صحيحا او فاسدا يعني اذن هم صريحا وهم دلالة ثابت اولور يعني صراحت طريقيله
ودلالة طريقيله ثابت اولور مثلا سيد اولان كمسنه كندو عبدينه بيع وشرا ايلدوكين
كوروب سكوت ايلسه كرك بيع مولانك اولسون كرك غيرينك
اولسون كرك امريله اولسون وكرك امرينسز اولسون كرك بيع صحيح اولسون
كرك فاسد اولسون عبده ده اولان ضمير سيده راجعدر لغيره ده اولان ضمير
ما بعدنده اولان ضميرلر مولايه راجعدر وللمأذون اذنا عاما لا بشراء شئ بعينه
او طعام الاكل او ثياب الكسوة ان يبيع ويشترى ودخى اذن عام ايله مأذون
اولان عبده بيع وشرا ايلمك جائز وصحيحدر اما برشئ معينك شراسنه مأمور
اولان كمسنه يه وياخود يمك ايچون بر طعامك شراسنه مأمور اولان كمسنه يه
وياخود كسوه ايچون بر اسبابك شراسنه مأمور كمسنه يه بيع وشرا ايلمك
جائز دكلدر بعينه ده اولان ضمير شيئه راجعدر ويوكل بهما ودخى بيع وشرا
ايلمكه توكيل ايلسون يعني وكيل نصب ايليه ويسلم ويقبل السلم ودخى
مأذون اولان كمسنه يه سلم ويرمك وسلمى قبول ايلمسى جائزدر وبرهن

٥ واطلاق معناسنه در واصطلاح فقهاده الاذن فك الحجر صح

ويرتهن وخ مأذون اولان كمسنه نك رهن ايدوب ارتهان ايلمسی جائزدر
ويزارع ويشتری بذرا يزرعه وخ مأذون اولان كمسنه بر آخر ايله شريك
اولوب زراعت ايليه وبذر يعنی تخم صاتون آلوب زرع ايلمك ايچون زراعت
ايليه ويشارك عنانا ويستأجر ويؤجر ولو نفسه وخ انواع شركه دن
عنان شركه سن ايليه واستيجار ايدوب غيری يه اجاره ويره ويضارب
ويدفع المال مضاربة وخ مضاربه ايليه ومالی مضاربه طريقيله ويروب
دفع ايليه ويبضع ويعير ويقر بدين ووديعة وغصب وخ مالی مباضعه
طريقيله ويره واعاره ايليه وذمتنده اولان دين ايله وياننده وديعه
ايله وغصب ايلدوكی عين ايله اقرار ايليه وبو ذكر اولنان مسائلك
جمله سی توابع تجاراتدندر وتجارك تعاطی ايدوب معامله ايلدكلری
مسائلدندر ولو باع او اشتری بغبن فاحش جاز وخ مأذون اولان
كمسنه بر متاعی غبن فاحش ايله بيع وياخود اشترا ايلسه جائزدر ابو
حنيفه قتنده خلافا لهما وامامين ايچون خلاف واردر يعنی انلرك قتلرنده
غبن فاحش ايله بيع وشرا ايلمك جائز دكلدر ولو حابی فی مرض موته صح
من جميع المال ان لم يكن عليه دين وان كان فمن جميع ما بقی وخ اولمأذون
اولان كمسنه كندو مرض موتنده بر كمسنه ايله محابا ايلسه صحيح اولور جميع
مالندن اكر اوزرنده دين يوق ايسه واكر دينی وار ايسه باقی قلانك
جميعندندر مثلا مأذون اولان كمسنه نك بر رجله ايكيوز درهم دكر
بر عبدنی يوز درهمه بيع ايلسه واول رجلدن ايكيوز درهم دكر بر عبدی
يوز درهمه اشترا ايلسه صحيح اولور موته ده اولان ضمير مأذونه راجعدر عليه ده
اولان ضمير ينه اكا راجعدر وان لم يبق ادی المشتری جميع المحابات او رد
المبيع واكر مأذونك اوزرينه دين قالمز ايسه مشتری اولان كمسنه
جميع محاباتی اكا دفع ايدوب ادا ايليه ياخود مبيع اولان شيئی رد ايليه
وله ان يضيف معامله وخ مأذون اولان كمسنه ايچون جائزدر كه معامله
ايلديكی آدمی دعوت ايدوب طعام يديره زيرا عادت تجاردر معامله ده
اولان ضمير ينه اكا راجعدر ويحط من الثمن بعيب وخ مأذون ايچون
جائزدر كه بيع ايدوب عيبی ظهور ايدن شيئك ثمنندن بر مقدارنی حط
ايدوب آشغه قويه ويأذن لرقيقه فی التجارة وخ رقيقی اولان كمسنه يه
تجارت ايلمكه اذن ويره زيرا اول دخی تجارتدندر لا ان يتزوج او يزوج عبده
وكذا امته اما كندو نفسنی تزوج ايلمك وياخود عبدنی امه سن تزوج
ايلمك جائز دكلدر زيرا تجارتدن دكلدر خلافا لابی يوسف وابو يوسف

يوسف ايچون بو مسئله ده خلاف واردر زيرا انك قتنده امه سن تزويج
ايلمك جائزدر ولا ان يكاتب وخ مكاتب ايلمسی جائز دكلدر او يعتق
ولو بمال وخ عتق ايلمسی جائز دكلدر مال اوزرينه ده اولورسه او يقرض
وخ اقراض ايلمسی جائز دكلدر او يهب ولو بعوض وخ هبه ايلمسی عوض
ايله ده اولورسه ولا يهدی الا اليسير من الطعام وخ هديه ويرمسون
مكر طعامدن بر شيء قليله اوله انی هديه ويرمك جائزدر والمحجور لا يهدی
اليسير ايضا ومحجور عليه اولان كمسنه يه طعامدن يسير اولان مقداری
بيله هديه ويرمك جائز دكلدر وعن ابی يوسف اذا دفع المولی الی المحجور
قوت يومه فدعا بعض رفقائه للاكل معه فلا بأس به بخلاف ما لو دفع
اليه قوت شهر وخ ابو يوسفدن روايتدر كه قچن مولی اولان كمسنه محجور اولان
كمسنه يه بر كوننك قوتنی دفع ايدوب ويرسه محجور دخی رفيقلرين دعوت
ايدوب معا جريه لرانده بأس وضرر يوقدر اما اكر بر آيلق قوتنی دفع
ايلسه تقدم ايدن مسئله نك خلافيدر يعنی رفيقلر ايله يسه بأس
واردر زيرا مولی اندن متأذی ومتضرر اولور يومه ده اولان ضمير محجوره راجعدر
رفقائه ده ومعه ده اولان ضميرلر ينه محجوره راجعدر به ده اولان ضمير اكله راجعدر
قالوا ولا بأس للمرأة ان تتصدق من بيت زوجها باليسير كالرغيف
ونحوه ائمه فقها بيورديلر بر كشينك خاتوننه بأس وضرر دكلدر كندو
زوجنك خانه سندن يسير اولان مقدار ايله مثلا رغيف ورغيف مثللو
اولان شيء ايله تصدق ايليه زيرا بحسب العاده يسيردن منع اولنماز
وزوج متضرر اولماز وما لزم المأذون من الدين بسبب تجارة او ما فی
معناها كبيع وشراء واجارة واستيجار وغصب وجحد امانة وعقر امة
شراها فوطئها فاستحقت يتعلق برقبته فيباع ان لم يفده المولی وشول شيء كه
دين قسمندن اولوب مأذون اولان كمسنه يه لازم اولمش اوله تجارت
سببيله ياخود تجارت معناسنده اولان شيئك سببی ايله بيع وشرا
واجاره واستيجاره وغصب وانكار امانت وشرا ايليوب وطی ايدوب
صكره مستحقه اولان امه نك عقری كبی اولان شيئلر مأذونك رقبه سنه متعلق
اولور ايله اوله اولمأذون اولان عبد بيع اولنور اكر مولاسی اولان كمسنه انی
فدا ايلمز ايسه فی معناها ده اولان ضمير تجارته راجعدر شراها ده وطئها ده
اولان ضميرلر امه يه راجعدر رقبته ده ويفده ده اولان ضميرلر مأذونه راجعدر
ويقسم ثمنه وما فی يده من كسبه بالحصص سواء كسبه قبل الدين او بعده
او اتهبه يعنی اول مأذون اولان عبد كندو كسبندن يدنده اولان شيء ايله بيع

اولنوب ثمني ايله غرما بينلرنده حصه اعتباريله ويركنه هبه طريقيله اكتساب
ايلمش اولسون ومابقي عليه يطالب به بعد عتقه وشول بقيه كه مأذون
اوزرنده اولان ديوندن باقي قالمش اولمش اوله بعد العتق اندن طلب
اولنه وتركيبلرده اولا ضميرلر جمله مأذونه راجعدر وما اخذه سيده منه
قبل الدين لا يسترد وشول شيئك كه سيدي قبل الدين اندن اخذ
ايلمش اوله استرداد اولنميه اخذه‌ده اولا ضمير ماقبلنده اولان مايه راجعدر
سيده‌ده اولان ضمير مأذونه راجعدر منه‌ده اولان ضمير ينه مأذونه راجعدر
وله اخذه غلة مثله مع وجود الدين يعني مولى ايچون كندو مأذوننندن
قبل الدين اخذ ايلدوكي مثلندن غله‌سن اخذ ايلمك جائزدر اول اوزرنده
اولان دينك موجود اولمسيله مثلا مولى كندو مأذوننندن قبل الدين
آيدن اللي درهم اخذ ايدر ايدي ينه بعد الدين اول مقدار اخذ ايليه والزائد
عليها للغرماء واول غله‌نك مثلندن زياده اولان مقدار غرمانكدر مثله‌ده
اولان ضمير قبل الدين اخذ ايلدوكي شيئه راجعدر عليها‌ده اولان ضمير
غله‌يه راجعدر وحجر المأذون ان ابق او مات سيده او جن مطبقا
او لحق بدار الحرب مرتدا يعني عبد مأذون اولا كمسنه قچن اباق ايلسه
ياخود سيدي وفات ايلسه ياخود جنون مطبق ايله مجنون اولسه ياخود
دار الحربه مرتد اولدوغي حالده لاحق اولسه ينه كالاول محجور اولور زيرا
اذن غيره لازمدر سيده‌ده اولا ضمير مأذونه راجعدر او حجر عليه وعلم به
اكثر اهل سوقه وقچن محجور عليه اولسه واكثر اهل سوقي انك محجور اولدوغني
بلسه‌لر محجور عليه اولور اما اهل سوقنك بر ايكيسي بلسه محجور عليه
اولماز عليه‌ده اولان ضمير مأذونه راجعدر به‌ده اولان ضمير حجره راجعدر
سوقه‌ده اولان ضمير ينه مأذونه راجعدر والامة ان استولدها يعني قچن
مأذون اولان امه‌نك سيدي اولان كمسنه اول امه‌يه استيلاد ايلسه محجور
عليها اولور استولدك تحتنده اولا ضمير سيده راجعدر ها ضميري امه‌يه
راجعدر لا ان دبرها اما اول امه‌يي سيدي اولان كمسنه مدبره ايلسه
محجور عليها اولماز ويضمن القيمة للغرماء فيهما يعني مولى اولان كمسنه صورت
استيلاده وصورت تدبيرده غرما ايچون قيمته ضامن اولور واقرار
بعد الحجر بدين او بان ما في يده امانة او غصب صحيح يعني محجور عليه اولان
كمسنه محجور عليه اولدقدن صكره بر كمسنه‌يه بر دين اقرار ايلسه ياخود يدنده
اولا شيء امانت ياخود غصب اولدوغنه اقرار ايلمسي صحيحدر خلافا لهما
واما مين ايچون خلاف واردر يعني انلرك قتلرنده بو تقدم ايدن صور
تلرده

صورتلرده اقرار صحيح اولماز وان استغرق دينه رقبته وما في يده لا يملك
سيده ما في يده واگر اول مأذون اولان كمسنه‌نك اوزرنده اولان ديني
كندي رقبه‌سني ويدنده اولا استغراق ايدوب احاطه ايلسه سيدي اولان
كمسنه‌نك يدنده اولان شيئه مالك اولماز وبو تركيبده اولا ضمائر مأذونه
راجعدر فلو اعتق عبدا مما في يده لا يصح وعندهما يملك فيصح عتقه امدي
قچن اول مأذونك سيدي اولان كمسنه اول مأذونك يدنده اولا شيئدن بر عبدي
عتق ايلسه صحيح اولماز واما مين قتلرنده اول شيئه مالك اولور وعتقي دخي صحيح
اولور في يده‌ده اولا ضمير مأذونه راجعدر عتقه‌ده اولان ضمير سيده راجعدر
وان لم يستغرق صح اتفاقا واگر اول مأذونك اوزرنده اولان دين رقبه‌سيله
مالني استغراق ايلمز ايسه اول مولانك عتق ايلدوكي اتفاق ائمه ايله صحيح
اولور ويصح بيعه من سيده بمثل القيمة لا باقل يعني مأذونك كندو سيدينه
بر شيء قيمت مثل ايله بيع ايلمك صحيحدر اما قيمت مثلندن اقل ايله بيع ايلمك
صحيح دگلدر بيعه‌ده اولان ضمير مأذونه راجعدر وبيع سيده منه بمثلها
لا باكثر ودخي سيدي كندو عبدينه بر شيء قيمت مثل ايله بيع ايلمسي صحيحدر و
اكثر ايله بيع ايلمسي صحيح دگلدر زيرا مولى اول مأذونك كسبندن اجنبي
اولمشدر ابو حنيفه قتلرنده فلو باع باكثر يحط الزائد او ينقض البيع امدي
قچن اول مأذون اولا سيدي اولان كمسنه كندو عبدينه قيمت مثلندن اكثر ايله
بر نسنه بيع ايلسه اول زياده اولان مقداري حط اولنه ياخود بيع نقض
اولنه فان سلم سيده اليه المبيع قبل نقد الثمن سقط امدي اول مأذونك
سيدي اولان كمسنه اول مأذونه ثمن نقد ايدوب تسلم ايلمزدن اول تسليم
ايلسه ثمن ساقط اولور زيرا مولى ايچون عبدي اوزرنده دين واجب اولماز
وله ان لا يسلمه حتى يأخذ ثمنه ودخي مولى ايچون جائزدر كه اول مبيع اول مأذونه
تسليم ايلميه تا كيم ثمنني اخذ ايليه زيرا بايعك يدي مبيعك اوزرندن زائل
اولماز ثمني قبض ايلمينجه ويضمن السيد باعتاقه المأذون مديونا الاقل
من قيمته ومن الدين يعني سيدي اولان اول مأذوني مديون اولدوغي حالده عتق
ايلمسي ايله اول مأذونك قيمتندن وديندن اقل اولان مقداره ضامن اولور
زيرا غرمانك حقي كندو رقبه‌سنه متعلقدر وما زاد من دينه على قيمته طولب
به معتقا يعني اول مأذونك قيمتندن زياده اولان ديني ايله معتق اولدوغي حالده
مطالبه اولنور زيرا دين ذمتنده مستقردر وان باعه وهو مديون مستغرق
وغيبه مشتريه فللغرماء اجازة بيعه واخذ ثمنه او تضمين اي شاؤا من السيد
او المشتري قيمته واگر مولى اولا كمسنه مأذون اولا عبدي بيع ايلسه وحال

بوکه اولماذون کمسنه مدیون مستغرق ودانی مشتریسی اولان کمسنه غائب
ایله غرما ایچون جائزدرکه اول بیعی اجازت ایدوب ثمننی اخذ ایلیه‌لر ویاخود
سیّد ایله مشترینک هر قنغیسیندن استرلرسه قیمتنی تضمین ایتدیره فان ضمّنوا
السیّد ثم ردّ علیه بعیب رجع علیهم بالقیمة وعاد حقهم فی العبد امدی غرما اولماذون
کمسنه‌لر اولماذونک قیمتنی سیّده تضمین ایتدرسه‌لر صکره اول عبد بر عیب
سببی ایله ردّ اولنسه سیّد اولان کمسنه قیمتیله اولغرمانک اوزرلرینه رجوع
ایلیه واول غرمانک حقلری اول عبدن عودت ایدوب رجوع ایدروان
باعه واعلم بکونه مدیوناً فللغرماء ردّ البیع ان لم یصل ثمنه الیهم واکر اولسیّد
اولان کمسنه اول ماذونی بیع ایله ومشتری اولانه کمسنه‌یه اولماذونک
مدیون اولدوغنی بلدرسه غرما ایچون جائزدرکه اول بیعی ردّ ایلیه‌لر اکر اول
مبیعک ثمنی انلره واصل اولمازایسه زیرا حقلری اکا متعلقدر باعه‌ده اولان
ضمیر بارز ماذونه راجعدر بکونه‌ده اولان ضمیرینه اکا راجعدر ثمنه‌ده اولان
ضمیرینه اکا راجعدر وان وصل ولا محاباة فی البیع فلا واکر ثمن واصل
اولورسه بیعده محاباة اولمازایسه اوله اول بیعی ردّ ایلمیه‌لر حقلری
واصل اولدیغیچون فان غاب البایع فالمشتری لیس خصماً لهم وان انکر الدین
واکر بایع اولان کمسنه غائب اوله مشتری اولان کمسنه انلره خصم اولماز
اکر مشتری اولان کمسنه دینی انکار ایدرسه وعند ابی یوسف هو خصم
ویقضی لهم بالدین وامام ابو یوسف قتنده اول مشتری خصمدر واول خصملره
دین ایله قضا اولنور ومن قال انا عبد فلان فاشتری وباع محکمه کالماذون
وشول کمسنه که بن فلانک عبدیم دیو اعتراف واقرار ایلیه وبرآلای خلق ایله
بیع وشرا ایلیه انک حکمی ماذون حکمیدر الا انه لا یباع فی الدین مالم یقرّ سیّده
باذنه الا شولقدر واردرکه بن فلانک عبدیم دین کمسنه دینیده بیع اولنمیه
مادامکه سیّدی اکا اذن ویردوکنه اقرار ویرمیه **فصل** بو فصل صبی ایله معتوه
اولان کمسنه‌لرک احکامی بیاننده در تصرف الصبی ان نفع کالاسلام وقبول
الهبة والصدقة صحّ بلا اذن یعنی صبی اولان کمسنه‌لرک تصرفی مثلا اسلام
کبی وقبول هدیه کبی وصدقه کبی شیلرده اکر نفع وارایسه ولینک اذنسز
صحیح اولور وان ضرّ کالطلاق والاعتاق فلا ولو باذن واکر اول صبینک تصرفنده
ضرر وارایسه مثلا طلاق واعتاق کبی صحیح اولماز اکر اذن ایله‌ده اولورسه
وان احتملهما کالبیع والشراء صحّ بالاذن لا بدونه واکر اول صبینک تصرفنده
نفع ایله ضررک احتمالی اولورسه مثلا بیع وشرا کبی اذن ایله صحیح اولور
واذنسز صحیح اولماز احتملهماده اولان ضمیر تثنیه منفعت ایله ضرره راجعدر

راجعدر بدونه‌ده اولان ضمیر اذنه راجعدر فاذا اذن للصبی فی التجارة ابوه
اوجده عند عدمه اووصی احدهما اوالقاضی واکر صبی اولان کمسنه‌یه باباسی
یاخود جدّی باباسنک عدمی قتنده تجارة ایلمکه اذن ویرسه یاخود برینک
وصیسی اولان کمسنه یاخود قاضی اولان کمسنه اذن ویرسه فحکمه حکم العبد
الماذون امدی بو صبینک حکمی عبد ماذونک حکمی کبیدر بشرط ان یعقل کون
البیع سالباً للملک والشراء جالباً له یعنی صبینک ماذون حکمنده اولمسی
بیعک ملکه سالب وشرایه جالب اولدوغنی تعقل ایلمک شرطدر ابوه‌ده
اوجده‌ده اولان ضمیرلر صبی‌یه راجعدر عدمه‌ده اولان ضمیر اذنه راجعدر
فحکمه‌ده اولان ضمیر صبی‌یه راجعدر له‌ده اولان ضمیر ملکه راجعدر فلو اقرّ بما
فی یده من کسبه او ارثه صحّ امدی قچن عاقل اولان صبی یدنده کندی کسبنده
اولان شیء ایله یاخود اکا اولان حاصل میراث ایله برآخره اقرار ایلسه صحیح
اولور زیرا حجر اذن ایله منع اولنمشدر بو ترکیبده اولان ضمیرلر صبی‌یه راجعدر
والمعتوه بمنزلة الصبی یعنی معتوه اولان شخص صبی منزله‌سنده تقدیم ایدلان
احکامده وصحّ اذن الوصی اوالقاضی بعبد الیتیم یعنی وصینک یاخود قاضینک
یتیم اولان کمسنه‌نک عبدینه اذنی صحیحدر **کتاب الغصب** مصنف رحمه الله
علیه غاصب اولان کمسنه‌نک احکامنی بیان ایدر غصبک معناسی لغتده
بر شیء کرک مال اولسون کرک غیری اولسون ظلماً وجبراً اخذ ایلمکدر واصطلاح
فقهاده هو ازالة الید المحقة باثبات الید المبطلة یعنی صاحب حق اولان
کمسنه‌نک یدینی ازاله ورفع ایلیوب صاحب باطل اولان کمسنه‌نک یدینی
اثبات ووضع ایلمکدر فاستخدام العبد وحمل الدابة غصب لا الجلوس علی البساط
امدی بر کمسنه‌نک عبدینی استخدام ایلمک ودابه‌سنه بر شیء تحمیل ایلمک غصبدر
اما بساط اوزرینه اوتورمق غصب دکلدر زیرا اوتورمق ایله اول بساطدن
صاحبنک یدی رفع اولنمز وحکمه الاثم لمن علم یعنی غصب ایلمکک حکمی آثم و
کناهکار اولمقدر اکر اول غصب ایلدیکی شیء مال عین اولوب غصب
ایلدیکین بلور ایسه حکمه‌ده اولان ضمیر غصبه راجعدر ووجوب ردّ عینه فی
مکان غصبه ان کانت باقیة والضمان لو هلکت یعنی غصب ایلمکک بر
حکمی آثم وکناهکار اولمق ایدی وبر حکمی دخی اول غصب ایلدوکی عینی ینه غصب
ایلدوکی مکانده صاحبنه ردّ ایلمکک واجب اولمسیدر اکر اول غصب
ایلدیکی عین قائم وباقی ایسه وضمان واجب اولور قچن اول عین هلاک
اوله عینه‌ده اولان وغصبه‌ده اولان ضمیرلر مغصوبه راجعدر ففی المثلی
کالکیلی والوزنی والعددی المتقارب یجب مثله امدی کیلی کبی ووزنی و

وعددي كبي ومتقارب اولان مثليدن مثلي واجب اولور فان انقطع
المثل تجب قيمته يوم الخصومة امدي قچن اول مثلي منقطع وغير موجود اولسه
يوم الخصومتدن اولان قيمتي واجب اولور وقال ابو يوسف يوم الغصب
وامام ابو يوسف ديديكه يوم الغصبدن اولان قيمتي واجبه اولور وقال محمد يوم
الانقطاع وامام محمد ديديكه يوم الانقطاعدن اولان قيمتي واجبه اولور وفي
القيمي كالعددي المتفاوت والبر المخلوط بالشعير يجب قيمته يوم الغصب
اجماعًا يعني متقوم اولان شيئدن متفاوت اولان عددي كبي واربه ايله
مخلوط اولان بغداي اجماع ائمۀ ثلثه ايله يوم الغصبدن اولان قيمتي واجب
اولور زيرا مثلي يوقدر فان ادعى الهلاك حبس حتى يعلم انه لو كان باقيا لاظهره
ثم يقضي عليه بالبدل امدي اكر غاصب اولان كمسنه اول مغصوبك هلاك
اولمسن ادعا ايلسه حبس اولنور تاكيم بيلينه اول مغصوب اولان شئ
باقي اولسيدي غاصب آني اظهار ايدردي اندن صكره اوزرينه بدل ايله قضا
وحكم اولنور انه ده اولان ضمير غصب اولنان شيئه راجعدر لاظهره ده
اولان ضمير بينه اكا راجعدر والغصب انما هو فيما ينقل فلو غصب عقارًا
يعني غصب
فهلك في يده لا يضمن تصور اولنماز الا منقول اولان شيئدن ايله اولسه
قچن بر كمسنه بر عقار غصب ايدوب يدندن هلاك اولسه اكا ضامن اولمز
امام ابو حنيفه قتنده خلافا لمحمد امام محمد ايچون خلاف واردر يعني آنك
قتنده قيمتي واجبه اولور في يده ده اولان ضمير مغصوبه راجعدر وما نقص
منه بفعله كسكناه وزرعه ضمنه وشول مقدار كه عين مغصوبه دن
فعلي ايله ناقص اولمش اوله مثلا بر داره ساكن اولمسيله ناقص اولمق
كبي وبر ارضدن زراعت ايليوب ارض زراعت ايله ناقص اولمق
كبي اكا ضامن اولور ائمۀ ثلثه قتنده منه ده اولان ضمير مغصوبه راجعدر
ضمنه ده اولان ضمير بينه اكا راجعدر باقي قلان ضميرلر غاصبه راجعدر ويأخذ
رأس ماله ويتصدق بالفضل يعني اول ارضي غصب ايليوب زراعت
ايلين كمسنه كندو رأس مالني كه زراعته صرف ايلدوكي اقچه در اخذ ايدوب
فاضل اولان مقدار ايله تصدق ايليه ايله امام ابو حنيفه ايله امام محمد قتنده
وعند ابي يوسف لا يتصدق به اما امام ابو يوسف قتنده اول فضل ايله
تصدق ايلميه به ده اولان ضمير فضله راجعدر وكذا لو استغل العبد
المغصوب فنقصه الاستغلال وكذا قچن مغصوب اولان عبد بر
ايش اشلسه اول ايش آني تنقيص ايلسه مثلا غاصب اولان كمسنه
غصب ايلدوكي عبدي اجاره يه ويرسه اجاره سببي ايله ثمني ناقص

ناقص اوله اول نقصانه ضامن اولور او آجر المستعار ونقص يضمن
النقصان ويا خود مستعير اولان كمسنه استعاره ايلدوكي عيني بر كمسنه يه
اجاره يه ويره واجاره سببيله ناقص اوله نقصانه ضامن اولور وما
فضل من الغلة والاجرة تصدق به وشول مقدار كه غله دن واجرتدن فاضل
اولمش اوله آنك تصدق ايليه امام ابو حنيفه قتنده خلافا له وامام ابو
يوسف قتنده خلاف واردر زيرا ابو يوسف قتنده فاضل تصدق ايلميه
وان تصرف في الغصب او الوديعة فربح وهما يتعينان بالتعيين تصدق
بالربح واكر غاصب اولان كمسنه اول غصب ايلدوكي شيئده ياخود يا نننده
اولان وديعه ده تصرف ايلسه واكا ربح حاصل اولسه وحال بوكه اول
مغصوب ايله وديعه تعيين ايله متعين اولسه لر مثلا عوض وعوض
مثلي اولان شيئلر كبي اولسه اول حينده ربحله تصدق ايليه امام ابو حنيفه
ايله امام محمد قتنده زيرا عقد اكا متعلقدر خلافا له ايضًا وابو يوسف قتنده
خلاف واردر وان كان لا يتعينان فان اشار اليهما ونقدهما فكذلك
واكر اول وديعه ايله غصب تعيين ايله متعين اولمسه مثلا دراهم ودنانير
كبي اولسه امدي اكر انلره اشارت ايدوب نقد ايدرسه فكذلك يعني
آنك ربحي ايله تصدق ايليه وان اشار الى غيرهما ونقدهما او اشار اليهما
ونقد غيرهما او اطلق ونقدهما طاب له الربح اتفاقًا واكر اول مغصوب
ايله وديعه نك غيرلرينه اشارت ايدوب انلري نقد ايدوب ياخود انلره
اشارت ايدوب غيرلرين نقد ايلسه اتفاق ايله اول ربح اكا طيب
اولور قيل وبه يفتى حيلديكه بو تقدم ايدن قول ايله افتا اولور والمختار
انه لا يطيب مطلقا لكن مختار اولان قول اول ربح اكا طيب اولماز ولو
اشترى بالف الغصب او الوديعة جارية تعدل الفين فوهبها او طعامًا
فاكله لا يتصدق بشئ يعني قچن غاصب اولان كمسنه غصب ايلدوكي
بيك درهمه ياخود بيك درهم دكر يانننده وديعه يه ايكي بيك درهم معادل
ايدر يعني ايكي بيك درهم دكر بر جاريه اشترا ايلسه واني بر كمسنه يه هبه
ايلسه ياخود بر كمسنه نك طعامني غصب ايليوب اكل ايلسه هيچ
بر شئ ايله تصدق ايلميه اتفاق علما ايله زيرا ربح اتحاذ جنس قتنده ظاهر
ومتبين اولور **فصل** بو فصل غصب اولنان عينك متغير اولمسي احكامي
بياننده در وان غير ما غصبه فزال اسمه وعظم منافعه ضمنه وملكه يعني
قچن غاصب اولان كمسنه غصب ايلدوكي شئ بر طريقله تغيير ايدوب اسمي
وعظم اولان منافعي زائل ومضمحل اوله غاصب اولان كمسنه اكا ضامن

اولور ومالك اولور بو تركيبده اولان ضميرلر ماقبلنده اولان مالفظنه
راجعدر ولا يحل انتفاعه به قبل اداء الضمان كشاة ذبحها وطبخها او شواها
او قطعها وخ غاصب اولمسنه نك او العين مغصوبه ايله ضمانى ادا
ايلمزدن اول انتفاعى حلال دكلدر مثلا برشاتى بوغازليوب بشورمك
كبى وياخود بوغازليوب كباب ايلمك وياخود بوغازليوب پاره پاره
ايلمك كبى انتفاعه رح اولان ضمير غاصبه راجعدر به رح اولان ضمير مغصوبه
راجعدر وبر طحنه اوزرعه ودقيق خبزه وخ بغداى اوكوتمك كبى ياخود آنى
يره صاچوب زراعت ايلمك كبى وخ اونى بشوروب اتمك ايلمك
كبى طحنه ده اوزرعه رح اولان ضميرلر بره راجعدر خبزه رح اولان ضمير دقيقه
راجعدر وعنب او زيتون عصره وخ تازه اوزمى وياخود زيتونى صقمق
كبى وقطن غزله وغزل نسجه وخ پنبوغى اكرمك كبى واكرلمش ايلكى طقومق
كبى وحديد جعله سيفا وصفر جعله آنية وخ تمورى قلج ايلمك كبرو صارى
باقرى قاب ايلمك كبى وساجة او لبنة بنى عليها وخ برساج اغاجنك
اوزرينه بنا ايلمك كبى وياخود كرپج اوزرينه بنا ياپى ياپمق كبى جمله بو صورتده
ضمانك اداسنى ايلمزدن اول انتفاعى حلال دكلدر وان جعل الفضة
والذهب دراهم او دنانير او آنية لا يملكه وهو لمالكه بلا شئ وغاصب
اولمسنه اول غصب ايلدوكى كمشى ياخود التونى دراهم ياخود دنانير
ياخود آنية يعنى اوانى ايلسه بينه اول مغصوب تغيير رح اولنديسه بلا
شئ مالكنكدر امام ابو حنيفه قتنده وعندهما يملكه الغاصب وعليه مثله
واما مين قتنده اول غاصب غصب ايليوب تغيير ايلدوكى شئينه
مالك اولور نهايت الامر اوزرينه قيمتى واردر يعنى قيمتنى ويرمك لازم يملكه رح
اولان ضمير مغصوبه راجعدر عليه رح اولان ضمير غاصبه راجعدر مثله رح اولان
ضميرينه مغصوبه راجعدر فان ذبح الشاة فالمالك ان شاء طرحها
عليه وضمنه قيمتها او اخذها نقصانها امدى اكر غاصب اولمسنه غصب
ايلديكى شاتى ذبح ايلسه مالك اولان كمسنه مخيردر اولور استرسه اول شاتى
اول غاصبك اوزرينه طرح ايليه وقيمتى اكا تضمين ايتدوره و استرسه
آنى اخذ ايدوب نقصانتى تضمين ايتدوره طرحها ده اولان ضمير شاته
راجعدر عليه رح اولان ضمير غاصبه راجعدر باقى قلان ضميرلر مذكورى
مذكرك مؤنثى مؤنثكدر وكذا لو قطع يدها وخ قچن غصب ايلدوكى
شاتنك يدينى قطع ايلسه حكم تقدم ايدن حكم كبيدر او قطع طرف دابة غير
مأكولة او خرق الثوب خرقا فاحشا فوت بعض العين وبعض نفعه وخ

وخ قچن بر دابۀ غير مأكوله نك بر عضوينى قطع ايلسه وياخود بر ثوبى
خرق فاحش ايله تعييب ايلسه كه او لخرق فاحش اول عينك بعضيني
وبعض نفعنى تفويت ايليوب تنقيص ايلسه حكم بينه اول تقدم ايدن حكم
كبيدر وفى يسير نقصه ولم يفوت شيئا من النفع يضمن نقصانه وشول
يسير يعنى كوچك اولان خرقده كه اول خرق سببيله ثوبك بهاسى ناقص
اولوب منافعدن برشئ فوت اولميه انجق اول ثوبك نقصاننه ضامن
وثوب مالكنك اولور ومن بنى فى ارض غيره او غرس أمر بالقلع والرد
وشول كمسنه غير كمسنه نك ارضنه اذنسز ياپى ياپه ياخود بر شجر ديكه اول
بنا ايدوب غرس ايلديكى شئيك قلعنه وصاحبى اوزرينه ردّ اولنمسنه
امر اولنور غيره رح اولان ضمير ماقبلنده اولان من لفظنه راجعدر وان كانت
تنقص بالقلع فللمالك ان يضمن له قيمتها مأمورا بقلعهما واكر اول ارض
اكيلندن اولان غرسى قوپاروب قلع ايلمكله ارض ناقص اولسه مالك
اكون جائزدر كه اول غاصب اولان كمسنه يه اول ارضك قيمتنى تضمين
ايتديره اول بنا ايله غرسك قلعنه مأمور اولدوغى حالده وايكسى غاصبك
اولور له رح اولان ضمير غاصبه راجعدر قيمتها رح اولان ضمير ارضه راجعدر
فتقوم الارض بلا شجر او بناء وتقوم مع احدهما مستحق القلع فيضمن
الفضل امدى اول غصب اولنان ارض شجرسز وياخود بناسز تقويم
اولنور وخ اول ايكى شئيك برى ايله كه شجر ايله بنادر مستحق قلع اولدوغى
حالده تقويم اولنور صكره مالك اولان كمسنه فاضل اولان مقداره ضامن
اولور مثلا ارضك قيمتى بيك درهم اولسه واول مقلوع اولان شجرك
يردن قوپارمانك اجرتى اون درهم اولسه اول شجرك قيمتندن اخراج
اولنور طقسان درهم قالور امدى بو فاضل اولان طقسان درهمه مالك
ضامن اولور وان اصبغ الثوب احمر او اصفر او لت السويق بسمن فالمالك
ان شاء ضمنه قيمة ثوب ابيض ومثل سويقه او اخذهما وضمن ما زاد الصبغ
والسمن واكر غاصب اولان كمسنه اول غصب ايلديكى ثوبى احمر ياخود
اصفر بوياسه وياخود غصب ايلديكى سويقى ياغ ايله لت ايدوب قرشدرسه
مالك كمسنه مخيردر و استرسه اول غصب اولنان ثوبك بهاسنى ابيض
اولديغى حالده تضمين ايتدوره وخ سويقك مثلنى تضمين ايتديره و استرسه
انلرى اخذ ايليوب اول صبغ ايله سمنك زياده ايلديكى شئينه ضامن اولور
ضمنه رح اولان ضمير بارز غاصبه راجعدر ثوبه رح اولان ضمير مالكه راجعدر
سويقه رح اولان ضميرينه مالكه راجعدر وان صبغه اسود ضمنه قيمته ابيض

اواخذه بلا رد شئ لانه نقص واکر اول غاصب اولان کمسنه اولغصب
ایلدوکی ثوبی سیاه بویاسه مالک اولان کمسنه مخیر اولور استرسه اکا
قیمتنی ابیض اولدیغی حالده تضمین ایتدیره واسترسه برشئ ایلمکسزین انی
اخذ ایلیه زیرا اول سیاه رنک امام ابو حنیفه یاننده ناقصدر سائر
الوانه نسبت ایله وعندهما الاسود کغیره وهو اختلاف زمان وامامین
یاننده سیاه اولان رنک غیرسی کبیدر یعنی سائر الوانله فرقی یوقدر وبو
اختلاف زماندر زیرا بنی امیة زماننده سیاه کیمکدن خلق منع ایلمشلر ایدی
وبنی العباس زماننده کیمسنه امر ایلمشلر ایدی امدی هر کس مشاهده ایلدیکی
زمانه نسبت ایله جواب ویرمشلر **فصل** بو فصل غاصبک غصب
ایلدیکی شیئه تصرفی بیاننده در وان غیب ما غصبه وضمن قیمته ملکه
مستنداً الی وقت الغصب واکر غاصب اولان کمسنه غصب ایلدیکی شیئی
تغیب ایدوب اذهاب ایلسه وقیمتنه ضامن اولسه اکا مالک اولور
وقت غصبه مستند اولدوغی حالده یعنی یوم غصبدن اولان قیمتنه ضامن
اولور غصبه ده اولان ضمیر ماقبلنده اولان مایه راجعدر وباقی قلان ضمیرلر بنه
اکا راجعدر وتسلم له الاکتساب دون الاولاد یعنی مدة غصبده اول
مغصوبدن تحصیل اولنان کسبلر غاصب اولان کمسنه یه تسلیم اولنور اما مدة
غصبده حاصل اولان اولاد تسلیم اولنمیه زیرا کسب تابعدر والقول فی
القیمة للغاصب مع یمینه ان لم یبرهن مالکه علی الزیادة یعنی قچن غصب
اولنان شیئک قیمتنده تنازع واقع اولسه قول غاصب اولان کمسنه
یمینی ایله اولور غصب اولنان شیئک قیمتنده مادامکه اول مغصوبک
مالکی زیاده لکه برهنه ایدوب شاهد کتورمیه وچون زیاده لکه برهنه
ایده قول انکدر مع یمینه ده اولان ضمیر غاصبه راجعدر مالکه ده اولان ضمیر مغصوبه
راجعدر فان ظهر وقیمته اکثر وقد ضمنه بقول المالک او ببرهانه او بالنکول
فهو للغاصب ولا خیار للمالک امدی قچن اول مغصوب اولان شئ غائب
ایکن ظهور ایلسه وحال بوکه قیمتی اول ثابت اولان قیمتندن زیاده اولسه
وحال بوکه اول غاصب اولان کمسنه اول مغصوبه قول مالک ایله یاخود بینه
کتورمسیله یاخود غاصبک نکولی ایله ضامن اولمش اولسه اول زیاده
لک غاصب اولان کمسنه نکدر ومالک ایچون خیار یوقدر قیمته ده اولان ضمیر
مغصوبه راجعدر ضمنه ده اولان ضمیر بنه اکا راجعدر ببرهانه ده اولان ضمیر
مالکه راجعدر وان ضمنه بقوله فالمالک ان شاء امضی الضمان او اخذه
ورد عوضه واکر اول غصب اولنان شیئی غاصب کندو قولیله

قولیله ضامن اولسه مالک اولان کمسنه مخیر اولور استرسه اول ضمانی
امضی ایدوب تجویز ایلیه واسترسه اول مغصوبی اخذ ایلیوب عوضنی
رد ایلیه ضمنه ده اولان ضمیر مغصوبه راجعدر لهده اولان ضمیر غاصبه راجعدر
وان برهن کل من المالک والغاصب علی الهلاک عند الآخر فبینة الغاصب
اولی واکر مالک ایله غاصبک هر بری اول عین مغصوبه نک هلاک
اولدوغنه برهنه ایدوب شاهد احضار ایلسه لر غاصب اولان کمسنه نک
بینه سی اولیدر امام محمد قتنده خلافا لابی یوسف وامام ابو یوسف
ایچون بو مسئله ده خلاف واردر زیرا ابو یوسف قتنده مالکک بینه سی
اولیدر ومن غصب عبداً فباعه فضمنه نفذ بیعه وشول کمسنه که بر
کمسنه نک عبدنی غصب ایلیوب بیع ایلسه صکره مالک اولان کمسنه
اول عبدک قیمتنی اکا تضمین ایتدرسه بیع نافذ وصحیح اولور فباعه ده اولان
ضمیر بارز عبده راجعدر فضمنه ده اولان ضمیر غاصبه راجعدر بیعه ده
اولان ضمیر بنه غاصبه راجعدر وان اعتقه فضمنه لا ینفذ عتقه واکر غاصب
اولان کمسنه اول غصب ایلدوکی عبدی عتق ایلسه صکره مالک آنی
تضمین ایتدرسه عتقی نافذ وصحیح اولماز اعتقه ده اولان ضمیر بارز عبده
راجعدر وزوائد المغصوب غیر مضمونة مالم یتعد فیها او یمنعها بعد طلب
المالک ایاها سواء کانت متصلة کالحسن والسمن او منفصلة کالولد
والثمرة یعنی غصب اولنان شیئک زوائدی غیر مضمونه در مادامکه غاصب
آنده تعدی ایتمیه ویاخود انی طلبندن صکره منع ایلمیه کرک اول حاصل اولان
زوائد متصله اولسون حسن کبی وسمزلک کبی کرک منفصله اولسون
ولد کبی ومیوه کبی فیهاده اولان ضمیر زوائده راجعدر یمنعهاده اولان ضمیر
بنه زوائده راجعدر ایاهاده اولان ضمیر بنه اکا راجعدر وان نقصت
الجاریة بالولادة فی ید الغاصب ضمن نقصانها ویجبر بقیمة الولد واکر
غصب اولنان جاریه غاصب اولان کمسنه نک یدنده ولادت ایدوب ولادت سببی ایله ناقص
اولسه غاصب اولان کمسنه نقصاننه ضامن اولور ویاخود اول طوغان
ولدک قیمتنه جبر اولنور او بالغرة ویاخود اول ولدک غره سنه جبر اولنور
او وقت اکر قیمة ولد ایله غره نقصاننه وفا ایدرسه وقیاس ترکیب ان
فتا ایدر تأمل اولنه نقصانهاده اولان ضمیر جاریه یه راجعدر ولو زنی بامة
غصبها فردها حاملاً فولدت فماتت بها ضمن قیمتها یوم علوقها بخلاف الحرة
وعندهما لا یضمن ایضاً فی الامة یعنی قچن برکمسنه غصب ایلدوکی امه یه زنا
ایدوب حامل اولسه وانی حامل اولدوغی حالده صاحبنه رد اولنه قد

صکره وضع ایدوب وفات اولسه مزبور غاصب اول امه‌نك طوغردیغی
کوندن اولان قیمتنه ضامن اولور وحرّه اولان خاتون امه‌نك خلافیدر یعنی
قچن بر حرّه‌یی غصب ایدوب اکراه ایله زنا ایلسه صکره حامل اولوب
وضع ایلسه ضامن اولماز واما مین قتنده امه‌نخ ضامن اولماز لکن حملك
نقصاننه ضامن اولور بهام اولان ضمیر ولادیه راجعدر باقی قلان ضمیرلر
امه‌یه راجعدر ولو ردّها محمومة فماتت لا یضمن قچن غصب ایلدوکی
امه‌یه محمومه ایکن یعنی سیتمه مرضنه مبتلا اولدیغی حالده ردّ ایلیوب صکره
وفات ایلسه ضامن اولماز انجق حمانك تنقیص ایلدوکی مقدارك
ضامن اولور ردّها ده اولان ضمیر امه‌یه راجعدر وکذا لو زنت عنده
فردّها فجلدت فماتت منه وخ قچن غصب اولان ٩ کمسه‌نك یاننده جاریه یه غاصب صح
زنا ایلسه صکره آنی صاحبنه ردّ ایلسه ردّ اولندقده نصکره جلد اولنسه
یعنی اکا حدّ زنایی ضرب ایلیوب اندن وفات اولسه ضامن اولماز
زیرا جلد غیر متلفدر عنده‌م اولان ضمیر غاصبه راجعدر فردّها‌م اولان ضمیر
امه‌یه راجعدر ومنه‌م اولان ضمیر جلدن راجعدر ولا یضمن منافع ما غصبه
سواء سکنه او عطله وخ غاصب اولان کمسنه غصب ایلدیکی دارك
منافعنه ضامن اولماز کرك اکا ساکن اولسون کرك ساکن اولمسون
معطّل ایلسون ترکیبده اولان ضمیرلر ماقبلنده اولان مایه راجعدر
الّا فی الوقف مکر غصب ایلدوکی دار وقف اوله اول زمانده منافعنه
ضامن اولور اتلاف اولنمقدن حفظ اولنمق ایچون ولا بخمر المسلم او
خنزیره بالاتلاف وخ مسلم اولان کمسنه‌نك خمرینی یاخود خنزیرینی
اتلاف ایلمك ایله ضمان اولنماز زیرا خمر وخنزیر مسلم حقنده مال غیر
متقومدر خنزیره‌م اولان ضمیر مسلمه راجعدر وضمن القیمة فیهما لو کانا
لذمیّ یعنی اتلاف ایلدوکی خمرك یاخود خنزیرك قیمتنه ضامن اولور
قچن ذمینك اولسه‌لر وان اتلف ذمیّ خمر ذمیّ ضمن مثلها واکر
ذمیّ اولان کمسنه کندو کبی اولان ذمینك غصب ایلدیکی خمرینی اتلاف
ایلسه اول اراقه ایلدوکی خمرك مثلنه ضامن اولور زیرا خمر ذمی حقنده
مالدر مثلها‌م اولان ضمیر خمره راجعدر ولا ضمان باتلاف المیتة ولو
لذمیّ برکمسنه‌نك میته‌سنی اتلاف ایلمکده ضمان یوقدر ذمینك
خ اولورسه زیرا میته هیچ بر دینده مال دکلدر ولا باتلاف متروك
التسمیة عمداً ولو لمن یبیحه وخ عمد وقصد طریقیله بسمله‌سی ترك
اولنمش ذبیحه‌یی اتلاف ایلمسیله ضمان یوقدر واکرکه اول ذبیحه ترك

ترك تسمیه‌یه جائز مباح کورن کمسنه‌نکده اولورسه یبیحه‌م اولان ضمیر
ترك تسمیه‌یه راجعدر وان غصب خمر مسلم فخللها بما لا قیمة له اخذها
المالك بلا شیء واکر برکمسنه بر مسلمك خمرینی غصب ایلیوب انی قیمتی
اولمین شیء ایله تخلیل ایدوب سرکه ایلسه مثلا انی کولکه‌دن کونشه و
کونشدن کولکه‌یه نقل ایلمك ایله مالك انی برشیء سز اخذ ایلیه زیرا تخلیل
بر ثوبی تطهیر ایلمك مرتبه‌سنده در فخللها ده اولان ضمیر خمره راجعدر
وله‌م اولان ضمیر ماقبلنده اولان مایه راجعدر اخذها ده اولان ضمیرینه خمره
راجعدر فلو اتلفها الغاصب ضمنها الّا لو تلفت امدی قچن غاصب اولان
کمسنه اول غصب ایلدوکی خمری اتلاف ایلسه اکا ضامن اولور اما کندی
نفسی ایله تلف اولسه اکا ضامن اولماز اتلفها ده اولان ضمیر خمره راجعدر
وان خللها بالقاء ملح ملکها ولا شیء علیه واکر غاصب اولان کمسنه اول
غصب ایلدوکی خمره بر مقدار طوز القاء ایلمکله تخلیل ایلسه ابو حنیفه
قتنده اکا مالك اولور واوزرینه برشیء یوقدر وعندهما یاخذها المالك
ان شاء ویردّ قدر وزن الملح من الخلّ واما مین قتنده مالك اولان کمسنه
استرسه اول خمری اخذ ایلیه واول سرکه‌دن القا اولنان طوزك وزنی
مقدارینی ردّ ایلیه یاخذها‌م اولان ضمیر خمره راجعدر فلو اتلفها الغاصب
لا یضمن خلافا لهما امدی قچن غاصب اولان کمسنه اول سرکه اولان خمری
اراقه ایدوب اتلاف ایلسه ضامن اولماز واما مین ایچون خلاف واردر
تقدم ایدن مسئله‌م اولان خلاف کبی زیرا آنلرك قتلرنده ضامن اولور
وان خللها بالقاء خلّ ملکها ولا شیء للمالك عند الامام واکر غاصب اولان
کمسنه اول غصب ایلدیکی خمری اوزرینه خلّ القا ایلمك ایله تخلیل ایلسه
اکا مالك اولور ومالك اولان کمسنه‌یه نسنه یوقدر امام ابو حنیفه قتنده
وکذا عند محمد ان تخللت من ساعتها وخ امام محمد قتنده مالك اولان کمسنه‌یه
شیء یوقدر اکر اول خمر اول ساعتنده متخلل اولوب سرکه اولسه والّا فالخلّ
بینهما علی قدر ملکهما واکر اول خمر اول ساعتنده متخلل اولمازیسه اول
خلّ مالك ایله غاصبك مابینلرینه تقسیم اولنور ملکلری مقدارنجه بینهما‌م
اولان ضمیر وملکهما‌م اولان ضمیر مالك ایله غاصبه راجعدر وان غصب
جلد میتة فدبغه بما لا قیمة له اخذه المالك بلا شیء واکر اول میته‌نك
دریسنی غصب ایلیوب قیمتی یوق برشیء ایله دباغت ایدوب پاك
ایلسه مالك اولان کمسنه انی شیء سز اخذ ایلیه فدبغه‌م اولان ضمیر جلده
راجعدر له‌م اولان ضمیر ماقبلنده اولان مایه راجعدر فلو اتلفه الغاصب

ضمن قيمته مدبوغاً وقيل طاهراً غير مدبوغ امدي وچون غاصب اولان كمسنه
اول دباغت اولنمش دريي اتلاف ايلسه قيمتنه مدبوغ اولدوغي حالده
ضامن اولور اتلفه م اولان ضمير دباغت اولنمش دري يه راجعدر
وان دبغه بماله قيمة يأخذه المالك ويرد ما زاد الدبغ بان يقوم مدبوغاً
وذكيا غير مدبوغ ويرد فضل ما بينهما واكر اول غاصب اولان كمسنه اول
غصب ايلدوكي جلد ميته يي قيمتي وار شئ ايله دباغت ايدوب پاك ايلسه
مالك اني اخذ ايليه واول دباغه نك زياده ايلدوكي شيئي رد ايليه مثلا
مدبوغ اولدوغي مذكاً غير مدبوغ اولدوغي حالده تقويم اولنوب ايكيسنك
ما بينندن اولان فضل رد ايليه دبغه م اولان ضمير جلد ميته يه راجعدر له ده
اولان ضمير مايه راجعدر يأخذه م اولان ضمير جلده راجعدر وللغاصب
ان يحبسه حتى يستوفي حقه وچون غاصب ايچون اول مغصوبي حبس
ايلمك واردر تا كه اولان حقني استيفا ايليه مثلا بايع اولان كمسنه نك
مبيعي استيفاء ثمن ايچون حبس ايلدوكي كبي حبسه م اولان ضمير مغصوبه
راجعدر حقه م اولان ضمير غاصبه راجعدر وان اتلفه لا يضمن واكر غاصب
اولان كمسنه اول جلدي اتلاف ايلسه قيمتنه ضامن اولماز امام ابو حنيفه
قتنده وعندهما يضمنه مدبوغاً الا قدر ما زاد الدبغ واما مين قتنده اول
جلده مدبوغ اولدوغي اوزره ضامن اولور الا دباغتك زياده
ايلدوكي مقداره ضامن اولماز زيرا مالكك ملكي اوزره باقيدر اتلفه م
اولان ضمير جلده راجعدر ولو تلف لا يضمن اتفاقاً وچون اول غصب
اولنان جلد كندو نفسي ايله تلف اوله اتفاق ائمه ايله غاصب اكا
ضامن اولماز ومن كسر لمسلم بربطاً او طبلاً او مزماراً او دفاً او اراق له
سكراً او منصفاً ضمن قيمته لغير لهو وشول كمسنه كه بر مسلمك بربوطني
يعني قپوزني ياخود طبلني يعني طاولني ياخود مزماريني يعني زرناسني وياخود
دفني يعني دائره سني كسر ايلسه وياخود سكرسني ايكي فتحه ايله يعني مسكر اولان
شرابني ياخود منصف اولان يعني بيشوب نصف ذاهب اولان مسكريني
اراقه ايدوب دوكسه اكا ضامن يعني قيمتنه ضامن اولور ابو حنيفه قتنده
وچون بو ذكر اولنان الآت ومسكرات غير لهو ايچون اوله لر ويصح بيع هذه
الاشياء يعني بو ذكر اولنان اشيانك بيعي جائز وصحيح اولور وقالا لا يضمن ولا
يجوز بيعها وعليه الفتوى واما مين ديديلر كه بو ذكر اولنان اشيا كسر واراقه
ايلمكله ضامن اولماز وچون بيع اولنمدر صحيح وجائز دكلدر فتوى دخي بونك
اوزرينه در بيعها م اولان ضمير الات مسكراته راجعدر عليه م اولان

اولان ضمير امامين قولنه راجعدر ومن غصب مدبرة فماتت في يده
ضمن قيمتها وشول كمسنه كه بر كمسنه نك مدبره اولان جاريه سن غصب
ايليوب يدنده وفات اولسه اتفاق ائمه ايله قيمتنه ضامن اولور في يده م
اولان ضمير غاصبه راجعدر قيمتها ده اولان ضمير مدبره راجعدر ولو ام ولد
فلا ضمان وچون بر كمسنه نك ام ولدني غصب ايليوب وفات اوله
اكا ضمان يوقدر ابو حنيفه قتنده خلافاً لهما واما مين ايچون بو مسئله ده
خلاف واردر يعني قتلرنده ضامن اولور متقوم اولدوغي ايچون ولو شق
الزق لاراقة الخمر لا يضمنه عند ابي يوسف خلافاً لمحمد يعني وچون بر كمسنه
نك زقني يعني خمري اولان طولمني شق ايلسه ايچنده اولان خمرني
اراقه ايلمك ايچون اول زق ضامن اولماز امام ابو يوسف قتنده
وامام محمد ايچون خلاف واردر يعني انك قتنده ضامن اولور زيرا
اراقه خمر اول طلومي شق ايلمكسزين ممكندر لا يضمنه م اولان ضمير
زقه راجعدر ولا ضمان على من حل قيد عبد غيره او رباط دابته او فتح
اصطبلها او قفص طير فذهب يعني شول كمسنه كه بر كمسنه نك عبدنك اياغنده
اولان قيدني حل ايدن وياخود دابه سنك ربط ايدجك ايپني حل ايده
وياخود دابه سي اولان اخورني آچه وياخود قوش اولان قفسني آچه
انك اوزرينه ضمان يوقدر خلافاً لمحمد في الدابة والطير وامام محمد ايچون
بو مسئله ده دابه ايله طيرده خلاف واردر يعني انك قتنده ضمان واردر
زيرا ما يعقل كندو سين بوش بولسه دورمز ولا على من سعى الى السلطان
بمن يؤذيه ولا يندفع الا بالسعي او بمن يفسق ولا يمتنع بنهيه وچون بر كمسنه
كندويه ايذا ايدوب رنجيده ايدر بر كمسنه يي سلطانه سعي ايدوب
شكايت ايلسه وحال بو كه ايذا ايدن كمسنه سلطانه سعي ايدوب شكايت
ايلمينجه مندفع اولماز ياخود بر كمسنه فسق ايدوب بر كمسنه نك نهي ايلمسيله
منتهي اولميه كمسنه يي سعي وشكايت ايلمسيله اوزرينه ضمان يوقدر يؤذيه م
اولان ضمير ما قبلنده اولان من لفظنه راجعدر ولا على من قال للسلطان
قد يغرم وقد لا يغرم ان فلاناً وجد مالاً فغرمه شيئاً وچون شول كمسنه كه بر
سلطانه توجه ايدوب فلان كمسنه مال بولدي ديسه اول سلطان ايسه
كاه خلقه غرامه چكدرسه انك اوزرينه سلطان دخي اول شكايت اولنمش
كمسنه يه بر مقدار غرامه چكدرسه انك اوزرينه ضمان يوقدر زيرا احتمالدر كه
اول غرامه شكايت سببيله اولميه فغرمه م اولان ضمير فلانه راجعدر
وان كان عادته ان يغرم البتة ضمن واكر اول سلطانك عادتي دائما

خلقه غرامه اتیدرمك ایسه اول سعی ایدوب شكایت ایدن كمسنه
اول غرامه یه ضامن اولور عادته‌ده اولان ضمیر سلطانه راجعدر وكذا لو
سعی بغیر حق عند محمد زجرا له وبه یفتی وكذلك قچن بر كمسنه بر كمسنه‌یی بغیر
حق ولا سبب بر سلطانه سعی ایدوب شكایت ایلسه انك اوزرینه
ضمان واردر امام محمد قتنده زجرا اولمق ایچون وبو قول ایله فتوی اولنور
یعنی فتوی ضامن اولمق اوزرینه درله‌ده اولان ضمیر سعی نك تحتنده اولان
ضمیره راجعدر ولو اطعم الغاصب المغصوب مالكه برئ وان لم یعلمه
یعنی قچن غاصب اولان كمسنه اول ایلدوكی شیئی مالكی اولان كمسنه‌یه اطعام
ایلسه غاصب اولان كمسنه برئ اولور واگرچه مالك اول اطعام كندو
طعامی ایدوكین بلمز ایسه‌ده زیرا كندو مالی كندویه واصل اولمشدر
كتاب الشفعة مصنف رحمة الله علیه بو كتابده شفعه نك
احكامن بیان ایدر معلوم اوله كه شفعه لغتده ضم معناسنه اولان
شفعدن مشتقدر واصطلاح فقهاده هی تملك العقار علی مشتریه بما
قام علیه جبرا یعنی شفعه نك معناسی عقار اولان شیئی مشترینه اشترا
اولنان بها ایله تملیك ایلمكدر وتجب بعد البیع یعنی ذكر اولنان شفعه
بیعدن صكره واجبه اولور وتستقر بالاشهاد وكذلك شفعهٔ مزبوره اشهاد
ایله لازمه ومستقره اولور زیرا حق شفعه قبل الاشهاد ثابت دكلدر
وتملك بالاخذ بقضاء او رضاء یعنی مزبوره شفعه قضا قاضی ایله یاخود
رضا ایله اخذ اولنمق ایله تملك اولنور مادامكه قضا ایله یاخود رضا ایله
اخذ اولنمیه تملك اولنماز وانما تجب للخلیط فی نفس المبیع یعنی شفعه
نفس مبیعده خلیط ایچون یعنی قسمت ایلمین شریك ایچون ثابت
ولازم اولور مثلا ایكی شریكدن بری حصه‌سن بر اجنبی‌یه بیع ایلمك گبی
فان لم یكن او سلم فللخلیط فی حق المبیع كالشرب والطریق الخاصین
كنهر لا تجری فیه السفن وطریق لا ینفذ یعنی واگر خلیط یعنی شریك موجود
اولمسه ویاخود موجود اولسه لكن حصه‌سن تسلیم ایلسه اول تقدیرجه
شفعه خلیطك اولور حق مبیعده اول شرب خاص° احترازمق گبی وطریق
خاص شول نافذ اولمین طریق گبی ثم الجار الملاصق ولو بابه فی سكة
اخری یعنی شفعه خلیط واجبه اولدقدن صكره جار ملاصقه واجب
وثابت اولور وجار ملاصق اكا درلر كه اوی اول شفعه ایله اخذ اولنه جق
دارك ظهرینه ملاصق اوله قپوسی بر سكه اخرده یعنی بر طریق اخرده
اولورسه‌ده شفعه مانع اولماز زیرا قپوسی سكه‌ده اولسه حق مبیعده

مبیعده خلیط اولور ومن له جذوع علی حائطها او شركة فی خشبة علیه
جار وان فی نفس الجدار فشریك یعنی شول كمسنه نك شفعه ایله اخذ
اولنه جق دیوار اوزرنده جذوعی یعنی دیركلری اولمش اوله یاخود اول
دیوارك اوزرنده اولان خشبه‌ده یعنی دیركده شركه‌سی اولمش اول كمسنه
جار عد اولنور واگر اول جذوع نفس جدارده اولسه اوزرنده اولمسه
شریك عد اولنور زیرا شركه عقارده در منقولده دكلدر له‌ده اولان ضمیر
ماقبلنده اولان من لفظنه راجعدر حائطهاده اولان ضمیر داره راجعدر
علیه‌ده اولان ضمیر حائطه راجعدر وهی علی عدد الرأس لا السهام یعنی
شفعه بر دارده موجود اولان شركانك رؤسی عددنجه تقسیم اولنور سهام
اوزره تقسیم اولنماز مثلا اوچ كمسنه بر دارده شریك اولسه‌لر برینك
نصفی اولسه وبرینك ثلثی اولسه وبرینك سدسی اولسه صاحب
النصف اولان كمسنه نصفنی بیع ایلسه صاحب الثلث ایله صاحب
السدس اولان كمسنه‌لرك مابینلرنده برابر قسمت اولنور وامام مالك
وامام احمد قتلرنده سهام اوزره تقسیم اولنور مثلا دار اوچ كمسنه نك
مابینلرنده مشترك اولسه برینك نصفی وبرینك ثلثی وبرینك سدسی
اولسه صاحب السدس اولان كمسنه كندو سدسنی بیع ایلسه صاحب
النصف اولان اوچ خمس الور وصاحب الثلث اولان كمسنه ایكی خمس
الور فاذا علم الشفیع بالبیع یشهد فی مجلس علمه علی انه یطلبها وچون شفیع
اولان كمسنه اول واقع اولان بیعه عالم ومطلع اوله بینه اول عالم اولدیغی
مجلسده شفعه‌یه طالب اولدوغنه شاهد طوته كه شفعه طلبندن
اعراض ایلدر دینلمسون وشفیعك عالم اولمسی ایكی رجل یاخود بر رجل
ایله ایكی امرأه نك اعلام ایلملری ایله اولور امام ابو حنیفه قتنده علمه‌ده
اولان ضمیر شفیعه راجعدر انه‌ده اولان ضمیر بیعه اكا راجعدر یطلبهاده اولان
ضمیر شفیعه راجعدر ویسمی طلب مواثبة یعنی شفیعك ایدن جكی طلبه
طلب مواثبه تسمیه اولنور مواثبه وثوبدن مشتقدر كه سرعتله صچرامقدر
گویا كه اول شفیع اولان كمسنه اول مجلسدن عجله ایله صچرایوب شفعه‌یه
طالب اولدیغنه شاهد طوتار ثم یشهد عند العقار او علی المشتری او علی
البایع ان كان المبیع فی یده یعنی شفیع اولان كمسنه مجلس علمنده اشهاد
ایلدكدن صكره عقار قتنده اشهاد ایلیه زیرا حق اكا متعلقدر ویاخود مشترینك
اوزرینه اشهاد ایلیه اگر مبیع اولان شیئ انك یدنده اولسه زیرا اول حینده
ید وار درینده‌ده اولان ضمیر بایعه راجعدر فیقول اشتری فلان هذه الدار

وقد كنت طلبت الشفعة وانا اطلبها الآن فاشهدوا على ذلك امدى شفيع
اولان كمسنه شفعه طلب ايليوب اشهاد ايلدوكى زمانده دیه كه بوندن
اسبق فلانكمسنه بو دارى اشترا ايلمش ايدى و بن بوندن اول شفعه طلب
ايلمش ايدم و شمديكى حالده دخى طلب ايدرم سزلر دخى طلب ايلدوكمه شاهد
اولكز ويسمى طلب تقرير واشهاد و بو طلبه طلب تقرير واشهاد تسميه اولنور
وامام ابو يوسف قتنده اول طلب ايلدوكى عقارك تسميه اولنمسى وتحديد
اولنمسى اشتراط اولنور زيرا شفعه طلب ايلمك صحيح اولماز مادامكه طلب
ايلدوكى معلوم اولميه ثم يطلب عند قاض فيقول اشترى فلان دار كذا
وانا شفيعها بسبب كذا فمره بالتسليم الي يعنى شفيع اولان كمسنه شفعه
طلبنه اشهاد ايلدكدن صكره شفعه ئى بر قاضى حضورنده طلب ايليه و دیه كه
فلان كمسنه فلان دارى اشترا ايلمش ايدى و بن اول دارك شفيعيم فلان سبب
ايله امدى مشترى اولان كمسنه يه امر ايله كه بكا اول دارى تسليم ايليه شفيعها ده
اولان ضمير داره راجعدر فمره ده اولان ضمير بارز مشترى يه راجعدر ويسمى طلب
خصومة وتمليك و بو طلبه طلب خصومة وطلب تمليك تسميه اولنور
ولا تبطل الشفعة بتاخيره مطلقا فى ظاهر المذهب وعليه الفتوى يعنى شفيعك
شفعه ئى تاخير ايلمسيله شفعه باطل اولماز مطلقا يعنى كرك عذرى اولسون
كرك اولمسون ظاهر مذهبده قول بودر و فتوى بونك اوزرينه در هدايه ده
وكافيده بويله ذكر اولنمشدر بتاخيره ده اولان ضمير شفعه يه راجعدر وقيل
يفتى بقول محمد انه اخره شهرا بلا عذر بطلت و بر روايتده كلديكه امام
محمد قولى ايله فتوى اولنور كه شفيع اولان كمسنه اگر شفعه طلب ايلمكلكى بلا عذر
شرعى بر آى تاخير ايلمسه شفعه باطل اولور مبسوطده و قاضيخانده فتوى
بونك اوزرينه در ديو بيان ايلمشلردر انه ده اولان ضمير شفعه يه راجعدر
اخره ده اولان ضمير طلب شفعه يه راجعدر وان ادعى الشراء وطلب الشفعة
سأل القاضى المدعى عليه فان اقر بملك ما يشفع به او نكل عن الحلف
على العلم بملكيته او برهن الشفيع سأله عن الشراء يعنى قچن شفيع اولان كمسنه
اول شفعه ايله طلب ايده جكى دارك اشترا ايلمسن دعوى ايدوب شفعه سن
دخى طلب ايلسه قاضى اولان كمسنه مدعى عليه اولان كمسنه يه كه مشتريدر
سؤال ايليه امدى اول مدعى عليه دخى اگر اول ما يشفع بهنك ملكيتنه اقرار ايلسه
وياخود ملكيتنه عالم اولدوغنه يمين ايلمكدن نكول ايلسه وياخود شفيع
اولان كمسنه اول ما يشفع بهنك ملكيتنه برهنه ايلسه قاضى اولان كمسنه
اول حينده خصم اولان كمسنه يه شراء ايلديكندن سؤال ايليه فان اقر به

اقر به او نكل عن اليمين انه ما ابتاع او ما يستحق عليه بها الشفعة او برهن
الشفيع قضى له بها امدى مزبور خصم سؤال اولندقدن صكره اگر شرا ايلديكنه
اقرار ايلسه ياخود اشترا ايلمدوكنه يمين ايلمكدن نكول ايلسه وياخود بو طلب
اولنان شفعه اوزرينه مستحق اولمديغنه يميندن نكول ايلسه وياخود شفيع
اولان كمسنه شرايه برهنه ايدوب شاهد كتورسه قاضى اولان كمسنه اول شفعه يى
شفيع اولان كمسنه يه حكم ايدوب قضا ايلسه بو تقدم ايدن اشيانك برى
ايله ثابت اولديغى اجلدن به ده اولان ضمير شرايه راجعدر له ده اولان ضمير شفيعه
راجعدر بها ده اولان ضمير شفعه يه راجعدر ولا يشترط احضار الثمن وقت الدعوى
فاذا قضى له لزم احضاره يعنى شفعه ايله طلب اولان دارك ثمنى وقت
دعواده احضار ايلمك شرط دكلدر وچون قاضى مدعى اولان كمسنه يه شفعه يى
حكم وقضا ايليه اول زمانده ثمنك احضارى لازم اولور امام محمد قتنده بر روايتده
مادامكه مدعى ثمنى احضار ايلميه اكا قضا اولنميه له ده اولان ضمير شفيعه راجعدر
احضاره ده اولان ضمير ثمنه راجعدر وللمشترى حبس الدار لقبضه ودخى مشترى
ايچون جائزدركه دارى حبس ايدوب تسليم ايلميه ثمنى قبض ايلمك ايچون زيرا دارك
مشتريسى بايع منزله سنده در لقبضه ده اولان ضمير ثمنه راجعدر ولا تبطل شفعته
بتاخير الثمن بعد ما امر باداءه يعنى شفيع اولان كمسنه شفعه ايله اخذ ايتدوكى
دارك ثمننى ادا ايلمسنه امر اولندقدنصكره ثمنى تاخير ايلمكلك ايله شفعه سى
باطل اولماز زيرا قضا اولنمق ايله تأكيد اولنمشدر شفعته ده اولان ضمير شفيعه
راجعدر باداءه ده اولان ضمير ثمنه راجعدر وللشفيع ان يخاصم البايع ان كان
المبيع فى يده ودخى شفيع ايچون جائزدركه بايع اولان كمسنه ايله خصومت
ايده اگر اول مبيع اولان دار يدنده ايسه زيرا اصالت طريقيله يد انكدر فى
يده ده اولان ضمير بايعه راجعدر ولا يسمع القاضى البينة عليه حتى يحضر المشترى
فيفسخ البيع بحضرته ويقضى بالشفعة على البايع يعنى قچن مشترى غائب
اولسه قاضى اولان كمسنه اول بايع اولان كمسنه نك اوزرينه شفعه ايله قضا ايلميه
تا كيم مشترى حاضر اوله حاضر اولدقدنصكره قاضى اول بيع مزبورى مشترينك
حضورنده فسخ ايدوب شفعه ايله بايع اوزرينه حكم وقضا ايليه زيرا هر
برينك مبيعده حقى واردر عليه ده اولان ضمير بايعه راجعدر بحضرته ده اولان
ضمير مشترى يه راجعدر ويجعل العهدة عليه ودخى قاضى اولان كمسنه اول
شفعه ايله اخذ اولنان دارك عهده سنى يعنى حقوقنى اول بايعك اوزرينه
ايليه عليه ده اولان ضمير بايعه راجعدر والوكيل بالشراء خصم للشفيع ما لم
يسلم الى الموكل يعنى شرايه وكيل اولان كمسنه شفيع اولان كمسنه يه خصم

مادامکه مبیع وکیله تسلیم ایلمیه ومبیع تسلیم ایلدوکی تقدیرجه خصم اولماز
وللشفیع خیار الرؤیة والعیب وان شرط المشتری البراءة منه وخی شفیع
ایچون خیار رؤیة وخیار عیب واردر واکر مشتری عیبدن بری اولمکی
شرط ایدرسه زیرا شفعه ایله اخذ ایلمک شرا منزله سنده در ایله او
آنده خیار رؤیة وخیار عیب ثابت اولور **فصل** بو فصل شفیع ایله
مشترینک بیننده واقع اولان بیانندهدر وان اختلف الشفیع والمشتری
فی الثمن فالقول للمشتری یعنی قچن شفیع ایله مشتری اولان کمسنه‌لر اول شفعه
ایله اخذ اولنان دارک ثمننده اختلاف ایلسه‌لر قول بو مسئله‌ده مشترینکدر
زیرا شفیع اولان کمسنه عقارک استحقاقنی دعوی ایدر مشتری ایسه انی انکار
ایدر امدی قول منکرکدر وان برهنا فللشفیع وقچن شفیع ایله مشترینک
هر بری بینه ایدوب شاهد کتورسه‌لر قول شفیعکدر امام ابو حنیفه ایله
امام محمد قتنده وعند ابی یوسف للمشتری وامام ابو یوسف قتنده قول
مشترینکدر زیرا زیاده لکه مثبتدر وان ادعی المشتری ثمنا والبایع اقل منه اخذه
الشفیع بما قال البایع قبل قبض الثمن واکر مشتری اولان کمسنه فلان قدر ثمن
دعوی ایدوب بایع اولان کمسنه اول مقداردن اقل مقدار دعوی ایلسه امدی
اول مبیع اولان داری شفیع اولان کمسنه بایعک دیدوکی بها ایله اخذ ایلیه ثمن
قبض اولنمزدن اول وبما قال المشتری بعده وثمن قبض اولندقدن صکره
مشترینک دیدوکی بها ایله اخذ ایلیه وان عکسا فبعد القبض یعتبر قول المشتری
وقبله تحالفا واکر عکس اولنوب مثلا بایع اولان مشترینک دعوی ایلدیکی
مقداردن زیاده بر مقدار دعوی ایلسه امدی اکر قبضدن صکره ایسه مشترینک
قولی اعتبار اولنور واکر قبضدن اول ایسه ایکیسی تحلیف اولنورلر وای
نکل اعتبر قول صاحبه واکر ایکیسنک بری یمیندن نکول ایلسه صاحبنک
قولی یعنی اول برینک قولی اعتبار اولنور وان حلفا فسخ البیع ویأخذه
الشفیع بما قال البایع بایع ایله مشترینک هر بری یمین ایلسه بیع فسخ
اولنور وشفیع اولان کمسنه اول مبیع بایعک ایدوکی بها ایله اخذ ایلیه زیرا
بیعک فسخ اولمسی شفیع حقنک بطلاننه موجب دکلدر وان حط عن المشتری
بعض الثمن یأخذ الشفیع بالباقی واکر بایع اولان کمسنه مشترینک اوزرندن
ثمنک بعضیسی حط ایلیوب اشغه قوسه شفیع اولان کمسنه اول مبیع باقی
قلان بها ایله اخذ ایدر وان حط الکل یأخذ بالکل واکر ثمنک کلیسی حط ایدوب
اوزرندن دفع ایلسه کل ثمن ایله اخذ ایلیه وان حط النصف ثم النصف
الاخیر واکر اول کره‌ده بر نصفک حط ایدوب صکره اول بر نصف یأخذ بالنصف صح

نصف اخری حط ایلسه اول بر نصف اخیر ایله اخذ ایلیه وان زاد المشتری
فی الثمن لا یلزم الشفیع الزیادة واکر مشتری اولان کمسنه اول مبیعک ثمننه
بر شئ زیاده ایلسه اول زیاده لک اول شفیعه لازم اولماز زیرا شفیعه
ضرر واردر وان کان الثمن مثلیا لزم الشفیع مثله یعنی قچن اول مبیعک
ثمنی مثلی اولسه شفیع اولان کمسنه‌یه اول مثلینک مثلی لازم اولور وان قیمیا
فقیمته واکر اول مبیعک ثمنی مثلا عقارات کبی متقوم اولسه قیمتی لازم
اولور وان کان مؤجلا اخذ بثمن حال او یطلب فی الحال ویأخذ بعد مضی
الاجل واکر مبیعک ثمنی مؤجل اولسه انی ثمن حال ایله اخذ ایله یاخود
شفعه‌ء اول حالده طلب ایلیه واول مبیع اجلک مضیندن صکره اخذ
ایلیه ولا یتعجل ما علی المشتری لو اخذ الشفیع بالحال وخی بایع اولان کمسنه
مشترینک اوزرنده اولان ثمنی تعجیل ایدوب ایلمیه اکر شفیع اولان کمسنه
اول مبیعی ثمن حال ایله اخذ ایلمش اولسه ولو سکت عن الطلب لیعجل
الاجل بطلت شفعته خلافا لابی یوسف وقچن شفیع اولان کمسنه شفعه
طلب ایلمدن سکوت ایلسه اول تاجیل اولان اجل حال اولمق ایچون
شفعه‌سی باطله اولور امام ابو حنیفه ایله امام محمد قتنده وامام ابو یوسف
ایچون خلاف واردر یعنی انک قتنده باطله اولماز شفعته‌ده اولان ضمیر
شفیعه راجعدر ولو اشتری ذمی بخمر او خنزیر یأخذه الشفیع الذمی بمثل
الخمر وقیمة الخنزیر والمسلم بالقیمة فیهما یعنی قچن بر ذمی بر عقاری خمر ایله
یاخود خنزیر ایله اشترا ایلسه ینه ذمی اولان شفیع اول عقاری اول خمرک
مثلی ایله وخنزیرک قیمتی ایله اخذ ایلیه ومسلم اولان شفیع انی ایکیسنده
قیمتله اخذ ایلیه زیرا خمر ایله خنزیر مسلم قتنده متقوم اولان اموالدن دکلدر
یأخذه‌ده اولان ضمیر بارز عقاره راجعدر فیهماده اولان ضمیر خمر ایله خنزیره
راجعدر ولو بنی المشتری او غرس اخذها الشفیع بالثمن وبقیمتهما مقلوعین
کما فی الغصب یعنی قچن مشتری اولان کمسنه اشترا ایلدوکی ارضده یاپی
یاپسه یاخود اغاج دکسه شفیع اولان کمسنه اول اراضی اشترا اولنان
ثمن ایله اخذ ایلیه والحنده اولان بنا ایله غرسی یرلرندن مقلوع اولدقلری
حالده اولان بها ایله اخذ ایلیه ارض مغصوبه‌ده اولدیغی کبی اخذهاده اولان
ضمیر ارضه راجعدر قیمتهماده اولان ضمیر بنا ایله غرسه راجعدر او کلف
المشتری قلعهما ویاخود شفیع اولان کمسنه مشتری اولان کمسنه‌یه اول بنا
ایله غرسک قلعنی تکلیف ایلیه قلعهماده اولان ضمیر ینه بنا ایله غرسه راجعدر
ولو استحقت بعد ما بنی الشفیع او غرس رجع علی المشتری بالثمن فقط

يعني قچن اول اشترا اولنوب شفعه ايله اخذ اولنان ارضده شفيع
اولان كمسنه بر مقدار بنا وغرس ايلدكدن صكره برآدمه مستحق اولسه شفيع
اولان كمسنه مشتري اولماكمسنه نك اوزرينه انجق ثمن ايله رجوع ايدر بنا
ايله غرسك قيمتي ايله رجوع ايلمز وان جف الشجر او انهدم البناء عند المشتري
يأخذها الشفيع بكل الثمن ان شاء واكر اول ارضده غرس اولنان شجر
غرس اولنان شجر كندو كندودن قوروسه وياخود اول بنا اولنان بنا مشتري نك
يانندن منهدم اولسه مشتري اولان اني كل ثمن ايله ايليه اكر استرسه
زيرا ايكيسنده ارضنه تابعدر واسترسه ترك ايليه زيرا تملك ايلمكه جبر
اولنماز وان هدم المشتري البناء اخذ الشفيع العرصة بحصتها واكر مشتري
اولان كمسنه اول ارضده اولان بنايي هدم ايلسه شفيع اولان كمسنه اول
بنادن خالي اولان عرصه ثمندن حصه سيله اخذ ايليه زيرا هدم كندو فعلي
ايله اولدوغي اجلدن ثمنك مقداري اول هدم اولنان بنانك مقابله سنده
صرف اولندي بحصتهاده اولان ضمير عرصه يه راجعدر وليس له اخذ النقض
نقض كسر نون ايله منقوض معناسنه يعني مشترك اولان كمسنه اول منقوضك
ثمني اخذ ايلمك جائز دكلدر منفصل اولمشدر لهده اولان ضمير مشتري يه
راجعدر وان اشترى المشتري الارض مع شجر مثمر او غير مثمر فاثمر في يده
اخذها الشفيع مع الثمر فيهما يعني المشتري اولان كمسنه ارضي بر شجر مثمر ايله
ياخود شجر غير مثمر ايله وكندو يدنده مثمر اولسه اخذ ايدوب اشتري ايلسه
شفيع اولان كمسنه ارضي ايكيسنده اولان ثمر ايله ذكر اولنان ايكي حالده اخذ
ايليه زيرا ثمر متصل اولمغله اكا تابع اولمشدر فان جذه المشتري فليس
للشفيع اخذه واكر مشتري اولان كمسنه اول ثمري جذ ايدوب قطع ايلسه
شفيع اني اخذ ايلمك جائز دكلدر زيرا منفصل اولمشدر جذهده اولان
ضمير ثمره راجعدر اخذهده اولان ضمير بنه اكا راجعدر ويأخذ ما سواه
بالحصة في الاول بكل الثمن في الثاني يعني شفيع اولا كمسنه مثمر اولان شجرك
ماعداسي حصه سيله اخذ ايليه عقد اولده يعني شجري ثمري ايله اشتري
ايلمك لك صورتنده وكل ثمن ايله اخذ ايليه عقد ثانيده يعني شجري غير
مثمر ايله اشترا ايلمك صورتنده ما سواهده اولان ضمير مثمره راجعدر

باب ما يجب فيه الشفعة وما لا يجب وما يبطلها

مصنف بو بابده
شفعه واجب اولان وواجب اولميان شفعه يي ابطال ايدن يرلري بيان
ايدر انما تجب الشفعة قصداً في عقار ملك بعوض هو مال يعني شفعه
قصد طريقيله شول عقارده واجبه اولوركه عوض ايله ملك اولنمش

اولنمش اوله انجلين عوض كه مال اوله وان لم يمكن قسمته كرحى وحمام
وبئر يعني اول عقارك قسمتي ممكن اولماز ايسه ده كرمان كبي وحمام كبي وقيو
كبي اولان اشياده فلا تجب في عرض وفلك امدي قچن عروضده وكميده شفعه
اولماز يعني كميده وعروضده شفعه واجبه اولماز زيرا حضرت صلى الله
تعالى عليه وسلم بيورر لركه لا شفعة الا في ربع وحائط وامام مالك قتنده
شفعه عقارده جائزه اولدوغي كبي كميده دخي جائزدر وبناء وشجر بيعا بدون
الارض ودخي ارضسز بيع اولنان بنا ايله شجرده شفعه واجبه اولماز زيرا
منقولات قسمندندر واكر ارض ايله بيع اولنورلر ايسه شفعه واجبه اولور
ولا في ارث وصدقة وهبة بلا عوض مشروط ودخي ارث ايله منقول
اولانده وصدقه ايله وعوض مشروط طسز هبه ايله ملك اولنمش شيئده
شفعه واجب اولماز وما بيع بخيار البائع او بيعاً فاسداً لم يسقط حق
الفسخ ودخي خيار بايع ايله وبيع فاسده ايله بيع اولنان شيئده شفعه
واجبه اولماز مادامكه بايع حق فسخ اسقاط ايلميه اسقاط ايدرسه شفعه
واجبه اولور زيرا مانعكه حق فسخدر زائل اولمشدر ولا فيما قسم بين الشركاء
او جعل اجرة او بدل خلع او عتق او صلح عن دم عمداً او مهراً وان قوبل ببعضه
مال ودخي شركاء بينلرنده قسمت اولنوب اجرت اجير ياخود بدل صلح و
ياخود بدل عتق ويا خود دم عمد مقابله سنده واقع اولان صلحه بدل وياخود
بر خاتونه مهر قلنان اشيالرده شفعه واجبه اولماز واكر كه اول مهرك بعضيسني
مال ايله مقابله اولورسه ده مثلا بر كمسنه بر خاتوني بر دار اوزرينه تزوج
ايليوب اول خاتون اكا بيك درهم رد ايلمك اوزره امدي بو ذكر اولنان
مسائلك جمله سنده شفعه ثابت اولماز زيرا بو ذكر اولنان اموال دكلدر
ببعضهده اولان ضمير مهره راجعدر وعندهما تجب في حصة المال واما مين
قتنده مال حصه سنده شفعه واجبه اولور مثلا مهر مقابله سنده وريلان دارك
قيمتي بيك درهم اولسه بيك درهم درهم مقابله سنده حاب اولنور
واول قبض اولنان بيكده شفعه واجبه اولور ولا فيما صولح عنه بانكار او
سكوت ودخي انكار ايله ياخود سكوت ايله مصالحه اولنان شيئده شفعه
واجبه اولماز مثلا بر كمسنه بر آخر كمسنه نك دارني دعوا ايدوب مدعى عليه
اولان كمسنه اول اثناده انكار ياخود سكوت ايلسه صكره بينلرينه مصلح
كيروب اول مدعي يه بر مقدار مال ايله مصالحه ايلسه لر اول دارده شفعه
واجبه اولماز عنهده اولان ضمير مايه راجعدر وتجب فيما صولح عليه باحدهما
اما بالكذ مدعى عليه نك سكوتيله وياخود بالكل انكار ايله مدعينك مصالحه

ربع او

اولنه وغیر داره شفعه واجبه اولور مثلا مدعی اولان کمسنه دعوی ایلدکده مدعی
علیه انکار ایله ویاخود سکوت ایله صکره مدعی دعواسی مقابله سنده
بر دار ایله مصالحه ایلسه اول دارده شفعه واجبه اولور زیرا مدعینك زعمنجه
اولدار کندو حقی مقابله سنده اخذ ایلمشدر علیه ده اولان ضمیر مایه راجعدر
ولا فیما سلمت شفعته ثم رد بخیار رؤیة او شرط او بخیار عیب بقضاء
وحتی شفعه سی تسلیم اولنوب خیار رؤیت ایله یاخود خیار شرط ایله یاخود
عیب ایله قضاء قاضی ایله رد اولنان اشیاده شفعه واجبه اولماز زیرا
فسخدر شفعته ده اولان ضمیر مایه راجعدر وما رد به بلا قضاء او بالاقالة تجب
فیه وشول بیعکه خیار عیب ایله قضاء قاضی سز رد اولنمش اوله یاخود
اقاله ایله رد اولنمش اوله آنده شفعه واجبه اولور به ده اولان ضمیر عیبه
راجعدر فیه ده اولان ضمیر ما قبلنده اولان مایه راجعدر وتجب فی العلو وحده
وفی السفل بسببه وحتی شفعه یالکز عالی اولان مکاننده واجبه اولور وحتی
اسفل اولان مکاننده واجب اولور اول عالی مکانك سببی ایله وحده ده
اولان ضمیر علوه راجعدر بسببه ده اولان ضمیر علوه راجعدر وفیما بیع بخیار
المشتری وحتی خیار مشتری ایله بیع اولنان شیئده شفعه واجبه اولور
وان بیعت دار بجنب المبیعة بالخیار فالشفعة لمن له الخیار بایعا او مشتریا
یعنی قچن خیار ایله بیع اولنان دارك جانبنده بر دار دخی بیع اولنسه امدی
اول دارده شفعه خیار صاحبی اولان کمسنه نکدر کرك اول صاحب خیار بایع
اولسون کرك مشتری اولسون تمام بحث محلنده مسطوردر وتکون اجازة
من المشتری واول شفعه طلب ایلمك بیعه اجازت اولور مشتریدن
وللشفیع الاولی اخذها منه لا اخذ الثانیة یعنی اول شفیع اولان اچون جائزدرکه
اولکی داری اخذ ایلیه ثانی داری اخذ ایلمك جائزدر اخذها ده اولان ضمیر
اولکی داره راجعدر منه ده اولان ضمیر صاحب خیاره راجعدر وان بیعت
دار بجنب ما بیعت فاسدا فشفیعها البایع ان بیعت قبل قبض المشتری
فاذا قبض بعد الحکم له بها لا تبطل وان بیعت بعد قبض المشتری فالشفعة
للمشتری واکر بیع فاسد ایله بیع اولنان دارك جانبنده بر دار دخی اول
یعنی بر دخی بیع اولنسه امدی اول دارك شفیعی بایعدر اکر بو ایکنجی دار قبض
ایلدیکندن اول قبض ایلمش اولورسه زیرا ملکی باقیدر وچون مشتری اولان
کمسنه اول داری بایعه حکم اولندقدن صکره قبض اوله شفعه سی باطله اولماز
فشفیعها ده اولان ضمیر داره راجعدر له ده اولان ضمیر بایعه راجعدر بها ده
اولان ضمیر داره راجعدر وان استرد البایع منه المبیعة قبل الحکم له بالشفعة

بالشفعة بطلت شفعته واکر بایع اولان کمسنه اول مبیع اولان داری
مشتری یه شفعه ایله حکم اولنمازدن مقدم استرداد ایدرسه شفعه سی باطله
اولور زیرا ملکی منقطع اولور یعنی ملکی منقطع اولمشدر شفعه سن طلب
ایده جك داردن منه ده اولان ضمیر مشتری یه راجعدر له ده اولان ضمیر بایعه
راجعدر وان بعد الحکم بقیت الثانیة علی حکمه واکر اول بایع اولان کمسنه اول
مبیع اولان داره بعد الحکم استرداد ایلسه اول دار ثانیه مشترینك حکم اوزرینه
قالور بر نسخه ده حکمه یرینه ملکه واقع اولمش حکمه ده اولان ضمیر مشتری یه
راجعدر والمسلم والذمی فی الشفعة سواء یعنی طلب شفعه ده مسلم ایله
ذمی مستویدر یعنی برابرلردر بعیده اولدقلری کبی وکذا الحر والعبد المأذون
والمکاتب یعنی مسلم ایله ذمی شفعه ده برابر اولدقلری کبی کذلك حر وعبد
مأذون ومکاتب اولان کمسنه لر شفعه ده برابرلردر ولو فی مبیع السید
کالعکس یعنی قچن شفعه سیدك مبیعده اولسه عکسی کبی اولور یعنی عبد
مأذونك ومکاتبك مبیعنده اولمسی کبیدر **فصل** بو فصل شفعه نك
باطل اولمسنك احکامی بیاننده در وتبطل الشفعة بتسلیم الکل او البعض ولو
من الوکیل وبترك طلب المواثبة او التقریر یعنی شفعه ایله طلب اولنه جق
شیئك کلینی یاخود بعضنی وکیلدن اولورسه تسلیم ایلمك ایله ترك مواثبه
ایله ویاخود ترك طلب تقریر ایله شفعه باطل اولور زیرا شفعه طلبندن
ایله یعنی ترك طلب صح
اعراض واردر وامتناع ایلمکه دلیلدر وبالصلح عن الشفعة علی عوض وحتی
شفعه طلب ایلمدن بر عوض معین اوزرینه صلح اولمق ایله شفعه باطله اولور زیرا
مال اولمین حقدن عوض المق حقنی ابطال ایدر وعلیه رده واول عوض
اخذ ایدن کمسنه نك اوزرینه اول عوضی رد ایلمك واردر زیرا رشوتدر وکذا
لو باع شفعته بمال وحتی قچن شفعه سنی مال ایله بیع ایلسه شفعه باطله اولور
شفعته ده اولان ضمیر صاحب شفعه یه راجعدر وکذا لو قال للمخیرة اختاری
بالف وقال العنین لامرأته ذلك فاختارته بطل خیارها ولا یجب العوض
وحتی تقدم ایدن مسائله مشابه اولان مسائلدن قچن بر کمسنه تخییر ایلدوکی
زوجه سنه اختاری ترك الفسخ بالف دیسه زوجه دخی اختیار ایلسه خیار
باطله اولور واول ذکر اولنان عوض واجبه اولماز وتبطل ببیع ما یشفع به
قبل الحکم له بها یعنی شفیع اولان کمسنه یه شفعه ایله حکم اولنمزدن اول ما
یشفع به اولان شیء بیع اولنسه شفع باطله اولور له ده اولان ضمیر شفیعه
راجعدر بها ده اولان ضمیر شفعه یه راجعدر وبموت الشفیع وحتی موت
شفیع ایله شفعه باطل اولور لا بموت المشتری یعنی مشترینك موتی ایله

شفعه باطله اولماز ولا شفعة لمن باع یعنی بایع اولان کمسنه نك شفعه سی
یوقدر مثلا شفیع دار صاحبنك طرفندن وکیلی اولسه و بیع ایلسه اول
مشفوعه ده شفعه قالماز او بیع له یاخود انك اچون بیع اولنمش اوله مثلا
بایع اولان کمسنه مضارب اولسه بر داری بیع ایلسه بو صورتده رب
المال اولان کمسنه اچون شفعه یوقدر اول بیع اولنان دارده زیرا انکدر او ضمن
الدرك او ساوم المشتری بیعًا او اجارةً وخ قچن شفیع اولان کمسنه اول
بیع اولان دارك درکنی مشتری اچون ضامن اولسه یاخود مشتری اولان
کمسنه دن اول دارك بیعنی و یاخود اجاره سنی مساومه ایدوب طلب ایلسه
شفعه باطله اولور زیرا مشترینك ملکی ثابت اولمسنه رضادر وتجب لمن
ابتاع او ابتیع له وخ شفعه شول کمسنه یه واجبه اولورکه بر داره وکالت
طریقیله بر کمسنه یه اشترا ایلمش اوله وحال بوکه کندوسی شفیع اوله و یاخود
انك اچون اشترا اولنمش اوله وحال بوکه کندوسی شفیع ولو قیل للشفیع
انها بیعت بالف فسلم ثم بان انها بیعت باقل او بکیلی او وزنی او عددی
متقارب قیمته الف او اکثر فله الشفعة یعنی قچن شفیع اولان کمسنه یه بو دار مثلا
بیك درهمه بیع اولندی دنیلسه شفیع دخی بو مقداره بیع اولندوغن تسلیم
ایلسه صکره بیك درهمدن اقله بیع اولندوغن اظهار ایلسه یعنی اقله
بیع اولندوغی ظاهر اولسه یاخود کیلی یاخود وزنی یاخود عددی متقارب
اولان عددی ایله که قیمتی بیك درهمدر یاخود اکثردر بیع اولندوغی ظاهر
و متبین اولسه اول تسلیم ایلین کمسنه اچون شفعه طلب ایلمکك واردر
زیرا کندودن واقع اولان تسلیم محلنده واقع اولمامشدر ولو بان انها
بیعت بعرض قیمته الف او بدنانیر قیمتها الف فلا وقچن اولدارك قیمتی
بیك درهم اولان عوض ایله یاخود قیمتی بیك درهم اولان دنانیر ایله بیع
اولندوغی متبین اولسه اکا شفعه یوقدر ولو قیل له المشتری فلان فسلم
فبان انه غیره فله الشفعة وقچن شفیع اولان کمسنه یه داری اشترا ایدن
فلان کمسنه در دیسه لر اول دخی تسلیم ایدوب سکوت صکره اشتری
ایدن کمسنه فلانك غیریسی ایدوکی ظاهر و متبین اولسه اول شفیع اچون
شفعه واردر زیرا شفعه اسقاط ایلدوکی کمسنه ظهور ایلدی ولو بان انه
هو مع غیره فله الشفعة فی حصة الغیر وقچن شفیعك شفعه سنی اسقاط
ایلدوکی کمسنه اول ایلدوکی لکن غیر سیله اشترا ایلدوکی ظاهر و متبین
اولسه امدی شفیع اولان کمسنه نك اول غیر اولان کمسنه نك حصه سنده
شفعه سی واردر زیرا تسلیم اول اولکی یه ایدر انه ده اولان ضمیر مشتری یه راجعدر

راجعدر غیرده اولان ضمیر بیعه اکا راجعدر فله ده اولان ضمیر شفعه یه راجعدر ولو
بلغه بیع النصف فسلم فظهر بیع الکل فله الشفعة وقچن شفیع اولان کمسنه یه
شفعه ایله اخذ ایده جکی دارك نصفی بیع اولندوغی خبری واصل اولسه صکره
جمله سی بیع اولندوغی ظاهر و متبین اولسه اول شفیع اولان کمسنه اچون واردر
بلغه ده اولان ضمیر شفعه یه راجعدر ولو باعها الا ذراعا من طول جانب الشفیع
فلا شفعة له وقچن بر کمسنه دارنی بیع ایلیوب مکر شفیع اولان کمسنه نك
اونیك طولی اولان جانبندن بر ذراع مقدارنی بیع ایلمسه اول شفیع اولان
کمسنه اچون شفعه یوقدر زیرا جوار منقطع اولمشدر و بو مسئله ده اسقاط
شفعه ده بر حیله در وان شری منها سهما بثمن ثم شری باقیها فالشفعة فی
السهم فقط واکر بر کمسنه بر داردن بر سهم اشترا ایلیوب صکره باقیسین
اشترا ایلسه امدی شفعه انجق یالکز شرا ایلدوکی سهمده در و مسئله ده اسقاط
شفعه جوارده حیلهٔ اخری در وان ابتاعها بثمن ثم دفع عنه ثوبا اخذها الشفیع
بالثمن لا بقیمة الثوب واکر اولداری بر ثمن ایله اشترا ایدوب و اول ثمن
مقابله سنده بر ثوب ویرسه شفیع اولان کمسنه اولداری بر ثوب معین
ایله اخذ ایلیه اول ثوبك قیمتی ایله اخذ ایلمیه بو مسئله دخی اسقاط شفعه
جوارده وغیر سنده بر حیله در ولا تکره الحیلة فی اسقاطها عند ابی یوسف
وبه یفتی قبل وجوبها وعند محمد تکره یعنی اسقاط شفعه ده حیله ایلمك مکروه
دکلدر امام ابو یوسف قتنده و بو قول ایله فتوی اولنور یعنی فتوی مکروه
اولمامسنك او زرینه در شفعه واجب اولمازدن اول اما واجب اولدقدن
صکره بلا خلاف مکروهدر امام محمد قتنده مکروهدر امام خصاف حیله کتابنده
دیرکه * لا بأس الحیلة فیما یحل ویجوز * یعنی جائز و حلال اولان صورتلرده و بر
کمسنه نك حقی ابطال اولنمامق صورتنده حیله جائزدر فی اسقاطها ده
اولان ضمیر شفعه یه راجعدر به ده اولان ضمیر عدم کراهته راجعدر وللشفیع
اخذ حصة بعد المشترین لا حصة بعد البایعین یعنی شفیع اولان کمسنه اچون
جائزدر بعض مشتریلرك حصه سن اخذ ایلیه اما بعض بایعلرك اخذ
ایلمك جائز دکلدر مثلا اولکی صورتده بر جماعت بر کمسنه دن بر دار اشتری
ایلسه شفیع اچون اول بعض مشتریلرك حصه سن الموق واردر و ایکنجی
صورتده بر جماعت بر کمسنه یه دار بیع ایلسه لر اول بایعلرك حصه سن
الموق یوقدر زیرا اولکی صورتده تفریق صفقه واردر و ایکنجیده یوقدر وللجار
اخذ بعض مشاع بیع فقسم وان وقع فی غیر جانبه یعنی جارا اچون اول بیع
اولنوب قسمت اولنان مشاعك بعضن اخذ ایلمك جائزدر واکرچه

اول مشترینك حصه سی اولشفیع اولان کمسنه نك جانبنك غیریسنده
اولورسه هم جانبه هم اولان ضمیر شفیعه راجعدر وللعبد المأذون المدیون
الشفعة فی مبیع سیده وبالعکس یعنی عبد مأذون مدیون اولان کمسنه
نك کندو سیدینك مبیعنده شفعه سی واردر وعکسنده کذلك یعنی عبد
مأذون مدیونك مبیعنده شفعه سی واردر زیرا مالنده اجنبی کبیدر سیده هم
اولان ضمیر عبد مأذونه راجعدر وصح تسلیم الاب والوصی شفعة الصغیر
خلافا لمحمد فیما بیع بقیمته او اقل وقوله روایة عن الامام فی الاقل الذی لا یتغابن
فیه یعنی صغیرك باباسی یاخود وصیسی اولان کمسنه لره اول صغیرك
شفعه سنی تسلیم ایلمك صحیح اولدر وامام محمد ایچون خلاف واردر شول قیمتی
ایله یاخود قیمتندن اقله بیع اولنان شیئده وامام محمدك قولی ابو حنیفه دن
بر روایتدر شول اقلده که آنده تغابن اولمیه بقیمته هم اولان ضمیر ما قبلنده که
مایه راجعدر قوله هم اولان ضمیر امام محمده راجعدر فیه هم اولان ضمیر اقله
راجعدر **كتاب القسمة** بو کتابده احکام قسمت بیان اولنور
قسمت مصدردر لغتده انقسامك اسمیدر قدوه اقتدانك اسمی اولدوغی
کبی واصطلاح فقهاده هی جمع نصیب شایع فی معین یعنی شایع اولان
نصیبی واحد معینده جمع ایلمکدر ویشتمل علی الافراز والمبادلة یعنی قسمت
ایکی شیئی اوزرینه مشتملدر بر افرازدر که تمیزدر وبر مبادله درکه چون اول قسمت
اولنه جق دارك ابعاضی متفاوت اولسه والافراز غلب فی المثلیات
یعنی مثلیاتده که مکیلات وموزونات وعددیات متقاربه در افراز
اغلبدر فیأخذ الشریك حظه منها حال غیبة صاحبه بو فا ما قبلنده اولان
کلامه تفریعدر یعنی چون مکیلاتدن یاخود غیریدن بر شیء قسمت اولنسه
شریك اولان کمسنه کندو حظ ونصیبنی اول قسمت اولنان شیئدن
کندو صاحبینك یعنی شریکینك غیبتنده اخذ ایلیه زیرا کندو حقیدر ولو
اشتریاه فاقتسماه فلکل ان یبیع حصته مرابحة بحصته ثمنه وچون ایکی
شریك اولان کمسنه لر مثلی اولان شیئی اشترا ایدوب قسمت ایله لر امدی
هر بریسی ایچون جائزدر که کندو حصه سنی مرابحه ایله بیع ایلیه ثمنك حصه سیله
زیرا کندو حصه سی عین حقیدر والمبادلة اغلب فی غیرها یعنی مبادله
مثلیاتك غیریسنده اغلبدر یعنی ثیاب کبی وعقارات وحیوانات کبی
شیئلرده اغلب اولور فلا یأخذه ولا یبیع مرابحة بعد الشراء والقسمة
امدی اول ایکی شریك بریسی کندو حصه سن شریکینك غیبتنده اخذ ایلمیه
ونه مقاسمه دن صکره حصه سن مرابحه ایله بیع ایلمیه ابعاضی متفاوت

متفاوت اولدیغی اجلدن ویجبر علیها فیه بطلب الشریك فی متحد الجنس
یعنی شریك اولان کمسنه اول بر شریکینك طلب ایلمسیله غیر مثلیاتدن
مثلا قیون کبی ودوه کبی متحد الجنس اولان شیئده قسمت اولنمانك
اوزرینه جبر اولنور تتمیم فائده سی ایچون علیها ده اولان ضمیر قسمته راجعدر فیه هم
اولان ضمیر غیر مثلی یه راجعدر لا فی غیره یعنی غیر متحد الجنسده شریك
جبر اولنماز زیرا مبادله متعذردر وندب للقاضی نصب قاسم رزقه من
بیت المال لیقسم بلا اجر یعنی قاضی اولان کمسنه یه ندب اولنور یعنی سنتدر
قسام نصب ایلیه واول قسامك رزقی واجرتی بیت المالدن اوله و
اول شرکانك حصه لری مابینلرنده اجرتسز قسمت ایلمك ایچون اول
مابینلرنده واقع اولان نزاع قطع اولنمق ایچون رزقه هم اولان ضمیر قسامه
راجعدر فان لم یفعل نصب قاسما یقسم باجر یقدره له القاضی واگر اول
قاضینك اجرتسز قسمت ایلمك ایچون نصب ایلدوکی قسام اجرتسز
قسمت ایلمکدن امتناع ایلسه قاضی اولان کمسنه اجرتله قسمت ایدر بر قسام
نصب ایلیه واول اجرتی ینه قاضی فرض وتقدیر ایلیه که قسمت صاحبلرندن
اخذ اولنه یقدره هم اولان ضمیر اجره راجعدر له هم اولان ضمیر قسامه راجعدر
وهو علی عدد الرؤس واول قاضینك تقدیر ایلدوکی اجرت رؤس عددی
اوزره توزیع اولنور امام ابو حنیفه قتنده وعندهما علی قدر السهام وامامین
قتنده سهام عددنجه توزیع اولنور واجرة الکیل والوزن علی قدر السهام اجماعا
ان لم یکن للقسمة وان لها فعلی الخلاف یعنی مکیلات وموزونات اولان
اشیانك قسمتنده اولچك ایله طارتمانك اجرتی سهام مقداری اوزره در
اجماع ثلاثه ایله اگر اول مکیل ایله موزونك اجرتلری قسمت ایچون اولمازسه
واگر قسمت ایچون ایسه تقدم ایدن خلاف اوزره در که امام قتنده رؤس
اوزره اولمش ایدر وامامین قتنده سهام اوزره اولمش ایدر ویجب کونه عدلا
امینا عالما بالقسمة یعنی قاضینك نصب ایلدوکی قسام صاحب عدل
وامین وقسمت احوالنده عالم اولمغی واجبدر زیرا مادامکه بو اوصاف ایله
موصوف اولمیه ایلدیکی قسمته اعتبار اولنماز کونه هم اولان ضمیر قسامه راجعدر
ولا یجبر الناس علی قاسم واحد یعنی شهرده اولان ناس مابینلرنده اولان قسمت
ایچون قسام واحد اولمغه اولنمازلر اجره مثلی زیاده اولمامق ایچون ولا یترك
القسام لیشترکوا یعنی قاضی اولان کمسنه قساملر متعدد اولدوغی صورتده بری برینه
شریك اولمقدن منع ایلسون زیرا شریك اولدقلری صورتده خلقه ضرر حاصل
اولور وصح الاقتسام بانفسهم بلا امر القاضی یعنی بر آکار کمسنه لرك مابینلرنده

قسمت متعين اوله كندو نفسلريله امر قاضيسز قسمتلري صحيح اولور بري
برينك قسمتندن راضي اولدقلري ايچون ويقسم على الصبي وليه او وصيه
فان لم يكن فلا بد من امر القاضي يعني نابالغ اولان كمسنه يعني صبي يه متعلق
اولان قسمتي وليسي اولان كمسنه ياخود وصيسي اولان كمسنه قسمت ايليه واكر وليسي
وياخود وصيسي اولمزسه امر قاضيدن لابددر يعني قسمت امر قاضي يه محتاجدر
زيرا قاضي وليسي اولميان كمسنه نك وليسيدر وليه ده او وصيه ده اولان ضميرلر
صبي يه راجعدر ولا يقسم عقار بين الورثة باقرارهم مالم يبرهنوا على الموت
وعدد الورثة يعني وارثلر اعتراف واقرار ايليوب بو عقار بزه بابامزدن
قالدي بو قسمتني طلب ايلسه لر اول عقار آنلرك مابينلرينه كندو اقرارلري
قسمت اولنماز مادامكه موته وعدد ورثه يه برهان ايدوب شاهد كتورمسه لر
امام ابو حنيفه قتنده وعندهما يقسم وامامين قتنده كندو اقرار واعترافلري
قسمت اولنور وغير العقار يقسم اجماعا واكر ورثه نك اقرار ايلدكلري عقار
دكل ايسه اجماع ثلثه ايله برهانسز قسمت اولنور وكذا العقار المشترى
ومشترى اولان عقار اجماع ايله برهانسز مابينلرنده قسمت اولنور والمذكور
مطلق ملكه ونسخه مطلق اولان ملك برهانسز قسمت اولنور مثلا بو شئ
بزم ملكمز مطلقمزدر ديسه لر برهانسز مابينلرنده قسمت اولنه زيرا يدلرنده
اولمسي ملك اولمسنه دليلدر وان برهنا ان العقار في ايديهما لا يقسم حتى
يبرهنا انه لهما ونسخه قسمته طالب اولان ايكي كمسنه بر شئ كندو يدلرنده
اولدوغنه برهان ايدوب بينه كتورسه لر اوني قسمت ايلمك مراد ايدنلر
قسمت اولنميه تا كه كندو ملكلري اولدوغنه برهان ايدوب شاهد كتوره لر
زيرا كندو يدلرنده اولدوغي كفايت ايلمز جائزدر كه بر غيري كمسنه نك اوله انده
اولان ضمير عقاره راجعدر ولو برهنوا على الموت وعدد الورثة والعقار
في ايديهم ومعهم وارث غائب او صبي قسم يعني نسخه وارث اولان كمسنه لر
كندو مورثلرينك موتنه وعدد ورثه يه برهان ايدوب شاهد كتورسه لر
وحال بو كه عقار كندو يدلرنده در ورثه دخي كندولر ايله ميراثه داخل اولورلر بر
غائب كمسنه ياخود بر صبي واردر اول عقار قسمت اولنور بو وجهله ذكر اولنمشدر
هدايه ده ونصب وكيل او وصي لقبض حصة الغائب او الصبي وقاضي طرفندن
بر وكيل وياخود بر وصي نصب اولنوب اول غائب اولان كمسنه نك ياخود
اول صبي اولان كمسنه نك حصه سن قبض ايلمك ايچون لكن امام ابو حنيفه
قتنده اقامت بينه يه محتاجدر وامامين قتنده لازم دكلدر وقولله يله قسمت
اولنور ولو كان العقار في يد الغائب او شئ منه او في يد مودعه او في يد

غائب اولان كمسنه

الصغير لا يقسم ونسخه اول عقارك جمله سي ياخود انك بر مقداري
يدنده اوله وياخود مودعنك ياخود صغيرك يدنده اوله قسمت
اولنميه زيرا قسمت اولنمق غائب ايله صغيرك حضور خصمسز يدلري يد
استحقاق اولدوغنه قضادر منه ده اولان ضمير عقاره راجعدر وكذا لو حضر
وارث واحد او كانوا مشترين وغاب احدهم ونسخه وارث اولان
كمسنه لرك بريسي حاضر اوله ومشترى اولان كمسنه لر بر قاچ اولوب بري
غائب اوله قسمت اولنميه زيرا جمله سنك حاضر اولمسي لازمدر واذا
انتفع كل من الشركاء بنصيبه بعد القسمة قسم بطلب احدهم ونسخه شركانك
بريسي كندو نصيبي ايله منتفع اوله واجلندن بريسي قسمت طلب ايلسه
طلبي ايله قسمت اولنه زيرا كندو حقيدر اكا اجابت واجبدر بنصيبه ده
اولان ضمير كله راجعدر وان تضرر الكل لا يقسم الا برضاهم واكر شركانك
جمله سي قسمت اولنمدين متضرر اوله لر مادامكه جمله سي راضي اولميه قسمت
اولنميه زيرا قسمت تكميل منفعت ايچوندر وان انتفع البعض دون البعض
قسم بطلب ذي النفع لا بطلب الآخر هو الاصح واكر اول قسمتدن بعض شركا
منتفع اولوب بعضيسي منتفع اولمدر ايسه اول صاحب النفع اولان كمسنه نك
طلبي ايله قسمت اولنه اول برآخرك طلبي ايله اولنميه زيرا اول كمسنه منتفع اولمغه
طلبي معتبردر ويقسم العروض من جنس واحد لا يقسم الجنسين بعضها في
بعض يعني عوض تجارت نسخه جنس واحددن اوله قسمت اولنه زيرا
مقصود مختلفدر مكر تراضي ايله اوله ولا الجواهر ولا الحمام ولا البئر ولا الرحى
ولا الثوب الواحد ولا الحائط بين دارين الا برضاهم ونسخه انواع جواهر
وحمام وقيويه ودكرمان وثوب واحد وايكي دار مابينلرنده اولان ديوار قسمت
اولنمازلر مكر شركانك رضالريله اوله اولزمانده قسمت جائز اولور وجوهر ده
قسمت جائز اولمدوغنك حكمتي زيرا تفاوت فاحش واردر وبعضيلر قتنده
جوهر كوچك اولسه قسمتي جائز اولور وكذا الرقيق خلافا لهما ونسخه قسمت
اولنمامق اشيانك بريسي ده رقيقدر امام ابو حنيفه قتنده وامامين ايچون
خلاف واردر يعني امامين قتنده قسمت اولنور آت وقيون كبي متحد الجنس اولدوغي
اجلدن والدور في مصر واحد يقسم كل على حدته يعني مصر واحدده
واقع اولان هر بريسي على حدته باكلز قسمت اولنور امام ابو حنيفه قتنده زيرا
انتفاع بو منوال اوزره حاصل اولور وقالا ان كان الاصلح قسمة بعضها
في بعض جاز وامامين ديديلر كه اكر بر برينك ايچنده قسمت اولنمق اصلح
واولى ايسه قسمت اولنمسي جائزدر زيرا جنس واحددندر بردار واحده

ایکی اولمق کبی اولور بعضهاده اولان ضمیر داره راجعدر وفی مصرین یقسم کل
علی حدة اتفاقاً وشول دورکه مصرینده اوله اتفاق ثلثه ایله هر بریسی کندو
محلّنده علی حدة قسمت اولنور وامام محمّددن بر روایتده قچن دارک بری
بصرەده وبری کوفەده اولە بری بری ایچنده اولدیغی حالده قسمت اولنور
وکذا دارٌ وضیعةٌ اودارٌ وحانوتٌ ونه قچن بر دار ایله بر کوی اوله
یاخود بر دار ایله بر دکّان اوله هر بریسی علی حدّة قسمت اولنور زیرا
جنس مختلفدر والبیوت فی محلّة واحدة اوفی محلّات یجوز قسمة بعضها
فی بعض وشول اولرکه محلّهٔ واحدەده اوله یاخود محلات متعدّده اوله
بعضیسی ایچنده قسمت اولنمسی جائز زیرا مابینلرنده تفاوت قلیلدر
والمنازل الملاصقة کالبیوت والمتباینة کالدّور یعنی بر برینه ملاصق اولان
منزللر کبیدر یعنی اوحکمنده در ومتباین اولوب بر برندن بعید اولنلر
دارلر حکمنده در فصل بو فصل قسّامه متعلّق بعض اشیا بیاننده در
وینبغی للقاسم ان یصوّر مایقسمه ویعدّله ویذرعه ویقوّم بناءه یعنی قسّام
اماکن اولان کمسنه یه لایق ولازمدرکه اول قسمت اینجک مکانی اوّلا بر کاغد
پارەسنده تصویر ایلیوب تحدید ایلیه ونه قسمت سهامی اوزره تعدیل
وتسویه ایلیه ونه انی غیریسندن قسمت ایله قطع ایدوب آیره ونه
ذراع ایله تحدید ایدوب مساحه ایلیه ونه بناسنی بها ایله تقویم ایلیوب
تخمین ایلیه وترکیبده اولان ضمائر مالفظنه راجعدر ویفرز کل نصیب
بطریقه وشربه ونه قسّام اولان کمسنه صاحب حصّه اولان کمسنه لرک
هر برینک حصّه سنه متعلّق اولان طریق وصو آلاجق یریله افراز وتمییز
ایلیه هر کسک انتفاعی بیان اولنمق ایچون ویلقّب الانصباء بالاوّل
والثّانی والثّالث ونه قسّام اولان کمسنه قسمت ایلدکده هر کسک
انصابنی تعیین ایدوب لقبلندوره بو اوّلدر بو ثانیدر بو ثالثدر بو رابعدر
تا آخرینه وارنجیه دکین عدّ ایدیویره ویکتب اسماءهم ویقرع فالاوّل لمن
خرج اسمه اوّلا والثّانی لمن خرج ثانیا والثّالث لمن خرج ثالثا ونه قسّام
اولان کمسنه اول شرکانک اسملرین یازوب مابینلرینه قرعه براغه
امدی اوّلکی نصاب اسمی اوّل چقانکدر وایکنجی نصاب اسمی ثانیده چقانکدر
واوچنجی نصاب ثالثده چقانکدر ودردنجی نصاب اسمی رابعده چقانکدر
تا نهایته وارنجه ولایدخل الدّراهم فی القسمة الّا برضاهم یعنی قسمت عقارده
دراهم قسمتده داخل اولماز مکر اول شرکانک رضالریله اوله وان وقع
مسیل اوطریق لاحدهم فی نصیب آخر ولم یشترط فی القسمة صرفه عنه ان

ان امکن والّا فسخت یعنی قچن قسمت اولنان عقارده شرکانک برینک
حصّه سنده اول بر آخرک نصیبندن بر صویولی یاخود مرور ایده جک بر
طریق واقع اوله وحال بوکه قسمت زماننده بو کمسنه نک اولسون دیو
اشترا اولنمدی ایدیسه اندن صرف اولنوب عودت اولنه اکر صرف اولنمسی ممکن
ایسه واکر ممکن دکل ایسه اول قسمت اجماع ایله فسخ اولنوب کیرو استیناف
اوله تاکیم شریکلرک هر برینه بر مسیل ایله بر طریق واقع اوله وهر بریسی
انتفاعدن متمکن اوله عنهده اولان ضمیر طریقه راجعدر ویقسم سهمین
من العلو بسهم من السّفل یعنی قسّام اولان کمسنه قسمت ایلدکده عالی
مکانده ایکی سهمک مقابله سنده اسفلدن بر سهم قسمت ایلیه امام ابو
حنیفه قتنده زیرا اسفلک منافعی علوک منافعندن اکثردر وعند ابی
یوسف سهما بسهم وامام ابو یوسف قتنده علو ایله سفل برابردر امدی
علودن بر سهم مقابله سنده ینه سفلدن بر سهم قسمت اوله بلا زیادة ولا
نقصان وعند محمد یقسم بالقیمة وعلیه الفتوی وامام محمد قتنده اکر اعلام
واکر اسفل قیمت ایله قسمت اولنه وفتوی بو قول اوزرینه در زیرا تعدیل
بونک ایله حاصل اولور فان اقرّ احد المتقاسمین بالاستیفاء ثمّ ادّعی
ان بعض نصیبه فی ید صاحبه لایصدّق الّا بحجّة امدی قچن بر عقار قسمت
اولنوب ایکی متقاسمک بری کندی حصّه سن استیفا ایلدیکنه اقرار واعتراف
ایلیه صکره کندو نصیبک بعضیسن ینه کندو صاحبی یدنده اوله دیو
نزاع ایدوب دعوی ایلسه تصدیق اولنماز مکر دعواسنه حجّت وبیّنه احضار
ایلیه بیّنه احضار ایلمز ایسه شرکاسی اولان کمسنه لر استحلاف اولنه لر امدی
یمین ایدن بری اولور ویمیندن نکول ایدن کمسنه لرک حصّه سنی اول مدّعی
اولان کمسنه حصّه سنه جمع اولنوب ابتدادن قسمت اوله حقی مستحقنه
واصل اولمق ایچون نصیبهده اولان وصاحبهده اولان ضمیرلر احده راجعدر
وتقبل شهادة القاسمین فیها خلافاً لمحمّد یعنی شرکا بیننده واقع اولان
دعواده قسمت ایدن ایکی قسّامک شهادتلری قبول اولنور امام ابو حنیفه
امام ابو یوسف قتنده وامام محمّد ایچون خلاف وار در یعنی انک قتنده جائز
وقبول اولنماز زیرا کندی نفسلرینک فعلنه شهادت ایلمشلردر وان قال
قبضته ثمّ اخذ بعضه حلّف خصمه واکر اول شرکانک بری بن کندی حصّه می
قبض ایلدم صکره شریکم بعضیسک اخذ ایلدی دیسه مزبور شریکک سؤال
اولنوب انکار ایلسه تحلیف اولنور قبضه ده اولان ضمیر نصیبه راجعدر
بعضهده اولان ضمیر بینه اکا راجعدر خصمه ده اولان ضمیر احده راجعدر وان

قال قبل ان یقر بالاستیفاء اصابنی کذا ولم یسلم الی وکذبه الآخر تحالفا وفسخت
واکر اول شرکانک بر حصه سن استیفا ایلدوکنه اقرار ایلمزدن اول دیسه که بکا
فلان مقدار دکدر لکن بکا تسلیم اولنمدر واول شریک آخر انی تکذیب ایدوب
سکا دکدر دیسه ایکسی یمین ایلیه لر والا واقع اولان قسمت فسخ اولنه زیرا اختلاف
مبیعده واقع اولان اختلاف کبیدر کذبه ده اولان ضمیر بارز مدعیه راجعدر
ولو ادعی غبنا لایعتبر کالبیع الا اذا کانت القسمة بقضاء والغبن فاحش
فتفسخ یعنی قچن شرکانک بری قسمتده مغبون اولمقلق دعواسن ایلسه
قولی اعتبار اولنماز بیعده اعتبار اولندیغی کبی مکر قچن قسمت اولنور عدالت
اولدیغی اجلدن ولو استحق بعض معین من نصیب البعض لا تفسخ وقچن بعض
شرکانک نصیبلرندن بر بعض معین غیره مستحق اولدیغی ظهور ایلسه اتفاق ایله
اولقسمت فسخ اولنمیه ویرجع بقسطه فی حظ شریکه بلکه شریک کندو قسطی
ایله اول بر شریکنک حصه سنده رجوع ایلیه یعنی حصه سنی اول بر شریکنک
حصه سندن آله وکذا فی الشایع وشایع اولان عقارده قچن بعضیسی
مستحق اولسه قسمت اولنمیه امام ابو حنیفه قتنده وعند ابی یوسف تفسخ
وامام ابو یوسف قتنده فسخ اولنور وفی بعض شایع فی الکل تفسخ اجماعا
وهم قسمت اولنان عقارده جمله سنده یعنی شرکانک هر برینک نصیبنده
بعض شایع ومستحق اولسه اجماع ایله قسمت فسخ اولنور زیرا قسمت
ثابت اوله مستحق متضرر اولور ایدی ولو ظهر بعد القسمة دین علی المیت محیط
نقضت یعنی قچن میت اولانلرک اوزرینه مالنه احاطه ایدر دین ظهور
ایلسه قسمت نقض اولنور زیرا دین میراثک اوزرینه مقدمدر وکذا لو غیر
محیط وهم دین غیر محیط اولور ایسه قسمت نقض اولنور زیرا غرمانک
حقی ترکه یه متعلقدر الا اذا بقی بلا قسمة ما یفی به الا قچن قسمتدن صکره اول
میتک دینی وفا ایدر برشی باقی قالسه اول حینده قسمت نقض اولنمیه
زیرا نقض اولنمغه حاجت قالماز ولو ابراء الغرماء او اداه الورثة من مالهم
لا تنقض مطلقا وقچن غرماء اولانلر اول میتی کندو حقلرندن بعد
القسمة ابرا ایلسه لر ویا خود وارث اولانلر اول دینی کندی ماللرندن
ادا ایلسه لر اول قسمت مطلقا نقض اولنمیه یعنی کرک دین محیط اولسون
کرک غیر محیط اولسون زیرا مانع ضایع اولمشدر فصل بو فصل شرکانینک
اولان مهایاتک احکامی بیانندهدر ویجوز المهایاة مهایاة مفاعله دن هیئتدن
مشتقدرکه حالت ظاهره در معناسی شرکا اولانلرک بر معنایه توقف
ایدوب تراضی ایلمکدر واصطلاح شرعده قسمت منافعدن عبارتدر

عبارتدر امدی مهایاة استحسانا جائزدر وقیاسده جائز اولمامقدر
زیرا بر الآی منافع کندو جنسی ایله مبادله ایلمکدر نهایة الامر اجماع انی تجویز
ایلمشدر ویجبر علیها یعنی شریک اولانلرک مهایات ایلمک اوزرینه جبر
اولنور قسمت اوزرینه جبر اولندوغی فی دار واحد یسکن هذا بعضا وهذا بعضا
او هذا بعضا او هذا علوها وهذا اسفلها مصنفک دار دیمسی ویجوز المهایاة
قولنه متعلقدر یعنی ذکر اولنان مهایاة دار واحدده جائزدرکه ایکی شریک
بری بعضیسنده ساکن اوله واول بری دخی اول بعض آخرده ساکن اوله قسمت
٥ بر عالی مکانده ساکن اوله وبری اسفل اولان مکانده ساکن اوله صح
بو وجه اوزره جائز اولدیغی کبی مهایاة دخی جائز اولدر وفی بیت صغیر یسکنه
هذا شهرا وهذا شهرا یعنی مهایاة مکانیه جائز اولدوغی کبی مهایاة زمانیه دخی جائزدر
مثلا بر بیت صغیرده بر شریک بر آی ساکن اولوب وبر شریک دخی بر آی ساکن
اولمق جائزدر یسکنه ده اولان ضمیر بیت صغیره راجعدر وله الاجارة واخذ
الغلة فی نوبته یعنی مهایاتده صاحب نوبه اولانلرک نوبه سنده جائزدر اول مکانی
اجاره یه ویروب غله سن یعنی اجرتن اخذ ایلیه قچن کندو نوبتنده اولسه
له ده اولان ضمیر شریکه راجعدر فی نوبته ده اولان ینه اکا راجعدر وفی عبد
یخدم هذا یوما وهذا یوما وقچن مهایاة بر عبدده اولسه بر کون بر شریکه خدمت
ایدوب بر کون بر شریکه خدمت ایلیه بو دخی مهایاة زمانیه قبیلندندر و
چون مکان متعذر اولدر زمان متعین اولدر وفی عبدین یخدم احدهما هذا والآخر
الآخر وقچن مهایاة ایکی عبدده اولسه ایکی عبدک بری بر شریکه خدمت
ایلیوب واول بری بر آخره خدمت ایلیه ولو اتفقا علی ان نفقة کل عبد
من یخدمه جاز استحسانا بخلاف الکسوة وقچن اول عبده شریک اولان
ایکی کمسنه هر برسی کندویه خدمت ایدن نفقه سی ینه کندی اوزرینه اولمق اوزره
اتفاق ایلسه لر استحسانا جائز اولور اما کسوه ده خلاف واردر یعنی هر کس
کندویه خدمت ایدن عبدک کسوه سنی لازم اولماز زیرا نفقه ده مسامحه اولنور
کسوه ده اولماز نفقه کسوه یه نسبت ایله شیء قلیل اولدیغی اجلدن یخدمه ده
اولان ضمیر ما قبلنده اولان من لفظنه راجعدر وفی دارین یسکن هذا هذه وهذا
الاخری ولا یجوز ذلک فی دابة او دابتین الا بتراضیهما یعنی ایکی شریک اولان
کمسنه لر ایکی دارده مهایاة ایلملری جائزدرکه بریسی بر دارده ساکن اولوب
وبو دخی بو دارده ساکن اوله اما ایکیسی بر دابه ده ویا خود ایکی دابه ده مهایاة
ایلملری جائز دکلدر مکر ایکیسی بو معنایه تراضی ایده لر امام ابو حنیفه قتنده
جائز اولور خلافا لهما وامامین ایچون خلاف واردر یعنی قتلرنده جائزدر
قسمت جائز اولدیغی کبی ویجوز فی استغلال دار او دارین هذا هذه وهذا الاخری

وكذا بر دارك ياخود ايكي دارك استغلالنده يعني اجاره يه ويروب اجرتن
المق بركمسنه بو داري استغلال ايليه وبو كمسنه بو داري استغلال ايليه چون
مهاياة جائز اولور ظاهر روايتده لا في استغلال عبدٍ ودابةٍ اما بر عبد ايله
بر دابه يي استغلال ايلمكده مهاياة دكلدر ومازاد في نوبة احدهما في الدار الواحدة
مشترك لا في الدارين يعني شول شي كه ايكي شريكك برينك نوبتنده دار واحده
زياده اوله اول ايكي شريكك مابينلرنده مشتركدر ايكي داردن حاصل اولان
زياده لك مشترك دكلدر متميز ومفرز اولدقلري ايچون وفي استغلال عبدين
عبد بين هذا هذا وهذا الاخرى لا يجوز يعني ايكي عبدي استغلال ايلمكده كه بو شريك
بو عبدي استغلال ايليه مهاياة جائز دكلدر امام ابو حنيفه قتنده خلافا لهما و
امامين ايچون خلاف واردر يعني انلرك قتلرنده جائزدر منافعده مهاياة
جائز اوله وغير كبي وعلى هذا الدابتان يعني ايكي عبدده تقدم ايدن اختلاف
وحكم ايكي دابه ده جائزدر ولا يجوز في ثمر شجر او لبن غنم او اولادها يعني شجرك
ثمره سنده وبر قيونك سودنده مهاياة جائز اولماز واولادنده دخي جائز
دكلدر زيرا مهاياة بر آلاي منافع قسمت ايلمكدر ودخي شجردن حاصل اولان ثمره
وقيوندن تحصيل اولنان سود متفاوتدر ويجوز في عبدٍ ودارٍ على السكنى
والخدمة يعني مهاياة بر عبد ايله بر دارده جائزدر كه ايكي شريكك بري دارده
ساكن اولوب واول بري عبدي استخدام ايليه وكذا في كل مختلفي المنفعة
ودخي مختلف المنافع اولان اشياده مهاياة جائزدر مثلا بر آلاي اولرده ساكن
اولمق كبي وبر آلاي يرلر زراعت ايلمك كبي ولا تبطل المهاياة بموت احدهما
ولا بموتهما يعني ايكي شريكك بينلرنده اولان مهاياة برينك موتي ايله ياخود
ايكيسنك موتي ايله باطله اولماز زيرا منتقض وباطله اولسه استينافه محتاج
اولور ايدي ولو طلب احدهما القسمة بطلت وقچن ايكي شريكك بريسي
قسمت طلب ايلسه مهاياة باطله اولور يعني قسمة محتمل اولان شيده

كتاب المزارعة

مصنف رحمة الله عليه بو كتابده مزارعه نك احكامني
بيان ايدر مزارعه مفاعله در زراعتك مصدريدر زرعدن مشتقدر كه حبه يي
ترابه وضع ايدوب ستر ايلمكدر واصطلاح شرعده هي عقد على الزرع ببعض
الخارج يعني مزارعه بر عقددر كه بر كمسنه ارضدن خارج اولان شيئك بعضيسني
زراعت ايدر كمسنه مثلا بر كمسنه بر كمسنه يردن حاصل اولان غله نك ثلثي ايله
ياخود ربعي ايله استيجار ايلمكدر وهي فاسدة يعني تقدم ايدن تعريف اولنان
مزارعه فاسده در امام ابو حنيفه قتنده زيرا حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم
نهي ايلمشدر زيرا يردن حاصل اولان شي مجهولدر وعندهما جائزة واما مبين

واما مبين قتنده جائزدر وبه يفتى يعني امامين قوللري ايله فتوى اولنور زيرا حضرت
حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم اهل خيبره كندو مالرين وكندو يرلريني حاصل
اولان شيئك نصفي ايله ويرمشلر ايدي وبو مسئله نك تفصيلي مطولاتده
مفصلدر مراجعت اولنه قال الحصيري وابو حنيفه هو الذي فرع هذه المسائل
على اصوله لعلمه ان الناس لا ياخذون بقوله وامام حصيري رضي الله عنه ديديكه
امام ابو حنيفه در بو مسائلي كندو اصولي وقواعدي اوزرينه تفريع ايدوب تدوين
ايلدي زيرا ناس كندو زماننده كندي قولي ايله اخذ ايدوب عامل اولمدقلرينه
عالم اولديغي اجلدن صكره سلف تعامل ايليوب شريعت متواتره اولمشدر
ويشترط فيها صلاحية الارض للزرع يعني مزارعه نك صحتنه بر قاچ شي اشتراط
اولنمشدر بريسي ارضك زراعته صالح وقابل اولمسيدر زيرا مقصود اولان
حصول زرعدر واهلية العاقدين وبريسي دخي متعاقدينك اهليتيدر زيرا
عقودده معتبردر وتبيين المدة وبريسي دخي مدتي بيان ايلمكدر وتعيين رب
البذر وبريسي دخي رب البذر اولان كمسنه يعني تخم صاحبني تعيين ايلمكدر
مابينلرنده منازعه قطع اولنمق ايچون وجنسه وبريسي دخي بذرك يعني
زراعت اولنه جق تخمك جنسني بيان ايلمكدر ونصيب الاخر وبريسي دخي
اول بر آخرك يعني بذري اولميان كمسنه نك نصيبني بيان ايلمكدر والتخلية
بين الارض والعامل واشتراط اولنان اشيانك بريسي دخي ارض عامله
تسليم تخليه ايلمكدر والشركة في الخارج واشتراط اولنان اشيانك
بريسي دخي اول ارضدن خارج وحاصل اولان اشيانك شيئنده شريك
اولمقدر زيرا ابتداده اجارة انتهاده شركه در فتفسد ان شرط لاحدهما قفزان
معينة امدي قچن ايكي مزارعك برينه قفزان معينه يعني بر قاچ كيل تعيين اولنوب
شرط اولنسه مزارعه فاسده اولور زيرا جائزدر كه ارضدن بر شي اولميه
او ما يخرج من موضع معين كالماذيانات والسواقي ودخي قچن ايكي مزارعك
برينه بر موضع معيننده خارج اولان شي شرط اولنسه مزارعه فاسده اولور
مثلا ماذيانات كه ارمقدن كوچك اولان صولردر وساقيه لر ايله چقان
شيلري اشتراط ايلمك كبي زيرا احتمالدر كه بونلردن بر شي حاصل اولميه
او ان يرفع قدر البذر او الخراج ويقسم ما بقي ودخي قچن ايكي شريكك بريسي ارضدن
چقان شيئدن بذر ايله خراجك مقدارني رفع ايدوب باقيسن قسمت
ايلمس شرط ايله مزارعه فاسده اولور زيرا احتمالدر كه شرط اولناندن غيري
چقميه او ان يكون التبن لاحدهما والحب للاخر وقچن ايكي شريكك برينه
اكندن چقان صمان شرط اولنوب اول بر آخره چقان حبه شرط اولنسه

مزارعه فاسده اولور زیرا جائزدرکه اول حاصل اولان اکین برآفت سببی
ایله حبوب تلف اولوب انجق صمان قاله اوان یکون الحب بینهما والتبن
لغیر رب البذر وهی قچن اول ارضدن چقان حبوبات ایکی شریکک
مابینلرنده قسمت اولنوب وحاصل اولان صمان صاحب البذر اولان کمسنه
نک غیرینه اولمسی شرط اولنه مزارعه فاسده اولور زیرا مقتضای عقدک
خلافیدر اوان یکون التبن بینهما والحب لاحدهما وهی قچن اول ارضدن
حاصل اولان صمان ایکی شریکک مابینلرنده اولوب حبوبات ایکیسنک
برینه اولمسی شرط اولنه مزارعه فاسده اولور وان شرط الحب بینهما والتبن
لرب البذر او شرط رفع العشر صحت وقچن ارضدن چقان حب ایکی شریکک
مابینلرنده اولمسی وهی چقان صمان بذر صاحبنه اولمسی شرط اولنه و
یاخود اول چقان اکیندن عشرک مزارعه صحیحه اولور زیرا اولکی صورتده رفع اولنمسی شرط اولنه صح
مقتضای عقده موافقدر وایکنجی صورتده عشری رفع ایلمک جائزدر وان
لم یتعرض التبن فهو بینهما واکر حین عقدده چقان صمانه تعرض اولنوب
ذکر اولنمازایسه ینه ایکی شریکک مابینلرینه قسمت اولنور زیرا عادت
بونک اوزرینه جاری اولمشدر وقیل لرب البذر وبر روایتده دینلدیکه اول
صمان رب البذر اولان کمسنه نکدر زیرا کندو بذرینک ثمره سیدر واجر
الحصاد والرفاع والدوس والتذریة علیهما بالحصص یعنی اکین کلوب یتشه
امدی حصادک یعنی بیچی اولان کمسنه نک اجرتی ورفاعک یعنی تارله دن خرمن
یرینه کتورن کمسنه نک اجرتی ودیاسک یعنی خرمن یرنده اکینی اوکوز ایله
دوس ایدوب دوکن کمسنه نک اجرتی وتذریه نک یعنی صاورمه نک اجرتی
ایکی شریکک اوزرینه در حصه لر اعتباریله وان شرط علی العامل فسدت
یعنی بوذکر اولنان اشیانک اجرتلری نفس عقدده عامل اولان کمسنه نک
اوزرینه شرط اولنه مزارعه فاسده اولور زیرا عقدک اقتضا ایلمدوکی
شرطلردندر وعن ابی یوسف انه یصح وهو الاصح وعلیه الفتوی وامام ابو یوسف
رحمة الله دن روایت اولندیکه اول ذکر اولنان شرط صحیحدر وبوایه اقوالک
اصحیدر وفتوی دخی بونک اوزرینه در وبوقول بلخ مشایخنک اختیاریدر
وشرطه علی رب الارض مفسد اتفاقا یعنی بوذکر اولنان اجرت رب الارض
اولان کمسنه نک اوزرینه شرط اولنمسی عقدی افساد ایدر اتفاق ائمۀ ثلثه
ایله شرطده اولان ضمیر اجره راجعدر وما قبل الادراک کالسقی والحفظ
فهو علی المزارع وان لم یشترط یعنی شول اشیا که اکینک ادراکندن اول
لازم مثلا بر صوارمق کبی واکینی حفظ وحراثت ایلمک کبی خارج اولان

اولان کمسنه یه لازمدر اشتراط اولنمدیسه ده واذا کان البذر والارض لاحدهما
والعمل والبقر للآخر والارض لاحدهما والبقیة للآخر والعمل لاحدهما والبقیة
للآخر صحت یعنی قچن بذر ایله ارض ایکی شریکک برینک اوله وعمل ایله
اوکوز بر شریکک اوله یاخود ارض برینک اوله بقیه لوازم اول برینک
اوله یاخود عمل برینک اولوب بقیه لوازم اول برینک اوله مزارعه صحیح
اولور وان کانت الارض والبقر لاحدهما والبذر والعمل للآخر بطلت وقچن
ارض ایله بقر برینک اوله وبذر ایله عمل برینک اوله مزارعه باطله
اولور وکذا لو کان البذر والبقر لاحدهما والارض والعمل للآخر او البذر لاحدهما
والباقی للآخر وهی بذر ایله بقر ایکی شریکک برینک اوله وارض ایله عمل
اول بر شریکک اوله ویاخود بذر برینک اولوب باقی لوازم اول بر
آخرک اوله مزارعه باطله اولور وبو مسئله تحتنده یدی قسم واردر تأمل
اولنه واذا صحت فالخارج علی الشرط وقچن مزارعه صحیح اولوب اشتراط
اولندیغی وجه اوزره واقع اوله امدی اول زراعتدن خارج وحاصل اولان شی
عقدده اشتراط اولندیغی وجه اوزره تقسیم اولنور زیرا المؤمنون عند شروطهم
وارد اولمشدر وان لم یخرج شئ فلا شئ للعامل واکر اول ارضدن برشی چقماز
ایسه عامل ایچون نسنه یوقدر زیرا اشتراک خارج اولان شیده در خارج
ایسه معدومدر ومن ابی عن المضی بعد العقد اجبر الا رب البذر وشول
کمسنه که بعد العقد اول شیئک اوزرینه مستمر ودائم اولمقدن ابا وامتناع
ایلیه اول شئ اشلمکه جبر اولنور الا رب البذر اولان کمسنه جبر اولنماز زیرا
بذر صاحبنک حقنده مزارعه غیر لازمدر وان فسدت فالخارج لرب البذر
وقچن مزارعه فاسده اوله اول ارضدن چقان شی صاحب البذر اولان
کمسنه نک اولور زیرا کندی ملکنک نماسیدر وللآخر اجر مثل عمله او ارضه
واول بر شریک ایچون کندی عملنک اجر مثلی واردر واکر بذر عاملک ایسه
رب الارض اولان کمسنه ایچون ارضنک اجر مثلی واردر ولا یزاد علی ما شرط یعنی
قسمت اولنمقده شرط اولنان مقدارک اوزرینه زیاده اولنمیه امام ابو حنیفه
ایله امام ابو یوسف قتنده خلافا لمحمد وامام محمد ایچون خلاف واردر یعنی انک
قتنده اجر مثل واردر بالغا ما بلغ وان فسدت لکون الارض والبقر فقط
لاحدهما لزم اجر مثلهما هو الصحیح وقچن ایکی شریکک مابیننده واقع اولان
مزارعه فاسده اوله ارض ایله بقر ایکی شریکک برینک اولدیغیچون فقط
اول ارض ایله بقرک اجر مثلی لازم اولور صحیح بودر وبعضیسی دیدیکه انجق
ارضک مثلی لازم اولور واذا فسدت والبذر لرب الارض فالخارج کله

حل له وقيجن مزارعه فاسده اولسه وحال بوكه اول بذر رب الارض اولا
لمسنه نك اولسه امدر او ارضدن خارج اولان شيئك جمله سي انكدر زيرا كندو
بذرينك نماسيدر وان للعامل تصدق بما فضل عن قدر بذره واجرة الارض
واكر بذر عامل اولان لمسنه نك اولورسه امدر بذرندن زياده وارضك اجرتندن
زياده اولان فضل ايله تصدق ايليه زيرا كندو بذرندن حاصل اولمشدر بذره ده
اولان ضمير عامله راجعدر واذا ابى رب البذر عن المضي وقد كرب العامل الارض
فلا شئ له ويسترضى ديانة وقيجن صاحب البذر اولان لمسنه عقد مزارعه دن
ابا ايدوب مستمر اولسه وحال بوكه عامل اولان لمسنه اول ارضى اصلاح ايدوب
حرث ايلمش ايدر امدر اول عامل اولان لمسنه يه حكم وقضا جهتيله برشئ
يوقدر اما ديانت جهتيله رب المال اولان لمسنه اول عاملى ارضا ايليه له ده
اولان ضمير رب البذره راجعدر وتبطل المزارعة بموت احدهما يعني
عقد مزارعه ايكي شريكك برينك موتيله باطل اولور وتفسخ بالاعذار
كالاجارة وفسخ عقد مزارعه اجاره كبي اعذار ايله فسخ اولنور فتفسخ ان لزم
دين محوج الى بيع الارض قبل نبات الزرع لا بعده مالم يحصد امدى قيجن
رب البذر اولان لمسنه يه ارضدن اولان نباتك تبسمندن اول اول
ارضك بيعنه مؤدي وملزم برلازم الادا دين لازم اولسه فسخ اولنور اكر
بعده اولسه ما دامكه اول اكين بچلميه اول مزارعه فسخ اولنماز بعده ده اولان
ضمير زرعه راجعدر ولا شئ للعامل ان كان كرب الارض او حفر النهر وحرث
اولعامل اولان لمسنه يه برشئ يوقدر اكر اول ارضى اصلاح ايدوب حرث
ايلديسه وياخود اول ارضده اولان ارمقلرين قازوب صولرين اجرا
ايلسه اتفاق ايلدكلري سنه معدوم مدر وان تمت مدتها قبل ادراك
الزرع فعلى العامل اجر مثل حصته من الارض حتى يدرك يعني قيجن مزارعنك
مدتي اكنك ادراك اولوب ييتشماسندن اول تمام اولسه عامل اوزرينه
كندو حصه سنك اجر مثلي واردر اول ارضدن اكين كلوب ييتشنجيه دكين
مدتها ده اولان ضمير مزارعه يه راجعدر حصته ده اولان ضمير عامله راجعدر
ونفقة الزرع عليهما بقدر حصصهما وايهما انفق بغير اذن الآخر ولا امر قاض فهو
متبرع يعني ايكي شريكك زراعت ايلدكلري اكنك نفقه سي ايكي شريكك
اوزرينه در حصه لري مقدارنجه تا كيم بچلوب خرمن يرينه كلنجه زيرا مال مشتركدر
مصروفي ايكي شريكك اوزرينه در وليس لرب الارض اخذ الزرع بقلاً
يعني صاحب الارض لمسنه يه جائز دكلدر كه اول يرده اولان اكني تازه اكين
الموق وان اراد المزارع ذلك لرب الارض اقلع الزرع ليكون بينكما او اعطه

اعطه قيمة نصيبه او انفق انت على الزرع وارجع في حصته واكر مزارع اولان
لمسنه ارضده اولان اكني تازه اكين آلموق مراد ايلسه صاحب الارض اولان
لمسنه يه دينلور كه ارضده اولان اكني قوپاركه ايكيكزك مابينيده اولمق ايچون
ياخود مزارع اولان لمسنه يه دينلوركه رب الارض اولان لمسنه يه كندو نصيبنك
قيمتني ويريا خود ارضده اولان اكنه نفقه ومصرف ايله صكره مزارع اولان لمسنه نك
حصه سنده انفاق ايلدوكك شئ ايله رجوع ايليه زيرا مزارع عملدن امتناع
ايلسه جبر اولنماز ولو مات رب الارض والزرع بقل فعلى العامل العمل الى ان
يدرك يعني قيجن رب الارض اولان لمسنه وفات ايلسه وحال بوكه اول
ارضده اولان اكين تازه ونابالغ امدر عامل اولان لمسنه نك اوزرينه خدمت
وعمل ايلمكلك واردر تا كيم اول اكين ييتشوب بالغ اولنجيه دكين زيرا عقدك
مدتي باقيدر وان مات العامل فقال وارثه انا اعمل الى ان يستحصد فله
ذلك وان ابى رب الارض واكر عامل اولان لمسنه وفات اولوب وارثي
اولان لمسنه بن مورثم يرينه عمل ايدوب خدمت ايدرم تا كيم اكين ييتشوب
بچلنجيه يه دكين ديسه اكا عمل ايلمكلك واردر واكر كه رب الارضه بو خصوصده
ضرر يوقدر **كتاب المساقاة** مفاعله در لغتده تسقيدن مشتقدر كه صوارمق
معناسنه در واصطلاح شرعده هي دفع الشجر الى من يصلحه بجزء من ثمره يعني
مساقاتك معناسي بر باغچه نك اغاجني اصلاح ايدوب تيمار ايدن لمسنه يه اندن
حاصل اولان ثمره نك بر جزئنه يعني حصه سنه ويروب سپارش ايلمكدر يصلحه ده
اولان ضمير شجره راجعدر من ثمره ده اولان ضمير ينه اكا راجعدر وهي كالمزارعة
حكما وخلافا وشروطا الا المدة فانها تصح بلا ذكرها يعني ذكر اولنان مساقاة
حكمنده وخلافنده وشرطنده تقدم ايدن مزارعه كبيدر اما تعيين مدتنده اكنك
كبي دكلدر امدى مساقاة ذكر مدة صحيح اولور وفي الرطبة على ادراك بذرها ولو
دفع نخيلاً او اصول رطبة ليقوم عليها او اطلق في الرطبة فسدت مصر
اقليمنده برسيم تسميه ايلدكلري سبزه در يعني مزبور رطبه ومساقاة ايلمك
بذرينك يعني تخمنك ييتشوب قور اولمسنك زماننه دكين واقع اولور بيان
مدته حاجت يوقدر زيرا بذرك ييتشماسي كبي ويفسد بذكر مدة لا يخرج الثمر فيها
يعني عقد مساقاتده ثمره ييتشوب چقمايجق مدة ذكر اولنسه مساقاتي
افساد ايدر مقصود فوت اولديغيچون كه اول خارج اولان شيئده شركت
اولمقدر يفسد بهاده اولان ضمير مؤنث مساقاته راجعدر وان احتمل خروجها
وعدمه جازت واكر اول ثمره نك خروجنه وعدم خروجنه محتمل بر مدت
ذكر اولنسه مساقاة جائز اولور خروجه ده اولان ضمير وعدمه ده اولان ضمير ثمره

راجعدر فان خرج فیها فعلی الشرط وان تأخر عنها فسدت وللعامل اجر
مثله امدی قچن ذکر اولنان مدتك اثناسنده ثمر خروج ایدوب ظهور ایلسه
عقدده اشتراط اولندیغی وجه اوزره مابینلرینه قسمت اولنور واکر ذکر اولنان مدتدن
تأخر ایلسه مساقاة فاسده اولور وعامل ایچون اجر مثل واردر عقد فاسد
اولدیغی اجلدن عنهاده اولان ضمیر مدته راجعدر مدته ده اولان ضمیر عامله راجعدر
وکذا کل موضع فسدت فیه وهم هر یرده که معاقده فاسده واقع اولمش
اوله اول عامل ایچون اجر مثلی واردر وان لم یخرج فلا شئ له واکر اول مساقاة
اولمش شجردن یاخود ارضدن برشئ بتمسه اول عامل ایچون شئ یوقدر زیرا
آفت ایله ذاهب اولمشدر وتصح المساقاة فی النخل والکرم والشجر والرطاب
واصول الباذنجان یعنی خرما اغاجنده وسائر میوه اغاجلرنده وسبزلرده
وهم باذنجان کوکلرنده مساقاة صحیح وجائزدر زیرا هر کس اکا محتاجدر
فان کان فی الشجر ثمرة ان کان یزید بالعمل صحت والا فلا یعنی حین عقدده
اکر اول مساقاة واقع اولان شجرده ثمره اولسه اول اجیرك عملی ایله زیاده
اولوب نمو بولور ایسه مساقاة صحیح اولور واکر زیاده اولماز ایسه صحیح
اولماز وکذا فی المزارعة لو دفع ارضا فیها بقل وهم مزارعه ده حکم مساقاتده
اولدیغی کبیدر قچن بر کمسنه بر آخره بر ارضی مزارعه ایلمك ایچون ویرسه
واول ارضده بعض سبزه اولسه اکر اول سبزه اول اجیرك عملی ایله
زیاده اولوب نمو بولورسه مزارعه صحیح اولور واکر زیاده اولمازسه
صحیح اولماز فیهاده اولان ضمیر ارضه راجعدر وما قبل الادراك کالسقی
والتلقیح والحفظ فعلی العامل یعنی شول شیکه ثمره نك ادراك اولوب
یتشماسندن اول لازم اولمش اوله اغاجلری صوارمق کبی وخرما اغاجلرینی
اصلاح ایدوب چفتلشدرمك کبی وباغ وباغچه حفظ وحراست ایلمك
کبی اول عامل اولان کمسنه نك اوزرینه در زیرا کندونك تمام عملندندر وما
بعده کالجذاذ والحفظ علیهما وشول شیکه ادراك ثمره دن صکره لازم
اوله میوه قطع ایلمك کبی وحفظ کبی اول ایکیسنك اوزرینه در بعده ده
اولان ضمیر ادراکه راجعدر ولو شرط علی العامل فسدت اتفاقا یعنی شول
شیکه بعد الادراك ایکیسنه لازم اولمش اوله قچن یالکز عاملك اوزرینه
شرط اولنسه اتفاق ایله مساقاة فاسده اولور زیرا خلاف مقتضای
عقددر وتبطل بموت احدهما فان کان الثمر خاما عند الموت او تمام المدة
یقوم العامل او وارثه علیه وان ابی الدافع او ورثته امدی قچن متعاقدینك
بری موتنده شجره نك ثمره سی خام اوله یاخود مدتك تمامی قتنده ثمره

صرمه شعر دیمك

ثمره خام اوله عامل اولان کمسنه یاخود متینك وارثی اولان کمسنه اول
ثمر نك اوزرینه قائم وملازم اوله تاکیم بالغ اولوب یتشنجه یه دکین واکر که دافع
اولان کمسنه که صاحب الارضدر یاخود متینك وارثی اولان کمسنه ابا وامتناع
ایدرسه ده وارثه ده اولان ضمیر عامله راجعدر فان اراد العامل او وارثه صرمه
بسرا خیر الآخر او وارثه بین ان یقسموه علی الشرط او یدفعوا قیمة نصیبه او ینفقوا
ویرجعوا کما فی المزارعة یعنی قچن عامل اولان کمسنه یاخود وارثنك عاملی اولان
کمسنه اول خرمانك ثمره سنی بسر ایکن یعنی یشل ایکن قطع ایلمك مراد ایلسه
اول بر آخر یاخود آخرك وارثی اولان کمسنه مخیر اولور استرلرسه قطع ایدرلر
ومابینلرنده واقع اولان شرط اوزره قسمت ایدرلر واسترلرسه عاملك
نصیبی قیمتنی دفع ایدوب ویره لر واسترلرسه اول ثمره نك اوزرینه لازم
اولان نفقه یی انفاق ایده لر صکره عامل اوزرینه رجوع ایده لر مزارعه ده بیان
اولنوب جائز اولدیغی کبی وارثه ده اولان ضمیر عامله راجعدر صرمه ده اولان ضمیر
ثمره راجعدر وارثه ده اولان ضمیر آخره راجعدر ویقتسموه ده اولان ضمیر بسره راجعدر
نصیبه ده اولان ضمیر یینه آخره راجعدر ولا تفسخ بلا عذر یعنی مساقاة عذر
شرعیسز فسخ اولنماز اجاره ده فسخ اولنمدیغی کبی ومرض العامل اذا عجز عن العمل
عذر یعنی عاملك مریض اولوب عمل مساقاتدن عاجز اولمسی عذردر وکذا
کونه سارقا یخاف منه علی الثمر او السعف وهم سارق اولمسی عذردر
قچن اول ثمره نك یاخود یپراغنك سرقه اولنمسی خوف اولنه منه ده اولان ضمیر
سارقه راجعدر ولو دفع فضاء مدة معلومة لمن یغرس لتکون الارض والشجرة
بینهما لا یصح یعنی قچن بر کمسنه بر ارض واسعه یی بر مدت معلومه یه دکین انی
احیا ایدوب ایچنه برآلای اغاج غرس ایدن کمسنه یه دفع ایلیوب ویرسه واول
دفع اولنان ارض ایله ایچنده حاصل اولان شجر ایکیسنك مابیننده اولمق
شرطی ایله صحیح اولماز زیرا مستقبلده حاصل اوله جق شیئین شرکه اشتراط
اولنمشدر والشجر لرب الارض وللغارس قیمة غرسه وعمله امدی شجر غرس
اولنوب حاصل وموجود اولدقدن صکره رب الارض اولان کمسنه نکدر زیرا ایکی
کندی رضاسیله حاصل اولمشدر واول غارس اولان کمسنه ایچون کندی غرس ایلدیکی
شجرك قیمتی ایله کندی عملنك اجرتی واردر غرسه ده وعمله ده اولان ضمیرلر
غارسه راجعدر کتاب الذبائح مصنف بو کتابده ذبح اولنان حیواناتنك
احکامنی بیان وحل وحرمتنی بیان ایدر ذبائح جمع الذبیحة اسم ما یذبح ذبیحه
حیواندن ذبح اولنان شیئك اسمیدر ومعنای اصطلاحیسی مصنفك
قولنده بیان اولنمشدر والذبح قطع الاوداج یعنی ذبح شرعیکه شاطرلرینی

حلقوم ایله قطع ایلمکدر وتحل ذبیحة مسلم وکتابیّ ذمیّ اوحربیّ یعنی مسلم
اولان کمسنه نک ذبیحه سی وخی کتابی اولان کمسنه نک ذبیحه سی جائز وحلالدر
کرک اول کتابیّ ذمیّ اولسون کرک حربی اولسون زیرا حق تعالی حضرتلری
وطعام الذین اوتوا الکتاب حل لکم بیورمشدر شول شرط ایله حق تعالینک
اسمنی ذبح قتنده ذکر ایدوب غیریسن ذکر ایتمیه اما العیاذ بالله تعالی نصرانی
اولان کمسنه باسم المسیح ویاخود یهودی اولان کمسنه باسم العزیر دیوب ذبح ایلیه
حلال اولماز ولو امرأة اوصبیا اومجنونا یعقلان یعنی ذابح اولان کمسنه امرأه کرک
صبی اولسون کرک مجنون اولسون ذبیحه لری حلال وجائزدر صبی ایله مجنونک
تسمیه وشرائط ذبحی تعقل ایدوب بلمک شرطیله اواخرس اواقلف وکرک
ذابح اولان کمسنه دلسز اولسون ویاخود سنتسز اولسون ذبیحه لری حلال وجائزدر
لاذبیحة وثنیّ اومجوسیّ اومرتدّ یعنی وثنی ومجوسی اولان ومرتد اولان کمسنه لرک
ذبیحه لری حلال دکلدر زیرا بومذکورلرک ملت معینه لری یوقدر اوتارک التسمیة
عمدا وخی تسمیه قصدا ترک ایدن کمسنه نک ذبیحه سی حلال دکلدر زیرا حق تعالی
حضرتلری ولاتأکلوا مما لم یذکر اسم الله علیه بیورمشدر فان ترکها ناسیا تحل
واکر تسمیه سهو ونسیان طریقیله ترک ایله ذبیحه حلال اولور زیرا رفع عن
امتی النسیان وارد اولمشدر وکره ان یذکر مع الله غیره وصلا دون عطف
یعنی ذبح قتنده حق تعالینک اسمیله غیریسنک اسمنی موصول اولدیغی حالده
ذکر ایلمک مکروهدر مثلا بسم الله محمد رسول الله رفع لفظ ایله دیه
وقچن لفظ محمدی جر ایله یاخود نصب ایله دیه حرام اولور درر صاحبی
غایة البیاندن بویله نقل ایلدی وعطف ایله اوله مثلا بسم الله وبسم محمد یاخود
بسم الله ومحمد دیسه حرام اولور وان یقول بسم الله اللهم تقبل من فلان وخی قچن
ذابح اولان کمسنه بسم الله اللهم تقبل من فلان دیسه ذبیحه مکروه اولور زیرا
مشارکه واردر فان قاله قبل الاضجاع والتسمیة اوبعد الذبح لایکره یعنی
اکر ذابح اولان کمسنه اللهم تقبل قولنی قبل الاضجاع ویاخود قبل التسمیه ویاخود
بعد الذبح دیسه مکروه اولماز زیرا حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم بعد
الذبح اللهم تقبل هذا من امة محمد ممن یشهد لک بالوحدانیة ولی بالبلاغ
بیورمشدر وان عطف حرمت نحوان یقول بسم الله وفلان بالجر واکر
اول ذابح اولان کمسنه حین ذبحده بسم الله وفلان دیوب لفظ فلانی جر ایله
لفظة الله عطف ایلسه حرام اولور زیرا مشارکه واردر وکذا ان اضجع شاة
وسمی وذبح غیرها بتلک التسمیة وخی قچن ذابح اولان کمسنه برشاتی اضطجاع
ایدوب تسمیه ایلیوب واول تسمیه ایله برغیر شاة ذبح ایلسه لر اول ذبیحه

ذبیحه حرام اولور زیرا تسمیه اولکی شاتک اوزرینه واقع اولمشدر وان ذبحها
بشفرة اخری حلت واکر اضطجاع ایلدیکی شاتی یدنده حاضر اولوب تسمیه
ایلدوکی بچاغک غیریسیله ذبح ایلسه حلال اولور زیرا اختلاف آلته اعتبار
یوقدر ذبحهاده اولان ضمیر شاته راجعدر وان رمی الی صید وسمی فاصاب
غیره اکل یعنی قچن برکمسنه براوق اوزرینه تسمیه ایدوب برصیده رمی ایلسه
اوق خی تسمیه ایدوب رمی ایلدوکی صیدک غیریسنه دوشسه اکل اولنور زیرا
معتبر اولان لدی الارسال تسمیه ایلمکدر وان سمی علی سهم ورمی بغیره لایؤکل واکر
اول اوقه تسمیه ایدوب غیریسن رمی ایلسه اول صید اکل اولنماز زیرا التسمیه
ایلدوکی اوقی طقونمدیه والارسال کالرمی یعنی کلب معلم صیده اطلاق
ایدوب ارسال ایلمک اوقی اتمق کبیدر تسمیه خصوصنده غیره ده اولان ضمیر
صیده راجعدر بغیره ده اولان ضمیر سهمه راجعدر والشرط الذکر الخالص فلو قال
اللهم اغفرلی لایحل یعنی ذبیحک اوزرینه تسمیه ایلمکده ذکر خالص شرطدر امدی
صیاد اولان کمسنه اللهم اغفرلی دیوب رمی ایلسه اول صید حلال اولماز زیرا
اللهم اغفرلی دیمک دعادر ذکر خالص دکلدر وبالحمد وسبحان الله تحل اما
الحمد لله وسبحان الله دیمک ایله حلال اولور زیرا ذکر خالصدر لا لو عطس وحمد له
وقچن اقصروب اقصرمق ایچون الحمد لله دیوب ذبح ایلسه یاخود صیده رمی
ایلسه حلال اولماز زیرا حمد ایلمسی اقصرمق ایچون واقع اولمشدر له اولان ضمیر
عطسه راجعدر والسنة نحر الابل وذبح البقر والغنم ویکره العکس وتحل یعنی
دوه یی بوغازلمقده سنت نحر اولمقدر که اسفل عنقده اولان طمرلری قطع ایلمکدر
واوکوزده وقیونده سنت ذبح اولمقدر که اعلای عنقده اولان طمرلری قطع ایتمکدر
بوذکر اولنان صورتک عکسی یعنی دوه یی ذبح ایدوب واوکوز ایله قیونی نحر
ایلمک مکروهدر وحلالدر زیرا مقصود که اراقه دمدر حاصل اولمشدر والذبح
بین الحلق واللبة اعلی الحلق اواسفله اواوسطه یعنی ذبح شرعیکه ذکوة شرعیه در
حلق ایله لبه که رأس الصدردر مابیننده واقع اولاندر کرک حلقک اعلاسنده
اولسون کرک اوسطنده اولسون کرک اسفلنده اولسون جامع الصغیرده لاباس
بالذبح فی الحلق کله وسطه واعلاه واسفله واقع اولمشدر زیرا حدیث شریفده
الذکوة مابین اللبة واللحیین وارد اولمشدر اواسفله ده واوسطه ده اولان ضمیرلر
حلقه راجعدر وقیل لایجوز فوق العقدة وبر روایتده چیلدیکه اعلای حلقومده
اولان عقده لرک اوزرینه ذبح جائز دکلدر والعروق التی تقطع فی الذکوة الحلقوم
والمریء والودجان یعنی ذکوة شرعیه ده قطع اولنجق طمرلر دردر بر حلقومدر که
نفسک مجراسیدر وبر مریدر که طعام ایله شرابک مجراسیدر وایکیسی

هر اوداجین درکه بوغاز طمرلریدر اصح تعبیرات بودر ویکفی قطع ثلثة منها ایاً
کانت وبو ذکر اولنان طمرلردن اوچنك بری قطعی کفایت ایدر هر قنغیسی اولورسه
ایسه وعن محمد لا بد من قطع اکثر کل واحد منها وامام محمددن روایت اولنورکه
ذکر اولنان طمرلرك هر برینك اکثری قطع اولنمق لابددر وهو روایة عن الامام
وبو قول امام ابو حنیفه دن روایتدر وعند ابی یوسف لا بد قطع الحلقوم
والمرئ واحد الودجین وامام ابو یوسف قتنده حلقومی ومرئ طمرینی وایکی
ودجك برینی قطع ایلمك لابد ولازمدر وقیل محمد معه وخ جلدیکه امام
محمد ایله امام ابو یوسف ایله بیله در یعنی امام ابو یوسفك قولنه تابعدر معه
اولان ضمیر ابو یوسفه راجعدر ویجوز الذبح بکل ما افری الاوداج وانهر الدم
ولو مروة او لیطة او سناً او ظفراً منزوعین لا بالقائمین یعنی ذکوه شرعیه
هر اوداج طمرلرینی قطع ایلیوب قانی اقیدوب اجرا ایدن آلت ایله جائز وصحیح
اولور کرك اول آلت مروه یعنی کنارلی طاش وکرك لیطه یعنی قامش
وکرك دیش وکرك طرناق اولسون دیش ایله طرناق منزوع یعنی یرلرندن
قوپمش ومنفصل اولدقلری حالده اما قائم ومتصل اولسه لر جائز وصحیح
اولماز حقلرنده نهی وارد اولدوغی اجلدن وندب احد الشفرة قبل الاضجاع یعنی
ذبح ایدن کمسنه یه سنتدر که ذبح ایده جك حیوانی اضجاع ایلمزدن مقدم
شفره سنی یعنی بچاغنی احداد ایدوب بلیه زیرا حقنده ولیحدّ احدکم شفرته كراهت ذبح
وارد اولمشدر وکره بعده وحیوانی اضجاعدن صکره بلمك مکروهدر بعده
اولان ضمیر اضجاعه راجعدر وکذا جرّها برجلها الی المذبح وخ ذبح ایدنجك حیوانی
ذبح یرینه ایاغندن سورییوب جرّ ایلمك مکروهدر زیرا تعذیبدر والنخع
وخ بچاغی بیوننده اولان ایلیکه ایصال ایلمك مکروهدر زیرا حقنده نهی وارد
اولمشدر وقطع الرأس وخ ذبح ایلدیکی حیوانك باشنی آیرمق مکروهدر
تعذیبدن خالی دکلدر والسلخ قبل ان تبرد وخ حیوانی بوغازلیوب صوق
اولمزدن مقدم درسین یوزمك مکروهدر زیرا المدر والذبح من القفاء وخ
حیوانی انسندن بوغازلمق مکروهدر زیرا خلاف سنتدر وزیاده المدن
خالی دکلدر وتحل ان بقیت حیة حتی قطعت العروق والا فلا یعنی قفادن
بوغازلنان ذبیحه اکر طمرلری قطع اولنجیه دکین صاغ قالورسه حلال اولور واکر
طمرلری قطع اولنجیه دکین صاغ قالمزایسه حلال اولماز زیرا ذکاتسز اولمش
اولور ولزم ذبح صید مستأنس یعنی اصلده وحشی اولوب صکره مستأنس
اولان صیدك ذبحی لازمدر مثلا جیران کبی ترو بیابان وحشی ایکن براوایده
مستأنس اولسه ذکوه شرعیه یه محتاج اولور زیرا ذکوه ضروریه بو محلده

بو محلده منتفیدر وجاز جرح نعم توحش او تردی فی بئر اذا لم یمکن ذبحه یعنی
اصلده اهلی اولوب صکره وحشی اولان حیوانی جرح ایلمك ایله حلال وجائز
اولور یاخود بر قویویه متردی اولوب وآنی اول قویونك ایچنده ذبح ایلمك
ممکن اولمسه جرح اولنمسی جائزدر واول جرح آنك ذکوه شرعیه سی اولور نعم
اول جرح ایله اولدوغی معلوم اولسه ذبحه اولان ضمیر نعمه راجعدر ولا یحل الجنین
بذکوة امه اشعر اولا وقالا یحل ان تم خلقه یعنی حیوانك قارننده جنین
اناسنك ذکوه اولمسی ایله حلال اولماز کرك اول جنینك قلی بتسون کرك
بتمسون واما امامین دیدیلرکه اکر خلقتی تمام اولدیسه حلال اولور تمام اولمدیسه
حلال اولماز **فصل** بو فصل بعض حیوانك حل وحرمتی بیاننده در وحرم
اکل کل ذی ناب او مخلب من سبع او طیر یعنی سباع بهایمدن ناب صاحبی
یعنی ازی دیشی اولان حیوانك اکلی حرامدر وخ سباع طیردن مخلب صاحبی
یعنی یرتجی طرناغی اولان قوشك اکلی حرامدر زیرا ابن عباس رضی الله عنه
بیوررلرکه نهی رسول الله صلی الله علیه وسلم عن اکل کل ذی ناب من
السباع واکل کل ذی مخلب من الطیر ولو ضبعاً او ثعلباً یعنی اکلی حرام اولان
سباع سرتلان ایسه ثعلب ایسه حرامدر زیرا بونلرك وخ قورد کبی دیشلری
واردر والحمر الاهلیة والبغال وخی حمر اهلیه که اوحمارلریدر وخ بغالکه قاطرلردر
اکلی حرامدر زیرا حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم حمر اهلیه نك لحمنی خیبر
کوننده تحریم ایلمشلردر بغال ایسه حمردن مولددر والفیل فیل خی حرامدر
زیرا صاحب نابدر والضب وخ ضب که طاغ کلریدر فارسیده اکا سوسمار
درلر خبائثدندر والیربوع وابن عرس وخ یربوع که بیابان صیچانیدرکه اکا
فارسیده موش درلر یعنی موش دشت درلر وابن عرس که کلنجکدر حرامدر
زیرا سباع بهایمدن عد اولنمشدر والزنبور والسلحفاة وخ اشك آریسی
وقبلوبغه حرامدر زیرا خبائثدن عد اولنورلر والحشرات وخ سائر
حشرات بلا وعقرب وبوجك وبونلره بکزر شیلر حرامدر زیرا بونلر خ
خبائثدندر ویکره الغراب الابقع وخی الاجه قرغه مکروهدر زیرا جیفه بیان
طیورندندر والغداف والرخم والبغاث وخ غداف که بیوك قوزغوندرکه
فارسیده کلاغ سیاه بزرك درلر وخ رخم که باباقوشیدر وخ بغاث که
باحرکات الثلث اواجق قوشلرکه مکروهدر زیرا بونلر ذی مخلبدر وجیفه یرلر
والخیل تحریماً فی الاصح وخ آتك کراهت تحریم ایله مکروهدر امام ابو حنیفه قتنده
زیرا آلات جهاددر وعندهما لا تکره الخیل وامامین قتنده اکلی اولنمسی مکروه
دکلدر زیرا حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم خیبر کوننده حمر اهلیه یی نهی

ایلیوب انلره اذن ایلمشلردر وحل العقعق وغراب الزرع والارنب
یعنی قوشلردن عقعق که فارسیده الکاکشره وسقسغان درلر واکین
بیان قوزغون وطوشان حلالدر زیرا بونلر سباع طیر قسمندن دکلدر
ولا یؤکل من حیوان الماء الا السمک بانواعه کالجریث والمارماهی یعنی صو
حیوانندن بالقدن غیریسی مأکول دکلدر وبالق سائر انواعیله مارماهی کبی
وجریث کبی جمله مأکولدر ولا یؤکل الطافی منه یعنی صو ایچنده اولوب ارقه‌سی
اوزرینه منقلب اولان بالق مأکول دکلدر وان مات بحر او برد ففیه روایتان
واکر صو ایچنده اولان بالق حرارت یاخود برودت سببیله اوله آنده
ایکی روایت واردر بر روایتده اکلی حلالدر وبر روایتده حرامدر ویحل هو
والجراد بلا ذکوة یعنی بالق ایله چکرکه ذکاتسز اکل اولنمسی حلالدر زیرا میتتان
حلالان السمک والجراد وارد اولمشدر ولو ذبح شاة لم تعلم حیوتها فتحرکت
وخرج منها دم حلت والا فلا یعنی قچن برکمسنه حیاتی بلنمز برشاتی ذبح ایدوب
حرکت ایله یاخود اندن قان چیقه حلال اولور واکر حرکت ایلمیوب قان آقمز
ایسه حلال اولماز حیوتها ده اولان ضمیر شاته راجعدر وان علمت حلت مطلقا
واکر ذبح قتنده حیاتی معلوم اولوب بلنسه مطلقا حلال اولور کرک حرکت
ایلسون کرک ایلمسون کرک قانی خروج ایلسون کرک ایلمسون

کتاب الاضحیة

مصنف بوکتابده اضحیه احکامنی بیان ایدر اضحیه لغتده تضحیه اولنان
حیوانک اسمیدر اضحیه تسمیه اولندی زیرا وقت ضحی ده بوغازلنور واصطلاح
شرعده برمخصوص حیوانک اسمیدر که برمخصوص کونده نیت تقرب ایله
ذبح اولنور هی واجبة یعنی اضحیه اصح قول اوزره واجبه‌در زیرا حضرت
صلی الله علیه وسلم بیوررلرکه من وجد سعة فلم یضح فلا یقربن مصلانا
وعن ابی یوسف سنة وامام ابو یوسفدن روایت اولندیکه سنتدر
وقیل هو قولهما وخیلدیکی ابو یوسفک بوقولی امام ابو حنیفه ایله امام محمدک
قولیدر وانما تجب علی حر مسلم مقیم موسر عن نفسه لا عن طفله یعنی
اضحیه انجق برحر مسلم مقیم غیر مسافر صاحب یسار اولان کمسنه نک
اوزرینه واجب اولور کندی نفسندن اوتوری طفل صغیرینه دکل امدی عبد رقیق
وکافر ومسافر ومعسر اولان کمسنه نک اوزرلرینه واجب اولماز زیرا
حضرت علی رضی الله عنه لیس علی المسافر جمعة ولا اضحیة بیورمشلردر
وقیل تجب عنه ایضا وبر روایتده خیلدیکه طفل صغیرک اوزرینه تضحیه
واجبدر وقیل تضحی عنه ابوه او وصیه من ماله وفی خیلدیکه صبی ایچون
باباسی یاخود وصیسی اولان کمسنه کندو مالندن اضحیه سن بوغازلیه وامام محمد

محمد قتنده باباکندو مالندن تضحیه ایلیه فیطعم منها ما امکن ویستبدل
بالباقی ما ینتفع به مع بقائه امدی طفل صغیر ایچون اضحیه بوغازلندیغی تقدیرجه آندن
ممکن اولان مقداری اکل ایدوب باقیسنه باباسی اولان کمسنه یاخود وصیسی اولان
بر منتفع به اولان شیء استبدال ایلیه مثلا ثوب کبی وثوبه بکزر کبی که طفل آنک
ایله منتفع اولمق ایچون منها ده اولان ضمیر اضحیه یه راجعدر به ده اولان ضمیر ما قبلنده
اولان مایه راجعدر بقائه ده اولان ضمیرینه اکا راجعدر وهی شاة او بدنة او سبع
بدنة بان اشترک مع ستة ببقرة او بعیر وکل یرید القربة وهو من اهلها ولم ینقص
نصیب احدهم عن سبع یعنی اضحیه ده کافی اولان قربان برشاتدر یاخود بدنه‌در
یاخود بدنه نک سبعیدر مثلا برکمسنه التی نفر کمسنه ایله بربقره ده یاخود بدنه ده
شریک اولوب اضحیه ایلمک کبی وحال بوکه اول یدی نفر کمسنه نک هربری تقرب
مراد ایدوب اهلندن اوله یعنی حر ومسلم اوله وفی یدی نفر کمسنه نک هر برینک
نصیبی سبعدن ناقص اولمیه من اهلها ده اولان ضمیر قربه راجعدر فلو اراد احدهم
بنصیبه اللحم او کان کافرا او نصیبه اقل من سبع لا یجوز عن واحد منهم امدی قچن
بربدنه ده یاخود بربقره ده شریک اولان یدی کمسنه نک کندی نصیبنی یعنی حصه سنی
ات المق مراد ایلسه ویاخود اول یدی نفرک بری کافر اولسه یاخود نصیبی
سبعدن اقل اولسه هیچ برندن جائز اولماز زیرا تقرب برندن برندن منتفی
اولمشدر بنصیبه ده اولان ضمیر احدهمه راجعدر ویجوز اشتراک اقل من سبعة
ولو اثنین یعنی بقره ده یاخود بدنه ده یدی نفردن اقل اشتراک ایلمک جائزدر
ایکی بیله اوله جائز اولور زیرا یدی اولنجق اقلده بطریق الاولی در وشرکا
سکز اوله جائز اولماز حقنده نص اولمدوغی اجلدن ویقسم لحمها وزنا لا جزافا
الا اذا خلط به من اکارعه او جلده یعنی یدی نفر کمسنه اشتراک اولوب بربدنه
یاخود بربقره قربان ایلسه‌لر اتنی میزان ایله قسمت ایلیه‌لر کتوریجه قسمت ایلمیه‌لر
الا قچن ایاقلرینی یاخود درسینی ات ایله خلط ایلسه‌لر جائز ومعتبر اولور
بعده معتبر اولدوغی کبی به ده اولان ضمیر لحمه راجعدر اکارعه ده اولان ضمیرینه اکا
راجعدر ولو شری بدنة للاضحیة ثم اشترک فیها ستة جاز استحسانا یعنی قچن
برکمسنه قربان نیتی ایله بربدنه اشتری ایلسه صکره اول بدنه ده اولان کمسنه
ایله التی نفر کمسنه ده شریک اوله‌لر استحسانا جائز اولور وقیاس اولمامقدر
زیرا ابتداده تقرب ایچون اشترا اولندیدر صکره بیع اولنه جائز دکلدر والاشتراک
قبل الشراء احب یعنی بدنه ده یاخود بقره ده اشتراک ایلمک احبدر یعنی محبوبرک
ومقبولرکدر واول وقتها بعد فجر النحر ولا تذبح فی المصر قبل صلوة العید یعنی
اضحیه نک اول وقتی نحر کوننک فجرندن صکره ومصرده اولنجق عید نمازندن

اول ذبح اولنميه زيرا حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم من ذبح قبل الصلوة
فليعد ذبيحته بيورمشلدر وبو شرط شول كمسنه يه لازمدركه اوزرينه عيد
نمازى واجب اوله اما اهل قرادن اولسه فجر طلوع ايلدوكى كبى ذبح ايليه
وآخره قبيل غروب يوم الثالث يعنى اضحيه نك آخر وقتى يوم ثالثك غروبندن
اوّلدر واعتبر آخره للفقير وضده والولادة والموت يعنى فقير ايله غنى حقنده
وولادة وموت خصوصنده اضحيه انك آخر وقتى اعتبار اولنور مثلا بر كمسنه
ايام نحرك اولنده فقير اولوب آخرنده غنى اولسه واجبه اولور وقچن بر كمسنه
آخر ايامده طوغسه واجبه اولور وقچن وفات ايلسه واجبه اولماز آخره ده
اولان ضمير وقته راجعدر ضده ده اولان ضمير فقيره راجعدر واوّلها افضلها
يعنى ايام نحرك اوّلى آخرندن واوسطندن افضلدر ذبح ايلمك كبى وكره
الذبح ليلا يعنى غلط واقع اوله فان فات وقتها قبل ذبحها لزم التصدق بعين
المنذورة حية يعنى قچن اضحيه نك وقتى فوت اولوب لجه واول
ذبح اولنه جق اضحيه ذبح اولنمسه اول عين منذوره ايله حية اولدوغى حالده
تصدق لازم اولور وقتها ده وذبحها ده اولان ضميرلر اضحيه يه راجعدر وكذا
ما شراها فقير للتضحية وقچن فقيرك اضحيه ايچون اشترا ايلدوكى عين منذوره
ايله تصدق ايليه زيرا وجوب فقيرك اوزرينه شرا ايله اولور والغنى تصدق
بقيمتها شراها اولا يعنى غنى اولان كمسنه اول اضحيه نك قيمتى ايله تصدق ايليه
كرك انى اشترا ايلمش اولسون كرك اولمسون زيرا غنينك اوزرينه مجرد وندن
ايله واجبه اولور وانما يجزئ فيها الجذع من الضأن يعنى اضحيه ده قيون نوعندن
مجزى وكافى اولان جذعدر جذع اكا درلركه اكثر حول مرور ايلمشدر ومبسوطدن
قچن اوزرينه يدى آى مرور ايلسه والثنى فصاعدا من الجميع قيوندن اولان
ثنى اكا درلركيم بر سنه استكمال ايدوب ايكنجى سنه يه داخل اولمش اوله و
كچيدن وآو كوزدن اكا درلركيم ايكى سنه استكمال ايدوب اوچنجى سنه يه داخل
اولمش اوله ودوه دن اكا درلركيم بش سنه استكمال ايدوب التنجى سنه يه
داخل اولمش اوله امدى ثنى دن يوقارى اولان سائر انواع حيواناته كافى ومجزيدر
وتجوز الجماء يعنى بوينوزى اولميان قيون ايله تضحيه ايلمك جائزدر والخصى خصى
خصى ايله كه ايكى طشاغى چقمش اوله جائزدر والثولاء وقچن ثولاء ايله كه مجنوندر
قچن سمز اولسه والجرباء السمينة وقچن اويوز اولوب سمز اولان قيون ايله اضحيه
جائزدر زيرا اويوزلق دريده اولوراته تجمز لا العمياء والعوراء والعجفاء التى لا تنقى
يعنى ايكى كوزى اعمى اولان قيون ايله وقچن بر كوزى اعمى اولان ايله وقچن عجفاء ايله عجفا
شول ارقدركه ارقلغندن ايلكى اولميه اضحيه ده جائز دكلدر والعرجاء التى

التى لا تمشى الى المنسك وقچن منسكه يعنى ذبح محلنه يوريمكه قادر اولميان
اقسق ايله اضحيه جائز دكلدر زيرا حديث شريفده لا يجوز فى الاضاحى العوراء
البين عورها والمريضة البين مرضها والعرجاء البين ضلعها والكبيرة التى لا تنقى
وارد اولمشدر ومقطوعة اليد والرجل وذاهبة اكثر العين والاذن او الذنب
او الالية وقچن الى كسك ياخود اياغى كسك ياخود كوزنك اكثرى ذاهب
اولمش وياخود قولاغنك اكثرى ذاهب ايله تضحيه ايلمك جائز دكلدر وفى
ذهاب النصف روايتان يعنى بو ذكر اولنان اعضانك نصفى ذاهب اولمقده
ايكى روايت واردر برنده جائزدر وبرنده جائز دكلدر ويجوز ان ذهب اقل منه
يعنى قچن بو ذكر اولنان اعضانك نصفندن اقلى ذاهب اولسه جائز اولور
وقيل ان ذهب اكثر من الثلث لا يجوز وبر روايتده خيلديكه قچن ثلثندن اكثرى
ذاهب اولسه جائز اولماز وقيل ان ذهب الثلث لا يجوز وبر روايتده خيلديكه
قچن ثلثى ذاهب اولسه جائز دكلدر ولا يضر تعيبها من اضطرابها عند الذبح
يعنى اضحيه نك ذبح وقتنده اضطراب وحركتى سببى اولمسى ضرر وبر فرا استحسانا
تعيبها ده اولان ضمير اضحيه يه راجعدر وان مات احد سبعة وقال ورثته
اذبحوها عنكم وعنه صح يعنى قچن بر بقره يه ياخود بر بدنه يه يدى شريك اولان
كمسنه لرك بر اولسه وارث اولان كمسنه اول بقيه اولان التى نفر كمسنه يه
سز بو بقره يى كندوكزدن واوتورى ومتيدن اوتورى ذبح ايلكز ديسه جمله سندن ذبح
اولنمسى صحيح اولور زيرا قصد تقرب جمله سندن واقع وموجود اولمشدر وكذا
لو ذبح بدنة عن الضحية ومتعة وقران وقچن بر كمسنه بر بدنه يى اضحيه ومتعة وقران
ايچون ذبح ايلسه صحيح اولور جمله دن مقصود تقربدر ويأكل من لحم الاضحية ويطعم
من شاء من غنى وفقير يعنى اضحيه صاحبى اولان كمسنه كندو اضحيه سندن
اكل ايليه وقچن غنيدن وفقيردن استدوكى كمسنه يه اطعام ايليه زيرا حضرت
صلى الله تعالى عليه وسلم كنت نهيتكم عن اكل لحوم الاضاحى فكلوا منها
وادخروا بيورمشلردر وندب ان لا ينقص الصدقة عن الثلث يعنى
مندوبدر يعنى سنتدركه تصدق ايلدوكى ثلث مقدارندن ناقص اولميه
وندب تركه لذى عيال توسعة عليهم وقچن صاحب عيال اولان كمسنه يه
اضحيه سبيله ترك تصدق ايلمك مندوبدر وسنتدر عياللنه توسعة اولنمق
ايچون وندب ان يذبح بيده ان احسن والا يأمر غيره ويحضرها وقچن صاحب
اضحيه اولان كمسنه يه اضحيه سن كندو اليله ذبح ايلمك مندوبدر اگر ذبحه قادر
ايسه واگر قادر دكل ايسه بر غيرى كمسنه يه امر ايليه وكندوسى حاضر اوله
بيده ده اولان ضمير صاحب اضحيه يه راجعدر يحضرها ده اولان ضمير بارز

اضحیه یه راجعدر ویکره ان یذبحها کتابی یعنی مسلم اولان کمسنه نك اضحیه سین
کتابی اولان ذمی ذبح ایلمك مکروهدر ویتصدق بجلدها او یعمله آلة کجراب وخف
اوفرو واول ذبح اولنان اضحیه نك دریسیله تصدق ایلیه ویاخود انی
جراب کبی وخف کبی وکورك کبی انتفاع اوله جق بر آلت ایلیه کوز زیرا انك
ایله انتفاع ایلمك حرام دکلدر اویشتری به ماینتفع به مع بقائه کغربال ونحوه
یاخود اول دریله بر عینی باقی منتفع به غیر مستهلك مثلا غربال والك ونحوی
کبی بر شیئ اشترا ایلیه زیرا بلدن مبدل منه نك حکمی واردر لا مایستهلك
کخل وشبهه یعنی خل کبی ویوغورت کبی مستهلك العین اولان اشیا اشترا
ایلمیه فان بدل اللحم او الجلد به تصدق به امدی اکر اول اضحیه نك اتی ایله یاخود
دریسی ایله بر مستهلك العین اولان شیئ استبدال ایلسه اول بدل ایله تصدق
ایلیه ولو ذبح اضحیة غیره بغیر امره جاز یعنی قچن بر کمسنه بر غیر کمسنه نك اضحیه سین
امر نسنز ذبح ایلسه جائز اولور استحسانا وقیاسده جائز دکلدر ولو غلط
اثنان فذبح کل شاة الآخر صح ولا ضمان یعنی قچن ایکی کمسنه نك اضحیه لری قاریشوب
آنلر ده غلط ایدوب هر بریسی اول بر آخرك شاتنی ذبح ایلسه صحیح اولور
واوزرلرینه ضمان یوقدر زیرا هر بریسی وکیل شکلیدر وقیاسنده اولمامقدر
ویتحالان صکره هر بر اول بر آخر ایله حلاللشوب برائة ذمت ایدرلر وان
تشاحا ضمن کل صاحبه قیمة لحمه وتصدق بها واکر بو ایکی کمسنه بربرینه مسامحه
ایدوب مسامحه ایلمز ایسه هر بر اول بر آخره کندو اضحیه سنك لحمنك قیمتنی
تضمین ایتدیره صکره اول قیمت ایله تصدق ایلیه صاحبه ده اولان ضمیر کله
راجعدر وصحت التضحیة بشاة الغصب دون شاة الودیعة وضمنها یعنی
غصب اولان شاة ایله تضحیه ایلمك صحیحدر ودیعه اولان شاة ایله تضحیه
ایلمك صحیح دکلدر وهر قنغیسن ذبح ایلسه ضامن اولور اوکیده اولوب
ثانیده اولمامق زیرا مغصوبده ملکیت وقت غصبدن ثابت اولور ودیعه ده
ذبح ایلمك غاصب اولور والله اعلم **کتاب الکراهیة** مصنف رحمة الله علیه
بو کتابده مکروه اولان اشیایی بیان ایدر کراهیة لغتده ضددر وضد اراده در
وبعض متونده باب الحظر والاباحه ایله تعبیر ایلمشلردر زیرا حظر منع معناسنه در
واباحه اطلاق وجواز معناسنه در وبو بابده حلال وحرام اولان شیئلر بیان
اولنور المکروه الی الحرام اقرب مکروه اولان شیئ امام ابو حنیفه ایله امام ابو یوسف
قتنده حرامه اقربدر زیرا دلیللری متعارضدر وعند محمد کل مکروه حرام وامام
محمد قتنده هر مکروه اولان شیئ حرامدر ولم یلفظ به لعدم القاطع یعنی مکروه
اوزرینه لفظ حرامی اطلاق ایلمدی شول محلده که مکروهات کراهت تحریمیه عند

عد ایلمش ایدر زیرا حرمته دلیل قطعی بولمامشدر مصنفك دیمیدر که کراهت
تحریم ایله اولان مکروه امام محمد قتنده شول حرامدن عبارتدر دلیل ظنی ایله حرمتی
ثابت اولمش اوله وحرام دلیل قطعی ایله حرمتی ثابت اولاندر پس امدی
مکروهك حرامه نسبتی ایله واجبك فرضه نسبتی کبیدر فضلادن چوق کمسنه
امام محمد ایله شیخین بیننده واقع اولان خلافك ثمره سنی بولمامشدر لکن
بعضیسی دیمشدر که ثمرهٔ خلاف یمینده ظاهر اولور مثلا بر کمسنه حرام اشلمیم
دیو یمین ایلسه وکراهت تحریم ایله مکروه بر فعل اشلسه امام محمد قتنده
حانث اولور وشیخین قتنده حانث اولماز **فصل فی الاکل** بو فصل
انسانك اکل ایلدوکی شیئك احکامی بیاننده در منه فرض وهو ما یندفع به
الهلاك یعنی اکلدن بر نوع وار که فرضدر شول مقداردر که انك ایله هلاك
اولمقلق دفع اوله زیرا بدنك بقاسی اکل ایله در امدی بر آدم اکل وشربی ترك
ایلیوب هلاك اولسه عاصی اولور زیرا کندو نفسنی تهلکیه القا ایلمش اولور
ومندوب وهو ما زاد لیتمکن من الصلوة قائما ویسهل علیه الصوم یعنی
اکلك بر نوعی دخی مندوبدر ومندوب شول مقداردر که فرض مقدارندن
زیاده اوله که صلواتی قائم ایکن ادا ایلمدن وصیامی دخی اوزرینه سهل وآسان
اوله ومباح وهو ما زاد الی الشبع لزیادة قوة البدن واکلك بر نوعی دخی
مباحدر ومباح شول مقداردر که شبعدن زیاده اوله بدنك قوتی زیاده
اولمق ایچون وبو نوعده اجر ووزر یوقدر وحرام وهو الزائد علیه وبر نوعی دخی حرامدر
حرام شول مقداردر که شبعدن زیاده اوله قوة بدنی قصد ایلیه زیرا اضاعهٔ مالدر
وهم نفسه مضردر الا لقصد التقوی علی الصوم الغد اولئلا یستحیی الضیف مکرشبع
مقدارندن زیاده اکل ایلدیکی صوم ایلمکه قوت بولمق ایچون اوله ویاخود
یانندن قونوغی اوله حجاب ایلمامك ایچون ایسه اول حینده باس یوقدر لکن
عقلا وشرعا مذموم اولان افعالدندر ولا یجوز الریاضة بتقلیل الاکل حتی یضعف
عن اداء العبادة یعنی ترك غدا ایله وتقلیل اکل ایله تا کیم عبادت ایلمدن
ضعیف اولنجیه دکین ریاضت ایلمك جائز دکلدر زیرا ترك عبادت جائز
دکلدر امدی اکا مؤدی اولان شیئ دخی جائز دکلدر ومن امتنع من اکل المیتة حالة
المخمصة او صام ولم یاکل حتی مات آثم یعنی شول کمسنه که مخمصه حالنده یعنی
اچلق زماننده میته یمدن امتناع ایدوب توقف ایلیه ویاخود صائم اولوب
نسنه یمیه تا موتنه مؤدی اولنجه یه دکین آثم وکناهکار اولور زیرا کندو
نفسنه اتلاف ایلمشدر بخلاف من امتنع من التداوی حتی مات فانه لا یاثم
اما خسته اولوب دوا استعمال ایلمدن امتناع وتخلص ایدوب وفات ایلسه

اول تقدم ایدن مسئله نك خلافیدر یعنی آثم وكناهكار اولماز زیرا دوانك
الكا شافی اولدیغی معلوم دكلدر ولا بأس بالتفكه بانواع الفواكه انواع میوه
ایله تفكه لا بأسدر زیرا حق سبحانه وتعالینك كلوا من طیبات ما رزقناكم
قول شریفی وارد اولمشدر وموضع آخرده ولا تحرموا طیبات ما احل الله لكم
قول شریفی دخی وارد اولمغله انواع میوه اكل ایلمك لا بأسدر وتركه افضل
انواع فواكه ایله تفكهی ترك ایلمك افضل اولمسی حق سبحانه وتعالینك
أذهبتم طیباتكم الدنیا قول شریفنك تحتنده داخل اولماملق ایچوندر واتخاذ
الاطعمة سرف برقاج درلو طعام اتخاذ ایلمك اسرافدر وكذا وضع الخبز علی
المائدة اكثر من قدر الحاجة ودخی صفره اوزرینه قدر حاجتدن زیاده اتمك
وضع ایلمك بیله اسرافدر ومسح الاصابع والسكین بالخبز ووضع المملحة
علیه مكروه وبرمقلرینی یاخود بچاغی اتمكه مسح ایلمك ودخی مملحه یی اوزرینه
وضع ایلمك مكروهدر بو فعلده اتمكه اهانت واردر بزجه اتمكی اكرام ایله
مأمورز زیرا نبی علیه الصلوة والسلامك اكرموا الخبز فانه من بركات
السموات والارض حدیث شریفی وارد اولمشدر خبزك اكرامی اولدركه
حاضر اولدقده غیری طعام كلمكه توقف ایلمیوب اكل ایلمكه مباشر اولملق كركدر
وبركمسنه نك الندن برلقمه دوشسه المیوب ترك ایله اسرافدر دیمشلر
وبو بابده نبی علیه الصلوة والسلامك القوا عنها الاذی ثم كلوها حدیث
شریفی دخی وارد اولمشدر وسنة الاكل البسملة فی اوله والحمدلة فی آخره طعام
یمكك سنتی یعنی یمكده سنت اولان اولنده بسم الله الرحمن الرحیم وآخرنده
الحمد لله دیمكدر وبو بابده نبی علیه الصلوة والسلامك ان الله یرضی من عبده
المؤمن اذا قدم الیه طعام ان یسمی الله فی اوله ویحمد الله فی آخره حدیث
شریفی وارد اولمشدر وغسل الیدین قبله وبعده سنت اكلدندر طعامدن
اول وطعامدن صكره ایكی الی غسل ایلمكدر زیرا نبی علیه الصلوة والسلامك
الوضوء قبل الطعام ینفی الفقر وبعده ینفی اللمم حدیث شریفی وارد اولمشدر
بو محلده وضوء ایله مراد غسل یدیندر ویبدأ بالشباب قبله وبالشیوخ
بعده طعامدن اول غسل یدین یكتلر ایله باشلنه طعامدن صكره قوجه لر
ایله باشلنه ولا یحل شرب لبن الاتان لبن حمار ایچمك حلال دكلدر
یعنی دیشی اشك سودینی ایچمك حلال دكلدر اتان دیشی اشكه درلر زیرا
سود لحمدن متولد اولور بو تقدیرجه لحمك حكمنی سود اخذ ایدر ودخی قسراغك
سودی اتی كبی مكروهدر ابو حنیفه قتنده وفتاوی قاضیخانده مذكوردر جلاله
اكل اولنماز وسودی دخی ایچلمز زیرا نبی علیه الصلوة والسلام جلاله نك

حبس جلاله

جلاله نك اتندن وسودندن نهی بیورمشلردر جلاله شول حیواندركه جیفه
ونجاسات اكلنه معتاد اوله اول مقوله حیوانی حبس ایلمك لازمدر كتاب
نوازلده مدة حبس تقدیر اولنوب مثلا دوه یی برآی ویاخود قرق كون
حبس ایلیه لر واوكوزی یكرمی كون وقیونی اون كون وطاوغی اوج كون حبس
اولنوب بعده ذبح اوله ولا بول ابل ودوه نك بولی حلال دكلدر ابو حنیفه
قتنده وابو یوسف قتنده تداوی یعنی برمرضه دوا ایلمك حلالدر حدیث
عرنیینه تمسك ایلمشدر ولا استعمال اناء ذهب او فضة لرجل او امرأة التون
وكمش چیناقدن استعمال ایلمك ار وعورت ایچون حلال دكلدر اناء دیمك
هر نه مقوله ظرف اولورسه اولسون استعمالی حرامدر زیرا نهینه حدیث شریف
وارد اولمشدر قال النبی علیه الصلوة والسلام ان الذی یأكل ویشرب
فی اناء الذهب والفضة انما یجرجر فی بطنه نار جهنم اول كمسنه نك بطننده
دوه نك صوتی كبی صوت ایدر دیمكدر وحل استعمال اناء عقیق وبلور
وزجاج ورصاص عقیق وبلور وزجاج ورصاصدن یاپلمش انادن
استعمال ایلمك حلالدر شافعی قتنده مكروهدر زیرا بو مقوله شیئلر ایله
استعمال موجب تفاخر اولمغله مكروه اولمسنه ذاهب اولمشدر زجاج
شیشه ورصاص قلایدر **فصل فی الكسب** بو فصل كسبك احوالی
بیاننده در زیرا كسبك احوالی بیاننده در زیرا الكسب حقنده نبی علیه الصلوة
والسلامك طلب الكسب فریضة علی كل مسلم حدیث شریفی وارد اولمشدر
انبیاء عظام صلوات الله علی نبینا وعلیهم اكتساب ایدرلردی حضرت
آدم علیه السلام زراعت ایدردی حضرت نوح علیه السلام نجار ایدی وحضرت
ابراهیم علیه السلام بزاز ایدی وحضرت داود علیه السلام زرخ اشلردی و
حضرت سلیمان علیه السلام خرما لیفندن زنبیل اشلردی وحضرت زكریا علیه السلام
نجار ایدی وصدیق رضی الله عنه بزاز ایدی وعمر الفاروق رضی الله عنه صختیان
اشلردی وعثمان رضی الله عنه طعام آلوب بیع ایدردی وعلی رضی الله عنه
اكتساب ایدردی برقاج دفعه نفسنی اجاره یه ویردوكی محققدر ونبی علیه الصلوة
والسلامك ان الله یقول یا عبدی حرك یدك انزل علیك الرزق افضله
الجهاد ثم التجارة جهاددن صكره افضل كسب تجارتدر زیرا نبی علیه السلامك
التاجر الصدوق مع كرام البررة قول شریفی وارد اولمشدر وموضع آخرده ان الله
تعالی یحب الصدوق بیورمشلردر ثم الحراثة اندن صكره افضل كسب
اكنجیلكدر زیرا نبی علیه الصلوة والسلام الزارع یتاجر ربه بیورمشلردر
وموضع آخرده اطلبوا الرزق تحت خبایا الارض بیورر كتب معتبرده مسطوردر

وبر موضعده خ ما زرع او غرس مسلم شجرة فتناول منها انسان او دابة او طير
الا كانت له صدقة ثم الصناعة اندن صکره افضل کسب صناعتدر نبي
عليه الصلوة والسلام صنعته تحريض ايدوب الحرفة امان من الفقر بيورمشلردر
ومنه فرض وهو قدر الكفاية لنفسه وعياله وقضاء ديونه کسبدن بعضيسي
فرضدر وفرض اولان کسب نفسي ايچون وهم عيالي ايچون ودينني قضا ايچون
کفايت ايده جك مقداريدر ومستحب وهو الزيادة عليه کسبدن بعضيسي
مستحبدر ومستحب قدر کفايه اوزرينه زياده اولان مقداردر ليواسي به
فقيرا او يصل به قريبا اول زياده ايله فقيره معاونت و يارلق ايلمك ايچون
ياخود قريبنه صلهٔ رحم ايلمك ايچون يعني اقرباء و تعلقاتنه معاونت اولان
زياده سعي ومستحبدر زيرا نبي عليه الصلوة والسلام الناس عيال الله في
الارض واحبهم اليه انفعهم لعياله بيورمشلردر بو حديث شريف موجبنجه
فقرا وضعفايه معاونت وصدقه واحسان ايچون قدر کفايه دن زياده
کسب ايلمك مستحبدر ومباح وهو الزيادة للتجمل وکسبدن بعضيسي
مباحدر ومباح اولان شول زياده درکه اظهار زينت وتنعم ايچون اوله اول
مقوله زياده لك مباحدر زيرا نبي عليه الصلوة والسلام نعم المال الصالح
للرجل الصالح بيورمشلردر وموضع آخرده خ من طلب الدنيا حلالا
مستعففا لقي الله ووجهه كالقمر ليلة البدر بيورمشلردر وحرام وهو الجمع للتفاخر
والبطر وان كان حلا وکسبدن بعضيسي حرامدر وحرام اولان شول مالك
کسبيدرکه تفاخر وشاذلق ايچون جمع اولنه اکر اول کسب حلالدن حتي
اولورسه ذکر اولنان شئلر ايچون جمع ايليجك حرامدر زيرا نبي عليه السلام خ
من طلب الدنيا مفاخرا مكاثرا لقي الله تعالى وهو عليه غضبان حديث
شريفي وارد اولمشدر وينفق على نفسه وعياله بلا اسراف ولا تقتير کسب
ايلدوکي مالدن اسراف وتقتير سز کندو نفسنه وعيالنه انفاق ايليه حق سبحانه
وتعالينك والذين اذا انفقوا لم يسرفوا ولم يقتروا وكان بين ذلك قواما
قول شريفي وارد اولمشدر ومن قدر على الكسب لزمه وشول کمسنه که کسبه
قادر اوله اول کمسنه يه کسب ايلمك لازمدر وان عجز منه لزمه السؤال اکر
کسبدن عاجز اولورسه اول کمسنه يه سؤال لازم اولور يعني دلنجلك ايليه
زيرا سؤال خر الاکتسابك برنوعيدر لکن مادامکه عاجز اولميه حلال اولماز
زيرا نبي عليه السلام السؤال آخر کسب العبد بيورمشلردر فان ترکه حتى
مات آثم واکر سؤالي ترک ايدوب فوت اوله اول کمسنه کناهکار
اولور زيرا نفسني تهلکيه القا ايلمشدر بويله محلده سؤال ذلت دکلدر

دکلدر حق سبحانه وتعالينك حضرت وصاحبندن بطريق الاخبار انهما
اتيا اهل قرية استطعما اهلها قول شريفي وارد اولمشدر وقال عليه الصلوة
والسلام لرجل من اصحابه هل عندك شئ تأكله حديث شريفي خود عاجز
اولدقدن سؤاله دليل قويدر وان عجز عنه واکر سؤالدن دخي عاجز اولورسه
يفرض على من علم به ان يطعمه او يدل عليه من يطعمه اول عاجزي اطعام ايتمك
شول کمسنه اوزرينه فرض اولورکه انك سؤالدن عجزيني بيله وياخود اطعام
ايده جك کمسنه يه دلالت ايليه اکر احوالنه واقف اولدقدن صکره قدرتي وار
ايكن کندوسي اطعام ايلميوب واکر کندنك قدرتي يوغيسه آخر دلالت ايلميوب
اول عاجزه موت اصابت ايدرسه کناهده شريك اولور زيرا نبي عليه الصلوة
والسلام ما آمن من مات شبعان وجاره الى جنبه طاو بيورمشلردر وموضع
آخرده ايما رجل مات جياعا بين اقوام اغنياء فقد برئت عنهم ذمة الله وذمة
رسول الله بيوردوغي محققدر ويكره اعطاء سؤال المسجد مسجدده سؤال
يعني دلنمك مكروهدر تشديد ايله اولورسه سائلك جمعيدر وناصر ونصار کبي
اکر تخفيف ايله اولورسه مصدر اسم فاعل معناسنه اوله واثرده وارد اولمشدرکه
ينادي يوم القيمة ليقم مبغوض الله تعالى فيقوم سؤال المسجد وقيل ان كان
لا يتخطى رقاب الناس ولا يمر بين يدي المصلي لا يكره ديلديکه اکر سائل ناسك
بيونلري اوزرندن تجاوز ايلميوب ونماز قيلانلرك اوکلرندن مرور ايلمزايسه مكروه
دکلدر ومختار اولان دخي بودر زيرا حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم زماننده مسجده
سؤال ايدرلردي وروايت اولندیکه علي كرم الله وجهه صلوتده ايکن خاتمني
تصدق ايلمشدر بو وجهله تصدق ايلدوکي اجلدن حق سبحانه وتعالى ويؤتون
الزكوة وهم راكعون قول شريفي ايله مدح ايلمشدر وفتاواي قاضيخانده قال
ابو نصر من اخرجهم عن المسجد ارجو ان يغفر له باخراجهم وبعض علما ديمشلردرکه
من تصدق بفلس في المسجد يوم الجمعة ثم تصدق بعده باربعين فلسا
لم يكن كفارة لذلك الفلس الواحد خلف ابن ايوبدن روايت اولنمشدرکه
قال لو كنت قاضيا لا اقبل شهادة من تصدق على هؤلاء في المسجد الجامع ولا
يجوز قبول هدية امراء الجور ظالم اولان بکلرك هديه سي قبول اولنمق جائز
دکلدر زيرا غالب احتمال ماللري حرام اوله الا اذا علم ان اکثر ماله من حل الا مکرکه اکثر
مالي حلالدن اولدوغي معلوم اوله مثلا صاحب تجارت وصاحب زرع اوله
وحاصل ايلديکي اکثر مالي بو مقوله کسبدن اولورسه هديه سني قبول ايلمك
لا بأس در ولا يكره اجارة بيت بالسواد ليتخذ بيت نار او كنيسة او بيعة او
يباع فيه الخمر کوين براو اجاره يه ويرمك وياخود اول بيتده خمر بيع اولنمق

ایچون اجاره یه ویرمک مکروه دکلدر ابو حنیفه قتنده وعندهما یکره امامین
قتنده مکروه اولور زیرا معصیته اعانتدر تنکم حق سبحانه وتعالینک تعاونوا علی
علی البر والتقوی ولا تعاونوا علی الاثم والعدوان قول شریفی موجبنجه معصیته
اعانت ایلدوکی قتی ظاهردر ابو حنیفه رحمة الله علیه ایچون دلیل بودرکه اجاره
بیتک منفعتی اوزرینه در بوندن معصیت یوقدر انجق معصیت مستاجرک
فعلنده در ومختار اولان قول حق بودر ویکره فی المصر اجماعا شهرده اولان
بیتی ذکر اولندوغی اوزره اجاره یه ویرمک مکروه در وکذا فی سواد غالبه اهل
الاسلام شهرده مکروه اولدوغی کبی اهل اسلام غالب اولدوغی قریه ده دخی مکروهدر
ومن حمل لذمی خمرا باجر طاب له الاجر شول من که اجرت ایله بر ذمینک
خمرینی کتورسه اول اجرت اکا کوکجکدر ابو حنیفه قتنده وعندهما یکره امامین
قتنده مکروهدر زیرا معصیته اعانتدر حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم خمرده
اون شیئه لعنت ایلمشدر وحاملها والمحمول الیه لفظ شریفلری اولمعدوداولانلر
عددندندر امام اعظم حضرتلری قتنده حمل اوزرینه اجاره معصیتدن دکلدر انجق
معصیت فاعل مختارک فعلیدرکه مشتریدر معصیت اندندر ولا باس
بقبول هدیة العبد التاجر واجابة دعوته واستعارة دابته عبد تاجرک هدیه سنی
قبول ودعوتنه اجابت ودابه سنی استعاره یعنی عاریت ایچون الموق لا باسدر
وکره قبول کسوته ثوبا واهدائه احد النقدین عبد تاجرک کسوه سیکه ثوب
اوله انی التون وکمشدن اولان هدیه سنی قبول ایلمک مکروه اولور قیاس بوایدیکه
ذکر اولنان جملهسندن جائز اولمیه زیرا بو هدیه تبرعدر عبد ایسه اکا اهل دکلدر لکن
قلیلده ضرورة ایچون استحسانا تجویز اولنمشدر روایت اولندیکه سلمان فارسی
معتق اولمازدن اول نبی علیه السلام هدیه ویردکده قبول بیورمشلردر حتی اول
محلده هولها صدقة ولنا هدیة بیورمشلردر ونبی علیه السلام مملوکک دعوتنه
اجابت ایلمشدر صحابه کرزین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین دعوت ایدرلردی
ابی اسیدک عبدی اولان ابو سعید حضرتلری اصحاب رسول اللهدن بر جماعتی
دعوت ایلدم ابو ذر رضی الله عنه دخی معا ایدی وقت صلوة اولدقده امامته
بنی تقدیم ایلدیلر حال بوکه اول کوندن بن عبد ایدم دیو روایت ایلمشدر اما
ثیاب ودراهم ودنانیرده اثر وارد اولمامغله اصلی اوزرینه باقی قالدی ویقبل
فی المعاملات قول الفرد ولو انثی او عبدا او فاسقا او کافرا کقوله شریت اللحم من
مسلم وکتابی فیحل او من مجوسی فیحرم معاملاتده بر آدمک قولی مقبول
اولور اکر اول فرد خاتون ویاخود عبد ویاخود فاسق ویاخود کافر اولسون
شریت اللحم من مسلم او کتابی قولی کبی بو تقدیرجه فردک قولیله حلال اولور

اولور وشریت مجوسی قولیله دخی حرام اولور وقول العبد والامة والصبی
فی الهدیة والاذن عبدک وجاریه نک وصبینک قولی هدیه ده واذنده قبول
اولور مثلا عبد وامه وصبیدن بری بر هدیه کتوروب فلان کمسنه سزه کوندرمشدر
دیو سویلیه قبولی حلال اولور وبن تجارته مأذونم دیسه قبول اولنور وشرط
العدل فی الدیانات دیانتده عدل شرط قلندی زیرا فاسق دیانتده متهمدر وکافر
وصغیر دخی متهمدر کالخبر عن نجاسة الماء نجاست ماده خبر کبی فیتیمم ان
اخبر بها مسلم عدل ولو انثی او عبدا اکر صو بیک نجس اولدوغنی بر مسلم عدل
اخبار ایلسه اول کمسنه آبدست الیمیوب تیمم ایدر اکر اخبار ایدن عورت یاخود
عبد اولورسه بو محلده ابتدا اولنه تیمم ایدر ویتحری فی الفاسق والمستور
اکر اخبار ایدن فاسق ویاخود مستور الحال اولورسه تحری ایلیه ثم یعمل بغالب
رأیه اندن صکره غالب رأیی ایله عمل ایلیه اکر اخبار ایدن کمسنه خبرده صادق
ایدوکنه ظنی غالب اولورسه تیمم ایلیه اکر ظنی غالب کذب اولورسه آبدست
تیمم ایلمیه ولو اراق فیتیمم عند غلبة صدقه اکر بجد رخلا صویی دوکه اخبار
ایده نک صدقنک غلبه سی قتنده اول کمسنه تیمم ایدر وتوضأ وتیمم عند غلبة کذبه
اکر صویی دوکمیوب اخبار ایده نک کذبی غلبه سی قتنده اول صودن آبدست
الور وتیمم ایدر کان احوط اولان بودر حاصل کلام صدق کذبدن هر قنغی
طرفی غالب اولورسه انکله عمل اوله **فصل فی اللبس** بو فصل لبس بیاننده در
یعنی کیه جک اثواب بیاننده در الکسوة منها فرض کسوه دن بعضیسی فرضدر
وهو ما یستر العورة ویدفع ضرر الحر والبرد فرض اولان شول مقداردرکه
عورتنی ستر ایلیه وحرارت وبرودتک ضررنی دفع ایلیه زیرا حق سبحانه وتعالینک
خذوا زینتکم عند کل مسجد قول شریفی واقع اولمشدر معنای شریفی ای بستر
عوراتکم عند دیمکدر والاولی کونه من القطن او الکتان بین النفیس والخسیس
اولی اولان کسوه دن لباس اوله حق نفیس ایله خسیس مابیننده پنبه دن ویاخود
کتاندن اوله نفیسده عجب کلمامک ایچون خسیسده احتقار اولمامق ایچوندر ونبی
علیه الصلوة والسلام ایکی شهرتدن نهی بیورمشلردر بری لباس غایت نفیس
اولمقدن وبری دخی غایت خسیس اولمقدن خیر الامور اوسطها اولدیغی معلوم
اولی النهی در ومستحب وهو الزائد لاخذ الزینة واظهار نعمة الله تعالی لباسک
بر نوعی دخی مستحبدر ومستحب اولان عورتنی ستر وحرارت وبرودتی دفعدن
صکره شول لباس زائددرکه زینت ایچون اخذ اوله وحق سبحانه وتعالینک
نعمتنی اظهار ایچون اوله زیرا نبی علیه السلام ان الله تعالی یحب ان یری اثر نعمته
علی عبده بیورمشلردر وحق سبحانه وتعالینک قول شریفنده واما بنعمة ربک

فحدث واقع اولمشدر ومباح وهو الثوب الجميل للتزين كسوه نك
بعضیسی مباحدر ومباح اولان شول ثوب جمیلدر که جمعه ده وعیدده ومجامع
ناسده تزین ایچون کییله روایت اولنور که نبی علیه السلامك بیك درهم
قیمتلو برجبه سی وار ایدی یوم عیدده کیرلردی ومکروه وهو اللبس للتکبر
کسوه نك بعضیسی دخی مکروهدر ومکروه اولان شول لباسدر که تکبر ایچون
کییله ویستحب الابیض والاسود بیاض وسیاه کسوه کیمك مستحب
اولور زیرا نبی علیه السلام خیر ثیابکم ابیض بیورمشدر وموضع اخرده
ان الله یحب الثیاب البیض بیورمشدر وروایت صحیحه ایله مرویدر که
نبی علیه السلام مکه مکرمه نك فتحی کوننده سیاه جبه کیوب وسیاه عمامه
صارمشدر ویکره الاحمر والمعصفر للرجال ودخی رجال ایچون قرمزی لباس
وعصفور ایله بویانمش لباس کیمك مکروه اولور زیرا نبی علیه السلام نهی
بیورمشدر والسنة ارخاء طرف العمامة بین کتفیه قدر شبر سنت
اولان عمامه نك بر طرفنی بر قارش مقداری کتفین بیننه ارخا ایلمکدر یعنی صالیویرمکدر
زیرا نبی علیه السلام بویلجه اشلمشدر وبیورمشدر رکعتان مع العمامة خیر
من سبعین رکعة بغیرها وقیل الی وسط الظهر وقیل الی موضع الجلوس
دینلدیکه طرف عمامه یی ارقه نك وسطنه دکین ارخادر یعنی صالیویرمکدر
ودخی دینلدیکه موضع جلوسه دکین صالیویرمکدر لکن احادیث شریفه ده
وکتب فقهیه ده اصح روایات بین الکتفین صالیویرمکدر واذا اراد تجدید لفها
نقضها کما لفها یعنی عمامه نك جدید صارلمسنی مراد ایلسه صارلدیغی اوزره
بوزار براوغوردان بوزوب یره القا ایلمیه یعنی صاردیغی کبی بوزار زیرا
نبی علیه السلامك فعل شریفندن بویلجه نقل اولنمشدر ویحل للنساء
لبس الحریر ولا یحل للرجال نساء ایچون حریر کیمك حلالدر اما رجال ایچون
حلال دکلدر زیرا ابو موسی اشعریدن روایتدر که ان النبی صلی الله علیه
وسلم احل الذهب للاناث وحرم علی ذکورها وعمر رضی الله عنه دن
روایتدر که قال سمعت رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول لا تلبسوا
الحریر فانه من لبسه فی الدنیا لم یلبسه فی الآخرة روایت اولندیکه عمر
رضی الله عنه غزادن کلدکده عسکره استقباله چقوب وعسکر اسلام وافر غنیمت
ایله مغتنم اولوب حریر لباس کیمشلر ایدی وقتاکه عمر رضی الله عنه انلره نظر
ایلدکده اوزرلرنده حریر لباس کورمکله انلردن اعراض ایلدی عسکر اسلام
دیدیلر که یا عمر نیچون بزدن اعراض ایلدك حضرت عمر رضی الله عنه بیوردیکه
اوزرلریکزده اهل نار ثیابنی کوردکم ایچون اعراض ایلدم دیو بیورمشدر الا

الا قدر اربع اصابع کالعلم الا درت اصبع مقداری حرام دکلدر علم کبی اول
مقدار حریره رخصت ویرلمشدر زیاده حرامدر ولا بأس بتوسده حریردن
وساده یعنی یصدق ایلمك لابأسدر وافتراشه حریردن مقعد یعنی
دوشمك لابأسدر ابو حنیفه قتنده خلافا لهما امامین ایچون خلاف واردر
زیرا حذیفه رضی الله عنه دن روایت اولنمشدر که ان النبی علیه السلام نهانا
ان نشرب فی آنیة الذهب والفضة وان نأکل فیها وعن لبس الحریر والدیباج
وان نجلس علیه رواه البخاری وقال سعد بن ابی وقاص لان اتکئ علی جمر
الغضا احب الی من التکئ علی مرافق الحریر ابو حنیفه ایچون لابأس اولمسنه
دلیل روی ان النبی علیه السلام جلس علی مرفقة حریر ابن عباس رضی الله
عنه حضرتلرینك باطی اوزرنده یوز یصدوغی اولدوغی حریردن روایت
اولنمشدر ولا بأس بلبس ما سداه ابریشم ولحمته غیره ارشی ابریشم اولوب
ارغاجی غیری اولان ثوبك کیمسی لابأسدر سدا بزك ارشنه درلر لحمه ده ارغاجنه
درلر فتح لام ایله وضم لام ایله جائزدر وعکسه لا یلبس الا فی الحرب ارغاجی
ابریشم اولوب ارشی غیری اولان ثوب کیلمز الا جنکده کییلور زیرا اعتبار
ارغاجه در زیرا جنکده کیمك ضرورتدر وسلاحك مضرتنی زیاده دفع ایدر
ویکره لبس خالصه فیها وحریردن صافی حریر لباس کیمك مکروهدر ابو حنیفه
قتنده خلافا لهما وامامین ایچون خلاف واردر انلرك دلیلی نبی علیه السلامك
حریر ودیباج کیمك رخصت بیوردیغی روایتدر زیرا حریرده ضرورت واردر
وحریر خالصدن مضرت سلاح ادفعدر واعدایه هیبتلو کورینور وابو حنیفه
ایچون دلیل لبس حریرك نهیده نصوص وارده نك اطلاقیدر برحالده لابأس
اولوب برحالده لابأس اولمامق تفصیلی یوقدر ضرورت ایسه ارغاجی حریر
اولمغله مخلوط اولان ایله دخی دفع اولور برخالصه احتیاج قالمز ویجوز للنساء
التحلی بالذهب والفضة لا للرجال نسا ایچون التون وکمش ایله تحلی یعنی
بزنمك جائز اولور اما رجل ایچون جائز دکلدر الا الخاتم والمنطقة وحلیة
خاتم نبی علیه السلام
السیف من الفضة کمشدن خاتم وقوشاق وقلیج حلیه سی یعنی بزکی رجال
ایچون جائزدر کمشدن خاتم ایلمك جوازی احادیث شریفه وارد اولمشدر
ونبی علیه السلامك کمشدن خاتمی وار ایدی واوزرنده برسطر محمد وبرسطری
رسول شریفه وارد اولمشدر وبرسطری الله نقش اولنمش ایدی ومعاذ
رضی الله عنهك کمشدن برخاتمی اولوب اوزرنده محمد رسول الله یازلمش
ایدی نبی علیه السلام یا معاذ خاتمك نقشی ندر دیو سؤال ایلدکده محمد رسول الله
دیو جواب ویردکده نبی علیه السلام امن کل شیء من معاذ حتی خاتمه

بیوردقدن صکره خاتمی بکا هبه ایله دیو بیوردقدن معاذ خ نبی علیه السلام
هبه ایلدر وخاتم مذکور نبی علیه السلام دار فنادن دار بقایه رحلت ایدنجه
مبارک برماغنده ایدر اندن صکره ابوبکر رضی الله عنه انتقال ایدنجه انک
خ برماغنده ایدر اندن صکره حضرت عمر رضی الله عنه استعمال ایدوب انلر
خ انتقال ایدنجه برماغنده ایدر حضرت عثمان رضی الله عنه استعمال ایدوب
برکون قیویه خ شوروب وافر مال ویروب اخراجنه سعی ایلدی بولمدی
اول وقتدن صکره مابینلرنده خلاف وتشویش واقع اولوب شهید اولنجه
تشویشدن خالی اولمدیلر ومسمار الذهب فی ثقب الفص خاتم قاشنده
جائزدر اما مثقالدن زیاده اولمامق کرکدر وکتابة الثوب بذهب او
فضة وثوب التون ایله ویاخود کمش ایله کتابة ایلمک جائزدر زیرا بونلر
ثوبه تابعدر مخصوص بونلر ایچون حکم یوقدر وشد السن بالفضة ودیشی
کمش ایله باغلمق جائزدر ذکر اشیا استثنایه داخللردر ولا یجوز بالذهب
اما دیشی التون ایله شد ایلمک جائزدکلدر ابوحنیفه قتنده خلافا لهما امامین
ایچون خلاف واردر ولا یتختم بحجر ولا صفر ولا حدید طاش ایله وطوج و
حدیددن خاتم ایلمک جائز دکلدر ولا یتختم الا بالفضة قولی حجر وصفر و
حدیددن تختم حرام اولمسنه نص اولمش اولور روایت اولندیکه نبی عم
برآدمک برماغنده طوجدن برخاتم کوردر واول آدمه خطاب ایدوب سنده
رایحهٔ اصنام بولورم دیو بیوردی وبرآدمک خ برماغنده حدیددن خاتم
کوردی اول آدمه خطاب ایدوب سنده حلیهٔ اهل نار کوردم دیو بیوردی
وابن عمر رضی الله عنهمادن روایتدرکه برآدم نبی علیه السلامک حضور شریفنده
اوتوردی وبرماغنده التون خاتم وار ایدی نبی علیه السلام اندن اعراض ایلدی
اول کمسنه قالقوب کتدی وینه عودت ایلدی برماغنده حدیددن خاتم
وار ایدی نبی علیه السلام هذا شر منه هذا حلیة اهل النار بیورمشلردر
وقیل یباح بالحجر الیشب ودنیلدیکه یشم طاش ایله خاتم ایلمک مباح اولور
ویشب یشمدن معربدر زیرا نبی علیه السلامک عقیقدن خاتمی وار ایدی قال
النبی علیه السلام تختموا بالعقیق فانه لا یصیبکم مادام علیکم وترک التختم افضل
لغیر السلطان والقاضی پادشاه وقاضیدن غیری خاتم اتخاذ ایلمک
ترک افضلدر زیرا بو ایکی کمسنه دن غیری ایچون خاتمه حاجت یوقدر ویجوز
الاکل والشرب من اناء مفضض والجلوس علی سریر مفضض بشرط
اتقاء موضع الفضة کمش ایله مرصع اولمش چناقدن اکل وشرب جائز
اولور وکمش ایله ترصیع اولنمش سریر اوزرینه اوتورمق جائز اولور لکن اکل و

وشرب اغزی وجلوس اوتوره جغی کمش اولان موضعدن صاقنمق
شرطیله وبو جواز ابوحنیفه قتنده در ابویوسف قتنده مطلقا مکروه
اولور وعن محمد رحمة الله علیه روایتان امام محمددن ایکی روایت واردر
بر روایتی ابوحنیفه دن اولوب اتقاء شرطیله مکروه اولمامق وبر روایتی
ابویوسف قولی کبیدر مطلقا مکروه اولور برکون ابوجعفر دوانقی مجلسنده
ابوحنیفه حضرتلری واول عصرده واقع اولان ائمه حاضر ایدیلر بوکا متعلق کلمات
اولوب جمله سی مکروهدر دیو جواب ویردیلر لکن امام اعظم حضرتلری سکوت
ایلمش ایدی امام اعظم حضرتلرینه دیدیلرکه بو بابده سنک درسک دیو جواب
ویردکده امام حضرتلری اکر اغزی موضع فضته یه وضع ایدرسه مکروهدر
والا فلا دیو جواب ویردکده جمله سی امام حضرتلرینه مکروه اولمسنه دلیلک
ندر دیدیلر امام حضرتلری جواب ویردیکه برکمسنه نک کمش خاتمی اولسه
واووجی ایله صو ایچسه مکروه اولورمی دیدکده جمله سکوت ایدوب ابوجعفر
امامک جوابنده تعجب ایلدی ویکره الباس الصبی ذهبا او حریرا وصبی یه
التونلی قفتان وحریر قفتان الباس ایلمک مکروهدر کندونک لبسی نیجه
حرام ایسه الباسی دخی حرامدر وخمرک شربی حرام اولدوغی کبی صبی یه دخی سقی
حرامدر میته ودم دخی بویلجه در ویکره حمل خرقة لمسح العرق والمخاط والوضوء
ان لتکبر وان للحاجة لا بأس به هو الصحیح عرق وسومک سلمک ویاخود
آبدست صوینی سلمک ایچون خرقه کتورمک مکروهدر اکر تکبر ایچون اولور
واکر حاجت ایچون اولورسه لا بأسدر صحیح اولان بودر فاضل زیلعی دیدیکه
عرق ومخاط ایچون خرقه کتورمک محدث بربدعتدر عجمه تشبیهدر نبی
علیه السلام بو فعلی اشلمدر واصحاب تابعیندن برفرد اشلمدی بو نوع تجبردر
مکروهدر بیوردی صحیح اولان مکروه دکلدر زیرا جمیع بلدانده مسلمانلر بونی
استعمال ایلدیلر چونکه عامهٔ مسلمین اشلدیلر ما رآه المؤمنون حسنا فهو
عند الله حسن حاصل کلام شول فعل که علی وجه التجبر اشلنور اولمکروهدر وشول
فعل ضرورت وحاجت ایچون اشلنور اول مکروه دکلدر والرتم لا بأس به
رتم لا بأسدر رتم شول ایلکه درلرکه فراموش ایلمامک ایچون برماغه باغلرلر
فاضل زیلعی دیمشدرکه رتم تمیمه یه تشبهدر جاهلیتده برایلکی بوینونه والنه باغلرلرکه
زعملرنجه نفسلرندن بعض مضرتی دفع ایچون بوایسه منهیدر وحدود ایمانده
ذکر ایلمشدرکه بو فعل کفردر اما نسیانی ایچون عقد اولنان ایلک مکروه دکلدر
فصل فی النظر ونحوه بو فصل نظر ونظره مشابه شیلر بیاننده در ویحرم
النظر الی العورة الا عند الضرورة کالطبیب والخاتن والخافضة والقابلة

والحاقن بركمسنه نك عورت يرينه نظر حرامدر الا ضرورت قتنده حرام اولماز طبيب كبي وسنتجي كبي وعورت سنتجيسي كبي وابه كبي وحقنه ايدن كمسنه كبي بونلرك نظري ضرورت ايچوندر خافضه خا وضاد معجمه ايله نساطائفه سني سنت ايدن كمسنه يه درلر ولا يتجاوز قدر الضرورة نظريني قدر ضرورتدن تجاوز ايليميه انلره موضع مرضدن وموضع ختاندن وموضع حقنه دن غيري يره نظر ايلماملك لازمدر وينظر الرجل من الرجل الى ماسوى العورة وقد بيّنت في الصلوة رجل بر رجلك عورت يرندن غيري يرينه نظر ايدر يعني عورت يرندن غيري يه باقمق جائزدر وعورت تفصيلي صلوة محلنده بيان ايلدم رجلك عورتي دزايله كوبك مابينيدر كوبك كندوسي عورت دكلدر وتنظر المرأة والرجل الى ما ينظر الرجل من الرجل ان امنت الشهوة خاتونه ورجل رجله نظر ايلدوكي شيئه نظر ايدر اگر شهوته امين اولورسه اما اگر قلبنده شهوة وار ايسه مستحب اولور كه گوزني يوموب نظر ايليميه وينظر الى جميع بدن زوجته وامته التي يحل له وطؤها رجل خاتوننك جميع بدننه وهم وطئ حلال اولان جاريه سنك جميع بدننه نظر ايدر حضرت عايشه رضي الله عنها بيوررلركه بن ورسول الله صلى الله عليه وسلم ايكمز اناء واحددن غسل ايدردك اگر حلالنه نظر مباح اولمسه چپلاق بر برمزله نجه غسل ايدرلردي اما اولى اولان خاتوننك عورتنه نظر ايلمامكدر زيرا نبي عليه السلام اذا اتى احدكم اهله فليستتر ما استطاع لان النظر الى العورة يورث النسيان وحضرت عايشه رضي الله عنها ما رأى مني وما رأيت منه بيورمشلردر اي العورة وابن عمردن روايتدركه اولى اولان وقت وقاعده خاتوننك فرجنه نظر ايلمك تحصيل لذتده ابلغدر بيوررر ابو يوسفدن مرويدركه ابو حنيفه حضرتلرندن سؤال ايلدمكه بر رجل خاتوننك فرجني مس ايلسه وياخود خاتون رجلك ذكرني مس ايلسه بونده بأس وارميدر بيورديلر رجا اولنوركه اجر عظيم حاصل اوله ومن محارمه وامة غيره الى الوجه والرأس والصدر والساق والعضد رجل كندو محرملرندن وغيرينك جاريه سندن يوزينه وباشنه وكوكسنه وساقنه وقولنه نظر ايدر زيرا بونلر موضع زينتدر بونك اصلي حق سبحانه وتعالينك ولا يبدين زينتهن الا لبعولتهن او ابائهن قول شريفيدر بونده ايسه نفس زينت مراد دكلدر عين زينته نظر ايلمك مطلقا مباحدر مراد اولان مواضع زينتدر پس امدي رأس موضع تاجدر وعين مع الكحل وجهدر عنق وصدر موضع قلاده در ساعد موضع سواردر كف موضع خاتم وحنادر وساق موضع خلخالدر اما ظهر وبطن وفخذ بونلرك خلافيدر زيرا موضع زينت دكلدر

دكلدر ولا بأس بمسه بشرط من الشهوة في النظر والمس محارمدن وغيرينك جاريه سندن نظر حلال اولان مواضعه مس ايلمك لا بأسدر لكن نظر ومسده شهوتدن امين اولمق شرطيله روايت اولنمشدركه نبي عليه السلام غزادن كلدكده حضرت فاطمه رضي الله عنهانك باشني اوپردي ورايحۀ جنت استشمام ايدرم ايچون بيوررلرايدي ونبي عليه السلام بيورمشلردر من قبل رجل امه فكانما قبل عتبة الجنة ولا ينظر الى البطن والظهر والفخذ وان امن رجل كندو محارمندن وغيرينك جاريه سندن بطننه وظهرنه واويلوغنه نظر ايلمز اگر شهوتدن امين ايسه اولورسه زيرا بو موضعلر محل زينت دكلدر نظرك مباح اولمسي زينت مواضعلريدر ولا الى الحرة الاجنبية الا الى الوجه والكفين ان امن الشهوة رجل اجنبي حره يه نظر ايلمز الا وجهنه وايكي الى اياسنه نظر ايدر اگر شهوتدن امين اولورسه وان لم يأمن من الشهوة والا فلا يجوز لغير الشاهد عند الاداء والحاكم عند الحكم اگر شهوتدن امين اولمزسه نظر ايلمك جائز دكلدر الا حق اداء شهادتده شاهددن غيري ايچون وحكم محلنده حاكمدن غيري ايچون حره اجنبيه يه نظر ايلمك جائز دكلدر ولا يجوز مس ذلك وان امن ان كانت شابة وكفيني مس ايلمك جائز دكلدر اگر شهوتدن امين ايسه اولورسه اگر خاتون تازه اولورسه ويجوز مسه ان عجوزا لا تشتهى وكفينه مس جائز اولور اگر خاتون عجوزه اولوب مشتهاة اولمازسه او هو شيخ يأمن على نفسه وعليها ياخود مس ايدن شيخ فاني اولوب كندونك وخاتوننك نفسي اوزرينه امين اوله ويجوز النظر والمس مع خوف الشهوة عند ارادة الشراء او النكاح مثلا بر جاريه يه اشترا مراد ايلدكده شهوة خوفي ايسه اولورسه نظر ولمس جائز اولور زيرا نبي عليه السلام مغيرة بن شعبه يه بر خاتون المق مراد ايلدكده انظر اليها فانه احرى ان يؤدم بينكما بيورمشلردر الادم والايدام اصلاح وتوفيق والفت معناسنه در والعبد مع سيدته كالاجنبي عبده سيده سي ايله اجنبي كبيدر يعني عبد سيده سنه نظر ايلمك جائز دكلدر الا اجنبي يه نظري جائز اولان محله نظر ايدر والمجبوب والخصي كالفحل مجبوب وخصي ارگك كبيدر نساء ايله اختلاط جائز دكلدر مجبوب ذكري قطع اولاندر خصي خايه لري اخراج اولاندر زيرا خصي اولان جماع ايدر مجبوب ايسه سحق ايدر فتنه دن امين يوقدر ويكره للرجل ان يقبل الرجل او يعانقه في ازار بلا قميص بر رجل بر رجلي ازار واحدده گوملك سز اوپمك وياخود معانقه ايلمك مكروه اولور ابو حنيفه قتنده ازار شول ثوبه دركه انساني باشدن اياغه وارنجه بورية وعند ابي يوسف لا يكره ابو يوسف قتنده مكروه دكلدر نبي عليه السلام جعفري حبشه دن كلدكده معانقه

ایلدر و یوم فتح خیبرده ایکی کوزی ما بیننی اوپدی واصحاب رسول الله بر برینی
معانقه ایدرلردی و بوس ایدرلردی و نبی علیه السلام من عانق حاجا او غازیا
فقد عانق الف نبی بیورمشلردر ابن عباسدن معانقه ایچون سؤال اولندی
بیوردیلر که ابتدا معانقه حضرت ابراهیم علیه السلام ایلمشدر حضرت ابراهیم
علیه السلام مکه ده ایکن ذو القرنین اکبر مکهٔ مکرمه یه قریب کلدکده کندو یه دیدیلر که
ابراهیم خلیل الرحمن بونده در ذو القرنین دیدیکه بر یره که خلیل الرحمن اوله
بکا آنده سوار اولمق لایق دکلدر دیو پیاده کلوب حضرت ابراهیم علیه السلام بولشدقده
معانقه ایلمشلردر معانقه نک نهی و تجویزی ایچون احادیث کثیره وارد
اولمشدر شیخ ابی منصور ماتریدی وارد اولان احادیث شریفه نک بیننی توفیق
ایدوب مکروه اولان معانقه علی وجه الشهوة اولاندر بو خصوصده علی وجه التبرک
معانقه جائزدر ابو اللیث بیورمشلردر تقبیل بش وجه اوزرینه در بر وجه — تقبیل بش وجه اوزرینه در
الرحمة والد ولدی اوپمک کبی و بر وجهی دخی مؤمنلر بر برینی علی وجه التحیة
اوپمک کبی و بر وجهی دخی ولد والدینی علی وجه التعظیم اوپمک کبی و بر وجهی — المودة فرزندینی اوپمک کبی و بر وجهی دخی علی وجه صحیح
دخی علی وجه الشهوة خاتوننی و جاریه سنی اوپمک کبی و بعضیلر دخی زیاده
ایدوب علی وجه الدیانه حجر اسودی اوپمک کبی اما قیامی دخی مکروه کورورلر
وعن انس رضی الله عنه قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کان
یکره القیام ان النبی علیه السلام قال من احب ان یقام له فلیتبوأ مقعده
من النار جامع الصغیرده حضرت عایشه رضی الله عنهادن روایت
اولندیکه قال النبی علیه السلام من احب ان یتمثل له الرجل قیاما فلیتبوأ
مقعده من النار شیخ ابو القاسم اغنیایه قیام ایدوب علما و فقرایه قائم
اولمازدی کندودن سببنی سؤال ایلدکلرنده اغنیا بندن تعظیم توقع ایدرلر
کرک بغض و عداوت ایدرلر اما علما و فقرا اغنیا کبی تعظیم توقع ایلمزلر دیو جواب
ویرمشدر ولا بأس بالمصافحة مصافحه لا بأسدر زیرا نبی علیه الصلوة
والسلام اذا التقی المؤمنات فتصافحا تناثرت ذنوبهما کتناثر الورق
الیابس من الشجر دیو بیورمشلردر و بر حدیث شریفده مامن مسلمین
یلتقیان فتصافحان الا غفر لهما قبل ان یتفرقا بیورمشلردر فتاوای
بزازیه ده مصافحه لا بأسدر زیرا سنت قدیمه در بین المسلمین متوارثدر
دیو مسطوردر انس رضی الله عنه دن روایت اولنور که قلنا یا رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم ایصافح بعضنا بعضا قال نعم قلنا اینحنی بعضنا لبعض
قال لا ایعانق بعضنا بعضا قال بوقرودن شیخ ابو منصور الماتریدی حضرتلری
معانقه نک جواز و عدم جوازنده وارد اولان احادیث شریفه نک بیننی

بیننی توفیق ایدوب علی وجه الشهوة معانقه جائز اولمیوب علی وجه التبرک
والکرام اولان معانقه جائزدر بیوردقلری توجیه وجیهیدر و تقبیل ید العالم
والسلطان العادل عالم عالمک و سلطان عادلک الینی علی التبرک
اوپمک لا بأسدر زیرا اصحاب کرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین نبی
علیه السلامک اطرافنی تقبیل ایدرلردی ابونیک و رجل صالح اولانلرک
اوپمک لا بأسدر سفیان بن عیینه دن روایتدر تقبیل ید العالم والسلطان
العادل سنة دیو بیوردقده عبد الله بن المبارک قالقدی سفیانک
باشنی تقبیل ایلدی ویعزل عن امته بلا اذنها لا عن زوجته الا باذنها افندیسی
عند الجماع جاریه سنک اذنی یوغیکن عزل ایدر یعنی طشره انزال ایدر اما
زوجه سندن بلا اذن عزل ایلمز زیرا جاریه نک وطئده حقی یوقدر اما حره نک
وطئده حقی واردر بلا اذن عزل جائز دکلدر بونک ایچوندر که مجبوب و عنینده
خاتون مخیردر ولا تعرض الامة اذا بلغت فی ازار واحد جاریه بالغه اولدقده
ازار واحدده مشتری یه عرض اولنماز ازاردن مراد ستره ایله رکبه سنی ستر
ایدن شیئدر جاریه نک ایسه ظهر و بطنی عورتدر کشفی جائز اولاندن دکلدر

فصل فی الاستبراء

بو فصل استبرانک احکامی بیاننده در من ملک
امة بشراء او غیره برکمسنه شرا ایله یاخود هبه و ارث ایله بر جاریه یه مالک
اولسه یحرم علیه وطؤها و دواعیه اول رجله جاریه نک وطئی حرام اولور
و دواعیسی دخی حرام اولور وطئنک دواعیسی اوپمک اصلی نبی علیه السلام
اوطاس سبایاسنده الا توطأ الحامل حتی یضعن حملهن ولا الحبائل حتی
یستبرئن بحیضة بیورمشلردر زیرا استبرادن مراد ماء غیردن براءة ایله
مشایخ اختلاف ایلمشلردر بعضیلر کافر اولور زیرا اجماع مسلمیندن اولان شیئی
انکار ایلدی دیو جواب ویردیلر و عامهٔ مشایخ کافر اولماز زیرا حق سبحانه
و تعالینک وما ملکت ایمانکم قول شریفنک ظاهری مطلقا اباحتی اقتضا ایدر
و وجوب استبرا خبر واحد ایله بلنمشدر بونک جاحدی تکفیر اولنماز و بعضیلر
دخی دواعی حرام اولمامق طریقنه ذاهب اولمشلر زیرا استبراسز حرام اولمق مالک
احتمالی وطئی و نسبنک اشتباهیدر دواعیده ایسه بو ذکر اولنان معدومدر بو کلام
رد اولنمشدر زیرا وطئنک حرمتی غیرک ملکنده اولمق احتمالی ایله در جائزدر که عقد
البیع حامله اوله و بعده بایع دعوت ایلیه و جاریه رد اولنه پس امر ظاهر اولورکه
وطئی غیرک ملکنده مصارف اولدی بو معنا ایسه دواعیده دخی موجوددر
وطئی کبی دواعی دخی حرام اولور حتی یستبرئها بحیضة فیمن تحیض وبشهر فی غیرها
حتی حیض کورن جاریه ده بر حیضه ایله استبرا ایلیه و حیض کورندن غیریده

مثلا صغیره ایسه برآی ایله استبراء ایلیه زیرا اشهر عدتده حیضک قائم مقامیدر
استبراده دخی قائمقامی اولور وفی مرتفعة الحیض لا آیاس بثلثة اشهر وعند محمد
باربعة اشهر وعشر وفی روایة بنصفها حیضی مرتفعه اولان جاریه که ایاس
ایله دکل اوچ آی استبراء ایلیه وامام محمد قتنده درت آی واون کون استبراء
ایلیه حره نک بعد الوفات عدتی اعتبار ایله آندن صکره رجوع ایدوب
بر روایتده درت آی واون کونک نصفی ایله استبراء ایلیه چو بیور مثلر بو
حساب اوزره ایکی آی بش کون اولور وفی الحامل بوضعه حامل جاریه ده
استبراء حملنی وضعله در ولو کانت بکرا بو کلام یحرم علیها وطئها ودواعیه
حتی یستبرا قولنه متصلدر یعنی جاریه نک وطئی ودواعیسی استبرادن مقدم
حرام اولور اکر جاریه بکر دخی اولورسه ده او مشتریة من امرأة او مال طفل
او ممن یحرم علیه وطئها ویاخود اول جاریه خاتوندن ویاخود طفل مالندن
ویاخود اوزرینه وطئی حرام اولانلر کمسنه دن دخی اشترا اولنورسه دخی استبرادن
مقدم وطئی ودواعیسی حرام اولور ویستحب الاستبراء للبایع ولا یجب علیه
موطوءه اولان جاریه سنی بیع ایدن کمسنه یه استبرا ایلمک مستحب اولور لکن
اوزرینه واجب دکلدر امام مالک احتمالی حمل واردر استبراسی واجبدر دیمش
بزم ایچون دلیل بودر که بایعک ملکی هنوز قائمدر زیرا اول قیام وطئک جوازنی
مقتضیدر اما مشتری یه استبراء لازمدر زیرا ملکی حادثدر شرع شریف ایسه
وطئی تجویز ایلمدی الا رحمک فراغندن صکره مثلا بر کمسنه جاریه سنی بیع بات
ایله بیع ایلسه وقبل القبض اقاله ایلسه لر بایع اوزرینه استبراء واجب دکلدر
ابو حنیفه حضرتلری ابتدادن بایع اوزرینه استبراء واجبدر زیرا ملکندن زائل اولوب
الآن مالک اولدی دیو بیوردیلر اندن صکره اول قولدن رجوع ایدوب واجب
دکلدر دیو بیوردیلر بو قول امامک قولیدر زیرا اقاله اصلده فسخدر ولا یکفی حیضة ملکها
فیها استبراء ایچون مشتری مالک اولدقده واقع اولان حیضه کفایت ایلمز زیرا
اول حیضک بر مقدارینی مشتری یانندن واقع اولمغله کامل اولمامش اولور
واجب اولان ایسه حیضه کامله در ولا التی قبل القبض ونه بعد الملک قبل القبض
واقع اولان حیضه دخی استبراء ایچون کفایت ایلمز زیرا اول حیضه علتدن اول
بولندر او قبل الاجازة فی بیع الفضولی ونه شول حیضه بیع فضولیدن بعد
البیع وقبل الاجازة واقع اوله اولدخی کفایت ایلمز اکر جاریه مشترینک یدنده دخی اولور
زیرا ملک اجازته موقوفدر پس امدی بو تقدیرجه حیضه قبل الاجازة وقبل الملک
واقع اولمش اولور انکا اعتبار یوقدر وکذا الولادة حامل اولان جاریه نک استبرا کسنه دن
ملکک وجوندن صکره قبل القبض وضع حملی کفایت ایلمز زیرا سبب استحداث

استحداث ملک ویددر وبر استحداث ملک وید قبض ایله اولور قبل السبب
ملک اعتباری اولماز وتکفی حیضة وجدت بعد القبض وهی مجوسیة
فاسلمت وبعد القبض واقع اولان حیضه کفایت ایدر جاریه که مجوسی اوله اندن صکره
اسلامه کله مثلا بر کمسنه بر مجوسی جاریه اشترا ایلسه بعد القبض واقع اولان حیضه
یعنی مجوسیلک حالنده حیض کورسه آندن صکره اسلامه کلسه اول حیضه استبرادن
کفایت ایدر زیرا اول حیضه سببدن صکره بولندر ویجب عند تملک نصیب
شریکه جاریه مشترکه یه شریکنک نصیبنه مالک اولدقده استبرا واجب اولور
زیرا ملک الآن تمام اولدی پس امدی حکم علت قریبه یه مضاف اولور لا عند
عود الآبقة ورد المغصوبة والمستاجرة وفک المرهونة استبرا واجب دکلدر
آبق اولان جاریه عودت ایلدکده واجارهیه ویریلان جاریه افندیسنه کلدکده
(مغصوبه اولان جاریه رد ایلدکده)
بو جمله ده استبرا واجب دکلدر ولا تکره الحیلة لاسقاط عند ابی یوسف ابو یوسف
قتنده استبراء اسقاط ایچون حیله مکروه دکلدر خلافا لمحمد امام محمد ایچون
خلاف واردر احکام شرعیه دن مراد اخلاف مؤمنیندن دکلدر والاخذ بالاول
ان علم الوطئ من المالک الاول اخذ اولنور یعنی فتوی ویریلور اول ایله یعنی ابو یوسفک
قولی ایله مالکنک اول عدم وطئی بلنمز ایسه حیله مکروه دکلدر وبالثانی ان احتمل
ثانی ایله فتوی ویریلور یعنی امام قولی ایله اسقاط حیله مکروهدر احتمال وطئی ایله
والحیلة ان لم یکن تحته حرة فان یتزوجها ثم یشتریها اسقاط استبراده حیله
اکر تحت نکاحنده حره یوغیسه اول جاریه یی تزوج ایلیه اندن صکره اشترا ایلیه
زیرا نکاح ایله استبراء واجب دکلدر زوجه سنی اشترا ایلدکده نکاح باطل اولوب
وطئی حلال اولور واستبراء دخی ساقط اولور وصاحب دررفتاوای صغرادن نقل
ایدوب ظهیر الدین المرغینانی کتاب استبراده مشایخدن نقل ایدوب استبرا اسقاط
اولوب وطئی حلال اولمسی تزوج ایلدوکی جینده هنوز اشترا ایلمدین وطئی ایدوب
بعده اشترا ایلیه زیرا مشتری عدت ایچنده جاریه یه مالک اولور اما وطئی ایلمزدن
مقدم اشترا ایلسه نکاح باطل اولور وثبوت ملک حالنده ایسه نکاح بولنمز
استبرا واجب اولور سبب متحقق اولمغله سبب ایسه ملک یمین ایله استحداث
حل الوطئدر زیلعیده دخی بویلجه مسطوردر وتاتارخانیه ده خبردن نقل ایدوب
اسقاط استبراده اسهل حیله اولدر که جاریه استبراء ایلیه وکتابته که آندن صکره
رضاسیله وطئی ایلیه اول کمسنه اوزرینه استبرا واجب دکلدر دیو مسطوردر وان
کانت تحته حرة فان یزوجها البایع قبل البیع اکر مشترینک تحت نکاحنده حره
اولورسه بایع اولان کمسنه قبل البیع وقبل القبض بر اعتماد ایلدوکی آدمه تزویج ایلیه

او المشتری بعد البیع قبل القبض
ویاخود مشتری بعد البیع وقبل
القبض بر معتمد علیه آدمه
تزویج ایلیه

ثم یطلق الزوج بعد الشراء والقبض اندن صکره مشترینک شرا اسندن وقبضندن

ورهن اولان جاریه صاحبنه کلدکده صح

صکره زوج تطلیق ایلیه جاریه مشترینک قبضندن کچکدر بو تقدیرجه استبرا واجب
اولماز و استبرانک سقوطنه سبب اول کمسنه آخرک منکوحه سنی اشترا ایلدی
مادامکه طلاق ویرمیه وطئی حلال اولماز قبل الدخول زوج طلاق ویردکده مشتری
اوزرینه جاریه نک وطئی حلال اولور وحین طلاقده حدوثده ملک بولنمامغله
استبرا ساقط اولور وفتاوای قاضیخانده اکر جاریه بر کمسنه یه تزویج ایله لکن
خوف ایله که تطلیقده مخالفت ایلیه بونده حیله بودر که حین تزویجده
اول جاریه نک حکمی جاریه صاحبنک یدنده اولوب هر نه دیلرسه تطلیق ایلیه
ومن ملک امتین لا یجتمعان نکاحًا بر کمسنه ایکی جاریه یه مالک اولسه اویله
جاریه لر که نکاح جهتی ایله جمعی جائز اولمه فرضی بری ارککه عد اولنسه مابینلرنده
نکاح جائز اولمه بو مقوله ایکی جاریه یه مالک اولسه فله وطئ احدیهما فقط
ودواعیه مالک ایچون انجق برینک وطئ ودواعیسی کندویه حلال اولور ایکینی
وطئ جائز دکلدر حرامدر ودواعیسی دخی حرامدر فان وطئهما او فعل بهما شیئًا
من الدواعی حرم علیه وطئ کل واحد منهما ودواعیه حتی یحرم احدیهما بملک او نکاح
او عتق اکر مالک اولان کمسنه ایکیسنی وطئ و یا خود دواعیدن که اوپمک وشهوة ایله
لمس وشهوة ایله فرجینه نظر ایلمک کبی شیلری ایکیسنه ایله اندن هر
برینک وطئ ودواعیسی کندویه حرام اولور حتی ایکیسندن برینی بیع ایلیه و یا خود آخره
بنکاح خلع و یا خود ازاد ایلمکله کندویه حرام ایلیه اول وقت بریسی کندویه حلال اولور اما برینی رهنه
قویسه لر و یا خود اجاره یه ویرسه لر و یا خود مدبره ایلسه لر بو افعال ایله
باقی قلانه حلال اولماز زیرا ملکندن کلیت ایله اخراج اولنماشدر **فصل فی البیع** بو
فصل بعض شیلرک بیعنک احکامی بیاننده در ویکره بیع العذرة خالصة
آدم رجیعی یعنی نجسی خالصًا بیع ایلمک مکروهدر زیرا نجس عندنده مال وجاز لو
مخلوطة فی الصحیح اکر کل وطپراق ایله مخلوط اولورسه بیعی جائز اولور فی الصحیح قولی
روایت آخردن احترازدر زیرا اول روایت آخرده خالصًا اولدوغی حالده بیعی جائزدر
دیمشدر حتی صاحب الدرر زیلعیدن نقل ایدوب ابو حنیفه قتنده خالصًا بیعی
جائزدر دیو تجویز ایلمش لکن سائر کتب مخالفدر صحیح اولان عدم جوازدر وجاز
بیع السرقین والانتفاع به زبل که کوبره دیدکلری شیدر بیعی جائزدر وانکله
انتفاع جائزدر امام شافعی درکه جائز دکلدر زیرا نجس عینیدر مال دکلدر عذره
خالصه یه مشتبه اولور وامام مالک واحمد حنبلی دخی بو کا ذاهب اولمشدر ومن
رأی جاریة رجل مع آخر یبیعها قائلا وکلنی صاحبها بر کمسنه بر رجلک جاریه سنی
بر آخر کمسنه بو جاریه نک صاحبی بنی وکیل ایلدی بیع ایلمکه دیو قائل اولدوغی حالده
کورسه او اشتریتها منه او وهبها لی او تصدق بها علی و یا خود اول کمسنه بن

بن صاحبندن اشترا ایلدم و یا خود بکا هبه ایلدی و یا خود بکا صدقه ایلدی دیو
سویلدوکنی کورسه ووقع فی قلبه صدقه حل له شراؤها منه ووطؤها واول کورن
کمسنه نک قلبنده بنی وکیل ایلدی و یا خود اشترا ایلدم و یا خود بکا هبه ایلدی و
یا خود بکا صدقه ایلدی دیو قائل اولان کمسنه کلماتی صادق ایلدوکی واقع اولورسه
اول کمسنه دن اول جاریه یی اشترا ایلمک وبعده وطئ ایلمک حلال اولور وجوز
بیع بناء مکة بالاجماع مکه مکرمه ده واقع اولان بنانک بیعی جائز اولور زیرا بنا ایدن
کمسنه بناسنه مالک اولور کورمزمسنکه وقف ارضنک اوزرینه بنا ایلسه بیع
جائز اولور بونده دخی کذلک ویکره بیع ارضها واجارتها مکه مکرمه نک ارضنی بیع ایلمک
واجاره یه ویرمک مکروه اولور امام اعظم قتنده خلافًا لهما امامین ایچون خلاف
واردر وقولهما روایة عن الامام وامامینک قولی امام اعظم حضرتلرندن روایتدر امامین
ایچون دلیل بودر که اراضی مکه مملوکه در زیرا اثر مالک ظاهردر شرعًا اختصاصلری
واردر ونبی علیه السلام ‌هل ترک لنا عقیل من ربع قول شریفی اراضی مکه
ملک اولدیغنه دلیلدر بربرندن انتقال دخی ایدر بین الناس دخی اراضیلرینی واولرینی
بیع ایلمک اوزره متعارف اولوب بر فرد انکار ایلممش تعارف ناس خود حجتک
اقواسیدر وابو حنیفه ایچون دلیل بودر که نبی علیه السلام ان الله تعالی حرم
مکة فحرام بیع رباعها ولا توجی بیوتها قول شریفیدر ونبی علیه السلام من کل
اجار ارض مکة فکانما اکل الربا قول شریفی واقع اولمشدر ویکره الاحتکار فی اقوات
الآدمیین والبهایم ببلد یضر باهله انسان وحیوان مأکولاتنده احتکار مکروه اولور
شول شهرده که اول احتکار اهالی شهره ضرر ایلیه احتکار قحطلق ایچون طعام حبس
دیمشدر احتکار اون شیده در بغدای واریه وخرما واوزم وداری و یاغ وبال
وروغن زیت وپنیر وجوز محتکر حقنده نیچه احادیث شریفه وارد اولمشدر
قال النبی علیه السلام الجالب مرزوق والمحتکر ملعون وینه حدیث شریف
آخرده من احتکر فهو خاطئ وفی روایة ملعون و بو محلده ملعون لفظ مطرود عن
درجة الابرار معناسنه در وحدیث آخرده من احتکر علی الناس الطعام ربه الله
تعالی بالجذام والافلاس و بر روایتده من احتکر الطعام اربعین یومًا یطلب القحط
فعلیه لعنة الله والملائکة والناس اجمعین یقبل الله تعالی منه صرفًا ولا عدلًا واقع
اولمشدر کذا فی الکافی صرف نقل عدل معناسنه در وقال النبی علیه السلام من
تمنی الغلاء علی امتی لیلة واحدة احبط الله عمل اربعین سنة وحدیث آخرده
ان المحتکر یحشر مع قتلة الانبیاء علیهم السلام زیرا احتکار اولان اشیاده عامه نک
حقی واردر چونکه بیعدن امتناع اندک حقلرینی ابطالدر وخلقه تضییقدر اکر شهر
کبیر اولوب احتکار اهالی شهره ضرر ویرمزایسه کندو ملکنی حبس ایلمش اولور واحتکاری

اقوالیه تخصیص ابو حنیفه وامام محمد رحمهما الله قولیدر وعند ابی یوسف فی کل
ما یضر احتکاره بالعامة ولو ذهبا او فضة او ثوبا ابو یوسف قتنده ماکولاته
مخصوص دکلدر عامه یه ضرر اولان شیئک کلیسنده مکروهدر واکر التون و
کمش واثواب حتی اولورسه خیلدیکه احتکار که حبدر قرق کون حبس
ایدوب بیع ایلمامکدر زیرا نبی علیه السلامک من احتکر طعاما اربعین لیلة
فقد بری من الله وبری منه والحاصل طعامده تجارت علی کل حال مستحسن
دکلدر کذا فی الهدایة فاذا رفع الحاکم حال المحتکر امره ببیع ما یفضل عن حاجة عیال
امتنع باع علیه قچن حال محتکر حاکمه رفع اولنسه حاکم محتکره کندونک واهل
وعیالنک حاجتندن فضل اولان شیئی بیع ایلمکله امر ایلر اکر محتکر بعیدن امتناع
ایدرایسه حاکم بیع ایدر مثلا محتکرک احوالی حاکمه رفع اولندقده ابتدا احتکاردن
منع ایچون نهی ایلیه اکر امتثال ایلمزایسه حبس ایلیه وتعزیر ایلیه وحاکم طرفندن
بیع اولنه ولا احتکار فی غلة ضیعته ولا فیما جلبه من بلد آخر کندو چفتلکی غلهسینی
حبس ایدوب حفظ ایلمک احتکار دکلدر و بر آخر شهردن جلب ایدوب کتوردیکی
شیئی حفظ ایدوب بیع ایلمامک احتکار دکلدر ابو حنیفه قتنده زیرا عامهنک
حقی تعلق ایلمسی شهرده اولان شیئی جمع ایدوب حفظ ایلمکدر ویاخود شهره قریب
کلان شیئی قارشولیوب المقدر وعند ابی یوسف یکره ابو یوسف قتنده احتکار
مکروه اولور نبی علیه السلامک المحتکر ملعون قول شریفنک اطلاقی ایچون
اختلاف ایچون بلد آخردن جلب ایلدوکی شیئی احتکارده وکذا عند محمد ان کان
یجلب منه الی المصر عادة وهو المختار وابو یوسف قتنده مکروه اولدوغی کبی
امام محمد قتنده دخی مکروهدر قچن اول بلددن شهره جلب اولنمق عادت اولسه
مکروه اولور زیرا عامهنک حقی تعلق ایدر جلب اولان بلد فناء مصر منزلهسنده
اولور امام محمدک قولی فتوایه مختاردر ویجوز بیع العصر ممن یتخذه خمرا خمر اتخاذ
ایدن کمسنهیه بیع عصیر جائز اولور زیرا عین عصیر معصیت مقامنه قائم اولماز
بلکه تغیر ندن صکره قائم اولور اما فتنه بیع سلاح بونک خلافیدر جائز دکلدر ولو
باع مسلم خمرا واوفی دینه من ثمنها کره لرب الدین اخذه واکر بر مسلم دینی ادا
ایلمک ایچون خمر بیع ایلسه رب دینه خمردن حاصل اولان ثمنی اخذ ایلمک
مکروه اولور زیرا مسلمک خمر بیع ایلمسی باطلدر وثمنی حرامدر وان کان
المدیون ذمیا لا یکره اکر مدیون اولان ذمی ایسه رب دین ایچون ایلمک مکروه
دکلدر زیرا ذمی حقنده خمر مال متقومدر ویکره التسعیر تسعیر مکروهدر یعنی نرخ
ویرمک مکروه اولور زیرا نبی علیه السلام لا تسعروا فان الله هو المسعر القابض الباسط
الرازق قول شریفی وارد اولمشدر الا اذا تعدی ارباب الطعام فی القیمة تعدیا

تعدیا فاحشا فلا بأس به بمشورة اهل الخبرة الا اکر کیم ارباب طعام قیمتده
تعدی فاحش ایله تعدی ایلیهلر بو تقدیرجه اهل خبر مشورتی ایله تسعیر لا بأس در
مثلا آز اقچهیه آلوب یکرمی اقچهیه بیع ایلمک کبی بو منوال اوزره اولدقده عامهنک
ضرورتی دفع ایچون تسعیر جائز اولور ویجوز شراء ما لا بد للطفل منه وبیعه لاخیه
وعمه وامه وملتقطه ان هو فی حجرهم طفلک قرنداشی وعمیسی واناسی وملتقطی اکر
طفل حجرلرنده ایسه طفل ایچون لازم اولان شیئی بیع ایلمک جائزدر اکر طفل ایچون ° شیئی اشترا ایدوب وطفلک بعض صح
لازم اولانی اشترا ولازم اولانی بیع ایلمهلر صغیره ضرر اولمق لازم کلور وصغیر
اوزرینه تصرف اوچ وجه اوزرینهدر بر نوعی نفع محضدر صدقه وهبه کبی تمییز ایدرسه
بنفسه دخی مالک اولور بر نوعی دخی ضرر محضدر عتاق وطلاق کبی بو کا کمسنه مالک
اولماز وبر نوعی دخی مترددر که نفع اوله ویحتمل که ضرر اوله اشترا باع ایچون بیع واجاره
کبی بو کا بابا وجد ووصی مالک اولور غیریسی اولماز اکر صبی آلترنده اولسون کرک
اولمسون ولا یتیدی حسبی ایله تصرف ایدرلر ودابه طوتمق نوعی اولندر وتوجره
امه فقط صبی یی انجق اناسی اجرت ایله استخدام ایتدررغیر یله اجرته ویرمکه مالک
اولهمز وصنعته ویرر **فصل فی المتفرقات** بو فصل مسائل متفرقه بیانندهدر
تجوز المسابقة بالسهام والخیل والحمیر والبغال والابل والاقدام اوق وآت وحمار
وقاطر ودوه وپیادهلک ایله مسابقه جائزدر زیرا نبی علیه السلام قال لا سبق
الا فی خف او نصل او حافر بیورمشدر وحدیث شریف ابو هریرهدن روایت
اولنمشدر وخف ایله مراد دوهدر ونصل ایله مراد رمیدر وحافر ایله مراد آت وقاطردر
وحماردر وزهریدن روایت ایدر که اصحاب رسول الله بینلرنده خیل ورکاب وارجل ایله
مسابقه اولوردی وهر شیئکه اسباب جهاددن اوله آنی تعلم مندوبدر نبی علیه السلامک
غضبا نامنده برناقهسی وار ایدی اصلا سبق اولنمامش ایدی بر اعرابی کلوب
ناقهسیله عضبانه سبق ایلدکده مسلمانلر المحکدیلر نبی علیه السلام ما رفع الله
شیئا الا وضعه بیورمشدر ورسول علیه السلام وابو بکر رضی الله عنه مسابقه
ایلدیلر نبی علیه السلام سبق ایلدی وحدیث آخرده لا تحضر الملائکة شیئا من
الملاهی سوی النضال والرهان بیورمشدر نضال رمیدر رهان مسابقهدر
ورمیده فضائل کثیره واردر قال النبی صلی الله علیه وسلم من تعلم الرمی ولم یرم
فلیس منی کذا فی الاختیار وقال علیه السلام ان الله یدخل الجنة بالسهم
الواحد الثلثة صانعه یحتسب فی صنعه الخیر والرامی به ومنبله فان شرط فیها
جعل من احد الجانبین او من ثالث لا سبقهما جاز اکر مسابقه بر جانبدن جعل
یعنی اوکدل شرط اولنورسه مثلا بر آخره دیهکه اکر سن بنی کچرسک سنک
ایچون فلان شیئ واردر واکر بن سنی کچرسم بکا بر شیئ لازم دکلدر ویاخود اوچنجی

تمسنه انلر ایله مسابقه ایلمیه بونلره دیه که هر قنغیکز کچرسه فلا شئ انک ایچوندر
چو شرط ایله جعلی اسبق ایچون ویرمک جائز وان من کلا الجانبین یحرم اکر
شرط ایکی جانبدن اولورسه حرام اولور مثلا اکر سن بنی کچرسک فلا شئ سنک
اولسون اکر بن سنی کچرسم فلا شئ بنم اولسون چو شرط اولنسه حرام اولور الا ان یکون
بینهما محلل کفی لهما ان سبقهما اخذ منهما ان سبقاه لا یعطیهما وفیما بینهما ایهما سبق
اخذ من الآخر الآ اکرکم اول ایکیسنک ما بیننه بر فرس محلل اوله اویله فرس محلل که اول
ایکیسی سبق ایلمکه توهم اولنه اکر اول محلل ایکیسنه سبق ایدرسه جعل اولان شیئی
ایکیسندن الور اکر ایکیسی سبق ایدرسه برشئ ویرمز انده ایکیسی ما بیننده هر قنغیسی
سبق ایدرسه اخردن جعلی اخذ ایدر محلل سببی ایله قمار اولمقدن چقوب اخذی
جائز کفی لفظی محللک صفتیدر ولفظ کفی کفودن اولورسه اول ایکیسنک
مثلی دیمکدر بعض دیمک اوله کفیا لهما ان یتوهم سبعة ایاهما معناسنه اولیجق کفو
اولمش اولور وعلی هذا لو اختلف باثنان فی مسئلة واراد الرجوع الی شیخ وجعلا
علی ذلک جعلا الخ وار ایدن مسئله اوزرینه درکه اکر ایکی عالم بو مسئله ده اختلاف
ایلسه لر و بر شیخ فاضله رجوع مراد ایلسه لر و بونک اوزرینه جعل ایلسه لر
بر طرفدن اولورسه جائز اولور ایکی طرفدن اولورسه قمار اولور جائز دکلدر مثلا
مسئله سنک دیدوکک کبی اولورسه فلا شئ سنک اولسون دیسه آخر
هم دیسه که مسئله سنک دیدوکک کبی اولورسه فلان شئ سنک اولسون
دیسه جانبیندن اولور قمار در جائز دکلدر اما بر طرفدن اولیجق جائز اولور ووليمة
العرس سنة تزوج محلندن اولان طعام سنت قدیمه در زیرا نبی علیه الصلوة
والسلام اولم بفرس الشاة بیورمشدر فرس فانک وسینک کسری ایله
ورانک سکونیله دوه نک ایاغنده طرناغی مشابهسنده اولان سنه در وکاه
اولور فرس الشاة هم دیرلر استعاره طریقیله وحدیث آخرده اعلنوا الزفاف
ولو بالدفاف وارد اولمشدر ومن دعی فلیجب وان لم یجب آثم بر کمسنه ولیمه یه
وغیری یه دعوت اولنسه اجابت ایلسون وشول کمسنه که اجابت ایلمیه
آثم اولور دعیت الی کراع لاجبت قول شریفی وارد اولمشدر ولا یرفع منها
شیئا ولا یعطی سائلا الا باذن صاحبها وطعام ولیمه دن برشئ قالورسه
وسائله دخی برشئ اول طعامدن اعطا ایلمیه الا صاحبنک اذنی ایله ویره زیرا
طعام ولیمه ده اذن اکل ایچوندر یوخسه کتورمک واعطا ایلمک ایچون دکلدر وان
علم المدعو ان فیها لهوا لا یجب اکر مدعو اولان کمسنه ولیمه مجلسنده لهو اولدیغنی بلور
اجابت ایلمسون وان لم یعلم حتی حضر فان قدر علی المنع فعل اکر مجلسنده لهو
اولدیغنی بلمیه حتی حاضر اولسه اکر منعه قادر اولورسه منع ایلیه والا فان

تزوج محلندن طعام

فان کان مقتدی به او کان اللهو علی المائدة فلا یقعد واکر لهوی منعه قادر دکل
ایسه اکر مقتدی ایسه ویاخود لهو مائده اوزرنده اولسه اوتورمیه زیرا مقتدی
به اولیجق قعود ایدرسه دینه سبب در ومسلمانلر اوزرینه باب معصیتی فتح
ایلمکدر والا فلا باس بالقعود مقتدی به دکل ایسه ولهو مائده اوزرنده دکل
ایسه اوتورمسی لا باسدر وقال الامام رح ابتلیت به مرة فصبرت وهو
محمول علی ما قبل ان یصیر مقتدی امام اعظم حضرتلری بر کره لهوه مبتلا اولدم
صبر ایلدم دیو بیورمشدر لکن امام اعظم حضرتلرینک بو قولی کندولره مقتدا
اولمزدن مقدم ابتلاسنه محمولدر لایق اولان صبر ایلمامکدر واوتورمامقدر
زیرا مقتدادر ودل قوله ابتلیت علی حرمة کل الملاهی لان الابتلاء انما یکون بالمحرم
وامام اعظم حضرتلرینک ابتلیت قولی جمیع ملاهینک حرمتی اوزرینه دلالت ایدر
زیرا ابتلاء حرام اولان شیئدن استعمال اولنور وملاهی حقنده احادیث شریفه
وارد اولمشدر قال النبی علیه الصلوة والسلام لهو المومن باطل الا فی ثلث
تادیبه فرسه وفی روایة ملاعبته فرسه ورمیته عن قوسه وملاعبته مع اهله وبو
مسئله دلالت ایدر که غنا معصیتدر زیرا نبی علیه الصلوة والسلام استماع
الملاهی معصیة والجلوس علیها فسق والتلذذ کفر بیورمشدر انسان اوزرینه
واجبدر که اجتهاد ایلیه حتی ملاهی استماع ایلمیه وبعضیلر دیدیلر که بر کمسنه یالکز
اولسه کندو نفسندن وحشتی دفع ایچون تغنی ایلسه لا باسدر شمس الائمة
السرخسی بونک ایله فتوی ویرمشدر مکروه اولان علی سبیل اللهو اولاندر وبوکا
قایل اولان انس بن مالک رضی الله عنهک کلامی ایله استدلال ایلمشدر انس
حضرتلری صحابه نک زهادی ایدی رضی الله عنه مرضنده تغنی ایدردی انس حضرتلری
تغنی یی تلهی ایچون ایلمزدی کندو نفسندن وسوسه دفع ایچون ایدردی شیخ الاسلام
ذکر ایلمشدر بو ذکر اولنان جملهسی مکروهدر نزد علما قتنده والکلام منه ما یوجر به
کالتسبیح ونحوه کلامکه اول کلامک بعضیسی ایله ماجور اولور تسبیح کبی وتحمید
وتکبیر وتهلیل ونبی علیه السلام اوزرینه صلوات شریفه کبی وقرائت قرآن و
احادیث نبویه وعلم فقه کبی کلام ایله ماجور اولور تکلم حق سبحانه وتعالینک
والذاکرین الله کثیرا والذاکرات اعد الله لهم مغفرة واجرا عظیما قول شریفندن واقع
اولمشدر بو بابده آیات کریمه واحادیث شریفه چوقدر وقد یاثم به اذا فعله
فی مجلس الفسق وهو یعلمه وواقع اولور که اول تسبیح ایله آثم اولور فسق مجلس
فسقده اول کلامی تکلم ایلسه حال بو که کندوسی هم اول فسقی اشلسه زیرا بو قوله
محلده بو کلام ایله تکلم استهزاء ومخالفتی موجبدر وان قصد به فیه الاعتبار
والانکار فحسن واکر اول تسبیح ایله عبرت ایچون وافعال فاسقهنه انکار اولور

مستحبدر و بو کامشابهدر برکمسنه بازارده تسبیح وتحمید ایله شول
نیت ایلکه ناس دنیایه مشتغللردر کندوسی تسبیحه مشتغلدر چو ایله اولسه بو
تسبیح بازاردن غیریده تسبیحدن افضلدر نتکم نبی علیه الصلوة والسلام
ذاکر الله فی الغافلین کالمجاهد فی سبیل الله دیو بیوردی ویکره فعله للتاجر عند
فتح متاعه وتاجر طائفه سنه متاعنی فتح ایلدکده لا اله الا الله و یاخود سبحانه
و یاخود اللهم صل علی محمد یاخود اللهم صل علی النبی دیسه آثم اولور زیرا اول تاجر
بو کلام ایله ثمن اخذ ایدر اما غازی حین بازارده و عالم مجلسنده علمده تکبیر
ایلسه لر ماجور اولورلر زیرا آنلرک مقصودلری تعظیم و تفخیم واظهار شعایر دیندر
والترجیع بقراءة القرآن والاستماع الیه قرائت قرآنده ترجیع مکروهدر واول
ترجیع ایله اولان قرآن استماع مکروهدر ترجیع اولدر که صوتنی آشغه ایدوب بعده
رفع ایلیه زیرا ترجیع حال فسقلرده فسقه نک فعلنه تشبهدر وقیل لا بأس به
دنیلدیکه قرآنده لا بأسدر زیرا نبی علیه السلام زینوا القرآن باصواتکم بیورمشلردر
وعن النبی صلی الله علیه وسلم انه کره رفع الصوت عند قراءة القرآن
والجنازة والزحف والتذکیر فما ظنک به عند الغناء الذی یسمونه وجداً نبی
علیه السلامدن روایت اولندیکه قراءة قرآن محلنده رفع صوت ایلمکی
کریه کورمشدر جنازه وقتنده وحربده ومجلس وعظده رفع صوتی
مکروه کورمشدر پس امدی وجد تسمیه شول غنا حامدن رفع صوته سنک
ظنک نه در کذا فی الاختیار ولطایف الاشارات لصاحب جامع الفصولین
وکره الامام القراءة عند القبر امام اعظم حضرتلری قبر اوزرنده قرآن اوقومغی کریه
کورمشدر زیرا اهل قبر جیفه در وقبر اوزرنده اوتورمغی کریه کورمشدر زیرا
قبر سقفی میتک حقیدر اوزرنده اوتورمق اهانتدر قال النبی علیه السلام
لان یجلس احدکم علی جمر فیحرق ثیابه حتی یبلغ الی جلده خیر له من ان قبر اوزرنده اوقنه جق
یجلس علی قبره وجوزها محمد وبه اخذ امام محمد قبر اوزرنده قراءة قرآنی
تجویز ایلدی و امام محمدک قولی ایله فتوی ویرلدی زیرا قبر اوزرنده آیة الکرسی
واخلاص شریف وفاتحه شریفه قراءة قرآن اوقنمق بابنده نچه آثار واردر
ومنه مالا اجر فیه ولا وزر نحو قم واقعد وقیل لا یکتب علیه واول کلامدن
بعضیسی نه اجر واردر ونه کناهی واردر قم واقعد لفظی کبی نحو اکلت وشربت
کبی بو کلام نه عبادتدر ونه معصیتدر دینلدیکه بو مقوله کلامدن متکلمک اوزرینه
یازلماز اجر ونه عقاب واردر که یازیله هیتامدن اولدی عکرمه دن اولدی ابن
عباسدن رضی الله عنهم دن روایت اولنمشدر تحقیقا ملائکه اول کلامی
یازمزلر الا آنده اجر و یاخود کناه اوله اول مقوله کلام یازارلر دینلدیکه بازیلور

بازیلور لکن جزاسی اولمیین دنیاده محو اولور جزاسی اولان باقی قالور ومنه
ما یأثم به کالکذب والغیبة والنمیمة والشتیمة اول کلامک بعضیسنده آثم
اولور کذب کبی وغیبت وشتم کبی بونلرک جملهسی بحسب النقل والعقل حرامدر
تملق نحو حرامدر وتملق عادتدن عادتدن زیاده تواضع وتذللدر التواضع
محمود والتملق مذموم ونبی علیه الصلوة والسلام لیس من اخلاق المؤمن
التملق الا المتعلم لاستاده والولد لوالدیه والعبد لمولاه بیورمشلردر والکذب
حرام الا فی الحرب للخدعة کذب عقلاً ونقلاً حرامدر الا جنکده اعدایه خدعه
ایچون کذب حرام دکلدر وفی الصلح بین اثنین وفی ارضاء الاهل وفی دفع
الظالم عن الظلم ونحو ایکی آدم مابیننی اصلاحده وبرکمسنه نک اهلنی زوج
ایله ارضاء ایلمکده وظالمک ظلمنی دفع ایلمکده کذب حرام دکلدر زیرا البته
خالصه بر اصلاح ایچوندر ویکره التعریض به الا لحاجة کذب ایله تعریض مکروه
اولور الا بر حاجت ایچون اولورسه مکروه دکلدر لغتده تعریض تصریحک ضدیدر
تعریض شول کلامه درلر که سامع اولا کمسنه آنی وهله اولیده فهم ایلمیوب تأمل
ایله فهم ایلیه مثلا برکمسنه یه نیچون طعام اکل ایله دیسهک اول کمسنه اکل ایلدم
دیو کذب ایلسه اما مرادو دونکه کون اکل ایلدم دیمک اولسه اکر لحاجة ایسه مکروه
دکلدر ولا غیبة لظالم ولا اثم فی السعی به ناسه قول وفعل ایله ظالم اولان کمسنه
ایچون اولان کلام غیبت دکلدر واول ظالم ایچون سعی ایدوب وحاکمه واروب
احوال ظلمنی اعلام ایلمک کناه دکلدر بلکه ثوابه داخل اولور نهی عن المنکر بابندندر
ولا غیبة الا لمعلوم فاغتیاب اهل قریة لیس بغیبة غیبت دکلدر الا معلوم ایچوندر
بو تقدیرجه اهل قریه اغتیاب غیبت دکلدر زیرا مرادی اولانی مجهولدر قذف کبی اولمش
اولور دررغررده مسطوردر که برکمسنه بر مسلمانک قرندشنک علی وجه الاهتمام مساوسنی
ذکر ایلسه غیبت دکلدر غیبت اولدر که علی وجه الغضب ذکر ایدوب سب ایلمک
مراد ایلیه ویحرم اللعب بالنرد والشطرنج والاربعة عشر وکل لهو نرد و شطرنج و
اربعة عشر اوینامق حرامدر وجمله لهو حرامدر وصاحب کفایه دیمشدر که اربعة
عشر بر لعبک اسمیدر یهودی طائفه سی استعمال ایدرلر اکر بونلر ایله لعب ایلدکده
قمار ایدرسه میسر اولور نص ایله حرامدر جمیع قمارک اسمیدر اکر قمار ایلمیوب عبث
اولور اولدخی حرامدر نتکم حق سبحانه وتعالینک افحسبتم انما خلقناکم عبثا قول
شریفی دلیل قاطعدر ولعب حقنده نبی علیه الصلوة والسلامک کل لعب ابن
آدم حرام الا ثلثة ملاعبة الرجل باهله وتأدیبه لفرسه ومفاضلة بقوسه قول
شریفی واقع اولمشدر وحدیث آخرده دخی من لعب بالشطرنج والنرد فکانما
غمس یده فی دم الخنزیر قول شریفی واقع اولمشدر وبو حدیث شریفه

مسلم واحمد وابو داود روایت ایلمشدر وینه مالک واحمد روایتی ایله حدیث
آخرده «من لعب فقد عصی الله ورسوله» بیورمشلردر روایت اولندیکه ابن عمر
رضی الله عنه شطرنج لعب ایدن قوم ایله اوزرینه اوغرایوب مرور ایدوب سلام
ویرمدی «ما هذه التماثیل التی انتم عاکفون» بیوردیلر وبر روایتده حضرت علی رضی الله
عنه شطرنج لعب ایلین قوم اوزرندن مرور ایدوب سلام ویرمدی حضرت علی
هیلدیکه نیچون سلام ویرمدک نیجه سلام ویره یم بر قومه که کندولر انلری اصنام
اتخاذ ایدوب عاکف اولمشلردر بر روایتده باشلرینه ضرب ایلمشلردر ونبی
علیه الصلوة والسلامک «ما الهاک عن ذکر الله تعالی فهو میسر» قول شریفی جامعدر
مؤمنه لایق اولان ما خلق له بیلوب موجبنجه عمل ایدوب بر نفسی ضایع ایلمامکدر
وابو حنیفه رحمة الله علیه حضرتلری سلامی معقوله کورمشدر ابو یوسف وامام محمد حضرتلری
انلره سلامی کریه کورمشدر تحقیر ایچون وامام شافعی حضرتلری شطرنجی مباح کورمشلردر
قمار اولمامق اوزره وواجباته خلل ویرممک اوزره وکلام فاحش وایمان کاذبه
اولمامق اوزره تشحیذ خاطر ایچون لعب اولنسه لا بأس در دیو بیورمشلردر بزم
ایچون دلیل نبی علیه الصلوة والسلامک «کل لعب ابن آدم حرام» الی آخره
حدیث شریفی «وما الهاک عن ذکر الله فهو میسر» قول شریفی جمیع ملاهی حرام ایدیکنه
دلیل کافی ووافیدر ویکره استخدام الخصیان طواشی استخدام مکروهدر زیرا بو
صنعته ناسی تحریض واردر بو ایسه مثله در نبی علیه السلام ایسه مثله دن نهی
بیورمشدر لکن استخدام ایلمه طواشی ایلمکه بر فرد تقیید ایلمزدر بو تقدیرجه استخدام
مکروهدر ووصل الشعر بشعر الآدمی شعر آدمی بی شعرینه وصل ایلمک مکروهدر
کرک آدمی شعری اولسون کرک غیری شعر اولسون برابردر بوندن مراد زمانه
خاتونلری صاچلری چوق واوزون کورنسون دیو آخرک صاچنی کندو صاچلرینه
وصل والحاق ایدرلر بو بابده نبی علیه الصلوة والسلامدن «لعن الله الواصلة
والمستوصلة والواشمة والمستوشمة» حدیث شریفی وارد اولمشدر واصله اولدر
شعری شعره وصل ایدندر مستوصله وصل والحاقی طلب ایدندر وشم اولدرکه
اکنه ایله یوزلرینی وقوللرینی دلوب بعده اوزرینه چویت سورمکدر واشمه بو فعلی
اشلیجیدر ومستوشمه خود بو فعلی طلب ایلیاندر وقوله فی الدعاء اسألک بمعقد
العز من عرشک دعاینک دعاده بو قولی مکروهدر ابو حنیفه وامام محمد قتلرنده
بمعقد وبمعقد ایکی اعتبار ایله روایت اولنمشدر روایت اولی قاف اوزرینه عینک
تقدیمی عقددن اولمق اوزره روایت ثانیه قافک عین اوزره تقدیمی وقعوددن
اولمق اوزره ثانینک کراهتنده شک یوقدر زیرا معناسی جناب رب العزة
وصفاتنه استحالیسی یعنی محال اولدوغی اجلدن وروایت اولینک خود کراهتنده

کراهتنده شک یوقدر زیرا معنا ابهام ایدرکه جناب رب العزتک عزی عرشه
متعلق اوله عرش ایسه حادثدر شول شیئکه حادثه متعلق اوله حادث اولور حق سبحانه وتعالینک
عزی حادثه متعلق اولمقدن منزهدر جناب رب العزتک عزی قدیمدر زیرا
صفتیدر «صفات الذات والافعال جرا قدیمات مصونات الزوال» خلافاً
لابی یوسف رحمه الله امام ابو یوسف ایچون خلاف واردر دعاده بو لفظه قراءة
ایلمک لا بأس در ابو اللیث فقیه بونکله اخذ ایلدر زیرا نبی علیه الصلوة والسلامدن
روایت اولنمشدرکه کندولر دعا ایلدکلرنده «اللهم انی اسألک بمعقد العز من عرشک
ومنتهی الرحمة من کتابک وباسمک الاعظم وجدک الاعلی وکلماتک التامة»
بو منوال اوزره قراءة بیوررلردی وصاحب نهایه ابن مسعوددن روایت اوزره
دیمشدرکه نبی علیه الصلوة والسلام بیورمشدرکه بر کمسنه کیجه ده ویاخود کوندزده اون
ایکی رکعت نماز قلسه وهر رکعتده بر فاتحهٔ شریفه وبر سوره قراءت ایلسه
وایکی رکعتده بر تشهد ایلسه وسلام ویرسه آخرکه رکعتده بعد التشهد قبل السلام
سجده ایلیه ویدی کره فاتحهٔ شریفه قراءت ایلیه «ولا اله الا الله وحده لا شریک له
له الملک وله الحمد یحیی ویمیت وهو علی کل شیء قدیر اللهم انی اسألک بمعقد العز
من عرشک ومنتهی الرحمة من کتابک وباسمک الاعظم وجدک الاعلی وکلماتک
التامة ان تقضی حاجتی» دیو قراءت ایلسه حق سبحانه وتعالی اول کمسنه نک
حاجتنی قبول ایلیه اندن صکره نبی علیه الصلوة والسلام «لا تعلموها السفهاء لانها
دعوة مستجابة» بیورمشدر لکن احوط اولان امتناعدر زیرا خبر واحد ایله ثابتدر
متشابهده ایسه دلیل قطعی ایله ثابت اولمق کرکدر وفاضل زیلعی دیمشدرکه
اکر عز عرشک صفتی قلنورسه جائز اولور زیرا عرش قرآنده مجد وکرم ایله موصوفدر
عز ایله دخی موصوف اولور وقوله اسألک بحق انبیائک ورسلک اسألک
بحق انبیائک ورسلک قولی دخی مکروهدر زیرا مخلوقک الله تعالی اوزرینه حقی
یوقدر واستماع الملاهی حرام ملاهی استماعی حرامدر زیرا نبی علیه الصلوة والسلامدن
«استماع الملاهی معصیة» حدیث شریفی وارد اولمشدر ویکره تعشیر المصحف ونقطه
الا للعجم فانه حسن مصحف شریفی تعشیر مکروهدر الا عجمی ایچون تعشیر ونقطه دن
برخسندر ولا بأس بتحلیته مصحف شریفی تحلیه وتزیین لا بأس در زیرا
تزیین وتحلیه ده تعظیم بولنور ولا بأس بدخول الذمی المسجد الحرام مسجد حرامه
ذمینک دخولی لا بأس در شافعی رحمه الله علیه کریه کورمشدر ومالک رحمه الله
دخی کریه کورمشدر شافعی ایچون دلیل حق سبحانه وتعالینک «انما المشرکون فلا یقربوا
المسجد الحرام بعد عامهم هذا» وبزم ایچون دلیل نبی الصلوة والسلام سقیفک
ایلچیسنی مسجد ایچنه قوندوروب خیمه قوردرمشدر صحابه کرام رضی الله عنهم المشرکون

نجس دیدیلر نبی علیه الصلوة والسلام ليس على الارض من نجاستهم شئ على
انفسهم بیورمشلردر ولا بعيادته ذمینك عیادهسنه وارمق لابأس در زیرا
نبی علیه السلام همجوارندن اولان بر یهودی مریض ایکن عیادهیه واروب باشی
اوجندن اوتوروب کلمهٔ شهادتی تکلیف ایلدکده مریض اولان یهودی باباسنه نظر
ایلدی باباسی دخی اجابت ایله دیو سویلدکده اجابت ایدوب کلمهٔ شهادتی دیدکدن
صکره اولدی نبی علیه الصلوة والسلام الحمد لله انقذ بی نسمة من النار
بیورمشلردر ذمی اوزره سلام لابأس در لکن وعلیکم قولندن زیاده ایلمیه وذمیه
ابتدادن سلام ویرمیه زیرا ابتدا اسلام ویرمکده تعظیم وتکریم واردر واکر اول ذمیه
حاجتی وار ایسه ابتداء سلام لابأس در وذمیه مغفرت ایله دعا ایلمیه واکر هدا
ایله دعا ایدرسه جائزدر وحنبلیهکه اکر مجوسی ایسه عیاده اولنمیه وحنفیهکه عیاده
اولنور زیرا بو فعلده محاسن اسلامی اظهار واردر وعیادهٔ فاسقده اختلاف
ایلدیلر اصح اولدر عیاده اولنمقدر زیرا مسلمدر وعیاده ایسه حقوق مسلمیندندر
وجوز اخصاء البهائم بهایمی اخصا ایلمک جائزدر وانزاء الحمير على الخيل وحماری
خیلی اوزرینه چکمک لابأس در زیرا انلردن قاطر حاصل اولور والحقنة للرجال
والنساء رجال ونسا ایچون حقنه ایلمک لابأس در بالاجماع مباحدر واباحتنه
نیجه احادیث شریفه وارد اولمشدر نبی علیه الصلوة والسلامك لكل داء دواء
واذا اصاب الدواء الداء برئ باذن الله تعالى قول شریفی در روایت اولندیکه بر
اعرابی نبی علیه الصلوة والسلامه دیدیکه الا نتداوى قال نعم عباد الله تداووا
فان الله لم يضع داء الا وضع له شفاء وقال ما خلق داء الا وقد خلق دواء الا السام
والهرم شول کمسنه تداوی ایلمکی کریه کورور ابن عباس رضی الله عنهما روایت
ایلدیکی شئ ایچوندرکه نبی علیه الصلوة والسلام بیورمشدرکه يدخل الجنة من امتی
سبعون الفا بغير حساب هم الذين لا يسترقون ولا يتطيرون ولا يكتوون وعلى
ربهم يتوكلون بو حدیث شریفی بخاری ومسلم واحمد روایت ایلمشلردر وروایت
اولندیکه نبی علیه السلام تداوی واحتجام ایلمشدر ولا بمحرم كالخمر ونحوها احتقان جائزدر
خمر وخمره مشابه اولان حرام شئ ایله جائز دکلدر ابن مسعود رضی الله عنه روایت
ایلمشدر نبی علیه الصلوة والسلامك ان الله تعالى لم يجعل شفاكم فيما حرم عليكم
قول شریفی وارد اولمشدر ابو الدرداء روایت ایدرکه نبی علیه الصلوة والسلامك
ان الله انزل الداء وجعل لكل داء دواء فتداووا ولا تداووا بالحرام قول شریفنده حرام ایله
دوایی نهی ایلمشدر بو حدیث شریفی ابو داود روایت ایلمشدر ولا بأس برزق
القاضی کفایة بلا شرط بیت المالدن قاضی ایچون کفایت مقداری رزق ویرمک لا
بأس در اما بلا شرط کرکدر زیرا بیت المال مصالح مسلمین ایچوندر قاضی ایسه

ذمی اوزره سلام

ایسه مسلمانلرك مصالحی ایچون محبوسدر وحبس ایسه اسباب نفقهدندر
ولا بأس بسفر الامة وام الولد بلا محرم جاریهنك وام ولدك بلا محرم سفری لابأس در
زیرا جاریه عامهٔ رجاله محرم منزلهسندهدر وام ولد دخی جاریه منزلهسندهدر اوزرنده
رقیت قائمدر مکاتبه دخی بویلهدر زیرا رقبه مملوکهدر ومعتقة البعض دخی ابو حنیفه قتنده
مکاتبه کبیدر کافیده مسطوردرکه بو ذکر اولنان اول زمانده جائز ایدی زیرا اهل اصلاح
غالب ایدی فی زماننا لابأس دکلدر وفتوی دخی بونك اوزرینهدر والخلوة بها قيل
يباح وقيل لا جاریه ایله خلوة دیلدیکه مباحدر محارم اولمق اعتباریله وحنبلیهکه
مباح دکلدر عدم ضرورت ایچون وفتوی دخی اولمق اوزرهدر ویکره جعل الراية
في عنق العبد لا تقييده عبدك بوینینه رایه ایلمک مکروهدر لکن تقییده مکروه
دکلدر رایه شول خلقهدرکه بیوك مسمار ایله تسمیه اولنوب باشنی برطرفه حرکت
ایلمکه قادر اولمیه بین الظلمه معتاددر فعل قبیحدر بو ایسه حرامدر صاحب نهایه
درکه بو بر علامتدر فرار ایدن عبدك بوینینه قورلر فی زماننا لابأس در رایه محدث
شیئدر وشر الامور محدثاتها نبی علیه السلام محدث ایچون كل محدث بدعة و
كل بدعة ضلالة وكل ضلالة في النار بیورمشلردر ویکره ان یقرض بقالا درهما
ليأخذ منه به ما يحتاج الى ان يستغرقه مثلا بر فقیر کمسنهنك بر درهمی اولسه
خوف ایدرکه اول درهم المنده اولسه یا هلاك اوله یاخود آخر حاجتنه صرف ایلیه
لکن بقال ایله معاملهسی جملهدن اهم اولمغین اول درهمی بقاله قرض ویروب
محتاج اولدیغی شئ اول درهمی استغراق ایدنجه بقالدن المق مکروهدر منه ضمیری بقاله
راجعدر وبه ضمیری درهمه راجعدر ویستغرقه اولان ضمیر دخی درهمه راجعدر وبو
فعلك مکروه اولمسی بر قرضدر نفعی جر ایدر بو ایسه مکروهدر زیرا نبی علیه السلام
نفعی جر ایدن اقرضدن منع بیورمشلردر لکن بونن حیله بودرکه درهمی بقاله امانت
وضع اولنه اندن صکره مراد ایلدوکی اوزره شیئا فشیئا ما يحتاج اليه نه ایسه اخذ
ایلیه اکر درهم هلاك اولورسه ضمان لازم کلمز زیرا ودیعهدر والسنة تقليم الاظافير
ونتف الابط وحلق العانة والشارب وقصه حسن طرناق کسمک وقولتقده
اولان قلی یولمق وادب یرینی تراش ایلمک ودخی بیغنی تراش ایلمک سنتدر وبیغنی
قرقمق حسندر طحاوی شرح اثارده قص الشارب حسن بیورمشدر صاحب
اختیار طراش ایلمک سنتدر وسنت ایسه قرقمقدن احسندر وبو قول بزم
اصحابمزك قولیدر زیرا نبی علیه الصلوة والسلام احفوا الشارب واعفوا اللحا
بیورمشلردر احفا استیصالدر یعنی کوکندن کیدرمکدر اعفا اللحا صقالی چوق ایلمکدر
صاحب قنیه دیمشدرکه افضل اولان هر بری کوندن طرنقلرین کسه وبیغنی قرقه
وادب یرینی تراش ایلیه واغتسال ایلیه بدننی پاك ایلیه اکر هفتهده بر ایلمز

اون بش کونه برایلیه قرق کوندن زیاده ترکن عذر یوقدر اما افضل اولان
هفته ده بردر اوسطی اون بش کوندر ابعدی قرق کوندر قرقک مارا سنده
وعیده مستحق اولور محیطده مسطوردرکه عمر بن الخطاب رضی الله عنه مقابله
عدوده طرنقلریکزی قطع ایلمکز زیرا سلاح مرتبه سنده در دار حربده مجاهده
مندوب حکمنده در ودار حربده بیقلرینی قرقیوب اوزاتمق مندوبدر زیرا
اعدایه مهیب کورینور ولا بأس بدخول الحمام للرجال والنساء اذا اتزر وغض
بصره رجال ونسا ایچون حمامه دخول لابأسدر قچن اتزار ایلیه یعنی عورت
یرینی ستر ایلیه وکوزنی نظردن یعنی آخرک عورت یرینه نظر ایلمکدن منع
ایلیه ویستحب اتخاذ الاوعیة لنقل الماء الی البیوت وکونها من الخزف افضل
اولرینه صو نقلی ایچون اوعیه اتخاذ ایلمک مستحبدر اما اول اوعیه طپراقدن اولا
دستی وچولمک اولمق افضلدر زیرا نبی علیه السلام من اتخذ اوانی خزف زارته
الملائکة بیورمشلردر وخ باقردن وقلعیدن ودریدن حتی اتخاذ اولنسه
جائزدر اما ذهبدن جائز دکلدر ولا بأس بستر حیطان البیت باللبود للبرد
ویکره للزینة اوک دیوارنی کیچه ایله صوقدن حفظ ایچون ستر ایلمک لابأسدر
اما زینت ایچون مکروهدر وکذا ارخاء الستر علی البیت ستری بیت اوزرینه
ارخا یعنی صارقتمق مکروه دکلدر اگر صوق ایچون اولورسه اگر زینت ایچون اولور
مکروه اولور خزانه ده مسطوردرکه بیتی دیباج ستر ایلیه اوزتمک لابأسدر لکن
اوزرینه اوتورلیه واویومیه وخلیدیکه دیباج وحریر دوشمک اوزرینه اوتورمق
واوزرنده اویومق وقپوسیه آصمق ودیوارلری ستر ایلمک جائزدر واذا ادی الفرائض
واحب ان یتنعم بمنظر حسن وجوار جمیلة فلا بأس به قچن فرایضی ادا ایلیه ومنظر
حسن یعنی کوزل یوز وجمیله جواری ایله تنعم ایلمکی سوسه لابأسدر نبی علیه السلام
ابراهیمک اناسی ماریه ایله تسری ایلدی حال بوکه تحت نکاحنده حره وار ایدی
وعلی رضی الله عنهک دخی تحت نکاحنده حره وار ایکن تسری ایلمشدر والقناعة
بادنی الکفایة وصرف الباقی الی ما ینتفع فی الآخرة اولی ادنی کفایت ایله قناعت
ایلمک وباقیسنی آخرتده نفع اولنه جق شیئه صرف ایلمک اولیدر لان ما عند الله
خیر وابقی ایدوکی قتی ظاهردر معلوم اولا که کفایت ایدن شیئک ادناسنه اقتصار
عزیمتدر وادناسنک اوزرینه تنعم ونیل لذاتدن زیاده ایلمک رخصتدر زیرا نبی علیه
الصلوة والسلام بعثت بالحنیفیة السهلة السمحة ولم ابعث بالرهبانیة
الصعبة بیورمشلردر

کتاب احیاء الموات

بو کتاب احیاء موات احکامی
بیاننده در موات لغتده ارض خرابدرکه مالکی اولمیه هدایه ده موات شول
ارضه درلرکه آنکله انتفاع اولنمیه واحیا دیدوکی صورتا احیادر بوحقیقة احیا

احیا دکلدر واحیاء مواتک مشروعیتی نبی علیه الصلوة والسلامک من احیا
ارضا میتة فهی له قول شریفیدر هی ارض لا ینتفع بها عادیة شرعده اول
موات بر ارضدرکه آنکله قدیمدن انتفاع اولنمیه یعنی خرابلغی قدیم اوله عادیه
قولی کویا که عاد زمانندن برو خراب اولمشدر دیمک اولور انبت اولنمشدر او مملوکة
فی الاسلام لیس لها مالک معین مسلم او ذمی ویاخود اسلامده مملوکه اوله لکن
مسلم و ذمیدن مالک معینی اولمیه وعند محمد ان ملکت فی الاسلام لا یکون مواتا
امام محمد قتنده اگر اسلامده مملوکه اولمش ایسه لکن هنوز مالک معینی یوغیسه
اول ارض موات اولماز ویشترط عند ابی یوسف کونها بعیدة عن العامر لو
صیح من اقصاه لا یسمع فیها ابو یوسف قتنده اول ارض مواتک معمور اولان
یرلردن بعید اولمسی شرط قلندر اگر عامر اولان یرک اقصاسندن یعنی نهایتندن
صیحه ایلیه امواتی اولان ارضده استماع اولنمیه ابو یوسف قتنده غلوه مقداری
غلوه ایسه بر اوق آتمی یرک نهایتیدر وبعضیلر قتنده درتیوز ذراعدر حاصل
کلام ابو یوسف قتنده مدار حکم قرب وبعد اعتباریدر گرک عادیه اولسون وگرک
اسلامده مملوکه اولسون لکن مالک معینی برابردر وعند محمد ان لا ینتفع بها اهل
العامر ولو قریبة منه اما امام محمد قتنده مشروط اولان اهالی معموره اولمواتدن
منتفع اولمیه لردر اگر اول عامره قریب ایسه دخی عدم انتفاع لازمدر جائزدر اهالی
معموره نک مرعاسی ویاخود اودن جمع ایده جک یرلر اوله شمس الائمه ابو یوسف
قولنه اعتماد ایلمشدر خواهر زاده امام محمد قولنی اختیار ایلمشدر من احیاها باذن
الامام ولو ذمیا ملکها وبلا اذنه لا خلافا لهما بر کمسنه امامک ویاخود نائبنک اذنی ایله
ارض مواتی احیا ایلیه گرک ذمی دخی اولورسه اول ارض مواته مالک اولور اما
امامک ونائبنک اذنسز احیا ایلسه مالک اولماز ابو حنیفه قتنده امامین ایچون
خلاف واردر امامین قتلرنده بلا اذن احیا ایلسه مالک اولور زیرا نبی علیه الصلوة
والسلام من عمر ارضا لیست لاحد فهو احق بها بیورمشلردر وحدیث آخرده
من احیا ارضا میتة فهی له واقع اولمشدر زیرا امال مباحدر واحیا ایدنک الی
سبقت ایلدی بو تقدیرجه اول ارض مواته احق اولدی صو واودون واتلق وصید
کبی ابو حنیفه ایچون دلیل نبی علیه الصلوة والسلامک لیس للمرء الا ما طابت به
نفس امامه قول شریفی بو اراضی جمله کفره الندن ایدر اندن صکره مسلمانلر النه
کیردی بو تقدیرجه فیء اولدی فیء ایسه بر فرده مختص دکلدر الا امامک رایی ایله مختص
اولور غنایم کبی وشول شیئکه امامین روایت ایلمشلردر الکا حمل اولنور که نبی علیه
الصلوة والسلام اذن ویرمشدر بو خبر نصب شرع دکلدر صاحب نهایه
شیخدن روایت ایدوب دیمشدرکه مشروعات ایکی نوعدر بر نوعی اذن

بالشرع در نصب شرع نبی علیه الصلوة والسلامک من قاد او رعف فی
صلوته فلینصرف قول شریفید ر اذن بالشرع نبی علیه الصلوة والسلامک
من قتل قتیلاً فله سلبه قول شریفی در امدی امام ایچون اول مرتبه دلالت
واردرکه بو قول شریفی اجرا ایچون اذن ویره نبی علیه الصلوة والسلامک من
احیا ارضاً میتة فهوله قول شریفی ابو حنیفه قتنده اذن بالشرع قبیلندندر
وامامین قتنده نصب الشرع قبیلندندر چونکه بو حدیث شریف ایکی معنایه
محتمل اولیجق نبی علیه الصلوة والسلامک لیس للمرء الا ما طابت به نفس امامه
حدیث شریفی من احیا ارضاً میتة فهوله حدیث شریفنه معارض اولمغه
صالح اولیماز ولا یجوز احیاء ما قرب من العامر بل یترک مرعی لاهل القریة
ومطرحاً لحصائدهم جائز دکلدر عامره قریب اولان ارض حالیه‌یی احیا ایلمک
بلکه اهل قریه ایچون مرعی ترک اولنمش اوله ویاخود اهل قریه‌نک حصائدی
مطرح یعنی خرمن ایچون ترک اولنمش اوله ولا ما عدل عنه ماء الفرات ونحوها
واحتمل عوده الیه فان لم یحتمل جاز وفی شول ارضک احیاسی جائز دکلدر که
اندن ماء فرات وفراته شبیه اولان دجله مثللو صولر عدول ایلیه لر و عود
ایلمسی احتمالی اوله جائز دکلدر واکر عود احتمالی اولمزسه احیاسی جائزدر بو
تقدیرجه بکسه‌نک ملکی اولماش اولور ومن حجر ارضاً ثلث سنین ولم
یعمرها اخذت منه ودفعت الی غیره برکمسنه ارض حالیه‌ی اوچ سنه‌یه دکین تحجیر
ایله لکن معمور ایلمسه اول ارض اندن اخذ اولنوب آخره ویریلور تحجیر ایلمک
یعنی طاش ایله جوانب اربعه‌سنی جوار شکلی نشان ایلمکدر ویاخود بعض اشجار
قوروسی ایله جوار شکلی ایلمکدر ومن حفر بئراً فی ارض موات فله حریمها ان
باذن الامام برکمسنه ارض مواتده برقیو حفر ایلسه یعنی قازسه اول ارض
مواتک حریمی احیا ایتمکدر اکر امام اذنی ایله حفر ایلدیسه وکذا ان بغیر اذنه عندهما
امامین قتنده اکر اذنسز دخی حفر ایلدیسه حریمی حفر ایتمکدر وحریم العطن اربعون
ذراعاً من کل جانب هو الصحیح عطنک حریمی هر جانبندن قرق ذراعدر عطن
قیونک وحوضنک اطرافنده دوه چوکوب طوراجق یر مبارک الابل کبی و
حریمک عطنه اضافتی ادنا ملابسه ایچوندر معنی بویله اولکه اطرافنه دوه چوکوب
الیله دوه‌یی سقی ایلمک ایچون قیو حفر ایلسه هر جانبندن قرق ذراع حریمی حفر
ایدن کمسنه‌نکدر صحیح اولان دخی بودر وکذا حریم الناضح حریم ناضح دخی عطن کبیدر
ابو حنیفه قتنده ناضح شول دوه‌درکه آنکله قیودن صو چکرلر مضافی محذوف
اولمشدر حریم بئر الناضح دیمکدر وعندهما للناضح ستون امامین قتنده بئر
ناضح ایچون هر جانبندن التمش ذراع حریمدر زیرا نبی علیه الصلوة والسلام حریم

العین خمسمائة ذراع وحریم بئر العطن اربعون ذراعاً وحریم بئر الناضح
ستون ذراعاً بیورمشلردر وحریم العین خمسمائة ذراع من کل جانب حریم عین
هر جانبندن بشیوز ذراعدر زیرا عینده زیاده مسافه‌یه حاجت واردر زیرا
عین زراعت ایچون استخراج اولنور لابد جریان ایتمجک موضع لازمدر و برمقدار
موضع دخی صو جمع اولنمق ایچون لازمدر و برمقدار موضع دخی زرعه‌یه جریان ایر
لازمدر بو اجلدن زیاده ایله تقدیر اولندی ویمنع غیره من الحفر فی حریمه آخر کمسنه
اول بئرک حریمنده قیو قازمقدن منع اولنور لا فیما وراءه اما حریمک وراسنده
حفردن منع اولنماز زیرا حریمک ماوراسنده تعلقی یوقدر فان حفر احد فیه ضمن
النقصان ویکبس اکر برکمسنه آخرک داخل حریمنده قیو قازسه بئر اولک
نقصانینی صکره قیو قازانه تضمین ایدرور وصکره قازیلان قیو طپراق ایله طولدیریلور
ودنیلدیکه نقصانی تضمین ایتدیرلماز انجق طپراق ایله طولدوروب بطال ایتدیریلور
کبس لغتده طپراق ایله قیو طولدورکافک کسری ایله قیویی طولدوردقلری طپراق
اسمیدر وان حفر فیما وراءه فلا ضمان وله الحریم من ماسوی حریم الاول برکمسنه
بر آخرک حریمنک ماوراسنده برقیو قازسه آنک ایچون ضمان یوقدر واول بئر
دخی حریم واردر اول قیو قازه‌نک حریمی جانبندن غیریدن بئر اولک حریمی
نهایتنده ایسه جوانب اربعه‌دن حریم اولمق ممکن دکلدر ثانیه اوچ طرفدن حریم
اولور مثلا برکمسنه اذن امام ایله بر آخرک قازدوغی قیونک حریمی نهایتنده بر
قیو قازسه بئر اولک صوینی بئر ثانیه‌یه تحویل ایلسه ثانیه برشئ یوقدر زیرا فعلده
تعدی ایلمامشدر صو ابه تحت الارضدن برفردک مملوکی دکلدر وللقناة حریم
بقدر ما یصلحها قنات ایچون حریم واردر قناته صالح اولدوغی مقدار ایله وقیل
لا حریم لها ما لم یظهر ماؤها ودنیلدیکه قنات ایچون حریم یوقدر مادامکه صوو جه
ارضده ظاهر اولمیه ابو حنیفه قتنده قنات تحت الارض مجرای مادر فارسیده
کاریزدرلر وعندهما هی کالبئر وان ظهر ماؤها فهی کالعین اجماعاً امامین قتنده قنات
بئر کبیدر اکر صوبی وجه ارضده ظاهر اولورسه اجماعاً عین فواری کبیدر یعنی
قینار عین کبیدر حریمی بشیوز ذراع تقدیر اولنور ولا حریم لنهر فی ارض الغیر الا بحجة
غیرک ارضنده جاری اولان نهر ایچون حریم یوقدر ابو حنیفه قتنده الا حریم اولدوغنه
بینه اقامت ایلیه وعندهما له مسنات بقدر نصف عرضه من کل جانب عند
ابی یوسف وبقدر عرضه عند محمد وهو الارفق امامین قتنده نهر ایچون مسنات
واردر ابو یوسف قتنده هر جانبندن نهرک عرضنک نصف مقداری حریمیدر
مثلا نهرک عرضی اوچ ذراع اولسه هر طرفدن بر بچق ذراع بر حریم اولور طحاوی دخی
بونی اختیار ایلمشدر وامام محمد کرخی بونی اختیار ایلمشدر امام محمد قولی صاحب

نهره ارفقدر مسناة صوار قدر نیک ایکی جانبندن اولان کنارینه درلر فالمسنات
بین النهر والارض ولیست فی ید احد لصاحب الارض بین النهر والارض واقع اولان
مسنات حال بوکه بر فردک یدنده اولمیه صاحب ارضکدر ابو حنیفه قتنده و
مسنات مبتدادر لصاحب الاخیر بیدر فلا یغرس فیها صاحب النهر ولا یلقی علیها
طینه ولا یمر پس امدی صاحب نهر صاحب نهر مسناته بر شی غرس ایلمز وطپراغنی
مسناته القا ایلمز واوزرندن مرور ایلمز وقیل له المرور والقاء الطین ما لم یفحش
حیلدیکه صاحب نهر ایچون مرور واردر وطپراغنه مسناته القا ایلمک حقی واردر
مادامکه فاحش اولمیه صاحب کافی صحیح اولان بودر دیو بیورمشدر وعندهما لرب
النهر فله ذلک اما مین قتنده مسنات نهر صاحبنکدر پس امدی غرس والقاء طین
ومرور صاحب نهرکدر قال الفقیه ابو جعفر اخذ بقول الامام فی الغرس وبقولهما فی
القاء الطین فقیه ابو جعفر دیدیکه غرسده امام اعظم قولیله فتوی ویریلور طیننده
امامین قولیله فتوی ویریلور ومن غرس شجرة فی ارض موات فله حریمها خمسة
اذرع من کل جانب برکمسنه ارض مواتده بر شجر غرس ایلسه انک حریمی هر جانبدن
بش ذراعدر یمنع غیره من الغرس فیه غیر کمسنه نک حریمنده غرس شجردن منع اولنور

فصل فی الشرب

فصل فی الشرب بو فصل احکام شربک بیاننده در هو النصیب من الماء
لغتده شرب کسر شین ایله مصنف دیدیکی اوزره اول شرب صودن نصیب
معناسنه در شرعده کرک زراعت صوارمق اولسون وکرک دواب صوارمق
اولسون نوبت ایله صونک انتفاعنه درلر والشفة شرب بنی آدم والبهائم شفه
بنی آدمک وبهایمک صودن نصیبیدر بو اجلدن شرب عام اولدی شفه خاص
اولدی شفه نک اصلی شفهة در تخفیف ایچون ها اسقاط اولندی والانهار العظام
کفرات ودجلة غیر مملوکة انهار عظام فرات ودجله وجیحون وسیحون ونیل
کبی بر فردک مملوکی دکلدر ولکل واحد فیها حق الشفة والوضوء ونصب الرحی
وکری نهر الی ارضه ان لم یضر بالعامة هر فردک انهار عظامده شفه حقی ووضو
حقی واردر ودکرمان نصب ایلمک وکندو ارضنه نهر قازمق واردر اکر عامه یه
ضرر ایلمز ایسه زیرا نبی علیه السلام الناس شرکاء فی ثلث الماء والکلاء والنار
بیورمشدر وفی الانهار المملوکة والحوض والبئر والقناة لکل حق الشفة انهار
مملوکه ده وحوض وبئر وقناة ده هر احدک حق شفه سی واردر یعنی الناس
شرکاء حدیث شریفی موجبنجه هر کسک حق شرب وسقی دابه سی ثابت اولور
زیرا نهرلر وقیولر وحوضلر احراز ماء ایچون وضع اولنمامشدر ومباح اولان شینه
انجق احراز ایله مالک اولنور ان لم یخف التخریب لکثرة المواشی او الاتیان
علی جمیع الماء کثرت مواشی ایچون انهار وحوض وبئر وقناتک اطرافی تخریبدن

تخریبدن خوف اولنمز ایسه ویاخود جمله صوییک اوزرینه کلمک وجمیع صویی
دوکتمک خوفی اولمز ایسه منع اولنماز وخیلدیکه بعض مشایخ قولنده منع اولنور
لا سقی ارضه او شجرة الا باذن مالکه هر احد ایچون انهار مملوکه وحوض وبئر وقناتدن
ارض وشجرینی سقی ایلمک یوقدر الا مالکنک اذنی ایله واردر وله الاخذ للوضوء
وغسل الثیاب بو سقی شجر وخضر فی داره بالجرار فی الاصح هر احد ایچون انهار مملوکه
وحوض وبئر وقناتدن وضو ایچون واسبابنی غسل ایچون واو ایچنده اتخاذ
ایلدوکی اشجار وخضروانی دستی ایله سقی ایلمک واردر اصح روایتده زیرا بعض
ائمه خلافنه ذاهب اولمشلردر اول اجلدن اصح روایت قید اولنمشدر جرار
جره نک جمعیدر دستی دیمکدر وما احرز بحب او کوز ونحوه لا یاخذ الا برضاء
صاحبه وحبی شول صوکه کوب وبرداق وبونلره مشابه شیلر ایله احراز اولنمشدر
اخذ اولنماز الا صاحبنک رضاسیله اخذ اولنور زیرا صاحبی احراز ایله اکا مالک اولمشدر
حب فتح حاء مهمله ایله کوب معناسنه در وله بیعه ماء محرزک صاحبی ایچون اول
صویی بیع ایلمک واردر زیرا احراز ایله مالک اولمشدر ولو کان البئر او العین او النهر
فی ملک احد فله منع من یرید الشفة من الدخول اکر برکمسنه نک ملکنده بئر ویاخود
نهر اولسه اول ملک صاحبی ایچون شفه مراد ایدن کمسنه یی ملکنده دخولدن منع
ایلمک واردر اکر اکا قریب ارض مباحه ده صو بولنور ایسه فان لم یجد غیره لزمه ان
یخرج الیه الماء او یمکنه من الدخول اکر شفه مراد ایدن کمسنه اول صودن غیری بولمز ایسه
ملکنده صو اولان کمسنه یه لازمدر که طالب اولانه صو اخراج ایلیه ویاخود دخوله تمکین
ویره یعنی داخل اولمغه اذن ویره زیرا ضرورت داعیه موجوددر فان لم یفعل وخیف
العطش قوتل بالسلاح اکر مالک صویی اخراج ایلمیه ودخوله تمکین ایلمیه وحال بو که
صوسزلقدن کندویه ودابه سنه هلاک خوفی اولسه سلاح ایله قتال خوفی اولنور یعنی
سلاح ایله مقاتل ایدر زیرا قیو وعین ونهرده مباحدر غیر مملوکه درامدی بو مقوله یرده
صویی منع ایدن کمسنه ایله مقاتله ایلمک لازمدر حضرت عمر رضی الله عنه دن روایتدر
بر قوم طالب ماء اولوب صو قیوسنی تجسس ایدرلردی هر نه حال ایسه اهلندن سؤال
ایده رک بولدیلر قوغه استدیلر ویرمدیلر مسلمانلرمز ودوه لرمز وآتلرمز هلاک مرتبه سنه
واردق احسان ایلک دیو نیاز ایلدیلر آبا ایدوب ویرمدیلر بو احوالی عمر رضی الله عنه
حضرتلرینه عرض ایلدکلرنده هلاک وضعتم فیهم السلاح بیورمشلردر وفی المحرز یقاتل بغیر
سلاح کما فی الطعام حال المخمصة اما محرزده بغیر سلاح مقاتله اولنور نتکم حال مخمصه ده
طعامده اولدیغی کبی مثلا محرز اولان صو حاجتدن فضله ایلسه ویرمیوب منع ایلدکده
سلاحسز مقاتله اولنور قدر حاجت مقداری دفع ایلمکه مأموردر اول کمسنه منع ایله امره
مخالفت ایدوب معصیتی ارتکاب ایلدر انکله سلاحسز مقاتله اتمک تعزیر منزله سنده در

فصل

فصل وكرى الانهار العظام من بيت المال انهار عظامك قازمسى بيت المالدندر
زيرا كرى انهار عامه نك مصلحتى ايچوندر وبيت المال خرج عامه ايچوندر بوتقديرجه خراج و
جزيه نك اقچه سى اكا صرف اولنور اما عشر وصدقات صرف اولنماز زيرا بونلر فقرا ايچوندر
وان لم يكن فيه شئ فعلى العامة واكر بيت المالدن برشئ يوغيسه عامه اوزرينه بر ناظر
نصب ايدوب خلقك اوزرينه جبر ايليه زيرا تركنده ناسه ضرر واردر وكرى
ما ملك على اربابه لا على اهل الشفة ملك اولان نهرك كرى يعنى قازمسى اربابلرى اوزرينه
اهل شفه اوزرينه دكلدر اهل شفه مخصوص دكلدر آنلر تابعلردر وبيت
المال اوزرينه خرج دكلدر زيرا منفعتى اربابنه عود ايدر وغرم غنم ايله وتجبر من ابى
ومؤنته عليهم من اعلاه نهرك اربابندن ابا ايدوب كرى ايلمكه عناد ايدن
كمسنه قازمق ايچون جبر اولنور ومؤنت وزحمت وثقلتى يعنى خرج وحوايج اربابى
اوزرينه در نهرك اعلاسنده يعنى يوقاروسندن واذا جاوز ارض رجل سقطت
عنه يعنى كرى بر رجلك ارضنى تجاوز ايلسه يعنى كچه اول رجلدن مؤنت كرى
ساقط اولور زيرا مؤنت كرى نهردن انتفاع ايدن كمسنه نك اوزرينه لازمدر
تجاوز ايلدكدن صكره اول ارض صاحبنه برشئ لازم كلمز ابو حنيفه قتنده
وليس له سقى ارضه ما لم يفرغ شركاؤه اول ارضى تجاوز ايدن رجل ايچون كندو
ارضنى سقى ايلمك يوقدر مادامكه شركاسى كريدن فارغ اولميه لر وقيل له
ذلك ديلديكه اول رجل ايچون ارضنى سقى ايلمك واردر مؤنتى ساقط
اولديغى محلدن حقى واردر شركاسى فارغ اولمدين ارضنى سقى ايلمك جائزدر
وعندهما هى عليهم جميعا من اوله الى آخره بحصص الشرب امامين قتنده
مؤنت من اوله آخره جميع اربابى اوزرينه در شربلرى حصه لرى مقدارنجه زيرا
بونلردن هر برى سقى ايليه منتفع اولورلر اعلاسنه منتفع اولدقلرى كبى بونلر
صونك زياده سنى آخيره آقتمغه محتاجلردر اكر سد ايلسه لر صو طاشوب
ارضى باصدورر ودرعى فاسد اولور بوندن ظاهر اولديكه نهرك ابتداسندن
انتهاسنه وارنجه منتفع اولورلر چونكه جمله سى غنم برابر اولديلر ايسه واجبدركه غرمده
برابر اوله لر وتصح دعوى الشرب بلا ارض دعواى شرب صحيح اولور
استحسانا صحيح اولور نوجه قياسا صحيح اولماق ايدر ومن كان له نهر يجرى
فى ارض غيره فاراد رب الارض منع الاجراء فليس له ذلك بر كمسنه نهرى
اولوب آخر كمسنه نك ارضندن جارى اولوب وارض صاحبى اول نهرك
جريانى منع ايلمك مراد ايلسه صاحب ارض ايچون منع ايلمك يوقدر يعنى
منعه قادر دكلدر فان لم يكن فى يده اكر اول نهر صاحب نهرك يدنده اولسه
ونهر يدنده اولمسنك علامتى قازمق كبى وايكى جانبنه غرس اشجار كبى شيلدر
شيلدر اولم يكن جاريا ويا خود حين دعواده صو جارى اولمسه فادعى انه
له وقصد اجراؤه فلا يسمع بلا بينة انه له او انه كان له حق الاجراء صاحب نهر دعوا
ايلسه كه اول نهر كندونكدر اجراسنى قصد ايلسه بلا شاهد دعواسى استماع
اولنماز دعواده شاهد بويله اوله كه اول نهر ادعا ايدن كمسنه نكدر وياخود اول نهر
اولمدعى ايچون اجرا واردر بويله اولورسه دعواسى استماع اولنور بو صورت
شول زمانده اولوركه صو جارى اولميوب نيجه زمان كسلمش اوله بعده اجرا
ايلمك مراد ايليه وعلى هذا المصب فى نهر او على سطح والميزاب والممشى فى دار
الغير دعوى شربده مذكور اولان طريق اوزره درنهرده دعواى مصب و
دعواى ممشى مثلا بر كمسنه دعوا ايلسه كه شول نهرده بنم نهرمك مصبيدر و
ياخود شول نهرده سطحده بنم نهرمك مصبيدر وياخود بنم ميزابمك مصبيدر وغيرك
دارنده شول موضع بنم ممشام يعنى يورويه جك يرمدر دعوى ايلسه
شاهدسز دعواسى اولنماز شهادت بويله كركدركه اول نهر وسطح انكدر وياخود
انده حق صبى وحق ممشيسى واردر بويله شهادت اولدقده دعواسى مسموع
اولور وان اختصم جماعة فى شرب بينهم قسم على قدر اراضيهم قچن بر قوم قاتيلرنده
اولان نهردن شرب خصوصنده اختصام ايلسه لر شرب قسمت اولنور
هر برينك اراضيسى مقدارى زيرا شربدن مقصود سقى اراضيدر وبو كا هر
برينك احتياجى اراضينك قلت وكثرتى مقدارى درا اما طريقده اختصام
اولنسه دارك بيوكلوكى وكوچكلوكى اعتبار اولنماز نمط واحد اوزره اعتبار
اولنور ويمنع الاعلى من سكر النهر بلا رضاهم وان لم يشرب ارضه بدونه
نهرك اعلاسنى يعنى يوقاروسنى شركاسنك رضاسى يوغيكن سكردن يعنى
سد ايلمكدن منع اولنور اكر سد سز اول كمسنه نك ارضى صوونمز ايسه منع
اولنور زيرا يوقاروسنى سد ايلمك اسفلده اولانك منفعتنى قطع ايدر اما
شركاسى راضى اولوب حصه سى مقدارى سقى ايلمك ايچون سد ايدرسه
رضا ايله اولانده منع يوقدر وهر كس نوبتنده سد ايلمك ايچون مصالحه
ايلسه لر جائزدر اكر ماء نهر وجهله جريان ايلسه كه بلا سكر برينك ارضنه
واصل اولمسه اويله اولنجق اهل اسفل ابتدا سكر ايدوب ارضنى سقى ايدر
بعده كذا وكذا اعلايه وارنجه نوبت ايله سقى ايدرلر زيرا ابن مسعود رضى الله
عنه دن روايتدركه ❁ اهل اسفل النهر امراء على اهل اعلاه حتى يرووا ومن يدنيك
طاعتك فهو امرك استك ❁ بونك بيانى بودركه نبى عليه الصلوة والسلام
❁ صاحب الدابة القطوف امير على الركب لانه يأمرهم بانتظاره وعليهم طاعته
لحق الصحبة ❁ قطوف الدابه اشكنى آز اولان حيواندر وليس لواحد منهم ان

يشق منه نهرا نهر مشتركدن شركادن بري ايچون يوقدر كه اول نهردن بر آخر نهر
شق ايليه او ينصب عليه رحى او دالية او جسرا بلا اذن البقية ورحى وياخود
باقي شركانڭ اذني يوغيكن اول نهرڭ اوزرينه دكرمان وياخود دولاب وياخود
جسر نصب ايليه يعني بونلري ايلمك يوقدر منعه قادرلردر الا رحى في ملكه ولا
تضر بالنهر ولا بمائه الا كنده وملكنده نهره وصوينه ضرر اولمامق اوزره دكرمان قورمق
جائزدر ولا ان يوسع فم النهر ولا ان يقسم بالايام او مناصفة بعد كون القسمة بالكوى
شركادن برنيسي ايچون نهرڭ اغزيني واسع ايلمك يوقدر واياّم ايله تقسيم ايلمك
دخي يوقدر وياخود كوا ايله تقسيم ايلدكدن صكره مناصفه اوزره ايلمك يوقدر
كوا ضم ايله مقدر كسر ايله جمعيدر كوا اولدر كه براغاجي دلوب صويي آنڭ ايچندن
ويريلور اراضي سقى ايلمك ايچوندر ولا ان نزيد كوة وان لم يضر الباقين و
شركادن بري ايچون كوه زياده ايلمك يوقدر اكر باقيسنه ضرر ايلمز ايسه
ولا ان ينقص بعض كواة واول نهرڭ بعض كوه لريني دخي نقص ايلمك
يوقدر ولا ان يسوق شربه الى ارض اخرى ليس لها منه شرب شركادن
بري شربني اول نهردن شربي اولميان آخر ارضه سوق ايدوب كتورمك
يوقدر فان رضي البقية بشئ من ذلك جاز اكر بقيه شركا ذكر اولنان نقص
وزياده برشئ ايله راضي اولورسه جائز اولور وقسمت بالايام وغيرها اولان
شيلره رضا ويرلر ايسه جائزدر ولهم نقضه بعد الاجازة ولورثتهم من بعدهم
واول مجيب اولان شركا ايچون بعد الاجازة نقض ايلمك واردر واول اجازه
ويرن شركانڭ ورثه لري كندولردن صكره اول اذني نقض ايلمك واردر
زيرا كوه ايله قسمت تمام اولدر اول قسمتي بوزمق يوقدر اكر بو قسمتڭ خلافنه
رضا الشمش لر ايسه هر برنيسي نصيبني صاحبنه عاريتي ويرمش اولور هر نه زمان
استرلر ايسه كندولري وورثه لري رجوع ايدرلر زيرا عاريت غير لازمدر والشرب
يورث ويوصى بالانتفاع به شرب ميراث اولور وشربڭ انتفاعي ايله وصيت
دخي اولور زيرا ورثه ميتڭ خلفاسيدر ميتڭ حقوق واملاكي كندو مقامنه قائم
اولور ومعاوضات وتبرعات كه تمليكي جائز دكلدر ودين وقصاص وخمر
كبي بونلرده دخي ورثه ميتڭ قائم مقامي اولور ولا يباع ولا يوهب ولا يوجر
ولا يتصدق به شرب بيع اولنماز وهبه اولنماز وايجار اولنماز وانڭ ايله
تصدق اولنماز زيرا شرب مجهولدر مقداري معلوم دكلدر ومال متقوم دكلدر
حتى بركمسنه براخرڭ شربني تلف ايدوب كندو ارضيني سقى ايلسه اصلي
روايتي اوزرينه ضامن اولماز ولا يجعل مهرا شرب مهر قلنمق جائز دكلدر مثلا
بركمسنه برخاتوني تزوج ايدوب بلا ارض شرب اوزرينه نكاح ايله لر

وشمدي جرياني واردر لكن يارين كماكان جرياني معلوم دكلدر صح

نكاح
ايله لر جائزدر لكن شربدن خاتونه برشئ يوقدر زيرا شرب بلا ارض عقد
معاوضه ده تمليك احتمالي يوقدر ولا بدل صلح ودخي شرب ايله بدل صلح اولمن
عقودده برشيئه مالك اولميان شئ اوزرينه صلح باطلدر كذا في الكافي ولا
يضمن من ملأ ارضه فنزت ارض جاره بركمسنه كندو ارضيني صو ايله حوكدر
قوكشوسنڭ ارضنه صيزوب زرعني افساد ايلسه ضامن اولماز كندو
ارضنده قيو قازوب وطاش وضع ايدن كمسنه كبيدر زيرا كندو ارضنده
ايلدوكي فعل مباحدر برشئ هلاك اولسه ضامن اولماز وبو مسئله معتاد
اوزره سقى ايلدكده در اما معتاددن زياده كندو ارضي تحمل ايلمديكي مقدار سقى
ايلسه وقوكشوسنڭ ارضي شدت واجتذاب ايله فاسد اولسه ضامن
اولور زيرا تعدي ايلمش اولور كذا في الدرر نقلا عن الكافي ولا من سقى من شرب
غيره بركمسنه غيرڭ شربندن كندو ارضيني سقى ايلسه ضامن اولماز روايت
اصل اوزره خواهر زاده نڭ مختاريدر روايت اخرده فخر الاسلام بزدوينڭ
مختاري ضامن اولور اما فتوى خواهر زاده نڭ مختاري اولان ضامن اولمامق
اوزره در **كتاب الاشربة** بو كتاب اشربه نڭ احكامي بياننده در
واشربه نڭ حرام اولمسنڭ سببي لا يعد ولا يحصى در جمله دن بري عقل كبي
برعزيز شيئي ازاله ايليه بوندن اقبح برشئ اولور حتى ابتداء اسلامده اصحاب
بعض اوقاتده شرب ايدرلردي حضرت عمر رضي الله عنه جناب رب العزته تضرع
ايدوب حرام اولمسني رجا ايلدكده دعاسي قبول اولوب حرمتنه آيت كريمه نازل
اولدي وشراب لغتده شرب اولنان شيئڭ اسميدر كرك حلال اولسون وكرك
حرام اولسون اما في زماننا استعمال اولنان لفظ شراب معهود اولان خمردر تحريم
الخمر وهي التي من ماء العنب اذا غلى واشتد خمر نص شريف ايله حرامدر اكر بر قطره
دخي اولورسه وخمر ماء عنبدن نئ اولان شيئدر وماء عنب شول زمان حرام
اولور كه غليان ايليه واشتداد بوله واشتداددن مراد سكر ويرمكه صالح اوله
اوزم صويي كه شرادر مادامكه قائميه ومشتد اولميه حرام اولماز والقذف بالزبد
شرط ولكو بكني آتمق شرطدر ابو حنيفه قتنده خلافا لهما امامين ايچون خلاف واردر
زيرا انلرڭ قتنده ماء عنب غليانه واشتداد بولدقده حرام اولور بوننده كوبكين
آتمق شرط دكلدر زيرا لذات مطربه وقوة مسكره غليان واشتداده حاصل اولور
عداوت ايقاع وصلاتي منعده بو صفت مؤثردر اما قذف زبد بر وصفدر
صفت سكر احداثنده تاثير يوقدر امام اعظم حضرتلري ايچون دليل بودركه غليان
اشتدادڭ بدايتي وكمالي قذف زبد ايله اولور زيرا كدردن صافي اولمق قذف
زبد متميز اولور وخمره متعلق اولان احكامي شرعيه قطعيدر حد كبي ومستحل اولان

في رني حيكه وناپخته سنه كركات وقتنده وكركشي عرعا صح

وعليه تونڭ كسرى ويائڭ سكونيله وهمزه ايله وهمزه يي يايه قلب ايدوب يايي ياده ادغام ايله دخي جائز اولور

اكفاركبي كذا في النهاية خمر كتاب وسنت اجماع معقوله ايله حرامدر اما كتاب
ايله حرام اولمسي حق سبحانه وتعالينك يا ايها الذين آمنوا انما الخمر والميسر والانصاب
والازلام رجس من عمل الشيطان فاجتنبوه لعلكم تفلحون انما يريد الشيطان
ان يوقع بينكم العداوة والبغضاء في الخمر والميسر ويصدكم عن ذكر الله وعن الصلوة
فهل انتم منتهون قول شريفيدر وبو آيتك سبب نزولي حضرت عمر رضي الله
عنهك سؤاليدر بركون عمر رضي الله عنه حبيب اكرم صلي الله تعالى عليه وسلم
حضرتنه ديديكم يا رسول الله الخمر مهلكة للمال مذهبة للعقل ايدوكي قتي ظاهردر حق
سبحانه وتعاليدن رجا ايله كه خمرك احوالني بيان ايليه حضرت رسول اكرم
صلي الله عليه وسلم اللهم بين لنا في الخمر بيانا شافيا ديو دعا ايلدكلرنده
يسئلونك عن الخمر والميسر قل فيهما اثم كبير ومنافع للناس واثمهما اكبر من نفعهما
آيت كريمه سي نازل اولدي بو آيه كريمه استماعدن صكره بعض كمسنه لر خمردن
امتناع ايلديلر بو دفعه حضرت عمر رضي الله عنه اللهم زدنا في البيان ديو دعا
ايلدكده ولا تقربوا الصلوة وانتم سكارى آيتي نازل اولدي ناسك بعضيسي
شرب خمردن امتناع ايلديلر وبعضيسي وقت صلوتدن غيريده شرب ايدرلر
ديديلر تكرار عمر رضي الله عنه اللهم زدنا في البيان ديو دعا ايلدي يا ايها الذين آمنوا
انما الخمر والميسر آيتي نازل اولدقده شفاء قلب حاصل اولديكه خمر رجسدر
شول شئيكه رجسدر عيني حرامدر بيورديلر اما خمرك سنت ايله حرام اولمسي
روايت اولنديكه قال النبي عليه الصلوة والسلام شارب الخمر كعابد الوثن و
حديث آخرده الخمر ام الخبائث بيورمشلردر وبر دفعه ده اذا وضع الرجل
قدحا من خمر على يده لعنته ملائكة السموات والارض بيورمشلردر وحديث
آخرده فان شربها لم تقبل صلوته اربعين ليلة فان داوم فيها كعابد الوثن
بيورمشلردر اما اجماع ايله حرام اولمسي تحقيقا امت محمد تحريمي اوزره اجماع
ايلمشلردر اجماع امت ايسه حجت قويه در اما معقول حرام اولمسي زيرا
خمرك قلبكي مستبعدر بو صفت خمرك خواصندندر زيرا خمرك لذتي آكثارنده در
سائر مشروبات بونك خلافيدر والطلاء وهو ما طبخ منه فذهب اقل
من ثلثيه طلاء حرام اولور وطلاء شول شئيدركه ماء عنبدن طبخ اولنه وثلثندن
اقلي ذاهب اوله بو مقوله اولان حرامدر فاضل زيلعي محيطدن نقل ايدوب
طلاء اسم مثلثدر ومثلث شول شئيدركه ماء عنبدن طبخ اولنه حتى ثلثاني
ذاهب اولوب ثلثي باقي قاله صواب اولان بودر زيرا روايت اولنمشدركه
كبار صحابه ثلثاني ذاهب اولوب ثلثي باقي قلان طلادن شرب ايدرلردي
فان ذهب نصفه سمي منصفا اكر طبخ اولوب نصفي ذاهب اولورسه اوالمطبوخ

اوالمطبوخ اولانه منصف تسميه اولنور وان طبخ ادنى طبخة سمي باذقا اذا غلى
واشتد اكر ماء عنب ادنى طبخ ايله اولورسه باذق تسميه اولنور قيجن واشتداد
اولسه حرام اولور ابن عباس رضي الله عنهمادن باذق ايچون سؤال اولندقده
سبق جواب محمد صلي الله عليه وسلم الباذق وما اسكر فهو حرام بيورمشلردر
طلاء ومنصف وباذق جمله سي حرامدر فاضل زيلعي ديديكه جمله سي حرامدر بزم
قتمزده قيجن غليان واشتداد بولسه وكوبكين آتسه اما اشتداد بولوب قذف الزبد ايلمسه
اختلاف اوزره در اوزاعي ديديكه مباحدر بوايسه بعض معتزله نك قوليدركه
مشروب طيبدر خمر دكلدر بزم ايچون دليل مطبوخ اولان شئ خمر كبيدر رقيقدر مطربدر قليلي
كثيرني مستدعيدر بونك ايچون طائفه فساق جمع اولوب شرب ايدرلر اما
مثلث بونك خلافيدر رقيق دكلدر قليلي كثيري مستدعي دكلدر والسكر وهو النيء من
ماء الرطب اذا غلى واشتد سكر خمر حرامدر سكر ماء رطبدن طبخ اولنمامش شئيدركه
قيجن غليان واشتداد بولسه حرامدر سكر فتح سين وكاف ايله در ونقيع الزبيب
اذا غلى واشتد قورو اوزمك نقيعي قيجن غليان واشتداد بولسه حرام اولور اما غليان
واشتداد بولمسه حرام بولمسه حرام اولماز ابن عباسدن روايتدركه زبيبي اصلادوب
اول كون وارته سي كون واوچنجي كونك اخشامنه دكين ايچردي خدمه يه ويرردي
قذف الزبد فهي نقيع وسكر وطلاده قذف زبدك اشتراطيدر على ما في الخمر
بين الامام والامامين واقع اولان خلاف اوزره در والكل حرام وحرمتها دون الخمر جمله سي
حرامدر وبو اشيانك حرمتي خمر حرمتندن آشغيدر فنجاسة الخمر غليظة ونجاسة
هذه مختلف في غلظها وخفتها خمرك نجاستي غليظدر وذكر اولنان اشيانك نجاستي
وخفتي خصوصنده اختلاف اولنمشدركه بر روايتده غليظدر وروايت آخرده خفيفدر
ويكفر مستحل الخمر دون هذه خمرك مستحلي كافر اولور زيرا حرمتي قطعيه در اما بو
اشيانك مستحلي كافر اولماز حرمتي اجتهاديدر ويحد بشرب قطرة من الخمر وان
لم يسكر خمردن بر قطره شرب ايله حد اولنور اكر سكران اولمازايسه ده زيرا حرمتي
قطعيه در بخلاف هذه ذكر اولنان بونك خلافنه ملابسدر مادامكه سكران اولميه
قليلي ايله اولماز زيرا حرمتي اجتهاديه در ويجوز بيع هذه ويضمن متلفها وبو اشيانك
بيعي جائز اولور ومتلفي ضامن اولور امام اعظم قتنده خلافا لهما امامين ايچون خلاف
واردر زيرا خمر حرامدر وفي الخمر عدم جواز بيع وعدم ضمان اجماعا ٧ بيعك عدم جوازني
نبي عليه الصلوة والسلامك ان الذي حرم شربها حرم بيعها قول شريفيدر اما عدم ضماني
مسلم حقنده تقومنك سقوطي ايچوندر زيرا الله تعالى وقتاكه خمري حرام ايلدي ايسه
اهانت ايلدي تقوم ايله عزتني مشعردر اهانت ايچون مسلم حقنده مال متقوم اولمدي
ولو طبخت الخمر او غيرها بعد الاشتداد لا تحل وان ذهب الثلثان خمردن واشربه محرمه دن

٧ خمرده عدم جواز بيع وعدم ضمان اجماعيدر صح

بعد الاشتداد طبخ اولنسه حلال اولماز اگر ثلثانی ذاهب اولورسه حرام زیرا طبخ
حرمت ثابت اولمسنه منع ایچوندر یوخسه حرمت ثابت اولدقدن صکره
دفع ایچون دکلدر طبخ ایله حرمت رفع اولماز لکن قیل لا یحد مالم یسکر لکن دینلدیکه
مادامکه سکران اولمیه حد اولنماز ویحل نبیذ التمر والزبیب اذا طبخ ادنی طبخة وان
اشتد مالم یسکر مادامکه سکر ویرمیه نبیذ تمر وزبیب قچن ادنی طبخ ایله مطبوخ اولسه
حلال اولور اگر اشتداد بولسه زیرا اصحاب رسول نبیذی شرب ایدرلردی
واکثر صحابه دن مشاهیردن قولاً وفعلاً نقل اولنمشدر حتی امام اعظم حضرتلری
بیورمشلردر که حلته اعتقاد واجبدر شبهه اولیجق تفسیق صحابه یه مؤدی اولمق
لازم کلور وصاحب دیمشدر که اگر بدنه قوت حاصل اولمق ایچون ایسه حلالدر
اگر تلهی قصد اولنورسه حرامدر وامام محمددن بر روایتده مطلقا حرامدر دیمش
وبر روایتده حل وحرمتنده توقف بیورمشلردر وکذا نبیذ العسل والتین
والحنطة والشعیر والذرة والخلیطین طبخت اولسنه حلال اولور نبیذ عسل
ونبیذ تین یعنی انجیر ونبیذ حنطه ونبیذ شعیر ونبیذ دارو خلیطین حلال اولور گرک طبخ
اولنسون گرک طبخ اولنمسون خلیطیندن مراد زبیب ایله تمردر وکذا المثلث
وهو عصیر العنب اذا طبخ حتی ذهب ثلثاه وان اشتد یعنی مثلث دخی حلال
اولور مثلث اولدر که اوزم صقوب قچن طبخ اولنسه حتی ثلثانی ذاهب اولوب
ثلثی قاله بو مقوله مثلث اشتداد بولورسه حلال اولور ابو حنیفه وابو
یوسف قتنده رحمهما الله تعالی اما امام محمد وامام مالک وامام شافعی حرام
اولمسنه ذاهب اولمشلردر نبی علیه الصلوة والسلامک کل مسکر حرام
قول شریفنی تمسک ایلمشلردر وبنه حدیث آخرده کل ما اسکر کثیره فقلیله
حرام قول شریفنی دلیل کتورمشلردر وروایت اولندیکه شول شیئک
بردستیسی که سکر ویره آنک جرعه سی حرامدر زیرا مسکر اولان شئ عقلی
افساد ایدر بویله اولیجق خمر کبی قلیل وکثیری حرام اولور بزم ایچون دلیل بودر که
نبی علیه الصلوة والسلامک حرمة الخمر لعینها قول شریفیدر وخمردن غیریده
سکر مخصوص قلنمدر اگرچه بونلرده مفسد مسکر اولان قدح حدر وبوایسه
بزم قتمزده دخی حرامدر وخمردن قلیلی حرام اولدوغی رقت لطافتی ایچون چوغنی
مستدعیدر اول اجلدن قلیلنه کثیر حکم اعطا اولنمشدر اما مثلث غلیظ
اولمغله کثرته مستدعی دکلدر ونفسنده غدادر باحتی اوزره باقی قلدی حدیث
اول غیر ثابتدر زیرا یحیی بن معین ایچون بوننده طعن واردر تسلیم ایده لم که
ثابت ایمش قدح اخیره محمولدر وحدیثان آخریان دخی قدح اخیره محمولدر
وفی الحد بالسکر منها روایتان والصحیح وجوبه مثلث وبنبذ عسل وتین

وتین وحنطه وشعیر ودارو خلیطیندن سکر ایله حدده ایکی روایت واردر بر
روایتده حد اولنمامقدر وبر روایتده حد اولنمقدر اما صحیح اولان حدک وجوبیدر
زیرا فی زماننا فساق اشربهٔ محرمه جمع اولدقلری کبی بونلری دخی جمع اولورلر بو اجلدندرکه
سکر حاصل اولدقده مفاسدی مستلزمدر بو تقدیرجه مادهٔ فسادی قطع ایچون یاخود
تقلیل ایچون حد واجب اولور ووقوع طلاق من سکر منها تابع للحرمة وذکر اولنان
اشیادن سکران اولان کمسنه نک طلاقنک وقوعی حرمتنه تابعدر شول کمسنه که حرامی
دیدیکمزه بناءً طلاقی واقع اولور شول کمسنه که حلالدر دیدی طلاقی واقع اولماز نائم منزله سنده
اولور والکل حرام عند محمد وبه یفتی وذکر اولنان اشیانک جملهسی امام محمد قتنده حرامدر
وبونلردن سکران اولوب طلاق ویرسه واقع اولور زمانه ده اهل فساد چوق اولمغله
امام محمد قولیله فتوی ویرلمشدر والخلاف انما هو عند قصد التقوی اما عند قصد
التلهی فحرام اجماعا امام محمد ایله شیخین مابیننده اختلاف شول کمسنه نک که شربدن
مرادی قوت بدن قصد اولدقده در یوخسه شربدن مرادی تلهی ایسه اول وقت اجماعا
حرام اولور وابو حفص کبیردن مثلث ایچون سؤال اولندقده شربی حلال [illegible] ابو حفص دیدیکه
جواب ویردی کندویه دیدیلر که ابو حنیفه وابو یوسف حضرتلرینه مخالفت ایلدک
بن آنلره مخالفت ایلمدم آنلر تقوی ایچون حلال کوردیلر اما ناس فجور وتلهی ایچون شرب
ایدرلر وحل الخمر حلال ولو خللت بعلاج خمردن اولان سرکه حلالدر اگر علاج ایله خمر
سرکه اولمش ایسه علاج ایله چیدوکه خمرک ایچینه طوز واتمک وغیری شی القاء
ایلمکله سرکه اولورسه حلال اولور اما امام شافعی قتنده طوز وغیری شی القا ایلمکله تخلیل
حلال اولماز زیرا نبی علیه الصلوة والسلامدن خمردن سرکه اتخاذنی سؤال ایلدکده
لا دیو بیورمشلردر یعنی نهی بیورمشلردر واندن رضی الله عنه روایت اولندیکه
ابو طلحه نبی علیه الصلوة والسلامدن بر یتیم ایچون خمره وارث اولمشدر دیو سؤال
ایلدکده اهریقوها دیو بیورمشلر تکرار ابو طلحه یا رسول الله سرکه ایلیه لوم دیو سؤال
ایلدکده لا دیو جواب بیورمشلردر شافعی درکه خمر ایچینه ابتدا القا اولنان شی اول
ملاقاتده متنجس اولور وشول شیکه نجس اولور طهارت مفید دکلدر بوکا نظیر
بر کمسنه مورثنی قتل ایلسه ارثدن محروم اولور زیرا حرامه مباشرت ایلمشدر وبنه
بویلیجه در بر کمسنه حرم شریفده صید ایلسه حلال اولماز قچن کندوسی اخراج ایلسه
بلکه واجبدر که حرمه رد ایلیه اگر کندو نفسه حرمدن طشره چیقسه اول وقت
صید حلال اولور بزم ایچون دلیل نبی علیه الصلوة والسلامدن نعم الادام الخل
قول شریفیدر مطلقا جمیع صورته شامل اولور زیرا التحلیل وصف مفسدی
ازاله وصفت صلاحی اثباتدر شویله که صفرایی تسکین ایدن وشهوتی کسر ایدر وغدا
اولور اصلاح ایسه مباحدر ولا بأس بالانتباذ فی الدباء والحنتم والمزفت والنقیر

بونده بنیذ اتخاذ ایلمک لابأسدر دباء قبقدر خنتم قرمزی یاخود یشل وتیدر
وغرفت زفت مطلا درظرفدر ونقیر ایچی اویلمش اغاج بار دقدر بونلرک
ایچنده نبیذ اتخاذ ایلمک لابأسدر اما ابتدادن خمر وضع اولنسه بعده
انبتاذ اولسه اکر عتیق ایسه اول دفعه غسل ایله طاهر اولور اکر جدید ایسه
امام محمد قتنده طاهر اولماز زیرا جدید اولمغله خمری تشرب ایلمشدر وابو یوسف
قتنده اوچ دفعه غسل ایله طاهر اولور وهر غسلده قورومق شرطدر بو مسئله ما
ینعصر بالعصر قبیلندر ودنیلدیکه ابو یوسف قتنده برقاچ دفعه صویله طولدروب
بعده اخراج ایلدکده صافی چقوب لون وطعم ورایحه دن برشی متغیر اولمز
ایسه طهارتنه حکم اولنور ویکره شرب دردی الخمر والامتشاط به دردینی
یوصاسنی ایچمک مکروه اولور وامتشاط دخی مکروه اولور یعنی طراغ یوصاته
بولاشدروب صقالنی طرامق مکروه اولور ذکر اولنان یوصانک قلکری
کوزل ایلمکده تأثیری واردر ولایحد شاربه بلاسکر دردک شاربی
بلاسکر حد اولنماز امام شافعی قتنده سکران اولمسه دردک شاربی
حد اولنور زیرا خمرده حد برقطره ایچمکله واجب اولور دردده ایسه نیجه قطرات
واردر که ایچمشدر بزم ایچون دلیل بودرکه وجوب حد ایچوندر وطباع حرامه میل
ایلدیکی ایچون شرع شریف زجر ایلمشدر شرب دردده ایسه طباع میل ایلمک
دکل بلکه نفرت ایدر بوتقدیرجه ناقص اولدی خمردن غیری اشربه یه مشابه
اولدی بونده حد یوقدر الا سکر ایله واردر ولایجوز الانتفاع بالخمر وخمر ایله
انتفاع جائز دکلدر زیرا نجس ایله انتفاع حرامدر ولا ان یداوی بها جرح وخمر
ایله جروحی هم دوا ایلمک جائز دکلدر زیرا مداوی دخی انتفاعدندر ولا دبر دابة
وبر دابه نک قرحه سنه هم دوا ایلمک جائز دکلدر یعنی یاغرینه دیمک اولور وبو هم
نوع انتفاعدندر بر تحریک دابه نک قرحه سیدر کذا فی القاموس ولاتسقی آدمیا
ولو صبیا للتداوی تداوی ایچون آدمی یه خمر سقی اولنمیه اول آدمی صبی هم اولورسه زیرا
حق سبحانه وتعالی خمرده شفا قلمامشدر وخمر ایله احتقان هم جائز دکلدر واحلیله هم
اقطار جائز دکلدر ونهایه ده مذکوردرکه حرام ایله استشفا شول زمان جائزدرکه
اندن غیری ایله شفا اولمدوغی معلوم اوله ولاتسقی الدواب مطلقا خمر
ایله دواب هم سقی اولنماز وقیل لاتحمل الیها فان قیدت الی الخمر فلابأس به
دینلدیکه دوابک سقیه مراد اولنورسه خمر دوابه تحمیل اولنمیه اکر دواب خمر طرفنه
یدیلورسه لابأسدر حاصل کلام بعض مشایخ دیمشدرکه دابه ی خمر طرفنه نقل ایلمک
لابأسدر اما خمری دابه طرفنه نقل ایلمک مکروهدر کما فی الکلب مع المیتة میته
ایله کلبده اولان مسئله کبیدر کلبه نقل ایلمک مکروهدر اما کلبی میته طرفنه نقل

ایلمک لابأسدر ولا بأس بالقاء الدردی فی الخل لکن یحمل الخل الیه دون
عکسه دردی حله القا ایلمک لابأسدر لکن حلی دردیه حمل ایلمک کرکدر یعنی نقل
ایلمک کرکدر یوخسه دردی حله نقل ایلمک کرکدر بونلرک جمله سنده سبب اکر
میته کلبه نقل اولنورسه میته یه اقتراب لازم کلور اول ایسه مکروهدر دردی
حله نقل ایدرسه ینه خمره اقتراب لازم کلور ودابه خمره نقل بونک کبیدر قبیل
القارة لایحمل الهمزة ولکن الهمزة الی القارة جمله سی بو قبیلدندر کتاب الصید
بو کتاب صیدک احوالی بیاننده در معلوم اوله که اصطیاد کتاب وسنت
ایله مباحدر اما کتاب ایله مباح اولمسی حق سبحانه وتعالینک واذا حللتم
فاصطادوا قول شریفیدر وبر قول شریفنده هم احل لکم صید البحر واقع اولمشدر
اما سنت ایله مباح اولمسی نبی علیه الصلوة والسلامک الصید لمن اخذه
قول شریفیدر هو الاصطیاد صید لغتده اصطیاددر آز اولورکه مصیده
صید در تسمیة للمفعول بالمصدر قولی اوزره معنای مصدری ایله تفسیر ایلمسی [تسمیه اولنور]
جواز جمله اسهل اولسون ایچوندر وهو جائز بالجوارح المعلمة اصطیاد جوارح معلمه
ایله جائز اولور جوارح معلمه دیدوکی کلب وپارس وطوغان وشاهین وآتمجه
وسنقر کبیدر زیرا تعلیم قبول ایدرلر والمحدد من سهم وغیره لما یأکل لاکله سهمدن
غیری محدد ایله ماکول اللحم اولانک اکلی ایچون صیدی جائزدر ومایاکل لجلده وشعره
ولحمه اکل اولنمیانک دریسی وقیلی یعنی یوکلری ایچون صیدی جائزدر ویاخود مضرتی
دفع ایچون ولابد فیه من الجرح صیدده البته جرح لازمدر وکون المرسل او الرامی مسلما
اوکتابیا وهم جوارح ارسال ایدن ویاخود اوق رمی ایدن البته مسلم اولمق کرکدر ویاخود
کتابی اولمق کرکدر وان لایترک التسمیة عمدا عند الارسال او الرامی ارسال ایلدکده
یاخود رمی عمدا بسمله ترک ایلمامک لابدر عمدا قید ایلدی اکر بسمله نسیان ایله ترک
ایلدیسه لابأسدر یعنی اکلی لابأسدر وذبایحده ذکر اولنمشدر وکون الصید
ممتنعا وصیدک ممتنع ومتوحش اولمسی لابددر زیرا صید اطلاقی ممتنع ومتوحش
اولان ایچون اسمدر وان لایقعد عن طلبه بعد التواری عن بصره لابددرکه مرسل یاخود
رامی اولان کمسنه صیدک کوزندن غائب اولدقده کره طلبندن فارغ اولوب
اوتورمیه وان لایشارک المعلم غیر المعلم لابددرکه جوارح معلم غیر معلم ایله مشارک
ایلمیه زیرا مبیح ایله محرمی جمع اتمک لازم کلور او مرسل من لایحل ارساله ویاخود
معلم مرسل شول کمسنه یه مشارک ایلمیه که انک ارسالی حلال دکلدر کلب
مجوسی کبی وعمدا اسم الله ترک ایلین کمسنه نک کلبی کبی بونده مشارک ایلمیه
وان لاتطول وقفته بعد الارسال لغیر الاکمان للصید واول جوارح معلمک بعد
الارسال وقفه سی یعنی دورمه سی اوزانمیه صید اکمان ایچون اولاندن غیری اکر

وقفه سی اوزانورسه اصطیادی ارساله مضاف اولمامش اولور پارسک
عادتی بودر حلوانی دیمشدر پارسک خصال حمیده سی چوقدر عاقل اولدیغنه
اول خصالدن اخذ ایدوب موجبنجه عمل ایلمک کرکدر ویجوز بکل جارح علم ذی
ناب او مخلب ذی ناب ویاخود ذی مخلب اولان کمسنه معلم جارحک
جمله سیله اصطیاد جائز اولور وثبت التعلم بغالب الرأی وبالرجوع الی اهل الخبرة
جمیع جارحک تعلمی غالب رأی ایله ثابت اولور وهم اهل خبره یه رجوع ایله
ثابت اولور بوندن مراد بر شیئی تقدیر اولنماز ابو حنیفه قتنده زیرا مقادیر نص ایله
بلنور بو خصوص اجتهاد ایله معلوم اولماز انجق اصطیاده مبتلا اولنلر و بونلرک
اهل خبره سنک رأینه مفوض اولور وعندهما وهو روایة عن الامام ثبت
فی ذی الناب بترک الاکل ثلثا امامین قتنده که امام اعظمدن روایتدر ذی نابده
تعلم اوچ دفعه اکلی ترک ایله ثابت اولور وفی ذی المخلب بالاجابة اذا دعی بعد
الارسال ذی مخلبده تعلمک ثبوتی بعد الارسال دعوت اولندقده اجابت
ایله در فلو اکل منه البازی اکل لا ان اکل منه الکلب او الفهد اکر طوغان اخذ ایلدوکی
صیددن اکل ایلسه اول صید اکل اولنور اما اول صیدیکه کلب و پارس طوتوب
اکل ایلمشدر اول صید اکل اولنماز فان اکل او ترک الاجابة بعد الحکم بتعلمه حرم
ما صاد بعده حتی یتعلم تعلمنه حکمدن صکره ذی ناب اولان اخذ ایلدوکی صیددن
اکل ایلسه وذی مخلب اولان اجابتی ترک ایلسه وذی مخلب اولدیغی اجابتی ترک
ایلسه بعده صید ایلدوکی حرام اولور حتی تعلم ایده جه زیرا اکل و ترک اجابت علامت
جهلدن بو تقدیرجه صید حلال اولماز وکذا ما صاد قبله وبقی فی ملکه وینه اکل
اولنماز تعلمنه حکمدن صکره ذی ناب اولدیغی اخذ ایلدیکی صیددن اکل ایلسه وذی
مخلب اولدیغی اجابتی ترک ایلسه مقدم صید ایلدوکی وملکنده باقی قلاندن دخی اکل
اولنماز ابو حنیفه قتنده خلافا لهما امامین ایچون خلاف واردر فان شرب الکلب
من دمه او نهشه فقطع منه بضعة فرماها واتبعه اکل وان اکل تلک البضعة بعد [margin: قطعه]
صیده اکر کلب صیدک قانندن شرب ایلسه ویاخود اصیروب صیددن
لحم قوپارسه واته وصیدک عقبنجه کتسه اول صید اکل اولنور اکر صیددن صکره
قوپاریلان لحم قطعه سنی اکل ایلسه دخی اول صید اکل اولنور وکذا لو اکل ما اطعمه صاحبه
من الصید ینه اکل اولنور اکر کلب صیددن صکره صاحبی اطعام ایلدوکی شیئی اکل
ایلسه ینه اول صید اکل اولنور او اکل هو بنفسه منه بعد احراز صاحبه ویاخود کلب
بنفسه اول صیدک صاحبی احراز ایلدکدنصکره اکل ایلسه ینه اکل اولنور بخلاف
ما لو اکل القطعة قبل اخذ الصید شول شیئک خلافیدر که اکر کلب صیددن قطع
ایلدوکی لحم صید ایلمزدن مقدم اکل ایلسه اول صید اکل اولنماز وان خنقه ولم

یجرحه لا یؤکل اکر کلب صیدی بوغسه اما جرح ایلمسه اول صید اکل اولنماز
البته جرح لازمدر وکذا ان شارکه کلب غیر معلم او کلب مجوسی او کلب ترک
مرسله التسمیة عمدا وینه اکل اولنماز کلب معلمه غیر معلم کلبی مشارک اولسه ویاخود
کلب مجوسی یی مشارک ایلسه ویاخود شول کلبی مشارک ارسال ایدن کمسنه
تسمیه یی عمدا ترک ایلمش اوله بو مقوله کلابک اخذ ایلدوکی اکل اولنماز وان ارسل
مسلم کلبه فزجره مجوسی فانزجر حل وبالعکس حرم واکر بر مسلم کلبنی ارسال ایلسه
واول کلبی بر مجوسی زجر ایلسه وکلب دخی انک زجر ایله منزجر اولسه اول صیدک
اکلی حلال اولور عکسی ایله حرام اولور زجر صیحه ایدوب کلبی صید جانبنه اغرا ایلمکدر قال
صاحب المغرب یقال زجر الراعی الغنم صاح بها فانزجرت دیمکدر وان لم یرسله
احد فزجره مسلم او غیره فالعبرة للزاجر اکر کلبی بر کمسنه ارسال ایلمیوب بر مسلم
زجر ایلسه ویاخود مسلمدن غیری کمسنه زجر ایلسه عبرت زاجر ایچوندر مثلا
مسلمک زجر ایلدوکی صید اکل اولنور اکر مجوسی زجر ایدرسه اول صید اکل اولنماز
اول زجر ارسال منزله سنه تنزیل اولنور وان ارسله ولم یسم ثم زجره فسمی فالعبرة
لحال الارسال اکر کلبنی ارسال ایلسه اما تسمیه ایلمسه اندن صکره زجر ایلسه
وتسمیه ایلسه بو تقدیرجه عبرت ارسالندر اول صید اکل اولنماز وان ارسله
علی صید فاخذ غیره حل ما دام علی سنن ارساله اکر کلبنی صیده ارسال ایلسه
اول صیدی المیوب بر آخر صیدی اخذ ایلسه اکلی حلال اولور مادامکه ارسال ایلدیکی
طریق اوزرینه اولورسه مثلا صائغه وصوله عدول ایلمیوب بر آخر صید ایله
مشغول اولمیه انجق اوکنه راست کلمکله اخذ ایلدوکی صید اولنور اکر بو ذکر اولنانک
خلافی اوزره اولورسه اولماز وکذا لو ارسله علی صیود بتسمیة واحدة فاخذ
کلها حلت وینه حلال اولور اکر مرسل کلبنی نیجه صیدلر اوزرینه تسمیه واحده ایله
ارسال ایلسه وجمله سنی اخذ ایلسه جمله سی حلال اولور وان ارسل الفهد فکمن
حتی استمکن ثم اخذ حل واکر پارسی بسمله ایله ارسال ایلسه و پارس کمین
ایله کزلنسه حتی اخذه قدرت حاصل ایلسه اندن صکره اخذ ایلسه حلال
اولور زیرا استیکاره [interlinear: پارسک] عادتیدر وکذا الکلب اذا اعتاد ذلک اکر کلب دخی فهد
کبی بکون ایلمک معتاد ایلسه اخذ ایلدوکی صید حلال اولور بو تقدیرجه پارس
منزله سنده اولمش اولور ولو ارسله علی صید فقتله ثم اخذ آخر اکلا اکر مرسل
کلبنی بر صیده ارسال ایلسه واول صیدی قتل ایدوب بر آخر صیدی اخذ ایلسه
ایکیسی دخی اکل اولنور کما لو رمی صیدا فاصاب اثنین نتکم رامی اولان کمسنه
بر صیدی اوق آتسه ایکی صیده اصابت ایلدوکی مسئله کبیدر فاذا رمی سهمه
وسمی اکل ما اصاب ان جرحه قچن رامی سهمنی رمی ایلسه وتسمیه ایله اصابت

ایلدوکی شیئ اکل اولنور اکر جرح ایدرسه وان ترکها عمدًا حرم اکر تسمیه‌یی عمدًا ترک
ایدرسه اول صید حرام اولور وان وقع السهم به فتحامل وغاب ولم یقعد عن
طلبه ثم وجده میتًا حلّ وان لم یکن به جراحة غیر جراحة السهم واکر سهم صیده
واقع اوله وصید سهم تحامل ایله یعنی کتوروب کیته وکوزدن غائب
اوله ورامی اولان صیاد دخی طلبدن خالی اولمیوب اوتورمه بعده صیدی
میت بولسه اکلی حلال اولور اکر اول صیدده سهمک جراحتندن غیری جراحت
بولنمیه اکر غیری جراحت بولنورسه حلال اولماز زیرا صیدک موتنده ایکی سبب
اولمش اولور بریسی حلّنی موجب وبری حرمتنی موجب بو تقدیرجه حرمتی طرفی غالب
اولور بو مقوله‌ده موهم اولان شیئ متحقق کبیدر ولا یحل ان قعد عن طلبه ثم وجده
اکر رامی صیدک طلبندن فارغ اولوب اوتورسه اندن صکره بولسه اکلی
حلال اولماز والحکم فیما جرحه الکلب کالحکم فیما جرحه السهم شول صیده که کلب
جرح ایلمشدر انک حکمی سهمک جرح ایلدیکی شیئک اولان حکم کبیدر وان رماه
فوقع فی ماء او علی سطح او جبل او شجر او حایط او آجرة ثم تردی فمات حرم اکر
رامی بر صیدی رمی ایلسه واول صید صویه دوشسه واوله ویاخود سطح
اوزرنه ویاخود جبل اوزرنه ویاخود اغاج اوزرنه ویاخود دیوار اوزرنه ویاخود
کرمید اوزرنه اولان صیدی آتسه بعده صید ارضه دوشوب اولسه حرام
اولور اکل اولنماز زیرا متردیه نصّ ایله حرامدر اول صیدک موتی جائزدرکه
رمیدن غیری ایله اوله زیرا بو صیده مهلکدر وسقوط دخی کذلک مهلکدر وکذا
لو وقع علی رمح منصوب او قصبة قائمة او حرف آجرة فجرح بها وینه اکلی حرام
اولور صیدی رمی ایلدکده منصوب اولمش رمح اوزرینه دوشسه ویاخود ٩ قائم اولمش قامش اوزرینه دوشسه ویاخود
کرمیدک کنارلری اوزرینه دوشسه وبونلر ایله مجروح اولسه اکلی حلال اولماز زیرا
احتمالدرکه ذکر اولنان اشیانک کسکینلکی اتی قتل ایلمش اوله وان وقع
علی الارض ابتداءً حلّ اکر رمی اولندقده ابتداءً ارضه دوشسه حلال اولور
وکذا لو وقع علی صخرة او آجرة فاستقر ولم ینجرح حلّ وینه حلال اولور اکر طاش
اوزرینه ویاخود کرمید اوزرینه واقع اولوب قرار بولسه منجرح اولمسه حلال اولور
بونلرک اوزرینه دوشمسی ارض اوزرینه دوشمک کبیدر وان وقع فی الماء فمات
حرم اکر صید صویه دوشسه اولسه حرام اولور زیرا احتمالدرکه اتی صو قتل
ایلمش اوله وان کان الطیر مائیًا فوقع فیه فان انغمس جرحه فیه حرم والا حلّ
اکر صو قوشی اوله رمی اولندقدن صکره صویه دوشسه اکر جرحی صویه منغمس
اولورسه حرام اولور اکر صودن طشره ده اولورسه حلال اولور زیرا احتمالدرکه
موتی صودن اولوب رمیدن اولمیه وجرحی صویه تشربت ایدوب زیاده

زیاده اولمه سبب اوله ویحرم ما قتله المعراض بعرضه او البندقة ولم یجرحه معراض عرضیله
قتل ایلدوکی صید حرام اولور ویاخود بندقه‌نک قتل ایلدوکی صید حرام اولور حال
بوکه ایکیسی یعنی معراض وبندقه اول صیدی جرح ایلمش اوله معراض چیدوکی شول
اوقدرکه یلکی یوقدر اول ایسه طوغری کیتمیوب عرضًا کیتمسی مقرردر ومحققدر بندقه
ایسه چاموردن دوزلمش مدوّر فندقدر وان اصابه بحجر وجرحه بحدّه فان ثقیلاً لا
یأکل وان خفیفًا اکل رامی حجر ایله صیدی اصابت ایلسه وطاشک کسکینلکی
ایله جرح ایلسه اکر طاش ثقیل ایسه اول صید اکل اولنماز اکر طاش خفیف ایسه
اکل اولنور زیرا طاش ثقیل اولدقده احتمالدرکه صیدی قتل ایدن طاشک ثقلی اوله
بحدّه حانک کسری ایله حدّن معناسنه اوله فی ابن مالک شرح مجمع البحرین وان
لم یجرحه لا یؤکل مطلقا اکر جرح ایلمز ایسه مطلقا اکل اولنماز کرک حجر ثقیل اولسون
کرک خفیف اولسون ولو رماه بسیف او سکین فاصابه بظهره او مقبضه فقتله
فقتله لا یؤکل اکر صیدی قلیج ویاخود بچاق اتسه واول قلیجک ویاخود بچاغک
ارقه‌سی ویاخود قبضه‌سی اصابت ایدوب قتل ایلسه اکل اولنماز زیرا دق ایله
قتل ایلمشدر حاصل کلام اکر موت یقینًا جرح ایله اولدوغی معلوم اولمش ایسه
اکلی حلال اولور ثقل ودق ایله موتی واقع اولورسه اکلی حلال اولماز وشرط فی الجرح
الادماء جرحده قناتمق شرطدر وقیل لا یشترط ودیندیکه قناتمق شرط
قلنمدی زیرا اجراح دم کلب معلّمک وسعنده دکلدر انجق جرحه قادردر وقیل ان
کبیرًا لا یشترط وان صغیرًا یشترط ودیندیکه اکر جرح کبیر ایسه ادما شرط قلنمدی
واکر جرح صغیر ایسه ادما شرط قلندی وان اصاب السهم ظلفه او قرنه فان ادماه
حلّ والا فلا واکر صیدی سهم طرفنه ویاخود بوینوزینه اصابت ایلسه اکر قانارسه اکلی
حلال اولور واکر قانامزسه اکلی حلال اولماز وان رمی صیدًا فقطع عضوًا منه اکل
دون العضو اکر رامی بر صیدی رمی ایلسه اول صیدن بر عضونی قطع ایلسه
اول صید اکل اولنور لکن اول قطع اولان عضو اکل اولنماز وان قطعه ولم یبنه
فان احتمل التیامه اکل العضو ایضًا والا فلا اکر صیدن بر عضونی قطع ایلسه
وقطع ایلدکده پس اعضاسنه ضم اولوب التیام احتمالی اولورسه اول عضو اکل اولنور
واول قطع اولنان سائر اجزا منزله‌سنده‌در بو تقدیرجه جرح اولور ابانه اولماز علاج
ایله التیام احتمالی اولمیوب جلده ده معلّق دورسه اول عضو اکل اولنماز زیرا معناءً
ابانه موجوددر عبرت ایسه معانی‌یه‌در یوخسه صورته دکلدر وان قدّه
نصفین او اثلاثًا والاکثر من جانب العجز اکل الکل اکر صیاد صیدی اوردقدن
صکره طولًا ایکی شق ایدوب یعنی اوردقده ایکی شق ایدوب نصفین اولسه
ویاخود اثلاثًا اوچ بولوک ایلسه حال بوکه اکثری قویروق طرفنه اوله اول صیدک

جمله سی اکل اولنور وکذا لو قطع نصف رأسه او اکثر اکر باشنک نصفنی ویاخود
زیاده سنی قطع ایلسه ینه جمله سی اکل اولنور واذا ادرک الصید حیاً حیوة
فوق حیوة المذبوح فلا بد من ذکاته فان ترکها متمکناً منها حرم یعنی حیاً صیده
ادراک اولنسه اما حیوتی مذبوح حیوتندن اولسه یعنی زیاده جه اولسه البته بوغازلنمق
لازمدر اکر ذکاته یعنی بوغازلنمغه تمکن یعنی قدرت وار ایکن ترک ایلسه حرام اولور
وکذا لو غیر متمکن فی ظاهر الروایة ینه حرام اولور اکر ذکاته قدرتی دخی اولمازایسه
ظاهر روایتده یا فقد آلت ویاخود ضیق وقت اولمغله بوغازلمغه قادر اولمسه
ینه حرام اولور وان لم یبق من حیوته الا مثل حیوة المذبوح وهو ما لا یتوهم
بقاؤه فلم یدرکه حیاً اکر صیدک حیوتندن برشیئ باقی قالمسه الا بوغازلنمش
حیوانک حیوتی مثللو قالسه حیوة مذبوح شول شیدرکه انک بقاسی متوهم
اولمیه بو تقدیرجه اول صیده حیاً ایرشمامش اولور بو بابده تذکیه لازم دکلدر
وقیل عند الامام لا بد من تذکیته ایضاً فان ذکوة حل دیلدیکه امام اعظم قتنده
بوغازلنمق لازمدر کیرو کچن مسئله کبی اکر تذکیه ایدرسه اکلی حلال اولور حاصل کلام
حیوة باقی قالمیوب انجق بوغازلنمش حیوانک حیاتی کبی قالسه وبوغازلمغه
دخی قدرت اولمسه روایت مختلف اولمشدر بر روایتده تذکیه لازم دکلدر
حتی تذکیه سز اولسه اکل اولنور زیرا حکماً مذبوحدر وامام اعظمدن بر روایتده
تذکیه لازمدر تذکیه ایلدکده حلال اولور وکذا ان ذکی المتردیة والنطیحة والموقوذة
والتی نقر الذئب بطنها وفیه حیوة خفیة او جلیة حل وینه حلال اولور اکر یوکسکدن
یردن دوشمش لحمی اکل اولنان حیوانی تذکیه ایلسه ونطیحه که بوینوز ایله اورلمشدر
انی تذکیه ایلسه واغاج ایله اورلمانی تذکیه ایلسه ودخی شول حیوانلرکه قورد
قارننی شق ایلسه انده تذکیه ایلسه وبونلرک هر برنده حیوة خفیه ویاخود
حیوة جلیه اولسه اکلی حلال اولور ابو حنیفه قتنده وعلیه الفتوی وفتوی دخی
بونک اوزرینه در وعند ابی یوسف ان کان بحال لا یعیش مثله لا یحل ابو یوسف
قتنده اکر بر حال ایله اولسه که تذکیه ایله حلال اولماز زیرا موتی ذبح ایله اولمامش
اولور وعند محمد ان کان یعیش فوق ما یعیش المذبوح حل والا فلا امام محمد
قتنده اکر انک صاغلغی مذبوحک صاغلغندن زیاده اولورسه تذکیه
ایله حلال اولور اکر ذکر اولنانک خلافی اولورسه حلال اولماز ومن رمی صیداً
فاثخنه واخرجه عن حیز الامتناع ثم رماه آخر فقتله حرم وضمن قیمته مجروحاً للاول
برکمسنه بر صیده رمی ایلسه وزبون ایلسه وحیز امتناعدن اخراج ایلسه یعنی
صید کندونی خلاصه قادر اولسه بعده بر آخر کمسنه دخی رمی ایدوب قتل ایلسه
اول صید حرام اولور ورامی ثانی رامی اوله اول ایچون اول صیدک قیمتنی مجروحاً

مجروحاً ضامن اولور زیرا رامی اول صیدی زبون ایلیوب حیز امتناعدن اخراج
ایلمش ایدی بو تقدیرجه کندونک مملوکی اولمشدر ثانی دخی انک مملوکنی تلف ایلمکله
ضامن اولور وان لم یثخنه الاول حل وهو للثانی اکر اولکی رامی اول صیدی زبون
ایلمامش یعنی حیز امتناعدن اخراج ایلمدکده صکره او لمغله حرام اولمیوب اکلی حلال
اولور وصید ثانی ایچوندر زیرا نبی علیه الصلوة والسلام الصید لمن اخذه
بیورمشدر ومن ارسل کلباً علی صید فادرکه فضربه فصرعه ثم ضربه فقتله اکل برکمسنه
کلبنی بر صیده ارسال ایلسه وکلب صیده ایریشوب ضرب ایلسه ویره
دوشرسه بعده ثانیه ضرب ایدوب قتل ایلسه اکل اولنور زیرا بر دفعه جرحدن صکره
بر دفعه دخی جرح ایلمکدن امتناع تحت تعلمه داخل دکلدر لیس عفو اولنور وکذا لو
ارسل کلبین فصرعه احدهما وقتله الآخر بر صیده ایکی کلب ارسال ایلسه بریسی
دوشرسه و بریسی دخی دوشدکدن صکره قتل ایلسه ینه حلال اولور ولو ارسل رجلان
کل منهما کلبه فصرعه احدهما وقتله الآخر حل وهو للاول واکر ایکی رجل هر بری
کلبنی صیده ارسال ایلسه وکلبک بری یره دوشورسه و بری دخی قتل ایلسه
اکلی حلال اولور وصید اول صرع ایدوب یره دوشورن کلبکدر ولو ارسل الثانی
بعد صرع الاول حرم وضمن کما فی الرمی اولکی کلب صرعه ایلدکدن صکره ثانی کلبنی
ارسال ایلسه اکلی حرام اولور ورمیده اولدوغی کبی قیمتنی ضامن اولور ومن سمع حساً
فظنه انساناً فرماه او ارسل علیه کلبه فاذا هو صید اکل برکمسنه حس یعنی صوت
خفی استماع ایلسه وظن ایلسه که انساندر واکا رمی ایلسه ویاخود کلبنی
ارسال ایلسه واول حس استماع ایلدیکی صید اولسه اکل اولنور حقیقت حاصل
صید اولمغله انک ظنته اعتبار یوقدر **کتاب الرهن** بو کتاب رهنک
احکامی بیاننده در رهن لغتده برشیئ محبوس قلمقدر نتکم حق سبحانه وتعالینک
کل نفس بما کسبت رهینة قول شریفنده واقع اولمشدر رهینة ای محبوسة
بو بال ما کسبت من المعاصی دیمکدر ورهن مرهون معناسنه اطلاق اولنور
جمع رهان ورهون کلور کتاب وسنت واجماع امة ایله مشروع اولمشدر اما
کتاب ایله مشروع اولمسی حق سبحانه وتعالینک وان کنتم علی سفر ولم تجدوا
کاتباً فرهان مقبوضة قول شریفی واقع اولمشدر وسنت ایله مشروع اولمسی
نبی علیه الصلوة والسلامک بر یهودیدن ویره سیه طعام اشترا ایدوب
کندونک درعنی یعنی زرهنی رهن ویرمشدر واجماع ایله دخی منعقد اولمشدر رهن
شریعتده مصنف دیدیکی اوزره هو حبس شیئ بحق یمکن استیفاؤه منه کالدین
رهن برشیئک حبسیدر بر حق مقابله سنده که اول حقک استیفاسی ممکن
اوله اول حبس اولان شیئدن دین کبی بر حقدر که انک ایچون حبس اولنا شیئدن

استیفاسی ممکندر شول شیئک رهن که اندن استیفاسی ممکن اولمیه اول رهن
باطل اولور قصاص وحدود بونلره رهن جائز دکلدر زیرا استیفاسی ممکن دکلدر
وینعقد بالایجاب والقبول ورهن ایجاب وقبول ایله منعقد اولور ایجاب
رهن برکسنه نک رهنتک هذا المال بدینک علی دیمیدر وبو کامش به
اولا کلامدر وقبول ایسه رهن قبول ایدن کمسنه نک قبلت دیمیدر وشیخ الاسلام
خواهر زاده دیمشدر که رهنک رکنی انجق ایجابدر زیرا عقد تبرعدر ویتم بالقبض
محوزا مفرغا ممیزا محوز ومفرغ وممیز اولدیغی حالده رهن قبض ایله تمام اولور محوزا
حاء مهمله ایله مجموعا دیمکدر ومحوزا دیمکله ثمری شجره اوزرنده وزرعی ارضنده رهنیدن
احترازدر مفرغا دیمکله شجری میوه سنز وارضی زرعسز وداری راهنک متاعی
انجق ایکن رهن قومقدن احترازدر ممیزا دیمکله مشترک اولان شیئی قومقدن
احترازدر مثلا نصف عبد یاخود نصف دار رهن قومق کبی کذا فی شرح الهدایة
فاضل زیلعی وصاحب الکافی دیمشلردر که اول ایله یعنی محوز مشاعدن احترازدر
ثانی ایله راهنک متاعی مشغول اولندن احترازدر ثالث ایله غیره متصل اولان شیئدن
احترازدر مثلا میوه نک اغاج اوزرنده رهنی کبی اما شجری رهن اولمیه والتخلیة
فیه یعنی رهن ایجاب وقبول ایله منعقد اولور ومحوزا ومفرغا وممیزا قبض ایله
تمام اولور وتخلیه ایله تمام اولور یعنی مانع برزمانده کین منع ایلیه که رهنی قبض ایلمک
ممکن اوله وفی المبیع قبض مبیعده قبضدر وللراهن ان یرجع عنه قبل القبض راهن
ایچون قبضدن اول رهن قومقدن رجوع ایلمک واردر فاذا قبض یلزم الرهن
فحین مرتهن رهنی قبض ایلسه راهن رجوعه قادر دکلدر زیرا وهو مضمون
بالاقل من قیمته ومن الدین رهن هلاک اولسه رهنک قیمتندن ودیندن
هر قنغیسی اقل ایسه اول اقل مضموندر الاقل اسم تفضیلدر لام ایله استعمال
اولنور ومن کلمه سی تفضیلیه دکلدر بیانیه در معنی بویله اولور که رهندن و
دیندن اقل قنغیسی ایسه انک ایله مضموندر امام شافعی قتنده رهن
امانتدر مضمون دکلدر فلو هلک وهما سواء صار المرتهن مستوفیا لدینه اکر رهن
هلاک اولسه حال بوکه رهن ودین ایکیسی قیمتده برابر اولسه مرتهن دینی استیفا
ایلمش اولور مرتهن راهندن وراهن مرتهندن برشیئ طلب ایلمز وان قیمته
اکثر فالزائد امانة واکر رهنک قیمتی اکثر ایسه زیاده سی مرتهنده امانتدر اکر
تعدی ایدوب هلاک اولمش ایسه ضامن اولور اکر تعدی سز هلاک اولمش
اولورسه مرتهنه ضمان لازم کلمز وان کان الدین اکثر سقط منه قدر القیمة وطولب
الراهن بالباقی اکر دین رهنک قیمتندن اکثر اولسه دیندن رهن قیمتی مقداری ساقط اولور
وباقی دینی ایله راهن مطالبه اولنور مثلا رهنک اون درهم قیمتی اولسه

اوله واون درهم مقابله سنده رهن اولسه هلاک اولسه اول دین ساقط
اولور اکر رهنک قیمتی بش درهم اولسه اون درهم مقابله سنده رهن اولنسه
بش درهمی ساقط اولوب بش درهم مطالبه اولنور واکر رهنک اون بش درهم
قیمتی اولوب اون درهم مقابله سنده رهن اولسه بش درهمی امانتدر ضمان لازم
کلمز وتعتبر قیمته یوم قبضه هلاک اولدقده رهنک قیمتی یوم قبضدن اعتبار اولنور زیرا
قبض ایلدوکی کوندن ضمانته داخل اولور اکر قیمتنده اختلاف اولنورسه قول مرتهنکدر
زیرا زیاده یه منکردر وبینه راهنه لازمدر ویهلک علی ملک الراهن فکفنه علیه عبد
مرهون وامة مرهونه هلاک اولسه راهنک ملکی اوزره هلاک اولنور پس امدی
کفنی راهن اوزره در زیرا راهنک ملکیدر انجق یده مرتهن ده امانتدر وللمرتهن ان
یطالب الراهن بدینه ویحبسه به وان کان الراهن عنده مرتهن ایچون راهندن
حینی مطالبه واردر ودین مقابله سنده راهنی حبس ایلمک حقی واردر رهن کندو
قتنده ایسه دخی دینه حبس ایدر حاصل کلام مرتهنده رهن موجود ایکن دینه راهنی حبس
ایتدیرمک واردر وله ان یحبس الرهن بعد فسخ عقده حتی یقبض دینه الا ان یبرئه
مرتهن ایچون عقد رهنی فسخ ایلدکدن صکره رهنی حبس ایلمک واردر حتی وقت
دینی قبض ایده نجه الا مکر که دیندن ابرا ایتمش اوله زیرا دینی قبضدن صکره اول کمسنه یه
مرتهن اطلاقی صحیح اولماز ابرادن صکره دخی بویلجه دکر قبض وابراء دین بولنمز ایسه
بینه حق حبس واردر ولیس علیه ان کان الرهن فی یده ان یمکن الراهن من بیعه
للایفاء فحین رهن مرتهن یدنده اوله مرتهن ایچون بو قدر که رهنی بیع ایچون راهنه
تمکین ویره مثلا راهن اولان کمسنه مرتهنه رهنی بکا ویر واروب بیع ایدوب
سنک حقکی اداایدیم دیسه مرتهن ویرمکه قادردر زیرا رهنک حکمی حبس دائمدر
دین قضا اولنجه ولیس للمرتهن الانتفاع بالرهن والاجارة ولا اعارة مرتهن ایچون
رهن ایله انتفاع ایلمک یوقدر ورهنی اجاره یه ویرمک وعاریت ایچون ویرمک
یوقدر زیرا رهنک اقتضاسی دین استیفا اولنجه حبسدر ویصیر بذلک متعدیا انتفاع ایله
ویاخود اجاره ویاخود اعاره ایله متعدی اولمش اولور زیرا مالکی طرفندن مأمور وماذون
دکلدر ولایبطل به الرهن تعدی ایله رهن دخی باطل اولماز یعنی عقد رهن بوزلمز واذا
طلب دینه امر باحضار الرهن فحین مرتهن دینی طلب ایلسه کندویه رهنی احضار
ایلمک امر اولنور رهن باقیمیدر یوخسه هلاک اولمشمیدر تا معلوم اولمق ایچون احضار
لازمدر فاذا احضره امر الراهن بتسلیم کل دینه اولا ثم المرتهن بتسلیم الرهن فحین مرتهن
رهنی احضار ایلسه راهنه امر اولنور که جمله دینی ابتدا تسلیم ایلیه اندن صکره مرتهنه
امر اولنور که رهنی تسلیم ایلیه وکذا لو طالبه بالدین فی غیر بلد العقد ودینه مرور ایدن مسئله
کبیدر اکر مرتهن رهن عقد اولنان بلددن غیریده دینی طلب ایدرسه ولم یمکن للرهن

حمل ومؤنة اکر رهنک حملی ومؤنتی یوغیسه مرتهن رهنی احضار ایله امر اولنور
ابتداء وحمل ومؤنت اولمین رهنده حمل اماکن بقعهٔ واحده حکمنده در فان کان له
حمل ومؤنة فله ان یستوفی دینه بلا احضار الرهن اکر رهنک حمل ومؤنتی وار ایسه
مرتهن ایچون بلا تکلیف احضار رهن دینینی راهندن طلب ایدوب المق واردر
مرتهن اوزرینه ینه واجبدر که تخلیه ایده یعنی مرتهن اوزرینه واجب اولان تخلیه در
یوخسه بر مکاندن بر مکانه نقل دکلدر لکن راهن مرتهن رهنی بیع ایلمدوکنه وضایع
ایلمدوکنه یمین بالله ویرر کذا فی الکافی وکذا ان کان الرهن وضع عند عدول ولا
یکلف باحضاره ینه بویله در حکم فیحن رهن راهنک امریله بر عادل کمسنه نک
قتنده وضع اولنسه رهنک احضاری مرتهنه تکلیف اولنماز ولا باحضار ثمن
رهن باعه المرتهن بامر الراهن حتی یقبضه وحتی راهنک امریله مرتهنک بیع
ایلدوکی رهنک ثمنی حتی احضار اولنمق تکلیف اولنماز قبض ایلمینجه صورت مسئله
مثلا راهن مرتهنه رهنی بیع ایلمک ایچون امر ایلسه مرتهن حتی راهنک امری اوزره
رهنی بیع ایلسه لکن ثمنی هنوز قبض ایلمسه احضار ثمن ایچون مرتهنه تکلیف
اولنماز اکر ثمنی ایسه احضار ایچون تکلیف اولنور زیرا بدلکه ثمندر مبدل منه که
رهندر انک مقامنه قائم اولمق ایچون تکلیف اولنور ولا ان قضی بعض حقه تسلیم
حصته حتی یقبض الباقی وحتی مرتهن رهن مقبوضک حصه سنی تسلیمه تکلیف
اولنماز اکر مدیون بعض حقنی قضا ایلسه باقیسنی قضا ایلمینجه صورت مسئله
بر کمسنه متساوی ایکی ثوبی که بشیوز درهم قیمتی اوله وبیک درهم مقابله سنده
رهن وضع ایلسه راهن مدیون بشیوز درهمنی قضا ایلدکده ثوبک برینی تسلیم
ایله بر دین مقابله سنده دورسون دیمکه قادر دکلدر ومرتهنه حتی برینی تسلیم ایله
ایچون تکلیف اولنماز مادامکه باقی دین قبض ایلمینجه وللمرتهن ان یحفظ الرهن بنفسه
وزوجته وولده وخادمه الذی فی عیاله مرتهن ایچون واردر که یعنی مرتهنه لازم
اولان رهنی بنفسه حفظ ایلیه وحتی زوجه سی وولدی وشول خادمیکه کندو عیالنده
اوله یعنی نفقه سی کندو اوزرینه لازم اوله بونلردن غیری یه حفظنی سپارش ایلسه
تعدی ایلمش اولور عبرل معًا ساکن اولمقده در بو تقدیرجه ایلمق ویا خود مستور
دوتلمش اجیره که بیلیجه ساکندر اندن حتی حفظ ایلمک جائزدر فان حفظ بغیرهم او
اودعه ضمن کل قیمته اکر رهنی مذکورلردن غیری کمسنه لر حفظ ایلسه لر ویا خود مرتهن
اول رهنی بر آخره امانت قوسه وضایع اوله جمله سنی ضامن اولور زیرا تعدی
ایلمش اولدی وکذا ان تعدی فیه وینه جمیع قیمتی ضامن اولور اکر مرتهن رهنده تعدی ایلسه
او جعل الخاتم فی خنصره ویا خود خاتم صرچه یار مغنه طاقسه وهلاک اولسه جمیع
قیمتنی ضامن اولور زیرا استعماله اذن یوقدر متعدی اولمش اولور یمینی وکیسار برابردر

برابردر فان جعله فی اصبع غیرها فلا اکر مرتهن خنصردن غیری یار مغنه طاقسه
وهلاک اولسه ضامن اولماز زیرا غیری یارمقلره خاتم طاقلمق عادت دکلدر
چونکه مرتهن خنصردن غیری یه طاقمشدر مراد حفظ ایچون ایدر اکر مرتهن خاتون
اولورسه ضامن اولور زیرا خاتونلر خنصردن غیری یه خاتم طاقمق عادتلریدر اکر بر
کمسنه ایکی قلیچ رهن وضع ایلسه مرتهن اکر ایکیسنی حتی قوشانوب ضایع ایلسه
ضامن اولور اما اوچ قلیچ رهن وضع ایلسه مرتهن اوچنی حتی قوشانوب ضایع
ایلسه ضامن اولماز زیرا اوچ قلیچ قوشانمق عادت دکلدر اما بعض شجیع آدمک
ایکی قلیچ قوشانمق عادتیدر اول اجلدن ایکیده ضامن اولور وعلیه مؤنة حفظه
رهنک مؤنت حفظی مرتهن اوزرینه در اکر رهنک قیمتی دینیدن اکثر ایسه ورده
الی یده وینه رهنک یده مرتهنه ردنک مؤنتی حتی مرتهن اوزرینه در مثلا رهن عبد
ابق ایمش فرار ایلدکده اخذ اولنوب ید مرتهنه تسلیم ایلدکلرنده انک جعلی مرتهن اوزرینه در
اوردجونه ویا خود رهنک اجرتنی رد ایلمک مرتهن اوزرینه لازمدر مثلا رهن اولان
یا عبد ویا خود جاریه اولوب کوزی اغرسه ویا خود بر مرض حادث اولسه بونلرک
مداواتنک اجرتی مرتهن اوزرینه در زیرا امساک وحفظ مرتهن اوزرینه واجبدر
کاجرة بیت حفظه وحافظه نتکم حفظ اولنان بیتک اجرتی وحافظک اجرتی کبی زیرا
بونلرک اجرتی مرتهن اوزرینه در اما جعل الآبق والمداواة والفداء من الجنایة فمنقسم علی المضمون
والامانة اما قاچقون قولک جعلی وامراضه معالجه ومداواتک خرج واجرتی وجنایتنه
فدا مثلا رهن اولان قول ایمش بر جنایت ایلمش انک ایچون ویرلان فدا مضمون
وامانت اوزرینه منقسمدر مثلا اون بیک اقچه قیمتی اولان عبد بشبیک اقچه یه رهن
قونیلوب اول عبد جنایت ایلیوب بیک اقچه فدا ویرسه لر بشیوز اقچه سی
مرتهنه وبشیوز اقچه سی راهنه لازم کلور زیرا عبدک اون بیک اقچه سنک بش بیک
اقچه سی مضمون وبش بیک اقچه سی امانتدر ومؤنة تبقیته واصلاحه علی الراهن
کالنفقة والکسوة واجرة الراعی واجرة ظئر ولد الراهن بقا واصلاحنک مؤنتی
راهن اوزرینه در نفقه وکسوه وچوبانک اجرتی ورهنک ولدینک دایه سنک اجرتی
کبی زیرا بو مثللو بقاسنک مؤنتی ایچوندر وسقی البستان وتلقیح نخله وجذاذه
والقیام بمصالحه وحتی بستانی سقی کبی وخرما اغاجنی تلقیح کبی وبستانی ارکک
خرمایه دیشی خرما اوزرینه القا ایلمک کبی واغاجدن خرمایی دوشرمک واول بستانک
مصالحه قیام کبی مثلا جوارلرینی اصلاح کبی وخارجدن باتن اوتلرن کدرمک کبی
بو مقوله مؤنت راهن اوزرینه در کرک رهنده فضله اولسون کرک اولمسون
برابردر زیرا راهنک ملکنده باقیدر کذلک منافعی حتی راهنک مملوکیدر وما اداه
احدهما مما وجب علی صاحبه بلا امر فهو تبرع راهن ومرتهن دن بریسی یعنی هر قنغیسی

صاحبنك اوزرينه واجب اولان شئ بلا امر ادا ايلسه ادا ايلدوكى شئ تبرعدر
وبامر القاضي يرجع به اما قاضينك امر ايله ادا ايلسه ويرديكى شئ ايله صاحبنك
اوزرينه رجوع ايدر زيرا قاضينك ولايت عامه سى واردر كانه صاحبى امر ايلمشدر
وعن الامام رحمه الله لا يرجع ايضا ان كان صاحبه حاضرا امام اعظمدن رحمه الله آنلر
بيورمشلردركه بلا امر ويرديكى رجوع ايتمز اكر صاحبى حاضر اولورسه اما ابو
يوسف ايكى وجهدن دخى صاحبى اوزرينه رجوع ايدر ديو بيورمشلردر باب ما يجوز
ارتهانه والرهن به وما لا يجوز بو باب شول شيئك بيانندردر اول شيئك
ارتهانى وانك ايله رهن جائز اولور ودخى ارتهانى وانك ايله جائز اولماز لا يصح رهن
المشاع مشاع اولان شيئك رهنى صحيح دكلدر وان مما لا يحتمل القسمة قسمت
احتمالى اولميان شيدن ايسه بنه مشاع اولان شيئك رهنى صحيح دكلدر اما هبه سى
جائزدر زيرا هبه نك حكمى ملكدر ملك ايسه اشتراكى قبولدر يعنى اشتراكى قبول
ايدر اومن الشريك شريكنه دخى رهن اولورسه صحيح دكلدر زيرا مشاعده ثبوت
يد متصور دكلدر اكر شريكنه رهن جائز اولسه بركون رهن طريقيله امساك
ايدوب وبركون ملك طريقيله امساك ايلمك لازم اولور بو ايسه جائز دكلدر ولو
طرا الشيوع اگر ارتهاندن صكره شيوع طارى اولورسه عقد رهن فاسد اولور ابو حنيفه
وامام محمد قتنده خلافا لابى يوسف ابو يوسف ايچون خلاف واردر انك قتنده
عقد رهن فاسد اولماز ولا رهن الثمر على الشجر بدون الشجر ولا الزرع في الارض بدونها
ميوه نك شجر اوزرنده اولوب شجرسز رهن اولمسى صحيح دكلدر وارضنده زرعك
ارضسز رهن اولمسى صحيح دكلدر ولا الشجر والارض مشغولين بالثمر والزرع وميوه ايله
مشغول ارض وشجرك دخى رهنى صحيح دكلدر مثلا انجق شجر وارض رهن قونيلوب
ثمر وزرع رهن اولميه بو مقوله شئ رهن اولمق صحيح دكلدر زيرا انجق مرهون
اولان شيئه متصل اولسه جائز دكلدر زيرا ذكر اولنان مرهون اولان مشغولك
يالكز قبضى ممكن دكلدر ولو رهن الشجر بمواضعها والدار بما فيها جاز اكر شجر مواضعى ايله
وياخود دار الحينه اولان شئ ايله رهن اولنسه جائزدر شول شيئكه رهن اولميه اكا
مرهون اولان شيئك مجاورتى رهنك صحتنى منع ايلمز اما شجر اوزرنده ميوه
اولسه رهنه داخل اولور اتصالى ايچون تابعدر ولا يجوز رهن الحر والمدبر وام الولد
والمكاتب حر ومدبرك وام ولدك ومكاتبك رهنى جائز دكلدر حرده ماليت يوقدر
وسائرينك خود بيعى جائز دكلدر ولا بالامانات امانات اولان شيئك حتى
رهنى جائز دكلدر وديعت امانتدر زيرا هر وديعت امانت اما هر امانت وديعت
دكلدر عاريت امانتدر وديعت دكلدر وشول ثانيكه روزكار كوريتور بر آدمك اوينه
وارسه اولدخى امانتدر وديعت دكلدر وديعت خاصه دركه قصدا حفظ ايچون ويرلمه

ويريله امانت ايله عامه در هر شيئه شاملدر ولا بالدرك درك ايله دخى
رهن جائز دكلدر رهن بالدركك تفسيرينك صورت مسئله سى بودركه بر
كمسنه بر آخره بر شئ بيع ايدوب وثمننى قبض ايلسه وبيع ايلدوكى شيئى دخى تسليم
ايلسه لكن مشترى مبيعك مستحق اولمسندن خوف ايدوب ويرديكى اقچه يه
بايعدن رهن ايچون السه باطلدر واول مبيع مشترى قتنده امانتدر هلاك
اولورسه ضمان لازم كلمز ولا بما هو مضمون بغيره كالمبيع في يد البايع ودخى شول
رهنى جائز دكلدركه غيرى ايله مضمون اوله يد بايعده اولان مبيع حقيقت كبى زيرا
حقيقة وحكما دين اولان دين مقابله سنده در يد بايعده اولان مبيع ايسه حقيقة
وحكما دين دكلدر قچن هلاك اولسه ثمن ساقط اولور زيرا بايعك حقيدر وضمان
يوقدر وفقها بوكا عين مضمونه بغيرها تسميه ايلديلر اما عين مضمونه بعينها هلاك
اولدقده مثلا ياخود قيمتى ايله مضموندر مغصوب وبدل خلع ومهر وبدل صلح عن
دم العمد كبى بونلره رهن صحيح دكلدر ولا بالكفالة بالنفس ولا بالقصاص في النفس
في النفس وما دونها كفالت بالنفس ايله دخى رهن جائز دكلدر ودخى قصاص في النفس
ايله وقصاص كه نفسدن غيرى اوله انك ايله دخى رهن جائز دكلدر مثلا بر كمسنه
بر كمسنه يه كفيل في النفس اولسه بعده اول كفالت رهن ويرسه جائز دكلدر
وبر كمسنه نك اوزرينه قصاص في النفس وفي نفسدن غيرى قصاص واجب اولنسه
بو قصاص مقابله سنده رهن قومق جائز دكلدر زيرا استيفاسى متعذردر اما خطاء جنايت
واقع اولسه ارش مقابله سنده رهن قومق جائزدر زيرا استيفاى ارش رهندن
ممكندر ولا بالشفعة شفعه ايچون دخى رهن جائز دكلدر مثلا بر كمسنه اوينى آخره بيع
ايلدكدن بر كمسنه شفيع اولوب شفعه سنه قضاى قاضى لاحق اولدقدن صكره
بايع خود مشترى شفيع اولان كمسنه يه اوى تسليم ايله ديو رهن ويرسه جائز
دكلدر بو صورتده دين يوقدركه مقابله سنده رهن قونيله ولا باجرة النائحة
والمغنية اغلايجى ومغنيه اجرتى مقابله سنده رهن جائز دكلدر اكر رهن قونيلوب
ضايع اولسه مضمون دكلدر زيرا رهن اصلا واجب اولميان شئ مقابله سنده
قونلمشدر حتى قبل الرهن قاضى يه وارسه قاضى اجرت ويرمك ايچون حكم ايلمز
ولا بالعبد الجانى والمديون عبد جانى يعنى جنايت ايلمش قول ايچون وياخود
عبد مديون ايچون رهن جائز دكلدر ولا يجوز للمسلم رهن الخمر ولا ارتهانها من مسلم
او ذمى مسلم ايچون خمرى رهن قومق ورهن المق مسلمدن وياخود ذميدن جائز
دكلدر زيرا مسلم حقنده ابقاء واستيفاء متعذردر عدم ماليتى ايچون ولا يضمن له
مرتهنها ولو ذميا مسلم ايچون ضامن اولماز اكر اول خمرك مرتهنى ذمى ايسه صورت
مسئله بودركه بر مسلم بر ذمى يه خمر رهن قوسه ذميدن اول خمرى غصب ايلسه لر

ذمی اول خمری ضامن اولماز زیرا مسلم حقنده مال متقوم دکلدر ویضمنها لو
اتلفها من ذمی مسلم اول خمری ضامن اولور اکر ذمیدن ارتهان ایلمش ایسه زیرا
انلر حقنده مال متقومدر ویصح بالدین ولو موعوداً بان رهن لیقرضه کذا ودین مقابله سنده
ده رهن صحیح اولور اکر اول دین موعود ایسه یعنی راهن مرتهنه برشیء رهن قویه‌لر اکر
اکا بوقدر یعنی بیك اقچه قرض ویره‌جك وعده ایلیه واول وعده ایلدوکی دین مقابله سنده
رهن قومق جائزدر فلو هلك فی ید المرتهن لزمه دفع ما وعد ان مثل قیمته او اقل اکر
دین موعود مقابله سنده وضع اولنان رهن ید مرتهنده هلاك اولسه مرتهنه لازم
اولورکه وعد ایلدیکی شیئی راهنه دفع ایلیه اکر موعود الف رهنك قیمتی مثل ایسه
ویاخود دخی اقل ایسه وعد ایلدوکی شیئی ویرر اکر موعود اولان الف رهنك قیمتندن
زیاده ایسه انجق رهنك قیمتی مقدارنی ویرر وبرأس مال السلم وثمن الصرف وبالمسلم
فیه سلمك رأس مالی مقابله سنده رهن صحیح اولور وثمن صرف ومسلم فیه مقابله سنده
ده رهن صحیح اولور فان هلك فی مجلس العقد فقد استوفی حکماً اکر رهن مجلس
عقدده هلاك اولسه مرتهن دینی حکماً استیفا ایلمشدر زیرا حکماً قبض متحقق اولمغله
سلم وصرف صحیح اولور وان افترقا قبل النقد والهلاك بطل العقد اکر رأس مال
سلمی وثمن صرف نقد ایلمزدن ورهن هلاك اولمزدن مقدم مجلسدن مفترق
اولسه‌لر ایکیسندن ده عقد باطل اولور زیرا حقیقةً وحکماً قبض فوت اولمشدر
فالرهن بالمسلم فیه رهن ببدله اذا فسخ فحین عقد سلم فسخ اولنسه مسلم فیه مقابله سنده
اولان رهن رأس مال بدلی رهن اولور وهلاکه بعد الفسخ هلاك بالاصل بعد
الفسخ رهنك هلاکی اصلی ایله هلاکدر یعنی مسلم فیه ایله هلاکدر اکرچه غیری شیء
مقابله سنده محبوس ایسه‌ده ینه اصلی ایله هلاکدر ویصح بالاعیان المضمونة
بنفسها ای بالمثل والقیمة کالمغصوب والمهر وبدل الصلح عن دم عمد بنفسها
یعنی مثل وقیمت ایله اولان اعیان مقابله سنده دخی رهن صحیح اولور وقیمت
مضمون اولان اعیان مغصوب ومهر وبدل خلع ودم عمددن بدل صلح کبی شیلردر
مثلا مغصوب اولان شیء قائم ایسه ویریلور قائم دکل ایسه قیمتی ویریلور و
سائره ده بانفسها اعیان مضمونه در فقها اعیانی اوچ قسم ایلمشلردر برقسمی
اصلا عین غیر مضمونه در امانات کبی زیرا ضمان مالك اولان شیئك مثلنی
رد ایلمکدر اکر مثلیاتدن ایسه اکر قیمیتی رد ایلمکدر امانت ایسه بلا تعدی هلاك
اولسه مقابله سنده برشیء لازم کلمز اکر تعدی اولمش ایسه امانت اولماز مغصوب
اولور ایکنجی قسمی بنفسها عین مضمونه در مغصوب کبی واوچنجی قسمی عین مضمون
دکلدر بلکه مضمونه یه شبیهدر ید بایعده اولان مبیع کبی زیرا هلاك اولسه مثلنی
ویاخود قیمتنی برفرد ضامن اولماز انجق مشتری ذمتندن ثمنی ساقط اولور

قیمتی ایسه صح

اولور وببدل الصلح عن انکار وان اقر المدعی بعدم الدین انکاردن بدل صلح
مقابله سنده رهن صحیح اولور اکر مدعی عدم دینه اقرار ایدرسه ده صورت مسئله
برکسنه آخردن بیك درهم ادعا ایلسه مدعی علیه ده انکاردن بشیوز درهم
اوزرینه صلح ایدوب بشیوز درهمه مساوی برثوب رهن وضع ایلسه ورهن
مرتهن یاننده هلاك اولسه بعده ایکیسی الاحق حقم یوغیدی دیو اقرار ایلسه مرتهن
راهنه بشیوز درهم ضامن اولور ابویوسف ایچون خلاف واردر انك قتنده
ضمان لازم کلمز ولو رهن الاب لدینه عبد طفله جاز اکر بابا کندو کوچك اوغلنك
عبدینی کندو دینی ایچون رهن ویرسه جائزدر زیرا ایداع ایلمکه مالکدر رهن
ویرمك خود صبی حقنده اولیدر زیرا هلاك اولسه مضموناً هلاك اولنور وکذا
الوصی وصینك حکمی دخی بابانك حکمی کبیدر فان هلك لزمهما مثل ما سقط به
من دینهما اکر رهن وضع اولنان عبد هلاك اولسه اکر بابانك وضع ایلدوکی
ایسه بابایه واکر وصی وضع ایلدی ایسه وصی یه ایکیسنك دینندن رهن
ایله ساقط اولان شیئك مثلی لازم کلور مثلا دین بیك درهم اولسه عبدك
بهاسی ایکی بیك درهم اولسه بیك درهمی ضامن اولور زیاده سنی ضامن
اولمازلر زیاده سی مرتهن قتنده امانتدر نهایه‌ده تمرتاشیدن نقل ایدوب
اکر رهن قیمتدن زیاده ایسه بابا دین مقدارینی ضامن اولور وصی عبدك
قیمتی مقدارینی ضامن اولور زیرا بابا ایچون مال صبی ایله انتفاع واردر اما وصی
ایچون انتفاع یوقدر ونیه ذخیره‌ده نقل ایدوب بابا ایله وصی زیاده‌نك
عدم ضماننده واقع اولان حکم برابردر زیرا مرتهن قتنده امانتدر وایکیسی ایچون
خود ولایت ایداع واردر برابرلك ده متحققدر ولو رهنه الاب من نفسه
او من ابن آخر صغیر له او من عبد له تاجر لا دین علیه صح واکر بابا کوچك اوغلنك
عبدینی کندویه اولان دینی ایچون رهن وضع ایلسه ویاخود بابانك ذکر
اولنان طفلنك عبدینی بر آخر اوغلنه اولان دینی ایچون رهن وضع ایلسه ویاخود بابانك
برتاجر عبدیکه مدیون دکلدر اکا اولان دینی ایچون اوطفلك عبدینی رهن قوسه
صحیحدر بخلاف الوصی بو ذکر اولنان مسئله‌ده بابا وصینك خلافیدر وصی بوبندی
ایسه جائز دکلدر وان استدان الوصی للیتیم فی کسوته او طعامه ورهن به متاعه صح
اکر وصی دین ایله یتیم ایچون کسوه وطعام اشترا ایلسه واول استدانه مقابله سنده
یتیمك متاعنی رهن وضع ایلسه صحیح اولور ولیس للطفل اذا بلغ نقض الرهن
فی شیء من ذلك مالم یقض الدین طفل ایچون بالغ اولدقده راهنی برشیده نقض
ایلمك یوقدر مادامکه دینی قضا ایلمیه ولو رهن شیئاً بثمن عبد فظهر حراً او بثمن
خل فظهر خمراً او بثمن ذکیة فظهرت میتة فالرهن مضمون اکر برکسنه برعبد اشترا

ایدوب ثمنز مقابله‌سنده برشیئی رهن وضع ایلسه واول عبد حر اولدیغی ظاهر اولسه
ویاخود سرکه اشترا ایدوب رهن وضع ایدوب اول سرکه خمر اولدیغی ظاهر اولسه
ویاخود بر بوغازلنمش قیون ویاخود اوکوز اشترا ایدوب برشیئی رهن وضع
ایلسه ومیته ایدوکی ظاهر اولسه بر امدی رهن مضموندر مرتهن رهنی ضامن
اولور وجاز الرهن الذهب والفضة وکل مکیل وموزون رهن فضه‌نک
رهنی وذهبک وهر مکیل وموزون اولان شیئک رهنی جائزدر زیرا بونلردن
استیفا ممکندر فان رهنت بجنسها فهلکها بمثلها من الدین ولا عبرة للجودة
مذکورات جنسنه رهن اولنسه پس امدی اندک هلاکی دیندن مثلی ایله در وایلوکنه
وقیمتنه اعتبار یوقدر امام اعظم قتنده اموال ربویه‌نک جنسیله مقابله‌سی جوده‌یه
قیمت یوقدر وزن اعتبار ویاخود کیل اعتبار ایله استیفا ایدر یوخسه قیمت
اعتباری دکلدر وعندهما هلاکها بقیمتها ان خالفت وزنها فتضمن بخلاف الجنس
وتجعل رهنا مکان الهالک اما امامین قتنده مذکورانک هلاکی قیمتی ایله‌در اکر رهنک
وزنی دینک وزننه مخالف ایسه مرتهن خلاف جنسیله ضامن اولور وضامن
اولدیغی شیئی هالکک مکاننه رهن قلور بو مسئله‌نک بیانی بودرکه برکمسنه آخر
کمسنه‌یه اون درهم بکمش بلازک اون درهم مقابله‌سنده رهن قوسه وبلازک
هلاک اولسه جمیع دین بلا خلاف ساقط اولور اکر بلازک وزنی اولمغله سکز درهم
قیمتی اولسه وهلاک اولسه ابو حنیفه قولی اوزره جمیع دین ساقط اولور وسائر
ائمه قتنده مرتهن بلازک قیمتنی خلاف جنسیله ضامن اولور مبسوطده برکمسنه‌نک
اون درهم قیمتلی کمش بلازکی اون درهم مقابله‌سنده رهن ایلسه بو مسئله اوج
وجه اوزرینه بلازکک قیمتی وزننه مماثل ویاخود قیمتی وزنندن اقل اولوب سکز
درهمه مماثل اولسه ویاخود قیمتی وزنندن زیاده اولوب اون ایکی درهمه مماثل
اولسه مثلا بلازک هلاک اولسه ویاخود منکسر اولسه اکر قیمتی وزنی مثللو
ایسه مرتهنک حقی ساقط اولور زیرا وزن وقیمتن دینه وفا واردر بو تقدیرجه
مرتهن هلاکی ایله کمال حقنی استیفا ایلمش اولور اکر منکسر اولسه ابو حنیفه وابو یوسف قولنجه
اوزره مرتهن قیمتنی ضامن اولور دیلرسه جنسنده ودیلرسه خلاف جنسندن
ضامن اولور زیرا خلاف جنسندن اولیجق ربادن قیندن امین اولور وضامن اولدیغی
شیئی وقت کلنجه انک قتنده رهن اولور وقت کلدکده حقنی قضا ایدر ومکسور اولان
کندونک مملوکیدر زیرا ضامن اولمشدر ومن شری علی ان یعطی بالثمن رهنا بعینه
صح استحسانا شول کمسنه که برعبد مشتری ایه شول شرطیله بیع ایلسه که اول
عبدک ثمنی مقابله‌سنده بعینه فلان شیئی رهن وضع ایلیه یاخود بعینه فلان کمسنه
کفیل ویره بو بیع استحسانا صحیح اولور اما قیاسا صحیح اولماملق ایدر زیرا بو بر شرطدرکه

بر شرطدرکه عقد بیع مقتضی دکلدر وبو بیعده عاقدیندن برایچون منفعت واردر
بو مثللو ایسه مفسد بیعدر وبرنهی صفقة ایچنده برصفقه‌دن نهی بولنور بو مقوله‌دن
ایسه نهی اولنمشدر اما استحسانا صحیح اولمسی بو شرطه درکه عقد بیعه ملایمدر زیرا رهن
استیثاق ایچوندر وکفالت دخی استیثاق ایچوندر زیرا استیثاق عقده ملایمدر
استیثاق تمسک الحق وتحکم ایلمک معناسنه‌در فان امتنع عن اعطائه لا یجبر
اکر مشتری رهنی اعطادن امتناع ایدرسه مشتری‌یه البته رهنی ویر دیو جبر اولنماز
وللبایع فسخ البیع الا ان دفع الثمن حالا او قیمة الرهن رهنا بایع ایچون اول بیعی فسخ
ایلمک واردر یعنی فسخه قادردر مکر که مشتری حالا ثمنی دفع ایلیه ویاخود مشروط
اولان رهنک قیمتنی رهن قویه زیرا رهن مشروطدر حاصل اولان قیمتی ایله
دخی حاصل اولور ومن شری شیئا وقال لبایعه امسک هذا حتی اعطیک الثمن
فهو رهن وعند ابو یوسف ودیعة اکر برکمسنه برشیئی بیع ایلسه ومشتری بایعه
ثمنی سکا اعطا ایدنجه شو شیئی دوت دیسه دیو ویردوکی شیئی بایعک
یاننده رهندر اما ابو یوسف قتنده ودیعه‌در ولو رهن عبدین بالف فلیس له
اخذ احدهما بقضاء حصته کالبیع برکمسنه بر درهم مقابله‌سنده ایکی عبد رهن وضع ایلسه
راهن ایچون یوقدرکه برینک حصه‌سنی قضا ایلمکله عبدک برینی اخذ ایلیه بیع کبی مثال بیعه
برکمسنه ایکی عبدی صفقه واحده ایله بیک درهمه بیع ایلسه بعده تشیوز درهم ادا
ایلدکدن صکره برینک حصه‌سیدر دیو عبدک برینی المغه قادر دکلدر ولو رهن عینا
عند رجلین صح وکلها رهن لکل منهما والمضمون علی کل حصته دینه برکمسنه ایکی رجل
قتنده دینلری مقابله‌سنده برعین وضع ایلسه صحیحدر وعینک کلیسی ایکیسندن
هر برینک دینی ایچون رهندر بو یوخسه نصفی برایچون ونصف آخر ایچون دکلدر زیرا
شیوع یوقدر اکر هلاک اولسه هر برینک دیننک اوزرینه مضموندر وان تهایئا
فی حفظها فکل فی نوبته کالعدل فی حق الآخر اکر اول عینک حفظنده تهایئ یعنی
نوبت ایدرلرسه هر بری کندو نوبتنده آخر حقنده عدل کبیدر فان قضی دین
احدهما فکلها رهن عند الآخر اکر ایکیسندن بری دینی قضا ایلسه عینک کلیسی
داین آخرک قتنده رهندر زیرا عینک کلیسی اجزاء دینک هر جزئی ایچون محبوسدر
حادامکه دیندن برشیئی باقیدر استرداد رهن ممکن دکلدر ولو رهن اثنان من واحد
صح وله ان یمسکه حتی یستوفی ٧ حقه منهما اکر ایکی کمسنه برکمسنه‌یه رهن وضع ایلسه
صحیحدر واول واحد ایچون واردرکه اول رهنی امساک ایلیه ایکیسندن جمیع
حقنی استیفا ایدنجه ولو ادعی کل من اثنین ان هذا رهن هذا الشیئی منه وقبضه
وبرهنا علیه بطل برهانهما صاحب درر غرر مسئله مستقلا بر مسئله دریو قارو
مسئله‌یه تعلق یوقدر دیمشدر تحت اللفظ معناسی مثلا راهندن هر بری

٧ فی جمیع صح

ادعا ایلسه که ان هذا تحقیقا شول کمسنه رهن الشیء منه شو شیئی سکا
ویردی و بوخ قبض ایلدی دیو ایکیسی خ مستقلا دعوا ایلسه و ادعا ایلدکلری
شیء اوزرینه برهان اقامت ایلسه لر ایکیسنک خ برهانی باطلدر صورت
مسئله بر کمسنه نک یدنده بر عبد اولوب ایکی کمسنه نک هر بر فرالید اولان
کمسنه یه دیسه لر که شو عبدی سن بکا بیک درهم مقابله سنده رهن ویردک
وبن خ قبض ایلدم و ایکیسی خی بینه اقامت ایلسه لر برهانلری باطلدر زیرا عبدک
کلیسی وقت واحده هم اکا و هم آخره اودع ایدنه رهن اولمق مستحیلدر ولو بعد موت
الراهن قبلا ویحکم بکون الراهن مع کل نصفه رهنا بحقه اکر اودع ایدنلر راهنک
موتندن صکره دعوا ایدوب بینه اقامت ایلسه لر ایکیسنک خ بینه سی قبول اولور
وحکم اولنور که رهنک نصفی برینک و نصفی برینک حقی مقابله سنده رهن اولمشدر
جوازی استحسانا بوخسه قیاسا دکلدر **باب الرهن یوضع علی ید عدل** بو باب
شول رهنک بیانندهدر که ید عدله وضع اولنه بو محلده رهن معنا نکره اولوب
یوضع نکره نک صفتی اوله لقدام علی اللیم فیبنی طریقه سی اوزره و یاخود الرهن
معرف باللام اولمغله یوضع حال اوله ولو اتفقا علی وضع الرهن عند عدل صح
ویتم بقبض العدل اکر راهن و مرتهن بر عدل قتنده رهنی وضع ایلمک اوزره
اتفاق ایلسه لر صحیح اولور و عدلک قبضی ایله عقد رهن تمام اولور ولیس لاحدهما
اخذه منه ولیس لاحدهما منه بلا رضی الآخر راهن و مرتهن دن برینسی ایچون بو قدر
آخرک رضاسی یوغیکن رهنی عدلدن اخذ ایلیه یعنی برینک خبری و رضاسی یوغیکن
عدلدن رهنی اخذ ایلمکه قادر دکلدر زیرا شرعده مساغ یوقدر ویضمن بدفعه الی
احدهما اکر عدل رهنی راهن و مرتهندن برینه ویرسه ضامن اولور زیرا راهنک
مودعیدر عین حقنده و مرتهنک مودعیدر مالیت حقنده بوندک هر برینسی
اجنبیدر آخر مودعی اولان شیء اجنبی یه ویرمک ایله ضامن اولور وهلاکه فی یده علی
المرتهن ید عدلده رهنک هلاکی مرتهن اوزرینهدر زیرا عدل مالیت حقنده ید مرتهندر
وان وکل الراهن العدل او المرتهن او غیرهما ببیعه عند حلول الدین صح اکر راهن
دینک وقتی حلول ایلدکده رهنی بیعه عدلی و یاخود مرتهنی و یاخود بو ایکیسندن
غیری وکیل ایلسه صحیح اولور رهن کندو مالیدر مراد ایلدوکی کمسنهٔ وکیل ایلمک
جائزدر فان شرطت فی عقد الرهن لا ینعزل بالعزل ولا بموت الراهن او المرتهن
وله بیعه بغیبة ورثته واکر وکالت عقد رهنده شرط قلنسه وکیل موکلک عزلی
ایله معزول اولماز و راهن و مرتهنک موتی ایله خ وکالتدن معزول اولماز وکیل
واردر که رهنی راهنک ورثه سنک غیبتنده بیع ایلیه حیوتنده بیع ایلدوکی کبی
زیرا حیوتنده اولدقده راهنک حاضر اولمسی لازم دکل ایدی موتندن صکره حتی

موت ایله وکالت باطل اولدوغی

حتی ورثه سی حاضر اولمق لازم دکلدر وتبطل بموت الوکیل وکالت وکیلک موتی
ایله باطل اولور وارثلری بر وکالت ایله رهنی بیعه قادر دکلردر ولو وکله بالبیع
مطلقا ملک بیعه بالنقد والنسیئة فلو نهاه بعده عن بیعه نسیئة لا یعتبر نهیه اکر راهن
اولان کمسنه رهنی بیع ایچون عدلی مطلقا وکیل ایلسه یعنی مجرد بیع ایله دیسه اما
نقد و نسیئة ذکر ایلمسه وکیل اولان کمسنه اول رهنی نقد ایله ویره سیه بیع ایلمکه
مالک اولور اکر رهندن صکره راهن وکیلنی نسیئة بیع ایلمکدن نهی ایدرسه نهی معتبر
دکلدر یعنی نهیه اعتبار اولنماز ولا یبیع الراهن ولا المرتهن الرهن بلا رضی الآخر راهن
و مرتهن رهنی آخرک رضاسز بیعه قادر دکلدر زیرا رهنده ایکیسنک خ حقی واردر
اولا راهنک ملکیدر رضاسی لازمدر و مرتهن خ مالیت جهتندن راهندن احقدر
بو تقدیرجه رضاسز بیعه قادر دکلدر فان حل الاجل والراهن غائب اجبر الوکیل علی
بیعه کما یجبر الوکیل بالخصومة علیها عند غیبة موکله اکر اجل حلول ایلسه حال بو که
راهن غائب اوله اول رهنی بیعه وکیل اولان کمسنه اجبار اولنور و خصومته
وکیل اولان کمسنه موکلی غائب ایکن خصومته جبر اولندوغی کبی وکذا یجبر لو شرطت بعد
عقد الرهن فی الاصح وبنه وکیل رهنی بیع ایچون جبر اولنور اکر عقد رهندن صکره
وکالت شرط اولنمش ایسه اصح روایتده فان باعه العدل فثمنه قائم مقامه وهلاکه
کهلاکه اکر عدل رهنی بیع ایلسه پس امدی اول رهنک ثمنی مقامنه قائم اولور
یعنی اول ثمن رهن اولنور و اول ثمنک هلاکی رهنک هلاکی کبیدر ثمنه و مقامه
وهلاکه ده اولان ضمیرلر راهنه راجعدر کهلاکه ده اولان ضمیر ثمنه راجعدر فان
اوفاه المرتهن فاستحق الرهن وکان هالکا فللمستحق ان یضمن الراهن اکر عدل
رهنک ثمنندن مرتهنه حقینی ویروب وفا ایلسه و رهن مستحق حقه اولرهن
مشتری یدنده هالک اولمش اولور مستحق راهنه رهنک قیمتنی تضمین ایتدررر
ویصح البیع والقبض عدلک بیعی مشترینک عدلدن قبضی صحیح اولور او العدل
مستحق اولان کمسنه عدله رهنک قیمتنی تضمین ایتدیرر او العدل قولی یضمن
الراهن قولنه معطوفدر ثم العدل ان شاء ضمن الراهن اندن صکره عدل دیلر
راهنه تضمین ایتدررر ویصحان حال بو که عدلک بیعی مرتهنده ثمنی قبض ایله
ایلدوکی صحیح اولور او المرتهن ثمنه وهو له عدل دیلرسه مرتهنه رهنک ثمنی تضمین
ایتدررر و اول تضمین ایتدردیکی ثمن عدل ایچوندر زیرا کندوسی ادا ایلمشدی و
یبطل القبض فیرجع المرتهن علی الراهن بدینه مرتهنک ثمنی قبض ایلمسی باطل اولور
و مرتهن کندونک دینی ایچوندر راهن اوزرینه رجوع ایدر وان کان الرهن قائما
اخذه المستحق اکر رهن قائم ایسه یعنی حاضر ایسه مستحق اولان کمسنه رهنی اخذ
ایدر زیرا کندونک مالنی بولمشدر ورجع المشتری علی العدل بثمنه مشتری حتی

ویردوکی ثمن ایچون عدله رجوع ایدر ثم هو علی الراهن به اندن صکره عدل ثمن
ایچون راهن اوزرینه رجوع ایدر وصح القبض چونکه عدل راهن اوزرینه رجوع ایلسه
مرتهنک ثمنی قبض ایلمسی صحیح اولور او علی المرتهن ثم المرتهن علی الراهن بدینه
اندن صکره عدل مرتهن اوزرینه رجوع ایدر چونکه عقد منتقض اولسه ثمن باطل
اولور حال بوکه مرتهن ثمنی قبض ایدر چونکه ثمن باطل اولسه ضرورت قبضی دخی
منتقض اولور اندن صکره مرتهن دخی دینی ایچون راهن اوزرینه رجوع ایدر زیرا
چونکه عدل مرتهن اوزرینه رجوع ایلسه وقبض منتقض اولسه مرتهنک حقی
دینه عودت ایدر وان لم یکن التوکیل مشروطا فی الرهن یوقاروده ذکر اولنان
مسائل اگر توکیل عقد رهنده اولدوغی تقدیرجه ایدی اما عقد رهنده توکیل مشروط
اولمامش ایسه یرجع العدل علی الراهن فقط عدل انجق راهن اوزرینه رجوع ایدر
مرتهن اوزرینه رجوع ایدمز زیرا عقد رهندن صکره اولان توکیل حق مرتهنه تعلق
ایلمز قبض المرتهن ثمنه او لم یقبض اگر مرتهن رهنک ثمنینی قبض ایلسون گرک
قبض ایلمسون عدل راهن اوزرینه رجوع ایدر عدم قبضنک صورت مسئله سی
مثلا عدل راهنک امریله بیع ایلسه وید عدلده بلا تعدی ثمنی ضایع اولسه صکره
مرهون اولان شیئه مستحق چقسه اول اجلدن عدل راهنه رجوع ایدر وان
هلک الرهن عند المرتهن ثم استحق فللمستحق ان یضمن الراهن قیمته واگر رهن
مرتهن قتنده هلاک اولسه واندن صکره مستحق چقسه مستحق ایچون واردر که
دیلرسه اول رهنک قیمتی راهنه تضمین ایتدیرر ویصیر المرتهن مستوفیا رهن هلاک
اولمغله مرتهن دینی استیفا ایلمش اولور وان یضمن المرتهن مستحق دیلرسه مرتهنه
تضمین ایتدیرر زیرا مستحقک حقی قبض ایله متعدی ایتمش اولور ویرجع المرتهن
بها او بدینه علی الراهن مرتهن دخی راهن اوزرینه تضمین ایلدیکی رهنک قیمتی ایله
رجوع ایدر ویاخود دینی ایله رجوع ایدر اما قیمت ایله رجوعی راهن جهتندن تسلیم ایله
مغرور اولمسیدر اما دین ایله رجوعی تضمین ایلمکله قبضی منتقض اولوب حقی کماکان
عودت ایلمشدر **باب التصرف فی الرهن وجنایته والجنایة علیه** بو باب
نفس رهنده تصرفک ورهنک جنایتی واوزرینه اولان جنایتک احکامی
بیاننده در بیع الراهن الرهن موقوف علی اجازة المرتهن او قضاء دینه ایلمکه
راهنک رهنی بیع ایلمسی مرتهنک اجازتنه موقوفدر ویاخود دینی قضا
موقوفدر فان اجاز صار ثمنه رهنا مکانه اگر مرتهن رهنی بیعه اجازت ویرسه
اول رهنک ثمنی یرینه مکاننه رهن اولور وان لم یجز وفسخ لا ینفسخ فی الاصح اگر
مرتهن بیعه اجازت ویرمسه وبیعی فسخ ایلسه اصح روایتده بیع فسخ اولنماز
نهایت موقوف اولور مرتهنک حقی بطلاندن صیانت ایچون فان شاء المشتری

المشتری صبر الی ان یفک الرهن او رفع الامر الی القاضی لیفسخه مشتری دیلر
راهن رهنی فک ایدنجه صبر ایدر ویاخود امری یعنی واقع اولان عقد بیعی قاضی یه
واروب بیعی فسخ ایدر وصح عتق الراهن الرهن وتدبیره واستیلاده راهنک
رهنی اعتاق ایلمسی ومدبر ایلمسی واستیلاد ایلمسی صحیحدر زیرا عتق محلنده یعنی ملکه
مضاف اولدیغی حالده اهلندن صدور ایلمشدر مرتهنک عدم اذنی ایچون
راهنک تصرفی لغو اولماز چونکه اعتاق سببیله ملک رقبه زائل اولسه مرتهنک
دخی ملک یدی زائل اولور اگا بناء ملک رقبه یددن اقوادر چونکه اعلا اقوی زائل
اولنجق ادنی خود بطریق الاولی زائل اولور فان کان موسرا طولب بدینه ان حالا
اگر راهن موسر ایسه رهن باطل اولدیغی ایچون دینی طلب اولنور اگر دین حالا
ایسه واخذت قیمة الرهن فجعلت رهنا مکانه لو مؤجلا رهنک قیمتی اخذ
اولنوب رهنک مکاننه رهن قلنور حلول وقته دکین اگر دین مؤجل ایسه
وان کان معسرا سعی المعتق فی الاقل من قیمته ومن الدین وارجع به علی سیده
اگر راهن منه راهن معتق معسر ایسه یعنی مفلس ایسه عبد معتق مرتهن ایچون
سعی ایدر رهنک قیمتندن ودیندن اقلده یعنی اگر رهنک قیمتی اقل ایسه رهنک
قیمتنی سعی ایدر اگر دین اقل ایسه دین ایچون سعی ایدر وعبد سعی ایدوب مرتهنه
ویردیکی شی ایله سیدی اوزرینه رجوع ایدر یسر حالنده زیرا سیدک اضطراری
حالنده دینی قضا ایلمشدر والمدبر وام الولد فی کل الدین بلا رجوع مدبر وام
ولدکلی دین مقابلسنده سعی ایدر بعده یسر حالنده سیدی اوزرینه رجوع ایلمز
معتق بونلرک خلافی ایدر زیرا بونلرک کسبی سیدک مالیدر اول اجلدن
رجوعه قادر دکلدر در واتلافه کاعتاقه موسرا راهنک رهنی اتلاف ایلمسی
موسرا اعتاق ایلمسی کبیدر راهندن دین مطالبه اولنور حالا ایسه کل دین
اخذ اولنور مؤجلا ایسه قیمتی اخذ اولنوب رهنک مکاننه رهن وضع اولنور
اول قیمت رهنک قائم مقامی اولور وان اتلف اجنبی ضمنه المرتهن قیمته وکانت
رهنا مکانه اگر رهنی اجنبی اتلاف ایلسه مرتهن اجنبی یه رهنک قیمتنی تضمین
ایتدیرر واول قیمت اولان رهنک مکاننه رهن اولور ولو اعار المرتهن
الرهن من رهنه خرج من ضمانه اگر مرتهن رهنی راهنه عاریت ویرسه مرتهنک
ضماننندن چیقار زیرا ضمان قبض اعتباریله در صاحبنه رد ایله منتقض اولوب
ضمان مرتفع اولدی وبرجوعه یعود ضمانه راهنک عاریتدن رجوعیله ضمان
عودت ایدر وله الرجوع متی شاء هر نه زمان استرسه مرتهن ایچون عاریتدن
رجوع ایلمک واردر زیرا عقد رهن باقیدر نهایت حالنده ضمانک حکمی یوقدر
ولو اعاره احدهما باذن الاخر من اجنبی خرج من ضمانه ایضا فلو هلک فی یده

هلاك مجانا راهن ويا خود مرتهن بر برينك اذنى ايله اجنبى يه عاريت ويرسه
مرور ايدن مسئله كبى مضمون اولمقدن چيقر اگر رهن مستعيرك يدنده هلاك
اولسه مجانا هلاك اولور زيرا عاريتدر عاريت ايسه مضمون دكلدر ولكل منهما
ان يرده رهنا راهن مرتهن ايچون رهن استعار ايتمكله كان رهن ايچون رد
ايلمك واردر زيرا عقد رهنيت باقى اولمغله عقد جديده احتياج يوقدر فان
مات الراهن قبل رده فالمرتهن احق به من سائر الغرماء اگر راهن رهن
مستعارى مرتهن رد ايلمزدن مقدم فوت اولسه سائر غرمادن مرتهن
رهن احقدر زيرا حكم رهن يد مرتهنده ثابتدر اگر راهن فوت اولسه
يعنى راهن فوت اولمغله رهنى مرتهن اخذ ايله قبض عودت ايدرسه
امدى بو تقديرجه مرتهن راهنه احق اولور اجاره وبيع وهبه بونك خلافيدر
بو ذكر اولنانلرده اگر راهن ثانيا رهن ويرمزدن مقدم فوت اولسه مرتهن
غرمانك بريسى اولور ولو استعار المرتهن الرهن من راهنه او استعمله باذنه
فهلك حال استعماله سقط ضمانه عنه اگر مرتهن رهنى راهندن استعاره
ايلسه ويا خود راهنك اذنى ايله رهنى استعمال ايلسه حال استعمالنده
رهن هلاك اولسه بو تقديرجه ضمان ساقط اولور زيرا يد عاريت
ثابتدر عاريت ايسه رهنه مخالفدر اول اجلدن ضمان مرتفع اولور وان
هلك قبل استعماله او بعده فلا اگر رهن يد مرتهنده استعمالندن اول ويا خود
استعمالندن صكره هلاك اولسه ضمان ساقط اولماز زيرا استعمالندن
صكره هلاك اولمسه يد عاريت مرتفع اولوب يد رهن عودت ايلمشدر
بو تقديرجه ضمان لازم كلور وصح استعارة شئ ليرهن رهن قومق ايچون بر
شئ استعاره ايلمك صحيحدر فان اطلق اگر معير نه ايچون ونه مقدار ايچون
وكيمك قتنده رهن قويا جغنى تعيين ايلميوب اطلاق ايلسه رهنه
بما شاء عند من شاء اگر مستعير اول استعاره ايلدوكى شئ مراد ايلدوكى
شئ مقابله‌سنده ومراد ايلدوكى آدمه رهن ويرر زيرا اطلاق واجب الاعتباردر ٥ خصوصا عاريتده صحيح
وجهالت عاريتده منازعه يه مقضى دكلدر وان قيد بقدر او جنس او مرتهن
او بلد تقيد به اگر معير مقدارينى ويا خود جنسنى ويا خود مرتهنى ويا خود بلدى
تقييد ايلسه معيرك تقييد ايلدوكى شئ ايله مقيد اولور مثلا بيك درهمه
رهن وضع ايله ديسه زياده ونقصانه رهن قومق جائز اولماز وفلان جنسه
رهن ايله ديسه آخر جنسه رهن ايلسه جائز دكلدر وفلان كمسنه يه رهن
ايله ديسه آخر كمسنه يه رهن ايلسه جائز دكلدر وفلان كمسنه يه رهن ايله ديسه
آخر كمسنه يه رهن ايلمك جائز دكلدر وبروسه‌ده رهن وضع ايله ديسه

ديسه كوفه‌ده وضع رهن ايلمك جائز دكلدر فان خالف فان شاء المعير ضمن
المستعير ويتم الرهن بينه وبين مرتهنه اگر مستعير معيره بعد التقييد مخالفت
ايلسه لر معير ديلرسه مستعيره تضمين ايتديرر وعقد رهن مستعير وراهن
بينينده ومرتهن بينينده تمام اولور زيرا مستعير ضمان ايلسه اول شيئه مالك
اولور بو تقديرجه ظاهر اولور كه ملكى رهن قومش اولدر او المرتهن ويرجع المرتهن
بما ضمنه وبدينه على المستعير ويا خود معير مرتهنه تضمين ايتدورر ومرتهن خود
تضمين ايلدوكى شئ ايله ويا خود دينى ايله مستعير اوزرينه رجوع ايدر وان وافق
فهلك عند مرتهن صار مستوفيا دينه اگر معيرك قدر وجنس ومرتهن وبلده
تقييد ايلدوكى اوزره موافق اولسه ومرتهن قتنده اولرهن هلاك اولسه
مرتهن دينى استيفا ايلمش اولور او قدر قيمة الرهن اقل من الدين ويا خود
رهنك قيمتنى استيفا ايلمش اولور اگر چه رهندن اقل ايسه وطالب راهنه
بباقيه مرتهن باقى دين ايله راهنى مطالبه ايدر ووجب للمعير على المستعير مثل
الدين او قدر القيمة دينك مثلى يا خود رهنك مقدارى معير ايچون مستعير اوزرينه
واجبدر حاصل كلام اگر دين اون درهم اولسه ورهنك قيمتى اون درهم
اولسه مرتهن كلى دينينى استيفا ايلمش اولور واگر رهنك قيمتى اون بش درهم
اولوب دين اون درهم اولسه بينه مرتهن اون درهم اخذ ايلمش اولور مستعير
معير ايچون اون درهم ضامن اولور تمام قيمتى ضامن اولماز زيرا امرينه موافقت
ايدوب متعدى اولمامشدر واگر رهنك قيمتى اون درهم اولسه دين اون بش درهم
اولسه مرتهن اون درهم اخذ ايدوب باقى دين راهن اوزرينه قالور ومستعير
معيره دينيدن ايفا ايلدوكى كه اون درهمدن آنى ضامن اولور كذا فى صدر الشريعة
ولو هلك عند المستعير قبل الرهن او بعد فكه لا يضمن وان كان قد استعمله من
قبل اگر رهن مستعير قتنده قبل الرهن هلاك اولسه ويا خود فك رهن
ايلدكدن صكره هلاك اولسه ضامن اولماز اگر مستعير رهنى قبل الارتهان
استعمال ايلمش ايسه ضامن اولماز ولو اراد المعير افتكاك الرهن بقضاء
الدين المرتهن من عنده فله ذلك اگر معير مرتهنك دينى كندو قتندن قضا
ايله فك رهن ايلمك مراد ايلسه معير ايچون بو فعلى اشلمك واردر ومرتهن
تسليم ايلمكده ترددده قادر دكلدر تسليم ايدر ويرجع بما ادى على الراهن ومعير
ادا ايلديكى شئ ايله راهن اوزرينه رجوع ايدر آخر دينينى قضا ايله متبرع اولماز
زيرا بونده كندو ملكنى تخليص واردر معيرك اداسى راهنك اداسى كبى اولمش
اولور ولو قال المستعير هلك فى يدى قبل الرهن او بعد الفكاك وادعى المعير
هلاكه عند المرتهن فالقول المستعير مع يمينه اگر مستعير ديسه كه رهن بنم المده

اولدیغی ومعتبر هو ابن ملك فرشته

قبل الرهن هلاك اولدر یاخود انفکاکدن صکره هلاك اولدی دیو ادعا ایلسه
قول مستعیرکدر یمینی ایله ولو اختلفا فی قدر ما امره بالرهن به فللمعیر اکر معیر ایله
مستعیر رهنه قومق ایچون امر ایلدوکی شیئك مقدارنده اختلاف ایلسه قول
معیرکدر زیرا اصلی انکار ایدرکن معیرك ایدی وصفنی دخی انکارده قول معیرکدر
وجنایة الراهن علی الراهن مضمونة راهنك رهن اوزرینه جنایتی مضمونه در
مثلا دین بیك درهم اولسه ورهنك قیمتی ایکی بیك درهم اولسه وراهنك
جنایتی ایله رهنك قیمتندن بیك درهم ناقص اولسه مرتهن قتنده رهن هلاك
اولسه ایچون نصف دین ساقط اولور وکذا جنایة المرتهن فیسقط من دینه
بقدرها مرتهنك رهن اوزرینه جنایتی مضمونه در بو تقدیرجه جنایتی مقداری
مرتهنك دیندن ساقط اولور زیرا غیرك ملکنی اتلاف ایلمشدر امدی اتلاف
ایلدوکی مقدار ضامن اولور وجنایة الرهن علیهما رهنك جنایتی راهن و
مرتهن اوزرینه درمثلا رهن بارکیر اولسه وبرشئ باصتسه که خطا دیت
لازم کلسه مناصفه طریقیله اوزره راهن مرتهن اوزرینه واجب اولور وعلی مالهما هدر
ومرتهنك مالی اوزرینه اولان جنایتی هدر در ابو حنیفه قتنده رحمه الله خلافا لهما
فی المرتهن اما مین ایچون مرتهن قتنده خلاف واردر انلرك قتنده مرتهنك
مالنده جنایتی هدر دکلدر ولو رهن عبدا یساوی الفا بالف مؤجلة فصارت
قیمته مائة فقتله رجل وغرم مائة وحل الاجل یقبض المرتهن المائة قضاء عن
حقه ولا یرجع علی راهنه بشئ برکمسنه بیك درهمه مساوی عبدی بیك درهم مؤجله
مقابله سنده رهن قوسه انتقامندن عبدك قیمتی یوز درهم اولسه وبرکمسنه
عبد مذکوری قتل ایدوب یوز درهم غرامت چکسه اول مؤجل اولان
الفك وقتی حلول ایلسه مرتهن یوز درهمی حقین قضا ایچون قبض ایدر
وراهن اوزرینه برشئ ایله رجوع ایلمز یعنی طقوز یوز درهم ایچون رجوع ایلمز
وان باعه بالمائة بامر راهنه رجع علیه بالباقی اکر مرتهن رهنی یوز درهمه راهنك
امری ایله بیع ایلسه یوز درهمی حقنی قضا ایچون قبض ایدر باقیسه طقوز یوز
درهمدر راهن اوزرینه رجوع ایدر زیرا راهنك اذنی ایله بیع ایلمك رهنی رد
ایدوب راهن بنفسه بیع ایلمش کبی اولدی بو تقدیرجه رهن باطل
اولوب دین باقی قالدر وان قتله عبد یعدل مائة فدفع به افتکه الراهن
بکل الدین اکر بیك درهمه مساوی اولان عبد یوز درهمه معادل برعبد قتل
ایلسه ومقتول مقابله سنده قاتل اولان عبد ویرلسه راهن کلی دینی مقابله سنده
افتکاك ایدر افتکاکك معناسی رهنی ید مرتهندن اخراج وتخلیص ایلدیکدر
کذا فی المغرب وعند محمد ان شاء دفعه الی المرتهن وان شاء افتکه بالدین

بالدین امام محمد قتنده دیلرسه راهن مدفوع اولان عبدی دینی مقابله سنده
مرتهنه ویرر غیری برشئ ویرمز دیلرسه عبد جانی رهندن خلاص ایدوب دینی
ادا ایدر وان جنی الرهن خطأ فداه المرتهن ولا یرجع اکر عبد مرهون خطأ جنایت
ایلسه وعبد جانی ایچون مرتهن فدا ایلسه یعنی جنایتی سببی ایله عبد اوزرینه
لازم کلانی اعطا ایلسه مرتهن فدا ایلدوکی شیئدن برشئ ایله راهن اوزرینه رجوع
ایتمز زیرا ضمان جنایت مرتهن اوزرینه در عبد جانی ایچون فداسی رهنی اصلاح
ایچوندر دین کما کان راهن اوزرینه در عبد دخی کما کان رهندر فان ابی اکر مرتهن
فدادن ابا ایلسه دفع الراهن او فداه وراهن عبد جانی ولی جنایته دفع ایلسه
ویاخود فدا ایلسه وسقط الدین دین ساقط اولور اکر راهن عبد جانی
ویرسه وکرك فدا ایلسه ساقط اولور دین عبدك قیمتنه مساوی ویاخود
اقل ایسه اکر دیندن اکثر ایسه زیاده سی ساقط اولماز ولو مات الراهن
باع وصیه الرهن وقضی الدین اکر راهن فوت اولسه وصیسی رهنی بیع ایدوب
دینی قضا ایدر زیرا وصی قائم مقامیدر فان لم یکن وصی نصب القاضی له
وصیا وامره بذلك اکر راهنك وصیسی یوغیسه قاضی انك ایچون بر وصی
نصب ایدر ووصی یه بیع ایچون امر ایدر فصل بو فصل رهنك تغیر و زیاده سی
وبوندن غیری شول مسائل متفرقه بیاننده درکه اواخر اولنور رهن عصیرا
قیمته عشرة بعشرة فتخمر ثم تخلل وهو یساویها فهو رهن بها برکمسنه عصیری
یعنی اوزوم صیقوب شیره سی که قیمتی اون درهمدر اون درهم مقابله سنده
رهن قودی بعده اول عصیر خمر اولدی اندن صکره سرکه اولدی حال بوکه قیمتی شیره یه
مساوی اولسه بینه عشره مقابله سنده رهندر قیاس بو ایدیکه رهن باطل اوله
زیرا عصیر خمر اولدی مال متقوم اولمقدن چیقدی اما باطل تخلل ایلمامك احتمالیله در
وتخلل دخی ایلدر کما کان رهن اولمق اوزره باقی قالدر وان رهن شاة قیمتها عشرة
بعشرة فماتت فدبغ جلدها وهو یساوی درهما فهو رهن به قیمتی اون درهم ایدر
برقیون اون درهم مقابله سنده رهن قونلسه وقیون اولسه وجلدی دباغت
اولنسه اول جلدی بر درهمه مساوی اولسه اول جلدی بر درهم مقابله سنده رهندر
ونماء الرهن کولده ولبنه وصوفه وثمره للراهن رهنك نماسی ولدی وسودی و
صوفی ومیوه سی اولان شیئلر راهن ایچوندر زیرا کندی ملکندن متولد اولمشدر
ویکون الرهن مع الاصل فان هلك هلك بلا شئ واول رهندن نما اولان شیئدن
هر قنغی اولورسه اصل ایله معا رهندر اکر هلاك اولسه بلا شئ هلاك اولور
زیرا نما مقصودا تحت عقده داخل دکلدر وان بقی وهلك الاصل یفتك بحصته
من الدین ویقسم الدین علی قیمة الاصل یوم القبض وقیمة النماء یوم الفکاك فما اصاب

الاصل سقط وما اصاب النماء افتکّ به اکر نما باقی قالوب اصل هلاک
اولسه اصلک حصّه سیله نما اولان شیء رهندن اخراج اولنور و دین یوم قبضده
اصلک قیمتی اوزرینه و یوم فکاکده نمانک قیمتی اوزرینه تقسیم اولنور و شول شیکه
اصابت ایلدر ساقط اولدر و شول شیکه نمایه اصابت ایلدر اول شیء ایله نمار [شند] ا
اخراج اولنور صورت مسئله بودرکه برکمسنه آخر کمسنه یه بیک درهمه مساوی
برجاریه رهن ویروب جاریه بر ولد کتوردر پس امدی دین جاریه و ولد اوزرینه
نصفین حسابی اوزرینه تقسیم اولنور و بر محلده دخی صورت مسئله یه بویوزدن
بیان ایلمشلرکه برکمسنه یوز اللی درهمه مساوی برجاریه یی بیک درهم مقابله سنده
رهن ایلدی و جاریه بشیوز درهمه مساوی بر ولد کتوردی آندن صکره جاریه هلاک
اولدی ولد باقی قالدی دینیدن یوز درهم ساقط اولدر زیرا اکک حصه سیدر و ولد
راهنه تسلیم اولنور و مرتهن راهندن اللی درهم استیفا ایدر زیرا حصه ولددر بو
حسابی ثلث و ثلثان اعتبار اوزره در وتصح الزیادة فی الرهن ولا تصح
فی الدین فلا یکون الرهن رهنا بها رهنده زیاده صحیح اولور اما دینده زیاده
صحیح اولماز و اول رهن رهن اولماز زیاده مقابله سنده مثلا برکمسنه اون
درهم مساوی برثوبی اون درهم مقابله سنده رهن قوسه بعده برثوب دخی
کتوروب بو دخی اولکی ایله رهن اولسون دیسه صحیح اولور اما ابتدادن بشیوز درهم
استقراض ایدوب رهن وضع ایلسه و صکره دیسه که بشیوز دخی قرض ویر رهنم
بیک درهم مقابله سنده رهن اولسون دیسه صحیح دکلدر ابو حنیفه و امام محمد رح
قتنده خلافا لابی یوسف امام ابو یوسف ایچون خلاف واردر وان رهن عبدا
یعدل الفا بالف فدفع مکانه عبدا یعدلها فالاول رهن حتی یرده الی راهنه والمرتهن
امین فی الثانی حتی یجعله مکان الاول برکمسنه بیک درهمه معادل برعبدی بیک
درهم مقابله سنده رهن ایلسه بعده عبد اولک مکانه بیک درهمه معادل بر
عبدی دفع ایلسه اولکی عبدی آلوب بینه بیک درهم معادل برعبدی اولکینک
رهن ویرسه پس امدی کم اولکی عبدی راهنه رد اولنجه یه رهندر و مرتهن عبد ثانیده امیندر
شول زمانه دکین عبد ثانی اولکی یرینه رهن ایدنجه زیرا ایکیسی کندوده اولیجق ثانی
امانت اولمش اولور اما اولکنی راهنه تسلیم ایلدکده ثانی رهن اولمش اولور ولو ابرأ
المرتهن الراهن عن الدین او وهبه منه فهلک الرهن هلک بلا شیء اکر مرتهن راهنی
دیننده ابرا ایلسه و راهن دخی ابرایی قبول ایلسه و رهن مرتهن یدنده هلاک
اولسه بلا شیء هلاک اولور استحسانا و یاخود مرتهن راهنه دینی هبه ایلسه زیرا
راهنده اعتبار مجرّد قبض ایله دکلدر بلکه دین ایله بیله در زیرا رهنک ضمانی ضمان
استیفادر بوایسه بلا دین متحقق اولماز ابرا ایله ایسه باقی قالمدی و شول حکمک

حکمک ثبوتیکه ذات و صفتین اولان علت ایله اوله و صفتک برینک
زوالی ایله آخر دخی زائل اولور معلومدرکه اکر رهنی رد ایلسه و قبض ایلمسه ضمان
ضمان ساقط اولور اکر دین باقی ایسه زیرا وصفک بری زائل اولمشدرکه اول
قبضدر و بینه زمان ساقط اولور دینده ابرا ایله اکر قبض باقی ایسه وصفک
بریکه دین ایدی زائل اولدی ولو قبض دینه او بعضه منه او من غیره او شری به عینا
او صالح عنه علی شیء او احتال به علی آخر ثم هلک قبل رده هلک بالدین ویرد ما قبض
الی من قبض منه وتبطل الحوالة اکر مرتهن دینی قبض ایلسه و یاخود دیندن بعضینی
راهندن قبض ایلسه و یاخود راهندن غیریدن قبض ایلسه و یاخود اولدین ایله
برعین اشترا ایلسه و یاخود دیندن برشیء اوزرینه مصالحه ایلسه و یاخود آخر
اوزرینه اولدینی حواله ایلسه اندن صکره رهنی راهنه رد ایلمزدن مقدم رهن هلاک
اولسه دین ایله هلاک اولور و مرتهن قبض ایلدوکی شیئی کیرورد ایدر و حواله دخی باطل
اولور ابرا ایله استیفا بیننده فرق بودرکه ابرا ایله دین اصلا ساقط اما استیفا
ایله دین منعدم اولماز بلکه هر برنسی ایچون آخر اوزرینه دین ثابت اولور ایچق
طلبی ساقط اولور عدم فائده ایچون و حواله دینی اسقاط ایلمز نهایت محتال
علیهک ذمتی محیلک ذمتی مقامنه قائم اولور بو اجلدندرکه محتال علیه مفلسا فوت
اولسه محیلک ذمتنه عودت ایدر وکذا لو تصادق علی عدم الدین ثم هلک هلک بالدین
راهن و مرتهن عدم دین اوزرینه تصادق ایلسه لر اندن صکره رهن هلاک
اولسه یوقاروده مرور ایدن مسئله کبی دین ایله هلاک اولور

کتاب الجنایات

بو کتاب جنایاتک احکامی بیاننده در جنایات جمع جنایه در فقها قتلی محرمه
تخصیص ایلمشلردر شرعا و بونک تفصیلی بودرکه جانیدن صادر اولان
ضررلی فعلی برکمسنه نک نفسی اوزرینه و یاخود اطرافنه و یاخود مالنه و یاخود
عرضنه واقع اولمقدر شویله که اول فعلی مالی اوزرینه واقع اولورسه اکا غصب
تسمیه ایلمشلردر و شویله که اول ضررلی فعل عرض اوزرینه واقع اولورسه اکر
بالمشافهه یعنی یوز بیوز سویلشمک اولورسه اکا قدح واهانت دیرلر اکر
بالمشافهه دکلسه اکا غیبت دیرلر علی کلا التقدیرین اکر حکم شرعیی متضمن
اولورسه حدوددن اولور تفصیلی کتاب حدودده مرور ایلمشلردر شول
شیء که بینه و بین الله در اول فعلدن بحث ایلمک فقهدن خارجدر اول فعل
ضررکه نفس اوزرینه واقع اوله اکا تسمیه ایلدیلر و قتل دخی بش نوعدر بری
عمددر و بری خطادر و بری دخی مجرا سنه جاریدر و بری دخی سببدر قتلدر ان شاء الله
تعالی عن قریب تفصیلی کلور و اول فعل ضررکه اطراف اوزرینه واقع اولور اکا
جنایه فیما دون النفس دیو تسمیه ایلمشلردر القتل اما عمد و هو ان یقصد ضربه بما

یفرق الاجزاء من سلاح او محدد من حجر او خشب او لیطة او حرقة بنار قتیل
عمد در عمدا اجزاء متفرق اولان شئ ایله اول نفسی ضربه قصد ایلمکدر اول مفرق
اجزا اولان شئ سلاحدن اوله ویاخود محدد اوله حجردن ویاخود خشبدن اوله
ویاخود لیطه دن اوله ویاخود نار ایله حرق اوله لیطه کسر لام ایله قامشک
قشریدر زیرا عمدا قصددر وقصد ایسه فعل قلبیلدر بونک ایسه دلیل استعمال
الت قتلدر بو تقدیرجه متعمد اولمش اولور ابو حنیفه رحمه الله قتنده وعندهما بما
یقتل غالبا امامین قتنده غالبا قتل ایده جک شئ ایله ضربه قصد ایلمکدر حتی
اگر حجر کبیر ایله ویاخود خشب کبیر ایله ضرب ایلسه ابو حنیفه قتنده عمد اولماز
امامین قتنده عمددر وموجبه الاثم عمدا قتلک موجبی اخرتده اثمدر حق سبحانه
وتعالینک قول شریفنده ومن یقتل مؤمنا متعمدا فجزاؤه جهنم خالدا فیها ابدا
واقع اولمشدر ونبی علیه الصلوة والسلام سباب المؤمن فسق وقتاله کفر
بیورمشلردر وحدیث آخرده لزوال الدنیا اهون علی الله تعالی من قتل
امرء مسلم وینه نبی علیه الصلوة والسلام خطبۀ عرفاتده الا ان دماءکم ونفوسکم
محرمة کحرمة یومی هذا فی شهری هذا فی مقامی هذا بیورمشلردر والقصاص ودنیاده قصاصدر
زیرا حق سبحانه وتعالی حضرتلرینک ایت کریمه سنده کتب علیکم القصاص فی القتلی
قول شریفی واقع اولمشدر ونبی علیه الصلوة والسلام العمد قود ای موجبه
تحقیقا حق سبحانه وتعالی قتل خطاده دیت بیورمشلردر من قتل مؤمنا خطأ فتحریر
رقبة مؤمنة ودیة مسلمة الی اهله قول شریفی دلیل قطعیدر زیرا قصاص نهایت
عقوبتدر عقوبت ایسه جنایتک تناهیسنده در وتناهی جنایت ایسه عمدا
ایله در خطاده شبهه عمد واردر عینا یعنی متعینا دیمکدر شافعی قتنده متعیندر
بلکه ولیسی قصاص ایله اخذ دیتده مخیردر الا ان یعفی الا ملکه عفو اولنه یعنی ولی
قصاص عفو ایلیه ویاخود برشئ ایله مصالحه ایلیه ولا کفارة فیه کرک عمدا قتل
قتل ایدوب قصاص واجب اولسون وکرک قصاص واجب اولمسون بابا
او غلنی عمدا قتل ایلسه ویاخود برکمسنه دار حربده مسلما اولوب دار اسلامه
هجرت ایلیوب بو مقوله آدمی قتل ایلسه کفارت اولماز کذا فی النهایة واما
شبه عمد وهو ضربه قصدا بغیر ما ذکره ویاخود قتل شبه عمد اوله بو شبه
عمد شول ضربدر که قصدا اوله اما عمدا ذکر اولنان شئک غیریسی ایله اوله مثلا
عمدده سلاح ایله ومحدد ایله اوله دیمش ایدی شبه عمدده محدد اولمیه حجر وعصا
کبی وهرشئ که اجزاء تفرق ایلمیه اول شئ غیر محدددر وبزم قتمزده شول شئکه
غالبا قتل ایدر آنکله عمدا در وشول شئکه غالبا قتل ایلمز اول شئ ایله عمدک غیریدر
وبو نوعه شبه عمد تسمیه سی انک ایچوندر که بونده قصد فعل واردر یوخسه قصد

قصد قتل یوقدر نفس فعل اعتباریله عمدا اولور قتل اعتباریله خطا اولور بو محلده
آلت قتل اولماغله عدم قصدنه دلیلدر خطاء شبه العمد اولمشر اولور وموجبه الاثم
والکفارة شبه عمد قتلک موجبی اثمدر شرعا محرم اولان شئی قصد ایلدوکی ایچون
وهم کفارتدر زیرا من وجه خطادر آلته نظر ایله بو تقدیرجه حق سبحانه وتعالینک
ومن قتل مؤمنا خطأ قول شریفنک تحتنه داخل اولور وصاحب نهایه وصاحب
ایضاح دیمشلردر که اصحابمزک کتابنده بولمشزدر که ابو حنیفه قولی اوزره شبه
عمدده کفارت یوقدر زیرا بو اسم کامل ومتناهیدر تناهیسی سببندن شرع
شریف کفالتی منع ایلمشدردر والدیة المغلظة علی العاقلة لا القود شبه عمدده قاتلک
عاقله سی اوزرینه دیت مغلظ واردر قود یوقدر وهو فیما دون النفس عمد شبه
عمد نفسدن غیرنده یعنی اطرافده عمددر مثلا برکمسنه آلت غیر جارحه ایله برعضوی
جرح ایلسه یعنی اتلاف ایلسه قصاص واجبدر مادون نفسده شبه عمد یوقدر
واما خطاء اما عمد قولنه ویاخود شبه عمد قولنه معطوفدر یعنی قتلی برقاچ نوع
ایلمش ایدی بر نوعی خطاء اولان قتلدر وهو فی القصد بان یرمی شخصا
ظنه صیدا او حربیا فاذا هو ادمی معصوم خطاء ایکی قسمدر بر قسمی قصدده در
مثلا بر شخصه اوق ویا غیری شئ رمی ایلیه که اول شخصی صید ظن ایلمش اوله
ویاخود حربی ظن ایدوب اول ظن ایلدوکی حربی معصوم الدم آدم ایله رمی ایدن
کمسنه نک خطاسی فعلده دکلدر انجق خطاء قصدنده در اوفی الفعل بان یرمی
غرضا فیصیب ادمیا ویاخود خطاء فعلده در اوله مثلا بر نشان دیکوب اکا
اتمغله اوله اصابت ایلکه بونده خطا فعلده در عرض عینک ضمیله هدف یعنی
نشان معناسنه در واما ما اجری مجری الخطاء کنائم انقلب علی آخر فقتله وموجبهما
الکفارة والدیة علی العاقلة ویاخود خطا مجراسنه جاری اوله شول نایم که آخر اوزرینه
منقلب اولوب قتل ایلمک کبی خطاء قتلک وخطا مجراسنه جاری اولان قتلک
موجبلری کفارتدر وعاقله سی اوزرلرینه دیتدر واما قتل بسبب وهو ان یحفر بئرا
او یضع حجرا فی غیر ملکه بلا اذن فیهلک به انسان ویاخود بسبب قتلدر وسبب
قتل اولدر که برکمسنه کندونک ملکندن غیریده مالکک اذنسز قویو حفر ایلسه
ویاخود حجر وضع ایلسه واول حفر ویاخود وضع سببی ایله انسان هلاک اولسه
بو مقوله بسبب قتل دیمشلردر وموجبه الدیة علی العاقلة بسبب قتلک موجبی
عاقله سی اوزرینه دیتدر زیرا تلف سبب اولمشدر ومتعدیدر لا الکفارة کفارة
یوقدر زیرا بونده حقیقة قتل معدومدر لکن ضمان حقنده خطایه الحاق اولندی
وغیری حقنده اصل اوزرینه باقی قالدی وکلها توجب حرمان الارث الا هذا انواع
قتلک کلیسی حرمان ارثی موجبدر الا بسبب قتل ارثک حرمانی ایجاب ایلمز

باب ما يوجب القصاص وما لا يوجبه بو باب قصاص ايجاب ايدر
و قصاص ايجاب ايلمز قتلك احكامی بياننده در يجب القصاص بقتل من
هو محقون الدم على التأبيد عمداً قصاص واجب اولور شول كمسنه نك
قتلی سببی ايله كه تأبيداً محقون الدم اوله محقون محفوظ معناسنه در مثلا ابدی
قانی محفوظ اولان كمسنه يی عمداً قتل ايلين كمسنه يه قصاص واجب اولور فيقتل
الحر بالحر وبالعبد قاتل اولان حر حر مقابله سنده و عبد مقابله سنده قتل اولنور
شافعی قتنده حر عبد مقابله سنده قتل اولنماز والمسلم بالذمی مسلم دخی ذمی
مقابله سنده قتل اولنور شافعی قتنده قتل اولنماز ولا يقتلان بمستأمن
بل المستأمن بمثله مسلم و ذمی مستأمن مقابله سنده قتل اولنمازلر زيرا مستأمن
على التأبيد محقون الدم دكلدر بلكه مستأمن مثلی مقابله سنده قتل اولنور زيرا
بينلرنده مساوات واردر والذكر بالانثى والعاقل بالمجنون والبالغ بغيره
والصحيح بغيره وكامل الاطراف بناقصها ذكر انثى مقابله سنده و عاقل مجنون
مقابله سنده و بالغ غير بالغ مقابله سنده و صحيح مريض مقابله سنده و كامل
الاطراف ناقص الاطراف مقابله سنده قتل اولنور والفرع باصله لا الاصل
بفرعه فرع اصل مقابله سنده قتل اولنور نقدر عالی ايسه يعنی اوغل باباسی ايچون
قتل اولنور اصل فرع مقابله سنده قتل اولنماز يعنی بابا اوغل ايچون يعنی اوغل
مقابله سنده قتل اولنماز هر نقدر عالی اولورسه ده زيرا نبی عليه الصلوة
والسلامك لا يقاد الوالد بولده قول شريفی واقع اولمشدر بل تجب الدية
فی مال القاتل فی ثلث سنين بلكه مال قاتلدن ديت واجب اولور اوچ سنه ده
يعنی اول ديتی اوچ سنه ده ادا ايدر اما شافعی قتنده فی الحال ادا ايدر ولا السيد
بعبده ومدبره ومكاتبه وعبد ولده وعبد بعضه كه سيد عبدی مقابله سنده
و دخی مدبری و مكاتبی مقابله سنده قتل اولنماز و ولدينك عبدی مقابله سنده
دخی قتل اولنماز و شول عبد مقابله سنده دخی قتل اولنماز كه اول عبدك بعضيسی
كندونك و بعضيسی آخرك اوله زيرا بعضده متجزی اولماز وان ورث
قصاصاً على ابيه سقط بر كمسنه باباسی اوزرينه قصاصه وارث اولسه قصاص
ساقط اولور مثلا بابا اوغلنك اناسنی ياخود خاتوننك قرنداشنی قتل ايلسه
بابا قصاص اولنمزدن مقدم خاتون فوت اولسه بابادن قصاص ساقط
اولور زيرا اوغلی وارث اولمشدر ولا قصاص على شريك الاب او المولى
او المخطئ او الصبی او المجنون وكل من لا يجب القصاص بقتله بابا اوغلنی قتل
ايلدكده بر كمسنه قتلنده كندويه شريك اولسه اول شريك اوزرينه قصاص
يوقدر و مولی عبدينی قتلنده شريك اولان كمسنه نك اوزرينه دخی قصاص و

مخطئنك شريكی اوزرينه دخی قصاص يوقدر و صبينك و مجنونك شريكی اوزرينه
دخی قصاص يوقدر و قتلی ايله قصاص واجب اولميانلرك جمله سی شريك
اولنسه دخی قصاص يوقدر وان قتل عبد الرهن لا يقتص حتى يحضر الراهن والمرتهن
اگر رهن قونيلان عبد قتل اولنسه قاتلی قصاص اولنماز راهن و مرتهن حاضر
اولمينجه زيرا مرتهنك ملكی دكلدر كه قصاص تولی ايليه و اگر راهن يالكز تولی ايليه
مرتهنك حقی باطل اولمق لازم كلور رهن امدی حق مرتهن رضاسيله ساقط
اولمق ايچون اجتماعلری شرط قلندی وان قتل مكاتب عن وفاء وله وارث مع
سيده فلا قصاص اگر عبد مكاتب عن وفاء قتل اولنسه حال بو كه اول
مكاتبك سيدی ايله وارثی اولسه قاتلی ايچون قصاص يوقدر زيرا صحابه كرام
رضوان الله تعالى عليهم اجمعين اول مكاتبك موتی حراً ميدر يوخسه عبداً ميدر ديو
اختلاف ايلديلر حضرت علی وابن مسعود رضی الله عنهما قولی اوزره اگر عبداً قتل
اولنمش ايسه قصاص مولی ايچوندر حق كيمك ايدوكنده شبهه اولدی قصاص
ايسه اول شبهه ايچون مندفع اولدی وان لم يكن وفاء يقتص سيده اگر وفاء قتل
اولنمش ايسه قاتلنی سيدی قصاص ايدر كرك وارثی اولسون كرك اولمسون
برابردر بلا اثبات عبد قتل اولنمشدر وكذا ان كان وفاء ولا وارث غير سيده اگر
عبد وفاء قتل اولنوب سيدندن غيری وارثی اولمسه كذلك مولاسی قصاص
ايدر ابو حنيفه وابو يوسف قتنده رحمهما الله خلافاً لمحمد امام محمد ايچون خلاف واردر
انك قتنده قصاص يوقدر سبب استحقاق متخلف اولدی اگر حراً قتل اولنمش
ايسه ولا جهتندن مستحق اولور و عبداً قتل اولنمش ايسه ملك جهتندن مستحق
اولور بو تقديرجه حال مشتبه اولوب مستحق اولماز زيرا اختلاف سبب اختلاف مستحق كبيدر اصلا
ساقط اولوب شول كمسنه كبی اولور كه آخر كمسنه يه شو جاريه يی بكا بيع ايله بو قدر
اقچه ديسه و مولاسی دخی سكا تزويج ايلدم ديسه اول جاريه نك وطئی اكا حلال
اولماز زيرا سبب مختلف اولمشدر ولا قصاص الا بالسيف قصاص يوقدر
الا سيف ايله در زيرا نبی عليه الصلوة والسلام لا قود الا بالسيف زيرا نبی
عليه السلام بيورمشلردر يعنی لا قود يستوفى الا بالسيف ديمكدر و صحابه كرام
رضوان الله تعالى عليهم اجمعين الا بالسلاح ديو زياده ايلمشلردر ولاب المعتوه
ان يقتص من قاطع يده وقاتل قريبه معتوهك باباسی ايچون قصاص ايلمك
واردر شول كمسنه يی كه معتوهك يدنی قطع ايلدر وياخود قريبنی قتل ايلدر وان
يصالح لا ان يعفو دخی بر شیء ايله مصالحه ايلمك واردر اما عفو ايلمك يوقدر بلا
عوض معتوهك حقنی ابطال ايلديكی ايچون والصبی كالمعتوه و صبی معتوه كبيدر
ما ذكر نك جميعنده والقاضی كالاب هو الصحيح قاضی بابا كبيدر روايت

صحیحدر وكذا الوصي الا انه لا یقتص في النفس وصي حقنده اب كبیدر الا نفسده
قصاص ایلمز زیرا ولایت قصاص ولایت نفسه تابعدر اول ایسه ابه مخصوصدر
ومن قتل وله اولیاء كبار وصغار فللكبار الاقتصاص من قاتل قبلك كبر الصغار
بر كمسنه قتل اولنسه واننك كبار اولیاسي اولسه قتل ایدن كمسنه صغار بیوك
اولمزدن مقدم قصاص ایلمك اولیاء كبار ایچوندر یعنی اولیاء كبار قاتلی قصاص ایدر
ابو حنیفه قتنده خلافا لهما امامین ایچون خلاف واردر انلرك قتنده صغار بالغ
اولمینجه قاتلی قصاص اولنماز ولو غاب احد الكبار ینتظر اجماعا اكر اولیاء كبارك
بر غائب اولسه حاضر اولمیجه انتظار اولنور اجماعا جائزدر كه اول غائب اولان
آنی عفو ایلیه ومن قتل بحدیدة المر اقتص منه ان جرحه شول كمسنه كه مرّ دمري
ایله قتل اولنسه اكر جرح ایلمش ایسه قصاص اولنور مرّ فتح میم وتشدید ایله
تركیده بل دیدكلری شیدر وان بظهره او بعصاه فلا وعلیه الدیة اكر او بلك ظهری ایله
ویاخود عصا ایله قتل اولنسه قاتلی قصاص اولنماز واوزرینه دیت لازمدر ابو حنیفه
قتنده وعندهما یقتص اما امامین قتنده قصاص اولنور وكذا الخلاف في كل مثقل
وفي التغریق والخنق جمله مثقلده وتغریق وخنقده اولان خلاف یقاروده مرور ایدن
خلاف كبیدر مثلا مثقل ایله قتل ایلسه وصویه غرق ایلسه وبوغسه امام
اعظم قتنده قصاص اولنماز اما امامین قتنده قصاص اولنور ابو حنیفه حضرتلرینك
دلیلی بودر كه قصاص محض عمده تعلق اولنور وتعلق ایدر اول محض عمد ایسه
آلت جارحه ایله ظاهر وباطناً بنیه یی نقض ایدر بولنمدر قصاص ایسه سیف ایله
استیفادر بو تقدیرجه متماثل اولماز وان تكرر منه قتل به اجماعا اكر مثقل ایله وتغریق
وتخنیق قاتلده مكرر اولورسه یعنی برقاج دفعه بو مقوله كاری بولنمش ایسه اجماعا
خنیق ایله قتل اولنور حاكم اولان كمسنه بو مقوله آدمی سیاسة قتل ایدر زیرا
ساعی بالفساددر ولا قصاص في القتل بموالات ضرب السوط قامچی ایله ضرب بربرینه
اولاشدرمغله قتلده قصاص یوقدر مثلا بر كمسنه قامچی ایله قتل ایدنجه ضرب ایلسه
قاتلی قصاص اولنماز انجق دیت ویرر ومن جرح فلم یزل ذا فراش حتی مات
اقتص من جارحه بر كمسنه جرح اولنسه حتی فوت اولنجیه دكین صاحب فراش
اولمقدن زائل اولمسه جارحی قصاص اولنور زیرا سببی موجوددر واذا
التقی الصفان من المسلمین واهل الحرب فقتل مسلم مسلما ظنه حربیا فعلیه الدیة
والكفارة لا القصاص قچن مسلمین واهل حربدن ایكی صاف بربرینه ملاقی اولسه لر
وبر مسلم بر مسلمی حربی ظن ایدوب قتل ایلسه قاتلك اوزرینه دیت وكفارت
لازمدر قصاص لازم دكلدر زیرا خطانك بر نوعیدر ومن مات بفعل نفسه
وزید وحیة واسد فعلی زید ثلث دیته بر كمسنه نك كندو فعلی وزیدك فعلی

فعلی ویلان وارسلان فعلی ایله اولسه زید اوزرینه ثلث دیت لازمدر مثلا
بر آدم ابتدا كندو باشنی شق ایلسه بعده زید اول آدمی مجروح ایلسه بعده یلان
صوقسه وبعده ارسلان مجروح ایلسه زیدن ثلث دیت لازمدر متوفانك فعلی
دنیاده هدردر آخرتده معتبردر حتی انكله آثم اولور وزیدك فعلی خود دنیاده وآخرتده
معتبردر احوال اوچ جنس اولدی بر جنسی مطلقا هدردر وبر جنسی معتبردر وبر جنسی وجه در
ومن وجه هدر دكلدر كه اول كندو فعلیدر بو تقدیرجه زید اوزرینه ثلث دیت لازم
اولور ونوادرده ذكر اولنمشدر كه ابو حنیفه وامام محمد رحمهما الله قتنده بو آدم غسل
اولنور زیرا كندو فعلنك اثری غیر معتبردر باغی منزله سنده اولمش اولور ومن
شهر على المسلمین سیفا وجب قتله ولا شیء بقتله بر كمسنه مسلمین اوزرینه قلیج چیقرسه
قلیجی غمندن اخراج ایدوب اوزرلرینه سل ایلسه اول كمسنه نك قتلی واجب اولور
زیرا النبي علیه الصلوة والسلام من شهر على المسلمین سیفا اطل دمه ای اهدر قول
شریفی واقع اولمشدر واول سل سیف ایدن كمسنه قتل ایدنه برشی یوقدر زیرا باغی
اولمشدر ولا في قتل من شهر على آخر سلاحا لیلا او نهارا في مصر او غیره او شهر علیه
عصا لیلا في مصر او نهارا في غیره فقتله المشهور علیه وهي شول كمسنه قتلده بر
شی یوقدر مثلا بر كمسنه آخر اوزرینه شهرده ویاخود شهردن غیریده بر كیجه ویاخود
كوندزده سلاح چیقرسه وهجوم ایلسه ویاخود شهرده كیجه ده عصا ایله اوزرینه
هجوم ایلسه ویاخود شهردن غیریده كوندز عصا ایله هجوم ایلسه ومشهور علیه كه
اوزرینه سلاح وعصا ایله هجوم اولنان كمسنه در هجوم ایده نی قتل ایلسه برشی
لازم كلمز ولا على من قتل من سرق متاعه لیلا واخرجه ان لم یمكنه الاسترداد بدون
القتل وهو برشی یوقدر شول كمسنه اوزرینه كه متاعنی كیجه ایله سرقه ایلدیكی شیئی
اخراج ایلسه اكر قتلدن غیر ایله استرداد ممكن اولمیوب سارقی قتل ایلسه
برشی لازم كلمز اكر سرقه ایلدوكی اسباب قتلدن غیری ایله استرداد ممكن ایسه
قتلی ممنوعدر ویجب القصاص على قاتل من شهر عصا نهارا في مصر او شهر سیفا وهو
ولم یقتل ورجع قصاص واجب اولور شول كمسنه قاتلی اوزرینه كه اول كمسنه
شهرده كوندز عصا ایله هجوم ایلدر ویاخود سل سیف ایدوب ضرب ایلدی و
قتل ایلمیوب رجوع ایلدر مثلا بر آدم بر كمسنه نك اوزرینه شهرده كوندز عصا
ایله هجوم ایلسه ویاخود قلیج چیقاروب ضرب ایلسه لكن قتل ایلمیوب رجوع
ایلسه بعده مضروب اولان كمسنه قالقوب اردندن ایریشوب قتل ایلسه
قاتله قصاص واجب اولور زیرا بعد الضرب منصرف اولمغله عصمت عودت
ایلمشدر بوندن صكره قتل ایلمكله شخص معصومی قتل ایلمش اولور بو تقدیرجه
قصاص واجب اولور ولو شهر مجنون او صبي على آخر سیفا فقتله آخر عمدا فعلیه

الدیة فی ماله اگر مجنون ویاخود صبی بر آخرك اوزرینه سل سیف اولسه اول
آن ده عمداً المجنونی ویاخود صبی یی قتل ایلسه قاتلك اوزرینه کندونك مالندن
دیت لازم کلور زیرا نفس معصومی قتل ایلمشدر قاتلك اوزرینه بو قدر واردر که
قصاص واجب اولماز مبیح اولان شئ که دفع شردر موجود اولمغله دیت لازم کلور
ولو قتل جملاً صال علیه ضمن قیمته اگر بر کمسنه نك اوزرینه بر دوه حمله اولسه واول
کمسنه دوه یی قتل ایلسه قیمتنی ضامن اولور زیرا دابه فعلی اصلا غیر معتبردر باب
القصاص فیما دون النفس بو باب نفسدن غیری اولان قصاصك احکامی
بیانندهدر واطرافده قصاص مشروعدر زیرا جزء کله تابعدر وحق سبحانه
وتعالینك ؛ والجروح قصاص ؛ قول شریفی مادون النفسده قضا مشروع
اولدیغنه دلیل قویدر هو فی ما یمکن فیه حفظ المماثلة اذا کان عمداً فیقتص بقطع الید
من المفصل وان کانت اکبر من ید المقطوع مادون قصاص شول شیئدرکه
اول شیئده مماثله ممکن اوله قچن عمداً اولسه پس امدی مفصلدن قطع ید مقابله سنده
قصاص اولنور اگر ید قاطع ید مقطوعدن بیوك ایسه مفصلدن قطع ایلمشر
ایسه آنی ده مفصلدن قطع ایله قصاص ایدرلر زیرا مماثله واردر اما نصف
ساعدن قطع ایلمش اولسه قصاص اولنماز زیرا حفظ مماثله ممکن دکلدر وکذا
الرجل رجل یعنی ایاق ده بویلهدر اگر مفصلدن اولور ایسه اما نصف ساقدن
اولسه قصاص اولنماز زیرا حفظ مماثله ممکن دکلدر وفی مارن الانف یقطع الید
قولنه معطوفدر مارن انفی یعنی بورنینك یوموشغنی عمداً قطع ایلسه قصاص
اولنور اگر قصبه سنی قطع ایلسه قصاص اولنماز زیرا حفظ مماثله ممکن دکلدر
وفی الاذن قولاق قطعنده ده قصاص اولنور وفی العین ان ذهب ضوءها و
هی قائمة وکوزده ده قصاص اولنور قچن ضوءی کیدوب کوزینك قائم اولسه
لا ان قلعت کوز قلع اولنسه قصاص اولنماز زیرا حفظ مماثله دکلدر فیجعل
علی الوجه قطن رطب وتقابل العین بمرآة محماة حتی یذهب ضوءها
عینین حفظ مماثله طریقی اوزره قصاصك طریقنی بیان ایدوب مثلا ضاربك
وجهی اوزرینه یاش پنبه یی تا ضوءی کیدنجه کوزینه مقابل طوتهلر اگر بر کوزی اوبر
کوزنی محکم باغلیهلر واوزرینه پنبه قویهلر بو حادثه حضرت عثمان رضی الله عنه
واقع اولوب صحابه کرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین ایله مشاوره ایلدکده
حضرت رضی الله عنه بو منوال اوزره قصاص اولنمسنی بیان بیورمشدر وفی
کل شجة تراعی فیها المماثلة کالموضحة وهر باش یارغنده قصاص واجبدر ایله
شجه که انده مماثله رعایت اولنه موضحه شول باش یارغنهدر که کمیك ظاهر
اوله ان شاء الله تعالی اشاغیده بیانی کلور یعنی مماثله رعایت اولنان باش

باش یارغنك کلیسنده قصاص واجبدر ولا قصاص فی عظم سوی السن
فیقطع ان قلع ویبرد ان کسر دیشدن غیری کمکده قصاص یوقدر ضاربك دیشنی
قلع اولنور اگر مضروبك دیشنی قلع ایلمش ایسه وایکه ایله ایکه لنور برابر اولنجه اگر کسر
ایلمش ایسه ولا بین طرفی ذکر وانثی وحر وعبد او طرفی عبدین ذکر وانثی وایکی عبد وحر وعبد
طرفیلرنده قصاص یوقدر مثلا بر ارکك آدم بر خاتون طرفندن بر برینی قطع ایلسه
ویاخود خاتون ارکك ادمك بر برینی قطع ایلسه ویاخود بر حر بر عبدك ویاخود بر
حرك بر برینی قطع ایلسه ویاخود ایکی بری اخرك اطرافندن بر برینی قطع ایلسه قصاص
اولنماز زیرا اطراف اموال حکمندهدر قیمتده تفاوت واردر مماثله ممکن دکلدر ولا
فی قطع ید من نصف الساعد نصف ساعددن واقع اولان قطع یدده قصاص
یوقدر زیرا حفظ مماثله ممکن دکلدر ولا فی جائفة برئت اوکولان یعنی اییو اولان جائفهده
ده قصاص یوقدر زیرا جائفه نك اوکولمسی نادردر جائفه اول شیئه درلر که جوفه
ایرشمش اوله اول جائفهده حفظ مماثله ممکن دکلدر ولا فی اللسان ولا فی الذکر الا ان قطعت
الحشفة فقط لسانده وذکرده قصاص یوقدر مگر که انجق حشفه قطع اولنمش اوله زیرا حشفه
قطع اولنجق حفظ مماثله ممکندر وطرف المسلم والذمی سواء مسلم وذمی نك طرفی برابردر
زیرا ارشده مابینلرنده مساویدر قصاص جاریدر وخیر المجنی علیه بین القصاص
واخذ الارش لو کانت ید القاطع شلاء او ناقصة الاصابع مجنی علیه قصاص
ایله ارش بیننده مخیردر اگر ید قاطع شلاء ویاخود ناقصة الاصابع اولور ایسه
مثلا بر کمسنه الی شلا اولوب ویاخود بر مقلری ناقص اولسه بر کامل الی
قطع ایلسه مقطوع الید اولان مخیردر دیلر ایسه قصاص ایدر دیلر ایسه ارشنی
اخذ ایدر زیرا کاملا استیفا ممکن دکلدر ورأس الشاج اصغر واکبر لتستوعب
الشجة ما بین قرنیه وقد استوعب ما بین قرنی المشجوج ویاخود شاجك یعنی
باش یارجینك باشی کوچك ویاخود بیوك اوله وشجه ناحیه رأسی استیعاب
ایلمیه کبیر اولمغله وحال بو که شجه مشجوجك یعنی باشی یاریلان کمسنه نك رأسنی
استیعاب ایلمشدر صغیر اولمغله حاصل کلام حق اوزره استیفا ممکن اولمامغله
مخیر اولور دیلر ایسه قصاص ایدر دیلر ایسه ارشنی اخذ ایدر فصل ویسقط
القصاص بموت القاتل قاتلك موتی ایله قصاص واقع ساقط اولور زیرا
محل فوت اولمشدر وبعفو الاولیاء وبصلحهم علی مال وان قل ویجب حالاً
وده ولیلرك عفوا ایله قضا ایله قصاص ساقط اولور وولیلرك مال اوزرینه
صلحلری ایله ده قصاص ساقط اولور اگر اول مال قلیل ایسه واو لمصالحه اولان
مال حالاً واجب اولور اگر حالاً ومؤجلاً ذکر اولنمامش ایسه وبصلح بعضهم
اوعفوه وولیلرك بعضینك صلحی ایله ویاخود بعضینك عفوی

ایله ساقط اولور ولمن بقی حصته من الدیة فی ثلث سنین علی القاتل
هو الصحیح ورثه دن باقی قلان کمسنه دیتدن حصته اوج سنه یه دکندر
یعنی حالاً دکل دیت ایچون وریلان مال قاتل اوزرینه در صحیح اولان حق بودر
وقیل علی العاقلة وقیلدیکه دیت عاقله سی اوزرینه در ولو قتل حر وعبد شخصاً
فامر الحر وسید العبد رجلاً بالصلح عن دمها بالف فصالح فهی نصفان
بر حر وبر عبد اشتراک اوزره بر شخصی قتل ایلسه لر پس امدی حر
وعبدک سیدی بر رجله بو ایکیسنک قاتندن بیک درهمه صلح اولمغه امر
ایلسه لر واول رجل خصم صلح ایلسه واول الف نصفین در یعنی نصفی حر اوزرینه ونصفی
عبدک سیدی اوزرینه در زیرا بیک درهم قصاصه مقابلدر علی السویه تقسیم
اولنور ویقتل الجمع بالفرد بر جماعت بر آدم مقابله سنده قتل اولنور قیاس
بوایدیکه قتل اولنمیه زیرا مساوات بولنمامشدر اولور لکن اجماع صحابه کرین رضوان الله
تعالی علیهم اجمعین واقع اولمشدر اول اجلدن قیاس ترک اولندی روایت
اولنمشدرکه اهالی صنعادن یدی کمسنه بر آدمی قتل ایلدیلر حضرت عمر رضی الله
تعالی عنه یدیسنی خصم قتل ایلدر اهالی صنعانک جمله سی اجماع ایلمش اولسه لر
جمله سنی قتل ایدردم دیو بیورمشلردر محضر صحابه ده بو سوزی سویلدی
بر فرد انکار ایلمدی بو تقدیرجه اجماع امت مقامنه قائم اولدی والفرد بالجمع
اکتفاء ان حضر اولیاؤهم فرد جمع مقابله سنده قتل اولنور اکتفا مقتوللرک
ولیلری حاضر اولورلر ایسه یعنی قتل ایله اکتفا اولنوب دیت لازم کلماز
وان حضر واحد قتل له وسقط حق البقیة اگر مقتوللرک ولیلرندن بری حاضر
اولورسه قاتل اولان شخص ولینک بری حاضر اولدوغی ایچون قتل اولنور
باقی قلانلر ولیلرک حقی ساقط اولور محل استیفا فوت اولدوغی ایچون
ولا تقطع یدان بید وان امرّ سکیناً فقطعا معاً بل یضمنان دیتها برید مقابله سنده
ایکی ید قطع اولنماز انجق اول مقطوع اولان یدک دیتنی ضامن اولورلر زیرا
بونلرک هر بری کامل ال قطع ایلمسوب انجق بر الک بعضینی قطع ایلمشدر
حفظ مماثله ممکن دکلدر فان قطع رجل یمنی رجلین فلهما قطع یمینه ودیة
بینهما ان حضرا معاً اگر بر رجل ایکی رجلک صاغ اللرینی قطع ایلسه
اول مقطوع الیدا اولانلر ایچون وار درکه قاطعک صاغ النی قطع ایدوب
وبر الک دیتی که نصف دیتدر مابینلرنده مناصفه اوزره تقسیم ایده لر اگر قطع
یدده ایکیسی حاضر اولورلر ایسه وان حضر احدهما وقطع فللآخر الدیة واگر مقطوع
الیدا اولانک بری حاضر خصمک النی قطع ایلسه حاضر اولمیان آخر ایچون دیت
واردر بر الک دیتنی کامل حاضر اولمیان آلور زیرا حاضر اولان حقنی استیفا

الصنعاء صادک فتحی ونونک سکونیله والفک مدّیله قصبهٔ یمن در س وان قولی

استیفا ایلمشدر غیری علاقه سی قالمامشدر ثانینک حقی باطل فالمغبن بر الک
دیتنی کامل آلمور اگر قاطع اولان رجل بر آدمک صاغ النی وبر آدمک صول النی
قطع ایلسه انلردن صاغ وصول النی قطع ایدرلر دیت النماز وصح اقرار العبد
بقتل العمد ویقتص به عبدک عمداً قتل ایلدیکنه اقراری صحیح اولور واول عبد اقرار
ایله قصاص اولنور ومن رمی رجلاً عمداً فنفذ الی آخر فماتا اقتص للاول وعلی عاقلته
الدیة للثانی بر کمسنه عمداً بر رجل رمی ایلسه اول رجلدن بر آخره کچوب ایکیسی خصم
فوت اولسه اولکی ایچون قصاص اولنور ثانی ایچون رامینک عاقله سی اوزرینه دیت
لازم اولور زیرا اولکیسی عمداً در وثانی ایسه خطانک ایکی نوعندن بریدر یعنی
فعلده خطادر کانه حربیه رمی ایدوب مسلمانه اصابت کبی اولدی وفعل واحد
اثرینک تعددی ایله متعدد اولور فصل ومن قطع ید رجل ثم قتله اخذ بهما مطلقاً
ان تخللهما برء بر کمسنه بر رجلک النی قطع ایلسه اندنصکره قتل ایلسه اول
کمسنه قطع وقتل ایله اخذ اولنور مطلقاً اگر قطع ایله قتل بینینه بر تخلل ایدر که
ایکیسی خصم عمداً اولسون وکرک خطا اولسون وکرک مختلفین اولسون والآ فان اختلفا
عمداً وخطاءً اخذ بهما اگر بر تخلل ایلمامش ایسه وعمداً وخطا اولمقده مختلف اولورلر یا خود
قطع مقابله سنده قصاص اولنور خطا قتل ایچون دیت نفس اخذ اولنور اگر
قطع خطا اولوب قتل عمدا اولور ایسه یدک دیتی اخذ اولنور وقتل ایچون قصاص
اولنور لا ان کانا خطائین بل تکفی دیة اگر قطع وقتل خطا اولسه لر ایکیسی ایله
اخذ اولنماز بلکه دیت واحده کفایت ایدر که اول دیت نفسدر دیت قطع
دکلدر وفی العمدین یؤخذ بهما قتل وقطع عمداً اولدقده ایکیسی ایله معاً اخذ اولنور ابو
حنیفه قتنده وعندهما یقتل فقط امامین قتنده قطع اولنمیوب انجق قتل اولور ولو
ضرب مائة سوط فبرء من تسعین ومات من عشرة وجبت دیة فقط اگر
بر کمسنه یه بر رجل یوز قامچی ضرب ایله طقسان ضربین اثر جراحت ظاهر
اولمه وصکره ضرب ایلدیکی اون قامچیدن فوت اولسه انجق دیت واجب اولنور
وان جرحه وبقی الاثر ولم یمت یجب حکومة عدل اگر یوز قامچی اوردقده جرح
ایله بعد البرء اثر جراحت باقی قالسه وفوت اولمسه حکومة عدل واجبدر
ان شاء الله تعالی دیاة محلنده حکومت عدلک بیانی کلور ومن قطعت یده
عمداً فعفی عن القطع فمات منه فعلی قاطعه دیة فی ماله شول کمسنه نک که الی
قطع اولنه مقطوع الید اولان کمسنه قطعدن عفو ایلسه واول قطعدن فوت
اولسه قاطعک اوزرینه کندو مالندن دیت واجبدر ابو حنیفه رحمهما الله قتنده
وعندهما هو عفو عن النفس امامین رحمهما الله قتنده مقطوعک عفوی نفسدن
عفودر قاطع اوزرینه بر شی لازم کلمز وان عفی عن القطع وما یحدث منه او عن الجنایة

عکسی اولسه ایکیسی ایله خصم اخذ اولنور ایسه
اگر قطع عمدا اولوب قتل خطا او
صح

فهو عفو عن النفس اجماعًا اگر قطعدن عفو ایله و قطعدن حادث اولان
شیئدن عفو ایله و یاخود جنایتدن عفو ایله اول عفو اجماعًا نفسده
عفودر قاتل اوزرینه برشیء لازم کلمز والعمد من کل المال والخطاء من ثلثه
عمدده کل مالدن عفودر خطاده ثلث مالدن عفودر زیرا عمدک وجوبی قوددر
مال دکلدر حق ورثه تعلق ایلمز عفو تمام اوزره در اگر خطا اولسه اول عفو
دیتدن عفودر ثلثدن اعتبار اولنور زیرا دیت مالدر ورثه نک حقی تعلق ایدر
بونده عفو دیتدن ثلثدن صحیح اولور والشجّ کالقطع باش یارغی قطع کبیدر
یعنی شجّه دن عفو نفسدن عفو دکلدر ابو حنیفه قتنده اما امامین قتنده نفسدن
عفودر وان قطعت امرأة ید رجل فتزوّجها علی یده ثم مات فعلیه مهر مثلها
وعلیه الدیة فی مالها ان عمدًا وعلی عاقلتها ان خطاء اگر بر خاتون بر رجلک
الینی قطع ایلسه اول مقطوع الید آنلک دیتی مهر المق اوزره اول خاتونی تزوج
ایلسه اندن صکره اول رجل قطع یددن فوت اولسه رجلک اوزرینه مهر
مثل لازم کلور آنلک دیتی لازم کلمز و خاتون اوزرینه کندو مالندن دیت لازم
کلور اگر عمدًا قتل ایلمش ایسه واگر خطا ایسه دیت ید عاقله سی اوزرینه لازم
کلور وان تزوجها علی الید وما یحدث منها او علی الجنایة ثم مات فعلیه مهر المثل
فی العمد اگر مقطوع الید اولان کمسنه آنلک دیتی اوزرینه و اول قطعدن حادث
اولان شیء اوزرینه قاطعه اولان خاتونی تزوج ایلسه و یاخود جنایت اوزرینه
دیمنک معناسی خاتون اول کمسنه یه جنایتدن اوزریکه واجب اولانی
مهرم اولسون دیه زوج هم قبول ایلسه اندن صکره فوت اولسه زوجک
اوزرینه مهر مثل لازم اولور عمدده زیرا آدم قصاص اوزرینه تزوج ایلمشدر بو
ایسه مال دکلدر مهره صالح اولنماز بو تقدیرجه مهر مثل واجب اولور ویرفع
عن العاقلة مقداره فی الخطاء والباقی وصیة لهم خطاده مهر مثل مقداری شیء عاقله
سندن رفع اولنور اگر مهر مثل دیتدن اقل ایسه و دیتدن باقی قلانی عاقله
ایچون وصیتدر فان خرج من الثلث سقط والا فقدر ما یخرج منه اگر مهر
مثلدن باقی قلان ثلثدن چیقرسه عاقله دن ساقط اولور واگر ثلثدن چیقمز
ایسه ثلثدن خارج اولان مقداری ولیسه ادا ایدرلر حاصل کلام خطاده
دیتی عاقله سی اوزرینه لازم کلور ایدی مهر مثلی اخراج اولنوب باقیسی لازم
کلور اول ایسه وصیتدر اگر ثلثدن چیقرسه عاقله دن ساقط اولور ثلثدن
ثلثدن چیقمز ایسه ثلث حساب اولنوب بقیه سی عاقله سی اوزرینه لازم کلور
وکذا الحکم عندهما فی الصورة الاولی اما امامین قتنده هم حکم بویلجه در زیرا بدن
عفو اول قطعدن حاصل اولاندن عفودر اما امامین قتنده ایکی فصلده هم

هم جوابدر متفقدر مثلا بر فصلده که ید اوزرینه تزوجدر و بر فصلده ید
اوزرینه و اول قطعدن حادث اولان شیء اوزرینه و یاخود جنایت اوزرینه
تزوجدر ومن قطعت یده فمات بعد ما اقتص له من القاطع قتل قاطعه
بر کمسنه نک الی قطع اولسه قصاص اولندقدن صکره فوت اولسه اول
کمسنه نک الینی قطع ایدن قتل اولنور مثلا بر رجل بر رجلک الینی قطع ایلسه
قاطعک الی قصاصًا قطع اولنسه بعده مقطوع اول فوت اولسه مقطوع
ثانی هم قتل اولنور زیرا قاطع اولدر ومن قتله ولی عمدًا فقطع ید قاتله ثم عفی عن
عن القتل فعلیه دیة الید بر کمسنه عمدًا قتل اولنسه و آنک ولی وولی
قاطعک یدنی قطع ایلسه صکره قتلدن عفو ایلسه ولی اوزرینه الک
دیتی لازم اولور ابو حنیفه قتنده ومن قطعت یده فاقتص من قاطعها فسری
الی نفسه فعلیه دیة النفس خلافا لهما فیهما بر کمسنه نک الی قطع اولنسه
مقطوع الید قاطعنی بلا حکم قاضی قصاص ایلسه و قطع نفسه سرایت
ایدوب فوت اولسه مقطوع اولک اوزرینه دیت نفسی لازم کلور زیرا
اول قطع ید قصاصًا اولمامشدر بلا حکم شرع اولان شیئک سرایتی ایچون
دیت نفس لازم کلور اما امامین ایچون ایکی صورتده هم خلاف واردر اندک
قتنده برشیء لازم کلمز **باب الشهادة فی القتل واعتبار حالته** بو باب قتلده
اولان شهادتک احکامی و اعتبار حالی بیاننده در مصنفک اعتبار حالی قولی
انی یه اشارتدر اعتبار حالت رمی یه در وصولی دکلدر القود یثبت للوارث
ابتداء لا بطریق الارث قصاص ابتداء وارث ایچون ثابت اولور اما
ارث طریقیله وارث اولماز واصل خلاف بودر که استیفای قصاص حق
ورثه در ابو حنیفه رح قتنده و حق میتدر اما امامین رح قتنده کذا فی النهایة والبزعی
فلا یکون احدهم خصمًا عن البقیة فیه فحینئذ قصاص ابتداء ورثه نک حقی اولسه ابو
حنیفه رحمة الله قتنده اولور ورثه دن اثبات قصاصده بغیر وکالة خصم اولنماز
بخلاف المال مال بونک خلافیدر هر شیئک که ورثه بطریق الارث مالک
اولسه ورثه نک بری خصومتده برینک قائمقامیدر حتی ورثه نک بری برکمسنه نک
اوزرینه ترکه دن برشیء دعوی ایلسه و بینه اقامت ایلسه جمیعنک حق ثابت
اولور سائری تجدید دعوایه احتیاج اولماز و بینه بویله در بر کمسنه ورثه دن برینک
اوزرینه دعوی ایلیوب اقامت بینه ایلسه جمله سنک اوزرینه ثابت اولمش اولور
و ورثه شیئی بطریق الخلاف مالک اولهلر ایچلرندن بری باقی اذنی بوغیکن اثبات
قصاصده خصم اولنماز فلو اقام احد ابنین حجة بقتل ابیهما عمد والاخ غائب
لزم اعادتها بعد عود الغائب خلافا لهما وفی الخطاء والدین لا تلزم ایکی اوغلنک

برر بابالرینک عمدًا قتلنه حجت اقامت ایلسه وآخر یعنی اول براوغلی غائب
اولسه غائب عودت ایلدکدن صکره اعادهٔ حجت ایلمک لازمدر ابوحنیفه قتنده
حاصل کلام حاضر اولان اوغلی اول براوغلی غائب ایکن استیفای قصاص ایلمکه
قادر دکلدر بلکه قاتلی حبس ایتدیرر امامین ایچون خلاف واردر ورثه نک بری
بقیهٔ ورثه ایچون اثبات قصاصده خصم اولور غائب عودت ایلدکده اثبات
بینه لازم اولماز غائب حاضر اولدقده اولکی بینه ایله قصاص ایدرلر اما خطأ قتلده
ودیتده غائب کلدکده اعادهٔ حجت لازم دکلدر زیرا بونلرک مالدر ولو برهن
القاتل علی عفو الغائب فالحاضر خصم ویسقط القود اکر قاتل غائب اولان
ورثه نک عفوی اوزرینه برهان اقامت ایلسه حاضر اولان ورثه خصمدر بینه سنی
استماع ایدر وقصاص ساقط اولور زیرا قاتل قصاصک سقوطنی ومالهٔ
انتقالنی دعوی ایلمشدر حاضرک اوزرینه حکم قاضی اولسه غائب دخی حاضره
تبعیت ایله مقضی علیه اولور وکذا لو قتل عبد لرجلین واحدهما غائب ویته
یوقاروده اولان حکم کبیدر ایکی ادمک برقولی قتل اولنسه وبری غائب اولسه
وقاتل غائب ایچون عفو ایلدی دیو بینه اقامت ایلسه حاضر اوزرینه اثباتی جائز
اولور قصاص ساقط اولور ولو شهد ولیا قصاص بعفو اخیهما لغت اکر قصاصک
ولیلرندن ایکیسی برینک اوزرینه عفو ایلدی دیو شهادت ایلسه لر اولشهادت
لغودر مثلا بر رجل بر رجلی عمدًا قتل ایلسه واول مقتولک اوچ ولیسی اولسه
ایکیسی شهادت ایلسه لرکه اوبر قرنداشمز قاتلی قصاصدن عفو ایلدی اول
ایکینک شهادتی باطلدر زیرا کندو نفسلرینه مغنم خبردرکه قود ماله منقلب
اولمشدر لکن شهادتلر قصاص ایچون عفودر ومسئله درت وجه اوزرینه در
فان صدقهما القاتل فقط اکر انجق قاتل اولان کمسنه تصدیق ایلیوب شریکی
اولان ولی تکذیب ایلسه فالدیة بینهم اثلاثا بینلرنده اثلاثا تقسیم اولنور وان
کذبهما فلا شیئ لهما عفو ایله مشهود علیه ولی اولشهادت ایکی ولی یی تکذیب ایلدکدن
صکره قاتل دخی تکذیب ایلسه اول شاهد اولان ایکی ولی یه برشیئ یوقدر وللا
خیهما ثلث الدیة شاهدین اولان ایکی ولینک قرنداشنه ثلث دیت واردر
بعض اوجنجی ولی یه وان صدقهما اخوهما فقط غرم القاتل له ثلث الدیة ثم یأخذانه
منه اکر مشهود علیه اولان قرنداشی شاهدین اولان قرنداشلرین تصدیق ایلسه
اما قاتل تصدیق ایلمسه قاتل ثلث دیتی مشهود علیه غرامةً کیمز ویراندن صکره
اول ایکی شاهدین اولان قرنداشلر ثلث دیتی مشهود علیه دن اخذ ایدرلر وان
اختلف شاهد القتل فی زمانه او مکانه او آلته او قال احدهما ضربه بعضا وقال
الآخر لا ادری بماذا قتله بطلت اکر قتلک اولاً انلر زمان قتل ومکان قتلده وآلت

وآلت قتلده اختلاف ایلسه لر ویاخود بری دیسه که عصا ایله اوردی وآخر شاهد
دیسه که بلمم نه شیئ ایله قتل ایلدی دیو اختلاف ایلسه لر شهادتلری باطل اولور یعنی
بو بلیجه در شاهدک معاینهٔ قتله شهادت ایلسه وآخر شاهد قاتلک اقرارینه
شهادت ایلسه بینه باطل اولور مشهود به ده اختلاف اولندی برینک شهادتی
فعلده وبرینک قولده اولمشر اولور وان شهدا بالقتل وجهلا الآلة لزمت الدیة
اکر ایکی شاهد قتله شهادت ایلسه لر ونه مقوله آلت ایله قتل اولندوغنی بلمسه لر
دیت لازم اولور قاتلک مالندن استحسانًا اما قیاسا بوایدیکه بو شهادت اصلا
قبول اولنمیه زیرا بونلر قتل مجهوله شهادت ایلدیلر زیرا آلته جهل قتله جهالتدر وجه
استحسانی بودرکه بونلر مطلق قتله شهادت ایلدیلر مطلق ایسه محل دکلدر
زیرا انک ایله عمل ممکندر واقل موجبی دیتدر وبو شاهدلرک لا ندری قوللری
غفلته حمل اولنماز بلکه عفو یاتن مندوب الیه اولاندر یعنی منع ایچون سعیک
حمل اولنور وبو مثللو یه شرعا مساغ واردر زیرا نبی علیه السلام لیس بکذاب
من اصلح بین اثنین بیورمشلردر دیت کندو مالندن واجب اولور عاقله سنه
واجب اولماز ولو اقر کل من رجلین بقتل زید وقال ولیه قتلتماه جمیعا فله
قتلهما رجلیندن هر بری زیدک قتلنه اقرار ایلسه لر وزیدک ولیسی ایکیکز
معا جه قتل ایلدیکز دیلسه اول ولی ایچون ایکیسین دخی قتل ایلمک واردر
ولو شهدا بقتل زید عمرو وآخران بقتل بکر ایاه وادعی ولیه قتلهما لغتا اکر
ایکی شاهد عمرو زیدی قتل ایلدی دیو شهادت ایلسه لر وایکی شاهد دخی عمروی
بکر قتل ایلدی دیو شهادت ایلسه لر وعمروک ولیسی زید وبکر قتل ایلمکه ادعا
ایلسه شهادتلری لغودر زیرا شاهدینک شهادتلری آخر شاهدلرک شهادتلرینی
تکذیب ایلمشدر والعبرة بحالة الرمی لا الوصول فی تبدل حال المرمی عند الامام
مرمی علیهک حال تبدلنده اعتبار حالت رمیه دریوخسه وصوله دکلدر
ابوحنیفه قتنده فلو رمی مسلما فارتد فوصل الیه فمات تجب الدیة برکسنه
برمسلمه رمی ایلسه ومرمی علیه اولان مسلمان مرتد اولسه ودرم ایلدیکی شیئ
انکا واصل اولسه وفوت اولسه رامی اوزرینه دیت واجب اولور ابوحنیفه قتنده زیرا ضمان
فعلی واجب اولورکه اول رمیدر ورمی تحت قدرتنه داخلدر اما اصابت
تحت قدرتنه داخل دکلدر بو تقدیرجه رمی ایله قاتل اولمشدر ومرمی الیه بو
حالتده متقدمدر کورمزمیسنکه برمسلم صیدن اوق آتسه اندنصکره عیاذا
بالله مرتد اولسه وسهم صیدن اصابت ایلسه وفوت اولسه اکلی حلال
اولور امدی عبرت حالت رمیه در قیاس بوایدیکه قصاص واجب اوله لکن
حالت تلفده عصمتک سقوطندن شبهه اولمغله دیت واجب اولور خلافا لهما

مطلق کاملة عمل اولنمز مثل ایله
خطا ثابت اولماز صح

امامین ایچون خلاف واردر اندرک قتلنده دیت لازم کلمز زیرا تلف
عصمت اولمیان محلده واقع اولدی غیر معصوم اولان کمسنه اتلافی هدردر
ولو رمی مرتداً فاسلم قبل الوصول لایجب شیٔ اتفاقا برکمسنه بر مرتده رمی
ایلسه قبل الوصول مسلمان اولسه اتفاق اوزره رامی یه بر شیٔ واجب اولماز
وان رمی عبدا فاعتق فوصل فعلیه قیمته عبدا برکمسنه بر عبده رمی ایلسه
وعبد اعتاق اولنسه وسهم خود عبده واصل اولسه پس امدی رامی یه عبد اعتاق
اولندیغی حالتده قیمتی لازم اولور زیرا رمی اولندقده مملوک ایدی ابو یوسف قتنده
وعند محمد رح فضل ما بین قیمته مرمیا وغیر مرمی اما محمد قتنده مرمی وغیر مرمی قتنده
یعنی ما بینده اولان قیمتک فضلی لازم کلور مثلا رمی اولنمزدن مقدم بیک
درهم قیمتی وار ایمش ورمی اولندقدن صکره سکز یوز درهم قیمتی اولمش بو تقدیرجه
رامینک اوزرینه ایکیوز درهم دیت لازم کلور زیرا عتق سرایتی قاطعدر من له
الحق مشتبه اولدیغی ایچون زیرا المستحق ابتداء جنایت حالنده مولا سیدر وحال
اصابتده مستحق عبددر حریتی ایچون پس امدی عتق بتیر منزله سنده اولمش
اولور وان رمی محرم صیدا فحل فوصل وجب الجزاء اگر محرم بر صیده رمی ایلسه
وحلال اولسه ورمی ایلدیکی شیٔ صیده واصل اولسه جزا اولور ضمان واجب
اولمسر تعدی ایلدرکه حرام حالنده رمیدر وان رماه حلال فاحرم فوصل فلا
برکمسنه حلال ایکن صیده رمی ایلسه ومحرم اولسه واتدیغی شیٔ صیده واصل
اولسه جزا واجب اولماز زیرا وقت رمیده حلال ایدی وان رمی من قضی علیه
برجم فرجع شهوده فوصل لایضمن برکمسنه رجم ایله قضا اولنمش کمسنه یه
رمی ایلسه وقضا اولنان کمسنه نک شهودی رجوع ایلسه ورمی ایلدیکی شیٔ
اول کمسنه یه واصل اولسه ضامن اولماز زیرا اعتبار حالت رمیه در
اول کمسنه ایله اول حالده مباح الدم ایدی اول اجلدن بر شیٔ لازم کلمز ولو رمی
مسلم صیدا فتمجس فوصل حل وفی العکس یحرم اگر بر مسلم بر صیده رمی ایلسه
وتمجس ایلسه یعنی آتدقدن صکره مجوسی اولسه واتدیغی شیٔ صیده واصل
اولسه اول صید حلال اولور عکسنده حرام مجوسی ایکن رمی ایلسه وصکره
مسلمان اولسه حرام اولور اعتبار حالت رمیه در اکا اولنه **کتاب الدیات**
بو کتاب دیاتک احکامی بیاننده در دیات دیتک جمعیدر ارش فیما دون
النفس ده واجب شیٔ نک اسمیدر ارش جراحت دیتیدر دیمشدر وارش مطلقا
اخصدر دیت مطلقا اعمدر الدیة المغلظة من الابل مائة ارباعا دیت مغلظه
ابلدن یوز دوه اول یوز دوه درت قسمه تقسیم اولنور یعنی نوعدر بنات مخاض
بر بنت مخاضدر یعنی بر حول تمام ایدوب ایکی یاشنه کرمش اوله وبنات

وبنات لبون بر خود بنات لبوندر اوچ یاشنه کرمش اوله وحقاق وبر
ربعی حقاقدر درت یاشنه کرمش اوله ورکوبه وحمله مستحق اوله وجذاع وبر
ربعی خود جذاعدر بش یاشنه کرمش اوله من کل خمس وعشرون بو اقسام اربعه
هر برندن یکرمی بش دوه ویریلور جمله سی یوز اولور وعند محمد ثلثون حقة و
ثلثون جذعة واربعون ثنیة کلها خلفات فی بطونها اولادها امام محمد قتنده
اوتوز حقه واوتوز جذعه وقرق ثنیه در جمله سی حاصل اولوب اولادلری قارنلرنده
اوله ثنیه بر یاشنی دولدوروب التی یاشنه باصمش اوله خلفات فتح خاء
معجمه وکسر لام ایله جمع خلفه در حوامل دیمکدر قوله فی بطونها اولادها خلفاتک
صفتی کاشفه سیدر ولا تغلیظ فی غیر الابل وهی شبه العمد ابلدن غیریده
تغلیظ یوقدر وبو دیت تغلظ شبه عمده در والمخففة وهی فی الخطاء وما بعده
من الذهب الف دینار دیت مخففه خطاده وما بعدنده یعنی خطا مجرا سنده
جاری اولانده وسبب قتلده ذهبدن اولیجی اولدیغی حالده بیک دینار در والمخففة
مبتداء الف دینار خبردر ومن الورق عشر الاف درهم دیت مخففه کمشدن
مضروب اولدیغی حالده اون بیک درهمدر ومن الابل مائة اخماسا ابن مخاض
وبنت لبون وحقة وجذعة من کل عشرون خطاده وخطا مجرا سنه جاری
اولمده دیت دوه دن اخماسا یعنی بش نوع اوزره بر خمسی ابن مخاض وبر خمسی
بنت لبون وبر خمسی حقه وبر خمس جذعه در بوندک هر برندن یکرمیشر
دوه در جمله سی یوز اولور زیرا نبی علیه الصلوة والسلام فی دیة الخطاء
عشرون حقة وعشرون جذعة وعشرون بنت مخاض وعشرون بنت
لبون وعشرون ابن مخاض بیورمشدر ولا دیة من غیرها من الاموال ابو حنیفه
قتنده التوندن وکمشدن وابلدن غیر دیت یوقدر دیو بیورمشدر وقالا منها و
من البقر ایضا مائتا ومن الغنم الفا شاة ومن الحلل مائتا حلة کل حلة ثوبان
امامین دیدیلرکه ذکر اولنان انواعدن اولدیغی اوکوزدن خود ایکیوز وغنمدن
ایکیبیک وحللدن ایکیوز حله که هر بر ایکی ثوب اوله امامین قتنده ذکر اولندیغی
اوزره دیت ویرلمک جائزدر ویرلمک لازمدر مجرد اوچ نوعه مخصوص دکلدر
نهایه ده ذکر اولنمشدرکه فی زماننا حله دیدکلری بر قمیص وبر سراویلدر امامینک دلیلی
جابر روایت ایلدیکی اوزره ان النبی علیه الصلوة والسلام فرض الدیة علی اهل
الابل مائة من الابل وعلی اهل البقر مائتی بقر وعلی اهل شاء الفی شاة وعلی اهل
الحلة مائتی حلة وکفارة شبه العمد والخطاء عتق رقبة مؤمنة عمدک وخطانک
وخطا مجرا سنه جاری اولان قتلک کفارتی عتق رقبه مؤمنه در زیرا حق سبحانه وتعالی
حضرتلری فتحریر رقبة مؤمنة بیورمشدر فان لم یجد فصیام شهرین متتابعین اگر تحریر

رقبه دن عاجز اولورسه متتابعين ايكي اي صائم اولور ولا اطعام فيهما
شبه عمد وخطاده طعام بو قدر نص وارد اولمامشدر مقادير ايسه انجق سماعا
بلنور وصح اعتاق رضيع احد ابويه مسلم احد ابويندن بري مسلم اولان كمسنه
امراوغلانجغي اعتاق ايلمك صحيحدر لان الولد يتبع خير الابوين دينا ظاهر
اولديغيدر بو تقديرجه حق سبحانه وتعالينك فتحرير رقبة مؤمنة قول شريفنك
تحتنه داخل اولور وكفارت ايچون اولان رقبه ده سلامت اطراف شرطدر
لا الجنين جنيني اعتاق جائز دكلدر زيرا حياتي ومماتي معلوم دكلدر وسلامت
اطرافي دخي مجهولدر وللمرأة في النفس ومادونها نصف ما للرجل خاتونك ايچون
نفسده ونفسدن غيريده كه اطرافدر ديت رجل ايچون اولان شيئك نصفيدر
وللذمي مثل ما للمسلم ودخي ذمي ايچون اولان شيئك مثليدر زيرا نبي عليه
الصلوة والسلام دية كل ذي عهد في عهده الف دينار بيورمشدر وابو
بكر رضي الله عنهما دخي زمان شريفلرنده بويلجه قضا ايلمشلردر فصل في النفس
الدية قتل نفسده ديت واجبدر مراد اولان نفسده حردر كبير وصغير
ومنيع وشريف ومسلم وذمي برابردر وكذا في المارن بروندن دخي ديت
واجبدر وفي اللسان ان منع النطق او اداء اكثر الحروف قطع لساننده
دخي ديت لابد واجبدر اكر نطق منع ايدرسه وياخود اكثر حروفي ادا ايلمكدن
منع ايدرسه بعضي حروفي تكلم ايدوب وبعضي حروفي تكلمه قادر اولمازايسه
ديت عدد حروفه تقسيم اولنور ولسانه متعلق اولان حروف تا وثا وجيم
ودال وذال ورا وزا وسين وشين وصاد وضاد وطا وظا ولام ونون
ويادر ودخي حروف حلقيه وشفويه داخل دكلدر حضرت علي كرم الله وجهه
حروف اوزره تقسيم ايدردي شول حروفي كه تكلمه قادر اولمازايدي ديتدن حسابي
اوزره الزام ايدردي وحيله ايله اكثر حروفك اداسنه عاجز اولورسه ديتك
كليسي واجب اولور وفي الصلب ان منع الجماع صلبنده دخي ديت واجبدر
اكر جماعي منع ايدرسه وصوبي قطع ايدرسه وفي الافضاء ان منع استمساك
البول وافضاده دخي ديت كامله واجبدر اكر بولك استمساكني منع ايدرسه
وافضا خاتوندن فرجي ايله دبري براولمقدر وفي الذكر وفي حشفته قطع ذكرده
دخي ديت كامله واجبدر وذكرك حشفه سني قطعده دخي ديت واردر وفي
العقل وفي السمع وفي البصر وفي الشم وفي الذوق عقل وسمع وبصرده وشم وذوقده
يعني هر برنده ديت كامله واردر يعني واجبدر روايت اولنوركه حضرت عمر رضي الله
عنه بر رجل ايچون بر رجل اوزرينه درت ديت قضا ايلمشدر مثلا بر كمسنه
بر كمسنه نك باشنه ضرب ايدوب اول ضربه واحده ايله عقل وسمع و

وبصر وكلامي زائل اولدي هر بري ايچون بر ديت حكم ايلدي بصرك ذهابنه علم
حاصل اولمق ايچون شمعه قارشو مفتوح العين استقبال ايتديره لر اكر كوزندن
ياش كلورسه باقيدر اكر كلمزسه باقي دكلدر وفي اللحية ان لم ينبت لحيه ده
دخي ديت كامله واردر اكر تمام ايسه ولحيه اوننده جمالدر زيرا نبي عليه الصلوة
والسلامك ان الله ملائكة تسبيحهم سبحان من زين الرجال باللحاء والنساء
بالذوايب قول شريفي واقع اولمشدر وفي شعر الرأس وكذا الحاجبان
والاهداب باش قللرنده دخي ديت واجب اولور اكر قبل تمام ايسه قاشلر
دخي كذلك وكربكلر دخي كذلك ديت واجبدر وفي العينين وفي الاذنين وفي
الشفتين وفي ثدي المرأة ايكي كوزده وايكي قولاقده وايكي دوداقلر وخاتونك
ايكي ممه سنده ديت كامل واجبدر وفي اليدين وفي الرجلين ايكي الده وايكي
اياقده دخي ديت كامله واجبدر وفي اشفار العينين اشفار عينينده ديت
واجبدر يعني ديت كامله واجبدر اشفار جمع شفردر جنب اهداب يعني
كربك بيته جك يردر وفي كل واحد مما اثنان في البدن نصف الدية ومما هو
اربعة ربعها بدنده كه ايكي شئ اوله هر بري ايچون نصف ديت واردر درت اولانه
ربع ديت واجبدر مثلا ال ايكيدر واياق ايكيدر وكوز ايكيدر وقولاق ايكيدر
بريسي ايچون نصف ديت واردر ايكيسي ايچون كامل ديت واردر درت اشفار
كبي بريسنه خلل كلسه ربع ديت واردر وفي كل اصبع من يد او رجل عشرها الدن
واياقدن هر بر پارمق ايچون عشر ديت واردر وفي كل مفصل منها مما فيه مفصلان
نصف عشرها ومما فيه ثلثة مفاصل ثلثه ودخي اصابعدن هر مفصلن
وشول برمقده ايكي مفصل واردر ديتك عشرينك نصفي واردر وشول
بارمقده كه اوچ مفصل واردر ديتك عشرينك ثلثي واردر مثلا بر كمسنه بر
ادمك ايكي مفصللي اولان بارمغنده بر مفصلين قطع ايلسه ديتك عشرينك
نصفني ويرير ايكي مفصلك قطع ايلسه عشريني ويرير اكر اوچ مفصللي بارمغك
بر مفصلين قطع ايلسه عشر ديتك ثلثني ويرير ٧ اكر اوچ مفصلني قطع ايلسه عشر
ديت ويرير وفي كل سن نصف عشرها وهر ديشده ديتك عشرينك نصفي
واردر زيرا نبي عليه الصلوة والسلام وفي كل سن خمس من الابل ومن الدراهم
خمس مائة درهم بيورمشدر وكل عضو ذهب نفعه ففيه دية وان كان قائما
كيد شلت وعين ذهب ضوءها وهر عضوده كه نفع ذاهب اوله آنده ديت
واجبدر اكر قائم ايسه شول ال كبيدر كه شل اولدر وشول عين كه نوري كتدي
زيرا وجود ديت جنس منفعتك فوتي ايچوندر بلا منفعة صورته اعتبار يوقدر
فصل بو فصل شجاج بياننده در ولا قود في الشجاج الا في الموضحة ان كانت

الشفر بالضم كوز قپاغنك كناري يعني كربك بتدوكي يردر جمعي اشفار كلور اختري

٧ اكر مفصلنك ايكيسني قطع ايلسه ديتك عشرينك ايكي ثلثني ويرر صح

عمداً شجاجده يعني باش يارغنده قصاص يوقدر الا موضحه ده قصاص واردر
عمداً اولورسه زيرا بونده مساوات وار ديعني ممکندر نبي عليه الصلوة والسلام
موضحه ده قصاص حکم بيورمشلردر وفي ها خطأً نصف عشر ديته موضحه اکر
خطا اولورسه ديتك عشرينك نصفي واردر وهي التي توضح العظم
موضحه شول درکه عظم واضح اوله يعني کمك کورينه وفي الهاشمة وهي التي تهشم
العظم عشرها هاشمه ده ديتك عشر ديت واجبدر هاشمه شول شجه درکه عظمي کسر
ايليه زيرا نبي عليه الصلوة والسلامك وفي الهاشمة عشر من الابل وهو
عشر الدية قول شريفي واقع اولمشدر وفي المنقلة وهي التي تنقل العظم عشرها
ونصفه منقله ده خمس ديت واجبدر بو منقله شول شجه درکه بعد الکسر عظم
نقل ايدر يعني يرندن آيرر ديتك عشري ونصف عشري واجبدر زيرا نبي
عليه الصلوة والسلامدن روايت اولنمشدرکه وفي المنقلة خمس عشر ابلا
وهي عشر ونصف عشر بيورمشلردر وفي الآمة وهي التي تصل الى ام الدماغ
ثلثها امه ده خمس ديت واجبدر اول امه شول شجه درکه ام دماغه ايريشور بو
مقوله شجه ده ثلث ديت واردر وام الدماغ ديدکلري بر جلده دقيقه درکه
دماغي جمع ايدر وامه دن صکره بر شجه ده واردرکه دامغه تسميه اولنور يعني اول شجه
دماغه واصل اولور امام محمد ذکر ايلممشدر عادتا حيوة باقي قالمز قتل ايدر کلام
ايسه شجاجده در وكذا في الجائفة فان نفذت فهما جائفتان ويجب ثلثها
جائفه ده خمس کذلك ثلث واردر اکر طرفدن بر طرفه نافذ اولورسه ايکي
جائفه اولور هر بري ايچون ثلث ديت واجبدر بو تقديرجه ديتك ايکي
ثلثي واجب اولور وفي كل من الحارضة وهي التي تشق الجلد خارضه دن
جمله سي نه خارضه شول شجه درکه جلدي شق ايليه والدامغة وهي التي تخرج
ما يشبه الدمع دامعه شول شجه درکه دمعه شبيه قان چيقه والدامية وهي
التي تسيل الدم داميه شول شجه درکه قان اساله ايليه والباضعة وهي
التي تبضع الجلد باضعه شول شجه درکه جلدي قطع ايليه والمتلاحمة وهي التي
تأخذ في اللحم متلاحمه شول شجه درکه لحمي اخذ يعني ابتداء قطع ايليه بعده ملتحم
اولوب آنلر بربرينه ملاصق اوله والسمحاق وهي جلدة فوق العظم تصل
اليها الشجة سمحاق شول جلده درکه فوق العظم واقع اولمشدر شجه شول
جلده يه واصل اوله که حكومة عدل بونلرك جمله سنده حکومت عدل
واردر حكومة عدل مؤخر مبتدا وفي كل من الحارضة معطوفاتيله مقدم خبردر
وعن محمد رحمه الله فيها القصاص كالموضحة اما امام محمددن روايت اولنمشدرکه
ذکر اولنان شجاجده موضحه کبي قصاص واردر والشجاج تختص بالوجه والرأس

والرأس شجاج وجهه ورأسه مخصوصدر والجائفة بالجوف والجنب
والظهر جائفه جوف وجنبه مخصوصدر وظهره مخصوصدر وماسوى ذلك
جراحات وفيها حكومة عدل وجه ورأس جوف وجنب وظهردن غيريسي
جراحتده ايسه حکومت عدل واردر وهي ان يقوم عبداً بلا هذا الاثر ومع هذا
نقص من قيمته وجب بنسبته من الدية يعني حکومت عدل شول اثرسز بر عبدي
تقويم ايلمکدرکه اول اثر ايله تقويم ايلمکدر شول شيئكه اولکي قيمتندن ناقص اوله
نسبتي ايله ديتندن اول نقصان واجب اولور بونك ايله فتوى ويرلمشدر
مثلا بر عبد جراحت اولنمزدن مقدم بيك درهم قيمتي وار ايدي جراحتدن صکره
طقوز يوز درهم قيمتي اولوب يوز درهم ناقص اولدر اول يوز درهم حکومت
عدلدر حر اولورسه عبد کبي تقويم اولنور وفي اصابع اليد وحدها او مع الكف
نصف الدية ومع نصف الساعد نصف الدية وحكومة عدل يالکز يدك
اصابعندن ويا خود کف ايله معاً قطع اولدقده نصف ديت واردر واصبع
نصف ساعد قطعنده نصف ديت وحکومت عدل واردر وفي كف
فيها اصبع عشر الدية بر کفده که بر پارمق اوله قطع اولنسه عشر ديت واجبدر
وان فيها اصبعان خمسها ولا شيء في الكف اکر کفده ايکي پارمق اوله قطع اولنسه
خمس ديت واجب اولور کفده بر شيء يوقدر ابو حنيفه قتنده وعندهما يجب
الاكثر من ارش الكف ودية الاصبع او الاصبعين ويدخل الاقل فيه امام
محمد وابو يوسف رحمهما الله قتنده ارش کفده ديت واصبع ويا خود
اصبعيندن اکثر اولان واجب اولور اقل اکثرده داخل اولور امامينك بودرکه
کفه نظر اولنسه بو حكومة عدلدر واصابعك ارشنه نظر اولنسه اکثر قنغيسي
ايسه اول واجب اولور قليل کثيره محل داخل اولور زيرا ايکي ارشي جمع ايلمك
متعذردر اجماعاً فعل واحد ايله محل واحده ايکي جنايتدر لکن ايکي ارش واجب
اولماز واهداري هم متعذردر زيرا کف من وجه اصلدر ومن وجه اصابع اصلدر
زيرا کف وجه اصل اولديغي اصابع آنکله قائم اولمسيدر واصابع اصل اولديغي
بطش منفعتي انکله درچونکه من وجه هر بر اصل اولديغي اجلدن کثرتي طرفني
طرفني ترجيح ايتمز هيچ ذاهب اولمشلردر ابو حنيفه رحمه الله دليل اصابع
حقيقة اصلدر زيرا منفعت يدکه بطش وقبض وبسط انکله قائمدر حکماً هم
کذلك ونبي عليه الصلوة والسلام ديتي اصابع مقابله سنده قلمشدر وفي اليد
نصف الدية بيورمشلردر اندن صکره في كل اصبع عشر من الابل بيورمشلردر
اعتباره ايسه اصل اولان يدر اکر اصل قليل ايسه تابع مقابله اصلدن ظاهر
اولنماز ومعارض هم اولنماز که کثرت ايله ترجيح اولنه معلومدرکه صغار

کباره مختلط اولسه زکوة واجب اولور اکر صغار اکثر ایسه اصلی ترجیح
ایچون واصبعک ارشی نص ایله ثابتدر وکفده الی بشر عشرا مقدار ارش
یوقدر وان فیها ثلث اصابع فدیة الاصابع وهی ثلثة اعشار اجماعا واکر
کفده اوچ پارمق وار ایسه اصابعک دیتی لازمدر اوچ پارمغک دیتی اجماعا
اوچ عشردر زیرا هر پارمق ایچون عشر دیت وار ایدی اوچ پارمق اولمغله
اوچ عشر لازم کلور کف ایچون برشی یوقدر وفی اصبع الزائد حکومة عدل
زائد اولان پارمقده حکومت عدل واردر زیرا اجزاء آدمیدر تشریف ایچون
ارش واجب اولور وکذا فی الشارب بیقده دخی کذلک حکومة عدل
واردر واللحیة الکوسج یعنی کوسه نک صقالنده دخی حکومت عدل واردر
فاضل زیلعی رح دیمشدر که لحیه کوسجده اختلاف اولنمشدر اصح اولان بودر که
اکر ذقنده برقاچ معدود اولوب قیل طراش ایلدکده برشی اولمز ایسه حکومة
عدلدن دخی برشی لازم کلمز زیرا اول مقوله قیل اولمق انسانه شین ویرز زینت
ویرمز اکر حد ذقن اوزره اولوب متصل دکل ایسه حکومت عدل واردر اکر
متصل ایسه آنده دیت کامله واردر اکا کوسج دینلمز وثدی الرجل رجلک
ممه سنه دخی حکومة عدل واردر وذکر الخصی والعنین ولسان الاخرس والید
الشلاء والعین العوراء والرجل العرجاء والسن السوداء خصی وعنینک
ذکرنده واخرسک لساننده وید شلاءده وعین عوراده ورجل عرجاده
وسن سودادهه یعنی بونلرک قطعنده دیت واجب اولماز حکومة عدل
واردر وکذا فی عین الطفل ولسانه وذکره ان لم تعلم صحة ذلک بما یدل علی
ابصاره وتحرک ذکره وکلامه وینه عین طفلده ولساننده وذکرنده حکومة
عدل واردر اکر بونلرک هر برینک صحتی کورسنه وتحرک ذکره وکلامنه
دال اولور شئ بلنمز ایسه دیت لازم کلمز انجق حکومة عدل لازمدر اکر بو
شیلر ظاهر ایسه لکن الزام ایچون ظاهر حجت اولنماز واستهلال صبی
کلام دکلدر بلکه مجرد برصوتدر لساننک صحتی کلام ایله معلوم اولور وذکرک
صحتی تحرک ایله در وعینک صحتی ابصارینه دلالت ایلین شئ ایله در اکر بونلرک
صحتی معلوم اولورسه بالغ کبیدر عمدا اولورسه قود خطا اولورسه دیت
لازمدر وان شج رجلا فذهب عقله اوشعر راسه دخل ارش الموضحة فی
الدیة برکمسنه بر رجلک باشنی یارسه واول شج سببیله عقلی ذاهب اولسه
ویاخود باشنک قیلی بتمسه موضحه نک ارشی دیته داخل اولور وان ذهب
سمعه اوبصره اوکلامه لایدخل اکر شج ایلمک ایله سمعی ویاخود بصری ویاخود
کلامی ذاهب اولسه موضحه نک ارشی دیته داخل اولمز وان ذهب بها عیناه

عیناه فلا قصاص وتجب ارشها وارش العینین اکر موضحه سببی ایله کوزی
ذاهب اولسه قصاص یوقدر وشجه نک ارشی وایکی کوزک ارشی واجب
اولور ابو حنیفه قتنده وعندهما القصاص فی الموضحة والدیة فی العینین امامین
قتنده موضحه ده قصاص وعنینده دیت واجب اولور ولا قصاص فی اصبع
قطعت فشلت اخری اصلا قصاص یوقدر شول قطع اولنان پرمقدرکه
انک سببی ایله آخر پرمق شل اوله بلکه دیت واجبدر امام ابو حنیفه رحمه الله
قتنده وعندهما یقتص فی المقطوعة وتجب الدیة فی الاخری امامین رحمهما الله
قتنده اصبعده قصاص اولنور شل اولان اصبعده دیت واجب
اولور ولو قطع مفصلها الاعلی فشل ما بقی فلا قصاص بل الدیة فیما قطع
وحکومة فیما شل واکر پرمغک مفصل اعلاسندن قطع اولنسه باقی
مفصللر شل اولسه قصاص یوقدر بلکه قطع اولنانده دیت وشل
اولنده حکومت واردر اجماعا ولا لو کسر نصف سن فاسود باقیها بل دیة
السن کلها ینه قصاص یوقدر اکر برکمسنه نک نصف سنی کسر اولسه اول
سبب ایله باقی دیشلر سیاه اولسه بلکه جمله دیشلرک دیتی واجب
اولور وکذا لو احمر او اصفر او احضر ینه قصاص یوقدر اکر اول کسر سببی ایله باقی
قلان دیشلر قرمزی ویاخود صاری ویاخود یشل اولسه دیت کل واردر
ولو اسودت کلها بضربة وهی قائمة فالدیة فی الخطأ علی العاقلة وفی العمد فی ماله
اکر دیشلرک کلیسی برضربه ایله سیاه اولمش ایسه حال بوکه سن
مسوده قائمه اولسه خطاده دیت عاقله سی اوزرینه درعمده کندی مالی ایله در
ولو قلعت سن رجل فنبتت مکانها اخری سقط ارشها خلافا لهما بر رجلک
دیشی قلع اولنسه ویرینه آخر دیش بتسه اول ارشی ساقط اولور ابو حنیفه
قتنده اما امامین ایچون خلاف واردر انلرک قتنده ارشی ساقط اولماز
وفی سن الصبی یسقط اجماعا صبینک دیشنده ارش اجماعا ساقط اولور
زیرا یرینه غیری دیش بتر وان اعاد الرجل سنه المقلوعة الی مکانها فنبت علیها
اللحم لا یسقط ارشها اجماعا بر رجل چیقمش دیشنی مکاننه اعاده ایلسه
واول دیشک اوزرینه لحم بتسه ارشی ساقط اولماز اجماعا قالع اوزرینه کمال
دیت واجبدر وکذا لو قطع اذنه فالصقها فالتحمت اکر برکمسنه قولاغی قطع
اولنسه ویرینه الصاق اولنسه وبتسه ینه ارش لازمدر زیرا اولکی حالی اوزرینه
اولمق ممکن دکلدر ومن قلعت سنه فاقتص من قالعها ثم نبتت فعلیه دیة سن
المقتص منه برکمسنه نک دیشی قلع اولنسه قلع ایلین کمسنه نک دیشنی
قصاصا قلع ایلسه لر بعده مقدم دیشی قلع اولنان کمسنه نک دیشی بتسه

صكره قصاص ديشنى قلع ايلدكلرى ادمك ديشنك ديكى ويرى ظاهر اولديكه
بغير حق استيفا ايدوب جنايت منعدم اولدى ويستأنى فى اقتصاص
السن والموضحة حولاً ديش قصاصنده وموضحه ده برسنه تأنى وتوقف
اولنور زيرا نبى عليه الصلوة والسلام فى الجنايات كلها يستأنى حولاً
بيورمشلردر وحول ايله تقدير اولنمسنك سببى فصول اربعه يى مشتملدر
جائزدركه فصولدن برى مجنى طبعنه موافق كلوب جراحتى ملتحم اوله اولمازسه
بعده قصاص اخذ ايده كذا فى النهايه وكذا لو ضرب سنه فتحركت بركمسنه نك
ديشنى ضرب اولنه ويرندن متحرك اولسه ينه برسنه تأنى وتوقف اولنور
فلو اجله القاضى فجاء المضروب وقد سقطت سنه فاختلفا فى سبب سقوطها
فان قبل مضى السنة فالقول للمضروب وان بعد مضيها فللضارب
اكر قاضى برسنه تأجيل ايلسه يعنى مهلت ويرسه ومضروب كلسه كه تحقيقا
ديش ساقط اولدى ديسه وضارب ومضروب سبب سقوطنده اختلاف
ايلسه لر اكر سنه تمام اولمازدن مقدم ايسه قول مضروبكدر يمينيله واكر سنه
تمام اولدقدنصكره اختلاف ايدرلرسه قول ضاربكدر زيرا ارش فعل منكردر اكر
ديش ساقط اولمازايسه ضاربه برشئ لازم كلمز اما ابو يوسفدن روايت
واردركه حكومت عدل لازمدر ولو شج رجلا فالتحمت ونبت الشعر ولم يبق لها اثر
يسقط الارش بركمسنه بر رجلى شج ايلسه يعنى باشنى يارسه وبتون اوكلسه
وقيل بته واول يارقدن بر اثر قالمسه ارشى ساقط اولور ابو حنيفه رحمه الله
قتنده زيرا ارشى موجب اولان شئ زائل اولمشدر وعند ابى يوسف يجب ارش
الالم وهو حكومة عدل ابو يوسف قتنده المك ارشى واجب اولور واول
ارش حكومت عدلدر زيرا قيمت يوقدر مثلا بركمسنه برآخره ضرب مولم ايله
ضرب ايلسه اما مجروح ايلمسه ارشدن برشئ لازم كلمز وقلنه الم ويرر شتم
ايله شتم ايلسه برشئ ضامن اولماز امام اعظم حضرتلرى مجرد الم ايچون برشئ لازم
كلمز ديمشدر وعند محمد اجرة الطبيب امام محمد قتنده اجرت طبيب لازمدر
وكذا لو جرحه بضرب فزال اثره ينه بو اختلاف اوزرينه دركه بركمسنه ضرب ايله
بركمسنه ضرب ايلسه يعنى ضرب كه جرح ايلسه اثرى زائل اولسه ابو حنيفه قتنده
ارش لازم دكلدر ابو يوسف قتنده ارش الم لازمدر امام محمد قتنده اجرت
طبيب لازمدر وان بقى فحكومة عدل بالاجماع اكر يارهنك اثرى باقى ايسه بالاجماع
حكومت عدل لازمدر ولا يقتص لجرح او طرف او موضحة الا بعد البرء جرح ايچون
وطرف ايچون قصاص اولنماز الا بعد البرء قصاص اولنور زيرا تأنيدن مراد
جائزدركه سرايت ايدوب قتل واقع اوله اما اوكلدقدن صكره جراحت

جراحت ايلدوكى معلوم اولور وكل عمد يسقط فيه القود لشبهة كقتل الاب
ابنه فالدية فيه فى مال القاتل هر عمدده كه انده شبهه ايله قصاص ساقط اوله
بابانك اوغلنى قتلى كبى پس امدر آنده ديت قاتلك مالندندر وعمد الصبى والمجنون
خطاء وديته على عاقلته صبينك ومجنونك عمدى خطادر انك ديتى عاقلهسى اوزرينه
در زيرا حضرت على كرم الله وجهه ورضى الله عنه زمان شريفلرنده بر مجنون بركمسنه نك
اوزرينه سل سيف ايدوب ضرب ايلدكده حضرت علينك حضورينه واروب
شكايت اولندقده ديتى عاقلهسى اوزرينه حكم ايلمشدر مجنون وصبى عمدى وخطاسى
برابر اولور ولا كفارة فيه ولا حرمان ارث صبى ومجنونك عمدندن كفارت
يوقدر وحرمان ارث حقى يوقدر حرمان ارث عقوبت ايچوندر بونلر ايسه عقوبت
اهلى دكللردر والمعتوه كالمجنون معتوه مجنون كبيدر **فصل** بو فصلده وقتا كه
مصنف اجزاء حقيقت احكامندن فارغ اولديسه اجزاء حكميه احكامنه شروع
ايلديكه اول جنين در انلك جزئى حكمنده در من ضرب بطن امرأة فالقت جنينا
ميتا ففى عاقلة غرة خمسمائة درهم بركمسنه بر خاتونك قارننه ضرب ايلسه
اول ضرب سببيله خاتون بر جنين ميت دوشورسه اول ضاربك عاقلهسى
اوزرينه غره لازمدر اول غره بشيوز درهمه مساوى اوله كرك عبد اولسون كرك امه
اولسون ديلديكه اسم غره اطلاق ايلديكه اول وجهدر نتكم عبده رقبه اطلاق اولندى
زيرا نبى عليه الصلوة والسلام غره ايله مراد شريفلرى بهاسى عالى عبد وامه درحتى بر
روايتده جنين ديتى ايچون قبول ايلمزدى الا الاعلام ابيض وجاريه بيضا قبول ايدردى
كذا فى المغرب ومبسوطده شيخ الاسلامدن ذكر اولنمشدركه بدل جنين ايچون
غره تسميه اولندى زيرا واجب اولان عبددر عبد ايسه غره تسميه اولنمشدر وجه
استحسان بودركه حضرت عليه الصلوة والسلام زمان شريفلرنده هذيل خاتونلرندن
بر بر خاتونك طاش ايله قارنني ضرب ايدوب كندو قارننده اولان جنينى
قتل ايدوب نبى عليه الصلوة والسلام حضور شريفلرينه دعوايه كلديلر حضرت
صلى الله تعالى عليه وسلم جنين ايچون بشيوز درهم قيمته مساوى غره عبد ويا خود
امه قضا ايلدى خاتونك ديتى عاقلهسى اوزرينه قضا وحكم ايلدى امام محبوبى روايت
ايلديكه زفره مسئلهدن سؤال اولندقده جنينده غره عبد ويا خود غره امه دريو
جواب ويردى سائل ديديكه بو جواب نيجه درحال شوندن حالى دكلدركه اول
جنين انك ضربهسندن فوت اولمشدر اوله ويا خود جنينه روح نفخ اولنمش اوله
اكر ضربهسندن اولمش ايسه ديت كامله واجب اولور واكر روح نفخ اولنمش ايسه
برشئ واجب اولماز ديدكده امام زفر سكوت ايدوب اندن صكره امام زفر
ابو يوسفه كلوب سائل كبى سؤال ايدوب ابو يوسف جواب ويردكده سائل

جنين

محاجه ایلدوکی کبی محاجه ایلدر ابو یوسف رحمه الله دیدیکه معنی تعبد اولان شی
سنت ایله ثابت اولوب عقلک بونده مدخلی یوقدر دیو جواب ویرمشدر
فان القته حیاً فمات فدیة جنینی حیا دوشورسه وجنین فوت اولسه
انک دیتی واجب اولور وان میتا وماتت الام فغرة ودیة واکر میت دوشورسه
وام دخی فوت اولسه جنین ایچون غره وام ایچون دیت واجب اولور
وان ماتت والقته حیا فمات فدیتها ودیة واکر خاتون فوت اولسه وجنینی
حیا دوشورسه وجنین دخی فوت اولسه خاتونک دیتی وجنینک دیتی لازم
اولور وان میتا فدیتها فقط اکر ام فوت اولوب جنینی میت القا ایلسه ایچون
انک دیتی لازم اولور جنین ایچون دیت یوقدر وما یجب فی الجنین یورث عنه
ولا یرث منه الضارب شول شیکه جنینده واجب اولور یعنی دیت الیمشدر
اول شی میراث اولور اما اول شیدن ضارب وارث اولیماز مثلا
ضارب وارث اولمش اولسه میراث الیماز زیرا قتل ایلمشدر وفی جنین
الامة نصف عشر قیمته لو ذکرا وعشر قیمته لو انثی جاریه نک جنیننده واجب
اولان جنینک قیمتنک عشرینک نصفیدر اکر ذکر اولورسه اکر انثی اولورسه
جنینک قیمتنک عشری واجب اولور امام دیت کبیدر بو تقدیرجه انثی ده
واجب اولانی ذکرده واجب اولاندن زیاده اولمسی لازم کلمز غالب اولان بودرکه
غلامک قیمتی اکثردر انثی قیمتندن حتی بر جاریه یه بیک درهم تقویم اولنسه اول
صفات مرغوبه اوزره غلام ایکی بیک درهمه تقویم اولنور بویله اولنجق اکثر دیت
لازم کلمز واکر جنین مولاسندن ومضروردن غیریدن اولورسه در اکر ایکیسنده
بر بدنده ایسه بونده دخی دوده مذکور اولان غره واردر کرک ذکر اولسون وکرک
انثی اولسون زیرا حره در کذا فی الزیلعی وعند ابی یوسف رحمه الله ان نقصت
الام ضمن نقصانها والا فلا ضمان ابو یوسف قتنده اکر جنینی دوشورمکله جاریه نک
قیمتی ناقص اولور ضارب اولان کمسنه قیمتنک نقصانینی ضامن اولور و
اکر قیمته نقصان کلماشر ایسه ضاربه ضمان لازم دکلدر فان ضربت فحرر سیدها
حملها فالقته حیا فمات تجب قیمته لا دیته اکر جاریه ضرب اولنسه وافندیسی
جاریه نک حملنی اعتاق ایلسه واول جاریه حملنی حیا دوشورسه ودوشدکده
فوت اولسه ضاربه جنینک قیمتی واجب اولور یوخسه دیتی واجب اولماز
زیرا جنینک قتلی ضرب سابق اوزره در اول وقتده ایسه جنین رق ایدی
اعتبار ایسه حالت رمیه در یوخسه وصوله دکلدر ولا کفارة فی الجنین جنینده
کفارت یوقدر زیرا قتلی متحقق دکلدر جنینک حیوة اولمامق جوازی ایچون
والمستبین بعض خلقه کتام الخلق جنینک بعض خلقی ظاهر اوله احکام مذکوره

مذکوره دن تمام الخلق کبیدر انده جاری اولان احکام بونده دخی جاریدر
وان شربت دواء او عالجت فرجها لتطرح جنینها فالغرة علی عاقلتها ان فعلت
بلا اذن ابیه وان باذنه فلا اکر خاتون دوا ایچسه ویاخود جنینی طرح ایلمک
ایچون فرجنه معالجه ایلسه ودوشورسه اول خاتونک عاقله سی اوزرینه غره
واجب اولور اکر خاتون باباسنک اذنسز معالجه ایلسه اما بابا اذنی ایله ایدر ایسه
برشی لازم کلمز اب دیدیکی جنینک ابیدر خاتونک زوجیدر **باب ما یحدث
فی الطریق** بو باب طریقده حادث اولان شیئک بیاننده در من احدث
فی طریق العامة کنیفا او میزابا او جرصنا او دکانا وسعه ذلک ان لم یضربهم
بر کمسنه طریق عامه ده کنیف ویاخود میزاب ویاخود جرصین ویاخود دکان
احداث ایلسه اکر عامه یه ضرری اولمازایسه اول کمسنه یه بونلری احداث ایلمک
وسعتی واردر و جرصین بر جدر دیمشلر وبعضیلر مجرای مادر دیمشلر بو تقدیرجه
صو ترازوسی اولمش اولور وبعضیلر جرصین عربی دکلدر دیمشلر بزدوی جوار
یاپمق ایچون اسکله در دیمشلر ولکل منهم نزعه عامه دن هر بری ایچون اول احداث
اولانی نزع ایلمک واردر زیرا جمله سنک اول طریقده حق مروری واردر وفی طریق
الخاص لا یسعه بلا اذن الشرکاء وان لم یضر طریق خاصده شرکانک اذنی اولمدقجه
برشی احداث ایلمکه وسعت یوقدر اکر ضرر ایلمز ایسه ده زیرا نافذ اولمیان
طریق خاصه اهلنه مملوکه در وعلی عاقلته دیة من مات بسقوطها فیهما اول
محدثک عاقله سی اوزرینه در شول کمسنه نک دیتی که طریق عامه ده وخاصه ده
اول محدثک سقوطی فوت اولمش اوله وکذا لو عثر بنقضه انسان وان وقع
العاثر علی آخر فماتا فالضمان علی من احدثه وبنه مسئله مرور ایدن مسئله کبیدر
اکر بر انسان اول محدث اولان شیئک نقضی سببیله دوشسه اکر سورچوب
دوشن کمسنه بر آخر اوزرینه دوشسه وایکیسی دخی فوت اولسه ضمان یعنی دیت اول محدثی
احداث ایدن کمسنه نک عاقله سی اوزرینه در وان اصاب طرف المیزاب الذی
فی الحائط فلا ضمان وان طرف الخارج ضمن کمن حفر بئرا او وضع حجرا فی الطریق
فتلف به انسان اکر میزاب ساقط اولدقده دیوارده اولان طرفی انسانه اصابت
ایلسه ضمان یوقدر زیرا کندو ملکنده وضع ایلمشدر متعدی اولمامشدر واکر خارج
طرفی اصابت ایلمش ایسه ضامن اولور شول کمسنه کبی که طریقده بر قیو قازدی
ویاخود حجر وضع ایلدی آنکله انسان تلف اولدی دیتی عاقله سی اوزرینه ایدی بو مسئله ده
دخی دیت عاقله اوزرینه واجب اولور وان تلف به بهیمة فضمانها فی ماله اکر حفر ویا
وضع ویاخود سقوط ایله بهیمه تلف اولسه اول بهیمه نک ضمانی کندو مالندن
عاقله سی اوزرینه دکلدر والقاء التراب واتخاذ الطین کوضع الحجر طریقده القا

تراب واتخاذ طین طاش وضع ایلمك کبیدر بونلرك جمله سی تعدیدر وهذا
اذا فعله بلا اذن الامام فان فعل شیئا من ذلك باذنه فلا ضمان ماذکره نك
جمیعیسی امامك اذنیله اولمدین اشلدکن اکر امامك اذنیله اشلدیسه ضمان
لازم کلمز اما بعض مشایخ دیدیلرکه امام ایچون اذن ویرمك اولزمان جائز اولورکه
برفرده ضرر اولمیه وطریق واسع اوله وبعضیلر دیدیلرکه اول احداث اولان
شئ مصلحت ایسه اذن ویرمك جائزدر یوخسه مفسده اولورسه ضامن
اولور ولومات الواقع فی البئر جوعا او غما طریقده احداث اولان بیره دوشن
کمسنه اچلقدن ویاخود قیونك هواسندن احتناق اولسه یعنی بوغلسه
فلا ضمان علی حافره وان بلا اذن حافر اوزرینه ضمان یوقدر اکر اماملك اذنسز
حفر ایلمش ایسه ابو حنیفه قتنده وعند محمد علیه الضمان امام محمد قتنده حافر
اوزرینه ضمان واردر وکذا عند ابی یوسف فی الغم فی الجوع کذلك ابو یوسف
قتنده غمده ضمان واردر لکن جوعا فوت اولمش اولسه ضمان یوقدر وان وضع
حجرا فنحاه آخر فضمان ما تلف به علی الثانی اکر برکمسنه طریق اوزره برحجر وضع
ایلسه آخر کمسنه اول طاشی یولدن بعید ایلسه اول طاش سببیله تلف اولان
شیئك ضمانی ثانی اوزرینه در زیرا اوکلی آدمك فعلی منتج اولدی ولو اشرع جناحا
فی دار ثم باعها فضمان ما تلف به علیه برکمسنه بردارده جناح اخراج ایلسه اندن
صکره اول داری بیع ایلسه اول جناح سببیله تلف اولان شیئك ضمانی
اول اشراع ایدن کمسنه نك اوزرینه در جناحك معناسنده اختلاف اولنمشدر
صاحب قاموس جناح روشندر دیمشلر اندن روشن کوندر دیمش وصاحب
مغرب روشن علوه ممر اولان شیدر دیمش وصاحب کفایه روشن خشبه درکه
سطحین اوزرینه موضوعدر مرور تمکن اولسون ایچون وصدر شریعه صاحبی دیمشدرکه
اشراع جناح طریقه اخراج اولنان جذوعدرکه اوزرینه بنا اولنه وکذا لو وضع خشبة
فی الطریق ثم باعها وبرئ الی المشتری منها فترکها المشتری فضمان ما تلف بها
علی البایع بینه مرور ایدن مسئله کبیدر برکمسنه طریقده خشبه وضع ایلسه اندن
صکره اول خشبه یی بیع ایلسه واول خشبه دن بری اولدیغین مشتری یه بیان ایلسه
مشتری دخی اول خشبه یی ترك ایلسه بیراقسه اول خشبه سببیله تلف اولان
شیئك ضمانی بایع اوزرینه در زیرا انك فعلی که وضعدر زوال ملکی ایله اولمامشدر
ولو وضع فی الطریق جمرا فحرق شیئا ضمنه برکمسنه بر طریقده جمره وضع ایلسه
وبرشئ احراق ایلسه وضع ایدن اول شئ ضامن اولور زیرا متعدیدر ولو احرق
بعد ما حرکته الریح الی موضع آخر لا یضمن ان کانت ساکنة عند وضعه اکر اول
جمری ریح موضع آخره حرکت ایتدردکدن صکره برشئ احراق ایلسه ضامن اولماز

اولماز اکر اول جمری وضع ایلدکده ریح ساکن ایسه ویضمن من حمل
شیئا فی الطریق ما تلف بسقوطه منه ضامن اولور شول کمسنه که باشنه
ویاخود ظهرینه برشئ حمل ایلدی طریقده اول حاملدن اول شیئك سقوطی
سببیله برشئ تلف اوله حاصل کلام برکمسنه برشئ کتوروب کیدرکن
برشئ تلف ایلسه ضامن اولورکرچه طریقین باشی وظهری
اوزرینه حمل متاع مباحدر لکن بشرط السلامه ایله مقیددر هدفه ویاخود صیده
رمی ایدوب انسانه اصابت اتمك منزله سنده در وکذا من ادخل حصیرا
او قندیلا او حصاة الی مسجد غیره بلا اذن فعطبت به احد شول کمسنه که
محله سی مسجدندن غیری مسجده حصیر ویاخود قندیل ویاخود فرشی ایچون حصاة
یعنی حرده طاشلر ادخال ایلسه اهالی محله نك اذنسز ذکر اولنان اشیاسیی
ایله برکمسنه هلاك اولسه ادخال ایدن کمسنه یه ضامن اولور ابو حنیفه قتنده
خلافا لهما امامین ایچون خلاف واردر ذکر اولنان اشیا فدیت ایچوندر وهر
کس ایچون اذن واردر قربتدر ایسه بشرط السلامه قیدر یوقدر ابو حنیفه
رحمه الله ایچون دلیل بودرکه مسجده متعلق تدبیر اهل ایچوندر نصب امام و
اختیار متولی وفتح اغلاق باب ایچون قیم وغیرینك افعالی مطلقا مباحدر
شرط السلامه ایله مقید دکلدر اما غیریدك افعالی بشرط السلامه ایله مقیددر
کرچه بونك قصدی قربتدر لکن طریق قربتده خطا ایلدی نتکم برکمسنه شهادت
زنایه تفرد ایلسه کرچه انك قصدی قربتدر لکن طریقده خطا ایلدی زیرا
شهادتك شرطی دردر قچن درت شاهد بولنمسه شهادت قذفه
منقلب اولوب اولوب حد ایجاب ایدر فیما نحن فیه ده طریق اهل مسجدن
استیذان ایدر کذا فی الهدایه ولو ادخل هذه الاشیاء الی مسجد حیه لا یضمن
اجماعا اکر ذکر اولنان اشیایی کندو محله مسجدینه ادخال ایلسه اجماعا ضامن
اولماز زیرا مسجده متعلق اولان اشیاء تدبیر اهلی ایچوندر فعللر مطلقا
مباحدر بشرط السلامه ایله مقید دکلدر وکذا لو تلف شئ بسقوط رداء
لابسه برکمسنه رداسن کیسه رداء لابسك اوزرینه ساقط اولسه اول سقوط
سببی ایله انسان هلاك اولسه ضامن اولماز بونك ایله محمول اولان شیئك
سقوطنده فرق حامل الشئ اولان کمسنه نك قصدی اول شئ حفظدر امدی
بشرط السلامه وصفی ایله مقید اولمسی جرح دکلدر لابسه اولان کمسنه نك
قصدی اول شئ حفظدر امدی بشرط السلامه وصفی ایله مقید اولمسی جرح دکلدر
لابسه اولان کمسنه نك قصدی حفظ دکلدر بو تقدیرجه بشرط السلامه
وصفنك تقییدی لازم کلمز ومن جلس فی المسجد غیر مصل فعطبت به

احد ضمنه بركسنه مسجده كيروب اوتورسه اما مصلى اولمه يعنى صلوته
كلمامش واول من سببى ايله بركسنه هلاك اولسه ضامن اولور خلافا لهما
امامين ايچون خلاف واردر اندك قتنده ضامن اولماز ولا فرق بين جلوسه
لاجل الصلوة او للتعليم او بقراءة القرآن او نام فيه فى اثناء الصلوة وبين ان يمر
فيه او يقعد للحديث ولا بين مسجد حيه وغيره بو مسئله ده خلاف اوزرينه در
ابو حنيفه قتنده ضامن اولور واما امامين قتنده ضامن اولماز يوقاروده غير
مصلى ايچون قيد اولنمشدر امدى فرق يوقدر اول كمسنه نك غير مصلى اولدوغى جلوسى
ايله لاجل الصلوة وياخود تعليم ايچون وياخود قرائت قرآن ايچون وياخود
اثناء صلوتده اولورسه اصلا فرق يوقدر وينه فرق يوقدر مسجددن مرور
ايدوب حديث استماع ايچون اوتورمق بيننده ده فرق يوقدر وينه فرق يوقدر
كرك كنده محله مسجدى اولسون كرك غير مسجد اولسون اما المعتكف فقيل
على هذا الخلاف وقيل لا يضمن بلا خلاف وفى الجالس مصليا لا يضمن اجماعا
وان من غيره ايله مصلى اولديغى حالده جالس اولان كمسنه اجماعا ضامن اولماز
واكر اهلندن غيرى ايسه ده زيرا مسجد صلوة ايچون بنا اولنمشدر ولو استأجر
رب الدار عملة لاخراج الجناح او الظلة فتلف به شئ فالضمان عليهم ان قبل
فراغ عملهم وان بعده فعليه اكر او صاحبى جناح وظلة اخراج ايچون عمله يعنى نجار
استيجار ايلسه جناح وياخود ظلة سببى ايله برشئ تلف اولسه ضمان عمله
اوزرينه در عملدندن فارغ اولمدين واقع اولور واكر فراغندن صكره واقع
اولسه رب الدار اوزرينه در ويضمن من صب الماء فى الطريق العام ما
عطب به بركسنه طريق عامه صو دوكسه انكله هلاك اولان شيئه
ضامن اولور وكذا ان رشه بحيث يزلق او توضأ به واستوعب الطريق
ينه ضامن اولور اكر صوى رش ايلسه برحيثيت ايله اقدام ازلاق ايليه يعنى
صيرلدوب دوشوره وياخود صو ايله طريق اوزرينه تعرض ايليه واول طريق
استيعاب ايليه وبركسنه اول صو سببى ايله هلاك اولسه ضامن اولور زيرا
متعدى اولمش اولور وان فعل شيئا من ذلك فى سكة غير نافذة وهو من
اهلها او قعد فيها او وضع متاعه لا يضمن ذلكدن يعنى صب ما ورش ماء و
وضودن جقمز صوقاقده برشئ اشلسه حال بوكه اول فعلى اشلين اول سكه نك
اهلندن اولسه وياخود اول جقمز صوقاقده اوتورسه وياخود متاعنى
اول صوقاقده وضع ايلسه بو احوالده برشئ ويا ادم هلاك اولسه ضامن
اولماز وكذا ان رش ما لا يزلق عادة او بعض الطريق فتعمد المار المرور عليه
ينه ضامن اولماز عادتا دوشوميجك مقدار رش ايلسه وياخود

وياخود آبدست الوب طريق استيعاب ايليجك مقدار دوكميوب طريقك
بعضيسنه دوكلوب لكن مرور ايدن كمسنه قورى يردن كيتمك ممكن ايكن
كتميوب صو دوكلان موروره تعمد ايلسه ضمان لازم كلمز ووضع الخشبة
كالرش فى استيعاب الطريق وعدمه طريقده وضع خشبه رش كبيدر
اكر طريق استيعاب ايدرسه ضامن اولور اكر طريق استيعاب ايلمز
ايسه ضامن اولماز وان رش فناء حانوت باذن صاحبه فالضمان
على الآمر استحسانا اكر بركسنه حانوت اطرافنه صاحبنك اذنى ايله صو
رش ايلسه ضمان استحسانا آمر اوزرينه در كما لو استأجره ليبنى له فى فناء حانوته
فتلف به شئ بعد فراغه نتكم حانوتى اطرافنه بنا ايلمك ايچون اجر استيجار
ايله اول بناسى ايله اجيرك فراغندن صكره برشئ تلف اولسه ضمان
آمر اوزرينه در اولدوغى كبيدر ولو كان امره بالبناء فى وسط الطريق فالضمان
على الاجير اكر صاحب حانوت اجيره امر وسط طريقده بنا ايلمكه امر ايلمش
ايسه ضمان اجير اوزرينه در ولو كنس الطريق لا يضمن ما تلف بموضع كنسه اكر
طريقى جاروب ايله سپورسه سپوردوكى موضع سببى ايله تلف اولان شيئه
ضامن اولماز زيرا متعدى دكلدر وبرشئ احداث ايلمدى قصدى اماطة الاذى عنه
الطريق ولو جمع الكناسة فى الطريق ضمن ما تلف بها اكر سپورندى
طريقده جمع ايلسه اول جمع اولان سپورندى سببيله تلف اولان شئ
جمع ايدن ضامن اولور ولا ضمان فيما تلف بشئ فعل فى الملك او فناء له
فيه حق التصرف بان لم يكن للعامة ولا مشتركا لاهل سكة غير نافذة بركمسنه
كندو ملكنده برشئ اشليوب اول شئ سببى ايله تلف اولان شيئه ضمان
يوقدر وياخود اول ملكك فناسنده اشلسه كه اول فنانك صاحب ملكك
حق تصرفى واردر حالانكه اولميه وجقمز صوقاق صاحبلريله ده مشترك
اولميه ذكر اولنديغى اوزره اولورسه ضمان لازم كلمز اكر جماعت مسلمينك
اولورسه ضمان لازم كلمز اكر جماعت مسلمينك اولورسه ومشترك اولورسه
وجقمز صوقاقده اولورسه تلف ايلدوكى شيئه ضامن اولور غيرك ملكنده
كندى فعلى ايله متعدى اولور وان استأجر من حفر له فى غير فنائه فالضمان على
المستأجر ان لم يعلم الاجير انه غير فنائه وان علم فعلى الاجير اكر بركمسنه غيرك
فناسنده حفر ايچون بركمسنه استيجار ايلسه ضمان مستأجر اوزرينه در اكر اجير
غيرك فناسى ايدوكنى بلمز ايسه واكر غيرك فناسى ايدوكنى بلوب حفر ايلمش ايسه
ضمان اجير اوزرينه در وان قال هو فنائى وليس لى فيه حق الحفر فالضمان على
الاجير قياسا وعلى المستأجر استحسانا اكر مستأجر اجيره دييه كه شو محل

ثم فنا مدر وحال بوکه ثم ایچون بو محله حفر حقی یوقدر بو کلامدن صکره خرابلسه ضمان
اجیر اوزرینه در قیاساً زیرا اجیرك فسادینه علم حاصل ایلدی ومستأجر آنی مغرور
ایلمدی زیرا بونده ثم ایچون حق حفر یوقدر دیدی اما استحساناً ضمان مستأجر اوزرینه
لازم کلور زیرا انك فناسی مملوکی منزله‌سنده در طیراق دوکمك ایچون واودون قومق
کبی ودابه‌سن باغلامق وبو کامشابه‌سی شیلر اشلمك کبی کانه مستأجرك
امری بحسب الظاهر کندی ملکنده اولمش اولور ومن بنی قنطرة بغیر اذن الامام
فتعمد احد المرور علیها فعطب فلا ضمان علی البانی برکمسنه امامك اذنسز
بر نهر عظیم اوزرینه بر قنطره بنا ایلسه برکمسنه اول قنطره اوزرندن مرور قصد
ایلسه وهلاك اولسه بانی اوزرینه ضمان لازم کلمز بو بابده تعدی ایلدی زیرا
انهار عظام اوزره وضع قناطرك تعیین مکان وسعیی امام اوزرینه لازمدر
بو اعتبار اوزره جنایتی تحقیقدر پس امدی بانی متعدی اولدی لکن تعدیسی بطریق
التسبیدر ومرور ایدن کمسنه ایسه تعمد ایله متعدی اولدیکه اول مباشردر بو
تقدیرجه اضافت مباشره اولی اولدی زیرا فاعل مختارك فعلنه تخللی بانیدن
نسبت هلاك قطع ایلدی بوکا نظیر بر مسئله برکمسنه طریقده بر قیو حفر ایلسه
برکمسنه کلوب بر طرفدن آخر طرفنه صچراسه وقیویه دوشوب هلاك اولسه
حافر اوزرینه بر شی کلمز **فصل** ان مال حائط الی طریق العامة فطولب ربه
بنقضه من مسلم او ذمی واشهد علیه فلم ینقضه فی مدة یمکن نقضه فیها فتلف به
نفس او مال ضمن عاقلة النفس وهو المال اگر بر دیوار طریق عامه‌یه میل
ایلسه یعنی یقمه مشرف اولسه مسلم وذمی طرفندن دیوار صاحبندن بوزلمسی
طلب اولنسه یعنی دیوارك یقلمق اوزره در احتمالدر بر آدم هلاك ایلیه
دیو یقلمسنی طلب ایلسه‌لر وانك اوزرینه نقضنی جا ایلدکلری اشهاد اولنسه
بوزلمسی ممکن ایکن اول مدتده بوزمسه ودیوار یقلمق سببیله بر نفس هلاك
اولسه ویاخود مال هلاك اولسه اول دیوار صاحبنك عاقله‌سی نفسی ضامن اولور
کندوسی مالی ضامن اولور وکذا لو طولب به من یملك نقضه کاب الطفل
ووصیه والراهن بفك الرهن والعبد التاجر والمکاتب بینه هلاك اولان
نفس ایسه عاقله‌سی اوزرینه در مال ایسه کندی اوزرینه در اگر دیوارك نقضی
طلب اولنسه شول کمسنه دیه که اول دیوارك نقضنه مالك اوله طفلك باباسی
ووصیسی کبی وفك رهنه مالك اولان راهن کبی وعبد تاجر ومکاتب کبی مثلا
بر صبینك مائل اولمش دیواری اولسه باباسندن نقض اولنمسی مطالبه اولنسه
نقض ایلمیوب ساقط اولمسیله برکمسنه هلاك ایلسه نفس ایسه عاقله‌سی
اوزرینه در وراهن وعبد تاجر ومکاتب ده بویله‌جه در اگر مال ایسه عبد

عبد تاجرك رقبه‌سی اوزرینه در اگر نفس ایسه مولاسنك عاقله‌سی اوزرینه در
اگر عاقله‌سی وار ایسه مکاتب ده بو منوال اوزره در ولا یضمن ان باعه بعد الاشهاد
وسلمه الی المشتری فسقط اگر بعد الاشهاد صاحبی دیواری بیع ایلسه ومشتری‌یه
تسلیم ایلسه ودیوار یقلوب دوشسه بر شیئه ضامن اولمز ولا ان طولب به من
لا یملکه کالمرتهن والمستأجر والمودع شول کمسنه نقضه مالك اولمیه مرتهن ومستأجر
ومودع کبی بونلردن نقض طلب اولنسه بعد المطالبه ساقط اولوب برکمسنه هلاك اولسه
ضامن اولمز وان بناه مائلاً ابتداءً ضمن ما تلف بسقوطه وان لم یطالب بنقضه کما
فی اشراع الجناح ونحوه واگر صاحب حائط دیواری ابتداء مائل بنا ایلسه سقوطی
سببیله تلف ایلدوکی شیئه ضامن اولور اگر اول دیوارك نقضی مطالبه اولنمامش
ایسه اشراع جناحده ووضع حجر وحفر بئردن طریقده ضامن اولدوغی کبی بونده
ده ضامن اولور وان مال الی دار رجل فالطلب لربها او ساکنها فیصح تأجیله
وابراؤه اگر دیوار بر آدمك دارینه مائل اولسه نقض ایلمك صاحبی ایچوندر ویاخود
اول دارده ساکن اولان ایچوندر واول صاحبنك تأجیلی وجنایتیدر ابراسی صحیح
اولور اگر ابرادن صکره ساقط اولسه ومدت تأجیلی مرورندن اول بر شیئی تلف
اولسه تأجیلی وابراسی صحیح اولدیغی ایچون ضمان لازم کلمز ولا یصح التأجیل فیما
مال الی الطریق ولو من القاضی او المشهد طریقه مائل اولان شیئده یعنی دیوارده
نقضی ایچون تأجیل صحیح دکلدر اگر اول تأجیل قاضی طرفندن ویاخود مشهد
طرفندن اولور ایسه صحیح دکلدر مشهد اسم فاعل وزنی اوزرینه در زیرا طریقده
عامه‌نك حقی واردر وقاضی ومشهد عامه‌نك حقنی ابطاله قادر دکلدر ولو
کان الحائط بین خمسة فاشهد علی احدهم ضمن خمس ما تلف به وعندهما نصفه
اگر طریقده یعنی طریقه مائل حائط بش کمسنه‌نك اولسه اول بشدن برینك
اوزرینه اشهاد اولنسه تلف اولان شیئك خمسنی ضامن اولور ابو حنیفه
قتنده واما امامین قتنده تلف اولان شیئك نصفنی ضامن اولور امامینك
دلیلی بودرکه تلف اولان شیئ من اشهد علیهك نصیبی اوزرینه معتبردر اشهاد
اولمیاندك نصیبی هدردر بو تقدیرجه ایکی قسم اوزرینه منقسم اولوب نصفاً
اولور عقر الاسد ونهش الحیة وجرح الرجل مسئله‌سنده مرور ایلمشدر وان حفر
احد ثلثة فی دار هی لهم بئراً بغیر اذن شریکیه او بنی حائطا ضمن ثلثی ما تلف به
وعندهما نصفه اگر اوچ شریك بر بر دارده اول دارك ایکی شریکك
اذنی یوغیکن بر قیو قازسه ویاخود بر دیوار بنا ایلسه اول قیو ویاخود اول دیوار
سببیله تلف اولان شیئك ثلثنی ضامن اولور ابو حنیفه قتنده واما امامین
قتنده تلف اولان شیئك نصفنی ضامن اولور مرور ایدن مسئله‌ده ذکر اولندی

اوزره **باب جناية البهيمة والجناية عليها** بو باب بهیمه نك جنایتی
وبهیمه اوزرینه اولان جنایتك احكامی بیاننده در يضمن الراكب ما وطئت
دابته او اصابت بيدها او رجلها او رأسها او كدمت او خبطت او صدمت
راكب اولان كمسنه دابه سی باصدیغی شیئ ضامن اولور ودابه نك اوك ایاغی
سببیله اصابت ایلدیكی شیئ دخی ضامن اولور ویاخود قیج ایاقلر ایله ویاخود
باشی ایله ویاخود كدم یعنی اصرمق ایله ویاخود اوك ایاغی ایله ویاخود نفسنی
ایله اورمق یعنی دوقشمق سببیله اولان شیئلر ضامن اولور لا ما نفحت
برجلها او ذنبها الا اذا اوقفها ضامن اولماز شول شیئكه قیج ایاغنك
طرناغنك اوجی ایله تلف ایلیه ویاخود قویروغی ایله تلف ایلیه مگر كه
دابه یی ایقاف ایلیه اوزرنده اولان كمسنه دابه یی الیقویوب اول محلده
برشیئ تلف ایلسه ضامن اولور زیرا تعدی ایلمش اولور ولا ما عطب
بروثها او بولها سائرة او موقوفة لاجله فان اوقفها لا لاجله ضمن ما عطب
وهج شول شیئی ضامن اولماز كه دابه نك روثی وبولی سببیله هلاك
اوله سائره اولدیغی حالده ویاخود روث وبول ایچون ایقاف اولندیغی
حالده اگر روث وبول ایچون اولمیوب كندو حظ نفسی ایچون ایله اول
موقف اولان دابه نك فعلی سببیله هلاك اولان شیئه ضامن اولور فان
اصابت بيدها او رجلها حصاة او نواة او اثارت غبارا او حجرا صغيرا ففقأ
عينا او افسد ثوبا لا يضمن وان كبيرا ضمن اگر دابه اوك ایاغی ویاخود قیج ایاغی
خورده طاش اصابت ایلسه ویاخود غبار قالدرسه ویاخود كوچك
طاش قالدرسه وبر كمسنه كوزنی چیقرسه ویاخود براسباب افساد
ایلسه ضامن اولماز واگر طاش بیوك اولورسه ضامن اولور ويضمن
القائد ما يضمنه الراكب وكذا السائق في الاصح راكب ضامن اولدیغی شیئی
قائد دابه دخی كذلك ضامن اولور اصح روایتده وقیل یضمن النفحة ایضا
سائق نفحه سببیله اولانی مرور ایدن مسئله كبی ضامن اولور نفحه دیدكلر
دابه نك قیج ایاغنك طرناغنك اوجیدر ولا كفارة عليها ولا حرمان ارث
او وصية بخلاف الراكب قائد وسائق اوزرلرینه كفارت یوقدر حرمان
ارث ووصیت یوقدر راكب بونك خلافیدر راكبك هلاك ایلدیكی مورثی
ایسه حرمان ارث ووصیت مقرردر وان اجتمع الراكب وحده اگر برادمی
هلاكده راكب وقائد وسائق جمع اوله لر بعض كمسنه لر قتنده قائد ایله
سائق اوزرینه در وحیلدیكه یالكز راكب اوزرینه زیرا راكب مباشردر
قائد وسائق متسبیدر مباشره اضافت اولنیدر وان اصطدم فارسان

والقائد او الراكب والسائق
فالضمان عليهما وقيل على
الراكب صح

فارسان او ماشيان فماتا ضمن عاقلة كل دية الآخر اگر ایكی فارس ویاخود ایكی پیاده
كمسنه لر دخی قوشسه وایكیسی دخی فوت اولسه لر هر برینك عاقله سی آخرك دیتنی
ضامن اولور وان تجاذبا حبلا فانقطع فماتا فان وقعا على ظهرهما فهما هدر اگر
ایكی كمسنه برحبلی بر طرفندن وبری بر طرفندن دخی طوب جذب ایلسه وحبلی
قیرلسه وایكیسی دخی فوت اولسه لر اگر ارقه لری اوزرینه دخی دوشمشلر ایسه ایكیسینك
دخی دمی هدردر زیرا هر برینك موتی كندو فعلنه وقوت نفسنه مضاف اولور آخرك
قوتنه مضاف اولماز وان على وجههما فعلى عاقلة كل واحدة دية الآخر اگر
ایكیسی دخی یوزلری اوزرینه دوشوب فوت اولمشلر ایسه هر برینك عاقله سی اوزرینه
آخرك دیتی لازمدر زیرا بونلرك یوزی اوزرینه سقوطی هر برینك صاحبنك
قوتی وجذبی ایله در وان اختلفا فدية من على وجهه في على عاقلة من على ظهره
اگر اختلاف اولسه مثلا بری یوزی اوزرینه دوشوب وبری ارقه سی اوزرینه دوشسه
یوزی اوزرینه دوشن كمسنه نك دیتی ظهری اوزرینه دوشن كمسنه نك عاقله سی
اوزرینه در وان قطع آخر الحبل فماتا فديتهما على عاقلة بونلر حبلی تجاذب ایدركن
اگر كمسنه حبلی قطع ایلسه وایكیسی دخی فوت اولسه لر ایكیسینك دیتی
قطع ایدن كمسنه نك عاقله سی اوزرینه در وان ساق دابة فوقع سرجها او
غيره من ادواتها على انسان فمات ضمن بر كمسنه بر دابه یی سوق ایلسه اول
دابه نك اگر وغیری شیئكه دابه نك ادواتندندر بر انسان اوزرینه واقع اولسه
سائق دابه اولان ضامن اولور وكذا قائد قطار وطئ بعير منه انسانا ضمن
على عاقلته والمال في ماله بنه ضامن اولور قائد قطار اول قطاردن بردوه برانسانی
باصسه ضمان نفس قائد قطارك عاقله سی اوزرینه در ضمان مال كندو مالندندر
وان كان مع القائد سائق فالضمان عليهما اگر قائد ایله سائق معا اولسه لر ضمان
ایكیسینك اوزرینه در فان ربط بعير على قطار بغير علم قائده فعطبت به انسان
ضمن عاقلة القائد الدية ورجعوا بها على عاقلة الربط اگر دوه بر قطاره دوه یه قائدك
علم وخبری یوغیكن ربط اولنسه واول ربط اولان بعیر سببیله بر انسان هلاك
اولسه قائدك عاقله سی دیتی ضامن اولور اندن صكره ربط ایدن كمسنه نك عاقله سی
اوزرینه اول دیت ایله رجوع ایدرلر ومن ارسل بهيمة او كلبا وساقه ضمن ما اصاب
في فوره وفي الطير لا يضمن وان ساقه بر كمسنه بهیمه یی ویاخود كلبی ارسال ایلسه
وكندوسی دورمیوب عقبنجه سوق ایلسه ضامن اولور شول شیئكه فور اصابت
ایلیه فور فتح فا وسكون واو ایله ارسالده یمین وشماله میل ایلمامكدر كذا في
اكل طیر ارسالنده ضامن اولماز اگر سوق ایلمش ایسه وكذا في الدابة والكلب
ان لم يسق او انفلتت بنفسها ليلا او نهارا فاصابت مالا او نفسا وبه ضامن

اولماز دابه‌م وکلبده قجن سوق اولنمه ویاخود اول دابه قیدندن بوشانه
لیلاً ونهاراً یوروسه ماله ویاخود نفسه اصابت ایلسه ضامن اولماز انفلت الشیٔ
ای خلص من قیده من غیر صاحبه دیمکدر ومن ضرب دابة علیها راکب اونخسها
فنفحت اوضربت بیدها احداً اونفرت فصدمته فمات ضمن هو لا الراکب
ان فعل ذلک حال السیر برکمسه صاحبی اوزرنده ایکن بر دابه‌یی اورسه
ویاخود اغاج ایله دابه‌یی طعن ایلسه بوقاروده ضرب دینیلدر ظاهرا مراد دورتمکدر
دورته وقیج ایاغنک طرناغی اوجیله اورسه ویاخود اوکی ایاغی ایله بر
کمسنه‌یی ضرب ایلسه ویاخود ضربدن ویاخود درتمکدن اورکوب کندویه
بر کمسنه اورسه اول کمسنه فوت اولسه ضارب ویاخود ناخس ضامن
اولور راکب ضامن اولماز ونخس حال سیرده اولور زیرا بو فعل دابه‌یی ضارب
ویاخود ناخسه اضافت اولور کانه کندو یدیله اشلمشدر بو تقدیرجه تسبیره
متعدی اولور راکبه متعدی دکلدر پس امدر تغریمین ضارب ویاخود ناخس
جانبی مترجح اولور وان اوقفها لا فی ملکه فعلیهما اکر راکب دابه‌یی ایقاف ایلسه
ملکنده اولمیوب طریقده اولور ضمان مناصفه اوزره ایکیسنک اوزرینه‌در
لا فی ملکه قیدر اکر ملکنده ایقاف ایلسه راکبه یعنی راکب ضامن اولماز وان
نفحت الناخس فدمه هدر اکر دابه ناخس نفح ایلسه یعنی قیج ایاغنک طرناغی
اوجیله اورسه وهلاک اولسه دمی هدردر زیرا کندو نفسنه جانی اولمش
اولدر وان القت الراکب فضمانه علی الناخس اکر ناخس دابه‌یی طعن ایلدکده
راکب القا ایلسه یعنی دوشرسه وفوت اولسه راکبک ضمانی ناخس
اوزرینه‌در فان فعل ذلک باذن الراکب فهو کفعل الراکب اکر ناخس
راکبک اذنیله اشلمش ایسه اول فعل راکبک فعلی کبیدر ناخس برشیٔ
ضامن اولماز لکن ان وطئت احداً فی فورها بعد النخس بالاذن فدیته علیهما
ولا یرجع الناخس علی الراکب فی الاصح لکن اکر دابه برکمسنه‌یی اذن ایله نخسدن
صکره فورده باصسه وهلاک ایلسه دیتی راکب ایله ناخس اوزرینه‌در اصح روایتده
ناخس راکب اوزرینه رجوع ایلمز کما لو امر صبیا یستمسک علی دابة
تسییرها فوطئت انسانا فمات لا یرجع عاقلة الصبی بما غرموا من الدیة علی
الامر تکلم برکمسنه برصبی‌یه دابه‌یی کزدرمکه امر ایلسه واول دابه بر انسان
باصدیروب فوت اولسه ضمان صبینک عاقله‌سی اوزرینه‌در وصبینک
عاقله‌سی چکدکلری غرامت ایله آمر اوزرینه رجوع ایلمز وکذا لو ناول الصبی سلاحا
فقتل به احدا وبونه مروایدن مسئله کبیدر آمر برکمسنه برصبی‌یه سلاح ویرسه
وصبی دخی اول سلاح ایله برکمسنه‌یی قتل ایلسه ضمان صبینک عاقله‌سی

بو محلده نخس دینیلدر صح

عاقله‌سی اوزرینه‌در وعاقله‌سی ویردکلری غرامت ایله صبی‌یه سلاح ویرن کمسنه
اوزرینه رجوع ایلمز وکذا الحکم فی نخسها ومعها قائد او سائق یعنی عدم رجوعک حکمی
مروایدن مسئله کبیدر دابه‌یی نخسده واول دابه ایله قائد ویاخود سائق اولسه
ضمان نخس اوزرینه‌در وان نخسها شیٔ منصوب فی الطریق فالضمان علی من نصبه
اکر طریقده نصب اولنمش برشیٔ دابه‌یی نخس ایلسه ضمان اول شیٔی نصب
ایده‌نک اوزرینه‌در زیرا اول ناصب اولان کمسنه متعدیدر طریقی مشغول ایلدی
جنایت آکا اضافت اولندی کانه کندو فعلی ایله ایلمشدر ولا فرق بین کون الناخس
صبیاً او بالغا ناخس صبی ویاخود بالغ اولمسی بیننده اصلا فرق یوقدر زیرا صبی
بالغ کبی فعلی ایله مؤاخذه اولنور ضمان جنینک مالندن اولور وان کان عبدا
فالضمان فی رقبته اکر ناخس عبد اولورسه ضمان عبدک اولور مولاسی یا عبدی
ویرر یاخود فدی ویرر وجمیع مسائل هذا الفصل والذی قبله ان کان الهالک آدمیا
فالدیة علی العاقلة وان غیره فالضمان فی مال الجانی شول فصلک جمیع مسائلی
وبو فصلدن اول اولان مسائلک جمله‌سی اکر هالک آدمی اولورسه دیت
عاقله‌سی اوزرینه‌در اکر هالک اولان آدمیدن غیری ایسه ضمان جانینک مالندندر
ومن فقاء عین شاة قصاب ضمن ما نقصها اکر برکمسنه برقصابک
قیوننک کوزینی چیقارسه شاتدن نقص ایلدیکی شیئه ضامن اولور زیرا
قیوندن مقصود اولان لحمدر الحق اعتبار اولان نقصانیدر وفی عین الفرس
او البغل او الحمار او بعیر الجزار او بقرته ربع القیمة فرس یاخود بغل ویاخود حمار
ویاخود قصابک بعیری یعنی دوه‌سی ویاخود بقرینک عیننده ربع قیمت
واردر زیرا روایت اولنمشدر نبی علیه الصلوة والسلام عین دابه‌ده ربع قیمت
قضا ایلمشدر وحضرت عمر رضی الله عنه دخی ربع قیمت قضا ایلمشدر باب
جنایة الرقیق والجنایة علیه
بو باب رقیقک جنایتی وکندو اوزرینه اولان
جنایتک احکامی بیاننده‌در جنایات المملوک لا توجب الا دفعا واحدا لو محلا
للدفع مملوکک جنایاتی چوق اولسه مولی اوزرینه واجب اولماز الا برکره
دفع ایلمک واجب اولور اکر دفع محل ایسه یعنی اسباب حریتدن تدبیر
وکتابت وام ولد کبی بونلردن برشیٔ منعقد اولمامش ایسه والا قیمة واحدة
لو غیر محل له اکر عبد جانی دفعه غیر محل ایسه ذکر اولنان شیلر ایچون الحق قیمت
واحده ایجاب ایدر فلو جنی عبد خطاءً فان شاء مولاه دفعه بها ویملکه ولیها
وان شاء فداه بارشها حالاً اکر عبد خطاء جنایت ایلسه دیلرسه مولاسی
اول عبدی جنایت مقابله‌سنده دفع ایدر وولی جنایت تملیک ایدر ویاخود
ولی جنایت اول عبده مالک اولور ومولاسی دیلرسه ارشی ایچون فدا

ايدوب عبدى خلاص حالاً يعنى فى الحال تأجيل يوقدر فان مات العبد
قبل ان يختار شيئا بطل حق المجنى عليه اكر عبد جانينك مولاسى دفع وفدادن
برشىء اختيار ايلمزدن مقدم عبد فوت اولسه مجنى عليهك حقى باطل اولور ٩
فان فداه فجنى فالحكم كذلك اكر عبد جانى ايچون مولاسى فدا ايلسه تكرار
جنايت ايلسه پس امدى حكم كچن كبيدر ديدسه دفع ايدر ديدسه فدا ايدر
وان جنى جنايتين دفعه بهما فيقتسمانه بنسبة حقوقهما او فداه بارشهما اكر عبد
ايكى جنايت ايلسه مولاسى عبدى ولى جنايته دفع ايدر حقوقلرى نسبتى
اوزره تقسيم ايدرلر وياخود مولاسى ايكى ارشنك مقابله سنده فدا ايدر فان
باعه او وهبه او اعتقه او دبره او استولدها غير عالم بها ضمن الاقل من قيمته و
من الارش اكر مولى عبد جانى بى بيع ايلسه ياخود هبه ياخود اعتاق ياخود
مدبر ياخود استيلاد ايلسه اما جنايته عالم اولمديغ حالده ايلسه اول
عبد جانينك قيمتندن اقلنى ضامن اولور وان عالما بها ضمن الارش اكر
جنايتنه عالم اولدقدن صكره ايلسه ارشنى ضامن اولور كما لو علق عتقه
بقتل زيد او رميه او شجه ففعل عبدك عتقنى زيدك قتلنه وياخود رمينه وياخود
شجه يعنى باشنى يارمغه تعليق ايلدوكى كبى عبد خى بو فعللرى اشلسه مولاسى ارشنى
ضامن اولور وان قطع عبد يد حر عمدا فدفع اليه فاعتقه فسرى فالعبد صلح بالجناية
اكر بر عبد بر آخرك يدنى عمدا قطع ايلسه مولاسى عبدى مقطوع اليد اولان
كمسنه يه دفع ايلسه ومقطوع اليد اولان خى عبدى اعتاق ايلسه وقطع
نفسه سرايت ايلسه وفوت اولسه پس امدى عبد جنايت مقابله سنده
صلحدر وان لم يكن اعتقه يرد على سيده فيقاد او يعفى اكر عبدى مقطوع اليد
اولان كمسنه اعتاق ايلمامش اوليدى سيدينه رد اولنوب قصاص اولنوردى ٥
وكذا لو كان القاطع حرا فصالح المقطوع على عبده ودفعه اليه فان اعتقه
ثم سرى فهو صلح بها بنه مرور ايدن مسئله كبيدر اكر قاطع اولان حر اولسه
مقطوع اليد ايله بر عبد اوزرينه صلح ايلسه لر وعبدى مقطوع اليده دفع ايلسه
اكر مقطوع اليد عبدى اعتاق ايلسه اندن صكره قطع سرايت ايدوب
فوت اولسه اول عبد جنايت مقابله سنده صلحدر وان لم يعتقه فسرى
رد وا قيد اكر عبد مقطوع اليده ويردكدن صكره اعتاق ايلمسه قطع
سرايت ايدوب فوت اولسه اول عبد قاطعه رد اولنور وقاطع قصاص
اولنور وان جنى مأذون مديون خطأ فاعتقه غير عالم بها ضمن لرب الدين
الاقل من قيمته ومن دينه ولولى الجناية الاقل من قيمته ومن ارشها اكر عبد
مأذون ومديون خطأ جنايت ايلسه ومولاسى جنايته عالم اولمديغ حالده

٩ وان بعد ما اختار الفداء لا يبطل مولاسى
عبد ايچون فدا اختيار ايلدكدن صكره
فوت اولسه مجنى عليهك حقى
باطل اولماز صح

٥ وياخود عفو اولنوردى صح

حالده عبدى اعتاق ايلسه عبدك مولاسى دين صاحبنه قيمت ودينندن
اقل قنغيسى ايسه انى ضامن اولور وجنايته خى قيمتندن وجنايتك ارشندن
اقلنى ضامن اولور ولو ولدت مأذونة مديونة يباع معها فى دينها اكر جاريه
مأذونه ومديونه بر ولد كتورسه يعنى طوغرسه اول ولد اناسى ايله بيع اولنور
دينى ايچون ولو جنت لا يدفع فى جنايتها اكر جاريه جنايت ايلسه وطوغرسه
ولد ويرلمز جنايتى مقابله سنده ودين ايله جنايت مقابله سنده فرق بودركه
دين جاريه نك رقبه سنده متعلقدر ودين بر وصف حكميدر ولده سرايت
ايدر زيرا اصلده ثابت اولان صفات شرعيه فرعه سرايت ايدر ملك ورق و
حريت كبى جنايت بونك خلافيدر ولو اقر رجل ان زيدا حرر عبده فقتل ذلك
العبد ولى المقر خطاء فلا شىء له بر رجل اقرار ايلسه كه تحقيقا زيد عبدى اعتاق
ايلدى ومذكور معتق مقر اولينى قتل ايلسه اولمقر ايچون برشى يوقدر اول مقر
زعم ايلديكه مولاسى اول عبدى اعتاق ايلدى مقرك اقرارى بو اولديكه عبدك
مولاسى عبدى دفع ايلمكه وياخود ارشنى فدايه مستحق دكلدر الحق عاقله سى اوزرينه
دينى مستحقدر زيرا حردر زعم ايدن كمسنه كندو نفسى حقنده تصديق اولنور پس
امدى بو تقديرجه دفع وفدا ساقط اولور اما زاعمك عاقله سى اوزرينه ديت
دعواسى تصديق اولنماز الا حجت ايله اولور اول حجت حديكى بعد الجناية عبدك
عتقنك ثبوتيدر وان قال معتق قتلت اخا زيد قبل عتقى وقال زيد بعده
فالقول للمعتق اكر معتق اولان عبد زيدك قرنداشنى معتق اولمازدن مقدم قتل
ايلدم ديسه وزيد بلكه اعتاقدن صكره قتل ايلدك ديسه قول معتقكدر زيرا ضمانى
منكردر بونك مثالى بر كمسنه ديديكه بن خاتونمه طلاق ويردم ايدى لكن اول
وقت صبى ايدم واويمى بيع ايلدم لكن اول وقت صبى ايدم وياخود خاتونمه
طلاق ويردم لكن اولوقت مجنون ايدم ديسه حال بوكه جنونى خى معروف اولسه
قول صبى ومجنون ايدم دين كمسنه نكدر بو خى اولبجه در وان قال المولى لامة اعتقها
قطعت يدك قبل العتق وقالت بل بعده فالقول لها اكر مولى اعتاق ايلدكى
جاريه يه ديسه كه سنك يدكى قبل العتق قطع ايلدم وجاريه ديسه كه بلكه بعد
العتق قطع ايلدك ديسه پس امدى قول جاريه نكدر زيرا ولى سبب ضمانى اقرار
ايدوب اندن صكره برأتنى ادعا ايلدى وجاريه ايسه منكردر وكذا كل ما نال منها
الا الجماع والغلة بنه حكم بويله در هر شيكه جاريه دن مولاسنه واصل اولورو
ياخود هر شيكه جاريه مولى نائل اولور قول جاريه نكدر الا جماع ايله غله دكل بو
ايكيسنده قول مولانكدر مثلا مولاسى ديسه كه قبل الاعتاق جماع ايلدم وغلكه
كبيكى قبل الاعتاق اخذ ايلدم جاريه بلكه بعد الاعتاق جماع ايلدك وبعد

الاعتاق اخذ ایلدکی دیسه قول مولی نکدر زیرا ظاهر حال حالت راهنه شاهددر
ابو حنیفه قتنده وعند محمد لا یضمن لا الا شیئا بعینه ویؤمر برده الیها
امام محمد قتنده مولی بعینه قائم اولان اشیایی ضامن اولماز بلکه اول شیئی جاریه یه رد
ایله امر اولنور مثلا مولاسی بعینه اخذ ایلدوکی شیئی اقرار ایلسه واول اقرار ایلدیکی
شیئ بعینه قائم اولسه جاریه یه رد اولنمق امر اولنور ولو امر عبد محجور او صبی
صبیا بقتل زید فقتله فالدیة علی عاقلة القاتل ورجعوا علی العبد بعد عتقه لا
علی الصبی الآمر اکر بر عبد محجور ویاخود بر صبی بر صبی یه زیدی قتل ایله دیو امر ایلسه
واول صبی دخی زیدی قتل ایلسه دیت قاتلک عاقله سی اوزرینه در و غرامه
چکن عاقله سی عبدک عتقدن صکره عبد اوزرینه رجوع ایدرلر اما صبی آمرک
اوزرینه رجوع ایلمزلر وصبینک عمدی وخطاسی برابردر و عبد محجور وصبی افعال الری
ایله مؤاخذ اولنماز زیرا شرع شریف اعتبار ایلمشدر و عبدک قولی مولی حقنده
عدم اعتباری اولدیغی اجلدن بعد الاعتاق عبد اوزرینه رجوع اولنور اما صبی
آمر اوزرینه رجوع اولنماز زیرا اهلیتده قاصردر ولو کان مأمور العبد مثله دفع
السید القاتل او فداه ان کان خطأ او المأمور صغیرا ولا یرجع علی الآمر فی الحال
ویجب ان یرجع علیه بعد عتقه بالاقل من قیمته ومن الفداء اکر عبد محجورک مثلی اولان
عبد محجوره قتل ایچون امر ایلسه مولاسی قاتلی دفع ایدر ویاخود فدا ایدر ویاخود
مأمور اولان عبد صغیر اولسه سید آمر اوزرینه فی الحال رجوع ایدمز زیرا آمر
قولیدر وقول محجور اعتبار اولنماز و واجب اولور که عتقدن صکره قیمت وفدادن
اقلی ایله عبد آمرک اوزرینه رجوع ایلیه مانع زائل اولدیغیچون اول حق مولیدر
وان کان عمدا والمأمور کبیرا اقتص اکر قتل عمدا اولسه ومأمور دخی کبیر
اولسه قصاص اولنور زیرا قصاص عبد ایله حر بیننده جاریدر وان قتل عبد
حرین لکل منهما ولیان فعفا احد ولی کل منهما دفع نصفه الی الآخرین او فدی
بدیة لهما اکر بر عبد ایکی حری قتل ایلسه ومقتول اولان ایکی حرک هر برینک
ایکی ولیسی اولسه واول مقتولک ولیلری اولادرت ولینک ایکیسی عفو
ایلسه اول عبدک سیدی مختاردر دیلرسه عبدک نصفی آخرینه یعنی عفو
ایلمینلره دفع ایدر دیلرسه دیت کامله یی اول ایکیسی ایچون فدا ایدر زیرا
ایکی ولینک عفوی ایله جمله سی حقنده قصاص ساقط اولدی ساکت اولنلرک
نصیبی ماله منقلب اولدیغیچون اول دیت کامله در عفو ایتمینلره فدا ایدر وان قتل
احدهما عمدا والآخر خطأ فعفا احد ولی العمد فدی بدیة لولی الخطأ وبنصفها لاحد
ولی العمد او دفع الیهم یقسمونه اثلاثا عولا اکر عبد قتل ایلدیکی ایکی حرک برینی عمدا
قتل ایلسه وبر آخری خطأ قتل ایلسه وعمدا قتل ایلدوکی ایکی ولینک بری

بری عفو ایلسه عبدک سیدی دیت کامله یی خطا مقتولک عبدی ولیلره
دفع ایدوب اثلاثا عولا تقسیم ایدرلر ابو حنیفه قتنده اوج بلوک اولور ایکی
بلوکی خطأ مقتول اولانک ولیلرینه ویریلور وبر بلوکی عمدا قتل اولانک ولینک
برینه ویریلور وعندهما ارباعا منازعة امامین قتنده بطریق المنازعه ارباعا
تقسیم اولنور وان قتل عبد لاثنین قریبا لهما فعفا احدهما بطل الکل ایکی
کمسنه نک مشترک بر عبدی اول افندیلرک قریبنی قتل ایلسه مثلا ایکیسینک
اوغلنی یاخود ایکیسینک قرنداشنی قتل ایلسه وایکیسندن بری عفو ایلسه
جمله سی باطل اولور ابو حنیفه قتنده وغیری عافی اولان دخی بر شیئه اولماز وقالا
یدفع العافی نصف نصیبه الی الآخر او یفدیه بربع الدیة وقیل محمد مع الامام امامین
دیدیلر که عفو ایدن کمسنه کندو نصیبک آخره یعنی غیر عافی یه دفع ایدر ویاخود
ربع دیت مقابله سنده فدا ایدر و دینلدیکه امام محمد امام اعظم ایله بیله در یعنی
کلیسی باطل اولمسنده بیله در فصل مصنف وقتاکه عبدک جنایتی احکامندن
فارغ اولدی عبد اوزرینه اولان جنایتک احکامنه شروع ایلدی دیة العبد
قیمته فان کانت قدر دیة الحر او اکثر نقصت عن دیة الحر عشرة دراهم عبدک
دیتی قیمتی مقداریدر اکر عبدک حرک دیتی مقداری اولورسه ویاخود دخی زیاده
اولورسه دیت حرکه اون بیک درهمدر اندن اون درهم نقص اولنور درجه
رقیتک درجه حردن انحطاطنی اشعار ایچون اون درهم نقص اولنور وکذا
لو کانت قیمة الامة کدیة الحرة او اکثر عبده نقص اولندیغی کبی امه دن دخی اون درهم
نقص اولنور اکر امه نک قیمتی حره نک دیتی کبی اولسه ویاخود دخی اکثر اولسه ابو
یوسف وشافعی قتنده بالغة ما بلغت واجب اولور وفی الغصب تجب
القیمة بالغة ما بلغت غصبده عبدک قیمتی بالغة ما بلغت واجب اولنور اجماعا
بر کمسنه بر آخرک یوز دینار قیمتلی بر عبدینی غصب ایلسه ویدنده هلاک
اولسه اول کمسنه یه یوز دینار لازم اولور زیرا غصبده اولان اعتبار مالیتدر
آدمیت دکلدر وما قدر من دیة الحر من قیمة الرقیق شول شیئکه حر دیتندن تقدیر
اولور عبدک قیمتندن دخی اولیجه تقدیر اولنور زیرا قیمت رقیق دیت حر کبیدر ففی
یده نصف قیمته ولا یزاد علی خمسة الآف خمسة عبدک قطع یدنده قیمتک
نصف واجب نتکیم حرک قطع یدنده نصف دیت واجب اولدیغی کبی رقیقک
قیمتی حرک دیتی مقداری اولیجق نصف قیمتی بشبیک درهمدن زیاده قلنماز الآ بش
درهم نقص اولنور مصنفک الآ خمسة قولی قدر فی قیمة الرقیق قولندن استثنادر
ومن قطع ید عبد عمدا فاعتق فسری اقتص منه ان کان وارثه سیده فقط والا
فلا بر کمسنه بر عبدک عمدا یدینی قطع ایلسه وسیدی عبدی اعتاق ایلسه وقطع

سرایت ایدوب عبد فوت اولسه قاطع قصاص اولنور اکر وارثدن بر فرد
اولمیوب انجق سیدی اولسه واکر سیددن غیری بر وارث حر وار ایسه قصاص
اولنماز وعند محمد لا قصاص اصلا وعلیه ارش السید وما نقصه الی حین العتق
امام محمد قتنده کرک یالکز سیدی وارث اولسون وکرک غیری معاً وارث
اولسون اصلا قصاص یوقدر قاطع یداوزرینه یدک ارشی وحین عتقه دکین
نقصان اولان شیئک ارشی لازمدر ویا رمغی حر بویله اولاکه قاطعک اوزرینه
یدک ارشی فی الحال لازمدر ونقصان ایلدیکی شیئی عتقه دکین توقف اولنور ومن قال
لعبدیه احدکما حر فشجا فبین احدهما فارشهما له برکمسنه ایکی قولنه ایکیکزدن
بریکز حر ایسه بیان ایلمزدن مقدم شج اولنه لر یعنی باشلری یاریلوب بعده
حر قنغیسی ایدوکن بیان ایلسه ایکیسنک حر ارشی مولا ایچوندر وان قتلا
فله دیة حر وقیمة عبد ان کان القاتل واحداً اکر قبل التعیین قتل اولنه لر آندن
صکره احدهمانک عتقنی بیان ایلسه بر حرک دیتی وبر عبدک قیمتی مولاسی
ایچوندر اکر قاتل بر اولورسه وان قتل کلاً واحد قیمة العبدین اکر بو ایکیسنک
هر بر برادم قتل ایدرسه ایکی عبدک قیمتی لازم کلور زیرا معین دکلدر که حر قنغیسی
قتل ایلدی وعبد قنغیسی قتل ایلدی ایکیسی حر منکر پس امدی ایکیسنک اوزرینه
قیمتلر لازم کلور ومن فقاء عینی عبد فان شاء سیده دفعه الیه واخذ قیمته او
امسکه ولا شیء له وعندهما ان امسکه فله ان یضمنه نقصانه برکمسنه بر عبدک
ایکی کوزنی چیقارسه عبدک سیدی دیلرسه عبدی جانی اولان کمسنه یه ویروب
قیمتنی اخذ ایدر ویاخود عبدی امساک ایدر اما مولی ایچون برشی یوقدر ابو حنیفه
قتنده امامین قتنده اکر عبدی امساک ایدرسه عبدک نقصاننی جانیدن
تضمین ایتدرمک واردر **فصل** بو فصل مدبرک وام ولدک جنایتنک
احکامی بیاننده در وان جنی مدبر وام ولد ضمن السید الاقل من القیمة ومن
الارش اکر مدبر ویاخود ام ولد جنایت ایلسه سیدی قیمت وارشدن اقلنی
ضامن اولنور فان جنی اخری شارک ولی الثانیة ولی الاولی فی القیمة ان دفعت
الیه بقضاء والا فان شاء اتبع ولی الاولی وان شاء اتبع المولی اکر مدبر ویاخود
ام ولد بر آخر جنایت ایلسه ابو حنیفه قتنده ولی ثانیه اولی قیمته شریک اولورلر
اکر ارش جنایت ولی اولایه قضاء قاضی ایله تسلیم اولنمش ایسه واکر دفع اولنمش
ایسه ولی ثانیه دیلرسه ولی اولایه اتباع ایدر دیلرسه ثانینک مولاسنه
اتباع ایدر وعندهما تبیع ولی الاولی بکل حال امامین قتنده ولی جنایت ثانیه
هر حالده ولی جنایت اولایه اتباع ایدر مولا ولی اولایه قیمتی کرک قضاء قاضی
ایله کرک رضا ایله دفع ایلسه برابردر مولا اوزرینه برشیء لازم کلمز وان اعتق

اعتق المولی المدبر وقد جنی جنایات لا یلزم الا قیمة واحدة واکر مولی
مدبرینی اعتاق ایلسه حال بوکه اول عبد مدبر نیجه جنایات اشلسه مولی
اوزرینه لازم کلور وان اقر المدبر بجنایة خطاء لا یلزم شیء فی الحال ولا بعد ٩ کلمز الا قیمت واحده لازم صح
عتقه اکر عبد مدبر خطاء جنایته اقرار ایلسه اول عبد مدبره فی الحال برشیء لازم
کلمز وعتقندن صکره دخی برشیء لازم کلمز عبدک خطاء جنایتنک جوعی کندی
اوزرینه اولمیوب مولاسی اوزرینه در مولاسی اوزرینه اقراری نافذ اولمازاما
عمداً جنایتنه اقرار بونک خلافنه در لابد عمدده نفسی اوزرینه نافذ اولور
باب غصب العبد والمدبر والصبی والجنایة فی ذلک بو باب عبد
وصبی ومدبرک غصبی وغصبده جنایتک احکامی بیاننده در ولو قطع
سید ید عبده فغصبه فمات من القطع فی ید الغاصب ضمن قیمته مقطوعاً
اکر برکمسنه عبدنک یدینی قطع ایلسه ید القطع اول عبد غصب اولنه
وید غاصبده ایکن اول قطعدن فوت اولسه غاصب اولان کمسنه مقطوعاً
اول عبدک قیمتنی ضامن اولور وان قطع سیده یده عند الغاصب فمات
بریء الغاصب اکر سیدی عبدک یدینی غاصبده ایکن قطع ایلسه وفوت
اولسه غاصب ضماندن بری اولور ولو غصب محجور مثله فمات فی یده ضمن
اکر عبد محجور بر عبد محجوری غصب ایلسه ومغصوب ید غاصبده فوت
اولسه ضامن اولور زیرا المحجور علیه افعال ایله مؤاخذ اولنور اکر غصب بینه ایله
ثابت اولسه فی الحال بیع اولنور اقوالی بوکا مخالفدر اکر غصبه اقرار ایلسه بیع
اولنماز بلکه بعد العتق مؤاخذه اولنور ولو غصب مدبر فجنی عند غاصبه ثم عند
سیده او بالعکس ضمن سیده قیمته لهما برکمسنه بر عبد مدبر غصب ایلسه
ویاخود عکسی اولسه یعنی اول سیدی قتنده جنایت ایلسه اول عبد مدبرک
سیدی قیمتنی ولی جنایتک ایکیسنه ضامن اولور ورجع بنصفها علی الغاصب
ودفعه الی رب الاولی فی الصورة الاولی ثم رجع به ثانیا علیه سید نصف
قیمتی ایله غاصب اوزرینه رجوع ایدر ونصف قیمتی الدقدن صکره صورة اولیده
جنایت صاحبنه دفع ایدر وسیدینه ثانیاً غاصب اوزرینه رجوع ایدر زیرا
اولی جنایت اولی جمله قیمتنه احقدر زیرا ابتدا جنایت ایلدکده انک حقنه
بر احد مزاحم دکلدر ایدی انک حقی ناقص اولمسی ثانینک مزاحمه سی اعتباریله در زیرا
غاصبک یدنده ایکن بلا مزاحم جنایت واقع اولیجق غاصبک اوزرینه لازم
کلمکین تکمیل ایچون ثانیا رجوع ایدر وعند محمد لا یدفعه ولا یرجع ثانیا امام
محمد قتنده غاصبدن الدیغی شیء ولی جنایت اولایه دفع ایلمز وثانیاً غاصب
اوزرینه رجوع ایلمز وفی الصورة الثانیة یدفعه ولا یرجع ثانیا بالاجماع صورة ثانیه ده

یعنی ابتدا سیدک یاننده جنایت ایلدکده سید غاصبه رجوع ایدوب اخذ
ایلدوکی شیء ولی جنایت اولی یه دفع ایدر اما ثانیا رجوع ایلمز بالاجماع زیرا
جنایت اولی کندو قتنده اولمشدر والقن فی الفصلین کالمدبر الا انه یدفعه
وفی المدبر یدفع القیمة قن ایکی فصلده حکم یعنی مقدم غاصب قتنده بعده سید
قتنده جنایت ایله یاخود اول سید قتنده جنایت ایدوب بعده غاصب
قتنده جنایت ایلدوکی صورتلرده مدبر کبیدر الا بو قدر وار درکه قنی جنایت
ایلدکده ولی جنایته دفع ایدر اما مدبرده قیمتنی دفع ایدر وحکم تکرار الرجوع
والدفع کما فی المدبر اختلافا واتفاقا وقنده رجوعک تکراریله حکم اولنور ودفعیله
حکم اولنور اختلافا واتفاقا مدبرده اولدیغی کبی ولو غصب رجل مدبرا مرتین
فجنی عنده فی کل منهما غرم سیده قیمة لهما ورجوع بها علی الغاصب الی ولی الاول
ورجع به ثانیا اتفاقا وقیل فیه خلاف محمد رحمه الله اگر بر رجل بر کمسنه نک
مدبر قولنی ایکی دفعه غصب ایلسه مثلا بر دفعه غصب ایلدی غاصب قتنده
جنایت ایلدی غاصب قتنده جنایت ایلدی سیدینه رد اولندی تکرار غصب
اولندی بینه غاصب قتنده جنایت ایلدی بو تقدیرجه سیدی اول عبد مدبرک
قیمتنی ولی جنایتلره غرامت چکر وچکدیکی غرامت ایله غاصب اوزرینه رجوع
ایدر وغاصبدن الدیغی نصف قیمتی ولی اولایه دفع ایدر والدیغی شیء سببیله
غاصبک اوزرینه اتفاق اوزره ثانیا رجوع ایدر وقیلدیکه امام محمد ایچون خلاف
واردر ومن غصب صبیا حرا فمات فی یده فجاة او بحمی فلا شیء علیه بر کمسنه
بر حر صبی یی غصب ایلسه وغاصبک یدنده فجاة ویاخود حمادن فوت
اولسه غاصب اوزرینه بر شیء لازم کلمز وان بصاعقة او نهش حیة فعلی عاقلته
دیته اگر صاعقه دن ویاخود یلان صوقمدن فوت اولسه غاصبک عاقله سی
اوزرینه صبینک دیتی لازمدر ولو قتل صبی عبدا مودعا عنده ضمن عاقلته اگر
صبی کندو قتنده مودع اولان یعنی امانت اولان بر عبدی قتل ایلسه صبینک
عاقله سی عبدک بهاسنه ضامن اولور وان اکل طعاما واتلف مالا اودع عنده
فلا ضمان خلافا لابی یوسف اگر صبی طعامی اکل ایلسه ویاخود کندو قتنده
ودیعت قونیلان مالی اتلاف ایلسه ضمان لازم کلمز ابو حنیفه وامام محمد قتنده
لکن ابو یوسف ایچون خلاف واردر انک قتنده ضمان لازم اولور ولو اودع عنده
عبد محجور مالا فاستهلکه ضمن بعد العتق لا فی الحال خلافا له اگر بر عبد محجورک
قتنده مال امانت قونلسه واول عبد اول مالی استهلاک ایلسه بعد العتق
ضمان لازم اولور فی الحال ضامن اولمز ابو یوسف خلاف ایدوب انک
قتنده فی الحال ضمان لازم اولور والاقراض والاعارة کالایداع فیهما اقراض

اقراض واعاره یعنی صبینک وعبد محجور حقلرنده ایداع کبیدر یعنی امانت
کبیدر والمراد بالصبی العاقل وفی غیر العاقل یضمن المال ایضا بالاتفاق کما
یضمن العاقل ایضا مالا اتلفه بلا ایداع ونحوه صبی ایله مراد صبی عاقله در
کافی ده مسطوردرکه خلاف یعنی امامک اختلاف صبی عاقله در وغیر
عاقله اولان صبی بالاتفاق مالی ضامن اولور صبی شول مالکه ایداع واعاره
واقراض اولمیه اول مالی اتلاف ایلدکده ضامن اولدیغی کبی صبی زیرا صبی
غیر عاقلک تسلیطی هدردر عقلی اولمدوغی ایچون اما فعلی معتبردر باب
القسامة بو باب قسامه احکامی بیاننده در قسامه لغتده قسم معناسنه در
مطلقا یمیندر شرعده بالله در اذا وجد میت فی محلة به اثر القتل من جرح او
خروج دم من اذنه او عینه او اثر خنق او ضرب ولم یدر قاتله وادعی ولیه قتله
علی اهلها او بعضهم ولا بینة له حلف خمسون رجلا منهم یختارهم الولی بالله تعالی
ما قتلناه ولا علمنا له قاتلا ثم قضی علی اهلها بالدیة قچن بر محلهده میت بولنسه
واول میتده جرح ویاخود قولق ویا کوزندن خروج دم کبی اثر قتل اولسه
ویاخود بوغمق اثری ویاخود ضرب اثری اولسه اما قاتلی بلنمسه وولی اهالی
محله نک کلیسی اوزرینه میتک قتلنی عمدا ویاخود خطا ادعا ایلسه ویاخود
بعضینک اوزرینه ادعا ایلسه حال بوکه ولینک بینه سی اولمسه اهالی
محله دن ولی اختیار ایلدوکی اللی آدمه یمین ویریلور یعنی الله تعالینک اسم
شریفنه یمین ویریلور بز قتل ایلمدک وقاتلنی بلمزز دیو اندن صکره اهالی محله
یه دیت قضا اولنور حلف خمسون اذا نک جوابیدر بالله ما قتلنا ولا
علمنا له قاتلا یعنی حلف الخمسون حال کونهم قائلین بهذا القول وهذا علی سبیل
المکاتب بخلاف الجمع اما یمین ویرلدکده هر برینه بشقه جه بالله ما قتلته وما
علمت له قاتلا دیو یمین ویریلور زیرا جائزدرکه یالکز قتل ایلمش اوله یمین
ایلدکده ما قتلناه یعنی جمله مز قتل ایلمدک دیو تنبیه احتجا ایلیه ابن عباس
رضی الله عنهمادن روایت اولنمشدرکه حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
زمان شریفلرنده خیبرده بر قتیل واقع اولدی نبی علیه الصلوة والسلام اهل
خیبره مکتوب کوندروب دیدیکه سزکده بر قتیل بولندی کیم جرح ایلدی
وکیم قتل ایلمشدر اظهار ایلیه سز دیو امر ایلدی انلرده مکتوبک جوابنده بو
مثللو بنی اسرائیل زماننده واقع اولمشدر حق سبحانه وتعالی موسی علیه
السلام حکمنی انزال ایلمش ایدی امدی رسول الله سبحانه وتعالینک بکا
کوستردیکی سزدن اللی آدم اختیار اولنوب یمین ویریله وبعده دیتی غرامه
چکه سز دیو امر ایلدی بو جواب واردقده تحقیقا ناموس اکبر وحی ایله قضا

بنیمیسی یک الله تعالی دن کوکل ایله نیونک مثلی
امدن فخر کائنات افندیمز انلره یازدیکمی تحقیق
الله تعالی ...

ایلدک دیدیلر وماتم خلقه کالکبیر خلق تام اولان سقط هم احکامده کبیر
کبیدر ولایحلف الولی وان کان لوث ولی اهالی محله یی تحلیف ایلمز اکر علامت
ویاخود تهمت ویاخود قرینه هم اولورسه لوث دیدیکی یاعلامت اوله یاخود
اول محله اهالیسی قتل ایلدر یعنی قتل ایلدیکی نه بر قرینه اوله و یاخود مابینلرنده عداوت
اوله دیمکدر بویله اولدیغی تقدیرجه تحلیف اولنماز فان نقص اهلها عن الخمسین
کررت الیمین الی ان یتم اکر اهل محله اللیدن ناقص اولسه اللی تمام اولنجق
یمین مکرر اولور یعنی تکرار یمین ویریلور زیرا اللی آدمه یمین ویرمک ایله در
امدر ممکن اولمدیغی اتمام واجبدر ومن نکل حبس حتی یحلف برکسنه یمیندن
نکول ایلسه یمین ایدنجه حبس اولنور ومن قال منهم قتله فلان استثناه فی
یمینه یمین ایدنلردن بر ردلیسه که انی فلان قتل ایلدی دیو یمیننده استثنا
ایلسه مثلا یمیننده بالله ماقتلت وماعملت له قاتلا غیر فلان دیسه زیرا
امرایدر بو قول ایله کندو نفسندن خصومتی اسقاط ایدر بو قول مقبول اولماز
یوقاروده ذکر اولندیغی اوزره تحلیف اولنور وان ادعی الولی القتل علی غیرهم
سقطت عنهم اکر ولی اهل محله دن غیر بر رجل اوزرینه قتل ادعا ایلسه اهل
محله دن قسامه ساقط اولور ولاتقبل شهادتهم علی غیرهم خلافا لهما اهل
محله نک شهادتی اهل محله دن غیر کمسنه اوزرینه قبول اولنماز ابو حنیفه قتنده
امامین شهادتلری مقبولدر قبل الخصومت عزل اولنان وکیل بالخصومتک
شهادتی کبی مثلا برکسنه برکسنه یی خصومته وکیل ایلسه عند الحاکم مخاصمه
ایلسه بعده وکالتدن عزل ایلسه انک شهادتی مقبولدر و برکسنه شفعه طلب
ایلسه بعده ترک ایلسه بعده انک شهادتی مقبول دکلدر اما شفعه یی طلب
ایلمدین شهادت ایدرسه مقبولدر ولا علی بعضهم ان ادعاه اجماعا واهل
محله نک شهادتی بعضینک اوزرینه مقبول دکلدر اکر ولی القتل اجماعا بعض
جمله سندن ادعا ایلسه مثلا اهل محله دن بعینه بر رجل اوزرینه ولی ادعا ایلسه
واهل محله دن ایکی شاهد شهادت ایله شهادتلری قبول اولنماز زیرا
خصومت جمله سنک اوزرینه قائمدر بو مخلده اجماعا اولمه احسن ایدر فوجود
اکثر البدن او نصفه مع الراس کوجود کله بدننک اکثرینک موجود اولمسی و یاخود
نصفی باشیله موجود اولمسی لزوم قسامه ده وجدیده کلک موجود اولمسی کبیدر
ولاقسامة علی صبی ومجنون وامرأة وعبد صبی اوزرینه ومجنون وخاتون وعبد
اوزرینه قسامه یوقدر یمین قولنده بونلر ایله قول صحیح دکلدر ولاقسامة
ولادیة فی میت لااثر به او یخرج الدم من فمه او انفه او دبره او ذکره او وجد اقل
من نصفه ولو مع الراس او نصفه مشقوقا بالطول قسامه ودیت یوقدر

یو قدر شول میت حقنده که انده اثر قتل اولمیه ویاخود اغزندن و بورنندن
ودبرندن و یاخود ذکرندن قان چقمش اوله بونلر علامت قتل دکلدر اما کوزندن
و قولاقدن قان کلسه علامت ضرب شدیددر اکا قتل حکم اولنور و یاخود نصفندن
اقل بولنسه اکر باشیله هم اولورسه و یاخود نصف بولنسه اما طولا شق اولنمش
بولندک اوزرینه حکم کل و یرلمز زیرا بو اکیسی اکثر اجزا دکلدر وان وجد علی دابة یسوقها
رجل فالدیة علی عاقلته اکر قتیل دابه اوزرنده بولنسه واول دابه یی بر رجل سوق
ایلسه پس امدی دیت سائقک عاقله سی اوزرینه در وکذا لو کان یقودها او
راکبها وان اجتمعوا فعلیهم بینه حکم مرور ایدن کبیدر اکر بر دابه یی یدسه و یاخود
بنسه عاقله لر اوزرینه در واکر قائد وراکب جمع اولسه دیت بونلرک اوزرینه در
وان وجد علی دابة بین قریتین فعلی اقربهما اکر بر دابه نک اوزرنده بر قتیل اولسه
وایکی قریه مابینینده بولنسه دیتی اقرب قریه اوزرینه در وان وجد فی دار نفسه
فعلی عاقلته وعندهما لاشئ فیه اکر قتیل کندی دارنده بولنسه دیت قتیلک عاقله سی
اوزرینه ورثه سی ایچون ابو حنیفه قتنده اما امامین قتنده برشی یوقدر و فتوی هم امامین
قولی اوزرینه در وان وجد فی دار انسان فعلیه القسامة وعلی عاقلته الدیة اکر قتیل
برکمسنه اونده بولنسه قسامه صاحب دارک اوزرینه در دیت عاقله سی اوزرینه در
وان العاقلة حضور اید خلون فی القسامة ایضا خلافا لابی یوسف رحمه الله والا
کررت علیه اکر عاقله حاضر ایسه لر قسامه یه داخل اولورلر ابو یوسف ایچون خلافی
واردر انک قتنده حاضر ایسه لر هم قسامه یه داخل اولمزلر اکر عاقله غائب اولورلر
حاضر دکلر ایسه صاحب دار اوزرینه تکرار اولور یمین اللی کمسنه یه وارنجه والقسامة
علی الملاک دون السکان وعند ابو یوسف علی الجمیع قسامه ملاک اوزرینه یمیندر
یعنی دارک صاحبلری اوزرینه در بو خصوصه سکانی اوزرینه دکلدر ابو حنیفه وامام
محمد قتنده وامام ابو یوسف قتنده جمله سنک اوزرینه در وهی علی اهل الخطة
ولو بقی منهم واحد دون المشترین قسامه اهل خط اوزرینه در یعنی اصحاب املاک
قدیمه اوزرینه در حین فتحده امام برشهری فتح ایدوب بین الغانمین قسمت ایلدکده
نصیبلری قسمین اولمق ایچون خط چکلمش اوله لر اکر انلردن برکمسنه هم باقی ایسه قسامه
انک اوزرینه در مشتری اوزرینه دکلدر ابو حنیفه حضرتلرینک قتنده تعلیلی عصرنده
کون کوفه نک عادتنی مشاهده ایلدیکی ایچوندر اهل کوفه محله لرینک تدبیری اهل
خط ایدرلردی اولوب تدبیره مشتری مشارک اولمز ایمش ابو یوسف بوکا اعتبار
ایلمشدر وعنده علی المشترین ایضا ابو یوسف قتنده مشتریلر قتنده وان لم
یبق من اهل الخطة احد فعلی المشترین اهل خطدن بر احد باقی قالمامش ایسه
بالاجماع مشتریلر اوزرینه در وان بیعت دار ولم یقبض فعلی البایع وعندهما علی

المشترين اكر بر دار بيع اولنسه اما مشتري قبض ايلمدين ايجنده بر قتيل
بولنسه ابو حنيفه قتنده قسامه سي بايعك اوزرينه امامين قتنده مشتري
اوزرينه در وفي البيع بخيار على ذي اليد وعندهما على من يصير الملك له خيار
ايله مشروط اولان بيعده حيث ذي اليدك عاقله سي اوزرينه در ابو حنيفه قتنده
وامامين قتنده شول كمسنه نك اوزرينه دركه ملك انك اولور ايجوندر ولا تدي
عاقلة ذي اليد الا بحجة انها له ذي اليدك عاقله سي ديتي ويرمز الا حجت ايله ويركه
اول ذي اليدكدر ديو شهادت ايليه لر وان وجد في دار مشتركة سهاماً مختلفة
فالقسامة والدية على الرؤس اكر قتيل سهاملري مختلفدر بر دار مشتركه ده بولنسه
قسامه وديت رأس اوزرينه نصيبلرينك تفاوتي اعتبار اولنماز مثلا اوج
كمسنه نك بينلرنده مشترك اولسه برينك حصه سي نصف اولوب برينك
حصه سي ثلث وبرينك حصه سي سدس اولسه نصيبلره اعتبار يوقدر وان
وجد في سفينة فعلى من فيها من الملاحين والركاب اكر قتيل سفينه ده بولنسه
قسامه وديت سفينه ده اولان ملاحين وركاب اوزرينه در ركاب ملاحيندن
غيري يولجيلردر بو محلده مالك وغير برابردر وان وجد في مسجد محلة فعلى
اهلها وان بين قريتين فعلى اقربهما اكر قتيل ايكي قريه نك بينلرنده بولنسه قسامه
وديت اقرب اولان قريه نك اهاليسي اوزرينه در وان في سوق مملوك فعلى
المالك اكر قتيل سوق مملوكده بولنسه قسامه وديت مالكي اوزرينه در
ابو حنيفه قتنده وامام محمد قتنده وعند ابي يوسف على السكان ابو يوسف
قتنده سكاني اوزرينه در وفي غير المملوك كالشوارع على بيت المال غير
مملوك اولان اسواق شوارع يعني طريق اعظم كبيدر بونده بولنان قتيلك
ديتي بيت المال اوزرينه در زيرا الغرم بالغنم ايدوكي محققدر وكذا ان وجد في
المسجد الجامع اكر قتيل مسجد جامعده بولنسه ديت بيت المال اوزرينه در
زيرا مسجد جامع عامه ايجوندر بر فرده مخصوص دكلدر وكذا ان وجد في السجن
اكر قتيل زندانده بولنسه ديتي بيت المال اوزرينه در ابو حنيفه وامام محمد قتنده
وعند ابي يوسف على اهل السجن ابو يوسف قتنده قسامه وديت اهل سجن
اوزرينه در وان في برية ليس بقربه قرية يسمع منها الصوت فهو هدر اكر قتيل
بر بريه ده بولنسه كه اول بريه نك قربنده بر قريه اولمسه كه اول قريه دن صوت
استماع اولنه بو مقوله ده دم هدردر وكذا في وسط الفرات وسط فراتده
بولنان قتيلك مرور ايدن مسئله كبيدر وان محتبساً بالشط فعلى اقرب القرى منه
واكر قتيل شاطئ النهرده محتبس بولنسه اقرب اولان قرانك اهاليسي اوزرينه در
زيرا شط آنلرك الترنده در انلر استقا ايدرلر وادويه لريني صوادرلر آنلره

انده مخصوص اولمش اولور وان التقى قوم بالسيوف ثم اجلوا عن قتيل فعلى
اهل المحلة الا ان يدعو وليه على القوم او على معين منهم فتسقط عنهم اكر بر قوم
سيوف ايله محاربه ايلسه لر اندن صكره منكشف اولسه لر حاصل تفرق
ايدوب موضع اجتماعلرنده بر قتيل بولنسه قسامه وديتي اهل محله اوزرينه دركه
قتيلك وليسي اول قومك اوزرينه دعوا ايليه ويا خود اول قومدن بر معين
كمسنه نك اوزرينه ادعا ايلسه پس امدي بو تقديرجه اهل محله دن قسامه وديت
ساقط اولور زيرا بو دعوا اهل محله نك برائتي متضمن اولور ولا يثبت على القوم
الا بحجة قتل ذلك القومك اوزرينه ثابت اولماز الا حجت ايله ثابت اولور
مجرد دعوا ايله حق ثابت اولماز لكن اهل محله دن ساقط اولور زيرا ولينك
قولي كندي نفسي اوزرينه حجت اولور ولو وجد في معسكر بارض غير مملوكة فان
في خباء او فسطاط فعلى ربه والا فعلى الاقرب منه اكر قتيل ارض غير مملوكه نك
معسكرنده بولنسه اكر خباده ويا خود فسطاطده بولنورسه صاحبنك اوزرينه در
وخباده ويا خود فسطاطده قنغيسي اقرب ايسه انك صاحبي اوزرينه در يقال
عسكر الرجل فهو معسكر والموضع معسكر بفتح الكاف بو محلده مراد ارض غير
مملوكه در خباء صوفدن خيمه در فسطاط خيمه عظيمه در حاصل كلام خباء
كوچك خيمه فسطاط بيوك خيمه در وان كانوا قد قاتلوا عدواً فلا قسامة
ولا دية اكر عدو ايله مقاتله ايلسه لر وبينلرنده قتيل بولنسه قسامه وديت
يوقدر ظاهر دلالت ايدركه اول كمسنه نك قاتلي عدودر ودمي هدردر وان
الارض مملوكة فالعسكر كالسكان والقسامة على المالك لا عليهم خلاف لابي يوسف
رحمه الله اكر عسكر نزول ايلديكي ارض مملوكه ايسه پس امدي عسكر سكان كبيدر
قسامه وديت مالك ارض اوزرينه در عسكر اوزرينه دكلدر ابو حنيفه وامام محمد
قتنده اما امام ابو يوسف خلاف ايدوب قسامه وديت ملاك وسكان
اوزرينه در ومن جرح في قبيلة ثم نقل الى اهله ولم يزل ذا فراش حتى مات فالقسامة
على القبيلة عند الامام وعند ابي يوسف لا شيء فيه بر كمسنه بر قبيله ده مجروح اولسه
اندن صكره اهلنه نقل اولنسه اما صاحب فراش اولمقدن زائل اولمسه واول
جرحدن فوت اولسه قسامه وديت اول قبيله نك اوزرينه در امام اعظم
قتنده وابو يوسف قتنده برشي لازم كلمز زيرا قبيله ده دون النفسده ايسه
قسامه يوقدر ولو مع الجريح رجل فحمل فمات في اهله فلا ضمان على الرجل عند
ابي يوسف رحمه الله اكر مجروح ايله بر رجل اولوب واول رجل مجروحي اهلنه
كتورسه واهلي يانلرنده فوت اولسه رجل حاملك اوزرينه ضمان كلمز ابو
يوسف قتنده وفي قياس قول الامام يضمن امام اعظمك قياسنده رجل

حامل ضامن اولور زیرا انک یدی محلّه منزله سنده در وانک یدنده جرحًا وجودی موجود اولمسه محلّه جرحًا وجود کبیدر ولو ان رجلین کانا فی بیت فوجد احدهما مذبوحًا ضمن الآخر دیته عند ابی یوسف خلافًا لمحمّد رحمهما الله اکر تحقیق ایکی رجل بر بیتده اولسه لر ایکیسندن بری بوغازلنمش بولنسه مذبوحک دیتنی آخر ضامن اولور ابو یوسف قتنده امام محمّد ایچون خلاف واردر انک قتنده کندو نفسنی قتل ایلمک احتمالیله ویاخود آخر قتل ایلمک احتمالیله ضامن اولماز خصوصا شک ایله ضمان لازم کلمز ولو وجد القتیل فی قریة لامرأة کررت الیمین علیها وتدی عاقلتها اکر بر قتیل بر خاتونک قریه سنده بولنسه خاتون اوزرینه یمین متکرر اولور و خاتونک عاقله سی دیتنی ویرر ابو حنیفه قتنده قسامه نفی تهمت ایچوندر خاتونده ایسه تهمت محققدر وعند ابی یوسف علی عاقلتها القسامة ایضا ابو یوسف قتنده دیت ذکر قسامه ده خاتونک عاقله سی اوزرینه در زیرا قسامه اهل نصرت اوزرینه در خاتون ایسه اهل نصرتدن دکلدر صبی یه مشابه اولدی قال المتأخّرون والمرأة تدخل فی التحمّل مع العاقلة فی هذه المسئلة متأخّرون دیدیلر بو مسئله ده خاتون تحمّل قسامه ده عاقله سیله داخل اولور بو مسئله ده خاتونی تحمّل قسامه یه ادخال طحاوینک اختیاریدر واصحّ اولان دخی بودر وهو شول یرده که بنفسها قتله مباشرت ایلیه آنده دخی داخل اولور ولو وجد فی ارض رجل فی جنب قریة لیس صاحب الارض منها فهو علی صاحب الارض اکر بر قریه نک یاننده بر رجلک ارضنده بر قتیل بولنسه صاحب ارض اول قریه دن اولمسه تحمّل قسامه ودیت صاحب ارض اوزرینه در

کتاب المعاقلة بو کتاب معاقلک احکامی بیاننده در وهی جمع معقلة وهی الدیة معاقل فتح میم وضمّ قاف ایله معقله نک جمعیدر که دیت دیمکدر [دیته عقل] ومعقله تسمیه سی سنک دمانی منع ایلدوکی ایچوندر عقل دخی بوندندر که صاحبنی قبایحدن منع ایدر صحاحده عقل دیتدر والعاقلة من یؤدّیها عاقله شول کمسنه در که دیتی ادا ایلیه وهم اهل الدیوان ان کان القاتل منهم عاقله اهل دیواندن اکر قاتل اهل دیواندن ایسه صاحب مغوب دیوان جمع در وابتدا دواوینی تدوین ایدن حضرت عمر رضی الله عنه در دواوین دیدکاری اهل خشبنک اسمی تحریر اولنمش دفتردر امام شافعی رحمه الله قتنده اهل دیوان قاتلک عشیره تیدر روایت اولنمشدر که نبی علیه الصلوة والسلام عشیرتی اوزرینه حکم ایلمشدر بعده تنسخ بوقدر زیرا عشیرت صله در بو تقدیرجه اقارب دیتی اولی در بزم ایچون دلیل حضرت عمر رضی الله عنه قضیه سیدر وقتا که دواوینی تدوین ایلدی محضر صحابه ده رضوان الله تعالی علیهم اجمعین دیتی اهل دیوان اوزرینه ایلدی بر فرد انکار ایلمامک ایله اجماع اولدی بولیه

ایسه فسخ دکلدر بلکه معنی تقدیردر زیرا عقل نصرت اوزرینه در حضرت عمر رضی الله عنه زماننده تناصر دیوان ایله اولمغین حضرت عمر رضی الله عنه دیتی اهل دیوانه ایلمشدر یؤخذ من عطایاهم فی ثلث سنین دیتی اهل دیوانک عطایاسندن وقت قضادن اوچ سنه یه دکین اخذ اولنور بویلجه اولدیغی نبی علیه الصلوة والسلامدن مرویدر عمر رضی الله عنه دن محکیدر زیرا عطایادن المق تحقیقدر شافعی قتنده فی الحال واجب اولور فان خرجت ثلث عطایا فی اقلّ او اکثر اخذ منها اکر عطایالرینک ثلثی اوچ سنه دن اقلده ویاخود اکثرده چیقرسه چیقان عطایادن اخذ اولنور ومن لم یکن منهم فعاقلته قبیلته یؤخذ منهم فی ثلث سنین من کلّ واحد ثلثة دراهم او اربعة کلّ سنة درهم او درهم وثلث لا ازید هو الاصحّ اکر قاتل اهل دیواندن دکل ایسه انک عاقله سی قبیله سیدر وقبیله سندن اوچ سنه ده هر برندن اوچ درهم ویاخود درت درهم اخذ اولنور بو تقدیرجه هر سنه ده بر درهم وثلث درهم اولور زیاده النماز اصحّ اولان بودر زیرا تحقیقک معناسنک رعایتی بودر وقیل فی کلّ سنة ثلثة دراهم او اربعة قیلدیکه هر بر سنه ده اوچ درهم ویاخود درت درهم اخذ اولنور بو تقدیرجه یاخود اولان اوچ سنه ده طقوز درهم ویاخود اون ایکی درهم اولوب تحقیقدن چقمش اولور وان لم یتّسع القبیلة کذلک ضمّ الیهم اقرب القبائل نسبًا علی ترتیب العصبات والقاتل کاحدهم اکر قبیله حیث ویرمکه کفایت ایلمیوب قدرتلری یوغیسه ویاخود قبیله سی قلیل ایسه ترتیب عصبات اوزره نسبًا اقرب قبائلی اول قبیله یه ضمّ اولنور وقاتل دخی انلرک بریسیدر ادا اولنان شیئده یعنی دیتی اداده قبیله ایله داخل اولور وان کان ممّن یتناصرون بالحرف او بالحلف فعاقلته اهل حرفته او حلفه اکر قاتل حرفه ایله تناصر ایدنلردن ایسه ویاخود حلف ایله تناصر ایدنلردن ایسه اول کمسنه نک عاقله لری اهل حرفیدر ویاخود حلفیدر حلف کسر حا ایله وسکون لام ایله بر قوم بر برینه تناصر ایلمک ایچون عهد ویمین ایلمکدر مراد اولنان ولاء موالاتدر وعاقلة المعتق ومولی الموالاة مولاه وعاقلة ولد الملاعنة عاقلة امّه معتقک عاقله سی وهم مولای موالاتک عاقله سی مولاسیدر وملاعنه نک عاقله سیدر فان ادّعاه الاب بعد ما عقلوا عنه رجعوا علی عاقلته بماغرموا اکر انک عاقله سی دیتی ویردکدن صکره بابا ولد ملاعنه یی ادّعا ایلسه انک عاقله سی ویردکلری غرامه ایله بابانک عاقله سی اوزرینه در اوچ سنه یه دکین رجوع ایدر وانّما تعقل العاقلة ما وجب بنفس القتل فلا جنایة عمد ولا جنایة عبد وما لزم بصلح او باعتراف الآن یصدّقوه

ولا اقل من نصف عشر الدية بل ذلك على الجاني عاقله نك ديت ويرديكي
نفس قتل ايله واجب اولانشيدر كه اول خطا ايله اوله وياخود شبه عمد
وياخود تسبيب ايله واجب اوله جنايت عمدي ويرمزلر وجنايت عبدي
هم ويرمزلر وصلح ايله لازم اولاني هم ويرمزلر واعتراف ايله اولاني هم ويرمزلر
مكر كه عاقله اعترافنی تصديق ايليه لر بو تقديرجه ديت اوزرلرينه واجب اولور
وديتك عشرنك نصفندن اقلني ويرمزلر بلكه جاني اوزرينه در زيرا نبي عليه
الصلوة والسلامك لا تعقل العاقل عمدا ولا عبدا ولا صلحا ولا اعترافا
ولا مادون ارش الموضحة العوامل قول شريفي واقع اولمشدر ولا يدخل النساء
والصبيان في العقل نساء وصبيان عقلده داخل اولمازلر زيرا حضرت عمر رضي
الله عنه لا يعقل مع العاقلة صبي ولا امرأة بيورمشلردر اهل نصرت اوزرينه
عقلك واجب اولمسي مراقبه يي ترك ايلدكلري ايچون در ناس ايسه صبيان
ونساء ايله تناصر ايلدكلري محققدر اول اجلدن انلرك اوزرينه واجب دكلدر
ولا يعقل مسلم عن كافر ولا بالعكس مسلم كافردن وعكسي كه كافر مسلمدن عقل
ايلمز يعني ديت ويرمز زيرا عدم تناصر محققدر ويعقل الكافر عن الكافر وان
اختلفا ملة ان لم تكن العداوة بين الملتين ظاهرة كاليهود مع النصارى كافر
كافردن عقل ايدر اكر ملتلري مختلف هم اولورسه الكفر ملة واحدة ايدوكي
اكر اختلاف اولان ملتلرك بينلرنده عداوت ظاهره يوغيسه نصارى ويهود
كبي بونلرك بينلرنده عداوت ظاهره واردر بربرلرينه عاقله اولمازلر وان
لم تكن للذمي عاقلة فالدية في ماله في ثلث سنين اكر ذمينك عاقله سي
يوغيسه بس اندر ديت قضا اولنديغي كوندن اوچ سنه يه دكين كندو مالندندر
وللمسلم يعقل عنه بيت المال اكر مسلمك عاقله سي يوغيسه بيت المال عقل
ايدر زيرا ديتك وجوبي نصرت اعتباريله در وجماعت مسلمين ايسه بربرينه
تناصر ايدرلر وقيل كالذمي چلديكه مسلم هم ذمي كبيدر مالندن ديت ويرمكده
بونلك هم اوچ سنه يه دكين مالندن ويريلور اما اوچ سنه حسابي قضا اولنديغي
كوندن حساب اولنور وان جنى حر على عبد خطأ فعلى العاقلة اكر بر حر بر عبد اوزرينه
خطا جنايت ايلسه ديت حرك عاقله سي اوزرينه در

كتاب الوصايا

بو كتاب وصيتك احكامي بياننده در وصيت مصدر معناسنه اسمدر اندن
صكره موصي به كه وصيت اولان شيدر اكا تسميه اولندي كاهي وصيت لام ايله
استعمال اولنور اوصي فلان لفلان بكذا يعني ملكه بعد موته كبي وكاه الى ايله استعمال
اولنور اوصي فلان الى فلان بمعنى جعله وصيا وتصرف في ماله واطفاله بعد
موته كبي الوصية تمليك مضاف الى ما بعد الموت شرعده وصيت تمليكدر

وصيت ايضا معناسنه اسمدر نسخه

تمليكدر ايله تمليك كه بعد الموت اولان شيئه مضافدر وصيتك شرطي چوقدر
جمله دن برشرطي موصي به كه وصيت اولانشيدر بعد الموت موصي تمليكه قابل
شيء اوله وبرشرطي تمليكه اهل اولمقدر صبي وعبدك وصيتي صحيح دكلدر وبرشرطي
هم مستغرق بالدين اولمامقدر وبرشرطي هم ثلثندن زياده اولمامقدر وبرشرطي
هم موصي له وارث اولمامقدر اكر وارثه وصيت اولورسه وصيت جائز اولمز
مكر كه سائر ورثه نك اجازتي ايله وبرشرطي هم موصي له قابل اولميه وبرشرطي
هم موصي له حي وموجود اوله وهي مستحبة بما دون الثلث ان كانت الورثة
اغنياء او يستغنون بانصبائهم والا فتركها احب وصيت ثلث مالدن زياده دن
مستحبدر اكر ورثه اغنيا ايسه لر وياخود نصيبلرندن استغنا ايدرلر ايسه اكر
ورثه اغنيا اولميوب وياخود نصيبلرندن استغنا ايلمزلر ايسه وصيتي ترك
ايلمك احبدر وصيتك مستحب اولمسي قچن اوزرينه لله مستحق اولور حق اولمدقده در
اكر لله مستحق اولور حق وار ايسه زكوة وصيام وحج وصلوة كبي اولوقت
وصيت واجبدر ونبي عليه الصلوة والسلام ثلث مال وصيتي كثير جو بيورمشلردر
وعلي رضي الله عنه دن روايت اولنمشدر كه نبي عليه الصلوة والسلام بيورمشلردر
لان اوصي بالخمس احب الي من ان اوصي بالربع ولان اوصي بالربع احب
الي من الربع الا بالثلث زيرا خمس وربعده اقربا ايچون صله واردر اما
ثلث تامده ثلث يوقدر ونبي عليه الصلوة والسلام افضل الصدقة على
ذي الرحم الكاشح بيورمشلردر ولا تصح بما زاد على الثلث ثلث اوزرينه
زياده اولان وصيت صحيح اولماز سعد بن ابي وقاص رضي الله عنه روايت
ايدر كه مزاجم خوش اولميوب وجع مشتد اولمغين نبي عليه الصلوة والسلام واردر
بني عياديه كلدي نبي عليه السلامه ديدمكه يا رسول الله حالم مكدر ووافر مالم
ورثه م انجق بر قزم واردر مالك ثلثاني تصدق ايلمك مرادمدر ديدكده لا
بيورديلر امدي نصفني تصدق ايليه يم ديدوكمده لا بيورديلر امدي ثلثني تصدق
ايليه يم ديدوكمده والثلث كثير بيورمشلردر ولا القاتل مباشرة وصيت مباشر
قاتل ايچون صحيح دكلدر زيرا نبي عليه الصلوة والسلام لا وصية لقاتل
بيورمشلردر بو حديث شريفك اطلاقي كرك عمدا وكرك خطا متناول
اولور اما مباشرت قولي قتل بالتسبيبدن احترازدر زيرا بو تسبب ايله
قتل وصيتك صحتنه مانع اولماز تسبيب قتل حقيقة قتل دكلدر ولا لوارثه
الا باجازة الورثة ووارث ايچون وصيت صحيح دكلدر مكر كه ورثه نك اجازتي
ايله اوله وتصح بالثلث للاجنبي وان لم يجيزوا وثلث مالندن اجنبي ايچون
صحيح اولور اكر ورثه اجازت ويرمزلر ايسه ده وتصح من المسلم للذمي وبالعكس

مسلمك ذمی ایچون وصیتی صحیح اولور وعکسی یعنی صحیح اولور یعنی ذمی مسلم
ایچون وصیت ایلسه صحیح اولور وتصح للحمل وبه ان کان بینهما وبین ولادته
اقل من ستة اشهر فلانه حملی ایچون بوقدر درهم وصیت ایلسه صحیح اولور فلانه
جاریه نك حملنی فلانه ایچون وصیت ایلدم دیسه صحیح اولور وبه قولنك معناسی
بودر واول حملك ولادتی بینی و وصیت بینی التی آیدن اقل اولورسه صحیح
اولور زیاده اولورسه صحیح اولماز ولا تصح الهبة له حمل ایچون هبه صحیح دکلدر
زیرا هبه نك شرطی قبول وقبضدر جنینده ایسه بو متصور دکلدر وان اوصی
بامة دونه صحت الوصیة والاستثناء اکر حملك امتی وصیت ایدوب حملی
وصیت ایلمسه وصیت واستثناء صحیح اولور زیرا حمل لفظا اسم جاریه یه
متناول اولماز اطلاق ایله تبعا متناول اولور اوچون وصیت ایله ام افراز او
صحیح اولور حمل دخی وصیت ایله افراز اولسه اولدخی جائز امدر استثناسی
دخی جائزدر وهر شیکه اوزرینه عقد ایرادی جائز اوله عقددن اخراجی دخی
جائز اولور لکن استثناسی منقطع اوله لکن معناسنه ولابد فی الوصیة من
القبول وصیتی قبولدن لابددر یعنی قبول لازمدر ویعتبر بعد موت الموصی ولا
اعتبار بالرد والقبول فی حیوته قبول موصی نك موتندن صکره معتبر اولور
یوخسه موصینك حیوتنده رد قبول اعتباری یوقدر مثلا برکمسنه خاتوننه
انت طالق غدا علی درهم دیسه غددن اول خاتوننك رد وقبول باطلدر
وبه تملك الآن بموت الموصی له بعد موت الموصی قبل القبول فانه یملکها
وتصیر لورثته قبول ایله وصیت ایتدیکی شیئه مالك اولور زیرا وصیت
ملك جدیدی اثباتدر بوتقدیرجه بلا اختیار غیر ایچون اثبات ملك ایلمکه قادر
دکلدر مکرکه موصی له موصیدن صکره قبل القبول فوت اولمش اوله زیرا
موصی له وصیته مالك اولور موصی لهك وصیتی اولور زیرا وصیت موصی
طرفندن موتی ایله تمام اولدر فسخ لاحق اولماز موصی لهك ملکنه داخل اولیجق
ورثه سنه انتقال ایدر قیاس بوایدیکه وصیت باطل اوله اما استحسانا صحیح
اولدر ولا تصح من صبی ولا مکاتب وان ترك وفاء صبینك وصیتی و
مکاتبك وصیتی صحیح دکلدر واکر مکاتب وفاء ترك اولنمش ایسه عبد مکاتب
اولمغله سیدینك ملکندن چیقماز مادامکه بدلنی ادا ایلیه بوتقدیرجه تبرعاتی جائز
دکلدر والوصیة مؤخرة عن الدین فلا تصح ممن یحیط دینه بماله الآن یبرئه
الغرماء وصیت مؤخر اولمغین جمیع مالنی دینی احاطه ایدن کمسنه نك وصیتی
صحیح اولماز مکرکه غرماسی تبرا ایلیه لر بوتقدیرجه مانع زائل اولمغله وصیت
صحیح اولور وللموصی ان یرجع فی وصیته قولا او فعلا یقطع حق المالك

المالك فی الغصب او یزیل ملکه کالبیع والهبة موصی ایچون وصیتدن قولا وفعلا
رجوع ایلمك واردر قولا دیدیکی رجعت عن وصیتی دیمك کبی وفعلا دیدوکی
قولا موصی بهدر برشئی اشلکه رجوعه دلالت ایدر ویقطع قولی ایله تفسیر ایدوب
ویقطع فعلا قولنك صفتی اوله یعنی اویله فعلکه غصبده مغصوبده حق مالکی
قطع ایلیه مثلا مغصوب اولان ثوب اولوب آنی قطع کبی ویاخود ایلیك
اولوب آنی ثوبده قومق کبی ملکنی زائل ایلیه بیع وهبه کبی بو ایکیسی ملکی ازاله
ایدر امدی اوچون موصی وصیت ایلدکدن صکره حقی قطع ایدر وملکی ازاله ایدر شیئی
اشلمسه رجوعنه دلالت ایدر بونك فعلی قول مقامنه قائم اولور وان اشتراه
او رجع بعد ذلك او یوجب فی الموصی به زیادة لا یمکن التسلیم الا بها کلت
السویق والبناء فی الدار والحشو بالقطن اکر موصی وصیت ایلدیکی شیئی بیع ایلدکدن
صکره اشترا ایدرسه ویاخود بیع وهبه ایلدکدن صکره رجوع ایدرسه ده
ویاخود موصی به زیاده لك ایجاب ایلیه که تسلیم ممکن اولمیوب الا اول زیاده
لك ایله ممکن مثلا سویق وصیت ایلمش بعده یاغ ایله لت ایلمش بردار وصیت
ایلمش بعده ایچنده بنا ایلمش وپنبه وصیت ایلمش قفتان ایچنه دولدرمش
امدی موصی بهدر بو فعللر زیاده یی موجبدر تسلیمی ممکن دکلدر زیرا غیری شیئی ایله
مختلط اولدر رجوع ایلمکه دلالت ایدر وقطع الثوب وذبح الشاة رجوع قطع
الثوب وذبح شاة رجوعدر مثلا بر ثوب وبر شاة وصیت ایلمش بعده
ثوبی قطع ایلمش وشاتی بوغازلمش بو فعل استهلاکدر وصیت باطل اولور
رجوع ایلمش اولور لا غسل الثوب وتجصیص الدار وهدمها وصیت ایلدیکی ثوبی
غسل ایلمك ودار کرج ایله صوامق وهدم ایلمك رجوع دکلدر والجحود لیس
برجوع عند محمد رح وصیتی انکار ایلمك امام محمد قتنده رجوع دکلدر زیرا رجوع
ماضیده اولان شیئی اثبات وحالده اولانی نفیدر جحود ایسه ماضی وحالده
اولانی نفیدر پس امدی مابینلرنده تنافی واردر بو اجلدن انکار ایله فرقت واقع
اولماز خلافا لابی یوسف ابو یوسف ایچون خلاف واردر انك قتنده انکار رجوعدر
ولا قوله اخرت الوصیة اکر موصی به دینلسه که آخر الوصیة اولدخی اخرت الوصیة
ایله رجوع اولماز زیرا تأخیر اسقاط دکلدر اما ترك اسقاطدر مثلا داین مدیوننه
ترکت لك دیسه ابرادر اما اخرتها دیسه ابرا اولماز او کل وصیة او وصیت بها
لفلان فهی حرام ویاخود هر وصیتی که فلان ایچون ایلمش ایدم اول وصیت حرامدر
دیسه وصیتدن رجوع دکلدر زیرا وصف حرمت اصلك بقاسنی مقتضیدر
بوتقدیرجه رجوعه مستحق اولماز اما فهی باطلة دیسه بو کلام رجوع اولور زیرا باطل
ذاهب شیئدر لا اصله قبیلندندر ولو قال ما اوصیت به لفلان فهو لفلان

فرجوع الآن يكون فلان الثاني شيئا اگر موصي ديسه كه شول شيئكه فلان ايچون
وصيت ايلمشدر اول شيء فلانه ايچوندر يعني عمرو ايچوندر بو كلام وصيتدن رجوعدر
زيرا بو لفظ قطع شركته و فلانه ايچوندر تخصيصه و اثباته دليلدر فلانه اولدن رجوع
مقتضيدر مگر كه فلان ثاني ميت اوله بو تقديرجه اول وصيت صحيح اولور رجوع
اولماز وتبطل هبة المريض ووصيته لاجنبية نكحها بعدها مريضك اجنبيه خاتونه هبه سي
و وصيتي باطل اولور اول اجنبيه كه هبه و وصيتدن صكره نكاح ايلمشدر وكذا
اقراره و وصيته وهبته لابنه الكافر او الرقيق ان اسلم او اعتق بعد ذلك موصي
نك كافر اوغلنه و عبدنه اقرار و وصيتي و هبه سي باطلدر اگر اقرار و وصيت
و هبه دن صكره ايمانه گله و عبد ازاد اوله مثلا بر كمسنه بر كافر اوغلنه و ياخود
عبدنه بر شيء اقرار ايلسه و ياخود بر شيء وصيت ايلسه و ياخود بر شيء هبه ايلسه
بوندن صكره كافر اولان اوغلان اسلامه گلسه و عبد آزاد اولسه هپ باطل اولور
او اجلدن تهمت اعتباريله اقرار هپ وصايايه ملحق اولدي وصيت و هبه نك
بطلاني اعتباري حال موتندر بو ايسه حال موتنده وارث بولندي ايكيسي هپ
باطل اولدي وهبة المقعد والمفلوج والاشل والمسلول من كل ماله ان طال
ولم يخف موته منه والا فمن ثلثه مقعدك و مفلوجك و اشلك و مسلولك
هبه سي كلي مالندن اگر مدتي اوزانورسه و اگر مدتي طويل اولميوب بو مرضك
برندن خوفي اولورسه هبه سي ثلث مالندندر مقعد شول كمسنه دركه اياق
اوزره گزمكه قادر دگلدر مفلوج شول كمسنه دركه نصف بدني عملدن و نصف
بدني حس و حركت اراديه دن قالمشدر اشل شول كمسنه دركه بدنندن ارتعاش
و حركت اوله مسلول شول كمسنه دركه آنده علت سل اوله سل ايسه اق
جگرده بر قرحه در بونلر امراض مزمنه دندر

باب الوصية بثلث المال

بو باب ثلث ماله وصيتك احكامي بياننده در ولو اوصى لكل من اثنين
بثلث ماله ولم يجز وارثه قسم الثلث بينهما نصفين اگر بر كمسنه ايكي كمسنه نك
هر بري ايچون ثلث مالني وصيت ايلسه و وارثي اجازت ويرمسه
موصي نك ثلث مالي نصفين اوزره ايكيسي مابيننده تقسيم اولنور زيرا
سبب استحقاقده برابرلردر ولو لاحدهما بثلثه وللآخر بسدسه قسم اثلاثا
اگر بر رجل ايكسنك بريسي ايچون ثلث مالني و آخر ايچون سدس مالني وصيت
ايلسه و ورثه اجازت ويرمسه موصينك ثلث مالي ايكيسي بيننده اثلاثا
تقسيم اولنور بالاجماع ولو لاحدهما بثلثه وللآخر بثلثه او بنصفه او بكله
نصف الثلث بينهما اگر اول ايكي كمسنه نك بري ايچون ثلث مالني و آخر ايچون
مالنك ثلثني وصيت ايلسه ياخود نصف و ياخود كل مالني وصيت

وصيت ايلسه امام اعظم رحمه الله قتنده ثلث مال ايكيسي بيننده مناصفه
اولور زيرا ثلث مالندن زياده وصيته ورثه اجازت ويرمكدن باطلدر
وعندهما يثلث في الاول ويخمس خمسين وثلثة اخماس في الثاني ويربع
في الثالث امامين قتنده ثلث مال وصيت اولدقده كه ثلثين وصيت
اولمش ايدي اوچ حصه اولوب بر سهمي ثلث وصيت اولنه ويريلور و ايكي سهم
ثلثين وصيت اولنه ويريلور وصيت ثانيه كه نصف وصيت اولمش ايدي
بو صورتده ثلث مال اخماسا تقسيم اولنور ايكي خمس صاحب ثلثه و اوچ حصه
نصف ايچون ويريلور صورت ثالثده ارباعا تقسيم اولنور صاحب ثلثه
ربعي ويريلور صاحب كله اوچ ربع ويريلور ولا يضرب الموصى له بالزائد على
الثلث عند الامام الا في المحاباة والسعاية والدراهم المرسلة موصى له
ايچون ثلث اوزرينه زياده ايله ضرب يوقدر ابو حنيفه قتنده صاحب مغرب
ديمشدر فقها ديمشلردر كه فلان يضرب فيه بالثلث اي يأخذ منه شيئا
كانه قال لا يجعل ابو حنيفه قتنده للموصى له شيئا فيه لا يعطيه بو محلده ضرب
اصطلاح حسابده اولان ضربدر و بوندن ضرب اجعل معناسنه در صاحب
مغرب بيان ايلدوگي اوزره الا محاباتده زياده ايله ضرب اولنور يعني ثلثدن
زياده اخذ اولنور صورت مسئله بر كمسنه نك ايكي عبدي اولوب برينك قيمتي
بيك يوز درهم و برينك قيمتي التيوز درهم اولسه و اول كمسنه وصيت ايلسه كه
عبدك بريني يوز درهمه زيده و بريني هپ عمروه يوز درهمه بيع ايده لر زيده بيك
و عمروه بشيوز درهم محاباة حاصل اولدي اگر ايكي عبددن غيري شيء اولميوب و ورثه
اجازت ويرمسه لر محاباة ثلثدن جائز اولوب اثلاثا تقسيم اولنور و سعايتك
صورت مسئله سي بودر كه بر كمسنه نك ايكي عبدي اولوب برينك قيمتي بيك
درهم و برينك قيمتي ايكي بيك درهم اوله اول كمسنه عبدينك ايكيسنك
هپ عتقنه وصيت ايلسه عتقي صحيح اولور اما بو كز بو ايكيسندن غيري مالي
اولمسه و ورثه هپ اجازت ويرمسه لر ايكيسي هپ ثلث مالندن معتق
اولورلر مثلا بيك درهم قيمتلو اولان عبدك اوچيوز اوتوز اوچ درهم قيمتي
معتق اولوب باقيسني سعي ايدر ايكي بيك درهم قيمتلو اولان التيوز درهم
قيمتي معتق اولوب باقيسني سعي ايدر و دراهم مرسله ديدوگي مطلقه
ديمكدر يعني ثلث و نصف و بونه مشابه بر شيء ذكر اولنميه صورت
مسئله بر كمسنه بر رجله ايكي بيك درهم و بر آخره هپ بيك درهم وصيت
ايلسه و ورثه اجازت ويرمسه اثلاثا تقسيم اولنور بوندن غيري مالي
اولمق جوازيله بو مقدار ثلث مالي چقمق اعتبار اولنور حضرت امامك

بواوج صورتن آخر صورتلرایله قرنیک وجهی قچن وصیت صریحًا
نصف وثلثین وبونلره مشابه شیئ ثلث اوزرینه زیاده اولسه شرع
شریف ثلث اوزرینه زیاده اولان وصیتی ابطال ایدر وذکری لغو اولوب
حق ضربن اعتبار اولنماز اما عبارتن وصیتی مبطل شیئ ذکر اولنمیه
مثلا برکمسنه برجله اللی درهم وصیت ایلسه اتفاقا یوز درهم مالی او
وصیت بالکلیه باطل دکلدر ممکندرکه اول کمسنه نک مالی یوز درهمدن
زیاده اوله بو وصیت حق ضربن معتبر اوله وتبطل الوصیة بنصیب
ابنه برکمسنه اوغلنک نصیبنی آخره وصیت ایلسه باطل اولور زیرا
حق سبحانه وتعالینک فرض ایلدیکی شیئ تغییر ایلمشز اولور وتصح بمثل
نصیب ابنه اوغلنک نصیبنی مثلی ایله وصیت ایلسه صحیح اولور زیرا
مانع بو قدر شیئک مثلی اول شیئک غیریدر فلو کان له ابنان فللموصی
له الثلث اکر وصیت ایدن کمسنه نک اوغلی ایکی ایسه موصی له ایچون ثلث
واردر وان ثلثة فالربع موصی نک اوغلی اوچ ایسه مثل نصیب ابنه عبارتیله
اولان موصی لهه ربع واردر وان اوصی بجزء من ماله فالتعیین الی الورثة
اکر موصی مالندن بر جزئنی وصیت ایلسه تعیین ورثه نک در وورثه یه دینلکه
مرادکز مقداری ویرن زیرا جزء مجهولدر قلیل وکثیره متناول اولور وصیت
جهالت ایله ممتنع اولماز بو تقدیرجه ورثه موصینک قائم مقامی اولورلر وان
بسهم فالسدس اکر مالندن بر سهم وصیت ایلسه موصی له ایچون سدس
واردر زیرا عرف متقدمینده سهم سدسه اطلاق اولنور وعندهما مثل نصیب
احدهم الا ان یزید علی الثلث ولا اجازة امامین قتنده ورثه نک برینک
نصیبی مثلیدر مکرکه ورثه نک نصیبی ثلث اوزرینه زیاده اوله وورثه اجازت
ویرمیه اکر بر اوغلی اولسه موصی یه نصف مال ویرلمز ثلثنی ویریلور زیرا
بلا اجازت الوارثه وصیت ثلث اوزرینه زیاده اولماز قالوا هذا فی عرفهم
وفی عرفنا السهم کالجزء دیدیلر که سهمدن ارادت سدسی ائمهٔ متقدمینک
عرفنده در بزم عرفمزده سهم جزء کبیدر وان اوصی له بسدس ماله ثم بثلث
ماله واقله الثلث فلان ایچون سدس مالنی وصیت ایلسه اندن صکره ینه
اول مجلسده ویاخود آخر مجلسده ثلث مالنی وصیت ایلسه وورثه اجازت
ویرسه لر موصی له ثلث واردر وسدس ثلثه داخل اولور وان بسدس
ثم بسدس فله السدس سواء اتحد المجلس او اختلف اکر موصی سدس مالنی
فلان ایچون وصیت ایلسه اندن صکره ینه سدس مالنی وصیت ایلسه موصی له
ایچون سدس واردر کرک مجلس متحد اولسون کرک مختلف اولسون برابردر

برابردر وبر مجلده سدس ماله مضاف اولمغله قچن معرونه معوفا اعاده اولنسه
ثانی عینی اولدر ابن عباس رضی الله عنهما حق سبحانه وتعالینک فان مع
العسر یسرا ان مع العسر یسرا قول شریفنده عسر ثانی عسر اولدر چو یسرلرش
ایله اولسه بر عسر ایکی یسره غالب اولماز ولو بثلث دراهم او غنمه او ثیابه
وهی من جنس واحد فهلک الثلثان فله الباقی ان خرج من الثلث اکر موصی
دراهمنک ثلثنی ویاخود ثیابک ثلثنی وصیت ایلسه حال بوکه اول ثیاب
جنس واحددن اولسه ثلثانی هلاک اولسه باقی قلان موصی له ایچوندر اکر باقی
ثلثدن چقرسه مثلا موصینک اوچ بیک درهمی اولسه ثلثنی وصیت
ایلسه اندن صکره ایکی بیک درهمی هلاک اولسه باقی قلان بیک درهمک
جمله سی موصی له ایچوندر امام زفر قتنده ثلث ما باقی واردر زیرا هلاک اولان باقی
قلان مالده ورثه موصی له مشترکدر مال مشترکک هلاکی شرکت اوزرینه در وکذا
کل مکیل وموزون هر مکیل وموزون دخی مور ایدن مسئله کبیدر وان بثلث
ثیابه وهی متفاوتة فهلک الثلثان فله ثلث ما بقی اکر ثیابک ثلثنی وصیت
ایلسه واول ثیاب متفاوت اولنجق جنس واحد اولمامش اولور وان بثلث
عبیده فکذلک اکر عبیدینک ثلثنی وصیت ایلسه وثلثانی هلاک اولسه
کذلک موصی له ثلث ما باقی واردر امام ابو حنیفه قتنده وعندهما کل الباقی
امامین قتنده جمله سی موصی له ایچوندر اکر صورت ظاهرده متفاوت ایسه
اما حقیقتده جنس واردر وقیل یوافقان وجعلنه ابو حنیفه حضرتلر ایله
امامین هالک بیلدیلر اولوب موصی له ایچون ثلث ما بقی اولمسنده موافقلردر
والدواب کالعبید ودواب خلافا واتفاقا عبید کبیدر وان اوصی بالف وله
عین ودین فهو عین ان خرجت من ثلث العین والا دفع ثلث العین وثلث
ما یستوفی من الدین حتی یتم اکر موصی برکمسنه ایچون بیک درهم وصیت ایلسه
وحال بوکه موصی ایچون عین وغیر بلر اوزرینه دین اولسه اولو وصیت عینندر
اکر وصیت ایلدیکی شیئ عیننک ثلثندن چیقارسه اکر چقمازایسه ثلثنی و
دینلن تحصیلی ممکن اولانک ثلثنی موصی لهه دفع اولنور حتی بیک درهم تمام
اولنجه وان اوصی بالثلث لزید وعمرو واحدهما میت فکله للحی برکمسنه ثلث
مالنی زید وعمرو ایچون وصیت ایلسه حال بوکه ایکیسندن بر میت اولسه
وصیتک کلیسی حی ایچوندر موصی کرک موتنی بلسون کرک بلمسون برابردر
زیرا میت وصیت ایچون اهل دکلدر حی اولنه مزاحم اولهمز وان قال بین زید
وعمرو فالنصف للحی اکر حیلن وصیتک ثلث مالم زید ایله عمر بیننده اولسون
دیسه واحدهما میت بولنسه ثلثک نصفی حی ایچوندر زیرا لفظ مقتضیدر که

ایکیسنک بنتینن نصفین اوله وان اوصی بثلث ماله ولا مال له فاکتسب
فله ثلث ماله عند الموت اکر برکمسنه بر رجله ثلث مالنی وصیت ایله حال
بوکه حین وصیتده مالی یوقدر وصیتندن صکره مال کسب ایله عند الموت
ثلث مالی موصی له ایچوندر زیرا وصیت عقد استخلافدر موتدن صکره یه
مضافدر پس امدر بعد الموت حکمی ثابت اولور مالک وجودینک شرطی عند الموتدر
یوخسه قبل الموت دکلدر وان بثلث غنمه ولا غنم له او کان فهلک قبل موته
بطلت وان استفاد غنما ثم مات صحت فی الصحیح اکر برکمسنه بر رجله غنمنک
ثلثنی وصیت ایله حال بوکه حین وصیتده غنمی اولمسه ویاخود غنمی اوله
موصینک موتندن اول هلاک اوله وصیت باطل اولور اکر وصیتده غنمی
اولمیوب صکره غنم استفاده ایله وبعده فوت اوله اصح روایتده وصیت
صحیح اولور مصنفک فی الصحیح قولی بعض مشایخ قولندن احترازدر وبعض
مشایخک قولنده وصیت باطلدر زیرا وصیتی مال خاصه اضافت ایلدی
بو تقدیرجه تعیین منزلهسنده اولدر اما فقیه ابو اللیث بو قول صحیح دکلدر دیمشدر
زیرا وصیتی بغیر تعیین غنم مرسله اضافت ایلدر بو تقدیرجه ثلث ماله اضافت
ایلمش اولدر کما فی العنایة وان اوصی بشاة من ماله ولا شاة له فله قیمتها اکر
برکمسنه بر رجله کندو مالندن بر شاة وصیت ایله حال بوکه موصینک شاتی
اولمسه موصی ایچون شاتک قیمتی واردر زیرا ماله مضاف قلمغه معلوم اولدیکه
وصیتدن مراد شاتک مالیدر وتبطل لو بشاة من غنمه ولا غنم له وصیت
باطل اولور اکر غنمندن بر شاة وصیت ایله حال بوکه غنمی اولمسه وان
اوصی بثلث ماله لامهات اولاده وهن ثلاث وللفقراء والمساکین فلهن
ثلثة اخماسه ولکل فریق خمس برکمسنه ثلث مالنی امهات اولادی ایچون وصیت
ایله وامهات اولادی اوچ کمسنه اولسه وامهات اولاد فقراء ومساکین اشتراک
ایدوب مثلا ثلث مالم امهات اولادمه وفقراء ومساکینه وصیت اولسون دیسه اوچی
امهات اولاده وبر خمسی فقرایه وبر خمسی مساکینه ویریلور ابو حنیفه وابو یوسف
قتنده ثلث مال بش بلوک قلنور وعند محمد ثلثة اسباعه ولکل فریق سبعان
امام محمد قتنده ثلث مال یدی حصه اولوب اوچ حصهسی امهات اولاده وایکی
حصهسی فقرایه وایکی حصهسی مساکینه ویریلور امام محمد جمع اعتبار ایدر زیرا
مذکور اولان لفظ جمعدر واقل جمع ایسه ایکیدر بو تقدیرجه هر فریقه ایکی حصه
ویریلور ابو حنیفه وامام ابو یوسف ایچون دلیل الف لام ایله اولان جمع محلی ایله
مراد جنسدر جنس ایسه ادناسیه متناول اولور کل احتمالی اولان مفرد محلی کبی زیرا
بو ایکیسی ایله جنس مراد اولنور قچن معهود اولمسه تکلم حق سبحانه وتعالینک

وتعالینک لا یحل لک النساء من بعد ومحل آخرده وجعلنا من الماء کل شیء
حی قول شریفنده واقع اولمشدر پس امدی ادنی متعین اولورکه واحددر
ارادت کل متعذر اولور بو تقدیرجه هر فریقه واحد متناول اولوب سهام بشر
اولور اوچی امهات اولاده وبری فقرایه وبری مساکینه ویریلور وان اوصی بثلث
ماله لزید وللفقراء فله نصفه ولهم نصفه اکر ثلث مالنی زید وفقرا ایچون وصیت
ایله ثلث مالک نصفی زید ایچون ونصفی فقرا ایچوندر ابو حنیفه وابو یوسف
قتنده وعند محمد له ثلثه ولهم ثلثاه امام محمد قتنده زید ایچون ثلث وفقرا ایچون
ثلثان واردر وان اوصی بمائة لزید ومائة لعمرو ثم قال لبکر اشرکتک معهما فله
ثلث مال کل اکر برکمسنه زیده یوز درهم وعمروه یوز درهم وصیت ایله
اندن صکره بکره سنی ایکیسنه شریک ایلدم دیسه بکر ایچون مائهدن هر برینک
ثلثی واردر ولو بمائة لزید وخمسین لعمرو فلبکر نصف ما لکل منهما اکر زیده یوز
درهم وعمروه اللی درهم وصیت ایله وبکری ایکیسنه شریک ایله بکر ایچون
ایکیسنک هر برندن نصف واردر بونده اشتراک اعتباری ممکن دکلدر اقتضا
ایلدیکی مفهوم اشتراک ایله عمل اوله حتی یوز درهمک نصفی زید ایچون ونصفی
بکر ایچون اوله واللی درهمک نصفی عمرو ایچون ونصفی بکر ایچون اوله وان قال لفلان
علی دین فصدقوه فانه یصدق الی الثلث اکر موصی ورثهسنه فلان کمسنهنک
بنم اوزرمده دینی واردر نه اولدیغنی تصدیق ایلک دیسه داین ثلثدن تصدیق
اولنور قیاس بو ایدیکه تصدیق اولنمیه زیرا موصینک ورثهیه مدعی لی بغیر بینه [?]
تصدیق ایلک ایچون امر ایلمسی خلاف حکم شرعیدر علی دین لفلان دیمک مجهوله
اقراردر بو صحتی بیانه موقوفدر اول ایسه موتی ایله فوت اولدر اما استحسانا صحیحدر
فان اوصی مع ذلک بوصایا عزل ثلث لهما وثلثان للورثة اکر موصی فلانک بنم
اوزرمده دینی واردر دیو اقرار ایله نیجه وصایا ایله وصیت ایله موصینک
ثلث مالی اصحاب وصایا ایچون عزل اولنور وثلثان ورثه ایچون عزل اولنور
ویقال لکل صدقوه فیما شئتم فیؤخذ اصحاب الوصایا بثلث ما اقروا به والورثة
بثلثی ما اقروا به ویحلف کل علی العلم بدعوی الزیادة علی ما اقروا ولکن اصحاب وصایا
وورثهیه داینی تصدیق ایلک دینلدر ولکن مقدارینی دینیلور مثلا اصحاب وصایا
یوز درهم اقرار ایلسهلر اقرار ایلدکلری شیئک ثلثی ایله اخذ اولنور یعنی یوز درهمک
داین ایچون ثلثی ویریلور والکر ورثه اوچیوز درهم اقرار ایلسهلر اقرار ایلدکلری شیئک
ثلثانی ایله اخذ اولنور یعنی ایکیوز درهم داینی ایچون ویریلور واصحاب وصایا
ورثهدن هر بری اقرار ایلدکلری شیئک اوزرینه زیاده ایله دعوی ایلدیکنده
علملری اولمدقلرینه تحلیف اولنورلر مثلا اصحاب وصایا یوز درهم اقرار

ایلدیلر وورثه اوچیوز درهم اقرار ایلدیلر موصی نڭ اقراری بوندن زیاده اولدیغنه
علملری اولمدقلرینه یمین ویریلور وان اوصی بعین لوارثه ولاجنبی فللاجنبی نصفها
ولاشئ للوارث اگر موصی بر عینی وارث ویا اجنبی ایچون وصیت ایلسه اول
عینڭ نصفی اجنبی ایچوندر وارث ایچون برشئ یوقدر وان اوصی لکل من ثلثة
بثوب وهی متفاوتة فضاع ثوب ولم یدر ایها هو والورثة یقول لکل هلك
حقك بطلت الوصیة فان سلموا ما بقی فلذی الجید ثلثا جیدها ولذی الردی ثلثا
ردیها ولذی الوسط ثلث کل منهما برکمسنه اوچ کمسنه نڭ هر برینه برثوب وصیت
ایلسه حال بوکه لفظ ثوب دال اولدیغی ثیاب متفاوت اولسه بعضی جید وبعضی وسط
وردی اولسه واول ثیابدن برثوب ضایع اولسه وبلنمسه که ضایع اولان
قنغیسیدر وورثه هر برینه سنڭ حقڭ هلاك اولدی دیسه‌لر وصیت باطل
اولور زیرا مستحق اولان مجهولدر جهالت ایسه صحت قضایی منع ایدر واگر ورثه باقی
قلان ثیابی تسلیم ایدرلر ایسه ایکی جید ثوبڭ ثلثانی جید صاحبی ایچوندر وایکی
ردی بونڭ ثلثانی ردی صاحبی ایچوندر وصاحب وسط ایچون جید وردی
ایکی ثوبڭ ثلثی واردر وان اوصی ببیت معین من ٩ دار مشترکه‌دن بر بیت معینی
بر رجله وصیت ایلسه اول دار قسمت اولنور اگر وصیت اولنان بیت معین
موصی نڭ نصیبنه چیقارسه اول بیت موصی له ایچوندر وعند محمد له نصفه امام
محمد قتنده بیتڭ نصفی موصی له ایچوندر والا فله قدر ذرعه وعند محمد قدر نصف ذرعه
اگر قسمت اولندقده بر بیت معین موصینڭ نصیبنه چیقارسه بیتڭ
ذرعی مقداری موصی له ایچوندر امام محمد قتنده بیتڭ مقدار ذراع ایله اول
مقدار ذراع موصی له ایچوندر امام محمد قتنده بیتڭ مقدار ذراع ایله اول مقدار
ذراع موصی له ایچوندر امام محمد قتنده بیتڭ مقدار ذراع ایله آنڭ نصفی مقداریدر
والاقرار کالوصیة اقرار وصیت گبیدر مثلا مشترکه بر بیت معینی آخره اقرار
ایلسه وصیتده اولان احکام نه ایسه بونده دخی اویله‌در وقیل لاخلاف فیه
لمحمد وهو المختار وقیلدیکه اقرارده امام محمد ایچون خلاف یوقدر شیخین ایله معادر
ومختار اولان بودر وان اوصی بالف عین من مال غیره فلربها الاجازة بعد موت
الموصی وله المنع بعد الاجازة برکمسنه غیرڭ مالندن معین بیڭ درهمی بر رجل
ایچون وصیت ایلسه بیڭ درهمڭ صاحبی ایچون موصینڭ موتندن صکره
اجازت ویرمك واردر واجازت ویردکدن صکره منع ایلمك دخی واردر بخلاف
الورثة لو اجازوا ما زاد علی الثلث ورثه بونڭ خلافیدر اگر ثلث مالدن
زیاده‌یه اجازت ویررلر ایسه بعده رجوع ومنعه قادر دکللردر وان اقر احد
الابنین بعد القسمة بوصیة ابیه بالثلث فعلیه دفع ثلث نصیبه اگر ایکی

٩ دار مشترکه قسمت فان خرج
البیت فی نصیب الموصی فهو
للموصی له اگر صح

ایکی اوغلدن بری بابالرینڭ ترکه‌سنی قسمتدن صکره باباسنڭ وصیتنی اقرار
ایدن کندو نصیبنڭ ثلثنی دفع ایدر یعنی موصی لهه ویرر وان اوصی بامة فولدت
بعد موته فهما للموصی له ان خرجا من الثلث والا اخذ الثلث منها ثم منه اگر برکمسنه
بر رجله بر جاریه وصیت ایلسه وموصی نڭ موتندن صکره بر ولد طوغورسه
اگر ثلث مالدن چیقارسه‌لر جاریه وولد موصی له ایچوندر اگر ثلث مالدن چیقمز
ایسه موصی له ثلثنی جاریه‌دن اخذ ایدر وعندهما منهما علی السواء امامین قتنده
ایکیسندن یعنی ام وولددن علی السواء اخذ ایدر زیرا تبعا وصیته داخلدر
انفصالی وصیتدن چیقمز پس امدی وصیت علی التسویه ایکیسندن نافذ
اولور **باب العتق فی المرض** بو باب حال مرضده واقع اولان عتقڭ
احکامی بیانندهدر العبرة لحال التصرف فی التصرف المنجز حال تصرف ایچون
اعتبار منجز تصرفده‌در ومنجز تصرف شول شیدرکه فی الحال حکمنی ایجاب
ایدر انت حر وهبتڭ گبی فان کان فی الصحة فمن کل المال وان کان فی مرض
الموت فمن ثلثه اگر منجز صحتده اولورسه کل مالندن اگر مرض موتده
اولورسه ثلث مالندندر وتصرف ایله مراد تصرف انشائیدر زیرا تصرف
انشائی معناء تبرع واردر حتی مرضنده دینه اقرار کل مالندن نافذ اولور
ومرضنده نکاح ایلسه مهر مثل مالندندر والمضاف الی الموت من الثلث
وان کان فی الصحة موته مضاف اولان تصرف ثلث مالندندر اگر اول تصرف
حالت صحتده اولمش ایسه مثلا انت حر بعد موتی او هذا لزید بعد موتی
دیمك گبی بوندن ثلثدن اعتبار اولنور ومرض صح منه کالصحة وبر مرض که
اندن صحت بوله صحیح گبیدر زیرا حق ورثه وغرما انڭ مالنه تعلق ایلمز الا مرض
موتنده تعلق ایدر واول مرض که بره حاصل اولدی ظاهر اولدیکه مرض موت
دکل ایمش انڭ مالنده بر فردڭ حقی تعلق ایلمز فالتحریر فی مرض الموت
والمحابات والکفالة والهبة وصیته فی اعتباره من الثلث مرض موتده
تحریر ومحابات وکفالت وهبه وصیتدر هر برینڭ اعتباری ثلثدندر فان
اعتق وحابا وضاق الثلث عنهما فالمحاباة اولی ان قدمت وهما سواء ان
اخرت اگر اعتاق ایلسه وبو ایکیسندن ثلث ضیق اولسه چقمسه پس
امدی محابات اولیدر اگر تقدیم اولنمش مثلا برکمسنه نڭ قیمتی ایکیوز درهم بر
عبدی اولوب یوز درهمه بیع ایلسه ویوز درهم قیمتلی بر عبدینی دخی اعتاق
ایلسه وبو ایکی عبدڭ غیری برشئی اولمسه ثلث محاباته صرف اولنور
وعبد قیمتی ایچون سعی ایدر اگر محابات تاخیر اولنسه ایکیسی برابردر مثلا
قیمتی یوز درهم اولان عبدی اعتاق ایلسه اندن صکره قیمتی ایکیوز درهم

اولان عبد یوز درهمه بیع ایله وحال بوکه اول ایکی عبددن غیری مالی اولمیه
ثلث ایکی عبد مابینلرنده مناصفه طریقی اوزره تقسیم اولنور اعتاق اولنان
عبدک نصفی معتق اولوب نصفی ایچون سعی ایدر وصاحب محابات
مقدما یوز درهمه الدوغی عبد یوز اللی درهمه قبول ایدوب اخذ ایدر وان
اعتق بین محاباتین فنصف للاولی ونصف بین العتق والاخرة اکر ایکی
محابات بینلرنده اعتاق ایله ثلث تقسیم اولنور نصفی محابات اولی یه ونصفی
عتق ایله محابات اخره بینلرنده تقسیم اولنور صورت مسئله برکمسنه قیمتی ایکیوز
درهم بر عبدینی یوز درهمه بیع ایله ویوز درهم قیمتلی بر عبدینی دخی اعتاق
ایله بونلردن غیری برشئ اولمیه اول کمسنه ثلث وصیتی تقسیم اولنوب
ثلثک نصفی محابات اولی یه ونصفی دخی عتق ایله محابات اخره بینلرنده
تقسیم اولنور زیرا اخرکی محاباتدن عتق مقدم اولمغله مابینلرنده مستوی
اولوب مناصفه طریقی اوزره تقسیم اولنوب وان حابا بین عتقین فنصف
للمحاباة ونصف للعتقین اکر بین عتقین محابات اولسه ثلثک نصفی
محابات ایچون ونصفی ایکی عتقین ایچوندر صورت مسئله برکمسنه یوز درهم
قیمتلی بر عبدنی اعتاق ایلسه بعده قیمتی ایکیوز درهم بر عبدینی یوز درهمه بیع
ایلسه وبعده یوز درهم قیمتلی بر عبدینی دخی اعتاق ایلسه وموصی نک
بونلردن غیری شئ اولمسه ثلثک نصفی محاباة ایچون ونصفی ایکی عتق ایچوندر
ابو حنیفه قتنده وعندهما العتق اولی فی الجمیع امامین قتنده جمیعنده عتق
اولیدر امامینک دلیلی عتق فسخه لاحق اولمدیغیدر ابو حنیفه رحمه اللهک
دلیلی محابات اقویدر محابات عقد معاوضه ضمننده واقع اولمشدر وان
اوصی بان یعتق عنه بهذه المائة عبد فهلک منها درهم بطلت الوصیة اکر برکمسنه
وصیت ایلسه که شو یوز درهم ایله کندی ایچون بر عبد اعتاق اولنه واول یوز
درهمدن بر درهم هلاک اولسه وصیت اولور ابو حنیفه قتنده وعندهما
یعتق بما بقی امامین قتنده باقیسی ایله اعتاق اولنور زیرا وصیت قربتک بر
نوعیدر ممکن اولدیغی مرتبه تنفیذی واجبدر ولو مکان العتق حج حج بما بقی
اجماعا اکر وصیت عتق مکاننده حج مکانی ذکر اولنسه اجماعا باقی ایله حج اولنور
وتبطل الوصیة بعتق عبده لو جنی بعد موت سیده فدفع بها وان فدی فلا
موصی نک کندی عبدینک عتقنه وصیتی باطل اولور اکر اول عبد سیدک
موتندن صکره جنایت ایلسه بو تقدیرجه اول جنایت مقابلهسنده عبد
ولی جنایته دفع اولنور ودفع اولنمسی صحیحدر زیرا ولی جنایتک حقی موصی نک
حقی اوزرینه مقدمدر کذلک موصی لهک که عبدک نفیدر انک حقی اوزرینه

اوزرینه مقدمدر اکر ورثه ولی جنایته فدا ایلسه لر وصیت باطل اولور ولو اوصی
لزید بثلث ماله وترک عبدا فادعی زید عتقه فی الصحة والوارث عتقه فی المرض
فالقول للوارث ولا شئ لزید الا ان یفضل الثلث عن قیمته او برهن علی دعواه
اکر موصی زید ایچون ثلث مالنی وصیت ایلسه و بر عبد ترک ایلسه زید ادعا
ایلسه که موصی عبدی صحتنده اعتاق ایلدی ووارث ادعا ایلسه که مرضنده
اعتاق ایلدی پس امدی قول وارثک ایچوندر زید ایچون برشئ یوقدر مکرکه ثلث
عبدک قیمتندن زیاده اوله مثلا عبدک قیمتی بیک درهم اوله ثلث ایکی بیک
درهم اوله ویاخود زید حال صحتنده اعتاق ایلدیکنه بینه اقامت ایلسه اول
وقت قول موصی لهک اولور حاصل کلام زیدک حال صحتنده اعتاق ایلدی
دیو دعواسی حال صحتنده اعتاق وصیت دکلدر ثلث جمیع مالندن چیقار
کندویه زیاده جه نفع اولور اما مرض موتنده اعتاق وصیتدر جمله وصایادن
مقدمدر بویله اولیجق ثلثه نقصان طاری اولور ولو ادعی رجل علی المیت دینا
والعبد اعتاقه فی صحته وصدقهما الوارث سعی العبد فی قیمته وتدفع الی الغریم
وعندهما لا یسعی اکر بر رجل میت اوزرینه دین ادعا ایلسه وعبد حال صحتنده
کندونک اعتاقنی دعوا ایلسه حال بوکه عبددن غیری مال اولمسه ووارث
دین دعوا ایدن رجلی وعتقی دعوا ایدن عبدی تصدیق ایلسه عبد قیمتی ایچون
سعی ایدر وسعی ایلدیکی شئ غریمه ویریلور یعنی دین دعوا ایدن کمسنه یه ویریلور ابو
حنیفه قتنده وامامین قتنده عبد معتق اولور وسعی ایلمز وان اجتمعت وصایا
وضاق الثلث عنها قدمت الفرائض وان اخرها فان تساوت فی الفرضیة او
غیرها قدم ما قدمه اکر وصایا جمع اولسه وثلث وصایادن ضیق اولسه یعنی
قلیل اولسه فرائض تقدیم اولنور اکر موصی ذکرده اول فرائضی تاخیر ایلمش ایسه
حج وزکاة وکفارت کبی اکر فرضیتده مساوی اولورسه یعنی وصایانک
جملهسی فرض اولورسه موصی مقدم ذکر ایلدوکی شئ تقدیم اولنور زیرا ظاهر
حال موصینک حالیدر کندو قتنده اهم اولانی مقدم ذکر ایلدی ظاهر ثابت
اولا نص ایله ثابت اولان کبیدر وقیل ان ساوت فی الفرضیة تقدم الزکاة
علی الحج دینلدیکه اکر وصایا فرضیتده مساوی اولسه زکاة حج اوزرینه تقدیم
اولنور بو قول امام محمدک قولیدر ابو یوسفدن ایکی روایت واردر روایت
اولینک وجهی بودر که زکوة ایله حج فرضیتده مستوی اولدیلر ایسه زکوة حق عبد
تعلق اتمکله تقدیم اولنمق اولیدر روایت آخرینک وجهی حج مال ایله ونفس
ایله قائم اولور زکوة انجق مال ایله قائم اولور پس امدی حج اقویدر وتقدم
الحج والزکوة علی الکفارات فی القتل والظهار والیمین حج وزکوة کفارت

قتل وكفارت ظهار وكفارت يمين اوزرينه تقديم اولنور زيرا حج وزكوة تركي
مرتبه سي واردر كفارات اوزرينه حتى نبي عليه الصلوة والسلامك: من
مات وعليه حجة الاسلام ان شاء مات يهوديا وان شاء نصرانيا وان
شاء مجوسيا: قول شريفي واقع اولمشدر نهايه ده بويله در والكفارات
على صدقة الفطر وصدقة الفطر على الاضحية وكفارات صدقه فطر اوزرينه
تقديم اولنور زيرا صدقه فطرده وجوبنه اتفاق واردر اما اضحيه ده اختلاف
واردر بو تقديرجه اقوى تقديم اولنور وان اوصى بحجة الاسلام احجوا عنه رجلا
من بلده راكبا ان وفت النفقة والا فمن حيث تفي اكر حجة الاسلام
وصيت ايله ورثه موصي ايچون بر رجلي كندو بلدندن راكبا حج ايتدررلر
اول بلده دن نفقه وفا ايدرسه اكر نفقه وفا ايلمزسه وفا ايتدجك مكاندن
حج ايتدررلر وان خرج حاجا فمات في الطريق واوصى ان يحج عنه من بلده
اكر بر كمسنه اوندن حاجا چيقه وطريقده فوت اوله وكندو ايچون
حج اولنمقلغي وصيت ايله موصي ايچون كندو بلدندن حج ايتديريلور ابو حنيفه
قتنده وعندهما من حيث مات استحسانا امامين قتنده فوت اولديغي
مكاندن حج ايتديريلور استحسانا زيرا حج نبي عليه السلام ايله اولان سفرده
قربت واقع اولدي موصينك قطع مسافه ايلدوكي مقدار فرض ساقط
اولدي اجري على الله در حق سبحانه وتعالينك: ومن يخرج من بيته مهاجرا:
قول شريفي واقع اولدي وموصينك موتي ايله سفري قطع اولدي بلكه انك
ايچون حج مبرور ثابت اولدي سير امدي بو تقديرجه فوت اولديغي مكانده بدا
اولنور امام اعظم ايچون دليل تحقيقا بلدندن حج ايتدرمكه منصرفدر وعملي فوت
ايله منقطع اولدي زيرا نبي عليه الصلوة والسلامك: اذا مات ابن آدم
انقطع عمله الا ثلثة: حديث شريفي واقع اولمشدر وعلى هذا الخلاف
اذا مات الحاج عن غيره في الطريق ينه بو خلاف اوزرينه در غيري ايچون حج ايدن
كمسنه طريقده فوت اولدقده امام قتنده موصينك بلدندن احجاج ايتديريلور
وامامين قتنده فوت اولدوغي يردن احجاج ايتديريلور والله اعلم باب الوصية
للاقارب وغيرهم بو باب اقارب واقاربدن غيري ايچون واقع اولان
وصيتك احكامي بياننده در جار الانسان ملاصقه انسانك جاري
ملاصقيدر ابو حنيفه قتنده وعندهما من يسكن محلته ويجمعهم مسجدها امامين
قتنده جار شول كمسنه در كه انك محله سنده ساكن اوله وانلر ايله مسجده
جمع اوله عرفا وشرعا بونلرك كليسنه جار تسميه اولنور زيرا نبي عليه السلام:
لا صلوة لجار المسجد الا في المسجد: بيورمشدر ويستوي فيه الساكن والمالك

والمالك والذكر والانثى والمسلم والذمي وصيته دخولده ساكن ومالك
وذكر وانثى ومسلم وذمي برابردر زيرا جار اسمي جمله يه متناولدر وصهره من هو
ذو رحم محرم من امرأته انسانك صهري خاتوننك ذو رحم محرمي اولان كمسنه در
وصحاحده الاصهار اهل بيت المرأة ديمشدر وختنه من هو زوج ذات رحم محرم
منه انسانك ختني ذات رحم محرمنك زوجي اولان كمسنه در بر كمسنه ختني ايچون
وصيت ايلسه اول وصيت زوج ذات محرم اولان كمسنه ايچوندر قزلرك زوجلري
كبي قز قرنداشلرينك زوجلري وعمات وخالاتنك زوجلري كبي بونلرك
جملسنه ختن تسميه اولنور وحيلديكه بونلر ائمه متقدمين عرفندر اما بزم عرفمزده
ازواج محارمدن غيري يه متناول اولماز ويستوي في ذلك الحر والعبد والاقرب
والابعد صهر وختنده حر وعبد اقرب وابعد برابردر زيرا لفظ جملسنه متناولدر
واقاربه واقرباؤه وذو قرابته وارحامه وذوو ارحامه وانسابه الاقرب فالاقرب
من كل ذي رحم محرم منه بر كمسنه اقارب ويا خود اقرباسي وذو قرابتي ويا خود ارحام
ويا خود ذوارحام وانساب ايچون وصيت ايلسه اقربي ايچون اولور واقرب
اول كمسنه ذو رحم محرمي اولان كمسنه لردن امدر اقرب اولان تقديم اولنور ولا
يدخل فيه الوالدان والولد بو الفاظك كلسنده بابا وانا واوغل داخل اولماز
زيرا اسم قريب بونلره اطلاق اولنماز زيرا قريب اهل لغتك عرفلري اوزره غيرك
واسطه سيله بر كمسنه يه تقريب ايلمكدر والد وولد بنفسه تقريب ايلمشلردر
مابينلرنده واسطه يوقدر بو اجلدندركه حق سبحانه وتعالى: الوصية للوالدين والاقربين:
بيورمشدر قريبي والدين اوزرينه عطف ايلدي عطف ايسه مغايرت ايچون واكر
والدين اقربيندن اولسيدي عطف اولنمازدي وفي الجد روايتان جدده امامين دن
ايكي روايت واردر والد وولد ده ايكي روايت واردر زيرا وصيت اخت
ميراثدر ميراثده قريب اعتبار اولنديغي كبي بونده دخي اعتبار اولنور ظاهر روايتده
جد دخي والد وولد داخل اولورلر وان لم يكن له ذو رحم محرم بطلت اكر موصي
ايچون ذو رحم محرم اقاربندن بر كمسنه اولمسه وصيت باطل اولور ابو حنيفه
قتنده ويكون للاثنين فصاعدا اقارب ايچون وصيت ايكي ايچون ودخي زياده
ايچون اولور زيرا وصيت اخت ميراثدر ومذكور اولان جمع اثناندر وصيت دخي
اولييه در وعندهما من ينتسب الى اقصى اب له في الاسلام بان اسلم او ادرك
الاسلام وان لم يسلم امامين قتنده وصيته شول كمسنه داخل اولور كه موصينك
اقصا ابنه نسبت اوله زمان حضرتده اسلامه كلمش اوله ويا خود اسلامه ادراك
ايلمش لكن مسلما اولمامش اوله اقصى اب بو اولمش اولور بو مسئله ده مشايخك
اختلافي واردر ثمره خلاف ابو طالب وحضرت على رضي الله عنه مثللوده ظاهر

اولور برکمسنه اولاد علی اقرباسندن برینه وصیت ایلسه شول کمسنه اسلام
ادراکنی اکتفا ایلدر وصیتی اولاد ابو طالبه صرف ایلدر شول کمسنه که اسلامی شرط
ایلدر وصیت اولاد علی یه صرف غیریه صرف اولنماز و بالاجماع اولاد عبد المطلب
دخی داخل اولماز زیرا عبد المطلب اسلامه ادراک ایلمدی فمن له عمان وخالان
الوصیة لعمیه برکمسنه اقاربی ایچون وصیت ایلسه واول کمسنه نک ایکی عمیسی
وایکی خالی اولسه وصیت عمیسی ایچوندر ابو حنیفه قتنده اقربه اعتبار ایچون ارثده
اولدیغی کبی وعندهما للکل علی السواء امامین قتنده عمالی وخالالی هر بری برابردر ایکی
فرقه دخی موصی له در علی السویه تقسیم ایدر اقربیت اعتبار اولنماز ومن له عم وخالان
نصف الوصیة لعمه ونصفها بین خالیه برکمسنه نک بر عمیسی وایکی خالی اولسه
واقاربه وصیت ایلسه نصف وصیت عمیسی ایچون ونصفی ایکی خالی بیننده در
یعنی ما بینلرنده تقسیم ایدرلر عمه ترجیح اولنور زیرا اب طرفندندر وان کان له
عم فقط فنصفها له اگر موصینک انجق بر عمی اولسه وصیتک نصفی عم ایچوندر
زیرا اقارب جمعدر ادنا جمع اثنان در پس امدی جمعک اعتباری لابددر بو تقدیرجه
نصفی عم ایچوندر ویردکیده نصفی ورثه ایچون رد اولنور وان له عم وعمة وخال و
خالة فالوصیة للعم والعمة علی السواء اگر برکمسنه اقاربه وصیت ایلسه وموصینک
بر عمی وعمه سی وبر خال وبر خاله سی اولسه پس امدی وصیت عم وعمه
ایچوندر زیرا قرابتده ایکی برابردر ومعنای جمعی ایکیسی ایله مستحق اولنور
گرچه عمه عم ایله وارث اولنماز اما وصیتده علی السواء مستحقه اولنور وعندهما
الوصیة لکل علی السویة فی جمیع ذلک امامین قتنده وصیت علی السویه جمله سی
ایچوندر زیرا تحتا اقاربه داخللردر بو مسئله ده اقربیت اعتبار اولنماز واهل
الرجل زوجته رجلک اهلی زوجه سیدر ابو حنیفه قتنده مثلا اگر فلانک اهلنه
وصیت ایلسه اولو وصیت اول فلانک زوجه سیدر یعنی اول فلانک
زوجه سی ایچوندر وعندهما من یعولهم وتضمهم نفقته امامین قتنده رجلک
اهلی شول کمسنه در که کندونک عیالنده اوله ونفقه سنی ایلیه وآله اهل بیته
وابوه وجده من اهل بیته انسانک آلی اهل بیتیدر برکمسنه فلانک آلنه دیو
وصیت ایلسه اول فلانک اهل بیتی ایچوندر زیرا شول قبیله در که اسلامده اقصای
ابه دکین بابا طرفندن منسوب اولانک جمله سی داخل اولورلر بونده اقرب
وابعد وذکر وانثی ومسلم وکافر وصغیر وکبیر برابردر اولاد بنات واولاد
اخوات آل تعریفنده داخل اولمازلر وقرابت امدن بر فرد داخل اولماز باباسی وجدی
اهل بیتیدندر واهل نسبه من ینسب الیه من جهة الاب موصینک اهل نسبی
شول کمسنه در که اول کمسنه یه بابا جهتندن منسوب اوله وجنسه اهل بیت

بیت ابیه انسانک جنسی باباسنک اهل بیتیدر زیرا انسان باباسنه
تجنس ایدر بو تقدیرجه آل کبی اولدی قرابت بونک خلافیدر زیرا قرابتده بابا
وانا طرفندن اعتبار اولنور برکمسنه اهل بیته ویاخود نسبه ویاخود جنسه
وصیت ایلسه بو عبارات اب طرفندن اولانلره متناول اولور والوصیة
لبنی فلان وهو اب صلب للذکور خاصة بنی فلان ایچون وصیت ایلسه حال
بوکه اول اوغلانک اب صلبیدر اول وصیت خاصه ذکور ایچوندر اناث داخل
اولماز ابو حنیفه قتنده وصیت مبتدادر للذکور خبردر وعندهما وهو روایة عن
الامام یدخل الاناث ایضاً امامین قتنده انلرک امامدن روایتیدر ذکور
داخل اولدوغی کبی اناث دخی داخل اولورلر چونکه ذکور واناث مختلط اولسه رجاله
خطاب جمله سنه عام اولور ولورثة فلان للذکر مثل حظ الانثیین فلانک
ورثه سی ایچون ایلدوکی وصیت للذکر مثل حظ الانثیین تقسیم اولنور وللولد
فلان للذکر والانثی علی السواء اگر فلانک ولدی ایچون دیو وصیت ایلسه ذکر
وانثی برابردر زیرا اسم ولد ذکر وانثی یه شاملدر صاحب اختیار درکه ولد
مولود ایچون اسم جنسدر ذکر اولسون گرک انثی اولسون گرک چوق اولسون
جمله سی داخللردر حتی حمل دخی داخللردر ولا یدخل اولاد الابن عند وجود اولاد
الصلب ویدخلون عند عدمهم دون اولاد البنت اولاد ابن اولاد صلب
وار ایکن فلانک ولدی ایچون اولان وصیت داخل اولماز وان اوصی لبنی فلان
وهو ابو قبیلة لا یحصون فهی باطلة اگر برکمسنه فلانک بنینی ایچون دیو وصیت
ایلسه حال بوکه اول فلان احصا اولنماز ابو قبیله اولسه واول وصیت باطلدر
زیرا هرکس حقی تصحیح اولنمق ممکن دگلدر جهالت متفاحشه واردر صرف
ایلمک متعذر اولدیغندن باطل اولور وان لایتامهم او عمیانهم او زمناهم او ارامله
فللغنی والفقیر منهم والذکر والانثی ان کانوا یحصون وللفقراء منهم خاصة ان کانوا
لا یحصون اگر موصی بنی فلانک ایتامی ایچون ویاخود اعمالری ایچون ویاخود
زمناسی یعنی مقعدلری ایچون ویاخود ارامل ایچون دیو وصیت ایلسه ذکر
اولنان طائفه نک غنی وفقیری وذکر واناثی وصیته داخل اولور اگر موصی لهک
احصاسی ممکن اولورسه وانلرک خاصة فقراسی ایچون اولور اگر موصی لهک
احصاسی ممکن اولمازایسه وصیتدن مراد قربتدر امدی فقرانک حاجتی ادا ایلمک
قربتدر ارامل ارمله نک جمعیدر صاحب مغرب دیمشدر که ارمله شول
خاتوندر که زوجی فوت اولوب فقیره قاله لبن سبکی الارامل المساکین من
الرجل والنساء دیمشدر وللموالیه فهی لمن اعتقهم فی الصحة او المرض ولا ولائهم
برکمسنه مولاسی ایچون وصیت ایلسه اول وصیت شول کمسنه ایچوندر که

موصی اول موالیی اعتاق ایلمشدر حال صحتنده ویاخود حال مرضنده وهم
موالینك اولادی رجال ونسادن انلر هم داخللردر موالی ایکی معنایه مشتملدر بری
اعتاق ایلدوکی عبید و بری هم کندویی اعتاق ایدن افندیلریدر اما بو محلده مراد
اعتاق اولنان عبیددر ولا یدخل مولی الموالات لمو الیه لفظیله اولان وصیت
مولای موالات داخل اولماز زیرا اولاد اعتاق عتق ایله در ولای موالات عقد
ایله در ولا موالی الموالی الا عند عدمهم موالینك موالیسی هم داخل اولماز الا حقیقة
اولان موالینك عدمی وقتنده داخل اولور موالی الموالی غیرینك موالیسیدر انلر
ولد الولد منزله سنده در صلب ولد وار ایکن والولد الولده برشئ یوقدر و حقیقة
موالی شونلردرکه انلرك اوزرینه عتق واقع اوله برکمسه نك بر مولاسی اوله
و بر هی موالی موالیسی اوله وصیتك نصفی مولاسنه ویریلور باقیسی ورثه یه
ویریلور موالی الموالی یه برشئ یوقدر وتبطل ان کان له معتِقون ومعتَقون لمو الیه
لفظیله اولان وصیت باطل اولور اکر موصینك معتقلرندن موجود وار ایسه
مثلا موصی عبد ایمش کندوکی اعتاق ایلدوکی معتقلردن موجود اولسه اسم
موالی ایکیسنه هم متناولدر لکن معنالر مختلفدر بری منعم و بر منعم علیه در
عموم لفظ ایله عمل ایسه متعذردر زیرا اسم مشترك معین مختلفین ایچون حالت
واحده ده موضع اثباتده منتظم اولماز بو مسئله نك خلافیدر برکمسنه فلانك موالیسنه
تکلم ایلمیه یم دیو یمین ایلسه اعلی و اسفله متناول اولور زیرا نفی واقع اولمشدر
واقل الجمع اثنان فی الوصایا کالمواریث وصایاده اقل جمع ایکیدر موارث کبی
زیرا وصایا اخت میراثدر

باب الوصیة بالخدمة والسکنی والثمرة

بو باب خدمت وسکنی وثمره ایله واقع اولان وصیتك احکامی بیاننده در تصح الوصیة
بخدمة عبده وسکنی داره وبغلتهما مدة معینة و ابدا عبدك خدمتی و دارك
سکناسنی وایکیسنك غله سنی مدت معینه ایچون وابدی وصیت صحیح اولور
مثلا برکمسنه عبدینی برسنه ویاخود ایکی سنه ویاخود ابدی خدمت ایتسون
دیو وصیت ایلسه و فلان کمسنه دارمده مدة معینه وابدی لفظی ایله ساکن
اولسون دیو وصیت ایلسه صحیح اولور زیرا منافعك تملیکی حیاتنده بدل وبغیر
بدل صحیح اولور کذلك بعد الممات حاجت ایچون اعیانده اولدیغی کبی منافعده
هم صحیح اولور بو تقدیرجه حق منفعت ایچون میتك ملکنده محبوسی اولور زیرا
موت حاجتی ازاله ایلمز اکر موصی له فوت اولسه عبد ویاخود دار موصینك
ورثه سنه تسلیم اولنور غله وصیتی هم بویله در فان خرج ذلك من الثلث
سلم الی الموصی له والا قسمت الدار و تهایئا فی العبد یومین لهم ویوما له اکر
مذکور اولان رقبهٔ عبد و رقبهٔ دار وصیتی ثلث مالدن چیقرسه عبد و دار موصی لهم

لهم تسلیم اولنور اکر ثلث مالدن چیقمز ایسه دار قسمت اولنور اثلاثا ثلثی
موصی له ایچون ثلثانی ورثه ایچون انتفاع جهتنده وعبیدده ورثه و موصی له
تهایی ایدرلر عبد ایکی کون ورثه یه خدمت ایدر برکون موصی لهه خدمت ایدر زیرا
موصی لهك حقی ثلثدر ورثه نك حقی ثلثاندر عیننده اولان وصیت کبی فاذا
مات الموصی له ردت الی ورثة الموصی فقچن موصی له فوت اوله عبد و دار
موصینك ورثه سنه رد اولنور موصی لهك ورثه سی استخدامه قادر دکللردر
زیرا موصی موصی له ایچوندر تملیك ایلمامشدر ورثه یه انتقال ایلیه وان مات
فی حیوة الموصی بطلت اکر موصی له موصینك حیوتنده فوت اولسه وصیت
باطل اولور زیرا وصیت موتدن صکره یه مضاف بر تملیکدر فی الحال ایسه
موصینك ملکنده ثابتدر ومن اوصی له بغلة الدار او العبد لا یجوز السکنی
والاستخدام فی الاصح اکر برکمسنه ایچون بر دارك غله سی ویاخود عبدك غله سی
وصیت اولنسه اول کمسنه ایچون دارده ساکن اولمق وعبدی استخدام ایلمك
جائز اولماز اصح روایتده معتقك اصح روایت دیدوکی بعضیلر استخدام
وسکنی تجویز ایلمشدر اول اجلدن اصح روایت قیدنی ایلمشدر ولا لمن
اوصی له بالخدمة والسکنی ان یواجر و هم شول کمسنه ایچونکه بر عبد استخدام و بر
دار سکناسنه وصیت اولنسه اول کمسنه ایچون عبدی و داری اجاره یه ویرمك
جائز دکلدر وان اوصی له بثمرة بستانه فمات وفیه ثمرة فله هذه فقط وان زاد ابدا
فله هی وما یستقبل اکر بر بستانك ثمره سی ایله وصیت اولنسه و وصیت ایدن
کمسنه فوت اولسه و بستانده ثمره اولسه انجق اول موجود اولان ثمره موصی له ایچوندر
اکر موصی ابد لفظنی زیاده ایلسه موجود اولان ثمره وکلجك ثمره موصی له ایچوندر
وان اوصی بغلة بستانه فله الموجود وما یستقبل اکر برکمسنه بستانك غله سی
ایله وصیت اولنسه موجود اولان و کلجك موصی له ایچوندر غله ایله ثمره نك فرقی
واردر غله ایله وصیت اولنسه دائما مستحق اولور ثمره ایله وصیت اولنسه
انجق قائم و موجود اولانه مستحق اولور مکر ابد لفظی زیاده اوله اول زمان غله کبی
اولوب دائما مستحق اولور وان اوصی له بصوف غنمه او لبنها او اولادها فله ما
یوجد من ذلك عند موته فقط قال ابدا او لم یقل اکر برکمسنه غنمك صوفی
ویاخود غنمك لبنی ویاخود اولادی یعنی قوزیسی ایله وصیت اولنسه موصینك
موتنده مذکور اولان شیئك انجق موجودی موصی له ایچوندر موصی کرك ابدا
دیسون وکرك دیمسون برابردر موصینك موتندنصکره حادث اولان شیئه
مستحق اولماز

باب وصیة الذمی

بو باب ذمینك وصیتنك احکامی
بیاننده در ولو جعل ذمی داره بیعة او کنیسة فی صحته ثم مات فهی میراث

اكر بر ذمي كند و دارني صحتنده يهوديه بيعه ايلسه و ياخود نصارايه
كنيسه ايلسه اندن صكره فوت اولسه اول ميراثدر بالاتفاق ولو اوصى به
لقوم مسمين جاز من الثلث بر ذمي كندو دارني معين بر قوم ايچون بيعه و
ياخود كنيسه قلنمق ايچون وصيت ايلسه ثلث مالندن جائز اولور اتفاق
اوزره مسمين جمع مسمي در اصلي مسميين ايدر ياء اوزرينه كسره ثقيل اولدغيچون
حذف ايدوب اجتماع ساكنين ايچون يانك بر دو شدر مسمين قالدر وكذا
في غير المسمين خلافا لهما غير مسمين يعني متعين اولمين قوم غير محصور ايچون ذمي
وصيت جائز اولور ابو حنيفه قتنده اما مين ايچون خلاف واردر بو وصيت
حقيقتده معصيتدر اكر كندو اعتقادلرنده قربت ايسه بيرامدر معصيته وصيت و
باطلدر وتصح وصية مستأمن لا وارث له في دارنا بكل ماله لمسلم او ذمي وارثي
اولمين مستأمنك بزم داريمزده يعني اسلامده كلي مالني مسلم ايچون و ياخود
ذمي ايچون وصيتي صحيحدر زيرا ثلث اوزرينه زياده وصيتك امتناعي ورثه نك
حقي ايچوندر و ينه اجازتلري اولدقده اولدقده تنفيذ اولور بونك ايسه دار اسلامده
ورثه سي يوقدر جمله مالنك وصيتي صحيح اولور وان اوصى ببعضه رد الباقي الى
ورثته اكر مستأمن بعض مالني وصيت ايلسه و فوت اولسه باقيسي دار
حربده اولان ورثه سنه رد حق ورثه يه مراعات ايچون حق مستأمنك مراعاتي
ايچوندر وتصح الوصية له مادام في دارنا من مسلم او ذمي مستأمنك مسلم و
ذمي يه وصيتي صحيح اولور مادامكه بزم دارمزده در دار اسلامده ذمي منزله سنده
در وصاحب الهوى ان لم يكفر بهواه فهو كالمسلم في الوصية والا فكالمرتد
صاحب هوا هواسي سببيله اكر كفرينه حكم اولنمامش ايسه وصيتده مسلم
كبيدر واكر كفرينه حكم اولنمش ايسه مرتد كبيدر صاحب الهوا شول طائفه در كه
حضرت علي رضي الله عنه ايچون اله اكبردر ديرلر و بعضلري اصغودر ديرلر
حضرت عائشه رضي الله عنهانك برائت و نزاهتنده بو قدر آيات
قرآنيه نازل اولمشكن مخالف نص شريف قذف ايدرلر و مرتدك احوالي
ابو حنيفه و امامين قتلرنده اختلاف واردر اكر بر مسلم مرتد اولسه يهودي
ونصراني ومجوسي هر قنغيسي اولورسه اولسون عياذا بالله تعالى شو وصايالري
بعضيسني وصيت ايلسه ابو حنيفه قولي اوزره مسلمك وصاياسندن صحيح
اولانلري توقف اولنور اولشيكه مسلمك وصاياسندن صحيح اولماز
اولو وصيت باطل اولور امامين قتنده مرتدك تصرفاتي نافذدر في الحال
صاحب الهواء مبتدا فهو كالمسلم خبريدر ووصية الذمي تعتبر من الثلث
ذمينك وصيتي ثلثدن اعتبار اولنور ولا تصح لوارثه ذمينك ورثه سنه

ورثه سنه وصيتي صحيح دكلدر مسلمك وصيتي صحيح اولمدوغي كبي زيرا انلر
احكام اسلامي معاملاته رجوع ايدن شيئك التزام ايلمشلردر وتجوز لذمي
من غير ملته ذمينك وصيتي كندو ملتندن غيري ذمي ايچون صحيحدر زيرا الكفر ملة
واحدة واقع اولمشدر لا الحربي في دار الحرب ذمينك دار حربده اولان حربي
ايچون وصيتي صحيح دكلدر زيرا ارث تباين دارين ايچون ممتنعدر و وصيت
خواخت ميراثدر باب الوصي بو باب موصى لهك يعني وصينك احكامي
بياننده در ومن اوصى الى رجل فقبل في وجهه ورد في غيبته لا يرتد بركمسنه
بر رجلي وصي ايلسه يوزنده وصاياني قبول ايلسه غيبتنده رد ايلسه
وصايتي رد ايلمش اولور زيرا موصى اكا اعتماد ايلدوكي حالده فوت اولمشدر
اكر غيبتنده ردي صحيح اولسه موصى مغرور اولمق لازم كلور وان رد في وجهه
يرتد اكر مواجهه سنده رد ايدرسه رد ايلمش اولور فان لم يقبل ولم يرد حتى مات
الموصي فهو مخير بين القبول وعدمه اكر موصى بر رجلي وصي ايلدكده اول كمسنه
وصايتي موصى فوت اولنجه نه قبول ايلسه و نه رد ايلسه اول كمسنه قبول ايله
عدم قبول بيننده مخيردر ديلرسه قبول ايدر ديلرسه رد ايدر وان باع شيئا
من التركة لم يبق له الرد وان غير عالم بالايصاء اكر موصى تركه دن برشي بيع ايلسه
اول كمسنه ايچون وصايتي رد ايلمك يوقدر زيرا انك بيعي وصيتي قبولدر اكر
بيع ايلدكده ايصايه عالم دكل ايسه بيع ايله وصيتي قبول ايلمش اولدي فان
رد بعد موته ثم قبل صح مالم ينفذ قاض رده اكر وصيتي موصى نك وفاتندن
صكره وصايتي رد ايلسه و رد ايلدكدن صكره ينه قبول ايلسه قبولي صحيحدر
مادامكه قاضي ردني تنفيذ ايلميه اما قچن لا اقبل ديدكده قاضي ردني تنفيذ ايدوب
وصايتدن اخراج ايلسه صحيح اولماز وان اوصى الى عبد او كافر او فاسق
اخرجه القاضي ونصب غيره وان الى عبده اكر بر كمسنه وصايتي بر عبده و ياخود
بر كافره و ياخود بر فاسقه وصيت ايلسه قاضي وصي بي اخراج ايدوب مكاننده
غيري بي نصب ايدر اكر كندو عبدينه وصيت ايدرسه فان كان كل الورثة
صغارا صح اكر جمله ورثه صغار اولورسه ذكر اولنان طائفه نك هر قنغيسي ايچون
ايصا ايدر صحيح اولور ابو حنيفه قتنده خلافا لهما امامين ايچون خلاف واردر
انلرك قتنده صحيح دكلدر وان فيهم كبير بطل اجماعا اكر ورثه ده كبير وار ايسه كندو
عبدينه ايصاء بالاجماع باطل اولور ولو كان الوصي عاجزا عن القيام بالوصية ضم
اليه غيره واكر وصي امور وصايته قيامدن عاجز اولورسه قاضي وصي يه بر غيري
كمسنه ضم ايدر وان كان قادرا امينا لا يخرج وان شكا اليه الورثة او بعضهم
منه مالم يظهر منه خيانته اكر وصي وصايته قادر اولوب امين اولورسه قاضي

اول وصی یی وصایتدن اخراج ایلمز اکر ورثه قاضی یه شکایت ایدرلرسه
ویاخود بعضیسی شکایت ایدرلرسه ماداملکه وصیدن خیانت ظاهر اولمیه
خیانت ظاهر اولسه وصایتدن اخراج ایدر وان اوصی الی اثنین لاینفرد احدهما
اکر موصی ایکی کمسنه یه وصی نصب ایلسه هر بریسی مال میتی تصرفده منفرد اولیماز ابو
حنیفه وامام محمد قتنده الا اشیاء معدودهده منفرد اولور الا شراء کفن وتجهیزه
الا شراء کفننی وتجهیزده منفرد اولور وخصومة وقضاء دین وطلبه موصی
نک حقوقی خصومتده ودیننی قضاده وطلب دینده منفرد اولور وشراء حاجة
الطفل وقبول الهبة له طفلک حاجتنی شراده وطفل ایچون اولان هبه یی قبولده
منفرد اولور ورد ودیعة معینة وتنفیذ وصیة معینة واعتاق عبد معین ودیعه
معینه یی ردده ووصیت معینه یی تنفیذده وعبد معینی اعتاقده منفرد اولور جمله سی
معیندر غیر معین اولسه منفرد اولماز اجماع رأیدر لازمدر ورد مغصوب
ومغصوبی ردده منفرد اولور او مشتری شراء فاسداً وجمع اموال ضایعة وحفظ
المال وبیع ما یخاف تلفه وشراء فاسد ایله اشترا اولنان شیئی ردده واموال
ضایعه یی جمعده ومالی حفظده وتلف اولمسندن خوف اولنان شیئی بیع ایلمکده
منفرد اولور وعند ابی یوسف یجوز الانفراد مطلقا ابو یوسف قتنده اشیاء
معدوده دن غیرده دخی مطلقا تصرفده منفرد اولور فان مات احد الوصیین
اقام القاضی غیره مقامه ان لم یوص الی احد اکر وصینک بری فوت اوله
ایکیسی ایچون وصی اولسون دیو وصیت ایلدکدن صکره قاضی بر غیریسینی انک
مقامنه اقامت ایدر اکر موصی بر کمسنه یه وصیت ایلمش اولسه وان اوصی
الی الحی جاز ویتصرف وحده اکر موصی بری فوت اولورسه حی اولنه مستقل
وصی اولسون دیو وصیت ایلسه جائزدر یالکز تصرف ایدر ووصی الوصی وصی
فی الترکتین وصینک وصیسی ایکی ترکه یه وصیدر مثلا وصی فوت اولسه
وآخر کمسنه یی کندویه ومیت اوله وصی نصب ایلسه ایکی ترکه یه یعنی میت
اولک ومیت ثانینک ترکه سنه وصی اولور وکذا ان اوصی الیه فی احدهما
خلافا لهما اکر فوت اولان وصی ایکی ترکه نک برینی تصرفه اخری وصی نصب
ایلسه ینه ایکی ترکه یه دخی وصی اولور ابو حنیفه قتنده اما امامین ایچون خلاف
واردر وتصح قسمته عن الورثة مع الموصی له وصینک نیابت ورثه ایله
موصی له ایچون قسمتی صحیح اولور مثلا بر کمسنه فوت اوله واول کمسنه نک
غائبده ورثه سی اوله وثلث مالنی بکره وصیت ایلسه وزیدی وصی
نصب ایلسه وصی ایچون جائزدر که بین الورثه والموصی له ترکه یی تقسیم
ایلیه فلا یرجعون علی الموصی له لو هلک حظهم فی ید الوصی ورثه موصی له

موصی له اوزرینه رجوع ایدهمزلر اکر وصینک یدنده نصیبلری هلاک
اولسه زیرا وارث میتک خلیفه سیدر وصی دخی کذلک خلیفه سیدر
قچن وارث اولسه وصینک قسمتی نافذ اولور لا مقاسمته معهم عن الموصی له
فیرجع علیهم بثلث ما بقی لو هلک حظه فی ید الوصی وصینک موصی له ده
غائبدن ورثه ایله مقاسمه سی صحیح دکلدر اکر وصینک یدنده موصی لهک
نصیبی هلاک اولسه ثلث مابقی ایله ورثه نک اوزرینه موصی له رجوع ایدر
زیرا موصی له من کل وجه میتک خلیفه سی دکلدر غیبتنده ورثه یه خصم اولیماز
غیبتنده اولان مقاسمه نافذ اولماز ووصی ضامن اولماز زیرا وصی ایچون
ولایت حفظ واردر اول اجلدن ورثه یه رجوع ایدر وصحت للقاضی لو
قاسمهم عنه واخذ قسطه قاضی ایچون قسمت صحیح اولور اکر ورثه موصی له
ایچون مقاسمه ایلسه لر وقاضی موصی له غائبک حصه سنی اخذ ایلمک
جائزدر زیرا غائبک نصیبنده قاضینک نظری واردر ووصیت صحیحدر
اکر موصی له قبل القبول فوت اولسه وصیت ورثه یه میراث اولور اما
فوت اولمیوب غائب ایکن کلوب حاضر اولسه ومقبوض اولان حصه سی
دخی هلاک اولسه ورثه اوزرینه رجوعه قادر دکلدر وفی الوصیة بحج لو قاسم
الوصی الورثة فضاع عنده یؤخذ للحج ثلث ما بقی حج ایله اولان وصیتده
یعنی حج ایچون وصیت ایلسه ووصی ایله مقاسمه ایدوب موصیه اولان
حج اقچه سن وصی اخذ ایلسه وکندو قتنده ضایع اولسه ایادی ورثه ده
اولان ثلث مابقیدن حج ایچون اخذ اولنور وکذا لو دفعه لمن یحج فضاع فی
یده ینه مرور ایدن مسئله کبیدر حج ایلمک ایچون بر کمسنه یه دفع ایلسه لر
واول حج ایده جک کمسنه نک یدنده ضایع اولسه مابقیدن مال حج اخذ
اولنور وعند ابی یوسف رحمه الله ان بقی من الثلث شیء اخذ والا فلا ابو
یوسف قتنده اکر ثلثدن بر شیء بقیه وار ایسه اخذ اولنور اکر یوغیسه اخذ
اولنماز زیرا محل وصیت ثلثدر محلی باقی اولدقده تنفیذ واجبدر قچن باقی
قالمیه وصیت باطل اولور زیرا محلی فوت اولمشدر وعند محمد رحمه الله
لا یؤخذ شیء امام محمد قتنده بر شیء اخذ اولنماز زیرا قسمت حقدر وصیدر اکر
موصی حج ایچون بو قدر مال افراز ایلسه وهلاک اولسه بر شیء لازم کلمز
وصیت باطل اولور وصینک دخی افرازی انک کبیدر زیرا مقامنه قائمدر
ولو باع الوصی من الترکة عبداً مع غیبة الغرماء جاز اکر وصی موصینک ترکه سندن
بر عبدی غرمانک غیبتنده بیع ایلسه بیع جائزدر زیرا وصی موصینک قائم
مقامیدر وان اوصی ببیع شیء من ترکته والتصدق به فباعه وصیه وقبض ثمنه

فضاع في يده واستحق المبيع ضمنه ورجع به في التركة اگر موصی ترکه دن بر شیئك
بیعنی واول شیئك بهاسیله مساکینه تصدق ایلمك ایچون وصیت ایلسه
و وصی دخی امر اولنان شیئی بیع ایدوب ثمننی قبض ایلسه و وصینك یدنده ثمن
ضایع اولسه و مبیع دخی مستحق چیقسه و وصی اول ثمنی ضامن اولور و ضامن
اولدوغی ثمن ایله ترکه ایله رجوع ایدر ولو قسم الوصي التركة فاصاب الصغير
شيئ فقبضه وباعه وقبض ثمنه فضاع واستحق ذلك الشيئ رجع في مال
الصغير والصغير على بقية الورثة بحصته اگر وصی ترکه یی قسمت ایلسه
وارث صغیره بر شیئ اصابت ایلسه یعنی حصه سنه دوشسه و اول شیئی
وصی قبض ایدوب بیع ایلسه و ثمننی قبض ایلسه و ثمن وصی قتنده ضایع
اولسه و اول بیع اولنان شیئ مستحق چیقسه وصی اول اقچه یی ضامن اولور
و صغیرك مالنه رجوع ایدر و صغیر دخی حصه سیله سائر ورثه اوزرینه رجوع
ایدر ولا يصح بيع الوصي ولا شراؤه الا بما يتغابن فيه وصینك غبن فاحش
ایله بیع و شراسی صحیح اولماز الا شول شیئده صحیح اولور که ناس آنده تغابن
ایدرلر زیرا وصینك تصرفی نظر ایدر غبن فاحشده ایسه وصینك
نظری یوقدر غبن فاحش شول شیئدر که تحت تقویمه داخل اولمیه ويصح
من نفسه ان كان فيه نفع وصینك بیع و شراسی صحیح اولور اگر وصی کندو
مالندن اون بش درهمه مساوی شیئی صغیره اون درهمه بیع ایلسه یاخود
صغیرك مالندن اون درهمه مساوی شیئی اون بش درهمه مساوی اشترا
ایلسه صحیح اولور زیرا نفع واردر خلافا لهما امامین ایچون خلاف واردر کیله
قیاسا وله دفع المال مضاربة وشركة وبضاعة وصی ایچون مال یتیم مضاربه یه
و شرکته و سرمایه یه ویرمك واردر زیرا باباده بو تصرفات واردر و وصی دخی
بابانك قائم مقامیدر اول دخی تصرف ایدر وقبول الحوالة على الاملاء لا على الا
عسر و وصی ایچون حواله ملاء اوزرینه قبول ایلمك واردر اما مفلس اوزرینه
قبول ایلمك یوقدر زیرا معسر اوزرندن قبول ایلسه مال یتیم ضایع اولمق
لازم کلور ولا يجوز له ولا للاب الاقراض وصی و باباسی ایچون مال یتیمی آخره
قرض ویرمك یوقدر ويجوز للاب الاقتراض لا للوصي بابا ایچون مال یتیمدن
اقتراض یعنی کندو ایچون قرض الماق واردر وصی ایچون اقتراض یوقدر ولا
يتجر في مال الصغير وصی ایچون مال صغیرده تجارت ایلمك یوقدر انجق حفظه
مامور در ويجوز بيعه على الكبير الغائب غير العقار وصینك غائب کبیرك
مالنی بیع ایلمك جائزدر اما عقار جائز دکلدر ووصي الاب احق بمال
الصغير من جده بابانك نصب ایلدوکی مال صغیره احقدر جدك

جدك نصب ایلدوکی وصیدن وان لم يوص الاب فالجد كالاب اگر
اب کیمسنه یی وصی نصب ایلمسه جد دخی اب کبیدر یعنی وصی نصب ایلمکه
قادردر حتی نکاحه دخی قادردر **فصل** شهد الوصيان ان الميت اوصى الى
زيد معهما لا تقبل الا ان يدعيه زيد ایکی کیمسنه تحقیقا میت بزم ایله معا زیدی
وصی نصب ایلمشدر دیو شهادت ایلسه لر اما زید ادعا ایلمسه شهادتلری
قبول اولماز مگر که زید دعوی ایلیه اول زمان شهادتلری قبول اولور قیاس بو
ایدیکه مقبول اولمیه لکن استحسانا مقبول اولدی وكذا لو شهد ابناء الميت
بینه مسئله مرور ایدن مسئله کبیدر اگر میتك ایکی اوغلی شهادت ایلسه لر که
بابامز زیدی اول ایکی وصی ایله معا وصی نصب ایلمشدر اگر زید دعوی ایلمزسه
شهادتلری مقبول اولماز اگر زید دعوی ایدرسه شهادتلری مقبول اولور
ولغت شهادة الوصيين بمال الصغير مال صغیرده ایکی وصینك شهادتی
لغودر مثلا ایکی وارث صغیر ایچون بر ماله شهادت ایلسه لر شهادتلری باطلدر
کرك اول مال میتدن انتقال ایلسون کرك غیریدن انتقال ایلسون شهادتلری باطلدر
زیرا بو ایکی شاهد ولایت تصرفی کندو نفسلری ایچون اثبات ایلدکلری
اجلدن متهم اولمشلردر و یاخود خصم اولورلر شهادتلری قبول اولماز وكذا
الكبير في مال الميت مسئله مرور ایدن مسئله کبیدر وارث کبیره میتدن
انتقال ایدن مالده دخی ایکی وصینك شهادتی مقبول اولماز زیرا بو ایکی وصی
ولایت حفظی و ولایت بیع منقول کبیرك غیبتنده کندو نفسلرینه اثبات
ایلدکلری ایچون متهم اولدیلر وصحت له في غيره شهادتلری کبیر ایچون ایکی وجهده
دخی صحیحدر کرك میتدن انتقال ایلسون و کرك غیریدن انتقال برابردر
وعندهما تصح الكبير في الوصيين وشهادة الوصي على الميت جائزة لا له ولو
بعد العزل وان لم يخاصم وصینك میت اوزرینه شهادتی جائزدر بو شهادتده
تهمت یوقدر اما میتك لهنه ایچون شهادت جائز دکلدر زیرا بونده تهمت
واردر مثلا میت فلان کیمسنه یه مدیوندر دیسه و شهادت ایلسه جائزدر لکن
فلان کیمسنه میته مدیوندر دیو شهادت ایلسه جائز دکلدر اگر وصایتدن عزل
ایلدکدن صکره شهادت ایدرسه و مخاصمه ایلمامش ایسه شهادتی علیهسنه
جائز لهسنه جائز دکلدر احتمالدر که وصایتی نفسی ایچون بر مغنم جلب ایلمشدر
اوله و اول مغنمك زوالی خوفندن شهادت ایلیه انك ایچون قبول اولماز
ولو شهد رجلان لاخرين بدين الف على ميت والآخران لهما بمثله صحتا اگر ایکی
رجل ایکی آخر کیمسنه ایچون میت اوزرنده بیك درهم دینی اولدیغنه شهادت
ایلسه لر و آخران یعنی میت اوزرنده دینلری اولان کیمسنه لر دخی شهادت ایدل

ایکی رجل ایچون میت اوزرنده بیک درهم وار در دیو شهادت ایلەلر
شاهدلرک ایکی فرقەنک هر شهادتلری صحیح اولور خلافا لابی یوسف ابو
یوسف ایچون خلاف واردر انک قتنده شهادتلری صحیح اولماز ولو شهد
کل فریق للآخر بوصیة الف لا تصح اگر فریق آخر ایچون میت بیک درهم وصیت
ایلدی دیو شها ایلەلر صحیح دکلدر مثلا ایکی کمسنه آخر کمسنه ایچون میت بیک
درهم وصیت ایلدی دیو شهادت ایلەلر اول مشهود لهلر شاهدلر اولان
کمسنەلر ایچون میت بیک درهم وصیت ایلدی دیو شهادت ایلەلر صحیح
دکلدر ولو شهد احد الفریقین للآخر بوصیة جاریة والآخر له بوصیة عبد صحت
اگر احد فریقین آخر ایچون بر جاریه وصیتنه شهادت ایله و آخر هم اولی ایچون
بر عبد وصیتنه شهادت ایلەلر شهادتلری بالاتفاق صحیح اولور زیرا بونده
شرکت و تهمت یوقدر وان شهد الآخر له بوصیة ثلث لا تصح فریق اولکه
آخر ایچون جاریه وصیتنه شهادت ایلدکلرنده اگر فریق ثانی که آخردر انلر
حقی میت ثلث مالنی فریق اولی یه وصیت ایلدی دیو شهادت ایلەلر
شهادتلری صحیح اولماز زیرا بونده شهادتی شرکتی مثبتەدر کتاب الخنثی بو کتاب
خنثی نک احکام بیاننده در هو من له ذکر و فرج خنثی شول کمسنه در که انک
ذکری و فرجی اوله فان بال من احدهما اعتبر به اگر قنغیسندن بول ایدرسه اندن
اعتبار اولنور مثلا ذکردن بول ایدرسه غلام اعتبار اولنور اگر فرجدن بول
ایدرسه انثی اعتبار اولنور وان بال منهما اعتبر الاسبق اگر هم ذکردن و هم
فرجدن بول ایدرسه هر قنغیسندن اول بول ایدرسه انکا اعتبار اولنور
وان استویا فی السبق فهو مشکل اگر سبقده ایکیسی حقی برابر اولسه خنثای
مشکلدر ولا اعتبار بالکثرة بعد الاستوا بولک کثرتنه اعتبار یوقدر خلافا لهما
امامین ایچون خلاف واردر انلرک قتنده کثرت بول اعتبار اولنور زیرا کثرة
بول اول عضوک قوتنه علامتدر اکثره ایسه حکم کل واردر امدی کثرة بول ایله
ترجیح اولنور امام اعظم ایچون دلیل کثرة خروج قوتنه دلالت ایلمز بعضیسنده
اتساع مجاری و بعضیسنده ضیق مجاری واردر کثرة دلیل اولماز و کثرة ایله
ترجیح ابو حنیفه استقباح ایلمشدر برکون ابو یوسف ابو حنیفه حضورنده
یورث من اکثرهما بولا دیدکده ابو حنیفه حضرتلری هل رأیت قاضیا یکیل
البول دیو بیورمشلردر فاذا بلغ فان ظهرت بعض علامات الرجال من نبات
لحیة او قدرة علی الجماع او احتلام کاحتلام الرجل فرجل اگر بالغ اولسه اگر بعض
علامات رجال که صقال بتمک و جماعه قادر اولمق و یاخود رجل احتلامی
کبی احتلام اولمق علامتلری ظاهر اولسه اول خنثی رجلدر وان ظهر بعض

بعض علامات النساء من حیض و حبل وانکسار ثدی و نزول لبن فیه و تمکین
من الوطی فامرأة اگر بالغ اولدقده علامات نسادن که حیضدن و حبلدن و
ممەلرک صارقمەسندن و ممەلردن سود نزولندن و وطئی ممکندن بو مقوله علا
ظاهر اولسه خاتوندر وان لم یظهر شیء او تعارضت فمشکل اگر ذکر اولنان اشیادن
بر شیء ظاهر اولمسه و یاخود تعارض ایلسه یعنی هم علامت رجال و هم علامت
نسا ظاهر اولسه خنثی مشکلدر قال محمد رحمه الله الاشکال قبل البلوغ فاذا بلغ فلا
اشکال امام محمد دیدیکه اشکال قبل البلوغ دریوخسه قچن بالغ اولسه اشکال
قلمز زیرا البته بر علامت ظاهر اولور و تعارض خود قتی نادر اولور نادرات ایله
حکم شرعی اولماز واذا ثبت الاشکال أخذ فیه بالاحوط قچن اشکال ثابت اولسه
احوط واوثق ایله اخذ اولنور فیصلی بقناع ویقف بین صفی الرجال والنساء
خاتون اولمق احتمالی ایله قناع ایله اداء صلوة ایدر و امامک خلفنده درمق
لازم کلدکده رجال ایله نسا صفلرینک مابیننده دورر خاتون اولمق احتمالی
ایله بین الرجل تخلل ایلمز صلوتلری فاسد اولمامق ایچون و رجال اولمق احتمالی
ایله نسا صفنه تخلل ایلمز که کندونک صلوتی فاسد اولمامق ایچون فلو وقف
فی صفهم یعید من لا صفه من جانبیه ومن بحذائه من خلفه اگر رجال صفنده
واقف ایکی جانبنده ملاصق اولان ایکی کمسنه و خلفنده و حذاسنده اولان
کمسنه صلوتی اعاده ایدر وان فی صفهن اعاده هو اگر خنثی نسا صفنده واقف
اولورسه صلوتنی اعاده ایدر رجالدن اولمق احتمالی ایله ولا یلبس حریرا ولا
حلیا خنثی حریر کیمز و حلی طاقنماز رجل اولمق احتمالی ایله بو ایکیسی هر انک
اوزرینه حرامدر ویلبس المخیط فی احرامه احرامده مخیط کیر یعنی دکلمش کیرنا
کبی ولا یکشف عند رجل وامرأة عورت اولان محلنی رجل قتنده کشف ایلمیه
نسا اولمق احتمالی ایله و خاتون یاننده هم کشف ایلمیه رجل اولمق احتمالیله
ولا یخلو به غیر محرم من رجل وامرأة اول خنثی ایله محرمندن غیری رجل وامرأة
بر فرد ایله خلوت اولمیەلر ذکر اولنان احتمالات ایچون ولا یسافر بلا محرم
اول خنثی محرمسز سفر ایلمیه ولا یختنه رجل ولا امرأة بل تبتاع له امة
تختنه من ماله ان کان له مال و اول خنثی یی رجل و امرأه سنت ایلمز بلکه خنثی
ایچون اگر مال وار ایسه کندو مالندن بر جاریه اشترا اولنور و سنت ایدر
والا فمن بیت المال ثم تباع اگر اول خنثی نک مالی یوغیسه بیت المالدن بر
جاریه اشترا اولنور و سنت ایلدکدن صکره بیع اولنور فان مات قبل
ظهور حاله لا یغسل بل ییمم ویکفن فی خمسة اثواب اگر اول خنثی نک
حالی ظهورندن اول یعنی زوال اشکالدن اول فوت اولسه غسل اولنمز

بلکه صعید ایله تیمم اولنور وبش ثوب ایله تکفین اولنور احتیاطاً احتمالدرکه
خنثی نسا اوله ولا یحضر بعد ما راهق غسل رجل ولا امرأة واول خنثی
مشکل مراهق اولدقدن صکره رجل وامرأه انک غسلنه حاضر اولمق
جائز دکلدر انک نظری ایکیسنه دخی جائز اولماز ذکر اولنان احتمالات
وندب تسجیة قبره قبرنی تسجیه مندوب اولور تسجیه معناسی نسایی دفن
ایلدکلرنده رجال نظرلری طوقنمسون ایچون بر حجاب چکرلر تسجیه اولدرکه اگر انثی ایسه
ما وجب بی ادا ایلمش اولورلرکه اگر رجل ایسه برشئ لازم کلمز ویوضع الرجل
مما یلی الامام ثم هو ثم المرأة ان صلی علیهم جملة مثلا دفعة اوچ جنازه
جمع اوله بر رجل بری خنثی وبری خاتون اوله رجل امامه ولی ایلین
محلده وضع اولنور اندن صکره خنثی اندن صکره انثی وضع اولنور خنثی
رجلدن مؤخر اولور نسا اولمق احتمالی ایله نسادن مقدم اولور رجل اولمق
احتمالی ایله وله اخس النصیبین من المیراث عند الامام خنثی یی مشکله ایچون
میراثدن ابو حنیفه قتنده نصیبک اخسی واردر فلو مات ابوه عنه وعن
ابن فللابن سهمان وله سهم اگر خنثانک باباسی فوت اوله براوغلی وبر
دخی خنثایی قوسه ابن ایچون ایکی سهم وخنثی ایچون بر سهم واردر وعند الشعبی له
نصف النصیبین شعبی قتنده خنثی ایچون نصیبک نصفی واردر وهو ثلثة
من سبعة عند ابی یوسف خنثانک نصیبی ابو یوسف قتنده یدیدن
اوچدر یعنی یدی سهم اولنور دردی ابنه ویریلور اوچی خنثای مشکله ویریلور
وخمسة من اثنی عشر عند محمد وامام محمد قتنده میراث اون ایکی سهم اولور
بشی خنثایه سائری ابنه ویریلور ولو قال سیده کل عبد لی حر او کل امة
لی حرة لا یعتق ما لم یتبین اگر خنثانک سیدی زنم قولم حردر دیسه ویاخود
جملة جاریه لرم حرة در دیسه خنثای مشکل معتق اولماز بعد البلوغ حالی
ظاهر اولمینجه ولو قال بعد تقرر اشکاله انا ذکر او انثی لا یقبل وقبله یقبل
اگر اشکال یعنی خنثای مشکل اولدوغی مقرر اولدقدنصکره خنثی اولان
کمسنه دن ارککیم یاخود انثییم دیسه جوابی مقبول اولماز اشکال مقرر
اولمزدن مقدم دیسه مقبول اولور **مسائل شتی** ومسائل منثوره
ومسائل متفرقه ذکری مصنفک دأبیدر زیرا یعنی مسائلک ذکری لازم
ایکن محلی واقع اولمامغله ذکر اولنمیوب حالا تدارکی لازم اولمغین مسائل
شتی ذکر ایدرلر کتابت الاخرس وایماؤه بما یعرف به اقراره بی زبانک
کتابتی وایماسی یعنی شول شئکه ایماسیکه اقراری اول شئ ایله بلنور بماده
اولان باایمایه متعلقدر بنحو تزوج وطلاق وبیع وشراء ووصیة وقود علیه

علیه اوله کالبیان بنحوه ده باکتابت وایمایه متعلقدر یعنی اخرسک
تزوج وطلاق وبیع بیان کبیدر ولا یحد لقذف ولا غیره اخرس قذف ایچون
حد اولنماز وغیریکه زنا وشرب خمردر آنده کتابت وایما ایله اقراری بیان دکلدر
حد اولنماز زیرا الحدود تندرئ بالشبهات اولمغله بیان اولمز ومعتقل اللسان
ان امتد به ذلک وعلمت اشارته فهو کالاخرس والا فلا معتقل اللسان
اگر ممتد اولورسه اول اعتقال واشاراتی دخی بین الناس بلینورسه اول
معتقل اللسان اخرس کبیدر یعنی اخرسه جاری اولان احکام بونده دخی جاری
اولور اگر اعتقال ممتد اولمز ایسه وبین الناس اشاراتی دخی بلنمز ایسه
اخرس کبی دکلدر معتقل اللسان شول کمسنه درکه تکلمه قادر اولمیه والکتابة
من الغائب لیست بحجة غائبدن کتابت حجت دکلدر عمل اولنماز زیرا حاضر
اولمغله قادردر حجت اولمغه ضرورت یوقدر اخرس بونک خلافیدر قالوا الکتاب
اما مستبین مرسوم وهو کالنطق فی الغائب والحاضر دیدیلرکه کتابت یا مستبین
یعنی کاتبنک مرادی ظاهر اوله یعنی علی وجه المعتاد عنوان ایله مقدر اوله امدی
ذکر اولندیغی اوزره کتابت غائب وحاضره نطق کبیدر اما فی زماننا ختم
شرطدر زیرا معتاد اولمشدر واما مستبین غیر مرسوم کالکتابة علی الجدر وورق
الشجر وینوی فیه ویاخود مستبین یعنی مرادی مظهر اوله غیر مرسوم اوله یعنی
علی وجه المعتاد عنوان ایله مقدر اولمیه دیوار اوزرینه واوراق شجر اوزرینه
یازمق کبی وآنده نیت ایلیه بو مقوله کتابت لغودر زیرا بو طریقله امری
اظهار عرف ناس یوقدر حجت اولماز الا انضمام ایله مثلا نیت ایدوب
اوزرینه اشهاد اتمک ایله حجت اولور واما غیر مستبین کالکتابة علی الهواء
والماء ولا عبرة به ویاخود غیر مستبین اوله یعنی مظهر اوله هوا اوزرینه وماء
اوزرینه کتابت کبی بو غیر مستبین اعتبار یوقدر واذا اختلطت الذکیة
بمیتة اقل منها تحری واکل والا فلا توکل حالة الاختیار ویتحری عند الاضطرار
ذکیه یعنی بوغازلنمش لحم کندودن اقل میته یه مختلط اولسه تحری ایلیه وحالت
اختیارده اکل ایلیه واگر میته ذکیه دن اقل اولمیوب مساوی اولسه ویاخود
اکثر اوله تحری اولماز وحالت اختیارده اکل اولنماز اما عند الاضطرار اکلده تحری
اولنور واذا احرق رأس الشاة المتلطخ بدم وزوال دمه فاتخذ منه مرقة جاز
والحرق کالغسل قیون برکمسنه دم ایله ملوث اولمش قیونک باشنی احراق
ایلسه ودمی زائل اولسه واول احراق ایلدیکی باشدن مرق اتخاذ ایلسه
جائزدر حرق غسل کبیدر زیرا نار نجاستی اکل ایدر یعنی زائل ایدر برشئ باقی
قالمز ویاخود رماد ایدر استحاله سببی ایله طاهر اولور ونجاستی احراق ایلسک

رماد اولسه استحالهسی سببیله طاهر اولور خمر تخلل اولنسه پاک اولور و خنزیر
مملحهیه دوشسه و ملح اولسه پاک اولور و تنور تنجس ایلسه نار ایله طاهر
اولور ولو جعل السلطان الخراج لرب الارض جاز بخلاف العشر اکر سلطان
ارض صاحبنه خراج ایلسه جائزدر عشر بونک خلافیدر خراج ارض ایچون
وظیفهدر ولو دفع الاراضی المملوکة الی قوم لیعطوا الخراج جاز اکر امام اراضیٔ
مملوکهیی صاحب زراعت ایلمامکله خراج ویرمک ایچون آخر کمسنهلره
ویرسه جائزدر فاضل زیلعی درکه قچن اصحاب ارضلرین زراعتدن
عاجز اولسهلر خراجی دخی ویرمکه قادر اولمسهلر امام اول اراضیٔ مملوکهیی
قادر اولان کمسنهلره اجرت ایله ویرر و خراجی اخذ ایدر زیادهسنی
املاک صاحبلرینه ویرر ولو نوی قضاء رمضان ولم یعین عن ای یوم صح
برکمسنهنک رمضانندن برکون و یا ایکی کون قضاسی اولسه قضاسنه
نیت ایلسه اما قنغی کون ایدوکنی یقین ایلمسه قضاسی صحیح اولور ولو
عن رمضانین فلا فی الاصح اکر قضاسی رمضانیندن اولسه و ایکی رمضاندن
نیت ایلسه صحیح اولماز مادامکه فلان سنهده اولان رمضانک قضاسیدر
دیو نیت ایلمیه روایت اصح بودر وکذا فی قضاء الصلوة لونوی ظهرا
علیه مثلا ولم ینو اول ظهر او آخر ظهر وظهر یوم کذا و نیه قضاء صلوتدن
دخی صحیح اولماز مثلا اوزرینه واجب اولان ظهره نیت ایلسه اما کندینک
ابتدا قضاسیه فلان ظهرینه نیت ایلمسه و یاخود آخر فلان ظهرینه نیت ایلمسه
و یاخود فلان کون فلان ظهرینه نیت ایلمسه مجرد صلوة دیو نیت ایلسه صحیح
اولماز وقیل یصح فیهما ایضا دنیلدیکه قضاء صومدن و قضاء صلوتدن یعنی
رمضانین ایچون نیت و مجرد صلوة ظهر ایچون نیت صحیح اولور کیرو کچن
مسئله کبی بوقول بعض مشایخک قولیدر لکن اصح اولان اولکی مسئلهدر ولو
ابتلع الصائم بزاق غیره فان کان حبیبه لزمه الکفارة والا فلا اکر صائم غیرک
بزاقنی یوتسه اکر اول ابتلاع ایلدوکی بزاق حبیبک ایسه کفارت لازمدر
اکر حبیبک دکل ایسه کفارت لازم کلمز انجق قضا لازمدر وقتل بعض الحجاج
عذر فی ترک الحج حاجیلرک بعضیسنک قتلی ترک حج ایلمکده عذردر زیرا
امن طریق وجوبنک شرطیدر و مناسکده بیان اولندوغی اوزره اداسنک
دخی شرطیدر ومن قال لامرأته عند شاهدین توزن من شدی فقالت
شدم لا ینعقد النکاح بینهما مالم یقل قبول کردم برکمسنه بر خاتونه ایکی شاهد
قتنده فارسی لسان ایله سن بنم خاتونم اولدکمی خاتون دخی اولدم دیسه مابینلرنده
نکاح نافذ اولماز مادامکه رجل قبول کردم دیمیه ولو قال لها خویشتن را زن من

من کردانیدی فقالت کردانیدم فقال پذیرفتم ینعقد واکر بر رجل بر خاتونه
کندوکی بنم خاتونم ایلدکمی خاتون دخی ایلدم دیسه و رجل دخی قبول ایلدم دیسه
نکاح منعقد اولور زیرا اکردانیدم ایجابدر و پذیرفتم قولی قبولدر لابد نکاح منعقد
اولور ولو قال لرجل دختر خویشتن را بپسر منازانی داشتی فقال داشتم لا
ینعقد برکمسنه بر رجله قزکی بنم اوغلمه ازانی طوتدکمی یعنی لایق کوردکمی دیسه اول
رجل دخی داشتم دیسه نکاح منعقد اولماز ولو منعت المرأة زوجها من الدخول
علیها و هو یسکن معها فی بیتها کانت ناشزة اکر بر خاتون زوجنی کندو دخولدن
یعنی جماعدن منع ایلسه حال بوکه اول زوج خاتوننک اکن اولسه اول خاتون
ناشزه اولمشدر زیرا نفسنی بغیر حق زوجدن حبس ایلمشدر بوتقدیرجه خاتونه
نفقه واجب دکلدر واکر نشوزی منزله نقل ایچون ایسه ناشزه اولمش اولور
زیرا سکنی واجبدر بوتقدیرجه نفسنی بحق حبس ایلمش اولور نفقهسی ساقط
اولماز ولو سکن فی بیت الغصب فامتنعت منه فلا اکر زوج غصب اولنمش
بیتنده ساکن اولسه و خاتون جماعدن کندوکی منع ایلسه ناشزه دکلدر
زیرا خاتون سکنی طلبنه قادردر ولو قالت لا اسکن مع امتک وارید بیتا
علی حدة فلیس لها ذلک اکر خاتون سنک جاریهک ایله معا براوده ساکن
اولمام دیسه علی حدة بر بیت مراد ایلسه اول خاتون ایچون مراد ایلدوکی شیٔ
بوقدر البته بر خدمتکار لازمدر منعی ممکن دکلدر ولو قالت مرا طلاق ده فقال
داده کیر او کرده کیر او داده باد او کرده باد ان نوی یقع والا فلا اکر خاتون زوجنه
بکا طلاق ویر دیسه زوج دخی داده کیر دیسه یعنی ویرلمش طوت و یاخود کرده
کیر دیسه یعنی اولمش طوت و یاخود داده باد دیسه یعنی ویرلمش اولسون و یاخود
کرده باد دیسه یعنی اولمش اولسون دیسه اکر نیت ایلمش ایسه طلاق واقع
اولور اکر نیت ایلمامش ایسه واقع اولماز ولو قال داده است او کرده است
یقع وان لم ینو اکر خاتون مرا طلاق ده دیدکده داده است و کرده است
دیسه طلاق واقع اولور اکر نیت ایلمامش ایسه ولو قال داده انکار لا یقع
وان نوی اکر داده انکار دیسه طلاق واقع اولماز اکر نیت ایدرسه زیرا بو
سوز ایقاع دکلدر ولو قال وی مرا نشاید تا قیامت او همه عمر لا یقع الا بالنیة
اکر دیسه که اول بکا قیامته دکین لایق دکلدر و یاخود اول لایق دکلدر مدت
عمرمده دیسه طلاق واقع اولماز زیرا لیاقت صریح طلاق دکلدر الا نیت ایله
واقع بولفظلر کنایهدر ولو قال لها حیلهٔ زنان کن فهو اقرار بالطلاق الثلث
اکر برکمسنه خاتوننه حیلهٔ زنان کن دیسه طلاق ثلثهیه اقراردر زیرا حیلهٔ
زنان ایله طلاقدن تعبیر اولنور ولو قال حیلهٔ خویشتن کن فلا اکر خاتوننه

حيلهٔ خويشتن كن ديه طلاق واقع اولماز ولو قالت له كابين مرا
بخشيدم مرا چنك باز دار فان طلقها سقط المهر والا فلا اكر خاتون زوجنه
كابنى سكا بغشلدم الكى بندن چك ويا خود بنم ايله مجادله ايلمه ديه اكر طلاق
ويررسه مهر ساقط اولور اكر طلاق ويرمزسه مهر ساقط اولماز ولو قال
لعبده يا مالكى او لامة انا عبدك لا يعتق اكر بر رجل عبدنه يا مالكى ديسه ويا خود
جاريه سنه انا عبدك ديسه عتق واقع اولماز بو لفظلر عتقه دلالت ايلمزلر
ولو دعى الى فعل فقال برمن سوكند است كه اين كار نكنم فهو اقرار باليمين بالله
تعالى اكر بر فعل دعوت اولنسه واول كمسنه اول اشى اشلمامكه بنم اوزريمه
يمين واردر ديسه بو كلام يمين بالله اقراردر وان قال برمن سوكند است
بطلاق فاقرار بالحلف بالطلاق اكر بر كمسنه بر فعله دعوت اولنسه واول
كمسنه بنم اوزريمه طلاق يمين واردر ديسه بو كلام حلف طلاقه اقراردر فان
قال قلت ذلك كذبا لا يصدق اكر اول بو سوزى بن كذبا سويلدم ديسه
تصديق اولنماز زيرا انى اقرار ايله مؤاخذه اولنور وكذا لو قال مرا سوكند
خانه است كه اين كار نكنم اكر بر فعله دعوت اولندقده بو اشى اشلمامكه بكا
سوكند خانه واردر ديسه ينه حلف بالطلاق اقراردر عرفا اعتبار ايله ولو
قال المشترى للبايع بعد البيع بها بازده فقال البايع بدهم يكون فسخا للبيع
اكر بعد البيع مشترى بايعه بهاسنى كيرو وير يعنى قيمتنى رد ايله ديسه وبايع
هم بدهم يعنى ويره يم ديسه بيع فسخ اولنور زيرا مشتريدن رد ثمنى طلب
وبايعدن رضا جانبيندن اقاله در العقار المتنازع لا يخرج من يد ذى اليد ما لم
يبرهن المدعى متنازع فيه اولان عقار ذى اليدك يدندن چقماز مادامكه مدعى دعواسى
اوزرينه برهان اقامت ايلميه ولا يصح قضاء القاضى فى عقار ليس فى ولايته
والى ولايت اولميان قاضينك قضاسى عقارده صحيح دكلدر يعنى عقار اولان
مكانده قاضى اولمدقجه حكمى صحيح دكلدر واذا قضى القاضى فى حادثة ببينة
ثم قال رجعت عن قضائى او بدالى غير ذلك او وقفت تلبيس الشهود
او بطلت حكمى ونحو ذلك لا يعتبر والقضاء ماض ان كان بعد دعوى صحيحة
وشهادة مستقيمة قچن بر قاضى بر حادثه يعنى بر ايشده بينه ايله قضا ايلسه
اندن صكره بن قضا ايلدوكمدن رجوع ايلدم ديسه ويا خود بكا قضا ايلدوكمدن
غيرى شئ ظاهر اولدى ويا خود شهودك تلبيسنه واقف اولدم ديسه
ويا خود حكمى ابطال ايلدم ديسه وحتى بو كامثالى شئ ايله سويليوب رجوع
ايلدم ديسه قاضينك سوزينه اعتبار اولنماز زيرا قضاء ماضى نافذ اولمشدر
اكر قضا دعواى صحيحه وشهادت مستقيمه دن صكره اولمش ايسه حكمى نافذدر

نافذدر تغيير اولنماز ومن له على آخر حق فجنا قوما ثم سأله عنه واقربه وهم يرونه
ويسمعونه وهو لا يراهم صحت شهادتهم عليه وان سمعوا كلامه ولم يروه فلا بر
كمسنه آخر كمسنه اوزرنده حقى اولسه وصاحب حق بر قومى اختفا ايلسه اندن صكره
صاحب حق اول آخردن حقنى طلب ايلسه واول كمسنه خى اقرار ايلسه حال
بو كه اول قوم اول كمسنه يى كوررلردى وكلامنى استماع ايدرلردى واول مديون
اولان آخر اول قومى كورمزدى اول قومك مقر مديونك اوزرينه شهادتلرى جائز
اولور اما اكر كلامنى استماع ايدوب كندوكى كورمزلر ايسه شهادتلرى جائز اولماز
ولو بيع عقار وبعض اقارب البايع حاضر يعلم البيع وسكت لا تسمع دعواه
بعده اكر بر عقار بيع اولنسه وبايعك بعض اقاربى حاضر اولسه وبيع اولندوغنى
بلسه وسكوت ايلسه بعد البيع دعواسى مسموع اولماز يعنى سكوت ايدن
صكره دعوا ايلسه دعواسى مسموع اولماز ولو وهبت امراة مهرها من زوجها
ثم ماتت فطلب اقاربها المهر وقالوا كانت الهبة فى مرض موتها وقال بل
فى صحتها فالقول له اكر بر خاتون مهرنى زوجنه هبه ايلسه اندن صكره فوت
اولسه وخاتونك اقاربى مهرنى زوجندن طلب ايلسه وهبه لركه هبه مرض
موتنده اولمشدر وزوج ديسه كه بلكه صحتنده اولمشدر قول زوجكدر قياس
بو ايديكه قول ورثه نك اوله زيرا هبه حادثدر حوادث ايسه اقرب اوقاته
مضافدر اما استحسانا قول زوجكدر ولو اقر بحق ثم قال كنت كاذبا فيما
اقررت حلف المقر له ان المقر لم يكن كاذبا فيما اقر وليست بمبطل فيما تدعى عليه
عند ابى يوسف رحمه الله وبه يفتى اكر بر كمسنه آخر كمسنه يه حق اقرار ايلسه اندن
صكره بن اقرار ايلدوكم شيئده كاذبم ديسه مقر له تحليف اولنور كه تحقيقا مقر اقرار
ايلدوكى شيئده كاذب اولمدوغنه وسن انك اوزرينه دعوى ايلدوكك شيئده
مبطل اولمدوغنه اكا يمين ويريلور ابو يوسف قتنده وفتوى بو قول ايله در مثلا
زيد عمروه ايچون بر شئ اقرار ايلسه اندن صكره زيد بن اقرارمده كاذبم ديسه عمروه
يمين ويريلور والاقرار ليس سببا للملك اقرار ملكه سبب دكلدر مثلا زيد عمروه
بيك درهم الاجق حقم واردر ديو دعوى ايلسه وزيده نه سبب ايله حقك در ديلسه
عمروك اقرارى سببى ايله در بنم مديونمدر ديسه دعواسى مقبول اولماز مجرد ملكه
سبب دكلدر بلكه قرضدن ويا خود مبيعك ثمنندر ديو ثبوتى لازمدر ولو قال
لآخر وكلتك ببيع هذا فسكت صار وكيلا بر كمسنه آخر كمسنه يه شو شئى بيع ايلمكه
سنى وكيل ايلدم ديسه مخاطب سكوت ايلسه وكيل اولور زيرا سكوتى وعدم
ردى عادتا دليل قبولدر ومن وكل امراته بطلاق نفسها لا يملك عزلها بر كمسنه
خاتوننى كندو طلاقنه وكيل ايلسه وكالتدن عزلنه مالك اوليماز زيرا توكيل

کندو جانبندن یمین در ویمین رجوع صحیح دکلدر ولو قال لآخر وکلتک بکذا
علی انی متی عزلتک فانت وکیلی فطریق عزله ان یقول عزلتک ثم عزلتک
واکر برکمسنه آخره دیسه که شو قضاده سنی وکیل ایلدم شونک اوزرینه که نه وقت
سنی عزل ایلیم سن ینه وکیلمسن دیسه انک طریق عزلی عزلتک ثم عزلتک دیکدر
زیرا وکالتک شرط تعلیق جائزدر امدی وکالتدن عزله تعلیقی دخی جائزدر یعنی
انی وکالتدن عزل ایلسک وکالت منجزه دن منعزل اولور و معلقه منجز اولور
وکیل جدید اولور اندن صکره ثانیا عزل ایله وکالت ثانیه دن منعزل اولور
ولو قال کلما عزلتک فانت وکیلی فطریقه ان یقول رجعت عن الوکالة المعلقة
و عزلتک عن المنجزة اکر دیسه که سنی شو قدره وکیل ایلدم شونک اوزرینه که
هر بار که سنی عزل ایلیم سن ینه وکیلمسن انک طریق عزلی وکالت معلقه دن
رجوع ایلدم و سنی وکالت منجزه دن عزل ایلدم دیمکدر زیرا کلمه کلما افعالک
تکرارینی مقتضیدر یوخسه نهایتینه دکین دکلدر وقبض بدل الصلح قبل التفرق
شرط ان کان دینا بدین والا فلا بدل صلحی قبض مجلسده قبل التفرق شرط
دکلدر اکر صلح دینا بدین اولورسه مثلا صلح التوندن اقچه اوزرینه اوله
ویاخود ذمتنده اولان شیئدن غیری اوزرینه صلح اوله قبل التفرق بدل صلحی
قبض شرطدر اکر دینا بدین دکل ایسه قبل التفرق شرط دکلدر ومن ادعی علی
صبی دارا فصالحه ابوه علی مال الصبی فان کان له بینة جاز الصلح ان کان
بمثل القیمة او اکثر بما یتغابن فیه وان لم یکن له بینة او کانت غیر عادلة لا یجوز
برکمسنه بر صبی اوزرینه بر اودعوا ایلسه یعنی صبینک باباسی دعواسنی مال
صبیدن صلح ایلسه اکر مدعینک شاهدی وار ایسه صلح جائزدر
وصلح دخی دارک قیمتی مثلی ایله اولور ویاخود دارک قیمتندن اکثر اولور
یعنی اول اکثرده ناس تغابن ایده کلمشلر ایسه صلح جائزدر اکر مدعینک
بینه سی یوغیسه وبینه سی اولدیغی تقدیرجه عادله اولمسه باباسنک صلحی
جائز دکلدر زیرا مال یتیمه تعدی ایلمش اولور ومن قال لا بینة لی ثم برهن
صح برکمسنه بر دعوی خصوصنده شاهدم یوقدر دیسه صکره شاهد کتورسه
صحیحدر کرچه صورت ظاهرده تناقضدر لکن ایکیسنک بینینی توفیق
ممکندر بو ادعاک شاهدی وار ایمش لکن اونتمش ویاخود شاهدی وار ایدوکی
مقدما بلمیوب صکره بلمش اوله وابو حنیفه دن روایت اولنمشکه تناقضی
اولمغله شاهدلر قبول اولمیه اما اصح قولده بودرکه وکذا لو قال لا شهادة
فی هذه القضیة ثم شهد بها مر و ایدن مسئله کبیدر قبول اولور برکمسنه شو
قضیه ده بنم ایچون شهادة یوقدر دیسه بعده شهادت ایله شهادتی

شهادتی قبول اولنور توفیق ممکندر اقولدن اونتمش ایدم شمدی خاطرمه
کلدی دیمک ابو حنیفه قتنده قبول اولماز تناقضی ظاهردر اما وفاقا
قبول اولنور کذا فی الملتقة اما برکمسنه فلان کمسنه نک اوزرنده بنم حقم یوقدر
دیسه وبعده دعوی ایلسه مسموع اولماز زیرا اقرار ایله دعوی بینینده مناقضه
ظاهردر توفیقی ممکن دکلدر وللامام الذی ولاه الخلیفة ان یقطع انسانا
من طریق الجادة ان لم یضر بالمارة خلیفه نصب ایلدوکی امام ایچون انسانی
طریق جاده دن قطع ایلمک یعنی کچرمک واردر اکر عبور ایدنلره ضرر ویرمز
ایسه زیرا امامک حق کافیده ولایت تصرفی واردر اکر قطع مروره مصلحت
کورمک ایسه حاصل کلام مسلمانلره نفع اولان شیده رأیی وعملی مقبولدر
ومن صادره السلطان ولم یعین بیع ماله فباع ماله نفذ شو کمسنه که سلطان
مصادره ایلسه مالنی بیعه تعیین ایلمسه و اول کمسنه مالنی بیع ایلسه نافذ
اولور مثلا برکمسنه نک اوزرنده مال میری اولسه مالنی پادشاه طرفندن
اخذ ایلسه لر کندوسی مالنی بیع ایدوب دینی ادا ایلسه اول بیع نافذ اولور
زیرا اکراه دکلدر اختیار ایله بیع ایلمشلر اولور ولو خوف امرأته بالضرب حتی
وهبت مهرها منه لا تصح الهبة ان قدر علی الضرب اکر برکمسنه خاتوننی ضرب
ایله قورقته حتی مهرنی هبه ایلسه هبه سی صحیح دکلدر اکر رجل خاتونی ضربه
قادر ایسه زیرا خاتون مکره اولمشدر وان اکرهها علی الخلع ففعلت یقع الطلاق
ولا یجب المال اکر خاتوننی خلع اوزرینه اکراه ایلسه وخاتون دخی اول خلعی قبول
ایلسه طلاق واقع اولور خاتون اوزرینه مال واجب اولماز زیرا خلعک
صدوری زوج طرفندن اولمشدر خاتونک رضاسی یوغیدی الحق اکراه ایله اولمشدر
ولو احالت انسانا بالمهر علی الزوج ثم وهبته من الزوج لا تصح الهبة اکر
خاتون زوجی اوزرنده اولان مهرنی برکمسنه یه حواله ایلسه وبعد الحواله مهرنی
زوجنه هبه ایلسه هبه سی صحیح اولماز زیرا حواله ایلمکله مهر خاتونک ملکندن
چقمشدر ملکنده اولمیان شیئک هبه سی صحیح دکلدر ومن اتخذ بئرا او بلوعة
فی داره فتنز منها حائط جاره وطلب تحویله لا یجبر علیه برکمسنه کندو دارنده
بئر ویاخود بالوعه اتخاذ ایلسه اول قیودن ویاخود بالوعه دن قوکشوسنک
دیوارینه نشف ایلسه قوکشوسی اول قیویی ویاخود بالوعه یی آخر یره تحویل
ایلمک طلب ایلسه تحویل ایلمک ایچون جبر اولنماز بالوعه شو قیودرکه اغزی
طار وایچی بول قازیلوب یاغمور صویی وسائر چرکاب جمع اولمق ایچون
وان سقط الحائط منه لا یضمنه اکر قوکشونک دیواری اول قیولرک نشفندن
ساقط اولسه ضامن اولماز زیرا قیو قزان کمسنه کندو خالص حقنده تصرف

ایلمشدر ومن عمر دار زوجته بماله باذنها فالعمارة لها والنفقة دین له علیها
برکمسنه زوجه‌سنک دارنی کندو مالیله زوجه‌سنک اذنی ایله عمارت ایلسه عمارت
خاتون ایچوندر نفقه یعنی صرف ایلدوکی اقچه خاتونک دینی اولور وان عمر لها
بلا اذنها فالعمارة لها وهو متبرع اکر زوجه‌سنک دارنی بلا اذن زوجه‌سی ایچون
عمارت ایلسه عمارت خاتون ایچوندر زوج متبرعدر یعنی صرف ایلدوکی اقچه‌یی
تبرع ایلمش اولدر زیرا بلا اذن تعمیر ایلمشدر وان عمر لنفسه بلا اذنها فالعمارة له اکر
زوجه‌سنک دارنی بلا اذن کندوسی نفسی ایچون بنا ایلسه بنا ایلدوکی شیء زوج
ایچوندر انجق عرصه‌یی غاصب اولمشدر اکر زوجه مراد ایدرسه قلع ایتدیرر
ومن اخذ غریمه فنزعه انسان من یده فلا ضمان علی النازع برکمسنه غریمنی اخذ
ایلسه برکمسنه حقی کلوب یدندن نزع ایلسه نازع اوزرینه ضمان لازم کلمز یعنی
حقی اولان خصمنی الندن خلاص ایدن کمسنه‌نک اوزرینه ضمان لازم کلمز ومن
فی یده مال انسان فقال له السلطان ادفعه الیّ والّا قطعت یدک او ضربتک
خمسین سوطا لا یضمن لو دفع برکمسنه‌نک یدنده برکمسنه‌نک مالی اولسه
سلطان اول کمسنه‌یه فلانک سنده اولان مالنی بکا ویر والّا یدکی قطع ایدرم
ویا خود اللی قمچی اورورم دیسه واول کمسنه آخوک کندو اولان مالنی ویرسه
بعده ضامن اولماز زیرا دفع باینی اول کمسنه مکره‌در ولو وضع فی الصحراء
منجلا لیصید به حمار وحشی وسمّی علیه فجاء فی الغد ووجد الحمار مجروحا میتا لا
یحل اکله برکمسنه حمار وحشی صید ایلمک ایچون صحراده براوراق وضع
ایلسه وحین وضعنده اوراقک اوزرینه بسم الله الرحمن الرحیم دیسه
واوراغی وضع ایدن کمسنه یارین کلسه برحمار وحشی‌یی مجروحا میت بولسه
اول حمار وحشینک اکلی حلال اولماز زیرا شرطی انی ان لم ذبح ایلمکدر ویا خود
انی مجروح ایلمکدر بونی ایسه جرح ایدن اول وضع اولنان منجل یعنی
اوراقدر ومتردیه کبیدر یعنی جوار سو سیمش ویوکسک یردن دوشوب
مجروح اولمش شیء کبی اولمشدر منجل شول اوراقدر که انکله اکین بچیلور ویکره
من الشاة الحیاء والخصیة والمثانة والذکر والغدة والمرارة والدم المسفوح
شاتدن یعنی قیوندن اکلی مکروه اولان دیشی ایسه فرجی ارکک ایسه خصیتین
ومثانه‌سی یعنی قاوغی وذکری وغده سیکه بزدیدکلری شیئدر ومراره یعنی اودی
ودم مسفوح یعنی قایندر بونلرک اکل ایلمک مکروه‌در السفح قان دوکمک و
صو دوکمک جمعی مسفوح کلور ضمّ سین ایله سفح الماء هراقه وسفح دمه ای سفکه
یقال سفح الجبل اسفله ومکروه اولنلرک جمله‌سنی بو بیت جمع ایلمشدر بیت
اذا ذکی الشاة کل کلها ٭ سوی لسبع عضو فلا کلها ٭ وضاد وثاء وذال ٭ وغین

٥ مال زوجک دنیدر زوجه‌سی اوزرینه ملک خاتونکدر انجق صرف ایلدوکی صح

وغین وراء ومیمین دال ٭ وللقاضی ان یقرض مال الغائب والطفل
واللقطة قاضی ایچون مال غائبی ومال طفلی ولقطه‌یی آخره قرض ویرمک واردر
زیرا استخلاصنه قادردر ولاء عامه‌سی واردر اما اب ووصی بونک خلافنجه‌در
یعنی طفلک مالنی آخره قرض ویرمکه قادر دکلدر ولو کانت حشفة الصبی ظاهرة
من رآه ظنه مختتنا ولا تقطع جلدة ذکره الا بمشقة جاز ترک ختانه اکر
صبینک حشفه‌سی ظاهره اولسه واول حشفه‌یی کورن اول صبی‌یی ختان
اولمش ظن ایلسه حال بوکه ذکرینک جلده‌سی قطع اولنمیوب الا مشقت
ایله قطع اولنسه اول صبینک ختاننی ترک ایلمک جائزدر وکذا شیخ اسلم
وقال اهل البصر لا یطیق الختان براختیار پیر کمسنه اسلام کلسه اهل بصر یعنی
اهل وقوف اولان کمسنه شیخ فانی بوکا یعنی ختانه طاقت کتورمز دیسه وصبی
ترک اولنمغی کبی بونک ختانی ترک ختانی جائزدر ووقت الختان غیر معلوم
ووقت ختان معلوم دکلدر ٧ وقیل سبع سنین چیلدیکه وقت ختان یدی
سنه‌در یعنی یدی یاشنده ایکندر ولا یجوز ان یصلی علی غیر الانبیاء والملائکة
الا بطریق التبع انبیا وملائکه اوزرینه صلوة ایلمک یعنی صلی الله علیه وسلم
دیمک جائز دکلدر الا بطریق التبع جائزدر ولا الاعطاء باسم النیروز والمهرجان
نیروز ومهرجان اسمی ایله اعطا جائز دکلدر یعنی نیروز ومهرجانک شرفی
ایچون عید هدیه‌سی کبی هدیه ویرمک جائز دکلدر زیرا بو ایکیسی مجوسیلرک
عیدیدر ابو حفظ کبیر رحمة الله علیه بیورمشدر که برکمسنه اللّی سنه الله سبحانه
وتعالی‌یه عبادت ایلسه اندن صکره نیروز ومهرجان کونی کلسه وبعض
مشرکینه بر یمرطه هدیه ویرسه اول کونی تعظیم ایچون تحقیقا کافر اولور وجمله
عملی حبط اولور جامع اصغر صاحبی دیمشدر که یوم نیروزده برکمسنه برکمسنه
برشیء اهدا ایلسه اما اول کونک تعظیمی مراد اولنمسه انجق بعض ناسک اعتباری
اولدوغی اجلدن ایسه کافر اولماز اما لایق اولان اول فعلی اشلمامکدر زیرا نبی
علیه الصلوة والسلام ٭ من تشبه بقوم فهو منهم ٭ بیورمشدر ولا بأس بلبس
القلانس قاووق کیمک لا بأسدر وللشاب العالم ان یتقدم علی الشیخ
الجاهل شاب عالم ایچون شیخ جاهل اوزرینه تقدم ایلمک واردر زیرا حق
سبحانه وتعالی ٭ هل یستوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون ٭ بیورمشدر
وبر موضع آخرده ٭ واطیعوا الله واطیعوا الرسول واولی الامر منکم ٭ بیورمشدر
اولی الامردن مراد اصح اقوال اوزره علمادر خصوصا العلماء ورثة الانبیاء
بیورلمشدر وروایت اولنمشدر نبی علیه الصلوة والسلام صحابه‌دن
رضوان الله علیهم اجمعین شاب اولان علمایی علمی اندن دون

٧ ابو حنیفه حضرتلرندن سؤال اولندقده لا ادری بیورمشلردر صح

اولندرك اوزرلرینه تقدیم بیورررلردی ولحافظ القرآن یختم فی اربعین یوما
قرآن عظیم الشانك حافظی قرق کونده بر ختم ایلمك واردر زیرا قراءتدن مقصود
اولان معانئ شریفه سنی فهمدر و مضمون شریفنه اولا فرمان الهیه دن
عبرت الوب امر ایله طوتمق نهی ایله اجتناب ایلمکدر مجرد تلاوت
دکلدر حق سبحانه و تعالینك افلا یتدبرون قول شریفی فهم معانی یه دالدر
کتاب الفرایض بو کتاب فرائضك احکامی بیاننده در فرائض
فریضه نك جمعیدر و فرض نیجه معنایه کلور اول معنالرندن بری تقدیردر و
بو محلده مراد اولان تقدیردر زیرا حق سبحانه و تعالی هر کسك نصیبنی ملك
وانبیادن بر فرده تفویض ایلمیوب بالذات کندوسی اصحاب بنیندن
نصف وربع وثمن وثلث وثلثین وسدس حصه بیان بیورمشدر
سائر احکام بونك خلافیدر اندر نصوص مجمله در و فرائض اشرف علوم
اولمغین نبی علیه الصلوة والسلام تعلموا الفرائض وعلموها الناس فانها
نصف العلم بیورمشدر یبدأ من ترکة المیت بتجهیزه وتکفینه ودفنه بلا
اسراف ولا تقتیر میتك تجهیز و تکفینی و دفنی ترکه سندن بدأ اولنور اسرافسز
و تقتیرسز نه زیاده اسراف اولنور و نه زیاده تقتیر اولنور ترك ایلدوکی
شیئه غیرك حقی اولمازایسه اکر غیرك حقی اولورسه مثلا رهن کبی و جنایت
ایلمش قول کبی بونلرك ترکی یعنی بونلر ترك ایلسه صاحبلری تجهیز
اوزرینه تقدیم اولنور حیوتنده تقدیم اولندوغی کبی اکر میتك مالی یوغیسه
حیوتنده نفقه سی واجب اولان کمسنه نك اوزرینه تجهیز و تکفینی واجب
اولور مصنفك بلا اسراف قولی یا عدد ایله در یاخود قیمت ایله در اما
عدد ایله اولان رجلك اوچ کفندن زیاده سی و خاتونك بشدن زیاده سی
اسرافدر بونلردن اشغه تقتیردر اما قیمت ایله اولمسی اکر میتك حال حیوتنده
مثلا یوز درهم قیمتی اولور ثوب کیه کفنی یوز درهمدن زیاده اولسه اسرافدر
نقصان اولورسه تقتیردر و بر اعتبار دخی مثلا بر کمسنه نك عید شریفده
کیه جك بر ثوبی اولسه و بر دخی بین الاقران کیه جکی اولسه اوسطکه بین
الاقران کیدوکی ایدر انك بهاسی مقدار ایله تکفین اولنور ثم تقضی دیونه
اندن صکره میتك دیونی قضا اولنور دیندن مراد عباد طرفندن مطالبه
اولان دیندر یوخسه زکوة و کفارات وغیرلر کبیلر دکلدر زیرا بو مقوله
دیون موت ایله ساقط اولور ورثه اوزرینه اداسی لازم اولماز مکرکه وصیت
ایلمش اوله و یاخود ورثه کندو حصه لرندن تبرع ایلیه لر زیرا عباداتده رکن
مکلفك نیتی و فعلی دیوایسه موت ایله ساقط اولور ثم تنفذ وصایا

وصایاه من الثلث مابقی بعد الدین اندن صکره میتك وصایاسی بعد
الدین باقی قلان شیئك ثلثندن تنفیذ اولنور ثم یقسم الباقی بین ورثته تجهیز
و تکفین و دین و وصیتدن صکره باقی قلان بین الورثه علی ما فرض الله تقسیم
اولنور ویستحق الارث بنسب ونکاح وولاء ارثه استحقاق و نسب و نکاح
و ولاء سببیله در بونلردن غیری ایله ورثه مستحق اولمازلر و ولاء فتح واو ایله
ممدوددر و ولاء ایکی نوعدر بر نوعی ولاء عتاقه در و بونه ولاء نعمت دخی تسمیه
ایلمشلردر زیرا ولاء نعمت عضویه در سببی نعمت عقددر رقیق اوزرینه ذکر
اولنان عتق کرك بدل ایله و کرك غیر بدل ایله کرك کفارت ایچون و کرك
نذر ایچون اولسون برابردر ویبدأ باصحاب الفرائض ترکه تقسیم اولندقده
ابتدا اصحاب فرائض بدأ اولنور اصحاب فرائض کتاب اللهده سهام مقدره سی
اولنلردر انلر اون ایکی نفردر دردی رجالدن سکزی نسادن در رجالدن اولان
بری بابا و بری جد صحیحدر و بری لام قرنداشدر و بری زوجدر نسادن اولان
بری زوجه و بری قز و بری اوغل قزی و بری لابوین قز قرنداشی و بری لاب
قز قرنداشی و بری دخی لام قز قرنداشیدر و بری انا و بری دخی جده صحیحه در
بو جمله زوج و زوجه ارثه استحقاقلری نکاح سببیله در باقیسی نسبت جهتی
ایله در ثم بالعصبات النسبیة اصحاب فرائضدن صکره عصبات نسبیه
بدأ اولنور زیرا عصوبت سببیه دن اقویدر اصحاب فرض نسبیه اوزرینه
رد اولنور اما اصحاب فرض سببیه اوزرینه رد اولنماز انلر زوج و زوجه در
بونلره من لا یرد علیه تسمیه اولنور ثم بالمعتق اندن صکره معتق ایله بدأ اولنور
انکا مولای عتاقه دینیلور مثلا بر کمسنه بر عبد و یاخود بر جاریه اعتاق ایلسه
آنلرك ولاسی معتق ایچوندر مولای عتاقه کرك مذکر و کرك مؤنث اولسون
برابردر ثم عصبته اندن صکره معتقك عصبه ذکوری ایله بدأ اولنور بو محلده ذکور
قیدی لازمدر زیرا نساء ایچون ولاء اولمدیغنه نبی علیه الصلوة والسلامدن
لیس للنساء من الولاء الا ما اعتقن حدیث شریف وارد اولمشدر ثم الرد
اصحاب فرائض حقلرینی الدقدن صکره باقی قلان شیلر اولور بولنمدقده ذوی
الفروض نسبیه رد اولنور اما ذوی الفروض سببیه یه رد اولنماز انلر زوج و زوجه در
زیرا انلر حقلرینی الدقدن صکره قرابتلری قالمز ثم ذوی الارحام اندن صکره
ذوی الارحام ایله بدأ اولنور ذوی الارحام دخی درت صنفدر صنف اول میته
منسوب اولور انلر اولاد بناتدر کرك ذکور اولسون کرك اناث اولسون
واولاد بنات ابندر صنف ثانی میتك آنلره منسوب اولور آنلر اجداد
فاسدون وجدات فاسداتدر هر نقدر عالی اولورسه و صنف ثالث

میتک ابوینه منسوبدرلر اولاد اخوات و بنات اخوه در و هم لام اخوه نک
اوغللریدر هر نقدر سفلی اولورسه ح صنف رابع میتک جدینه منسوبدر
اندر بابانک باباسی ویاخود انانک باباسیدر ویاخود جده تینه منسوبدر انلر مطلقا
عماتدر ولام اعمامدر و هم اخوال و خالاتدر بو جمله بونلرک سببی ایله میته منسوب
اولنلر ذوی الارحامدر ثم مولی الموالاة بالاده مذکور اولنلر بولنمدقده جمیع میراث
مولی الموالات ایله بدأ اولنور مولای موالات اولدرکه بر مجهول النسب کمسنه
بر مجهول النسب آدمه سن بنم مولام اول اگر بن اولورسم بنم وارثم اول و اگر جنایت
ایدرسم عاقله می یعنی دیت وارثمی ویر دیسه و اول دخی قبول ایلسه و آخر
هم اولکی کبی دیوب اول دخی قبول ایلسه بر برینک وارثی اولور و وارثی اولان
مقدم رجوع ایلمکه قادر اولور ثم المقرّ له بنسب لم یثبت اندن صکره مقرّ له
بنسب ایله بدأ اولنور بر نسب ایله مقرّ له که اول نسب انکا ثابت اولمدی
مثلا بر کمسنه بر مجهول النسب کمسنه یی بنم قرنداشمدر دیو اقرار ایلسه ویاخود
عمّمدر دیو سویلسه لکن موصینک باباسی بنم اوغلمدر یاخود بنم قرنداشمدر
دیو نسبنی اقرار ایلمدین اقراری اوزره موصی فوت اولسه بو مقوله یه المقرّ له
بنسب دیو تسمیه ایلمشلردر ثم الموصی له باکثر من الثلث یوقاروده ذکر اولنان
کمسنه بولنمدقدن صکره ثلثدن اکثرده موصی له ایله بدأ اولنور وصیتی تکمیل اولنور
ثلث اوزرینه زیاده ده منع اولنمق ورثه اجون ایدی بونده ایسه ورثه اولمامغله
منع اولنماز ثم بیت المال ذکر اولنان کمسنه دن بر فرد اولمدقده بیت المال
اجون اخذ اولنور و یمنع الارث الرق رق ارثی منع ایدر کرک کامل اولسون
کرک ناقص اولسون کامل که عبد کبی ناقص که مکاتب و مدبر و ام ولد کبی
والقتل کما مرّ قتل دخی ارثی منع ایدر نتکم کتاب دیاتده ذکر و روایت ایتمشلردر
واختلاف الملتین اختلاف ملتین دخی ارثی منع ایدر اختلاف و تباین دیمدی
زیرا یهودی نصرانیدن و نصرانی یهودیدن وارث اولورلر مع هذا دینلری
مختلفدر بو تقدیرجه الکفر ملة واحدة اعتباریله وارث اولورلر اما بعض
فقها بین الیهود والنصاری توارث اولمامغه ذاهب اولمشلردر زیرا
اعتقادلری مختلفدر یهودینک عیسی علیه السلامه و انجیله اعتقادی یوقدر
بو تقدیرجه مسلمان ایله نصاری کبی ملتین اولمش واختلاف الدارین حقیقة
اختلاف دارین دخی ارثی منع ایدر اول اختلاف دارین حقیقة اولسون
حربی و ذمی کبی مثلا بر حربی مرد اولسه و دار اسلامده بر ذمی اوغلی اولسه
و یاخود دار اسلامده بر ذمی مرد اولسه دار حربده باباسی اولسه تباین
دارین سببیله وارث اولمازلر اگر ملتلری متحد ایسه ده او حکما یاخود اصلا

اصلا اختلاف دارین حکما اولسه مستأمن کبی مثلا بر حربی امان ایله دار
اسلامه چیقه و اول حربینک بر ذمی قرنداشی اولسه و حربی خربور
مرد اولسه دار اسلامده اولان ذمی قرنداشی انکا وارث اولماز اگرچه
حقیقتده دار واحده در لکن حکما دارین مختلفیندر والجمع علی توریثهم من
الرجال عشرة ورثه دن توریثه اوزرینه جمع اولنان رجالدن اون نفردر
الاب اون نفرک اولکیسی بابادر اوچ حالی واردر بری فرض مطلقدر
ولد و ولد ابن اولدقده حقی سدسدر نتکم حق سبحانه و تعالینک ولابویه لکل
واحد منهما السدس ان کان له ولد قول شریفی واقع اولمشدر و بری دخی
تعصیب محضدر ولد و ولد ابن اولمدقده نتکم حق سبحانه و تعالینک
فان لم یکن له ولد و ورثه ابواه فلامه الثلث قول شریفی واقع اولمشدر
و بری دخی فرض و تعصیبدر قز و اوغلنک قزی ایله اولدقده فرض جهتیله
سدس اولور قز ایکی اولورسه نصف ایکی اولور ثلثان اولدقدن صکره
باقیسنی تعصیب جهتیله بابا الور والجد ابوه اون نفرک ایکنجیسی بابانک
باباسیدر جد صحیحدر و جد صحیح اولدرکه میته نسبتنده ام داخل اولمیه
اوغل اولمدقده جد صحیح بابا منزله سنده در جد صحیحک درت حالی
واردر اوچ حالده بابا کبیدر بابا اولمدقده دردنجی حالی بابانک وجودی
قاتنده ساقطدر الا درت مسئله ده بابا کبی دکلدر مسئله اولی بابانک
اناسی بابا ایله وارث اولماز جد ایله وارث اولور مسئله ثانیه بر کمسنه
ابوینی ترک ایلسه و زوجندن بری ترک اولنسه و ترک اولنان احد
زوجینک نصیبندن صکره انا اجون ثلث مابقی واردر اما بابا یرینه جد
اولسه انا اجون جمیع مالک ثلثی واردر مسئله ثالثه بنو الاعیان و بنو العلات
کلیسی بابا ایله ساقط اولور اجماعا جد ایله ساقط اولمازلر بنو الاعیان
اخوه و اخواتدن لاب و ام اولنلردر بنو العلات اخوه و اخواتدن لاب
اولنلردر مسئله رابعه معتقک باباسی اوغلی ایله اولسه ثلث ولا اخذ
ایدر ابو یوسف رحمة الله علیه قتنده اما معتقک جدی اوغلی ایله بولنسه
ولانک جمله سی اوغلنکدر جد ساقطدر والابن و ابنه والاخ وابنه والعم
وابنه والزوج و مولی النعمة اوچنجیسی اوغلدر دردنجیسی اوغلنک اوغلیدر
بشنجیسی قرنداشیدر التنجیسی قرنداشی اوغلیدر یدنجیسی عمیدر سکزنجیسی
عمیسی اوغلیدر بونلر نسب ایله مستحقلردر طقوزنجی مولاء نعمتدر یعنی
مولاء عتاقه در بونک ارثه استحقاقی ولاء ایله در اوننجیسی زوجدر بونک
ارثه استحقاقی نکاح سببی ایله در ومن النساء سبع ورثه دن توریث

جدک درت مسئله
باباکبی اولمدیغی

اوزرینه جمع اولان نسادن یدر کمسنه در الام والجدة والبنت وبنت الابن
والاخت والزوجة ومولاة النعمة بری انادر وبری اناتك اناسیدر و
بری دخی قزدر وبر دخی اوغلك قزیدر وبر دخی قزقرداشیدر وبر دخی زوجه
وبری دخی مولاة نعمتدر یعنی معتقه اولان خاتوندر وهم ذو فرض وعصبة بو
رجال ونسادن مذکور اولنلر ایکی نوعدر بر نوعی صاحب فرضدر وبر نوعی
عصبه در فذو الفرض من له سهم مقدر واصحاب فروض شول کمسنه درکه
انلر ایچون مقدر در والسهام المقدرة فی کتاب الله تعالی ستة کتاب اللهده
سهام مقدره التیدر النصف بر نصفدر حق سبحانه وتعالی نصفی اوچ موضعده
ذکر ایلمشدر وان کانت واحدة فلها النصف وموضع آخرده دخی ولکم نصف
ما ترك ازواجکم وبر موضعده دخی وله اخت فلها النصف ما ترك بیورمشدر
والربع وبر دخی ربعدر کتاب اللهده ایکی موضعده ذکر اولنمشدر ولکم الربع
مما ترکن وموضع آخرده ولهن الربع مما ترکتم بیورمشدر والثمن بر دخی ثمندر
حق سبحانه وتعالی ثمنی بر موضعده ذکر ایلمشدر فلهن الثمن مما ترکتم بیورمشدر
والثلثان بری دخی ثلثاندر کتاب اللهده ایکی موضعده ذکر اولنمشدر حق تعالی
فان کن نساء فوق اثنتین فلهن ثلثا ما ترك وحق اخواتده دخی فان کانتا
اثنتین فلهما الثلثان بیورمشدر والثلث بر دخی ثلثدر وکتاب اللهده
ثلث ایکی موضعده ذکر اولنمشدر فلامه الثلث وبر غیری موضعده وان
کانوا اکثر من ذلك فهم شرکاء فی الثلث بیورلمشدر والسدس ٩ ولابویه لکل
واحد منهما السدس وموضع آخرده فان کان له اخوة فلامه السدس وموضع
آخرده ولدام حقنده یعنی لام قرنداشی حقنده وله اخ او اخت فلکل واحد منهما
السدس فالنصف للبنت پس امدی نصف بنت صلبیه ایچوندر وللبنت
الابن عند عدمها ودخی نصف اوغل قزی ایچوندر بنت صلبیه اولمدقده زیرا بنت
صلبیه حقنده نص شریف صریحاً واقع اولمشدر لکن بنت صلبیه منعدمه اولمغله
بنت ابن انك مقامنه قائم اولور وللاخت لابوین وللاخت لابوین وللاخت
لاب عند عدمها ونصف لابوین قزقرنداشی ایچوندر ٥ اذا انفردت بو ذکر
اولنان حکم قزقرنداشلرندن بر منفرد اولدقده در اما قچن مختلط اولسه عصبات
للذکر مثل حظ الانثیین حکمی واقع اولور ان شاء الله تعالی محلنده ذکر اولنور
وللزوج عند عدم الولد وولد الابن ودخی نصف زوج ایچوندر ولد وولد ابن اولمدقده
پس امدی مجموع اصحاب نصف بش کمسنه اولوب دردی نسادن وبری رجالدندر
والربع له عند وجود احدهما وزوج ایچون ربع واردر ولد وولد ابندن بری
موجود اولدقده وللزوجة وان تعددت عند عدمها وزوجه ایچون دخی ربع

٩ بر دخی سدسدر کتاب اللهده سدس اوچ موضعده ذکر اولنمشدر صح

٥ ولابوین قزقرنداشی اولمدقده نصف لاب قزقرنداشی ایچوندر صح

ربع واردر متعددت اولورسه ولد وولد ابن اولمدقده مثلا بر کمسنه نك
ایکی ویاخود اوچ خاتونی اولسه وکندولره ربع دکسه ربع واحد جملهسی
مشترکه اولورلر زوجاتك تعددی ایله ربع متعدد اولماز والثمن لهالذلك عند
وجود احدهما ثمن زوجه ایچوندر ربع اولدوغی کبی ابن وولد ابن موجود اولدقده
حاصل کلام زوجاتك ایکی حالی واردر ولد وولد ابن موجود اولمدقده ربع
الورلر ویاخود ولد ابن اولدقده ثمن الور والثلثان لکل اثنین فصاعداً ممن
فرضهن النصف ثلثان شول کمسنهلر ایچوندر که فرضدر نصف اوله کندولر
ایکی یاخود دخی زیاده اولدقلرنده ثلثان الورلر وفرض نصف اولان طائفه
درت صنفدر بنت صلبیه وبری بنت ابن وبری اخت لابوین وبر اخت
لاب در والثلث للام عند عدم الولد وولد الابن والاثنین من الاخوة
والاخوات ام ایچون ثلث جمیع مال واردر ولد وولد ابن واخوة واخواتدن
ایکی کمسنه اولمدقده بونلر امی ثلثدن سدسه حجب ایدر ولها ثلث ما یبقی بعد
فرض احد الزوجین امك ایکنجی حالی احد زوجینك فرضندن صکره ثلث
ما یبقی واردر فی زوج وابوین او زوجة وابوین احد زوجین فرضنی الدقدن صکره
ام ایچون ثلث ما یبقی واردر شویله که ایکی مسئلهده در مثلا بر کمسنه فوت اولسه
زوجنی وابوینی ترك ایلسه مسئله التیدندر نصفنی زوج الدقدن صکره
اوچ باقی قالور ثلثی بردر ام آلور باقیسنی بابا آلور ایکنجی بر کمسنه فوت اولوب
زوجهسنی وابوینی ترك ایلسه مسئله درتدن ایکیدندر ربعی اوچدر زوجهیه
ویردك باقی طقوز قالدی ثلثی اوچدر امه ویردك باقیسنی بابایه ویردك
ولو کان مکان الاب فیهما جد فلها ثلث الجمیع خلافاً لابی یوسف اکر ذکر اولنان
ایکی مسئلهده دخی اب مکاننده جد اولسه ام ایچون ثلث جمیع مال واردر لکن ابو
یوسف ایچون خلاف واردر انك قتنده جد ایله معاً ثلث ما یبقی واردر ولکن
فصاعداً من ولد الام یقسم لذکورهم واناثهم بالتسویة انا بر اخوة واخواتدن
ایکی ودخی زیاده ایچون ثلث واردر شکلم حق سبحانه وتعالینك وان کانوا اکثر
من ذلك فهم شرکاء فی الثلث قول شریفنده واقع اولمشدر اولاد ام بنو الام
دخی خلور اولاد امك اوچ حالی واردر بر اولدقده سدس الور بردن زیاده او
ثلث آلورلر وبر حالی دخی سقوطدر مثلا التی کمسنه ایله ساقط اولور ولد
وولد ابن واب وجد وبنت وبنت ابن بونلر موجود اولدقده اولاد امه
برشی یوقدر واولاد امك ذکور واناثی قسمتده برابردر اما اولادلر ذو الارحامدندر
ذکور واناثی برابر دکلدر للذکر مثل حظ الانثیین تقسیم اولنور والسدس للواحد
منهم ذکراً او انثی اولاد امدن ذکر اولسون انثی اولسون واحد ایچون سدس

واردر زیرا حق سبحانه وتعالینك ؛ وان كان له رجل یورث كلالة اوامراة
وله اخ او اخت فلكل واحد منهما السدس ؛ قول شریفی واقع اولمشدر اجماعًا
مراد اولان اولاد امدر وللام عند وجود الولد او ولد الابن او الاثنین من
الاخوة والاخوات ولد وولد ابن موجود اولدقده ویاخود اخوه واخواتدن
ایكیسی موجود اولدقده ام ایچون سدس واردر وللاب مع الولد او ولد
الابن ولد وولد ابن موجود اولدقده بابا ایچون سدس واردر وكذا للجد
الصحیح عند عدمه وهو من لا یدخل فی نسبته الی المیت ام فان دخل فجد فاسد
جد صحیح اولدقده اب كبی سدس آلور جد صحیح شول كمسنه در كه میته نسبتده
ام داخل اولورسه جد فاسد اولور وللجدة الصحیحة ان تعددت وهی من
لا یدخل فی نسبتها الی المیت جد فاسد جد صحیح اولدیغی كبی جدۀ صحیحه هم سدس
الور اگر متعددت هم اولورسه جدۀ صحیحه شول كمسنه در كه جده نك میته
نسبتده جد فاسد داخل اولمیه ولبنت الابن وان تعددت مع الواحدة
من بنات الصلب بنات صلبیه دن بری ایله اولدقده بنت ابن ایچون
سدس واردر اگر متعدده هم اولورسه وللاخت لاب كذلك مع الاخت
الواحدة لابوین كذلك اخت لاب ایچون سدس واردر لابوین اختك
بر ایله معًا اولدقده **فصل فی العصبات** بو فصل عصباتك احكامی
بیاننده در صاحب مغرب دیمشدر كه عصبۀ رجلك بابا طرفندن اولان
قرابتیدر وصحاحده عصبة الرجل بنوا وقرابه دیمشدر وعصبه لغتده بنی
البنون والجماعة المحیط بالرجل من اقربائه الكائنة من جانب الاب
وعصبات نسبته اوچ نوعدر بری عصبه بنفسه در وبری عصبه بغیره در
وبری عصبه مع غیره در والعصبة بنفسه ذكر لیس فی نسبته الی المیت
انثی وهو یأخذ ما ابقته الفرائض عصبه بنفسه شول مذكر در كه اول مذكرك
میته نسبتنده انثی اولمیه وعصبه بنفسه اولان مذكر اصحاب فرائض باقی
قودوغی شیئی اخذ در یعنی اخذ ایدر وعند الانفراد یحرز جمیع المال عصبه بنفسه
یالكز اولدقده جمیع مالی جهت واحد ایله احراز ایدر وعصبه بنفسه هم درت
صنفدر بر صنفی جزء میتدر اوغل واوغل اوغلیدر هر نقدر آشاغی كیدرسه ده
ایكنجی صنف اصل میتدر بابا در وجد صحیحدر اوچنجی صنفی جزء ابیدر لاب
وام ولاب قرنداشلریدر دردنجی صنفی جزء جددر كه عمیلریدر بونده ذكور
اعتبار اولنور زیرا انثی عصبه بنفسه اولماز كه بلكه عصبه بغیرها ویاخود عصبه
مع غیرها اولور واقربهم جزء المیت وهو الابن وابنه وان سفل درت
صنفك قربی یعنی اولاسی میراثه جزء میتدر كه اوغلدر واوغل اوغلیدر

اوغلیدر هر نه قدر اشغه اولورسه اولسون ثم اصله وهو الاب والجد
الصحیح وان علا اندن صكره میتك اصلیدر اول اصل ابدر وجد صحیحدر
هر نقدر یوقرو اولورسه اولسون ثم جزء ابیه وهو الاخوة لابوین او لاب ثم
بنوهم وان سفلوا اندن صكره میتك باباسنك جزئیدر انلر لابوین اخوتدر
ویاخود لاب اخوه در اندن صكره بونلرك اوغللریدر هر نقدر اشاغی اولورسه
اولسون ثم جزء جده وهم الاعمام لابوین او لاب ثم بنوهم وان سفلوا اندن
صكره عصبات بنفسه میتك جدینك جزئیدر كه انلر لابوین اعمام ویاخود
لاب اعمامدر اندن صكره بونلرك اوغللریدر هر نقدر اشاغی اولورسه اولسون
ثم جزء جد ابیه كذلك اندن صكره میتك باباسنك جدینك جزئیدر اعمام
اولدیغی كبی بونلر باباسنك عمیلریدر والعصبة بغیره من فرضه النصف
والثلثان یصرن عصبة باخوتهن ویقسم للذكر مثل حظ الانثیین عصبه بغیره
شول كمسنه در كه انك فرضی نصفدر وثلثاندر بونلر قرنداشلری ایله
عصبه اولورلر مالی للذكر مثل حظ الانثیین تقسیم اولنور مثلا عصبه بغیره
بنت صلبیه در ابن صلبی ایله عصبه اولورلر وبری دخی [7] اخت لابوین در قرنداشیله
ومیتك صلبیه قزی ایله وبنت ابن ایله عصبه اولور وبری دخی اخت لاب در
قرنداشیله ومیتك صلبیه قزی ایله وبنت ایله عصبه اولور ومن لا فرض
لها واخوها عصبة لا تصیر عصبة به كالعمة وبنت الاخ اناثدن شول كمسنه در كه
صاحب فرض اولمیه حال بو كه قرنداشی عصبه اوله ذكر اولنان اناث
قرنداشیله عصبه اولیماز عمه وبنت اخ كبی عمه عم ایله وبنت الاخ قرنداشیله عصبه
اولیماز اگر بر سائل سؤال ایدرسه كه اناثك ذكور ایله عصبه اولمسنه
خود نص شریف وارد اولمشدر اكا جواب ویریلور كه اول نص ایكی موضعده
واقع اولمشدر بنات بنین ایله واخوات اخوه ایله عصبه اولمسنده در
وذكر اولنان اناث ذوات فرضدندر شول اناثك كه فرض یوقدر [7] وابن
عم لابوین ویاخود لاب ایله بنت العم لابوین ویاخود لاب جمع اولسه
مالك كلیسی عم ایچوندر وابن عم لابوین ویاخود لاب ایله بنت العم لابوین
ویاخود لاب جمع اولسه ابن عم وارث اولور بنت عم محجوب اولور بنت
الاخ جمع اولسه مالك جملهسی ابن الاخ ایچوندر والعصبة مع غیره الاخوات
لابوین او لاب مع البنات او بنات الابن عصبه مع غیره لاب وام ویاخود
لاب قز قرنداشلریدر بنات ایله ویاخود بنات ابن ایله عصبه اولورلر زیرا
نبی علیه الصلوة والسلام ؛ اجعلوا الاخوات مع البنات عصبة ؛ بیورمشدر
وذو الابوین من العصبات مقدم علی ذی الاب حتی ان الاخت لابوین مع

[7] بنت ابندر محاذیسنده اولان ذكر ابنیه عصبه اولور وبری دخی صح

[7] نص اكا متناول اولماز عمه ایله عم جمع اولسه مالك كلیسی عم ایچوندر صح

البنت تحجب الاخ لاب عصباتدن ذوالابوین اولان یالکز ذوالاب اولان
عصبه اوزرینه مقدمدر عصبه ایکی وجه ایله ترجیح اولنور بری قرب درجه وبری
قوة قرابت ایله قرب درجه ایله اولا عصبه یوقاروده ذکر اولنمشدر قوة قرابت
ایله اولا لابوین اخوات لاب اخواتدن میراث اولیدر حتی لابوین قز قرنداشی بنت
اولدقده لاب اولان ارقرنداشی حجب ایدر یعنی میراثدن منع ایدر وعصبة ولد
الزنا وولد الملاعنة مولی امه ولد زنانك وولد ملاعنه نك عصبه سی اناسنك
معتقیدر زیلعی دیمشدرکه ولد زنا وولد لعان انجق ام جهتیله وارث اولور زیرا
جهتندن نسبی منقطعدر والاب مع البنت صاحب فرض وعصبة بابا بنت
ایله صاحب فرضدر وعصبه در بنت کرك صلبیه اولسون کرك بنت ابن
اولسون فرض جهتیله سدس آلور عصوبت جهتیله باقیسنی آلور مثلا برکمسنه
فوت اولوب برقز ایله باباسنی ترك ایلسه مسئله التیدندر نصفی اوچدر قزه
ویریلور سدسی بردر بابایه ویریلو باقی قلان ایکی یی عصوبة جهتیله ینه بابا قبض
ایدر وآخر العصبات مولی العتاقة عصباتك آخری مولای عتاقه در یعنی
معتقدر ثم عصبته علی الترتیب المذکور اندن صکره مولای عتاقه نك
عصبه سیدر ترتیب مذکور اوزره یعنی عصبه نسبیه ده ذکر اولنان درت ترتیب
اوزره فمن ترك اب مولاه وابن مولاه فماله کله لابن مولاه شول کمسنه که
مولاسنك اوغلی ایچوندر ابو حنیفه ایله امام محمد قتنده زیرا جزء میت اصل میت
اوزرینه مقدمدر وعند ابی یوسف رحمه الله للاب السدس والباقی للابن
ابو یوسف قتنده اب ایچون سدس واردر باقیسی ابن ایچوندر ولو کان مکان
الاب جد فکله للابن اتفاقاً اگر اب مکاننه جد اولسه اتفاقا مالك
کلیسی ابن ایچوندر ولو ترك جد مولاه واخاه فالجد اولی برمعتق مولاسنك
جدی ایله قرنداشنی ترك ایلسه پس امدی میراثه جد اولیدر وعندهما سویان
امامین قتنده میراثه برابرلردر والعصبة انما یاخذ ما فضل عن ذوی الفروض
عصبه ذوی الفروضدن فضله قلان شیئی اخذ ایدندر فلو ترکت زوجاً واخوة
لام واخوة لابوین واماً فالنصف للزوج والسدس للام والثلث للاخوة
لام ولا یشارکهم الاخوة لابوین وتسمی المشترکة والحماریة مثلا برخاتون فوت
اولوب زوجنی ولام قرنداشنی ولوین قرنداشنی وانا سنی ترك ایلسه نصف
زوج ایچوندر وسدس ام ایچوندر وثلث لام اخوه ایچوندر لابوین اخوه بونلره
مشارك اولیماز زیرا مسئله مز التیدندر وبو مسئله یه مسئله مشترکه وحماریة
تسمیه اولنور وتسمیه سنه سبب حضرت عمر رضی الله عنه منبرده ایکن بو
مسئله دن سئوال اولندی وحضرت ابو بکر رضی الله عنه یه ده سئوال

٩ بابا ایله اوغلنی ترك ایلسه
پس امدی مالك کلیسی
مولاسنك

سئوال اولندی ابو بکر حضرتلری بیوردیکه زوج ایچون نصف ام ایچون سدس لام اخوه
ایچون ثلث واردر لابوین اخوه ایچون برشیئی یوقدر بزم علمامز بو مسئله ده اخذ
ایلدیلر وحضرت عمر رضی الله عنه یشترك الاولاد لاب وام مع الاولاد لام
بیورمشدر امام مالك وامام شافعی رحمهما الله بو قولی اخذ ایلمشلردر حضرت
عمر رضی الله عنه ابتداء حالده صدیق اکبر قولی اوزره بیورلردر صکره صدیق
اکبر قولندن حضرت عثمان رضی الله عنه قولنه رجوع ایلدی ورجوعنه سبب بو
مسئله دن سئوال اولندقده مقدما اولکی قولی اوزره جواب ویروب لابوین
اولان اولاددن بری یا امیر المؤمنین فرض ایده لم که بابامز حمار ایمش ایکمز خود
بر انادن دکلمیوز دیدکده حضرت عمر رضی الله عنه تفکر ایدوب فی الواقع
بر انادندرهپ ثلثدن تشریك ایلدی اول اجلدن حماریه ومشترکه وعثمانیه
اولنمشدر فصل حجب الحرمان منتف فی حق ستة الابن والاب والبنت
والام والزوج والزوجة حجب حرمان التی کمسنه دن یعنی التی کمسنه حقنده
منتفیدر بری ابن وبری اب وبری بنت وبری ام وبری زوج وبری زوجه در
ومن عداهم یحجب الابعد بالاقرب ذکر مرور ایدن التی کمسنه دن ماعداسی
ابعد اقرب ایله محجوب اولور وذوالقرابة بذی القرابتین بر قرابت صاحبی ایکی
قرابت ایله محجوب اولور اخ لاب اخ لابوین ایله وابن الاخ لاب ابن الاخ
لابوین ایله محجوب اولور اختین ویا خود اخت لاب اختین لابوین ایله
محجوب اولور عم لاب عم لابوین ایله محجوب اولور ابن عم لاب ابن عم لابوین
ایله محجوب اولور ومن یدلی بشخص لایرث معه الا اولاد الام حیث یدلون بها
ویرثون معها شول کمسنه که برشخص سببی ایله میته منتقی اولور اول شخص موجود
ایکن معاً وارث اولیماز ابن الابن کبی ابن وار ایکن ابن الابن وارث اولماز الا
اولاد ام وارث اولور اولاد ام میته ام سببیله منتمی اولمش ایکن ینه ام ایله
وارث اولور ویحجب الاخوة بالابن وابنه وان سفل وبالاب والجد اخوه
ابن ایله وابن ابن ایله محجوب اولور هرنقدر اشاغی اولورسه واب ایله حتی
محجوب اولور زیرا اخوه کلاله در وتوریث کلاله ایسه عدم ولد وولد ایله
مشروطدر وجد ایله ده محجوبدر ویحجب اولاد العلات بالاخ لابوین ایضاً
اولاد علات که اخوه واخواتدن لاب اولنلردر لابوین اخ ایله محجوب اولور
وعندهما لا تحجب الاخوة لابوین اولاب بالجد بل یقاسمونه وهو کاخ ان لم تنقصه
المقاسمة عن الثلث عند عدم ذوی الفرض او عن السدس عند وجوده والفتوی
علی قول الامام امامین قتنده لابوین اخوه ویا خود لاب اخوه جد ایله محجوب
اولماز بلکه مقاسمه اولنور واول جد اخ کبیدر اگر ذی فرض اولمدقده مقاسمه

ثلثدن نقص ویرمزایسه ویاخود ذی فرض موجود اولمدقده مقاسمه سدسدن
نقص ویرمزایسه حال بوکه فتوی امام اعظم قولی اوزرینه درکه اخوه واخواتك
جد ایله سقوطیدر واذا استکمل بنات الصلب الثلثین سقط بنات الابن
الا ان یکون بحذائهن او اسفل منهن ابن ابن فیعصب من بحذائه ومن
فوقه ممن لیست بذات سهم ویسقط من دونه یعنی بنات صلبیه ثلثینی تکمیل
ایله بنات ابن ساقط اولور وارث اولیماز زیرا بناتك حقی ثلثاندر
بنات صلبیه ثلثانی کاملا الدقده بنات ابنه برشی قالمز الا بوقدر وارد رکه
اول بنات ابنك خذاسنده ویاخود اسفلنده غلام اوله اول غلام کندو
خذاسنده اولانی وکندونك فوقنده اولوب ذات سهم اولمیانی عصبه قلور
وکندودن اشاغه اولانی بناتی اسقاط ایدر ابن مسعوددن رضی الله عنه روایت
اولنمشدرکه نبی علیه السلامدن استماع ایلدمکه برکون بنت صلبیه وبنت ابن
واخت مسئله سی سؤال اولندقده النصف للبنت والسدس لبنت الابن
والباقی للاخت بیورمشدر زیرا حق بنات ثلثاندر زیاده اولمق احتمالی
یوقدر چونکه بنت صلبیه نصفنی اخذ ایلیه ثلثان تکمیل ایچون سدس بنات ابن
ایچوندر کرك براولسون کرك زیاده اولسون بناتك ثلثانی تکمیل ایچوندر ما بقی
عصبه ایچوندر

فریق اولدن بنت علیانك	بن	بن	بن
مقابله سنده برشی یوقدر	بن	بن	بن بنت
وفریق اولك وسطاسنك	بن	بن بنت	بن بنت
خذاسنده فریق ثانینك	بن بنت	بن بنت	بن بنت
علیاسی وار دفریق	بن بنت	بن بنت	
اولك سفلاسنك	بن بنت		

خذاسنده فریق ثانینك وسطاسی ایله فریق ثالثك علیاسی واردر
وفریق ثانینك سفلاسنده اولان بنتك خذاسنده فریق ثالثك سفلاسی
واردر وفریق ثالثك سفلاسنده براحد محاذی دکلدر بو اوغلانلرك
برلیسی صاغ اولمیوب طقوز قز قالسه لر فریق اولدن علیا اولان بنته
نصف ویریلور وفریق اولدن وسطی ایله فریق ثانینك علیاسنده اولان
قزه سدس ویریلور برشیئی اصابت ایلمز باقی قلانی کندو اوزرلرینه رد اولنور
صورة مزبوره اصل مسئله التیدندر التینك نصفی که اوچدر علیایه ویریلور
بنت صلب مقامنه قائمدر والتینك سدسی بردر وسطی ایله فریق
ثانیدن محاذیسنده اولانه قزه ویرلدر باقیی اوزرلرینه رد ایلدك من

من یرد علیه جنسا اولمغله مسئله لی سهاملرندن قلدق فریق اولادن
علیانك التیدن اولان سهامی عدد رؤسنه مستقیم وسطی ومحاذیسنده
اولانك الثدن سهمی برعدد رؤسلری ایکی مابینلرنده مباینت واردر عدد
رؤسلری اولان ایکی یی رد مسئله اولان درده ضرب ایلدك سکز حاصل اولدی
وبنت علیانك التیدن اولان اوچ سهمی مضروب اولان ایکی یه ضرب ایلدك
التی اولدی بنت علیایه ویردك وسطی مع من توازیها الثدن اولان بر مضروبمز
اولان ایکی یه ضرب ایلدك ایکی حاصل اولدی انلره ویردك جمله سی سکز
اولور مثلا ذکر اولنان ورثه نك مال متروکی یکرمی ایکی بیك ایکیوز یکرمی ایکی
اقچه اولسه مال مترکك اصل مسئله اولان درده تقسیم اولنور هر نه حاصل
اولورسه هرکسك الندن اولان سهمی حاصل تقسیمه ضرب اولنسه کندونك
حصه سی اولمش اولور وتصحیحی سکزدندر مال متروکك تصحیح اولان سکزه
تقسیم اولنسه وتصحیحدن الثدن اولان سهم حاصل تقسیمه ضرب اولنسه آنده
هم موافق کلور یعنی ایکی وجه ایله تقسیم صحیحدر فریق اولینك سفلاسنده اولان
غلام صاغ فرض اولنسه علیایه نصف ویریرز وسطی مع من توازیها یه
سدس ویریرز اول غلام کندو خذاسنده اولانی وفریق ثانینك وسطاسنی
وفریق ثالثك علیاسنی عصبه قیلور ما بقی یی ما بینلرنده اخماسا للذکر مثل
حظ الانثیین تقسیم اولنور اصل مسئله التیدندر نصفی که اوچدر علیایه
ویردك وسدسی که بردر وسطی مع من توازیها یه ویردك باقی قلان
ایکی سهمی عصباته ویردك علیانك الندن اولان اوچ سهم عدد رؤسنه
مستقیم وسطی مع من توازیهانك الثدن اولان برعدد رؤسلرینه مستقیم
دکل مباینیدر عدد رؤسلرینك کلیسی موقوف وعصباتك الثدن اولان ایکی
عدد رؤسلری اولان بشه مباین آنلرك هم عدد رؤسلری موقوفدر نظر ایلدك
ایکی ایله بش ما بینلرنده مباینت واردر هم موقوف اولان رؤس بنینده مباینت
اوله احد موقوف آخرك کلیسنه ضرب اولنور ایکی یی بشه ضرب ایلدك اون
حاصل اولدی مبلغ مزبور اصل مسئله اولان التی یه ضرب ایلدك التمش اولدی
علیانك الندن اولان اوچی مضروب اولان اونه ضرب ایلدك اوتوز اولدی
بنت علیایه ویردك وسطی مع من توازیهانك الندن اولانك بری اونه ضرب
ایلدك اون اولدی انلره ویردك عصباتك الندن اولان ایکی یی مضروبمز اولان
اونه ضرب ایلدك یکرمی حاصل اولدی عصباته ویردك اصل مسئله التیدر
مضروبمز اوندن تصحیح مسئله مز التمشدندر بو قاروده ذکر اولندوغی اوزره مال
متروك اصل مسئله اولان التی یه تقسیم حاصل تقسیم نه ایسه هر کسك

النده اولان سهمی حاصل تقسیمه ضرب اولنه هر کسک حصه سی اولمش اولور
وتصحیح اولان التمشه دخی تقسیم اولنه وتصحیحدن الدرنجی اولان سهملری
ضرب اولنه اولدخی راست کلور تخلف ایلمز اگر فریق ثانینک سفلاسنده
اولان غلام صاغ فرض اولنه بینه مسئله التیدندر نصفی که اوچدر بنت
علیایه ویردک وسدس بردر وسطی مع من توازیهایه ویرلدی باقی قلان
ایکی عصباته ویرلدی اسباعاً تقسیم اولندی بنت علیانک النده اولان اوچ
عدد رأسنه مستقیم وسطی مع من توازیهانک النده اولان بر سهم عدد رأسلرینه
مباین عدد رأسلرینی موقوف ایلدک عصباتک النده اولان ایکی عدد
رأسلری اولان یدی یه مباین عدد رأسلرینی موقوف ایلدک ورأس
موقوفات بیننه نظر ایلدک ایکی ایله یدی مابیننده مباینت بولدق ایکی یی
یدی یه ضرب ایلدک اون درت حاصل اولدی مبلغ مزبوری اصل مسئله مز
اولان التی یه ضرب ایلدک سکسان درت اولدی تصحیح مسئله مز سکسان
درتدر علیانک النده اولان اوچ سهم مضروبمز اولان اون درده ضرب
ایلدک قرق ایکی اولدی بنت علیایه ویردک وسطی مع من توازیهانک
الدرنجی اولان بر سهمی مضروبمز اولان اون درده ضرب ایلدک اون درت حاصل
اولدی وسطایه ویردک عصباتک النده اولان ایکی یی مضروبه ضرب
ایلدک یکرمی سکز حاصل اولدی عصباته ویردک تصحیح مسئله اولان سکسان
درده تقسیم اولنه وتصحیحدن الدرنجی اولان حاصل تقسیمه ضرب اولنه
صحیح اولور اگر سائل سؤال ایدرسه درت اقچه کسر کلدی کلمامک گرک
ایدی انکا جواب ویریلورکه ربع وثمن وسدس وثلث دخی اخراج اولندقده
لابد کسر کلور مثلا اون ایکیبک بشیوز اللی التی اقچه نک سدسنی اخراج
ایلدک درت اقچه راست کلمدی لابد هر قنغی یوزدن اولورسه قرق اللی
بیک اقچه ده اوچ درت اقچه کسر کلور کلمامک سهامدندر اگر فریق ثالثک
سفلاسنده اولان صاغ فرض اولنه بینه اصل مسئله التیدندر التینک نصفی
اوچدر بنت علیایه ویردک سدسی بردر وسط مع من توازیهایه ویرلدی
باقی قلان ایکی عصباته ویرلدی اثماناً تقسیم اولنور بنت علیانک النده اولان
اوچ سهم عدد رأسنه مستقیم وسط مع من توازیهانک الدرنجی اولان بر
سهم عدد رأسلرینه موقوف ایلدک عصباتک الدرنجی اولان ایکی سهم
عدد رأسلری اولان سکزه دکل لکن مابینلرنده موافقت بالنصف بولدق
عدد رأسلرینک نصفی موقوف رؤس موقوفات بیننه نظر ایلدک بینه
موافقت بالنصف بولدق احدهمانی آخره ضرب ایلدک سکز حاصل

حاصل اولدی مبلغ مذکوری اصل مسئله مز اولان التی یه ضرب ایلدک
قرق سکز حاصل اولدی تصحیح مسئله قرق سکزدن در بنت علیانک
النده اولان اوچ مضروب اولان سکزه ضرب ایلدک یکرمی درت حاصل
اولدی بنت علیایه ویردک ووسطی مع من توازیهانک یدلرنده اولان
بر سهمی سکزه ضرب ایلدک سکز حاصل اولدی انلره ویردک عصباتک
الدرنجی اولان ایکی یی سکزه ضرب ایلدک اون التی حاصل اولدی عصباته
ویردک تصحیح اولان قرق سکزه دخی تقسیم اولنه راست کلور غفلت
اولنمیه واذا استکمل الاخوات لابوین الثلثین سقط الاخوات لاب الا
ان یکون معهن اخ لاب فجر اخوات لابوین ثلثینی تکمیل ایله اخوات
لاب ساقط اولور مکرکه بونلر ایله لاب برادرک قرنداش اوله ذکر
اولان اوزره باقی قلان ایکی مابینلرنده للذکر مثل حظ الانثیین تقسیم ایدرلر
والجدات کلهن یسقطن بالام جداتک کلیسی ام ایله ساقط اولوروالابویات
خاصة بالاب ایضا خاصةً ابویات اب ایله ساقط اولور امیات ساقط
اولماز مثلا بر کمسنه باباسنی وباباسنک اناسنی واناسنک اناسنی ترک
ایلسه باباسنک اناسی بابا ایله ساقط اولور اناسنک اناسی بابا ایله ساقط
اولماز وکذا بالجد الا ام الاب بابا طرفندن اولان جدلر بابا ایله ساقط اولدیغی
کبی جد ایله دخی ساقط اولور الا ام الاب الا بابا اناسی ساقط اولماز زیرا
ام اب جدک قبلندن دکلدر بلکه جدک زوجه سیدر والقربی منهن من
ای جهة کانت تحجب البعدی من ای جهة کانت جداتدن جدهٔ قربی هر نه
جهتدن اولورسه گرک اب جهتندن وگرک ام جهتندن اولسون بعدایی حجب
ایدر اول بعدی دخی هر نه جهتدن اولورسه اولسون وارثه کانت القربی اومحجوبه
کام الاب معه فانها تحجب ام ام الام جدهٔ قربی گرک وارثه اولسون گرک
محجوبه اولسون جدهٔ بعدایی حجب ایدر بابا باسنک اناسی کبی بابا ایله بیله اولدقده
زیرا ام اناسنک اناسنی حجب ایدر فاذا اجتمع جدتان احدیهما
ذات قرابة کام ام الاب والاخری ذات قرابتین کام اب الاب وهی
ایضا ام ام الام فثلث السدس لذات القرابة وثلثاه للاخری عند محمد و
نیصف عند ابی یوسف فجر ایکی جده جمع اولسه بر بر قرابت صاحبی
اوله که باباسنک باباسنک اناسیدر واخری که او بر جده در ایکی قرابت
صاحبی اوله که باباسنک باباسنک اناسیدر اول باباسنک اناسی
اولدیغی کبی اناسنک اناسنک اناسیدر پس اصدر سدسک ثلثی بر قرابت
صاحبنه وثلثانی ایکی قرابت صاحبنه ویریلور جهات اعتبار ایله امام محمد قتنده

واماm ابو یوسف قتنده سدس تنصیف ابدان اعتباریله ذات قرابتین
ذات قرابه والمحروم بالقتل ونحوه لا یحجب قتل ایله ونحو ردت وکفر ایله
ورق ایله میراثدن محروم اولان غیری یی حجب ایلمز کرک حجب حرمان اولسون وکرک
حجب نقصان اولسون والمحجوب یحجب کما مرّ فی الجدّة حجب حرمان ایله محجوب
غیری یی حجب ایدر نتکم جدّه ده مرور ایلدی مثلا باباسنک اناسی ترکه
ایله واناسنک اناسنک اناسنی ترک ایلسه باباسنک اناسی اب ایله
محجوب ایکن اناسنک اناسنک اناسنی حجب ایدر وکالاخوة والاخوات
یحجبهم الاب ویحجبون الامّ من الثلث الی السدس یعنی اخوه واخوات کبی
بونلر اب میراثدن حجب ایدر وبونلر دخی محجوب ایکن انایی ثلثدن سدسه
حجب ایدر مثلا بر کمسنه فوت اولوب باباسنی واخوه واخواتدن ایکی و
یاخود دخی زیاده ترک ایلسه واناسنی دخی ترک ایلسه اخوه واخوات بابا ایله
محجوب ایکن انایی ثلثدن سدسه حجب ایدر اکر اخوه واخوات اولماش
اولسه امّ ثلث آلوب باقیسنی بابا آلوردی وحجب نقصان بش کمسنه یه در
زوج نصفدن ربعه وزوجه ربعدن ثمنه امّ ثلثدن سدسه بنت ابن اخت
لاب نصفدن سدسه محجوب اولورلر **فصل** بو فصل عول بیاننده در عول لغتده جور
میل معناسنه استعمال اولنور فلان یعول علیّ دینلور ای یمیل جایز اولغلبه
معناسنه دخی استعمال اولنور عاله دینلور اذا غلبه ورفع معناسنه دخی
استعمال اولنور عال المیزان دینلور اذا رفعه بو محلده رفع معناسنه در
اصطلاح علم فرائضده عول کند واجزاسندن مخرج اوزرینه بر شئ زیاده
اولمقدر یعنی مخرج فرضدن ضیق اوزره اولسه حاصل کلام یعنی مخرج فروض
مجتمعه ایله وفادن مضایقه اوزره اولسه ترکه مخرج مزبوردن عدداکثره رفع
اولنور واذا ازدادت سهام الفریضة علی الفریضة فقد عالت یعنی اصحاب فریضه نک
سهامی فریضه اوزرینه زیاده اولسه اول فریضه عول ایدر معلوم اوله که مجموع
مخارج یدیدر زیرا کتاب اللهده مذکور اولان فرائض التیدر ومخارجی بشدر
زیرا الثلث ثلث نک مخرجی بوقدر واربعة مخارج لا تعول مجموع مخارج یدیدر ذکر اولنان
یدیدن درت مخارج اصلا عول ایلمز الاثنان والثلثة والاربعة والثمانیة
عول ایلمین مخارجک اولکیسی اثنان در ایکنجیسی ثلثه در اوچنجیسی اربعه در
دردنجیسی ثمانیه در وثلثة تعول اول یدیدن اوچی عول ایدر حق سبحانه وتعالی
کتاب کریمنده نصف وربع وثمن وثلث وثلثان وسدس بیورمشلردر
وفقها رحمهم الله ذکر اولنان نصیبلری ایکی نوع ایدوب نصف وربع وثمنه
نوع اول تسمیه ایدوب وثلث وثلثان وسدس نوع ثانی تسمیه ایلمشلردر

ایلمشلردر یعنی اولدن نصف نوع ثانینک کلیسنه ویاخود بعضنه مختلط
اولسه مسئله التیدن اولور واکر نوع اولدن ربع نوع ثانینک کلیسنه ویاخود
بعضنه مختلط اولسه مسئله یکرمی درتدن اولور نهایت بعضیسی زوجدر و بعضیسی
عول ایدر مخلتنه کوره رعایت اولور الستة الی عشرة وترا وشفعا عول ایدن
اوچ مخرجک بری سته در اونه دکین وترا وشفعا عول ایدر یدی یه وترا
عول ایدر نصف ایله ثلثان جمع اولسه دخی التیدن طقوزه عول ایدر یعنی
مسئله ده نصف وثلثان وثلث واقع یعنی جمع اولسه ونحو الی اونه عول
ایدر یعنی مسئله ده نصف وثلثان وثلث وسدس جمع اولسه مثلا مال متروکی
تحریر ایدوب عولیه اولان مسئله یه تقسیم ایتدی تقسیمدن نه حاصل اولورسه
هر کسک الذی اولان سهمنی تقسیمدن حاصل اولانه ضرب ایتدکده هر نه
حاصل اولورسه مال متروکدن کندو حصه سی اولمش اولور ذکر اولنان تقسیم
کبی وعولیه دن الله اعلم نصف وثلثان وثلث وسدس اخراجی ممکن دکلدر
زیرا زوج التیدن نصف المش ایدی واختین لابوین ثلثان واختین لامّ
ثلث وامّ سدس المامش ایدی مال متروک نصفنی زوجه وثلثانی اختین
لابوینه وثلثنی اختین لامّینه وسدسی امّه ویرلسه مال متروک وفا ایلمزدی مثلا
زوج صاحب نصفم دیو مالک نصفنی طلب ایلسه ومال متروک اون ایکی
بیک بشیوز اللی بش اقچه در نصفی التی بیک ایکیوز یتمش یدی اقچه ایدر زوجه ویرلسه
وذکر اولنان اقچه نک ثلثانی سکز بیک اوچیوز یتمش اقچه ایدر اختین لابوین
ایچون ویرلسه وثلثی درت بیک یوز سکسان اقچه ایدر لامّ اختینه ویرلسه
وسدسی ایکی بیک طقسان ایکی اقچه ایدر امه ویرلسه مجموعی یکرمی بیک طقوز
یوز یکرمی بش اقچه ایدر بو تقدیرجه عولیه ده نصف وربع وثلثان وثلث وسدس
وثمن رعایت اولنمق ممکن دکلدر بو فقیر بر تقصیر تحریر ایلدوکی تقسیم اوزره اسهام
وجهله توزیع وتقسیم اولنور وبو قاعده ایله عولیه نک جمله سنه رعایت اولنور
وحضرت علی رضی الله عنه دن عولیه مسئله سی منبرده ایکن سؤال اولندقده
زوجه حقی ثمن ایدی لکن ثمنی تسع اولمشدر دیو بالبداهه جواب ویرمشلردر واما
عولیه اولمیوب اصل مسئله ده نصف وربع وسائر رعایت اولنوب واقع
اولان متروکاتدن نصفنی وربعنی وسائرینی اخراج ایلمک ممکندر واصل مسئله
اولوب عولیه اولمازایسه مسئله یه تقسیم اولنور والاثنی عشر الی سبعة عشر
وترا لا شفعا واربعة وعشرون الی سبعة وعشرین عولا واحدا فی المنبریة و
هی امرأة وبنتان وابوان عول ایدن مخارجک ایکنجیسی اثنی عشر زیرا اون یدی یه
عول ایدر شفعا عول ایلمز اون ایکیدن عولیه یه مثال درت مسئله تحریر اولنمشدر

اون ایکیدن اولور واکر نوع
اولدن ثمن نوع ثانینک
کلیسنه ویاخود بعضنه
مختلط اولسه مسئله
صح

اون ایکیدن اون یدی یه عولیه اولان مسئله نك تقسیمندر مال متروك
عولیه یه تقسیم اولنور حاصل تقسیم هرکسك عولیه دن النجه اولان
سهمی تقسیمدن حاصل اولنه ضرب اولنور ضربدن حاصل اولانك
حصه اولمش اولور وبر کون حضرت علی کرم الله وجهه کوفه ده منبرده
ایکن مسئله دن سؤال اولندقده بالبداهه جواب ویردر سائل ینه
سؤال ایدوب زوجه ایچون ثمن دکلمیدر دیدکده ثمنندر لکن ثمنی تسع
اولمشدر دیو بیوردیلر هرکس فطانتنه تعجب ایلدی وحضرت علی رضی
الله عنه علم حسابده غایت مرتبه ماهر ایدی روایت اولنورکه بر نصرانی
حضرت علی رضی الله عنه یه کلوب سزکتابکزده ثلثمائة وازدادوا تسعا
قرائت ایدرسز بزم کتابمزده ثلثمائة سنین در بوتقدیرجه سزك کتابکز
بزم کتابمزه مخالفدر دیدکده حضرت علی رضی الله عنه جواب ویروب سزك
کتابکزده ثلثمائة سنین یونانیین حسابنجه وعرب حسابنجه اوچیوز طقوز
سنه اولور نصرانی چونکه حضرت علی رضی الله عنه بالبداهه جواب ویردکده
تعجب ایدوب ایمان کتورمشدر وبالبداهه جوابنك ایکنجی بری بودرکه حضرت
علینك رضی الله عنه خلافتنده برخاتون کلوب یا امیر المؤمنین برقرنداشم
فوت اولوب التیوز دیناری قالدر قسام بکا ظلما بر دینار ویردی دیو
شکایت ایلدی پس امدی حضرت علی رضی الله عنه نور ولایت ایله معلوم
ایدینوب وخاتونه خطاب ایدوب فوت اولان قرنداشنك اناسی
اناسی وزوجه سی وایکی قزی واون ایکی قرنداشی وارمیدر نعم دیو جواب ویردی
امدی بوحساب اوزره سکا بر دینار دکر غیری یوقدر دیو جواب ویردکده
حاضر اولان اصحابدن رضوان الله تعالی علیهم اجمعین بالبداهه جواب
ویردیکندن استحسان ایلمشدر وابن مسعود رضی الله عنه حضرتلری یکرمی درت
اوتوزبره دکین عول ایدر بیورمشدر ابن مخدوم زوجه لی ربعدن ثمنه حجب ایدر
دیمشدر لکن بو مسئله بزم علمامز قتنده متداول دکلدر والرد ضد العول
رد عولك ضدیدر ردك تعریفنده یفضل المخرج علی السهام دیمشدر و
عولك تعریفنده یفضل السهام علی المخرج بیورلمشدر بان لا یستغرق السهام
الفریضة مع عدم العصبة فیرد الباقی علی ذوی السهام سوی الزوجین بقدر
سهامهم رد عولك ضدیدر سهام فریضه یی مستغرق اولمامغله عصبه دن
مستحقك عدمی قتنده بوتقدیرجه باقی رد اولنور سهام صاحبلرینك اوزرینه
سهاملری مقداری زوجیندن غیری زیرا زوجینك اوزرینه رد یوقدر فان کان
من یرد علیه جنسا واحدا فالمسئلة من عدد رؤسهم اکر من یرد علیه جنس

جنس واحددن اولسه مسئله عدد رؤسلرندندر زیرا جمیع مال انلر ایچوندر
مثلا ایکی قز ترك ایلسه ویاخود ایکی قز قرنداشی ترك ایلسه ویاخود ایکی
جده ترك ایلسه مسئله ایکیدندر هر برینه نصف ویریلور ایکی قزك مسئله سی
بودر حقلری ثلثاندر مسئله اوچدندر ثلثانی ایکیدر باقی قالدی بر هیچ اوزرینه
رد ایلدك من یرد علیه جنس واحد مسئله لی عدد رأسلرندن قلدق
ایکی قز قرنداشی دخی کذلك جده تین دخی بونك کبیدر وان کانوا جنسین او
اکثر فمن عدد سهامهم اکر من یرد علیه جنسین ویاخود جنسیندن اکثر اولسه
مسئله سهاملرینك عددندن قلنور فمن اثنین لوکان فی المسئلة سدسان
اکر مسئله ده ایکی سدس وار ایسه مسئله ایکیدن قلنور مثلا برکمسنه فوت
اولوب جده سن ولام قز قرنداشی ترك ایلسه اصل مسئله التیدندر لکن
سهاملری ایکی اولمغله ایکی یه رد اولندی نصفین اوزرینه تقسیم اولنور ومن ثلثة
لو سدس وثلث مسئله اوچدن قلنور اکر مسئله ده سدس وثلث ایچی بولنور
مثلا برکمسنه فوت اولوب اناسنی ولام ایکی قرنداشی ترك ایلسه اصل
مسئله التیدندر رد مسئله اوچدندر مذکورلرك مأخوذ اولیجق سهام اوچدر
پس امدی اوچی اصل مسئله اولوب اثلاثا تقسیم اولنور ومن اربعة لو سدس
ونصف اکر مسئله ده سدس ونصف اولورسه مسئله دردندن قلنور مثلا
برکمسنه فوت اولوب بر قزنی وبر دخی اوغلی قزنی ترك ایلسه مسئله التیدندر
لکن سهاملری دردندر دردی اصل اولوب ارباعا اوزرینه تقسیم اولنور اربعا
اوچنی بنت ایچون وبری بنت ابن ایچون ویریلور ومن خمسة لو ثلث ونصف
اکر مسئله ده ثلث ونصف بولنورسه مسئله بشدن قلنور مثلا برکمسنه فوت
اولوب لابوین بر قز قرنداشی ولام ایکی قز قرنداشی ترك ایلسه مسئله التیدندر
سهاملری بش اولمغله مسئله بشدن قلنور التینك نصفی اوچدر لابوین قز
قرنداشنه ویریلور ثلثی ایکیدر لام اختینه ویریلور مجموع بشدر فان کان مع
الاول من لا یرد علیه اعطی فرضه من اقل مخارجه ثم قسم الباقی علی رؤسهم اکر
مسئله ده من لا یرد علیه دن جنس واحد ایله من یرد علیه اولسه ثم قسم الباقی
علی رؤسهم اکر مسئله ده من لا یرد علیه دن جنس واحد ایله من یرد علیه
اولسه یعنی زوج وزوجه دن بری اولسه من لا یرد علیهك نصیبی اقل مخارجندن
اعطا اولنور اندن صکره ذلك المخرجدن باقی قلان من یرد علیهك عدد
رؤسلری اوزرینه تقسیم اولنور فان استقام اکر باقی قلان من یرد
علیهك رأسلرینه مستقیم اولورسه فبها ونعمة ضربه حاجت یوقدر کزوج
وثلث بنات بر زوج واوچ قزکبی من لا یرد علیهك اقل مخارجی دردندر

فچون زوجه ویرلر اوچ باقی قالور من یرد علیهك عدد رأسلرینه
مستقیم ضربه حاجت یوقدر اصل مسئله اون ایکیدندر رد مسئله درتدندر
والا اکر باقی قلانی من یرد علیهك عدد رؤسنه مستقیم اولمازایسه
فان وافق ضرب وفق رؤسهم فی مخرج فرض من لا یرد علیه کزوج وستّ
بنات اکر من لا یرد علیهك اقل مخرجندن باقی قلانی من یرد علیهك عدد
رؤسنه موافق اولورسه من یرد علیهك عدد رؤسلرینك وفقی که ایکیدر
من لا یرد علیهك فرضی مخرجنه ضرب اولنور زوج والتی بنات کبی مثلا
برکمسنه فوت اولوب زوجنی والتی قزنی ترك ایلسه من لا یرد علیهك
اقل مخرجی درتدر برینی زوجه ویردك اوچی باقی اوچ قزك عدد رؤسنه
مستقیم دکل لکن ما بینلرنده موافقت بالثلث واردر موافقت
بالثلث اولمغله عدد رأسلرینك وفقی که ایکیدر درده ضرب ایلدك
سکز حاصل اولدر سکزدن ایکی سهم زوج ایچون والتی سهم بنات ستت
ایچون ویرلدر اکر فریق بناته دکین حصه دن هر فرده نه مقدار دکر ایدوکنه
قاعده فریق بناته طقوز بیك یوز التمش سکز اقچه دکمش ایدر اولیه اولسه
سائری حصه سی معلوم اولور بوکا قیاس اولنور وان باین ضرب کل
رؤسهم فیه کزوج وخمس بنات اکر باقی من یرد علیهك عدد رؤسنك
کلیسی من لا یرد علیهك فرضی مخرجنه مباین اولورسه ضرب اولنور بر
زوج وبش قز کبی مثلا بر خاتون فوت اولوب زوجك وبش قزك
ترك ایلسه ربع ایله ثلثان جمع اولمغین اصل مسئله اون ایکیدندر لکن درده
رده اولنور زوجك اقل مخرجی درتدر برینی زوجه ویردك اوچ باقی قالدی اوچ
سهم بش قزك عدد رأسنه مستقیم دکل مباینت واردر مخرج من لا یرد
علیه که درتدر عدد رؤس بنات بشدر اکا ضرب ایلدك یکرمی حاصل
اولدی مسئله یکرمیدن تصحیح اولندی زوجك النده اولان بر مضروبمز اولان
بشه ضرب ایلدك بش حاصل اولدی زوجه ویردك وبنات خمسنك
النده اولان اوچی بشه ضرب ایلدك اون بش حاصل اولدی قزلره ویردك
وان کان مع الثانی من لا یرد علیه قسم الباقی علی مسئلة من یرد علیه اکر
من یرد علیه دن جنسین ویاخود ثلثه اجناس ایله من لا یرد علیه جمع
اولسه من لا یرد علیهك فرضی مخارجندن باقی قلان من یرد علیه مسئله سی
اوزرینه تقسیم اولنور فان استقام باقی قلان من یرد علیه مسئله سی اوزرینه
تقسیم اولورسه فبها یعنی مرحبا بهذه الاستقامة ونعمت بو تقدیرجه ضربه
حاجت یوقدر کزوجة واربع جدات وستّ اخوات لام بر زوجه ودرت

ودرت جدات ولام التی اخوات کبی من لا یرد علیه که زوجه در اقل مخرجی
درتدر برینی اخذ ایلسه اوچی باقی قالور من یرد علیه مسئله سی اوزرینه
مستقیمدر که زیرا حق اخوات لام ثلثدر وحق جدات سدسدر بو صورتده
خمس مستقیم دکل سهاملری عدد رأسلرینه مستقیم دکل مثلا نصیب جدات بر عدد
رأسلرینه مبایندر عدد رؤسنی حفظ ایلدك وکذلك اخوات ستنك نصیبی ایکی
عدد رأسلری اولان التی یه مستقیم دکل لکن ما بینلرنده موافقت بالنصف وار
عدد رؤس اخواتك نصفی که اوچدر اکا رد ایلدك اندن صکره جدات
واخوات رأسلری بینلرنده موافقت طلب ایلدك مباین بولدی رؤس جدات که
درتدر ورؤس اخوات که اوچدر اکا ضرب ایلدك اون ایکی حاصل اولدی
اندن صکره من لا یرد علیهك اقل مخرجی اولان درتدر اون ایکی یه ضرب
ایلدك قرق سکز اولدی تصحیح مسئله م قرق سکزدندر زوجه نك النده
اولان بر مضروبمز اولان اون ایکی یه ضرب ایلدك اون ایکی حاصل اولدی
زوجه یه ویردك واخواته ویرلان ایکی سهم اون ایکی یه ضرب اولندی یکرمی درت
حاصل اولدی اخواته ویرلدی وجداتك النده اولان بر سهم اون ایکی یه ضرب
اولندی اون ایکی حاصل اولدی جداته ویرلدی رد مسئله که درت وجه مشروح
اوزره تقسیم اولنوب صحیح کلدوکی کبی تصحیح مسئله سی که قرق سکزدر اکاجه
تقسیم اولنه وتصحیحدن یدلرنده اولان حاصل تقسیمه ضرب اولنه اولجه
صحیح اولور والا ضرب جمیع مسئلتهم فی مخرج فرض من لا یرد علیه کالربع زوجات
وتسع بنات وستّ جدات اکر من لا یرد علیهك فرضی مخرجندن باقی
قلان من یرد علیه مسئله سی اوزرینه مستقیم اولمازایسه من یرد علیه مسئله نك
جمله سنی من لا یرد علیهك فرضی مخرجنه ضرب اولنور درت زوجه وطقوز
قز والتی جده کبی اصل مسئله یکرمی درتدندر ثمن ثلثین وسدس مختلط
اولدیغی ایچون لکن مسئله ردیه اولمغله من لا یرد علیهك فرضی مخرجنه رد
ایلدك اول مخارج سکزدر سکزك ثمنی بردر زوجاته ویردك باقی یدی
قالدی یدی من یرد علیه مسئله سی اولان بشه مستقیم دکلدر بلکه ایکیسی بیننده
مباینت واردر من یرد علیه ایله ایکیسی جنسندندر بریسی صاحب ثلثاندر
وبرجنسی صاحب سدسدر مثلا زوجات اولمسه بو ایکیسنك مسئله سی
ومخرجی التیدندر التینك ثلثانی درتدر وسدسی بردر مجموعی بش اولور من
یرد علیه مسئله سی بودر وذکر اولنان بشی من لا یرد علیهك فرضی مخرجا اولان
سکزه ضرب ایلدك قرق حاصل اولدی ثم یضرب سهام من لا یرد علیه
فی مسئلة من یرد علیه من یرد علیهك حصه سنی بلمکه طریق بودر که من یرد

عليهك سهامي من لا يرد عليهك فرضي مخرجندن باقي قلانه يدر يه ضرب اولنور
حاصل ضرب من يرد عليهك نصيبي اولور مثلا مسئلهٔ مذكوره‌ده زوجات
ايچون اولان من يرد عليه مسئله‌سي اولان بشه ضرب ايلدك حاصل ضرب
بش اولدي زوجاته ويرلدي ومن يرد عليه مسئله‌سندن بناتك الندن اولان
دردي من لا يرد عليهك فرضي مخرجندن باقي قلان يدي يه ضرب ايلدك
يكرمي سكز اولدي بناته ويرلدي وجداتك يدندن اولان بر سهم ذكر اولنان يدي يه
ضرب ايلدك يدي حاصل اولدي جداته ويرلدي فيما بقي من مخرج فرض من
لا يرد عليه اوزرينه رد اولنمينلر منك مخرجي فرضندن باقي قلانه وتصحيح
بالاصول الآتية بو مسئله اصول آتيه ايله تصحيح اولنور صورهٔ مذكوره‌ده
زوجات اربعه‌نك قرقدن نصيبي بشدر وعدد رؤسلري درتدر سهاملر ايله
عدد رؤسلري بيننده مباينت واردر عدد رؤسلرينك كليسي موقوف
وبنات تسعه‌نك قرقدن نصيبلري يكرمي سكزدر وسهاملر ايله عدد رؤسلري
بيننده مباينت واردر كذلك عدد رؤسلرينك كليسي موقوف وجدات
ستّه‌نك قرقدن نصيبلري يدي يدر ايله التي بيننده مباينت واردر كذلك
عدد رؤسلرينك كليسي موقوف بوندن صكره رؤس موقوفات بيننده
موافقت طلب ايلدك زوجات رؤسي ايله جداتك رؤسي بيننده
موافقت بالتنصيف بولدق پس امدي درتك نصفو ايكيدر جداتك
رؤسلرينك كليسنه ضرب ايلدك اون ايكي حاصل اولدي اون ايكي ايله
بنات تسعه‌نك مابيننده موافقت بالثلث واردر پس امدي طقوزك
ثلثي اوچدر اون ايكي يه ضرب ايلدك اوتوز التي حاصل اولدي ومبلغ مذكور
بو قاروده مذكور اولان قرقه ضرب ايلدك اوتوز التي حاصل اولدي تصحيح
مسئله‌مز مبلغ مذكوردن اولور مثلا زوجاتك قرقدن النده اولان بشي اوتوز
التي يه ضرب ايلدك يوز سكسان حاصل اولدي زوجاته ويرلدي وبناتك
يدلرنده اولان يكرمي سكزي اوتوز التي يه ضرب ايلدك بيك سكز حاصل
اولدي بناته ويرلدي وجداتك قرقدن يدلرنده اولان يدي يي اوتوز التي يه
ضرب ايلدك ايكيوز اللي ايكي حاصل اولدي جداته ويرلدي بو مسئله ايكي دفعه
تصحيح اولنمشدر مضروبمز اوتوز التيدر مسئله يكرمي درتدندر لكن سكزه رد
رد اولنندي مثلا اربع زوجات وتسع بنات وستّ جدات ايچون
تقسيم اولنماسنك قاعده‌سي بر نوع بودركه تصحيح اولان فرقي اصل
مسئله ايدوب مال متروكي اكا تقسيم ايليه‌سن وتقسيمدن حاصل اولان
هر نه ايسه قرقدن هر كسك الندن نه مقدار بولنمش ايسه حاصل تقسيمه

تقسيمه ضرب ايليه‌سن كندونك حصه‌سي ظاهر اولور مثلا اللي بيك اقچه
مال متروك اولسه تصحيح اولان قرقه تقسيم ايدرز حاصل تقسيم بيك
ايكيوز اقچه اولور ذكر اولنان بيك ايكيوز اللي اقچه يه تصحيح مسئله‌دن زوجاتك
يدنده اولان بشي ضرب ايلدك التي بيك ايكيوز اللي اقچه حاصل اولدي
زوجاته ويردك وبناتك تصحيح مسئله‌مز اولان قرقدن يدلرنده اولان
يكرمي سكزي بيك ايكيوز اللي يه ضرب ايلدك اوتوز بش بيك اولدي
بناته ويردك وجداتك يدنده تصحيح مسئله اولان قرقدن يدي يي بيك
ايكيوز اللي يه ضرب ايلدك سكز بيك يديوز اللي اقچه اولدي جداته ويردك
كامل اللي بيك اقچه اولدي وهر فردك حصه‌سنه قاعده بودركه هر فريقك
حصه‌سي عدد رؤسلرينه تقسيم اولنور وتقسيمدن حاصل اولان مبلغ هر
برينك حصه‌سيدر زوجاتك حصه‌سي التي بيك ايكيوز اللي اقچه درت عدد
رؤسلري اولان درده تقسيم اولندي هر برينه بيك بشيوز التمش ايكيشر
اقچه ذكر وبناتك الندن اولان حصه‌لري اوتوز بش بيك اقچه در طقوزه
تقسيم اولندي هر برينه اوچ بيك سكز يوز سكسان سكزر اقچه ذكر وجداتك
حصه‌لري اولان سكز بيك يديوز اللي اقچه عدد رؤسلري اولان التي يه تقسيم
اولندقده هر برينه بيك درت يوز اللي سكزر اقچه ذكر **فصل** بو فصل ذوي
الارحام توريثنك احكامي بياننده در ذو الرحم هو قريب ليس بعصبة ولا
ذي سهم ذو الرحم متينك شمول قرابتيدر كه عصبه و ذي سهم اولميه يعني كتاب
اللهده ويا خود سنت واجماع امتده ذو فرض اولميه ذي رحم لغتده مطلقا
ذي قرابت معناسنه در ويرث كما يرث العصبة عند عدم ذي السهم ذو الرحم
وارث اولور عصبه وارث اولدوغي كبي صاحب سهم موجود اولمدقده
فمن انفرد منهم احرز جميع المال ذوي الارحامدن بري منفرد اولسه جميع مالي
احراز ايدر هر قنغي صنفدن اولورسه اولسون برابردر ويترجحون بقرب
الدرجة ثم بقوة القرابة ذوي الارحام قرب درجه ايله ترجيح اولنور اندن
صكره قوت قرابت ايله ترجيح اولنور مثلا بركمسنه برحالني وبر ابن حالني
ترك ايلسه حالك قرب درجه‌سي اولدوغي اجلدن جمله مالي اخذ ايدر
وقوت قرابت ايله ترجيح اولدوغنه مثال بركمسنه لابوين حالني ولاب
حالني ترك ايلسه لابوين حالي ترجيح اولنور ثم يكون الاصل وارثا
عند اتحاد الجهة اندن صكره اصلك وارث اولمسيله ترجيح اولنور
اتحادي قتنده مثلا قچن درجه‌ده وقوت قرابتده واتحاد جهتده برابر اولسه‌لر
ميتّه وارث ايله مدلي اولان ترجيح اولنور مثلا بركمسنه فوت اولوب

اوغلنك قزنيك قزيني ترك ايلسه وبرخي قزنيك اوغلني ترك
ايلسه اوغلنك قزنيك قزي اوليدر زيرا قزنيك قزي صاحب فرض
ولديدر اما قزنيك اوغلي ذوي الارحام ولديدر واذا اختلفت
فلقرابة الاب الثلثان ولقرابة الام الثلث اكر جهت قرابت مختلف
اولسه قرابت اب ايچون ثلثان وقرابت ام ايچون ثلث واردر مثلا
بركمسنه باباسنك اناسنك باباسني ترك ايلسه وبرخي اناسنك
باباسنك اناسني ترك ايلسه بابا جهتندن اولانه ثلثان واردر وام
جهتندن اولانه ثلث واردر زيرا قرابت اب اقويدر اب ايله منتسب
اولان اب مقامنه قائمدر ام ايله منتسب اولان ام مقامنه قائمدر مابينلرنده
مال اثلاثا قلنور كانه اول كمسنه ابويني ترك ايلمش اولدر ثم يعتبر الترجيح
في كل فريق كما لو انفرد اندن صكره هر فريقك ترجيحي اعتبار اولنور منفرد
اولدقلرنده اعتبار اولنديغي كبي اب طرفندن اولان ايكي جد ايچون ثلثان
ويريلور انا طرفندن اولان ايكي جد ايچون ثلث ويريلور وعند الاستواء
في القرب والقوة والجهة للذكر مثل حظ الانثيين قرابتده ودرجه قوة
وجهتده برابر اولسه لر للذكر مثل حظ الانثيين تقسيم اولنور زيرا مواريثده
ذكر انثي اوزرينه تفضيل اولنور اما اخوه واخوات لامده اصل مذكور ترك
اولنديغي وترك اولنمسي على خلاف القياس نص ايله در كرچه اولاد امك ذكوري
واناثي قسمت واستحقاقده برابردر لكن اولادلرنده برابر دكلدر ذوي الارحامدندر
ويعتبر ابدان الفروع ان اتفقت الاصول اكر اصول متفق اولورسه ابدان
فروع اعتبار اولنور امام محمد وابو يوسف رحمهما الله قتلرنده وكذا ان اختلفت
عند ابي يوسف كذلك ابدان فروع اعتبار اولنور اكر اصول مختلف اولورسه
ابو يوسف قتنده وعند محمد توخذ الصفة من الاصول والعدد من الفروع امام
محمد قتنده اصولدن صفت فروعدن عدد اخذ اولنور ويقسم على اول بطن
وقع فيه الاختلاف مال تقسيم اولنور اول بطنده كه انده اختلاف واقع
اولمشدر ثم يجعل الذكور على حدة والاناث على حدة فيقسم نصيب كل
طائفة على اول بطن اختلف اندن صكره ذكور على حدة بر طائفه قلنور هر
طائفه نك نصيبي تقسيم اولنور اختلاف اولان اول بطنده كذلك ان كان
بينه ذكور باشقه طائفه واناث خي باشقه طائفه قلنور اكر اختلاف
بر قاچ بطندن صكره خي اولورسه والا دفع حصة كل اصل الى فرعه اكر بطونده
اختلاف اولمازايسه هر اصلك حصه سي فرعنه دفع اولنور ويقول محمد
يفتي امام محمد قوليله فتوى ويرلمشدر ومفتى به اولان بودر امام ابو يوسف قولنجه

واناث خي على حدة
بر طائفه قلنور صح

قولنجه فروعده اولان ايكي اوغلان درت قز حساب اولنور واوچ قز خي
مجموع يديدر مال اسباعا تقسيم اولنور اما امام محمد اصولدن صفت وفروعدن
عدد الوب ابدان اعتباريله ايدر صورة مذكوره ده اصل مسئله يديدر
وخلاف واقع اولان بطن ثانيده برابن بولندي واول ابنك بطن رابعده ايكي
قزي بولندي فروعده عدد اعتبار اولنجق برابن ايكي منزله سنده قلنور يدي
سهمك دردي ابنه ويرلدي وبطن ثانيده اولان بر قزك بطن رابعده ايكي
ابني بولندي اصولدن صفت فروعدن عدد اعتباريله اول بر قز ايكي قز
منزله سنده اولدي يدي سهمك ايكيسي بو قزه ويري اول محاذيسندن اولان
قزه ويرلدي وذكر اولنان اوچ سهم بطن ثالثده تقسيم اولنور وبطن ثالثده
برابن بولندي اول ابن بسط اولنور ايكي قز قلندي واول بر قز خي تقديرا
ايكي قز حساب اولنمش ايدي عدد رؤسلري درت سهملري اوچ مابينلرنده
مباينت وار بو تقديرجه عدد رؤسلري اولان دردي اصل مسئله ده اولان يدي يه
ضرب ايلدك يكرمي سكز حاصل اولدي مسئله مز يديدر مضروبي درت تصحيح
مسئله مز يكرمي سكزدر بوندن صكره بطن ثانيده ابنك النده اولان درت
سهمي مضروبي اولان دردي ضرب ايلدك اون التي اولدي فروعي اولان ايكي قزه
سكز ويرلدي زيرا جدلرينك نصيبيدر قزلرك النده اولان اوچ سهمي مضروبي
اولان دردي ضرب ايلدك اون ايكي اولدي وبطن ثالثده بر وجه مناصفه
تقسيم ايلدك اون ايكي اولدي وبطن ثالثده بر وجه مناصفه تقسيم ايلدك
التيسني ابنه والتيسي ايكي بنت مقامنه قائم اولان بنته ويرلدي هر كسنك حصه سي
فروعده اولانه ويرلدي مسئله مز يديدندر تصحيح مسئله مز يكرمي سكزدندر امام
محمد قتنده بطن ثانيده تقسيم اولنديغي يه قروده ذكر اولنديغي اوزره اصولدن
صفت فروعدن عدد حسابي اوزره بقيه بابا طرفندن اون التي انا طرفندن
التي سهم ذكر مجموع يكرمي ايكي اولور وابن الجق اناسي طرفندن التي سهم الور وسائر
لري خي بوكا قياس اوزره اصولدن صفت فروعدن عدد النوب تقسيم اولنور
ويقدم جزء الميت وهم اولاد البنات واولاد بنات الابن وان سفلن
جزء ميت تقديم اولنور اول جزء ميت اولاد بناتدر وخي اولاد بنات ابندر
هر نقدر اشغا اولورسه ثم اصله وهم الاجداد الفاسدون والجدات الفاسدات
اندن صكره اصل ميت تقديم اولنور كه انلر اجداد فاسدون وجدات فاسداتدر
مثلا اجداد فاسدون ميتك اناسنك باباسي واناسنك باباسنك باباسيدر
وجدات فاسدات ميتك اناسنك باباسنك اناسي واناسنك باباسنك باباسنك
اناسنك اناسيدر ثم جزء ابيه وهم اولاد الاخوات واولاد الاخوة لام

وبنات الاخوة اصل میتدن صکره جزء اب تقدیم اولنور اندن قرنداشی
اولادیدر ولام ارقرنداشلر اولادیدر وبنات اخوه درکه ارقرنداشلری
قزلریدر واناث عمیلریدر لام ذکراولنلر زیر الاب والام ویاخود لاب عمیلر
عصبه دندر اندن صکره بونلرک اولادیدر ثم جزء جدابیه اندن صکره
باباسنک جدنیک جزئیدر اوامه ویاخود اناسنک جدنیک جزئیدر
وهم عمات الاب اوالام وخالاتهما واخوالهما واعمام الاب لام واعمام الام
وبنات اعمامهما واولاد اعمام الام انلر بابانک ویاخود انانک عمه لریدر
وخاله لریدر وخاله لریدر ولام بابانک اعمامیدر وانک اعمامیدر وهو
اب ایله انک عمیلرنیک قزلریدر وهو انک اعماملرنک اولادیدر
وبومذکوراتک جمیعسی ذوی الارحامدر **فصل فی الغرقی والهدمی**
بوفصل غرقی وهدمی احکامنک بیاننده در غرقی غریقک جمیعدر هدمی
هدیمک جمیعدر ایکیسی هم مفعول معناسنه در غرقی برطائفه درکه بر
کمیده اولوب جمله دفعة واحده ده غرق اوله لر وهدمی برطائفه درکه
اوزرلرینه دیوار ویاخود سقف ییقلوب براغوردن هلاک اوله لر اذا لم
یعلم ایهم مات اولا یقسم مال کل علی ورثته الاحیاء بونلردن قنغیسی
اولا فوت اولدیغی معلوم اولمسه هر برینک مالی حیوتده اولان ورثه سی
اوزرینه تقسیم اولنور حرقی وقتلی هم بومنوال اوزره در موتلرنده تقدم و
تأخر یعنی مقدم ومؤخر فوت اولدقلری معلوم اولمسه بونلرک جمله سی
معا فوت اولمش کبی قلنور ولایرث بعض الاموات من بعض ذکر اولنان
امواتک بعضیسی بعضیسندن وارث اولماز ائمه ثلاثه قتنده رحمهم الله
مختار اولان هم بودر وان اجتمع ابناء عم احدهما اخ لام اعطی السدس
فرضا ثم اقتسما الباقی فی العصوبة برکسنه نک عمینک ایکی اوغلی
جمع اولسه که برینیسی آخرک لام قرنداشی اولسه اخ لام اولان قرنداشینه
فرض جهتندن سدس اعطا اولنور اندن صکره اول ایکی اوغلانه باقی
مالی عصوبت جهتندن تقسیم ایدرلر مثلا زید عمرو ایله ایکی قرنداشلر اولوب
زید فوت اولدقده ایکی اوغلی قالوب بری برخاتوندن وبری آخر خاتوندن
اولسه عمرو زیدک زوجه سنی تزوج ایلسه وبر اوغلی وجوده کلسه اول
اوغلی زیدک اوغلنک لام قرنداشی وابن عمیسی اولور وعکسی هم کذلک
بعده عمروک اوغلی فوت اولسه فوت اولان اوغلی ایکیسنک هم
ابن عمیسی وبرینک لام قرنداشیدر لام قرنداشنه فرض جهتندن سدس
ویریلور باقیسنی ینه ایکیسی عصوبة جهتیله تقسیم ایدرلر ولایرث المجوسی

المجوسی بالانکحة الباطلة انکحۀ باطله ایله مجوسی وارث اولماز قچن مجوسی اناسنی
تزوج اتسه ویاخود محارمندن برینی تزوج ایلسه نکاح باطله ایله اکا وارث
اولماز وان اجتمع فیه قرابتان لو انفردا فی شخصین ورثا بهما یرث بهما اکر مجوسیده
ایکی قرابت جمع اولسه واکر اول ایکی قرابت بر برینه قرابتین ایله وارث اولور
وان کانت احدیهما تحجب الاخری یرث بالحاجبة اکر قرابتک بری اخرایی
حجب ایدرسه قرابت حاجبه ایله وارث اولور مثلا بر مجوسی اناسنی تزوج
ایلسه اندن ولد حاصل اولسه اول ولد خاتونک اوغلیدر یعنی خاتونک
اوغلیدر واوغلنک اوغلیدر خاتون فوت اولسه اول اوغلان حاجبه
حمل
ایله وارث اولور ویوقف للحمل نصیب ابن واحد هو المختار حمل ایچون بر
اوغلی نصیبی موقوف قلنور مختار اولان بودر وعند ابی یوسف نصیب
ابنین ابو یوسف قتنده ایکی اوغلان نصیبی موقوف قلنور فان خرج اکثره
حیا ثم مات ورث وان اقله فلا اکر ولدک اکثری حیا خروج ایلسه اندن
صکره فوت اولسه وارث اولور اکر اقلی خروج ایلسه وارث اولماز
فصل المناسخة ان یموت بعض الورثة قبل القسمة مناسخه مفاعله وزننده
اوزره نسخدن مأخوذ در نقل وتحویل معناسنه بو محلده مناسخه ایله قسمتدن
اول موتی ایله بعض ورثه نک نصیبی کندودن وارث اولنلره نقل اولنمقدر
بویله اولدیغی اجلدن مصنف مناسخه قبل القسمة بعض ورثه نک موتیدر
فصحح المسئلة الاولی ثم الثانیة باب تصحیحده مذکور اولان قواعد ایله مسئله
اولی یی تصحیح ایله وهر ورثه یه اول تصحیحدن سهامنی اعطا ایله اندن صکره بینه
اول قواعد ایله مسئله ثانی یی تصحیح ایله اندن صکره میت ثانینک تصحیح
اولدن الدیغی اولان سهام ایله تصحیح مابینینده اوچ حاله نظر ایله که اول اوچ
حال استقامت وموافقت ومباینتدر فان استقام نصیب المیت
الثانی علی مسئلة اکر میت ثانینک نصیبی میت اولک فریضه سندن کندو
مسئله سی اوزرینه مماثله سببیله مستقیم اولورسه فبها ونعمه ضربه حاجت یوقدر
والا فاضرب وفق التصحیح الثانی فی التصحیح الاول ان وافق نصیبه مسئلته
اکر میت ثانینک الدیغی اولان تصحیح ثانی مابینینده استقامت اولمزایسه
تصحیح اولک جمله سنه ضرب ایله اکر نصیبی مسئله سنه موافق اولورسه والا
فاضرب کل الثانی فی الاول اکر نصیبی مسئله سنه موافق اولمزایسه تصحیح ثانینک
کلیسنی تصحیح اولک کلیسنه ضرب ایله فالحاصل من الضرب مخرج المسئلتین
پس امدی ضربدن حاصل اولان ایکی مسئله نک مخرجیدر ثم اضرب سهام ورثة
المیت الاول فی وفق التصحیح الثانی او فی کله میت اولک ورثه سنک

الندہ اولان سهامنی تصحیح ثانینک وفقنه ضرب ایله اگر موافقت اولورسه
وکلیسنه ضرب ایله اگر مباینت اولورسه وسهام ورثة المیت الثانی فی
وفق ما فی یده او فی کله مما خرج فهو نصیب کل فریق میت ثانینک ورثه
سهامنی یدندن شینک وفقنه ویاخو کلیسنه ضرب ایله شول شیکه ضربدن
حاصل اولور فریقک نصیبی در فان مات ثالث فاجعل المبلغ مکان
الاول والثالث مکان الثانی وکذا تفعل ان مات رابع او خامس وهلم
جرا اگر ورثه دن ثالث فوت اولسه مسئلهٔ اولی وثانی ایله تصحیح اولان
مبلغ تصحیح اول مکاننه قیل میت اول وثانی میت واحد منزلهسنده
قلنور ثالث میت ثانی مرتبهسنه تنزیل اولنور اگر رابع وخامس خی فوت

اولورسه بویلجه در علی غیر النهایه

زوج (ربع)	بنت (نصف)	ام (سدس)	اصل المسئله
من یرد علیهاک سهمیدر	من لا یرد علیهاک مخرجندن باقی قلاندر	بوده بویله	ردیه یه ... اولندیر ایله ام باقی ...
١	٣	١	٦
٤	٤	٣	٤
٤	٦	٣	٣
٢	٢	٢	١٦
٨	١٨	٦	٢
٤	٤	٤	٣٢
٣٢	٧٢	٢٤	٤
			١٢٨

مسئله من یرد علیهاک سهمیه اولندر مضروب من لایرد علیهاک مخرجند باقی قلانی اولدی

مسئلهده ربع ونصف وسدس جمع اولسه اصل مسئله اون
ایکیدندر زیرا نوع اولدن ربع نوع ثانیدن بعضیسنه مختلط اولدر اوچنی زوج
ایچون ویردک التینی بنته ویردک ایکیسنی امه ویردک اون بر اولدی
بلدک که مسئله ردیه در مسئلهده من لایرد علیه واردر که زوجدر ومن یرد
علیه خی ایکی جنسدر برجنسی بنت وبرجنسی ام در مسئلهٔ ایکی قلدق تکلم رد
بابنده بیان اولنمشدر ومن لایرد علیه مسئلهسی اثنیندن در تدر زیرا ربع
مختلط اولمیجق مسئلهلر التیدن اولور التینک نصفی اوچدر بنته ویردک
سدسی بردر امه ویردک مجموع درتدر مسئلهلر سهاملرندن قلندی من لایرد
علیهاک فرضنک مخرجندن باقی قلانکه اوچدر من یرد علیه مسئلهسیکه
درتدر مابینلرنده مباینه واردر پس امدی من لایرد علیه مسئلهسنک
کلیسنی من یرد علیه مسئلهسنک کلیسنه ضرب ایلدک اون التی حاصل
اولدی تصحیح مسئلهمز اون التیدندر زوجک الندہ اولان بر سهم من یرد علیه
مسئلهسیکه درتدر اکا ضرب ایلدک درت حاصل اولدی زوجه ویردک

ویردک بنتک الندہ اولان اوچ سهم من لایرد علیه فرضنک مخرجندن
باقی قلان اوچه ضرب ایلدک طقوز اولدی بنته ویردک امک الندہ
اولان بری اوچه ضرب ایلدک اوچ حاصل اولدی امه ویردک مجموع اون
التی اولدی

ثم ما	زوجه (ربع)	اب (بع)	ام (ثلث باقی الروح وهی ست ٤ه)	اصل المسئله
	١	٢	١	٤
	٤	٤	٢	٢
	٢	٤	٢	٨
	٤	٤	٤	٤
	٨	١٦	٨	٣٢

مسئلهمز درتدندر سهاملری عدد رؤسلرینه مستقیم ضربه حاجت یوقدر
وتصحیح ثانی ایله الدیدن اولان سهاملری مابیننده استقامت واردر ومیت
اولدن امک الندہ اولانی تصحیحدن ویریلان اوچ سهم تصحیح ثانیکه وفقی که
ایکیدر اکا ضرب ایلدک التی اولدی بالاده اولان امه ویردک ومیت
اولدن زوجک یدنده اولان درد تصحیح ثانینک وفقی اولان ایکی یه ضرب
ایلدک سکز حاصل اولدی زوج ایچون ویردک یعنه کند وورثهسنه
تقسیم اولندی ومیت ثانینک ورثهسنک سهامنی زوجک یدنده کتوردیکی
دردک وفقنه ضرب ایلدک هر کسه حصهسی ویرلدی مثلا زوجه الندہ
بر وار ایدی ذکر اولنان دردک وفقنه ضرب ایلدک ایکی اولدی زوجه ویردک
بابانک الندہ اولان ایکی یه مذکور اولان دردک وفقنه ضرب ایلدک
درت اولدی بابایه ویردک امک بری وفق مذکوره ضرب ایلدک ایکی
حاصل اولدی امه ویردک

ثم ما	ابنین	بنت	جده	اصل المسئله ٨
	اولا البنت متنیک وفقی طقوزک	اولا البنده متنیک وقفیدر طقوزک	البندہ کی متنیک وقفیدر	البنت وفی یدها ٩ — البنت کی متنیک وقفیدر طقوزک
	٤	١	١	٦
	٣	٣	٣	٣
	١٢	٣	٣	١٨
	٤	٤	٤	٤
	٤٨	١٢	١٢	٧٢

مسئلهمز التیدندر وتصحیح ثانی ایله میت ثانینک یدنده اولان طقوز ایله
مابینلرنده موافقت بالثلث بولدق وتصحیح ثانینک وفقی ایکیدر تصحیح
اولکه اون التیدر اکا ضرب ایلدک اوتوز ایکی اولدی ذکر اولنان اوتوز ایکی
مخرج مسئلتین اولدی میت ثانینک ورثهسندن ابنینک الندہ اولان درد
میت ثانینک یدنده کتوردیکی طقوزک وفقی که اوچدر اکا ضرب ایلدک
اون ایکی اولدی ابنینه ویردک بنتک الندہ اولان بری مذکور اولان اوچه ضرب

ایلدک اوچ حاصل اولدر بنته ویردک جتّه نک یدنی اولان بر مذکور
اولانی اوجه ضرب ایلدک اوچ حاصل اولدی جتّه یه ویردک

ثم ما	نصف ١	ربع		المسئلة
زوج	اخ	اخ	الجتّه المزبوره اصل المسئله ٦
٢			٣/٩
٩/١٨	٤/٩	٤/٩	بو طقوز مسئلک النده کی طقوزلردر مسئله سنه متباین

اصل مسئله ایکیدندر زیرا نصف واردر ایکینک برینی زوج اچون ویردک
وبرینی اخوینه ویردک بر سهم عدد رأسلری اولان ایکی یه مستقیم دکل مباینت
واردر عدد رأسلر اولان ایکی یی اصل مسئله اولان ایکی یه ضرب ایلدک
درت حاصل اولدی دردک ایکیسنی زوجه ویردک ایکیسنی دخی اخوینه
ویردک مستقیم اولدی تصحیح مسئله مز دردن اولدی ومیّت ثانی که جدّه در النده
اولان طقوز ایله تصحیح ثانینک اولان درت مابیننده مباینت واردر تصحیح ثانینک
کلّیسی که دردر تصحیح اولک کلّیسی که اوتوز ایکیدر اکا ضرب ایلدک یوز
یوز یکرمی سکز حاصل اولدی تصحیح مسئله مز یوز یکرمی سکزدندر ثانیا فوت
اولان کمسنه نک زوجه سنک یدنی اولان ایکی سهمی تصحیح ثانینک
کلّیسی که دردر اکا ضرب ایلدک اون التی اولدر بابایه ویردک واتمک النده
اولان ایکی یی تصحیح ثانی که دردر اکا ضرب ایلدک سکز اولدی امه ویردک
ابنینک النده اولان ایکی یی تصحیح ثانیکه دردر اکا ضرب ایلدک
قرق سکز حاصل اولدر ابنیه ویردک بنتک النده اولانی اوچی دردن ضرب
ایلدک اون ایکی حاصل اولدر بنته ویردک میّت ثانیکه جتّه در ورثه سندن
زوجک النده اولان ایکی یی جدّه یدنده کتوردوکی طقوزه ضرب ایلدک
اون سکز اولدر زوج اچون ویردک اخک النده بر ذکر اولنان طقوزه
ضرب ایلدک طقوز اولدر اخه ویردک اول براخک النده اولانی بری
طقوزه ضرب ایلدک طقوز اولدر اخه ویردک مثلا مال متروککک
تقسیمنه قاعده بودرکه مال متروکی تصحیح مسئله مز اولانی یوز یکرمی سکزه
تقسیم ایلیه سن وتقسیمدن حاصل اولان مبلغه وینه تصحیحدن کندویه
کندولره ویریلان سهمی ضرب ایلیه سن ضربدن هرنه حاصل اولورسه
کندو حصه لری اولمش اولور **باب حساب الفرائض** بو باب
فرائضک حسابی بیاننده در الفروض نوعان الاول النصف ونصفه
وهو الربع کتاب اللّهده مقدّره اولان فروض ایکی نوعدر اوّل نصفدر
ونصفنک نصفیدرکه ربعدر ونصف نصفه وهو الثمن ونصفنک

نصفنک نصفنک نصفیدرکه ثمندر والثانی الثلثان ونصفهما وهو
الثلث ونصف نصفهما وهو السدس نوع ثانی ثلثاندر وثلثانک نصفیدرکه
اول ثلثدر وثلثانک نصفیدرکه اول سدسدر فالنصف یخرج من اثنین
والربع من اربعة والثمن من ثمانیة والثلثان والثلث من ثلثة والسدس
من ستة پس امدی نصف اثنیندن وربع اربعه دن وثمن ثمانیه دن وثلثان
وثلث ثلثه دن وسدس سته دن چیقر زیرا بو فروضدن هر فرضک مخرجی
اعداددن کندوسنک سمیّیدر مثلا ربعک سمیسی اربعه در وثمنک سمیسی
ثمانیه در وثلثان وثلث سمیلری ثلثه در وسدسک سمیسی سته در لکن
نصفک سمیسی یوقدر مثلا مسئله مزده الخ نصف الیجق اولسه مسئله ایکیدندر
بر کمسنه قزنی ولابوین ارقرنداشنی ترک ایلسه مسئله ایکیدندر نصف قزه
وریلور باقیسی قرنداشنه ویریلور اگر ربع الیجی بولنسه مثلا زوج ایله ابن
کبی مسئله درتدندر زوج اچون ربع ویریلور باقیسی ابن اچوندر اگر مسئله ده
ثمن الیجی اولسه زوجه ایله ابن کبی مسئله سکزدندر ثمن زوجه اچون
ویریلور باقیسی ابن اچوندر اگر مسئله ده الجق ثلث الیجی اولسه ام واخ
لابوین کبی ام اچون ثلث واردر باقیسی اخ اچوندر اگر مسئله ده الجق
ثلثان الیجی اولسه بنتین ایله عم کبی بینه مسئله اوچدندر ثلثان بنتینه
باقیسی عمه ویریلور اگر مسئله ده الجق سدس الیجی اولسه اب ایله ابن کبی
مسئله التیدندر سدس بابا اچون باقیسی ابن اچوندر حاصل کلام کتاب
اللّهده مقدّره اولان فرض التیدر نصف وربع وثمن وثلثان وسدس اوچ
اولکنه نوع اوّل تسمیه اولنمشدر اوچ صکره کنه نوع ثانی تسمیه اولنمشدر
فروض ستّه تنصیف اولدیغی کبی تضعیف دخی اولورلرکه متن سراجیه ده
وهو علی التنصیف والتضعیف ایله کلمشدر مثلا تنصیف ایلسک ربع
اولور وربعی تنصیف ایلسک ثمن اولور وثمنی تضعیف ایلسک ربع
اولور وربعی تضعیف ایلسک نصف اولور نوع ثانیدن ثلثانی تنصیف
ایلسک ثلث اولور وثلثی تضعیف ایلسک سدس اولور وسدسی
تضعیف ایلسک ثلث اولور ایکی نوع دخی هم تنصیف وهم تضعیف
اولدیغی ممارستی اولانه خفی دکلدر فحین مسئله ده بو فروضدن ایکیشر وياخود
اوچر کلسه حال بو که نوع واحددن اولسه اولزمانه هر عدد ذلک النوعک
کسری اچون مخرج اولور وینه اول عدد ذلک الکسرک نصفی اچون دخی مخرج اولور
مثلا سته سدس اچون مخرجدر نصفی اولانی ثلث اچون دخی مخرجدر وتضعیفنک
ضعفی اولانی ثلثان اچوندر دخی مخرجدر وثمانیه دخی بویله در زیرا ثمانیه ثمن اچون

٥٥٧

ونلثی تضعیف ایلسک
ثلثان اولور صح

مخرج اولور حتی ثمنك نصفی اولان ربع اچون مخرج اولور وحتی نصفنك
نصفی اولان نصف اچون مخرجدر وان اختلط النصف بالنوع الثانی او ببعضه
فمن ستة اکر نوع اولدن نصف نوع ثانینك کلیسنه ویاخود بعضیسنه
مختلط اولسه مسئله التیدندر مثلا بر خاتون فوت اولوب زوجنی ولام قرنداشنی
ترك ایلسه مسئله التیدندر کله مثال بر خاتون فوت اولوب زوجك
وانا سنك ولابوین ایکی قز قرنداشنی ولام ایکی قز قرنداشنی ترك ایلسه مسئله
التیدندر زوجه نصف وانایه سدس لابوین اختین ثلثان واختین لام ثلث
مخرجدن مضایقه اولمغین اونه عول ایلدر والربع فمن اثنی عشر یاخود
نوع اولدن ربع نوع ثانینك کلیسنه ویاخود بعضیسنه مختلط اولسه
مسئله اون ایکیدندر کله مثال بر کمسنه فوت اولوب خاتوننی وانا سنی
ولابوین ایکی قز قرنداشنی ولام ایکی قز قرنداشنی ترك ایلسه زوجه نك
حقی ربع انانك حقی سدس لابوین اختینك حقی ثلثاندر ولام اولان اختینك
حقی ثلثدر اصل مسئله اون ایکیدندر اون یدی یه عول ایلدر وببعضه مثال
بر خاتون فوت اولوب زوجینی وایکی قزینی ترك ایلسه مسئله اون ایکیدندر
زوجك حقی ربع قزلرك حقی ثلثان باقی قلان بر قزلرك اوزرینه رد اولنور
او الثمن فمن اربعة وعشرین نوع اولدن ثمن نوع ثانینك بعضینه ویاخود
کلیسنه مختلط اولسه مسئله یکرمی درتدندر لکن کله مختلط اولمسی متصور دکلدر
الا ابن مسعود رضی الله عنه قولی اوزرینه متصور اولور زیرا انك قتنده
بالکلیه محروم اولان حجب نقصان ایله حجب ایدر مثلا بر کمسنه بر کافر اوغلنی وزوجه
وانا سنی ولابوین ایکی قز قرنداشنی ترك ایلسه ابن محروم زوجه یی ربعدن
ثمنه حجب ایدر اما بزم ائمه مز رأیی اوزره متصور دکلدر بزم ائمه مز رأیی اوزره
ثمن نوع ثانینك بعضیسنه مختلط اولسه مسئله یکرمی درتدندر مثلا بر
کمسنه فوت اولوب زوجه سنی وایکی قزینی وانا سنی ترك ایلسه زوجه نك
حقی ثمندر اوچی زوجه یه ویرلدر وقزلرك حقی ثلثاندر اون التیسی انلره ویرلدی
انانك حقی سدسدر دردی اکا ویرلدر مسئله ردیه در واذا انکسر سهام فریق علیهم
وباینت سهامهم عددهم فاضرب عددهم فی اصل المسئلة کامرأة واخوین
فحین بر فریقك سهامی اوزرینه منکسر اولسه یعنی قسمت صحیحه ایله منقسم اولمسه
وسهاملری عدد رئسلرینه مباین اولسه عدد رئسلرینی اصل مسئله یه
ضرب ایله بر خاتون ایکی قز قرنداشی کبی مثلا بر کمسنه فوت اولوب بر خاتون
وایکی قز قرنداشن ترك ایلسه اصل مسئله درتدندر ربعی بردر زوجه یه
ویردك باقی قلان اوچ اخونیه ویردك عدد رئسلرینی ایکی اولمغین

ولام ایکی قز قرنداشنی صح

اولمغین اوچ ایکی یه مستقیم دکل بلکه مابینلرنده مباینت وار در کسر کلان
طائفه نك عدد رئسیکه ایکیدر واصل مسئله که درتدر اکا ضرب ایلدك
سکز حاصل اولدر زوجه نك الندن اولان مضروب اولان ایکی یه
ضرب ایلدك ایکی حاصل اولدی زوجه یه ویردك اخونیك الندن اولان
اوچی مضروب اولان ایکی یه ضرب ایلدك التی حاصل اولدر اخونیه ویردك
وان وافق سهامهم عددهم فاضرب وفق عددهم فی اصل المسئلة کامرأة
وستة اخوة اکر سهاملری عدد رئسلرینه موافق اولور ایسه عدد رئسلرینك
وفقنی اصل مسئله یه ضرب ایله بر خاتون والتی ار قرنداش کبی مثلا بر کمسنه
فوت اولوب خاتوننی والتی ار قرنداشنی ترك ایلسه اصل مسئله درتدر
ربعی که بردر زوجه یه ویردك باقی قلان اوچ سهم التی اخوه یه ویردك لکن
سهاملری ایله عدد رئسلری مابینلرنده موافقت بالثلث اولمغله عدد
رئسلرینك وفقی که ایکیدر اصل مسئله یه ضرب ایلدك سکز حاصل
اولدر تصحیح سکزدندر اصل مسئله دن زوجه نك الندن اولان بری مضروب
اولان ایکی یه ضرب ایلدك ایکی حاصل اولدر زوجه یه ویردك اخوه نك
الندن اولان اوچی مضروبه ضرب ایلدك التی حاصل اولدر اخوه یه ویردك
وان انکسر سهام فریقین او اکثر وتماثلت اعداد رؤسهم فاضرب احد
الاعداد فی اصل المسئلة کثلث بنات وثلثة اعمام اکر فریقینك ویاخود
فریقیندن اکثرك سهامی منکسر اولسه وعدد رئسلری مابینلرنده مماثلت
اولسه یعنی فریق آخرك مثلی اولسه اوچ قز واوچ عم کبی اصل مسئله اوچدندر
زیرا بناتك حقی ثلثاندر باقیسی اعمام اچوندر اوچك ثلثانی ایکیدر بنات
ثلثه یه ویردك باقی بری اعمام ثلثه یه ویردك بنات ثلثه نك الندە اولان
ایکی عدد رئسلر اولان اوچه مستقیم دکل عدد رئسلری موقوف رؤس
موقوفات مابیننه نظر ایلدك مماثلت بولدق هر بار که رؤس موقوفات
بینلرنده مماثلت اولسه احد اعداد رؤس اصل مسئله یه ضرب اولنور
مذکورده بناتك عدد رؤسی اولان اوچه ضرب ایلدك طقوز حاصل اولدر بناتك
الندن اولان ایکی یی مضروب اولان اوچه ضرب ایلدك التی حاصل اولدی
بناته ویردك هر برینه ایکیشر سهم دوشدی اعمامك الندن اولان بر سهمی
مضروب اولان اوچه ضرب ایلدك اوچ حاصل اولدر اعمامه ویردك هر برینه
بر سهم دوشدی وان تداخلت الاعداد فاضرب اکثرها فی اصل المسئلة
کاربع زوجات وثلث جدات واثنی عشر عما اکر اعداد متداخل اولسه
یعنی اعدادك بعضیسی بعضیسنه داخل اولسه پس امدر اعدادك اکثرینی

اصل مسئله یه ضرب ایله درت زوجات واوچ جدات واون ایکی اعمام
کبی اصل مسئله اون ایکیدندر زیرا نوع اولدن ربع نوع ثانینک بعضیسنه
مختلط اولدر اون ایکینک ربعی اوچدر زوجاته ویردک لکن سهاملری
بیننده مباینت اولمغله عدد رأسلرینک کلیسی موقوف اون ایکینک
سدسی ایکیدر جداته ویردک انک هم عدد رأسلری بیننده مباینت
واردر عدد رأسلرینک کلیسی موقوف واون ایکیدن باقی قلان یدیسی
اعمامه ویردک لکن سهاملری ایله عدد رأسلری مابیننده مباینت اولمغین
عدد رأسلرینک کلیسی موقوف بوندن صکره رؤس موقوفات بیننده
درت حالته نظر ایلدک تداخل بولدق زیرا درت واوچ اون ایکیده داخل
اولمغین اون ایکی رأس که اعمام ایدرانی اصل مسئله اولان اون ایکی یه
ضرب ایلدک یوزقرق درت حاصل اولدی وتصحیح مسئله خی یوز قرق
درتدندر زوجاتک اصل مسئله دن النده اولان اوچی اون ایکی یه
ضرب ایلدک اوتوز التی حاصل اولدی زوجاته ویردک جداتک النده
اولان ایکی سهم اون ایکی یه ضرب ایلدک یکرمی درت حاصل اولدی جداته
ویردک اعمامک اصل مسئله دن النده اولان یدی یی اون ایکی یه ضرب
ایلدک سکسان درت حاصل اولدی اعمامه ویردک وان وافق بعض الاعداد
بعضاً فاضرب وفق احدهما فی جمیع الثانی والمبلغ فی وفق الثالث ان
وافق والا ففی جمیعه والمبلغ فی الرابع کذلک ثم الحاصل فی اصل المسئلة کاربع
زوجات وخمس عشر جدة وثمانی عشر بنتاً وستة اعمام اگر بعض اعداد
بعضینه موافق اولسه ایکیسندن برینک وفقی ثانینک جمیعنه ضرب ایله
اندن صکره حاصل اولان مبلغی ثالثک وفقنه ضرب ایله اگر ثالثه موافق
اولورسه واگر موافق اولمزایسه ثالثک جمیعنه ضرب وحاصل مبلغ
رابعک وفقنه ضرب ایله اگر مبلغ رابعه موافق اولورسه اگر موافق اولماز
ایسه رابعک جمیعنه ضرب ایله اندن صکره حاصل اولانی اصل مسئله یه
ضرب ایله درت زوجات واون بش جده واون سکز قز والتی عم کبی
اصل مسئله خی یکرمی درتدر یکرمی دردک ثمنی اوچدر زوجاته ویردک وسدسی
درتدر جداته ویردک وثلثانی اون التیدر بناته ویردک باقی بر قالدر اعمامه
ویردک زوجاتک النده اولان اوچی عدد رأسلرینه مباین اولمغله موقوف
ایلدک جداتک النده اولانی درت عدد رأسلری اولانی اون بشه مباین عدد
رأسلرینک کلیسی موقوف بناتک سهامی ایله عدد رأسلری بیننده
موافقت بالنصف وار بناتک عدد رأسنک نصفی موقوف اعمامک

اعمامک اولان بر سهم عدد رأسلری اولانی التی یه مباین عدد رأسلرینک
کلیسی موقوف رؤس موقوفات مابیننه نظر ایلدک درت ایله التی مابیننده
موافقت بالنصف بولدق احدهمانک وفقی آخرک جمیعنه ضرب ایلدک
مثلا دردک وفقی که ایکیدر التی یه ضرب ایلدک اون ایکی حاصل اولدی
واون ایکی ایله عدد ثالث که طقوزدر مابینلرنده موافقت بالثلث بولدق
طقوزک وفقی اوچدر اوچی اون ایکی یه ضرب ایلدک اوتوز التی حاصل
اولدی واوتوز التی ایله اون بش مابیننده موافقت بالثلث بولدق اون
بشک وفقی بشدر اوتوز التی یه ضرب ایلدک یوز سکسان حاصل اولدی
ویوز سکسانی اصل مسئله اولان یکرمی درده ضرب ایلدک درت بیک
اوچیوز یکرمی حاصل اولدی هر فریقه نه دکر انک قاعده سنه کلدک زوجاتک
اصل مسئله دن النده اولان اوچ یوز سکسانه ضرب ایلدک بشیوز قرق
حاصل اولدی زوجاته ویردک وجداتک یدنده اولان دردی یوز سکسانه
ضرب ایلدک یدییوز یکرمی اولدی جداته ویردک بناتک یدنده اولانی اون
التی یی یوز سکسانه ضرب ایلدک ایکی بیک سکز یوز اولدی بناته ویردک
اعمامک النده اولانی بری یوز سکسانه ضرب ایلدک یوز سکسان اولدی اعمامه
ویردک وان تباینت الاعداد فاضرب کل احدهما فی جمیع الثانی ثم المبلغ ٥ فی الثالث ثم المبلغ
فی الرابع ثم الحاصل فی الاصل المسئلة کامرأتین وعشر بنات وست
جدات وسبعة اعمام اگر اعداد مابیننده تباین اولسه احدهمانک کلیسنی
ثانینک جمیعنه ضرب ایله اندن صکره حاصل اولان مبلغ ثالثه ضرب ایله
اندن صکره حاصل اولان مبلغی اصل مسئله یه ضرب ایله ایکی خاتون واون قز
والتی جده ویدی اعمام کبی اصل مسئله خی یکرمی درتدندر اوچی زوجتینه ویردک
سدسی درتدر جداته ویردک ثلثانی اون التیدر بناته ویردک باقی بر قالدی
اعمامه ویردک زوجتینک اصل مسئله دن یدنده اولان اوچ سهم عدد
رأسلری اولان ایکی یه مباین عدد رأسلری موقوف جداتک یدنده اولانی
درت سهم عدد رؤسی اولان التی یه مستقیم دکل لکن مابینلرنده موافقت
بالنصف وار عدد رؤسنک نصفی که اوچدر موقوف وبناتک یدنده اولانی
اون التی سهم عدد رأسلرینه مستقیم دکل لکن مابینلرنده موافقت بالنصف
وار عدد رأسلرینک نصفی موقوف اعمامک یدنده اولان بر سهم عدد رأسلری
اولان یدی یه مباین عدد رأسلرینک جمله سی موقوف وموقوف اولانی اعداد
رؤس مابیننه نظر ایلدک جمله اعداد متباینه در زوجتینک عدد رؤسنی
جداتک موقوف اولان عدد رأسنه ضرب ایلدک التی اولدی ذکر اولنان

التی یی بناتنک موقوف اولان بش عدد رؤسنه ضرب ایلدک اوتوز
حاصل اولدی اوتوزی دخی اعمامک موقوف اولان یدی عدد رؤسلرینه
ضرب ایلدک ایکیوز اون اولدی اندن صکره ایکیوز اونی اصل مسئله که
یکرمی درتدر اکا ضرب ایلدک بش بیک قرق حاصل اولدی تصحیح مسئله غز
بشبیک قرقدندر مضروبمز ایکیوز اوندر هر فریقه نه دکر قاعده بودرکه
اصل مسئله دن یدنجی اولانی مضروبکه ایکیوز اوندر اکا ضرب اولنور حاصل
اولان کندونک تصحیحدن اولان حصه سیدر مثلا زوجتینک النده اولان
اصل مسئله دن اوچی مضروب اولان ایکیوز اونه ضرب ایلدک التیوز اوتوز
اولدی زوجتینه ویردک جداتک النده اولان درت ایکیوز اونه ضرب
ایلدک سکزیوز قرق اولدی جداته ویردک وبناتک النده اولان التی یی
ایکیوز اونه ضرب ایلدک اوچبیک اوچیوز التمش حاصل اولدی بناته
ویردک واعمامک یدنجی اولان بری مضروبه ضرب ایلدک ایکیوز
اون اولدی اعمامه ویردک هر فرده نه دکر قاعده بودرکه هر فریقک یدنجی
اولان سهامنی عدد رؤسنه نسبت ایدوب اول نسبتی مضروبدن ویره کدر
مثلا زوجتینک یدنجی اوچ سهم واردر عدد رؤسی ایکیدر ایکی اوچه مثل
رؤس ونصف رؤس نسبت دوتاریز دخی هر برینه مثل مضروبکه ایکیوز
اوندر ونصف مضروبکه یوز بشدر انی ویرورز هر فرده اوچیوز اون بشر
اولور جداتک النده درت سهم عدد رؤسلری اولان التی یه نصف رؤس
وسدس رؤس نسبت دوتار هر برینه مضروبک نصفنی وسدسنی ویرورز یوز
بش نصفی ایدر واوتوز بش سدسی ایدر هر برینه یوز قرقر ویریلور بناتک
یدنجی اولان اون التی سهمک عدد رؤسی اولان اونه مثل رؤس ونصف
رؤس وعشر رؤس نسبت دوتاریز دخی مضروبک مثلنی ونصفنی وعشرینی
ویرورز هر برینه اوچیوز اوتوز التیشر دکر اعمامک یدنجی اولان بر سهم
عدد رؤسلرینه سبع نسبت دوتاریز دخی اعمامدن هر برینه مضروبک سبعنی
ویرورز هر برینه اوتوزر دکر قاعده اخری هر فردک نصیبنی بلمکده قاعده
بودرکه ورثه نک عدد رؤسنی مضروبه تقسیم ایلیه سن بعده حاصل اولانی
النده اولان سهمنه ضرب ایلیه سن حاصل ضرب کندونک حصه سیدر
بر قاعده دخی هر فردک نصیبنی بلمکده طریق بودرکه تصحیح مسئله دن کندولره
دکن حصه یی هر برینک اعداد رؤسنه تقسیم ایلیه سن حاصل قسمت
هر فردک حصه سیدر وان کانت المسئلة عائلة فاضرب ما ضربته فی الاصل
فیه مع العول فی جمیع ذلک اگر مسئله عولیه اولورسه سن ضرب ایله اصله

بو تقدیرجه مسئله بدریه عول ایلدی اخوات صح

اصله ضرب ایلدوکک شیء عول ایله معا ذلکک جمله سنه مثلا
برخاتون فوت اولوب زوجک ولابوینی بش قرقرنداشن ترک ایلسه
مسئله غز التیدندر نصفی اوچدر زوج ایچون وثلثانی درتدر اخوات خمسک الحوندر
خمسک یدنجی اولان اصل مسئله دن درت ایله عدد رؤسلری مابیننده
مباینت واردر عدد رؤسلری اولان بشی عولیه اولان یدیه ضرب ایلدک
اوتوز بش حاصل اولدی مسئله غز بو مبلغدن تصحیح اولنور زوجک اصل
مسئله دن النده اولان اوچی مضروبمز اولان بشه ضرب ایلدک اون بش
حاصل اولدی زوجه ویردک واخواتک یدنجی اولان دردی مضروب اولان
بشه ضرب ایلدک یکرمی حاصل اولدی اخواته ویردک **فصل** وتداخل
العددین یعرف بان تطرح الاقل من الاکثر مرتین او اکثر فیفنیه او تقسم الاکثر علی
الاقل فینقسم قسمة صحیحة کالخمسة مع العشرین تداخل عددین اقلی اکثردن
طرح ایلمکله بلنور ایکی دفعه ویاخود دخی زیاده طرح ایلمکله اقل اکثری افنا ایدر
تداخل عددینک تعریفی بودر ویاخود اکثر اقل اوزرینه تقسیم اولنه وقسمت صحیحه
ایله منقسم اوله بش ایله یکرمی اولدیغی کبی مثلا ثلثه یی سته دن ایکی دفعه طرح
ایلسک سته یی افنا ایدر وثلثه یی تسعه دن اوچ دفعه طرح ایلسک
بالکلیه افنا ایدر اصطلاح علم فرائضده بوکا متداخلین تسمیه اولنور اما ثلثه یی
ثمانیه دن ایکی دفعه طرح ایلسک ایکی باقی قالور ثلثه ایله افنا ممکن دکلدر
اثنینی ثمانیه دن درت کره طرح ایلسک افنا ایدر بو دخی متداخلاندندر مثلا
خمسه یی عشرینیدن درت دفعه طرح ایلسک عشرینی افنا ایدر ویکرمی یی
بشه قسمت ایلسک بلا کسر درده منقسم اولور وتوافقهما بان تنقص الاقل
من الاکثر من الجانبین حتی یتوافقا فی مقدار فان توافقا فی واحد فهما متباینان
دخی عددینک توافق بلنور ایکی جانبدن اکثردن اقلی نقص ایلمکله حتی بر
مقدارده متوافق اولنجه یه دکین اگر برده متفق اولورسه متباینادر خمس ایله
سبعه کبی مثلا سبعه دن بشی طرح ایلسک ایکی قالور وبشدن ایکی یی
طرح ایلسک اوچ قالور واوچدن ایکی یی طرح ایلسک بر قالور وایکیدن
بر طرح ایلسک بر قالور برده اتفاق ایلدکلری ایچون معلوم اولدیکه خمس ایله
سبع بیننده مباینت واردر وبش ایله طقوز دخی بویله در طقوزدن بشی
طرح ایلسک درت قالور وبشدن دردی طرح ایلسک بر قالور وبر دردن
بر طرح اولنسه بر قالور بو دخی متباینیدر وان کان فی اکثر فهما متوافقان
اگر واحددن اکثرده اتفاق ایله متوافقلردر فان کانا اثنین فهما
متوافقان بالنصف اگر بردن زیاده اولان اکثر ایکی اولورسه اکا موافقت

بالنصف تسمیه اولور سکز ایله اون سکز کبی مثلا اون سکزدن سکز طرح
اولنه ایکی قالور سکزدن ایکیشر طرح اولنه ایکی عدد قالور بوکا موافقت
بالنصف درلر وان ثلثة فبالثلث اکر بردن اکثر اولان اوچ اولورسه
موافقت بالثلث تسمیه اولنور مثلا طقوز ایله اون ایکیدن طقوزی
طرح ایلسک اوچ قالور واوچی طقوزدن ایکی دفعه طرح ایلسک اوچ
قالور بوکا موافقت بالثلث تسمیه اولنور واربعة فالربع اکر بردن اکثر
اولان درت اولورسه موافقت بالربع تسمیه اولنور سکز ایله اون ایکی
کبی اون ایکیدن سکزی طرح ایلسک درت قالور وسکزدن درت
طرح اولنه درت قالور هکذا الی العشرة اونه دکین بو منوال اوزره در
وان فی احد عشر فجزء منه احد عشر اکر عددینک اتفاقی اون بر جزء اولسه
موافقت بجزء من احد عشر تسمیه اولنور یکرمی ایکی ایله اوتوز اوچ کبی اوتوز
اوچدن یکرمی ایکی طرح اولنه اون بر قالور ویکرمی ایکیدن اون بر طرح
اولنه اون بر قالور وهلم جرا الی غیر النهایة حکه بلدیکک قدر چک وان
اردت معرفة نصیب کل فریق من التصحیح فاضرب ما کان له من اصل
المسئلة فیما ضربته فی اصل المسئلة فما خرج فهو نصیبه اکر سن تصحیحدن
هر فریقک نصیبنی بلمک مراد ایلسک اصل مسئلهدن اول فریق ایچون
اولان شیئی ضرب ایله اصل مسئلهیه ضرب ایلدوکک شیئه ضرب ایله
اول مضروبدر شول شیئکه بعد الضرب حاصل اولور اول شی فریقک نصیبیدر
وفلانه ضرب ایله دیدوکی مضروبه ضرب ایله دیمکدر وکذا العمل فی معرفة
نصیب کل فرد وان شئت فانسب سهام کل فریق من اصل المسئلة الی عدد
رؤسهم ثم اعط بمثل تلک النسبة من المضروب لکل فریق منهم هر فردک
نصیبنک معرفتنده دخی عمل بویله در اکر سن دیلرسن هر فریقک اصل مسئلهدن
سهامیله عدد رؤسلری بیننده نسبت ایله اندن صکره نسبت ایتدیکک
شیئک مثلنی مضروبدن هر فرده اعطا ایت هر فردک نصیبی اولور وان اردت
قسمة الترکة بین الورثة والغرماء فانظر بین الترکة والتصحیح اکر بین الورثه
ویاخود بین الغرماء ترکهیی قسمت مراد ایلسک ترکه ایله تصحیح بیننه نظر ایله
فان کان بینهما موافقة فاضرب سهام کل وارث من التصحیح فی وفق الترکة ثم
اقسم الحاصل علی وفق التصحیح فما خرج فهو نصیب ذلک الوارث اکر ترکه ایله
تصحیح بیننده موافقت اولورسه تصحیحدن هر بر وارثک سهامنی ضرب ایله
ترکهنک وفقنه اندن صکره حاصل اولانی تصحیحک وفقنه تقسیم ایله شول
شیئکه تقسیمدن حاصل اولور ذلک الورثهنک نصیبیدر مثلا برکسنه

برکسنه فوت اولوب زوجن وانا سنی ولابوین ایکی قز قرنداشن ترک
ایلسه اصل مسئله التیدندر سکزه عول ایدر التنک نصفی اوچدر زوج
ایچوندر سدسی بردر ام ایچوندر ثلثانی دردر لابوین ایکی قز قرنداشی ایچوندر
تصحیح سکزدندر مثلا جمیع ترکه اللی دینار فرض اولنه تصحیح ایله ترکه
مابیننده موافقت بالنصف بولنور تصحیحدن زوجک الندن اولان
اوچ سهم ترکهنک وفق اولان یکرمی بشه ضرب ایلدک یتمش بش حاصل
اولدی ذکر اولنان یتمش بشی تصحیحک وفقی اولان دردر تقسیم ایلدک اون
سکز دینار وثلثة ارباع دینار اولوب زوجه ویردک وتصحیحدن امک
الندن اولان بر سهم ترکهنک وفقی اولان یکرمی بشه ضرب ایلدک یکرمی بش حاصل
اولدی وتصحیحک وفقی اولان درده تقسیم ایلدک التی دینار وربع دینار
اولوب امه ویردک اختیندن هر برینک سهمی ایکیدر ترکهنک وفقی اولان
یکرمی بشه ضرب ایلدک اللی حاصل اولدی بعده تصحیحک وفقی اولان درده
تقسیم اولندی اختیندن هر بری ایچون اون ایکی دینار ونصف دینار حاصل
اولدی وان لم یکن بینهما موافقة فاضرب سهام کل وارث فی جمیع الترکة
ثم اقسم الحاصل علی جمیع التصحیح فما خرج فهو نصیبه اکر تصحیح ایله ترکه بیننده
موافقت اولمازایسه هر وارثک سهامنی ترکهنک جملهسنه ضرب
ایله اندن صکره ضربدن حاصل اولانی تصحیحک جملهسنه ضرب ایله اندن
صکره ضربدن حاصل اولانی تصحیحک جملهسی اوزرینه تقسیم ایله پس اول
تقسیمدن خارج اولان وارثک نصیبیدر زوج ام اختین لابوین مسئلهمز
التیدندر عول مسئله سکزدندر ترکه یکرمی بش دینار فرض اولنه زوجک
الندن اولانی یکرمی بشه ضرب ایلدک یتمش بش حاصل اولدی عول مسئله
سکزدر اکا تقسیم اولنور امک الندن اولان بری یکرمی بشه ضرب ایلدک
یکرمی بش حاصل اولدی سکزه تقسیم اولندی اختینک الندن اولان درت یکرمی
بشه ضرب اولندی یوز حاصل اولدی سکزه تقسیم ایلدک وزوجک
الندن اولان اوچی یکرمی بشه ضرب اولندی یتمش بش حاصل اولدی سکزه
تقسیم اولندی هر کسک حقی کندویه ویرلدی وکذا العمل لمعرفة نصیب کل
فریق ورثهدن هر فریقک نصیبنک معرفتی ایچون عمل بویلهدر یعنی اصل
مسئلهدن هر فریقک الندن اولان سهم ترکهنک وفقنه ضرب اولنور
وبعده حاصل اولان مبلغ تصحیح مسئلهنک وفقنه تقسیم اولنور اکر ترکه ایله
تصحیحک مابیننده موافقت اولورسه تصحیح مسئله ایله ترکه بیننده
مباینت اولورسه هر فریقک سهم ترکهنک کلیسنه ضرب اولنور وحاصل

اولان اول فریقک نصیبیدر موافقة مثال برخاتون فوت اولوب
زوجن ولابوین درت قز قرنداشن ولام ایکی قز قرنداشن ترک ایلسه
اصل مسئله التیدندر نصفی اوچدر زوج ایچوندر ثلثانی دردر لابوین اخوات
ایچوندر وثلثی ایکیدر لام اختین ایچوندر مسئله طقوزه عول ایلدر مثلا ترکه
اوتوز دینار فرض اولنسه ترکه ایله تصحیح مابیننده توافق بالثلث بولنور بو
تقدیرجه زوجک التندن اولان اوچ سهمی ترکه نک وفقی اولان اونه ضرب
ایلدک اوتوز حاصل اولدی ذکر اولنان مبلغی تصحیح مسئله نک وفقی اولانه تقسیم
ایلدک اون حاصل اولدی زوجه ویردک ابوین اخواتک التندن اولان
درت سهمی ترکه نک وفقی اولان اونه ضرب ایلدک قرق حاصل اولدی تصحیح
مسئله نک وفقی اولان اوچه تقسیم ایلدک اون اوچ دینار وثلث دینار
اصابت ایدر ولام اختین التندن اولان ایکی سهمی اونه ضرب ایلدک یکرمی
حاصل اولدی یکرمی اوچه تقسیم ایلدک التی دینار وثلثان اصابت ایلدی
وفي القسمة بين الغرماء اجعل مجموع الديون كالتصحيح وكل دين كسهام وارث
ثم اعمل العمل المذكور غرما بیننده اولان قسمتده مجموع دینی تصحیح کبی قیل وهر دینی
وارثک سهامی کبی قیل بعده قسمت ترکه بیننده مذکور اولان عمل کبی عمل ایله
معلوم اولهکه تجهیز وتکفیندن صکره ترکه دن باقی قلان مال دیکر جهتینه وفا ایدر
فیما اندن اشکال یوقدر زیرا هر غریمک حقنی کلیا مالدن الور واکر وفا ایلمسه
وغرماسی متعدد اولسه ترکه قاصردن هر غریمک نصیبنی ویرمکن طریق بودر
غرمادن هر برینک دینی تصحیحده هر وارثک سهامی منزله سنده قلنور ومجموع
دیونی مجموع تصحیح منزله سنده قلنور پس مثلا برکمسنه فوت اولوب طقوز
دینار ترک ایلسه وزیده اون دینار وعمروه بش دینار دین اولسه بونلرک ایکیسنک
مجموع دینی اون بش دینار اولور مذکور اولان اون بش تصحیح منزله سنده در
وزیدک اون التونینی ترکه نک وفقی اولان اوچه ضرب ایلدک اوتوز حاصل
اولدی وحاصل اولان مبلغ تصحیحک وفقی اولان بشه تقسیم ایلدک التی حاصل
اولدی صاحب عشره یه ویردک وعمروک التنده اولان بش التونی ترکه نک
وفقی اولان اوچه ضرب ایلدک اون بش حاصل اولدی وحاصل اولان
مبلغ تصحیحک وفقی اولان بشه تقسیم ایلدک اوچ حاصل اولدی صاحب
خمسه یه ویردک اما صورة مزبوره ده ترکه یی اون اوچ فرض ایلسک ترکه
مابیننده مباینت واقع اولوب بوتقدیرجه صاحب عشره نک دینی ترکه نک
کلیسنه ضرب اولنوب یوز اوتوز اولور مبلغ مزبوری مجموع دیونکه تصحیح منزله سنده
اولمش ایدی انک جمله سنه تقسیم اولنوب سکز دینار وثلثان دینار حاصل

حاصل اولوب صاحب عشره اولان زیده ویرلدی وعمروک بش التونکه
ترکه نک جمله سنه ضرب اولنوب التمش بش حاصل اولدی تصحیح منزله سنده
اولان بشه تقسیم اولنوب درت دینار وثلث دینار حاصل اولوب عمروه
ویرلدی ومجموع اون اوچ اولدی مثلا برکمسنه فوت اولوب زیده التی اقچه
وبکره سکسان اقچه دینی اولسه ومجموع دیونی ایکیوز اقچه اولوب متروکاتی یوز
اقچه اولسه ذکر اولنان متروکاتی یوز اقچه در هرکسنک وفقنه کوره ضرب ایلیه‌سن
حاصل ضربی مجموع دیونه تقسیم ایلیه‌سن هرنه حاصل اولورسه کندولره اصابت
ایدن حصه لریدر ذکر اولندیغی مثال اوزره تقسیم غرمانک بونوعنک قاعده سی
بودرکه مال متروکه ایکی نقطه زائد قویه‌سن ومجموع دیونه تقسیم ایلیه‌سن تقسیمدن
حاصل اولان حصه لرینه دوشن اولمقداریدر ومن صالح من الورثة
او الغرماء على شئ منها فاطرح نصيبه من التصحيح او الديون واقسم الباقي على سهام
من بقي او ديونهم شول کمسنه که ورثه دن ویاخود غرمادن برشئ اوزرینه مصالحه
ایلسه لر اول کمسنه نک نصیبنی تصحیحدن ویاخود دیوندن طرح ایله وباقیسنی
ورثه دن باقی قلانلرک سهامی اوزرینه ویاخود غرمادن باقی قلانک دیونی
اوزرینه تقسیم ایله زوج ام عم کبی اصل مسئله التیدندر نصفی اوچدر زوج
ایچوندر ثلثی ایکیدر ام ایچوندر باقی بر قالدر عم ایچوندر زوج نصیبی اولان
نصفدن زوجه سی ایچون ذمتنده اولان مهر اوزرینه صلح اولوب بین
الورثه مخرج مهردن ماعدا اولان ترکه ام ایله عم مابیننده سهاملری مقداری
اثلاثا تقسیم اولنور بوتقدیرجه باقیدن ایکی سهم ام ایچون بر سهم عم ایچون اولنور تصحیحدن
سهاملر بومنوال اوزره اولمشدر قال الفقير هذا آخر ملتقى الابحر فقیرکه
ابراهیم حلبیدر شو کتاب ملتقى الابحر اسمیله مسمی اولان کتابک آخریدر ولم
آل جهداً في عدم ترك شئ من مسائل الكتب الاربعة کتب اربعه نک مسئله لرندن
برشئ ترک اتمامکده بن جهدمی یعنی اجتهادمی منع ایلمدم یعنی تقصیر ایلمدم والتمس
من الناظر فيه ان اطلع على الاخلال بشئ منها ان يلحقه بمحله بوکتابه ناظر اولان
برشیئک خللی اوزرینه مطلع اولورسه محلنه الحاق ایلمکلکی اول ناظردن التماس
ایدرم ان يلحقه جمله سی التمس نک مفعولیدر فان الانسان محل النسيان زیرا
انسان محل نسیاندر ولكن ذلك بعد التأمل في مظان تلك المسئلة لكن
ابتداء حالده اولیوب اول مسئله نک مظاننده یعنی بو مسئله نک بو
موضع اولدیغی تحقیق ظن اولندوغی تأملدن صکره محل اصلیسنه الحاق ایلیه
فانه ربما ذكرت بعض المسائل في بعض الكتب المذكورة في موضع وفي
غيره في موضع آخر چوق واقع اولورکه بعض مسائل کتب مذکوره نک بعضیسنده

٥ هرنه الیه ارباب دیونک
دینلرینه ضرب ایلیوب ایکی
نقطه‌یی طرح ایلیه‌سن صح

بر موضعدن ذكر اولنمشدر كتب مذكوره دن غيريدن آخر موضعدن هر
ذكر اولنمشدر فاكتفيت بذكرها في احد الموضعين پس امدي اولمقوله
مسئله نك بر موضعده ذكريله اكتفا ايلدم ناظر اولان ظن ايدركه اول
مسئله نك محلي ذلك الموضع دكلدر لكن تأمل اولنسه وجهي ظاهر اولور
ثم اني زدت مسائل كثيرة من الهداية ومن مجمع البحرين اندن صكره هدايه
ومجمع البحرينيدن مسائل كثيره زياده ايلدم ولم ازد شيئا من غيرهما هدايه ومجمع
البحرينيدن غيريدن برشئ زياده ايلمدم حتى يسهل الطلب على من اشتبه
عليه الصحة شئ مما ليس في الكتب الاربعة حتى كتب اربعه دن اولميان
شيئدن برشيئك صحتي مشتبه اولان كمسنه يه اول شيئك طلبي سهل
اولمق ايچون هدايه ومجمع البحرينيدن غيريدن زياده ايلمدم والله
حسبي ونعم الوكيل ولله الحمد قد وقع الفراغ من ترقيم هذا
الكتاب في اليوم الحادي عشر من شهر ربيع الاخر
لسنة ثمان وثلثين ومائتين والف
وانا العبد الفقير اليه عز شانه
السيد احمد عطاء الله المولي جلاله
بمدسه مداسه
عوله